

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE

O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

U MANDATU

PREDSJEDNICE

JADRANKE KOSOR, dipl.iur.

(srpanj 2009. – prosinac 2011.)

Zagreb, prosinac 2011.

SADRŽAJ

I. UVOD.....	1
II. STANJE OBAVLJANJA POSLOVA.....	4
1. MINISTARSTVA.....	8
1.1. <i>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</i>	8
1.2. <i>Ministarstvo financija</i>	10
1.3. <i>Ministarstvo obrane</i>	261
1.4. <i>Ministarstvo unutarnjih poslova</i>	271
1.5. <i>Ministarstvo pravosuđa</i>	330
1.6. <i>Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva</i>	386
1.7. <i>Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture</i>	516
1.8. <i>Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja</i>	591
1.9. <i>Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva</i>	629
1.10. <i>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi</i>	655
1.11. <i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</i>	784
1.12. <i>Ministarstvo kulture</i>	801
1.13. <i>Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti</i>	806
1.14. <i>Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva</i>	849
1.15. <i>Ministarstvo turizma</i>	941
1.16. <i>Ministarstvo uprave</i>	951
2. DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE.....	960
2.1. <i>Državna geodetska uprava</i>	960
2.2. <i>Državni hidrometeorološki zavod</i>	976
2.3. <i>Državni zavod za intelektualno vlasništvo</i>	987
2.4. <i>Državni zavod za mjeriteljstvo</i>	989
2.5. <i>Državni zavod za statistiku</i>	992
2.6. <i>Državni inspektorat</i>	997
2.7. <i>Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost</i>	1008
2.8. <i>Državna uprava za zaštitu i spašavanje</i>	1044
3. SREDIŠNJI DRŽAVNI UREDI.....	1049
3.1. <i>Središnji državni ured za e-Hrvatsku</i>	1049
3.2. <i>Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije</i>	1054
III. POSLOVI U TIJEKU	1095
1. MINISTARSTVA.....	1096
1.1. <i>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</i>	1096
1.2. <i>Ministarstvo obrane</i>	1102
1.3. <i>Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja</i>	1104
1.4. <i>Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva</i>	1106
1.5. <i>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi</i>	1131
1.6. <i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</i>	1144
1.7. <i>Ministarstvo kulture</i>	1148
1.8. <i>Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti</i>	1150
1.9. <i>Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva</i>	1160
1.10. <i>Ministarstvo turizma</i>	1165
1.11. <i>Ministarstvo uprave</i>	1166
2. DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE.....	1167
2.1. <i>Državna geodetska uprava</i>	1167
2.2. <i>Državni hidrometeorološki zavod</i>	1168
2.3. <i>Državni zavod za intelektualno vlasništvo</i>	1170

2.4.	<i>Državni zavod za statistiku</i>	1170
2.5.	<i>Državni inspektorat</i>	1170
2.6.	<i>Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost</i>	1172
2.7.	<i>Državna uprava za zaštitu i spašavanje</i>	1175
3.	SREDIŠNJI DRŽAVNI UREDI.....	1176
3.1.	<i>Središnji državni ured za e-Hrvatsku</i>	1176
3.2.	<i>Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije</i>	1178
IV. NAJZNAČAJNIJI ODRADENI PROJEKTI I POSLOVI		1180
1.	MINISTARSTVA.....	1180
1.1.	<i>Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija</i>	1180
1.2.	<i>Ministarstvo obrane</i>	1186
1.3.	<i>Ministarstvo unutarnjih poslova</i>	1197
1.4.	<i>Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva</i>	1202
1.5.	<i>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi</i>	1209
1.6.	<i>Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti</i>	1218
1.7.	<i>Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva</i>	1225
1.8.	<i>Ministarstvo uprave</i>	1231
2.	DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE.....	1232
2.1.	<i>Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost</i>	1232
V. OSTALE NAPOMENE		1236
1.	MINISTARSTVA.....	1236
1.1.	<i>Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva</i>	1236
1.2.	<i>Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi</i>	1237
1.3.	<i>Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa</i>	1244
1.4.	<i>Ministarstvo kulture</i>	1245
1.5.	<i>Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti</i>	1246
1.6.	<i>Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva</i>	1260
1.7.	<i>Ministarstvo turizma</i>	1260
1.8.	<i>Ministarstvo uprave</i>	1261
2.	DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE.....	1262
2.1.	<i>Državni hidrometeorološki zavod</i>	1262
2.2.	<i>Državni zavod za intelektualno vlasništvo</i>	1263
2.3.	<i>Državni zavod za mjeriteljstvo</i>	1263
2.4.	<i>Državna uprava za zaštitu i spašavanje</i>	1265
3.	SREDIŠNJI DRŽAVNI UREDI.....	1265
3.1.	<i>Središnji državni ured za e-Hrvatsku</i>	1265

I. UVOD

Ovo Izvješće izrađeno je u svrhu ispunjavanja obveze utvrđene člankom 2. stavak 2. Zakona o postupku primopredaje vlasti („Narodne novine“, broj 94/04, 17/07 i 91/10), kojim je propisano da je Vlada kojoj prestaje mandat dužna detaljno izvijestiti Vladu koja stupa na dužnost, o stanju i problemima u obavljanju poslova iz ovlasti Vlade.

Na temelju članka 109. Ustava Republike Hrvatske i članka 107. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Hrvatski sabor je na sjednici **6. srpnja 2009.**, donio **Odluku o iskazivanju povjerenja Vladi Republike Hrvatske** („Narodne novine“, broj 79/09).

Članovi Vlade Republike Hrvatske u razdoblju srpanj 2009. – prosinac 2011. bili su:

PREDSJEDNICA VLADE

Jadranka Kosor, dipl.iur. 06.07.09. -

POTPREDSJEDNICI VLADE

Damir Polančec	06.07.09. – 30.10.09
Đurđa Adlešič	06.07.09. – 12.10.10
prof. dr. sc. Slobodan Uzelac	06.07.09. -
mr. sc. Božidar Pankretić	06.07.09. -
Ivan Šuker	19.11.09 – 29.12.10
mr. Darko Milinović, dr. med.	19.11.09 –
Domagoj Milošević	29.12.10 –
Gordan Jandroković	29.12.10 –
Petar Čobanković	29.12.10 -

MINISTAR U VLADI – ČLAN VLADE

Bianca Matković 06.07.09 – 24.03.10.

MINISTARSTVO OBRANE

Branko Vukelić	06.07.09. – 29.12.10
dr. sc. Davor Božinović	29.12.10. -

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Tomislav Karamarko 06.07.09. -

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA

Gordan Jandroković 06.07.09 -

MINISTARSTVO FINACIJA

Ivan Šuker 06.07.09 – 29.12.10
mr. sc. Martina Dalić 29.12.10 -

MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

Tomislav Ivić 06.07.09. -

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

Marina Matulović Dropulić 06.07.09. – 29.12.10
Branko Bačić 29.12.10 -

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

mr. Darko Milinović, dr.med. 06.07.09 -

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

prof. dr. sc. Ivan Šimonović 06.07.09. – 07.07.10
Dražen Bošnjaković 07.07.10 -

MINISTARSTVO UPRAVE

Davorin Mlakar 06.07.09 -

MINISTARSTVO ZNANOSTI OBRAZOVANJA I ŠPORTA

dr. sc. Radovan Fuchs 06.07.09. -

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

Božidar Kalmeta 06.07.09. -

MINISTARSTVO TURIZMA

Damir Bajš 06.07.09. -

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

Damir Polančec 06.07.09 – 30.10.09
mr. sc. Đuro Popijač 19.11.09 -

MINISTARSTVO KULTURE

mr. sc. Božo Biškupić	06.07.09. – 29.12.10
Jasen Mesić	29.12.10 –

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

Petar Čobanković	06.07.09 -
------------------	------------

MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOGA
GOSPODARSTVA

mr. sc. Božidar Pankretić	06.07.09. -
---------------------------	-------------

TAJNIK VLADE

Jagoda Premužić	11.07.09. – 07.12.11
-----------------	----------------------

Svoju prvu sjednicu Vlada Republike Hrvatske kojoj prestaje mandat održala je 11. srpnja 2009. godine, a posljednju, 165. dana 16. prosinca 2011. godine.

Vlada Republike Hrvatske djelovala je u skladu s odredbama **Zakona o Vladi Republike Hrvatske** („Narodne novine“, broj 10/98, 15/00, 117/01, 199/03, 30/04 i 77/09).

Ured potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske za investicije započeo je s aktivnostima polovicom siječnja 2011. godine, popunjavanjem radnih mjesta sa tri savjetnika i administrativnom tajnicom, a nakon što je Hrvatski sabor koncem 2010. godine potvrdio imenovanje gospodina Domagoja Ivana Miloševića na mjesto potpredsjednika.

Uz relativno mali tim ureda, formirana je i matrična organizacija tijela državne uprave, koja su aktivno sudjelovala u aktivnostima podrške i privlačenja ulaganja. Svako je ministarstvo Vlade republike Hrvatske uredu potpredsjednika za investicije ustupilo po jednog državnog tajnika iz svojih redova kao kontakt osobu prema dotičnom ministarstvu. Na taj način, potpredsjednik Vlade za investicije dobio je koordinativnu ulogu u poslovima sustavnog unaprjeđenja ulagačke klime, uklanjanja barijera za investitore na konkretnim projektima.

Pored toga, u rujnu 2011. godine na upražnjeno mjesto u MINGORP-u imenovan je novi državni tajnik za investicije koji je dodijeljen uredu potpredsjednika kako bi dodatno pomogao izvršenje postavljenih ciljeva pred konac godine.

U proteklom, gotovo jednogodišnjem, razdoblju pokrivena je široka lepeza područja i aktivnosti, a koncentracija je usmjerena na dva smjera aktivnosti:

- Pomoć pri realizaciji projekata i privlačenje novih ulaganja,

Strukturne promjene usmjerene na uklanjanje prepreka i dugoročnu pozitivnu promjenu ulagačke klime i poslovnog okruženja u Republici Hrvatskoj.

II. STANJE OBAVLJANJA POSLOVA

Brojčani podaci o radu Vlade Republike Hrvatske u razdoblju 6. srpanj 2009. – 12. prosinca 2011. godine su slijedeći:

1. BROJ ODRŽANIH SJEDNICA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE	164
2. UKUPAN BROJ TOČAKA DNEVNOG REDA	3800
3. UKUPNO TRAJANJE SJEDNICA	129 sati i 10 minuta
4. UKUPAN BROJ ZAKONA KOJE JE HRVATSKI SABOR DONIO NA PRIJEDLOG VLADE	491
• od toga zakoni kojima je usklađeno zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije	120
5. UKUPAN BROJ DONESENIH AKATA VLADE	5704
5.1. ukupan broj utvrđenih zakonskih prijedloga	553
5.2. uredbi	347
• od toga uredbe usklađene sa zakonodavstvom EU	43
• od toga uredbe donesene na temelju zakonske ovlasti	6
• odluka	1853
• prijedlozi odluka	213
• zaključaka	1406
• rješenja	1332
6. UKUPAN BROJ RAZMOTRENIH STRATEŠKIH I ANALITIČKIH MATERIJALA, TE INFORMACIJA	50
7. UKUPAN BROJ RAZMOTRENIH IZVJEŠĆA	74
8. UKUPAN BROJ MIŠLJENJA KOJE JE VLADA UPUTILA HRVATSKOM SABORU	157
9. BROJ INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE	3
10. BROJ ODGOVORA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE NA ZASTUPNIČKA PITANJA	280
11. UKUPAN BROJ AKATA UPUĆENIH USTAVNOM SUDU	54
12. UKUPAN BROJ AKATA UPUĆENIH UPRAVNOM SUDU	26

Funkcija potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske za investicije uvedena je po prvi put 29. prosinca 2010. godine potvrdom imenovanja gospodina Domagoja Ivana Miloševića na rečeno mjesto od strane Hrvatskog sabora. Rečena funkcija uvedena je kako bi se nadoknadili negativni učinci ukidanja Agencije za promicanje izvoza i ulaganja (APIU), te kako bi se poslala jasna poruka domaćoj i međunarodnoj javnosti da Vlada Republike Hrvatske snažnije nego ikada podupire investitore.

Slijedom odluke Vlade, u studenom 2010. godine ukinuta je APIU, a poslovi agencije prebačeni su u okvir Uprave za gospodarsku diplomaciju, izvoz i investicije Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Republike Hrvatske, koja koordinira sva tijela državne uprave vezana uz promicanje ulaganja, otvaranje međunarodnih tržišta, izvoz hrvatskih roba, razrađuje strategije poticanja ulaganja i izvoza te njihovu provedbu. APIU je godišnje imao od 13 do 18 milijuna kuna, a zapošljavao je tridesetak ljudi.

Razloga takvoj odluci bila je nekoordiniranost institucija u provođenju potrebnih mjera za unaprjeđivanje ulagačkog okruženja u Republici Hrvatskoj, te namjera da se smanji državna potrošnja na svim razinama, a u isto vrijeme poveća učinkovitost tijela državne uprave.

Ured potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske za investicije ovime je zauzeo poziciju koordinatora i glavnog pokretača svih inicijativa te aktivnosti na području privlačenja i promocije ulaganja. Uspostavljanjem intenzivne suradnje sa Upravom za gospodarsku diplomaciju, izvoz i investicije Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, kao i matične organizacije i komunikacije sa svim drugim ministarstvima stvorena je visoko efikasna mreža državnih institucija pomoću koje su se, u puno većoj mjeri nego do tada, rješavali tekući problemi ulagačkih projekata i identificirale i uklanjale sustavne i sistemske prepreke sa ciljem uspostavljanja povoljnijeg ulagačkog okruženja u Republici Hrvatskoj.

Tijekom 2009. i 2010. godine zabilježen je trend pada izravnih inozemnih ulaganja na 232 milijuna eura. No, u 2011. godini zabilježena je promjena trenda, jer je već u prvoj polovici godine zabilježeno dvostruko više izravnih inozemnih ulaganja nego u cijeloj prethodnoj godini ili ukupno 485 milijuna eura.

Izravna inozemna ulaganja u Republiku Hrvatsku po godinama izražena u milijunima eura

godina	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
inozemna izravna ulaganja	1 467,9	2 768,3	3 679,0	4 218,6	2 065,5	232,5

Izvor: HNB

Situacija na području privlačenja izravnih inozemnih ulaganja je uvelike napredovala u zadnjih 18 mjeseci kroz izravnu i organiziranu pomoć konkretnim ulagačima i ulagačkim projektima sa jedne strane, kao i kroz izmjenu zakonodavnog okvira i izmjene sustava koje su potrebne za podizanje konkurentnosti u privlačenju kvalitetnih izravnih inozemnih ulaganja.

Veliki se naglasak dao javnim ulagačkim projektima na područjima energetike, infrastrukture ili turizma kroz projekte po modelu javnog privatnog partnerstva. No, glavni cilj, kojem se posvetila najveća pažnja te naponi sa strane državne uprave po pitanju izravnih inozemnih ulaganja, su privatni ulagački projekti. Uz *brownfield* ulaganja, koja su već u velikoj mjeri prisutna u Republici Hrvatskoj, poseban se naglasak stavio na privlačenje i realizaciju izvozno

orijentiranih *greenfield* ulaganja. Kako bi se uspješnije privlačili i realizirali izvozno orijentirana *greenfield* ulaganja, definirali smo temelje za kratkoročnu, srednjoročnu i dugoročnu strategiju privlačenja optimalne vrste i količine izravnih inozemnih ulaganja u Republiku Hrvatsku izradom dokumenta pod naslovom „Određnice u privlačenju *greenfield* inozemnih izravnih ulaganja“. Da bi smo to postigli morali smo prethodno intervenirati u brojne zakonske i podzakonske akte, kontinuirano pratiti i rješavati prepreke ulaganjima koje imaju negativan utjecaj na gospodarstvo, te intervenirati u šira društvena pitanja i aktivnosti poput obrazovanog sustava i edukacije radne snage, koja će moći apsorbirati ulaganja i poslove sa najvećom dodanom vrijednosti.

U prethodnom jednogodišnjem razdoblju, u uredu potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske za investicije pokrenuti su i koordinirani javni investicijski projekti u ukupnoj vrijednosti od 20,16 milijardi kuna, od čega se otprilike osam milijardi kuna odnosi na energetske projekte, gotovo šest milijardi kuna na infrastrukturne projekte, milijarda kuna na vodno gospodarstvo te nešto više od pet milijardi kuna na turizam.

Također, koordinirano je i praćeno 110 privatnih investicijskih projekata u različitim fazama realizacije ukupne vrijednosti od oko 47 milijardi kuna, od čega se 46 projekata u iznosu od 13 milijardi kuna odnosi na domaće investitore, a 64 projekata u iznosu od 34 milijarde kuna na inozemne ulagače. Valja ovdje dodati kako se dodatnih 94 milijardi kuna nalazi u potencijalu od 304 zabilježena projekta koji su u fazi pokretanja ili aktivnog privlačenja novih ulagača.

Ured je također koordinirao provedbu Akcijskog plana uklanjanja prepreka za ulaganja u Republiku Hrvatsku, koji je prihvaćen na sjednici koncem listopada 2010. godine, kao i dopune Akcijskog plana koje su donesene koncem svibnja 2011. godine. Akcijskim planom obuhvaćeno je devet područja koja su identificirana kao ključna u kojima postoje prepreke: Ulazak ulagača u Republiku Hrvatsku; Registracija i ostale procedure oko osnivanja trgovačkih društava; Kupnja zemljišta, registracija vlasništva i gradnja; Pravosuđe; Financijsko poslovanje i porez; Carinsko poslovanje; poticanje i zaštita ulaganja; Prepreke za ulaganja u sektorima u kojima postoji visoki investicijski potencijal.

Od ukupno 53 mjere iz Akcijskog plana, u potpunosti su provedene 34 mjere, 16 mjera je u tijeku provedbe dok tri mjere nisu izvršene, jer nadležna tijela državne uprave ocjenjuju da ih nije ni potrebno provesti. Iz dopuna Akcijskoga plana u potpunosti su provedene tri mjere, dok su četiri mjere u tijeku provedbe.

Neki od primjera prepreka koje su uklonjene kako bi se potaknule investicije u Republiku Hrvatsku:

Skraćivanje postupaka i ubrzanje donošenja akata prostornog uređenja

- Produljen rok važenja Zakona o postupanjima i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja („Narodne novine“ br. 69/09 i 128/10) do 31. prosinca 2012. godine.
- Donijete su Izmjene i dopune Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Hrvatski sabor prihvatio 15. srpnja 2011. godine

Poticanje ulaganja

- Donijete su Izmjene i dopune Zakona o poticanju ulaganja (Narodne novine 61/2011)
- Za ulaganja u drvnu industriju veća od 40 mil EUR-a, omogućena dugoročna nabava drvene sirovine

Ubrzanje administrativnih postupaka i procedura

- Internim aktima Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva prioritetno se rješavaju poslovi koji se odnose na prenamjenu šumskog zemljišta za potrebe investicijskih projekata;
- Aktom Ministarstva pravosuđa dana je preporuka sudovima da predmete koji se odnose na investicije prioritetno rješavaju

Smanjenje troškova investicija

- Uredba o izmjenama Uredbe o visini vodnog doprinosa usvojena je na sjednici Vlade 16. lipnja ove godine (Narodne novine 76/2011)
- Izmjene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 63/2011)
- Zakonom o uređivanju imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje infrastrukturnih građevina (Narodne novine 80/11)

Rješenja vezana uz ulaganja u turizam i turističko zemljište

- Etažiranje građevina izgrađenih u području ugostiteljsko turističke namjene izvan naselja u zonama T1 i T2
- Rješenja u vezi sa raspolaganjem i procjenom turističkog zemljišta koje nije procijenjeno u postupcima pretvorbe i privatizacije

Uza sve prethodno navedeno, ured potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske provodio je i promotivne aktivnosti za privlačenja izravnih inozemnih ulaganja. Tu posebno valja izdvojiti po prvi puta organizirani Međunarodni investicijski forum *Investin Croatia*(www.investincroatia.hr), koji se održao 10. i 11. listopada 2011. godine u Zagrebu te koji je okupio preko 26 predstavnika velikih međunarodnih tvrtki iz različitih sektora kao aktivnih sudionika panel rasprava, te preko 650 posjetitelja od čega je više od 200 njih bilo iz inozemstva. Forum je Vlada Republike Hrvatske organizirala uz podršku MINGORP-a, HGK i HUP-a te uz međunarodno medijsko pokroviteljstvo *The Financial Times* i *Bloomberg*.

Interaktivna promidžba Republike Hrvatske kao investicijske destinacije osigurana je i uspostavom internetskog odredišta www.investincroatia.org putem kojega je predstavljen investicijski potencijal države te postavljen e-katalog svih investicijskih javnih i privatnih projekata. Pored toga, potencijalni investitor je putem rečene internetske stranice mogao izvršiti okvirni izračun vrijednosti poticaja, prijaviti vlastiti investicijski projekt u bazu ili pak prijaviti barijeru za investiciju na koju je naišao.

Također, u suradnji sa Središnjim državnim uredom za e-Hrvatsku i MINGORP-om uspostavljena je *online* baza ulagačkih projekata u Republiku Hrvatsku – informacijski sustav evidencije ulaganja.

Privlačenje ulaganja svakako je posao koji se ne može raditi samo kod kuće pa je u proteklih nepunih godinu dana odrađena i nekolicina posjeta različitim događajima u inozemstvu:

Izrael – poslovni posjet u sklopu delegacije predsjednice VRH toj zemlji. Odrađen niz sastanaka sa predstavnicima bitnih i većih privatnih tvrtki, te započeti razgovori o mogućim ulaganjima u javne i privatne projekte;

Ruska federacija – poslovni posjet prilikom kojeg su održani brojni sastanci sa tvrtkama poput Gazproma, Zarubezhnefta, Lukoila itd. Rezultati ovih sastanaka mogu se vidjeti u konkretnim interesima ovih tvrtki za ulaganje u RH;

Njemačka – jednodnevni posjet organiziran u suradnji sa Deutsche Bank AG. Osim sastanak sa predstavnicima Deutsche Bank odrađeni su sastanci za tvrtkama konkretno zainteresiranim za ulaganje u RH poput RWE, Siemens, TUI, DB itd.;

Austrija – sudjelovanje u World Economic Forumu u Beču, kao i "Danu Hrvatske" u Grazu. Odrađen niz sastanaka sa zainteresiranim ulagačima;

Velika Britanija – posjet konferenciji na visokom nivou organiziranoj od strane EBRD-a, kojom prilikom su održani sastanci sa tvrtkama poput Arista Marine Group, koja putem hrvatske tvrtke kćeri Arista Jahte ulaže u brodogradnju u RH i Cheniere Energy Inc., zainteresiranom za projekt LNG terminala Krk, te susret s brojnim predstavnicima Londonskog City-a;

Kanada – posjet konferenciji u Torontu u organizaciji kanadskog veleposlanstva u RH te Hrvatsko – kanadske gospodarske komore i Hrvatsko-kanadske poslovne mreže; Konferenciju je posjetila hrvatska gospodarska misija sa 30 hrvatskih tvrtki, a ukupno je na svim događajima u sklopu konferencije sudjelovalo preko 250 predstavnika kanadskog gospodarstva. Realizirano i nekoliko ugovora između hrvatskih i kanadskih tvrtki.

Sjedinjene Američke Države - posjet forumu "Balkan Summit" u Baltimore - u;

Poljska – posjet ulagaču Swedspanu; sudjelovanje na forumu "InvestinPoland" u Krakowu.

Pregled stanja obavljanja poslova po središnjim tijelima državne uprave

Ustrojstvo i djelokrug središnjih tijela državne uprave uređen je Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08, 27/08 i 77/09 te 145/10 - Zakon o upravljanju državnom imovinom¹, i 124/11 – Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske²).

1. Ministarstva

1.1. Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

UVOD

Temeljne sastavnice vanjske politike Republike Hrvatske su očuvanje i jačanje mira i razumijevanja među državama i narodima, učvršćenje međunarodnog položaja Hrvatske, angažman u europskim i transatlantskim političkim, sigurnosnim i gospodarskim integracijama, poštivanje preuzetih međunarodnih obveza, rješavanje otvorenih pitanja preostalih iz procesa

¹ Sukladno odredbama članka 61. Zakona o upravljanju državnom imovinom („Narodne novine“, broj 145/10), na dan 31. ožujka 2011. prestaju važiti odredbe članka 2.a točke 2. i članka 17.c Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08, 27/08 i 77/09), čime je prestao s radom Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom.

² Sukladno odredbi članka 12. Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske osnovan je Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske kao središnje tijelo državne uprave nadležno za područje odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

raspada bivše države, uspostava dobrosusjedskih odnosa i suradnje sa svim susjednim zemljama na načelima ravnopravnosti i uzajamnosti, razvijanje prijateljskih odnosa s najvažnijim državama u svijetu, jačanje gospodarskog položaja, te promocija ukupnog image-a Hrvatske.

Hrvatska ima poseban interes za trajnom stabilizacijom i demokratizacijom jugoistočne Europe, za uspostavom dobrosusjedskih odnosa, suradnje na osnovu ravnopravnosti i uzajamnosti i za trajnim rješavanjem otvorenih pitanja preostalih iz procesa raspada bivše države. Hrvatska će nastaviti davati političku i stručnu potporu državama jugoistočne Europe na njihovom putu u EU koristeći svoja iskustva iz pristupnog procesa.

Hrvatska od 9. prosinca ove godine, kada je potpisan Ugovor o pristupanju Europskoj uniji, ima status pristupajuće države Europskoj uniji. Ugovorom je predviđeno da Hrvatska postaje punopravnom članicom 1. srpnja 2013. nakon što se u Hrvatskoj održi referendum o pristupanju i postupak ratifikacije Ugovora, te nakon što sve zemlje članice obave proces ratifikacije. Do tada će hrvatski predstavnici sudjelovati u radu europskih institucija kao aktivni promatrači.

Status pristupajuće države Europskoj uniji u značajnoj će mjeri utjecati na sve buduće aktivnosti, na unutarnjem i na vanjsko-političkom planu. Važne vanjskopolitičke aktivnosti u prvim danima 2012. godine odnosit će se na pristupanje Europskoj uniji. Potrebno je što prije donijeti odluke i intenzivirati pripreme za **referendum o pristupanju EU-u** te postupak **ratifikacije Ugovora o pristupanju.**

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Ostvareni su ključni koraci u cilju ostvarivanja strateškog prioriteta - punopravnog članstva u Europskoj uniji, te **Hrvatska danas, nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju, uživa status pristupajuće države Europskoj uniji.** Uspjeh u pregovorima rezultat je kontinuirane posvećenosti provedbi ključnih reformi, čije implikacije nadilaze okvir pregovaračkog procesa, donoseći dobrobit prije svega hrvatskim građanima.

Europska će komisija pratiti ispunjavanje obveza do ulaska u punopravno članstvo kroz provođenje uobičajenog nadzora kakav se provodio i u ranijim slučajevima. U proljeće sljedeće godine Komisija će objaviti **monitoring tablice** za tri poglavlja, kojima će se posvetiti najviše pozornosti - Pravosuđe i temeljna prava, Tržišno natjecanje i Pravda, sloboda i sigurnost. Na jesen sljedeće godine bit će objavljeno **Cjelovito izvješće o monitoringu**, a na proljeće 2013. ponovno o tri najvažnija poglavlja.

Proces europskih integracija važan je segment suradnje s državama jugoistočne Europe kojima Hrvatska pomaže prijenosom iskustava i znanja te konkretnom materijalnom pomoći (darivanje hrvatskog prijevoda pravne stečevine). Suradnja s ovim državama sve je intenzivnija i raznolikija. Bilateralni i multilateralni kontakti učestali su i posvećeni daljnjem unaprjeđenju odnosa, što uključuje i rješavanje otvorenih pitanja kao temeljnog preduvjeta za proces pomirbe. Uz jačanje suradnje u pravosuđu, unutarnjim poslovima, obrani, prometu i energetici u fokusu je i produblivanje gospodarske suradnje.

Prepoznajući kako je stabilnost regije važna i za vlastitu stabilnost, u djelovanju u okviru NATO-a Hrvatska zastupa i promiče članstvo država jugoistočne Europe u Savezu, te ujedno zemljama regije prenosi vrijednosti Saveza.

Zahvaljujući svojoj ulozi u jugoistočnoj Europi, ali i mnogo šire, Hrvatska se na međunarodnoj sceni profilirala kao zemlja koja zagovara mir i sigurnost, političko i diplomatsko rješavanje oružanih sukoba i kriza te vrijednosti poštovanja ljudskih prava, demokracije i vladavine prava. Kroz tu prizmu treba promatrati i kandidaturu za ponovno članstvo u UN-ovoj Komisiji za izgradnju mira u razdoblju od 2012. do 2013. te u Gospodarsko-socijalnom vijeću UN-a za razdoblje od 2013. do 2015. godine. Ove su kandidature itekako utemeljene s obzirom na iskustva koja Hrvatska primjenjuje sudjelujući u brojnim mirovnim misijama, kojih je u 2011. bilo trinaest, a među kojima se najveći doprinos daje ISAF-u u Afganistanu. U tom kontekstu vrijedi istaknuti i kako međunarodna razvojna suradnja postaje sve važniji element hrvatske vanjske politike.

Gospodarska diplomacija zauzima sve istaknutije mjesto u ukupnom vanjskopolitičkom djelovanju. U bilateralnim kontaktima s državama diljem svijeta promiče se razvoj gospodarske suradnje i prednosti Hrvatske kao investicijskog i turističkog odredišta. Ovakav je pristup dodatno pojačan upućivanjem prvih trgovinskih atašea u diplomatska i konzularna predstavništva u zemljama s najvećim potencijalom intenziviranja gospodarske suradnje.

Zaključno valja istaknuti kako je hrvatska vanjska politika u protekloj godini nastavila posvećivati posebnu pozornost Hrvatima izvan Republike Hrvatske – Hrvatima u Bosni i Hercegovini kao jednom od triju konstitutivnih naroda, hrvatskim manjinama te iseljenicima. U tom je cilju nedavno usvojen i Zakon o odnosima s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, koji je postavio čvrst okvir za trajni razvoj veza između domovine i svih Hrvata koji žive izvan Hrvatske.

1.2. Ministarstvo financija

1. Uvod

Djelokrug Ministarstva financija propisan je člankom 5. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08, 27/08 i 77/09).

Ministarstvo financija obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na analize i prognoze makroekonomskih kretanja koje su temelj za utvrđivanje ekonomske i fiskalne politike i izradu konsolidiranog proračuna države; izradu osnova za financiranje javnih potreba i nacrt državnog proračuna i izvanproračunskih korisnika te lokalnih proračuna; konsolidaciju proračuna, izradu prijedloga sustava financiranja javnih potreba i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; izvršavanje državnog proračuna; planiranje likvidnosti državnog proračuna; upravljanje financijskim tijekovima; proračunski nadzor; razvoj sustava proračunskog računovodstva i financijskog izvještavanja, vođenje glavne knjige državne riznice i sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja proračuna države i proračuna Republike Hrvatske; upravljanje proračunskim ulaganjima, izradu izvješća o kratkoročnim financijskim potrebama, praćenje bilance prihoda, rashoda i gotovinskih sredstava, registrira neposredne i uvjetne obveze po javnom dugu, ugovara kreditna zaduženja i provodi postupak izdavanja vrijednosnih papira na domaćem i inozemnom tržištu sukladno utvrđenom računu financiranja državnog proračuna, upravlja portfeljem javnog duga; pripremu nacrtu zakonskih i drugih propisa te osnove za vođenje pregovora iz područja financijskih odnosa s inozemstvom što proizlazi iz multilateralne i bilateralne te kreditne suradnje s međunarodnim i regionalnim financijskim

institucijama, inozemnim vladama i poslovnim bankama; operativne poslove u vezi sa članstvom Republike Hrvatske u međunarodnim financijskim organizacijama; prikupljanje i obradu podataka o štetama nastalim uslijed djelovanja elementarnih nepogoda; vođenje registra koncesija; razvoj, unapređenje i koordinaciju sustava politike koncesija; davanje prijedloga i mjera za unapređenje sustava koncesija; nadzor nad provedbom Zakona o koncesijama; sudjeluje u procedurama i analizira prijedloge različitih koncesijskih i modela javno-privatnog partnerstva, davanje prijedloga i mišljenja na prijedloge ugovora o javno-privatnom partnerstvu s osnove proračunskih rizika, ocjene projekata i procjenu rizika u području javno-privatnog partnerstva iz djelokruga Ministarstva i u skladu s procedurama izrade i realizacije projekta javno-privatnog partnerstva, davanje prijedloga i mišljenja za poboljšanje i unapređenje sustava javno-privatnog partnerstva iz djelokruga Ministarstva; praćenje poslovanja društava od posebnoga državnog interesa; izradu analiza u postupcima restrukturiranja poduzeća; praćenje i analizu državnih potpora, unapređenje sustava projiciranja i intenziteta dodjele državnih potpora; izradu analiza i praćenje ekonomskih kretanja iz područja financijskog sustava, predlaganje i provođenje mjera za unapređenje sustava kreditnih institucija i osiguranja depozita, sustava osiguranja, sustava tržišta kapitala, investicijskih fondova i zaštite ulagatelja, platnih sustava i sustava nadzora financijskih institucija, nadzor financijskih institucija sukladno zakonskim ovlastima; porezni sustav i poreznu politiku, carinski sustav i politiku carinske i izvancarinske zaštite, nadzor i inspeksijske poslove u području poreza, carina i drugih javnih prihoda, deviznog i vanjskotrgovinskog poslovanja, priređivanja igara na sreću i nagradnih igara; poduzimanje mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma; izgradnju i održavanje graničnih prijelaza. Ministarstvo obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na uspostavu i razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, na državnoj i lokalnim razinama. Ministarstvo obavlja poslove financijskog upravljanja u okviru decentraliziranog sustava provedbe pomoći Europske zajednice u Republici Hrvatskoj, te i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva financija, Uredbom u unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (Narodne novine, br. 43/05, 114/05, 14/06, 138/06, 127/07, 14/08, 27/08, 29/09 i 23/2011) u Ministarstvu financija ustrojeno je 15 unutarnjih ustrojstvenih jedinica i 5 upravnih organizacija osnovanih posebnim zakonom.

Unutarnje ustrojstvene jedinice Ministarstva financija su:

1. Kabinet ministra
2. Samostalni odjel za odnose s javnošću i informiranje
3. Samostalna služba za unutarnju reviziju
4. Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevara
5. Samostalni odjel za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrole
6. Tajništvo Ministarstva
7. Zavod za makroekonomske analize i planiranje
8. Državna riznica
  - 8.1. Uprava za pripremu proračuna i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
  - 8.2. Uprava za izvršavanje državnog proračuna
  - 8.3. Uprava za upravljanje javnim dugom
  - 8.4. Sektor za razvoj i podršku sustavu Državne riznice
  - 8.5. Sektor za poslove Nacionalnog fonda
  - 8.6. Sektor za normativno-pravne poslove Državne riznice

9. Uprava za gospodarstvo
10. Uprava za financijski sustav
11. Uprava za europske integracije i međunarodne financijske odnose
12. Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole
13. Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak
14. Samostalna služba za informacijski sustav
15. Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza.

Upravne organizacije osnovane posebnim zakonom su:

1. Porezna uprava
2. Carinska uprava
3. Financijska policija
4. Financijski inspektorat
5. Ured za sprječavanje pranja novca.

Poslovi iz djelokruga Porezne uprave obavljaju se u Središnjem uredu i 20 područnih ureda. Poslovi iz djelokruga Carinske uprave obavljaju se u Središnjem uredu i 17 carinarnica. Poslovi iz djelokruga Financijske policije obavljaju se u Središnjem uredu i 5 postaja. Za obavljanje poslova iz djelokruga Financijskog inspektorata ustrojeno je 8 odjela, a za poslove iz djelokruga Ureda za sprječavanje pranja novca ustrojena su 4 odjela.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija okvirni broj službenika i namještenika potrebnih za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva je 10 075 i to: za uži dio Ministarstva financija 525, za Poreznu upravu 4982, za Carinsku upravu 4201, za Financijsku policiju 258, za Financijski inspektorat 73 i za Ured za sprječavanje pranja novca 36.

Na dan 30. studenoga 2011. u Ministarstvu financija bilo je zaposleno 7971 službenik i namještenik i to: uži dio Ministarstva 304, Porezna uprava 4352, Carinska uprava 3108, Financijska policija 140, Financijski inspektorat 45, Ured za sprječavanje pranja novca 22. U navedeni broj nisu uključeni državni službenici i namještenici kojima državna služba miruje.

PREGLED BROJA ZAPOSLENIH DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA U MINISTARSTVU FINANCIJA NA DAN 30. STUDENOGA 2011.

USTROJSTVENA JEDINICA/ UPRAVNA ORGANIZACIJA	sistematizirano (bez dužnosnika)	NEODREĐENO VRIJEME	ODREĐENO VRIJEME	UKUPNO
Kabinet ministra	15	6		6
Samostalni odjel za odnose s javnošću i informiranje	5	4		4
Samostalna služba za unutarnju reviziju	15	14		14
Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevara	7	4		4
Samostalni odjel za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrole	5	0		0
Tajništvo Ministarstva	96	60		60
Zavod za makroekonomske analize i planiranje	24	11		11
Državna riznica				

administrativni tajnik	1	1		1
A) Uprava za pripremu proračuna i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	42	22	1	23
B) Uprava za izvršavanje državnog proračuna	61	36	1	37
C) Uprava za upravljanje javnim dugom	24	14		14
D) Sektor za razvoj i podršku sustavu Državne riznice	18	9		9
E) Sektor za poslove Nacionalnog fonda	16	11		11
F) Sektor za normativno-pravne poslove Državne riznice	9	4		4
u k u p n o	171	97	2	99
Uprava za gospodarstvo	29	17		17
Uprava za financijski sustav	36	16		16
Uprava za europske integracije i međunarodne financijske odnose	30	11	1	12
Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole	27	15		15
Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak	37	29		29
Samostalna služba za informacijski sustav	14	9		9
Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza	14	8		8
MINISTARSTVO FINANCIJA (uži dio) - u k u p n o	525	301	3	304
CARINSKA UPRAVA	4201	3106	2	3108
POREZNA UPRAVA	4982	4274	78	4352
FINANCIJSKA POLICIJA	258	140		140
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	73	44	1	45
URED ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA	36	22		22
SVEUKUPNO	10075	7887	84	7971

Aktivnostima i mjerama koje je Republika Hrvatska, radi ispunjenja pristupnih kriterija i priprema za preuzimanje obveza iz članstva u procesu pridruživanja Europskoj uniji, provodila nakon dobivanja pozitivnog mišljenja Europske komisije o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u travnju 2004., a posebice otvaranjem pregovaračkog procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji u listopadu 2005., znatno je povećan opseg poslova i proširen djelokrug Ministarstva financija.

Ministarstvo financija bilo je nositelj aktivnosti u fazi analitičkog pregleda i ocjena usklađenosti nacionalnog zakonodavstva kao države kandidatkinje s pravnom stečevinom unije

(tzv. screening), te kasnije u radnim skupinama za pripremu pregovora i pregovaračkim skupinama za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, za poglavlja iz područja javnih financija i financijskog sustava. Osim u poglavljima iz neposrednog djelokruga za koja je Ministarstvo bilo nositelj aktivnosti, državni dužnosnici i službenici Ministarstva sudjelovali su i u aktivnostima za područja iz djelokruga drugih državnih tijela.

Najopsežnije aktivnosti u pregovaračkom procesu provedene su u svezi s poglavljima Financijske i proračunske odredbe, Financijski nadzor, Financijske usluge, Porezi te Carinska unija.

Osiguravanje pravovremenog i kvalitetnog obavljanja poslova u pregovaračkom postupku zahtijevalo je jačanje administrativnih kapaciteta te odgovarajuću organizacijsku prilagodbu.

Radi priprema za izvršavanje zadaća koje su predstojale, proširen je djelokrug i preustrojena Uprava za međunarodne financijske institucije i europske integracije u Upravu za europske integracije i međunarodne financijske odnose s ustrojstvenim jedinicama za obavljanje poslova iz područja međunarodnih financijskih odnosa, poslova koji se odnose na suradnju, pripremu i pregovore za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju iz djelokruga Ministarstva financije te koordinaciju pripreme i provedbe programa i projekata u okviru strukturnih i institucionalnih reformi radi ispunjenja pristupnih kriterija.

Za obavljanje poslova europskih integracija i međunarodne suradnje iz djelokruga Carinske uprave i Porezne uprave, u središnjim uredima, ustrojene su službe za međunarodnu suradnju i europske integracije.

Najopsežnija organizacijska prilagodba i jačanje administrativnih kapaciteta vezana je uz pregovaračko poglavlje Financijski nadzor. Pravna stečevina u ovom poglavlju odnosi se na prihvaćanje međunarodno dogovorenih i u Europskoj uniji usuglašenih načela, standarda i metoda za unutarnju financijsku kontrolu (PIFC) koja bi se trebala primjenjivati na interne sustave kontrole javnog sektora, uključujući trošenje sredstva iz fondova Europske unije.

Radi ispunjavanja navedenih kriterija ustrojena je Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole, kao središnja harmonizacijska jedinica, koja utvrđuje i razvija sveobuhvatni sustav unutarnje financijske kontrole za cjelokupni javni sektor.

Za poslove unutarnje revizije svih ustrojstvenih jedinica i upravnih organizacija Ministarstva ustrojena je Samostalna služba za unutarnju reviziju, a za poslove financijskog upravljanja, unutarnji nadzor i kontrole ustrojene su odgovarajuće ustrojstvene jedinice u užem dijelu Ministarstva, te Poreznoj upravi, Carinskoj upravi i Financijskoj policiji.

Temeljem Zakona o potvrđivanju Memoranduma o suglasnosti o osnivanju Nacionalnog fonda između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije ustrojen je Sektor za poslove Nacionalnog fonda za obavljanje poslova financijskog upravljanja pretpristupnim programima Europske unije (PHARE, ISPA, SAPARD i IPA) te strukturnim instrumentima od trenutka stjecanja punopravnog članstva u Europskoj uniji.

Radi suzbijanja nepravilnosti i prijevара u korištenju financijskih sredstava Europske unije, ustrojen je Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара koji je, među ostalim,

nadležan za koordinaciju zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti između tijela u AFCOS sustavu s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije, a s tim u vezi i za neposrednu suradnju s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevvara (OLAF).

Pored ustrojavanja novih ustrojstvenih jedinica, odgovarajuće organizacijske prilagodbe provedene su i u već ustrojenim ustrojstvenim jedinicama. Prema preporukama Europske unije, Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke izmijenjen je ustroj Uprave za upravljane javnim dugom u cilju unaprjeđenja organizacije upravljanja javnim dugom koja će pridonijeti utvrđivanju strategije upravljanja javnim dugom, te mjerama i instrumentima minimiziranja rizika i troškova otpлата. U Zavodu za makroekonomske analize i planiranje ustrojen je Odjel za koordinaciju i upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije, u Financijskom inspektoratu i Uredu za sprječavanje pranja novca ustrojani su odjeli za međunarodnu suradnju i dr.

Nova organizacijska struktura i unutarnje ustrojstvo Carinske uprave uređeno je u okviru provedbe projekta Cards 2001 Twinning Project – Customs, prema preporukama europskih stručnjaka.

Nadalje, s ciljem jačanja financijske discipline proračunskih obveznika, suzbijanja tzv. sive ekonomije i sprječavanja izbjegavanja plaćanja proračunskih obveza u cilju ostvarivanja proračunskih prihoda, osnovana je Financijska policija u kojoj su ustrojani Središnji ured, te postaje Zagreb, Split, Rijeka, Zadar i Osijek.

Zbog opisane organizacijske prilagodbe i proširenog djelokruga Ministarstva koji su proizašli iz pregovaračkog procesa radi ispunjavanja pristupnih kriterija i potrebe jačanja administrativnih kapaciteta, povećan je okvirni broj potrebnih službenika za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva financija.

Prema važećoj Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija, okvirni broj službenika i namještenika potrebnih za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva je 10 075. Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija važećoj u prosincu 2003. okvirni broj bio je 8 410.

Povećanje okvirnog broja službenika potrebnih za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva financija nije razmjerno slijedilo i povećanje broja zaposlenih.

Iz podataka o broju trenutno zaposlenih i broju zaposlenih u prosincu 2003. proizlazi povećanje broja zaposlenih za oko 520 službenika i namještenika, koji uključuje i zapošljavanje u Financijskoj policiji ustrojenoj za cjelokupno područje Republike Hrvatske, što je nesrazmjerno povećanju i proširenju opsega poslova kroz navedeno razdoblje.

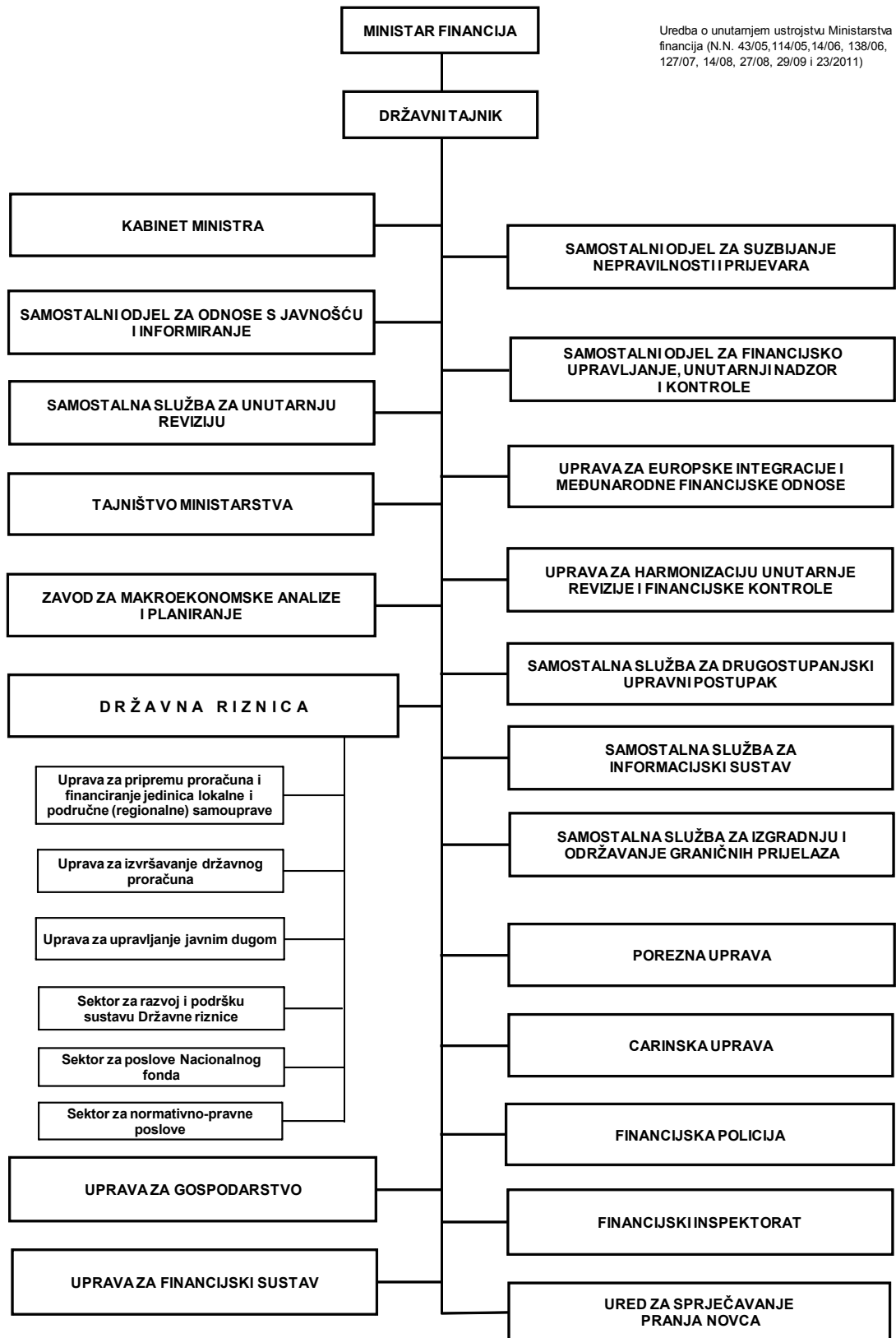
Najveće povećanje broja zaposlenih bilo je u Poreznoj upravi, u kojoj je osim povećanja opsega poslova u svezi s procesom pristupanja Europskoj uniji te naplatom proračunskih prihoda, opseg poslova povećan zbog preuzetih poslova naplate doprinosa od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Nadalje, osnivanjem Financijske policije djelokrug Porezne uprave proširen je poslovima ovrhe radi naplate proračunskih prihoda koje u postupku financijskog nadzora utvrdi Financijska policija te vođenjem prvostupanjskog prekršajnog postupka prema prijavama Financijske policije.

U ustrojstvenim jedinicama užeg dijela Ministarstva, u kojima su bile najznačajnije organizacijske prilagodbe za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva u svezi s

aktivnostima u pregovaračkom procesu i pripremama za ispunjavanje obveza stjecanjem statusa punopravnog članstva, trenutni broj zaposlenih je 304 državna službenika i namještenika, a u prosincu 2003. u užem dijelu Ministarstva bilo je zaposleno 300 državnih službenika i namještenika. Iz navedenog proizlazi neznatno povećanje broja zaposlenih u ustrojstvenim jedinicama užeg dijela Ministarstva.

U svezi s provedbom mjera racionalizacije u okviru reforme državne uprave, u razdoblju od stupanja na snagu Odluke o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, odnosno od 30. srpnja 2009. broj zaposlenih na razini cijelog Ministarstva smanjen je za 237 službenika i namještenika.

ORGANIZACIJSKA SHEMA MINISTARSTVA FINANCIJA

**PREGLED DRAŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA U MINISTARSTVU
FINANCIJA PREMA STRUČNOJ SPREMI I SPOLU 30. STUDENOGA. 2011.**

Ustrojstvene jedinice / Upravne organizacije	službenici / namještenici	Stručna sprema				Spol		UKUPNO
		VSS	VŠS	SSS	NSS	M	Ž	
MINISTARSTVO FINANCIJA - uži dio	službenici	210	18	52	0	72	208	280
	namještenici	0	0	11	13	9	15	24
	ukupno	210	18	63	13	81	223	304
CARINSKA UPRAVA	službenici	644	599	1797	0	1910	1130	3040
	namještenici	0	0	31	37	29	39	68
	ukupno	644	599	1828	37	1939	1169	3108
POREZNA UPRAVA	službenici	1803	1095	1429	0	1203	3124	4327
	namještenici	0	0	13	12	19	6	25
	ukupno	1803	1095	1442	12	1222	3130	4352
FINANCIJSKA POLICIJA	službenici	138	0	9	0	76	62	138
	namještenici	0	0	2	0	2	0	2
	ukupno	138	0	11	0	78	62	140
FINANCIJSKI INSPEKTORAT	službenici	33	0	12	0	11	34	45
	namještenici	0	0	0	0	0	0	0
	ukupno	33	0	12	0	11	34	45
URED ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA	službenici	18	0	4	0	8	14	22
	namještenici	0	0	0	0	0	0	0
	ukupno	18	0	4	0	8	14	22
MINISTARSTVO FINANCIJA ukupno	službenici	2846	1712	3303	0	3280	4572	7852
	namještenici	0	0	57	62	59	60	119
	ukupno	2846	1712	3360	62	3339	4632	7971

2. Tajništvo Ministarstva financija

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija, Tajništvo Ministarstva je posebna unutarnja ustrojstvena jedinica u kojoj se obavljaju poslovi koji se odnose na tehničko usklađivanje rada unutarnjih ustrojstvenih jedinica i upravnih organizacija u sastavu Ministarstva; pripremu i praćenje ostvarivanja plana rada Ministarstva; usklađivanje i sudjelovanje u izradi nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa iz djelokruga Ministarstva; praćenje stanja kadrova u Ministarstvu; predlaganje plana stručnog usavršavanja i osposobljavanja za osiguranje učinkovitosti u radu; nadzor rada državnih službenika i namještenika; brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava za rad; izrađuje rješenja i obavlja druge stručne poslove iz područja službeničkih odnosa i upravljanja ljudskim potencijalima te računovodstvene, opće, tehničke i pomoćne poslove za uži dio Ministarstva, Financijski inspektora i Ured za sprječavanje pranja novca.

PREGLED USTROJSTVA I BROJA ZAPOSLENIH U TAJNIŠTVU MINISTARSTVA

TAJNIŠTVO MINISTARSTVA	sistematizirano	broj zaposlenih
TAJNIK MINISTARSTVA	1	0
administrativni tajnik	1	1
Odjel za pravne poslove	8	2
Odjel za kadrovske poslove	7	5
Odjel za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima	7	4
Odjel za računovodstvene poslove	16	9
Odsjek za računovodstvene poslove	7	5
Odsjek za planiranje	4	1
Odsjek za konsolidaciju i upravljanje područnom riznicom	4	2
Odjel za opće poslove	56	39
Odsjek za poslove obrane, sigurnosti i zaštite	4	2
Odsjek za opće poslove	51	36
Pododsjek za opće, tehničke i pomoćne poslove	38	28
Pododsjek pisarnica	12	8
u k u p n o	96	60

Tajništvo Ministarstva je, sukladno djelokrugu, kontinuirano izvršavalo aktivnosti koje se odnose na normativno uređenje poslovanja Ministarstva, prema zakonskim ovlastima i obvezama za donošenje provedbenih propisa i općih akata (Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija, Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva financija, Plan prijama u državnu službu, Plana stručnog usavršavanja, godišnje izvješća o radu i plan rad Ministarstva, Plana nabave i sl.), poslove izrade godišnjih financijskih planova, izvršavanja proračuna i financijskog izvještavanje te poslove u svezi s reguliranjem prava i obveza državnih službenika i namještenika i upravljanja ljudskim potencijalima, sukladno propisima iz područja službeničkih odnosa.

Od 1. siječnja 2011. Tajništvo Ministarstva sudjeluje u provedbi projekta Phare 2006. "Integracija informacijskog sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika sa sustavom Državne riznice", u okviru kojeg Ministarstvo financija (uži dio) sudjeluje kao pilot-ministarstvo.

Kroz mjere sustavnog planiranja i nadzora nad rashodima ostvareni su učinci u racionalizaciji troškova poslovanja Ministarstva financija.

U svezi poslova izrade financijskog plana donesen je financijski plan za glavu 05 Ministarstvo financija za razdoblje od 1.1.-31.3.2012. u ukupnom iznosu 54.665.427 kuna.

Izvorni proračun za 2011. godinu za glavu 05 Ministarstvo financija iznosio je 294.650.516 kuna. Odlukama o preraspodjeli sredstava planiranih u državnom proračunu republike Hrvatske (NN 85/11 od 22.7.2011 i NN 122/11 od 31.10.2011) financijski plan je smanjen za ukupni iznos od 67.717.000 kuna, tako da nakon navedenog smanjenja tekući proračun iznosi 226.933.516 kuna. Na dan 30. studenoga 2011. izvršenje proračuna iznosi 151.314.178,60 kuna, odnosno 66,68% od ukupno planiranih sredstava. Procjenjujemo da će preostala sredstva biti dovoljna za podmirenje obveza do kraja godine.

U razdoblju od 20. siječnja do 19. travnja 2011. Državni ured za reviziju proveo je financijsku reviziju poslovanja za 2010. godinu. U Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji utvrđeno je da nisu utvrđene nepravilnosti i propusti te je izraženo bezuvjetno mišljenje. Također, nakon provedene revizije poslovanja za prethodne godine 2005, 2006, 2007, 2008 i 2009. izraženo je bezuvjetno mišljenje.

Uz redovne aktivnosti reguliranja prava i obveza državnih službenika i provedbe propisa iz područja službeničkih odnosa i upravljanja ljudskim potencijalima, Tajništvo Ministarstva sudjelovalo je u provedbi mjera utvrđenih Programom gospodarskog oporavka u svezi s reformom državne uprave i izradilo potrebne analize sukladno zaključcima Vlade Republike Hrvatske.

Provedene su aktivnosti u okviru projekta tehničke pomoći Uredu glavnog pregovarača „Nacionalna klasifikacija standarda za EU poslove“. Kroz Projekt je izrađen pregled aktivnosti u svezi s izobrazbom državnih službenika Ministarstva, pregled projekata jačanja administrativnih kapaciteta te Izvješće o kompetencijama rukovodećih državnih službenika i državnih službenika s preporukama za daljnje aktivnosti radi unapređenja sustava upravljanja ljudskim potencijalima i razvoja kompetencija državnih službenika.

U cilju ostvarenja razvoja djelotvornog sustava državne uprave i jačanja administrativnih kapaciteta s obzirom na obveze koje su Ministarstvu financija predstojale u pristupnom procesu Europskoj uniji, Tajništvo je provodilo aktivnosti kontinuirane izobrazbe državnih službenika radi usvajanja i unaprjeđenja stručnih znanja, razvoja osobnih vještina te usvajanja principa učinkovitosti i djelotvornosti u svakodnevnom radu, kroz opće i specijalističke programe izobrazbe koje organizira i provodi Ministarstvo uprave, Državna škola za javnu upravu, domaće i inozemne institucije ili Ministarstvo financija samo provodi specijalističke programe izobrazbe iz svog djelokruga.

S obzirom na djelokrug ustrojstvenih jedinica užeg dijela Ministarstva, Financijskog inspektorata i Ureda za sprječavanje pranja novca najzastupljeniji su programi iz područja

europskih integracija, javnih financija, sustava korištenja i upravljanja sredstvima fondova Europske unije, financijskih kontrola u javnom sektoru. Sukladno potrebama službe i raspoloživim financijskim sredstvima, službenici su upućivani na poslijediplomske studije iz područja djelokruga Ministarstva. Tijekom 2010. na različite oblike izobrazbe upućen je 171 službenik, a tijekom 2011. na izobrazbu je upućeno 111 službenika. Tijekom 2010. i 2011. tri službenika su pohađala šestomjesečno stažiranje u institucijama Europske unije a jedan službenik u NATO-u.

U Ministarstvu financija se od 2005. provodi Projekt razvoja upravljanja ljudskim potencijalima. Započet je u okviru tehničke pomoći Međunarodne banke za obnovu i razvoj, a od 2007. nastavljen uz financijsku potporu Vlade Kraljevine Nizozemske. U okviru projekta održavane su interaktivne radionice na kojima su sudjelovali dužnosnici i rukovodeći službenici iz užeg dijela Ministarstva s ciljem unaprjeđenja komunikacijskih vještina i stjecanja novih vještina i sposobnosti upravljanja i vođenja koje su nužne za učinkovit svakodnevni rad. Tijekom 2009. – 2011. aktivnosti projekta proširene su na Poreznu upravu, uključujući sve područne urede Porezne uprave.

U okviru provedbe mjere Vlade Republike Hrvatske u svezi s uspostavom procesa nabave na centralnoj razini, Tajništvo Ministarstva je nositelj poslova obrade podataka i koordinacije aktivnosti javne nabave s Uredom za središnju javnu nabavu, za nabavne kategorije središnje javne nabave za potrebe cjelokupnog Ministarstva financija.

Temeljem Odluke o određivanju roba i usluga (nabavnih kategorija) središnje javne nabave (Narodne novine, br. 146/2009. i 79/2010.) Ured za središnju javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske provodi postupak za nabavu uredskog namještaja, uredskog materijala, potrošni materijal, ostalu uredsku opremu, računala i računalnu opremu, elektroničke komunikacijske usluge i opremu, telekomunikacijsku opremu, automobile, održavanje i servisiranje vozila, gume za vozila, gorivo, toplinsku energiju, poštanske usluge, usluge osiguranja, licence za korištenje softvera, čišćenje prostorija, vode za piće, cvijeće i cvjetne aranžmane za protokolarnu potrebu, tekuće i investicijsko održavanje objekata u kojima su smještene sjedišta pojedinačnih naručitelja.

Za nabavne kategorije za koje Ured za središnju javnu nabavu provodi postupak, Tajništvo Ministarstva objedinjava i obrađuje podatke za cjelokupno Ministarstvo i dostavlja prema traženju Ureda za središnju javnu nabavu. Ured za središnju javnu nabavu nakon provedenog postupka javne nabave sklapa okvirne sporazume za radove, nabavu roba i usluga, a temeljem okvirnih sporazuma tijela državne uprave sklapaju pojedinačne ugovore.

Za nabavu ostalih radova, roba i usluga koji nisu nabavne kategorije središnje javne nabave, naručitelji postupke provode pojedinačno. U tom slučaju Tajništvo provodi postupak javne nabave za nabavu radova, roba i usluga potrebnih za obavljanje poslova iz djelokruga Tajništva, te kroz imenovanje službenika kao ovlaštenih predstavnika i stručnu pomoć u pripremi dokumentacije sudjeluje u postupcima koje provode druge ustrojstvene jedinice za potrebe iz svog djelokruga.

Tijekom 2011., u postupku središnje javne nabave, nakon što je Ured za središnju javnu nabavu sklopio odgovarajuće okvirne sporazume u pojedinim nabavnim kategorijama (13 nabavnih kategorija), zaključeni su pojedinačni ugovori s Hrvatskom poštom d.d. (univerzalne poštanske usluge), Hrvatskom elektroprivredom d.d. (električna energija), Hrvatskim

telekomom d.d. (telekomunikacijske usluge i oprema mobilna). S trgovačkim društvom Narodne novine d.d. sklopljeni su pojedinačni ugovori po upravama za nabavnu kategoriju toneri i tinte te papir i uredski pribor, a s trgovačkim društvom Pleter d.d. proveden je propisani skraćeni postupak nabave i zaključen ugovor za čišćenje prostora na lokaciji Katančićeva 5 i Frankopanska 1. Putem narudžbenica, sukladno sklopljenim Okvirnim sporazumima, obavlja se nabava vode za piće, nabave cvijeća i cvjetnih aranžmana, isporuka goriva na lokacijama naručitelja od odabrane tvrtke Europetrol d.d.

Pred završetkom su jedinstveni ugovori za nabavnu kategoriju isporuka goriva na benzinskim postajama s INA – Industrija nafte d.d., ugovori za uslugu osiguranja te potrošnog materijala (sredstva za čišćenje).

Ustrojstvene jedinice užeg dijela Ministarstva, osim Samostalne službe za drugostupanjski upravni postupak i Uprave za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole, nalaze se u poslovnom prostoru u sjedištu Ministarstva financija, Zagreb, Katančićeva 5. Navedeni prostor je u vlasništvu Republike Hrvatske. Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole nalazi se u poslovnom prostoru na lokaciji Gajeva 5, koji je u vlasništvu Republike Hrvatske. Samostalna služba za drugostupanjskih upravni postupak nalazi se u poslovnom prostoru na lokaciji Frankopanska 1. Prostor je u vlasništvu Grada Zagreba s kojim je sklopljen ugovor o najmu.

Financijski inspektorat nalazi se u poslovnom prostoru na lokaciji Ulica grada Vukovara 72 koji je u vlasništvu Republike Hrvatske. Ured za sprječavanje pranja novca nalazi se u poslovnom prostoru na lokaciji Ulica grada Vukovara 70. Prostor je u vlasništvu Financijske agencije s kojom je sklopljen ugovor o najmu.

Uz redovne aktivnosti održavanja poslovnog prostora i uređaja, obavljani su značajni radovi na adaptaciji i uređenju poslovnog prostora Ministarstva, posebice u sjedištu, Katančićeva 5.

Najopsežniji radovi bili su na rekonstrukciji i uređenju krova, fasade i dvorišta koji su izvođeni tijekom 2006. i 2007. godine. U navedenom razdoblju uveden je i sustav centralne klimatizacije cijele zgrade, preuređen i opremljen prostor Kabineta ministra te instaliran sustav video nadzora na zgradi.

Tijekom 2008. preuređen je prostor i zamijenjena stara oprema u restoranu i kuhinji te adaptiran dio sanitarnih prostorija.

U okviru projekta nizozemske darovnice od 2008. do 2010., preuređen je i odgovarajuće opremljen prostor arhive radi modernizacije sustava korištenja dokumentacije, olakšavanja zaštite i očuvanja arhivske građe, a dio arhivskog prostora preuređen je u knjižnicu.

Tijekom 2011. izvedena je sanacija plinske kotlovnice za poslovni prostor u Katančićevoj 5 te rekonstrukcija instalacija grijanja i plina u poslovnim prostorima u Frankopanskoj 1.

S ciljem racionalizacije korištenja energenata u poslovanju Ministarstva, Tajništvo Ministarstva je nositelj i koordinator provedbe mjera iz Programa Vlade Republike Hrvatske za učinkovito korištenje energije u objektima u vlasništvu Republike Hrvatske „Dovesti svoju kuću u red“ za prostore koje koristi Ministarstvo financija.

U okviru djelokruga Tajništva, iz područja informacijske sigurnosti i obrane, izrađeni su provedbeni akti o zaštiti tajnosti podataka te izrađeni i ažurirani planski dokumenti obrane iz djelokruga Ministarstva financija, čime su ispunjene zakonske obveze koje središnja tijela državne uprave imaju temeljem Zakona o zaštiti tajnosti podataka i Zakona o obrani.

PREDSTOJEĆE ZNAČAJNIJE AKTIVNOSTI I AKTIVNOSTI U TIJEKU

Za 2012. planirani su radovi na rekonstrukcija dvorišnog dijela zgrade, nadogradnja plinske kotlovnice te dogradnja vanjskog stubišta za pristup istoj. Financiranje navedenih radova dijelom je osigurano kroz projekt Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koji je, nakon provedenog natječaja, Ministarstvu financija dodijelio bespovratna novčana sredstva u visini 36% investicije (od maksimalno mogućih 40%), koja se moraju iskoristiti do kraja 2012. godine. Ostatak sredstava osigurava Ministarstvo. U idućoj godini, do završetka sezone grijanja, proveo bi se postupak javne nabave, u svrhu odabira izvođača radova. Radovi bi bili gotovi do početka rujna 2012. godine ili najkasnije do početka sezone grijanja.

Na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije, uključene u provedbu IPA programa, trebaju poduzeti u 2011. godini, kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretpristupnim programima Europske unije, bez prethodne (ex ante) kontrole od strane Delegacije Europske unije, te dozvolu za rad sustava za provedbu strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj, Klasa: 400-01/05-02/01, Urbroj: 5030112-11-1 donesene na sjednici održanoj 17. ožujka 2011. godine, Ministarstvo financija raspisalo je Javni natječaj za prijam u državnu službu u Ministarstvo financija za 11 radnih mjesta, objavljen u Narodnim novinama br. 100 od 5. rujna 2011. Rješenja o prijmu otpremljena su kandidatima te je sada u tijeku rok za podnošenje žalbi.

Sukladno Uredbi o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave, u djelokrugu Tajništva je izrada objedinjenog godišnjeg izvješća o radu i plana rada za cjelokupno Ministarstvo financija, na temelju prijedloga ustrojstvenih jedinica.

U studenom 2011. započeo je program izobrazbe za novu grupu polaznika programa usavršavanja za obavljanje poslova rukovodećih službenika koji je Uredbom o klasifikaciji radnih mjesta u državnoj službi (Narodne novine, br. 77/07, 13/08 i 81/08) propisan kao uvjet za raspored službenika u kategoriju radnih mjesta rukovodećih državnih službenika, uz izuzetak propisan člankom 30. Uredbe. Program provodi Državna škola za javnu upravu u prostorima Ministarstva financija, a program pohađa 17 rukovodećih službenika iz užeg dijela Ministarstva i 3 službenika iz Carinske uprave.

3. Poslovi makroekonomskih analiza i planiranja

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (Narodne novine, broj 43/05, 114/05, 14/06, 138/06, 127/07, 14/08, 27/08, 29/09 i 23/11) **Zavod za makroekonomske analize i planiranje** upravna je organizacija u sastavu Ministarstva financija koja izrađuje godišnje i višegodišnje projekcije i prognoze proračunskih agregata; prati i analizira makroekonomska kretanja u Republici Hrvatskoj i svijetu, posebice analizira i planira fiskalnu politiku na razini državnog proračuna, izvanproračunskih fondova te lokalne i područne (regionalne) samouprave; analizira monetarnu politiku i politiku tečaja; sudjeluje u aktivnostima državne suradnje s međunarodnim institucijama, te u poslovima u svezi s nastupom Republike Hrvatske na međunarodnom financijskom tržištu i pred agencijama za

ocjenu kreditne sposobnosti Republike Hrvatske; prema međunarodnim i europskim standardima za fiskalnu politiku, izrađuje izvješća (GFS i ESA95 izvješća) za središnji državni proračun, izvješća za izvanproračunske fondove i agencije te izvješća za opću državu; održava ažurnost fiskalne statistike – duga serija podataka te priprema Mjesečni i Godišnji statistički prikaz Ministarstva financija; obavlja poslove koordinacije i upravljanja vlastitim sredstvima Europske Unije, surađuje s domaćim i inozemnim ekonomskim fakultetima i institucijama, s Hrvatskom narodnom bankom; obavlja i druge poslove koje odredi ministar.

U Zavodu za makroekonomske analize i planiranje ustrojeni su:

1. Odjel fiskalne statistike
2. Odjel makroekonomskih istraživanja i prognoza
3. Odjel fiskalnih analiza i projekcija.
4. Odjel za koordinaciju i upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije

Odjel fiskalne statistike izrađuje fiskalna izvješća prema međunarodnim i europskim standardima za fiskalnu statistiku (GFS i ESA95 izvješća) za središnji državni proračun, fiskalna izvješća za izvanproračunske fondove i agencije te fiskalna izvješća za opću državu; održava ažurnost proračunske statistike – duga serija podataka, te obavlja sve druge poslove za unaprjeđenje fiskalne statistike prema međunarodnim standardima.

Odjel makroekonomskih istraživanja i prognoza prati i analizira hrvatska i svjetska makroekonomska kretanja; izrađuje godišnje i višegodišnje prognoze i projekcije gospodarskog rasta, inflacije i drugih makroekonomskih agregata, posebice osnovnih fiskalnih kategorija; s Odjelom fiskalnih analiza i projekcija te u suradnji s drugim upravnim organizacijama i ustrojstvenim jedinicama Ministarstva izrađuje Mjesečni statistički prikaz na hrvatskom i engleskom jeziku i Godišnje izvješće Ministarstva financija; surađuje s domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama, bankama, Hrvatskom narodnom bankom i međunarodnim organizacijama.

Odjel fiskalnih analiza i projekcija obavlja poslove mjesečnog praćenja kretanja proračuna; izrađuje usporedne analize s prethodnim godinama; izrađuje dnevne informacije, projekcije prihoda i rashoda do kraja kvartala i godine; u suradnji sa Sektorom za upravljanje javnim dugom izrađuje plan financiranja na razini godine i kvartala; izrađuje trogodišnje projekcije proračuna, odnosno načela fiskalne politike u skladu sa Zakonom o proračunu; izrađuje međunarodne usporedbe i analize proračuna.

Odjel za koordinaciju i upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije obavlja poslove koji se odnose na tehničko-tehnološku pripremu za preuzimanje poslova koordinacije i upravljanja vlastitim sredstvima Europske unije u skladu s obvezama koje proizlaze iz punopravnog članstava u Europskoj uniji; poslove uspostave administrativnih kapaciteta, izrade procedura, definiranje i kreiranje potrebnih baza podataka, izrade simulacija preliminarnih izračuna; poslove izračuna, prikupljanja i kontrole vlastitih sredstava Europske unije, koordinacije suradnje i izvještavanja prema Europskoj uniji povezano s vlastitim sredstvima Europske unije.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Fiskalna statistika

Prema utvrđenoj nadležnosti, poslovi Odjela uključuju izradu statističkih izvještaja po metodologiji Međunarodnoga monetarnog fonda za statistiku državnih financija GFS 2001, te po metodologiji Eurostata ESA 95.

Po metodologiji GFS 2001, koja je u Ministarstvu financija uvedena u primjenu 2004. godine kao zamjena za ranije korištenu metodologiju GFS 1986, kontinuirano se izrađuju redovni izvještaji za pojedine sastavnice i razine odnosno za opću državu u cjelini (za izvršenje u mjesečnoj odnosno tromjesečnoj i godišnjoj dinamici, te za planove i njihove izmjene i dopune). Ti su izvještaji podloga objava u publikacijama i na web stranici Ministarstva financija, a na temelju njih Odjel izrađuje i izvedene izvještaje i materijale za tuzemne i inozemne korisnike, za publikacije, za baze podataka koje se objavljuju na web stranicama itd. (primjeri: Statističke informacije Republike Hrvatske, Statistički ljetopis Republike Hrvatske, SDDS - Special Data Dissemination Standard MMF-a, IFS - International Finance Statistics, Godišnjak MMF-a).

Po metodologiji ESA 95, za čiju su primjenu aktivnosti u Ministarstvu financija počele 2005. godine, a prvi je puta primijenjena u 2006., u Odjelu se izrađuje statistika za pojedine sastavnice i razine odnosno za opću državu u cjelini (za planove i njihove izmjene i dopune, te za izvršenje na godišnjoj razini - odnosno za razdoblje prema potrebi), radi izrade raznih izvještaja prema Europskoj uniji a prvenstveno radi Fiskalnog izvješća. Ova se statistika još treba potpunije uskladiti s metodologijom ESA 95 u suradnji sa subjektima koji razvijaju sustav nacionalnih računa – Državnim zavodom za statistiku i Hrvatskom narodnom bankom. Izrada izvještaja po metodologiji ESA 95 u uskoj je vezi sa čitavim kompleksom poslova na području statistike nacionalnih računa opće države i s njom povezanih statistika. Ministarstvo financija preuzelo je na tom području određene nadležnosti i obveze Sporazumom o suradnji iz prosinca 2007., sklopljenim s HNB-om i DZS-om. One uz ostalo uključuju zajedničku odgovornost s DZS-om za nefinancijske račune opće države, te suradnju s DZS-om i HNB-om na drugim područjima uključujući dostavu podataka. Cilj je osigurati statistiku nacionalnih računa koja će u cijelosti biti usklađena sa zahtjevima Eurostata. Aktivnost Odjela uključuje kako pripremu dijela potrebnih setova podataka za DZS i HNB, tako i sudjelovanje putem radnih skupina i na druge načine u razvoju nacionalnih računa (ujednačavanju određenih klasifikacija, analizi raspoloživih izvora administrativnih podataka, suradnji u kompilaciji nefinancijskih računa opće države s DZS-om). Dijelom je u tome Odjel imao ulogu kontaktne točke radi angažiranja ostalih nadležnih službi Ministarstva financija po potrebi. Djelatnici Odjela sudjeluju na sastancima prilikom misija pojedinih projekata pomoći Europske unije za statistiku nacionalnih računa opće države, te u svojstvu promatrača na sjednicama nadležnih radnih tijela Eurostata kao predstavnici Ministarstva financija, zajedno s predstavnicima DZS-a i HNB-a.

Spomenuto ujednačavanje klasifikacija prvenstveno se odnosi na ujednačavanje sektorske klasifikacije institucionalnih jedinica naročito sa stanovišta obuhvata sektora opće države i njenih podsektora, prema metodologiji ESA 95. Radi se o višegodišnjem procesu koji se naročito intenzivirao za vrijeme Twinning light projekta „Statistika javnih financija“ 2006-2008. Uz DZS (kao nositelja aktivnosti), te HNB i Ministarstvo financija (Odjel fiskalne statistike i dijelom druge službe Ministarstva), bili su uključeni i neki drugi subjekti putem radne skupine. Uz rješavanje metodološkog dijela vršeno je i razvrstavanje institucionalnih

jedinica. Temeljem provedenih aktivnosti DZS je na internetu objavio sektorsku klasifikaciju svih institucionalnih jedinica, u travnju 2011., nakon prethodne objave preliminarne verzije. Odjel fiskalne statistike redovno sudjeluje u izradi dokumenata službene statistike čiji su nositelji subjekti izvan Ministarstva financija - Godišnjega provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske te Izvješća o izvršenju toga plana u prethodnoj godini; dokumenata vezanih uz pregovaračko poglavlje 18. Statistika - izvještaja o napretku i ostalih. U tim postupcima Odjel uz neposrednu obradu i pripremu materijala koji se odnose na Ministarstvo financija, ima i ulogu kontaktne točke za uključivanje i interno usuglašavanje drugih službi u Ministarstvu. Odjel je također uključen u pojedinim fazama postupka donošenja izmjena i dopuna Zakona o službenoj statistici 2011. godine, kao što je bio i kod izmjena i dopuna Zakona 2009. godine.

Pored navedenih, djelatnici Odjela po potrebi obavljaju i razne druge poslove vezane uz statistiku, kao što je bilo npr. sudjelovanje u svojstvu predstavnika Ministarstva financija u dijelu postupka donošenja nove Nacionalne klasifikacije zanimanja (2010.), zajedno s Odjelom za kadrovske poslove.

Makroekonomska istraživanja i prognoze

Prema utvrđenoj nadležnosti, kontinuirani poslovi Odjela makroekonomskih istraživanja i prognoza uključuju: vođenje baze podataka ekonomskih statističkih pokazatelja Republike Hrvatske, praćenje makroekonomskih kretanja i projekcija u međunarodnom okruženju prije svega s ciljem procjene njihova utjecaja na hrvatsko gospodarstvo, izradu makroekonomskih analiza u svrhu izvještavanja o najnovijim makroekonomskim kretanjima dva puta mjesečno (sredinom i krajem mjeseca), izradu Tjedne makroekonomske informacija u svrhu izvještavanja o najnovijim makroekonomskim kretanjima, izradu dijela dnevne informacije koji se odnosi na makroekonomska kretanja, izradu priloga o makroekonomskim kretanjima u okviru redovitih publikacija Ministarstva financija (Godišnjeg izvješća i Mjesečnog statističkog prikaza), izradu priloga o makroekonomskim kretanjima u okviru dokumenata Ministarstva financija te dokumenata Vlade RH (Smjernica ekonomske i fiskalne politike, Pretpristupnog ekonomskog programa, Polugodišnjeg i Godišnjeg obrazloženja proračuna), izradu priloga o makroekonomskim kretanjima u okviru dokumenata koje proizlaze iz procesa pridruživanja EU (SSP Odbor i Pododbor, Plan aktivnosti za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU, *Self-Assesment*), kontinuirano usavršavanje makroekonomskih modela korištenih za izradu analiza i projekcija, izradu makroekonomskih projekcija kao podloge za planiranje mjera ekonomske politike te projekciju prihoda proračuna, u okviru izrade Proračuna, Smjernica ekonomske i fiskalne politike i Pretpristupnog ekonomskog programa te davanje stručnih mišljenja na dospjele upite i nacрте dokumenata domaćih i inozemnih ekonomskih institucija.

Fiskalne analize i projekcije

Odjel fiskalnih analiza i projekcija obavlja poslove koji su vezani uz izvršavanje zakonskih obveza, kao i analize kretanja fiskalnih pokazatelja. Najznačajniji kontinuirani poslovi Odjela su izrada prihodne strane prijedloga proračuna, rad na godišnjem i polugodišnjem obračunu proračuna, izrada Smjernica ekonomske i fiskalne politike, sudjelovanje na izradi Pretpristupnog ekonomskog programa za trogodišnje razdoblje, vođenje raznih fiskalnih baza, izrada Godišnjeg izvješća Ministarstva financija, izrada mjesečnih publikacija, vođenje internetske baze podataka, izrada projekcija prihoda i sl.

Izrada Smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje zakonska je obveza i služi kao podloga za planiranje proračuna za iduću godinu. U okviru Smjernica Odjel fiskalnih analiza i projekcija izrađuje sljedeće: ciljeve Vlade RH za iduće trogodišnje razdoblje, analizu kretanja prihoda proračuna opće države u protekloj godini, u tekućoj godini i projekcije kretanja za naredne tri godine, analizu kretanja rashoda proračuna opće države u protekloj godini, u tekućoj godini i projekcije kretanja za naredne tri godine te analizu predviđenih kretanja javnog duga za naredne tri godine.

Izrada Prijedloga proračuna za narednu godinu i projekcija za sljedeće dvije zakonska je obveza i sadržaj je definiran Zakonom o proračunu. Odjel fiskalnih analiza i projekcija u okviru Obrazloženja prijedloga proračuna za narednu godinu i projekcija za sljedeće dvije izrađuje obrazloženje projekcija prihoda, rashoda, deficita i financiranja državnog proračuna, te izvanproračunskih fondova, kao i procjenu ukupnog manjka konsolidirane opće države.

Obračun proračuna za proteklu godinu također je zakonska obveza. Odjel fiskalnih analiza i projekcija u ovom dokumentu izrađuje analize: prihoda državnog proračuna u godini za koju se daje obračun, ukupnog manjka i financiranja državnog proračuna u godini za koju se daje obračun, fiskalnih kretanja u izvanproračunskim fondovima u godini za koju se daje obračun te procjenu ukupnog manjka konsolidirane opće države za istu godinu.

Odjel fiskalnih analiza i projekcija u Polugodišnjem obračunu proračuna za tekuću godinu koji je definiran Zakonom o proračunu izrađuje analize: prihoda državnog proračuna u prvoj polovici tekuće godine, ukupnog manjka i financiranja državnog proračuna u prvoj polovici tekuće godine, fiskalnih kretanja u izvanproračunskim fondovima u prvoj polovici tekuće godine te procjenu ukupnog manjka konsolidirane opće države za isto razdoblje.

U okviru obveza koje proizlaze iz procesa pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, Zavod za makroekonomske analize i planiranje sudjeluje u procesu pripreme i praćenja provedbe Pretpristupnog ekonomskog programa. Odjel fiskalnih analiza i projekcija izrađuje poglavlja vezana uz javne financije (npr. teme iz područja fiskalne politike, srednjoročni ciljevi, tekuća fiskalna kretanja, dugoročna održivost javnih financija i sl.). Također, Zavod za makroekonomske analize i planiranje ima i koordinacijsku ulogu glede izrade dijela dokumenta koji se odnosi na strukturne reforme. U tom smislu, Zavod za makroekonomske analize i planiranje prikuplja materijale od ostalih institucija uključenih u proces izrade PEP-a, objedinjuje ih, lektorira i šalje na mišljenja nadležnim institucijama. Navedeni dokument priprema se svake godine za slijedeće trogodišnje razdoblje. Rok za dostavu Pretpristupnog ekonomskog programa relevantnim službama Europske komisije je kraj siječnja. Ovaj rok zadan je od strane Europske komisije i nužno ga je poštivati kao dio uobičajene prakse i procedura Europske unije.

Izrada projekcija prihoda državnog proračuna, te proračuna lokalnih jedinica također je u djelokrugu Odjela fiskalnih analiza i projekcija. Projekcije prihoda izrađuju se na godišnjoj, kvartalnoj, mjesečnoj i dnevnoj razini. Projekcije prihoda državnog proračuna na godišnjoj razini izrađuju se za potrebe Smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje, plana proračuna za iduću godinu, eventualnog rebalansa proračuna za tekuću godinu te izrade PEP-a. Projekcije prihoda državnog proračuna na mjesečnoj i kvartalnoj razini izrađuju se za potrebe planiranja rashoda, kao i praćenja ostvarenja proračuna tijekom godine te planiranja financiranja deficita. Projekcije prihoda državnog proračuna na dnevnoj razini izrađuju se za potrebe praćenja likvidnosti tijekom određenog mjeseca. Projekcije prihoda jedinica lokalne i

regionalne samouprave izrađuju se na godišnjoj razini za potrebe Smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje, plana proračuna za iduću godinu u cilju izračuna deficita konsolidirane opće države te izrade PEP-a. Projekcije prihoda jedinica lokalne i regionalne samouprave izrađuju se na mjesečnoj razini za potrebe praćenja ostvarenja deficita konsolidirane središnje države tijekom godine te planiranja financiranja istog.

Odjel je također zadužen i za izradu dnevne informacije; dnevna informacija sadrži niz relevantnih makroekonomskih i fiskalnih podataka koji se prate na dnevnoj razini i bitni su za sagledavanje likvidnosti proračuna te analize pojedinih kretanja. Iz djelokruga Odjela fiskalnih analiza i projekcija kontinuirano se prati kretanje prihoda proračuna (u odnosu na prethodne godine i na planirane iznose), kretanje rashoda proračuna u odnosu na protekle godine, kretanje deficita, aukcije trezorskih zapisa i sl.

Zavod za makroekonomske analize i planiranje zadužen je i za pripremu publikacije Mjesečni statistički prikaz, koja sadrži čitav niz tablica, kao i obrazloženje kretanja najnovijih makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja. Iz djelokruga Odjela fiskalnih analiza i projekcija publikacija sadrži: tablice prihoda i rashoda državnog proračuna, konsolidirane središnje države, izvanproračunskih fondova, lokalnih jedinica te konsolidirane opće države, tablice javnog duga, kao i komentare najnovijih kretanja proračunskih kategorija.

Publikacija se ranije objavljivala u tiskanom i u elektronskom obliku. No, zbog financijske uštede, kao i vremenskog odmaka u kojem je bila dostupna tiskana verzija u odnosu na elektronsku, navedena publikacija se više ne objavljuje u tiskanom obliku već samo u elektronskom obliku na Internet stranici Ministarstva financija.

Odjel fiskalnih analiza i projekcija ima koordinativnu i administrativnu ulogu u pripremi Godišnjeg izvješća Ministarstva financija za prethodnu godinu, a također sudjeluje i u pripremi materijala na teme koje su u nadležnosti Odjela. Teme koje obrađuje Odjel fiskalnih analiza i projekcija, a dio su godišnjeg izvješća Ministarstva financija jesu: Fiskalna politika i državni proračun, Izvanproračunski korisnici, Financiranje lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ukupni manjak/višk konsolidirane opće države te Prilozi.

U okviru obveza koje proizlaze iz procesa pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, Zavod za makroekonomske analize i planiranje sudjeluje u pripremi materijala za izradu dokumenata za Europsku komisiju; između ostalog: Plan aktivnosti za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU, *Self-assessment*, Izvješća o napretku, *monitoring* tablice za pojedina poglavlja iz djelokruga Zavoda i sl.). U ovim dokumentima, u nadležnosti Odjela fiskalnih analiza i projekcija, radi se na izradi poglavlja dokumenata vezanim uz fiskalnu politiku, koordinaciju ekonomske i fiskalne politike te kriterije iz Maastrichta.

Također, Zavod za makroekonomske analize već 6 godina sudjeluje u izradi i prezentiranju materijala vezano uz godišnje sastanke Pododbora za ekonomska i financijska pitanja i statistiku između predstavnika Vlade RH te predstavnika relevantnih službi Europske komisije. Tom prilikom se redovito prati tehnički napredak RH u procesu pridruživanja u sveobuhvatnom okviru ekonomske politike (fiskalna i monetarna politika, strukturne reforme, a obuhvat tema jednak je temama u Pretpristupnom ekonomskom programu). Temeljem zaključaka spomenutog Pododbora Zavod sudjeluje i u izradi materijala te njihovu prezentiranju za poglavlje Ekonomski kriteriji vezano uz godišnje sastanke Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između predstavnika Vlade RH te predstavnika Europske komisije.

Odjel fiskalnih analiza i projekcija prati i analitičke podatke o javnom dugu te daje sveobuhvatni analitički prikaz razine deficita i javnog duga. Uz to, izrađuje fiskalno izvješće za Europsku komisiju, što je obveza koja proizlazi iz procesa pridruživanja EU.

Nadalje, Odjel fiskalnih analiza i projekcija sudjeluje i u izvršavanju obaveza prema međunarodnim financijskim institucijama (Svjetskoj banci i MMF-u), pri čemu Odjel sudjeluje na određenim sastancima iz domene poslova kojima se bavi te je zadužen za izvještavanje o traženim podacima.

Također, Odjel za fiskalne analize i projekcije kontinuirano vodi baze značajnih fiskalnih pokazatelja (prihoda, rashoda, deficita i sl.).

Koordinacija i upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije

U skladu sa zakonodavstvom Europske unije i preporukama Europske komisije, a u sklopu pregovora u poglavlju 33: Financijske i proračunske odredbe, u okviru Zavoda za makroekonomske analize i planiranje, u prosincu 2006. godine, osnovan je Odjel za koordinaciju i upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije (dalje u tekstu: Odjel za koordinaciju) koji predstavlja koordinacijsku jedinicu koja u pretprijetnom razdoblju koordinira sve aktivnosti svih institucija uključenih u sustav vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj (Carinska uprava, Porezna uprava, Državna riznica, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Državni zavod za statistiku i Hrvatska narodna banka), kako bi se osigurala potpuna spremnost za ispunjavanje obaveza vezano za vlastita sredstva nakon pristupanja Europskoj uniji. Nadalje, Odjel za koordinaciju obavlja poslove koji se odnose na tehničku pripremu za preuzimanje poslova koordinacije i upravljanja vlastitim sredstvima Europske unije u skladu s obvezama koje proizlaze iz punopravnog članstva u Europskoj uniji, te poslove uspostave administrativnih kapaciteta, izrade procedura, definiranja i kreiranja baza podataka, izrade simulacija preliminarnih izračuna te koordinacije, suradnje i izvještavanja Europske unije povezano s vlastitim sredstvima Europske unije, kao i sudjelovanje u kontrolnim misijama Europske komisije povezanih uz pojedine vrste vlastitih sredstava Europske unije. Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju Odjel za koordinaciju organizirat će i koordinirati sustav vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj te ga prilagođavati sukladno izmjenama u pravnoj stečevini Europske unije, koordinirati izračune vlastitih sredstava Europske unije, koordinirati redovite uplate udjela Hrvatske po osnovi vlastitih sredstava Europske unije, izrađivati projekcije uplata vlastitih sredstava u proračun Europske unije, sudjelovati u radnim tijelima Europske unije te djelovati kao jedinica za kontakt i izvješćivanje Europske komisije po svim pitanjima vezanim uz vlastita sredstva Europske unije.

POSLOVI U TIJEKU

U pogledu ujednačavanja sektorske klasifikacije, ostala je obveza Ministarstva financija za očitovanje na razvrstavanje dijela jedinica vezano uz sektor opće države. Zbog inicijalnog razvrstavanja u postupku sektorizacije pretežno pomoću algoritama, u objavljenoj bazi sektorizacije ušlo je u sektor države cca. 3200 jedinica koje nisu bile u Registru korisnika proračuna. Iako ti obuhvati ne moraju biti identični, veće razlike obuhvata onemogućile bi učinkovito sastavljanje statistike na bazi raspoloživih podataka u Ministarstvu financija. Stoga je neophodna detaljnija analiza podataka tih jedinica odnosno grupa jedinica, što je veoma opsežan zadatak. Odjel fiskalne statistike je u izvještajnom razdoblju obavio provjeru za

najveći broj jedinica, uz suradnju s drugim nadležnim službama Ministarstva, te su u više navrata dostavljene primjedbe Ministarstva na klasifikaciju (najnovije u listopadu 2011.). Za ostatak (manje od 200) tih jedinica predstoji nastavak i dovršenje analize u Odjelu fiskalne statistike, međutim za neke posebno značajne od njih potrebne su i strateške informacije i odluke radi davanja mišljenja Ministarstva.

Vežano za Izmjene i dopune Zakona o službenoj statistici, Državni zavod za statistiku pokrenuo je postupak za izmjene i dopune Zakona o službenoj statistici. U sklopu radne skupine, u kojoj je Ministarstvo financija bilo predstavljeno članom iz Odjela fiskalne statistike, temeljem konzultacija provedenih u Ministarstvu dane su na radni materijal primjedbe u neformalnom obliku. DZS je dopisom od 17. studenoga 2011. koji je zaprimljen 23. studenoga dostavio na mišljenje Ministarstvu financija i drugim tijelima državne uprave Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službenoj statistici, s konačnim prijedlogom zakona. U tom Prijedlogu je dio primjedbi usvojen, no ostatak nije, a pojavljuju se i neki novi momenti, što iziskuje dodatna razmatranja i usuglašavanja unutar Ministarstva.

U pogledu nadolazećeg razdoblja, u djelokrugu Odjela za makroekonomska istraživanja i prognoze predstoji rad na izradi priloga o makroekonomskim kretanjima i makroekonomskih projekcija za Pretpristupni ekonomski program 2012.-2014. Također, u narednom razdoblju očekuju se poslovi izrade makroekonomskih projekcija za izradu Plana proračuna za 2012. godinu. U sklopu obveza koje proizlaze iz pristupanja Hrvatske EU, Odjel za makroekonomska istraživanja i prognoze radit će na izračunu bruto nacionalnog dohotka kao podloge za izračun vlastitih sredstava EU

Zavod za makroekonomske analize i planiranje godišnje ima tri stalna projekta javne nabave male vrijednosti, koji su i trenutno u tijeku:

- Projekt Analiza konjunktturnih kretanja – evidencijski broj nabave 4/11
  - izvršitelj: EIZG
  - vrijednost ugovora je 162.601,60 kn bez PDV-a
  - plaćeno je 50% posto ugovorenog iznosa, a plaćanje preostalih 50% (81.300,80 kn bez PDV-a) je u roku od 30 dana po završetku projekta koji se predviđa za veljaču 2012. godine
- Projekt Privredna kretanja i ekonomska politika – evidencijski broj nabave 5/11
  - izvršitelj: EIZG
  - vrijednost ugovora je 220.000,00 kn bez PDV-a
  - plaćeno je 50% ugovorenog iznosa, a plaćanje preostalih 50% (110.000,00 bez PDV-a) je u roku od 30 dana po završetku Projekta koji se predviđa za veljaču 2012. godine
- Projekt Godišnje izvješće Ministarstva financija za 2010. godinu – evidencijski broj nabave 7/11
  - izvršitelj: Stega tisak
  - vrijednost ugovora je 83.330,00 kn bez PDV-a
  - u tijeku je izrada Publikacije na hrvatskom jeziku, a završetak je predviđen krajem prosinca 2011., te se plaćanje u iznosu od 50% (41.65,00kn bez PDV-a) očekuje u roku od 30 dana od dostave Publikacije na hrvatskom jeziku
  - plaćanje preostalog dijela od 50% je u roku od 30 dana od dostave Publikacije na engleskom jeziku koja se predviđa u ožujku 2012. godine

U veljači 2012. godine potrebno je pokrenuti nove postupke javne nabave za projekte Analiza konjunktturnih kretanja i Privredna kretanja i ekonomska politika, dok je postupak javne

nabave za Godišnje izvješće Ministarstva financija za 2011. godinu potrebno pokrenuti u ožujku/travnju 2012. godine.

Vezano za Godišnje izvješće Ministarstva financija za 2010. godinu, Odjel fiskalnih analiza i projekcija trenutno sudjeluje u finalnoj fazi pripreme istog. Dokument je finaliziran – sva poglavlja dokumenta se izrađena i lektorirana, odabran je grafički dizajn i izgled isprinta te je dokument poslan odabranoj tiskari i trenutno je u fazi tiskanja.

U pogledu Pretpristupnog ekonomskog programa (PEP-a), Odjel fiskalnih analiza i projekcija trenutno priprema poglavlja navedenog dokumenta koja su njegovoj nadležnosti (teme iz područja fiskalne politike, srednjoročni ciljevi fiskalne politike, tekuća fiskalna kretanja, dugoročna održivost javnih financija i sl.). Nakon što budu izrađene makroekonomske projekcije koje su temelj za daljnje korake u izradi PEP-a, slijedi izrada projekcija prihoda i rashoda proračuna, deficita i financiranja istog. Rok za dostavu ovogodišnjeg Pretpristupnog ekonomskog programa relevantnim službama Europske komisije je 31. siječnja 2012. godine. Ovaj rok zadan je od strane Europske komisije i nužno ga je poštivati kao dio uobičajene prakse i procedura Europske Unije. Postupak izrade ovogodišnjeg dokumenta je pokrenut, prikupljeni su i revidirani materijali relevantnih resornih tijela državne uprave, a izrada makroekonomskih projekcija za dokument je u tijeku. Nakon izrade makroekonomskih projekcija koje su temelj za daljnje korake u izradi PEP-a, slijedi izrada projekcija prihoda i rashoda proračuna, deficita i financiranja istog koje izrađuje Odjel fiskalnih analiza i projekcija.

Plan proračuna za 2012. godinu jedan je od prvih poslova koji očekuju Odjel za fiskalne analize i projekcije u nadolazećem razdoblju. Nakon što se izrade makroekonomske projekcije za razdoblje od 2012. – 2014. godine, Odjel fiskalnih analiza i projekcija izrađuje projekcije prihoda proračuna za isto razdoblje te Obrazloženje plana proračuna za 2012. godinu i projekcija za 2013. i 2014. godinu.

U pogledu koordinacije izrade materijala te organizacije Pododbora za ekonomska i financijska pitanja i statistiku, ista je do sada bila u nadležnosti Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (SDURF) koji su obavljali spomenute poslove. U SDURF-u su bili imenovani voditelj te tajnik Pododbora za ekonomska i financijska pitanja i statistiku. Međutim, koordinacija izrade materijala te organizacija spomenutog Pododbora prelazi u nadležnost Ministarstva financija (Zavoda za makroekonomske analize i planiranje). U nadolazećem razdoblju, bit će potrebno imenovati voditelja Pododbora (do sada na razini državnog tajnika) i tajnika Pododbora te organizirati i provesti još 1-2 sastanka spomenutog Pododbora. Nastavno na prelazak nadležnosti za organizaciju Pododbora za ekonomska i financijska pitanja i statistiku u Ministarstvo financija (Zavod za makroekonomske analize i planiranje) također će biti potrebno preuzeti u Zavodu i proces koordinacije i izrade materijala za poglavlje Ekonomski kriteriji pri Odboru za stabilizaciju i pridruživanja. I ovdje se očekuju još 1-2 godišnja ciklusa tog procesa.

U nadolazećem razdoblju, vezano za aktivnosti Odjela za koordinaciju, u siječnju 2012. godine, potrebno je dostaviti Europskoj komisiji Izvješće o napretku u provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana za uspostavu sustava administriranja vlastitih sredstava Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje kolovoz 2008.- prosinac 2011., a u ožujku 2012. Vladi RH za razdoblje kolovoz 2008.- veljača 2012. Nadalje, u siječnju 2012. očekuje se i Izvješće Europske komisije o provedenoj kontrolnoj misiji za vlastita sredstva temeljena na PDV-u, na

koje će biti potrebno dostaviti službene komentare. Također, prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, potrebno je donijeti Uredbu o sustavu vlastitih sredstava EU u Hrvatskoj, a nakon donošenja Uredbe, Ministarstvo financija donosi Priručnik za sustav administriranja vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj. Odjel za koordinaciju izradio je radne verzije Uredbe i Priručnika.

NAJZNAČAJNIJI ODRADENI PROJEKTI I POSLOVI

Fiskalna statistika

Odjel fiskalne statistike je u proteklom razdoblju sudjelovao u nekoliko projekata pomoći Europske unije iz područja statistike, kao što su:

- CARDS projekt u 2005. čiji je nositelj bilo nositelj Ministarstvo financija „Potpora Ministarstvu financija Republike Hrvatske u usklađivanju proračunskog deficita i izvješćivanja o razini javnog duga sukladno ESA 95 metodologiji“ imao je kao glavni zadatak razvoj veznih tablica između proračunskog računskog plana važećeg u Republici Hrvatskoj i kategorija po metodologiji ESA 95. Pored aktivne suradnje tijekom projekta, Odjel fiskalne statistike je naknadno izvršio opsežan posao neophodne dodatne razrade veznih tablica, koje su predstavljale input u slijedeći projekt te su dostavljene Državnom zavodu za statistiku i Hrvatskoj narodnoj banci.
- CARDS *twinning* projekt „Statistika javnih financija“ (punim nazivom CARDS 2003 "Izrada metodologije za dobivanje ključnih statističkih pokazatelja na polju javnih financija" trajao je od 13.02.2006. do 12.02.2008. S europske strane partneri su bili Statistika Finske kao glavni i Statistika Danske kao mlađi partner, a s hrvatske je strane nositelj bio Državni zavod za statistiku. Radi unapređenja upravljanja javnim financijama u Republici Hrvatskoj, te osiguranja pouzdanih, međunarodno usporedivih podataka o javnim financijama, usklađenih između institucija, razvijane su baze i metode za osiguranje statistike nacionalnih računa o javnim financijama po ESA 95 metodologiji. Kao jedan od rezultata projekta, nadležnosti i odgovornosti na području statistike nacionalnih računa opće države i s njom povezanih statistika regulirane su Sporazumom o suradnji zaključenim između Hrvatske narodne banke, Ministarstva financija i Državnog zavoda za statistiku. Odjel fiskalne statistike sudjelovao je u aktivnostima gotovo svih misija projekta (više od 30), uključujući pripremanje većine materijala traženih od Ministarstva financija, te uz ulogu kontaktne točke za sudjelovanje ostalih službi Ministarstva po potrebi.
- Višekorisnički program „Integrirana statistika državnih financija“ (*Integrated Government Finance Statistics*) tijekom 2008, 2009. i početkom 2010. godine.

Pored toga Odjel je odradio više poslova naročito velikog opsega neophodnih za statistiku, u suradnji s drugim službama Ministarstva i/ili s Državnim zavodom za statistiku i Hrvatskom narodnom bankom, kao, na primjer, proces ujednačavanja sektorske klasifikacije koji je pred dovršetkom, a o kojem su pojedinosti navedene unutar opisa stanja poslova, te unutar otvorenih pitanja.

U sklopu analize raspoloživih izvora administrativnih podataka za potrebe statistike, Odjel fiskalne statistike bio je tijekom 2010. i 2011. godine aktivno uključen u postupku koji je provodila Državna riznica, za donošenje novog računskog plana za proračune i proračunske korisnike kao i Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Razrađivana su i predlagana rješenja u cilju maksimalne usklađenosti izvornih podataka koji

se tim aktima osiguravaju, sa zahtjevima statistike, naročito metodologije ESA 95, jer je prilagodba zahtjevima metodologije GFS 2001 u znatnoj mjeri izvršena već ranijih godina.

Makroekonomska istraživanja i prognoze

Odjel makroekonomskih istraživanja i prognoza, u okviru svog djelokruga radio je na sljedećim poslovima: podrška analizi makroekonomskih i fiskalnih implikacija Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike i njegovih izmjena, analiza učinaka izmjena stopa poreza na dohodak, analiza utjecaja fiskalne politike na inozemni dug RH, analiza makroekonomskih implikacija uvođenja posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke, sudjelovanje u izradi Strateškog okvira za razvoj 2006.–2013., sudjelovanje u izradi prospekta za međunarodno izdanje obveznica iz područja makroekonomskih kretanja, sudjelovanje u izračunu usklađivanja plaća i mirovina, sudjelovanje u izradi analize dugoročne održivosti javnih financija, izrade ad-hoc analiza i procjena makroekonomskih i fiskalnih učinaka raznih potencijalnih mjera ekonomske politike i izmjena domaćih i inozemnih makroekonomskih uvjeta i sl. Zavod za makroekonomske analize i planiranje također sudjeluje u izradi istraživačkih projekata u suradnji s domaćim istraživačkim institucijama. Stalni projekti koji se ponavljaju dugi niz godina su:

- Analiza konjunktturnih kretanja (EIZG)
  - cilj projekta je što uspješnije kratkoročno predviđanje poslovne klime i ekonomskih kretanja u Hrvatskoj
  - redovno se CROLEI indeks objavljuje u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija, a također se koristi u svrhu makroekonomskih i fiskalnih projekcija
- Privredna kretanja i ekonomska politika (EIZG)
  - stručno-znanstvena publikacija koja primjenom suvremenih metoda kvantitativne analize prati kretanja i međusobne ovisnosti osnovnih makroekonomskih agregata u hrvatskom gospodarstvu, analizira provođenje ekonomske politike i predlažu određene mjere.
  - publikacija sadrži i nekoliko stručno-znanstvenih radova koji detaljnije analiziraju specifične probleme iz područja ekonomske politike i gospodarskog sustava, a koji su u danom trenutku od posebnog interesa za stručnu javnost

Osim toga, Odjel makroekonomskih istraživanja i prognoza sudjelovao je u izradi sljedećih projekata: Procjena sive ekonomije u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2003.-2004. (EIZG), Priprema i primjena metodologije za izračunavanje ciklički prilagođenog proračunskog salda Republike Hrvatske (EIZG), Usporedba pokazatelja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva - objektivni statistički pokazatelji i subjektivna percepcija konkurentnosti (EIZG), Razrada i primjena metodologije za projiciranje kretanja prihoda od poreza i doprinosa (EIZG), Procjena vrijednosti nefinancijske imovine kućanstava po županijama (EIZG), Učinak ukidanja nulte stope poreza na dodanu vrijednost na nejednakost i siromaštvo (EIZG), Efektivno porezno opterećenje poduzeća u Hrvatskoj (EIZG), Porezni izdaci u Hrvatskoj u razdoblju 2003.-2005. (IJF), Analiza mjera za ostvarivanje isplativosti rada u Hrvatskoj (IJF), Registar socijalnih naknada u Republici Hrvatskoj (IJF), Registar državnih potpora u Republici Hrvatskoj (IJF), Usavršavanje prognostičkog indeksa hrvatskog gospodarstva (EIZG), Komparativna analiza strukture gospodarstva Republike Hrvatske i regija 2. i 3. razine, po privrednim područjima, oblicima vlasništva i prema veličini poduzeća, za 1999. i 2002. godinu (EIZG), Javni dug: mjerenje, granice i održivost (EIZG) te Izračun ciklički prilagođenog proračunskog salda RH (EIZG).

Fiskalne analize i projekcije

Odjel fiskalnih analiza i projekcija ustrojio je novi pristup i način objave podataka o fiskalnim kretanjima u cilju postizanja transparentnosti državnih financija. Tako se fiskalni podaci objavljuju i u obliku Excel tablica s vremenskim serijama, na Internet stranici Ministarstva financija. Tamo se mogu pronaći sljedeći podaci: vremenske serije podataka za državni proračun, vremenske serije podataka za izvanproračunske korisnike, vremenske serije podataka za konsolidiranu središnju državu, vremenske serije podataka za konsolidiranu opću državu, vremenske serije podataka za lokalnu državu te vremenske serije podataka za najznačajnije kategorije rashoda državnog proračuna po računskom planu.

Podaci se na ovaj način objavljuju po GFS 2001 metodologiji i dostupni su za razdoblje od 2003. godine na dalje.

Odjel fiskalnih analiza i projekcija radi i analitičku podlogu kod promjene pojedinih fiskalnih, odnosno proračunskih pravila, poreznih oblika, kao i drugih dokumenata. Tako je proteklih godina Odjel izradio niz analiza i dao prijedloge za promjenu pojedinih zakona, prvenstveno radi pristupanja Hrvatske EU (Zakon o trošarinama, analize PDV-a i sl.). Između ostalog, izrađene su analize u području: promjene obračuna trošarina na duhan, promjene obračuna trošarina na kavu, promjene obračuna trošarina na naftu, promjene obračuna trošarina na pivo, promjene obračuna trošarina na alkohol, promjene obračuna trošarina na osobne automobile, plovila i zrakoplove, promjene Zakona o porezu na dohodak, uvođenja posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke, povrata duga umirovljenika i sl.

Koordinacija i upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije

U svrhu ispunjavanja obveza iz pregovora u poglavlju 33. Financijske i proračunske odredbe, te potpunog usklađivanja zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom stečevinom Europske unije, Odjel za koordinaciju izradio je Akcijski plan za uspostavu sustava administriranja vlastitih sredstava Europske unije u Republici Hrvatskoj kojeg je Vlada RH usvojila dana 31. srpnja 2008. godine, te je isti dostavljen Europskoj komisiji. Akcijski plan izrađen je prema svakom području sustava vlastitih sredstava Europske unije, a uključuje ciljeve, planirane aktivnosti koje se moraju provesti kako bi se ispunili ti ciljevi, nadležna tijela i rokove provedbe navedenih aktivnosti. U skladu sa zahtjevom Europske komisije, Hrvatska je na dvomjesečnoj razini obvezna dostavljati Izvješća o napretku u provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana (posljednje Izvješće za razdoblje kolovoz 2008.- listopad 2011. poslano je u studenom 2011.). Također, Izvješća o napretku u provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana dostavljaju se i Vladi RH na polugodišnjoj razini (posljednje Izvješće za razdoblje kolovoz 2008.- kolovoz 2011. poslano je u rujnu 2011.). U pogledu uspostave učinkovitog sustava vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj, koji će omogućiti ispravno izračunavanje, prognoziranje, obračunavanje, plaćanje, kontrolu i izvještavanje Europske unije o vlastitim sredstvima u skladu s pravnom stečevinom od dana pristupanja, proveden je *twinning light* projekt „Jačanje administrativne sposobnosti za primjenu pravila iz područja vlastitih sredstava Europske unije“ u okviru programa IPA 2007. Svrha *twinning light* projekta bila je jačanje administrativne sposobnosti i priprema proceduralnih pravila za učinkovitu koordinaciju i funkcioniranje sustava vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj, koji će omogućiti ispravnu primjenu pravila iz područja vlastitih sredstava Europske unije. Projekt se sastojao od tri komponente: 1. Razvoj zakonodavnog i institucionalnog okvira, 2. Definiranje procedura i modela za sustav administriranja vlastitih sredstava EU i 3. Razvoj ljudskih potencijala. Službeni početak implementacije projekta bio

je u rujnu 2009. godine. U provedbi projekta sudjelovale su sve institucije uključene u uspostavu sustava vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj, a nositelj projekta bio je Odjel za koordinaciju. Projekt je uspješno završen 17. lipnja 2010. godine. Uspješnom provedbom projekta osigurana je uspostava učinkovitog sustava vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj, koji će omogućiti ispravno izračunavanje, prognoziranje, obračunavanje, plaćanje, kontrolu i izvještavanje Europske unije o vlastitim sredstvima u skladu s pravnom stečevinom od dana pristupanja. Među najznačajnijim rezultatima projekta su: izrađeni Priručnik za sustav administriranja vlastitih sredstava Europske unije u Hrvatskoj, izrađeni modeli za procjenu vlastitih sredstava i izračun proračunskih ravnoteža, definirane procedure i funkcionalne veze između institucija uključenih u sustav vlastitih sredstava u Hrvatskoj, kao i obučeno osoblje u svim institucijama koje su bile uključene u provedbu projekta. U sklopu završetka pregovora u poglavlju 33., Odjel za koordinaciju sudjelovao je i koordinirao izradu Izvješća o ispunjavanju obveza iz poglavlja 33. Financijske i proračunske odredbe, koje je usvojeno na sjednici Vlade RH 21. travnja 2011. godine te je isto poslano u Europsku komisiju. Nadalje, u okviru obveza koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji, Odjel za koordinaciju sudjeluje u izradi materijala koji proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, u pripremi dokumenata "*Self-assessment*", u pripremi dokumenta "Plan za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije", kao i izradi *Monitoring* tablica Europske komisije za poglavlje 33. Financijske i proračunske odredbe. Također, Odjel za koordinaciju priprema materijale za izradu državnog proračuna, Smjernica ekonomske i fiskalne politike i Pretpristupnog ekonomskog programa, a posebno u dijelu izračuna procjena uplata vlastitih sredstava u proračun Europske unije.

OSTALE NAPOMENE

U Zavodu za makroekonomske analize i planiranje, kao upravnoj organizaciji u sastavu Ministarstva financija, ustrojeni su:

1. Odjel fiskalne statistike
2. Odjel makroekonomskih istraživanja i prognoza
3. Odjel fiskalnih analiza i projekcija.
4. Odjel za koordinaciju i upravljanje vlastitim sredstvima Europske unije

Prema sistematizaciji radnih mjesta, u Zavodu je sistematizirano ukupno 22 radna mjesta. Od sistematiziranih 22, trenutno je popunjeno 12 radnih mjesta.

4. Priprema proračuna i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Uprava za pripremu proračuna i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru svoje djelatnosti:

- obavlja poslove vezane za planiranje, izradu i donošenje proračuna države i konsolidiranog proračuna države te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- radi na unaprjeđenju sustava upravljanja javnim financijama;
- prati i analizira prihode i primitke te rashode i izdatke po područjima javne potrošnje koja se financira iz državnog proračuna;
- obavlja poslove pripreme, izrade i praćenja proračuna po programima;
- sudjeluje u izradi prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa kojima se propisuju prava i utvrđuju obveze za državni proračun;

- obavlja i druge poslove koje odredi ministar i glavni državni rizničar.

Unutar Uprave ustrojena su dva Sektora i to:

1. Sektor za pripremu i izradu proračuna države i pripremu financijskih planova izvanproračunskih korisnika
2. Sektor za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ukupan broj zaposlenih u Upravi je 21 djelatnik (uključujući i ravnatelja), od čega je 1 djelatnik zaposlen na određeno vrijeme.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Krajem 2003. Sektor za pripremu državnog proračuna bio je sačinjen od 2 odjela:

1. Odjel za pripremu proračuna središnje države i
2. Odjel za pripremu proračuna lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave.

U ustrojstvu Odjela nisu bili formirani odsjeci i djelokrug rada je bio znatno manji.

U skladu s novim Priručnikom o statistici državnih financija Međunarodnog monetarnog fonda iz 2001. godine, uz pomoć stručnjaka Američke riznice izrađen je novi računski plan za proračune i proračunske korisnike. Također, uz istu pomoć izrađen je novi Zakon o proračunu (NN 96/18. lipanj 2003.), a promjena računovodstvenog sustava, izrada i provedba novog računskog plana proračuna, kao i donošenje novih uredaba i pravilnika o računovodstvu i računskom planu, te o financijskom izvješćivanju za proračun, proračunske i izvanproračunske korisnike dovela je do izmjena u izradi državnog proračuna. Uređena je nova klasifikacija proračuna i raspored svih rashoda i izdataka kroz temeljne klasifikacije proračuna: ekonomsku, funkcijsku, organizacijsku i programsku. Klasifikacija proračuna po lokacijskoj klasifikaciji i izvorima financiranja uvedena je tek 2008. i 2010. godine.

Krajem 2002., završetkom I faze razvoja SAP sustava još nije omogućena priprema i izrada državnog proračuna kroz ovaj informacijski sustav te je Proračun za 2003. kao i Izmjene i dopune državnog proračuna RH za 2003. godinu izrađeni su u zasebnoj bazi podataka uz pomoć pripremljenih excel tablica koje su se slale proračunskim korisnicima uz Upute za izradu državnog proračuna i učitavale u za to pripremljenu bazu podataka. Proračun je rađen po aktivnosti i projektima te ekonomskoj klasifikaciji rashoda i izdataka na razini odjeljka Računskog plana. U procesu izrade proračuna još nije uvedeno utvrđivanje limita rashoda po proračunskim korisnicima već je zahtjev uključivao sva sredstva koja su proračunski korisnici smatrali nužnim za njihovo funkcioniranje. U procesu pregovaranja utvrđivani su prijedlozi financijskih planova usklađeni s projekcijama prihoda i primitaka.

Izrađen i usvojen Proračun i Rebalans prenosili su se (exportirali) u SAP transakcijski sustav državne riznice za izvršavanje proračuna.

Izrađena je i Odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih korisnika proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2004. godine budući je zbog novih parlamentarnih izbora došlo do raspuštanja Hrvatskog sabora, pa proračun za sljedeću godinu nije bilo moguće donijeti do kraja godine.

Financijski planovi tada devet izvanproračunskih korisnika (zavoda, fondova i agencija) izrađuju se, prezentiraju i donose na isti način kao i državni proračun, znači, po klasifikacijama utvrđenim Zakonom o proračunu, čime je postignuta transparentnost obavljanja djelatnosti tih korisnika.

Temeljem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (potpisan u lipnju 2001.), Sektor je sudjelovao u izradi prijedloga Nacionalnog programa Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji za 2003. godinu.

Zakonom o proračunu iz 2003. godine jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave bilo je omogućeno zaduživanje uzimanjem kredita i izdavanjem vrijednosnih papira. Budući da zaduživanje uzimanjem zajma nije bilo zabranjeno, JLP(R)S su koristile i tu mogućnost bez suglasnosti Vlade. Novi Zakon o proračunu iz 2008. i taj je oblik zaduživanja stavio pod kontrolu.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA SEKTORA

SEKTOR ZA PRIPREMU I IZRADU PRORAČUNA DRŽAVE I PRIPREMU FINACIJSKIH PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Strateško planiranje

Proces strateškog planiranja započeo je 2009. godine, a propisan je člankom 23. i 24. Zakona o proračunu (NN, br. 87/08). Navedenim člancima uvedena je obveza izrade strateških planova i trogodišnje strategije vladinih programa kako bi strateški prioriteti i ciljevi vladine politike izravno utjecali na alokaciju sredstava unutar proračuna. Upravo se procesom strateškog planiranja uvedenog 2009. godine i njegovim povezivanjem s programskim i višegodišnjim planiranjem proračuna osigurava alokacija proračunskih sredstava na one ciljeve koji će postići najveći učinak u prioritetnim područjima. Povezivanje strateškog i proračunskog planiranja zahtijevalo je velike promjene u strukturi Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2011. i projekcija za 2012. i 2013. godinu. Programi, aktivnosti i projekti iz Državnog proračuna povezani su sa ciljevima iz strateških planova korisnika za koje su imenovane i odgovorne osobe. Strateške planove izrađuju ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije (41 razdjel).

Do sada su sastavljene tri Upute za izradu strateških planova za razdoblje 2010. – 2012., 2011. – 2013. i 2012. – 2014. Uputom se definira metodologija izrade strateških planova koja se svake godine poboljšava i unapređuje. Svake godine organiziraju se grupne radionice za obveznike na kojima se predstavlja Uputa i prezentiraju novosti u strateškom planiranju.

U prvom ciklusu strateškog planiranja obveznici su u svojim strateškim planovima definirali viziju, misiju, opće i posebne ciljeve, načine ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelje uspješnosti.

U drugom ciklusu naglasak je stavljen na analizu stanja, brojčano iskazivanje pokazatelja uspješnosti kroz polazne i ciljane vrijednosti, sustav odgovornosti te praćenje i izvještavanje. Tijekom provedbe strateških planova prepoznati su i rizici koji mogu utjecati na ostvarenje strateških ciljeva. Stoga se u treći ciklus strateškog planiranja uključio i proces upravljanja rizicima odnosno njihovo utvrđivanje i procjena.

Obveznici temeljem Upute izrađuju svoje strateške planove i dostavljaju ih Ministarstvu financija. Tijekom procesa izrade strateških planova održano je niz individualnih konzultacija s obveznicima koji su to zatražili. Svi dostavljeni strateški planovi pregledani su i obveznicima je dostavljena povratna informacija s primjedbama i prijedlozima za poboljšanje.

Također, obveznici su temeljem Upute dužni polugodišnje i godišnje izvještavati Ministarstvo financija o uspješnosti provedbe ciljeva iz svog strateškog plana. Prvi polugodišnji izvještaji dostavljeni su za prvo polugodište 2011. godine.

Na temelju dostavljenih strateških planova izrađuje se Prijedlog strategije Vladinih programa za trogodišnje razdoblje. Prijedlog se upućuje obveznicima na očitovanje, a nakon prikupljenih očitovanja i uvažavanja istih priprema se konačni Prijedlog koji Ministarstvo financija dostavlja Vladi na donošenje.

Vlada je dosada usvojila dvije Strategije Vladinih programa za razdoblje 2010. – 2012. i 2011. – 2013. Obzirom na parlamentarne izbore Prijedlog strategije Vladinih programa za razdoblje 2012. – 2014. nije upućen na sjednicu Vlade na donošenje. Nakon formiranja nove Vlade RH isti se namjerava ponovno uputiti na očitovanje obveznicima, a potom i Vladi RH na donošenje.

Proces strateškog planiranja provodi Uprava za pripremu proračuna i financiranje JLP(R)S u suradnji s Upravom za izvršavanje državnog proračuna.

Unapređenje procesa izrade proračuna

Po donošenju Smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje Sektor izrađuje Uputu za izradu državnog proračuna Republike Hrvatske koja se primjenjuje na proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna. U Smjernicama kao i u Uputi utvrđeni su limiti rashoda za proračunske korisnike na razini razdjela organizacijske klasifikacije kojih se proračunski korisnici moraju pridržavati. Limiti se unose u SAP sustav za planiranje proračuna i ograničavajući su faktor za unos rashoda. Upute sadrže i prijedlog limita po skupinama računa kojih se korisnici ne trebaju strogo pridržavati.

Na osnovu precizno obrazloženih zahtjeva proračunskih korisnika limiti se mogu u manjoj mjeri povećati, odnosno smanjiti. Suglasnost o tome donosi ministar financija.

Proračunskim korisnicima omogućen je također unos prihoda i primitaka financiranja po svim vrstama u sustav za planiranje proračuna iz kojeg se također mogu dobiti svi potrebni izvještaji.

Usklađenje organizacijske klasifikacije

Razlozi izmjene organizacijske klasifikacije: usklađenje sa zakonski definiranim nadležnostima i jačanje uloge ministarstava kao koordinatora Vladinih politika u skladu s preporukama SIGMA-e. Status razdjela državnog proračuna dodjeljuje se ministarstvima i onim proračunskim korisnicima državnog proračuna koji su izravno odgovorni Hrvatskom saboru ili predsjedniku Republike Hrvatske. Broj razdjela smanjen je s 53 na 41.

Unapređenje programske klasifikacije

Razlozi za izmjenu programske klasifikacije: smanjenjem broja programa se, između ostalog, povećala i transparentnost državnog proračuna te se omogućilo bolje praćenje njihove provedbe (praćenjem ostvarenja ciljeva postavljenih za svaki program prilikom izrade Državnog proračuna za 2011.). Broj glavnih programa je smanjen s dosadašnja 62 na 23 nova glavna programa, a broj programa s 410 na 185.

Uvođenje promjena u klasifikaciji izvora financiranja

Radi jasnijeg prikaza i kvalitetnijeg praćenja izvršavanja proračuna uvedeni su izvori financiranja 12 (sredstva učešća u pomoćima) i 13 (sredstva učešća u zajmovima).

Uvođenje pokazatelja uspješnosti

Pokazatelji uspješnosti su koristan upravljački alat koji omogućuje mjerenje, praćenje, ocjenjivanje i poboljšanje uspješnosti programa. Oni imaju ključnu ulogu u upravljanju uspješnošću na svim razinama organizacije (strateškoj i operativnoj), te pomažu u procjeni do koje je mjere postavljeni cilj ispunjen. Drugi važan doprinos uvođenja pokazatelja uspješnosti ogleda se u povećanju transparentnosti i odgovornosti menadžmenta za postignute rezultate. Pokazatelji uspješnosti mogu pomoći u upoznavanju Vlade, Sabora i šire javnosti o tome što pojedino tijelo državne uprave radi i koliko uspješno.

Prilikom izrade strateških planova i obrazloženja financijskih planova proračunskih korisnika koriste se dvije vrste pokazatelja uspješnosti: pokazatelji rezultata (output) i pokazatelji učinka (outcome). Pokazatelji rezultata odnose se na pružene javne usluge i osigurana javna dobra koja su rezultat različitih aktivnosti odnosno načina ostvarivanja postavljenih ciljeva (primjer: broj održanih edukacija), dok se pokazatelji učinka odnose na ekonomske i društvene promjene koje se postižu ostvarivanjem postavljenih općih ciljeva (primjer: smanjenje nezaposlenosti za određeni postotak).

Uvođenje novih web aplikacija

1. Za unos podataka o procjeni fiskalnog učinka zakona i drugih propisa te akata planiranja na državni proračun

Razlozi za uvođenje aplikacije: kako bi se olakšala i ubrzala komunikacija između predlagatelja i Ministarstva financija (prijašnji Obrazac PFU je bio u MS Excel formatu i kao takav dostavljao se putem elektroničke pošte i u papirnatom obliku). Unošenjem Obrazaca u aplikaciju stvara se baza podataka za kasnije analize.

2. Za proračunska obrazloženja

Razvijena je kako bi se osigurala jednoobraznost izrade proračunskih obrazloženja te olakšao i ubrzao proces pripreme i izrade državnog proračuna. Aplikaciji imaju pristup i u nju unose svoja obrazloženja svi proračunski korisnici državnog proračuna (područne riznice). Korisnici u aplikaciju unose obrazloženja svojih financijskih planova i obrazloženja izvršenja financijskih planova.

3. Za proračunske klasifikacije

Softverski paket koji ubrzava, pojednostavljuje i omogućuje automatizaciju procesa i radnji u sveukupnom postupku upravljanja proračunskim klasifikacijama.

Usvajanje proračuna za iduću godinu i projekcija za sljedeće dvije

Uz proračun za iduću proračunsku godinu, Hrvatski sabor donosi i projekcije za sljedeće dvije godine kako bi se osigurala održivost proračunskih politika i planirale njihove promjene.

Usvajanje proračuna na manje detaljnoj razini

Hrvatski sabor odnosno predstavničko tijelo (na lokalnoj razini) od 2009. godine usvaja proračun za iduću godinu na manje detaljnoj razini ekonomske klasifikacije odnosno trećoj razini, a projekcije na drugoj razini ekonomske klasifikacije. Proračun usvojen na manje detaljnoj razini pruža korisnicima više fleksibilnosti u upravljanju odobrenim sredstvima te stoga pridonosi postizanju boljih rezultata provođenja programa i postizanju veće učinkovitosti i djelotvornosti u pružanju javnih usluga.

Povećanje transparentnosti

Sa svrhom povećanja transparentnosti i upoznavanja javnosti s najvažnijim financijskim dokumentom jedne ekonomije – državnim proračunom, izrađene su brošure o državnim proračunima za pojedine godine kao i o njihovim godišnjim izvršenjima.

Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (NN 26/10)

Proračunske klasifikacije okvir su kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primici te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja. U samom pojmovniku Zakona o proračunu (članak 3.) definirana je svaka od klasifikacija:

- organizacijska klasifikacija,
- ekonomska klasifikacija,
- funkcijska klasifikacija,
- lokacijska klasifikacija,
- programska klasifikacija i
- klasifikacija izvora financiranja.

Novi Zakon o proračunu predvidio je donošenje novog Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (NN, br. 26/10). Do donošenja ovog Pravilnika na snazi je bio Pravilnik o proračunskim klasifikacijama iz 2007. godine.

Zakonom o proračunu iz 2003. izvori financiranja nisu bili utvrđeni kao klasifikacija, a kako je njihovo definiranje bio preduvjet cjelovitog funkcioniranja jedinstvenog računa državne riznice Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama iz 2010. izvori financiranja uvedeni su kao posebna klasifikacija.

Pravilnikom se propisuje obveza primjene proračunskih klasifikacija za sve proračune i proračunske korisnike u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja, a za izvanproračunske korisnike u procesima planiranja i izvještavanja. Također se definira i sadržaj klasifikacija u smislu osnovnog određenja strukture brojčanih oznaka i naziva, objašnjava što primjena klasifikacija znači za proračunskog korisnika, a što za proračun te utvrđuju načini povezivanja klasifikacija.

Procjena fiskalnog učinka propisa

Ozbiljnija procjena fiskalnog učinka propisa uvedena je 2005. godine stupanjem na snagu Odluke o obrascu standardne metodologije za procjenu financijskog učinka donesene na temelju Poslovnika Vlade Republike Hrvatske.

Iako je i do tada postojala obveza iskazivanja procjene financijskih učinaka prijedloga različitih propisa, navedena procjena dostavljala se kao tekstualni prilog uz prijedlog propisa i većinom se iskazivalo nepostojanje nikakvih financijskih posljedica za proračun. Donošenjem Odluke o obrascu standardne metodologije za procjenu financijskog učinka, provedba prijedloga propisa usko se povezala sa programskom klasifikacijom državnog proračuna što je omogućilo poboljšanje kontrole navedenih učinaka za Ministarstvo financija. Utvrđivanjem troškova i koristi provedbe pojedinih zakona i propisa kroz programe, aktivnosti i projekte predlagatelja u većoj se mjeri prenose odgovornosti na središnja tijela državne uprave kao nositelje provedbe programa. Usporedno s tim, povećana je svijest i odgovornost Vlade za financijske posljedice usvajanja određenog propisa.

Sam proces izrade Iskaza o procjeni financijskog učinka temeljem navedene Odluke bio je sljedeći:

1. Predlagatelj popunjava Obrazac i dostavlja ga Ministarstvu financija u isto vrijeme kada upućuje i prijedlog propisa na očitovanje nadležnim ministarstvima, u skladu s Poslovníkom Vlade Republike Hrvatske.
2. Ministarstvo financija pregledava Iskaz i unosi svoje primjedbe.
3. Nakon usvajanja ili ne prihvatanja primjedbi, predlagatelj dostavlja odgovor na mišljenje Ministarstva financija.
4. Slijedi konačno očitovanje Ministarstva financija.
5. Iskaz s očitovanjem Ministarstva financija, dostavlja se radnim tijelima Vlade i samoj Vladi. To će sudionicima tih sastanaka omogućiti da u procesu odlučivanja, sagledaju i fiskalni učinak koji može izazvati primjena pojedinih propisa na proračune.

Izmjenama i dopunama Poslovnika Vlade RH iz lipnja 2007. proširen je opseg procjene učinka provedbe propisa na proračune države i JLP(R)S i na akte planiranja (projekti, planovi, programi, strategije, politike i slično) te je Iskaz o procjeni financijskog učinka preimenovan u Iskaz o procjeni fiskalnog učinka, budući da pojam fiskalni točnije određuje svrhu ove procjene. Na sjednici 20. lipnja 2008. Vlada je donijela Odluku o obrascu standardne metodologije za procjenu fiskalnog učinka (NN, br. 73/08). Uz Odluku izmijenjen je i sam Obrazac PFU te su pripremljene znatno detaljnije upute za njegovo ispunjavanje.

Provedba twinning light projekta – PHARE 2006 „Razvoj unutarnjih financijskih kontrola u Državnoj riznici“

U suradnji s Ministarstvom financija Republike Francuske proveden je twinning light projekt – PHARE 2006 „Razvoj unutarnjih financijskih kontrola u Državnoj riznici“ u koji je bio uključen i Sektor za pripremu i izradu proračuna države i financijskih planova izvanproračunskih korisnika. Ovim projektom poboljšana je efikasnost sustava unutarnjih financijskih kontrola unutar Državne riznice u skladu s međunarodnim standardima, izrađena mapa procesa, uključujući grafičke prikaze i revizorski trag, matrica rizika i Smjernice za upravljanje rizicima.

SEKTOR ZA FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE**Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**

Sukladno Zakonu o proračunu, a na temelju Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2012. - 2014. Ministarstvo financija je, kao i prethodnih godina, sastavilo Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za isto razdoblje. Za potrebe izrade proračuna za 2012. godinu i pripreme prijedloga odluka o kriterijima i mjerilima za osiguravanje minimalnog financijskog standarda javnih potreba u djelatnostima osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva u prvom tromjesečju 2012. godine Sektor za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavio je u kolovozu 2011. jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2012. - 2014.

Decentralizirane funkcije

Sektor za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izradio je Prijedlog uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u prvom tromjesečju 2012. godine sukladno prijedlozima odluka o kriterijima i mjerilima za osiguravanje minimalnog financijskog standarda javnih potreba u djelatnostima osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva u prvom tromjesečju 2012. godine.

Predmetnom uredbom utvrđuje se način izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u prvom tromjesečju 2012. godine.

Sredstva pomoći izravnjanja planirana su Odlukom o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2012. godine (Narodne novine, br. 131/11) u iznosu od 400.300.000,00 kuna.

Vlada Republike Hrvatske, uz Uredbu o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u prvom tromjesečju 2012. godine, na prijedlog resornih ministarstava ili nadležnog tijela državne uprave donosi odluke o minimalnim financijskim standardima za osnovno i srednje školstvo, socijalnu skrb, zdravstvo i vatrogastvo. Tim se odlukama utvrđuju ukupna sredstva (minimalni financijski standardi = bilančna prava) za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva.

Suglasnosti na zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Počevši od Zakona o proračunu iz 2003. godine Ministarstvo financija upućuje zaprimljene zahtjeve JLP(R)S-a za davanje suglasnosti Vlade RH za zaduživanje Vladi RH u obliku prijedloga odluke Vlade RH. Zakon o proračunu iz 2008. uvodi i suglasnosti ministra financija kojima se daje suglasnost JLP(R)S-ima na davanje jamstva pravnim osobama u njihovom vlasništvu. Pravilnik o postupku zaduživanja te davanja jamstva i suglasnosti JLP(R)S-a (2009. i 2010.) definira postupak i potrebnu dokumentaciju za ishođenje suglasnosti Vlade RH i ministra financija te uređuje i postupak ishođenja suglasnosti za zaduživanje kod međunarodnih financijskih institucija.

U 2003. godini ukupno je izdano 30 suglasnosti Vlade RH, u 2006. izdano je 40 suglasnosti Vlade RH, u 2009. izdano je 26 suglasnosti Vlade RH i 7 suglasnosti ministra financija, a u 2011. izdano je 33 suglasnosti Vlade RH i 2 suglasnosti ministra financija. (Napomena: nekoliko predmeta je još u obradi). Ukupno je dano suglasnosti za zaduženja u iznosu od 414.239.661,00 kuna.

Ograničenja za zaduživanja:

a) Ukupan iznos zaduživanja lokalne i područne države ograničen je Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna RH na iznos od 2,3% ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih jedinica u 2010. godini (prethodnoj godini). U navedeno ograničenje nisu uključene jedinice na PPDS-u, projekti koji se financiraju iz pretpripravnih programa EU-a te projekti energetske učinkovitosti (ESCO projekti)

b) Zakonom o proračunu i Pravilnikom o postupku zaduživanja JLP(R)S-a utvrđena je najviša godišnja obveza JLP(R)S-a temeljem obveza po kreditima, zajmovima i izdanih vrijednosnih papira. Ukupna godišnja obveza može iznositi najviše 20% ostvarenih prihoda prethodne godine.

Bolja kontrola nad zaduživanjem jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba u njihovom većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanova čiji je osnivač jedinica

S ciljem osiguranja primjene pravila održivog investiranja (po kojem zaduživanje ne smije prelaziti granicu iznad koje servisiranje duga postaje otežano) i makroekonomske stabilnosti, ugovor o zaduživanju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S) ne može biti sklopljen bez suglasnosti Vlade.

Zakonom o proračunu iz 2003. godine JLP(R)S je bilo omogućeno zaduživanje uzimanjem kredita i izdavanjem vrijednosnih papira. Budući da zaduživanje uzimanjem zajma nije bilo zabranjeno JLP(R)S su koristile i tu mogućnost bez suglasnosti Vlade. Novi Zakon o proračunu iz 2008. i taj je oblik zaduživanja stavio pod kontrolu.

Novim Zakonom je obvezna primjena zlatnog pravila financijskog upravljanja (zaduživanje je dozvoljeno samo za financiranje investicija, a poslovanje se financira iz prihoda poslovanja) proširena i na pravne osobe u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu JLP(R)S i ustanove čiji je osnivač JLP(R)S. Uz to, navedene pravne osobe i ustanove mogu se zadužiti jedino uz suglasnost većinskog vlasnika odnosno osnivača. Do donošenja novog Zakona o proračunu ove suglasnosti nisu ulazile u opseg ograničenja za zaduživanje od 20 posto. Međutim s obzirom da se u praksi pokazalo da neke JLP(R)S nisu spremne samostalno kontrolirati zaduživanje pravnih osoba u svom većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanova te uskladiti razinu zaduženosti s fiskalnim mogućnostima, novim Zakonom propisano je da dane suglasnosti ulaze u opseg mogućeg zaduživanja JLP(R)S, ali naravno ne sve suglasnosti već one za koje je izvjesno da će doći na naplatu JLP(R)S. Novo je i to da se zaduživanje i dano jamstvo izvanproračunskih korisnika uz danu suglasnost uključuje u opseg mogućeg zaduživanja jedinice od 20 posto.

Novost je i da JLP(R)S prije davanja jamstva pravnoj osobi u svom većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanovi čiji je osnivač mora ishoditi suglasnost ministra financija, čime se omogućava prethodna (ex-ante) kontrola nad izdavanjem jamstava.

Proračunska zaliha

Zakonom o proračunu uređene su odredbe o proračunskoj zalihi. Proračunska zaliha iznosi najviše 0,5% planiranih proračunskih prihoda bez primitaka. Visina proračunske zalihe utvrđuje se zakonom o izvršavanju proračuna. Sektor za financiranje JLP(R)S je zaprimio ukupno 116 zahtjeva u 2011. godini za odobrenje sredstava iz proračunske zalihe. Odobreno je ukupno 33 zahtjeva u iznosu od 25,2 milijuna kuna koje su uplaćene na račune lokalnih proračuna.

Pomoći iz državnog proračuna

Sukladno Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2011. godinu (NN, br. 140/10) planirane su izravne pomoći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, a odnose se na pomoći županijama, općinama i gradovima prve i druge skupine područja posebne državne skrbi.

Člankom 38. stavkom 10. navedenog Zakona propisano je da su županije, općine i gradovi koji su izravni korisnici pomoći dužni tromjesečno izvještavati Ministarstvo financija o korištenju pomoći na propisanim obrascima PIR) te jednom godišnje dostaviti ispunjene propisane obrasce (obrazac ŽRP, Odluku o rasporedu sredstava pomoći i kriterije za raspodjelu dijela pomoći iz Državnog proračuna).

U 2011. godini je pravo na tekuće pomoći u ukupnom iznosu od 83,1 milijun kuna ostvarivala 61 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Od toga broja, 14 su županije kojima je isplaćeno 44,1 milijun kuna. Slijedi 38 općina s 29,1 milijun kuna te 9 gradova s 9,9 milijuna kuna.

Ukupan iznos tekućih pomoći za pojedinu godinu se usklađuje sa Smjernicama ekonomske i fiskalne politike. Iznos pomoći za pojedinu jedinicu ovisi o kriterijima propisanim člankom 38. stavak 3. Zakona o izvršavanju proračuna. Županije su obvezne najmanje 75% primljenih pomoći po ovoj osnovi proslijediti jedinicama lokalne samouprave sa svoga područja koje nisu neposredni korisnici tih istih pomoći iz Državnog proračuna.

POSLOVI U TIJEKU**SEKTOR ZA PRIPREMU I IZRADU PRORAČUNA DRŽAVE I PRIPREMU FINACIJSKIH PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA**

U prvom tromjesečju 2012. bit će potrebno izraditi:

- Prijedlog uredbe o izmjenama i dopunama Odluke o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2012. godine, ako Hrvatski sabor donese Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave;
- Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. i projekcije za 2013. i 2014. godinu, kojem treba prethoditi donošenje Strategije Vladinih programa. Prijedlog Strategije izrađen je u srpnju 2011. ali je njegovo donošenje odgođeno zbog održavanja parlamentarnih izbora u prosincu;

- Uredbu o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2011. godinu kojom se određuju se kriteriji za utvrđivanje korisnika i način raspodjele dijela prihoda od igara na sreću planiranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu za financiranje programa organizacija koje djeluju u područjima propisanim Zakonom o igrama na sreću;

SEKTOR ZA FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Tijekom 2010. godine u suradnji s Poreznom upravom izrađen je Prijedlog zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim su propisane i odredbe o županijskim i općinskim ili gradskim porezima. Radi poboljšanja pojedinih zakonskih odredaba u smislu propisivanja preciznijeg i jasnijeg sadržaja i otklanjanja uočenih nejasnoća u provedbi Zakona glede utvrđivanja županijskih i općinskih ili gradskih poreza, ovim Zakonom predlažu se nužne izmjene i dopune pojedinih odredaba Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ovim Zakonom predloženo je brisanje članaka 52. – 82. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje se odnose na sadržaj, način izrade, donošenje i izvršavanje proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, obzirom da su navedena područja uređena Zakonom o proračunu (NN, br. 87/08). Također su predložene izmjena članaka 87. i 88. radi usklađivanja s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08 i 36/09) i odredbama Zakona o proračunu (NN, br. 87/08) te s odredbama Zakona o državnoj reviziji (NN, br. 70/93, 48/95, 105/99, 44/01, 49/03 i 177/04).

Zakon o vodama i Zakon o komunalnom gospodarstvu

Člankom 214. Zakona o vodama (NN, br. 153/09 i 130/11) propisano je da, u slučaju kada gradnja određene komunalne vodne građevine nije predviđena planom gradnje komunalnih vodnih građevina, budući korisnici vodnih usluga koji bi se priključili na te građevine mogu sudjelovati u financiranju njihove gradnje, uz povrat uložених sredstava u određenom roku, pod uvjetima utvrđenim ugovorom s jedinicom lokalne samouprave. Uložena sredstava uplaćuju se na račun jedinice lokalne samouprave, a rok povrata tih sredstava ne može biti dulji od pet godina od dana sklapanja ugovora.

Budući da se ovakav način financiranja gradnje komunalnih vodnih građevina smatra zaduživanjem (robni zajam) u smislu Zakona o proračunu, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su poštovati propisanu proceduru za zaduživanje kod ulaska u ovakve projekte. Međutim, sama odredba Zakona o vodama koja omogućava financiranje komunalnih vodnih građevina koje nisu predviđene planom gradnje u suprotnosti je s odredbama Pravilnika o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti JLP(R)S (NN, br. 55/09 i 139/10), donesenim na temelju Zakona o proračunu.

Prijedlog rješenja:

- potaknuti izmjene i dopune Zakona o vodama kako bi se omogućila provedba ovakvih projekata, ali istovremeno osigurala kontrola nad stvaranjem obveza JLP(R)S;

- upozoriti da obveze kreirane temeljem članka 214. Zakona o vodama ulaze u iznos ukupne godišnje obveze iz članka 88. Zakona o proračunu (u 20%);
- kako bi se izbjegla zloraba ovakvog oblika financiranja investicija propisati da:
  - budući korisnik vodnih usluga sredstva mora dati beskamatno,
  - izvođenje radova mora se dodijeliti temeljem javnoga natječaja,
  - ako, po isteku određenog vremena od završetka izgradnje komunalnih vodnih građevina, budući korisnik vodnih usluga koji je sudjelovao u financiranju njihove izgradnje ne postane i stvarni korisnik vodnih usluga, jedinica lokalne samouprave nije dužna vratiti uložena sredstva;
- obzirom da i sam Zakon o vodama navodi kako su komunalne vodne građevine u vlasništvu javnoga isporučitelja vodne usluge ili jedinice lokalne samouprave, stavak 2. članka 214., potrebno je dopuniti na način da se omogući uplata sredstava od strane budućeg korisnika vodnih usluga i na račun isporučitelja vodnih usluga;
- po potrebi propisati donošenje podzakonskog akta koji bi ovakav način financiranja izgradnje komunalnih vodnih građevina detaljnije propisao.

Slične odredbe sadrži i Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN, br. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04 – Uredba, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11), a vezano uz gradnju određenih objekata, odnosno uređaja komunalne infrastrukture.

OSTALE NAPOMENE

Sektor za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Napominjemo da je u Sektoru za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u odnosu na prethodno razdoblje, smanjen broj djelatnika. Usporedbe radi četiri zaposlena djelatnika bi trebala kvalitetno "obraditi" sve zahtjeve, upite i baze podataka za 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj te istodobno prikupljati sve proračune, izmjene proračuna i izvješća o izvršenju proračuna te obavljati kontrolu istih iz nadležnosti Ministarstva financija.

5. Izvršavanje Državnog proračuna

Uprava za izvršavanje državnog proračuna sastoji se od tri sektora:

1. Sektor za upravljanje financijskim tijekovima, platni promet i financijske analize izvršenja proračuna
2. Sektor za državno računovodstvo i financijsko izvještavanje
3. Sektor za proračunski nadzor (od 2008. ustrojstvena jedinica unutar Uprave za izvršavanje državnog proračuna)

S trideset šest zaposlenih, od čega trideset pet na neodređeno vrijeme i jedan zaposleni na određeno vrijeme.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Iako je državna riznica započela s radom 2001. godine njen ključni instrument, jedinstveni račun riznice otvoren u Hrvatskoj narodnoj banci, nije bio u cijelosti uspostavljen. Vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije i namjenski primici od zaduživanja ministarstava i ostalih proračunskih korisnika državnog proračuna nisu se prikupljali na jedinstvenom računu riznice, već na izdvojenim računima korisnika. Ovi prihodi nisu bili obuhvaćeni državnim proračunom, a potrošnja istih utvrđivala se na razini samih korisnika.

Informacijski sustav državne riznice bio je isključivo transakcijski sustav za izvršavanje proračuna. Sustav nije podržavao proces pripreme proračuna, a zbog nedostatka adekvatnih podataka nije bila moguća izrada kvalitetnih projekcija likvidnosti i planiranja financijskih tokova.

Kod izvršavanja državnog proračuna nije postajalo sustavno praćenje trošenja sredstava prema izvorima financiranja. Za potrebe izvještavanja vodile su se ručno posebne evidencije o ostvarenju vlastitih prihoda proračunskih korisnika.

Platni promet s inozemstvom za potrebe državnog proračuna obavlja se u nekoliko poslovnih banaka te u Hrvatskoj narodnoj banci. Većinu poslova deviznog platnog prometa obavljale su poslovne banke, dok je HNB obavljala samo manji dio poslova iz segmenta deviznog poslovanja države. Nadalje, proračunski korisnici državnog proračuna često su korisnici sredstava dobivenih od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija i drugih pravnih osoba izvan Republike Hrvatske. Takva sredstva u pravilu se doznavačavaju na posebne devizne račune u poslovnim bankama (tzv. specijalne račune), klasificiraju kao sredstva namjenskih zajmova, pomoći ili donacija i troše na aktivnosti i projekte predviđene posebnim ugovorima i planom proračuna. Ranija praksa pokazala je različit pristup korisnika u praćenju navedenih sredstava. Neki korisnici nisu ili su pak djelomično planirali projekte u proračunu, specijalni računi često su se otvarali bez suglasnosti Ministarstva financija, knjigovodstvene evidencije korisnika i državne riznice nisu bile usklađene i slično.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Jedinstveni račun riznice

Model upravljanja javnim rashodima preko državne riznice temelji se na načelu postojanja jednog jedinstvenog novčanog računa preko kojeg se obavljaju sve financijske transakcije proračuna. Jedinstveni račun riznice s podračunima otvoren je u Hrvatskoj narodnoj banci, a na računima nadležnih ministarstava, središnjih tijela državne uprave i agencija, otvorenima u Hrvatskoj poštanskoj banci, zadržavala su se sredstva prikupljena iz drugih izvora (vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije i namjenski primici od zaduživanja). Ti računi, odnosno 169 njih, zatvoreno je tijekom 2006. godine. U prvoj polovici 2007. zatvoreni su i računi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Na jedinstveni račun riznice uplaćuju se svi prihodi i primici i s njega se izravno isplaćuju svi rashodi i izdaci (plaće proračunskim korisnicima, tekući i kapitalni rashodi i dr). Tako postavljen koncept osigurava dnevno upravljanje likvidnošću i pruža podlogu za učinkovito financijsko planiranje. Uspostavljanjem jedinstvenog računa postigla se racionalizacija u upravljanju javnim novcem, dok za korisnike to nije značilo gubitak samostalnosti u

korištenju sredstava. Korisnici i nadalje upravljaju svojim prihodima i rashodima radi provođenja planiranih programa.

Slijedom navedenoga, Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2006. godinu prvi su put obuhvaćeni prihodi od igara na sreću, naknade za ceste, vlastiti prihodi korisnika, prihodi po posebnim propisima (administrativne i upravne pristojbe i ostali namjenski prihodi), EU pomoći.

Naredba o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba

Prihodi proračuna, obvezni doprinosi te prihodi za financiranje drugih javnih potreba prikupljaju se temeljem zakona ili drugih propisa donesenih temeljem zakona. Računi na koje se uplaćuju navedeni prihodi, način uplaćivanja tih prihoda te način izvještavanja njihovih korisnika o uplati propisuju se Naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba koju svake godine donosi ministar financija. Naredba omogućuje: uplaćivanje i praćenje naplaćenih javnih prihoda prema izvorima prihoda, vrstama i korisnicima, analitičko praćenje uplaćenih iznosa po uplatiteljima i analitičko praćenje uplaćenih iznosa u korist računa državnog proračuna za prihode koje proračunski korisnici ostvare obavljanjem poslova na tržištu, namjenske prihode, pomoći, donacije te prihode od prodaje nefinancijske imovine prema proračunskom korisniku za kojeg je naplaćeni prihod namijenjen.

Analitičko praćenje uplaćenih iznosa omogućeno je dnevnim slanjem informacija korisnicima na izvadcima s računa otvorenih po vrstama prihoda. Naredba je u 2006. godini prilagođena na način da osigurava dostatne informacije o uplaćenim prihodima proračuna i proračunskih korisnika državnog proračuna s obzirom na sve promjene koje su nastale zbog gašenja računa proračunskih korisnika državnog proračuna u poslovnim bankama. Obavljeni su razgovori sa HNB-om i FINA-om u cilju pronalaženja što jednostavnijeg i efikasnijeg rješenja praćenja naplate proračunskih prihoda.

Strategija unapređenja i modernizacije procesa u sustavu Državne riznice za razdoblje 2007. -2011. godine

Uprava za izvršavanje državnog proračuna bila je nositelj izrade Strategije unapređenja i modernizacije procesa u sustavu Državne riznice za razdoblje 2007. -2011. godine koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila u listopadu 2007. godine. Strategijom su za svaku godinu provedbe definirane mjere od kojih se posebice ističu uvođenje: višegodišnjeg proračunskog okvira, procesa strateškog planiranja i njegova povezivanja s proračunom, fleksibilnosti u izvršavanju proračuna, procedura za praćenje i ocjenu programa te pokazatelja uspješnosti.

Ovakvi reformski koraci u upravljanju javnim financijama zahtijevali su i promjene u pružanju javnih usluga te osiguranju fiskalne discipline nužne za makroekonomsku stabilnost. Sredinom 2008. godine usvojen je novi Zakon o proračunu (Narodne novine, br. 87/08) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine. Zakonom je uvedena:

- Obveza izrade strateških planova i trogodišnje Strategije Vladinih programa kako bi strateški prioriteti i ciljevi vladine politike izravno utjecali na alokaciju sredstava unutar proračuna.

- Višegodišnji proračunski okvir kojim se uz proračun za jednu proračunsku godinu, donose i projekcije za naredne dvije godine.
- Veća fleksibilnost u izvršavanju proračuna budući da Hrvatski sabor, odnosno predstavničko tijelo (na lokalnoj razini) usvaja proračun na manje detaljnoj razini.
- Veća ograničenja za zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, davanje suglasnosti i jamstava.

Strateško planiranje

Proces izrade trogodišnjih strateških planova započeo je u 2009. godini. Izradom uputa i organiziranjem edukacija Uprava za izvršavanje državnog proračuna je u suradnji s Upravom za pripremu proračuna i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave usmjeravala ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije u izradi strateških planova te u konačnici izradila dvije Strategije Vladinih programa i predložila ih Vladi Republike Hrvatske na usvajanje. Vlada Republike Hrvatske usvojila je 10. rujna 2009. godine Strategiju Vladinih programa za razdoblje 2010.-2012., a 23. rujna 2010. godine Strategiju Vladinih programa za razdoblje 2011.-2013.

Metodologija izrade strateških planova svake se godine unapređivala. U dosadašnjim strateškim planovima utvrdila se vizija, misija, opći i posebni ciljevi, načini ostvarenja posebnih ciljeva te pokazatelji uspješnosti. U 2010. godini ozbiljnije se pristupilo utvrđivanju pokazatelja uspješnosti koji su po prvi puta izraženi kroz polazne i ciljane vrijednosti.

Strategija Vladinih programa definirala je ciljeve i prioritete koje će Vlada Republike Hrvatske svojim programima provoditi u određenom vremenskom okviru te pridonosi boljoj koordinaciji u procesu odlučivanja o ključnim pitanjima pojedinog resora odnosno međuresornih i fiskalnih učinaka na proračun.

Ipak, ključni doprinos strateškog planiranja nije u samom postavljanju ciljeva i definiranju aktivnosti kojima ih postižemo, nego u postavljenom mehanizmu stalnog preispitivanja potrebe za revidiranjem postavljenih ciljeva i pronalaženja boljeg te djelotvornijeg načina njihova ispunjavanja. U tom nastojanju, Strategija Vladinih programa za razdoblje 2011.-2013. je definiranjem pokazatelja uspješnosti i ciljanih vrijednosti napravila veliki iskorak u odnosu na prethodnu godinu jer su upravo pokazatelji osnova za uspostavu sustava praćenja ispunjavanja postavljenih ciljeva te osiguravaju informacije za redovito polugodišnje i godišnje izvještavanje o postignutim rezultatima.

Po izradi strateškog plana za razdoblje 2011. – 2013. svako je tijelo imenovalo odgovorne osobe za praćenje njegove provedbe na razini svakog posebnog cilja i pojedinog načina ostvarenja. Imenovanjem odgovornih osoba za provedbu strateškog plana, i to imenom i funkcijom, jača se sustav odgovornosti. Na ovaj način odgovorne osobe aktivnije sudjeluju u provedbi određenog načina ostvarenja, a samim time i u ostvarenju cilja strateškog plana.

Ciljeve Strategije Vladinih programa nemoguće je provesti bez financijskih sredstava zbog čega je bilo važno povezati strateško i proračunsko planiranje. Strateškim planom utvrđuju se pravci djelovanja obveznika, dok se proračunom definiraju programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provedbu istih. Povezivanje strateškog i proračunskog planiranja zahtijevalo je velike promjene u strukturi Državnog proračuna Republike Hrvatske

za 2011. i projekcija za 2012. i 2013. godinu na čemu je radila i Uprava za izvršavanje državnog proračuna.

Promjene u procesu izvršavanja državnog proračuna s osvrtom na integraciju sustava državne riznice s informacijskim sustavima proračunskih korisnika

Temeljem Zakona o proračunu donesen je Pravilnik o načinu izvršavanja državnog proračuna te o načinu povrata sredstava u državni proračun i vođenja evidencije o povratu sredstava (Narodne novine, br. 48/2011) kojim su definirani osnovni postupci izvršavanja državnog proračuna.

Proces izvršavanja državnog proračuna značajno se promijenio od početka 2011. godine. Osnovni postupci izvršavanja državnog proračuna propisani Pravilnikom jesu: unos mjesečnih financijskih planova, rezervacija sredstava, evidentiranje obveza u glavnoj knjizi državnog proračuna i izvršavanje plaćanja temeljem zahtjeva za plaćanje.

Mjesečni financijski plan prikaz je rashoda i izdataka po mjesecima unutar jedne proračunske godine prema proračunskim klasifikacijama u skladu s očekivanim dospijecom obveza. U članku 41. Zakona o proračunu propisuje se obveza izrade mjesečnih financijskih planova. Svi proračunski korisnici državnog proračuna obvezni su do 15. siječnja tekuće godine, na temelju iznosa planiranih državnim proračunom, izraditi financijski plan po mjesecima, za cijelu godinu u skladu s planiranim dospijecom obveza. Obveza izrade i unosa mjesečnih financijskih planova za proračunske korisnike državnog proračuna koji u cijelosti posluju preko informacijskog sustava državne riznice podržana je samim sustavom. Mjesečni financijski planovi mogu se mijenjati tijekom godine u skladu s promjenama u dospijeću obveza, odobrenim preraspodjelama te izmjenama i dopunama državnog proračuna.

Anticipiranje i kontrola buduće potrošnje ključni je instrument održavanja odnosno smanjivanja razine javnih rashoda u utvrđenom makroekonomskom okviru. Za potrebe upravljanja javnim financijama u svim proračunskim procesima, počevši od same javne nabave preko pripreme pa do izvršavanja državnog proračuna važne su informacije o potencijalnim i nastalim obvezama za proračun koje prethode obvezi koja se evidentira u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima.

Sukladno članku 95. Zakona o proračunu čelnik svakog proračunskog korisnika ima ovlast i odgovornost za planiranje i izvršavanje svog dijela proračuna, prikupljanje prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i uplaćivanje istih u proračun te za preuzimanje obveza, verifikaciju obveza i ispostavljanje naloga za plaćanje na teret proračunskih sredstava.

Korisnik je dužan voditi evidenciju o stvorenim obvezama i planiranim dospijecima plaćanja kako bi u svakom trenutku znao koliko je obveza stvoreno, a koliko ih se još može stvoriti u okviru odobrenog proračuna odnosno financijskog plana.

I sam zakonodavni okvir je postavljen na način da prati i upravlja stvaranjem ugovornih obveza kod proračunskih korisnika. Tako, proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzimati obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, samo uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija (članak 44. Zakon o proračunu).

Proračunski korisnici državnog proračuna mjesečno putem izvještaja o obvezama obavještavaju Ministarstvo financija o stvorenim obvezama i to o obvezama iz glavne knjige. Međutim, za stvaranje cjelovite slike o potrošnji te dnevno, tjedno, mjesečno planiranje likvidnosti potrebne su i informacije o preuzimanju obveza iz ranijih ugovornih faza (pokretanje postupka javne nabave, ugovor, narudžbenica i dr.) jer je to trenutak u kojem proračunski korisnik razmatra da li je financijski efekt njegovih odluka u okviru proračunom i projekcijama raspoloživih sredstava.

Uvođenje sustavne kontrole u stvaranje proračunskih obveza kroz informacijski sustav postalo je nužnost u vremenu koje stavlja pod povećalo potrošnju u svakom smislu, pa tako i fiskalnu. S tim ciljem u sustavu državne riznice potrebno je izvršiti rezervaciju sredstava za rashode i izdatke utvrđene državnim proračunom i projekcijama za sljedeće dvije godine. Rezervacijom sredstava najavljuje se početak stvaranja obveza u njihovoj najranijoj fazi.

U sustavu državne riznice definirana su tri dokumenta stvaranja obveza kojima se rezerviraju sredstva: najava obveze, ugovor i narudžbenica. Temelj za najavu obveze u sustavu državne riznice može biti: odluka o početku postupka javne nabave, raspisivanje natječaja, odluka ovlaštenog tijela ili odgovorne osobe, rješenje i sl. Ovisno o vrsti obveze, u sustav državne riznice unose se dokumenti najave obveze, ugovor i narudžbenica čiji je slijed definiran Uputom o unapređenju procesa izvršavanja državnog proračuna koju je donio ministar financija. Na osnovu ovih dokumenata mogu se rezervirati sredstva do visine utvrđene državnim proračunom za tekuću godinu i projekcijama za sljedeće dvije godine, a prema datumu stvarnog ili očekivanog dospijea obveze po svakoj proračunskoj adresi.

Ključna uloga sustava rezervacija, kao i cijelog sustava kontrole obveza, osiguranje je da proračunski korisnici započinju samo one postupke nabave za koje postoji pokriće u godišnjem planu odnosno suglasnosti Vlade za stvaranje višegodišnjih proračunskih obveza. Rezervacija postaje instrument upravljanja obvezama.

Svi proračunski korisnici državnog proračuna obvezni su evidentirati fakture u svojim poslovnim knjigama nakon što se provedu obvezne računovodstvene kontrole. Državni proračun se do početka 2011. godine izvršavao na način da su svi proračunski korisnici državnog proračuna u sustav državne riznice unosili zahtjeve za plaćanje na temelju faktura koje su već prethodno unijeli u svoj informacijski sustav. Sada to rade korisnici čiji informacijski sustavi za upravljanje financijama nisu još integrirani s informacijskim sustavom državne riznice.

Od 2011. godine propisivanjem novog načina i uvjeta izvršavanja državnog proračuna s računa državnog proračuna omogućeno je obavljanje platnog prometa bez dostavljanja papirnatih zahtjeva za plaćanje u Ministarstvo financija.

U samim počecima informacijski sustav državne riznice razvijan je kao transakcijski sustav R3 koji podržava prvenstveno funkcionalnosti vezane uz proces izvršavanja državnog proračuna. U 2004. godine informacijski sustav državne riznice proširen je SEM/BW SAP sustavom (Business Information Warehouse) koji podržava proces planiranja državnog proračuna te se koristi i za potrebe izvještavanja.

Iako transakcijski R/3 i SEM/BW SAP sustavi podržavaju ključne procese državne riznice, Studija racionalizacije informacijskog sustava za upravljanje financijama, provedena 2005. godine, istražila je stupanj razvijenosti informacijskih sustava za upravljanje financijama

proračunskih korisnika državnog proračuna. Studija je pokazala potrebu za integracijom informacijskih sustava proračunskih korisnika s informacijskim sustavom državne riznice. Povezivanje u jedinstveni sustav omogućava uspostavljanje automatiziranog sustava nadzora nad stvaranjem obveza (još u fazi ugovaranja), uključujući i višegodišnje obveze i centralizirane podatke o nastalim obvezama. Također, povezivanjem u jedinstveni sustav uklanjanju se nedostaci kao što su dvostruko unošenje istih dokumenata, prvo u informacijske sustave proračunskih korisnika, a zatim u informacijski sustav državne riznice.

U sklopu procesa integracije informacijskih sustava područnih riznica s informacijskim sustavom državne riznice, u rujnu 2010. godine završena je provedba projekta PHARE 2006 „Integracija informacijskih sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika sa informacijskim sustavom državne riznice“. Razvijen je sustav za razmjenu elektroničkih dokumenata (Gateway) i središnji sustav upravljanja matičnim podacima (MDM). Navedene promjene stvorile su pretpostavke da se računovodstvo kao proračunski proces u sustavu državne riznice odvoji od procesa izvršavanja državnog proračuna.

Početkom 2011. godine integrirana su tri pilot ministarstva (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo obrane i Ministarstvo financija). Nadalje, nastavljen je rad na stvaranju pretpostavki za integraciju Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva koji će se integrirati početkom 2012. godine.

Obrazloženje izvršenja državnog proračuna

Uvođenjem strateškog planiranja i višegodišnjeg proračunskog okvira posebna se pažnja posvećuje postavljenim ciljevima i praćenju njihova ispunjavanja, što dovodi do promjene u načinu izrade i samom sadržaju obrazloženju izvršenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu.

Godišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna RH za 2010. godinu na 1474 stranice daje:

- Prikaz ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka
  - Račun prihoda i rashoda
  - Izvršenje prihoda i primitaka, rashoda i izdataka Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2009. i 2010. godini
  - Račun financiranja za 2010. godinu
  - Račun financiranja za 2010. godinu – analitika
- Posebni dio Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu po proračunskim korisnicima
  - Organizacijska klasifikacija
  - Ekonomska klasifikacija
  - Programska klasifikacija (programi, aktivnosti i projekti)
- Izvještaj o zaduživanju na domaćem i inozemnom tržištu novca i kapitala u 2010. godini
- Izvještaj o korištenju proračunske zalihe u 2010. godini
- Izvještaj o danim državnim jamstvima i izdacima po državnim jamstvima u 2010. godini
- Obrazloženje makroekonomskih pokazatelja u 2010. godini
- Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2010. godini
- Izvršenje financijskih planova izvanproračunskih korisnika u 2010. godini

- Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika u 2010. godini
- Deficit općeg proračuna u 2010. godini.

Kako su važni rezultati koji se postižu proračunskim alokacijama i transparentnost potrošnje, po prvi su puta sastavni dio Godišnjeg izvještaja i obrazloženja izvršenja financijskih planova ministarstava i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna. Na 944 stranice obrazloženi su rezultati provođenja programa, aktivnosti i projekata financirani iz sredstava državnog proračuna u 2010. godini.

U prilogu Izvještaja o izvršenju dano je i Izvješće o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu Državnog ureda za reviziju.

Proračunske klasifikacije i fleksibilnost u izvršavanju pojedinih izvora financiranja

Metodologija planiranja i izvršavanja državnog proračuna unaprijeđena je uvođenjem lokacijske klasifikacije i klasifikacije po izvorima financiranja, a Uprava za izvršavanje državnog proračuna sudjelovala je u izradi Pravilnika o proračunskim klasifikacijama iz 2007. i 2010. godine (donesen temeljem odredbi novog Zakona o proračunu).

Budući da se svi prihodi i primici prikupljaju na jedinstvenom računu državne riznice, radi povezivanja prihoda i primitaka iz nadležnosti proračunskih korisnika s plaćanjima rashoda i izdataka koji se iz tih prihoda financiraju, uvedena je klasifikacija prihoda i rashoda prema izvoru financiranja i postavljena automatska kontrola izvršavanja državnog proračuna s obzirom na uplaćene prihode po izvoru.

Osim uvođenja dodatnih izvora omogućen je prijenos ostvarenih, a neutrošenih prihoda iz jedne u drugu proračunsku godinu za izvore financiranja koji se troše u skladu s uplaćenim iznosima što je podržano informacijskim sustavom državne riznice.

Osnovni izvori financiranja jesu: opći prihodi i primici, doprinosi, vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije, prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine, naknade s naslova osiguranja i namjenski primici.

Izvor financiranja opći prihodi i primici uključuje prihode koji se ostvaruju temeljem posebnih propisa u kojima za prikupljene prihode nije definirana namjena korištenja, a to su: prihodi od poreza, prihodi od financijske imovine, prihodi od nefinancijske imovine, prihodi od administrativnih (upravnih) pristojbi, prihodi državne uprave, prihodi od kazni te primici od financijske imovine i zaduživanja za koje nije definirana namjena korištenja. U izvor financiranja – opći prihodi i primici proračunski korisnik uključuje prihode koje ostvari iz nadležnog proračuna.

Izvor financiranja doprinosi čine doprinosi za mirovinsko osiguranje, za zdravstveno osiguranje i za zapošljavanje.

Izvor financiranja vlastiti prihodi čine prihodi koje korisnik ostvaruje obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, a koje mogu obavljati i drugi subjekti (iznajmljivanje prostora, obavljanje ugostiteljskih usluga i sl.). Ako su vlastiti prihodi uplaćeni u proračun u nižem opsegu nego što je planirano, u skladu sa Zakonom o proračunu korisnik može preuzeti i

plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Ako su naplaćeni u višem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini planiranih sredstava. Naplaćeni vlastiti prihodi koji nisu bili iskorišteni u prethodnoj godini ne prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu.

Izvor financiranja prihodi za posebne namjene uključuje prihode čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim zakonima i propisima koje donosi Vlada Republike Hrvatske. Ako su namjenski prihodi i primici u proračun uplaćeni u nižem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Uplaćeni, a manje planirani prihodi za posebne namjene mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu. Namjenski prihodi i primici koji nisu bili iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu. Preneseni namjenski prihodi i primici mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu proračunskog korisnika do visine prenesenih sredstava..

Izvor financiranja pomoći čine prihodi ostvareni od inozemnih vlada, od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, prihodi iz drugih proračuna te ostalih subjekata unutar općeg proračuna. Ako su pomoći uplaćene u proračun u nižem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Uplaćeni, a manje planirani prihodi od pomoći mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu. Neplanirane, a uplaćene pomoći mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija. Pomoći koje nisu bile iskorištene u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu. Prenesene pomoći mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu proračunskog korisnika do visine prenesenih sredstava..

Izvor financiranja donacije čine prihodi ostvareni od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan opće države. Proračunski korisnici ne mogu planirati donacije od drugih proračuna i proračunskih korisnika. Donacije su prihod proračuna. Ako su donacije u proračunu uplaćene u nižem opsegu nego što je planirano, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih odnosno raspoloživih sredstava. Uplaćeni, a manje planirani prihodi od donacija mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu. Neplanirane, a uplaćene donacije mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija. Donacije koje nisu bile iskorištene u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu. Prenesene donacije mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu proračunskog korisnika do visine prenesenih sredstava..

Ako proračunski korisnik – primatelj donacije nije iskoristio donaciju na način i pod uvjetima što ih je utvrdio donator, mora u financijskom planu osigurati prihode za donaciju čiji povrat zahtijeva donator. Za iznos nenamjenski utrošenih sredstava korisniku će se umanjiti proračunska sredstva u godini u kojoj mora vratiti primljenu donaciju.

Izvor financiranja prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja čine sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine i od nadoknade štete s osnova osiguranja, a mogu se koristiti samo za kapitalne rashode. Kapitalni rashodi jesu: rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi za održavanje nefinancijske imovine, kapitalne pomoći koje se daju trgovačkim društvima u kojima država ima odlučujući utjecaj na upravljanje za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu te

ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava. Proračunski korisnici državnog proračuna kojima je financijski plan u cijelosti sa svim izvorima financiranja uključen u državni proračun ovaj izvor ne planiraju odvojeno jer su prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja uključeni u izvor financiranja opći prihodi i primici. Razlog je činjenica da su ulaganja u nefinancijsku imovinu odnosno kapitalni rashodi kontinuirano veći od prihoda od prodaje nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja čime se u proračunu osigurava da se sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države i od nadoknade štete s osnove osiguranja koriste samo za kapitalne rashode (kako je definirano Zakonom o proračunu).

Izvor financiranja namjenski primici uključuje primitke od financijske imovine i zaduživanja čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima.

Devizni platni promet

Izgradnja jedinstvenog deviznog računa u Hrvatskoj narodnoj banci podrazumijeva širenje obuhvata postojećeg deviznog računa otvorenog 2002. godine odnosno centralizaciju poslova deviznog platnog prometa na jednom mjestu. Od 2009.-2011. godine stvorene su tehničke i poslovne pretpostavke za navedeno. Cilj je povezati informacijski sustav državne riznice s aplikacijom za obavljanje deviznog platnog prometa Hrvatske narodne banke. Integracijom Ministarstva financija i Hrvatske narodne banke osigurat će se automatizam plaćanja i evidentiranja izvršenih obveza u trenutku plaćanja. Početkom 2011. godine izvršena su i prva testiranja razmjene dokumenata definiranih za potrebe obavljanja platnog prometa s inozemstvom između informacijskih sustava ovih dviju institucija. Slijede dorade aplikacija i završna testiranja da bi se sustav stavio u produkciju početkom 2012. godine.

Model jedinstvenog računa podrazumijeva uplatu svih prihoda i primitaka te izvršavanje svih rashoda i izdataka preko jednog računa uz pomoć sustava šifriranja. Jednako kao i kod jedinstvenog kunskog računa, svaka uplata i isplata putem jedinstvenog deviznog računa posebno se šifrira čime se osigurava prepoznavanje vrste prihoda i rashoda, pripadnost pojedinom proračunskom korisniku i odgovarajućem izvoru financiranja.

Uputa za praćenje projekata financiranih iz inozemnih zajmova, darovnica i pomoći

U razdoblju od 2003. - 2006. godine kroz prikupljanje podataka putem posebnih obrazaca pokušavalo se na razini Ministarstva financija sustavno pratiti povlačenje, potrošnju i evidentiranje projekata financiranih iz zajmova međunarodnih organizacija i inozemnih darovnica. Međutim, uz veliki trud zaposlenika evidencije su ostajale na razini ručnih evidencija, ovisne o dostavi podataka jedinica za provedbu projekata, često neusklađene s evidencijama u nadležnim razdjelima/glavama i proračunskim korisnicima zbog velikog broja dostavljenih izmjena, neplaniranih aktivnosti kroz proračun (što je u nadležnosti korisnika) ili jednostavno zbog nedostavljanja propisanih obrazaca.

Kako bi se kod krajnjeg korisnika i u državnom proračunu osigurali podaci vjerodostojni za unos u Glavnu knjigu, cijeli proces praćenja aktivnosti/projekta koji se financiraju iz zajmova primljenih od međunarodnih financijskih institucija i organizacija, inozemnih pomoći i inozemnih donacija osmišljen je na potpuno drugačiji način. S tim ciljem izrađena je Uputa za praćenje projekata financiranih iz inozemnih zajmova, darovnica i donacija, koja sadržava sve

osnovne pojmove i detaljne korake za svaki proces te omogućava korisnicima jedinstven pristup praćenja navedenih projekta kroz proračunske procese planiranja, izvršavanja i računovodstva. Uputa sa svim priložima nalazi se na internet stranici Ministarstva financija. Održane su i edukacije za proračunske korisnike državnog proračuna o načinu primjene novog modela praćenja.

Proračunsko računovodstvo

Zakonom o proračunu koji je u primjeni od 2009. godine utvrđena su načela proračunskog računovodstva, definirani obveznici primjene i predviđeno donošenje pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu te pravilnika o financijskom izvještavanju.

Promjene u Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 114/2010 i 31/2011) u odnosu na onaj iz 2005. godine uglavnom proizlaze iz potreba za usklađivanjem s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa (ESA 95). Kao zemlja buduća članica potrebno je da se prilagodimo zahtjevima statistike koje EUROSTAT, kao nadležno tijelo za statistiku Europske zajednice, u okviru Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa (ESA 95) postavlja s ciljem praćenja poslovanja i održivosti razvoja na razini opće države. Usklađenost s ESA-om je nužna kako bi se osigurali zajednički standardi, definicije, klasifikacije i računovodstvena pravila, koja će se koristiti za kompiliranje računa i tablica zemalja članica. Zajednička osnova pruža mogućnost usporedbe između zemalja članica Unije.

Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine, br. 32/2011) propisuje oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obvezu i rokove njihova podnošenja. Kroz standardizirana financijska izvješća Pravilnik omogućava analiziranje i izradu konsolidiranih izvještaja propisanih Zakonom o proračunu te uvid u financijski položaj, uspješnost ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) i novčane tijekove proračuna i proračunskih korisnika. Obveznici primjene ovog Pravilnika su proračuni, proračunski i izvanproračunski korisnici utvrđeni Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika. U 2007. godini prvi put su izrađeni i predani Državnom uredu za reviziju konsolidirani financijski izvještaji središnje i opće države i to za 2005. i 2006. godinu. Sljedećih godina konsolidirani financijski izvještaji izrađuju se i predaju sukladno Zakonu o proračunu.

Ustrojavanje i objava Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika

Za praćenje podataka iz financijskih izvještaja, a time i samih obveza, bilo je iznimno važno utvrditi jedinstveni institucionalni obuhvat. U 2004. godini donesen je Pravilnik o utvrđivanju korisnika proračuna i o vođenju registra korisnika proračuna kojim se utvrđuju korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način vođenja registra korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 80/2004). Na temelju kriterija koji su utvrđeni Pravilnikom, a proizašli iz metodologije Međunarodnog monetarnog fonda za statistiku javnih financija, 2001 (GFS 2001), Ministarstvo financija objavljuje u »Narodnim novinama«, svake godine, počevši od 2005. godine, proračunske i izvanproračunske korisnike (naziv, matični broj i adresu korisnika) iz Registra korisnika proračuna. U 2009. godini na temelju novoga Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/2008) donesen je novi Pravilnik o utvrđivanju

proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Narodne novine, br.128/2009) između ostaloga i s ciljem prilagođavanja zahtjevima statistike koje EUROSTAT, kao nadležno tijelo za statistiku Europske zajednice, u okviru Europskog sustav nacionalnih i regionalnih računa (ESA 95) zahtijeva.

Postojanje ovog Registra je važno i s aspekta kontrole predaje izvještaja, potrebe utvrđivanja nadležnosti u procesima konsolidacije, ali i praćenja naplate prihoda iz nadležnosti korisnika na jedinstveni račun državne riznice. Dakle, jednostavno je utvrditi koji korisnici nisu predali financijske izvještaje ili ih nisu predali na vrijeme. Nadalje, svi oni koji nisu upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika i nemaju RKP broj nisu proračunski odnosno izvanproračunski korisnici, ne mogu voditi proračunsko računovodstvo i predavati financijske izvještaje u sustavu proračuna. Financijska agencija ne prihvaća financijske izvještaje subjekata bez RKP broja.

Računovodstvo neprofitnih organizacija

Zbog nedostatka važećih propisa koji su uređivali područje računovodstva neprofitnih organizacija, Vlada Republike Hrvatske dala je preporuku da se navedeni propisi pojednostave i osuvremene. U skladu s predloženim donesena je 2008. godine Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, br. 10/08). Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija definirane su knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, organizacija knjigovodstva, obavljanje popisa imovine i obveza, načela iskazivanja imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda, sadržaj i primjena računskog plana, financijsko izvještavanje i druga područja koja se odnose na računovodstvo neprofitnih organizacija. Definiran je sustav financijskog izvještavanja za neprofitne organizacije na način da se propisao sadržaj financijskih izvještaja, rokovi sastavljanja i njihova predaja. Propisana je obveza predaje temeljnih financijskih izvještaja ne samo Državnom uredu za reviziju (kako je bilo propisano Uredbom iz 1993. godine), nego i instituciji ovlaštenoj za obradu podataka za potrebe Ministarstva financija i Državnog zavoda za statistiku.

Neprofitne organizacije upisuju se temeljem posebnih propisa u odgovarajuće matične registre koji nisu povezani, a i ne sadrže podatke relevantne za bazu financijskih izvještaja.

Zbog navedenog i s ciljem uređenja i povećanja transparentnosti poslovanja, uvođenja financijske discipline u sektor neprofitnih organizacija, Ministarstvo financija donijelo je početkom 2009.godine Izmjene i dopune Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, br. 7/09). Navedenim Izmjenama i dopunama uveden je poseban Registar neprofitnih organizacija koji ustrojava i vodi Ministarstvo financija. Matični registri dostavljaju podatke o brisanim neprofitnim organizacijama, tako da se ažuriranje Registra provodi dnevno. U Registar je do danas upisana 18.981 neprofitna organizacija.

Registar je objavljen na internetskim stranicama Ministarstva financijama gdje se jednostavnom pretragom može doći do podatka o upisu neprofitne organizacije u Registar i dodijeljenom RNO broju.

Budući da je Potvrda o upisu u Registar obvezan dio dokumentacije za natječaje koje raspisuje ministarstva, uredi državne uprave i ostali proračunski korisnici državnog proračuna

na koje se prijavljuju neprofitne organizacije, zainteresiranim tijelima državne uprave omogućeno je pretraživanje imenovanih vanjskih pristupnika putem tokena za što je dodijeljena autorizacija. Uvidom u financijske izvještaje neprofitnih organizacija koje se prijavljuju na natječaje olakšana je provjera natječajne dokumentacije i urednog poslovanja neprofitnih organizacija.

Proračunski nadzor

Djelokrug i način obavljanja proračunskog nadzora prvi je put cjelovito uređen Pravilnikom o proračunskom nadzoru (Narodne novine, broj 42/2004) koji je donesen temeljem Zakona o proračunu (Narodne novine, broj 96/2003) čime je proračunski nadzor odvojen od unutarnjeg nadzora. Istodobno s donošenjem navedenog Pravilnika donesen je i Pravilnik o službenoj iskaznici inspektora proračunskog nadzora (Narodne novine, broj 42/2004).

Sektor za proračunski nadzor je od 2004. godine do 12. veljače 2008. godine, kada je stupila na snagu Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (Narodne novine, broj 14/2008), bio ustrojen kao samostalna ustrojstvena jedinica odgovorna glavnoj državnoj rizničarki, a nakon toga kao ustrojstvena jedinica unutar Uprave za izvršavanje državnog proračuna u Državnoj riznici.

Sukladno zahtjevima Europske komisije i mišljenjima SIGMA-e vezano uz ispunjenje mjerila za Poglavlje 32 Sektor za proračunski nadzor je dobio novu ulogu specijalizirane inspeksijske jedinice koja postupa na naknadnoj (ex post) osnovi te ponajprije po predstavkama građana, zahtjevima središnjih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne regionalne samouprave te drugih pravnih osoba, iz kojih proizlazi sumnja na nepravilnost ili prijevaru te po nalogu ministra financija.

Uvažavajući naprijed navedene zahtjeve donesen je Pravilnik o proračunskom nadzoru (Narodne novine, broj 79/2008) na koji je suglasnost dala Europska komisija, Opća uprava za proračun. Istovjetna uloga proračunskog nadzora zadržana je u kasnije donesenom Zakonu o proračunu (Narodne novine, broj 87/2008), kao i u važećem Pravilniku o proračunskom nadzoru (Narodne novine, broj 20/2009).

U skladu sa navedenim, Sektor za proračunski nadzor obavlja inspeksijski nadzor zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava kod proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika te pravnih i fizičkih osoba kojima su doznačena sredstva iz državnog proračuna.

Nacionalnom strategijom suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj koju je 14. siječnja 2010. godine donijela Vlada Republike Hrvatske, Sektor za proračunski nadzor uključen je u sustav suzbijanja prijevara vezan uz zaštitu financijskih interesa EU, a Odlukom o osnivanju AFCOS mreže (Narodne novine, broj 92/2008) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske predstavnik Sektora za proračunski nadzor uključen je u AFCOS mrežu u kojoj se koordiniraju aktivnosti vezane uz zaštitu financijskih interesa EU te s tim u vezi provodi inspeksijski nadzor korištenja sredstava iz fondova Europske unije.

Zakon o fiskalnoj odgovornosti i Odbor za fiskalnu politiku

Uprava za izvršavanje državnog proračuna aktivno je sudjelovala sa Zavodom za makroekonomske analize i planiranje i Upravom za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole na izradi Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, br. 139/2010) i osnivanju Odbora za fiskalnu politiku.

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvode se fiskalna pravila u okviru kojih će Vlada Republike Hrvatske u budućnosti utvrđivati i provoditi svoju fiskalnu politiku čije je jedno od obilježja smanjivanje državne potrošnje. Primjena fiskalnih pravila kontinuirano će se pratiti i o njima će se izvještavati polugodišnje i godišnje. Na taj način postiže se transparentnost i predvidljivost fiskalne politike.

Zakon definira i pravila odgovornog fiskalnog ponašanja na svim razinama, od središnje države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, do pojedinog proračunskog i izvanproračunskog korisnika. Ovaj Zakon treba promatrati zajedno sa Zakonom o proračunu kojim se također definiraju fiskalna pravila i pravila za jačanje fiskalne odgovornosti s time da je Zakon o fiskalnoj odgovornosti korak naprijed i nadogradnja pravila iz Zakona o proračunu. Ključno je u definiranju fiskalnih pravila da ona trebaju biti vjerodostojna kako bi se njihovom primjenom ostvarile zahtijevane fiskalne prilagodbe i doveo javni dug na održivu razinu. Uz fiskalna pravila, Zakon sadrži i druga pravila vezana uz procjenu fiskalnog učinka, stvaranje obveza iznad iznosa utvrđenog proračunom i uz uvođenje prethodnih kontrola u proces izvršavanja proračuna. Nadalje, uvodi se izjava o fiskalnoj odgovornosti za čelnike svih razina te utvrđuje sustav nadzora i odgovornosti za povredu odredbi Zakona.

Uredbom uz Zakon o fiskalnoj odgovornosti propisuje se izgled i sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti, postupak i rokovi sastavljanja i predaje Izjave, način i rokovi izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima po provedenim provjerama sadržaja izjava te oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila. Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila usvojena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 16. lipnja 2011. i objavljena u Narodnim novinama, br. 78/2011.

Daljnja mjera usmjerena na učinkovito upravljanje javnim financijama i unaprjeđenje u provođenju fiskalne politike, a u vezi s provedbom Zakona o fiskalnoj odgovornosti, bilo je osnivanje Odbora za fiskalnu politiku. Odbor za fiskalnu politiku osnovan je temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Odbora za fiskalnu politiku od 25. ožujka 2011., a rješenjem Vlade Republike Hrvatske imenovani su članovi Odbora za fiskalnu politiku koje su predložile institucije iz kojih dolaze (Ekonomski institut Zagreb, Institut za javne financije, Hrvatska narodna banka, Državni ured za reviziju, ekonomski fakulteti i Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu). Odbor za fiskalnu politiku kao stručno i neovisno tijelo pridonosit će unaprjeđenju sustava javnih financija i praćenju primjene fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti. Zadaće Odbora prvenstvo se odnose na razmatranje i procjenu primjene fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti, u prijedlogu državnog proračuna, u prijedlogu polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna odnosno tijekom svih faza proračunskog procesa. 6. srpnja 2011. održana je prva konstituirajuća sjednica Odbora za fiskalnu politiku. Prvo i drugo stajalište Odbora objavljeno je na internetskim stranicama Ministarstva financija. Poštivajući načelo transparentnosti koje je iznimno važno zbog uvida javnosti i svih

zainteresiranih u rad Odbora, Odbor je obavezan o zauzetim stajalištima informirati javnost objavama na internetskim stranicama Ministarstva financija.

POSLOVI U TIJEKU

Izrada Strategije Vladinih programa za razdoblje 2012.-2014.

Proces planiranja državnog proračuna započinje izradom trogodišnjih strateških planova ministarstava te je Ministarstvo financija obvezno pripremiti Uputu za izradu strateških planova za razdoblje 2012.-2014. godine. Strateški planovi obuhvaćaju: 1. djelokrug ministarstva, odnosno tijela državne uprave; 2. viziju i misiju; 3. opće cilj(eve); 4. posebne ciljeve; 5. načine ostvarivanja postavljenih ciljeva; 6. pokazatelje uspješnosti.

Proces strateškog planiranja potrebno je dodatno unaprijediti uvođenjem metodologije upravljanja rizicima te je u ovom trećem ciklusu izrade strateških planova bilo potrebno rizike utvrditi na razini posebnog cilja i načina ostvarenja. Uz uvođenje rizika u ovom ciklusu strateškog planiranja, naglasak treba biti stavljen i na unapređenja u definiranju pokazatelja uspješnosti. U 2011. godini obveznici izrade strateških planova su po prvi puta polugodišnje (za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2011. godine) izvijestili o provedbi strateškog plana i Strategije Vladinih programa za 2011. godinu. Navedena aktivnost polazište je ministarstvima za kvalitetnije definiranje pokazatelja uspješnosti u Strategiji Vladinih programa za razdoblje 2012.-2014.

Strateški planovi predstavljaju ulazne elemente na temelju kojih se izrađuje Strategija Vladinih programa za sljedeće trogodišnje razdoblje (2012.-2014.). Strategija Vladinih programa za ovo trogodišnje razdoblje treba jasno definirati prioritete i ciljeve Vlade Republike Hrvatske, a taj se strateški izbor mora odraziti u proračunima za svaku od godina koju obuhvaća sljedeće trogodišnje razdoblje. To znači da Strategija Vladinih programa u velikoj mjeri objašnjava proračunske alokacije i kao takva podrška je pri predavljanju državnog proračuna javnosti i saborskim zastupnicima.

Ministarstvo financija u obvezi je sukladno odredbama Zakona o proračunu, a uvažavajući prioritete iz Strategije Vladinih programa za razdoblje 2012.-2014. izraditi Nacrt smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2012.-2014. Na taj način uspostavlja se jasna veza proračuna i strateških ciljeva, ali i osigurava njihovo ispunjavanje kroz srednjoročni proračunski okvir.

Prioriteti utvrđeni Strategijom Vladinih programa za razdoblje 2012.-2014. trebaju se reflektirati na limitima odnosno prijedlozima visine financijskog plana po razdjelima organizacijske klasifikacije za razdoblje 2012.-2014. Ovako izrađeni limiti ukazivat će na usmjeravanje procesa planiranja proračuna sa planiranja «od dna prema vrhu» na planiranje «od vrha prema dnu» temeljenom na strateškim ciljevima i vladinim prioritetima.

Izrada strateških planova predstavlja prvi korak u procesu pripreme proračuna. U strateškom planu navode se sve aktivnosti (u obliku načina ostvarenja posebnih ciljeva) koje će se provoditi u narednom trogodišnjem razdoblju. Izvršenje načina ostvarenja, a samim time i posebnih ciljeva u velikoj mjeri ovisi o visini alociranih sredstava. Upravo zbog toga ciklus strateškog planiranja trebao bi se sastojati od dvije faze. Izrada strateškog plana u prvom

dijelu godine za narednu godinu te njegovo ažuriranje nakon usvajanja državnog proračuna od strane Hrvatskog sabora. U prva dva ciklusa strateškog planiranja to nije bilo moguće provesti pa se pristupilo rangiranju ciljeva i načina ostvarenja u skladu s prioritetima. Redni broj načina ostvarenja i cilja ukazivao je na prioritet istog i samim time na prednost u izvršavanju u slučaju nedostatnih financijskih sredstava. U trećem ciklusu strateškog planiranja prijedlog je da se nakon usvajanja Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu i projekcija za 2013. i 2014. ažuriraju strateški planovi korisnika, prvenstveno u dijelu načina ostvarenja i pokazatelje uspješnosti, a u skladu s usvojenim proračunom.

Donošenje novog Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna

Na temelju članka 108. stavka 4. Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/2008) potrebno je donijeti Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna kojim se propisuje sadržaj i obveznici izrade polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna, a koji je u pripremi.

Izrada nove Strategije unapređenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2012. -2017.

U svrhu učinkovitijeg korištenja javnih resursa i eliminiranja nepotrebnih troškova kontinuirano se unaprjeđuju funkcije državne riznice. Stoga je Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2007. godine usvojila Strategiju unapređenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2007. -2011. Ispunjavanjem mjera iz Strategije napravljeni su veliki koraci i stvoreni važni preduvjeti potrebni za kvalitetan daljnji razvoj javnih financija. Uprava za izvršavanje državnog proračuna u suradnji s drugim upravama Ministarstva financija treba pristupiti izradi nove Strategije unapređenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2012. -2017.

Daljnja integracija informacijskih sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika s informacijskim sustavom državne riznice

Za 2012. godinu predviđena je integracija informacijskih sustava pet ministarstava odnosno državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije: Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstva uprave, Ministarstva turizma, Državnog inspektorata i Ureda za opće poslove Vlade i Hrvatskog sabora.

Unapređenje sustava deviznog platnog prometa

U narednom razdoblju radit će se na unapređenju platnog prometa s inozemstvom što podrazumijeva prijenos poslova platnog prometa s inozemstvom iz poslovnih banaka u Hrvatsku narodnu banku i proširenje obuhvata jedinstvenog deviznog računa. U 2012. godini planirano je puštanje u produkciju sustava za devizni platni promet preko HNB-a.

Prijedlog za izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija

Donošenjem Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11 i 61/11) detaljno je uređen način financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe, način vođenja poslovnih knjiga, sastavljanja financijskih izvještaja te revizija financijskih izvještaja i financijskog poslovanja nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i

nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Do sada je obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja za nezavisne zastupnike i zastupnike nacionalnih manjina bila određena odlukama o raspoređivanju sredstava iz državnog proračuna koje je donosio Odbor za Ustav, poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora, a nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu bili obvezni voditi poslovne knjige niti sastavljati financijske izvještaje. Također, nije bilo propisano tko je nadležan za obavljanje revizije financijskog poslovanja nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dok je reviziju financijskih izvještaja i financijskog poslovanja nezavisnih zastupnika i zastupnika nacionalnih manjina obavljao Državni ured za reviziju na temelju navedenih odluka.

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su voditi poslovne knjige, na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. S obzirom da Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija ne sadrži odredbe koje se odnose na nezavisne zastupnike, zastupnike nacionalnih manjina i nezavisne članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave potrebno je predložiti izmijene i dopune Uredbe.

Jačanje proračunskog nadzora

U predstojećem razdoblju, a u skladu s Izvješćem Europske komisije, Opće uprave za proračun o promatračkoj misiji za Poglavlje 32 koja je provedena u razdoblju od 28. lipnja do 1. srpnja 2011. godine zatraženo je da Sektor za proračunski nadzor kao centralizirana inspekcijska služba treba biti upoznat sa svakom istragom putem izvještaja službenika zaduženog za istraživanje nepravilnosti kod svakog korisnika proračuna, što se temelji na odredbama članka 36. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, broj 141/2006). Također je naglašena potreba jačanja uloge Sektora vezano za podnošenje optužnih prijedloga u slučaju utvrđenih radnji s obilježjima prekršaja u upravljanju proračunskim sredstvima.

S tim u vezi u postupku je donošenje podzakonskog propisa kojim će se obvezati ministarstva i druga središnja tijela državne uprave te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da izvještavaju Sektor o utvrđenim nepravilnostima u upravljanju sredstvima proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika temeljem kojih će Sektor polugodišnje i godišnje sastavljati zbirno izvješće o broju i vrsti utvrđenih nepravilnosti i postupanju po nepravilnostima iz prethodnog razdoblja. Navedenim propisom bit će utvrđena obveza proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da u slučaju sumnji na radnje s obilježjima prekršaja predmete dostavljaju na daljnje postupanje Sektoru radi podnošenja optužnih prijedloga nadležnom tijelu. Prijedlog navedenog propisa bit će upućen na mišljenje Europskoj komisiji.

S obzirom da će se u skladu s navedenim u narednom razdoblju proširiti djelokrug Sektora za proračunski nadzor sukladno zahtjevima Europske komisije, ali i zbog povećanih zahtjeva Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i USKOK-a te odlaska inspektora na manje zahtjevna, a bolje plaćena radna mjesta, potrebno je pokrenuti aktivnosti radi kadrovske jačanja Sektora te ujednačiti koeficijente složenosti poslova službenika Sektora za

proračunski nadzor s koeficijentima inspektora u drugim središnjim tijelima državne uprave odnosno s koeficijentima službenika koji rade na poslovima upravljanja sredstvima Europske unije.

Osiguranje primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti

Primjena fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti kontinuirano će se pratiti i o njima će se izvještavati polugodišnje i godišnje uz polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna. U 2012. godini Zavod za makroekonomske analize i planiranje (kao nositelj ove aktivnosti) u suradnji s Upravom za izvršavanje državnog proračuna obvezan je izraditi po prvi puta polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za prvih šest mjeseci 2012. godine, a u 2013. godini godišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za 2012. godinu sve s ciljem povećanja transparentnosti i predvidljivosti fiskalne politike.

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvodi se obveza sastavljanja i predaje Izjave o fiskalnoj odgovornosti za čelnike proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čelnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Čelnik je dužan svake godine za prethodnu proračunsku godinu, za razdoblje u kojem je obnašao dužnost, odnosno obavljao poslove čelnika, sastaviti Izjavu kojom potvrđuje: zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom, odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

Uz Izjavu se prilaže popunjeni Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti, Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine (ovo Izvješće će se prvi put sastavljati u 2013. za 2012.) i Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini (ako obveznik ima uspostavljenu unutarnju reviziju).

Izjava se može dati i u slučaju uočenih slabosti i nepravilnosti ako uočene slabosti i nepravilnosti ne utječu na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te na učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

Po prvi puta će ministri i čelnici drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije dostavljati za 2011. godinu Ministarstvu financija Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, popunjeni Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti i Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za područja koja su bila revidirana u 2011. godini. Nadalje, načelnici općina, gradonačelnici, odnosno župani do 31. ožujka 2012. godine za 2011. godinu Ministarstvu financija također dostavljaju Izjavu s priložima.

U 2012. godini Uprava za izvršavanje državnog proračuna zajedno s Upravom za pripremu proračuna i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima obvezu provjeriti formalni sadržaj Izjave i Upitnika za 579 jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave i razdjele organizacijske klasifikacije državnog proračuna. Provjeravat će se jesu li svi oni dostavili Izjavu i Upitnik te jesu li Izjave i Upitnici popunjeni u skladu s Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

Rad Odbora za fiskalnu politiku

Sukladno Odluci o osnivanju Odbora za fiskalnu politiku, Odbor kao stručno i neovisno tijelo, s ministrom financija kao predsjednikom Odbora bez prava glasa, ima obvezu sastajati se jednom u četiri mjeseca. Zadaća Odbora je razmatranje i procjena primjene fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za proračunsku godinu i projekcijama za sljedeće dvije godine te prijedlozima financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske.

6. Poslovi vezani uz gospodarstvo

Uprava za gospodarstvo upravna je organizacija u sastavu Ministarstva koja analizira financijsko stanje javnih poduzeća i poduzeća u pretežitom državnom vlasništvu; obavlja poslove u vezi s restrukturiranjem i konsolidacijom poslovnih subjekata; surađuje sa Sektorom za upravljanje javnim dugom u obavljanju poslova u svezi s izdavanjem državnih jamstava; vodi registar i prati koncesije; analizira dinamiku prikupljanja koncesija i poduzima mjere efikasnije naplate naknada po koncesijama; obavlja poslove u svezi s analizom i provedbom projekata javno-privatnog partnerstva; unapređuje sustav prikupljanja neporeznih prihoda; prati i analizira politiku državnih potpora; sudjeluje u izradi zakonskih propisa u području državnih potpora; analizira stanja vezana za oštećenja imovine i prava uzrokovana elementarnim nepogodama; predlaže nacрте zakona i drugih propisa, njihove izmjena i dopune; surađuje na zajedničkim poslovima vezanima za misije Međunarodnog monetarnog fonda i programe Svjetske banke; pokreće rad na projektima sa znanstvenom podlogom, koja je usmjerena unapređenju djelotvornosti fiskalne politike; obavlja i druge poslove koje odredi ministar.

U Upravi za gospodarstvo ustrojani su Odjel za analizu poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa, Odjel za koncesije i Odjel za državne potpore i elementarne nepogode.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija u Upravi za gospodarstvo sistematizirano je 29 radnih mjesta, od kojim je 16 radnih mjesta popunjeno, dok je 13 radnih mjesta slobodnih, za koja su predviđena nova zapošljavanja.

Registar koncesija

Prema važećoj sistematizaciji Uprave za gospodarstvo djelokrug rada u području koncesija i javno-privatnog partnerstva pokriven je ustrojem Odjela za koncesije.

U Odjelu se obavljaju poslovi praćenja i analize koncesija, vođenja registra koncesija, provode se analize operacionalizacije naplate naknade za koncesiju, koordinirano se obavljaju poslovi s davateljima koncesija, te se izrađuju zakoni i podzakonskih propisi i područja koncesija. Aktivno se provodi politika koncesija sukladno Zakonu o koncesijama. Također se obavlja složeni poslovi i aktivnosti na koncesijskim projektima i unapređenju sustava koncesija, te se analiziraju i predlažu koncesijski modeli. U tom smislu provodi se aktivna suradnja s drugim ministarstvima, tijelima lokalne, regionalne uprave i samouprave i ostalim institucijama kao i upravama.

Važno je istaknuti kako su aktivnosti i djelokrug rada Ministarstva financija u području koncesija u razdoblju 2009. – 2010. godine obilježile stupanjem na snagu novog Zakona o koncesijama (NN 125/08) 1. siječnja 2009. godine, te novoga Pravilnika o ustroju i vođenju Registra koncesija (NN09/09). Istovremeno proveden je niz aktivnosti Ministarstva financija i resornih ministarstava (Središnja tijela državne uprave) na usklađenju posebnih propisa (18 sektorskih zakona za pojedine vrste koncesija) sa Zakonom o koncesijama, pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji u Poglavlju 5. (javne nabave), daljnjom uspostavom institucionalnog okvira, administrativnim jačanjem, te koordinacijom sustava koncesije u svim njegovim elementima. Značajan aspekt ovome zakonskom okruženju doprinosi i Radno tijelo u području koncesija, koje u okviru politike koncesija koordinira financijsko - inspekcijske aktivnosti u području koncesija na cijelom području Republike Hrvatske.

Zakon o koncesijama u potpunosti usklađuje sustav koncesija s Direktivama EU koje propisuju pravnu stečevinu vezanu za koncesije, a koja u većini proizlazi iz Direktiva 2004/18/EZ i 2004/17/EZ. Ovime je Republika Hrvatska ispunila jedno od osnovnih mjerila za zatvaranje poglavlja 5. iz svoje nadležnosti.

Zakon o koncesijama donesen je i u cilju jačanja efikasnosti i transparentnosti sustava koncesija u Republici Hrvatskoj, te utvrđivanja jasne koordinativne uloge Ministarstva financija kao nositelja politike koncesija u Republici Hrvatskoj.

Zakon o koncesijama, primjenjuje se na sve postupke davanja koncesija u Republici Hrvatskoj, te uređuje sva ostala pitanja vezana za sustav koncesija, od općih odredbi i pripremnih radnji za davanje koncesija, do postupka davanja koncesija, ugovora o koncesiji, pravne zaštite i politike koncesija. Zakon utvrđuje jasnu koordinativnu ulogu Ministarstva financija spram nadzora nad davateljima koncesija i koncesionara, a što je funkcija koja je dodatno ojačana kroz novi Pravilnik o ustroju i vođenju Registra koncesija (NN09/09).

Novi Pravilnik značajno unaprjeđuje sustav Registra koncesija i kreira još efikasniju bazu za nadzor Ministarstva financija nad ugovorima o koncesijama sklopljenima u Republici Hrvatskoj, te samim davateljima koncesija i koncesionarima. Daljnje prednosti koje se očekuju od novog uređenja odnose se na efikasniju naplatu naknada za koncesiju i kontrolu nad upravljanjem imovinom Republike Hrvatske, te općim i drugim dobrima, a što rezultira značajnim smanjenjem pojavnosti sive ekonomije u sustavu koncesija.

Registar koncesija prvenstveno doprinosi daljnjim provođenjem nadzora, naplate i kontrole, te upravljanja državnom imovinom, a samim time postiže se i jedan od važnih koraka u smanjenju negativnih pojavnosti na području koncesija.

Registar koncesija omogućuje unapređenje efikasnosti sustava koncesija u Republici Hrvatskoj, odnosno provođenje kontrole i stalnog nadzora od strane Ministarstva financija, te adekvatno i kontinuirano upozoravanje davatelja koncesija i koncesionara o neispunjavanju obveza iz ugovora o koncesijama.

Prihodi od naknada za koncesije u državnom proračunu evidentiraju se kao proračunski prihod od nefinancijske imovine, pored prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine, ostalih prihoda od nefinancijske imovine i naknada za ceste. Prihodi od naknada za koncesije čine

najveći udio u prihodima od nefinancijske imovine, te uvelike utječu na kretanje ove stavke u proračunu.

Prema službenoj evidenciji Registra koncesija na dan 18. listopada 2011. godine evidentirano je 13.361 ugovora o koncesiji.

Ukoliko gledamo pojedina razdoblja uplata može se istaknuti kako je u razdoblju od 2001. godine do 2003. godine ostvareni su prihodi od naknada za koncesije u iznosu od 602 mln kuna. Nakon provedbe niza mjera i aktivnosti u unapređenju sustava koncesija i uspostave Registra koncesija od 2004. godine do 2007. godine ostvareni su prihodi od naknada za koncesije u iznosu od 1.531 mln kuna što je dva i pol puta više nego u usporednom trogodišnjem razdoblju 2001-2003. Mjerama koordiniranog djelovanja Ministarstva financija i ostalih davatelja koncesija u narednom trogodišnjem razdoblju bilježi se dodatno povećanje uplata od koncesijskih naknada u državni proračun tako da iste za razdoblje od 2008. do 2011. (preliminarno I-VIII) iznosi 2.014 mln kuna.

Ministarstvo financija u okviru svoje nadležnosti potiče provođenje posebnih aktivnosti koje su utemeljene u odredbama Zakona o koncesijama, a prema kojima su davatelji koncesija dužni kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, te redovito pratiti izvršavanje svih uplata u skladu s ugovorom o koncesiji. Novim sustavom koncesija koji čini krovni zakon o koncesijama i ukupno 18 sektorskih zakona uspostavljen je učinkovitiji način dodjele koncesija, te su primijenjena načela transparentnosti, ali i bolje kontrole poslovanja koncesionara uz koordinativnu ulogu Ministarstva financija. Ovakav sustav je u značajnoj mjeri smanjio mogućnosti postojanja sive zone, te je uspostavio ravnopravne uvjete natjecanja za koncesije.

Kao daljnje mjere u smislu provođenja politike koncesija, sukladno novom zakonodavnom okviru, Vlada Republike Hrvatske donijela je 31. srpnja 2008. godine Odluku o osnivanju Radnog tijela za rješavanje problematike koncesija na području Republike Hrvatske. Isto je zaduženo provoditi usvojeni Plan aktivnosti i mjera kojima se doprinosi stvaranju efikasnog sustava koncesija. Temeljem toga, stvoreni su preduvjeti prema kojima je Ministarstvo financija zaduženo koordinirati sve aktivnosti u suradnji s nadležnim resorima, te predlagati Vladi Republike Hrvatske daljnje mjere u svrhu poboljšanja cjelokupnog sustava koncesija.

Poduzetim mjerama i aktivnostima tijekom dosadašnjeg rada Radnog tijela otvoreno je ukupno 335 naloga za kojih je utvrđeno obveza koncesionara u iznosu od 177.491.629 kuna.

Javno-privatno partnerstvo

U okviru djelokruga rada Odsjeka bila je provedba svih aktivnosti vezanih za obveze preuzete u okviru pregovora o pristupanju EU u poglavlju 5. (javne nabave), a što je podrazumijevalo definiranje, uspostavu, implementaciju i nadzor nad cjelokupnim institucionalnim i zakonodavnim okvirom za koncesije (i dijelom za JPP) u Republici Hrvatskoj. Ključne uspješno provedene mjere koje su rezultirale prvo otvaranjem, a zatim zatvaranjem Poglavlja 5. iz područja koncesija i JPP, a temeljem izrađene Strategije javne nabave i Akcijskog plana uređenja sustava koncesija.

Prema Zakonu o JPP 4 su projekta dostavljena Ministarstvu financija na očitovanje od strane Agencije za JPP (Izgradnja novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb, Kompleks

Zapadna žabica u rijeci, Sportski centar Sokolski dom u Osijeku, te Dom za starije i nemoćne u Gerovu). Ministarstvo financija je i prije stupanja na snagu ovog zakona aktivno sudjelovalo i davalo očitovanja u području JPP-a temeljem prethodno važećih Smjernica za primjenu ugovornih oblika JPP-a (NN 98/06) i Uredba o davanju prethodne suglasnosti za sklapanje ugovora o javno-privatnom partnerstvu po modelu privatne financijske inicijative (NN 73/08). Ovdje izdvajamo; Sportske dvorane za Svejsko rukometno prvenstvo (Zagreb, Split, Varaždin), prometna infrastruktura (autoceste Bina Istra i Zagreb-Macelj), HOC Bjelolasioca, KBC Split, zatvorska infrastruktura, LNG Terminal, Zdravstveno-turistički kompleks Stubičke toplice, Projekt Sveučilišne bolnice u Zagrebu, Plinski distribucijski sustavi (Istra i Šibenik), škole u Varaždinu i Koprivnici itd.

Od trenutno aktualnih projekata u pripremi izdvaja se Projekt izgradnje novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb i Projekt izgradnje podzemne garaže s trgovačko uslužnim sadržajima i športskom dvoranom na lokaciji srednjoškolskog igrališta Savska-Kačićeva-Klaićeva-Kršnjavoga u Zagrebu. Napominje se kako je Ministarstvo financija, zastupajući politiku fiskalne zaštite i ocjene projekata s aspekta postizanja dugoročno održive vrijednosti za novac, svoja očitovanja davalo temeljem mehanizama utvrđenih dvama projektima jačanja uloge Ministarstva financija:

- TWL projekt 2011. godine "Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva financija iz područja koncesija i JPP", rezultat:
  - Vodič za provedbu aktivnosti Ministarstva financija prema Zakonu o JPP
- Projekt Svjetske banke 2009/10 godine u suradnji s konzultantskom kućom RebelGroup Advisory, rezultat:
  - Fiscal risk assesment Gudielines for PPPs in Croatia

Temeljem opisanih dokumenata, kontinuiranog praćenja i primjene najbolje međunarodne i EU prakse, te stečenog iskustva, Ministarstvo financija trenutno raspolaze svim mehanizmima za efikasno postupanje u području koncesija i JPP i još snažnije pozicioniranje u sustavu JPP. U ovom se kontekstu naglašava izrazita potreba dodatnog zapošljavanja u skladu s utvrđenom sistematizacijom.

Smjernice za pomoć poduzetnicima u teškoćama

Temeljem antirecesijskog plana Vlade Republike Hrvatske i mjerama za gospodarski oporavak i razvitak usvojenih Zaključkom od 15. travnja 2010. godine, Uprava za gospodarstvo, ispred Ministarstva financija, bila je zadužena za izradu Smjernica za pomoć poduzetnicima u teškoćama (NN 46/10), te uspostavu mehanizama za njihovu primjenu. Smjernice se temelje na zakonodavnom okviru za državne potpore za sanaciju i restrukturiranje, te općim poreznim propisima.

U sklopu ove aktivnosti;

- Uspostavljeno je web-sučelje i e-mail servis za korisnike na stranicama Ministarstva financija,
- Izrađeni i objavljeni svi provedbeni dokumenti i vodiči
- Provedena edukacija korisnika
- Osnovana posebna Radna skupina Ministarstva financija za davanje suglasnosti na planove restrukturiranja poduzetnika i procesuiranje analiza i

- ocjena istih od strane resornih ministarstava (predstavnicima Uprave za gospodarstvo i Porezne uprave)
- Koordinirano osnivanje Radnih skupina svih resornih ministarstava i objave podataka na njihovim web-stranicama
  - Provedba aktivnosti predviđenih samim Smjernicama

Primjena Smjernica za pomoć poduzetnicima u teškoćama podrazumijeva četiri osnovne faze; 1. ocjena Zahtjeva poduzetnika od strane resornog ministarstva, u slučaju da je ista pozitivna predmet se šalje na 2. suglasnost Ministarstva financija, koje ima pravo isti odbiti, odobriti ili vratiti na doradu. Zahtjevi koji su odobreni u obje faze, šalju se 3. Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, osim kada poduzetnik posluje u sektoru poljoprivrede. 4. Državna potpora odobrava se od strane Vlade RH.

Sukladno opisanoj proceduri od kada se Smjernice primjenjuju resorna su ministarstva zaprimila ukupno 198 Zahtjeva poduzetnika. Resori su odbili 88 Zahtjeva, 73 ih je još u obradi, 8 ih je odobreno od strane resora, ali vraćeno na doradu od strane Ministarstva financija, 21 Zahtjev resorna su ministarstva odobrila, ali su u slijedećoj fazi odbijeni od strane Ministarstva financija, 8 Zahtjeva odobreno je od i od resornog ministarstva i od Ministarstva financija, dok su za 2 poduzetnika (Badel 1862 d.d. i Vinka d.d.) donesene Odluke Vlade RH (prošli sve faze). Ministarstvo financija vezano za primjenu Smjernica, trenutno nema niti jedan predmet koji nije riješen ili se na njega nije očitovalo. Za većinu predmeta koji su odbijeni od strane Ministarstva financija isti su upućeni na rješavanje poreznoj upravi kroz primjenu Općeg poreznog zakona (bilo da se radi o reprogramu duga, obročnoj otplati ili odgodi plaćanja na 10 mjeseci). O predmetima koji su odbijeni od strane resornih ministarstava već u prvoj fazi, Ministarstvo financija je izvijestilo Poreznu upravu.

Model C: Statistika provedbe

Odbijeno od resornog ministarstva	88
U obradi resornog ministarstva	73
Odobreno od resornog ministarstva, ali vraćeno na doradu od strane Ministarstva financija	8
Odobreno od resornog Ministarstva, ali odbijeno od Ministarstva financija	21
Odobreno od resornog ministarstva i Ministarstva financija	6
Odobreno Odlukom VRH (odobreno u svim fazama)	2
UKUPNO	198

Pretpristupni ekonomski program

PEP predstavlja ekonomski program Vlade RH za srednjoročno razdoblje. Izrađuje se svake godine kao obveza prema Europskoj komisiji u okviru multilateralnog fiskalnog nadzora. Sastoji se od tekstualnog tijela i propisanih priloga. Uprava za gospodarstvo svake je godine koordinator izrade poglavlja PEP-a pod naslovom Strukturne reforme – sektor poduzetništva, a koje se sastoji od; tržišnog natjecanja i državnih potpora, malog i srednjeg poduzetništva, privatizacije, energetike, restrukturiranja željeznica, restrukturiranje brodogradnje i javno-privatno partnerstvo.

Uprava za gospodarstvo određena je kao koordinator izrade opisanog poglavlja iz razloga što se radi i područjima u kojima i inače, sukladno opsegu djelatnosti i nadležnosti, aktivno sudjeluje kroz davanje mišljenja, očitovanja i suradnju s drugim nadležnim tijelima.

Sektor brodogradnje

Uprava za gospodarstvo aktivno je sudjelovala, u okviru svoje nadležnosti, vezano za restrukturiranje, konsolidaciju i privatizaciju brodogradilišta, te u kontekstu obveza preuzetih u sklopu pristupnih pregovora EU iz Poglavlja 8 (tržišno natjecanje). Uprava za gospodarstvo od početka je davala prijedloge i očitovanja usmjerena ka racionalizaciji poslovanja brodogradilišta, uvođenju hedging mehanizama zaštite od valutnih i tržišnih rizika, te iznalaženju najoptimalnijeg modela restrukturiranja i pripreme za uspješnu privatizaciju.

Modeli A/A+

Model „A“

U cilju prevladavanja teškoća u gospodarstvu, eliminiranja negativnih učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo uz stvaranje uvjeta dugoročno održivom gospodarskom rastu Vlada Republike Hrvatske je u 2010. donijela mjere za gospodarski oporavak i razvitak radi očuvanja postojećih i stvaranja novih radnih mjesta, povećanja investicija, osiguranja zadovoljavajuće razine likvidnosti gospodarstva, povećanja proizvodnje, stabiliziranja prihoda državnog proračuna, poboljšanja strukture bilance plaćanja, te ostalih koristi kojima će se omogućiti održavanje stabilnog makroekonomskog okvira.

Jedna od mjera bilo usvajanje Programa kreditiranja obrtnih sredstava – Model A kao model kreditiranja poduzetnika uz aktivno sudjelovanje države putem HBOR-a u suradnji s poslovnim bankama. Program je za cilj imao poboljšanja likvidnosti u gospodarstvu, a uspješno se provodio tijekom 2010. godine iz sredstava koja su osigurana koordiniranim djelovanjem Vlade RH i Hrvatske narodne banke (HNB) te HBOR-a i poslovnih banaka čime su stvoreni preduvjeti za operacionalizaciju zacrtanih mjera ekonomske politike.

U okviru modela „A“ ukupno je odobreno iz kvote kredita HBOR-a 1.131.910.380 kuna, dok su poslovne banke ukupno odobrile 1.697.865.570 kuna kredita što ukupno čini 2.829.775.950 kuna. Pritom je pristiglo 617 zahtjeva od kojih je odobreno 594 zahtjeva sukladno proceduri odobravanja kredita za ovaj model. Prosječna kamatna stopa ostvarena za kredite u okviru modela A u 2010. godini iznosila je 4,92%.

Model „A+“

Obzirom na dosadašnje pozitivne rezultate postojao je daljnji interes poslovnih banaka, odnosno njihovih klijenata za nastavak provedbe Modela A i u 2011. godini. U tom smislu, Ministarstvo financija u suradnji s poslovnim bankama i HBOR-om pristupio je definiranju novog modela koji ima za cilj pomoći gospodarstvenicima u razdoblju nepovoljnih gospodarskih kretanja. U okviru ovako definiranih okvira i u suradnji sa središnjom bankom osigurana su sredstava za nastavak provedbe Modela A iz neutrošenih sredstava u iznosu od oko 1,1 mlrd kuna za HBOR-ov udio u financiranju.

Novi model se u 2011. godini provodio u okviru Programa kreditiranja za gospodarski oporavak i razvitak - Model A+. Novi model sadržavao je značajne izmjene i poboljšanja u odnosu na Model A koji se provodio u 2010. godini, i to u korist hrvatskih gospodarstvenika - potencijalnih korisnika kredita.

Prema podacima za prvih jedanaest mjeseci 2011. godine kroz model „A+“ ukupno odobrena kvota HBOR-a iznosila je 1.111.648.472,28 kuna, dok su poslovne banke odobrile 1.667.472.708,42 kune što čini ukupno 2.779.121.180,70 kuna. Pritom je pristiglo 531 zahtjev od čega je odobreno ukupno 407 zahtjeva za kredit. Prosječna kamatna stopa ostvarena za kredite u okviru modela A+ smanjena je u odnosu na kamatnu stopu ostvarenu u 2010. kada je bio na snazi model A, te je iznosila 4,12%.

Modeli B/B+

Model „B“

Uz uvođenje modela A, Hrvatski sabor je u veljači 2010. godine donio Zakon o jamstvenom fondu za gospodarski oporavak i razvitak, te je Vlada RH u ožujku 2010. godine donijela Uredbu o provedbi jamstvenih mjera za gospodarski oporavak i razvitak, kojom su utvrđene aktivnosti HBOR-a vezane uz jamstveni fond. Nastavno, HBOR je uz suglasnost Ministarstva financija izradio Upute za provođenje aukcija prema mjerama za gospodarski oporavak i razvitak - Model B. Navedeni model imao je za cilj smanjiti rizičnost klijenata poslovnih banaka prilikom razmatranja kreditnih zahtjeva. Provedene mjere imale su za cilj pomoći onim gospodarstvenicima koji imaju u fazi pripreme ili realizacije projekte koji su ugroženi uslijed negativnih gospodarskih tendencija uzrokovanih globalnom krizom. Unatoč, namjeri države i jasnoj usmjerenosti prema poduzetnicima, tijekom 2010. godine nije bilo realiziranih zahtjeva sukladno ovom modelu.

Model „B+“

Početkom 2011. godine, a uviđajući potencijale koji se odnose na sudjelovanje države u okviru mjera gospodarskog oporavka, razmotreni su zahtjevi banaka u smislu unapređenja modela B uz sudjelovanje države kroz davanje državnih jamstava. Pritom je Ministarstvo financija u okviru svojih aktivnosti redizajniralo postojeći model odobravanja jamstvenih kvota koje bi pokrivala bankovne kredite za one klijente koji nemaju dostatnu vrijednost kolaterala i predstavljaju rizik financiranja sukladno kreditnim politikama poslovnih banaka. Unatoč učinjenim izmjenama sukladno zahtjevima poslovnih banaka nije postojao dostatan interes banaka na samim aukcijama, tako da tijekom 2011. godine u okviru ovog „jamstvenog programa“ tzv. model B+ nije realiziran niti jedan zahtjev.

Državne potpore i elementarne nepogode

Zakonom o ustrojstvu središnjih tijela državne uprave (NN 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08, 27/08 i 77/09) određeno je da je Ministarstvo financija nadležno, između ostalog, za „praćenje i analizu državnih potpora, unapređenje sustava projiciranja i intenziteta dodjele državnih potpora“ te „prikupljanje i obradu podataka o štetama nastalim uslijed djelovanja elementarnih nepogoda“ (članak 5.). Navedene poslove obavlja Odjel za državne potpore i elementarne nepogode Uprave za gospodarstvo.

Djelokrug rada Odsjeka obuhvaća izradu nacrtu prijedloga te izmjena i/ili dopuna Zakona o državnim potporama i Uredbe o državnim potporama, radi usklađenja s pravilima EU o državnim potporama, odnosno unaprjeđenja postojećeg sustava državnih potpora u RH općenito.

Na osnovi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te Zakona o državnim potporama (NN 140/05 49/11) i Uredbe o državnim potporama (NN 50/06), pripremaju se prijedlozi odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama, koje sadrže prevedene na hrvatski jezik tekstove akata EU o državnim potporama (od 2006. do kraja 2011. godine Vlada RH je donijela 38 odluka o objavi pravila o državnim potporama, od kojih su 32 na snazi).

Sudjelovanje u izradi Nacrta Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU (na godišnjoj razini), kojim se planira gore navedeno usklađenje nacionalnog zakonodavstva s *acquis communautaire*-om.

Nadalje, Odsjek radi i na Provedbi zadataka unutar poglavlja 8 predpristupnih pregovora („Tržišno natjecanje“), što obuhvaća izradu redovnih izvještaja za Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje, Odbor za stabilizaciju i pridruživanje, Pododbor za unutarnje tržište i tržišno natjecanje, Samoprocjene o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja Europskoj uniji. Također redovito prati objave novih propisa o državnim potporama, te prati praksu Europskog suda na Internet stranicama Europske unije.

U nadležnosti Odsjeka je i prikupljanje podataka od davatelja državnih potpora o dodijeljenim državnim potporama te njihova obrada (s naglaskom na subvencije) za potrebe Ministarstva financija.

Elementarne nepogode

Djelokrug rada Odsjeka obuhvaća analizu posljedica elementarnih nepogoda, te izradu tablica prikupljenih podataka, vezanih za oštećenja imovine i prava pri nastanku elementarnih nepogoda u suradnji s drugim ministarstvima. Također sudjeluje u izradi prijedloga odluka i izvješća o raspodjeli sredstava pomoći, te izradi rasporeda sredstava pomoći, i obradi izvješća o dodijeljenim sredstvima pomoći.

Odsjek aktivno sudjeluje u izradi propisa kojima se uređuje područje elementarnih nepogoda i propisa o cijenama i trogodišnjim prosjecima poljoprivrednih kultura.

Odsjek kontinuirano surađuje s Državnim povjerenstvom za elementarne nepogode te drugim tijelima, te daje davanje mišljenja na upite vezane na poljoprivredu, ribarstvo, graditeljstvo ili sl., te obrazloženja na dodijeljena sredstva pomoći.

Praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija, Odsjek za praćenje javnih poduzeća unutar Odjela za analizu poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa i praćenje koncesija, obavljao je poslove; analize poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa, izrade izvješća o poslovanju (kvartalno, polugodišnje, godišnje), izrade izvješća o poslovnim planovima društava u većinskom vlasništvu države, praćenje provedbe obveza iz SAL Programa, PAL Programa, te izrade

materijala i analiza za potrebe Međunarodnog monetarnog fonda kroz Stand by aranžman i Svjetske banke.

Zatečeno stanje 2003. godine ukazuje na niz nedostataka koji se odnose na nepostojanje standardiziranog sustava prikupljanja podataka i izvještavanja (standardizirani obrasci, tablice, izvješća), nepostojanje jasnih smjernica kako u pogledu unapređenja poslovanja i likvidnosti javnih poduzeća tako i upravljanja ostvarenom dobiti i uplatama u državni proračun po osnovi dividendi, nepostojanje podataka o strukturi vlasništva i udjelu države u temeljnom kapitalu.

Kvaliteta i opseg praćenja i analize javnih poduzeća, kao i kvaliteta i opseg izvješća o poslovanju kontinuirano su unaprjeđivani. Opseg broja javnih poduzeća u godišnjim izvješćima o poslovanju je kontinuirano povećavan ali je sadržavao samo javna poduzeća (oko 20 JP) što je kasnije unaprijeđeno, te je Odjel za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa počeo izrađivati i izvješće o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa (oko 160) za potrebe Ministarstva financija i Državne revizije. Uspostavljena je obveza prikupljanja Odluka o ostvarenoj dobiti javnih poduzeća/trgovačkih društava od posebnog državnog interesa i praćenje uplata u državni proračun po osnovi dividendi temeljem udjela države u strukturi vlasništva.

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (NN 127/2007) Odjel za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa prati i analizira poslovanje javnih poduzeća i trgovačkih društava u pretežito državnom vlasništvu, obavlja poslove u vezi s restrukturiranjem i konsolidacijom poslovnih subjekata, izrađuje izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu (mjesečno, kvartalno, godišnje) i godišnje izvješće o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa, daje ocjenu uspješnosti poslovanja društava i procjenu potencijalne dobiti kao prihod državnog proračuna.

Analiza i praćenje poslovanja trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu

U okviru redovnih poslova, Odjel za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa prati i analizira poslovanje 21³ trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu na mjesečnoj razini temeljem propisanih obrazaca i rokova dostave traženih podataka. Na opisani način postoji kontinuirani uvid u ostvarene rezultate poslovanja, pokazatelje uspješnosti poslovanja, isplaćene plaće, ukupne i dospjele iznose ukupnih obveza i obveza prema dobavljačima i ukupnih i dospjelih iznosa ukupnih potraživanja i potraživanja od kupaca. Na temelju navedenih podataka izrađuju se prema potrebi izvješća o poslovanju (mjesečna, kvartalna).

Izrada godišnjih Izvješća o poslovanju

Odjel za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa je izradio Izvješće o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa u 2009. godini temeljem Odluke Hrvatskog sabora o popisu trgovačkih društava od posebnog

³ ACI d.d., Autocesta Rijeka - Zagreb d.d., Croatia Airlines d.d., Croatia osiguranje d.d., Hrvatska elektroprivreda Grupa, Hrvatska lutrija d.o.o., Hrvatska pošta d.d., Hrvatska radiotelevizija, Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., Hrvatske vode, Hrvatske šume d.o.o., Hrvatske željeznice konsolidirano (5 društava), Jadrolinija, Jadranski naftovod d.d., Narodne novine d.d., Plovput d.o.o., Vjesnik d.d., Odašiljači i veze d.d., Financijska agencija (FINA) i Plinacro d.o.o.

državnog interesa (NN 132/2009, 56/2010) kojeg je usvojio Hrvatski sabor, te Izvješće o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa u 2010. godini koje sadrži analizu poslovanja 63 Društava/Grupa sukladno Odluci Hrvatskog sabora o popisu pravnih osoba od posebnog državnog interesa (NN 144/2010). Za potrebe Izvješća prikupljaju se i podaci o strukturi vlasništva, Odluke o raspodjeli ostvarene dobiti, te podaci o uplaćenim iznosima u državni proračun po osnovi dividendi temeljem udjela države u vlasništvu.

Antirecesijske mjere Vlade Republike Hrvatske

Na prijedlog Ministarstva financija, Vlada Republike Hrvatske je tijekom 2009. i 2010. godine usvojila paket antirecesijskih mjera usmjerenih gospodarskom oporavku i stvaranju zadovoljavajuće likvidnosti. Poduzete mjera bile su usmjerene ka održavanju stabilnosti poslovanja trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu kroz racionalizaciju poslovanja (uštedama na svim razinama) i mjerama poboljšanja likvidnosti.

Sve navedene mjere koje su provedene u 2009. godini u svojoj osnovi odnosile su se na poboljšanje unutarnje efikasnosti trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu i stvaranje jače financijske stabilnosti. Bio je to prvi korak u konsolidiranju poslovanja javnih poduzeća, a posebice u dijelu koji se odnosi na uredno servisiranje obveza prema vjerovnicima.

Tijekom 2010. godine, Vlada RH je donijela Zaključak kojim su određene nove mjere za 2010., a odnose se na daljnju racionalizaciju poslovanja, optimalizaciju poslovnih procesa i jasnije definiranje upravljanja ne-tehnološkim cjelinama u pojedinom trgovačkom društvu u većinskom državnom vlasništvu, analizi učinkovitosti subvencija, smanjenje plaća predsjednicima i članovima Uprava, smanjenje bruto mase plaća zaposlenika za 10%, te pregovorima oko kolektivnih ugovora.

Odjel za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa kontinuirano je pratio provedbu i izrađivao mjesečna i godišnja izvješća o ostvarenim uštedama po svakom pojedinom trgovačkom društvu. Ostvarene uštede za 21 trgovačko društvo u većinskom državnom vlasništvu iznosile su 1.8 mlrd kuna u 2009. godini i 1,7 mlrd kuna u 2010. godini.

Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova Uprava trgovačkih Društava, Društva u većinskom državnom vlasništvu uskladila su plaće i druga primanja predsjednika i članova Uprava. Vezano uz provedbu predmetne obveze sva trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu očitovale su se o provedbi iste.

Nastavno na obvezu smanjenja bruto mase plaća zaposlenika za 10% u trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu, Odjel za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa kontinuirano je i pratio provedbu navedene mjere i o tome izvještavao Ured za socijalno partnerstvo pri Vladi Republike Hrvatske. Obzirom na važeće kolektivne ugovore većina društva nije mogla u potpunosti provesti predmetnu obvezu. U prosjeku je masa plaća smanjena cca 5 posto.

Program gospodarskog oporavka

U skladu sa zacrtanim mjerama u okviru Programa gospodarskog oporavka, Ministarstvo financija je nadležno tijelo za praćenje i provedbu mjere koja se odnosi na kontinuirano praćenje likvidnosti i održavanje rokova plaćanja od 60 dana, te uvođenje rokova plaćanja od 45 dana od 01. siječnja 2011. godine. Pri tom je važno istaknuti ostvarenje ciljane veličine rokova plaćanja javnih poduzeća.

Prosječno vrijeme plaćanja obveza prema dobavljačima za 21 trgovačko društvo u većinskom vlasništvu na dan 31.10.2011. iznosilo je 44 dana te je u odnosu na dan 31.03.2010. godine kada je iznosilo 54 dana, skraćeno za 10 dana. Istovremeno je prosječno vrijeme naplate potraživanja od kupaca na dan 31.10.2011. godine iznosilo 67 dana što je 8 dana manje u usporedbi sa stanjem na dan 31.03.2010. godine kada je iznosilo 75 dana. Temeljem navedenog može se zaključiti da je ostvarena ciljana veličina od 45 dana plaćanja obveza prema dobavljačima iz Programa gospodarskog oporavka. Dospjele obveze prema dobavljačima za 21 društvo u većinskom državnom vlasništvu na dan 31.10.2011. godine iznosile su 558,6 mln kuna što predstavlja smanjene za 66 posto u odnosu na dan 31.12.2009. godine kada su iznosile 1.627,8 mln kuna. Dospjela potraživanja od kupaca na dan 31.10.2011. godine u iznosu od 2.731,4 mln kuna povećana su za 7 posto u odnosu na stanje na dan 31.12.2009. godine kada su ista iznosila 2.549,9 mln kuna.

Ministarstvo financija redovito prati i prikuplja podatke o likvidnosti 21 trgovačkog društava na mjesečnoj razini te izrađuje mjesečna izvješća o likvidnosti za navedeno 21 trgovačko društvo i izvješće o likvidnosti za sva trgovačka društva na koja se odnosi provedba mjera iz Programa gospodarskog oporavka na temelje prikupljenih podataka resornih ministarstava o likvidnosti ostalih trgovačkih društava.

Rezultat uspješnog upravljanja likvidnošću trgovačkih društava je smanjenje dospjelih nepodmirenih obveza prema dobavljačima i uvođenje rokova plaćanja od 45 dana. Trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu ovog trenutka nisu generator nelikvidnosti, a što dokazuje činjenica o vrlo velikom iznosu neplaćenih dugovanja trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu od strane privatnog sektora. U ovoj fazi naglasak je na poduzimanju mjere i aktivnosti s ciljem uspješnije naplate potraživanja.

U 2011. godini nastavlja se provedba mjera i aktivnosti iz Programa gospodarskog oporavka. U travnju 2011. Vlada je donijela Odluku o postupanju članova Nadzornih odbora i članova Skupština vezano za uplatu dijela dobiti trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele u državni proračun Republike Hrvatske (NN 40/2011) temelj koje se preporuča članovima nadzornih odbora u trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima udjel u temeljnom kapitalu da zahtijevaju isplatu dobiti u državni proračun, a najmanje 50 posto od ostvarene dobiti nakon oporezivanja za 2010. godinu u slučaju trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu. Isto tako u slučaju trgovačkih društava u kojima država ima manjinski paket dionica ili manjinski udio da članovi nadzornih odbora predlože da se najmanje 50 posto dobiti isplati imateljima dionica odnosno udjela, te da se dio srazmjerno paketu dionica ili udjelu države u temeljnom kapitalu izravno uplati u državni proračun Republike Hrvatske. Uplata dobiti trgovačkih društava obuhvaćenih ovom odlukom imala je izrazito pozitivan učinak na državni proračun, jer se u iznosu uplaćene dobiti dijelom smanjila potreba za novim zaduženjima, a što je omogućilo lakše upravljanje javnim financijama.

Tablica: Prikaz plaćanja obveza prema dobavljačima i potraživanja od kupaca u danima

Stavka	Obveze prema dobavljačima (zbirno)				Potraživanja od kupaca (zbirno)			
	IV/2009	XII/2009	XII/2010	XI/2011	IV/2009	XII/2009	XII/2010	XI/2011
	ACI	16	9	8	8	130	104	54
ARZ	45	45	45	45	30	30	30	30
CA	40	47	42	29	26	150	142	25
CO	7	8	8	8	202	80	79	101
HEP G	115	78	64	58	44	51	55	49
HAC	38	67	1	4	100	150	276	41
HC	95	99	55	48	90	81	95	95
HL	15	15	15	15	8	30	30	30
HŠ	60	60	50	45	124	165	147	119
HV	30	30	30	30	69	59	46	45
HRT	53	60	89	76	45	65	59	55
JDRL	60	61	69	57	40	53	70	67
JANAF	60	60	50	38	35	35	30	20
NN	60	60	60	60	130	90	68	53
PLINACRO	45	45	30	30	68	60	45	45
PLOVPUT	30	17	15	13	53	69	60	59
HŽ HOLD	115	98	109	110	120	120	121	151
VJESNIK	128	64	97	114	86	87	85	86
HP	29	8	23	15	51	17	42	51
FINA	46	40	39	29	96	68	73	75
OIV	67	63	66	78	192	136	124	102

Tablica: Dospjele obveze prema dobavljačima i dospjela potraživanja od kupaca (preliminarni podaci)

u 000 kn

Red. br.	NAZIV DRUŠTVA	Dospjele obveze prema dobavljačima			Dospjela potraživanja od kupaca		
		31.12.2009.	31.12.2010.	30.11.2011.	31.12.2009.	31.12.2010.	30.11.2011.
0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Hrvatske željeznice Holding	223.094	101.419	155.583	201.219	75.579	87.489
2.	Hrvatska elektroprivreda grupa	616.605	0	0	698.983	693.153	668.000
3.	Hrvatske šume	51.966	42.551	32.421	458.638	374.043	298.648
4.	Jadrolinija	0	37.685	47.708	16.897	8.495	8.440
5.	Hrvatska pošta	7.584	9.600	2.367	47.955	67.600	98.778
6.	Narodne novine	6.936	1.588	433	37.595	36.329	31.873
7.	HRT*	109.491	60.689	114.454	217.105	184.292	186.410
8.	Plovput	313	218	118	6.409	5.718	7.845
9.	Croatia Airlines	94.071	99.773	114.697	25.199	30.061	20.434
10.	Hrvatske ceste	369.998	30.834	19.816	7.267	7.881	8.273
11.	Hrvatske autoceste	259.421	1.137	1.304	11.682	3.887	14.855
12.	Autocesta Rijeka-Zagreb	0	26	1.241	16.323	15.438	15.249
13.	JANAF	0	0	0	4.127	6.044	3.460
14.	Vjesnik	17.016	31.588	25.345	29.051	18.569	17.757
15.	ACI	2.360	15	331	3.996	5.246	6.650
16.	Hrvatska Lutrija	0	0	0	0	4.306	406
17.	Hrvatske vode	0	0	0	0	0	0
18.	Croatia osiguranje	0	24.595	1.586	636.796	632.468	829.270
19.	Odašiljači i veze	31.690	40.324	9.335	46.367	47.498	37.546
20.	Plinacro	0	0	0	0	23.919	20.668
21.	FINA	7.071	299	1.375	283.530	307.755	355.260
	UKUPNO:	1.797.616	482.341	528.114	2.749.139	2.548.281	2.717.311

Mjera 37. iz Akcijskog plana praćenja provođenja Antikorupcijskog programa

U okviru praćenja provedbe mjere 37. iz Akcijskog plana praćenja provođenja Antikorupcijskog programa, Odjel za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa kao koordinator za 7 trgovačkih društava iz nadležnosti Ministarstva financija, prikuplja izvješća o provedbi Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. - 2012. i Upitnike za praćenje provedbe Antikorupcijskog programa.

Poslovi u tijeku Uprave za gospodarstvo

Ministarstvo financija, Uprava za gospodarstvo sudjelovao je u provedbi Tweening Light Projecta (TWL): „Strengthening the Administrative Capacity of Ministry of Finance of the Republic of Croatia in Relation to the Implementation of the New Concession and Public-Private Partnership Legislation“, HR/2007/IB/FI/06TL, te su iz istoga potekle i određene preporuke.

Unutar navedenog projekta provedena je analiza zakonodavstva u području koncesija i javno-privatnog partnerstva, tj. Zakona o koncesijama (NN 125/08), Zakona o javno-privatnom partnerstvu (NN 129/08), Zakona o javnoj nabavi (NN 110/07 i 125/08) i Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (NN 21/10). Rezultat analize obavljen je u obliku Izvješća s preporukom za poboljšanje sustava koncesija u Republici Hrvatskoj.

Sukladno preporukama proizašlih iz projekta nužno je pristupiti određenim izmjenama i dopunama, koje se prvenstveno odnose na:

- 1) Izmjene i dopune Zakona o koncesijama (NN125/08), te
- 2) Izmjene i dopune Pravilnika o ustroju i vođenju Registra koncesija (NN 9/09).

S tim u svezi, a na temelju potreba koje su proizašle iz dosadašnjeg rada na Registru koncesija, pristupilo bi se izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama, čime bi se stvorio preduvjet za odgovarajuće izmjene i dopune Pravilnika, zajedno s njegovim obrascima, tijekom prvog polugodišta 2012. godine.

Pristupanjem Republike Hrvatske, kao punopravne članice, Europskoj uniji, najveći dio nadležnosti iz područja državnih potpora, koje je obavljala Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) (ocjena prijedloga državnih potpora, nadzor njihove provedbe, nalaganje povrata državnih potpora koje su dane ili korištene protivno propisima) prenosi se na samu Europsku komisiju (na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. (SL L 83, 27.3.1999, str. 1)). U nadležnosti AZTN-a ostat će vođenje evidencije o državnim potporama, kao i izrada godišnjih izvješća o državnim potporama. Za to vrijeme, Ministarstvo financija ne doživljava promjene u svojoj nadležnosti određene ponajprije Zakonom o ustrojstvu središnjih tijela državne uprave.

Imajući na umu da je Ministarstvo financija tijelo nadležno za provođenje fiskalne politike te kao takvo primarno snosi odgovornost za upravljanje državnim fiskusom posebno u dijelu rashoda koji se alociraju na određene gospodarske subjekte, nameće se kao logična ideja da se poslovi vezani uz državne potpore, koji ostaju u nadležnosti Republike Hrvatske, nakon ulaska RH u EU, a koje je sukladno zakonskim odredbama do sada obavljao AZTN, prenesu na Ministarstvo financija, objedinjujući time, na jednom mjestu, poslove vezane za državne potpore.

Ministarstvo financija bi, nakon prihvaćenih predloženih izmjena, bilo nadležno za sljedeće poslove:

- praćenje i analizu državnih potpora (vođenje središnje evidencije o dodijeljenim državnim potporama)⁴,
- unapređenje sustava projiciranja i intenziteta dodjele državnih potpora,
- izradu godišnjeg izvješća o dodijeljenim državnim potporama kako za nacionalne potrebe tako i za potrebe izvještavanja Europske komisije,
- suradnju s Europskom komisijom u svim potrebnim slučajevima,
- izradu nacrtu prijedloga propisa o državnim potporama.

Poslove prijave državnih potpora EK obavljali bi direktno davatelji državnih potpora (resori nadležni za gospodarska područja).

Prenošenje provedbenih ovlasti s AZTN-a na MFIN inicirat će nužnu potrebu kadrovskog jačanja UPG-a, kako u smislu izobrazbe postojećih kadrova, tako i zapošljavanja novih kadrova, s obzirom na opseg koje područje državnih potpora pokriva u pravnom i ekonomskom smislu, a koje će ulaskom RH u EU iziskivati dodatno znanje, stručnost i kapacitet kako bi se svakodnevne zadaće i aktivnosti izvršavale.

Zakonodavne aktivnosti

U skladu s nacrtom Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine, u 2012. godine planirana je izrada nacrtu prijedloga izmjena i dopuna Zakona o državnim potporama. Time će se uskladiti sustav državnih potpora RH s onim u EU, imajući na umu promjenu nadležnosti institucija koja neminovno slijedi (prijenos ovlasti AZTN-a na Europsku komisiju).

U području Odjela za analizu i praćenje poslovanja javnih poduzeća i poduzeća od posebnog državnog interesa daljnje planirane aktivnosti odnose se na unapređenje razine transparentnosti praćenja poslovanja trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu, unapređenje kvalitete i razine transparentnosti Izvješća o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa s ciljem procjene kvalitete i uspješnosti poslovanja, te procjene potencijalne dobiti kao prihod državnog proračuna, izrada sveobuhvatne baze podataka trgovačkih društava od posebnog državnog interesa, te iznalaženje modusa zapošljavanja novih djelatnika sukladno postojećoj sistematizaciji i potrebama Odjela.

7. Financijski sustav

Financijski sustav Republike Hrvatske sastoji se od sustava kreditnih institucija i kreditnih unija, sustava osiguranja depozita, platnih usluga i deviznog poslovanja, sustava osiguranja i reosiguranja, sustava tržišta kapitala, investicijskih fondova, financijskih konglomerata, sustava financijskih instrumenata i vrijednosnica, *leasinga*, financijskog osiguranja, te sustava financijskog izvještavanja, računovodstva i revizije. Uz navedeno Ministarstvo financija u okviru poslova vezanih za financijski sustav obuhvaća i sustav ovrhe na novčanim sredstvima, sustav financijskih javnopravnih institucija, sustav mjera za gospodarski razvitak i oporavak, sustav mjera financijske pismenosti, sustav financijskog nadzora koji nije u okviru

⁴ U okviru Programa IPA 2012 predložen je od strane Uprave za gospodarstvo projekt kojim bi se izradila i pokrenula središnja elektronska baza podataka o dodijeljenim državnim potporama, u svrhu praćenja, analize stanja državnih potpora, te ocjene njihove učinkovitosti.

regulacijskih tijela, sustav potrošačkog kreditiranja, sustav poticaja stambene i mirovinske štednje, te sustav brisovnih očitovanja.

Tablica: Imovina kreditnih i financijskih institucija na dan 30. lipnja 2011.

R.b.	OPIS	IMOVINA (u kunama)	UDIO U UKUPNOJ IMOVINI %
1.	Kreditne institucije	397.558.310.000,00	77,23
2.	Mirovinski fondovi	41.918.000.000,00	8,14
3.	Osiguranje	32.757.525.146,00	6,37
4.	Leasing	26.694.901.859,00	5,18
5.	Investicijski fondovi	15.868.206.835,00	3,08
	UKUPNO	514.796.943.840,00	100,00

Izvor: HNB i HANFA

KREDITNE INSTITUCIJE

Zakonodavni okvir

Poslovanje kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o kreditnim institucijama (NN, 117/08, 74/09 i 153/09) i provedbenim propisima koje donosi HNB. Kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj može se, pod uvjetima utvrđenim Zakonom o kreditnim institucijama, osnovati kao: banka, štedna banka ili stambena štedionica.

Stambene štedionice, osim Zakona o kreditnim institucijama osnivaju se i posluju prema odredbama Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje (NN, 109/97, 117/97, 76/99, 10/01, 92/05 i 21/10).

Stambena štednja u smislu Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje je organizirano prikupljanje novčanih sredstava – depozita od fizičkih i pravnih osoba radi rješavanja stambenih potreba stambenih štediša odobravanjem stambenih kredita uz financijsku potporu države na području Republike Hrvatske. Državna poticajna sredstva sukladno važećim zakonskim odredbama iznose najviše 750,00 kuna godišnje.

Također, Zakonom o načinu likvidacije poslovanja glavnih filijala Jugobanke d.d. Beograd koje su poslovale na teritoriju Republike Hrvatske (NN, 106/93) uređuje se način likvidacije poslovanja glavnih filijala Jugobanke d.d. Beograd koje su poslovale na teritoriju Republike Hrvatske na način da je ovim Zakonom uređeno da će poslove likvidacije za glavnu filijalu Jugobanke d.d. Beograd u Zagrebu obavljati Hrvatska gospodarska banka d.d. Zagreb, poslove likvidacije za glavnu filijalu Jugobanke d.d. Beograd u Splitu Zagrebačka banka - Pomorska banka d.d. Split, a poslove likvidacije za glavnu filijalu Jugobanke d.d. Beograd u Rijeci Adria banka d.d. Rijeka.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava.

Hrvatska narodna banka (dalje u tekstu: HNB) u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluje u pripremi zakonodavnog okvira, donosi provedbene propise temeljem Zakona o kreditnim institucijama, te provodi superviziju kreditnih institucija.

Udruženja banaka: Hrvatska udruga banaka i udruženje banaka pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Zakonom o kreditnim institucijama uređuju se uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, supervizija njihova poslovanja te uvjeti pod kojima pravne osobe sa sjedištem izvan Republike Hrvatske mogu pružati bankovne i/ili financijske usluge u Republici Hrvatskoj.

Prema privremenim nerevidiranim podacima HNB-a za kreditne institucije (na dan 30. rujna 2011.) ukupna dobit za sve kreditne institucije iznosila je 3,76 mlrd kuna, dok je prosječna stopa adekvatnosti kapitala iznosila 19,42%.

Prema istim podacima 9 banaka (Banka Kovanica d.d, BKS Banka d.d., Croatia banka d.d., Karlovačka banka d.d., Nava banka d.d., Primorska banka d.d., Tesla štedna banka d.d., VABA banka d.d., i Veneto banka d.d.) i 3 stambene štedionice (HPB stambena štedionica d.d., Raiffeisen stambena štedionica d.d. i Wüstenrot stambena štedionica d.d.) imale su gubitak prije oporezivanja, a jedna banka nije dostavila financijska izvješća u propisanim rokovima (Centar banka d.d.).

Vezano uz zakonodavni okvir, u 2012. planira se izrada izmjena i dopuna Zakona o kreditnim institucijama radi implementacije nove pravne stečevine Europske unije.

Slijedom navedenoga tijekom 2012. bit će potrebno osnovati radnu skupinu koja će pripremiti nacrt prijedloga izmjena i dopuna Zakon o kreditnim institucijama.

Vezano uz Zakon o načinu likvidacije poslovanja glavnih filijala Jugobanke d.d. Beograd koje su poslovale na teritoriju Republike Hrvatske potrebno je tijekom 2012. donijeti izmjene i dopune navedenoga Zakona budući je nad Hrvatskom gospodarskom bankom d.d., Zagreb, koja je određena provoditi postupak glavne filijale Jugobanke d.d u Zagrebu, otvoren stečajni postupak koji bi uskoro trebao biti i završen.

Kako likvidacija Glavne filijale Jugobanke d.d u Zagrebu još nije završena potrebno je imenovati novu banku koja bi nastavila provoditi likvidaciju.

OSIGURANJE DEPOZITA

Zakonodavni okvir

Osiguranje depozita u Republici Hrvatskoj provodi se temeljem Zakona o osiguranju depozita (NN, broj **177/04**, **119/08** i **153/09**) te Zakona o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (NN, 44/94, 79/98, 19/99, 35/00 i 60/04), koji uređuje poslovanje Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (dalje u tekstu: DAB) kao specijalizirane financijske institucije koja osigurava depozite u kreditnim institucijama.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava.

Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluje u pripremi zakonodavnog okvira, donosi provedbene propise temeljem Zakona o osiguranju depozita, provodi nadzor kreditnih institucija u dijelu koji se tiče osiguranja depozita, donosi mjere za povećanje likvidnosti i solventnosti kreditne institucije a radi sprječavanja osiguranog slučaja i to: ulaganje u dopunski kapital kreditne institucije, upisivanje i uplata novih dionica prilikom povećanja temeljnoga kapitala kreditne institucije, otkup imovine te izdavanje jamstava.

HNB provodi superviziju kreditnih institucija i donosi upravni akt kojim se utvrđuje nemogućnost isplate depozita i time pokreće postupak obeštećenja vjerovnika kreditne institucije koji imaju pravo na obeštećenje.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Sukladno Zakonu, osnivač DAB-a je Republika Hrvatska, koja jamči za obveze DAB-a. Kroz Fond osiguranja depozita koji se vodi u DAB-u osiguravaju se depoziti deponenata vjerovnika u kreditnim institucijama (bankama, štednim bankama, stambenim štedionicama te podružnicama kreditnih institucija) do uključivo visine od 400.000 kuna. U slučaju potrebe, Vlada Republike Hrvatske može propisati i viši iznos osiguranog depozita.

Premija za osigurane depozite plaća se *ex ante*, po stopi od 0,32% godišnje na iznos osiguranih depozita u kreditnoj instituciji. Premija se plaća tromjesečno.

Zakonom je uređena mogućnost smanjivanja stope premije kad sredstva Fonda osiguranja depozita prijeđu iznos od 2,5 % od ukupne visine osiguranih depozita kod kreditne institucije računajući na dan 31. prosinca prethodne godine, a odluku donosi Uprava DAB-a uz prethodnu suglasnost HNB-a.

Stanje Fonda osiguranja depozita na dan 10. listopada 2011. iznosilo je 2,7 mlrd kuna i sredstva Fonda bila su uložena kako je navedeno u tablici (stanje prije isplata vezanih za likvidaciju Credo banke d.d.).

Tablica: Stanje Fonda na 10. listopada 2011. prema vrstama ulaganja

OPIS	IZNOS (kune)
Novac na žiro računu	94.382.203,78
Trezorski zapisi	2.028.341.800,00
Dopunski kapital	200.000.000,00
Obveznice koje se uključuju u dopunski kapital	270.000.000,00
Potraživanja po prodanoj imovini	128.249.432,60
UKUPNO:	2.720.973.436,38

Izvor: DAB

Vezano uz iznos osiguranog depozita, Direktiva 2009/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o izmjenama i dopunama Direktive 94/19/EZ u pogledu razine pokrića i odgode isplate uređuje osiguranje depozita do 100.000 eura, ali države članice imaju rok postupnog usklađivanja do 2020.

Od strane banaka veliki je pritisak Hrvatske udruge banaka, a i pojedinačno od strane nekih banaka za promjenom modela *ex ante* u model *ex post*. Međutim, mišljenje je ove Uprave kako je, nakon svih događanja na financijskom tržištu u svijetu i kod nas, model *ex ante* potpuno opravdan i primjeren te kako i ubuduće treba zadržati ovaj način obračuna premije za osigurane depozite.

U financijskom sustavu postoje dva uređena sustava osiguranja klijenata i to uređen sustav osiguranja štediša kod kreditnih institucija kroz Fond osiguranja depozita koji se vodi kod DAB-a te sustav obeštećenja ulagatelja na financijskom tržištu kroz Fond za zaštitu ulagatelja koji se vodi kod Središnjeg klirinško depozitarnog društva d.d., dok se obeštećenje osiguranika za ulaganje u police osiguranja tek uređuje u Europskoj uniji.

Kako su osigurani događaji vezani uz poslovanje banke, budući se u bankama vode transakcijski računi na kojima su sredstva štediša te banke, ali i sredstva ulagatelja na financijskom tržištu te u budućnosti i računi i sredstva osiguravajućih društava bit će potrebno zakonodavno uskladiti postupanja svih sudionika u slučaju prisilne likvidacije banke.

KREDITNE UNIJE

Zakonodavni okvir

Poslovanje kreditnih unija uređeno je Zakonom o kreditnim unijama (NN, 141/06, 25/09 i 90/11) i provedbeni propisi koje je donijela HNB.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava.

HNB u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluje u pripremi zakonodavnog okvira, donosi provedbene propise temeljem Zakona o kreditnim unijama, nadzire rad kreditnih unija, izdaje odobrenja za rad kreditnim unijama.

Udruženja kreditnih unija - osnovana su dva udruženja: Udruženje kreditnih unija Hrvatske i Hrvatsko udruženje kreditnih unija.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Zakonom o kreditnim unijama uređeni su uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih unija te nadzor nad poslovanjem kreditnih unija. Kreditna unija je financijska institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je od HNB-a dobila odobrenje za rad. Najniži iznos temeljnog kapitala kreditne unije je 500.000 kuna, a članovi kreditne unije mogu biti samo osobe koje imaju zajednički interes i zajedno djeluju s ciljem unapređenja i zaštite međusobnog interesa na načelu financijske uzajamnosti.

Trenutno su u sudski registar upisane 23 kreditne unije, 9 kreditnih unija je u likvidaciji, a jedna kreditna unija je u stečaju.

Vezano uz zakonodavni okvir koji uređuje poslovanje kreditnih unija u procesu pregovora u okviru poglavlja 9. izuzeto je od primjene pravne stečevine koja uređuje kreditne institucije i slijedom toga na kreditne unije ne odnose se regulatorni zahtjevi koji se primjenjuju na kreditne institucije. Slijedom toga tijekom 2011. izmjenama Zakona o kreditnim unijama postupno se liberalizira njihovo poslovanje u smislu da im je omogućeno obavljanje poslova platnih usluga ako ispune uvjete propisane Zakonom o platnom prometu, a dopušteno ima je i primanje depozita od sindikata i od obrtničkih komora te mogućnost primanja bespovratnih sredstava od međunarodnih institucija.

OSIGURANJE I REOSIGURANJE

Zakonodavni okvir

Zakonom o osiguranju (NN, 151/05, 87/08 i 82/09) uređeni su uvjeti za osnivanje i poslovanje društava za osiguranje i društava za reosiguranje, obavljanje unutarnje revizije i revizije društava za osiguranje i društava za reosiguranje, postupak likvidacije i stečaja, obavljanje poslova zastupanja u osiguranju i posredovanja u osiguranju i reosiguranju, ovlasti Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: HANFA), zaštita potrošača (dalje u tekstu: HANFA), udruga (*pool*) osiguranja odnosno reosiguranja te poslovi Hrvatskog ureda za osiguranje.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (NN, 151/05, 36/09 i 75/09, dalje u tekstu: ZOUP) stupio je na snagu 1. siječnja 2006. ZOUP uređuje obvezna osiguranja u prometu, zaštitu žrtava prometa (garancijski fond, osigurane svote, rokove za rješavanje odštetnih zahtjeva i dr.) te uvodi liberalizaciju tržišta obveznih osiguranja u prometu koja će stupiti na snagu ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju. Također, donosi deregulaciju poslova obveznih osiguranja, koja je stupila na snagu 1. siječnja 2008., a sastoji se u tome da država više ne daje suglasnost za uvjete i tarife osiguranja, već osiguratelji sasvim slobodno donose vlastite uvjete i tarife obveznih osiguranja.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav kao ustrojstvena jedinica Ministarstva financija zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava zajedno s HANFA-om.

HANFA u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluje u pripremi zakonodavnog okvira, donosi provedbene propise, provodi nadzor i superviziju društava za osiguranje i društava za reosiguranje te je nadležna za njihovo licenciranje. HANFA provodi edukaciju i ispite za zastupnike u osiguranju i posrednike u osiguranju kao i za aktuare.

Hrvatski ured za osiguranje obavlja poslove utvrđene Zakonom o osiguranju, Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu te drugim propisima i to poslove nacionalnog ureda zelene karte osiguranja i druge poslove utvrđene međunarodnim sporazumima o osiguranju vlasnika vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama, poslove predstavljanja i zastupanja interesa društava za osiguranje u međunarodnim institucijama, poslove vezane uz uvjete i cjenike obveznih osiguranja, poslove vođenja Garancijskog fonda, poslove statistike osiguranja, poslove rješavanja pritužbi osiguranika odnosno oštećenih osoba, poslove izvansudskog rješavanja sporova između osiguranika odnosno ugovaratelja osiguranja odnosno potrošača i društava za osiguranje odnosno ponuditelja usluga osiguranja.

Udruženja: osiguravatelji, zastupnici i posrednici pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

U Republici Hrvatskoj, prema podacima HANFA-e, djeluje 28 društava za osiguranje i reosiguranje, 150 obrta za zastupanje u osiguranju, 209 društava za zastupanje u osiguranju, 30 društava za posredovanje u osiguranju te 81 aktuar.

Sukladno obvezama koje je Republika Hrvatska preuzela u postupku pregovora u Poglavlju 9. Financijske usluge, u travnju 2011. u Ministarstvu financija s radom je započela Radna skupina za izradu radnog nacrtu Prijedloga zakona o osiguranju čiji cilj je usklađivanje s Direktivom 2009/138/EEZ Europskog parlamenta i vijeća od 25. studenoga 2009. o pokretanju i obavljanju poslova osiguranja i reosiguranja (*Solvency II*) sastavljena od predstavnika Uprave za financijski sustav, HANFA-e i predstavnika industrije osiguranja.

Solvency II zakonski je okvir kojim se revidiraju dosadašnji zahtjevi za kapitalnom adekvatnošću industrije osiguranja (*Solvency I*). Primjenjuje se na cijelu industriju, te postavlja nova, čvršća pravila i zahtjeve za kapitalnom adekvatnošću i proces upravljanja rizicima društava s ciljem smanjenja mogućnosti gubitka osiguranika odnosno korisnika osiguranja i poremećaja na tržištu osiguranja.

Radna skupina izradila je prvi radni nacrt zakona o osiguranju i tijekom 2012. nastavljaju se aktivnosti u cilju izrade Nacrta prijedloga zakona o osiguranju koji se planira za IV tromjesečje 2012. Naime, izrada ovoga propisa ovisi o donošenju podzakonskih propisa Europske komisije, i do sada je od strane Europske komisije bilo nekoliko produžavanja rokova primjene novih propisa.

Osim pitanja koja su predmet usklađivanja, u novom zakonodavnom okviru predlažu se urediti aktuarski standardi po uzoru na računovodstvene standarde. Naime, novom regulativnom *Solvency II* značajnu ulogu daje upravo aktuarima te samo mišljenja kako bi radi budućega značaja ove funkcije unutar društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje trebalo urediti i standarde radi ujednačenog postupanja.

Također, pitanje je i uređivanja fonda obeštećenja osiguranika budući Europska komisija još nije donijela propise koji će uređivati ovo područje.

INVESTICIJSKI FONDOVI

Zakonodavni okvir

Zakonom o investicijskim fondovima (NN, 150/05) uređeni su uvjeti za poslovanje investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj. Temeljem Zakona HANFA je donijela niz provedbenih pripisa kojima se detaljnije uređuje postupanje investicijskih fondova i njihovih društava za upravljanje.

Zakon o privatizacijskim investicijskim fondovima (NN, 109/97 i 114/01) uredio je osnivanje i djelovanje privatizacijskih investicijskih fondova kao fondova posebne vrste te njihovu pretvorbu u zatvorene fondove uređene Zakonom o investicijskim fondovima.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava zajedno s HANFA-om.

HANFA u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluje u pripremi zakonodavnog okvira, donosi provedbene propise, provodi nadzor i superviziju društava za upravljanje investicijskim fondovima te je nadležna za njihovo licenciranje.

Udruženje: društva za upravljanje investicijskim fondovima pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

U Republici Hrvatskoj trenutno djeluju 33 društva za upravljanje investicijskim fondovima, 129 otvorenih investicijskih fondova te 8 zatvorenih investicijskih fondova.

Kako je u Europskoj uniji donesen novi propis, Direktiva 2009/65/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa koji se odnose na društva za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (*UCITS IV*) koju je potrebno implementirati u zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo financija osnovalo je Radnu skupinu koju čine predstavnici Uprave za financijski sustav, HANFA-e te predstavnici fondovske industrije koja bi do 31. ožujka 2012. trebala izraditi Nacrt prijedloga Zakona o investicijskim fondovima.

Također, kako je u Europskoj uniji donesena posebna direktiva vezana uz alternativne investicijske fondove, Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja

2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjenama i dopunama Direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te Uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010, kao potpuno novo uređivanje ovoga područja i koju je potrebno implementirati u naše zakonodavstvo osnovana je Radna skupina koju čine predstavnici Uprave za financijski sustav, HANFA-e te predstavnici udruženja fondova rizičnog kapitala koja će paralelno s Radnom skupinom za zakon o investicijskim fondovima izraditi nacrt prijedloga zakona o alternativnim fondovima.

TRŽIŠTE KAPITALA

Zakonodavni okvir

Poslovanje na tržištu kapitala uređeno je Zakonom o tržištu kapitala (NN, 88/08, 146/08 i 74/09), Zakonom o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala (NN, 152/08) te Zakonom o preuzimanju dioničkih društava (NN, 109/07 i 36/09) kao i provedbenim propisima koje je donijela HANFA, te temeljem posebnih ovlasti Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. i Zagrebačka burza d.d.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava zajedno s HANFA-om.

HANFA u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluje u pripremi zakonodavnog okvira, donosi provedbene propise, provodi nadzor i superviziju investicijskih društava, burze, središnjeg klirinško depozitarnog društva i nadležna za njihovo licenciranje. HANFA provodi edukaciju i ispite za investicijske savjetnike.

Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. vodi središnji depozitorij nematerijaliziranih vrijednosnih papira te vodi sustav za namiru financijskih instrumenata.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Zakon o tržištu kapitala na bitno različit način u odnosu na stari Zakon o tržištu vrijednosnih papira uredio je poslovanje osoba ovlaštenih za obavljanje poslova s financijskim instrumentima, uvjete za organizirano trgovanje financijskim instrumentima, postupak izdavanja vrijednosnih papira javnom ponudom, zaštitu ulagatelja i nositelja prava iz vrijednosnih papira, nematerijalizirane vrijednosne papire te ustrojstvo i ovlaštenja središnjeg klirinško depozitarnog društva (dosadašnje središnje depozitarne agencije) i burze.

Zakonom o tržištu kapitala uveden je sustav zaštite ulagatelja temeljem kojeg je osnovan Fond za zaštitu ulagatelja. Članovi tog Fonda su investicijska društva koja su ovlaštena držati novčana sredstva i/ili financijske instrumente klijenata te kreditne institucije koje pružaju investicijske usluge i/ili obavljaju investicijske aktivnosti, pa i društva za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima kad pružaju određene investicijske usluge. Iznos do kojeg su tražbine klijenata članova ovog Fonda osigurane je do vrijednosti do najviše 150.000,00 kuna.

Zakonom o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala uređena su kaznena djela s područja tržišta kapitala i to korištenje, otkrivanje i preporučivanje povlaštenih informacija, manipulacija tržištem, neovlašteno pružanje investicijskih usluga, neovlašteno obavljanje poslova vezanog zastupnika. Međutim, dva kaznena djela iz Zakona o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala ugrađena su u novi Kazneni zakon koji stupa na snagu 1. siječnja 2013., dok se za druga dva djela koja su uređena u Zakonu o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala predlaže tretman prekršaja. Slijedom toga tijekom 2012. nužno je izraditi izmjene i dopune Zakona o tržištu kapitala kojima će se urediti ovo pitanje. Također, predlaže se važeći Zakon o tržištu kapitala doraditi i u dijelu koji uređuje zaštitu ulagatelja sukladno uočenim nedorečenostima u slučaju prisilne likvidacije kreditne institucije.

Sukladno zakonodavnom okviru u Republici Hrvatskoj trenutno djeluje 39 društava koji imaju odobrenje HANFA-e za obavljanje investicijskih usluga, 149 brokera ima odobrenje za rad koje je izdala HANFA, 99 investicijskih savjetnika ima odobrenje za rad koje je izdala HANFA te četiri vezana zastupnika koji imaju odobrenje HANFA-e.

FINANCIJSKI KONGLOMERATI

Zakonodavni okvir

Financijski konglomerati uređeni su Zakonom o financijskim konglomeratima (NN, 14/08) i pripadajućim Pravilnikom o načinu izračuna adekvatnosti jamstvenog kapitala na razini financijskog konglomerata (NN, 70/09) kojeg je donio ministar financija.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava zajedno s HNB-om i HANFA-om.

HNB i HANFA u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluju u pripremi zakonodavnog okvira, donose provedbene propise, provode nadzor i superviziju financijskog konglomerata.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Zakonom se uređuju dodatna supervizija nad grupom povezanih poduzetnika u financijskom sektoru, koji su trenutno pojedinačno regulirani i nadzirani prema pojedinim sektorskim propisima (Zakonima o osiguranju, o kreditnim institucijama, o tržištu kapitala), a koji zajedno čine financijski konglomerat te ih je potrebno dodatno nadzirati kao cjelinu.

Grupa poduzetnika je financijski konglomerat ako su ispunjeni uvjeti i to ako je najmanje jedan poduzetnik iz grupe osiguravajuće društvo i ako je najmanje jedan poduzetnik iz grupe kreditna institucija, odnosno ako je najmanje jedan poduzetnik iz grupe investicijsko društvo.

Zakonodavni okvir trenutačno je usklađen s pravnom stečevinom Europske unije, ali se u Europskoj komisiji pripremaju izmjene pravne stečevine, odnosno nova direktiva koja bi trebali biti donesena i objavljena u službenom listu Europske unije do kraja ove godine.

U Republici Hrvatskoj supervizori (HNB i HANFA) nisu trenutačno definirali niti jedan financijski konglomerat.

LEASING

Zakonodavni okvir

Zakonom o leasingu (NN, 135/06) uređeno je poslovanje leasing društava u Republici Hrvatskoj, a provedbene propise temeljem toga Zakona donosi HANFA.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava zajedno s HANFA-om.

HANFA u suradnji s Ministarstvom financija sudjeluje u pripremi zakonodavnog okvira, donosi provedbene propise, provodi nadzor i superviziju *leasing* društava te je nadležna za njihovo licenciranje.

Udruženje: *leasing* društva pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

U Republici Hrvatskoj posluje 25 *leasing* društava koje imaju odobrenje HANFA-e za obavljanje *leasinga* od kojih se 24 društva bave i operativnim i financijskim *leasingom* dok se jedno društvo bavi samo operativnim *leasingom*.

Zakon o *leasingu* nije zakon koji je donesen radi usklađivanja zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Naime, u praksi Europske unije nema posebnih propisa koji bi uređivali ovu djelatnost, osim obveza koje proizlaze iz područja koje uređuje zaštitu potrošača odnosno potrošačko kreditiranje (odnosi se samo na financijski *leasing*).

Slijedom toga, a u cilju daljeg razvoja ove djelatnosti, tijekom 2012. planirano je izraditi izmjene i dopune Zakona o *leasingu*. U tu je svrhu osnovana i Radna skupina koju čine predstavnici Uprave za financijski sustav, HANFA-e, *leasing* društava te akademske zajednice. Temeljem inicijative *leasing* društava, Uprava za financijski sustav pripremila je inicijalni tekst radnog nacrt teksta izmjena i dopuna za rad kroz Radnu skupinu.

PLATNE USLUGE

Zakonodavni okvir

Zakonom o platnom prometu (NN, 133/09) i provedbenim propisima koje je donijela HNB uređuju se platne usluge i pružatelji platnih usluga, izvršavanje nacionalnih, prekograničnih i međunarodnih platnih transakcija, obveze informiranja korisnika platnih usluga o uvjetima pružanja platnih usluga, prava i obveze u vezi s pružanjem i korištenjem platnih usluga, transakcijski računi i izvršenje platnih transakcija između kreditnih institucija, osnivanje, rad i nadzor nad institucijama za platni promet (IPP), osnivanje, rad i nadzor nad platnim sustavima

Zakonom o elektroničkom novcu (NN, 139/10) i provedbenim propisima koje je donijela HNB uređuju se elektronički novac i izdavatelji elektroničkog novca, izdavanje i iskup elektroničkog novca, uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada institucija za

elektronički novac sa sjedištem u RH, uključujući institucije za elektronički novac pod izuzećem, nadzor nad poslovanjem institucija za elektronički novac, uvjeti pod kojima institucije za elektronički novac sa sjedištem izvan Republike Hrvatske mogu poslovati u Republici Hrvatskoj.

Zakonom o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru financijskih instrumenata (NN, 117/08) uređuje se konačnost namire u sustavima za namiru naloga za prijenos posljedice postupaka zbog insolventnosti (stečaj i sl.) nad sudionikom u sustavu na prava i obveze u vezi sa sudjelovanjem sudionika u sustavu, prava primatelja instrumenta osiguranja u slučaju postupka zbog insolventnosti nad davateljem instrumenta osiguranja.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, a Financijski inspektorat provodi nadzor i vodi prekršajni postupak temeljem Zakona o platnom prometu.

HNB donosi provedbene propise kojima se regulira provedba navedenih Zakona, izdaje odobrenja za rad: IPP-u, platnom sustavu, instituciji za elektronički novac, vodi registre: IPP-a, institucija za elektronički novac te evidenciju platnih sustava, nadzire rad pružatelja platnih usluga, platnih sustava, institucija za elektronički novac, te prikuplja izvješća o podacima platnog prometa.

HANFA je nadležna za sustav za namiru financijskih instrumenata.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Sukladno navedenom zakonodavnom okviru u Republici Hrvatskoj uređeni su slijedeći sustavi: (1) platni sustavi: Hrvatski sustav velikih plaćanja (HSVP) čiji je upravitelj HNB i Nacionalni klirinški sustav (NKS) čiji je upravitelj Financijska agencija, te (2) sustav za namiru financijskih instrumenata: Sustav prijebaja i namire Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.

Temeljem Zakona o elektroničkom novcu HNB izdala je odobrenje za rad kao institucijama za elektronički novac Hrvatskom Telekomu d.d. te VIPnet d.o.o.-u.

Sukladno izmjenama pravne stečevine Europske unije do kraja II. tromjesečja 2012. planirana je izrada novoga zakona kojim će se u zakonodavni okvir implementirati Direktiva 2009/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 98/26/EZ o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira i Direktiva 2002/47/EZ o sporazumima o financijskom osiguranju u pogledu povezanih sustava i kreditnih potraživanja.

Također, u cilju bolje međuinstitucionalne suradnje na području funkcioniranja i razvoja platnog prometa, 2003. osnovan je Nacionalni odbor za platni promet. Tada su Ministarstvo financija, HNB, Hrvatska gospodarska komora (unutar koje djeluje Sektor za bankarstvo i druge financijske institucije) i Hrvatska udruga banaka sklopile Sporazum o osnivanju Nacionalnog odbora za platni promet.

Ispred Ministarstva financija imenovana su četiri predstavnika i to ravnatelj Uprave za financijski sustav i načelnik iz Uprave za financijski sustav koji su zaduženi za izradu zakonodavnog okvira sustava platnog prometa te načelnik iz Uprave za izvršavanje državnog proračuna zadužen za plaćanja iz Državnog proračuna kao i pomoćnik ravnatelja Porezne uprave zadužen za statistiku Porezne uprave.

DEVIZNO POSLOVANJE

Zakonodavni okvir

Zakonom o deviznom poslovanju (NN, 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09, 153/09 i 145/10) i provedbenim propisima koje je donijelo Ministarstvo financija te HNB uređuje se plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja te prijenosi deviznih sredstava u Republici Hrvatskoj, način na koji rezidenti podižu i polažu stranu gotovinu i čekove na račun otvoren u banci i uvjeti držanja strane gotovine i čekova u blagajni, uređuje se poslovanje ovlaštenih mjenjača te se uređuju ograničenja prilikom naplate u gotovini i čekovima te prijenosi gotovine prilikom prelaska državne granice, a propisana Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN, 87/08).

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, a Financijski inspektorat provodi nadzor i vodi prekršajni postupak temeljem Zakona o deviznom poslovanju i s njim povezanim Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

HNB donosi provedbene propise temeljem Zakona, izdaje odobrenja za rad ovlaštenim mjenjačima, prikuplja izvješća o poslovima s inozemstvom te izrađuje projekciju platne bilance Republike Hrvatske.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Kako je Zakon o deviznom poslovanju u postupku usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije nekoliko puta mijenjan i dopunjavan, a i zbog usklađivanja izričaja s novim Zakonom o platnom prometu, tijekom 2012. planirana je izrada novog, pročišćenog teksta Zakona o deviznom poslovanju.

Također, radi usklađivanja s važećim odredbama Zakona u I. kvartalu 2012. planirana je izmjena Naredbe o vođenju nadzorne knjige o tekućim i kapitalnim poslovima s inozemstvom.

PROVEDBA OVRHE NA NOVČANIM SREDSTVIMA

Zakonodavni okvir

Od 1. siječnja 2011. u punoj primjeni je Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN, 91/10) i pravilnici koje je temeljem Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima te Ovršenoga zakona donio ministar financija.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, praćenje sustava i unaprjeđivanje sustava kao i za nadzor provedbe Zakona kod Financijske agencije. Financijska policija provodi nadzor poslovanja poslovnih subjekata sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima u uvjetima blokade njihova žiro računa.

HNB nadzire provedbu Zakona kod kreditnih institucija.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Novi sustav provedbe ovrhe na novčanim sredstvima jednostavniji je i učinkovitiji budući se osnove za plaćanje dostavljaju na jedno mjesto, odnosno u Financijsku agenciju. Navedeno znači da ovrhovoditelji i nadležna tijela osnovu za plaćanje (rješenje o ovrsi, zadužnica i dr.) dostavljaju u Financijsku agenciju, umjesto u više banaka. Osnovan je jedinstveni Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje za jednog ovršenika koji je jedinstvena baza podataka o redoslijedu primitaka osnova za plaćanje i stanju njihove izvršenosti po pojedinom ovršeniku.

Također, proširen je obuhvat Jedinstvenog registra računa koji osim podataka o računima poslovnih subjekata, sadrži i podatke o računima građanima te podatke o štednim ulozima, oročenim sredstvima, stambenoj štednji i depozitima u kreditnim unijama, poslovnih subjekata i građana.

Na temelju Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ministar financija donio je podzakonske propise.

Prema podacima FINA-e s 30. studenog 2011. stanje u Jedinstvenom registru računa bilo je sljedeće:

Tablica: Računi u Jedinstvenom registru računa – broj otvorenih, blokiranih i računa izuzetih od ovrhe

1. Ukupan broj poslovnih subjekata	332.207
1.1. Ukupan broj blokiranih poslovnih subjekata	85.383
2. Ukupan broj građana s otvorenim računom	3.385.800
2.1. Ukupan broj građana s blokiranim transakcijskim računom	219.421
3. Ukupan broj računa potpuno izuzetih od provedbe ovrhe	131.781
3.1. Ukupan broj računa poslovnih subjekata potpuno izuzetih od provedbe ovrhe	15.041
3.2. Ukupan broj računa građana potpuno izuzetih od provedbe ovrhe	116.740

Izvor: FINA

Radi ubrzanja razmjene podataka između Financijske agencije i uplatitelja primanja, naknada i iznosa izuzetih od ovrhe, Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2011. donijela je Zaključak o elektroničkoj razmjeni podataka između Financijske agencije i javnopravnih tijela vezano uz provedbu ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika (NN, 132/11, dalje u tekstu: Zaključak Vlade).

Slijedom toga predlažemo osnivanje povjerenstva sastavljene od svih predstavnika tijela državne uprave te FINA-e radi provođenja navedenoga Zaključka.

Kako je Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima uređen samo postupak provedbe ovrhe, dok su sva druga pitanja uređena Ovršim zakonom u budućem razdoblju u Ovršnom zakonu trebalo bi jasno urediti koja su sve primanja i naknade izuzeti od ovrhe.

Također, radi rješavanja pitanja dugotrajne blokade poslovnih subjekata potrebno je izraditi izmjene i dopune Stečajnog zakona kojima bi se dala ovlast FINA-i da u određenim slučajevima pokrene skraćeni stečajni postupak.

Vezano uz podatke o insolventnosti otvoreno je pitanje obuhvata podataka. Naime, podaci o insolventnosti koje objavljuje FINA sadržavaju samo podatke o iznosima blokada poslovnih subjekata, dok podaci o iznosima blokada na računima građana nisu obuhvaćeni ovom statistikom.

FINANCIJSKO OSIGURANJE

Zakonodavni okvir

Zakonom o financijskom osiguranju (NN, 76/07) uređena su posebna pravila za osiguranje financijskih obveza financijskim instrumentima ili novčanim sredstvima koja sklapaju subjekti financijskog tržišta.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira te praćenje usklađenosti s drugim propisima te pravnom stečevinom Europske unije.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Navedenim su Zakonom uklonjene formalne zapreke za obavljanje poslova u vezi osiguranja financijskih obveza financijskim instrumentima ili novčanim sredstvima, povećanje pravne sigurnosti, smanjenje kreditnog rizika, olakšavanje prekograničnih transakcija, te jačanje tržišta kapitala i financijskog sustava u cjelini.

Zakonom se omogućuje zasnivanje posebnog založnog prava kojeg Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ne propisuje, iz razloga kako bi se primatelj instrumenta osiguranja pod takvim posebnim založnim pravom mogao njime koristiti i raspolagati za vrijeme trajanja osiguranja. Raspolaganje instrumentom osiguranja potrebno je iz razloga što njihova vrijednost, zbog situacije na tržištu, može oscilirati.

Sukladno izmjenama pravne stečevine Europske unije do kraja II. tromjesečja 2012. planirana je izrada izmjena i dopuna zakona kojim će se u zakonodavni okvir implementirati nova Direktiva.

FINANCIJSKE JAVNOPRAVNE INSTITUCIJE**a. HRVATSKA NARODNA BANKA****Zakonodavni okvir**

Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci (NN, 75/08) uređuju se položaj, poslovi, vlasnički status, ovlaštenja i ustroj HNB-a te odnos HNB-a s Republikom Hrvatskom, bankama i međunarodnim institucijama i organizacijama.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

HNB središnja je banka Republike Hrvatske i u ostvarivanju svojeg cilja i u izvršavanju svojih zadataka HNB je samostalna i neovisna.

Savjet HNB sastoji se od 14 članova i čine ga dr. sc. Željko Rohatinski (guverner), prof. dr. Boris Vujčić (zamjenik guvernera), Davor Holjevac, Relja Martić, mr. sc. Tomislav Presečan i mr. sc. Adolf Matejka (viceguverneri), te osam članova iz redova nezavisnih stručnjaka: prof. dr. Boris Cota, prof. dr. Vlado Leko, dr. sc. Branimir Lokin, dr. sc. Željko Lovrinčević, prof. dr. Silvije Orsag, prof. dr. Jure Šimović, dr. sc. Sandra Švaljek i prof. dr. Mladen Vedriš.

U provođenju ovoga Zakona pojavila su se otvorena pitanja vezana uz raspoređivanje viška i prihoda nad rashodima. Naime, Zakonom je uređeno kako se višak prihoda nad rashodima raspoređuje se u opće pričuve HNB-a i u korist državnog proračuna.

Međutim, ako je višak prihoda nad rashodima manji od ostvarene neto dobiti s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja i s promjenama tržišnih cijena, višak prihoda nad rashodima u cijelosti se raspoređuje u opće pričuve, odnosno bez obzira na ostvarenu dobit HNB nema obvezu uplate viška prihoda u državni proračun.

b. HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJAKIH USLUGA**Zakonodavni okvir**

Zakonom o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (NN, 140/05) uređen je pravni položaj HANFA-e, njeno unutarnje ustrojstvo, uvjeti za imenovanje, trajanje mandata i razrješenje predsjednika i članova Uprave Agencije, donošenje odluka, dužnost čuvanja službene tajne i odgovornost za štetu, uvjeti za imenovanje, trajanje mandata i funkcija Savjeta Agencije, ciljevi, načela, djelokrug i nadležnost Agencije i njeno financiranje i izvješćivanje.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

HANFA je započela je s radom 1. siječnja 2006.

HANFA ima Upravu koja se sastoji od pet članova od kojih je jedan predsjednik. Predsjednik i članovi Uprave imenuju se na razdoblje od šest godina od dana imenovanja i mogu biti imenovani ponovno na istu funkciju.

Nadalje, predsjedniku Uprave i dvojici članova Uprave HANFA-e mandat ističe 1. siječnja 2012. te je nužno radi neometanog poslovanja imenovati četiri člana Uprave HANFA-e (za tri člana kojima ističe mandat i jedan član koji nikad nije imenovan).

Također, vezano uz sam zakonodavni okvir, a u cilju usklađivanja ustrojstva svih državnih agencija mišljenja smo kako bi bilo uputno izraditi izmjene i dopune zakona ili posve novi zakon koji će uskladiti ustroj i djelovanje HANFA-e kao ustanove, posebno u dijelu koji uređuje financiranje te postupanje s viškom prihoda nad rashodima, budući prema važećim odredbama HANFA nema obvezu uplate u državni proračun viška prihoda nad rashodima, a istovremeno ako rashodi nadmašuju prihode od naknada koja naplaćuje HANFA-a razlika se naknađuje iz državnog proračuna.

c. DRŽAVNA AGENCIJA ZA OSIGURANJE ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA

Zakonodavni okvir

Zakonom o Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (NN, 44/94, 79/98, 19/99, 35/00 i 60/04) uređeno je poslovanje Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (dalje u tekstu: DAB) kao specijalizirane financijske institucije koja osigurava depozite u kreditnim institucijama.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Sukladno Zakonu, osnivač DAB-a je Republika Hrvatska, koja jamči za obveze DAB-a.

Uprava DAB-a, koju imenuje Vlada Republike Hrvatske, sastavljena je od šest članova i to potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske zadužen za gospodarstvo, koji je po položaju predsjednik Uprave, predsjednika Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora, koji je po položaju zamjenik predsjednika Uprave, ministra financija, ministra gospodarstva, državnog tajnika Središnjega državnog ureda za upravljanje državnom imovinom i predsjednika Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu Hrvatskog sabora. Radom Agencije rukovodi direktor, kojeg imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Uprave.

Otvoreno pitanje vezano uz sustav osiguranja depozita pitanje jest daljnje institucijsko (pre)uređenje DAB-a, odnosno sustava obeštećenja u ukupnom financijskom sustavu. S tim povezano je i činjenica da trenutno u financijskom sustavu postoji uređen sustav osiguranja štediša kod kreditnih institucija kroz Fond osiguranja depozita koji se vodi kod DAB-a te sustav obeštećenja ulagatelja na financijskom tržištu kroz Fond za zaštitu ulagatelja koji se vodi kod Središnjeg klirinško depozitarnog društva d.d., dok se obeštećenje osiguranika za ulaganje u police osiguranja tek uređuje u Europskoj uniji.

Slijedom navedenoga bit će potrebno dodatno zakonodavno uskladiti postupanja svih sudionika u slučaju nastanka osiguranog događaja.

d. FINANCIJSKA AGENCIJA**Zakonodavni okvir**

Zakonom o Financijskoj agenciji (NN, 117/01, 60/04 i 42/05) uređuju se ustrojstvo, poslovi i ovlasti Financijske agencije (dalje u tekstu: FINA).

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Sukladno Zakonu, FINA je pravna osoba kojoj je osnivač Republika Hrvatska. Upravljačka tijela FINA su Nadzorni odbor te Uprava FINA-e.

Osim poslova koje FINA obavlja sukladno Zakonu o Financijskoj agenciji, FINA je sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ovlaštena provoditi postupak zajedno s HNB-om (kada se provodi ovrha nad bankom) te bankama (kada se provodi ovrha nad poslovnim subjektima i građanima). Nadzor nad provedbom navedenoga Zakona kod FINA-e provodi Ministarstvo financija, Uprava za financijski sustav.

e. HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK**Zakonodavni okvir**

Zakonom o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN, 138/06) je izvršena prilagodba zakonodavnog okvira djelovanja HBOR-a kao državne banke pravnoj stečevini Europske unije, reguliranje obavljanja poslova osiguranja i reosiguranja izvoza hrvatskih roba i usluga od neutrživih rizika.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je razvojna i izvozna banka Republike Hrvatske čija je osnovna zadaća poticanje razvitka hrvatskog gospodarstva.

Trenutno stanje i poslovi u tijeku

Hrvatska banka za obnovu i razvitak osnovana je 12. lipnja 1992. godine donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu, a u prosincu 1995. godine, Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

Djelatnosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak su financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potpora razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša, osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika.

Temeljni kapital utvrđen je Zakonom u visini od 7 milijardi kuna čiju dinamiku uplate iz Državnog proračuna određuje Vlada Republike Hrvatske. Ukupno uplaćeni kapital iz proračuna Republike Hrvatske iznosi 4.761,1 milijuna kuna te je za uplatu do Zakonom propisanog iznosa kapitala preostao iznos od 2.238,9 milijuna kuna.

Sukladno zakonodavnom okviru, odnosno ovlastima HBOR-a u poslovima osiguranja izvoza, za potrebe obavljanja ovih poslova HBOR je osnovao dva društva koja čine Grupu HBOR. Grupa je nastala u srpnju 2010. početkom rada Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. u čijem je

potpunom vlasništvu društvo Poslovni info servis d.o.o. koje je započelo s radom u prosincu 2010. godine.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI I VRIJEDNOSNICE

a. MJENICA

Zakonodavni okvir

Zakonom o mjenici (NN, 74/94 i 92/10), Pravilnikom o obračunskim zavodima, naknadi za posredovanje i obrascu mjenice (NN, 77/99, 146/99, 35/00, 22/03, 39/08, 146/10) koji je temeljem Zakona o mjenici ovlašten donijeti ministar financija te Zakonom o obveznim odnosima uređeno je mjenično pravo koje podlogu ima u UN-ovoj Konvenciji o jedinstvenom zakonu o mjenici.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Sukladno Zakonu o mjenici, mjenica je vrijednosni papir i to formalni vrijednosni papir. Ta njezina formalnost proizlazi iz zakonske obveze da ona mora biti u pisanom obliku i mora sadržavati sve zakonom propisane elemente bez kojih mjenica ne može postojati kao vrijednosni papir. Mjenica je pisana isprava koja sadržava novčanu obvezu mjeničnog izdavatelja koju je on dužan ispuniti zakonitom imatelju te mjenice.

Zakonom je uređeno postupanje s mjenicom, njezina naplata kao i postupanje u slučaju da ne bude isplaćena ili ako bude izgubljena.

Jedan o bitnih dijelova mjenice je i potpis izdavatelja mjenice (trasanta). Zakonom je uređeno da se mjenično može obvezati svaka osoba koja se prema propisima građanskog ili trgovačkog zakonodavstva može ugovorom obvezati, ali se posebno uređuje potpisivanje mjenice od strane nepismenih osoba ili osoba koje se ne mogu potpisati i slijepih osoba.

Vezano uz odredbe u Zakonu koje uređuju potpis slijepih osoba u 2010. donesena je izmjena Zakona o mjenici koja je uređivala kao se popis slijepih mora javnobilježnički ovjeriti te se omogućava osobama sa invaliditetom da sami odlučuju o načinu zaštite od zlorabe svoga potpisa na mjenici odnosno više nije potrebna javnobilježnička ovjera, ali slijepa osoba ako se želi zaštititi od zlorabe njezinog potpisa može tražiti javnobilježničku ovjeru.

Tijekom veljače 2011. godine provedena je javna nabava obrazaca za mjenice Republike Hrvatske (milijun komada) u iznosu od 280.000 kuna.

Kontinuirano se provodi izdavanje odobrenja za maloprodaju obrazaca mjenice budući prema Zakonu ovlaštenje za maloprodaju mjeničnih obrazaca ostalim pravnim i fizičkim osobama izdaje ministar financija.

b. ČEK**Zakonodavni okvir**

Zakonom o čeku (NN, 74/94) i Zakonom o obveznim odnosima uređeno je poslovanje s čekom.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Zakonom o čeku zabranjeno je pravnim i fizičkim osobama izdavanje i uporaba pisanih isprava (bonova i sl.) koje služe kao sredstvo plaćanja proizvoda i usluga te za isplatu plaća i naknadu troškova i ostalih materijalnih prava, čije izdavanje i uporaba nije utvrđena Zakonom i drugim propisima na temelju zakona.

MJERE ZA GOSPODARSKI OPORAVAK I RAZVITAK**a. JAMSTVENI FOND****Zakonodavni okvir**

Zakonom o jamstvenom fondu za poticaj gospodarskom razvitku (NN, 34/11) i provedbenim aktima koje je donio HBOR uspostavljen je Jamstveni fond za poticaj gospodarskom razvitku od milijardu kuna putem kojeg Republika Hrvatska preuzima pokriće dijela rizika novih kreditnih plasmana banaka poduzetnicima.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak priprema upute i provodi mjeru zajedno s bankama koje se jave na aukciju.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Jamstveni fond u iznosu od milijardu kuna uspostavljen je u svrhu poticaja novih i dovršavanju već započetih investicijskih projekata. Jamstva iz ovoga Fonda namijenjena su jačanju potencijala poduzetnika za pokretanje i provedbu investicijskih projekata i time ublažavanja učinaka globalne krize na hrvatsko gospodarstvo. Ovom se mjerom pojačava sposobnost poduzetnika za osiguranje izvora financiranja za održive investicijske projekte. Mjerom upravlja HBOR na način da javno pozva banke na učestvovanje u Fondu podjelom jamstvenih kvota po bankama. Na temelju jamstvene kvote pojedina će banka za održive investicijske projekte dobivati jamstva Države. Jamstva se daju isključivo za investicijske projekte za koje postoji primjereno osiguranje. Država će u slučaju da banke stanu iza pojedinog investicijskog projekta, isti projekt podržati jamstvom iz Fonda u visini do trideset posto glavnice kredita koji su banke spremne dati, odnosno do pedeset milijuna kuna po investicijskom projektu. Trajanje ove mjere sukladno Zakonu je do 30. travnja 2012.

Temeljem Zakona provedene su dvije aukcije, na prvoj je dodijeljena jamstvena kvota jednoj banci koja je prošla na toj aukciji u iznosu od 22 milijuna kuna dok po pozivu za drugu aukciju nije bilo zainteresiranih banaka.

b. ROKOVI PLAĆANJA

Zakonodavni okvir

Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza (NN, 125/11) uređuje rokove ispunjenja novčanih obveza i pravne posljedice zakašnjenja, a u svrhu jačanja financijske discipline. Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2012.

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav zadužena je za izradu zakonodavnog okvira, a Financijska policija za nadzor provedbe Zakona kod obveznika njegove primjene.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza predstavlja prvi korak prema usklađenju s pravnom stečevinom Europske unije.

Novčane obveze čije je plaćanje uređeno Zakonom jesu one koje proizlaze iz ugovora što ih sklapaju poduzetnici među sobom kao i iz ugovora sklopljenih između poduzetnika i osoba javnog prava.

Ovim Zakonom ograničavaju se rokovi plaćanja novčane obveze u ugovorima između poduzetnika u pravilu na do 60 dana. Iznimno se mogu ugovoriti rokovi duži od 60 dana, no samo pod uvjetom da takvo produljenje nije nepravedno za vjerovnika iz toga ugovora.

Nadalje, država se uzima kao primjer za financijsku disciplinu te su rokovi plaćanja za osobe javnog prava skraćeni na do 30 dana, a samo iznimno na do 60, pod uvjetom da ovo produljenje nije nepravedno za vjerovnika iz toga ugovora. Osobe javnog prava ne mogu plaćati kasnije od 60 dana.

Iznimno, uzimajući u obzir gospodarsko okruženje, u prvom koraku usklađivanja s pravnom stečevinom EU uređeno je da se rokovi za poduzetnike primjenjuju i na zavod koji provodi obvezno zdravstveno osiguranje (HZZO) kao i na zdravstvene ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) samouprave ili grad.

Nadzor nad provedbom Zakona je u nadležnosti Financijske policije.

FINANCIJSKA PISMENOST POTROŠAČA

Trenutačno stanje

U svrhu podizanja razine zaštite potrošača na financijskom tržištu, Vlada Republike Hrvatske donijela je Zaključak kojim zadužuje Ministarstvo financija da u suradnji s nadležnim ministarstvima te zainteresiranim predstavnicima znanstvenih i obrazovnih institucija,

nadzornih tijela, potrošača i financijske industrije pripremi prijedlog nacionalnog strateškog okvira financijskog opismenjavanja potrošača, a sve u roku od godine dana od dana donošenja Zaključka Vlade Republike Hrvatske.

Uprava za financijski sustav s ciljem izrade platforme za nacionalnu strategiju financijskog opismenjavanja, sredinom 2011. započela je aktivnosti vezane uz uključivanje predstavnika Republike Hrvatske u međunarodnu mrežu za financijsku pismenost pri OECD-u, te je slijedom tih aktivnosti Ministarstvo financija u rujnu ove godine postalo član međunarodne mreže za financijsku pismenost pri OECD-u.

Ovim članstvom nastoji se steći uvid u nova kretanja na području financijske pismenosti svih država članica mreže kao i pregled nad rezultatima različitih inicijativa u području financijske pismenosti istih, a u cilju stvaranja strateškog i učinkovitog okvira financijske pismenosti u Republici Hrvatskoj.

SUSTAV FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA I RAČUNOVODSTVA

Zakonodavni okvir

Sustav računovodstva uređen je Zakonom o računovodstvu (NN 109/07) i podzakonskim propisima koji su u nadležnosti Ministarstva financija: Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 38/08, 12/09, 130/10), Pravilnik o načinu vođenja Registra godišnjih financijskih izvještaja (NN 39/08, 37/09, 139/10), Pravilnik o obliku i sadržaju dodatnih podataka za statističke i druge potrebe (NN 148/10), Pravilnik o vrstama i visini naknada Financijskoj agenciji za uslugu javne objave godišnjih financijskih izvještaja i izdavanja dokumentacije iz Registra godišnjih financijskih izvještaja (NN 126/11).

Sukladno Zakonu o računovodstvu, financijski izvještaji poduzetnika sastavljaju se i prezentiraju u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (dalje u tekstu: HSFI) koji su u primjeni od 1. siječnja 2008. (NN 30/08, 4/09 i 58/11). U Hrvatskoj su u primjeni i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (dalje u tekstu: MSFI) za velike poduzetnike i poduzetnike čije dionice ili dužnički vrijednosni papiri su uvršteni ili se obavlja priprema za njihovo uvrštenje na uređeno tržište (NN 136/09, 8/10, 18/10, 27/10, 65/10, 120/10 i 58/11).

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav izrađuje nacрте prijedloga zakona i provedbenih propisa iz područja računovodstva, priprema mišljenja u vezi s primjenom zakona i drugih propisa iz djelokruga računovodstva, prati rad Odbora za računovodstvenu regulativu Europske komisije („*Accounting Regulatory Committee*“), surađuje i sudjeluje u radu Odbora za standarde financijskog izvještavanja, surađuje s Financijskom agencijom vezano uz Registar godišnjih financijskih izvještaja, prati HSFI i MSFI.

Odbor za standarde financijskog izvještavanja (dalje u tekstu: OSFI) osnovan je temeljem Zakona o računovodstvu (NN 146/05) i predstavlja stručno tijelo nadležno za analizu i praćenje razvoja teorije i prakse računovodstva i financijskog izvještavanja, donošenje, tumačenje i objavu HSFI, prevođenje i objavljivanje prijevoda MSFI, izradu prijedloga strukture i sadržaja godišnjih financijskih izvještaja, oblikovanje i objavljivanje stavova glede

načela računovodstvenog sustava i njihove primjene te sastavljanja financijskih izvještaja, te obavlja i ostale poslove utvrđene Zakonom. OSFI ima devet članova koje na prijedlog ministra financija imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske. Predsjednik Odbora je Ivica Smiljan.

HNB i HANFA ovlašteni su za provođenje nadzora poslovanja poduzetnika koji su u njihovoj nadležnosti. Jedna od njihovih aktivnosti propisivanje je strukture i sadržaja godišnjih financijskih izvještaja.

Financijska agencija vodi Registar godišnjih financijskih izvještaja (dalje u tekstu: RGFI). RGFI središnji je izvor informacija o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja poduzetnika, vodi se u elektroničkom obliku i dostupan je na Internet stranicama.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

U Upravi za financijski sustav u tijeku je izrada dokumenta za javnu raspravu (Raspravne teze: financijsko izvještavanje i revizija) kojim se nastoji ocijeniti postojeće stanje računovodstvenog sustava te putem javne rasprave prikupiti informacije i mišljenja od dionika o otvorenim pitanjima koje je Uprava identificirala kao ključna područja koje je potrebno unaprijediti prilikom izrade nacrtu izmjena prijedloga zakona.

FINA kontinuirano obavještava Ministarstvo financija o broju zaprimljenih godišnjih financijskih izvještaja za potrebe javne objave te za statističke i druge potrebe.

Objava	2008.	2009.	2010.
Javna objava	84.522	90.467	91.964
Statističke i druge potrebe	90.421	92.825	97.466
Razlika	6,52%	2,54%	5,64%

Uprava za financijski sustav u suradnji s OSFI sudjeluje na sastancima Odbora za računovodstvenu regulativu (u statusu promatrača) koji se održavaju u Bruxellesu kako bi redovito pratila izmjene pravne stečevine Europske unije vezano uz područje računovodstva.

Potrebno je istaknuti kako Uprava provodi međunarodnu suradnju i s Međuvladinom radnom skupinom stručnjaka o međunarodnim standardima izvještavanja i računovodstva (ISAR) Konferencije o trgovini i razvitku Ujedinjenih naroda (UNCTAD). Uprava je organizirala Okrugli stol kojem su prisustvovali stručnjaci iz područja računovodstva i revizije te su kroz Nacrt Upitnika izrađenog od strane ISAR-a identificirali ključna pitanja vezana uz područje računovodstva i revizije.

Trenutno, ISAR provodi pilot projekt u kojem će sudjelovati Hrvatska testiranjem novog Upitnika, te će dionici raspravljati o potrebama za jačanjem kapaciteta u području računovodstva i revizije i identificirati ključna područja koja je potrebno unaprijediti.

Uprava aktivno sudjeluje i na REPARIS („Road to Europe The Road to Europe: Program of Accounting Reform and Institutional Strengthening“) radionicama u organizaciji Svjetske banke. Program REPARIS u sklopu svog djelokruga uključuje i zemlje jugoistočne Europe, a cilj programa je motivirati i pružiti podršku za provođenje aktivnosti vezanih uz nacionalnu reformu financijskog izvještavanja, prije svega jačanje svih odrednica obrazovanja.

Uprava za financijski kontinuirano zaprima upite iz prakse i od ostalih sudionika koji primjenjuju Zakon te se u tom smislu naišlo na pitanja posebice vezana uz uređenje računovodstvene profesije, uređenje računovodstva neprofitnih organizacija, uređenje profesije procjenitelja, usklađivanje rokova podnošenja godišnjih financijskih izvještaja u smislu rasterećenja dodatnih troškova za poduzetnike, pojednostavljenje izvještavanja za mikro-poduzetnike, te pitanje potpisivanja knjigovodstvenih isprava i godišnjih financijskih izvještaja.

SUSTAV REVIZIJE

Zakonodavni okvir

Sustav revizije uređen je Zakonom o reviziji (NN 146/05 i 139/08, dalje u tekstu: Zakon). U Hrvatskoj se primjenjuju Međunarodni revizijski standardi (NN 49/10) koje prevodi i objavljuje Hrvatska revizorska komora (dalje u tekstu: Komora).

Institucijski okvir

Uprava za financijski sustav izrađuje nacрте prijedloga zakona i provedbenih propisa iz područja revizije, priprema mišljenja u vezi s primjenom zakona i drugih propisa iz djelokruga revizije, prati rad nadležnih tijela Europske komisije vezano uz usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, prati rad Odbora za revizorsku regulativu Europske komisije („*Audit Regulatory Committee*“), surađuje i pruža administrativno-tehničku podršku Odboru za javni nadzor revizije, surađuje i prati rad Komore.

Odbor za javni nadzor revizije (dalje u tekstu: OJNR) osnovan je Zakonom o reviziji i djeluje od ožujka 2009. godine kao neovisno i samostalno tijelo javnog nadzora nad Komorom, revizorskim društvima, samostalnim revizorima i ovlaštenim revizorima. OJNR ima sedam članova koje na prijedlog ministra financija imenuje i razrješava Vlada RH. Osnovan je radi potreba ustrojavanja učinkovitog sustava nadzora i provjere kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora te javnog nadzora revizije. Predsjednik je prof.dr.sc. Lajoš Žager.

Komora je stručna organizacija revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora koji posluju na teritoriju Republike Hrvatske. Komora ima nadležnosti i obavlja zadaće na području usluga revizije i drugih stručnih područja u vezi s revizijom.

Trenutačno stanje i poslovi u tijeku

Prema podacima Registra revizorskih društava samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i ovlaštenih revizora na dan 5. prosinca 2011., u Republici Hrvatskoj djeluje 1028 ovlaštenih revizora (545 aktivnih i 483 neaktivnih revizora), 268 revizorskih društava i 2 samostalna revizora.

Vezano uz područje međunarodne suradnje, članovi OJNR sudjelovali su na Okruglom stolu UNCTAD-a. OJNR je član Međunarodnog foruma neovisnih revizorskih regulatora (IFIAR). Komora je pridruženi član Međunarodne federacije računovođa (IFAC) te član Europske federacije računovođa (FEE). Također, aktivno se sudjeluje se na REPARIS („*Road to*

Europe The Road to Europe: Program of Accounting Reform and Institutional Strengthening“) radionicama u organizaciji Svjetske banke.

Obzirom kako Uprava za financijski sustav kontinuirano prati najnovije informacije vezano uz potencijalne izmjene zakonodavnog okvira revizije na razini Europske unije identificirana su određena pitanja o kojima je potrebna rasprava: jačanje uloge revizorskih odbora, obvezna zamjena revizorskog društva, zabrana obavljanja nerevizorskih usluga, te pitanje dozvola za obavljanje usluga revizije i certifikata o zvanju ovlaštenog revizora.

NADZOR

U okviru Uprave za financijski sustav provodi se nadzor štedno - kreditnih zadruga u likvidaciji (ukupno 61) koje su teritorijalno raspoređene na području cijele Republike Hrvatske. Zakonska osnova za obavljanje nadzora je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim unijama (NN 90/11) i Pravilnik o inspekcijskom nadzoru štedno-kreditnih zadruga u likvidaciji (NN 41/09).

Također, provodi se inspekcijski nadzor stambenih štedionica (ukupno 5) a koji je vezan za isplatu državnih poticajnih sredstava za stambenu štednju kao i nadzor dobrovoljnih mirovinskih fondova (ukupno 4) vezanih za isplatu državnih poticajnih sredstava za dobrovoljnu mirovinsku štednju. Zakonska osnova za obavljanje nadzora stambenih štedionica je Zakon o stambenoj štednji (NN 109/97, 76/99, 10/01, 92/05 i 21/10) a za nadzor mirovinskih fondova je Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 63/00, 114/11).

U tijeku je postupak nadzora vezan za isplatu državnih poticajnih sredstava za stambenu štednju koja su isplaćena na godišnjoj razini iz državnog proračuna.

Tijekom prijašnjih nadzora utvrđene su nezakonitosti u radu 3 stambene štedionice te je istima naložena uplata u iznosu od 20 milijuna kuna nepravilno povučenih sredstva natrag u državni proračun te su podnesene prekršajne prijave.

Nadalje, Uprava za financijski sustav obavlja i poslove nadzora zakonitosti rada Financijske agencije (podružnica i poslovnica) sukladno članku 20. stavku 1. Zakona o Financijskoj agenciji (NN, broj 117/01, 60/04 i 42/05) i članku 25. stavku 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN, broj 91/10). Od 1. siječnja 2011. ukupno je obavljeno 50 nadzora te su kod nekih slijedom utvrđenih propusta izrečene prekršajne mjere.

POTROŠAČKO KREDITIRANJE

Uprava za financijski sustav provodi licenciranje za pružatelje usluga potrošačkog kreditiranja temeljem Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 75/09), Pravilnika o odobrenju za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja (NN 14/10) i Pravilnika o obvezi informiranja potrošača i o dodatnim pretpostavkama za izračun efektivne kamatne stope (NN 14/10), priprema mišljenja u vezi s primjenom navedenih propisa te prati aktivnosti i promjene pravne stečevine Europske unije na zaštite potrošača u financijskom sustavu.

Slijedom navedenog, ukupan broj dosada licenciranih subjekata je 59 od čega 27 vjerovnika i 32 kreditna posrednika. Popis imatelja odobrenja javno je dostupan na internetskim

stranicama Ministarstva financija. U sklopu djelovanja Uprave za financijski sustav postoji suradnja s drugim državnim tijelima posebice Državnim inspektoratom i Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva. Također, Uprava za financijski sustav surađuje u sklopu Centralnog informacijskog sustava za zaštitu potrošača Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te sudjeluje u radu Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača.

POTICANJE STAMBENE ŠTEDNJE

Uprava za financijski sustav obavlja, sukladno Zakonu o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje poslove koji prethode isplati državnih poticajnih sredstava, a koji se odnose na prikupljanje, provjeru, obradu i analizu zaprimljeni zahtjeva za dodjelu državnih poticajnih sredstava te izdavanje naloga za isplatu državnih poticajnih sredstava.

Državna poticajna sredstva iznose 15 posto od iznosa raspoložive stambene štednje uplaćene u godini za koju se isplaćuju državna poticajna sredstva (maksimalno 750 kuna godišnje po stambenom štetištu), a najviše do iznosa od 5.000 kuna raspoložive stambene štednje po stambenom štetištu tijekom jedne kalendarske godine.

Stambene štedionice dostavljaju Ministarstvu financija zahtjeve za isplatu državnih poticajnih sredstava za prethodnu godinu i to do kraja veljače tekuće godine nakon čega slijedi provjera zahtjeva.

Iznos državnih poticajnih sredstava za 2009., a isplaćenih u veljači 2011. iznosio je 198.197.095,75 kuna za 771.096 stambenih štetišta. Planirani iznos državnih poticajnih sredstava za 2010. godinu iznosi cca 195.581.267 kuna za 790.570 stambenih štetišta.

Uprava za financijski sustav provela je tijekom 2010. nadzor primjene pravila o međufinanciranju u svim stambenim štedionicama te je utvrdilo kako pojedine stambene štedionice model međufinanciranja ne provode sukladno Zakonu, odnosno kako su iz kredita za međufinanciranje kreirale stambenu štednju za koju su od Ministarstva financija, tražile i dobile državna poticajna sredstva.

Zbog nezakonitog postupanja, naloženo je stambenim štedionicama, a ne stambenim štetištima, povrat nezakonito isplaćenih državnih poticajnih sredstava u Državni proračun. Dvije stambene štedionice vratile su tako isplaćena sredstva, dok je protiv jedne Ministarstvo financija moralo provesti ovrhu kako bi povratilo sredstva poreznih obveznika. Također, Ministarstvo financija podnijelo je prekršajne prijave protiv svih odgovornih osoba u predmetnim stambenim štedionicama.

POTICANJE MIROVINSKE ŠTEDNJE

Uprava za financijski sustav obavlja, sukladno Zakonu o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN, 49/99 do 114/11) poslove koji prethode isplati državnih poticajnih sredstava, a koji se odnose na prikupljanje, provjeru, obradu i analizu zaprimljeni zahtjeva za dodjelu državnih poticajnih sredstava te izdavanje naloga za isplatu državnih poticajnih sredstava.

Poticajna sredstva za 2010. iznose 15% od uplaćenog doprinosa pojedinog člana fonda u prethodnoj kalendarskoj godini, ali najviše do uloga 5.000,00 kuna po članu fonda tijekom jedne kalendarske godine.

Iznos državnih poticajnih sredstava dobrovoljnim mirovinskim fondovima za 2009., a isplaćenih u veljači 2011. iznosio je 64,3 milijuna kuna. Planirani iznos državnih poticajnih sredstava dobrovoljnim mirovinskim fondovima za 2010. iznosi 38,5 milijuna kuna.

BRISOVNA OČITOVANJA

Uprava za financijski sustav izdaje brisovna očitovanja za stare hipotekarne tražbine koje su upisane na teret imovine koja je predmet povrata prema Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN 92/96 do 81/02).

Uprava za financijski sustav izdaje brisovna očitovanja za hipotekarne tražbine koje su upisane u korist vjerovnika čiji je pravni slijednik Ministarstvo financija prema Zakonu o zemljišnim knjigama (NN 91/96 do 152/08).

Uprava za financijski sustav izdaje upute i očitovanja o pravnom sljedništvu u slučajevima kada Ministarstvo financija nije pravni slijednik. Uprava primjenjuje Naputak o načinu i postupku revalorizacije iznosa duga i rokovima uplate dugovanja u korist proračuna Republike Hrvatske (NN 77/99) donesen od strane ministra financija.

O UPRAVI ZA FINACIJSKI SUSTAV

Uprava za financijski sustav organizacijska je jedinica Ministarstva financija odgovorna za praćenje financijskih tokova te predlaganje zakonodavnih mjera u svrhu održivoga razvitka hrvatskoga financijskoga sustava vodeći računa o načelima financijske stabilnosti i sigurnosti, kao i načelima učinkovitosti, djelotvornosti i ekonomičnosti.

Uprava za financijski sustav središnje je mjesto izvrsnosti i referentna točka u sustavu državne uprave za potrebe regulacije financijskoga sustava.

Uprava za financijski sustav funkcionalno je podijeljena na četiri odjela, od kojih su tri odjela podijeljena na po tri odsjeka. Odjeli i odsjeci podijeljeni su sektorski po nadležnostima Uprave (bankarstvo, financijski konglomerati, platni sustavi, financijska tržišta, financijski instrumenti, sustav osiguranja, nadzor pojedinih financijskih institucija, zaštita potrošača, financijska pismenost i financijsko izvještavanje, računovodstvo i revizija).

U Upravi za financijski sustav trenutačno je zaposleno osamnaest državnih službenika visoke stručne spreme (od kojih šesnaest državnih službenika aktivno radi, budući su dvije državne službenice na dodatnom dugoročnom odsustvu vezano za obrazovanje) i jedna ugovorna djelatnica više stručne spreme za potrebe izvršavanja administrativnih poslova Uprave. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija u ovoj je Upravi ukupno sistematizirano trideset i šest državnoslužbeničkih radnih mjesta. Slijedom navedenog, u ovoj je Upravi prisutan trajni nedostatak službenika u odnosu na sistematizirani broj radnih mjesta (stvarna popunjenost iznosi 44%).

Vezano za pristupanje Europskoj uniji, Misija Republike Hrvatske pri Europskoj uniji dostavila je zahtjev Ministarstvu financija i ovoj Upravi o potrebi slanja financijskog atašea iz ove Uprave za potrebe praćenja odbora i ostalih tijela Europske unije vezanih za financijski sustav. Predviđamo značajno opterećenje ove Uprave u nadolazećem pristupnom razdoblju kao i nakon pristupanja budući će stručnjaci ove Uprave pojačano sudjelovati u radu tijela Europske unije kao i na pripremi nacionalnih stajališta potrebnih za odlučivanje u ovim tijelima.

8. Suradnja s međunarodnim financijskim institucijama i europskim integracijama

U sklopu Uprave obavljaju se poslovi vezano za suradnju, pripremu i pregovore za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju te se koordinira priprema i provedba programa i projekata koji se odnose na strukturne i institucionalne reforme radi ostvarivanja uvjeta za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji. U Odjelu za europske integracije je, temeljem važeće uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija sistematizirano 10 radnih mjesta od čega je 6 nepopunjeno.

Uprava je nadležna za bilateralne financijske odnose, a u okviru Odjela za međunarodne financijske institucije provodi se suradnja sa međunarodnim financijskim institucijama (MFI) kroz nadzor, pripremu i provedbu Strategija suradnje s MFI te davanje prijedloga za njihovo poboljšanje, pripremu i nadzor provedbe projekata koji se financiraju zajmovima MFI, pripremu i sudjelovanje u pregovorima o sklapanju međunarodnih financijskih sporazuma, nadzor pripremu i provedbu pravnog temelja za sklapanje i provedbu međunarodnih financijskih sporazuma koordinaciju projekata koji se financiraju od strane različitih MFI i drugih izvora, te nadzor članskog kapitala RH u pojedinim MFI. S obzirom na obim posla naglašavamo na nedovoljan broj djelatnika u Odjelu za MFI (potreba za jednim djelatnikom VŠS i 3 djelatnika VSS ekonomske struke).

Uprava je nadležna temeljem Zakona o sustavu provedbe programa Europske unije i sustavu provedbe projekata financiranih iz sredstava zajmova i darovnica iz ostalih inozemnih izvora (NN br. 58/2006). za koordinaciju i provedbu projekata financiranih iz sredstava zajmova i darovnica Republici Hrvatskoj iz inozemnih izvora (EU, te sredstava MFI). Ministar financija je nacionalni koordinator odgovoran za poslove upravljanja sustavom i nadzorom nad provedbom projekata. Opseg i sadržaj poslova upravljanja sustavom i nadzora provedbe projekata financiranih iz sredstava zajmova i darovnica detaljno su utvrđene Uredbom (NN br. 33/2007).

ZATEČENO STANJE

Poslovi vezani za europske integracije

Nakon što je Vlada Republike Hrvatske podnijela zahtjev za članstvo u Europskoj uniji 21. veljače 2003. godine, Vijeće EU-a je 14. travnja 2003. godine obvezalo Europsku komisiju da izradi mišljenje (franc. *avis*) o hrvatskom zahtjevu. Europska komisija je 10. srpnja 2003. godine Hrvatskoj uputila tzv. upitnik s 4560 pitanja iz različitih područja funkcioniranja države, institucija, gospodarstva i sl., a Republika Hrvatska je dostavila odgovore Europskoj komisiji 9. listopada 2003. godine.

Provodile su se aktivnosti vezano za ispunjavanje obveza utvrđenih Nacionalnim programom za pridruživanje Europskoj uniji za 2003. godinu. Također, provodile su se mjere iz Plana provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njezinih država članica za 2003. godinu. Osim toga, obavljali su se ostali poslovi iz djelokruga Ministarstva financija vezano za suradnju, pripremu i pregovore za ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Ministarstvo financija jedan je od najvećih korisnika pretprijetnih programa CARDS, Phare i IPA u dijelu koji se odnosi na pomoć u tranziciji i izgradnji institucija te se koordinirala priprema i provedba programa i projekata koji se odnose na strukturne i institucionalne reforme radi ostvarivanja uvjeta za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Sukladno Zakonu o sustavu provedbe programa Europske unije i sustavu provedbe projekata financiranih iz sredstava zajmova i darovnica iz ostalih inozemnih izvora u Ministarstvu financija imenovana je voditeljica programa koja je odgovorna za tehničku provedbu projekata programa CARDS, Phare IPA (ravnateljica Uprave za europske integracije i međunarodne financijske odnose). Voditeljici programa logističku pomoć pruža Odsjek za praćenje i provedbu programa pomoći Europske unije koji je organiziran kao Središnja jedinica za provedbu projekata Ministarstva financija (SJPP). Voditeljica programa i SJPP upravljaju provedbom projekata čiji je korisnik Ministarstvo financija.

U Ministarstvu financija provodili su se projekti iz programa CARDS 2001, CARDS 2002, CARDS 2003, CARDS 2004, PHARE 2005, Phare 2006 i IPA 2007 čija ukupna vrijednost iznosi 44.395.650€. Riječ je o sljedećim projektima:

CARDS 2001

- Integrirano upravljanje granicom (2.000.000€)
- Integrirano upravljanje granicom (5.000.000€)

CARDS 2002

- Jačanje unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i unutarnje revizije (1.500.000€)
- Jačanje sposobnosti za upravljanje javnim dugom (1.500.000€)
- Fiskalna decentralizacija (1.500.000€)
- Uspostava NCTS sustava provoza (1.000.000€)
- Podrška sustavu carinskih laboratorija (150.000€)

CARDS 2003

- Izrada metodologije za dobivanje ključnih statističkih pokazatelja na polju javnih financija (780.000€)
- Potpora Carinskoj upravi u području posebnih poreza (800.000€)
- Potpora Ministarstvu financija u izvješćivanju o razini proračunskog deficita i javnog duga sukladno ESA 95 metodologiji (60.000€)
- Jačanje sustava carinskih laboratorija u Hrvatskoj (150.000€)

CARDS 2004

- Jačanje unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i unutarnje revizije (1.500.000€)
- Jačanje poreznog sustava na području PDV-a radi pripreme razvoja VIES informacijskog sustava međusobne povezanosti (1.500.000€)
- Priprema za uspostavu integrirane carinske tarife Unije (TARIC) (1.350.000€)

- Podrška Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i nacionalnim koordinatorima u decentraliziranom sustavu implementacije i upravljanju sredstvima EU pomoći (1.500.000€)
- Ocjenjivanje i razvoj strategije zasnovane na fiskalnim nacrtima (199.250€)
- Potpora carinskoj službi u pripremi plana provedbe promjene poslovanja (BCMP – Business Change Management Plan) i IT strategije (150.000€)

PHARE 2005

- Jačanje i modernizacija Porezne uprave na području PDV-a sukladno EU standardima (3.000.000€)
- Informatička operativna povezanost carinskog sustava Republike Hrvatske s carinskim sustavom Europske unije i modernizacija sustava carinskih laboratorija u Republici Hrvatskoj (8.700.000€)
- Jačanje i modernizacija Porezne uprave u području nadzora (200.000€)

PHARE 2006

- Jačanje informatičke funkcije Porezne uprave radi postizanja standarda Europske unije u području PDV-a (3.000.000€)
- Integracija informatičkih sustava Carinske uprave Republike Hrvatske s carinskim informatičkim sustavima Europske unije (6.450.000€)
- Poboljšanje proračunskih procesa u cilju učinkovitog financijskog upravljanja (4.095.000€)
- Razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u Državnoj riznici (230.000€)
- Daljnje jačanje kapaciteta Tijela za ovjeravanje SAPARD programa i tehnička pomoć Tijelu za reviziju Instrumenta Pretpristupne Pomoći (IPA) (198.000€)

IPA 2007

- Potpora NDO/NF u daljnjem razvoju decentraliziranog sustava upravljanja sa ciljem uspostave potpuno decentraliziranog sustava upravljanja (200.000€)
- Potpora NDO/NF u implementaciji SAPARD-a i IPA komponente V. ruralni razvoj (105.400€)
- Daljnje jačanje sustava unutarnje financijske kontrole u Republici Hrvatskoj (250.000.€)
- Jačanje administrativnog kapaciteta u cilju implementacije odredbi o upravljanju vlastitim sredstvima EU (250.000€)

Odnosi sa međunarodnim financijskim institucijama (MFI)

Stanje aktivnosti u djelokrugu rada vezanom za suradnju sa MFI temeljio se na odrednicama zakona o članstvu Republike Hrvatske u pojedinoj instituciji i odnosio se prvenstveno na podmirivanje financijskih obveza nastalih temeljem članstva (sudjelovanje u kapitalu), te obveza otplata preuzetih zajmova. Do navedenog razdoblja RH je sklopila slijedeće zajmove sa pojedinim institucijama:

- Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD) sklopljeno je bilo 18 javnih zajmova (sveukupnog iznosa 740,6 milijuna eura) i 10 zajmova uz državno jamstvo (sveukupnog iznosa 217,7 milijuna eura).
- Europskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) sklopljena su 3 javna zajma (sveukupnog iznosa 54,11 milijuna eura) i 10 zajmova uz državno jamstvo (sveukupnog iznosa 303,87 milijuna eura).

- Europskom investicijskom bankom (EIB) sklopljena su bila 2 ugovora o javnim zajmovima (sveukupnog iznosa 88,08 milijuna eura) i 6 ugovora o zajmovima uz državno jamstvo (sveukupnog iznosa 290 milijuna eura).
- Razvojnou bankom Vijeća Europe (CEB) – sklopljeno je 7 okvirnih ugovora o javnim zajmovima (sveukupnog iznosa 104,78 milijuna eura) i 1 okvirni ugovor o kreditu uz državno jamstvo (u iznosu 8 milijuna eura).

Od ostalih MFI-a RH je u to vrijeme bila samo članica Inter-američke banke za razvoj (IDB) i aktivnosti do tada odnosile su se na podmirivanje obveza temeljem sudjelovanja u redovnom povećanju kapitala te institucije.

Grupacija Svjetske banke

Republika Hrvatska postala je punopravna članica grupacije Svjetske banke⁵ 25. veljače 1993. godine. Svjetska banka u Republici Hrvatskoj kontinuirano i svestrano podupire ekonomsko-socijalni razvitak i reforme na putu prema tržišnoj ekonomiji. Financijska potpora i ukupna uloga Banke prilagođava se potrebama izgradnje infrastrukture, strukturnih prilagodbi i sveukupnog razvitka Republike Hrvatske. RH se u okviru IDA-e nalazi u drugoj skupini zemalja (*Subscribing Member*) što znači da se njezin udio u glasovima evidentira na osnovu redovnog upisa dionica a ne donacija IDA-i. Svake tri godine sredstava IDA-e se nadopunjavaju, čime se održava stabilnost sredstava raspoloživih kao pomoć razvoju najsiromašnijim državama s ciljem postizanja Milenijskih razvojnih ciljeva Ujedinjenih naroda. Od 1993. do 2008. godine RH je sudjelovala u svim redovitim dopunama sredstava IDA-e i na taj način održala svoj udio od 0,27% u ukupnoj glasačkoj snazi IDA-e.

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

EBRD je, 1990. godine, osnovalo 39 država i 2 institucije - Europska unija i Europska investicijska banka s ciljem da pomogne proces tranzicije država Istočne i Srednje Europe. RH je 15.04.1993. postala članica EBRD-a. EBRD je financijska institucija Europske unije sa sjedištem u Londonu, kojom upravljaju Vijeće guvernera (najčešće ministri financija zemalja članica) te Odbor Izvršnih direktora (koji se sastoji od 23 izvršna direktora koji djeluju kao predstavnici svih članica EBRD-a).

Europska investicijska banka (EIB)

RH nije članica EIB-a, ali će istom postati danom pristupanja Europskoj uniji. Bez obzira na navedeno, za financiranje projekata u RH koriste se i sredstva ove institucije. Glavna uloga EIB-a je osiguranje sredstava za kapitalne investicije vezane za razvoj i integraciju EU.

Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)

RH je članica CEB-a od 24.07.1997. CEB je specifična MFI kojoj je glavno područje djelovanja financiranje socijalnih projekata/programa.

Inter-američka razvojna banka (IDB)

RH je članica IDB-a od 16. prosinca 1993. IDB je osnovana 1959. godine sa svrhom doprinošenja procesu ekonomskog i socijalnog razvoja u regiji Latinske Amerike i Kariba.

Međunarodni monetarni fond (MMF)

⁵ Grupaciju Svjetske banke čine: Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD) i Međunarodno udruženje za razvoj (IDA), Međunarodna financijska korporacija (IFC), Agencija za multilateralne garancije investicija (MIGA) i Međunarodni centar za rješavanje investicijskih sporazuma (ICSID).

Republike Hrvatska postala je članicom MMF-a 14. prosinca 1992. godine. Za suradnju sa MMF-om nadležna je Hrvatska narodna banka. Republika Hrvatska koristi tehničku pomoć MMF-a, pri čemu se posebice može istaknuti tehnička pomoć pružena stručnjacima Hrvatske narodne banke na području makroekonomskog modeliranja i prognoziranja.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Proces zakonodavne prilagodbe i provedba EU pretpripravnih programa u Ministarstvu financija

Europska komisija je 20. travnja 2004. godine donijela pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u EU. Pregovori su službeno otvoreni 3. listopada 2005. godine. *Analiza usklađenosti zakonodavstva zemlje kandidata s europskim propisima* (tzv. *Screening*) započela je 20. listopada 2005. godine i završila je 18. listopada 2006. Nakon *screeninga*, započeli su pregovori.

Ministarstvo financija je sudjelovalo u pregovorima kao nositelj ili sunositelj sedamnaest poglavlja pregovora⁶. Ministarstvo financija bilo je nositeljem pregovora u poglavlju: 9. Financijske usluge⁷, 16. Oporezivanje⁸, 29. Carinska unija⁹, 32. Financijski nadzor¹⁰ i 33. Financijske i proračunske odredbe¹¹, te sunositelj za poglavlja: 1. Sloboda kretanja roba, 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, 4. Sloboda kretanja kapitala, 5. Javne nabave, 6. Pravo trgovačkih društava, 8. Tržišno natjecanje, 13. Ribarstvo, 17. Ekonomska i monetarna unija, 18. Statistika, 20. Poduzetništvo i industrijska politika, 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata i 24. Pravda, sloboda i sigurnost.

Tijekom razdoblja pregovora uspješno su se provodile aktivnosti vezane uz praćenje provedbe i poduzimanje radnji i aktivnosti vezanih uz pristupne pregovore za poglavlja u kojima je Ministarstvo financija bilo nositelj/sunositelj.

S tim u vezi, pripremali su se Nacionalni programi na godišnjoj osnovi te su se provodile zakonske i ostale mjere za ispunjenje obveza pregovora u okviru gore navedenih poglavlja. Privremenim zatvaranjem pregovora, Ministarstvo financija nastavilo je s praćenjem promjena u pravnoj stečevini EU te s usklađivanjem i implementacijom propisa iz svog djelokruga. Također, uspostavljen je mehanizam praćenja napretka Republike Hrvatske u ispunjavanju obveza u zatvorenim poglavljima pregovora te je Ministarstvo financija u obvezi izraditi tzv. *Monitoring tablice* u okviru svog djelokruga svakih šest mjeseci.

Potpisivanjem Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji 9. prosinca 2011. godine, Republika Hrvatska će službeno dobiti status države pristupnice Europskoj uniji te će djelatnici Ministarstva financija sudjelovati, u statusu aktivnog promatrača, u radu većine pripremnih radnji tijela Vijeća Europske unije, na ministarskim sastancima različitih formata Vijeća EU, kao i na stručnim sastancima kojima predsjedava Europska komisija (tzv. komitologija).

⁶ Odluka o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (NN 49/2005, 46/2006, 41/2008)

⁷ Privremeno zatvoreno u studenom 2009. godine.

⁸ Privremeno zatvoreno 30. lipnja 2010. godine.

⁹ Privremeno zatvoreno u listopadu 2009. godine.

¹⁰ Privremeno zatvoreno 27. srpnja 2010. godine.

¹¹ Privremeno zatvoreno 30. lipnja 2011. godine.

Razdoblje od potpisivanja Ugovora do punopravnog članstva iznimno je važno jer će omogućiti da se kao aktivni promatrači upoznamo s procedurama i složenim mehanizmima djelovanja i odlučivanja na razini EU kao i relevantnim zakonodavstvom koje je u postupku usvajanja.

U tu svrhu, u okviru Ministarstva financija započele su pripreme za uspostavu sustava nacionalne koordinacije europskih poslova, a koji bi obuhvaćao distribuciju EU dokumenata, izradu nacionalnih stajališta, koordinaciju s ostalim resorima te suradnju s Misijom RH u Bruxelles-u. Otvorena je web adresa za zaprimanje dokumenata Vijeća EU eudokumenti@mfin.hr te se Ministarstvo financija očitivalo na Dodatak I. Odluke Vlade Republike Hrvatske o uspostavljanju strukture za pripremu nacionalnih stajališta za sudjelovanje predstavnika Republike Hrvatske u radu radnih skupina Vijeća Europske unije. Nadalje, započete su pripreme za sudjelovanje službenika Ministarstva financija u radu/pripremi rada radnih tijela institucija EU u svojstvu aktivnih promatrača te je u tijeku utvrđivanje mogućnosti i potreba za dodatnim stručnim usavršavanjem istih.

U tijeku je izrada **Programa Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU za 2012.** koji obuhvaća plan donošenja propisa u 2012. godini za koje je nadležno Ministarstvo financija. U nastavku je pregled plana donošenja propisa iz djelokruga Ministarstva financija za 2012. godinu.

Pregled planiranih zakonodavnih mjera prema Programu VRH za 2012. iz djelokruga Ministarstva financija		
Red. Br.	Zakonodavna mjera	Rok donošenja
1.	Zakon o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru financijskih instrumenata	II. kvartal
2.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financijskom osiguranju	II. kvartal
3.	Zakon o alternativnim fondovima	II. kvartal
4.	Zakon o investicijskim fondovima	II. kvartal
5.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju	II. kvartal
6.	Pravilnik o EORI broju	II. kvartal
7.	Zakon o osiguranju	IV. kvartal
8.	Izmjene i dopune Zakona o kreditnim institucijama	IV. kvartal
9.	Zakon o trošarinama	IV. kvartal
10.	Pravilnik o trošarinama	IV. kvartal
11.	Pravilnik o primjeni Zakona o trošarinama što se odnosi na plinsko ulje za namjene u poljoprivredi, ribarstvu i akvakulturi	IV. kvartal
12.	Pravilnik o kretanju trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine temeljem elektroničkog pratećeg dokumenta	IV. kvartal
13.	Pravilnik o kretanju trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine temeljem elektroničkog pratećeg dokumenta	IV. kvartal
14.	Zakon o porezu na dodanu vrijednost	IV. kvartal

Sporazumom između Republike Hrvatske i Europske unije o provedbi Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije u Republici Hrvatskoj uređuje se suradnja Republike Hrvatske i Europske unije u primjeni Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije. Sklapanjem ovog Sporazuma Republika Hrvatska preuzima dio obveza koje proizlaze iz članstava u Europskoj uniji, a koje se odnose na oslobođenje tijela Europske unije

od PDV-a, carina i poreza prilikom nabave robe i usluga za službenu uporabu. Sklapanje ovog Sporazuma predviđeno je u okviru poglavlja 33. Financijske i proračunske odredbe. Temeljem Odluke Vlade RH o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Republike Hrvatske i Europske unije o provedbi Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije u Republici Hrvatskoj, ministrica financija potpisala je predmetni Sporazum te je isti upućen na potpis glavnom tajništvu Europske komisije.

Vezano za **provedbu EU projekata pretpristupne pomoći u Ministarstvu financija** trenutno je aktualno 18 projekata čija ukupna vrijednost iznosi 16.514.444€, i to iz programa IPA 2007, IPA 2008, IPA 2009 i IPA 2010. U pripremi (faza programiranja i faza pripreme natječajne dokumentacije) je 9 projekata ukupne vrijednosti 5.824.444€, a u fazi implementacije je 9 projekata ukupne vrijednosti 10.690.000€. Projekti Ministarstva financija su sljedeći:

Ministarstvo financija – Uži dio

IPA 2007

- Jačanje administrativnog kapaciteta s obzirom na provedbu novih propisa o koncesijama i javno-privatnom partnerstvu (250.000€)

IPA 2008

- Uspostava integriranog informacijskog sustava za upravljanje Kohezijskim i strukturnim fondovima (1.000.000€)
- Jačanje sustava AFCOS u cilju zaštite financijskih interesa EU (230.000€)
- Jačanje važnosti sustava PIFC kao sastavni dio javne reforme RH (200.000€)

IPA 2010

- Jačanje Financijske policije u borbi protiv korupcije u redovnim financijskim nadzorima (250.000 €)

Porezna uprava

IPA 2008

- Jačanje Porezne uprave u borbi protiv korupcije (230.000€)
- Jačanje Porezne uprave u području razmjene informacija vezanih uz direktivu o kamatama na štednju (230.000.€)
- Razvoj informacijskog sustava potrebnog za razmjenu informacija vezanih uz direktivu o kamatama na štednju (200.000€)

IPA 2009

- Jačanje kapaciteta Porezne uprave u području nadzora (1.000.000€)

IPA 2010

- Jačanje administrativne i institucionalne sposobnosti hrvatske Porezne uprave na području primjene PDV-a na EU zajedničkom tržištu (800.000€)
- Jačanje administrativnih kapaciteta Porezne uprave u cilju zajedničke suradnje u području oporezivanja (244.444€)

Carinska uprava

IPA 2007

- Razvoj sustava carinskih laboratorija u Republici Hrvatskoj
- Razvoj sustava carinskih laboratorija (500.000€)

Nabava opreme za Razvoj sustava carinskih laboratorija (2.400.000€)

- Nabava opreme za mobilne jedinice Carinske uprave Republike Hrvatske u svrhu borbe protiv krijumčarenja (5.600.000€)

IPA 2008

- Jačanje antikorupcijskih aktivnosti Carinske uprave (230.000€)

IPA 2009

- Usklađivanje carinskog sustava upravljanja rizikom sa standardima i najboljom praksom Europske unije (250.000€)

IPA 2010

- Integrirano upravljanje granicom (2.900.000€)

Programiranje IPA I. – Pomoć u tranziciji i jačanje institucija – za 2012. i 2013. godinu

U tijeku je izrada projektnih sažetaka za slijedeće odobrene projekte Ministarstva financija za odobrenih četiri projekta i to dva za Poreznu upravu koji se odnose na: jačanje ljudskih i administrativnih kapaciteta Porezne uprave u području suzbijanja porezne evazije i ekonomskog kriminala i jačanje učinkovitosti IT sustava Porezne uprave. Carinska uprava je korisnik projekta koji se odnosi na nabavku IT opreme radi usklađivanja sa carinskim sustavom EU, dok se četvrtim projektom jačaju i unaprjeđuju kapaciteti hrvatskog sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara, a krajnji korisnik projekta je Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevara.

Stanje suradnje sa međunarodnim financijskim institucijama

Grupacija Svjetske banke

Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)

Od pristupanja članstvu (1993. godine) RH intenzivno razvija financijsku suradnju sa IBRD-om koja je usmjerena na podupiranje gospodarskog razvoja zemlje i podizanju životnog standarda građana RH. Suradnja se ogleda u broju odobrenih darovnica i do sada sklopljenih zajmova koji su tijekom razdoblja početkom 90-tih godinama prošlog stoljeća bili jedini izvori financiranja investicija. U početnim godinama suradnje IBRD je odobrila niz projekata za obnovu ratom razrušene infrastrukture, posebice u području istočne Slavonije. Tijekom razdoblja u skladu sa razvojnim potrebama Hrvatske IBRD financira cijeli niz projekata iz različitih sektora.

U odnosu na druge izvore financiranja investicija IBRD je odobrivala sredstva po izuzetno povoljnim financijskim uvjetima (niska kamatna stopa i dugi rok otplate zajmova, te počec od pet godina itd.).

IBRD predstavlja za Hrvatsku najznačajniju MFI jer sredstvima odobrenim za projekte iz raznih sektora podupire gospodarski razvoj RH. Financijska suradnja temelji se na odobrenim darovnicama, zajmovima RH, a značajna sredstva odnose se na tehničku pomoć koja se najčešće odnosi za pripremu projekata. Suradnja se odvija temeljem zajednički utvrđenih prioriteta koji se definiraju srednjoročnim (četverogodišnjim) strategijama suradnje sa SB.

Do sada je RH sa IBRD-om potpisala 35 javnih zajmova (sveukupnog iznosa 1,8 milijardu eura) i 16 zajmova uz državno jamstvo (sveukupnog iznosa 555,1 milijuna eura). IBRD kroz zajmove Republici Hrvatskoj podupirala je osim obnove i ekonomsko-socijalni oporavak i izgradnju temeljne infrastrukture, potom provedbu strukturnih reformi i prilagodbi na brojnim područjima (zdravstvo, poljoprivreda, zaštita okoliša, restrukturiranje željeznica, bankarski sektor, mirovinski i pravosudni sustav) te održavanje makroekonomske stabilnosti i održivog gospodarskog rasta.

Hrvatska je sa Svjetskom bankom potpisala ugovore za 51 darovnicu u vrijednosti preko 73 milijuna USD. Sredstva tih darovnica koriste se putem Banke kao provedbene agencije, a odobrena su iz međunarodnih fondova tehničke pomoći: Globalnog fonda za zaštitu okoliša (Global and Environmental Facility – GEF); Fonda za institucionalni razvoj (Institutional Development Fund – IDF) i Fonda za razvoj politike i ljudskih resursa (Policy and Human Resources Development Fund – PHRD).

Svjetska banka odobrila je Republici Hrvatskoj Predujam za pripremu Drugog hrvatskog projekta tehnologijskog razvoja, u iznosu od 1.552.000 dolara kao podršku pripremi predloženog projekta čiji je cilj poticanje tehnologijskog razvoja i inovacija u Republici Hrvatskoj u svrhu njihove komercijalne primjene i razvoja gospodarskih aktivnosti. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je krajem studenoga 2011. godine uputilo Vladi Republike Hrvatske na donošenje nacrt Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora o predujmu.

Tijekom 2012. godine planira se započeti sa izradom nove Strategije suradnje Svjetske banke i Republike Hrvatske za razdoblje 2013. -2016.

IBRD								
R. br.	Oznaka zajma	Naziv projekta	Datum zaključenja ugovora	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovučeno	Dug
I.) JAVNI ZAJMOVI								
1.	37600-HR CPL otplaćen	Projekt hitne obnove	27.06.1994.	USD	128.000.000,00	128.000.000,00	0,00	0,00
2.	38430-HR CPL zatvoren	Projekt u zdravstvu /HZZO/	08.03.1995.	USD	38.925.496,46	38.925.496,46	0,00	1.655.296,46
3.	38690-HR CPL zatvoren	Projekt u sektoru cesta	27.04.1995.	USD	79.878.489,69	79.878.489,69	0,00	9.014.349,69
4.	39990-HR VSL zatvoren	Projekt razvoja tržišta kapitala	23.04.1996.	EUR	7.260.344,71	7.260.344,71	0,00	925.438,30
5.	39880-HR CPL zatvoren	Projekt razvoja službi za potporu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava	23.04.1996.	USD	14.258.744,49	14.258.744,49	0,00	1.731.544,49
6.	39890-HR VSL zatvoren	Projekt tehničke pomoći	23.04.1996.	USD	5.000.000,00	5.000.000,00	0,00	590.000,00
7.	41040-HR VSL zatvoren	Projekt hitne obnove prometa i razminiranje	04.12.1996.	EUR	74.797.173,19	74.797.173,19	0,00	3.727.925,63
8.	41190-HR CPL zatvoren	Projekt za obnovu i zaštitu obalnih šuma	31.01.1997.	USD	38.589.309,12	38.589.309,12	0,00	7.853.709,12
9.	41590-HR VSL EFSAL zatvoren	Prilagodba financijskog sektora i poduzeća	04.06.1997.	EUR	81.806.700,99	81.806.700,99	0,00	8.180.670,09
10.	43510-HR VSL zatvoren	Projekt obnove istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema	08.09.1998.	EUR	36.600.496,89	36.600.496,89	0,00	7.258.417,53
11.	44330-HR VSL zatvoren	Projekt osuvremenjivanja i restrukturiranja željeznica	20.01.1999.	EUR	85.398.547,37	85.398.547,37	0,00	21.349.647,37

12.	44600-HR VSL zavoren	Proj. tehnič. pomoći u svezi s institut. i zakon. promjen. s ciljem razvoja privatnog sektora	05.05.1999.	USD	7.253.429,71	7.253.429,71	0,00	1.809.529,71
13.	45130-HR VSL zavoren	Projekt zdravstvenog sustava	07.10.1999.	USD	26.155.160,19	26.155.160,19	0,00	9.079.860,19
14.	45820-HR VSL zavoren	Projekt olakšavanja trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi	27.10.2000.	EUR	13.813.210,58	13.813.210,58	0,00	5.526.010,58
15.	46130-HR VSL zavoren	Projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima	03.07.2001.	USD	4.636.272,64	4.636.272,64	0,00	2.286.072,64
16.	46410-HR VSL SAL zavoren	Strukturna prilagodba	05.12.2001.	USD	202.000.000,00	202.000.000,00	0,00	101.000.000,00
17.	46720-HR VSL zavoren	Projekt ulaganja u mirovinski sustav	17.09.2002.	USD	21.221.137,23	21.221.137,23	0,00	10.835.781,83
					100,00%	100,00%	0,00%	
18.	46740-HR VSL zavoren	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra	18.09.2002.	EUR	25.973.288,37	25.973.288,37	0,00	15.577.104,31
					100,00%	100,00%	0,00%	
19.	72260-HR FSL zavoren	Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području	02.07.2004.	EUR	39.179.109,72	39.179.109,72	0,00	29.627.547,01
					100,00%	100,00%	0,00%	
20.	72830-HR FSL zavoren	Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka	02.05.2005.	EUR	34.894.897,70	34.894.897,70	0,00	27.968.105,21
					100,00%	100,00%	0,00%	
21.	73070-HR FSL zavoren	Projekt razvoja sustava socijalne skrbi	06.07.2005.	EUR	30.887.849,55	30.887.849,55	0,00	26.244.081,07
					100,00%	100,00%	0,00%	
22.	73200-HR FSL zavoren	Hrvatski projekt tehnološkog razvoja	16.09.2005.	EUR	29.814.075,28	29.814.075,28	0,00	25.937.349,46
					100,00%	100,00%	0,00%	
23.	73300-HR FSL PAL zavoren	Programski zajam za prilagodbu	20.09.2005.	EUR	150.000.000,00	150.000.000,00	0,00	150.000.000,00
24.	73320-HR FSL	Projekt razvoja sustava odgoja i obrazovanja	17.10.2005.	EUR	67.800.000,00	67.800.000,00	0,00	59.480.600,00
					100,00%	100,00%	0,00%	
25.	73600-HR FSL	Projekt pravnog i institut. usklađ. u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU	08.05.2006.	EUR	25.500.000,00	20.423.059,71	5.076.940,29	18.815.422,12
					100,00%	80,09%	19,91%	
26.	74500-HR FSL PAL 2 zavoren	Drugi programski zajam za prilagodbu	11.06.2007.	EUR	100.000.000,00	100.000.000,00	0,00	100.000.000,00
27.	74530-HR FSL	Projekt unutarnje vode	12.06.2007.	EUR	100.000.000,00	47.170.430,57	52.829.569,43	47.170.430,57
					100,00%	47,17%	52,83%	
28.	74710-HR FSL	Projekt modernizacije Porezne uprave	03.07.2007.	EUR	25.000.000,00	7.197.923,11	17.802.076,89	7.197.923,11
					100,00%	28,79%	71,21%	
29.	75980-HR IFL FS	Projekt unapređenja hitne medicinske pomoći i	21.10.2008.	EUR	18.100.000,00	6.566.210,00	11.533.790,00	6.566.210,00

		investicijskog planiranja u zdravstvu							
					100,00%	36,28%	63,72%		
30.	76400-HR IFL FS	Projekt zaštite od onečišćenja voda na priobalnom području 2	06.02.2009.	EUR	60.000.000,00	9.378.760,81	50.621.239,19	9.378.760,81	
					100,00%	15,63%	84,37%		
31.	78460-HR IFL FS DPL zatvoren	Zajam za razvojnu politiku u fiskalnom, socijalnom i financijskom sektoru	13.01.2010.	EUR	200.000.000,00	200.000.000,00	0,00	200.000.000,00	
					100,00%	100,00%	0,00%		
32.	78880-HR IFL FS	Projekt potpore pravosudnom sektoru	13.04.2010.	EUR	26.000.000,00	3.066.378,55	22.933.621,45	3.066.378,55	
					100,00%	11,79%	88,21%		
34.	80210-HR IFL FS	Projekt integracije u EU Natura 2000	22.02.2011.	EUR	20.800.000,00	964.269,22	19.835.730,78	964.269,22	
					100,00%	4,64%	95,36%		
35.	80630-HR IFL FS ERDPL zatvoren	Zajam za razvojnu politiku gospodarskog oporavka	10.05.2011.	EUR	150.000.000,00	150.000.000,00	0,00	150.000.000,00	
					100,00%	100,00%	0,00%		
36.	80860-HR IFL FS	Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije	17.08.2011.	EUR	16.500.000,00	963.275,44	15.536.724,56	963.275,44	
					100,00%	5,84%	94,16%		

USD	565.918.039,53	565.918.039,53	0,00	145.856.144,13
		100,00%	0,00%	
EUR	1.420.125.694,35	1.223.956.001,76	196.169.692,59	925.925.566,38
		86,19%	13,81%	

II.) ZAJMOVI UZ DRŽAVNO JAMSTVO									
1.	30690-HR CPL otplaćen	Projekt vodoopskrbe u Istri	01.02.1990. (preuzet 25.02.1993.)	USD	26.016.289,22	26.016.289,22	0,00	0,00	
2.	42460-HR VSL (Zagrebačka banka d.d.) zatvoren	Projekt oporavka investicija	04.12.1997.	EUR	3.789.446,78	3.789.446,78	0,00	379.641,26	
3.	42470-HR VSL (OTP banka d.d.) zatvoren	Projekt oporavka investicija	04.12.1997.	EUR	7.268.013,38	7.268.013,38	0,00	719.875,32	
4.	42480-HR VSL (Hypo Alpe-Adria Bank d.d.) zatvoren	Projekt oporavka investicija	04.12.1997.	EUR	8.845.349,54	8.845.349,54	0,00	884.534,90	
5.	42490-HR VSL (Alpe Jadran banka d.d. u stečaju) zatvoren	Projekt oporavka investicija	04.12.1997.	EUR	1.686.689,03	1.686.689,03	0,00	169.072,49	
6.	43520-HR VSL (HBOR) zatvoren	Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša	25.09.1998.	EUR	33.233.972,28	33.233.972,28	0,00	4.985.095,91	
					100,00	100,00%	0,00%		
7.	47140-HR VSL (HAC d.o.o.) zatvoren	Projekt obnove riječkog prometnog pravca	12.07.2003.	EUR	8.061.287,23	8.061.287,23	0,00	5.540.098,66	
					100,00%	100,00%	0,00%		

8.	47150-HR VSL (Lučka uprava Rijeka)	Projekt obnove riječkog prometnog pravca	12.07.2003.	USD	55.100.000,00	55.100.000,00	0,00	38.570.000,00
					100,00%	100,00%	0,00%	
9.	47160-HR VSL (HC d.o.o.) zatvoren	Projekt obnove riječkog prometnog pravca	12.07.2003.	EUR	76.200.000,00	76.200.000,00	0,00	53.340.000,00
					100,00%	100,00%	0,00%	
10.	71980-HR FSL (HEP d.d.) zatvoren	Projekt energetske učinkovitosti	10.11.2003.	EUR	4.400.000,00	4.400.000,00	0,00	4.259.281,18
					100,00%	100,00%	0,00%	
11.	48280-HR VSL zatvoren (HEP- Toplinarstvo d.o.o.)	Projekt toplinarstva	11.09.2006.	EUR	24.000.000,00	24.000.000,00	0,00	24.000.000,00
					100,00%	100,00%	0,00%	
12.	74100-HR FSL (Lučka uprava Ploče)	Projekt integracije trgovine i transporta	20.11.2006.	EUR	58.800.000,00	35.768.365,53	23.031.634,47	35.768.365,53
					100,00%	60,83%	39,17%	
13.	47151-HR VSL (Lučka uprava Rijeka)	Dodatni zajam za Projekt obnove riječkog prometnog pravca	11.06.2007.	EUR	35.300.000,00	2.143.986,55	33.156.013,45	513.986,55
					100,00%	6,07%	93,93%	
14.	76380-HR IFL VS (Lučka uprava Rijeka)	Projekt obnove riječkog prometnog pravca II	17.04.2009.	EUR	84.000.000,00	215.597,75	83.784.402,25	215.597,75
					100,00%	0,26%	99,74%	
15.	77740-HR IFL FS (HBOR)	Kreditni program financiranja izvoza	02.09.2009.	EUR	100.000.000,00	76.261.573,89	23.738.426,11	76.261.573,89
					100,00%	76,26%	23,74%	
16.	80770-HR IFL VS (Lučka uprava Ploče)	Dodatno financiranje Projekta integracije trgovine i transporta	14.09.2011.	EUR	50.000.000,00	0,00	50.000.000,00	0,00
					100,00%	0,00%	100,00%	
				USD	81.116.289,22	81.116.289,22	0,00	38.570.000,00
					100,00%	100,00%	0,00%	
				EUR	495.584.758,24	281.874.281,96	213.710.476,28	207.037.123,44
					56,88%	43,12%		

Međunarodno udruženje za razvoj (IDA)

Na temelju članstva u Međunarodnom udruženju za razvoj (*International Development Association* - IDA) kao članici Grupacije Svjetske banke na temelju Rezolucije Odbora guvernera IDA-e o 16. nadopuni IDA-e broj 227 od 26. travnja 2011. godine, a sukladno Rezoluciji za Republiku Hrvatsku nastaje obveza deponiranja pri IDA-i dokumenta (Instrument of Commitment) kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje uplatiti 450.631,00 HRK putem izdavanja neprenosive, beskamratne mjenice u toj nominalnoj vrijednosti, plative na zahtjev IDA-e. Potrebno je provesti proces donošenja Odluke Vlade o prihvatanju sudjelovanja Republike Hrvatske u 16-oj nadopuni sredstava Međunarodnog udruženja za razvoj. Republika Hrvatska prema sadašnjem statusu u IDA-i ima pravo na 66.454 glasa, odnosno 0,27% ukupne glasačke snage zemalja članica IDA-e. Nakon uplate iznosa od 450.631 HRK Republici Hrvatskoj dodijelit će se dodatnih 9.167 glasova slijedom

čega će Republika Hrvatska ostvariti pravo na 75.621 glas te će se održati njezin omjer glasačke snage od 0,27% u IDA-i.

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Danas EBRD broji 63 članice, od čega ih je 29 država korisnica sredstava banke (Country of Operations). Od posljednjeg povećanja kapitala, 14.05.2010., Republika Hrvatska, dioničar EBRD-a, posjeduje 76,60 milijuna eura odnosno 0,368% glasačke moći. RH je 1.12.1993. godine pristupila Konstituciji (grupaciji država) Češke, Mađarske i Slovačke kojoj se 10.10.2011. pridružila i Gruzija.

U skladu sa ciljevima EBRD-a da podupire proces tranzicije i restrukturiranja, te razvoj privatnog sektora suradnja se razvijala na način da je udio direktnih zajmova države tijekom godina od članstva (1993.) slabio u korist sve većoj zastupljenosti zajmova privatnim tvrtkama.

Potpisana su 3 javna zajma (sveukupnog iznosa 54,11 milijuna eura) i 18 zajmova uz državno jamstvo (sveukupnog iznosa 622,55 milijuna eura). Financirana su slijedeća područja: prometna infrastruktura - 14 projekata; energetika - 2 projekta; brodogradnja - 1 projekt; turizam - 1 projekt; lokalna infrastruktura i zaštita okoliša - 1 projekt; mala i srednja poduzeća - 1 projekt; nacionalne veletržnice - 1 projekt.

Vlada RH i Odbor izvršnih direktora EBRD-a usvojili su Strategiju suradnje za razdoblje 2010. - 2013. koja sadržava osnovne smjernice suradnje i zajednički utvrđen okvirni plan i program projekata koje će EBRD financirati tijekom razdoblja od tri godine i to u sektorima poduzetništva, infrastrukture, okoliša i energetike te financija.

U svibnju 2010. godine Zagreb je bio domaćin Godišnje skupštine EBRD-a tijekom koje je održan i Investicijski forum na kojem je sudjelovalo oko 1500 sudionika iz cijeloga svijeta.

EBRD									
Red. br.	Oznaka zajma	Naziv projekta	Datum zaključenja ugovora	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovuče no	Rok za povlačenje	Dug
I.) JAVNI ZAJMOVI									
1.	231 zatvoren OTPLAĆEN	Projekt sustava zračne plovidbe	21.09.1994.	USD	19.735.519,76	19.735.519,76	0,00	31.12.2001.	0,00
2.	286 zatvoren OTPLAĆEN	Projekt obnove autocesta (HC)	17.01.1995.	EUR	36.195.876,03	36.195.876,03	0,00	28.02.1999.	0,00
3.	627 zatvoren: 25.03.2002.	Projekt veletržnica (Nacionalne veletržnice d.d.)	08.12.1997.	EUR	3.203.558,48	3.203.558,48	0,00	24.03.2002.	0,00
					USD	19.735.519,76	19.735.519,76	0,00	0,00
					EUR	39.399.434,51	39.399.434,51	0,00	0,00
II.) ZAJMOVI UZ DRŽAVNO JAMSTVO									

1.	283 zatvoren OTPLAĆEN	Projekt obnove elektroenerget ske mreže (HEP)	02.02.1995.	EUR	32.211.388,52	32.211.388,52	0,00	30.06.2000.	0,00
2.	443 zatvoren OTPLAĆEN	Kreditna linija za turizam (HBOR)	26.06.1996.	EUR	25.564.594,06	25.564.594,06	0,00	01.05.1998.	0,00
3.	494 zatvoren	Program invest. u lokalnu infrastr. i zaštitu okoliša (HBOR)	09.12.1996.	EUR	31.575.223,50	31.575.223,49	0,01	31.01.2004.	0,00
4.	733 zatvoren	Projekt obnove željezničkih lokomotiva (HŽ)	08.12.1998.	USD	35.000.000,00	35.000.000,00	0,00	05.02.2004.	5.833.320,00
5.	923 zatvoren OTPLAĆEN	Financiranje inv. malih i srednjih poduzeća (HBOR)	20.03.2001.	EUR	4.685.356,14	4.685.356,14	0,00	19.09.2004.	0,00
6.	975 zatvoren	Autocesta Rijeka - Zagreb	22.10.2001.	EUR	60.000.000,00	60.000.000,00	0,00	08.01.2008.	32.000.000,00
7.	18149	Uljanik brodogradilišt e d.d. Pula- izgradnja tankera br. 450 avansna garancija EBRD uz jamstvo RH	26.02.2002.	USD	11.490.000,00	11.490.000,00	0,00	izdane su 4 garancije do 07.12.2004.	0,00
8.	25800 zatvoren	Projekt centra za oblasnu kontrolu Zagreb	05.09.2002.	EUR	24.944.053,13	24.944.053,13	0,00	31.12.2006.	4.674.589,23
9.	27171 zatvoren	Projekt sanacije autocesta u RH (Hrvatske autoceste d.o.o.)	13.12.2002.	EUR	45.254.452,57	45.254.452,57	0,00	01.09.2006.	22.600.149,21
10.	31848 zatvoren	Projekt dovršetka autoceste na Koridoru X u RH (Županja- Lipovac) - (HAC d.o.o.)	12.11.2003.	EUR	44.983.883,34	44.983.883,34	0,00	09.12.2007.	30.047.162,54
11.	13451	Projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik (Lučka uprava Dubrovnik)	01.02.2005.	EUR	34.500.000,00	31.200.141,99	3.299.858,01	31.12.2012.	22.362.012,97
					100,00%	90,44%	9,56%		
12.	35790 zatvoren	Autocesta Rijeka - Zagreb Faza IIB (Kikovica- Sušica)	26.07.2006.	EUR	50.000.000,00	50.000.000,00	0,00	01.10.2010.	47.619.048,00
13.	31849	Projekt riječke obilaznice (Hrvatske ceste d.o.o.)	12.12.2006.	EUR	33.347.054,02	33.347.054,02	0,00	31.12.2012.	31.292.836,83
					100,00%	100,00%	0,00%		

14.	36127	Projekt integracije trgovine i transporta - Terminal za rasuti teret u luci Ploče (Lučka uprava Ploče)	09.11.2007.	EUR	11.200.000,00	338.580,51	10.861.419,49	31.07.2012.	338.580,51
					100,00%	3,02%	96,98%		
15.	40223 zatvoren	Projekt skladištenja plina Plinacro (Plinacro d.o.o.)	13.05.2009.	EUR	70.000.000,00	70.000.000,00	0,00	30.04.2010.	42.000.000,00
16.	39749	Projekt modernizacije infrastrukture luke Šibenik (Lučka uprava Šibenik)	15.05.2010.	EUR	12.000.000,00	1.464.986,69	10.535.013,31	15.05.2014.	1.464.986,69
					100,00%	12,21%	87,79%		
17.	41325	Projekt dovršetka koridora Vc (HAC d.o.o.)	24.11.2010.	EUR	60.630.000,00	4.285.432,58	56.344.567,42	24.11.2013.	4.285.432,58
					100,00%	7,07%	92,93%		
18.	42754	Projekt nadogradnje hrvatskog sustava za upravljanje zračnim prometom (HKZP d.o.o.)	29.09.2011.	EUR	47.000.000,00	0,00	47.000.000,00	29.03.2015.	0,00

EUR	587.896.005,28	459.855.147,04	128.040.858,24	238.684.798,56
	100,00%	78,22%	21,78%	
USD	46.490.000,00	46.490.000,00	0,00	5.833.320,00
	100,00%	100,00%	0,00%	

Europska investicijska banka (EIB)

Potpisano je 7 ugovora o javnim zajmovima (sveukupnog iznosa 563,08 milijuna eura) te 19 ugovora o zajmu uz državno jamstvo (sveukupnog iznosa 1,7 milijardi eura).

Financirana su slijedeća područja: prometni sektor - 12 projekata; mala i srednja poduzeća - 5 projekata; sektor lokalne i komunalne infrastrukture - 5 projekata; energetika - 2 projekta; industrija - 1 projekt; sufinanciranje EU projekata - 1 projekt.

Prikupljeni su indikativni podaci o iznosima koje će RH morati uplatiti po osnovi članskog kapitala i doprinosu rezervama EIB-a.

EIB

I.) JAVNI ZAJMOVI

R. br.	Oznaka zajma	Datum potpisivanja ugovora i br. NN-MU	Rok za povlačenje	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovučeno	DUG
Projekt "Hrvatske željeznice - Koridor V.c." (korisnik: HŽ Infrastruktura d.o.o.)								
1.	FINo. 21.051	24. i 31.05.2001. NN-MU br. 2/2002	31.12.2007. ZATVOREN	EUR	39.000.000,00	39.000.000,00	0,00	28.316.954,41
Projekt "Obnove komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi" (korisnik: MRRŠVG/MMPI)								
2.	FINo. 22.165	30.07.2003. NN-MU br. 16/2003	30.09.2008. ZATVOREN	EUR	49.082.012,00	49.082.012,00	0,00	46.470.517,73

Okvirni višesektorski zajam za komunalnu infrastrukturu za Projekt "Integralni razvoj lokalne zajednice" (korisnik: MRRŠVG/MMPI)								
3.	FINo. 22.881	20. i 24.12.2004. NN-MU br. 7/2005	31.12.2012.	EUR	150.000.000,00	106.800.000,00	43.200.000,00	106.800.000,00
Projekt sufinanciranja EU IPA ISPA 2007-2011. (korisnik: MF)								
4.	FINo. 25.749	30.09.2010. NN-MU br. 10/2010	30.09.2015.	EUR	200.000.000,00	60.000.000,00	140.000.000,00	60.000.000,00
Projekt razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju (korisnik: MMPI)								
5.	FINo. 31.146	15.09.2011. Objava u tijeku	30.07.2015.	EUR	25.000.000,00	0,00	25.000.000,00	0,00
Projekt "Financiranje vodno-komunalne infrastrukture" (korisnik Hrvatske vode)								
6.	FINo. 31.176	18.10.2011. NN-MU br. 15/2011	15.10.2015.	EUR	75.000.000,00	0,00	75.000.000,00	0,00
Projekt "Zajam za kopnenu infrastrukturu (integralni razvoj globalne zajednice)" (korisnik: MRRŠVG)								
7.	FINo. 31.806	18.10.2011. NN-MU br. 15/2011	30.07.2015.	EUR	25.000.000,00	0,00	25.000.000,00	0,00
Ukupno I.): 7 javna zajma				EUR	563.082.012,00	254.882.012,00	308.200.000,00	241.587.472,14

II.) ZAJMOVI UZ DRŽAVNO JAMSTVO								
Projekt "Obnova državnih cesta" (korisnik: Hrvatske ceste d.o.o.)								
1.	FINo. 21.262	29.10.2001. NN-MU br. 4/2002.	30.06.2007. ZATVOREN	EUR	60.000.000,00	60.000.000,00	0,00	56.009.151,22
Globalni zajam Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (korisnik: HBOR)								
2.	FINo. 21.316	26.11.2001. NN-MU br. 4/2002.	26.11.2004. ZATVOREN	EUR	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	2.941.176,40
Projekt "Autocesta Rijeka - Zagreb" (korisnik: Autocesta Rijeka - Zagreb d.d.)								
3.	FINo. 21.609	24.06.2002. NN-MU br. 10/2002.	31.12.2007. ZATVOREN	EUR	60.000.000,00	60.000.000,00	0,00	48.597.085,30
Projekt "Kontrola zračne plovidbe Zagreb" (korisnik: Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.)								
4.	FINo. 21.677	11. i 12.09.2002. NN-MU br. 14/2002	30.06.2007. ZATVOREN	EUR	20.000.000,00	20.000.000,00	0,00	10.625.000,24
Projekt "Sanacija autocesta u Republici Hrvatskoj" (korisnik: Hrvatske autoceste d.o.o.)								
5.	FINo. 21.850	13.12.2002. NN-MU br. 10/2003	13.12.2006. ZATVOREN	EUR	50.000.000,00	50.000.000,00	0,00	41.689.684,06
Projekt "Izgradnja plinovodnog sustava u Republici Hrvatskoj" (korisnik: Plinacro d.o.o.)								
6.	FINo. 22.374	16.12.2003. NN-MU br. 3/2004	01.12.2007. ZATVOREN	EUR	90.000.000,00	90.000.000,00	0,00	87.833.333,34
Projekt "Završetak autoceste na Koridoru X u Republici Hrvatskoj" (korisnik: Hrvatske autoceste d.o.o.)								
7.	FINo. 22.639	22. i 29.07.2004. NN-MU br. 1/2005	01.04.2007. ZATVOREN	EUR	45.000.000,00	45.000.000,00	0,00	42.897.619,04
Projekt "Hrvatske ceste - splitska obilaznica" (korisnik: Hrvatske ceste d.o.o.)								
8.	FINo. 23.135	20.07.2005. NN-MU br. 2/2006	31.12.2013.	EUR	42.900.000,00	10.000.000,00	32.900.000,00	10.000.000,00
Projekt "Dovršenje autoceste Rijeka - Zagreb" (korisnik: Autocesta Rijeka - Zagreb d.d.)								
9.	FINo. 23.419	09.03.2006 NN-MU br. 8/2006	08.03.2009. ZATVOREN	EUR	210.000.000,00	210.000.000,00	0,00	208.461.538,46
Projekt "Obnova cesta II" (korisnik: Hrvatske ceste d.o.o.)								
10.	FINo. 23.780	12.12.2006. NN-MU br. 5/2007	11.12.2010. ZATVOREN	EUR	60.000.000,00	60.000.000,00	0,00	60.000.000,00
Projekt "Plinacro plinovodi II" (korisnik: Plinacro d.o.o.)								
11.								

	FINo. 24.067	31.07.2007. NN-MU br. 11/2007	31.07.2012.	EUR	190.000.000,00	190.000.000,00	0,00	190.000.000,00
12.	Projekt "Nova luka Zadar" (korisnik: Lučka uprava Zadar)							
	FINo. 24.093	07.09.2007. NN-MU br. 10/2007	31.12.2012.	EUR	100.000.000,00	21.000.000,00	79.000.000,00	21.000.000,00
13.	Globalni zajam za finan. projekata malog i srednjeg poduzetništva, infrast., turizma i industrije IIA (korisnik: HBOR)							
	FINo. 24.125	16.10.2007.	16.04.2009. ZATVOREN	EUR	40.000.000,00	40.000.000,00	0,00	30.588.235,28
14.	Globalni zajam za finan. projekata malog i srednjeg poduzetništva, infrast., turizma i industrije IIB (korisnik: HBOR)							
	FINo. 24.500	20.06.2008.	20.12.2009. ZATVOREN	EUR	60.000.000,00	60.000.000,00	0,00	60.000.000,00
15.	Financiranje projekata malog i srednjeg poduz., zaštite okoliša i infra. projek. u jav. i priv. sektoru (korisnik: HBOR)							
	FINo. 24.891	24.03.2009.	31.03.2011. ZATVOREN	EUR	250.000.000,00	250.000.000,00	0,00	250.000.000,00
16.	Projekt "Obnova cesta II (Hrvatska)/B" (korisnik: Hrvatske ceste d.o.o.)							
	FINo. 25.417	28. i 30.12.2009. NN-MU br. 4/2010	30.11.2012.	EUR	60.000.000,00	10.000.000,00	50.000.000,00	10.000.000,00
17.	Projekt "Dina Petrokemija" (korisnik: HBOR)							
	FINo. 25.533	15.04.2010.	15.04.2012.	EUR	34.000.000,00	0,00	34.000.000,00	0,00
18.	Projekt "MSP i srednje kapitalizirana poduzeća" (korisnik: HBOR)							
	FINo. 25.534	15.04.2010.	15.04.2012.	EUR	250.000.000,00	88.243.463,72	161.756.536,28	88.243.463,72
19.	Projekt dovršetka koridora Vc (korisnik: Hrvatske autoceste d.o.o.)							
	FINo. 31.205	15.09.2015. NN-MU br. 15/2011	31.12.2014.	EUR	60.000.000,00	0,00	60.000.000,00	0,00

UKUPNO II.): 19 zajmova uz državno jamstvo	EUR	1.691.900.000,00	1.274.243.463,72	417.656.536,28	1.218.886.287,06
---	------------	-------------------------	-------------------------	-----------------------	-------------------------

SVEUKUPNO (I.+II.): 26 zajma	EUR	2.254.982.012,00	1.529.125.475,72	725.856.536,28	1.460.473.759,20
-------------------------------------	------------	-------------------------	-------------------------	-----------------------	-------------------------

Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)

RH je članica CEB-a od 24.07.1997. CEB je specifična MFI kojoj je glavno područje djelovanja financiranje socijalnih projekata/programa.

Potpisano je 13 okvirnih ugovora o javnim zajmovima (sveukupnog iznosa 296,20 milijuna eura) i 3 okvirna ugovora o kreditima uz državno jamstvo (sveukupnog iznosa 108 milijuna eura).

Financirana su sljedeća područja: obnova zdravstvene infrastrukture i zdravstvenih ustanova - 4 projekta; izgradnja i obnove škola - 3 projekta; stambeno zbrinjavanje prognanika i izbjeglica - 2 projekta; obnova i revitalizacija kulturne baštine - 2 projekta; izgradnja komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima - 1 projekt; izgradnja zatvorske infrastrukture -1 projekt, razvoj malog i srednjeg poduzetništva – 3 projekta.

Potrebno je ratificirati Okvirni ugovor o zajmu za Projekt dogradnje i obnove Zatvora u Zagrebu (javni zajam od 6,48 milijuna eura). CEB-ovo Upravno vijeće odobrilo je zajmove za: Projekt „Financiranje vodno-komunalne infrastrukture“ (javni zajam od 75 milijuna eura) i Projekt izgradnje kaznioničko-zatvorskog kompleksa u Šibeniku (javni zajam u iznosu 50 milijuna eura); CEB priprema nacрте okvirnih ugovora za navedena dva zajma. Hrvatske vode u fazi su procjene troškova otklanjanja šteta koje su u RH prouzročile poplave (prema iskazanom interesu CEB-a, potencijalni iznos zajma mogao bi iznositi do 90% procijenjenih troškova). HBOR je u fazi

iskazivanja CEB-u interesa za novu kreditnu liniju (iznosa 50 milijuna eura) za financiranje malog i srednjeg poduzetništva i javnih investicijskih projekata.

CEB

I.a) JAVNI ZAJMOVI SKLOPLJENI U HRK								
R. br.	Oznaka projekta i datum potpisivanja okvirnog ugovora o zajmu	Naziv zajma	Iznos okvirnog zajma u HRK	Nadležna institucija	Iskorišteno u HRK	Neiskorišteno u HRK	DUG U VALUTAMA (POVUČENE TRANŠE U EUR ili USD)	
							EUR	USD
1.	F/P 1278 (1998) (16.07.1998.)	Projekt obnove zdravstvene infrastrukture u istočnoj Slavoniji (zatvoren)	172.744.129,00	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	172.744.129,00	0,00	1.560.000,00	0,00
2.	F/P 1279 (1998) (16.07.1998.)	Projekt obnove škola u istočnoj Slavoniji (zatvoren)	66.380.795,00	nekadašnje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	66.380.795,00	=0,00 (Otkazano 987.205,00)	196.000,00	0,00
3.	F/P 1352 (1999) (19. i 26.01.2001.)	Projekt obnove škola (zatvoren)	96.935.642,00	nekadašnje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	96.935.642,00	=0,00 (Otkazano 1.746.358,00)	3.237.600,00	0,00
4.	F/P 1378 (2000) (02. i 07.02.2001.)	Projekt povratka prognanika i izbjeglica u Republici Hrvatskoj - obnova i stambeno zbrinjavanje (zatvoren)	232.000.000,00	nekadašnje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	232.000.000,00	0,00	6.720.000,00	0,00
5.	F/P 1379 (2000) (19.06.2001.)	Projekt obnove Franjevačkog samostana Male braće (zatvoren)	10.324.789,00	Samostan Male braće, Dubrovnik	10.324.789,00	=0,00 (Otkazano 665,00)	577.420,00	0,00
6.	F/P 1419 (2001) (29.03.2002.)	Projekt obnove i modernizacije ŠNZ "Andrija Štampar" u Zg i Međunar. centra za zdravstveni management "Andrija Štampar" u Du (zatvoren)	21.395.000,00	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	21.395.000,00	0,00	1.654.190,00	0,00
7.	F/P 1351 (1999) (26. i 30.10.2001.)	Projekt obnove zdravstvene infrastrukture (zatvoren)	186.054.940,00	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	186.054.940,00	=0,00 (Otkazano 782.091,00)	18.946.800,00	0,00
8.	F/P 1435 (2002) (03. i 30.01.2004.)	Projekt održivi povratak prognanika i izbjeglica - povrat imovine i stambeno zbrinjavanje (zatvoren)	292.304.132,00	nekadašnje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	292.304.132,00	= 0,00 (Otkazano 46.868,00)	28.355.800,00	0,00
9.	F/P 1456 (2003) ADD 1 (15.12.2004.)	Projekt izgradnje i obnove školskih objekata u Republici Hrvatskoj	399.786.369,68	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva	399.786.369,68	= 0,00 (Otkazano 2.669.630,32)	50.258.400,00	0,00
10.	F/P 1498 (2004) (15.12.2004.)	Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima	193.364.371,00	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	163.327.782,40	30.036.588,60	21.455.100,00	0,00
11.	F/P 1511 (2005) (23.05.2005.)	Projekt "Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol"	169.716.268,00	Ministarstvo kulture	94.586.568,00	75.129.700,00	12.850.000,00	0,00
12.	F/P 1576 (2006) W (01.06.2007.); Zatvaranje zajma: 31/12/13	Projekt financiranja zdravstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj	327.679.341,00	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	219.718.930,00	107.960.411,00	30.100.000,00	0,00
Ukupno I.): 12 javnih zajmova, za 12 projekata			2.168.685.776,68		1.955.559.077,08	213.126.699,60	175.911.310,00	0,00

I.b) JAVNI ZAJMOVI SKLOPLJENI U EUR							
R. br.	Oznaka projekta i datum potpisivanja okvirnog ugovora o zajmu	Naziv zajma	Iznos okvirnog zajma u EUR	Nadležna institucija	Iskorišteno u EUR	Neiskorišteno u EUR	Dug u EUR
13.	F/P 1725(2010) (26.10.2011., 04.11.2011.); Zatvaranje zajma 30.06.2014.	Projekt dogradnje i obnove Zatvora u Zagrebu	6.480.000,00	Ministarstvo pravosuđa	0,00	6.480.000,00	0,00
Ukupno I.b): 1 zajam za 1 projekt			6.480.000,00		0,00	6.480.000,00	0,00
II.) KREDITI UZ DRŽAVNO JAMSTVO							
R. br.	Oznaka projekta i datum potpisivanja okvirnog ugovora o kreditu	Naziv zajma	Iznos okvirnog kredita u EUR	Nadležna institucija	Iskorišteno u EUR	Neiskorišteno u EUR	Dug u EUR
1.	F/P 1392 (2000) ADD 1 (13., 20. i 27.04.2006.)	Financiranje kreditnog programa malog i srednjeg poduzetništva (zatvoren)	8.000.000,00	HBOR	8.000.000,00	0,00	3.000.000,00
2.	F/P 1646 (2008) (17.12.2008.); Zatvaranje zajma: 30/06/13	Financiranje proizvodnih investicijskih projekata malih i srednjih poduzeća (MSP) diljem Hrvatske (zatvoren)	50.000.000,00	HBOR	50.000.000,00	0,00	48.437.500,00
3.	F/P 1690 (2009) (08.02.2010.); Zatvaranje zajma: 30/06/13	Djelomično financiranje proizvodnih investicijskih projekata mikro, malih i srednjih poduzeća na području cijele Republike Hrvatske	50.000.000,00	HBOR	24.681.266,00	25.318.734,00	24.681.266,00
Ukupno II.): 3 kredita uz državno jamstvo, za 3 programa			108.000.000,00		82.681.266,00	25.318.734,00	76.118.766,00

Međunarodni monetarni fond (MMF)

Rezolucijom Odbora guvernera MMF-a od 15. prosinca 2010. godine (Rezolucija br. 66-2) prihvaćen je prijedlog Izmjene i dopune Statuta MMF-a o reformi Izvršnog odbora. Rezoluciju su podržali guverneri 168 zemalja članica MMF-a koji predstavljaju 95,32% ukupne glasačke snage MMF-a, a među kojima i guverner Hrvatske narodne banke u svojstvu člana Odbora guvernera MMF-a. Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2011. godine donijela Uredbu kojom se prihvaća Izmjena i dopuna Statuta MMF-a o reformi Izvršnog odbora.

Odbor guvernera MMF-a donio je 15. prosinca 2010. Rezoluciju o 14. općoj reviziji kvota i reformi Odbora izvršnih direktora Međunarodnog monetarnog fonda (Rezolucija br. 66-2), kojom se zemljama članicama, među ostalim, predlaže udvostručenje ukupne kvote MMF-a sa 238,4 mlrd SDR-a na 476,8 mlrd SDR-a. Rezoluciju su podržali guverneri 168 zemalja članica MMF-a, koji čine 95,32% ukupne glasačke snage MMF-a, među kojima i guverner Hrvatske narodne banke kao član Odbora guvernera MMF-a.

Prihvatanjem povećanja kvote Republike Hrvatske u MMF-u nastaju izravna financijska obveza Republike Hrvatske prema MMF-u u iznosu kunske protuvrijednosti 880.750 SDR-a te potencijalna financijska obveza čije se ispunjenje od Republike Hrvatske može zatražiti u skladu s općim aktima MMF-a u iznosu kunske protuvrijednosti 351.419.250 SDR-a.¹²

Vlada Republike Hrvatske donijela je u listopadu 2011. godine Uredbu kojom se prihvaća povećanje kvote Republike Hrvatske u MMF-u te ujedno u istu svrhu osigurati odgovarajuća financijska sredstva u državnom proračunu.

Inter-američka razvojna banka (IDB)

Članstvo u IDB- u otvara tvrtkama iz RH mogućnost sudjelovanja na natjecajima u okviru projekata u čijem financiranju sudjeluje IDB.

RH bila je domaćin ne-regionalnog sastanka država članica IDB-a održanog 22. i 23. siječnja 2008. godine u Zagrebu.

Održavanje vrijednost članskog kapitala MOV (Maintainance of Value) – konverzija HRK u USD na računu HNB-a - Sukladno politici dolarizacije računa IDB-a, s danom 14. ožujka 2011. Godine izvršena je konverzija hrvatskih kuna na računu IDB-a pri Hrvatskoj narodnoj banci u američke dolare u traženom iznosu od 1,483,801 USD. Troškovi konverzije i transakcijski troškovi plaćeni su iz viška preostalih sredstava, nakon čega je preostali iznos prebačen s računa HNB-a na račun Ministarstva financija.

Sudjelovanje RH u povećanju kapitala IDB-a i dopuni sredstava FSO-a - Odluka Vlade RH o sudjelovanju RH u općem povećanju kapitala IDB-a i dopuni sredstava FSO-a IDB-a donesena je 27. siječnja 2011. godine. U sklopu općeg povećanja kapitala IDB-a, Republika Hrvatska ima pravo upisati 70 dionica uplaćenoga kapitala te 2.807 dionica na poziv, čime bi održala svoj udio glasačke snage u IDB-u od 0,05%. Ovim nastaje izravna financijskih obveza, u iznosu od 844.440 USD za upis uplaćenog kapitala te potencijalna financijska obveza od 33.862.055 USD za upis kapitala na poziv.

Bilateralni i multilateralni financijski odnosi

Bilateralna suradnja sa Kraljevinom Nizozemskom

Suradnja sa Nizozemskom¹³ izuzetno je uspješna što govori i činjenica da je sa Nizozemcima potpisano 6 darovnica u iznosu od 6,3 milijuna eura od toga jedna za zaštitu od onečišćenja voda u priobalnom području 1,84 milijuna eura, zatim 3,56 milijuna eura za potporu usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, a posebno treba naglasiti nizozemske darovnice Ministarstvu financija RH u ukupnom iznosu 928.320 eura za razvoj i racionalizaciju informacijskog upravljanja, razvoj ljudskih potencijala, te adaptaciju arhive s knjižnicom.

Kao rezultat izuzetno dobre dosadašnje suradnje između Ministarstva financija Kraljevine Nizozemske i Ministarstva financija Republike Hrvatske potpisan je u svibnju 2011. godine Memorandum o razumijevanju, a njegovim potpisivanjem naglašava se te daje podrška budućoj suradnji veznoj za obostrano pružanje tehničke pomoći u područjima koja pokrivaju

¹² Prema tečaju objavljenom na tečajnoj listi HNB-a br. 177 za datum 12. rujna 2011. godine [1XDR(SDR)=8,503604HRK], izravna financijska obveza od 880.750 SDR-a odgovarala bi iznosu 7.489.549,23HRK, dok bi potencijalna financijska obveza od 351.419.250 SDR-a odgovarala iznosu od 2.988.330.139,97HRK.

¹³ Republika Hrvatska nalazi se u nizozemskoj konstituciji - grupi zemalja članica Svjetske banke kojoj je na čelu izvršni direktor Svjetske banke Nizozemac Rudolf Jan Treffers. Nizozemska konstitucija uključuje 13 zemalja: Armenija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Cipar, Gruzija, Izrael, Hrvatska, Makedonija, Moldova, Nizozemska, Rumunjska, Ukrajina i Crna Gora.

nadležnosti dvaju ministarstava. U pripremi je i potpisivanje Bilateralnog programa suradnje za 2012. godinu u kojim će se definirati područja suradnje.

Bilateralna suradnja s Ministarstvom financija Republike Srbije

Ministarstva financija Republike Hrvatske i Ministarstvo financija Republike Srbije započeli su suradnju u lipnju 2010. godine u sklopu projekta Ministarstva financija Republike Srbije „Strategija Ministarstva financija za uspješan proces europskih integracija“. Suradnja se realizirala putem radnih posjeta s ciljem razmjene iskustva iz područja koordinacije procesa europskih integracija i usklađivanja zakonodavstva iz područja financija (održane su 3 radne posjete predstavnika Ministarstva financija Republike Srbije u Republiku Hrvatsku te jedna posjeta predstavnika Ministarstva financija Republike Hrvatske u Republiku Srbiju). Projekt je uspješno završio, a zadnja radna posjeta održala se u Beogradu srpnju 2011. godine.

POSLOVI U TIJEKU

Europska unija

Uspostava EU kontakt točke

U narednom razdoblju od ključne je važnosti **uspostava kontakt točke za EU poslove** s odgovarajućim ovlastima za odlučivanje u kojem će između ostalog na svaki upit iz Stalnog predstavništva RH pri EU doći brz i odgovarajući odgovor, te instrukcije o daljnjem postupanju. Nadalje, potrebno je osigurati kvalitetnu i neprekidnu komunikaciju između diplomata u stalnom predstavništvu i kontakt točke. Isto tako, potrebno je osigurati, adekvatnu zastupljenost predstavnika Mfin-a na pojedinim sastancima, koji će imati jasna ovlaštenja za iznošenje nacionalne pozicije.

Provedba EU pretprijetnih projekata

U sklopu projekta Carinske uprave „IPA 2007 Nabava opreme za mobilne jedinice Carinske uprave Republike Hrvatske u svrhu borbe protiv krijumčarenja“ ugovorena je isporuka vozila za rendgenski pregled (Mobile x-ray vehicle; Lot 3). Učestali kvarovi na opremi iz navedenog ugovora impliciraju da oprema nije u potpunosti nova i neiskorištena zbog čega je **prijavljena sumnja na nepravilnost** Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje (SAFU).

Suradnja sa MFI

Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)

Predviđeno je ugovaranje druge tranše Zajma za razvojnu politiku gospodarskog oporavka u 2012. godini pri čemu je potrebno ispuniti sljedeće preduvjete: donijeti novi Zakon o ujednačavanju plaća u javnoj upravi; potrošnju lijekova dodatno racionalizirati uvođenjem na nacionalnoj razini e-recepta, standardizacije i klasifikacije zdravstvene tehnologije i ortopedskih pomagala te uvođenje imovinski cenzus u postupak utvrđivanja prava na oslobođenje od plaćanja participacije za socijalne kategorije osiguranika; posebne mirovine u cijelosti približiti sustavu generacijske solidarnosti, administrativne troškove u kapitaliziranim stupovima mirovinskog osiguranja dodatno smanjiti, stopu doprinosa za drugi stup povećati izmjenama Zakona o dobrovoljnim i obveznim fondovima mirovinskog osiguranja te izmjenama i dopunama Zakona o obveznom mirovinskom osiguranju; donijeti izmjene radnog zakonodavstva kako bi se povećala fleksibilnost radnog vremena, fleksibilnost zapošljavanja i plaća te smanjili troškovi otpremnina te skratili otkazni rokovi; skratiti trajanje

uknjižbe u zemljišne knjige uvođenjem Zajedničkog informacijskog sustava u zemljišne knjige i katastar; najmanje 200 poduzeća dovesti u fazu prodaje/likvidacije; donijeti Zakon o znanosti i novi Zakon o sveučilištima s ciljem jačanja suradnje s poslovnim subjektima i javnim sektorom te postizanja učinkovitosti ulaganja u znanost.

Predviđeno je ugovaranje Kreditnog programa za financiranja izvoza – HBOR, zajam uz državno jamstvo kojim bi se pružila potpora izvozu kroz financiranje trgovačkih društava koja ostvaruju prihode od izvoza proizvoda i usluga u cilju jačanja hrvatskog gospodarstva.

IBRD je uvela limit izloženosti (eng. exposure limit) prema državama korisnicima zajmova. Obzirom da je Republika Hrvatska u vrlo kratkom vremenskom razdoblju sklopila tri zajma u većim iznosima pri čemu su sredstva dvaju zajmova povučena u ukupnim iznosima odjednom, dok je kod trećeg zajma dinamika povlačenja sredstava ubrzana, stupanj izloženosti IBRD-a prema Republici Hrvatskoj je vrlo visok. Visok stupanj izloženosti onemogućuju Republici Hrvatskoj daljnje zaduživanje u većim iznosima i brzu dinamiku povlačenja sredstava zajmova.

Međunarodno udruženje za razvoj (IDA)

RH u okviru IDA-a ima status zemlje promatrača i potencijalnog donatora. Ulaskom u Europsku uniju za RH će nastati obveza izdvajanja određenog postotka BDP-a za službenu razvojnu pomoć, u sklopu čega se predviđa prelazak RH u status zemlje donatora u okviru IDA-e.

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

U pripremi su dva zajma uz državno jamstvo za projekte u javnom sektoru. Jedan zajam uz državno jamstvo od 14,5 milijuna eura se odnosi na „Projekt Luka Split“ (korisnik: Lučka uprava Split) kojim bi se moderniziralo i proširilo pristanište za velike kruzere kako bi se umanjila prenatrpanost u luci te izbjegla kolizija sa trajektnim brodovima. Drugi zajam uz državno jamstvo u iznosu od oko 80 milijuna eura se odnosi na projekt modernizacije željeznica (korisnik: Hrvatske željeznice) kojim bi se nabavile višenamjenske električne lokomotive za HŽ vuču vlakova te osigurale otpremnine za djelatnike. Također su u pripremi i dva zajma (sveukupnog iznosa oko 20 milijuna eura) jedinicama lokalne samouprave za projekte iz sektora vodnoga gospodarstva.

Europska investicijska banka (EIB)

Prema indikativnim podacima EIB-a, od dana pristupanja, Republika Hrvatska bit će obvezna uplatiti 42,72 milijuna EUR-a u ime „kapitala koji se uplaćuje“ (paid in capital). Ova uplata vršit će se kroz 8 obroka počevši od 30.11.2013. godine a završno s 31.5.2018. godine. Slijedom navedenoga, upisani kapital Republike Hrvatske u EIB-u iznosio bi 854,4 milijuna EUR-a, a „kapital na poziv“ (callable capital) iznosio bi 811,68 milijuna EUR-a.

Vezano uz obvezu doprinosa rezervama EIB-a, procjenjuje se da će Republika Hrvatska biti u obvezi uplatiti ukupno 120 milijuna EUR-a, također kroz 8 obroka počevši od 30.11.2013. a završno sa 31.5.2018.

Pristupanjem RH Europskoj uniji ojačat će suradnja s EIB-om koji djeluje kao financijska poluga Europske unije.

Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)

CEB je institucija koja je određena za upravljanje i biti će nadležna za cjelokupnu provedbu Regionalnog projekta za rješavanje pitanja izbjeglica i interno raseljenih osoba.

U Regionalnom projektu osim RH sudjeluju i Srbija, Crna Gora te Bosna i Hercegovina.

Projekt je utemeljen je na Ministarskoj konferenciji o izbjeglim i raseljenim osobama (posljedica ratnih zbivanja '90.-tih godina prošlog stoljeća na području bivše SFRJ) koja je

održana 7.11.2011. u Beogradu. Tom prilikom usvojena je Zajednička ministarska deklaracija kojom je definiran konačni okvir za rješavanje izbjegličkog pitanja u zemljama regije (adekvatno stambeno zbrinjavanje). U slučaju Republike Hrvatske to znači nastavak već postojećeg programa stambenog zbrinjavanja izbjeglica – bivših nositelja stanarskih prava. Procijenjeni troškovi Projekta iznose ukupno oko 583 milijuna eura, od čega je 83 milijuna eura vlastitih sredstava navedenih zemalja regije i 501 milijun eura Donatorska konferencija planira se održati sredinom 2012. godine u Sarajevu. Glavni donatori koji su iskazali svoj interes u sudjelovanju na Projektu su Europska komisija, te cijeli niz bilateralnih donatora (ne samo zemalja članica EU, nego i SAD-a itd.). Donacijama će administrirati CEB te je u tijeku je dogovor na razini država sudionica Projekta o mehanizmima upravljanja navedenim donatorskim fondom (u dogovoru sudjeluju zemlje regije UNHCR, Europska komisija i CEB). Komponenta RH u Projektu iznosi oko 119 milijuna eura te podrazumijeva 30 milijuna eura vlastitih sredstava i 89 milijuna eura donacija.

Afrička razvojna banka (AFDB)

Afrička razvojna banka (African Development Bank – ADB) jedna je od tri institucije (uz Afrički razvojni fond i Nigerijski fond) koje sačinjavaju Grupu Afričke razvojne banke. Bivša Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ) 1973. godine postala je država članica u Afričkom razvojnom fondu (Fond), te je 1982. godine, primljena kao članica u Afričku razvojnu banku (Banka). Raspadom SFRJ, Izvršni odbor direktora ADB-a i ADF-a donijeli su odluku da od 31. prosinca 1992. prestaje članstvo SFRJ, te da se vlasnički udjel SFRJ u ADF-u ne vraća ni SFRJ niti ijednoj državi slijednici, već one prethodno moraju postati članice ADF-a. Da bi postala članica Banke, RH najprije mora postati članica Afričkog razvojnog fonda. Prema sukcesiji Hrvatska ima pravo na 1.294 dionica. Potrebno je oko 22 milijuna USD da bi RH postala punopravna članica ADF i ADB o čemu je potrebno donijeti političku i financijsku odluku. Članstvom bi bilo omogućeno da hrvatske tvrtke sudjeluju na natječajima kao izvođači i konzultanti. Niti jedna država slijednica bivše SFRJ nije postala članica ADB-a već je samo Slovenija svoj udio dala ADB-u te uspjela da joj se to uračunalo u *Official Development Assistance* (ODA) koji ćemo kao država morati plaćati po primitku u EU (određeni dio BDP). RH bi mogla razmotriti i ovu mogućnost no treba imati na umu potraživanja hrvatskih tvrtki (kao Pomgrad, Split) koji možda još potražuju sredstva od ADB-a i nakon proteka 20-tak godina.

Bilateralna suradnja i pitanja sukcesije

Financijska suradnja sa Albanijom

Bilateralni međunarodni ugovor između RH i vijeća ministara Republike Albanije o namiri duga Republike Albanije prema Republici Hrvatskoj sklapa se u cilju provedbe Memoranduma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Makedonije, Vlade Republike Srbije, Vlade Republike Slovenije, Vlade Republike Hrvatske i Vlade Crne Gore o namiri duga Republike Albanije po osnovi obračuna vezanih uz robnu razmjenu između Republike Albanije i bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (nadalje Memorandum) koji je potpisan 14. prosinca 2010. godine u Tirani (NN-MU 5/2011). Raspodjela duga na države slijednice bivše SFRJ određena je temeljem omjera iz aneksa C Ugovora o pitanjima sukcesije, slijedom čega je Republici Hrvatskoj pripalo 23% odnosno 5.484.668,38 USD, a način i modaliteti otplate duga uredit će se bilateralnim ugovorom. Albanska i hrvatska strana usuglasile su se s tekstom bilateralnog ugovora te su u tijeku

pripreme radnje za potpisivanje istog. Nakon potpisivanja, Ugovor će se uputiti u postupak objave sukladno Zakonu i sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (NN 28/96).

Pitanja iz područja sukcesije

Daljnja suradnja s Odborom za raspodjelu financijske imovine i obveza bivše SFRJ iz Aneksa C Ugovora o pitanjima sukcesije potpisanog 29. lipnja 2001. godine, koji je stupio na snagu 2. lipnja 2004. godine¹⁴, te suradnju sa Hrvatskom narodnom bankom, poslovnim bankama i drugim nadležnim tijelima u zemlji i inozemstvu na rješavanju svih pitanja iz područja sukcesije u okviru svoje nadležnosti.

UBS (API obveznice) – potrebno riješiti povrat hrvatskog duga UBS-u (Ministarstvo financija i banke) u iznosu od 23% depozita NBJ bivše SFRJ; dug NBJ bivše SFRJ po API obveznicama u iznosu od 13.964.603,00 od čega 23% tj USD 3.211.858,69 API obveznica (glavnica) predstavlja nealocirani dug pripadajući Republici Hrvatskoj kojega će ona i preuzeti, a ostatak je dug alociran na Zagrebačku, Privrednu i Splitsku banku. Privredna, Zagrebačka i Splitska banka su potvrdile spremnost da preuzmu svoj dio duga.

9. Provedba predpristupnih programa pomoći Europske unije i uvođenje sustava financijskog upravljanja i kontrola

U Ministarstvu financija organizirane su osnovne horizontalne funkcije za provedbu predpristupnih programa pomoći Europske unije te imenovane osobe odgovorne za akreditaciju (ministrica financija) i za financijsko upravljanje i kontrole (državna tajnica). U institucionalnom smislu u Ministarstvu financija osnovan je Nacionalni fond 2005., Središnja agencija za financiranje i ugovaranje projekata i programa Europske unije (u početku – od 2003. je bila organizirana kao uprava u Ministarstvu), tijelo za reviziju kao Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije i kontakt točka za AFCOS (Anti Fraud Coordinating Structure) sustav.

Od trenutka kada je Republika Hrvatska stekla status zemlje kandidatkinje u 2004. započele su intenzivne pripreme za ispunjavanje kriterija potrebnih za dobivanje akreditacije Europske komisije (EK) za provođenje programa i projekata pomoći EU prema tzv. decentraliziranom modelu provedbe. Riječ je o sustavu koji podrazumijeva prijenos odgovornosti za natječajne procedure i ugovaranje na zemlju korisnicu. U ovom slučaju Delegacija Europske unije (DEU) u Republici Hrvatskoj zadržava pravo ex-ante kontrole, odnosno daje suglasnost za aktivnosti provedene u natječajima te zadržava cjelokupnu odgovornost nad izvršenjem općeg proračuna, kako je određeno člankom 53. Financijske regulative i određenih odredbi Ugovora EZ.

EK je 6. listopada 2004. godine usvojila pretpristupnu strategiju, a Uredbom Vijeća EZ 2257/2004 iz prosinca 2004. stvorena je i pravna osnova da se korištenje pretpristupnih programa (Phare, ISPA, SAPARD) odobre Republici Hrvatskoj. Do veljače 2006. godine kada su hrvatske institucije dobile akreditaciju EK za decentralizirani sustav provedbe (DIS) pretpristupnih programa Phare i ISPA, Ministarstvo financija uključujući i SJFU je odradilo brojne pripreme aktivnosti za uspješno povlačenje sredstava u svojoj nadležnosti.

Nakon faze uspostavljanja pravnog i institucionalnog okvira (osnivanje institucija – Nacionalnog fonda, Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje, imenovanje Nacionalnog koordinatora pomoći, Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, Dužnosnika za ovjeravanje

¹⁴ Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 2/2004 i 5/2004

programa itd), nužno je bilo osiguranje uvjeta – kadrovskih, materijalnih i drugih za funkcioniranje navedenih institucija, te izrada detaljnih akcijskih planova, organigrama navedenih institucija, kao i izrada priručnika o radnim postupcima, odgovarajuća obuka djelatnika itd.

U 2011. i 2012. čitav sustav nastavlja s pripremama za tzv. Compliance assesment u cilju dobivanja akreditacije Europske komisije za potpuno samostalno upravljanje predpristupnim programima pomoći bez prethodne kontrole DEU te sa pripremama za korištenje europskih fondova na kraju jedne financijske perspektive (2007. – 2013.) i za čitavu novu perspektivu (2014. – 2020.) te provođenje i drugih programa predviđenih Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Prijelazni instrument – Transition Facility, Schengen Facility).

Također, važan dio aktivnosti sustava u Ministarstvu financija jest provođenje sustavne izobrazbe i prenošenje stečenih znanja izobrazbom ključnih partnerskih i korisničkih institucija.

Uz institucije koje se bave predpristupnim programima pomoći čitav proračunski sustav se priprema za što bolje sudjelovanje u budućim europskim fondovima kroz uvođenje sustava financijskog upravljanja i kontrola za što je u Ministarstvu financija u okviru poglavlja 32 osnovana Središnja jedinica za harmonizaciju.

NACIONALNI FOND

Vlada Republike Hrvatske donijela je 30. rujna 2004. Odluku o osnivanju Nacionalnog fonda u Ministarstvu financija radi ispunjavanja i institucionalnih preduvjeta za korištenje bespovratnih sredstva iz pred pristupnih programa EU.

Nacionalni fond pod izravnom je nadležnošću Nacionalne dužnosnice za ovjeravanje i obavlja poslove u vezi financijskog upravljanja sredstvima EU i horizontalne poslove u vezi dozvola za rad tijela uključenih u sustav upravljanja programima EU i praćenja provedbe programa.

Nacionalni fond je u razdoblju do 2006. radio na uspostavi sustava za upravljanje i izradi procedura za programe CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD, te su tijekom 2006. dobivene dozvole za rad od EK i započela je provedba.

Paralelno sa provedbom prve generacije pretpripravnih programima EU uspostavljao se sustav za upravljanje programom IPA.

Tijekom 2008. dobivene su dozvole EK za rad za Nacionalnu dužnosnicu za ovjeravanje i Nacionalni fond i IPA komponente I, II, III i IV, te u 2009. za IPA Komponentu V.

Pregled institucija po IPA komponentama koje su dobile dozvolu za rad dan je u nastavku:

IPA komponenta I Pomoć u tranziciji a izgradnja institucija: Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje i korisničke institucije državne i javne uprave.

IPA Komponenta II Prekogranična suradnja: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva zaduženo za upravljanje programom i Agencija za regionalni razvoj RH, kao provedbeno tijelo.

IPA Komponenta IIIa – Regionalni razvoj: Operativni program Promet: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture zaduženog za upravljanje, te provedbena tijela HŽ Infrastruktura d.o.o. i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

IPA Komponenta IIIb – Regionalni razvoj: Operativni program Zaštita okoliša: Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatskih voda te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

IPA Komponenta IIIc – Regionalni razvoj: Operativni program Regionalna konkurentnost: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa te Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

IPA Komponenta IV –Razvoj ljudskih potencijala: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

IPA Komponenta V IPARD Ruralni razvoj: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Financijsko upravljanje

U tijeku su plaćanja provedbenim tijelima za programe ISPA i pet komponenti programa IPA, te se pripremaju zahtjevi za povrat sredstava od EK.

Pregled dodijeljenih, doznačenih, ugovorenih i isplaćenih sredstava po pretpristupnim programima EU pomoći dan je u Tablici 1 u prilogu.

U IPA komponentama III, IV i V primjenjuje se pravilo n+3 prema kojem dodijeljena sredstva za pojedinu godinu moraju biti utrošena u slijedeće tri godine. Do konca 2011. trebaju biti utrošena i poslani zahtjevi EK za povrat sredstava u iznosu dodijeljenih sredstava za 2008., a za iznos neutrošenih sredstava trajno se umanjuju dodijeljena sredstva. Izvjesno je da će sredstva biti umanjena u IPA komponenti III za operativne programe Promet i Zaštita okoliša u kojima se provode veliki infrastrukturni projekti, te u IPA komponenti V IPARD u kojoj se provode projekti u sektoru poljoprivrede. Umanjeni iznosi neće značiti realizaciju manje projekata jer su to ujedno i uštede postignute u procesu ugovaranja tako da će svi projekti predviđeni programima biti i realizirani. Europska komisija nije dozvoljavala u prvom dijelu programiranja IPA-e (2007. – 2009.) predlaganje više projekata u odnosu na alokaciju što se pokazalo lošim te se ta praksa u programiranju 2010. i 2011. mijenja, ali zbog nje u prvom dijelu provedbe nije bilo dodatnih projekata koji bi potrošili nastale uštede što bi pridonijelo izbjegavanju smanjenja sredstava zbog n+3 pravila.

O navedenom je tijekom 2011. održano više sastanaka s predstavnicima EK na kojima je za komponente III i V zatražena odgoda primjene pravila n+3 za šest mjeseci. Glavni argumenti

za navedeni zahtjev su činjenice koje su bile izvan kontrole RH i na koje nije mogla utjecati, a EK ih nije odgovarajuće sagledala u trenutku donošenja provedbenim propisa za program IPA, te su uvjeti provedbe bili restriktivniji nego za fondove EU. Prepreke za ostvarivanje n+3 pravila su: stupanje na snagu IPA provedbene regulative tek u srpnju 2007, početak provedbe nakon dobivanja dozvole za rad, dugotrajan postupak EK odobravanja velikih projekata, dugotrajan postupak dobivanja dozvole za rad komponente V zbog zahtjeva za nadogradnju procedura iz iskustava u novim zemljama članicama, dugotrajna procedura ugovaranja zbog kontrola EU, ostvarene značajne uštede tijekom ugovaranja koje nije bilo moguće ponovno iskoristiti za nove projekte jer nije bilo dozvoljeno predlaganje više projekata u odnosu na alokaciju.

Dužnosnica nadležna za akreditaciju, ministrica financija, uputila je u srpnju 2011. pismo povjerenicima EK u kojima je naglašeno da se razmotre navedeni razlozi kao viša sila, te odobri odgoda primjene pravila n+3 pravila. Na sastanku održanom u rujnu u Briselu EK nije prihvatila mogućnost interpretacije značenja više sile, te je potrebno nastaviti pregovore i u 2012.

Horizontalni poslovi

Sustav upravljanja pretpristupnim programima EU pomoći

Provedba projekata u IPA komponenti I-IV provodi se u sustavu upravljanja s prethodnim kontrolama Delegacije EU (DEU). U pojedinim institucijama dozvolu za rad dobile su određene organizacijske jedinice koje provode EU projekata uz primjenu procedure odobrenih od strane Nacionalne dužnosnice za ovjeravanje.

Procedure za IPA Komponente I i III revidiraju se i početkom 2011. planira se odobrenje nove verzije procedura.

U tijeku su i aktivnosti vezane za dobivanje dozvole za rad u sustavu bez prethodne kontrole Delegacije EU koje uključuju administrativno jačanje institucija nadležnih za provedbu (dodatnim zapošljavanjem i kontinuiranom edukacijom) te se tromjesečno izvještava EK o ispunjavanju mjerila utvrđenih mapom puta (Roadmap) – mjerila se odnose na praćenje administrativnog jačanja institucija, zadovoljavajuću provedbu IPA programa, pravovremeno ugovaranje u skladu s postavljenim planovima nabave te kvalitetno pripremljenu natječajnu dokumentaciju. Slanje zahtjeva EK za dobivanje dozvole za rad planirano je za I tromjesečje 2012.

Priprema sustava upravljanja strukturnim i kohezijskim fondovima EU

Nacionalni fond u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF) vodi postupak priprema sustava za upravljanje fondovima EU. Stručna potpora osigurana je kroz twining ugovor zaključenim s Ministarstvom financija iz Litve i Nacionalnom razvojnom agencijom Mađarske. Glavni preduvjeti za definiranje institucija nadležnih za provedbu, podjelu poslova i procedura su: osiguravanje kontinuiteta projekata započetih u okviru program IPA, prijelaz na upravljanje prema pravilima EU fondova u drugoj polovici 2013. i pripreme za buduće programsko razdoblje 2014-2020. Na temelju navedenih zahtjeva napravljena je analiza iz koje proizlazi da je za učinkovito upravljanje EU fondovima potrebno imenovati jedinstveno tijelo za upravljanje (Managing authority) u kojem će biti kombinirana iskustva i stručnost u području strateškog planiranja, proračunskih procesa i provedbe pretpristupnih programa pomoći što bi bila nova uprava u okviru Ministarstva financija u kojoj bi radili djelatnici iz SDURF-a i dio djelatnika iz Nacionalnog fonda. Posrednička tijela prve razine bila bi ministarstva ovisno o sektorskoj

nadležnosti na nacionalnoj razini, a posrednička tijela druge razine agencije koje sudjeluju u provedbi programa IPA.

Poslovi u tijeku

Kontinuitet provedbe programa IPA u organizacijskom i kadrovskom smislu. Organizacijske jedinice koje su dobile dozvolu za rad za program IPA trebaju osigurati nesmetani nastavak provedbe projekata i plaćanja.

Za provedbu programa IPA imenovane su osobe na razini državnih tajnika, potrebno osigurati kontinuitet funkcija.

Organizacijske i kadrovske promjene moraju biti pravodobno javljene EK kako bi se izbjegla privremena blokada sustava provedbe.

Jačanje kapaciteta kroz angažiranja dodatnih djelatnika za provedbu programa IPA i pripreme za EU fondove za 2013. neophodni su tijekom 2012,

Definiranje detaljnih procedura za javnu nabavu, dodjelu bespovratnih sredstava i državne potpore.

Definiranje sustava upravljanja EU fondova i završetak svih priprema do konca 2012. i slanje zahtjeva EK za dozvolu za rad u siječnju 2013.

Osiguravanje nacionalnog sufinanciranja za projekte koji će se provoditi u 2013.

Početak priprema za novo programsko razdoblje 2014.-2020.

SAMOSTALNI ODJEL ZA SUZBIJANJE NEPRAVILNOSTI I PRIJEVARA (SOSNIP)

S ciljem ispunjavanja četvrtog mjerila za zatvaranje Poglavlja 32. „Financijski nadzor“ u Ministarstvu financija je u prosincu 2006.g., ustrojen Odsjek za suzbijanje nepravilnosti i prijevара u sklopu Državne riznice - Uprave za izvršavanje državnog proračuna, Sektora za proračunski nadzor, koji je slijedom aktivnosti koje su se poduzimale vezano uz uspostavu AFCOS sustava u Republici Hrvatskoj i u skladu s preporukama Europske komisije, promijenio organizacijski položaj u Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара (SOSNIP).

Kako bi se ocijenila uspješnost funkcioniranja sustava upravljanja i korištenja sredstava pomoći EU te učinkovitost nadležnih institucija u borbi protiv nepravilnosti i prijevара, predstavnici Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) proveli su detaljnu analizu cjelokupnog sustava i sastavili dokument pod nazivom „Ocjena hrvatskog sustava u koordinaciji borbe protiv prijevара“. Navedeni dokument, osim opisa funkcioniranja nadležnih institucija u Republici Hrvatskoj, ujedno sadrži i sve slabosti koje su uočene te Zaključke i Preporuke koje Republika Hrvatska treba ispuniti kako bi se navedene slabosti otklonile i uspostavio učinkoviti sustav upravljanja nepravilnostima i prijevarama s ciljem zaštite financijskih interesa EU.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Kao zemlja korisnica sredstava pomoći Europske Unije, sukladno međunarodno preuzetim obvezama u okviru Poglavlja 32. „Financijski nadzor“ (četvrto mjerilo), Republika Hrvatska je i u pretpristupnom razdoblju dužna osigurati zakonodavni okvir za zaštitu financijskih interesa EU te osigurati uspostavu učinkovitog i djelotvornog sustava upravljanja nepravilnostima i prijevarama vezano uz upravljanje i korištenje sredstava pomoći EU (AFCOS sustav).

Navedeni sustav mora omogućavati učinkovitu koordinaciju zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem sprječavanja nepravilnosti i prijevара (eng. AFCOS - Anti Fraud Coordinating Structure) i suradnju s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevара (OLAF) te osigurati razvoj administrativnih kapaciteta neophodnih za primjenu pravne stečevine, uključujući kapacitete zakonodavnih i sudbenih tijela da reagiraju na slučajeve u kojima su narušeni financijski interesi EU.

Rad na uspostavi ovog sustava intenzivirao se od 2008. godine te je, operativno i usvajanjem uredbi i zakona, u cijelosti uspostavljen AFCOS sustav. Slijedom preporuka OLAF-a, Vlada Republike Hrvatske je Zaključkom od 17. srpnja 2008. godine donijela Akcijski plan koji je sadržavao kratkoročne mjere za jačanje AFCOS sustava, s ciljem zaštite financijskih interesa EU. Obzirom da je jedna od mjera bila i donošenje Nacionalne strategije, Vlada Republike Hrvatske je 14. siječnja 2010. godine donijela „Nacionalnu strategiju suzbijanja prijevара za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010-2012“, kao glavni strateški dokument u kojem su istaknuti prioriteti u zaštiti financijskih interesa Europske Unije te mjere kojima će ostvariti iste.

U Republici Hrvatskoj, zaštita financijskih interesa Europske Unije propisana je člankom 14. stavkom 4. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/2008) te je ujedno definiran i pojam AFCOS-a.

AFCOS sustav obuhvaća:

mrežu akreditiranih tijela koja upravljaju i koriste sredstva pomoći EU (sustav izvještavanja o nepravilnostima)

mrežu tijela koja se bave suzbijanjem prijevара, korupcije ili nekog drugog oblika nezakonitih aktivnosti u sustavu (AFCOS mreža)

Ministarstvo financija - Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара, koji unutar sustava obavlja koordinativnu ulogu i predstavlja kontakt točku OLAF-u.

Sustav izvještavanja o nepravilnostima kontinuirano se gradi još od 2005. godine kada su se tijela državne uprave, vezano uz korištenje sredstava pomoći EU, pripremala za akreditaciju od strane Europske komisije. Osnovna funkcija ovog sustava je izvještavanje o nepravilnostima. Tijela koja čine Sustav izvještavanja o nepravilnostima dužna su kvartalno izvještavati o nepravilnostima do kojih je došlo u njihovim tijelima pri korištenju sredstava pomoći EU. Izvještavanje provode osobe za nepravilnosti, i imenovane su u svakom od tijela. AFCOS mreža osnovana je Odlukom Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine 92/2008), kojom su ujedno i imenovane odgovorne osobe koje će svoja tijela predstavljati u AFCOS mreži te su definirane i zadaće tijela u AFCOS mreži. Uloga AFCOS mreže nije izvještavanje o nepravilnostima, već postupanje po uočenim nepravilnostima odnosno sumnjama na prijevара, kada je to potrebno, u suradnji sa Samostalnim odjelom za suzbijanje nepravilnosti i prijevара. Trenutno, AFCOS mrežu čine predstavnici: Ministarstva pravosuđa, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva uprave-Odjel za etiku, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva – Uprave za sustav javne nabave, Porezne uprave, Carinske uprave, Financijske policije, Sektora za proračunski nadzor, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te Državnog ureda za reviziju.

Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара nadležan je za koordinaciju zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti između tijela u AFCOS sustavu, s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije te s tim u vezi za neposrednu suradnju s OLAF-

om, osnovan je u Ministarstvu financija krajem 2007. godine i operativno je neovisan od bilo kojeg tijela u AFCOS sustavu.

Djelokrug poslova Samostalnog odjela za suzbijanje nepravilnosti i prijevара propisan je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (Narodne novine 43/2005, 114/2005, 14/2006, 138/2006, 127/2007 i 14/2008).

Također, uloga i poslovi Samostalnog odjela za suzbijanje nepravilnosti i prijevара u području upravljanja nepravilnostima i prijevarama vezano uz korištenje i upravljanje sredstvima pomoći EU propisani su člankom 8. Uredbe o upravljanju programima CARDS, PHARE, ISPA I SAPARD (Narodne novine 187/2007 I 38/2008) i člankom 7. Uredbe o opsegu i sadržaju odgovornosti i ovlastima tijela nadležnih za upravljanje instrumentom predpristupne pomoći (IPA) (Narodne novine, 34/08).

Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара proveo je i Twinning light projekt IPA 2007 „Jačanje AFCOS sustava s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj“. Provedba projekta trajala je od listopada 2010.g. do srpnja 2011.g. u suradnji sa stručnjacima rumunjskog Odjela za borbu protiv prijevара DLAF. U okviru projekta razvijene su nove i poboljšane procedure o upravljanju nepravilnostima i prijevarama za tijela u Sustavu izvještavanja o nepravilnostima, provedene su edukacije za predstavnike tijela u AFCOS sustavu vezano uz zaštitu financijskih interesa EU (više od 300 zaposlenih), te su izrađeni promotivni materijali i organizirane promotivne kampanje za jačanje svijesti javnosti o borbi protiv nepravilnosti i prijevара. Konferencija na temu "Postignuća i izazovi u zaštiti financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj" održana je u svibnju 2011.g. Većina mjera iz Strategije i Akcijskog plana je ispunjena, dok o mjerama koje još nisu ispunjene, nadležna tijela redovito izvještavaju Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара.

Također, u 2011. godini Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара je izradio prijedlog novog TWL projekta „Jačanje funkcioniranja AFCOS sustava u RH s ciljem učinkovite zaštite financijskih interesa EU u RH“ („Enhancing the functioning of Croatian AFCOS system with the aim of efficient protection of the EU financial interests“). Projekt je odobren od strane Europske komisije u studenom 2011. g. te se njegova implementacija planira u 2012. g. Svrha projekta je priprema AFCOS sustava za funkcioniranje u okruženju strukturnih i kohezijskih fondova te provođenje edukacija za tijela u AFCOS sustavu kao i unaprjeđenje suradnje Samostalnog odjela za suzbijanje nepravilnosti i prijevара sa tijelima u AFCOS mreži.

Slijedom preporuka OLAF-a, Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevара je u procesu uspostave sustava elektronskog izvještavanja o nepravilnostima (IMS) u Republici Hrvatskoj. Navedeni elektronski sustav zamijenit će dosadašnji papirnati način izvještavanja o nepravilnostima. U razdoblju od 14. do 16. studenog 2011.g. OLAF je u suradnji sa Samostalnim odjelom za suzbijanje nepravilnosti i prijevара održao edukacije vezano uz korištenje IMS sustava za osobe za nepravilnost koje će koristiti IMS sustav u svrhu izvještavanja o nepravilnostima.

U 2012. godini planira se daljnje jačanje administrativnih kapaciteta kontinuiranim provođenjem edukacija o nepravilnostima i prijevarama u sklopu FMC modula 11.

„Nepravilnosti i prijevare“, kojeg provode zaposlenici Samostalnog odjela za suzbijanje nepravilnosti i prijevara te njihovim pohađanjem drugih FMC modula.

S ciljem daljnjeg jačanja dobre suradnje između Samostalnog odjela za suzbijanje nepravilnosti i prijevara i rumunjskog Odjela za borbu protiv prijevara (DLAF), podnesen je projektni prijedlog na natječaj za financiranje u sklopu Programa „Hercule II“ u kojem je DLAF nositelj projekta, a Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevara sudjeluje kao partner. Naziv projekta je "Dijeljenje rumunjskih iskustava u borbi protiv nepravilnosti i prijevara s ciljem zaštite financijskih interesa EU s hrvatskim vlastima". Svrha projekta je organiziranje edukacija za nadležna tijela u Republici Hrvatskoj vezano uz borbu protiv nepravilnosti i prijevara te prenošenje znanja i iskustva kako bi nadležna tijela u Republici Hrvatskoj bila spremna odgovoriti na izazove s kojima će se suočiti kada Republika Hrvatska postane punopravna članica EU.

Također, uzimajući u obzir činjenicu da će Republika Hrvatska vrlo brzo postati nova članica Europske unije, te slijedom iznimno uspješne suradnje između OLAF-a i Samostalnog odjela za suzbijanje nepravilnosti i prijevara, Ministarstvo financija je u ime Vlade Republike Hrvatske i službeno podnijelo zahtjev OLAF-u da Republika Hrvatska 2012. godine bude domaćin i glavni organizator Godišnjeg sastanka AFCOS-a.

Poslovi u tijeku

Jedna od obveza iz „Nacionalne strategije suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010-2012“ je donošenje pravne osnove za funkcioniranje AFCOS sustava. To je usko vezano uz definiranje sustava financijskog upravljanja i kontrola za upravljanje EU fondovima te je važno tijekom prve polovice 2012. godine navedeno uspostaviti..

AGENCIJA ZA REVIZIJU SUSTAVA PROVEDBE PROGRAMA EUROPSKE UNIJE

Jedan od osnovnih tijela za provedbu programa Europske Unije čije osnivanje se traži prema IPA regulativi je Tijelo za reviziju (eng. Audit Authority). Ulogu Tijela za reviziju u Republici Hrvatskoj ima Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije (dalje u tekstu: ARPA).

ARPA je osnovana Uredbom o osnivanju Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 20. lipnja 2008.

ARPA je funkcionalno neovisna od svih sudionika u sustavu upravljanja i kontrole pretpristupnim sredstvima. Svoje aktivnosti obavlja prema međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima. Glavni cilj ARPA-e je, kroz svoj rad i djelovanje, povećati djelotvornost i učinkovitost svih subjekata uključenih u upravljanje pretpristupnim fondovima, a također u skoroj budućnosti strukturnim i kohezijskim fondovima u Republici Hrvatskoj.

U skladu s Okvirnim sporazumom i IPA provedbenom regulativom, ARPA tijekom godine obavlja revizije sustava i revizije operacija, te na temelju obavljenih revizija izrađuje Godišnje izvješće o obavljenim revizijskim aktivnostima i izdaje Godišnje revizijsko mišljenje za svaki

od operativnih programa. Navedeni se dokumenti dostavljaju Europskoj komisiji (EK), Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NDO) i Dužnosniku nadležnom za akreditaciju (DNA) do 31. prosinca svake godine.

Do sada su izrađena godišnja izvješća o obavljenim revizijskim aktivnostima i godišnja revizijska mišljenja za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu.

ARPA obavlja svoje aktivnosti u skladu s i na načine propisane zakonskom regulativom i važećim propisima te Statutom i drugim internim aktima. Od siječnja 2009. ARPA obavlja revizije služeći se vlastitim sredstvima, što znači da se u svojem radu ne oslanja na rad drugih revizijskih tijela/institucija.

Osim obavljanja revizija, od samih početaka djelovanja ARPA-e, a u cilju stjecanja suvremenih i najboljih stručnih vještina i znanja, na stalnu izobrazbu i stručno usavršavanje uloženo je mnogo vremena i truda. ARPA je bila korisnik nekoliko PHARE 2006 projekta, čiji je glavni cilj bio pripremiti ARPA-u za reviziju predpristupnih fondova.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Tijekom 2011. godine obavljeno je ukupno 38 revizija, od čega 26 revizija sustava (uključujući revizije praćenja preporuka) te 12 revizija operacija.

Do kraja godine glavne će aktivnosti biti usmjerene na pripremu Godišnjeg izvješća o obavljenim revizijskim aktivnostima za razdoblje od 1. listopada 2010. do 30. rujna 2011. te na izdavanje Godišnjeg revizijskog mišljenja za isto razdoblje. Do sredine prosinca dovršit će se sve revizije potrebne za sastavljanje Godišnjeg izvješća o obavljenim revizijskim aktivnostima za 2011. godinu (revizije sustava, revizije operacija, praćenje postupanja po nalazima revizija obavljenih u prethodnim razdobljima), a rezultati svih revizija sažet će se i uvrstiti u Godišnje izvješće o obavljenim revizijskim aktivnostima. Izvješće će se dostaviti EK, NDO-u i DNA-u do 31. prosinca 2011. godine.

Vezano za edukaciju i stručno usavršavanje, trenutno se ugovara prvi twinning projekt (iz IPA TAIB 2009) čiji se početak očekuje polovinom sljedeće godine. Cilj navedenog projekta je pripremiti ARPA-u za reviziju strukturnih instrumenata. Također, odobren nam je i twinning light projekt (iz IPA TAIB 2010) čiji se početak očekuje po završetku prvog twinning projekta, a čije su aktivnosti vezane prvenstveno na Odjel za razvoj metodologije i osiguranje kvalitete.

ARPA trenutno ima 31 zaposlenika, od čega 26 revizora, uključujući ravnatelja i njegova zamjenika, koji su uključeni u obavljanje svakodnevnih revizijskih aktivnosti. Od 31 zaposlenika, njih 29 ili 93,5% je visoke stručne spreme, te dvoje sa srednjom stručnom spremom.

Poslovi u tijeku

U sustavu decentraliziranog upravljanja pretpristupnom pomoći EU-a, ARPA je odgovorna za potvrđivanje učinkovitog i dobrog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrola IPA programa.

U sustavu upravljanja kohezijskom politikom fondova, ARPA će obavljati funkciju Tijela za reviziju. Uzimajući u obzir činjenicu da su odredbe o IPA-i koje se odnose na funkcije i zadaće Tijela za reviziju u velikoj mjeri slične odredbama o ulozi Tijela za reviziju u okviru Strukturnih fondova, prijelaz iz IPA-e u Strukturne fondove neće predstavljati značajnu promjenu. Ipak, pojedine će promjene nastati u unutarnjoj organizaciji ARPA-e zbog povećanog opsega posla. Naime, s jedne strane, radne je postupke potrebno prilagoditi zahtjevima postavljenima u propisima o Strukturnim fondovima, dok će se s druge strane povećati i potreban broj zaposlenika.

Uzimajući u obzir da će se radna opterećenost ARPA-e kao Tijela za reviziju povećati u budućnosti, bit će potrebna i određena povećanja u smislu ljudskih ali i prostornih kapaciteta kako bi se uspješno ispunjavale dodijeljene funkcije.

Zbog povećanog opsega posla te sukladno zahtjevima postavljenima propisima Strukturnih fondova, određene će promjene nastati u organizaciji ARPA-e, restrukturiranjem i reorganizacijom odjela unutar ARPA-e. Uz Ured ravnatelja strukturu će činiti pet operativnih odjela koji će provoditi revizije, dok će se jedan odjel baviti razvojem metodologije i osiguranjem kvalitete.

SREDIŠNJA AGENCIJA ZA FINANCIRANJE I UGOVARANJE PROJEKATA EU

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (u daljnjem tekstu SAFU) je pravni slijednik Uprave za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije – Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje pri Ministarstvu financija koja je osnovana sukladno Memorandumu o suglasnosti o uspostavi Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje (u daljnjem tekstu SJFU) potpisanom između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske 13. veljače 2003. godine. SAFU je osnovana je Uredbom o osnivanju Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (NN br. 90/07 i NN br. 114/07) 23. kolovoza 2007. godine. Iz sustava Ministarstva financija izdvojena je u samostalnu agenciju 1. veljače 2008. godine.

Od trenutka kada je Republika Hrvatska stekla status zemlje kandidatkinje u 2004. započele su intenzivne pripreme za ispunjavanje kriterija potrebnih za dobivanje akreditacije Europske komisije (EK) za provođenje programa i projekata pomoći EU prema tzv. decentraliziranom modelu provedbe. Riječ je o sustavu koji podrazumijeva prijenos odgovornosti za natječajne procedure i ugovaranje na zemlju korisnicu. U ovom slučaju Delegacija Europske unije (DEU) u Republici Hrvatskoj zadržava pravo ex-ante kontrole, odnosno daje suglasnost za aktivnosti provedene u natječajima te zadržava cjelokupnu odgovornost nad izvršenjem općeg proračuna, kako je određeno člankom 53. Financijske regulative i određenih odredbi Ugovora EZ.

U razdoblju od 2004. do 2006. u SJFU je bilo 14 zaposlenih čija su se osnovni zadaci do dobivanja akreditacije za DIS odnosili na pripremne aktivnosti i tzv. učenje kroz rad. U tom smislu, zaposleni u različitim ustrojstvenim jedinicama unutar SJFU su se obučavali za rad na pripremi, ugovaranju, provedbi, plaćanju i vođenju računovodstva na EU projektima u tadašnjoj Delegaciji Europske komisije u Zagrebu gdje su intenzivno radili na konkretnim projektima i stjecali potrebno iskustvo.

EK je i prije odobravanja akreditacije za DIS pokusno decentralizirala 7 projekata u okviru programa CARDS 2002 čija je uspješna implementacija potvrdila spremnost SJFU za obavljanje kompleksnih zadataka i preuzimanje odgovornosti za provedbu programa.

Do veljače 2006. godine kada su hrvatske institucije dobile akreditaciju EK za decentralizirani sustav provedbe (DIS) prepristupnih programa Phare i ISPA, Ministarstvo financija uključujući i SJFU je odradilo brojne pripremne aktivnosti za uspješno povlačenje sredstava u svojoj nadležnosti.

SAFU kao glavni promotor pravila i procedura EU u procesima nabava financiranih sredstvima prepristupnih programa Europske unije u izvještajnom je razdoblju¹⁵ svoje aktivnosti usmjeravala na što veću apsorpciju sredstava u rokovima utvrđenim u relevantnim financijskim sporazumima, uz puni angažman na programima CARDS, PHARE, ISPA, IPA I i IPA III A, B i C16. o čemu detaljne informacije dostavljamo u nastavku izvješća.

Sa 30. studenim 2011. u SAFU je zaposleno 125 djelatnika od čega je petero u radnom odnosu na određeno kao zamjena za odsutne djelatnike (rodiljni, bolovanje). U završnoj je fazi dio natječaja za zapošljavanje objavljenih u rujnu i studenom 2011. godine te se očekuje ukupno 136 djelatnika do kraja godine 2011. Navedeno jačanje administrativnih kapaciteta u SAFU definirano je strategijama organizacijskog razvoja u sklopu poglavlja 22 - Regionalna politika i strukturni instrumenti koje regulira korištenje strukturnih i Kohezijskog fonda.

Od 1. veljače 2008. godine svoje financijsko poslovanje SAFU obavlja kroz sustav Državne riznice u okviru razdjela Ministarstva financija kao glava 02535. Financijski plan SAFU za 2011. godinu odobren je u sklopu programa 2206 - Upravljanje prepristupnim fondovima i aktivnostima A825001 - Administracija i upravljanje te K825001 – Informatizacija.

Izvorni financijski plan iznosio je 33.970.248 kn. Odlukom o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu RH za 2011. godinu (NN 85/11) umanjen je za 1.014.493 kn ili 2,986%, a Odlukom o preraspodjeli sredstava planiranih u državnom proračunu RH za 2011. godinu (NN 122/11), izvršena je preraspodjela sredstava na pojedinim stavkama. Tekući financijski plan iznosi 32.955.755 kn. Prema izvorima financiranja, iznos od 32.905.755 kn planiran je iz općih prihoda države, a preostalih 50.000 kn kao vlastiti prihod od pruženih usluga čajne kuhinje.

Izvršenje financijskog plana na dan 30. studeni 2011. godine iznosilo je 27.178.016 kn ili 82,5%.

Prema projekciji stvorenih obveza, Agencija neće imati otvorene dospjele obveze na dan 31. prosinca 2011. godine te se procjenjuje da će preostala sredstva biti dovoljna za podmirenje obveza do kraja godine.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Aktivnosti provedbe prepristupnih programa u nadležnosti SAFU

PROGRAMI CARDS 2003 i 2004, Phare 2005 i 2006

¹⁵ Od 2009. do 2011. godine

¹⁶ Regionalni razvoj: OP Promet, OP Zaštita okoliša, OP Regionalna konkurentnost

U tabeli niže nalazi se pregled ugovorenosti i plaćanja po slijedećim programima:

	CARDS 2003	CARDS 2004	PHARE 2005	PHARE 2006
Alokacija (EUR)	29.366.415,05	46.573.630,12	69.523.000,00	60.467.500,00
Ugovoreno total – (EUR)	28.685.855,95	44.065.284,94	60.422.386,73	51.207.068,55
Postotak ugovorenosti	97,68%	94,61%	86,91%	84,69%
Plaćeno 30. 11. 2011. (EUR)	27.224.233,35	41.480.709,95	55.000.784,98	48.138.076,15
Rok za plaćanja	31.12.2009.	31.12.2010.	30.11.2010.	30.11.2011.

PROGRAM ISPA

U okviru ISPA programa potpisano je šest pojedinačnih Memoranduma o financiranju šest projekata ukupne vrijednosti 107,47 milijuna eura od čega je 59,00 milijuna eura iz programa ISPA dok se preostali iznos, u skladu s pravilima o financiranju projekata, sufinancira iz sredstava Republike Hrvatske.

Od početka korištenja programa potpisano je ukupno 26 ugovora za pružanje usluge, nabave opreme i izvođenje radova u ukupnom iznosu 104.664.106,09 eura (97,39 % alociranog iznosa). Memorandum o financiranju programa ISPA završava 31. prosinca 2011.

Tablica: Projekti sufinancirani iz ISPA programa (u eurima)

Naziv projekta	Alokacija	Ugovoreno	ISPA udio
Obnova željezničke pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica	60.182.962,00	60.182.962,31 (100,00%)	28.789.180,11 (47,80%)
Program za vode i otpadne vode Karlovac	36.000.000,00	34.609.551,93 (96,14%)	21.596.969,95 (62,40%)
Regionalni centar za gospodarenje otpadom „Bikarac” u Šibensko-kninskoj županiji	8.823.601,00	6.597.923,27 (74,78%)	4.486.587,82 (68,00%)
Priprema liste projekata u sektoru zaštite okoliša	1.464.100,00	1.351.135,00 (92,30%)	891.749,10 (66,00%)
Priprema liste projekata u sektoru prometa	741.738,00	728.656,00 (98,24%)	473.626,40 (65,00%)

Tehnička pomoć Središnjoj jedinici za financiranje i ugovaranje i Nacionalnom ISPA koordinatoru	262.335,00	262.030,00 (99,88%)	262.030,00 (100%)
---	------------	------------------------	----------------------

IPA KOMPONENTA I

SAFU je odgovoran za cjelokupno upravljanje provedbom I. komponente IPA programa usmjerene na mjere izgradnje institucija i s njima povezanog ulaganja u Republiku Hrvatsku s ciljem ispunjavanja kriterija za pristupanje EU i naglaskom na ispunjenje političkih, ekonomskih i kriterija kojima se omogućuje ispunjenje obveza nakon punopravnog primanja Hrvatske u članstvo EU.

U tablici niže nalazi se pregled ugovaranja i plaćanja u okviru navedene komponente po programskim godinama:

Programska godina	IPA 2007	IPA 2008	IPA 2009	IPA 2010
Rok za ugovaranje	17. 11.2010	05. 06.2012.	05. 05.2012	07. 04.2013.
Alokacija (EUR)	39.954.000,00	35.799.000,00	36.796.502,00	31.180.773,00
Ugovoreno IPA sredstava (EUR)	36.844.797,37	29.167.062,62	9.261.774,97	3.000.000,00
Ugovoreno - postotak	92,22%	81,47%	25,17%	9,62%
Plaćeno 30. 11. 2011. (EUR)	25.833.882,88	9.733.685,74	2.596.304,60	2.400.000,00
Rok za plaćanja	17. 11. 2013.	5. 6. 2015.	05. 05. 2015.	07. 04. 2016.

IPA 2011 - Financijski sporazum nije potpisan, očekuje se donošenje financijske odluke EK u prosincu 2011. te potpisivanje financijskog sporazuma na proljeće 2012.

Twinning instrument

U okviru I. komponente IPA programa, SAFU je, u svojstvu twinning administrativnog ureda, nadležna za pripremu, ugovaranje, provedbu i plaćanja po twinning ugovorima koji se sklapaju s institucijama zemalja članica Europske unije.

Trenutno su u nadležnosti SAFU, u različitim fazama projektnog ciklusa, ukupno 63 aktivna twinning i twinninglight projekata sa ukupnom alokacijom u iznosu od 41,8 mil. €.

Osim nadzora provedbe već ugovorenih twinning projekata, aktivnosti SAFU-a tijekom 2012. godine biti će usmjerene na paralelno ugovaranje projekata programiranih unutar tri različite programske godine (IPA 2008, 2009 i 2010).

IPA KOMPONENTA III

U okviru Operativnog programa „Promet“ 2007. - 2011. SAFU je provedbeno tijelo projekata druge i treće prioritetne osi.

SAFU je zadužena za provedbu 5 projekata u okviru druge prioritetne osi „Unapređenje sustava unutarnje plovidbe u Hrvatskoj“ gdje se kroz projekte tehničke pomoći izrađuje projektna dokumentacija za infrastrukturne projekte. Kroz treću prioritetnu os Tehnička pomoć pruža se pomoć institucijama zaduženima za upravljanje Operativnim programom i jačanje institucionalnih kapaciteta a u nadležnosti SAFU su 4 projekta. Do 30. studenog 2011. godine ugovoreno je ukupno 779.465,30 eura IPA sredstava, a plaćeno 384.385,16 eura.

U okviru Operativnog programa „Zaštita okoliša“ 2007. - 2011. SAFU je provedbeno tijelo projekata treće prioritetne osi: Tehnička pomoć, koja uključuje podršku upravljanju Operativnim programom te jačanje kapaciteta institucija Operativne strukture. Do 30. studenog 2011. godine ugovoreno je ukupno 816.316,35 eura IPA sredstava, a plaćeno je 633.361,96 eura.

SAFU je odgovoran za provedbu svih projekata u okviru Operativnog programa Regionalna konkurentnost čija je namjena jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva te poboljšanje razvojnog potencijala područja koja zaostaju u razvoju. Trenutno su u pripremi ili provedbi 32 projekta, od kojih je 5 shema za dodjelu bespovratnih sredstava te 21 ugovor o pružanju usluga, 5 ugovora za nabavu opreme i jedan ugovor za izvođenje radova. Do 30. studenog 2011. godine ugovoreno je ukupno 19.170.160,61 eura IPA sredstava, a plaćeno je 9.830.233,46 eura.

Aktivnosti jačanja sustava upravljanja EU fondovima**Mjere podizanja kvalitete dokumenata**

Brojne aktivnosti koje je SAFU poduzeo u cilju jačanju sustava kvalitete dokumenata što je rezultirale su smanjenjem tzv. stope odbijenica (*Rejectionrates*) od strane Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj koja provodi prethodnu kontrolu svake pojedine faze u postupcima pripreme natječajne dokumentacije i ugovaranja. Riječ je o kontinuiranim aktivnostima u smislu podrške korisnicima u pripremi dokumentacije putem edukacija koje provodi SAFU i individualnih sastanaka, redovitih tematskih sastanaka ravnatelja SAFU u funkciji Dužnosnika za ovjeravanje programa sa voditeljima programa u institucijama korisnicama itd. Sve navedeno rezultiralo je padom globalne stope odbijenica sa 30,2 % u 2009. godini na 1,7 % u zadnjem kvartalu 2011. godine.

Radne skupine koje koordinira SAFU u suradnji s Nacionalnim fondom:

Radna skupina za pravni okvir za dodjelu bespovratnih sredstava
Radna skupina za koordinaciju sustava javne nabave
Radna skupina vezane za pripremu i provedbu ugovora o nabavi roba
Radna skupina za usklađivanje procedura na ugovorima o izvođenju radova
Radna skupina za strategiju pružanja usluga twinninga od RH kao punopravne članice

Aktivnosti izobrazbe u nadležnosti Agencije

Jedan od strateških ciljeva SAFU je provođenje sustavne izobrazbe djelatnika SAFU i institucija državne i javne uprave koje su odgovorne za pripremu, provedbu, upravljanje i nadzor nad provedbom projekata financiranih iz pretpripravnih fondova EU.

Interni programi izobrazbe namijenjeni su prvenstveno djelatnicima SAFU, predstavnicima drugih akreditiranih provedbenih tijela za programe financirane iz EU fondova u RH.

Vanjski programi izobrazbe, koji imaju za cilj edukaciju djelatnika ostalih partnerskih institucija su „Otvorena vrata“, Program izobrazbe Jedinica za provedbu projekata, Financijsko upravljanje i kontrola EU fondova (FMC EU fondova) te *on-the-job* edukacije u sklopu kojih se educiraju zaposleni u drugim provedbenim agencijama za EU fondove.

Od 2009. godine na programima izobrazbe koje provodi SAFU sudjelovalo je preko 5000 polaznika iz institucija državne i javne uprave te lokalne i područne (regionalne) samouprave uključenih u pripremu i provedbu projekata koji se financiraju iz pretpripravnih programa. Samo u 2011. godini SAFU je uspješno organizirao i proveo 124 seminara/radionice. U tom smislu, SAFU je danas među najvećim pružateljima specijaliziranih usluga edukacije u domeni EU fondova.

SAFU u 2012. godini nastavlja sa planiranim aktivnostima pripreme, ugovaranja i provedbe projekata u okviru programa IPA, edukacije korisnika na svim razinama te sa aktivnostima u okviru procjene usklađenosti sustava (tzv. *Compliance assesment*) za dobivanje akreditacije za prošireni decentralizirani sustav provedbe programa (*Extended Decentralised Implementation System*) koji isključuje prethodnu (*ex-ante*) kontrolu od strane DEU.

Očekuje se da će SAFU preuzeti pripremu i provedbu tzv. Prijelaznog instrumenta (*Transition Facility*) u okviru kojeg je EU namijenila RH u 2013. godini 29 milijuna eura. Također, očekuje se i uključivanje SAFU kao najstarijeg provedbenog tijela za EU fondove u RH u aktivnosti provedbe Privremenog schengenskog instrumenta (*Schengen Facility*) putem kojeg je RH osigurano 40 milijuna eura u 2013. godini te 80 milijuna eura u 2014. godini.

U 2012. godini SAFU očekuju i intenzivne pripreme za ulogu tzv. posredničkog tijela za Operativni program Razvoj upravnih kapaciteta koji će se financirati putem Europskog socijalnog fonda, a čija se provedba očekuje u 2014. godini.

Poslovi u tijeku**ISPA PROGRAM**

Memorandum o financiranju istječe 31. prosinca 2011. godine nakon čega stvorene obveze nisu prihvatljive s pozicije ISPA sredstva. Sukladno odredbama MF-a zemlja primateljica ISPA sredstava dužna je završiti započetu mjeru iz nacionalnih sredstava.

1. Mjera „Program razvoja vodoopskrbe i odvodnje grada Karlovca u Karlovačkoj županiji“
  - a. Ugovor „Izgradnja i obnova vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava ISPA/16/P/PE/001-0102“

Izvođač radova Strabag AG u značajnom je kašnjenju u izvođenju radova (ugovor istekao u kolovozu 2011. godine) čime je onemogućena potpuna apsorpcija ISPA sredstava. Iznos radova koji neće biti prihvatljivi iz ISPA sredstava procjenjuje se na oko 6,5 mil eura. SAFU je sukladno odredbama

- ugovora i FIDICa najavila obračunavanje kazne za kašnjenje (tzv. *Delay damages*).
- b. Ugovor "Oprema za tehničku pomoć"
Ugovor će biti ugovoren i plaćen u prvom kvartalu 2012. godine. Predviđeni proračun je 458.433,51 eura.
  - c. Ugovor "Nabavka laboratorijske opreme"
Ugovor će biti ugovoren i plaćen u prvom kvartalu 2012. godine. Predviđeni proračun je 124.117,33 eura.
2. Mjera "Regionalni centar za zbrinjavanje otpada u Bikarcu"
    - a. Ugovor "Sanacija odlagališta Pirovac"
Predmetni ugovor sklopljen je u prosincu 2011. godine i provest će se predplaćanje. Finalno plaćanje bit će u 2012. godini u iznosu od 340.362,00 eura.
    - b. Ugovor "Nadzor nad radovima sanacije odlagališta Pirovac"
Ugovor je ugovoren i izvršeno je predplaćanje. Finalno plaćanje bit će u 2012. godini u iznosu od 183.741,60 eura.
    - c. Ugovor "Nabavka opreme za odlagalište Bikarac"
Lotovi 3 i 5 su ugovoreni, a lotovi 2, 4 i 6, zbog potrebe za ponavljanjem postupka nabave, bit će ugovoreni u 2012. godini. Plaćanja u 2012. godini procjenjuju se na 190.320,00 eura.
  3. Mjera „Priprema liste projekata za Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) u sektoru zaštite okoliša“
Oba ugovora su ugovorena. Predplaćanje je izvršeno. Finalno plaćanje bit će u 2012. godini u ukupnom iznosu od 148.304,40 eura.

IPA KOMPONENTA I

1. Projekt IPA TAIB 2008 "Nastavak podrške jačanju sposobnosti veterinarske, fitosanitarne i sanitarne granične inspekcije"
Ugovor o izgradnji graničnih inspeksijskih prijelaza (GIP) za provedbu veterinarskog, fitosanitarnog i sanitarnog pregleda na kontejnerskom terminalu Brajdica u Luci Rijeka je sklopljen u travnju 2011. godine¹⁷. Unatoč činjenici da je za izgradnju inspeksijske postaje ishođena građevna dozvola te da je Lučka uprava Rijeka bila uključena u postupak pribavljanja iste, koncesionar na kontejnerskom terminalu Brajdica je onemogućio pristup izvođaču na gradilište. Koncesionar „Jadranska vrata d.d.“ je tijekom ožujka dobio strateškog partnera, internacionalnu grupaciju ICTSI koji je ulaganjem stekao 51% udjela u koncesionaru. Obzirom na planirana ulaganja u razvoj i preoblikovanje kontejnerskog terminala koncesionar se nije složio sa početkom radova na predmetnoj lokaciji. Nakon višekratnih neuspješnih pokušaja pregovora sa koncesionarom, SAFU je 13. kolovoza 2011. godine poslao ugovorenom izvoditelju radova obavijest o raskidu ugovora.
2. Projekt IPA TAIB 2009 "Unapređenje četiri odabrana dugoročna veterinarska i fitosanitarna granična inspeksijska prijelaza"
Izgradnja GIP Metković, Karasovići i Ploče – ugovor sklopljen 29. rujna 2011.¹⁸ za provedbu veterinarske i fitosanitarne kontrole raskinut je 22. studenog 2011. zbog nemogućnosti ugovaratelja da sukladno ugovoru pribavi bankovno jamstvo za dobro izvršenje posla.

¹⁷CONING ECOGRADNJA d.d. u konzorciju s CONECO d.o.o.; EURA 588.025,88

¹⁸OBŠIVAČ d.o.o.; EURA 2.701.058,41;

UPRAVA ZA HARMONIZACIJU UNUTARNJE REVIZIJE I FINACIJSKE KONTROLE

Aktivnosti na uspostavi i razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola intenzivno su započete 2004. g.

Zakonodavni okvir RH usklađen je s pravnom stečevinom EU u području unutarnjih financijskih kontrola (Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH NN 141/06).

Izrađena je i usvojena podzakonska regulativa (pravilnici o unutarnjoj reviziji i financijskom upravljanju i kontroli) te pripadajuća provedbena regulativa – priručnici, smjernice, upute sukladno kojoj proračunski korisnici implementiraju ove sustave u praksu.

Uspostavljen je kontinuirani program stručne izobrazbe za unutarnje revizore i do sada je certificirano 307 unutarnjih revizora. Unutarnja revizija, nova profesija u javnom sektoru, uspostavljena je u svim ministarstvima, izvanproračunskim zavodima, županijama, većim gradovima, te u nekim visokoškolskim i znanstvenim ustanovama (npr. sveučilišta, fakulteti), kao i većim bolnicama (kliničke bolnice, opće bolnice).

Do sada je provedeno više od 1 800 revizija i zahvaljujući tome unaprijeđene su procedure rada, uvedene dodatne kontrole, dodatne evidencije i izvješća, a time onda spriječeni mogući propusti i nepravilnosti u poslovanju.

Proračunski korisnici unaprijedili su kvalitetu financijskog upravljanja i kontrola kroz uvođenje strateškog planiranja, definiranje pokazatelja uspješnosti, razvoj procesa upravljanja rizicima, izradu pisanih procedura rada, unapređenje sustava evidencija i izvješćivanja, jačanje sustava odgovornosti za realizaciju postavljenih ciljeva i upravljanje proračunskim sredstvima. Uspostavljeno je Vijeće za unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru kao savjetodavno tijelo ministru financija, koje okuplja ministre, državne tajnike i ravnatelje za financije, predstavnike unutarnje revizije, predstavnike akademske zajednice, glavnog državnog revizora s ciljem davanja savjeta i preporuka za unapređenje sustava unutarnjih financijskih kontrola te izvješćivanja Vlade RH.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole zadužena je za koordinaciju aktivnosti na uspostavi i razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije u javnom sektoru u skladu sa standardima i praksom Europske unije.

Aktivnosti na području razvoja ovog sustava dio su Poglavlja 32 – Financijski nadzor i predmet su monitoringa od strane Europske komisije.

Koordinacija aktivnosti na razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije uključuje: izradu zakonske i podzakonske regulative, pripremu strateških dokumenata koje usvaja Vlada RH, a kojim se određuju ciljevi razvoja ovog sustava i mjere za njihovu realizaciju, izradu metodologije i standarda rada, organizaciju izobrazbe za unutarnje revizore i osobe zadužene za financijsko upravljanje i kontrole, praćenje razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola i izvješćivanje Vlade RH te Europske komisije.

Svi zakonski i podzakonski propisi koji se donose, kao i strateški dokumenti razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola tijekom izrade, odnosno prije usvajanja dostavljaju se na mišljenje i usuglašavanje Europskoj komisiji, Općoj upravi za proračun.

Stanje na području sustava unutarnjih financijskih kontrola je sljedeće:

- zakonodavni okvir RH usklađen s pravnom stečevinom EU u području unutarnjih financijskih kontrola (Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH NN 141/06)
- izrađena i usvojena podzakonska regulativa – Pravilnik o unutarnjoj reviziji proračunskih korisnika (NN 35/08), Pravilnik o financijskom upravljanju i kontroli (NN 130/11)
- izrađena provedbena regulativa – priručnici, smjernice, upute sukladno kojima proračunski korisnici implementiraju ove sustave u praksu
- uspostavljen program stručne izobrazbe za unutarnje revizore i program izobrazbe za osobe zadužene za financijsko upravljanje i kontrole
- do sada certificirano ukupno 307 unutarnjih revizora, a unutarnja revizija uspostavljena u svim ministarstvima, izvanproračunskim zavodima, županijama, većim gradovima te u nekim visokoškolskim i znanstvenim ustanovama (npr. Sveučilišta, fakulteti), kao i većim bolnicama (kliničke bolnice, opće bolnice)

Strateški dokument Strategija razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2009-2011 u završnoj je fazi implementacije.

Temeljni cilj razvoja određen navedenom Strategijom bio je integrirati razvoj financijskog upravljanja i kontrola s razvojem u proračunskom sustavu što je i postignuto. Vidljiv dokaz tome je Zakon o fiskalnoj odgovornosti koji je povezoao odredbe Zakona o proračunu (NN 87/08) i Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola te za potrebe jačanja upravljačke odgovornosti u javnom sektoru uveo obvezu izrade Izjave o fiskalnoj odgovornosti kojom čelnici korisnika proračuna trebaju potvrditi učinkovitost i djelotvornost sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Podzakonska regulativa u području financijskog upravljanja i kontrola usklađena je s aktualnim razvojem ovog sustava donošenjem novog Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (NN 130/11) te Napatka za izradu godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (NN 132/11).

Poslovi u tijeku

U okviru otvorenih pitanja daje se pregled aktivnosti koje su u tijeku, odnosno koje je potrebno realizirati u narednom razdoblju:

a) aktivnosti u tijeku (prosinac 2011)

- izrada nove verzije Priručnika za financijsko upravljanje i kontrole temeljeno na novoj podzakonskoj regulativi
- izrada Smjernica za upravljačku odgovornost i Smjernica za razvoj upravljačkog i troškovnog računovodstva u javnom sektoru
- provedba projekta „Razvoj ustrojstvenih jedinica nadležnih za financije i proračun te jačanje njihove koordinacijske uloge u razvoju financijskog upravljanja i kontrola“ koji se provodi u suradnji s nizozemskim Ministarstvom financija priprema projekta

koji će se financirati iz IPA 2008 programa pod nazivom „Podizanje svijesti o važnosti sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru“

b) planirane aktivnosti za naredno razdoblje

- izrada izvješća o realizaciji Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2009-2011 (siječanj 2012.)
- donošenje novog Akcijskog plana mjera za razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2012-2013 (lipanj 2012.)
- izvješća o razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrola te aktivnostima unutarnje revizije na zahtjev Europske komisije (tijekom 2012.)
- izrada Objedinjenog godišnjeg izvješća o sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za 2011 za Vladu RH (travanj 2012.)
- izrada modela financijskog upravljanja i kontrola u povezanom nizu institucija, odnosno modeli financijskog upravljanja i kontrola u sustavu zdravstva i sustavu školstva (tijekom 2012/2013.)
- analiza načina i kriterija uspostave unutarnje revizije u cilju pronalaženja racionalnih modela uspostave unutarnje revizije kod malih proračunskih korisnika u javnom sektoru (tijekom 2012.)

Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi

Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije I financijske kontrole provela je 6 projekata financiranih iz sredstava EU (CARDS 2002, CARDS 2004, IPA 2007, Matra flex programi, Constituency Facility) ukupne vrijednosti 3.300.000 EURa koji su pomogli na uspostavi i razvoju sustava unutarnjih financijskih kontrola. Uspostavljena je unutarnja revizija, nova profesija u javnom sektoru, a što je bio jedan od akreditacijskih kriterij za dobivanje dozvole za korištenje prepristupnih fondova EU.

Zahvaljući uspostavi i razvoju ovog sustava uspješno je zatvoreno Poglavlje 32.

Republika Hrvatska, jedna od rijetkih zemalja koja je tijekom prepristupnih priprema za buduće članstvo u EU prepoznala potrebe integriranog razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola s razvojem u proračunskom sustavu, reformama javne uprave te antikorupcijskim programima.

Danas se Republika Hrvatska ističe kao lider na području razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, a predstavnici Europske unije i međunarodni stručnjaci, hrvatsko iskustvo i praksu navode za primjer ostalim zemljama, osobito zemljama u regiji.

Dokaz tome je činjenica da je Republika Hrvatska bila domaćin prve Regionalne konferencije o sustavima unutarnjih financijskih kontrola, održane u Zagrebu u listopadu 2010., uz potporu Europske unije. Na konferenciji su predstavnici Europske komisije i Delegacije EU u Zagrebu pohvalili postignute rezultate RH i sve aktivnosti koje u tom smjeru poduzimamo.

Ostale napomene

S obzirom na povezanost razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrola s razvojem u proračunskom sustavu, s reformama javne uprave te potrebom da se osigura jednoobrazan pristup za razvoj ovog sustava za upravljanje nacionalnim i sredstvima EU, potrebna je

aktivna suradnja i koordinacija aktivnosti Uprave za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole s Državnom riznicom, Državnim uredom za reviziju, Ministarstvom uprave, institucijama uključenim u sustav upravljanja EU fondovima te svim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima na državnoj i lokalnoj razini.

Važno je osigurati da se u regulativu koja je vezana uz proračunski sustav te regulativu vezanu uz organizacijsko ustrojstvo javne uprave ugrađuju elementi sustava unutarnjih financijskih kontrola.

Ukupni financijski pregled prepristupnih programa pomoći

Program	Dodijeljena sredstva	Primljena sredstva od EK	2007-2009		Stanje na 9.12.2011.	
			Ugovoreni iznos	Plaćeni iznos	% Ugovoreno / Dodijeljeno	% Plaćeno / Ugovoreno
1	2	3	4	5	6 (4/2)	7(5/4)
IPA I POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA 2007-2009	128.981.430,00	64.239.318,12	87.561.735,38	52.731.955,57	67,89	60,22
IPA II PREKOGRANIČNA SURADNJA	8.119.302,00	4.737.283,43	5.350.088,13	3.354.039,60	65,89	62,69
IPA IIIa PROMET 2007-2009	53.500.500,00	23.761.096,71	15.338.318,85	6.074.306,17	28,67	39,60
IPA IIIb ZAŠTITA OKOLIŠA 2007-2009	53.499.750,00	22.012.029,98	39.727.511,76	6.799.548,10	74,26	17,12
IPA IIIc REGIONALNA KONKURENTNOST 2007-2009	35.349.750,00	17.450.536,91	19.170.160,61	10.289.275,47	54,23	53,67
IPA IV RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA 2007-2011	38.277.000,00	17.627.347,74	34.564.732,72	22.560.208,69	90,30	65,27
IPARD 2007-2009	102.900.000,00	24.545.534,29	19.125.957,73	1.780.057,46	18,59	9,31
UKUPNO IPA	420.627.732,00	174.373.147,18	220.838.505,18	103.589.391,06	52,50	46,91

Ukupni financijski pregled prepristupnih programa pomoći

Program	2007-2011				Stanje na 9.12.2011.	
	Dodijeljena sredstva	Primljena sredstva od EK	Ugovoreni iznos	Plaćeni iznos	% Ugovoreno / Dodijeljeno	Napomena
1	2	3	4	5	6 (4/2)	
IPA I 2007 NACIONALNI PROGRAM	39.954.000,00	34.914.018,97	36.844.797,38	25.833.882,88	92,22%	ugovaranje završeno (rok 18.11.2010.), provedba projekata započela
IPA I 2007 PROGRAMI ZAJEDNICE	4.600.000,00	4.440.643,66	4.600.000,00	4.274.485,76	100,00%	
IPA I 2008 NACIONALNI PROGRAM	35.799.000,00	10.739.700,00	25.975.235,03	9.733.685,74	72,56%	ugovaranje u tijeku (rok lipanj 2011.)
IPA I 2008 PROGRAMI ZAJEDNICE	5.575.000,00	5.263.620,86	5.575.000,00	5.187.112,36	100,00%	
IPA I 2008 NUKLEARNA SIGURNOST	952.000,00	95.200,00	0,00	0,00	0,00%	
IPA I 2009 NACIONALNI PROGRAM	36.796.502,00	3.679.650,20	9.261.774,97	2.596.304,60	25,17%	ugovaranje u tijeku
IPA I 2009 PROGRAMI ZAJEDNICE	5.304.928,00	5.106.484,43	5.304.928,00	5.106.484,23	100,00%	
IPA I 2010 NACIONALNI PROGRAM	31.180.773,00		3.000.000,00	2.400.000,00	9,62%	ugovaranje u tijeku
IPA I 2010 PROGRAMI ZAJEDNICE	7.442.685,00		7.442.685,00	7.147.893,81	100,00%	
IPA II PREKOGRANIČNA SURADNJA + TRANSNACIONALNI PROGRAM 2007, 2008 & 2009	8.119.302,00	4.737.283,43	5.350.088,13	3.354.039,60	65,89%	ugovaranje u tijeku
IPA IIIa 2007-2011	96.700.500,00	23.761.096,71	15.338.318,85	6.074.306,17	15,86%	ugovaranje u tijeku
IPA IIIb 2007-2011	96.699.750,00	22.012.029,98	39.727.511,76	6.799.548,10	41,08%	ugovaranje u tijeku
IPA IIIc 2007-2011	63.949.750,00	17.450.536,91	19.170.160,61	10.289.275,47	29,98%	ugovaranje u tijeku
IPA IV 2007-2011	69.977.000,00	17.627.347,74	34.564.732,72	22.560.208,69	49,39%	ugovaranje u tijeku
IPA V 2007-2011	129.400.000,00	24.545.534,29	19.125.957,73	1.780.057,46	14,78%	ugovaranje u tijeku
UKUPNO IPA	632.451.190,00	174.373.147,18	231.281.190,18	113.137.284,87	36,57%	
UKUPNO PRVA GENERACIJA + IPA	929.680.735,17	414.343.734,07	495.080.545,41	347.167.349,59	53,25%	

10. Porezni sustav

Porezna uprava je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija čija je temeljna zadaća primjena poreznih propisa i propisa o plaćanju obveznih doprinosa.

Poreznu problematiku propisuje preko 1.000 propisa (zakona, pravilnika, uredbi, naredbi, međunarodnih ugovora, odluka gradova i općina, odluka Ustavnog suda i drugih propisa).

Osnovni zadaci Porezne uprave:

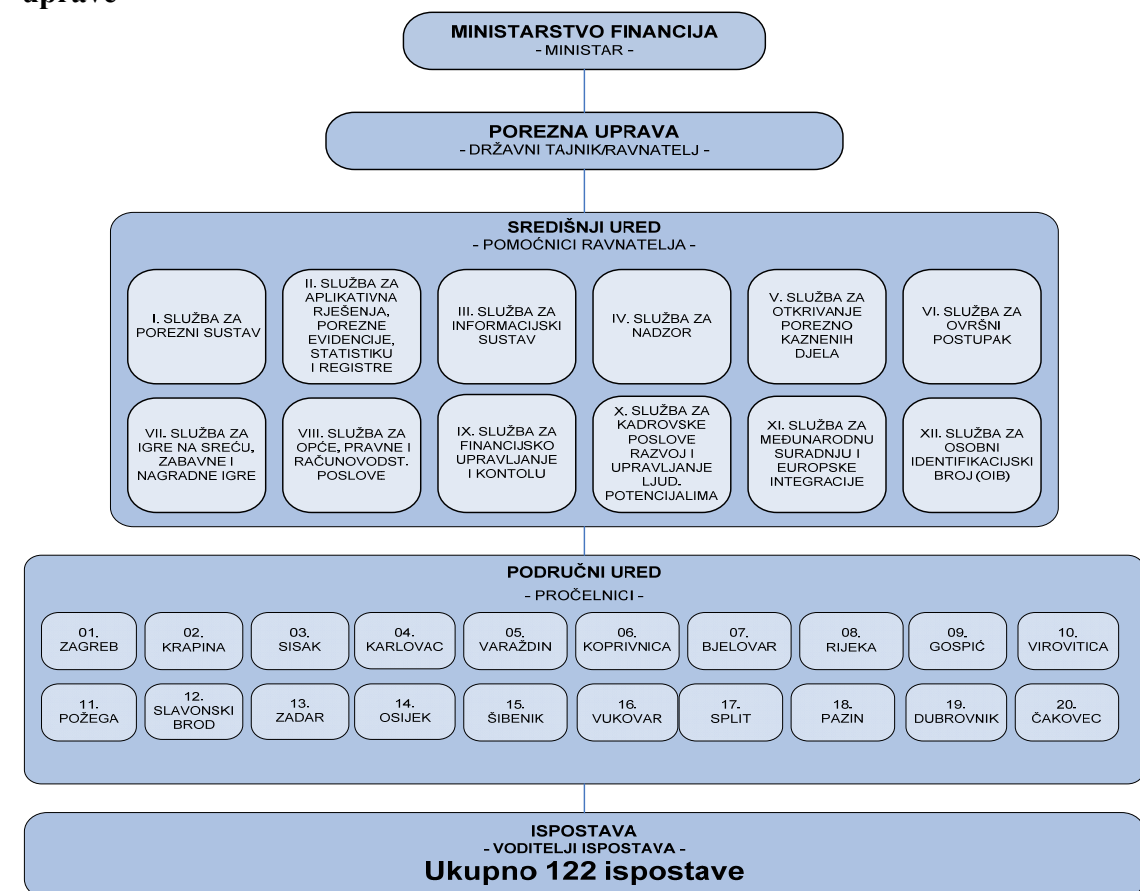
- normativna aktivnost – izrada prijedloga poreznih zakona, pravilnika, uputa i mišljenja te usklađivanje propisa Republike Hrvatske sa zakonodavstvom EU
- vođenje registara, OIB, razmjena podataka s drugim tijelima, međunarodna razmjena
- utvrđivanje i naplata poreza, doprinosa i ostalih javnih davanja
- porezni nadzor
- prisilna naplata

Porezna uprava obavlja i ostale poslove propisane Zakonom o Poreznoj upravi.

ORGANIZACIJA POREZNE UPRAVE

Porezna uprava poslove iz svog djelokruga obavlja u Središnjem uredu, 20 područnih ureda i 122 ispostave.

Grafikon: Organizacijska struktura Porezne uprave

ZATEČENO STANJE

Struktura zaposlenika Porezne uprave

Na dan 24. studenog 2003. godine sistematizirano je 4430 radnih mjesta, od toga na neodređeno vrijeme 3846, određeno 65 što čini ukupnu popunjenost od 3911. Evidencijom na dan 5. prosinca 2011. godine sistematizirano je 4862, od toga neodređeno 4275, a određeno 78 što čini ukupnu popunjenost od 4353.

Pregled odlazaka za razdoblje 2004. do 05.12.2011. godine je sljedeći: premještaj u druga državna tijela 125, sporazumni 392, mirovina 310, po sili zakona 79, smrt 58 što ukupno čini 964 odlazaka iz Porezne uprave.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Zakonodavne aktivnosti:

Porezni sustav

U 2004. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 48/04) kojim je propisano tko i pod kojim uvjetima ostvaruje pravo na porezno oslobođenje pri uvozu humanitarne pomoći odnosno doniranih dobara te pri uvozu i nabavi dobara i usluga u tuzemstvu koje se plaćaju iz primljenih inozemnih novčanih donacija. Istim zakonom propisuje se oslobođenja za ponovni uvoz dobara kada ih u nepromijenjenom stanju uvozi osoba koja ih je u nepromijenjenom stanju uvozi osoba koja ih je izvezla.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 90/05) produžuje se rok za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima sa 15 na 30 dana. Istim zakonom od 1. siječnja 2006. godine propisuje se oporezivanja po stopi 10% svih usluga smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u svim vrstama komercijalnih ugostiteljskih objekata i usluge agencijske provizije za te usluge.

Od 1. kolovoza 2007. godine primjenjuje se Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 76/07) koji propisuje se da novine i časopisi otisnuti na papiru i koji izlaze dnevno i periodično, osim na one koji u cijelosti ili uglavnom sadrže oglase ili služe oglašavanju podliježu oporezivanju po stopi 10%.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 94/09) koji je stupio na snagu 1. kolovoza 2009. godine promijenjena je stopa sa 22% na stopu 23%.

U 2009. godini donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 87/09) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2010. i kojim je izvršeno djelomično usklađivanje s Direktivom Vijeća 2006/112/EZ u području predmeta oporezivanja, mjesta oporezivanja usluga, porezne osnovice pri uvozu, oslobođenja od plaćanja poreza na dodanu vrijednost, posebnih postupaka oporezivanja porezom na dodanu vrijednost što se odnosi na oporezivanje rabljenih dobara i povrata poreza na dodanu vrijednost inozemnim poduzetnicima i fizičkim osobama.

U vezi navedenih izmjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost izvršene su izmjene Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost, a 2009. godine donesen je Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj 149/09) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2010. godine i čijim stupanjem na snagu prestaje važiti Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine od broja 60/96 do 97/09), a od 1. kolovoza 2011. propisane su odredbe o ispostavljanju računa u elektroničkom obliku.

Od 1. kolovoza 2009. uvedeno je plaćanja naknade za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama, međutim obveza plaćanja navedene naknade prestaje 1. siječnja 2012. godine kada stupa na snagu Zakon o prestanku važenja Zakona o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama (Narodne novine broj 130/11).

Od 1. siječnja 2005. u primjeni je novi Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/04, 73/08, 80/10 i 114/11).

Najvažnije promjene u sustavu poreza na dohodak u razdoblju 2004. – 30.06.2010.:

- povećan osobni odbitak za umirovljenike sa 2.550,00 kn mjesečno na 3.000,00 kn mjesečno (*od 1.4.2004.*),

Od 1.1.2005.:

- novi razredi za primjenu poreznih stopa,
- povećan osnovni osobni odbitak sa 1.500,00 kn mjesečno na 1.600,00 kn mjesečno,
- povećan dio osobnog odbitka za uzdržavane članove i invalidnost,
- dividende i udjeli u dobiti ne podliježu oporezivanju (osim ako se isplaćuju iz dobiti 2001-2004.)
- smanjen ukupni iznos poreznih olakšica za zdravstvene i stambene potrebe i premije osiguranja na 12.000,00 kn godišnje,
- pojednostavljen sustav oporezivanja uvođenjem kategorije drugog dohotka,
- uvedeno oslobođenje od plaćanja predujmova poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za obrtnike, slobodna zanimanja koji započinju obavljati djelatnost,
- u cilju suzbijanja sive ekonomije uvedeno paušalno oporezivanje djelatnosti iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranje kampova

Od 1.7.2008.:

- povećan osnovni osobni odbitak sa 1.600,00 kn mjesečno na 1.800,00 kn mjesečno i za umirovljenike sa 3.000,00 kn mjesečno na 3.200,00 kn mjesečno

Najvažnije promjene u sustavu poreza na dohodak u razdoblju 1.7.2009. – 2011.:

- *Od 1.8.2009.* uveden poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke (primjena stope 2% na primitke od 3.000,00 do 6.000,00 kn *do 30.06.2010.*, a stope 4% na primitke iznad 6.000,00 kn *do 31.10.2010.*)

- *Od 1.10.2009.* uveden poseban porez na primitke od samostalne djelatnosti i ostale primitke (primjena stope 2% na primitke od 3.000,00 do 6.000,00 kn do 31.08.2010., a stope 4% na primitke iznad 6.000,00 kn do 31.12.2010.)

Od 1.7.2010.:

- Smanjenje poreznog opterećenja uvođenjem nove stope poreza na dohodak 12%, te stopa 25% i najviše stope 40% (smanjenje broja poreznih stopa sa četiri na tri) te promjena poreznih razreda,
- Ukinute porezne olakšice za zdravstvene i stambene potrebe te premije osiguranja,
- Uvedena nova porezna olakšice za uplate premija dobrovoljnog mirovinskog osiguranja od strane poslodavaca u korist radnika do 6.000,00 kn godišnje neoporezivo i istodobno porezno priznati izdatak za samostalnu djelatnost (obrt, slobodna zanimanja)
- Uvedena obveza isplate dividendi i udjela u dobiti na žiro – račun fizičkih osoba,
- Povećan iznos za sredstva dugotrajne imovine sa 2.000,00 kn na 3.500,00 kn
- U svrhe oporezivanja, smanjena kamatna stopa sa 4% na 3% na zajmove i kredite koje daju poslodavci
- Ukinuta obveza isplate dividendi i udjela u dobiti na žiro-račune fizičkih osoba, te propisana obveza vođenja evidencija i podnošenja izvješća o istom.

Od 1. siječnja 2005. u primjeni je novi Zakon o porezu na dobit (Narodne novine, broj 177/04, 90/05, 57/06 i 80/10).

Najvažnije promjene u sustavu poreza na dobit u razdoblju 2004. – 30.06.2010.:

- Definiranje porezne osnovice, prihoda i rashoda u skladu s računovodstvenim propisima,
- Ukidanje jednokratne amortizacije,
- Ukidanje oporezivanja dividendi porezom po odbitku za inozemne pravne osobe,
- Uvedena obveza prelaska obveznika poreza na dohodak od samostalne djelatnosti na plaćanje poreza na dobit, ako su ispunjeni propisani uvjeti,
- Uvedena porezna olakšica za trgovačka društva koja obavljaju pomorsku djelatnost,
- Porezne olakšice za slobodne zone, područja posebne državne skrbi, brdsko planinska područja, istraživačko razvojne projekte, obrazovanje i izobrazbu, poticaje ulaganja, prenose se u posebne zakone i usklađuju sa pravilima o državnim potporama,
- Donošenjem Zakona o dopunama Zakona o porezu na dobit (Narodne novine broj 146/08), porez na dobit usklađen je s Direktivama Vijeća 90/434/EEZ, 2005/19/EZ, 2003/49/EZ, 90/435/EEZ, 2003/123/EZ.

Najvažnije promjene u sustavu poreza na dobit u razdoblju 1.7.2009. – 2011.:

- Uvedena obveza ispunjenja uvjeta za korištenje imovine (jahti, apartmana, zrakoplova) i priznavanja amortizacije i pripadajućih troškova, a u svrhu sprječavanja korištenja poslovne imovine u privatne svrhe,
- Uvedene odredbe o sprječavanju prijenosa poreznih gubitaka u propisanim uvjetima, a u cilju smanjenja porezne evazije,
- Uvedeno plaćanje poreza po odbitku na sve vrste usluga koje se plaćaju društvima sa sjedištem u pravilu u „poreznim oazama“

- Uvedena nova porezna olakšice za uplate premija dobrovoljnog mirovinskog osiguranja od strane poslodavaca u korist radnika do 6.000,00 kn godišnje neoporezivo i istodobno porezno priznati rashod poslodavca,
- Uvedena obveza vođenja evidencije za isplaćene predujmove dividendi i udjela u dobiti na teret dobiti tekućeg razdoblja te obveza podmirenja istih ili plaćanje poreza na dohodak,
- Uvedena obveza dostavljanja prijave poreza na dobit za velike i srednje poduzetnike putem interneta
- Donošenjem Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dobit (Narodne novine broj 137/11) izvršena konačna usklada s Direktivama Vijeća u području oporezivanja dobiti i to posebice u dijelu provedbe.

Opći porezni zakon objavljen je u Narodnim novinama broj 147 od 18. prosinca 2008. godine:

- donošenje potrebno radi usklađivanja hrvatskoga poreznog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, i to s Direktivom 77/799 EEZ-a, Direktivom 2008/55 EZ-a i Direktivom 2003/48 EZ-a, koje se odnose na administrativnu suradnju između država članica Europske unije za područje poreza te razmjenu informacija između država članica Europske unije o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje,
- izvršene izmjene i dopune temeljem iskustva u dosadašnjoj primjeni ranije važećeg Općeg poreznog zakona koji je bio u primjeni od 1. siječnja 2001. godine,
- stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine, osim odredaba iz glave VIII. i IX. ovoga Zakona koje se odnose na administrativnu suradnju između država članica Europske unije za područje poreza te razmjenu informacija između država članica Europske unije o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje, koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji;

Zakon o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona objavljen je u Narodnim novinama broj 18 od 9. veljače 2011. godine:

- od 1. siječnja 2012. godine propisuje obvezu podnošenja Poreznoj upravi elektroničkim putem poreznih prijava i izvješća koja podržava sustav ePorezna za srednje i velike poduzetnike, te sve poduzetnike koji su obveznici poreza na dodanu vrijednost i imaju godišnju vrijednost isporuka dobara i obavljenih usluga (oporezive i izvozne isporuke) veću od 800.000,00 kuna,
- usklađuju se odredbe o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima s odredbama Ovršnog zakona i Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima,
- propisuje se ovlaštenje za donošenje odluke o otpisu poreznog duga koji je ostao nenaplaćen nakon proteka roka od četiri godine od nastupanja apsolutnog roka zastare prava na naplatu poreznog duga.
- radi usklađenja s Direktivom Vijeća 2003/48/EZ i Direktivom Vijeća 85/611/EEZ mijenjaju se i dopunjuju odredbe vezano za razmjenu informacija između država članica Europske unije o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje, te u pogledu sklapanja i primjene pet sporazuma o razmjeni informacija sklopljenih između Europske unije i Švicarske federacije, Republike San Marino, Andore, Lihtenštajna i Monaca, te s ovisnim i pridruženim područjem država članica (Anquila, Aruba, Britanski djevičanski otoci, Kajmanski otoci, Gibraltar, Guernsey, Isle of man, Jersey, Madeira, Montserrat, Nizozemsko otočje, Turski i Kaikos otoci),

- stupio na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba koje se odnose na obvezu podnošenja Poreznoj upravi elektroničkim putem svih poreznih prijava i izvješća te propisivanje prekršaja koje stupaju na snagu 1. siječnja 2012. godine te odredaba koje se odnose na razmjenu informacija između država članica Europske unije o isplaćenim kamatama na dohodak od štednje koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji;

Zakon o izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 132/06) - izmjenom članka 45. Zakona porez na dobit više nije zajednički porez već državni.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 73/08) - mijenjaju se odredbe članka 45. Zakona koje propisuju raspodjelu zajedničkih poreza.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine, br. 22/11) - u najznačajnijem dijelu izmjene i dopune predmetnog Zakona sadržane su u odredbama kojima se propisuje pojam porezne osnovice i način njenog utvrđivanja.

Pravilnik o obliku i sadržaju prijave poreza na promet nekretnina (Narodne novine, br. 137/11) – izrađen novi obrazac prijave poreza na promet nekretnina.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine, br. 177/04) – izmijenjene odredbe koje propisuju djelokrug poslova u nadležnosti Porezne uprave.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine, br. 128/10) – izmijenjene odredbe koje propisuju djelokrug poslova u nadležnosti Porezne uprave vezano uz određivanje i dodjeljivanje osobnoga identifikacijskog broja i razmjenu podataka s javnopravnim tijelima koja vode evidenciju o imovini osoba.

Na području izbjegavanja dvostrukog oporezivanja u razdoblju od 2004. do 2011. godine doneseni su sljedeći zakoni:

1. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Armenije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 13/09)
2. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Bjelorus o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 3/04)
3. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 2/05)
4. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Čile o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 10/04)
5. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 12/08)

6. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Arapske Republike Egipat o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanja izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 3/06)
7. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Francuske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 7/04)
8. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Islamske Republike Iran o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu (Narodne novine“ Međunarodni ugovori broj 10/04)
9. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Islanda o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 3/2011)
10. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Države Izrael o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i imovinu (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 11/06)
11. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Hašemitske Kraljevine Jordan o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 11/05)
12. Zakon o potvrđivanju ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Države Katar o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 1/09)
13. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Koreje o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 7/06, 1/07-Ispravak)
14. Zakon o potvrđivanju ugovora između Republike Hrvatske i Kraljevine Maroko o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 1/09)
15. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Moldove i Vlade Republike Hrvatske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 3/06)
16. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 9/06)
17. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Sultanata Omana o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak (Narodne novine“ - Međunarodni ugovori broj 9/2010)
18. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Republike San Marino o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori broj 10/05)
19. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Sirijske Arapske Republike o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak (Narodne novine - Međunarodni ugovori. broj 12/08)
20. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i na imovinu (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 8/05)
21. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Kraljevine Španjolske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu (Narodne novine – Međunarodni ugovori broj 3/06)

Na području doprinosa u razdoblju od 2004. do 2011. godine doneseni su sljedeći zakoni:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine, broj 177/04)
2. Zakon o doprinosima (Narodne novine, broj 84/08)
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 152/08)
4. Zakon o izmjeni Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 94/09)
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 18/11)

Na području doprinosa u razdoblju od 2004. do 2011. godine doneseni su sljedeći provedbeni propisi :

1. Pravilnik o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine, broj 25/04)
2. Pravilnik o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine, broj 1/05)
3. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o doprinosima za obvezna osiguranja (Narodne novine, broj 14/05)
4. Pravilnik o doprinosima (Narodne novine, broj 2/09)
5. Ispravak Pravilnika o doprinosima (Narodne novine, broj 9/09)
6. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o doprinosima (Narodne novine, broj 97/09)
7. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o doprinosima (Narodne novine, broj 25/11)
8. Pravilnik o postupku prijetoja tražbine po osnovi prava na povrat isplaćene naknade plaće i prava na naknadu plaće s obvezom po osnovi duga za doprinose (Narodne novine, broj 147/09)
9. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnik o postupku prijetoja tražbine po osnovi prava na povrat isplaćene naknade plaće i prava na naknadu plaće s obvezom po osnovi duga za doprinose (Narodne novine, broj 25/11)
10. Pravilnik o načinu plaćanja i izvješćivanja te postupku i ovlaštenju za nadzor obračunavanja i plaćanja prihoda po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (Narodne novine, broj 118/09)
11. Pravilnik o načinu izvješćivanja, obliku i sadržaju te roku podnošenja izvješća o obračunanom dodatnom doprinosu za zdravstveno osiguranje (Narodne novine, broj 28/09)
12. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2004. godinu (Narodne novine, broj 194/03)
13. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2005. godinu (Narodne novine, broj 167/04)
14. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2006. godinu (Narodne novine, broj 139/05)
15. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2007. godinu (Narodne novine, broj 126/06)
16. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2008. godinu (Narodne novine, broj 119/07)
17. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2009. godinu - redakcijski pročišćeni tekst (Narodne novine, broj 2/09)
18. Naredba o izmjeni Naredbe o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2009. godinu (Narodne novine, broj 97/09)
19. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2010. godinu (Narodne novine, broj 141/09)
20. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2011. godinu

- (Narodne novine, broj 133/10)
21. Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2012. godinu
(Narodne novine, broj 137/11)
22. Naputak o načinu postupanja u radnjama usklađivanja duga i kriterijima za utvrđivanje broja mjesečnih rata za otplatu duga s osnova doprinosa za obvezna osiguranja nastalog po osnovi osiguranja pomoraca (Narodne novine, broj 126/07)

Reprogram dugova

U Narodnim novinama 45/11, od 20. travnja 2011. godine. objavljen je Zakon o posebnoj mjeri naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom kojim se uređuju uvjeti, način i postupak naplate, dospjelog i nenaplaćenog, odnosno neplaćenog poreznog duga nastalog do 31. prosinca 2010. godine, koji je stupio na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

Pisani i obrazloženi zahtjev za reprogramiranje naplate poreznog duga, poduzetnici su mogli podnijeti u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona (zaključno s 19. srpnja 2011. godine).

Prema čl. 5. Ovog Zakona, naplata poreznog duga provodi se na zahtjev poduzetnika reprogramiranjem naplate poreznog duga u cijelosti ili djelomično, na rok do 30 mjeseci, a prema uvjetima iz ovoga zakona. Naplata poreznog duga po odobrenom reprogramiranju sukladno ovom Zakonu odobrava se u mjesečnim obrocima.

Igre na sreću, zabavne i nagradne igre

U srpnju 2009. godine donijet je Zakon o igrama na sreću (Narodne novine, br. 87/09) po hitnom postupku (obveza usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije).

U 2010. godine donijeti su sljedeći podzakonski propisi:

- Pravilnik o priređivanju nagradnih igara (Narodne novine 8/10)
- Pravilnik o priređivanju igara kladjenja na daljinu (Narodne novine 8/10, 63/10)
- Pravilnik o obveznim evidencijama za obračun naknade od priređivanja igara na sreću (Narodne novine 8/10)
- Pravilnik o tehničkoj ispravnosti automata i stolova za igre na sreću (Narodne novine, br. 38/10, 130/10)
- Pravilnik o prostornim i tehničkim uvjetima za priređivanje igara na sreću u casinima, na automatima i uplatnim mjestima kladionica (Narodne novine, br. 38/10, 130/10)
- Pravilnik o priređivanju lutrijskih igara (Narodne novine, br. 78/10)
- Pravilnik o dobivanju odobrenja (licencije) za rad u casinu (Narodne novine, br. 78/10)
- Pravilnik o priređivanju igara na sreću u casinima putem interaktivnih prodajnih kanala on-line igranja (Narodne novine, br. 78/10).

Tijekom 2011. godine donijete su izmjene i dopune nekih podzakonskih propisa :

- Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o prostornim i tehničkim uvjetima za priređivanje igara na sreću u casinima, na automatima i uplatnim mjestima kladionica (Narodne novine 69/11)

- Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o priređivanju lutrijskih igara (Narodne novine 69/11)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o priređivanju zabavnih igara (Narodne novine 69/11)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o uvjetima tehničke ispravnosti automata za zabavne igre (Narodne novine 69/11)

Osobni identifikacijski broj

Tijekom 2008. godine donijet je Zakon o OIB-u i Pravilnik o OIB-u, kojim se u sustav uvodi jedinstvena oznaka svake osobe u svim službenim evidencijama – OIB, što je stavljeno u nadležnost Porezne uprave.

Pregovori i suradnja sa Europskom unijom

Služba za međunarodnu suradnju i europske integracije ustrojena je 2005. godine te od svog početka obavlja sve poslove koji su vezani uz pregovore za pristupanje Europskoj uniji i suradnju s Europskom komisijom (izrada upitnika za EU, priprema i sudjelovanje u screeningu, tehničke konzultacije s Komisijom, sudjelovanje u izradi pregovaračkog stajališta za poglavlje 16 - Porezi, završni pregovori s Komisijom te zatvaranje poglavlja u lipnju 2010. godine).

Redovito se izrađuju izvješća vezana za kontrolne (Monitoring) misije Europske komisije, izvješća i sudjelovanje na sastancima Odbora za stabilizaciju i pridruživanje i Pododbora za trgovinu, carine i poreze, te kvartalnih izvješća o Samoprocjeni napretka za poglavlje 16. Također, izrađuje se godišnji Plan aktivnosti za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU. Vezano za zakonodavne aktivnosti glede usklađivanja s pravnom stečevinom EU u području administrativne suradnje i razmjene informacija na području oporezivanja Služba je sudjelovala u izradi Zakona o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona u dijelu poglavlja VIII. i IX. Nadalje, Služba vrši pripreme za usvajanje EU konvencija u području oporezivanja te redovito izrađuje i ažurira komparativne prikaze poreznih sustava država članica EU.

Međunarodna suradnja i razmjena informacija s drugim Poreznim upravama

U cilju razvijanja suradnje, edukacije službenika te razmjene iskustava i najboljih praksi Služba za međunarodnu suradnju i europske integracije inicira i organizira sudjelovanje službenika PU kroz edukacije i seminare u okviru programa FISCALIS, IOTA-e (Intra-europska organizacija Poreznih uprava) i OECD-a.

Projekti financirani iz predpristupnih fondova EU

Unutar Službe imenovana je Jedinica za provedbu projekata (JPP) Porezne uprave. Ona sudjeluje u pripremi i provedbi projekata u PU.

Od 2005. do 2011. u Poreznoj upravi je odobreno ukupno 14 projekata, u vrijednosti približno 10,7 milijuna eura.

Završeni projekti:

- 1) CARDS 2004 Okvirni ugovor „Ocjenjivanje i razvoj strategije na temelju Fiskalnih nacrtâ – Projekt je bio u fazi provođenja od svibnja 2006. do siječnja 2007.
- 2) CARDS 2004 Twinning „Jačanje poreznog sustava na području PDV-a radi pripreme i razvoja VIES informacijskog sustava međusobne povezanosti“ - Projekt je bio u fazi provođenja od siječnja 2006 do listopada 2007.
- 3) Phare 2005 Twinning i Ugovor o uslugama „Pomoć Poreznoj upravi u razvoju aktivnosti koje proizlaze iz Fiskalnih nacrtâ“ - Projekt je bio u fazi provođenja od prosinca 2007 do svibnja 2009.
- 4) Phare 2005 Twinning Light „Jačanje i unapređenje rada Porezne uprave RH na području nadzora“ Projekt je bio u fazi provođenja od siječnja 2008 do studenog 2008.
- 5) Phare 2006 Twinning i Ugovor o uslugama „Jačanje i poboljšanje funkcije informacijske tehnologije Porezne uprave s ciljem postizanja standarda Europske unije u području PDV-a“ - Projekt je bio u fazi provođenja od veljače 2009 do studenog 2010.
- 6) IPA 2008 FPP RAC Twinning Light „Jačanje administrativnih kapaciteta hrvatske Porezne uprave na području razmjene informacija vezanih za oporezivanje dohotka od štednje isplaćenog u obliku kamata“ - Projekt je bio u fazi provođenja od studenog 2010 do lipnja 2011.

U postupku provedbe:

- 7) IPA 2008 FPP RAC Twinning light „Jačanje Porezne uprave u borbi protiv korupcije“ - Projekt je započeo u svibnju 2011. a završetak se očekuje u veljači 2012.

U postupku ugovaranja:

- 8) IPA 2009 Twinning „Jačanje kapaciteta Porezne uprave u području nadzora“ – Projektne aktivnosti bi trebale započeti u I. kvartalu 2012. godine

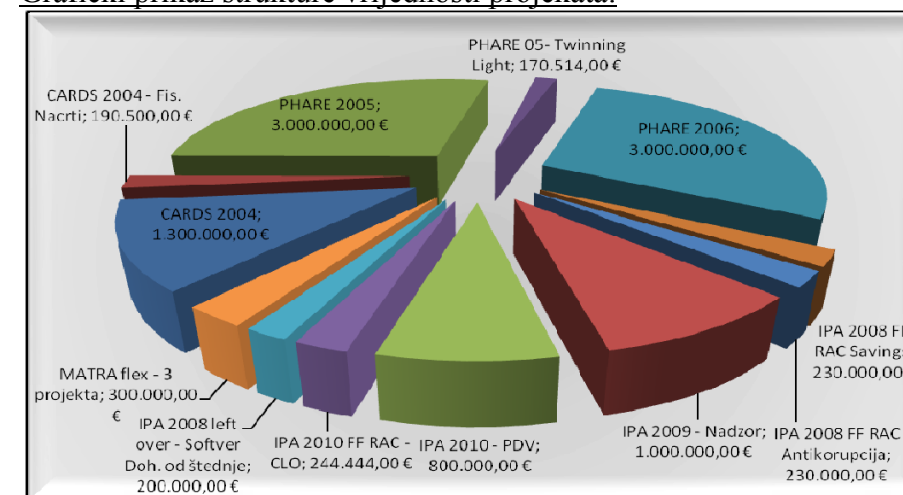
U natječajnom postupku:

- 9) IPA 2010 Twinning „Jačanje administrativnog i institucionalnog kapaciteta hrvatske Porezne uprave u području primjene zajedničkog sustava PDV-a EU“ - Projektne aktivnosti bi trebale započeti u II. kvartalu 2012. godine
- 10) IPA 2010 FF RAC Twinning Light Jačanje administrativnih kapaciteta hrvatske Porezne uprave na području međunarodne suradnje kod oporezivanja“ - Projektne aktivnosti bi trebale započeti u IV. kvartalu 2012. godine
- 11) IPA 2008 leftover „Razvoj IT rješenja za razmjenu informacija povezanih s Direktivom o kamatama na štednju – Okvirni ugovor“ Projektne aktivnosti bi trebale započeti u IV. kvartalu 2012. godine

Matra Flex – bilateralna pomoć Kraljevine Nizozemske

- 12) „Analiza rizika radi odabira poreznih obveznika za nadzor“ - Projekt je bio u fazi provođenja od veljače 2007 do listopada 2007.
- 13) „Izrada plana nadzora za 2010. godinu“ - Projekt je bio u fazi provođenja od siječnja 2009 do listopada 2009.
- 14) „Jačanje horizontalne kontrole u komunikaciji sa pojedinim poreznim obveznicima u poreznim ispostavama, sa naglaskom na velikim poreznim obveznicima“ - Projekt je u fazi provođenja od travnja 2011 do prosinca 2011.

Grafički prikaz strukture vrijednosti projekata:

CLO (Administrativna suradnja i razmjena informacija između država članica EU)

Odjel za međunarodnu razmjenu informacija je ustrojen 2009. godine radi obavljanja poslova administrativne suradnje i razmjene informacija na području oporezivanja između država članica EU kao jedan od uvjeta za pristupanje Europskoj uniji, a koji mora biti operativan šest mjeseci prije pristupanja.

Projekt modernizacije Porezne uprave (IBRD zajam broj: 74710-HR)

Republika Hrvatska sklopila je 2007. godine ugovor o zajmu s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj za Projekt modernizacije Porezne uprave. Cilj projekta, koji se financira zajmom je postići daljnja poboljšanja učinkovitosti, usluga za porezne obveznike i urednog plaćanja poreza jačanjem kapaciteta i poboljšanjem sustava Porezne uprave. Ukupna vrijednost Projekta procijenjena je na 92,74 milijuna eura a ugovoreni iznos zajma je bio 50 milijuna eura s trajanjem od 2008. do 30. lipnja 2013. godine. Projekt je restrukturiran 2010. godine na 25 milijuna eura što se financira iz zajma bez učešća vlastitih sredstava zbog problema s nabavom zemljišta za izgradnju zgrade koji nije riješen te se od izgradnje odustalo.

Projekt modernizacije Porezne uprave sadrži 4 komponente:

- A. *Organizacijsko konsolidiranje i funkcionalni preustroj Područnog ureda Zagreb. (KOMPONENTA ORGANIZACIJE)*
- B. *Znanje i profesionalno usavršavanje djelatnika. (KOMPONENTA ZNANJA I VJEŠTINA)*
- C. *Tehnološko unaprjeđenje usluga Porezne uprave, sustav upravljanja podacima i uvođenje osobnog identifikacijskog broja – OIB-a. (KOMPONENTA POSLOVNIH SUSTAVA)*
- D. *Upravljanje modernizacijom i podrška projektu. (KOMPONENTA UPRAVLJANJA MODERNIZACIJOM)* što uključuje i izradu strateškog plan za modernizaciju PU.

Najvažnije aktivnosti na projektu:

- Projekt *Analize poslovnih procesa i reinženjeringa osnovnih operativnih funkcija i funkcija Središnjeg ureda*
- Projekt izgradnje Disaster recovery centra u Vinkovcima
- Projekt implementacije elektroničkog nadzora (E-audit)
- Projekt učenja na daljinu, (e-learning)
- Projekt razvoja eksterne i interne komunikacije.
- Projekt dugoročnog razvoja aplikacijskog sustava-Upravljanje rizicima (Compliance Risk Management) i izgradnja skladišta podataka (Data Warehouse)

Važno je spomenuti i najznačajniji problem u provođenju projekta a to je nedostatan administrativni kapacitet zbog kontinuiranog smanjivanja broja službenika u Poreznoj upravi. Naime, provedba projekta zahtijeva veliki angažman službenika Porezne uprave koji rade s konzultantima na pojedinim projektima. Istovremeno moraju obavljati i svoje redovne poslove. Posebno je izražen nedostatak informatičkih stručnjaka, (inženjera), potrebnih za obavljanje sve složenijih redovnih zadataka održavanja ključnih dijelova informacijskog sustava kao i za obavljanje zadataka na ovom Projektu.

Obzirom na nemogućnost zapošljavanja poslove na Projektu obavljaju službenici koji imaju i druge zadatke tako da Jedinicu za provedbu Projekta nije bilo moguće administrativno ojačati.

Ostali projekti Porezne uprave

1. Uvođenje OIB-a

U dijelu reforme državne uprave usmjerene na informatizaciju postupaka pred tijelima javne vlasti uvođenje OIB-a je jedan od osnovnih preduvjeta. Stoga je tijekom 2008. godine donijet Zakon o OIB-u i Pravilnik o OIB-u, kojim se u sustav uvodi jedinstvena oznaka svake osobe u svim službenim evidencijama – OIB, što je stavljeno u nadležnost Porezne uprave.

Svrha uvođenja OIB-a - prijelaz cijelog sustava javne uprave na sustav utemeljen na jednoznačnom prepoznavanju osoba putem OIB-a kao osnovni preduvjet informatičke razmjene podatka (bez papirologije).

1. 2009. godine – Porezna uprava dodjeljuje OIB svim osobama uredno identificiranim u nadležnim evidencijama
2. 2010. godine – Porezna uprava omogućuje tijelima javne vlasti (oko 1.000 korisnika broja) prijelaz na opis osoba putem OIB-a
3. 2010. Godine – Porezna uprava za porezne postupke započinje punu primjenu OIB-a, povezujući se s institucijama koje upisuju vlasništvo imovine.

Porezna uprava informatičkim putem razmjenjuje podatke o imovini s:

- MUP-om (vozila – automobili i ostala vozila, uključujući upisane terete),
- trgovačkim sudovima (udjeli),
- Središnjim klirinškim depozitarnim društvom (vrijednosni papiri i obračunata dividenda),
- Agencijom za civilno zrakoplovstvo (zrakoplovi),
- FINA-om (podaci o otvorenim računima – transakcijski, štedni (razmjena samo broj računa ne i stanje na računima), podaci o očevidniku redosljeda plaćanja, podaci o broju dana blokade te podaci o založnim pravima na pokretninama.

Komunikacija s ovim institucijama je dvosmjerna. Institucije dojavljuju PU čim netko stekne porezno zanimljivu imovinu (nekretnine iznad 1 milijun kuna, stjecanje vozila iznad 400.000,- kn, plovila veće duljine od 7 m i iznad 12 m – jahte, ali i podatke o osobama koje osnivaju veliki broj društava. Ti podaci ulaze u sustav čim nastanu, sustav ih uparuje s

podacima Porezne uprave o vidljivim prihodima te označuje za daljnje postupanje (bez izvora prihoda, ili očita odstupanja). Nadalje, Porezna uprava obrađujući zaprimljene podatke o osnivačima/članovima trgovačkih društava stvara sustav povezanih društava (dakle, pregled društva koja su međusobno povezana, pregled direktnih i indirektnih osnivača u njima, pregled osnivača u najviše društava – indikatori za eventualne rizike).

Porezna uprava postavlja upite po OIB-u u povezane institucije.

4. – 2010. godine - sa Ministarstvom mora, pomorstva i infrastrukture (do konačne informatičke povezanosti jer do danas nisu bili spremni) putem lučkih kapetanija i ispostava koje dostavljaju podatke, stječemo saznanja o novim stjecanjima plovila.

5. - 2010. godine – izrađena aplikacija koja pohranjuje podatke iz medija i javnih glasila – o porezno zanimljivim transakcijama (djelatnosti estrada, sportaši, imovina u inozemstvu, donacije i sponzorstva).

6. - 2011. godine – Porezna uprava mijenja poslovne procese u svakodnevnom radu prilagođavajući se uspostavljenoj informatičkoj povezanosti

Podaci koji se mogu prikupiti jesu;

Vidljivi prihodi	Vlasništvo imovine
- dohodak – porezni podaci	- moguće vlasništvo nekretnina – prema razrezu poreza – porezni podaci
- primici od otuđenja nekretnina – iz ugovora	- vlasništvo vozila – iz MUP-a
- primici od nasljedstva – iz rješenja o nasljeđivanju	- vlasništvo vrijednosnih papira – iz SKDD
- isplaćenim dividendama – podataka iz SKDD	- vlasništvo udjela – iz sudskih registara; podaci o svim društvima s kojima je OIB povezana (uz ispis svih ostalih fizičkih osoba s kojima se zajednički osnivaju društva)
	- podaci o otvorenim računima, o evidentiranim blokadama računa, te broju dana blokade – iz FIINA-e

Ove podatke Porezna uprava koristi:

1. za odluku koga uzeti u nadzor glede provjere izvora sredstava za stjecanje imovine, te glede priznavanja poslovnih odnosa ako se radi o povezanim društvima
2. za uspješnu provedbu ovršnih postupaka - obzirom na pravovremeno saznanje imovine
3. za uspješno otkrivanje potencijalnih poreznih obveznika
4. za pravovremeno utvrđivanje poreznih obveza
5. za izdavanje potvrda za različite potrebe.

2. Podaci kojima raspolaže Porezna uprava potrebni su i drugim institucijama. Da bi druge institucije mogle koristiti navedene podatke putem informatičke razmjene podataka i OIB nužno je:

- da se informatički povežu s Poreznom upravom

- da „vlasnik podataka“ dozvoli da preuzimaju navedene podatke – znači ako sustav socijalne skrbi treba podatak o vlasništvu automobila, MUP mora dati suglasnost socijalnoj skrbi da može putem Porezne uprave preuzimati navedeni podatak (o tome se sklopi Protokol)

Do sada zahtjev za povezivanjem dostavili su:

- DRŽAVNO IZBRNO POVJERENSTVO
- FINA
- HZMO, HZZO, HZZ, REGOS
- ZAGREB HOLDING
- SKDD
- AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE
- MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, MINISTARSTVO GOSPODARSTVA.

Ove institucije uglavnom traže podatke o osobama te je najčešće potrebna suglasnost ili Ministarstva unutarnjih poslova (adrese prebivališta) ili Ministarstva uprave (prezime, nastup smrti). MUP je prihvatio koncept OIB te dostavlja suglasnosti.

Ministarstvo uprave do sada nije dalo niti jednu suglasnost što predstavlja veliku zapreku uspješnosti projekta.

Servis poreznim obveznicima

Servis poreznim obveznicima je skup usluga koje je razvila Porezna uprava za porezne obveznike u svrhu poticanja dobrovoljnog plaćanja poreza i smanjenja indirektnih troškova oporezivanja te informiranje, obrazovanje i pomoć poreznim obveznicima.

Razvijeni su servisi poreznim obveznicima:

- Internet - Informacije koje se mogu pronaći na Internet stranici Porezne uprave
- Kontakt centar – pružanje informacija poreznim obveznicima putem telefona
- Porezne publikacije – Tiskane brošure, priručnici, letci i CD
- ePorezna - Elektroničke usluge Porezne uprave koje omogućavaju podnošenje poreznih prijava i obrazaca putem Interneta (elektronička razmjena podataka).

1. Uspostavljena nova mrežno-komunikacijske infrastruktura

U sklopu ovog projekta obavljeno je uspostavljanje nove mrežno-komunikacijske infrastrukture na svim lokacijama Porezne uprave. Provođenje ovog projekta bilo je preduvjet za nastavak modernizacije informacijskog sustava Porezne uprave.

2. Projekt: „Zamjena CTOS terminalne opreme“ – 2004. godina

Kroz ovaj projekt je obavljena zamjena krajnje zastarjele terminalne opreme s novim PC računalima na svim lokacijama Porezne uprave.

3. Razvoj VIES i VES sustava – 2007-2010. godina

Kroz ove projekte u Poreznoj upravi RH je u 1. fazi uspostavljan sustav za razmjenu podataka o PDV-u, a u kasnijim još i drugi povezani sustavi. Svi sustavi imaju svrhu razmjenjivati podatke sa zemljama članicama EU na standardno propisani način. Uspostavljanje ovih sustava je nužan preduvjet da bi RH uopće bila primljena u EU. To je zato što se njima operacionaliziraju odluke vezane uz zajedničko tržište EU. Ujedno, razvijeni sustavi će unaprijediti administrativnu suradnju između zemalja članica primjenom suvremenih IT rješenja, te poboljšati suradnju u borbi protiv poreznih malverzacija. Postignuti su ciljevi:

- Uspostavljeni su slijedeći sustavi: VIES, VES, VoeS, One Stop Shop, Exchange of Forms
- Ispunjen je nužan preduvjet ulaska RH u EU.

4. Uspostavljanje nove mrežno-komunikacijske infrastrukture – 2011. godina

U sklopu ovog projekta obavljeno je uspostavljanje nove mrežno-komunikacijske infrastrukture na svim lokacijama Porezne uprave. Tehnička osnova za novu mrežu bila je Metroethernet tehnologija. Provođenje ovog projekta bilo je preduvjet za nastavak modernizacije informacijskog sustava Porezne uprave. Ovakva, moderna mrežna infrastruktura visokog kapaciteta omogućava Poreznoj upravi uvođenje usluga koje do sada nisu bile moguće.

5. Općenito o informacijskom sustavu Porezne uprave i održavanju u razdoblju 2004-2011. godina
- Informacijski sustav Porezne uprave se rasprostire na 144 lokacije diljem RH s centralnim sjedištem u Središnjem uredu. Dodatno, u informacijski sustav Porezne uprave ulazi i dio koji se nalazi u APIS-IT-u. Taj dio se odnosi gotovo isključivo na aplikativni razvoj vezan uglavnom uz porezne podatke. Na svim tim lokacijama postoji informacijsko-komunikacijska infrastruktura koja se redovito održava.
- U razdoblju od 2004. do svibnja 2009. godine informacijski sustav Porezne uprave se održava uz pomoć vanjskih pružatelja usluga.
  - Od svibnja 2009. do danas informacijski sustav Porezne uprave održavaju samostalno djelatnici Službe za informacijski sustav u Središnjem uredu Porezne uprave.

IZVRŠNE AKTIVNOSTI POREZNE UPRAVE

Naplata poreznih i drugih prihoda:

Poslove utvrđivanja i naplate poreza Porezna uprava obavlja za vlastite prihode Državnog proračuna, prihode jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave (za one jedinice koje su na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne samouprave i uprave («Narodne novine» broj 59/01. – 73/08) i Suglasnosti ministra financija ("Narodne novine" broj 79/01.) te poslove prenijele na Poreznu upravu), zajedničke poreze, članarinu turističkim zajednicama, doprinos Hrvatskoj obrtničkoj komori, doprinos i članarinu Hrvatskoj gospodarskoj komori te spomeničku rentu koja se plaća po stopi na ukupni prihod. Porezna uprava također obavlja prisilnu naplatu prihoda po zahtjevima drugih tijela.

Knjiženje zaduženja po vrstama obveza, na pojedinim računima poreznih obveznika, Porezna uprava obavlja na temelju mjesečnih/tromjesečnih i godišnjih izvješća (obrazaca) koje je prema važećim zakonskim odredbama u propisanim rokovima porezni obveznik dužan dostavljati Poreznoj upravi, na temelju rješenja o utvrđenim poreznim obvezama, te izvješća o novoutvrđenim obvezama u postupku kontrole i nadzora poreznih obveznika.

Knjiženje uplata poreznih obveznika obavlja se na temelju dnevnih izvadaka računa za uplatu javnih prihoda.

Zaduženja i uplate poreznih obveznika, u evidencijama Porezne uprave analitički se prate po poreznim obveznicima i pojedinim vrstama poreznih i drugih obveza.

Na iznose javnih prihoda koji nisu plaćeni u propisanom roku, sistemski se dnevno obračunavaju kamate sukladno odredbama članka 116. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ br. 147/08. i 18/11.), članku 29. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05 i 41/08) i članku 3. Zakona o kamatama ("Narodne novine" broj 94/04.)

U skladu s Općim poreznim zakonom, od uplate se prvo naplaćuju kamate po starosti i troškovi ovrhe (ako ih obveznik duguje), a s ostatkom uplate se podmiruje glavni porezni dug prema starosti.

U nastavku dajemo „Pregled zaduženja i naplate javnih prihoda koje prati Porezna uprava od 2000. godine do I-X.2011. godine

PREGLED ZADUŽENJA I NAPLATE JAVNIH PRIHODA KOJE PRATI POREZNA UPRAVA			
<i>u 000 kuna</i>			
GODINA	UKUPNA ZADUŽENJA	UKUPNA NAPLATA	% NAPLATE (3 : 2)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
2000.	40.257.610	39.423.197	97,93
2001.	51.791.719	51.133.234	98,73
2002.	48.002.889	46.787.834	97,47
2003.	54.693.081	53.778.813	98,33
2004.	60.385.239	56.684.643	93,87
2005.	64.892.098	63.173.975	97,35
2006.	71.745.132	69.181.565	96,43
2007.	80.452.439	77.693.722	96,57
2008.	86.112.299	83.138.166	96,55
2009.	92.108.956	86.227.402	93,61
2010.	85.484.635	81.668.757	95,54
I-X 2011.	66.823.466	65.383.634	97,85
UKUPNO	802.749.563	774.274.942	96,45

Izvor: Knjigovodstvene evidencije Porezne uprave

Ukupno zaduženje se sastoji od obveza koje porezni obveznik sam utvrđuje, onih koje utvrđuju nadzorna tijela (porezna uprava i Financijska policija, te zateznih kamata koje se obračunavaju za neblagovremeno plaćanje.

- *Od 01.01.2003. godine Porezna uprava obavlja poslove utvrđivanja i naplate doprinosa za mirovinsko osiguranje I. stup, zdravstveno osiguranje i zapošljavanje*
- *od 01.01.2005. godine Porezna uprava obavlja poslove utvrđivanja i naplate doprinosa za mirovinsko osiguranje II. stup*

Ovršne radnje:

Porezna uprava u svom radu u postupcima naplate koristi i ovršne radnje. Tabelarni prikaz daje sliku o poduzimanim aktivnostima u području ovrhe. U nepunih 9 godina kroz ovršne radnje je naplaćeno više od 20 mlrd kn.

Naveden naplata se odvija kroz više oblika ovršnih radnji što prikazuje slijedeća tabela.

Prikaz naplate u ovršnom postupku po poduzetim mjerama ovrhe od 2004.-30.09.2011. godine

BUIRE OVRHE	2004. GOD.		2005. GOD.		2006. GOD.		2007. GOD.		2008. GOD.		2009. GOD.		2010. GOD.		IHR 2011.	
	Broj	Ukupno uspijeha	Broj	Ukupno uspijeha	Broj	Ukupno uspijeha	Broj	Ukupno uspijeha	Broj	Ukupno uspijeha	Broj	Ukupno uspijeha	Broj	Ukupno uspijeha	Broj	Ukupno uspijeha
Uspjeha o ovršnoj naplati izvan sudovne ovrhe*	25.426	2.064.298,948	25.426	2.064.298,948	25.426	2.064.298,948	25.426	2.064.298,948	25.426	2.064.298,948	25.426	2.064.298,948	25.426	2.064.298,948	25.426	2.064.298,948
Uspjeha o ovršnoj naplati izvan sudovne ovrhe	16.662	1.114.769,755	16.662	1.114.769,755	16.662	1.114.769,755	16.662	1.114.769,755	16.662	1.114.769,755	16.662	1.114.769,755	16.662	1.114.769,755	16.662	1.114.769,755
Uspjeha o ovršnoj naplati izvan sudovne ovrhe	7	6	6	6	7	6	2	6	6	6	4	6	6	6	12	6
Uspjeha o ovršnoj naplati izvan sudovne ovrhe	6	26.598,006	6	467.520,617	5	57.711,112	14	25.595,746	5	3.463,857	1	16.579	26	390.111,629	6	3.025,696
Uspjeha o ovršnoj naplati izvan sudovne ovrhe	6.076	3.462.812,282	6.157	3.511.366,245	14.725	4.214.557,126	13.176	4.331.561,285	13.458	4.237.141,253	11.315	4.594.556,172	12.176	7.111.292,126	7.458	574.232,675
Uspjeha o ovršnoj naplati izvan sudovne ovrhe	-	26.661,769	-	390.956,815	-	54.202,571	-	59.345,662	-	154.149,675	-	117.236,131	-	1.521.928,179	-	26.451,222
UKUPNO	51.278	1.690.782.197	51.278	1.690.782.197	51.278	1.690.782.197	51.278	1.690.782.197	51.278	1.690.782.197	51.278	1.690.782.197	51.278	1.690.782.197	51.278	1.690.782.197

Pokretanje likvidacijskih postupaka

Tijekom proteklog razdoblja u Porezna uprava sukladno zakonskim propisima pokreće likvidacijske postupke kao što su, brisanje, likvidacija, stečaj i skraćeni stečaj. Navedene aktivnosti se poduzimaju u smislu naplate poreznih i drugih obveza i u svrhu čišćenja registra poreznih obveznika.

U tu svrhu je 2011. g. pokrenut znatan broj što pokazuje podaci iz slijedeće tablice:

Vrsta akta	Broj akata	Iznos potraživanja PU u 000	Broj Zaposlenih
Zahtjevi za brisanje iz Sudskog registra	465	64.439	
Zahtjevi za pokretanje skraćenog stečajnog postupka	3.010	1.523.814	
Zahtjevi za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka	462	3.762.740	1.721

Evidencije o dugovanjima poreznih obveznika

Osim navedenih likvidacijskih radnji, zajedno sa FINOM, Trgovačkim sudovima pristupilo se i čišćenju registra onih poreznih obveznika koji nemaju poslovnu aktivnosti u proteklih 3 i više godina. Navedeno čišćenje evidencije se odnosilo i na podatke o fizičkim osobama i o pravnim osobama, te je uzajamnom koordinacijom evidentirano više od 100 tisuća poreznih obveznika za koje postoje spoznaje kako ne obavljaju poslovnu djelatnost.

Navedenom aktivnosti se postiže cilj kvalitetnog uvida u porezna i druga dugovanja koja bivaju naplativa ili sa upitnom naplatom. Istovremeno se kroz navedene podatke određuje kvalitetnije i brže postupanje sa neurednim platišama zakonskih obveza.

Iz pročišćenih podataka (u tijeku su i daljnji postupci u suradnji sa FINOM, Trgovačkim sudovima) proizlazi porezni dug prema proračunu RH u visini oko 15,5 mlrd kn glavnice, a koji najvećim dijelom čine dugovanja za doprinose (8,2 mlrd kn), PDV (5,5 mlrd) i 1 mlrd kn poreza na dobit. Na navedena dugovanja je obračunata zakonska zatezna kamata u visini oko 5,3 mlrd kn. Najveći dio dugovanja imaju pravne osobe (oko 55%), te fizičke osobe sa registriranom djelatnošću (oko 36%).

Osim prihoda Proračuna RH, Porezna uprava skrbi i o zajedničkim prihodima kao što su porez na promet nekretnina, dohodak, spomenička renta čije dugovanje čini oko 2 mlrd kn.

Zakon o posebnoj mjeri naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom

U svrhu jednostavnije naplate poreznih obveza Vlada je predložila i Sabor RH usvojio zakon kojim je omogućen reprogram poreznog duga na 30 rata uz kamatnu stopu 8,3%. Znatan dio poreznih obveznika je iskoristio danu mogućnost te je zahtjeve ukupno podnijelo 3.617 poduzetnika, a do sada je reprogram odobren za 2070 poduzetnika u vrijednosti 1.379.189.633 kuna i koji zapošljavaju 33 236 osobe .

Porezni nadzor i porezno kaznena djela

Godišnjim planovima nadzora u razdoblju od 2004. do 2011. godine dano je jasno opredjeljenje za rad nadzora i to: usmjeriti se na pravne osobe, najveću pozornost dati nadzoru poreza na dodanu vrijednost i doprinosima te ovisno od raspoloživih kapaciteta obaviti određen broj nadzora kod velikih poreznih obveznika. U cilju suzbijanja sive ekonomije u okviru nadzora poreza na dodanu vrijednost provodit stalni nadzor evidentiranja gotovinskog prometa.

U 2011. godini poslove poreznog nadzora obavljalo je 583 inspektora što je za 19,9% manje nego u 2004. godini. U navedenom razdoblju ukupno je obavljeno 78.193 porezna nadzora ili prosječno 9.774 nadzora po godini. Od ukupno obavljenih nadzora u navedenom razdoblju s utvrđenim nepravilnostima završilo je 60,2% nadzora.

U razdoblju od 2004. do studenog 2011. godine podnijeto je 45.525 optužnih prijedloga i 1.028 prijava za kazneno djelo. U nadzorima koji su završeni u navedenom razdoblju obračunato je novih, neprijavljenih obveza poreza i doprinosa u iznosu od 12,1 milijardu kuna. a najveći udio ima porez na dodanu vrijednost.

Uvođenje upravljanja rizicima u područje poreznog nadzora započeto je 2007. godine uz pomoć Porezne i Carinske uprave Kraljevine Nizozemske kroz projekt MATRA-FLEX pod nazivom „Upravljanje rizicima u Poreznoj upravi-Analiza rizika s ciljem odabira poreznih obveznika za nadzor“ a nastavljeno je kroz novi MATRA-FLEX projekt u 2009. godini pod nazivom „Izrada plana poreznog nadzora za 2010 godinu.“ također uz pomoć Porezne i Carinske uprave Kraljevine Nizozemske.

Implementacija procesa upravljanja rizicima (identifikacija, analiza, procjena, obrada i ocjena) daje zapažene rezultate pri analizi rizika s ciljem odabira poreznih obveznika za nadzor te samoj izradi plana nadzora.

U cilju upoznavanja sa pravnom stečevinom EU i proširivanja znanja na području nadzora u suradnji s Poreznom upravom Republike Francuske u okviru PHARE 2005., u 2008. godini realiziran je projekt „Jačanje i unapređenje rada Porezne uprave Republike Hrvatske na području nadzora“. Projektom su kroz 72 dana aktivnosti bila obuhvaćena područja koja se odnose na tehnike i metode nadzora velikih poreznih obveznika s posebnim naglaskom na e-nadzor, nadzor banka, osiguranja i fondova i nadzor transfernih cijena.

Služba za otkrivanje porezno kaznenih djela provodi istražne radnje na otkrivanju porezno kaznenih djela po zahtjevima vanjskih tijela (Dorh, Uskok, Mup i dr.). Sudjeluju u Akcijskom planu za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. U svrhu što bolje suradnje na zajedničkoj borbi protiv organiziranog kriminaliteta i korupcije zaključen je Sporazum o unapređenju suradnje u borbi protiv organiziranog kriminaliteta i korupcije s USKOK-om, te potpisan sporazum o suradnji s MUP-om.

Služba je u razdoblju od 2005. godine do 30.09.2011. godine samostalno izvršila 3.691 nadzor i istražne radnje u smislu otkrivanja porezno kaznenih djela sa ukupno u prosjeku 64 djelatnika, te utvrdila novih obveza u iznosu od 613.325.912,37 kuna. Po izvršenim nadzorima izdano je 1.008 Poreznih rješenja, podnijeto je 1.224 prekršajnih prijava, te 630 kaznenih prijava. Ukupno učinjena šteta utaje poreza i drugih javnih davanja po navedenim kaznenim prijavama iznosi 1.112.888.892,18 kuna.

Prekršajni postupak**PREKRŠAJNI POSTUPAK U PRVOM STUPNJU****Prikaz poslova vezanih za prekršajni postupak od 2004. godine do 30.11.2011. godine**

iznosi u tisućama kuna

OPIS	2004. godina	2005. godina	2006. godina	2007. godina	2008. godina	2009. godina	2010. godina	do 30.11. 2011. godine
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Broj zaprimljenih predmeta	14.189	13.606	19.529	17.567	18.755	19.176	16.640	23.731
Broj donesenih odluka	14.003	14.300	16.195	17.834	15.733	16.843	15.112	15.008
Broj izrečenih kazni	16.981	17.320	20.287	23.527	21.499	22.121	18.732	17.307
Neriješeno predmeta	9.881	9.187	12.717	12.450	15.472	17.805	19.333	27.930
Iznos zaduženih potraživanja	31.764,63	40.133,91	48.197,24	63.507,35	88.031,28	98.668,08	100.265,43	81.460,42
Iznos naplaćenih potraživanja	22.788,20	22.910,35	27.119,31	33.004,69	36.923,20	35.940,90	34.613,32	29.608,43
Broj službenika	66	79	72	79	82	83	77	83

Kroz prikazano razdoblje, povećanje broja novootvorenih predmeta nije pratio i Sistematizacijom povećani broj pravника u prekršajnim odjelima. Do povećavanja broja neriješenih predmeta iz godine u godinu dolazi i zbog promjene zakonske regulative koje je puno zahtjevnija od one koja je bila na snazi do 15. listopada 2002. godine.

Pravomoćno izrečene novčane kazne dobrovoljno plaća vrlo mali broj okrivljenika pa se poduzimaju ovršne mjere.

POSLOVI U TIJEKU

NORMATIVNA OTVORENA PITANJA

Potpuno usklađivanje Zakona o porezu na dodanu vrijednost s EU direktivama sukladno Prijedlogu Programa Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2012. godinu planira se donošenjem Zakona o porezu na dodanu vrijednost u IV. kvartalu 2012. godine te je u vezi s tim potrebno donijeti Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost.

Prema postojećem planu, u prvom kvartalu 2012. godine planirano je donošenje izmjena i dopuna Općeg poreznog zakona radi njegovog usklađenja s Direktivom Vijeća 2010/24/EU o uzajamnoj pomoći pri naplati stranih tražbina povezanih s porezima, pristojbama i drugim mjerama od 16. ožujka 2010. godine.

PROŠIRENJE POSLOVA SLUŽBE VEZANI UZ PRIPREME ZA PRISTUPANJE U ČLANSTVO EU I NAKON PRISTUPANJA U ČLANSTVO EU

Razdoblje od zatvaranja pregovora pa do pristupanja u članstvo otvara nove izazove ali i zadatke kako za PU tako i za Službu za međunarodnu suradnju i europske integracije, a naročito razdoblje nakon pristupanja u EU.

Iskustvo novih država članica govori kako od pristupanja u EU počinje intenziviranje aktivnosti i sudjelovanje predstavnika Porezne uprave u radnim tijelima Komisije i Vijeća, a do tada je bitno upoznati postupke donošenja zakona unutar institucija EU, prikupiti informacije o dosadašnjim aktivnostima i prioritetima tijela i uspostaviti mrežu poznanstava s kolegama unutar radne skupine kako bi zajedničkim nastupom lakše ostvarili naše pozicije odnosno nacionalne interese u relevantnom području.

To su zadaci koje bi trebala ubuduće odraditi ova Služba i na čemu mi već u jednom djelu i radimo: kroz Fiscalis program je razvijena mreža komunikacije s kolegama država članica a predstavnik PU u Glavnom odboru Komisije za Fiscalis program je iz ove Službe. Nakon pristupanja u EU sudjelovat ćemo u glasovanju i u donošenju odluka.

Nakon pristupanja morat ćemo imati i predstavnika u Glavnom odboru Komisije za administrativnu suradnju (SCAC) što će biti također iz ove Službe.

Rad u ovim Odborima odnosi se na sastanke u Brüsselsu dva do tri puta godišnje, te sudjelovanje u izradi relevantnih dokumenata i donošenju istih.

Druga velika grupa poslova koja nas očekuje je pokretanje i provođenje postupka potpisivanja Sporazuma sa državama članicama vezanih uz administrativnu suradnju razmjenu informacija o porezima:

- pokretanja i provođenja postupka potpisivanja Sporazuma sa ovisnim i pridruženim područjima Europskoj uniji (na temelju Direktive o isplaćenim dohocima od štednje u obliku kamata 2003/48/EZ) koje moramo potpisati do pristupanja u EU;
- u pripremi je pristupanje Konvenciji o uzajamnoj pomoći u poreznim pitanjima i pratećem Protokolu u okviru Vijeća Europe

- priprema i potpisivanje bilateralnih sporazuma o suradnji na temelju Uredbe Vijeća 904/2010 o administrativnoj suradnji i borbi protiv poreznih prijevара na području PDV-a i Direktive Vijeća 2011/16/EU o administrativnoj suradnji na području oporezivanja i
- budući Sporazumi o administrativnoj suradnji i sa trećim državama.

Treća, također nova grupa poslova je vezana uz aktiviranje Odjela za međunarodnu razmjenu informacija (CLO) pristupanjem u EU. Radi se o slijedećim poslovima:

1. Potvrđivanje valjanosti PDV identifikacijskih brojeva
2. Razmjena podataka iz zbirnih prijava s ostalim državama članicama
3. Administrativna suradnja i razmjena informacija o PDV-u
4. Uzajamna pomoć i razmjena informacija o svim drugim vrstama poreza (osim obveznih doprinosa, akciza i carina)
5. Pomoć pri naplati stranih tražbina
6. Kontrola kvalitete razmijenjenih informacija te nadziranje i praćenje rokova razmjene informacija
7. Razmjena informacija o dohocima od štednje isplaćenih u obliku kamata
8. Dostavljanje statističkih podataka Europskoj komisiji u svezi razmjene podataka i administrativne suradnje
9. Predstavljanje Porezne uprave na sastancima SCAC Odbora pri EK (Stalni Odbor za administrativnu suradnju)
10. Suradnja sa drugim organizacijskim jedinicama Porezne uprave (nadzor, ovrha, IT...)
11. Predlaganje zakonskih i podzakonskih propisa za područje administrativne suradnje između država članica EU

U razdoblju prije pristupanje EU potrebno je također imenovati i obučiti kontakt osobe koje će surađivati s CLO-om u Područnim uredima te provesti trening djelatnika koji će sudjelovati u poslovima administrativne suradnje.

Četvrta grupa poslova, vezana uz provedbu projekata koja je također od izuzetnog značaja ali je nedostatkom djelatnika dovedena u pitanje. Slijedi obrazloženje i prijedlog:

Do lipnja 2011. godine Jedinica za provedbu Projekata Porezne uprave sastojala se od 3 djelatnika. Od toga je samo jedan radio na poslovima projektiranja puno radno vrijeme. Jedan djelatnik je u lipnju 2011. napustio Službu. Ostalo dvoje djelatnika su imenovani za rad u budućem hrvatskom CLO-u, te im je to bio jedan od zadataka. S obzirom da je datum ulaska RH u EU poznat, izvjesno je da te osobe više neće moći obavljati poslove vođenja projekata, budući će se djelatnici CLO-a morati u potpunosti posvetiti svojim poslovima. Isto tako, ukidanjem Odjela za međunarodnu suradnju, gdje su zapravo bili sistematizirani djelatnici za rad na projektima, potpuno se poremetio opis poslova i pripadajući radni procesi.

Ukoliko se želi da Porezna uprava i dalje koristi sredstava EU fondova za financiranje izgradnje i jačanja svojih kapaciteta, potrebno je odrediti djelatnike koji će se isključivo baviti ovim specifičnim poslovima. Radi specifičnosti, potrebno je da isti prođu edukaciju i trening koji organiziraju institucije SDURF i SAFU, te da uče uz djelatnike koji su do sada radili na tim poslovima.

Ukoliko se ne primjeni ovaj pristup, Porezna uprava neće imati kapaciteta za predlaganje novih projektnih prijedloga, kao niti za „održavanje“ projekata čije je financiranje odobreno, ali se dokumentacija nalazi u fazama projektiranja tj. natječajnog postupka.

Nesporno je da se stjecanjem statusa države pristupnice obim poslova Službe povećava u smislu ne samo suradnje sa Komisijom u obliku monitoring misija i dosadašnjih Pododbora i Odbora, već i aktivnosti u smislu prisutnosti naših predstavnika na sastancima određenih radnih tijela. Osim gore navedenih, predstavnici Službe odnedavno sudjeluju i u projektnim grupama Komisije iz područja „e-learning“ i „analize rizika“. Pristupanjem u EU sudjelovanje u radnim grupama će se povećati. Preporučljivo je da u radnim grupama iz pojedinih područja porezne tematike sudjeluju stručnjaci za to područje, ali u određenim slučajevima kada postoji nedostatak znanja jezika iz struke (najčešće engleski kao radni jezik) poslove će odraditi predstavnici ove Službe.

Ovdje su nabrojani samo neki od poslova koji nas očekuju kao državu pristupnicu i kao buduću članicu. Sve poslove u ovom je trenutku nemoguće predvidjeti, međutim evidentno je da će se obim poslova ali i značaj Porezne uprave povećati.

OSOBNI IDENTIFIKACIJSKI BROJ – OIB

2012. godine - daljnji razvoj sustava

- uspostaviti povezanost s gruntovnicama (ovisi o njihovoj spremnosti),
  - uspostaviti povezanost s bankarskim sustavom,
  - unaprijediti razmjenu podataka s MMPI o plovilima,
  - ishoditi suglasnosti od Ministarstva uprave što koči cijeli projekt (ovisi o njihovoj spremnosti)
  - temeljem udjela (trgovački sudovi) tijekom 2012. doradit ćemo sustav na načina:
    1. da se prate osobe koje su bile osnivači društva koje je završilo stečajem, a osniva novo društvo
    2. da se prate adrese na kojima se osniva veći broj pravnih osoba.
  - razvijati i dalje sustav „Evidencija PBZO“ (podataka bitnih za oporezivanje), kao jedan od „BI“ alata u otkrivanju rizičnih ponašanja bitnih u poreznim postupcima,
- Porezna uprava započela je ili aktivno sudjeluje u nekoliko projekata utemeljenih na umreženoj upravi – konceptu OIB sustava – jedinstveni registar zaposlenih, e-radna knjižica, cjeloživotno učenje.

IGRE NA SREĆU I ZABAVNE IGRE

Na području igara na sreću i zabavnih igara tijekom 2012. godine potrebno je provesti sljedeće zakonodavne aktivnosti:

- donijeti novi zakon koji će regulirati područje priređivanja zabavnih igara
- donijeti nove podzakonske propise koje proizlaze iz novoga zakona izraditi izmjene i dopune podzakonskih propisa koji reguliraju priređivanje igara na sreću
- ◆ Sukladno odredbi članka 62. Zakona o igrama na sreću potrebno je izvršiti spajanje automata za igre na sreću na informacijski sustav u Ministarstvo financija u realnom vremenu radi uspostave neprekidnog i neposrednog nadzora – cjeloviti nadzor.

IT SEKTOR

Kako bi Porezna uprava izvršavala svoje obveze pravovremeno i uspješno neophodna je daljnja informatizacija ove institucije na način da slijedi nove tehnologije. Posebice se informatizacija mora okrenuti prema kupovini softwera koji će omogućiti korištene podataka sa kojima raspolaže Porezna uprava.

Istovremena informatizacija je neophodna i u drugim institucijama sa kojima Porezna uprava surađuje, budući je za utvrđivanje poreznih obveza potrebno koristiti informacije izu drugih institucija. Podaci sa kojima Porezna uprava raspolaže mogu poslužiti također i drugom institucijama kako bi mogle izvršavati svoje obveze na valjan način (npr usporedba podataka o poticajima sa poreznim dugovanjima, usporedbe podataka HZMO-a i Porezne uprave, Fine i Trgovačkih sudova i sl.), te je stoga neophodna daljnja suradnja sa drugim tijelima državne uprave.

11. Carinski i trošarinski sustav

Carinska uprava je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija Republike Hrvatske koju čine Središnji ured sa sjedištem u Zagrebu, te 17 carinarnica kao unutarnje ustrojstvene jedinice. Zakonom o carinskoj službi („Narodne novine“, br. 83/09 i 49/11), člancima 3., 9. i 10. propisana je nadležnosti i djelokrug rada u Središnjem uredu Carinske uprave i Carinarnicama. U Središnjem uredu Carinske uprave ustrojeno je 11 stručnih službi kao unutarnje ustrojstvene jedinice koje su pod izravnom nadležnošću ravnatelja Carinske uprave. U Carinskoj upravi ustrojeno je 17 carinarnica, koje se razlikuju po kategorijama, ovisno o opsegu i složenosti poslova, i to:

- kategorija - 1 (Carinarnica Zagreb),
- kategorija - 7 (Carinarnice Krapina, Osijek, Varaždin, Pula, Rijeka, Split, Vukovar)
- kategorija - 9 (Carinarnice Koprivnica, Šibenik, Zadar, Dubrovnik, Ploče, Slavonski Brod, Karlovac, Otočac, Virovitica).

Na dan 6. prosinca 2011. godine u Carinskoj upravi je zaposleno ukupno **3.109** osoba.

Broj zaposlenih po ustrojstvenim jedinicama:

1. Središnji ured - 221
2. Carinarnica I Zagreb - 443
3. Carinarnica II Krapina - 144
4. Carinarnica II Osijek - 176
5. Carinarnica II Varaždin - 263
6. Carinarnica II Vukovar - 274
7. Carinarnica II Pula - 182
8. Carinarnica II Rijeka - 315
9. Carinarnica II Split - 261
10. Carinarnica III Koprivnica - 64
11. Carinarnica III Šibenik - 61
12. Carinarnica III Zadar - 79
13. Carinarnica III Dubrovnik - 143
14. Carinarnica III Ploče - 147
15. Carinarnica III Slavonski Brod - 158
16. Carinarnica III Virovitica - 40
17. Carinarnica III Karlovac - 93

18. Carinarnica III Otočac - 45

Broj zaposlenih po vrstama ustrojstvenih jedinica:

Uprava (Središnji ured + carinarnice) – 944

Granične ispostave – 1.067

Robno-granične ispostave – 599

Robne ispostave – 499

Broj zaposlenih službenika i namještenika prema potrebnoj stručnoj spremi:

VSS – 645 (od toga 27 magistara znanosti i 1 doktor znanosti)

VŠS – 599

SSS – 1797

Namještenici – 68 (31 – SSS, NKV – 37)

Vrste ustrojstvenih jedinica:

U Carinskoj upravi ustrojeno je 115 carinskih ispostava i 121 carinskih odjeljaka, a od toga:

- 147 graničnih prijelaza
- 57 robnih prijelaza
- 32 robno-graničnih prijelaza

Od navedenog broja:

- 54 pograničnih prijelaza
- 13 sezonskih prijelaza

STANJE PRIHODA I RASHODA TE STANJE DOSPJELOG DUGA

Prihodi i rashodi ostvareni u razdoblju od 1.1.2009. do 30.11.2011. godine

Ukupno ostvareni prihodi koje prikuplja Carinska uprava za razdoblje od 01.01.2011. do 30.11.2011. godine iznosili su 35.355.055.017,50 kn te čine 36% ukupno ostvarenih prihoda Državnog proračuna, koji je u istom razdoblju ostvaren u iznosu 98.342.627.668,59 kn.

Ukupno ostvareni prihodi u 2010. godini iznosili su 36.791.285.441,00 kn, dok su u 2009. godini iznosili 35.420.565.114,00 kn.

U ukupno ostvarenim приходима Carinske uprave, u razdoblju od 01.01.2011. do 30.11.2011. godine, najveći udio čini porez na dodanu vrijednost sa 66,00%, koji je ostvaren u iznosu 23.335.465.629,20 kn, zatim slijede trošarine i posebni porez u iznosu 10.356.757.430,56 kn sa udjelom 29,30%, carina i carinske pristojbe u iznosu 1.621.424.521,02 kn sa udjelom 4,60%, te ostali javni prihodi (novčane kazne, troškovi postupka prisilne naplate i poreznih prekršaja i dr.) u iznosu 39.255.230,12 kn, sa udjelom 0,1%.

U nastavku je dan prikaz strukture ostvarenih prihoda Carinske uprave prema vrsti prihoda.

Vrsta prihoda	2009. g.	2010. g.	I-XI 2011. g.
PDV	69,34%	62,81%	66,00%
Carina i carinske pristojbe	5,28%	4,47%	4,60%
Trošarine i/ili posebni porezi	25,12%	32,54%	29,30%
Novčane kazne i ostali javni prihodi	0,23%	0,18%	0,10%

Tablica: Struktura ostvarenih prihoda Carinske uprave prema vrsti prihoda za razdoblje od 1.1.2009. do 30.11. 2011. godine.

Prihodi ostvareni od carine i carinskih pristojbi u razdoblju od 01.01.2011. do 30.11.2011. godine, veći su u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 7,8%, odnosno za 117.583.152,97 kn. Nadalje, ostvareni prihodi od trošarina i posebnih poreza u tekućoj godini manji su u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 1%, odnosno za 94.768.903,35 kn.

U strukturi ostvarenih prihoda trošarina i posebnih poreza u razdoblju od 01.01.2011. do 30.11.2011. godine najveći udio čine trošarine na energente 53,31%, koje su ostvarene u iznosu 5.521.506.410,69 kn te posebni porez na duhanske proizvode 30,87%, koji je ostvaren u iznosu 3.196.870.047,38 kn.

Financijskim planom Carinske uprave u 2011. godini planirana su sredstva u iznosu od 624.719.403,00 kn. Financijski plan Carinske uprave za 2011. godinu, manji je u odnosu na financijski plan za 2010. godinu (667.442.825,00 kn) u iznosu 42.723.422,00 kn, odnosno za 6,4%, te je veći u odnosu na financijski plan za 2009. godinu (616.968.279,00 kn) u iznosu 7.751.124,00 kn, odnosno za 1,01%.

Nadalje, izvršenje financijskog plana na dan 30.11.2011. godine iznosilo je 536.097.830,85 kn, odnosno 85,81% u odnosu na ukupni financijski plan. Izvršenje financijskog plana za 2010. godinu iznosilo je 619.081.548,17 kn odnosno 92,75% od plana, dok je izvršenje financijskog plana za 2009. godinu iznosilo je 612.586.749,42 kn odnosno 99,29% od plana. Najveći udio u rashodima čine rashodi za zaposlene, koji su od 01.01.2011. do 30.11.2011. godine iznosili 343.039.812,00 kn uz ostvareni indeks izvršenja 63,99%, zatim materijalni rashodi koji su izvršeni u iznosu od 131.707.308,43 kn uz indeks izvršenja 24,58%, te rashodi za nabavu nefinancijske imovine koji su izvršeni u iznosu 14.774.380,09 kn, odnosno uz indeks izvršenja 2,76%.

Stanje dospjelog duga

Ukupno stanje dospjelog a neplaćenog duga iz nadležnosti Carinske uprave na dan 30. studeni 2011. godine iznosi 1.384.717.660,11 kn. Od navedenog iznosa dug za carinska davanja (carina, PDV, trošarina, poseban porez i ostala davanja pri uvozu) iznosi 191.735.632,08 kn. Dug je fluktuirajući i mijenja se svakodnevno, nakon knjiženja i povezivanja uplata sa zaduženjima. Dug stariji od 6 mjeseci na dan 30. studeni 2011. godine iznosi 112.154.665,02 kn što predstavlja 58,49% ukupnih dospjelih potraživanja za carinska davanja. Najveći dio duga starijeg od 6 mjeseci odnosi se na rješenja iz upravnog postupka a koji nije osiguran.

01.07.2009.	01.01.2010.	01.01.2011.	01.07.2011.	30.11.2011.	Indeks 5/1
1	2	3	4	5	6
614.275.894,83	615.772.282,25	216.223.690,53	226.612.041,08	191.735.632,08	31,21

Tablica: Usporedni podaci za dospjela neplaćena potraživanja po osnovi carinskih davanja od 1.07.2009. godine do 30.11.2011. godine

Stanje dospjelog duga po osnovi poreznih davanja (trošarine i poseban porez u tuzemstvu) na dan 30. studeni 2011. godine iznosi 1.192.982.028,03 kn. Dug stariji od 6 mjeseci na dan 30. studeni 2011. godine iznosi 1.099.924.128,30 kn, što predstavlja 92,19 % ukupnih dospjelih potraživanja po osnovi poreza. Od ukupno dospjelih potraživanja u iznosu od 1.192.982.028,03 kn trgovačko društvo BADEL 1862 d.d. Zagreb duguje po osnovi trošarina

i posebnog poreza, iznos od 195.097.175,51 kn, a trgovačko društvo DALMACIJAVINO d.d. Split po istim oblicima duguje iznos od 578.770.391,16 kn; što ukupno iznosi 773.867.566,67 kn odnosno 64,86%.

Također ističemo da je u tijeku provedba Odluke Vlade RH o izmjenama i dopuni Odluke o vlasničkom restrukturiranju i financijskoj konsolidaciji društva BADEL 1862 d.d., u okviru mjera državne potpore prema Smjernicama za pomoć poduzetnicima u teškoćama, odnosno Ugovora o unosu prava u temeljni kapital dioničkog društva u iznosu od 148.816.100,00 kn čime će se potraživanja s naslova javnih davanja pretvoriti u udjele u navedenom društvu, te Odluke Vlade RH o prodaji dionica društva pod posebnim uvjetima, odnosno Odluke Vlade RH o prihvaćanju ponude ponuditelja „TRAUBI INTERNATIONAL CORP. SAD“ za kupnju 620.618 dionica društva DALMACIJAVINO d.d. Split, pod posebnim uvjetima u iznosu od 578.712.514,12 kn što čini 99,99% ukupnog duga, slijedom koje Odluke će se provesti prodaja 99,99% ukupnog duga DALMACIJAVINA po osnovi carinskih davanja odnosno 5.228.543,97 kn. Nakon provedbe radnji knjiženja vezano uz navedene postupke u odnosu na društvo BADEL 1862 d.d. i društvo DALMACIJAVINO d.d. Split ukupan dospjeli porezni dug smanjio bi se za 727.528.614,12 kn, te bi isti iznosio 465.363.413,91 kn.

01.07.2009.	01.01.2010.	01.01.2011.	01.07.2011.	30.11.2011.	Indeks 5/1
1	2	3	4	5	6
1.541.066.550,79	1.378.171.675,51	1.086.805.422,68	1.154.754.632,04	1.192.982.028,03	77,41

Tablica: Usporedni podaci za dospjela neplaćena potraživanja po osnovi poreznih davanja od 1.7.2009. godine do 30.11.2011. godine

Ukupno stanje dospjelog neplaćenog duga iz nadležnosti Carinske uprave na dan 1. srpnja 2009. godine iznosio je 2.155.342.445,62 kn. Od navedenog iznosa dug za carinska davanja (carina, PDV, trošarina, poseban porez i ostala davanja pri uvozu) iznosio je 614.275.894,83 kn, dok je stanje dospjelog duga po osnovi poreznih davanja (poseban porez u tuzemstvu) na dan 1. srpnja 2009. godine iznosio 1.541.066.550,79 kn.

Iz prikazanih podataka vidljivo je da je dospjeli neplaćeni dug smanjen za 770.624.785,51 kn odnosno za 35,75 % u navedenom razdoblju, a što je rezultat pojačanih mjera nadzora u postupcima naplate, mogućnosti odobravanja odgode plaćanja carinskog duga na 30 dana kao i rješavanja naplate dugova od velikih carinskih i poreznih obveznika.

Do 30. studenog 2011. godine Carinska uprava je donijela 596 Odobrenja za odgodu plaćanja duga; 332 Odobrenja za uporabu zajedničkog jamstva u postupku provoza; 238 Odobrenja o uvećanju jamstvene svote bankovne garancije za 50%; 635 Odobrenja o polaganju bjanko mjenice kao sredstva za osiguranje carinskog duga te 112 Odobrenja o polaganju mjenice/zadužnice za trošarinski dug. Tijekom 2011. godine zaprimljeno je i 456 jamstvenih isprava kao i 816 anexa odnosno dodataka jamstvenim ispravama.

CARINSKA UPRAVA S ASPEKTA PRISTUPANJA EU

Carinska uprava je nositelj pregovora u Poglavlju 29 - Carinska unija, te sudjeluje u procesu pregovora i radu međuresornih radnih skupina za još 8 poglavlja pregovora: Poglavlje 1 - Sloboda kretanja robe, Poglavlje 7 - Pravo intelektualnog vlasništva, Poglavlje 18 - Statistika,

Poglavlje 16 - Porezi, Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i sigurnost, Poglavlje 30 - Vanjski odnosi, Poglavlje 32 - Financijska kontrola i Poglavlje 33 - Financijske i proračunske odredbe. Sukladno obvezama i odgovornostima koje proizlaze iz procesa pregovora, Carinska uprava je izradila pregovaračka stajališta iz djelokruga svoje nadležnosti, izrađivala dokumente potrebite za proces pregovaranja, sudjelovala na eksplanatornim i bilateralnim screeninzima (Poglavlje 29: 31. siječanj - 2. veljače 2006, te 15. i 16. ožujak 2006, Poglavlje 16.: 6. - 7. lipanj 2006, te 3. - 4. srpanj 2006, Poglavlje 33.: 6. rujanj 2006. i 27. lipanj 2006., te ostalim screeninzima na kojima aktivno sudjeluje).

Carinska uprava je kao nositelj pregovora u Poglavlju 29 -Carinska unija doprinijela otvaranju pregovora u ovom poglavlju 20. prosinca 2006. godine, koji su nakon uspješnog ispunjavanja tri mjerila za zatvaranje, privremeno zatvoreni 2. listopada 2009. godine. Poglavlje 16 - Porezi, u kojem je Carinska uprava nadležna za područje trošarina, otvoreni su 2. listopada 2009. godine i zatvoreni 30. lipnja 2010. godine. Izuzetno je bitno navesti i Poglavlje 33 - Financijske i proračunske odredbe, u kojima Carinska uprava ima izuzetno bitnu ulogu uspostavljanjem sustava tradicionalnih vlastitih sredstava EU. Poglavlje 33 je otvoreno 19. prosinca 2007. godine i zatvoreno 30. lipnja 2011. godine. Tijekom cjelokupnog razdoblja pregovora kontinuirano su vršene, te se i nadalje, obavljaju, EK promatračke monitoring misije za navedena poglavlja, kao i IT promatračke misije. Iste su uspješno obavljene uz vrlo pozitivna izvješća EK. Također predstavnici Carinske uprave uspješno sudjeluju, iz područja svoje nadležnosti, u Pododborima i Odborima SSP.

Sukladno Pregovaračkom stajalištu Republike Hrvatske za Poglavlje 29 - Carinska unija, Republika Hrvatska obvezala se osigurati sve potrebne mehanizme i uvjete kako bi funkcionirala u skladu sa svim obvezama i odgovornostima koje carinska služba unutar carinske unije EU mora ispunjavati. Navedene obveze su višestruke i kompleksne te sukladno Zajedničkom stajalištu EU za Poglavlje 29 Carinska uprava dužna je razviti i usvojiti sve politike i instrumente EU, kao i uvesti sve mjere za provođenje sigurnosnih aspekata Carinskog kodeksa Europske unije. Navedena obveza uključuje zakonodavno usklađivanje s EU *acquis*-ijem iz područja Poglavlja 29 - Carinska unija, osiguravanje učinkovitih administrativnih kapaciteta, te postizanje pune interkonektivnosti i interoperabilnosti s IT sustavima EK i zemalja članica. Pristupom Republike Hrvatske u EU ukinuti će se nadzor nad unutarnjim granicama s Republikom Slovenijom i Republikom Mađarskom, dok će biti nužno administrativno, infrastrukturno i strateško pojačavanje nadzora na vanjskoj granici EU s Bosnom i Hercegovinom, Srbijom i Crnom Gorom. Pristupanjem u EU, Carinska uprava preuzima sve odgovorniju ulogu zaštite i sigurnosti društva, tržišta i financijskih interesa, te olakšavanja zakonite trgovine uz povećanje konkurentnosti domaćeg gospodarstva.

Službenici Carinske uprave aktivno sudjeluju u programima EU- CUSTOMS i FISCALIS, te je u unutar CUSTOMS programa od 2006. godine (kada su Memorandumima stupili na snagu) pa do sada sudjelovao 171 službenik na 307 sastanaka, seminara, radionica i obuka i 72 djelatnika na 95 radinih posjeta, dok je unutar FISCALIS programa sudjelovalo 136 službenika za područje trošarina.

Vezano uz sudjelovanje Republike Hrvatske u radnim tijelima EU, Carinska uprava će, od potpisivanja Ugovora o pristupanju 9. prosinca ove godine, aktivno sudjelovati u tri radne skupine Vijeća EU (Radna skupina za carinsku uniju, Radna skupina za carinsku suradnju i Radna skupina za porezna pitanja), te okvirno 85 stručnih radnih skupina EK, posebno unutar Glavne uprave za poreze i carinsku uniju (TAXUD).

Od 2003. godine do danas uspješno je provedeno 24 projekata financiranih iz pretpripravnih fondova EU-a (CARDS, Phare i IPA) ukupne vrijednosti otprilike 26.500.000 EUR-a.

- CARDS 2002 Twinning-projekt „Integrirano upravljanje granicama – Carina“
- CARDS 2001 Twinning-projekt „Integrirano upravljanje granicom–Jačanje međuagencijske suradnje“
- CARDS 2003 Twinning Light projekt „Jačanje sustava carinskih laboratorija u Hrvatskoj“
- CARDS 2002 Twinning-projekt „Carinski postupak provoza Zajednice i IT sustav interkonektivnosti“
- CARDS 2003 Twinning-projekt „Potpora Carinskoj upravi u području posebnih poreza“
- CARDS 2004 Twinning-projekt „Modernizacija Carinske uprave u cilju pripreme za primjenu Sustava upravljanja zajedničkom tarifom – ITMS“
- Phare 2005 – „Međusobna povezanost sustava informacijske tehnologije s carinskim sustavima EU“
- TARIC Prilagodba – Twinning
- NCTS Provedba – Twinning
- EMCS Razvoj - Twinning
- EMCS Faza 2 – Razvoj softvera
- TARIC Prilagodba – Razvoj softvera
- NCTS Provedba – Razvoj softvera
- Phare 2006 – „Integracija hrvatskoga carinskog info-sustava sa carinskim informacijskim sustavom EU-a“
- ITMS provedba – Twinning
- ITMS – Razvoj softvera
- ECS Provedba – Twinning
- NCTS II – Razvoj softvera
- EMCS & AEO – Twinning
- EMCS faza 3 – razvoj softvera
- CCN/CSI provedba
- IPA 2008 Twinning Light projekt „Jačanje antikorupcijskih aktivnosti Carinske uprave“
- IPA 2007 »Razvoj carinskog laboratorija“
- Razvoj carinskog laboratorija – Twinning
- Razvoj carinskog laboratorija – Nabava opreme
- IPA 2007 „Nabava opreme za mobilne jedinice za suzbijanje krijumčarenja“
- IPA 2009 Twinning Light projekt „Usklađivanje sustava analize rizika s praksom EU-a“
- IPA 2010 „Integrirano upravljanje granicama“
- Integrirano upravljanje granicama – Twinning (MUP i CU)
- Integrirano upravljanje granicama – nabava opreme
- IPA 2012 „Nabava IT opreme za Carinsku upravu“

Projekti IPA 2010 „Integrirano upravljanje granicama“, te IPA 2012 „Nabava IT opreme za Carinsku upravu, vrijednosti oko 6.000.000 EUR-a, su u pripremi odnosno za iste tek treba pokrenuti proceduru natječaja i ugovaranja.

Vezano uz međunarodnu bilateralnu suradnju od 2003. godine potpisani su slijedeći ugovori o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima:

- dana 30. svibnja 2005. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Moldove o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima,

- dana 10. lipnja 2005. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije u međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima,
- dana 9. prosinca 2005. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Crne gore o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima,
- dana 27. travnja 2006. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Bugarske o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima,
- dana 31. svibnja 2007. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Kabineta ministra Ukrajine u međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima,
- Dana 18. veljače 2009. godine potpisan je ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima,
- dana 17. svibnja 2010. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Države Izraela o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima
- dana 21. lipnja 2011. godine potpisan je Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Islamske Republike Irana o međusobnoj pomoći i suradnji u carinskim pitanjima.

Konvencija o osnivanju Centra za provedbu zakona u jugoistočnoj Europi – SELEC, koje je RH članica, sklopljena je dana 9. studenog 2009. godine. Zakon o potvrđivanju SELEC Konvencije donesen je 11. ožujka 2011. godine („Narodne novine-Međunarodni ugovori“, br. 5/2011). Konvencija je stupila na snagu 7. listopada 2011. godine.

Protokol o povlasticama i imunitetima Centra za provedbu zakona u jugoistočnoj Europi sklopljen je dana 24. studenog 2010. godine. Zakon o potvrđivanju Protokola je u pripremi.

Republika Hrvatska je od 2006. godine, kada je poslano pismo namjere u EC/EFTA Zajednički odbor, započele pripreme za pristupanje Republike Hrvatske Konvenciji o zajedničkom proвозnom postupku. Nakon ispunjavanja zakonodavnih, administrativnih i IT uvjeta, te održanih evaluacijskih misija EK, ulazak Republike Hrvatske u Konvenciju očekuje se 1. srpnja 2012. godine.

ZAKONODAVSTVO

Carinski sustav

Temeljni propisi hrvatskog carinskog zakonodavstva su:

- Carinski zakon („Narodne novine“, br. 78/99, 94/99, 117/99, 73/00, 92/01, 47/03, 140/05, 138/06, 60/08, 45/09 i 56/10),
- Uredba za provedbu Carinskog zakona („Narodne novine“, br. 161/03, 69/06, 5/07, 70/08, 76/09 i 29/11),
- Zakon o carinskoj službi („Narodne novine“, br. 83/09 i 49/11),
- Zakon o uvjetima za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku („Narodne novine“, br. 92/01),
- Uredba o provedbi carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povrjeđuje određena prava intelektualnog vlasništva („Narodne novine“, br. 50/06 i 80/07),
- Uredba o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine („Narodne novine“, br. 5/07, 153/09 i 41/10),
- Pravilnik o posebnostima provedbe carinskog postupka u međunarodnome pomorskom, riječnom i zračnom prometu („Narodne novine“, br. 62/00 i 81/00),
- Pravilnik o uporabi obrazaca pri provedbi Carinskog zakona („Narodne novine“, br. 176/03),

- Pravilnik o davanju odobrenja za obavljanje poslova ovlaštenim carinskim otpremnicima i ovlaštenim carinskim zastupnicima („Narodne novine“, br. 93/02, 125/02 i 68/03).

Također, u temeljne propise hrvatskog carinskog sustava spadaju i Zakon o Carinskoj tarifi („Narodne novine“, br. 61/00, 117/00, 119/00 i 146/08) te Uredba o Carinskoj tarifi za tekuću godinu, kao propisi iz normativne nadležnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Hrvatsko carinsko zakonodavstvo u ovome je trenutku usklađeno s zahtjevima pravne stečevine Europske unije u Poglavlju 29 – Carinska unija, pri čemu je reforma carinskog zakonodavstva Republike Hrvatske, kao i proces usklađivanja sadašnjeg Carinskog zakona i provedbenih propisa sa carinskim zakonodavstvom Europske unije - Carinskim kodeksom (Uredba EEZ 2913/92) i Uredbom za provedbu Carinskog kodeksa (Uredba EEZ 2454/93) sa svim izmjenama i dopunama navedenih europskih carinskih propisa, započela 1999. godine donošenjem i početkom primjene „novog“ Carinskog zakona.

Nacionalni carinski propisi su kontinuirano usklađivani sa carinskim propisima Europske unije tijekom proteklog jedanaestogodišnjeg razdoblja tj. od samog početka primjene važećeg Carinskog zakona 1. siječnja 2000. godine, a osobito su intenzivirani od početka 2006 godine početkom pregovora sa EU.

Kada se govori o izmjenama i dopunama propisa do trenutka otvaranja pregovora, u pogledu Carinskog zakona to u razdoblju od 1999. do 2005. razumijeva pet izmjena odnosno dopuna i jedan ispravak („Narodne novine“, br. 94/99, 117/99, 73/00, 92/01, 47/03. i 140/05). Kad je riječ o Uredbi za provedbu Carinskog zakona, promjene su provedene 1999, 2000. i 2001. godine („Narodne novine“, br.144/99 do 110/01), dok je 2003. dotad važeća Uredba u stavljena je van snage donošenjem istoimene nove Uredbe („Narodne novine“, br. 161/03). Te su izmjene i dopune donosile raznovrsne korekcije, od minimalnih zahvata u prvim godinama primjene, do opsežnije i značajnije izmjene 2003, koje su u pogledu Carinskog zakona, uvjetovane u međuvremenu izmijenjenim carinskim propisima EU-a, ali i donošenjem nekih nacionalnih zakona, i to: novog Zakona o carinskoj službi („Narodne novine“, br. 67/01), što je stvorio uvjete za dosljednu primjenu novih carinskih propisa i definirao ovlaštenja i odgovornosti Carinske uprave, sukladno ovlaštenjima i odgovornostima carinskih služba država članica, potom novog Zakona o uvjetima za obavljanje poslova zastupanja u carinskom postupku („Narodne novine“, br. 92/01), što je prema načelima novoga carinskog sustava odredio uvjete za sudjelovanje otpremnika u carinskom postupku, kao bitnoga sudionika u postupku brze i djelotvorne provedbe propisanih carinskih procedura, a naposljetku je donesen i novi Opći porezni zakon („Narodne novine“, br. 127/00, 86/01 i 150/02), u kojemu je carina definirana kao dio općega poreznoga sustava, pa se odredbe toga zakona primjenjuje i u provedbi carinskih postupaka (ako carinski propisi određeno pitanje nisu uredili drukčije). Osim toga, tijekom trogodišnje primjene novih carinskih propisa, u nastojanju da se dostigne razinu učinkovitosti carinskih procedura kakve se provode u državama EU-a, zabilježen je izvjestan broj otvorenih pitanja, i s motrišta pravne sigurnosti sudionika carinskoga postupka i kad je u pitanju zaštita interesa državnoga proračuna, uslijed čega je identificiran veći broj područja što ih je propisima carinskog sustava valjalo urediti malo drukčije, radi boljeg djelovanja sustava kao cjeline, i radi osiguravanja uvjeta za pojednostavnjenja i djelotvorniju provedbu propisanih carinskih procedura. Jednim dijelom slijedeći provedene izmjene Carinskog zakona, a većim dijelom zbog potrebe za sustavnom i

cjelovitom promjenom, 2003. godine, kako je već istaknuto, provedena je sveobuhvatna izmjena te donesena nova provedbena Uredba.

Tijekom 2005. godine uslijedio je novi krug izmjena Carinskog zakona, dotad najopsežniji, i posljednji prije otvaranja pregovora, čime smo se u još većim razmjerima približili standardima europskoga carinsko-pravnog sustava, kojeg je već zahvatio prvi val reformi u vezi sa sigurnosnim mjerama. Iako tada nismo bili ni blizu današnjim spoznajama o sigurnosnoj ulozi carine, već smo te godine preuzeli odredbe o riziku i upravljanju rizikom te uspostavili status ovlaštenoga gospodarskog subjekta. Općenito govoreći, dvije su bitne značajke tih promjena Carinskog zakona: nastavak procesa usklađivanja hrvatskih s europskima carinskim procedurama te postizanje stupnja učinkovitosti, po uzoru na carinske službe država EU-a. Vodila nas je težnja za daljnjim pojednostavnjenjem i ubrzanjem provedbe carinskih procedura, i to primjenom europskih kriterija u procjeni stupnja rizičnosti određenih oblika prekograničnoga robnoga prometa, te izgradnjom normativne podloge za uspostavu europskih standarda postupanja carinske službe u provedbi carinskih procedura. Provedba europskih standarda za rizičnu robu trebala je, s tim u vezi, omogućiti daljnja pojednostavnjenja carinskih procedura za sve sudionike u carinsko-pravnome prometu koji uredno i pravodobno ispunjavaju obveze i daju nužna jamstva za namirenje carinskih obveza i ispunjavaju druge propisane uvjete (ovlašteni gospodarski subjekti).

Bitno je, uz to, naglasiti da su postupnim prilagodbama obuhvaćeni i ostali propisi pravno obvezujući u svim državama članicama, poput tada važeće uredbe o oslobođenjima ili propisa što uređuju zaštitu prava intelektualnog vlasništva. No, treba imati na umu kako uz obvezujuće zakonodavstvo, carinski sustav čine i nacionalni propisi država članica kakvi se odnose na područja što nisu uređena propisima Zajednice. U pogledu usklađenja, zbog određenih osobitosti Carinske unije i njezinih propisa, u nekim područjima, u svakome slučaju, nije moguća posvemašnja usklađenost do stjecanja punopravnog članstva.

Kad je posrijedi proces usklađivanja općenito, treba istaknuti kako je, unatoč brojnim provedenim izmjenama i sve većem stupnju prilagodbe europskomu carinsko-pravnom sustavu, ovo bio tek početak. Istinski proces usklađivanja i daljnje prilagodbe uslijedio je tek nakon otvaranja pregovora za pristupanje Europskoj uniji.

Već na početku pregovora predstavnici EK su utvrdili visok stupanj usklađenosti carinskog sustava s europskim, pri čemu su utvrđena sljedeća neusklađena područja:

- u Carinskom zakonu:
  - nisu bile predviđene slobodne zone kontrolnog tipa II
  - oslobođenja
  - rok za plaćanje dospjelog carinskog duga bio je 30 dana.
- u Uredbi za provedbu Carinskog zakona:
  - nepovlašteno podrijetlo – u dijelu Liste prerade ili obrade što potvrđuje ili ne potvrđuje status proizvoda s podrijetlom na proizvodima, kada se obradu ili preradu obavlja na materijalima bez podrijetla
  - povlašteno podrijetlo – zbog primjene međunarodnih ugovora: Općih sustava povlastica (GSP) i različitih sporazuma o slobodnoj trgovini što ih je RH sklopila s drugim zemljama
  - carinska vrijednost – nepreuzimanje odredba o tečaju i postupanju s lakopokvarljivom robom

- carinski postupci s gospodarskim učinkom (provjera gospodarskih uvjeta, rok za podnošenje zahtjeva za povrat pri unutarnjoj proizvodnji)
- provozni postupak
- neplaćanje carine na opremu namijenjenu obavljanju djelatnosti u slobodnoj zoni
- carinski dug – oblici osiguranja te uvjeti i mogućnosti sniženja visine jamstvene svote u zajedničkog osiguranja.

I u ostalim područjima izvan carinskih propisa postojala je znatna usklađenost, uz nužnu dodatnu prilagodbu nekih područja, npr. u pogledu propisa o sprječavanju pranja novca, suzbijanja zlouporabe droga, ili pak potrebu prilagodbe u području pristojba i naknada, gdje je trebalo ukinuti naplatu upravnih i carinskih pristojba, te naknadu za uporabu terminala na ulazu i izlazu iz Republike Hrvatske.

Uzimajući, međutim, u obzir ukupnu ocjenu EK o visokom stupnju usklađenosti hrvatskih propisa u području Carinske unije, nakon sastavljanja Pregovaračkog stajališta, u kojemu se nije zahtijevalo trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja, i nakon utvrđivanja pune spremnosti Republike Hrvatske za daljnji tijek usklađivanja u pojedinima preostalim neusklađenim područjima (prvo mjerilo za zatvaranje), te na poduzimanje ostalih aktivnosti nužnih za primjenu pravne stečevine od prvoga dana pristupa (dosljedna i ujednačena primjena carinskih propisa – drugo mjerilo, i razvoj IT-sustava kompatibilnih sustavima EU-a – treće mjerilo), 21. prosinca 2006. godine otvoreni su pregovori za poglavlje 29.

U daljnjem tijeku pregovora uslijedile su brojne aktivnosti, koje uključuju i posjete promatračkih misija EK-a–Opće uprave za oporezivanje i carinsku uniju (DG TAXUD) kojima je bio glavni cilj ocijeniti stupanj ispunjavanja mjerila postavljenih za zatvaranje pregovora, odnosno nakon privremenog zatvaranja poglavlja Carinska unija (2. listopada 2009. godine) ispunjavanja ostalih preuzetih obveza te ocijeniti spremnost za punu provedbu pravne stečevine na dan pristupanja.

Sukladno obvezama preuzetima tijekom pregovora, napose onima u Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 29 - Carinska, postupna i kontinuirana prilagodba i proces usklađivanja, što se provodio još od samog donošenja propisa, u potpunosti su provedeni u obvezujućim rokovima, i to, kako sa zakonodavnoga, tako i sa provedbenog i administrativnog motrišta. Valja, pritom, imati na umu kako je europski carinsko-pravni sustav već na početku pregovora bio u procesu stalnih izmjena i dopuna, s kakvima je Hrvatska u dugome razdoblju uspješno držala korak, no s obzirom da je u godinama što su slijedile na području Carinske unije provedena sveobuhvatna reforma carinskog sustava usmjerena na provedbu programa Zajednice o uspostavi e-uprave i programa Zajednice za olakšavanje trgovine i povećanje sigurnosti i osiguranja na vanjskim granicama uz uvođenje zajedničkih standarda, pa i onih za analizu rizika, posljedicom je bilo sve teže, gotovo nemoguće, hvatanje koraka s europskim propisima, a izmijenjena osnovna uloga i zadaća carinskih služba općenito, pred koje su stavljene nove, posve drukčije obveze i izazovi, dala je posve novu dimenziju i obvezama carinske službe Republike Hrvatske.

U daljnjem tijeku usklađivanja uslijedilo je više izmjena i dopuna, pri čemu i nekoliko vrlo opsežnih zahvata u temeljne hrvatske carinske propise, Carinski zakon i Uredbu za provedbu Carinskog zakona, što su ih prije svega uvjetovale obveze i rokovi utvrđeni u Pregovaračkom stajalištu. Sukladno tome provedena su sljedeća najvažnija usklađenja:

- u Uredbi za provedbu Carinskog zakona 2006. (NN 69/06):
  - usklađenje odredba što se odnose na područja obvezujućih mišljenja i carinske vrijednosti te uvođenje odredba o posebnoj uporabi.
- u Carinskom zakonu 2006. (NN 138/06):
  - potanje određivanje Carinske tarife i premještanje odredbe o visini jedinstvene carinske stope u Uredbu o Carinskoj tarifi
  - uspostavljanje isključivo mogućnosti poništavanja carinskih deklaracija – čl. 78. Carinskog zakona (nasuprot dotadašnjoj odredbi što je omogućivala i ukidanje deklaracija)
  - ispravci odredba o proвозnom postupku uvođenjem pojmova »vanjski provoz« i »unutarnji provoz« te odredba o Rajnskom manifestu i Obrascu 302 (NATO)
  - usklađenje roka za podnošenje zahtjeva za povrat carine u postupcima unutarnje proizvodnje u sustavu povrata (umjesto dotad jednogodišnjeg roka, propisivanje roka šest mjeseci u članak 229. Uredbe za provedbu Carinskog zakona)
  - područje oslobođenja od plaćanja carine.
- u Uredbi za provedbu CZ-a 2007. (NN 5/07):
  - sveobuhvatno usklađenje odredba o proвозnom postupku
  - propisivanje isključivo mogućnosti poništavanja carinskih deklaracija
  - brisanje odredba što su propisivale vrijednost robe za primjenu jedinstvene carinske stope te robe na koju se tu stopu ne može primijeniti (što je uvjetovano premještanjem odredbe o jedinstvenoj carinskoj stopi u Uredbu o Carinskoj tarifi)
  - uspostavljanje odredba što uređuju upravljanje tarifnim kvotama odobranima prema kronološkom redu datuma carinskih deklaracija (first come – first served) i sustav izvješćivanja u provedbi nadzora za robu za koju je odobreno povlašteno postupanje sukladno tarifnoj kvoti.
- u Carinskom zakonu 2008. (NN 60/08) obuhvaćena su sljedeća područja:
  - nepovlašteno podrijetlo
  - polaganje jamstva u postupku provoza
  - knjiženje i rokovi knjiženja duga
  - rok plaćanja carinskog duga
  - odgoda plaćanja i druge pogodnosti.
- u Uredbi za provedbu CZ-a 2008. (NN 70/08):
  - nepovlašteno podrijetlo (u cijelosti su usklađene odredbe o pravilima stjecanja podrijetla za tekstil i tekstilne proizvode iz Odsjeka XI nomenklature Carinske tarife te za određene proizvode, osim tekstila i tekstilnih proizvoda)
  - podnošenje Deklaracije o carinskoj vrijednosti; izmjena odredbe u okolnosti kad ne treba podnositi DCV, povećanjem vrijednosti pošiljaka na 10.000,00 eura
  - proвозni postupak – osobito u dijelu što uređuje jamstveni sustav u nacionalnom proвозnom postupku
  - uspostava novih odredba o rokovima plaćanja duga i odgodi plaćanja.
- u Carinskom zakonu (NN 45/09) i Uredbi za provedbu CZ-a 2009. (NN 76/09):
  - naknadno knjiženje svote carinskog duga (sukladno obvezi usklađivanja preuzetoj u poglavlja 33 – Financijske i proračunske odredbe).

- u Uredbi za provedbu CZ-a 2011. (NN 29/11):
  - unošenje provedbenih odredba za primjenu sigurnosnih mjera u dijelu što uređuje obvezu podnošenja ulazne i izlazne sigurnosne skraćene deklaracije
  - unošenje odredba što uređuje provedbu proвозnih i izvoznih procedura uz primjenu sustava elektroničke razmjene podataka, uz istodobno zadržavanje odredba što uređuju provedbu postupaka na temelju pisane carinske deklaracije.

U vezi s usklađenjem s EU provedbenom Uredbom, tijekom 2011. godine donesena su sljedeća tri Pravilnika:

- Pravilnik o posebnostima provedbe carinskog postupanja pri podnošenju ulazne i izlazne sigurnosne skraćene deklaracije („Narodne novine“, br. 62/11) kojim su detaljnije propisana pravila za podnošenje sigurnosnih skraćenih deklaracija, odnosno uvjeti i načini podnošenja te sadržaj ulaznih i izlaznih sigurnosnih skraćenih deklaracija;
- Pravilnik o posebnostima provedbe postupka provoza i postupka izvoza uporabom sustava elektroničke razmjene podataka („Narodne novine“, br. 79/11) kojim se uređuje struktura i sadržaj carinske deklaracije kada se postupak provoza i postupak izvoza provodi uporabom sustava elektroničke razmjene podataka, te
- Pravilnik o uvjetima i načinu uporabe rezervnog postupka u postupcima provoza i izvoza, („Narodne novine“, br. 79/11), koji uređuje provedbu postupka provoza i postupka izvoza uz uporabu pisane carinske deklaracije (rezervni postupak) u slučajevima kada se postupak trebao provesti elektroničkim putem, a to je nemoguće iz razloga što carinski sustav elektroničke razmjene podataka ili računalni sustav osobe koja podnosi deklaraciju ne radi.

U pogledu ostalih propisa carinskog područja koji su bili predmetom usklađenja značajno je istaknuti donošenje Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine („Narodne novine“, br. 5/07) kojom je u najvećoj mogućoj mjeri izvršeno usklađenje s regulativom carinskih oslobođenja u carinskom sustavu Europske unije (tada važeća Uredba 918/83), te Uredbe o provedbi carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povrjeđuje određena prava intelektualnog vlasništva („Narodne novine“, br. 50/06 i 82/07) kojim je izvršeno usklađenje s EU carinskim propisima u području provedbe carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva (Uredbe 1383/2003 i 1891/2004).

Pristupom u punopravno članstvo EU Republika Hrvatska postaje istovremeno i dio europske Carinske unije, dakle jedinstvenoga carinskog područja Europske unije, te s tim činom počinje neposredno primjenjivati cjelokupno carinsko zakonodavstvo Europske unije, što ujedno znači da se svi postojeći hrvatski carinski propisi prestaju primjenjivati.

Međutim, do trenutka pristupanja Republika Hrvatska mora imati izrađene i prihvaćene nacionalne carinske propise (zakon i podzakonski akti) kojima će se urediti provedba pravne stečevine EU u području Carinske unije, te regulirati područja koja čine sastavni dio nacionalnih carinskih propisa država članica Europske unije (uređenje ovlasti i ustroja carinske službe, provedba općih upravno pravnih procedura, materijalni i postupovni propisi za carinske prekršaje i dr.).

Trošarinski sustav

S danom 1. siječnja 2002. godine Carinska uprava je preuzela od Porezne uprave sve poslove u vezi posebnih poreza (trošarina). Taj je datum na određeni način označio prekretnicu sustavnog i provedbenog djelovanja Carinske uprave. Kako posebni porezi čine značajnu stavku u prihodima državnog proračuna, preuzimanjem tih poslova važnost carinske službe postala je većom posebice kad se uzme u obzir sama fiskalna dimenzija posebnih poreza.

Pored toga, slijedom prakse većine zemalja članica EU u kojima je nadležnost u postupanju glede indirektnih poreza kod carinskih tijela, težnja je stavljena na prilagodbu sustava uzimajući u obzir budućnost Republike Hrvatske u EU, a time posljedično ukidanje granica prema zemljama članicama EU. Zbog svega toga smatralo se da će doći do smanjenja poslova carinjenja i uloge carine, budući da će njena uloga ostati samo prema ne članicama EU. Trebalo je zadržati stručne ljude i nadležnost u prikupljanju prihoda za državni proračun, obzirom da je očekivano da će pristupom u EU najveći prihod Državnog proračuna Republike Hrvatske (izravan) biti trošarina, za razliku od PDV-a i carine.

Stavljanje posebnih poreza u nadležnost Carinske uprave regulirano je izmjenama i dopunama slijedećih zakona o posebnim porezima, i to:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove („Narodne novine“, br. 107/01),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na kavu („Narodne novine“, br. 107/01),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na bezalkoholna pića („Narodne novine“, br. 107/01),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na pivo („Narodne novine“, br. 107/01),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na alkohol („Narodne novine“, br. 107/01),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode („Narodne novine“, br. 107/01),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na naftne derivate („Narodne novine“, br. 107/01),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na luksuzne proizvode („Narodne novine“, br. 114/01).

Navedenim zakonima o izmjenama i dopunama zakona što su objavljeni u „Narodnim novinama“, br. 107/01. i 114/01, te Pravilnik o posebnom porezu na alkohol i ostalih pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o posebnim porezima objavljenim u „Narodnim novinama“, br. 119/01, postavili su Carinsku upravu u poziciju poreznoga tijela ovlaštenoga da poreznim aktima uređuje odnose s poreznim obveznicima po svim pitanjima primjene propisa o posebnim porezima, primjenjujući pri tome odredbe Općega poreznoga zakona i odredbe Carinskoga zakona ako se radi o carinskoj robi te kao porezno tijelo ovlašteno za upravni i inspekcijski nadzor.

Od važnijih aktivnosti u razdoblju od 2003. godine značajno je istaknuti donošenje sljedećih propisa:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na naftne derivate („Narodne novine“, br. 123/03 i 57/06);

- Zakon o dopunama Zakona o posebnom porezu na alkohol („Narodne novine“, br. 107/07);
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode („Narodne novine“, br. 95/04);
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove („Narodne novine“, br. 95/04);
- Zakona o posebnom porezu na kavu („Narodne novine“, br. 87/05);
- Uredba o visini posebnog poreza na naftne derivate („Narodne novine“, br. 44/07);
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o posebnom porezu na naftne derivate („Narodne novine“, br. 26/03);
- Pravilnik o primjeni Zakona o posebnom porezu na naftne derivate što se odnosi na eurodizel-dizelsko gorivo obojeno plavom bojom („Narodne novine“, br. 179/03);
- Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o posebnom porezu na duhanske proizvode i rukovanju markicama za njihovo obilježavanje („Narodne novine“, br. 59/03);
- Pravilnik posebnom porezu na kavu i rukovanju markicama za označavanje kave („Narodne novine“, br. 92/05 i 155/05);
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o posebnom porezu na luksuzne proizvode („Narodne novine“, br. 25/09, ispravak 26/09, ispravak ispravka 27/09, 73/09).

IT SUSTAV I USPOSTAVA SUSTAVA INTERKONEKTIVNOSTI I INTEROPERABILNOSTI

Informacijski sustav Carinske uprave razvija se sukladno potrebama carinske službe, odnosno hrvatskog carinskog i trošarinskog sustava, uvažavajući pri tome proces usklađivanja s pravnom stečevinom EU i obveze koje proizlaze iz pregovaračkih poglavlja vezano na uspostavu novih IT sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti.

U okviru Carinske uprave, Službe za informacijski sustav, statistike i analize obavljaju se poslovi upravljanja isporukom IT usluga poslovnim korisnicima u okviru dogovorenih razina kvalitete, nadgleda rad poslovnih aplikacija s područja djelovanja carinske službe, provode mjere zaštite i prava pristupa informacijskom sustavu Carinske uprave sukladno informatičkim standardima, osigurava back up, osigurava konzistentnost aplikacija i podataka carinske službe, izvršavaju poslovi vođenja raznih registara za potrebe carinske službe i drugi poslovi vezani za informatičku podršku carinskom i trošarinskom poslovanju Carinske uprave. Uspostava IT sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti treba osigurati kompatibilnost već razvijenih IT sustava i onih koje još treba razviti, kako bi se podaci vezani za provođenje carinskih i trošarinskih procedura mogli razmjenjivati prema definiranim procedurama i standardima s drugim zemljama članicama i kako bi Carinska uprava bila sposobna prihvatiti podatke iz zemalja članica i EK, odnosno u punoj mjeri postati dijelom Carinske unije.

Implementacija ovih sustava istovremeno znači i uvođenje e-carine, odnosno provođenje carinskih postupaka i postupanja, te trošarinskog nadzora nad kretanjem trošarinske robe u sustavu odgode, bez papira, na bazi elektroničkih poruka koje se razmjenjuju između gospodarstvenika i Carinske uprave, te Carinske uprave i zemalja članica i EK.

Aktivnosti vezane za razvoj i implementaciju nacionalnog aplikativnog sustava

Od 2000. godine kada je stupio na snagu „novi“ Carinski zakon u Informacijski sustav se kontinuirano do 2003. godine usklađivao s odredbama tog Zakona, jer je novi Carinski zakon zahtijevao razvoj potpuno novog IS baziranog na JCD-u kao novoj carinskoj deklaraciji.

Tijekom 2003. godine započela je realizacija jedne od komponenata Zajma Svjetske banke koja se odnosila na opremanja svih lokacija Carinske uprave jednoobraznom računalnom opremom (PC; printeri).

Od 2004. do 2011. godine, odnosno do danas službenici Carinske uprave kontinuirano sudjeluju gotovo u svim IT projektima vezanim za pristupanje Republike Hrvatske EU, odnosno kontinuirano se tijekom svih ovih godina paralelno obavljaju poslovi tekućeg poslovanja i poslovi vezani za proces pristupanja Republike Hrvatske EU.

Od 2004. godine kontinuirano se unapređuju postojeće aplikacije carinskog i trošarinškog poslovanja i razvijaju nove za poslovne procese koji nisu bili informatički podržani.

Tako su od tada razvijene slijedeće aplikacije, a navode se značajnije:

- Registar odobrenja (evidencija odobrenja povlaštenog primatelja/pošiljatelja, ostale vrste ovlaštenja)
- Privremeni uvoz/izvoz (ažuriranje iskorištenosti odobrenja - stanje robe)
- Naplata i knjigovodstvo (depozitni račun carinarnica)
- Carinski nadzor (upiti po statusu završenosti dokumenata nadzora, evidencija i obrada PDV-P obrazaca)
- Razvijene nove funkcionalnosti za aplikaciju dostavljanja carinskih deklaracija putem interneta, Otpremnici@web (uvid u stanje opterećenosti bankovnih jamstava, obračun carinskih pristojbi sukladno Zakonu o Carinskoj tarifi)
- Analiza rizika (obrada i kontrola carinskih deklaracija primjenom selektivnosti na pilot ispostavama, evidentiranje obrazaca nepravilnosti uočenih prilikom prihvatanja carinskih deklaracija za sve carinske postupke i postupanja, evidentiranja profila rizika s definiranim načinima postupanja)
- Cognos - Sustav izvještavanja (novi sustav, svi stari izvještaji „prebačeni“ u novi izvještajni sustav)
- Evidencija i obrada poreznih markica za duhan i duhanske proizvode (obrada i kontrola podataka glavnog i pomoćnog trezora, uvid u podatke uplata tiskanja markica, uvid u podatke uplata),
- Evidencija i obrada alkoholnih markica
- Aplikacija za Carinsku tarifu kojoj je osnovna zadaća donošenje i objava Carinske tarife (projekt financiran iz zajma Svjetske banke, razvoj kojega se odvijao tijekom 2003. godine, a implementacija u 2004. godini), te preuzimanje podataka iz ACT-a u XML formatu u Aplikaciju carinske tarife koja se koristi za kontrolu i carinskih deklaracija i obračun carinskog duga
- Kontinuirane izmjene u aplikaciji obrade carinskih deklaracija, a vezano za bilo koju zakonodavnu izmjenju (kvota, tržnog reda, dozvola pri uvozu/izvozu, roba dvojne i vojne namjene i sl.)
- Izmjene u aplikaciji evidentnog računa vezano za ukidanje depozitnih računa carinarnica i knjiženje uplata s depozitnog računa na evidentni
- Razvoj aplikacije za praćenje markica za kavu
- Realizacija projekta vezano za elektroničko dostavljanje carinskih deklaracija za ovlaštenog pošiljatelja i izvoznika
- Realizacija projekta elektroničke razmjene podataka o ulazu/izlazu pošiljaka na bazi web servisa s carinskom administracijom Republike Slovenije na svim cestovnim graničnim prijelazima između RH i RS
- Razvijena Aplikacija za evidentiranje i praćenje oduzete robe

- Razvijen i implementiran Registar izvoznih kvota, te ažuriranje iskorištenosti odobrenih odobrenja
- Razvijen i implementiran aplikativni sustav za upravljanje rizicima koji se primjenjuje na svim carinskim ispostavama i u svim carinskim postupcima i postupanjima
- Razvijene aplikacije za provedbu Zakona o trošarinama (registar trošarinskih obveznika, evidentiranje i obrada podataka iz obrazaca Dnevni obračun trošarine, evidentiranje i obrada podataka iz mjesečnih i godišnjih izvješća, upiti po raznim kriterijima za obrađena izvješća)
- Razvoj novih funkcionalnosti aplikacija za podršku provedbe Zakona o posebnim porezima (Registar obveznika posebnih poreza, unos novih obrazaca vezano na zaduženje plovila i zrakoplova, upiti...)
- Implementacija OIB-a u ukupan IS Carinske uprave, što je imalo za posljedicu izmjenu svih postojećih aplikacija i sustava izvještavanja
- Prilagodba sustava za obradu i kontrolu deklaracija vezano za nacionalnu primjenu NCTS-a i integraciju istog u ukupan IT sustav Carinske uprave
- Razvoj novih funkcionalnosti sustava za upravljanje bankovnim jamstvima
- Implementacija aplikacije Nabava roba, radova i usluga, te Skladišta
- Kontinuirani razvoj svih implementiranih aplikacija s novim funkcionalnostima sukladno zahtjevima stručnih službi

Aktivnosti vezane za razvoj i implementaciju sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti

Zbog priprema Republike Hrvatske za pristupanje EU Carinska uprava je provodila preuzete obveze vezane za usklađivanje sa EU zakonodavstvom i praksom, te razvoj i uspostavu odgovarajućih IT sustava kojima se osigurava interoperabilnost i interkonektivnost s odgovarajućim IT sustavima zemalja članica i EK i ispunjavanja 3. mjerila za zatvaranje poglavlja 29 – Carinska unija.

Uspostava IT sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti treba osigurati kompatibilnost već razvijenih IT sustava i onih koje još treba razviti kako bi se podaci vezani za provođenje carinskih i trošarinskih procedura mogli razmjenjivati prema definiranim procedurama i standardima s drugim zemljama članicama i kako bi Carinska uprava bila sposobna prihvatiti podatke iz zemalja članica i EK.

Implementacija ovih sustava istovremeno znači i uvođenje e-carine, odnosno provođenje carinskih postupaka i postupanja, te trošarinskog nadzora nad kretanjem trošarinske robe u sustavu odgode, bez papira, na bazi elektroničkih poruka koje se razmjenjuju između gospodarstvenika i Carinske uprave, te Carinske uprave i zemalja članica i EK.

IT sustavi koji su izgrađeni do 2011. godine, a koje je potrebno dalje dograđivati prema zadnjim verzijama EU dokumentacije i specifikacijama su slijedeći:

- **ITMS** - *Integrated Tariff Management System* - Sustav za upravljanje integriranom tarifom Zajednice, a koji se sastoji od više podsustava:
- **TMS**- *Tariff Management System* - koji se sastoji od slijedećih cjelina:
  - Upravljanje bazom podataka - u kojoj su pohranjeni nacionalni tarifni podaci i tarifni podaci iz EU sustava
  - Konzultacijski modul - web aplikacija uz pomoć koje se mogu pregledavati podaci. Konzultacija obuhvaća nomenklaturu robe, carinske mjere i sl.
  - Kalkulacijski modul - omogućava obračun svih davanja na osnovi deklariranih podataka o robi

- **Quota modul** - sustav upravljanja informacijama o količinama robe koja se može uvesti uz snižene stope carine, odnosno na koje se primjenjuju sklopljeni ugovori na nivou EU o primjeni preferencijalnih stopa carine
- **Nadzor** - sustav dostave podataka iz obrađenih jedinstvenih carinskih deklaracija EK
- **EBTI** - europska obvezujuća mišljenja o razvrstavanju robe
- **ISPP** - sustav za prikazivanje podataka o carinskim postupcima s gospodarskim učinkom (unutarnja i vanjska proizvodnja)
- **SMS** - sustav razmjene informacija o žigovima.

Za navedene module potrebno je provesti usklađivanje sa zadnjim kako bi se mogli provesti conformance testovi (testovi usklađenosti s EU).

- **EMCS** - *Excise Movement and Control System* - sustav nadzora kretanja trošarinske robe u sustavu odgode plaćanja trošarinskih davanja, a koji obuhvaća funkcionalnosti osnovnog poslovanja vezanog uz samo kretanje trošarinskih proizvoda i popratne aktivnosti (promjena odredišta, kontrola, razdvajanje pošiljke...), kao i funkcionalnosti administrativne suradnje na području trošarina između država članica
- **SEED** – *System for Exchange of Excise Data* – Sustav za razmjenu trošarinskih podataka, a koji obuhvaća podatke o svim trošarinskim subjektima u sustavu odgode plaćanja trošarina (ovlaštenim držateljima trošarinskih skladišta, trošarinskim skladištima, ovlaštenim primateljima, ovlaštenim pošiljateljima) i trošarinskim proizvodima s kojima posluju, a služi za razmjenu podataka iz nacionalne baze podataka sa svim državama članica i EK
- **EOS** - *Economic Operators System* - Sustav gospodarskih subjekata koji se razvija unutar koncepta e-carine (e-customs) na nivou EU, a predstavlja informatičko-organizacijski aspekt više poslovnih procesa koji u sebi integrira 3 posebna sustava:
  - **AEO** - *Authorised Economic Operators* - sustav ovlaštenih gospodarskih subjekata, koji obuhvaća od aktivnosti vezanih za obradu zahtjeva za dobivanje statusa ovlaštenog gospodarskog subjekta do prikazivanja izdanih odobrenja, te razmjenu podataka o istima unutar zemlja članica i EK.
  - **EORI** - *Economic Operators Registration And Identification System* - sustav registracije i identifikacije gospodarskih subjekata koji obuhvaća aktivnosti dodjeljivanja jedinstvenog registracijskog i identifikacijskog broja svakog gospodarskog subjekt koji u okviru svojeg poslovanja obavlja djelatnosti vezane uz carinsko poslovanje, te služi za razmjenu informacija između carinskih administracija zemalja članica
  - **SEA sustav** – *Single European Authorisation* je sustav jedinstvene autorizacije za pojednostavljene postupke
- **NCTS** - *New Computerised Transit System* - Novi računalni proвозni sustav je elektronički sustav razmjene podataka koji zamjenjuje papirnu proвозnu carinsku deklaraciju na području Zajednice, ali i u razmjeni s trećim državama (potpisnicama Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku). RH je na nacionalnom nivou počela s primjenom NCTS-a 1. kolovoza 2011. godine, a u 2012. godini očekuje se izmjena NCTS aplikacije zbog pristupanja RH Konvenciji o zajedničkom proвозnom postupku.
- **ECS** - *Export Control System* – Sustav kontrole izvoza/istupa obuhvaća provođenje postupka izvoza na bazi elektroničkih poruka, te elektroničku razmjenu informacija o potvrdi istupa robe s carinskog područja EU.
- **CS** - Centralni servisi - EU referentni sustavi. Koriste ih: NCTS, ECS, ICS i drugi. Sastoje se od:
  - **CS/RD** - sustav EU referentnih podataka, a koji podržava obradu EU referentnih podataka i podataka o europskim carinskim ispostavama

- **CS/MIS** – sustav koji podržava obradu poslovne statistike i nedostupnosti sustava
- **Aplikacija A i B računa** - podržava sustav vlastitih sredstava kojem je zadaća evidentiranje i praćenje obračuna i plaćanja carine u proračun EU (a sukladno obvezama iz poglavlje 33: Financijske i proračunske odredbe).
- **CCN/CSI** - *Common Communication Network and Common System Interface* Zajednička komunikacijska mreža i zajedničko sistemsko sučelje je sustav koji omogućuje interoperabilnosti i interkonektivnosti, tj. ostvaruje telekomunikacijsku povezanost carinskog sustava Republike Hrvatske s EU sustavima (primjerice sustavi NCTS, ECS, EMCS, SEED, ICS, ITMS...)
- **MoR (Measurement of Results)** – Mjerenje rezultata. MoR je alat za uspoređivanje performansi (radnog učinka) između nacionalnih uprava na razini Zajednice, tj. sustav za mjerenje performansi (radnog učinka) zemalja članica, njihovih carinskih administracija kako bi poboljšale svoju učinkovitost i efektivnost. Carinska uprava sudjeluje u ovom EU projektu od 2007. godine (kao promatrač), a aktivno od 2010. godine.
- **CIS** - *Customs Information System*, Carinski informacijski sustav, odnosno sustav razmjene informacija vezanih za suzbijanje prijevara, a sukladno obvezama iz poglavlja 24: Pravda, sloboda i sigurnost.
- **Intrastat** - sustav za potporu statističkom istraživanju, a koje se odnosi na robnu razmjenu između zemalja članica EU. Državni zavod za statistiku je zadužen za metodologiju, statističku obradu, te diseminaciju podataka u Eurostat i drugim korisnicima, dok je Carinska uprava zadužena za prikupljanje, obradu i kontrolu podataka prikupljenih od gospodarskih subjekata.

Pored navedenih sustava koje je potrebno uskladiti s novim specifikacijama zahtjeva potrebno je s danom ulaska u EU imati razvijene i u potpunosti implementirane i slijedeće sustave:

- **ICS** - *Import Control System* - Sustav kontrole uvoza/ulaza je sustav koji obuhvaća elektroničku ulaznih skraćeni deklaracija, kao najave ulaska roba na teritorij Zajednice, na temelju kojih podataka će se provoditi zajednička analiza rizika EU.
- **AIS** – *Automated Import System* - nacionalno – Automatizirani sustav uvoza- nacionalni odnosi se na automatizirani sustav obrade uvoznih carinskih deklaracija koji će, između ostaloga, gospodarskim subjektima omogućiti elektroničko podnošenje carinskih deklaracija.

Uz ove aktivnosti koje su vezane za razvoj i održavanje Informacijskog sustava provodile su se i slijedeće aktivnosti:

- Napisana Strategija razvoja Informacijskog sustava Carinske uprave i usvojena od strane ministra financija
- Napisana Strategija implementacije interoperabilnosti i interkonektivnosti koja se kontinuirano ažurira
- Provodila su se stručno obrazovanje iz područja upravljanja projektima, ECDL-a, inženjeringa i reinženjeringa poslovnih procesa, informacijske sigurnosti, ITIL-a i upravljanja kontrolom kvalitete i engleskog jezika
- Sudjelovanje u radnim tijelima i odborima, seminarima i obukama koje organizira EK u okviru Customs i Fiscalis programa
- Sudjelovanje u radnim grupama i povjerenstvima bilo unutar Carinske uprave ili u suradnji s drugim ministarstvima
- Sudjelovanje u obuci carinskih službenika i gospodarstvenika

- Sudjelovanje u procesu pregovora za poglavlja 29., 16., 18. i 33. pravne stečevine EU
- Provođenje pripremnih aktivnosti vezanih uz organiziranje testiranja sukladnosti svih razvijenih IT sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti koji se trebaju testirati s IT sustavima država članica i EK
- Kontinuirano sudjelovanje na obukama koje organizira EK vezano za testiranja sukladnosti EU IT sustava (NCTS; ECS; ICS; EMCS; CS..)

Aktivnosti vezane za razvoj i implementaciju informacijsko komunikacijske infrastrukture

Projekti financirani iz zajma Svjetske banke - do kraja 2003. godine provedeni su ili su započeti svi projekti u okviru Programa olakšanja i ubrzanja trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi, financirani sredstvima zajma Svjetske banke. Od navedenih projekata „Svjetske banke“ početkom 2004. godine bili su završeni.

Projekt izgradnje računalno-telekomunikacijske mreže – omogućio je povezivanje svih lokacija Carinske uprave, na kojima se provode carinski postupci i postupanja. Time je stvorena osnovica za povezivanje računala u jedinstvenu cjelinu, ali i pružanje drugih mrežnih usluga. U okviru ovoga projekta je u nastavku 2004. i u 2005. godine provedena nabava i implementacija aplikacija/usluga IP telefonije (pilot projekt) i Kontakt centra.

Usluge mreže - Premda je izgradnjom podsustava računalne mreže implementiran značajan broj mrežnih usluga, tijekom godina, prateći razvoj tehnologije, a sukladno potrebama i uvjetima uzrokovanim okolinom u ICT sustav Carinske uprave implementirane su različite dodatne usluge, kako korisničke tako i sustavne odnosno one koje osiguravaju zaštitu i pravilan rad sustava.

Osiguran jedinstven pristup i prezentacija na internetu

Osigurana je mogućnost jedinstvenog pristupa čitave računalne mreže Carinske uprave internet uslugama. Ujedno su u okviru izgradnje Aplikacije za carinsku tarifu izrađene WEB stranice Carinske uprave koje ju prezentiraju na internetu.

Povećanje sigurnosti – implementacija IDS sustava

Kroz projekte financirane od strane Svjetske banke, uspostavljena je osnovna sigurnost IT sustava kroz statičko filtriranje sadržaja. Proširenje sigurnosti obuhvaćalo je nabavu opreme i softvera za uspostavu dinamičkog sustava sigurnosti koji je u stanju detektirati, ali i OBRANITI poslovni sustav reagirajući na uočenu prijetnju .

Osiguranje cjelokupnog i prilagođenog nadzora mreže

Implementirani sustav je osigurao nadzor odnosno detekciju funkcionalnosti, učinkovitosti i problema na mreži. Sustav nadzora mreže integralni je dio u sustava sigurnosti. Također, jedna od bitnih karakteristika sustava je da omogućuje kontrolu troškova IT sustava tijekom uporabe.

Upravljanja kvalitetom usluge na mreži (QoS)

Sustava upravljanja kvalitetom mrežne usluge. Nakon izgradnje i puštanja u rad podsustava računalne mreže, u rad su postupno uvođeni, što testno, što produkcijski, različiti servisi i aplikacije koje su nužne za funkcioniranje informatičkog, ali i poslovnog sustava CURH-a. Tako se povećalo se opterećenje mrežnog sustava te je došlo do degradacija kvalitete rada čitavog informatičkog sustava. Zbog toga se pristupilo implementaciji sustava upravljanja kvalitetom usluga na mreži (raščlamba i prioretizacija prometa u mreži).

Kontinuirana nadogradnja i obnavljanje računalne mreže

Kontinuirano su praćene potrebe korisnika i razvoj tehnologije te se na vrijeme planirala nadogradnja i obnavljanje mrežne, a posebno WAN opreme (ruteri, switchevi i sl.) te su se pravovremeno pokrenuli postupci zamjene zakupljenih kapaciteta WAN veza.

Security

U izgradnji računalne mreže Carinske uprave posebna pažnja se posvetila podizanju sigurnosne okoline. Sigurnost se implementira postavljanjem firewalla (prije PIX sada ASA) prema Internetu, sa kontroliranim dozvolama prema javnim servisima CURH-a (web, mail, dns...) štiteći ostale resurse CURH-a. Prelaskom na VDI u procesu je i implementacija DC firewalla (Palo Alto).

Koristeći VPN uslugu sa Cisco VPN klijentom osigurao se siguran i kontroliran pristup Carinske uprave

NAC + Desktop i Server Prevention

Za siguran pristup na mrežu CURH-a za potrebe vanjskih partnera i gosta koji moraju pristupiti određenim carinskim resursima ili Internetu u svrhu održavanja pojedinih resursa ili nekih drugih razloga koje CURH treba.

Kroz NAC sustav, korisnici se spremaju u poseban segment mreže, te po ispravnoj autentifikaciji omogućava im se pristup do potrebnih resursa.

Network Management

Da bi ICT sustav Carinske uprave bio visoko dostupan i da bi se što manje vrijeme utrošilo na rješavanje incidenta uveli su se odgovarajući *fault, performace management* sustavi. *Netlight* sustav se koristio za provjeru dostupnosti svih mrežnih uređaja, udaljenih lokacija, detekciji da li je lokacija prešla sa primarni na backup link (detekcija ISDN-a). *Cisco Works* sustav se uveo za potrebe inventory mrežne opreme, pohranjivanja konfiguracija, centralnog syslog poslužitelja, korištenje planske nadogradnje softvera na mrežnim uređajima. *NetqoS* se uveo za potrebe performance managemt analize, gde se prati end to end performance za sve mrežne, poslužiteljske i aplikativne segmente. SIEM (Accell Ops) je u fazi implementacije – centralno mjesto za sve sigurnosne incidente u IT sustavu (poslužitelji, storage, mrežni uređaji, ostli logging sustavi koji šalju svoje logove na centralno mjesto).

AAA sustav (Cisco ACS) se uveo za kontroliran pristup i prava pristupa na mrežene uređaje te za udaljeni VPN pristup.

IP telefonija - Unaprjeđenjem računalno-komunikacijske infrastrukture omogućen je prijenos govora integrirano kroz isti prijenosni kanal kojim se prenose podaci – postojeću računalno-komunikacijsku mrežu. Ovakvom integracijom postiglo se smanjenje troškova, bolja upravljivost i kontrola usluge. Slijedeći su motivi važni za uvođenje IP telefonije:

- Nema troškova održavanja telefonskih centrala,
- Smanjeni se troškovi telefoniranja jer telefonski razgovori između lokacija CURH-a ne generiraju dodatne troškove (nema telefonskih impulsa),
- Značajno se smanjuje broj telefonskih priključaka, a time i pretplata koja se za njih plaća.

IP Kontakt centar (Objedinjavanje komunikacijskih kanala) - Usklađenje s EU vezano za NCTS, TARIC, a ujedno i osiguranje uvjeta za centralno mjesto pristupa informacijama (NCTS, TARIC i drugim). Provedbom ovog projekta objedinjene su neke funkcionalnosti slijedećih komunikacijskih kanala

- Intranet WEB,
- Internet WEB,
- Faks server,
- IP telefonija,
- Unified mesaging (voice mail)
- IP Kontakt centar aplikacija
- Portal

Ujedno je usluga IP kontakt centar okosnica podrške za poslovne procese help desk službe za pomoć, kao kontinuirana poslovna podrška korisnicima IT sustava NCTS (i Intrastat) u

vremenu od 0:00 – 24:00 sata, a ujedno će biti i podrška budućim sustavima interoperabilnosti i interkonekvinosti.

Kontrola pristupa Internetu

Tijekom procesa razvoja Carinske infrastrukture, pažnja je posvećena i pristupu Internetu od strane korisnika. Inicijalno je u svrhu nadzora korisnika instaliran Websense, no povećanjem broja korisnika i povećanjem raznovrsnosti Internet sadržaja, pojavila se potreba za novim rješenjem. U ovu svrhu instaliran je BlueCoat kako bi se osigurao transparentni nadzor, omogućio pristup samo poznatim korisnicima (domenskim korisnicima) te definirale specifične politike na osnovu grupa, vrste radnog mjesta ili lokacije korisnika. BlueCoat rješenje također omogućuje optimizaciju Internet prometa naprednim tehnikama cacheiranja i mogućnošću definiranja prioriteta u pristupu Internet resursima. Uz navedeno, komponenta za generiranje izvješća omogućuje detaljno izvještavanje po korisniku, lokaciji, sadržajima, ili bilo kojem drugom parametru, a navedena izvješća automatski se šalju na traženu adresu.

Zaštita od neželjene pošte i nadzor poruka

Inicijalna implementacija Trend Micro Interscan Messageing Security suite-a pokazala se nedovoljnom za količinu poruka koja se prima i šalje od strane zaposlenika CU, ali i kao zaštita od raznih napada ili pokušaja kompromitacije od strane zlonamjernih korisnika. Zbog ovoga je izvršena implementacija Ironport e-mail security rješenja koje omogućuje pravovremeno zaustavljanje neželjenih poruka prije nego što i uđu u Carinsku infrastrukturu. Navedeno rješenje također pruža mogućnost nadzora poruka na osjetljive sadržaje (Data Loss Prevention) i mogućnost enkripcije poruka koje se šalju s carine.

VPN pristup - Pristup mreži CU kroz Internet uporabom zaštićenog komunikacijskog kanala. Korisnici su mobilni.

Wireless - Bežični (Wireless) pristup osiguran za djelatnike sa mobilnim uređajima/prijenosnicima.

Web Intranet- komunikacijski kanal za informiranje unutar CU.

Fax server - Centralizirani elektronički fax server - slanje fax poruka direktno iz MS Office aplikacija (na primjer: iz Worda i Excela), a primanje je centralno te automatsko distribuiranje e-mailom

Podsustav računalno-telekomunikacijske mreže oslanja se na lokalnu i međumjesnu telekomunikacijsku infrastrukturu.

Izgrađena rezervna lokacija u Rijeci-koja služi kao back up centralnoj lokaciji

LAN - Kao preduvjet za uspješnu instalaciju mrežne opreme i implementaciju planiranog podsustava računalne mreže bilo je potrebno urediti pasivnu LAN infrastrukturu na carinskim lokacijama, a posebno na centralnoj i rezervnoj komunikacijskoj lokaciji. Taj projekt je proveden sredstvima nacionalnog proračuna i završio je opremanjem svih lokacija na kojima se provodi carinsko poslovanje vezano uz robni promet u 2004. godini.

Izgradnja računalne infrastrukture na centralnoj i rezervnoj komunikacijskoj lokaciji provedena je u isto vrijeme kao preduvjet za smještaj mrežne i računalne opreme. Njihovo uređenje i dogradnja nastavilo se do danas kroz nekoliko periodičnih projekata provedenih sukladno potrebama i planu razvoja cjelokupnog ICT sustava

Okolina - Osiguranje okoline za redovni i neprekinuti rad centralne i rezervne komunikacijske lokacije uključivala je i osiguranje neprekinutosti napajanja električnom energijom što se postiglo nabavom agregata za proizvodnju električne energije te UPS baterijskih uređaja za nužnu pohranu električne energije. Nadalje bilo je nužno osigurati klimatske uvjete za nesmetan rad informatičko komunikacijskih uređaja, što se postiglo nabavom odgovarajućeg kapaciteta uređaja za klimatizaciju. U smislu zaštite primijenjeni su različiti sustavi nadzora i kontrole kako pristupa tako i uvjeta u samim prostorijama centralne

i rezervne komunikacijske lokacije. Vezano za zaštitu treba naglasiti implementirani sustav vatrodojave i gašenja požara plinom.

WAN - Ugovaranje telekomunikacijskih veza odgovarajućeg tipa i tehnologije planirano je u samom početku izgradnje računalno komunikacijske mreže. Sa dobavljačem usluge ugovorene su veze koje su osigurale dupliranje zbog potrebe da povezanost lokacija bude osigurana na što većem nivou, s što manjim vremenom nedostupnosti. U početku je izgrađena mreža se oslanjala na tehnologiju ATM/FR veza i ISDN veze kao rezervne veze. Kada je dobavljač telekom usluga ponudio stabilniju i kvalitetniju uslugu prilagodili smo i našu mrežnu opremu i vodeći se motivom smanjenja visokih telekom troškova promijenili vrstu ponuđenih veza. Trenutno koristimo metroethernet veze kao osnovne i ISDN veze kao rezervne. Ujedno dodane ISDN veze koristimo za povezivanje s fiksnim govornim telefonskim mrežama, a uskoro ćemo povezati fiksnu telefoniju s odabranim mobilnim operaterom u VPN mrežu.

Računalna infrastruktura

Računalnu infrastrukturu čine serverski i diskovni memorijski podsustav, PC radne stanice, pisača ili multifunkcijski uređaji i prijenosnici. Na centralnoj lokaciji većina poslužitelja je virtualizirana pomoću VMware i pSeries hipervisora. Kritični poslovni podaci se pohranjuju pomoću Tivoli Storage Manger na IBM TS3500 library te ujedno repliciraju na DR site pomoću IBM SVC (San Volume Controllera). Diskovni podsustavi se nalaze na dvijema lokacijama, centralnoj Velesajam (IBM DS8800) i DR Rijeka (IBM DS4700 i HP EVA5000). Najzastupljeniji operacijski sustavi su Windows 2003 i 2008 te IBM AIX5.3 i 6.1. Imenička, kolaboracijska i mail infrastruktura bazirana je na Microsoft tehnologiji, Active directory i Exchange. Većina database sustava su relacijske baze i to: Microsoft SQL, IBM DB2 i MySQL. Identity management tehnologije implementirane su pomoću IBM Tivoli Identity manager-a.

Konsolidacija Data centara (na centralnoj i rezervnoj komunikacijskoj lokaciji)

Nastojeći osigurati odgovarajuću infrastrukturu koja će podržati poslovne potrebe korisnika i osigurati dostupnost potrebnih usluga kontinuirano se prati razvoj tehnologije te u skladu s tim obnavlja i nadograđuje oprema u Data centrima (mrežna, serverska i memorijska) smještenim u centralnoj i rezervnoj komunikacijskoj lokaciji.

Održavanje: aktivnosti su se provodile vezane uz:

- Održavanje računalne infrastrukture (PC, serveri, printeri)
- Održavanje podsustava mreže
- Održavanje i dogradnja pasivne LAN infrastrukture
- Održavanje klima uređaja
- Održavanje agregata
- Održavanje UPS uređaja
- Održavanje vatrodojave i sustava za gašenje plinom
- Održavanje IP Kontakt centra
- Održavanje aplikacija
- Održavanje sustava za upravljanje rizikom
- Održavanje Aplikacije Carinske tarife

Identity management

Za potrebe praćenja identiteta pojedinih korisnika implementiran je Identity management sustav. Navedeni sustav omogućuje automatizaciju upravljanja identitetima na operativnim sustavima, aplikacijama (bez obzira da li su kupljene ili su razvijene in-house), bazama podataka, pa čak i mrežnim uređajima. Tivoli Identity Manager se može povezati sa korisničkim direktorijem bilo koje aplikacije ili sustava, bez obzira da li je riječ o tablici u bazi podataka, datoteci, LDAPu ili Microsoftovom ADu. Osim slanja informacija u navedene

sustave, TIM može i preuzeti postojeće podatke o ljudima, njihovim ulogama u organizaciji, kontaktima i sl. iz aplikacije kadrovske evidencije.

Važno je napomenuti da se TIM sa svojom podrškom čak i za vrlo kompleksne dijagrame toka (engl. workflow) može jednostavno integrirati u poslovne procese tvrtke. Ovi dijagrami toka se mogu koristiti za razne stvari, npr. odobravanje pojedinog korisničkog računa, davanje ili oduzimanje razine pristupa, poštujući pritom poslovni proces i sigurnosna pravila.

Ovisno o specifikaciji pojedinog poslovnog procesa, TIM može automatski otvarati, mijenjati i zatvarati korisničke račune na različitim sustavima, ovisno o sigurnosnim pravilima koja se primjenjuju u pojedinom poslovnom procesu.

Korištenjem jednostavnog i intuitivnog web sučelja moguće je vrlo brzo obaviti bilo koji zadatak u TIMu. Jedan od njih je i promjena zaboravljene lozinke na bilo kojem sustavu (ili čak svim sustavima) preko web sučelja, čime se eliminira potreba za pozivima na helpdesk i prema administratorima. Ovo web sučelje se može prilagoditi potrebama, a ako to sigurnosna politika zabranjuje i onemogućiti.

Zaštita od zlonamjernog koda

Nakon inicijalne implementacije Sophos Anti-virusa, zbog potrebe za fleksibilnijom platformom inicirana je migracija na Trend Micro Officescan, koji se svake godine nadograđuje novim funkcionalnostima u svrhu kvalitetnije zaštite od novih prijetnji. Implementacijom VDI rješenja u sklopu Carinske infrastrukture, pojavljuje se i potreba prilagodbe rješenja na uvjete rada u virtualiziranoj okolini, što je u procesu implementacije. Također se razmatra potreba implementacije dodatnih funkcionalnosti (host ips/ids, DLP, enkripcija sadržaja i slično).

VDI - osiguranje odgovarajuće korisničke računalne infrastrukture

Korisnička računalna infrastruktura nabavljena je i održavana kroz dugi period od osam godina. Kako joj je vijek uporabe, prema svim standardima već prošao, implementirano je sustavno rješenje koje taj "životni" vijek opreme može na određeni način produžiti, ali istovremeno i osigurati bolji nadzor i centralno upravljanje sustavom i korisnicima.

Upravljanje kvalitetom - Većina poslovnih aplikacija kao i dio opreme na kojoj se one izvršavaju su u domeni održavanja strateškog partnera Carinske uprave. Ostala ICT oprema koja čini informatički i komunikacijski sustav Carinske uprave je pod održavanjem od strane drugog strateškog partnera. Nastojeći u takvoj situaciji upravljati ICT sustavom, a u cilju razumijevanja i zadovoljenja potreba korisnika, uveden je princip upravljanja kvalitetom, odnosno započelo se s implementacijom najbolje prakse upravljanja ICT sustavom (ITIL). Primjenom metoda upravljanja, kroz usvajanje preporučenih procesa i usklađivanjem vlastite organizacije nastoji se postići zadovoljavajući nivo usluge koju dobivamo od svojih partnera i koju garantiramo korisnicima.

Sigurnost i zaštita - Sukladno poslovnim zahtjevima i uvjetima poslovanja te zakonskim obvezama, Carinska uprava je donijela Politiku sigurnosti informacijskog sustava i određene prateće dokumente. Time je uveden instrument zaštite sustava koji omogućava upravljanje akcijama i postavljanje odrednica za pravilnu i učinkovitu uporabu ICT sustava.

ACT - Poslovna aplikativna podrška uglavnom je izgrađena i poslužena od strane jednog strateškog partnera (APIS-IT) tako da je vrlo malo korisničkih aplikativnih rješenja instalirano i posluženo sa centralne i rezervne komunikacijske lokacije.

Jadna od takovih je Aplikacija za carinsku tarifu (ACT)

Izgradnja Aplikacije za carinsku tarifu i uz nju izrada WEB stranica Carinske uprave, još je jedan projekt financiran sredstvima Svjetske banke. ACT kao i prezentacija WEB stranica na internetu stavljenе su u produkcijski rad početkom 2004. godine. Aplikacijom je podržano donošenje i objava dokumenta Carinske tarife i dokumenata vezanih uz nju. Izgradnjom WEB stranica Carinske uprave omogućena je prezentacija sadržaja dokumenata iz Aplikacije za

carinsku tarifu, ali i prezentacija ostalih dokumenta (zakona, pravilnika, naputaka i ostalog) vezanih uz carinsko poslovanje

SOA i ESB - Nastojeći zadržati cjelovit i centraliziran aplikativni sustav u suradnji sa strateškim partnerom Carinska uprava je prilagodila svoju računalnu infrastrukturu na način da je servise dostupne u sustavu koncipirala modularno, kako bi oni po potrebi mogli biti povezani sa ostalim dijelom sustava kroz sustav poruka. Implementacijom sustava razmjene poruka (IBM WS MQ) koji povezuje usluge zadržana je cjelovitost i povezanost većeg dijela IT sustava.

e-poslovanje – G2B usluga - Nastojeći unaprijediti poslovanje u skladu s zahtjevima okoline za ubrzanjem trgovine i prometa roba, uz podizanje razine zaštite i sigurnosti društva i tržišta, ali i nužno sniženje troškova pojednostavnjenjem administrativnih procedura, Carinska uprava je pristupila značajnoj promjeni carinskog poslovanja. Ta promjena se očitovala u punoj implementaciji elektroničkog poslovanja što je postignuto uvođenjem G2B usluge. Ona je omogućila razmjenu elektroničkih dokumenta uz primjenu elektroničkog potpisa između gospodarstvenika i Carinske uprave.

PROVEDBA MJERA CARINSKOG NADZORA I UNUTARNJEG NADZORA I KONTROLE

Provedba mjera carinskog nadzora

U 2003. godini Služba za nadzor nije organizacijski djelovala na način kao što je to danas.

U to vrijeme su se poslovi nadzora provodili u dvije službe – Službi za reviziju i naknadne kontrole i u Službi za suzbijanje krijumčarenja.

Tek 2005. godine, promjenom ustroja Carinske uprave ustrojena je Služba za nadzor, kao ustrojstvena jedinica Carinske uprave koja prati, nadzire, analizira i koordinira poslove naknadne provjere i inspekcijskog nadzora kod obveznika carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih davanja na carinskom području Republike Hrvatske, provodi nadzor nad primjenom zakona u cilju otkrivanja i suzbijanja prekršaja i kaznenih dijela, odnosno carinskih i trošarinskih prijevara.

Takvim ustrojstvom stekle su se pretpostavke za kvalitetnije planiranje i provođenje nadzora na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske, pa je to bio i temelj za uvođenje sustava planiranja nadzora, a ujedno i sustava izvješćivanja i praćenja rezultata.

Istovremeno uvodi se i automatizirani sustav za upravljanje rizicima koji je u funkciji na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske od siječnja 2008. godine. Isti se primjenjuje na svim robnim i graničnim carinskim ispostavama. U sustav upravljanja rizicima upisuju se profili, temeljem kojih se iz sustava za obradu jedinstvenih carinskih deklaracija izdvajaju deklaracije za detaljne provjere. Provjere koje obavlja carinski službenik, nakon što se aktivira određeni profil, opisane su u porukama koje se objavljuju carinskom službeniku prilikom obrade deklaracije. Sustav se primjenjuje na sva polja u obrascu Jedinstvene carinske deklaracije, a na razvoju sustava i poboljšanju njegovih funkcionalnosti, kontinuirano se radi.

U cilju međusobne suradnje i jačanja učinkovitosti u radu, nakon niza zajedničkih aktivnosti na graničnim prijelazima dana 03. svibnja 2006. godine potpisan je Sporazum o suradnji u integriranom upravljanju granicom Republike Hrvatske. Sporazum o usklađivanju u radu, zajedničkoj analizi rizika, zajedničkom djelovanju, zajedničkom obrazovanju i razmjeni

podataka, potpisan je od strane svih službi koje djeluju na granici (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Državni inspektorat).

Nastavno s istim ciljevima, a po ugledu na prije navedeni sporazum, razvija se i međuagencijska suradnja nadzora cijelog teritorija Republike Hrvatske, tako da ustrojstvene jedinice Carinske uprave, odnosno carinarnica, zajedno s ustrojstvenim jedinicama MUP-a Republike Hrvatske dnevno na carinskom području Republike Hrvatske zajednički obavljaju nadzor prometa roba, prvenstveno na cestovnim pravcima koji vode prema i od graničnih prijelaza.

Kada je posrijedi sprječavanje krijumčarenja svih vrsta roba te otkrivanje nepravilnosti vezanih uz prekogranični promet, Carinska uprava kontinuirano provodi mjere pojačanog nadzora te u tom pogledu usko surađuje sa svim relevantnim državnim tijelima na nacionalnoj razini, prvenstveno s Ministarstvom unutarnjih poslova, kao i na međunarodnoj razini s carinskim službama drugih država i međunarodnim organizacijama, primjerice sa Europskim uredom za suzbijanje prijevvara (OLAF).

U okviru međunarodnih ugovora Carinska uprava redovito ostvaruje i razmjenjuje podatke sa Svjetskom carinskom organizacijom, SECI Centrom, OLAF-om i EUROPOL-om. Također, nekoliko zemalja EU odredilo je i carinske časnike za vezu, što je intenziviralo i poboljšalo suradnju na otkrivanju krijumčarenja roba, primjerice iz carinskih službi Kraljevine Nizozemske, Ujedinjenog Kraljevstva, Savezne Republike Njemačke, Republike Francuske. Isto tako, Carinska uprava je odredila časnika za vezu pri SECI Centru, a koji pokriva područja nadležnosti kako Carinske uprave tako i MUP-a RH, kada je posrijedi suzbijanje prekograničnog kriminala.

U cilju povećanja efikasnosti i jačanja međusobne suradnje u mjesecu srpnju 2010. godine potpisana je Privremena uputa za postupanje državnih odvjetnika i ovlaštenih carinskih službenika u kaznenim i prekršajnim predmetima u kojima je izgledna povreda načela „ne bis in idem“. Razlog donošenja Privremene upute bila je presuda Europskog suda za ljudska prava iz lipnja 2009. godine u slučaju „Maresti protiv Hrvatske“ a kako bi se izbjegli slučajevi istovremenog pokretanja i vođenja kaznenog i prekršajnog postupka za činjenično istu radnju (djelo). Rezultat potpisivanja ove upute je i podnošenje većeg broj kaznenih prijava, pa je tako u razdoblju od 2003. do 30. studenog 2011. godine podnijeto 136 kaznenih prijava.

U srpnju 2011. godine potpisana je i Uputa o suradnji između Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije i Ministarstva financija, Carinske uprave kojom Ravnateljstvo policije i Carinska uprava izražavaju spremnost za suradnju i pružanje međusobne stručne pomoći u svom djelokrugu rada na području razmjene informacija i podataka, postupanju policijskih službenika i ovlaštenih carinskih službenika u otkrivanju kaznenih djela i prekršaja, zajedničkim edukativnim aktivnostima i zajedničkom informiranju javnosti, a sve u cilju usklađivanja rada i povećanja učinkovitosti na sprječavanju, otkrivanju i suzbijanju svih oblika nezakonitih radnji.

Novim Zakonom o carinskoj službi, koji je stupio na snagu 23. srpnja 2009. godine kao i pratećim provedbenim propisima kojim se pobliže propisuje način i uvjeti primjene pojedinih ovlasti, na sistematičan i jasan način stvoren je potpuni zakonodavni okvir za legitimno postupanje ovlaštenih carinskih službenika, sa ciljem učinkovitijeg provođenja mjera i radnji

carinskog nadzora i provjera, a posebice sa ciljem uspostave potpune samostalnosti u provođenju nadzora na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske.

Kao rezultat ovih aktivnosti navodimo podatke da je u posljednjih osam godina izvršeno 14.500 inspeksijskih nadzora i naknadnih kontrola, pri čemu je u 3.300 slučajeva utvrđena nepravilnost te je izvršen naknadni obračun carinskog duga u iznosu od 330,8 milijuna kuna. Tijekom navedenog razdoblja zaplijenjeno je 170 milijuna komada različitih vrsta cigareta, 1,700 kg različitih vrsta droga te privremeno oduzeto novčanih sredstava u protivrijednosti od 4,5 milijuna EUR-a. Carinski službenici Ministarstva financija, Carinske uprave sudjelovali su u provedbi 44 međunarodne carinske operacije i projekata, koje su bile usmjerene na suzbijanje krijumčarenja različitih vrsta roba. Spomenute međunarodne operacije organizirane su u okviru međunarodne suradnje sa OLAF-om, Svjetskom carinskom organizacijom, EUROPOL-om, SELEC-om i sa carinskim organizacijama drugih zemalja.

Provedba unutarnjeg nadzora i kontrole

Postupak unutarnjeg nadzora i kontrole 2004. godine provodio jedan carinski službenik, koji je ujedno bio i načelnik Samostalnog odjela za unutarnji nadzor.

U cilju efikasnije organizacije rada Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija („Narodne novine“, br. 43/05 i 114/05) ustrojen je Odjel za unutarnji nadzor i kontrolu, koji se sastojao od Središnjeg i Područnog odsjeka za unutarnji nadzor i kontrolu. Zatim, Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija („Narodne novine“, br. 138/06), Odjel za unutarnji nadzor i kontrolu postaje Služba za unutarnji nadzor i kontrolu.

Konačno, Služba za unutarnji nadzor i kontrolu s ciljem povećanja efikasnosti i ekonomičnosti postupanja, kao i temeljem smjernica Europske komisije, Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija („Narodne novine“, br. 29/09) postaje Služba za unutarnji nadzor i kontrolu sa slijedećim ustrojstvenim jedinicama:

- Središnji odjel za unutarnji nadzor i kontrolu,
- Područni odjel za unutarnji nadzor i kontrolu Split,
- Područni odjel za unutarnji nadzor i kontrolu Rijeka,
- Područni odjel za unutarnji nadzor i kontrolu Osijek,
- Odjel za unutarnje poslove.

Služba za unutarnji nadzor i kontrolu je u razdoblju od 2004. do 2009. godine rasla u smislu administrativnih kapaciteta. Naime, broj službenika u Službi za unutarnji nadzor i kontrolu progresivno se povećavao u navedenom razdoblju, odnosno 2004. godine u istoj je bilo raspoređeno 2 službenika, dok je danas raspoređeno ukupno 17 službenika.

Služba za unutarnji nadzor i kontrolu je odgovorna i za antikorupcijske aktivnosti u Carinskoj upravi. Tako je 2006. godine pokrenut projekt pod nazivom “STOP KORUPCIJI”, te je u sklopu Plana provedbe poslovne strategije Ministarstva financija, Carinske uprave (2007. - 2009.) dana 6. lipnja 2008. godine donesen Antikorupcijski program Carinske uprave.

Od ožujka 2009. godine postupak unutarnjeg nadzora i kontrole se provodi na svim razinama upravljanja, i to temeljem Zakona o carinskoj službi, Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija i Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva financija, za razliku od prethodnog razdoblja kad je poslove unutarnjeg nadzora i kontrole provodila isključivo Služba za unutarnji nadzor i kontrolu. S time u vezi sve carinarnice su u obvezi obavljati

nadzor i kontrolu nad svojim ustrojstvenim jedinicama, te o utvrđenom činjeničnom stanju mjesečno i kvartalno izvješćivati Službu za unutarnji nadzor i kontrolu, te poduzimati mjere i radnje u pogledu procesuiranja i/ili ispravljanja poduzetih nepravilnosti. U tom je smislu i donesen Naputak br. 11/2010 o provedbi unutarnjeg nadzora i kontrola ustrojstvenih jedinica carinarnica, kojim se detaljnije uređuje način postupanja nadležnih carinarnica kod provedbe postupka unutarnjeg nadzora i kontrole s ciljem osiguranja kontinuirane provedbe odgovarajućeg nadzora i kontrola, te jednoobraznosti postupanja.

- Postupci unutarnjeg nadzora i kontrole i pokrenuti stegovni postupci u razdoblju 2009. – 2011. g.

2009. godina:

Postupak unutarnjeg nadzora i kontrole:

- Služba za unutarnji nadzor i kontrolu – 38 postupaka unutarnjeg nadzora i kontrole
- Carinarnice – 677 postupaka unutarnjeg nadzora i kontrole

Broj pokrenutih stegovnih postupaka na temelju postupanja Službe za unutarnji nadzor i kontrolu – 5 postupaka

2010. godina

Postupak unutarnjeg nadzora i kontrole:

- Služba za unutarnji nadzor i kontrolu – 41 postupak unutarnjeg nadzora i kontrole
- Carinarnice – 516 postupaka unutarnjeg nadzora i kontrole

Broj pokrenutih stegovnih postupaka na temelju postupanja Službe za unutarnji nadzor i kontrolu – 15 postupaka

2011. godina (do 30.11.2011.godine)

Postupak unutarnjeg nadzora i kontrole:

- Služba za unutarnji nadzor i kontrolu – 32 postupka unutarnjeg nadzora i kontrole
- Carinarnice – 609 postupaka unutarnjeg nadzora i kontrole, i to:
  - 423 postupka unutarnjeg nadzora i kontrole temeljem mjesečnih planova
  - 186 postupaka unutarnjeg nadzora i kontrole temeljem mjesečnih planova

Broj pokrenutih stegovnih postupaka na temelju postupanja Službe za unutarnji nadzor i kontrolu – 10 postupaka

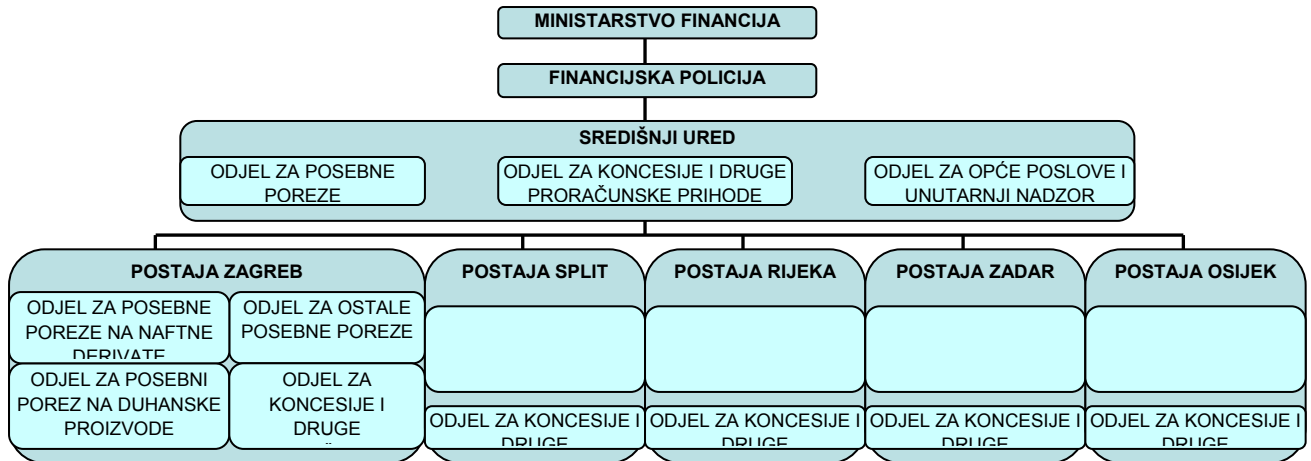
12. Poslovi Financijske policije

Financijska policija osnovana je Zakonom o Financijskoj policiji („Narodne novine“ broj 177/04) i počela je s radom početkom 2006. godine.

Financijska policija je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija, čija je temeljna zadaća financijski nadzor radi snaženja financijske discipline proračunskih obveznika, suzbijanje neslužbenog gospodarstva i sprječavanja izbjegavanja plaćanja proračunskih obveza u cilju ostvarivanja proračunskih prihoda.

Nadležnost, ustrojstvo, upravljanje i poslovi Financijske policije, te postupanje, ovlasti, prava i obveze zaposlenika Financijske policije uređeni su Zakonom o Financijskoj policiji („Narodne novine, broj 177/04 i 55/11) i Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija („Narodne novine, broj 43/05, 114/05, 14/06, 138/06, 127/07, 14/08, 27/08 i 29/09).

Poslove iz svog djelokruga Financijska policija obavlja u Središnjem uredu u Zagrebu i pet postaja: Postaja Zagreb, Postaja Split, Postaja Rijeka, Postaja Osijek i Postaja Zadar.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Djelokrug

Prema odredbi članka 5. stavka 1. Zakona o Financijskoj policiji Financijska policija provodi financijski nadzor zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda i naknada propisanih posebnim zakonima.

U okviru djelokruga propisanog stavkom 1. ovoga članka Financijska policija naročito nadzire:

1. proizvodnju i promet trošarinskih proizvoda, obračunavanje i plaćanje trošarina, knjigovodstveno i računovodstveno praćenje proizvodnje i prometa trošarinskih proizvoda, te njihovo namjensko korištenje,
2. proizvodnju i promet proizvoda koji se oporezuju posebnim porezima, obračunavanje i plaćanje posebnih poreza, knjigovodstveno i računovodstveno praćenje proizvodnje i prometa tih proizvoda,
3. obračunavanje i plaćanje doprinosa za financiranje obveznih osiguranja,
4. izvršavanje obveza prema proračunu preuzetih ugovorom o koncesiji, ugovorom o zakupu ili drugim aktom temeljem kojega se koristi neko javno dobro.

Pored poslova iz stavka 1. i 2. ovog članka Financijska policija provodi i:

1. dokazne radnje povjerene od strane državnog odvjetništva sukladno Zakonu o kaznenom postupku,
2. postupke vezane uz otkrivanje međunarodnih poreznih i financijskih prijevара, prijevара unutar Europske unije, a naročito kružnih prijevара te prijevара na štetu proračuna i fondova Europske unije.

Pored nadležnosti za nadzor navedenih proračunskih prihoda Financijska policija je određena kao nadzorno tijelo koje vrši nadzor točnosti obračuna i plaćanja i proračunskih prihoda koje reguliraju sljedeći propisi:

- Zakon o doprinosima („Narodne novine“ broj 152/08 do 94/09),
- Zakon o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke („Narodne novine“ broj 94/09),

- Zakon o posebnom porezu na primitke od samostalne djelatnosti i ostale primitke („Narodne novine“ broj 119/09),
- Zakon o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama („Narodne novine“ broj 94/09),
- Zakon o trošarinama („Narodne novine“ broj 83/09),
- Pravilnik o načinu plaćanja i izvješćivanja te postupku i ovlaštenju za nadzor obračunavanja i plaćanja prihoda po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti („Narodne novine“ broj 118/09),
- Zakon o financiranju vodnog gospodarstva („Narodne novine“ broj 153/09).

Nadalje, nova ulogu Financijske policije dobila je i odredbom članka 5. Zakona o rokovima ispunjenja novčanih obveza („Narodne novine“ broj 125/2011) kojim je određeno da provedbu tog Zakona kod poduzetnika i osoba javnog prava nadzire Financijska policija.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj policiji

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj policiji objavljen je u „Narodnim novinama“ broj 55/11. Izmjenama i dopunama Zakona Financijska policija proširila je djelokrug i ovlasti za postupanje u provođenju nadzora koji je imala temeljem Zakona o Financijskoj policiji („Narodne novine“ broj 177/04), kojim je osnovana Financijska policija kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija.

Temeljna zadaća Financijske policije je obavljanje financijskog nadzora radi snaženja financijske discipline proračunskih obveznika, suzbijanje neslužbenog gospodarstva i sprečavanje izbjegavanja plaćanja proračunskih obveza u cilju ostvarivanja proračunskih prihoda.

Citiranim Zakonom uređen je djelokrug, ustrojstvo, upravljanje, poslovi Financijske policije te postupanje, ovlasti, prava i obveze zaposlenika Financijske policije.

Sukladno odredbi članka 5. stavka 2. Zakona o Financijskoj policiji, Financijska policija naročito nadzire proizvodnju i promet naftnih derivata, duhanskih proizvoda, piva, alkohola, kave i bezalkoholnih pića u cilju utvrđivanja pravilnosti obračuna i pravodobnosti uplate posebnog poreza.

Izmjenama postojećeg zakona pristupilo se radi sljedećih razloga:

Zakonom o trošarinama koji je objavljen u „Narodnim novinama“ br. 83/09 i koji je stupio na snagu 01. siječnja 2010. godine (osim odredaba koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji), sustav oporezivanja posebnim porezima (trošarinama) uređen je na drugačiji način.

Citirani Zakon odnosi se na tzv. harmonizirane trošarine Europske unije, a to su trošarine na alkohol i alkoholna pića (uključujući pivo), duhanske proizvode, energente i električnu energiju.

Budući da je tim Zakonom u članku 37. stavku 1. propisano da nadzor nad proizvodnjom trošarinskih proizvoda, obračunavanjem i plaćanjem trošarina, popisom zaliha, namjenskim korištenjem, otpremama i kretanjem trošarinskih proizvoda te vođenjem evidencija obavlja i Financijska policija, valjalo je Zakon o Financijskoj policiji uskladiti s odredbama Zakona o trošarinama.

S obzirom da je sustav oporezivanja posebnim porezima drugih proizvoda (kava, bezalkoholna pića, motorna vozila, plovila, zrakoplovi, luksuzni proizvodi) ostao nepromijenjen, izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj policiji ostavlja se odredba o djelokrugu Financijske policije u smislu nadzora proizvodnje i prometa tih proizvoda te obračunavanja i plaćanja posebnog poreza.

U prijedlogu za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj policiji bilo je nužno navesti i terminološko usklađenje s Prekršajnim zakonom.

Nadalje, u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj policiji unijeta je i odredba prema kojoj Financijska policija provodi dokazne radnje povjerene od strane državnog odvjetništva sukladno Zakonu o kaznenom postupku.

Naime, Zakonom o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08) uveden je institut istražitelja kao osobe koja je prema posebnom propisu donesenom na osnovi Zakona ovlaštena provoditi dokazne i druge radnje.

Državni odvjetnik koji provodi istragu može nalogom povjeriti provođenje dokaznih radnji istražitelju.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/08) osnovana je AFCOS mreža čiji je cilj zaštita financijskih interesa Europske Unije i neposredna suradnja s Uredom Europske Komisije za borbu protiv prijevара (OLAF), a čiji je Financijska policija član. Sukladno navedenom, Financijska policija surađuje s navedenim Uredom u sklopu i uz poslove otkrivanja međunarodnih prijevара i prijevара unutar Europske Unije, te naročito kružnih prijevара – „carousel frauds“.

Financijska policija će tako značajno doprinijeti učinkovitoj borbi protiv kružnih prijevара – „carousel frauds“ koje čine značajne štete proračunima članica EU i za koje se očekuje da bi mogle predstavljati ozbiljan problem nakon što RH pristupi EU. Jedan od prioriteta Financijske policije za buduće razdoblje je kvalitetna priprema za borbu protiv navedenih vrsta prijevара.

Također, temeljem dopisa Vlade RH – Ureda glavnog pregovarača za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji od 14. siječnja 2011., a vezano za obvezu usklađivanja postupovnih odredbi posebnih zakona sa odredbama Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj:47/09), u kontekstu ispunjavanja mjerila za zatvaranje Poglavlja 23. „Pravosuđe i temeljna prava“ valjalo je uskladiti odredbe Zakona o Financijskoj policiji s odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

S obzirom da je člankom 3. Zakona o općem upravnom postupku propisano da se isti primjenjuje u postupanju u svim upravnim stvarima, a da se samo pojedina pitanja upravnog postupka mogu zakonom urediti drugačije ako je to nužno za postupanje u pojedinim upravnim područjima, te ako to nije protivno temeljnim odredbama i svrsi ZUP-a, više nije

moćuća supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku u odnosu na Opći porezni zakon, u porezno – pravnim stvarima, već se Opći porezni zakon primjenjuje supsidijarno u odnosu na Zakon o općem upravnom postupku.

Prikaz državnih službenika i namještenika

Prema sistematizaciji radnih mjesta u Financijskoj policiji propisan je broj od 258 službenika i namještenika dok je na dan 30.11.2011. godine bilo popunjeno 140 mjesta. Odnosno 54% od predviđenog broja i to:

NAZIV RADNOG MJESTA	SISTEMATIZACIJA	POPUNJENO	POTREBA
Ravnatelj	1	1	0
Pomoćnik ravnatelja	2	2	0
Naćelnik postaje	5	5	0
Naćelnik odjela	15	12	3
Voditelj odsjeka	2	1	1
Viši inspektor	137	80	57
Inspektor	76	28	48
Administrativni tajnik	6	4	2
Administrativni referent	8	5	3
Vozać-dostavljać	6	2	4
UKUPNO	258	140	118

Prikaz podataka o državnim službenicima i namještenicima prema stručnoj spremi

STRUĆNA SPREMA	SISTEMATIZACIJA	POPUNJENO
VSS	238	129
SSS	20	11
UKUPNO	258	140

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija („Narodne novine“ broj 29/09), naćinjena su i dodatna organizacijska rješenja koja pridonose boljoj i operativnijoj organizaciji rada Financijske policije. Istom Uredbom, ustrojen je Odjel za opće poslove i unutarnji nadzor ćime će se staviti naglasak na kontrolu kvalitete nadzora te će se preventivno djelovati na sprećavanje potencijalnih korupcijskih rizika. Sukladno navedenome, Središnji ured zapoćeo je s internim nadzorima rada postaja Financijske policije ćime se želi postići ujednaćenost postupanja u provoćdenju financijskih nadzora, povećanje stručnosti i odgovornosti ovlaštenih službenika, rješavanje predmeta u zadanim rokovima, a sve s ciljem jaćanja uloge Financijske policije da svojim djelovanjem i prisutnošću doprinese jaćanju fiskalne discipline proraćunskih obveznika i da omogući učinkovito punjenje proraćuna Republike Hrvatske.

Edukacija

Edukacija i obuka djelatnika provodila u okviru mogućnosti i u skladu s okolnostima. Naglasak je stavljen na stručnu tematiku, a sve s ciljem povećanja učinkovitosti Financijske policije. Ovlašteni službenici Financijske policije sudjelovali su u stručnom usavršavanju vezanom uz primjenu Zakona o trošarinama i Pravilnika o trošarinama koje je organizirala Carinska uprava. Isto tako kontinuirano se provodi usavršavanje znanja stranih jezika u kontekstu pridruživanja Republike Hrvatske EU.

Također, provedena je i edukacija ovlaštenih službenika u suradnji sa Uredom za sprječavanje pranja novca, Poreznom upravom, Carinskom upravom, Samostalnim odjelom za suzbijanje nepravilnosti i prijevara te Ministarstvom uprave.

Materijalno – tehnički uvjeti za rad

U Središnjem uredu i postajama Financijske policije osigurani su osnovni uvjeti za rad inspektora što se tiče tehničke opremljenosti i smještaja. Nabavljena su osobna računala za potrebe Financijske policije budući da su postojeća bila zastarjela. Zbog terenskog karaktera posla kojim se Financijska policija bavi, te zbog veličine područja kojega svaka postaja pokriva, izražena je značajna potreba za nabavkom dodatnih automobila. Budući da nije bila dozvoljena kupnja novih automobila, a korištenje postojećih, po ugovoru o lizingu, prestao je u mjesecu prosincu 2010., podnesena je prijava na natječaj EU za korištenje pretprikladnih fondova IPA 2010. u vrijednosti od 600.000 €. Prijavom je istaknuta potreba nabave osobnih vozila koja bi bila u funkciji učinkovitijeg provođenja nadzornih aktivnosti Financijske policije. Ista je odbijena uz obrazloženje da EU fondovi u ovim okolnostima ne daju sredstva za te namjene te problem rješavanja nabave službenih automobila ostaje do daljnjega otvoren.

Radi sigurnosti službenika, u svim je organizacijskim jedinicama uvedena zaštitarska služba za vrijeme radnog vremena. Isto tako, sve organizacijske jedinice osim postaje Split imaju osiguranu elektronsku evidenciju prisutnosti na radu pomoću magnetskih kartica kojima se istovremeno regulira ulaz u službene prostorije, a također je uveden i video nadzor prostora, čime se osim dodatne sigurnosti, postiže i učinak na radnu disciplinu zaposlenika.

Unapređenje informatičkog sustava

Tijekom 2009. godine potpuno je informatiziran sustav upravljanja dokumentima. Uvedena je posebna aplikacija kojom je riješeno pitanje informatičkog nadzora nad svim aktima i predmetima, kako u radu, tako i arhiviranih. Aplikacija omogućava sustavno i precizno vođenje predmeta, ali i učinkovitu kontrolu statusa riješenosti pojedinih predmeta. Isto tako, očekuje se da bi mogla predstavljati podatkovnu bazu za buduću aplikaciju analize rizika.

Uspostavljen je vlastiti informatički sustav i mreža. Središnji ured mrežno je povezan sa svim postajama Financijske policije, te su stvoreni preduvjeti za razvoj vlastitih programa za analizu rizika i za nadzor rada inspektora. Zbog mjera štednje, proces informatizacije Financijske policije realiziran je u smanjenom opsegu, pa je i nadalje prisutan nedostatak dovoljnog broja modernih i brzih računala, te osobito prisutan nedostatak vlastite informatičke aplikacije za potpuniju analizu rizika i za praćenje rada inspektora i

izvješćivanje o rezultatima financijskih nadzora. U tom smislu, i za te je potrebe podnesena prijava za pretpristupne fondove EU IPA 2010. i to u vrijednosti 950.000 €.

Nadalje, tijekom 2010. godine Financijska policija je uspostavila informatičku povezanost s Poreznom upravom i Carinskom upravom koje tako imaju mogućnost uvida u izdane naloge Financijske policije. Navedeno znatno pomaže pri planiranju nadzora te smanjuje vjerojatnost da više poreznih tijela istovremeno planiraju nadzor kod istog proračunskog obveznika.

Antikorupcijske mjere

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, Povjerenstva za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije zatraženo je očitovanje i prijedlog antikorupcijskih mjera ministarstava i ostalih državnih tijela, koje će se zajedno s dosad neizvršenim mjerama objediniti u revidirani Akcijski plan.

Obzirom da Financijska policija nije bila uvrštena u Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije za 2008.–2011., predloženo je da se Financijska policija uvrsti u revidirani Akcijski plan Ministarstva financija u 2009.

Povjerenstvo za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije prihvatilo je navedene prijedloge tako da je Financijska policija uvrštena u Akcijski plan uz Strategiju suzbijanja korupcije u sljedećem:

- mjera br. 34 - („Unapređivanje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije“) - Donošenje Etičkog kodeksa za službenike Financijske policije.

S obzirom da etika, odnosno etičko ponašanje državnih službenika predstavlja značajnu ulogu u borbi protiv korupcije, Akcijskim planom uz Strategiju suzbijanja korupcije Ministarstva financija, kao jedna od mjera za suzbijanje korupcije je donošenje Kodeksa profesionalne etike službenika Ministarstva financija, Financijske policije.

Sukladno navedenom donesen je Kodeks profesionalne etike službenika Ministarstva financija, Financijske policije koji je objavljen u („Narodnim novinama“ broj 41/11).

Kodeksom profesionalne etike službenika Ministarstva financija, Financijske policije, uređena su pitanja:

- pravila ponašanja kojih su se dužni pridržavati službenici Financijske policije,
  - zaštita osobnog ugleda i ugleda Financijske policije,
  - odnosa službenika prema građanima,
  - međusobnih odnosa državnih službenika,
  - javnih nastupa službenika Financijske policije,
  - pritužbi na nepoštivanje Etičkog kodeksa,
  - Povjerenika za etiku,
  - javnost i dostupnost Kodeksa radi boljeg informiranja svih zainteresiranih.
- mjera broj 66. („Jačanje integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu tijela državne vlasti i s tim u vezi jačanje povjerenja građana u državne institucije“) - kroz

kontinuirano 24-satno operativno dežurstvo u Financijskoj policiji i postupanje po prijavama.

Navedena mjera se primjenjuje u svim postajama i Središnjem uredu.

U sklopu borbe protiv korupcije jedan je djelatnik završio trening trenera te prošao osnovni i napredni program o integritetu i antikorupciji, kao i certificirani međunarodni program njemačke DBB Akademije. U planu je da svi službenici i namještenici Financijske policije prođu program edukacije o integritetu i antikorupciji.

Financijskoj policiji odobren je IPA 2010 projekt „Primjena metoda i postupaka Europske Unije u sprječavanju i borbi protiv korupcije u redovitim financijskim nadzorima“, vrijedan 230.000 EUR. Cilj projekta je uočavanje potencijalnog koruptivnog djelovanja prilikom provođenja nadzora. Naime, u kontaktima s USKOK-om utvrđeno je da hrvatska nadzorna tijela prilikom obavljanja svojeg redovitog posla rijetko prijavljuju koruptivne aktivnosti. U tom smislu, odlučeno je da će se kroz navedeni projekt nastojati podići razina spremnosti i osposobljenosti ovlaštenih službenika Financijske policije.

Nadzor koncesija

Vlada Republike Hrvatske je dana 31. srpnja 2008. godine donijela Odluku o osnivanju Radnog tijela za rješavanje problematike koncesija na području Republike Hrvatske, koje je zaduženo provoditi usvojeni Plan aktivnosti i mjera kojima se doprinosi stvaranju efikasnog sustava nadzora koncesija.

Sukladno navedenom Financijska policija je, kao jedino porezno tijelo, nastavila s nadzorima u području koncesija.

Na posljednjem sastanku Radnog tijela, održanog 23. veljače 2011. godine, provedena akcija ocijenjena je kao vrlo uspješna, te je zaključeno je da Financijska policija u suradnji s drugim nadzornim tijelima nastavi s istim aktivnostima prema prijedlozima davatelja koncesija i prema redovitim mjesečnim planovima nadzora Financijske policije.

Posebno je istaknuta dobra suradnja tijekom provođenja koordiniranih nadzora s nadležnim inspeksijskim službama Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i Državnog inspektorata.

Međunarodna suradnja

Tijekom mjeseca svibnja 2011. godine u prostorijama Financijske policije održani su seminari o kružnim prijeverama. Predavanja su održali stručnjaci nizozemske Financijske policije – FIOD-a. Predavanja su održana u sklopu MATRA projekta „Jačanje uloge hrvatske Financijske policije u budućem razvoju sustava financijskih nadzora“ vrijednoga 100.000 € kojega financira Kraljevina Nizozemska.

U okviru projekta „Matra flex“ pod nazivom „Strengthening the role of Croatian Financial Police in further development of financial control system“ - Jačanje uloge Hrvatske Financijske policije u daljnjem razvoju sustava unutarnje financijske kontrole organizirano je

i studijsko putovanje u Nizozemsku za predstavnike Financijske policije, MUP-a, Porezne uprave te Ministarstva financija od 14. do 18. studenoga 2011.

Tijekom radnog posjeta sjedištu FIOD-a u Utrechtu 15. studenoga 2011. organizirana su tri predavanja na teme: „Introduction and General presentation of FIOD“, „Information Desk“, „Strategic Intelligence“ and „Human Resource Management“.

Tom prilikom predstavnici Financijske policije su upoznati s organizacijskom strukturom FIOD-a, njegovim djelokrugom poslova i načinom rada. Predočen nam je i sustav upravljanja ljudskim resursima, kao i sustav prikupljanja i razmjene informacija te analize rizika u cilju optimalnog planiranja budućih istraga.

Navedena su predavanja dio kontinuirane obuke o kružnim prijevarama koje Financijska policija provodi posljednje dvije godine. Kružne prijevare, odnosno međunarodno prihvaćeni izraz *Carousel frauds* proračunima zemalja EU nanose štetu oko 100 milijardi € godišnje. U suštini radi se o prijevarama s PDV-om koje se odvijaju vrlo brzo i putem kojim se iz proračuna države koja je žrtva prijevare izvlači novac. Naročito je opasno jer se radi o novcu koji se doslovno isplaćuje iz državnoga proračuna, pa proračun i država trpe izravnu štetu. Prevenciju otežava činjenica da se ne radi o jednoj transakciji, nego o većem broju manjih. Konačno, svaka se prijevarena odvije izrazito brzo, pa uobičajene metode nadzora nisu prikladne. Naime, najčešće je u trenutku kada nadzor započne prijevarena već završena, a novac nepovratno izgubljen. Osim toga, prema stečenim saznanjima zemalja EU koje se s ovim problemom susreću od 1993. godine, radi se o specifičnoj vrsti organiziranog kriminala koja se po njihovom iskustvu ne može rješavati niti putem policije, niti uobičajenog poreznog nadzora.

Zbog svega toga, ustanovljen je EUROFISC putem kojega se razmjenjuju podaci o sumnjivim transakcijama takoreći i prije nego što se odvijaju. Prema njihovom iskustvu, upravo je Financijska policija, zbog više specifičnih razloga, tijelo koje bi moglo najučinkovitije koristiti informacije dobivene putem EUROFISC-a. Klasični VIES sustav barata s brojem od oko 3 milijuna transakcija i premda je vrlo dobar za redovite nadzore, neprikladan je za sprečavanje kružnih prijevarena, upravo zbog velikog broja podataka te zbog vremenskog jaza između odvijanja transakcije i činjenja prijevare s jedne strane i dostave podataka s druge strane.

Očekuje se da će Hrvatska postati meta ovih organiziranih napada već istoga dana kada pristupi EU, pa je priprema vrlo bitna. Također se naglašava da će Hrvatska biti vrlo ranjiva ukoliko izostane dobra priprema. Praksa je pokazala da je brzina reakcije tijela koje se bori protiv kružnih prijevarena od najveće važnosti i da se zahvaljujući tome prevaranti sele u druge zemlje. Kao ilustracija uspješne borbe protiv kružnih prijevarena može poslužiti Belgija iz koje dolazi predsjedavajući EUROFISC-a: godine 2000. belgijski državni proračun bio je oštećen za 1.100 milijuna €, a godine 2010. procijenjena šteta smanjena je na 20 milijuna €.

Financijska policija RH priprema se već dvije godine za borbu protiv kružnih prijevarena, kroz sustavnu izobrazbu rukovoditelja, kroz projekt s Kraljevinom Nizozemskom te kroz suradnju s drugim Financijskim policijama u okruženju i u Europi. Također, provodi se sustavna izobrazba engleskog i njemačkog jezika za sve službenike. Nedavnom izmjenom Zakona o Financijskoj policiji, kružne prijevare uvrštene su u djelokrug rada Financijske policije.

Predstavnici Financijske policije boravili su u Bruxellesu u sjedištu OLAF-a te su prisustvovali na godišnjoj konferenciji OLAF-a u Pragu.

Nadalje, ravnatelj Financijske policije i pomoćnici ravnatelja službeno su boravili u Beču u razdoblju od 29. rujna do 1. listopada 2010. godine kojom prilikom su sudjelovali na radnom sastanku s predstavnicima Saveznog ministarstva za financije Republike Austrije. Cilj navedenog radnog posjeta je bio upoznavanje Financijske policije s postupanjem službenika Ministarstva za financija Republike Austrije u provođenju istraga vezanih za porezne prijevare s naglaskom na tzv. „kružne prijevare“. Prezentirana iskustva i prikupljeni radni materijali svakako će naći primjenu u postupcima nadzora koje provodi Financijska policija Republike Hrvatske, a isto će se koristiti za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj policiji te tako stvoriti zakonodavni okvir za učinkovit rad ubuduće odnosno u procesu pridruživanja u EU, i nadalje, u samom funkcioniranju Republike Hrvatske kao članice EU sa ciljem smanjenja porezne evazije i štete koje mogu time nastati.

Predstavnici austrijskog Ministarstva financija posebno su naglasili da će Republika Hrvatska, u vremenu neposredno po ulasku u EU, postati rizično područje za razne oblike poreznih prijevara kao što se to događalo i s drugim novoprimitljenim državama-članicama (Rumunjska, Bugarska).

Rezultati rada za razdoblje 1.1.2006. do 30.11.2011. godine

P O K A Z A T E L J	G O D I N A					01.01.- 30.11. 2011.	UKUPNO
	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.		
Izdano naloga za nadzor	376	425	971	921	907	833	4.433
Završeno nadzora	-	397	917	904	895	806	3.919
Ukupno novoutvrđenih proračunskih prihoda	-	142.407.985	274.650.705	410.768.700	578.115.463	387.436.627	1.793.379.480
Naplaćeno proračunskih prihoda	8.262.731	31.016.459	32.898.737	134.401.086	111.248.807	78.345.706	396.173.526
Smanjenje poreznog gubitka u prijavi poreza na dobit	-	-	35.657.882	113.649.524	52.244.796	59.970.624	261.522.826
Broj izdanih rješenja	-	158	306	392	395	254	1.505
Iznos po izdanim rješenjima	-	-	257.832.486	392.307.782	551.665.627	336.350.991	1.538.156.886
Izdano privremenih zabrana obavljanja djelatnosti	-	-	21	22	14	12	69
Podneseno kaznenih prijava	-	13	6	37	33	52	141
Podneseno optužnih prijedloga	-	169	199	327	286	252	1.233
Broj rješenja dostavljenih na zaduženje	-	127	178	443	306	259	1.313
Iznos po dostavljenim rješenjima	-	26.250.342	-	358.757.256	471.259.100	347.298.104	1.203.564.802
Utvrđena protupravno stečena imovinska korist	-	-	73.604.303	38.653.531	51.300.694	53.961.662	199.308.713
Utrošena sredstva (proračun) Financijske policije	15.656.643	20.145.065	27.629.901	29.882.738	32.048.574	28.955.140	154.318.061

Financijska policija je u izvještajnom razdoblju svoje financijske nadzore posebno usmjerila na sljedeće:

- nadzor prometa naftnih derivata te drugih posebnih poreza i trošarina,
- nadzor ispravnosti obračuna i uplate koncesijskih naknada,
- nadzori po zahtjevu DORH-a i USKOK-a vezani za trgovačka društva koja posluju s nerezidentima, kao i onih vezanih za pružanje međunarodne pravne pomoći,
- nadzor financiranja obveznog zdravstvenog osiguranja (funkcionalnih premija osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti),
- nadzor trgovačkih društava koja posluju u uvjetima blokiranih žiro-računa,
- nadzora trgovačkih društava bez zaposlenih, a velikim prometom na žiro –računima,
- nadzor nad primjenom propisa iz područja radnih odnosa i zaštite na radu,
- nadzor trgovačkih društava povezanih s podizanjem većih iznosa gotovine.

POSLOVI U TIJEKU

Službeni automobili

Zbog terenskog karaktera posla kojim se Financijska policija bavi, te zbog veličine područja kojega svaka postaja pokriva, izražena je značajna potreba za nabavkom dodatnih automobila. Budući da nije bila dozvoljena kupnja novih automobila, a korištenje postojećih, po ugovoru o lizingu, prestao je u mjesecu prosincu 2010., podnesena je prijava na natječaj EU za korištenje pretpristupnih fondova koja je odbijena.

Poslovni prostor

Neriješeni poslovni prostor za Središnji ured Financijske policije, jer ugovor o zakupu istječe 31. siječnja 2011. Prijedlog novog ugovora se nalazi u Agenciji za upravljanje državnom imovinom koja treba dati suglasnost za zaključivanje novog ugovora o zakupu sukladno odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom, i odredbama Uredbe o raspolaganju nekretninama koje se daju na korištenje tijelima državne uprave.

Informatička podrška

Zbog mjera štednje, proces informatizacije Financijske policije realiziran je u smanjenom opsegu, pa je tako još uvijek prisutan nedostatak dovoljnog broja modernih i brzih računala, te osobito prisutan nedostatak vlastite informatičke aplikacije za analizu rizika i za praćenje rada inspektora i izvješćivanje o rezultatima financijskih nadzora. U tom smislu, i za te je potrebe podnesena prijava za pretpristupne fondove EU IPA 2010. i to u vrijednosti 950.000 €.

OSTALE NAPOMENE

Stupanjem na snagu (1. siječnja 2012. godine) Zakona o rokovima ispunjenja novčanih obveza („Narodne novine“ broj 125/2011) u kojem je člankom 5. uređeno da je Financijska policija jedino porezno tijelo koje će nadzirati provedbu tog Zakona kod poduzetnika i osoba javnog prava nadzire Financijska policija otvara se pitanje kako s postojećim brojem ovlaštenih službenika obuhvatiti kvalitetno nadziranje odredbi citiranog Zakona.

Potreba za informatičkim povezivanjem s drugih tijelima državne uprave koja bi u okviru propisanih nadležnosti mogli koristiti podatke utvrđene financijskim nadzorima Financijske policije.

Tijekom 2012. i 2013. nastaviti će se intenzivna obuka menadžmenta i djelatnika Financijske policije Hrvatske od strane stručnjaka EUROFISC-a te od strane belgijskih i nizozemskih stručnjaka zaposlenih u tamošnjim Financijskim policijama. Predviđeno je da će se sredstva za tu namjenu osigurati putem FISCALIS programa ili na neki drugi način.

NAJZNAČAJNIJI ODRAĐENI PROJEKTI I POSLOVI

U izvještajnom razdoblju Financijska policija ostvarila je sljedeće projekte:

- Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj policiji (NN br. 55/11) ostvaren zakonski preduvjet proširen djelokrug rada FP na postupke vezane uz otkrivanje međunarodnih poreznih i financijskih prijevара, prijevara unutar EU, a naročito kružnih prijevara na štetu proračuna i fondova EU,
- uspostavljena informatička povezanost s bazama podataka PU i CU čime je znatno unaprijeđen sustav planiranja nadzora,
- završen projekt „Matra flex“ pod nazivom „Strengthening the role of Croatian Financial Police in further development of financial control system“ - Jačanje uloge Hrvatske Financijske policije u daljnjem razvoju sustava unutarnje financijske kojega je financirala Kraljevina Nizozemska,
- uključeni u sustav istražitelja sukladno Zakonu o kaznenom postupku,
- radi zaštite financijskih interesa Europske unije uključeni u AFCOS mrežu (Ministarstvu financija - Odjelu za suzbijanje nepravilnosti i prijevara davali primjedbe na Prijedlog Nacionalne strategije suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa Europske unije kao i na prijedlog Akcijskog plana za njezinu provedbu),
- sudjelovali u radnim dogovorima Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje sive ekonomije,
- član Radnog tijela Vlade Republike Hrvatske za rješavanje problematike koncesija na području Republike Hrvatske,
- sudjelovali u izradi planova Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS),
- sudjelovali na seminaru o međunarodnim poreznim prijevarama koje je održao EUROPOL, a na kojem su sudjelovali predstavnici MUP-a, DORH-a, Porezne uprave, Financijskog inspektorata i drugih nadzornih tijela, na kojem su djelatnici Financijske policije aktivno sudjelovali u radu,
- sudjelovali u radu na dopuni projekta „Jačanje kapaciteta USKOK- a“ s ciljem ujednačenog postupanja svih državnih tijela koja su dužna podnijeti kaznenu prijavu iz svoje nadležnosti,
- održavali koordinativne sastanke sa Državnim odvjetništvom na kojima je dogovorani način postupanja kod uočavanja činjenica koje ukazuju na počinjenje kaznenih djela,
- sudjelovali u razgovoru s predstavnicima GET – GRECO Evaluatio Team (“Skupine država za borbu protiv korupcije – GRECO“) na temu korupcijskih inkriminacija.
- prezentirali rad Financijske policije na seminaru „Projekt MATRA - Reorganizacija kriminalističke policije“.

13. Sprječavanje pranja novca

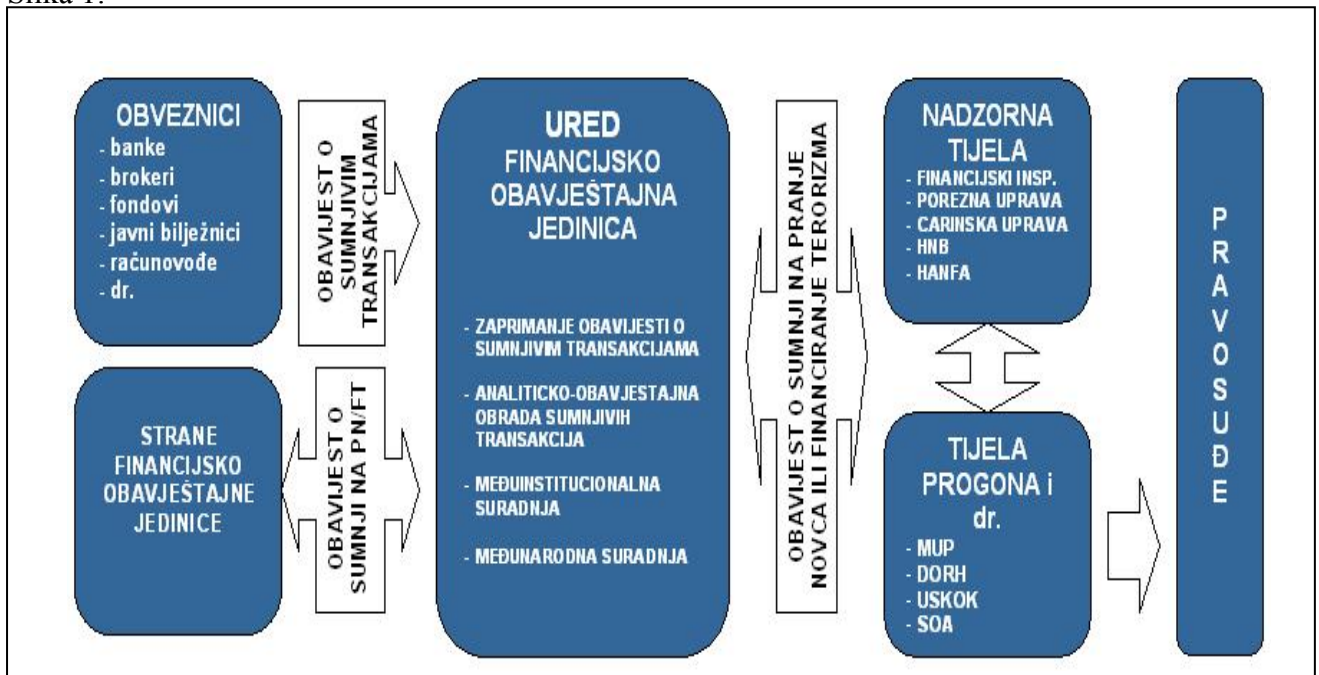
INSTITUCIONALNI OKVIR SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Pranje novca predstavlja aktivnosti u bankovnom, novčarskom ili drugom poslovanju s ciljem da se prikrije pravi izvor novca, odnosno imovine ili prava priskrbljena novcem za koji se zna da je pribavljen na nezakonit način u zemlji ili inozemstvu.

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (dalje u tekstu: Zakon) i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloge svakog sudionika i njihova međusobna interakcija i suradnja, kao i uloga Ureda za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured) kao financijsko-obavještajne jedinice.

Nadležna tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma su: **tijela prevencije** (banke i drugi obveznici), Ured za sprječavanje pranja novca, **tijela nadzora** (HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat), **tijela kaznenog progona** (policija, DORH i USKOK), te **pravosuđe** (sudovi).

Slika 1:

Ured kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft je dio preventivnog sustava, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane, kako je prikazano na Slici 1.

Dakle, Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK,

MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

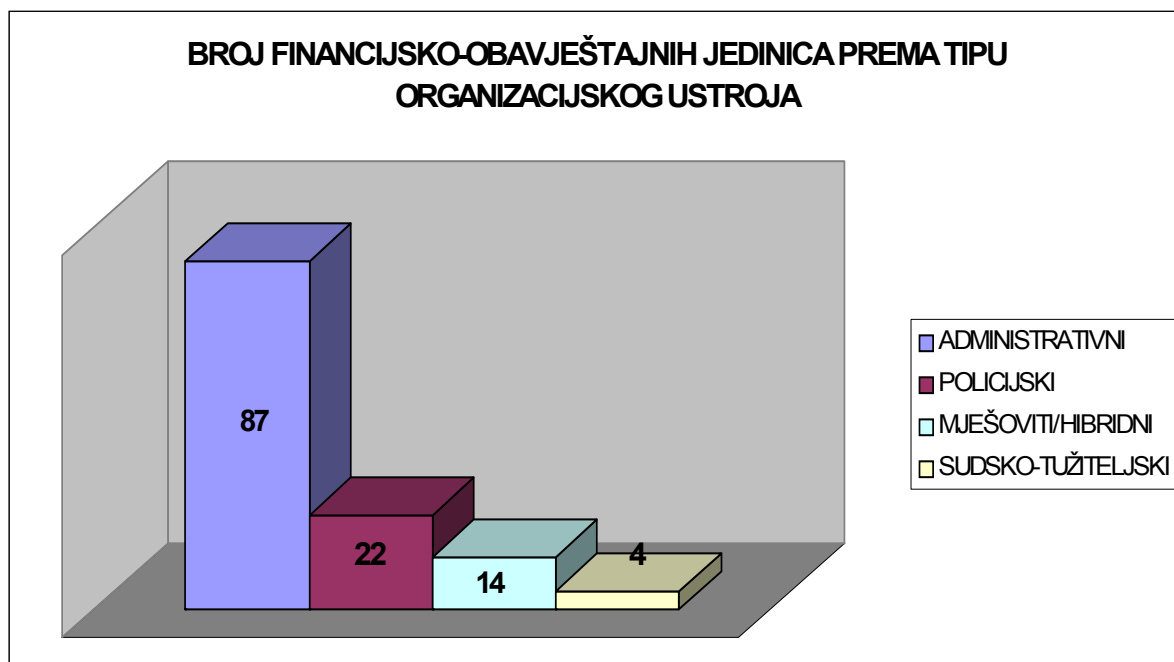
MODEL (TIP) USTROJSTVA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA KAO FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

Ured, kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom.

Model finacijsko - obavještajne jedinice prema ustrojstvenoj lokaciji

Republika Hrvatska je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja Ureda u sastavu Ministarstva financija. Uredi za sprječavanje pranja novca administrativnog tipa kao financijsko-obavještajne jedinice su uvijek dio strukture nekog ministarstva ili uprave koja ne pripada policijskim ili sudskim tijelima. Naime, po statistici EGMONT GROUP-e (svjetsko udruženje 127 financijsko-obavještajnih jedinica), od 127 država u svijetu, članica EGMONT GROUP-e, u **87 država uredi za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice su administrativnog tipa i ustrojeni su izvan policijskih i sudskih struktura**. Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu ministarstva financija i središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojeg ministarstva (vidjeti Grafikon 1.)

Grafikon 1.

Međunarodni monetarni fond je potvrdio da RH ima dobar model ustroja Ureda u sastavu Ministarstva financija, te je ocijenio da je i dalje potrebno očuvati autonomiju i administrativnu prirodu Ureda u sastavu Ministarstva financija.

ZATEČENO STANJE PRILIKOM PREUZIMANJA POSLOVA

Nadležnost Ureda propisana je u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca koji je stupio na snagu 1. studenog 1997. godine. Na temelju toga Zakona, te kasnijih izmjena i dopuna istog (2004. godina), Ured je kontinuirano provodio svoje zadaće kao hrvatska financijsko obavještajna jedinica u skladu sa Zakonom i međunarodnim standardima.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA U RAZDOBLJU OD 01.01.2004. DO 30.11.2011.

PREVENTIVNA ULOGA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavještivati Ured o:

- o sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (režim sumnjivih transakcija) (čl. 42. Zakona).

Analitičko-obavještajni rad Ureda

Sukladno međunarodnim standardima hrvatski Ured je analitička služba i središnje tijelo prevencije koje kao financijsko-obavještajna jedinica primarno ima zadaću:

- o analitičko-obavještajno obrađivati sumnjive transakcije, koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika, te nakon što ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, Ured slučajeve, u pisanom obliku, dostavlja na daljnje postupanje i procesuiranje nadležnim državnim tijelima: poglavito Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i/ili MUP-u te nadzornim službama Ministarstva financija i inozemnim uredima (čl. 59. i čl. 65. Zakona);

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija nakon što mu:

- o banke ili drugi obveznici u pogledu određene transakcije ili osobe dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
- o strane financijsko - obavještajne jedinice (strani uredi) dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Iznimno, Ured je ovlašten započeti analitičku obradu sumnjivih transakcija nakon što mu državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti, dostave pisani prijedlog u kojem su navedene aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, a koje aktivnosti su utvrđene prilikom obavljanja poslova iz djelokruga rada tih tijela.

Postupanje Ureda: tajnost prikupljenih podataka i tajnost postupnja Ureda

Kako Ured u svom radu pribavlja klasificirane bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva, sukladno međunarodnim standardima i Zakonu svi podaci o sumnjivim transakcijama i osobama koje Ured, kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica prikuplja i obrađuje, predstavljaju klasificirani podatak i postupci koje provodi Ured tajni su. **Stoga Ured ne smije o prikupljenim podacima, niti o postupanju na temelju Zakona obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose, ili treće osobe (čl. 75. Zakona i čl. 28. Treće Direktive 2005/60/EZ).**

Sukladno tome, Ured nije ovlašten u javnost iznositi informacije u svezi s pojedinim konkretnim slučajevima na kojima radi, ili ih je dostavio nadležnim tijelima u RH ili stranim financijsko-obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje.

Unutarnji integritet Ureda: sigurnosne provjere

U cilju zaštite službenih podataka i procesa postupanja Ureda te jačanja etičke odgovornosti službenika i zaštite institucionalnog integriteta Ureda, od strane Ureda za sprječavanja pranja novca, putem Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, iniciran je i proveden postupak sigurnosne provjere za pristup klasificiranim podacima i certificiranja rukovodnih službenika Ureda s najvišom sigurnosnom razinom.

KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA OD 01.01.2004. DO 30.11. 2011. GODINE

Ključni pokazatelji o analitičko-obavještajnom radu Ureda

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih pokazatelja o radu Ureda, kako je prikazano u Tablici 1: broju otvorenih predmeta, broju blokada sumnjivih transakcija i broju slučajeva predanih nadležnim tijelima na daljnje postupanje, te usporedbom tih ključnih pokazatelja sa istovrsnim ključnim pokazateljima o radu stranih financijsko-obavještajnih jedinica, te procjene rada Ureda od strane relevantnih međunarodnih institucija (MONEYVAL-a i dr.).

Tablica 1.

KLJUČNI POKAZATELJI O ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNOM RADU UREDA	01.01.2004. - 30.11.2011.
Broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma	2383
Broj slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima i stranim uredima na daljnje postupanje i procesuiranje	849
Broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca	824
Broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na financiranje terorizma	25
Ukupni iznos u slučajevima sa sumnjom na pn/ft dostavljenih nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje	8.896.220.111,00 HRK
Broj analiziranih transakcija u slučajevima dostavljenim nadležnim tijelima	21092

Broj sudionika fizičkih i pravnih osoba u slučajevima dostavljenim nadležnim tijelima	9095
Broj izdanih naloga od strane Ureda obveznicima za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija za 72 sata	24
Ukupna vrijednost sumnjivih transakcija čije je obavljanje privremeno odgođeno po nalogu Ureda	61.420.388,00 HRK
Broj izdanih naloga od strane Ureda bankama za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke	64

Dakle, nakon analitičke obrade sumnjivih transakcija, u okviru otvorenih predmeta, Ured je u navedenom razdoblju od ukupno 849 slučajeva ocijenio da u 824 slučaja postoji određena sumnja na pranje novca i u 25 slučajeva sumnja na financiranje terorizma, te je Ured iste slučajeve dostavio nadležnim državnim tijelima i stranim uredima na daljnje postupanje i procesuiranje. U okviru 849 slučaja Ured je analizirao ukupno 21092 transakcije povezane sa 9095 fizičkih i pravnih osoba kao sudionicima u transakcijama. Vezano za ove slučajeve Ured je nadležnim tijelima dodatno dostavio i 345 dopuna dostavljenih predmeta.

Nadležna tijela kojima su dostavljeni slučajevi sa sumnjom na pn/ft

Slučajevi sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u ukupnom iznosu od cca 8,9¹⁹ milijardi kuna, a koje slučajeve je Ured prosljedio nadležnim državnim tijelima i stranim uredima (kako je prikazano u Tablici 2.) na daljnje postupanje i procesuiranje predmet su daljnjih postupaka tijela nadzora i tijela kaznenog progona (provođenje financijskih istraga, kriminalističkih obrada i iniciranje i pokretanje kaznenih postupaka za k.d. pranje novca) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama.

Tablica 2.

NADLEŽNO TIJELO	BROJ DOSTAVLJENIH SLUČAJEVA OD 01.01.2004. DO 30.11.2011.
MUP	304
Državno odvjetništvo	163
Porezna uprava	141
Financijski inspektorat	91
USKOK	77
Sigurnosno obavještajna agencija	34
Strane financijsko obavještajne jedinice	33
Carinska uprava	2
HNB	2
Financijska policija	1
HANFA	1
UKUPNO	849

¹⁹ Iznos od cca 8,9 milijardi kuna predstavlja iznos ukupno analiziranih transakcija u slučajevima dostavljenim od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje iz njihove nadležnosti, ali ne i nužno u konačnici iznos nezakonitih sredstava odnosno iznos opranog novca. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera

Nalog banci za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

Nakon što banka prijavi sumnjivu transakciju prije njenog izvršenja, i ako je potrebno poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podaci o sumnjivoj transakciji ili osobi ili ako Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da je transakcija ili osoba povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, **Ured može pisanim nalogom naložiti obvezniku (banci i dr.) privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije najviše za 72 sata (kako je prikazano u Tablici 3.). Ured je dužan o tome odmah obavijestiti nadležno državno odvjetništvo RH (čl. 60 Zakona).**

Tablica 3.

NALOZI UREDA ZA PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENJA SUMNJIVE	OD 01.01.2004. DO 30.11.2011
Broj izdanih naloga bankama	24
Broj osoba u nalozima	26
Broj banaka u nalozima	16
Broj računa u nalozima	46
VRIJEDNOST TRANSAKCIJA U HRK	64.420.388,00

Nalog banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Tijekom analitičke obrade Ured može naložiti obvezniku (banci i dr.), (kako je prikazano u Tablici 4.) stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Banka redovito obavještava Ured o transakcijama ili poslovima koje kod obveznika izvrše ili imaju namjeru izvršiti navedene osobe. Provođenje mjera može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje mjera može se produljiti svaki puta za još jedan mjesec, s time što provođenje mjera ukupno može trajati najdulje šest mjeseci (**čl. 62 Zakona**)

Tablica 4.

NALOZI UREDA ZA PRAĆENJE FINACIJSKOG POSLOVANJA STRANAKA	OD 01.01.2009. DO 30.11.2011
Broj izdanih naloga	64
Broj osoba u nalozima	63
Broj banaka u nalozima	101

MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA I NADZORNIH TIJELA TE TIJELA KAZNENOG PROGONA

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga rada nadležna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi), kao i nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava i Financijska policija), te druga državna tijela utvrde sumnju na aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl. 58. i 64. Zakona.

Dana 1. ožujka 2007. stupio je na snagu Protokol o suradnji i uspostavi Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS).

Sukladno naprijed navedenom, Ured i na inicijativu drugih tijela započinje analitičku

obradu sumnjivih transakcija i aktivnosti vezanih za analizu financijskog aspekta najtežih kaznenih djela, a kao rezultat suradnje, u navedenom razdoblju Ured je otvorio (kako je prikazano u Tablici 5.) ukupno 786 predmeta u suradnji sa:

Tablica 5.

OBAVJEŠĆIVANJE UREDA O SUMNJI NA PN/FT	BROJ OTVORENIH PREDMETA OD 01.01.2004. – 30.11.2011
MUP	447
USKOK	68
	62
Porezna uprava	56
Carinska uprava	51
DORH	36
SOA	22
HANFA	14
Financijska policija	11
Sudovi	6
HNB	6
Drugi (MF, MVPEI, Min.znan., dr.)	7
UKUPNO	786

U svezi naprijed otvorenih predmeta, a u okviru međuinstitucionalne suradnje Ured je analitički obrađivao sumnjive transakcije vezane za: slučajeve sumnjivih transakcija osoba koje su detektirane kao članovi kriminalnih skupina u RH i inozemstvu, slučajeve sumnjivih transakcija po računima stranih državljana koji preko hrvatskih tvrtki kupuju nekretnine na području RH, te slučajeve u svezi sumnjivih transakcija povezanih s koruptivnim aktivnostima, organizirane trgovine drogama i nezakonitih migracija, te slučajeve sumnjivih transakcija vezanih za poslovanje hrvatskih tvrtki s tvrtkama iz off shore zona.

Dakle, u navedenom razdoblju, Ured je od ukupno 2383 otvorena predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma 786 predmeta otvorio na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela kaznenog progona i dr.), a što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, a posredno to znači i dobru suradnju u borbi protiv korupcije.

Međuinstitucionalna suradnja: aktivnosti Ureda u provedbi antikorupcijskih mjera

Polazeći od ključnih pokazatelja o radu Ureda kroz aktivnosti koje su primarno usmjerene na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a posredno i na sprječavanje i otkrivanje korupcije, a sukladno svojim zakonskim ovlaštenjima, Ured surađuje sa svim nadležnim državnim tijelima i može potvrditi svoj rad na većini slučajeva organiziranog kriminaliteta i korupcije vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka, o kojima su ranije druga nadležna državna tijela izvijestila medije i javnost.

U svezi aktivnosti Ureda u provedbi antikorupcijskih mjera u navedenom razdoblju Ured je interaktivno surađivao s tijelima progona (MUP, DORH, USKOK) i istima dostavio 45 slučajeva sa sumnjom na pranje novca povezana sa koruptivnim radnjama određenih osoba. Ukupna vrijednost analiziranih transakcija sa sumnjom na koruptivne radnje iznosi preko 58 milijuna kuna. U okviru ovih slučajeva Ured je:

- pribavio i analitički obradio podatke o računima i transakcijama iz bankovnog sustava RH i iz inozemstva, te vršio provjere i analize 566 sumnjivih transakcija u odnosu na 340 fizičkih i 49 pravnih osoba, kao sudionika i mogućih počinitelja koruptivnih kaznenih djela i s njima povezanih osoba,
- izdao nalog brokerskoj kući za blokadu izvršenja sumnjivih transakcija prodaje udjela u novčanom investicijskom fondu u vrijednosti od preko 1.4 milijuna kuna, koji nalog je potvrdio i sud svojim rješenjem,
- izdao 8 naloga bankama za praćenje financijskog poslovanja stranaka.

Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije jednoglasno je prihvatilo Izvješće o provedbi antikorupcijskih mjera u području odgovornosti Ministarstva financija za 2009. godinu uključujući i područje odgovornosti rada Ureda. (23. sjednica održana 13.04.2010.)

10. veljače 2011. potpisan je Sporazum o suradnji i razmjeni financijsko-obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije s Uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK).

MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA: MEĐUNARODNA RAZMJENA PODATAKA

Međunarodna suradnja Ureda, odnosi se na suradnju između Ureda i stranih financijsko-obavještajnih jedinica vezano za razmjenu relevantnih podataka, informacija i dokumentacije na zamolbu Ureda stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu strane financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, a u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (**čl. 67 Zakona**)

- **Ured je u navedenom razdoblju poslao 1563 upita u 113 država u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 577 upita iz 63 države, također u svrhu razmjene podataka vezanih za otkrivanje pranja novca i financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 6,**
- Ured je također u navedenom razdoblju, a sukladno čl. 67 st. 3 Zakona, a radi unapređenja međunarodne suradnje vezano za razmjenu podataka, potpisao 19 memoranduma o razumijevanju s financijsko-obavještajnim jedinicama iz sljedećih država: Albanija, Aruba, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Gruzija, Indonezija, Kosovo, Kanada, Moldova, Nizozemski Antili, , Paragvaj, Poljska, Ruska Federacija, San Marino, Sjedinjene Američke Države, Srbija, Turska, Ujedinjeni Arapski Emirati i Ukrajina.

Tablica 6.

OD 01.01.2004. - 30.11.2011	BROJ ZAMOLBI	DRŽAVE
ZAMOLBE HRVATSKOG UREDA PREMA STRANIM UREDIMA	1563	113
ZAMOLBE STRANIH UREDA PREMA HRVATSKOM UREDU	577	63

AKTIVNOSTI UREDA U SUZBIJANJU FINANCIRANJA TERORIZMA

Sukladno svojoj nadležnosti, a u cilju suzbijanja financiranja terorizma, Ured poduzima slijedeće aktivnosti:

- aktivnosti provjere po transakcijama evidentiranih u bazama Ureda i financijskom sustavu RH,
- aktivnosti unaprjeđenja međunarodne suradnje.

U navedenom razdoblju Ured je u 25 slučajeva analitički-obavještajno obradio transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma i o istome obavijestio nadležna državna tijela.

AKTIVNOSTI UREDA U PROCESU PREGOVORA ZA PRIDRUŽIVANJE EU

Poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala: sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

Europska komisija je potvrdila kako je usvajanjem Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, kao i izmjenama nekoliko relevantnih zakona (Zakon o kaznenom postupku, Zakon o igrama na sreću, Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, te Sudski poslovnik), hrvatsko zakonodavstvo usklađeno s *acquis-em* u području borbe protiv pranja novca.

Također je potvrđen napredak u provedbi Akcijskog plana za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Nadalje navodi se kako je Republika Hrvatska dostavila statističke podatke i informacije o provedbi postojećih propisa, koji ukazuju na rastući trend u broju izvještavanja i presuda. Republika Hrvatska pokazuje postojanje odgovarajućih administrativnih kapaciteta za valjanu provedbu relevantnih propisa iz područja borbe protiv pranja novca.

Zaključno, s obzirom na navedeno, EU smatra kako Republika Hrvatska, usklađenim zakonodavstvom u području sprječavanja pranja novca, te pokazanim adekvatnim administrativnim kapacitetima za ispravnu provedbu takvog zakonodavstva, ispunjava mjerila za zatvaranje postavljena u Poglavlju 4. Sloboda kretanja kapitala. Poglavlje 4. je zatvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj 5. studenog 2010. godine.

Aktivnosti Ureda u provedbi Akcijskog plana za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma

Vlada Republike Hrvatske je 31.01.2008. donijela Akcijski plan za borbu protiv pn/ft kao mjerilo za otvaranje pregovora u Poglavlju 4: Sloboda kretanja kapitala i zadužila Ministarstvo financija da dva puta godišnje podnosi izvješće o napretku u provedbi Akcijskog plana u zadanim rokovima.

Ured, u ime Ministarstva financija, nositelj je izvješćivanja Vlade RH o izvršavanju aktivnosti predviđenih Akcijskim planom Vlade RH za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Akcijski plan predviđa provedbu oko 150 mjera: zakonodavnih, institucionalnih i operativnih u cilju daljnjeg jačanja sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH, putem interaktivne međuinstitucionalne suradnje 12 državnih institucija i agencija.

Ministarstvo financija u razdoblju od 2008. g. – 2011. g. podnijelo je Vladi RH 7 (sedam) Izvješća o provedbi aktivnosti iz Akcijskog plana, a koja Izvješća je Vlada RH usvojila.

Zakonodavne aktivnosti Ureda: Komentari Europske komisije na hrvatski Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

15. srpnja 2008. donesen je **novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma** ("Narodne novine" br. 87/08) koji je u potpunosti usklađen s međunarodnim standardima te je stupio na snagu 1. siječnja 2009. Tijekom 2009. doneseno je 9 pravilnika za provedbu Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Opći komentari Europske komisije:

"Nacrtom zakona uvodi se više značajnih inovacija te bi isti predstavljao presudno unaprjeđenje hrvatskog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na zakonodavstvo EU. Većina manjkavosti koja je identificirana na izvješću MoneyVala o uzajamnom ocjenjivanju na prikladan je način oslovljena. U nekim slučajevima nacrt čak i premašuje zahtjeve zakonodavstva EU te uzima u obzir dodatne standarde i relevantne dobre prakse. U pogledu svoje kvalitete, točnosti i sveobuhvatnosti, ovaj nacrt očito je rezultat značajnih napora koje Komisija pozdravlja.

Preostale manjkavosti lako bi se mogle riješiti rafiniranjem teksta. Želimo potaknuti vlasti da to i učine te da se - nakon usvajanja zakona –usredotoče na osiguranje prikladne provedbe ovog novog, sofisticiranog zakona."

Međuinstitucionalna suradnja: aktivnosti Ureda u izobrazbi djelatnika nadležnih tijela i obveznika

U navedenom razdoblju Ured je najmanje jedanput na godinu proveo edukacije za službenike Porezne uprave, Carinske uprave, Financijske policije, Financijskog inspektorata, USKOK-a i PNUSKOK-a vezano za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma povezano s koruptivnim kaznenim djelima.

Također, Ured je u izvještajnom razdoblju organizirao edukacije u vezi sa provođenjem Zakona za: odvjetnike i odvjetnička društva, revizorska društva i samostalne revizore, fizičke i pravne osobe koje obavljaju računovodstvene usluge, društva za upravljanje investicijskim fondovima, te druge obveznike

OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

Rad Ureda, kao i rad drugih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH je pod kontinuiranim i periodičnim procjenama od strane licenciranih međunarodnih eksperata Vijeća Europe, Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL): u tri navrata (1999. i 2002. i 2006. godine), kao i stručnjaka Međunarodnog monetarnog fonda, Grupe za financijsku akciju (FATF), Svjetske banke, GRECO (Grupa država protiv korupcije), Europske komisije.

Treći krug evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH: ocjene MONEYVAL-a o radu Ureda:

Da Ured uspješno obavlja svoje zadaće potvrđuju i međunarodni procjenitelji kao i ključni pokazatelji o radu Ureda. Odbor Vijeća Europe (MONEYVAL), u svojem izvješću Trećeg kruga evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH iz 2008.g. zaključuje da:

- **Ured na učinkovit način obavlja svoje osnovne dužnosti usmjeravanjem, koordinacijom i ocjenom sustava prijavljivanja te analizom primljenih prijava;**
- **u velikoj mjeri usklađen sustav, kada se radi o provođenju mjera sprječavanja i otkrivanja pranja novca od strane Ureda koji je potpuno operativan i funkcionalan u svom radu;**
- **Državni odvjetnici i pripadnici policije s kojima su se ocjenjivači sastali rekli su da su općenito zadovoljni radom Ureda te da su prijave koje primaju dobre kvalitete za daljnje postupanje;**
- **Ured je aktivni član Egmont grupe te se čini da općenito pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima i u stanju je razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih tijela.**

Dakle, procjenitelji međunarodnih tijela u procjeni cjelovitog sustava suzbijanja pranja novca u RH ne dovode u pitanje učinkovitost rada Ureda niti ga spominju kao "usko grlo" u sustavu, već naprotiv pozitivno ocjenjuju napore hrvatskog Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice.

Vijeće Europe: Prvo Izvješće MONEYVAL-a o napretku mjera za sprječavanje pn/ft u RH

Odbor Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) je dana 18. ožujka 2009. na svojoj 29. plenarnoj sjednici usvojio Prvo Izvješće o napretku mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH nakon 3. kruga evaluacije («First written Progress Report submitted to MONEYVAL by Croatia») te je isto objavljeno na web stranici MONEYVAL-a:

Navedeno Izvješće pokazuje izuzetan napredak sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH na svim područjima s vodećom ulogom Ureda te ispunjavanje relevantnih međunarodnih standarda.

Vijeće Europe: Drugo Izvješće MONEYVAL-a o napretku mjera za sprječavanje pn/ft u RH

Odbor Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) je dana 13. travnja 2011. na svojoj 35. plenarnoj sjednici usvojio Drugo Izvješće o napretku mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH nakon provedenog 3. kruga evaluacije u RH («Second written Progress Report submitted to MONEYVAL by Croatia») te je isto objavljeno na web stranici MONEYVAL-a. Glavni zaključci ovoga Izvješća su:

"Hrvatska je izvijestila o konkretnim mjerama koje ukazuju na različite razine napretka po svim Temeljnim preporukama, kao što je navedeno u izvješću o napretku dostavljenom Plenarnoj sjednici MONEYVAL-a. Na temelju raspoloživih informacija čini se da je Hrvatska unaprijedila razinu usklađenosti sa većinom temeljnih preporuka, s izuzetkom Posebne preporuke II u okviru koje je potrebno revidirati kazneno djelo financiranja terorizma. Što se tiče Preporuke 1, napravljene izmjene i dopune uspješno rješavaju gotovo sve nedostatke utvrđene u izvješću o zajedničkom ocjenjivanju i jačaju kazneno djelo pranja novca. U isto vrijeme Hrvatska je pokazala pozitivne pomake vezano uz učinkovitost primjene kaznenog djela pranja novca i situacija u pogledu prosječnog broja presuda se popravila u odnosu na posljednju evaluaciju.

Najvažnije, ZSPNFT (2008.) je uveo nove odredbe kojima se jačaju zahtjevi vezano uz dubinsku analizu stranaka što je korisno dopunjeno sa nekoliko provedbenih pravilnika i smjernica izdanim od strane nadležnih regulatornih i nadzornih tijela. Također su poduzete i mjere za poboljšanje usklađenosti s Preporukom 13 i Posebnom preporukom IV, iako tehnički nedostaci i problemi u provedbi i dalje ostaju te će ih biti potrebno riješiti.

Zaključno, kao rezultat rasprave održane u kontekstu pregledavanja ovog drugog izvješća o napretku, Plenarna sjednica zadovoljna je dostavljenim informacijama i napravljenim napretkom te stoga odobrava izvješće o napretku te analizu napretka vezano uz temeljne Preporuke. Sukladno Pravilu 41. iz Pravila o postupanju izvješće će se ažurirati svake dvije godine između evaluacijskih posjeta (tj. u travnju 2013.), međutim Plenarna sjednica može odrediti i raniji datum na koji treba biti dostavljeno ažurirano izvješće.)"

PREGLED I VOĐENJE STATISTIKE SUSTAVA ZA SUZBIJANJE PN/FT ZA RAZDOBLJE OD 01.01.2004. DO 30.11.2011. GODINE.

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu, a zbog procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma u RH, nadležna državna tijela moraju voditi sveobuhvatnu statistiku i Uredu dostavljati podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma, kako je prikazano u Tablici 7 (čl. 33. Treće Direktive 2005/60/EZ i čl. 82. Zakona).

Tablica 7.

Statistika Ureda				Statistika pravosuđa						
01.01.2004. – 30.11.2011.				01.01.2004. – 30.11.2011.						
IZVOR SUMNJIVIH TRANSAKCIJA	OTVORE NI PREDME TI		PROSLIJE ĐENI SLUČAJE VI		ISTRAGE		OPTUŽNI CE		PRESUDE	
	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT	PN	FT
BANKE I DR. OBVEZNICI	1174	14	824	25	86		93		48	
DRŽAVNA TIJELA	770	16								

STRANI UREDI	402	7							
UKUPNO	2346	37	824	25	86	93	48		
SVEUKUPNO	2383		849						

U Tablici 7. prikazani su statistički podaci Ureda: broj predmeta otvorenih na temelju obavijesti o sumnjivim transakcijama dostavljenih Uredu od strane banaka i drugih obveznika, obavijesti o sumnjivim transakcijama koji su dostavljeni Uredu od strane nadležnih tijela i stranih ureda, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te broj prosljeđenih slučajeva nadležnim tijelima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

Nadalje u Tablici 7. prikazani su i statistički podaci dostavljeni Uredu od strane nadležnih sudova i DORH-a o postupcima i fazama sudskih postupaka za kazneno djelo pranja novca od 01.01.2004. do 30.11.2011. godine: pokrenuto je 86 istraga, podignuto 93 optužnica i doneseno 48 presuda.

U naprijed navedenim sudskim postupcima Ured je u 90% slučajeva bio inicijator dostave nadležnim tijelima slučajeva sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, a na temelju podataka iz svojih baza koje je zaprimio od banaka i drugih obveznika, ili je putem interaktivne međuinstitucionalne suradnje sudjelovao kao potpora tijelima progona ili potpora nadzornim službama Ministarstva financija.

Ured je dio preventivnog sustava i predstavlja samo jednu kariku u sustavu, dok se djelotvornost cijelog sustava suzbijanja pranja novca uglavnom mjeri presudama za pranje novca i oduzimanjem nezakonitih sredstava.

Iz dostavljenih podataka Uredu od strane DORH-a i nadležnih sudova o postupcima i fazama za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma vidljivo je da neki postupci za pranje novca, inicirani i dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima, još prije nekoliko godina, tek sada se nalaze u fazama istraga i podizanja optužnica, što opet ukazuje na složenost dokazivanja u tim postupcima i na potrebno vrijeme za postupanja od strane drugih nadležnih tijela (nadzornih službi i tijela progona), ali također ukazuje i na dugotrajnost u vođenju predistražnih i sudskih postupaka, što ima za posljedicu da pojedini slučajevi pranja novca dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima padaju u zastaru.

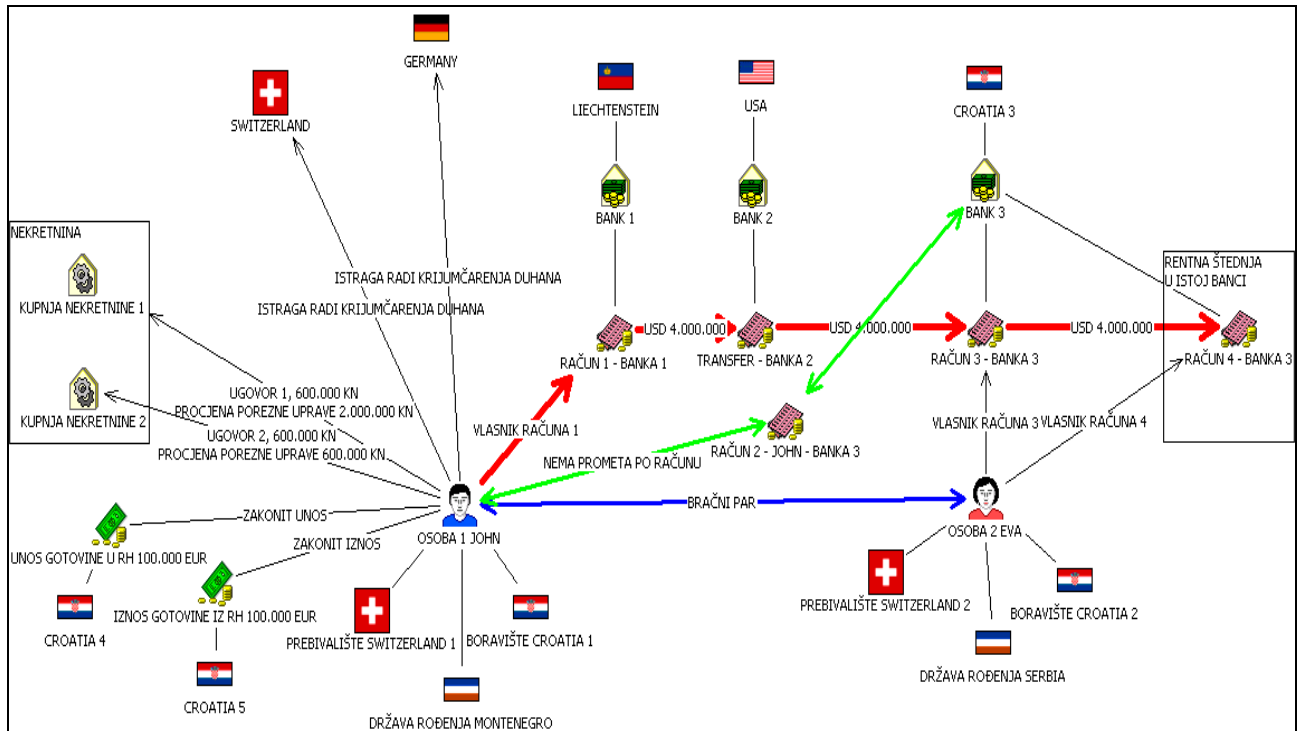
Važno je napomenuti da Ured ne može utjecati na brzinu postupanja od strane drugih nadzornih tijela i tijela progona i sudova, odnosno ne može utjecati na broj okončanih izvoda i financijskih istraga, pokrenutih sudskih istraga, podignutih optužnica ili donesenih presuda za kazneno djelo pranja novca, a po predmetima iniciranim od strane Ureda, jer su za te postupke nadležna druga tijela iz sustava suzbijanja pranja novca.

SLUČAJEVI SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENI OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA

U nastavku navodimo anonimne sažetke samo nekih karakterističnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca koji su od strane Ureda dostavljeni nadležnim tijelima te inozemnim uredima na daljnje postupanje i procesuiranje:

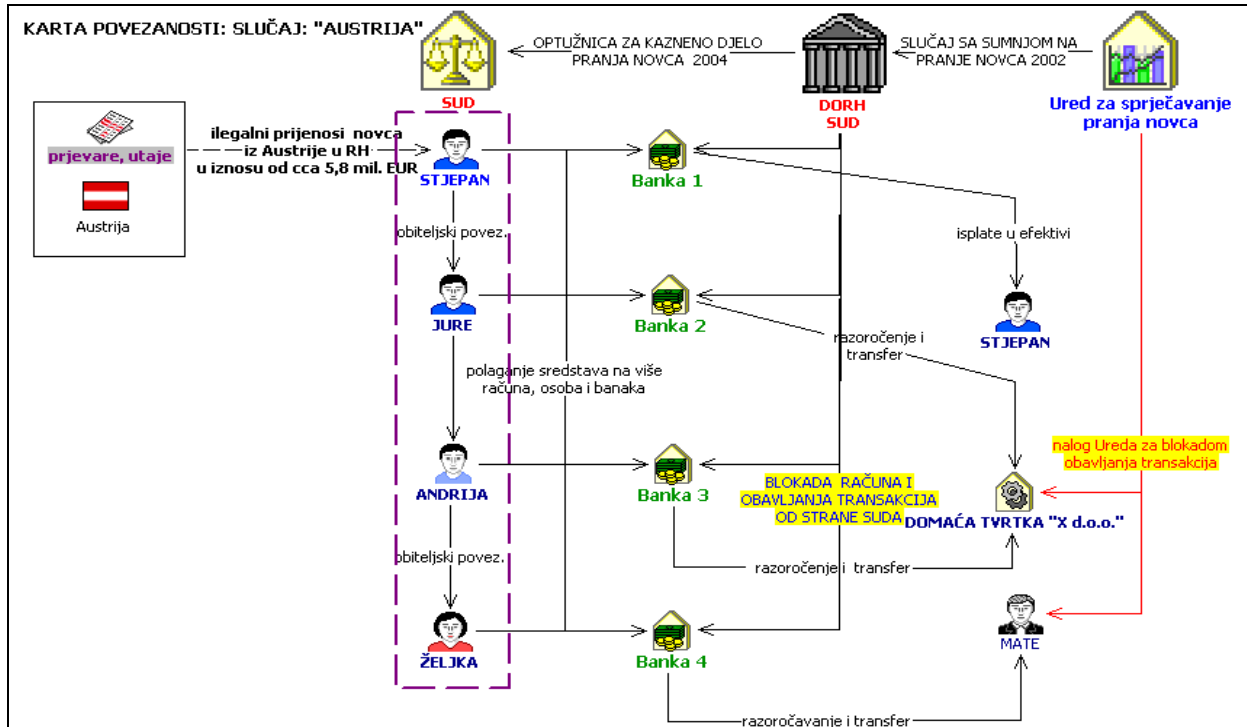
Slučaj: sumnjiva transakcija povezana s doznakom iz inozemstva u korist fizičke osobe – nerezidenta

Sumnjiva transakcija povezana s doznakom iz inozemstva u korist fizičke osobe – nerezidenta, a vezano za krijumčarenje cigareta u inozemstvu. Iznos sredstava u ovoj sumnjivoj transakciji je oko 4 milijuna USD. U tijeku je istraga nadležnih tijela u suradnji s međunarodnim nadležnim tijelima.

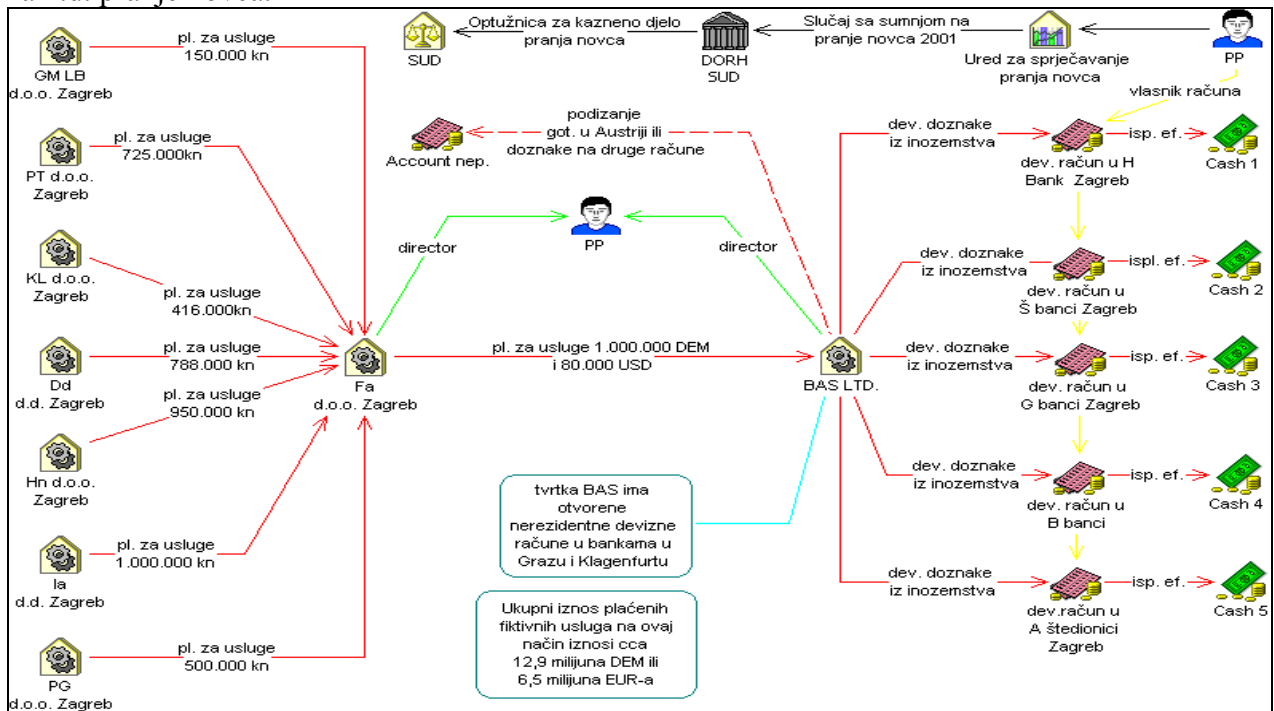
Slučaj: sumnjive transakcije povezane sa poreznim utajama u inozemstvu

Sumnjive transakcije povezane sa poreznim utajama u inozemstvu – Ured je otkrio veći broj sumnjivih transakcija po računima fizičke osobe i s njom povezanih osoba u financijskom sustavu RH. Sredstava uključena u ovaj slučaj iznose preko 6 mil EUR-a. Sredstava su privremeno blokirana od strane Ureda, a potom i suda. Podignuta je optužnica za k.d. pranje novca.

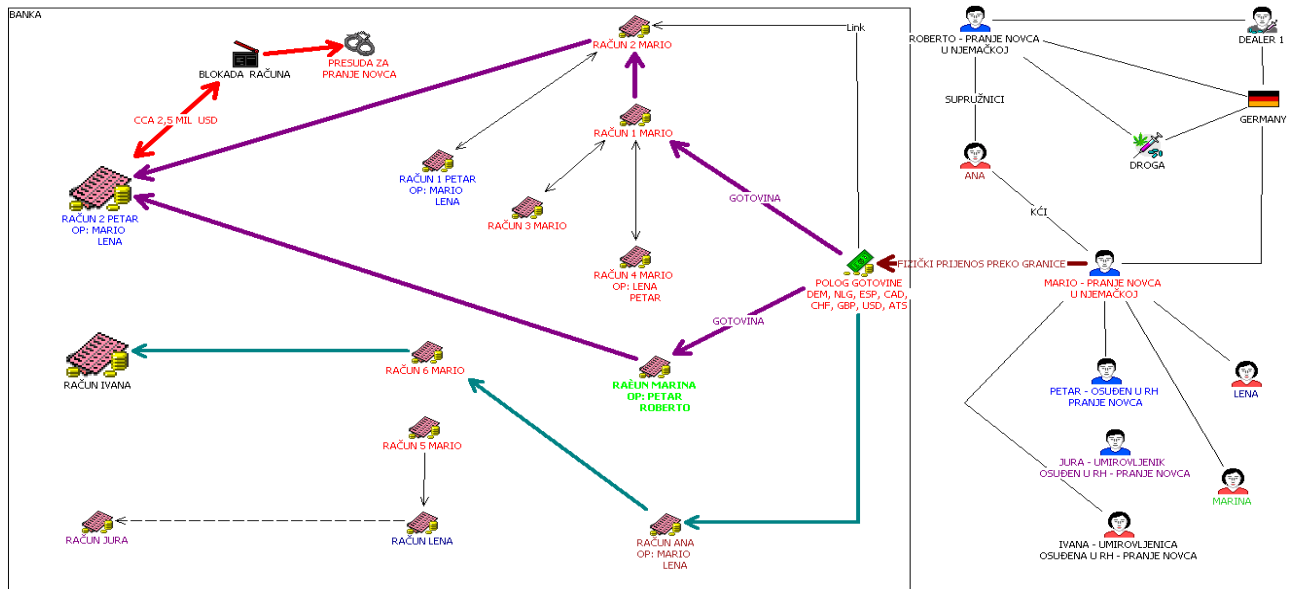
Slučaj: sumnjive transakcije povezane s plaćanjem fiktivnih usluga hrvatskih tvrtki plaćenih tvrtkama iz off shore zona

Sumnjive transakcije povezane s plaćanjem fiktivnih usluga hrvatskih tvrtki plaćenih tvrtkama iz off shore zona u ukupnom iznosu od cca 6.5 mil EUR-a. Podignuta je optužnica za k.d. pranje novca.

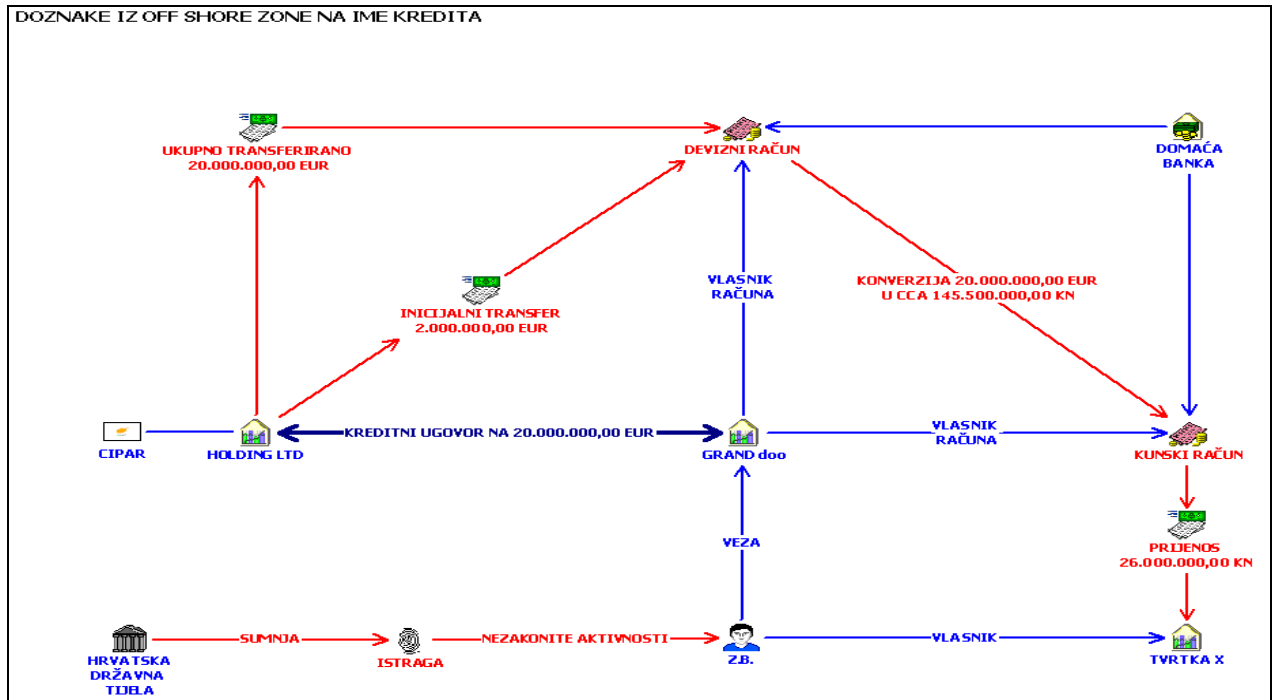
Slučaj: sumnjive transakcije povezane s ubacivanjem nezakonitih sredstava u financijski sustav RH polaganjem i oročavanjem na više računa

Sumnjive transakcije u iznosu od 2.5 milijuna USD povezane s ubacivanjem nezakonitih sredstava u financijski sustav RH polaganjem i oročavanjem na više računa. Nezakonita sredstva potiču iz trgovine narkoticima u inozemstvu. Sredstva su bila privremeno blokirana od strane Ureda, a potom i suda. Donesena je pravomoćna presuda i trajno je oduzeto 2.5 milijuna USD.

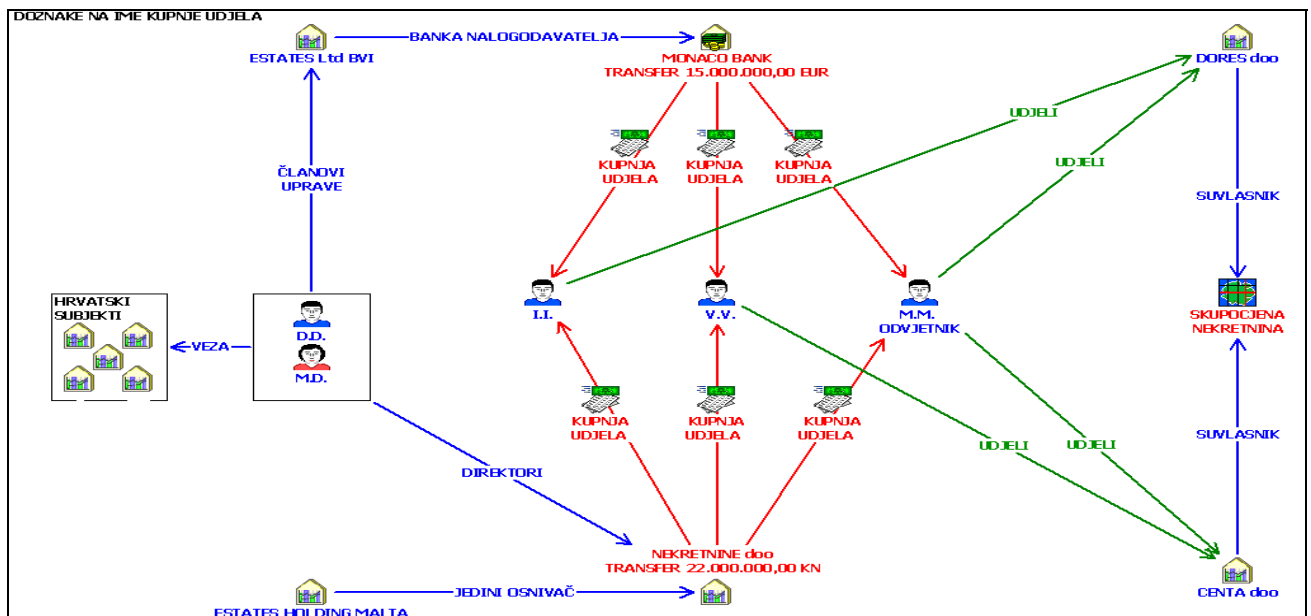
Slučaj: sumnjive transakcije iz off shore zone na ime kredita

Sumnjive transakcije povezane s doznakom novčanih sredstava (svrha doznake-kredit) iz off shore zone (Cipar) u korist hrvatske tvrtke u iznosu od 20. milijuna EUR-a. Ured je slučaj dostavio na daljnje postupanje DORH-u i Financijskom inspektoratu.

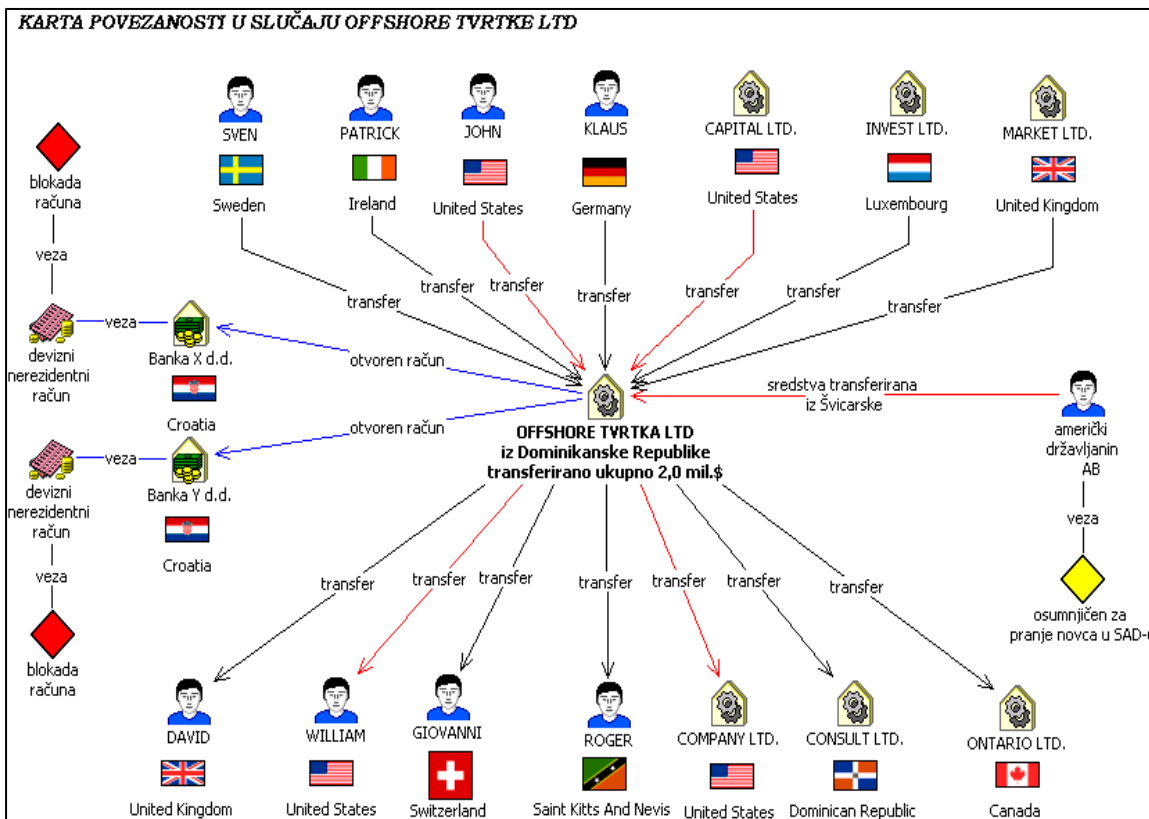
Slučaj: sumnjive međunarodne transakcije na ime kupnje udjela

Sumnjive transakcije u iznosu od 15.milijuna EUR-a doznačene preko off shore banke u korist hrvatskih državljana, u svrhu kupnje udjela u hrvatskim tvrtkama koje u vlasništvu imaju nekretnine u RH. Ured je slučaj dostavio na daljnje postupanje DORH-u i MUP-u.

Slučaj: sumnjive transakcije povezane s loro/nostro doznakama

Sumnjive transakcije povezane s loro/mnostro doznakama preko nerezidentnih bankovnih računa off shore tvrtke (2 mil. USD): predikatno kazneno djelo u inozemstvu - financijske prijevare.

POSLOVI U TIJEKU

Vezano za zadaće i ulogu Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice nema otvorenih pitanja iz područja nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca, obzirom da je primarno zakonodavstvo u cijelosti usklađeno s međunarodnim standardima te da ključni pokazatelji o radu Ureda kao i međunarodne ocjene o radu Ureda potvrđuju da Ured na učinkovit način obavlja svoje osnovne dužnosti, te da je isti u potpunosti operativan i funkcionalan u svome radu.

Također, nema otvorenih pitanja u međunarodnoj suradnji jer Ured ima vrlo intenzivnu međunarodnu razmjenu podataka sa 127 inozemnih ureda te je aktivan član Egmont grupe i pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima te je u mogućnosti razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih jedinica.

Međutim, kao otvoreno pitanje pojavljuje se daljnja provedba mjere 17 iz Akcijskog plana za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma u skladu s kojom je potrebno popunjavanje nepopunjenih radnih mjesta u Uredu kvalitetnim i stručnim kadrovima (zapošljavanje dva djelatnika u području prevencije i nadzora nad obveznicima i jednog stručnjaka informatičkog savjetnika za informatičku podršku, putem internih natječaja) te smanjenje fluktuacije djelatnika i zadržavanje postojećih stručnjaka u Uredu.

OSTALE NAPOMENE

Važno je za napomenuti da je Četvrti krug evaluacije sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma Republike Hrvatske od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) predviđen **od 17. do 21. rujna 2012. (evaluacijski posjet)**, a rasprava o navedenom izvješću planirana je za rujna 2013.

U svezi naprijed navedenog, u prvoj polovini 2012. godine planirano je organiziranje pripremnih sastanaka s predstavnicima svih tijela iz hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (obveznici, nadzorna tijela, tijela kaznenog progona i dr.).

Osim toga, važno je za napomenuti da obzirom na dosadašnja iskustva u radu Ureda i uočene tipologije pranja novca kroz konkretne slučajeve procjenjujemo sljedeće tekuće i buduće opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj:

- **poslovanje s off shore zonama i nekooperativnim jurisdikcijama,**
- **nove tehnike plaćanja (e-banking),**
- **međunarodne investicije u RH (nekretnine).**

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe (MONEYVAL) o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma u RH, a u okviru toga imajući u vidu i ocjene o učinkovitosti rada hrvatskog Ureda, te usporedbom ključnih pokazatelja o radu hrvatskog Ureda s istovrsnim pokazateljima o radu pojedinih stranih ureda, proizlazi sljedeći zaključak:

- RH je uspostavila preventivni model, s vodećom ulogom Ureda kroz odgovarajući pravni i institucionalni okvir, kojim se sprječava zlouporaba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma,
- hrvatski Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica, na učinkovit način obavlja svoje zadaće, sukladno Zakonu i međunarodnim standardima. Ured je u potpunosti operativan i funkcionalan u svom radu.
- RH upotrebljava jednake preventivne standarde kao i države članice EU (novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma stupio je na snagu 01.01.2009.).
- RH se do sada nije našla niti na jednoj "crnoj listi" nekooperativnih jurisdikcija, što znači da u cijelosti primjenjuje međunarodne standarde.

Obzirom na procjenu tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma u RH, i u cilju iznalaženja rješenja za identificirane slabosti u sustavu, a sukladno stečenim iskustvima i preporukama međunarodnih relevantnih tijela, Ured daje sljedeće prijedloge za unaprjeđenje sustava Republike Hrvatske u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma:

1. da nadzorna tijela u suradnji s Uredom (HNB, HANFA, Porezna uprava, Financijski inspektorat, Carinska uprava), a sukladno njihovoj zakonskoj obvezi, u cijelosti preuzmu proaktivnu ulogu u kontroli provedbe mjera iz novog Zakona od strane obveznika,
2. da tijela za provedbu zakona i kazneni progon (policija, DORH i drugi) intenziviraju postupanje po predmetima pranja novca koji su im dostavljeni od strane Ureda,
3. da pravosuđe prioritarno i žurno provodi sudske postupke u slučajevima pranja novca koji su inicirani od strane Ureda i od strane drugih nadležnih tijela,
4. dodatno trajno kadrovsko ekipiranje, izobrazba i specijalizacija kako djelatnika Ureda, tako i djelatnika svih drugih nadležnih tijela uključenih u sustav sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH.

14. Financijski inspektorat

Paralelno sa donošenjem Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (u daljnjem tekstu:ZSPNFT), u srpnju 2008. godine donesen je i Zakon o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske, s ciljem usklađenog unaprjeđenja zakonodavnog okvira, institucionalnog jačanja nadzornih tijela te podizanja ukupne preventivne sposobnosti u sprječavanju različitih oblika zlouporabe korištenja financijskog sustava, posebno u svrhe pranja novca i financiranja terorizma. U tom smislu ovim zakonima je dotadašnjem Deviznom inspektoratu Republike Hrvatske, kao posebnoj upravnoj jedinici Ministarstva financija osnovanoj 1992. godine, proširen djelokrug rada, ovlasti i nadležnosti na provedbu više financijskih zakona, iz kojih razloga je logično uslijedila promjena naziva Deviznog u Financijski inspektorat. Uz ovlasti za provedbu nadzora po Zakonu o deviznom poslovanju

Financijski inspektorat dobio je ovlasti na provedbu nadzora pružatelja usluga platnog prometa po Zakonu o platnom prometu te na superviziju usklađenosti obveznika primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Uz inspekcijski nadzor, Financijski inspektorat ovlašten je voditi prvostupanjski prekršajni postupak za prekršaje iz predmetnih zakona, a u drugom stupnju odlučuje Visoki prekršajni sud.

Kod provedbe deviznog nadzora važno je naglasiti da se nakon 2003. mijenjalo sistemsko zakonodavstvo iz područja poslovanja s inozemstvom, kao odraz procesa tranzicije i prilagodbe cjelokupnog zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije. Usporedo s promjenama zakonodavnog okvira mijenjalo se težište i prioritete inspekcijskog nadzora Financijskog inspektorata. Učinci liberalizacije i deregulacije kapitalnih tokova s jedne strane, a s druge strane sve izraženija potreba jačanja nadzornih mehanizama u otkrivanju i suzbijanju nelegalnih prekograničnih plaćanja, preusmjerili su fokus aktivnosti na područje plaćanja nerobnih usluga i drugih modela simuliranih ugovora.

U provedbi nadzora po Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma uveden je sektorski pristup i imenovana nadzorna tijela zadužena za nadzor pojedinih kategorija obveznika primjene Zakona. Financijskom inspektoratu povjeren je nadzor obveznika u sektoru nebankovnih financijskih institucija (ovlaštenih mjenjača, licenciranih kreditnih posrednika, pružatelja usluga prijenosa novca i dr.), i tzv. profesionalnih djelatnosti (odvjetnika, javnih bilježnika, računovođa, revizora, poreznih savjetnika) te drugih obveznika prema procjeni rizika i ciljanim zahtjevima nadležnih tijela. Sektorskim pristupom su ojačani institucionalni i nadzorni mehanizmi radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, po preporukama koje je Republika Hrvatska dobila u Izvješću o napretku Europske komisije, kao i od strane evaluatora Moneyval-a, tijekom 3. kruga evaluacije ovog monitoring tijela.

Osim redovnih nadzora koji se obavljaju sukladno godišnjem planu nadzora, Financijski inspektorat također sudjeluje i u financijskim istragama u području pranja novca/financiranja terorizma na zahtjev Ureda za sprječavanje pranja novca i državnog odvjetništva, postupajući slično kao i drugi nadzornici, u okviru svoje primarne zakonodavne nadležnosti.

ZATEČENO STANJE

Regulatorni okvir

Težište zakonodavnih rješenja na području deviznog, kreditnog i vanjskotrgovinskog poslovanja s inozemstvom do 2003. godine, u prvom redu Zakona o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata, Zakona o kreditnim poslovima i Zakona o trgovini, bilo je na uređenju tekućih poslova s inozemstvom, dok je područje kapitalnih poslova bilo nedostatno i nekonzistentno regulirano. U fokusu regulacije, bilo je osim toga poslovanje isključivo pravnih osoba dok je poslovanje fizičkih osoba bilo u potpunosti zapostavljeno. Najvažniji podsticaj za promjenu predmetne regulative uslijedio je potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruženom članstvu Europskoj uniji 2001- godine koji je Hrvatskoj postavio zahtjev za usklađivanjem deviznog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU te postepenu liberalizaciju kapitalnih poslova. Prema SSP-u oslobađanje protoka kapitala Hrvatska treba osigurati postepeno, sukladno definiranim rokovima, tako da se konvertibilnost kapitalnog računa dostigne prije ulaska u Europsku uniju.

Akceptirajući međunarodno prihvaćene obveze Hrvatski sabor je u lipnju 2003. godine usvojio novi Zakon o deviznom poslovanju, a do konca godine uslijedio je paket od osamnaest podzakonskih propisa Hrvatske narodne banke i Ministarstva financija. Hrvatska je tako od početka 2004. godine imala temeljito rekonstruirano devizno zakonodavstvo, i u pogledu predmeta regulacije, i u pogledu načela po kojem se ravna uspostava režima kapitalnih restrikcija. Kapitalni poslovi su strukturirani sukladno europskoj normativi, a u pogledu ukidanja kapitalnih ograničenja, rješenja su omogućavala u prvoj fazi liberalizaciju dugoročnih i srednjoročnih oblika protoka kapitala, a u drugoj fazi i kratkoročnih kapitalnih transakcija.

Slijedom navedenog, pred Financijskim inspektoratom kao tijelom nadležnim, zajedno sa Hrvatskom narodnom bankom, za devizni nadzor prekograničnog poslovanja i poslovanja sa stranim sredstvima plaćanja u zemlji, otvorila se, u odnosu na dotadašnju nadzornu praksu, potreba definiranja potpuno nove strategije odnosno prioriteta i ciljeva provedbe nadzornih aktivnosti.

Organizacijski ustroj i kapaciteti

Početkom 2004. godine u Financijskom inspektoratu bilo je zaposleno 25 inspektora:

- 20 inspektora u neposrednom inspeksijskom nadzoru, raspoređenih u okviru 2 odjela za nadzor, i
- 5 inspektora za vođenje prekršajnog postupka, u odjelu za devizne prekršaje.

Ovakva usko postavljena organizacijska struktura, kao i broj inspektora, predstavljali su objektivno ograničenje za specijalističku profilaciju inspektora i nužnu prilagodbu nadzornih aktivnosti novim zahtjevima propisanog kapitalnog režima.

Znanje, vještine i kompetencije inspektora su, obzirom na prethodnu usmjerenost i iskustvo provedbe nadzora u području tekućih poslova s inozemstvom, bile nedostatne za novopostavljene zadaće provedbe nadzora u području kapitalnih transakcija i tražile su njihovu dodatnu edukaciju:

- u području regulatornih zahtjeva deviznog zakonodavstva
- u području primarnog zakonodavstva za odvijanje kapitalnih poslova

Nedovoljno su, iz objektivnih razloga, bile razvijene procedure pribavljanja i ustrojavanja baza podataka te vođenja i ažuriranja odgovarajućih evidencija, a koje su bile nužne za ciljne nadzorne aktivnosti.

Jednako su tako na početnoj razini bile informatička osposobljenost i opremljenost inspektora u odjelima za nadzor, a upravljanje predmetima i čuvanje i arhiviranje dokumentacije se odvijalo uz ručno vođene upisnike.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA RADA

Radi ispunjavanja novih zadaća, od 2004. godine provodi se niz aktivnosti na institucionalnom snaženju Financijskog inspektorata.

Unutarnja organizacija Financijskog inspektorata

Kao rezultat procesa deregulacije i liberalizacije poslovanja s inozemstvom naglo je narastao broj sudionika u trgovinskim, kreditno-financijskim i drugim kapitalnim transakcijama, povećao se intenzitet prekograničnih plaćanja te razvili novi oblici i načini obavljanja nelegalnih transakcija s inozemstvom. Kako bi se u organizacijskom smislu bolje odgovorilo na nove izazove u planiranju i provedbi inspekcijskih nadzora prišlo se u 2005. god., na temelju Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija, realizaciji novog organizacijskog ustroja Financijskog inspektorata. Posebno je unaprijeđen ustroj Sektora za devizni nadzor, koji je prema kategoriji obveznika nadzora strukturiran u tri odjela: Odjel za devizni nadzor gospodarskih subjekata, Odjel za devizni nadzor financijskih institucija i Odjel za devizni nadzor mjenjača. Tako su stvorene pretpostavke za kvalitetnije planiranje i organizaciju kontrola prema specijalističkom načelu, a jednako tako i za intenzivnije stručno usavršavanje i profiliranje deviznih inspektora.

Tijekom 2007. i 2009. godine, zbog proširenja djelokruga rada, ovlasti i nadležnosti te intenziviranja provedbe financijskih istraga na zahtjev državnog odvjetništva, Financijski inspektorat dva puta je pristupio promjeni unutarnje organizacijske strukture. Sukladno Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija iz 2009. g., u Financijskom inspektoratu su ustrojeni novi odjeli, tako da današnju strukturu Financijskog inspektorata čine:

Za provedbu nadzornih aktivnosti:

- Odjel za kreditne institucije i platne sustave
- Odjel za financijske institucije i financijsko posredovanje
- Odjel za nefinancijske i neprofitne subjekte
- Odjel za financijske istrage
- Odjel za procjenu rizika, planiranje i informacijski sustav

Za vođenje prekršajnih postupaka i međunarodnu suradnju:

- Odjel za prekršajni postupak I
- Odjel za prekršajni postupak II
- Odjel za međunarodnu suradnju i pravne poslove

Tijekom 2007. i 2008. godine izvršeno je kadrovsko jačanje Financijskog inspektorata prijemom 10 novih inspektora, ali je bila izražena fluktuacija ljudi (odlazak). Iako je Akcijskim planom Vlade RH iz rujna 2009. godine za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma predviđeno zapošljavanje 15 novih djelatnika u Financijskom inspektoratu, isto je zbog mjera ograničenog zapošljavanja u državnoj upravi bilo odgođeno te od 2009. g. do danas nije bilo novih zapošljavanja.

Financijski inspektorat s danom 30.11.2011. zapošljava ukupno 48 službenika što predstavlja 66% od ukupnog broja sistematiziranih službenika (73).

Informatizacija i ustrojavanje baze podataka

Usporedo s unaprjeđivanjem organizacijske strukture pristupilo se daljnjoj informatizaciji Financijskog inspektorata te ustrojavanju baza podataka s ciljem definiranja kriterija odabira i tehničke podrške nadzornim i drugim aktivnostima Financijskog inspektorata.

Baze nerezidentnih računa

Baza podataka o depozitnom poslovanju preko nerezidentnih računa ustrojena je u Financijskom inspektoratu 2004. godine i od tada se ažurira na godišnjoj razini. Baza sadrži podatke o svim računima pravnih i fizičkih osoba nerezidenata koji se vode u poslovnim bankama u Hrvatskoj, te o njihovim kumulativnim dugovnim i potražnim prometima. Podaci za ovu bazu prikupljaju od svih poslovnih banaka za stanje na kraju tekuće godine i ista sadrži, promatrano po godinama, u prosjeku cca 100.000 zapisa. Baza sadrži podatke o vlasnicima računa, njihovom sjedištu, broju i vrsti računa, kao i kumulativni dugovni i potražni promet u stranoj valuti i kunama. Isti se podaci, na zahtjev, razmjenjuju i s Uredom za sprječavanje pranja novca.

Trenutno je baza ažurna s nadnevkom 31.12.2010. godine.

Baza platnoprometnih transakcija

Baza podataka o prekograničnim plaćanjima/naplatama pravnih osoba i podružnica sa sjedištem u Republici Hrvatskoj vodi se u Financijskom inspektoratu od 01. siječnja 2002. godine. Podaci se po kriteriju vrijednosti i odabranim šiframa osnove plaćanja, na godišnjoj razini pribavljaju od Sektora za statistiku Hrvatske narodne banke uključujući tako pojedinačne podatke o izvršenim plaćanjima/naplatama u inozemstvo/iz inozemstva s osnova tekućih poslova (usluge), kao i kapitalnih poslova (krediti, ulaganja, licencije i dr.). Baza sadrži podatke o nazivu i sjedištu pravne osobe nalogodavatelja/korisnika plaćanja, iznos izvršenog plaćanja/naplate u USD, šifru osnove plaćanja/naplate, datum transakcije te podatke o banci preko koje je transakcija izvršena.

Baza ovlaštenih mjenjača

U sklopu baze obveznika nadzora Financijskog inspektorata vodi se i posebna baza licenciranih mjenjača i njihovih mjenjačkih mjesta, kojima dozvolu za rad izdaje Hrvatska narodna banka. Podaci se na mjesečnoj osnovi prikupljaju od svih poslovnih banaka u Hrvatskoj koje imaju sklopljene ugovore s ovlaštenim mjenjačima. Baza sadrži detaljne podatke o cca 1200 ovlaštenih mjenjača i 2700 stalnih i sezonskih mjenjačkih mjesta. Navedena baza osnovni je alat za planiranje i provedbu nadzora ovlaštenih mjenjača.

Baza obveznika primjene ZSPNFT

Procijenjeni broj obveznika kojima je Financijski inspektorat primarni nadzornik u području SPN/FT iznosi cca 14.500. Zbog tako velikog broja obveznika, na preporuku konzultanata MMF-a, a s ciljem lakšeg dostupa i ustrojavanja ažurne baze podataka o obveznicima te za potrebe planiranja nadzora i procjene sektorskog i individualnog profila rizika obveznika od PN/FT Financijski inspektorat je krajem 2010. godine započeo sa distribucijom upitnika o usklađenosti sa ZSPNFT.

Sa nadnevkom 30.11.2011. godine obveznicima u sektoru odvjetnika, revizora, računovođa i poreznih savjetnika je poslano 7.585 upitnika, a distribucija svim obveznicima će se nastaviti po planiranoj dinamici.

OBVEZNICI	BROJ POSLANIH UPITNIKA		UKUPNO
	2010.	2011. (do 30.11.)	
Odyjetnici	837	2.142	2.979
Revizori, računovođe i porezni savjetnici	-	4.606	4.606
UKUPNO	837	6.748	7.585

Upravljanje predmetima

U okviru projekta informatizacije Financijskog inspektorata, od 01. siječnja 2007. godine ustrojene su i funkcionalne sljedeće informatičke baze i sustavi u Financijskom inspektoratu:

- Jedinstveni registar subjekata nadzora
- Evidencija pristigle pošte
- Urudžbeni zapisnik
- Baza predmeta Financijskog inspektorata
- Baza za upravljanje predmetima Financijskoj inspektorata
- Urudžbeni zapisnik oznake klasificirano-ograničeno
- Baza predmeta odjela za prekršajni postupak
- Sustav za upravljanje predmetima nadzora na bazi ViewWise tehnologije, u naravi radi se o potpuno digitaliziranoj i kriptiranoj arhivi svih predmeta Financijskog inspektorata od 01.01.2007. godine, s naprednim mogućnostima pretraživanja.

NADZORNE AKTIVNOSTI

Ključni pokazatelji o rezultatima provedbe nadzornih aktivnosti Financijskog inspektorata u izvještajnom razdoblju navode se u sljedećoj tablici:

**REZULTATI INSPEKCIJSKOG NADZORA FINANCIJSKOG INSPEKTORATA ZA RAZDOBLJE 2004. – 2011. (zaključno sa
30.11. 2011.)**

REZULTATI NADZORA	2004.	2005	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011. (01.01.-30.11.)	UKUPNO
Broj obavljenih nadzora	763	758	461	457	478	480	355	409	4.161
Broj podnesenih optužnih prijedloga	298	354	178	191	213	148	73	65	1.520
Broj podnesenih kaznenih prijava	2	0	2	6	4	4	2	1*	21
Izrečene mjere pisanog upozorenja po ZSPNFT	-	-	-	-	-	2	3	60	65
Iznos utvrđenih spornih transakcija upućen na nadležno postup. PU u kn	394.972.037,6 7	349.394.941,84	562.816.790,0 7	228.802.604,7 4	182.348.389,0 0	188.172.316,0 0	297.695.655,0 0	115.520.858,0 0	2.319.723.592,32
Iznos utvrđenih spornih transakcija upućen na nadležno postup. CU u kn	27.630.864,95	44.457.478,06	282.000,00	30.593.493,00	13.305.928,00	20.973.036,00	1.344.390,00	0,00	138.587.190,01
Rješenjima naložen povrat neosnov. plaćanja u inozemstvu u eurima	532.362,34	0,00	200.000,00	511.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.243.862,34
Rješenjem naložen povrat sredstava u kn**	-	-	85.300.775,53	-	-	-	-	-	85.300.775,53
Broj inspektora u nadzoru	22	22	21	21	25	24	26	25	

** Prisilna naplata s računa banke kod HNB-a u iznosu od 69.349.356,49 kn

---

Najznačajnije kontrole Financijskog inspektorata promatrano po opsegu i rezultatima provedenih aktivnosti navode se u nastavku:**Kontrole neosnovanih plaćanja rezidenata u inozemstvo**

Zbog višestruko negativnih posljedica neosnovanog transfera kapitala u inozemstvo Zakon o deviznom poslovanju posebno oštro sankcionira plaćanja na temelju simuliranih ugovora i faktura neistinitog sadržaja, odnosno ona plaćanja u inozemstvo za koja pravna osoba nije dobila odgovarajuću protučinidbu od druge ugovorne strane- korisnika plaćanja. Stoga je težište inspekcijskih nadzora nad pravnim i fizičkim osobama od 2004. godine stalno bilo usmjereno na rezidente koji su po podacima iz statistike platnog prometa Hrvatske narodne banke, realizirali značajne transfere kapitala nerezidentima sa osnove i pod šifrom plaćanja raznih nerobnih usluga kao što su usluge savjetovanja, usluge istraživanje tržišta, licencija, izravnih ulaganja i dr. Posebna pozornost posvećena je provjeri osnovanosti plaćanja koja su rezidenti obavljali prema vlasnički povezanim i offshore društvima u inozemstvu u pogledu utvrđivanja jesu li plaćene usluge doista obavljene i zaračunate u skladu sa načelom transfernih cijena, ili se radi o plaćanjima na temelju simuliranih ugovora i lažnih faktura s ciljem izbjegavanja plaćanja poreza u Republici Hrvatsko i/ili prijenosa kapitala u inozemstvo.

Inicijative za obračun poreznih obveza na osporene transakcije u inozemstvo dostavljale su se Poreznoj upravi na nadležno postupanje. Tako su u razdoblju 2004-2011. Poreznoj upravi upućene inicijative za nadzor osporenih transakcija u vrijednosti plaćanja od cca 2,3 mlrd kuna.

Kontrole deviznog poslovanja banaka

Kontrole banaka i ostalih financijskih institucija u razdoblju od 2004. do 2007. godine odnosile su se uglavnom na poštivanje deviznog režima odnosno na poslove banaka zaključene s nerezidentima u svoje ime i za svoj račun te poslove koje su banke obavile u ime ili za račun klijenata, odnosno kao transaktori u platnom prometu s inozemstvom. S osnove nepoštivanja propisanih obveza banaka u platnoprometnoj regulativi kao i obveza u depozitnom i kreditnom poslovanju, podneseni su optužni prijedlozi.

No, najznačajniji rezultat provedenih nadzora u bankama bilo je izdavanje rješenja o prisilnoj naplati u prosincu 2006. na temelju kojeg je Državnom proračunu vraćeno 69.349.256,49 kuna. Naime, inspekcijskim nalazom u konkretnom slučaju je utvrđeno kako je kontrolirana banka, u razdoblju od 28.12.2001. pa sve do dana izvršenja povrata, nezakonito raspolagala novčanim sredstvima u vlasništvu Republike Hrvatske koja su joj bila povjerena.

Kontrole raspolaganja novčanim sredstvima državnog proračuna

Najveći broj kontrola banaka u 2007. bio je fokusiran na aktivnosti u otkrivanju tzv. "tajnih računa" odnosno utvrđivanju nezakonitosti u svezi raspolaganja novčanim sredstvima na računima otvorenim radi prikupljanja sredstava za obnovu i obranu suvereniteta Republike Hrvatske.

Aktivnosti na utvrđivanju nezakonitosti u svezi raspolaganja novčanim sredstvima na računima otvorenim 90-tih godina u inozemnim bankama radi prikupljanja sredstava za

obnovu i obranu suvereniteta Republike Hrvatske, vodile su se od strane MUP-a i državnog odvjetništva od 2001. godine. Početkom 2007. god. Financijski inspektorat je uključen u ove aktivnosti sa zadaćom da sukladno svojoj nadležnosti, a temeljem nekoliko dokumenata s kojim je raspolagao MUP (op. 20-tak naloga za plaćanje) te provedbom nadzora i dokumentacije koju je trebalo prikupiti u bankama, utvrdi postojanje i iznos novčanih transfera plaćenih na teret proračunskih sredstava iz Hrvatske. U okolnostima kad je od predmetnih plaćanja bilo prošlo više od dvanaest godina, te je stoga prestala zakonska obveza čuvanja platno-prometne dokumentacije od strane banaka, kao i zbog činjenice da je i Hrvatska narodna banka 2005. god., istekom rokova arhiviranja određene građe, uništila platno-prometnu dokumentaciju s inozemstvom iz razdoblja 1986. – 1998., Financijski inspektorat je fokusirajući se na kontrolu bankovnih transfera iz sredstava ostvarenih prodajom stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Devizni račun od prodaje stanova – posebni devizni račun RH), uspio, analizama prikupljene dokumentacije od 17 banaka te dokumentacije iz arhiva Ministarstva financija, rekonstruirati promet i sačiniti pregled deviznih plaćanja izvršenih u inozemstvu u razdoblju 1992. – 1997. Detaljni podaci o plaćanjima, brojevima računa i bankama u inozemstvu u kojima su korisnici plaćanja imali otvorene račune dostavljeni su državnom odvjetništvu i MUP-u.

Kontrole pružanja financijskih usluga u inozemstvu

Tijekom 2008. i 2009. godine, na inicijativu MUP-a, HANF-e i HNB-a te temeljem podnesenih anonimnih prijava, upita različitih dnevnih i tjednih novina te dostupnih podataka sa Interneta, obavljen je nadzor poslovnih subjekata koji su rezidentima – pravnim i fizičkim osobama, putem internetskih stranica, foruma i organiziranjem javnih skupova u hotelima i sl., nudili različite oblike financijskog posredovanja i ulaganja na inozemnom deviznom tržištu (forex), tržištu kapitala, nekretnina i sl., obećavajući im pritom nerealno visoke prinose na uložena sredstva.

- Forex trgovanje u inozemstvu

Vezano na obavljanje usluga forex trgovanja u inozemstvu (op. koje je prema tada važećim deviznim propisima bilo dozvoljeno samo bankama) Financijski inspektorat je obavio nadzor kod rezidenata pravnih osoba te određenog broja rezidenata fizičkih osoba za koje je postojala osnovana sumnja da su obavljali forex transakcije u inozemstvu.

Temeljem obavljenih nadzora utvrđeno je da se radilo o vrlo rizičnim ulaganjima. Naime, nadzorom fizičkih osoba - rezidenata koji su obavljali forex transakcije u inozemstvu utvrđeno da su svi, nakon sumiranja pozitivnih i negativnih rezultata trgovanja, ostvarili gubitke. Građani su putem sredstava javnog priopćavanja upozoreni na visoku rizičnost takvih ulaganja kao i mogućnost prijevara, a pravnim osobama za koje je utvrđeno da su aktivno sudjelovale u posredovanju pri otvaranju računa građana za forex trgovanje u inozemstvu je naloženo da sa svojih internet stranica izbrišu sve sadržaje koji posredno ili neposredno omogućuju rezidentima obavljanje tih poslova.

- Prikupljanje sredstava od javnosti (građana) i ulaganje tih sredstava u nekretnine, na tržište kapitala, devizno tržište i dr.

Nadzorom je utvrđeno je da se određeni broj subjekata bavio prikupljanjem sredstava od građana i drugih pravnih osoba te njihovim ulaganjem po principu mrežnog marketinga te da je rizičnost takvih ulaganja bila izrazito velika kao i mogućnost tzv. piramidalne prijevare građana. Isto tako je uočena i nedostatnost postojeće zakonodavne regulative, kako u pogledu licenciranja i registriranja tvrtki koje mogu obavljati takve financijske usluge tako i drugih uvjeta i načina poslovanja (adekvatnosti kapitala, rizičnosti i dr.).

Nadzori nad tim subjektima obavljani su u okviru međuinstitucionalne suradnje sa MUP-om i ostalim nadležnim nadzornim tijelima, a rezultirali su podnesenim kaznenim prijavama (op. od strane Financijskog inspektorata odnosno MUP-a) zbog počinjenih kaznenih djela pranja novca i prijevare. Nadzorima je utvrđeno da su građani i domaće pravne osobe uložile u takve oblike prijevarnog ulaganja preko 150.000.000,00 kuna.

Temeljem obavljenih nadzora Financijski inspektorat je inicirao sastanak sa nadležnim nadzornim i regulatornim tijelima - HNB, HANFA i Uprava za financijski sustav Ministarstva financija vezano za nadzor i regulativu društava koja se bave pružanjem financijskih usluga.

Sukladno dogovorenim aktivnostima Financijski inspektorat je navedenim tijelima dostavio analizu sa sistematiziranim prikazom regulatornog okvira ovog područja prema odabranim državama, sa inicijativom da bi u ovom dijelu pružanja financijskih usluga trebalo dodatno urediti financijsko tržište u RH, donijeti regulativu o pružanju financijskih usluga i posebno licencirati pružatelje usluga kod nadležnog nadzornog i regulatornog tijela.

Kontrole korisnika slobodnih zona

U skladu s planom aktivnosti Ministarstva financija za povećanje naplate javnih prihoda kroz povećanje broja poreznih obveznika, koji do sada uopće nisu evidentirani kao porezni obveznici Republike Hrvatske, niti je njihovo poslovanje bilo oporezivano u Republici Hrvatskoj, tijekom 2004 i 2005 godine obavljeno je od strane Financijskog inspektorata 101 kontrola korisnika slobodnih zona.

Kontrolama je utvrđeno da su nadzirani korisnici slobodnih zona, obavljanjem djelatnosti u zoni, ostvarili dobit od cca. 61.000.000,00 kuna koja nije bila iskazana niti oporezovana od poreznih tijela u Republici Hrvatskoj. Sukladno utvrđenim nepravilnostima inicirana je izmjena Zakona o slobodnim zonama. U suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca i Carinskom upravom uspostavljena je razmjena podataka s nadzornim tijelima BiH, radi provjere izvoznih tokova nafte i naftnih derivata i sprječavanja nelegalnog prometovanja istima u Republici Hrvatskoj.

Kontrole izvoza turističkih usluga

Tijekom 2005. i 2006. godine obavljene su kontrole 14 rezidentnih tvrtki koji se bave turističkom i ugostiteljskom djelatnošću te je utvrđeno da se suprotno duhu odredbi članka 10. Zakona o porezu na dodanu vrijednost i članka 57. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost koristi 0% stopu PDV-a na usluge organiziranog boravka gostiju koje se plaćaju iz inozemstva, a da se u stvari ne radi o organiziranom boravku nego se izigravaju navedene zakonske odredbe te se vrši utaja PDV-a i ostalih poreznih davanja.

Tijekom kontrole je utvrđeno slijedeće:

- osnovica za neosnovano iskazanu nultu stopu PDV-a u ukupnom iznosu od cca 166.500.000,00 kuna;
- više iskazani porezno priznati rashodi s osnova neosnovano iskazanih obveza prema dobavljačima usluga iz inozemstva, odnosno manje iskazana osnovica poreza na dobit u iznosu od 8.374.500,50 kuna;
- manje obračunat i plaćen porez na dobit po odbitku u iznosu od 1.511.100,00 kuna;
- s osnova obavljanja djelatnosti bez odobrenja, strane tvrtke su ostvarile ukupan prihod od 24.208.338,08 kuna, na koji nisu platile porez na dobit;
- uz sumnju na moguće pranje novca, utvrđeno je da su kontrolirana domaća društva primila naplatu od ukupno 4.549.994,30 EUR-a od tvrtki iz off shore područja

Slijedom navedenog inicirana je promjena zakonskih odredbi o primjeni povlaštene 0% stope PDV-a na turističke usluge organiziranog boravka, plaćene iz inozemstva, što je kasnije i dovelo do izmjene Zakona o PDV-u u dijelu oporezivanja turističke usluge.

Kontrole pružanja usluga brzog prijenosa novca

Nadzori pružanja usluga brzog prijenosa novca obavljani su tijekom 2005., 2006. i 2007. godine. Navedene usluge pružaju u Hrvatskoj strane tvrtke (Western Union Financial Services, Inc., Delaware, SAD i Money Gram, Payment Systems, Inc., Delaware, SAD) preko agenata i podagenata domaćih financijskih institucija (Hrvatska pošta, Splitska banka d.d. i Atlas d.d. Dubrovnik).

Nadzorom je utvrđeno da dio dobiti koji strana tvrtka ostvari od poslovanja u Republici Hrvatskoj nije oporezivan u Republici Hrvatskoj (u razdoblju od 2004.-2006.godine utvrđena dobit ovih društava iznosila je cca 91.834.650,53 kuna). Nadalje je utvrđen nedostatan i neadekvatan zakonodavni i nadzorni režim u tom području poslovanja, posebno nedostatak odredbi o licenciranju te načinu i uvjetima obavljanja tih usluga u prekograničnom platnom prometu, kao i primjeni mjera i radnji propisanih Zakonom o sprječavanju pranja novca. Po naprijed navedenim kontrolama usluga brzog prijenosa novca predložene su Hrvatskoj narodnoj banci izmjene propisa o platnom prometu s inozemstvom odnosno donošenje posebne zakonske regulative u tom području.

Temeljem utvrđenih činjenica i dostavljenih podataka o provedenim nadzorima Financijskog inspektorata, Ured za sprječavanje pranja novca je analitički obradio i dostavio preko 30 obavijesti o sumnjivim transakcijama nadležnim tijelima Republike Hrvatske, radi poduzimanja radnji iz nadležnosti.

Kontrole depozitnog poslovanja preko nerezidentnih računa otvorenih u Republici Hrvatskoj

U sklopu aktivnosti praćenja stanja i vođenja evidencije nerezidentnih računa otvorenih u bankama u RH, Financijski inspektorat je izvršio analizu prometa po računima koji su u 2006. godini realizirali njihovi vlasnici- kineski državljani koji su i poduzetnici koji posluju u našoj zemlji.

Ukupno je preko navedenih nerezidentnih računa kojima su vlasnici kineski poduzetnici, u 2006. godini ostvaren dugovni/potražni promet od cca 550 mil. kuna. U cilju provjere, od

strane Financijskog inspektorata izvršen je devizni nadzor 9 fizičkih osoba, vlasnika nerezidentnih računa, te 4 s njima povezana trgovačka društva, a utvrđeno je da se radi o polaganjima devizne gotovine na predmetne račune i transferu istih sredstava u korist tvrtki ili fizičkih osoba iz NR Kine.

U postupcima nadzora je utvrđeno da kod rezidentnih pravnih osoba i s njima povezanih fizičkih osoba postoji očiti golemi nesrazmjer između iskazanih prihoda tvrtki i iznosa gotovine kojima raspolažu s njima povezane fizičke osobe, koje osim plaće u tim tvrtkama nemaju iskazane legalne prihode u Hrvatskoj. Utvrđena je osnovana sumnja da prihodi i gotovinske uplate na nerezidentne račune potiču iz neevidentiranog prometa robe, te da se transferom kapitala na račune dobavljača u inozemstvo, prikriva izvor nelegalno stečenih prihoda i za navedene iznose umanjuje osnovica za porezna i druga davanja.

Za sredstva po nerezidentnim računima određenog broja fizičkih osoba (radi se o stranim državljanima koji nemaju poslovnih aktivnosti u Hrvatskoj) pretpostavlja se da između ostalog, potječu od neevidentiranog prometa robom u zemljama okruženja (Srbija, BiH i dr.) koja se polažu i transferiraju preko nerezidentnih računa u Hrvatskoj zbog restriktivnih deviznih propisa u tim državama. Pri tome su se neke od tih osoba koristile i diplomatskim statusom.

Nakon provedenih nadzornih aktivnosti Financijski inspektorat je dostavio inicijativu za nadležno postupanje Uredu za sprječavanje pranja novca, Poreznoj upravi, Carinskoj upravi i MUP-u.

Kontrole ovlaštenih mjenjača

Financijski inspektorat glavni je nadzornik poslovanja ovlaštenih mjenjača u dijelu koji se odnosi na zakonitost postupanja sukladno odredbama Zakona o deviznom poslovanju i Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, te podzakonskim aktima donesenim na temelju tih propisa. Na području Republike Hrvatske posluje oko 1200 ovlaštenih mjenjača, na ukupno 2900 mjenjačkih mjesta.

Prosječno se godišnje obavi neposredan nadzor kod cca. 25% sektora ovlaštenih mjenjača. Obveza uporabe certificiranih računalnih programa u poslovanju mjenjača od 2005.g. (certifikat izdaje Hrvatska narodna banka), kao kvalitetnog alata za efikasniju provedbu nadzora nad njihovim poslovanjem (jer sadrži datoteku s nadzornim procedurama), povezana je s jačanjem fiskalne discipline ovlaštenih mjenjača, te je tijekom godina utjecala na konstantan pad počinjenih i utvrđenih prekršaja kod ovlaštenih mjenjača. Tome je u velikoj mjeri doprinijelo i obavezno izdavanje odobrenja (licence) za obavljanje mjenjačkih poslova a u okviru procedure propisan je kriterij podobnosti (kriterij 'fit and proper'), za obrtnike, kvalificirane vlasnike mjenjačnica, članove uprave, izvršne direktore i prokuriste koji nisu pravomoćno osuđeni za utvrđena kaznena djela.

S druge strane, kontinuirane nadzorne aktivnosti i iskustva Financijskog inspektorata i suradnje sa HNB-om u poboljšanju i izradi propisane regulative u poslovanju ovlaštenih mjenjača, te informatičke edukacije inspektora koji izravno nadziru korištenje i pravilnu primjenu tih programa i zakonskih odredaba te utvrđene nepravilnosti za koje su sankcionirani ovlašteni mjenjači i proizvođači instaliranih certificiranih programa na mjenjačkim mjestima, također su utjecale na smanjenje prekršaja i povećanje discipline

poslovanja ovlaštenih mjenjača. Uporaba programa i evidentiranje cjelokupnog prometa i čuvanje podataka u blagajničkim izvješćima po vrstama obavljenih gotovinskih transakcija omogućuje kompleksniji i zahjevniji devizni nadzor poslovanja usmjeren na suzbijanje sive ekonomije i porezne evazije, kao i paralelni nadzor primjene odredbi ZSPNFT, obzirom da su ovlaštene mjenjači kao financijske nebankarske institucije u velikoj mjeri obveznici aktivnosti i provedbe mjera za otkrivanje i sprječavanje pranja novca odnosno obveznici obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama. Treba napomenuti da su u nadzoru mjenjačnica zbog prirode nadzora uvijek po dva inspektora, a produljeno je i vremensko trajanje nadzora jedne mjenjačnice zbog zahtjevnijeg i efikasnijeg te paralelnog nadzora po oba čime je smanjen broj dnevnih nadzora u odnosu na ranije razdoblje (sa 4 na 2 mjenjačnice).

Supervizija usklađenosti obveznika primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

Stupanjem na snagu Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT) od 01. siječnja 2009. godine Financijski inspektorat je imenovan nadzornikom nad obveznicima provođenja mjera na sprječavanju PN/FT, i to:

- primarnim nadzornikom u sektoru tzv. nebankovnih financijskih institucija (ovlaštenih mjenjača, kreditnih posrednika, pružatelja usluga transfera novca, institucija za odobrenje potrošačkih kredita) te u sektoru profesionalnih djelatnosti (odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, računovođa, poreznih savjetnika i dr.)
- nadzornikom nad drugim obveznicima, prema procjeni rizika i ciljanim zahtjevima Ureda za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma i Državnog odvjetništva.

U nastavku se iznose podaci o superviziji obveznika u pogledu usklađenosti sa ZSPNFT:

OBVEZNICI	2009.	2010.	2011.*	UKUPNO	
Izdavanje i upravljanje instrumentima plaćanja (kartične kuće)			2	2	
Ovlaštene mjenjači	281	150	135	566	
Davatelji kredita i zajmova		3	4	7	
Posrednici u sklapanju kreditnih poslova		3	3	6	
Poduzetničke i fiducijarne usluge		1	0	1	
Nefinancijski sektor i tzv. profesionalne djelatnosti (DNFBP sektor)	Odvjetnici		23	28	51
	Javni bilježnici	1	15	12	28
	Računovođe		12	65	77
	Revizori	10	10	13	33
	Porezni savjetnici		1	1	2
	Posrednici u prometu nekretnina		8	20	28
	Trgovci plemenitim metalima i dragim kamenjem			47	47
	Umjetnine i antikviteti		2	6	8
	Organiziranje dražbi		1	1	2

Neprofitne organizacije – NPO sektor (visokorizični subjekti)	Udruge	12	1	0	13
UKUPNO:		304	230	337	871

*do 30.11.2011.g

Međuinstitucionalna suradnja u financijskim istragama

Novoustrojeni odjel Financijskog inspektorata je tijekom 2008. godine započeo, samostalno i u suradnji sa drugim nadzornim tijelima, provoditi financijske istrage koje su u pravilu vrlo kompleksne i dugotrajne. Iste zahtijevaju obradu više pravnih i fizičkih osoba, a u pojedinim slučajevima potrebno je radi nadziranja kretanja imovinske koristi okrivljenika prikupiti podatke o novčanim transakcijama i poslovnu dokumentaciju od svih banaka u Republici Hrvatskoj (op. 32 poslovne banke), porezne i druge podatke, tako da od datuma naloga za kontrolu do završetka obrade predmeta protekne i do godinu dana.

Važno je napomenuti da se u provedbi financijskih istraga koriste bankovni i drugi podaci koji predstavljaju klasificirane podatke, a čije je korištenje i razmjena uređeno Zakonom o tajnosti podataka. U fokusu financijskih istraga bilo je poslovanje trgovačkih društava iz javnog sektora, za koja su postojale utemeljene sumnje u zloupotrebu ovlasti, sukob interesa u obnašanju dužnosti te druge nezakonitosti u poslovanju, a koje kontrole je koordiniralo državno odvjetništvo ili USKOK.

Financijskim istragama, u kojima je aktivno sudjelovao i Financijski inspektorat, su obuhvaćeni i medijski poznati slučajevi poput: AGIT-a d.o.o., HEP-a d.d., HŽ-Hrvatske željeznice, Podravke d.d. (uključujući FIMA grupu, VABA banku d.d., Varaždin i Adria d.d., Zadar), te drugi subjekti čiji identitet, s obzirom na prirodu prikupljenih podataka i saznanja te tijekom istražnih radnji, predstavlja kvalificirane podatke.

Međuinstitucionalna suradnja Ureda za sprječavanje pranja novca i Financijskog inspektorata

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoje nadležnosti Financijski inspektorat utvrdi sumnju na aktivnosti koje bi mogle biti povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma dužan je o tome izvijestiti Ured. U razdoblju od 2004. - 2011. godine Financijski inspektorat je dostavio 63 inicijative za analitičku obradu sumnjivih transakcija.

S druge strane, kada Ured temeljem analitičke obrade zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama i/ili osobama zaprimljenih od obveznika, utvrdi potrebu za obavljanjem nadzora iz područja nadležnosti Financijskog inspektorata, istu dostavlja na nadležno postupanje. U razdoblju od 2004. - 2011. godine s ove osnove Ured je Financijskom inspektoratu dostavio 91 inicijativu na nadležno postupanje.

Podaci o primljenim i dostavljenim slučajevima govore o međusobnoj intenzivnoj suradnji ove dvije uprave.

PREKRŠAJNI POSTUPCI

Financijski inspektorat vodi prekršajni postupak prema Prekršajnom zakonu na temelju podnesenoga optužnog prijedloga ovlaštenog tužitelja, zakonom ovlaštenog za

provođenje nadzora primjenom propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, devizno poslovanje te pružanje usluga platnog prometa i prijenosa novca.

Prvostupanjski postupak provodi Vijeće za prekršajni postupak Financijskog inspektorata. Vijeće čine tri člana. Predsjednik Vijeća mora biti diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom. Član Vijeća ne može biti ovlaštena osoba Financijskog inspektorata koja je sudjelovala u nadzoru poslovanja okrivljenika u prekršajnom postupku.

Članove Vijeća iz redova ovlaštenih osoba Financijskog inspektorata imenuje ravnatelj na vrijeme od dvije godine. Za vrijeme dok rade kao članovi Vijeća, ovlaštene osobe Financijskog inspektorata ne mogu raditi na poslovima inspekcijskog nadzora.

O žalbi povodom rješenja o prekršaju koje donese Vijeće odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

U strukturi prekršajnih predmeta najznačajniji su postupci koji se vode protiv domaćih pravnih osoba radi plaćanja neistinitih tražbina u poslovima s inozemstvom.

Zakon o deviznom poslovanju u čl. 41. rezidentima zabranjuje plaćanje neistinitih tražbina u poslovima s inozemstvom i sklapanje ugovora u kojima nije navedena stvarna cijena.

Prekršajnom odredbom čl. 60. st. 1. toč. 1. toga Zakona određeno je da će se novčanom kaznom od 70.000,00 do 1.000.000,00 kuna kazniti za prekršaj pravna ili fizička osoba ako u plaćanjima prema inozemstvu plati neistinitu tražbinu ili banci izda nalog za plaćanje na podlozi simuliranog ugovora ili lažne fakture. Za odgovornu osobu u pravnoj osobi za ovaj prekršaj je zapriječena novčana kazna od 35.000,00 do 100.000,00 kuna.

Plaćanja prema inozemstvu na temelju simuliranih ugovora ili fakture neistinitog sadržaja iz čl. 41. i 60. st. 1. toč. 1. Zakona su ona plaćanja za koja pravna osoba nije dobila odgovarajuću protučinidbu od druge ugovorne strane. Smisao djela je zaštita imovine domaćih pravnih osoba i onemogućavanje nesavjesnog gospodarskog poslovanja u ugovorima s inozemstvom, a posredno i zaštita platne bilance zemlje.

Za pojam lažne fakture u smislu deviznih propisa je odlučno da je to isprava s neistinitim podacima, ona je sredstvo za izvršenje prekršaja. Faktura koja je poslužila za izvršenje prekršaja nije krivotvorena isprava u smislu kaznenog prava, ona najčešće potječe od strane pravne osobe koja je naznačena kao izdavatelj, ali je njen sadržaj neistinit, jer su poslovi, za koje je u fakturi navedeno da se na temelju nje plaćaju, izmišljeni.

U svim slučajevima u kojima inspektori procjene da su kontrolirane pravne osobe u poslovima s inozemstvom plaćale neistinite tražbine temeljem simuliranih ugovora i računa lažnog sadržaja kojima se fakturiraju naknade za poslove koji nisu izvršeni, podnose optužne prijedloge Odjelu za prekršajni postupak Financijskog inspektorata odnosno kaznene prijave nadležnom državnom odvjetniku.

Najvažnija ovlast za prikupljanje dokaza kojom raspolaže Financijski inspektorat je mogućnost uvida u stanje i promet po bankovnim računima koje u poslovnim bankama u Republici Hrvatskoj imaju u svom vlasništvu rezidenti i nerezidenti. Za Financijski inspektorat kada postupa u stvarima iz svoje nadležnosti nema bankovne tajne. Odredba čl. 169. stavak 3. točka 3) Zakona o kreditnim institucijama određuje da se obveza kreditne

institucije na čuvanje bankovne tajne ne odnosi na priopćavanje povjerljivih podataka Financijskom inspektoratu.

Dokaz o statusu strane pravne osobe s kojom okrivljena pravna osoba ima sklopljen sporni ugovor povodom kojeg se vodi prekršajni postupak može biti pribavljen putem međunarodne pravne pomoći, kao i putem trgovačkih društava čija je djelatnost prikupljanje podataka o bonitetu poslovnih subjekata.

Podatak o tome da je poslovni partner kontrolirane pravne osobe off shore tvrtka, sam za sebe ne predstavlja dokaz na temelju kojeg se može donijeti zaključak o nezakonitim transakcijama, ali ukazuje na mogućnost postojanja sumnje o tome i potrebu pribavljanja drugih dokaza s ciljem potpunog utvrđivanja relevantnih činjenica.

Važnima se mogu ocijeniti i postupci radi prekršaja propisanih člancima 40. i 41. Zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske za koje su također propisane visoke novčane kazne. Prekršaj čini pravna osoba, fizička osoba obrtnik i druga osoba koja obavlja samostalnu djelatnost ako ne omogući nadzor ili ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata ne dostavi dokumentaciju potrebnu za obavljanje nadzora (članak 40.) odnosno ako ne postupi po rješenju Financijskog inspektorata kojim se nalaže otklanjanje nepravilnosti i nezakonitosti u poslovanju (članak 41.).

Također su značajni predmeti u kojima se postupak vodi radi prekršaja iz čl. 69. Zakona o deviznom poslovanju koji je u hrvatsko zakonodavstvo uveden radi primjene propisa o sprječavanju pranja novca. Počinitelj djela je domaća ili strana fizička ili pravna osoba koja ne prijavi cariniku prienos gotovine preko državne granice u vrijednosti od 10.000,00 EUR ili većoj. U dosadašnjoj praksi kao počinitelji ovih prekršaja pojavljivale su se osobe osuđivane u zemlji ili inozemstvu radi kaznenih djela vezanih za trgovinu drogom, osobe za koje je postojala sumnja da su gotovinu koja je bila predmet prekršaja stekle zahvaljujući kaznenim djelima utaje poreza ili prijevare počinjenim u inozemstvu, kao i osobe koje gotovinu nisu prenosile za sebe, već za drugu osobu za koju je poznato da se u inozemstvu bavi kriminalnim radnjama npr. švercom cigareta i da nema zakonite prihode. U pojedinim predmetima vrijednost predmeta prekršaja iznosila je čak 200-300 tisuća EUR i više. Za ovaj prekršaj je pored novčane kazne propisana i zaštitna mjera oduzimanja strane gotovine ili gotovine u kunama kao predmeta prekršaja u korist državnog proračuna.

Zahvaljujući zakonskim odredbama koje dopuštaju razmjenu podataka i sklopljenim sporazumima o suradnji, državna tijela su ovlaštena međusobno razmjenjivati dokumentaciju i informacije o transakcijama i provjeravati prikupljene podatke putem međunarodne pravne pomoći.

U prekršajnim postupcima vezanim za sprječavanje pranja novca Financijskom inspektoratu je dopušteno koristiti podatke o strankama i transakcijama koje Ured za sprječavanje pranja novca pribavi od stranih financijsko-obavještajnih jedinica.

Jednako tako, podaci i dokumentacija kojima raspolažu Ured i Financijski inspektorat o transakcijama nerezidenata u Republici Hrvatskoj u vezi kojih postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma mogu biti dostavljeni stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici.

Za funkcioniranje pravne države u području financijskog prava osim kvalitetnih zakona i postupaka nadzora, potrebni su stručno provedeni prekršajni postupci. Rješenja o prekršaju Odjela za prekršajni postupak, Vijeća za prekršajni postupak Financijskog inspektorata, u složenim predmetima znaju sadržavati i po 20-50 stranica obrazloženja. U dokaznom postupku je potrebno ispitati okrivljene fizičke i odgovorne osobe, predstavnike pravnih osoba i svjedoke i izvršiti uvid u ugovore, fakture i drugu financijsku dokumentaciju i dati valjane razloge za odluku, a u tu svrhu je potrebno dobro poznavati procesno i materijalno prekršajno pravo, kao i trgovačko i bankarsko pravo.

U prekršajnom postupku pred Financijskim inspektoratom također se pojavljuju banke, mjenjači i druge pravne i fizičke osobe kao počinitelji drugih prekršaja propisanih Zakonom o deviznom poslovanju, te prekršaja propisanih Zakonom o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske i Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Zakon o platnom prometu je na snazi od 1.1. ove godine, tako da još nema predmeta s njim u vezi.

Povodom kontrola stranih pravnih osoba kao korisnika slobodnih zona s uspjehom su okončani prekršajni postupci vođeni protiv stranih pravnih i odgovornih osoba zbog nedostavljanja dokumentacije potrebne za nadzor ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata. Radi nezakonitog poslovanja na teritoriju Republike Hrvatske strane tvrtke koja se bavi uslugama brzog prijenosa novca, izrečene su novčane kazne domaćim trgovačkim društvima putem kojih strana tvrtka posluje, međutim, ova rješenja o prekršaju nisu stekla svojstvo pravomoćnosti, predmeti se trenutno nalaze na odlučivanju na Visokom prekršajnom sudu.

U razdoblju od 1.1.2004. do 30.11.2011. godine u odjelima za prekršajni postupak Financijskog inspektorata ukupno je riješeno 3576 predmeta i izrečeno 179.422.654,00 kuna novčanih kazni i troškova postupka. U korist proračuna je naplaćeno 39.125.230,33 kuna novčanih kazni i troškova postupka. Zaštitnim mjerama oduzimanja predmeta prekršaja od počinitelja prekršaja je oduzeto u korist proračuna ukupno 4.041.422,84 EUR:

OSTVARENI REZULTATI RADA U VOĐENJU PREKRŠAJNOG POSTUPKA OD 01.01.2004. – DO 30.11.2011. GODINE

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	UKUPNO
BROJ RIJEŠENIH PREDMETA	560	518	373	345	372	460	464	484	3576
UKUPNO IZREČENE NOVČANE KAZNE I TROŠKOVI POSTUPKA (KN)	16.596.060,00	17.882.309,00	20.383.247,00	18.768.907,00	22.349.885,00	30.172.974,00	27.571.032,00	25.698.240,00	179.422.654,00
NAPLAĆENE KAZNE I TROŠKOVI U KORIST PRORAČUNA (KN)	3.300.213,05	5.836.022,92	6.587.656,00	5.643.996,87	4.005.510,99	5.474.063,70	3.985.694,86	4.292.071,94	39.125.230,33
ZAŠTITNIM MJERAMA ODUZETO U KORIST PRORAČUNA (EUR)	349.045,00	316.235,00	574.309,00	346.367,95	281.099,73	784.177,10	1.030.969,99	359.219,07	4.041.422,84

ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI

Predstavnici Financijskog inspektorata su sudjelovali u donošenju i promjenama Zakona o deviznom poslovanju i svih pratećih odluka Hrvatske narodne banke. Također, predstavnici Financijskog inspektorata su sudjelovali u izradi teksta Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma kao i pravilnika donesenih na temelju toga Zakona.

Kao članovi radnih skupina predstavnici Financijskog inspektorata su doprinikli izradi normativnih rješenja novog Prekršajnog zakona i Zakona o platnom prometu.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Moneyval

Financijski inspektorat aktivno sudjeluje u radu hrvatske delegacije pri Odboru Vijeća Europe Moneyval čija je osnovna zadaća borba protiv pranja novca. Odbor Moneyval periodički provodi evaluaciju država članica Odbora u pogledu kvalitete sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Treći krug evaluacije Republike Hrvatske održan je 2006. g., a Izvješće je obranjeno 2008. Nakon toga je 2009. godine obranjeno Prvo Izvješće o napretku, dok je drugo Izvješće o napretku obranjeno u travnju 2011., na 35. sjednici Odbora Moneyval u Strasbourgu. Izvješće iz Trećeg kruga evaluacije ukazivalo je na niz nedostataka hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, prvenstveno zbog tadašnje neusklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i preporukama FATF-a. Izvješća o napretku odražavaju značajan pomak i ispravljanje većine detektiranih nepravilnosti jer je pravni okvir danas u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom i preporukama FATF-a, sustav je bolje organiziran, o čemu svjedoče statistički podaci prezentirani međunarodnim monitoring tijelima o broju nadzora, istraga i presuda. Financijski inspektorat, kao tijelo zaduženo za superviziju velikog broja obveznika u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, dao je svoj doprinos ovim rezultatima.

Tehnička pomoć MMF-a

Usvajanje najbolje prakse nadzora nad DNFBP sektorom i donošenje smjernica za obveznike

U okviru jačanja postupaka za provedbu nadzora u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a s ciljem usvajanja najbolje metodološke prakse za nadzor nebankarskog financijskog sektora i samostalnih profesija odnosno supervizorskog pristupa temeljenog na procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma, Financijski inspektorat započeo je u proljeće 2010. godine suradnju s konzultantima MMF-a na prvom projektu tehničke pomoći.²⁰

Usvajanje svih potrebnih procedura u okviru novog supervizorskog pristupa doprinosi učinkovitosti sustava SPNFT i provođenja nadzora sukladno međunarodnim standardima kroz osiguranje jedinstvene primjene ZSPNFT-a i podzakonskih propisa u nadzoru, standardizaciju

²⁰ Konzultanti MMF-a pripadaju posebnom odjelu unutar MMF-a namijenjenog pružanju tehničke pomoći i pravnog savjetovanja. Radi se o besplatnoj tehničkoj pomoći.

u postupanju u nadzoru, obavljanje nadzora u skladu s najvišim profesionalnim i etičkim standardima te racionalizaciju i smanjenje troškova nadzora.

U okviru istog projekta, izrađene su i Opće smjernice za primjenu i provedbu mjera iz Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za sve obveznike iz nadležnosti Financijskog inspektorata. Smjernice su koristan alat koji obvezniku pobliže tumači pojedine odredbe Zakona te olakšava izvršenje propisanih obveza.

Osim toga, tijekom istog projekta, započelo je i unaprjeđenje sustava temeljenog na procjeni rizika obveznika (op. razvijanje objektivnih kriterija za procjenu rizika) čime se pridonosi efikasnom i proporcionalnom usmjeravanju resursa ovisno o stupnju rizika koji prati pojedini sektor odnosno pojedinog obveznika. Tijekom prvog projekta tehničke pomoći izrađena je Sektorska matrica rizika te su razvijeni kriteriji za vrednovanje utvrđenih kategorija rizika za sve sektore koji su u nadležnosti Financijskog inspektorata.

Novi supervizorski pristup uključuje i educiranje obveznika, intenzivniju komunikaciju, zajedničke sastanke, tj. veću suradnju na relaciji nadzorno tijelo-obveznik što doprinosi razvoju odnosa povjerenja i stvaranju pozitivne klime te podizanju razine svijesti o važnosti poštivanja zakona i propisa i usklađivanja s istima.

Razvijanje novih funkcija Financijskog inspektorata

Suradnja s MMF-om nastavljena je i u 2011. godini (2. projekt tehničke pomoći) u području razvijanja novih funkcija Financijskog inspektorata, točnije, funkcije procjene rizika i funkcije pomoći obveznicima.

Tijekom drugog projekta nastavljeno je s razvojem funkcije procjene rizika te su utvrđeni kriteriji za procjenu rizika svakog pojedinog obveznika unutar sektora u nadležnosti Financijskog inspektorata.

Isto tako, formalizirana je Funkcija pomoći obveznicima na način da su utvrđeni procesi i tijek radnji u slučaju upita od strane obveznika ili ovlaštenih osoba Financijskog inspektorata. Ova preventivna funkcija uključuje također i edukaciju širokog kruga obveznika čime se utječe na povećanje njihove usklađenosti sa zakonodavnim okvirom te na podizanje svijesti o opasnostima od pranja novca i financiranja terorizma.

Donošenje planova i strategija za jačanje nadzornih funkcija

Kao rezultat projekta tehničke pomoći MMF-a, sačinjen je Program planiranih aktivnosti Financijskog inspektorata u kratkom, srednjem i dugom roku. Najveći dio aktivnosti planiranih u kratkom i srednjem roku je izvršen.

Program planiranih aktivnosti ima tri glavna cilja:

- Pojačati učinkovitost i djelotvornost Financijskog inspektorata u nadzornim aktivnostima vezanim uz SPNFT,
- Povećati razinu usklađenosti Financijskog inspektorata s preporukama FATF-a i odredbama Direktive Europske unije vezane uz sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma vezano uz nadzor SPNFT,
- Provođenje pristupa nadzoru temeljenog na riziku

Europska unija

Predstavnici Financijskog inspektorata sudjelovali su u radu pregovaračke skupine u Poglavlju 4. Sloboda kretanja kapitala zajedno s predstavnicima HNB-a i Ureda za sprječavanje pranja novca i to u području liberalizacije kapitalnog režima i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. U svrhu ispunjavanja mjerila u navedenom poglavlju Vlada RH donijela je 2008. Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. Financijski inspektorat nositelj je provedbe dijela mjera navedenog Akcijskog plana. Isto tako, u svrhu zatvaranja poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna prava Financijski inspektorat nositelj je provedbe dijela mjera Revidiranog akcijskog plana Vlade RH uz strategiju suzbijanja korupcije.

MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA

Financijski inspektorat surađuje s drugim nadzornim institucijama u skladu s člankom 56. Zakona o deviznom poslovanju te potpisanim sporazumima i protokolima o međusobnoj suradnji:

- sukladno odredbama Sporazuma o razmjenjivanju informacija i suradnji na području deviznog nadzora iz travnja 2007. godine razmjenjivane su informacije i podaci s Hrvatskom narodnom bankom
- sukladno Sporazumu o suradnji i razmjeni informacija na području provedbe deviznog nadzora koji su Ministarstvo financija-Devizni inspektorat i Carinska uprava te HNB potpisali 2007. godine, a koji je uredio sadržaj i način međusobnog obavještanja i drugih oblika suradnje.
- prema Protokolu o suradnji i razmjeni informacija između Ministarstva financija i Ministarstva unutarnjih poslova, koji se počeo primjenjivati u 2008. godini, razmjenjivane su informacije i podaci o operativnim aktivnostima
- prema Sporazumu o suradnji i razmjeni podataka, informacija i dokumentacije sklopljenog dana 10. veljače 2011. između Financijskog inspektorata i državnog odvjetništva odnosno Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Također, djelatnici Financijskog inspektorata aktivno su sudjelovali u organizaciji i radu unutar različitih oblika međuinstitucionalne suradnje:

- sudjelovanje u radu Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca/financiranja terorizma (MIRS-a) koja uključuje 12 državnih institucija uključenih u borbu protiv pranja novca/financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj. MIRS koordinira provođenje mjera i izvještavanje o provedbi Akcijskog plana za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, koordinira pripremu obrane izvješća za MONEYVAL, unapređuje suradnju među institucijama u ovom području te predlaže poboljšanja zakonske regulative, provedbenih propisa, smjernica i drugo
- sudjelovanje u radu Međuresorske radne skupine Vlade republike Hrvatske za suzbijanje terorizma kojom koordinira Ministarstvo vanjskih poslova i EU integracija, kao i u radu Radne skupine Vlade RH koja je izradila Nacionalnu strategiju za prevenciju i suzbijanje terorizma
- organiziranje niza sastanaka, u suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca, s obveznicima primjene i provedbe Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (odvjetnicima, javnim bilježnicima, revizorima, Hrvatskom poštom i dr.) u svrhu učinkovitije razmjene iskustava i informacija važnih za jačanje prevencije

pranja novca i financiranja terorizma uključujući prijevarne i koruptivne radnje u javnom sektoru

- Predstavnik Financijskog inspektorata je član Stalne koordinacijske skupine za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja osnovane u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija

EDUKACIJA

Edukacija inspektora

Edukacija inspektora Financijskog inspektorata kontinuirano se provodila tijekom cijelog izvještajnog razdoblja, s ciljem unaprjeđivanja njihovih vještina, znanja i kompetencija radi što uspješnijeg provođenja novih zadaća i to uglavnom kroz radionice u organizaciji TAIEX tehničke pomoći, Ureda za sprječavanje pranja novca, Ministarstva financija, USKOK-a, Ministarstva uprave te u okviru CARDS 2003 projekata.

Dvoje predstavnika Financijskog inspektorata sudjelovalo je u programu edukacije za evaluatora Odbora Vijeća Europe za procjenu mjera protiv pranja novca –Moneyval u dva navrata i to 2007. te 2011. godine. Nakon održane edukacije u 2007. godini, predstavnica Financijskog inspektorata sudjelovala je u evaluaciji Rumunjske u svojstvu financijskog evaluatora. Isto tako, nastavno na edukaciju održanu u 2011. godini Odbor Moneyval planira nove evaluacije u 2012. godini.

U suradnji s konzultantima MMF-a, tijekom 2011. godine, održane su dvije trening edukacije za sve inspektore Financijskog inspektorata o uvođenju novog supervizorskog pristupa te o primjeni novog Priručnika za postupanje u nadzoru, s posebnim naglaskom na interaktivni pristup i grupni rad na simuliranim slučajevima.

Edukacija obveznika

Financijski inspektorat kontinuirano sudjeluje u edukaciji subjekata nad kojima provodi nadzor kroz seminare, radionice i stručne članke, upute i dr. Također, u suradnji s HNB-om provode se i edukacije mjenjača u pogledu njihovih obveza iz područja deviznog poslovanja.

Stupanjem na snagu novog ZSPNFT-a 1. siječnja 2009. godine, intenziviraju se aktivnosti Financijskog inspektorata oko organiziranja izobrazbe za obveznike provedbe novih mjera ZSPNFT-a. kroz seminare, radionice i sastanke sa sektorskim komorama i udruženjima obveznika. U razdoblju od 2009. do 30. studenog 2011. održane su edukacije i niz sastanaka za odvjetnike, javne bilježnike, revizore, računovođe, posrednike u prometu nekretnina te ovlaštene mjenjače.

Financijski inspektorat nadležan je i za izdavanje smjernica tzv. nebankarskom financijskom sektoru i samostalnim profesijama za primjenu ZSPNFT, te su tijekom 2008. g., izrađene smjernice za računovođe, revizore i porezne savjetnike, a tijekom 2009. smjernice za odvjetnike, odvjetnička društva i javne bilježnike. Smjernice za sve ostale obveznike (Opće smjernice), izrađene su tijekom 2011. godine u suradnji s konzultantima MMF-a. Sve navedene Smjernice objavljene su na web stranici Ministarstva financija.

Također, Financijski inspektorat je inicirao zajednički sastanak svih tijela uključenih u nadzor neprofitnih organizacija – koje nisu obveznici primjene i provedbe mjera ZSPNFT, ali su međunarodnim standardima ocijenjene kao visokorizični subjekti. Sastanak je održan u studenom 2010. g., s ciljem podizanja razine svijesti svih uključenih u nadzor nad ovim sektorom o opasnostima pranja novca i financiranja terorizma kroz sektor, a u kontekstu što bolje pripreme za novu evaluaciju Odbora Moneyval.

POSLOVI U TIJEKU

Kako bi ostvarili planirane ciljeve i pokrivenost obveznika primjene ZSPNFT adekvatnim resursima u nadzoru, potrebno je u Financijskom inspektoratu zaposliti najmanje 8 novih inspektora. Zbog odlaska inspektora iz Odjela za prekršaje zbog prelaska na novo radno mjesto u druga upravna tijela potrebno je raspisati natječaje odnosno primiti još najmanje 2 inspektora za vođenje prekršajnog postupka.

Zbog nižih koeficijenata složenosti i dodataka na plaću inspektora u Financijskom inspektoratu u usporedbi s drugim nadzornim službama Ministarstva financija potrebno je iste ujednačiti iz razloga što poslovi u Financijskom inspektoratu nisu manje složeni i odgovorni od istovrsnih poslova koji se obavljaju u Poreznoj upravi, Carinskoj upravi i Financijskoj policiji.

NAPOMENE

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe Moneyval o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma te ocjena Europske komisije o ispunjavanju mjerila za zatvaranje poglavlja 4. Sloboda kretanja kapitala kao i ocjena i ključnih preporuka u izvješćima o tehničkoj pomoći MMF-a te naposljetku temeljem ključnih rezultata o radu Financijskog inspektorata u izvještajnom razdoblju, mogu se naglasiti slijedeći zaključci:

- proširenjem djelokruga i nadležnosti Financijskog inspektorata stvoreni su uvjeti za djelotvorniju provedbu nadzora, u svrhu sprječavanja različitih oblika zlouporabe financijskog sustava, posebno za pranje novca i financiranje terorizma. Jačanje pravnog i institucionalnog okvira imalo je za posljedicu otklanjanje slabosti u nadzornom režimu u ovom području posebno nad sektorom tzv. profesionalnih djelatnosti i nebankovnih financijskih institucija
- obavljanjem ciljanih nadzora i sudjelovanjem inspektora Financijskog inspektorata u financijskim istragama, samostalno i u suradnji s drugim nadležnim tijelima i institucijama, dan je doprinos unaprjeđenju koncepta suradnje i objedinjenih aktivnosti nadzornih i pravosudnih tijela. Ključni element uspješnosti u financijskim istragama jest sustavna i profesionalna suradnja svih tijela provedbe, a što se posljednjih godina može potvrditi rastući trend statističkih pokazatelja o nadzoru postojećih propisa, izvještavanja i presuda
- kroz projekt tehničke pomoći sa MMF-om unaprijeđene su nadzorne tehnike i usvojena najbolja nadzorna praksa u području izravnih i neizravnih supervizija usklađenosti nad obveznicima primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, usvojen pristup obavljanja nadzora temeljem procjene rizika te utvrđen plan kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih aktivnosti potrebnih za razvijanje nadzornih i drugih funkcija Financijskog inspektorata

15. Unutarnja revizija

Samostalna služba za unutarnju reviziju u skladu sa zakonima i standardima unutarnje revizije provodi unutarnju reviziju za cjelokupno Ministarstvo, daje stručno mišljenje i daje savjete u cilju poboljšanja gospodarenja, upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola i ostvarenje misije Ministarstva financija. Služba je osnovana Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija u travnju 2005. a s radom je počela u lipnju 2005.g.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Služba je u navedenom razdoblju **uskladila svoje poslovanje sa zakonima i međunarodnim standardima (IPPF) unutarnje revizije** što je u više navrata potvrđeno izvještajima DUR-a, ARPA-e, revizora EK i SIGMA-e. Samim tim Služba ima povjerenje za obavljanje svih poslova unutarnje revizije, a posebno u dijelu revizije EU fondova (PHARE, ISPA, SAPARD, IPA – sve komponente I-V) u Nacionalnom fondu i jedinici za provedbu projekata gdje prilikom zadnje akreditacije nije dobila niti jedan nalaz od strane EK.

Služba danas ima 13 unutarnjih revizora raspoređenih u tri glavna poslovna područja: Državna riznica i EU fondovi, porezni sustav i carinski sustav te na temelju sklopljenog sporazuma i u Uredu pučkog pravobranitelja.

Uz obvezno korištenje Priručnika za unutarnju reviziju ver.4. služba je razvila i odobrila vlastite Radne postupke ver.2. te Program osiguranja i unapređenja kvalitete 2011.-2013. Svi ključni dokumenti potrebni za obavljanje poslova unutarnje revizije su također pripremljeni i odobreni svake godine (Strateški plan unutarnje revizije, Godišnji plan unutarnje revizije i Godišnji izvještaji za unutarnju reviziju)

U dijelu poboljšanja sustava unutarnjih kontrola unutarnja revizija je u izvještajnom razdoblju obavila **90 revizija te dala preko 500 preporuka** za poboljšanje svih poslovnih procesa unutar Ministarstva financija. Preporuke se prate redovno, najmanje jednom godišnje te se dobrim dijelom i provode iako postoji prostora za poboljšanje.

U početku su revizije su planirane na temelju **nalaza DUR-a (čiji je broj danas jako smanjen)**, no danas Služba ima razvijenu metodologiju procjene rizika koja joj služi za određivanje prioriteta u raspoređivanju resursa. Na temelju samoprocjene rizika od strane rukovoditelja u sustav MF-a danas ima 261 poslovni proces. Najveća poboljšanja na temelju revizija napravljena su u koncesijama, nadzoru zabavnih igara, upravljanje imovinom u Poreznoj upravi i užem dijelu MF, povrat PDV-a, dostavi pismena, sustavu trošarinama (plavi dizel) i carinskim potraživanjima a Služba je aktivno sudjelovala kod akreditacije svih komponenti IPA programa što je bilo preduvjet korištenja EU fondova.

Profesionalizam je jedan od ključnih ciljeva Službe te se koriste svi raspoloživi izvori informacija kako bi unutarnji revizori mogli ostvariti kvalitetu u unutarnjoj reviziji i dodati vrijednost uz što učinkovitije korištenje resursa. Tijekom izvještajnog razdoblja unutarnji revizori su imali 1029 dana izobrazbe, a Služba ima pretplatu na sve važnije časopise i knjige (tuzemne i inozemne) iz područja unutarnje revizije, odnosno članstvo u profesionalnim institutima.

Davanje savjeta obavljano je kroz više oblika i to kroz **radne skupine** (horizontalne revizije EU fondova u suradnji sa SHJ, izrada Strategija za upravljanja rizicima u EU fondovima, IPA

EDIS), doprinos sa iskustvima i informacijama u okviru izrade Priručnika za unutarnju reviziju ver.3.(2008) i ver.4.(2010). Sudjelovanjem u svojstvu trenera u okviru obvezne **izobrazbe** za stjecanje stručnog ovlaštenja za unutarnje revizore, koje organizira Središnja harmonizacijska jedinica, odrađeno je 278 dana izobrazbe. Tijekom ovog razdoblja izobrazba za unutarnje revizore je **citirana u više knjiga kao dobra praksa** i to od strane Međunarodnog instituta za unutarnje revizore kao vodeća praksu svijetu (IIA - Internal Audit Capability Model – 2009) te dobra praksa u knjizi Roberta de Koninga „PIFC“ (2007).

OSTALE NAPOMENE

Samostalna služba za unutarnju reviziju zajedno sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom sudjeluje u međunarodnoj suradnji od 2006.g. u okviru programa **PEM-PAL** gdje je načelnik Službe 2008 odabran za predsjednika praksi unutarnje revizije. PEM-PAL zajednica praksi koja okuplja oko 80 profesionalaca unutarnjih revizora iz 21 države (srednja Europa i Azija). Aktivnosti su usmjerene na razmjenu iskustava, istraživanje i razvoj novih metodologija, studijske posjete, konferencije, a zadnja konferencija bila je organizirana u Zagrebu 26-28.1.2011 na temu „Upravljačka odgovornost u izvršenju proračuna“. Važno je za naglasiti da su svi troškovi sudjelovanja u PEM-PAL-u sponzorirani.

Bilateralna profesionalna suradnja uspostavljena je za razmjenu iskustava kroz posjete i susrete s unutarnjim revizijama Kraljevine Nizozemske, Mađarske, Austrije, Slovenije. Služba je koordinirala projekt MATRAFLEX „Podrška Službi unutarnje revizije u provedbi revizije EU fondova“ u vrijednosti 100.000€ koji je završio u veljači 2011. te je uključio i revizore iz drugih institucija uključenih u reviziju EU fondova.

Predstavnici Službe sudjelovali su u više poglavlja u okviru pregovora za pristup RH u EU i to: Poglavlje 32. Financijski nadzor te u novije vrijeme u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava kroz provedbu mjere 73. iz Revidiranog antikorupcijskog akcijskog plana kao i pružanje savjeta za uspostavu sustava monitoringa u okviru **Antikorupcijskog programa** za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu 2010.-2012. gdje su ostvareni vrlo dobri rezultati koje je potvrdila Europska komisija.

U suradnji s ARPA-om utvrđeno je da je Služba jedna od **uređenijih jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru Republike Hrvatske koja dodaje vrijednost savjetima i iskustvima unutar MF-a u cilju poboljšanja zakonitosti i učinkovitosti u poslovanju te profesiji unutarnje revizije u zemlji i inozemstvu.**

16. Izgradnja i održavanje graničnih prijelaza

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 01. ožujka 1995. godine, Ministarstvo financija određeno je nositeljem aktivnosti na izgradnji i održavanju graničnih prijelaza. Slijedom Odluke Vlade Republike Ministarstvo financija provodi sve aktivnosti vezane za navedenu Odluku.

Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza trenutno ima osam djelatnika.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Stanje prilikom primopredaje vlasti 2004. godine bilo je u kontinuitetu postavljenih temelja i načina rada od 1995. godine. Realizirali su se projekti iz Državnog proračuna, a također se privodio kraju projekt Svjetske banke za unapređenje trgovine u jugoistočnoj Europi. Iz tih sredstava gradili su se granični prijelazi Maljevac, Slavonski Šamac i Slavonski Brod. Održavanje graničnih prijelaza rađeno je na isti način onako kako je uspostavljeno 1995. godine. Ništa se značajnije nije mijenjalo. Financijske obveze su bile u skladu sa započetim građenjem graničnih prijelaza te je ostao za podmiriti samo dio sredstava za radove koji su po redoslijedu građenja dolazili na red. Nije bilo ugovornih obveza izvan područja djelokruga službe i izgradnje započetih objekata.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Poslovi se odvijaju iz nadležnosti Samostalne službe za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza u dijelu projektiranja i izgradnje graničnih prijelaza. Problemi su u malom broju djelatnika, a kako se svakodnevno zahtjeva uvođenje novih postupaka i procesa, sa istim brojem djelatnika vrlo je teško odgovarati uvijek na vrijeme na postavljene zadatke.

POSLOVI U TIJEKU

Problemi su nastali oko izgradnje graničnog prijelaza Klek i zaton Doli. Izvođači odstupaju značajno od rokova izgradnje i ugovornih obveza, razlozi su u izuzetno niskim ponuđenim cijenama za radove.

Navedeni granični prijelazi su vrlo značajni jer se nalaze na Neumskom koridoru.

Predstavnici Europske unije vrlo pažljivo prate realizaciju istih te su nedavno Glavnom pregovaraču izrazili sumnju u završetak radova na vrijeme.

Na graničnom prijelazu Klek radovi su obustavljeni zbog iznimno spore realizacije od strane izvođača poduzeća *Gamont d.o.o.* Ministarstvo financija kao investitor bilo je prisiljeno protestirati garanciju banke na 850.000,00 kuna što je i naplaćeno u korist proračuna.

Raspisan je novi natječaj te predložen novi izvođač *Osijek Koteks d.d.*

Bivši izvođač odbija napustiti gradilište, te se Ministarstvo financija obratilo Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske za pomoć oko uklanjanja opreme sa gradilišta i izrade nalaza o stanju gradilišta iz čega bi se vidjelo što su obveze Investitora prema Izvođaču.

Izvođač na graničnom prijelazu Zaton Doli stvara probleme ne držeći se odredbi ugovora.

Izvođač poduzeće *Obšivač d.o.o.* upozoreno je od strane Nadzora da takve radnje nisu u skladu sa ugovorom.

Važno je napomenuti da je potrebno žurno potaknuti Državno odvjetništvo u Dubrovniku da postupi po dostavljenom predmetu, u protivnom nećemo biti u mogućnosti održati zadane rokove dane Europskoj komisiji oko završetka navedenih graničnih prijelaza.

OSTALE NAPOMENE

Najznačajniji odrađeni projekti u razdoblju 2004. – 2011. godine:

- a. realiziran je program CARDS u vrijednosti 10.000.000,00 € za granični prijelaz Bajakovo i Bregana
- b. završeni su radovi na objektima koji su financirani kreditom Svjetske banke, a to su granični prijelazi Slavonski Šamac, Maljevac i Slavonski Brod
- c. izgrađeni su granični prijelazi Erdut, Batina, Ilok-Neštin, Principovac-Sot, Principovac-Ljuba
- d. Ministarstvo financija, Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza ishodilo je sve potrebne dozvole za objekte koji su bili dio Akcijskog plana Vlade i uvjet za zatvaranje pregovora u poglavlju 24, a to su granični prijelazi: Bajakovo, Stara Gradiška, Metković, Karasovići, Klek, Zaton doli i Luka Ploče
- e. Ministarstvo financija, Samostalna služba za izgradnju i održavanje graničnih prijelaza realizirala je na svim navedenim graničnim prijelazima izgradnju potrebne infrastrukture i tako stvorilo uvjete za početak izgradnje objekata iz programa IPA 2009 i objekata koje financira Europska komisija u vrijednosti 5.000.000, 00 € koji moraju biti gotovi šest mjeseci prije ulaska u Europsku uniju te odobreni od strane Ureda za hranu iz Dublina, Irska. Objekti služe za potrebe veterinarske i fitosanitarne službe.

17. Drugostupanjski postupak

Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak organizaciona je jedinica Ministarstva financija u čijoj je nadležnosti donošenje rješenja o žalbama i izvanrednim pravnim lijekovima podnijetim protiv rješenja Porezne uprave, Carinske uprave i Financijske policije i prvostupanjskih rješenja županijskih poreznih tijela ako je žalba dopuštena, te suradnja s nadležnim pravosudnim tijelima Republike Hrvatske u okvirima djelokruga Službe.

Rješenja donosi čelnik organizacione jedinice. Sudska zaštita zakonitosti poreznih akata osigurana je pravom na podnošenje tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske. Donošenjem drugostupanjskog rješenja prvostupanjsko rješenje postaje izvršno, a podnijeta tužba u pravilu ne odgađa izvršenje rješenja.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Služba za drugostupanjski upravni postupak osnovana je 2001. godine i u organizacionom smislu od osnivanja djeluje u nepromijenjenom obliku kroz dva odijela: Odjel za porezni postupak i Odjel za carinski postupak, s ukupno, prosječno, 28 zaposlenika.

U 2004. godini ukupno je bilo u rješavanju cca 17.000 predmeta, od čega se 7.000 predmeta odnosilo na neriješene žalbe iz prethodnih razdoblja i 10.000 na novozaprimljene žalbe, te je na kraju izvještajnog razdoblja ostalo neriješeno 9.000 predmeta.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Od 2004. godine broj zaprimljenih predmeta kontinuirano se povećava godišnje za 10-20% da bi se 2009. i 2010. povećao za 30% odnosno broj zaprimljenih predmeta u 2010. iznosio je cca 16.000, te je u rješavanju u 2011. ukupno 32.000 predmeta.

Na dan 30.listopada neriješeno je 19.000 predmeta.

Iako se broj izvršitelja kroz predmetno razdoblje nije povećavao, kontinuirano se povećava broj riješenih žalbi, te je prosječno u 2009., 2010.i 2011. riješavano 12.000 predmeta godišnje.

U strukturi neriješenih žalbi okvirno 50% čine žalbe na rješenja poreza na promet nekretnina dok se ostalo odnosi na žalbe na porez na dohodak i žalbe na rješenja o ovrsi. Kroz 2009. i 2010.godinu, za 50% povećan je broj žalbi na porezna rješenja donijeta u postupcima poreznog nadzora (u 2008. - 1000 žalbi, u 2010.zaprimljeno je 1500 žalbi.). Broj neriješenih predmeta kontinuirano se povećava jer su radni kapaciteti usmjereni na rješavanje žalbi u predmetima poreznog nadzora, te je u 2010. donijeto 1400 drugostupanjskih rješenja u kojima je konačno utvrđena porezna obveza u iznosu cca 1,6 milijarde kn, dok je u ovoj godini riješeno je 1400 žalbi u kojima je utvrđena porezna obveza u ukupnom iznosu 2 milijarde kn.

Rješavanje žalbi na rješenja donijeta u postupku poreznog nadzora je rješavanje najsloženijih poreznopravnih pitanja koja zahtijevaju vrlo visok stupanj stručnosti kako u pravnom i poreznom segmentu tako i u poznavanju računovodstva. Novoutvrđene porezne obveze u nadzoru su prosječno po predmetu 1.000.000,00 kn, odnosno mjesečno se prosječno zaprima 30-ak predmeta u kojima je prosječno novoutvrđena porezna obveza u iznosu 5 milijuna kn ukupno utvrđena porezna obveza cca 100 milijuna kn. Na rješavanju žalbi u najsloženijim predmetima poreznog nadzora radi samo 5 do 7 viših savjetnika, diplomiranih pravnika sa pravosudnim ispitima i 2 sveučilišna specijalista za računovodstvo i poreze.

POSLOVI U TIJEKU

S danom 1.siječnja 2012. primjenjivat će se novi Zakon o upravnim sporovima kojim je propisana obvezatnost provođenja javne rasprave na upravnim sudovima prvog stupnja koji su osnovani u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku. Provođenje javne rasprave nužno znači i aktivno sudjelovanje u sudskom postupku Ministarstva financija kao tuženika u postupku. Prema Zakonu, za tuženika radnje u sporu poduzima službena osoba koja je donijela ili propustila donijeti odluku ili druga osoba određena propisima javnopravnog tijela. Prema važećoj Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija odluke u drugom stupnju donosi načelnik Samostalne službe. Kao otvoreno pitanje javlja se način postupanja odnosno kako osigurati kvalitetno zastupanje Ministarstva financija u sudskim postupcima, a imajući u vidu da će na strani tužitelja raspravi prisustvovati odvjetnici, porezni savjetnici, stručni pomagači i sudski vještaci, a posebno u sporovima velikih vrijednosti.

Zakonom je propisana mogućnost da državna tijela, ali samo po punomoći čelnika, zastupa državno odvjetništvo. Za očekivati je da državno odvjetništvo neće moći u cijelosti samostalno preuzeti zastupanje Ministarstva financija u poreznim predmetima, kako zbog velikog broja sudskih postupaka (cca 2000 godišnje, a očekuje se da će se zbog izmjena

Zakona povećati broj sporova), tako i zbog potrebe posjedovanja specijalističkih znanja iz područja poreznog prava.

OSTALE NAPOMENE

Zbog iznijete problematike pod točkom IV. i zbog poduzimanja mjera u cilju rješavanja drugostupanjskih predmeta u zakonskom roku (60 dana) nužno je hitno poduzimanje odgovarajućih mjera koje bi imale za cilj kadrovsko jačanje Službe, odnosno rješavanje odgovarajućeg zastupanja Ministarstva financija pred upravnim sudovima prvog stupnja.

I dinamika i kvaliteta rješavanja žalbi u drugostupanjskom postupku, iz nadležnosti Porezne uprave, Carinske uprave i Financijske policije, od iznimne je važnosti jer ne samo da neposredno utječe na izvršenje državnog proračuna (žalba odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja), već o kvaliteti u rješavanju ovisi i uspjeh u sudskim postupcima. U 2010. godini od ukupno okončanih upravnih sporova samo je 10% uvažених tužbi, a postotak je daleko manji ako se promatraju samo predmeti iz područja poreznog nadzora. Stupanjem na snagu novog Zakona o upravnim sporovima, Ministarstvo financija će imati daleko težu i ozbiljniju zadaću i ulogu u sudskim postupcima. Kao posebni zadatak drugostupanjskog tijela u Ministarstvu financija ističe se jačanje njegove uloge u osiguravanja pravne sigurnosti i zaštite poreznih obveznika.

18. Informacijski sustav

Samostalna služba za informacijski sustav djeluje kao jedan od značajnijih subjekata u planiranju i projektiranju najnovije informacijske i računalno komunikacijske infrastrukture Ministarstva financija na lokacijama Katančićeva 5, Vukovarska 72, Frankopanska 1 i Gajeva 5. Pri tome Služba kontinuirano osigurava stabilan, pouzdan i kvalitetan rad postojeće informatičke infrastrukture i središnjih sustava od kojih ta infrastruktura ovisi, te daje praktičnu, savjetodavnu i obrazovnu podršku zaposlenicima Ministarstva pri primjeni informacijsko komunikacijskih tehnologija. Misija Službe je implementacija najnovijih informacijskih i komunikacijskih tehnologija te kvalitetan sustav potpore zaposlenicima Ministarstva u primjeni tih tehnologija.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija za obavljanje poslova iz djelokruga ministarstva ustrojena je unutarnja ustrojstvena jedinica Samostalna služba za informacijski sustav u kojoj su ustrojeni: Odjel za informacijski sustav i sistemsku podršku, Odjel za komunikacijsku tehnologiju i Odjel za sigurnost informacijskog sustava. S ciljem odgovarajuće IT podrške poslovnom sustavu i procesima Ministarstva, poslovni procesi Službe usmjereni su na pružanje usluga: informatičkih rješenja, korisničkih programskih rješenja i infrastrukturnih servisa.

Republika Hrvatska se u okviru pristupa Europskoj Uniji obvezala na primjenu određenih međunarodnih normi i preporuka na području informacijske sigurnosti. Temeljem preuzetih obveza i postojeće zakonske regulative RH, Samostalna služba za informacijski sustav pokrenula je postupak usklađivanja IT sustava s međunarodnim normama ISO/IEC 27001:2005, te preporukama ISO/IEC 27002:2007. Postupak usklađivanja IT sustava s međunarodnim normama ISO/IEC 27001:2005, te preporukama ISO/IEC 27002:2007 realiziran je aktivnostima: definicija opsega implementacije u skladu sa karakteristikom

poslovanja, ustrojstvom, lokacijama, resursima i tehnologijama; definicije kritičnih procesa i imovine; provedbe klasifikacije imovine; analiza utjecaja na poslovanje; analiza rizika; izrade Plana kontinuiteta poslovanja te izrade Plana oporavka nakon nesreće.

Služba pruža usluge korištenja servisa informacijskog sustava Ministarstva Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU) i Agenciji za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije (ARPA): usluge službe za pomoć korisnicima, uslugu davanja pristupa internetu (http), usluge fiksnog IP telefonskog servisa Ministarstva te koordinacija pri odabiru i konfiguriranju IP telefona te usluge elektroničke pošte.

ZNAČAJNI REALIZIRANI PROJEKTI

Tijekom razdoblja 2004 - 2011. godine učinjeni su značajni iskoraci u uslugama Službe, kojima se dodatno naglašava uloga Službe kao infrastrukturnog, stručnog i obrazovnog središta i mjesta susreta naprednih tehnologija i zaposlenika Ministarstva. U nastavku ovog dokumenta nalazi se razrada realiziranih značajnijih projekata, proizvoda i usluga Službe koji je vidljiv, prepoznatljiv i dostupan zaposlenicima Ministarstva. Osim navedenih proizvoda i usluga postoji i čitav niz proizvoda i usluga internog karaktera, a koji su nužni i tipični za normalno poslovanje Službe, pa su utoliko prisutni i navedeni u ovom dokumentu. S obzirom na činjenicu da Služba održava i razvija temeljni infrastrukturni računalno komunikacijski sustav, primarno načelo vezano uz svaki od proizvoda je da očekivani rezultati moraju biti u funkciji poslovnih procesa, potreba i interesa Ministarstva.

Projektom implementacija IP telefonskog sustava Ministarstva financija odrađene su aktivnosti zamjene postojećih dotrajalih telefonskih sustava na lokacijama Ministarstva (uži dio), novim jedinstvenim IP telefonskim sustavom. Uvođenjem IP telefonskog rješenja u poslovno komunikacijski sustav Ministarstva ostvarene su značajne koristi smanjenja troškova telefonskih razgovora i održavanja te uvedene nove funkcionalnosti.

Projektom Dogradnja lokalne računalne mreže odrađene su aktivnosti strukturnog kabliranja lokalne računalne i telefonske mreže. Navedeni radovi odrađeni su s ciljem proširenja kapaciteta računalne i telefonske mreže za potrebe uvođenja IP telefonije te poboljšanje nadzora i sigurnosti mreže. Strukturnim kabliranjem s dugim tehnološkim vijekom uporabljivosti povećana je fleksibilnost sustava, pojednostavljeno održavanje i smanjeni troškovi održavanja.

Projektom Uređenja poslužiteljsko komunikacijskih prostorija odrađene su aktivnosti nabave i instalacije elektrotehničkih instalacija jake i slabe struje, strukturnog kabliranja, bravarskih radova, ugradnje sustava za kontrolu pristupa, ugradnje modularnog uzdignutog poda. Implementiran je sustav za gašenje požara plinom HFC227e a kojim se štite poslužiteljske prostorije. U svrhu zaštite informatičke opreme ugrađeni su detektori pojave vode te signalizacija porasta temperature iznad definiranog nivoa. Također, u istu svrhu instalirane su mrežne kamere za nadzor poslužiteljskih prostorija. Navedenim radovima osigurani su odgovarajući uvjeti za rad računalno komunikacijskog sustava neophodnog za odvijanje ključnih poslovnih procesa Ministarstva.

Projektom računalno komunikacijske infrastrukture SAFU-a podignuta je računalno komunikacijska infrastruktura Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU) i odrađene su aktivnosti projektiranja računalno komunikacijske

infrastrukture, strukturno kabliranje, instalirani i konfigurirani infrastrukturni servisi (imenički servis, DNS, IAS, DHCP), komunikacijska oprema (preklopnici, usmjernik), IP telefonska oprema i dr. Implementacijom navedenih IKT rješenja osigurana je odgovarajuća IT podrška poslovnom sustavu Agencije SAFU.

Projektom izgradnje računalno komunikacijske infrastrukture ARPA-e podignuta je računalno komunikacijska infrastruktura Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije (ARPA) i odrađene su aktivnosti projektiranja komunikacijske infrastrukture, strukturno kabliranje, instalirana i konfigurirana komunikacijska oprema (preklopnici, usmjernik), IP telefonska oprema i dr. Implementacijom navedenih IKT rješenja osigurana je odgovarajuća IT podrška poslovnom sustavu Agencije ARPA.

Zaštita javno dostupnih web servisa Ministarstva implementacijom modela napredne autentifikacije tokenom. Primjenom tokena podignuta je razina sigurnosne zaštite te umanjena mogućnost sigurnosnog kompromitiranja računalno komunikacijskog sustava Ministarstva. Sustav sigurne autentifikacija servisa informacijskog sustava Ministarstva (SxS) bitan je u radu zaposlenika Ministarstva i korisnika drugih državnih tijela koji pouzdano autentificira način pristupanja programskim aplikacijama koja se nalaze udomljene u Ministarstvu financija.

Konsolidacija poslužiteljske infrastrukture na virtualiziranu okolinu primjenom virtualizacijskih te drugih za virtualizaciju vezanih tehnologija (SAN diskovni sustavi, FC, iSCSI tehnologije i sl.) kojima se osigurava visoka dostupnost IT sustava i usluga koje pruža. Primjenom navedenih tehnologija osigurava se visoka dostupnost IT sustava i kontinuiranost poslovanja poslovnog sustava Ministarstva.

Integracija sustava financijskog upravljanja Državne riznice i proračunskih korisnika, (FMIS Gateway), važan je u komunikaciji i integraciji poslovno/financijskih sustava proračunskih korisnika i sustava Središnje državne riznice (dalje: SDR). Integracija se postigla razvojem i implementacijom pristupnika za razmjenu elektroničkih dokumenata (Electronic Document Exchange Gateway - EDEG) kojim je povezan na SAP sustav državne riznice, te sustava upravljanja matičnim podacima (Master Data Management - MDM) koji omogućuje jedinstvenu identifikaciju i konzistentni opis poslovnih subjekata čiji podaci se izmjenjuju. Služba pruža sistemsku podršku u mrežno komunikacijskom području i održavanju poslužitelja, provodeći politike oporavka od nepredviđenih događaja i kontinuiranog poslovanja neophodnih za rad servisa omogućavajući na taj način neometan rad sustava proračunskih korisnika i sustava SDR-a.

PLANIRANE PROJEKTNE AKTIVNOSTI SLUŽBE ZA 2012. GODINU

Sustav upravljanja informacijskom sigurnošću

Informacijska sigurnost stanje je povjerljivosti, cjelovitosti i raspoloživosti podataka, koje se postiže primjenom propisanih mjera i standarda informacijske sigurnosti te organizacijskom podrškom za poslove planiranja, provedbe, provjere i dorade mjera i norme. Primjerenim načinom postupanja smanjuje se mogućnost pojave nepredviđenih stanja informacijskog sustava koja mogu dovesti do prekida u radu djelatnika Ministarstva, Ministarstva u cijelosti ili kompromitiranja povjerljivosti, cjelovitosti i raspoloživosti informacija.

Planirani rok uspostave sustava upravljanja informacijskom sigurnošću informacijskog sustava Ministarstva za certificiranje po normi ISO/IEC 27001 je mjesec ožujak 2012.

Service Desk za podršku korisnicima

Service Desk je jedinstveno i centralno mjesto kontakta između korisnika i IT kao davatelja usluga za upravljanje, koordiniranje, prijavu i rješavanje incidenata kao i bilo kojih drugih zahtjeva za uslugama. Service Desk zaprima zahtjeve korisnika, pravi zapise, određuje prioritete, prati pozive, nadgleda primljene pozive, eskalacija incidenta prema drugim timovima, izvještavanje, komunikacija s korisnicima, koordinacija procesa rješavanja incidenta i zaključivanje uslužnog poziva. Service Desk omogućava upravljanje incidentima, problemima, konfiguracijom, promjenama, razinom usluge i dostupnošću.

Planirani rok uspostave ServiceDeska je 1. veljače 2012.

1.3.Ministarstvo obrane

OBRAMBENA POLITIKA

U proteklom razdoblju obrambena politika bila je usredotočena na razvoj i unaprjeđenje obrambenih i vojnih sposobnosti za provedbu misija i zadaća obrane. Uz to, obrambena politika davala je potporu nastojanjima vanjske politike Republike Hrvatske za djelovanje u NATO-u i uključivanje u EU. Nakon stjecanja članstva u NATO-u, težište aktivnosti usmjereno je prema potpunoj integraciji, artikuliranju i provedbi vjerodostojnog i konstruktivnog, proaktivnog sudjelovanja u svim procesima i djelatnostima struktura Saveza, posebno onih koji su od izravnog nacionalnog interesa.

Nastavljaju se aktivnosti usmjerene na provedbu obrambenih reformi te na unaprjeđenje i promicanje međunarodne i regionalne stabilnosti i sigurnosti. Jedan od najznačajnijih primjera potpore međunarodnim nastojanjima za izgradnju mira, stabilnosti i sigurnosti u svijetu sudjelovanje je Republike Hrvatske u NATO vođenoj operaciji ISAF te sudjelovanje u međunarodnoj misiji EULEX i NATO-vođenoj operaciji KFOR na Kosovu.

Na području obrambenog planiranja, Strateški pregled obrane i prvi Dugoročni plan razvoja OS RH 2006.-2015. – DPR te njegovih šest provedbenih planova uspostavili su jasnu strukturu daljnje transformacije, opremanja i modernizacije Oružanih snaga Republike Hrvatske (dalje Oružane snage) po funkcionalnim područjima, programima, nositeljima, vremenskim rokovima, planiranim sredstvima i drugim elementima.

Nastavljen je proces realizacije Ciljeva snaga pri čemu je, zbog ograničenih financijskih sredstava, naglasak stavljen na opremanje i obuku postrojbi deklariranih za sudjelovanje u NATO-vođenim operacijama, na učenje stranih jezika te na obuku osoblja iz svih triju grana Oružanih snaga za sudjelovanje u multinacionalnim zapovjedništvima.

Republika Hrvatska podupire i prati razvoj međunarodnih inicijativa i projekata kojima može povećati sposobnosti obrambenog sustava te se uključuje u pojedine projekte ovisno o potrebama obrambenog sustava. Za neke projekte Republika Hrvatska je jedna od vodećih nacija, poput razvoja projekta obuke pilota helikoptera koji se razvija s češkim partnerima.

Važan aspekt obrambene politike je obrambena suradnja sa svim demokratskim državama, posebno s članicama NATO-a te sa zemljama iz regije. Sudjelovanjem u brojnim regionalnim sigurnosnim inicijativama Republika Hrvatska ostvaruje razvojne potencijale u obrambenom sektoru i pridonosi međunarodnoj sigurnosti s posebnim naglaskom na regionalnu sigurnost.

U tom smislu se suradnja sa susjednim zemljama posebice usmjerava na potporu obrambenim reformama u zemljama koje su iskazale interes za ulazak u NATO i EU, prenoseći iskustva iz vlastitih euroatlantskih integracijskih procesa.

U proteklom razdoblju proširena je bilateralna obrambena suradnja, koja se razvija s preko 40 država. Intenzivirana je obrambena suradnja sa susjednim državama i državama iz bližeg okruženja, poglavito s državama članicama Američko-jadranske povelje (A5).

Multilateralna obrambena suradnja usmjerena je na ispunjavanje obveza i sudjelovanje predstavnika obrambenog sustava u tijelima međunarodnih organizacija i regionalnih inicijativa posebice u UN-u, EU, NATO-u, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju (OESS), RACVIAC – Središtu za sigurnosnu suradnju, Inicijativi ministara obrane jugoistočne Europe (SEDM), SEEC-a, Kvadrilaterali i slično.

Na području nadzora naoružanja Republika Hrvatska ispunjava sve preuzete obveze temeljem međunarodnih sporazuma i konvencija.

Međunarodna obrambena suradnja predstavlja važan segment obrambenih aktivnosti, unutar kojih Republika Hrvatska ima priliku štititi i promicati nacionalne interese, stvarati preduvjete za razvoj sposobnosti obrambenog sustava kroz multinacionalne projekte i inicijative te potvrđivati ulogu vjerodostojnog partnera. Provedba aktivnosti međunarodne obrambene suradnje u proteklom razdoblju, kojeg je obilježilo primanje Republike Hrvatske u punopravno članstvo NATO saveza, u velikoj mjeri je doprinijela povećanju suradnje i povjerenja u bližem okruženju i regiji jugoistočne Europe, jačanju bilateralnih veza, kao i izgradnji sposobnosti obrambenog sustava i oružanih snaga.

Ostvarivanje ciljeva obrambene politike u velikoj mjeri je određeno aktualnom gospodarskom krizom te posljedičnim smanjivanjem obrambenog proračuna. Dio ciljeva, važnih za transformaciju obrambenog sustava, a za čije je ostvarenje potrebno osigurati značajna financijska sredstva (projekti opremanja i modernizacije), nije bilo moguće ostvariti planiranom dinamikom, dok su realizirani oni ciljevi koji se odnose na euroatlantske integracijske procese, doprinos međunarodnoj sigurnosti te potporu civilnim institucijama. Razvoj i unaprjeđenje obrambenih i vojnih sposobnosti za provođenje misija i zadaća Oružanih snaga temeljni je prioritet obrambene politike.

LJUDSKI RESURSI

GODIŠNJI PLANOVI UPRAVLJANJA OSOBLJEM

Planovi upravljanja osobljem su godišnji dokumenti koji utvrđuju ciljeve i način njihovog ostvarivanja u prijmu osoblja, izdvajanju osoblja i promicanju.

Godišnji plan pribavljanja djelatnih vojnih osoba odobrava Vlada Republike Hrvatske te su njime utvrđene kategorije i broj djelatnih vojnih osoba koje je potrebno primiti u djelatnu vojnu službu u kalendarskoj godini.

Plan izdvajanja osoblja za pojedinu godinu donosi ministar obrane te su njime utvrđeni kategorije i broj zaposlenika u obrambenom sustavu koje je u kalendarskoj godini potrebno izdvojiti.

Godišnji plan promaknuća donosi ministar obrane na temelju prijedloga načelnika Glavnog stožera te su njime utvrđeni rokovi kao i broj djelatnih vojnih osoba koje je potrebno promaknuti u pojedini čin odnosno dodijeliti im čin.

Trenutno je u obrambenom sustavu zaposleno 19 448 djelatnika od kojih je njih 15 910 djelatnih vojnih osoba. Provedbom godišnjih planova upravljanja osobljem smanjen je broj osoblja u svim kategorijama osoblja ukupno za preko dvije tisuće djelatnika.

KATEGORIJA	1.1.2009.	7.12.2011.	Razlika
ČASNICI	4.419	3.910	-509
DOČASNICI	6.778	6.220	-558
VOJNICI	5.895	5.780	-115
D V O	17.092	15.910	-1.182
DRŽAVNI DUŽNOSNICI	6	6	0
SLUŽBENICI	1.765	1.524	-241
NAMJEŠTENICI	2.614	2.008	-606
D SiN + D.D.	4.385	3.538	-847
UKUPNO	21.477	19.448	-2.029

Tablica 6. Brojno stanje osoblja u obrambenom sustavu na početku i kraju promatranog razdoblja

KATEGORIJA	Godina		
	2009.	2010.	2011.
Časnici	106	74	66
Vojnici	530	402	400
Državni službenici i namještenici	23	9	0
Ukupno	659	485	466

Tablica 7. Prijam osoblja u razdoblju 2009. – 2011. prema kategorijama

Smanjenje brojčane veličine Oružanih snaga značajno je započeto 2002. godine, nastavilo se i dalje, a posebno tijekom preustroja 2004. godine.

Odluka o poticajnim otpremninama za djelatne vojne osobe i državne službenike i namještenike kojima služba prestane zbog preustroja, smanjenja snaga ili željom za dragovoljnim izdvajanjem u navedenom razdoblju polučila je značajne rezultate.

Drugi vrlo značajan čimbenik bila je i zdravstvena nesposobnost određenog broja pripadnika/ca Oružanih snaga, koja je najvećim dijelom bila posljedica službe odnosno sudjelovanja u Domovinskom ratu. Po tom osnovu znatnom broju djelatnih vojnih osoba prestala je služba s pravom na invalidsku mirovinu.

Temeljem navedenih razloga od 1. siječnja 2004. do 4. prosinca 2011. izdvojeno je ukupno 16 711 djelatnika (12 363 DVO i 4 348 DSiN) po raznim osnovama.

IZLASC I Z SUSTAVA MORH I OS RH U RAZDOBLJU 2004.-2011.

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	UKUPNO
GENERALI	7	1		5	3		1	6	23
brg	32	34	25	39	12	21	17	16	196
pk	92	58	59	67	43	63	25	24	431
bjn	104	74	68	90	35	90	24	28	513
stn	192	120	138	104	85	126	36	42	843
npr	207	129	144	132	74	171	18	46	921
prč	398	112	121	64	36	71	8	13	823
ČASNICI	1.025	527	555	496	285	542	128	169	3.727
čn	80	42	33	30	22	24	7	12	250
sžn	144	59	76	46	44	63	17	68	517
nnr	108	57	123	99	104	117	31	68	707
nr	705	309	410	188	125	229	42	63	2.071
ds	156	79	128	56	35	58	22	17	551
sk	51	30	51	38	32	40	15	13	270
DOČASNICI	1.244	576	821	457	362	531	134	241	4.366
VOJNICI	1.557	505	608	399	374	462	187	155	4.247
UKUPNO DVO	3.833	1.609	1.984	1.357	1.024	1.535	450	571	12.363
DS	80	91	63	63	70	41	120	6	534
DN	704	996	113	541	788	331	312	29	3.814
UKUPNO DSIN	784	1.087	176	604	858	372	432	35	4.348
SVEUKUPNO	4.617	2.696	2.160	1.961	1.882	1.907	882	606	16.711

Osim velikog izdvajanja, započetog 2002. godine, a zbog potreba održavanja spremnosti Oružanih snaga na zahtijevanim razinama započeo je i planski prijam novog osoblja početkom 2005. godine. Od tada je u obrambeni sustav primljeno 5 336 osoba (5066 DVO i 270 DSiN). U tom razdoblju, u skladu s godišnjim planovima promicanja ukupno je promaknuto u viši čin 15232 djelatnih vojnih osoba (6617 časnika i 8615 dočasnika).

OSNOVNI TROŠKOVI OSOBLJA

Osnovni troškovi osoblja pokrivaju plaća te otpremnine za djelatnike koji napuštaju sustav. Troškovi za navedene dvije skupine izdataka prikazani su u tablici.

GODINA	PROGRAM 1		Plaće upravnog dijela	UKUPNO PLAĆE - izvršenje
	OTPREMNINE IZVRŠENJE	Plaće OS RH		
2009.	222.764.983,00	2.599.241.818,00	415.412.650,00	3.014.654.468,00

2010.	50.028.105,00	2.549.454.878,00	396.422.873,00	2.945.877.751,00
1. - 11. mj. 2011.	20.861.719,00	2.306.477.574,00	342.009.157,00	2.648.486.731,00

Tablica 9. Plaće osoblja i otpremnine u obrambenom sustavu 2009. – 2011.

TRANZICIJA OSOBLJA

Program tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja Ministarstva obrane i Oružanih snaga od 2009. do 2011. godine koristilo je 1 440 izdvojenih osoba, od čega je u navedenom razdoblju, kroz 143 tranzicijske radionice uključeno 656 izdvojenih osoba. Od 2009. do 2011. godine realizirano je 425 stručnih osposobljavanja kroz potporni Program stručnog osposobljavanja, kroz Program savjetovanja i pomoći pri pronalaženju zaposlenja, 268 korisnika Programa tranzicije se zaposlilo, a Programom savjetovanja i pomoći pri samozapošljavanju 166 korisnika pokrenulo je samostalnu gospodarsku djelatnost.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Područje zdravstvene zaštite djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga uređeno je donošenjem pravilnika, sporazuma i odluka. Od 1. siječnja 2009. do 8. prosinca 2011. Prvostupanjska zdravstvena komisija u postupku utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za vojnu službu zaprimila je 776 predmeta. Ocjena nesposoban za djelatnu vojnu službu što podrazumijeva prestanak službe s pravom na profesionalnu mirovinu u promatranom razdoblju donesena je za 451 djelatnu vojnu osobu ili 58% od svih zaprimljenih predmeta.

STAMBENO ZBRINJAVANJE

Služba za stambene poslove izvršavala je postavljene zadaće iz svoje nadležnosti: osiguranje stanova za službene potrebe pripadnika Oružanih snaga sukladno Pravilniku o korištenju i opremanju službenih stanova, vođenje postupaka vezanih za stanove i korisnike istih te rješavanje zahtjeva za kupoprodaju stanova i garaža sukladno važećim pravnim propisima i u okviru odobrenih proračunskih sredstava.

Donesena je Odluka o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane kojom je omogućena kupnja stanova korisnicima stanova koji po dosadašnjim propisima nisu imali pravo kupnje. Sukladno odluci bit će prodano oko 2000 stanova, a sredstva ostvarena prodajom bit će namjenski utrošena za pribavljanje i opremanje stanova za službene potrebe Ministarstva obrane, a što će doprinijeti podizanju standarda stanovanja i kvalitete življenja, mobilnosti, rotaciji i premještanju djelatnika te kvalitetnijem i efikasnijem funkcioniranju obrambenog sustava.

VOJNA OBVEZA

Donesena je Odluka o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka. Od 1. siječnja 2008. novacima koji to žele omogućeno dragovoljno služenje vojnog roka.

Prva generacija upućena je na dragovoljno služenje vojnog roka u studenome 2008. Tijekom 2009. i 2010. godine na dragovoljno služenje vojnog roka godišnje su se upućivale 2 generacije po 250 dragovoljnih ročnika (220 kandidata i 30 kandidatkinja).

U cilju dostizanja brojčane veličine dragovoljnih ročnika u 2011. godini upućene su 2 generacije po 300 dragovoljnih ročnika (270 kandidata, 30 kandidatkinja).

Početak veljače 2010. godine ukinute su uprave za obranu (20), uredi za obranu (78) i odsjeci za obranu (36). Ustrojene su nove jedinice Službe za vojnu obvezu, 4 područna odjela za poslove obrane Osijek, Rijeka, Split i Zagreb i njima pripadajući odsjeci za poslove obrane (29) koji su uglavnom smješteni u sjedištima županija odnosno Gradu Zagrebu. Navedenim preustrojem smanjen je broj ustrojbenih mjesta odsjeka za obranu s 609 na 312 radnih mjesta područnih odjela i odsjeka za poslove obrane.

MATERIJALNI RESURSI

OPREMANJE I MODERNIZACIJA ORUŽANIH SNAGA

Realizacija projekata opremanja i modernizacije redefinirana je u svim područjima zbog prenamjene financijskih sredstava zbog smanjenja obrambenog proračuna.

Razvoj projekata niže razine prioriteta prolongiran je ili odgođen gdje je to bilo moguće, a prioriteti u njihovoj realizaciji prilagođavali su se zahtjevima implementacije Ciljeva snaga te ispunjavanju misija i zadaća Oružanih snaga.

Odgođeno je donošenje odluke o zamjeni borbenih aviona. U ovom trenutku razmatraju se sve priuštive opcije koje omogućuju zadržavanje sposobnosti Oružanih snaga za nadzor hrvatskog zračnog prostora.

Radari *Enhanced Peregrine*, za nadzor Jadranskog mora pod jurisdikcijom Republike Hrvatske u primopredajnim ispitivanjima nisu postigli deklarirane i ugovorene tehničke zahtjeve niti su uvedeni u punu operativnu uporabu pa se stoga pokušavaju pronaći modeli za njihovo osposobljavanje i dovođenje sustava u punu operativnu funkciju, a u suradnji s pravnim slijednicima proizvođača. Formirano je novo Povjerenstvo za projekt koje ima zadaću utvrditi i Nadzornoj skupini projekta „MORE“ predložiti moguće opcije za optimalno ispunjenje ugovornih obveza koje proizlaze iz ugovora za nabavu radarskog sustava, što uključuje i mogućnost zamjene neispravnih sklopova radara s tehničkim rješenjima provjerenim na drugim radarskim sustavima. Planirane aktivnosti u provedbi remotorizacije, modernizacije, opremanja i remonta raketnih topovnjača RTOP-11 „Kralj Petar Krešimir IV“ i RTOP-12 „Kralj Dmitar Zvonimir“ odgođene su ili se odvijaju u minimalnom opsegu, a nastavak rada na projektima ovisi o statusu ovih brodova u budućem ustroju Oružanih snaga.

Početak ciklusa opremanja naoružanjem i vojnom opremom u proteklom razdoblju obilježavao je velik broj tipova i modela unutar iste kategorije naoružanja, pri čemu je dio opreme bio tehnološki zastario i nalazio se na kraju vijeka uporabe. Uporaba i održavanje takvih sustava bila je otežana i usporavala je postizanje interoperabilnosti i kompatibilnosti sa članicama NATO saveza. Postupno je stanje popravljeno, dijelom nabavom nove opreme, a dijelom izdvajanjem neperspektivnog naoružanja i vojne opreme iz operativne uporabe čime je omogućeno značajno rasterećenje logističkog sustava Oružanih snaga.

OBJEKTI I INFRASTRUKTURA

Perspektivne vojne nekretnine održavaju se u funkcionalnom stanju, a nedostatno ulaganje u održavanje određenog dijela objekata rezultiralo je njihovim nedovoljno funkcionalnim stanjem. Razmatrala se mogućnost nužnog dopunskog financiranja ulaganja u održavanje objekata kroz prodaju dijela neperspektivnih vojnih nekretnina.

Neperspektivne i napuštene vojne nekretnina, koje nisu predane novom korisniku ili vlasniku donedavno su opterećivale resurse Ministarstva obrane i Oružanih snaga (čuvanje objekata, režijski troškovi i komunalna naknada).

U proteklom razdoblju za svaku godinu u Programu 5 (Objekti i infrastruktura) bilo je osigurano cca 100 milijuna kuna od čega su svake godine fiksni troškovi (komunalna naknada, naknada za uređenje voda, pričuva za službene stanove, struja, voda, plin i dr.) iznosili cca 50 milijuna kuna.

Sada se takvi problemi riješavaju u dogovoru s Agencijom AUDIO.

DPR-om i Planom gospodarenja nekretninama do 2015. planirano je okrupnjavanje i ulaganja u modernizaciju i održavanje perspektivnih vojnih nekretnina, s težištem na razvoju vojnih poligona „Gašinci“ i „Eugen Kvaternik“ Slunj.

UGOVARANJE I NABAVA

Plan nabave za 2009. godinu obuhvatio je nabavu roba, usluga i ustupanja radova u vrijednosti od 1.428.161.554,34 kn. U 2009. godini Služba za ugovaranje i nabavu provela je 635 postupaka javne nabave i sklopila 823 ugovora za nabavu roba, usluga i radova te 591 okvirni sporazum.

Plan nabave za 2010. godinu obuhvatio je nabavu roba, usluga i ustupanja radova u vrijednosti od 1.119.074.657,11 kn. U 2010. godini Služba za ugovaranje i nabavu provela je 810 postupka javne nabave i sklopila 1007 ugovora za nabavu roba, usluga i radova te 249 okvirnih sporazuma.

Plan nabave za 2011. godinu obuhvatio je nabavu roba, usluga i ustupanja radova u vrijednosti od 1.779.581.656,89 kn. U 2011. godini Služba za ugovaranje i nabavu provela je 1224 postupka javne nabave i sklopila 1168 ugovora za nabavu roba, usluga i radova te 124 okvirna sporazuma.

INFORMACIJSKO KOMUNIKACIJSKA POTPORA

Važniji projekti i aktivnosti su:

Projekt "KOPNO" – Integrirani taktički komunikacijski sustav planiran je 2001.-2002., počeo se realizirati 2003., a planirani završetak 2014. malo je vjerojatan s obzirom na poteškoće u financiranju. Procijenjena vrijednost projekta je 250 mil kn.

Projekt objedinjava tri aktivnosti iz Provedbenog plana DPR-a (VF radio, RR oprema i kabina veze), a cilj projekta je povećanje sposobnosti zapovijedanja i nadzora izgradnjom jedinstvenog komunikacijskog sustava na taktičkoj, operativnoj i strateškoj razini. Dio opreme je nabavljen iz programa FMS i FMF (SINCGARS), dio iz domaće proizvodnje. Ostalo je za realizirati cca 30 mil kn.

Razvoj MORH-DOK sustava 2002.-2004., omogućuje uspostavu jedinstvenog informacijskog sustava uredskog poslovanja i razmjene dokumenata, implementiran je 2005., kada je razvijena i implementirana i inačica za Oružane snage.

IFaza izgradnje GRIS-a 2003.-2004. obuhvaća građevinsko, sklopovsko i funkcionalno uređenje prostorija Sistem sale 1 i podruma s agregatima i UPS-om.

Izgradnjom IP mreže 2003.-2004., potpuno je rekonstruirana Layer 3 mreža prijelazom na moderniju CISCO tehnologiju unutar koje je uključena IP SEC zaštita, a proces je nastavljen 2008. izgradnjom sjevernog kraka svjetlovodnog prstena Zagreb.

Projekt uvođenja nove vojne iskaznice, sustava fizičke kontrole pristupa, evidencije radnog vremena, upravljanja identitetom (IAM), te upravljanja infrastrukturom. To je ključni projekt za sve informacijske sustave, budući da upravlja identitetima entiteta u sustavu (djelatnika, sklopovlja, programske potpore itd.). Projekt je koštao 21 mil kn, a trebao bi se završiti do kraja 2011. godine.

IS nekretnina, vojnih objekata i prostornog planiranja je sustav koji se uvodi postupno kroz više razvojnih etapa, a zamišljen je da na jedinstvenom mjestu pruža sve informacije, alfa-numeričke i geografske, vezane uz nekretnine (stanovi, poslovni prostori i garaže), vojne objekte i vojna zemljišta.

Specifičnost projekta je postojanje dijelova starih podataka u više službi, u više vrsta baza podataka, na zastarjelim tehnologijama. Nužno je prilagoditi novim tehnologijama i podatke i aplikacije kako bi sustav mogao biti povezan s budućim geografskim sustavom VOGIS. Do sada napravljeno: IS upravljanja stanovima, garažama i poslovnim prostorima 2003.-2004. Prijenos podataka iz starih baza podataka 2009.-2011. Reinženjering aplikacije IS upravljanja stanovima, garažama i poslovnim prostorima 2011. Trenutačno u funkciji: Moduli poslovnih prostora i stanova u kojima se evidentira proces naplate najma i otkupa.

Integracija Informacijskog sustava za upravljanje financijama Državne riznice RH s Područnom riznicom MORH-a izvršena je 2011. godine, uz trošak od cca 1 mil kn, a ista omogućava efikasnije upravljanje proračunskim sredstvima;

2005. godine izrađen je „Plan izgradnje i implementacije jedinstvenog informacijskog sustava (2006.-2015.). Dosadašnja realizacija tog plana temeljena je na etapno-faznom pristupu, dinamika kojeg je diktirana prvenstveno raspoloživim financijskim sredstvima, ali i prioritetima opremanja.

Projekt „Integracija radarskih senzora i oružnih sustava u zapovjedni informacijsko-komunikacijski sustav HRM“. Početak realizacije projekta je 2010. godine, a procijenjena vrijednost projekta iznosi 12,5 mil kn. Projekt je realizacija dijela bivšeg projekta „MORE“, a obuhvaća integraciju radarskih senzora i oružnih sustava u zapovjedni informacijsko-komunikacijski sustav HRM-a i ima za cilj proizvesti prepoznatu (sintetsku) sliku situacije nadmorja Jadrana, kao potporu sustavu zapovijedanja i nadzora OS RH i postizanje informacijske superiornosti;

Za potrebe praćenja amortizacije materijalne i nematerijalne imovine, materijalno-skladišnog poslovanja, upravljanja softverskim (programskim) licencama kroz njihov cjelokupni životni vijek (od planiranja nabave do njihovog otpisa) te za potporu poslovnih procesa u svezi popisa imovine (inventuru), razvijaju se ili su već u funkciji potporni programski moduli aplikacijskog sustava „EVRA“.

IS Arhiv je uspostavljen 2008. godine, a predstavlja prvi dio složenog sustava pohrane i arhiviranja informacija u sustavu. Slijedi digitalizacija osobnika te ostali moduli nakon rekonstrukcije personalne baze.

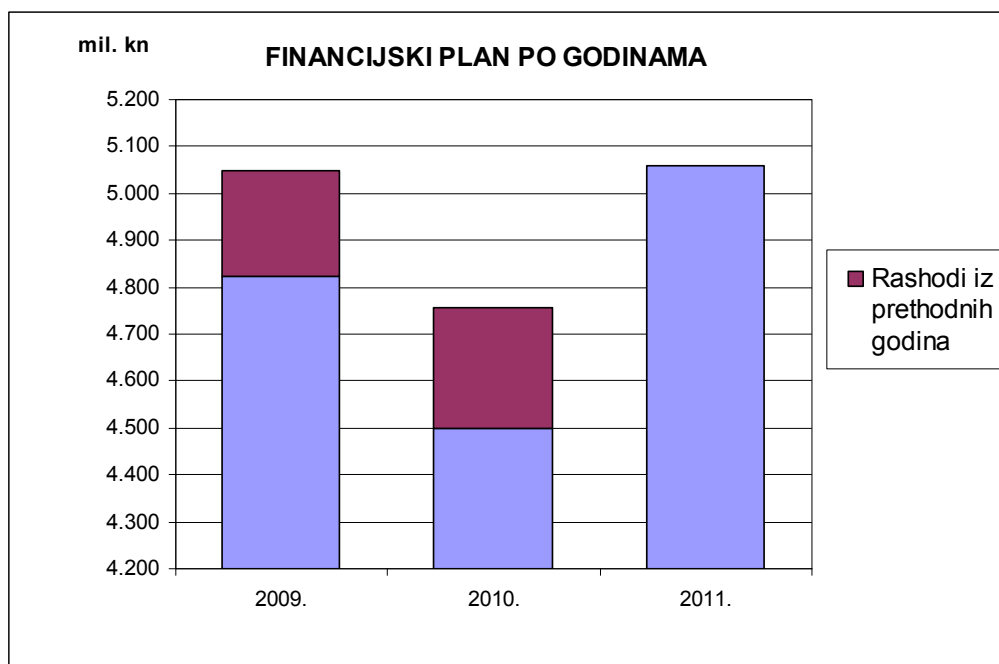
OBRAMBENI PRORAČUN

Tijekom navedenog razdoblja intenzivno se radilo na aktivnostima usmjerenim na podmirenju stvorenih i dospjelih obveza Ministarstva obrane.

Posebna pozornost posvećena je provedbi fiskalne discipline i stvaranju obveza u skladu s odobrenim proračunskim sredstvima, kao i postupnom smanjivanju obveza iz prethodnih godina. Rezultat ovih aktivnosti je završetak 2010. godine u kojoj je Ministarstvo obrane

završilo poslovnu godinu u okviru odobrenog plana. U kojoj su mjeri rashodi iz proteklih razdoblja umanjivali raspoloživa proračunska sredstva tekućih godina prikazano je na grafikonu:

S ciljem jačanja fiskalne odgovornosti te namjenskog trošenja proračunskih sredstava pokrenut je projekt Integracije informacijskog sustava za upravljanje financijama Državne riznice s Informacijskim sustavom za upravljanje financijama u područnoj riznici Ministarstva obrane.

Implementacijom projekta uspješno je izvršena integracija Informacijskog sustava Područne riznice Ministarstva obrane s Informacijskim sustavom Državne riznice Ministarstva financija. Istovremeno je u produkcijski rad puštena nova aplikacija ARGOSY_PRSDR. Projektom integracije postignuto je: napuštanje dvostrukog ručnog unosa istovjetnih podataka u više sustava zbog ostvarene povezanosti sustava, uspostavljen je elektronički prijenos faktura kao i povratne informacije o izvršenim plaćanjima, trenutna provjera valjanosti podataka uz smanjeni rizik od netočnih podataka, efikasniji sustav upravljanja likvidnošću, transparentnost sustava i bolja kontrola trošenja proračunskih sredstava.

Pokrenut je projekt "Nadogradnja Informacijskog sustava za financije i proračun", koji se temelji na Strategiji Vlade Republike Hrvatske.

Nepovoljne gospodarske prilike uzrokovane globalnom recesijom uvjetovale su visinu državnog proračuna Republike Hrvatske, a time se i visina Financijskog plana Ministarstva obrane za 2009. godinu smanjivala uslijed izmjena i dopuna Državnog proračuna. Tijekom 2009. godine smanjen je za ukupno 648,9 mil kn te je konačno iznosio 5.049.323.053 kn što je zahtijevalo redefiniranje prioriteta i dinamike u izvršavanju planiranih aktivnosti i projekata.

U 2009. godini ostvareno je prihoda u iznosu od 5.028.833.798 kn, od čega prihodi iz Državnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti korisnika proračuna iznose

5.013.589.088 kn, što je 0,4% manje od plana za isto razdoblje. U istom razdoblju ukupni rashodi Ministarstva obrane izvršeni su u iznosu 5.061.493.897 kn.

Prekoračenje se najvećim dijelom odnosi na preuzimanje robe temeljem Sporazuma o preuzimanju dijela strateških pričuva – montažnih jedinica tenka M-84, a čije će se plaćanje realizirati u razdoblju od 2010. – 2012. Iako su krajem godine pokrenute aktivnosti u cilju prekidanja stvaranja obveza i izvršenja Financijskog plana za 2009. godinu s ciljem minimiziranja prenesenih obveza iz 2009. godine u 2010. godinu, prenesene obveze za materijalne rashode iznose 90.506.962 kn.

Obrambeni proračun za 2010. godinu obuhvaća Financijski plan i kreditne obveze koje se financiraju s pozicija Ministarstva financija te je u konačnici iznosio 4.811.793.629 kn. Prihodi Ministarstva obrane za 2010. godinu bili su u ukupnom iznosu 4.694.222.768 kn. Izvršenje obrambenog proračuna u 2010. godini obavljalo se u skladu s utvrđenim ciljevima iz strategijskih i razvojnih dokumenata te u okviru raspoloživih proračunskih sredstava. Velika pozornost posvećena je provedbi fiskalne discipline i stvaranju obveza u skladu s odobrenim proračunskim sredstvima.

Tijekom 2010. godine pokrenute su i provedene aktivnosti kako bi se, uz sredstva potrebna za izvršenje ciljeva i zadaća u 2010. godini osigurala i sredstva za podmirenje obveza iz 2009. godine. Unatoč činjenici da su 2010. godine podmirene sve obveze iz prethodnih razdoblja, Ministarstvo obrane nije u cijelosti realiziralo odobrena proračunska sredstva u 2010. godini tako da je neutrošeno ostalo 64,9 mil. kn, od čega su 62,5 mil. kn sredstva dobivena iz Državnog proračuna.

Ministarstvo obrane je u 2010. godine ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 4.694.222.768 kn. Ukupni rashodi Ministarstva obrane u 2010. godini izvršeni su u iznosu 4.691.635.604 kn, što je 64.960.909 kn manje od plana. Najveći dio u strukturi izvršenih rashoda čine rashodi za zaposlene koji su izvršeni u iznosu 2.911.512.342 kn što čini 62,26% izvršenih rashoda iz izvora 1, odnosno 62,06% ukupnih rashoda.

Financijski plan za 2011. godinu iznosi 4.969.836.217 kn. Odlukom o preraspodjeli sredstava planiranih u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu od 22. srpnja 2011., Financijski plan Ministarstva obrane je smanjen za 55.703.600 kn i iznosi 4.914.132.617 kn te čini 3,67% Državnog proračuna za 2011. godinu odnosno 1,41% procijenjenog BDP-a.

Iako je obrambeni proračun za 2011. godinu povećan u odnosu na 2010. godinu i dalje ostaje obveza i odgovornost sudionika koji sudjeluju u procesu izrade i izvršenja financijskog plana za racionalnim i namjenskim trošenjem odobrenih proračunskih sredstava.

Od 2006. do 2008. godine bilježio se rast obrambenog proračuna. No, nakon 2008. godine planirana razina financiranja obrane više nije bila održiva. Visina i udio obrambenog proračuna u BDP-u su smanjeni sa 1,56% za 2008. godinu na 1,46 % udjela u BDP-u za 2011. godinu.

Obrambeni proračun u 2009. i 2010. godini bio je dovoljan samo za financiranje osnovnih zadaća te prioritarnih projekata uz redefiniranje opsega i dinamike realizacije. Nepovoljan trend nastavio se i u 2011. godini, a po Smjernicama ekonomske i fiskalne politike vidljivo je da će izdaci za obranu nastaviti padati do 2013. godine što će se obzirom na ugovorene obveze u 2012. i 2013. godine (borbeno oklopno vozilo) te daljnje starenje postojećih borbenih sustava odraziti na izvršenje zadaća.

Proračun Ministarstva obrane u 2011. godini osigurava udio od 15,7% za opremanje i modernizaciju (od toga 12,5% otpada na nabavu borbenog oklopnog vozila), 31,3% za operativne troškove, dok se za izdatke za osoblje izdvaja 53% proračuna.

Preporučeni NATO standard za odnos u obrambenom proračunu je 50% - izdaci za osoblje, 30% - operativni troškovi i 20% - opremanje i modernizacije. Odnos u proračunu manji od 20% za opremanje i modernizaciju nedostatan je i za zemlje koje imaju uhodan dugogodišnji sustav planiranja i nabave, a pogotovo za zemlje koje posjeduju višak zastarjele i neperspektivne tehnike i potrebna im je modernizacija kako bi se potpuno integrirale u NATO savez, izvršile svoje obveze i izgradile deklarirane sposobnosti.

Financijski plan Ministarstva obrane za 2003. godinu utvrđen je u iznosu od 4.088.662.281 kn. U izvještajnom razdoblju Ministarstvo obrane ostvarilo je ukupnih rashoda i izdataka u iznosu od 4.428.672.523 kn što je 340.010.242 kn, odnosno 8,3% više od planiranih. Prekoračenje rashoda i izdataka u odnosu na plan uglavnom je nastalo zbog rashoda po sudskim presudama, rashoda od obavljanja poslova vlastite djelatnosti, izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova, kamata za primljene kredite, rashoda iz proteklih godina i protupožarne zaštite.

U 2003. godini ukupno su ostvareni prihodi od 4.230.673.012 kn.

Ukupne obveze za rashode poslovanja Ministarstva obrane na dan 31. prosinca 2003. iznosile su 469.981.569 kn. Najvećim dijelom odnose se na obveze za zaposlene u iznosu od 256.027.326 kn po osnovi plaće za prosinac 2003. godine isplaćene u siječnju 2004. godine i obveze za materijalne rashode u iznosu od 195.689.572 kn.

1.4. Ministarstvo unutarnjih poslova

U razdoblju od 2004. do 2011. godine, a posebice tijekom posljednje dvije godine, Ministarstvo unutarnjih poslova intenzivno je radilo na uskladbi s normama Europske Unije te je ostvarilo značajnije iskorake na brojnim područjima svog djelovanja, posebice vezano za ispunjenje mjerila iz pregovaračkih poglavlja 23. „Pravosuđe i temeljna prava“, odnosno poglavlja 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“.

Navedeno razdoblje obilježilo je provođenje brojnih projekata u svim segmentima rada Ministarstva unutarnjih poslova, kako bi se stanje javne sigurnosti održavalo na najvišoj mogućoj razini, paralelno s tim osigurane su materijalno-financijske pretpostavke za izgradnju potrebnih te osnaživanje postojećih operativnih i strateških kapaciteta nužnih za provedbu reformi, kako institucionalnih, tako i zakonodavnih, a policija je u svom radu usvojila model proaktivnog pristupa, utemeljen na Strateškoj procjeni i planiranju s definiranim prioritetima djelovanja i prethodno procijenjenim rizicima vezanim uz stanje sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

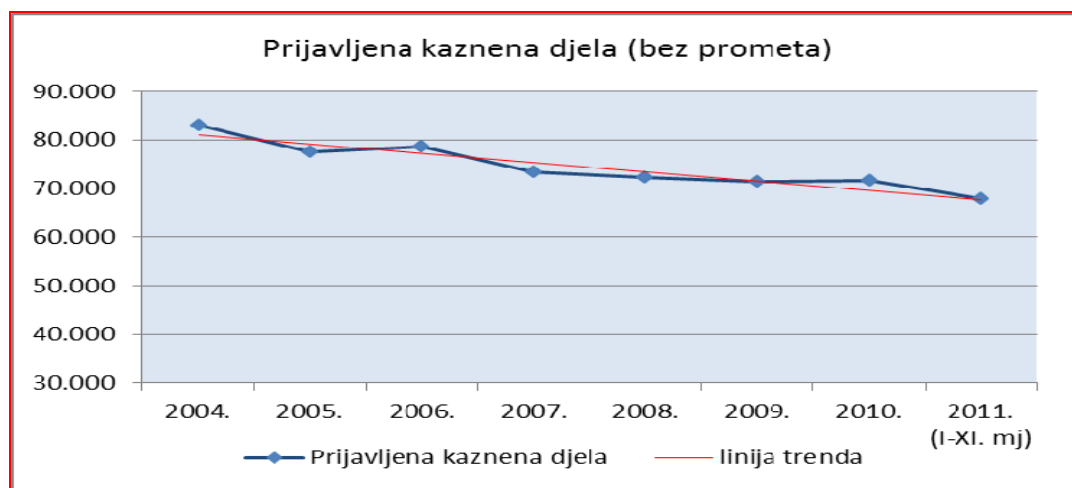
U navedenom razdoblju Ministarstvo unutarnjih poslova sudjelovalo je u provedbi slijedećih nacionalnih strategija, programa i akcijskih planova i to kao nositelj ili izvršitelj aktivnosti i pojedinih mjera: Nacionalna strategija i akcijski plan za kontrolu malog i lakog oružja (NN br.: 11/09.); Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2011. do 2016. godine (NN br.: 20/11.); Nacionalna strategija prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih od 2009. do 2012. godine (NN br.: 98/09.); Nacionalni program za mlade od 2009. do 2013. godine (NN br.: 82/09.); Nacionalna strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma (NN br.: 139, 08.); Strategija suzbijanja korupcije (NN br.: 75/08); Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011. – 2020. godine

(NN br.: 59/11.); Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije od 2008.-2013; Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije – 2011 do 2013; Nacionalna strategija suzbijanja zloporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj za 2006. – 2012. godinu (NN br.: 147/05.); Akcijski plan suzbijanja zloporabe opojnih droga za razdoblje od 2009. do 2012. godine; Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011; Nacionalna strategija suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010. – 2012; Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno – obrazovnom sustavu te djece i mladih u sustavu socijalne skrbi za razdoblje od 2010. do 2014. godine; Strategija integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske s pripadajućim Akcijskim planom iz 2005; Strategija razvoja pomorske policije iz 2010; Schengenski akcijski plan; Nacionalni program za rome iz 2003; Akcijski plan desetljeća za uključivanje roma 2005.-2015; Akcijski plan za provedbu ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje 2011. do 2013; Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008 do 2011 (NN br.: 119/07.); Nacionalna strategija zaštite okoliša (NN br.: 46/02.); Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom od 2007 do 2015 (NN br.: 63/07.); Nacionalna strategija razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske za razdoblje 2010 do 2012.

STANJE U PODRUČJU DJELOKRUGA RADA RAVNATELJSTVA POLICIJE

1 – PODRUČJE RADA KRIMINALISTIČKE POLICIJE

U vremenskom razdoblju od 2004. do 2011. godine kriminalistička policija otkrila je i procesuirala ukupno 595.400 kaznenih djela, i to:

u čijoj strukturi u pravilu oko 80% iznosi opći kriminalitet, dok su kaznena djela zloporabe opojnih droga i gospodarski kriminalitet zastupljeni od po 8% od ukupnog broja evidentiranih kaznenih djela, a ostalo u malim postotcima čine kaznena djela organiziranog kriminaliteta, prometna kaznena djela, ratni zločin i terorizam i dr.

Analizom stanja i kretanja pojedinačnih kaznenih djela izdvajaju se sljedeći indikativni podaci:

Iz domene krvnih i seksualnih delikata u promatranom razdoblju od 2004. do 2011. godine uočen je trend smanjenja broja kaznenih djela ubojstava. Ukupna razriješenost ove vrste kaznenih djela u prikazanom periodu kreće se iznad 90%

Od 2007. godine Odjel općeg kriminaliteta član je Europolove radne grupe za ubojstva (EHWG).

Navedeni period obilježen je opsežnim kriminalističkim istraživanjima ratnih zločina protiv civilnog stanovništva u Osijeku, počinjenih tijekom 1991. i 1992. godine, ratnih zločina protiv civilnog stanovništva u Gruborima počinjenih tijekom 1995. godine ratnih zločina protiv ratnih zarobljenika u Borovu selu počinjenih tijekom 1991. godine, ratnih zločina protiv civilnog stanovništva u Dugoj Resi, počinjenih tijekom mjeseca svibnja 1945. godine.

Razbojništva su bilježila porast broja kaznenih djela do 2004. godine, od kada se bilježi pad broja razbojništva iz godine u godinu, do ove godine kada se u odnosu na 2010. godinu opet bilježi porast ovih kaznenih djela.

Također je potrebno napomenuti kako je iz domene zaštite okoliša razvijena i intenzivirana suradnja sa raznim međunarodnim organizacijama (Europol, EuTwix, SECI, IMPEL, RSPCA, CITES, WWF, Interpol, ECENA, REC i td.).

U travnju 2011. godine uspostavljena je jedinstvena baza otuđenih plovila, potrebna radi usklađivanja postupanja po „Shengenskom protokolu“.

U rujnu 2011. g. ustrojena je Nacionalna evidencija nestalih osoba na internetskom portalu pod nazivom NENO s ciljem informiranja javnosti o svim nestalim osobama u Republici Hrvatskoj i eventualnom pružanja pomoći građana u traganju za nestalim osobama.

Postupajući u području delinkventnih ponašanja mladih, Ravnateljstvo policije sudjeluje u operacionalizaciji policijskih aktivnosti iz Programa Vlade Republike Hrvatske te nacionalnih strategija koje se odnose na navedenu problematiku.

Iz vlastitih resursa, MUP je na području svih policijskih uprava u 2010. godini opremio 15 prostorija prilagođenih provođenju policijskih izvida prema maloljetnim osobama.

Temeljem zaključaka donesenih na međuresornom sastanku od 01.10.2010. godine, održanom u MUP-u pod nazivom: „Nasilje nad ženama i nasilje u obitelji“ sklopljen je Sporazum između MUP-a, Ministarstva pravosuđa, DORH-a, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o uspostavi međuresornih timova na nacionalnoj i lokalnim razinama.

U razdoblju od 2004. do 2007. g. zabilježena su dva kaznena djela iz čl. 141. Kaznenog zakona "Protudržavni terorizam", a koja su se odnosila na bacanje eksplozivnih naprava ispred objekata općina Trpinja i Borovo na području Policijske uprave vukovarsko-srijemske, dok nisu evidentirana kaznena djela s obilježjem međunarodnog terorizma.

U razdoblju od 2007. do 2011. g. nije evidentirano niti jedno kazneno djelo terorizma niti kazneno djelo povezano s terorizmom. Kao i u prethodnim godinama, najveći broj kaznenih djela odnosio se na kazneno djelo Širenja lažnih i uznemiravajućih glasina iz čl. 322. KZ-a, kod kojih se uglavnom radilo o lažnim dojavama o podmetnutim eksplozivnim napravama u raznim institucijama.

Tijekom 2007. g. zabilježeno je ukupno 46 kaznenih djela gdje je kriminalističkom obradom utvrđeno ili okolnosti počinjenja upućuju da su motivirani mržnjom, od čega je razriješeno 37 kaznenih djela (80,43%), 2008. evidentirano je 29 kaznenih djela od kojih je razriješeno 21 kazneno djelo (72,41%), dok su 2009. g. evidentirana 32 kaznena djela od kojih je razriješeno 29 (90,63%).

Vezano za zločine iz mržnje, tijekom 2010. g. evidentirana su ukupno 34 kaznena djela oko kojih je razriješeno 29 (85,79%), dok je u razdoblju od 1.1. do 30.11. 2011. g. evidentirano ukupno 57 ovih kaznenih djela od kojih je razriješeno 55 (96,49%).

Trend povećanja u 2011. godini rezultat je kriminalističkog istraživanja povodom događanja na javnom okupljanju "Gay pride Split 2011" kada su zbog zločina iz mržnje evidentirana ukupno 44 kaznena djela.

Dana 25. i 26. studenog 2009. g. na 60. redovnoj konferenciji PWGT - Police Working Group on Terrorism (Policajska radna skupina za borbu protiv terorizma) u Rimu, Italija, Republika Hrvatska primljena je, kao 31. članica, u punopravno članstvo ove radne skupine konsenzusom svih zemalja članica.

U pregovaračkom procesu za pristupanje EU u Poglavlju 23. "Pravosuđe i temeljna prava", kao jedno od podmjera naglašena je potreba kvalitetnijeg praćenja zločina iz mržnje, u smislu *track recorda*. U tom smislu u drugoj polovici 2010. g. poduzet je čitav niz aktivnosti od izmjena i prilagodbi u Informacijskom sustavu MUP-a (koje sada omogućavaju pregled stanja po zločinima iz mržnje počevši od ukupnog broja zabilježenih događaja, broja kaznenih djela i prekršaja, pretraživanja po motivu i drugim parametrima) do edukacije policijskih službenika svih policijskih uprava u cilju poboljšanja praćenja svih događaja motiviranih mržnjom.

Iz djelokruga rada otkrivanja ratnih zločina, u razdoblju od 2004. – 2011. godine zabilježena su ukupno 264 kaznena djela iz skupine kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom.

U razdoblju od 2004. - 2011. godine u sklopu OA "Feniks" došlo se do saznanja za ukupno 398 mogućih lokacija grobnica i masovnih grobnica koja su redovito dostavljana Uredu za zatočene i nestale Vlade Republike Hrvatske.

Temeljem zaključaka sa sjednice Savjeta Vlade Republike Hrvatske za suradnju sa Međunarodnim kaznenim sudom u Den Haagu i drugim međunarodnim kaznenim sudovima, od 28. rujna 2009., formirana je Radna skupina (Task Force) koju su činili predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova (MUP), Ministarstva pravosuđa, Ministarstva obrane Republike Hrvatske (MORH), kao i predstavnici sigurnosno-obavještajnog sustava s ciljem pronalaska topničke dokumentacije koju traži Tužiteljstvo.

U cilju provedbe zadaća iz Strategije Ministarstva pravosuđa i Strategije i Plana istraživanja i procesuiranja kaznenih djela ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj (1991. – 1995.) Ministarstva unutarnjih poslova, od strane Uprave kriminalističke policije i nadležnih policijskih uprava Glavni ravnatelj policije, dana 28.02.2011. godine donio je Provedbeni plan djelovanja policijskih službenika Ravnateljstva policije za provedbu Strategija istraživanja i procesuiranja ratnih zločina počinjenih u razdoblju od 1991. do 1995. godine vezano za kriminalističko istraživanje 8 predmeta na nacionalnoj i 119 predmeta na regionalnoj razini.

Sukladno Provedbenom planu djelovanja policijskih službenika za provedbu Strategije istraživanja i procesuiranja ratnih zločina počinjenih od 1991. do 1995. godine, u razdoblju od 28.02.2011. do danas su završena kriminalistička istraživanja u 6 predmeta na nacionalnoj razini i 12 predmeta na regionalnoj razini.

U razdoblju od 2004. do danas, sukladno Ustavnom zakonu o suradnji s Međunarodnim kaznenim sudom MUP RH posredstvom Ministarstva pravosuđa, ostvaruje suradnju s istim u cilju:

- udovoljavanja zahtjevima Međunarodnog kaznenog suda za dostavu dokumentacije vezano za kaznena djela ratnog zločina počinjena tijekom Domovinskog rata,
- suradnje s odvjetničkim timovima hrvatskih građana optuženih pred MKSJ-om u vidu dostave dokumentacije i svih relevantnih saznanja,
- provođenja obveza proizišlih iz Odluka Raspravnog vijeća MKSJ-a koji se odnose na optužene hrvatske građane koji su privremeno pušteni da se brane sa slobode,
- dostava informacija o haškim optuženicima

Naglasak aktivnosti linije rada suzbijanja kriminaliteta droga stavljen je na kontinuirano provođenje i poduzimanje svih mjera i radnji, u cilju što učinkovitijeg nadzora državne granice kako bi se spriječili svi pojavnici oblici krijumčarenja droga u i preko RH, zatim suzbijanje organiziranih oblika proizvodnje i preprodaje droga, te suzbijanje zlouporabe, odnosno ulične redukcije s ciljem sprječavanja uspostave otvorenih tzv. „narko scena“ i maksimalnog otežavanja nabave droga na ilegalnom hrvatskom narko tržištu.

Potrebno je napomenuti da je inkriminacija zlouporabe droge podijeljena na kaznena djela iz čl.173. st.1 (posjedovanje droge) i kvalificirane oblike, odnosno kaznena djela iz čl. 173. st. 2, 3, 4, 5 i 6 KZ (preprodaja, proizvodnja, omogućavanje uživanja droga).

U promatranom vremenskom razdoblju, od 2004. godine do 30. studenog 2011. godine, u Republici Hrvatskoj ukupno je prijavljeno 62.023 kaznena djela zlouporabe droga.

Struktura udjela kaznenih djela zlouporabe droga na području Republike Hrvatske je sljedeća: od sveukupno prijavljenih kaznenih djela zlouporabe droga, 20.017 kaznenih djela ili 32,27% se odnosi na složenije pojavne oblike kaznenih djela (npr. preprodaja, proizvodnja, omogućavanje uživanja droga i dr.), dok je 42.006 evidentiranih kaznenih djela vezano za posjedovanje droga (čl. 173. stavak 1. Kaznenog zakona), što je u odnosu na ukupan broj prijavljenih kaznenih djela 67,73%.

Iako u Republici Hrvatskoj u promatranom razdoblju nije zabilježen značajni porast zlouporabe droga, prvenstveno na tzv. otvorenoj narko sceni, kao niti slučajevi značajnije

proizvodnje droga, niti su aktivnosti kriminalnih organizacija tj. narko kartela koji se prvenstveno bave kriminalnim aktivnostima povezanim s drogama destabilizirale ekonomski i politički sustav Republike Hrvatske, kao što je to slučaj u nekim državama Svijeta ali i regije, ne smije se zanemariti činjenica kako ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju može oživjeti i „reverzibilnu Balkansku rutu“ u pravcu zapad-istok (kokain, sintetičke droge, laboratorijski uzgojena marihuana i prekursori).

U odnosu na broj otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela iz djelokruga rada organiziranoga kriminaliteta za vremensko razdoblje od 2004. – 2008. godine u apsolutnim brojevima taj broj iznosio je preko 1000 kaznenih djela po godini (od 1098 – 1340 kaznenih djela) ili u postocima oko 1,20 – 1,75% od ukupno prijavljenih kaznenih djela. Koeficijent razriješenosti iznosi je uvijek preko 92%.

Stupanjem na snagu „novoga“ Zakona o kaznenom postupku u dijelu koji se odnosi na kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, te provedenim preustrojem kriminalističke policije u smislu formiranja PNUSKOK-a , provedeno je više uspješnih međunarodnih kriminalističkih istraživanja.

Navedena kriminalistička istraživanja bila su usmjerena na otkrivanje i procesuiranje kaznenih djela pripremanih, planiranih ili počinjenih u sastavu grupe ili zločinačke organizacije te na kazneno procesuiranje nositelja i članova organiziranih kriminalnih skupina koje se bave različitim pojavnim oblicima transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, što je u konačnici rezultiralo presijecanjem važnih krijumčarskih kanala, tzv. Balkanske rute koji vode preko područja RH.

U navedenom vremenskom razdoblju, u domeni rada gospodarskog kriminaliteta i korupcije pozornost je bila prvenstveno usmjerena na aktivnosti u sljedećim područjima:

- suzbijanje korupcije,
- financijske istrage i pranje novca,
- kompjuterski kriminalitet i intelektualno vlasništvo,
- suzbijanje sive ekonomije,
- primjena Zakona o odgovornosti pravnih osoba,
- međunarodne aktivnosti i obveze.

GODINA	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
KAZNENA DJELA	6.754	6.595	7.285	5.832	6.691	6.583	6.799	6.143
OSOBE – POČINITELJI	2706	3007	3265	2.726	3.428	3.777	3.246	2.887
materijalna šteta (u milijardama kn) cca	1,07	1,24	1,12	0,84	1,09	1,98	5,26	1,32

Obveze MUP-a iz Strategije suzbijanja korupcije kao i pripadajućeg Akcijskog plana odnosno Programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010-2012. godine se kontinuirano provode, a odnose se primarno na jačanje kadrovskog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije, sustavno provođenje stručnog osposobljavanja policijskih službenika za poslove otkrivanja korupcijskih kaznenih djela i

njihovih počinitelja, sudjelovanje u europskim i regionalnim institucijama te suradnju s Europolom, Interpolom, policijama susjednih i drugih europskih država.

Ministarstvo unutarnjih poslova kao tijelo zaduženo za kazneni progon sudjeluje u provedbi istraga kaznenih djela počinjenih na štetu financijskih interesa Europske unije kao tijelo sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS sustav).

AFCOS sustav jest sustav putem kojeg se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije i neposredna suradnja s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevara (OLAF).

S danom 01.07.2009.god., za kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, počeo se primjenjivati novi Zakon o kaznenom postupku, što je u bitnome doprinijelo većem porastu otkrivanja i dokazivanja korupcijskih kaznenih djela, dok je s 01.09.2011. god. Zakon o kaznenom postupku stupio na snagu za sva kaznena djela.

Bitni napredak u provođenju najsloženijih oblika financijskih istraga ostvaruje se iniciranjem većeg angažmana i suradnje s drugim nadležnim institucijama, ponajprije Državnim odvjetništvom, Uredom za sprječavanje pranja novca, Poreznom upravom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga i Financijskom policijom. Cilj je što učinkovitije identificiranje, privremeno osiguranje te oduzimanje prihoda stečenih kaznenim djelom, kao i prikupljanje svih potrebnih podataka i činjenica važnih za uspješno vođenje kaznenog postupka.

Otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela pranja novca u promatranom razdoblju obavljalo se paralelno s izvidima kaznenih djela koja generiraju protuzakonito stečenu imovinsku korist, čime su se financijske istrage provodile, ne samo za gospodarski kriminalitet i korupciju, već i za druge vrste kriminaliteta – primarno za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, kao i kriminaliteta droga.

KAZNENO DJELO	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
279 - Pranje novca	15	27	19	14	9	15	26

S 1. siječnjem 2011. godine stupio je na snagu i Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem, koji u cijelosti regulira postupak utvrđivanja imovinske koristi stečene kaznenim djelom, osiguranje oduzimanja te konačnog oduzimanja temeljem pravomoćne sudske odluke.

Kompjuterski kriminalitet i povrede prava intelektualnog vlasništva problematika je kojom se kontinuirano bave policijski službenici za suzbijanje gospodarskog kriminaliteta i korupcije, kako u okviru Ravnateljstva policije, tako i u policijskim upravama, budući za navedeni kriminalitet ne postoji zasebna ustrojstvena jedinica. Vezano uz jačanje administrativnih kapaciteta na tom planu, nominiran je i prihvaćen projekt u okviru programa IPA 2011 – Jačanje kapaciteta MUP-a u borbi protiv kibernetičkog kriminaliteta, koji bi trebao započeti tijekom 2012.g.

U promatranom razdoblju najučestalije kazneno djelo je bilo računalna prijevarena. Osim navedenog uočen je porast slučajeva tzv. „phishinga“, zlouporaba (tzv. krađa) identiteta putem Interneta, naročito na društvenim mrežama, neovlaštenih pristupa računalnim sustavima (hacking), pokušaja prijevarena putem neželjene e-pošte u obliku tzv. nigerijskih pisama, obavijesti o lutrijskim dobitcima i sl.

Vežano uz povrede prava intelektualnog vlasništva, važno je istaknuti porast počinjenih takvih kaznenih djela putem interneta, što predstavlja novi izazov u njihovom suzbijanju. Nadalje, procjenom očekivanih trendova u području kriminaliteta povezanog sa intelektualnim vlasništvom istaknut je očekivani porast problematike koja do sada nije bila prisutna na tržištu, a to je upliv krivotvorenih lijekova, što je zamijećeno i u drugim državama. Isto tako, liberalizacijom granica može se očekivati povećani broj krivotvorenih proizvoda koji bi se plasirali na legalni i ilegalni način na hrvatsko tržište.

Postupanje MUP-a po problematici sive ekonomije provodi se sukladno Planu suzbijanja sive ekonomije. Plan se realizira u suradnji s drugim državnim tijelima i inspekcijama Republike Hrvatske, a donesen je u skladu sa strateškom orijentacijom Vlade RH u području suzbijanja sive ekonomije i s tim u vezi usvojenog Plana kratkoročnih mjera sačinjenih od strane Ministarstva gospodarstava, rada i poduzetništva za 2004. i 2005. godinu. Odlukom Vlade osnovano je Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje sive ekonomije, a u koje je su kao članovi povjerenstva imenovani predstavnici Odjela gospodarskog kriminaliteta i korupcije.

U svezi s problematikom korupcije, odnosno koordinacije primjene Konvencija za borbu protiv korupcije Vijeća Europe i Ujedinjenih Naroda aktivno se sudjeluje u sljedećim europskim i regionalnim institucijama: GRECO - Skupina država za borbu protiv korupcije, EPAC - Europski partneri u borbi protiv korupcije i dr. Također, tijekom 2008. proveden je projekt PPF - PHARE 2005 pod nazivom „Unapređenje sustava MUP-a u borbi protiv korupcije“.

U svezi s problematikom financijskih istraga i pranja novca aktivno se sudjeluje u sljedećim europskim i regionalnim institucijama: Vijeće Europe - MONEYVAL - Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca; CARIN - mreža kontakt osoba za suradnju na području financijskih istraga i dr.

Radi složenosti i opsega problematike gospodarskog kriminaliteta i korupcije, kao i učestalih izmjena u pravnoj regulativi, koja se odnosi na različita područja koja su obuhvaćena postupanjima linije rada gospodarskog kriminaliteta i korupcije, u promatranom razdoblju, kao prioritet rada, bile su i edukacije i usavršavanja policijskih službenika, koje će se sustavno provoditi i u narednom razdoblju.

Ustrojavanjem specijalizirane linije rada kriminalističke analitike započelo se s implementiranjem kriminalističko – obavještajnog sustava, te je s tim ciljem proveden i CARDS Projekt u dvije faze „Kriminalističko – obavještajni sustav“ koji je uspješno završen 31. ožujka 2008. godine kada je implementiran i stavljen u funkciju Integrirani kriminalističko-obavještajni sustav (iCIS).

Tijekom kolovoza 2008. godine u sklopu procesa reorganizacije rada kriminalističke policije te osnaživanja rada s naglaskom na proaktivni pristup započelo se s uspostavom sustavnog rada s izvorima te je ustrojena je specijalistička linija rada kao ustrojstvena jedinica nadležna za rad sa informatorima na nacionalnoj razini, koji je u stavljen u punu funkciju u drugoj polovici 2009. godine.

Republika Hrvatska jedina je država u regiji koja je sa Europolom zaključila sporazum koji omogućuje razmjenu operativnih podataka.

Odjel za međunarodnu policijsku suradnju zaključkom Vlade RH, 2011. godine određen je kao **hrvatski ILECU** (Jedinica za koordinaciju službi za provedbu zakona na međunarodnoj razini).

Broj razmijenjenih poruka u stalnom je porastu i kod Nacionalne kontakt točke Europol / Interpol neovisno radi li se o operativnim provjerama u različitim segmentima kriminala ili na različite analize, biltene, obavijesti i upitnike.

Ustrojavanje S.I.R.E.N.E. ureda - proizlazi kao jedna od obveza nastalih u procesu pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo u EU. Obzirom na dinamiku ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo u EU, potrebno je tijekom 2012. godine pristupiti kadrovskom popunjavanju i drugim pripremama sa ciljem postupnog punog funkcioniranja navedenog Ureda. S tim u vezi potrebno je ojačati personalne kapacitete u Odjelu za međunarodnu policijsku suradnju.

Osim sudjelovanja hrvatskih predstavnika u analitičkim radnim skupinama (AWF) Europol FURTUM (imovinski kriminalitet), SMOKE (krijumčarenje cigareta) i SOYA (krivtvođenje eura), tijekom 2011. godine, **na hrvatsku inicijativu, pokrenuti su postupci za naše uključivanje u još dva AWF i to: TERMINAL (kartični kriminalitet) i COLA (krijumčarenje kokaina).**

Temeljem Zakona o zaštiti svjedoka, koji je prihvaćen u Hrvatskom saboru 1. listopada 2003. godine te stupio na snagu 1. siječnja 2004. godine, uspostavljena je specijalizirana jedinica za zaštitu svjedoka, koja je u svom dosadašnjem postupanju uspješno provela i provodi Program zaštite, nad većim brojem osoba kako samostalno, tako i u suradnji sa partnerskim službama iz inozemstva.

USTROJAVANJE POLICIJSKOG NACIONALNOG UREDA ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA

Uredbom Vlade Republike Hrvatske od 29. svibnja 2008. godine formiran je Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK) kao jedna od ustrojstvenih jedinica Uprave kriminalističke policije.

PNUSKOK je ustrojen temeljem potrebe za reorganizacijom kriminalističke policije kao preduvjetom za postizanje učinkovitog pristupa borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije. Ova reorganizacija blisko je povezana s naporima implementacije „postupanja policije usmjeravanog (vođenog) kriminalističko-obavještajnim podacima (ILP)“ u kriminalističkim istraživanjima.

Spomenuta reorganizacija, između ostalog, pokrenuta je i temeljem rezultata Projekta Matra-flex pod nazivom "Reorganizacija krim. policije" koju je proveo Odjel za međunarodno policijsko informiranje (IPOL) kao dio nizozemske policijske agencije (KLPD). Navedeni Projekt je, kako sam naziv govori i proveden s ciljem pomoći u projektu reorganizacije. Osnova projekta je bila definiranje policijskoga posla na tri razine: lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj te daljnja implementacija koncepta postupanja policije usmjeravanog kriminalističko-obavještajnim informacijama (ILP).

Uspostavom PNUSKOK-a zaokružen je tako sustav tzv. „uskočke vertikale“ koja je utemeljena na specijalističkom pristupu tužiteljstva i sudova u procesuiranju predmeta organiziranog kriminala i predmeta s obilježjima korupcije i koju vertikalno čine policija, državno odvjetništvo – USKOK i tzv. „uskočki“ sudovi. S danom 23. ožujkom 2011. godine dovršeno je potpuno kapacitiranje organizacijskih jedinica unutar PNUSKOK-a i učinjena popuna operativnog sastava s naglaskom na specijalizirane linije rada kriminalističko-obavještajne analitike te financijskih istraga. Uz ovo, osigurane su i materijalno-tehničke pretpostavke za rad u vidu nabavke potrebne opreme, vozila te opremljene prostorije sukladno mogućnostima i uvažavajući ograničenja proračunskih sredstava MUP-a. Nastavno na potrebe i ograničenja na tom planu, aplicirani su projekti u okviru IPA programa pomoći pa se tako i na ovaj način u dogledno vrijeme imaju riješiti trenutno otvorena pitanja nedostatnih prostora za regionalne odjele PNUSKOK-a u Rijeci, Splitu i Osijeku, a ukupno je u PNUSKOK-u zaposleno 450 policijskih službenika.

Konkretni rezultati rada PNUSKOK-a od formiranja do danas, govore u prilog činjenici da je odabrani model novog organizacijskog oblika i provedene reforme kriminalističke policije bio ispravan i ostvario svrhu njegovog formiranja. U proteklom razdoblju aktivnog djelovanja PNUSKOK-a, dakle u 2009. i 2010. godini, kriminalistički je tako istraženo i pod neposrednom koordinacijom DORH-a, odnosno uže USKOK-a, procesuirano gotovo 1000 predmeta s obilježjima korupcije na svim razinama s naglaskom na onu u najvišim strukturama vlasti, odnosno upravljanja u javnim poduzećima i poduzećima u većinskom vlasništvu države. Pretežito se radi o kaznenim djelima zlouporabe položaja i ovlasti te davanja i primanja mita na koje otpada najveći dio obrađenih korupcijskih kaznenih djela dok su osumnjičeni u najsloženijim predmetima mahom iz redova upravljačkih struktura javnih poduzeća, odnosno tijela izvršne vlasti kako na državnoj tako i lokalnoj razini.

Utvrđena materijalna šteta pričinjena ovim kaznenim djelima procijenjena je na iznos od gotovo 600 milijuna kuna, što se izvedeno ima smatrati izravnom štetom za Državni proračun, dok je kazneno prijavljeno 109 osoba.

Nastavno na navedene reforme i uvođenje proaktivnog modela rada u Ravnateljstvu policije oformljen je Odjel kriminalističko-obavještajnih poslova koji je u stavljen u punu funkciju u drugoj polovici 2009. godine, a čiji rad je obilježila suradnja s Ministarstvom pravosuđa, Upravom za zatvorski sustav, s kojom je izrađena i Standardna operativna procedura o načinu razmjene kriminalističko-obavještajnih podataka.

2 - PODRUČJE RADA POLICIJE

U području rada policije težište je bilo na osiguranju povoljnog stanja javnog reda i mira te opće sigurnosti ljudi i imovine, prvenstveno kroz osiguranja javnih okupljanja,

prevenciju delinkventnih ponašanja i podizanje razine opće sigurnosti te nastavku provođenja Strategije djelovanja Policija u zajednici.

Ovakav pristup rezultirao je trendom smanjenja broja podnijetih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno optužnih prijedloga iz ostalih zakona sa 83.363 u 2004. godini na 63.436 u 2010. godini.

Ovaj pad odrazio se i na ukupan broj zabilježenih prekršaja u razdoblju od 2004. do 2010. godine sa 123.677 u 2004. godini na 88.729 u 2010. godini

Pad broja prekršaja bilježimo i kod prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira sa 34.784 u 2004. godini na 25.200 u 2010. godini.

Tijekom promatranog razdoblja stanje javnog reda i mira održano je na zadovoljavajućoj razini, a težište rada usmjereno je na prevenciji kaznenih djela razbojništava i zlouporaba droga, budući da izazivaju pojačanu pozornost medija i osjećaj nesigurnosti kod građana.

Provedenim akcijama „Mir i dobro“ podignuta je razina opće sigurnosti tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana, tako da u tim razdobljima nisu zabilježeni događaji koji bi ugrozili stanje opće sigurnosti.

U skladu s Vladinim Programom pripremnih i provedbenih aktivnosti za svaku turističku godinu, tijekom ljetnih mjeseci provodi se akcija „TURS“ („Turistička sezona“), u sklopu koje se poduzimaju aktivnosti za siguran dolazak i boravak inozemnih i domaćih turista.

Posebna pozornost posvećivala se održavanju povoljnog stanja javnog reda i mira, sigurnosti i protočnosti cestovnog prometa, što bržeg i sigurnijeg prolaska turista preko graničnih prijelaza uz istovremeno učinkovitu kontrolu, suzbijanju općeg kriminaliteta, sive ekonomije i drugih masovnijih oblika kriminaliteta.

Projekt „Sigurna turistička sezona“ („Međunarodna policijska suradnja policija u odori“), započeo je s provedbom 2006. godine, a do sada su bila angažirana 232 strana policijska službenika iz ukupno 11 zemalja, odnosno policijskih organizacija.

U vezi s osiguranjem javnih okupljanja, u navedenom razdoblju nisu zabilježeni veći incidenti. Od značajnijih aktivnosti za istaknuti je osiguranje povodom posjeta Svetog Oca pape Benedikta XVI Republici Hrvatskoj, tijekom 2011. godine.

U području sigurnosti cestovnog prometa, odnosno rada prometne policije, 2004. godina obilježena je pripremama i donošenjem novog Zakona o sigurnosti prometa na cestama, u skladu sa smjernicama Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa.

Cilj koji je postavljen Nacionalnim programom je smanjenje smrtnog stradavanja, sa sadašnjih 13,8 na 10 smrtno stradalih na 100 000 stanovnika.

Odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/2008.) usklađene su s Direktivom o vozačkim dozvolama Europskog parlamenta i Vijeća 126/2006/EZ, kao i s odredbama Prekršajnog zakona (NN br. 107/2007).

Početak 2006. godine, 23. veljače, Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa za razdoblje od 2006. do 2010. godine. Za vrijeme trajanja programa ostvaren je glavni cilj, a to je smanjenje broja poginulih na deset poginulih osoba u odnosu na 100.000 stanovnika. Naime, u 2010. godini u prometu je bilo 9,6 smrtno stradalih osoba na sto tisuća stanovnika.

Krajem 2010. i početkom 2011. godine, temeljem odredaba i smjernica Moskovske deklaracije iz 2009. godine, Deklaracije Ujedinjenih naroda 62/244 iz ožujka 2010. godine i 4. Akcijskog programa Europske komisije, izrađen je i upućen u daljnju proceduru Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2011. do 2020. godine, a Vlada Republike Hrvatske donijela ga je na sjednici održanoj 14. travnja 2011. Glavni cilj novog programa je do 2020. godine smanjiti broj poginulih za 50%, što konkretno znači da on te godine ne bi smio biti veći od 213.

Nakon 2008. godine (u kojoj je donijet i važeći Zakon o sigurnosti prometa na cestama), u 2009. i 2010. godini evidentirano značajno smanjenje broja prometnih nesreća i stradanja u njima, a posebice znatno manje poginulih osoba. Također, pozitivan trend nastavio se i u 2011. godini, tako da je u jedanaest mjeseci ove godine u usporedbi s istim razdobljem prošle, zabilježeno daljnje smanjenje ukupnog broja nastradalih i ozlijeđenih za 2,5%, a poginulih za dva posto.

Početak 2007. godine osnovana je Mobilna jedinica prometne policije koja obavlja poslove na području Republike Hrvatske vezane za prevenciju, suzbijanje i otkrivanje svih oblika kaznenih djela te prekršaja i njihovih počinitelja, poslove iz domene sigurnosti cestovnog prometa, konkretno nadzor prometa na cestama, odnosno obavlja policijske poslove.

U tehničkom opremanju policije za potrebe protueksplozijske zaštite je u 2006. i 2007. godini nabavljeno preko 40 komada različitih specijalističkih uređaja i opreme, 25 kompleta alata te druge opreme. Nabavljena je najmodernija standardna protueksplozijska oprema za šest protueksplozijskih timova u Policijskim upravama te je implementiran regionalni model uporabe opreme u složenijim postupanjima, čime se poboljšala sigurnost i učinkovitost postupanja.

U razdoblju od 2004. – 2011.- godine, uklonjeno je 203.280 komada minsko-eksplozivnih sredstava, ukupne težine 171,5 tona, zaostalih nakon ratnih djelovanja, a da što je najvažnije, nije bilo stradanja policijskih službenika.

Inicirano je donošenje Sporazuma o suradnji MUP-a i MORH-a, poradi bolje i jednostavnije međuresorne suradnje (2010. god.), posebice vezano za korištenje poligona HV-a za uništavanje prikupljenih eksplozivnih sredstava.

Sukladno obvezama proizašlim tijekom procesa screeninga u Poglavlju 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“ EU Acquisa, kroz izmjene i dopune Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a, Pravilnika o unutarnjem redu MUP-a i Uredbe o plaćama policijskih službenika u okviru Odjela za javni red Uprave policije 01. kolovoza 2006. godine ustrojen je Odsjek za sprječavanje nereda na športskim natjecanjima.

Osim provedbe Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, Odsjek je suradnjom s Agencijom za odgoj i obrazovanje uključen i u prevenciju nasilja na športskim natjecanjima, kroz provedbu Akcijskog plana za provedbu programa mjera edukacije u borbi protiv nasilja u šport, na športskim natjecanjima i izvan njih. Suradnja u području prevencije nasilja na športskim natjecanjima ostvarena je i s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa te s Hrvatskim nogometnim savezom.

Ministarstvo unutarnjih poslova sudjeluje i u provedbi Nacionalnog programa za Rome u dijelu koji se odnosi na zadaće ovog Ministarstva iz poglavlja VI. „Statusna pitanja“, točke B. „Sprječavanje nasilničkog ponašanja prema Romima djelovanjem policije“.

U okviru provedbe Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeće za uključivanje Roma za 2010. – 2015., policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romskih zajednica te suzbijanja diskriminacije Roma.

U Republici Hrvatskoj nisu zabilježena sustavna nacionalno i rasno motivirana nasilja nad Romima, nego se uglavnom radilo o verbalnom nasilničkom ponašanju mlađih osoba, često pod utjecajem alkohola. Također, zapažena su nasilnička ponašanja i među samim Romima.

3 - PODRUČJE RADA GRANIČNE POLICIJE

U okviru poslova granične policije prati se, usklađuje i organizira provođenje mjera i rješenja u policijskim poslovima na državnoj granici, aerodromima i pomorskim lukama otvorenim za međunarodni promet, na teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama, unutarnjim plovnim putovima i primjeni propisa o nadzoru i prelaženju državne granice, te poslova u vezi nezakonitih migracija.

U vremenskom razdoblju od 2004. do 2011. godine, rad granične policije karakterizira intenziviranje aktivnosti na putu ka punopravnom članstvu Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno dostizanju europskih standarda na području upravljanja granicom.

U tom kontekstu granična policija poduzima niz aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta, usklađivanju zakonodavstva, povećanju broja policijskih službenika granične policije, obuci i tehničkom opremanju.

U cilju realizacije navedenih aktivnosti izrađeni su strateški dokumenti sa pripadajućim Akcijskim planom koji precizno definiraju aktivnosti koje treba provesti u određenom vremenskom roku sa izraženim financijskim učincima.

Strateški dokumenti

Vlada Republike Hrvatske usvojila je sljedeće strateške dokumente koji određuju aktivnosti granične policije u cilju podizanja administrativnih sposobnosti i spremnosti za implementaciju Schengenskog *acquisa*:

- Strategiju razvoja granične policije;

- Nacionalnu strategiju za integrirano upravljanje granicom;
- Akcijski plan za implementaciju strategije integriranog upravljanja granicom;
- Schengenski akcijski plan;
- Strategiju razvoja pomorske policije.

Usklađivanje zakonodavstva

U cilju usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa EU Acquisom doneseni su:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (NN 141/06, NN 40/07, i NN 146/08 i NN 130/11), u tijeku je izrada izmjena pravilnika.
- Zakon o strancima (NN 79/07), od 13. srpnja 2007. godine sa početkom primjene od 01. siječnja 2008. godine sa podzakonskim aktima; Zakon o strancima, potpuno usklađen s EU Acquisom Hrvatski sabor je donio 4. studenoga 2011. godine. Navedeni Zakon na snagu stupa 1. siječnja 2012. godine.
- Uredba o standardima i uvjetima koje moraju ispunjavati granični prijelazi za sigurno i ekonomično obavljanje granične kontrole (NN 141/04) ;
- Zakon o azilu (NN 79/07) od 13. srpnja 2007. godine sa početkom primjene od 01. siječnja 2008. godine.

Tijekom 2007. godine, Vlada RH osnovala je međuresornu radnu skupinu koja je početkom 2008. godine izradila Prijedlog racionalizacije i prekategoriizacije graničnih prijelaza, kao i prijedlog nove Uredbe o graničnim prijelazima. Prijedlogom je predviđeno smanjenje sa 189 na 172 granična prijelaza.

Dana 13. srpnja 2007. godine, Hrvatski sabor donio je i Migracijsku politiku Republike Hrvatske za 2007. – 2008. godinu.

U tijeku su pripreme za izradu nove Migracijske politike RH za razdoblje od 2012. – 2016. godine.

U mjesecu listopadu 2010. godine, Vlada Republike Hrvatske usvojila je Strategiju razvoja pomorske policije koja ima za cilj uspostavu učinkovitog sustava nadzora državne granice na moru u skladu sa standardima EU.

Strategijom razvoja pomorske policije predviđeno je ustrojavanje Nacionalnog pomorskog centra za prikupljanje podataka kao nove ustrojstvene jedinice Odjela pomorske i aerodromske policije te novih radnih mjesta u tom Centru kao i novih radnih mjesta policijskih službenika koji čine posadu plovila tip A. U tom smislu izmijenjena je i Uredba o unutarnjem ustrojstvu MUP-a te Pravilnik o unutarnjem redu MUP-a.

Dana 1. travnja 2011. godine usvojen je ažurirani Akcijski plan za integrirano upravljanje granicom zajedno s V. Izvješćem o provedbi Strategije IBM.

Na razini MUP-a RH usvojen je Koncept za zaštitu zelene granice kojim su definirani način i metode rada granične policije na budućoj vanjskoj granici EU.

Usvojen je Koncept za provedbu kompenzacijskih mjera na budućoj unutarnjoj granici EU.

U studenom 2011. godine, Hrvatski sabor donio je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (NN 130/11), a u tijeku je izrada izmjena i dopuna Pravilnika o načinu obavljanja nadzora državne granice čiji se završetak očekuje u I. kvartalu 2012. godine.

Organizacijsko-kadrovski koncept

Usvojen je novi organizacijsko-kadrovski koncept granične policije kojim se predviđa potreban broj graničnih policajaca za potrebe čuvanja budućih vanjskih granica Europske unije. Svake godine MUP RH sustavno osposobljava i zapošljava policijske službenike u graničnu policiju kako bi dostigli predviđeni broj sistematiziranih radnih mjesta.

U siječnju 2005. godine ustrojena je Mobilna jedinica za provedbu nadzora državne granice koja djeluje na cijelom području Republike Hrvatske.

Strategijom razvoja pomorske policije predviđeno je ustrojavanje Nacionalnog pomorskog centra za prikupljanje podataka kao nove ustrojstvene jedinice Odjela pomorske i aerodromske policije te novih radnih mjesta u tom Centru kao i novih radnih mjesta policijskih službenika koji čine posadu plovila tip A. U tom smislu izmijenjena je i Uredba o unutarnjem ustrojstvu MUP-a te Pravilnik o unutarnjem redu MUP-a.

Hrvatska granična policija razvila je i novi sustav analize rizika koji će biti u potpunosti implementiran do kraja 2011. godine, a provodi se i intenzivna međunarodna suradnja, posebno sa FRONTEX-om.

U 2010. i 2011. godini u graničnu policiju raspoređeno je novih 640 policijskih službenika.

Tehnička i IT oprema

Sustavno se nabavlja tehnička oprema za povećanje mobilnosti i učinkovitosti granične policije kako bi dostigli schengenske standarde po tom pitanju. Sukladno tome, nabavljena je značajna tehnička oprema za zaštitu zelene i plave granice (vozila, termovizijski uređaji, plovila i drugo) te za oprema za graničnu kontrolu na graničnim prijelazima (uređaji za provjeru ispravnosti putnih isprava).

S ciljem povećanja kvalitete obavljanja poslova nadzora državne granice, a naročito granične kontrole, te ostvarivanje kompatibilnosti sa schengenskim informacijskim sustavom SIS, odnosno stvaranja platforme za buduće integriranje Republike Hrvatske u taj sustav, Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom stavljan je u operativnu funkciju na 9 graničnih prijelaza.

Trenutno je u tijeku provedba III faze projekta uvođenja Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom na daljnjih 25 graničnih prijelaza (na tzv. „budućim vanjskim granicama“) koji se provodi kroz IPA 2007 program pomoći.

Implementiran je Interpolov sustav I 24/7 na 29 graničnih prijelaza te je na taj način omogućena provjera podataka u Interpolovim bazama podataka.

U naznačenom razdoblju, od 2009. do 2011. godine, pripremana je dokumentacija za izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju objekata za rad granične policije (PGP Bajakovo, PP Vukovar, PP Tovarnik i Tranzitni centar za prihvat stranaca Tovarnik, PGP Slavonski Brod, PGP Stara Gradiška, PGP Maljevac, PP Donji Srb, PP Knin, PGP Trilj i Tranzitni centar za strance Trilj, PP Imotski, Prihvatni centar za strance Ježevo, PP Dalj, PP Ilok, PP Županja, PP Vrpolje, PP Vrgorac, PGP Metković, PP Ston, PP Gruda i Valbandon), kao i dokumentacija izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju objekata za smještaj (PU vukovarsko-srijemska, PU karlovačka, PU ličko-senjska, PU zadarska, PU splitsko-dalmatinska, PU dubrovačko-neretvanska, PU zagrebačka i PU istarska).

Sukladno dinamici nabave tehničke opreme predviđenoj Akcijskim planom za provedbu Strategije integriranog upravljanja granicom, nabavljena je značajna tehnička oprema za povećane mobilnosti i učinkovitosti granične policije kao što su; vozila, motocikli, termovizijski uređaji, uređaji za noćno promatranje, balistički prsluci, uređaji za otkrivanje krivotvorenih putnih isprava. Nabavljena su i plovila za pomorsku policiju i za zaštitu državne granice na rijekama, a tijekom 2010. godine ugovorena je i isporuka 2 plovila tip A, 1 plovila tip B, 16 plovila tip C za potrebe pomorske policije, 2 plovila tip C za nadzor državne granice na rijekama te 4 gumena čamca za nadzor državne granice na rijekama. Tijekom 2011. godine isporučeno je 2 plovila tip A, 16 plovila tip C, 2 plovila tip C za rijeke te 4 gumena čamca za rijeke, a završetak ostalih plovila očekuje se do kraja mjeseca ožujka 2012. godine. Osim navedenog, tijekom 2011. godine, potpisan je i ugovor za nabavu 1 plovila tip A i 1 plovila tip B kroz IPA program, isporuka kojih se očekuje do kraja 2012. godine.

Nabavljena je različita tehnička oprema iz donacija SR Njemačke, SAD-a i UK u visini 1480000 € i 531104 USD.

Na cijelom području RH uveden je novi digitalni komunikacijski sustav radio veze – „TETRA“, te su sve postaje granične policije i svi granični prijelazi povezani sa središnjim informacijskim sustavom MUP-a.

Također, uvedena je Hrvatska baza podataka o vizama (HBV) čime je postignuta koherentnost i ujednačenost postupka izdavanja viza. Ovaj sustav je uveden u sve policijske uprave i postaje i na 44 granična prijelaza.

Osposobljavanje i usavršavanje

Sustavno se provodi specijalistička obuka granične policije na Policijskoj akademiji temeljem novog Programa specijalističke obuke granične policije koji je usklađen sa EU standardima i traje 8 tjedana.

Izrađen je program za obuku “Train the trainers”

Izrađen je Program obuke za rukovodni kadar kao i specijalistički programi obuke za pojedine segmente rada granične policije (RTG operateri, pomorska policija i dr.)

Izrađen je plan i program dopunskog stručnog usavršavanja granične policije na području Prava EU, krivotvorenih putnih isprava i suzbijanja krijumčarenja vozila i u tijeku je obuka predavača za navedene teme.

Tijekom 2010. godine, kroz projekt PHARE 2006 „Nadzor plave granice“ izrađen je Program obrazovanja, osposobljavanja i stručnog usavršavanja pomorske policije, a tijekom 2011. godine, izrađen je Izvedbeni program temeljnog tečaja pomorske policije, koji je usvojen u mjesecu listopadu 2011. godine. U tijeku je izrada Priručnika za pomorsku policiju završetak kojega se očekuje do kraja mjeseca ožujka 2012. godine.

Međuagencijska suradnja:

Osnovana je Međuresorna radna skupina za integrirano upravljanje granicom kojom predsjedava Uprava za granicu MUP-a RH a u kojoj sudjeluju predstavnici svih službi relevantnih za kontrolu prelaska državne granice.

Potpisan je Sporazum o suradnji u integriranom upravljanju granicom između nadležnih ministarstava i izrađeni su propisi i dokumenti koji poboljšavaju suradnju između službi.

Provedena je obuka pripadnika nadležnih službi na lokalnoj razini o međuagencijskoj suradnji.

Tijekom 2011. godine, izrađeni su i potpisani su sporazumi između MUP-a i Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture a vezano uz razmjenu informacija iz tehničkih sustava tih ministarstava.

Aktivnosti u nadolazećem radu granične policije

Raspoloživi radni prostori granične policije nisu u potpunosti funkcionalni i ne zadovoljavaju potrebe postojećeg ustroja kao ni kadrovske potrebe. Sukladno kadrovskom popunjavanju i povećanju broja graničnih policajaca, navedenu infrastrukturu treba prilagoditi kako bi granična policija mogla obavljati svoje zadaće prema EU standardima, slijedom čega je, uz sredstva iz europskih projekata, potrebno osigurati dostatna sredstva iz sredstava državnog proračuna.

Dobra tehnička i IT opremljenost granične policije jedan je od ključnih čimbenika učinkovitog nadzora državne granice. Planiranje nabave tehničke i IT opreme provodi se sukladno dinamici utvrđenoj Akcijskim planom za provedbu Strategije integriranog upravljanja granicom, slijedom čega je, uz sredstva iz europskih projekata, potrebno osigurati dostatna sredstva iz sredstava državnog proračuna.

Otvorena pitanja vezana za susjedne zemlje odnose se na definiranje granične crte, usklađivanje sustava graničnih prijelaza sa standardima zakonodavstva EU, kao i na implementaciju Sporazuma o prekograničnoj policijskoj suradnji u smislu uspostave zajedničkih ophodnji uz državnu granicu, te uspostava tehničkih sustava nadzora državne granice sukladno preuzetim obavezama iz strateških dokumenata.

4 - PODRUČJE RADA POLICIJSKE AKADEMIJE

Visoka policijska škola

Visoka policijska škola uskladila je svoje djelovanje s odredbama člankom 48. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Zakonom o policiji. Visoka policijska škola u Zagrebu organizira i izvodi dva stručna studijska programa u području društvenih znanosti, polju sigurnosnih i obrambenih znanosti, usmjerena na stručne i znanstvene grane: kriminalističko istraživanje, taktika policijskog postupanja, policija i sigurnosni studiji.

Dopusnicu Ministarstva znanosti je dobila 2005. godine za provođenje stručnih studija Kriminalistike, odnosno preddiplomskog studija Kriminalistike u trajanju od tri godine čijim završetkom se stječe 180 ECTS bodova i stručni naziv stručni prvostupnik/ica kriminalistike. Osim toga dopusnicom je odobreno i izvođenje specijalističkog diplomskog studija u trajanju od dvije godine kao nastavkom prethodnog oblika obrazovanja i čijim završetkom studija se stječe novih 120 ECTS bodova i stručni naziv specijalist/ica kriminalistike. Planira se pokretanje preddiplomskog, diplomskog i poslijediplomskog sveučilišnog studija u skladu s potrebama Ministarstva unutarnjih poslova.

Bolonjski proces od 2005. godine značajna je promjena u visokom obrazovanju europskih zemalja temeljen na standardiziranom europskom sustavu prijenosa bodova, skraćeno ECTS (European Credit Transfer System).

Na Visokoj policijskoj školi godišnje je upisano od 1.500 do 2.200 studenata u razne programe.

Na Visokoj policijskoj školi započelo se s provedbom evaluacije nastavnika u anonimnim anketama studenata. Vrednovanje visokoškolskih ustanova se može provoditi kroz nadzorne mogućnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

U području znanstvenog i istraživačkog rada su u promatranom razdoblju nastavnici bili suradnici ili nositelji 5 znanstvenih projekata koje je financiralo Ministarstvo znanosti. Uz to, godišnje je provedeno oko desetak raznih istraživačkih projekata u suradnju s fakultetima, visokoškolskim ustanovama ili akademijama.

Godišnje nastavnici sudjeluju na oko 30 domaćih ili stranih znanstvenih savjetovanja ili konferencija. Prema publiciranosti udžbenika, priručnika te znanstvenih radova u domaćim ili stranim časopisima, stopa objavljivanja je u prosjeku slična nekim domaćim sveučilištima i fakultetima, a godišnje se objavi između 25 i 41 rad.

Srednja policijska škola

Godine 2003. nakon dvogodišnje pauze pokrenut je ponovni rad Policijske škole s realizacijom programa obrazovanja odraslih za zanimanje policajac kao oblik prekvalifikacije koji pohađaju polaznici između 18 i 24 godine i to nakon završene četverogodišnje srednje škole. Program prekvalifikacije sadržajno je više puta mijenjan nakon provedene evaluacije istoga u cilju poduzimanja kvalitete obuke polaznika, koji je do sad završilo 7 generacija, odnosno 4886 polaznika.

U 2010. godini izrađen je novi nastavni plan i program za obrazovanje odraslih za zanimanje policajac koji koncipiran kroz četiri modula i to 30% teorijske nastave i 70% praktičnog uvježbavanja, odobren od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa koji trenutno pohađa 870 polaznika, a predviđen je završetak istog 15. siječnja 2012. godine.

Godine 2011. u Policijskoj školi izrađen je novi strukovni kurikulum za zanimanje policajac kroz 3. i 4. razred srednje škole po najnovijim standardima za izradu strukovnih kurikuluma, a koji je odobren od strane Ministarstva unutarnjih poslova uz suglasnost za izvođenje istog od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Trenutačni program pohađa 330 polaznika u 3. razredu Policijske škole i to 274 učenika i 56 učenica.

5 - AKTIVNOSTI U PROVEDBI PREVENCIJE

Donošenjem Strategije djelovanja Policije u zajednici 2003. godine Ministarstvo unutarnjih poslova opredijelilo se za razvoj preventivnog pristupa u suzbijanju kriminaliteta te s tim i za integriranje poslova prevencije u redovan rad policije. U sklopu Strategije te podprojekta "Reforma operativno - preventivnog rada policije u odori" od 2003. godine u policijskoj organizaciji uvedena su radna mjesta kontakt policajca i policijskih službenika za prevenciju, čije je težište rada preventivno djelovanje koje se provodi savjetovanjem građana o prevenciji kriminaliteta, prometnoj i općoj prevenciji.

Od 2003. godine policija je inicirala osnivanje Vijeća za prevenciju u županijama, gradovima i općinama, kojih je do kraja 2011. godine osnovano preko 170. Njihova je uloga prepoznavanje problema lokalne zajednice te koordinirano djelovanje i rješavanje problema od strane svih službi na jednom mjestu, vijeću za prevenciju.

Nadalje, 2005. godine započelo je s osnivanjem Informativnih centara za prevenciju (ICP), kojih ima 4 i to u Zagrebu, Karlovcu, Bjelovaru i Varaždinu, dok su u tijeku pripreme za otvaranje novog Centra u Rijeci.

Kao nastavak i nadogradnja ranije započetog procesa razvoja sustava „Policija u zajednici“ u travnju 2010. godine Ministarstvo unutarnjih poslova ustrojilo je organizacijske jedinice za prevenciju na razini Ravnateljstva policije i policijskih uprava, dok se izgradnja i jačanje uspostavljenog sustava provodila kroz zajednički projekt s UNDP-om pod nazivom „Unaprjeđenje rada na izgradnji sustava prevencije kriminaliteta i podrška osnivanju koordinacijske jedinice za prevenciju“.

Nadalje, u cilju jačanja kapaciteta organizacijskih jedinica za prevenciju, tijekom proteklog razdoblja naglasak je stavljen na edukaciju policijskih službenika za prevenciju u policijskim upravama koji će neposredno provoditi preventivne aktivnosti, projekte, programe i kampanje na regionalnom nivou. U tom kontekstu, u suradnji s partnerima iz Ministarstva unutarnjih poslova Republike Austrije kao i Ministarstva unutarnjih poslova, Savezne Republike Njemačke, pokrajine Baden Wurttemberg provedeni su brojni seminari i radionice, kao i studijski posjeti što je značajno doprinijelo stručnom usavršavanju policijskih službenika za prevenciju i unaprjeđenju rada.

Isto tako, u proteklom razdoblju s nacionalnog nivoa započeta je provedba nekoliko projekata u kojima neposredno sudjeluju organizacijske jedinice iz policijskih uprava („Manje oružja, manje tragedija“, „Zajedno više možemo“, „Živim život bez nasilja“).

U 2011. godini Ravnateljstvo policije apliciralo je za IPA twinning light projekt pod nazivom „Jačanje kapaciteta MUP-a za prevenciju kriminaliteta“ koji je od strane Europske komisije odobren te su u tijeku dogovori oko njegove daljnje realizacije. Isto tako, u tijeku je izrada smjernica za prevenciju kriminaliteta kao strateškog dokumenta namijenjenog nositeljima prevencije u Ministarstvu unutarnjih poslova.

6 - PODRUČJE RADA OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKOG CENTRA POLICIJE

U razdoblju od 2004. do 2011. godine Operativno komunikacijski centar policije, pored svakodnevnih zadaća operativnog dežurstva, sudjelovao je i u provođenju akcija "Mir i dobro" te akcije „TURS“, obavljajući poslove operativnog stožera na razini Ravnateljstva policije. Tom prilikom su službenici OKCP-a prikupljali podatke o provođenju navedenih operativnih akcija, objedinjavali ih i dostavljali Ravnateljstvu policije i Kabinetu ministra.

Također u navedenom razdoblju, tijekom provođenja akcija "TURS", službenici Operativno komunikacijskog centra policije prikupljali su i dostavljali Ravnateljstvu policije i Kabinetu ministra svakodnevno brojčane pokazatelje stradavanja stranih državljana na području Republike Hrvatske.

U razdoblju od 2009. do 2011. godine, stupanjem na snagu odredbi Zakona o kaznenom postupku, a koje se odnose na poslove pritvorskog nadzornika i provedbe Pravilnika o prijemu i postupanju s uhićenikom i pritvorenikom te vođenju Evidencija pritvorenika u pritvorskoj policijskoj jedinici (NN br. 88/09) navedeni poslovi pripali su pod nadležnost Operativno komunikacijskih centara policije u svim ustrojstvenim jedinicama Ravnateljstva policije. U vezi s navedenim, ustrojena je Zbirka osoba lišenih slobode i pritvorenih osoba.

Poslovi u tijeku

U nadolazećem razdoblju trebati će uložiti dodatna financijska sredstva za uređenje i opremanje pritvorskih jedinica sukladno Pravilniku o prijemu i postupanju s uhićenikom i pritvorenikom te o evidenciji pritvorenika u pritvorskoj policijskoj jedinici.

7 - PODRUČJE RADA CENTRA ZA FORENZIČNA ISPITIVANJA, ISTRAŽIVANJA I VJEŠTAČENJA „IVAN VUČETIĆ“

Glavna djelatnost CFIIV „Ivan Vučetić“ je vještačenje predmeta i tragova dostavljenih od strane policijskih uprava, suda i državnog odvjetništva u kaznenim i prekršajnim predmetima. U razdoblju od 2004. godine do 01. prosinca 2011. godine ukupno je zaprimljeno 183.915, a riješeno 189.387 predmeta, što je prosječno iznosi oko 23.500 riješenih predmeta godišnje.

Od travnja 2010. godine Centar je akreditiran sukladno međunarodnoj normi ISO/IEC 17025:2007 „Opći zahtjevi za ispitne i umjerne laboratorije“ od strane Hrvatske akreditacijske

agencije i u svom opsegu akreditacije raspolaže s ukupno 44 akreditirane metode iz svih područja forenzike.

Centar ima uspostavljene slijedeće nacionalne baze podataka:

- AFIS – digitalna baza otisaka papilarnih linija, od 2006. godine;
- CODIS – baza DNA profila, od 2006. godine
- IBIS i CONDOR – baze tragova vatrenog oružja na spornim čahurama i zrnima streljiva, od 2007. godine

Od 2008. godine do 1. prosinca 2011. godine provedeno je ukupno 7 uništavanja droge spaljivanjem prilikom kojih je ukupno uništeno 7.111 kg raznih vrsta droga i prekursora, a od 2006. godine do danas je ukupno provedeno 80 uništavanja oružja u kojima je ukupno uništeno 31.676 komada vatrenog oružja (duge i kratke cijevi).

Poslovi u tijeku

U Centru za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“, ustrojen je Odjel za ispitivanje, tormentaciju i žigosanje vatrenog oružja koji nije u potpunoj funkciji zbog neodgovarajuće zakonske regulative, s obzirom da predloženim Izmjenama Zakona o oružju nije niti predviđeno obavljanje tih poslova u ovom Ministarstvu.

8 - PODRUČJE RADA ZAPOVJEDNIŠTVA SPECIJALNE POLICIJE

Tijekom razdoblja od 2004. - 2011. godine Specijalna policija izvršavala je sve operativne zadaće iz svoje nadležnosti, posebice kao što su rješavanje kriznih situacija, uhićenja opasnih kriminalnih skupina i dr., čime se doprinijelo ukupnom dobrom stanju sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

Ustrojeni su i podignuti na operativnu sposobnost kapaciteti Specijalne policije za borbu protiv terorizma, kao što su timovi za protuterorističku taktiku, rješavanje talačkih situacija, otmice zrakoplova i dr.

Tijekom tog razdoblja ustrojeno je 5 pregovaračkih timova za rješavanje kriznih situacija koje su tijekom tih godina uspješno riješile 65 kriznih situacija isključivo pregovaranjem.

Također, je ustrojeno do tada nepostojeća specijalnost „protueksplozijski ronionci“, ukupno 32 izvršitelja u svim Specijalnim jedincima i ATJ Lučko, a čije su zadaće onesposobljavanje MES-a (minsko-eksplozivnih sredstava) pod vodom.

Za osiguranje najsloženijih poslova zaštite „VIP“ osoba, ustrojeni su u svim SJP i ATJ Lučko CAT timovi (counter assault team) - protunapadni timovi, sukladno standardima najsuvremenijih policija svijeta.

Uvedena je najsuvremenija tehnika u operativnu uporabu specijalnih jedinica s kojom je bitno povećana operativna sposobnost djelovanja u svim zadaćama iz nadležnosti specijalne policije.

Kompletan sastav svih specijalnih jedinica opremljen je najsuvremenijim oružjem i opremom, sukladno standardima kojima raspolažu srodne specijalne postrojbe u Europi, putem međunarodne suradnje razmjenjivana su iskustva, stvarajući nove taktike za odgovarajući odgovor na buduće događaje.

Zapovjedništvo specijalne policije izradilo je i propisalo SOP-e (standardne operativne procedure) za rješavanje talačkih i kriznih situacija (ukupno 10 SOP-a).

Poslovi u tijeku

Za napomenuti je da Ministarstvo unutarnjih poslova raspolaže sa zastarjelom flotom helikoptera čija je ukupna starost 30-tak godina, koju je potrebno obnoviti modernijim letjelicama, čija bi namjena bila ne samo za obavljanje zadaća pripadnika Specijalne policije, već i ostalih policijskih zadaća koje uključuju i nadzor državne granice na kopnu i na moru.

9 - PODRUČJE POSEBNIH POSLOVA SIGURNOSTI

Uprava za posebne poslove sigurnosti, primjenjujući policijske ovlasti u obavljanju policijskih poslova sukladno odredbama Uredbe o utvrđivanju poslova protuobavještajne zaštite i osiguranja određenih osoba, objekata i prostora (NN 83/03, 11/04 i 70/05) provodi mjere osiguranja i zaštite šticećenih osoba, objekata i prostora, odnosno tjelesno osiguranje šticećenih osoba, objekata i prostora, te protueksplozijsku, zdravstveno-higijensku tehnološku i tehničku zaštitu.

Provodeći navedene mjere i radnje, policijski službenici su u razdoblju od 2004. do 2011. godine, između ostalog, provodili slijedeće aktivnosti:

Mjere 24-satnog osiguranja i zaštite šticećenih osoba.

U provedbi ovih mjera od 2004. godine do 2011. godine broj stalno šticećenih osoba i njihovih obitelji kretao se između 8 i 11 šticećenih osoba, a ukupno 5 obitelji je šticećeno do 2011. godine kada je ta broj smanjen na 3 šticećene obitelji.

U ovu kategoriju poslova ulaze i posebna osiguranja (povremeni boravak šticećenih osoba RH izvan mjesta rada i stanovanja te boravak stranih šticećenih osoba u Republici Hrvatskoj. Takvih osiguranja osoba bilo je u navedenom razdoblju od 773 godišnje (2006. godine) do 1050 godišnje (2009. godine).

Mjere osiguranja i zaštite šticećenih objekata

Ove mjere odnose se na 24-satno, neprekidno osiguranje mjesta stanovanja i rada šticećenih osoba RH, te objekata Hrvatskog sabora, Vlade Republike Hrvatske i Ustavnog suda RH, kao i sjedišta određenih državnih tijela u Gradu Zagrebu, te na objekte u kojima povremeno borave domaće i strane šticećene osobe. Broj stalno šticećenih objekata od 2004. do 2011. godine narastao je sa 19 na 23 objekata, dok se broj osiguranja objekata u kojima povremeno borave šticećene osobe na godišnjoj razini kretao od 490 (2008. godine) do 624 (2007. godine).

Mjere osiguranja i zaštite stranih diplomatskih misija i konzularnih ureda

Osiguranja ove kategorije objekata dijeli se na stalnu 24-satno, neprekidno osiguranje objekata određenih stranih diplomatskih misija i konzularnih ureda, te na osiguranja objekata koji u kojima se događaju određene protokolarne aktivnosti. Broj redovito šticećenih objekata na godišnjoj se razini kretao od 54 (2010. godine) do 58 (većina godina u promatranom razdoblju). U istom razdoblju izvršeno je ukupno 4349 osiguranja objekata u kojima su se odvijale protokolarne aktivnosti, odnosno na godišnjoj razini od 256 osiguranja 2005. godine do 900 osiguranja 2010. godine.

Značajnija osiguranja i operativne akcije

Policijski službenici Uprave za posebne poslove sigurnosti sudjelovali su u provedbi 1.179 značajnijih osiguranja i operativnih akcija između kojih posebno izdvajamo osiguranje i zaštitu Svetog Oca Benedikta XVI., dana 04. i 05. lipnja 2011. godine, Nj. E. g. George W. Bush-a, predsjednika SAD-a, 04. i 05. travnja 2008. godine, Nj. E. g. Vladimira Putina, predsjednika Ruske Federacije, 23. – 25. lipnja 2007. godine, Nj. E. g. Hu Jintao-a, predsjednika NR Kine, 19. i 20. lipnja 2009. godine, te Nj. E. g. Shimon-a Peres-a, predsjednika Države Izrael, 23. do 27. srpnja 2010. godine.

10 - PROCESI PRIBLIŽAVANJA EUROPSKOJ UNIJI, MIROVNE MISIJE I MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

Od postignuća Ministarstva unutarnjih poslova na području međunarodne policijske suradnje u razdoblju od 2004. do 2011. godine za istaknuti je:

- iniciranje, izradu i sklapanje međunarodnih sporazuma;
- iniciranje, izradu i sklapanje međunarodnih akata;
- aktivnosti u vezi s pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji;
- aktivnosti u vezi s provođenjem međunarodnih projekata;
- aktivnosti u vezi s mirovnim misijama;
- upućivanje policijskih časnika za vezu u inozemstvo;
- sudjelovanje u zajedničkim centrima za policijsku suradnju;

Ministarstvo unutarnjih poslova je u razdoblju od 2004. do 2011. godine sudjelovalo u iniciranju, izradi i sklapanju većeg broja međunarodnih sporazuma i akata.

Međunarodni sporazumi iz domene rada Ministarstva unutarnjih poslova sklopljeni u naznačenom razdoblju su:

- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i **Vlade Kraljevine Belgije** o policijskoj suradnji, potpisan u Zagrebu 19.10.2004. godine;
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i **Vlade Arapske Republike Egipat** o suradnji u području borbe protiv kriminala, potpisan u Kairu, 22.11.2004. godine;
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i **Vlade Kraljevine Norveške** o predaji i prihvatu osoba kojih je boravak nezakonit, potpisan u Zagrebu, 24. siječnja 2005. godine;
- Sporazum između Vlade RH i Vlade **Republike Slovenije** o predaji i prihvatu osoba kojih je ulazak ili boravak nezakonit i provedbeni Protokol, potpisan u Puli, 10. lipnja

2005. godine; Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Kraljevine Švedske** o suradnji u borbi protiv kriminala, potpisan u Zagrebu 3.10.2005. godine;
- Sporazum između MUP-a RH i MUP-a **Crne Gore** o policijskoj suradnji, potpisan u Zagrebu 22. 11. 2005. godine;
  - Sporazum o policijskoj suradnji između MUP-a RH i MUP-a **Republike Bugarske**, potpisan u Zagrebu 20. 12. 2005. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i **Europskog policijskog ureda** o operativnoj i strateškoj suradnji, potpisan u Beču, 13. siječnja 2006. godine;
  - Sporazum između Vlade RH i Vlade **Moldove** o suradnji u borbi protiv organiziranog kriminala, nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, terorizma i drugih vrsta teških kaznenih djela, potpisan u Kišnjevju 16. 02. 2006. godine;
  - Sporazum o uzajamnom priznavanju vozačkih dozvola između Vlade RH i Vlade **Kraljevine Španjolske**, potpisan 28. lipnja 2006. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara **Bosne i Hercegovine** o suradnji u području nadzora državne granice, sklopljen u Sarajevu 29. ožujka 2007. godine;
  - Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Republike Kazakstan** o suradnji u borbi protiv organiziranog kriminala, nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, terorizma i drugih oblika kaznenih djela potpisan 05. srpnja 2007. godine;
  - Sporazum između Republike Hrvatske i **Republike Austrije** o policijskoj suradnji potpisan u Beču, 14. studenoga 2007. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Francuske Republike** o policijskoj suradnji potpisan u Parizu, 10. listopada 2007. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Republike Slovačke** o predaji i prihvatu osoba kojih je boravak nezakonit, potpisan 23. lipnja 2008. godine u Bratislavi;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Crne Gore** o predaji i prihvatu osoba kojih je ulazak ili boravak nezakonit, potpisan u Cavtatu, dana 24. rujna 2008. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Republike Mađarske** o suradnji u borbi protiv prekograničnog kriminala potpisan u Hévizu, 3. listopada 2008. godine;
  - Sporazum između Republike Hrvatske i **Europske unije** o sudjelovanju Republike Hrvatske u Misiji Europske unije za uspostavu vladavine prava na Kosovu – **EULEX Kosovo**, potpisan 24. studenog 2008. godine;
  - Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Savezne Republike Njemačke** o suradnji na suzbijanju organiziranog i teškog kriminala potpisan u Berlinu, 10. ožujka 2009. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Republike Srbije** o predaji i prihvatu osoba kojih je ulazak ili boravak nezakonit, potpisan u Rijeci 25. svibnja 2009. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Republike Srbije** o policijskoj suradnji potpisan u Rijeci, 25. svibnja 2009. godine;
  - Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Države Izraela** o suradnji u borbi protiv kriminala potpisan u Jeruzalemu, 16. rujna 2009. godine;
  - Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara **Bosne i Hercegovine** o policijskoj suradnji u borbi protiv prekograničnog kriminala potpisan u Sarajevu, 18. rujna 2010. godine;

- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Slovačke Republike** o policijskoj suradnji potpisan u Zagrebu 17. studenog 2010. godine
- Sporazum o suradnji između **CEPOL-a** i Policijske akademije MUP-a RH potpisan u Bruxellesu 07. prosinca 2010. godine;
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Crne Gore** o policijskoj suradnji potpisan u Budvi, 17. ožujka 2011. godine;
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Sjedinjenih Američkih Država** o unaprjeđenju suradnje u sprječavanju i borbi protiv teškog kriminala potpisan u Washingtonu 16. veljače 2011. godine;
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara **Bosne i Hercegovine** o predaji i prihvatu osoba kojih je ulazak ili boravak nezakonit potpisan 11. ožujka 2011. godine;
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Republike Slovenije** o suradnji u zaštiti prijevoza novca i drugih vrijednosti, potpisan u Valbandonu 15. lipnja 2011. godine;
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade **Talijanske Republike** o prekograničnoj policijskoj suradnji potpisan u Zagrebu 05. srpnja 2011. godine;
- Sporazum između Republike Hrvatske i **Kraljevine Španjolske** o borbi protiv kriminala i o sigurnosnim pitanjima potpisan u Madridu 24. listopada 2011. godine;

Međunarodni akti iz domene rada Ministarstva unutarnjih poslova sklopljeni u naznačenom razdoblju su:

- Memorandum o razumijevanju u cilju formiranja *regionalnog foruma* inicijative za migracije, azil i povratak izbjeglica (MARRI), potpisan 02. srpnja 2004. godine;
- „Radni dogovor za uspostavu operativne suradnje između Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (FRONTEX) i Ministarstva unutarnjih poslova RH“, potpisan je 15.04.2008. godine;
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva unutarnjih poslova Republike Albanije, Ministarstva sigurnosti, Granične policije Bosne i Hercegovine, Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova Republike Makedonije, Ministarstva unutarnjih poslova i javne uprave Crne Gore i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srbije o uspostavi sustava razmjene statističkih podataka o ilegalnoj migraciji i sudjelovanju u regionalnom sustavu ranog upozoravanja potpisan je 20.11.2008. godine u Skopju;
- Memorandum o suglasnosti o suradnji između Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Kosova, potpisan 07. listopada 2009. godine;
- Memorandum o suglasnosti o dostavljanju podataka o izgubljenim i otuđenim putovnicama (LASP) potpisan u Zagrebu 05. prosinca 2008. godine;
- Memorandum o suglasnosti između Ministarstva unutarnjih poslova Republike Albanije, Ministarstva sigurnosti - Granične policije Bosne i Hercegovine, Ministarstva unutarnjih poslova - Ravnateljstva policije Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova Republike Makedonije, Ministarstva unutarnjih poslova i javne uprave Crne Gore, Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srbije i Regionalnog centra MARRI o održivosti uspostavljene mreže suradnje između jedinica granične policije na graničnim prijelazima međunarodnih zračnih luka u državama članicama MARRI Inicijative, potpisan 21. prosinca 2010. u Beogradu;

- Protokol između Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srbije, Direkcije policije i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Ravnateljstva policije o osnivanju zajedničke kontaktne službe na graničnom prijelazu Batrovci-Bajakovo, potpisan 29. prosinca 2010. godine;
- Protokoli o suradnji tijekom turističke sezone 2011. godine potpisani u svibnju 2011. godine sa policijama Republike Austrije, Republike Poljske, Republike Mađarske, Slovačke Republike, Češke Republike, Francuske Republike, Talijanske Republike, SR Njemačke, Republike Srbije, Republike Slovenije, Republike Ukrajine, te Međunarodnom organizacijom kriminalističkih policija ICPO – INTERPOL;

Ravnateljstvo policije je u navedenom razdoblju ostvarivalo suradnju s brojnim međunarodnim institucijama (Europska komisija, Vijeće Europe, INTERPOL, EUROPOL, FRONTEX, CEPOL, EULEX, UNMIK, DCAF, SEECF, SECI/SELEC, UNDP, GRECO, EPAC, MONEYVAL, CARIN, PAKT O STABILNOSTI, RCC, RACVIAC, IOM, CEI, ICMPD, ICITAP, SEPCA, UNHCR, MARRI,), te permanentno koordinira, prati i analizira suradnju sa stranim policijskim časnicima za vezu akreditiranim u Republici Hrvatskoj, kao i sa predstavnicima međunarodnih organizacija zaduženih za pojedina područja iz domene rada Ministarstva unutarnjih poslova.

Aktivnosti poduzete u vezi s pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji u razdoblju od 2004. do 2011. godine

Sredinom 2004. godine, sukladno preporukama Vlade Republike Hrvatske, zaključeno je da je potrebno intenzivirati aktivnosti na području europskih integracija te je u rujnu 2004. godine imenovan EU koordinator u Ministarstvu unutarnjih poslova.

EU koordinator i uprava kojoj je bio na čelu vršili su koordinaciju svih Uprava u Ministarstvu te Ravnateljstvu policije u pregovaračkom procesu, kako za Poglavlje 24, tako i za sva ostala poglavlja u kojima je sudjelovao MUP (ukupno 14 Poglavlja).

- Pregovori oko ulaska RH u EU formalno su započeli 3. listopada 2005.;
- Ministarstvo unutarnjih poslova sudjelovalo je u aktivnostima pregovora u nekoliko poglavlja, međutim za poglavlja 23 Pravosuđe i temeljna ljudska prava (nositelj pregovora Ministarstvo pravosuđa) i 24 Pravda, sloboda i sigurnost (nositelj pregovora Ministarstvo unutarnjih poslova) možemo reći da su od posebne važnosti za MUP.
- Dana 08. travnja 2008. godine, Europska komisija je donijela odluku da je ispunjeno mjerilo za otvaranje pregovora u **Poglavlju 24.**;
- Dana 09. travnja 2008. godine Europska komisija je postavila šest mjerila za zatvaranje pregovora u **Poglavlju 24.**;
- Dana 24. prosinca 2010. godine, na međuvladinoj konferenciji u Bruxellesu privremeno su zatvoreni pregovori u **Poglavlju 24.**;
- Dana 30. lipnja 2010. godine Europska komisija je donijela odluku da su ispunjena mjerila za otvaranje pregovora u **Poglavlju 23.** u kojem je koordinator bilo Ministarstvo pravosuđa;
- Dana 2. ožujka 2011. godine Europska komisija je izradila Privremeno izvješće o reformama u Hrvatskoj u području pravosuđa i temeljnih prava – Pregovaračko **poglavlje 23.** u kojem je naglasila Hrvatska je učinila znatan napredak u području pravosuđa i temeljnih prava, no da je potrebno poduzeti dodatne napore na brojnim područjima radi udovoljavanja mjerilima;

- Ministarstvo unutarnjih poslova bilo je zaduženo za zadovoljavanje **mjerila 4.** „Domaća suđenja za ratne zločine” u cilju učinkovite provedbe Strategije o istraživanju i procesuiranju ratnih zločina, **mjerila 5.** “Suzbijanje korupcije” u sklopu kojega je donesen novi Zakon o policiji, te su popunjena radna mjesta u PNUSKOK-u, te **mjerila 10.** “MKSJ” u sklopu kojeg je sudjelovalo u podnošenju izvješća glavnom tužitelju MKSJ;
- Dana 30. lipnja 2011. godine na međuvladinoj konferenciji u Bruxellesu pregovori u **poglavlju 23.** privremeno su zatvoreni;
- Nakon zatvaranja pregovora, Uprava za EU integracije i međunarodne odnose je preuzela ulogu koordinatora za provedbu nadzora nad ispunjavanjem svih obveza proizašlih iz pregovaračkog procesa i strateških dokumenata MUP-a.

U vezi s privremenim zatvaranjem poglavlja 24. Europska komisija usvojila Zajedničko stajalište EU kojim je RH pozvala na **poduzimanje daljnjih mjera** u ovom poglavlju, i to:

- **Upućivanje časnika za vezu:** nastavak implementacije plana upućivanja časnika za vezu u zemlja članice EU i treće zemlje (plan 2008-2012 predviđa upućivanje 10 časnika za vezu);
- **Ured S.I.R.E.N.E.:** stavljanje u funkciju Ureda S.I.R.E.N.E.;
- **Track-record:** ustanovljavanje uvjerljive evidencije (track-record) s podacima o istragama, optužnjama i presudama u predmetima droge, trgovanja ljudima i oružjem, financijskim istragama, oduzimanjem i raspolaganjem imovine stečene kaznenim djelom, borbe protiv pranja novca i uspostavu proaktivne, transparentne i mjerljive kulture agencija za provođenje zakona čiji rad će se bazirati na sustavu rada rukovođenim informacijama;
- **Interna kontrola:** osigurati adekvatnu internu kontrolu koja će biti sposobna na pravi način detektirati i sankcionirati svako kršenje zakona o etičkom kodu u policiji na svim razinama;
- **Trgovanje ljudima:** nastavak napora u području suzbijanja trgovanja ljudima;
- **Terorizam:** nastavak napora u području suzbijanja terorizma, posebice u pogledu jačanja administrativnih i operativnih kapaciteta i jačanja međuagencijske suradnje;
- **Suzbijanje zlouporabe droga:** nastavak napora u jačanju administrativnih i operativnih kapaciteta u suzbijanju zlouporabe droga, kao i koordinacije nadležnih tijela na centralnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, posebice u pogledu redukcije opskrbe drogom uz poziv za **ustanovljavanje uvjerljive evidencije zapljena droga;**
- **Krivotvorenje eura:** nastavak napora u suzbijanju krivotvorenja eura.

Aktivnosti u vezi mirovnih misija

Od 2004. godine u Ministarstvu unutarnjih poslova djelovao je prvo Odjel za europske integracije i mirovne misije, a od 2008. godine Odjel za mirovne misije u sklopu Uprave za europske integracije i međunarodne odnose. Kroz rad navedenog odjela započelo se s organiziranim, sistematiziranim i nadziranim upućivanjem policijskih službenika u mirovne misije, u kojima je do sada kroz sve oblike angažirano 130 policijskih službenika.

Temeljem Memoranduma o razumijevanju između Vlade RH i organizacije Ujedinjenih naroda o doprinosu sustavu *Standby* angažmana UN-a, Ministarstvo unutarnjih

poslova se uključilo u doprinose očuvanja međunarodnog mira i sigurnosti aktivnim angažmanom policijskih službenika u mirovnim misijama UN;

- **UNMIT na Istočnom Timoru**, od 2005. godine. U misiji je trenutno angažirano pet (5) policijskih službenika. Od siječnja 2005. godine do prosinca 2010. godine u mirovnoj misiji u Istočnom Timoru sudjelovalo je ukupno 20 policijskih službenika MUP-a RH.
- **UNFICYP na Cipru** od 2005. godine. U misiji je trenutno angažirano četvoro (4) policijskih službenika. Od travnja 2005. godine do prosinca 2011. godine u misiji su sudjelovala ukupno 22 policijska službenika od čega 5 policijskih službenika.
- **UNMIK na Kosovu** od svibnja 2005. godine. Od svibnja 2005. godine do završetka rada misije u veljači 2009. godine u misiji su sudjelovala sveukupno 34 policijska službenika od čega 4 policijske službenice.
- **MINUSTAH na Haitiju** od prosinca 2007. godine. U misiji je trenutno angažirano (5) policijskih službenika. Od prosinca 2007. godine do prosinca 2011. godine u misiji je sudjelovalo osam (8) policijskih službenika

Nadalje, Ministarstvo sudjeluje u mirovnim misijama NATO saveza:

- **NATO/ISAF misija u Afganistanu**, od siječnja 2005. godine MUP se sa dva (2) mentora uključio u angažman NATO misije u Afganistanu. Nadalje, od rujna 2010. godine sudjelujemo sa četiri (4) policijska službenika u NATO/ISAF, (NTM-A) misiji zajedno sa MORH-om.
- **JIPTC, misija u Jordanu**, u cilju pružanja pomoći međunarodnoj koaliciji za obnovu Iraka 2005. godine upućena su tri (3) policijska instruktora u Međunarodnu policijsku akademiju u Jordanu (JIPTC). JIPTC je dana 31. kolovoza 2007. godine zatvoren. U redu JIPTC-a ukupno je sudjelovalo šest (6) policijskih instruktora.

Angažman Ministarstva unutarnjih poslova u EUPOL Afganistan, i EULEX Kosovo, mirovnim misijama EU:

- **EUPOL Afganistan**, od 2007. godine. Trenutno se u misiji nalazi jedan (1) policijski službenik. Od srpnja 2007. godine do listopada 2010.g u EUPOL-Afganistan misiji sudjelovalo je ukupno sedam (7) policijskih službenika.
- **EULEX Kosovo**, od 2008. godine. Od uspostave misije do prosinca 2011. godine u misiji EULEX sudjelovalo je ukupno 12 policijskih službenika od čega tri (3) policijske službenice. Trenutno se u misiji nalaze četiri (4) policijska službenika.

MUP u kontinuitetu provodi međunarodni tečaj za obuku policijskih službenika, koji je od 2008. godine certificiran kao službeni edukativni program UN-a koji se provodi sukladno propisanim normama i standardima, na kojem sudjeluju i predstavnici zemalja regije.

Ove godine 2011. godine upućen je instruktorski tim MUP-a RH u Crnu Goru gdje je organizirana i provedena obuka policijskih službenika Crne Gore za sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama.

Upućivanje policijskih časnika za vezu u inozemstvo:

- 2. ožujka 2008. godine upućen je na rad u **EUROPOL**, Den Haag, Kraljevina Nizozemska, policijski časnik za vezu RH,
- 1. travnja 2011. godine upućen je policijski časnik za vezu RH na rad u **Republiku Austriju**,
- 1. travnja 2011. godine upućen je policijski časnik za vezu RH na rad u **Republiku Srbiju**,
- 1. travnja 2011. godine upućen je policijski časnik za vezu RH na rad u **Državu Izrael**,
- 1. travnja 2011. godine upućen je policijski časnik za vezu RH na rad u **Glavno tajništvo ICPO – INTERPOL-a u Lyonu, Francuska Republika**.

Sudjelovanje u radu zajedničkih centara za policijsku suradnju

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske osnovalo je sa Ministarstvom unutarnjih poslova Republike Srbije **Zajedničku kontaktnu službu na graničnom prijelazu Bajakovo – Batrovci**.

Zajednička kontaktna služba osnovana je Protokolom potpisanim 29. prosinca 2010. godine, a sa radom je započela 22. lipnja 2011. godine. Svrha Zajedničke kontaktne službe je analiziranje i razmjena informacija, posebice na području suradnje nadzora državne granice, sprječavanja nezakonitih migracija, suzbijanja prekograničnog kriminaliteta, osiguranja javnog reda, pomoći pri provedbi Sporazuma o predaji i prihvatu osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit, te drugih područja suradnje.

Republika Hrvatska je dana 26. rujna 2011. godine pristupila **Centru za policijsku suradnju Dolga Vas** u Republici Sloveniji.

Navedeni Centar osnovan je međunarodnim Sporazumom između Vlade Republike Slovenije, Vlade Republike Austrije i Vlade Republike Mađarske o radu Centra za policijsku suradnju u Dolgoj Vasi sklopljenim u Bruxellesu, a koji je u odnosu na te tri države stupio na snagu 13. ožujka 2008. godine.

U radu Centra sudjeluju policije navedenih država, a od 26. rujna 2011. godine i policijski službenici Ravnateljstva policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Suradnja u Centru omogućuje izravnu razmjenu informacija i koordinaciju postupanja sa policijama navedenih država, članica EU i potpisnicama Schengenskog sporazuma.

Aktivnosti na uspostavi zajedničkog Centra za borbu protiv organiziranog kriminaliteta

U sklopu intenziviranja međunarodne suradnje policija Republike Hrvatske i Republike Srbije 2010. godine usuglašen je model rada zajedničkog Centra za borbu protiv organiziranog kriminaliteta.

Dana 7. rujna 2010. godine uspostavljen je konferencijski video-link koji je omogućio sigurnu dnevnu komunikaciju i rad na zajedničkim slučajevima najsloženijih oblika organiziranog kriminaliteta čime je dovršena 1. faza uspostave rada zajedničkog Centra za borbu protiv organiziranog kriminala.

Nastavak aktivnosti na uspostavi Centra kroz 2. fazu predviđa uspostavu kriminalističko – obavještajnog modela rada i obrade podataka kao i načina njihovog korištenja uz mogućnost uspostave jedinstvene baze podataka, definiranje tehničkih preduvjeta za formiranje Centra kao zasebnog tijela što podrazumijeva osiguranje ljudskih potencijala, radnog prostora, komunikacijskih kanala i računalne opreme.

Sukladno zakonskim obavezama, u Ministarstvu unutarnjih poslova je u svrhu implementacije važećih propisa o informacijskoj sigurnosti, unutar Uprave za europske integracije i međunarodne odnose, 2009. godine ustrojen Odjel za provedbu mjera informacijske sigurnosti.

Odjel za provedbu mjera informacijske sigurnosti temeljem odobrenja Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost ujedno obavlja i funkciju Registra MUP-a za razmjenu NATO i EU klasificiranih podataka. Obavljenim nadzorima od strane Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost tijekom 2009., 2010. i 2011. godine te inspekcije Ureda za sigurnost Glavnog tajništva Vijeća Europe 2010. godine utvrđeno je da je Odjel – NATO i EU Registar MUP-a u potpunosti usklađen sa propisima iz područja informacijske sigurnosti. Aktivnostima Odjela i kroz neposrednu suradnju sa ustrojstvenim jedinicama Ministarstva, provodeći sigurnosne edukacije postignuti su određeni rezultati u implementaciji mjera i standarda informacijske sigurnosti.

Tako je bitno smanjen broj klasificiranih predmeta u Ministarstvu čime je postignut napredak u usklađenju sa nacionalnim propisima i EU sigurnosnim politikama.

Ukupno je izdano 2474 certifikata za pristup klasificiranim podacima stupnja tajnosti „Povjerljivo“, „Tajno“ i „Vrlo tajno“, a za potrebe rada sa podacima stupnja tajnosti „Ograničeno“ je sigurnosno informirano 4140 zaposlenika. U postupku certificiranja je još 750 zaposlenika Ministarstva.

Također su sigurnosno informirana 443 zaposlenika pravnih osoba sa koji pristupaju „Ograničeno“ podacima Ministarstva u okviru realizacije projekata i ugovora.

Odjel za provedbu mjera informacijske sigurnosti – Registar MUP-a redovito sudjeluje u provedbi NATO simulacijskih vježbi, kojom prilikom se putem Registra MUP-a distribuiraju NATO podaci krajnjim korisnicima u Ministarstvu.

STANJE U PODRUČJU TEHNIČKOG OPREMANJA

Kriptološka zaštita informatičko-telekomunikacijskog sustava MUP-a

Cilj projekta kriptološke zaštite informatičko-telekomunikacijskog sustava MUP-a bio je u potpunosti kriptološki osigurati i zaštititi cjelokupnu poslovnu telekomunikacijsku mrežu Ministarstva. Postiglo se da sva komunikacija koja se odvija preko iste bude sigurna i zaštićena od mogućeg neovlaštenog pristupa. U okviru projekta su se za kriptološku zaštitu telefonskih komunikacija, telefaksimilnog prometa i prijenosa podatkovnog prometa baziranog na IP tehnologiji koristila četiri kriptološka sustava. Trenutno je kriptološki zaštićeno 70 metroethernet pristupnih točaka kojima se ostvaruju veze između dva sjedišta Ministarstva, policijskih uprava i policijskih postaja, 9 veza između Ministarstva i drugih

tijela državne uprave i tvrtki s javnim ovlastima i 37 veza koje se temelje na starijoj komunikacijskoj tehnologiji.

U razdoblju od 2004. do 2010. godine u projekt je investirano **16.500.000 kn.**

Unaprjeđenje kriptološkog sustava u brzojavnim službama Ministarstva

Za potrebe projekta u sklopu brzojavnih službi u Ministarstvu uveden je kriptološki sustav zasnovan na računalnoj platformi. Isti donosi znatna poboljšanja kao i dodatne mogućnosti koje ubrzavaju i olakšavaju rad prilikom osiguranja brzojavnog prometa kroz raspoložive telekomunikacijske sustave Ministarstva, te donosi pouzdanu primopredaju klasificiranih službenih dokumenata do naznačenih primatelja. Navedeni kriptološki sustav vlastite je proizvodnje čime je ostvarena značajna ušteda financijskih sredstava. Uvođenjem novog kriptološkog sustava ostvaren je velik tehnološki i organizacijski napredak jer je na ovaj način omogućena štice primopredaja klasificiranih službenih dokumenata elektronskim putem i onim ustrojstvenim jedinicama koje tu mogućnost do sada nisu imale.

Do sada je postavljeno ukupno 167 radnih jedinica u policijskim upravama i policijskim postajama, a ukoliko se ukaže potreba moguće je proširenje sustava.

Projekt se provodi od 2004. godine i investirano je **1.500.000 kn.**

Modernizacija IT i komunikacijskog segmenta rada Ministarstva

Kontinuirano od 2004. godine Uprava za razvoj, opremanje i potporu je kroz projekte „Zanavljanje informatičke opreme Ministarstva“ i „Zanavljanje komunikacijske opreme Ministarstva“ provodila i provodi modernizaciju IT tehnike Ministarstva nabavom informatičke opreme i modernizaciju komunikacijske tehnike nabavom komunikacijske opreme. Nabavlja se oprema kao što su: stolna računala, prijenosna računala, pisači, skeneri, telefonski aparati analogni i digitalni, FCT uređaji, telefaksi i ostala oprema.

Projekti nabave financirali su se sredstvima iz državnog proračuna ili iz sredstava Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa što je doprinijelo sigurnosti svih sudionika u prometu na cestama što je jedan je od temeljnih društvenih ciljeva.

Implementacija novog digitalnog radio komunikacijskog sustava

Projektom „Digitalni radio komunikacijski sustav TETRA“(TErestrial Trunked Radio – Zemaljski digitalni radio komunikacijski sustav) Ministarstvo je zamijenilo postojeći analogni radio komunikacijski sustav Ministarstva, novim digitalnim radio komunikacijskim sustavom na nacionalnom nivou.

Osnovni nedostaci analognog sustava pored zastarjelosti koja se očitovala u velikoj cijeni održavanja bila je i nezaštićenost prenošene informacije (otvorenost za slušanje svakog koji posjeduje prijemnik podešen na radnoj frekvenciji). Nova tehnologija digitalnog sustava TETRA, onemogućila je neovlašteno slušanje i upadanje u vezu. Glavni ciljevi projekta su omogućiti sigurnu i kvalitetnu govornu i podatkovnu komunikaciju, kao i osiguranje tehnološke platformu za ostale usluge i projekte.

Ulaganje u Projekt TETRA iznosi **31.000.000 EUR-a** (početna nabava opreme i revitalizacija radio repetitorskih objekata Ministarstva). Narednih godina kontinuirano se nastavilo razvijati kompletan sustav uvođenjem novih mogućnosti u skladu s potrebama Ministarstva i drugih korisnika.

Kontinuirana raspoloživost IS-a Ministarstva

Projektom „Kontinuirana raspoloživost IS-a MUP-a i izgradnja novog IS MUP-a“ implementiran je pričuvni računski centar Ministarstva na lokaciji Ilica 335 koji će u određenim uvjetima preuzeti ulogu primarne lokacije informacijskog sustava MUP-a, na način da će se preuzeti ograničen pristup i podrška najkritičnijim servisima. Daljnjom nadogradnjom informacijskog sustava implementirana je kontinuirana raspoloživost svih poslovnih podataka.

Projekt je započeo 2005.godine, a završio u kolovozu 2010. godine.

Vrijednost projekta je iznosila **20.000.000,00 kn.**

Informatizacija vanjske granice

Provodi se opremanje graničnih prijelaza opremom potrebnom za upotrebu Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom - NISUDG. Projektom se uvodi sustav za automatsko očitavanje registarskih oznaka vozila, sustav za automatsko očitavanje putnih isprava, sustav za automatsko brojanje i klasifikaciju vozila i sustav za skeniranje otisaka prstiju na GP.

Informatizacija vanjske granice provodi se financiranjem iz proračuna RH i iz fondova EU kroz IPA projekte „Nacionalni informatički sustav za upravljanje državnom granicom NBMIS“.

Vrijednost projekta je **30.000.000,00 kn** iz proračuna RH i **10.200.000,00 €** iz sredstava EU.

Projekt je započeo 2005.g., a planirani završetak je kraj 2011.godine. Završetak ovisi o Ministarstvu financija koje gradi i oprema granične prijelaze.

Razmjena podataka MUP-a s drugim tijelima državne uprave i pravnim osobama

Projektima „Razmjena podataka između Centra za vozila i MUP-a“, „Razmjena podataka sa Ministarstvom vanjskih poslova“, „Dostava podataka Hrvatskom uredu za osiguranje“, „Razmjena podataka s Ministarstvom pravosuđa“, „Integracija informacijskog sustava za upravljanje financijama Državne riznice s informacijskim sustavima za upravljanje financijama u područnim riznicama“, „Elektronska razmjena podataka između MUP-a i Hrvatske parking udruge, HPU“ i „Mobilni pristup Interpolovim bazama podataka I24/7 širenje sustava na granične prijelaze“ omogućena je elektronska dostava podataka o obavljenim tehničkim pregledima, registraciji vozila i produljenju valjanosti prometne dozvole, iz svih Stanica za tehnički pregled vozila u RH preko Centra za vozila Hrvatske u MUP. Ovom razmjenom omogućeno je da MUP posjeduje dnevno ažurirane podatke o

obavljenoj registraciji vozila te je izvršena modernizacija informatičke opreme za referade upravnih poslova u PU i PP koje sudjeluju u registraciji vozila.

Uspostavom povezivanja informacijskog sustava MUP-a i IKOS sustava MVPEI-a (IKOS je informacijski sustav Ministarstva vanjskih poslova kojim je omogućena veza s diplomatsko-konzularnim predstavništvima RH u svijetu) kroz redizajn sustava komunikacije MUP-a i MVP-a te povećanja komunikacijske brzine riješen je način provjere osoba koje su tražitelji viza za Republiku Hrvatsku u Registru nadzora državne granice (NDG). Registar sadrži imena osoba kojima je zapriječen ulaz u Republiku Hrvatsku i vodi se u Upravi kriminalističke policije, a od 07. siječnja 2008.g. podaci o NDG dostavljaju se na dnevnoj bazi na server MVPEI-a.

Jednom tjedno izdvajaju se sve prometne nesreće iz evidencije "Dnevni operativni bilten" na obradu podataka te se jednosmjerno provodi dostava podataka o prometnim nesrećama Hrvatskom uredu za osiguranje.

Uspostavljena je elektronska razmjena podataka s Ministarstvom pravosuđa, te pristup zahtijevanim evidencijama Ministarstva pravosuđa i MUP-a u oba smjera.

Omogućilo se povezivanje informacijskog sustava Gospodarenje proračunskim sredstvima MUP-a sa SAP sustavom Državne riznice.

Uspostavljena je informatičko-komunikacijska infrastruktura koja omogućava elektronsku razmjenu podataka između MUP-a i HPU.

Interpolov Globalni komunikacijski sustav „I24/7“ policijama 186 država članica omogućava trenutnu razmjenu važnih informacija o kriminalitetu i kriminalcima te izravan pristup bazama podataka koje sadrže podatke o teroristima, potraživanim osobama, otiscima prstiju, DNA profilima, izgubljenim i ukradenim dokumentima, ukradenim vozilima i umjetninama. Hrvatska policija može putem mobitela ili prijenosnog računala pristupiti bazama podataka Interpola s bilo kojeg dijela teritorija Republike Hrvatske. Daljnjim širenjem sustava "I24/7" na granične prijelaze u Republici Hrvatskoj omogućeno je graničnoj policiji da pri graničnoj kontroli provlačenjem putne isprave kroz čitač u roku od nekoliko sekundi dobije povratnu informaciju iz baza podataka Interpola i MUP-a o tome da li se putna isprava potražuje.

Nabava dva specijalna vozila za suzbijanje nereda

Za potrebe Zapovjedništva interventne policije nabavljena su dva specijalna vozila - Vodeni top, opremljena vodenim topom za sprječavanje narušavanja javnog reda i mira u većem obimu.

Početak listopad 2007.g. završetak siječanj 2009.g.

Vrijednost projekta **1.244.600,00 €**.

Nabava vatrogasnih vozila za vatrogasne postrojbe

Temeljem dugoročnog ugovora s Daimlerom nabavljeno je 210 vatrogasnih vozila za potrebe javnih vatrogasnih postrojbi.

Projekt je završen 18. studenog 2009.g.

Vrijednost projekta **82 mil €**.

Uvođenje sustava tehničke zaštite na objektima ministarstva

Projektima „Video nadzor kompleksa „Kustošija“, „Video nadzor i kontrola prolaza Policijske akademije“, „Video nadzor kompleksa Ministarstva unutarnjih poslova Savska-Vukovarska“, „Video nadzor heliodroma Lučko“, „Tehnička zaštita-PU Zagrebačka“, „Video nadzor OKC-a“ itd. povećana je sigurnosti u objektima Ministarstva.

Početak 2007.g. završetak 2010.g.

Vrijednost projekta **15.000.000,00 kn**

Projekt upravljanja procesom držanja ubojitih sredstava u MUP-u

S ciljem racionalizacije skladištenja i povećanja sigurnosti, izvršeno je premještanje ubojitih sredstava iz svih skladišta MUP-a sjedišta koja ne zadovoljavaju sigurnosno-građevinske standarde (Soblinec, Dotrščina) u skladište MURAT kod Jastrebarskog. Skladište MURAT prethodno je uređeno sukladno propisima kojima se regulira skladištenje naoružanja i ubojitih sredstava.

Početak 2007.g., završetak siječanj 2011.g.

Vrijednost projekta **3.500.000,00 kn**

Suradnjom s UNDP-em i korištenjem sredstava iz programa UNDP-ja, implementiran je sustav video nadzora u kompleksu MURAT, kojim se ukupno osiguranje kompleksa podiglo na višu razinu.

Projekt je završen u 2011. g.

Vrijednost projekta **200.000 USD**.

ePutovnica

Početak 12. prosinca 2008. godine završetak 01. srpnja 2010.g.

Implementiran je poslovni sustav za izradu i izdavanje ePutovnica sukladno EU standardima.

Uvođenjem novih ePutovnica s proširenim skupom biometrijskih podataka (slika, otisak prsta, digitalni potpis) ispunjeni su zahtjevi projekta:

- osigurani su tehničko-tehnološki i infrastrukturni uvjeti za izdavanje ePutovnica u najkraćem mogućem roku,
  - tehnološko-tehničko i infrastrukturno rješenje izdavanja ePutovnice udovoljava zahtjevima ICAO standarda,
  - tehnološko rješenje dokumenta ePutovnica udovoljava zahtjevima ICAO standardima i smjernicama EU,
  - elementi zaštite putovnica usklađeni su s postojećim rješenjima u svijetu,
  - osigurani su tehnički uvjeti registracijskih radnih mjesta
  - u MUP-u su osigurani tehnički uvjeti za implementaciju i osiguranje PKI infrastrukture,
  - u MVPEI-u je prilagođen postojeći informacijski sustav te je povezan s informacijskim sustavom MUP-a,
- Vrijednost projekta **52.000.000,00 Kn.**

Projekt redizajn klima sustava u centralnoj sistem sali

U suradnji sa stručnim osobama Fakulteta elektrotehnike i računarstva 2007. godine izrađen je i verificiran projekt izmjene zastarjelog klimatizacijskog sustava u prostorima Informatičkog centra u Vukovarskoj. U sklopu istog izvršena je nadogradnja sustava za besprekidno napajanje sistem sale.

Vrijednost projekta **1.500.000 kn.**

Izmjena sustava napajanja Informatičkog centra – SOA

U sklopu prilagođavanja objekta Vukovarska u svrhu izgradnje novog kompleksa SOA-e izrađen je projekt izmjene sustava napajanja Informatičkog centra. U sklopu navedenog izvršena je nabava agregata, novog RUPS-a te novog sustava besprekidnog napajanja.

Web stranica Ministarstva

U periodu između 2005.-2006. godine, implementiran je sustav nove web stranice Ministarstva, koja je dobila nagradu za prvih deset web stranica u Republici Hrvatskoj.

Vrijednost projekta **400.000 kn.**

Razvijen vlastiti sustav slanja SMS poruka

U sklopu unaprjeđenja usluga prema građanima razvijen je vlastiti sustav za dostavom obavijesti građanima o izrađenim osobnim dokumentima. Na dnevnoj bazi se građanima pošalje u prosjeku 1.200 SMS poruka. Za navedeni projekt tvrtka Ericsson tražila je oko 200.000 kn uz nabavu potrebne opreme.

Vrijednost projekta **20.000 kn.**

Projekt Latin2 – izmjena kodne stranice na centralnom IS MUP-a

Projekt ima za svrhu uvođenje kodne stranice podataka na centralnoj bazi ministarstva što će je učiniti transparentnom i jednostavnijom za korištenje sa svih ostalih sustava ministarstva. Također je preduvjet za daljnju nadogradnju sustava.

Vrijednost projekta **600.000 kn.**

Projekt sustav elektroničke pošte

U okviru sustava elektroničke pošte ministarstva zasnovanom na Exchange 2007 platformi izvršeno je objedinjavanje sustava (umjesto dotadašnjeg vanjskog i unutarnjeg), u skladu sa ISO standardima uvedena je potpuna kontrola mail poruka te sa sigurnošću možemo reći da je kompletan mail sustav kriptiran i da neautorizirani korisnik nije u mogućnosti pristupiti elektroničkoj pošti!

Projekt nadogradnje i objedinjavanja imeničkog direktorija ministarstva

Za svrhu ima objedinjavanje preko 40 definiranih domena u jednu jedinstvenu MUP-NET domenu kako bi se olakšala kontrola pristupa podacima te načina prijave na informacijski sustav ministarstva.

Projekt ERP2 – nadzor plovila

U suradnji sa FER-om izveden je projekt nadzora plovila ministarstva pri čemu se vrši snimanje kretanja plovila, pristup podacima s plovila te omogućavanje rješavanja poslovnih procesa na istima u sklopu poslova Uprave za granicu.

Vrijednost projekta **2.000.000 kn.**

Nadogradnja telekomunikacija

Samostalno i u okviru međunarodnog projekta (IPA 2007 – NBMIS faza III) instalirane su nove i nadograđene postojeće telefonske centrale omogućavajući govornu komunikaciju većine ustrojstvenih jedinica MUP-a po privatnoj poslovnoj telekomunikacijskoj mreži MUP-a.

Vrijednost projekta **2.500.000,00 kn.**

U mobilnu VPN mrežu MUP-a uključeni su novi govorni mobitel priključci s izravnim pristupom do svih poslovnih brojeva TK mreže MUP-a i podatkovni priključci s izravnim pristupom do Informacijskih sustava MUP-a.

Vrijednost projekta **5.000.000,00 kn** godišnje.

Primjena Schengenskog informacijskog sustava SIS II.

Projektom „PHARE 2006 - Razvijanje spremnosti za primjenu Schengenskog informacijskog sustava SIS II." pojačana je pripravnosti Republike Hrvatske za primjenu sustava SIS II. u pravno-proceduralnom području, području informiranja i području informacijske sigurnosti.

Početak 09. veljače 2009.g., završetak 04. veljače 2010.g.

Vrijednost projekta **520.000,00 €**.

Nadzor državne granice na području grada Metkovića i područja granice na moru između RH i BiH na području Neumskog i Malostonskog kanala

Projektima „Nadzor državne granice na području grada Metkovića“ i „Nadzor državne granice područja granice na moru između RH i BiH na području Neumskog i Malostonskog kanala“ povećava se učinkovitost nadzora državne granice. Izvršena je implementacija tehničkih sredstava na državnoj granici na području grada Metkovića i područja granice na moru između RH i BiH Neumskog i Malostonskog kanala.

Početak listopad 2010.g., završetak krajem 2011.g.

Vrijednost projekta **6.400.000,00 kn**.

Jačanje kapaciteta Ministarstva unutarnjih poslova u borbi protiv krijumčarenja i zloporabe droga

Međunarodnim projektom „IPA 2007 - Jačanje kapaciteta Ministarstva unutarnjih poslova u borbi protiv krijumčarenja i zloporabe droga“ ojačao se institucionalni kapacitet Centra za forenzična ispitivanja i vještačenja "Ivan Vučetić" u dijelu analize droga te uspostavile nacionalne kontakt točke za transmisiju uzoraka sintetičkih droga i razmjenu podataka o sintetičkim drogama kao i borba protiv krijumčarenja i zloporabe droga.

Početak 07. siječnja 2010.g, a završetak 05. srpnja 2011.g.

Vrijednost projekta **2.200.000,00 €**.

Uvođenje sustava video nadzora u prostorijama za zadržavanje

Implementiranjem sustava video nadzora povećana je sigurnost zadržanih osoba. Kroz projekt je proveden sustav video nadzora i tehnička zaštita prostorija za zadržavanje ugradnjom video i/ili audio tehnike u policijskim upravama i policijskim postajama. Ujedno ističemo da se svake godine u suradnji s Ravnateljstvom policije dogovora ulaganje u PP u kojima nije ugrađen AV sustav kao i gdje ugraditi moderniji AV sustav ili završavanje starog AV sustav (trajni proces završetka i modernizacije).

Početak 2007.g, a završetak 2011.g

Vrijednost dosadašnjeg ulaganja u projekt **2.750.000,00 kn**.

Automatsko praćenje pozicije vozila i upita na operativne evidencije MUP-a korištenjem TETRA radio-komunikacijske mreže

TETRA projekt, završen je 2008. godine. Time je osigurana digitalna radio-komunikacija na cjelokupnom teritoriju RH, a nastavno na Tetra bazu u 2011. godini započeo je pilot projekt AVL-Automatsko praćenje vozila te s mogućnošću upita na operativne

evidencije MUP-a. AVL omogućuje praćenje policijskih ophodnji, njihov prikaz na digitalnoj karti Republike Hrvatske te direktan pristup informacijskom sustavu MUP-a s terena.

Vrijednost projekta **4.000.000,00 kn – iz sredstava NPSCP 2009.**

Uvođenje nove policijske odore i obuće u sustav MUP-a RH

Početakom 2009. godine započelo se sa provedbom projekta uvođenja nove policijske odore. Osnovne smjernice projekta bile su da se novom odorama zadovolje svi standardi u pogledu funkcionalnosti i udobnosti te zaštite od atmosferskih prilika. Za provedbu projekta osnovana je radna skupina koju su činili predstavnici svih ustrojstvenih jedinica, svih sindikata unutar MUP-a, te stručnih službi UMFP i UROP-a. Izrađeni su propisnici za svaki pojedini dio odore te je donijeta nova Uredba o izgledu odora policijskih službenika MUP-a.

U razdoblju od 2010.-2011. godine ugovorena je nabava odore u više navrata. Sveukupna vrijednost ugovora iznosila je 126.827.469,23 kn. Tijekom 2011. godine izvršena je nabava i nove odore (čizme, rukavice, jakne i hlače) za policijske službenike koji obavljaju poslove motociklista, a sveukupna vrijednost ugovora je 6.488.182,35 kn.

Zanavljanje voznog parka MUP-a putem operativnog najma

U cilju održavanja funkcionalnosti i operativnosti voznog parka svih jedinica MUP-a kontinuirano se zanavljaju vozila u sustavu Ministarstva. Sukladno potrebama ustrojstvenih jedinica MUP-a od 2008.g. nabavljeno je:

2008.g.	osobna vozila	26
Vrijednost projekta	1.500.000,00 €	
2009.g.	osobna vozila	604
	terensko vozilo	85
	gospodarski program	115
Vrijednost projekta	181.800.000,00 kn	
2010.g.	osobna vozila	856
	terensko vozilo	39
	gospodarski program	62
Vrijednost projekta	12.000.000,00 kn	
Planirano u 2011.g.	osobna vozila	21
Vrijednost projekta	3.000.000,00 kn	

Sukladno potrebama određenih operativnih područja iz sredstava NPSCP nabavilo se:

2008.g.	presretač	6
	terensko vozilo	1
	kombi za očevide	10
Vrijednost projekta	16.111.000,00 kn	
2009.g.	presretač	10

Vrijednost projekta	3.127.000,00 kn	
2009.g.	motocikli	31
Vrijednost projekta	6.200.000,00 kn	
2010.g.	osobna vozila	10
	kombi za očevide	10
	motocikli	30
Vrijednost projekta	14.500.000,00 kn	
Planirano u 2011.g.	presretač	10
	osobna vozila	5
	kombi za očevide	10
	motocikli	33

Zanavljanje voznog parka za potrebe kriminalističke policije

Projektom „Nabava vozila pod oznakom tajnosti za potrebe krim. policije“ izvršena je nabava osobnih, terenskih i kombi vozila za redovito zanavljanje krim. policije atipičnim vozilima. Vozila su raspoređena po PU, Policijskom nacionalnom uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala, Odjelu posebnih krim. poslova i Upravi kriminalističke policije u sjedištu.

Projekt je završen 21. prosinca 2009.g.

Priprema za provedbu Schengenske pravne stečevine

Projektom „PHARE 2005 - Priprema za provedbu Schengenske pravne stečevine“ omogućen je razvoj i jačanje kapaciteta granične policije RH s ciljem implementacije EU Acquisa u području upravljanja granicom kao priprema za pristupanje RH Europskoj uniji. Kroz projekt je nabavljeno:

2009.g.	osobna vozila	35
	terenska vozila	5
	kombi za očevide	10
	vozilo za prijevoz pasa	5
	terenski motocikli	5
	brod tip C za rijeke	3
Vrijednost projekta	4.070.000,00 €	

Projekt završen 07. srpanj 2009.g.

Integrirano upravljanje granicom

Projektom „IPA 2010 - Integrirano upravljanje granicom“ ostvaren je daljnji razvoj učinkovitog razvoja hrvatskog sustava integralnog upravljanja granicom koji će uspostaviti veću sigurnost na internacionalnim granicama i smanjiti prekogranični kriminal i ilegalnu migraciju.

Kroz projekt je nabavljeno:

Osobna vozila	80
kombi vozilo	25
vozilo za transport sl. pasa	10
plovilo za rijeke Tip C	2
Vrijednost projekta	7.645.000,00 €

Projekt započeo kolovoz 2010.g.

Zanavljanje brodova iz domaćih izvora

U cilju održavanja funkcionalnosti i operativnosti pomorske i riječne flote plovila MUP-a kontinuirano se zanavljaju plovila u sustavu Ministarstva. Sukladno potrebama ustrojstvenih jedinica MUP-a od 2008.g. nabavljeno je:

Isporuca 2008.g.	plovilo za more Tip A	1
	plovilo za more Tip B	2
Vrijednost projekta	33.000.000,00 Kn	
Isporuca 2009.g.	plovilo za more Tip B	2
	plovilo za more Tip C	8
Vrijednost projekta	21.800.000,00 kn	

Zanavljanje brodova Ministarstva iz domaćih izvora

Kroz projekt „Zanavljanje brodova iz domaćih izvora, isporuka 2011.g.“ pristupilo se zanavljanju flote novim brodovima iz domaćih brodogradilišta. Za potrebe ovog projekta sklopljen je ugovor s konzorcijem brodograditelja. Ukupno se nabavlja 29 brodova za nadzor na moru i rijekama različitih veličina sukladno potrebama određenih operativnih područja.

Početak 8. prosinca 2009.g.

Vrijednost projekta **105.000.000,00 kn.**

Policajska tehnika i oprema

Izrađena je tehnička dokumentacija za pripremu međunarodnog natječaja za Projekt „IPA 2008 - Support to the Reform of Criminal Proceedings - supply“.

Tijekom mjeseca studenog 2011. godine pristupilo se realizaciji Projekta na regionalnom principu. Izrađeno je tehničko rješenje, analiza tržišta, tehnička dokumentacija za pripremu međunarodnog natječaja za projekt „IPA 2009 „Capacity Building in Field of Fight against Sexual Exploitation and Sexual Abuse of Children and on police Assistance to Vulnerable Crime Victims“.

Projekt je u fazi usvajanja od strane EU.

Izrađen je projektni zadatak za potrebe Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa 2010. za projekt- „Automatic Number Plate recognition“ - Mobilni sustav za automatsko prepoznavanje, očitavanje, provjeru i obradu registarskih oznaka vozila. Projekt je trenutno u fazi ispitivanja temeljem kojeg će se Ministarstvo opremiti s dva vozila za potrebe provedbe ovog projekta kojime se obavljaju sigurnosno zaštitne i posredno represivne mjere u zaštiti cestovnog prometa.

Izrađen je projektni zadatak tehničke zaštite objekta za projekt „Centralizirano uskladištenje ubojnih sredstava Ministarstva“. Projekt je tijekom mjeseca studenog 2011. godine realiziran u cijelosti.

Izrađen je projektni zadatak integriranog sigurnosnog tehničkog rješenja za potrebe formiranja Registra Ministarstva za razmjenu klasificiranih podataka. Sukladno zakonskim i podzakonskim propisima o sigurnosnim mjerama u svrhu zaštite informacijskog sustava realiziran je projekt koji obuhvaća potpunu implementaciju tehničkog rješenja za opremanje prostora Registra.

Izrađena je tehnička dokumentacija Projekta za ispitivanje i snimanje osumnjičenika (oprema za zvučni i slikovni zapis u okviru potreba Uprave kriminalističke policije i Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta). Projekt se financira iz proračuna Ministarstva.

Izrađena je tehnička dokumentacija po predmetu razvoja i opremanja naoružanjem za potrebe opremanja plovila Ministarstva. Projekt je u fazi realizacije.

Izrađena je sigurnosna strategija u svrhu tehničkog opremanja prostorija za zadržane osobe, sukladno naputcima „Europske konvencije o sprječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja“. Izrađen je tehnički prijedlog koji stručno dopunjuje dokument „Nacionalna strategija i akcijski plan kontrole malog i lakog oružja; ”SALW” (Small Arms and Light Weapons).

Nadzor plave granice

Projektom „IPA 2008 - Nadzor plave granice – faza II.“ ostvaruju se tehnički preduvjet za spremnost granične policije te se jačaju kapaciteti granične policije za efikasan nadzor državne granice na moru. Nabavlja se plovilo **Tip A** - 1 kom. i plovilo **Tipa B** - 1 kom.

Projekt je započeo u ožujku 2011.g.

Vrijednost projekta **4.600.000,00 €**.

Unaprjeđenje Informacijskog sustava MUP-a

- Migracija Evidencije jedinstvenog registra osoba

U sklopu modernizacije informacijskog sustava izvršena je migracija Evidencije jedinstvenog registra osoba na novo web sučelje. Novi sustav dozvoljava pregledniji uvid u podatke uz pregled fotografija građana uz pregled podataka istih.

- Migracija Evidencije vozačkih dozvola

U sklopu modernizacije informacijskog sustava izvršena je migracija Evidencije vozačkih dozvola na novo web sučelje. Izrađeno rješenje prilagođeno je za skorašnju izmjenu Pravilnika o vozačkim dozvolama koje će omogućiti skeniranje fotografija te automatsku dostavu podataka na izradu u AKD gdje će se vozačke dozvole izrađivati u obliku kartice prema EU standardima.

- Migracija Evidencije registracije cestovnih motornih vozila

U sklopu modernizacije informacijskog sustava u tijeku je migracija Evidencije registracije cestovnih motornih vozila. Nova Evidencija omogućava primjenu novih pravila vezanih uz usklađivanje s propisima EU.

- Evidencija ulaska i kretanja u objektima ministarstva

U sklopu projekta Uvođenje sustava tehničke zaštite na objektima ministarstva, izvršena je izrada nove Evidencije ulaska i kretanja u objektima ministarstva. Evidencija omogućuje bolji pregled i evidentiranje osoba kojima je dozvoljeno kretanje po objektima.

- Uvođenje označavanja osnovnih sredstava bar kodom.

U sklopu unaprjeđenja vođenja osnovnih sredstava i olakšavanjem postupaka popisa opreme, izrađena je nova aplikacija i izvršena nabava potrebne opreme u svrhu označavanja opreme i implementacije projekta. Početak je predviđen nakon završetka inventure u ministarstvu.

Projekt izgradnje središnjeg sustava za razmjenu podataka web servisima

U sklopu modernizacije informacijskog sustava instalirana je serverska oprema za povezivanje i razmjenu podataka između ministarstva i drugih tijela državne uprave u svrhu ubrzanja poslovnih procesa i razmjene podataka. U ovom trenutku se provodi ili planira razmjena podataka između slijedećih sustava.

- Porezna uprava – OIB sustav;
- MVPEI – ePutovnica;
- MVPEI – Hrvatska baza viza;
- Interpol – potraga za osobama i vozilima;
- Ministarstvo pravosuđa – razmjena podataka o prebivalištu;
- ANPR – kontrola registarskih pločica;
- Grad Zagreb – razmjena podataka o prebivalištu i vlasnicima vozila;
- Ministarstvo uprave – razmjena podataka o umrlim osobama.

Projekt Hrvatske baze viza

U sklopu pristupanja EU obveza je za 2009., 2010. i 2011. godinu izvršiti unaprjeđenje sustava Hrvatske baze viza. U sklopu svake godine izvršena je nabava informatičke opreme, dok je za 2011. godinu osim nabave informatičke opreme predviđena i nadogradnja aplikativnog dijela sustava koji koriste djelatnici MUP-a u poslovnim procesima izdavanja viza.

Projekt unaprjeđenja e-mail sustava

U sklopu unaprjeđenja e-mail sustava ministarstva izvršena je implementacija kontinuiranog poslovanja istog. Temeljem navedenog, sustav se sastoji od centralnog dijela na jednoj lokaciji i kopije istog na rezervnoj lokaciji kako bi u slučaju ispada glavne lokacije rezervna preuzela poslovne procese.

Projekt unaprjeđenja iCis sustava

U sklopu unaprjeđenja doniranog iCis sustava od strane EU izvršena je nadogradnja postojećeg sustava na novi temeljem izvršene analize isplativosti korištenja postojećeg sustava. U tijeku je instalacija i migracija podataka na novi sustav.

Vrijednost projekta **2.000.000 kn.**

Projekt izmjene centralnog računala IBM z10

U sklopu studije analize isplativosti korištenja postojećeg sustava IBM z900 rezultat je pokazao neisplativost korištenja iste te je izvedena preporuka nabave novog sustava koji bi u trogodišnjem vremenskom periodu isplatio uložena sredstva.

Temeljem navedenog, uložena su sredstva, a dosadašnje analize pokazuju uštede na mjesečnoj bazi od 35.000 USD što u konačnici pokazuje da će se sustav sam isplati u vremenskom roku od 20 mjeseci.

Vrijednost projekta **4.500.000 kn.**

Prilagodavanje procesima Schengenskog informacijskog sustava SIS II.

U sklopu poslovnih posjeta Republici Italiji izvršena je donacija softvera koji sadrži nacionalnu SIS bazu te podršku poslovnim procesima SIRENE ureda. U tijeku je analiza doniranog softvera te priprema za prilagodavanje istog, dok je nositelj projekta Odjel za informatiku koji je navedeni softver i preuzeo nakon službene donacije Ravnateljstvu policije.

Vrijednost projekta **22.460.000 kn.**

STANJE U PODRUČJU UPRAVNIH I INSPEKCIJSKIH POSLOVA

U traženom razdoblju unaprijeđen je i usklađen s pravnom stečevinom zakonodavni okvir na području upravnih poslova (Zakon o oružju, Zakon o sigurnosti prometa na cestama, Zakon o putnim ispravama hrvatskih državljana).

Ministarstvo unutarnjih poslova je 2009. godine, u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija provelo Projekt uvođenja biometrijskih putovnica hrvatskih državljana, čime su za hrvatske državljane uvedene biometrijske putovnice 2. generacije. Navedene putovnice su u skladu s preporukama ICAO-a (Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva) i Uredbom Vijeća Europske unije broj: 2252/2004. od 13. prosinca 2004. godine o standardima zaštite i biometriji u putovnicama i putnim dokumentima izdanim od strane zemalja članica Europske unije. Biometrijske putovnice se hrvatskim državljanima izdaju od 29. 06. 2009. godine.

Po prvi puta u Republici Hrvatskoj, 2007. godine, donesen je dokument Migracijska politika Republike Hrvatske za 2007./2008. godinu, kojime se stvaraju uvjeti za upravljanje migracijskim kretanjima.

Radi uređivanja zakonskog okvira koji uređuje boravak i rad stranaca i prenošenja opsežne pravne stečevine na području migracija u hrvatsko zakonodavstvo, u traženom razdoblju se višekratno mijenjao Zakon o strancima. Tako je u listopadu 2011. godine donesen novi Zakon o strancima koji stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine, te je potrebno donijeti podzakonske propise i osigurati uvjete za njegovu primjenu.

U traženom razdoblju uspostavljen je hrvatski sustav azila, usklađen s europskim i međunarodnim standardima. Od 2004. godine Republika Hrvatska primjenjuje Zakon o azilu (koji je 2007. i 2010. godine mijenjan radi usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije na području azila).

Od lipnja 2006. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova provodi postupak prihvata i smještaja tražitelja azila u vlastitom objektu u Kutini. Prihvatilište za tražitelje azila u Kutini u potpunosti je usklađeno sa svim standardima smještaja i skrbi za tražitelje azila. U rad s tražiteljima azila uključeni su i predstavnici civilnog sektora. Ministarstvo unutarnjih poslova uspješno surađuje s Hrvatskim crvenim križem koji je uključen u pružanje psihosocijalne skrbi tražiteljima azila u Prihvatilištu.

Zbog povećanja broja tražitelja azila i nedostatnih kapaciteta u objektu u Kutini, sklopljen je Ugovor sa Željezničkim ugostiteljstvom d.o.o. radi pružanja usluga smještaja i prehrane tražitelja azila te je 7. lipnja 2011. godine počeo smještaj tražitelja azila i u hotel Porin u Zagrebu.

Radi usklađivanja sa sustavom azila Europske unije, provedena su dva projekta u okviru programa predpristupne pomoći CARDS: „Reforma azila I.“ i „Reforma azila II.“. U okviru tih projekata usklađeno je zakonodavstvo, izvršena je obuka državnih službenika, izrađeni su i određeni priručnici za postupak azila te su izvršene i pripreme potrebne za uključivanje u EURODAC i DubliNet sustave Europske unije. Ministarstvo unutarnjih poslova nabavilo je i potrebnu opremu za provođenje Eurodac i Dublinet postupaka, no ovim

sustavima se Republika Hrvatska ne može priključiti prije punopravnog članstva u Europskoj uniji.

Tijekom 2009. godine uspostavljena je Hrvatska baza podataka o vizama koji je osnova za uključivanje Hrvatskog viznog informacijskog sustava u Vizni informacijski sustav Europske unije (VIS). Od 2009. do 2011. godine za puno funkcioniranje Hrvatske baze podataka o vizama opremljeno je 20 graničnih prijelaza i 116 policijskih uprava/postaja –koje obavljaju upravne poslove vezane uz produženje viza. Održana je potrebna obuka i izrađena su priručnici za obradu zahtjeva za vizu u MUP-u i za poslovni proces produljenja viza.

U upravnom području državljanstva ostvareni su značajni pomaci u utvrđivanju odlučnih činjenica, efikasnosti postupanja i rješavanju zahtjeva. Ostvarena je kvalitetna suradnja s drugim tijelima državne vlasti koji sudjeluju u provođenju postupka, međunarodnim institucijama, predstavnicima nacionalnih manjina i hrvatske dijaspore. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu usvojen je u Hrvatskom saboru u listopadu 2011. godine. Time je hrvatsko zakonodavstvo u području državljanstva usklađeno sa stečenim iskustvima u zakonskoj primjeni, pravnom regulativom i tendencijama modernog europskog zakonodavstva te važećim europskim konvencijama.

U 2011. godini, donijet je Zakon o potvrđivanju Konvencije o smanjenju slučajeva bezdržavljanstva, iz 1961. godine, te je Republika Hrvatska postala strankom te Konvencije.

Jednako tako, unaprijeđen je i zakonodavni okvir u području inspekcijskih poslova koji regulira zaštitu od požara, proizvodnju i promet eksplozivnih tvari, privatnu zaštitu i detektivske poslove te humanitarno razminiranje. I u ovom području je provedeno usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije.

Donijeti su propisi o unaprjeđenju materijalno-tehničkih uvjeta rada inspektora odnosno inspekcijskih službi. Proveden je projekt vođenja evidencija eksplozivnih tvari putem informacijskog sustava Ministarstva unutarnjih poslova za pravne osobe koje se bave prometom i uporabom eksplozivnih tvari te umrežavanje graničnih prijelaza u taj sustav.

Projekti koji su u tijeku ili u pripremi

Krajem 2010. godine u Ministarstvu unutarnjih poslova osnovana je radna skupina za provedbu projekta e-osobna iskaznica hrvatskih državljana, kojoj je zadaća uvođenje elektroničkih osobnih iskaznica za hrvatske državljane. Radi se o financijski i tehnički složenom projektu kojim se planira uvođenje osobne iskaznice s biometrijskim elementima, a koja bi ujedno omogućila i digitalni potpis nositelja dokumenta. Obzirom na složenost projekta još uvijek se radi na njegovoj pripremi.

Temeljem Zakona o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne novine" br. 67/08,48/10 i 74/11) pokrenut je postupak za uvođenje vozačke dozvole u kartičnom obliku s integriranim čipom.

U 2011. godini izrađen je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju kako bi se precizirale pojedine odredbe i kavlitetnije propisalo obilježavanje žigom vatrenog

oružja. Zakon je u listopadu 2011. godine prošao prvo čitanje u Hrvatskom saboru, te ga je potrebno pripremiti za upućivanje na drugo čitanje.

Potrebno je završiti dokument Migracijska politika Republike Hrvatske, čija je izrada započeta i predloženo je da se tim dokumentom pokrije razdoblje 2012.-2016. godine.

Tijekom 2011. godine nastavljeno je s daljnjim razvijanjem hrvatske baze podataka o vizama, ugrađuju se nove funkcionalnosti i vrši se daljnje opremanje s informatičkom opremom, za poslove produženja viza. U izradi je novo aplikativno rješenje temeljem kojega će s Odsjekom za vize biti povezane sve PU/PP – odnosno ustrojstvene jedinice za nezakonite migracije, koje obavljaju određene zadaće u okviru sustava za vize. U tijeku je nabava informatičke opreme za navedene ustrojstvene jedinice.

U području azila u tijeku je provedba projekta kojim se izrađuje odgovarajuće softversko rješenje za priključenje na EURODAC i DubliNet sustave. Odobren je projekt u okviru MATRA programa, koji će se provoditi tijekom 2012. godine, a koji ima za cilj obuku policijskih službenika za provođenje Dublinskih i Eurodac postupaka.

Poslovi u tijeku

Potrebno je pronaći odgovarajuću lokaciju za Prihvatilište za tražitelje azila, koja će svojim kapacitetima zadovoljavati potrebe smještaja i skrbi za sve veći broj tražitelja azila. Potrebno je dodatno ojačati administrativne kapacitete za obavljanje poslova azila (prije sve kadrovske jer je za sve veći broj zahtjeva trenutno nedovoljan broj službenika). Za provođenje postupka azila potrebno je osigurati i dostatna financijska sredstva za adekvatan smještaj i skrb o tražiteljima azila (od prehrane do higijenskih potrepština), za pružanje pravne pomoći i osiguravanje prevoditelja bez kojih je nemoguće provesti postupak.

Početkom 2010. godine Hrvatskom saboru je upućen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu građana, koji je prošao prvo čitanje na sjednici održanoj 26. veljače 2010. godine. Zbog potrebe razrješavanja niza pitanja koja su se pojavila povodom prvog čitanja Zakona, Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu građana nije upućen u drugo čitanje u Hrvatski sabor. Na podacima iz evidencije prebivališta temelje se druge evidencije (kao što je popis birača) i ostvaruju brojna prava. Stoga je važno uspostaviti precizan zakonski okvir za prijavu i odjavu prebivališta i predložiti izmjene važećeg zakona, kako bi evidencija prebivališta bila što točnija i ažurnija.

STANJE U PODRUČJU PRAVNIH POSLOVA I LJUDSKIH POTENCIJALA

U razdoblju od 30. siječnja 2004. do 09. prosinca 2011. godine **Hrvatski sabor** donio je **46 zakona** iz djelokruga rada Ministarstva i to:

1. Zakon o eksplozivnim tvarima (Narodne novine broj 178/2004),
2. Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 105/2004),
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnom okupljanju (Narodne novine broj 150/2005),

4. Zakon o Zakladi policijske solidarnosti (Narodne novine broj 121/2005),
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o minimalnim mjerama zaštite u poslovanju s gotovim novcem i vrijednostima (Narodne novine broj 150/2005),
6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara (Narodne novine broj 33/2005),
7. Zakon o humanitarnom razminiranju (Narodne novine broj 153/2005),
8. Zakon o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja (Narodne novine broj 153/2005),
9. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana (Narodne novine broj 48/2005),
10. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (Narodne novine broj 71/2006),
11. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine broj 141/2006),
12. Zakon o strancima (Narodne novine broj 79/2007),
13. Zakon o azilu (Narodne novine broj 79/2007),
14. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine broj 40/2007)
15. Zakon o oružju (Narodne novine broj 63/2007)
16. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o humanitarnom razminiranju (Narodne novine broj 63/2007)
17. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara (Narodne novine broj 107/2007)
18. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim tvarima (Narodne novine broj 109/2007)
19. Zakon o izmjenama Zakona o policiji (Narodne novine broj 41/2008),
20. Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 67/2008),
21. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine broj 146/2008),
22. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine broj 60/2008),
23. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim tvarima (Narodne novine broj 67/2008),
24. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o humanitarnom razminiranju (Narodne novine broj 152/2008),
25. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja (Narodne novine broj 152/2008),
26. Zakon o privatnim detektivima (Narodne novine broj 24/2009),
27. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima (Narodne novine broj 36/2009),
28. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana (Narodne novine broj 74/2009),
29. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (Narodne novine broj 43/2009),
30. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine broj 76/2009),
31. Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti od požara (Narodne novine broj 38/2009),
32. Zakon o izmjenama Zakona o vatrogastvu (Narodne novine broj 38/2009),
33. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju (Narodne novine broj 38/2009),
34. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o azilu (Narodne novine broj 88/2010).

35. Zakon o zaštiti od požara (Narodne novine broj 92/2010),
36. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vatrogastvu (Narodne novine broj 80/2010),
37. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim tvarima (Narodne novine broj 144/2010),
38. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (Narodne novine broj 56/2010),
39. Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o privatnoj zaštiti (Narodne novine broj 139/2010),
40. Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti svjedoka (Narodne novine broj 18/2011),
41. Zakon o policiji (Narodne novine broj 34/2011),
42. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (Narodne novine broj 34/2011),
43. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 74/2011),
44. Zakon o strancima (Narodne novine broj 130/2011),
45. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine broj 130/2011),
46. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine broj 130/2011).

Nadalje, tijekom navedenog razdoblja **Vlada Republike Hrvatske** donijela je slijedeće **podzakonske propise** i akte iz djelokruga rada Ministarstva unutarnjih poslova:

1. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 21/2004),
2. Uredba o standardima i uvjetima koje moraju ispunjavati granični prijelazi za sigurno i ekonomično obavljanje granične kontrole (Narodne novine broj 141/2004),
3. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 14. prosinca 2005.,
4. Uredba o utvrđivanju radnih mjesta u Ministarstvu unutarnjih poslova koja se popunjavaju bez objave natječaja (Narodne novine broj 88/2005),
5. Uredba o izmjeni Uredbe o graničnim prijelazima (Narodne novine broj 70/2005),
6. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 6. srpnja 2006. i 21. prosinca 2006.,
7. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 77/2006. i 142/2006.),
8. Uredba o dopunama Uredbe o radnim mjestima policijskih službenika kojima se staž osiguranja računa u povećanom trajanju (Narodne novine broj 142/2006),
9. Uredba o izmjeni Uredbe o uvjetima za stjecanje zvanja, promaknuća i raspored na radna mjesta te o funkcionalnim oznakama radnih mjesta policijskih službenika (Narodne novine broj 8/2006),
10. Uredba o vrstama naoružanja i opreme policijskih službenika (Narodne novine broj 42/2006),
11. Uredba o odorama policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine br 46/2006),
12. Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 142/2006),

13. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 4/2007),
14. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a od 27. rujna 2007. i 25. listopada 2007.
15. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 60/2008),
16. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a od 21. svibnja 2008.,
17. Uredba o izmjeni Uredbe o osnivanju Hrvatskog centra za razminiranje (Narodne novine broj 81/2008),
18. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a, klasa: VT-023-03/09-01/08 ur.broj: 5030106-09-1 od 26. veljače 2009.,
19. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a klasa: VT-023-03/09-01/08 ur.broj: 5030109-09-3 od 2. srpnja 2009.,
20. Uredba o dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 28/2009),
21. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 79/2009),
22. Uredba o načinu izračuna i visini sredstava za uzdržavanje stranca u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj 88/2009),
23. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a, klasa: VT-023-03/10-01/01 ur.broj: 5030106-10-1 od 19. veljače 2010.,
24. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 27/2010),
25. Uredba o izgledu odora policijskih službenika MUP-a (Narodne novine broj 33/2010),
26. Odluka o deklasifikaciji Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MUP-a klasa: 023-03/10-01/03 ur.broj: 5030106 od 17. prosinca 2010,
27. Odluka o građenju u slučaju neposredne opasnosti za područje Zagrebačke županije klasa: 350-01/10-01/02 ur.broj: 5030112-10-1 od 19. studenoga 2010,
28. Odluka o građenju u slučaju neposredne opasnosti za područje Sisačko – moslavačke i Dubrovačko – neretvanske županije klasa: 350-01/10-01/03 ur.broj: 5030112-10-2 od 30. prosinca 2010,
29. Odluka o upućivanju policijskog časnika za vezu Republike Hrvatske u Republiku Austriju, Republiku Srbiju i Državu Izrael klasa: 004-01/10-04/01 ur.broj: 5030109-10-1 od 13. svibnja 2010,
30. Odluka o davanju prethodne suglasnosti o upućivanju policijskog časnika za vezu Republike Hrvatske u Glavno tajništvo Interpola klasa: 910-04/10-02/07 ur.broj: 5030109-10-2 od 18. ožujka 2010,
31. Odluka o građenju u slučaju neposredne opasnosti u Gradu Zagrebu – područje Veliki potok- Gradska četvrt Črnomerec klasa: 350-01/10-01/01 ur.broj: 5030109-10-1 od 4. kolovoza 2010,
32. Uredba o izmjeni i dopunama Uredbe o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 26/2011),
33. Uredba o izgledu odora policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 88/2011),
34. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 117/2011),

35. Uredba o područjima, sjedištima, vrstama i kategorijama policijskih uprava i policijskih postaja (Narodne novine broj 117/2011),
36. Uredba o klasifikaciji radnih mjesta policijskih službenika (Narodne novine broj 129/2011),
37. Uredba o plaćama policijskih službenika (Narodne novine broj 129/2011),
38. Uredba o uvjetima za stjecanje policijskih zvanja, oznakama policijskih zvanja, funkcionalnim oznakama radnih mjesta, promaknuću i napredovanju kroz policijska zvanja (Narodne novine broj 129/2011),
39. Uredba o radnim mjestima policijskih službenika kojima se staž osiguranja računa u povećanom trajanju (Narodne novine broj 129/2011).

Također, u navedenom razdoblju **ministar** unutarnjih poslova donio je **221** podzakonski propis za čije je donošenje ovlašten zakonima iz djelokruga rada Ministarstva unutarnjih poslova i to:

1. Pravilnik o načinu provedbe zaštitnih mjera koje su Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji stavljeni u nadležnost policiji (Narodne novine broj 27/2004),
2. Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati ovlaštena stručna organizacija iz članka 206. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 170/2004),
3. Pravilnik o organiziranju i provođenju vozačkih ispita te o načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču (Narodne novine broj 179/2004),
4. Pravilnik o stručnom usavršavanju i provjeri stručne osposobljenosti ovlaštenih ispitivača (Narodne novine broj 187/2004),
5. Pravilnik o stručnom usavršavanju i provjeri stručne osposobljenosti stručnih voditelja autoškola, predavača u autoškolama i instruktora vožnje (Narodne novine broj 187/2004),
6. Pravilnik o stručnom ispitu za predavača u autoškoli (Narodne novine broj 179/2004),
7. Pravilnik o stručnom ispitu za stručnog voditelja autoškole (Narodne novine broj 179/2004),
8. Pravilnik o stručnom ispitu za ovlaštenog nadzornika nad radom autoškola (Narodne novine broj 187/2004),
9. Pravilnik o osposobljavanju kandidata za vozače (Narodne novine broj 6/2004),
10. Pravilnik o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli (Narodne novine broj 187/2004),
11. Pravilnik o vozačkim dozvolama (Narodne novine broj 157/2004),
12. Pravilnik o sastavu i načinu rada Povjerenstva za polaganje vozačkog ispita učenika koji se obrazuju za zanimanje vozač motornog vozila u redovitom srednjoškolskom obrazovnom programu (Narodne novine broj 164/2004),
13. Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati ovlaštena stručna organizacija iz članka 273. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 179/2004),
14. Pravilnik o načinu izdavanja i oduzimanja, sadržaja i obliku dopuštenja (licenci) (Narodne novine broj 138/2004),
15. Pravilnik o programu, načinu stručnog usavršavanja i provjeri stručnosti nadzornika tehničke ispravnosti vozila i referenata za poslove registracije vozila (Narodne novine broj 187/2004),
16. Pravilnik o tehničkim pregledima vozila (Narodne novine broj 136/2004),
17. Pravilnik o načinu postupanja policijskih službenika u obavljanju poslova nadzora i upravljanja prometom na cestama (Narodne novine broj 187/2004),

18. Pravilnik o izgledu i sadržaju obrasca mjere pisanog upozorenja (Narodne novine broj 152/2004),
19. Pravilnik o programu i načinu osposobljavanja i djelovanja školskih prometnih jedinica i prometnih jedinica mladeži (Narodne novine broj 161/2004),
20. Pravilnik o odori i oznakama prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica (Narodne novine broj 174/2004),
21. Pravilnik o osposobljavanju osoba koje obavljaju poslove redara na športskim natjecanjima (Narodne novine broj 54/2004),
22. Pravilnik o uvjetima i načinu određivanja područja graničnog prijelaza (Narodne novine broj 150/2004),
23. Pravilnik o postupku određivanja privremenih graničnih prijelaza (Narodne novine broj 150/2004),
24. Pravilnik o postupku utvrđivanja i rješavanja povreda državne granice (Narodne novine broj 141/2004),
25. Pravilnik o načinu obavljanja nadzora državne granice (Narodne novine broj 164/2004),
26. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o putnim ispravama za strance, vizama, graničnim propusnicama te o načinu postupanja prema strancima (Narodne novine broj 10/2004),
27. Pravilnik o statusu stranaca u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj 145/2004),
28. Pravilnik o obrascima i načinu vođenja evidencije za tražitelje azila, azilante i strance pod privremenom zaštitom (Narodne novine broj 76/2004),
29. Pravilnik o smještaju tražitelja azila, azilanata i stranaca pod privremenom zaštitom (Narodne novine broj 108/2004),
30. Pravilnik o uvjetima i načinu polaganja te programu stručnog ispita za zaštitara – tehničara (Narodne novine broj 161/2004),
31. Pravilnik o uvjetima i načinu izdavanja posebnog odobrenja za obavljanje poslova osiguranja i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti (Narodne novine broj 87/2004),
32. Pravilnik o obrascu službene iskaznice i obliku i izgledu službene značke inspektora za nadzor djelatnosti privatne zaštite (Narodne novine broj 95/2004),
33. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i obliku obrazaca za vođenje popisa o proizvedenim, prodanim, uporabljenim, uništenim ili na drugi način otuđenim količinama eksplozivnih tvari i o načinu izvješćivanja (Narodne novine broj 178/2004),
34. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu obavljanja poslova razminiranja (Narodne novine broj 121/2005),
35. Pravilnik o dopunama Pravilnika o obuci i ispitima pirotehničara i pomoćnih djelatnika (Narodne novine broj 121/2005),
36. Pravilnik o opremi i zaštitnim sustavima namijenjenim za uporabu u prostorima ugroženima eksplozivnom atmosferom (Narodne novine broj 123/2005),
37. Pravilnik o načinu označavanja eksplozivnih tvari (Narodne novine broj 123/2005),
38. Pravilnik o tehničkim zahtjevima za eksplozivne tvari (Narodne novine broj 146/2005),
39. Pravilnik o temeljnim zahtjevima za zaštitu od požara elektroenergetskih postrojenja i uređaja (Narodne novine broj 146/2005),
40. Pravilnik o registraciji vozila (Narodne novine broj 5/2005., 19/2005., 41/2005.),
41. Pravilnik o dopunama Pravilnika o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije (Narodne novine broj 110/2005),

42. Rješenje o utvrđivanju cijene obrazaca registarskih pločica i pokusnih pločica (Narodne novine broj 5/2005),
43. Rješenje o utvrđivanju cijena dozvola i dopuštenja (licence) (Narodne novine broj 60/2005),
44. Rješenje o izmjeni Rješenja iznosu novčane naknade stručnog ispita za zaštitara i čuvara (Narodne novine broj 56/2005),
45. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču (Narodne novine broj 55/2005),
46. Program vozačkog ispita (Narodne novine broj 5/2005),
47. Pravilnik o utvrđivanju mreže i kriterija o dovoljnom broju stanica za tehnički pregled vozila (Narodne novine broj 10/2005, 146/2005),
48. Pravilnik o posebnim uvjetima za početak osposobljavanja i uvjetima za upravljanje motornim vozilima C1 i C kategorije učenika koji se obrazuju za zanimanje vozač motornog vozila u redovitom srednjoškolskom obrazovanju (Narodne novine broj 21/2005),
49. Pravilnik o označavanju i evidentiranju lakih prikolica (Narodne novine broj 21/2005),
50. Rješenje o iznosu novčane naknade za provedbu stručnog ispita za zaštitara-tehničara (Narodne novine broj 33/2005),
51. Pravilnik o uvjetima i načinu provedbe tjelesne zaštite (Narodne novine broj 45/2005),
52. Pravilnik o obrascu službene iskaznice te obliku i izgledu službene značke inspektora za nadzor proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari (Narodne novine broj 64/2005),
53. Pravilnik o prostornim i tehničkim uvjetima koje mora ispunjavati prostor u kojem se obavlja djelatnost privatne zaštite (Narodne novine broj 29/2005),
54. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni zaposlenici HCR-a (Narodne novine broj 144/2005),
55. Rješenje o prestanku važenja Rješenja o određivanju ispitnih centara za provedbu vozačkih ispita (Narodne novine broj 34/2005),
56. Rješenje o utvrđivanju cijena posebnih troškova nastalih radom Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 147/2005),
57. Pravilnik o sigurnosnim zahtjevima za pirotehnička sredstava za zabavu i tehničku namjenu (Narodne novine broj 146/2005),
58. Pravilnik o sigurnosti i zaštiti službenih podataka Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 59/2006),
59. Pravilnik o mjerilima i načinu utvrđivanja posebne duševne i tjelesne sposobnosti policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 54/2006),
60. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o upućivanju policijskih službenika na rad u inozemstvo (Narodne novine broj 21/2006),
61. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tehničkim pregledima vozila (Narodne novine broj 38/2006. i 119/2006),
62. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registraciji vozila (Narodne novine broj 130/2006),
63. Pravilnik o osposobljavanju službenika MUP-a za vozače vozila na motorni pogon i načinu polaganja vozačkih ispita (Narodne novine broj. 48/2006),

64. Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu postavljanja propisanih oznaka i signalizacije na graničnim prijelazima i uz državnu granicu (Narodne novine broj 56/2006),
65. Pravilnik o obrascu službene iskaznice i značke inspektora za nadzor nad obavljanjem poslova humanitarnog razminiranja (Narodne novine broj 20/2006),
66. Pravilnik o obrascu službene iskaznice te o obliku i izgledu službene značke inspektora za zaštitu od požara (Narodne novine broj 20/2006),
67. Pravilnik o dozvoli za miniranje (Narodne novine broj 57/2006),
68. Pravilnik o provedbi mjera zaštite od ionizirajućih zračenja u Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 33/2006),
69. Pravilnik o izgledu službene značke i službene iskaznice policijskog službenika (Narodne novine broj 63/2007),
70. Pravilnik o policijskim časnicima za vezu (Narodne novine broj 14/2007),
71. Pravilnik o školovanju, osposobljavanju, stručnom usavršavanju i specijalizaciji policijskih službenika (Narodne novine broj 84/2007),
72. Pravilnik o načinu obavljanja poslova humanitarnog razminiranja (Narodne novine broj 53/2007, 111/2007),
73. Pravilnik o izobrazbi i stručnom ispitu djelatnika u humanitarnom razminiranju (Narodne novine broj 42/2007),
74. Pravilnik o osobnoj nadzornoj knjižici, iskaznici humanitarnog razminiranja i vođenju upisnika (Narodne novine broj 111/2007),
75. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o održavanju i izboru vatrogasnih aparata ("NN" br. 130/2007),
76. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za ispitivanje uvezenih uređaja za gašenje požara ("NN" br. 119/2007)
77. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o tehničkim zahtjevima za eksplozivne tvari (Narodne novine broj 119/2007),
78. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvoli za miniranje (Narodne novine broj 21/2007, 119/2007),
79. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom (Narodne novine broj 116/2007),
80. Pravilnik o ukapljenom naftnom plinu (Narodne novine broj 117/2007),
81. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju mreže i kriterija o dovoljnom broju stanica za tehnički pregled vozila (Narodne novine broj 119/2007),
82. Pravilnik o registraciji i opremi vozila MUP-a (Narodne novine broj 63/2007),
83. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registraciji vozila (Narodne novine broj 13/2007, 68/2007),
84. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o izobrazbi i stručnom ispitu za zaštitare i čuvare (Narodne novine broj 21/2007),
85. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima i načinu izdavanja posebnih odobrenja za obavljanje poslova osiguranja i pratnje novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti (Narodne novine broj 14/2007, 64/2007),
86. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima i načinu provedbe tjelesne zaštite (Narodne novine broj 21/2007),
87. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem redu MUP-a sa Sistematizacijom radnih mjesta od 9. veljače 2007., 30. travnja 2007., 18. rujna 2007., 19. studenog 2007. i 3. prosinca 2007. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem redu MUP-a sa Sistematizacijom radnih mjesta od 13. svibnja 2008., 20. lipnja 2008. i 3. studenog 2008.,
88. Pravilnik o tajnosti službenih podataka MUP-a (Narodne novine broj 25/2008),

89. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu obavljanja nadzora državne granice (Narodne novine broj 25/2008),
90. Pravilnik o izdavanju pisanog ili izricanju usmenog upozorenja (Narodne novine broj 25/2008),
91. Pravilnik o ustroju i provedbi mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja s programom osiguranja i održavanja kakvoće tijekom obavljanja djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja te planom mjera za slučaj izvanrednog događaja u MUP-u (Narodne novine broj 30/2008),
92. Rješenje o visini troškova izdavanja iskaznice humanitarnog razminiranja (Narodne novine broj 30/2008),
93. Pravilnik o sadržaju i korisnicima Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (NISUDG) (Narodne novine broj 36/2008),
94. Pravilnik o vođenju operativnih zbirki podataka granične policije u okviru Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (Narodne novine broj 36/2008),
95. Pravilnik o obrascima isprava te obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i streljivu (Narodne novine broj 33/2008),
96. Pravilnik o načinu postupanja policijskih službenika u postupku za izdavanje odobrenja za nabavu oružja fizičkoj osobi (Narodne novine broj 33/2008),
97. Pravilnik o vrstama i dozvoljenim kalibrima športskog oružja (Narodne novine broj 35/2008),
98. Pravilnik o vrstama i dozvoljenim kalibrima oružja za samoobranu (Narodne novine broj 33/2008),
99. Pravilnik o načinu raspolaganja s oružjem i streljivom oduzetim u upravnom, prekršajnom i kaznenom postupku i oružju predanom Ministarstvu unutarnjih poslova (Narodne novine broj 49/2008),
100. Pravilnik o posebnim uvjetima za proizvodnju, smještaj i promet oružja i streljiva, popravljavanje i prepravljavanje oružja te vođenje civilnih strelišta (Narodne novine broj 69/2008),
101. Pravilnik o postupku i načinu onesposobljavanja vatrenog oružja (Narodne novine broj 86/2008),
102. Pravilnik o načinu provedbe posebne mjere premještanja vozila kojim je upravljao vozač pod utjecajem opojnih sredstava (Narodne novine broj 86/2008),
103. Pravilnik o smještaju tražitelja azila, azilanata stranaca pod supsidijarnom zaštitom i stranaca pod privremenom zaštitom (Narodne novine broj 36/2008),
104. Pravilnik o obrascima i zbirkama podataka u postupku azila (Narodne novine broj 36/2008),
105. Pravilnik o ostvarivanju besplatne pravne pomoći u postupku azila (Narodne novine broj 36/2008),
106. Odluka o troškovima smještaja u Prihvatilištu za tražitelje azila (Narodne novine broj 49/2008),
107. Rješenje o utvrđivanju cijene obrasca osobne iskaznice za azilante, iskaznice stranaca pod supsidijarnom zaštitom i putne isprave za azilante (Narodne novine broj 131/2008),
108. Pravilnik o putnim ispravama za strance, vizama te o načinu postupanja prema strancima (Narodne novine broj 36/2008),
109. Pravilnik o statusu i radu stranaca u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj 36/2008),
110. Pravilnik o zaštiti od požara u skladištima (Narodne novine broj 93/2008),

111. Pravilnik o stručnom osposobljavanju osoba za rukovanje eksplozivnim tvarima (Narodne novine broj 134/2008),
112. Pravilnik o prostornim, tehničkim i sigurnosnim zahtjevima koje moraju zadovoljiti prodavaonice pirotehničkih sredstava (Narodne novine broj 141/2008),
113. Pravilnik o izvođenju javnih vatrometa (Narodne novine broj 131/2008),
114. Pravilnik o sigurnosnim zahtjevima za pirotehnička sredstva te uvjetima za njihovu podjelu (Narodne novine broj 135/2008),
115. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima i evidenciji osobnih iskaznica (Narodne novine broj 155/2008),
116. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o utvrđivanju cijene osobne iskaznice (Narodne novine broj 137/2008),
117. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o utvrđivanju cijene putovnice, zajedničke putovnice i putnog lista (Narodne novine broj 137/2008),
118. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o utvrđivanju cijene putnih isprava i drugih isprava koje se izdaju prema Sporazumu između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o pograničnom prometu i suradnji (Narodne novine broj 137/2008),
119. Pravilnik o uvjetima za obavljanje poslova upravljanja prometom, nadzora i premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila kada te poslove obavljaju jedinice lokalne samouprave, te programu i načinu osposobljavanja službenika (Narodne novine broj 143/2008),
120. Pravilnik o odori službenika jedinice lokalne samouprave koji obavlja poslove nadzora i premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila i poslove upravljanja prometom (Narodne novine broj 139/2008),
121. Pravilnik o uvjetima i načinu obavljanja poslova nadzora nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila te uvjetima za obavljanje poslova premještanja nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila (Narodne novine broj 134/2008),
122. Pravilnik o posebnim uvjetima za početak osposobljavanja i uvjetima za upravljanje motornim vozilima C1 i C kategorije učenika koji se obrazuju za zanimanje vozač motornog vozila u redovitom srednjoškolskom obrazovanju (Narodne novine broj 151/2008),
123. Program ispita za nadzornika tehničke ispravnosti vozila (Narodne novine broj 141/2008),
124. Pravilnik o načinu postupanja policijskih službenika u obavljanju poslova nadzora i upravljanja prometom na cestama (Narodne novine broj 142/2008),
125. Pravilnik o programu i načinu osposobljavanja i djelovanja te odori i oznakama prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica (Narodne novine broj 148/2008),
126. Pravilnik o tehničkim pregledima vozila (Narodne novine broj 148/2008),
127. Pravilnik o programu, načinu stručnog usavršavanja i provjeri stručnosti nadzornika tehničke ispravnosti vozila i referenata za poslove registracije vozila (Narodne novine broj 156/2008),
128. Odluka o visini naknada za tehnički pregled i druge poslove koji se obavljaju u stanicama za tehničke preglede vozila (Narodne novine broj 155/2008),
129. Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati ovlaštena stručna organizacija iz članka 273. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 155/2008),
130. Program vozačkog ispita (Narodne novine broj 155/2008),
131. Pravilnik o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču (Narodne novine broj 155/2008),

132. Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja (licencije) (Narodne novine broj 155/2008),
133. Pravilnik o načinu evidentiranja i praćenja prekršaja u cestovnom prometu (Narodne novine broj 156/2008),
134. Pravilnik o stručnom ispitu za stručnog voditelja u autoškoli, predavača, ovlaštenog ispitivača i ovlaštenog nadzornika (Narodne novine broj 155/2008),
135. Pravilnik o vozačkim dozvolama (Narodne novine broj 155/2008),
136. Pravilnik o registraciji i označavanju vozila (Narodne novine broj 151/2008),
137. Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati ovlaštena stručna organizacija iz članka 206. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 148/2008),
138. Pravilnik o sastavu i načinu rada Povjerenstva za polaganje vozačkog ispita učenika koji se obrazuju za zanimanje vozač motornog vozila u redovitom srednjoškolskom obrazovnom programu (Narodne novine broj 151/2008),
139. Pravilnik o stručnom usavršavanju i promjeri stručne osposobljenosti stručnih voditelja autoškola, predavača, instruktora vožnje, ovlaštenih ispitivača i ovlaštenih nadzornika (Narodne novine broj 148/2008),
140. Popis dužnosti i poslova u MUP-u za koje je potreban Certifikat (Uvjerenje o obavljenoj sigurnosnoj provjeri) broj: 511-01-152-T-1301-2008. od 18. studenog 2008.,
141. Rješenje o utvrđivanju cijena naljepnica kojima se označava održavanje vatrogasnih aparata (Narodne novine broj 85/2008),
142. Pravilnik o mirenju u individualnim radnim sporovima u Ministarstvu unutarnjih poslova (Narodne novine broj 25/2008),
143. Pravilnik o načinu utvrđivanja uvjeta za ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj državljana država članica Europskog ekonomskog prostora i članova njihovih obitelji te članova obitelji hrvatskih državljana (Narodne novine broj 62/2008),
144. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima isprava te obrascima i načinu vođenja evidencija o oružju i streljivu (Narodne novine broj 155/2008),
145. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima i evidenciji prijave prebivališta i boravišta (Narodne novine broj 155/2008),
146. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima i evidenciji putnih isprava hrvatskih državljana (Narodne novine broj 155/2008),
147. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o posebnim uvjetima za proizvodnju, smještaj i promet oružja i streljiva, popravljavanje i prepravljavanje oružja te vođenje civilnih streljišta (Narodne novine broj 88/09),
148. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o školovanju, osposobljavanju, stručnom usavršavanju i specijalizaciji policijskih službenika (Narodne novine broj 108/09),
149. Pravilnik o utvrđivanju mreže i kriterija o dovoljnom broju stanica za tehnički pregled vozila (Narodne novine broj 129/09),
150. Pravilnik o mreži i kriterijima o dovoljnom broju autoškola (Narodne novine broj 129/09),
151. Pravilnik o prijemu i postupanju s uhićenikom i pritvorenikom te o Evidenciji pritvorenika u pritvorskoj policijskoj jedinici (Narodne novine broj 88/09),
152. Pravilnik o načinu provođenja posebnih dokaznih radnji (Narodne novine broj 102/09),
153. Pravilnik o ustrojavanju i načinu vođenja zbirke s automatskom obradom podataka o utvrđivanju istovjetnosti osumnjičenika (Narodne novine broj 157/09),
154. Pravilnik o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli (Narodne novine broj 88/09),

155. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uvjetima za obavljanje poslova upravljanja prometom, nadzora i premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila kada te poslove obavljaju jedinice lokalne samouprave te Programu i načinu osposobljavanja službenika (Narodne novine broj 105/09),
156. Pravilnik o sadržaju, izgledu i načinu vođenja upisnika o eksplozivnim tvarima (Narodne novine broj 110/09),
157. Pravilnik o obrascu i načinu vođenja evidencija o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine broj 146/09),
158. Pravilnik o načinu policijskog postupanja (Narodne novine broj 89/2010),
159. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o policijskim časnicima za vezu (Narodne novine broj 37/2010),
160. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o upućivanju policijskih službenika na rad u inozemstvo (Narodne novine broj 5/2010),
161. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o školovanju, osposobljavanju, stručnom usavršavanju i specijalizaciji policijskih službenika (Narodne novine broj 120/2010),
162. Rješenje o izmjeni Rješenja o utvrđivanju cijena posebnih troškova nastalih radom MUP-a (Narodne novine broj 28/2010),
163. Pravilnik o obrascima i evidencijama putnih isprava hrvatskih državljana (Narodne novine broj 4/2010),
164. Pravilnik o utvrđivanju cijene putovnice i putnog lista (Narodne novine broj 4/2010),
165. Pravilnik o načinu vođenja evidencije o izdanim putnim ispravama u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu (Narodne novine broj 89/2010),
166. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o putnim ispravama za strance, vizama te o načinu postupanja prema strancima (Narodne novine broj 28/2010),
167. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o statusu i radu stranaca u republici Hrvatskoj (Narodne novine broj 65/2010),
168. Pravilnik o načinu i troškovima polaganja ispita iz poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma (Narodne novine broj 98/2010),
169. Pravilnik o izgledu odore inspektora Ministarstva (Narodne novine broj 81/2010),
170. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije (Narodne novine broj 28/2010),
171. Pravilnik o dopunama Pravilnika o načinu označavanja eksplozivnih tvari (Narodne novine broj 139/2010),
172. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima i načinu provedbe sigurnosnih mjera kod skladištenja eksplozivnih tvari (Narodne novine broj 66/2010),
173. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o prostornim, tehničkim i sigurnosnim zahtjevima koje moraju zadovoljiti prodavaonice pirotehničkih sredstava (Narodne novine broj 65/2010),
174. Rješenje o utvrđivanju cijene obrasca dozvole za izvođenje javnih vatrometa (Narodne novine broj 27/2010),
175. Pravilnik o sigurnosnim zahtjevima za pirotehnička sredstva te uvjetima za njihovu podjelu (Narodne novine broj 34/2010),
176. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stručnom osposobljavanju osoba za rukovanje eksplozivnim tvarima (Narodne novine broj 97/2010),

177. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registraciji i označavanju vozila (Narodne novine broj 89/2010),
178. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim pregledima vozila (Narodne novine broj 36/2010),
179. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o registraciji i označavanju vozila (Narodne novine broj 104/2010),
180. Pravilnik o opremi i zaštitnim sustavima namijenjenim za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (Narodne novine broj 34/2010),
181. Pravilnik o uvjetima, načinu i programu obavljanja vježbeničkog staža te polaganja stručnog ispita za privatnog detektiva (Narodne novine broj 37/2010),
182. Pravilnik o prostorno – tehničkim uvjetima za poslovni prostor u kojem se obavlja detektivska djelatnost (Narodne novine broj 37/2010),
183. Pravilnik o sadržaju i izgledu detektivske iskaznice privatnog detektiva (Narodne novine broj 37/2010),
184. Pravilnik o načinu i uvjetima za ostvarivanje prava policijskih službenika na građansko odijelo (Narodne novine broj 64/2011),
185. Ispravak Rješenja o utvrđivanju cijena posebnih troškova nastalih radom MUP-a (Narodne novine broj 58/2011),
186. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima i zbirkama podataka u postupku azila (Narodne novine broj 88/2011),
187. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o smještaju tražitelja azila, azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom i strancima pod privremenom zaštitom (Narodne novine broj 116/2011),
188. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o posebnim uvjetima za proizvodnju, smještaj i promet oružja i streljiva, popravljavanje i prepravljavanje oružja te vođenje civilnih strelišta (Narodne novine broj 53/2011),
189. Pravilnik o dopuni Pravilnika o posebnim uvjetima za proizvodnju, smještaj i promet oružja i streljiva, popravljavanje i prepravljavanje oružja te vođenje civilnih strelišta (Narodne novine broj 70/2011) i ispravak toga Pravilnika (Narodne novine broj 81/2011),
190. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o izobrazbi i stručnom ispitu djelatnika u humanitarnom razminiranju (Narodne novine broj 88/2011),
191. Pravilnik o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (Narodne novine broj 116/2011),
192. Pravilnik o iskaznici osoba ovlaštenih za obavljanje kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara (Narodne novine broj 88/2011),
193. Pravilnik o službenoj iskaznici i službenoj znački inspektora zaštite od požara (Narodne novine broj 88/2011),
194. Pravilnik o postupku pečaćenja, obliku, sadržaju i načinu uporabe pečata u provedbi mjera zabrane u području zaštite od požara (Narodne novine broj 50/2011),
195. Pravilnik o provjeri tehničkih rješenja zaštite od požara predviđenih u glavnom projektu (Narodne novine broj 88/2011),
196. Pravilnik o zahvatima u prostoru u postupcima donošenja procjene utjecaja zahvata na okoliš i utvrđivanju objedinjenih uvjeta zaštite okoliša u kojima Ministarstvo unutarnjih poslova odnosno nadležna policijska uprava ne sudjeluje u dijelu koji se odnosi na zaštitu od požara (Narodne novine broj 88/2011),
197. Pravilnik o vatrogasnim aparatima (Narodne novine broj 101/2011),

198. Pravilnik o zahvatima u prostoru u kojima tijelo nadležno za zaštitu od požara ne sudjeluje u postupku izdavanja rješenja o uvjetima građenja, odnosno lokacijske dozvole (Narodne novine broj 115/2011),
199. Rješenje o utvrđivanju cijene iskaznice osobe ovlaštene za obavljanje kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara (Narodne novine broj 116/2011),
200. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije iz područja zaštite od požara (Narodne novine broj 118/2011, ispravak Pravilnika 141/2011),
201. Pravilnik o ustroju, opremanju, osposobljavanju, načinu pokretanja i djelovanja intervencijskih vatrogasnih postrojbi te naknadi troškova nastalih njihovim djelovanjem (Narodne novine broj 31/2011),
202. Pravilnik o tehničkim zahtjevima za zaštitnu i drugu osobnu opremu koju pripadnici vatrogasnih postrojbi koriste prilikom vatrogasne intervencije (Narodne novine broj 31/2011),
203. Rješenje o utvrđivanju cijene obrazaca registarskih, pokusnih, prenosivih i izvoznih pločica (Narodne novine broj 31/2011),
204. Pravilnik o sadržaju i izgledu čuvarske i zaštitarske iskaznice te iskaznice zaštitara – tehničara (Narodne novine broj 31/2011),
205. Pravilnik o izgledu i načinu nošenja odore službenika za nadzor zaštitarske i detektivske djelatnosti Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 42/2011),
206. Pravilnik o tehničkim i drugim uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe ovlaštene za ocjenu ispravnosti i podobnosti proizvoda za zaštitu od požara (Narodne novine broj 119/2011),
207. Rješenje o izmjeni Rješenja o načinu izračuna troškova prisilnog udaljenja (Narodne novine broj 119/2011),
208. Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti policijskih službenika (Narodne novine broj 141/2011),
209. Pravilnik o načinu provedbe unutarnje kontrole i nadzora rada policijskih službenika i ustrojstvenih jedinica Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine broj 141/2011),
210. Pravilnik o uvjetima i načinu dodjele spomen – značke ili kratkog vatrenog oružja (Narodne novine broj 141/2011),
211. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu obavljanja poslova humanitarnog razminiranja (Narodne novine broj 141/2011),
212. Pravilnik o stručnim ispitima u području zaštite od požara (Narodne novine broj 141/2011),
213. Pravilnik o mjerama zaštite od požara kod građenja (Narodne novine broj 141/2011),
214. Pravilnik o minimalnoj osobnoj zaštitnoj i tehničkoj opremi inspektora zaštite od požara (Narodne novine broj 141/2011),
215. Pravilnik o revidentima iz zaštite od požara (Narodne novine broj 141/2011),
216. Pravilnik o ovlaštenjima za izradu elaborata zaštite od požara (Narodne novine broj 141/2011),
217. Pravilnik o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču (Narodne novine broj 141/2011),
218. Pravilnik o jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata u autoškoli (Narodne novine broj 141/2011),
219. Pravilnik o načinu postupanja policijskih službenika u obavljanju poslova nadzora i upravljanja prometom na cestama (Narodne novine broj 141/2011),
220. Program vozačkog ispita (Narodne novine broj 141/2011),

221. Odluka o visini naknade za polaganje vozačkog ispita (Narodne novine broj 141/2011).

Tijekom navedenoga razdoblja u planu izrade bili su i slijedeći zakoni:

1. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o oružju** – Zakon je tijekom listopada 2011. upućen u saborsku proceduru po hitnom postupku (EU zakon), međutim na sjednici održanoj 27. listopada Klub zastupnika HSS-a predložio je da se Zakon uputi u drugo čitanje, a Hrvatski sabor je donio zaključak o prihvatanju toga prijedloga.
2. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu građana** – Zakon je tijekom 2010. godine prošao prvo čitanje u Hrvatskom saboru, međutim nije u predviđenom roku upućen u drugo čitanje. O istome je trebalo obaviti dodatne konzultacije (Zaključak Kolegija ministra od 22. veljače 2011.).
3. **Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira** (Zakon o očuvanju javnog reda i mira) – izrađen je Nacrt prijedloga Zakona i razmotren je na sjednici Kolegija ministra unutarnjih poslova 21. prosinca 2010. godine, sporno je bilo uvrštavanje problematike obiteljskog nasilja i maloljetničke delinkvencije u Zakon o čemu bi Ravnateljstvo policije trebalo zauzeti stav. Zakon nije upućen u proceduru donošenja.

Poslovi u tijeku

Nastavno na realizaciju ukupno 52 mjere zacrtanih Strategijom reforme sustava upravljanja ljudskim potencijalima MUP-a za razdoblje od 2009. do 2011. godine razvidno je kako je samo dio mjera realiziran kroz novi Zakon o policiji, dok se preostale mjere planiraju realizirati kroz podzakonske akte koji su doneseni ili će biti doneseni na temelju citiranog Zakona.

Pored donošenja preostalih Pravilnika (uključujući Uredbu o načinu organizacije, angažiranju, broju i sastavu pričuvne policije), uvjet za potpunu realizaciju navedene Strategije u narednom razdoblju je prilagodba i poboljšanje informacijskog sustava.

1.5. Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske sastoji se od sljedećih ustrojstvenih jedinica:

Uprava za organizaciju pravosuđa
Uprava za građansko, trgovačko i upravno pravo
Uprava za kazneno pravo
Uprava za Europsku uniju i međunarodnu suradnju
Tajništvo
Uprava za zatvorski sustav
Uprava za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima
Ured za suradnju s međunarodnim kaznenim sudovima
Ured za praćenje prakse i zastupanje pred europskim sudovima
Samostalni odjel za unutarnju reviziju

UPRAVA ZA ORGANIZACIJU PRAVOSUĐA

Uvod

U Upravi za organizaciju pravosuđa tijekom 2009., 2010. i 2011. godine obavljale su se aktivnosti u svezi s prilagodbom hrvatskog pravosudnog sustava s pravnom stečevinom Europske unije. S tim u svezi izrađivani su kontinuirano izvještaji o napretku Republike Hrvatske u prilagodbi hrvatskog pravnog sustava europskim standardima i aktivnosti koje su se odnosile na zatvaranje Poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava i slobode.

Stanje u području iz djelokruga rada uprave za organizaciju pravosuđa

Kako bi se ispunili svi kriteriji za zatvaranje Poglavlja 23., Uprava za organizaciju pravosuđa tijekom 2009., 2010. i 2011. godine izrađivala je i predlagala niz zakona i podzakonskih akata koji predstavljaju zakonodavni okvir za ispunjavanje kriterija za zatvaranje ovoga Poglavlja.

1. S tim u svezi daje se pregled zakona i podzakonskih akata izrađenih u Upravi za organizaciju pravosuđa u 2009., 2010. i 2011. godini i to kako slijedi:

2009. godina

Zakon o područjima i sjedištima prekršajnih sudova,
Pravilnik o utvrđivanju rokova za osiguranje radnih, prostornih, tehničkih i drugih uvjeta u sjedištima prekršajnih sudova nastalih spajanjem,
Odluka o osnivanju stalnih službi u prekršajnim sudovima,
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu,
Pravilnik o teorijskom i praktičnom stručnom obrazovanju vježbenika u pravosudnim tijelima
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu,
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju organiziranog kriminaliteta i korupcije,
Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o javnom bilježništvu,
Sudski poslovnik
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stalnim sudskim vještacima,
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem poslovanju u državnim odvjetništvima
Pravilnik o upućivanju državnog odvjetnika za vezu u Eurojust,
Pravilnik o upućivanju pravosudnih dužnosnika i državnih službenika u međunarodne organizacije i misije u inozemstvu

2010. godina

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima
Zakon o Državnom sudbenom vijeću
Zakon o upravnim sporovima,
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu
Okvirna mjerila za rad sudaca prekršajnih sudova,
Pravilnik o službenim sjedištima javnih bilježnika,
Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava
Pravilnik o utvrđivanju rokova za osiguranje radnih, prostornih, tehničkih i drugih uvjeta u sjedištima županijskih državnih odvjetništava nastalih spajanjem,
Odluka o osnivanju stalnih službi u županijskim državnim odvjetništvima
Zakon o područjima i sjedištima sudova

Pravilnik o utvrđivanju rokova za osiguranje radnih, prostornih, tehničkih i drugih uvjeta u sjedištima županijskih i trgovačkih sudova nastalih spajanjem,
Odluka o osnivanju stalnih službi u trgovačkim sudovima
Odluka o osnivanju stalnih službi u županijskim sudovima
Odluka o naplati troškova kopiranja spisa
Pravilnik o pristupu stručnom usavršavanju
Pravilnik o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku

2011. godina

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu
Izmjene i dopune Sudskog poslovnika
Pravilnik o visini naknade za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika
Pravilnik o javnobilježničkim uredima
Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o područjima i sjedištima sudova
Odluka o osnivanju stalnih službi u općinskim državnim odvjetništvima
Odluka o ukidanju stalnih službi u općinskim državnim odvjetništvima
Dopuna Okvirnih mjerila za rad sudaca
Lista stečajnih upravitelja
Zakon o dopunama Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika
Pravilnik o visini nagrade odvjetniku određenom za branitelja po službenoj dužnosti
Pravilnik o dopuni Pravilnika o službenim sjedištima javnih bilježnika
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim pristojbama
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stalnim sudskim vještacima

Uprava za organizaciju pravosuđa izrađivala je izvješća za potrebe misija Europske komisije i sudjelovala sa drugim upravama u prezentiranju postignutog napretka u području dogradnje pravosudnog sustava sukladno preporukama Europske komisije i stvaranja objektivnih i transparentnih kriterija za ostvarivanje načela neovisnosti sudbene vlasti.

2. Krajem 2008. godine sukladno preporukama Vijeća Europe, Vlada Republike Hrvatske donijela je Stratešku studiju za izradu jedinstvenih, objektivnih i transparentnih kriterija za ulazak u sudačku odnosno državnoodvjetničku profesiju i osnivanje Državne škole za pravosudne dužnosnike. Temeljem ove Strateške studije donesen je Zakon o Pravosudnoj akademiji kojim se ova Akademija ustanovljuje kao samostalna i neovisna institucija kojoj je cilj provođenje cjeloživotne izobrazbe sudaca i državnih odvjetnika, sudskih i državnoodvjetničkih savjetnika kao i drugih službenika pravosudnih tijela. Ovim Zakonom također utvrđen je zakonodavni okvir za osnivanje Državne škole za pravosudne dužnosnike. Polazna osnova za osnivanje i rad Državne škole za pravosudne dužnosnike je stvaranje uvjeta za neovisno i učinkovito pravosuđe u Republici Hrvatskoj a koji se temelje na objektivnim i transparentnim kriterijima. Državna škola za pravosudne dužnosnike započela je sa radom 1. rujna 2010. godine, s time da se upisi u ovu Školu nastavljaju i u 2011. godini.

3. Osim naprijed navedenih poslova, Uprava za organizaciju pravosuđa temeljem donesenih zakona i podzakonskih akata provela je racionalizaciju sudačke mreže i to prvenstveno općinskih sudova tako da sada ima 67 općinskih sudova od kojih 34 suda postupaju samo u kaznenim predmetima. Također je provedena i racionalizacija županijskih i trgovačkih sudova

tako da od 21 županijskog suda broj ovih sudova smanjen na 15. Trgovački sudovi također su u postupku racionalizacije smanjeni tako da sada radi ukupno 7 trgovačkih sudova.

Osim racionalizacije sudačke mreže provedena je i racionalizacija općinskih i županijskih državnih odvjetništava tako da sada ima ukupno 15 županijskih državnih odvjetništava i 33 općinska državna odvjetništva.

Tijekom 2009. 2010. i 2011. godine provodilo se i spajanje konkretnih sudova sukladno utvrđenoj dinamici spajanja sudova i državnih odvjetništava. U 2011. godini s obzirom na primjenu novog Zakona o kaznenom postupku provedena je daljnja racionalizacija općinskih sudova u dijelu kaznenog sudovanja tako da od ukupno 67 općinskih sudova svega 33 općinska suda postupaju u kaznenim predmetima, a također je provedena i racionalizacija općinskih državnih odvjetništava tako od 55 općinskih državnih odvjetništava ustanovljeno je ukupno 33 općinska državna odvjetništva.

4. U Upravi za organizaciju pravosuđa posebno se posvetila pažnja statističkom praćenju rada sudova tako da se svake godine izrađivalo Godišnje izvješće o radu sudova. Tim izvještajem prikazan je rad svakog pojedinog suda, njegova ažurnost, učinkovitost, kao i broj riješenih i neriješenih predmeta.

5. Donošenjem Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu izmijenjen je način prijema vježbenika u pravosudna tijela (sudove i državna odvjetništva), te je izmijenjen i način polaganja pravosudnog ispita. Ova Uprava posebnu pažnju posvetila je odabiru kandidata za vježbenike u sudovima i pravosudnim tijelima te sukladno zakonskim odredbama provela natječaje za vježbenike i pri tome poštivajući postignute rezultate na pisanom testu i usmenom razgovoru, te imenovala vježbenike prema postignutim rezultatima i utvrđenoj rang listi. Svi rezultati na natječaju objavljuvani su redovno na web stranicama Ministarstva pravosuđa.

6. Također su date suglasnosti sudovima i državnim odvjetništvima za popunu slobodnih mjesta službenika i namještenika, a Državnom sudbenom vijeću dati su prijedlozi za popunu slobodnih sudačkih mjesta.

Osim naprijed navedenog Uprava za organizaciju pravosuđa organizirala je tijekom 2009., 2010. i 2011. godine pravosudne ispite i to u 11 ispitnih rokova i ispitima je pristupilo ukupno 1598 kandidata.

U okviru poslova ove Uprave održani su i ispiti za javne bilježnike, te je u 2009. godini pristupio 51 kandidat, u 2010. godini 38 kandidata i 2011. godini 49 kandidata, a proveden je i postupak imenovanja javnih bilježnika na slobodna javnobilježnička mjesta, kao i imenovanje javnobilježničkih prisjednika.

Također su održani i ispiti za stečajne upravitelje tako da je u 2009. ispitu pristupilo 8 kandidata, 2010. godine 20 kandidata, a 2011. godine 13 kandidata, te su utvrđivane Liste kandidata za stečajne upravitelje.

7. Uprava za organizaciju pravosuđa provodila je postupak imenovanja javnih bilježnika i postupala kao drugostupanjsko tijelo u postupcima povodom upravnih tužbi na

rješenje o imenovanju javnih bilježnika i kao drugostupanjsko tijelo u postupcima imenovanja stalnih sudskih tumača i vještaka.

8. Tijekom proteklih godina Uprava za organizaciju pravosuđa dala je pravna mišljenja u svezi zakona i podzakonskih akata, te davala očitovanja Ustavnom sudu Republike Hrvatske u svezi podnesenih prijedloga za ocjenu suglasnosti zakona sa Ustavom.

9. Sektor pravosudne inspekcije tijekom 2009. 2010. i 2011. godine provodio je inspekcijski nadzor nad radom pravosudnih tijela i to prvenstveno sudova tako da je izvršeno u 2009. godini nadzor u 7 općinskih sudova i 2 trgovačka suda, u 2010. godini izvršen je nadzor u 18 općinskih sudova, Upravnom sudu RH i 2 trgovačka suda. U 2011. godini obavljen je nadzor u 13 općinskih sudova.

10. Racionalizacija sudova također je zahtjevala i novu informatičku potporu što je u 2009., 2010. i 2011. godini također pružao Sektor za informatizaciju pravosudnih tijela koji je u okviru ove Uprave. ICMS uveden je u 34 općinska suda, u sve županijske i trgovačke sudove, a dograđen je i sustav e-spisa. Također je pripremljena i informatička podrška Visokom upravnom sudu RH kao i upravnim sudovima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku kako bi sa 1. siječnja 2012. godine mogli započeti sa radom.

11. Osim naprijed navedenih poslova Uprava za organizaciju pravosuđa u 2009. godini zaprimila je 12.595 predstavki građana na rad pravosudnih tijela, a u 2010. godini 10.260 predstavki. Svaka predstavka upućena je nadležnom pravosudnom tijelu na očitovanje, te se o istome obavijestio podnositelj predstavke. Posebno ističemo da je od 1. siječnja 2004. godine do 1. prosinca 2011. godine ukupno primljeno 85.617 predstavki građana na rad sudova, državnih odvjetništava, javnih bilježnika i odvjetnika.

12. U 2009. i 2010. godini ova Uprava u okviru osiguranja uvjeta za rad pravosudnih tijela provela je aktivnosti u okviru kapitalnih projekata i to za:

- Općinski sud u Jastrebarskom
adaptacija dvorišnog zgrade Općinskog suda(arhiva i ODO), površine 700m²
- Županijski sud u Šibeniku, uređenje podruma
- Hitne intervencije na zgradama pravosudnog sustava
- Državno odvjetništvo RH - izgradnja anex-a u dvorištu postojećeg objekta
- Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci – sanacija zgrade
- Općinsko državno odvjetništvo u Puli – izrada projektne dokumentacije

U 2011. godini osigurani su poslovni prostori u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku za potrebe upravnih sudova kako bi mogli započeti sa radom 1. siječnja 2012. godine. Također je izvršen i premještaj Prekršajnog suda u Zagrebu, Avenija Dubrovnik tako da je sa tri lokacije u Gradu Zagrebu ovaj sud se sada nalazi samo na jednoj lokaciji.

Aktivnosti na infrastrukturnim projektima u 2011. godini odnosile su se na

- Trg pravde Zagreb – rekonstrukcija zgrade „E“ Selska 2. za potrebe Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu,
- završena adaptacija zgrade „I“ za potrebe Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu,
- završena adaptacija zgrade „J“ za potrebe Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu.
- Trg pravde u Splitu – projekt Svjetske banke
- rekonstrukcija zgrade bivše „Prima – Stande“ za potrebe Općinskog suda u Splitu,

- Općinski sud u Metkoviću – u tijeku je adaptacija zgrade
  - Općinski sud u Benkovcu – Projekt IPA 2011.
  - Općinski sud u Ivanić Gradu – IPA 2011.
  - Općinski sud u Valpovu – IPA 2011.
  - Općinski sud u Sisku – IPA 2011.
  - Prekršajni sud u Ivanić Gradu
  - Općinski sud u Daruvaru – adaptacija zgrade
  - Općinski sud u Velikoj Gorici – rekonstrukcija krova
  - Visoki trgovački sud RH – izrada projekta nadogradnje dvorišne zgrade
  - Vrhovni sud RH – završetak I faze rekonstrukcije dvorišne zgrade
  - Županijski sud u Osijeku – rekonstrukcija potkrovlja
  - Županijski sud u Dubrovniku – završeni radovi na strojarским instalacijama,
  - Općinski sud u Đakovu – završena rekonstrukcija krovništva,
  - Općinski sud u Koprivnici – završena rekonstrukcija krovništva,
  - Državna škola za pravosudne dužnosnike – izrada projektne dokumentacije na zgradi za Školu.

13. Također su izrađivana izvješća o pravima nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o zaštiti nacionalnih manjina, s posebnim osvrtom na sudske predmete, kao i na zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima.

Ova Uprava dala je pravna mišljenja i prijedloge na zakone i podzakonske akte drugih ministarstava, kao i mišljenja o pojedinim pitanjima na traženje Ustavnog suda RH.

14. U okviru Uprave za organizaciju pravosuđa Pravosudna policija obavlja poslove osiguranja (fizičkog) pravosudnih tijela i Ministarstva pravosuđa. Zaštita objekata i osoba u pravosudnim tijelima (sudovima i državnim odvjetništvima) obavlja se ovisno o potrebi pravosudnog tijela u smjenama i to kako u jednoj odnosno dvije ili tri smjene. Ukupno se osigurava 135 lokacija na kojima se nalaze pravosudna tijela kao i svi objekti u kojima se nalazi Ministarstvo pravosuđa.

Uprava za organizaciju pravosuđa uz sve naprijed navedeno redovno obavlja i sve druge poslove u okviru svoje nadležnosti.

Poslovi u tijeku (za realizaciju u 2012. godini)

1. U Okviru zakonodavne aktivnosti u 2012. godini u Upravi za organizaciju pravosuđa potrebno je nastaviti sa radom na **Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o javnom bilježništvu**. Kako je Pravilnikom o stalnim sudskim vještacima nepotpuno uređeno pitanje imenovanja, razlozi za njihovo razrješenje, stegovna odgovornost vještaka, organiziranje vještaka u komoru, nameće se potreba donošenja **Zakona o vještacima**, a kako je to riješeno u zemljama Europske unije.

Također je nužno pristupiti i doradi **Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu**, kao i **Zakona o Pravosudnoj akademiji**.

Od podzakonskih akata potrebno je donijeti pravilnike za primjenu Zakona o kaznenom postupku.

2. Nastaviti sa dinamikom spajanja sudova sukladno Pravilniku o utvrđivanju rokova za osiguranje radnih, prostornih, tehničkih i drugih uvjeta u sjedištima sudova nastalih spajanjem i Pravilniku o utvrđivanju rokova za osiguranje radnih, prostornih, tehničkih i drugih uvjeta u sjedištima prekršajnih sudova nastalih spajanje.

2.a Sa 1. siječnja 2011. godine potrebno je donijeti rješenje o spajanju Stalne službe u Donjoj Stubici sa Općinskim sudom u Zlataru.

2.b Od 1. siječnja 2011. godine potrebno je spojiti Stalnu službu u Klanjcu sa Općinskim sudom u Zaboku.

2.c Od 1. siječnja 2011. godine potrebno je spojiti Stalnu službu u Dugom Selu sa Prekršajnim sudom u Vrbovcu.

3. Nastaviti rad na aktivnosti na infrastrukturnim projektima započetim ranijih godina, a posebno u 2011. godini, kao npr. Trg pravde u Zagrebu, zgrada pravosudnih tijela u Metkoviću (kapitalna ulaganja) sukladno financijskim mogućnostima.

4. U 2012. godini ICMS uvest će se i na preostala 34 općinska suda, u Općinski radni sud u Zagrebu, Visoki trgovački sud RH i Vrhovni sud RH.

U 2012. godini predviđa se proširenje aplikacije za prekršajne sudove, kao i informatička podrška za primjenu Zakona o kaznenom postupku.

Sektor za informatizaciju pravosudnog sustava u 2012. godini nastaviti će rad na započetim projektima za održavanje informacijskog sustava pravosudnih tijela i Ministarstva pravosuđa i to nastaviti s održavanjem i unapređenjem svih projekata koji su već uspostavljeni; sudski registar, kaznena i prekršajna evidencija, tekuće održavanje opreme i aplikacije e-spis, održavanje aplikacije Supra Nova, aplikacije za ankikorupciju, aplikacije za upravne sudove i prekršajne sudove, aplikacija za besplatnu pravnu pomoć. Održavanje eSpisa te daljnja implementacija

Implementacija eSpis sustava na novoosnovani Općinski radni sud u Zagrebu

Implementacija eSpis sustava na Ovršni odjel Općinskog građanskog suda u Zagrebu prema novom Ovršnom zakonu

Implementacija eSpis sustava na Izvanparnični odjel Općinskog građanskog suda u Zagrebu

Implementacija eSpis sustava na Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Implementacija eSpis sustava na Vrhovni sud Republike Hrvatske – implementacija modula za sudsku upravu

Redovno održavanje i manje promjene sustava

5. Visoki upravni sud RH i upravni sudovi u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu počinju sa radom 1. siječnja 2012. godine.

5.a - potrebno je imenovati osobe za obavljanje poslova sudske uprave u upravnim sudovima u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu i objaviti natječaj za predsjednike ovih sudova.

5.b S obzirom da je predsjednica Općinskog suda u Supetru imenovana sutkinjom Općinskog suda u Splitu, također je potrebno imenovati osobu za obavljanje poslova sudske uprave u Općinskom sudu u Supetru i objaviti natječaj za predsjednika Općinskog suda u Supetru.

5.c. Kako Općinski radni sud u Zagrebu započinje sa radom 1. siječnja 2012. godine, potrebno je imenovati i osobu za obavljanje poslova sudske uprave u Općinskom radnom sudu u Zagrebu i objaviti natječaj za predsjednika Općinskog radnog suda u Zagrebu.

6. Kako Opća sjednica Vrhovnog suda RH nije utvrdila prijedlog Okvirnih mjerila za rad sudaca, potrebno je raspraviti sadašnji prijedlog i sa Vrhovnim sudom RH dogovoriti donošenje Okvirnih mjerila.

7. Imenovati osobu za člana talijansko-hrvatske Komisije za obilježavanje spomen obilježja i grobova osoba stradalih u ratnim događanjima od prvog svjetskog rata na dalje (dosadašnji član bio je mr.sc. Zlatko Hamarić, ravnatelj).

8. Pripremiti godišnji izvještaj o radu sudova za 2011. godinu, kao i statistička izvješća po pojedinim područjima (diskriminacija, nacionalne manjine, intelektualno vlasništvo, a posebno stanje predmeta starijih od 3 godine i dr.).

9. Pripremiti Plana prijama kandidata za Državnu školu za pravosudne dužnosnike, kao i Plan prijama službenika u pravosudna tijela za 2012. godinu.

Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi u 2010. I 2011. Godini

1. U okviru Uprave za organizaciju pravosuđa posebne aktivnosti odnosile su se na doradu Zakona iz područja organizacije pravosuđa i to Zakona o sudovima, Zakona o Državnom sudbenom vijeću i Zakona o državnom odvjetništvu sukladno preporukama i smjernicama Europske komisije radi zatvaranja Poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava.

2. Posebno je važno za naglasiti da je provedena i reforma upravnog sudovanja i to donošenjem novog Zakona o upravnim sporovima prema kojem se upravno sudovanje odvija u dva stupnja, te se od 1. siječnja 2011. godine u pravni sustav Republike Hrvatske uvode prvostupanjski upravni sudovi i to u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku i Visoki upravni sud Republike Hrvatske.

3. Sukladno Zakonu o područjima i sjedištima sudova od 1. siječnja 2012. godine započet će sa radom i Općinski radni sud u Zagrebu.

4. S tim u vezi u okviru Uprave izvršene su i sve potrebne pripreme za početak rada ovih sudova i to osiguran je radni prostor, informatička podrška, imenovani suci, kao i službenici i namještenici. Kompletnu logistiku za početak rada ovih sudova osigurala je Uprava za organizaciju pravosuđa.

5. Uprava za organizaciju pravosuđa također je izvršila sve potrebne pripreme u državnim odvjetništvima za primjenu Zakona o kaznenom postupku, a također je provela sukladno Zakonu o područjima i sjedištima sudova spajanje kaznenih odjela u 33 općinska suda kako bi se moglo postupati u kaznenim predmetima prema novom Zakonu o kaznenom postupku.

UPRAVA ZA GRAĐANSKO, TRGOVAČKO I UPRAVNO PRAVO

Odjel za opće propise građanskog materijalnog prava

Odjel za opće propise građanskog materijalnog prava obavlja upravne i stručne poslove vezane za izradu nacrtu prijedloga zakona i podzakonskih akata i drugih propisa iz područja obveznog i nasljednog prava; prati provedbu zakona i podzakonskih akata i drugih propisa u djelokrugu rada Odjela; priprema stručna mišljenja u vezi s primjenom i provedbom propisa; analizira i daje prijedloge za usklađenje tih propisa s pravom Europske unije; priprema stručna mišljenja o nacrtima prijedloga propisa koje su izradila druga središnja tijela državne uprave te obavlja i druge poslove iz svojega djelokruga

Odjel za propise građanskog procesnog prava i mirenje

U izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći zakonski i podzakonski akti:

Izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“; broj 57/11.).

Ove izmjene i dopune unijele su niz novina koje idu za tim da ubrzaju i učine učinkovitijim parnični postupak. Jedna od važnijih novina je uvođenje instituta tužbe za zaštitu kolektivnih

interesa. Njome se određenim udrugama, tijelima, ustanovama ili drugim organizacijama koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, pruža posebna pravna zaštita prema standardima Europske Unije. Time se hrvatsko zakonodavstvo uskladilo s dijelom Direktive 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama i to onim dijelom koji se odnosi na procesne odredbe, te će poduzetništvo, naročito malo i srednje imati pravnu zaštitu prema kriterijima i standardima spomenute Direktive.

Zakon o mirenju („Narodne novine“, broj 18/11.)

Novi Zakon o mirenju u cijelosti je usklađen s novom Direktivom 2008/52/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o određenim aspektima mirenja u građanskim i trgovačkim predmetima. Novim su Zakonom, također dodatno potencirana osnovna načela mirenja kao što su dispozitivnost, stranačka autonomija, dobrovoljnost i koncenzualnost, neformalnost i povjerljivost postupka.

Pravilnik o registru izmiritelja i standardima za akreditiranje institucija za mirenje i izmiritelja („Narodne novine“, broj 59/11.)

Etički kodeks za izmiritelje

Knjiga prakse koja predstavlja svojevrsni priručnik sudovima za provođenje postupka mirenja
Osnovan je registar izmiritelja i akreditiranih institucija za izmiritelje koje vodi Ministarstvo pravosuđa

Tiskane su brošure Ministarstva pravosuđa o postupku mirenja

Održano je niz okruglih stolova i konferencija o mirenju

Odjel za propise ovršnog prava

Strateški dokumentni, zakoni i podzakonski akti

- „Strateška studija za učinkovitiji način ovrhe i uvođenje javnih ovršitelja“, usvojena od Vlade Republike Hrvatske, 30. srpnja 2009. godine

Ovršni zakon („Narodne novine“, broj 139/10 i 125/11)

Zakon o javnim ovršiteljima („Narodne novine“, broj 139/10)

Zakon o javnoovršiteljskim pristojbama („Narodne novine“, broj 125/11)

Pravilnik o obliku i sadržaju zadužnice („Narodne novine“, broj 16/11)

Pravilnik o obliku i sadržaju bjanko zadužnice („Narodne novine, broj 147/10 i 16/11)

Pravilnik o tarifi za naknadu troškova i nagradu za obavljanje javne komisije djelatnosti („Narodne novine, broj 43/11)

Pravilnik o utvrđivanju visine iznosa radi osiguranja javnih komisijara od odgovornosti („Narodne novine“, broj 43/11)

Pravilnik o javnoovršiteljskim ispravama i obrascima za provedbu ovrhe pred javnim ovršiteljem („Narodne novine“, broj 82/11)

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika nekretnina i pokretnina koje se prodaju u ovršnom postupku („Narodne novine“, broj 47/11)

Pravilnik o nagradi za rad i naknadi troškova javnog ovršitelja („Narodne novine“, broj 91/11.)

Pravilnik o javnoovršiteljskim uredima i radnom vremenu („Narodne novine“, broj 41/11 i 118/11)

Pravilnik o službenim sjedištima javnih ovršitelja („Narodne novine“, broj 76/11)

Pravilnik o polaganju javnoovršiteljskog ispita („Narodne novine“, broj 41/11 i 72/11)

Pravilnik o službenoj iskaznici javnog ovršitelja, javnoovršiteljskog zamjenika, javnoovršiteljskog pomoćnika, javnoovršiteljskog službenika i javnoovršiteljskog vježbenika („Narodne novine“ broj 47/11)
Javnoovršiteljski poslovnik („Narodne novine“, broj br. 47/11).

c) projekti

U suradnji sa Sektorom za projekte u Upravi za Europsku uniju i međunarodnu suradnju izrađena je projektna dokumentacija za Projekt IPA 2010 „Unaprjeđenje ovršnog sustava Republike Hrvatske“. Projekt je odobren, odobren je odabir twinning partnera, a početak Projekta planira se u II kvartalu 2012. godine.

Osim navedenog u okviru djelokruga Odjela za propise ovršnog prava, u izvještajnom razdoblju obavljani su i sljedeći poslovi:

priprema stručnih mišljenja u svezi s primjenom i provedbom propisa iz djelokruga odjela, i analiziranje usklađenosti tih propisa s pravom Europske unije;

priprema stručnih mišljenja na nacрте prijedloga propisa koje su izradila druga središnja tijela državne uprave;

sudjelovanje na sjednicama stručnih radnih skupina Koordinacija Vlade Republike Hrvatske;

odgovori na predstavke i upite;

u listopadu 2009. i svibnju 2010. osnovane su Radne grupe za izradu Nacrta prijedloga Ovršnog zakona i Zakona o javnim ovršiteljima, u srpnju 2010. i Radna grupa za praćenje provedbe primjene novog Ovršnog zakona i Zakona o javnim ovršiteljima, Radna grupa za izradu podzakonskih akata za provedbu Ovršnog zakona i Zakona o javnim ovršiteljima.

U skladu s revidiranim Akcijskim planom za reformu pravosuđa, u okviru djelokruga rada ovog Odjela izvršene su sljedeće mjere:

MJERA BR. 13. Uspostava zakonodavnog okvira za uvođenje javnih ovršitelja

Ovršni zakon i Zakon o javnim ovršiteljima doneseni su u studenom 2010. godine i objavljeni su u „Narodnim novinama“, broj 139/10. Zakon o javnoovršiteljskim pristojbama donesen je u listopadu 2011. godine i objavljen je u „Narodnim novinama“, broj 125/11.

MJERA BR. 14. Uspostava institucionalnog okvira za uvođenje javnih ovršitelja

Po natječaju iz kolovoza 2011. godine imenovan je 71 javni ovršitelj u Republici Hrvatskoj. U tijeku je organizacija polaganja prisege imenovanih javnih ovršitelja nakon čega će biti određen datum početka rada javnih ovršitelja u Republici Hrvatskoj. U tijeku je drugi natječaj za imenovanje javnih ovršitelja u Republici Hrvatskoj.

Prvi natječaj za imenovanje javnih ovršitelja u Republici Hrvatskoj i u tijeku je njihovo imenovanje.

Odjel za trgovačko pravo i pravo društava

U izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći zakonski i podzakonski akti:

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru („Narodne novine“ broj 91/10, 90/11)

Zakon o dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 116/10)

Naputak o izmjeni Naputka o uvjetima i načinu ostvarivanja elektroničke komunikacije s registarskim sudom radi upisa društva s ograničenom odgovornošću u sudski registar („Narodne novine“ broj 4/10)

Naputak o izmjeni Naputka o uvjetima i načinu ostvarivanja elektroničke komunikacije s registarskim sudom radi upisa društva s ograničenom odgovornošću u sudski registar („Narodne novine“ broj 53/10)

Naputak o izmjeni Naputka o uvjetima i načinu ostvarivanja elektroničke komunikacije s registarskim sudom radi upisa društva s ograničenom odgovornošću u sudski registar („Narodne novine“ broj 88/10)

Pravilnik o obliku i sadržaju obrasca za davanje izjave o nepostojanju nepodmirenih dugovanja na osnovi poreza te doprinosa za mirovinsko, odnosno zdravstveno osiguranje („Narodne novine“ broj 113/10)

Pravilnik o načinu upisa u sudski registar („Narodne novine“ broj 114/10)

Protokol o suradnji središnjih tijela državne uprave o pokretanju (skraćenih) stečajnih postupaka

U tijeku je izrada Nacrta prijedloga Zakona o stečaju potrošača. planira se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima te Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu upisa u sudski registar

Sektor za posebne upravne postupke, upravni nadzor i propise upravnog prava zakonodavne aktivnosti

U izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći propisi, čije je nacрте prijedloga izradio Sektor za posebne upravne postupke, upravni nadzor i propise upravnog prava, kako slijedi:

Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 153/09.),

Zakon o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije („Narodne novine“, broj 92/10.),

Uredba o postupku, načinu i uvjetima za dobivanje koncesije na turističkom zemljištu u kampovima u suvlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 12/11.),

Uredba o načinu i postupku procjene vrijednosti turističkog zemljišta, odnosno građevina u kampovima, načinu isplate kod civilne diobe, načinu utvrđivanja tržišne cijene ostalog građevinskog zemljišta za koje je na temelju posebnog propisa utvrđeno da služi za redovitu uporabu građevine („Narodne novine“, broj 12/11.),

Uredba o načinu, postupku i uvjetima procjene vrijednosti i prodaje turističkog zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave te načinu, postupku i uvjetima za dobivanje koncesije na preostalom turističkom zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave („Narodne novine“, broj 12/11.),

Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora („Narodne novine“, broj 125/11.)

Zakon o izmjenama Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“, broj 45/11.)

Jednako tako, Sektor je izradio i Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, koji je na 23. sjednici Hrvatskog sabora održanoj 15. srpnja 2011. godine, prihvaćen u prvom čitanju. Izrađen je i Konačni prijedlog ovoga Zakona, koji bi trebao biti upućen u Hrvatski sabor **najkasnije do 15. siječnja 2011. godine** (u drugo čitanje).

Odjel za drugostupanjske upravne postupke

Na dan 1. srpnja 2009. godine u Odjelu za drugostupanjske upravne postupke bilo je u radu 3709 predmeta (neriješenih).

U periodu od 1. srpnja 2009. godine do 24. listopada 2011. godine zaprimljeno je na rješavanje 4228 predmeta, a u istom periodu riješeno je 4430 predmeta (tako da je u ovom trenutku neriješeno 3507 predmeta).

Rješavanje drugostupanjskih predmeta obuhvaća, osim izrade nacрта rješenja, i: postupanje po žalbama u smislu odredbe članka 238. Zakona o općem upravnom postupku,

pribavljanje spisa predmeta u vezi s upravnim sporovima, davanje odgovora na tužbu, dostavljanje presuda, te izradu rješenja, u slučajevima kada je presuda uvažena, izradu obavijesti strankama o redoslijedu rješavanja predmeta, izradu obavijesti o stanju predmeta Pučkom pravobranitelju, Hrvatskom saboru, strankama u postupku i drugima, izradu izvješća o stanju, pojedinih, predmeta po nalogu ravnateljice/a.

Odjel za posebne imovinskopravne poslove

Osim rješavanja neupravnih pojedinačnih predmeta kroz neposrednu primjenu propisa iz svoga djelokruga Odjel je davao i stručna mišljenja i tumačenja određenih propisa iz svoje nadležnosti i odgovarao na predstavke građana. Također, u ovom Odjelu su se davala i stručna mišljenja na nacрте prijedloga zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti drugih ministarstva i državnih upravnih organizacija.

Značajne aktivnosti koje su se poduzimale u ovom Odjelu bile su vezane uz:

- izradu prijedloga odluka za Vladu Republike Hrvatske na temelju Zakona o izvlaštenju;
  - a) o utvrđivanju postojanja interesa Republike Hrvatske,
  - b) o uvođenju u posjed nekretnina prije pravomoćnosti rješenja o potpunom ili nepotpunom izvlaštenju,
- poduzimanje odgovarajućih pravnih mjera u povećanju učinkovitosti rada na predmetima iz imovinskopravne oblasti, a posebno u odnosu na postupanje po predmetima vezanim uz povrat oduzete imovine;
- izradu naputaka u predmetima denacionalizacije;
- prioritetno rješavanje neupravnih predmeta vezanih uz denacionalizaciju u kojima je podnositelj zahtjeva Crkva ili njezine pravne osobe;
- davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske u predmetima priznavanja statusa ovlaštenika naknade za oduzetu imovinu (članak 12. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine);
- davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske u predmetima donošenja odluka o davanju određene imovine u smislu odredbe članka 54. stavka 2. Zakona o naknadi...;
- sudjelovanje u radu stručnih radnih tijela Vlade Republike Hrvatske glede pitanja iz djelokruga Odjela;
- pripremanje mišljenja, na zahtjeve Ustavnoga suda Republike Hrvatske, o postavljenim prijedlozima za pokretanje postupaka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske i zakonima iz djelokruga Odjela.

Odjel za stvarno pravo

Najveći broj predmeta iz nadležnosti ovoga Odjela odnosio se na upravne postupke izdavanja suglasnosti za stjecanje prava vlasništva stranih osoba na nekretninama u R.H., budući je 2006. godine prijenosom ovlasti za izdavanje te suglasnosti na ministra pravosuđa, ovo Ministarstvo preuzelo u rješavanje od Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija i približno 5000 upravnih predmeta.

U niže navedenoj tabeli daje se brojčani prikaz rješavanja upravnih predmeta stjecanja prava vlasništva stranih fizičkih i pravnih osoba na nekretninama na području Republike Hrvatske u izvještajnom razdoblju.

1. 1. 2009. – 25. 10. 2011.
Od 1. 1. 2009. – 25. 10. 2011. zaprimljeno je 608 predmeta
Struktura obrađenih predmeta bez obzira na datum zaprimanja

Daje se suglasnost	820
Odbija se dati	180
Postupak obustavljen	2298
UKUKUPNO	3298

Odjel za upravni nadzor

Odjel za upravni nadzor osnovan je radi obavljanja upravnih i stručnih poslove koji se odnose na provedbu upravnog nadzora nad provedbom zakona i drugih propisa te zakonitošću rada i postupanja prvostupanijskih tijela, međutim u izvještajnom razdoblju nije dobivena suglasnost za popunu radnih mjesta, a državni službenici raspoređeni u drugim odjelima, zbog ionako premalog broja izvršitelja, nisu mogli biti raspoređeni na radna mjesta u ovom Odjelu pa se stoga nisu, u cijelosti, obavljali poslovi iz djelokruga Odjela.

Odjel za propise upravnog prava

U izvještajnom razdoblju Odjel je, vezano uz nastupajuću primjenu Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“; broj 20/10.) koji stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine, organizirao sastanke s predstavnicima svih središnjih tijela državne uprave te pravnim osobama s javnim ovlastima i regulatornim tijelima koja su odazivom i svojim aktivnim sudjelovanjem doprinijeli sagledavanju ove problematike.

Predstavnici Sektora sudjelovali su u svim aktivnostima Radne skupine za provedbu Zakona o upravnim sporovima.

Odjel za sukcesiju

U izvještajnom razdoblju glede poslova vezanih uz sukcesiju Odjel je:

- davao pisane i usmene odgovore na upite građana, odvjetnika i sudova,
- sudjelovao u izradi odgovora hrvatske strane na Uredbu Vlade Republike Srbije o promjeni Uredbe o zaštiti imovine dijelova tvrtki čije je sjedište na teritoriji bivših republika SFRJ.
- sudjelovao je u delegaciji Republike Hrvatske na sastanku Mješovite komisije Crne Gore i Republike Hrvatske za rješavanje imovinskih i drugih pitanja bilateralnih odnosa,
- organizirao i sudjelovao na sastancima Savjeta projekta sukcesije.
- pripremao dokumente i informacije za potrebe delegacija o pitanjima iz područja sukcesije.

Sektor za zemljišnoknjižno pravo

Rješavanje predmeta i digitalizacija zemljišnih knjiga

U protekle dvije godine broj zemljišnoknjižnih predmeta u radu smanjen je sa 96.866 na 58.199, dok je broj zaostataka odnosno zemljišnoknjižnih predmeta u radu duže od mjesec dana pao sa 52.880 na 33.186 zemljišnoknjižna predmeta.

U zemljišnoknjižnom odjelu općinskog suda u Zagrebu, kao najvećem zk odjelu u zemlji, broj predmeta u radu u protekle dvije godine smanjen je sa 22.119 na 6.545 dok je broj zaostataka odnosno zemljišnoknjižnih predmeta u radu duže od mjesec dana pao sa 16.647 na 1.048 zaostala zemljišnoknjižna predmeta.

U digitalni oblik, na cijelom području RH prepisan su sve zemljišne knjige, osim u zk odjelu Krk, i zk odjelu Donji Lapac gdje su zemljišne knjige uništene. Verifikacija prepisanih zk uložaka u protekle dvije godine porasla je sa 74,59% na 99,06% z.k. uložaka. Verifikacija je dovršena u 92 od 109 zemljišnoknjižna odjela.

2. Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra

Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra sveobuhvatni je projekt Vlade Republike Hrvatske pokrenut u svrhu izgradnje učinkovitog sustava zemljišnih knjiga i katastra i poboljšanja funkcioniranja tržišta nekretnina. Projekt je u nadležnosti, i u njegovom

provođenju ravnopravno sudjeluju, Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava. Projekt se financira sredstvima zajma Svjetske banke, državnog proračuna RH i darovnica Europske unije. Projekt je u provedbi od 15. siječnja 2003., a planirani rok završetka provedbe Projekta je bio 30. rujna 2008. Temeljem ispunjenih ključna mjerila Svjetskoj banci upućen je službeni zahtjev za produljenjem roka implementacije zajma do 30. lipnja 2010. godine, što je osiguralo održivost rezultata Projekta i kontinuitet reforme zemljišne uprave, te osiguralo da se ugovorene aktivnosti aplikacijskog dijela uspostave **Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS)** u potpunosti provedu.

Novi projekt Svjetske banke označen kao „**Plan implementacije integriranog sustava zemljišne administracije**“ započet je donošenjem Odluke Vlade RH o pokretanju postupka za sklapanje ugovora sa Svjetskom bankom o predujmu za pripremu novog projekta od 29. srpnja 2010, i Ugovorom o predujmu u iznosu od 1.450.000 \$, sklopljenom 3. kolovoza 2010. Izvršena je priprema Projekta te je od 21. do 28. ožujka 2011. u Zagrebu boravila Misija Svjetske Banke za procjenu projekta koja je ocijenila da je priprema uspješno provedena, pa je Vladi RH uputila prijedlog za pregovore o novom kreditu.

Dana 16. lipnja 2011. godine završeni su pregovori između Svjetske banke i Vlade Republike Hrvatske te je upućen zahtjev Banci za odobrenje kredita od 16,5 milijuna EUR-a, a Svjetska banka odobrila je kredit 4. kolovoza 2011. godine.

Ugovor o kreditu potpisan je od strane Direktora Svjetske banke i Ministra financija RH 17. kolovoza 2011 godine, a 21. listopada 2011. godine ratificiran je od strane Hrvatskog sabora. Također, u tijeku je Projekt IPA 2008 koji obuhvaća edukaciju zemljišnoknjižnih djelatnika za rad na novom sustavu zemljišnih knjiga i katastra, kao i roll-out pojedinih zemljišnoknjižnih odjela općinskih sudova

Uz pružanje podrške projektu digitalne arhive i pojedinačnog preoblikovanja zemljišnih knjiga u donacijama IPA-2010, osiguranim sredstvima kredita kao i proračunskim sredstvima RH realiziralo bi se:

1. Potpuni roll-out odnosno migracija podataka i uspostava ZIS-a i centralne baze podataka za 109 z.k. odjela i 112 katastarskih ureda s potpunom IT opremom, IT edukacijom svih djelatnika (cca 2.000) i domenskom edukacijom svih djelatnika u primjeni novih ZIS aplikacija.

Uspostava Baze zemljišnoknjižnih podataka (BZP) za harmonizirane zemljišnoknjižne i katastarske registre.

2. Uspostavile bi se nove funkcionalnosti ZIS-a od kojih su najvažnije:

- ONE-STOP-SHOP će putem interneta omogućiti udaljeni pristup i korištenje podataka ZIS- a svim korisnicima (interni i eksterni);
- Centralni prijepis i dostava dokumenata iz ZIS-a;
- Skeniranje svih ulaznih podataka u ZIS i uspostava digitalnog spisa u z.k. sustavu;
- Skeniranje zemljišnih knjiga i zbirki isprava, te upravljanje dokumentima unutar ZIS-a i sken-centra;
- Skeniranje kartona pologa te njihovo pohranjivanje i upravljanje unutar ZIS-a;
- Izrada edukacijskih normativa i programa za školovanje sudskih službenika s posebnim ovlastima;
- Povezivanje ZIS-a s ključnim državnim i sudskim registrima, uz automatiziranu razmjenu podataka;
- Harmonizacija podataka zemljišnih knjiga i katastra kroz pojedinačno preoblikovanje (cca 50% svih kat.čestica) i njihov prijenos u BZP;
- Uspostava sustava digitalnog spisa (spis bez papira);

Novi projekt Svjetske banke osigurava stavljanje u funkciju svih aplikacijskih rješenja, i novih funkcionalnosti koje čine nadogradnju ZIS-a, osigurava migraciju postojećih baza podataka (109 baza u centralni sustav), nužnu tehničku pripremu i osposobljavanje korisnika sustava, povezivanje ZIS-a s ključnim registrima, kao i niz dodatnih funkcionalnosti koje su sadržane u prijedlogu Plana nabave.

Uz uspostavu digitalne arhive sa središnjim centrom za upravljanje dokumentima koji se financira ovim projektom, ali i donacijama EU preko projekta IPA 2010, stvaraju se preduvjeti za uspostavu digitalnog zemljišnoknjižnog spisa, kao i mogućnost za uspostavu nove mreže sudova.

U konačnici novi sustav registra nekretnina i upravljanje registrom nekretnina osigurava poslovanje isključivo u elektroničkom obliku i time zemljišne knjige i zemljišnoknjižni spisi postaju dio arhivske građe.

3. Ostale aktivnosti

Provedena je prva faza uspostave novog pravnog okvira na način da je u potpunosti afirmiran institut ovlaštenih zemljišnoknjižnih referenata koji bi u cijelosti trebali na sebe preuzeti donošenje odluka u prvom stupnju u zemljišnoknjižnom postupku, kao i preuzeti poslove osnivanja zemljišnoknjižnih uložaka u postupcima osnivanja, obnove i dopune zemljišnih knjiga. Do sada je posebni stručni ispit za ovlaštene z.k.referente položilo 280 referenata koji su svi imenovani na te poslove te će se u narednom periodu nastaviti sa kontinuiranom pravnom edukacijom ovlaštenih z.k.referenata.

Do kraja 2014 godine u cijelosti će se definirati i pravni okvir zemljišnoknjižne administracije, s donošenjem svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata. U tijeku je rad na izmjeni i dopuni Zakona o zemljišnim knjigama i Zemljišnoknjižnog poslovnika. U protekle dvije godine dovršeni su postupci osnivanja, obnove i dopuna zemljišnih knjiga za 19 katastarskih općina a trenutno se provode postupci osnivanja, obnove i dopuna zemljišnih knjiga za 68 katastarsku općinu. U sljedećem periodu nastavit će se aktivnosti na provedbi katastarskih izmjera i osnivanja novih zemljišnih knjiga prema posebnim programima Vlade RH (izmjere u dolini Neretve, aktivnosti na revitalizaciji otoka, izvanredni program uz primjenu Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, program brisanja društvenog vlasništva).

UPRAVA ZA KAZNENO PRAVO

Uvod

Uprava za kazneno pravo je upravna organizacija u sastavu Ministarstva koja obavlja upravne i stručne poslove vezane za: izradu nacrtu prijedloga zakona i podzakonskih akata, provođenje zakona i drugih propisa iz područja kaznenog prava, stručnu obradu predmeta pomilovanja, predmeta novčanih naknada žrtvama kaznenih djela i naknada šteta za neutemeljena uhićenja i neopravdane osude, poslove vezane za vođenje kaznene i prekršajne evidencije te evidencije potvrđenih optužnica, poslove provedbe strategije suzbijanja korupcije. Obavlja i druge poslove u okviru svojega djelokruga.

Sektor za propise kaznenog prava obavlja upravne i stručne poslove vezane za izradu nacrtu prijedloga zakona i podzakonskih akata iz područja kazneno-materijalnog, kazneno-procesnog prava i izvršavanja kaznenih sankcija, maloljetničkog kaznenog prava i prekršajnog prava, analizira učinke primjene zakona i podzakonskih akata i daje prijedloge i stručna mišljenja na nacrtu propisa iz drugih oblasti prava u odnosu na kaznene odredbe te obavlja i druge poslove iz svojega djelokruga.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Sektora za propise kaznenog prava ustrojavaju se sljedeći odjeli:

Odjel za propise kaznenog materijalnog prava

Odjel za propise kaznenog procesnog prava i izvršavanja kaznenih sankcija

Odjel za propise prekršajnog prava

Odjel za propise maloljetničkog kaznenog prava.

Sektor za suzbijanje korupcije obavlja stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije, obavlja koordinaciju s drugim tijelima vezano uz prijedloge strategija suzbijanja korupcije, obavlja nadzor ostvarenje ciljeva strategija; obavlja i druge poslove iz svojega djelokruga.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Sektora za suzbijanje korupcije ustrojavaju se sljedeći odjeli:

Odjel za strategiju i analizu mjera suzbijanja korupcije

Odjel za nadzor i suradnju u provedbi mjera suzbijanja korupcije

Sektor za pomilovanja, evidencije i naknade u kaznenim postupcima obavlja upravne i stručne poslove vezane za obradu predmeta pomilovanja, vođenje evidencije pravomoćno osuđenih osoba odnosno vođenje evidencije o osobama protiv kojih je doneseno pravomoćno rješenje o prekršaju, vođenje evidencije potvrđenih optužnica, obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove u predmetima novčanih naknada žrtvama kaznenih djela i predmetima naknada šteta za neutemeljena uhićenja i neopravdane osude te obavlja i druge poslove iz svojega djelokruga.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Sektora za pomilovanja, evidencije i naknade u kaznenim postupcima ustrojavaju se sljedeći odjeli:

Odjel za pomilovanja

Odjel za kaznene evidencije

Odjel za prekršajne evidencije

Odjel za novčane naknade žrtvama kaznenih djela

Odjel za naknade štete za neutemeljena uhićenja i neopravdane osude

Zatečeno stanje prigodom preuzimanja poslova

Zatečeno stanje u 2009. godini u bitnom je definirano tadašnjim statusom dva najvažnija zakona kaznenog prava:

1. novi Zakon o kaznenom postupku (čije su prve odredbe stupile na snagu već 1.1.2009.g.) trebao se od 1. srpnja početi primjenjivati u predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK-a)

2. početkom 2009. godine Ministarstvo pravosuđa oformilo je radnu skupinu za izradu novog Kaznenog zakona (KZ) s ciljem da RH dobije moderan zakon te vrste kojim bi hrvatsko društvo u cjelini moglo adekvatno i učinkovito odgovoriti na sve izazove suvremenih oblika kriminaliteta, pogotovu onih najtežih.

U tu svrhu se, glede ZKP-a, odmah pristupilo poslovima praktične provjere odredaba novog ZKP-a u sustavno organiziranim i provedenim edukacijskim procesima i radionicama. U njima su detektirane moguće prepreke djelotvornom odvijanju kaznenog postupka i naznačeni su smjerovi mogućih poboljšanja pravila kaznenog postupka. Na temelju toga je izrađen i donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku („NN“ 76/09) što je rezultiralo omogućavanjem da se kazneni postupci za kaznena djela iz nadležnosti USKOK-a vode po novim kazneno-procesnim pravilima;

Glede novog KZ-a, odmah se pristupilo izradi smjernica za izradu zakona te je u jesen iste godine Vlada RH usvojila Smjernice na temelju kojih počiva novi KZ (objavljen u „NN“ 125/11). Istovremeno se otpočelo s pripremama za izradu nacрта prijedloga svih zakona iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa koji se moraju uskladiti s ova dva najvažnija kaznenog prava.

Nadalje, Sektor za suzbijanje korupcije osnovan je u srpnju 2008. kao dio Uprave za strateški razvoj. 2010. izvršen je preustroj ministarstva, ukinuta je Uprava za strateški razvoj a Sektor za suzbijanje korupcije je pripojen Upravi za kazneno pravo. S obzirom da prije osnivanja Sektora za suzbijanje korupcije unutar ministarstva nije postojao specijalizirani dio koji se bavio prevencijom korupcije i povezanim pitanjima, bilo je potrebno iz temelja uspostaviti sustav s nadležnošću izgradnje i sustavnog praćenja provedbe preventivskih antikorupcijskih mjera, međunarodne suradnje u području antikorupcije, edukacije i širenja svijesti o štetnosti borbe korupcije.

3. Stanje u području iz djelokruga Uprave za kazneno pravo

U svezi procesnog kaznenog prava, 2009. godine na snagu su stupile prve odredbe novog Zakona o kaznenom postupku, a već od 1. srpnja iste godine ZKP se počeo primjenjivati u predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Time je započela nova era kaznenog postupanja u Republici Hrvatskoj, jer je ZKP uveo nove kazneno-procesne ustanove i odnose između sudionika postupka pa je položaj pojedinih sudionika suštinski promijenjen, prvenstveno uvođenjem državno-odvjetničke umjesto sudske istrage u prethodnom postupku.

Bilo je jasno da će pred službenicima Uprave za kazneno pravo biti opsežan, mukotrpan rad na praćenju primjene novog ZKP-a, draftiranja neizbježnih dorada i dopuna zakona i sudjelovanja u zakonodavnim aktivnostima Vlade RH s tim u svezi, kao i rad na izradi nacрта prijedloga svih drugih zakona iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa koji će se nužno morati uskladiti s novim ZKP-om.

U svezi materijalnog kaznenog prava, početkom 2009. godine Ministarstvo pravosuđa oformilo je radnu skupinu za izradu novog Kaznenog zakona. Naime, postojeći Kazneni zakon iz 1998. g. mijenjan je 12 puta, što je dovelo do nesklada odredbi zakona, te je zbog brojnih primjedbi državnih i pravosudnih institucija Republike Hrvatske i međunarodne zajednice, kao i zbog potrebe usklađivanja kaznenog materijalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske Unije bilo potrebno donijeti novi, suvremeni, europski Kazneni zakon. Novim Kaznenim zakonom, koji je usvojen 21. listopada 2011., a stupa na snagu 1. siječnja 2013. izvršeno je usklađivanje s međunarodnim dokumentima (dokumentima Ujedinjenih naroda, pravnom stečevinom Europske Unije, konvencijama Vijeća Europe, pravnim standardima Europskog suda za ljudska prava, drugim međunarodnim dokumentima), daljnje osuvremenjivanje općeg i posebnog dijela Kaznenog zakona na temelju dobre prakse drugih europskih kaznenopravnih sustava, usklađivanje s drugim propisima RH, otklanjanje zakonskih neusklađenosti i proturječnosti, poboljšana je sistematizacije glava i odredaba općeg i posebnog dijela Kaznenog zakona, poboljšana je kaznenopravni položaj žrtve, unapređena je i povećana djelotvornost sustava kaznenopravnih sankcija, učinjene su brojne promjene u posebnom dijelu uvođenjem novih inkriminacija ili širenjem postojećih, preispitivanjem postojećih i uvođenjem novih kvalificiranih i privilegiranih oblika kod pojedinih kaznenih djela, otklanjanjem nedostataka i preklapanja u opisima pojedinih kaznenih djela, izmjenom raspona sankcija s ciljem da odražavaju težinu kaznenih djela, uspostavom dosljednog sustava propisanih kazni, osuvremenjivanjem pojedinih kaznenih djela i glava (npr. gospodarskih kaznenih djela; odredaba koje se odnose na suzbijanje organiziranog kriminaliteta i korupcije), te jasnijim razgraničenjem kaznenih i prekršajnih djela.

Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi**Zakonodavna aktivnost:**

(Novi) Kazneni zakon (NN 125/11) - nakon 14 godina i 12 izmjena i dopuna donesen je novi, moderni europski Kazneni zakon;

(Novi) Zakon o sudovima za mladež (NN 84/11) - omogućava kazneno postupanje prema maloljetnicima sukladno novim postupovnim odredbama;

Dvije izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku („NN“ br. 76/09 i 80/11) - omogućena primjena ZKP-a od 1. srpnja 2009.g. na tzv. „uskočka“ kaznena djela, te primjena od 1. rujna 2011.g. na sva kaznena djela;

Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem (NN 145/10) - potpuno novi zakon koji znatno povećava sposobnost ukupnog sustava oduzimanja nezakonito stečene imovine;

Zakon o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (NN 57/11) - izrađen sukladno izmjeni Ustava po kojoj kaznena djela ratnog profiterstva i kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije počinjena u vrijeme Domovinskog rata i mirne reintegracije, ratnog stanja i neposredne ugroženosti neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti države ne zastarijevaju;

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (NN 45/2011) - donesen radi usklađenja sa ZKP-om;

Dvije izmjene i dopune Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (NN 116/10 i 57/2011) - proširuje se nadležnost na kazneno djelo utaje poreza i drugih davanja i uvodi kontrola odbačaja kaznenih prijava;

Zakon o sprječavanju sukoba interesa (NN 26/11).

Ostale aktivnosti:

Izrada revidiranog Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije - Vlada RH usvojila ga u ožujku 2010.g. – nadziranje njegove provedbe;

Izrada Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010.-2012. (studeni 2009.), te nadzor provedbe programa, organiziranje edukacija i konferencija za trgovačka društva;

Uređivanje i vođenje web stranice antikorupcija.hr;

Organizacija antikorupcijskih edukacija (pravosudnih, državnih i lokalnih dužnosnika i službenika, medija, srednjoškolaca...) i okruglih stolova o suzbijanju korupcije i sprječavanju sukoba interesa, te organizacija promotivnih aktivnosti;

Sudjelovanje u radu međunarodnih antikorupcijskih institucija; evaluacija provedbe UN Konvencije protiv korupcije, izrada izvješća za 3. krug evaluacije GRECO-a (inkriminacije i financiranje političkih stranaka), regionalna suradnja unutar Regionalne antikorupcijske inicijative (načelnik Sektora u studenom 2011. izabran za predsjednika RAI-a);

Sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji iz 2003. i Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji iz 2009. te Pravilniku o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana, Ministarstvo pravosuđa je do sada u tri navrata izdavalo odobrenja za ukupno 58 fizičkih i pravnih osoba provoditelja tretmana. Ministarstvo pravosuđa je u 2011. sklopilo nagodbe sa 14 fizičkih i pravnih osoba provoditelja psihosocijalnog tretmana u svrhu podmirenja troškova provedbe psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji za 2009. i 2010. godinu;

U okviru Uprave je 13. svibnja 2009. osnovano Povjerenstvo za praćenje i unapređenje rada tijela kaznenog postupka i izvršavanja maloljetničkih sankcija, te je 9. travnja 2010. donijet Poslovnik o radu tog Povjerenstva;

Valja istaknuti i važnu ulogu u pregovaračkom procesu u poglavlju 23., posebice u području sprječavanje korupcije.

Odjel za pomilovanja:

Zaprimljeno je ukupno 2243 molbi za pomilovanje (1153 molbe tijekom 2009., 607 molbi tijekom 2010. godine i 483 molbe tijekom 2011. godine zaključno sa 01.12.2011.).

Sačinjeno je ukupno 1307 izvješća po molbama pravomoćno osuđenih osoba.

Od ukupno 1307 osoba molbe za pomilovanje odbijene su za 1157 osoba, a 150 osoba je pomilovano Odlukama Predsjednika Republike Hrvatske.

Neriješeno je 434 predmeta po molbama za pomilovanje pravomoćno osuđenih osoba, a za sve predmete zatraženi su od nadležnih državnih tijela relevantni podaci za sačinjavanje izvješća. Preostala 502 predmeta nisu mogli biti uzeti u rad jer nije postojala zakonska osnova da se po njima postupa.

Odjel za kaznene evidencije:

U 2009. godini riješeno je 157 upravnih predmeta i 96.016 zahtjeva za podacima iz kaznene evidencije. U 2010. godini riješeno je 178 upravnih predmeta te 95.093 zahtjeva za podacima iz kaznene evidencije, a u 2011. riješena su 172 upravna predmeta te 94.552 zahtjeva za podacima iz kaznene evidencije.

U razdoblju od 1. siječnja 2011. godine do 6. prosinca 2011. godine uneseno je 3128 stranih kaznenih listova, a u 2010. godini uneseno je više od 10 000 stranih kaznenih listova.

Odjel za prekršajne evidencije:

Izdano je 198.732 uvjerenja ili izvadaka o prekršajnoj kažnjavanosti na zahtjev nadležnih pravosudnih i državnih upravnih tijela, te fizičkih i pravnih osoba radi ostvarivanja prava i obveza u inozemstvu.

Odjel za naknade štete za neutemeljena uhićenja i neopravdane osude:

U 2009. godini, od ukupno zaprimljenih 202 zahtjeva za naknadu štete zbog neutemeljenog uhićenja i neopravdane osude, postignut je sporazum pred ovim Ministarstvom u 95 predmeta.

Tijekom 2010. godine zaprimljeno je ukupno 242 zahtjeva za naknadu štete zbog neutemeljenog uhićenja i neopravdane osude. U mirnom postupku pred ovim Ministarstvom postignut je sporazum u 114 predmeta, dok u preostalim predmetima oštećenici nisu prihvatili ponudu (ili njihov zahtjev nije prihvaćen), te pred nadležnim sudom vode postupak radi naknade štete protiv RH.

U 2011. godini (s danom 05.12.2011.) zaprimljeno je ukupno 204 zahtjeva i do sada je u mirnom postupku postignut sporazum o vrsti i visini naknade štete u 82 predmeta. Preostali su zahtjevi u fazi ponude oštećeniku.

4. Poslovi u tijeku

U tijeku je izrada Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji, budući su ovi instituti (koji su bili u Kaznenom zakonu) izostavljeni iz novog Kaznenog zakona.

S novim Kaznenim zakonom bit će potrebno uskladiti odgovarajuće odredbe Zakona o kaznenom postupku, Zakona o sudovima za mladež, Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, Zakona o izvršenju kazne zatvora, Zakona o probaciji i dr. Također će biti potrebno nastaviti s utvrđivanjem i otklanjanjem preklapanja kaznenog i prekršajnog zakonodavstva u skladu s odlukama Europskog suda za ljudska prava (predmeti Maresti i Tomasović).

U tijeku su pripreme radnje za uspostavu sustava kaznenih evidencija podobnih za međunarodnu razmjenu podataka - Europski informacijski sustav kaznenih evidencija.

U Sektoru za pomilovanja, evidencije i naknade u kaznenim postupcima, ustrojen je i Odjel za novčane naknade žrtvama kaznenih djela, a za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti Pravilnikom o unutarnjem redu MP predviđena su tri izvršitelja, koje treba zaposliti. Navedeni odjel započeo će s radom na dan prijema RH u EU.

U tijeku su pregovori o sklapanju ugovora o provedbi psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji između Ministarstva pravosuđa i provoditelja tog tretmana, a uvažavajući ograničena financijska sredstva iz tehničkog proračuna RH za 2012.

U tijeku je provedba projekata IPA 2007 „Jačanje međuagencijske suradnje u borbi protiv korupcije“ i IPA 2008 „Podrška reforme kaznenog postupka“.

5. Ostale napomene

S obzirom da natječaj za popunjavanje Sektora za suzbijanje korupcije koji je bio raspisan 2010 za 9 mjesta nije u potpunosti uspio, jer je zadovoljilo samo 3 kandidata, a zbog stalnih kritika Europske komisije o nedovoljnoj popunjenosti Sektora, Ministarstvo uprave je odobrilo ponavljanje natječaja za nepopunjena mjesta te je natječaj upravo u tijeku.

UPRAVA ZA EUROPSKU UNIJU I MEĐUNARODNU SURADNJU

1. Sektor za Europsku uniju

Stanje u području djelokruga tijela

U okviru sektora za EU ustrojena su tri odjela: Odjel za pregovore, Odjel za prilagodbu hrvatskog pravnog sustava europskom sustavu a od 2010 u okviru ovog Sektora djeluje i Odjel za praćenje provedbe Strategije reforme pravosuđa. Sektor je nadležan za izvještavanje tijela EU o ostvarenom napretku u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava u okviru procesa *monitoringa*, pripremu materijala za sastanke sa EU institucijama u području pravosuđa te za izradu i praćenje provedbe glavnih strateških dokumenata u pravosuđu.

Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi

Sektor za EU je bio zadužen za pružanje svekolike pomoći u okviru procesa pristupnih pregovora za poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava ali i za druga poglavlja pregovora koja su u nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

U tom smislu, Sektor je bio zadužen za izradu Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava, dokumenata vezanih uz ispunjavanje mjerila za otvaranje i mjerila za zatvaranje pregovora u Poglavlju 23. i završnog Izvješća za ovo pregovaračko poglavlje.

Po zatvaranju pregovora, Sektor je preuzeo poslove vezane uz proces *monitoringa*, tj, izvještavanja EK o napretku ostvarenom u područjima obuhvaćenim poglavljem 23.

Sektor je zadužen i za organizaciju misija stručnjaka iz država članica EU koji ocjenjuju napredak u području pravosuđa.

U djelokrugu ovog Sektora je i priprema političkog dijaloga s institucijama EU u području pravosuđa (zajednički parlamentarni odbor, tijela za provedbu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju - Vijeće, Odbor, pododbori, itd.)

Pored navedenog, Sektor je bio nadležan i za izradu glavnih strateških dokumenata za područje pravosuđa i to Strategije reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. – 2015. godine koja je donesena u prosincu 2010. te pripadajućeg Akcijskog plana za provedbu iste koji se donose na godišnjoj osnovi.

2. Sektor za projekte

Stanje u području iz djelokruga tijela

Sektor za projekte je u vremenskom razdoblju od 2009. – 2011. godine uspješno implementirao i finaliziralo ukupno 6 projekata (iz CARDS i Phare programa) u ukupnoj vrijednosti od 9.139, 218 MEUR. Struktura i obim poslova Sektora za projekte, dogovoren je sa EK i 2008 godine akreditiran je pri EK, kao jedinica za provedbu EU projekta Ministarstva pravosuđa. EU projekti su namijenjeni provedbi ispunjenja ciljeva Strategije reforme pravosuđa te pripremi pravosudnog sustava za implementaciju zakonodavnog okvira usvojenog s ciljem usklađivanja s pravom stečevinom Europske unije. Provedeni i planirani projekti namijenjeni su cjelovitom pravosudnom sustavu pa su tako sredstvima EU fondova potpomognuti USKOK, Pravosudna akademija, DORH, Vrhovni sud, Upravni sud, Visoki prekršajni sud te ostala pravosudna tijela i samo Ministarstvo pravosuđa. Trenutno su u provedbi 8 projekata financiranih iz IPA 2007, 2008 i 2009 programa u iznosu od 7,95 MEUR (vrijednost do danas sklopljenih ugovora). Za daljnje ugovaranje je predviđeno (odobreno za financiranje od strane Europske komisije) 8 projekata u ukupnoj vrijednosti od 19,79 MEUR. Sektor za projekte je početkom studenog 2011. godine, tijekom postupka za predlaganje projekata za financiranje kroz IPA 2012-2013 programsku godinu, predložilo 6 projekata planirane vrijednosti od 18,54 MEUR.

Nadalje, tijekom 2009. godine započele su aktivnosti vezane za Projekt potpore pravosudnom sustavu u ukupnoj vrijednosti 27.9 m€ financiranih kreditom Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Ciljevi projekta su povećanje učinkovitosti sudbenog sustava uključujući i unapređenje standarda pravosudnih tijela (izgradnja ili adaptacija pravosudnih tijela u Zagrebu – DORH, Splitu, Karlovcu i Puli), poboljšanje učinkovitosti Državnog odvjetništva te jačanje upravljačkih funkcija Ministarstva pravosuđa. Projekt je potpomognut i darovnicom Kraljevine Nizozemske u iznosu od 800 000 eura, čija sredstva se dijelom koriste i za pripremne radove za buduću izgradnju Trga pravde u Zagrebu.

U prosincu o.g. očekuje se potpisivanje Memoranduma o razumijevanju koji će omogućiti sudjelovanje Republike Hrvatske u Programima Unije za građansko i kazneno pravo. Potpisom ovih Memoranduma Republika Hrvatska moći će participirati u projektima namijenjenima edukaciji pravosudnih dužnosnika te promociji i jačanju pravosudne suradnje utemeljene na međusobnom priznanju sudskih odluka.

Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi 2009. – 2011.

A) Završeni

CARDS 2004 – «Unapređenje upravljanja sudom i sudskim predmetima na Visokom prekršajnom sudu i odabranim prekršajnim sudovima »

Vrijednost: 2.3 m€

Korisnik: Visoki prekršajni sud

PHARE 2005 – «Podrška Pravosudnoj akademiji: razvoj sustava obuke za buduće suce i državne odvjetnike»

Vrijednost: 1.2 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa – Pravosudna Akademija

PHARE 2005 - «Jačanje mirenja kao alternativnog načina rješavanja sporova»

Vrijednost: Tehnička pomoć - 1.2 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

Dionici: Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska udruga poslodavaca,

Hrvatska obrtnička komora

PHARE 2006 – „Usklađivanje i objavljivanje sudske prakse“

Vrijednost: 1.75 m€

Korisnici: Ministarstvo pravosuđa, Vrhovni sud

PHARE 2006 – „Podrška upravljanju sudom i unapređenje upravljanja sudskim spisima – e-Spis“

Vrijednost: 3.0 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2008 FPP RAC - ”Podrška državnoj školi za pravosudne dužnosnike“

Vrijednost projekta: 0.230 m€

Korisnik: Pravosudna akademija

U tijeku

IPA 2007 - «Jačanje međuagencijske suradnje u borbi protiv korupcije»

Vrijednost: 2.6 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa te tijela uključena u provedbu Strategije suzbijanja korupcije

IPA 2007 - «Jačanje kapaciteta USKOK-a»

Vrijednost: Tehnička pomoć – 1.27 m€

Korisnik: Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te ostala tijela uključena u suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

IPA 2008 «Podrška reformi Zakona o kaznenom postupku»

Vrijednost: 2.8 m€

Korisnici: Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova

IPA 2008 «Uvođenje probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj »

Vrijednost: 1.8 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2008 FPP RAC - ”Razvoj “One stop shop” podsustava za ZIS aplikaciju u zemljišnoknjižnom sustavu i usklađivanje podataka zemljišnih knjiga“

Vrijednost projekta: 0.600 m€

Korisnici: Ministarstvo pravosuđa, Državna geodetska uprava

IPA 2009 FPP RAC - “Unapređenje sustava besplatne pravne pomoći”

Vrijednost projekta: 0.230 m€

U pripremi

IPA 2009 - "Profesionalni razvitak sudskih savjetnika i budućih sudaca i državnih odvjetnika kroz uspostavu samoodrživog sustava izobrazbe"

Vrijednost: 1.186 m€

Korisnik: Pravosudna akademija

IPA 2009 - "Daljnje poboljšanje institucionalnih kapaciteta svih prekršajnih sudova i razvoj ICMS kompatibilnih modula na izabranim prekršajnim sudovima"

Vrijednost : 2. 365 m€

Korisnik: Visoki prekršajni sud, prekršajni sudovi

IPA FPP RAC 2009 - "Implementacija eSpisa na odabrane općinske sudove"

Vrijednost: 0.520 m€

IPA 2009 FPP RAC - "Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva pravosuđa"

Vrijednost: 0.230 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2010 - "Jačanje učinkovitosti pravosuđa u Republici Hrvatskoj"

Vrijednost: 2.6 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2010 - "Poboljšanje sustava ovrhe u Republici Hrvatskoj

Vrijednost: 2.6 m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

IPA 2011 – „Potpora racionalizaciji mreže sudova“

Vrijednost projekta: 11 736 000 EUR m€

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa – Županijski sud Osijek, Županijski sud Sisak, Općinski sudovi Benkovac, Valpovo i Ivanić Grad

Bilateralni projekti s Velikom Britanijom**A) Završeni**

«Uvođenje učinkovitosti u upravljanju na četiri najveća općinska suda u Hrvatskoj»

Vrijednost: 300 000 funti

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

«Savjetnik za anti-korupcijske aktivnosti»

Vrijednost: 100 000 funti

Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

Bilateralni projekti s Nizozemskom

Završeni

MATRA - «Osnivanje jedinice za strateško planiranje unutar Ministarstva pravosuđa»
Vrijednost: 300 000 EUR
Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

MATRA - «Program tretmana seksualnih prijestupnika»
Vrijednost: cca 60 000 EUR
Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

MATRA – «Program tretmana nasilnih prijestupnika u hrvatskim zatvorima i kaznionicama»
Vrijednost: 250 000 EUR
Korisnik: Ministarstvo pravosuđa – Uprava za zatvorski sustav

Projekti UNDP-a

Završen

UNDP „Prevenција vršnjačkog nasilja u Odgojnom zavodu Turopolje“
Vrijednost: 33 000 USD
Korisnici: Ministarstvo pravosuđa – Uprava za zatvorski sustav, Odgojni zavod Turopolje

U tijeku

UNDP „Pomoć u razvoju sustava podrške svjedocima i žrtvama u Republici Hrvatskoj“
Vrijednost: 1.253.349 USD
Korisnik: Ministarstvo pravosuđa

3. Sektor za ljudska prava i besplatnu pravnu pomoć

Odjel za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Stanje u području iz djelokruga tijela

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa od 30. lipnja 2008., u sklopu Uprave za Europsku uniju i ljudska prava ustrojava se po prvi puta Sektor za ljudska prava i besplatnu pravnu pomoć, u sklopu kojeg se ustrojavaju Odjel za ljudska i manjinska prava i Odjel za besplatnu pravnu pomoć. Donošenjem posljednje Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa iz 2010. godine u sklopu Uprave za Europsku uniju i međunarodnu suradnju ostaje Sektor za ljudska prava i besplatnu pravnu pomoć, unutar kojeg uz Odjel za besplatnu pravnu pomoć djeluje i Odjel za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Na međunarodnom planu, uz redovito sudjelovanje u radu Radne skupine za poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava, a u svrhu izvještavanja EK-a, Odjel je sudjelovao i kao koordinator aktivnosti u izradi i obrani Nacionalnog izvješća koje se podnosi UN-u sukladno paragrafu 15(a) Aneksa Rezolucije o Vijeću za ljudska prava 5/1 (Univerzalni periodični pregled stanja ljudskih prava - UPR) te u predavljanju 6., 7. i 8. periodičnog izvješća o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije (CERD) za RH pred UN-ovim Odborom za eliminaciju rasne diskriminacije. Također, Odjel je bio zadužen i

za predstavljanje drugog periodičnog izvješća RH o primjeni Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (ICCPR) pred UN-ovim Odborom za ljudska prava. Unutar djelokruga rada Odjela odvijala se suradnja u okviru CURE projekta „Djeca u Uniji – Prava djece i jačanje položaja djece“ - partner projekt s Kraljevinom Švedskom koji je imao za cilj podići razinu zaštite prava djeteta.

U pogledu zaštite prava osoba s invaliditetom, rad Odjela bio je usmjeren na Izradu izvješća o provedbi mjera iz Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007.-2015. u dijelu koji se odnosi na poslove iz djelokruga Ministarstva, što je uključivalo tijesnu suradnju s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kao nositeljem izrade Izvješća. Nastavno na navedeno, Odjel je aktivno sudjelovao u izradi Operativnog plana za razdoblje 2012.-2015. godine za provedbu Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u dijelu koji se odnosi na poslove iz djelokruga Ministarstva pravosuđa.

Također, u okviru obavljanja redovitih poslova, Odjel je bio zadužen i za praćenje raznih izvješća koja se odnose na stanje ljudskih prava u Republici Hrvatskoj (*State Department, Transparency International*) itd.

U pogledu rada na polju zaštite pripadnika nacionalnih manjina, Odjel je proveo anonimnu statističku anketu o zaposlenim pripadnicima nacionalnih manjina s ciljem analize vjerodostojnosti službenih podataka u očevidnicima Ministarstva pravosuđa s podacima koji su prikupljeni anketnim istraživanjem. Nastavno na navedeno, Odjel je bio zadužen i za izradu analize zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima, uključujući i uspješnu organizaciju Okruglih stolova u Vukovaru, Gospiću, Osijeku, Karlovcu i Sisku na temu primjene čl. 22 Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Također, djelatnici Odjela bili su aktivno uključeni u izradu Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011. do 2013. u pogledu mjera i aktivnosti koje se odnose na djelokrug MP-a.

U pogledu zaštite prava djeteta, Odjel je bio zadužen za sudjelovanje u izradi Plana programskih aktivnosti (*Country Programme Action Plan*) UNICEFA-a u Hrvatskoj, sukladno novom Temeljnem programu djelovanja UNICEF-a u RH za razdoblje od 2012. do 2016, te organizaciju posjeta stručnjaka EK-a (*Peer Based Mission*) koji su u prosincu 2011. izvršili cjelovit uvid u stanje dječjih prava u RH.

U okviru svojih redovnih poslova, Odjel je kontinuirano radio na pripremi izvješća MP-a za potrebe izrade očitovanja Ureda za ljudska prava Vlade RH na preporuke Pučkog pravobranitelja. U okviru rada Odjela objedinjavaju se statistički podaci vezani uz broj sudskih postupaka vođenih na osnovu diskriminacije, podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnom sektoru, te podaci o vođenju sudskih postupaka povezanih sa zločinom iz mržnje. Djelatnici Odjela aktivno sudjeluju u Radnoj skupini za praćenje zločina iz mržnje te radu Stalnog tehničkog povjerenstva za provedbu Akcijskog plana stambenog zbrinjavanja izbjeglica i povratnika.

Odjel za besplatnu pravnu pomoć Stanje u području djelokruga tijela

Sustav besplatne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj uspostavljen je **Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći** (NN, 62/08 i 81/11), koji je na snagu stupio 8. lipnja 2008 godine, te se u odnosu na građane počeo primjenjivati 1. veljače 2009. godine.

Radi provedbe Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći kojim se po prvi puta u RH stvara cjelovit sustav pravne pomoći u građanskim i upravnim stvarima, ustanovljen je Odjel za besplatnu pravnu pomoć, Uredbom o unutarnjem ustrojstvu MP (NN 77/08) unutar Sektora za ljudska prava i besplatnu pravnu pomoć u Upravi za EU i ljudska prava koja Uredbom o unutarnjem ustrojstvu MP (NN 38/10) mijenja naziv u Upravu za EU i međunarodnu suradnju.

Najznačajniji odrađeni poslovi i projekti

Do 1. veljače 2009. godine, Ministarstvo pravosuđa uspostavilo je institucionalni i zakonodavni okvir sustava te stvorilo tehničke i administrativne kapacitete, za nesmetanu provedbu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Doneseni su provedbeni propisi, te je stvoren informatički sustav podrške sustavu besplatne pravne pomoći, koji omogućava praćenje stanja na području cijele RH u realnom vremenu. Također, uspješno je educirano 84 državna službenika (VSS i SSS) zaposlenih pri Uredima državne uprave u županijama, za rješavanje o zahtjevima za odobravanje pravne pomoći u prvom stupnju.

Proveden je postupak registracije ovlaštenih udruga za pružanje pravne pomoći, te je osnovano Povjerenstvo za pravnu pomoć, kao savjetodavno tijelo MP, s trajanjem mandata od 2. godine. Raspisan je i prvi natječaj za financiranje projekata ovlaštenih udruga za dodjelu sredstava radi pružanja primarne pravne pomoći.

U studenom 2009. godine u svrhu obilježavanja Europskog dana građanskog sudovanja, održan je okrugli stol u organizaciji MP, kojem je za cilj bila preliminarna ocjena sustava nakon skoro godinu dana provedbe, kao i informiranje javnosti o mogućnostima sustava pravne pomoći u odnosu na građane.

Tijekom 2010. godine nastavljena je edukacija državnih službenika kroz Centar za stručno osposobljavanje državnih službenika pri Ministarstvu uprave. Također, održani su i savjetodavni sastanci sa predstavnicima ovlaštenih udruga za pružanje primarne pravne pomoći. Ministarstvo pravosuđa ponijelo je prvo izvješće o Provedbi Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći i utrošku sredstava Vladi RH, te je Vlada RH Izvješće u travnju podnijela Hrvatskom saboru. Vlada RH je Uredbom (NN 14/10) povećala vrijednost boda za pružanje sekundarne i primarne pravne pomoći sa dosadašnjih 2 na 3 kn. Radi daljnjeg nesmetanog funkcioniranja sustava pravne pomoći u RH, i što aktivnijeg uključivanja pružatelja u sustav pravne pomoći, u skladu sa preporukama EK iznesenih u Izvješću o napretku RH za 2009. godinu, Vlada RH je Uredbom o izmjeni Uredbe o tarifi za utvrđivanje vrijednosti naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći (NN 129/10), povećala vrijednost boda sa 3 kn na 5 kn.

U veljači 2011. godine MP je Vladi RH podnijelo drugo Izvješće o provedbi Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći i utrošku sredstva, te je u svibnju 2011. godine Hrvatski Sabor prihvatio Izvješće Vlade RH.

Odlukom Ustavnog suda od 6. travnja 201. godine (NN 44/11), ukinute su pojedine odredbe Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, te je MP uzimajući u obzir preporuke i mišljenje Ustavnog suda pristupilo opsežnoj noveli Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

MP je prateći potrebe sustava, ali i priznate međunarodno pravne standarde na polju pravne pomoći, unijelo nekoliko značajnih novina koje za cilj imaju povećanje učinkovitosti sustava pravne pomoći, rasterećenje rada sudova, korištenje postojećih administrativnih kapaciteta

države organiziranjem ureda državne uprave i u pružatelje primarne pravne pomoći, te uvođenjem dvije nove i zasebne vrste pravne pomoći: oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka i oslobođenje od plaćanja troškova plaćanja sudskih pristojbi. Na taj je način postignuto i usklađenje sa zadnjom novelom Zakona o parničnom postupku, a čime se ujedno pridonosi većoj učinkovitosti pravosuđa. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 81/11) stupio je na snagu 15. srpnja 2011. godine, osim pojedinih odredbi koje se odnose na oslobođenje od plaćanja sudskih troškova i troškova postupka i odredbi koje se odnose na urede državne uprave kao pružatelje primarne pravne pomoći, a koje se počinju primjenjivati od 1. siječnja 2013. godine.

Prilikom izrade Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, u obzir se uzelo i mišljenje civilnog društva, te su neka predložena rješenja ugrađena u novelu Zakona. Također, valja istaknuti i dobru suradnju sa Hrvatskom odvjetničkom komorom, koja je temeljem prijedloga Ministarstva pravosuđa kreirala liste odvjetnika po županijama, koji su osobito zainteresirani za sudjelovanje u sustavu pravne pomoći.

Uključivanje ureda državne uprave u sustav pružatelja primarne pravne pomoći, osnivanjem službe neovisne od one koja rješava o zahtjevima za odobravanje korištenja pravne pomoći, omogućuje se veća dostupnost primarne pravne pomoći, korištenjem postojećih tehničkih i administrativnih kapaciteta države, jednako na području cijele RH.

U ožujku 2011. godine predstavnici Ministarstva pravosuđa su, koristeći TAIEEX, bili u studijskom posjetu Litvi, radi upoznavanja s litvanskim sustavom pravne pomoći, a koji posjet se pokazao iznimno korisnim u svijetlu izrade novele Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

OSCE Misija u Skopju i Ministarstvo pravosuđa Republike Makedonije, organizirali su regionalnu konferenciju o pravnoj pomoći, u srpnju 2011. godine, na kojoj su sudjelovali i predstavnici Ministarstva pravosuđa predstavljajući hrvatskog modela pravne pomoći.

Izaslanstvo Ministarstva pravosuđa, krajem listopada 2011. godine sudjelovalo je na međunarodnoj konferenciji pod nazivom "Legal Civil Aid in South-Eastern Europe", u Kijevu u organizaciji Francuskog veleposlanstva u Ukrajini. Kako je tema konferencije bila vezana za sustav besplatne pravne pomoći, predstavnici hrvatskog izaslanstva održali su nekoliko predavanja na tu temu, te su predstavnici država sudionica (Ukrajina, Srbija, Rumunjska, Moldavija, Makedonija, Bugarska, Bosna i Hercegovina i Albanija) iskazali veliki interes za hrvatski model sustava besplatne pravne pomoći. Konferencija je potaknula jačanje suradnje zemalja jugoistočne Europe na tom polju izmjenom tzv. "dobre prakse".

14. studenog 2011. godine Ministarstvo pravosuđa započelo je sa provedbom Twinning light projekta pod nazivom „Unapređenje sustava pravne pomoći“, financiran iz EU IPA 2009. Zemlja partner je Litva (stručnjaci iz MP R. Litve i Kaunas Service-state guaranteed legal aid). Cilj ovog projekta u trajanju od 6. mjeseci, u vrijednosti od 230.000 eura, je unaprijediti učinkovitost sustava pravne pomoći u RH.

23. studenog 2011. godine Ministarstvo pravosuđa je na zamolbu OSCE Misije u Srbiji, bilo domaćin predstavnicima pravnih klinika i članova radne skupine za izradu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Srbije. Cilj studijskog posjeta bilo je upoznavanje sa hrvatskim zakonskim rješenjima, kao i izmjena „dobre prakse“ i unapređenje suradnje na tom području.

U prilog uspješnosti sustava pravne pomoći govore i brojke prema kojima je zamjetan porast podnesenih zahtjeva po godišnjoj stopi od 9%, dok je porast odobrenih zahtjeva zabilježen po stopi od 18%.

U tijeku su sljedeći projekti:

Twinning light projekt IPA 2009 „Unapređenje sustav besplatne pravne pomoći” koji se provodi u suradnji sa stručnjacima za besplatnu pravnu pomoć iz Republike Litve

Edukacija sudaca o sustavu besplatne pravne pomoći putem pravosudne akademije

Izrada Nacrta Uredbe o tarifi za utvrđivanje vrijednosti naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći u skladu sa novim zakonskim rješenjima

Imenovanje članova Povjerenstva za pravnu pomoć

Nadogradnja informatičkog sustava podrške sustavu pravne pomoći u skladu s novim zakonskim rješenjima

PODACI O BROJU ZAHTJEVA ZA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ

ZA RAZDOBLJE OD 01.02.2009.g. – 30.11.2011. GODINE

ZAPRIMLJENI ZAHTJEVI	PRIHVAĆENI	ODBIJENI
13.044	11.091	1.953

ZA RAZDOBLJE OD 01.02.2009. – 31.12.2009. GODINE:

ZAPRIMLJENI ZAHTJEVI	PRIHVAĆENI	ODBIJENI
3.848	2.953	895

ZA RAZDOBLJE OD 01.01.2010. – .31.12.2010. GODINE:

ZAPRIMLJENI ZAHTJEVI	PRIHVAĆENI	ODBIJENI
4.209	3.589	620

ZA RAZDOBLJE OD 01.01.2011. – .30.11.2011. GODINE:

ZAPRIMLJENI ZAHTJEVI	PRIHVAĆENI	ODBIJENI
4.987	4.549	438

3. OSTALE NAPOMENE

Za nesmetano funkcioniranje sustava pravne pomoći potrebno je osigurati dovoljno sredstava u okviru državnog proračuna.

4. Sektor za međunarodnu suradnju

Stanje u području iz djelokruga

Sukladno svojoj nadležnosti pripremni su svi službeni multilateralni i bilateralni sastanci ministra i ostalih dužnosnika, kao u RH tako i u inozemstvu. Posljednjih godinu dana ova se ključna djelatnost Odjela višestruko intenzivirala zbog završne faze pristupanja RH Europskoj uniji, poduzimane su sve aktivnosti potrebne za sklapanje brojnih bilateralnih ugovora/sporazuma vezanih uz područje pravosudne suradnje te je razdoblje 2009.-11. iz gore spomenutih razloga također obilježilo sklapanje ili pokretanje postupka sklapanja velikog broja ugovora, naročito na području regionalne pravosudne suradnje. Nositelji smo inicijative sklapanja niza ugovora o izručenju s državama regije, a u navedenom su razdoblju već sklopljeni Ugovori o izručenju sa Srbijom, Crnom Gorom i Makedonijom dok su s BiH i SAD-om istovrsni ugovori u pripremnj fazi. Među najvažnijim postignućima ističemo sudjelovanje RH u radu Višegradske grupe u formatu V4+ (Mađarska, Slovačka, Poljska i Češka).

(popis sklopljenih ugovora/sporazuma u privitku)

UNCITRAL - Osnovano novo Povjerenstvo za praćenje rada Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL-a), RH će postati članica 2012. – 2016., Tijekom članstva očekuje se intenzivnija suradnja predstavnika MP-a s Komisijom. Pokrenute aktivnosti vezane uz osnivanje regionalnog ureda UNCITRAL-a u Republici Hrvatskoj.

CCPCJ - Kontinuirano se prati rad i sudjeluje u radu UN Komisije za sprečavanje kriminala i kaznenog pravosuđa (CCPCJ) – Republika Hrvatska postaje članica CCPCJ-a 01. siječnja 2012. godine do 01. siječnja 2014.g. Tijekom članstva očekuje se intenzivnija suradnja predstavnika MP-a s Komisijom. Sklopljen Sporazum o osnivanju Međunarodne antikorupcijske akademije kao međunarodne organizacije (IACA)

VIJEĆE EUROPE - Završeni svi poslovi na postupku izbora kandidata Republike Hrvatske za ad hoc suce pri Europskom sudu za ljudska prava – izabrani su kandidati.

U tijeku provođenje postupka za izbor kandidata Republike Hrvatske za suca pri Europskom sudu za ljudska prava za potrebe Povjerenstva za izbor kandidata Republike Hrvatske za suca pri Europskom sudu za ljudska prava.

Kontinuirano se prati rad Vijeća Europe u svim segmentima (odborima, pododborima, stručnim tijelima) u kojima RH ima svoje predstavnike. Ratificirana Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja

EU - U tijeku pripremnje aktivnosti vezane uz osmišljavanje postupka izbora kandidata RH za Sud EU (kandidata za Europski sud pravde, Opći sud i Sud državnih službenika), u tijeku prikupljanje podataka u cilju izrade komparativne analize praksi u državama članicama EU

Izradili smo Odluku Vlade Republike Hrvatske o upućivanju državnog odvjetnika za vezu Republike Hrvatske u Eurojust-a.

Aktivnosti vezane za sudjelovanje predstavnika Ministarstva pravosuđa u EU misiji EULEX-Kosovo

RCC - Sudjelovanje u radu Regionalnog vijeća za suradnju (RCC), (imenovana Stručna radna skupina za praćenje provedbe Regionalne strategije – članovi – predstavnik MP-a, DORH-a, suda, MUP-a).

Poslovi u tijeku

Austrija - susret hrvatskih i austrijskih ministarstava pravosuđa u veljači 2012.g. u Beču.

Bosna i Hercegovina – prihvaćena inicijativa za sklapanje Ugovora o izručenju. Potrebno izmjeniti Sporazum o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima

Crna Gora - pripremaju se pregovori za Ugovor o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima.

Indija - indijska strana predložila pokretanje postupka sklapanja Ugovora o izručenju.

Italija - talijanska strana predlaže zaključivanje dodatnih ugovora vezanih uz Europsku konvenciju o međusobnoj pravnoj pomoći i Europsku konvenciju o izručenju.

Kosovo - Ugovor o uzajamnoj pomoći u kaznenim stvarima - završeni pregovori, očekuje se parafiranje na prvom slijedećem sastanku (predviđen krajem siječnja 2012. u Zagrebu), očekuje se i početak pregovora o Ugovoru o transferu osuđenih osoba.

Portugal – sklapanje Memoranduma o razumijevanju predloženo hrvatskoj strani putem Veleposlanstva RH u Lisabonu

Sjedinjene Američke Države - Ugovor o izručenju, u listopadu u ZGB održan prvi krug konzultacija.

Srbija - dostavljena inicijativa za proširenje Ugovora o izručenju.

Turska - iniciran susret hrvatskih i turskih stručnjaka u Republici Turskoj, RH predložila termin sastanka 28. i 29. siječnja 2012.g.

Najznačajniji projekti i poslovi

RH će postati članica Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL-a) 2012. – 2016.g.

Pokrenute aktivnosti vezane uz osnivanje regionalnog ureda UNCITRAL-a u Republici Hrvatskoj.

Vijeće Europe – završen postupak izbora ad hoc sudaca za Europski sud za ljudska prava.

U tijeku provođenje postupka za izbor kandidata Republike Hrvatske za suca pri Europskom sudu za ljudska prava.

U tijeku pripreme aktivnosti vezane uz osmišljavanje postupka izbora kandidata RH za Sud Europske Unije.

Republika Hrvatska postaje članica UN Komisije za sprečavanje kriminala i kaznenog pravosuđa (CCPCJ) 01. siječnja 2012. godine do 01. siječnja 2014.g.

Među najvažnijim postignućima ističemo prvi puta sudjelovanje MPRH u radu Višegradske grupe u formatu V4+ (Mađarska, Slovačka, Poljska i Češka).

Potpisivanje Ugovora o izručenju sa Srbijom, Crnom Gorom i Makedonijom, dok su s BiH i SAD-om istovrsni ugovori u pripremljenoj fazi.

Sudjelovanje predstavnika Ministarstva pravosuđa u EU misiji EULEX-Kosovo.

5. Sektor za međunarodnu pravnu pomoć

Odjel za izručenja i međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima u gore navedenom razdoblju sudjelovao je u radu Radne skupine za izradu Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije koji je objavljen u Narodnim novinama broj 91/10, a stupit će na snagu s danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Ovim zakonom implementirane su u domaće zakonodavstvo relevantne Okvirne odluke kojima se reguliraju instrumenti kazneno-pravne suradnje između pravosudnih tijela država članica Europske unije.

U svrhu osiguranja učinkovite primjene instrumenata kaznenopravne suradnje s državama članicama Europske unije u suradnji s TAIEX-om održane su dvije radionice za suce i državne odvjetnike te službenike ministarstva pravosuđa.

Odjel aktivno sudjeluje u radu Europske pravosudne mreže u kaznenim stvarima i surađuje s državnim odvjetnikom za vezu pri EUROJUST-u.

Nadalje, Odjel je sudjelovao u pregovorima u svrhu sklapanja slijedećih bilateralnih ugovora: Sporazum između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izmjeni Sporazuma o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima od 10. veljače 2010., Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Srbije o izručenju od 29. lipnja 2010., Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o izručenju od 1. listopada 2010., Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima od 9. rujna 2011., Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o izručenju od 31. listopada 2011.

Odjel za međunarodnu pravnu pomoć u građanskim stvarima je u gore navedenom razdoblju radio na pristupanju Republike Hrvatske Konvenciji o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovačkom stvarima od 18.03.1970. te Konvenciji o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u odnosu na roditeljsku odgovornost i o mjerama za zaštitu djece od 19. listopada 1996.

Nadalje, ovaj Odjel sudjeluje u radu Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Zakona o međunarodnom privatnom pravu, kao i u radu Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima, u statusu promatrača do ulaska RH u Europsku uniju.

Popis sklopljenih ugovora/sporazuma

BOSNA I HERCEGOVINA:

Sporazum o izmjeni Sporazuma između Vlade RH, Vlade BiH i Vlade Federacije BiH o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima potpisan 10.02.2010.g.

Ugovor između Vlade RH i Vlade BiH o izručenju - RH 21.07.2011.g. poslala bosanskoj strani inicijativu za sklapanjem ugovora, ista je prihvaćena, očekuje se dogovor termina za početak pregovora.

CRNA GORA:

Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o izručenju: 01.10.2010.g.: potpisan u Podgorici Ugovor o izručenju

Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima; 09.09.2011.g. potpisan u Zagrebu

Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima; rujna 2011.g. započete konzultacije oko pregovora za sklapanje Ugovora

KOSOVO:

Memorandum o suglasnosti o suradnji između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Državnog tužiteljstva Republike Kosova u suzbijanju transnacionalnog kriminala i pranja novca stečenog od kriminala zaključen je 8. 1. 2010. otkad je i u primjeni

Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Republike Kosovo o pravnoj pomoći u kaznenim stvarima; u rujnu 2011.g. u Zagrebu sa kosovskom stranom održane konzultacije u svezi predstojećih pregovora oko sklapanja navedenog Ugovora

MAKEDONIJA:

Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o izručenju potpisan je 31.10.2011 u Zagrebu

SRBIJA:

Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Srbije o izručenju: 29.06.2010.g. Ugovor potpisan u Beogradu

21.07.2011.g. poslana inicijativa hrvatske strane za proširenje postojećeg ugovora, ista je prihvaćena

SJEDINJENJE AMERIČKE DRŽAVE:

Ugovor između Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih država o izručenju; u listopadu 2011.g. u Zagrebu sa američkom stranom održane konzultacije u svezi predstojećih pregovora o sklapanju navedenog Ugovora

Sklopljeni sporazumi i protokoli o suradnji ministarstava

NIZOZEMSKA

07. rujna 2009. - Plan namjere između Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa Nizozemske u svezi daljnjeg jačanja kapaciteta hrvatskog Ministarstva pravosuđa

SLOVENIJA

Sporazum o suradnji između Uprave za izvršavanje kaznenih sankcija Republike Slovenije sa Upravom za zatvorski sustav Republike Hrvatske

MAĐARSKA

Sporazum o suradnji između Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske i Zatvorske službe Ministarstva pravosuđa i unutarnjih poslova Republike Mađarske zaključen je 29. 3. 2009.

Dodatak Sporazumu o suradnji potpisan je 21. i 24. 5. 2010.

CRNA GORA

30.11.2010.g. predstavnici Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija Crne Gore bili su u posjeti hrvatskom zatvorskom sustavu te je tom prilikom predloženo potpisivanje Memoranduma o suradnji između Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija Crne Gore i Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske

Radionica na temu "Europsko kazeno pravo – praksa", 30. kolovoza do 2. rujna 2011.g., Valbandon

TAJNIŠTVO MINISTARSTVA

Nastavno na dopis Ministarstva uprave Klasa: 010-01/11-01/1 od 08. prosinca 2011. godine, a u svezi s izradom Izviješća u postupku primopredaje vlasti, izvješćujemo da su se u navedenom razdoblju napatuk **u Tajništvu**, ne uzimajući u obzir tekuće poslove, poduzete slijedeće aktivnosti:

- provođenje postupaka za jačanje administrativnih kapaciteta,
- kontinuirana provedba stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika,
- uspostavljen je registar zaposlenih u javnom sektoru Ministarstva,
- dostupnost informacija na web stranici Ministarstva o svim važnim događanjima u Ministarstvu i svim pravosudnim tijelima,
- otvoren je izravan komunikacijski kanal s građanima kojima se omogućava dobivanje stručnih i točnih odgovora na njihova pitanja,
- postupa se po Odluci Vlade RH o prodaji stanova u vlasništvu RH (Narodne novine 109/2011),
- aktivno sudjelujemo u Programu Vlade RH „Dovesti svoju kuću u red“ u cilju poboljšanja energetske učinkovitosti te sustavnog gospodarenja energijom u državnim objektima,
- strateško planiranje za trogodišnje razdoblje i utvrđivanje financijskih okvira za programe i aktivnosti,
- smanjenje rashoda za zaposlene što ocjenjujemo kao rezultat Reforme pravosuđa,
- dosljedno provođenje javnih nabava u skladu sa zakonskim okvirom,

uvođenje bar kodova radi evidencije imovine Ministarstva.

U nastavku dostavljamo **kratki pregled po sektorima** Tajništva ministarstva:

1. Sektor za ljudske resurse i službeničke odnose:

- Donošenje nove Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MP (31.03.2010.) kojom je smanjen broj unutarnjih ustrojstvenih jedinica, te sukladno tome donesen i novi Pravilnik o unutarnjem redu MP,
- Provođenje postupaka za jačanje administrativnih kapaciteta MP :
  - u razdoblju od 01.01.2009. do danas zaposleno je 187 a otišlo 90 službenika, (provedeno 18 javnih natječaja i 5 oglasa)
  - znatan broj radnih mjesta popunjen je sporazumnim premještanjem službenika iz drugih tijela državne uprave i zbrinjavanjem službenika stavljenih na raspolaganje Vladi RH.
- Kontinuirano obavljanje poslova vezanih za službeničke odnose
- Kontinuirana provedba stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika
- Aktivno sudjelovanje u davanju mišljenja i primjedbi na predložene zakonske i podzakonske akte iz oblasti službeničkog prava i razvoja i upravljanja ljudskim resursima
- Uspostavljen registar zaposlenih u javnom sektoru (MP),
- Izrađen prijedlog odobrenog IPA Twinning light projekta „Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva pravosuđa“ vrijednosti 230.000 € u trajanju od 6 mjeseci. Kao twinning partner odabrana je Nizozemska.

2. Sektor za informiranje i odnose s javnošću

Sektor za informiranje i odnose s javnošću sastoji se od dva Odjela, a koji su Odjel za odnose s javnošću i Odjel za interno informiranje i web stranice, unutar kojih se obavljaju slijedeći poslovi:

- pripreme i koordinacije nastupa ministra, državnih tajnika, ravnatelja i čelnika pravosudni tijela, kao i drugih djelatnika Ministarstva u suradnji s glasnogovornikom prilikom javnih istupa (radio i TV emisije),
- priprema potrebne akte iz našeg Sektora kao što je Katalog informacija koji je ustrojen u skladu s Zakonom o pravu na pristup informacijama i koji sadrži informacije koje su sistematizirane u unutarnjim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa, tj. svrstane su sukladno poslovima koje obavljaju ustrojstvene jedinice u kojima informacija nastaje, sadrži namjenu i način osiguravanja pristupa informacijama i to informacije dostupne na zahtjev, informacije dostupne bez zahtjeva (redovito objavljivanje informacija, putem web stranica) i informacije koje ne mogu biti dostupne za javnost,
- poslove pripreme dnevnog press – clippinga, izradu Izvješća analitike dnevnih i mjesečnih tiskovina, kao i Izvješća tromjesečne analitike za WEB i kabinet ministra,
- oblikovanje, izrada, održavanje i ažuriranje javne i interne web-stranice Ministarstva kroz suradnju s ustrojstvenim jedinicama u obradi informacija, pripremanje i postavljanje materijala na zaštićene stranice Ministarstva,
- pružanje podrške pri održavanju i administriranju javnih i internih web stranica,
- poslove koordinacije interne i eksterne elektronske komunikacije,
- poslove protokola i obavljanje poslova fotografiranja za potrebe Ministarstva,
- sudjelovanja u pripremi i izradi tiskanih materijala i sadržaja projekata u svrhu promoviranja Ministarstva, pripremanje i provođenje promotivnih aktivnosti, kao i stručno sudjelovanje u pripremi i organizaciji svih događanja Ministarstva (Twinning projekti, projekt Potpore reformi kaznenog postupka, 2. međunarodne konferencije "Alternativnog rješavanja sporova - mogućnost suradnje pravosuđa i gospodarstva" i mnogi drugi),
- obavljanje poslova prevođenja na engleski jezik i hrvatski jezik i lektoriranje za potrebe Ministarstva, održavanje arhive sadržaja objavljenih na javnim i zaštićenim web stranicama

- uvođenje e-novina i monitoringa u suradnji s HINA-om čime su osigurani pregledi dnevnih tiskovina i media monitoringa kako za djelatnike Ministarstva, DORH-a, Županijskih i Općinskih državnih odvjetništava i svih sudbenih tijela u Republici Hrvatskoj.
- održavanje arhive sadržaja objavljenih na javnim i zaštićenim web stranicama, ,
- dnevno ažuriranje i održavanje web stranice MP-a i intraneta MP-a, engleska i hrvatska stranica, lektura tekstova i priprema odgovora web objava u novinarskoj formi u svrhu komunikacije s javnošću i predstavnicima medija,
- pripremanje, oblikovanje, izrada, održavanje i ažuriranje javne i interne web-stranice Ministarstva kroz suradnju s ustrojstvenim jedinicama u obradi informacija, pripremanje i postavljanje materijala na zaštićene stranice Ministarstva, pružanje podrške pri održavanju i administriranju javnih i internih web stranica, koordinacija interne i eksterne elektronske komunikacije.

Realizirani projekti

Ustrojavanjem Sektora za informiranje i odnose s javnošću izvršena je Projektom vezano za Web portal Pravosuđa i intraneta Sudova i Ministarstva pravosuđa izvršena je u suradnji s Perpetuum Mobile d.o.o. i Ministarstva pravosuđa dogradnja web portala Ministarstva koja uključuje kreiranje, izradu, implementaciju, instalaciju i konfiguriranje dizajna web javne stranice i Intranet stranice Ministarstva (usluge migracije podataka sa starog na novi sustav, školovanje korisnika, licence), kreiranje, izradu, implementaciju, instalaciju i konfiguriranje dizajna web javne stranice i Intranet stranice za DORH (instalacija iSite sustava na serverska računala, Intranet), kao i instalacija, konfiguriranje sustava na serverska računala INTRANET SUDOVA i implementacija dizajna za INTRANET SUDOVE

uvođenje e-novina i monitoringa u suradnji s HINA-om čime su osigurani pregledi dnevnih tiskovina i media monitoringa kako za djelatnike Ministarstva, DORH-a, Županijskih i Općinskih državnih odvjetništava i svih sudbenih tijela u Republici Hrvatskoj.

Ustrojavanjem ovog Sektora izrađena je nova dvojezična web stranica sukladno standardima Europske unije, te je otvoren komunikacijski kanal s građanima što je posebno značajno za transparentnost rada Ministarstva, kojima se omogućava dobivanje točnih, kompetentnih i stručnih odgovora na njihova pitanja te im je tako omogućena pomoć u rješavanju njihovih problema vezanih za rad pravosudnih tijela. Stoga se, mjesečno iskomunicira tj. telefonski odgovori na oko 400 pitanja građana, mailom ili pismenim putem mjesečno se obradi oko 300 pitanja. U komunikaciji s medijima mjesečno se odgovori na preko tristotinjak pitanja a kada se dogodi neki posebno aktualan događaj dnevno se pripremi i iskomunicira preko 50 odgovora. Sektor za informiranje ,web i odnose s javnošću priprema mjesečna izvješća o radu Sektora. Svim što smo prethodno naveli držimo da je rad Sektor znatno pridonio transparentnosti rada Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske što je jedan od standarda EU.

3. Sektor za upravljanje nekretninama i opće poslove

Sektor za upravljanje nekretninama i opće poslove postupa po Odluci Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 109/2011).

- aktivno sudjeluje u Programu Vlade RH „Dovesti svoju kuću u red“ u cilju poboljšanja učinkovitosti te sustavnog gospodarenja energijom u objektima koje koristi ovo Ministarstvo i pravosudna tijela kojima smo u vlasništvu ili zakupu,
- izvršen je cjeloviti popis stanova koji su u vlasništvu Republike Hrvatske a na upravljanju Ministarstva pravosuđa. Broj stanova kojima upravlja ovo Ministarstvo iznosi 188. U godini 2010.g. izvršena je procjena 95 stanova putem ovlaštenog vještaka građevinske struke za potrebe unosa vrijednosti istih u poslovne knjige Ministarstva, a za ostale je zatražena

procjena putem nadležnih poreznih ispostava Ministarstva financija. 2011.g. donijeta je Odluka o osnivanju komisije za dodjelu stanova u vlasništvu RH kojima upravlja MPRH kao i Uvjeti za dodjelu stanova u najam temeljem kojih se sklapaju ugovori o najmu. Na snazi je Odluka o prodaji stanova u vlasništvu RH (NN 109/2011) po kojoj se postupka i u skladu s kojom se trenutno obrađuje 90 predmeta,

- vodi brigu kako o otplati redovnih rata za stanove koji su prodani temeljem ugovora o otplati stanova na kojima postoji stanarsko pravo i ugovora o kreditu tako i o naplati dugovanja prema istim ugovorima. Prema raspoloživim podacima Privredne banke Zagreb, preko koje se vrše otplate, najraniji podaci kojima raspolažu su oni iz 2005.g. kada je u otplati bilo 1175 stanova. Na dan 30. studenog 2011.g. taj broj iznosi 1088. Od 2008.g. izvršena je rekapitulacija dužnika u skladu s čim su pokrenuti postupci prisilne naplate putem nadležnih ODO-a (pri čemu je zatražen i zauzet jedinstven stav u postupanju te je DORH isti prosljedio ODO-ima) kao i dozvoljena obročna otplata dugovanja.

- obavljaju se redovni poslovi i zadaci u skladu sa Uredbom o unutarnjem ustrojstvu MP.

Ostale napomene

- za neke poslove koji se obavljaju u Sektoru ne postoji formalna odgovornost, to se prije svega odnosi na poslove kantine i njenog statusa u MP, kao i poslove koji su specijalističkog karaktera za koje postoji potreba, a nije otvoreno radno mjesto, isti spadaju u nadležnost Sektora - obrambeno sigurnosni poslovi, poslovi protupožarne zaštite, poslovi zaštite na radu.

4. Sektor za financijsko planske poslove, riznicu i računovodstvo

Sektor za financijsko planske poslove, riznicu i računovodstvo obavlja poslove za 232 proračunska korisnika razvrstana u 16 proračunskih glava.

Značajniji poslovi Sektora financijsko planskih poslova, riznice i računovodstva su:

- izrada prijedloga proračuna, izmjena i dopuna proračuna, preraspodjele proračuna Ministarstva, pravosudnih tijela i zatvorskog sustava

- izvršenje proračuna Ministarstva, pravosudnih tijela i zatvorskog sustava

- financijsko praćenje plana i izvršenja proračuna pravosudnih tijela i zatvorskog sustava

- izrada konsolidiranih financijskih izvješća i drugih izvješća o financijskom poslovanju Ministarstva pravosuđa (Ministarstva, pravosudnih tijela i zatvorskog sustava)

- rješavanje tekućih problema u svezi financiranja rada korisnika Razdjela 110 - Ministarstva pravosuđa (Ministarstva, pravosudnih tijela i zatvorskog sustava)

- financijsko i knjigovodstveno praćenje rada Ministarstva kao središnje institucije čime je obuhvaćeno praćenje i izvršavanje Državnog proračuna Ministarstva, vođenje propisanih knjigovodstvenih evidencija, likvidatura, obračun plaća, blagajničko poslovanje, izrada propisanih financijskih izvještaja, te izrada statističkih i drugih izvještaja iz djelokruga računovodstvenih poslova Ministarstva.

Sve prethodno navedene poslove Sektor za financijsko planske poslove, riznicu i računovodstvo obavlja sukladno zadanim procedurama, rokovima i propisima u suradnji sa upravama Ministarstva, pravosudnim tijelima i zatvorskim sustavom te Ministarstvom financija.

Sektor za financijsko planske poslove, riznicu i računovodstvo vrlo aktivno sudjeluje u izradi:

- strateškog plana za trogodišnje razdoblje na način da se za postavljene opće i posebne ciljeve utvrđuju financijski okviri povezujući opće i posebne ciljeve sa programima, aktivnostima i projektima koji su sastavni dio proračuna Razdjela 110 – Ministarstva pravosuđa

- analiza financijskih učinaka za potrebe rada Odbora za efikasnost sustava Vijeća europske unije (CEPEJ) temeljem kojih analiza se sastavlja izvješća zemalja sudionika o učinkovitosti i

kvaliteti pravosuđa te rade usporedbe različitih aspekata pravosudnih sustava sukladno čemu se predlaže reforma u svrhu postizanja bolje učinkovitosti pravosuđa,

- izrađuje procjene financijskih učinaka u postupcima predlaganja zakona, odluka, sporazuma i sl. iz djelokruga Ministarstva,

- sudjeluje u izradi akcijskih planova u dijelu financijske procjene mjera akcijskog plana i njegove povezanosti s programima, aktivnostima i projektima proračuna,

- sudjeluje u izradi financijskih procjena Pred pristupnog ekonomskog programa (PEP-a) koji je jedan od najznačajnijih dokumenata koji država kandidat za ulazak u Europsku uniju izrađuje u okviru multilateralnog fiskalnog nadzora

Sektor financijsko planskih poslova, riznice i računovodstva obavlja i druge poslove u svezi izrade raznih financijskih analiza, izvješća, procjena i sl

Svi navedeni poslovi Sektora se obavljaju kontinuirano a uz redovna izvješća sastavljaju se i druga potrebna izvješća po nalogu nadređenih osoba.

Otvorene pitanja odnose se na kadrovsko popunjavanje Odjela računovodstvenih poslova gdje se kroz protekle tri godine na upražnjena radna mjesta zbog premještaja službenika nije omogućila nužna popuna koja obzirom na značajno povećanje opsega poslova dovodi u pitanje normalno funkcioniranje Odjela računovodstvenih poslova. Popuna upražnjenih radnih mjesta potrebna je i u Odjelu financijsko planskih poslova i u Odjelu riznice što se u sadašnjim uvjetima rješava dodatnim rasporedom poslova postojećim službenicima.

5. Sektor za javnu nabavu, ugovaranje i materijalno poslovanje

Stanje u području iz djelokruga tijela

Sektor za javnu nabavu, ugovaranje i materijalno poslovanje osnovan je novom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa ('Narodne novine' broj 38/10) u Tajništvu Ministarstva pravosuđa. Sukladno spomenutoj Uredbi Sektor obavlja upravne i stručne poslove vezane za provođenje postupaka javne nabave, izradu ugovora i materijalno poslovanje za pravosudna tijela, kaznena tijela i ministarstvo. Za obavljanje poslova iz djelokruga Sektora za javnu nabavu, ugovaranje i materijalno poslovanje ustrojeni su Odjel javne nabave za pravosudna tijela, Odjel javnu nabave za kaznena tijela i ministarstvo, Odjel za ugovaranje i Odjel materijalnog poslovanja. Do tada su poslovi obavljani u okviru Uprave za financijsko-gospodarske poslove unutar koje su postojali Odjel nabave i Odjel za provođenje javne nabave i ugovaranje.

Svi postupci javne nabave provode se u skladu sa rokovima koje predviđa Zakon o javnoj nabavi, a svi postupci o kojima je tijekom 2011. godine (ukupno 9 postupaka) odlučivala Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave okončani su u korist Ministarstva pravosuđa. Pregled sklopljenih ugovora o javnoj nabavi i njihovog izvršenja uredno se ažurira u dostupan je na internetskih stranicama Ministarstva pravosuđa.

Provjerom poslovanja Odjela materijalnog poslovanja tijekom 2010. godine i 2011. godine a temeljem raspoloživih evidencija utvrđeno je kako slijedi:

POSTUPANJE ODJELA	UKUPNO
Narudžbenice na dan 31. prosinca 2010.g.	1633
Narudžbenice na dan 5. prosinca 2011.g.	1909
Računi na dan 31. prosinca 2010.g.	2908
Računi na dan 5. prosinca 2011.g.	3278

Poslovi u tijeku

Trenutačno, a sa stanjem na dan 12. prosinca 2011. godine, su u tijeku slijedeći postupci javne nabave:

1. Usluge održavanja IBM računalne i programske opreme-
Javno otvaranje ponuda održano je 12. prosinca 2011. godine. U tijeku je pregled i ocjena ponuda.
2. Informatička oprema za potrebe pravosudnih tijela-
Javno otvaranje ponuda održat će se 13. prosinca 2011. godine.
3. Smještaj, nadzor i povezivanje Supra Nove i CTS-
Pregovarački postupak sa FINA-om u tijeku.
4. Operativni leasing vozila za potrebe Pravosudne akademije-
Zahtjev za višegodišnje zaduženje (PFU Obrazac) dostavljen Vladi RH na razmatranje dana 22. srpnja 2011. godine.
5. Rekonstrukcija i adaptacija dvorišne zgrade Općinskog suda u Jastrebarskom-
Nastavno na mišljenje Ministarstva financija u kojem je navedeno da se ne može predložiti Vladi RH davanje suglasnosti za višegodišnje zaduživanje u tijeku je priprema Odluke o poništenju postupka javne nabave.
6. Potrošni materijal –
Na temelju provedenog postupka javne nabave Ureda za središnju javnu nabavu Vlade RH i zaključenih okvirnih sporazuma u tijeku je priprema godišnjih ugovora.
7. Usluge mobilne telefonije-
U tijeku je priprema ugovora i prateće dokumentacija koja će biti upućena na potpis.

Osim istaknutog, treba napomenuti da su i nakon 30. studenog 2011. godine preuzimane su obveze na teret Državnog proračuna i to kako slijedi:

PREDMET NABAVE	IZNOS PREMA ODLUCI O ODABIRU	OSTALE NAPOMENE
Uredski namještaj za potrebe Ministarstva pravosuđa i pravosudnih tijela	Grupa 1 (Drveni namještaj) 331.859,00 kuna bez PDV-a 408.186,57 kuna sa PDV-om Grupa 2 (Metalni namještaj) 146.540,00 kuna bez PDV-a 180.244,20 kuna sa PDV-om	U tijeku je rok mirovanja odluke o odabiru, a koji ističe 08. prosinca 2011. godine nakon čega bi se trebalo pristupiti potpisivanju ugovora sa izabranim dobavljačem VELINAC d.o.o. za Grupu 1 i PRIMAT LOGISTIKA d.o.o. za Grupu 2.
Usluge prava korištenja najnovije verzije baze podataka sa tehničkom podrškom proizvođača	431.689,00 kuna bez PDV-a 530.977,47 kuna sa PDV-om	U tijeku je rok mirovanja odluke o odabiru, a koji ističe 08. prosinca 2011. godine nakon čega bi se trebalo pristupiti potpisivanju ugovora sa izabranim dobavljačem BCC SERVICES d.o.o.
Oprema za održavanje i uspostavu računalne mreže pravosuđa	Grupa 1 (Komunikacijski preklopnik i usmjerivač) 517.309,90 kuna bez PDV-a 636.291,18 kuna sa PDV-om Grupa 2 (Oprema za nadzor sigurnog pristupa računalnoj mreži) 39.443,16 kuna bez PDV-a 48.515,09 kuna sa PDV-om	U tijeku je rok mirovanja odluke o odabiru, a koji ističe 13. prosinca 2011. godine nakon čega bi se trebalo pristupiti potpisivanju ugovora sa izabranim dobavljačem tvrtkom COMBIS d.o.o. (za obje grupe)
Nadogradnja postojećih i nabava novih licenci standardne	40.518,23 kuna bez PDV-a 418.837,42 kuna sa PDV-om	Odluka o odabiru dostavljena ponuditeljima. Rok mirovanja još nije

programske opreme sustava za potporu poslovnom izvješćivanju		počeo teći. Izabrani ponuditelj je tvrtka POSLOVNA INTELIGENCIJA d.o.o.
Usluge održavanja i popravka službenih vozila	Grupa 1 (Audi) 63.236,95 kuna bez PDV-a 77.781,45 kuna sa PDV-om Grupa 2 (Volkswagen) 48.470,05 kuna bez PDV-a 59.618,16 kuna sa PDV-om Grupa 3 (Škoda) 8.895,47 kuna bez PDV-a 10.941,43 kuna sa PDV-om	Odlukom je poništeno nadmetanje vezano uz grupu 4 (Opel), grupu 5 (Peugeot) i grupu 6 (Mercedes). Odluka o odabiru je poslana ponuditeljima. Rok mirovanja još nije počeo teći. Izabrani ponuditelji su AUTO KUĆA KOVAČEVIĆ d.o.o. za Grupu 1, AUTO SERVIS VIDOVIĆ d.o.o. za Grupu 2 i PORSCHE INTER AUTO d.o.o. za Grupu 3.
Tehnička podrška u korištenju standardne programske opreme "Premier usluga"	561.600,00 kuna bez PDV-a 690.768,00 kuna sa PDV-a	Budući da je protekao rok mirovanja ugovor sa izabranim dobavljačem, tvrtkom MICROSOFT HRVATSKA d.o.o., proslijeđen je na potpis.
Uvođenje grijanja i hlađenja na zgradi Općinskog suda u Bujama	259.916,00 kuna bez PDV-a 319.696,68 kuna sa PDV-om	Budući da je protekao rok mirovanja ugovor sa izabranim dobavljačem, tvrtkom DELTRON d.o.o., proslijeđen je na potpis.
Klima uređaji za potrebe Ministarstva pravosuđa i pravosudnih tijela	109.374,00 kuna bez PDV-a 134.530,20 kuna sa PDV-om	Slijedom žalbe tvrtke FORSET d.o.o. na odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja tvrtke DELTRON d.o.o. dokumentacija za nadmetanje dostavljena je Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave na odlučivanje dana 05. prosinca 2011. godine.

Najznačajniji odradjeni projekti i poslovi

Tijekom lipnja 2011. godine uvedene su tzv. e-narudžbenice. Do 31. prosinca 2010. godine putem knjiga narudžbenica je izdano 1633 narudžbenica, a tijekom 2011. godine (do 05. prosinca) je izdano (dio putem knjiga, a dio putem e-narudžbenica) 1909 narudžbenica. Ujedno, tijekom 2011. godine dokumentacija za postupke javne nabave se u elektronskom obliku podiže putem interneta, a do tada je u kopijama podizana u Ministarstvu pravosuđa.

Tijekom 2010. i 2011. godine, sanirano je i Centralno skladište te je opremljeno informatičkom opremom i programom koji omogućuje elektronsku obradu podataka.

Inventura se do 2010. godine obavljala ručno da bi tijekom 2011. godine u Ministarstvu pravosuđa započelo lijepljenje bar-kodova na osnovna sredstva Ministarstva pravosuđa te informatičku opremu, a što je sve usklađeno i sa računalnim sustavom koji prati materijalno poslovanje.

Zatečenim stanjem (srpanj 2010. godine) utvrđeno je da dvije službenice Sektora imaju završeni specijalistički tečaj te položeni ispit vezano uz provedbu postupaka javne nabave. Sada, nakon kadrovskih promjena u Sektoru i odlaska novih službenika/ca na obuku i polaganje ispita, položeni ispit vezano uz provedbu postupka javne nabave ima pet službenika/ca.

Sektor je tijekom 2011. godine izradio i Upute kojima se regulira rad u Sektoru, a odnose se na dio procesa koji se obavljaju svakodnevno.

Na internetskim i intranetskim stranicama Ministarstva pravosuđa, nabava Ministarstva pravosuđa zauzima vrlo važno mjesto.

Ostale napomene

Nema.

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV

Uvod

Uprava za zatvorski sustav je jedinstvena upravna organizacija u sastavu Ministarstva pravosuđa, osnovana posebnim zakonom – Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, koja obavlja upravne i stručne poslove u svezi s izvršavanjem kazne zatvora, provodi stručnu izobrazbu službenika zatvorskog sustava te obavlja unutarnji nadzor pravilnog, pravodobnog i zakonitog rada ustrojstvenih jedinica, službenika i namještenika Uprave.

Ustrojstvene jedinice čine četrnaest zatvora, sedam kaznionica među kojima je i Zatvorska bolnica, dva odgojna zavoda te Centar za izobrazbu. Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa objavljenoj u „Narodnim novinama“ broj 132. od 18. studenog 2011. godine ustrojeni su Kaznionica i zatvor u Šibeniku te Centar za dijagnostiku u Zagrebu.

Slijedom navedenog ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav su:

Središnji ured u sjedištu Ministarstva,

osam kaznionica u: Glini, Lepoglavi, Lipovici-Popovači, Požegi, Turopolju, Valturi, Zatvorska bolnica u Zagrebu te Kaznionica i zatvor u Šibeniku,

trinaest zatvora u: Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Karlovcu, Osijeku, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Splitu, Varaždinu, Zadru i Zagrebu,

Odgojni zavodi u Požegi i Turopolju,

Centar za dijagnostiku u Zagrebu,

Centar za izobrazbu u Zagrebu.

Nadležnosti i način rada Uprave za zatvorski sustav te prava i zatvorenika propisani su Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, Zakonom o kaznenom postupku, Zakonom o sudovima za mladež, Prekršajnim zakonom i Zakonom o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje te provedbenim propisima donesenim na temelju navedenih Zakona, Europskim zatvorskim pravilima i drugim međunarodnim pravnim propisima.

U Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav pored ostalih, obavljaju se i sljedeći poslovi:

- osiguravanje svih uvjeta potrebnih za izvršavanje kazne zatvora, mjere pritvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod,
- odlučivanje o kaznionici ili zatvoru u kojem će zatvorenik nakon obavljene dijagnostike nastaviti izdržavati kaznu, premještaju zatvorenika na daljnje izdržavanje kazne u drugu kaznionicu ili zatvor, smještaju zatvorenika na liječenje u zdravstvenu ustanovu
- izručenja i transferi zatvorenika u drugu državu ili iz druge države,
- postupanje po predstavkama, pritužbama i žalbama zatvorenika, maloljetnika i državnih službenika i namještenika,
- postupanje po podnescima tijela državne vlasti, suca izvršenja te neovisnih tijela i međunarodnih organizacija ovlaštenih za nadzor i zaštitu ljudskih prava zatvorenika,
- nadzor nad zakonitošću rada i postupanja sa zatvorenima i maloljetnika te ujednačavanje rada i postupanja,
- planiranje zapošljavanja, odobravanje popune radnih mjesta u zatvorskom sustavu, prijam službenika pravosudne policije i postavljanja u zvanja, te utvrđivanje potreba za dodatnom izobrazbom službenika zatvorskog sustava,
- financiranje kaznionica, zatvora, Centra za izobrazbu i odgojnih zavoda,
- planiranje nabave opreme i investicija za zatvorski sustav,

- prikupljanje, obrada i objedinjavanje svih izvješća i dokumentacija kaznionica, zatvora, Centra za izobrazbu i odgojnih zavoda,
- međunarodna suradnja.
- U Centru za izobrazbu provodi se izobrazba svih kategorija državnih službenika zatvorskog sustava za stjecanje posebnih znanja i vještina potrebnih za obavljanje specifičnih poslova vezanih na zatvorenike i to:
  - uvodni tečaj za novoprimitljene službenike,
  - temeljni tečaj za službenike pravosudne policije,
  - komunikacijske vještine,
  - prevencija suicida,
  - tretman ovisnika o alkoholu,
  - tretman ovisnika o drogama i prevencija zlouporabe droga,
  - tretman zatvorenika oboljelih od PTSP-a,
  - prevencija zaraznih bolesti, hepatitisa i AIDS-a,
  - rješavanje konflikata razgovorom, a ne silom,
  - rješavanje incidentnih situacija,
  - uporaba sile srednje jakosti,
  - postupanje u talačkim situacijama,
  - specifičnosti u postupanju pravosudne policije prema maloljetnicima u zatvorskom sustavu,
  - skupni rad sa zatvorenicima i maloljetnicima,
  - otkrivanje i dokazivanje prisutnosti psihoaktivnih tvari u ovisnika o drogama u suspektnim situacijama,
  - liječenje bolesti ovisnosti o buprenorfinom,
  - institucionalni i poslije penalni prihvati osuđenih osoba ovisnika,
  - zarazne bolesti i prevencija,
  - timski rad službenika kaznenih tijela,
  - osposobljavanje službenika za zaštitu na radu.

Kazna zatvora dulja od 6 mjeseci izrečena u kaznenom postupku muškim osobama izvršava se u svim kaznionicama, a ženskim osobama u Kaznionici u Požegi.

U Zatvorskoj bolnici u Zagrebu izvršava se sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja kada je izrečena uz kaznu zatvora te liječenje bolesnih zatvorenika.

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u zatvorenim i poluotvorenima uvjetima u posebnim odjelima u Kaznionici u Požegi, dok je odjel za izvršavanje ove kazne u otvorenim uvjetima ustrojen u Kaznionici u Valturi.

Mjera pritvora, kazna zatvora izrečena u kaznenom postupku do šest mjeseci, kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku, te kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna, izvršava se zatvorima

U četiri zatvora (u Gospiću, Puli, Šibeniku i Zagrebu) ustrojeni su posebni odjeli za izvršavanje kazne zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci.

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod, koju sudovi izriču maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, izvršava se u Odgojnom zavodu Turopolje i Odgojnom zavodu Požega.

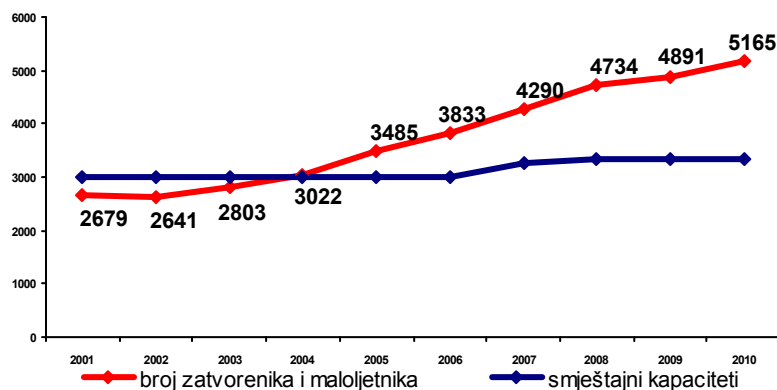
Zatečeno stanje prigodom preuzimanja poslova

A) zatvorenici

Zakonom o izvršavanju kazne zatvora propisani su standardi smještaja zatvorenika, pored ostalog i 4m² i 10m³ prostora po zatvoreniku. Trenutni kapacitet je za smještaj 3771

zatvorenika, a na dan 08. prosinca 2011. godine u zatvorskom sustavu je smješteno 5257 zatvorenika.

Prikaz broja zatvorenika i smještajnih kapaciteta na dan 31.12. od 2001. do 2010. godine

Prosječno dnevno zatvorenika i službenika po godinama:

	ZATVORENICI	SLUŽBENICI
2009.	4822	2556
2010.	5092	2554

B) Stanje objekata zatvorskog sustava 2009.-2011. godine

U 2009. godini:

- započeta je izgradnja nove zgrade u Kaznionici u glini namijenjenoj smještaju 420 zatvorenika.
- započete pripreme za dogradnju nove zgrade Zatvora u Zagrebu i izgradnju Kaznionice i zatvora u Šibeniku

U 2010. godini:

- završen novi objekt Kaznionice u Glini

U 2011. godini:

- useljen novi objekt Kaznionice u Glini
- adaptirana kuhinja i započeto uređenje Internata i objekta za posjete zatvorenicima u Kaznionici u Glini
- potpisan Okvirni ugovor o zajmu s Razvojnou bankom Vijeća Europe (CEB) o sufinanciranju Dogradnje i uređenja Zatvora u Zagrebu
- Upravno Vijeće CEB-a odobrilo je sufinanciranje izgradnje Kaznionice i zatvora u Šibeniku

C) Izvješće o financijskom poslovanju od 2009.-2011. godine

Rezultati poslovanja Uprave za zatvorski sustav za 2009. godine iskazuju manjak prihoda i primitaka za pokriće u slijedećem razdoblju u iznosu od 41,569.421 kn.

U 2010. godini se manjak prihoda i primitaka povećava na 50,973.620 kn ili za 23% u odnosu na 2009. godinu.

Stanje dospjelih nepodmirenih obveza na dan 30. studeni 2011. godine iznosi ukupno 19,291.947 kn, od čega obveze na teret državnog proračuna iznose 14,905.164 kn, a na teret vlastitih prihoda s temelja rada zatvorenika iznose 4,386.783 kn.

S obzirom da je u prosincu 2011. godine na teret državnog proračuna raspoloživo samo 815.475 kn, procjenjuje se da će na dan 31. prosinca 2011. godine visina nepodmirenih dospjelih obveza iznositi ukupno 30,239.168 kn, od čega na teret državnog proračuna 24,851.505 kn i na teret vlastitih prihoda 5,387.663 kn.

U razdoblju od 2009. godine do danas broj zatvorenika je porastao za 10% , a cijene energenata, hrane i lijekova se i na dalje povećavaju. Sredstva osigurana u državnom proračunu su znatnije povećana u odnosu na prethodna razdoblja, za 15% u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu i za 19% u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu, no s obzirom na iskazane manjkove prihoda i primitaka prethodnih godina, te na kontinuirani porast broja zatvorenika, porast je nedovoljan da bi u cijelosti sanirao dugogodišnje financijske poteškoće zatvorskog sustava.

U razdoblju od 2009. do 2011. godine nastavljaju se aktivnosti na povećanju broja radno angažiranih zatvorenika. Iako i na dalje nije moguće ostvariti radni angažman svih zatvorenika koji žele raditi, ostvareno je ipak minimalno povećanje broja radno angažiranih zatvorenika, za 3% u odnosu na 2009. godinu.

D) Zatvorsko osoblje

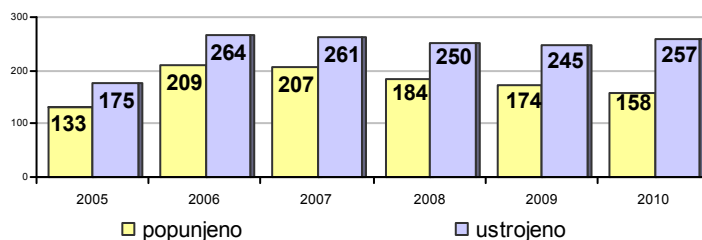
Sukladno Zakonu o izvršavanju kazne zatvora radi izvršavanja svih propisanih poslova u zatvorskom sustavu potrebno je osigurati odgovarajući broj službenika različitih struka: socijalnih radnika, socijalnih pedagoga, pedagoga, liječnika, psihologa, pravnika, ekonomista nastavnika, strukovnih učitelja i pravosudne policije, s obzirom na opća znanja i vještine potrebne za rad sa zatvorenicima.

U kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima i Centru za izobrazbu Pravilnikom u unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa u razdoblju 2009.-2011. godine sistematizirano i popunjeno je:

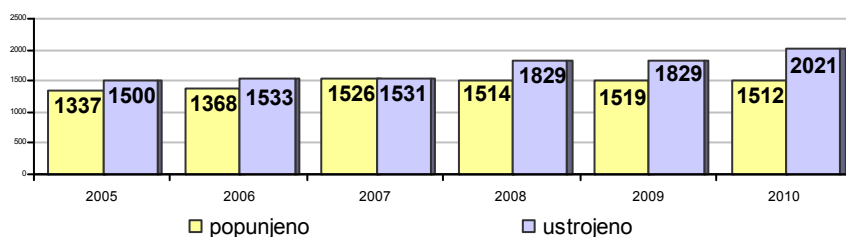
31. prosinca	sistematizirano	popunjeno
2009.	3227	2554
2010.	3438	2511
2011.	4018	2580

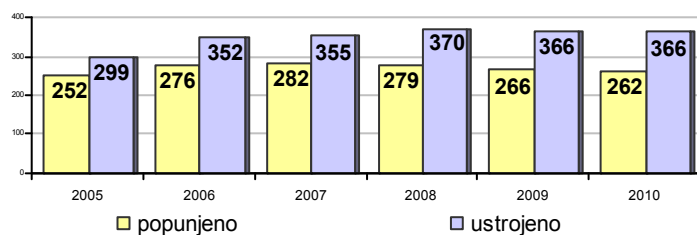
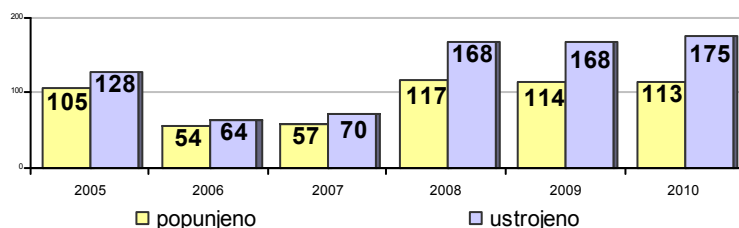
S obzirom na poslove koje službenici obavljaju nastavno se daje prikaz:

Službenici tretmana

Službenici osiguranja (pravosudne policija)

Službenici za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika**Službenici zdravstvene zaštite zatvorenika**

U Centru za izobrazbu zaposlenika zatvorskog sustava prilikom primopredaje vlasti programi koji su se održavali bili su:

- uvodni tečaj za pravosudnu policiju,
- temeljni tečaj za pravosudnu policiju,
- prevencija suicida i pružanja pomoći rizičnim skupinama zatvorenika,
- komunikacijske vještine,
- suzbijanje zloporabe droga u zatvorskom sustavu,
- prevencija AIDS-a,
- tretman zatvorenika nasilničkog ponašanja,
- uporaba sredstava prisile srednje jakosti,
- tretman ovisnika o drogama,
- tretman ovisnika o alkoholu,
- tretman oboljelih od PTSP-a.

E) Stanje informatizacije zatvorskog sustava 2009.-2011. godine

U većini kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda matične evidencije zatvorenika i prateći procesi vođeni su putem odgovarajućih knjiga (papirnato), a računala su korištena kao pomoćna sredstva za evidencije i statističke obrade.

Samo u nekim kaznenim tijelima (Kaznionica u Lepoglavi, Zatvor u Zagrebu, Odjelu za psihosocijalnu dijagnostiku) sustavno su korišteni računalni programi i odgovarajuća oprema za vođenje evidencija i obradu podataka o zatvorenicima.

Unutar kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda nije postojala umreženost računala niti su kaznionice, zatvori i odgojni zavodi bili računalno umreženi sa Središnjim uredom.

Stanje u području iz djelokruga tijela**IZVJEŠĆE O RADU****Uvjeti smještaja**

Zatvorski sustav danas karakterizira prenapučenost i nemogućnost poštivanja utvrđenih standarda za zatvorenike što rezultira sa oko 290 podnesenih pritužbi i zahtjeva za zaštitom prava te oko 50 miliona kuna i 100.000 eura utuženih na ime naknade štete zbog uskrate prava zatvorenika.

Na dan 8. prosinca 2011. godine u svim kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima po popisu bilo je ukupno 5.257 zatvorenika i njihova struktura s obzirom na formalno-pravni status je sljedeća: 3.983 pravomoćno osuđena zatvorenika; 943 pritvorenika; 208 prekršajno i supletorno kažnjenih osoba; 33 zatvorenika na izvršenju kazne maloljetničkog zatvora i 90 maloljetnika na izvršenju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod.

Tretman zatvorenika

trenutno u zatvorskom sustavu se provode slijedeći posebni programi: tretman ovisnika o drogama, tretman ovisnika o alkoholu, tretman počinitelja seksualnih delikata, trening kontrole agresivnog ponašanja, tretman počinitelja kaznenih djela u prometu, tretman PTSP, grupni terapijski rad sa zatvorenicama s izrečenom sigurnosnom mjerom čl. 75. KZ-a koja se provodi u ambulantnim uvjetima, program Odgovorno roditeljstvo, program Udruge Umijeće življenja – antistresne radionice te druge radionice razvoja komunikacijskih i drugih vještina te male rehabilitacijske grupe, u provedbi posebnih i drugih programa (obrazovanje, slobodno vrijeme) uspostavljena se suradnja s brojnim organizacijama civilnog društva, obrazovnim i drugim institucijama, u Zatvorskoj bolnici radi Savjetovalište za virusne hepatitis i HIV u okviru kojega se provodi edukacija službenika i zatvorenika vezana uz ove prenosive bolesti, a provodi se i dragovoljno testiranje zatvorenika na hepatitis i HIV u okviru nedostatnih sredstava i mogućnosti Zatvorske bolnice

Ljudski resursi

povećan je broj službenika Kaznionice u Glini za 106 (90 pravosudne policije i 16 civilna radna mjesta - za rad s novih 420 zatvorenika) na temelju prethodne suglasnosti za popunu 133 radna mjesta u tijeku je natječaj za prijam 53 vježbenika službenika na poslovima osiguranja (pravosudna policija), 4 vježbenika na poslovima tretmana te 76 ostalih radnih mjesta tretmana, zdravstvene zaštite, strukovnih učitelja

Financijsko stanje

u Državnom proračunu RH osigurano je 540,096.500 HRK od čega je 402,300.800 HRK za zaposlene, a 137,795.700 HRK za izvršavanje kazne zatvora, mjere pritvora i Centar za izobrazbu (u ovo je uračunato 22,235.500 HRK ostvarenih preraspodjelom) procjenjuje se da će na dan 31. prosinca 2011. godine visina nepodmirenih dospjelih obveza iznositi ukupno 30,239.168 HRK, od čega na teret državnog proračuna 24,851.505 HRK i na teret vlastitih prihoda 5,387.663 HRK zahvaljujući preraspodjeli financijskih sredstava ublaženi su financijski problemi na način da su sredstva u Državnom proračunu nedostatna za dva mjeseca u ovoj godini

Informatizacija zatvorskog sustava

U pojedinim kaznionicama i zatvorima postoje lokalne računalne mreže ali one nisu povezane sa Središnjim uredom Uprave za zatvorski sustav.

Stanje računalne opreme (računala, pisači, serveri, preklopnici) s obzirom na starost i funkcionalnost nisu na zadovoljavajućoj razini i nužno je unaprjeđenje.

Uprava za zatvorski sustav nije računalno umrežena, odnosno povezana s tijelima s kojima surađuje na dnevnoj bazi (MUP, sudovi, Uprava za probaciju, Hrvatski zavod za javno zdravstvo) iako je to bilo predviđeno.

Zakonodavni okvir

1.1. Izmjene i dopune Zakona o izvršavanju kazne zatvora objavljene su u „Narodnim novinama“ broj 76/07., 27/08., 83/09. i 18/11.

Izmjene i dopune imaju za svrhu jačanje sudske zaštite zajamčenih prava zatvorenika, zaštitu prava osoba s invaliditetom, omogućavanje nastavka rada zatvorenicima kod poslodavca ili obavljanje samostalne djelatnosti tijekom izdržavanja kazne zatvora pod propisanim uvjetima, određivanje jasnih kriterija za realizaciju mogućnosti odobravanja pogodnosti zatvorenicima, određivanje postupka i nadležnosti za odlučivanje o premještajima zatvorenika, vrste i način primjene sredstava prisile od strane ovlaštenih službenih osoba odjela osiguranja (pravosudne policije), sastav i način rada Povjerenstva za uvjetni otpust Ministarstva pravosuđa, djelokrug poslova koje obavlja Uprava za zatvorski sustav u suradnji s Upravom za probaciju, uvjete koje moraju ispunjavati osobe koje se primaju u državnu službu u svojstvu vježbenika za službenike odjela osiguranja u kaznionicama, odnosno zatvorima.

1.2. Donošenje izmjena i dopuna provedbenih propisa uz Zakon o izvršavanju kazne zatvora, odnosno donošenje novih provedbenih propisa uz navedeni Zakon, te provedbenih propisa uz Zakon o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 121/11.- pročišćeni tekst):

Izmjene i dopune Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje pritvora („Narodne novine broj 141/09.)

Pravilnik o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora („Narodne novine“ broj 8/2010.)

Pravilnik o načinu obavljanja poslova odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima („Narodne novine“ broj 48/09.)

Pravilnik o načinu primjene sredstava prisile („Narodne novine“ broj 48/09. i 66/2010.)

Pravilnik o pogodnostima zatvorenika („Narodne novine“ broj 66/2010.).

1.3. Zakonodavni okvir za izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje:

a) Zakon o izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje („Narodne novine“ broj 153/09.) i

b) Pravilnik o načinu izvršavanja odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod („Narodne novine“ broj 84/2011.)

Projekti zatvorskog sustava

Akcijski plan za unaprjeđenje zatvorskog sustava u razdoblju od 2009. do 2014.

Zatvorski sustav karakterizira velika prenapučenost zatvorenika, odnosno na zakonski kapacitet za smještaj 3771 zatvorenika prosječno imamo oko 5300 zatvorenika.

U cilju rješavanja stanja prenapučenosti, ostvarivanja propisanih uvjeta i standarda u zatvorskome sustavu te poštivanja temeljnih ljudskih prava zatvorenika, Vlada Republike Hrvatske donijela je Akcijski plan za unaprjeđenje zatvorskog sustava u razdoblju od 2009. do 2014. godine i dostavila ga Hrvatskom saboru na usvajanje. Hrvatski sabor plan je usvojio 13. veljače 2009. godine. Navedenim Akcijskim planom je predviđeno:

izgradnja novog objekta u Kaznionici u Glini za 420 zatvorenika i proširenje kapaciteta kuhinje za zatvorenike i uređenje objekta za posjete zatvorenika,
dogradnja zgrade Zatvora u Zagrebu za 382 zatvorenika,
izgradnja Kaznionice i zatvora u Šibeniku za 1270 zatvorenika,

A) Kaznionica u Glini

nova zgrada za smještaj zatvorenika useljena je sredinom lipnja 2011. godine te je završena adaptacija i opremanje zatvoreničke kuhinje.

trošak investicije iznosi je 59,6 miliona kuna

u tijeku je uređenje objekta za posjetu zatvorenicima i zgrada Internata

B) Dogradnja zgrade i obnova Zatvora u Zagrebu
za dogradnju Zatvora u Zagrebu odobren je kredit Razvojne banke Vijeća Europe i potpisan Okvirni ugovor o zajmu.

ukupni procijenjeni trošak projekta iznosi 16.246.492 €

u tijeku je priprema Zakona o sklapanju okvirnog ugovora o zajmu.

C) Izgradnja Kaznionice i zatvora u Šibeniku

Upravni odbor Razvojne banke Vijeća Europe 18. studenog 2011. godine je odobrio sufinanciranje izgradnje putem zajma na temelju dokumentacije koja pripremljena uz tehničku pomoć konzultantske tvrtke angažirane od strane Europske komisije i CEB-a (Europska komisija je dodijelila 800.000 eura nepovratnih sredstva za financiranje konzultanata)

ukupni procijenjeni trošak projekta iznosi 123.099.136 €

izgradnjom Kaznionice i zatvora u Šibeniku dugoročno se rješava problem prenapučenosti hrvatskog zatvorskog sustav i uspostavljaju se standardi izvršavanja kazne zatvora i istražnog zatvora propisani Europskim zatvorskim pravilima i našim Zakonima.

MATRA predpristupni program „Upravljanje organizacijskom klimom i razvoj ljudskih potencijala u Upravi za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske“

Implementacija projekta započela je u siječnju 2009. godine, a završila je potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju u listopadu 2011. godine.

Ukupni proračun projekta je 315.000,00 eura.

Financiran je iz nizozemskih bilateralnih pomoći, a podržan je i odobren od strane Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Nizozemske.

Cilj projekta je jačanje institucionalnih kapaciteta hrvatske Uprave za zatvorski sustav radi modernizacije organizacije zatvorskog sustava te bi Uprava za zatvorski sustav u cijelosti bi trebala posloovati na nov način od 2012. godine.

MATRA predpristupni program „Program tretmana nasilnika u zatvorskom sustavu – ART“

Implementacija Projekta započela je u siječnju 2008. godine, a projektne aktivnosti provodile su se do 16. lipnja 2009. godine u skladu s planom i programom.

Nakon okončanja projekta nastavilo se s provedbom programa tretmana nasilnika u hrvatskim okvirima.

Cilj projekta je potpora hrvatskom zatvorskom sustavu s ciljem smanjivanja nasilnog ponašanja u zatvorima i kaznionicama te smanjenja recidivizma.

MATRA predpristupni program „Tretman seksualnih delinkvenata“

Po okončanju Projekta, nastavljeno je provođenje projekta u hrvatskim okvirima.

Cilj je bio uvođenje adekvatnog programa rehabilitacije seksualnih prijestupnika s ciljem sprječavanja ponavljanja seksualnih prijestupa.

Projekt se sastojao od studijske posjete zatvorskom sustavu Kraljevine Nizozemske i dva ciklusa edukacije.

Standardno operativna procedura o razmjeni kriminalističko-obavještajnih podataka

Uvođenje „Standardne operativne procedure o razmjeni kriminalističko – obavještajnih podataka između Ministarstva pravosuđa, Uprave za Zatvorski sustav i Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije“ te izobrazba službenika pravosudne policije za primjenu iste.

Protokol o suradnji s MUP-om

Između Uprave za zatvorski sustav i Ravnateljstva policije potpisan je poseban Protokol o suradnji u provedbi čl. 131. Zakona o izvršavanju kazne zatvora i Pravilnika o pogodnostima zatvorenika kojemu je cilj utvrditi rizičnost zatvorenika čije bi eventualno puštanje na izlaske ugrozilo sigurnosnu situaciju u zajednici

Poslovi u tijeku

osiguravanje financijskih sredstava u Državnom proračunu RH nužnim za učinkovito funkcioniranje zatvorskog sustava i pokriće nepodmirenih obveza, osiguravanje uvjeta za smještaj zatvorenika i bar djelomično propisanih standarda do izgradnje Kaznionice i zatvora u Šibeniku (kraj 2016. godine), nabava odgovarajuće sigurnosne i druge opreme, novi prijam potrebnih službenika, osobito liječnika opće medicine i liječnika psihijatarata, informatizacija zatvorskog sustava u cjelini i povezivanje s drugim relevantnim tijelima (sudovima, kaznenom i prekršajnom evidencijom, probacijskim uredima, MUP-om, zavodima za zapošljavanje i HZZO-om) status postojećeg Zatvorskog informacijskog sustava čiju je implementaciju na manji dio Zatvorskog sustava proveo INFODOM d.o.o. Zagreb. pitanje tehnologije i funkcionalnosti dosad razvijenog računalnog sustava pri čemu nisu do kraja definirani pravni odnosi u smislu vlasništva nad softverom i obveza, odnosno troškova po osnovi održavanja instaliranog sustava.

Ostale napomene

Nužnost rekonstrukcije, adaptacije i izgradnje smještajnih kapaciteta kaznenih tijela prema Zakonom propisanim standardima smještaja u skladu s preporukama Europskog odbora za sprječavanje mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) nakon posjete 2007. godine i sudskom praksom (*case-law*) Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu (predmeti Benzan protiv RH, Cenbauer protiv RH, Testa protiv RH, Štitić protiv RH).

Sudska praksa hrvatskih sudova iz nadležnosti sudaca izvršenja ukazuje na porast broja slučajeva u kojima se povodom zahtjeva za sudskom zaštitom prava podnesenog po zatvoreniku u situacijama povrede prava na smještaj donose sudska rješenja kojima se kaznenim tijelima naređuje otklanjanje nezakonitog prikraćivanja i ograničavanja zatvorenika u navedenom pravu.

Tendencije porasta broja zatvorenika osuđenih na kazne zatvora duže od 5 godina i na kazne dugotrajnog zatvora koji zatvorske kazne izdržavaju u kaznenim tijelima zatvorenog tipa. Porast broja zatvorenika okrivljenih i osuđenih u tzv. „uskočkim postupcima“ u odnosu na koje se primjenjuju intenzivnije sigurnosne aktivnosti.

Opće smanjenje broja službenika zatvorskog sustava .

Najava posjete Europskog odbora za sprječavanje mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) hrvatskom zatvorskom sustavu u 2012. godini.

UPRAVA ZA PROBACIJU I PODRŠKU ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA

UVOD

U rujnu 2009. godine Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (NN, br. 107/2009) osnovana je **Uprava za probaciju**, kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva pravosuđa koja obavlja upravne i stručne poslove kod odlučivanja o kaznenom progonu, izboru i izvršavanju kazneno-pravnih sankcija i mjera punoljetnom počinitelju kaznenog djela. Provodi stručnu izobrazbu probacijskih službenika, te obavlja unutarnji nadzor pravilnog, pravodobnog i zakonitog rada ustrojstvenih jedinica, službenika i namještenika Uprave. Do donošenja Uredbe, poslovi izvršavanja zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi, kao i sve aktivnosti vezane uz ustrojavanje nacionalne probacijske službe, bili su u nadležnosti Uprave za zatvorski sustav.

U okviru procesa cjelokupne reforme pravosuđa u ožujku 2010. godine donesena je nova Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (NN, br. 38/2010) kojom je ustrojena **Uprava za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima**, a koja uz ranije poslove obavlja i upravne i stručne poslove kod organizacije podrške i pomoći žrtvi i oštećeniku, te podrške i pomoći obitelji žrtve i obitelji počinitelja kaznenog djela. Broj ranije predviđenih probacijskih ureda, ovom Uredbom povećan je sa 5 na 12 probacijskih ureda.

Upravu za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima čine Središnji ured sa dva sektora (Sektor za probaciju i Sektor za podršku žrtvama i svjedocima) i 12 lokalnih probacijskih ureda, a trenutno zapošljava 75 službenika.

U prosincu 2009. godine donesen je Zakon o probaciji (NN br. 153/09). Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o izvršavanju zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi (NN br. 128/99). Doneseni su i svi ovim Zakonom propisani provedbeni propisi: Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova (Narodne novine, br. 78/2010), Pravilnik o matici i osobniku osoba uključenih u probaciju (Narodne novine, br. 78/2010), Pravilnik o izobrazbi službenika probacije (Narodne novine, br. 78/2010), Pravilnik o službenoj iskaznici službenika probacije (Narodne novine, br. 72/2010) i Pravilnik o načinu provedbe inspeksijskog nadzora nad radom ureda za probaciju (Narodne novine, br. 83/2010).

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Uprava za probaciju, odnosno **Uprava za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima** ustrojena je u rujnu 2009. godine (Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa, NN, br. 107/2009; Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa NN, br. 38/2010), a njen djelokrug rada predstavlja nove poslove propisane Zakonom o probaciji.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

SEKTOR ZA PROBACIJU

U rujnu 2009. godine Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (NN, br. 107/2009) osnovana je Uprava za probaciju. U okviru procesa cjelokupne reforme pravosuđa u ožujku 2010. godine donesena je nova Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (NN, br. 38/2010) kojom je ustrojena Uprava za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima. Ustrojeno je 12 probacijskih ureda:

Probacijski ured Bjelovar za područje Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske županije

Probacijski ured Dubrovnik za područje Dubrovačko-neretvanske županije

Probacijski ured Osijek za područje Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije

Probacijski ured Požega za područje Požeško-slavonske i Brodsko-posavske županije

Probacijski ured Pula za područje Istarske županije
Probacijski ured Rijeka za područje Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije
Probacijski ured Sisak za područje Sisačko-moslavačke županije
Probacijski ured Split za područje Splitsko-dalmatinske županije
Probacijski ured Varaždin za područje Varaždinske, Međimurske i Krapinsko-zagorske županije
Probacijski ured Zadar za područje Zadarske i Šibensko-kninske županije
Probacijski ured Zagreb I za područje Grada Zagreba
Probacijski ured Zagrebu II za područje Zagrebačke i Karlovačke županije

Zakon o probaciji donesen je u prosincu 2009. godine (NN, br. 153/09). Doneseni su i svi Zakonom o probaciji (NN, br. 153/09) propisani provedbeni propisi.

Početkom 2010. godine u Upravi za probaciju zaposleno je 6 (šest) službenika na neodređeno vrijeme. U rujnu 2010. godine sporazumnim premještajem iz drugih ministarstava u ovu upravu premješteno je 20 službenika. Putem natječaja raspisanog u kolovozu 2010. godine u upravu – Sektor za probaciju primljeno je još 42 službenika. Trenutno, ukupan broj službenika u Sektoru za probaciju je 69. Aktualno, je u tijeku i natječaj za zapošljavanje novih 11 službenika probacije (predviđena radna mjesta nisu bila popunjena prvim natječajem) u Republici Hrvatskoj.

Do sada je otvoreno deset probacijskih ureda, a otvaranje Probacijskog ureda Zadar i Probacijskog ureda Dubrovnik očekuje se po završetku aktualnog natječaja za prijam u državnu službu.

U lipnju 2010. godine usvojen je Akcijski plan razvoja probacije u Republici Hrvatskoj od 2010. do 2014. godine.

Dana 13. lipnja 2011. godine, započelo se s aktivnostima na dvogodišnjem EU projektu IPA 2008 „Podrška razvoju probacijskog sustava u RH“, a planirani završetak projekta je ožujak 2013. godine. Do sada, su u okviru ovog projekta, informatički opremljeni i povezani svi probacijski uredi. Napravljena je analiza aktualnog stanja i postojećih standarda vezanih uz izvršavanje zaštitnog nadzora uz uvjetnu osudu i rad za opće dobro, pripremljen je instrument za procjenu rizika i smjernice za njegovo korištenje, kao i obrasci i priručnik za pisanje izvješća.

U svibnju 2011. godine, provedena je inicijalna izobrazba o organizaciji i izvršavanju probacijskih poslova namijenjena probacijskim službenicima. Svi službenici probacije tijekom listopada i studenog 2011. godine prošli su i dvotjednu edukaciju za primjenu navedenog instrumenta i pisanje različitih vrsta probacijskih izvješća.

U tijeku su aktivnosti vezane uz razvoj središnje baze i softvera za upravljanje predmetima i podršku poslovnim procesima probacijske službe.

U tijeku su i pripreme vezane uz projekt uvođenja elektroničkog nadzora u Republici Hrvatskoj kao jeftinije i prihvatljivije alternative pritvaranju ili zatvaranju. Uredi za probaciju, na području svoje nadležnosti, sudjelovati će u primjeni elektroničkog nadzora, nakon što budu ispunjeni svi nužni objektivni preduvjeti za njegovu primjenu.

SEKTOR ZA PODRŠKU ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa od svibnja 2005. godine u Upravi za međunarodnu pravnu pomoć, suradnju i ljudska prava osnovan je Odjel za podršku svjedocima i sudionicima u postupcima za kaznena djela ratnih zločina.

Novom Uredbom 2008. godine Odjel se premješta u Upravu za kazneno pravo i mijenja naziv u Odjel za podršku žrtvama i svjedocima u kaznenim postupcima i postupcima za kaznena djela ratnih zločina.

Posljednjom Uredbom donesenom 2010. godine ustrojena je Uprava za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima i Sektor za podršku žrtvama i svjedocima u koji se premiješta Odjel za podršku žrtvama i svjedocima u kaznenim postupcima i postupcima za kaznena djela ratnih zločina i mijenja naziv u Odjel za organizaciju podrške žrtvama i svjedocima. Unutar navedenog Sektora osnovan je i Odjel za razvoj i koordinaciju sustava podrške žrtvama i svjedocima.

Razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima osim osnivanja odjela u Ministarstvu pravosuđa 2005. godine značajno se počeo razvijati zahvaljujući projektima koje su provodili i još uvijek zajednički provode predstavnici Ministarstvo pravosuđa i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP). Suradnja je započela u travnju 2008. g. potpisivanjem Sporazum o suradnji u projektu "Potpora razvoju sustava za podršku svjedocima i žrtvama u Republici Hrvatskoj" (kao nastavak projekta „Podrška žrtvama kriminaliteta“ iz 2005. g. koji je financiralo veleposlanstvo Velike Britanije).

U okviru projekta osnovani su Odjeli za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i žrtvama pri 4 županijska suda i to u Zagrebu, Osijeku, Vukovaru i Zadru. Odjeli su počeli s radom 1. svibnja 2008. g.

Suradnja Ministarstva pravosuđa RH i UNDP-a se nastavila i u 2010. god. potpisivanjem projektnog dokumenta i realizacijom projekta "Jačanje sustava podrške žrtvama i svjedocima (2010.-2011.)". Zahvaljujući tom projektu osnovana su još tri Odjela za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i žrtvama pri županijskim sudovima u Splitu, Rijeci i Sisku.

Kako Sektor pri Ministarstvu pravosuđa koordinira rad i vrši nadzor nad radom odjela za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i žrtvama na sudovima, organizira i provodi edukacije i psihološke supervizije djelatnika odjela i volontera kontinuirano se odvija neposredna suradnja.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. siječnja 2010. godine donijela Odluku o osnivanju Povjerenstva za praćenje i unapređenje sustava podrške žrtvama i svjedocima.

Glavna zadaća Povjerenstva je izrada Nacionalne strategije za razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima, te standardiziranje postupanja sa žrtvama i svjedocima za sve institucije kaznenopravnog sustava, kao i za institucije u kojima se žrtva može zateći prije, tijekom i /ili nakon završetka sudskog postupka.

Članovi Povjerenstva su predstavnici Ministarstva pravosuđa, Ministarstva unutarnjih polova, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Ureda za ljudska prava, organizacija civilnog društva koji rade na pružanju podrške žrtvama i svjedocima, te stručnjaci koje sa bave problematikom žrtava i svjedoka.

Do sada je održano osam sastanaka Povjerenstva i trenutno se radi na izradi konačne verzije Nacionalne strategije za razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima koja bi trebala biti dovršena do kraja veljače 2012. godine.

POSLOVI U TIJEKU

Zapošljavanje službenika probacije

Tijekom 2011. godine pripremljen je i upućen na daljnje postupanje Prijedlog izmjene Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa. Izmjenom ove Uredbe te donošenjem novog

Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa omogućilo bi se zapošljavanje 40 novih službenika, što je predviđeno Akcijskim planom razvoja probacije u RH 2010 – 2014. Ove izmjene i dopune bilo bi nužno žurno realizirati jer bez zapošljavanja novih službenika neće biti moguće obavljanje probacijskih poslova previđenih Zakonom o probaciji.

Uredbe o poslovima i posebnim uvjetima rada u državnoj službi

Vezano uz Prijedlog Dopune Uredbe o poslovima i posebnim uvjetima rada u državnoj službi, a koji je u 1. tromjesječju 2011. godine proslijeđen u Kabinet ministra, dostavljena su sva tražena dodatna obrazloženja. Naime, osobe uključene u probaciju su počinitelji kaznenih djela, često s problemom ovisnosti o alkoholu ili drogama, nasilničkog ponašanja, višestruko osuđivane. Dio počinitelja uključenih u probaciju su zatvorenici koji izdržavaju kaznu zatvora (tijekom korištenja pogodnosti, na prekidu kazne) ili su osuđenici koje probacijski službenici nadziru tijekom uvjetnog otpusta, većinom nakon dugotrajnih kazni zatvora. Preporuka Vijeća ministara R(97)/12 o osoblju koje radi na izvršavanju sankcija i mjera u zajednici propisuje principe u odnosu na selekciju i zapošljavanje koji trebaju biti primijenjeni u poslovima izvršavanja sankcija i mjera u zajednici jednako kao i u zatvorskom sustavu.

Prostori probacijskih ureda

Tijekom prve polovice 2011. godine poduziman je cijeli niz različitih aktivnosti usmjerenih na početak rada regionalnih probacijskih ureda. Nakon adaptacije i opremanja prostora, dana 27. lipnja 2011. godine s radom su započeli probacijski uredi u Bjelovaru, Osijeku, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Splitu i dva u Zagrebu: Zagreb I za područje Grada Zagreba i Zagreb II za područje Zagrebačke i Karlovačke županije. Očekuje se da će Probacijski ured u Varaždinu započeti s radom do kraja prosinca 2011. godine, nakon što se završiti poslovi adaptacije dodijeljenog prostora. Otvaranje ureda u Zadru i Dubrovniku očekuje se po završetku aktualnog natječaja za prijam u državnu službu.

Većina dodijeljenih prostora zadovoljava minimalne uvjete za početak rada probacijskih ureda, međutim s razvojem probacijske službe odnosno preuzimanjem svih poslova propisanih Zakonom o probaciji, te zapošljavanjem planiranog broja probacijskih službenika ovi prostori postaju neprimjereni, što već sad nalaže potrebu traženja primjerenijih i funkcionalnijih prostora. Ujedno već sad postoji velika potreba za adekvatnim prostorom u kojem će se provoditi kontinuirane edukacije probacijskih službenika, a koje su planirane za 2012. godinu, a u okviru su spomenutog EU projekta IPA 2008. Takvim prostorom Ministarstvo pravosuđa u ovom trenutku ne raspolaže, a mogućnosti ustupanja potrebnog prostora od strane drugih tijela i institucija su ograničene, obzirom da se radi o 150 dana edukacije u slijedećoj godini.

Obavljanje probacijskih poslova u probacijskim uredima

Vezano uz početak obavljanja svih probacijskih poslova, jedan od ključnih ograničavajućih čimbenika je nedostatak službenih vozila. Naime, planirana nabava vozila za potrebe obavljanja poslova probacijskih ureda još nije realizirana, uslijed čega je veliki broj osoba koje bi trebale biti uključeni u probaciju nedostupan probacijskim službenicima te nije moguće obavljati probacijske poslove propisane Zakonom o probaciji. Dana 18. lipnja 2011. godine upućena je okružnica Ravnateljstvu policije Ministarstva unutarnjih poslova, Državnom odvjetništvu, Upravi za socijalnu skrb Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav i svim općinskim i županijskim sudovima o početku rada devet probacijskih ureda. U okviru navedenog dopisa, također su obaviješteni da će u prvoj fazi rada probacijski uredi biti u mogućnosti obavljati samo poslove izvršavanja rada za opće dobro na slobodi i uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom, obzirom na veliki broj

ovih presuda koje čekaju na izvršavanje (1690 presuda) i obzirom na aktualni nedostatak ljudskih i materijalnih resursa.

Nadalje, Nacrtom prijedloga Kaznenog zakona dodatno se širi katalog kao i mogućnost izricanja alternativnih sankcija, rada za opće dobro te uvjetne osude, te će se njegovim donošenjem još i dodatno povećati broj osoba uključenih u probaciju, a time i poslova koje će obavljati ova Uprava. Za obavljanje probacijskih poslova u probacijskim uredima stoga je nužno zapošljavanje novih službenika te osiguravanje funkcionalnosti svih probacijskih ureda.

Obavljanje poslova Središnjeg ureda

Ponavljanjem natječaja za prijam u državnu službu za radna mjesta koja zasad nisu popunjena i raspisivanjem novog natječaja nakon izmjena i dopuna Uredbe i donošenja novog Pravilnika, povećati će se broj službenika u Središnjem uredu Sektora za probaciju, ali i Sektora za podršku žrtvama i svjedocima. Navedeno kadrovsko popunjavanje neće biti moguće realizirati u okviru ograničenog postojećeg prostora kojim aktualno raspolaže ova Uprava. Za daljnji rad Središnjeg ureda Uprave nužno je omogućiti ponovno korištenje cijelog prostora koji je u početku i bio namijenjen ovoj Upravi, a potom je privremeno ustupljen na korištenje Tajništvu ministarstva (3. kat u Medulićevoj ulici 34).

Zaključno, za naglasiti je da je za daljnji razvoj probacijskog sustava nužno:

osigurati nabavu službenih vozila

donijeti Izmjene Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa i novi Pravilnik o unutarnjem redu kako bi se moglo zaposliti 40 novih službenika probacije

donijeti Dopune Uredbe o poslovima i posebnim uvjetima rada u državnoj službi

osigurati prostor za rad Središnjeg ureda i provođenje EU projekta IPA 2008 - „Razvoj probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj“.

Daljnji razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima

Potrebno je definirati smjer u kojem će se dalje razvijati sustav podrške žrtvama i svjedocima u smislu donošenja odluke o konačnom broju Odjela za podršku pri županijskim sudovima. Dakle, potrebno je odlučiti hoće li se i u kojem periodu osnovati novi Odjele za podršku, na kojim sudovima, kojim tempom i na koji način (u smislu moguće daljnje suradnje sa UNDP-om).

Ukoliko se donese odluka o daljnjem širenju sustava podrške žrtvama i svjedocima potrebno je zaposliti nove djelatnika u Sektor za podršku žrtvama i svjedocima u Ministarstvu pravosuđa, s obzirom na to da trenutno nisu popunjena sva radna mjesta.

Potrebno je u kontekstu širenja sustava podrške žrtvama i svjedocima razmotriti mogućnost sklapanja Sporazuma o suradnji između Ministarstva pravosuđa i Udruge za podršku svjedocima i žrtvama

NAJZNAČAJNIJI ODRAĐENI PROJEKTI I POSLOVI

SPF projekt „Tranzicijska podrška razvoju probacijskog sustava u RH” (travanj 2008. – ožujak 2010)

U sklopu reforme pravosuđa, Uprava za probaciju i podršku žrtvama i svjedocima (započela Uprava za zatvorski sustav), u suradnji s britanskim ekspertima od travnja 2008. godine do kraja ožujka ove godine provodila je SPF projekt „Tranzicijska podrška razvoju probacijskog sustava u RH” (travanj 2008. – ožujak 2010), financiran od strane Britanske vlade, a kojemu je bila svrha podrška ustrojavanju probacije u Hrvatskoj. Tijekom ovog Projekta realizirane su brojne aktivnosti vezane za izradu Zakona o probaciji, izradu nacionalnih standarda za zaštitni nadzor uz uvjetnu osudu i rad za opće dobro na slobodi, izradu instrumenta za procjenu

kriminogenih rizika i tretmanskim potreba; radionice za upravljanje ljudskim resursima; za upoznavanje sudaca i državnih odvjetnika s probacijom; te su provedeni pilot projekti vezani za probacijske usluge tijekom pritvora i uvjetnog otpusta.

IPA 2008 „Razvoj probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj“ (lipanj 2011. – ožujak 2013.)

U tijeku je provedba Projekta „Razvoj probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj“ u okviru programa IPA 2008 (Twinning ugovor, Ugovor o tehničkoj pomoći, Ugovor o nabavi), koji je započeo u lipnju 2011. godine. Planirani završetak projekta je ožujak 2013. godine. Svrha je ovog Projekta podrška u ispunjavanju jednog od osnovnih ciljeva Strategije ustrojavanja probacijskog sustava u RH– izgradnja profesionalne organizacije sposobne pružati profesionalne probacijske usluge.

Uz pomoć engleskih i čeških stručnjaka, a po potrebi i drugih stručnjaka EU, biti će osmišljeni standardi, procedure i protokoli obavljanja probacijskih poslova, izraditi će se profesionalne smjernice za probacijske službenike u skladu s najboljom praksom i standardima Vijeća Europe.

Do sada, u okviru ovog projekta, informatički su opremljeni i povezani svi probacijski uredi. Napravljena je analiza aktualnog stanja i postojećih standarda, pripremljen je sistematičniji instrument za procjenu rizika i smjernice za njegovo korištenje, kao i priručnik za pisanje izvješća i obrazaca izvješća vezanih za probacijske poslove. Tijekom listopada i studenog 2011. godine provedena je dvotjedna edukacija svih službenika probacije za primjenu instrumenta procjene kriminogenih rizika i tretmanskim potreba počinitelja i pisanje izvješća vezanih za probacijske poslove.

U studenom 2011. započele su radionice vezane za dizajn deset treninga za probacijske službenike (specifična znanja i vještine) koji će se provoditi tijekom 2012. godine.

U tijeku su aktivnosti vezane uz razvoj središnje baze i softvera za upravljanje predmetima i podršku poslovnim procesima probacijske službe.

Projekt “Potpora razvoju sustava za podršku svjedocima i žrtvama u Republici Hrvatskoj” (travanj 2008. –studen 2009.)

Predstavnici Ministarstva pravosuđa i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) potpisali su u travnju 2008. g. Sporazum o suradnji u projektu “Potpora razvoju sustava za podršku svjedocima i žrtvama u Republici Hrvatskoj” (kao nastavak projekta „Podrška žrtvama kriminaliteta“ iz 2005. g. koji je financiralo veleposlanstvo Velike Britanije). Ciljevi projekta bili su:

- 1) razvoj strateškog upravljanja sustavom podrške svjedocima i žrtvama;
- 2) osnivanje sustava podrške svjedocima i žrtvama na sudovima;
- 3) unapređenje javne svijesti o pravima žrtava i svjedoka;

U okviru projekta osnovani su Odjeli za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i žrtvama pri 4 županijska suda i to u Zagrebu, Osijeku, Vukovaru i Zadru. Odjeli su počeli s radom 1. svibnja 2008. g. U Odjelima su zaposlena po dva djelatnika i to voditelj Odjela i službenik za podršku, koji uz pomoć volontera svjedocima i žrtvama pružaju emocionalnu podršku i praktične informacije. Odjeli okupljaju preko 200 volontera, koji su uglavnom studenti prava, psihologije i socijalnog rada. Tijekom trajanja projekta Odjeli za podršku svoje aktivnosti proširili su i na općinske sudove, a Odjel za podršku u Zadru i Vukovaru i na Prekršajni sud za prekršaje obiteljskog nasilja. Nakon isteka projekta 01. studenog 2009. godine djelatnici Odjela postali su zaposlenici sudova, s obzirom na to da su Odjeli ustrojstvene jedinica Ureda predsjednika.

Projekt: “Jačanje sustava podrške žrtvama i svjedocima (2010.-2011.)”

Nastavak prethodnog projekta obilježilo je potpisivanje (6. srpnja 2010. godine) projektnog dokumenta o nastavku suradnje Ministarstva pravosuđa i UNDP-a na projektu podrške žrtvama i svjedocima kroz projekt "Jačanje sustava podrške žrtvama i svjedocima (2010.-2011.)". U sklopu tog projekta osnovana su tri nova Odjela za organiziranje i pružanje podrške svjedocima i žrtvama pri županijskim sudovima u Splitu, Rijeci i Sisku.

Odjeli su počeli s radom 1. siječnja 2010. g. U Odjelima su zaposlena po dva djelatnika i to voditelj Odjela i službenik za podršku, koji uz pomoć volontera svjedocima i žrtvama pružaju emocionalnu podršku i praktične informacije. Odjeli okupljaju dodatnih 50-ak volontera.

Tijekom trajanja projekta Odjeli u Rijeci i Sisku svoje aktivnosti proširili su i na općinske sudove. Nakon isteka projekta 31. prosinaca 2011. godine djelatnici Odjela trebali bi postati zaposlenici sudova, te su trenutno u tijeku natječajne procedure za njihovo zapošljavanje.

URED ZA SURADNJU S MEĐUNARODNIM KAZNENIM SUDOVIMA

Ured za suradnju s međunarodnim kaznenim sudovima obavlja stručne i upravne poslove vezane uz suradnju Vlade Republike Hrvatske s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju, Međunarodnim sudom pravde, Međunarodnim kaznenim sudom, ostalim postojećim i budućim međunarodnim kaznenim sudovima; te prati, usklađuje i usmjerava poslove državnih tijela nadležnih za suradnju s tim sudovima.

Zatečeno stanje prigodom preuzimanja poslova

Ured za suradnju s međunarodnim kaznenim sudovima ne posjeduje podatke o zatečenom stanju prigodom primopredaje vlasti od 2004. godine.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Vlada Republike Hrvatske putem Ureda za suradnju s međunarodnim kaznenim sudovima u potpunosti surađuje s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju.

RH je do sada ispunila 917 zahtjeva za pomoć zaprimljenih od Tužiteljstva MKSJ.

RH je nastavila izvršavati naloge i druge odluke MKSJ-a.

Ured za suradnju s međunarodnim kaznenim sudovima organizira posjete članova obitelji pritvorenih i osuđenih hrvatskih državljana pred MKSJ-om. Ured je organizirao 278 putovanja te 60 odlazaka na privremeni boravak na slobodu u RH hrvatskih optuženika pred MKSJ-om. Ured također sudjeluje u organizaciji posjeta tužitelja MKSJ-a, predsjednika MKSJ te drugih dužnosnika MKSJ-a Republici Hrvatskoj.

Predstavnici Ureda redovito sudjeluju na sastancima koje organizira Predsjedništvo MKSJ-a na kojima se raspravlja o osnivanju Informacijskih centara posvećenih radu Suda u zemljama bivše Jugoslavije.

SURADNJA S MEĐUNARODNIM SUDOM PRAVDE

Republika Hrvatska je 02. srpnja 1999. godine podnijela Međunarodnom sudu pravde zahtjev za pokretanje tužbe zbog povrede odredbi Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida protiv Savezne Republike Jugoslavije, a 2001. godine je dostavila detaljno obrazloženje Tužbe, tzv. Memorijal

Predstavnici Ureda su sudjelovali na usmenoj raspravi o nadležnosti Međunarodnog suda pravde koja je održana u Haagu od 26. do 30. svibnja 2008.

Ured je koordinirao izradu odgovora na Protumemorijal Srbije koji je dostavljen Sudu 20. prosinca 2010. godine na ukupno 2500 stranica.

Ured pruža stručnu i administrativnu potporu te koordinira rad užeg i šireg stručnog tima koji je sastavljen od osoba iz različitih institucija u RH. Voditelj Ureda je ujedno i suzastupnik Republike Hrvatske pred Međunarodnim sudom pravde.

SURADNJA SA STALNIM MEĐUNARODNIM KAZNENIM SUDOM

Republika Hrvatska je i u zatraženom razdoblju aktivno sudjelovala na sastancima Skupštine država stranaka te na Prvoj Revizijskoj konferenciji u Ugandi.

Ured je zajedno s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija 30. lipnja 2011. godine organizirao Okrugli stol o rezultatima Prve revizijske konferencije u Ugandi, čime je ispunila svoju obvezu s Revizijske konferencije.

Isto tako, Ured prati i s druge *ad hoc* međunarodne kaznene sudove za Ruandu, Sierra Leone, Kambodžu i Libanon.

ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI I SUDJELOVANJE U RADU POVJERENSTAVA

Ured je pripremio dvije izmjene i dopune Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava

Ured sudjeluje u radu Povjerenstva za pripremu i razmjenu popisa osoba optuženih ili osuđenih za ratne zločine Republike Hrvatske i Republike Srbije osnovano je u srpnju 2010. godine dogovorom ministara pravosuđa te je do sada održalo ukupno pet sastanaka. Ured je odgovorio na 132 zahtjeva hrvatskih državljana za provjeru statusa te 125 zahtjeva Ministarstva pravde Republike Srbije

Ured sudjeluje i u radu Povjerenstva za davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske temeljem kojih Vlada Republike Hrvatske daje odobrenje za uvid u konkretne zapise i dokumente nastale djelovanjem dr. Franje Tuđmana kao predsjednika Republike Hrvatske. Do sada su održana četiri sastanka.

Poslovi u tijeku

U predmetu Republika Hrvatska protiv Republike Srbije zbog povreda Konvencije o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida pred Međunarodnim sudom pravde, a nakon što je dana 04. studenog 2011. godine Republika Srbija dostavila Odgovor na Odgovor Republike Hrvatske iz prosinca 2010. godine, očekuje se određivanje roka od strane predsjednika MSP-a u kojem bi RH najvjerojatnije mogla izraditi Daljnji odgovor prije nego što se zakaže glavna rasprava pred MSP-om.

URED ZA PRAĆENJE PRAKSE I ZASTUPANJE PRED EUROPSKIM SUDOVIMA

Ured za praćenje prakse i zastupanje pred Europskim sudovima, pod raznim nazivima, djeluje u sklopu Ministarstva pravosuđa od 18. veljače 2004., kada je prestao sa radom dotadašnji Ured zastupnika VRH pred Europskim sudom za ljudska prava koji je do tada djelovao kao stručno tijelo Vlade Republike Hrvatske .

Ured pruža stručnu i organizacijsko-tehničku potporu Zastupnici Vlade u zastupanju Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, jedinim stalnim međunarodnim specijaliziranim sudom pred kojim je RH do sada tužena u 6 447 postupaka. Stoga je njegov djelokrug rada definiran Uredbom o zastupniku Vlade pred Europskim sudom za ljudska prava (NN 11/99, 115/2000, 70/2001, 7/2002 i 21/04).

U sklopu svog djelokruga zastupnica Vlade je uz stručnu i organizacijsko-tehničku potporu u razdoblju 2004-2011 obavljala slijedeće aktivnosti:

- (i) zastupanje Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava;
- (ii) brga o izvršavanju presuda Europskog suda za ljudska prava;
- (iii) obrazovanje o Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i praksi Europskog suda za ljudska prava;

Zatečeno stanje u području iz djelokruga vlasti

Tijekom 2004. Ured (tada Uprava) je imala u radu ukupno 162 predmeta, od tog broja zaprimljena su od Suda 64 nova predmeta, uz već postojećih 98 predmeta u radu. Usporedbom s 2003. godinom to čini povećanje opsega posla Uprave za 50%.

Uprava je početkom 2004. imala petero zaposlenih, da bi se sredinom godine broj zaposlenih smanjio za dvije osobe. Drugu polovicu godine Uprava je funkcionirala na toj razini, uz dalji povećani priljev predmeta.

Zbog prirode poslova koje obavlja Uprava nije imala nikakve financijske ili ugovorne obveze.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Ovaj Ured u velikoj mjeri je potkapacitiran stručnim kadrovima zbog: velikih nesrazmjera u ovlastima i odgovornostima pravnika koji obavljaju visoko specijalizirane poslove pripreme zastupanja države pred ovim stalnim međunarodnim sudom i poslove koordiniranja izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava u Hrvatskoj, zbog nemogućnosti karijernog razvoja u Uredu, te zbog neodgovarajuće plaće za poslove koje obavljaju.

zbog kompletnog odljeva kadrova i zabrane zapošljavanja u državnoj upravi.

Glede organizacijsko-tehničke podrške od strane Ministarstva pravosuđa istu bi trebalo poboljšati s obzirom da bi Ured trebao imati odgovarajući prostor sa sigurnom arhivom (zbog tajnih dokumenata), IT potporu za uspostavljanje sigurne e-mali veze sa Europskim sudom za ljudska prava kako bi se sva očitovanja u postupcima i sva dokumentacija, odnosno komunikacija između Suda i R Hrvatske mogla slati e-mailom (velika ušteda sredstava).

Ujedno, izvršene su sve pripreme radnje za uspostavljanje nove tražilice presuda i odluka Europskog suda, a koje presude i odluke predstavljaju izvor prava u Hrvatskoj i koje sve tri grane vlasti trebaju poštivati i primjenjivati u okvirima svih nadležnosti. Stoga, one bi trebale biti lako dostupne jednim klikom cijelokupnoj javnosti, posebice zakonodavnoj, izvršnoj i sudbenoj vlasti.

Poslovi u tijeku

S obzirom na ogromno povećanje broja predmeta i stani porast novih predmeta protiv države pred Europskim sudom za ljudska prava, dvije reforme kroz koje je prošao Sud, te u svjetlu nedogovarajućeg ustroja Ureda u okviru Ministarstva pravosuđa, nameće se potreba žurnog redefiniranja ustroja obog Ureda, te donošenje zakona kojim će se definirati poslovi

zastupnika države i poslovi Ureda koji su se povećali kako u obimu tako i u složenosti, te ujedno definirati i institucionalizirati odnosi zastupnika sa vlastima koje zastupa pred Sudom (izvršna, zakonodvna, sudbena vlast, te Ustavni sud RH).

Nadalje, kao ostvoreno pitanje nameće se zapošljavanje stručnih kadrova i omogućavanje njihovog karijernog razvoja kako se ne bi ponovila situacija iz 2010. kada je Ured imao zaposlenog 1 pravnik i preko 500 predmeta u radu.

Oprema i prostor također su otvorena pitanja koja je potrebno optimalno riješiti radi omogućavanja funkcioniranja poslova zastupanja države pred ovim međunarodnim Sudom, pred kojim je do sada država bila tužena u 6. 447 predmeta.

Ujedno, žurno je potrebno obaviti sve pripreme radnje radi uspostavljanja ustroja zastupanja države pred Sudom EU u Luxembourggu.

SAMOSTALNI ODJEL ZA UNUTARNJU REVIZIJU

Samostalni odjel za unutarnju reviziju Ministarstva pravosuđa kontinuirano je tijekom razdoblja od početka 2009. godine pa do danas obavljao revizije sukladno Strateškim i Godišnjim planovima unutarnje revizije. Na temelju navedenih planova Samostalni odjel za unutarnju reviziju obavio je niz revizija određenih procesa u Ministarstvu pravosuđa za koje je prema metodologiji izračuna rizika utvrđeno da su procesi visokog rizika. Prema navedenom, fokus djelovanja unutarnje revizije bio je usmjeren na procjenu sustava unutarnjih kontrola u procesima javne nabave, a posebno javne nabave računalne opreme i usluga te revizije projekata iz programa koji se financiraju iz sredstava Europske unije (CARDS, PHARE i IPA1).

Unatoč nedovoljnoj kapacitiranosti Samostalnog odjela za unutarnju reviziju u navedenom razdoblju isti je sklopio, sukladno Zakonu o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i Pravilniku o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna, Sporazum o obavljanju unutarnje revizije između Ministarstva pravosuđa i Vrhovnog suda Republike Hrvatske za koji je napravljen Strateški plan unutarnje revizije od 2010. – 2012. godine te na temelju istog obavljena revizija iz područja javne nabave računalne opreme i usluga.

Važno je napomenuti kako je upravo u tijeku obavljanje tzv. vertikalne revizije vezane za reviziju procesa izrade financijskog plana Ministarstva pravosuđa i proračunskih korisnika razine glava u razdjelu Ministarstva pravosuđa koja se obavlja u koordinaciji sa Upravom za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole Ministarstva financija, a na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske od (Klasa: 470-03/09-02/02, Urbroj:5030120-10-2) od 30. prosinca 2010. godine.

Također, uz sve navedeno djelatnici Samostalnog odjela za unutarnju reviziju kontinuirano pohađaju razne edukacije, stručne radionice i seminare u svrhu održavanja profesionalne i stručne razine kvalitete.

1.6. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

ODJEL ZA ODNOSI S JAVNOŠĆU I PROTOKOL

- obavlja poslove komuniciranja s medijima i građanima
- priprema provođenje protokola u domaćim i inozemnim aktivnostima ministra, državnih tajnika i ravnatelja ustrojbenih jedinica Ministarstva
- Obavlja poslove unutarnjeg informiranja Ministarstva

- Obavlja pripreme i provođenja promotivnih aktivnosti Ministarstva, pripreme materijala za potrebe komunikacije Ministarstva s Hrvatskim saborom, Vladom Republike Hrvatske i drugim tijelima državne uprave kao i pravnim osobama, koje obavljaju javne ovlasti iz djelokruga Ministarstva
- drugi poslovi u okviru djelokruga po nalogu ministra

Odjel je 2009. godine zaprimio 889, 2010. godine 958, a 2011. godine (zaključno s 30.11.) 1012 upita građana. Većina upita odnosi se na područje rada i tržišta rada te obrta i malog gospodarstva, posebno u vrijeme objave Projekata poticanja malog i srednjeg poduzetništva.

Na besplatni info telefon (0800 234 505) koji građanima pruža osnovne informacije iz djelokruga MINGORP-a u 2009. godine zaprimljeno 4921 poziva, 2010. godine 4401, a 2011. godine (zaključno s 30.11.) 3636 poziva. Najveći broj poziva standardno je iz mjeseca u mjesec upućen iz Zagreba i Zagrebačke županije (cca 50 posto), a broj poziva znatno se poveća u vrijeme objave Projekata poticanja malog i srednjeg poduzetništva. Tako se i većina upita odnosi na navedene Projekte (kada će započeti, potrebna dokumentacija, rješavanje zahtjeva, isplata). Građani često traže informacije i kako otvoriti obrt te trgovačko društvo.

Odjel na e-mail javnost@mingorp.hr zaprima upite novinara pa je tako tijekom 2009. godine zaprimljeno 497 upita, 2010. godine broj novinarskih upita bio je 544, a 2011. godine 577 upita. Svaka Uprava priprema odgovore iz svojih nadležnosti koje prije slanja moraju biti odobreni od državnog tajnika, ravnatelja, odnosno ministra, a odgovori se šalju preko Odjela za odnose s javnošću i protokol, a ispred Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Odjel organizira konferencije za medije, organizira održavanje brifinga za novinare, šalje najave, priopćenja i reagiranja. Tako je 2009. godine Odjel poslao 31 najavu, 20 priopćenja te 4 reagiranja, 2010. godine 54 najave, 36 priopćenja te 9 reagiranja, a 2011. godine 43 najave, 30 priopćenja te 17 reagiranja (do 30.11.)

Odjel koordinira pripremu materijala za potrebe sudjelovanja ministra na Užem kabinetu, odnosno sjednici Vlade RH.

UPRAVA ZA RAD I TRŽIŠTE RADA

Uprava za rad i tržište rada pokriva područja rada, tržišta rada, zaštite na radu i zaštite potrošača.

Provedbena tijela za koje je nadležna ova Uprava su:

- Hrvatski zavod za zapošljavanje,
- Agencija za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca,
- Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Pregovori s EU

Uprava za rad i tržište rada je u okviru Ministarstva gospodarstva, kao nadležnog tijela koje je uspješno okončalo pregovore u području slobode kretanja radnika (Poglavlje 2), području zapošljavanja i socijalne politike (Poglavlje 19), kao i u Poglavlju 28. zaštita potrošača i zdravlja u kojem je okončalo pregovore u studenom 2009. Aktivno je sudjelovala u navedenim pregovorima i zatvaranju tih poglavlja. Brojne aktivnosti i sada se provode u

području usklađivanja i primjene odgovarajuće pravne stečevine u području uzajamnog priznavanja kvalifikacija iz Poglavlja 3 poslovni nastan i sloboda pružanja usluga.

Radno zakonodavstvo

U području radnog zakonodavstva je u proteklom periodu nacionalno zakonodavstvo usklađeno s pravnom stečevinom Europske unije, te su donijeti novi propisi i to:

Novim **Zakonom o radu (NN broj 149/09)**, kojim su radnicima omogućeni europski standardi na području radnog vremena i radnih uvjeta, a njegovim **izmjenama i dopunama (NN broj 61/11)** omogućeno je i fleksibilnije korištenje radnog vremena, na način koji odgovara i radnicima i poslodavcima u onim djelatnostima u kojima je to bitno (u turizmu, poljoprivredi, i dr.). Zakon je usklađen sa svim potrebnim direktivama EU. Posebno valja naglasiti da su Izmjene i dopune Zakona iz 2011. donesene uz potpuni konsenzus svih socijalnih partnera.

Na temelju novog Zakona o radu su u prvoj polovini 2011. godine donijeti i svi njegovi **novi provedbeni propisi odnosno pravilnici**. Posebno naglašavamo da je svih 14 pravilnika doneseno u zakonskom roku od šest mjeseci, bez ijednog dana zakašnjenja.

Novim **Zakonom o osiguranju radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (NN broj 86/08)** i ustrojavanjem Agencije za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca osigurana je socijalna i egzistencijalna sigurnost radnika nad čijim je poslodavcem zbog poteškoća otvoren stečaj.

Agencija je javna ustanova koja ima 12 zaposlenih i u prvom stupnju rješava postupke isplata plaća i otpremnina radnicima u slučaju stečaja poslodavca. U drugom stupnju je nadležno Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, što obavlja Uprava za rad i tržište rada. Agencija je na ime osigurrene tri minimalne plaće i polovine zakonom propisane otpremnine isplatila:

- u 2010 godini za 6.789 radnika iz 83 tvrtke u stečaju oko 85 milijuna kuna,
- u 2011 godini za 3.356 radnika iz 70 tvrtki u stečaju oko 50 milijuna kuna.

Novim Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN broj 80/08) je osiguranicima koji rade u nepunom radnom vremenu omogućen jednak pristup stjecanju prava u vrijeme nezaposlenosti, a njegovim **izmjenama i dopunama (NN broj 121/10)** je otvorena mogućnost ostanka na tržištu rada osobama koje su stekle pravo na prijevremenu starosnu mirovinu, ali je zbog fiskalne održivosti i rasta broja nezaposlenih u drugom periodu primanja novčane naknade smanjena njezina visina.

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu (NN broj 86/08 i 75/09) je isti u cijelosti usklađen s okvirnom Direktivom Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju poticajnih mjera za unapređivanje zaštite zdravlja i sigurnosti radnika. U uspostavi institucionalnog okvira i preuzimanja odgovarajućih preporuka Europske agencije zaštite zdravlja i sigurnosti na radu ustrojen je Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i donijet Nacionalni plan zaštite na radu, čije rezultate prati i o istom izvještava Nacionalno vijeće zaštite na radu.

Na temelju **Zakona o zaštiti na radu su tijekom posljednje tri godine donijeti njegovi**

provedbeni propisi odnosno pravilnici kojima su u nacionalno zakonodavstvo implementirane pojedinačne Direktive o minimalnim sigurnosnim mjerama na radu vezano uz pojedine rizike izloženosti (osamnaest pojedinačnih Direktiva donijetih temeljem okvirne Direktive).

Zapošljavanje

Na području zapošljavanja Republika Hrvatska se uključila u europsku otvorenu metodu koordinacije politika zapošljavanja, potpisivanjem Zajedničkog memoranduma o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske (*JAP*), koji je 2008. usvojen i potpisan s Europskom Komisijom, a kojim je stvorena obveza na izradu i provedbu nacionalnog plana zapošljavanja sukladnog Europskoj strategiji zapošljavanja, ali i otvorila mogućnost korištenja financijske pomoći koje na tom području pružaju sada predpristupni, a po pristupanju strukturni fondovi. Potpisivanjem Zajedničkog memoranduma u Republici Hrvatskoj započinje novi ciklus aktivnih mjera zapošljavanja usporediv sa nacionalnim strategijama zapošljavanja članica Europske unije, a Hrvatska o rezultatima provedbe istih izvještava Europsku komisiju detaljnim godišnjim izvješćima.

Sada je u tijeku provedba drugog Nacionalnog plana poticanja zapošljavanja 2011-2012 godina, a isti sadrži 31 provedbenu mjeru i 175 provedbenih aktivnosti u nadležnosti 31 institucije. **Hrvatski zavod za zapošljavanje**, koji također provodi aktivne mjere politike zapošljavanja iz svoje nadležnosti, za provedbu istih je u prvih 10 mjeseci 2011. godine utrošio 201 milijun kuna, što je 38% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Povećanje izdataka za aktivne mjere politike zapošljavanja ostvareno je unatoč vrlo nepovoljnim fiskalnim okolnostima, u okviru kojih je za ovu namjenu u državnom proračunu za 2011. godinu osigurano 236 milijuna kuna. (2008. 132 milijuna, 2009. 93 milijuna, 2010. 195 milijuna). Značajno se povećao i broj osoba koje su sudjelovale u aktivnim mjerama. Tako je u prvih 10 mjeseci 2011. godine u mjerama sudjelovalo 28.118 osoba, dok je u istom razdoblju prethodne godine broj sudionika iznosio 10.789. Odnosno, broj sudionika povećao se čak 160,6%. U obrazovanju za nezaposlene sudjelovalo je 10.258 osoba, što je 150% više nego prošle godine, a u javnim radovima sudjelovale su 10.253 osobe, što je 154% više nego prošle godine. Također, treba spomenuti da se broj osoba uključenih u stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, koje je namijenjeno mladim osobama bez radnog iskustva, povećao sa 183 u prvih 10 mjeseci 2010. godine na 3.747 u istom razdoblju 2011. godine.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je javna ustanova osnovana Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, a njegove temeljne djelatnosti su:

- posredovanje pri zapošljavanju osoba koje traže posao u zemlji i inozemstvu;
- osiguravanje prava nezaposlenih osoba tijekom nezaposlenosti;
- profesionalno savjetovanje nezaposlenih i drugih osoba pri odabiru posla i zanimanja;
- organiziranje stručnog obrazovanja, usavršavanja i prekvalifikacije;
- poticanje zapošljavanja i obrazovanja primjenom mjera aktivne politike zapošljavanja;
- praćenje i analiziranje stanja na tržištu rada i obavještavanje javnosti o tome.

Zavod obavlja poslove iz svoje djelatnosti na cijelom prostoru Republike Hrvatske kroz Središnju službu, 22 područne službe i 96 ispostava. U Hrvatskome zavodu za zapošljavanje trenutačno su zaposlena 1.294 radnika. Izvori sredstava za financiranje djelatnosti zapošljavanja su doprinos za zapošljavanje i drugi izvori, a od 2002. godine doprinos za zapošljavanje, temeljem Zakona o doprinosima, uplaćuje se u korist jedinstvenoga računa

državne riznice. Prema Zakona o proračunu Hrvatski je zavod za zapošljavanje izvanproračunski korisnik, koji se financira iz proračuna i drugih izvora.

Poteškoće u radu i poslovanju Zavoda očituju se u nedostatku financijskih sredstava i kadrovskih resursa. Ti su nedostaci osobito izraženi u proteklom recesijskom razdoblju kada je Hrvatski zavod za zapošljavanje svoje poslovne procese i aktivnosti obavljao u otežanim uvjetima, tj. uz veliki priljev novevidentiranih nezaposlenih osoba. Tu poteškoću Zavoda ilustrira podatak o 760 nezaposlenih osoba po jednom savjetniku za zapošljavanje, zatim 3.723 riješena akta u prvostupanjskom upravnom postupku po izvršitelju u predmetima prava po osnovi nezaposlenosti. U evidenciju Zavoda tijekom 2011. godine novoprijavljene su ukupno 282.302 nezaposlene osobe. Iz evidencije je izašlo ukupno 300.067 osoba, pri čemu je zaposleno 176.905 osoba, i to: 160.026 na temelju zasnivanja radnog odnosa te 16.879 osoba na temelju drugih poslovnih aktivnosti. Tijekom 2011. godine u Zavodu je prosječno mjesečno evidentirano 304.414 nezaposlenih osoba.

Načelne poteškoće

Normativne aktivnosti na ovom području uvijek su iznimno osjetljive i iziskuju dugotrajne konzultacije sa socijalnim partnerima, a koji vrlo često imaju o istim pitanjima diametralno suprotna očekivanja, što doprinosi dugotrajnosti i ponekad nedosljednosti normativnih prijedloga. Dodatan problem je pluralizam sindikalne strane koji se posljedično očituje u njihovoj rascjepkanosti i nedostatnim administrativnim sposobnostima, te bi mogućim propisom o reprezentativnosti trebalo utjecati na njihovu veću integriranost.

U posljednje dvije godine najveći je problem stopa i broj nezaposlenih, osobito rast stope nezaposlenosti mladih osoba i porast dugotrajne nezaposlenosti. Iako je u ovom trenutku nezaposlenost u fokusu pažnje, ipak se ne smije zanemariti stvaran i trajan problem niske stope zaposlenosti i aktivnosti stanovništva (svega 56%), kao niti potreba za rješavanjem strukturnog problema nezaposlenosti odnosno nesrazmjera i nepodudarnosti ponude i potražnje na tržištu rada.

Osim svega naprijed navedenog vrlo je važno istaknuti da, iako smo u pregovaračkom procesu na ovom području ispunili sve preuzete obveze vezane na usklađivanje zakonodavstva, nismo učinili gotovo ništa na području jačanja administrativnih kapaciteta i sposobnosti, to i tim više što je u protekle dvije godine na snazi zabrana novog zapošljavanja i niska razina sredstava osigurana za dodatne edukacije službenika. Uz to je prisutna i nedostatna institucionalna suradnja, ne samo na razini tijela državne uprave, već i u njihovom hijerarhijskom odnosu na njihova provedbena tijela, što se osobito reflektira u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu obzirom da je Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u isključivoj nadležnosti Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Zaštita potrošača i opća sigurnost proizvoda

Donošenjem novog **Zakona o zaštiti potrošača u srpnju 2007.** godine, kao i njegovim izmjenama i dopunama iz lipnja 2009. hrvatsko zakonodavstvo u potpunosti se uskladilo s pravnom stečevinom iz ovog područja, a Republika Hrvatska je svojim građanima osigurala primjerenu zaštitu njihovih prava i interesa prilikom kupnje proizvoda i usluga za osobne

potrebe. Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat i nadležne inspekcije ministarstava u skladu s ovlastima utvrđenim zakonom.

U listopadu 2009. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o određivanju osoba ovlaštenih za pokretanje postupka radi zaštite kolektivnih interesa potrošača kojom su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (Odjel za zaštitu potrošača), Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Državni inspektorat, Agencija za elektroničke medije, Pravobranitelj za djecu, »Potrošač« Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača i Savez udruga za zaštitu potrošača Hrvatske određeni kao osobe ovlaštene za pokretanje postupka pred nadležnim trgovačkim sudom radi zaštite kolektivnih interesa potrošača.

Nadalje, u travnju 2010. ministar gospodarstva, rada i poduzetništva objavio je Pravilnik o načinu isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda i usluga kojim se detaljnije uređuje ovo područje na način da su taksativno određeni proizvodi za koje je obvezno navođenje cijene za jedinicu mjere kao i način isticanja maloprodajne cijene prilikom prodaje proizvoda i usluga.

U svibnju 2010. Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o određivanju tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 2006/2004 o suradnji nacionalnih tijela, odgovornih za nadzor nad provedbom propisa o zaštiti potrošača. Ovom je Uredbom Državni inspektorat određen kao nadležno tijelo i jedinstveni ured za vezu. Predmetna uredba stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Zakonom o nedopuštenom oglašavanju iz ožujka 2009. uređena je zaštita trgovaca od zavaravajućeg oglašavanja i negativnih posljedica takvog oglašavanja na tržištu, kao i propisivanje pretpostavaka pod kojima je dozvoljeno usporedno oglašavanje. Također je predviđen i sustav zaštite kolektivnih interesa trgovaca, kojim se ovlaštenim osobama omogućava, pred trgovačkim sudom, podizanje kolektivne tužbe radi prestanka nedopuštene oglašivačke prakse protiv onih trgovaca koji primjenjuju pojedine oblike nedopuštenog oglašavanja. Vlada Republike Hrvatske donijela je, u srpnju 2009. Uredbu o određivanju osoba ovlaštenih za pokretanje postupka u svrhu kolektivne zaštite trgovaca od nedopuštenog oglašavanja („Narodne novine broj“ 88/09 155/09). Osobe ovlaštene za pokretanje predmetnog postupka jesu: Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska udruga banaka, Hrvatski ured za osiguranje i Hrvatska udruga poslodavaca.

Sigurnost proizvoda pitanje je od iznimne važnosti kako u državama članicama Europske unije, tako i na unutarnjem tržištu Republike Hrvatske. Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda iz ožujka 2009. i njegovim izmjenama i dopunama iz prosinca 2010. uređeno je da svi proizvodi koji se stavljaju na tržište moraju biti sigurni, a potrošačima treba osigurati sve bitne informacije koje se odnose na sigurnost proizvoda koji se nude na tržištu.

U prosincu 2010. Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o sustavu razmjene obavijesti u pogledu proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača (RAPEX) („Narodne novine“ 5/11). Cilj sustava RAPEX je poduzimanje mjera u situacijama kada se na tržištu pojavi nesiguran ili opasan proizvod, kao i informiranje ukupne javnosti o takvim proizvodima. Ova Uredba stupa na snagu danom pristupa Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Radi što učinkovitijeg provođenja nadzora nad tržištem u području sigurnosti proizvoda, u prosincu 2010. godine ministar gospodarstva, rada i poduzetništva objavio je ažurirani Popis

hrvatskih normi u području opću sigurnost proizvoda („Narodne novine” broj 133/10), kao i Pravilnik o obavješćivanju o proizvodu koji je opasan za potrošače („Narodne novine“ broj 55/10, 90/10) i Vodič za procjenu i vrednovanje rizika.

Temeljem izmjena i dopuna Zakona o općoj sigurnosti proizvoda („Narodne novine“ broj 30/09, 139/10) iz prosinca 2010. godine ministar gospodarstva, rada i poduzetništva je, u veljači 2011. donio Naredbu o zabrani stavljanja na tržište proizvoda koji sadrže biocid dimetil fumarat i Naredbu o stavljanju na tržište upaljača sigurnih za djecu i zabrani stavljanja na tržište upaljača „noviteta“ („Narodne novine“ broj 19/11).

Edukacija i informiranje potrošača

Nakon što je u potpunosti usklađeno zakonodavstvo, aktivnosti su intenzivno usmjerene na kontinuirano educiranje i informiranje javnosti o svim relevantnim potrošačkim pitanjima, a kako bi potrošačima olakšali snalaženje u mnoštvu složenih sektorskih propisa i omogućili učinkovitije ostvarivanje njihovih prava. S tim u vezi je za sve dionike u području zaštite potrošača bilo organizirano niz tematskih okruglih stolova i konferencija. Isto tako, provodila se i medijska kampanja radi podizanja razine znanja ukupne javnosti o važnosti ovog područja.

Vrlo važno je i osmišljavanje i uspostava alata za učinkovito rješavanje potrošačkih pritužbi. Uspostavom Centralnog informacijskog sustava za zaštitu potrošača u Odjelu za zaštitu potrošača, potrošačima je omogućeno da putem elektroničke pošte na jednom mjestu zatraže objašnjenja propisa i postupaka od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, savjet od savjetovaništa za zaštitu potrošača, odnosno, da upute prijavu Državnom inspektoratu, vezano uz povredu potrošačkih prava. Isto tako je unutar Odjela uspostavljena je besplatna telefonska linija za savjetovanje potrošača.

Edukacija i informiranje potrošača provodi se i u suradnji s udrugama za zaštitu potrošača. Stoga se svake godine raspisuju natječaji kojima se, iz proračunskih sredstava, osigurava financijska potpora za provođenje projekata udruga za zaštitu potrošača »Informiranje i edukacija potrošača« u iznosu od okvirno 400. 000,00 kn. Suradnja s nevladinim sektorom kao jednim od dionika u provedbi potrošačke politike vrlo je intenzivna i kroz projekt »Savjetovanje potrošača« kojeg provode udruge za zaštitu potrošača u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Puli. Za navedeni projekt na godišnjoj razini osigurana je institucionalna potpora u iznosu od 1,300.000. kuna,

Načelne poteškoće

Obzirom da je potrošačka politika jedna od novijih politika u Republici Hrvatskoj, bilo je potrebno uspostaviti institucionalni okvir i osposobiti odgovarajuće administrativne kapacitete, a što se jednim dijelom realiziralo uz pomoć Europske komisije kroz projekte CARDS 2002 i CARDS 2004.

Međutim, problematika nedostatnih administrativnih kapaciteta kontinuirano se nastavlja. Isto tako, bitno je napomenuti da je Odjel za zaštitu potrošača, prvotno ustrojen u Upravi za trgovinu i unutarnje tržište, a 2010. godine izmješten u Upravu za rad i tržište rada, koja po svom djelokrugu rada nema dodirnih točaka s politikom zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda. Ovakvo rješenje pokazalo se neadekvatnim budući da zaštita prava i ekonomskih interesa potrošača kao i sigurnost proizvoda čine dio politike jedinstvenog unutarnjeg tržišta i stoga je nužno da se zaštita potrošača ustroji ili zajedno sa unutarnjim tržištem ili kao

samostalni Sektor za zaštitu potrošača (radi osiguravanja neutralnosti u provođenju ove politike), a što je sukladno praksama u mnogim državama članicama EU.

Iako je Republika Hrvatska u potpunosti uskladila zakonodavstvo na području zaštite potrošača sa zakonodavstvom Europske unije na ovom području, moramo naglasiti da je ovo područje i na razini Europske unije vrlo dinamično i podložno promjenama, a što zahtjeva kontinuirano usklađivanje i dogradnju već uspostavljenog sustava zaštite potrošača u Republici Hrvatskoj.

UPRAVA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

U Upravi za mirovinsko osiguranje ustrojena su dva odjela:

- **Odjel za mirovinsko osiguranje i**
- **Odjel za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i pripremu i provedbu projekata EU na području koordinacije**, koji je takav naziv stekao preimenovanjem Odjela za bilateralnu suradnju na području socijalnog osiguranja temeljem izmjene Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, usvojene na 60. sjednici Vlade RH 10. lipnja 2010.

U svakom Odjelu zaposlene su po dvije službenice, iako su u svakom odjelu još po dva službenička mjesta predviđena za popunjavanje temeljem Akcijskog plana za usklađivanje zakonodavstva i stvaranje potrebnih administrativnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine Europske unije na pregovaračkom području poglavlja 19. Socijalna politika i zapošljavanje i Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 19. (što obuhvaća i dva službenička mjesta koja je potrebno popuniti radi osiguranja kapaciteta za primjenu zakonodavstva EU za poglavlje 2. Sloboda kretanja radnika).

Uprava je nadležna za dva provedbena tijela:

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje,
- Središnji registar osiguranika.

Unatoč evidentno nedostatnim kapacitetima Uprava je tijekom posljednje dvije godine radila na poboljšanju mirovinskog sustava, s ciljem postizanja financijske i socijalne održivosti sustava, kao i na provedbi započete mirovinske reforme, te je pratila rad dvaju provedbenih tijela nad kojima vrši nadzor. Poboljšanje mirovinskog sustava bilo je jedno od zadataka u okviru Programa gospodarskog oporavka, koji je Vlada RH usvojila u travnju 2010. godine.

Nadalje, djelatnici Uprave sudjelovali su u postupku pregovora RH za punopravno članstvo u EU, u pripremi dokumenata o napretku, te dokumenata koji se izrađuju u okviru postupka monitoringa, kao i u radu pododбора u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i to za poglavlje 2. Sloboda kretanja radnika i poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje, te za poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava.

S obzirom da je za poglavlje 2. postavljeno mjerilo za zatvaranje, jer je od strane Europske komisije ustanovljeno da RH nema dovoljno administrativnih kapaciteta za primjenu europskih propisa u području slobode kretanja radnika, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je putem Uprave za mirovinsko osiguranje preuzelo ulogu koordinatora između svih ustanova na području socijalne sigurnosti (ukupno sedam nadležnih tijela/ustanova), te je preuzelo

odgovornost za vođenje Twinning projekta na tom području u okviru programa IPA 2009, I. komponente.

S obzirom na poslove koji se očekuju u sljedećem razdoblju, **nedostatak administrativnih kapaciteta mogao bi ozbiljnije utjecati na rad Uprave**, te je neophodno popuniti upražnjena službenička mjesta, posebice jer se veliki dio poslova odnosi na poslove vezane za EU. Budući je krajem listopada započela implementacija Twinning projekta, tijekom sljedećih 15 mjeseci u Upravi će raditi stalni twinning savjetnik i asistent stalnog twinning savjetnika, dok su djelatnice Odjela za koordinaciju ujedno voditeljica projekta s hrvatske strane i suradnica stalnog twinning savjetnika, te će njihovi poslovi pretežno biti vezani uz provedbu projekta. Uz to, bit će potrebno osigurati službenike za sudjelovanje u radnim tijelima EU, gdje će RH dobiti status promatrača potpisivanjem Ugovora o pristupanju.

Stanje mirovinskog sustava u 2009. godini

Tijekom devet godina provedbe mirovinske reforme mirovinski sustav, posebice zbog brojnih izmjena u I. stupu – sustavu generacijske solidarnosti i dalje pokazuje naznake upitne financijske održivosti. Naime, iako je 2008. godine završeno prijelazno razdoblje u kojem se povećavala dob za starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu, nastavio se povećavati broj umirovljenika, s 1,148 mil. u 2008., na 1,173 mil. u 2009. Istodobno se udio prosječne mirovine u prosječnoj neto plaći kretao se na razini od približno 39-40%, a udio mirovinskih izdataka u BDP-u povećao se s 9,71% u 2008. na 10,46% u 2009. što je posljedica povećanja broja umirovljenika i smanjenja BDP-a u posljednje dvije godine.

Sustav generacijske solidarnosti opterećuje veliki broj umirovljenika koji ostvaruju mirovine po posebnim propisima, a također i tranzicijski trošak uvođenja trostupnog mješovitog sustava, što utječe na visoke rashode državnog proračuna za troškove mirovinskog sustava. Na proračunske troškove također utječe veliki broj najnižih mirovina.

Istodobno se pojavljuje problem razlike u visini mirovina, zbog ostvarivanja prava na dodatak na mirovinu prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, čime je visina mirovina korisnika iz I. stupa znatno podignuta, dok istodobno korisnici mirovina iz oba obvezna mirovinska stupa ne ostvaruju pravo na dodatak.

Što se tiče sustava kapitalizirane štednje, obveznim mirovinskim osiguranjem na temelju individualne kapitalizirane štednje u 2009. godine bilo je obuhvaćeno 1.532.193 osiguranika, dok je dobrovoljnim mirovinskim osiguranjem na temelju individualne kapitalizirane štednje bilo obuhvaćeno ukupno 179.227 osiguranika (od čega je 161.562 osiguranika u otvorenim, a 17.665 u zatvorenim mirovinskim fondovima).

Osiguranici osigurani u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti i obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje, počeli su u sve većem broju ostvarivati mirovine iz oba obvezna osiguranja. Prijevremenu starosnu mirovinu iz oba obvezna osiguranja ostvaruju uglavnom žene, koje su imale između 40 i 50 godina života kada su se 2002. godine dobrovoljno opredijelile za II. stup, tako da su zbog kratkog vremena kapitalizacije, a i zbog situacije na tržištu kapitala koja se nepovoljno odrazila na prinose mirovinskih fondova, posebice u 2008. godini, visine mirovina prilično niske.

U 2009. godini u kapitaliziranom sustavu egzistira ukupno 4 obvezna mirovinska fonda, te 6 otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova i 15 zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova. Godina koja je prethodila, 2008. bila je vrlo nepovoljna zbog cjelokupne gospodarske situacije, te su ostvareni do tada najniži prinosi mirovinskih fondova. Administrativni trošak II. stupa prilično je visok, jer se u kapitaliziranom sustavu (u fazi akumulacije) plaćaju tri vrste naknada – ulazna naknada, izlazna naknada i naknada za upravljanje.

Za dobrovoljno mirovinsko osiguranje još uvijek nedostaje interesa od strane individualnih osiguranika (u otvorenim mirovinskim fondovima), kao i od strane poslodavaca (kao sponzora zatvorenih mirovinskih fondova).

Mjere u cilju poboljšanja mirovinskog sustava

Programom gospodarskog oporavka koji je na snazi od travnja 2010. predviđene su kratkoročne i srednjoročne mjere radi postizanja dugoročne održivosti mirovinskog sustava u uvjetima starenja stanovništva. Mjere se odnose na postupno usklađivanje zakonske dobi za odlazak u starosnu mirovinu (izjednačenje uvjeta starosne dobi za žene i muškarce prema Odluci Ustavnog suda), zatim primjerenije određivanje visine prijevremene starosne mirovine, reviziju sustava mirovina stečenih pod posebnim uvjetima, postupni porast doprinosa za II. stup, te smanjenje naknada za upravljanje u II. stupu i poticanje dobrovoljne mirovinske štednje.

U izvršenju tih mjera do sada je postignuto sljedeće: **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju** (NN, br. 121/10) od 1. studenoga 2010. postroženi su uvjeti za određivanje prijevremene starosne mirovine, te se visina prijevremene starosne mirovine određuje primjerenije njenom ranijem ostvarivanju, a u odnosu prema navršenom mirovinskom stažu. Također je propisano povećanje mirovina za osiguranike koji rade nakon ispunjenih uvjeta za starosnu mirovinu, tj. uvodi se tzv. „odgođena mirovina“ s odgovarajućim uvećanjem za razdoblja mirovinskog staža navršenog poslije 65 godina života, a od 1. siječnja 2011. provodi se i postupno izjednačavanje dobi za ostvarivanje prava na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene i muškarce, sukladno Odluci Ustavnog suda RH. Drugom izmjenom **Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju** (NN, br. 61/11), izvršeno je usklađivanje sa (novim) Zakonom o općem upravnom postupku. **Zakonom o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju** (NN, br. 71/10) od 1. srpnja 2010. smanjene su za 10% mirovine određene po posebnim propisima o mirovinskom osiguranju, što predstavlja već drugo smanjenje zastupničkih mirovina, s obzirom da je **Zakonom o smanjenju mirovina određenih prema Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru** (NN, br. 86/09), korisnicima mirovine prema Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru pripadajuća svota mirovine smanjena za 10%, počevši od 1. srpnja 2009. Od primjene Zakona o smanjenju mirovina izuzete su počevši od 1. prosinca 2011. obiteljske mirovine članova obitelji smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata – djece bez oba roditelja, temeljem **Zakona o izmjeni Zakona o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju** (NN, br. 130/11). **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru** (NN, br. 49/11), pooštreni su uvjeti za ostvarivanje tzv. zastupničke mirovine. Što se tiče kapitaliziranog sustava, jedna od predviđenih mjera u Programu gospodarskog oporavka je smanjenje troškova II. stupa. U provedbi te mjere donijet je **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o prikupljanju podataka po osiguranicima o doprinosima za obvezna mirovinska osiguranja** (NN, br. 90/11), kojim je uređeno prebacivanje tereta troškova za dio poslova REGOS-a, koji se odnosi na vođenje računovodstva osobnih računa članova obveznih

mirovinskih fondova s državnog proračuna na obvezna mirovinska društva, čime je u skladu s Programom ostvareno smanjenje administrativnih troškova II. stupa. Nadalje, u provedbi iste mjere Odlukom Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga smanjena je stopa naknade za upravljanje u 2011. godini na 0,65%. Mjera iz Programa gospodarskog oporavka koja se odnosi na poticanje dobrovoljnih mirovinskih osiguranja provedena je u dogovoru s Ministarstvom financija. Naime, izmjenama poreznih propisa koje su stupile na snagu 1. srpnja 2010. (Zakona o porezu na dohodak i Zakona o porezu na dobit) izdvajanje poslodavaca za dobrovoljnu mirovinsku štednju radnika do iznosa od 6000,00 kuna godišnje (500,00 kn mjesečno) uzima se kao porezno priznati trošak. Na taj način očekuje se povećanje interesa za dobrovoljna mirovinska osiguranja, zatvorene mirovinske fondove, u kojima se poslodavci pojavljuju kao sponzori zatvorenih mirovinskih fondova.

Ostale zakonodavne mjere donijete izvan Programa gospodarskog oporavka, koje su također poduzete s ciljem postizanja konsolidacije mirovinskog sustava su sljedeće: **Zakonom o dopunama Zakona o uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu radnika profesionalo izloženih azbestu** (NN, br. 149/09) od 1. siječnja 2010., proširen krug radnika koji mogu ostvariti pravo na starosnu mirovinu, i na radnike oboljele od bolesti uzrokovanih azbestom. **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima** (NN, br. 124/10), izvršeno je usklađivanje s pravnom stečevinom EU i smanjena poticajna sredstva iz državnog proračuna sa 25% na 15% uplaćenog doprinosa za III. mirovinski stup, te uveden nadzor Ministarstva financija u kontroli korištenja poticajnih sredstava. **Zakonom o odgodi usklađivanja mirovina u razdoblju od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011.** (NN, br. 139/10), realiziran je Zaključak Hrvatskog sabora o zadržavanju rashoda državnog proračuna na razini 2010. godine, te je na taj način u uvjetima gospodarske krize sačuvan standard umirovljenika, a **Zakonom o dopuni Zakona o Umirovljeničkom fondu** (NN, 90/11), propisano je da udjelima u Umirovljeničkom fondu, koji su posebno izdvojeni i ostali neisplaćeni korisnicima raspolaže državni proračun. **Zakonom o dopuni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju** (NN, br. 114/11) i **Zakonom o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju** (NN, br. 114/11) počevši od 1. siječnja 2012., dodatak na mirovinu postao je sastavni dio mirovine, sa svim posljedicama u tom pogledu. **Zakonom o izmjeni Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima** (NN, br. 114/11) i **Zakonom o dopuni Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje** (NN, br. 114/11) omogućeno je osiguranicima koji su se dobrovoljno opredijelili za II. stup mirovinskog osiguranja, da istupe iz tog osiguranja, te ostvare mirovinu samo u I. stupu, čime im se poboljšava njihov materijalni i socijalni položaj.

Nadalje, po prijedlogu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Vlada RH je donijela **Odluku o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju HZMO za isplatu jednokratnog primanja u 2011. godini korisnicima mirovinskih primanja**, radi poboljšanja materijalnog položaja umirovljenika, a u cilju unapređenja suradnje sa umirovljenicima i socijalnim partnerima osnovano je **Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe**, savjetodavno tijelo Vlade za pitanja od interesa umirovljenika i starijih osoba, koje je održalo 7. sastanaka. Također je pripremljen tekst **Sporazuma o međusobnoj suradnji Vlade RH i sindikalnih središnjica na pripremi izmjena i dopuna zakona kojima se uređuje mirovinski sustav u RH**, koji je prihvaćen na sjednici VRH dana 8. travnja 2011.

Koordinacija sustava socijalne sigurnosti

Što se tiče poslova vezanih za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, u skladu sa zahtjevima Europske komisije koji se odnose na osiguravanje odgovarajućih kapaciteta za primjenu EU Uredbi za koordinaciju, **Odlukom Vlade RH od 17. lipnja 2010.** osnovana je **Stalna međuresorna skupina za koordinaciju**, sastavljena od po dva predstavnika svih nadležnih tijela i ustanova koje sudjeluju u koordinaciji. Poslove Stalne međuresorne skupine koordinira Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, te je u tu svrhu uspostavljeno tajništvo međuresorne skupine u Odjelu za koordinaciju. Tajništvo obavlja administrativne poslove međuresorne skupine, saziva sastanke, objedinjuje materijale koji se izrađuju za potrebe monitoringa i praćenja napretka u tom području, te uspostavlja komunikaciju s odgovarajućom upravom u okviru Europske komisije.

Također je, prema preporuci Europske komisije uspostavljena struktura za elektroničku razmjenu podataka u sustavu socijalne sigurnosti i određena je Pristupna točka za elektroničku razmjenu podataka sa subjektima u državama članicama EU radi primjene EU Uredbi. Poslove Pristupne točke (EU Access Point) obavljat će Središnji registar osiguranika po **Odluci Vlade RH od 20. siječnja 2011.** Temeljem te Odluke sklopljen je **Ugovor između Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Središnjeg registra osiguranika o obavljanju poslova Pristupne točke**, dana 28. studenoga 2011. Kako bi se adekvatno pripremili za izravnu primjenu uredbi za koordinaciju, koja uključuje elektroničku razmjenu podataka od prvog dana pristupanja RH u punopravno članstvo u EU, omogućen je status promatrača u Tehničkoj komisiji, te su sastancima Tehničke komisije od sredine 2010. godine prisustvovali predstavnici Ministarstva (Odjela za koordinaciju) i Središnjeg registra osiguranika. S danom potpisivanja Ugovora o pristupanju RH u punopravno članstvo u EU stječe se status promatrača i u Administrativnoj komisiji za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, te u svim ostalim radnim tijelima vezanim za koordinaciju.

Tijekom protekle dvije godine izrađen je prijedlog Twinning projekta, izvršen odabir Twinning partnera i započeta je implementacija projekta „**Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i provedbenih ustanova na području koordinacije sustava socijalne sigurnosti**“ u okviru I. komponente programa IPA 2009. Implementacija projekta je započela u listopadu 2011., zemlja partner je Kraljevina Švedska, trajanje projekta je 15 mjeseci (do kraja siječnja 2013.), a vrijednost projekta 1 mil. eura.

Opći cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i provedbenih ustanova za primjenu *acquis-a* (pravne stečevine) na području slobode kretanja radnika i koordinacije sustava socijalne sigurnosti, a **svrha projekta** je uspostava institucionalne i administrativne strukture na području koordinacije sustava socijalne sigurnosti za učinkovitu primjenu EU uredbi za koordinaciju nakon pristupanja RH u punopravno članstvo u EU. U provedbi projekta organizirat će se seminari za obuku javnih i državnih službenika koji će raditi na primjeni propisa EU za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, a također će se obučiti službenici koji će kasnije obučavati druge službenike, po sistemu *«train the trainers»*. U okviru projekta će biti izrađena analitička studija o utjecaju primjene načela slobode kretanja radnika na hrvatski sustav socijalne sigurnosti, kao i financijska studija o utjecaju slobode kretanja radnika na povećanje troškova zdravstvenog sustava. Provest će se i aktivnosti na podizanju svijesti o slobodi kretanja radnika i mogućnostima koje se pružaju hrvatskim građanima nakon pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU.

U provedbi projekta sudjeluju sva nadležna tijela i provedbene ustanove koje sudjeluju u provedbi sustava socijalne sigurnosti: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, kao glavni korisnik i koordinator projekta, zatim Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Središnji registar osiguranika. Nakon njegove provedbe, očekuje se da će hrvatska tijela i ustanove u sustavu socijalne sigurnosti biti osposobljene za izravnu primjenu europskih Uredbi za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti.

Sredinom 2011. godine završen je projekt „**Koordinacija sustava socijalne sigurnosti i reforme u sustavu socijalne sigurnosti u državama jugoistočne Europe**“, u okviru programa IPA 2008., koji je financiran iz sredstava Europske unije, a provodilo ga je Vijeće Europe. U okviru tog projekta također su održani brojni seminari za obuku državnih i javnih službenika, te je tijekom 4 godine bila organizirana i dvotjedna Ljetna škola socijalne sigurnosti, međutim zbog nedostatka službenika koji se bave poslovima socijalne sigurnosti, Republika Hrvatska nije u potpunosti iskoristila dane mogućnosti.

U okviru Uprave provedena su dva **TAIEX projekta** vezana za pripremu za elektroničko povezivanje podataka u sustavu socijalne sigurnosti, u kojima su, osim službenika Odjela za koordinaciju sudjelovali predstavnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Središnjeg registra osiguranika.

U okviru Uprave za rad i tržište rada, uz suradnju Uprave za mirovinsko osiguranje proveden je projekt „**Daljnja modernizacija administracije sustava socijalne sigurnosti**“, kao priprema za koordinaciju, koji je rezultirao potrebom uvođenja elektroničke evidencije osiguranika, kao zamjene za radnu knjižicu, kako bi se olakšala sloboda kretanja radnika, te uklonile prepreke za one državljane EU koji će se koristeći se tim pravom zapošljavati u RH. Projekt je financirala Vlada Kraljevine Nizozemske, u okviru MATRA programa, a temeljem tog projekta Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ovlašten je za izradu i provedbu projekta zamjene radne knjižice elektroničkom evidencijom osiguranika.

Bilateralna suradnja

U okviru koordinacije sustava na bilateralnoj razini, uz sudjelovanje predstavnika Ministarstva sklopljen je **Administrativni sporazum o dopuni Administrativnog sporazuma** tijela za vezu na području mirovinskog osiguranja za provedbu Ugovora o socijalnom osiguranju Republike Hrvatske i SRJ i Općeg administrativnog sporazuma za provedbu ugovora između Republike Hrvatske i SRJ, 9. rujna 2011., te su započeti **pregovori** s Republikom Srbijom oko otvorenih pitanja dospjelih, a neisplaćenih mirovina u razdoblju 1991.-1995/1997. Također su započeti **pregovori s Crnom Gorom** oko sklapanja međudržavnog bilateralnog ugovora o socijalnom osiguranju, u rujnu 2011., te je u listopadu održan prvi krug pregovora u Crnoj Gori a drugi krug pregovora bit će održan od 13. – 15. prosinca 2011. u Zagrebu. Nadalje, okončani su pregovori oko sklapanja ugovora o socijalnom osiguranju s **Novim Zelandom**. Trenutno su u završnoj fazi pregovori oko Administrativnog sporazuma za primjenu Ugovora o socijalnom osiguranju i Dopunskog Administrativnog sporazuma s Novim Zelandom.

Međunarodna suradnja

U odnosu na ostalu međunarodnu suradnju, Uprava surađuje s Međunarodnom organizacijom rada, za čije je potrebe praćenja stanja u sustavu mirovinskog osiguranja izrađeno Izvješće o

mirovinskom sustavu, koje je prezentirano na Regionalnom sastanku stručnjaka u okviru MOR-a u listopadu 2011. u Varšavi i objavljeno kao dio studije o mirovinskim sustavima zemalja središnje i istočne Europe.

Edukacija službenika

Edukacija službenika u Upravi sistematski se provodi u skladu s preuzetim obvezama iz Pregovaračkog stajališta za poglavlje 2. Sloboda kretanja radnika, prema kojima je potrebno ojačati administrativne kapacitete za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti. S tim u vezi službenici Odjela za koordinaciju sudjeluju u edukacijama koje provodi Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija (seminari o vještinama pregovaranja u institucijama EU), kao i u edukacijama koje provodi Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (seminari u vezi pripreme i provedbe Twinning projekata). Isti su službenici također sudjelovali na seminarima Akademije za europsko pravo vezanim za primjenu Uredbi za koordinaciju, kao i na seminarima Međunarodne organizacije za socijalno osiguranje.

Problemi u sustavu

U mirovinskom sustavu postoji niz ograničavajućih činjenica koje bitno utječu na sustav. Još uvijek je vrlo nepovoljan omjer osiguranika i umirovljenika, te je trenutno na najnižoj razini ikada, prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje iznosi (za mjesec listopad 2011) 1 : 1,23, što predstavlja najnepovoljniji omjer osiguranika i korisnika u Europi.

Nadalje, postoji iznimno velik broj kategorija umirovljenika (čak 14 kategorija) kojima se mirovine određuju pod povoljnijim uvjetima, po posebnim propisima, te takve mirovine nisu ostvarene ili su samo djelomično ostvarene na temelju uplaćenih doprinosa, pa se za isplatu tih mirovina izdvaja znatan dio sredstava iz državnog proračuna. Naime, prikupljeni doprinosi za mirovinsko osiguranje ne pokrivaju sve potrebe toga osiguranja, te se tako prikupi oko 19 mlrd. kuna od uplaćenih doprinosa, a još oko 16 mlrd. kuna dodaje se iz državnog proračuna (približno 45% rashoda) Sredstvima državnog proračuna nadoknađuje se tranzicijski trošak, kao i trošak mirovina ostvarenih po posebnim propisima.

Postupak prelaska iz sustava generacijske solidarnosti u dvojni mješoviti sustav generacijske solidarnosti (I. stup) i individualne kapitalizirane štednje (II. stup) nije dovršen, a s obzirom na brojne iznimke koje omogućavaju ostvarivanje prava samo u sustavu generacijske solidarnosti to nije niti moguće očekivati u dogledno vrijeme, te će tranzicijsko razdoblje trajati još godinama. Zbog kratkog vremena kapitalizacije, visina mirovina iz II. stupa je prilično niska, zbog čega je posljednjom izmjenom propisa koji reguliraju kapitalizirani sustav omogućen izlazak iz II. stupa osobama koje su u njega dobrovoljno ušle prilikom započinjanja mirovinske reforme (osobe starije dobi između 40 i 50 godina u vrijeme uvođenja novog sustava).

Dodatak na mirovinu uveden je pet godina nakon formiranja II. stupa, ali na isti nemaju pravo osobe koje ostvaruju mirovinu iz oba obvezna stupa. Na ovaj način stvoreni su različiti uvjeti od onih koji su bili na snazi u vrijeme uvođenja sustava, što je osobito bitno utjecalo na osobe koje su same izabrale ulazak u II. stup, zbog čega im je i omogućen izlazak iz istog i ostvarivanje prava samo u sustavu generacijske solidarnosti. No, mišljenja smo da bi navedeni dodatak trebali primati i umirovljenici koji ostvaruju mirovinu u oba obvezna stupa mirovinskog osiguranja.

Odnos mirovine i plaće i dalje je vrlo nepovoljan, i kreće se prosječno oko 40% plaće (zamjenska stopa za listopad 2011 iznosi 39,86%), što znači da je na granici obveze koju

propisuje Konvencija Međunarodne organizacije rada br.102, i među najnižima je u Europi (samo tri države imaju nepovoljniji odnos,tj. zamjensku stopu), s tendencijom da u doglednoj budućnosti taj odnos bude i niži, dakle na posljednjem mjestu u Europi, što ukazuje na nepovoljan standard umirovljenika.

Nakon posljednjih promjena propisa, osobito nakon promjena Zakona o mirovinskom osiguranju iz 2010. godine, mirovinski sustav je učinjen manje-više financijski održivim ako ostale okolnosti (primjerice broj zaposlenih) ne budu bitno nepovoljnije. Međutim, otvara se pitanje njegove socijalne održivosti iz prethodno navedenih razloga.

Kod promjena propisa potrebno je imati na umu da se radi o iznimno osjetljivim propisima koji zadiru u prava velikog broja osoba, i to osjetljivih kategorija, te se ti propisi trebaju donositi u suradnji s predstavnicima umirovljenika i socijalnih partnera.

Na koncu treba istaknuti problem same Uprave za mirovinsko osiguranje, koja ima svega šest zaposlenika i u tim uvjetima ne može na odgovarajući način kvalitetno obavljati tako veliki opseg poslova.

UPRAVA ZA MEĐUNARODNU SURADNJU U PODRUČJU RADA I SOCIJALNE SIGURNOSTI

Uprava ima 26 zaposlenih u dva odjela:

- Odjel za pripremu i provedbu programa EU,
- Odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju.

Djelatnosti u okviru pripreme i provedbu programa EU

IPA komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala

Uprava za međunarodnu suradnju u području rada i socijalne sigurnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva akreditirano je tijelo od strane Europske komisije za cjelokupno upravljanje i provedbu Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala u Republici Hrvatskoj u okviru IV. Komponente Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA).

Od usvajanja Operativnog programa od strane Europske komisije 2007. godine u provedbi programa sudjeluje akreditirana Operativna struktura sastavljena od pet tijela državne i javne uprave (MINGORP, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Hrvatski zavod za zapošljavanje) te je kao krajnje odgovorno tijelo imenovana Uprava za međunarodnu suradnju u području rada i socijalne sigurnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Obzirom na svoju koordinativnu ulogu, Uprava kontinuirano provodi sve aktivnosti vezane za pripremu i programiranje intervencija u okviru Operativnog programa, koordinaciju cjelokupne provedbe, financijskog upravljanja, praćenja i vrednovanja, te ostale pripreme aktivnosti za korištenje sredstava Europskog socijalnog fonda.

U okviru IPA IV. komponente *Razvoj ljudskih potencijala* provedeno je ili je u provedbi 25 operacija raspoređenih kroz 4 prioriteta. Dodatnih 25 operacija je u fazi pripreme. Uprava za

međunarodnu suradnju u području rada i socijalne sigurnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zajedno s drugim partnerskim tijelima državne uprave priprema i nadzire provedbu *Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007-2011.* s nizom operacija na području zapošljavanja, socijalnog uključivanja i unapređenja ljudskog kapitala.

Ciljevi operacija su poticanje politike zapošljavanja kroz jačanje kapaciteta Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, umrežavanje dionika na tržištu rada te poticanje zapošljavanja mladih, poticanje zapošljavanje teško zapošljivih skupina (žene, dugotrajno nezaposleni, marginalizirane skupine) kroz dodatno osposobljavanje za potrebe tržišta rada te osiguranje pristupa obrazovnim programima za učenike s teškoćama te priprema i izrada Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, izrada kurikuluma i razvoj kvalitete u strukovnom obrazovanju, umrežavanje obrazovnih institucija te jačanje kapaciteta Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, dio kojih je kroz završetak pojedinih operacija ispunjen.

Postojeći OP 2007.-2011. u fazi je modifikacije s prijedlogom uvođenja novoga prioriteta s ciljem jačanja socijalnog dijaloga i civilnog društva. U tijeku je proces akreditacije novih tijela Operativne strukture nadležnih za provođenja tog prioriteta kao i proširenja OP novim financijskim alokacijama za 2012. i 2013. godinu.

Financijska alokacija koju je Europska komisija namijenila Republici Hrvatskoj, kroz Operativni program Razvoj ljudskih potencijala (OP RLJP), za provedbu IV komponente Instrumenta pretpriprustupne pomoći (IPA), odnosno za financiranje 52 operacije, iznosi **82,3 milijuna eura** za razdoblje od 2007.-2011. godine.

Do 7. prosinca 2011. ukupno je ugovoreno **40.66 mil eura**, od čega EU sredstva iznose 34,56 mil eura, odnosno 90 % alociranih sredstava u odnosu na razdoblje 2007-2009. Prema Europskoj komisiji dostavljeno je zahtjeva za plaćanje u ukupnom iznosu 10,75 mil eura te se planira do kraja ove godine dodatno dostavi zahtjeva u okvirnom iznosu 4,8 mil eura. Ukupan iznos certificiranja (zahtjeva za sredstvom) od 15,55 mil eura iznad je minimalnog iznosa (12,5 mil eura) za koji Operativna struktura Razvoj ljudskih potencijala (IV komponenta IPA-e) treba dostaviti zahtjeve za plaćanje do 31. prosinca 2011. Time nema opasnosti od gubitka sredstava namijenjenih Republici Hrvatskoj za ovu komponentu IPA-e.

U okviru programskog razdoblja 2007.-2009. potpisano je 8 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (u sklopu kojih se dodijelilo 19,12 mil eura bespovratnih sredstava i financira se čak 158 projekata) kao i 14 ugovora o pružanju usluga (ukupna vrijednost preko 18,46 milijuna eura), 2 okvirna ugovora (vrijednost od 0,35 mil eura) te 2 ugovora o izravnoj dodjeli bespovratnim sredstvima (ukupnu vrijednost od 2,7 mil eura).

Odjel za pripremu i provedbu projekata ove Uprave kao tijelo sektorski nadležno za područje zapošljavanja sudjeluje u identificiranju potreba prema kojima se programiraju operacije i zajedno s drugim institucijama, sudjeluje u izradi projektne dokumentacije tako da osigurava programsku usklađenost, projektnu opravdanost i formalnu valjanost projektne dokumentacije.

Obzirom na nadležnost Uprave u okviru Operativne strukture OPRLJP-a za Prioritet 1. *Poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje u tržište rada* i Prioritet 4. *Tehnička pomoć*, unutar OP RLJP 2007. – 2011. programirano 10 operacija unutar Prioriteta 1 i 9 operacija unutar Prioriteta 4. Trenutno je od navedenih 19 operacije završila provedba 2

operacije, u provedbi je 7 operacija, a u pripremi je 10 operacija od kojih većina u završnim fazama pripreme.

U okviru programskog razdoblja 2010. – 2011. planirano je ugovaranje za 9 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (vrijednosti od 21,38 mil eura), 6 ugovora o uslugama (vrijednosti od 8,22 mil eura), 2 ugovora o nabavi robe (vrijednosti od 2,5 mil eura), 2 ugovora o izravnoj dodjeli bespovratnih sredstava (vrijednosti od 6,12 mil eura), 5 okvirnih ugovora u vrijednosti (0,87 mil eura) i 2 twinning ugovora (vrijednosti od 2,0 mil eura).

Natječaji za 6 ugovora o bespovratnim sredstvima su objavljeni i zatvoreni te je u tijeku postupak ocjenjivanja, za jedan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava natječaj je još otvoren dok je za 2 ugovora planirana objava natječaja do kraja ove godine.

Operativna struktura je u suradnji s korisničkim institucijama i Operativnom strukturom identificirala 24 projekta koji će se financirati iz financijskih alokacija IPA-e 2012.-2013. godine u ukupnoj vrijednosti 29,45 mil eura. Korisničke institucije su razradile projektne sadržaje kroz Obrascе za identifikaciju projekata (OIS-e) koji su dostavljeni Delegaciji Europske unije na ex-ante odobrenje. Za pojedine projekte je započela izrada projektne dokumentacije sukladno izrađenim planovima nabave.

Pripremajući projekte, Uprava primjenjuje partnerski pristup ne samo s drugim tijelima Operativne strukture, Korisničkim institucijama i Provedbenim tijelima već se njeguje partnerski pristup s dionicima na lokalnoj i regionalnoj razini.

Tako su organizirana 3 kruga Regionalnih partnerskih konzultacija koje su se održale u ukupno 20 gradova na kojima su potencijalnim korisnicima predstavljene mogućnosti financiranja kroz Program IPA i, nakon ulaska u EU, ESF-a. Osim velikog interesa, sudionici partnerskih konzultacija navode korist takvoga pristupa te zanimanje za projekte iz područja razvoja ljudskih potencijala.

Osim toga, Uprava aktivno sudjeluje u pripremi javnih predstavljanja, konferencija, seminara, radionica i sl. za projekte iz nadležnosti Operativnog programa koji su iznimno važni radi podizanja svijesti javnosti o važnosti ulaganja u razvoj ljudskih potencijala.

Uz svečano potpisivanje ugovora o bespovratnoj dodjeli sredstava za svaku grant shemui, službenici/ce Uprave sudjeluju na drugim javnim predstavljanjima operacija iz područja razvoja ljudskih potencijala, kao npr. *2 dani EU fondova* održani 4. i 5. srpnja 2011. godine u organizaciji Središnje agencije za financiranje i ugovaranje te *Konferencija 3,4 sad!* organizirana u suradnji sa Upravom za regionalnu konkurentnost Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva koja je održana 7. studenog 2011. godine. Za siječanj 2012. godine se priprema Konferencija na kojoj će biti predstavljene županijske Strategije razvoja ljudskih potencijala, izrađene u sklopu projekta *Lokalna partnerstva za zapošljavanje* (ugovor o uslugama).

U cilju potpunog osiguranja djelotvornosti i kvalitete provedbe Operativnog programa, 2007. godine uspostavljen je Sektorski nadzorni odbor Operativnog programa "Razvoj ljudskih potencijala" kao stalno tijelo osnovano u svrhu kontinuiranog praćenja provedbe programa. Odborom su-predsjedaju državni tajnik za rad i čelnik operative strukture IV. komponente IPA-e Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i predstavnik Opće uprave za

zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje Europske komisije a imenovani članovi su predstavnici tijela uključenih u provedbu IPA programa, predstavnici Europske komisije te širok krug predstavnika civilnog društva i socioekonomskih partnera.

Do sada je održano devet sjednica SNO-a obzirom da Odbor zasjeda dva puta godišnje te se na taj način osigurava kontinuiranost u praćenju provedbe, uspješna koordinacija te pravovremeno identificiranje budućih koraka. Rad odbora, cjelokupna koordinacija i priprema dokumentacije za rad je u nadležnosti predmetne Uprave. Od 2010. Godine primjenjujemo načelo dislociranja sjednica SNO-a izvan Zagreba, kako bismo i na taj način pružili podršku lokalnoj zajednici (Ilok, Zadar, Dubrovnik), te predstavnike Europske komisije upoznali s projektima koji se provode u pojedinim gradovima/županijama.

Jednako tako, Uprava priprema i podnosi Odboru godišnje narativno i financijsko Izvješće o provedbi u suradnji s ostalim tijelima Operative strukture koje uključuje kvantitativan i kvalitativan napredak ostvaren u provedbi operativnog programa, podatke o financijskoj provedbi navodeći ukupne izdatke koji su uključeni u zahtjeve za plaćanjem koje Nacionalni fond šalje Komisiji, ukupne izdatke koji su stvarno nastali i plaćeni od strane Nacionalnog fonda te ukupne uplate zaprimljene od Komisije. Nadalje, samo Izvješće sadrži i sve korake poduzete kako bi se osigurala kvaliteta i djelotvornost provedbe, posebice u odnosu na sustav praćenja i evaluacije, prikaz svih značajnih problema prilikom provedbe kao i poduzetih mjera za njihovo otklanjanje te informacije o aktivnostima informiranja i promidžbe programa.

Do sada, izrađena su 4 godišnja Izvješća, počevši s 2007. godinom, a zaključno s 2010. godinom. Obzirom na izuzetnu važnost uključivanja širokog kruga dionika u sve aktivnosti vezane uz provedbu Operativnog programa kao i aktivnosti vezane uz planiranje budućih intervencija, ostvarena je uspješna suradnja u okviru rada ovog Odbora s predstavnicima socijalnih partnera i civilnog društva koja se očituje, između ostalog i u proširivanju djelokruga intervencija u okviru OP RLJP-a, te uključivanju novog prioriteta u Operativni program usmjeren na jačanje uloge civilnog društva za bolje upravljanje.

Međunarodna suradnja

S ciljem jačanja socijalnih partnera i socijalnog dijaloga Uprava je poduzela niz aktivnosti u okviru svoje nadležnosti, posebice obzirom na članstvo i suradnju s Međunarodnom organizacijom rada. Stoga se uključila u Program Međunarodnog ureda rada - Decent Work Agenda u okviru kojega je 20. travnja 2011. godine u Zagrebu organizirana Konferenciju na temu - Dostojanstveni rad u Republici Hrvatskoj na kojoj su usvojeni zaključci vezano za povezivanja socijalnih partnera i razvoj socijalnog dijaloga kao i na temu oporavka od krize, zelenih poslova i mirovinskog sustava.

Ministarstvo se također u cilju jačanja suradnje s predstavnicima sindikata i poslodavaca, a sa namjerom izrade mjera koje je potrebno poduzeti protiv krize, kao i mjera oporavka u zemljama jugo-istočne Europe, uključilo u projekt *Strategije podrške za oporavak od krize u zemljama jugo-istočne Europe*, Međunarodne organizacije rada, u okviru kojeg je 12. i 13. listopada 2011. godine u Splitu održana završna konferencija na kojoj su ove mjere predstavljene i analizirane.

Obzirom na koordinativnu ulogu ministarstva i tijela zaduženog za suradnju s međunarodnom organizacijama Uprava je u okviru sustava nadzora vezano za primjenu odredaba Europske socijalne povelje i konvencija Međunarodne organizacije rada izradila redovita godišnja Izvješća te se dodatno očitovala na niz upita vezano za isto. Ujedno je bila i pokrovitelj Konferencije u organizacije Udruge PRAGMA „50 godina Europske socijalne povelje: dostignuća i socijalni izazovi pred Hrvatskom i Europom“.

S ciljem afirmacije Hrvatske kao aktivne učesnice realizacije Strategije Europske unije za dunavsku regiju i svojom aktivnošću pozicioniranje kao nove 28. članice Europske unije Ministarstvo je ujedno i koordinativno tijelo za Prioritetno područje 9 Strategije- Ulaganje u ljude i vještine. Uprava tako daje doprinos u identifikaciji projekata Republike Hrvatske koji kao područje svoje realizacije obuhvaćaju „dunavske“ županije, a koje stvaraju dodatnu vrijednost za regiju; umrežavanju projekata, ishodovanju oznaka i preporuka za projekte, izmjeni iskustava i dostupnosti dobrih praktičnih primjera drugih dunavskih zemalja, a primjenjivih kod nas te otvara mogućnost pronalaženja partnera za bilateralne i multilateralne projekte. Također je 05. i 06. 12. 2011. godine u Zagrebu organizirano održavanje sastanka operativne radne skupine za navedeno područje.

Problemi i izazovi na koje smo naišli:

Obzirom na novoustrojenu Upravu ista je imala nedostatan broj zaposlenih koji se zahtijevao prema procedurama provedbe Instrumenta pretpristupne pomoći ali je u protekle dvije godine zapošljavanjem novih službenika/ca dostigla gotovo punu razinu zaposlenosti.

Najveći izazov za Upravu je bilo preuzimanje vodeće uloge kao Tijela nadležnog za Operativni program Razvoj ljudskih potencijala, posebice u odnosu na ostala tijela državne uprave koja su uključena u proces, što smo postigli zahvaljujući svakodnevnoj koordinaciji aktivnosti, usklađivanjem politika i djelovanja u području razvoja ljudskih potencijala, te kontinuiranom komunikacijom s ostalim tijelima Operativne strukture.

Proces pregovora s Europskom komisijom zahtijevao je visoku razinu pripremljenosti i ponekad dugotrajne procese usklađivanja, što je u konačnici doprinijelo izuzetno uspješnoj razini dogovaranja i usklađivanja, te ravnopravnom partnerskom pristupu.

UPRAVA ZA SUSTAV JAVNE NABAVE

Provedene aktivnosti i aktivnosti u tijeku:

Zakonodavne: Nakon opsežnih konzultacija s raznim dionicima u 2011. je donesen novi Zakon o javnoj nabavi koji stupa na snagu 1.siječnja 2012. godine (usklađivanje s propisima EU i uklanjanje uočenih provedbenih problema).

Jačanje kapaciteta: Vrlo veliki broj aktivnosti Uprave usmjeren je na pružanje stručne pomoći naručiteljima i ponuditeljima na svim razinama kroz davanje mišljenja (oko 4000 godišnje), dežurnog savjetnika (utorak i četvrtak 9-12h), veliki broj radionica (s HGK-om i HUP-m; za Državnu reviziju, interne revizore, itd.), Otvorena vrata Uprave (jednom mjesečno).

Vezano uz trening u 2009. godini je u sustav javne nabave uvedena obvezna izobrazba za osobe koje provode postupke javne nabave velike vrijednosti te je u sklopu njega Uprava izdala potvrdu o završenom specijalističkom programu za više od 2600 osoba. Potvrda se izdaje temeljem završenog nastavnog programa (provodi ga 17 nositelja koji su do sada dobili

odobrenje Uprave) i ispita koji se polaže u Upravi. Novim Zakonom uvode se certifikati u području javne nabave koji će biti obvezni za provedbu postupaka svih vrijednosti, a njihovo obnavljanje temeljit će se na propisanom redovnom usavršavanju.

Nadzorne aktivnosti: Kao nadopuna pravnoj zaštiti (Državna komisija), Uprava ima ovlasti provedbe nadzora nad primjenom Zakona s primarnim ciljem sprječavanje nepravilnosti u trenutku kad ih je još moguće ispraviti, ali koji ima i vrlo značajan utjecaj kroz podnošenje optužnih prijedloga za teže nepravilnosti u postupcima. Uprava na godišnjoj razini provede 100-injak nadzora, od čega veliki broj na zahtjev DORH-a. Temeljem dovršenih nadzora iz 2010. Uprava je podnijela 27, a iz 2011. 4 optužna prijedloga.

Priprema sustava za strukturne i kohezijske fondove EU-a: Uprava je u suradnji sa SAFU-om, SDURF-om, MFIN-om aktivna i na pripremi tijela koje provode pretpripremne programe EU-a (trenutno se provode prema EU pravilima iz PRAG-a) za primjenu nacionalnog Zakona o javnoj nabavi od dana stupanja u članstvo na kohezijske i strukturne fondove EU-a.

Ostalo: Sukladno novom Zakonu te donošenju novih obrazaca za objave u javnoj nabavi na razini EU-a (kolovoz 2011.), sredinom 2011. godine započele su aktivnosti na uspostavi nove IT platforme Elektroničkog oglasnika javne nabave (EOJN). Nositelj aktivnosti su Narodne novine d.d. koje upravljaju EOJN-om, a u suradnji s Upravom. Novi EOJN bit će u funkciji od dana primjene nove Uredbe o objavama javne nabave u siječnju 2012. godine.

UPRAVA ZA RUDARSTVO (2004.-2011.)

Uprava za rudarstvo obavlja upravne i stručne poslove u svezi s rudarsko-geološkom djelatnošću Republike Hrvatske, izrađuje prijedloge zakona i propisa iz područja rudarstva, planira i predlaže rudarsku politiku, obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina (osim za tehničko-građevni kamen, građevni pijesak i šljunak, te ciglarsku glinu), utvrđuje strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama i razvoja rudarstva, izdaje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina i odobrenja za eksploatacijska polja mineralnih sirovina, vodi Registar istražnih prostora i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, dodjeljuje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, izdaje građevinske i uporabne dozvole za rudarske objekte i postrojenja, vodi Registar koncesija iz područja rudarstva. Vodi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i izrađuje godišnje bilance rezervi mineralnih sirovina, provodi postupke provjere elaborata o rezervama mineralnih sirovina, postupke provjere rudarskih projekata eksploatacije mineralnih sirovina, postupke polaganja stručnih ispita iz područja rudarstva, provodi upravni nadzor nad primjenom zakona iz područja rudarstva, vodi drugostupanjske upravne postupke iz područja rudarstva, obavlja stručne poslove u svezi s međunarodnim i bilateralnim ugovorima, u Upravi se pripremaju i provode projekti i programi Europske unije te obavljaju i drugi poslovi iz njenog djelokruga.

Upravni postupci od 2004. do 08. prosinca 2011. Godine

2004. godina

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet
Zaprimljeno	291	54	39	165

Riješeno	291	54	39	165
-----------------	-----	----	----	-----

2005. godina

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet
Zaprimljeno	281	45	24	212
Riješeno	281	45	24	212

2006. godina

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet
Zaprimljeno	271	42	24	187
Riješeno	271	42	24	187

2007. godina

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet
Zaprimljeno	240	29	19	122
Riješeno	240	29	19	122

2008. godina

Uprava za rudarstvo tijekom 2008. godine postupala je po:

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet
Zaprimljeno	250	13	22	269
Riješeno	250	13	22	269

2009. godina

Uprava za rudarstvo tijekom 2009. godine postupala je po:

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet	Neklasificirani predmeti (mišljenja, očitovanja)

Zaprimljeno	219	30	10	189	177
Riješeno	219	30	10	189	177

2010. godina

Uprava za rudarstvo tijekom 2010. godine postupala je po:

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet	Neklasificirani predmeti (mišljenja, očitovanja)	Stručni ispiti iz rudarstva
Zaprimljeno	292	25	7	326	212	45
Riješeno	292	25	7	326	212	45

2011. godina

Uprava za rudarstvo tijekom 2011. godine (stanje na dan 07. prosinac 2011. godine) postupala je po:

	Upravni predmet UP/I	Upravni predmet UP/II	Odgovori Upravnom sudu RH	Nepravni predmet	Neklasificirani predmeti (različita mišljenja, očitovanja)	Stručni ispiti iz rudarstva
Zaprimljeno	248	13	8	298	148	44
Riješeno	228	11	8	298	148	29
U rješavanju	20	2				15

Bilanca rezervi mineralnih sirovina

Uprava za rudarstvo izradila je bilancu rezervi mineralnih sirovina za 2004., 2005. 2006. 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu.

Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske

Uprava za rudarstvo izradila je Strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske. Strategija je usvojena 17. srpnja 2008. godine.

Zakon o rudarstvu

Uprava za rudarstvo izradila je Zakon o rudarstvu koji je oglašen u Narodnim novinama, broj 75/09. i dana 29. srpnja 2009. godine stupio je na snagu.

Uprava za rudarstvo izradila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (Narodne novine, broj 49/11.) koji je stupio na snagu dana 29. travnja 2011. godine.

Podzakonski akti

Sukladno Zakonu o rudarstvu (Narodne novine, broj 75/09.), Uprava za rudarstvo izradila je:

- Uredbu o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine, broj 158/09.),

- Uredbu o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine, broj 158/09.),

u cilju **gospodarskog oporavka Republike Hrvatske i lakšeg poslovanja rudarskih gospodarskih subjekta**, donesena je:

- Uredba o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine, broj 40/11.) kojom se **smanjila novčana naknada** za istraživanje neenergetskih mineralnih sirovina za **60%** u odnosu na staru uredbu,

- Uredba o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine, broj 40/11.), kojima se **smanjila** novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja **neenergetskih mineralnih sirovina za 60%** u odnosu na staru uredbu, odnosno **smanjio se varijabilni dio** novčane naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (**otkopana količina** neenergetskih mineralnih sirovina) na **5%**, u odnosu na staru uredbu po kojoj je ista iznosila **9%, 8% i 7,5%**.

- Uredba o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova (Narodne novine, broj 109/11.), a istom je omogućeno **transparentno, kontrolirano i brzo raspolaganje** s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova, a ista – **mineralna sirovina** je u vlasništvu **Republike Hrvatske**,

- Uredba o prijenosu odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina i ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine, broj 126/11.), a istom je omogućeno **transparentni prijenosi odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina i ugovora o koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina**.

Uprava za rudarstvo izradila je Pravilnik o bitnim tehničkim zahtjevima, sigurnosti i zaštiti pri istraživanju i eksploataciji ugljikovodika iz podmorja Republike Hrvatske, isti je oglašen u Narodnim novinama, broj 52/10.

Dana 29. srpnja 2009. godine stupio je na snagu Zakon o rudarstvu (Narodne novine, broj 75/09.), istim Zakonom odredbom članka 137. propisana je slijedeća obveza Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

*"Poslove u vezi s istraživanjem mineralnih sirovina, eksploatacijom mineralnih sirovina, građenjem i uporabom rudarskih objekta i postrojenja za mineralne sirovine iz članka 5. točke 3. ovoga Zakona, s danom **1. siječnja 2011. godine** od ureda državne uprave, odnosno ureda Grada Zagreba preuzima ministarstvo nadležno za rudarstvo."*

S danom 01. siječnjem 2011. godine Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprava za rudarstvo preuzelo je sve poslove vezane za istraživanjem mineralnih sirovina, eksploatacijom mineralnih sirovina, građenjem i uporabom rudarskih objekta i postrojenja za mineralne sirovine iz nadležnosti ureda državne uprave, odnosno ureda Grada Zagreba.

Navedene poslove u vezi s istraživanjem mineralnih sirovina, eksploatacijom mineralnih sirovina, građenjem i uporabom rudarskih objekta i postrojenja za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (tehničko-građevni kamen, građevni pijesak i šljunak, ciglarska glina) **do 01. siječnja 2011. godine** u uredima državne uprave, odnosno uredu Grada Zagreba obavljalo je **48 djelatnika**.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprava za rudarstvo do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (Narodne novine, broj 49/11.) odnosno **29. travnja 2011. godine**, riješilo je sve zaprimljene zahtjeve glede mineralnih sirovina - tehničko-građevni kamen, građevni pijesak i šljunak, te ciglarske gline.

U Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, ustrojstveno Uprava za rudarstvo ima 14 djelatnika, od čega je samo 8 radnih mjesta popunjeno. Tijekom 2010. i 2011. godine, u Upravi za rudarstvo niti jedan djelatnik nije otišao u mirovinu, odnosno niti jedan djelatnik nije zaposlen.

S danom 01. siječnjem 2013. godine Uprava za rudarstvo, sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu (Narodne novine, broj 49/11.) postat će **jedino državno tijelo u Republici Hrvatskoj**, gdje će rudarski gospodarski subjekti moći podnijeti zahtjeve za istraživanje mineralnih sirovina, eksploataciju mineralnih sirovina, građenje i odobrenje uporabe rudarskih objekta i postrojenja za eksploataciju mineralnih sirovina.

Tijekom izvještajnog razdoblja, djelatnici Uprave za rudarstvo kao članovi radnih skupina sudjelovali su u izradi zakona i podzakonskih akata drugih tijela državne uprave, sudjelovali su (sudjeluju) kao članovi stručnih povjerenstva u postupcima dodjele koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u nadležnostima ureda državne uprave, sudjelovali su u projektu HITROREZ Vlade Republike Hrvatske, sudjelovali su na brojnim znanstvenim i stručnim skupovima: SARMA-a projekt (kontinuirano), MINERAL FORUM (2010. i 2011. godina), Simpozij o istraživanju, eksploataciji i ugradbi arhitektonsko-građevnog kamena (2005., 2007., 2008. i 2010. godine), Međunarodni rudarski simpozij – Dubrovnik (2006. godina) itd.

RAVNATELJSTVO ZA ROBNE ZALIHE (2010.-2011.)

Ravnateljstvo za robne zalihe u razdoblju od 1.1.2010. do 8.12.2011. godine obavljalo je poslove vezane za stvaranje, obnavljanje i korištenje robnih zaliha, te osiguravanje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje robnih zaliha. Nabava i smještaj strateških robnih zaliha provodio se sukladno Bilanci strateških robnih zaliha iz 2004. godine, kojom su određene vrste roba, količine i teritorijalni razmještaj robnih zaliha.

Robne zalihe na **dan 1.1.2010. godine** činili su poljoprivredno-prehrambeni i neprehrambeni proizvodi u ukupnoj knjigovodstvenoj vrijednosti 328.767.636,93 kn od čega 98,72 % čine strateške robne zalihe, a 1,28 % tržišne robne zalihe.

Popunjenost Bilance strateških robnih zaliha iznosila je 61,70% bilančnih potreba i to:

- poljoprivredno –prehrambeni proizvodi	79,85%
- neprehrambeni proizvodi	43,55%

Robne zalihe smještene su u vlastitim skladištima i skladištima u vlasništvu pravnih osoba – proizvođača (59 pravnih osoba na 67 lokacije).

Danas robne zalihe čine poljoprivredno-prehrambeni i neprehrambeni proizvodi u ukupnoj knjigovodstvenoj vrijednosti 310.254.698,12 kn od čega 98,64 % čine strateške robne zalihe,

a 1,36 % tržne robne zalihe preostale iz razdoblja prije donošenja Zakona o strateškim robnim zalihama (NN 87/2002).

Trenutna popunjenost Bilance strateških robnih zaliha iznosi 59% bilančnih potreba i to:

- poljoprivredno –prehrambeni proizvodi 74%
- neprehrambeni proizvodi 44%

Robne zalihe smještene su u vlastitim skladištima i skladištima u vlasništvu pravnih osoba – proizvođača (66 pravnih osoba na 72 lokacije).

	1.1.2010. u mil kn	8.12.2011. u mil kn
Vrijednost roba i vlastitih skladišta	439.101.894,64	430.797.994,03
- roba	328.767.636,93	310.254.698,12
- vlastita skladišta	110.334.257,71	120.543.295,91
Potraživanja	792.156.554,06	766.659.209,14
Obveze	216.466.176,16	216.132.849,10

Prihodi	2010. godina	2011. godina
- prihodi iz Državnog proračuna	12.476.940,00	10.904.287,00
- vlastiti prihodi	7.227.537,00	4.085.575,00
Ukupno prihodi	19.704.477,00	14.989.860,00
Višak prihoda iz prethodnih godina	35.295.912,00	23.726.683,00
Rashodi	44.411.000,00	13.148.666,00

U 2010. godini ostvareni manjak prihoda i primitaka pokriva se iz sredstava viška prihoda i primitaka iz prethodnih godina.

U razdoblju od 1.1.2010. do 08.12.2011. godine Ravnateljstvo za robne zalihe izvršilo je aktivnosti u svezi sa stvaranjem i obnavljanjem strateških robnih zaliha, upravljanjem državnom imovinom te realizacijom Odluka Vlade kako slijedi:

- nabavljene su *nedostajuće količine* strateških robnih zaliha (jaja u prahu 17.500 kg, mlijeka u prahu 32.000 kg, ribljih konzervi 29.830 kg i autocisterni 10 kom) te *robe za potrebe isporuke humanitarne pomoći* (brašno 40.000 kg i ulje 25.005 lit). Nabava strateških zaliha izvršena je postupkom javne nabave, a ukupna **vrijednost nabavljene robe je 18.111.779,12 kn**,
- izvršena su *ulaganja* na rekonstrukciji dijela skladišnog prostora u Zaboku u kondicionirano skladište te sanaciju i **održavanje vlastitih skladišta** u ukupnoj vrijednosti **6.927.234,18 kn**,
- objavljeni su natječaji za **davanje u zakup** dijela skladišnog prostora u vlastitim skladištima na lokaciji Škrljevo i Osijek, a koji se trenutno ne koristi za skladištenje strateških robnih zaliha,

-
- obavljani su poslovi po ukupno 13 odluka i zaključaka Vlade RH koji su se odnosili na upućivanje humanitarne pomoći u zemlji i inozemstvu, obnavljanje i korištenje robnih zaliha te prijenos roba strateških robnih zaliha bez naknade:
    - Ravnateljstvo za robne zalihe sudjelovalo je u upućivanju **međunarodne humanitarne pomoći u Republici Albaniji** isporukom 60.000 litara dizel goriva iz strateških robnih zaliha, financijske protuvrijednosti **447.000,00 kn**,
    - **humanitarna pomoć u Republici Hrvatskoj** upućivala se Caritasu Zagrebačke nadbiskupije, Caritasu Vukovara, Srpskoj pravoslavnoj crkvi, Merhametu te caritasima ostalih županija i nadbiskupija u ukupnoj vrijednosti **4.824.827,80 kn** a sastojala se u isporuci mesnih i ribljih konzervi, mlijeka u prahu, jaja u prahu, šećera i ulja,
    - izvršen je prijenos 17.860.369,32 kg pšenice iz strateških robnih zaliha **poljoprivrednim proizvođačima oštećenim** u poslovanju društva Đakovština d.d. Đakovo te sklopljeni ugovori o prijenosu potraživanja u ukupnoj vrijednosti **14.342.376,92 kn**,
    - zbog katastrofalnih poplava koje su zadesile istočne predjele Hrvatske, Ravnateljstvo je interveniralo sa četiri **autocisterne za prijevoz pitke vode**. Cisterne su privremeno dodijeljene Državnoj upravi za zaštitu od požara za područje *Slavonskog Broda, Osijeka i Županje*. Također je u svrhu zbrinjavanja evakuiranog stanovništva s područja mjesta Bokšić u *Osječko-baranjskoj županiji* intervenirano sa 300 kom poljskih ležajeva, 300 kom deka, 300 kom jastuka, 300 kom jastučnica i 300 kom plahti,
    - **interveniralo** se natron vrećama za pijesak (u količini 72.756 kom) u svrhu izrade zečjih nasipa na *području Velike Gorice* i okolnih naselja zahvaćenih poplavom,
    - zbog **elementarne nepogode suše**, od kolovoza do danas Ravnateljstvo intervenira cisternama iz strateških robnih zaliha na području *Općine Podgorač, Drenje, Plitvička Jezera i Perušić te Grada Obrovca* čime se vodom opskrbljuje više od 1.000 domaćinstava,
    - u povodu **dolaska sv. Oca Benedikta XVI** Republici Hrvatskoj iz strateških robnih zaliha izvršena je posudba 150 šatora za potrebe MUP-a,
    - u svrhu poboljšanja **opskrbe stanovništva vodom** i protupožarne zaštite potpisani su ugovori o korištenju 20 autocisterni iz strateških robnih zaliha sa jedinicama lokalne samouprave, javnim vatrogasnim postrojbama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima. Iz istog razloga dodijeljeno je i 10 starijih, amortiziranih autocisterni iz strateških robnih zaliha jedinicama lokalne samouprave, komunalnim tvrtkama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima u trajno vlasništvo,
  - u promatranom razdoblju izvršena su, uz redovite kontrole roba koje se provode godišnjim popisima, 204 izvanredna **nadzora nad poštivanjem ugovornih obveza skladištara** strateških robnih zaliha. Izvanrednim nadzorom utvrđeno je 7 slučajeva
-

nepoštivanja ugovornih obveza. Za utvrđeno, izdana su upravna rješenja, te su u 3 slučaja skladištari vratili robu u punoj količini i kvaliteti, dok su u 3 slučaja u kojima je Ravnateljstvo oštećeno za 11.037.925,01 kn izdana financijska terećenja te pokrenute kaznene prijave protiv odgovornih osoba (Đakovština Đakovo, MTC Čakovec, Emos Kelemen). Za manjak u iznosu 246.958,50 kn upravno rješenje za povrat robe još je aktivno.

- za potraživanja nastala iz poslovanja s robnim zalihama poduzete su sve pravne radnje: naplata raspoloživim sredstvima osiguranja plaćanja, utuženja, ovrhe, prijave u stečajnom postupku te pokrenuti kazneni i prekršajni postupci. Otvoreno je 8 stečajnih postupaka (2 su zaključena), pokrenuto je 16 ovrha (temeljem nenaplaćene mjenice ili pravomoćne presude) i 9 kaznenih postupaka te 5 upravnih rješenja (2 roba vraćena, 1 kaznena i ovrha, 1 prijavljeno u stečaj),
- u svrhu razmjene iskustava po pitanju organizacije i načina rada robnih zaliha održani su bilateralni susreti sa predstavnicima robnih zaliha Republike Kosovo i Republike Albanije koji su izrazili spremnost za učvršćivanje odnosa na bilateralnoj razini

UPRAVA ZA MALO GOSPODARSTVO

Sustav poticanja malog i srednjeg poduzetništva definiran je Zakonom o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/2002) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 63/2007).

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je izradilo, a Vlada Republike Hrvatske na svojoj sjednici 18. ožujka 2008. godine Zaključkom prihvatila Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva za razdoblje od četiri godine.

Temeljem tog četverogodišnjeg programa, a u skladu s gospodarskim kretanjima, promjenama i prepoznatim potrebama subjekata malog gospodarstva, obrta, malih i srednjih trgovačkih društava i zadruga, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je pripremalo, a Vlada Republike Hrvatske prihvaćala godišnje Operativne planove poticanja poduzetništva temeljem kojih su se objavljivali Javni pozivi i dodjeljivale potpore poduzetnicima, potpornim institucijama – regionalnim razvojnim agencijama, poduzetničkim centrima i inkubatorima, tehnološkim parkovima, te gradovima i općinama koje su razvijale poduzetničke zone.

Unutar Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva priprema i provedba godišnjih Operativnih planova bila je u nadležnosti dvije Uprave i to Uprave za malo gospodarstvo i Uprave za obrt u kojima su bila i osigurana proračunska sredstva za provedbu.

Kada promatramo proteklo razdoblje potrebno je posebno naglasiti sljedeće:

- proces pripreme i provedbe godišnjih Operativnih planova poticanja je ubrzan, a dodjela potpora u potpunosti transparentna,
- ustrojen je registar potpora, a sve dodjeljene potpore se objavljuju na mrežnoj stranici ministarstva,

- pripremljena su i donesena dva važna Zakona - Novi Zakon o zadrugama (NN 31/2011) i Novi Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti (NN 61/2011) i
- tri strateška dokumenta koja su značajna za buduće korištenje sredstava Pretpristupnog programa EU – IPA, te strukturnih i kohezijskih fondova EU
- Strategija razvoja ženskog poduzetništva u RH 2010.-2013., donesena 11. ožujka 2010. godine na 45. sjednici Vlade RH
- Strategija učenja za poduzetništvo 2010.-2014., donesena na 60. sjednici Vlade RH od 10. lipnja 2010.
- Strategija razvoja klastera 2011.-2020. i Akcijski plan razvoja klastera 2011.- 2013., doneseni na 125. sjednici Vlade RH od 28. travnja 2011.

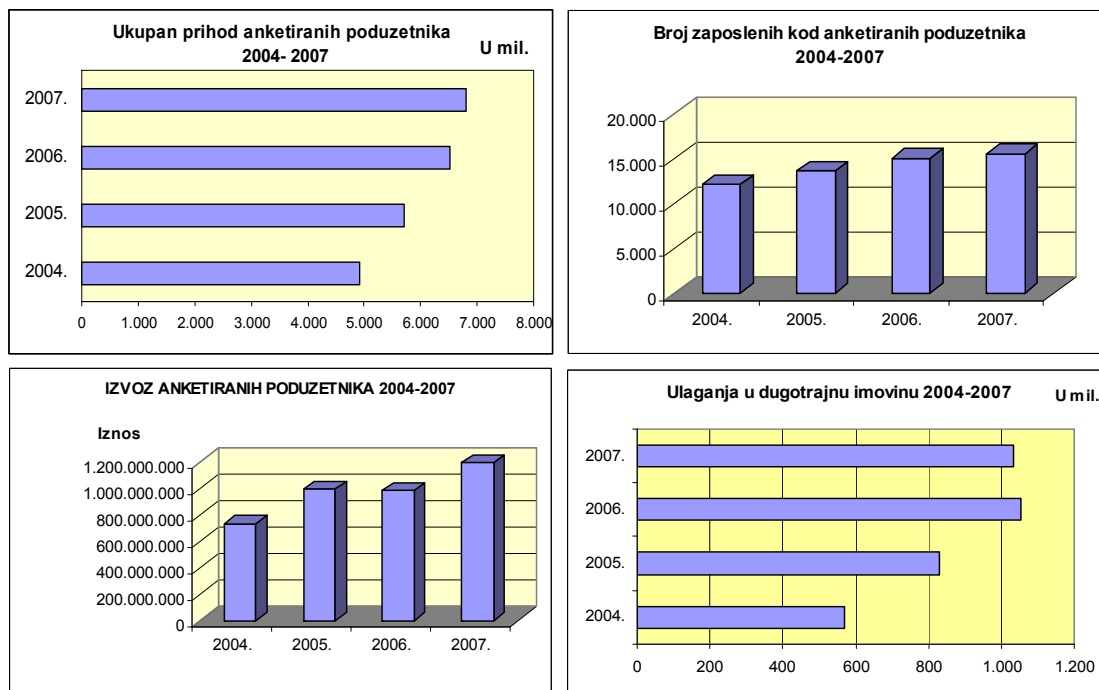
Provedeni poticajni projekti za malo i srednje poduzetništvo iz godišnjih Operativnih planova na odgovarajući su način preneseni u Operativni program za regionalnu konkurentnost koji se financira sredstvima EU IPA III.c.

I. Preuzeti sustav poticanja malog i srednjeg poduzetništva iz razdoblja 2004. – 2007.

U razdoblju od 2004. do 2007. godine, Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva provodilo je Program poticaja malog i srednjeg poduzetništva 2004.-2008. Vlade RH kroz godišnje Operativne planove poticanja malog i srednjeg poduzetništva, a dodijelilo je ukupno 15,626 potpora u iznosu od 592,6 milijuna kuna. Potpore su dodijeljivane u obliku bespovratnih potpora, ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture i subvencija kamata u poticajnim kreditnim linijama.

U strukturi dodijeljenih potpora prema broju poduzetničkih zahtjeva za razdoblje 2004.-2007., najveći udio imaju projekti namijenjeni konkurentnoj proizvodnji (22%), tehničkom usklađivanju (9,5%), poduzetništvu žena (18%), poduzetništvu ciljnih skupina (17%) i marketinškim aktivnostima (15%). U odnosu na iznose potpora, najveći je udio u poduzetničkim zonama (52,5%), konkurentnoj proizvodnji (19,8%) i tehničkom usklađivanju (4,8%), a visoko je sufinancirano i obrazovanje u poduzetništvu čiji je udio 3,4%.

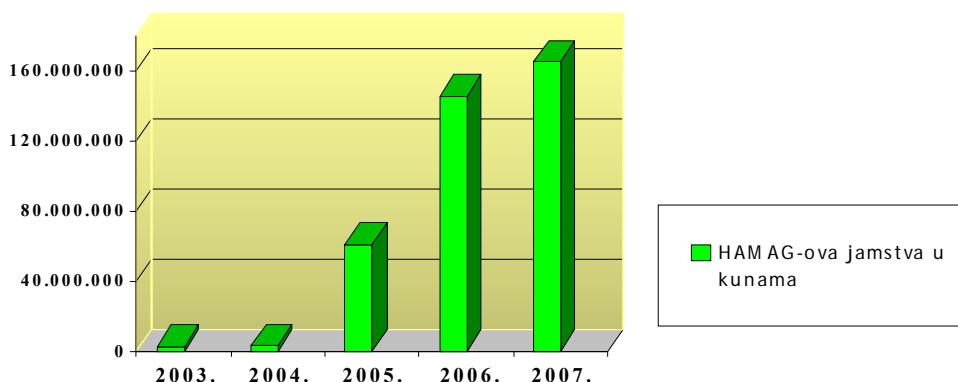
Temeljem provedene ankete malih i srednjih poduzetnika, korisnika potpora u razdoblju 2004. do 2007., oni bilježe rast ukupnog prihoda (indeks 138,1), rast zaposlenosti (indeks 128,1), rast ulaganja u dugotrajnu imovinu (indeks 181,4) i rast izvoza (indeks 162,4). U strukturi dodijeljenih potpora prema broju poduzetničkih zahtjeva za isto razdoblje, najveći udio imaju projekti namijenjeni konkurentnoj proizvodnji (22%), tehničkom usklađivanju (9,5%), poduzetništvu žena (18%), poduzetništvu ciljnih skupina (17%) i marketinškim aktivnostima (15%). U odnosu na iznose potpora, najveći je udio u poduzetničkim zonama (52,5%), konkurentnoj proizvodnji (19,8%) i tehničkom usklađivanju (4,8%), a visoko je sufinancirano i obrazovanje u poduzetništvu čiji je udio 3,4%.

Rezultati ankete pokazuju da su poduzetnici visoko ocijenili učinak potpora na njihovo poslovanje (ocjena 4), a ocjenama od 3,5 do 3,9 ocijenili su informiranost o potporama, brzinu obrade zahtjeva i iznos odobrene potpore, tako da je ukupna prosječna ocjena 3,9. Navedeni rezultati su potvrdili da je kontinuitet važna pretpostavka uspješnosti sustava i modela poticaja, kao i da projekte poticaja treba nastaviti provoditi uz odgovarajuće kvalitativne promjene, promjene u kriterijima, te uz razgraničenje potpora za mikro, male i srednje poduzetnike.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG) je u istom razdoblju jamstvenim programima omogućila ulaganja u sektor malog i srednjeg gospodarstva veća od jedne milijarde kuna.

Broj izdanih jamstava	Iznos izdanih jamstava (u kn)	Iznos kredita (u kn)	Iznos planiranih investicija (u kn)
454	372.694.258	702.225.305	1.116.524.092

Jamstva su odobrena za ulaganja poduzetnika koji su imali ekonomski opravdane projekte, ali zbog nedostatka osiguranja nisu bili u mogućnosti dobiti kreditna sredstva za svoje investicije. Jamstva su izdavana kroz jamstvene programe „Novi poduzetnik“, „Rast i razvoj“, „Poljoprivreda“, „Područja od posebnog državnog interesa“ i „Obrtni kapital“.

U 2007. godini Agencija je započela provedbu novih jamstvenih programa za ulaganje u poduzetničke zone, nove tehnologije kao i za financiranje velikih projekata, a to su: „Poduzetnik u zoni“, „Nove tehnologije“ i „Podređeni dug“. Provodila je također nekoliko projekata iz Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2007. godinu.

Agencija je značajno unaprijedila poslovanje, te je uz izdavanje jamstava djelatnost proširena na izdavanje bespovratnih financijskih sredstava, razvoj mreže konzultanata i razvoj poduzetničke infrastrukture. Ostvarila je napredak u suradnji s poduzetnicima i potpornim institucijama poduzetništva, naročito regionalnim razvojnim agencijama i centrima za poduzetništvo.

II. Sustav poticanja malog i srednjeg poduzetništva u razdoblju 2008. – 2011.

U 2008. godini malo i srednje poduzetništvo značajno je promijenjeno u strukturi poslovnih tj. financijskih izvještaja (za obveznike podnošenja prema Registru financijskih izvještaja FINA-e), zbog izmjene u određivanju veličine poduzetnika iz novog zakona o računovodstvu, a kojim su te veličine približene onima u EU. Zbog primjene tih kriterija, broj velikih i srednje velikih poduzetnika više se je nego prepolovio, a istodobno se povećao broj malih poduzetnika.

Vlada Republike Hrvatske je, na prijedlog Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, zaključkom od 18. ožujka 2008. godine (KLASA: 311-01/08-01/01, URBROJ: 5030105-08-1) prihvatila Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva za razdoblje od četiri godine tj. od 2008. do 2012. Programom su utvrđene smjernice razvoja, poticajne mjere, nositelji provedbe poticajnih mjera, provedbene aktivnosti, izvori sredstava, razdoblje provedbe i metodologija praćenja pojedinih mjera i sustava poticaja. Programom su utvrđeni sljedeći ključni ciljevi razvoja malog gospodarstva:

Jačanjem konkurentne sposobnosti obuhvaćeno je prioritarno poticanje razvoja brzo rastućih djelatnosti, stvaranje razvojnih uvjeta za produktivnije poslovanje poduzetnika,

povećanje udjela malih i srednjih poduzeća i obrta temeljenih na visokim tehnologijama, povećanje ukupnih ulaganja u malo gospodarstvo, povećanje izvoza i izgradnja izvoznih klastera, cjeloživotno obrazovanje za poduzetništvo, strukovno obrazovanje sukladno potrebama gospodarstva i poticanje fleksibilnih oblika zapošljavanja.

Prioritetni ciljevi **ravnomjernog regionalnog razvoja** usmjereni su na povećanje broja malih i srednjih poduzetnika izraženo kroz prosječan i regionalni TEA indeks²¹ u korist poduzetništva kao izbora (povećanje TEA indeksa, najmanje 25 posto iznad globalnoga prosjeka do 2013. godine), izgradnje poduzetničkih zona, povećanje kvalitativne razine klastera u korist tržišno održivih klastera, povoljno financiranje poduzetništva na regionalnoj razini i provedbu mjera za veće zapošljavanje.

U **poslovnoj infrastrukturi** poticajne mjere imale su za cilj kvalitativno promijeniti institucionalnu i stručnu podršku poduzetništvu, te potaknuti centre izvrsnosti i akademsko poduzetništvo u povezivanje s malim gospodarstvom. Poduzetnička infrastruktura je u Hrvatskoj dobro razvijena i tvore je regionalne razvojne agencije, centri za poduzetništvo, poduzetnički inkubatori i tehnološki parkovi. Mreža institucija obuhvaća i tehnološke i tehnološko inovacijske centre, parkove i inkubatore, te centre izvrsnosti.

Hrvatsku agenciju za malo gospodarstvo uskladiti s EU praksom, proširiti joj djelatnost kroz operativnu provedbu poticajnih projekata, te aktivnostima na podizanju kvalitete savjetodavnih usluga.

Uklanjanje administrativnih prepreka nastavak je već pokrenutih projekata iz prethodnog razdoblja kroz projekte e-Hrvatska, HITRO.HR i e-obrt. Programom je utvrđen razvoj e-projekata u državnoj upravi uz unapređenje mjera i aktivnosti kojima se osigurava cjelovito uklanjanje administrativnih prepreka, u svim fazama poduzetničkog projekta i poslovanja. Cilj je bio jačati funkcije nadzora i praćenja državnih potpora, te organizacijsko osposobljavanje državne i javne uprave za vertikalno i horizontalno povezivanje funkcija i nadležnosti. Primjenu informatičkih sustava također smanjuje administrativne prepreke i povećava transparentnost informiranja.

Poduzetnička klima u Hrvatskoj u vrijeme donošenja Programa pokazala je obilježja snažnog rasta, više poduzetnika koji pokreću posao zbog dobre prilike, a ne iz nužde. Iz određenih analiza poduzetništva bilo je razvidno da u Hrvatskoj ne manjka poduzetničkih zamisli i interesa, ali ni povjerenja da se novim poslovnim zamislima mogu ostvarivati javni i osobni interesi. Potrebna unaprijeđenja bila su razvidna u izgradnji obuhvatnijih mehanizama za konačnu i potpunu izvedbu poduzetničkih projekata, što je ujedno doprinos poduzetničkoj klimi koja je poticajna kako za gospodarski tako i ukupni društveni razvoj.

Daljnji **razvoj elektroničkog poslovanja** u gospodarstvu RH, kao jedan od čimbenika povećanja konkurentnosti, bio je utvrđen „Strategijom razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2010. godine“. Strategija je usmjerena na izgradnju infrastrukture kako bi se u okviru gospodarskog sektora mogle sigurno obavljati elektroničke transakcije, a koje se pozitivno odražavaju na ubrzanje poslovnih procesa i smanjenje administrativnih troškova. Jednako tako, kroz e-poslovanje utjecat će se pozitivno na cjelokupan proces digitalizacije i ubrzanja u poslovanju.

---

²¹ Engl. Total Entrepreneurship Activity

Na temelju navedenog Programa Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva pripremalo je, podnosilo na prihvaćanje Vladi RH i provodilo godišnje Operativne planove poticanja malog i srednjeg poduzetništva kao provedbene akte Programa. Operativni planovi sastoje se od od šest poticajnih područja i to konkurentnost i inovacije, poduzetnička infrastruktura, povoljno financiranje uz subvencije kamata, obrazovanje za poduzetništvo, poticaji za zadržavanje i za obrtništvo, te projekti koji se financiraju iz sredstava EU. U 16 poticajnih projekata državne potpore su namijenjene rastu i razvoju subjekata malog gospodarstva npr. kroz projekt „Jačanje konkurentnosti“, „Inovacije“ i „Gazele“. Potom poticajni projekti za poduzetništvo žena, mladih, početnika i osoba s invaliditetom kao i poduzetništvo u kulturi. U sustavu potpora su klasteri, zadružno poduzetništvo, obrazovanje u obrtništvo, očuvanje obrta i tradicijski i umjetnički obrti, te nastavak rada Regionalnog centra za poduzetničko učenje za zemlje jugoistočne Europe.

Operativnim planovi poticanja malog i srednjeg poduzetništva sadrže i potpore namjenjene malom gospodarstvu koje provode:

1. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
2. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
3. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti
4. Ministarstvo turizma i
5. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je na transparentan i sveobuhvatan način sastavljalo Operativne planove. Plan utroška proračunskih sredstava iskazan je po područjima poticanja, proračunskim aktivnostima i krajnjim korisnicima, te su mjere i projekti na odgovarajući način prikazani kroz kategorije državnih potpora i instrumente poticaja. Na taj su način Operativni planovi ujedno usklađeni s primjenom pravila za horizontalne državne potpore prema EU smjernicama u svojem području, odnosno, za državne potpore male vrijednosti (de minimis pravila).

Operativni plan poticanja malog i srednjeg poduzetništva - godina -	Donesen	Vrijednost u kunama	Provedba	Objava pojedinačnih korisnika potpora prema projektima
2008.	Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, Klasa: 311-01/08-01/01, Urbroj: 5030105-08-3 od 2. svibnja 2008. godine	350.905.949	Javni pozivi objavljeni od 13. do 15. svibnja 2008. Korisnici potpora: mikro, mala i srednja trgovačka društva, obrti i zadruge, u projektima inovacija i poduzetništvo u kulturi i fizičke osobe - inovatori tj. osobe koje obavljaju samostalne djelatnosti - samostalni umjetnici;	na mrežnim stranicama MINGORP www.mingorp.hr
2009.	Zaključkom	340.329.682	Javni pozivi objavljeni	na mrežnim

	Vlade Republike Hrvatske, Klasa: 311- 01/09-03/01, Urbroj: 5030114-09-1 od 2. travnja 2009. godine		9., 10 i 21. travnja 2009. Korisnici potpora: mikro, mala i srednja trgovačka društva, obrti i zadruge, u projektima inovacija i poduzetništvo u kulturi i fizičke osobe - inovatori tj. osobe koje obavljaju samostalne djelatnosti - samostalni umjetnici;	stranicama MINGORP www.mingorp.hr
2010.	Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, KLASA: 311- 01/10-2/01, URBROJ: 503016-10/1 od 25. veljače 2010. godine	325.930.699	Javni pozivi objavljeni od 5. do 12. i 22. ožujka 2010. Korisnici potpora: mikro, mala i srednja trgovačka društva, obrti i zadruge, u projektima inovacija i poduzetništvo u kulturi i fizičke osobe - inovatori tj. osobe koje obavljaju samostalne djelatnosti - samostalni umjetnici;	na mrežnim stranicama MINGORP www.mingorp.hr
2011.	Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, KLASA: 311- 01/11-02/01, URBROJ: 5030120-11/1 od 17. veljače 2011. godine	407.996.005	Javni pozivi objavljeni od 23. do 26. veljače 2011. Korisnici potpora: mikro, mala i srednja trgovačka društva, obrti i zadruge, u projektima inovacija i poduzetništvo u kulturi i fizičke osobe - inovatori tj. osobe koje obavljaju samostalne djelatnosti - samostalni umjetnici;	na mrežnim stranicama MINGORP www.mingorp.hr
		1.425.162.335		

Rezultati provedbe Operativnih planova poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2011.

											iznos u kunama, bez lipa									
											2008.-2011.		dodijeljenih potpora							
											Broj dodijeljenih potpora	Iznos dodijeljenih potpora								
											2008.	2009.		2010.		2011. *				
											Broj dodijeljenih potpora	Iznos dodijeljenih potpora	Broj dodijeljenih potpora	Iznos dodijeljenih potpora	Broj dodijeljenih potpora	Iznos dodijeljenih potpora	Broj dodijeljenih potpora	Iznos dodijeljenih potpora	Broj dodijeljenih potpora	Iznos dodijeljenih potpora
KONKURENTNOST I INOVACIJE																				
Jačanje konkurentnosti malog gospodarstva	2.527	71.531.600	1.210	55.773.672	720	61.601.000	720	40.266.041	5.177	229.172.313										
Inovacijom do konkurentnosti	249	6.209.190	208	7.281.700	144	7.000.000	206	7.858.000	807	28.348.890										
Gazele	0	0	30	9.000.000	20	9.500.000	18	8.075.000	68	26.575.000										
Obveze za Gazele					30	8.700.000	46	13.600.000	76	22.300.000										
Poduzetništvo žena	1117	8.100.300	278	4.500.000	1.001	10.540.000	1.203	10.740.316	3.599	33.880.616										
Poduzetništvo mladih, početnika i osoba s invaliditetom	477	3.530.700	119	3.000.000	497	4.994.000	605	4.000.000	1.698	15.524.700										
Poduzetništvo u kulturi	70	2.000.000	108	4.000.000	136	4.000.000	128	4.000.000	442	14.000.000										
Klasteri	47	5.900.000	37	4.900.000	54	4.900.000	46	4.900.000	184	20.600.000										
Zadružno poduzetništvo	45	2.650.000	56	3.500.000	42	3.500.000	49	3.000.000	192	12.650.000										
PODUZETNIČKA INFRASTRUKTURA																				
Izgradnja poduzetničkih zona	134	111.910.000	77	68.210.000	138	80.997.487	104	51.000.000	453	312.117.487										
Poduzetničke potporne institucije	73	6.373.000	66	6.373.000	42	4.603.000	58	4.603.000	239	21.952.000										
OBRAZOVANJE ZA																				
PODUZETNIŠTVO																				
Obrazovanje za poduzetništvo	142	6.402.800	117	4.211.850	154	4.422.800	174	4.399.300	587	19.436.750										
OBRTNIŠTVO																				
Obrazovanje u obrtništvu	246	5.151.999	306	7.355.999	364	8.008.007	298	6.832.599	1.214	27.348.605										
Dokvalifikacije i prekvalifikacije u obrtništvu	654	2.079.851	1.063	2.550.870	1.295	2.513.795	1.191	2.513.758	4.203	9.658.275										
Razvoj obrtništva	404	4.189.000	303	6.253.000	238	5.738.000	316	5.843.201	1.261	22.023.201										
PROMIDŽBA																				
PODUZETNIŠTVA																				
Promidžba poduzetništva			43	2.480.500	46	1.656.300	67	1.877.100	156	6.013.900										
POTICANJE																				
MEĐUNARODNE																				
KONKURENTNOSTI I																				
INTERNACIONALIZACIJA																				
Hrvatska izvozna ofenziva	126	9.884.100	0	0	0	0			126	9.884.100										
Internacionalizacija hrvatskog	0	0					26	2.461.000	26	2.461.000										

---

gospodarstva										
Jačanje međunarodne konkurentnosti	0	0	154	34.546.774	115	26.753.429	81	14.547.800	350	75.848.003
UKUPNO:	6.311	245.912.540	4.175	223.937.366	5.036	249.427.818	5.336	190.517.116	20.858	909.794.840

Zakonodavne aktivnosti

Novi Zakon o zadrugama (NN 31/2011)

Hrvatski sabor je na sjednici od 11. ožujka 2011. godine donio novi Zakon o zadrugama. Zakon o zadrugama objavljen je 23. ožujka 2011. u „Narodnim novinama“ br. 34/11. i stupa na snagu 31. ožujka 2011., s kojim danom prestaje važiti Zakon o zadrugama („Narodne novine“ br. 36/95., 67/01. i 12/02.).

Postojeće zadruge imaju rok od jedne godine za usklađivanje sa Zakonom, što znači da moraju uskladiti svoje poslovanje i akte s odredbama novog Zakona najkasnije do 31. ožujka 2012. One zadruge koje se u tom vremenu ne prilagode čeka likvidacija, a u slučaju starih zadruga koje postoje još iz socijalističkog sustava i nisu se do 1995. godine uskladile s postojećim sustavom stupanjem na snagu ovog zakona se brišu, a njihova imovina nakon podmirenja vjerovnika pripast će jedinicama lokalne samouprave. Krajem 2010. u sudskom registru je bilo registrirano ukupno 2.624 zadruge. Unatoč dugoj tradiciji zadruga, u Hrvatskoj ih nema veliki broj, iako je nakon 2002. i posljednjih izmjena zakona interes za njihovim osnivanjem porastao pa ih se prosječno godišnje osnivalo po 205. Kako bi se dodatno potaknuo razvoj tog sektora - u Europi se, primjerice, broji više od 300.000 sa 4,8 milijuna zaposlenih pristupilo se izradi novog zakona. Novine su u pojednostavljenju i pojeftinjenju osnivanja zadruga, više nije potreban ugovor o osnivanju, nego samo pravilnik zadruga. Broj osnivača s tri je podignut na najmanje sedam. Cilj je toga poticati otvorenost zadruga. Iz dosadašnje prakse se je pokazala malobrojnost osnivača zbog čega su male zadruge ostajale u obiteljskim okvirima i bile zatvorene za nove osnivače, nisu ostvarile ideje zadrugarstva. K tomu, stalni je problem bio nedostatak kapitala potrebnog za poslovanje, što se promjenama zakona nastoji smanjiti odredbama da se uvodi tj. definira najmanja visina jednog uloga u zadrugu, a problem nedostatka sredstava rješava se uvođenjem novčanih uloga koje mogu unositi i osobe koje nisu članovi zadruga. Visinu uloga određuje skupština zadruga, ali ona ne može biti ispod jedne tisuće kuna. Članovima zadruga osigurano je i da za njezine obveze ne odgovaraju drugom imovinom koju nisu unijeli u zadrugu. Među ostalim, zakon je predvidio i mogućnost osnivanja mirovnog vijeća ili arbitraže te obveza njezinih članova i radnika da se u slučaju spora obrate tijelu zadruga prije nego idu na sud. Novina je i u konkretnijem definiranju nadležnosti skupštine, a nadzorni odbori umjesto dvogodišnjeg imaju četverogodišnji mandat, dok se od uprave u zadrugama odustalo te se sada predlaže da zadruge zastupa i vodi upravitelj s mandatom od pet godina.

Novi Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti (NN 61/2011)

Hrvatski sabor je na sjednici od 20. svibnja 2011. usvojio Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistriranih djelatnosti. Institucionalna rješenja za sprječavanje različitih oblika sive ekonomije trenutačno se provode kroz propise važeće u određenim upravnim područjima (prostorno uređenje i gradnja, ugostiteljska djelatnost, trgovina, usluge u turizmu itd.). Propisi su uređeni tako da se razmjerno lako otkriva, prijavljuje i dokazuje počinjenje prekršajnih djela uobičajenim dokaznim sredstvima (očevid, izjava stranke, svjedoci). Međutim, postoji cijeli niz djelatnosti u kojima se odvija siva ekonomija (primjerice usluge mehaničara, frizerske usluge, popravci kućanskih strojeva i aparata, catering, građevinarstvo i slično), a za koje ne postoji odgovarajući zakon i sankcije. U tim djelatnostima se siva ekonomija odvija na način

- da se poslovna djelatnost obavlja bez upisa u nadležne registre
- nadzorna tijela nemaju nikakvih saznanja o njihovoj gospodarskoj aktivnosti, te je
- onemogućena provedba nadzora i poduzimanje mjera.

Stoga je Zakon izrađen kao opći Zakon kojim se sankcionira obavljanje gospodarske djelatnosti bez upisa u registar trgovačkog suda, obrtni registar ili drugi odgovarajući registar, odnosno neprijavlivanje poreznim tijelima radi izbjegavanja plaćanja poreza. Njime se želi stvoriti okvir za učinkovito djelovanje inspeksijskih službi. Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na obavljanje neregistriranih djelatnosti koje su sankcionirane posebnim zakonom tj. primjena je supsidijarna. Naime, zakonom su obuhvaćena sva pitanja koja nisu uređena odredbama posebnih zakona koji rješavaju obavljanje pojedinih djelatnosti. U konkretnoj primjeni postupa se po odredbama posebnih zakona, a u svemu ostalom što ne sadrže posebni zakoni postupat će se prema odredbama ovoga Zakona.

EU Projekti i Projekti uz sudjelovanje inozemne tehničke pomoći

PHARE2005 – "Institucionalno jačanje malog i srednjeg poduzetništva i razvoj politike za usklađivanje s EU" - SMEPED - Projekt je započeo 18. lipnja 2007. godine, s rokom do 17. siječnja 2009. godine, a produžen je za tri mjeseca, tj. do 17. svibnja 2009. Projektne aktivnosti obuhvaćaju institucionalno jačanje sposobnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatske agencije za malo gospodarstvo za izradu učinkovite politike za mala i srednja poduzeća koja će udovoljiti standardima EU, 20. poglavlju „Poduzetništvo i industrijska politika“ - pravne stečevine Zajednice, te europskoj Povelji za malo gospodarstvo. Aktivnosti u projektu su:

- poboljšanje institucionalnog okvira i unaprjeđenje sposobnosti korisnika za donošenje politika i strategija za razvoj MSP,
- unaprjeđenje kvalitete poslovno- konzultantskih usluga (BAS),
- usklađivanje definicija MSP-a i statističkog praćenja sukladno standardima EU,
- unaprjeđenje regulatornog okruženja za MSP te
- osposobljavanje zaposlenika u institucijama ključnima za razvoj MSP-a na nacionalnoj i lokalnoj razini i njihovo umrežavanje s međunarodnim institucijama.

CARDS2004 - BIZimpact – "Poboljšavanje informiranosti hrvatske poslovne zajednice" - Projekt je započeo 17. rujna 2007. godine i završava 16. rujna 2009. godine. Aktivnosti Projekta usmjerene su na usporednu analizu hrvatskog i EU zakonodavstva u zakonskim područjima koja će, ulaskom Hrvatske u EU, značajno utjecati na hrvatsku poslovnu zajednicu i to: zaštita potrošača, zaštita okoliša, norme za poljoprivredne proizvode, norme za industrijske proizvode, javna nabava, državne potpore, tržišno natjecanje i prava intelektualnog vlasništva. Usklađivanje i promjene zakonodavstva neophodno je kako bi hrvatski poslovni sektor dostigao standarde Europske unije i postao konkurentan u Uniji i na globalnom tržištu. Provedene projektne aktivnosti obuhvatile su unaprjeđenje poslovne klime u Hrvatskoj razvijanjem instrumenata za procjenu učinaka zakonodavstva, te kroz komunikacijsku strategiju i operativne zadaće, poboljšati informiranost poslovne zajednice o promjenama. Učinak zakonskih promjena primjenom Metodologije za procjenu učinka zakonodavstva obuhvaća izradu pet studija slučaja iz odgovarajućih zakonskih područja Projekta.

PHARE 2006 „Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj“ - Zaključno s 30. studenim 2008. godine, program Phare 2006 ugovoren je u visokom postotku od čak 84, 8 posto. Od 52, 82 milijuna eura, koliko je Republici Hrvatskoj bilo raspoloživo za ovaj program, ugovoreno je 44,79 milijuna eura, odnosno potpisano je 119 ugovora od čega su 24 ugovora namijenjena izravno malim i srednjim poduzetnicima. To je prvi put kako sredstva iz pretpristupnih fondova Europske

unije mogu izravno koristiti mali i srednji poduzetnici. Riječ je o projektu „Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza MSP u Republici Hrvatskoj – grant shema PHARE 2006“ koji je Europskoj komisiji za financiranje proz Phare program predložilo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Javni poziv za potencijalne korisnike grantova bio je objavljen 19. veljače 2008. godine, a zatvoren je 28. travnja 2008. godine. Tijekom postupka evaluacije prispjelih projektnih prijedloga odabrane su tvrtke čiji su projekti ispunjavali kriterije postavljene u natječaju. Od 75 prijavljenih projektnih prijedloga odobreno je 24 u ukupnom iznosu cca. 2.100.000,00 eura. Tvrtke kojima su odobrena bespovratna sredstva su izvoznici s više od 10 zaposlenih, koje karakteriziraju razvojni projekti te proizvodi i usluge s višom dodanom vrijednošću. Uglavnom su iz sektora metalne industrije, zatim proizvodnje plastičnih proizvoda, drvo-prerađivačke industrije, prehrambene industrije, te informatičke tehnologije. Tijekom 2009. godine poduzetnici – korisnici grantova (darovnica) trebaju implementirati projekte za koje su dobili bespovratna sredstva uz monitoring provedbe od strane Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.

Projekt „Strukovno obrazovanje usmjereno na tržište rada u Republici Hrvatskoj“

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Društvo za tehničku suradnju (GTZ) zajednički su provodili ovaj Projekt. Projekt se je odvijao u dvije faze: I faza od kraja 2006. do 30. IV 2008.; II faza od 1. svibnja 2008 – 2010. godine. Osnovni cilj projekta bio je unaprijeđenje strukovnog obrazovanja kako bi strukovno obrazovanje što bolje moglo odgovoriti na potrebe hrvatskog obrtništva i malih i srednjih trgovačkih društava. Aktivnostima Projekta obuhvaćena su tri područja i to razvoj sustava, razvoj zanimanja i obrazovnih planova i programa i razvoj profesionalne orijentacije.

- **Razvoj sustava tvore aktivnosti (i) razvoj sustava strukovnoga obrazovanja**, uključujući razvoj socijalnoga partnerstva, na središnjoj i regionalnoj razini; (ii) **razvoj škola** - razvoj centara izvrsnosti (primarno u tri odabrane škole koje sudjeluju u realizaciji Projekta); cilj je urediti specijalizirane i dobro opremljene strukovne škole koje će nuditi obrazovne usluge za regiju; odabrane su pilot-škole u Zadru, Novoj Gradiški i Velikoj Gorici, a druge strukovne škole surađuju u Projektu; aktivnosti uključuju i nabavu opreme za spomenute škole, te povezivanje škola s gospodarskim subjektima koji direktno sudjeluju u opremanju škola; (iii) **razvoj ljudskih resursa** - radi uvođenja ovog obrazovnog modela dio Projekta odnosi se i na usavršavanje nastavnika i ravnatelja škola, te pored seminara u Hrvatskoj nastavnici i ravnatelji posjećuju institucije koje se bave obrazovanjem u Njemačkoj.
- **Razvoj zanimanja i obrazovnih planova i programa** uključuje izradu nastavnih planova i programa za tri nova zanimanja, za koja se predlaže eksperimentalno uvođenje ovih programa u tri škole i to: automehatroničar, instalater kućnih instalacija i kuhar za wellness i dijetalnu prehranu. Prema ovim novim obrazovnim planovima i programima prva godina obrazovanja izvodi se kao predmetna nastava u školi. U drugoj i trećoj godini obrazovanje je strukturirano prema procesima stvarnog poslovnog svijeta, pa se nastava organizira prema složenijim radnim zadacima.
- **Razvoj profesionalne orijentacije** provodio se je u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, a aktivnostima je obuhvaćeno i profesionalno savjetovanje i profesionalna priprema

Temeljem važeće Uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o unutrašnjem ustrojstvu MINGORP-a N.N. 131/10., u Upravi za malo gospodarstvo sistematizacijom je predviđeno

40 radnih mjesta, popunjeno 30 radnih mjesta, a u Upravi za obrt sistematizirano 17 radnih mjesta, a popunjeno 13.

UPRAVA ZA MALO GOSPODARSTVO	40
Ravnatelj uprave	1
Administrativni tajnik	1
11.1. Odjel za razvoj poduzetništva	1
11.1.1. Odsjek za pripremu i provedbu projekata	4
11.1.2. Odsjek za analize i praćenje učinaka	4
11.1.3. Odsjek za obrazovanje u poduzetništvu	2
11.1.4. Odsjek za pravne poslove	2

SAMOSTALNA SLUŽBA ZA RAZVOJ I ZAPOŠLJAVANJE

Dana 22. listopada 2010. na 20. sjednici Hrvatski Sabor usvojio je **Zakon o prestanku važenja Zakona o Fondu za razvoj i zapošljavanje (NN 124/2010)**. Odredbama citiranog zakona utvrđeno je da poslove bivšeg Fonda za razvoj i zapošljavanje preuzima Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Temeljem navedenog zakona Ministarstvo preuzima imovinu, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, financijska sredstva, te prava i obveze Fonda za razvoj i zapošljavanje.

Djelatnici u radnom odnosu bivšeg Fonda za razvoj i zapošljavanje na dan stupanja na snagu Zakona postaju državni službenici ili namještenici i preuzimaju se u Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Člankom 6. Zakona do donošenja pravilnika o unutarnjem redu i rasporeda sukladno propisima o državnim službenicima, preuzeti državni službenici i namještenici nastavljaju obavljati poslove koje su obavljali i zadržavaju sva prava iz radnog odnosa koja su stekli do dana preuzimanja.

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, NN 131/2010, u Ministarstvu je ustrojena Samostalna služba za razvoj i zapošljavanje. Osnivanjem Samostalne službe za razvoj i zapošljavanje, od bivšeg Fonda preuzeto je pet djelatnika. U Službi su ustrojena dva Odjela, od kojih je za Odjel za praćenje i vrednovanje programa i projekata načelnik raspoređen/imenovan u ožujku 2011. godine prerasporedom unutar Ministarstva.

Cjelokupni posao s kreditima bivšeg Fonda koji se ne otplaćuju i druga pravna pitanja u svezi odredbi pravnosnažnih ugovora prenesena su na Državno odvjetništvo RH.

Odobreni krediti bivšeg Fonda vode se u mandatnim bankama. U ugovorima o obavljanju poslova u ime i za račun određeno je da će banka u ime i za račun Fonda iz novčanih

sredstava Fonda obavljati bankarske poslove koji proizlaze iz kreditnih aktivnosti Fonda u kojima on postupa u svoje ime i za svoj račun (mandatni poslovi). Banka za Fond obavlja sve bankarske poslove koji su redovni bankarski poslovi pri kreditnim plasmanima. U postupku je provedba Dodatka I. ugovorima s mandatnim banakama kojim se smanjuju naknade za obavljanje kreditnih poslova, dok preostale poslove iz ugovora preuzima Samostalna služba.

Bivši Fond nije izvanbilančno je evidentirao imovinu u fiducijarnom vlasništvu, ali o tome se vode posebne evidencije. Za nju su bile zadužene poslovne banke u okviru mandatnih poslova. Nadzor provedbe investicije sredstvima Fonda obavljale su Banke budući da su one dostavljale zahtjeve za isplatu sredstava korisniku po prikupljenim fakturama. Obilazak korisnika vrše Banke, dijelom Samostalna služba s obzirom na nedovoljan broj zaposlenika. Fond je također u većini slučajeva imenovao osobe u nadzorne odbore korisnika tamo gdje oni postoje. O tome postoje odgovarajuće evidencije (izvještaji, zapisnici, imenovanja isl.).

Prema propisanim zadacima Samostalne službe izrađen je projektni zahtjev za uključivanje Samostalne službe u programski sustav Registra državnih potpora MINGORP. Projekt treba nastaviti u cilju ažurnosti svih kreditnih stanja i obveza koje su prihod državnog proračuna, kao i založnih prava i fiducija koje su bile osiguranje za potraživanja Fonda te pripadaju državnoj imovini. Programski podsustav Samostalne službe ujedno će koristiti za praćenje i vrednovanje te izvještavanje o državnoj imovini prema nadležnim tijelima MINGORP-a i/ili Agencije AUDIO. Razvojni projektni zahtjev priprema se u koordinaciji više službi, a sukladno planiranoj nadogradnji Registra državnih potpora MINGORP.

EU IPA Projekt „Poboljšanje informiranosti hrvatske poslovne zajednice“ BIZIMPACT II.

U okviru razvoja sustava procjene učinka propisa, u kolovozu 2012. godine započinje provedba IPA Projekta „Poboljšanje informiranosti hrvatske poslovne zajednice“ BIZIMPACT II. Projekt je nastavak Projekta provedenog pod istim nazivom u razdoblju 2007.-2009. iz sredstava CARDS2004. Glavna projektna aktivnosti je izgradnja kapaciteta i funkcija za gospodarsku procjenu učinka propisa - GPUP (sukladno izgradnji Sustava procjene učinka propisa za koju je nadležan Ured za zakonodavstvo Vlade RH), te razvoj konzultacijskog procesa u okviru poslovne zajednice, odnosno institucija koje su partneri u projektu: HGK, HOK, HUP i HAMAG. Projektom će se osim toga provesti analiza u osam zakonskih područja i to zaštita potrošača, zaštita okoliša, norme za poljoprivredne proizvode, norme za industrijske proizvode, javna nabava, državne potpore, tržišno natjecanje i prava intelektualnog vlasništva koja su obrađena u istom projektu provedenom od 2007.-2009. iz EU sredstava CARDS 2004, ažurirati izrađeni mini vodiči za poslovnu zajednicu i odrediti nova zakonska područja za analizu i izradu mini vodiča.

Aktivnostima je obuhvaćena jaka kampanja za podizanje svijesti poslovne zajednice o značaju konzultativnog postupka i provedbe GPUP-a, kao i jačanje kapaciteta partnera na strani informiranja, komunikacije i konzultacijskog postupka kroz izradu Strategija i akcijskih planova za provedbu komunikacijskih kampanja. Projekt treba započeti 08/2012, trajati dvije godine (do 09/2014). Ukupna vrijednost Projekta je 1.500.000,00 EUR u omjeru 85% EU: 15% RH.

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (NN 131/2010) u Samostalnoj službi za razvoj i zapošljavanje ustrojavaju se dva Odjela:

Pregled stanja kredita bivšeg Fonda za razvoj i zapošljavanje po mandatnim bankama

	MANDATNA BANKA	Ukupan broj kredita	Ukupan iznos kredita	Broj kredita u otplati	Iznos kredita u otplati	Broj otplaćenih kredita	Iznos otplaćenih kredita	Broj kredita u noćku	Iznos kredita u počeku	Broj kredita u reprogramu	Iznos kredita u reprogramu	(ovrhe, stečajevi,	Iznos kredita u problemima	Iznos godišnje naknade	u	Isnos kredita - u vlasništvu
1	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA	34	202.311.185,13	8	35.147.165,62	3	4.850.000,00	7	105.081.876,57	3	7.576.405,69	13	34.124.452,91	1.097.986,88		
2	HBOR	22	287.339.14,74	2	7.262.693,33	1	5.000.000,00			8	77.392.216,54	9	153.362.042,38	1.230.777,88	2	32.499.149,59
3	HYPO BANKA	12	92.513.000,00	3	10.401.428,66			6	58.441.000,00	1	10.942.000,00	2	8.300.000,00	393.933,72		
4	CREDO BANKA	67	374.676.932,64	18	104.571.058,24	2	3.600.000,00	4	88.087.398,35	8	91.411.266,88	15	105.622.489,30	2.025.030,04		
5	ERSTE BANKA	9	99.804.500,00	5	28.670.098,30			3	60.950.000,00	1	3.035.714,27			463.616,52		
6	VENETO BANKA	13	93.263.040,73	1	7.834.887,36			1	1.500.000,00	4	28.185.973,79	7	66.033.538,40	527.701,92		
7	PODRAVSKA BANKA	5	36.900.000,00			1	7.600.000,00	2	23.800.000,00	2	2.704.325,93			133.241,64		
8	PARTNER BANKA	8	29.578.442,00	3	7.985.407,54	2	6.100.000,00	1	1.529.070,86	2	10.187.397,54			104.273,16		
9	KARLOVAČKA BANKA	7	97.478.337,65	1	31.978.887,72			5	67.614.319,74			1	4.260.480,73	491.145,80		
10	CENTAR BANKA	14	106.270.000,00	1	19.683.527,61			9	66.906.515,33	3	16.366.608,55	1	7.000.000,00	552.041,16		
11	CROATIA	2	12.168.50					1	3.668.500,			1	8.500.00	18.258,		

	BANKA		0,00					00				0,00	00			
12	ZAGREBAČKA BANKA	1	4.800.000, 00				1	4.628.571, 43					23.142, 88			
13	PRIVREDNA BANKA	5	27.354.36 7,36				4	25.111.59 6,44	1	1.932.78 2,81			136.33 9,84			
14	VABA	2	7.857.871, 48				2	8.375.716, 20					41.232, 20			
15	OTP	3	21.307.96 0,00				3	21.307.96 0,00					109.69 6,72			
	SVEUKUPNO	204	1.493.623. 251,73	4	253.535. 154,38	9	27.150.0 00,00	5	537.002.5 24,92	4	249.734. 692,00	49	387.203. 003,72	7.348.4 18,36	2	32.499.1 49,59

Pregled stanja kredita bivšeg Fonda za razvoj i zapošljavanje po korisnicima kredita

<i>Redni broj</i>	<i>KORISNIK</i>	<i>DATUM ODLUKE</i>	<i>ODLUKA</i>	<i>ISPLAĆENA SREDSTVA KORISNIKU</i>	<i>STANJE NEDOSPJEL E GLAVNICE NA DAN 31.12.2010.</i>	<i>STANJE DOSPJELE GLAVNICE</i>	<i>DOSPJELA KAMATA</i>	<i>ZATEZNE KAMATE</i>	<i>Iznos rate</i>	<i>NAPOMENA</i>
1	Detines d.o.o., Zagreb	3.12.2002	4.000.000,00	4.000.000,00	1.857.142,90	0,00	22.999,10	0,00	142.857,14	
2	Kannegieser Croatia d.o.o., Ludbreg	3.12.2002	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		Otplaćeno
3	Ugor d.o.o., Rijeka	3.12.2002	1.500.000,00	1.500.000,00	700.946,23	0,00	0,00	0,00	58.412,18	
4	Prva ekološka zadruga, Gudovac, 104	3.12.2002	1.200.000,00	1.200.000,00	0,00	332.595,12	37.628,18	89,20		Ovrha u tijeku
5	FARMAL d.d. (Razvitak d.d. Ludbreg	3.12.2002	5.450.000,00	5.450.000,00	2.784.718,49	232.059,88	40.988,00	3.072,00	232.059,88	Reprogram
6	Vinka - Lipovac d.d., Lipovac	3.12.2002	20.000.000,0 0	20.000.000,0 0	0,00	0,00	0,00	0,00		Udio u vlasništvu
7	Drvodjelstvo Donja Dobra d.o.o., Donja Dobra / TRI D	3.12.2002	9.000.000,00	9.000.000,00		9.526.041,0 6	0,00	1.443.635, 52		Stečaj u tijeku

8	HS Produkt Karlovac	d.o.o.	3.12.2002	31.000.000,0 0	31.000.000,0 0	16.714.285, 80	0,00	0,00	0,00	1.107.142,8 5	
9	Drvoplast Petrinja	d.o.o.,	19.12.2002	12.000.000,0 0	12.000.000,0 0	0,00	12.000.000, 00	0,00	1.508.167, 28		Stečaj
10	Mako d.o.o., Osijek		29.1.2003	350.000,00	350.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		Otplaćeno
11	Stiro-promet Sisak	d.o.o.,	29.1.2003	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	1.311.665,4 7	139.535,3 4	10.639,30		Ovrha u tijeku
12	Una šport Hrvatska Kostajnica	d.o.o.,	12.2.2003	2.500.000,00	2.500.000,00	0,00	2.736.550,2 2	252.782,6 2	386.495,6 7		Ovrha u rijeku
13	Lučka uprava Sisak	Sisak,	24.3.2003	3.000.000,00	3.000.000,00	1.714.978,4 0	-66,39	0,00	0,00	142.542,50	
14	Limex Miholjac	d.o.o., Donji	11.4.2003	8.000.000,00	8.000.000,00	0,00	8.047.890,1 5	165.570,2 6	13.226,00		Stečaj i ovrha u tijeku
15	Industrijska zona Bakar		16.4.2003	6.000.000,00	6.000.000,00	3.685.618,9 1	0,00	0,00	0,00	286.009,12	
16	Slobodna zona Varaždin, Varaždin		16.4.2003	5.000.000,00	4.999.217,78	2.995.864,2 9	0,00	0,00	0,00	232.483,20	
17	Feniks d.o.o., Petrinja		16.4.2003	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	1.045.685,5 2	34.606,19	0,00		Ovrha u tijeku
18	Borovo kožna obuća d.o.o., Vukovar		16.4.2003	7.600.000,00	7.600.000,00	3.625.714,9 9	4.512.634,1 9	1.845.658 ,37	2.059.084, 87	408.935,99	Reprogram
19	Varteks d.d., Varaždin		16.5.2003	19.000.000,0 0	19.000.000,0 0	18.546.547, 34	0,00	215.038,3 2	974.086,4 5	662.376,69	Reprogram
20	AC Media d.o.o., Opatija		17.5.2003	1.200.000,00	1.200.000,00	0,00	1.254.964,1 0	209.825,5 8	574,60		Ovrha u tijeku
21	Grab d.o.o., Bizovac		22.5.2003	3.800.000,00	3.800.000,00	0,00	3.779.316,6 7	0,00	1.564.406, 44	135.714,29	Ovrha u tijeku
22	MB gumi protektor i tgovina d.o.o., Pazin		27.5.2003	5.000.000,00	5.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		Otplaćeno
23	Viner Virovitica	d.o.o.,	27.5.2003	1.000.000,00	848.383,25	382.122,00	54.676,89	6.207,85	490,30	37.942,30	

24	Poljoprivredna zadruga Lika, Donji Lapac	27.5.2003	1.580.000,00	1.636.305,26	43.982,33	158.590,98	1.342,80	17.524,94		Ovrha u tijeku
25	Poljoprivredna zadruga Maja, Glina	27.5.2003	500.000,00	460.000,00	0,00	189.041,94	9.526,51	3.442,91		Ovrha u tijeku
26	Botun d.o.o., Metković	27.5.2003	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	1.558.336,58	53.251,09	542.115,07	55.654,88	Raskid ug.
27	Zelinka d.d., Sveti Ivan Zelina	27.5.2003	1.400.000,00	1.400.000,00	0,00	1.234.707,34	0,00	278.649,26		Stečaj i ovrha u tijeku
28	Poljoprivredna zadruga Dina, Knin	27.5.2003	4.000.000,00	4.000.000,00	0,00	4.152.758,49	772.405,73	9.862,40		Ovrha u tijeku
29	MGH d.o.o., Zaprešić	27.5.2003	4.536.000,00	4.536.000,00	0,00	4.536.000,00	0,00	1.355.423,02		Ovrha u tijeku
30	Prima d.o.o., Plaški	27.5.2003	10.500.000,00	10.499.601,50	0,00	12.780.502,31	4.590.875,4	0,00	66.920,30	Ovrha u tijeku
31	Elektromehanika d.o.o. Rijeka	27.6.2003	5.000.000,00	5.000.000,00	1.785.714,26	1.250.000,01	163.046,56	39.921,27	178.571,43	Reprogram
32	SMS d.o.o., Split	4.7.2003	15.000.000,00	15.000.000,00	0,00	14.881.681,52	77.768,90	1.085.092,58		Stečaj
33	Sava d.d., Sunja	8.7.2003	1.500.000,00	1.500.000,00	656.159,08	149.993,14	0,00	2.332,54	56.021,90	Reprogram
34	Eloda d.o.o. Zagreb	8.7.2003	6.500.000,00	6.500.000,00	3.173.531,40	558.353,37	0,00	94.917,00	244.117,79	Reprogram
35	NOVATECH (Tribomin d.o.o.), Osijek	8.7.2003	8.000.000,00	8.000.000,00	0,00	6.893.949,44	0,00	570.276,25		Stečaj
36	Pičuljan Marine d.o.o., Rab	8.7.2003	10.000.000,00	10.000.000,00	3.731.496,57	4.560.718,05	1.342.351,3	0,00	414.610,73	Reprogram
37	Eurovoće zadruga, Orahovica	8.7.2003	10.890.000,00	10.890.000,00	6.103.227,65	3.625.011,43	911.997,65	0,00	625.411,20	Reprogram
38	Drvo-final d.o.o., Tršće	8.7.2003	6.900.000,00	6.900.000,00	2.649.278,59	5.592.906,50	1.799.732,2	2.030.725,12	296.106,93	Reprogram
39	Nacionalni park Plitvice, Plitvice	29.7.2003	3.000.000,00	3.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		Otplaćeno
40	DI - Čazma d.o.o., Čazma	2.10.2003	4.000.000,00	4.000.000,00	1.776.126,08	0,00	0,00	0,00		
41	Segestica d.o.o., Sisak	11.11.2003	8.000.000,00	8.000.000,00	0,00	9.244.459,57	279.939,87	2.548.307,32		Stečaj - u siječnju
42	Dialis d.o.o., Pula	25.11.2003	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		Otplaćeno
43	Lag d.o.o. Zagreb	25.11.2003	5.000.000,00	5.000.000,00	3.319.083,79	0,00	0,00	0,00	207.442,73	
44	Obrt Antun Pečenec, Kapela Podravska	25.11.2003	4.000.000,00	4.000.000,00	2.142.857,18	0,00	0,00	0,00	142.857,14	
45	Jet Control d.o.o.,	25.11.2003	450.000,00	446.327,43	0,00	210.813,41	0,00	204,81	211.018,22	Ovrha u tijeku

	Zagreb										
46	Ginger d.o.o., Zagreb	25.11.2003	1.500.000,00	1.500.000,00	860.629,78	303.068,58	50.527,35	83.289,20	53.571,43	Reprogram	
47	Poljoprivredni obrt Dobro Luka, Vis	25.11.2003	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	1.587.922,43	55.081,33	244.800,29	56.711,52	Ovrha u tijeku	
48	Free Port d.o.o., Zagreb	25.11.2003	1.400.000,00	1.400.000,00	867.955,79	367.955,76	316.386,97	212.221,59	67.672,87	Reprogram	
49	Poljoprivredna zadruga Marker, Zagreb	25.11.2003	1.110.000,00	745.745,98	0,00	784.051,19	204.142,15	12.892,54		Ovrha u tijeku	
50	Archart d.o.o., Zagreb	25.11.2003	4.500.000,00	4.500.000,00	1.767.857,07	2.089.285,77	410.991,17	562.777,76	160.714,29	Reprogram	
51	Čelik d.d., Križevci	25.11.2003	4.800.000,00	4.800.000,00	2.161.945,86	5.044.540,42	1.187.530,4	0,00		Ovrha	
							8				
52	Mazel inženjering d.o.o.,	25.11.2003	5.000.000,00	5.000.000,00	0,00	6.462.630,99	825.438,69	1.141.660,92	232.456,35	Ovrha u tijeku	
53	Krešimirovo drvo d.o.o., Zagreb	25.11.2003	4.000.000,00	4.000.000,00	0,00	2.635.159,05	0,00	0,00		Stečaj - gotov	
54	Metalprodukt - Energa d.o.o., Đakovo	25.11.2003	4.000.000,00	4.000.000,00	0,00	4.000.000,00	776.390,41	28.180,09		Stečaj	
55	BBS d.o.o., Zagreb	25.11.2003	17.600.000,00	17.600.000,00	0,00	18.094.930,05	796.898,96	3.469.864,38	753.574,71	Stečaj	
56	Iterum d.o.o., Zagreb	25.11.2003	9.000.000,00	9.000.000,00	0,00	12.201.202,91	865.977,55	5.700.255,31	435.757,25	Ovrha u tijeku	
57	Munja d.d., Zagreb	26.11.2003	11.000.000,00	10.999.965,16	10.468.454,94	0,00	0,00	0,00	456.347,99		
58	Pana d.o.o., Čakovec	12.12.2003	19.000.000,00	19.000.000,00	15.145.806,57	0,00	0,00	0,00	841.433,70		
59	Slobodna zona Bjelovar, Bjelovar	22.1.2004	5.000.000,00	5.000.000,00	3.546.309,39	-42.014,84	42.014,84	0,00	230.357,50		
60	Frassinov d.o.o., Zagreb	6.4.2004	15.000.000,00	14.993.352,90	9.862.094,00	7.130.649,21	2.717.494,4	1.712.636,38	606.883,69	Preuzimanje duga	
							2				
61	Luka Zadar, Zadar	31.5.2004	17.000.000,00	17.000.000,00	10.443.200,78	0,00	0,00	0,00	809.322,16		
62	Sardina d.d., Postira	16.9.2004	11.000.000,00	11.000.000,00	7.464.285,74	0,00	0,00	0,00	392.857,14		
63	Ortomaks d.o.o., Zagreb	16.9.2004	4.000.000,00	4.000.000,00	2.280.815,67	736.751,25	0,00	70.947,46	152.054,37	Reprogram	
64	Obrt Pilana Đurići, Gomirije	16.9.2004	750.000,00	750.000,00	187.500,00	0,00	0,00	0,00			
65	Meldi d.o.o., Županja	16.9.2004	4.000.000,00	4.000.000,00	0,00	4.533.811,84	0,00	122.132,28		Ovrha u tijeku	
66	Lag d.o.o. Zagreb	16.9.2004	6.000.000,00	6.000.000,00	3.784.386,95	252.292,47	59.643,49	0,00	252.292,47	Reprogram	
67	Hefest metal d.o.o., Zagreb	16.9.2004	9.000.000,00	8.884.803,87	0,00	10.308.158,99	1.221.406,3	1.633.574,02	371.351,24	Ovrha u tijeku	
							0				
68	Drvodjelstvo Donja Dobra d.o.o., Donja Dobra / TRI D	16.9.2004	3.000.000,00	3.000.000,00		3.005.999,73	0,00	96.251,17		Stečaj	

69	Belišće d.d., Belišće	16.9.2004	4.500.000,00	4.499.999,99	3.071.226,98	0,00	0,00	0,00	161.643,53	
70	BBS d.o.o., Zagreb	16.9.2004	12.400.000,00	12.400.000,00	0,00	12.698.688,85	1.679.445,71	2.766.956,48	513.406,13	Stečaj - u tijeku
71	Archart d.o.o., Zagreb	16.9.2004	4.000.000,00	4.000.000,00	1.571.428,62	1.857.142,82	365.325,50	500.246,89	142.857,14	Reprogram
72	VeBeCot d.o.o., Ploče	21.12.2004	5.854.000,00	5.854.000,00	6.475.794,55	777.095,34	263.431,77	44.863,06	259.031,78	Reprogram
73	Mirna Ribolov d.o.o., Rovinj	21.12.2004	8.200.000,00	8.200.000,00	4.999.209,37	1.273.320,13	0,00	0,00		Reprogram
74	Favorit - Bobis d.d. Split	21.12.2004	17.000.000,00	17.000.000,00	0,00	20.353.687,51	2.961.051,35	3.599.909,89	620.359,27	Ovrha u tijeku
75	Vrbank obrt za uzgoj i prerado voća i grožđa, Vivodina	21.7.2005	2.100.000,00	2.100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Otplaćeno
76	Stanoservis d.o.o., Vinkovci	21.7.2005	2.264.500,00	2.264.500,00	1.511.310,93	0,00	0,00	0,00	84.418,52	
77	Piramida d.d., Sesvete	21.7.2005	7.200.000,00	7.200.000,00	5.142.857,12	0,00	0,00	0,00		
78	Mupera d.o.o., Solin	21.7.2005	14.800.000,00	8.880.000,00	0,00	8.880.000,00	1.490.517,57	1.435.911,19		Ovrha u tijeku
79	Mladik d.o.o., Vrbanja	21.7.2005	6.830.000,00	6.830.000,00	4.878.571,44	1.951.428,56	3.594.338,37	792.192,77	243.928,57	nije upl. nijedna uplata
80	IPK Erdutski vinogradi d.o.o., Erdut	21.7.2005	10.942.000,00	10.942.000,00	7.815.714,32	3.126.285,68	4.221.597,37	956.416,95	390.785,71	nije upl. nijedna uplata
81	Emmat d.o.o., Zagreb (GEO OPREMA CIGLENEČKI)	21.7.2005	4.500.000,00	4.500.000,00	3.662.334,49	0,00	63.591,70	0,00	192.754,44	
82	Berg - Građevinar d.d., Vukovar	21.7.2005	4.357.000,00	4.357.000,00	0,00	3.139.073,27	323.615,87	793.689,94	217.850,00	Ovrha u tijeku
83	Aldiko d.o.o., Stobreč	21.7.2005	9.150.000,00	9.150.000,00	0,00	9.150.000,00	2.347.649,50	1.545.549,47	326.785,71	Ovrha u tijeku
84	Blace d.o.o., Blace	1.12.2005	1.000.000,00	1.000.000,00	826.324,39	0,00	3.709,69	15.154,04	37.560,20	
85	Vukić d.o.o., Dubrovnik	1.12.2005	780.000,00	270.000,00	0,00	284.379,61	3.714,68	27.890,44	10.156,41	Raskid ug
86	Vrtlinčica d.o.o., Čazma	1.12.2005	4.300.000,00	4.300.000,00	0,00	4.300.000,00	1.208.719,94	76.536,51		Stečaj
87	Tom-Inter d.o.o.,	1.12.2005	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	1.580.039,50	24.678,82	114.535,20	56.429,98	Ovrha u tijeku

88	Zagreb Prerada drva d.d., Darda	1.12.2005	16.077.925,00	16.077.925,00	16.295.901,14	2.715.983,52	1.510.950,3	164.150,41	705.552,36	Reprogram
89	Poljoprivredni obrt Ribnica, Zadar	1.12.2005	1.000.000,00	1.000.000,00	825.422,07	225.115,08	21.439,10	23.681,41	37.519,18	Reprogram
90	Pauk d.o.o., Glina	1.12.2005	8.000.000,00	7.834.887,36	6.719.617,72	1.119.269,64	0,00	72.200,55	279.817,41	Reprogram
91	Pan parket d.o.o., Čačinci	1.12.2005	17.000.000,00	17.000.000,00	17.234.603,16	689.384,13	548.091,78	15.290,48	689.384,13	Reprogram
92	Obrt IT, Konjščina	1.12.2005	1.200.000,00	1.200.000,00	0,00	1.200.000,00	43.609,02	438.244,09	410.714,29	Ovrha u tijeku
93	Mopar d.o.o., Križevci	1.12.2005	19.000.000,00	19.000.000,00	16.389.165,24	4.469.772,36	845.867,79	470.206,27	744.962,06	
94	Metaflex d.o.o., Novska	1.12.2005	1.500.000,00	1.500.000,00	1.232.406,67	0,00		0,00		
95	Lergiss d.o.o., Vinkovci	1.12.2005	7.000.000,00	7.000.000,00	4.750.000,00	2.250.000,00	592.876,81	50.547,93	250.000,00	Stečaj
96	KIT d.o.o., Pisarovina	1.12.2005	1.000.000,00	1.000.000,00	678.571,32		17.011,74	190,81	35.714,28	
97	Javor d.o.o., Sveti Ivan Žabno	1.12.2005	5.000.000,00	5.000.000,00	3.392.857,17	1.250.000,01	635.425,68	212.617,23	178.571,43	Reprogram
98	Ivanov kotač d.o.o., Jastrebarsko	1.12.2005	1.500.000,00	1.500.000,00	1.240.595,23	338.344,14	32.260,91	0,00	56.429,98	nedostupan ići će ovrha
99	Graniti tehnomehanika d.o.o., Marija Bistrica	1.12.2005	15.000.000,00	14.999.996,60	0,00	17.594.566,23	684.653,54	2.360.035,85	628.377,37	Preuzimanje duga
100	GP Obšivač d.o.o., Metković	1.12.2005	6.000.000,00	6.000.000,00	5.142.857,16	857.142,84	736.197,73	51.804,57	214.285,71	Reprogram
101	Gal-ing d.o.o., Zagreb	1.12.2005	1.465.000,00	1.250.000,00	0,00	1.314.403,68	18.196,23	127.951,32	46.942,99	Ovrha u tijeku
102	Eco-pharm d.o.o., Cetingrad	1.12.2005	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	1.159.832,39	21.360,00	346.714,59	127.388,83	Ovrha u tijeku
103	Cuprum d.o.o., Split	1.12.2005	500.000,00	300.000,00	0,00	316.114,83	4.140,66	30.895,11	11.289,82	Ovrha u tijeku
104	Continental film d.o.o., Zagreb	1.12.2005	2.300.000,00	2.300.000,00	2.193.058,65	299.053,44	97.461,35	18.413,47	99.684,48	Reprogram
105	Arteferro Dohomont d.o.o., Goričan	1.12.2005	12.000.000,00	12.000.000,00	12.000.000,00	0,00	0,00	0,00	428.571,43	Poček
106	Agro-Ilok d.d., Ilok	14.3.2006	11.500.000,00	11.500.000,00	0,00	11.500.000,00	1.840.702,4	773.908,66	410.714,29	Ovrha u tijeku

107	Vinka d.d., Vinkovci	2.5.2006	12.500.000,00	12.499.149,59							Udio vlasništvu
108	PM Lignum d.o.o., Maletići	11.5.2006	27.000.000,00	27.000.000,00	29.916.725,76	2.062.161,96	1.793.873,7	133.263,68	515.540,49		Reprogram
109	Tvornica mreža i ambalaže d.o.o., Biograd	15.5.2006	8.000.000,00	8.000.000,00	6.506.075,40	0,00	0,00	0,00	303.702,01		
110	Jurin dvor d.o.o., Šestanovac	15.5.2006	1.481.174,00	1.481.174,00	1.216.678,65	199.666,72	25.468,83	18.693,29	52.899,07		Reprogram
111	Proizvodnja povrća "Michael", Opuzen	18.5.2006	2.500.000,00	2.500.000,00	2.142.857,16	260.648,74	242.121,96	19.089,26	89.285,71		Reprogram
112	PRO-PIK d.o.o., Opuzen	18.5.2006	1.500.000,00	1.500.000,00	1.285.714,28	214.285,72	49.395,14	12.951,15	53.571,43		Reprogram
113	Voće Royal d.o.o., Zagreb	19.5.2006	5.500.000,00	5.500.000,00	4.321.428,58	1.178.571,42	0,00	118.323,40	196.428,57		Reprogram
114	Tofrado d.o.o., Pleternica	19.5.2006	7.600.000,00	7.600.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00			Otplaćeno
115	Stolarski obrt "Denčo", Novska	19.5.2006	1.500.000,00	1.500.000,00	1.348.928,74	224.821,44	22.023,40	13.551,15	56.205,36		Reprogram
116	MD trgovina d.o.o., Zagreb	19.5.2006	3.000.000,00	3.000.000,00	2.763.616,01	331.633,92	754.313,84	13.387,07	110.544,64		Reprogram
117	Lepa d.o.o., Lepoglava	19.5.2006	8.500.000,00	8.500.000,00	0,00	8.500.000,00	0,00	0,00			Stečaj
118	Laboratorij zvuka d.o.o., Stobreč	19.5.2006	333.000,00	333.000,00	285.428,56	11.670,84	1.108,74	495,24	11.892,86		Reprogram
119	Heruc izrada odjeće d.o.o., Zagreb	19.5.2006	12.000.000,00	12.000.000,00	9.000.000,03	2.065.894,30	0,00	252.239,41	428.571,43		Ovrha u tijeku
120	Gabrek - GT d.o.o., Strmec Samoborski	19.5.2006	1.500.000,00	1.500.000,00	1.285.714,28	122.146,34	20.991,33	9.192,66	53.571,43		Reprogram
121	Franjić S&Z d.o.o., Pleternica / WINDOR	19.5.2006	1.500.000,00	1.500.000,00	1.243.541,61	106.077,28	0,00	1.531,58	56.533,43		Reprogram
122	Zetro d.o.o., Šibenik	29.6.2006	9.600.000,00	9.600.000,00	8.656.155,13	1.881.772,85	698.503,62	151.249,62	376.354,57		Reprogram

2											
12	Diana Commerce	31.7.2006	360.000,00	360.000,00	295.714,30	64.285,70	48.037,50	5.167,03	12.857,14	Reprogram	
3	d.o.o., Ivanić Grad										
12	Dubrovački podrumi	1.8.2006	6.000.000,00	6.000.000,00	5.465.706,64	534.293,36	475.616,07	21.867,76	261.811,99	Reprogram	
4	d.d., Gruda										
12	V.A.M. ING d.o.o.,	25.9.2006	9.500.000,00	9.500.000,00	8.482.142,87	1.017.857,13	825.124,01	41.087,85	339.285,71	Reprogram	
5	Slavonski Brod										
12	Solus d.o.o.,	25.9.2006	11.000.000,00	11.000.000,00	12.102.636,51	1.452.316,38	683.583,80	58.625,67	473.364,58	Reprogram	
6	Vladislavci										
12	Prsten d.o.o., Knin	25.9.2006	11.500.000,00	11.500.000,00	0,00	11.500.000,00	1.635.444,5	1.392.661,86		Ovrha u tijeku	
7							1				
12	Petrakom d.o.o.,	25.9.2006	15.000.000,00	15.000.000,00	18.277.561,38	1.405.966,23	769.587,41	27.156,33		Reprogram	
8	Zagreb										
12	Optima Nova d.o.o.,	25.9.2006	1.000.000,00	1.000.000,00	892.857,13	107.142,87	37.640,60	4.325,04	35.714,29	Reprogram	
9	Metković										
13	Klesarstvo - Kamenko	25.9.2006	1.500.000,00	1.500.000,00	1.339.285,71	160.714,29	50.397,56	6.487,56	53.571,43	Reprogram	
0	dva d.o.o., Opuzen										
13	Alpron d.o.o., Kastav	25.9.2006	4.800.000,00	4.800.000,00	4.628.571,43	0,00	0,00	0,00	171.428,57		
1											
13	Elcon d.d. Zlatar	2.5.2007	4.000.000,00	4.000.000,00	0,00	4.260.480,73	0,00	0,00		Stečaj	
2	Bistrica										
13	A-G Dinas d.o.o.,	17.5.2007	19.500.000,00	19.500.000,00	19.168.656,33	0,00	0,00	0,00			
3	Beljavina										
13	Ecoterra d.o.o.,	17.5.2007	2.700.000,00	2.700.000,00	2.700.000,00	0,00	385.987,50	0,00	96.428,57		
4	Dubrovnik										
13	Prva pleševičko-okička	17.5.2007	2.100.000,00	2.100.000,00	0,00	2.100.000,00	124.962,54	624.623,89		Stečaj - gotov, kompenz	
5	vin zadruha,										
13	Jastrebarsko	17.5.2007	6.000.000,00	6.000.000,00	5.785.714,29	214.285,71	877.885,97	0,00	214.285,71	Reprogram	
6	Verona d.o.o. Metković										
13	Voće Royal d.o.o.,	17.5.2007	9.150.000,00	9.150.000,00	8.823.214,29	326.785,71	0,00	0,00	326.785,71	Reprogram	
7	Zagreb										

13 8	Proizvodnja voća i povrća - Bartol, Slivno	23.5.2007	1.500.000,00	1.500.000,00	1.507.752,52	55.842,69	5.830,79	0,00	55.842,69	
13 9	Proizvodnja voća i povrća "BUK", Opuzen	23.5.2007	800.000,00	800.000,00	837.003,40	0,00	0,00	0,00	29.892,98	Poček
14 0	Interšped d.o.o. Ploče	25.5.2007	19.500.000,00	20.582.810,48	19.110.146,93	2.293.217,64	812.740,35	92.570,34	764.405,88	Reprogram
14 1	Poduzetnička zona Opuzen	20.7.2007	6.000.000,00	6.000.000,00	6.427.749,15	-66.567,73	0,00	0,00	220.654,56	Poček
14 2	Arteferro Dohomont d.o.o., Goričan	31.8.2007	9.500.000,00	9.500.000,00	7.464.285,74	0,00	0,00	164.595,94	339.285,71	Poček
14 3	Trirarius d.o.o. Split	31.8.2007	1.500.000,00	1.500.000,00	1.834.478,86	0,00	0,00	0,00	65.517,10	Poček
14 4	Telefon d.o.o. Knin	31.8.2007	4.500.000,00	4.500.000,00	4.973.268,01	0,00	0,00	0,00	177.616,71	Poček
14 5	Tecniplast-Inst, Zagreb	31.8.2007	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Poček
14 6	Stolarija Jelčić, Krvavac	31.8.2007	1.500.000,00	1.500.000,00	1.841.965,85	0,00	0,00	0,00	65.784,49	Poček
14 7	Plišo - pekarski obrt, Vukovar	31.8.2007	1.500.000,00	1.498.867,12	1.818.350,56	0,00	0,00	0,00	64.941,09	Poček
14 8	Pekara Dolina, Metković	31.8.2007	800.000,00	240.000,00	283.423,93	0,00	0,00	0,00	10.122,28	Poček
14 9	Obrt Klaić, Vinkovci	31.8.2007	1.500.000,00	1.500.000,00	1.753.481,21	0,00	0,00	0,00	62.624,33	Poček
15 0	Meso-rad d.o.o. Cerić	31.8.2007	3.000.000,00	3.000.000,00	3.390.413,62	0,00	194.948,79	0,00		Poček
15 1	Kircek d.o.o., Ljubešćica	31.8.2007	2.368.000,00	2.004.367,36	2.004.367,36	0,00	0,00	0,00		Poček
15 2	IBM obrt, Belišće	31.8.2007	1.000.000,00	1.000.000,00	1.212.557,55	0,00	0,00	0,00	43.305,63	Poček
15	HS Produkt d.o.o. Karlovac	31.8.2007	28.000.000,00	28.000.000,00	28.000.000,00	0,00	0,00	0,00		Poček

3											
15	H.Z.B. D.o.o. Blato na Cetini	31.8.2007	1.500.000,00	1.500.000,00	1.839.571,53	0,00	0,00	0,00	65.698,98	Poček	
4											
15	Forma plastika d.o.o., Valpovo	31.8.2007	1.500.000,00	1.500.000,00	1.820.078,63	0,00	0,00	0,00	65.002,81	Poček	
5											
15	Tanker d.d., Split	18.6.2008	8.000.000,00	8.000.000,00	9.654.287,41	0,00	218.785,86	0,00	305.404,76	Poček	
6											
15	PM Lignum d.o.o., Maletići	18.6.2008	7.700.000,00	7.700.000,00	8.303.941,28	0,00	499.897,65	0,00		Poček	
7											
15	Obrt Agro-IM, Kamenmost	18.6.2008	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	206.999,26	0,00	68.545,60	Poček	
8											
15	EKO - Slavonija d.o.o. Osijek	18.6.2008	39.000.000,00	39.000.000,00	39.000.000,00	0,00	5.611.610,0	0,00	1.801.742,95	Poček	
9							2				
16	DIM-MES d.o.o., Drniš	18.6.2008	14.405.620,00	14.356.482,04	17.567.047,93	0,00	0,00	0,00	555.717,87	Poček	
0											
16	Bosut d.o.o., Sesvete	18.6.2008	2.587.429,00	2.587.429,00	2.587.428,99	0,00	340.006,85	758,64	118.099,43	Poček	
1											
16	Jurjević vina d.o.o., Zadar	18.6.2008	20.950.000,00	20.949.854,93	22.715.088,19	0,00	0,00	0,00	887.151,36	Poček	
2											
16	Boljava d.o.o., Split	1.8.2008	9.800.000,00	9.800.000,00	9.800.000,00	0,00	328.019,62	0,00		Poček	
3											
16	Višnjici - PZ Mjajška, Bolman	1.8.2008	9.600.000,00	9.600.000,00	9.600.000,00	0,00	192.000,00	0,00	342.857,14	Poček	
4											
16	Požgaj d.o.o., Mali Bukovac	1.8.2008	15.000.000,00	15.000.000,00	15.000.000,00	0,00	686.370,82	347,02	605.364,00	Poček	
5											
16	Poljoprivredna zadruga Petrova Gora, Gvozd	1.8.2008	9.900.000,00	9.898.408,65	10.101.437,13	0,00	50.922,35	0,00		Poček	
6											
16	M.A. Inženjering d.o.o., Vukovar	1.8.2008	10.000.000,00	10.000.000,00	10.246.101,71	0,00	204.922,03	0,00		Poček	
7											
16	Iločki podrumi d.d., Ilok	1.8.2008	6.589.000,00	6.589.000,00	6.589.000,00	0,00	10.831,23	0,00	225.896,37	Poček	
8											

16 9	Furnir Otok d.o.o., Otok	1.8.2008	50.000.000,00	50.000.000,00	50.000.000,00	0,00	0,00	0,00	595.238,10	Poček
17 0	Eurovoće zadruga, Orahovica	1.8.2008	3.500.000,00	3.500.000,00	3.500.000,00	0,00	29.342,47	0,00	41.666,67	Poček
17 1	EKO-grad d.o.o., Vukovar	1.8.2008	14.000.000,00	13.999.320,00	13.999.320,00	0,00	863.249,67	0,00	564.041,14	Poček
17 2	DI - Čazma d.o.o., Čazma	1.8.2008	15.000.000,00	15.000.000,00	15.000.000,00	0,00	531.278,30	0,00		Poček
17 3	KIO Keramička industrija d.d., Orahovica	27.11.2008	73.000.000,00	73.000.000,00	0,00	88.740.099,22	0,00	85.200,56		Stečaj
17 4	Vukovar graniti d.o.o., Vukovar	8.5.2009	1.500.000,00	1.028.442,00	1.529.070,86	0,00	116.701,63	0,00		Poček
17 5	Ventilator TVUS d.o.o., Marija Bistrica	8.5.2009	8.800.000,00	8.800.000,00	8.800.000,00	0,00	518.756,38	0,00		Poček
17 6	TPK - remont d.o.o. Zagreb	8.5.2009	9.000.000,00	9.000.000,00	9.052.145,61	0,00	211.648,08	0,00		Poček
17 7	Tiskara B1 d.o.o., Valpovo	8.5.2009	1.500.000,00	1.500.000,00	1.576.179,77	0,00	40.197,34	0,00		Poček
17 8	Raguž marine d.o.o., Zagreb	8.5.2009	8.993.000,00	6.459.871,48	6.977.716,20	0,00	0,00	0,00		Poček
17 9	OPG - Andrija Dečak, Virovitica	8.5.2009	9.000.000,00	9.000.000,00	9.000.000,00	0,00	15.500,00	0,00	281.250,00	Poček
18 0	Ombolo promet d.o.o., Zagreb - Ugost. Čuljak d.o.o.	8.5.2009	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	127.527,33	0,00		Poček
18 1	Medimurjeplet d.d., Čakovec	8.5.2009	1.950.000,00	1.950.000,00	1.950.000,00	0,00	65.006,50	0,00	70.662,36	Poček
18 2	Maxmar sport d.o.o., Donja Zdenčina	8.5.2009	500.000,00	500.000,00	516.760,34	0,00	3.348,75	0,00		Poček
18 3	Jezgra d.o.o., Cerić	8.5.2009	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	1.039.050,9	0,00		Poček

18 4	IB Teks d.o.o., Ilok	8.5.2009	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	169.617,93	0,00		Poček
18 5	Enigma d.o.o., Glina	8.5.2009	6.570.000,00	6.570.000,00	6.570.000,00	0,00	736.129,86	0,00		Poček
18 6	EKO - Slavonija d.o.o. Osijek	8.5.2009	11.879.929,00	11.879.929,00	12.156.795,72	0,00	645.203,05	0,00		Poček
18 7	Drvno industrijsko poduzeće d.d., Karlovac	8.5.2009	15.000.000,00	14.405.620,00	15.430.866,10	0,00	1.053.928,15	0,00		Poček
18 8	Auto Čuljak d.o.o., Vukovar	8.5.2009	14.800.000,00	14.800.000,00	14.800.000,00	0,00	1.328.554,89	0,00	176.190,48	Poček
18 9	Dva Andričevića d.o.o., Antin	8.5.2009	2.900.000,00	2.900.000,00	2.900.000,00	0,00	42.614,90	0,00		Poček
19 0	Valis Fagus d.o.o., Požega	8.5.2009	8.800.000,00	8.800.000,00	8.800.000,00	0,00	34.604,49	0,00		Poček
19 1	Milman d.o.o., Crikvenica	8.5.2009	9.670.774,00	9.670.774,00	9.820.675,96	0,00	347.338,21	0,00	272.796,55	Poček
19 2	AV Inter d.o.o. Bednja	8.5.2009	1.500.000,00	1.398.000,00	1.398.000,00	0,00	10.481,24	0,00		Poček
19 3	Tehnostubica d.o.o., Zagreb	8.5.2009	9.200.000,00		0,00	0,00	0,00	0,00		U realizaciji
19 4	Slon inženjering d.o.o., Križevci	8.5.2009	9.468.900,00	9.468.900,00	9.747.176,83	0,00	190.546,48	0,00	304.599,28	Poček
19 5	Toplo-mont d.o.o. Gospić	8.5.2009	9.000.000,00	9.000.000,00	10.626.559,77	0,00	34.241,34	0,00	379.519,99	Poček
19 6	Neos d.o.o., Zadar	2.11.2009	8.907.960,00	8.907.960,00	8.907.960,00	0,00	325.771,07	0,00		Poček
19 7	Go-tek d.o.o., Čakovec	2.11.2009	5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	0,00	316.222,95	0,00	59.523,81	Poček
19 8	Interšped d.o.o. Ploče	2.11.2009	2.000.000,00		0,00	0,00	0,00	0,00		U realizaciji
19	Poljoopskrba	2.4.2010	3.668.500,00	3.668.500,00	3.668.500,00	0,00				Poček

9	međunarodna trgovina d.o.o. Zagreb										
20	Gaj FM d.o.o. Slatina	2.4.2020	25.500.000,00	25.500.000,00	25.500.000,00	0,00	948.636,25	0,00	303.571,43	Poček	
0											
20	Tigar Cikatić d.o.o. Zagreb	2.4.2010	3.916.000,00	3.916.000,00	3.916.000,00	0,00	54.619,51	0,00		Poček	
1											
20	Zidar d.o.o. Vinkovci	2.4.2010	9.500.000,00	9.500.000,00	9.500.000,00	0,00	89.237,54	0,00		Poček	
2											
20	Credo d.o.o. Požega	2.4.2010	1.125.000,00	1.125.000,00	1.125.000,00	0,00	5.530,00		11.718,75	Poček	
3											
20	Estore culto modna odjeća d.o.o. Zagren	2.4.2010	9.900.000,00	9.900.000,00	9.900.000,00	0,00	36.407,59	0,00		Poček	
4											
20	Santaj plastika d.o.o.	2.4.2010	3.850.000,00	3.809.076,92	3.809.076,92	0,00	14.090,54	0,00		Poček	
5											
20	Višnjici - PZ Mjajška, Bolman		9.200.000,00							u realizaciji	
6											
	UKUPNO		1.515.460.711,0	1.483.787.948,6	981.976.423,2	443.904.427,7	77.535.971,99	52.730.394,0			
			0	5	0	8		9			

FONDOVI ZA GOSPODARSKU SURADNJU

Vlada Republike Hrvatske je sredinom siječnja 2010. godine donijela **Odluku o namjeri sudjelovanja u osnivanju Fondova za gospodarsku suradnju (NN 8/10)** u suradnji sa zainteresiranim privatnim ulagateljima. U Odluci je navedeno da Vlada RH u osnivanju Fondova za gospodarsku suradnju (FGS) sudjeluje u svrhu poticanja razvoja gospodarstva, očuvanja sadašnjih i stvaranja novih radnih mjesta i jačanja postojećih i pokretanja novih gospodarskih subjekata.

Projekt osnivanja FGS-ova preuzelo je resorno Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. U veljači 2010. godine donesen je **Pravilnik o uvjetima i postupku sudjelovanja Vlade u osnivanju Fondova (NN 21/10)**. Ministarstvo je objavilo Javni poziv za sudjelovanje privatnih ulagatelja. Javni poziv je vrijedio do 31. prosinca 2010. godine ili do iscrpljenja maksimalnog iznosa sudjelovanja Vlade od milijardu kuna. Poziv je bio upućen svim fizičkim i pravnim osobama zainteresiranim za sudjelovanje u osnivanju fondova.

Fondovi za gospodarsku suradnju osnovani su sukladno Zakonu o investicijskom fondovima (NN150/05) te Pravilniku o uvjetima i postupku sudjelovanja Vlade RH u osnivanju fondova za gospodarsku suradnju (NN 21/2010). Kroz osnivanje fondova za gospodarsku suradnju uz privatni kapital financijska sredstva ulaže i Republika Hrvatska.

Osim stvaranja pozitivne ulagačka klime, dijeli se rizik s “privatnim” sektorom koji se pokazao uspješnim u stvaranju nove vrijednosti, razvija se industrija fondova rizičnog kapitala kao pokretača novih industrija (Internet, web, mediji, obnovljivi izvori energije, itd.) i potiče se poduzetništvo, te preuzimaju rizici uz stručno korporativno vodstvo i nadzor.

Fondovi za gospodarsku suradnju otvoreni su investicijski fondovi rizičnog kapitala s privatnom ponudom. Prema propisima njima mora upravljati društvo za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima rizičnog kapitala s privatnom ponudom. Društvo mora dobiti odobrenje Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA), a nadzor poslovanja FGS-ova obavlja također HANFA. Preduvjet za sudjelovanje Vlade RH u pojedinom fondu je ulaganje “privatnog” sektora od minimalno 75 do maksimalno 300 milijuna kuna na što Vlada RH ulaže isti iznos na koji se obvezao privatni sektor. Kao privatni ulagatelji mogu sudjelovati kvalificirani ulagatelji prema Zakonu o investicijskim fondovima. Životni vijek fondova je 10 + 2 godine.

Upravljanje FGS-ovima povjereno je društvima za upravljanje koja analiziraju potencijalne ulagačke prilike te predlažu Povjereničkom odboru na odlučivanje. Povjerenički odbor sastavljen je od predstavnika svih ulagatelja i donosi odluke većinom od $\frac{3}{4}$ ukupnog broja danih glasova. FGS-ovi mogu ulagati isključivo u društva koja su registrirana u RH i koja glavninu poslovanja ostvaruju u RH i to isključivo u dionice i udjele u trgovačkim društvima, maksimalno 33% u jedno društvo, maksimalno 40% u sektor, nije dozvoljeno ulaganje u vrijednosne papire koji su uvršteni na burzu s namjerom kratkoročnog trgovanja. U Hrvatskoj djeluje 5 takvih fondova: Quaestus Private Equity d.o.o., Nexus Private Equity, Alternative private equity d.o.o., Prosperus invest d.o.o. i Honestas private equity partneri d.o.o.

Vlada RH je dana 4. kolovoza 2010. godine donijela Odluku o imenovanju kvalificiranog ulagatelja za sudjelovanje u osnivanju fondova za gospodarsku suradnju (NN 96/10) – kojom

imenuje Hrvatsku banku za obnovu i razvitak - HBOR kvalificiranim ulagateljem koji će u svoje ime, a za račun Vlade RH u svaki od FGS-ova uložiti iznos koji odgovara iznosu koji će u isti FGS uložiti privatni ulagatelji, s time da godišnja obveza kvalificiranog ulagatelja na uplatu uloga u pojedini FGS ne prelazi 1/5 iznosa ukupno preuzete obveze na uplatu u pojedini FGS, ravnajući se prema visini sredstava osiguranih u Državnom proračunu RH za sudjelovanje u FGS-ovima za tu godinu. Zaključen je Ugovor o nalogu za obavljanje poslova ulaganja u fondove za gospodarsku suradnju za obavljanje poslova ulaganja u FGS-ove u ime HBOR-a, a za račun Vlade RH. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je do 8. prosinca 2011. godine isplatilo naknade za upravljanje kako slijedi:

FONDOVI GOSPODARSKU SURADNJU	ZA	DATUM POZIVA ZA UPLATU OD STRANE FONDA	DATUM PROSLJEDIVANJA ZAHTEVA ZA UPLATU MINGORP-u	SREDSTVA OD STRANE MINISTARSTVA NA RAČUN HBOR-a	DATUM UPLATE SREDSTVA OD STRANE HBOR-a NA RAČUN FONDA	KUPNJE UDJELA	IZNOS U KUNAMA	UKUPNO PLAĆENO NAKNA PO POJEDINOM FGS-u U KN
ALTERNATIVE PRIVATE EQUITY		1. ožujak 2011	2. ožujak 2011	9. ožujak 2011	11. ožujak 2011	11. ožujak 2011	3.000.000,0 0	6.000.000,0 0
ALTERNATIVE PRIVATE EQUITY		1. rujn 2011	2. rujn 2011	9. rujn 2011	12. rujn 2011	12. rujn 2011	3.000.000,0 0	
HONESTAS PRIVATE EQUITY		14. travanj 2011.	15. travanj 2011.	22. travanj 2011.	27. travanj 2011.	27. travanj 2011	775.000,00	1.550.000,0 0
HONESTAS PRIVATE EQUITY		Na dan 8. prosinca 2011. uplata u tijeku					775.000,00	
NEXUS PRIVATE EQUITY		2. veljača 2011	4. veljača 2011	14. veljača 2011	16. veljača 2011	16. veljača 2011	1.900.000,0 0	3.800.000,0 0
NEXUS PRIVATE EQUITY		21. srpanj 2011	22. srpanj 2011	2. kolovoz 2011	2. kolovoz 2011	2. kolovoz 2011	1.900.000,0 0	
PROSPERUS PRIVATE EQUITY		9. veljača 2011	11. veljača 2011	18. veljača 2011	23. veljača 2011	23. veljača 2011	1.700.000,0 0	3.400.000,0 0
PROSPERUS PRIVATE EQUITY		9. kolovoz 2011	10. kolovoz 2011	18. kolovoz 2011	22. kolovoz 2011	22. kolovoz 2011	1.700.000,0 0	
QUAESTUS PRIVATE EQUITY		16. veljača 2011	17. veljača 2011	25. veljača 2011	28. veljača 2011	28. veljača 2011	2.625.000,0 0	5.250.000,0 0
QUAESTUS PRIVATE EQUITY		12. kolovoz 2011	12. kolovoz 2011	17. kolovoz 2011	24. kolovoz 2011	26. kolovoz 2011	2.625.000,0 0	
SVEUKUPNO UPLAĆENE NAKNADE								20.000.000, 00

Odluke o ulaganjima

Prema stanju od 8. prosinca 2011. godine, Fondovi rizičnog kapitala Nexus Private Equity i Quaestus Private Equity uložiti će u tvrtke Podatkovni centar Križ i Fragaria.

Nexus planira uložiti 40 milijuna kuna u izgradnju dva podatkovna centra. Riječ je o greenfield ulaganju koje je prvo takvo u Hrvatskoj, a ukupna vrijednost tog projekta je 140 milijuna kuna. Prva faza projekta odnosi se na izgradnju centra od 700 četvornih metara u Jastrebarskom, dok je druga faza gradnja centra na lokaciji Križ, jugoistočno od Zagreba. Sredstva fonda upotrijebit će se za osiguravanje infrastrukture, neovisno energetska postrojenja i opremu. Prema planu svaka bi lokacija zasebno, kao samostalna poslovna jedinica, trebala biti i samostalno profitabilna, očekivano prema planu već u drugoj godini poslovanja, a očekuje se da će se ulaganje isplatiti 2016/2017. godine.

Quaestus je pokrenuo ulaganje poljoprivredi. U tvrtku Fragaria uložiti će oko 25 milijuna kuna i to kroz dokapitalizaciju. Tvrtka Fragaria je relativno nepoznata široj javnosti, a radi se o jednom od tri najveća proizvođača jabuka u Hrvatskoj, a najveći je proizvođač jagoda. Sredstva će se koristiti za ulaganja prvenstveno u nove nasade i infrastrukturu. Planira se jače ući u segment mandarina koje se planiraju izvoziti u Rusiju. Fond namjerava iz ulaganja izaći 2015.-2016. godine. Očekuje se da će ukupni prihod te tvrtke ove godine iznositi 80 milijuna kuna, od čega je 20 milijuna iz izvoza. Tvrtka je pokrenuta iz garaže, a danas proizvodi na 250 hektara, te je došla do faze kada kao srednja obiteljska tvrtka želi postati velika kompanija.

Društva za upravljanje pet fondova najavila su da se početkom 2012. godine može očekivati sklapanje novih ugovora. Nexus je trenutačno u postupku dubinskog snimanja tvrtke iz prerađivačkog sektora, u Quaestusu su četiri projekta prošla u užu krug, dok Alternative pregovara sa malim bankama. Do sada su obavljani razgovori s oko njih deset. Honestas je vrlo blizu potpisivanja, pregovaraju sa ukupno tri projekta, dok Prosperus odrađuje jedno dubinsko snimanje.

UPRAVA ZA OBRT

Uprava za obrt prati i analizira stanje u obrtništvu; prati provođenje zakona i podzakonskih propisa koji uređuju uvjete i način poslovanja u obrtništvu; predlaže mjere gospodarske politike za brži razvoj obrtništva te brine o provođenju predloženih mjera; predlaže projekte i izvore njihovog financiranja; poduzima odgovarajuće aktivnosti za promidžbu obrtništva i poticanje organiziranog nastupa obrtnika u zemlji i inozemstvu; priprema nacрте prijedloga zakona i prijedloge drugih propisa iz svoga djelokruga; vodi upravni postupak, upravni i stručni nadzor u upravnim stvarima iz nadležnosti uprave, ako ti poslovi ili dio poslova zakonom, drugim propisom ili ovom Uredbom nisu stavljeni u nadležnost druge unutarnje ustrojstvene jedinice ili upravne organizacije u sastavu Ministarstva; vodi obrtni registar i koordinira poslove izdavanja obrtnica; skrbi o strukovnoj izobrazbi za potrebe obrtništva, cjeloživotnom obrazovanju i usavršavanju; priprema i provodi projekte i programe Europske unije, izrađuje obrazovne programe za obrtnička zanimanja, programe cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja; nadzire postupak izdavanja dozvola obrtnicima za izvođenje praktičnog djela naukovanja; nadzire polaganje pomoćničkih ispita, majstorskih ispita i ispita

o stručnoj osposobljenosti; daje naputke i mišljenja u svezi s provođenjem zakonskih i podzakonskih propisa iz svoga djelokruga; surađuje s drugim tijelima državne uprave te Hrvatskom obrtničkom komorom na rješavanju problema vezanih uz poslovanje obrtnika i uz strukovnu izobrazbu; surađuje sa stručnim i znanstvenim institucijama te obavlja i druge poslove iz svoga djelokruga.

Zakonodavne aktivnosti:

Doneseni Zakoni:

1. Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (NN 109/07 i 152/08) kojim se propisuje:

- porezne olakšice gospodarskim subjektima koji svoje zaposlenike upućuju na obrazovanje
- porezne olakšice gospodarskim subjektima u čijim radionicama i pogonima se izvodi praktični dio naukovanja

2. Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti (NN br.61/2011)

Donošenje ovog Zakona bilo je predviđeno kao jedna od mjera vladinog Programa gospodarskog oporavka. Intencija – umanjiti nelojalnu konkurenciju obrtnicima i drugim poduzetnicima i stvoriti okvir za učinkovito djelovanje inspeksijskih službi. Naime, razmatrajući stanje utvrđeno je da veliki dio uslužnih djelatnosti kao i neke proizvodne nije uređeno nijednim važećim propisom ili zakonom na način propisivanja obveze prethodnog upisa tih djelatnosti u odgovarajući registar, kao i odgovarajuće kaznene i upravne mjere, pa nije bilo niti osnova za pokretanje inspeksijskog nadzora. To je navedeno i u stajalištu Upravnog suda RH iz 2003. god. prema kojem nadležnost za postupanje upravnih tijela u određenoj stvari, mora biti izričito propisana u materijalnom propisu, kojim se regulira određena materija. Stoga je trebalo donijeti ovaj opći Zakon. Važno je napomenuti da su donošenjem ovog Zakona osigurane pretpostavke za djelovanje inspeksijskih službi i to: propisivanjem što se smatra neregistrirano obavljanje djelatnosti i propisivanjem sankcija za one koji to krše. Cilj Zakona je da se poduzetnici koji posluju legalno oslobode od nelojalne konkurencije dakle od onih koji obavljaju djelatnost a da nisu upisani u sudski, obrtni ili drugi odgovarajući registar, a da tu svoju djelatnost oglašavaju, da ju obavljaju redovito i da se u pravnom prometu ponašaju jednako kao i registrirani poduzetnici.

3. Podzakonski akti:

- Donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnim uvjetima za ugovore o naukovanju (NN 18/08) kojim se propisuje vrijeme u kojem gospodarski subjekti mogu organizirati praktični dio naukovanja, dnevno i tjedno trajanje naukovanja za osobe mlađe od 15 godina (8 sati dnevno i 40 sati tjedno), trajanje dnevne stanke od 30 minuta te trajanje dnevnog i tjednog odmora (14 sati neprekidno i 48 sati neprekidno)
- Doneseni su programi polaganja pomoćničkog ispita za 62 obrtnička zanimanja
- Donesen je Pravilnik o visini naknade i oslobodjenjima od plaćanja naknade za troškove postupka priznavanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija i pojedinih njezinih dijelova o

stečenom majstorskom zvanju i sadržaju i načinu vođenja evidencije o provedenim postupcima priznavanja (NN 68/08)

- Pravilnik o obliku i načinu vođenja Obrtnog registra (NN br.58/09)
- Pravilnik o obliku i načinu vođenja odobrenja za obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja (NN br. 100/07,132/08,93/09 i 7/11.)
- Pravilnik o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti (NN br. 60/10)

Izradene su Smjernice za razvoj obrtništva u RH s planom aktivnosti 2011-2012

- materijal je izradio Ekonomski institut i sadrži:
  - o analizu stanja obrtništva u razdoblju 2005. do 30.09.2009. godine
  - o smjernice za razvoj obrtništva s planom aktivnosti 2011-2012

Međunarodna suradnja i EU projekti

- a) Projekt „Razvoj strukovnog obrazovanja usmjerenog na tržište rada u Republici Hrvatskoj“ koji je MINGORP realizirao u suradnji sa die Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit, GmbH (GIZ). Trajanje projekta od 2006. – 2011. godine.
Rezultati Projekta: U hrvatske škole uvedena su dva nova zanimanja; U šest škola-učesnica Projekta u obrazovanju za nova zanimanja uveden je „projektini tip nastave“. Škole – učesnice projekta opremljene su novom opremom.
- b) Predstavnici Uprave aktivno su sudjelovali u izradi Nacionalnih strateških referentnih okvira, kako za područje regionalne konkurentnosti, tako i za razvoj ljudskih potencijala. Sukladno navedenom u projektima koji će biti financirani kroz strukturne i kohezijske fondove isprogramirani su i ciljani projekti namijenjeni razvoju obrtništva, primjerice razvoju tradicijskih i umjetničkih obrta, ali i projekti kojima će se promicati stjecanje stručnih kvalifikacija za obavljanje obrta.
- c) Izrađena su 3 projektna prijedloga za provedbu kroz IPA fond. Projekti su usmjereni na jačanje konkurentnosti obrtništva i unaprjeđenje obrazovnih programa za obrtnička zanimanja i trenutno se nalaze u procesu odobrenja od nadležnih institucija.

Organiziranje Nacionalnog savjetovanja o gospodarstvu i poduzetništvu (Savjetovanje je organizirano svake godine)

I. Projekti koji se realiziraju u okviru Obrtnog registra uglavnom su u uskoj vezi s provedbom dviju aktualnih strategija Vlade Republike Hrvatske:

- *Strategija razvitka elektroničkog poslovanja u RH za razdoblje 2007.-2010. i*
- *Strategija razvoja elektroničke uprave u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2009. do 2012. Godine*

1. Realizirani projekti

- Projekt „Povezivanja informacijskog sustava obrtnog registra s informacijskim sustavima prekršajne i kaznene evidencije ministarstva pravosuđa“ (2011. godina)
- Projekt „Izrada nove aplikacije za pretraživanje podataka o obrtima na internetu“ (2011. godina)
- Projekt „Čišćenje podataka obrtnog registra“ (2011. godina)

- Projekt „Dorada funkcionalnosti aplikacije za vođenje or-a s uvođenjem verifikacije upisanih podataka i ispisom povijesnog izvotka“ (2011. godina)
- Projekt „Pismo obrtnicima“ (2011. godina)
- Projekt „Web forum or-a“ (2011. godina)
- Projekt „Kreiranje servisa za isporuku podataka iz baze obrtnog registra Republike Hrvatske temeljenog na xml-u“ (2010./2011. godina)
- Realizirane su moderne aplikacije (2009. godina) za:
  - vođenje obrtnog registra
  - vođenje evidencije sporednih zanimanja
  - vođenje evidencije domaćih radnosti zanimanja
  - vođenje evidencije pravnih osoba koje djelatnost obavljaju na neindustrijski način
- Projekt „Migracija privatne mreže – VPN-a (virtual private network) s ISDN dial-up pristupa na ADSL“ (2009. godina)
- Projekt „Portal obrtnog registra Republike Hrvatske“ - u funkciji, javnosti dostupan od 03.06.2009. godine

Upravni postupci

Primjena Zakona o obrtu ("Narodne novine", br. 77/93, 90/96, 102/98, 64/01, 71/01-ispravak, 49/03 – pročišćeni tekst, 68/07 i 79/07-ispravak) i pripadajućih podzakonskih akata generira vođenje drugostupanjskog postupka i upravnih sporova pri Upravnom sudu Republike Hrvatske.

- drugostupanjski postupak - 795
- upravni sporovi - 275

Nadzor:

- Nadzor nad izdavanjem dozvola (licenci) za izvođenje praktičnog dijela naukovanja – postupak nadzora proveden je u 12 područnih obrtničkih komora (nadzor se počeo provoditi u 2011. god)
- Nadzor nad organiziranjem i provođenjem majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti – u posljednje četiri godine obavljeno je oko 70 nadzora te je provjereno organiziranje i provođenje oko 2.75 majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti.

Izrađivana su mišljenja u svezi s primjenom Zakona o obrtu i o stručnoj spremi za obavljanje obrta

Promatrano u gore navedenom razdoblju riješeno je 13 456 predmeta.

Djelatnici Uprave bili su uključeni u rad stručne radne skupine za zaprimanje zahtjeva i ocjenu Plana restrukturiranja Model C

Predstavnici Uprave aktivno su sudjelovali radnoj skupini za statističku analizu SME's u okviru projekta IPA IIIC Poboljšanje administrativne učinkovitosti na nacionalnom nivou – i

Radne skupine 1 projekta „Usluge HZZ-a klijentima: Unaprjeđenje cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i ICT podrška“, sudjelovanje u provedbi Zakona o ravnopravnosti spolova i Nacionalne politike ravnopravnosti spolova 2006.- 2010. i 2011.- 2015., sudjelovanje u Projektu BIZIMPACT I i II u izradi podzakonskog akta o sigurnosti igrališta.

Temeljem važeće Uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o unutrašnjem ustrojstvu MINGORP-a N.N. 131/10., u Upravi za obrt je predviđeno 17 radnih mjesta. Trenutno je u Upravi popunjeno 13 radnih mjesta.

UPRAVA ZA TRGOVINSKU POLITIKU I MEĐUNARODNE ODNOSI

Odjel za trgovinsku politiku

Odjel je proveo potrebne aktivnosti kako bi RH od 21. srpnja 2011. bila uključena u tzv. **SAP sustav dijagonalne kumulacije podrijetla** (NN – MU 10/2011) u kojemu su EU, zemlje Procesu stabilizacije i pridruživanja (*Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija i Srbija*) i Turska u dijelu trgovine industrijskih proizvoda, što je izuzetno značajno za izvozno orijentiranu prerađivačku industriju (tekstilnu, kožnu, obućarsku i metalsku industriju) i distribucijska skladišta u RH iz kojih se pokriva poslovanje u regiji. Ovime se izjednačava položaj hrvatskih izvoznika i trgovaca s konkurencijom u zemljama regije i EU. U primjeni je dijagonalna kumulacija sa svim sudionicima, izuzev s Turskom (do stupanja na snagu Odluke ZO 1/2011, potpisana 7. listopada, nacionalna procedura u tijeku).

Odjel je proveo potrebne aktivnosti kako bi RH 15. lipnja 2011. potpisala '**Regionalnu konvenciju o Pan-Euro-Mediterranskim (PEM) povlaštenim pravilima podrijetla**' u cilju uključivanja u **PEM sustav dijagonalne kumulacije podrijetla** u kojemu su EU, EFTA, zemlje Barcelona procesa, zemlje Procesu stabilizacije i pridruživanja i Farski otoci. Za RH je izuzetno bitna mogućnost širenja sustava dijagonalne kumulacije na države EFTA-e. Nacionalna procedura je u tijeku (HS je 28. listopada 2011. izglasao Zakon o potvrđivanju Regionalne konvencije, čeka se objava u NN te nakon toga obavještanje depozitara).

Odjel je, u suradnji s resornim MPRRR, proveo sve aktivnosti kako bi se u okviru **Ugovora CEFTA 2006 dodatno liberalizirala trgovina poljoprivrednim proizvodima**. Dodatni protokol (NN – MU 7/2011) sadržava nove koncesije (stope carine, kvote) i u veljači 2011. su ga potpisale Albanija, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Moldova i Srbija. Dodatni protokol je stupio na snagu 13. studenog 2011. za Albaniju, Makedoniju i Hrvatsku, stupa 15. prosinca 2011. Za Srbiju, 6. siječnja 2012. za Crnu Goru, a isprave o ratifikaciji treba dostaviti još samo Moldova.

Odjel je, u ime MINGORP-a, proveo sve aktivnosti u RH kako bi se u studenom 2010. godine, u okviru Ugovora CEFTA 2006, pokrenuo '**CEFTA Trgovinski portal**' (www.ceftatradeportal.com), čija je osnovna svrha pružanje informacija gospodarstvenicima zainteresiranim za poslovanje na tržištu CEFTA-e (carinske procedure, dozvole, sanitarni, fitosanitarni i veterinarski propisi, tehnički zahtjevi, trgovinski režim, granične kontrole te poveznice na institucije RH). U 2011. godini provedeno je ažuriranje tekstova o RH na CEFTA Trgovinskom portalu.

Odjel je u lipnju i srpnju 2009. ukazao na neusklađenost **bosansko-hercegovačkog 'Zakona o zaštiti domaće proizvodnje unutar Sporazuma CEFTA'** s obvezama iz Ugovora CEFTA 2006. Da je Zakon ostao na snazi, njime bi bili pogoršani uvjeti trgovanja za cca 950 proizvoda tj. 40% izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz RH u BiH. U konačnici, Ustavni sud BiH je Zakon proglasio neustavnim te je isti ukinut.

Odjel je, unutar MINGORP-a, u suradnji s resornim MPRRR, na sjednici Zajedničkog odbora u studenom 2010. **u okviru Ugovora o slobodnoj trgovini između RH i Turske, dodatno liberalizirao trgovinu poljoprivrednim proizvodima** koja je u primjeni od 1. listopada 2011 (NN – MU 9/2011). MINGORP je također, u suradnji s resornom Carinskom upravom, poduzeo sve potrebne aktivnosti za potpisivanje Odluke Zajedničkog odbora 1/2011 (7. listopad 2011.) kojom se mjenja osnovni Ugovor kako bi se u potpunosti stavio u funkciju SAP sustav dijagonalne kumulacije podrijetla. Nacionalne procedure za stupanje na snagu ove Odluke su u tijeku u RH i Turskoj.

Odjel je, unutar MINGORP-a, organizirao u lipnju 2009. održavanje **Zajedničkog odbora** temeljem Ugovora o slobodnoj trgovini između **RH i država EFTA-e** te su **usvojene 4 odluke Zajedničkog odbora** (o izmjenama i dopunama Dodatka I. s obzirom na proizvode koje ovaj Ugovor ne obuhvaća; o izmjenama i dopunama Dodatka II. ribe i ostali morski proizvodi; o izmjenama i dopunama Dodatka III. s obzirom na definiciju pojma „proizvoda s podrijetlom“ i metode upravne suradnje; o ukidanju carina na uvoz i pristojbi jednakog učinka). Izrađene su odluke o objavi odluka ZO br. 1., 2., 3. i 4. iz 2009. (NN – MU 12/2011) koje su stupile na snagu 1. prosinca 2011. godine.

Odjel je, unutar MINGORP-a, kao nadležnog tijela za koordinaciju obveza iz **članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji – WTO-u, proveo sve aktivnosti** koje proizlaze iz članstva (prosinac 2009. sudjelovanje na VII. Ministarskoj konferenciji; ožujak 2010. održano Prvo pregledno izvješće o trgovinskoj politici RH; listopad 2010. potvrđen Protokol kojim se mjenja i dopunjuje WTO Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva; lipanj 2011. održana prezentacija SSP-a EU-RH u dijelu trgovine uslugama; kontinuirano sudjelovanje u procesu pristupanja Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije; kontinuirano ispunjavanje notifikacijskih obveza iz članstva; u svibnju 2010. i svibnju 2011. održani su nacionalni seminari u suradnji s WTO-om u cilju unapređivanja administrativnih sposobnosti u području trgovinske politike; prosinac 2011. sudjelovanje na VIII. Ministarskoj konferenciji

Službenici Odjela su **izradili prijedloge zakona i propisa** iz nadležnosti Uprave za trgovinsku politiku i međunarodne odnose i njihovo upućivanje u proceduru Vlade RH i Hrvatskog sabora (osim gore navedenih, dio izmjena Zakona o trgovini, uredbe o carinskoj tarifi, zakone o potvrđivanju, uredbe o objavi), **daju mišljenja na dostavljene propise** sa stajališta djelokruga rada Uprave, obradili su i **dostavili statističke podatke RH u međunarodnu bazu podataka ITC/UNCTAD/WTO - Trade Map**, izrađuju dva puta godišnje **za Poglavlje 30. – Vanjski odnosi izvješća o provedbi Akcijskog plana** za ostatak priprema za usklađivanje zakonodavstva i međunarodnih ugovora s pravnom stečevinom EU-a te sudjeluju **u izradi Samoprocjene napretka (Self Assessment i Follow up SA)** za Poglavlje 30. - Vanjski odnosi, u dijelu koji se odnosi na trgovinsku politiku.

Odjel za izvoznu kontrolu

Temeljem svoje nadležnosti Odjel za izvoznju kontrolu rukovodi radom Povjerenstva za izdavanje dozvola za izvoz robe s dvojnorn namjenom, te vodi aktivnosti oko koordinacije tijela uključenih u nadzor izvoza robe s dvojnorn namjenom. Također, Odjel aktivno sudjeluje u pripremi izvješća iz svoje nadležnosti vezano uz ispunjavanje obveza za **Poglavlje 30. – Vanjski odnosi**.

Izrađuje prijedloge propisa vezano uz izvoz robe s dvojnorn namjenom sukladno međunarodnim obvezama Republike Hrvatske preuzetih pristupanjem Republike Hrvatske međunarodnim konvencijama i režimima (Konvenciji o kemijskom oružju, Waasenaar aranžmanu, Australskoj skupini, Grupi snabdjevača nuklearnim materijalima, Zangger Committee). Odjel aktivno sudjeluje u radu navedenih režima. Osim u radu međunarodnih režima Odjel aktivno sudjeluje i u radu nacionalnih povjerenstava vezano uz sprječavanje širenja oružja masovnog uništavanja, kemijskog oružja te provođenja međunarodnih restriktivnih mjera. Odjel je predvodio i hrvatski tim stručnjaka, angažiranih od strane američke Vlade, da pomognu državnim tijelima Kosova izraditi propise o nadzoru izvoza strateške robe.

U okviru članstva RH u **Kimberley procesu**, Odjel za izvoznju kontrolu je tijekom 2010. i 2011. godine izvršavao preuzete obaveze izvještavanja o trgovini dijamantima u Republici Hrvatskoj. Osim toga, RH aktivno surađuje s uredom Europske komisije nadležnim za Kimberley proces u EU u okviru Review posjeta te ostalih pitanja vezanih za trgovinu dijamantima.

Zakonodavne aktivnosti

U 2010. i 2011. godini Odjel je izradio niz prijedloga zakonskih i podzakonskih akata, kako slijedi:

- **Uredba o izmjeni Uredbe o popisu robe s dvojnorn namjenom** (NN, broj 3/2010)
- Izmjene i dopune **Uredbe o određivanju robe koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola** objavljene u NN br. 27/2010, 77/2010
- **Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje izvozne dozvole za izvoz robe s dvojnorn namjenom te pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći** (“Narodne novine”, br. 34)
- Novi **Zakon o nadzoru robe s dvojnorn namjenom** (NN 80/11) - stupit će na snagu ulaskom Hrvatske u EU i omogućiti direktnu primjenu Uredbe Vijeća (EZ) 428/2009 od 5. svibnja 2009. kojom se utvrđuje režim Zajednice za kontrolu izvoza roba i tehnologije s dvojnorn namjenom (Službeni list L 159) u RH.
- **Uredba o izvozu i uvozu robe koja se može uporabiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje**

Edukacija za državne službenike i domaću industriju

U cilju učinkovitije kontrole izvoza robe s dvojnorn namjenom, Odjel za izvoznju kontrolu organizirao je seminare te izradio internet stranicu, kako slijedi:

- „Forum gospodarstva i Vlade o nadzoru izvoza strateške robe i o novome hrvatskom Programu unutarnje usklađenosti“ - Program unutarnje usklađenosti

(PUU) je novi internetski alat koji služi kao pomoć u poslovanju i treniranju tvrtki za usklađivanje s hrvatskim i međunarodnim zahtjevima nadzora izvoza strateške robe. Nakon Foruma održane su radionice u Zagrebu, Osijeku, Opatiji te u Splitu kako bi se PUU predstavio domaćoj industriji.

- **Obuka za trenere o Programu unutarne usklađenosti (PUU) za otpremnike**
- **Seminar pod nazivom „Naknadna kontrola za robu s dvojnog namjenom“**
- **Internet stranica „izvozna kontrola“ na web stranici MINGORP-a**

Odjel za europske integracije

Odjel za europske integracije je uspostavljen u svim tijelima državne uprave kao jedinstvena točka za koordinaciju svih europskih poslova. U MINGORP-u ustrojen je u Upravi za trgovinsku politiku i međunarodne odnose i funkcionira kao potpora EU koordinatoru, obično na razini ravnatelja ili državnog tajnika. Odjel za europske integracije bio je uključen u cjelokupni proces pregovora i pristupanja RH EU iz djelokruga MINGORP-a i kao takav posjeduje tehnička i praktična znanja o tom procesu.

Potpisivanjem Ugovora o pristupanju RH EU, Hrvatska počinje sudjelovati u radu tijela Vijeća EU u statusu promatrača, a Odjel za europske integracije postaje jedinstvenim mjestom za primanje i distribuciju dokumenata EU u MINGORP-a te pripremu sudjelovanja predstavnika MINGORP-a u radu pripremnih radnih tijela Vijeća EU.

Slijedom toga, u MINGORP-u je u postupku organiziranje i uspostava sustava za pravovaljanu i učinkovitu distribuciju dokumenata EU i sustava za koordinaciju i pripremu nacionalnih stajališta i drugih dokumenata potrebnih za sudjelovanje predstavnika RH u radu radnih skupina Vijeća EU, bilo iz budućeg samostalnog predstavnništva RH pri EU ili stručnjaka iz MINGORP-a.

MINGORP će sudjelovati u radu ukupno 16 tijela Vijeća EU kao nositelj i 8 tijela kao sunositelj, a koja pokrivaju područja: zapošljavanja, trgovinske politike, ekonomske politike, atomske energije, izvoza konvencionalnog oružja, robe dvojne namjene, trgovinskih pitanja, općeg sustava povlastica, konkurentnosti i rasta, javnih nabava, poslovnog nastana i usluga, tehničkog usklađivanja, tržišnog natjecanja, energetike, zaštite i informiranja potrošača.

Odjel za međunarodne gospodarske odnose

Održane su **sjednice Mješovitih odbora/Komisija za gospodarsku suradnju s Ruskom Federacijom, Češkom Republikom, Slovačkom Republikom, Republikom Turskom, Republikom Albanijom i Republikom Bugarskom.**

UPRAVA ZA OPERATIVNI PROGRAM ZA REGIONALNU KONKURENTNOST

Uprava za Operativni program za regionalnu konkurentnost **AKREDITIRANA** je od strane Europske komisije za upravljanje i provedbu Operativnog programa za regionalnu konkurentnost, u okviru programa Instrument pretprijetne pomoći (IPA), kao i za buduće programe koji će se financirati iz Strukturnih fondova i Kohezijskog fonda. U Upravi su

zaposlene 24 osobe od čega dvije na određeno vrijeme kao zamjena za osobe na porodiljinom dopustu. Uprava za Operativni program za Regionalnu konkurentnost imala je u proračunu za 2010. godinu planirano 2.546.343,00 kune, a izvršeno je 2.384.281,00 kunu. Za 2011. bilo je planirao u izvornom proračunu 10.335.583,00 kune (u tekućem 8.026.447), a s danom 8. prosinca 2011. neutrošeno je ostalo 5.516.490,00 kuna.

Aktivnost Uprave

Republika Hrvatska od 2007. godine sve do pristupanja EU koristiti financijsku pomoći Europske unije u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA). Program IPA sastoji se od pet komponenata: Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija, Prekogranična suradnja, Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih potencijala i Ruralni razvoj. Treća komponenta Programa - Regionalni razvoj sastoji se od tri potkomponente pri čemu je područje regionalnog razvoja i konkurentnosti obuhvaćeno komponentom IPA IIIC u iznosu od **75,2 milijuna eura (sredstva EU 63,9 milijuna eura) u razdoblju od 2007.-2011.** Nakon potpisivanja Financijskog sporazuma za alokacije 2012. i 2013. ukupna sredstva za OP iznosit će 96,82 milijuna eura (sredstva EU 82,3 milijuna eura),

U Operativnom programu „Regionalna konkurentnost“ za razdoblje 2007-2011 ukupno je predviđena provedba 32 operacija/projekata od toga 18 ugovora o uslugama, 5 grant scheme (dodjela bespovratnih sredstava), 5 ugovora o nabavi roba, 3 okvirna ugovora i 1 ugovor o radovima (izgradnja BioCentra).

Ukupna vrijednost objavljenih natječaja do studenog 2011. iznosi **62.168.251€ tj. 82,63%** u odnosu na cijeli Operativni program (**49.951.268€** IPA sredstava + **12.216.983€** sredstava RH). Do danas ukupno je **ugovoreno 12 projekata/operacija** od toga 9 ugovora o uslugama 1 okvirni ugovor i 2 grant scheme u okviru kojih je ugovoreno 11 pojedinačnih projekata (6 ugovora za Poslovnu infrastrukturu i 5 ugovora za znanstvene projekte kroz operaciju “Fond za inovacije i znanost”) u ukupnom iznosu od **23.579.326€, tj. 31,34%** u odnosu na alocirana sredstva u okviru Operativnog programa (**19.178.966€** IPA sredstava + **4.400.360€** sredstava RH). Za sve ugovorene projekte koji su trenutno u fazi provedbe ukupno je do prosinca 2011. plaćeno **10.571.418€ (8.954.075€** IPA sredstava + **1.617.344€** sredstava RH).

Sukladno čl. 31. Financijskog sporazuma, RH priprema plan za usvajanje decentraliziranog sustava upravljanja, bez prethodnih ex-ante kontrola od strane Komisije. Cilj ovog plana je postaviti zahtjeve i mjerila koje RH mora ispuniti kako bi usvojila decentralizirani sustav upravljanja. U tu svrhu postavljena su slijedeća mjerila: adekvatno uspostavljen sustav upravljanja organizacijom i zaposlenicima; zadovoljavajuće funkcioniranje sustava unutar IPA-e, zadovoljavajuća razina apsorpcije sredstava unutar IPA RCOP-a i odgovarajuća reakcija na odbijenice natječajne dokumentacije od strane – Delegacije Europske unije. NAO redovito izvještava EK o ispunjenju mjerila te su pripreme za dostavu zahtjeva Europskoj komisiji, za usvajanje decentraliziranog sustava upravljanja, bez prethodnih ex-ante kontrola u završnoj fazi. Kako bi se postigla EDIS akreditacija u 2012. ne bi smjelo doći do većih promjena u organizacijskoj strukturi tijela unutar Operativne strukture jer bi svaka značajnija promjena ugrozila ispunjavanje postavljenih kriterija od strane Nacionalnog fonda i Europske komisije.

Od početka provedbe Programa, održano je ukupno 9 sjednica nadzornog odbora koji prate i kontroliraju učinkovitost i kvalitetu cjelokupnog tijeka provedbe operativnog programa.

2010. godine organizirano je veliko događanje za medije, na kojem su sudjelovali visoki predstavnici EK i tijela operativne strukture, u sklopu kojega su predstavljeni neki korisnici projekata ugovorenih u sklopu OPRK. Početkom studenog 2011. godine, u suradnji s Operativnom programom za razvoj ljudskih potencijala, organizirana je konferencija pod nazivom IPA 3,4 sad! sa više od 200 sudionika.

Osim navedenih velikih medijskih događanja, organiziran je i veliki broj seminara i tehničkih radionica posvećenih informiranju te je u razdoblju od 2009.-2011. godine održano gotovo 70 radionica sa više od 2700 sudionika. U sklopu OPRK pokrenuta je i redovno se održava web stranica (www.regionalna-konkurentnost.hr), izrađena su i distribuirana već 2 broja, a trenutno je u pripremi i treći broj „Novosti“ – biltena Operativnog programa Isto tako izrađen je i tiskan informativni letak o operativnom programu i pripremljena brošura sa opisima svih projekata koji se za sada provode u sklopu OPRK, te je izrađen vizualni identitet programa. Važan dio promidžbenih rezultata je i snimljen petnaestominutni promidžbeni spot o šest projekata koji su u provedbi Operativnog programa. Za iduću godinu planiramo snimanje još jednog promidžbenog filma o idućih 6-10 projekata.

UPRAVA ZA ENERGETIKU

Odjel za obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost

Sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije reguliran je Zakonom o energiji („Narodne novine”, broj 68/2001, 177/2004, 76/2007, 152/2008 i 27/2010), Zakonom o tržištu električne energije („Narodne novine”, broj 177/2004, 76/2007, 152/2008 i 14/2011), Uredbom o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine”, broj 33/2007, 133/2007, 155/2008, 155/2009 i 8/2011), Uredbom o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče („Narodne novine”, broj 33/2007 i 8/2011), Tarifnim sustavom za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine”, broj 33/2007), Pravilnikom o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine”, broj 67/2007), Pravilnikom o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije („Narodne novine”, broj 67/2007). Donošenje gornjih provedbenih propisa za obnovljive izvore energije koji se primjenjuju od 1. srpnja 2007. potaknulo je ogroman interes od strane investitora za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije. Veliki broj potencijalnih investitora prijavio je svoje projekte kako bi stekli status povlaštenog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije.

Omogućena je izgradnja niza postrojenja obnovljivih izvora energije i kogeneracije: od 1.5.2009. do 8.12.2011. izdano je 512 rješenja za prethodno energetske odobrenje ili energetske odobrenje za izgradnju postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije i to za:

- 94 rješenja za projekte postrojenja na biomasu (10 EO, 84 PEO);
- 50 rješenja za projekte bioplina (12 EO, 38 PEO);
- 3 rješenja za elektrane na deponijski plin i plin iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (1 za upis izgrađenog postrojenja, 2 PEO);
- 2 rješenja za projekte geotermalne elektrane (1 EO, 1 PEO);

- 65 rješenja projekte malih hidroelektrana (5 EO, 60 PEO);
- 75 rješenje za projekte vjetroelektrana (7 EO, 68 PEO);
- 5 rješenje za projekte kogeneracije (2 EO, 1 PEO, 2 za upis izgrađenog postrojenja);
- 218 rješenja za projekte sunčanih elektrana (77 PEO, 141 EO).

Izrađen je cjelovit i operativni Registar projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (Registar OIEKPP). Izrađen je hodogram potrebnih aktivnosti kao vodiča za investitore za pripremu projekata za svaku pojedinu vrstu obnovljivih izvora energije kao i cjeloviti prikaz uočenih problema u proceduri stjecanja statusa povlaštenog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije. 16.2.2011. javno je objavljen Registar OIEKPP s elektroničkim obrascima, interaktivnom kartom i dr., u kojem se vodi jedinstvena i aktualna evidencija o projektima i postrojenjima OIEK u Republici Hrvatskoj, te povlaštenim proizvođačima na području Republike Hrvatske. Registar je javno objavljen na stranicama Ministarstva <http://oie.mingorp.hr> u obliku strukturiranih izvještaja-tablica i grafičkom obliku što je omogućilo investitorima i zainteresiranoj javnosti pregled svih projekata OIEK u Republici Hrvatskoj, lakše i brže snalaženje u proceduri stjecanja statusa povlaštenog proizvođača.

Donešene su Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora i kogeneracije čija se proizvodnja potiče i Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine”, broj 8/2011). Obzirom na gospodarsku krizu u Republici Hrvatskoj bilo je potrebno dodatno umanjiti pritisak na kupce/potrošače električne energije. Dakle, Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije zadržala se visina naknade za poticanje obnovljivih izvora energije iz 2010. godine i za narednu 2011. godinu u iznosu od 0,005 kn/kWh (5 lp/kWh utrošene električne energije). Ujedno se izmjenom uredbe opskrbljivačima električnom energijom koji imaju troškove vezane uz poslove obračuna i naplate naknade za poticanje, te rizika naplate naknade, priznaje pravo na posebnu naknadu u određenom postotku od osnovice računa kojeg operator tržišta ispostavlja opskrbljivačima energijom. Izmjenama i dopunama Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora i kogeneracije čija se proizvodnja potiče određuje se minimalni udjel električne energije čija se proizvodnja potiče do 31. prosinca 2020. koji je ovim usklađen sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske i preuzetim obvezama iz pristupnih pregovora. Na taj način se, uz podršku sustava poticaja u Tarifnom sustavu, omogućava dugoročno stabilno i poticajno investicijsko okruženje za projekte obnovljivih izvora energije u razdoblju do 2020. godine.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je u skladu sa sredstvima predviđenim Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2010. godinu („Narodne novine“, broj 151/09), Rješenjem Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, (Klasa: UP/I 430-01/2008-02/09, Urbroj: 530-03-08-61-4 od 29. srpnja 2008. godine) objavilo Javni natječaj za dodjelu potpore za razvoj i proizvodnju opreme za primjenu obnovljivih izvora energije na stranicama Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva 11. ožujka 2010. „Odlukom o isplati sredstava s pozicija Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva za razvoj i proizvodnju opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u cilju jačanja konkurentske sposobnosti i stvaranja gospodarskih preduvjeta za korištenje potencijala obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj“ od 21. lipnja 2010. dodijeljena su financijska sredstva za razvoj i

proizvodnju opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u cilju jačanja konkurentne sposobnosti i stvaranja gospodarskih preduvjeta za korištenje potencijala obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj trgovačkim društvima koja su zadovoljila uvjete natječaja. Nastavak ovog programa dodjele potpora za razvoj i proizvodnju opreme za primjenu obnovljivih izvora energije odobren je od strane Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) i u narednom periodu do 2013. godine.

Sukladno Direktivi 2009/28/EZ o poticanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, izrađen je Nacionalni akcijski plan za obnovljive izvore energije i poslan u roku do 30. lipnja 2010. godine na ocjenu Europskoj komisiji. Trenutno je u pripremi njegovo donošenje na Vladi Republike Hrvatske.

Suradnja na provedbi i koordinaciji sustava za korištenje obnovljivih izvora energije u smislu primjene zakonodavstva EU (prijenos direktive 2009/28/EC) provodi se kroz program EU „Inteligentna energija u Europi“ – CA RES (Concerted Action - Renewable Energy Sources).

Biogoriva

Uspostavom novog zakonodavnog i institucionalnog okvira (Zakon o biogorivima za prijevoz, Nacionalni akcijski plan poticanja proizvodnje i korištenja biogoriva u prijevozu za razdoblje 2011.-2020.) definirano je niz poticajnih mjera čijom se primjenom osiguralo povećanje proizvodnje i korištenja biogoriva u prijevozu u skladu s definiranim strateškim ciljem od 10% udjela energije iz obnovljivih izvora u prijevozu do 2020. godine.

Donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o biogorivima za prijevoz (NN 145/10 i 26/11). Navedenim Zakonom hrvatsko energetske zakonodavstvo potpuno se uskladilo s pravnom stečevinom za biogoriva, posebno s Direktivom 2003/30/EZ o promociji biogoriva. Ovim se Zakonom uređuje proizvodnja, trgovina i skladištenje biogoriva, korištenje biogoriva u prijevozu, donošenje programa i planova za poticanje proizvodnje i korištenja biogoriva, ovlasti i odgovornosti za utvrđivanje i provođenje politike poticanja proizvodnje i korištenja biogoriva i mjere poticanja proizvodnje i korištenja biogoriva. Od podzakonskih akata koji proizlaze iz Zakona donesena je Uredba o posebnoj naknadi za okoliš radi nestavljanja biogoriva na tržište (NN 125/2010), Pravilnik o mjerama za poticanje korištenja biogoriva u prijevozu (NN 42/2010), Uredba o poticanju proizvodnje biogoriva za prijevoz (NN 22/11), Pravilnik o utvrđivanju prosječnih energijskih vrijednosti goriva (NN 36/11), Odluka o jediničnom iznosu novčanog poticaja za proizvodnju biogoriva u 2011. (NN 37/11) i Odluka o visini naknade za poticanje proizvodnje biogoriva u 2011. (NN 37/11).

Uveden je sustav isplate novčanih poticaja proizvođačima u Republici Hrvatskoj kako bi se potakla domaća proizvodnja biogoriva što će učiniti hrvatsko gospodarstvo manje ovisnim o uvozu biogoriva od svibnja 2011. godine te će u dugoročnom smislu dovesti do stvaranja povoljnije klime za razvoj domaće industrije i povećanja zaposlenosti. Do sada su u sustav poticanja ušla dva proizvođača biogoriva dok se u 2012. godini očekuje dinamiziranje tržišta biogoriva kroz ulaganje novih povlaštenih proizvođača, preuzimanje obveza distributera za stavljanje biogoriva na tržište te aktivnije uključivanje javnog sektora (na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) kao krajnjih korisnika biogoriva.

Za iduću godinu već su definirana sredstva čime je osiguran kontinuitet u provedbi sustava poticanja biogoriva kroz Odluku o jediničnom iznosu novčanog poticaja za proizvodnju biogoriva u 2012. i Odluku o visini naknade za poticanje proizvodnje biogoriva u 2012.

Suradnja na provedbi i koordinaciji sustava za korištenje biogoriva i ostalih obnovljivih izvora energije u sektoru transporta u smislu primjene zakonodavstva EU provodi se kroz program EU „Inteligentna energija u Europi“ – CA RES (Concerted Action - Renewable Energy Sources).

Preostalo je donošenje provedbenog propisa koji određuje kriterije održivosti za proizvodnju i stavljanje na tržišta biogoriva kao i ostalih oblika biomase. Stručne podloge za taj dio će se pripremiti u okviru suradnje s Kraljevine Nizozemske kroz provedbu među državnog programa G2G – „Sustainable biomass for energy in Croatia“ tijekom 2012., a cijeli sustav uspostaviti će se 2013. godine.

U cilju objedinjavanja pravnog okvira u području obnovljivih izvora energije (električna energija, biogoriva, toplinska/rashladna energija) pripremit će se i donijeti jedinstven zakon o obnovljivim izvorima energije (2012.) s pripadajućim provedbenim propisima.

Energetska učinkovitost

Zakonski okvir za provedbu gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti u javnom sektoru je Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji (ZUKE) koji se na snazi od kraja 2008. Prema ZUKE-u javni sektor je obveznik gospodarenja energijom, prema kojem mora pratiti i analizirati potrošnju, izrađivati programe energetske učinkovitosti, provoditi energetske preglede i certificirati zgrade te provoditi mjere energetske učinkovitosti.

Kako bi Zakon u potpunosti zaživio, predviđeno je donošenje niza podzakonskih akata kojima će se regulirati posebna područja energetske učinkovitosti. Ti provedbeni propisi su sljedeći:

1. izračun i određivanje okvirnog cilja ušteda energije u neposrednoj potrošnji („Narodne novine“, broj 40/2010), Pravilnik o metodologiji za
2. informacijskom sustavu za energetska učinkovitost, Pravilnik o jedinstvenom
3. pregledima, Pravilnik o energetskim
4. ovlaštenja za obavljanje energetske preglede, Pravilnik o izdavanju
5. mjerenju i verifikaciji ušteda energije u neposrednoj potrošnji, Pravilnik o praćenju,
6. ulaganja u energetska učinkovitost za proračunske korisnike. Pravilnik o tretmanu

Pravilnik o energetskim pregledima građevina i Pravilnik o ovlaštenjima za energetska pregled građevine su doneseni i nalaze se u Narodnim novinama, broj 5/2011. Pravilnik o energetskim pregledima građevina propisuje vrste i način provođenja energetske preglede u svrhu gospodarenja energijom. Energetska pregled definira se kao sustavan postupak za stjecanje odgovarajućeg znanja o postojećoj potrošnji energije zgrade ili skupine zgrada, tehnološkog procesa i/ili industrijskog postrojenja, privatnih ili javnih usluga, za utvrđivanje i određivanje isplativosti mogućnosti za uštedu energije te za izvještavanje o nalazima. Pravilnikom o ovlaštenjima za energetska pregled građevine uređuje se postupak i drugi uvjeti za izdavanje i oduzimanje ovlaštenja za energetska pregled građevine i za kontrolni pregled sustava grijanja i

klimatizacije u zgradi, vođenje registra ovlaštenih osoba, program i provođenje programa izobrazbe i programa usavršavanja osoba koje obavljaju energetske preglede. Temeljem njih je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva raspisalo natječaj za provođenje programa izobrazbe osoba koje obavljaju energetske preglede, te su ovlaštenja za provedbu programa dodijeljena trima institucijama.

Očekuje se da će prva ovlaštenja za provođenje energetske preglede temeljem ovih pravilnika stručne osobe dobiti početkom 2012. godine, čime će se omogućiti snažnija provedba energetske preglede poglavito u industrijskom sektoru. Provedba ovih pravilnika je značajna za poticanje razvoja tržišta energetske usluga, a projekti energetske učinkovitosti generiraju radna mjesta i poslove za mala i srednja poduzeća što je iznimno bitno za gospodarski oporavak i razvoj Republike Hrvatske.

Pravilnik o praćenju, mjerenju i verifikaciji ušteda energije u neposrednoj potrošnji pripremljen je za donošenje u 2012. godini.

Kroz prijedlog Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu za energetske učinkovitost koji će biti donesen u 2012. godini informacijski sustav zamišljen je kao informatička potpora za potvrđivanje ostvarivanja postavljenih ciljeva smanjenja neposredne potrošnje energije. Nužno je usuglašavanje i preuzimanje konkretnih odgovornosti između Državnog zavoda za statistiku, Energetskog instituta Hrvoje Požar, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Također je u tijeku usuglašavanje Pravilnika o tretmanu ulaganja u energetske učinkovitost za proračunske korisnike u dogovoru s Ministarstvom financija koje ga treba i donijeti. Taj pravilnik omogućiti će poslovanje ESCO tvrtki čime bi se olakšalo financiranje mjera energetske učinkovitosti za proračunske korisnike.

Usvojen je i proveden Prvi Nacionalni akcijski plan za energetske učinkovitost za razdoblje od 2008. do 2010. godine, čiji je dio i program Dovedi svoju kući u red.

Drugi Nacionalni akcijski plan za energetske učinkovitost za razdoblje 2011. do 2013. (NEEAP) je u završnoj fazi usuglašavanja između ministarstva i relevantnih institucija i očekuje se njegovo usvajanje. Treba istaknuti da je Hrvatska gotovo ispunila svoj cilj ušteda energije za 2010. godinu (ostvarene su uštede u iznosu 6,43 PJ, a planirane su 6,95 PJ), no postoji puno mjesta za poboljšanje provedbe definiranih mjera. U sljedećem razdoblju fokus se mora staviti na obnovu postojećih zgrada, što ujedno predstavlja i mogućnost za oporavak aktivnosti građevinske industrije u Hrvatskoj. Drugi NEEAP ima dvije glavne odrednice:

1. sustavna obnova svih postojećih zgrada iz svih segmenata, stambenog, javnog i komercijalnog – za koje je potrebno uspostaviti kompleksne programe obnove zgrada u kojima će se definirati prioritete. Godišnje se predviđa obnoviti 3% površine postojećih zgrada, koja uključuje ovojnicu i KGH sustave, s ciljem da se zgrada svede na minimalno B a poželjno A razred energetske učinkovitosti,
2. Postojeći institucionalni kapaciteti se moraju mijenjati jer u ovom obliku nisu održivi.

Kroz program Vlade RH „Dovesti svoju kuću u red“ i projekt „Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama u Republici Hrvatskoj“ (SGE projekt) ostvaruju se ciljevi poboljšanja energetske učinkovitosti u javnom sektoru, koji su osim u navedenim akcijskim planovima utvrđeni i Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske. Samo su ovi programi ostvarili oko 8% ukupnih ušteda energije u 2010. godini. Energetsku povelju u sklopu SGE projekta potpisali su svi gradovi i županije, te su u 68 grada i 15 županija uspostavljeni EE uredi s ukupno 357 zaposlenika. 77 gradova i 18 županija napravili su popise svih svojih zgrada, a u 73 grada i 18 županija uveden je ISGE (informacijski sustav za gospodarenje energijom) koji omogućava kontinuirano praćenje potrošnje energije u tim zgradama. Obavljeno je 1126 energetskih pregleda u 30 gradova kojima su identificirane mogućnosti za daljnja poboljšanja energetske učinkovitosti. U program Vlade RH „Dovesti svoju kuću u red“ uključila su se sva ministarstva, a pokrenute su i ostale državne institucije, u novi ISGE uneseni su svi prikupljeni podaci za 2097 državnih objekata i poslovnih prostora, proveden je velik broj edukacijskih radionica za zaposlenike. Ukupno je kroz edukacijsko-motivacijske radionice prošlo preko 7500 djelatnika državne uprave, a kumulativna ušteda provedenih investicijskih i besplatnih ee mjera iznos 21.300.000 kn.

Na kraju možemo zaključiti da sve ove aktivnosti predstavljaju značajne korake prema ostvarivanju potencijala poboljšanja energetske učinkovitosti i smanjenja ukupnih troškova za energiju, koji u konačnici na nacionalnom nivou mogu iznositi i do 4 % BDP-a Republike Hrvatske što dovodi do godišnjih ušteda od 10 milijardi kuna, a time i razmjernog smanjenja proračunskog deficita.

U cilju ostvarivanja zacrtanih ciljeva i podrške za ostvarenje investicijskog potencijala koji proizlazi iz Zakona o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji, Zakona o biogorivima za prijevoz i provedbenih propisa u području obnovljivih izvora energije, ali i predviđenog donošenja novog zakona o obnovljivih izvora energije, te sudjelovanja predstavnika Republike Hrvatske u procesima Europske unije vezano uz područje obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti, nužno je značajno jačanje organizacijskih i kadrovskih kapaciteta za područje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti.

Odjel za strateško planiranje i EU programe

1) WESTERN BALKANS INVESTMENT FRAMEWORK (WBIF)

RH je dobila priliku u 2011. da po prvi put aplicira za bespovratna sredstva iz Okvira za investicije na Zapadnom Balkanu - *Western Balkans Investment Framework (WBIF)* u sektoru energetike. Bespovratna sredstva se dodjeljuju za izradu projektne dokumentacije za izabrane projekte gdje se prednost daje regionalnim projektima, ali se prihvaćaju i nacionalni projekti. Najvažnije je da za svaki projekt postoji zainteresirana investicijska banka koja je zainteresirana za njegovo daljnje financiranje i koja prati provođenje od samog početka.

- a) U 5. krugu prikupljanja ponuda iz energetskog sektora za koji se natjecalo i odlučivalo u prvom polugodištu 2011, na Steering Committeeu WBIF-a koji je održan 23. i 24. lipnja u Norveškoj odobreni su sljedeći projekti iz energetskog sektora:

Nacionalni projekti:

Vrijednost bespovratnih sredstava za nacionalne projekte: 2.180.000 €
Predviđena vrijednost investicija za nacionalne projekte: 326 700 000 €

HEP Obnovljivi izvori energije d.o.o. (u suradnji sa KfW)

- Projekt vjetroelektrane i solarne elektrane u Splitsko-Dalmatinskoj županiji
  - Projekt male hidroelektrane kod Ozlja
- HEP OIE d.o.o. ima ugovor sa KfW-om. U tijeku je izrada projektnog zadatka (Terms of Reference – ToR) i kada bude gotov potrebno je putem postupka javne nabave odabrati najboljeg ponuđača za izradu potrebnih studija.

Plinacro d.o.o. (u suradnji sa EBERD-om)

- LNG platforma za uplinjavanje – ToR je u izradi.
- Projekt evakuacijskog plinovoda Omišalj-Zlobin-Rupa (Slovenija) Budući da se ovaj projekt nastavlja na prethodni trenutno je na čekanju.

Regionalni projekti:

Vrijednost bespovratnih sredstava: 3 500 000 €
Predviđena vrijednost investicije: 570 000 000 €

Projekt Jadransko-Jonskog Plinovoda

Predlagatelj: Plinacro d.o.o. (u suradnji sa EBRD-om)

Gotov je opis projekta (ToR) i biti će dostavljen EK na odobrenje u prosincu 2011. Nakon toga kreće se odmah u izradu projektne dokumentacije.

Ukupna vrijednost bespovratnih sredstava: 5 680 000 €

Ukupna predviđena vrijednost investicija koje će pratiti banke je : 896 700 000 €

- b) U sklopu 6. kruga prikupljanja prijava – drugo polugodište 2011. - iz sektora energetike su nominirani slijedeći projekti:
- Prijenosni sustav Bilice - Trogir
Predlagatelj: HEP Operator prijenosnog sustava d.o.o.
  - Projekt regulacije i korištenja rijeke Save
Predlagatelj: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
  - Glavni tranzitni plinovod Zlobin - Bosiljevo - Sisak - Kozarnica – Slobodnica
Predlagatelj: Plinacro d.o.o.
  - Regionalna interkonekcija Hrvatska – Slovenija
Predlagatelj: Plinacro d.o.o.
  - Regionalna interkonekcija Hrvatska - Bosna i Hercegovina
Predlagatelj: Plinacro d.o.o.
  - Regionalna interkonekcija Hrvatska – Srbija
Predlagatelj: Plinacro d.o.o.
  - Izgradnja distribucijske mreže za područje sjeverne i južne Istre
Predlagatelj: Plinacro d.o.o. Pula

Ukupan iznos traženih bespovratnih sredstava bio je 6.500.000 € dok je procijenjeni iznos ukupnih investicija 1 515 500 000 €. Na žalost u 6. krugu nije prihvaćen niti jedan hrvatski projekt iz energetskog sektora.

2) NACIONALNI STRATEŠKI REFERENTNI OKVIR

Tijekom 2009. pokrenuta je inicijativa da se sektor energetike uključi u Nacionalni strateški referentni okvir za korištenje budućih strukturnih fondova (NSRF) 2011-2013. Područje energetike je obrađeno i obuhvaća trenutno stanje područja, te planove koji su strateški važni za jačanje energetskog sektora na nacionalnoj razini. Energetika je temeljem toga uključena u Operativni program okoliš koji je trebao postati OP za okoliš i energetiku. Ponudeni su projekti koji bi se financirali iz strukturnih fondova – projekti vezani uz sigurnost opskrbe energijom kao i projekti korištenja obnovljivih izvora i jačanja energetske učinkovitosti, a u svrhu slabljenja ovisnosti o uvozu energenata i smanjenja finalne potrošnje energije. Izrađena je i strateška procjena utjecaja na okoliš projekata iz sektora energetike. 2011 zbog vrlo kratkog roka za provedbu energetika je isključena iz Operativnog programa.

3) IPA PROJEKTI

Priprema i provođenje projekata financiranih sredstvima IPA predpristupnog instrumenta

- a. IPA 2007 - Prikupljanje i upravljanje podacima iz područja energetike sukladno EU direktivama. Projekt je započeo svoju provedbu u veljači 2009 godine, a završen je u studenom 2011. godine. Vrijednost projekta je 1,095 milijuna eura. Cilj projekta je uspostava nacionalnog sustava administrativnih registara o energetskim podacima i razvoj sustava upravljanja koji koordinira protok informacija između institucija. Sustav je zasnovan na web baziranoj aplikaciji i trenutno se testira njegova funkcionalnost. Za potrebe redovitog održavanja aplikacije/sustava biti će potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.
- b. IPA 2008 – Sigurnost opskrbe energentima – projekt važan za praćenje i osiguranje sigurnosti opskrbe energentima, započeo svoju provedbu u studenome 2011. godine. Vrijednost projekta je 1,1 milijun eura. Projekt ima za zadaću izraditi poseban softverski program za potrebe praćenja i analize aspekata nacionalne sigurnosti opskrbe energentima, utjecaj vanjskih faktora na proces opskrbe te služiti kao platforma za predviđanje budućih potreba i donošenje kvalitetnih odluka na nacionalnoj razini.
- c. IPA – 2009 – Praćenje i daljnji razvoj tržišta energenata s posebnim osvrtom na Energetsku zajednicu – projekt je u fazi finaliziranja ugovora, početak provedbe projekta predviđa se u prvom semestru 2012. godine. Vrijednost projekta je 0,5 milijuna eura. Projektom bi se trebalo sagledati i analizirati postojeće stanje hrvatskog tržišta energenata, njegove interakcije u regiji i utjecaj trećeg paketa zakona EU-a u području energetike na nacionalno tržište.

4) G2G

Provedba projekta bilateralne pomoći Vlade kraljevine Nizozemske u provođenju mjera za promociju i smanjenje administrativnih barijera za investiranje u obnovljive

izvore energije. Projekt je započeo u lipnju, a završio u studenome 2011. godine. Vrijednost projekta je 35 tisuća eura.

5) INFRASTRUKTURNI PROJEKTI

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 1.04.2010. prihvatila 1. travnja 2010. donijela **Zaključak o utvrđivanju prioriteta izgradnje elektroenergetskih objekata**.

Izrađen je katalogu predviđenih infrastrukturnih investicija (projekata) iz područja energetike. Katalog sadrži 18 infrastrukturnih projekata iz područja energetike u okvirnoj vrijednosti investicija oko 3,5 milijarde eura.

6) STRATEGIJA, PROGRAM PROVEDBE, SIGURNOST OPSKRBE

Hrvatski sabor je 16. listopada 2009. donio Strategiju energetskog razvoja RH.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je u rujnu 2011. izradilo Izjavu o sigurnosti opskrbe Republike Hrvatske. Zbog zahtjeva Energetske zajednice da na navedenu Izjavu Vlada RH da suglasnost, ista još nije poslana Energetskoj zajednici. Izjava o sigurnosti opskrbe se izrađuje dvogodišnje, a ovo je treća inačica nakon onih iz 2007 i 2009 godine.

Program provedbe Strategije energetskog razvoja, koji definira aktivnosti VRH u provođenju energetske politike je izrađen i poslan na mišljenje tijelima državne uprave. Sukladno zaprimljenim mišljenjima program nije kompletiran zbog potrebe donošenja određenih strateških odluka vezanih uz III. paket energetske regulative EU, koje će utjecati na propisane organizacijske i zakonodavne mjere u sektoru energetike. Nakon donošenja navedenog dokument „Program provedbe Strategije energetskog razvoja“ biti će poslan na Vladu RH.

7) TRŽIŠTE NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

1. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 17.12.2009. prihvatila Program stvaranja preduvjeta i aktivnosti Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata s ciljem osiguranja 90-dnevnih zaliha do 31. srpnja 2012. godine. Taj Program je poslužio kao podloga za izradu Plana osiguranja, dinamike formiranja i znavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, organizacije skladištenja i regionalnog rasporeda koji je ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donio 15.12.2009.
2. Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donio je 23.12.2010. Pravilnik o utvrđivanju cijena ukapljenog naftnog plina, a 25.5.2011. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju cijena ukapljenog naftnog plina. Ovim Pravilnikom utvrđuje se najviša razina cijena ukapljenog naftnog plina za pravne i fizičke osobe koje se bave proizvodnjom i/ili uvozom i/ili trgovinom UNP-om
3. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23.12.2010. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (Narodne novine, broj 18/2011). Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu nafte i naftnih

derivata, stvoreni su preduvjeti da se pravni okvir Republike Hrvatske u cijelosti uskladi s pravnom stečevinom Europske unije u području sigurnosti opskrbe tj. formiranja i čuvanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, koja će biti na snazi i nakon 31.12.2012. godine, povećat će se transparentnost tržišta naftnih derivata u Republici Hrvatskoj, jer će se pojačanim izvještavanjem još bolje pratiti protok roba na tržištu i stanje zaliha, a time i naplata prihoda državnog proračuna, također će se ispuniti preduvjeti nužni za izgradnju dijela planiranih skladišnih kapaciteta na državnom području Republike Hrvatske. Promjenom načina određivanja, objave i primjene najviše cijene naftnih derivata, povećat će se konkurentnost na tržištu naftnih derivata.

4. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 17.3.2011. donijela Odluku o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2011. godinu. Tom Odlukom propisana je količina i struktura obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2011. g. na temelju potrošnje u 2010. godini.
5. Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donio je 22.3.2011. Pravilnik o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata. Promjenom načina određivanja, objave i primjene najviše cijene naftnih derivata, povećana je konkurentnost na tržištu naftnih derivata. Tijekom obračunskog razdoblja, distributeri su dužni primijeniti maloprodajnu cijenu koja je jednaka ili niža od cijene koju je objavilo Ministarstvo, ali imaju mogućnost primjenjivati različite maloprodajne cijene na državnom području Republike Hrvatske za isti naftni derivat i mijenjati ih tijekom obračunskog razdoblja.
6. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 3.11.2011. donijela Odluku o iznosu naknade za financiranje rada Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2012. godinu. Prihod od naknade omogućava HANDA-i da podmiri preuzete obveze skladištenja i delegiranja nafte i naftnih derivata, kupi oko 80.000 tona dizela i tako do 31. srpnja 2012. godine u cijelosti formira 90-dnevne zalihe nafte i naftnih derivata u rokovima utvrđenim pristupnim pregovorima. Također u 2012. godini započet će s ulaganjima u razvoj skladišnih kapaciteta na Brižinama za vlastite potrebe i potrebe MORH-a, sukladno Programu aktivnosti HANDA-e.
7. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 7.12.2011. donijela Odluku o davanju prethodne suglasnosti na izmjene Statuta Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata. Povod izmjenama Statuta je njegovo usklađivanje s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, kojim su propisane djelatnosti i predmet poslovanja HANDA-e.
8. Odluka o određivanju godišnje količine tekućih naftnih goriva koja se smiju stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljavaju graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva za 2012. godinu. Temeljem Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva ("Narodne novine", br. 33/2011) Vlada Republike Hrvatske može na usuglašen prijedlog Ministarstva nadležnog za energetiku i Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva odrediti godišnju količinu tekućih naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva propisanim predmetnom Uredbom. Navedenu Odluku treba donijeti do kraja 2011. godine, tako da se energetskim subjektima na vrijeme mogu izdati dozvole.

8) MEĐUDRŽAVNI UGOVORI I SPORAZUMI

- 1. Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o suradnji u vezi građenja, korištenja, održavanja, rekonstrukcije i otklanjanja pogonskih smetnji električnih dalekovoda koji prelaze preko zajedničke državne granice**, potpisan u Budimpešti 17. veljače 2010.g. , objavljen u Narodnim novinama-Međunarodni ugovori br 3/2010, a stupio je na snagu 16. srpnja 2010.g. Sporazum je omogućio povezivanje 400 kV dalekovoda Ernestinovo-Pecs, a omogućava i obavljanje svih ostalih radova koji će se izvoditi u neposrednoj blizini granične crte na korištenju, održavanju, rekonstrukciji i otklanjanju pogonskih smetnji električnih dalekovoda koji presijecaju državnu granicu.
- 2. Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o suradnji na izgradnji i korištenju plinovoda na državnom području Republike Hrvatske**, potpisan u Moskvi, 02.ožujka 2010.g., objavljen u Narodnim novinama-Međunarodni ugovori br. 5/2010, a stupio je na snagu 01. listopada 2010.g. Potpisanim Ugovorom proširuje se suradnja između dviju zemalja na području opskrbe prirodnim plinom te podržava izgradnja novog sustava plinovoda na trasi južnog pravca za tranzit i isporuku plina u zemlje Europe. Izrađena je studija vezana uz isplativost prolaska plinovoda kroz RH te je sada u fazi donošenja konačne odluke o koridoru plinovoda Južni tok.
- 3. Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o suradnji u vezi građenja, korištenja, održavanja, rekonstrukcije i otklanjanja pogonskih smetnji na cjevovodima za transport ugljikovodika koji prelazi preko zajedničke državne granice**, potpisan u Budimpešti 22. srpnja 2010.g., objavljen u Narodnim novinama-Međunarodni ugovori br 7/20, a stupio je na snagu 6. siječnja 2011.g.
Sporazum doprinosi boljoj međudržavnoj suradnji na pitanjima sigurnosti opskrbe plinom i naftom dvije zemlje i regije. Sporazum je omogućen završetak radova i povezivanje plinskih transportnih sustava dviju država na dionici Slobodnica – Donji Miholjac (Alsómiholjac) – Drávaszerdahely – Városföld. Sporazumom se regulira korištenje i održavanje u pograničnoj zoni Jadranskog naftovoda te proizvodnog naftovoda Gola - Berzence, odnosno obavljanje svih ostalih radova koji će se izvoditi u neposrednoj blizini granične crte na održavanju, rekonstrukciji i otklanjanju pogonskih smetnji cjevovoda za transport ugljikovodika.
- 4. Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Savezne Republike Njemačke o uračunavanju u obvezne zalihe Republike Hrvatske, zaliha sirove nafte i naftnih derivata Republike Hrvatske u Saveznoj Republici Njemačkoj** , potpisan u Zagrebu, 17. studenog 2010, objavljen u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori br. 1/2011, a stupio je na snagu 02.ožujka 2011.g. Sklopljenim Sporazumom dio obveznih zaliha nafte i naftnih derivata do završetka izgradnje skladišnih kapaciteta u RH skladišteni će se na teritoriju SRNJ. Haanda već sada drži temeljem sporazuma određene količine obveznih rezervi u SRNJ.
- 5. Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o zajedničkom istraživanju i eksploataciji ležišta ugljikovodika koja se nalaze duž zajedničke državne granice**, potpisan u Zagrebu 08. veljače 2011.g., objavljen u

Narodnim novinama–Međunarodni ugovori br. 5/2011, a stupio je na snagu 3. lipnja 2011.g.

Potpisivanjem Sporazuma omogućeno je zajedničko istraživanje, utvrđivanje količine i kakvoće rezervi ugljikovodika te racionalna i svrhovita eksploatacija ugljikovodika na ležištima koja se protežu duž zajedničke državne granice, također se njime omogućava legitimna prisutnost radnika u pograničnom području i na taj način izbjegava dvostruko oporezivanje opreme i izvođača.

6. **Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o uzajamnom skladištenju obveznih zaliha sirove nafte i naftnih derivata**, potpisan u Zagrebu 08. veljače 2011.g., objavljen u Narodnim novinama- Međunarodni ugovori br. 11/2011, stupio je na snagu 28.rujna 2011.g. Sporazumom se omogućava uzajamno skladištenje obveznih zaliha sirove nafte i naftnih derivata, te se njime izražava namjera Republike Hrvatske i Republike Mađarske u smjeru uspješne uzajamne suradnje na ostvarenju ciljeva Europske unije koji se odnose na osiguranje opskrbe energijom.
7. **Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o suradnji u cilju jačanja sigurnosti opskrbe energijom**, potpisan u Zagrebu, 08. veljače 2011.g., ratificiran od strane Republike Hrvatske 18.lipnja 2011.g, ali isti nije ratificiran od strane Republike Mađarske. Ovaj Sporazum predstavlja krovni sporazum vezan uz pitanja sigurnosti opskrbe energijom dvije susjedne zemlje. Potpisivanjem ovakvog teksta Sporazuma omogućilo je se povećanje sigurnosti opskrbe energijom dvije zemalja posebice u uvjetima kriznih situacija u opskrbi energijom kao i u preventivnom djelovanju radi otklanjanja mogućih uzroka istih, te je postignuto zadovoljenje odrednica zakonodavstva u Republici Hrvatskoj i Republici Mađarskoj.
8. **Memorandum o razumijevanju i suradnji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva s Ministarstvom energije i rudarstva Republike Kosovo na području energetike**, potpisan je u Zagrebu, 13. svibnja 2011.g. Memorandum predstavlja temelj ostvarivanja suradnje između dviju zemalja u području energetike. Memorandumom će se omogućiti i potaći operativno odvijanje bilateralnih aktivnosti na razini stručnih organizacija; znanstveno-istraživačkih instituta, fakulteta te ostalih subjekata na području energetike dvije zemlje.
9. **Memorandum o razumijevanju o interkonekcijama sjever-jug u srednjoistočnoj Europi potpisan s Republikom Austrijom, Republikom Bugarskom, Češkom Republikom, Saveznom Republikom Njemačkom, Republikom Mađarskom, Republikom Poljskom, Rumunjskom, Republikom Slovačkom, Republikom Slovenijom i Europskom komisijom**, potpisan 23. studenog 2011.g. u Bruxellesu. Memorandum su se stvorili uvjeti za pouzdanu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom Republike Hrvatske kroz suradnju sa zemljama potpisnicama, uključenim u projekt interkonekcije sjever-jug koridora odnosno njime se je omogućila sigurnost opskrbe kroz dobru međupovezanost zemalja potpisnica, odnosno stvara prilika za regionalnu trgovinu energetskim proizvodima i uslugama koje mogu zadovoljiti regionalnu potražnju i regionalnu opskrbu, a osobito omogućiti sigurnost ulaganja.

Izgradnja energetskog koridora sjever-jug provodi se u srednjoistočnoj Europi u području električne energije, plina i nafte te u tom smislu, ima za cilj jačanje regionalne povezanosti i povećanja sigurnosti opskrbe i diverzifikacije dobavnih pravaca.

Infrastrukturni projekti i aktivnosti obuhvaćeni Energetskim koridorom sjever-jug u inicijativi srednjoistočne Europe na području električne energije, plina i nafte u Republici Hrvatskoj su:

Na području električne energije:

1. 400 kV dalekovod TE Plomin – Melina

Na području prirodnog plina:

1. LNG spremnik za uplinjavanje

2. plinovod LNG (Krk) - Slobodnica

3. Reverzibilni plinovod iz Hrvatske prema Mađarskoj

4. Interkonektor Hrvatska-Slovenija

Na području nafte:

JANAF- rekonstrukcija i povećanje kapaciteta postojećeg produktovoda

10. U cilju formiranja obveznih zalihe nafte i naftnih derivata u količini 90-dnevne prosječne potrošnje pokrenuti su pregovori o **Sporazumu između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Italije o uzajamnom uskladištenju obveznih zaliha sirove nafte i naftnih derivata**, isto tako u tijeku je i postupak sklapanja sporazuma s **Vladom Republike Slovačke**. Sporazumi za sada nisu ispregovarani zbog različite regulative i nositelja obveza (agencija, ministarstvo) koje zemlje imaju.

11. Republika Slovenija je u svibnju 2010. predala drugu inačicu **Prijedloga sporazuma o određivanju tehničkih zahtjeva i uvjeta za uređenje vodnog režima rijeke Save, vodne i ostale infrastrukture, te upravljanju vodnim režimom rijeke Save na zajedničkoj graničnoj dionici između Republike Slovenije i Republike Hrvatske u vezi s izvođenjem izgradnje HE Mokrice i HE Podsused.**

Na sastankuu na kojem je predan dokument u okviru ad hoc skupine za otvorena pitanja RH SLO, dogovoreno je djelovanje stručnog savjeta i imenovani voditelji. SLO strana u 12 mjesecu 2010. dostavila imenovanja svojih predstavnika u stručnoj skupini. RH starna je imenovala nadležne institucije i širu radnu skupinu, ali nije dostavila odredila članove stručnog savjeta za pregovore.

Zbog nedostatka objedinjenih podloga temeljem kojih bi se pregovaralo, MINGORP je aplicirao u WBIF za sveobuhvatni identifikacijski Projekt regulacije i korištenja rijeke Save uu gradu Zagrebu, koji bi objedinio tri razine planiranja i odlučivanja, državnu, Grad Zagreb i Zagrebačku županiju.

12. RH je predala u prosincu 2011 nacrt sporazuma između **Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o uređivanju vodnog režima rijeke Drave, vodne i ostale infrastrukture te upravljanju radom HE Formin koja utječe na režim rijeke Drave na zajedničkoj dionici između Republike Slovenije i Republike Hrvatske i na režim rada HE Varaždin pri energetskom korištenju rijeke Drave.**

U ovom slučaju se radi o postojećim elektranama za koje još nije dogovoren zajedničkii režim rada. Prijedlog ugovora je na tragu ugovora koji je SFRJ imala s Republikom Austrijom. Međutim RH nije sljednica tog ugovora, pa se energetsko korištenje i upravljanje Dravom mora pokriti jednim Ugovorom, a u cilju učinkovitog korištenja i nadasve zaštite okoliša.

VEZANO UZ NE KRŠKO

FOND - Fonda za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško (u daljnjem tekstu: Fond) osnovan je na temelju Zakona o Fondu za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško ("Narodne novine", br. 107/2007.) Fond je osnovan 2008. godine, a operativno je započeo s radom u rujnu iste godine.

Djelatnost Fonda obuhvaća poslove u svezi s prikupljanjem, očuvanjem i povećanjem vrijednosti sredstava za financiranje izrade, revizije i provedbe Programa razgradnje Nuklearne elektrane Krško i odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva sukladno članku 10. i 11. Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa vezanih uz ulaganje, iskorištavanje i razgradnju Nuklearne elektrane Krško ("Narodne novine – Međunarodni ugovori", br. 9/02.) i druge poslove određene statutom Fonda.

Temeljem važećeg Programa razgradnje, sukladno Uredbi o iznosu, roku i načinu uplate sredstava za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško ("Narodne novine", br. 155/08.), Hrvatska elektroprivreda d.d. (u daljnjem tekstu: HEP d.d.) dužna je uplaćivati na račun Fonda iznos od 14,25 mil. EUR-a godišnje, u protuvrijednosti u kunama. Sredstva se uplaćuju u četiri tromjesečne rate svaka po 3.562.500 eura. Iznos financiranja može biti izmijenjen u skladu s revizijom Programa razgradnje potvrđenim od strane Međudržavnog povjerenstva.

Do 30. rujna. 2011. HEP d.d. je uplatio 110,8 mil. eura u protuvrijednosti od 809,4 mil. kuna , te u potpunosti podmirio sve dospjele obveze prema Fondu. Ukupna neto imovina Fonda na dan 30.09.2011. iznosi 927,2 mil.kuna, a ukupan neto prinos iznosi 117,8 mil. kuna. Iduća tromjesečna rata dospjeva u prosincu 2011.

PROGRAM RAZGRADNJE - U skladu s Ugovorom između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa vezanih uz ulaganje, iskorištavanje i razgradnju nuklearne elektrane Krško; svakih 5 godina potrebno je izraditi reviziju Programa razgradnje NE Krško. Stručne organizacije zadužene za izradu programa su APO d.o.o. (član HEP grupe), s hrvatske i ARAO sa slovenske strane. Na 8. sjednici Međudržavnog povjerenstva (MDP) od 3. rujna 2008.; Međudržavno povjerenstvo je prihvatilo Projektni zadatak za izradu 2. revizije Programa razgradnje NE Krško i odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva. Na 9. Sjednici Međudržavnog povjerenstva koja se održala 19. svibnja 2010. godine prihvaćeni su preliminarni rezultati 2. revizije programa razgradnje NE Krško koji je trebao biti završen sredinom lipnja 2010. sukladno materijalu prezentiranom na MDP. Nakon toga trebalo je zatražiti recenziju Međunarodne organizacije za atomske energiju (IAEA). Prva inačica završena je u rujnu i potpisana od strane oba projektna tima, međutim njeno slanje na recenziju je zaustavila slovenska strana tražeći na sjednicama Stručnog savjeta da se izmjene elementi koji su bili usuglašeni na 9. Sjednici. Stručni savjet zadužen je za praćenje izrade Programa i sastoji se od hrvatskih i slovenskih članova. Iako je Projektni tim unio neke izmjene i poboljšao dokument sukladno usuglašenim preporukama stručnog savjeta, hrvatski dio stručnog savjeta nije prihvatio glavne zahtjeve slovenske strane koji bi u bitnoj mjeri mijenjali već dogovoreni i prezentirani materijal na MDP. Trenutačni status je da RH smatra da se Program može i treba

poslati na recenziju u IAEA, a slovenska strana to ne želi bez promjena. Slijedeću 10. Sjednicu MDP saziva RH.

Otvoreni postupak javne nabave usluge izrade studije “Analiza hrvatskih opcija zbrinjavanja radioaktivnog otpada

Dana 24. svibnja 2011. godine Fond je donio Odluku o početku otvorenog postupka javne nabave usluge izrade studije “Analiza hrvatskih opcija zbrinjavanja radioaktivnog otpada“. Procijenjena vrijednost predmetne nabave je 4.720.000,00 kuna. Javno otvaranje ponuda izvršeno je 12. srpnja 2011, a pristigle su dvije ponude zajednice ponuditelja:

1. Zajednička ponuda APO d.o.o. usluge zaštite okoliša, (nositelj zajedničke ponude), EKONERG institut za energetiku i zaštitu okoliša, d.o.o. i ENCONET d.o.o. za poslove u energetici i ekologiji.
2. Zajednička ponuda Onet technologies grand projects, (nositelj zajedničke ponude) i Enedis d.o.o.

Radni tim naručitelja izvršio je pregled i ocjenu ponuda, te dana 10. kolovoza 2011. donio Odluku o odabiru zajednice ponuditelja APO d.o.o., Ekonerg d.o.o. i Enconet d.o.o., a koja udovoljava svim traženim kriterijima s ponuđenom cijenom u iznosu od 4.660.000,00 kuna. Druga ponuda ne udovoljava svim traženim kriterijima financijske i tehničke sposobnosti i kao takva ocjenjena je neprihvatljivom.

Međutim zajednica ponuditelja Onet technologies grand projects i Enedis d.o.o. izjavila je žalbu na Odluku o odabiru Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave dana 25. kolovoza 2011. i taj postupak je još uvijek u tijeku. U žalbenom postupku na poziv Državne komisije naručitelj, žalitelj i odabrani ponuditelj su u više navrata dostavili komisiji svu zahtijevanu dokumentaciju. Državna komisija donosi odluku u roku od 15 dana od dana kompletiranja spisa i ta odluka je konačna i izvršna.

11) INA d.d.

Aktivnosti MINGORP vezane uz INU obuhvaćale su dva osnovna pravca:

- Prvi je vezan uz redovno funkcioniranje i poticanje daljeg snaženja INA d.d. kao nacionalne kompanije na domaćem tržištu. U tom smislu je osiguran zakonodavni i regulatorni okvir koji INA d.d. daje prilike da se pozicionira kao vodeći igrač ne samo nacionalnom već i na regionalnom tržištu.
- Drugi element je vezan uz sporne ugovore potpisane nakon MOL-ovog stjecanja vlasničkih udjela većih od 47%, te padom vlasničkih udjela RH ispod 50%, odnosno početkom 2009. godine i iz tih ugovora proizašle obveze. VRH je inicirao otvaranje pregovora, te oformio pregovarački tim, ali do definiranja mađarskog pregovaračkog tima podignuta je optužnica za koruptivne aktivnosti koje su vezane uz INA d.d. Dakle u trenutačnoj situaciji smatra se da se pregovarati može samo temeljem dokumenata koji su bili na snazi prije potpisivanja SHA GMA i FAGMA. Ukoliko sa MOL slaže da se ti dokumanti iz početka pregovaraju moralo bi se ili promijeniti način upravljanja sukladno prijašnjem modelu ili u najmanju ruku do okončanja postupka sve odluke bi se trebale donositi konsenzusom te sukladno prijašnjem modelu upravljanja koji isključuje LODO sustav odliučivanja.

Odjel za energetske sustave i restrukturiranje

Pregovori s EU su završeni u sektoru energetike i zatvoreno je poglavlje 15. Energetika i poglavlje 21. Transeuropske mreže. Kako bi se mogao potpisati ugovor sa eu da ovo nije napravljeno mislim da tro možete izbrisati.

Promjene energetske zakona:

Europska unija je 13. srpnja 2009. godine donijela 3. paket energetske propisa kojeg čine:

1. Direktiva 2009/72/EC o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije,
2. Direktiva 2009/73/EC o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnim plinom,
3. Uredba 2009/713/EC o osnivanju Agencije za suradnju tijela energetske nadzora,
4. Uredba 2009/714/EC o uvjetima pristupa mreži za prekogranične razmjene električne energije i
5. Uredba 2009/715/EC o uvjetima pristupa mrežama za transport prirodnog plina.

Sukladno obvezama Republike Hrvatske, u veljači 2010. godine je izrađen detaljni projektni zadatak za implementaciju 3. paketa energetske propisa:

„Studija usklađivanja hrvatske energetske sektora i energetske zakonodavstva s trećim paketom energetske propisa europske unije“

Studija je propisala moguće modele buduće organizacije i razvoja tržišta, tržišnih odnosa te modele razdvajanja prijenosnih sustava i operatora prijenosnih sustava kao i njihovo vrednovanje u slučaju energetske sektora Republike Hrvatske, za područja električne energije i prirodnog plina. Ukazala je na potrebu usvajanja većih ovlasti i efikasnosti nacionalnih energetske regulatora i definirati suradnju s Regulatornom Agencijom Europske unije.

Temeljem Studije pokrenuta je izrada izmjena i dopuna sljedećih energetske zakona:

6. Zakona o energiji
7. Zakona o tržištu plina
8. Zakona o tržištu električne energije
9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti

Zakonom o energiji provodi se usklađivanje na području unutarnjeg tržišta električne energije kako bi se omogućilo stvaranje jedinstvenog tržišta električne energije kao učinkovitog i otvorenog tržišta, a Europska unija je osnovala europsko udruženje operatora prijenosnih sustava za električnu energiju ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity) kao mehanizam koji će poticati bolju suradnju i koordinaciju među operatorima. Također se usklađuju zahtjevi razdvajanja prijenosnih mreža i operatora prijenosnih sustava koji djeluju u sastavu vertikalno integriranog energetske subjekta.

Zakon o tržištu plina većim djelom je usklađen sa zahtjevima direktiva, a usklađivanje se provodi u segmentu općih pravila za organizaciju plinskog sektora, transporta, skladištenja i ukapljenog prirodnog plina, distribucije i opskrbe, knjigovodstvenog razdvajanja i

transparentnosti, organizacije pristupa plinskom sustavu, nacionalnih regulatornih tijela i maloprodajnih tržišta. Također, Usklađivanje se provodi u segmentu koordinacije rada svih operatora transportnih sustava u zemljama članicama, koordinacije prilikom izrade mrežnih pravila za prekogranične mreže, regionalne suradnje operatora transportnih sustava u zemljama članicama, izrade usklađenih metodologija za izračun tarifnih stavki za pristup mreži, usluga pristupa treće strane, raspodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem, transparentnosti poslovanja, pravila uravnoteženja i naknada za neravnotežu te trgovanja kapacitetom.

Zakon o regulaciji energetske djelatnosti donosi veće ovlasti Hrvatske energetske regulatorne agencije u smislu veće samostalnosti i neovisnosti od svih drugih javnih i privatnih subjekata uključujući i Vladu te nadležno ministarstvo. Zaposlenicima i osobama odgovornim za rukovođenje omogućuje se da djeluju neovisno od svih tržišnih interesa i ne traže ili primaju izravne upute od nekog vladinog ili drugog javnog ili privatnog subjekta prilikom izvršenja regulatornih zadataka. Dobijaju se značajno veće normativne, izvršne i nadzorne ovlasti, a posebno je značajno da se te ovlasti proširuju i na područje cijena i naknada za regulirane djelatnosti. Uvodi se obveza suradnje i konzultacija s ACER-om, Europskom komisijom i regulatornim tijelima drugih zemalja po prekograničnim pitanjima. Omogućuje se bolje promoviranje i nadziranje postizanja općih ciljeva regulacije energetskega sektora.

Znatne izmjene potrebne su u **Zakonu o tržištu električne energije**, posebice u području koje uređuje obvezu javne usluge, sigurnost opskrbe električnom energijom, prijenos i distribuciju električne energije, liberalizaciju tržišta električne energije te zaštitu kupaca.

Posebna je pozornost posvećena zahtjevu za razdvajanjem mrežne djelatnosti prijenosa električne energije od djelatnosti proizvodnje i opskrbe električnom energijom koja se može ostvariti izborom jednog od tri modela: 1) vlasničkim razdvajanjem (hr. kratica VR, eng. Ownership Unbundling, eng. kratica OU) operatora prijenosnog sustava u kojem vlasnik mreže postaje samostalni operator prijenosnog sustava, 2) razdvajanjem po modelu neovisnog operatora sustava (hr. kratica NOS, eng. Independent System Operator, eng. kratica ISO), ili 3) razdvajanjem po modelu neovisnog operatora prijenosa (hr. kratica NOP, eng. Independent Transmission Operator, eng. kratica ITO). Posljednja dva modela ustroja prijenosne djelatnosti zahtijevaju utvrđivanje dodatnih specifičnih pravila postupanja kojima će se osigurati djelotvornost izbranog modela odnosno puna primjena zahtjeva Direktive 2009/72/EZ s naslova razdvajanja djelatnosti i samostalnosti i neovisnosti operatora prijenosnog sustava.

Navedeni ITO model HEP nije prihvatio te je dogovorena primjena modela TSO.

Zakoni su tijekom svibnja 2011. godine bili poslani svima nadležnima na mišljenja, ali s obzirom na veći broj dostavljenih primjedbi i izmjena od raznih tijela bilo je potrebno duže vrijeme da se potrebne izmjene prijedloga zakona.

1. Izmjenom Zakona o energiji (NN 127/10) – djelatnost toplinarstva je stavljena u nadležnost jedinica lokalne uprave i samouprave, tako da promjena cijena više ne ide na Vladu RH, nego se od strane toplinara i suglasnosti JLS, traži mišljenje HERE i nakon toga JLS donosi odluku o razini cijena.

2. Sudjelovanje u radu GSV-a – Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene - član i zamjenik člana. Ovom povjerenstvu su detaljno predstavljeni Energetski zakoni koji se mijenjaju uslijed 3. Paketa propisa EU. Učešće predstavnika je bitno kako bi se moglo osigurati mišljenje svih socijalnih partnera i ujedno služi za objašnjavanje pojedinih stavova.

TOPLINARSTVO

1. Uredba o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju toplinske energije raspravljana je na sjednici SRS u Vladi Republike Hrvatske, te je zaključeno da je prije usvajanja ove Uredbe potrebno promijeniti odredbe Zakona o toplinarstvu. Naime zakon o toplinarstvu predviđa da je osnovica za visinu koncesije prihod ostvaren od proizvodnje, distribucije i opskrbe, čime se u značajnoj mjeri povećava osnovica za obračun koncesije. Promjenama Zakona osnovica bi bila samo djelatnost distribucije, te bi se nakon toga donijela nova Uredba.
2. Izmjene i dopune Pravilnika o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju – u pripremi, nakon dobivenih mišljenja grupacije toplinara i HERA, donosi ga Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva.
Izmjenama Pravilnika uvedena je obveza svih korisnika koji imaju u stambenim zgradama ugrađeno više od 50% razdjelnika toplinske energije da se vlasnici samostalnih uporabnih cjelina koji nemaju ugrađene razdjelnike, penaliziraju u iznosu od UST=25, te se na taj način pokušava povećati učešće i ugradnja razdjelnika topline.
3. Izmjena Tarifnog sustava za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki (Narodne novine, broj 50/10), u postupku je za određivanje visine tarifnih stavki.
4. Problematika toplinarske djelatnosti u Vukovaru – zahtjev za pokrićem gubitka u djelatnosti tvrtke Tehnostan, od strane Vlade RH. HERA je dozvolila povećanje cijena /tarifnih stavki toplinarske djelatnosti Tehnostana – Vukovar.
5. Problem obračuna i plaćanja električne energije za pogon toplinskih stanica izazvao je prijepore na relaciji HERA-MINGORP-Državni inspektorat. Naime prema našem tumačenju plaćanje električne energije za pogon toplinskih stanica treba biti izvršeno od strane skupa stanara na koje glasi brojilo električne energije, a prema tumačenju HERA na teret toplinara iako oni nisu vlasnici brojlara, niti im taj trošak nije predviđen u odobrenim tarifnim stavkama.

PLIN

1. Uredbom o izmjeni Zakona o tržištu plina (Narodne novine, broj 91/11), je u članku 72. izmijenjen Zakon o tržištu plina, čime se omogućilo Vladi Republike Hrvatske da na određeno vrijeme propiše najvišu razinu cijene prirodnog plina za povlaštene kupce u Republici Hrvatskoj, u cilju zaštite gospodarskog interesa Republike Hrvatske i kako bi se osigurala međunarodna konkurentnost hrvatskih proizvoda uzimajući u obzir cijenu plina na međunarodnom tržištu za iste ili slične kategorije povlaštenih kupaca. Uredba je bila na

- snazi do donošenja Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o tržištu plina (Narodne novine, br. 114/11).
2. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o tržištu plina (Narodne novine, br. 114/11) stavio je van snage Uredbu o izmjeni Zakona o tržištu plina (Narodne novine, broj 91/11), a odredbe uredbe su provedene u Zakonu o tržištu plina.
  3. Odluka o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za opskrbu prirodnim plinom s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki. Na prijedlog HERE utvrđena je promjena visine tarifnih stavki u tarifnom sustavu za opskrbu prirodnim plinom za sve energetske subjekte u RH.
Odluka je pripremljena i trebala bi ići u proceduru usvajanja na VRH.
  4. Odluka o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za distribuciju prirodnim plinom s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki. Na prijedlog HERE utvrđena je promjena visine tarifnih stavki u tarifnom sustavu za distribuciju prirodnog plina za sve energetske subjekte u RH
Odluka je pripremljena i trebala bi ići u proceduru usvajanja na VRH.
  5. Uredba o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava („Narodne novine“ br. 27/10).
  6. Odlukom o najvišoj razini cijene plina za povlaštene kupce („Narodne novine“ br. 92/11) regulirana je cijena plina za povlaštene kupce koji obavljaju proizvodnu djelatnost (posebno za kupce kategorije poduzetništvo – industrijske kupce), osim kućanstava, u razdoblju od 1. rujna do 31. prosinca 2011. godine, a određena je najviša razina cijene prirodnog plina u iznosu od 2,13 kn/m³. Odlukom se omogućilo da povlašteni kupci plina za iste ili slične kategorije u Republici Hrvatskoj plaćaju cijenu plina kao u zemljama u okruženju, čime im se omogućuje opstojnost i međunarodna konkurentnost na tržištu. Pripremljen je prijedlog produljenja Odluke, koja bi trebala stupiti na snagu 1. siječnja 2012. s trajanjem do 31. ožujka 2012. godine. Prijedlog je poslan Vladi Republike Hrvatske na usvajanje.
  7. Odluka o provedbi posebne mjere za ublažavanje porasta cijena prirodnog plina u kućanstvima u 2011. godini („Narodne novine“ br. 148/10) propisana je posebna mjera kojom se kućanstvima ublažava porast cijena prirodnog plina. Odluka je na snazi do kraja 2011. godine.
  8. Izmjena i dopuna Tarifnog sustava za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“ br. 44/10) - dodan je tarifni model TM4 za poduzetništvo koje ima ukupna godišnju potrošnju prirodnog plina veću od 5.000.000 m³.
  9. Pravilnikom o organizaciji tržišta prirodnog plina iz (Narodne novine, br. 50/ 2009) godine uređen je postupak za rezervaciju i raspodjelu kapaciteta plinskog sustava, pravila za trgovanje kapacitetima i uravnoteživanje plinskog sustava, pravila za korištenje operativnim zalihama, postupak za promjenu opskrbljivača plinom te druga pravila za provedbu pristupa treće strane plinskom sustavu.

Novi Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina (Narodne novine, br. 126/10) donesen je uslijed brojnih izmjena i dopuna.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji tržišta prirodnog plina (Narodne novine, br. 128/2011) detaljnije je propisano komercijalno uravnoteženje transportnog sustava za bilančne skupine, kako postojeću, tako i za nove manje bilančne skupine koje bi se mogle uskoro aktivirati na tržištu plina Republike Hrvatske. Propisan je privremeni model uravnoteženja transportnog sustava za razdoblje do 30. rujna 2013. godine, bez naplate energije uravnoteženja, a nakon tog roka komercijalno uravnoteženje bi se trebalo obračunavati prema Metodologiji, a za ponuditelja energije uravnoteženja i dalje se u razdoblju do 30. rujna 2013. godine određuje opskrbljivač plinom koji je na dan stupanja na snagu Pravilnika opskrbljivao plinom iz transportnog sustava druge opskrbljivače plinom u Republici Hrvatskoj. Izmjenom je omogućen ne diskriminirajući pristup prema svim voditeljima bilančnih skupina te stvarno otvaranje tržišta i konkurentnost.

11. Pravilnik o naknadi za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta (Narodne novine 137/11) uniformno za sve distributere plina uređuje priključenje na plinski distribucijski sustav.
12. Odlukom o naknadi za organiziranje tržišta plina odredit će se visina i način prikupljanja naknade za obavljanje poslova organiziranja tržišta plina, koje kao javnu uslugu obavlja Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.. Odluka je poslana na mišljenje Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji, te nakon dobivanja mišljenja biti će je potrebno poslati na mišljenja Uredu za zakonodavstvo i Ministarstvu financija.
13. Plan razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2011.-2015. Poslan je na mišljenje Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji, a njime se odobrava razvoj transportnog sustava Republike Hrvatske.

ELEKTRIČNA ENERGIJA

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (“Narodne novine” br. 14/2011) - usklađuje se s gospodarskim uvjetima, za posebni gospodarski interes Republike Hrvatske kada se za domaćeg poduzetnika proizvodi neka sirovina koja se ne proizvodi u Republici Hrvatskoj. Zakon se odnosi na TLM-TVP d.o.o. za proizvodnju valjanih proizvoda iz Šibenika. Zaprimiti smo novi zahtjev za utvrđivanjem gospodarskog interesa RH u svezi odobrenja privremenog statusa povlaštenog kupca električne energije za inozemnog poduzetnika TLM-TVP d.o.o. u 2012.
2. Pravilnik o stručnom osposobljavanju i provjeri znanja za upravljanje i rukovanje energetskim postrojenjima („Narodne novine“, br. 70/2010 i 50/2011) – uređuje da poslove i radne zadatke upravljanja i rukovanja energetskim postrojenjima za koje je ovim Pravilnikom propisana stručna sprema i provjera znanja, dozvoljeno je samostalno obavljati radnicima nakon položenog Stručnog ispita, prema ovom Pravilniku. Od listopada 2010.pa do kraja studenoga 2011.Stručni ispit za energetska zanimanja u RH je položilo oko 2000 kandidata pred područnim Ispitnim komisijama u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Varaždinu i Osijeku. Ispitne komisije imenovao je svojim rješenjem Ministar gospodarstva, rada i poduzetništva.

3. Pravilnik o tehničkim zahtjevima za elektroenergetska postrojenja nazivnih izmjeničnih napona iznad 1kv („Narodne novine“ 105/10) - propisuje općenito oblikovane tehničke i druge zahtjeve sukladno odredbama određenih hrvatskih normi.
4. Izmjena Tarifnog sustava za opskrbu električnom energijom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“ br. 34/10) ispravljena je oznaka.
5. Izmjena Tarifnog sustava za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“ br. 26/10) izmijenjeno je vrijeme dostave prijedloga promjene visine tarifnih stavki i dostava izvješća i dodana obveza dostavljanja plana poslovanja i plana razvoja i izgradnje samo za sadašnju regulacijsku godinu.
6. Izmjena Tarifnog sustava za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“ br. 26/10) izmijenjeno je vrijeme dostave prijedloga promjene visine tarifnih stavki i dostava izvješća i dodana obveza dostavljanja plana poslovanja i plana razvoja i izgradnje samo za sadašnju regulacijsku godinu.
7. Izmjena Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“ br. 26/10) izmijenjeno je vrijeme dostave prijedloga promjene visine tarifnih stavki i dostava izvješća i dodana obveza dostavljanja plana poslovanja i plana razvoja i izgradnje samo za sadašnju regulacijsku godinu.
8. Zaključak o utvrđivanju prioriteta izgradnje elektroenergetskih građevina - donijet je na 49. sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 01. travnja 2010. godine. Navedenim Zaključkom utvrđuju se objekti čija je izgradnja, održavanje i korištenje od interesa za Republiku Hrvatsku. Navedeni projekti predstavljaju nova investicijska ulaganja i pokretanje hrvatskog gospodarstva.
9. U skladu sa dugoročnim planom razvoja djelatnosti proizvodnje električne energije HEP d.d. nam je uputio zahtjev za izdavanje energetskeg odobrenja za izgradnju HE Ombla nazivne snage 68, 5 MW.
10. Očekujemo zahtjeve za izdavanjem energetskeg odobrenja za izgradnju TE Bravar i TE Slavonski Brod.

KREDITI HEP-a:

Uprava za energetiku je obradila i prosljedila nakon provedene zakonske procedure na usvajanje odluka na sjednici Vlade RH.

Da bi se donijela Odluka o jamstvu od strane Vlade RH potrebno je pribaviti mišljenja MFIN i Ureda za zakonodavstvo, u kojima treba obrazložiti razloge za donošenje takve odluke i namjena korištenja kreditnih sredstava. Isto tako važno je prikazati kratkoročnu zaduženost subjekta i stanje njegove likvidnosti, odnosno utjecaj novog kredita na likvidnost tvrtke.

1. Zagrebačka banka d.d. – Zagreb – prolongat- produženje roka korištenja i povrata kredita u iznosu od 300.000.000,00 kuna
2. Privredna banka d.d. – Zagreb – zaduženje u iznosu od 300.000.000,00 kuna
3. Hrvatska poštanska banka – Zagreb – zaduženje u iznosu od 20.000.000,00 Eura
4. Privredna banka d.d. – Zagreb, Raiffeisenbank Austria d.d. – Zagreb, Zagrebačka banka d.d.- Zagreb – zaduženje u iznosu od 150.000.000,00 Eura.
5. EBRD, Kommunalkredit AG i Siemens Financial Services – kredit za izgradnju HE Ombla u iznosu od 123.200.000,00 Eura.
6. SG - Splitska banka d.d. – Split – prolongat/produženje roka korištenja i povrata/ i povećanje iznosa od 10.000.000,00 Eura.
7. Raiffeisenbank Austria – Zagreb – prolongat / produženje roka korištenja i povrata/ i povećanje revolving / obnovljivog / limita u iznosu od 40.000.000,00 Eura.
8. RBA factoring – Zagreb – stavljanje van snage Odluke Vlade RH za kredit kod RBA factoringa u iznosu od 216.000.000,00 kuna.
Ova Odluka se stavlja van snage jer se istovremeno ishodio povoljniji i uvećan kredit od Raiffeisenbank Austria za istu namjenu.

UPRAVA ZA TRGOVINU I UNUTARNJE TRŽIŠTE

Uprava za trgovinu i unutarnje tržište je ustrojena s ciljem stvaranja jednakih uvjeta poslovanja na tržištu RH za gospodarstvenike, analiziranja hrvatskog tržišta u segmentima bitnim za razvoj gospodarstva i standard stanovništva, te predlaganje mjera i regulatornog okvira (zakoni, podzakonski propisi strateški dokumenti, odluke i edukacije) bitnih za uklanjanje prepreka u razvoju gospodarske djelatnosti trgovine, unaprjeđenja elektroničkog poslovanja, slobodnog kretanja roba i usluga, minimiziranja neregistriranog gospodarstva i sprječavanja nelegalne trgovine specifičnih roba.

Navedene zadaće provode se kroz 5 ustrojstvenih jedinica – Odjela.

1. Ova Uprava temeljem važećih propisa je od tada do danas, a sukladno svojoj nadležnosti izvršavala sve zadaće iz svog djelokruga u kontinuitetu i shodno zadanim rokovima;
2. Što se tiče zadnje dvije godine, zadaće iz nadležnosti su se odvijale kontinuirano, nastavno na prethodna razdoblja te niže navodimo sve učinjeno kao i neriješeno za 2010. i 2011. i to po područjima iz nadležnosti.

Odjel za koordinaciju unutarnjeg tržišta

Realizirane aktivnosti u 2010.

POGLAVLJE PREGOVORA 1. – Sloboda kretanja roba – privremeno je zatvoreno 19. travnja 2010. godine.

Zakonodavne:

Radi usklađivanja hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU na 16. sjednici Hrvatskog sabora 29. siječnja 2010. godine donesen je **Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (NN 20/10)**. Zakon predstavlja usklađivanje s Uredbom 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. koja se odnosi na određivanje zahtjeva za akreditaciju i nadzor nad tržištem prilikom stavljanja proizvoda na tržište i Odlukom 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. koja se odnosi na zajednički okvir za stavljanje proizvoda na tržište.

Ostale:

U 2010. godini doneseni su:

Četvrto polugodišnje Izvješće o provedbi Strategije za primjenu pravne stečevine u području slobode kretanja roba za razdoblje srpanj-prosinac 2009. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 19. veljače 2010. godine;

Peto polugodišnje Izvješće o provedbi Strategije za primjenu pravne stečevine u području slobode kretanja roba za razdoblje siječanj-lipanj 2010. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 29. srpnja 2010. godine;

Četvrto polugodišnje Izvješće o provedbi Akcijskog plana za usklađivanje s člancima 34.-36. Ugovora o funkcioniranju EU za Poglavlje 1. - Sloboda kretanja roba za razdoblje srpanj-prosinac 2009. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 19. veljače 2010. godine;

Peto polugodišnje Izvješće o provedbi Akcijskog plana za usklađivanje s člancima 34.-36. Ugovora o funkcioniranju EU za Poglavlje 1. - Sloboda kretanja roba za razdoblje siječanj-lipanj 2010. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 29. srpnja 2010. godine.

Pododbor - Sjednica Pododbora za unutarnje tržište, tržišno natjecanje, trgovinu, industriju, carine i poreze Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između RH i EU, održana je 6. svibnja 2010. godine u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva.

Odbor za stabilizaciju i pridruživanje - Šesti sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje održan je 08. prosinca 2010. u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva.

ACAA sporazum (Sporazum o ocjenjivanju sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda)

Konzultacije i pregovori vezani za sklapanje ACAA sporazuma za područja: rekreacijska plovila, osobna zaštitna oprema (zaštitne rukavice), niskonaponska oprema, elektromagnetska kompatibilnost i radijska oprema i telekomunikacijska terminalna oprema te plinski aparati održani su na sastanku 14. prosinca 2010. u Zagrebu.

Povjerenstvo za koordinaciju i komunikaciju između inspekcija nadležnih za nadzor proizvoda stavljenih na tržište i/ili raspolaganje na tržištu Republike Hrvatske

Sudjelovanje u radu Povjerenstva koje je osnovano temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 16. srpnja 2009. godine radi koordinacije inspekcijskih nadzora tehničkih zahtjeva za proizvode. Radom povjerenstva koordinira Državni inspektorat.

Realizirane aktivnosti u 2011.

Zakonodavne:

U 2011. godini temeljem Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (NN 20/10) doneseni su:

- **Pravilnik o obliku, sadržaju i izgledu oznake „C” i „CE”**, NN 18/11 od 09. veljače 2011. godine.

Pravilnik o obliku, sadržaju i izgledu oznake „C” i „CE” usklađen je s Odlukom 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. koja se odnosi na zajednički okvir za stavljanje proizvoda na tržište te ukidanje Odluke Vijeća 93/465/EEZ i Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. koja se odnosi na određivanje zahtjeva za akreditaciju i nadzor nad tržištem prilikom stavljanja proizvoda na tržište.

- **Pravilnik o prijavljivanju tijela za ocjenjivanje sukladnosti**, NN 34/11 od 23. ožujka 2011. godine.

Pravilnik o prijavljivanju tijela za ocjenjivanje sukladnosti usklađen je s Odlukom 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. koja se odnosi na zajednički okvir za stavljanje proizvoda na tržište te ukidanje Odluke Vijeća 93/465/EEZ.

- Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ili stupanjem na snagu Sporazuma o ocjenjivanju sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda s Europskom unijom i njenim državama članicama (ACAA), za proizvode obuhvaćene sporazumom, ukoliko ta činjenica nastupi ranije.

U 2011. godini temeljem Uredbe o postupcima službenog obavješćivanja u području norma, tehničkih propisa, te propisa o uslugama informacijskog društva (»Narodne novine« 28/09 i 154/09) donesen je:

- **Postupovnik o postupcima službenog obavješćivanja u području norma i tehničkih propisa**, NN 19/11 od 11. veljače 2011. godine.

Ovim Postupovnikom propisuje se postupak službenog obavješćivanja Europske komisije i država članica u području norma i tehničkih propisa, kao i način postupanja i suradnje Informacijske središnjice (ISA), središnjih tijela državne uprave, informacijske točke, te način suradnje s gospodarskim i poslovnim subjektima.

Ostale:

U 2011. godini doneseni su:

-Šesto polugodišnje Izvješće o provedbi Strategije za primjenu pravne stečevine u području slobode kretanja roba za razdoblje srpanj-prosinac 2010. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 03. ožujka 2011. godine.

-Sedmo polugodišnje Izvješće o provedbi Strategije za primjenu pravne stečevine u području slobode kretanja roba za razdoblje siječanj-lipanj 2011. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 03. kolovoza 2011. godine.

-Šesto polugodišnje Izvješće o provedbi Akcijskog plana za usklađivanje s člancima 34.-36. Ugovora o funkcioniranju EU za Poglavlje 1. - Sloboda kretanja roba za razdoblje srpanj-prosinac 2010. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 03. ožujka 2011. godine.

-Sedmo polugodišnje Izvješće o provedbi Akcijskog plana za usklađivanje s člancima 34.-36. Ugovora o funkcioniranju EU za Poglavlje 1. - Sloboda kretanja roba za razdoblje siječanj-lipanj 2011. godine, usvojeno na sjednici Vlade Republike Hrvatske 03. kolovoza 2011. godine.

Povjerenstvo za koordinaciju i komunikaciju između inspekcija nadležnih za nadzor proizvoda stavljenih na tržište i/ili raspolaganje na tržištu Republike Hrvatske:

- Sudjelovanje u radu Povjerenstva koje je osnovano temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 16. srpnja 2009. godine radi koordinacije inspekcijskih nadzora tehničkih zahtjeva za proizvode. Radom Povjerenstva koordinira Državni inspektorat. U 2011. godini održane su tri sjednice, ukupno od osnivanja Povjerenstva održano je osam sjednica.

CEFTA

- Održan 3. sastanak Pododbora za necarinske prepreke i tehničke prepreke u trgovini za provedbu CEFTA 2006 Ugovora, u Sarajevu, 2. i 3. lipnja 2011.
- Ispunjavanje CEFTA Upitnika
- Održan sastanak sa predstavnicima OECD-a (Organisation for Economic Co-operation and Development)

PODODBOR - Sastanak Pododbora za unutarnje tržište, tržišno natjecanje, trgovinu, industriju, carine i poreze Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju održan je 12. rujna 2011. godine u Bruxellesu.

Regulativa iz nadležnosti:

1. Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (nn br. 20/10.)
2. Uredba o postupcima službenog obavješćivanja u području norma, tehničkih propisa, te propisa o uslugama informacijskog društva (nn br. 28/09.i 154/09.)
3. Pravilnik o obliku, sadržaju i izgledu oznake „c“ i „ce“ (nn br. 18/11.)

4. Pravilnik o prijavljivanju tijela za ocjenjivanje sukladnosti (nn br. 34/11.)
5. Postupovnik o postupcima službenog obavješćivanja u području norma i tehničkih propisa (nn br. 19/11.)

Odjel za unaprjeđenje elektroničkog poslovanja

Realizirane aktivnosti u 2010. Godini

Zakonodavne:

U 2010. godini temeljem Zakona o elektroničkom potpisu (NN 10/02. i 80/08.) doneseni su slijedeći podzakonski propisi:

1. Pravilnik o evidenciji davatelja usluga certificiranja u RH (NN br.107/10)
  - Prijava za upis u evidenciju davatelja usluga certificiranja u RH
  - Prijava izmjena i dopuna podataka upisanih u evidenciju davatelja usluga certificiranja u RH
2. Pravilnik o izradi elektroničkog potpisa, uporabi sredstva za izradu elektroničkog potpisa, općim i posebnim uvjetima poslovanja za davatelje usluga izdavanja vremenskog žiga i certifikata (nn br.107/10)
3. Popis normizacijskih dokumenata u području primjene zakona o elektroničkom potpisu i pravilnika o izradi elektroničkog potpisa, uporabi sredstva za izradu elektroničkog potpisa, općim i posebnim uvjetima poslovanja za davatelje usluga izdavanja vremenskog žiga i certifikata u poslovanju davatelja usluga certificiranja u republici hrvatskoj (nn br.107/10)

Donesena je Odluka o osnivanju Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje (NN br. 96/10) sukladno mjerama iz Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007-2010.

- MINGORP je temeljem usvojene Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u RH za razdoblje 2007.-2010. zadužen za utemeljenje Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje s ciljem uklanjanja prepreka i ostvarivanja sinergijskog učinka vezanog uz suradnju između gospodarstva, znanosti i tijela državne uprave u području razvoja elektroničkog poslovanja.

Ostale

Izrađeno je i usvojeno Izvješće o provedbi mjera u 2009. godini iz Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007-2010.

- MINGORP je temeljem zaključka Vlade Republike Hrvatske imenovan koordinatorom izvršenja mjera iz Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u RH za razdoblje 2007.-2010. i zadužen je za izvještavanje o provođenju mjera iz vlastite nadležnosti te ostalih mjera koje provode ostala nadležna tijela. Na godišnjoj razini za Vladu RH sačinjavaju se godišnja izvješća koja obuhvaćaju provedene mjere u

promatranom razdoblju. Izvješća su osnove za izradu akcijskog plana za naredna razdoblja.

Donesen je Akcijski plan za 2010. godinu za provedbu mjera temeljem Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007-2010. – Zaključak VRH

Uspostavljen je sustav dobrovoljne akreditacije davatelja usluga certificiranja u RH i slijedom toga imenovana je Hrvatska akreditacijska agencija kao nadležno nacionalno tijelo za akreditaciju davatelja usluga certificiranja u području primjene elektroničkog potpisa.

MINGORP zajedno sa HAA treba odrediti kriterije za akreditaciju davatelja usluga certifikacije, na temelju Zakona o elektroničkom potpisu, podzakonskih akata, PKI (Public Key Infrastructure), ETSI norma (European Telecommunication Standards Institut) i drugih s njima povezanih normi, specifikacija ili odgovarajućih dokumenata HAA

Analiza dokumenta Europske komisije CROBIES (Study on Cross-Border Interoperability of eSignatures)

Sudjelovanje u izradi pravila za akreditaciju davatelja usluga certifikacije .

Suradnja na području dobrovoljne akreditacije davatelja usluga certificiranja unutar EU TAIEX programa

Poslovna inicijativa za izmjenu Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost

2008.godine je ustrojeno Povjerenstvo za e-Račun kao savjetodavno tijelo ministru gospodarstva, rada i poduzetništva, sastavljeno od predstavnika tijela državne uprave i poslovne i akademske zajednice, te je do sada svojim aktivnim djelovanjem u prethodnom razdoblju sačinilo poslovne zahtjeve za e-Račun, za specifikacije e-modula za e-Račun, XML sheme e-Računa i predložilo način održavanja i objavljivanja, te u 2010.godini dalo poslovnu inicijativu da se izmjeni Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost i predložilo jedan fazni pristup uvođenja e-Računa.

Provedeni projekti

Rezultati projekata provedenih u organizaciji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva sa ciljem uklanjanja ostalih prepreka za e-poslovanje, a koji će omogućiti poticanje razvitka elektroničkog poslovanja i javnog sektora i gospodarstva, ostvareni su kroz izvršena određena istraživanja:

- istraživanje i razvoj rješenja temeljenih na otvorenom kôdu za elektroničke module identificirane u okviru istraživanja generičkog procesnog modela tvrtke, identifikacije priključnih točaka za elektroničko poslovanje te izradu tehničkih i funkcionalnih specifikacija rješenja za povezivanje priključnih točaka ;
- radi se na istraživanju i analizi normi i otvorenih standarda u primjeni u elektroničkom poslovanju,
- provedeno je istraživanje i razvoj metodologije i implementacije sustava za rješavanje problema u području primjene elektroničkog poslovanja temeljem modela, slučajeva i pravila i baze znanja
- studije razvoja elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj i Studije prepreka za primjenu elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2006. i 2007.

godinu i niz drugih mjera, a sve ove je rezultate moguće vidjeti na web stranici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

- u okviru portala "Moja uprava" razrađena je tema Elektroničko poslovanje i kontinuirano se dopunjuje novim člancima iz tog područja.

Akreditiranje NCARH-a

MINGORP je temeljem usvojene Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u RH razdoblje 2007.-2010. zadužen za održavanje interoperabilnosti NCARH u zemlji i sa EU (vezano uz digitalne certifikate, elektroničke potpise, verifikacije i ovjere), te je zadužen za akreditaciju Nacionalnog certifikacijskog autoriteta RH.

Tijekom 2009.g. MINGORP je inicirao pri VRH donošenje odluke o određivanju akreditacijskog tijela za dobrovoljnu akreditacije davatelja usluga certificiranja u području elektroničkog potpisa. VRH je svojom odlukom tijekom 2009.g. imenovao Hrvatsku akreditacijsku agenciju (HAA) da obavlja poslove akreditacijskog tijela za dobrovoljnu akreditaciju davatelja usluga certificiranja u području elektroničkog potpisa. U svibnju 2010. godine održavan je prva sjednica Sektorskog odbora za primjenu elektroničkog potpisa, kao radnog tijela, kojeg je imenovala HAA. Predsjednicom spomenutog odbora imenovana je Ema Culi, ravnateljica UTUT u MINGORP-u.

Zadace akreditacijskog tijela su, između ostalog, i izdavanje općih preporuka za rad davateljima usluga certificiranja kao i preporuka i standarda za rad akreditiranih davatelja, nadzor provođenja propisa i postupaka i certifikata davatelja usluga certificiranja itd.. Kako je rad HAA na uspostavi sustava akreditiranja u suradnji sa MINGORP tek započeo, očekuje se do početka 2011. godine, sukladno predloženom planu rada, formiranje kriterija za ocjenitelje, izrada pravila za akreditaciju i ocjena osposobljenosti ocjenitelja za područje akreditacije i njihov upis u Upisnik ocjenitelja HAA, te početak rada na prvim akreditacijama. MINGORP će tada prvi, u suradnji sa Financijskom agencijom kao sunositeljem mjere i ugovornim partnerom za održavanje NCARH-a, dobrovoljno akreditirati NCARH .

Provođenje kampanje za e-poslovanje fokusirane na SME te na ICT sektor

MINGORP je temeljem usvojene Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u RH za razdoblje 2007.-2010. zadužen za provođenje kampanje za e-poslovanje. Ova kampanja odvija se na više načina, uključivo i putem suradnje i izrade programa za obrazovanje i certificiranje savjetnika a elektroničko poslovanje, a koje MINGORP razvija sa HAMAG-om. Suradnja MINGORP, HAMAG i HGK u programu za obrazovanje i certificiranje savjetnika za e-poslovanje. Drugi dio kampanje za e-poslovanje odvijat će se preko punjenja baze znanja na nacionalnom portalu.

Tijekom svog djelovanja Povjerenstvo za e-Račun je uočilo da poteškoće, koje se javljaju pri uvođenju elektroničkog poslovanja i obavljanju elektroničkih transakcija u gospodarstvu i javnoj upravi, proizlaze iz različitih pristupa ugovaranjima putem elektroničke razmjene podataka te je Povjerenstvo preporučilo izradu priručnika za uporabu u praksi na temu Ugovora o elektroničkoj razmjeni podataka.

MINGORP je inicirao izradu priručnika - "Priručnik o načinu pribavljanja i upotrebi naprednog e-potpisa" i priručnika "Ugovor o elektroničkoj razmjeni podataka" na hrvatskom i engleskom jeziku. Priručnik je izvor informacija namijenjen primjeni u dnevnom radu gospodarstvenicima i javnoj upravi u svrhu lakšeg uvođenja elektroničkih isprava u poslovanje te su isti distribuirani svim tijelima državne uprave, HOK-u i HUP-u te njihovim uredima za gospodarstvo u Županijama, Županijama, županijskim uredima i dr.

Navedeni priručnici bit će korišteni kao literatura u svrhu edukacije malih i srednjih poduzetnika.

JAVNA NABAVA

MINGORP je temeljem usvojene Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u RH za razdoblje 2007.-2010. zadužen za izradu godišnjih studija prepreka elektronikom poslovanju te prati napredak razvoja elektroničkog poslovanja. Slijedom toga bila je izrađena Studija prepreka te praćenja napretka razvoja elektroničkog poslovanja za 2008 i 2009. godinu. U 2010. godini, temeljem navedene Strategije planiralo se krenuti s izradom Studije napretka razvoja elektroničkog poslovanja u 2010. godini.

U ožujku 2010. g. sačinjen je i odobren prijedlog za pokretanje pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave za izvršenje ove zadaće. Kako je ovaj projekt vezan uz ostale projekte iz izvršenja mjera iz važeće Strategije to se i njegov puni smisao nalazi u rezultatima ostalih projekata, a koji bi trebali bi poslužiti kao osnova za izradu nove Strategije razvitka elektroničkog poslovanja za razdoblje 2011-2013.

Pripremljena je tehnička dokumentacija za pregovarački postupak bez prethodne objave za izradu ove studije, ali se sa realizacijom odobrenog postupka čekalo da se definiira oblik javne nabave za ostale projekte koji proizlaze iz mjera predviđenih važećom Strategijom.

U pogledu ostalih projekata dogovorena je i pripremljena tehnička dokumentacija također za pokretanje pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave.

Sredinom lipnja 2010. preporučeno je od strane Uprave za javnu nabavu da se ostali projekti odnosno održavanje i daljnji razvoj javne infrastrukture za elektroničko poslovanje realiziraju otvorenim postupkom javne nabave (unatoč činjenici da se trebaju temeljiti na rezultatima projekata koje su 2008. godine razvijali Fakultet organizacije i informatike Varaždin, Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb i Ekonomski fakultet iz Zagreba).

JAVNA NABAVA U 2010.

U pogledu potreba izrade studije razvoja infrastrukture za e-Račun, a sukladno Akcijskom planu iz 2010. godine pokrenut je otvoreni postupak javne nabave za sljedeće usluge:

1. istraživanja i razvoja s referentnom implementacijom baze znanja za primjenu e-Računa u elektroničkoj trgovini
2. istraživanja i razvoja e-Računa u elektroničkoj trgovini i
3. istraživanja i razvoja s referentnom implementacijom e-Računa u elektroničkoj trgovini

Uslijed necjelovitosti dostavljenih ponuda **poništeni** su postupci javne nabave za usluge 1. i 3.

Otvorenim postupkom javne nabave odobren je projekt istraživanje i razvoj razmjene e-Računa u elektroničkoj trgovini Fakulteta organizacije i informatike iz Varaždina (zadnji kvartal 2010. godine). Svrha ovog istraživanja je stvaranje preduvjeta za razvoj elektroničkog poslovanja, a posebno e-Računa kao najvažnije isprave u elektroničkoj trgovini. Posebni ciljevi projekta su:

- održati kontinuitet razvoja i održavanja norme za e-Račun i popratne poslovne isprave u Republici Hrvatskoj,
- uspostaviti okvir za djelovanje informacijskih posrednika za e-Račun, te
- uspostaviti okvir za provedbu implementacije pilot projekta za primjenu e-Računa.

Rezultati Studije Fakultet organizacije i informatike iz Varaždina prezentirani su članovima Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje i Povjerenstva za e-Račun, s ciljem da se sagleda cjelovita slika implementacije e-Računa u poslovanje javne uprave i gospodarstva u Republici Hrvatskoj.

Održavanje nacionalnog portala u području elektroničkog poslovanja i njegovo daljnje punjenje sadržajima iz područja elektroničkog poslovanja

MINGORP je temeljem usvojene Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u RH za razdoblje 2007.-2010. zadužen za uspostavu portala s cjelovitim informacijama o propisima, preporukama, normama i standardima, certifikaciji, te najboljoj praksi i javnom znanju u primjene elektroničkog poslovanja (nacionalnog portala za e-poslovanje).

Nacionalni portal za e-poslovanje je uspostavljen tijekom 2008. godine, te je potrebno njegovo daljnje održavanje i punjenje javnim znanjima iz primjene elektroničkog poslovanja. Portal za elektroničko poslovanje unutar portala Moja uprava je razvio i održava APIS IT d.o.o. Zagreb. Sukladno procedurama za daljnje provođenje ovog projekta ovisit će razvoj predmetnog područja.

Održavanje i daljnji razvoj javne infrastrukture za elektroničko poslovanje

Projekt održavanja i daljnjeg razvoja javne infrastrukture za elektroničko poslovanje (koje obuhvaća održavanje, razvoj i javno objavljivanje sustava normi i specifikacija za elektroničko poslovanje na procesnoj, semantičkoj i tehnološko razini, održavanje, razvoj i javno objavljivanje biblioteke softverskih komponenti tj. e-modula za elektroničko poslovanje zasnovanih na otvorenom kodu kao i održavanje, razvoj i objavljivanje baze znanja o elektroničkom poslovanju temeljem istraživanja modela i najbolje prakse uvođenja elektroničkog poslovanja, razvoj infrastrukture za e-račun) nastavak je aktivnosti projekata koji su tijekom 2008. godine proveli Fakultet elektrotehnike i računarstva, Fakultet organizacije i informatike i Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Sukladno procedurama za daljnje provođenje ovog projekta ovisit će razvoj predmetnog područja.

Rezultati projekata provedenih u organizaciji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva sa ciljem uklanjanja ostalih prepreka za e-poslovanje, a koji će omogućiti poticanje razvitka

elektroničkog poslovanja i javnog sektora i gospodarstva, ostvareni su kroz izvršena određena istraživanja a prvenstveno se odnosi na:

- istraživanje i razvoj rješenja temeljenih na otvorenom kôdu za elektroničke module identificirane u okviru istraživanja generičkog procesnog modela tvrtke, identifikacije priključnih točaka za elektroničko poslovanje te izradu tehničkih i funkcionalnih specifikacija rješenja za povezivanje priključnih točaka ;
- radi se na istraživanju i analizi normi i otvorenih standarda u primjeni u elektroničkom poslovanju,
- provedeno je istraživanje i razvoj metodologije i implementacije sustava za rješavanje problema u području primjene elektroničkog poslovanja temeljem modela, slučajeva i pravila i baze znanja
- u okviru portala "Moja uprava" razrađena je tema Elektroničko poslovanje i kontinuirano se dopunjuje novim člancima iz tog područja.

Realizirane aktivnosti u 2011.

Zakonodavne:

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ELEKTRONIČKOJ TRGOVINI (NN 130/11)

Na prijedlog EK održane su tehničke konzultacije 9.lipnja 2011.godine u Brusselesu zbog daljnjeg usklađivanja određenih odredbi Zakona o elektroničkoj trgovini s Direktivom 2000/31/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 8.lipnja 2000.godine o pojedinim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebice elektroničke trgovine.

Dogovorena je izmjena članka 5., stavka 2; članka 5., Stavka 3;članka 16. Te članka 21. Zakon donesen 28. listopada 2011. godine

PRAVILNIK O SLUŽBENOJ ISKAZNICI INSPEKTORA ZA NADZOR DAVATELJA USLUGA CERTIFICIRANJA (NN 109/11)

Na temelju članka 25. stavka 2. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj 75/93, 92/96, 48/99, 15/00, 127/00, 59/01, 199/03 i 79/07), a u vezi članka 36.stavka 1. Zakona o elektroničkom potpisu („Narodne novine“ broj 10/02, 80/08), ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donosi Pravilnik o službenoj iskaznici inspektora za nadzor davatelja usluga certificiranja. Ovim Pravilnikom propisuje se obrazac službene iskaznice inspektora za nadzor davatelja usluga certificiranja Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva , a u području primjene Zakona o elektroničkom potpisu, kao i način i postupak njihova izdavanja i uporabe, te vođenje evidencije o izdanim iskaznicama.

Tijekom godine su izučavane relevantne norme i propisi na području elektroničkog potpisa, elektroničkog poslovanja, kriptografije i elektroničke sigurnosti koje su nužne za uspješnu provedbu inspeksijskog nadzora. Sve norme i propisi su u skladu sa zahtjevima navedenim u

Zakonu o elektroničkom potpisu i Pravilniku o izradi elektroničkog potpisa, uporabi sredstava za izradu elektroničkog potpisa, općim i posebnim uvjetima poslovanja za davatelje usluga certificiranja, a izrađene su od strane ETSI, ISO, CWA i FIPS.

Na temelju gore navedenih normi je izrađena kontrolna lista potrebna za kvalitetno obavljanje inspeksijskog nadzora koja definira koja sve područja rada davatelja usluga certificiranja treba nadzirati. Vezano uz to, izrađen je Očevidnik inspektora za nadzor davatelja usluga certificiranja, predložak Zapisnika o inspeksijskom nadzoru i Terminski plan provedbe inspeksijskog nadzora.

Budući da u Republici Hrvatskoj ne postoji nikakvo iskustvo u inspeksijskom nadzoru davatelja usluga certificiranja i akreditacijskim pravilima, u suradnji s Hrvatskom akreditacijskom agencijom su uspostavljeni kontakti sa sličnim tijelima u državama članicama EU kako bi se dobila pomoć i iskustvo u implementaciji dobrovoljne akreditacije davatelja usluga certificiranja i implementaciji Direktive 1999/93/EC.

U suradnji s FINAom i HAA je vršena analiza CROBIES studije koja je jedan od najvažnijih dokumenata o prekograničnim javnim uslugama, donesen na temelju Direktive 1999/93/EC Europske komisije. CROBIES (Cross Border Interoperability of eSignatures) je dokument kojim se stvara okvir za korištenje elektroničkih potpisa koji će omogućiti slobodno kretanje proizvoda za izradu e-potpisa i prekograničnih usluga te osigurati osnovno pravno priznanje elektroničkih potpisa.

IZMJENA PRAVILNIKA O PDV-U 2011

Članovi Povjerenstva za e-Račun, kao savjetodavnog tijela ministra gospodarstva, rada i poduzetništva, još su 2009. napravili Prijedlog izmjena Pravilnika o PDV-u, Osnovana je i neformalna radna grupa od predstavnika MFIN-PU, MINGORP-a i članova NVEP-a koja je sudjelovala u izradi predmetnog Pravilnika. O prijedlogu teksta izmjena i dopuna Pravilnika o PDV-u raspravljano je i na posljednjoj sjednici Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje.

Direktivom 2006/112/EC Europska komisija je obvezala zemlje članice EU na prihvaćanje e-Računa. Direktivom 2010/45/EC izmijenjena je Direktiva 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost kojom je EK obvezala zemlje članice EU na prihvaćanje e-Računa, tako da zemlje članice imaju obvezu do 01.01.2013.g., u potpunosti izjednačiti postupanje s papirnatim i elektroničkim računima. Time je e-Račun prepoznat kao jedna od najvažnijih poslovnih isprava za ubrzanje primjene elektroničkog poslovanja

Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o PDV-u (NN. 89/11), koji je stupio na snagu 1.8.2011., izjednačen je papirnati i elektronički račun.

Hrvatsko zakonodavstvo je time usklađeno sa Direktivom 2006/112/EZ te Direktivom 2010/45/EU u području e-računa.

Ostale:**Revizija ugovora o održavanju NCARH –**

Dana 8.prosinca 2010.godine dostavljen je u Upravu za trgovinu i unutarnje tržište na ovjeru račun broj 08-1110-0892-872 (šifra i opis usluge: 093098 15.2.8. Izrada certif. i vođenje registra) od 30. studenoga 2010. godine.

Budući da u Upravi za trgovinu i unutarnje tržište nije postojao izvornik Ugovora kojeg je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva potpisalo sa FINA-om a za gore navedenu uslugu, kao ni ovjereni prijepis niti bilo koji istovjetan primjerak istog, a temeljem kojeg je sačinjen račun od strane FINA-e, zatražili smo dne. 13.prosinca 2010.godine od Tajništva presliku navedenog Ugovora te smo istu dobili.

Nakon toga dobili smo na uvid kopiju predmetnog ugovora s oznakom TAJNO.

Obzirom da je u razdoblju od 2002. do 2010. godine došlo do promjena zakonskih odredbi (izmjena Zakona o elektroničkom potpisa), kao i zbog dugog razdoblja primjene Ugovora, a samim time i do izmjena opsega usluga koje FINA obavlja za ovo Ministarstvo, traženo je da se napravi revizija Ugovora.

Važno je istaknuti da je Financijska agencija jedini do sada evidentirani davatelj usluga izdavanja kvalificiranih certifikata u Republici Hrvatskoj.

Obzirom na procijenjene troškove usluga za potrebe NCARH-a, te vrstu usluga koje su potrebne, ustanovljeno je da je sukladno Zakonu o javnom nabavi potrebno provesti postupak javne nabave kako bi se ponovo ugovorila tehnička potpora i održavanje informatičkih resursa NCARH. Naime, uz poslove koji se odnose na izradu elektroničkog potpisa i certificiranje, potrebno je obavljati i prateće poslove izrade i objave strukturiranih obrazaca i web stranica Evidencije davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj.

Dana 18. siječnja 2011. godine održan je stoga sastanak sa predstavnicima Financijske agencije, na kojem je dogovoren točan sadržaj usluga koje su za potrebne za tehničku potporu i održavanje informatičkih resursa NCARH:

Nakon sastanka s FINA-om, Fina je dostavila prijedlog godišnjeg ugovora, te ponudu. Odjel za javnu nabavu Službe za financije i proračun je proveo pregovarački postupak bez javne objave sa Finom te je 21.svibnja 2011.godine sklopljen Okvirni sporazum za nabavu usluge tehničke potpore i održavanja nacionalnog davatelja usluga certificiranja za Republiku Hrvatsku (NCARH) te je sklopljen Ugovor o obavljanju poslova temeljem zakona o elektroničkom potpisu u ime i za račun Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Napomena: do 21.5.2011. godine mjesečni iznos je bio 39.880,00 kuna , a temeljem revidiranog Ugovora sada iznosi 32.325,63 kuna mjesečno.

NACIONALNO VIJEĆE ZA ELEKTRONIČKO POSLOVANJE – SJEDNICE VIJEĆA

U svrhu stvaranja sinergijskih učinaka između gospodarstva, znanosti i tijela državne vlasti osnovano je u srpnju 2010.g., Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje, kao savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske s ciljem razmatranja, utvrđivanja i promicanja svih bitnih pitanja razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj, a osobito prioritarnih mjera i razvojnih ciljeva kako bi se postigli efekti na nacionalnoj razini i na razini institucija.

Zadaće Nacionalnog vijeća su:

1. predlaganje mjera za održivi razvitak prvenstveno elektroničkog poslovanja, a također i informacijske i komunikacijske tehnologije u Republici Hrvatskoj;
2. davanje mišljenja o dokumentima (zakonskim propisima, strategijama, programima i izvješćima) iz područja razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj;
3. davanje mišljenja i preporuka o usklađivanju državne politike razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj s politikom Europske unije;
4. razmatranje i davanje mišljenja o usklađenosti zakonskih propisa, strategija, programa i ostvarivanja ciljeva razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj, s usvojenim međunarodnim dokumentima (konvencije, rezolucije, protokoli, ugovori) koje je Republika Hrvatska preuzela ili će preuzeti u područjima važnim za razvoj elektroničkog poslovanja;
5. unaprjeđenje suradnje između gospodarstva, znanosti i obrazovanja i državne uprave u cilju provedbe projekata za razvoj elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj.

Do sada su održane 4 sjednice Vijeća.

U okviru sjednica Vijeća donesen je Poslovnik o radu Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje; dana su izvješća o stanju na području elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj, prezentirane su aktivnosti ovog ministarstva na području e-poslovanja i status provedbe mjera iz Strategije razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2010. kao i plan aktivnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva u 2011. godini. Omogućen je pristup komunikacijskoj okolini CIRCA-i te osiguran zajednički radni prostor za kolaboraciju i razmjenu sadržaja. NVEP je sudjelovalo u izradi Izvješća o ostvarenim mjerama iz Strategije razvitka e-poslovanja, sudjelovalo u izradi teksta Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o PDV-u.

PROJEKTI – JAVNA NABAVA

U 2011. godini je bio planiran postupak javne nabave za **5 projekata vezanih uz e-Račun:**

1. Studija istraživanja i razvoja s referentnom implementacijom baze znanja za primjenu e-Računa u elektroničkoj trgovini (tehnička dokumentacija i evaluacija: INFOEXPERT d.o.o Rijeka).
2. Studija zahtjeva za direktorij korisnika e-računa zbog sprečavanja segmentacije tržišta informacijskih posrednika (usluga iz ranije isporuke 1. projekta baze znanja (tehnička dokumentacija i evaluacija: INFOEXPERT d.o.o Rijeka).
3. Studija usluge istraživanja i razvoja s referentnom implementacijom e-Računa u elektroničkoj trgovini (tehnička dokumentacija -FOI, Varaždin, evaluacija: Zavod za informatičku djelatnost Hrvatske).
4. Studija usluge istraživanja razvoja elektroničkog poslovanja u RH, (tehnička dokumentacija -FOI, Varaždin, evaluacija: Ekonomski fakultet sveučilišta u Zagrebu).
5. Studija usluge istraživanja, razvoja i održavanje riznice softvera, e-Komponenti i e-Modula u otvorenom kodu tehnička dokumentacija INFODOM d.o.o. Zagreb, evaluacija Zavod za informatičku djelatnost Hrvatske

Financijska sredstva planirana za izradu ovih projekata u 2011. godini bila su planirana još u 2010. godini prilikom izrade Financijskog plana za 2011. g.

Obzirom da se radi o znanstvenim studijama, u lipnju 2011. g., angažirani su neovisni procjenitelji za izradu tehničke dokumentacije te procjenu vrijednosti za svaki od navedenih projekata. predloženo da se angažiraju znanstvenici koji raspolažu specifičnim znanjima iz ICT područja, a od kojih su neki i članovi Povjerenstva za e-račun savjetodavnog tijela ministra kao i članovi Nacionalnog vijeća za e-poslovanje ; savjetodavnog tijela Vlade RH.

Procijenjena vrijednost svih 5 projekata bila je veća od iznosa raspoloživih sredstava planiranih za tu namjenu.

23. svibanj 2011. godine – sklopljeni ugovori o izradi natječajne dokumentacije za potrebe provedbe postupaka javne nabave za 5 projekata. Ugovori su izrađeni od strane Odjela za provođenje postupka javne nabave.

Ukupno isplaćena sredstva nezavisnim izrađivačima okvirne vrijednosti projekata i tehničke dokumentacije za izradu natječajne dokumentacije iznose 66.500,00 kn bez PDV-a, odnosno 81.795,00 kn s PDV-om (4 ugovora isplaćena su srpnju 2011., a za plaćanje po 5. ugovoru (INFODOM) dostavljen je račun 30.11.2011. godine te je 1.12.2011. poslan nalog za isplatu. Predviđena sredstva za plaćanje evaluacije iznose 900,00 kn bez PDV-a po zaprimljenoj ponudi. Evaluatori su dostavili svoje ponude ali Ugovori nisu sklopljeni jer otvoreni postupak javne nabave do danas nije proveden.

Uprava za trgovinu i unutarnje tržište odlučila je da se otvoreni postupak javne nabave organizira samo za 3 projekta iz razloga jer je procijenjena vrijednost svih 5 projekata veća od iznosa planiranog za tu namjenu, te je zaključeno da postupak javne nabave treba provesti u dva dijela.

14. srpanj 2011. godine – izrađen je nalog za pokretanje otvorenog postupka javne nabave za nabavu slijedećih usluga za navedena 3 projekta pod rednim brojem 2., 3 i 4)

U kolovozu smo obavješteni kako su vrijednosti projekata predviđenih za postupak javne nabave previsoke te bi ih trebalo smanjiti. Obzirom na činjenicu da se radi o specifičnom području za koja se iziskuju specijalistička znanja, procjenu vrijednosti za navedene projekte koje je naručilo ovo Ministarstvo, izradili su nezavisni stručnjaci iz ovog područja te nije moguće smanjivati vrijednosti koje su procijenili nezavisni stručnjaci koji su izradili i kompletnu natječajnu (tehničku) dokumentaciju za javno nadmetanje.

Zaključeno je da se projekti neće objaviti putem javnog natječaja u 2011. godini, kako je bilo predviđeno i to iz razloga nemogućnosti provedbe postupka za sve planirane projekte u preostalom dijelu godine uslijed poodmaklih datuma.

NAPOMENA: Nalozi za pokretanje postupka javne nabave nisu vraćeni u Upravu za trgovinu i unutarnje tržište do danas 1.12.2011. godine.

ZAKLJUČNO: Slijedom svega iznesenog, do danas nije došlo do izvršavanja utvrđenih mjera iz Strategije razvitka elektroničkog poslovanja za razdoblje 2007.- 2010. godine, a koje su utvrđene Akcijskim planom za 2010. godinu te da dokumentacija za provođenje otvorenog postupka javne nabave kao i nalozi za pokretanje postupka javne nabave do danas nije vraćena.

VIŠEDIONIČKI FORUM ZA E-RAČUN

EK je u prosincu 2010.godine donijela Odluku o osnivanju Europskog multi-dioničkog foruma za e-Račun (C(2010) 8467 final,) čijim osnivanjem je dodatno naglašen značaj uvođenja e-Računa za ubrzanje gospodarskog razvoja i podizanja konkurentnosti europskog gospodarstva. Forum će asistirati EK u koordiniranju aktivnosti na razini zemalja članica te identificiranju mjera na razini EU kako bi se olakšalo i ubrzalo masovno prihvaćanje e-Računa. Forum je sastavljen od delegata nacionalnih foruma i predstavnika relevantnih europskih udruženja, CEN, Europske središnje banke i čl.29. radne skupine za zaštitu podataka.

U srpnju 2011.godine je upućena zamolba Republike Hrvatske da sudjeluje u radu European Multi-Stakeholder on Electronic Invoicing u statusu promatrača koja je u rujnu 2011.godine i prihvaćena te je imenovana gđa. Dijana Dimov, načelnica Odjela za unaprjeđenje elektroničkog poslovanja u Upravi za trgovinu i unutarnje tržište, članica Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje i članica Povjerenstva za e-Račun. Kao zamjenski član imenovana je gđa. Diana Šimić, član Radne skupine za pripremu pregovora za Poglavlje 10. Informatičko društvo i mediji, član Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje i član Povjerenstva za e-Račun.

13.rujna 2011.godine održana je osnivačka sjednica Forumu na kojoj smo sudjelovali . također, RH sudjeluje u radu 2. Radne skupine Forumu. Slijedeća sjednica biti će u ožujku 2012.godine u Brusselsu.

SUDJELOVANJE U RADU CEN-a

Uz pokroviteljstvo Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, u Zagrebu je 20. i 21. lipnja 2011. godine održana plenarna sjednica i sastanci radnih grupa Europskog odbora za normizaciju e-Računa (CEN Workshop on eInvoicing Phase 3“ za norizaciju e-Računa, te prva „CEN e-Invoice Gateway Country Information Manager-CIM“ konferencija nacionalnih kontakt točaka za e-poslovanje

- suradnja s drugim hrvatskim i europskim institucijama (SDU e-Hrvatska, MFIN, HAA, FINA i dr)

Regulativa iz nadležnosti:

1. ZAKON O ELEKTRONIČKOM POTPISU (NN br. 10/02,80/08)
2. ZAKON O ELEKTRONIČKOJ ISPRAVI (NN br.150/05)
3. ZAKON O ELEKTRONIČKOJ TRGOVINI (NN br. 173/03, 67/08, 36/09 i 130/11)
4. PRAVILNIK O EVIDENCIJI DAVATELJA USLUGA CERTIFICIRANJA U RH (NN br.107/10)
Prijava za upis u evidenciju davatelja usluga certificiranja u RH
Prijava izmjena i dopuna podataka upisanih u evidenciju davatelja usluga certificiranja u RH
5. PRAVILNIK O IZRADI ELEKTRONIČKOG POTPISA, UPORABI SREDSTVA ZA IZRADU ELEKTRONIČKOG POTPISA, OPĆIM I POSEBNIM UVJETIMA POSLOVANJA ZA DAVATELJE USLUGA IZDAVANJA VREMENSKOG ŽIGA I CERTIFIKATA (NN br.107/10)
6. POPIS NORMIZACIJSKIH DOKUMENATA U PODRUČJU PRIMJENE ZAKONA O ELEKTRONIČKOM POTPISU i PRAVILNIKA O IZRADI

ELEKTRONIČKOG POTPISA, UPORABI SREDSTVA ZA IZRADU ELEKTRONIČKOG POTPISA, OPĆIM I POSEBNIM UVJETIMA POSLOVANJA ZA DAVATELJE USLUGA IZDAVANJA VREMENSKOG ŽIGA I CERTIFIKATA U POSLOVANJU DAVATELJA USLUGA CERTIFICIRANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ (NN br.107/10)

7. UREDBA O DJELOKRUGU, SADRŽAJU I NOSITELJU POSLOVA CERTIFICIRANJA ELEKTRONIČKIH POTPISA ZA TIJELA DRŽAVNE UPRAVE (NN br. 146/04)
8. ODLUKA O ODREĐIVANJU HRVATSKE AKREDITACIJSKE AGENCIJE KAO NACIONALNOG TIJELA NADLEŽNOG ZA OBAVLJANJE FUNKCIJA AKREDITACIJSKOG TIJELA (NN br .88/09)
9. ODLUKA O OSNIVANJU NACIONALNOG VIJEĆA ZA ELEKTRONIČKO POSLOVANJE (NN br. 96/10)
10. ODLUKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O OSNIVANJU NACIONALNOG VIJEĆA ZA ELEKTRONIČKO POSLOVANJE
11. PRAVILNIK O SLUŽBENOJ ISKAZNICI INSPEKTORA ZA NADZOR DAVATELJA USLUGA CERTIFICIRANJA (NN br. 109/11)

Odjel za razvoj usluga na unutarnjem tržištu

Realizirane aktivnosti u 2011.

Zakonodavne:

Zakon o uslugama donesen je 1. srpnja 2011. godine, jednoglasno, nakon drugog čitanja u Hrvatskom saboru. Zakon je objavljen 13. srpnja 2011. godine u Narodnim novinama broj 80/11, a stupio je na snagu osmog dana od objave. Dio odredbi Zakona stupit će na snagu nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Zakon o uslugama je horizontalni (krovni) zakon te je sve posebne propise za uslužne djelatnosti koje Zakon uređuje potrebno uskladiti s odredbama Zakona o uslugama.

Ostale:

Treće izvješće o provedbi Implementacijskog plana za Direktivu 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu prihvatila je Vlada Republike Hrvatske 26. svibnja 2011. godine. Izvješće obuhvaća razdoblje od listopada 2010. do ožujka 2011. godine. U Izvješću su navedene sve poduzete i planirane zakonodavne i ostale aktivnosti i mjere u cilju potpune implementacije Direktive o uslugama u hrvatski nacionalni sustav do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Pododbor za unutarnje tržište, tržišno natjecanje, trgovinu, industriju, carine i oporezivanje održan je 12. rujna 2011. godine u Brussels-u.

Uspostava jedinstvene kontaktne točke za usluge u HGK

Na konferenciji 31. svibnja u HGK svečano je puštena u rad jedinstvena kontaktna točka za usluge na novoj web stranici HGK. Time je završena prva faza uspostave jedinstvene kontaktne točke.

IPA 2010 – odobren je Twinning Light Projekt „Strengthening Croatian administrative capacities for implementing the Services Directive“, iz komponente I. Instrumenta pretpristupne pomoći EU „Pomoć u tranziciji i jačanje institucija“, u okviru programa „IPA 2010 – Fleksibilni instrument za jačanje administrativnog kapaciteta“.

Prijedlog projekta izrađen je u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (SDURF) i Jedinicom za provedbu EU projekata programa IPA – I u MINGORP-u.

Izrađeno je monitoring izvješće za projektno razdoblje od 9. ožujka od 9. rujna 2011. godine, te je isto poslano 19. rujna 2011. godine SDURF-u.

Izrađena je i 17. listopada 2009. godine dostavljena evaluacija za projekt IPA TAIB 2008 Country Programme Interim Evaluation (CPiE).

Također je izrađena ažurirana sektorska analiza za poglavlje 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, koja je poslana 21. listopada 2011. godine SDURF-u.

Konačna verzija projekta je 27. listopada 2011. godine poslana Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU), sukladno dostavljenim komentarima, prema kojima su izrađene izmjene i dopune u projektu.

Uspostavljena je administrativna struktura za primjenu Direktive o uslugama – imenovani su delegirani koordinatori koji će raditi na primjeni Direktive o uslugama i na IMI sustavu.

Imenovani su članovi Međuresorne koordinacije za regulirane profesije iz resornih ministarstava koji će surađivati s nacionalnim ENIC/NARIC uredom na uspostavi elektroničke baze podataka za regulirane profesije.

Aktivnosti u tijeku do konca 2011.

Zakonodavne: nema

Ostale:

Četvrto izvješće o provedbi Implementacijskog plana za Direktivu 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu je u pripremi. Izvješće će obuhvatiti razdoblje od travnja do rujna 2011. godine.

ROK: 14. studeni 2011. godine

Odbor za stabilizaciju i pridruživanje održat će se 7. prosinca u Brussels-u.

Regulativa iz nadležnosti:

Zakon o uslugama (NN 80/11)

Odjel za unapređenje trgovine i tržišta

Nadležan je za:

-poduzimanje aktivnosti u vezi s prilagodbom hrvatskog zakonodavstva koje se odnosi na trgovinu sa zakonodavstvom Europske Unije;

- predlaganje i donošenje strategije razvoja trgovine;
- praćenje i predlaganje modela razvoja trgovine u skladu s nastalim uvjetima na tržištu, kao i razvitak robnih burzi i dražbi;
- predlaganje mjera unapređenja trgovine na malo s aspekta njenog približavanja potrebama potrošača, te osiguravanje ravnomjernog razvoja trgovine na cijelom teritoriju Republike Hrvatske;
- predlaganje i poduzimanje mjera izravne kontrole cijena; predlaganje i provođenje mjera vezanih za tržište nekretnina.

Realizirane aktivnosti u 2011.

Zakonodavne:

Dana 07. listopada 2011. godine objavljen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini** („Narodne novine“ broj 114/2011, u daljnjem tekstu Zakon), koji temeljem odredbe članka 24. Stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“, odnosno 15. listopada 2011. godine, osim odredbe članka 11. Predmetnog Zakona koja stupa na snagu 1. srpnja 2012. godine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini predviđa uvođenje određenih novina kao što su:

- definiranje pojmova osobe prodavača, trgovačkog poslovođe kao i osoba građanina koji se koriste u ovom Zakonu,
- propisivanje tko na tržištu može obavljati djelatnost trgovine i pod kojim uvjetima
- propisivanje stručne spreme za osobe zaposlene u trgovini
- propisuje se zabrana oglašavanja, izlaganja i prodaja robe pornografskog sadržaja, osim tiskovina, osobama mlađim od 18 godina na svim prodajnim mjestima
- propisivanje iznimke od obveze izdavanja novog rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine od strane nadležnog tijela, tj. uvodi se institut nastavka obavljanja djelatnosti trgovine, kao posebnost ovoga zakona, uz kondicionalno i kumulativno ispunjenje pretpostavki vezanih uz prostor, opremu i sredstva kojima se obavlja djelatnost trgovine
- propisivanje brisanja dosadašnje odredbe važećeg Zakona koja se odnosi na obvezu ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva da u postupku izdavanja lokacijske dozvole određuje posebne uvjete za obavljanje trgovine u određenim vrstama prodajnih objekata, budući navedeno predstavlja administrativnu zapreku za investitora
- propisivanje jednake obveze vezane uz problematiku stavljanja robe na tržište, kako za trgovce koji stavljaju na tržište uvozne proizvode, tako i za trgovce koji stavljaju na tržište proizvode proizvedene u Republici Hrvatskoj
- usklađenje odredaba zakona o radnom vremenu prodavaonica sa Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-642/2009 i dr. od 19. lipnja 2009.
- propisivanje što se ne podrazumijeva nepoštenim trgovanjem u smislu odredbi ovoga zakona, a u cilju suzbijanja sive ekonomije i nezakonitog poslovanja u obavljanju djelatnosti trgovine
- propisivanje usklađenja odredbi o nadzoru i upravnim mjerama te kaznenih odredbi sa materijalnim odredbama ovoga Zakona koje se mijenjaju ili dopunjuju.

Uredba o izravnim mjerama kontrole cijena („Narodne novine“ broj 78/11)

Uredba o izravnim mjerama kontrole cijena („Narodne novine“ broj 2/2001, 156/2002, 100/2004, 112/2007 i 43/2009) primjenjuje se na cijene usluge prijevoza putnika u unutarnjem željezničkom prometu koje pruže trgovačko društvo Hrvatske željeznice d.d., te na cijene usluga tiskanja, izdavanja i prodaje službenih tiskanica, koje pruža trgovačko društvo Narodne novine d.d.

Na temelju Odluke o ispravama i službenim obrascima čiji su sadržaj, oblik, način zaštite i obvezna primjena propisani zakonima i drugim propisima („Narodne novine“ broj 50/2011) ovlašćuju se Agencija za komercijalnu djelatnost d.o.o. i Narodne novine d.d., da kao pravne osobe u isključivom državnom vlasništvu, a u okviru svojih registriranih djelatnosti obavljaju usluge tiskanja, izdavanja i prodaje isprava sukladno Popisu isprava i službenih obrazaca, koji je sastavni dio predmetne Odluke.

Obzirom na činjenicu da se predmetnom Odlukom daju isključiva prava Agenciji za komercijalnu djelatnost d.o.o. i Narodnim novinama d.d. za poslove tiskanja, izdavanja i prodaje zaštićenih i službenih obrazaca, bilo je potrebno Uredbu o izravnim mjerama kontrole cijena („Narodne novine“ broj 2/2001, 156/2002, 100/2004, 112/2007 i 43/2009), a čije odredbe se već odnose na trgovačko društvo Narodne novine d.d., dopuniti i izmijeniti na način da se odredbe predmetne Uredbe odnose i na Agenciju za komercijalnu djelatnost d.o.o., u slučajevima kada cijene zaštićenih i službenih obrazaca nisu određene posebnim propisom.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu (Narodne novine br.37/11).

Uredba je objavljena 30. ožujka 2011. godine u Narodnim novinama broj 37/11, a stupila je na snagu osmog dana od objave.

Uredba je donesena zbog usklađenja s izmjenom određenih tarifnih brojeva u Carinskoj tarifi za 2011. godinu.

Uredbe propisuju izdavanje suglasnosti za razdoblje do 24 mjeseca iz razloga što u nekim slučajevima, gospodarski subjekti podnositelji zahtjeva za suglasnost, dostavljaju dokumentaciju koja nije u skladu sa rokom iz članka 7. Uredbe.

Isto tako zbog specifičnosti svojstava grupe goriva „naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici“, a sukladno očitovanju HUP-a, suglasnosti za navedena goriva izdaju za sve tri grupe goriva zajedno.

Ostale:

Odluka o ispravama i službenim obrascima („Narodne novine“ broj 50/2011)

Ova je Odluka donijeta sa svrhom uređenja područja zadovoljavanja javnih potreba Republike Hrvatske vezano za izdavanje, tiskanje i prodaju isprava i službenih obrazaca, te zaštićenih službenih obrazaca i ostalih službenih obrazaca, za koje propisane ovlasti imaju Narodne novine d.d., Zagreb i Agencija za komercijalnu djelatnost d.o.o., Zagreb, koje se objavljuju u Narodnim novinama - službenom glasilu Republike Hrvatske.

Regulativa iz nadležnosti:

---

1. ZAKON O TRGOVINI («Narodne novine», broj 87/08, 116/08 i 114/11);**Podzakonski propisi Zakona o trgovini:**

- Uredba o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu («Narodne novine», broj 58/09, 27/10 i 37/11);
- Uredba o dražbi određenih drvnih proizvoda («Narodne novine», broj 56/09);
- Uredba o uvjetima za osnivanje i rad predstavništva stranih osoba u RH («Narodne novine», broj 21/09);
- Uredba o uvjetima za organiziranje, način poslovanja te postupak prodaje ribe na tržnicama na veliko ribom («Narodne novine» broj 96/09);

- Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica («Narodne novine», broj 66/09, 108/09 i 8/10);
- Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje poslova direktne prodaje putem zastupnika («Narodne novine» broj 102/09);
- Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo („Narodne novine“ broj 39/09)

2. ZAKON O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA («Narodne novine», broj 79/09)**3. ZAKON O IZNIMNIM MJERAMA KONTROLE CIJENA** ("Narodne novine" broj 73/97)**Podzakonski propisi Zakona o iznimnim mjerama kontrole cijena:**

- Uredba o izravnim mjerama kontrole cijena ("Narodne novine" broj 2/01, 156/02, 110/04, 112/07, 43/09 i 78/11).

4. ZAKON O POSREDOVANJU U PROMETU NEKRETNINA («Narodne novine» broj 107/07)**Podzakonski propisi Zakona o posredovanju u prometu nekretninama:**

- Pravilnik o programu osposobljavanja za agenta posredovanja u prometu nekretnina („Narodne novine“ broj 56/08)
- Pravilnik o Stručnom ispitu za agenta u posredovanju u prometu nekretnina („Narodne novine“ broj 56/08)
- Pravilnik o Imeniku agenata posredovanja u prometu nekretnina („Narodne novine“ broj 56/08 i 137/08)
- Pravilnik o Registru posrednika u prometu nekretnina („Narodne novine“ broj 56/08).

Odjel za oružje i dozvole**Realizirane aktivnosti u 2010. i 2011.**

U 2010. godini, u Odjelu je zaprimljeno i obrađeno cca. 1.700 zahtjeva za izvoz, uvoz roba koje se nalaze na režimu dozvola prema Zakonu o izvozu i uvozu robe vojne namjene i

nevojnih ubojnih sredstava, Zakonu o izvozu robe s dvojnomo namjenom, Zakonu o trgovini, Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti te Uredbi o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, dok je u 2011. godini obrađeno cca. 1.400 zahtjeva.

U 2010., održano je ukupno 30 Povjerenstava za izvoz i uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava, a 2011., ukupno 28 Povjerenstava, dok je za izvoz robe s dvojnomo namjenom u 2010. održano 16 Povjerenstava, a u 2011. 22 Povjerenstva.

U 2010. godini izrađeno je Izvješće o izvozu i uvozu robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe za 2009. godinu, a u 2011. Za 2010. godinu.

Izrađivali izvješća iz nadležnosti Odjela za izradu Monitoring tablica za zatvaranje poglavlja 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika; izrađivali izvješća za OESS i UN o izvozu, uvozu i brokeringu robe iz Popisa robe vojne namjene; aktivno i redovito sudjelovali u radu tijela Wassenaar aranžmana; putem programa WAIS dostavljali izvješća o izvozu, uvozu i brokeringu robe vojne i dvojne namjene; sudjelovali u izradi Nacionalne strategije i akcijskog plana za malo i lako oružje; kroz radionice obučavali privrednike o zakonskim i podzakonskim propisima te programu za pomoć pri klasificiranju robe vojne i dvojne namjene; sudjelovali na međunarodnim konferencijama, radionicama, seminarima i sastancima za područje kontrole izvoza i uvoza robe vojne namjene. Održavali sastanke s proizvođačima i izvoznicima robe vojne i dvojne namjene. Surađivali s predstavnicima tijela za izvoznu kontrolu robe vojne namjene drugih država.

Regulativa iz nadležnosti:

- **Pravilnik o obliku i sadržaju dozvole za izvoz odnosno uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe**
- **Pravilnik o obliku i sadržaju potvrde o krajnjem korisniku za uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe („Narodne novine“, broj 1/09)**
- **Pravilnik o obliku i sadržaju zahtjeva i opće dozvole za izvoz robe vojne namjene iz kategorije ML13 („Narodne novine“, broj 1/09)**
- **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Očevidnika pružatelja usluga za robu vojne namjene („Narodne novine“, broj 1/09)**
- **Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje pružanja usluge („Narodne novine“, broj 1/09)**
- **Pravilnik o obliku i sadržaju dozvole za pružanje usluge za robu vojne namjene („Narodne novine“, broj 1/09)**
- **Popis robe vojne namjene („Narodne novine“, broj 77/10)**
- **Popis nevojnih ubojnih sredstava („Narodne novine“, broj 77/10)**
- **Nacionalna strategija i Akcijski plan za kontrolu malog i lakog oružja**
- **Zajedničko stajalište Vijeća EU kojim se utvrđuju zajednička pravila za nadzor nad izvozom vojne tehnologije i opreme**

Sukladno članku 25. stavku 2. Zakona o izvozu i uvozu vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava („Narodne novine“ br. 86/08) Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je dužno do 30. travnja tekuće godine, izraditi godišnje izvješće o izvozu i uvozu robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe, za prethodnu godinu i dostaviti ga Vladi Republike Hrvatske sa stupnjem tajnosti.

Slijedom navedenog, ovo Ministarstvo je u tjednu od 18.-22. travnja. 2011 uputila na VRH drugo Godišnje Izvješće, a Zaključak o istom je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 28. travnja 2011. godine. Isto Izvješću, u proširenom obliku je publicirano u listopadu 2011., pod pokroviteljstvom UNDP-a.

1. ZAKON O IZVOZU I UVOZU ROBE VOJNE NAMJENE I NEVOJNIH UBOJITIH SREDSTAVA („Narodne novine“, broj 86/08);

- **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Očevidnika izvoznika i uvoznika robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava** („Narodne novine“, broj 1/09)
- **Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje dozvole za izvoz odnosno uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava** („Narodne novine“, broj 1/09)
- **Pravilnik o obliku i sadržaju dozvole za izvoz odnosno uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe**
- **Pravilnik o obliku i sadržaju potvrde o krajnjem korisniku za uvoz robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava za komercijalne svrhe** („Narodne novine“, broj 1/09)
- **Pravilnik o obliku i sadržaju zahtjeva i opće dozvole za izvoz robe vojne namjene iz kategorije ML13** („Narodne novine“, broj 1/09)
- **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Očevidnika pružatelja usluga za robu vojne namjene** („Narodne novine“, broj 1/09)
- **Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje pružanja usluge** („Narodne novine“, broj 1/09)
- **Pravilnik o obliku i sadržaju dozvole za pružanje usluge za robu vojne namjene** („Narodne novine“, broj 1/09)
- **Popis robe vojne namjene** („Narodne novine“, broj 77/10)
- **Popis nevojnih ubojnih sredstava** („Narodne novine“, broj 77/10)
- **Nacionalna strategija i Akcijski plan za kontrolu malog i lakog oružja**
- **Zajedničko stajalište Vijeća EU kojim se utvrđuju zajednička pravila za nadzor nad izvozom vojne tehnologije i opreme**

2. ZAKON O IZVOZU ROBE DVOJNE NAMJENE („Narodne novine“, broj 100/04 i 84/08)

- **Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje izvozne dozvole za izvoz robe s dvojnomo namjenom te pružanje brokerskih usluga i tehničke pomoći** („Narodne novine“, broj 34/10)
- **Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje uvozne potvrde za uvoz robe s dvojnomo namjenom** („Narodne novine“, broj 166/04 i 123/07)
- **Popis robe s dvojnomo namjenom** („Narodne novine“, broj 3/10)

3. ZAKON O TRGOVINI („Narodne novine“, broj 87/08;116/08 i 114/11)

- **Uredba o određivanju robe koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola** (Narodne novine“, broj 77/10)

---

4. ZAKON O MEĐUNARODNIM RESTRIKTIVNIM MJERAMA („Narodne novine“, broj 178/04)

I. UPRAVA ZA INDUSTRIJU

II.**III. Brodogradnja**

Potpisivanjem i stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Republika Hrvatska preuzela je obvezu, između ostalog, usklađivanja sustava državnih potpora s europskom pravnom stečevinom na tom području. U sklopu pregovora Republike Hrvatske s Europskom unijom, 26. lipnja 2006. godine zaprimljeno je pismo austrijskog Predsjedništva s četiri mjerila za otvaranje poglavlja pregovora 8. - Tržišno natjecanje, pri čemu je jedno od mjerila bilo usvajanje individualnih planova restrukturiranja za svako pojedino brodogradilište u teškoćama u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Individualni planovi restrukturiranja moraju biti prihvaćeni od strane Europske komisije i tada mogu biti uključeni u Nacionalni program restrukturiranja brodogradnje.

Individualne programe restrukturiranja izrađene u siječnju 2007. godine brodogradilišta su na zahtjev Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, u listopadu 2007. godine podvrgnula ažuriranju.

Ažuriranje navedenih programa bilo je potrebno radi njihovog usklađivanja sa sugestijama savjetnika Europske komisije koje su, u suradnji s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja, date tijekom njihovih posjeta brodogradilištima u razdoblju od ožujka do srpnja 2007. godine.

Na temelju primjedbi nezavisnih savjetnika Europske komisije i svojih stručnih službi, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je sredinom veljače 2008. godine, dala prvo mišljenje o individualnih programa restrukturiranja brodogradilišta.

Do sredine svibnja, svi ažurirani individualni programi restrukturiranja dostavljeni su Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva.

Sredinom svibnja 2008. godine održane su konzultacije Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva sa predstavnicima Europske komisije, nakon kojih je **Vlada Republike Hrvatske 21.05.2008. godine donijela Odluku o namjeri i načelima privatizacije društava Uljanik d.d., Brodogradilište Kraljevica d.d., Brodotrogir d.d., Brodograđevna industrija 3. Maj d.d. i Brodosplit d.d.**

Sukladno tome, **postupak odobravanja individualnih programa restrukturiranja brodogradilišta obustavljen je od strane Agencije za tržišno natjecanje u srpnju 2008. godine.**

Vlada RH je u kolovozu 2008. godine donijela odluku o namjeri istodobne privatizacije svih šest (pet plus jedno Društvo kćer) brodogradilišta: Uljanik d.d., Pula, Brodograđevna

industrija 3. Maj d.d., Rijeka, Brodosplit d.d., Split, Brodotrogir d.d., Trogir, Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica i Brodosplit - Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o., Split.

Na **prvi natječaj za privatizaciju šest brodogradilišta** koji je objavljen 01. kolovoza 2009. godine, Povjerenstvo za otvaranje ponuda utvrdilo je da su do krajnjeg roka za dostavu ponuda zaprimljene tri ponude od kojih je jedna budući da je bila nekompletna proglašena nevažećom. Dvije valjane ponude dostavile su hrvatske tvrtke, i to društvo More Trogir d.o.o. Split za kupnju dionica društva Brodotrogir d.d. Trogir i društvo Adria Mar brodogradnja d.o.o. Zagreb za kupnju udjela društva Brodosplit – Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o., Split. Sukladno dogovorenom postupku za odabir najpovoljnijih ponuda na natječaju slijedila je analiza pristiglih ponuda koju je za svako brodogradilište zasebno obavilo Povjerenstvo za praćenje postupka prodaje sastavljeno od predstavnika Vlade RH, uprave brodogradilišta, sindikata koji djeluju u brodogradilištu, predstavnika društva Hrvatska brodogradnja – Jadranbrod d.d. i predstavnika Hrvatskog fonda za privatizaciju. Predmetna Povjerenstva osnovana su odlukama Vlade Republike Hrvatske 15. listopada 2009. godine. Sukladno mišljenjima Povjerenstava, kojima se predlaže odbijanje ponuda, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva predložilo je Vladi Republike Hrvatske donošenje Odluke kojim će zadužiti Ministarstvo, gospodarstva, rada i poduzetništva da odbije ponude za privatizaciju brodogradilišta pristigle na natječaj objavljen 01. kolovoza 2009. godine, te je Vlada Republike Hrvatske na svojoj sjednici održanoj 03. prosinca 2009. godine donijela Odluke o odbijanju ovih ponuda.

Na istoj sjednici Vlade Republike Hrvatske donesena je Odluka o pristupanju prodaji dionica i poslovnih udjela brodogradilišta, kojom se zadužuje Hrvatski fond za privatizaciju za pripremu ponudbene dokumentacije i pripremu i objavu javnog poziva za prikupljanje ponuda za kupnju dionica brodogradilišta, te se za objavu javnog natječaja određuje datum 06. siječnja 2010. godine. Na svojoj sjednici održanoj 23. prosinca 2009. godine Vlada RH donosi Odluku o promjeni datuma objave javnog natječaja, te se određuje da se on ima objaviti najkasnije do 15. veljače 2010. godine.

IV. Na sjednici održanoj 28. siječnja 2010. godine Vlada RH donijela je Odluke o raspisivanju **javnog poziva za kupnju dionica brodogradilišta po posebnim uvjetima, te na sjednici održanoj 11. veljače 2010. godine Odluke o utvrđenju obveznih uvjeta javnog poziva za prikupljanje ponuda za kupnju pod posebnim uvjetima.**

V. **Za drugi natječaj za privatizaciju šest brodogradilišta, objavljen 15. veljače 2010. godine,** predviđeno je trajanje od 60 dana, a Vlada RH je 15. travnja 2010. godine donijelu Odluku o produženju trajanja javnog natječaja za još 30 dana, odnosno do 19. svibnja 2010. godine. Na natječaju su zaprimljene 4 ponude: Crown Investment, Njemačka (tvrtka kćer A-Tec Industries Austrija) za 3. Maj, More Trogir d.o.o. i Jadranska ulaganja d.o.o. za Brodotrogir, DIV d.o.o. Samobor za Brodosplit. Povjerenstva za praćenje postupka prodaje dionica brodogradilišta predložila su Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, a Ministarstvo Vladi da se nastavi proces privatizacije, i to za Brodosplit d.d., Split s Društvom DIV d.o.o. Samobor, za Brodotrogir d.d. Trogir s Društvom Jadranska ulaganja d.o.o. Zagreb, te za BI 3. Maj d.d. Rijeka, s Društvom Crown Investment GmbH, Njemačka, te je Vlada donijela takav Zaključak 02. rujna 2010. godine.

VI.

VII. Vlada RH **29. srpnja 2010. godine** donosi Zaključak kojim se zadužuje Ministarstvo gospodarstva, HFP i Uprava Uljanika d.d., Pula, da započnu proces ishoda rješenja od Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i Europske komisije da **Uljanik d.d., Pula nije društvo u poteškoćama**. U svrhu ishoda statusa društva bez poteškoća Vlada RH 21. listopada 2010. g. donijela je Odluku o davanju suglasnosti na Sporazum o rješavanju imovinsko-pravnih pitanja, te je isti potpisan 25. studenog 2010. g. **Dopisom od 14. prosinca 2010. godine potpredsjednik EK Joaquin Almunia potvrdio je ministru gospodarstva g. Đuri Popijaču da se brodogradilište Uljanik više ne smatra poduzetnikom u poteškoćama. Očekuje se realizacija Sporazuma o rješavanju imovinsko-pravnih pitanja između Ministarstva financija i Uljanika d.d.**

VIII.

Vlada RH 21. listopada 2010. godine donosi Odluku o raspisivanju **trećeg kruga privatizacije za Brodogradilište Kraljevicu**, te HFP objavljuje natječaj 03. studenog 2010. godine s trajanjem do 18. studenog. Na natječaj pristižu tri ponude, Adria-Mar d.o.o., Shipyard Bomex Srbija i Jadranska ulaganja d.o.o., a Vlada RH 17. prosinca donosi Zaključak o nastavku privatizacije Brodogradilišta Kraljevica s ponuditeljem Jadranska ulaganja d.o.o.

Vlada RH 20. siječnja 2011. godine donosi Odluku o odbijanju ponuditelja Crown Investment, Njemačka za 3. Maj, te Odluku o raspisivanju **trećeg kruga privatizacije za 3. Maj**. HFP 24. siječnja 2011. godine objavljuje javni natječaj s trajanjem do 02. veljače 2011. godine. Ponudu je dostavila samo tvrtka Jadranska ulaganja d.o.o., te je Vlada RH 10. veljače 2011. godine donijela Odluku o nastavku pregovora za 3. Maj s Jadranskim ulaganjima d.o.o.

Vlada je 08. veljače 2011. donijela **Odluke o davanju suglasnosti na Sporazume o uređenju imovinsko-pravnih pitanja sa brodogradilištima**, a 10. veljače 2011. godine **Odluke o izmjeni koncesijske naknade za korištenje pomorskog dobra** u svrhu gospodarskog korištenja luke posebne namjene. **Novi Ugovori o koncesiji, sukladno uvjetima dogovorenim s EK, potpisani su 11. veljače 2011. godine, kao i Sporazumi o uređenju imovinsko-pravnih pitanja, te se očekuje realizacija Sporazuma između Ministarstva financija i brodogradilišta.**

25. veljače 2011. godine EK je odobrila program restrukturiranja Brodosplita d.d., te se time Brodosplitu omogućilo ugovaranje gradnje novih brodova.

Na svojoj sjednici održanoj 12. svibnja 2011. g., Vlada RH usvojila je **Izvešće o ispunjavanju obveza iz Poglavlja 8., Tržišno natjecanje**. Na istoj sjednici Vlada je prihvatila i Informaciju o Sporazumu o međusobnim pravima i obvezama brodogradilišta od 2011.-2020. godine, između Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te brodogradilišta Brodosplit d.d., 3. Maj d.d., Brodotrogir d.d. i Brodogradilišta Kraljevica d.d., kojim brodogradilišta prihvaćaju obvezu smanjenja proizvodnih kapaciteta, koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u Poglavlju 8.

U svibnju 2011. g., a kao zakonska podloga za provođenje restrukturiranja brodogradilišta, Vlada RH uputila je Hrvatskom saboru na usvajanje **Zakon o uređenju prava i obveza brodogradilišta u postupku restrukturiranja**, te je isti i usvojen u Saboru 20. svibnja 2011. godine.

Tijekom lipnja trajale su intenzivne završne konzultacije s EK oko usklađivanja programa restrukturiranja za brodogradilišta Brodotrogir d.d. Trogir, Brodogradilište Kraljevica, Kraljevica i 3. Maj d.d. Rijeka, te je **na Međuvladinoj konferenciji održanoj u Bruxellesu 30. lipnja 2011. g., konačno dobiveno pozitivno mišljenje za navedene programe, čime je ispunjeno jedno od mjerila i zatvoreno Poglavlje 8., Tržišno natjecanje.** U okviru postupka zatvaranja pregovora, Europska unija usvojila je tzv. Zajedničko stajalište EU (EU Common Position) za Poglavlje 8., u kojem se iznose najvažniji elementi procesa restrukturiranja brodogradilišta (kompenzacijske mjere, ograničenje proizvodnje, vlastiti doprinos, održivost i privatizacija), te se uvodi obveza monitoringa daljnjeg procesa.

Nakon odobrenja programa restrukturiranja za Brodosplit d.d. Split, Brodotrogir d.d. Trogir, Brodogradilište Kraljevicu, Kraljevica i 3. Maj d.d. Rijeka od strane EK, **konačni programi restrukturiranja dostavljeni su AZTN-u, te je AZTN svojim Rješenjem od 27. rujna pozitivno ocijenio program restrukturiranja Brodotrogira d.d., te Rješenjima od 13. listopada 2011. godine programe restrukturiranja Brodosplita d.d., Brodogradilišta Kraljevica d.d. i BI 3. Maja d.d.** Paralelno nastavljaju se pregovori oko privatizacijskih ugovora s investitorom DIV d.o.o. Samobor za Brodosplit d.d., i investitorom Jadranska ulaganja d.o.o. za Brodotrogir d.d. Trogir, Brodogradilište Kraljevica d.d. i 3. Maj d.d. Rijeka. Prijedlozi privatizacijskih ugovora koje je izradio AUDIO zajedno s nezavisnim stručnim konzultantom dostavljeni su ponuditeljima 06. listopada 2011. godine, te su zaprimljeni njihovi prvi komentari na iste.

Realizirano:

- završen postupak i dobiveno Rješenje AZTN-a za izlazak brodogradilišta Uljanik d.d. Pula iz statusa poduzetnika u poteškoćama
- usvojeni i od strane EK-e i AZTN-a odobreni programi restrukturiranja za četiri brodogradilišta u poteškoćama
- ispunjeno mjerilo za zatvaranje Poglavlja 8., te je Poglavlje 8. konačno i zatvoreno
- izrađeni i ponuditeljima na privatizacijskim natjecanjima poslani prijedlozi privatizacijskih ugovora, te su zaprimljeni njihovi komentari na iste

Industrija čelika

Što se tiče **industrije čelika**, sukladno obvezama iz članka 70. SSP-a i Protokola 2. Sporazuma, Vlada Republike Hrvatske usvojila je 28. veljače 2007. godine Nacionalni program restrukturiranja industrije čelika u Republici Hrvatskoj 2007. – 2011. (dalje: NPR). NPR-om su obuhvaćene dvije željezare, Željezara Split d.d. i Valjaonica cijevi Sisak d.o.o.

Privatizacija spomenutih željezara provedena je prema NPR-u. Novi vlasnik Željezare Split d.d. postao je Zlomrex S.A. Poraj, Poljska, a Valjaonice cijevi Sisak d.o.o. društvo Commercial Metals International AG, Baar, Švicarska, pa je Valjaonica cijevi Sisak d.o.o. nastavila s radom pod imenom CMC Sisak d.o.o.

Novi vlasnici željezara izradili su poslovne planove za razdoblje 2007.-2011., koji su usklađeni s NPR-om i Protokolom 2. SSP-a. Nakon pozitivne odluke Agencije za tržišno natjecanje o iznosima i intenzitetima potpora za provođenje mjera restrukturiranja, usvojen je 30. lipnja 2008. godine revidirani Program restrukturiranja industrije čelika u Republici

Hrvatskoj 2007. – 2011. godine koji je usklađen s individualnim poslovnim planovima obiju željezara.

Radi poteškoća u poslovanju, nelikvidnosti, te nemogućnosti Zlomrexa, poljskog vlasnika “Željezare Split” d.d., da izvrši potrebna ulaganja u željezaru predviđena poslovnim planom, **nad “Željezarem Split” d.d. pokrenut je stečajni postupak 11. ožujka 2011. godine, dok je vlasnik CMC-a Sisak d.o.o. odlučio vratiti državne potpore dodijeljene u procesu privatizacije, te su time izašli iz NPR-a i prestala je potreba njegovog ažuriranja, što je bilo jedno od mjerila za zatvaranje poglavlja 8., Tržišno natjecanje.**

Republika Hrvatska je prijavila dodijeljene državne potpore u stečajnu masu poduzetnika Željezara Split d.d., a na javnoj dražbi održanoj 27. listopada 2011. godine imovina Željezare Split d.d. prodana je tvrtki Adria Čelik iz Zagreba za 10,3 mil. EUR.

Na žalost, budući da je vlasnik CMC Sisak d.o.o., CMI Corporation iz SAD-a, donio zaključak da bi postizanje održive profitabilnosti CMC-a Sisak zahtijevalo znatna dodatna ulaganja i vrijeme u proizvodnu liniju koja se ne smatra glavnim poslom korporacije, **vlasnici CMC-a Sisak izvijestili su u listopadu 2011. godine da planiraju zatvoriti ili prodati željezaru u Sisku, te trenutno pripremaju moguću prodaju željezare potencijalnim kupcima.**

Jedan od najvažnijih razloga zbog kojih CMC Sisak nije uspio ostvariti pozitivan poslovni rezultat u proteklom periodu, i koji je u velikoj mjeri utjecao na odluku vlasnika da se povuče iz ove investicije, jest **nametnuta mjera od strane Europske komisije o antidumpingu**, odnosno zaštitnoj carini od 29,8% na uvoz bešavnih cijevi porijeklom iz Republike Hrvatske u Europsku uniju. Mjera je uvedena još 2002. godine, a potvrđena u srpnju 2006. godine, s rokom primjene od sljedećih pet godina. U lipnju 2011. godine europski proizvođači pokrenuli su postupak revizije ukidanja navedene mjere, te je Europska komisija pokrenula postupak monitoringa proizvođača CMC Sisak d.o.o., koji može potrajati relativno dugo. Mjera se, inače, automatski ukida ulaskom Republike Hrvatske u članstvo u Europskoj uniji.

Posljednji sastanak u svezi mogućih aktivnosti radi ukidanja ove neopravdane mjere održan je u MINGORP-u održan je 11. studenog 2011. godine s predstavnicima DG TRADE-a, koji su spomenuli mogućnost da se ova mjera suspendira početkom sljedeće godine, s obzirom da može bitnim prestankom rada poduzeća prestaje i opasnost od eventualnog podcijenjenog izvoza. Takva odluka bi zasigurno pomogla CMC-u u potrazi za novim vlasnikom željezare.

Pitanje koje je potrebno riješiti je povrat potpora od strane CMC-a, o čemu je iz Europske komisije zaprimljen dopis 17. studenog, u kojem se DG COMP poziva na Annex IX. Ugovora o pristupanju, u kojem je navedeno da CMC Sisak mora vratiti potpore primljene do dana pristupanja, te ukoliko povrat potpora ne bude izvršen, Europska Komisija će naložiti Republici Hrvatskoj povrat. U kontekstu prodaje CMC Siska, DG COMP navodi moguće scenarije kako se povrat može provesti:

1. Ukoliko CMC Sisak vrati potpore, slučaj je završen bez obzira tko je vlasnik.
2. Sadašnji vlasnik CMC-a Sisak prodaje poduzeće trećemu sa svim obvezama. U tom slučaju, poduzeće preuzima sve obveze uključivo i povrat potpora u zadanom roku.
3. Sadašnji vlasnik CMC-a Sisak odluči „ugasiti“ (*liquidate*) poduzeće. U ovom slučaju mogu biti dva scenarija:

3.1. „Dobrovoljna likvidacija“ putem koje vlasnik prodaje imovinu društva te su dobivena sredstva dovoljna za povrat svih potpora. U tom slučaju vraćamo se na opciju 1. i slučaj je zaključen.

3.2. „Likvidacija kroz stečaj“. Ukoliko nije moguće vratiti sve potpore jedina mogućnost je pokrenuti stečajni postupak. U tom slučaju država treba prijaviti sva potraživanja sudu u stečajnom postupku. Ukoliko će imovina u stečajnom postupku biti prodana po tržišnoj cijeni (poštujući načela postupka: otvoren, transparentan i neuvjetovan), kupac neće biti obvezan vratiti potpore. Ukoliko imovina neće biti prodana po tržišnoj vrijednosti, tada kupac ostaje u obvezi povrata.

- informirati EK svakih šest mjeseci, s prvim izvješćem počevši od 15. prosinca 2011. godine, o statusu povrata potpora od strane CMC-a, uvećanih za zatezne kamate
- nastojati provjeriti mogućnost što skorijeg ukidanja mjere antidumpinga za bešavne cijevi s EK, što bi zasigurno omogućilo lakši ulazak eventualnog novog kupca u CMC Sisak

Operativni programi potpora prerađivačkoj industriji

Uprava za industriju je u **2008. godini** provela program potpora u iznosu od 100 milijuna kuna tekstilnoj i odjevnoj industriji, te 29 milijuna kuna kožarsko - obućarskoj industriji. Potpore su dobila 82 trgovačka društva iz područja proizvodnje tekstila i odjeće, te 20 društava iz područja proizvodnje kože i obuće.

U 2009. godini dodijeljene su potpore tekstilnoj i odjevnoj industriji u ukupnom iznosu od 68 milijuna kuna, te 12 milijuna kuna trgovačkim društvima iz sektora proizvodnje kože, obuće i proizvoda od kože. Potporu je primilo 105 trgovačkih društava iz sektora proizvodnje tekstila i odjeće, te 20 društava iz sektora proizvodnje kože i obuće

Uprava za industriju u **2010. godini** provela je sljedeće programe potpora:

1. Operativni program potpora održanju konkurentnosti tekstilne industrije, industrije kože i proizvoda od kože, kojim je za ovim industrijskim granama dodijeljen iznos od ukupno 40 mil. kn, od čega za potpore tekstilnoj industriji 30 mil. kn, a industriji kože i proizvoda od kože 10 mil. kn. Sredstva su se dodjeljivala za subvencioniranje trajnih obrtnih sredstava (ukupno 27 mil. kn), te za subvencioniranje početnih ulaganja u opremu za potrebe proizvodnje (ukupno 13 mil. kn). Potpore je dobilo 79 subjekata iz sektora tekstila i 17 iz sektora kože i obuće.

Po prvi puta uopće, u 2010. godini provedeni su sljedeći programi potpora za subvencioniranje početnih ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu za potrebe tehnološkog unapređenja proizvodnog procesa:

1. sektoru proizvodnje metala i gotovih metalnih proizvoda, u iznosu od ukupno 6 mil. kn, a uvjete natječaja zadovoljilo je 44 subjekta,
2. sektoru proizvodnje računala, elektroničkih i optičkih proizvoda, električne opreme, strojeva i uređaja, motornih vozila, prikolica i poluprikolica, u iznosu od ukupno 7 mil. kn, a uvjete natječaja zadovoljio je 21 subjekt,

3. sektoru proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda, proizvodnje proizvoda od gume i plastike i proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, u ukupnom iznosu od ukupno 7 mil. kn, a uvjete natječaja zadovoljilo je 34 subjekta,

4. sektoru proizvodnje malih plovila i opreme, u iznosu od ukupno 4 mil. kn, a uvjete natječaja zadovoljilo je 17 subjekata.

Također, proveden je i program potpora industrijskim subjektima za usklađivanje tehnoloških kapaciteta s najbolje raspoloživim tehnikama (NRT) prema EU zakonodavstvu, kojim su se dodjeljivala sredstva za subvencioniranje izrade analize stanja postojećeg postrojenja, te subvencioniranje izrade elaborata o načinu usklađivanja postojećeg postrojenja, u iznosu od ukupno 500.000,00 kn.

U 2011. godini Uprava za industriju provela je javni natječaj za dodjelu potpora temeljem Operativnog programa potpora sektorima prerađivačke industrije za 2011. godinu u ukupnom iznosu od 100 mil. kn, za provedbu sljedećih programa:

1. Program poticanja razvoja i jačanja konkurentnosti - 99,0 mil. kn (regionalne potpore),
2. Program poticanja održive proizvodnje - 1,0 mil. kn (potpore male vrijednosti),

i to sa sljedećom raspodjelom potpora po sektorima:

1. Proizvodnja tekstila, odjeće, kože i srodnih proizvoda – 25 mil. kn, 50 tvrtki ostvarilo pravo na potpore,
2. Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, farmaceutskih proizvoda, gume i plastike i ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda – 25 mil. kn, 37 tvrtki ostvarilo pravo na potpore,
3. Proizvodnja metala i metalnih proizvoda – 22 mil. kn, 46 tvrtki ostvarilo pravo na potpore,
4. Proizvodnja elektroničkih i električnih proizvoda i strojeva – 27 mil. kn, 42 tvrtke ostvarilo pravo na potpore.

Operativnim programom poticanja konkurentnosti i inovativnosti u maloj brodogradnji za 2011. godinu dodijeljene su potpore u ukupnom iznosu od 9,5 mil. kn, a pravo na potpore ostvarilo je 25 tvrtki.

Također, za 2011. godinu bile su osigurane potpore za inovacije u brodogradnji koje su namijenjene tzv. velikim brodogradilištima. Temeljem tog programa pravo na potpore u 2011. godini ostvarili su brodogradilište Tehnomont d.o.o., Pula i brodogradilište Uljanik d.d., Pula.

Provedba Smjernica za pomoć poduzetnicima u poteškoćama (tzv. Model „C“)

Zaključno s 01. rujna 2011. godine, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, kao jedno od resornih ministarstava koja zaprimaju zahtjeve tvrtki temeljem Smjernica za pomoć poduzetnicima u poteškoćama (tzv. model „C“), zaprimilo je 139 zahtjeva tvrtki i obrta. Od toga, 25 je upućeno u druga ministarstva na postupanje temeljem nadležnosti po djelatnostima, 50-ak je odbijeno, 13 je proslijeđeno u Ministarstvo financija na suglasnost, od čega je Ministarstvo financija odbilo 9 zahtjeva. Neka poduzeća i obrti koji su odbijeni upućeni su na direktan dogovor s Poreznom upravom oko svog poreznog duga ako isti nije previsok, odnosno na reprogram temeljem Zakona o posebnoj mjeri naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom, te u tom slučaju nije potreban program restrukturiranja.

Struktura zaprimljenih predmeta koji su u nadležnosti MINGORP-a, njih 114, je sljedeća:

Proizvodnja: 61, od čega je 20 odbijeno, 10 proslijeđeno u Ministarstvo financija na suglasnost, a 31 u obradi.

Trgovina i usluge: 53, od čega je 29 odbijeno, 3 proslijeđeno u Ministarstvo financija na suglasnost, a 21 u obradi.

Razlozi za odbijanje ili odbacivanje zaprimljenih zahtjeva kretali su se od toga da pojedini zahtjevi nisu bili podneseni u skladu sa Smjernicama (nisu sadržavali potrebne elemente), do toga da podnositelji nisu dostavili uvjerljive dokaze o potrebnom vlastitom doprinosu, ili program restrukturiranja nije dokazivao ozbiljnu namjeru za restrukturiranjem i dugoročnu održivost poslovanja, ili se radilo o povezanim poduzećima kod kojih jedno društvo ostvaruje dobit, a drugo ne podmiruje obveze prema državnom proračunu, te se grupa poduzeća nije restrukturirala unutar sebe.

Po zaprimanju zahtjeva poduzetnika, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva utvrđuje potpunost dostavljenog zahtjeva za dodjelu državne potpore i pripadajuće dokumentacije, te analizira i izrađuje preliminarnu ocjenu dostavljenog programa restrukturiranja. U slučaju da je program restrukturiranja ocijenjen zadovoljavajućim, isti se dostavlja Ministarstvu financija na suglasnost s aspekta fiskalne dopustivosti, održivosti i učinkovitosti. Po eventualno dobivenoj suglasnosti Ministarstva financija, program restrukturiranja prosljeđuje se u Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja na ocjenu državne potpore i programa restrukturiranja.

Zahtjevi samo dvije tvrtke (Varteks d.d. Varaždin, Orljava d.d., Požega) dobili su suglasnost Ministarstva financija, te su njihovi programi restrukturiranja u fazi usuglašavanja s AZTN-om.

Sam model nije dao očekivane rezultate, dijelom zbog nerazumijevanja modela od strane samih poduzetnika, dijelom zbog nespremnosti Ministarstva financija, odnosno Porezne uprave na odobrenje potpore u vidu otpisa ili djelomičnog otpisa poreznih obveza.

Offset program

Offset program predstavlja potencijalno veliku mogućnost za poticanje razvoja domaćeg gospodarstva, i to putem otvaranja novih tržišta, razvoja novih proizvoda ili prijenosa novih tehnologija domaćim poduzetnicima od strane obveznika offseta, kojeg predstavlja strana tvrtka, isporučitelj naoružanja ili vojne opreme za potrebe Ministarstva obrane. Način i uvjeti primjene offset programa kod sklapanja ugovora za nabavu naoružanja i vojne opreme (dalje: NVO) s inozemnim dobavljačem propisani su „Naputkom o načinu i uvjetima primjene offset programa“ (NN 164/2004). Sukladno propisima, Offset sporazum je potrebno sklopiti za sve ugovore o nabavi NVO čija je vrijednost veća ili jednaka vrijednosti od 2.000.000 EUR (protuvrijednost u kunama). Ugovor s inozemnim dobavljačem o nabavi NVO u vrijednosti iznad 2.000.000 EUR, može se sklopiti bez primjene offset sporazuma samo uz suglasnost ministra obrane i ministra gospodarstva, rada i poduzetništva. Za provođenje offset sporazuma nadležno je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, koje kod donošenja odluka koristi Offset povjerenstvo, savjetodavno tijelo u čijem se sastavu nalaze predstavnici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstva obrane, Ministarstva financija, HGK, Agencije Alan, te Ureda Predsjednika RH.

U ovome trenutku u Republici Hrvatskoj imamo **dva aktivna sporazuma o Offsetu**, i to onaj potpisan između MINGORP-a i finske **Patrie**, isporučitelja borbenih oklopnih vozila za MORH, po kojem ukupna offset obveza finskog partnera iznosi **256.944.720 EUR** (obveza direktnog offseta od 35% vrijednosti Glavnog ugovora iznosi 59.944.435 EUR, a indirektnog offseta od 115% vrijednosti Glavnog ugovora 196.960.287 EUR), a potrebno ga je realizirati do kraja 2020. godine, pri čemu je do sada realizirano samo 704.012 EUR, te ugovor između MINGORP-a i norveškog **Kongsberga**, isporučitelja daljinski upravljanih oružanih stanica za MORH, po kojem ukupna offset obveza iznosi **17.644.132 EUR**.

U dosadašnjoj suradnji s Patriom pokazalo se da Patria nastoji riješiti svoje obveze

Obveze iz direktnog i indirektnog offseta Patria mora ispuniti do 31. prosinca 2020. godine, i to:

direktni offset: 9% nakon proizvodnje 21 vozila - ispunjeno
                                  39% nakon proizvodnje 49 vozila – Patria podnijela zahtjev za potvrdom ispunjenja
                                  70% nakon proizvodnje 88 vozila
                                  100% nakon proizvodnje 126 vozila

indirektni offset: a) 32.368.972 EUR mora biti realizirano do 31.12.2013.
                                  b) 71.311.739 EUR mora biti realizirano do 31.12.2016.
                                  c) 196.960.287 EUR mora biti realizirano do 31.12.2020.

te

d) ukupna vrijednost registriranih offset projekata do 31.12.2009. neće biti manja od 50% ukupnih obveza temeljem indirektnog offseta

e) ukupna vrijednost registriranih offset projekata do 31.12.2013. neće biti manja od 80% ukupnih obveza temeljem indirektnog offseta

f) ukupna vrijednost registriranih offset projekata do 31.12.2016. neće biti manja od 100% ukupnih obveza temeljem indirektnog offseta.

Patria je za osiguranje izvršenja offset obveza dostavila korporativno jamstvo u iznosu 12,9 mil. EUR. Korporativno jamstvo mora pokrivati razdoblje do 31.12.2013. ili do zadnje stavke isporuke temeljem Glavnog ugovora, koje god nastupi kasnije. Bankovna garancija mora pokrivati vrijeme od kraja valjanosti korporativnog jamstva do 31.12.2020. Patria mora dostaviti bankovnu garanciju do 15.12.2013. ili do datuma dostave zadnje isporuke svih stavki Glavnog ugovora, što je kasnije.

U vezi ovih projekata u MINGORP-u se kontinuirano odvijaju sastanci sa predstavnicima inozemnih obveznika offseta koji imaju za cilj zaštitu naših interesa, odnosno poticanje projekata koji su okrenuti otvaranju novih radnih mjesta, izvozu i novim tehnologijama.

Poglavlje 20., Industrijska politika

Vlada Republike Hrvatske je 4. listopada 2007. godine usvojila dokument „Industrijska politika Republike Hrvatske u pripremi za pristup EU” (u nastavku teksta Strategija industrijske politike). Nakon konzultacija s Europskom komisijom Strategija industrijske politike je revidirana, te izmijenjena i dopunjena. Revidirani dokument Hrvatska je Vlada usvojila 18. travnja 2008. godine i podnijela Europskoj komisiji 21. travnja 2008. godine.

Usvajanjem Strategije industrijske politike zadovoljeno je mjerilo (benchmark) postavljeno za Poglavlje 20., te je ovo Poglavlje privremeno zatvoreno u srpnju 2008. godine.

Strategija industrijske politike služila je kao ključni dokument za početak procesa restrukturiranja i privatizacije u ključnim sektorima gubitašima, uključujući čelik i brodogradnju. Dokument također predstavlja temelj za solidnu i dosljednu provedbu industrijske politike Republike Hrvatske u razdoblju od 2008.-2013. godine.

25. listopada 2007. godine Hrvatska je Vlada usvojila Strategiju razvoja hrvatske industrije tekstila i odjeća za razdoblje 2008.–2015.

Hrvatska je Vlada 21. svibnja 2008. godine također usvojila Strateške odrednice za razvoj proizvodnje kože i kožnih proizvoda za razdoblje 2008.-2015. i Strateške odrednice za razvoj kemijske industrije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2008.–2015.

Intelektualno vlasništvo i inovacije

U sklopu Uprave za industriju nalazi se Odjel za intelektualno vlasništvo, inovacije i nove tehnologije, koji bi se trebao baviti upravljanjem intelektualnim vlasništvom u svrhu razvoja industrije, razvojem međunarodne suradnje na području intelektualnog vlasništva, inovacija i novih tehnologija, te unaprjeđenjem konkurentnosti industrijskih sektora kroz poticanje zaštite i primjene intelektualnog vlasništva te poticanje razvoja novih proizvoda kroz razne oblike pomoći.

Treba istaknuti da u navedenom Odjelu za intelektualno vlasništvo, inovacije i nove tehnologije nedostaju administrativni kapaciteti za provođenje gore zacrtanih funkcija, a posebno specijalista za ovo područje, uslijed čega su više puta poslovi morali biti dislocirani, a što je utjecalo na ostvarenje zacrtanih ciljeva. Prvi načelnik Odjela otišao je u mirovinu krajem 2010. godine. Tijekom 2011. godine (u travnju) došlo je do minimalnog kadrovskog popunjavanja Odjela, te bi se Odjel za izvršenje svoje pune funkcije morao dostatno ekipirati.

Tijekom 2010. godine bilo je predviđeno provođenje projekta osnivanja Centra za razvoj i transfere tehnologija, koji bi pružao pomoć industrijskim subjektima u provođenju razvojnih projekata, licenciranja tehnologija, te inovacija za povećanje konkurentnosti hrvatske industrije. Projekt bi bio dio horizontalnih programa poticanja razvoja, transfera tehnologija i inovacija za potrebe industrije, predviđen industrijskom politikom RH u pripremi za članstvo u EU, a korisnici Vladine i nevladine institucije. Nositelj projekta trebalo je biti Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva - Uprava za industriju, a suradnici u projektu Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ) i Ministarstvo financija (MF). Projektne aktivnosti za 2010. godinu obuhvaćale su osnivanje poslijediplomskog studija - Strateško upravljanje imovinom intelektualnog vlasništva kao ključne kompetencije u funkciji povećanja konkurentnosti hrvatske industrije, organizaciju regionalnih i međunarodnih seminara i radionica, te informiranje i komunikacija na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini. Do osvarenja ovog projekta nije došlo zbog nedostatnih sredstava u proračunu, te nedostatka kadrova u Odjelu za njegovu provedbu.

Odjel je u 2011. godini sudjelovao u usklađivanju Zakona i ostalih akata iz ovog područja s novim Zakonom o općem upravnom postupkom (Zakon o izmjenama Zakona o zastupanju u

području prava industrijskog vlasništva, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o žigu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o industrijskom dizajnu, Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga, Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda i dr.)

S odredbama gore navedenih izmjena i dopuna zakona, bilo je potrebno uskladiti s njima i pripadajuće podzakonske propise. Prijedloge ovih podzakonskih propisa dostavio je Državni zavod za intelektualno vlasništvo (Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o patentu, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o žigu, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o industrijskom dizajnu, Pravilnik o izmjenama Pravilnika o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga), te ih je ministar donio nakon ispravki koje je predložio Odjel.

UPRAVA ZA GOSPODARSKU DIPLOMACIJU, IZVOZ I INVESTICIJE

U području poticanja i privlačenja ulaganja s ciljem povećanja investicija i ukupnih gospodarskih aktivnosti RH, provodi se **Zakon o poticanju ulaganja (NN 138/06, 61/11)**:

-od početka primjene u srpnju 2007. godine do rujna ove godine, **Potvrdu o statusu nositelja poticajnih mjera dobilo je 95 trgovačkih društava**; planirana visina ulaganja iznosi oko 5,5 milijarde kuna uz planirano otvaranje 5 254 nova radna mjesta

-korištenje poticajne mjere porezne povlastice – smanjenje propisane stope poreza na dobit u razdoblju od 2008. – 2010. godine u ukupnom iznosu od **216.631.440 kn**

-u razdoblju od 2009. do kraja listopada 2011. godina, ukupno su odijeljene bespovratne novčane potpore za otvaranje novih radnih mjesta i usavršavanje u iznosu od **3.501.734 kn**

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju ulaganja (lipanj 2011.)

-smanjeni su minimalni uvjeti za korištenje poticajnih mjera za ulaganje, za ulaganja u projekte tehnološko razvojno-inovacijskih aktivnosti i strateških aktivnosti poslovne podrške, što će rezultirati i procijenjeno većim brojem korisnika Zakona i daljnjim privlačenjem izravnih ulaganja koja se odnose na sektore visoke dodane vrijednosti

-produženo je razdoblje realizacije odobrenih projekata ulaganja koji su započeli u 2007., 2008. ili 2009. godini, te su na taj način, omogućavanjem daljnjeg korištenje poticajnih mjera temeljem Zakona o poticanju ulaganja, olakšani uvjeti poslovanja i ulaganja onim gospodarskim subjektima koji su dovedeni u nezavidnu situaciju zbog globalne gospodarske i financijske krize

Izrađen Katalog investicijskih projekata spremnih za ulaganja na temelju kojeg se izrađuje interaktivna e-mapa Republike Hrvatske s mogućnostima za ulaganja u RH

Izrađen sveobuhvatni Vodič za ulaganje na engleskom jeziku

Izrađena Internet stranica za ulagače na engleskom i hrvatskom jeziku
www.investincroatia.org

Mjere za poboljšanje ulagačkog okruženja:

S ciljem razvoja konkurentnog okruženja za ulaganja u svim hrvatskim županijama, provodi se **Program certificiranja regija za ulaganja (ICPR)** u okviru EU projekta „Razvoj investicijskog okruženja“, IPA komponenta IIIc

-korištenje pretpripravnih fondova Europske unije u vrijednosti 3,5 milijuna €

-rezultat dosadašnje provedbe su **županije spremne za privlačenje ulagača i zadovoljavanje njihovih potreba** - 20 hrvatskih županija nudi standardiziranu uslugu ulagačima

-u 12 županija koje su certificirane u okviru Naprednog ICPR programa osnovan je **One Stop Service Centra za ulagače**; također, pokrenute su aktivnosti post-investicijskog programa (Aftercare Programme), čiji je cilj osigurati da tvrtke koje su već prisutne na našem tržištu dodatno ulažu i šire svoje poslovanje, te aktivnosti javnog zagovaranja (Policy Advocacy)

-provedeno je 10 kampanja ciljanog privlačenja stranih ulaganja (Outreach kampanje); predstavnici MINGORP-a i 12 županija sudjelovali su u izravnim posjetima potencijalnim ulagačima diljem svijeta, kojima su na 126 održanih sastanaka prezentirane mogućnosti ulaganja u RH; dogovoreno je 10 povratnih posjeta zainteresiranih ulagača, a još ih je 11 iskazalo interes za ulaganje u RH; dogovoreno je i 10 suradnji s institucijama i tvrtkama u inozemstvu

-od početka listopada 2011. započele su aktivnosti provedbe Naprednog ICPR programa u osam županija koje su u prvom dijelu projekta uspješno certificirane u okviru Osnovnog ICPR programa.

Slobodne zone:

Temeljem **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama** (NN 85/08) koji je usklađen s pravnom stečevinom EU:

-ukupno 18 trgovačkih društava – korisnika slobodnih zona, ostvarilo je status nositelja porezne povlastice za izvršena ulaganja. Iskorištenje porezne povlastice temeljem izvršenih ulaganja za 2009. iznosilo je **13.586.679 kn**, a za 2010. godinu **10.351.454,67 kn** (iznos neplaćenog poreza na dobit)

-ukupno 72 trgovačka društva – korisnici slobodnih zona, ostvarilo je status nositelja porezne povlastice koja nije vezana uz ulaganje. Iskorištenje porezne povlastice u okviru potpore male vrijednosti za 2009. godinu iznosilo je **6.025.826 kn**, a za 2010. godinu iznosilo je **5.463.972,08 kn** (iznos neplaćenog poreza na dobit).

-U travnju 2011. godine osnovana je *Radna grupa za razvoj slobodnih zona* s ciljem što bolje pripreme slobodnih zona u pogledu poslovanja i razvoja, kada RH postane punopravna članica EU, te kako bi se podigla razina i kvaliteta pružanja usluga u slobodnim zonama kao područjima pogodnim za ulaganja. Posebno kako bi se razmotrile opcije unutar postojećih zakonskih odredbi za unapređenje poslovanja do ulaska u EU, kao i strateški aspekt – kako organizirati poslovanje po ulasku u EU (carina, porezi), i razrješenje odnosa u slobodnim zonama koje po ulasku u EU gube svoj status (korisnici, roba).

Mjere uklanjanja prepreka za ulaganja u RH

-Temeljem radnog materijala „Identifikacija prepreka za izravna ulaganja sa prijedlozima rješenja“ sastavljen je **Akcijski plan uklanjanja prepreka za ulaganja u RH**

-Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 21. listopada 2010. godine donijela Akcijski plan uklanjanja prepreka za ulaganja u RH, kao jednu od mjera iz Programa gospodarskog oporavka (točka 5. Promocija hrvatskog gospodarstva – provedbena mjera :

„ Plan uklanjanja prepreka za izravna ulaganja“

-Akcijski plan predložilo je i provodilo Ministarstvo, gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji sa svim nadležnim institucijama,

-Namjena Akcijskog plana bila je definirati mjere kojima će se otkloniti identificirane prepreke ulaganjima, definirati instituciju, odgovornu osobu i rok izvršenja mjere

-Obaveza institucija odgovornih za provedbu pojedine mjere navedene u Akcijskom planu je daljnja razrada i definiranje detalja provedbe mjera, odgovornih osoba te definiranje datuma do kojeg će prepreka biti otklonjena, uvažavajući krajnji datum (III kvartal 2011.)

-Akcijski plan uklanjanja prepreka za ulaganja u RK kontinuirano se nadopunjuje i provodi sukladno PGO-u

-Uspostavljanje Tajništva Povjerenstva za otklanjanje prepreka ulaganjima u MINGORP-u

- Kontinuirano se provode aktivnosti vezane za provedbu mjera i rokova navedenih u Akcijskom planu te se aktivno pruža potpora investitorima u otklanjanju administrativnih prepreka za ulaganja kroz praćenje investicijskog ciklusa

-**MINGORP osnovao tzv. Task Force** sastavljen od predstavnika institucija u čijem je djelokrugu nastao zastoj u provedbi ulagačkog projekta

-Na sjednici održanoj 12. svibnja 2011. godine Vlada Republike Hrvatske je razmotrila prvo izvješće o provedbi Akcijskog plana prepreka za ulaganja, a tjedan dana kasnije, 19. svibnja 2011. godine donijela je Dopune Akcijskog plana, sa sedam dodatnih mjera za uklanjanje prepreka za ulaganja. Izvješće o Dopuni Akcijskog plana razmotreno je na sjednici Vlade RH održanoj 18. kolovoza 2011. godine.

-U predmetnom materijalu dostavlja se Vladi Republike Hrvatske cjelovito Izvješće o provedbi Akcijskog plana uklanjanja prepreka za ulaganja, koje uključuje i izvješće o provedbi mjera iz Akcijskog plana prepreka za ulaganja i njegovih Dopuna.

-Izvješće o provedbi Akcijskog plana je strukturirano na način da su nabrojene mjere, te dana obrazloženja njihove provedbe. Izvješće je podijeljeno na tri dijela: u prvom su navedene mjere koje su provedene, zatim mjere koje su u tijeku provedbe i na kraju mjere koje nisu provedene.

-Ukupno gledajući, od 60 mjera iz Akcijskog plana i njegovih Dopuna (7 mjera), 37 mjera je u potpunosti provedeno, 20 ih je u tijeku provedbe i tri mjere nisu provedene.

-Od 53 mjere iz Akcijskog plana (bez Dopuna) u potpunosti je provedena 34 mjera (uključuje i one mjere koje se kontinuirano provode), 16 mjera je u tijeku provedbe, dok samo tri mjere nisu izvršene.

-Iz Dopuna Akcijskog plana u potpunosti su provedene tri mjere i četiri su mjere u tijeku provedbe.

U području poticanja izvoza:

-S ciljem pružanja potpore izvoznicima u izlasku na nova tržišta, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva od 2009. godine provodi „**Program poticanja međunarodne konkurentnosti i internacionalizacije gospodarstva Republike Hrvatske**“.

-U 2011. Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva izradilo je novi „**Program poticanja međunarodne konkurentnosti i internacionalizacije gospodarstva Republike Hrvatske**“ za razdoblje 2011-2012.

-Cilj Programa je jačanje međunarodne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva kroz snažnu podršku procesima internacionalizacije, te kroz jačanje konkurentnih kapaciteta domaćih tvrtki. Ovim programom se želi utjecati na pozitivna kretanja u gospodarstvu Republike Hrvatske.

-Program poticanja međunarodne konkurentnosti i internacionalizacije gospodarstva Republike Hrvatske, predstavlja shemu, odnosno kombinaciju postojećih i novih poticajnih mjera za internacionalizaciju s ciljem zadržavanja postojećih i jačanja novih konkurentskih prednosti hrvatskih gospodarstvenika, i to na način da se potiču aktivnosti na razini:

- pojedinačnog poduzetnika – tvrtke samostalno (Projekt Jačanje međunarodne konkurentnosti),
- na razini različitih oblika udruživanja gospodarstvenika prilikom zajedničkog nastupa na međunarodnim tržištima (Projekt Internacionalizacija hrvatskog gospodarstva)

Projekt: Jačanje međunarodne konkurentnosti:

U posljednje dvije godine Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je izvozno orijentiranim tvrtkama registriranim u Republici Hrvatskoj odobrilo **243** poticaja u ukupnom iznosu od **49.162.229,00 kuna**.

-Sufinancirane su aktivnosti vezane uz lakši izlazak tvrtki na inozemna tržišta, nastup tvrtki na inozemnim sajmovima, marketinške aktivnosti, istraživanje tržišta, certificiranje i brandiranje proizvoda, razvoj novih proizvoda za nova tržišta te priprema proizvodnje za izvoz i osiguranje izvoznog posla.

Projekt: Internacionalizacija hrvatskog gospodarstva:

-Odobreno je **7.047.350,00 kuna** potpora komorama i udruženim gospodarskim subjektima za organiziranje zajedničkih nastupa domaćih tvrtki na međunarodnim tržištima.

-Ministarstvo je sudjelovalo u organizaciji **96** zajedničkih nastupa hrvatskih tvrtki na inozemnim sajmovima i održavanju **1** gospodarske misije udruženih gospodarskih subjekata na ciljanim tržištima.

U **2010. godini** hrvatski robni **izvoz** je **porastao za 17,6%** u odnosu na 2009. godinu dok je u isto vrijeme **uvoz** smanjen **za 1,4 %**. Deficit u robnoj razmjeni s inozemstvom u 2010. godini smanjen je za 19,8 % u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje, dok je pokrivenost uvoza izvozom iznosila **58,9 %**.

U **2011. godini** i nadalje su vidljivi pozitivni pomaci u izvoznim aktivnostima u odnosu na prethodnu godinu. U prvih devet mjeseci 2011. godine, robni **izvoz** je **povećan za 5,2 %**, dok je **uvoz** smanjen za **0,7 %**. Deficit u robnoj razmjeni s inozemstvom smanjen je za 8,9 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine, dok je pokrivenost uvoza izvozom iznosila **61,3 %**.

EU projekti:**PROJEKT „PODRŠKA RAZVOJA KLASTERA“, IPA IIIc**

-Svrha projekta je potpora razvoju klastera kao značajnom čimbeniku povećanja dodane vrijednosti i izvoznog potencijala malog i srednjeg poduzetništva

-Projekt se provodi kroz ugovor o uslugama čija je vrijednost 2,4 milijuna €

-Povedba je započela 21. veljače 2011. godine i trajat će 24 mjeseca

-Iskustvo Europske unije pokazuje kako je najbolji instrument za specijalizaciju i jačenje konkurentnosti regija uspostava regionalnih klastera za sektore koji imaju potencijal biti konkurentni na globalnom tržištu. Regionalni klasteri nalaze se na geografskom području koje obuhvaća ekonomski logičnu prostornu cjelinu i time naglašava cjelokupnost komparativne prednosti koju klaster mora eksploatirati. Razvoj regionalnih klastera omogućuje umrežavanje javnog, privatnog i znanstveno-istraživačkog sektora („Triple Helix“) te na taj način dovodi do povećanja regionalne konkurentnosti. Iskustva ne samo razvijenih, već i onih manje razvijenih, kao i post-tranzicijskih zemalja, pokazuju da su regionalni klasteri temeljni suvremeni oblik rasta konkurentnosti, partnerstva i socijalne odgovornosti, te poticanja novog zapošljavanja. Regionalni klasteri su postali jedan od ključnih pojmova u mnogim novim razvojnim inicijativama, strategijama i politikama u posljednjih nekoliko godina kako u Europi, tako i u čitavom, globaliziranom svijetu. Izazov koji je odredio Europski savjet 2000. godine u Lisabonskoj strategiji, prema kojoj bi Europa trebala postati "svjetski najkonkurentnija i dinamična ekonomija zasnovana na znanju", posebno je predstavio interes za nove pristupe ekonomskoj politici i konkurentnosti. Mobiliziranje potencijala regionalnih klastera sagledava se ključnim momentom za dostizanje ambicioznih ciljeva definiranih u strategiji.

-Projekt se provodi u četiri komponente kroz koje će se izraditi smjernice za razvoj regionalnih klastera, napraviti detaljan popis postojećih klusterskih inicijativa, osnovati najmanje tri pilot regionalna klastera, poboljšati znanja i vještine klaster managera, članica klastera i potpornih institucija te izraditi detaljan program implementacije Strategije razvoja klastera.

PROJEKT „POTPORA POVEĆANJU KONKURENTNOSTI MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA“, IPA IIIc

Ukupno raspoloživ iznos sredstava za Operacija 2.1.6 iznosi EUR. 3.200.000, a Operacija će se provesti putem dvije vrste ugovora: Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (EUR-a 3.000.000) i Ugovor o uslugama (EUR-a 200.000).

CILJ PROJEKTA: povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva poštujući smjernice definirane unutar Europske povelje za malo gospodarstvo. SVRHA PROJEKTA: povećanje konkurentnosti hrvatskih malih i srednjih poduzeća, podupirući investicije u tehnologije i proizvodne metode koje promiču zeleno gospodarstvo te povećanje razvojnih potencijala za nove i konkurentne proizvode, usklađenje s eko i drugim međunarodnim standardima.

Vrijednost individualnog granta (bespovratnih sredstava) koji se može dodijeliti MSP-a minimalno iznosi 50.000 eura, a maksimalno 200.000 eura.

Uprava za gospodarsku diplomaciju, izvoz i investicije, pripremila je natječajnu dokumentaciju za projekt „Potpora povećanju konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva“. Raspisivanje natječaja očekuje se krajem 2011. godine.

SURADNJA SA ORGANIZACIJOM ZA EKONOMSKI SURADNJU I RAZVOJ (OECD)

Republika Hrvatska surađuje sa Organizacijom za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), putem Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (MINGORP) u radu inicijative OECD-a „Investment Compact“ od samog osnivanja. MINGORP, Uprava za gospodarsku diplomaciju, izvoz i investicije aktivno sudjeluje u radu Odbora za investicije za jugoistočnu Europu, čiji je osnovni cilj intenziviranje suradnje i stvaranje zajedničke platforme zemalja regije, u smislu povećanja investicija, politike razvoja gospodarstva, ekonomskog rasta i stabilnosti, otvaranja novih radnih mjesta, ali i uvođenja novih tehnologija i transfera znanja. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji sa Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta izradilo je prijedlog pilot projekta „Nacionalna strategija inovacija RH 2013-2020“, s ciljem razvoja inovacijske klime i inovacija u RH, kao preduvjet za uspješno privlačenje ulaganja s visokom dodatnom vrijednošću, uz naglasak na povezanost i potporu inovacija sveukupnom gospodarskom rastu i razvoju RH te povećanju konkurentnosti ključnih gospodarskih sektora; uloge ključnih sudionika provedbe strategije te glavne smjernice razvoja inovacijske politike u razdoblju 2013-2020, a sve u skladu s postojećim nacionalnim strateškim dokumentima RH, strateškim planovima pojedinih ministarstava te relevantnim međunarodnim praksama.

ODJEL ZA POTICANJE ULAGANJA I INVESTICIJE

U razdoblju **od 1993. do kraja drugog tromjesečja 2011. godine izravna inozemna ulaganja u RH iznosila su 24,7 milijardi eura**. Inozemna izravna ulaganja su zbog globalne gospodarske i financijske krize značajno smanjena tijekom 2009. godine, posebice u manje razvijene zemlje srednje i jugoistočne Europe. U tom kontekstu je i u Hrvatskoj došlo do znatnog usporavanja inozemnih ulaganja (na godišnjoj razini 55,3%) te je u 2009. godini ostvareno samo 2,1 milijardu eura inozemnih izravnih ulaganja čime je zaustavljen relativno dinamičan četverogodišnji trend rasta.

Prema podacima Hrvatske narodne banke, u 2010. godini ostvareno je svega 233 milijuna eura vrijednosti inozemnih investicija što je ujedno i najniža razina ulaganja u posljednjih šest godina. U aktualnim okolnostima kašnjenja oporavka hrvatskog gospodarstva, može se gotovo konstatirati prestanak priljeva izravnih ulaganja: tijekom prva dva kvartala ove godine na ovoj osnovi je ukupno priteklo samo 485,3 milijuna eura.

Što se tiče **strukture izravnih inozemnih ulaganja prema zemlji ulagaču** u razdoblju od 1993. do kraja drugog tromjesečja 2011. godine, dvije trećine ulaganja odnosi se na EU 15 – 74,2%, a 14,3% na nove članice Europske unije.

Najveći ulagač u Hrvatsku u navedenom razdoblju je Austrija, a slijede Nizozemska, Njemačka, Mađarska, Luksemburg i Francuska.

U 2009. godini u Hrvatsku je najviše sredstava plasirano iz Nizozemske (775 milijuna eura), zatim iz Austrije (428 milijuna eura), Njemačke (163 milijun eura), Mađarske (162 milijuna eura), Luksemburga (156 milijuna eura) i Slovenije (107 milijuna eura). Na ovih šest zemalja odnosi se dakle 86,8% ukupnih izravnih inozemnih ulaganja u 2009. godini. Pritom treba napomenuti da je Švedska u 2009. godini istodobno povukla iz Hrvatske 56,3 milijuna eura, a povlačenje kapitala je nastavila u 2010 (52 milijuna eura), te u prva dva tromjesečja 2011. godine (38 milijuna eura). **Povlačenje ulaganja** iz RH u 2010. godini zabilježeno je i kod Nizozemske (300 milijuna eura), Austrije (114 milijuna eura), Velike Britanije (48 milijuna eura), SAD-a (21 milijuna eura), Danske (12 milijuna eura) i Mađarske koja je u 2010. godini povukla 9 milijuna eura. S obzirom da je riječ o zemljama koje su najveći ulagači u Republiku Hrvatsku, ovaj trend povlačenja investicija je izuzetno zabrinjavajući.

U 2010. godini u Hrvatsku je najviše sredstava plasirano iz Italije (136 milijuna eura), ali je u prva dva tromjesečja 2011. godine Italija istodobno povukla iz Hrvatske 2,2 milijuna eura. U 2011. godini, do kraja drugog tromjesečja, 41% ulaganja (199 milijuna eura) odnosi se na zemlje EU 15, dok su nove članice Europske unije istodobno povukle 41 milijun eura. Najveći ulagač u Hrvatsku u prva dva tromjesečja 2011. godine su SAD s 43% svih ulaganja (207,6 milijuna eura), a zatim slijede Austrija (138 milijuna eura) i Njemačka (44 milijuna eura).

U razdoblju od 1993. do kraja prvog tromjesečja 2011. godine, **struktura prema djelatnosti** pokazuje i dalje dominaciju sektora financijskog poslovanja (34,8%), na drugom mjestu su ulaganja u trgovinu na veliko i posredovanje u trgovini (11,2%), a zatim slijede ulaganja u proizvodnju naftnih derivata, poslovanje nekretninama, ulaganja u sektor poštanskih usluga i telekomunikacija, proizvodnju kemikalija i kemijske proizvode te trgovinu na malo s udjelima oko 5%.

Hrvatska je **po kriteriju "per capita"** ostvarila visoku razinu izravnih inozemnih ulaganja u razdoblju 2005.-2009. godine, a među osam analiziranih tranzicijskih zemalja u 2009. godini je sa 428 eura na prvom mjestu. U 2008. godini je zauzela treće mjesto u grupi od jedanaest tranzicijskih zemalja po visini direktnih inozemnih ulaganja „per capita“ sa 750 € (iza Estonije i Bugarske, a ispred Češke, Slovenije, Slovačke i Mađarske).

Novim **Zakonom o poticanju ulaganja (NN 138/06) koji se počeo primjenjivati 2007. godine**, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama (srpanj 2008. godine), te pratećim podzakonskim aktima, usklađena je pravna regulativa iz područja poticanja ulaganja u RH s pravnom stečevinom EU za područje državnih regionalnih potpora. Zakonom o poticanju ulaganja jasno se izražava interes za razvoj hrvatskog gospodarstva kroz povećanje proizvodnih kapaciteta zemlje, kroz povećanje kapitalne opremljenosti rada, kroz povećanje kvalitete, a time i produktivnosti proizvodnih čimbenika, te kroz modernizaciju i unapređenje poslovanja.

Zakon o poticanju ulaganja omogućava i postojećim i novoosnovanim trgovačkim društvima korištenje poticajnih mjera za ulaganja, pri čemu je minimalna visina ulaganja za koju se odobravaju poticajne mjere 300.000 €, uz uvjet otvaranja najmanje 10 novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem u razdoblju od tri godine nakon početka ulaganja.

Sustav poticajnih mjera za ulaganja čini ukupno šest vrsta poticajnih mjera:

1. porezne povlastice (umanjenje stope poreza na dobit)
2. carinske povlastice
3. potpora za novo zapošljavanje
4. potpora za usavršavanje (stručnu izobrazbu zaposlenika)
5. poticajne mjere za osnivanje i razvoj:
  - A. tehnološko-inovacijskih aktivnosti
  - B. strateških aktivnosti poslovne podrške
6. ***poticajne mjere za velike projekte ulaganja – projekti ulaganja od značajnog gospodarskog interesa.***

Posebno je važno da je ovaj zakonodavni okvir uveo sve ključne pojmove iz **Smjernica za regionalne državne potpore 2007-2013**, na kojima počiva sustav potpora za početna ulaganja na prostoru zajedničkog EU tržišta.

Tako Zakon o poticanju ulaganja govori o maksimalnom intezitetu potpora, koji je za svaku NUTS II regiju (statističku regiju) utvrđen Kartom regionalnih potpora i iznosi 50% opravdanih troškova ulaganja za velike poduzetnike u Panonskoj i Jadranskoj Hrvatskoj, odnosno 40% opravdanih troškova ulaganja u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj (+ 10% za srednje poduzetnike, odnosno + 20% za male poduzetnike).

Vidljiva je namjera Zakona za intenzivnijim poticanjem ulagačkih projekata malih i srednjih poduzetnika, kao i za stvaranjem i implementacijom regionalnih „fair play“ tržišnih uvjeta za ulaganje za sve poduzetnike u RH, odnosno za izgradnjom i razvojem regionalno uravnoteženog gospodarstva.

Zakon o poticanju ulaganja, dakle, uz svoju osnovnu funkciju – poticanje ulaganja u sektore gospodarstva koji generiraju visoku dodanu vrijednost, predstavlja i vrlo snažan instrument regionalnog razvoja RH, odnosno instrument jačanja regionalne konkurentnosti, koja će u svakom slučaju predstavljati snažnu polugu budućeg značajnog gospodarskog rasta ukupnog nacionalnog gospodarstva.

Zakon se odnosi na projekte ulaganja u proizvodno-prerađivačkim aktivnostima, razvojno-inovacijskim aktivnostima i aktivnostima poslovne podrške, odnosno aktivnostima više dodane vrijednosti.

Posebna pozornost dana je na **poticanje zapošljavanja**, odnosno otvaranje novih radnih mjesta, te na **stručnu izobrazbu ili usavršavanje zaposlenika**.

Visina bespovratne novčane potpore za otvaranje novih radnih mjesta, ovisno o županijskoj stopi nezaposlenosti i djelatnosti projekta ulaganja, kreće se u iznosu od 1.500 – 4.500 € po novoootvorenom radnom mjestu.

Visina bespovratne novčane potpore za usavršavanje kreće se u iznosu od 35 do 80% opravdanih troškova usavršavanja, ovisno o obliku usavršavanja (opće i posebno) i vrsti poduzetnika (veliki, srednji ili mali poduzetnici).

U Zakonu o poticanju ulaganja novost predstavlja **kategorija „velikih projekata ulaganja“** – projekti od posebnog gospodarskog interesa koji predstavljaju ulaganje u dugotrajnu imovinu u iznosu od min. 15 mil.€ (izgradnju nove tvornice, pokretanje nove gospodarske djelatnosti, razvoj novih tehnologija), uz otvaranje najmanje 100 novih radnih mjesta.

Za velike projekte ulaganja u područjima (županijama) u kojima registrirana stopa nezaposlenosti iznosi više od 20%, uz dosad navedene poticajne mjere, odobrava se i posebna poticajna mjera, odnosno bespovratna novčana potpora i to:

- za troškove izgradnje nove tvornice ili kupnje novih strojeva, do max. iznosa od 5% tih troškova, ali u max. novčanom iznosu do 1mil. €
- za troškove izgradnje infrastrukturnih objekata ili infrastrukturnih priključaka, do max. iznosa od 5% tih troškova, ali u max. novčanom iznosu od 0,5 mil.€.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju ulaganja (NN 61/11) koji je stupio na snagu u lipnju 2011. godine, omogućeno je smanjenje minimalnih uvjeta za korištenje poticajnih mjera za ulaganje za projekte ulaganja u razvojno-inovacijske i aktivnosti poslovne podrške, što će rezultirati i procijenjeno većim brojem korisnika Zakona i daljnjim privlačenjem izravnih ulaganja koja se odnose na sektore visoke dodane vrijednosti. Minimalni se iznos početnog ulaganja za navedene projekte ulaganja smanjuje na 100.000 €, uz uvjet otvaranja najmanje 5 novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem u razdoblju od tri godine nakon početka ulaganja.

Dodatno, definicija nositelja poticajnih mjera za ulaganje proširena je i na fizičke osobe (obrte) koje su u sustavu plaćanja poreza na dobit kako iste ne bi bile diskriminirane u odnosu na pravne osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dobit.

Zakonom se dodatno detaljnije preciziraju odredbe Zakona o poticanju ulaganja u skladu s pravnom stečevinom EU u području državnih regionalnih potpora, odnosno u skladu sa „Smjernicama za regionalne potpore 2007.-2013.“.

Također, imajući u vidu složenost i dubinu globalne gospodarske i financijske krize u razdoblju 2008.-2010., koja je posebno negativne učinke imala na gospodarske aktivnosti povezane s projektima novih ulaganja i novog zapošljavanja povezanog s ulaganjem, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva predvidjelo je izmjenama i dopunama ZPU-a produženje razdoblja realizacije odobrenih projekata ulaganja na temelju Zakona o poticanju ulaganja (NN 138/06), čija je realizacija započela 2007., 2008. ili 2009. godine.

U ovom dijelu izmjena i dopuna ZPU-a riječ je o mjeri kojom je postojećim korisnicima omogućeno daljnje korištenje poticajnih mjera temeljem Zakona o poticanju ulaganja, čime se žele olakšati uvjeti poslovanja i ulaganja gospodarskim subjektima koji su dovedeni u nezavidnu situaciju zbog vanjskih nepovoljnih gospodarskih čimbenika poslovanja.

Prema starom Zakonu o poticanju ulaganja (NN 73/00), od 2001-2006. godine ukupno 57 trgovačkih društava dobilo je status nositelja poticajnih mjera, poreznih i carinskih povlastica, ostvarujući pri tome visinu ulaganja od približno 7 milijardi kuna, uz planirano otvaranje približno 10 000 novih radnih mjesta, dok se djelatnost oko 50% nositelja poticajnih mjera odnosi na tekstilnu, metaloprerađivačku, prehrambeno-procesnu, drvnu industriju i ICT.

Statistički pokazatelji primjene Zakona o poticanju ulaganja (NN 138/06, 61/11)

Učinke dosadašnje primjene Zakona o poticanju ulaganja jasno odražavaju statistički pokazatelji prema kojima je od lipnja 2007. godine, kada je stupila na snagu Uredba o poticanju ulaganja i počeo se primjenjivati novi Zakon o poticanju ulaganja, do kraja studenog 2011. godine zaprimljeno je ukupno **200 Prijava** za korištenje poticajnih mjera, od čega je 37 Prijava zaprimljeno u 2011. godini.

Potvrdu o statusu nositelja poticajnih mjera dobilo je 95 trgovačkih društava. Planirana visina ulaganja iznosi nešto više od 5,5 milijardi kuna uz planirano otvaranje 5254 nova radna mjesta. Odobreni projekti ulaganja odnose se na metaloprerađivačku (27,4%), drvo-prerađivačku industriju (11,6%), proizvodnju električne opreme i transformatora, tekstilnu i prehrambeno-procesnu industriju s udjelima po 5,3%, distribuciju i logistiku, proizvodnju i servis motornih vozila i dijelova, proizvodnju obuće i proizvoda od kože, proizvodnju proizvoda od plastike i farmaceutsku industriju s udjelima po 4,2%, te tiskarsku industriju, proizvodnju strojeva i opreme, građevinarstvo i ostale djelatnosti s udjelima manjim od 4% u ukupnom broju odobrenih projekata.

28 projekata ulaganja (30,1%) realizira se od strane trgovačkih društava koja su u potpunom ili djelomično stranom vlasništvu (**FDI**). Vrijednost ulaganja trgovačkih društava u stranom vlasništvu procjenjuje se na 1,9 milijarde kuna uz planirano otvaranje 2 465 novih radnih mjesta.

Sukladno Zakonu o poticanju ulaganja, od 39 trgovačkih društava sa statusom nositelja poticajnih mjera koja su imala predviđene uvjete za **korištenje poticajne mjere porezne povlastice za 2008. godinu**, 24 trgovačka društva koristila su poticajnu mjeru porezne povlastice – smanjenja propisane stope poreza na dobit za 2008. godinu **u ukupnom iznosu od 51.450.822 kn.**

Od toga je, prema Zakonu o računovodstvu, 12 trgovačkih društava svrstano u kategoriju malih poduzetnika, 6 srednjih i 6 velikih poduzetnika. Najveći broj ovih društava nalazi se u statističkoj regiji (NUTS II razina) Sjeverozapadna Hrvatska, njih 13, zatim slijedi Panonska Hrvatska sa 8 trgovačkih društava korisnika i Jadranska Hrvatska s ukupno 3 trgovačka društva nositelja poticajne mjere porezne povlastice.

Najveći iznos neplaćenog poreza na dobit zabilježen je kod trgovačkih društava u djelatnosti proizvodnje strojeva (udio od 32,2% u ukupnom iznosu neplaćenog poreza).

Sukladno stjecanju statusa nositelja poticajnih mjera za ulaganje te ispunjavanju uvjeta propisanih Zakonom o poticanju ulaganja, 37 trgovačkih društava **koristilo je poticajnu mjeru porezne povlastice** – smanjenja propisane stope poreza na dobit **za 2009. godinu u ukupnom iznosu od 80.617.008 kn.**

Od toga je, prema Zakonu o računovodstvu, 19 trgovačkih društava svrstano u kategoriju malih poduzetnika, 10 srednjih i 8 velikih poduzetnika. Najveći broj ovih društava nalazi se u statističkoj regiji (NUTS II razina) Sjeverozapadna Hrvatska, njih 23, zatim slijedi Panonska Hrvatska sa 8 trgovačkih društava korisnika i Jadranska Hrvatska s ukupno 6 trgovačkih društava nositelja poticajne mjere porezne povlastice.

Što se tiče **korištenja poticajne mjere porezne povlastice za 2010. godinu**, 42 trgovačka društva koristila su poticajnu mjeru u obliku smanjenja propisane stope poreza na dobit temeljem odredbi Zakona o poticanju ulaganja **u ukupnom iznosu od 84.563.610 kn.**

Od toga su, prema Zakonu o računovodstvu, 23 trgovačka društva svrstana u kategoriju malih poduzetnika, 12 je srednjih i 7 velikih poduzetnika. Najveći broj ovih društava izvršio je ulaganje u statističkoj regiji (NUTS II razina) Sjeverozapadna Hrvatska, njih 25, zatim slijedi Panonska Hrvatska sa 9 trgovačkih društava korisnika i Jadranska Hrvatska s ukupno 8 trgovačka društva nositelja i korisnika poticajne mjere porezne povlastice.

Najveći iznos neplaćenog poreza na dobit zabilježen je u djelatnosti proizvodnje oružja (udio od 21,1% u ukupnom iznosu neplaćenog poreza) i proizvodnje električne opreme (udio od 12,5%).

U razdoblju 2008-2009. godina, ukupno su dodijeljene bespovratne novčane potpore za otvaranje novih radnih mjesta i usavršavanje u iznosu od 1.316.058 kn.

U 2009. godini, nakon podnošenja zahtjeva, potpore za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem koristila su 4 trgovačka društva sa statusom nositelja poticajnih mjera, u ukupnom iznosu od 850.023 kuna. Isplaćene potpore odnose se na 63 nova radna mjesta povezana s ulaganjem, koja su u skladu s člankom 8. Uredbe o poticanju ulaganja.

U 2009. godini, nakon podnošenja zahtjeva, potporu za opravdane troškove usavršavanja povezanih s ulaganjem koristilo je 1 trgovačko društvo sa statusom nositelja poticajnih mjera, u ukupnom iznosu od 28.764 kuna.

U 2010. godini, nakon podnošenja zahtjeva, potporu za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem koristilo je 6 trgovačkih društava sa statusom nositelja poticajnih mjera, u ukupnom iznosu od 1.062.312 kuna. Isplaćene potpore odnose se na 75 novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem, koja su u skladu s člankom 8. Uredbe o poticanju ulaganja.

U 2011. godini (do kraja listopada), nakon podnošenja zahtjeva, potporu za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem koristila su ukupno 4 trgovačka društva (2 trgovačka društva u tekstilnoj industriji, te po 1 trgovačko društvo u metaloprerađivačkoj industriji, te djelatnosti proizvodnje obuće i proizvoda od kože) sa statusom nositelja poticajnih mjera, u ukupnom iznosu od 1.123.364 kune.

Isplaćene potpore odnose se na 73 nova radna mjesta povezana s ulaganjem, koja su u skladu s člankom 8. Uredbe o poticanju ulaganja.

ODJEL ZA PRIPREMU I PROVEDBU EU PROJEKATA PROGRAMA IPA KOMPONENTA I

Pripremu i provedbu projekata programa IPA-I koordinira **Odjel za pripremu i provedbu EU projekata programa IPA-I (Jedinica za provedbu projekata IPA-I)** koji je ustanovljen u lipnju 2010. godine kao posebna organizacijska jedinica.

MINGORP je nadležan za ukupno 8 IPA-I projekata iz različitih područja. Četiri nova projekta IPA 2012 i 2013 su u postupku odobrenja od strane DEU-a, kao i nova 3 projekta drugih institucija u kojima je MINGORP korisnička institucija.

Projekti se provode preko ugovora o twinningu, nabavi roba, usluga i tehničkoj pomoći. Ukupna vrijednost projekata IPA I koji su trenutno u raznim fazama provedbe iznosi 6.384.596 eura.

Prikaz stanja na projektima:

Uprava za rad i tržište rada, Odjel za zaštitu na radu zadužena je za

1. **projekt Zdravlje i zaštita na radu – IPA 2007.** Ugovoreni iznos projekta je 2.063.795 eura. Uspješna provedba ovog projekta bila je uvjet za privremeno zatvaranje poglavlja 19 (Socijalna politika i zapošljavanje).
Krajnji korisnici projekta su, osim MINGORP-a: Državni inspektorat RH, HZZZSR, te HZZO.
  - **Twinning ugovor** u vrijednosti od 1.254.000 eura potpisan je u 11/2010. te ističe u 04/2012.
  - **Ugovor o nabavi opreme** u ukupnom iznosu od 809.795 eura potpisan je u studenom 2010. Sastoji se od tri lota: **Lot 1-** IT oprema (korisnici sve gore navedene institucije), **Lot 2-** medicinska oprema (korisnik HZZZSR) i **Lot 3-** automobili (korisnici DI i HZZZSR). Provedba Ugovora o nabavi i isporuka opreme uspješno je završena.

Uprava za energetiku, Odjel za strateško planiranje i EU programe zadužena je za projekte:

2. **Upravljanje energetske podacima – IPA 2007** ukupne vrijednosti 1.046.357 eura. Sastoji se iz 3 ugovora:
  - **Twinning ugovor** je potpisan u veljači 2009. Twinning će se završiti krajem 2011. Ugovor Zemlja partneru je Danska, vrijednost ugovora 700.000 eura.
  - **Ugovor o tehničkoj pomoći** potpisan u 11/2010. Vrijednost 270.850 eura. Provedba je u završnoj fazi.
  - **Ugovor o IT opremi.** Vrijednost 75.507 eura. MINGORP je krajnji korisnik, ali je dio opreme dodijeljen i drugim institucijama koje će biti umrežene u sustav statističkih podataka o energetici. Oprema je zaprimljena, raspodijeljena, evidentirana i plaćena.
3. **Praćenje ranjivosti sustava energetske opskrbe s naglaskom na sigurnost opskrbe – IPA 2008.** Radi se o ugovoru o tehničkoj pomoći vrijednom 1.100.000 eura. Izabrana je tvrtka izvođač iz Danske. Provedba je u tijeku.
4. **Projekt Jačanje unutarnjeg energetskeg tržišta s naglaskom na Sporazumu o Energetskoj zajednici – FPP RAC 2009.** Vrijednost ovog Twinning projekta je 500.000 eura. U lipnju 2011. održana je evaluacija te je odabran najpovoljniji ponuditelj E-Control Austria. U tijeku je proces ugovaranja.

Uprava za sustav javne nabave zadužena je za projekt

5. **Jačanje kapaciteta za sprječavanje nepravilnosti u postupcima javne nabave – IPA 2008 FPP RAC.** Radi se o twinning light projektu vrijednosti 230.000 eura. Odabrana je zemlja partner- Austrija. Plaćen je avans od 60% ugovora. Osigurano je nacionalno sufinanciranje. Javno predstavljanje projekta održano je početkom 2011. Projekt je uspješno proveden. Cilj ovog projekta bio je doprinos jačanju pouzdanog i transparentnog sustava javne nabave sukladno standardima EU. Finalno plaćanje biti će do kraja ove godine.

Uprava za mirovinsko osiguranje zadužena je za projekt

6. **Projekt Jačanje administrativnih kapaciteta agencija i tijela za koordinaciju shema socijalne sigurnosti** – IPA 2009 u vrijednosti od 1.000.000 eura. Radi se o twinning projektu koji je bio uvjet za privremeno zatvaranje poglavlja 2 (Sloboda kretanja radnika). Twinning partner ovog projekta je Švedska. Isti je u tijeku provedbe.

Uprava za trgovinu zadužena je za projekt:

7. Jačanje administrativnih kapaciteta za provedbu direktive o uslugama EU vrijedan 222.222 EUR. Projekt je u fazi pripreme projektne dokumentacije,

Samostalan Odjel za internu reviziju zadužen je za projekt:

8. Jačanje kapaciteta i kompetencije Unutarne revizije MINGORP-a za osiguranje adekvatne revizije nacionalnih i EU fondova u vrijednosti 222.222 EUR. Projekt je u fazi izrade projektne dokumentacije

Napominjemo kako je Odjel osnovan kako bi se osiguralo da se EU projekti u svrhi jačanja državnih institucija uspješno pripreme, provedu i implementiraju te da od 2013 (ulaska RH u EU, kao punopravne članice) RH više nema prava na projekte iz IPA-komponente I. Nakon provedbe projekata iz 2012. I 2013 god, više neće biti potrebe za radom Odjela.

1.7. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

UVOD

Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija („NN“ broj: 199/03., 30/04., 136/04., 22/05. i 44/06.) ustrojeno je **Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka** na način da je dotadašnje Ministarstvo pomorstva, prometa i veza nastavilo rad pod navedenim novim nazivom sastavni dio kojega je postalo Ministarstvo turizma te dio Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo koja Ministarstva su prestala s radom kao samostalna.

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, sa ukupno 848 zaposlenih državnih službenika i namještenika obavljalo je sukladno navedenom Zakonu upravne i druge poslove koji se odnose na unutarnji i međunarodni pomorski, cestovni, željeznički, zračni, poštanski i promet telekomunikacija, promet na unutarnjim vodama s infrastrukturom tih vidova prometa, poslove koji se odnose na sustav prometa žičarama, uspinjačama i vučnicama, inspeksijske i poslove sigurnosti plovidbe na moru, sigurnosti unutarnjeg i međunarodnog cestovnog prometa i cesta (osim poslova iz djelokruga Ministarstva unutarnjih poslova) sigurnosti željezničkog prometa, sigurnosti zračne plovidbe, plovidbe na unutarnjim vodama, unutarnjeg i međunarodnog poštanskog i telekomunikacijskog prometa, poslove sigurnosti sustava prometa žičarama uspinjačama i vučnicama, poslove sveobuhvatnih mjera zaštite Jadranskog mora, otoka i priobalja, poslove nadzora nad provedbom postupka koncesija na području gospodarskog pojasa i koncesija za podizanje ribogojilišta, poslove analize gospodarenja morskim resursima i prostorom uz morsku obalu poslove iz područja turizma što uključuje poslove na izradi strategije razvitka hrvatskog turizma, odnosno kreiranje turističke politike Republike Hrvatske, promicanje hrvatskog turizma u inozemstvu, poslove koji se odnose na praćenje i analiziranje kvalitete turističke ponude turističkih i ugostiteljskih usluga, kategorizaciju turističkih i ugostiteljskih objekata, poslove koji se odnose na izradu strateških

infrastrukturnih projekata i investicijskih programa od posebnog značaja za Republiku Hrvatsku, poslove obnove stambenih jedinica, objekata infrastrukture i javne namjene te drugih objekata uništenih ratnim djelovanjima značajnima za razvitak područja stradalih u Domovinskom ratu, poslove koji se odnose na planiranje i provođenje regionalne razvojne politike i predlaganje izmjena sustava upravljanja regionalnim razvojem, poslove koji se odnose na zbrinjavanje i pomoć prognanicima, povratnicima i izbjeglicama za njihov povratak.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave („NN“ broj: 5/08.) Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka nastavilo je s radom kao Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture s ukupno 623 državnih službenika i namještenika. U okviru djelokruga utvrđenog narečenim Zakonom poslove Uprave regionalne i lokalne infrastrukture, Uprave za integrirani regionalni razvoj, Uprave za obnovu obiteljskih kuća i Uprave za prognanike, povratnike i izbjeglice preuzelo je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, a poslove Uprave za turističku politiku i tržište, Uprave za razvoj turizma i Uprave za razvoj sustava turističkih zajednica i selektivne oblike turizma preuzelo je Ministarstvo turizma.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture obavlja u okviru svog djelokruga, a sukladno odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave upravne i druge poslove koji se odnose na: sveobuhvatne mjere zaštite Jadranskog mora, otoka i priobalja te njihovog održivog razvoja, predlaganje razvojne politike i uspostavu cjelovitog sustava planiranja, programiranja, upravljanja i financiranja razvoja otoka i priobalja, planiranje, izradu i provedbu strateških dokumenata i projekata prometne, komunalne i društvene infrastrukture na otocima i priobalju, analizu gospodarenja morskim resursima i prostorom uz morsku obalu, mjere racionalnog korištenja mora kao prirodnog resursa, nadzor nad provedbom postupaka koncesija na području gospodarskog pojasa i koncesija za podizanje ribogojilišta, elektroničke komunikacije (telekomunikacije i radijske komunikacije), informacijsko društvo i poštanske usluge, priprema nacрта prijedloga

zakona i drugih propisa iz područja elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga, osiguravanje i provođenje utvrđene politike i primjenu zakona i drugih propisa iz područja elektroničkih komunikacija poštanskih usluga, predlaganje strategija, studija, smjernica i programa razvoja elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj te predlaganje akcijskih planova za njihovu provedbu, izradu analiza i izvješća o stanju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te poštanskih usluga. pripremanje prijedloga mjera i planova za razvoj i poboljšanje stanja u području elektroničkih komunikacija, informacijskog društva i nacionalne informacijske infrastrukture te poštanskih usluga, suradnju u praćenju, utvrđivanju i analizi pokazatelja razvoja informacijskog društva, predlaganje projekata i program razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) i usluga informacijskog društva, suradnju u planiranju, usklađivanju i provedbi aktivnosti razvoja nacionalne informacijske infrastrukture, pripremu prijedloga mjera i planova za poticanje razvoja i poboljšanje stanja na tržištu ITC usluga, aplikacija i proizvoda te u ITC infrastrukturi, pružanje stručne potpore u analitičkom pregledu i ocjeni usklađenosti zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije te sudjelovanje u radu europskih i međunarodnih organizacija i institucija u području elektroničkih komunikacija, informacijskog društva i poštanskih usluga, te njihovih upravnih i radnih tijela

i stručnih skupina, sudjelovanje na međudržavnim sastancima i pregovorima iz područja elektroničkih komunikacija, informacijskog društva i poštanskih usluga te druge poslove koji su zakonom ili drugim propisima stavljeni u nadležnost Ministarstva a odnose se na elektroničke komunikacije, informacijsko društvo i poštanske usluge, unutarnji i međunarodni pomorski, nautički, cestovni, željeznički, zračni i poštanski promet, sustav prometa žičarama, uspinjačama i vučnicama te promet na unutarnjim vodama s infrastrukturom tih vidova prometa, predlaže strategiju razvoja svih vidova prometa, zaštitu mora od onečišćenja s brodova, morske luke, pomorskog dobra i utvrđivanje granica pomorskog dobra, pomorsko osiguranje i pomorske agencije, luke na unutarnjim plovnim putovima, kopnene robno-transportne centre, zračne luke, prijevozna sredstva osim onih poslova koji ulaze u djelokrug drugih ministarstava, elektroničke komunikacije (telekomunikacije i radijske komunikacije) i poštu, inspekcijske poslove, sigurnosti plovidbe na moru, unutarnjeg i međunarodnog cestovnog prometa i cesta osim poslova iz djelokruga Ministarstva unutarnjih poslova, sigurnosti željezničkog prometa, sigurnosti sustava prometa žičarama, uspinjačama i vučnicama, sigurnosti zračne plovidbe, sigurnosti plovidbe na unutarnjim vodama, elektroničkih komunikacija (telekomunikacija i radijskih komunikacija) i pošte, unutarnjeg i međunarodnog poštanskog prometa.

Radi obavljanja poslova iz djelokruga utvrđenog narečenim Zakonom u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture ustrojene su Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture („NN“ broj: 41/08. i 146/09)

slijedeće upravne organizacije:

1. Uprava zračnog prometa
2. Uprava elektroničkih komunikacija i pošte,
3. Uprava cestovnog prometa,
4. Uprava željezničkog prometa
5. Uprava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka
6. Uprava unutarnje plovidbe
7. Uprava za sigurnost plovidbe, zaštitu mora i unutarnjih voda
8. Uprava za strateške infrastrukturne objekte
9. Uprava prometne inspekcije
10. Uprava za otočni i priobalni razvoj
11. Uprava za proračun i financije

odnosno, ostale ustrojstvene jedinice:

1. Tajništvo
2. Kabinet ministra

3. Samostalni odjel za odnose s javnošću
4. Služba za unutarnju reviziju
5. Samostalni odjel za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrolu
6. Samostalni odjel za istraživanje ugrožavanja sigurnosti zrakoplova, nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova
7. Samostalni odjel za istraživanje željezničkih nesreća
8. Samostalni odjel za europske integracije i prometnu politiku

Zakonski predstavnik ministarstva od 2004. godine je ministar Božidar Kalmeta.

U Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture trenutno je zaposleno 659 državnih službenika i namještenika na neodređeno vrijeme.

Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske („NN“ broj: 153/09.) Ministarstvo je ishodilo potrebne suglasnosti za prijam u državnu službu službenika koji će obavljati poslove neophodne za izvršavanje obveza preuzetih prema Europskoj uniji te na slobodna radna mjesta, odnosno mjesta koja su ostala upražnjena zbog prestanka službe državnim službenicima. Sukladno navedenome u tijeku je postupak prijama u državnu službu na neodređeno vrijeme za 15 službenika i 2 službenika na određeno vrijeme. U planu je prijem dodanih 11 službenika za potrebe izvršavanja obveza preuzetih prema Europskoj uniji.

Nastavno dajemo za traženo razdoblje pregled rada Ministarstva mora, prometa i infrastrukture po pojedinim upravnim organizacijama u njegovom sastavu.

ZRAČNI PROMET

Republika Hrvatska je službeni status kandidata za članstvo u Europskoj uniji dobila 18. lipnja 2004. Kao kandidat za pristupanje Europskoj uniji, Republika Hrvatska imala je obvezu osiguranja potpune harmonizacije hrvatskog nacionalnog zakonodavstva u području zračnog prometa s pravnom stečevinom Europske unije. Analiza usklađenosti zakonodavstva s europskim propisima (tzv. screening), uključujući i zrakoplovno, započela je nakon otvaranja pregovora (20. listopada 2005. godine).

U okviru Poglavlja 14. Prometna politika (otvoreno 21. travnja 2008., zatvoreno 5. studenog 2010.), Republika Hrvatska dobila je, između ostalog, obvezu ratificiranja Sporazuma o zajedničkom europskom zračnom prostoru (Mnogostrani Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunjske, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu o uspostavi europskog zajedničkog

zračnog prostora (u daljnjem tekstu: ECAA Sporazum) i primjenu njegove prve faze. Ratifikacijom ECAA Sporazuma (svibanj 2008.), Republika Hrvatska je stekla status promatrača u Europskoj agenciji za sigurnost zračnog prometa (EASA) kao krovnom tijelu Europske unije nadležnom za sigurnost zračnog prometa, a time i određene obveze.

Europska komisija je pratila napredak Republike Hrvatske u izvršavanju obveza iz ECAA Sporazuma putem procjeniteljskih posjeta i kontinuiranog praćenja stanja. Predstavnici Uprave zračnog prometa su kao koordinatori cijelog procesa vezanog za provedbu ECAA Sporazuma te vezanih procjeniteljskih posjeta bili glavna spona između Europske komisije i zrakoplovnih vlasti i zrakoplovne industrije Republike Hrvatske. Nakon uspješno izvršenih posjeta te ispunjavanja svih mjerila postavljenih od strane Europske komisije, dana 08. lipnja 2010. Opća uprava za mobilnost i promet (DG Mobility and Transport - MOVE), Europske komisije je potvrdila da je Republika Hrvatska udovoljila svim zahtjevima I faze ECAA Sporazuma, ali za to nema službene potvrde. Ispunjenjem uvjeta I faze ECAA Sporazuma, stekli su se uvjeti, među ostalima i s područja zračnog prometa, te je poglavlje 14. Prometna politika privremeno zatvoreno na međuvladinoj konferenciji o pristupanju Republike Hrvatske EU, održanoj 05. studenoga 2010. Ipak valja naglasiti da ECAA Sporazum nije na snazi jer ga nisi potvrdile sve države članice te je njegova primjena nekonzistentna. Pokrenute su bilateralne aktivnosti kako bi se osiguralo korištenje prava predviđenih ECAA Sporazumom. U ovom trenutku Republika Hrvatska spremna je zatvoriti i II. prijelaznu fazu što npr. našim zračnim prijevoznicima daje prava ista kao prijevoznicima država članica EU.

U postupku harmonizacije hrvatskog nacionalnog zakonodavstva u području zračnog prometa doneseno je ili izmijenjeno i dopunjeno niz propisa, kako zakonskih tako i podzakonskih.

Tako je sada Zračni promet u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 69/09 i 84/11), Zakonom o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu („Narodne novine“ broj 132/98, 63/08 i 134/09), Zakonom o zračnim lukama („Narodne novine“ broj 19/98 i 14/2011), Zakonom o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe („Narodne novine“ broj 19/98 i 20/00) i podzakonskim propisima te međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska članica. Temeljem ovlasti iz Zakona o zračnom prometu, na snazi je preko pedeset provedbenih propisa koje se odnose na sigurnosti zrakoplova, zrakoplovne komponente i zračnog prometa, sigurnosti aerodroma i aerodromskih usluga, sigurnosti zrakoplovnog osoblja, pomoćnog zrakoplovnog i drugog stručnog osoblja, sigurnosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi te zaštitu zračnog prometa.

U području zračnog prometa osnovane su Agencija za civilno zrakoplovstvo i Agencija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova.

Agencija za civilno zrakoplovstvo je osnovana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 46/07), a Zakonom o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 69/09) utvrđen je kontinuitet rada te Agencije. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava obavlja Vlada Republike Hrvatske. Agencija za civilno zrakoplovstvo je pravna osoba koja na temelju javnih ovlasti samostalno obavlja poslove određene Zakonom o zračnom prometu, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, kao i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i Statutom Agencije. Djelatnost Agencije obuhvaća poslove vezane za sigurnost zračnog prometa, a osobito certificiranje, nadzor i inspekciju u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu, vođenje propisanih registara i evidencija te obavljanje drugih poslova utvrđenih Zakonom o zračnom prometu. Agencija je neprofitna pravna osoba, a sredstva za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije osiguravaju se izvan državnog proračuna, odnosno iz prihoda od djelatnosti Agencije, iz dijela rutnih i terminalnih naknada, iz naknade koju plaćaju zračni prijevoznici po toni prevezene robe/tereta u civilnom zračnom prometu, iz naknade koju plaćaju svi putnici u civilnom zračnom prometu u odlasku te iz ostalih izvora u skladu sa zakonom.

Prema odredbama Zakona o zračnom prometu, Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o osnivanju Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova („Narodne novine broj“ 110/09 i 152/09). Osnivač Agencije za istraživanje je Republika Hrvatska, a osnivačka prava obavlja Vlada Republike Hrvatske. Agencije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova na temelju javne ovlasti obavlja poslove istraživanja nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova, kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku. Slijedom obvezujućih odredaba međunarodnih propisa, Agencija za istraživanje je neovisna od svih tijela nadležnih za civilno zrakoplovstvo i od svih pravnih i fizičkih osoba s kojima bi mogla doći u sukob interesa. Godišnja sredstva potrebna za redovitu djelatnost Agencije za istraživanje osiguravaju se u državnom proračunu.

Budući da je, u skladu s EU propisima, nužno osnovati neovisna tijela za istraživanje nesreća kako u zračnom tako i u pomorskom i željezničkom prometu, zauzeto je stajalište da bi se u cilju racionalizacije troškova i optimalizacije funkcioniranja, moglo osnovati jedno tijelo (agencija) za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu. Time bi se, slijedom relevantnih EU propisa, osigurala organizacijska, funkcionalna i financijska neovisnost tijela za istraživanje, a istovremeno bi se smanjili troškovi za koje bi se sredstva osiguravala u državnom proračunu za više agencija. U tom smislu započeta je s izradu nacrtu prijedloga Zakona o osnivanju Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu.

Slijedom odredaba Zakona o zračnom prometu, u području zračnog prometa osnovana su i djeluju četiri povjerenstva i to: Nacionalno povjerenstvo za zaštitu civilnog zračnog prometa, Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom, Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu i Nacionalno povjerenstvo za olakšice.

Vežano za primjenu ECAA Sporazuma pokrenute se brojne bilateralne inicijative kako prema državama članica EU tako i prema tzv. trećim državama. Naime, uzevši u obzir da sam ECAA Sporazum nije na snazi, a njegova primjena osigurava otvaranje tržišta i stvaranje zajedničkog europskog zračnog prostora, zrakoplovne vlasti Republike Hrvatske su u periodu od kolovoza 2009. do danas pokrenule inicijativu i sklopile dvostrane bilateralne Memorandume o suglasnosti (MoU) o privremenoj primjeni mnogostranog ECAA Sporazuma (Sporazum o uspostavi Europskog zajedničkog zračnog prostora) sa zrakoplovnim upravama slijedećih država:

Talijanska Republika: 06.08.2009.

Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske: 29.01.2010.

Kraljevina Belgija: 09.03.2011.

Kraljevina Norveška: 09.03.2011.

Republika Srbija: 07.04.2011.

Slovačka Republika: 02.05.2011.

Republika Malta: 19.09.2011.

Kraljevina Švedska: 01.08.2011.

Bilateralni Memorandumi o suglasnosti (MoU) o privremenoj primjeni multilateralnog ECAA sporazuma (European Common Aviatin Area Agreement) koje treba sklopiti s:

- Kraljevinom Belgijom
- Kraljevinom Danskom
- Velikim Vojvodstvom Luksemburga
- Bosnom i Hercegovinom
- Republikom Cipar

Na području bilateralne međudržavne suradnje izvršene su slijedeće aktivnosti:

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Hašemitske Kraljevine Jordan o zračnom prijevozu potpisan je 15.05.2009., ratificiran u RH 20.08.2009., a stupio je na snagu 18.11.2009.

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sirijske Arapske Republike o zračnom prometu ratificiran je 08.06.2009., a stupio je na snagu 31.07.2009.

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Crne Gore o zračnom prometu ratificiran je u RH 27.08.2009., a stupio je na snagu 12.07.2010.

- Dvostrani Sporazum o zračnom prometu između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Države Katar stupio je na snagu 08.02.2010.

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Narodne Republike Kine o zračnom prometu ratificiran je u RH 24.03.2010.

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Švicarskog Saveznog Vijeća o redovitom zračnom prometu, potpisan je 21.01.2010. ratificiran je u RH 29.04.2010., a stupio je na snagu 25.05.2010.

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o zračnom prometu potpisan je 03.02.2011. u Washingtonu. Isti je Sporazum ratificiran u RH 21.07.2011., a stupio je na snagu 07.09.2011.

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o zračnom prometu, usuglašen je i parafiran u Zagrebu 07.04.2011.

- Dvostrani Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sultanata Oman o zračnom prometu, usuglašen je i parafiran u Zagrebu 28.09.2011.

Unatoč usvojenim Odlukama Vlade Republike Hrvatske za početak pregovora za sklapanje bilateralnih sporazuma o zračnom prometu takvi pregovori do sada nisu počeli sa slijedećim državama:

- Cabo Verde: - Odluka VRH od 26. kolovoza 1999.
- Republika Libanon - Odluka VRH od 26. ožujka 2004.
- Južnoafrička Republika - Odluka VRH od 21. svibnja 2008.
- Japan - Odluka VRH od 24. lipnja 2010.

Usuglašeni i parafirani, ali do sada ne i potpisani bilateralni Sporazumi o zračnom prometu čija administrativna postupanja treba nastaviti do faze spremnosti za njihovo potpisivanje odnosno do njihova stupanja na snagu:

- Kuvajt - parafiran 26.10.1997., u Kuvajtu
- Kraljevina Nepal - parafiran 30. ožujka 2004., u Zagrebu
- Kanada - parafiran 1. prosinca 2006., u Zagrebu
- Australija - parafiran 16. veljače 2007., u Zagrebu
- Ujedinjeni Arapski Emirati - parafiran 7. travnja 2011., u Zagrebu
- Sultanat Oman - parafiran 28. rujna 2011., u Zagrebu

Započeti unutarnji administrativni postupci za sklapanje bilateralnih sporazumi o zračnom prometu koje bi trebalo nastaviti s:

- Republika Kazakstan - 25. ožujka 2010.
- Republika Tunis - 19. srpnja 2011.

Također su pokrenuti unutarnji postupci za sklapanje dvostranih sporazuma o zračnom prometu s Republikom Kazakstan (25.03.2010.) i Republikom Tunis (19.07.2011.).

Predstavnici Uprave zračnog prometa redovito sudjeluju na svim radnim sastancima međunarodnih tijela nadležnih za civilno zrakoplovstvo.

Održana su dva neuspješna bilateralna sastanka sa zrakoplovnim vlastima Republike Turske. Otvoreno pitanje je nepoštivanje odredaba bilateralnog Sporazuma, problem ostvarivanja prava RH prijevoznika sukladno Sporazumu u redovitom letenju (kasna odobrenja, loši, ranojutarnji slotovi), nekonzistentna primjena međunarodnih pravila vezanih za neredovito letenje.

Otvoreno pitanje je status bilateralnog odnosa sa Republikom Srbijom odnosno rješavanje problema delegiranja provedbe usluge u zračnoj plovidbi u dijelu prostora Republike Srbije (FIR Beograd) od strane ACC Beograd prema ATCC Zagreb, a za potreba Zračne luke Osijek - Klisa.

Zrakoplovne vlasti Republike Hrvatske predmet su raznih standardizacijskih posjeta kojima se utvrđuje razina sigurnosti u zračnom prometu. Najopsežniji posjet od svih je bio posjet stručnjaka međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (International Civil Aviation Organization – ICAO). Navedeni posjet održan je u periodu od 26. svibnja do 4. lipnja 2010., a na temelju Sporazuma o razumijevanju o inspeksijskom nadzoru sigurnosti zračnog prometa između RH i ICAO, potpisan od strane resornog ministra 22. srpnja 2009. dok je u ime ICAO Sporazum potpisao tadašnji Glavni tajnik 24. veljače 2009. Treba napomenuti da je tijekom cijelog procesa pripreme i provedbe ICAO USOAP posjeta suradnja između tijela zrakoplovnih vlasti RH održavana vrlo visok razina suradnje i međusobne komunikacije. Svi uključeni djelatnici su prikazali zavidnu razinu entuzijazma i razumijevanja materije što je rezultiralo iznimno kvalitetnom pripremom za navedenu posjetu. I sami ICAO stručnjaci su priznali da je završni sastanak posjeta RH bio jedan od najpozitivnijih na kojem su ikada bili.

Bitno je spomenuti i odnos s EASA-om, Europskom organizacijom za sigurnost zračnog prometa te radnom Sporazumu s istom na temelju kojeg EASA vrši standardizacijske

posjete zrakoplovnih vlasti Republike Hrvatske. Velika većina nalaza utvrđenih tijekom EASA-inih posjeta je zatvorena te su i korektivne akcije već završene.

Jedna od obveza Republike Hrvatske iz procesa pristupanja EU jest i implementacija inicijative Jedinственog europskog neba te time uključivanje zračnog prostora RH u funkcionalni blok ili blokove zračnog prostora. U tom smislu Republika Hrvatska je postala članica Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE) zajedno sa Republikom Austrijom, Bosnom i Hercegovinom, Češkom Republikom, Republikom Mađarskom, Slovačkom Republikom i Republikom Slovenijom. Nakon zajedničkog rada predstavnika zrakoplovnih vlasti svih država u okviru uspostavljenih radnih struktura usuglašen je tekst Sporazuma o uspostavi FAB CE koji je i potpisan od strane svih država ugovornica 5. svibnja 2011. u Brdu kod Kranja. Tom prilikom je potpisan i Sporazum o prekidu CEATS Sporazuma kao prethodne inicijative koja pokretanjem inicijative Jedinственog europskog neba postaje suprotna konceptu FAB-a što je na kraju bio i preduvjet za ulazak u novi međudržavni sporazum tj. FAB CE Sporazum.

U području zračnog prometa aktivna su sljedeća trgovačka društva u čijoj vlasničkoj strukturi sudjeluje Republika Hrvatska:

1. HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o. 352.759.600 kn RH 100%	temeljni kapital	
2. CROATIA AIRLINES d.d. RH 96,22%	temeljni kapital	989.975.500 kn
3. ZRAČNA LUKA ZAGREB d.o.o. RH 55%	temeljni kapital	804.429.600 kn
4. ZRAČNA LUKA SPLIT d.o.o. 55%	temeljni kapital	229.696.000 kn RH
5. ZRAČNA LUKA DUBROVNIK d.o.o. 55%	temeljni kapital	321.613.200 kn RH
6. ZRAČNA LUKA RIJEKA d.o.o. RH 55%	temeljni kapital	144.203.100 kn
7. ZRAČNA LUKA PULA d.o.o. 55%	temeljni kapital	81.400.000 kn RH
8. ZRAČNA LUKA OSIJEK d.o.o. 55%	temeljni kapital	26.208.000 kn RH
9. ZRAČNA LUKA ZADAR d.o.o. RH 55%	temeljni kapital	75.820.000 kn

---

10. AERODROM BRAČ d.o.o.	temeljni kapital	38.777.200 kn	RH
36,68%			
11. ZRAČNO PRISTANIŠTE MALI LOŠINJ d.o.o.	temeljni kapital	44.699.200 kn	RH
12,63%			

Nadalje, sukladno obvezama koje proizlaze iz članstva u Međunarodnoj organizaciji za civilni zračni promet (ICAO), Republika Hrvatska je dužna ispuniti zahtjeve za povećanim sigurnosnim mjerama u zračnim lukama u zemlji. Mjere se odnose na održavanje visokog stupnja sigurnosti i zaštite (potrebna oprema i vozila iz obvezatnog programa za sigurnost i održavanje kategorija zračnih luka, siguran prihvrat zrakoplova i putnika kao i aktivnosti koje se odnose na sigurnost letaćkih operacija) na zračnim lukama u Republici Hrvatskoj.

Tako u državnom proračunu Republike Hrvatske na programima i aktivnostima u nadležnosti Uprave zračnog prometa, svake godine osiguravaju se financijska sredstva koja su namijenjena za održavanje sigurnosti, redovitosti i učinkovitosti civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. Zakonske i druge pravne osnove za planiranje programa i aktivnosti u državnom proračunu su: Zakon o zračnim lukama, Zakonu o zračnom prometu, Nacionalni program zaštite zračnog prometa u RH kojeg je Vlada RH donijela na sjednici 04. veljače 2010. godine, ICAO Montrealska deklaracija, ICAO Annex 14 (standardi sigurnosti na aerodromima), Mišljenja i Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja te Strateški plan Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2010. – 2012. i Strateški plan Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za razdoblje 2011. – 2013.

Dodijeljenim financijskim sredstvima Republika Hrvatska (kao zemlja članica ICAO), ispunjava zahtjeve za povećanim mjerama zaštite i sigurnosti na svim aerodromima u zemlji, odnosno sufinancira sigurnosnu i zaštitnu opremu na aerodromima kao i aktivnosti koje su usmjerene na razvoj i obnovu kapaciteta kao što su radovi na obnovi i proširenju objekata za siguran prihvrat putnika i zrakoplova na aerodromima na kojima se odvija zračni promet.

U proteklom razdoblju podržavani su projekti aerodroma ali je važno istaknuti da te projekte uglavnom i u najvećoj mjeri financiraju sami aerodromi, uz sufinanciranje države proračunskim sredstvima te da nije bilo značajnijih problema u njihovom provođenju.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, koja je sukladno članku 5. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj 140/2005 i 49/2011.), definirana kao tijelo nadležno za odobravanje, nadzor, provedbe i povrat državnih potpora, je za financijske transfere putem rashodne strane proračuna koji su namijenjeni zračnim lukama u Republici Hrvatskoj, izdala mišljenja u kojima je rečeno da ulaganja u opremu i infrastrukturu zračnih luka ne predstavljaju državnu potporu koju uređuje Zakon o državnim potporama.

Osim toga, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja odobrila je i državne potpore koje su namijenjene za provedbu mjere vezane za očuvanje otvorenosti aerodroma i očuvanje povezanosti regija kroz odvijanje domaćeg linijskog zračnog prijevoza.

Mjere očuvanja otvorenosti aerodroma primjenjuju se u Zračnoj luci Osijek d. o.o. i Zračnoj luci Rijeka d.o.o.. Tako se sukladno Odluci ministra o obvezi otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet u razdoblju od 2009. – 2013. od 20. veljače 2009. i od 24. travnja 2009. te Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 25. svibnja 2009. o odobrenju potpore, proračunskim sredstvima financiraju troškovi operatoru aerodroma a za obvezu obavljanja usluge od općeg gospodarskog interesa u svrhu očuvanja vremena otvorenosti Zračne luke Osijek za javni zračni promet. Za razdoblje od 2009. – 2013. godine po Rješenju Agencije od 25. svibnja 2009., Zračnoj luci Osijek d.o.o. su priznati/odobreni troškovi u ukupnom iznosu od =10.573.174,00 kuna. U proteklom razdoblju, odnosno od 2009. do 2011. za navedenu namjenu iz državnog proračuna utrošena su sredstva u iznosu od =9.168.420,00 kuna dok će nastavak mjere ovisiti o osiguranim proračunskim sredstvima u idućem razdoblju.

Nadalje, sukladno Odluci ministra o obvezi otvorenosti Zračne luke Rijeka d.o.o. za javni zračni promet u razdoblju od 2010. – 2014. od 25. siječnja 2010. od 03. studenog 2010. i Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 10. ožujka 2011. o odobrenju potpore, proračunskim sredstvima financiraju se troškovi operatoru aerodroma a za obvezu obavljanja usluge od općeg gospodarskog interesa u svrhu očuvanja vremena otvorenosti zračne luke Rijeka za javni zračni promet. Za razdoblje od 2010. – 2014. godine po Rješenju Agencije od 10. ožujka 2011., Zračnoj luci Rijeka d.o.o. su priznati/odobreni troškovi u ukupnom iznosu od =20.972.681,00 kuna. U proteklom razdoblju, odnosno od 2010. do 2011. za navedenu namjenu uloženo je iz državnog proračuna =8.605.000,00 kuna a nastavak mjere ovisit će o osiguranim proračunskim sredstvima u idućem razdoblju.

Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o obvezi obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza Croatia Airlines d.d. u razdoblju od 2007. do 2011. od 25. siječnja 2007., Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 06. rujna 2007. i od 02. prosinca 2010. o odobrenju potpore, proračunskim sredstvima financiraju se troškovi „Očuvanja prometne povezanosti regija“ (domaći linijski zračni prijevoz). Odlukom Vlade Republike Hrvatske, zračnom prijevozniku Croatia Airlines d.d. od 2007. do 2011. određena je obveza obavljanja javne usluge na domaćim redovitim zračnim linijama i to za fizički promet od 6.857 letova/godišnje te se u istom razdoblju zračnom prijevozniku isplaćivala i potpora/nadoknada dijela neostvarenih prihoda u domaćem redovitom zračnom prometu. Za obavljanje domaćeg linijskog zračnog prijevoza za razdoblje od 2007. – 2011., po Rješenju Agencije od 02. prosinca 2010., Croatia Airlines-u d.d. su priznati/odobreni troškovi u ukupnom iznosu od =555.728.823,00 kuna.

Za troškove obračunate u razdoblju od 2007. – 2011. Ministarstvo je Croatia Airlines-u d.d. isplatilo ukupno =476.606.882,00 kuna (budući su stvarni troškovi prema konačnom obračunu za 2010. godinu bili manji od planskih troškova za =3.720.058,00 kuna), iz čega proizlazi potreba da se za pokriće troškova iz 2011. godine u sljedećoj godini planiraju financijska sredstva u iznosu od =75.401.883,00 kuna, uz napomenu da je Odlukom Hrvatskog sabora o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2012. godine („Narodne novine“, broj 131/11), za ovu namjenu osiguran iznos od =25.000.000,00 kuna. U slučaju nastavka obveze obavljanja javne usluge na domaćim redovitim zračnim linijama, prema pravilima za ovu vrstu državne potpore, potrebno je raspisivanje javnog natječaja.

Iz navedenog proizlazi da su u skladu sa dodijeljenim sredstvima u državnom proračunu na programima i aktivnostima iz nadležnosti Uprave zračnog prometa, tijekom proteklog razdoblja preuzimane ugovorne obveze te da je slijedom zaključenih ugovora do dana 30. studenog 2011., Uprava zračnog prometa dostavila Upravi za proračun i financije i sve naloge za plaćanje za provedbu kroz sustav Državne riznice te da nakon 30. studenog 2011. nema zaključenih ugovora, odnosno ugovorenih a nepodmirenih obveza.

Za obavljanje upravnih i drugih stručnih poslova za područje zračnog prometa, unutar Ministarstva ustrojena je Uprava zračnog prometa. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“, 46/07), osnovana je Agencija za civilno zrakoplovstvo, te su istoj prenesene ovlasti za obavljanje određenih poslova koji su bili u nadležnosti Uprave zračnog prometa Ministarstva. Agencija za civilno zrakoplovstvo započela je s radom dana 01. ožujka 2009. godine, kada su službenici ovog Ministarstva, koji su do tada obavljali poslove koji prema odredbama istoga Zakona ulaze u djelokrug Agencije, postali zaposlenici Agencije. Nakon izdvajanja poslova koji spadaju u nadležnost Agencije za civilno zrakoplovstvo, uključujući i nadzor sigurnosti (zrakoplovnu inspekciju), Uprava zračnog prometa je nastavila egzistirati kao unutarnja ustrojstvena jedinica Ministarstva radi obavljanja poslova koji se sukladno odredbama novog Zakona o zračnom prometu moraju obavljati u Ministarstvu kao središnjem tijelu državne uprave (obveze koje proizlaze iz pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, priprema prijedloga propisa, upravni nadzor, prekršaji, priprema prijedloga izvješća i ekonomskih analiza vezane za donošenje godišnjeg proračuna, međunarodni odnosi i dr.).

U Upravi zračnog prometa ustrojene tri (3) službe, a u okviru pojedine službe ustrojena su po dva (2) odjela. Od ukupno dvadeset pet (25) sistematiziranih radnih mjesta u Upravi zračnog prometa, trenutačno je popunjeno dvanaest (12) uključujući i ravnatelja Uprave.

Ovako slaba popunjenost nije rezultat stvarnih potreba ove Uprave već zabrane zapošljavanja slijedom Odluke o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave („Narodne novine“, broj 96/2009 i 132/2009) te Odluke o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne

uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 153/2009).

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE I POŠTA

Elektroničke komunikacije

1. Pregled stanja u području elektroničkih komunikacija za razdoblje 2004.-2011.

U travnju 2004. godine donesen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o telekomunikacijama (NN 60/04.)**, kojim je drugi put izmijenjen zakonski okvir u telekomunikacijama, a u svibnju 2005. godine donesen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o telekomunikacijama (NN 70/05.)**, kojim je treći put izmijenjen navedeni zakonski okvir. Ovim izmjenama napravljeni su daljnji koraci u liberalizaciji telekomunikacijskog tržišta i poticanja tržišnog natjecanja, uz postupno uvođenje i primjenu svih odredaba regulatornog okvira EU u telekomunikacijama iz 2002 godine, te je osnovano neovisno nacionalno regulatorno tijelo – Hrvatska agencija za telekomunikacije (HAT).

U listopadu 2006. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Strategiju razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj do 2008. godine** i Akcijski plan provedbe Strategije razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj za 2007.godinu.

U veljači 2008. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je Akcijski plan provedbe Strategije razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj za 2008. godinu. U 2008. godini zabilježen je značajan porast broja korisnika širokopojasnog pristupa, koji je krajem te godine iznosio više od 683.000 širokopojasnih priključaka (gustoća od 15,4%). Udio novih davatelja usluge širokopojasnog pristupa iznosio 15,66%.

U srpnju 2008. godine donesen je novi **Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08.)**, kojim se RH u potpunosti uskladila s mjerodavnim regulatornim okvirom Europske unije u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga iz 2002 godine, a donošenjem potrebnih podzakonskih propisa u potpunosti je zaokružen zakonodavni okvir u ovom području. Novim Zakonom objedinjene su nadležnosti dotadašnjih dvaju regulatornih tijela – Hrvatske agencije za telekomunikacije i Vijeća za poštanske usluge u jedinstveno nacionalno regulatorno tijelo – **Hrvatsku agenciju za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM)**.

Dana 19. prosinca 2008. godine na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH EU u Briselu **privremeno je zatvoreno Poglavlje 10. – Informacijsko društvo i mediji**.

Dana 31. srpnja 2008. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Strategiju prelaska s analognog na digitalno emitiranje televizijskih programa u Republici**

Hrvatskoj, s ciljem potpunog prelaska na digitalno emitiranje TV programa do 31. prosinca 2010. godine.

Dana 5. listopada 2010. godine, gašenjem analogne televizije u Gradu Zagrebu i županijama zagrebačkog prstena, uspješno je završila provedba Strategije prelaska s analognog na digitalno emitiranje televizijskih programa u Republici Hrvatskoj Vlada Republike Hrvatske, i to čak **14 mjeseci prije roka koji je Europska komisija svojom preporukom odredila za države članice EU** (1. siječnja 2012. godine), čime je Hrvatska postala jednom od svega 15 država u svijetu te prva država u regiji koja je uspješno privela kraju prelazak na digitalnu televiziju.

Dana 15. srpnja 2011. godine Hrvatski sabor donio je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 90/11.)** kojim je Republika Hrvatska preuzela revidirani regulatorni okvir Europske unije iz studenoga 2009. godine i time u potpunosti uskladila svoje zakonodavstvo u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga praktično u roku određenom za države članice Europske unije (uz svega 7 do 8 država članica u tom trenutku).

Dana 27. listopada 2011. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Strategiju razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. godine** i **Provedbeni program Strategije za razdoblje od 2012. do 2013. godine**.

Nastavlja se intenzivna liberalizacija tržišta elektroničkih komunikacija koja je rezultirala značajnim razvojem tržišta elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te stalnim rastom vrijednosti ukupnog tržišta elektroničkih komunikacija.

Napominjemo da u vezi sa zatečenim stanjem financijskih i ugovornih obveza prigodom primopredaje vlasti 2004. godine ova Uprava, u okviru svoje nadležnosti, ne raspolaže s mjerodavnim podacima, niti saznanjima.

2. Stanje u području elektroničkih komunikacija

a) Zakon o elektroničkim komunikacijama

Donošenjem Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08.) i pripadajućih podzakonskih propisa kojima je u potpunosti preuzet regulatorni okvir Europske unije u području elektroničkih komunikacija, Republika Hrvatska ispunila je sva mjerila te je u prosincu 2008. godine privremeno zatvoreno Poglavlje pregovora 10. – Informacijsko društvo i mediji

U postupku praćenja ispunjavanja obveza iz pregovora u poglavlju 10. – Informacijsko društvo i mediji Hrvatska se obvezala preuzeti u nacionalno zakonodavstvo revidirani regulatorni okvir Europske unije iz studenoga 2009. godine, i to donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 90/11.). Donošenjem ovoga Zakona Republika Hrvatska u potpunosti je uskladila svoje zakonodavstvo u području

elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga praktično u roku određenom za države članice Europske unije, a zapravo prije niza država članica Europske unije, što uz ostalo svjedoči o razvijenosti elektroničkog komunikacijskog sektora u Hrvatskoj i našoj spremnosti da se prilagodimo aktualnim europskim procesima u regulaciji tržišta elektroničkih komunikacija, a što se ponajprije odnosi na jačanje sposobnosti i neovisnosti nacionalnoga regulatornog tijela – Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM).

b) Prelazak na digitalnu televiziju i gašenje analogne televizije

Uspješnom provedbom Strategije prelaska s analognog na digitalno emitiranje televizijskih programa u Republici Hrvatskoj Vlada Republike Hrvatske na vrijeme je prepoznala izazove digitalizacije televizije, koja je u Hrvatskoj završena 5. listopada 2010. godine, gašenjem analogne televizije u Gradu Zagrebu i županijama zagrebačkog prstena.

Prelaskom na digitalnu televiziju bitno je povećana dostupnost informacija i novih televizijskih programa svim građankama i građanima Republike Hrvatske, te su pružene nove razvojne mogućnosti hrvatskom gospodarstvu u cjelini. Završetkom digitalizacije televizijskog odašiljanja, i to čak 14 mjeseci prije roka koji je Europska komisija svojom preporukom odredila za države članice EU (1. siječnja 2012. godine), Hrvatska je postala jednom od svega 15 država u svijetu te prva država u regiji koja je uspješno privela kraju prelazak na digitalnu televiziju.

Istodobno, gašenjem analognog odašiljanja televizijskih programa u Hrvatskoj se oslobodio dio gospodarski vrlo vrijednog radiofrekvencijskog spektra – takozvana digitalna dividenda i to za nove radiodifuzijske usluge i sadržaje te za druge elektroničke komunikacijske usluge. Sve navedeno rezultat je uspješne provedbe jasno zacrtane politike Vlade Republike Hrvatske u području digitalizacije televizije, koja se i unatoč teškim okolnostima gospodarske krize odvijala bez većih poteškoća i u skladu s ciljevima utvrđenima Vladinom Strategijom.

U provedbu digitalizacije televizijskog odašiljanja u Hrvatskoj mrežni operator – društvo Odašiljači i veze d.o.o. u razdoblju od početka 2009. do rujna 2011. godine uložilo je **90.875.641,00 kunu**.

c) Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. godine i Provedbeni program Strategije za razdoblje od 2012. do 2013. godine

Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. godine utvrđuje strateške ciljeve i mjere za razvoj infrastrukture i usluga

širokopojasnog pristupa u Hrvatskoj u sljedećem četverogodišnjem razdoblju. Težeći uravnoteženom društvenom i gospodarskom razvoju, uz poštivanje demokratskih načela te prava i potreba pojedinaca, kao i načela slobodnoga tržišnog gospodarstva i aktivne politike pristupanja Europskoj uniji, Vlada Republike Hrvatske strateški se opredijelila za uravnoteženu i jasnu politiku razvoja infrastrukture i usluga širokopojasnog pristupa, što se prije svega odnosi na praćenje i primjenu politike razvoja informacijskog društva i njegove tehnološke infrastrukture u Europskoj uniji.

Glavni cilj Strategije je stvaranje preduvjeta za ubrzani razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa i usluga za koje su potrebne velike brzine pristupa, kao temelja za daljnji razvoj informacijskog društva i društva znanja, uz osiguranje ravnomjerne dostupnosti širokopojasnog pristupa na cijelom području Republike Hrvatske, radi prevladavanja tzv. digitalnog jaza između pojedinih hrvatskih regija. Posebni ciljevi Strategije su osiguranje djelotvornoga tržišnog natjecanja, osiguranje dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu (90% dostupnosti osnovnog pristupa do 2013. i 50% dostupnosti brzog pristupa do 2015. godine) te poticanje potražnje za širokopojasnim uslugama i korištenja širokopojasnim pristupom za građane i gospodarske subjekte, u poslovanju i u svakodnevnom životu (50% udjela širokopojasnih priključaka do 2013. i 75% udjela širokopojasnih priključaka do 2015. godine).

Ova Strategija namijenjena je gospodarstvu, civilnom društvu, tijelima državne uprave i drugim tijelima javne vlasti, znanstveno-istraživačkim i obrazovnim ustanovama, odnosno svim sudionicima na tržištu elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga koji su uključeni ili će biti uključeni u razvoj i promicanje informacijskog društva, i to ne samo kroz aktivnosti u području poslovanja, već i obrazovanja, zdravstva, javne uprave i dr. Osobita pozornost posvećena je ulozi lokalne i regionalne samouprave, koju se ovom Strategijom poziva i potiče na djelatno sudjelovanje i doprinos razvoju širokopojasnog pristupa, putem aktivnosti na informiranju, osposobljavanju za pripremu razvojnih projekata koji će se financirati iz fondova EU, planiranju i izgradnji infrastrukture širokopojasnog pristupa na lokalnoj razini, a osobito na otocima, u ruralnim, brdsko-planinskim i drugim područjima gdje nema dostatnog komercijalnog interesa za takva ulaganja.

Provedbenim programom Strategije za razdoblje od 2012. do 2013. godine određuju se tijela državne uprave i druga tijela javne vlasti nadležna za provedbu Strategije te razrađuje ukupno 21 mjera s pripadajućim aktivnostima za provedbu ciljeva Strategije, i to po nositeljima provedbe mjera, rokovima provedbe, očekivanim rezultatima, pokazateljima uspješnosti, izvorima i iznosima potrebnih sredstava.

Ukupna ulaganja u sektor elektroničkih komunikacija u razdoblju od početka 2009. do lipnja 2011. godine, prema podacima Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije, iznosila su **4.726.008.432,00 kune**.

Poslovi u tijeku

a) Smetnje u prijmu hrvatskih televizijskih programa

Prelazak s analognog na digitalno odašiljanje TV programa u Republici Hrvatskoj dovršen je u listopadu 2010. godine, čime je Hrvatska ispunila svoju obvezu u roku koji je pred države članice EU postavila Europska komisija. Međutim, pojavili su se problemi na bilateralnoj razini, počevši od 9. prosinca 2010. godine, kada su talijanski regionalni digitalni odašiljači proradili na sve tri planske frekvencije (kanala) dodijeljene za digitalno odašiljanje hrvatskih televizijskih programa u Istri, a nastavkom prelaska na digitalnu televiziju u južnim talijanskim regijama smetnje se već šire na Dalmaciju.

Republika Hrvatska trpi zbog odašiljanja televizijskih programa iz Talijanske Republike na frekvencijama koje su međunarodnim frekvencijskim planom (Regionalni sporazum iz Ženeve, 2006. godine) usklađene za hrvatske digitalne zemaljske (DVB-T) multiplekse. Na ovaj način, radiofrekvencijski spektar, kao prirodno ograničeno opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, uzurpiran je radom talijanskih odašiljača, koji rade protivno međunarodnim propisima i sporazumima.

HAKOM i mrežni operator – društvo Odašiljači i veze d.o.o. kontinuirano obavljaju mjerenja duž jadranske obale i šalju službene prijave smetnji u skladu sa Zakonom o elektroničkim komunikacijama i postupkom koji propisuje Međunarodna telekomunikacijska unija (ITU), specijalizirana organizacija Ujedinjenih naroda nadležna za uporabu i usklađivanje radijskih frekvencija, kao i za sva pitanja vezana uz informacijske i komunikacijske tehnologije na globalnoj razini.

Putem Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija vodi se vrlo intenzivna diplomatska aktivnost prema Talijanskoj Republici u cilju rješavanja nastale situacije, uz sudjelovanje MMPI-a i HAKOM-a koji su zaduženi za pružanje stručne i tehničke pomoći.

Treba naglasiti da pokušaji rješavanja ovoga problema smetnji na tehničkoj razini nisu urodili plodom, te da se pojačavanjem snage odašiljanja signala s hrvatskih odašiljača ne bi riješio problem, već bi ovakvo dodatno odašiljanje značajno povećalo troškove odašiljanja, što mrežni operator Odašiljači i veze d.o.o. nisu u mogućnosti podmiriti. Za dodatno odašiljanje jedne frekvencije na 5 lokacija duž jadranske obale, a u svrhu zaštite prijma TV signala za hrvatske građane na priobalnom području, potrebna su sredstva u iznosu od 4 milijuna kuna za prvu godinu odašiljanja te po 1,4 milijuna kuna za svaku sljedeću godinu. Dodatni ili pojačani odašiljački sustavi zahtijevaju financijska sredstva koja trenutačno nisu predviđena.

Mrežni operator – društvo Odašiljači i veze d.o.o. u potpunosti ispunjava svoju zadaću iz dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra, koje mu je izdao HAKOM, pokrivajući područje Istre i sva druga priobalna područja propisanom razinom elektromagnetskog polja. Slijedom navedenog, isključivi razlog problema u prijmu TV signala leži u nepridržavanju potpisanog međunarodnog sporazuma od strane nadležnih državnih tijela i nakladnika u Talijanskoj Republici.

b) Razvoj tržišta širokopojasnih komunikacijskih usluga

Iako se u Hrvatskoj bilježi kontinuirani rast širokopojasnih priključaka internetu i taj rast će nastaviti i u budućnosti, u usporedbi s podacima u EU Hrvatska zaostaje za prosjekom država članica EU. Ulaganja u infrastrukturu širokopojasnog pristupa nisu dostatna, zbog nedovoljnog interesa privatnog sektora (rok povrata ulaganja je razmjerno dug), slijedom čega je Vlada Republike Hrvatske donijela ambicioznu, ali ostvarivu Strategiju razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. i Provedbeni program Strategije za razdoblje od 2012. do 2013. godine s jasno utvrđenim mjerama i aktivnostima te rokovima provedbe.

Glavni cilj Strategije je stvaranje preduvjeta za ubrzani razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa i usluga za koje su potrebne velike brzine pristupa, kao temelja koji će omogućiti daljnji razvoj informacijskog društva i društva znanja, te gospodarstva u cjelini, uz osiguranje ravnomjerne dostupnosti usluga širokopojasnog pristupa pod jednakim uvjetima na cijelom području Republike Hrvatske.

Ovaj cilj moguće je ostvariti ulaganjem u razvoj postojećih komunikacijskih mreža i izgradnju nove infrastrukture širokopojasnog pristupa, uz poštivanje načela uslužne i tehnološke neutralnosti te neutralnosti mreže.

Veću dostupnost širokopojasnog pristupa u područjima, gdje ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja u infrastrukturu širokopojasnog pristupa, moguće je ostvariti uz ciljane projekte na regionalnoj i lokalnoj razini za koje su, u skladu s mogućnostima i pravilima o državnim potporama, dopuštene i državne potpore. Izgradnju infrastrukture širokopojasnog pristupa potrebno je uključiti u projekte koji obuhvaćaju izgradnju nove i obnovu postojeće prometne i komunalne infrastrukture, za što je ključno postići odgovarajući stupanj informiranosti, ali i zainteresiranosti nadležnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

c) Dugovanje RTV-Herceg Bosne društvu Odašiljači i veze d.o.o.

Trgovačko društvo Odašiljači i veze d.o.o., koje je u 100 postotnom je vlasništvu Republike Hrvatske, već niz godina ne uspijeva naplatiti svoja potraživanja od RTV Herceg-Bosne, a koja se odnose na zakup poslovnog prostora Odašiljača i veza d.o.o. (prostor za smještaj FM odašiljača i uređaja veze na njihovim objektima Biokovo i Psunj), unatoč važećim ugovorima.

Iako su se predstavnici RTV Herceg Bosne u nekoliko navrata obvezali podmiriti dugovanje, to do danas nije učinjeno te iznos duga neprekidno raste. Trenutačno dugovanje iznosi 1.978.895,59 kuna.

Unatoč višestrukim pokušajima i opomenama nije se uspjelo doći do rješenja ovoga problema, a argumentacija RTV Herceg Bosne kretala se od teške financijske situacije do neriješenih vlasničkih odnosa, te stalnih obećanja da će se situaciju riješiti u suradnji s Vladom Republike Hrvatske. Budući da razgovori s rukovodstvom RTV Herceg Bosne, s predstavnicima njihova Nadzornog odbora i nadležnog Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine nisu rezultirali ni najmanjim pomakom prema rješenju problema, društvo Odašiljači i veze d.o.o. bilo je prisiljeno pokrenuti ovršni postupak putem javnobilježničkog ureda. Pribavljeno je rješenje o ovrsi, o pravomoćnosti kojega trenutačno, zbog uloženog prigovora, odlučuje Županijski sud u Mostaru.

Poštanske usluge**1. Pregled stanja u području poštanskih usluga za razdoblje 2004.-2011.**

- U srpnju 2005. godine donesen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pošti (NN 92/05.)** kojim je nastavljeno usklađivanje s mjerodavnom pravnom stečevinom Europske unije u području poštanskih usluga, na način da je smanjen opseg univerzalnih poštanskih usluga, precizirano područje kurirskih usluga te ojačane obveze i javne ovlasti tadašnjeg regulatornog tijela – Vijeća za poštanske usluge.
- Dana 19. ožujka 2008. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Strategiju razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine i Akcijski plan provedbe Strategije razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine.**
- U svibnju 2008. godine donesen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pošti (NN 63/08.)**, kojim je težinsko ograničenje rezerviranog područja za pismovne pošiljke smanjeno je sa 100 grama na 50 grama, a cjenovno ograničenje smanjeno je s trostrukog iznosa cijene prve stope mase najbrže kategorije na 2,5 puta veći iznos navedene mase i kategorije.

- U srpnju 2009. godine donesen je novi **Zakon o poštanskim uslugama (NN 88/09.)** kojim je preuzeta pravna stečevina EU sadržana u Prvoj i Drugoj poštanskoj direktivi, kao i veći dio odredaba Treće poštanske direktive iz 2008. godine, na temelju čega je Hrvatska, u dogovoru s Europskom komisijom, zatražila i ostvarila odgodu potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga do 31. prosinca 2012. godine.
- U siječnju 2011. godine Republika Hrvatska ratificirala je 4 međunarodna ugovora potpisana na Kongresu Svjetske poštanske unije (UPU) održanom u Ženevi 2008. godine.
- U svibnju 2011. godine donesen je **Zakon o izmjenama Zakona o poštanskim uslugama (NN 61/011.)**, kojim su usklađene pojedine postupovne odredbe Zakona o poštanskim uslugama s odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

Napominjemo da u vezi sa zatečenim stanjem financijskih i ugovornih obveza prigodom primopredaje vlasti 2004. godine ova Uprava, u okviru svoje nadležnosti, ne raspolaže s mjerodavnim podacima, niti saznanjima.

2. Stanje u području poštanskih usluga

a) Strategija razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine i Akcijski plan provedbe Strategije razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 19. ožujka 2008. godine Strategiju razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine i Akcijski plan provedbe Strategije razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine.

Navedena Strategija predstavlja temeljni dokument kojim se određuju načela i smjernice razvoja tržišta poštanskih usluga te nacionalni prioriteti u očuvanju i razvoju poštanskih usluga, osobito univerzalnih poštanskih usluga.

Ovom je Strategijom također utvrđena vremenska dinamika daljnje liberalizacije tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj, prema scenariju postupne liberalizacije tržišta, kako bi se pripremilo domaće tržište poštanskih usluga i javni operator – HP-Hrvatska pošta d.d. za potpunu liberalizaciju tržišta, vodeći pritom osobito računa o osiguranju dostupnosti univerzalnih poštanskih usluga (predloženo je otvaranje tržišta poštanskih usluga i osiguranje potpune liberalizacije tržišta početkom 2013. godine).

b) Zakon o poštanskim uslugama

U srpnju 2009. godine Hrvatski sabor donio je novi Zakon o poštanskim uslugama (NN 88/09.), čime je ispunjena zakonodavna mjera iz Nacionalnog programa RH za pristupanje EU za 2009. godinu, te je njime preuzeta pravna stečevina EU sadržana u Prvoj i

Drugoj poštanskoj direktivi, što je bila obveza koja je proizašla iz mjerila za zatvaranje pregovora u Poglavlju 3. – Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga.

Ovim je Zakonom također preuzet i veći dio odredaba Treće poštanske direktive iz 2008. godine, na temelju čega je Hrvatska, u dogovoru s Europskom komisijom, zatražila odgodu potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga, odnosno mogućnost rezerviranja usluga za davatelja univerzalnih poštanskih usluga (javnog operatora) do 31. prosinca 2012. godine. Hrvatska je ostvarila prijelazno razdoblje do kraja 2012. godine za potpunu liberalizaciju poštanskog tržišta. Slijedom navedenog, Poglavlje 3. privremeno je zatvoreno na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH EU, održanoj u Briselu 21. prosinca 2009. godine.

c) Zakon o izmjenama Zakona o poštanskim uslugama

U svibnju 2011. godine Hrvatski sabor donio je Zakon o izmjenama Zakona o poštanskim uslugama (NN 61/011.), kojim su usklađene pojedine postupovne odredbe Zakona o poštanskim uslugama s odredbama Zakona o općem upravnom postupku, a radi pravodobnog ispunjavanja mjerila iz pregovaračkog Poglavlja 23. – Pravosuđe i temeljna prava.

d) Donošenje zakona o potvrđivanju akata Svjetske poštanske unije

U ispunjavanju članskih obveza u krovnoj svjetskoj poštanskoj organizaciji – Svjetskoj poštanskoj uniji (UPU), punopravni član koje je Republika Hrvatska od 1992. godine, Republika Hrvatska u siječnju 2011. godine ratificirala je sljedeće međunarodne ugovore, potpisane na Kongresu UPU-a održanom u Ženevi 2008. godine:

- Osmi dodatni protokol uz Ustav Svjetske poštanske unije,
- Svjetsku poštansku konvenciju sa Završnim protokolom,
- Prvi dodatni protokol uz Opća pravila Svjetske poštanske unije,
- Sporazum o poštanskim uslugama plaćanja.

Donošenjem zakona o potvrđivanju navedenih međunarodnih ugovora Republika Hrvatska postala je strankom tih ugovora, a njihove odredbe stupile su na snagu te postale dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske.

3. Poslovi u tijeku

U području poštanskih usluga u djelokrugu ove Uprave nema otvorenih pitanja.

4. Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi

- U srpnju 2009. godine donesen je novi **Zakon o poštanskim uslugama (NN 88/09.)** kojim je preuzeta pravna stečevina EU sadržana u Prvoj i Drugoj poštanskoj direktivi, kao i veći dio odredaba Treće poštanske direktive iz 2008. godine, na temelju čega je Hrvatska, u dogovoru s Europskom komisijom, zatražila i ostvarila odgodu potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga do 31. prosinca 2012. godine.
- U siječnju 2011. godine Republika Hrvatska ratificirala je 4 međunarodna ugovora potpisana na Kongresu Svjetske poštanske unije (UPU) održanom u Ženevi 2008. godine.
- U svibnju 2011. godine donesen je **Zakon o izmjenama Zakona o poštanskim uslugama (NN 61/011.)**, kojim su usklađene pojedine postupovne odredbe Zakona o poštanskim uslugama s odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

CESTOVNI PROMET

U proteklom je razdoblju intenzivno rađeno na usklađivanju hrvatskog zakonodavstva s odgovarajućim propisima EU u području cestovnog prijevoza, javnih cesta, sigurnosti cestovnog prometa i prijevoza opasnih tvari. Tako je u navedenom razdoblju doneseno niz propisa, od kojih ističemo sljedeće:

- Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (NN 178/04 48/05, 151/05, 111/06, 63/08, 124/09, 91/10 i 112/10)
- Zakon o javnim cestama (NN 180/04., 82/06., 138/06., 146/08., 152/08., 38/09., 124/09., 153/09. i 73/10)
- Zakon o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07)
- Zakon o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu (NN 60/08 i 124/10)

Na temelju navedenih zakona donesen je niz podzakonskih akata, čime je dovršen proces usklađivanja zakonodavstva u području cestovnog prometa.

Što se tiče međunarodnih aktivnosti iz nadležnosti Uprave cestovnog prometa, u razdoblju od 2004. godine do 2011. usklađena su i potpisana četiri bilateralna ugovora

(Bjelarus, Crna Gora, Kazakstan i Kosovo), a na temelju ranije potpisanih bilateralnih ugovora održano je i niz sastanaka mješovitih komisija o međunarodnom cestovnom prijevozu.

Posebno značajno za naglasiti je da su se uvjeti poslovanja za cestovne prijevoznike u navedenom razdoblju značajno poboljšali. Kroz pregovore s drugim državama postignuto je povećanje broja stranih dozvola koje su bile nedostatne, a povećan je i broj CEMT dozvola.

Razdoblje 2009.-2011.

Tijekom navedenog razdoblja nastavljene su aktivnosti na ispunjavanju mjerila za završetak pregovora u Poglavlju 14. – Prometna politika, a koja su se odnosila na usklađivanje i provedbu propisa iz područja cestovnog prometa i uvođenje digitalnog tahografa.

Radi ispunjavanja mjerila, uvođenje digitalnih tahografa, u ožujku 2009. godine ERCA je odobrila hrvatsku Nacionalnu sigurnosnu politiku, a tvrtka AKD iz Zagreba je, temeljem javnog natječaja, dobila javnu ovlast za izdavanje memorijskih kartica za digitalne tahografe. Pored navedenog Republika Hrvatska je od 2009. godine uključena u sustav TACHOnet, te je jedina, osim država članica EU, bila u mogućnosti razmjenjivati informacije sa zemljama EU u svezi izdavanja memorijskih kartica za digitalne tahografe.

Postupak izdavanja memorijskih kartica je započeo u srpnju 2009. godine, a do danas je u RH ukupno izdano cca. 9500 memorijskih kartica.

Radi daljnjeg usklađivanja hrvatskih propisa sa zakonodavstvom EU u navedenom razdoblju su izrađene izmjene dva zakona i doneseno je ukupno 22 podzakonska akta,

Od niza operativnih aktivnosti koje su poduzimane radi olakšavanja položaja prijevoznika, treba istaknuti neke značajnije:

- kroz Program smanjenja negativnog utjecaja prometa na okoliš za razdoblje od 2009.-2010. godine prijevoznicima su za nabavku novih 1.147 vozila Euro 5, isplaćene potpore u ukupnom iznosu 79. 990. 000, 00 kuna;
- ishoden je popust na iznose cestarina za korištenje autocesta za III i IV. kategoriju vozila u visini 20% u odnosu na iznos cestarine koja se ranije plaćala, kroz post-paid plaćanje, uz obvezno korištenje ENC uređaja i kartično plaćanje;

- smanjena je naknada za izdavanje Annex-a, sukladno Rezoluciji CEMT-a te je povećan broj stanica za tehnički pregled koje su ovlaštene izdavati Annex-e;
- od 1. travnja ove godine značajno je smanjena visina naknade za strane dozvole te visina naknade za troškove postupka njihove raspodjele.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Stanje željezničkog sektora 2004. – 2009. – 2011.

Zatečen je početak reforme zakonodavnog okvira željezničkog sektora jer je donesen Zakon o željeznici. Nacionalni željeznički operater je jedinstvena kompanija u kojoj su knjigovodstveno razdvojeni prijevoz i infrastruktura. U HŽ Hrvatskim željeznicama je u tom trenutku bilo zaposleno 21. 702 zaposlenika, od čega u matici 14. 777, a u ovisnim društvima 6. 925 zaposlenika (podaci na dan 31.12. 2004.g.).

Sa svim susjednim zemljama, osim sa Srbijom (tada Jugoslavijom) su potpisani sporazumi o prekograničnom prometu. Ukupni prihodi HŽ iz proračuna, uključujući i MFIN, su u 2004.g. bili 3.251,71 mln kn.

Tada su bila otvorena pitanja: restrukturiranje sektora i željezničke kompanije, smanjenje proračunskih izdataka za HŽ, kreditne obaveze HŽ-a, modernizacija voznog parka i željezničke infrastrukture, harmonizacija nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU.

Reforma željezničkog sektora započela je 2003. godine donošenjem Zakona o željeznici, te je nastavljena donošenjem Zakona o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice, Zakonom o sigurnosti u željezničkom prometu, Zakona o Agenciji za regulaciju tržišta željezničkih usluga, Zakona o Agenciji za sigurnost željezničkog prometa, kao i niza podzakonskih propisa donijetih na temelju tih zakona, te promjenama u ustrojstvu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture formiranjem tijela za istraživanje željezničkih nesreća. Tijekom 2011. godine započela je izrada Zakona koji bi omogućio stvaranje samostalnog tijela za istragu nesreća za više prometnih grana.

Ovim Zakonima zaokružena je cjelina ustrojavanja tijela potrebnih za funkcioniranje ovog složenog sustava, te su stvoreni uvjeti za donošenje niza podzakonskih propisa kojima će se transponirati direktive EU acquisa potrebne za stvaranje jedinstvenog interoperabilnog europskog željezničkog sustava. To naravno znači i stvaranje zakonskih preduvjeta za

mogućnost liberalizacije tržišta usluga u željezničkom prometu, kao i njegovo otvaranje prema europskoj uniji.

Željeznički sektor je u okviru liberalizacije željezničkog tržišta temeljem Zakona o podjeli trgovačkog društva HŽ – Hrvatske željeznice d.o.o. (NN 153/05) podijeljen na poslovna područja koja obuhvaćaju trgovačka društva HŽ Holding d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., HŽ Vuča vlakova d.o.o. i HŽ Infrastruktura d.o.o.

Temeljem Zakona o željeznici (NN 123/03, 30/04 i 79/07) željeznička infrastruktura je u vlasništvu države i ima status javnog dobra u općoj uporabi. Trgovačko društvo HŽ Infrastruktura d.o.o. je pravna osoba koja upravlja željezničkom infrastrukturom s kojom je Republika Hrvatska 15. lipnja 2008. godine sklopila Ugovor o upravljanju željezničkom infrastrukturom kojim se uređuju međusobna prava i obveze kojim se reguliraju tehnički i drugi uvjeti za sigurno odvijanje, organizaciju i reguliranje željezničkog prometa, iznos sredstava za održavanje, osuvremenjivanje (i obnovu), izgradnju (i dogradnju) željezničke infrastrukture, te naknade za korištenje željezničke infrastrukture.

Dana 05. ožujka 2008. godine donesen je Nacionalni program željezničke Infrastrukture (NN 31/08) koji kao temeljni dokument određuje prioritete razvoja, izgradnje, osuvremenjivanja, obnove i održavanja funkcionalnosti željezničkog infrastrukturnog sustava za razdoblje od pet godina.

Agencija za regulaciju tržišta željezničkih usluga kao regulatorno tijelo osnovana je temeljem Zakona o agenciji za regulaciju tržišta željezničkih usluga (NN 79/07) u skladu s Direktivom 2001/14/EZ o dodjeli kapaciteta željezničke infrastrukture i određivanju pristojbi za uporabu željezničke infrastrukture, te potvrđama o sigurnosti. Agencija osigurava pregledno i nepristrano obavljanje djelatnosti željezničkog prijevoza, koje se obavljaju kao usluge javnog prijevoza i osiguravanja otvorenog i nediskriminirajućeg ponašanja između upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika. U tom smislu objavljen je Javni poziv za prijavu kandidata za izbor članova Upravnog vijeća Agencije.

Na kraju 2011.g. Agencija je funkcionalna i samostalna s adekvatnim brojem zaposlenih.

Hrvatski sabor je na 6. sjednici održanoj 3. listopada 2008. godine donio Zakon o Agenciji za sigurnost željezničkog prometa (NN 120/08) kojim je osnovana Agencija za sigurnost željezničkog prometa radi osiguravanja nepristranog, otvorenog i nediskriminacijskog obavljanja djelatnosti reguliranja, upravljanja i nadziranja sustava sigurnosti željezničkog prometa, te uspostave i praćenja djelovanja sustava upravljanja sigurnošću upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika i pravnih osoba koje obavljaju prijevoz za vlastite potrebe. Temeljem javnog poziva proveden je natječaj za članove vijeća i ravnatelja Agencije. Do kraja 2011. Agencija je donijela sve unutarnje akte i ima 3 zaposlena, te je potrebno daljnje zapošljavanje.

U kontekstu realizacije ISPA projekta „**Obnova željezničke pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica**“ potpisana su tri ugovora; ugovor o građevinskim radovima, ugovor o obnovi signalno-sigurnosnih uređaja i ugovor o obavljanju nadzora. **Vrijednost čitavog projekta procijenjena je na cca 75,7 milijuna EUR** u čemu ISPA komponenta iznosi 28,8 milijuna EUR a ostatak je domaća komponenta (46,9 milijuna EUR). Projekt završava krajem 2011. godine.

Nastavno na suradnju kroz ISPA projekte, u nadolazećem razdoblju 2009.-2011. godine, od strane Europske Komisije odobren je nastavak sufinanciranja kroz IPA fond. Generalni cilj koji se želi ostvariti u predstojećem razdoblju odnosi se na primjenu i uvođenje kriterija interoperabilnosti na glavnim željezničkim koridorima X i V. Od strane EC odobreno financiranje četiriju infrastrukturnih projekata u kojima je krajnji korisnik odobrenih grantova društvo HŽ-Infrastruktura d.o.o. Riječ je o sljedećim projektima obnove i modernizacije željezničkih pruga; Okučani – Novska (IPA grant iznosi 30.075.000 EUR) , Novska – Dugo Selo (IPA grant iznosi 2.250.000 EUR) i pruga Savski Marof – Zaprešić (IPA grant iznosi 750.000 EUR). Četvrti projekt odnosi se na obnovu signalno-sigurnosnih uređaja i osuvremenjivanja Glavnog Kolodvora Zagreb (IPA grant iznosi 14.025.000 EUR).

Ideja o potrebi za restrukturiranjem željeznice, kao i sam proces osuvremenjivanja i restrukturiranja tadašnjeg HŽ-a, započet je 1998. godine suradnjom sa Svjetskom bankom. Tom prilikom sklopljeni su financijski ugovori s međunarodnim financijskim institucijama (IBRD i EBRD) kao potpora provedbi Projekta osuvremenjivanja i restrukturiranja željeznice. Kao glavni problemi tadašnjeg HŽ-a istaknuti su; niska financijska učinkovitost poduzeća, ovisnost o proračunskom financiranju, višak zaposlenih, neprofitabilne usluge u putničkom prijevozu, izrazito nerentabilne lokalne pruge, neuređenost imovinsko-pravnih odnosa nad nekretninama, problematika odvajanja sporednih djelatnosti i osnivanja ovisnih društava (non-core business) i sl. Iako tijekom petogodišnjeg trajanja Projekta ovi problemi nisu adekvatno tretirani ili u nedovoljnoj mjeri riješeni, važan iskorak od dotadašnje prakse odnosio se na identificiranje strukturnih nedostataka sustava. Za vrijeme trajanja Projekta ipak se uspjelo definirati glavne probleme željezničkog sektora i razine odgovornosti za njihovo rješavanje, te zatražiti puno intenzivniji angažman ostalih involviranih razina društva, kao što su socijalni partneri te predstavnici županijskih i lokalnih vlasti.

Novi ciklus u provedbi strukturnih reformi željeznice započet je tijekom 2004. godine, također suradnjom sa Svjetskom bankom, kroz „Programski zajam za prilagodbu-PAL“. U okvirima PAL zajma uvedeni su novi indikatori za mjerenje i praćenje uspješnosti u provedbi restrukturiranja. Glavni parametri su: smanjenje radnog omjera (pokazatelj pokrivenosti ukupnih godišnjih operativnih troškova ukupnim godišnjim operativnim prihodima, bez proračunskih subvencija), smanjenje broja zaposlenika i privatizacija tvrtki- kćeri. Jedan od ključnih pokazatelja za mjerenje financijske učinkovitosti je radni omjer, a u poboljšanju radnog omjera posebna važnost dana je troškovima radne snage kao najvažnijem elementu troškova HŽ-a. U 2004. godini radni omjer iznosio je 243% i do 2007. godine ostvaren je

zadovoljavajući trend smanjenja. Ciljana vrijednost radnog omjera za 2007. g iznosila je 190% , ali su tijekom 2007. godine pozitivni trendovi reforme zaustavljeni pa je ostvareni radni omjer iznosio 193%. (Izvor: Izvješće WB, rujan 2008)

Za vrijeme trajanja prve faze restrukturiranja unutar kondicija PAL zajma (PAL 1) uspješno su se provele aktivnosti smanjivanja broja radnika, pri čemu je od 2004.g. do 2007. godine 1.406 radnika napustilo sustav. Tijekom 2005. godine sustav je napustilo 660 radnika, tijekom 2006.godine 501 radnik i tijekom 2007. godine 245 radnika.

Tijekom istog razdoblja uz suradnju s Hrvatskim fondom za privatizaciju (HFP) , također uspješno, realizirane su aktivnosti pripreme tvrtki – kćeri za privatizaciju, te su dva društva privatizirana. „ŽPD – Željezničko projektno društvo“, koje je do tada bilo u polu-privatnom vlasništvu, kroz prodaju postojećim dioničarima i društvo „RVR – čišćenje i njega vagona“, kroz radničko su-dioničarstvo. Ostalih petnaest društva i dalje je u raznim stupnjevima pripreme i/ili privatizacije, od čega je „PZZ-Inženjering“ u stečajnoj proceduri od siječnja 2008. godine. U okvirima PAL zajma nastojalo se, u prvom koraku privatizacije, inicirati privatizaciju manjih radionica za održavanje vozila („Remont željezničkih vozila“ Bjelovar; „Radionica željezničkih vozila“ Čakovec; „Remont i proizvodnja željezničkih vozila“ Slavonski Brod).

Nadalje, još su četiri društva u privatizacijskom procesu, koji se zasada ne odvija planiranom dinamikom. Usporavanje procesa privatizacije i ponovljenih oglašavanja za prodaju pojedinih društava uvjetovano je nedovoljnim interesom privatnog sektora, kao i zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa . Riječ je o društvima „ŽU- željezničko ugostiteljstvo d.o.o. Zagreb“, „PRO-REG d.o.o Zagreb“, „Željeznička tiskara d.o.o Zagreb“ i „Pružne građevine d.o.o Zagreb“.

Unatoč uspješno započetoj reformi, tijekom 2007. i 2008. godine, tj. nakon podjele nekadašnjeg javnog poduzeća „HŽ-Hrvatske željeznice d.o.o“, došlo je do zaustavljanja pozitivnih trendova restrukturiranja i do znatnog usporavanja rasta produktivnosti po zaposlenom radniku (trenutno 50% razine u odnosu na EU).

Uz navedeno, zadnje dvije godine poslovanja novoosnovanih željezničkih tvrtki (pravnih slijednika HŽ-a) obilježio je i proces prilagodbe novim uvjetima te je zbog kompleksnih promjena došlo do izostanka očekivanih tržišnih prihoda kao posljedice gospodarskih aktivnosti iz okruženja, kao i zbog nedovoljnog smanjenja broja radnika.

Ministarstvo je dva puta objavljivalo natječaj za izradu studije restrukturiranja željezničke kompanije, ali su isti bili poništavani zbog tehničkih nepravilnosti dospjelih ponuda. Nakon toga, ista obaveza prenesena je na HŽ Holding, natječaj je zatvoren i u postupku je odabir najpovoljnijeg ponuđača.

U međuvremenu su uspostavljeni pravni i organizacijski temelji za sprečavanje korupcije na svim nivoima te su propisane procedure prijavljivanja nepravilnosti. Uveden je

HŽ SAP sustav, uvedene financijske kontrole, pojačan je rad interne revizije. Razdvojena je interna revizija od interne kontrole. Ustrojen Revizorski odbor. Prema zajedničkom izvješću Ministarstva pravosuđa i Ministarstva financija, a na temelju prethodne procjene koordinatora i z resornog ministarstva, HŽ Hrvatske željeznice holding d.o.o. ostvario je najbolje rezultate u provođenju AKP-a od svih trgovačkih društava u pretežitom vlasništvu RH.

Poslovna aktivnost HŽ Holdinga iskazana kroz reducirane tonske kilometre (RTKM), odnosno ukupni prijevozni učinak u razdoblju od 2005 godine do 2008 godine bilježi pozitivan rast.

U 2008. godini ostvareni RTKM-i su za 1,7% manji u odnosu na ostvarenje 2007. godine i to prije svega zbog pada u teretnom prijevozu odnosno manje ostvarenih tonskih kilometara za 7,5% u odnosu na prethodnu godinu. Znakovito je pad tonskih kilometara u teretnom prijevozu ostvaren u međunarodnom prijevozu i to za 10% u odnosu na prethodnu godinu dok je unutarnji prijevoz u istom razdoblju zabilježio rast od 3%. Iz navedenog proizlazi da je u 2008. godini zabilježen početak gospodarske krize prije svega u zemljama u okruženju, a koji se očituje kroz smanjeni rad u međunarodnom prijevozu.

U 2009. godini trend je nastavljen i ukupni prijevozni učinak je za 12,7% manji u odnosu na prethodnu godinu, odnosno 2008. godinu, a koji je također posljedica manje ostvarenih tonskih kilometara u teretnom prijevozu i to za 19,8%, ali s razlikom jer tonski kilometri bilježe pad u unutarnjem prijevozu za 7,7% dok međunarodni bilježi pad za 23,2%. Uzimajući u obzir navedeno možemo reći da je u 2009. godini, promatrano kroz prijevozni učinak, gospodarska kriza prije svega u zemljama u okruženju bila na vrhuncu, obzirom na ostvareni pad međunarodnog prijevoza.

U 2010. godini prijevozni učinak također bilježi pad u odnosu na prethodnu godinu odnosno 2009., a taj pad iznosi 4,9% i može se reći da je u odnosu na 2009. godinu kada je pad iznosio 12,7% zaustavljen. Također, osim pada tonskih kilometara za 4,8% zabilježen je i pad putničkih kilometara za 5,1%. U teretnom prijevozu zabilježen je veći pad u unutarnjem prijevozu i to za 5,5% dok je u međunarodnom prijevozu rad manji za 4,6% u odnosu na 2009 godinu.

Planirano povećanje prijevoznog učinka za 2011. godinu iskazano kroz RTKM-e iznosi 1,4% u odnosu na ostvarenje 2010. godine, ali je navedeno povećanje planirano i kroz putničke i tonske kilometre.

Također, obzirom na gospodarsku krizu donesene su i određene mjere racionalizacije u poslovanju društava HŽ Holdinga čim se između ostalog utjecalo na smanjenje negativnog efekta same krize. Kroz pet aktivnosti za 2010. godinu ostvarene su uštede u iznosu od 179,0

mln kuna što je imalo za rezultat manji konsolidirani gubitak HŽ Holdinga za 29,0 mln kuna ili 37% u odnosu na prethodnu godinu.

U 2011. godini nastavljeno je sa provođenjem mjera racionalizacije te su u prvih devet mjeseci ostvarene uštede u iznosu od 40,7 mln kn dok je ostvareni konsolidirani gubitak u odnosu na isto razdoblje prošle godine manji za 43,5 mln kuna ili 35,9%.

Društva HŽ Grupe u cilju poboljšanja likvidnosti društava i boljeg pozicioniranja na tržištu već dulje vrijeme provode mjere racionalizacije poslovanja. Uz prisutno smanjenje broja zaposlenih do smanjenja troškova poslovanja, vodeći pri tome brigu o sigurnosti prometa.

Značajno su podmakle aktivnosti vezane uz uspostavljanje logističkih centara Slavonski brod, Zagreb zapadni i logistički centar Ploče što će doprinijeti povećanju prijevoza roba, a tim i povećanju prihoda, odnosno poboljšanju likvidnosti poslovanja.

U cilju bolje likvidnosti društva maksimalno kod ugradnje, održavanja kapaciteta koriste postojeću robu sa zaliha.

Na nivou povezanih društava provodi se jedinstvena Financijska politika sukladno preporuci Vlade RH o mjerama likvidnosti, Uprava HŽ Holdinga je na sjednici 13.05.2010. godine donijela Financijsku politiku društva HŽ Holdinga, po kojoj se i s dobavljačima izvan sustava HŽ Holdinga ugovara beskamatno razdoblje plaćanja od 60 dana. Nastavno na Program gospodarskog oporavka Vlade RH, Uprava HŽ Hrvatskih željeznica holding d.o.o. donijela je u mjesecu prosincu 2010. godine Odluku o novoj Financijskoj politici za 2011. godinu u kojoj je regulirano ugovaranje obveza s dobavljačima u 2011. godini u roku 45 dana.

Društva HŽ Holdinga kod izmirenja obaveza nastoje nagodbom s dobavljačima kamatu svesti na minimum.

U svrhu praćenja likvidnosti 4 Društva HŽ Holdinga te 14 povezanih Društava mjesečno rade izvješća o stanju zaduženosti, o naplati potraživanja te o rokovima plaćanja dobavljačima i o rokovima (danima) naplate potraživanja od kupaca. Izvješća za protekli mjesec dostavljaju se sredinom mjeseca Vladi RH, Ministarstvu financija.

Dobavljači društva su najvećim dijelom matična društva HŽ Holdinga i društva kćeri tako da se radi međusobnog podmirivanja obveza kontinuirano surađuje s Korporativnim financijama i zajednički na razini Grupe donose Planovi likvidnosti kako bi se omogućivalo podmirivanje obveza na način da se ne ugrozi likvidnost niti jednog društva unutar Grupe HŽ Holding.

U cilju poboljšanja likvidnosti u protekle četiri godine Društva u sustavu HŽ Holdinga koriste obračunski objedinjena kunska sredstva na svojim poslovnim računima otvorenim kod Privredne banke Zagreb (Cash Pool). U Riznicu HŽ Holdinga uključeno je 19 Društava. HŽ Hrvatske željeznice Holding d.o.o. svakodnevno prati stanja sredstava na svim poslovnim računima četiri matična društva HŽ-a, ali i 14 ovisnih društava kćeri s ciljem što racionalnijeg korištenja sredstava društava. Kod pomanjkanja likvidnih sredstava, pojedina Društva uključena u Cash Pool koriste višak sredstava drugih Društava uz plaćanje interne kamate (trenutno 1,25%) koja je znatno niža nego da se koriste sredstva banaka (kreditni). Društva uključena u Cash Pool koriste dopušteno prekoračenje po poslovnom računu u ukupnom iznosu od 58.800.000,00 Kn.

Nema nepodmirenih dugovanja prema državi s osnova poreznih obveza. U suradnji s Poreznom upravom redovito se provodi međusobno zatvaranje potraživanja i obveza po osnovi poreza između Porezne uprave i društava HŽ Holdinga.

Poduzimaju se mjere za naplatu dospjelih potraživanja slanjem opomena, aktiviranjem sredstava osiguranja naplate po potrebi te stalnim kontaktiranjem s kupcima. U cilju plaćanja dospjelih obveza i naplate dospjelih potraživanja koriste se svi oblici bezgotovinskog plaćanja i odgode plaćanja (kompenzacije, cesije, faktoring i dr), pri čemu se troškovi faktoringa ili cesija nastoje prebaciti na dobavljače, odnosno kupce.

Društva HŽ Holdinga redovito podmiruju obveze prema bankama i ostalim financijskim institucijama te po ovoj osnovi nema dospjelih obveza. Međutim, 15 povezanih društava kćeri, zbog značajnog pada obujma prometa i prihoda, sve više ima problema sa servisiranjem svojih kreditnih obveza. Za dio ovih obveza bankama su dana jamstva matičnih društava.

Tijekom 2011. godine realizirani su reprogrami zaduženja za HŽ Cargo d.o.o. u iznosu od EUR 29.200.610,93 i HŽ Infrastrukture d.o.o. u iznosu EUR 27.000.000,00. Reprogramima kredita prolongirani su rokovi otplate glavnice te ishođeni povoljniji uvjeti kredita u vidu smanjenja kamate uslijed smanjenja kamatne marže te smanjenja naknada.

Također, dana 20.10.2011. godine realizirano je zaduženje HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. u iznosu od 50.000.000,00 Kn u protuvrijednosti EUR, uz pristupanje HŽ Hrvatskih željeznica holding d.o.o. u svojstvu jamca platca. Namjena zaduženja u iznosu od 30.000.000,00 Kn odnosi se na modernizaciju putničkih vagona od čega 20.000.000,00 refundacija; a iznos od 20.000.000,00 Kn za poboljšanje financijske likvidnosti društva (najvećim dijelom zatvoriti će se već postojeće i dospjele obveze prema društvima HŽ Holdinga i manjim dijelom za nove investicije - Bt vagoni).

Mjere i aktivnosti radi smanjenja troškova sustavno se provode u svim područjima poslovanja svih društava unutar sustava HŽ Holdinga čime se pogoduje održavanju financijske stabilnosti i zadovoljavajućeg nivoa likvidnosti.

Zahvaljujući poduzetim mjerama i aktivnostima likvidnost HŽ sustava u cjelini nije značajnije narušena. Još uvijek se rokovi plaćanja ne uspijevaju dovesti u okvir unutar 45 dana, ali obzirom na stanje u gospodarstvu i tržišnu poziciju HŽ Carga d.o.o. i HŽ Putničkog prijevoza d.o.o., kao i stalno smanjivanje proračunskih sredstava mišljenja smo da sustav HŽ Hrvatskih željeznica holding nije generator nelikvidnosti u okruženju i da je solidan poslovni partner

2009. – 2011.

Sredstva za zbrinjavanje viška zaposlenih u HŽ grupi

Proračunom za 2009. godinu na poziciji Sredstva za zbrinjavanje viška zaposlenih utrošeno je 67.000.000,00 kuna i zbrinuto je 87 radnika, u 2010. godini sredstva su realizirana u ukupnom iznosu od 95.999.421,62. i zbrinuto je u Željezničkom fondu u 74 radnika. u HŽ Infrastrukturi je za sredstva za zbrinjavanje viška zaposlenih u 2009.godini realizirano je 30.000.000 kuna Tim sredstvima financirane su poticajne otpremnine za 147 zaposlenika. U 2010. godini realizirano je 58.613.599 kuna, čime su financirane poticajne otpremnine za 330 zaposlenika.

Nabava novih željezničkih vozila (HŽ Putnički prijevoz d.o.o.)

Projekt novih vozila u vrijednosti 114.000.000,00 kn bez PDV, najznačajniji projekt HŽ Putničkog prijevoza d.o.o., započeo je krajem 2009. godine i danas u 2011. godini od tri predviđena vlaka dovršena su dva prototipa vlaka, a treći je pred završetkom.

Modernizacija željezničkih vozila (HŽ Cargo d.o.o. , HŽ Vuča vlakova d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o.)

Iz sredstva Državnog proračuna za **2009.** godinu za HŽ Cargo d.o.o. odobreno je i realizirano je 98.300.000,00 kn za modernizaciju željezničkih vozila. U cilju osiguranja sukladnosti vagonskog parka sa zahtjevima međunarodnih i nacionalnih propisa koji reguliraju njihovo tehničko stanje ugovorena je modernizacija na 911 vagona različitih serija. HŽ Vuči vlakova d.o.o. je tijekom 2009. godine doznačeno 96.932.000,00 Kn, sredstva su namijenjena za modernizaciju 12 dizelelektričnih lokomotiva, 5 električnih lokomotiva, 3 dizel hidraulične lokomotive, 3 manevarske lokomotive, 7 dizelmotornih vlakova i 7 elektromotornih vlakova. HŽ Cargo d.o.o. je Državnim proračunom za **2010.** godinu dodijeljen iznos od 60.000.000,00 kn za modernizaciju željezničkih vozila. U cilju osiguranja sukladnosti vagonskog parka sa zahtjevima međunarodnih i nacionalnih propisa koji reguliraju njihovo tehničko stanje ugovorena je modernizacija na 604 vagona različitih serija. HŽ Vuči vlakova d.o.o. je doznačen iznos od 64.900.000,00 kn namijenjen za modernizaciju 10 dizelelektričnih lokomotiva, 6 električnih lokomotiva, 3 dizel hidraulične lokomotive, 5 dizelmotornih vlakova i 5 elektromotornih vlakova. HŽ Cargo d.o.o. je za Modernizaciju željezničkih vagona za **2011.** godinu dodijeljen iznos od 62.000.000,00 kn, i ugovorena je modernizacija na 622 vagona različitih serija. HŽ Vuči vlakova d.o.o. u 2011. godini doznačen je iznos od 70.997.968,89 kn namijenjen modernizaciji 7 dizelelektričnih lokomotiva, 8 električnih lokomotiva i 8 dizelmotornih vlakova.

U modernizaciju HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. je tijekom trogodišnjeg razdoblja, uz vlastita sredstva, iz sredstava proračuna uloženo oko 147.000.000,00 Kn, za modernizaciju vagona različitih serija, s obzirom na prosječnu starost vagona od preko 29 godina.

Poticanje željezničkog kombiniranog prijevoza (HŽ Cargo d.o.o.)

Sredstva dodijeljena HŽ Cargo d.o.o. od strane Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za poticanje željezničkog kombiniranog prijevoza za **2009.** godinu u iznosu od **44.000.000,00 kn** su doznačena i realizirana u 2009. godini. (Sredstva su realizirana za prilagodbu vagona za intermodalni prijevoz u iznosu od 16.816.107,35 kn, subvenciju razlike između tržišno prihvatljivih cijena i ekonomskih cijena planiranih na osnovu troškova poslovanja na različitim prometnim pravcima u iznosu 27.183.892,65 kn.) Proračunska sredstava za **2010. godinu iznosila su 48.500.000,00 kn,** (Sredstva su realizirana za prilagodbu 80 GBS vagona u Lgs vagone za potrebe intermodalnog prijevoza u iznosu 18.500.000,00 kn, te za subvenciju razlike između tržišno prihvatljivih cijena i ekonomskih cijena planiranih na osnovu troškova poslovanja na različitim prometnim pravcima u iznosu 30.000.000,00 kn.) Državnim proračunom za **2011.** godinu za Poticanje željezničkog kombiniranog prijevoza za 2011. godinu dodijeljen je iznos od **37.500.000,00 kn,** realizacija I-IX iznosi 35.000.000,00 kn. Sredstva su namijenjena za subvenciju razlike između tržišno

prihvatljivih cijena i ekonomskih cijena planiranih na osnovu troškova poslovanja na različitim prometnim pravcima.

Poticanje željezničkog putničkog prijevoza

Sredstva za poticanje namijenjena HŽ Putničkom prijevoz d.o.o. utrošena su na troškove usluga vuče, trase, manevre, TPV i ostalih troškova vezanih za prijevoz putnika kao razlika između prihoda i rashoda nerentabilnih linija koje su priznate kroz ugovor o međusobnoj suradnji. Ukupno u 2009 i 2010 g je realizirano 717,5 milijuna kuna, a za 2011.g. je osigurano 330 milijuna kuna.

HŽ Infrastruktura

Za održavanje željezničke infrastrukture i regulacije prometa,

- u 2009. godini realizirano je 1.168.900.000 kuna.

- u 2010. godini realizirano je 1.106.729.842 kuna.

- u razdoblju I-IX 2011. godine realizirano je 765.000.000 kuna, što je 72,46% proračunskih sredstava za 2011 godinu.

Proračunska sredstva za investicije

Za Osvremenjivanje i izgradnju željezničke infrastrukture u 2009. godini prema Preraspodjeli proračuna iz prosinca 2009. godine, odobreni iznos na ovoj poziciji je iz proračuna 446.893.400 kn, a **realizirano je 446.893.400** kuna.

Glavni radovi: Izmjena sustava električne vuče Moravice – Rijeka – Šapjane (U skladu sa planiranim financijskim mogućnostima prva faza projekta bit će završena do 10. 12. 2011. godine, a završetak cijelog projekta 01.06.2012. godine.), Remont pruge na dionici Skrad – Lokve u duljini od 21,65 km, Remont pruge na dionici Greda-Turopolje u duljini od 19,0 km, Modernizacija željezničke pruge Oštarije- Knin-Split, Rekonstrukcija željezničkog kolodvora Darda Radovi na prugama regionalnog i lokalnog značaja : sanaciji klizišta nasipa „Buzet 5“ na pruzi DG – Buzet - Pula te nastavljena izgradnja industrijskog kolosijeka Našice cement,

završeni su radovi na obnovi pruge Vinkovci – Osijek te sanaciji pruge Zabok – Đurmanec – DG. Izgradnja novih pruga: nastavak izrade tehničke dokumentacije i pripremnih aktivnosti za izgradnju novih pruga Gradec – Sveti Ivan Žabno, Podsused – Samobor – Bregana, nove pruge Karlovac – Rijeka i izgradnju željezničke obilaznice Bibinje

IPA projekt - Osvremenjivanje i izgradnja čvorišta – Zagreb Glavni kolodvor Sustav signalno-sigurnosnih uređaja na zagrebačkom Glavnom kolodvoru (Prema Sporazumu o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica za višegodišnji Operativni program »Promet« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente »Regionalni razvoj« u Hrvatskoj, sredstva Državnog proračuna pokrivaju 25%, a IPA darovnice 75% iznosa za sva tri ugovora.) Ukupno: 11,6 mil eur od čega 9,98 eur. iz fonda

IPA projekt - Osvremenjivanje i izgradnja pruga - izrada projektne dokumentacije

«Priprema projekata i ostale dokumentacije za rekonstrukciju i obnovu željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Novska, faza 1» (Tijekom 2009. godine mijenjan je opseg projekta i revidiran Obrazac za Identifikaciju operacije (OIS), započeta je izrada projektne zadatka i natječajne dokumentacije.) Ukupno: 5,6 mil eur od čega 4,76 eur. iz fonda

ISPA projekt - Osvremenjivanje i izgradnja pruga na X koridoru «Rehabilitacije željezničke pruge Vinkovci – Tovarnik- državna granica» (Provedba projekta provodi se u skladu s potpisanim Memorandumom o financiranju potpisanim između RH i EU u prosincu 2005. odnosno u siječnju 2006. godine (NN 5/2006), te izmjenom Memoranduma o financiranju kojom je promijenjena stopa sufinanciranja EU-a sa dotadašnjih 38% na novih 48% ISPA sredstava, s primjenom od 14.05.2009. Za provedbu projekta su u 2008. godini sklopljena tri ugovora i to: 1. u vrijednosti = 2.005.000, 00 EUR, 2. u vrijednosti 41.766.847,32 EUR i 3. u vrijednosti 16.411.114, 98 EUR) Ukupno: 60,2 mil eur od čega 28,8 eur. iz fonda

Osvremenjivanje i izgradnja željezničke infrastrukture 2010. godina

Osigurano u DP 357.500.000,00 kn

Glavni radovi: Remont pruge na dionici Skrad – Lokve u duljini od 21,65 km, Remont pruge na dionici Greda – Turopolje u duljini od 19,0km, Rekonstrukcija elektrovočne podstanice 110/25 kV Resnik, Izmjena sustava električne vuče Moravice – Rijeka – Šapjane, Radovi na SS uređajima, Izgradnja industrijskog kolosijeka „Našicecement“, Remont pruge L206 Našice – Nova Kapela od kolodvora Našice do km 5+000, Modernizacija željezničke pruge Oštarije- Knin-Split, Sanacija željezničkog mosta „Sava Jakuševac“ (Rok za izvođenje

radova je kraj 2011 .g.), Izgradnja drugog kolosijeka Dugo Selo – Botovo (76,3km) i Hrvatski Leskovac – Karlovac (41,8km) te izgradnja nove pruge Karlovac – Josipdol – Novi Vinodolski – Rijeka (112,1km) – prvi dio projekta.

Rješavanje željezničko-cestovnih prijelaza

U 2010. godini ugrađena su 4 sintetička popođenja na ŽCP-ima, nabavljeno je 13 tipskih kućica, te osigurano 18 ŽCP-a, a na 9 ŽCP-a radovi su pri kraju, ukinuto je 8 ŽCP-a zbog nedostataka financijskih sredstava. U 2011. godini radovi na 13 prijelaza su pri kraju.

POMORSKI PROMET, POMORSKO DOBRO I LUKE

STANJE

ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI

Vežano za usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije u području pomorstva, za usklađivanje su preostala pitanja koja ponajprije proizlaze iz obveze transpozicije naknadno donesene pravne stečevine.

Izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika iz 2007. i 2011. godine provedena je Socijalna reforma za pomorce kojom su svi pomorci uvedeni u sustav obveznih osiguranja i porezni sustav Republike Hrvatske, te je danas oko 12 000 pomoraca u međunarodnoj plovidbi koji su uključeni u sustav kao novi osiguranici. Uveden je i tzv. beneficirani staž te su propisani posebni uvjeti za odlazak u mirovinu za pomorce.

Izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika iz 2011. godine stvoren je temelj za osnivanje neovisne Agencije za istraživanje plovidbenih nesreća. Osnivanje zajedničke agencije za osnivanje plovidbenih, zrakoplovnih i željezničkih nesreća očekuje se u prvom tromjesečju 2012. godine.

Nadalje, izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika iz 2011. godine, također je u skladu sa Smjernicama Europske zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu uveden porez po tonaži broda umjesto uobičajenog poreza na dobit, primjenom počinja od 1. siječnja 2013. godine, a u tijeku je izrada podzakonskog propisa koji će uređivati način i postupak primjene poreza po tonaži.

Krajem 2009. godine ratificirana je konsolidirana konvencije o radnim, životnim i socijalnim uvjetima pomoraca Međunarodne organizacije rada Konvencija o radu pomoraca iz 2006. godine (ILO MLC).

U svibnju 2010. godine ratificirana je Međunarodna konvencija o nadzoru i upravljanju brodskim balastnim vodama i talozima iz 2004. godine.

U 2011. godini usvojen je Zakon o potvrđivanju Konvencije kojom se mijenja Konvencija o identifikacijskim ispravama pomoraca iz 1958. godine. Navedena Konvencija u odnosu na Republiku Hrvatsku stupa na snagu dana 06. ožujka 2012. godine te će se nastaviti aktivnosti u cilju osiguravanja njezine provedbe.

Tijekom 2011. godine izrađen je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka kojim se omogućava ukrcaj naoružanih privatnih zaštitara na trgovačke brodove hrvatske državne pripadnosti kada plove u područjima povećanog rizika od piratskih napada.

U tijeku je priprema ratifikacije u lipnju 2011. godine donesenih izmjena i dopuna Međunarodne konvencije o standardima izobrazbe, izdavanju svjedodžbi i držanju straže pomoraca (STCW), 1978., kao i odgovarajuće usklađivanje nacionalnog zakonodavstva.

LUKE I POMORSKO DOBRO

ZAKON O POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA

Tijekom 2011. godine nastavljeno je sa intenzivnim radom na izradi teksta Konačnog prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

Tako je u srpnju 2011.g. Konačni prijedlog sa prikupljenim svim mišljenjima upućen na stručna radna tijela Vlade Republike Hrvatske, međutim isti nikada nije raspravljen obzirom na zaprimljene opsežne primjedbe Državnog odvjetništva.

Ograničenja propisana Zakonom o koncesijama s kojim se potrebno uskladiti i konceptualne razlike o rješavanju pitanja na pomorskom dobru s Državnim odvjetništvom otežavaju izradu teksta Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama

Najvažnija otvorena pitanja su:

- Stupanj decentralizacije upravljanja pomorskim dobrom

- Optimalni model upravljanja lukama otvorenim za javni promet
- Način određivanja koncesijske naknade (naplata samo stalnog dijela prema metrima kvadratnim dodijeljenog pomorskog dobra sa valorizacijom mikrolokacija i vrste djelatnosti)
- Pitanje potkoncesije i/ili zakupa
- Pitanje zalogu na koncesiji

INFRASTRUKTURNI PROJEKTI U MORSKIM LUKAMA

U luci **Dubrovnik** realiziran je projekt modernizacije luke, koji uključuje podgradnju, odnosno rekonstrukciju operativnih obala, te izgradnju objekata lučke nadgradnje. Projekt rekonstrukcije i izgradnje operativne obale čija je vrijednost 26,5 milijuna Eura je završen u prosincu 2009. godine. Tijekom 2010. godine je trajala pripremna faza projekta rekonstrukcije i izgradnje operativne obale Batahovina I vrijedne 8 mln Eura, čiji se završetak radova predviđa za listopad 2011.

U luci **Ploče** realizira se Projekt integracije trgovine i transporta, procijenjene vrijednosti 91 milijun Eura. Projekt predviđa izgradnju terminala za rasute terete i kontejnerskog terminala, koji je otvoren u kolovozu 2010. godine. Ukupna investicijska ulaganja u Projekte integracije trgovine i transporta kao i tekuća investicijska ulaganja iznose:

- za 2009. – HRK 73 mil. (64,5 mil u Projekt TTI i 8,5 mil. za tekuća ulaganja)
- za 2010. – HRK 94 mil. (89,9 mil. u Projekt TTI i 4,1 mil. za tekuća ulaganja)

U **Splitskoj** luci je u 2010. godini izvršen projekt rekonstrukcije i dogradnje Gata sv. Duje u Gradskoj luci Split. Tijekom 2010. i 2011. godine ukupna ulaganja u projekt su iznosila 11.062.307. kuna.

U **Zadru** se gradi nova trajektno-putnička luka u Gaženici, te će se izgraditi i višenamjenski terminal, čiji se završetak izgradnje kompletne luke se očekuje krajem 2013. godine.

Tijekom 2010. i 2011. godine ukupna ulaganja u projekt trajektno-putničke luke su iznosila 302.418.896 kuna. Do kraja 2011. god. planirana su ukupna ulaganja u projekt u vrijednosti od 135.000.000 kuna.

U luci **Šibenik** u tijeku je izgradnja putničkog terminala na novoj obali Vrulje procijenjene vrijednosti 12 milijuna Eura, te su 2010. godine potpisani Ugovor o jamstvu između Vlade Republike Hrvatske i EBRD-a, te Ugovor o kreditu između Lučke uprave Šibenik i EBRD-a. Tijekom 2010. i 2011. godine ukupna ulaganja u projekt su iznosila HRK 14.510.000.

U **Rijeci** se realizira Rijeka Gateway Projekt (RGP I i RGP II) čija ukupna vrijednost iznosi 190 milijuna Eura.

U 2010. godini i u razdoblju do 30. rujna 2011. godine je ukupno u okviru projekta isplaćeno 16,7 milijuna Eura od čega se na radove na produženju obale na kontejnerskom terminalu Brajdica odnosi 12,8 milijuna Eura.

POMORSKO BRODARSTVO

PROGRAM OBNOVE I RAZVOJA PUTNIČKE FLOTE

Temeljem programa obnove putničke flote u razdoblju 2004.-2008. godina izgrađeno je ukupno 10 brodova i to 8 za potrebe Jadrolinije Rijeka i dva za potrebe Rapske plovidbe, Rab.

U razdoblju 2009.-2011. godine izgrađena su 2 Ro-Ro putnička broda za potrebe Jadrolinije, Rijeka.

U financiranju ovih brodova proračunskim sredstvima sudjelovalo je Ministarstvo mora i Ministarstvo gospodarstva s 10 do 20% ugovorene cijene broda, što je ukupno iznosilo 143.089.403,00 kuna.

Realizacijom ovog Programa uvećan je kapacitet putničke flote, posebno brodaru Jadrolinije Rijeka, te je smanjena prosječna starost brodova. Tako se početkom programskog razdoblja putnička flota Jadrolinije sastojala se od 58 brodova, ukupnog kapaciteta 2.480 vozila i 25.000 putnika, prosječne starosti 29,1 godina.

Na dan 31.03.2011. godine Jadrolinija raspolaže s 50 brodova (4 velika putnička trajekta za dužobalnu i međunarodne linije, 33 trajekta u lokalnom putničkom prometu, 8 katamarana, 1 hidro- bus i 4 klasična broda), ukupnog kapaciteta 35.077 putnika i 3.404 vozila, prosječne starosti 24,8 godine, pri čemu je prosječna starost trajekata smanjena na čak 20,4 godine.

PROGRAM POTPORE BRODARIMA ZA GRADNJU BRODOVA U DOMAĆIM BRODOGRADILIŠTIMA U RAZDOBLJU 2004. – 2011. GODINE-TERETNI BRODOVI

Cilj Programa je obnova i modernizacija flote hrvatskih brodara radi povećanja sigurnosti plovidbe i višeg stupnja zaštite mora i morskog okoliša od onečišćenja s brodova.

Program obuhvaća izgradnju ukupno 13 brodova koji su subvencionirani iz Državnog proračuna iznosom od 177.222.348,82 kuna.

OBNOVA RIBOLOVNE FLOTE

U provedbi financiranja Programa obnove ribolovne flote sudjeluju tri nadležna Ministarstva (mora, poljoprivrede i gospodarstva) s potporom u financiranju gradnje brodova (po 10%), dok Ministarstvo poljoprivrede jedino sudjeluje i u financiranju modernizacije (s 30%).

Od 2006. godine financiranje Programa prošireno je i na subvencioniranje kamatnih stopa u dijelu koji prelazi 2% godišnje.

Slijedom provedenih natječaja (3) u razdoblju 2005.-2010. godine izgrađeno je 20, a modernizirano 10 plovila.

Ukupno doznačena sredstva državne potpore Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za provedbu ovoga Programa u razdoblju 2005.- 2009. godine iznose 48,458 mln kuna (u tome: 41,125 mln kuna za izgradnju ribarskih brodova, a 7,333 mln kuna za subvencioniranje kamatnih stopa na kredite).

PROGRAM DODJELJIVANJA POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA GRADNJU TRUPA I REKONSTRUKCIJU BRODA, ŠKOLSKOG BRODA ILI BRODICE U RAZDOBLJU OD 2005. DO 2011. GODINE

Odobrena državna potpora u razdoblju 2005. – 2011. godine dodijeljena je brodarima za 64 novogradnje i 21 rekonstrukciju plovila. Sredstva odobrene potpore za gradnju trupa ukupno su iznosila 19.983.045,47 kuna, a za rekonstrukciju 2.158.143,10 kuna, što je sveukupno iznosilo 22.141.188,57 kuna državne potpore.

Odobrena potpora za sufinanciranje izgradnje trupa i rekonstrukciju plovila u razdoblju 2009. – 2011. dodijeljena je brodarima za 29 novogradnji i 5 rekonstrukcija plovila. Sredstva odobrene potpore za gradnju trupa ukupno su iznosila 10.038.549,57 kuna, a za

rekonstrukciju plovila 475.098,94 kuna, što je sveukupno iznosilo 10.513.648,51 kuna državnih potpora u posljednje tri godine.

Svi brodovi koji su financirani u okviru ovoga Programa u promatranom razdoblju upisani su u hrvatski upisnik brodova, odnosno upisnik jahti.

PROGRAM POTPORE MALE VRIJEDNOSTI BRODARIMA ZA RAZLIKU U CIJENI POGONSKOG GORIVA U RAZDOBLJU OD 2007. DO 2011. GODINE

Potpore se od 2007. godine dodjeljuje brodarima u nacionalnoj plovidbi – malim poduzetnicima. Ukupno je u razdoblju 2007. – 2010. godine dodijeljeno 29.290.000 kuna potpore za 621 brodar i 749 plovila. U 2011. godini planirana proračunska sredstva za rečenu namjenu iznose 6.000.000 kuna, a postupak obrade dokumentacije je u tijeku.

OSTALI PROJEKTI

ŠKOLSKI BROD „KRALJICA MORA“

„Kraljica mora“ prvi je školski brod u samostalnoj Republici Hrvatskoj namijenjen izobrazbi učenika i studenata pomorskih škola i fakulteta, a izgrađen je 2010. godine u brodogradilištu „Montmotaža-Greben“ u Veloj Luci po idejnom projektu Brodarskog instituta iz Zagreba. Naručitelj broda je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, koje je financiralo njegovu izgradnju s oko 37 milijuna kuna.

PROJEKT STIPENDIRANJA

Projektom stipendiranja redovitih studenata preddiplomskog sveučilišnog studija nautičkog i brodstrojarskog smjera kao i učenika koji pohađaju srednjoškolsko obrazovanje nautičkog, brodstrojarskog i ribarsko-nautičkog smjera, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u razdoblju 2006. – 2010. dodijelilo stipendije za 660 učenika i 213 studenata kojima je u tom razdoblju isplaćeno 17,3 mln kuna.

U 2011. godini Ugovore o dodjeli stipendija potpisalo je 148 učenika (iznos pojedinačne stipendije iznosi 800 kuna) i 53 studenata (iznos pojedinačne stipendije iznosi 1.200 kuna) za koje će se isplaćivati iznos od 182.000 kuna mjesečno čime se ukupan broj stipendista temeljem Natječaja iz lipnja 2011. godine povećao na 544 stipendista.

U 2012. godini stipendiju će primati ukupno 544 stipendista i to 124 učenika i 1 student koji su 2008. godine potpisali Ugovore o dodjeli stipendije, 168 učenika i 50 studenata koji su 2010. godine potpisali Ugovore o dodjeli stipendija i 148 učenika i 53 studenta koji su 2011. godine potpisali Ugovore o dodjeli stipendija. Mjesečni iznos za ove namjene iznosi 476.800 kuna.

Tako će u prva tri mjeseca 2012. godine za stipendije biti isplaćeno ukupno 1.430.400 kuna, a planirana sredstva za cijelu 2012. godinu iznosila bi 6.100.000 kuna.

Projekcije za 2013. i 2014. godinu planiraju se u iznosu 6.100.000 kuna godišnje.

UNUTARNJA PLOVIDBA

Uprava unutarnje plovodbe predlaže politiku razvitka riječnog prometa, osigurava provođenje utvrđene politike i izvršava zakone i druge propise iz područja riječnog prometa, brodarstva riječnih luka i vodnih putova prijevoza i plovidbenih poslova, planira i provodi projekte izgradnje prometne infrastrukture te programe za tehnološki razvitak i inovacije.

Predlaže i priprema nacрте prijedloga zakona i drugih propisa, te regulativnih mjera za gospodarenje i upravljanje sustavom unutarnje plovodbe. Sudjeluje u radu međunarodnih organizacija i komisija, te predlaže i sudjeluje u izradi prijedloga sporazuma i drugih međunarodnih akata. Obavlja poslove upravnog nadzora nad primjenom propisa iz unutarnje plovodbe. Koordinira i nadzire rad Lučkih uprava i Agencije za vodne putove unutarnjih voda. Analizira stanje vodnih putova, riječnih luka i poslovanje gospodarskih subjekata unutarnje plovodbe. Predlaže programe razvitka luka, plovnih putova i brodarstva te programe tehnološkog razvitka i inovacija. Osigurava neposrednu suradnju u obavljanju funkcija i objedinjava rad odjela ustrojenih u njenom sastavu, kao i rad odjeljaka koji obavljaju poslove iz djelokruga uprave. Obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisima stavljeni u nadležnosti Ministarstva, a odnose se na riječni promet i plovidbu unutarnjim vodama.

Luke unutarnjih voda ključni su elementi cjelokupnog sustava transporta unutarnjim vodnim putovima, o kojima umnogome ovisi uspješnost cjelokupnog transportnog procesa.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, putem lučkih uprava unutarnjih voda u području svojih nadležnosti, kroz projekt gradnje i održavanja lučkih građevina radi na realizaciji značajnih infrastrukturnih projekata predviđenih Srednjoročnim planom razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda.

Ukupno je u razvoj lučkih kapaciteta u lukama unutarnjih voda od 2004. godine uloženo preko 219.000.000 kn.

Posebno se mogu istaknuti ulaganja u obnovu i modernizaciju luka **na rijeci Dunav** od čega je u lučko područje Vukovar uloženo 53.000.000kn čime je osiguran pretovarni kapacitet do 3.000.000 t godišnje. U razdoblju od 2004. – 2008. godine Luka Vukovar bilježi znatan porast pretovara što u 2008. godini dovodi do rezultata od preko 1.000.000 t.

Nažalost, aktualnim zbivanjima uvjetovanim poremećajem tržišta u protekle tri godine osjetno je smanjen promet roba u luci, no unatoč tome Lučka uprava Vukovar bilježi povećan interes kako za teretnim tako i za putničkim prometom što je dobar predznak za postizanje rezultata koji su ostvareni prije početka globalne krize. **Na rijeci Dravi** u razvoj infrastrukturnih projekata na lučkom području Luke Osijek– Nemetin, ukupno je uloženo 46.000.000 kuna. Treba istaknuti aktivnosti vezane za projekte izgradnje južne obale i

terminala za rasute terete čija je projektna dokumentacija u stupnju spremnosti za početak izgradnje. Na lučkim područjima luka Slavonski Brod i Sisak na rijeci Savi ukupno je od 2004. godine uloženo 120.000.000 kuna od čega se kao značajniji projekti mogu izdvojiti:

- **Lučko područje Slavonski Brod (70.000.000 kn)** - Izgradnja operativne obale i projektiranje te ishođenje građevinske dozvole za izgradnju lučke infrastrukture;
- **Lučko područje Sisak (50.000.000 kn)** - Brodogradilište za izgradnju i održavanje riječnih plovila te izrada pilot-projekta marine na unutarnjim vodama (tzv. komunalno pristanište) za koji je dobivena građevinska dozvola.

Obzirom da financijska sredstva iz Državnog proračuna u pogledu strateških infrastrukturnih projekata u lukama unutarnjih voda nisu imala osiguran višegodišnji karakter financiranja te time nisu bila ni približno dostatna za njihovu cjelokupnu uspješnu realizaciju, na ostvarenju ciljeva nije se posustalo te je uloženi dodatni trud Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i lučkih uprava kao krajnjih korisnika te su projekti uvršteni u Operativni program za promet kako bi se za njihovu realizaciju omogućilo sufinanciranje iz fondova EU.

Pri tome treba istaknuti da je trenutno aktualno osam projekata izrade i revizije projektne dokumentacije iz sektora unutarnje plovidbe čija realizacija je odobrena za financiranje putem pred-pristupnog fonda EU – IPA.

Neki od značajnijih projekata koje treba spomenuti su:

Lučka uprava Vukovar - Nova luka Istok	- 22.000.000 €
Lučka uprava Sl. Brod - Izgradnja terminala za opasne terete	- 4.000.000 €
- Izgradnja lučke infrastrukture	- 15.000.000 €
Lučka uprava Osijek - Rekonstrukcija južne obale	- 30.000.000 €
- Terminal za rasute terete	- 20.000.000 €
Lučka uprava Sisak - Master plan – Nova luka Sisak	- 1.500.000 €
Agencija za vodne putove – Obnova vodnog puta rijeke Save od Račinovaca do Siska	- 52.000.000 €

Iako je RH sa svojom dugom jadranskom obalom pretežno jadranska i mediteranska zemlja, orijentirana moru i pomorskom prometu ona je isto tako i podunavska zemlja stoga hrvatska mreža unutarnjih vodnih putova predstavlja značajan ali i istovremeno i potpuno neiskorišten dio nacionalnog bogatstva Hrvatske te zahtijeva krajnje smišljen i racionalan pristup u budućem razvoju i gospodarenju vodama.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA UNUTARNJE PLOVIDBE

Slijedom strateškog razvojnog ciklusa u lukama unutarnjih voda od državnog značaja zaključno sa 31.11.2011. godine može se izdvojiti realizacija devet značajnijih projekata i to kako slijedi:

Lučka uprava Vukovar

1. Rekonstrukcija luke Vukovar–Nova luka Istok
  - Projekt obuhvaća gradnju infrastrukturnih lučkih postrojenja, obale, cestovne, željezničke i komunalne infrastrukture, utovarne i istovarne lučke opreme. Također, predviđena je izgradnja upravne zgrade, parkirališta, lučkog kontrolnog centra i novog ulaza u luku.
  - Financiranje projekta predviđeno je putem EU fondova
  - Ukupna vrijednost investicije: 295.000.000 kn
  - Utrošeno: 1.240.000kn (75% - EU, 25% - RH)
  - Predviđeni rok završetka projekta – 2018. godina

2. Izgradnja putničkog pristaništa u Batini
  - Izgradnja putničkog pristaništa u Batini predviđena je na desnoj obali rijeke Dunav (rkm 1425+500) formiranjem pristaništa uz vodnu stranu postojećeg obrambenog nasipa kako bi se omogućilo pristajanje većih putničkih brodova. Na obaloutvrđi predviđena je izgradnja sustava za privezivanje putničkih brodova te postavljanje pontona čelične konstrukcije.
  - Financiranje projekta predviđeno je putem Državnog proračuna
  - Ukupna vrijednost investicije: 10.000.000 kn
  - Utrošeno: 5.500.000 kn
(Lučka uprava Vukovar 2.000.000kn – Hrvatske vode 3.500.000 kn)
  - Predviđeni rok završetka projekta – 2012. godina

Lučka uprava Osijek

1. Rekonstrukcija južne obale
  - Projekt obuhvaća izradu glavnog projekta rekonstrukcije južne obale (Vertikalna obala 700m, RO-RO terminal, rekonstrukcija željezničke i cestovne infrastrukture na lučkom području)
  - Nakon ishoda građevinske dozvole projekt će biti kandidiran za financiranje iz EU fondova
  - Ukupna vrijednost investicije: 455.000.000 kn
  - Utrošeno: 700.000kn (75% - EU, 25% - RH)
  - Predviđeni rok završetka projekta – 2017. godina

2. Izgradnja terminala za rasute terete
  - Koncept tehnološkog rješenja zasniva se na izgradnji multinamjenskog terminala za rasuti teret sa dva osnovna pogona na dva veza. Na prvom vezu smješten je pogon namijenjen istovaru, a na drugom pogon namijenjen utovaru rasutih tereta. Terminal za pretovar rasutih tereta sastojat će se od sljedećih komponenti :
    - a) građevinskog dijela (okomita obala,cesta,kolosijek i sl.)
    - b) postrojenja terminala (brodoutovarivač, trakasti transporteri, usipni koš, transformatorska stanica i sl.)
  - Financiranje projekta predviđeno je putem EU fondova

- Ukupna vrijednost investicije: 155.000.000 kn
- Predviđeni rok završetka projekta – 2017. godina

Lučka uprava Slavonski Brod

1. Lučka uprava Slavonski Brod – Terminal za opasne terete – Projektna dokumentacija
  - Definiranje zahvata u prostoru za izgradnju terminala koji će se sastojati od trajno usidrenog priveza u obliku tanker teglenice te nadzemnih vertikalnih spremnika koji će služiti za pravilno zbrinjavanje zauljenih i otpadnih tekućina sa brodova te izrada projektne dokumentacije potrebne za izdavanje građevinske dozvole za izgradnju terminala za skladištenje i prekrcaj opasnih tereta
  - Financiranje projekta predviđeno je putem EU fondova
  - Ukupna vrijednost investicije: 30.000.000 kn
  - Predviđeni rok završetka projekta – 2018. godina

3. Izgradnja lučke infrastrukture
  - Projekt obuhvaća izgradnju osnovne lučke infrastrukture (lučke prometnice, vodovod, odvodnja, električne mreža...).
  - Financiranje projekta predviđeno je putem EU fondova
  - Ukupna vrijednost investicije: 115.000.000 kn
  - Utrošeno: 17.500.000 kn
(Lučka uprava Slavonski Brod – Ishođena građevinska dozvola)
  - Predviđeni rok završetka projekta – 2017. godina

Lučka uprava Sisak

1. Izgradnja komunalnog pristaništa
  - Realizacijom projekta omogućiti će se pristajanje, sidrenje i zaštita plovila duljine do 10 metara na 194 veza uz lijevu obalu rijeke Kupe u Sisku.
  - Za ovaj projekt ishođena je građevinska dozvola te su započeli pripremni radovi dok će se nastavak realizacije definirat nakon osiguranja ostatka financijskih sredstava.
  - Ukupna vrijednost investicije: 41.000.000 kn
  - Utrošeno: 1.500.000 kn
(Lučka uprava Sisak - Ishođena građevinska dozvola)

Predviđeno trajanje izgradnje je 3 godine.

2. Master plan Nove luke Sisak

- Izrada Master plana obuhvatit će izradu sve potrebne dokumentacije do razine idejnog projekta za izgradnju osnovne lučke infrastrukture u Novoj luci Sisak.
- Financiranje projekta predviđeno je putem IPA pred pristupnog fonda EU
- Vrijednost projekta: 11.000.000 kn

- Završetak projekta očekuje se do kraja 2012. godine.

Agencija za vodne putove

1. Obnova i modernizacija vodnog puta na rijeci Savi od Račinovaca do Siska
  - Projekt uključuje osiguranje preduvjeta za postizanje IV međunarodne klase plovnosti za minimalno 300 dana u godini. Predviđa se sanacija postojećih i izgradnja preko 250 novih hidro-građevina (obaloutvrde, regulacijska pera...) te obnova sustava signalizacije.
  - Financiranje projekta predviđeno je putem EU fondova
  - Ukupna vrijednost investicije: 384.000.000 kn
  - Utrošeno: 1.390.000kn (75% - EU, 25% - RH)
  - Predviđeni rok završetka projekta – 2020. godina

POSLOVI U TIJEKU

U sektoru unutarnje plovidbe razvojni ciklus u lukama unutarnjih voda odvija se sukladno smjernicama Strategije razvitka riječnog prometa u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2008. – 2018. godine te Srednjoročnom planu razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda Republike Hrvatske za razdoblje od 2009. – 2016. godine, stoga u ovom području ne postoje otvorena pitanja.

POSLOVI PROMETNE INSPEKCIJE

Uprava prometne inspekcije formirana je 2004. godine, a do tog vremena radila je kao Odjel inspekcije unutar Uprave inspeksijskog prometa.

Uprava prometne inspekcije imala je slijedeće odjele do 2007 godine i to kako slijedi:

- Odjel inspekcije cestovnog prometa i cesta
- Odjel inspekcije pošte i telekomunikacija
- Odjel inspekcije sigurnosti željezničkog prometa
- Odjel inspekcije zračnog prometa

Od 2007. godine Uprava prometne inspekcije ima slijedeće službe:

- Služba inspekcije cestovnog prometa i cesta (u 2008. godini dolazi do razdvajanja Službe na: Službu inspekcije cestovnog prometa i Službu inspekcije cesta)
- Služba inspekcije pošte i telekomunikacija
- Služba inspekcije sigurnosti željezničkog prometa i žičara
- Služba za pravne poslove

- Služba inspekcije zračnog prometa (u 6. mjesecu 2009. godine Služba, temeljem Zakona o zračnom prometu prijelazi u Agenciju za civilno zrakoplovstvo).

Prema važećim propisima za Upravu prometne inspekcije predviđeno je ukupno 97 izvršitelja.

Temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (čl. 119) Odjel inspekcije elektroničkih komunikacija se ukida i ulazi u nadležnost Agencije, gdje je prešlo 5 inspektora.

Trenutno je popunjeno 67 radnih mjesta (slobodno 25).

Sukladno preuzetim obvezama iz Poglavlja 14. – Prometna politika i preporuka PEER misije EU koja je obavila monitoring krajem 2009. godine, Uprava prometne inspekcije dobila je konkretne zadatke:

- jačanje administrativnih kapaciteta (brojčano, edukativno i tehničko opremanje)
- sudjelovanje u asocijacijama EU vezanih uz inspekciju cestovnog prometa (CORTE, TAIEX, ECR)

Navedene zadatke trebalo je provesti iz razloga što Služba inspekcije cestovnog prometa (nadležna za provjere) dužna je organizirati i provoditi odgovarajuće i redovite provjere u svrhu pravilne i dosljedne provedbe i primjene odredbi Zakona o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu (NN 60/08.) kojim je izvršeno usklađivanje sa Uredbom (EZ) 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbom Vijeća (EEZ) 3821/85.

Slijedom navedenih obveza i zadataka Uprava prometne inspekcije izradila je prijedlog i program korištenja EU fondova u okviru IPA programa.

EU komisija u potpunosti je prihvatila i odobrila IPA 2008. program – Jačanje inspeksijske službe za kontrolu vozila i vremena vožnji i kontrolu u poduzećima.

Glavni nositelj projekta je MMPI dok je MUP uključen u projekt kao sekundarni korisnik.

Projektom je predviđena nabavka opreme neophodne za provedbu svih navedenih poslova nadležnih tijela za kontrolu digitalnih tahografa i kontrolu vožnje.

Ukupni iznos projekta je 2.200.000 EUR-a od čega se 1.857.000 EUR-a financira iz IPA fonda, dok ostatak od 343.000 EUR-a treba osigurati iz nacionalnog proračuna.

Realizacija programa je u tijeku i treba biti realizirana do kraja 2012. godine.

POSLOVI U TIJEKU

Sukladno preuzetim obvezama, a u cilju efikasnog i učinkovitog rada inspekcije nužno je:

- obaviti strukturne promjene rada Uprave prometne inspekcije, Službe inspekcije cestovnog prometa i Službe inspekcije cesta
- donijeti novi Zakon o inspekciji cestovnog prometa i cesta
- i dalje raditi na jačanju administrativnih kapaciteta iz razloga što članstvom RH u EU - inspekciju cestovnog prometa očekuje preuzimanje i drugih obveza koja su do sada bila u nadležnosti drugih institucija, a sve u cilju poboljšanja sigurnosti cestovnog prometa.

OSTALE NAPOMENE

Upravu prometne inspekcije očekuju početkom 2012. godine značajne aktivnosti u odborima, pododborima i drugim asocijacijama EU. U tom cilju treba educirati i osposobiti inspektore za aktivno sudjelovanje u radu navedenih institucija i zajedničkih kontrola cestovnog prometa na cestama EU.

STRATEŠKI INFRASTRUKTURNI OBJEKTI

2004.- 2011.

U periodu od 2004. do 2010. godine ukupno investicijsko ulaganje u autoceste (projektiranje, građenje, otkup zemljišta) uloženo je 27.374.864.701,00 kuna.

U 2011. godini u izgradnju autocesta prema procjeni uloženo je ukupno 1.497.815.667,00 kuna,

U periodu od 2004.-2010. godine ukupno investicijsko ulaganje (projektiranje, građenje, otkup zemljišta) u 209,77 km državne ceste iznosi 7.537.440.000,00 kuna.

U 2011. godini planirano ulaganje u investicije (projektiranje, građenje, otkup zemljišta) u 69,41 km državne ceste iznosi 914.370.000,00 kuna.

2009. - 2011.

Ukupne investicije u autoceste i državne ceste u 2009. i 2010. godini iznosile su 10,059 milijarde kuna, dok je u 2011. godini predviđeno ukupno ulaganje od cca 4,2 milijarde kuna (3 milijarde u autoceste i 1,2 milijarde u državne ceste).

AUTOCESTE

Sveukupne investicije u autoceste RH u 2009. i 2010. godini iznosile su 8.014,82 milijuna kuna (Investicije u izgradnju novih autocesta u 2009. godini iznosile su ukupno 4.964,48 mil kuna , a investicije u dionice u prometu 570,8 mil kuna. Investicije u izgradnju novih autocesta u 2010. godini iznosile su ukupno 2.144,14 mil kuna , a investicije u dionice u prometu 335,4 mil kuna.

U 2011. godini investicije u autoceste su planirane u iznosu do cca 3 milijarde kuna. Izdvaja se od značajnih postignuća:

HRVATSKE AUTOCESTE d.o.o.

Dionica Vc koridora Osijek- Đakovo: duljina 33 km, puštena u promet 2009. Godine, vrijednost investicije 2.110 milijuna kn.

Dionica V.Gorica – Buševac na AC Zagreb-Sisak: duljina 9 km, puštena u promet u 2009. godini, vrijednost investicije 525 milijuna kuna.

Izgradnja lijevih cijevi naših najduljih tunela Mala Kapela i Sv. Rok uključivo s opremom: ukupne duljine 11,6 kn puštene u 2009. godini, vrijednost investicije cca 800 milijuna kuna

Hrvatske autoceste d.o.o. su u izgradnju autocesta u razdoblju od 2004.-2010. godine za 413 km autoceste uložile ukupno 23.714,29 mil kuna, od čega u 2009. i 2010. godini 4.817,62 milijuna kuna, u 2011. godini u izgradnju autocesta planirano je uložiti 2.038 milijuna kuna, te pustiti u promet ukupno 22 km.

U 2011. godini glavnina radova odvijala se na pravcima Zagreb – Sisak i Split – Ploče.

- Puštano je u promet novih 10 kilometra autocesta i to na pravcu Split – Ploče dionica Ravča – Vrgorac.
- Započeli su radovi na izgradnji dionice Sredanci – Svilaj, mostu preko rijeke Save i mostu preko rijeke Drave na koridoru Vc

Koncesionar AUTOCESTA RIJEKA - ZAGREB d.o.o.

Dionica čvor Orehovica – čvor Diračje (obilaznica Grada Rijeke): duljina 8,856 km s priključnim cestama 9,6 km; pušteno u promet 22.12.2009., vrijednost investicije: oko 1.026,82 mil. kn.

Rekonstrukcija naplatne postaje Lučko i izgradnja naplatne postaje Demerje na 4+557 km dionice Zagreb-Karlovac koja ima deset staza za obavljanje ne gotovinske naplate, pušteno u promet 13.6.2009., vrijednost investicije cca 118 mil.kn.

Čvor Donja Zdenčina na km 14+250 dionice autoceste Zagreb-Karlovac, pušteno u promet 21.11.2010., vrijednost investicije: 59,120 mil.kn.

U izgradnju autocesta u svojoj nadležnosti u razdoblju 2009. i 2010. godine uložili su ukupno 1.046,05 milijuna kuna.

Društvo potražuje iz Državnog proračuna RH za radove koji su izvedeni u ime Koncedenta u iznosu od oko 113 milijuna kuna.

Vrsta potraživanja	Osnov potraživanja	Ukupno potraživanje Društva Koncedentu prema
Izvlaštenje	čl. 17.st.1 Ug.o koncesiji	37.566.871,70
Zaključci	čl. 17.st.1 Ug.o koncesiji	2.344.908,18

Zamjenski obj.	čl. 17.st.1 Ug.o koncesiji	1.744.046,53
Upis vlasništva	čl. 16.st.7 Ug.o koncesiji	3.212.948,25
Projektiranje	čl. 16.st.7 Ug.o koncesiji	55.758.828,04
Komun.dopr.	čl. 16.st.7 Ug.o koncesiji	13.029.287,86
Izmještanje kab	čl. 16.st.7 Ug.o koncesiji	0,00
SVEUKUPNO:		113.656.890,56

Stanje zaduženosti 31.12.2004.

Kreditor	Ugovoreni iznos	Stanje zaduženosti na dan 31.12.2004.
KfW	98.000.000	84.495.000
ZABA	60.000.000	49.500.000
EIB	60.000.000	42.000.000
EBRD	60.000.000	42.057.873
Ukupno Eur	278.000.000	218.052.873

Stanje zaduženosti na dan 31.10.2011.

Red. br.	Kreditor	Ugovoreni iznos	Dug po glavnici 31.10.2011.
1	2	3	5
1	EIB 1	60.000.000	48.597.085
2	EBRD 1	60.000.000	34.000.000
3	EIB 2	210.000.000	208.461.538
4	EBRD 2	50.000.000	47.619.048
5	KfW 1	133.500.000	111.160.000

6	KfW 2	110.000.000	102.300.000
7	Dexia	200.000.000	200.000.000
8	Dexia&BIIS	140.000.000	140.000.000
9	JP MORGAN	135.000.000	135.000.000
	Ukupno u EUR	1.098.500.000	1.027.137.672

Red. br.	Struktura obveza po dospijeću	Iznos
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Dospijeva u 2012. godini	87.936.266
2	Dospijeva u 2013. godini	102.575.666
3	Dospijeva u 2014. godini	236.736.627
4	Dospijeva u 2015. godini	87.688.325

5	Dospijeva u 2016. godini	86.353.974
6	Dospijeva u godinama poslije 2016. godine	715.193.376
Ukupno		1.316.484.235

Koncesionar BINA ISTRRA d.d.

Kanfanar-Pula (dopuna u puni profil AC): Duljina 28 km, puštena u promet 24/06/2010, vrijednost investicije 85,8 milijuna €

Kanfanar-Umag (dopuna u puni profil AC): Duljina 50 km + 1,5 km spojne ceste prema SLO granici, puštena u promet 14/06/2011, vrijednost 142,8 milijuna €.

U izgradnju autocesta u svojoj nadležnosti u razdoblju 2009. i 2010. godine uložili su ukupno 1.710,53 milijuna kuna.

U promet pušteno u 2011. godini - Spojna cesta Pula-Pomer (zaobilaznica Pule): Duljina 8 km, vrijednost investicije 23,6 milijuna €

Dionica u izgradnji :

Kanfanar-Pazin (dopuna u puni profil AC) + dopuna zatvorenog sustava naplate Pazin-Učka:
Duljina 18 km, vrijednost investicije 72,1 milijuna €, očekuje se puštanje u promet 10/2011.

DRŽAVNE CESTE

Ukupno ulaganje u investicije u 2009. 792,86 mil kuna bez PDV-a

(projektiranje, građenje, otkup zemljišta)

PROJEKTI PUŠTENI U PROMET:

- Obilaznica Nerezina, duljine 4,4 km
- Obilaznica Velike Gorice, I. faza, duljine 3,9 km
- Obilaznica Pisarovine, duljine 1,83 km
- Rekonstrukcija državne ceste D 500, dionica: Prolaz Boljunsko polje, duljine 3,44 km
- D 22 Moždenec-Sudovec, duljine 6,70 km
- D 50, Špilnik-Čovići, duljine 5,4 km

Ukupno ulaganje u investicije u 2010. 868,12 mil kuna bez PDV-a

(projektiranje, građenje, otkup zemljišta)

PROJEKTI PUŠTENI U PROMET:

- Dubovo-Kapja otok Korčula, duljine 8,5 km
- Rekonstrukcija D415 s prolazom kroz naselje Trpanj, duljine 1,1 km
- Izmještanje trase državne ceste D 206, Pregrada-Krapina (D 1), duljine 1,2 km
- Rekonstrukcija mosta preko tjesnaca Ždrelac

Plan ulaganja u investicije u 2011.

914,37 mln kuna bez PDV-a

(projektiranje, građenje, otkup zemljišta)

DOVRŠENO

- D 404, Luka Brajdica-čvor Draga
- Novigrad–Ponte Portone D301, dionica: Čvor Nova Vas–Ponte Portone, duljine 2,53 km

Projekti koji će biti dovršeni do kraja 2011. godine ukupne su dužine 51,81 km i sanacija dijela ceste Makarska-Ravča (predio Stupice – izgradnja tunela)

Radovi u tijeku dovršetak u sljedećem razdoblju na cestama ukupne dužine 28.37 km. Najznačajni radovi su na cestama Solin-Klis, Sv. Kuzam – Krišišće (zaobilaznica Rijeke), Trogir – Solin, obilaznica velike Gorice i nastavak radova na mostu kopno-Pelješac.

Izgradnja čvora Novigrad u km 56+280 autoceste Rijeka-Zagreb sa pristupnom cestom čvor Novigrad do Netretić u duljini 5,34 km. Procijenjena vrijednost radova i opreme 98,50 mil kn.

Početak radova u planu 2011., završetak razdoblje 2012.-2015.

Istiće se Južna obilaznica Osijeka, Obilaznica Varaždina, II faza

Betterment

Program Betterment (obnova državnih cesta) obuhvaća dva projekta i to Betterment I i Betterment II. Program obnove državnih cesta financira se dijelom iz sredstava kredita Europske investicijske banke, a dijelom vlastitim sredstvima Hrvatskih cesta.

U 2004. godini je za izvođenje radova obnove državnih cesta uloženo je 165,15 mln kuna, a dovršena je obnova 65 km, u 2005. g. uloženo je 199,06 mln kn, a dovršena je obnova 102 km, u 2006. godini uloženo je 315,22 mln kn, a dovršena je obnova 110 km državnih cesta, u 2007. godini uloženo je 245,30 mln kn, a dovršena je obnova za 103 km, dok je u 2008. godini uloženo 613,77 mln kn, a obnovljeno je 164 km državnih cesta.

U 2009. godini je za izvođenje radova obnove državnih cesta uloženo je 334,8 milijuna kuna (bez PDV-a) za dovršenih 170,3 km. U 2010. g. uloženo je 131,4 milijuna kuna (bez PDV-a)

za obnovljenih 83,9 km, a u 2011. godini će se uložiti 226,9 milijuna kuna (bez PDV-a) za 42,6 km državnih cesta, u tijeku su radovi na obnovi 111,4 km, a u tijeku je i ugovaranje na novih 86,7 km državnih cesta.

POSLOVI U TIJEKU

Autocesta Zagreb Macelj

Izgradnja neizgrađenog drugog kolnika autoceste dužine 3,8 km na dionici Krapina – Macelj, što nije bilo obuhvaćeno Ugovorom o koncesiji.

Pregovori o uvjetima i cijeni izgradnje drugog kolnika započeli su 2011. godine.

Istarski epsilon

Bina Istra je započela projektiranje „dupliranja“ Istarskog epsilon na dionici Rogovići-tunel Učka (uključujući drugu cijev tunela Učka), faza 2B i građevinske dozvole očekuju se do sredine 2012. Otvorili su raspravu o mogućnosti produljenja koncesijskog razdoblja kako bi se moglo financirati gore navedene radove bez dodatnog opterećenja državnog proračuna, odnosno bez povećanja financijskog doprinosa koji koncedent uplaćuje koncesionaru svake godine. Trebalo bi izmijeniti Zakon o koncesijama) kako bi bilo moguće provesti to produljenje.

OSTALE NAPOMENE

Autocesta Zagreb-Macelj

Planira se opremanje dijelova autoceste izgrađenih prije 2004. godine sredstvima za zaštitu od buke sukladno Zakonu o zaštiti od buke iz 2009. godine, što sukladno Ugovoru o koncesiji treba financirati Republika Hrvatska.

MEĐUNARODNA SURADNJA:

1. Međunarodna aktivnost:

- SEETO
- TEN
- TEM
- SEETAC

2. Priprema dugoročnih planskih dokumenata

- Strategija prometnog razvitka (za naredni 20g period)
- Operativni program za promet (2014-2020)

3. Priprema i praćenje realizacije zakonodavnog okvira cestovne infrastrukture

- Priprema i prijedlog kompletne podzakonske regulative u odnosu na Zakon o cestama (NN 84/11.)
- Administrativni nadzor nad radom upravljača javnih cesta

4. Vođenje baze prometne infrastrukture i prioritetnih projekata

5. Zatvaranje programa ISPA u sektoru prometa

6. Provedba Operativnog programa za promet 2007-2013 (IPA IIIa)

1. REPUBLIKA HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA*a) Projekt izgradnje mosta preko rijeke Save kod Svilaja i priključnih graničnih dionica autoceste na koridoru Vc*

- Sporazum je potpisan 01. prosinca 2009. godine u Sarajevu
- objavljen je u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori broj 4/2011,
- stupio je na snagu 26. studenog 2011. godine
- Osnovana je Jedinica za provedbu projekta, odabran je izvođač radova i u postupku je potpisivanje Ugovora za građenje

- b) *Projekt izgradnje mosta preko rijeke Save kod Gradiške i priključnih graničnih dionica međudržavne ceste E661*
- Sporazum je potpisan 03. studenog 2011. godine u Sarajevu
  - u tijeku je postupak donošenja Uredbe o objavi istog kako bi se ispunili svi uvjeti predviđeni našim zakonodavstvom za stupanje istog na snagu
- c) *Projekt izgradnje južnih graničnih dionica autoceste na koridoru Vc*
- Sporazum je potpisan 03. studenog 2011. godine u Sarajevu
  - u tijeku je postupak donošenja Uredbe o objavi istog kako bi se ispunili svi uvjeti predviđeni našim zakonodavstvom za stupanje istog na snagu
- d) *Održavanje i korištenje cestovnih graničnih mostova na zajedničkoj državnoj granici dviju država*
- u postupku je utvrđivanje državne granice na cestovnim graničnim mostovima preko rijeke Save i Une
  - po utvrđivanju linije razgraničenja moći će se pokrenuti inicijativa za potpisivanje međudržavnog Sporazuma.

2. **REPUBLIKA HRVATSKA – REPUBLIKA SLOVENIJA**

- a) *Projekt izgradnje cestovnog graničnog mosta na rijeci Sutli na međudržavnom graničnom cestovnom prijelazu Miljana – Imeno*
- Sporazum je potpisan 06. srpnja 2010. godine u Zagrebu
  - objavljen je u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori broj 1/2011
  - stupio je na snagu 05. svibnja 2011. godine
  - odabran je potencijalni izvođač radova
- b) *Održavanje i korištenje cestovnih graničnih mostova na zajedničkoj državnoj granici dviju država*
- Republika Slovenija je na sastanku Mješovitog povjerenstva za otvorena pitanja, 30. kolovoza 2011. godine pokrenula inicijativu za sklapanje međudržavnog Sporazuma o korištenju i održavanju cestovnih graničnih mostova na zajedničkoj državnoj granici dviju država
  - zbog otvorenog pitanja razgraničenja dviju država trenutno očekujemo smjernice Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija za nastup hrvatske strane po pitanju ove inicijative

LEGISLATIVA

Izrađen je Zakon o cestama, a u tijeku je izrada provedbenih propisa koji se donose na temelju Zakona.

PRETPRISTUPNI FONDOVI

U cilju ispunjenja kriterija za ulazak u EU ova Uprava od 2004. godine sudjeluje u aktivnostima vezanim uz upravljanje pretpristupnim programima EU-a u sektoru prometa (ISPA i IPA) vodeći projekte prometne infrastrukture.

Uprava je dobila akreditaciju za upravljanje IPA Operativnim programom IPA i izgrađuje kapacitet potreban za nužnu apsorpciju budućeg bitnog izvora financiranja ulaskom u EU– Strukturni i Kohezijski fond.

IPA

Program IPA 2007.-2011. – Operativni program za promet predviđa više od 92% sredstava za željezničke projekte ukupne vrijednosti 104.218.240,00 € od čega će 85% bit EU sredstava.

Do danas iz tog programa ugovoreno 17.128.099 €, a realizirano odnosno plaćeno 6.789.269,12 €. Do kraja godine očekuje se plaćanje još 1.144.387,00 €. Čime se planira zatvoriti 2011. godina sa realizacijom od 7.933.656,12 € od čega su 6.743.607 € (85%) sredstva EU.

Sveukupno s krajem 2011. godine prema prethodno navedenome željeznički sektor će imati realizaciju projekata iz predpristupnih fondova (ISPA i IPA) 69.054.476 € od čega su sredstva sufinanciranja od strane EU 36.115.684 €.

U daljnjoj realizaciji kroz program IPA (sve u 2012. Godini) očekuje se ugovaranje 8 projekata željezničkog sektora:

- a) Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska
- b) Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za izgradnju nove dvokolosiječne pruge na dionici Goljak – Skradnik
- c) Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za obnovu postojećeg i izgradnju drugog kolosijeka na dionici Križevci – Koprivnica – državna granica
- d) Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za izgradnju nove dvokolosiječne pruge za teretni promet Zaprešić – Horvati – Turopolje – Dugo Selo
- e) Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za dogradnju, obnovu i izgradnju drugog kolosijeka te izgradnju nove dvokolosiječne pruge Dugo Selo – Novska
- f) Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za elektrifikaciju željezničke pruge Vinkovci – Vukovar
- g) Priprema dokumentacije za rekonstrukciju i izgradnju pruge/drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac – Karlovac

h) Formiranje centra za obuku i certifikaciju izvršnih radnika u željeznicama

Svaki navedeni projekt nalazi se trenutno u određenom dijelu natječajnog postupka (odabira izvođača), a ukupna planirana ugovorna vrijednost iznosi oko 100,65 milijuna €.

Ukoliko se ostvari planirani scenarij nastavka realizacije trenutnih projekata i ugovaranja planiranih projekata, realizacija 2012. godine iznosit će dodatnih cca 48,6 milijuna € od čega će biti cca 41,3 milijuna € sredstva EU.

IPA - HŽI projekti ugovoreni i u provedbi:

Program IPA III a u prvoj prioritetnoj osi se provodi kroz 11 operacija (projekata) koji će se izvoditi kroz 15 ugovora.

Operacija 1.1.2. Priprema projekata i ostale dokumentacije za rekonstrukciju i obnovu željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Novska, faza 1, ugovor o uslugama u vrijednosti od 5.402.039,00 € je potpisan 16.06.2011 sa konzorcijem DB International GmbH, Željezničko projektno društvo d.d. I Granova d.o.o. Isplaćen je predujam u vrijednosti od 60% ukupne vrijednosti ugovora u iznosu od 3.241.224,40 €. Održan je prvi sastanak Upravljačkog odbora projekta 21.10.2011 godine. U tijeku su geotehnički istražni radovi i sastanci sa regionalnim uredima katastra vezano za križanja željezničke pruge sa drugim prometnicama.

Operacija: 1.1.5. Potpora HŽ Infrastrukturi za ocjenu ponuda za radove. Okvirni ugovor je potpisan sa firmom Planet S.A 12.04.2010 godine u ukupnom iznosu od 81.246,00 €. Isplaćen je predujam u ukupnom iznosu od 48.758,40 € Sukladno izmjenama PRAG-a konzultanti ne mogu sudjelovati u evaluaciji kao članovi s pravom glasa. Zato je HŽI zatražila odobrenje sklapanja dodatka ugovoru kojim bi uloga konzultanata bila promijenjena (pomoć odjelu kontrole kvalitete poslije evaluacije), a trajanje ugovora bilo bi produljeno (do travnja 2012.).

Operacija 1.2.1 Sustav signalno-sigurnosnih uređaja na zagrebačkom glavnom kolodvoru.

HŽ-Infrastruktura potpisala je tri ugovora vezana uz projekt "Sustav signalno-sigurnosnih uređaja na Zagreb Glavnom kolodvoru".

1. Ugovor o izvedbi radova potpisan je 18.10.2010 s konzorcijem koji čine tvrtka Siemens Austrija i zagrebačka tvrtka Elektrokem u ukupnom iznosu od 10.371.900,00 €. Do 06.12.2011 je ukupno isplaćeno 3.015.430,27 €, a očekuje se do kraja godine isplata još jedne situacije u ukupnoj vrijednosti od 912.387,00 €.

2. Ugovor o stručnom nadzoru nad radovima potpisan je sa španjolskom tvrtkom Tecnica y proyests (TYPESA) dana 29.09.2010 u ukupnoj vrijednosti od 1.085.500,00 €. Do 06.12.2011 je isplaćeno 296.496,05 €, a očekuje se do kraja godine isplata još jedne situacije u vrijednosti od oko 232.000,00 €.
3. Ugovor o isporuci skretnica sa tvrtkom Vossloh potpisan je 22.11.2011. Skretnice su isporučene i plaćene u ugovorenom iznosu od 187.360,00 €.

Radovi su počeli u prvoj polovici 2011. godine, a trebali bi biti završeni krajem 2012. godine. Sustav signalno-sigurnosnih uređaja nudi kompatibilnost s najvećim EU standardima, povećat će sigurnost i brzinu prometovanja. Novi uređaji omogućit će bolju protočnost prometa vlakova u cijelom zagrebačkom čvorištu, smanjit će se vrijeme putovanja putničkih vlakova.

HŽI projekti u procesu nabave

Operacija: 1.1.1. Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska

HŽ-Infrastruktura planira potpisati tri ugovora vezana uz projekt " Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska“

1. Ugovor o izvođenju radova na građevinskim i elektrotehničkim postrojenjima pruge procijenjene vrijednosti od ukupno 28.900.000,00 € je u procesu evaluacije i potpis ugovora se očekuje 1.03.2012 godine
2. Ugovor o izvođenju radova na signalno-sigurnosnim i telekomunikacijskim uređajima procijenjene vrijednosti od ukupno 9.500.000,00 € je u fazi natječaja i potpis ugovora se očekuje 16.03.2012 godine
3. Ugovor o stručnom nadzoru nad radovima procijenjene vrijednosti od ukupno 1.700.000,00 € je u procesu evaluacije i potpis ugovora se očekuje početkom 2012, paralelno sa potpisivanjem ugovora za izvođenje radova.

Operacija 1.1.4. Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za izgradnju nove dvokolosiječne pruge na dionici Goljak – Skradnik . Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 11.500.000,00 €. Projekt je u procesu evaluacije i očekuje se potpis ugovora u veljači 2012

Operacija 1.1.6. Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za obnovu postojećeg i izgradnju drugog kolosijeka na dionici Križevci – Koprivnica – državna granica. Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 6.200.000,00 €. Projekt je u procesu odabira za kratku listu, potpis ugovora se očekuje u travnju 2012.

Operacija 1.1.7. Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za izgradnju nove dvokolosiječne pruge za teretni promet Zaprešić – Horvati – Turopolje – Dugo Selo. Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 15.100.000,00 €. Projekt je u fazi pripreme natječajne dokumentacije i potpis ugovora o izvođenju se očekuje u svibnju 2012. godine.

Operacija 1.1.8. Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za dogradnju, obnovu i izgradnju drugog kolosijeka te izgradnju nove dvokolosiječne pruge Dugo Selo – Novska, faze 2 i 3. Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 16.350.000,00 €. Projekt je u fazi pripreme natječajne dokumentacije, potpis ugovora se očekuje u kolovozu 2012.godine.

Operacija 1.1.9. Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za elektrifikaciju željezničke pruge Vinkovci - Vukovar. Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 3.300.000,00 €. Projekt je u fazi pripreme natječajne dokumentacije, potpis ugovora se očekuje u listopadu 2012.godine

Operacija 1.1.11. Priprema dokumentacije za rekonstrukciju i izgradnju pruge/drugog kolosijeka na dionici pruge Hrvatski Leskovac – Karlovac. Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 7.300.000 €. Projekt je u procesu odabira za kratku listu traje od kolovoza 2011, kratka lista još nije odobrena od DEU, potpis ugovora se očekuje polovicom 2012 godine.

Operacija: 1.2.2. Formiranje centra za obuku i certifikaciju izvršnih radnika u željeznicama. Ukupna procijenjena vrijednost projekta je 800.000 €. Projekt je u procesu odabira za kratku listu, potpis ugovora se očekuje u prvoj polovici 2012 godine.

ISPA

Program ISPA 2006 za promet danas je u završnoj fazi–zatvaranja projekta.

Program je predvidio ugovaranje rekonstrukcije željezničke pruge Vinkovci – Tovarnik (60.409.702 €) i izradu dijela studijske dokumentacije za željezničke pruge na X koridoru (711.656 €).

Ugovori za rekonstrukciju željezničke pruge su do danas financijski realizirani sa 78% (iznosom od 52.412.804 €), a do kraja godine bit će realizirani do punog 100%-nog iznosa.

Ugovori tehničke pomoći realizirani su u potpunosti 100%.

Omjeri sufinanciranja podijeljeni između RH i EU u realizaciji do danas su značili financiranje projekta sa iznosom od 25.072.239 € koji je povučen iz ISPA fonda, a do kraja godine do pune realizacije iz ISPA fonda povući će se još 3.838.511€. Što za ukupni program ISPA znači realizaciju željezničkih projekata od **61.120.820 € od čega je iznos od 29.372.977 € financiran iz EU fonda.**

Izgradnja novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb putem koncesije

Zaključkom od 15. Srpnja 2010. godine, Vlada Republike Hrvatske je zadužila Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo financija i Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva da, u suradnji sa Upravom Zračne luke Zagreb, do 15 listopada 2010 godine, izvrše sve pripremne radnje za raspisivanje natječaja za financiranje izgradnje novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb, po modelu koncesije.

Cilj ovoga projekta je izgradnja novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb u svrhu ostvarivanja preduvjeta za povećavanje broja putnika s postojećih 2 milijuna na najmanje 5 milijuna putnika godišnje, te time pozicioniranje Zračne luke Zagreb kao najveće zračne luke na području jugoistočne Europe.

Realizacijom ovoga projekta očekuju su indirektni pozitivni učinci na razvoj gospodarstva Republike Hrvatske, a naročito u dijelu unapređenja turističke ponude, te bolje prometne povezanosti.

Projekt izgradnje novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb planira se u fazama, što će u konačnici osigurati dovoljan kapacitet za očekivani obujam prometa i istodobno održati potrebnu razinu usluge IATA C.

U prvoj fazi gradit će se potpuno nova zgrada terminala osmišljena za potražnju od 3.500.000,00 putnika godišnje. Ukupna potrebna površina objekata procjenjuje se na 66,188 m² (bruto površina uključujući izlaze).

Troškovi realizacije prve faze projekta procjenjuju se na 190.000.000,00 eura.

Druga faza pokreće se kada se procijeni da će potražnja vezana za promet premašiti razinu od 5 milijuna putnika godišnje. Sukladno tome, trebat će dodatno izgraditi objekte u površini od 9750 m². Ukupna potrebna površina procjenjuje se na 75,933 m² (bruto površina uključujući izlaze), raspoređeno na tri razine, a mora biti u stanju prihvatiti 543 domaća i 1739 međunarodnih dolaznih ili odlaznih putnika u vršnim satima.

Troškovi realizacije druge faze projekta procjenjuju se na 29.000.000,00 eura

Projekt, čije je ukupno trajanje predviđeno na rok od 30 godina, planira se realizirati po ugovornom modelu javno-privatnog partnerstva davanjem koncesije za javne radove najpovoljnijem privatnom ponuditelju, primjenom odredaba Zakona o koncesijama, Zakona o javno-privatnom partnerstvu i Zakona o javnoj nabavi. Privatni partner će preuzeti obvezu projektiranja, gradnje novog putničkog terminala kao i obvezu financiranja gradnje,

održavanja i upravljanja novim putničkim terminalom, te plaćanja koncesijske naknade davatelju koncesije. S druge strane, privatnom partneru će biti dodijeljena koncesija za upravljanje i naplatu prihoda od javnih usluga pruženih krajnjim korisnicima, na postojećem i na novoizgrađenom terminalu.

Izrađena Studija izvedivosti projekta sadrži analizu stanja, prognozu prometa, opseg izgradnje po fazama, osnovnu strukturu modela javno-privatnog partnerstva, analizu financijske izvedivosti projekta, analizu rizika, postupak nadmetanja i terminski plan realizacije projekta.

Prema osnovnom scenariju, predložena transakcija je izvediva bez direktnih financijskih obveza Republike Hrvatske kao davatelja koncesije.

Pokazatelji isplativosti su dostatni da bi zadovoljiti zahtjeve potencijalnih kreditora i investitora, kao i projicirani godišnji tok uplata značajnih naknada za koncesiju Republici Hrvatskoj i imateljima vlasničkih udjela Zračne luke Zagreb d.o.o.

Projekt je strukturiran tako da privatni partner preuzima u potpunosti rizik financiranja, projektiranja, građenja, upravljanja i održavanja, kao i rizik prihoda projiciran studijom prometa.

Postupak odabira najpovoljnijeg ponuditelja vršit se u dva stupnja u ograničenom postupku, sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi.

U prvom stupnju, kandidati koji su pravodobno dostavili zahtjeve za sudjelovanje, dokazivali su svoju sposobnost udovoljavanja određenim kriterijima postavljenima od strane naručitelja.

Na temelju članka 9.d Zakona o zračnim lukama (Narodne novine, br. 19/98 i 1412011) i članka 30. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 101/98, 151/2000, 117/2001, 199/2003, 30/2004 i 77/2009), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 17. veljače 2011. godine donijela ZAKLJUČAK temeljem kojeg se zadužuje Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture da, sukladno Rješenju Agencije za javno-privatno partnerstvo o odobrenju provedbe projekta, klase: UP/I-034-02/11-01102, urbroja: 369-02111-08, od 14. veljače 2011. godine, započne postupak davanja koncesije za građenje i upravljanje novim putničkim terminalom Zračne luke Zagreb d.o.o., te za upravljanje postojećom Zračnom lukom Zagreb d.o.o. u punom opsegu propisanom člankom 9.b stavkom 1. Zakona o zračnim lukama, sukladno prijedlogu Stručnog povjerenstva za koncesiju novog putničkog terminala Zračne luke Zagreb, osnovanog Odlukom ministra mora, prometa i infrastrukture, klase: 080-0 III O-O 1188, urbroja: 530-01-02-10-4, od 26. kolovoza 2010. godine.

Postupak natječaja započeti je 18. veljače 2011. godine objavom oglasa u NN. sa svim izmjenama : N-10-V-106616-170211, datum slanja objave 17.02.2011., objavljeno 18.02.2011.g., ispravak N-14-V-106679-180211, datum slanja objave 18.02.2011., objavljeno 21.02.2011., ispravak N-14-V-113122-310311, datum slanja objave 31.03.2011., objavljeno 01.04.2011., ispravak N-14-V-115942-180411, datum slanja objave 19.04.2011., objavljeno

20.04.2011, ispravak N-14-V-117366-280411, datum slanja objave 28.04.2011, objavljeno 29. 04. 2011.

Svim kandidatima koji su iskazali interes dostavljen je dokument: „Dokumentacija za utvrđivanje sposobnosti“

Pristiglo je 10 zahtjeva za sudjelovanje od čega je 6 udovoljilo objavljenim kriterijima.

28.07.2011. godine kvalificirani kandidati (njih 6) pozvani su da dostave ponude te im je dostavljena dokumentacija koja sadrži između ostalog Nacrt Ugovora o koncesiji te Dokumentacija za nadmetanje i Minimalni tehnički uvjeti za gradnju terminala. Rok za dostavu ponuda bio je određen na 31.10.2011. Zbog mnogih pitanja kandidata (ukupno 281 pitanje) te kompleksnosti materije neki natjecatelji zatražili su produženje, te je isto produženo najprije 17. listopada 2011. godine produžen na 21. studenog 2011, te je 17. studenog 2011. godine produžen na 12. prosinca 2011.

12. prosinca 2011. godine planira se otvaranje ponuda. Stručno povjerenstvo će nakon toga započeti sa analizom pristiglih ponuda. Isto će predložiti Vladi RH donošenje odluke o ekonomski najpovoljnijoj ponudi. Zbog dugoročnosti procesa nadmetanja, koji je upravni postupak, i poklapanja natječaja sa izborima, natjecajnom dokumentacijom utvrđen je rok od 100 dana u kojem roku Vlada RH treba donijeti odluku o najpovoljnijoj ponudi.

OTOČNI I PRIOBALNI RAZVOJ

Otočnim i priobalnim razvojem stručno upravlja Uprava za otočni i priobalni razvoj (u daljnjem tekstu Uprava) Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu Ministarstvo) ustrojena je u mandatu Vlade RH 2007.-2011. godina. U razdoblju 2004.-2007. Uprava je nosila naziv Uprava za otočni razvoj a naslijedila je Upravu za otočni i regionalni gospodarsko-socijalni razvoj ustrojenu u sklopu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo iz mandata Vlade RH 2000.-2003. godina. Uprava danas broji 13 zaposlenih. U strukturi Uprave potvrđene Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (NN 41/08 i 146/09) nalaze se 3 odjela i 6 odsjeka sa 31 sistematiziranim radnim mjestom. Na čelu Uprave je v.d. ravnateljica Tajana Huzak, a Josip Borić je Upravi neposredno nadležan državni tajnik, imenovan Odlukom Vlade RH (NN 112/10).

Osnovni zadatak Uprave je da obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na integrirano upravljanje otočnim i priobalnim održivim razvojem.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

- Prigodom preuzimanja poslova 2004. godine kao pomoćnik ministra u Upravi za otočni razvoj utvrđene su pozicije u državnom proračunu u visini 229.950.000,00 kn
- Pokrenuti su programi koji su imali svoju poziciju u državnom proračuna -subvencije cestovnog prijevoza, subvencije vodoopskrbe jadranskih otoka, kapitalne pomoći iz DP, tekuće pomoći iz DP,CEB IV

- Odlukom Vlade RH osnovano je trgovačko društvo „Argonaut“ d.o.o sa sjedištem u Splitu u svrhu izgradnje luka i lučica za nautički turizam na hrvatskim otocima
- temeljem Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Napatka o načinu i uvjetima korištenja dijela poreza na dohodak ustupljenog općinama i gradovima na otocima (NN 119/01 i 2/03), izdvaja se, na poseban račun jedinica lokalne samouprave (u daljnjem tekstu JLS) pri HBOR-u, dio poreza na dohodak u svrhu financiranja kapitalnih projekata od interesa za razvoj otoka

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

- politika razvoja hrvatskih otoka bila je u proteklom vremenu vrlo aktivna uz izdvajanje velikih sredstava iz državnog proračuna za programe razvoja hrvatskih otoka.

Ta je Vladina politika, u segmentu razvitka otoka, osmišljena, dugoročna i popraćena brojnim programima ministarstava, javnih poduzeća, fondova i HBOR-a.

Upravo ti brojni programi ministarstava i javnih poduzeća omogućili su da je iznos sredstava koji se usmjerava prema otocima i otočanima u zadnjih sedam godina na razini iznad 1,25 milijardi kuna godišnje. U razdoblju 2004.-2010. iznos plasiranih sredstava u razvoj otoka dosegao je razinu od 10,5 milijardi kuna (10.527.672.591,92 kn). Za 2011. godinu nemamo potpune podatke o ukupnim ulaganjima svih ministarstava i javnih poduzeća u razvoj hrvatskih otoka.

PROMETNA POVEZANOST

Sustav prometne povezanosti otoka s kopnom i otoka međusobno čine: prilazne ceste i luke na kopnu, luke na otocima i otočne magistrale, mostovi (premošteni otoci, Krk, Pag, Vir, Murter i Čiovo, te međusobno premošteni otoci Cres-Mali Lošinj i Ugljan-Pašman), trajekti, katamarani, klasični brodovi, otočni aerodromi i heliodromi. Taj sustav je godišnje nadograđivan tako da danas možemo reći da je, u proteklom promatranom razdoblju kad govorimo o prometnoj povezanosti, ostvareno sljedeće:

- Otoci su povezani sa ukupno 53 linije prema i sa otoka i to sa 27 trajektnih linija od kojih su u proteklih 6 godina uvedene tri nove (Lopar-Valbiska, Lastovo-Vela Luka (sezonska) i Sobra-Prapatno), 10 brodskih i 16 brzobrodskih linija. Ujedno je u 6. mjesecu 2006. godine uvedeno 6 noćnih linija i to za otoke Korčulu, Brač, Hvar, Cres, Rab, Ugljan. Na taj način je omogućeno da gotovo 90% svih stanovnika otoka (uključujući i premoštene otoke) može doći na otok ili s otoka otići na kopno gotovo 24 sata dnevno.

U šest godina broj putnika na brodskim i trajektnim linijama povećan je za 3 milijuna (2004. prevezeno 8.140.000, a 2010. 11.148.412 putnika), a broj vozila za 594 tisuća (2004. je

prevezeno 2.153.590, a 2010. 2.747.363 vozila). U 2010. godine samo na brzobrodskim linijama prevezeno je 1.061.884 putnika.

- Hrvatska putnička flota obnovljena je i modernizirana – izgrađeni su ili kupljeni novi brodovi čime je hrvatska flota postala prosječno najmlađa flota na Sredozemlju. Program nabave novih brodova za flotu Jadrolinije i malih brodara kroz razdoblje 2004.-2010. iznosio je 140 milijuna eura. U flotu Jadrolinije ušlo je 12 novih trajekata (Marjan, Cres, Bol, Sveti Krševan, Zadar, Supetar, Juraj Dalmatinac, Hrvat, Ilovik, Biokovo, Jadran, Korčula), 2 katamarana (Karolina i Novalja) a flota malih brodara obnovljena je sa 2 trajekta Rapske plovidbe (Sveti Marin i Barbat) i novim katamaranima malih brodara (Kriilo Jet, Biševo).

2005. godine smanjene su cijene trajektnih karata za otočno stanovništvo i uvedene su „otočne vinjete“ za otočane s prebivalištem na otoku i registriranim vozilom na otoku. Ukupan broj „vinjeta“ izdanih od 2005.-2010. iznosi 52.711, a do prosinca 2011. izdano je još 750 vinjeta što ukupno iznosi 53.461.

Cijene za otočane u promatranom razdoblju mijenjane su samo prošle godine u malom postotku te danas možemo reći da otočani plaćaju manju cijenu karte nego što je to bilo do 2005. godine

U razdoblju 2004.-2010. intenzivirana je planska izgradnja luka i prometne infrastrukture i to razdoblje predstavlja period velikog ulaganja u luke kojima upravljaju županijske lučke uprave, čime je obuhvaćeno 68 luka. U tom je razdoblju iz Državnog proračuna Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u navedeno ukupno uložilo 320.210.043,62 kuna.

Kroz otočni program Hrvatskih cesta u razdoblju 2004.-2010. u investicije i redovno održavanje ukupno je uloženo 1.140.706.493,36 kuna pri čemu je dio sredstava izdvojen za pripremu dokumentaciju i radove za most Pelješac.

Do sada su uređene ceste i prilazi trajektnim pristaništima na svim velikim otocima, a preostaje još urediti dionice državnih cesta na otoku Hvaru, Cresu i Rabu što je uključeno u program Beterment II koji je prihvaćen u Saboru.

- Izgrađeni su helidromi na otocima Rabu, Cresu, Zlarinu, Visu, Korčuli i Janjini kao važan segment postupanja u slučajevima hitnoće i zbrinjavanja unesrećenih

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

- izgradnja vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje na otocima u proteklom periodu vrlo je intenzivna i gotovo da ne postoji JLS ili manji otok koji nije rješavao upravo te projekte a nijedan se nije rješavao bez pomoći ministarstava ili Hrvatskih voda. Radi se o skupim objektima koji najveće opterećenje imaju u jeku turističke sezone. Sustavi su kapacitirani na velik broj korisnika koji se njima koriste svega pola godine što u periodu zime iziskuje velike napore JLS u njihovom održavanju. Vrijednosno najznačajniji vodoopskrbni sustavi u koje se kontinuirano ulaže su Krk kroz Program „Konceptije razvoja vodoopskrbe otoka Krka“ i regionalni vodovod NPKL. Od malih

otoka kad govorimo o vodoopskrbi možemo utvrditi da su Elafiti spojeni na vodu s kopna, te da su na Drvenicima, šibenskim, zadarskim, te lošinjskim malim otocima izgrađeni osnovni objekti za lakšu i učinkovitiju vodoopskrbu putem vodonosaca. Otok Vrgada ove godine spojen je podmorskim cjevovodom na vodu s kopna. U narednom periodu moguće je isto ostvariti za otoke Ilovik i Lastovo. Samo Ministarstvo je u izgradnju sustava odvodnje i vodoopskrbe na otocima uložilo 385 milijuna kuna .

DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

Zdravstvo

- U zdravstvenu zaštitu otočana u proteklih 6 godina (infrastruktura i oprema) uloženo je preko 60 milijuna kuna.
- Projektom „Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima“ tzv. CEB IV, sufinanciranim kreditom Razvojne banke Vijeća Europe, obuhvaćeno je uređenje i adaptacija ili gradnja novih objekata zdravstvene zaštite na ukupno 33 lokacije na većim i manjim otocima od kojih je 29 realizirano, 1 je u izgradnji i 1 u pripremi realizacije.
- Najznačajniji su: izgradnja novih domova zdravlja u Jelsi, Visu, te ambulanti u Ugljanu, Neviđanama, Viru, Silbi. Ove godine dovršen je Dom zdravlja Novalja. Jedini preostali projekt koji iziskuje veća ulaganja je dogradnja Doma zdravlja Korčula.

Socijalna skrb

- U proteklih 7 godina unaprijeđena je briga za starije otočno stanovništvo uvođenjem nove dimenzije socijalne skrbi - izgradnjom domova za starije te razvojem izvaninstitucionalnog oblika skrbi.
- Do sada su uložena sredstva u domove za starije osobe na Krku, Lošinj, Ugljanu, Dugom otoku, Visu, Braču i Korčuli, a trenutno su u izgradnji dom za starije i nemoćne u Rabu i dom za starije osobe Stari Grad na Hvaru. Ministarstvo je u navedeno uložilo sredstva u visini od 30 milijuna kuna.

Obrazovanje i sport

- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa u proteklih 7 godina kroz projekte CEB IV i V, ali i iz drugih sredstava uložili su preko 120 mil. kn u izgradnju škola, vrtića i športskih dvorana. Izgrađeno je i rekonstruirano ukupno 44 objekta za obrazovanje od kojih je 9 vrtića i 9 školskih sportskih dvorana. Takve dvorane sada imaju svi veliki otoci, a poneki i dvije kao Krk, Hvar, Korčula. Otok Brač dobit će takav objekt završetkom izgradnje školske športske dvorane u Supetru. U gradu Korčuli u tijeku je izgradnja prvog zatvorenog bazena u funkciji opstanka i razvoja sporta na otoku.

- Uvođenjem sustava „e-obrazovanje na hrvatskim otocima“ od 2008. godine učenici na „malim“ otocima u administrativnom ustroju gradova na kopnu (Dubrovnik - Elafiti, Zadar - zadarski otoci, Šibenik - otoci Zlarin i Prvić, Mali Lošinj - Unije, Ilovik i Susak) dobili su mogućnost da nastavu od 1.-8. razreda prate putem videokonferencijske veze. Projekt je dobio prvu nagradu 2008. godine u Barceloni kao projekt sa najvećim utjecajem na zajednicu.
- Trenutno se iz sredstava Projekta CEB IV grade školski objekti: OŠ Meterize u Šibeniku, OŠ u općini Okrug na otoku Čiovo, OŠ u Orašcu koja će biti matični objekt za izvođenje nastave na daljinu za Elafitsko otočje (Koločep, Lopud i Šipan)

GOSPODARSTVO

- Neosporno vrlo važan činilac održivog razvoja otoka je svakako razvoj otočnog gospodarstva. Potporama otočnim poslodavcima za zapošljavanje te izgradnjom gospodarskih i poslovnih zona, pozicioniranjem projekta „Hrvatski otočni proizvod“ - HOP kao novog otočnog „brenda“, stvaraju se na otocima novi uvjeti za razvoj i poticanje gospodarstva. Svakako tome treba dodati i poticaje za višegodišnje nasade (maslina i vinova loza) i poticaje u ribarstvu uz stalnu brigu o glavnoj gospodarskoj grani na otocima –turizmu.
- Vlada RH putem ministarstava pomaže izgradnju 15 gospodarskih zona na otocima od Krka do Korčule (infrastruktura do zone i unutar zone te dodjela zemljišta u vlasništvu RH JLS)
- Poslodavci koji su zadovoljili uvjete i kriterije proteklih 6 javnih poziva ostvarili su pravo na 1.137 potpora za ukupno 18.099 djelatnika u ukupnom iznosu od 54.991.515,92 kuna.
- Oznaku kvalitete „Hrvatski otočni proizvod“ do sada je dobio 101 otočni proizvođač (od kojih je 8 ekoproizvođača i 11 proizvođača s oznakom zamljopisnog podrijetla) za 255 proizvoda i proizvodnih linija s 20 otoka (Brač, Hvar, Vis, Korčula, Pag, Krk, Lastovo, Dugi Otok, Rab, Cres, Lošinj, Prvić, Ugljan, Pelješac, Mljet, Šolta, Žirje, Pašman, Iž, Murter) Radi se o prehrambenim (vina, rakije, likeri, maslinova ulja, sirevi, slastice, ribe, salatne marinade, đemovi, med), kozmetičkim i odjevnim proizvodima te suvenirima.

SUBVENCije I POTPORE

Subvencioniranjem pomorskog i otočnog javnog cestovnog prijevoza, povlasticama za prijevoz otočana putem otočne karte (“vinjete”), subvencioniranjem cijene vode i prijevoza ukapljenog naftnog plina, stvaraju se uvjeti za povoljniji život otočana što je ulog Države za bolji životni standard.

Ukupno na razini godine za sve subvencije iz državnog proračuna izdvaja se iznos od preko 400 milijuna kn

Subvencije pomorskog prometa godišnje iznose oko 350 milijuna kuna.

U razdoblju 2004.-2010. za subvencioniranje pomorskog prijevoza izdvojeno je 2.514.470.452,88 kn što je gotovo jedan neto prihod svih otočana koji primaju plaću ili mirovinu na nivou 2005. godine

Subvencije cijene isporuke vode za otočna kućanstva koja nisu priključena na vodoopskrbne sustave prosječno godišnje iznose oko 13 milijuna kuna.

Subvencije otočnog javnog cestovnog prijevoza prosječno godišnje iznose oko 26 milijuna kn. Navedena sredstva omogućuju besplatan otočni javni cestovni prijevoz za učenike, studente i umirovljenike, osobe starije od 65 godina i invalidne osobe na otocima.

Ministarstvo već četvrtu godinu raspisuje natječaj za prijavu projekata udruga za ostvarivanje prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračunu, sukladno članku 23. Zakona o udrugama i Kodeksu pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga. Potpore na nivou godine iznose 500.000,00 kuna.

Nastavno na politiku prema otocima pri čemu se za otoke rade određeni ustupci, gradovima i općinama na otocima sukladno Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ustupa se dio poreza na dohodak temeljem čega se vrše ulaganja u zajedničke kapitalne projekte od interesa za razvoj otoka.

Na depozitnim računima posebnih namjena koji su za tu svrhu otvoreni pri HBOR-u, općinama i gradovima na otocima u razdoblju od 2003.-2010. ukupno je kumulirano 425.647.327,55 kuna a za provedbu 209 projekata do sada je isplaćeno 373.288.691,89 kuna isključivo za izgradnju kapitalnih projekata ili izradu planske i projektne dokumentacije.

Iako je i prošla godina bila obilježena krizom nivo ulaganja u otoke ostao je iznad 1,3 milijarde kuna što je za to specifično područje RH na kojem po novom popisu iz 2011. živi 132.443 stanovnika (što je za 7.573 stanovnika više nego po popisu iz 2001.), dokaz da je Vlada RH učinila veliki napor kako bi se očuvao i olakšao život otočana.

U proteklih 8 godina samo sa pozicija Uprave u razvojne programe i subvencije te potpore malih vrijednosti izdvojeno je preko 1,5 milijardi kuna, najviše 2008. godine 286 mil. kuna na godišnjoj razini.

2003. godine nivo ulaganja u razvoj otoka iznosio je 127 milijuna kuna da bi već 2004. godine to iznosilo 229.950.000,00 kuna.

- U vremenu 2004.-2011. godina uvode se novi programi kako bi se pospješio razvoj otoka u smislu izgradnje sve nedostajuće infrastrukture ali i olakšao život otočana kroz subvencije, pomoći i bolje prometno povezivanje otoka. U tom vremenu potpisano je i realizirano preko 1.000 ugovora raznih vrijednosti kako bi se omogućio transfer sredstava iz DP korisnicima. U navedenom razdoblju sva plaćanja obavljena su na način da nije bilo ni jednog avansnog plaćanja već je svako plaćanje bilo isključivo na osnovu valjanih i ovjerenih faktura (računa, situacija), a kada se radilo o potporama poslodavcima ili udrugama za koje su raspisivani javni pozivi tada je plaćanje obavljano na temelju odluka koje su donošane nakon dostavljanja valjane dokumentacije po javnim pozivima te odlukama povjerenstava.

-
- Uprava trenutno operativno vodi dva zajma i jedan zajam zajedno sa Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva (Integralni razvoj lokalne zajednice). Prvi zajam je zajam Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) iz 2004. godine pod nazivom „Izgradnja objekata društvene i komunalne infrastrukture na hrvatskim otocima“ vrijednosti 386 milijuna kuna koji je u završnoj fazi i traje do sredine 2012. godine.
  - Zajam „Projekt razvoja infrastrukture na otocima i u priobalju“ je zajam Europske investicijske banke koji je u početnoj fazi nakon što je prošao svu potrebnu proceduru donošenja na Vladu RH i potvrđivanja međunarodnog ugovora sa EIB-om u Hrvatskom saboru. Određena je prva tranša projekata koji se namjeravaju financirati u suradnji sa jedinicama lokalne i područne samouprave (JLiRS). Za početak projekta preostaje odrediti visinu sredstava u DP za 2012. godinu kako bi se mogle početi provoditi javne nabave. Visina zajma iznosi ukupno 50 milijuna EUR-a od čega je 25 milijuna zajam a 25 milijuna + ostala davanja udio RH. Projekt je koncipiran tako da u sufinanciranju obavezno u određenom postotku sudjeluju i JL i RS.

Programi koji su u operativnoj nadležnosti Uprave:

- Razvoj jadranskih otoka
- Poticanje otočnog javnog cestovnog prijevoza
- Vodoopskrba jadranskih otoka
- Izgradnja objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima (CEB IV)
- Poticanje otočnog gospodarstva
- Sanacija i rekonstrukcija objekata podgradnje i nadgradnje u lukama otvorenim za javni promet na području županije
- Integralni razvoj lokalne zajednice u priobalju (EIB II)
- Sufinanciranje izgradnje višenamjenske gradske dvorane Športsko-rekreativnog centra "Višnjik" u Zadru
- Izgradnja natkrivenog plivačkog bazena u Korčuli
- Hrvatski otočni proizvod
- Razvoj priobalja i infrastrukturnih projekata
- Izrada studijske, projektne i programske dokumentacije razvitka otoka
- Projekt razvoja priobalja i otoka (EIB III)
- Razvitak energetike na otocima

Ukupan raspoloživ iznos unutar DP za 2011. godinu za sve programe iznosio je: 235.077.383,00 kn a za privremeno financiranje u prva tri mjeseca 2012. godine osigurano je ukupno 54.700.000,00 kn.

Nalazi državne revizije u proteklih 7 godina nisu o poslovanju ove Uprave imali niti jedno uvjetno mišljenje.

POSLOVI U TIJEKU

- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture putem Uprave za otočni i priobalni razvoj nadležno je u dijelu zajma EIB II („Integralni razvoj lokalne zajednice“) koji se odnosi na priobalje, zajedno sa Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, za provedbu i realizaciju projekata izgradnje infrastrukture do vrijednosti 400 milijuna kuna.
- Pokrenute su investicije u desetke općina i gradova u priobalju koje su u tijeku. Svi ugovori bit će navedeni u posebnoj tablici „Izvešće o preuzetim a nepodmirenim obvezama u 2011.“, budući da se radi o zahtjevnim građevinskim projektima koji iziskuju određeno vremensko razdoblje za njihovu realizaciju koja se mora nastaviti u sljedećim godinama. Kraj ovog zajma predviđen je za kraj 2013. godine. Za plaćanje izvedenih radova u privremenom financiranju osigurano je 22.000.000,00 kn.
- Ugovoreni iznosi po svim pozicijama temeljem Odluke o usmjeravanju sredstava državnog proračuna za 2011. godinu sa izmjenama i dopunama koji se nisu uspjeli realizirati u 2011. godini imaju mogućnost realizacije u privremenom financiranju za prva tri mjeseca 2012. godine osim projekata iz zajma EIB II koji traje do kraja 2013. godine i za koji je potrebno ugovoriti što više projekata kako bi se zajam realizirao u potpunosti. Rokovi plaćanja faktura unutar sustava riznice iznose do 45 dana od unosa u sustav.

Važniji infrastrukturni objekti koji nisu završeni u cijelosti a trebali bi biti u 2012. godini:

- Natkriveni plivački bazen u gradu Korčuli
- OŠ „Meterize“ Šibenik
- Vodoopskrbni objekti na otoku Krku temeljem „Konceptije razvoja vodoopskrbe otoka Krka“
- Izgradnja OŠ „Čiovo“
- Dom za starije osobe Rab
- sportske dvorane u Tisnom, Čistoj Velikoj, Solinu, Supetru, Dubrovačkom Primorju
- luke Stinica i Ilovik

OSTALE NAPOMENE

Uprava za otočni i priobalni razvoj od 2010. godine određena je da u suradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva provodi program razvoja dijela luka otvorenih za javni promet namijenjen prihvatu ribarskih brodova sredstvima koja su tri ministarstva deponirala u HBOR-u a ostala su neiskorištena iz programa izgradnje ribarske flote. Na posebnom računu HBOR-a ukupan iznos sredstava za izgradnju ribarskih luka iznosi 46.664.646,80 kn. Posebnom Odlukom o raspodjeli sredstava kao i njezinim dodatkom definirane su luke koje treba izgraditi, dograditi ili sanirati. Završena je luka Kali a u izgradnji su ili sanaciji luke ili dio luka namijenjen prihvatu ribarskih brodova - Novalja, Klenovica, Tribunj, Rogoznica, Sumartin, Pula, Vira. Za pokretanje postupaka javne nabave preostale su luke Komiža, Vela Luka, Butina-Murter kada se steknu financijski uvjeti i dokumentacija za javno nadmetanje bude potpuna.

U skladu sa odredbama Ugovora o naknadi dijela neostvarenih prihoda za pomorski prijevoz ukapljenog naftnog plina na otoke broj 06-F-SU-70412/08-92 između Ministarstva i tvrtke Proplin d.o.o., isti je 2011. raskinut jer spomenuta mjera nije ostvarila očekivane učinke na hrvatskim otocima.

SIGURNOST PLOVIDBE, ZAŠTITA MORA I UNUTARNJIH VODA

Uprava sigurnosti plovidbe obavlja inspekcijske, upravne i stručne poslove na pomorskom dobru, u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru, gospodarskom pojasu (zaštićenoj ribolovno-ekološkoj zoni) i unutarnjim vodama vezane za nadzor sigurnosti plovidbe, zaštitu pomorskog dobra, traganje i spašavanje ljudskih života na moru i unutarnjim vodama, upravljanje pomorskim i riječnim prometom, zaštitu mora, podmorja i unutarnjih voda od onečišćenja s brodova, nadzor plovnih putova, materijalno pravnih odnosa u plovidbi, plovidbenih i pomorskih nesreća i prekršaja, ronjenja te obavlja ostale poslove utvrđene Pomorskim zakonikom, Zakonom o lučkim kapetanijama, Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama, Zakonom o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka, Zakonom o plovidbi i lukama unutarnjih voda, Zakonom kojim se uređuje prijevoz u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, Zakonom kojim se uređuje postupno isključenje tankera bez dvostruke oplate i drugim pravnim propisima. Uprava koordinira aktivnosti drugih tijela te aktivno sudjeluje u unaprjeđivanju sustava nadzora i zaštite Jadranskog mora, otoka, priobalja i unutarnjih voda.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

2004. godini poslove iz nadležnosti Uprave za sigurnost plovidbe, zaštitu mora i unutarnjih voda obavljalo je 289 djelatnika raspoređenih u samoj Upravi, 8 lučkih kapetanija i 63 ispostave.

Izmjenom unutarnjeg ustrojstva Ministarstva 2008. godine, 4 lučke kapetanije unutarnje plovidbe pridodane su ovoj Upravi, a ujedno je osnovano 7 novih ispostava lučkih kapetanija na moru i unutarnjim vodama čime je povećana dostupnost usluga pomorcima i brodarima.

Od značajnijih projekta, 2003. godine započeta je realizacija Sustava automatski identifikacije brodova.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

- Od 2004. godine temeljem novih zakonskih odredbi u nadležnost Uprave za sigurnost plovidbe, zaštitu mora i unutarnjih voda su dodani slijedeći novi poslovi:
  - 24 satni operativni nadzor i upravljanja pomorskim prometom (VTMIS), plovidbom i peljarenjem u području unutarnjih morskih voda, teritorijalnog mora i zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske, te nadzora provedbe pravila plovidbe;
  - Poslovi operativnog upravljanja Riječnim informacijskim servisima (RIS), a osobito poslove nadzora, upravljanja i vođenja prometa (VTS), izdavanja priopćenja brodarstvu (NTS)
  - Tehnički nadzor ispravnosti pomorskih objekata i plovila unutarnje plovidbe (FSI)
  - Nadzor stavljanja na tržište rekreacijskih plovila i pomorske opreme
  - Poslovi prijave i odjave preko 11.0000 hrvatskih pomoraca kod nadležnih zavoda za mirovinsko i socijalno osiguranje radi provedba socijalne i porezne reforme za hrvatske pomorce
  - Poslovi vođenja upisnika jahti
  - Izdavanje biometrijskih pomorskih knjižica
- U periodu od 2004. do 2011. godine, lučke kapetanije i ispostave lučkih kapetanija opremljene su sa 17 brodica namijenjenih za traganje i spašavanje i inspekciju sigurnosti plovidbe.
- Zakonom o Obalnoj straži 2008. osnovana je Središnja Koordinacija Vlade Republike Hrvatske za zaštitu interesa RH na moru u kojoj Područnim jedinicama koordinacije upravljaju lučke kapetanije Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.
- Donesen Plan intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora 2008. gdje Stožerom zapovijeda ravnatelj Uprave, a županijskim operativnim centrima lučki kapetani
- Donesen Pravilnik o mjestima zakloništa 2008. kojim je utvrđena obveza Uprave za sigurnost plovidbe, zaštitu mora i unutarnjih voda i lučkim kapetanijama pružanje pomoći ili uklanjanja možebitne prijetnje ljudima, brodu ili okolišu kod pomorskih nesreća većeg opsega.
- Od 01. siječnja 2004. godine u službenoj primjeni je integrirani informacijski sustav evidencije dolazaka i odlazaka brodova, prometa putnika i tereta u svim hrvatskim lukama koji je realiziran u suradnji s Državnim zavodom za statistiku, a koristi se i za potrebe

statističkog praćenja pomorskog prometa. U sklopu mjera za suzbijanje tzv. „crnog čartera“, odnosno provedbe odredbi Pomorskog zakonika i pripadajućih podzakonskih akata koji reguliraju ovu problematiku, od početka 2005. godine koriste se aplikacije koje omogućuju efikasnu evidencije dolaska i boravka stranih jahti i brodica, kontrolu izmjene osoba na istima, te evidencije izmjene posade i putnika na jahtama i brodicama koje se koriste za iznajmljivanje (sustav e-Nautika).

- Sustav praćenja i identifikacije brodova na velikoj udaljenosti (Long Range Identification and Tracking of Ships – LRIT) u Hrvatskoj uspostavljen je 18. prosinca 2008. godine s ciljem sprječavanja terorističkih i piratskih napada na pomorske brodove. Hrvatski LRIT centar započeo je s radom u 2009. godini te trenutno prati 19 hrvatskih brodova dok će kroz dogledno vrijeme pratiti ukupno 62 hrvatska broda u međunarodnoj plovidbi.
- U studenom 2008. godine dovršena je izgradnja Sustava automatske identifikacije brodova za potrebe Ministarstva sredstvima iz državnog proračuna RH, te ovaj sustav nadzora plovidbe sada čini ukupno 17 baznih stanica koje u cijelosti pokrivaju morska područja u nadležnosti Republike Hrvatske. Nabava, postavljanje i puštanje u rad 13 AIS obalnih baznih postaja uzduž obale i na otocima tijekom 2008. godine u vrijednosti 735.201, 28 Eura financirano je sredstvima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.
- Kroz projekt Socijalne reforme za pomorce, u sustav mirovinskog i zdravstvenog osiguranja Republike Hrvatske uključeno je preko 11.000 hrvatskih pomoraca koji plove na stranim brodovima koji do 01. siječnja 2008. godine nisu plaćali zakonski propisane doprinose.
- Ministarstvo mora je od 30. svibnja 2008. godine punopravni korisnik ‘CleanSeaNet’ servisa u sklopu Europske agencije za sigurnost plovidbe (EMSA), čime je znatno unaprijedilo kapacitete za otkrivanje naftnih mrlja na moru europskim satelitskim sustavom nadzora visoke tehnološke razine.
- Pojačanim mjerama i aktivnostima iz Vladinog Akcijskog plan za unapređenje statusa hrvatske zastave na listama Pariškog memoranduma koji se provodi od lipnja 2008. godine, RH je ispunila postavljeno mjerilo (benchmark) Europske komisije. U svibnju 2010. godine brodovi hrvatske zastave svrstani su na prestižnu Bijelu listu Pariškog memoranduma.
- U studenom 2010. godine realizirana izgradnja pomorskog radarskog VTMISS sustava u vrijednosti od 37 milijuna kuna. Ovaj ugovor sufinanciran je iz PHARE programa sa 75 posto ugovorenog iznosa dok je preostali iznos od 25 posto financiralo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Sustav čini deset radarskih stanica velikih dometa.
- U lipnju 2010. godine dovršena realizacija Twinning projekata „Jačanje administrativne sposobnosti za VTMISS i FSI“ faza I i II vrijednosti 1,1 milijuna EUR, u cijelosti financiranih prepristupnim programima. Projekti su bili namijenjeni edukaciji i jačanju institucionalne sposobnosti za provedbu pravne stečevine EU u sektoru pomorstva.

POSLOVI U TIJEKU

- Uspostava Hrvatske službe nadzora i upravljanja pomorskim prometom Ministarstva mora, prometa i infrastrukture je u tijeku od 2009. godine, a provodi se u skladu s preuzetim prepristupnim obvezama. Služba je organiziran u 3 regionalna Centra za nadzor plovidbe (VTS centra) smještena u Rijeci, Splitu i Dubrovniku. Za potrebe VTS službe tijekom

2010. godine zaposlena su i educirana prva skupina od 32 djelatnika, no ustrojstveno ista još uvijek nije uređena. Za uvođenje službe u redoviti rad neophodno je angažirati dodatna 42 djelatnika. U Izvješću o napretku (Progress Report) za 2011. godinu Europska komisija naglašava potrebu uvođenja Hrvatske službe nadzora i upravljanja pomorskim prometom u redoviti rad.

- U skladu s Izvješćem o napretku (Progress Report) Europske komisije za 2011. godinu osigurati prijenos javnih ovlasti s Hrvatskog registra brodova (HRB) na Ministarstvo mora prometa i infrastrukture u skladu s Akcijskim planom za ispunjavanje preporuka Peer misije Europske komisije i Europske agencije za sigurnost plovidbe (EMSA) iz lipnja 2009. godine, te u tom pogledu provesti postupak ustroja i uspostave administrativnog kapaciteta organizacijske jedinice za izradu tehničkih pravila za statutarnu certifikaciju i nadzor priznatih organizacija najkasnije do rujna 2012. godine, te time stvoriti preduvjete za priznanje Hrvatskog registra brodova kao priznate organizacije za statutarnu certifikaciju pomorskih brodova na razini Europske unije čime se osigurava nastavak poslovanja brodova pod hrvatskom zastavom danom pristupanja EU.
- Dovršetak izgradnje i uspostave Sustava za nadzor i upravljanje pomorskim prometom (VTMIS) i to nabavka i izgradnja radio-komunikacijskog sustava za potrebe službe nadzora i upravljanja pomorskim prometom (integrirani pomorski radio-komunikacijski sustav), izgradnja podsustava VTMIS-a (sustav nadzornih kamera, sustav goniometara, dogradnja radarskog sustava).
- Projekt „CIMIS- Croatian Integrated Maritime Information Services“- SafeSeaNet sustav-uspostava jedinstvenog sučelja za administrativne formalnosti (Single Window) tijela državne uprave s nadležnostima u pomorskom prometu prema pomorskom gospodarstvu temeljem Direktive 2010/65/EC i Direktive 2002/59/EC a s ciljem unaprjeđenja sigurnosti plovidbe i učinkovitosti u pomorskom prometu; pristupanje europskom SafeSeaNet sustavu na dan pristupanja EU.
- Konsolidacija i unaprjeđenje učinkovitosti sustava traganja i spašavanja ljudskih života i imovine na moru i unutarnjim vodama (pomorski promet i promet unutarnjim vodama)
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dužno provesti postupak osnivanja nezavisnog tijela za istraživanje pomorskih nesreća, u skladu s Akcijskim planom za ispunjavanje preporuka Peer misije Europske komisije i Europske agencije za sigurnost plovidbe (EMSA) iz lipnja 2009. godine zaključno s pristupanjem EU
- Ustroj Nacionalne RIS središnjice, temeljem Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda (NN 109/07 i 132/07) i Pravilnika o riječnim informacijskim servisima u unutarnjoj plovidbi (NN 99/08), a sukladno Direktivi 2005/44 EZ i odgovarajuće jačanje administrativnih kapaciteta.
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dužno provesti pred Međunarodnom pomorskom organizacijom (IMO) Ujedinjenih naroda (UN) temeljem Rezolucije A.974(24) Prosudbu (audit) primjene svih međunarodnih konvencija iz područja pomorstva najkasnije 2013. godine.
- Zaključka Vlade Republike Hrvatske o prihvaćanju Izvješća o provedbi Akcijskog plana za unaprjeđenje statusa hrvatske zastave na listama Pariškog memoranduma koji je prihvaćen na sjednici održanoj 14. srpnja 2011. godine, a kojim se prihvaća i Plana aktivnosti za 2011. godinu u dijelu jačanja administrativnih kapaciteta inspekcije sigurnosti plovidbe nije proveden.

- Odlazak preko 50 djelatnika iz 7 lučkih kapetanija (preko 20% ukupnog broja djelatnika u tim ustrojstveni jedinicama) u mirovinu ili na druga radna mjesta izvan službe u zadnjih nekoliko godina, bez popune upražnjenih radnih mjesta, rezultiralo je sljedećim stanjem činjenicama:
- u 11 ispostava lučkih kapetanija trenutno nije zaposlen niti jedan djelatnik;
  - U 8 od 12 lučkih kapetanija, kao i 19 ispostava na čijem se području nalaze pomorski granični prijelazi nije moguće osigurati 24 satno radno vrijeme što je zakonska obveza;
  - Dva od četiri broda lučkih kapetanija, kao i 20 brodica namijenjenih za traganje i spašavanje nemaju zakonski propisan minimalni broj članova posade.

1.8. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Djelokrug Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja određen je sljedećim posebnim popisima:

1. Zakon o poljoprivredi (NN br. 149/09 i 127/10);
2. Zakon o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN br. 92/10, 127/10 i 124/11);
3. Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN br. 149/09 i 22/11);
4. Zakon o hrani (NN br. 46/07, 84/08 i 55/11);
5. Zakon o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN br. 84/08, 20/10);
6. Zakon o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (NN br. 139/10);
7. Zakon o veterinarstvu (NN br. 41/07 i 55/11);
8. Zakon o zaštiti životinja (NN br. 135/06);
9. Zakon o veterinarsko-medicinskim proizvodima (NN br. 84/08);
10. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN br. 152/08, 25/09, 21/10 i 63/11)
11. Zakon o morskom ribarstvu (NN br. 56/10, 127/10 i 55/11);
12. Zakon o slatkovodnom ribarstvu (NN br. 106/01, 7/03, 174/04, 10/05-ispravak i 49/05 - pročišćeni tekst);
13. Zakon o strukturnoj potpori i uređenju tržišta u ribarstvu (NN br. 153/09 i 127/10);
14. Zakon o sredstvima za zaštitu bilja (NN br. 70/05 i 25/09);
15. Zakon o biljnom zdravlju (NN br. 75/05, 25/09 i 55/11);
16. Zakon o uskladištenju i skladišnici za žitarice i industrijsko bilje (NN br 79/09 i 124/11);
17. Zakon o duhanu (NN br. 69/99);
18. Zakon o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište (NN br. 48/04, 130/04, 145/05 i 83/09);
19. Zakon o vinu (NN br. 96/03, 25/09 i 55/11);
20. Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN br. 140/05, 35/08, 25/09, 124/10 i 55/11);
21. Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla (NN br. 163/03 i 40/07);
22. Zakon o stočarstvu (NN br. 70/97, 36/98, 151/03 i 132/06);

23. Zakon o zaštiti biljnih sorti (NN br. 131/97, 62/00, 67/08, 124/10 i 124/11);
24. Zakon o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo (NN br. 25/09 i 124/10);
25. Zakon o Hrvatskoj poljoprivrednoj komori (NN br. 30/09 i 127/10) i
26. Zakon o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (NN br. 30/09).

Unutarnje ustrojstvo Ministarstva uređeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva ("Narodne novine" br. 42/04, 92/04, 20/05, 86/05, 131/05, 51/06, 127/07) do 2008. godine, a od 2008. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja ("NN" br. 35/08, 118/09, 3/11).

Područje poljoprivredna politika i međunarodna suradnja

- Pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji u poglavlju 11.

Ministarstvo je u razdoblju od 2004. do 2011. bilo zaduženo za koordinaciju pristupnih pregovora u poglavlju 11 (poljoprivreda i ruralni razvoj), kao jednog od najopsežnijih i najtežih pregovaračkih poglavlja.

Prvu fazu u pregovorima u poglavlju 11. obuhvaćao je analitički pregled usklađenosti (*screening*), koji je trajao od druge polovice 2005. godine do veljače 2006. godine. Europska komisija objavila je 17. srpnja 2006. godine izvješće o rezultatima analitičkog pregleda, temeljem kojeg je 9. studenog 2006. godine Vijeće EU donijelo odluku da Hrvatska kao uvjet za početak pregovora u poglavlju 11. treba izraditi strategiju unaprjeđenja poljoprivredne statistike.

Ovu strategiju Vlada Republike Hrvatske usvojila je na sjednici održanoj 10. listopada 2007. godine, a Europska unija potvrdila je 2. travnja 2008. godine da je ispunjeno mjerilo za otvaranje poglavlja 11. Uslijedilo je usvajanje pregovaračke pozicije Republike Hrvatske za poglavlje 11. (4. rujna 2008.), međutim, sam početak pregovora bio je zbog slovenske blokade odgođen do 2. listopada 2009., kada je Europska unija usvojila svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 11.

Tom prilikom objavljeno je i da Republika Hrvatska mora ispuniti tri mjerila za zatvaranje poglavlja 11:

- donošenje plana provedbe za uspostavljanje integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS) koji će biti u potpunosti u funkciji s datumom pristupanja te postizanje dostatnog napretka prema uspostavi IAKS-a, uključujući uspostavu sustava za identifikaciju zemljišnih čestica (LPIS);
- donošenje plana provedbe za uspostavljanje Agencije za plaćanje koja će biti u potpunosti u funkciji s datumom pristupanja te postizanje dostatnog napretka prema uspostavljanju ove Agencije za plaćanje;
- donošenje plana provedbe za primjenu odredbi zajedničkog uređenja tržišta EU u sektorima šećera, voća i povrća te mlijeka, kao i postizanje dostatnog napretka u usklađivanju s EU propisima o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Navedena mjerila ispunjena su usvajanjem odgovarajućih strateških dokumenata na sjednicama Vlade Republike Hrvatske održanima 11. i 19. veljače 2010. godine.

Pregovori između predstavnika Republike Hrvatske i Europske komisije obuhvatili su sve zahtjeve iz hrvatske pregovaračke pozicije za poglavlje 11., od kojih su najvažniji bili:

- definiranje elemenata za izračun financijske omotnice (statistička baza poljoprivredne proizvodnje i resursa, određivanje referentnog razdoblja, utvrđivanje broja krava dojišlja te ovaca i koza),
- uvjeti isplate izravnih plaćanja hrvatskim poljoprivrednicima iz EU proračuna nakon pristupanja Uniji (duljina prijelaznog razdoblja, odnosno postotak sufinanciranja iz EU i RH proračuna; mogućnost korištenja sredstava II. stupa za izravna plaćanja, mogućnost financiranja pojedinih mjera iz nacionalnog proračuna nakon pristupanja),
- utvrđivanje financijske omotnice za minirano zemljište (određivanje referentnog razdoblja i površina, postojanje odgovarajućih službenih baza podataka),
- utvrđivanje financijske omotnice za sektor vinarstva,
- određivanje kvota u sektorima mlijeka i šećera.

Pregovori u poglavlju 11. službeno su zaključeni 19. travnja 2011. godine.

- **Sustav državne potpore poljoprivredi**

Zakon o državnoj potpori poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu doživio je izmjene i dopune 2004. godine (NN 87/2004), 2006. godine (NN 85/06 i 141/06), 2007. godine (NN 134/07), 2008. godine (NN 85/08) i 2009. godine (NN 4/09). Na temelju tog zakona doneseno je 6 pravilnika.

U skladu s našim pregovaračkim stajalištima u poglavlju 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj, RH se obvezala izraditi novi Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi. Vlada RH je u dokumentu usvojenom u prosincu 2008. godine - "Prilagodba sustava potpore poljoprivredi u razdoblju do ulaska RH u EU", utvrdila strateški okvir i ključne sadržajne elemente hrvatske poljoprivredne politike na temelju kojih će se u pretpristupnom razdoblju provoditi postupna prilagodba sustava domaće potpore Zajedničkoj poljoprivrednoj politici EU. Na temelju tog dokumenta donesen je 2009. godine Zakon o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 83/09). On je predstavljao prijelazni korak do uspostave europskog modela potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju. Izmjene i dopune zakona donesene su krajem 2009. (NN 153) i u 2010. godini (NN 60). Na temelju tog zakona doneseno je 6 pravilnika.

Još koncem 2009. godine započele su aktivnosti oko definiranja smjera poljoprivredne politike glede sustava potpore u pretpristupnom razdoblju, te je u veljači 2010. godine Vlada Republike Hrvatske donijela dokument pod nazivom „Reforma sustava poljoprivredne potpore u Hrvatskoj u razdoblju 2010-2013 - Konceptualni okvir za poljoprivrednu politiku u pretpristupnom razdoblju“. Osnova koncepta po kojemu će Hrvatska prelaziti na sustav koji će primjenjivati stupanjem u članstvo EU jest progresivno povećanje udjela nevezanog plaćanja po osnovnoj površini, i to najprije u proizvodnoj godini 2011., a zatim će se to nastaviti i nakon ulaska u EU. Zakon je donesen 24. srpnja 2010. godine (NN 92/2010) i definira izravna plaćanja, mjere ruralnog razvoja i posebnu potporu poljoprivredi, a izmijenjen je i dopunjen 2011. godine (NN 124/11).

- **Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda**

U okviru aktivnosti vezanih uz ispunjavanje jednog od mjerila za zatvaranje pregovora u poglavlju 11., Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju koordinirala je i sudjelovala u izradi Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda te je time provedeno usklađivanje s jednim od ključnih propisa Zajedničke poljoprivredne politike EU.

Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda, donesenim 2009., propisuju se mjere uređenja tržišta u pojedinim sektorima poljoprivrednih proizvoda, nadležnosti tijela u provedbi mjera uređenja tržišta, korisnici ovih mjera te sustav kontrole i inspekcije. Zakonom su obuhvaćene mjere koje su se već primjenjivale u Hrvatskoj (npr. interventne mjere, carinske kvote, uvozne i izvozne dozvole), ali su u uvedeni i mehanizmi koji se ranije nisu provodili (npr. proizvodna ograničenja, potpora privatnom skladištenju, priznavanje proizvođačkih i sektorskih organizacija).

Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda obuhvaća sve mjere uređenja tržišta, osim izravnih plaćanja poljoprivrednicima, u sljedećim sektorima: žitarice, šećer, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline, voće i povrće te njihove prerađevine, vino, živo bilje i cvijeće, goveđe meso, svinjsko meso, ovčje i kozje meso, peradsko meso, jaja, mlijeko i prerađevine, pčelarski proizvodi i ostali proizvodi (sušena krma, etanol te lan i konoplja).

Krajem 2010. godine donesen je Zakon o izmjenama Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda kojim je provedeno dodatno usklađivanje s relevantnim propisom Europske unije.

Temeljem Zakona o uređenju tržišta tijekom 2010. i 2011. godine donesena su 23 podzakonska propisa.

- **Zakon o poljoprivredi**

Na sjednici Hrvatskog sabora 4. prosinca 2009. donesen je novi Zakon o poljoprivredi, čiju je izradu koordinirala Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju. Zakon je prilagođen novonastalim promjenama koje se odvijaju tijekom pretpristupnog razdoblja i prilagodbama zakonodavstva EU. Novom odredbom poljoprivredi je pridodan strateški značaj te je ona okarakterizirana kao djelatnost koja svojom gospodarskom, ekološkom i socijalnom ulogom doprinosi održivom razvoju Republike Hrvatske. Takvo je određenje na tragu europskih definicija poljoprivrede.

- **Pravilnik o upisu u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava**

Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju koordinirala je izradu Pravilnika o upisu u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava (NN 76/2011). Ovim se Pravilnikom propisuju način i uvjeti upisa i promjena u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava, način usklađivanja sa svim upisnicima, registrima ili evidencijama što ih vodi ministarstvo nadležno za poljoprivredu ili ustanove u poljoprivredi te oblik i sadržaj obrasca prijave za upis i promjene. Prema zadnjim podacima iz 2011. godine koje vodi Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava registrirano je 202

tisuće poljoprivrednih gospodarstava, od kojih su cca 93 tisuće korisnici izravnih plaćanja i gotovo 20 tisuća korisnika u dva modela dohodovne potpore u razdoblju 2009/2010. godine.

- **Uspostava novog sustava potrošnje plinskog ulja obojanog plavom bojom za namjene u poljoprivredi i ribarstvu**

U srpnju 2009. godine donesen je novi Zakon o trošarinama (NN 83/09 od 15.7.2009.) u kojem se na novi način uređuje korištenje plinskih ulja za namjene u poljoprivredi i ribarstvu (dosadašnji tzv. plavi dizel). Odredbe tog Zakona stupile su na snagu 1.1.2010. godine. Zakonom su definirani korisnici prava na potrošnju plinskog ulja, dok su pokazatelji prava na godišnju potrošnju uređeni u Pravilniku o primjeni Zakona o trošarinama što se odnosi na plinsko ulje obojano plavom bojom za namjene u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi. Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju izradila je prijedlog novog sustava potrošnje plinskog ulja u poljoprivredi i ribarstvu te koordinirala izradu prijedloga Pravilnika u dijelu koji je u nadležnosti našeg ministarstva. Pravilnik, koji je primarno u nadležnosti Ministarstva financija – Carinske uprave, objavljen je 2. siječnja 2010. godine („Narodne novine“ br. 1/2010).

- **Vijeće za istraživanje u poljoprivredi i seoskom području (VIP)**

Kroz rad VIP-a, u razdoblju od 2003.-2010. godine, sufinancirano je 126 istraživačkih projekata, ukupne vrijednosti 29.932.032,16 kn. U provedbi navedenih projekata sudjelovalo je 17 institucija te 165 znanstvenika. Temeljem natječaja objavljenog u travnju 2011. godine odobreno je sufinanciranje za 7 novih znanstveno – istraživačkih projekata. Ukupna vrijednost odobrenih projekata je 805.395,27 kn, pri čemu će VIP navedene projekte sufinancirati u iznosu od 595.795,27 kn.

- **Prikupljanje i obrada podataka u poljoprivredi**

Uprava poljoprivredne politike i međunarodne suradnje redovno prikuplja, obrađuje i izvješćuje o cijenama poljoprivrednih proizvoda (oko 450 proizvoda) na domaćem tržištu. Na tri cjenovne razine tjedno i mjesečno se objavljuju cijene i bilteni za slijedeće grupe proizvoda: stoka, meso i mesne preradevine, voće i povrće, ribe i riblje preradevine (do 2009. godine) prema staroj metodologiji, a od 2009. godine za grupe proizvoda sirovo mlijeko, mliječni proizvodi, goveđi trupovi, žitarice i uljarice, šećer i agrarni inputi prema novoj metodologiji koja je usklađena s metodologijom važećom za članice Europske Unije. Svi podaci i informacije, te baza podataka dostupne su bez naknade na web stranici (www.tisup.mps.hr) koja se redovito ažurira i unaprjeđuje.

U 2010. godini objavljen je Pravilnik o prikupljanju podataka i izvješćivanju o cijenama poljoprivrednih proizvoda (NN 87/2010 i 107/2010) te je napravljena dokumentacija Sustava sukladno sustavu upravljanja kvalitetom (QMS).

U 2010. godini pokrenut je projekt uspostave i razvoja Poljoprivredno informacijskog centra (PIC-a) koji je financiran putem zajma iz Nizozemske darovnice. U sklopu Projekta izrađena je struktura baze podataka PIC-a i započelo se s njezinom uspostavom, odnosno prikupljanjem i obradom potrebnih podataka. U 2011. godini baza podataka je postavljena na Interni portal MPRRR kako bi se omogućilo djelatnicima Ministarstva njezino korištenje.

- Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (FADN)

Temeljem Zakona o poljoprivredi u siječnju 2008. godine započele su aktivnosti na uspostavi Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka – Farm Accountancy Data Network (FADN) u Republici Hrvatskoj. Riječ je obavezi koji propisuje EU zakonodavstvo u cilju što kvalitetnije izrade analitičkih podloga. Pravilnik o uspostavi i provedbi Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka donesen je u travnju 2008. godine (NN 46/08).

Ministarstvo koordinira provedbu FADN-a, a Hrvatska poljoprivredna komora – Javna poljoprivredna savjetodavna služba (JPSS) je određena za organizaciju i provedbu godišnjih istraživanja na uzorku poljoprivrednih gospodarstava. Kao tijelo odgovorno za provedbu FADN istraživanja, JPSS od 2008. godine organizira pilot projekt FADN istraživanja na odabranom uzorku poljoprivrednog gospodarstva U 2011. godini FADN istraživanje provedeno je na 510 poljoprivrednih gospodarstava. Također u 2011. donesen je novi Pravilnik o Sustavu poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (NN 89/2011).

- Provedba Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)

Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju aktivno je sudjelovala u pregovorima o izmjenama i dopunama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, kako slijedi:

- 2004. godine: pregovori o izmjenama i dopunama SSP radi proširenja Europske unije na 10 novih zemalja članica;
- 2006. godine: pregovori s ciljem ograničenja inicijalno potpuno liberaliziranog izvoza šećera iz Hrvatske u Europsku uniju uvođenjem preferencijalne bescarinske kvote;;
- 2007. godine: pregovori o izmjenama i dopunama SSP radi pristupanja Bugarske i Rumunjske Europskoj uniji.

Osim redovnih aktivnosti vezanih uz rad tijela osnovanih temeljem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, tijekom 2009. godine posebno je u kontekstu provedbe SSP-a potencirano pitanje zaštitnih mjera pri uvozu pojedinih vrsta sira. Naime, zbog uvoza sireva iz EU po damping cijenama u proljeće 2009. godine zabilježen je značajan poremećaj hrvatskog tržišta, na što je Vlada Republike Hrvatske reagirala usvajanjem odgovarajućih zaštitnih mjera u obliku privremenog povećanja uvoznih carina sukladno procedurama propisanim WTO sporazumom i samim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju.

Jedno od pitanja koje Hrvatska od 2003. godine potencira u okviru radnih tijela osnovanih temeljem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju je nemogućnost izvoza proizvoda o svinjskog mesa hrvatskog podrijetla u Europsku uniju. S obzirom da je Hrvatska uskladila svoje veterinarsko zakonodavstvo s odgovarajućim propisima pravne stečevine EU, daljnju zabranu izvoza proizvoda o svinjskog mesa smatramo trgovinskom preprekom koju je EU neopravdano nametnula hrvatskim izvozniciima. Problem je i dalje otvoren.

- Provedba Srednjeeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (CEFTA)

Ministarstvo je aktivno sudjelovala u pregovorima o izmjenama i dopunama CEFTA sporazuma 2006. i 2009. godine, kojima je CEFTA-i pristupilo 6 novih zemalja iz prostora jugoistočne Europe te je dogovorena znatna liberalizacija trgovine poljoprivrednim

proizvodima. Hrvatska sa zemljama CEFTA-e ostvaruje znatan suficit u ukupnoj trgovinskoj razmjeni, kao i u razmjeni poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

- Provedba Ugovora o slobodnoj trgovini između Republike Hrvatske i Republike Turske

U 2010. godini Ministarstvo je sudjelovalo u pregovorima o izmjenama i dopunama Ugovora o slobodnoj trgovini između Republike Hrvatske i Republike Turske, koji se primjenjuje od 1. srpnja 2003. godine. Izmjenama Ugovora dodatno je liberalizirana međusobna trgovina poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Novi trgovinski režim primjenjuje se od listopada 2011. godine.

- Provedba Programa VRH za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2010. g.

Ministarstvo koordinira izradu godišnjih planova zakonodavnog i administrativnog usklađivanja za poglavlja iz nadležnosti. U okviru Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije (ranije Nacionalni program za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji), Ministarstvo je u razdoblju od 2004. do 2011. godine donijelo je 31 zakon i 454 podzakonskih propisa.

- Koordinacija provedbe EU programa (CARDS; Phare i IPA – I. komponenta)

Ministarstvo je u izvještajnom razdoblju koordiniralo izradu projektnih prijedloga i provedbu odobrenih projekata iz CARDS, PHARE i I. komponente IPA programa. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja je jedan od najvećih korisnika pretprijetne pomoći EU namijenjene administrativnom jačanju te je u razdoblju od početka korištenja ovih programa uspješno završeno 29 projekata (50 ugovora) ukupne vrijednosti 18,9 milijuna eura. Trenutno je u različitim fazama provedbe i pripreme 15 projekata (40 ugovora) ukupne vrijednosti 38,3 milijuna eura.

Kroz pretprijetni program CARDS (2001 – 2004) Ministarstvo je bilo korisnik 17 projekata ukupne vrijednosti 10,5 milijuna eura, a kojima su financirane aktivnosti iz područja fitosanitarne i veterinarske granične inspekcije, sigurnosti hrane, zaštite bilja, ribarstva i poljoprivredne politike. Kroz program Phare (2005) Ministarstvo je bilo korisnik 7 projekata, ukupne vrijednosti 9,8 milijuna eura, iz područja ruralnog razvoja (SAPARD/IPARD), ribarstva i poljoprivredne inspekcije. Implementacija projekata iz programa CARDS i Phare je završena.

U Ministarstvu je uspostavljena IPA struktura sukladno svim EU procedurama. Krajnji korisnici projekata, osim uprava Ministarstva, su i Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te Hrvatska poljoprivredna komora.

Projekti financirani kroz IPA I-komponentu po programskim godinama su:

IPA 2007:

- „Uspostava financijski pouzdanog upravljačkog sistema i kontrole korištenja sredstava u poljoprivredi“; ukupni iznos projekta je 6,022 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju;
- „Jačanje institucionalnih kapaciteta ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja u sektoru vinarstva“; ukupni iznos projekta je 0,25 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za poljoprivredu i prehrambenu industriju;
- „Daljnje jačanje kapaciteta u području sredstava za zaštitu bilja i ostatka pesticida“; ukupni iznos projekta je 0,65 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za poljoprivredu i prehrambenu industriju.

IPA 2008:

- „Potpora provedbi zajedničke organizacije poljoprivrednog tržišta“; ukupni iznos projekta je 0,23 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju;
- „Potpora upravi za ribarstvo u uspostavljanju okvira za sakupljanje podataka u skladu sa EU acquisom“; ukupni iznos projekta je 0,2 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za ribarstvo;
- „Potpora hrvatskoj ribarskoj administraciji u razvoju operativnog programa i s tim povezane promidžbene strategije“; ukupni iznos projekta je 0,2 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za ribarstvo;
- „Daljnje jačanje kapaciteta veterinarske, fitosanitarne i sanitarne granične inspekcije“; ukupni iznos projekta je 5,3 mil EUR; krajnji korisnici projekta su MPRRR (Uprava za veterinarske inspekcije i Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije) te Ministarstvo zdravstva (Sanitarna inspekcija);
- „Podrška kontroli/iskorjenjivanju životinjskih bolesti u Hrvatskoj“; ukupni iznos projekta je 4,12 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za veterinarstvo;
- „Jačanje tržišne komponente u hrvatskom ribarskom sektoru“; ukupni iznos projekta je 2,15 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za ribarstvo;
- „Jačanje hrvatske administracije zadužene za akreditaciju agencije za plaćanja u poljoprivredi“; ukupni iznos projekta je 0,22 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Samostalna služba za akreditaciju APRRR;
- „Daljnji razvoj hrvatskog (pilot) FADN sustava“; ukupni iznos projekta je 0,22 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju.

IPA 2009:

- „Unapređenje četiri odabrana dugoročna veterinarska i fitosanitarna granična prijelaza“; ukupni iznos projekta je 8,6 mil EUR; krajnji korisnici projekta su Uprava za veterinarske inspekcije i Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije;
- „Jačanje administrativnih kapaciteta u području strukturne politike i državnih potpora u ribarstvu“; ukupni iznos projekta je 0,65 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za ribarstvo.

IPA 2010:

- „Nastavak podrške kontroli/iskorjenjivanju životinjskih bolesti u Hrvatskoj“; ukupni iznos projekta je 4,08 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Uprava za veterinarstvo;

- „Jačanje kapaciteta interne revizije za provedbu revizija CAP i CFP mjera“; ukupni iznos projekta je 0,22 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

IPA 2011:

- „Jačanje kapaciteta APPRRR-a i priprema za razdoblje poslije 2013“; ukupni iznos projekta je 4,8 mil EUR; krajnji korisnik projekta je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Do prosinca 2011. godine završena je implementacija četiri projekta, dok su ostali u različitim fazama pripreme i provedbe.

- **Aktivnosti vezane uz Svjetsku trgovinsku organizaciju (WTO)**

Ministarstvo aktivno sudjeluje u izradi pregovaračkih podloga i analitičkih dokumenata vezanih uz Doha rundu pregovora Svjetske trgovinske organizacije. Hrvatska je u okviru Svjetske trgovinske organizacije inicijator i članica tzv. RAM skupine, tj. skupine novih zemalja članica WTO-a. Ministarstvo priprema stajališta i upute u vezi pristupanja novih zemalja WTO-u, posebno kada se radi o zemljama koje su za Hrvatsku značajan trgovinski partner (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija).

- **Aktivnosti vezane uz sklapanje ugovora/memoranduma**

Ministarstvo je koordinirala je sklapanje većeg broja bilateralnih ugovora ili memoranduma, kako slijedi:

- Memorandum između hrvatskog i crnogorskog ministarstva poljoprivrede u području veterinarstva i zaštite bilja, potpisan u srpnju 2005. godine;
- Memorandum između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivredne politike Ukrajine o gospodarskoj, znanstvenoj i tehničkoj suradnji na području poljoprivrede i prehrambene industrije, potpisan u lipnju 2006. godine;
- Sporazum o suradnji u poljoprivredi između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivrede Narodne Republike Kine, potpisan u rujnu 2006. godine;
- Memorandum o suglasnosti između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivrede, prehrane i zaštite potrošača Republika Albanije o suradnji na području poljoprivrede, potpisan u siječnju 2007. godine;
- Pismo namjere između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i prehrane Republike Slovenije, potpisan u rujnu 2008. godine;
- Memorandum o suradnji između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja Republike Kosovo, potpisan u rujnu 2008. godine;
- Republika Hrvatska je pristupila Međunarodnom ugovoru o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu u siječnju 2009. godine;

- Memorandum o suradnji između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Bosne i Hercegovine, potpisan u ožujku 2009. godine;
- Protokol o jačanju suradnje u području ruralnog razvoja u Jadransko-jonskom bazenu, potpisan u Rimu, u svibnju 2010. godine.
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja RH i Ministarstva poljoprivredne, prehrambene i šumarske politike Talijanske Republike, potpisan u rujnu 2010. godine;
- Sporazum između vlade Republike Hrvatske i Vlade Kraljevine Maroka o suradnji u području morskog ribarstva, potpisan u siječnju 2011. godine;
- Dogovor o prethodnom odobrenju između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivrede i šumarstva Novog Zelanda, potpisan u srpnju 2011. godine;
- Memorandum između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva, okoliša i vodnog gospodarstva Republike Austrije o suradnji na području poljoprivrede, potpisan u listopadu 2011. godine;
- Memorandum o suglasnosti u području poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja RH i Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), potpisan u lipnju 2011. godine
- Memorandum između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republike Hrvatske i Federalne službe za veterinarsku i fitosanitarnu kontrolu Ruske Federacije, nadležnih za sigurnost izvoznih vodnih bioloških resursa i proizvoda njihove obrade u odnosu na uvjete isporuke ribe i morskih plodova iz Republike Hrvatske u Rusku Federaciju, dogovara se njegovo potpisivanje;
- Sporazum o novčanoj potpori radi poticanja i organiziranja nastupa na međunarodnim sajmovima za poduzetnike iz područja djelatnosti MPRRR-a, potpisan između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Hrvatske gospodarske komore, u travnju 2008. godine;
- **Aktivnosti vezane uz multilateralnu suradnju**

Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju koordinira aktivnosti vezane uz rad sljedećih međunarodnih organizacija i regionalnih inicijativa u područjima iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja:

- Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu – FAO;
- Radna skupina za javno zdravstvo, hranu i vodu NATO-a;
- Međunarodno vijeće za masline – IOC;
- Međunarodna organizacija za vinogradarstvo i vinarstvo – OIV;
- Međunarodna organizacija za šećer – ISO;
- Međunarodno udruženje za ispitivanje sjemena – ISTA;
- Međunarodni ured za epizootije – OIE;
- Europski program za očuvanje banke biljnih gena – ECP/GR;
- Sustav zajedničke europske banke gena – AEGIS;
- Europsko udruženje za stočarstvo – EAAP;
- Srednjoeuropska inicijativa – CEI;
- Unija za Mediteran – Barcelonski proces – UzM;

- Radna skupina za Dunavsku strategiju - DS;
- Jadransko-jonska inicijativa - JJI;
- Radna skupina za regionalni ruralni razvoj – SWG.

Od navedenih organizacija, u razdoblju od 2003. godine do danas, Republika Hrvatska je postala članicom ISO-a 2007. godine, SWG-a 2008. godine, te AEGIS-a 2009. godine.

- **Aktivnosti vezane za koordinaciju rada na međunarodnim projektima**

GTZ projekti

U sklopu hrvatsko – njemačke bilateralne tehničke suradnje koja se temelji na Ugovoru između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Savezne Republike Njemačke o tehničkoj suradnji od 15. siječnja 1999. godine, Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj Savezne Republike Njemačke angažiralo je 2005. godine Njemačko društvo za tehničku suradnju (GTZ) u svrhu provedbe Projekta „Poticanje gospodarstva i zapošljavanja u prehrambenom sektoru“. Projekt je u završnoj fazi provedbe i obuhvatio je sljedeće aktivnosti:

- osnivanje Udruge vinara i njihova edukacija
- izgradnja laboratorija analizu i kontrolu kvalitete vina u Kutjevu
- edukacija vinara Slavonije, Baranje i Srijema
- izgradnja laboratorija za analizu i kontrolu kvalitete mesa na Prehrambeno tehnološkom fakultetu u Osijeku
- edukacija proizvođača kulena
- opremanje ureda proizvođača kulena
- edukacija proizvođača ekološkog voća i povrća
- opremanje pogona za preradu ekološkog voća
- opremanje pogona za preradu ekološkog povrća
- osnivanje zadruga proizvođača ekološkog voća i povrća.

FAO projekti

- Projekt FAO/EBRD Potpora kvalitetnim prehrambenim proizvodima u Hrvatskoj te poboljšanje veza između poljoprivredno-prehrambenih tvrtki i proizvođača (početak 2011 – u tijeku je provedba)
- Projekt Priprema akcijskog plana razvoja sektora maslinarstva (2010-2011)
- Projekt Analiza i pregled učinka potpornih institucija MPRRR (2010-2011)
- Projekt izgradnje kapaciteta nadzornih tijela za rukovanje i nadziranje genetskih modificiranih kultura, proizvoda i obrađene hrane (2008-2009)
- Tehnička pomoć za pružanje podrške u pripremi Strategije Ruralnog Razvoja na županijskoj razini, te pomoć u izradi pripadajućeg akcijskog plana na primjeru Međimurske županije (2008-2008)
- Razvoj održive industrije drvenog ugljena (2006-2008)
- Izgrađivanje kapaciteta za sprječavanje šumskih požara (2005 – 2007)
- Hitna pomoć za ranu detekciju i prevenciju influence ptica na području istočne Europe i Kavkaske regije (2005-2007)

-
- Poboljšanje zdravstvene ispravnosti hrane u Jugoistočnim europskim tranzicijskim zemljama – regionalni pristup prehrambenom zakonodavstvu i kontroli hrane (2005-2006)
  - Integrirani plan suzbijanja kukuruzne zlatice u središnjoj i istočnoj Europi (2003-2006)
  - Proširenje proizvodnje i označavanje proizvoda posebne kakvoće iz održivih sustava poljoprivredne proizvodnje (2003-2005)
  - Strategija ruralnog razvitka (2002-2004).

Projekti u okviru Stalne hrvatsko – bavarske komisije:

- Suradnja na području stočarstva
- Suradnja na području zaštite zemljopisnog porijekla
- Razmjena iskustava u području biogoriva

Projekti u okviru Mješovite komisije Republike Hrvatske i Savezne države Baden-Württemberg:

- Prenošnje iskustava u području zaštite zemljopisnog podrijetla proizvoda
- Suradnja na području ruralnog razvoja (LEADER).

Projekti s Republikom Mađarskom:

- edukacija i razmjena iskustava kroz on-the-job treninge za djelatnike Agencije za plaćanja u poljoprivredi, kao i pomoć u pripremi procedura za djelatnike Uprave za ruralni razvoj
- edukacija u području strateškog planiranja i programiranja, odnosno provođenja programa ruralnog razvoja.

Projekti s Republikom Francuskom:

Od 2003. francuska Vlada je stavila na raspolaganje svoje savjetnike čiji je glavni zadatak potpora MPRRR-u pri pridruživanju Europskoj uniji te pomoć u usklađivanju s europskim standardima u područjima:

- unapređenje sektora za vino i alkoholna pića
- uspostava i unapređenje sustava rada Agencije za plaćanja u poljoprivredi
- uspostava integriranog sustava za upravljanje i kontrolu poljoprivredne politike i ruralnog razvoja
- strukturiranje profesionalnih poljoprivrednih organizacija, ekološkoj poljoprivredi, sjemenarstvu, stočarstvu i dr.

Projekti s Republikom Austrijom:

- Jačanje institucionalnog kapaciteta MPRRR-a u području vinarstva, suradnja s Austrijskom agencijom za marketing
- **Aktivnosti vezane uz organizaciju stručnih skupova**

- Organizacija 32. svjetskog kongresa vinogradarstva i vinarstva, u Zagrebu u lipnju 2009. godine, na kojem je sudjelovalo 520 sudionika iz preko 40 svjetskih zemalja
- Konferencija za poljoprivredne proizvođače na temu „Izgradnja partnerstva između proizvođača, potrošača i javnog sektora“, u Cavtatu u prosincu 2005. godine
- Konferencija za poljoprivredne proizvođače na temu „Poljoprivreda u Hrvatskoj 2010. godine“, u Vukovaru u listopadu 2006. godine
- Konferencija za poljoprivredne proizvođače na temu „Održivi razvoj seoskog prostora u Priobalju“, u Zadru u srpnju 2007. godine
- SWG godišnji radni sastanak ministara poljoprivrede Jugoistočne Europe, u Zagrebu u studenome 2010. Godine.
- SWG Forum o poljoprivrednoj politici, u Splitu u listopadu 2011. godine
- **Projekt Svjetske banke «Usklađivanje poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU»**

Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju koordinira provedbu projekta Svjetske banke „Usklađivanje poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU“. Ugovor o zajmu (25,5 milijuna EUR) za navedeni projekt potpisan je 8. svibnja 2006. godine i postao je efektivan 21. studenog 2006. godine kada je zatvoren predujam zajma. Primarni cilj projekta je razvijanje održivih sustava i kapaciteta Vlade Republike Hrvatske koji omogućuju da Hrvatska iskoristi pogodnosti za poljoprivredni sektor koje proizlaze iz pristupa Europskoj uniji i zadovolji uvjete stečevine EU.

Prve veće projektne u 2007. godini aktivnosti su:

- gradnja zgrade GMO laboratorija pri Zavodu za sjemenarstvo rasadničarstvo u Osijeku (dovršena krajem 2007. godine);
- angažiranje tvrtke za pripremu projektne dokumentacije za gradnju nove zgrade Zavoda za zaštitu bilja u Zagrebu;
- sredstvima projekta angažirani su nacionalni konzultanti kao pomoć uspostavi Agencije za plaćanje, nabavljena je informatička oprema za potrebe Agencije kao i uredski namještaj;
- opremanje informatičkog centra Agencije kao i tehnička pomoć (informatički stručnjaci, stručnjaci za uspostavu sustava za identifikaciju zemljišnih čestica, IACS, internu reviziju kao i metode nabave EU).

U 2008. godini je:

- završena izrada tehničkih specifikacija za uspostavu i implementaciju podatkovnog centra Ministarstva, veterinarskog i fitosanitarnog informacijskog sustava i pripremljeni su natječaji za navedene aktivnosti;
- dovršena je konzultantska usluga kojoj je cilj bio izrada studije o racionalizaciji veterinarskih laboratorija u RH, a koja je temelj za odluku o financiranju opreme i adaptacije objekta Hrvatskog veterinarskog instituta;
- nabavljen je računalni program za sustav upravljanja zemljišnih čestica (LPIS).

U 2009. najvažnije pokrenute i/ili ugovorene aktivnosti zajma bile su:

- izgradnja Zavoda za zaštitu bilja;

-
- aktivnosti vezane uz implementaciju LPIS-a (produkcija digitalnih ortofoto mapa i vektorizacija digitalnih katastarskih mapa);
  - natječaji za unapređenje informacijskog sustava MPRRR te implementaciju informacijskog sustava fitosanitarnog i veterinarskog sektora

Osnovne aktivnosti na projektu u 2010. su:

- nastavak gradnje Zavoda za zaštitu bilja – gradnja nove zgrade zavoda predstavlja najveću pojedinačnu investiciju na Projektu od približno 6 milijuna eura. Sredstvima zajma financiraju se nadzor gradnje kao i izrada dokumentacije potrebne za gradnju (nacrti, troškovnici);
- Hrvatski veterinarski institut – financiraju se adaptacije i nadogradnje objekata regionalnih instituta u Križevcima, Vinkovcima, Rijeci i Splitu;
- Uprava za informacijske sustave i logistiku – uspostava podatkovnog centra MPRRR, uspostava fitosanitarnog informacijskog sustava i IS veterinarskog sektora i su velike aktivnosti koje se provode.
- ostalo – u tijeku je nabava računalne opreme i GPS uređaja za potrebe poljoprivredne i fotosanitarne inspekcije, financiran je FADN projekt;
- započet je natječaj za nabavu vozila za inspeksijske službe MPRRR.

U 2011. u tijeku su radovi na objektima Hrvatskog veterinarskog instituta i Zavoda za zaštitu bilja. Završene su slijedeće aktivnosti:

- nabavljena je laboratorijska oprema za HVI (7 lotova);
- završen je natječaj za nabavu vozila za inspeksijske službe;
- završen je natječaj za nabavu generatora za potrebe podatkovnog centra;
- u tijeku je nabava viličara za potrebe granične veterinarske inspekcije.

Zatraženo je produljenje zajma do 31. kolovoza 2012. godine kako bi se mogla provesti nabava laboratorijskog namještaja za potrebe Zavoda za zaštitu bilja. Do 30. studenog 2011. godine ugovoreno je 24.584.636 EUR (96,4% sredstava zajma), a isplaćeno 21.100.636 EUR (82,75% sredstava zajma).

- **Nizozemska darovnica za tehničku pomoć za potporu projekta usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU (56498-HR)**

Uz posredovanje Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) MPRRR koristi darovnicu nizozemskog Ministarstva za razvojnu suradnju Republici Hrvatskoj u iznosu od 4.750.060 USD. Svrha ove Darovnice je pomoć u provedbi Projekta usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom, kako bi se dopunile aktivnosti Projekta i osigurala dodatna pomoć aktiviranjem međunarodne i lokalne tehničke pomoći, kao i obuka u zemlji i inozemstvu. Navedena edukacija uz djelatnike Ministarstva od 2010. godine uključuje i sredstva za edukaciju poljoprivrednika.

Do 30. studenog 2011. godine ugovoreno je 4.529.854 USD (95,36% sredstava darovnice), a isplaćeno 4.068.165 USD (85,64% sredstava darovnice).

- **Darovnica Globalnog fonda za okoliš (GEF)**

Projekt kontrole onečišćenja u poljoprivredi je aktivnost omogućena Darovnicom Globalnog fonda za okoliš (GEF), kroz implementaciju Svjetske Banke. Ukupan fond sredstava iznosi 5 mil USD, čemu su pridodana sredstva prethodnih aktivnosti krovnog projekta u iznosu od 15 mil USD – ukupno 20 mil USD. Projekt je započeo sa radom u srpnju 2008 godine, a planirani završetak je u ljeto 2012. godine.

Projekt se provodi kao pilot aktivnost u tri županije: (i) Osječko – baranjskoj; (ii) Vukovarsko – srijemskoj; te (iii) Varaždinskoj. Županije su odabrane prema procjeni opterećenja na stanje voda uslijed obavljanja poljoprivrednih aktivnosti. Do 30. studenog 2011. godine ugovoreno je 82% raspoloživih sredstava, a ostatak od približno 0,9 milijuna USD se planira ugovoriti i realizirati do kraja projekta.

Najvažnije aktivnosti projekta su:

- **KOMPONENTA I**
  - APCP investicijski fond: sklopljeno 39 ugovoreni u ukupnom iznosu od 2.75 mil. USD ukupnih investicijskih troškova, a 6 projekata čeka odobrenje.
  - Instalacija piezometara: instalirana 22 kompleta piezometara u okolici farmi koje su investirale u gradnju preko projekta. Početno stanje onečišćenja bit će izmjereno u 2012 godini.
- **KOMPONENTA II**
  - Program demonstracije dobre poljoprivredne prakse
  - Primijenjena istraživanja: provedba pokusa odziva gnojidbe
  - Program istraživanja procjednih voda – lyzimetri
- **KOMPONENTA III – PODIZANJE JAVNE SVIJESTI**
  - Prezentacija dobre poljoprivredne prakse: od 2009. godine održano je više od 300 različitih predavanja, seminara, nastupa na javnim glasilima. U siječnju 2009. na adrese svih proizvođača u RH poslan je priručnik o dobroj poljoprivrednoj praksi.
  - Internet stranica – www.apcp.hr: U sustav su uneseni svi korisnici zajedno sa osnovnim podacima i pozicijom na mapi Hrvatske.
  - Analiza bunara - Nitratni testeri
  - suradnja sa školama: započeta je suradnja sa 4 škole (srednja Obrtnička škola u Đakovu, poljoprivredna škola u Vinkovcima, Obrtničko-industrijska škola u Županji te poljoprivredna škola u Vinici).
  - suradnja sa lokalnom zajednicom i općinom Petrijanec.

Područje poljoprivrede i prehrambene industrije

Uvažavajući značaj uskladbe naših propisa s pravnom stečevinom Europske unije u navedenom razdoblju intenziviraju se pregovori što na kraju dovodi do njihova završetka. Uskladba propisa u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije bila je vezana najvećim dijelom na Poglavlja 11. i 12. Uz to dijelom smo sudjelovali u pregovorima iz Poglavlja 1., 7. i 27.

Kao rezultat ovih pregovora sačinjena je uskladba svih relevantnih propisa izradom odgovarajućih zakona i podzakonskih akata.

Uz ovu aktivnost istovremeno se je odvijala aktivnost uspostave institucionalnog okvira za provedbu ovih propisa. U tom smislu uspostavljene su određene institucije, zavodi i laboratoriji, čija je zadaća sudjelovati u provedbi ovih mjera.

U cilju što uspješnije provedbe prilagodbe pojedinih poljoprivrednih grana uvjetima uskladbe s propisima EU veći dio zaposlenika Ministarstva proveo je izobrazbu koju je u okviru TAIEX programa organizirala i financirala EU.

Osim aktivnosti vezanih na prihvaćanje pravne stečevine EU značajna se je briga posvećivala i pripremi proizvođača za prihvaćanje ovih mjera i postizanje više razine konkurentnosti. Već na početku ovoga mandata uspostavljene su veze s predstavnicima udruga proizvođača na način da su formiraju određena radna tijela na kojim se zajednički tražilo rješavanje problema za pojedini proizvodni sektor.

Od 2004. do 2010 godine doneseno je više Operativnih programa za pojedine proizvodnje (govedarstvo, svinjogojstvo, trajni nasadi, povrće).

Zahvaljujući ovim aktivnostima uspostavljeni su suvremeni proizvodni sustavi koji osiguravaju uspješnu organizaciju proizvodnje.

Osim državnih potpora tijekom izvještajnog razdoblja osigurana su bila dodatna sredstva Državnog proračuna kojima se je u nepovoljnim gospodarskim uvjetima osiguravala pomoć nekoj od grana poljoprivredne proizvodnje.

Zahvaljujući ovim mjerama većina sektora u okviru poljoprivredne proizvodnje dostigla je višu razinu konkurentnosti te je na taj način osposobljena da se uz prilagodbu u idućem razdoblju pripremi za uspješnu proizvodnju u uvjetima EU.

Područje sigurnost i kakvoća hrane

Sukladno Zakonu o hrani (NN br. 46/07, 84/08, 55/11) Ministarstvo obavlja poslove koordinacije svih aktivnosti vezano za sigurnost i kakvoću hrane i hrane za životinje, ostalih tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola i drugih institucija u Republici Hrvatskoj uključenih u sustav sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje (HAH, laboratoriji i dr.). Ministarstvo predstavlja nacionalnu kontakt točku za suradnju s Europskom komisijom u području sigurnosti hrane.

Ministarstvo je nadležno za uspostavu i organizaciju sustava zaštite poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog podrijetla i oznakom tradicionalnog ugleda.

Ministarstvo je nadležno za izradu zakonodavstva kojim se preuzima pravna stečevina Europske unije kao i zakonodavstvo koje se primjenjuje na nacionalnom nivou iz područja sigurnosti i kakvoće hrane, priznavanje prirodnih mineralnih voda, izvorskih voda, registracije poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog podrijetla i oznakom tradicionalnog ugleda, ovlašćivanja službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje.

Sektor za sigurnost hrane koordinira aktivnostima vezano za sigurnost hrane unutar MPRRR i ostalih tijela (MZSS, DI, kontrolna tijela) i drugih institucija u Republici Hrvatskoj uključenih u sustav sigurnosti hrane i hrane za životinje, a osobito aktivnosti službenih kontrola koje provode tijela nadležna za provođenje službenih kontrola odnosno MPRRR, MZSS i DI.

Sektor za sigurnost hrane odgovoran je za koordinaciju aktivnosti u području sigurnosti i kakvoće hrane a koje uključuje sljedeće: koordinaciju aktivnosti službenih kontrola; izradu Višegodišnjeg nacionalnog plana kontrola i izradu godišnjeg izvješća koje dostavlja Europskoj komisiji; izradu godišnjih planova službenih kontrola koji se temelje na analizi rizika s navedenim rokovima i podjelom odgovornosti; uspostavu i upravljanje Sustavom

brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje na nacionalnoj razini (HR RASFF); izradu Plana upravljanja krizom u području sigurnosti hrane i hrane za životinje; uspostavu sustava službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje; koordinaciju pripreme i provedbe programa treninga i usavršavanja osoba koje provode službene kontrole hrane, hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva ("Better Training for Safer Food", TAIEX).

U vremenu od osnutka Uprave, a u skladu s definiranim nadležnostima ističemo značajne poslove u okviru nadležnosti Sektora za sigurnost hrane:

Sporazum o suradnji između nadležnog tijela i tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola hrane

Sektor za sigurnost hrane je izradio Sporazum o suradnji između nadležnog tijela i tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola hrane odnosno između MPRRR, MZSS i DI. Sporazum je izrađen u cilju učinkovite organizacije sustava službenih kontrola hrane te u svrhu potpune implementacije propisa o hrani. Sporazum je potpisan 3. ožujka 2010. godine od strane čelnika MPRRR, MZSS i DI.

Koordinacija aktivnosti službenih kontrola

Sektor za sigurnost hrane je odgovoran za koordinaciju aktivnosti službenih kontrola odnosno koordinaciju između svih tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola hrane i hrane za životinje. Sektor za sigurnost hrane organizira redovite zajedničke sastanke predstavnika MPRRR, MZSS i DI vezano uz podjelu nadležnosti i odgovornosti te organizaciju sustava službenih kontrola. Koordinacijski sastanci obuhvaćaju sljedeće: rasprave o zakonodavstvu na temelju kojega se provode službene kontrole; redovito izvješćivanje o izradi planova provođenja službenih kontrola; redovito izvješćivanje o izradi procedura za provođenje službenih kontrola; redovito izvješćivanje o provedbi službenih kontrola sukladno planovima provođenja službenih kontrola; redovito izvješćivanje o efikasnosti provođenja službenih kontrola; učinkovitost HR RASFF sustava. U slučaju da je za provođenje službenih kontrola nadležna više od jedne upravne organizacije ili više od jednog tijela nadležnog za provođenje službenih kontrola tada Sektor za sigurnost hrane planira provođenje koordinirane službene kontrole. U tu svrhu Sektor za sigurnost hrane organizira zajedničke sastanke predstavnika MPRRR, MZSS i DI vezano uz utvrđivanje pojedinosti provođenja koordinirane službene kontrole. U razdoblju od travnja 2009. do prosinca 2011. godine održano je 29 koordinacijskih sastanaka.

Revizije Ureda za hranu i veterinarstvo Europske komisije (Food and Veterinary Office (FVO))

Sektor za sigurnost hrane organizira i koordinira provedbom revizija koje provodi Ured za hranu i veterinarstvo Europske komisije (Food and Veterinary Office - FVO), a osobito onima koje obuhvaćaju cijeli sustav službenih kontrola hrane i hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja te biljnog zdravstva te revizije koje obuhvaćaju više tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola.

Višegodišnji nacionalni plan službenih kontrola

Sektor za sigurnost hrane je koordinirao izradu Višegodišnjeg nacionalnog plana službenih kontrola Republike Hrvatske za razdoblje od 01. srpnja 2011. do 01. srpnja 2015. godine. Navedeni Plan sadrži opće informacije o strukturi i organizaciji sustava službenih kontrola hrane, hrane za životinje, zdravlja i zaštite životinja, biljnog zdravstva, te postavlja ciljeve i prioritete kontrolnih aktivnosti tijekom predviđenog vremenskog razdoblja provedbe.

Službeni i referentni laboratoriji za hranu i hranu za životinje

Sustav službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje uređen je Pravilnikom o ovlašćivanju službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje (NN br. 86/10, 7/11). Navedenim Pravilnikom se propisuje postupak i način ovlašćivanja službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje, uvjete kojima moraju udovoljavati službeni i referentni laboratoriji za hranu i hranu za životinje za obavljanje analiza uzoraka uzetih provođenjem službenih kontrola, obveze službenih i referentnih laboratorija, kao i područja za koja je potrebno ovlastiti referentne laboratorije. Trenutno je ovlašteno 15 službenih i 3 referentna laboratorija za pojedina područja definirana Pravilnikom. Svi službeni i referentni laboratoriji su upisani u Upisnih službenih i referentnih laboratorij sa svim kontakt podacima te je njihov popis objavljen na web stranici Ministarstva i u Narodnim novinama br. 43/11 i 49/11.

Izrada propisa, planova, procedura i vodiča u području sigurnosti hrane

Sektor za sigurnost hrane radi na izradi propisa kojima se preuzima pravna stečevina Europske unije, a osobito na izradi općeg zakona o hrani, propisa vezano za opća pravila higijene, uključujući mikrobiološke kriterije, propisa kojima se uređuju službene kontrole hrane i hrane za životinje, uključujući propise koji se odnose na hitne mjere, propisa o sustavu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje, propisa o službenim i referentnim laboratorijima za hranu i hranu za životinje, propisa vezanih za djelatnost Hrvatske agencije za hranu. Sektor u suradnji s ministarstvom nadležnim za zdravstvo izrađuje propise koje donosi čelnik nadležnog tijela odnosno MPRRR, a donose se uz mišljenje ili suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo. Osim propisa kojima se preuzima pravna stečevina Europske unije, Sektor izrađuje i propise koji se primjenjuju isključivo na nacionalnom nivou. Osim na izradi i tumačenju propisa, Sektor izrađuje godišnje planove službenih kontrola koji se temelje na analizi rizika, plan upravljanja krizom u području sigurnosti hrane i hrane za životinje, procedure i vodiče namijenjene osobama koje provode službene kontrole te mnoge druge dokumente potrebne za učinkovito funkcioniranje sustava sigurnosti hrane i hrane za životinje.

U razdoblju od 2008. do 2011. godine izrađeno je 18 pravilnika te 14 drugih dokumenata (planovi, procedure, vodiči).

HR RASFF sustav

Uprava za sigurnost i kakvoću hrane odnosno Sektor za sigurnost hrane upravlja i koordinira Sustavom brzog uzbunjivanja na nacionalnom nivou (HR RASFF) te je kao definirana nacionalna kontakt točka (NKT). Tijela koja sudjeluju u HR RASFF sustavu su određena kao kontakt točke (KT). HR RASFF sustav se preko NKT uključuje u RASFF sustav na nivou EU.

Od prosinca 2009. godine do danas zaprimljeno je i obrađeno blizu 200 obavijesti kroz EU i HR RASFF. U završnoj je fazi testiranje i implementacija projekta „ICT HR RASFF“, u okviru koje se izrađuje softverska aplikacija u cilju poboljšanja nacionalnog sustava brzog uzbunjivanja.

Označavanje, reklamiranje, prezentiranje i kakvoća hrane

U Sektoru za označavanje i kakvoću hrane se izrađuju propisi o označavanju, reklamiranju i prezentiranju i kakvoći hrane harmoniziranih sa EU propisima temeljem Zakona o hrani. Također se izrađuju propisi iz područja kakvoće hrane usklađeni s EU propisima te nacionalni propisi o kakvoći hrane za koje Europska unija nije donijela posebne propise.

Označavanje reklamiranje i prezentiranje hrane i navođenje hranjivih vrijednosti hrane

Označavanje hrane jedno je od najsloženijih zakonski uređenih područja vezanih za hranu s obzirom da uključuje opće odredbe i posebne zahtjeve označavanja koji su propisani

vertikalnim propisima za kakvoću hrane te propisima o dodacima prehrani, prehrambenim aditivima, aromama i propisima o posebnim kategorijama hrane.

Sektor radi na promicanju navođenja hranjivih vrijednosti radi bolje informiranosti potrošača. Poslovi ovog Sektora, osim izrade propisa, u sklopu označavanja, reklamiranja i prezentiranja hrane i navođenja hranjivih vrijednosti hrane su:

- Stalna edukacija subjekata u poslovanju s hranom, inspektora kroz razne radionice, seminare, konferencije, kongrese i pisanje članaka u stručnoj literaturi i izrada i provedba komunikacijske strategije za informiranje potrošača i drugih zainteresiranih strana po pitanju označavanja i kakvoće hrane.

- Izrada vodiča za označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane i navođenje hranjivih vrijednosti hrane koji su namijenjeni subjektima u poslovanju s hranom odgovornim za označavanje hrane kao i osobama koje obavljaju službenu kontrolu hrane radi pojašnjavanja odredbi propisa i olakšavanja njihove primjene. Vodiči su izrađeni radi učestalih krivih tumačenja propisa od strane tijela nadležnih za službene kontrole te laboratorija koji u sklopu analitičkih izvješća daju mišljenje na podatke na proizvodu i time krivo upućuju subjekta u poslovanju s hranom odgovornog za označavanje proizvoda. Namijenjeni su subjektima u poslovanju s hranom i osobama koje provode službene kontrole hrane. Dokumenti su objavljeni na službenim stranicama Ministarstva poljoprivrede ribarstva i ruralnog razvoja: *Vodič za označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane (7. izdanje)*, *Vodič za navođenje hranjivih vrijednosti hrane*, *Upute za ugostitelje*.

- Kontinuirano tumačenje propisa vezano za označavanje i kakvoću hrane – 750 neupravnih predmeta je riješeno od 2009. do 2011.

Prirodne mineralne i prirodne izvorske vode

Kontinuirano se usklađuju propisi za priznavanje prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda sa EU propisima. Provođi postupak priznavanja prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda. Prema propisu kojim se regulira područje prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda, provedeni su upravni postupci priznavanja za 50 prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda tijekom razdoblja od 2007. godine do 2011. godine. U istom periodu također je odbijeno 25 zahtjeva za priznavanje prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda. Trenutno se na tržište Republike Hrvatske može stavljati 40 prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda za koje je proveden postupak priznavanja sukladno odredbama postojećeg propisa.

Kakvoća hrane

U Sektoru se obavljaju poslovi izrade i tumačenja propisa o kakvoći hrane (27 propisa).

Veći dio propisa o kakvoći hrane usklađen je s odgovarajućim propisima Europske unije, a za pojedine kategorije hrane, za koje u Europskoj uniji nisu propisani posebni zahtjevi, doneseni su nacionalni propisi koji se izrađuju u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom obrtničkom komorom, predstavnicima prehrambene industrije i drugim institucijama.

Ostali poslovi

Sektor sudjeluje u izradi i provedbi propisa iz područja GMO hrane i GMO hrane za životinje i novu hranu te davanju suglasnosti ministarstvu nadležnom za zdravstvo za stavljanje na tržište hrane i hrane za životinje koja sadrži GMO prehrambene aditive, zdravstvenu ispravnost vode za piće, arome, dodatke prehrani, hranu za dojenčad i malu djecu, hranu obogaćenu nutrijentima, hrana sa zdravstvenim i prehrambenim tvrdnjama. organizira izradu i provedbu komunikacijske strategije za informiranje potrošača i drugih zainteresiranih strana o pitanjima kakvoće hrane i nove hrane.

Zaštita autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Temeljem Zakona o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (Narodne novine br. 84/08, 75/09, 20/10) doneseni su provedbeni akti.

Sektor koordinira uspostavu:

- sustava registracije, odnosno administrativnih kapaciteta potrebnih u tom procesu (edukacija članova Povjerenstva koji provode postupak registracije);

- sustava učinkovitih službenih kontrola, u okviru kojeg ovlašćuje certifikacijska tijela za utvrđivanje sukladnosti registriranih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, provodi nadzor nad ovlaštenim certifikacijskim tijelima, provodi edukacije za certifikacijska tijela i nadležne inspekcije, izrađuje dio Višegodišnjeg nacionalnog plana službenih kontrola Republike Hrvatske za razdoblje od 01. srpnja 2011. do 01. srpnja 2015. godine, koji se odnosi na ovo područje.

Kontinuirano se radi na registraciji naziva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda oznakom, vode se registri oznaka i upisnici korisnika oznaka.

Kontinuirano se surađuje sa udruženima proizvođača koji žele registrirati nazive svojih proizvoda, također u postupku izrade specifikacija daju se upute i tumačenja odredbi važećih propisa, surađuje se sa lokalnom vlasti i dr.

Program potpore certifikacijskim tijelima

U 2009 i 2010. nastavilo se sa provedbom Programa potpore sufinanciranja akreditacije certifikacijskih tijela za provođenje sustava utvrđivanja sukladnosti i kontrolu prehrambenih proizvoda koji nose oznaku izvornosti, oznaku zemljopisnog podrijetla ili oznaku tradicionalni ugled hrane» (koji je započeo 2006. godine) kroz natječaj koji je provodilo Ministarstvo. Ovim programom Ministarstvo je imalo za cilj potaknuti što bržu akreditaciju pravnih osoba (certifikacijskih tijela) sukladno normi HRN EN 45011 radi podizanja njihove kompetentnosti, a koja je ujedno bila i propisana zakonska obveza.

Projekti

Nastavak provedbe bilateralnog Projekta Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Njemačkog društva za tehničku suradnju (GTZ) „Poticanje gospodarstva i zapošljavanja u prehrambenom sektoru“. Započeo je rad na FAO projektu „Potpora kakvoći prehrambenih proizvoda u Hrvatskoj za unapređenje veza između poljoprivrednih udruženja i poljoprivrednih gospodarstvenika“.

Stanje registriranih oznaka

Sukladno novom Zakonu sve oznake registrirane u Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo 2008/2009 godine imale su obvezu ući u proces obnove registracije. Proces obnove registracije sa današnjim danom završio je Istarski pršut sa oznakom izvornosti.

U 2011. godini registrirane su 4 nove oznake, odnosno pod oznakom izvornosti Varaždinsko zelje, pod oznakom zemljopisnog podrijetla Poljički soparnik/Poljički zeljanik/Poljički uljenjak, Lički krumpir i Zagorski puran.

Područje poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije

Inspekcija u poljoprivredi

Dana 1.1. 2005. godine Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva preuzelo je 60 inspektora u području poljoprivrede od Ureda državne uprave u županijama i od Grada Zagreba.

Djelovanje inspekcija u poljoprivredi tijekom izvještajnog razdoblja bilo je sustavno i sveobuhvatno. Inspeksijskim nadzorima u području poljoprivrede podliježe oko 540.000

pravnih i fizičkih osoba. Objekti nadzora su: poljoprivredno zemljište, objekti na kojima se odvija subvencionirana poljoprivredna i ribarska proizvodnja, objekti za doradu sjemena, skladišta i prodavaonice sjemena, sadnog materijala i mineralnih gnojiva, poljoprivredne ljekarne i skladišta veletrgovaca sredstvima za zaštitu bilja; objekti za proizvodnju, odabiranje i trgovinu uzgojno valjanih životinja, objekti za proizvodnju i trgovinu stočne hrane i proizvoda životinjskog podrijetla; objekti za proizvodnju, promet i prerada grožđa za vino, objekti za proizvodnju i promet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina te objekti za proizvodnju i promet voćnih vina i drugih proizvoda na bazi voćnih vina.

Inspekcije u području poljoprivrede godišnje su obavljale od 11.700 u 2004. godini do 16.000 inspekcijskih pregleda u 2009 godini o čemu je sastavljano od 10.000 inspekcijskih zapisnika u 2004. godini do 16.000 u 2009. godini. U slučajevima utvrđenih nepravilnosti inspektori su donosili rješenja kojima su naređivali otklanjanje nedostataka te poduzimali mjere odgovornosti. Godišnje je donošeno 1.200 rješenja u 2004. godini do 1.700 rješenja u 2009. godini.

U 2010. godini obavljeno je 14.700 pregleda, sastavljeno je 14.200 zapisnika te doneseno 2.153 rješenja.

Od 1.1.2011. do 8.12. 2011. provedeno je 13.400 pregleda, sastavljeno 14.000 zapisnika te doneseno 1.800 rješenja.

Najviše aktivnosti odvijalo se temeljem Zakona i propisa kojima su uređene državne potpore u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Godišnje je obavljano od 2.832 pregleda 2005. godine (58 inspektora) do primjerice 6.596 pregleda 2010. godine (76 inspektora) i to najviše i području korištenja potpora u biljnoj proizvodnji i stočarstvu te potpora za podizanje trajnih nasad. Ukupna vrijednost nadziranih potpora 2005. godine iznosila je 216.682.820,58 kn dok je ona u 2010. godini iznosila 555.971.992,16 kn.

Najčešće nepravilnosti odnosile su se na nezasijanost dijela prijavljenih površina ili sjetvu i podizanje trajnih nasada na poljoprivrednim površinama koje nisu upisane u Upisnik, zatim na sjetvu ili sadnju necertificiranim sjemenom odnosno sadnim materijalom, ta na izlučivanje poticanih grla stoke iz uzgoja bez valjane dokumentacije o opravdanim razlozima izlučenja.

U slučajevima utvrđenih nepravilnosti donošena su inspekcijska rješenja, tako da ih je primjerice u 2005. godine doneseno 287 čime je spriječeno nezakonito ostvarivanje potpora u iznosu 4.873.281,54 kn, 2006. godine doneseno je 458 rješenja čime je spriječeno nezakonito ostvarivanje potpora u iznosu 13.269.881,28 kn dok ih je primjerice 2010. godine doneseno 1060 čime je spriječeno nezakonito ostvarivanje potpora u iznosu 22.743.885,93 kn.

Uz upravne mjere, zbog utvrđenih nepravilnosti inspektori su poduzimali i mjere odgovornosti te su primjerice 2005. godine prekršajnim sudovima podnijeli 103 optužna prijedloga, 2006. godine 220 dok je primjerice 2010. godine podneseno 536 optužnih prijedloga.

U razdoblju 1.1. do 30. 09. 2011. godine nadzorom je obuhvaćeno 2.954 korisnika novčanih potpora, a ukupna vrijednost nadziranih potpora iznosila je 135.422.642,00 kn.

Zbog utvrđenih nepravilnosti doneseno je 130 inspekcijskih rješenja. Navedenim upravnim mjerama onemogućeno je nezakonito ostvarivanje novčane potpore u ukupnom iznosu od

7.169.830,00 kn. Uz upravne mjere, zbog utvrđenih nepravilnosti inspektori su poduzimali i mjere odgovornosti te su u navedenom razdoblju nadležnim prekršajnim sudovima podnijeli 129 optužnih prijedloga.

Među značajnijim aktivnostima ističemo redovite ciljane nadzore prometa i kakvoće sjemena uz uzimanje inspeksijskih uzoraka, nadzore kakvoće i deklariranja mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava, postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja, nadzor obrade poljoprivrednog zemljišta i održavanja sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju te provođenja mjera osiguranja zaštite od požara.

Sektor fitosanitarne inspekcije

Tijekom proteklog razdoblja predstavnici fitosanitarne inspekcije aktivno su sudjelovali u aktivnostima koje su prethodile zatvaranju pregovaračkog Poglavlja 12., u dijelu koji se odnosi na područje zdravstvene zaštite bilja (Fitosanitarna politika).

U razdoblju od 2004 – 2011. godine intenzivno se radilo na usklađenju nacionalnog zakonodavstva u području biljnog zdravstva pa je to područje usklađeno sa pravnom stečevinom EU.

Usklađenjem nacionalnog zakonodavstva u tom području znatno su proširene i na taj način usklađene sa standardima Europske unije i ovlasti fitosanitarne inspekcije, tako da pored zdravstvene kontrole bilja u međunarodnom prometu fitosanitarni inspektori obavljaju i zdravstveni nadzor nad određenim vrstama poljoprivrednog bilja i biljnih proizvoda u unutrašnjosti zemlje, na mjestu proizvodnje i na tržištu.

Kako bi se fitosanitarne inspektore upoznalo s promjenama u zakonima i propisima, te ih se osposobilo za rad u skladu sa standardima koji se primjenjuju u zemljama članicama EU, posebna se pozornost poklanjala stručnoj izobrazbi. Provedba izobrazbe fitosanitarne inspekcije odvijala u okviru CARDS 2002 projekta „Jačanje sustava fitosanitarne inspekcije“, CARDS 2003 TWL projekta „Nastavak podrške fitosanitarnoj inspekciji“ kroz radionice i studijska putovanja, kroz TAIEX tehničku pomoć ili stručnu misiju, te sudjelovanjem na brojnim međunarodnim, regionalnim i nacionalnim radionicama i seminarima.

Također, nabavkom uredske, laboratorijske, optičke, navigacijske i inspeksijske opreme, te službenih vozila u okviru CARDS 2001, 2002 i 2003 projekata, projekta Svjetske banke i iz nacionalnih sredstava ispunjen još jedan od osnovnih preduvjeta za kvalitetnu implementaciju usklađenih fitosanitarnih propisa.

Djelatnici ovog Sektora, pored ostalih agencija koje obavljaju poslove na graničnim prijelazima, aktivno su sudjelovali u realizaciji twinning CARDS 2001 projekta „Integrirano upravljanje granicama – Jačanje međuagencijske suradnje“, u sklopu kojega je u travnju 2005. godine izrađena Strategija integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske, a radi njene operativne provedbe i Akcijski plan koji se redovito svake godine ažurira.

U cilju ujednačavanja rada fitosanitarnih inspektora, a u skladu sa usvojenim propisima Europske unije, izrađen je i dostavljen na korištenje Priručnik za fitosanitarne inspektore, koji se redovito ažurira.

Krajem svibnja 2010. godine započela je u okviru Svjetske banke realizacija projekta informatizacije fitosanitarnog područja pod nazivom »Dizajniranje, razvoj i implementacija informacijskog sustava za fitosanitarno područje«. Ciljevi projekta jesu izrada, razvoj i implementacija cjelovitog informacijsko-komunikacijskog sustava u fitosanitarnom području, kao potpore svim aktivnostima koje proizlaze iz nacionalnog i međunarodnog fitosanitarnog

zakonodavstva te međunarodnih normi u području biljnog zdravstva. Jedna od glavnih sastavnica budućega sustava jest podsustav za fitosanitarnu inspekciju.

Usklađenje hrvatskog zakonodavstva iz područja biljnog zdravstva sa onim u EU dovelo je do značajnog smanjenja broja pošiljaka biljnog podrijetla koje fitosanitarna inspekcija nadzire na mjestu ulaska (graničnim prijelazima) u Republiku Hrvatsku, odnosno do značajnog smanjenja obujma posla fitosanitarne inspekcije što je s razlogom dovelo u pitanje broj tada postojećih graničnih prijelaza uspostavljenih za potrebe obavljanja fitosanitarnog inspekcijskog nadzora.

S obzirom da je procijenjeno da je njihov broj znatno veći od stvarnih potreba, a da Europska unija zahtjeva da svi granični prijelazi koji preuzmu funkciju ulaznih mjesta (graničnih prijelaza) za fitosanitarni nadzor roba biljnog podrijetla na vanjskim granicama EU s trećim zemljama, u skladu s Direktivom 98/22/EC moraju udovoljavati minimalnim uvjetima, određeno je osam mjesta ulaska (dugoročnih graničnih fitosanitarnih prijelaza) koje je potrebno izgraditi i opremiti a koji će ostati u funkciji nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj unij. To su: cestovni Bajakovo, Stara Gradiška, Metković i Karasovići, pomorski Rijeka i Ploče, zrakoplovni Zagreb, te pošta Zagreb. Također je određeno 29 fitosanitarnih mjesta ulaska koji ostaju u funkciji do pristupa RH EU.

U razdoblju od siječnja do listopada 2008. godine u okviru PHARE 2005 PPF projekta „Upgrading of long-term Veterinary and Phytosanitary Border Inspection Post“ pružena je tehnička pomoć pri izradi tehničke i projektne dokumentacije potrebne za izgradnju i opremanje objekata za potrebe fitosanitarne inspekcije na tri granična fitosanitarna, veterinarska i sanitarne prijelaza (morske luke Rijeka, cestovnih graničnih prijelaza Metković i Karasovići) koji će ostati u funkciji nakon ulaska RH u EU (long term phytosanitary BIPs).

U okviru IPA 2008 projekta „Nastavak potpore jačanju kapaciteta veterinarske, fitosanitarne i sanitarne granične inspekcije“ odobrena su financijska sredstva za izgradnja dva (Zračna luka Zagreb i morska luka Rijeka) i opremanje tri (Zračna luka Zagreb, morska luka Rijeka, cestovni prijelaz Bajakovo) odabrana granična fitosanitarna prijelaza, dok je u okviru IPA 2009 projekta „Unaprijeđenje četiri dugoročna veterinarska i fitosanitarna granična prijelaza“, odobrena izgradnja i opremanje četiri dugoročna fitosanitarna granična prijelaza (Stara Gradiška, Metković, Karasovići i Ploče).

Pribavljene su sve potrebne dozvole za građenje, raspisan je natječaj i sa najboljim ponuditeljem Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije potpisala je ugovore o izvođenju i nadzoru radova.

Izgradnja objekta za potrebe fitosanitarne, veterinarske i sanitarne inspekcije na Zračnoj Luci Zagreb započela je krajem kolovoza 2011, a krajem listopada 2011. godine započela je izgradnja objekta za potrebe fitosanitarne i veterinarske inspekcije na graničnom prijelazu Stara Gradiška.

U tijeku je evaluacija pristiglih ponuda za nabavku opreme za opremanje objekata za potrebe fitosanitarne, veterinarske i sanitarne inspekcije na graničnim prijelazima Zračna luka Zagreb i Bajakovo.

S obzirom na početak kontrole usklađenosti voća i povrća sa tržišnim standardima koje se uvozi iz trećih zemalja, u siječnju 2012. godine, koju će obavljati fitosanitarna inspekcija, u okviru projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta hrvatskih inspekcija za kontrolu svježeg voća i povrća“ koji je financiran iz sredstava Svjetske banke, uz pomoć istručnjaka iz Ureda za kontrolu kakvoće Kraljevine Nizozemske održana je obuka za fitosanitarne i poljoprivredne inspektore, te trgovce voćem i povrćem kroz teorijske i praktične radionice te studijska putovanja. Odabrani inspektori–treneri su potom održali obuku za fitosanitarne i poljoprivredne inspektore koji nisu sudjelovali na treninzima u okviru navedenog projekta.

Područje ribarstva

Sektor ribarstva u Republici Hrvatskoj obuhvaća mjere gospodarenja morskim i slatkovodnim resursima, uključujući ribolov, uzgoj (marikulturu i slatkovodnu akvakulturu) i preradu ribe i drugih vodenih organizama, te kontrolu, nadzor i međunarodnu suradnju u područjima ovih djelatnosti. Ribarstvo i prerada ribe tradicionalno su značajne djelatnosti u priobalnom i otočkom dijelu Hrvatske, kako kao izravan izvor prihoda, tako i kao djelatnosti koje podupiru razvoj niza drugih aktivnosti, poput brodogradnje, ugostiteljstva i turističkih djelatnosti. Stvarni značaj ribarstva (što uključuje podjednako sve njegove segmente - ulov, uzgoj i preradu) nije lako procijeniti isključivo temeljem ekonomskih pokazatelja, poput udjela u BDP-u. U procjeni učinka ove grane gospodarstva potrebno je razmotriti i niz drugih elemenata, poput tradicionalne kulturološke i društvene vrijednosti. Ribarski sektor u Hrvatskoj, slično kao i u ostalim europskim zemljama, ima mali udjel u BDP-u, koji tijekom posljednjih nekoliko godina opada, premda je vidljiv rast ukupne vrijednosti sektora. Ribarstvo bilježi relativno velik broj zaposlenih, što potvrđuje njegovu izraženu društveno - gospodarsku ulogu. Od velike je važnosti to što ribarstvo osigurava radna mjesta u područjima gdje su mogućnosti stalnog zapošljavanja tijekom godine ograničene, što barem djelomično može smanjiti depopulacija stanovništva tih područja.

Naglasak rada u navedenom razdoblju bio je na usklađivanju propisa sa legislativom EU, u okviru ZRP-a (Zajedničke ribarstvene politike) i pripremi sektora na korjenite promjene koje će nastati ulaskom RH u EU. Zajednička ribarstvena politika EU podrazumijeva niz propisa koji su općenito podijeljeni u pet velikih skupina – upravljanje flotom i resursima, organizacija tržišta, strukturne mjere, državne potpore, nadzor i kontrola te međunarodni odnosi. Temeljni propis je Uredba Vijeća 2371/2002 o zaštiti i održivom iskorištavanju ribolovnih resursa u okviru zajedničke ribarstvene politike. Ova Uredba je upravo u procesu izmjena. Na temelju ove Uredbe, doneseni su i drugi propisi kojima se uređuju pojedina pitanja. Najznačajniji su: Uredba Vijeća 104/200 o uređenju tržišta proizvodima ribarstva, potom Uredba Vijeća (EZ) 1198/2006 o Europskom fondu za ribarstvo te Uredba Vijeća (EZ) 1224/2009 o sustavu nadzora i kontrole. Osim ovih uredbi, za Hrvatsku je značajna i tehnička uredba o mjerama zaštite ribolovnih resursa u Sredozemlju, takozvana Mediteranska uredba (Uredba Vijeća 1967/2006), kojom se uređuju pitanja tehničkih karakteristika alata i načina njihovog korištenja.

Ulov ribe i drugih organizama

Najznačajniji segmenti ulovnog ribarstva na moru obuhvaćaju kočarski i plivaričarski ribolov. U kočarskom ribolovu - premda je riječ o velikom broju gospodarski važnih vrsta - dominiraju oslić, škamp i trlja, dok se pelagički ulov zasniva na maloj plavoj ribi (srdela, incun i papalina), te ulovu tuna za potrebe daljnjeg uzgoja. Ukupan ulov u morskom ribolovu posljednjih godina raste, što je dijelom posljedica povećanja samog ulova a dijelom i posljedica poboljšanja ulovne statistike. Gospodarski ribolov na slatkim vodama ima gotovo potpuno tradicionalni karakter, i u njemu sudjeluje svega 40 subjekata. Glavni proizvodi akvakulture u Hrvatskoj jesu lubin, komarča i tunj u morskom uzgoju te šaran i pastrva u slatkovodnom uzgoju. Ovome se pridodaje i tradicionalna proizvodnja školjkaša, prvenstveno dagnji i kamenica.

Uvoz i izvoz ribe i ribljih proizvoda

Vrijednost uvoza i izvoza ribe i ribljih prerađevina (tarifne oznake 03 i 1604) u stalnom su porastu tijekom posljednjih deset godina. Veći porast vrijednosti bilježi se u izvozu, obzirom da posljednjih godina Republika Hrvatska na japansko tržište izvozi veće količine

visokovrijedne tune iz uzgoja. S druge strane, količina uvoza raste više od količine izvoza, i to upravo stoga što se u Hrvatskoj uvoze veće količine male plave ribe (haringe) namijenjene uzgoju tuna. U strukturi izvoza sve značajnije mjesto zauzima slani inćun, te bijela riba, dok izvoz klasične konzervirane ribe stagnira ili je u padu. Važno je istaknuti da je izvoz svježih ribe iz Republike Hrvatske na tržište Europske unije uglavnom slobodan, no carinama su (izvan bescarinskih kvota) opterećeni izvozi lubina, komarče, šarana i pastrve (bilo svježih bilo prerađenih), te izvoz svih konzerviranih proizvoda iz tarifne glave 1604. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, ona postaje dijelom jedinstvenog tržišta, gdje se gube postojeće carinske barijere. Stoga se ocjenjuje da će potpuno otvaranje tržišta dati dodatan zamah razvoju prerađivačke industrije i te djelatnosti uzgoja. Posljednjih godina ribarski sektor prolazi kroz proces restrukturiranja u relativno nepovoljnom ekonomskom okruženju, na koje su podjednako utjecali proces tranzicije kao i procesi na globalnoj ekonomskoj sceni. Na svjetskom tržištu stalno raste cijena nafte i naftnih derivata, dok cijena ribe i ribljih prerađevina stagnira kroz dulje razdoblje. Dodatno, cjelokupan sektor hrvatskog ribarstva u današnjim uvjetima poslovanja suočava se i sa sve zahtjevnijim uvjetima obzirom na proces pristupanja Europskoj Uniji i usvajanje niza standarda i mehanizama. Pritom raspoloživi podaci ukazuju na relativno nepovoljno stanje nekih bioloških resursa, što se posebno odražava na segment ulova, a nedostatak odgovarajućih prihvatnih kapaciteta (podjednako hladnjača kao i prerađivačkih pogona) dodatno otežava odgovarajući plasman ribe na tržište. Svjetski trendovi također pokazuju potrebu dodatne diversifikacije konačnog proizvoda, bilo kroz uvođenje novih vrsta u uzgoj ili kroz raznovrsniju i tehnološki savršeniju završnu obradu. Premda većina prerađivačkih kapaciteta u Republici Hrvatskoj zadovoljava standarde potrebne za plasman proizvoda na Europsko tržište (HACCP, ISO i sl.), raspoloživi pokazatelji ukazuju da je i u tom dijelu potrebno uložiti značajnije napore kako bi se osigurao prije svega opstanak, a potom i konkurentnost domaćih proizvođača. Očekivana orijentacija prema kontroliranom uzgoju ribe, a naročito školjkaša, zahtjeva uređene prostorne planove, logističku podršku i znatnu alokaciju financijskog kapitala.

Ciljevi hrvatske politike ribarstva

Osnovne odrednice politike ribarstva Republike Hrvatske su ekološka, socijalna i gospodarska održivost cjelokupne djelatnosti, temeljena na raspoloživim znanstvenim podlogama i spoznajama te stalnim bliskim kontaktima sa izravno uključenim sudionicima - ribarima, uzgajivačima, proizvođačima i znanstvenicima.

Strateške odrednice politike ribarstva istaknute su u Strategiji razvoja poljoprivrede i ribarstva koja je donesena kao jedna od 19 sastavnica Strategije Vlade Republike Hrvatske «Hrvatska u 21. stoljeću» (NN, 89/02), a razmatra područja poljoprivrede, ribarstva i prehrambene industrije te uključuje:

- prilagodbu ribolova i uzgoja načelu održivog i odgovornog gospodarenja u skladu sa zaštitom prirode,
- prilagodbu uzgojne proizvodnje zahtjevima tržišta,
- promicanje ekoloških kriterija uzgoja i gospodarenja vodnim bogatstvima u svrhu njihove promidžbe kao atraktivnog izvoznog i turističkog proizvoda,
- osuvremenjivanje prerade ribe i omogućavanje njenog širenja na nove subjekte kroz omogućavanje povoljnih ulagačkih sredstava i financiranje operativnih troškova
- poticanje korištenja primjerenih i selektivnih ribolovnih alata,
- iniciranje i poticanje izgradnje kopnene ribarske infrastrukture i logistike,
- poticanje interesnih udruživanja ribara.

Analizom svih segmenata ribarstva kao glavni ciljevi hrvatske politike ribarstva definirani su:

- jačanje i restrukturiranje ribarskog sektora u cijelosti, uključujući ribolovnu flotu, uzgojne kapacitete i prerađivačku djelatnost;
- osiguranje dugoročno održivog gospodarenja ribolovnim resursima u skladu s ribolovnim mogućnostima uz povećanje konkurentnosti proizvođača kroz usvajanje tržišnih i strukturnih mehanizama;
- razvoj akvakulture uz zadovoljavanje najviših ekoloških i kvalitativnih standarda;
- poboljšanje prerade dodavanjem nove vrijednosti i boljom iskoristivošću ulovnih i uzgojnih proizvoda;
- uspostava organiziranog trženja ribom i ribljim proizvodima;
- razvoj infrastrukturne i logističke podrške ribarstvu (luke, pristaništa, vezovi, transport itd.);
- jačanje interesnog udruživanja u ribarstvu.

U razdoblju od 2008. do 2011. godine, prioritetne mjere politike ribarstva Republike Hrvatske su mjere usmjerene na jačanje uzgojnih djelatnosti, mjere usmjerene na restrukturiranje flote, te mjere usmjerene restrukturiranju prerađivačke industrije. Kako pokazatelji o kretanjima ulovnog ribarstva ukazuju da će sve značajnije mjesto u proizvodnji zauzimati uzgoj, ulaganja se kanaliziraju u pravcu osuvremenjivanja postojećih i izgradnje novih uzgojnih instalacija kako bi se proizvodnja učinila kvalitetnijom i raznovrsnijom. Posebna je pažnja usmjerena prema stvaranju uvjeta za zadovoljavanje higijenskih standarda (ISO, HACCP) za sve uzgajivače, bez obzira na veličinu godišnje proizvodnje. Osim uzgoja, posebna pažnja posvećena je e dostizanju svih potrebnih EU standarda kakvoće, zaštite okoliša i sanitarnih uvjeta u poduzećima za preradu ribe, te u diversifikaciji proizvodnje kako u uzgoju tako i u preradi. Bitan segment je i modernizacija luka/plovila/tržnica radi postizanja boljih uvjeta skladištenja, hlađenja, pakiranja, upravljanja i drugih aktivnosti kao i zadovoljavanja higijenskih standarda (ISO, HACCP) koji uvjetuju kvalitetu proizvoda.

Modeli i oblici državne potpore ribarstvu

Prethodnom legislativom - Zakonom o državnoj potpori u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu („NN“, br. 87/02, 117/03, 82/04, 12/05 – ispravak, 85/06, 141/06, 134/07 i 85/08), bili su propisani su **modeli poticanja proizvodnje, kapitalnih ulaganja i potpore osiguranju proizvodnje**. U segmentu ribarstva predviđeni su i ostali modeli za koje su osigurana sredstva u Državnom proračunu RH. Radi se o ciljanim programima usmjerenima korisnicima u ribarstvu a tu su: program sufinanciranja uzgojno-seleksijskog rada u akvakulturi, strukturna podrška ribarstvu, usklađenje ribarskih kapaciteta s ribolovnim mogućnostima (otkup povlastica za kočarski ribolov), poticanje ustroja udruga proizvođača i izgradnja ribarskih veletržnica. Ribari i uzgajivači slatkovodne ribe, također, imaju pravo korištenja euro dizel-dizelskog goriva obojenog plavom bojom za plovila kojima se obavlja gospodarski ribolov na moru te za pogon plovila i strojeva u akvakulturi. Neki od ovih modela se provode još uvijek, dok su neki ukinuti. Model koji se još uvijek primjenjuje je **modelom poticanja proizvodnje** kojim se isplaćuju poticaji po kilogramu uzgojene/ulovljene/prerađene ribe ili školjke, a u slučaju ekološke proizvodnje iznosi su uvećani 30%. Pod **modelom kapitalnih ulaganja** podrazumijeva se dodjela nepovratne investicijske potpore kapitalnim ulaganjima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. U ribarstvu, kroz ovaj mode u I. skupini-jednostavne investicije odobrava se potpora za nabavu matičnih riba za uzgojno-seleksijski rad u akvakulturi; izgradnju, adaptaciju i opremanje objekata za akvakulturu; nabavu ribarskih plovila te nove opreme i mehanizacije za ribarstvo; ugradnja novih rashladnih uređaja na

vozilima za prijevoz riba i izgradnju, adaptaciju i opremanje objekata za uskladištenje i preradu ribe. Također, u ovome modelu za ribarstvo je predviđena investicijska potpora za II skupinu - složene investicije sukladne Operativnim programima koje donosi Vlada Republike Hrvatske. Kroz **sufinanciranje uzgojno-seleksijskog rada u akvakulturi** omogućava se uspostava matičnih stokova autohtonih vrsta riba, te osiguranje kvalitetnih uzgojnih linija selekcioniranih po određenim fenotipskim ili genotipskim karakteristikama. Ovaj model osigurava i sufinanciranje zatvaranja punog ciklusa uzgoja - od mrijesta do konzuma - za one vrste u uzgoju za koje postoji takva potreba. Realizacija ovoga programa odvija se kroz suradnju uzgajivača ribe sa znanstvenim institucijama i Hrvatskim zavodom za poljoprivredno savjetodavnu službu. Kako bi se omogućila postupna prilagodba hrvatskih gospodarskih subjekata u području akvakulture na potpore kakve se primjenjuju u EU u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su financijska sredstva za provedbu strukturne podrške ribarstvu. Ova se sredstva dodjeljuju temeljem natječaja, a sufinanciraju se projekti u maksimalnom iznosu od 25% vrijednosti investicije. U sklopu mjera strukturne potpore sukladne EU provodi se i **mjera otkupa povlastica** za obavljanje ribolova pridnenim povlačnim alatima. Cilj **mjere poticanja ustroja udruga proizvođača** je ojačati ribarske asocijacije (zadruge i udruge) kako bi, eventualno, prerasle u organizacije proizvođača stupanjem Republike Hrvatske u članstvo EU, koje su temelj ne samo tržišne politike EU već imaju i značajan doprinos u dijelu upravljanja resursima. Zakonom o posebnom porezu na naftne derivate propisane su vrste naftnih derivata, te porezna osnovica i visina posebnog poreza na naftne derivate. Slijedom toga, proizvođačka cijena standardnog dizelskog goriva obojenog plavom bojom ("plavi dizel") oslobođena je trošarina. Na taj način smanjeni su proizvodni troškovi za jednu od najznačajnijih stavki čime se cilja povećavanju konkurentnosti domaće proizvodnje. Pravo korištenja „plavog dizela“ mogu ostvariti uzgajivači i ribari za pogon plovila kojima se obavlja gospodarski ribolov na moru te za pogon plovila i strojeva u akvakulturi, a nadoknađuje im se cijena koštanja plavog dizela preko cijene od 5,00 kuna.

Područje veterinarske inspekcije

Djelokrug rada i ustrojstvo veterinarske inspekcije bili su predmet pregovora o Poglavlju 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika.

Mjerila koja su utvrđena za zatvaranje pregovora o Poglavlju 12., a odnose se na djelokrug rada i ustrojstvo veterinarske inspekcije, su sljedeća:

„**1. Hrvatska treba predstaviti odobreni nacionalni program za unapređenje objekata** za proizvode životinjskog podrijetla, uključujući objekte za nusproizvode životinjskog podrijetla koji nisu namijenjeni prehrani ljudi. Taj program mora uključivati precizni plan za nadzor procesa unapređenja objekata od strane hrvatskih nadležnih tijela. U pogledu sektora mlijeka, nacionalni program treba također uključiti strategiju za korištenje nesukladnog sirovog mlijeka. Hrvatska mora također pokazati dovoljan napredak u provedbi tog nacionalnog programa. Nadalje, Hrvatska treba pokazati da je predvidjela dostatne ljudske i financijske resurse za nadzor procesa unapređenja objekata koji su pokriveni nacionalnim programom.

2. Hrvatska treba pružiti dovoljno jamstva Europskoj komisiji u pogledu uspostave potpuno EU sukladnog sustava službenih kontrola za životinje i životinjske proizvode, uključujući i njegovo financiranje.

3. Hrvatska treba nastaviti s uspostavom i razvojem odgovarajuće administrativne strukture sukladno s pravnom stečevinom EU, osobito u pogledu kontrole sigurnosti hrane,

te nastaviti povećavati svoje administrativne kapacitete i infrastrukture. Hrvatska treba pokazati da ima dostatni administrativni kapacitet da ispravno provede i primijeni svu pravnu stečevinu EU koja je pokrivena ovim poglavljem na dan pristupanja.“

Do 2010. godine poslove službenih kontrola obavljali su isključivo ovlaštene veterinarne organizacije (trgovačka društva) temeljem ugovora o povjeravanju poslova.

Međutim, u postupku pristupanja RH u članstvo EU i tijekom trajanja pristupnih pregovora, a kao mjerilo za zatvaranje pregovora o Poglavlju 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika utvrđena je obveza RH da uspostavi potpuno EU sukladni sustav službenih kontrola za životinje i proizvode životinjskog podrijetla, uključujući i obvezu da zaposli odgovarajući broj službenih veterinarne (državnih službenika) koji će preuzeti poslove službenih kontrola od ovlaštenih veterinarne ovlaštenih veterinarne organizacije, sa svrhom nepristranog provođenja službenih kontrola, te je Ministarstvo tijekom 2009. godine počelo zapošljavati te educirati službene veterinare za obavljanje poslova službenih kontrola, a trenutačno je u Ministarstvu zaposleno 106 službenih veterinarne.

Osim osiguravanja nepristranog provođenja službenih kontrola, zapošljavanje službenih veterinarne je bilo nužno, jer ovlaštene veterinarne ne mogu poduzimati mjere u slučaju nesukladnosti odnosno donijeti upravni akt, a kada tijekom službene kontrole utvrde postupanje protivno propisima o hrani (iz članka 74. Zakona o hrani), a tek iznimno mogu obavljati certificiranje (članak 53. stavak 3. i 8. Zakona o veterinarstvu).

U Zajedničkom stajalištu Europske unije od 22. srpnja 2010. (CONF-HR 25/10) o Poglavlju 12. EU bilježi obvezu RH da sveukupno zaposli 192 službenih veterinarne koji će postupno zamijeniti ovlaštene veterinarne.

Prije nego se započelo s uspostavom EU sukladnog sustava financiranja službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje ovlaštene veterinarne organizacije (trgovačka društva) za proveden *tada veterinarne-zdravstveni pregled* (službena kontrola) u objektu subjekta u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje izravno su od subjekta naplaćivali naknade za veterinarne-zdravstveni pregled.

1. Unaprjeđenje objekata

Odlukom ministra o provođenju postupaka procjene i kategorizacije objekata – lipanj 2007. godine započeta je kategorizacija te je provedena tijekom 2009. godine.

Prije provođenja kategorizacije objekata izrađene su kontrolne liste, imenovano je 40 veterinarne inspektora koji su podijeljeni u 20 timova za provedbu kategorizacije, održana je teoretska i praktična obuka za imenovane veterinarne inspektore.

U postupku kategorizacije procijenjeno je 978 objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla te su svrstani u sljedeće kategorije

- 140 objekata - 1. kategorije
- 461 objekt - 2. kategorije
- 359 objekata - 3. Kategorije
- 18 objekata - 4. kategorije

Nakon provedene kategorizacije svi objekti koji su svrstani u 3 kategoriju te objekti koji su naknadno svrstani u 3 kategoriju bili su dužni dostaviti planove za unaprjeđenje objekata koje

su veterinarski inspektori procjenjivali. Osim navedenog veterinarski inspektori provode i monitoring provedbe planova unaprjeđivanja objekata

2. Uspostava potpuno EU sukladnog sustava službenih kontrola za životinje i životinjske proizvode, uključujući i njegovo financiranje.

U cilju ispunjavanja drugog mjerila za zatvaranje pregovora o Poglavlju 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika – financiranje službenih kontrola, dana 08. srpnja 2009. godine objavljen je Pravilnik o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje („Narodne novine“, broj 79/09), (dalje: Pravilnik), kojim su preuzete odredbe Uredbe (EZ) br. 882/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja sukladno zakonu o hrani, te propisima o zdravlju i zaštiti životinja, u dijelu koji se odnosi na financiranje službenih kontrola. Stupanjem na snagu Pravilnika, dana 01. kolovoza 2009. godine, započela je uspostava EU sukladnog sustava financiranja službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje.

Člancima 6.a i 6b. Pravilnika o izdavanju certifikata za žive životinje i proizvode životinjskog podrijetla u međunarodnom prometu („Narodne novine“, broj 137/08 i 97/09) propisana je naknada za izdavanje certifikata za životinje, hranu životinjskog podrijetla, nusproizvode životinjskog podrijetla te hranu za životinje. Certifikat se izdaje odnosno potvrđuje nakon provedene službene kontrole.

Pravilnikom su propisane pristojbe i naknade za financiranje troškova službenih kontrola koje se provode u objektima u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje (dalje: službene kontrole) te način obračunavanja i plaćanja pristojbi i naknada za provedene službene kontrole.

Službene kontrole u objektima u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje (dalje: objekti) se moraju provoditi redovito na temelju analize rizika i s odgovarajućom učestalosti, prema planu kontrola, s ciljem verificiranja (provjere i pregleda) postupanja sukladno propisima o hrani te hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, a kako bi se osiguralo stavljanje na tržište sigurne odnosno zdravstveno ispravne hrane i hrane za životinje.

Pristojbe za provedene službene kontrole naplaćuju se subjektima u poslovanju s hranom (dalje: subjekti), koji koriste objekte i uplaćuju se u Državni proračun RH (Aktivnost A 401116 Službene kontrole veterinarske inspekcije), a obračunavaju se putem računalne aplikacije propisane člankom 5. Pravilnika i to, ovisno o djelatnosti objekta, prema od strane subjekta u računalnoj aplikaciji upisanoj vrsti i broju životinja namijenjenih klanju odnosno obradi ili upisanoj količini ulazne sirovine životinjskog podrijetla.

Pristojbe se koriste za financiranje troškova službenih kontrola odnosno za troškove osoba koje sudjeluju u provođenju službenih kontrola, kao i troškove uzorkovanja pri provođenju službene kontrole.

Osobe koje sudjeluju u provođenju službenih kontrola su:

1. Ovlašteni veterinari ovlaštenih veterinarskih organizacija (trgovačka društva) temeljem Ugovora o povjeravanju poslova iz članka 95. stavka 3. Zakona o veterinarstvu, sklopljenog s Upravom za veterinarstvo Ministarstva, a Ministarstvo im za provedene poslove službenih kontrola, plaća naknadu, koja se također obračunava putem računalne aplikacije sukladno članku 26. Pravilnika.

2. Ovlašteni veterinari kontrolnih tijela (trgovačka društva) temeljem Ugovora o povjeravanju poslova službenih kontrola kontrolnom tijelu, sklopljenog s Upravom za veterinarstvo Ministarstva, sukladno članku 42. stavku 3. Zakona o veterinarstvu, članku 73. stavku 1. Zakona o hrani, članku 46.-48. i 55. Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati veterinarske organizacije, veterinarska praksa i veterinarska služba u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti („Narodne novine“, broj 45/09 i 80/10) i članku 5. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje („Narodne novine, broj 99/07 i 74/08), a Ministarstvo im također za provedene poslove službenih kontrola, plaća naknadu koja se obračunava putem računalne aplikacije sukladno članku 26. Pravilnika.

Tijekom 2010. godine započeo je postupak uspostave kontrolnih tijela odnosno utvrđivanja i ispunjavanja uvjeta da zainteresirane veterinarske organizacije i na dalje budu u mogućnosti obavljati poslove službenih kontrola kao kontrolna tijela. Zasada na području RH djeluje 31 kontrolno tijelo.

3. Službeni veterinari (državni službenici), a koji su se tijekom 2010. godine počeli uključivati u poslove provođenja službenih kontrola.

Dakle, na području Republike Hrvatske poslovi službenih kontrola podijeljeni su između ovlaštenih veterinara ovlaštenih veterinarskih organizacija i kontrolnih tijela - trgovačkih društava te službenih veterinara - državnih službenika Ministarstva, s tendencijom prebacivanja pojedinih poslova službenih kontrola sa ovlaštenih veterinara na službene veterinare.

Poslove službenih kontrola od ovlaštenih veterinarskih organizacija koje nisu započele akreditacijski postupak do 30. lipnja 2010. godine odnosno koje se ne akreditiraju do 31. prosinca 2011. godine preuzeli su odnosno preuzet će službeni veterinari, a sukladno propisanom člankom 55. Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati veterinarske organizacije, veterinarska praksa i veterinarska služba u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti, a pojedine poslove službenih kontrola od ovlaštenih veterinara kontrolnih tijela preuzet će službeni veterinari.

Područje veterinarstva

Veterinarstvo i veterinarska struka Republike Hrvatske imaju nezamjenjivu ulogu u zaštiti zdravlja životinja i ljudi, osiguranju zdravstveno ispravnih proizvoda životinjskog podrijetla i veterinarskoj zaštiti okoliša. Osiguravanjem primjerenog sustava kontrole zdravlja životinja i primjerenih postupaka u proizvodnji i prometu proizvoda životinjskog podrijetla Republika Hrvatska je uključena u nesmetanu međunarodnu razmjenu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, a veterinarska djelatnost je time postala služba od posebnog društvenog interesa.

Temeljem povoljnog zdravstvenog statusa životinja te sustavnog provođenja programa kontrole bolesti, RH je osigurala status zemlje izvoznice u odnosu na izvoz životinja i proizvoda životinjskog podrijetla na zahtjevna tržišta EU i SAD.

Organizacija i provedba veterinarske djelatnosti u Republici Hrvatskoj

Sukladno Zakonu o veterinarstvu iz 1997. godine («Narodne novine», br. 70/97, 105/01 i 172/03) kao temeljnom propisu u veterinarstvu Hrvatske, veterinarska služba u Republici Hrvatskoj bila je organizirana po piramidalnoj strukturi, na načelima vertikalne subordinacije uključujući veterinarsku inspekciju s podjelom rada prilagođenoj upravnoj i administrativnoj podjeli države.

Na vrhu piramide bila je Uprava za veterinarstvo, kao ustrojstvena jedinica Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, u sastavu koje je piramidalno ustrojena veterinarska inspekcija. Središnji dio i bazu piramide činio je sustav laboratorijske dijagnostike i analitike i veterinarska praksa s različitim oblicima organizacije veterinarske djelatnosti.

Prioriteti i zadaci veterinarstva RH

Usklađivanje zakonodavstva

Republika Hrvatska je članica WTO-a i drugih međunarodnih organizacija (OIE, FAO, WHO i dr.). Stjecajem statusa kandidata za pristup EU 2004. godine, Republika Hrvatska i njena veterinarska služba obvezuje se uskladiti sve propise kojima se regulira kontrola zdravlja životinja, kontrola u proizvodnji i prometu proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje, te dobrobit životinja.

Istodobno uz postupak usklađivanja veterinarskog zakonodavstva i usklađivanja mjera koje stvaraju osnovnu politiku, izgrađeni su i instrumenti potrebni za implementaciju EU politike.

Usklađivanje veterinarskog zakonodavstva RH s veterinarskim zakonodavstvom EU, obavljalo se po sljedećim područjima:

- proizvodnja i promet živih životinja, njihovog sjemena, jajnih stanica i embrija,
- proizvodnja i promet proizvoda životinjskog podrijetla,
- proizvodnja i promet veterinarskih lijekova i stočne hrane,
- kontrola zaraznih bolesti životinja i zoonoza,
- dobrobit životinja,
- veterinarska zaštita okoliša.

Kako bi se ostvarili gore navedeni ciljevi, tijekom razdoblja 2004. – 2007 godine, provedene su sljedeće aktivnosti: Reorganizacija kontrola u objektima za proizvodnju životinja i proizvoda životinjskog podrijetla; Promjena sustava naplate za obavljanje obveznih veterinarsko-zdravstvenih pregleda i kontrola - otklanjanje sukoba interesa; Otklanjanje sukoba nadležnosti; Pojačana je suradnja s međunarodnim institucijama; Promijenjen je postojeći sustav izravne naplate za propisane veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrole od strane ovlaštenih veterinarskih organizacija; Definirane su nadležnost tijela koja sudjeluju u provedbi Zakona o hrani (veterinarska inspekcija MPŠVG, sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva i dr.); Reorganizirani su veterinarski uredi u cilju povećanja učinkovitosti i racionalizacije, njihovo kadrovsko ekipiranje, tehničko i informatičko opremanje. Uvedena je redovita specifična edukacija veterinarskih inspektora i ovlaštenih veterinarara.

U cilju unaprjeđenja hrvatskih propisa za provođenje veterinarske djelatnosti i usklađenje istih s odgovarajućim propisima EU, unaprijeđena su sljedeća područja: Dodjela javnih ovlasti; Pravna osnova za donošenje Kriznog plana postupanja u slučaju pojave bolesti; Izmjene i nadopune korištenih pojmova (definicija) u veterinarskom zakonodavstvu; Pravna osnova za

provođenje označavanja životinja od strane veterinarskih službi i posjednika životinja na gospodarstvima; Redefiniranje zaraženih i ugroženih područja; Lista zaraznih bolesti životinja od interesa za RH.

Također su provedene prethodne posebne aktivnosti na području harmonizacije hrvatskih propisa s propisima EU, i to: Analiza postojećeg stanja u HR pravnoj osnovi; Izrada liste svih propisa potrebnih za usklađivanje s pravnom osnovom EU; Određivanje liste prioriteta usklađivanja; Prijevod EU propisa na hrvatski jezik; Prijevod usklađenih HR propisa na engleski jezik; Izrada usporednih tablica usklađenosti u suradnji s MEI; Procjena potrebnih kadrova, rokova i financijskih potreba za proces usklađivanja.

Zdravlje životinja

U cilju unaprjeđivanja stanja zdravlja životinja provedene su sljedeće aktivnosti: Određivanje liste bolesti čije je iskorjenjivanje od naročitog značaja za RH; Izrada programa nadziranja, kontrole i iskorjenjivanja po pojedinim bolestima; Postupno prelaženje s postojećeg sustava provođenja naređenih mjera propisanih godišnjom Naredbom na izradu cjelovitih Programa po pojedinim bolestima (princip KSK, GSE, BPJ), Uspostava sustava nadziranja bolesti u populaciji divljih životinja.

Specifične aktivnosti

Za pojedine bolesti od posebnog značaja za zdravlje ljudi, životinja i od interesa za gospodarstvo zemlje određeni su i posebni ciljevi, i to: Promjena politike kontrole klasične svinjske kuge prestankom mjere obveznog cijepjenja; Certificiranje stada službeno slobodnih od TBC, enzootske leukoze goveda, bruceloze; Provedba oralne vakcinacije lisica protiv bjesnoće.

Veterinarsko javno zdravstvo

U veterinarskom javnom zdravstvu prioritetan cilj bio je unaprjeđivanje sustava kontrole zdravstvene ispravnosti i sljedivosti proizvoda životinjskog podrijetla i zaštite potrošača. Prema navedenom cilju provedene su sljedeće aktivnosti: Harmonizacija relevantnih propisa; Izgradnja infrastrukture za laboratorijsku dijagnostiku i analitiku – akreditacija laboratorija; Uspostava sustava praćenja rezistencije mikroorganizama; Opremanje veterinarske inspekcije potrebnom opremom, radnom odjećom i vozilima; Redovna edukacija – održavanje tematskih stručnih seminara i treninga za veterinarske inspektore i ovlaštene veterinare.

Dobrobit životinja

Na području zaštite i dobrobiti životinja stupio je na snagu novi Zakona o zaštiti životinja; Izrađeni su podzakonskih provedbeni akti temeljem novog zakona te je provedena posebna edukacija veterinarskih inspektora, ovlaštenih veterinarara i posjednika životinja. Također, pojačana je izrada edukacijskih materijala za veterinarske inspektore i javnost.

Informatizacija

U cilju ostvarivanja preduvjeta provođenja veterinarske djelatnosti sukladno novo donešenim politikama i harmoniziranim propisima započeta je opsežna i cjelovita informatizacija veterinarske službe i to: Pokretanje i stavljanje u funkciju postojećih software programa (epidemiološki, granični, registracija životinja); Nadogradnja sustava umrežavanja s drugim institucijama (Hrvatski veterinarski institut, Veterinarski uredi, granični veterinarski prijelazi, Veterinarski fakultet, Hrvatska poljoprivredna agencija, veterinarske organizacije i dr.); Uspostava elektronskog sustava prikupljanja, razmjene i obrade podataka (praćenje i kontrola zaraznih bolesti, uvozna rješenja, karantena, promet životinja i označavanja, rezidue i dr.).

Nastavno na aktivnosti započete u prethodnom razdoblju, najvažniji rezultati i aktivnosti su: daljnja harmonizacija sa odgovarajućim EU propisima; Ispunjavanje mjerila za otvaranje pregovora u Poglavlju 12.; Promjena sustava kontrole prometa životinja; Uspostava registra farmi; Unaprjeđenje sustava označavanja i registracije goveda; Potpuna implementacija novog sustava označavanja i registracije svinja; Početak implementacije novog sustava za označavanje i registraciju ovaca i koza; Početak edukacije posjednika životinja o budućim obvezama za ispunjavanje uvjeta za stjecanje prava na primanje potpore; Izrada nacionalnog programa unaprjeđenja objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi; Uvođenje sustava akreditacije i upravljanja kvalitetom u poslovanju veterinarskih organizacija; Promjena sustava naplate za obavljanje službenih kontrola; Priprema proizvođača konzumnih jaja za prilagodbu proizvodnje u skladu s budućim obvezama po pitanju dobrobiti životinja; Uspostava nacionalnih programa kontrole salmoneloze u peradi; Uspostava nacionalnog programa antimikrobne rezistencije; Početak provedbe IPA 2008 programa iskorjenjivanja bjesnoće putem metode oralne vakcinacije lisica; Uvođenje sustava redovite kontrole gospodarstva po pitanju ispunjavanja obveze posjednika i edukacije istih te ažuriranje podataka putem veterinarskog pregleda gospodarstva.

Područje ruralnog razvoja

EAFRD fond

EAFRD je jedan od 5 strukturnih fondova, a kojim se financiraju mjere ruralnog razvoja u sklopu EU Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). EU programsko razdoblje obuhvaća razdoblje od 7 godina. Važeće programsko razdoblje završava 2013., a novo počinje u 2014. i završava u 2020. godini. Svaka članica EU obavezna je izraditi Program ruralnog razvoja za razdoblje od 7 godina, u kojem temeljem analize stanja utvrđuje probleme i ciljeve, odabire mjere za unaprjeđenje poljoprivrede i ruralnih područja, utvrđuje kriterije za provedbu mjera i proračun. Uz sredstva EAFRD fonda, za financiranje mjera ruralnog razvoja obavezna je participacija sredstava iz nacionalnih proračuna.

U EU je u tijeku proces donošenja novog seta uredbi kojima će se urediti I stup (izravna plaćanja, uređenje tržišta) i II stup ZPP (ruralni razvoj). RH kreće s korištenjem EAFRD-a od 2014. godine.

Uloga Ministarstva u EAFRD-u

Zadaće Ministarstva će bile iste kao i danas u IPARD-u (točka I.II), no u slučaju EAFRD-a Uprava neće biti predmet akreditacije.

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2009. – 2011. (većinom u 2011.)

- utvrđen nacionalni pravni okvir za sudjelovanje RH u II stupu ZPP-a - Izmjene Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 124/11)
- ostvaren kontakt sa stručnim službama Opće uprave za poljoprivredu (DG AGRI) Europske komisije (EK) – Direktorat E, jedinica koja će voditi RH u post-pristupnom razdoblju
- osnovano Povjerenstvo za izradu Programa ruralnog razvoja
- razrađeno je 14 mjera ruralnog razvoja (nacrti) za potrebe izrade softwarea u Agenciji za plaćanja
- napravljene smjernice za studiju utvrđivanja područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi, za potrebe pokretanja postupka javne nabave
- osnovano Povjerenstvo za programiranje mjere dobrobiti životinja.

I.II Pred-pristupno razdoblje - IPARD**IPARD program**

Prepristupna pomoć EU za razdoblje 2007. – 2013., IPA - V komponenta (Ruralni razvoj - IPARD), u slučaju RH definirana je trima međunarodnim sporazumima.

Pomoć se realizira kroz IPARD program – Program ruralnog razvoja za RH, s cca 25 milijuna € EU pomoći godišnje za razdoblje 2007. – 2013. godina. U realizaciji IPARD programa obavezna je kontribucija sredstava iz Državnog proračuna (EU:HR=75%:25%). IPARD program odobrava EK.

IPARD program usvojen je 2008. godine, a provodi se od 2010. godine. Dosad su akreditirane 4 mjere – 101 - Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva, 103 - Ulaganja u preradu, 301 - Ruralna infrastruktura, 302 - Diverzifikacija u nepoljoprivredne djelatnosti.

Raspisivanje natječaja, provedbu mjera, obradu i kontrolu zahtjeva te isplate korisnicima vrši Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Dosad je raspisano 16 natječaja, i to 6 za Mjeru 101, 6 za Mjeru 103, 2 za Mjeru 301 i 2 za Mjeru 302.

IPARD

Uprava za ruralni razvoj ima ulogu Upravne direkcije, odnosno tijela koje dobiva nacionalnu akreditaciju i prijenos ovlasti EK za obavljanje zadaća:

- programiranje, što obuhvaća izradu prijedloga programa (analiza stanja, problemi, ciljevi, mjere, proračun) i izmjene programa; sadržaj programa pregovara se s EK
- monitoring i evaluacija programa (rad Odbora za praćenje, godišnja izvješća, on-going, interim i ex-post evaluacija)
- promidžba programa i informiranje korisnika.

Uprava sudjeluje u izradi međunarodnih sporazuma (Financijski sporazum, Okvirni sporazum, Sektorski sporazum) i koordinira izradu nacionalnih propisa (Pravilnici za provedbu mjera IPARD programa).

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2009. – 2011.

- 02/10 - donesen Zakon o potvrđivanju Višegodišnjeg Sporazuma o financiranju 2007. – 2010. između Komisije Europskih zajednica i Vlade RH
- potpisan Sporazum kojim se mijenja i dopunjuje Višegodišnji Sporazum o financiranju 2007. – 2010.
- 09/2009 – usvojene 2. izmjene IPARD programa od strane EK
- 11/2010 – usvojene 3. izmjene IPARD programa od strane EK

- 07/2011 – HR uputila prijedlog za 4. izmjene IPARD programa EK na usvajanje
- održano 7 sjednica Odbora za praćenje IPARD programa
- doneseni Pravilnici za provedbu Mjera 101 i 103, 301 i 302
- 11/2009 – dobiven prijenos ovlasti za provedbu Mjera 101 i 103 od strane EK
- 03/2011 - dobiven prijenos ovlasti za provedbu Mjera 301 i 302 od strane EK
- 06/2011 – HR uputila Godišnje IPARD izvješće EK na usvajanje
- u tijeku – pripreme za akreditaciju Mjere LEADER i Tehnička pomoć
- u tijeku – on-going evaluacija IPARD programa
- u tijeku – izmjene Sektorskog sporazuma
- u tijeku – provedba Akcijskog plana unapređenja korištenja IPARD programa.

Pred-pristupno razdoblje - SAPARD

SAPARD program

SAPARD je bila pretpristupna pomoć EU za poljoprivredu i ruralni razvoj država kandidata za članstvo u EU, za razdoblje 2000. – 2006. godina. U RH se pomoć realizirala kroz SAPARD Program za poljoprivredu i ruralni, a iznosila je 25 milijuna € za 2005. i 2006. godinu ukupno. Program se provodio u 2006., 2007., 2008 i 2009. godini, a realizirana su ukupno 4 natječaja za 2 akreditirane mjere – Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva i ulaganja u preradu. Ukupno iskorištenje iznosilo je 48,2% ukupno raspoloživih EU sredstava.

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2009. – 2011.

- izrada završnog izvješća o provedbi SAPARD programa
- izrada ex-post evaluacijskog izvješća o provedbi SAPARD programa
- održavanje sjednica Odbora za praćenje SAPARD programa.

Nacionalne mjere ruralnog razvoja

Mjere ruralnog razvoja u nadležnosti Ministarstva, propisane Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ribarstvu (NN 92/10, 127/10, 124/11) danas obuhvaćaju:

- Potporu dohotku poljoprivrednih gospodarstava
- Potporu za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja
- Potporu za osiguranje od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi
- Potporu za ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju Potporu za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi
- Potporu za organizaciju manifestacija
- Mjera - Potpora za kapitalna ulaganja u poljoprivredi

Mjere 10*10 ili mjere prema Programu razvitka seoskog prostora (Pravilnik o provedbi programa razvitka seoskog prostora, NN 71/05, 37/06, 109/06, 96/07, 86/08) ne provode se od konca 2009. godine. Postoje još manje obveze po stvorenim ugovorima (dospijeeće i u 2012. godini). Isplate ugovorenih obveza vrše se u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, a temeljem obrade predmeta u Upravi.

Uloga u nacionalnim mjerama ruralnog razvoja

Ministarstvo je zaduženo za planiranje proračuna, zakonodavni okvir te praćenje stanja u realizaciji nacionalnih mjera ruralnog razvoja.

Provedba svih mjera, osim potpore za organizaciju manifestacija, u nadležnosti je Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2009. – 2011.

- donošenje Pravilnika za pojedine nacionalne mjere ruralnog razvoja
- raspisivanje Natječaja za dodjelu potpore organizatorima manifestacija.

Sustav ekološke proizvodnje

Ekološka proizvodnja poseban je proizvodni sustav uređen Zakonom o ekološkoj proizvodnji i označavanju proizvoda (NN 139/2010) i pratećim pravilnicima (Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda, NN 91/01, 10/07; Pravilnik o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda, NN 13/02, 10/07; Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnike ekološke proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, NN 13/02, 112/07; Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji, NN 39/11; Pravilnik o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda, NN 129/09; Pravilnik o deklaraciji i označavanju ekoloških proizvoda, NN 13/02, 10/07, 64/09; Pravilnik o označavanju hrane i hrane za životinje u ekološkoj proizvodnji, NN 25/11; Pravilnik o stručnom nadzoru u ekološkoj proizvodnji, NN 13/02, 10/07, 62/08; Pravilnik o stručnoj kontroli u ekološkoj proizvodnji, NN br. 68/11; Pravilnik o vođenju baze podataka za poljoprivredni reprodukcijски materijal iz ekološke proizvodnje, NN 89/08; Pravilnik o sustavu ocjenjivanja sukladnosti u ekološkoj proizvodnji, NN 91/01, 25/08, 61/09; Pravilnik o visini naknade troškova za provedbu stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i troškova utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima, NN 85/02, 41/08, 15/10; Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u preradi vlakana, NN 81/02).

Naša nacionalna pravila većinom su već usklađena s EU pravilima za ekološku proizvodnju.

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2009. – 2011.

- donošenje Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju proizvoda i pratećih pravilnika
- donošenje Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede za razdoblje 2011. – 2016. godina
- vođenje Upisnika subjekata u ekološkoj proizvodnji, promidžba ekološke proizvodnje na terenu i edukacija proizvođača, suradnja na međunarodnim projektima.

Sustav integrirane proizvodnje

Integrirana proizvodnja poseban je proizvodni sustav uređen Zakonom o poljoprivredi (NN 149/09), pratećim Pravilnikom o integriranoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda (NN 32/10) i opsežnim tehnološkim uputama za ratarstvo, povrćarstvo, voćarstvo i vinogradarstvo.

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2009. – 2011.

- donošenje pravilnika i tehnoloških uputa
- vođenje Upisnika subjekata u ekološkoj proizvodnji
- promidžba integrirane proizvodnje na terenu i edukacija proizvođača, statističko praćenje integrirane proizvodnje.

Područje raspolaganja poljoprivrednim zemljištem**Zakonska regulativa**

Poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolaže se sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (N.N. br. 152/08, 21/10 i 63/11) (u daljnjem tekstu Zakon).

Zakon je u primjeni je od 01.01.2009. godine i do danas su bile dvije Izmjene i dopune, a temeljem istog donijeto je 13 podzakonskih akata koji reguliraju postupke raspolaganja poljoprivrednim zemljištem

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države

Da bi se moglo raspolagati poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države JLS bile su dužne izraditi Programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, oni su osnova za raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Bez donesenog Programa na koji je MPRRR dalo suglasnost jedinice lokalne samouprave ne mogu raspolagati poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

Do sada su 398 JLS izradile Program raspolaganja, a Ministarstvo poljoprivrede je dalo suglasnost na 384 Programa, 75 JLS u nemaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Programima je obuhvaćeno ukupno cca 552.000 ha poljoprivrednog zemljište u vlasništvu države.

Osnovni oblici raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države su: prodaja, zakup, dugogodišnji zakup i dugogodišnji zakup za ribnjake. Postupak za prodaju i zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države provode gradovi i općine, uz suglasnost MPRRR, a pri odabiru najpovoljnijeg ponuditelja prednost se daje obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.

Postupak za dugogodišnji zakup i dugogodišnji zakup za ribnjake na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države provodi MPRRR

Raspolaganje se provodi na temelju javnih natječaja.

Prodaja

Putem javnih natječaja od 2003. – prosinac 2011. godine prodano je cca 62.775 ha ili 28 % od ukupno planiranog po Programima

U periodu od 2003. – 2007. godine prodano je cca 34.853,84 ha.

U periodu od 2008. – 2009. godine prodano je cca 7.921,16 ha

Zakup:

Putem javnih natječaja od 2003. – prosinac 2011. godine u zakup je dano cca 117.383 ha

JLS su veliki dio površina koje su u svojim Programima planirale za povrat, prodaju i ostalo također davale u zakup na 5 godina odnosno do sređivanja imovinsko-pravnog stanja odnosno do privođenja namjeni.

U periodu od 2003. – 2007. godine u zakup je dano cca 58.954,37 ha.

U periodu od 2008. – 2009. godine u zakup je dano cca 24.428,63 ha

Dugogodišnji zakup (novi oblik raspolaganja od stupanja na snagu ZPZ-a 152/08)

Putem javnih natječaja od 2010. – prosinac 2011. godine u dugogodišnji zakup je dano 21.987,30 ha.

Ranije nije bilo raspolaganja putem dugogodišnjeg zakupa već putem koncesije.

* Površine poljoprivrednog zemljišta koje su Programima raspolaganja bile predviđene za koncesiju poljoprivrednog zemljišta, a do stupanja na snagu ZPZ-a (152/08) nisu date u koncesiju za poljoprivredno zemljište istima se raspolaže putem dugogodišnjeg zakupa.

Koncesija za ribnjake: (novi oblik raspolaganja)

Do danas nije bilo raspolaganja putem ovog oblika raspolaganja

Koncesija za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države:

Oblik raspolaganja kojim se raspolagalo sukladno ranijim ZPZ-ima

Putem javnih natječaja od 2003. – prosinac 2011. godine u koncesiju je dano 58.421,40 ha

U periodu od 2003. – 2007. godine u koncesiju je dano 43.909,95 ha.

U periodu od 2008. – 2009. godine u koncesiju je dano 14.511,47 ha.

Sveukupno koncesija i dugogodišnji zakup:

Putem javnih natječaja od 2003. do prosinac 2011. u koncesiju i dugogodišnji zakup dano je 80.408,70 ha ili 60% ukupno planiranog po Programu raspolaganja.

Ukupno je na području RH u periodu od 2003. – prosinac 2011. godine raspolagano sa 260.566 ha ili 47% ukupno planiranog po Programu raspolaganja.

Tablica raspolaganja (podaci od 2003. do prosinac 2011.)

OBLIK RASPOLAGANJA	POVRŠINA u ha
ZAKUP	117.383
PRODAJA	62.775
DUGOGODIŠNJI ZAKUP	21.987
KONCESIJA	58.421
UKUPNO	260.566

Izvor : MPRRR, Uprava za poljoprivredno zemljište

Sredstva ostvarena od zakupa, prodaje dugogodišnjeg zakupa i koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države

Tabelarni pregled prihoda ostvarenih od ZAKUPA poljoprivrednog zemljišta

RAZDOBLJE	KUMULATIVNI PRIHOD OD ZAKUPA	DIO OD DRŽAVE 25%
01.01. 2006. – 31. 12.2006.	86.436.997,79	21.609.249,45
01.01. 2007. – 31. 12.2007.	93.824.319,53	23.456.079,88
01.01. 2008. – 31. 12.2008.	90.179.231,68	22.544.807,92
01.01. 2009. – 31. 12.2009.	70.521.492,40	17.630.373,10
01.01. 2010. – 31.12. 2010.*	35.401.666,76	8.850.416,69
01.01. 2011. – 30.10. 2011.	54.904.014,61	13.726.003,65

Izvor : Izvješće FINE

* Odluka VRH o pomoći u krizi (VRH odrekla se svog prihoda 25%)

Tabelarni pregled prihoda ostvarenih od PRODAJE poljoprivrednog zemljišta

RAZDOBLJE	KUMULATIVNI PRIHOD OD PRODAJE	DIO OD DRŽAVE 25%
01.01. 2006. – 31. 12. 2006.	37.700.401,31	9.425.100,33
01.01. 2007. – 31. 12.2007.	48.465.015,30	12.116.253,83

01.01. 2008. – 31. 12.2008.	52.538.345,82	13.134.586,46
01.01. 2009. – 31. 12.2009.	45.582.215,63	11.395.553,91
01.01. 2010. – 31.12. 2010.	38.773.776,20	9.693.444,05
01.01. 2011. – 30.11. 2011.	64.320.577,61	16.080.144,40

Izvor : Izvješće FINE

Tabelarni pregled prihoda ostvarenih od KONCESIJE i DUGOGODIŠNJEG ZAKUPA

RAZDOBLJE	PRIHOD OD KONCESIJE I DUGOGODIŠNJEG ZAKUPA	DIO OD DRŽAVE 50%
01.01. 2002. – 31. 12. 2002.	938.640,42	469.320,21
01.01. 2003. – 31. 12. 2003.*	517.916,80	258.958,40
01.01. 2004. – 31. 12. 2004.	4.228.360,56	2.114.180,28
01.01. 2005. – 31. 12. 2005.	4.696.436,88	2.348.218,44
01.01. 2006. – 31. 12. 2006.	13.478.906,25	6.739.453,13
01.01. 2007. – 31. 12. 2007.	16.488.859,29	8.244.429,65
01.01. 2008. – 31.12.2008.	22.356.450,33	11.178.225,17
01.01. 2009. – 31.12.2009.	22.800.032,18	11.400.016,09
01.01. 2010. – 31.12.2010.	22.825.533,03	11.412.766,52
01.01. 2011. – 30.11. 2011.	10.082.817,28	5.041.408,69

Izvor : Evidencije MPRRR

* koncesijska naknada sukladno ugovorima plaća se krajem godine valuta plaćanja 31.12. očekivana dobit od koncesije u 2011. cca 22.000.000 kn

** u 2011. godini dospijevaju prve obveze plaćanja dugog. zakupa

očekivana dobit od dugogodišnjeg zakupa u 2011. godinu iznosi 10.254,86 kn

*** očekivana dobit od koncesije i dugogodišnjeg zakupa u 2011. godini cca 32.000.000 kn

1.9. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Odnosi s javnošću

Odjel za odnose s javnošću u razdoblju od 2009. do 2011. pratio je objave medija od interesa za Ministarstvo te informirao medije, stručnu i širu zainteresiranu javnost o radu Ministarstva te bio u usluzi građanima po svim pitanjima iz djelokruga rada Ministarstva. Na dnevnoj bazi analizirao je medijske objave te izrađivao interni press info u suradnji s tvrtkom Presscut. Od 2009. do danas poslana su 62 ispravka na novinske članke i tv emisije te 280 priopćenja. Osim kontaktiranja i pružanja informacija predstavnicima medija nije zanemaran ni direktan kontakt i pružanje informacija građanima, tvrtkama, zaposlenicima jedinica lokalne

samouprave. U razdoblju od 2009. do 2011. godine odgovoreno je na oko 2500 upita zaprimljenih elektroničkom poštom.

Internetska stranica Ministarstva www.mzopu.hr sastavljena je od 6956 web stranica i na njoj je objavljeno 6 GB informacija. Informacije se svakodnevno ažuriraju a dostupne su na hrvatskom i engleskom jeziku. Stranica je redizajnirana u srpnju 2008. kada je web i proširen, centriran te je ubrzan pristup sadržaju. U razdoblju od 2004. do kraja 2011. godine količina sadržaja koji se objavljuje na web-u znatno se povećala. Uz uobičajene opće i aktualne informacije koje se odnose na teme zaštite okoliša, prostora i graditeljstva, Ministarstvo svakodnevno informira javnost o javnim uvidima i raspravama za nacрте propisa, sažetke studija o utjecaju na okoliš, prijedloge prostornih planova itd. Osim središnje web stranice postoje i zasebne web poddomene a to su: Od 2004. godine <http://puo.mzopu.hr> – objavljuju se informacije o zahvatima za koje se provodi ili je iskazana potreba za procjenom utjecaja na okoliš; od 2005. godine <http://klima.mzopu.hr> – objavljuju se informacije o temi praćenja klimatskih promjena; od 2008. godine <http://zrak.mzopu.hr> - na redizajniranim stranicama dostupni su svi mjerni podaci sa mjernih postaja za praćenje kakvoće zraka Državne mreže; od 2009. godine <http://www.izor.hr/kakvoca/kakvoca.html> - na redizajniranim stranicama dostupni podaci o kakvoći mora za kupanje na plažama hrvatskog Jadrana. Prema podacima programa za mjerenje posjećenosti web stranica pretraživača Google, internetska stranica Ministarstva među najposjećenijim je web stranica tijela javne vlasti pa je tako tijekom ove godine zabilježeno ukupno 1.061.220 posjeta.

Odjel pruža i informacije sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama prema Katalogu informacija koji je izrađen i objavljen na web stranici. Od listopada 2003. do prosinca 2011. broj zahtjeva za pristup informacijama u stalnom je porastu. Tako je npr. u 2006 zaprimljeno 60 zahtjeva, u 2007. 94 zahtjeva, u 2008. 121 zahtjev, u 2009. 279 zahtjeva, te u 2010. godini 207 zahtjeva za pristup informacijama. Do prosinca 2011. zaprimili smo 264 zahtjeva od kojih je na dan 8. prosinca 2011. riješeno 229 zahtjeva.

Odjel je u siječnju 2011. pokrenuo Glasilo koje jednom mjesečno šalje e-poštom na oko 1.450 adresa. Glasilo je pokrenuto s ciljem upoznavanja tijela javne vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, strukovnih udruženja, gospodarstvenika, nevladinih organizacija, medija i drugih subjekata, kao i svekolike zainteresirane javnosti s radom Ministarstva te pružanja kvalitetnih informacija korisnih prilikom obavljanja svakodnevnih poslova. Glasilo se objavljuje i na web-stranici Ministarstva.

Odjel je i nacionalni koordinator za najmasovniju europsku manifestaciju Europski tjedan kretanja. Te kao takav gradovima i općinama pruža svekoliku podršku koja se prvenstveno ogleda u pravovremenoj distribuciji informacija Europske koordinacije kontakt osobama u jedinicama lokalne samouprave, pomoći prilikom registracije sudjelovanja i prijava za nagradu Europski tjedan kretanja te zalaganju za što kvalitetnije praćenje događanja u medijima. Iako je u posljednje dvije godine zabilježen pad broja sudionika u svim zemljama Europske unije u odnosu na rekordnu 2009. godinu, od 18 prijavljenih gradova 2011. godine, čak njih 10 ispunilo je sva tri tzv. 'zlatna kriterija' Europske povelje. Zapažene rezultate naših predstavnika prepoznala je i Europska komisija, uvrstivši u prigodnu knjižicu izdanu povodom desetogodišnjice Europskog tjedna kretanja postignuća 22 najuspješnija sudionika, među kojima su čak tri hrvatska grada.

Odjel priprema, šalje te ažurira članke na portalu „Moja uprava“. U dijelu namijenjenom građanima objavljeno je 17 članaka iz nadležnosti Ministarstva koji se redovito pregledavaju i prema potrebi ažuriraju novim podacima. U protekle dvije godine u okviru planiranih podtema „Zaštita okoliša“ i „Graditeljstvo“ pripremljeno je i poslano uredništvu portala više članka namijenjenih gospodarskim subjektima, koji čekaju objavu.

Samostalna služba za unutarnju reviziju svoje poslove obavlja temeljem strateškog i godišnjeg plana unutarnjih revizija. Sukladno planovima odrađeno je:

- . Tijekom 2009. godine obavljeno je 9 revizija iz kojih je proizišla 41 preporuka za poboljšanje revidiranih procesa (3 revizije procesa vezanih za EU fondove sa 20 preporuka, a 6 revizija ostalih procesa poslovanja sa 21 preporukom).
- I. Tijekom 2010. godine obavljeno je 9 revizija iz kojih su proizišle 22 preporuke za poboljšanje revidiranih procesa (5 revizija procesa vezane uz EU fondove sa 17 preporuka, a 4 revizije ostalih procesa poslovanja sa 5 preporuka)
- II. Tijekom 2011. godine do sada je završeno 7 revizija od čega 4 revizije procesa vezanih uz sustav EU fondova. Napravljeno je i konsolidirano izvješće za operativnu strukturu IPA IIIB o provedbi projekata u tijeku. Preostale 3 revizije odnose se na uspostavu informacijskog sustava prostornog uređenja, uspostavu financijskog upravljanja i kontrola i nabavljanje postupkom direktnog naručivanja.
Kroz navedenih 7 revizija dano je 9 preporuka od čega su 4 provedene, a za 5 još traje rok za provođenje.

Uprava za zakonodavstvo

Broj ne riješenih predmeta na dan 9. prosinca 2011.

(odgovori na upite i predstavke, mišljenja, propisi i dr.)

broj ne riješenih predmeta²²		
zadužena Uprava (05)	zadužen Kabinet (01)	ukupno
71	27	98

Propisi u izradi i/ili postupku donošenja

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji
  - Nacrt prijedloga zakona upućen Vladi Republike Hrvatske
  - donošenje potrebno radi usklađivanja sa stajalištima Europske komisije u vezi Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, Direktive 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu i sa Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju stručnih kvalifikacija
- Zakon o otpadu (novi)
  - izrada prednacrta od strane Uprave za zaštitu okoliša u tijeku
  - donošenje potrebno radi ispunjavanja preuzetih obveza prema EU te adekvatnog uređenja pravnih okvira u svrhu otklanjanja uočenih nedostataka i olakšavanja provođenja
- Pravilnik o sadržaju projekata

Propisi koji se moraju izraditi i donijeti

- Novi pravilnici za provođenje Zakona o prostornom uređenju i gradnji – usklađenje postojećih pravilnika sa ZID ZPUG-om (rok 10. veljače 2012.)
  - Pravilnik o nostrifikaciji projekata,
  - Pravilnik o energetske certifikiranju zgrada,
  - Pravilnik o uvjetima i mjerilima za osobe koje provode energetske preglede i energetske certifikiranje zgrada,

²² Izvješće prema stvarnom stanju na dan 9. prosinca 2011.

- Pravilnik o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove prostornog uređenja i graditeljstva,
- Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima za koje se ne izdaje lokacijska dozvola i/ili akt za građenje.
- Novi pravilnici za provođenje Zakona o prostornom uređenju i gradnji (nije propisan rok)
  - Pravilnik o sadržaju i standardu elaborata prostornih planova,
  - Pravilnik o prostornim pokazateljima i standardima u prostornom planiranju.
- Pravilnici za provođenje Zakona o prostornom uređenju i gradnji – potrebni nakon ZID ZPUG-a (nije propisan rok)
  - Pravilnik o sustavu kontrole energetske certifikata zgrada
  - Pravilnik o javnom natječaju za odabir idejnog rješenja za zgrade i druge zahvate u prostoru,
  - Pravilnik o javnom natječaju za odabir stručnog rješenja prostornog plana,
  - Pravilnik o povjerenstvu za ocjenu arhitektonske uspješnosti idejnog projekta.
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o najmu stanova
  - donošenje potrebno radi usklađenja s Ustavom

Najznačajniji odrađeni poslovi i zadaci (2009. – 2011.)

- **Izrada i donošenje:**
  - Zakona o izmjenama i dopunama Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, br. 38/09, 55/11 i 90/11),
  - Pravilnika o načinu obračuna površine i obujma u projektima zgrada („Narodne novine“ br. 90/10 i 111/10),
  - Pravilnika o suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja („Narodne novine“, br. 43/09),
  - Zakona o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja („Narodne novine“, br. 69/09 i 128/11),
  - Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, br. 90/11)
  - Zakona o poticanju prodaje stanova („Narodne novine“, br. 90/11),
  - Zakona o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita („Narodne novine“, br. 31/11),
  - Pravilnika o utvrđivanju uvjeta za ostvarivanje prava na jamstvo Republike Hrvatske za otplatu kamata na stambene kredite („Narodne novine“, br. 38/11),
  - Naputka o načinu rada Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama u provedbi zakona o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita („Narodne novine“, br. 38/11),
- **Značajni doprinos u izradi:**
  - Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09),
  - Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10),
  - Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama,
  - Zakona o cestama („Narodne novine“, br. 84/11),
  - Nacrta prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.
- **Značajni doprinos u**
  - usklađivanju posebnih zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku kao uvjetu za zatvaranje 23. poglavlja u pregovorima s EU,

- povezivanju knjige položenih ugovora i zemljišnih knjiga,
- koordinaciji i zakonitosti rada Državne geodetske uprave.

Uprava za žalbe i upravni nadzor

U razdoblju od 1.1.2009. do 9.12.2011. u Upravi je riješeno:

UP/II predmeta - 7.545, što iznosi 78,24%,
UP/I predmeta - 140, što iznosi 82,14%,
nepravni predmeta - 2.736, što iznosi 96,888%,
a što čini riješenih 84,46% od ukupno zaprimljenih predmeta u Upravi, te je na dan 9.12.2011. ostalo neriješeno 2.212 predmeta.
Napominje se da je od neriješenih predmeta, kako se to vodi u ICROSS-u, veći broj u rješavanju ili u roku.

U razdoblju od primopredaje vlasti 31.12.2003. do 9.12.2011.

zatečeno na dan 31.12.2003. neriješenih predmeta:

UP/II predmeta	- 2.786
UP/I predmeta	- 65
nepravni predmeta	- 369
UKUPNO:	3.220 predmeta

riješeno u istom razdoblju od 1.1.2004. - 9.12.2011.

UP/II predmeta	- 24.277 što čini 91,88%
UP/I predmeta	- 683 što čini 96,33%
nepravni predmeta	- 9.556 što čini 98,66%

Valja istaknuti da je u Upravi trajno prisutan problem nedostatka službenika za rješavanje po žalbama i za upravni nadzor iz upravnih područja koja su u djelokrugu Ministarstva (zaštita okoliša, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalno gospodarstvo i stanovanje) jer se ta radna mjesta ne uspijevaju popuniti ni natječajem ni na drugi način. Osim toga, prisutan je i problem velike fluktuacije službenika baš iz razloga velike složenosti poslova i odgovornosti, te obima poslova u nadležnosti Uprave.

Uprava za prostorno uređenje

Prostorno planska dokumentacija

Postavljen je velik broj zahtjeva za izdavanje suglasnosti na prostorne planove. Važno je istaknuti da su u proteklom razdoblju svi gradovi i općine (njih 556), osim Općine Zagvozd u Splitsko-dalmatinskoj županiji, donijeli svoje prostorne planove uređenja, pa su se u protekle dvije godine provodile izmjene i dopune tih planova, uz izradu brojnih provedbenih planova (UPU-a i DPU-a). Suglasnosti na izmjene prostornih planova županija u bitnome su se odnosile na uspostavu sustava gospodarenja otpadom, izgradnju infrastrukturnih sustava, planiranje energetske zahvata, planiranje novih gospodarskih zona, a u primorskim županijama i turističkih zona.

Tijekom 2011. g. donesene su dvije izmjene i dopune Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine – 55/11, 90/11), koje su u bitnome smanjile broj obveznih prostornih planova, ubrzale proceduru i pojednostavile postupak donošenja svih prostornih planova, za planove u ZOP-u Ministarstvo više ne izdaje suglasnost za provedbene planove naselja (UPU i DPU), čime se nije smanjila kontrola i zaštita ZOP-a, obzirom da se planovima šireg područja određuju svi bitni elementi za uređenje naselja. Nadalje ovom izmjenom Ministarstvo ne kontrolira detaljno uređenje građevinskog područja naselja, već ga prepušta lokalnoj samoupravi - u okviru njihove nadležnosti, dok na planove izdvojenih zona izvan naselja (gospodarske zone, turističke, sportske i sl.) Ministarstvo i dalje izdaje suglasnost.

Lokacijske dozvole

Donesen je Zakon o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07, 38/09, 55/11, 90/11), kojim se u bitnome pojednostavio i ubrzao postupak izdavanja lokacijskih dozvola, a donošenjem Uredbe o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu (Narodne novine br. 116/07, 56/11), određene su građevine za koje se u okviru istog Ministarstva donose lokacijske i građevinske dozvole, čime se u bitnome doprinijelo efikasnosti u rješavanju zahtjeva.

Donošenjem Pravilnika o jednostavnim građevinama i radovima, pojednostavila se procedura za zahvate na postojećim građevinama.

U promatranom periodu velika ulaganja su bila u području izgradnje i pripreme projekata cestovnih građevina. Izdano je lokacijskih dozvola za cca 300 km državnih cesta i zahvata na mreži AC, na postojećim pravcima autocesta, izgradnjom čvorova, kojima se postigla njihova bolja prometna povezanost sa državnim cestama. Obilaznice većih gradova integrirane su u sustav autocesta (izgradnja obilaznica gradova Opatije, Rijeke, Vukovara).

U energetsom sektoru vršene su pripreme za izgradnju magistralnog plinovoda Split-Ploče-Dubrovnik DN 800/75, te izmjene plinovodnog sustava Pula-Karlovac, magistralni plinovod Vodnjan-Umag DN 300/500 i izmjena na magistralnom plinovodu Kukuljanovo-Omišalj, DN 300/500.

U cilju podizanja standarda usluge projektirane su rekonstrukcije u okviru zračnih luka Zagreb, Dubrovnik, Split i Zadar.

Među najznačajnija ulaganja spada oživljavanje riječnih luka (rekonstrukcija luka Slavonski Brod, Osijek, Vukovar, Ilok) i uspostave riječnih plovni putova, te uz njih vezanih sanacija obala rijeka, te izgradnja nasipa za obranu od poplava (sanacija lijeve obale Save, Neretve, regulacija Korane, Kupe, Save, Dunava).

Započete aktivnosti u morskim lukama se nastavljaju: Luka Ploče – izgradnja Terminala za skladištenje tekućih tereta, rasutih tereta, te ulazni terminal, Trajektni terminal Zadar Gaženica, Rekonstrukcija unutar Luke Rijeka i izgradnja teretne luke Solin). Izdana je lokacijska dozvola za ribarsku luku Komiža.

Izdano je 5 lokacijskih dozvola za luke nautičkog turizma od gospodarskog interesa za RH („Marina Novi Vinodolski“, „Porto Mariccio“ - Grad Vodnjan, Luka nautičkog turizma u sklopu auto-kampa hotelskog naselja „Solaris“, „Marina Mandalina“ i Marina Kaštela).

Aktivno se počeo rješavati problem sustava za pročišćavanje otpadnih voda velikih gradova (Osijek i Karlovac), uz korištenje sredstava iz pred pristupnih fondova EU.

Dvije županije - Istarska i Primorsko-goranska pred potpisivanjem su ugovora za izgradnju ŽCGO, čime se uspostavlja jedinstveni sustav gospodarenja otpadom na razini županije (sufinancirano sredstvima EU Fondova).

Sve je veći broj zahtjeva za izgradnju elektrana koje koriste obnovljive izvore energije, a ova je Uprava na 5 lokacija izdala lokacijske dozvole za vjetroelektrane ukupne snage 390 MW.

Od proizvodnih građevina valja istaknuti: tvornicu bioetanolu u Osijeku, biodizela u Zadru, tvornicu aluminija u Sisku, CMC Sisak, proširenje kapaciteta Petrokemije Kutina, Knauf Insolation – Novi Marof, zahvate na rekonstrukciji i modernizaciji tvornice cementa Našice cement, Holcim d.o.o. – Koromačno, rekonstrukcije i modernizacije u okviru postrojenja INA – Rafinerije nafte Sisak i Rijeka

Iznimno veliki broj lokacijskih dozvola odnosi se na nova eksploatacijska polja mineralnih sirovina, kao i rješavanje nelegalne eksploatacije, u suradnji sa Agencijom za upravljanje državnom imovinom. Spomenutom Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu, ovoj je Upravi u nadležnost prenijeto izdavanje lokacijskih dozvola za zahvate i građevine za eksploataciju mineralnih sirovina, a za koje se odgovarajuća odobrenja za eksploataciju i građenje izdaju temeljem Zakona o rudarstvu. Ovime se uvelike doprinijelo sređivanju stanja u okolišu i prostoru, čime se u značajnoj mjeri, u suradnji s drugim državnim tijelima, suzbila nelegalna eksploatacija mineralnih sirovina.

Na zahtjev Ministarstva financija izdane su lokacijske dozvole za čitav niz graničnih prijelaza za pripremu Schengenskog režima.

Nadalje, treba istaknuti ulogu djelatnika ove Uprave, koji su svojim aktivnim radom u početnim fazama pripreme projekta, te sudjelovanjem u povjerenstvima za procjenu utjecaja zahvata na okoliš, kao i postupcima utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša doprinijeli kvalitetnijem i efikasnijem rješavanju svih potrebnih akata za realizaciju najsloženijih projekata.

Uprava za inspekcijske poslove

Inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o prostornom uređenju i gradnji i propisa donesenih na temelju tog Zakona provode inspektori Uprave za inspekcijske poslove raspoređeni na radna mjesta s ovlastima obavljanja inspekcijskog nadzora prostornog uređenja i gradnje u Ministarstvu i u područnim jedinicama Ministarstva u sjedištima i izvan sjedišta županija, odnosno u sjedištu Grada Zagreba.

Nadzor građevinskih inspektora provodi se u odnosu na zakonitost i kvalitetu izvođenja građevinskih radova i ugradnje građevinskih materijala i opreme, odnosno provodi se nadzor nad radom sudionika u građenju. U proteklom razdoblju, zbog velikog broja nezakonitih građevina

U razdoblju 2004.-2011. doneseno je 35 novih zakona i provedbenih propisa te tehničkih propisa u području građenja, a njihova primjena zahtijevala je izuzetan napor u edukaciji građevinskih inspektora.

Postupanje urbanističke inspekcije početkom 2004. godine propisivala je odredba članka 47. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ br 30/94, 68/98, 61/00 i 32/09), kojom je bio obuhvaćen nadzor nad općim i pojedinačnim aktima, uvjeti i način rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba, te poduzimanje mjera određenih tim Zakonom.

Inspekcija zaštite okoliša ustrojena je u Upravi za inspekcijske poslove MZOPUG-a na dvije razine:

- državna - u središnjoj službi Uprave za inspekcijske poslove unutar Sektora inspekcijskog nadzora kao Odjel inspekcijskog nadzora zaštite okoliša, i
- regionalna - u 20 Odjela inspekcijskog nadzora - Područnih jedinica MZOPUG-a smještenih u sjedištima županija odnosno u Zagrebu za područje Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Uprava za pravne poslove inspekcijskog nadzora

Uprava za pravne poslove inspekcijskog nadzora osnovana je Uredbom o izmjenama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (NN, br. 12/09).

Unutarnje ustrojstvo Uprave za pravne poslove utvrđeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (NN, br. 79/11).

Prigodom primopredaje vlasti 2004. godine Uprava za pravne poslove inspekcijskog nadzora nije postojala već je prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja unutar Uprave za upravno – pravne poslove, Odjela za postupke u drugom stupnju, postojao Odsjek za žalbe na inspekcijska rješenja koji rješavao o žalbama povodom inspekcijskih rješenja.

Prigodom primopredaje vlasti na dan 1. siječnja 2004. zatečeno je 4.625 neriješenih drugostupanjskih predmeta na inspekcijska rješenja.

U pogledu financijskih obveza Uprave potrebno je navesti da Uprava za pravne poslove nije imala samostalnu proračunsku stavku do 2. lipnja 2011. godine kada je u skladu s Odlukom o prijenosu ovlasti i odgovornosti za upravljanje proračunskim sredstvima uvedena proračunska stavka za Upravu pod nazivom Projekt A 576192 Praćenje upravnog postupanja i donošenje rješenja, pod stavka 3237 Intelektualne i osobne usluge.

Djelokrug Uprave za pravne poslove inspekcijskog nadzor sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (NN 79/11) za potrebe građevinske inspekcije, inspekcije zaštite okoliša i urbanističke inspekcije ovisno o vrsti akata koji inspektori donose je da:

- izrađuje nacрте drugostupanjskih rješenja za potrebe Povjerenstva za žalbe i obavlja druge poslove za Povjerenstvo za žalbe,
- rješava u inspekcijskom postupku upravne stvari drugog stupnja,
- zastupa Ministarstvo pred Upravnim sudovima u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku, te pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u postupcima pokrenutim povodom upravnih tužbi,
- zastupa Ministarstvo u postupcima prekršajnih i po potrebi u postupku pred općim sudom, te priprema i podnosi optužne prijedloge u slučajevima povrede propisa utvrđenih u nadzoru koji provode inspekcije Uprave za inspekcijske poslove.
- pruža pravnu pomoć i podršku inspektorima u postupcima pred prekršajnim i upravnim sudovima.
- pruža pravnu pomoć i daje pravne savjete inspektorima prilikom obavljanja inspekcijskih poslova.

- obavlja pravne poslove u vezi s izvršenjem inspekcijskih rješenja (naplata troškova izvršenja, naplata novčanih kazni, izrađuje očitovanje povodom zahtjeva za mirno rješenje spora i tužbi za naknadu štete podnesenih od strane stranaka prema kojima je prisilno izvršena upravna mjera i dr.),
- rješava o predstavkama i pritužbama građana.
- obavlja poslove po zahtjevu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i sudskih tijela,
- priprema izvješća s prijedlogom mjera za unaprjeđenje stanja,
- priprema mišljenja u vezi s primjenom propisa u provođenju inspekcijskog nadzora,
- sudjeluje u izradi nacrtu prijedloga propisa iz područja prostornog uređenja, gradnje i zaštite okoliša,
- sudjeluje u poslovima i projektima međunarodne suradnje, te obavlja i druge poslove po nalogu nadređenih.

Za Ministarstvo je ovlaštena za obavljanje slijedećih poslova:

- zastupa Ministarstvo pred Upravnim sudovima u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku, te pred Upravnim sudom RH u postupcima pokrenuti povodom upravnih tužbi,
- zastupa Ministarstvo po potrebi u postupku pred općim sudom,
- pruža pravnu pomoć i podršku djelatnicima Ministarstva u postupcima pred sudovima.

U Upravi su uspostavljeni svi poslovni procesi, te je uspostavljena organizacijska struktura za objavljivanje svih poslova predviđenih unutarnjim ustrojstvom, i to na način da su ustrojena dva sektora Sektor za pravne poslove i Sektor za postupak u drugom stupnju, ali Uprava nije popunjena u cijelosti u pogledu zaposlenika. Naime Uredbom o unutarnjem Ustrojstvu Ministarstva je predviđeno 18 službenika u Upravi, a zaposleno je samo 11, od toga u stoga bi bilo nužno povećati broj zaposlenika pogotovo iz razloga što se za slijedeću godinu predviđa trajni porast opsega poslova i to zbog početaka primjene novog Zakona o upravnim sporovima.

U Upravi za pravne poslove zaposleno je 11 službenika, te su sklopljeni ugovori o djelu sa 5 osoba za potrebe izrade nacrtu drugostupanjskih predmeta iz djelokruga Uprave.

U razdoblju od 2004. godine do 8. prosinca 2011. godine ukupno je zaprimljeno 25.498 upravnih i neupravnih predmeta, te je iz prethodnog razdoblja preneseno 4.625 predmeta, od toga je zaprimljeno 23.641 upravni predmet i 1.828 neupravni predmeta, dok je protiv drugostupanjskih rješenja pokrenuto 5.458 upravnih sporova.

Pod upravnim predmetima se razumijevaju žalbe na inspekcijska rješenja, izvanredni pravni lijekovi i drugi upravni akti koje Uprava donosi iz svoje nadležnosti.

Pod neupravnim predmetima se podrazumijevaju zahtjevi za naplatu zaključaka odnosno rješenja o troškovima izvršenja građevinske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša, naplata novčanih kazni u svrhu prisilnog izvršenja inspekcijskih rješenja, zahtjevi za mirno rješenje spora i tužbe za naknadu štete koje su pokrenute pred redovnim sudovima, odgovori na predstavke građana i sl.

U razdoblju od 2009. godine do 8. prosinca 2011. godine zaprimljeno je 7.317 predmet od toga je zaprimljeno 6.786 upravnih predmeta i 531 neupravni predmet, a arhivirano je 9.079

upravnih predmeta i 728 neupravnih predmeta, dok je protiv drugostupanjskih rješenja pokrenuto 1.972 spora.

Nepravni predmeti su u cijelosti riješeni odnosno postupljeno je po svim zahtjevima, dok od upravnih predmeta prema ICROSS evidenciji nije riješeno 388 predmeta.

Iz prethodnih godina nema neriješenih predmeta.

U postupku pred Upravnim sudom RH se nalazi 1969 predmeta povodom upravnih tužbi izjavljenih od stranaka, a protiv drugostupanjskih rješenja ove Uprave.

Od neupravnih postupka posebno treba istaknuti zahtjeva za mirno rješenje spora i tužbe za naknadu štete, kojih je u razdoblju od 2004.-2011. godine bilo 139 od kojih je od 2009. zaprimljeno 73. Ovi zahtjevi mogu se okarakterizirati kao nuspojavu postupka izvršenja rješenja građevinske inspekcije kojim se naređuje uklanjanje građevine obzirom da se građani Republike Hrvatske teško mire sa izvršenjem inspekcijskih mjera, te koriste sva dopuštena pravna sredstva kako bi spriječili uklanjanje ili kako bi naplatili troškove gradnje građevine koja je uklonjena u postupku izvršenja. Prije navedene tužbe za naknadu štete i zahtjevi za mirno rješenje spora pokreću se protiv Republike Hrvatske, koju prema članka 30. stavka 3. Zakona o državnom odvjetništvu zastupa nadležno državno odvjetništvu, uz stalnu suradnju sa djelatnicima Uprave za pravne poslove inspekcijskog nadzora. Postupci koje se vode pred nadležnim općinskim sudom u prosjeku traju oko 4 godine do donošenja pravomoćnog rješenja.

U odnosu na financijsko djelovanje za 2011. godinu predviđena su financijska sredstva za ovu upravu za intelektualne i osobne usluge u iznos od 800.000 kn, a utrošeno je do 8. prosinca.2011. godine 450.436,75 kn.

U pogledu ugovornih obveza ugovori o djelu sa vanjskim suradnicima su sklopljeni do 31. ožujka 2012.

Uprava za instruktivni i unutarnji nadzor

Uprava za instruktivni i unutarnji nadzor ustrojena je Uredbom o izmjenama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (NN, br. 12/09).

Unutarnje ustrojstvo Uprave za instruktivni i unutarnji nadzor utvrđeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (NN, br. 79/11).

U Upravi za instruktivni i unutarnji nadzor ustrojeni su Sektor za unapređenje rada i Sektor za izvještavanje i informiranje. Ukupno su sistematizirana 23 radna mjesta.

Na sva radna mjesta (11) u Sektoru za unapređenje rada raspoređeni su državni službenici koji su ujedno i viši inspektori, a koji obavljaju i inspekcijske nadzore (zaštita okoliša, prostorno planiranje, gradnja). Trenutno je popunjeno sedam (7) radnih mjesta i to dva (2) viša građevinska inspektora i pet (5) viših inspektora zaštite okoliša.

Na radno mjesto ravnatelja raspoređen je službenik koji je ujedno i viši građevinski inspektor.

U Sektoru za izvještavanje i informiranje sistematizirano je 11 radnih mjesta, a popunjeno je sedam (7) radnih mjesta.

Prilikom preuzimanja poslova 2004. službenici Uprave bili su raspoređeni na radna mjesta u dotadašnjoj Upravi za inspekcijske poslove na inspektorska i druga radna mjesta.

Prilikom preuzimanja poslova 2004. godine stanje opremljenosti računalnom i komunikacijskom opremom bilo je sljedeće:

- većina službenika u središnjoj službi u Zagrebu raspolagala je osobnim računalom koje je bilo priključeno na računalnu mrežu Uprave, koju su činila i 2 servera, veći broj printera te ostala potrebna mrežna oprema. Pristup internetu bio je moguć preko modema s nekih računala. Tehničke mogućnosti za rad s elektroničkom poštom su postojale, ali se službenici uglavnom nisu njome služili,
- tadašnjih 11 PJ bilo je djelomično informatizirano, tj. samo neki službenici su raspolagali osobnim računalom koja su bila umrežena lokalno. Većina službenika u PJ nije se služila elektroničkom poštom, a neke PJ nisu imale ni tehničke mogućnosti za to,
- razmjena podataka u središnjoj službi vršila se putem dijeljenih mapa na osobnim računalima službenika, putem dijeljenih mapa na serverima, te putem programskog paketa Lotus Notes, a između središnje službe i PJ poštom i faksom, te manjim dijelom elektroničkom poštom,
- mobilnim telefonima raspolagali su pročelnici PJ i manji dio službenika u središnjoj službi,
- opremanje digitalnim fotoaparatima bilo je u začetku.

Djelokrug rada Uprave za instruktivni i unutarnji nadzor je da:

- obavlja poslove unapređenja rada inspekcija koje provode nadzor u Upravi za inspekcijske poslove u odnosu na pravodobnost, pravilnosti i zakonitost izvršavanja i vođenja upravnog postupka,
- razvija modele povećanja učinkovitosti u postupanju inspekcije,
- provodi obuku inspektora, te daje stručnu podršku i smjernice za rad i primjenu propisa,
- organizira radionice, seminare i druge stručne skupove,
- provodi instruktivne nadzore inspektora u područnim jedinicama,
- provodi unutarnji nadzor kroz kontrolu primjene postupovnih odredaba koje u svom radu primjenjuju inspektori,
- nadzire nezakonitost rada i propuštanja izvršenja i poduzimanja mejra za koje je inspektor ovlašten te obavljanje djelatnosti i poslova koji su u suprotnosti s interesima službe,
- predlaže na poništenje upravne akte koje donose inspektori Uprave za inspekcijske poslove,
- ispituje okolnosti koje se odnose na utvrđivanje odgovornosti inspektora za povrede službenih dužnosti u vezi s neizvršavanjem i nesavjesnim izvršavanjem službeničkih obveza,
- izrađuje prijedloge akata za pokretanje postupka zbog povrede službene dužnosti,
- prikuplja podatke u vezi povrede Etičkog kodeksa i prosljeđuje ih nadležnom službeniku,
- prati osposobljavanje inspektora tijekom probnog i redovnog rada,

- priprema prijedloge odgovora na upite državnih tijela i građana,
- obavlja poslove inspekcijskog nadzora iz djelokruga višeg inspektora u području prostornog uređenja, gradnje i zaštite okoliša, te poduzima mjere propisane zakonima i propisima donesenim na osnovi zakona iz navedenih područja,
- planira, organizira i koordinira informatizaciju inspekcijskog nadzora iz djelokruga Uprave za inspekcijske poslove te sudjeluje u informatizaciji ustrojstvenih jedinica,
- osigurava korištenje baza podataka,
- vodi evidencije i druge podatke za računalne baze podataka koje se odnose na obavljanje inspekcijskog nadzora,
- organizira i osigurava informacije o inspekcijskom nadzoru i drugim poslovima nadležnih Uprava,
- obavlja poslove analize i praćenja stanja u područnim jedinicama,
- priprema i izrađuje podloge za planove, programe i izvješća o radu,
- surađuje na pripremi WEB stranica Ministarstva u vezi rada inspekcijskih Uprava,
- obavlja poslove uredskog poslovanja
- uspostavlja međusobnu suradnju tijela državne uprave.

U Upravi su uspostavljeni poslovni procesi, te je uspostavljena organizacijska struktura za objavljivanje poslova i zadaća predviđenih unutarnjim ustrojem, ali sva radna mjesta nisu popunjena.

Sektor za unapređenje rada

U Sektoru za unapređenje rada po važećem Pravilniku o unutarnjem redu ustrojena su 2 odjela: Odjel za usavršavanje rada inspektora i Odjel za unutarnji nadzor.

U cilju osposobljavanja i usavršavanja inspektora te usklađivanja rada inspektora u područnim jedinicama u odnosu na pravodobnost izvršavanja i vođenja inspekcijskog i upravnog postupka te postupaka koji prethode podnošenju optužnih prijedloga sukladno odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu i drugim propisima, obavlja se kontrola postupanja inspekcijskih predmeta inspektora u područnim jedinicama.

Prema potrebi organiziraju se radni sastanci, seminari i radionice, te pripremaju upute i smjernice za postupanje posebice vezano uz primjenu odredbi Izmjena i dopuna Zakona o prostornom uređenju i gradnji i Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, i primjenu novog Zakona o zaštiti svjetlosnog onečišćenja te novina u Zakonu o zaštiti zraka.

Rad Uprave bio je usmjeren osim ostalog i na instruktivne aktivnosti, kojima se inspektore upućuje da kroz provedbu inspekcijskog nadzora utječu na što učinkovitije suzbijanje sive ekonomije, a po potrebi izrađuju se i obrasci (upravnih akata, obavijesti, raznih podnesaka) radi ujednačenog postupanja inspektora te se kontinuirano telefonski i putem e-maila pruža pomoć inspektorima u obavljanju inspekcijskog nadzora.

Vezano na zaprimljene pritužbe, kontinuirano se provodi kontrola pravilnosti i zakonitosti postupanja u upravnim inspekcijskim postupcima, te se nepravilni i nezakoniti akti predlažu na poništenje. Ujedno provodi se kontrola rada inspektora po rješidbama Upravnog suda

Republike Hrvatske, te vezano za žalbene postupke, posebice u slučajevima kada se inspeksijsko rješenje poništava i vraća na ponovni postupak.

U protekle dvije godine službenici Uprave pripremili su i aktivno sudjelovali u Godišnjim sastanicima inspeksijskih službi.

Kontinuirano se pripremaju odgovori na upite državnih tijela i građana, te se prikupljaju podaci u vezi povrede Etičkog kodeksa i proslijeđuju nadležnom službeniku.

Uprava sudjeluje po potrebi u izradi nacрта prijedloga propisa iz područja graditeljstva i zaštite okoliša.

Inspektori zaštite okoliša sudjeluju u stručnim usavršavanjima u okviru potreba izobrazbe državnih službenika te treninzima, programima i projektima vezanim uz međunarodnu suradnju. Slijedom toga je u okviru Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske koji se odnosi na točku 9. Briga o prostoru i okolišu i predviđene mjere Jačanje inspeksijskih kapaciteta za građevinsku i inspekciju zaštite okoliša, proveden program edukacije inspektora zaštite okoliša i suradnih inspekcija u sektoru okoliš za nadzor SEVESO instalacija i izrađene su upute za postupanje inspektora zaštite okoliša i izvoznika otpada u prekograničnom prometu otpadom. Također u cilju unapređenja rada građevinske inspekcije u područnim jedinicama pripremljena je interna obuka inspektora, izrađen plan obavljanja edukativnih inspeksijskih nadzora po područnim jedinicama ugradnje građevnih proizvoda – PEGP, kojeg se predviđa realizirati u tri faze u razdoblju od 2010. do 2013. godina.

Sektor za izvještavanje i informiranje

U Sektoru za izvještavanje i informiranje po važećem Pravilniku o unutarnjem redu ustrojena su 2 odjela: Odjel za informacijski sustav inspeksijskog nadzora i Odjel za praćenje, izvještavanje i informiranje javnosti.

Djelokrug rada Sektora, između ostalog, obuhvaća i poslove na održavanju računalne i komunikacijske opreme za potrebe triju inspeksijskih uprava. Današnje stanje po pitanju računalne i komunikacijske opreme je sljedeće:

- svi službenici u središnjoj službi u Zagrebu raspolažu osobnim ili prijenosnim računalom koje je priključeno na jedinstvenu računalnu mrežu Ministarstva. U prostorima koji koriste inspeksijske uprave u Vinogradskoj smještena su 4 servera, veći broj printera te ostala pripadajuća mrežna oprema, a sva računala imaju pristup i ostalim resursima računalne mreže Ministarstva. Prostori u Vinogradskoj povezani su s ostalim prostorima Ministarstva optičkom vezom. Pristup internetu moguć je sa svih računala i svi službenici se služe elektroničkom poštom,
- svih 20 postojećih PJ je informatizirano i sva osobna i prijenosna računala su umrežena u računalnu mrežu Ministarstva. Većina službenika u PJ služi se elektroničkom poštom,
- razmjena podataka vrši se putem dijeljenih mapa na serverima, elektroničkom poštom i putem centralnog sustava za praćenje kolanja dokumenata ICROSS. Polovicom 2011. godine na razini cijelog Ministarstva uveden je sustav Microsoft Exchange kojeg korisnici postupno usvajaju. Inspekcija zaštite okoliša raspolaže također zasebnom aplikacijom ISIZO razvijenom u okviru projekta PHARE 2005 „Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša“ koja služi za planiranje i praćenje rada inspektora zaštite okoliša, te za izvještavanje. Toj aplikaciji imaju pristup

svi inspektori zaštite okoliša u središnjoj službi i PJ, pročelnici PJ, te službenici Sektora za izvještavanje i informiranje koji sustav administriraju,

- mobilnim telefonima raspolažu svi inspektori u središnjoj službi i PJ, te većina ostalih službenika koji nisu inspektori,
- u inspekcijским upravama službenicima je na raspolaganju veći broj digitalnih fotoaparata te je foto dokumentacija uključena u standardni sadržaj zapisnika u inspekcijском nadzoru,
- u okviru projekta PHARE 2005 „Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša“ nabavljen je i instaliran videokonferencijski sustav u središnjoj službi i svim PJ koji omogućava vezu u svim kombinacijama (1:1; 1 na više, svi odjednom) te se koristi za održavanje sastanaka i edukaciju i održavanje kolegija pročelnika.

Zavod za prostorno planiranje

Rad Savjeta prostornog uređenja Države

Uz Izvješća o radu Savjet je izradio a ovo Ministarstvo publiciralo slijedeće stručne i stručno-znanstvene radove: **Kriteriji za planiranje turističkih predjela obalnoga područja mora**, lipanj 2009.; **Kriteriji i smjernice za planiranje golfskih igrališta**, 30. lipnja 2010.; **Smjernice i kriterije za arhitektonsku vrsnoću**, travanj 2011.; **Perspektive prostornog razvoja Republike Hrvatske, Sažetci izlaganja** sa stručno-znanstvenog skupa održanog u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u listopadu 2011. te **Zbornik radova sa znanstveno-stručnog skupa, Perspektive prostornog razvoja Republike Hrvatske** koji je u proceduri tiskanja.

Publicirani stručni materijali distribuirani su stručnoj, znanstvenoj i široj javnosti te su redovito objavljavani na web stranicama Ministarstva:

Djelovanje na unapređenju prostornog uređenja

U razdoblju od 2008 – 2011. dodijeljena je pomoć u iznosu većem od 5 700 000,00 kn 41-jednoj jedinici lokalne samouprave radi izrade i dovršenja prostornih planova, a temeljem zahtjeva JLS.

Aktivnost A576150 Proračunska godina	Realizirano u godini	broj odobrenih zahtjeva	broj JLS	broj Županija	broj Gradova	broj Općina
2008	2.881.952,00	24	21	1	6	14
2009	1.072.000,00	9	9	2	0	7
2010	1.502.438,25	16	16	4	4	8
2011	317.065,25	3	3	2	1	0
UKUPNO 2008- 2011	5.773.455,50	52	41	8	10	23

Izrada dokumenata prostornog uređenja (A 576151)

U razdoblju 2009 – 2011 izrađeni su i doneseni slijedeći Planovi:

Prostorni plan parka prirode Lonjsko polje (NN 37/10)

Prostorni plan područja posebnih obilježja višenamjenskog kanala Dunav Sava (NN 121/11)

U proceduri donošenja su:

Prostorni plan nacionalnog parka Sjeverni Velebit (objavljen na web str.)

Prostorni plan parka prirode Vransko jezero (objavljen na web str.)

Prostorni plan NP Plitvička jezera (u izradi Izvješće s javne rasprave)

U izradi su:

Prostorni plan PP Medvednica (potrebno provesti javnu raspravu)

Prostorni plan PP Žumberak-Samoborsko gorje (potrebno provesti prethodnu i javnu raspravu)

Prostorni plan PP Biokovo (potrebno provesti prethodnu i javnu raspravu)

Za navedene Planove potrebno je osigurati dodatna sredstva od 50 000,00 kn po Planu za elaboriranje.

Radovi na Izvješću o stanju prostoru RH su u pripremi (2011.).

Uspostava informacijskog sustava prostornog uređenja

Prema prioritetima koji se utvrđuju svake proračunske godine obrađuju se prvenstveno Prostorni planovi županija, Prostorni planovi uređenja JLS gradova i općina, PPPPO za Nacionalne parkove i Parkove prirode, te Urbanistički planovi za veće gradove.

U tijeku je rad na konceptu Programa razvoja informacijskog sustava prostornog uređenja Države (planirano je da ga Vlada RH donese do kraja 2011.g.) ali zbog nedostatka proračunskih sredstava to će se ostvariti tijekom 2012. god. GIS Prostornih planova Republike Hrvatske će početkom 2012. biti dostupan ciljanim korisnicima putem Interneta.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Uprava za procjenu okoliša

Uprava za procjenu okoliša u svojoj nadležnosti ima slijedeće poslove:

- **Odjel za procjenu okoliša**
  - poslovi procjene utjecaja na okoliš, strateške procjene utjecaja na okoliš, izdavanje potvrda o usklađenosti mjera zaštite okoliša s načelima zaštite okoliša za zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i provođenje stručnih ispita za obavljanje poslova iz područja zaštite okoliša.
- **Odjel za objedinjene uvijete zaštite okoliša**
  - radi na utvrđivanju objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (okolišne dozvole) kao i ocjenama analiza stanja i davanja mišljenja u vezi utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša te sudjelovanja u postupcima procjene utjecaja na okoliš, povezanim s izdavanjem objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Također radi na svim ostalim aktivnostima povezanim s implementacijom IPPC direktive i EMAS Uredbe (rad s ovlaštenicima, operaterima, nadležnim tijelima koja sudjeluju u postupku). Odjel je radio na dovršetku pregovora s EU, u smislu

izrade potrebne dokumentacije za pregovore. Odjel također radi na pripremi materijala za izvješćivanju Europske komisije o napretku Republike Hrvatske (monitoring), u području iz svog djelokruga.

• **Odjel za rizična postrojenja i sanacije**

- daje suglasnost na dokumentaciju postrojenja koja postupaju s opasnim tvarima. U suradnji s drugim nadležnim tijelima sudjeluje u izradi planova zaštite i spašavanja Odjel koordinira aktivnosti u provedbi sanacije oštećenog okoliša te u vezi s izradom cjelovitog sanacijskog programa, te prati i analizira provedbu mjera u vezi s provedenim sanacijama, te obavlja i druge upravne i stručne poslove u vezi s provedbom odredbi Zakona o zaštiti okoliša koje se odnose na utvrđivanje šteta u okolišu i prijetecih opasnosti od šteta. Odjel radi na izradi katastra rizičnih postrojenja u suradnji s AZO, te poslove vezane uz povjerenstvo za sigurno gospodarenje kemikalijama u RH i obveze po Zakonu o kemikalijama.

Stanje predmeta:

GODINA	2009		2010		2011	
	ZAPRIMLJENE	RJEŠENE	ZAPRIMLJENE	RJEŠENE	ZAPRIMLJENE	RJEŠENE
	NI	NI	NI	NI	NI	NI
UPRAVNI PREDMET I	306	299	427	401	387	281
NEUPRAVNI PREDMET I	761	734	777	633	1124	698*

*U 426 neriješena nepravna predmeta 315 predmeta odnosi se na izdavanje potvrda o ispunjavanju standarda zaštite okoliša u okviru IPARD programa iz razloga jer je sustav financiranja u okviru IPARD programa određen na način da se prva potvrda izdaje prilikom prijave za financiranje, druga nakon isplate sredstava, a treća nakon provedene kontrole nakon 5 godina od realizacije

UPRAVA ZA EUROPSKU UNIJU I KOORDINACIJU AKTIVNOSTI U ZAŠTITI OKOLIŠA

Od 2007. godine Hrvatskoj su na raspolaganju sredstva iz pretpripravnog programa IPA koji je objedinio i zamijenio prethodne EU programe pomoći (CARDS, ISPA, PHARE).

Za područje zaštite okoliša, relevantna je IPA IIIb komponenta Regionalni razvoj – zaštita okoliša. U 2007. MZOPUG, u suradnji s drugim tijelima, izradio je **IPA IIIb Operativni program Zaštita okoliša (OPZO)** kojim se utvrđuju prioritetna područja, namjena i iznosi EU sredstava na raspolaganju. Uprava za EU u MZOPUG-u akreditirana je od strane EK kao nositelj Operativne strukture za provedbu OPZO-a. Osim MZOPUG-a, Operativnu strukturu čine MRRŠVG, FZOEU, HV i SAFU.

Prioritetna područja OPZO-a su sljedeća:

1. **gospodarenje otpadom** (izgradnja centara za gospodarenje otpadom, sanacija odlagališta komunalnog otpada i lokacija visoko onečišćenih otpadom - „crnih točki“)
2. **upravljanje vodama** (vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda)
3. **tehnička pomoć**

Za razdoblje 2007.-2011. iz OPZO-a je Hrvatskoj na raspolaganju ukupno 96,7 milijuna €, od čega se 47,6 milijuna € odnosi na sektor gospodarenja otpadom. Trenutno je u tijeku postupak modifikacije OPZO-a, čime će se ovom OP-u dodijeliti dodatna IPA sredstva za 2012. i prvu polovicu 2013. (tj. do datuma pristupanja EU). Predviđeno je da će dodatna alokacija iznositi 40,2 milijuna €.

U tijeku je također **izrada OP „Okoliš“ za prvu generaciju strukturnih fondova**, odnosno za razdoblje od 01.07.2013. do kraja 2013. OP „Okoliš“ zadržat će identične prioritete onima iz OPZO-a (sektor otpada i sektor voda), što je u skladu s prioritetima utvrđenim u okviru pristupnih pregovora i odobrenim prijelaznim razdobljima. Okvirna i zasad nepotvrđena alokacija iz strukturnih fondova za navedenih 6 mjeseci iznosi 140 milijuna €. Raspodjela tih sredstava između dva navedena sektora ovisi o broju spremnih projekata koji sredstva EU mogu odmah iskoristiti.

Planirano je da MZOPUG/Uprava za EU bude Upravljačko tijelo za OP „Okoliš“ za prvu generaciju strukturnih fondova, a da MRRŠVG bude Posredničko tijelo za sektor voda. Veliki korisnici projekata trebali bi biti FZOEU i HV. U takvom sustavu, FZOEU i HV provodili bi projekte u ime komunalnih poduzeća i jedinica lokalne/regionalne samouprave, što bi bio nastavak sustava kojim se provodi OPZO.

Od 2014. godine započinje nova sedmogodišnja financijska perspektiva EU, za koju još nisu utvrđeni iznosi EU pomoći, niti donesena pravila za korištenje sredstava iz strukturnih fondova na razini EU.

Odjel za europske integracije

U Odjelu se vode, u koordinacijskom smislu, svi poslovi vezani za ulazak u EU u području poglavlja 27. Okoliš (sukladno početku procesa pregovora i odluci Vlade RH), a što uključuje i ostala resorna ministarstva i agencije i to: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva (MRRŠVG), Ministarstvo kulture, (MK) Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi (MZSS), Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (MPRRR), Agencija za zaštitu okoliša (AZO), Hrvatske vode (HV, Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP), Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU), Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping (HZTA) te Državna uprava za zaštitu i spašavanje (DUZS).

Također, u Odjelu se vode poslovi pripreme i provedbe projekata iz predpristupnih programa Phare i IPA I. komponenta (jačanja sposobnosti).

- **Pregovori** za poglavlje 27. Okoliš završeni su na međuvladinoj konferenciji 22. prosinca 2010. godine. Odjel je djelovao kao središnja koordinacijska točka za izradu svih dokumenata za ovo poglavlje. U MZOPUG koordinacija uključuje sve uprave u zaštiti okoliša i Inspekciju, a ostala resorna ministarstva su MRŠVG (vodni sektor), MK (zaštita prirode), MZSS (kemikalije, GMO i buka) i MPRRR (nitratna direktiva i zaštita životinja) te stručna tijela i agencije kao AZO, HV, DHMZ, FZOEU. Kao krajnji rezultat pregovora, izrađeni su Pregovaračko stajalište, Dodatak Pregovaračkom stajalištu, Planovi provedbe za direktive za koje su zatražena prijelazna razdoblja (direktiva o odlagalištima otpada, vodno-komunalne direktive, o velikim uređajima za loženje, o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja

(IPPC), VOC solvents, direktiva o kontroli emisija hlapivih organskih spojeva – VOC terminals, i o kakvoći benzina i dizelskog goriva, Izvješće o ispunjenju obveza.....

- Za poglavlje Okoliš do punopravnog članstva RH u EU 1. srpnja 2013. godine provodi se monitoring, te EK traži kontinuirano izvješćivanje o preuzetim obvezama kroz **MONITORING** TABLICE te ažurirani status Planova provedbe za koje su tražena prijelazna razdoblja. Do sada su provedena dva kruga monitoringa (posljednje informacije su dostavljene 6. prosinca o.g.), a novi se krug očekuje u ožujku 2012.
- Nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju EU 9. prosinca o.g., RH će kao država pristupnica imati status promatrača i sudjelovati u radu onih **radnih skupina Vijeća EU kao i odbora i stručnih skupina EK** za koje izrazi interes, sukladno prioritetima i administrativnim kapacitetima. Od studenog o.g. započeto je putem MVPEI-a zaprimanje relevantne EU dokumentacije (npr. nacrti novih /izmjene dopune postojećih direktiva, smjernice i sl.) u vezi kojih se RH treba očitovati ukoliko procjeni da bi kao buduća država članica mogla imati većih problema s prihvaćanjem i kasnijom provedbom. Načelnica Odjela za europske integracije imenovana je, u ime MZOPUG, kao kontakt osoba koja zaprima putem elektronske pošte, te dokumentaciju koje je dužna dalje distribuirati osobama u čijoj su nadležnosti pojedina pitanja, a ujedno mora osigurati prema MVPEI pravovremenu dostavu očitovanja. Od MZOPUG-a očekuje utvrđivanje prioriternih radnih skupina i odbora na kojima će predstavnici MZOPUG-a redovito sudjelovati u statusu promatrača te da o tome obavijesti MVPEI/ Misiju RH.
- U okviru **provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju**, a sada kao sastavni dio procesa monitoringa, u Odjelu se pripremaju materijali za sastanke Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje, Pododbora za promet, energetiku, okoliš i regionalni razvoj i Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, u dijelu koji se odnosi na sektor Okoliš. Sastanci se održavaju jednom godišnje.
- Koordinacija izrade **Nacionalnog programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU**, u dijelu koji se odnosi na poglavlje 27. Okoliš, te izvješćivanje Vlade RH o statusu provedbe Programa. Program se redovito izrađuje pred kraj godine, a početkom naredne godine usvaja ga Vlada RH. izrađen je nacrt Programa za 2012.godinu te se očekuje njegovo usvajanje početkom 2012. godine. U Programu se prikazuju zakonodavne i provedbene mjere za sva pregovaračka poglavlja, u cilju ostvarivanja usklađenosti i provedbe pravne stečevine. O provedbi Programa redovito se izvješćuje na sjednicama Vlade RH (koordinira MVPEI).
- Koordinacija izrade **Pretpristupnog ekonomskog programa (PEP)**, dokument kojim se utvrđuje ekonomska politika i strukturne reforme za naredno trogodišnje razdoblje, u cilju prilagodbi EU. Za cjelokupni PEP nadležno je Ministarstvo financija, a unutar Odjela za europske integracije koordinira se izrada materijala za cjelokupni sektor Okoliš, u koordinaciji sa svim gore navedenim ministarstvima i TDU.
- Za razdoblje od 2007. do 2013. godine RH je na raspolaganju instrument pretpristupne pomoći IPA koji se sastoji od pet komponenti, a Odjel za europske integracije zadužen je za I. komponentu - jačanje kapaciteta i sposobnosti, a sudjeluje i u provedbi II. komponente - prekogranična suradnja.

U okviru **IPA I. komponente** imenovan je Voditelj programa (Senior Programme Officer – SPO) koji je odgovoran za provedbu programa i projekata u sektoru zaštite okoliša, a što uključuje i ostala resorna ministarstva i agencije. Trenutno se sveukupno

unutar MZOPUG-a prati sedam projekata, od kojih su petu zaštiti okoliša, a dva u Inspekciji.

Odjel djeluje kao Jedinica za provedbu projekata (JPP) koja je zadužena za pripremu materijala i bilježaka s redovitim mjesečnih sastanaka u okviru pretpristupnog programa IPA I. komponenta, izradu tromjesečnih i mjesečnih izvješća za projekte u okviru programa IPA I. komponenta, koordiniranje poslova oko sektorske analize s prijedlogom novih projekata u okviru IPA I. komponenta, svi poslovi vezani uz evaluacije i revizije projekata u okviru programa CARDS, Phare i IPA I. komponenta. JPP u skladu s Priručnikom za Jedinice za provedbu projekata je zadužena za cjelovito vođenje dokumentacije i provedbu projekata iz IPA I. komponente (analiza radne opterećenosti, godišnji plan rada, izvješće o treninzima, opisi poslova, planovi zamjene, registar treninga, potrebe za edukacijom i ostali dokumenti).

- Načelnica Odjela/ voditeljica JPP imenovana je kao predstavnik MZOPUG-a za člana Zajedničkog odbora za praćenje (JMC) u okviru **IPA II. komponente** – prekogranična suradnja (pet programa – HR-SLO; HR – Mađarska; HR – BiH; HR – CG i HR - Srbija). Odbori se sastaju u prosjeku dva puta godišnje po svakom programu, na njima se razmatra rad tehničkog odbora programa, izmjene postupka procedura, izvješća vezana uz evaluacije, obavijest i dogovor o pozivu za dostavu projektnih prijedloga, konačni odabir ocijenjenih projekata. Projekte uglavnom predlažu županije i MZOPUG je sudjelovao u izradi operativnog programa u kojem su dogovoreni prioriteti unutar aktivnosti koja se odnosi na zaštitu okoliša.
- Uz nacionalni IPA program, MZOPUG sudjeluje i u **Višekorisničkom IPA programu** za sektor okoliš. Korisnici Višekorisničke komponente IPA programa su sve države koje koriste nacionalnu komponentu IPA programa (Hrvatska, Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Srbija, Turska, Kosovo). Načelnica Odjela/ voditeljica JPP je članica dviju radnih grupa i to za infrastrukturu i zaštitu okoliša i smanjivanje rizika od prirodnih katastrofa. Sudjeluje na sastancima (za sada su održana četiri) za koje je potrebna priprema i sudjelovanje vezano uz planske dokumente i prijedloge projekata. U okviru radne grupe za zaštitu okoliša i smanjivanje rizika od prirodnih katastrofa MZOPUG je predložio projekt regionalnog značaja u okviru Višekorisničkog IPA za 2012. godinu. Projekt je vezan uz klimatske promjene.
- Europska komisija pokrenula je **Regionalnu mrežu za pristupanje na području okoliša (RENA)** u lipnju 2007. godine. Rad RENA mreže provodi se kroz četiri radne skupine: 1: Strateška ulaganja i planiranje, 2: Klimatske promjene, 3: Prekogranična suradnja i multilateralni okolišni sporazumi i 4: Mreža za pridržavanje i provedbu propisa zaštite okoliša za pristupanje (ECENA). Ravnateljica Uprave za EU je imenovani Focal Point RH za RENA-u, a predstavnici MZOPUG-a sudjeluju u svim radnim skupinama, na što EK gleda kao na pozitivan doprinos regionalnoj suradnji. Unutar Odjela za europske integracije provode se koordinacijski poslovi za sve radne skupine, a ujedno je načelnica Odjela koordinator za popunjavanje tablica usklađenosti (ToCs) i upitnika o provedbi (IQs) za cca 70 direktiva i uredbi iz sektora Okoliš, o čemu se, kao dio monitoring procesa, izvješćuje EK, jednom godišnje. Projekt RENA traje do ožujka 2013. godine, te se od RH očekuje, kao najnaprednija zemlja regije, da sudjeluje prvenstveno radi prenošenja svojih iskustava iz procesa usklađivanja. EK

planira i trenutno izrađuje prijedlog nastavka RENA-e nakon ožujka 2013. g., no s obzirom da će RH tada biti država članica EU, ne očekuje se njeno daljnje aktivno sudjelovanje. Za ožujak 2012. (22. ili 29. ožujka) u pripremi je ministarska konferencija svih država članica RENA-e, uključujući RH/MZOPUG, a koju će voditi Povjerenik EK za okoliš.

- Odjel koordinira zahtjeve iz sektora Okoliš za TAIEX-om, tehničkom pomoći EK eksperata, koja se može zatražiti za izradu ili provjeru usklađenosti propisa. Unutar TAIEX-a postoji i RTP program koji je namijenjen regionalnoj razini, a Odjel koordinira zahtjeve stručnjaka s regionalne razine za obukom i održavanjem radionica.

Sektor za koordinaciju aktivnosti u zaštiti okoliša i promicanje zaštite okoliša

U Sektoru se obavljaju sljedeći poslovi:

- Koordinacija aktivnosti u zaštiti okoliša unutar uprava Zaštite okoliša kao i kroz suradnju s tijelima državne uprave u čijoj su nadležnosti sastavnice okoliša koje nisu u djelokrugu Ministarstva
  - koordinacija izrade Strateškog plana u dijelu zaštite okoliša,
  - koordinacija izrade godišnjeg plana rada za zaštitu okoliša,
  - koordinacije izrade Državnog proračuna u dijelu za koji su nadležne uprave zaštite okoliša
  - godišnje praćenje izvršenja proračunskih aktivnosti i planiranje preraspodjele proračunskih sredstava
  - sudjelovanje u kadrovskim poslovima u dijelu uprava za zaštitu okoliša
  - koordinacija izrade mišljenja, odgovora, rješenja u slučajevima nadležnosti više uprava unutar zaštite okoliša i Ministarstva
  - koordinacija i rješavanja pitanja u nadležnosti različitih ministarstava i ostalih tijela državne uprave
  - ostali tekući poslovi (izrada odgovora i mišljenja, sudjelovanje u radnim skupinama, evidencija predmeta u iCROSS-u i sl.).
- Praćenje usklađenosti prijenosa i provedbe pravne stečevine EU,
  - kontinuirano se prate direktive i drugi propisi Europske unije iz područja zaštite okoliša, analiziraju postojeći zakoni i drugi propisi sa zakonodavstvom EU te predlažu izmjene i dopune postojećih zakona i drugih propisa ili izrada novih, sudjelovanje u pripremi novih zakona i drugih propisa, pravna podrška, unošenje iskaza o procjeni financijskog učinka zakona ili drugih akata u web aplikaciju Ministarstva financija.
- Promicanje zaštite okoliša,
  - Promicanje zaštite okoliša te jačanje svijesti o zaštiti okoliša je jedan od načina ostvarenja posebnog cilja definiranog Strateškim planom 2012.-2014. Premda bi od velike važnosti bilo da se intenziviraju aktivnosti kojima bi se građani informirali i educirali o aktualnim temama i problematikom zaštite okoliša općenito a sve s ciljem njihovog što bržeg aktivnog sudjelovanja u sustavu zaštite okoliša, na žalost do sada zbog proračunskih ograničenja uvjetovanih teškom ekonomskom situacijom u RH premda nužne, konkretnije aktivnosti nisu bile moguće.
  - Proteklih godina predmetne aktivnosti u ovom dijelu poslova odnosile su se na obilježavanje važnijih dana u zaštiti okoliša (npr. Dan planeta Zemlje) putem

promidžbenih kampanja te na izradu edukativno promidžbenih materijala vezanih uz aktualne teme u zaštiti okoliša.

- Suradnja s nevladinim organizacijama.
  - odvija se prvenstveno u smislu financiranja njihovih projekata iz područja zaštite okoliša, s ciljem dizanja svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša. Cjelokupni proces tog dijela suradnje, od objave natječaja, koordinacije rada Povjerenstva za odabir projekata pa do zadnjeg koraka podjele ugovora udrugama izabranim za financiranje projekata odvija se u Sektoru.

UPRAVA ZA MEĐUNARODNU SURADNJU I ODRŽIVI RAZVITAK

Bilateralni odnosi - kroz sporazumima ugovorene odnose, rad u komisijama i projektnu suradnju. Ostvareni su intenzivni kontakti i suradnja gotovo sa svim državama susjedstva i šire na najvišoj, kao i na operativnoj razini. Sporazumi o suradnji u području zaštite okoliša postoje s Albanijom, Mađarskom, Makedonijom, Njemačkom i Turskom, dok su u različitim fazama pregovora sporazumi o bilateralnoj suradnji s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Srbijom.

Izdvajamo suradnju s Kraljevinom Nizozemskom, kroz program **G2G (Vlada Vladi)** i Republikom Njemačkom uz pomoć GIZ-a (Njemačkog društva za tehničku pomoć) kroz projekt Integralnog upravljanja obalnim područjem.

Multilateralni odnosi

UN CSD/ ECOSOC – Komisija za održivi razvoj je funkcionalna komisija Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a i čine je 53 države članice, osnovana s ciljem praćenja provedbe Agende 21 i Plana provedbe iz Johannesburga. RH redovito putem žarišne točke dostavlja izvješća o provedbi i sudjeluje u radu Komisije. U tijeku su pripreme za UN konferenciju o održivom razvitku na vrhu 'Rio+20'

Pripreme za UN konferenciju na vrhu o održivom razvoju 'RIO+20' - tri ključne teme: zeleno gospodarstvo i održivu potrošnju i proizvodnju, integralno upravljanje obalnim područjem i obrazovanje za održivi razvoj.

UN/ECE (UN Gospodarska komisija za Europu)

UN/ECE Odbor za politiku okoliša (Committee on Environmental Policy – CEP) čine

UN/ECE Proces Okoliš za Europu tiče se operacionalizacije Agende 21 u europskom kontekstu, napose odredbi koje se odnose na integriranje politike zaštite okoliša u ostale sektore.

UN/ECE Aarhuška konvencija jedna je od pet UN/ECE konvencija o provedbi koje je RH izradila Drugo nacionalno Izvješće koje obuhvaća razdoblje do kraja 2010. g.

Strategija za obrazovanje za održivi razvoj UN/ECE-a je usvojena na sastanku na visokoj razini ministara okoliša i obrazovanja u Litvi, 2005.g. RH je od 2011. članicom Biroa Upravnog odbora za razdoblje 2011.-2015. S ciljem provedbe i UN/ECE Strategije, Vlada RH je 8. travnja 2011. usvojila Akcijski plan za obrazovanje za održivi razvitak na čijoj provedbi se aktivno radi.

UNEP – RH intenzivno surađuje s UN programom zaštite okoliša kroz Globalni forum ministara zaštite okoliša, kroz suradnju Regionalnim uredom za Europu i Upravom za tehnologiju, industriju i gospodarstvo na nizu projekata, te putem sudjelovanja u izradi Globalnog pregleda okoliša (GEO).

UNEP/ MAP - Mediteranski akcijski za zaštitu Sredozemnog mora Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP), osnovale su Mediteranske države 1975. godine u Barceloni (Španjolska) kao prvi regionalni program Ujedinjenih naroda za zaštitu mora. Članice MAP-a su 21 država Sredozemlja i Europska zajednica. Pravni okvir za rad Mediteranskog akcijskog plana je Konvencija o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja u Sredozemlju, tzv. Barcelonska konvencija i šest pratećih protokola. RH je slijedom odluke Ugovornih stranaka iz Marakesha članicom **Biroa Konvencije za zaštitu morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja** (Barcelonska konvencija)

UNEP/MAP Mediteranska komisija za održivi razvoj (MCSD) istaknula je kao jedan od prioriteta svog budućeg rada i provedbu politika integriranog upravljanja obalnim područjem kao alata za provedbu održivog razvoja na lokalnoj/regionalnoj razini u obalnim područjima.

UNDP- Suradnja s Uredom UNDP u RH odvija se kroz projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitost te je najavljena mogućnost suradnje u procesu priprema za 'Rio+20' konferenciju.

WHO- Svjetska zdravstvena organizacija: Proces okoliš i zdravlje-RH sudjeluje u radu tog Procesa kroz predstavnika MZSS.

Mješovita komisija za zaštitu voda Jadranskog mora i obalnih područja, osnovana 1977. g. na temelju Sporazuma o suradnji na zaštiti voda Jadranskog mora i obalnih područja od zagađivanja sklopljenog 1974. godine (između bivše Jugoslavije i Italije) sa zadatkom multidisciplinarnog rješavanja problema okoliša u Jadranskom prostoru. Sadašnji članovi Komisije su RH, Italija, Slovenija i od 2010. godine i Crna Gora (sve stranke temeljem sukcesije), a ostale jadranske obalne države pozvane su da pristupe Sporazumu iz 1974. Rad Komisije odvija se kroz nekoliko potkomisija. Na 12. sastanku Mješovite komisije za zaštitu Jadrana 27. i 28. listopada 2011. u Portorožu RH je preuzela predsjedanje Komisijom.

Jadransko jonska inicijativa – JJI je politička inicijativa čiji se rad odvija kroz okrugle stolove koji su podijeljeni u četiri tematske cjeline od kojih je jedan i Okrugli stol za okoliš i zaštitu protiv požara. Kako su teme tog Okruglog stola posljednje dvije godine usmjerene prvenstveno na teme mora i obalnog područja, MVPEI je konstatirao potreba zauzimanja vanjskopolitičkog stajališta prema pitanjima Jadranskog mora, te MZOPUG nije sudjelovao na posljednjem sastanku u Podgorici.

Mediteranska inicijativa o klimatskim promjenama pokrenuta je ministarskom deklaracijom iz Atene od 22. listopada 2010, s ciljem postizanja klimatske i energetske sigurnosti država Mediterana.

Integrirana pomorska politika EU na Mediteranu, kao jedna od politika održivog razvoja mora EU koju koordinira Opća uprava MARE Europske komisije, horizontalna je politika EU u razvoju. Na osnovu te politike postoje prijedlozi za izradom 'morskog dijela' Jadransko-jonske makroregionalne strategije koje promiču Italija i Grčka, a koje još nisu dobile potporu Vijeća ministara EU.

Inicijativa za Dinarski luk – u ožujku 2011. u Brdu kod Kranja, održana je Prva Dinarska konferencija čiji je inicijator bila Slovenija i na koju su pozvani ministri zaštite okoliša Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Kosova i Srbije. Na konferenciji je potpisana Rezolucija o održivom razvoju Dinarskog luka od strane svih država osim Srbije.

Unija za Mediteran – RH je trebala biti država domaćin Sastanku ministara zaštite okoliša Unije za Mediteran, no do realizacije nije došlo zbog odgoda održavanja sastanka od strane država Unije, te zbog posljedica erupcije vulkana u Islandu.

Horizont 2020

Inicijativu "Horizon 2020" pokrenuli su ministri zaštite okoliša Euro-mediteranskog partnerstva 2006. godine, a cilj joj je smanjiti onečišćenje Sredozemnog mora tako da se na odgovarajući način rješavaju najznačajniji izvori onečišćenja, a to su komunalni otpad, otpadne vode i emisije iz industrije koji su odgovorni za 80% zagađenja Sredozemnog mora.

GEF (Fond za globalni okoliš)

Republika Hrvatska korisnica je sredstava GEF-a koji kao nezavisna financijska organizacija osigurava sredstva za nacionalne i regionalne projekte koji promiču očuvanje globalnog okoliša i principe održivog razvoja

Održivi razvoj

Nacionalna Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske usvojena je u veljači 2009. nakon čega je pokrenuta izrada akcijskih planova za njenu provedbu. U koordinaciji Ministarstva pokrenuta je izrada četiri akcijska plana: Akcijski plan za održivu proizvodnju i potrošnju (konačni nacrt je u konzultacijskom postupku), Akcijski plan za zaštitu okoliša (prvi nacrt je u konzultacijskom postupku), Akcijski plan za zaštitu Jadranskog mora, priobalja i otoka (drugi nacrt je u izradi) i Akcijski plan za obrazovanje za održivi razvoj.

Akcijski plan za obrazovanje za održivi razvoj usvojen je na sjednici Vlade 8. travnja 2011. Do sada je provedeno nekoliko mjera u svrhu promicanja obrazovanja za održivi razvoj. Prilagođena je i tiskana **UNEP-ova brošura „Održiva potrošnja i proizvodnja“** te je poslana na sve osnovne i srednje škole da se koristi kao dodatni nastavni materijal. Druga UNEP-ova brošura namijenjena mladima **„YouthXchange“** u postupku je prilagodbe za upotrebu u Hrvatskoj. Izrađene su potrebne predradnje za uvođenje i prilagodbu obrazovnog materijala za održivi razvoj za škole tzv. **'Zeleni paket'**, Regionalni centar za okoliš iz Hrvatske traži donatore i sponzore za II. fazu projekta. Akcijski plan za obrazovanje za održivi razvoj je tiskan, te se treba distribuirati i osnovati međuresorno radno tijelo za praćenje provedbe.

U svrhu provedbe politike obrazovanja za održivi razvoj i jačanja kapaciteta državnih službenika, proveden je projekt **„Trening za državne službenike o održivom razvoju i obrazovanju za održivi razvoj“** uz pomoć Vlade Kraljevine Nizozemske kroz koji su:

1. Obrazovani treneri za obrazovanje državnih službenika o održivom razvoju
2. Napisan priručnik za obrazovanje državnih službenika o održivom razvoju
3. Osmišljena edukacija za obrazovanje državnih službenika o održivom razvoju koja će se održavati od 2011. godine u Ministarstvu uprave

Na temelju razvijenog treninga o održivom razvitku za državne službenike u RH i zamolbe za pružanje razvojne pomoći u obliku preuzimanja tog treninga od strane Srbije i Crne Gore uspostavljena je regionalna suradnja na obrazovanju državnih službenika o održivom razvitku.

Opće politike zaštite okoliša

Programi zaštite okoliša – Programima zaštite okoliša se u skladu s područnim (regionalnim) odnosno lokalnim posebnostima i obilježjima područja za koje se Program donosi, pobliže razrađuju mjere iz Plana zaštite okoliša koje se odnose to područje. Temeljem čl. 46. Zakona o zaštiti okoliša (NN 110/09) Program zaštite okoliša donose predstavnička tijela županije, Grada Zagreba i velikih gradova, za četverogodišnje razdoblje uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Znak zaštite okoliša - jedan je od važnih alata u promicanu politike održive proizvodnje i potrošnje. Stoga je 2009. g. pokrenuta revizija postojećih mjerila za dodjeljivanje nacionalnog znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“ te su donesena nova mjerila za usluge smještaja u kampovima i hotelima. U navedenom razdoblju dodijeljeno je 17 novih certifikata za dva

ambalažna proizvoda, za 5 kampa i 10 hotela. Povjerenstvo za dodjelu znaka zaštite okoliša ima redovite sjednice na kojima daje mišljenje na zaprimljene zamolbe i elaborate te mišljenje na prijedloge mjerila.

Uprava za stanovanje i komunalno gospodarstvo

Program stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata

Program stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata provodi se na osnovu podataka koje pribavlja Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje je zaduženo za utvrđivanje potreba za stambenim zbrinjavanjem stradalnika iz Domovinskog rata. Pravnu osnovu ovog Programa čini Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 174/04, 92/05, 02/07, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10, 55/11) temeljem kojeg su jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine) dužne osigurati komunalno opremljene lokacije za izgradnju stanova, dok organiziranu izgradnju provodi Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Uprava za stanovanje i komunalno gospodarstvo. U periodu od 2004. godine do danas Program se provodio na slijedeće načine:

- organiziranom izgradnjom stanova,
- kupnjom stanova na tržištu temeljem odluke Vlade RH
- izgradnjom kuća za potrebe stambenog zbrinjavanja HRVI 100% - I. skupine po posebnom Programu Vlade RH
- prilagodbama prilaza do zgrade i prostorija u stanu za kretanje pomoću kolica i drugih ortopedskih pomagala za potrebe HRVI
- prodaja poslovnih prostora i garaža

Od 2009. godine do danas je u Programu stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata izgrađeno 146 stanova na 6 lokacija ukupne vrijednosti investicije 75.744.051,54 kn . Sanirano je 106 stanova na 3 lokacije ukupne vrijednosti sanacije 3.230.713 kn i 2 obiteljske kuće HRVI 100% u vrijednosti sanacije 392.818,34 kn. Dovršeno je 11 prilagodbi prilaza do zgrade i prostorija u stanu za kretanje pomoću kolica i drugih ortopedskih pomagala za potrebe HRVI ukupne vrijednosti 2.299.044,52 kn.

Program društveno poticane stanogradnje

Ovo Ministarstvo i Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama nadležni su za provedbu Programa društveno poticane stanogradnje u cilju zadovoljavanja stambenih potreba građana Republike Hrvatske. Temeljem Zakona o društveno poticanoj stanogradnji nositelj investitorskih poslova u vezi s izgradnjom i prodajom stanova je Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama – APN.

Sva financijska sredstva za provođenje programa osiguravaju se u Državnom proračunu na poziciji 07520 Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama.

Od 2009. godine do danas su ukupno APN, Javna ustanova gradski stanovi Varaždin, Agencija za društveno poticanu stanogradnju Grada Rijeke, Agencija za društveno poticanu stanogradnju Grada Dubrovnika, Agencija za društveno poticanu stanogradnju Grada Koprivnice završili 650 stanova na 20 lokacija. Ukupna vrijednost investicije iznosila je 359.449.640 kn za što je iz državnog proračuna izdvojeno 134.780.865 kn poticajnih sredstava.

Sva financijska sredstva za provođenje programa osiguravaju se u Državnom proračunu na poziciji 07520 (K 576201) Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama.

Program stambenog zbrinjavanja povratnika-bivših nositelja stanarskog prava

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva je, temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o provedbi stambenog zbrinjavanja povratnika-bivših nositelja stanarskog prava na stanovima izvan područja posebne državne skrbi (NN 63/2008, od 02. lipnja 2008. godine) zaduženo da putem Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama organizira izgradnju stanova odnosno kupuje stanove potrebne za stambeno zbrinjavanje povratnika koji nisu vlasnici kuće ili stana, a živjeli su u stanovima u društvenom vlasništvu (bivši nositelji stanarskog prava) na područjima RH, koja su izvan PPDS.

Od 2009. godine do studenog 2011. godine iz proračuna Republike Hrvatske je izdvojeno 280.018.971,00 kuna čime je osigurano 547 stanova na 60 lokacija.

Prema odredbama Zakona o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08 i 57/11), Uredbi o uvjetima i mjerilima za stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi (NN 10/01) i Zaključku Vlade Republike Hrvatske o kriterijima za otkup kuća i stanova radi stambenog zbrinjavanja na područjima posebne državne skrbi, Agencija je tijekom 2009. godine kupila 28 nekretnina (21 kuća, 5 stanova i 2 zemljišta) na područjima posebne državne skrbi.

Sva financijska sredstva za provođenje programa osiguravaju se u Državnom proračunu na poziciji 07520 (K 260345) Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama.

Poticanje prodaje stanova

Provodilo se temeljem Zakona o poticanju prodaje stanova (NN 38/10) koji je stupio na snagu 08. travnja 2010. godine, a prestao je važiti donošenjem Zakona o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita 2011. godine. Sukladno Zakonu ukupno je podnešeno 120 zahtjeva za odobrenje poticaja putem APN-a, a odobreno je i zaključeno 86 Ugovora o zajmu kojim su odobreni poticaji u ukupnom iznosu od 13.415.726,08 kn.

Sva financijska sredstva za provođenje programa osiguravaju se u Državnom proračunu na poziciji 07520 (T-551023) Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama.

Subvencioniranje i državna jamstva stambenih kredita

Zakon o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita (NN 31/11) stupio je na snagu 24. ožujka 2011. godine. Ovim Zakonom omogućava se subvencioniranje kredita koji građanin uzima od poslovne banke za kupnju stana radi rješavanja svojeg stambenog pitanja sa prebivalištem na području Republike Hrvatske, a koji pritom ispunjava uvjete za dobivanje stambenog kredita koje utvrđuje poslovna banka. Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) sklopila je u ime Republike Hrvatske ugovore s 11 banaka koje se obvezuju davati subvencionirane kredite.

Zakonom se propisuje da kupac stana ne smije biti stariji od 45 godina te da on ili njegov bračni drug nema u vlasništvu stan, odnosno kuću za potrebe vlastitog stanovanja. Kupac može u vlasništvu posjedovati samo jedan stan ili kuću koji prodaje radi kupnje većeg stana zbog potreba vlastitog stanovanja. Subvencija se odnosi na nove, izgrađene stanove koji imaju akt o građenju i ishodu uporabnu dozvolu. Prodavatelj stana može biti investitor ili izvođač. U razdoblju od 26.04.2011. godine do 10.09.2011. godine zaprimljeno je 1566 zahtjeva od čega je broj odobrenih zahtjeva za subvencioniranje kredita iznosio 1462, broj odbijenih zahtjeva za subvencioniranjem kredita je 71, a broj podnositelja koji su odustali iznosi 33.

Subvencioniranje kredita za 2011. godinu završilo je na dan 10. rujna 2011. godine. APN je od ukupno raspoloživih sredstava u iznosu od 27.994.580,97 kn isplatio 25.646.220,68kn, a za isplatu do kraja 2011. godine na raspolaganju je 2.384.360,29 kn za 120 zahtjeva za koje je postupanje u tijeku.

Sva financijska sredstva za provođenje programa osiguravaju se u Državnom proračunu na poziciji 07520 (T-551024) Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama.

Upravno-pravni poslovi i normativne aktivnosti

Uprava za stanovanje i komunalno gospodarstvo, redovito prati sva ekonomska i socijalna kretanja te ukoliko je nužno prema istima prilagođava svoje aktivnosti te izrađuje prijedloge propisa i drugih akata iz svoje nadležnosti. Tako su u periodu 2004. – studeni 2011. godine izrađeni i usvojeni slijedeći propisi i drugi akti:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o društveno poticanoj stanogradnji (NN 82/04, 76/07, 38/09)
- Zakon o prodaji stanova namijenjenih za nadstojnika stambene zgrade (NN 022/2006)
- Zakon o poticanju prodaje stanova (NN 38/10)
- Zakon o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita (NN 31/11)
- Plan državnih sredstava iz kojih se odobrava zajam prilikom kupnje stana (NN 044/10)
- Pravilnik minimalnih tehničkih uvjeta za projektiranje i gradnju stanova iz Programa društveno poticane stanogradnje (NN 106/04, 25/06, 121/11)
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje zaštićene najamnine (NN 1117/05)
- Podatak o etalonskoj cijeni građenja (NN 67/09)
- Pravilnik o utvrđivanju uvjeta za ostvarivanje prava na jamstvo Republike Hrvatske za otplatu kamata na stambene kredite (NN 38/11)
- Naputak o načinu rada Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama u provedbi Zakona o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita (NN 38/11)

Komunalno gospodarstvo

Djelokrug komunalnog gospodarstva:

- priprema podloge i sudjeluje u izradi zakonske i pod zakonske regulative iz područje komunalnog gospodarstva,
- pruža podršku korisnicima usluga u ostvarivanju prava iz područja komunalnog gospodarstva (izvršenje zakona i drugih propisa iz područja komunalnog gospodarstva),
- daje mišljenja na zakonske i pod zakonske propise koji se tiču djelokruga komunalnog gospodarstva,
- daje stručna mišljenja, objašnjenja i upute u vezi s primjenom i provedbom propisa u obavljanju komunalne djelatnosti korisnicima i isporučiteljima usluga, te jedinicama lokalne samouprave i svima osobama koji održavaju komunalnu infrastrukturu.
- prati i analizira stanje u području komunalnog gospodarstva prikupljanjem podataka o:
  - cijenama komunalnih usluga u jedinicama lokalne samouprave,
  - iznosima jedinične vrijednosti komunalne naknade,
  - iznosima jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa,
  - poslovanju komunalnih tvrtki,
  - načinu obavljanja pojedinih komunalnih djelatnosti,
- prati i nadzire provedbu zakona i pod zakonskih propisa i akata jedinica lokalne samouprave,

- sudjeluje u obavljanju upravnog nadzora sa Upravom za žalbe i upravni nadzor
- izrađuje izvješća za Vladu RH
- sastavlja odgovore, pravna mišljenja i dr. za glasnogovornicu Ministarstva u pitanjima novinara i drugih stranaka iz djelokruga ovog Odjela,
- sudjeluje na sjednicama raznih povjerenstava izvan Ministarstva i sudjeluje na radnim sastancima udruženja komunalnih društava u organizaciji Hrvatske Gospodarske komore,
- surađuje po potrebi sa svim tijelima javne vlasti

Statistika

Za praćeno razdoblje putem Icrossa u posljednje četiri godine (01.01.2008.-06.12.2011.) **Uprava** je zadužila **3721** predmet od čega je riješeno **3125** s danom 07.12.2011.godine, što iznosi 83,98%. Napominje se da je veliki dio predmeta vezan uz višegodišnje praćenje, stoga u statistici se ne može izraziti kroz izradu odgovora u roku 30 dana.

Uz navedene rješavali smo i predmete zadužene na **Kabinet**, zaprimljeno **272** i riješeno je **233** danom 07.12.2011.godine, što iznosi 85,66%.

1.10. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

02. TAJNIŠTVO MINISTARSTVA

Tajništvo ministarstva provelo je preustroj Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi („Narodne novine broj: 38/04), Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi („Narodne novine broj: 104/05), Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi („Narodne novine broj: 38/07), Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi („Narodne novine broj: 34/08, 81/08, 2/09) i Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi („Narodne novine broj: 94/11).

Kroz izvještajno razdoblje uspostavljen je sustav Financijskog upravljanja i kontrola, izrađena je Mapa poslovnih procesa (verzija I, verzija II, verzija III u tijeku izrade), uspostavljen sustav upravljanja rizicima za Mapu procesa (verzija II), ustanovljen je registar rizika za Ministarstvo zdravstva i socijalnu skrb i donesena je strategija upravljanja rizicima.

U zadnjem preustroju Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi poslovi Financijskog upravljanja i kontrola preneseni su u nadležnost Uprave za financije, sukladno Strategiji razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2011. godine te Zaključka Vlade Republike Hrvatske KLASA:470-03-02/02, URBROJ: 5030120-09-1, od 18. ožujka 2009. godine.

– INFORMATIČKI POSLOVI

1. Stanje u području iz djelokruga ovlasti – popis svih aktivnih ugovora i narudžbenica u 2011. godini

Tvrtka	Ugovor/narudžbenica	Vrijednost ugovora/narudžbenice za 2011	način plaćanja	Vrijedi od - do	dospijeće
Enel	UGOVOR: Održavanje aplikacija Područna riznica MZSS	1.699.999,20	mjesečno paušalno - 141.666,60	01.01.2011- 31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 141.666,60
Comping	UGOVOR: Održavanje i unapređenje inf.opreme, sistemskog softvera instaliranog u MZSS na koju su instalirana programska rješenja	486.105,84	mjesečno paušalno - 73.652,40	13.06.2011- 31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 73.652,40
Dokument IT	UGOVOR: Održavanje e-aplikacija u MZSS	285.663,01	mjesečno paušalno - 40.809,00	16.05.2011- 31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 40.809,00
Netgen WEB	NARUDŽBENICA: Održavanje inf. Sustava za upravljanje sadržajem na web stranicama www.mzss	47.232,00	mjesečno paušalno - 3.936,00	01.01.2011- 31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 3.936,00
Infodom	NARUDŽBENICA: Održavanje aplikacijskog sustava GSI - Granične sanitarne inspekcije	39.237,00	mjesečno paušalno - 11 mjeseci - 3.567,00	01.02.2011- 31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 3.567,00
King ICT	NARUDŽBENICA: Održavanje sustava kontrole prolaza, evidencije radnog vremena i praćenja posjeta za 2011. godinu	45.100,00	mjesečno paušalno - 11 mjeseci - 4.100,00	01.02.2011- 31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 4.100,00

Tijan	NARUDŽBENICA: Održavanje aplikacije "Žrtve rata i poraća"	44.280,00	mjesečno paušalno - 3.690,00	01.01.2011-31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 3.690,00
Tijan	NARUDŽBENICA: Održavanje aplikacije "SKRB98"	44.280,00	mjesečno paušalno - 3.690,00	01.01.2011-31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 3.690,00
IDS Scheer	NARUDŽBENICA: Održavanje i korisnička podrška za ARIS Platform proizvode	29.224,80	mjesečno paušalno - 2.435,40	01.01.2011-31.12.2011	rata za prosinac 2011 dospijeva na plaćanje u siječnju 2012 2.435,40

03. SAMOSTALNA SLUŽBA ZA INFORMIRANJE I MEĐUNARODNU SURADNJU

Međunarodni ugovori

Odjel za međunarodnu suradnju aktivno je sudjelovao u obavljanju stručnih poslova vezanih uz izradu nacrtu prijedloga međunarodnih ugovora u području zdravstva te prati njihovu provedbu. U navedenom razdoblju potpisani su slijedeći ugovori:

- Plan suradnje između Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske i Ministarstva zdravstva Narodne Republike Kine na području zdravstva i medicine od 2009. do 2012. godine (potpisan 20. 6. 2009.)
- Plan suradnje između Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske i Ministarstva zdravstva Republike Albanije u području zdravstva i medicine od 2010. do 2013. godine (potpisan 3. 12. 2010.)
- Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Indije o suradnji na području zdravstva i medicine (potpisan 16.10.2011.)

Odjel za međunarodnu suradnju aktivno surađuje s međunarodnim institucijama Europske Unije te kontinuirano sudjeluje u organizaciji brojnih stručnih skupova, ministarskih konferencija i studijskih putovanja u zemlji i u svijetu.

Od brojnih međunarodnih događanja u nastavku izdvajamo najznačajnije:

- Organizacija Međunarodne konferencije u Plitvicama, 27.-29.10. 2009.godine pod nazivom "Iskustva u provođenju zdravstvene reforme u Republici Hrvatskoj". Na konferenciji su osim velikog broja domaćih stručnjaka uključenih u kreiranje i provedbu reforme zdravstva, sudjelovali ministri zdravstva Republike Albanije, Federacije BIH, Mađarske, Makedonije, Slovenije, izaslanstva Republike Austrije, Srbije, Crne Gore, te predstavnici Svjetske

zdravstvene organizacije i Svjetske banke. Konferenciju je otvorila Predsjednica Vlade Republike Hrvatske, gđa. Jadranka Kosor.

U suradnji s Odjelom programa posebne zdravstvene zaštite i transplantacije sudjelovali smo u organizaciji svečanog otvaranja Regionalnog zdravstvenog razvojnog centra (RHDC) Zdravstvene mreže jugoistočne Europe (SEEHN) koji se održao u Zagrebu, 22. veljače 2011. godine.

Zdravstvena mreža Jugoistočne Europe

Ministarstvo zdravstva dugi niz godina aktivno sudjeluje u projektima Zdravstvene mreže jugoistočne Europe. Nacionalni koordinator ZMJIE preuzela je prof.dr.sc.Marina Kuzman, zbog odlaska u mirovinu dosadašnje koordinatore prim. Vlaste Hrabak –Žerjavić.

Tijekom predsjedavanja Federacije Bosne i Hercegovine održan je 3. Forum ministara zdravstva za koji je odjel aktivno sudjelovao na svim pripremnim sastancima, kao i na samom Forumu. Također, na Forumu su prezentirana prioritetna područja i aktivnosti nove Europske politike za zdravstvo (Health 2020) kao i pristup zdravstva u svim politikama (HiAP); potpisana je Banjalučka deklaracije kao politička obveza svih Vlada JIE za proširenje subregionalne suradnje u zdravstvu; potpisan je Amandman na Memorandum o razumijevanju kojim se omogućuje proširenje odnosno ulazak novih članica u SEEHN.

Republika Hrvatska je 1. srpnja 2007.godine preuzela predsjedanje Zdravstvenom mrežom Jugoistočne Europe te od siječnja 2012. godine ponovo preuzima predsjedanje mrežom.

Vijeće Europe

Redovito sudjelovanje načelnice Službe imenovane u Upravni Odbor za zdravstvo (CDSP) Vijeća Europe i provođenje aktivnosti slijedom donesenih zaključaka..

Od 29.-30. rujna u Lisabonu održana je Ministarska konferencija na temu“ zdravstvena zaštita-prijatelj djece“ u organizaciji VE.

Svjetska zdravstvena organizacija

Kontinuirano su se provodile aktivnosti koje su proizašle iz primjene Temeljnog sporazuma sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, a u suradnji s Regionalnim uredom Svjetske zdravstvene organizacije u Europi te Uredom SZO-e u Republici Hrvatskoj.

Načelnica Službe imenovana je kontakt osobom SZO-a za pitanja zdravlja Roma te je vezano uz navedeno sudjelovala na radionicama u Sarajevu i Istanbulu.

Odjel sudjeluje i u provođenju zdravstvene politike Health 2020 (Prva Europska Konferencija, Jerusalem -Israel).

Europska Unija

Načelnica Službe imenovana je članom Odbora Drugog Programa zajednice i u tom članstvu zajedno u suradnji s Odjelom za projekte i programe Ministarstva te nacionalnom koordinatoricom prof. Marinom Kuzman sudjeluje u provođenju Drugog programa aktivnosti Zajednice u području zdravstva (2008.–2013.) koji je uspostavljen Odlukom br. 1350/2007/EC Europskog parlamenta i Europskog vijeća od 23. listopada 2007. g. Ova se suradnja između Republike Hrvatske i Europske zajednice odnosi na područje javnog

zdravstva. Program obuhvaća četiri mehanizma financiranja kao pomoć institucijama u promoviranju zdravlja a u skladu s ciljevima politike EU-a.: projekti, operativni grantovi, konferencije, zajedničke aktivnosti. Republika Hrvatska je u 2011. godini sudjelovala u 5 Zajedničkih akcija (Joint Actions):

1. Podrška provođenju nacionalnih planova/strategija vezanih uz rijetke bolesti i povezane mjere provođenja preporuke Vijeća i komunikacije Komisije o rijetkim bolestima
2. Prekogranični instrumenti e-zdravstva za medicinske informacije i istraživanje
3. Dopunska zajednička akcija o pilot projektu procjene zdravstvenih tehnologija (HTA) na ciljane zdravstvene tehnologije
4. Sigurnost pacijenata i kvaliteta zdravstvene zaštite
5. Potpora državama članicama u postizanju punog potencijala donacije organa sa živih i preminulih donora.

U cilju jasne i pravovremene informacije javnosti organiziran je *Info day* s pozvanim predavanjem predstavnice EAHC-a odnosno Izvršne Agencije Europske Zajednice za provedbu i ocjenu programa.

Vezano uz Zajedničke akcije u okviru Drugog programa Zajednice, iskazan je interes za sudjelovanje u novim akcijama predviđenim za 2012. godinu:

Međuresorna razvojna suradnja

Odjel aktivno sudjeluje u izradi i provedbi razvojne humanitarne pomoći Republike Hrvatske inozemstvu čiji član je Načelnica službe. Vezano uz navedeno a temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske u koordiniranoj suradnji s MVPEI kao tijelom koje je bilo zaduženo za provedbu, sudjelovali smo u pružanju humanitarne pomoći u vidu rehabilitacije za palestinsku djevojčicu; pružanju humanitarne pomoći djeci Japana iz područja pogođenih potresom i tsunamijem kao i pomoć pri organizaciji pružanja humanitarne pomoći u lijekovima Libijskoj Arapskoj Džamahiriji.

Ostale značajnije aktivnosti Odjela:

- Suradnja s portalom EU-e na temu "Uvođenje e-recepta u sustav primarne zdravstvene zaštite",
- suradnja s izdavačkom kućom Pan European Networks –objava teksta o dijabetesu i nezdravim stilovima života,
- sudjelovanje u zajedničkom odboru za zdravstvo NATO-a (JMC - PHFWG) kao i svim Povjerenstvima vezanim uz NATO aktivnosti,
- aktivno sudjelovanje na sastancima Hrvatsko-bavarske komisije,
- aktivno sudjelovanje u programima za Rome na nacionalnoj i međunarodnoj razini kao članovi Povjerenstva. Izrada i provođenje mjera iz Nacionalnog i Akcijskog programa za Rome.

Informiranje

Postupanje slijedom Zakona o pravu na pristup informacijama (NN 172/2003, 144/2010, 37/2011, 77/2011)

Odjel osigurava provedbu prava na pristup informacijama sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama. Donesena je Odluka ministra o određivanju mjerodavne službene osobe za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama te je na mjesto Službenika

za informiranje imenovana načelnica Odjela. Posebnom Odlukom ustrojen je Katalog informacija Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi koji se redovito ažurira. Slijedom *Pravilnika o ustroju, sadržaju i načinu vođenja službenog upisnika o ostvarivanju prava na pristup informacijama (NN 137/2004)* ustrojen je i vodi se upisnik u kojem su evidentirani svi pojedinačni zahtjevi slijedom Zakona o pravu na pristup informacijama.

Redovno se priprema godišnje resorno izvješće o provedbi Zakona u Ministarstvu te se dostavlja nadzornom tijelu, Ministarstvu uprave do 2009, te nadalje Agenciji za zaštitu osobnih podataka, u cilju izrade Izvješća Vlade RH o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za tekuću godinu. U usporedbi s drugim ministarstvima zaprimljen je relativno velik broj pojedinačnih zahtjeva za dostavom podataka, uvid u dokumente i dostavu preslika dokumenata slijedom Zakona (40 u 2008.g., 67 u 2009. g., 130 u 2010.g., te u prvih 11 mjeseci 2011.g. 90 zahtjeva za pristup informacijama.) Unatoč porastu broja zaprimljenih zahtjeva, broj neriješenih zahtjeva se smanjuje (sa 21 u 2008.g., 12 u 2009.g., 10 u 2010.g. dok je za 2011.g. još u roku rješavanja). Sukladno zakonskim odredbama, odbijen je mali broj zahtjeva: 1 u 2008.g, nijedan u 2009.g., 5 u 2010.g. te u prvih 11 mjeseci 2011.g. 1 zahtjev. O razlozima odbijanja zahtjeva redovito su izvještavana tijela zadužena za nadzor nad pravom na pristup informacijama. Neriješeni zahtjevi uglavnom su uzrokovani potrebom dostave dijela podataka od drugih ustanova u sustavu zdravstva i socijalne skrbi, često na lokalnoj razini izvan sjedišta tijela javne vlasti, na što Odjel nema mogućnost utjecaja, a vanjske ih institucije često dostavljaju izvan zakonskog roka.

Zaprimanje i rješavanje pojedinačnih predstavlki građana te upita domaćih i stranih organizacija i ustanova

Osim zahtjeva za pristup informacijama, Odjel dnevno zaprima brojne upite, zamolbe, primjedbe, prijedloge i pritužbe građana, kao i upite organizacija, ustanova i poduzeća iz RH i drugih država, putem telefona, elektronskom poštom, putem web stranice Ministarstva, kao i klasičnom poštom, te u suradnji s nadležnim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva, dnevno rješava predstavke građana i priprema odgovore na pojedinačne upite.

Poslovi medijske promidžbe i informiranja javnosti

Odjel je sudjelovao u pripremi i provođenju promidžbeno-informativnih kampanja za osvješćivanje javnosti o brojnim zdravstvenim pitanjima (prevencija gripe – priprema animiranog spota, tiskanje letaka i plakata te emitiranje putem javnih medija i distribucija plakata u zdravstvenim ustanovama i javnom prijevozu; promocija potrebe cijepljenja – priprema igranog spota, emitiranje putem elektronskih medija i distribucija plakata; informiranje o pravima iz zdravstvenog osiguranja i socijalnim pravima -tiskanje brošure „Moja prava iz zdravstva i socijalne skrbi“ na hrvatskom i engleskom jeziku namijenjene romskoj populaciji i distribucija istih putem udruga, suradnih ustanova, te na međunarodnim konferencijama o pravima manjina; obavješćavanje javnosti o promjenama koje građanima donosi informatizacija zdravstva (tiskanje informativno-promotivnih letaka *e-zdravstvo* i distribucija istih putem Domova zdravlja širom RH, priprema i snimanje igranih spotova, audio priloga, kratkih dokumentarnih priloga te emitiranje putem elektronskih medija itd.

Odjel surađuje s drugim ministarstvima i suradnim ustanovama pri raznim informativnim kampanjama (suradnja s MVPEI-om na informiranju javnosti o službenoj razvojnoj pomoći u sklopu projekta UNDP-a, s HZTA na informiranju javnosti vezano uz antidoping u športu, s

udrugom ADHD I JA na informiranje javnosti vezano uz pomoć djeci s posebnim potrebama, putem suradnje u tiskanju informativnih materijala, magazina, organizacije informativnih seminara i sl).

Pripremljen je i tiskan Kalendar Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za 2012. godinu s ciljem populariziranja nacionalnih i međunarodnih dana vezanih uz promidžbu zdravlja te zaštitu od bolesti čija distribucija je u tijeku.

Uređivanje web stranice Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u suradnji sa informatičkom službom Ministarstva

Sukladno *Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata (NN 140/2009)* putem objave na web stranici Ministarstva javnost se pravodobno informira o donošenju zakona, drugih propisa i akata, te je javnosti omogućeno pravovremeno očitovanje na nacрте istih.

Sukladno *Zaključku Vlade RH (NN 32/2011)* na web stranici Ministarstvo objavljuje informacije o sklapanju i izvršavanju ugovora o javnoj nabavi iz svoje nadležnosti prema propisanom obrascu *Pregled sklopljenih ugovora o javnoj nabavi i njihovog izvršenja*.

Na web stranici objavljeni su svi podaci vezani uz pravo na pristup informacijama (Zakon o pravu na pristup informacijama, Katalog informacija, obrasci za podnošenje zahtjeva te kontakti imenovanog službenika za informiranje. Na web stranici objavljuju se i sve važne informacije o ustrojstvu, radu i aktivnostima Ministarstva – kontakti svih ustrojstvenih jedinica i službenika /telefon, telefax, elektronske adrese/, adresar ustanova iz zdravstva i socijalne skrbi, zakoni i pravilnici, informacije o natječajima, te priopćenja za javnost. Na web stranici objavljen je i broj tzv. Bijelog telefona, besplatnog telefona na koji građani mogu usmeno podnositi predstavke, pritužbe, pohvale ili prijedloge, kao i postavljati pitanja vezano uz ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu. Na web stranici redovito se objavljuju i informacije vezane uz pristupni proces RH Europskoj uniji.

Praćenje javnih medija i odabir članaka iz tiska

Odjel dnevno prati domaće tiskane medije s naglaskom na područje zdravstva i socijalne skrbi, te posebice obzirom na rad Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i zdravstvenih i socijalnih ustanova, vrši odabir članaka, dostavlja ih na zahtjev ustrojstvenim jedinicama Ministarstva te pohranjuje.

Suradnja u provedbi *Komunikacijske strategije za informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji i pripremama za članstvo (NN 13/2006)*

Iako Ministarstvo nije nositelj nijednog poglavlja, aktivno sudjeluje u osiguranju stručnih informacija iz resora zdravstva i socijalne skrbi te provodi brojne aktivnosti na informiranje javnosti o pristupnom procesu u Europsku uniju. Niz programa i projekata koje se provode u suradnji s EU fondovima redovito su praćene objavom priopćenja za medije na web stranicama Ministarstva, tiskanjem informativnih materijala, organizacijom info-dana i sl. Odjel sudjeluje u aktivnostima Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija (dalje: MVPEI) kao koordinadora *Komunikacijske strategije za informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji i pripremama za članstvo*. Na razini Ministarstva imenovani su koordinator i zamjenik koordinadora za informiranje javnosti o EU za resor zdravstva i socijalne skrbi (načelnica i djelatnik Odjela). Redovno se pripremaju i dostavljaju stručni podaci iz nadležnosti resora za pripremu informativnih materijala MVPEI-a (letaka, brošura, spotova i

sl). Odjel surađuje s MVPEI-om na informiranju hrvatske javnosti putem Glasovnog portala – besplatnog Info telefona Halo EU putem kojeg građani postavljaju pitanju vezana uz razne aspekte pristupanja RH Europskoj uniji. Ostvarena je i suradnja s MVPEI-om pri aktivnostima vezanim uz obilježavanje Europskog tjedna i Dana Europe.

Upravljanje rizicima

Odjel putem imenovanja člana u Radnu skupinu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi sudjeluje u prikupljanju podataka o utvrđenim rizicima u poslovnim procesima i postupcima Samostalne službe za međunarodnu suradnju i informiranje te njihovo evidentiranje u registru rizika, u sklopu financijskog upravljanja i kontrole rizicima.

04. SAMOSTALNI ODJEL ZA UNUTARNJU REVIZIJU

1.1. Zakonski, organizacijski i kadrovski okvir Samostalnog odjela za unutarnju reviziju

Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru propisana je obveza uspostavljanja unutarnje revizije kod korisnika proračuna u skladu s kriterijima razrađenim Pravilnikom o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna.

Unutarnja revizija neovisna je i objektivna aktivnost davanja stručnog mišljenja i savjeta s ciljem dodavanja vrijednosti i poboljšanja poslovanja Ministarstva primjenom sustavnog i disciplinarnog pristupa vrednovanju i poboljšanju djelotvornosti procesa, upravljanja rizicima, kontrola i gospodarenja. Ispituje i ocjenjuje valjanost i svrhovitost sustava unutarnjih kontrola u odnosu na procjenu upravljanja rizicima, usuglašenost sa zakonima i drugim propisima, učinkovitost, djelotvornost i ekonomičnost poslovanja, zaštitu imovine i informacija i davanje preporuka za poboljšanje poslovanja.

Osim navedenog, sukladno odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, unutarnja revizija svojim stručnim mišljenjem pridonosi i zaštiti financijskih interesa Europske unije.

Od 2009. godine Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi sistematizirano je pet radnih mjesta: načelnik (1) i viši unutarnji revizor (4). Do 7. studenoga 2011. bila su popunjena 4 (3 viša unutarnja revizora i načelnik Odjela). Od 7. studenoga 2011. do sastavljanja ovoga izvješća popunjena su 3 radna mjesta (2 viša unutarnja revizora i načelnik Odjela).

Svi revizori imaju stručno ovlaštenje Ministra financija.

U svom radu unutarnji revizori se služe Priručnikom za unutarnje revizore koji propisuje metodologiju rada i obavljanja unutarnje revizije kod korisnika proračuna u javnom sektoru, a pridržavaju se načela i pravila propisanih Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora u javnom sektoru.

Čelnik korisnika proračuna i voditelj jedinice za unutarnju reviziju potpisuju Povelju unutarnjih revizora kojom se određuje uloga i značenje jedinice za unutarnju reviziju te se unutarnjoj reviziji daje ovlast za pristup dokumentaciji, osoblju i materijalnoj imovini tijekom provođenja revizije.

Zadnja Povelja potpisana je u siječnju 2010. godine.

1.2. Dokumenti koje izrađuje unutarnja revizija

1. 2.1. Strateški i godišnji plan unutarnje revizije

Na temelju procjene rizika, do 31. prosinca tekuće godine, izrađuje se Strateški (trogodišnji) plan unutarnje revizije na temelju kojeg se izrađuje i Godišnji plan unutarnje revizije za narednu godinu.

Strateškim i godišnjim planom, sukladno Zakonu o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, obuhvaćene su i revizije koje se odnose na korištenje pretpristupnih fondova EU (IPA pretpristupni program Komponente I i IV).

Oba plana odobrava ministar.

U tijeku je izrada prijedloga Strateškog i Godišnjeg plana rada unutarnje revizije.

1.2.2. Obavljanje pojedinačnih revizija

Temeljem godišnjih planova u razdoblju od 2009.-2011. godine obavljene su slijedeće revizije:

Revizije obavljene u razdoblju 2009. – 2011.	
2009.	
1.	Potvrda ispravnosti izjava o jamstvu (Procjena i testiranje samoocjena sustava) za Instrument pretpristupne pomoći (IPA), razvoj ljudskih resursa, Komponenta IV
2.	Potvrda ispravnosti izjava o jamstvu (Procjena i testiranje samoocjena sustava) za Instrument pretpristupne pomoći (IPA), Pomoć u tranziciji i jačanju institucija, Komponenta I
3.	Procjena procesa evidentiranja obveza (rashoda) za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine u poslovnim knjigama Ministarstva
4.	Procjena statusa i aktivnosti na provedbi prihvaćenih preporuka iz prethodnih revizija
5.	Procjena procesa nabave i korištenja proračunskih sredstava za nabavu roba, usluga i radova male vrijednosti
6.	Procjena procesa planiranja i praćenja postupanja po obavljenim zdravstveno-inspekcijskim nadzorima
7.	Procjena kontrola u procesu rješavanja i odgovaranja na predstavke
8.	Organizacijske pretpostavke za funkcioniranje sustava IPA, Komponenta I (u području IT)
2010.	
9.	Procjena procesa donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje privatne prakse, osnivanju zdravstvenih ustanova i trgovačkih društava za obavljanje zdravstvene djelatnosti
10.	Pripremljenost sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola Delegacije EU (EDIS) za korisnike programa IPA I
11.	Proračunsko financiranje pomoći i naknada u ustavu socijalne skrbi, 2010.

12.	Konačno revizorsko izvješća o pripremljenosti sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola Delegacije EU (EDIS) za korisnike programa IPA, Komponenta IV
13.	Revizija praćenja provedbe preporuka (follow up) revizije pripremljenosti sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola Delegacije EU (EDIS) za korisnike programa IPA I - Pomoć u tranziciji, (Revizija je obuhvatila i provedbu preporuka iz revizije Organizacijske pretpostavke za funkcioniranje sustava IPA, Komponenta I (u području IT))
14.	IPA I «Jačanje institucionalnih kapaciteta za krv, tkiva i stanice» Twinning (konzultantske usluge) i Supply (nabava opreme)
2011.	
15.	Inspekcijski nadzor nad zdravstvenom ispravnošću i higijenom hrane u prometu preko državne granice
16.	Revizorsko izvješće o održivosti završenih projekata iz programa PHARE i IPA I
17.	„Uspostavljanje podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih marginaliziranih skupina», usluge i grant
18.	Unutarnja revizija provedbe projekata u tijeku iz programa IPA I (verifikacija plaćanja, kontrole na licu mjesta, praćenje provedbe preporuka iz revizije za EDIS I)
19.	Unutarnja revizija provedbe projekata u tijeku iz programa IPA IV (verifikacija plaćanja, kontrole na licu mjesta, praćenje provedbe preporuka iz revizije za EDIS IV)
20.	Revizija procjene statusa i aktivnosti na provedbi prihvaćenih dospelih preporuka u fazi izrade konačnog izvješća

U okviru navedenih revizija dano je 81 preporuka od toga je prihvaćeno 76 od kojih su 39 provedene u cijelosti, 18 je djelomično provedeno, a 19 preporuka nije provedeno.

Za svaku pojedinačnu reviziju sastavlja se izvješće koje se dostavlja ministru i revidiranim jedinicama. Izvješća sadrže, između ostalog, nalaze, mišljenja i preporuke te plan provedbe preporuka.

Kada se radi o revizijama IPA programa izvješća se dostavljaju sukladno potpisanim sporazumima i Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU) i Ministarstvu gospodarstva rada i poduzetništva (MINGORP).

U nekim slučajevima izvješća se dostavljaju i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija te Nacionalnoj dužnosnici za ovjeravanje.

1.2.3. Godišnje izvješće o radu unutarnje revizije

Godišnje izvješće o radu unutarnje revizije podnosi se ministru svake godine do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Izvješće se dostavlja i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija radi objedinjavanja i dostave Vladi RH.

1.2.4. Suradnja s drugim tijelima i institucijama

Unutarnja revizija surađuje naročito sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom Ministarstva financija te Državnim uredom za reviziju, SAFU, MINGORP, ARPA, revizorima EK (po zahtjevu).

1.2.5. Rezultati rada unutarnje revizije

Rezultati rada unutarnje revizije su izvješća, preporuke, stručna mišljenja i savjeti sa svrhom unaprjeđenja sustava kontrola u revidiranim procesima kao doprinos učinkovitom, djelotvornom i ekonomičnom poslovanju Ministarstva.

1.2.6. Predmeti u radu

- revizija procjene statusa i aktivnosti na provedbi prihvaćenih dospelih preporuka, 2011, u fazi izrade konačnog izvješća,

- priprema prijedloga Strateškog (trogodišnjeg) plana za razdoblje 2012-2014. i prijedloga godišnjeg plana rada unutarnje revizije za 2012. godinu,

- priprema mišljenja na temelju revizija obavljenih u 2011. godini i preporuka provedenih u 2011. godini, a koje se mogu dovesti u vezu s područjima koja se odnose na Izjavu o fiskalnoj odgovornosti

- predmet klasa:470-06/11-04/07, od 05.10.2011. godine, MUP RH, Ravnateljstvo policije, PNUSKOK, OSKOK - Zagreb, zahtjev za provjeru i dostavu informacija o mogućim nezakonitostima u postupku javne nabave uređaja za hemodijalizu.

05. UPRAVA ZA MEDICINSKE POSLOVE

IZVJEŠĆE RADU U RAZDOBLJU OD 01.01.2008. - 31.12.2011.

Uprava za medicinske poslove je upravna organizacija u sastavu Ministarstva koja obavlja upravne poslove vezane uz provođenje zakona i drugih propisa iz područja zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; obavlja stručne i upravne poslove utvrđivanja prijedloga državne zdravstvene politike, organizaciju rada sustava zdravstvene zaštite na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini i razini zdravstvenih zavoda; osnivanje, utvrđivanje uvjeta te davanje odobrenja za početak rada privatnih praksa, zdravstvenih ustanova te trgovačkih društava za zdravstvenu djelatnost; koordinaciju aktivnosti vezanu za utvrđivanje vrste i opsega usluga; nadzor nad metodologijom utvrđivanja osnova za ugovaranje zdravstvene zaštite; predlaganje mjera zdravstvene zaštite, praćenje i unaprjeđenje zdravstvenog stanja, zdravstvenih potreba stanovništva i organizacije rada te izradu prijedloga i provođenje preventivnih javnozdravstvenih i drugih zdravstvenih programa; praćenje zdravstveno-statističkih pokazatelja i istraživanja na području zdravstvene djelatnosti; praćenje i unaprjeđenje rada hitne medicinske pomoći; izradu prijedloga preventivnih programa i provedbu mjera za zaštitu od štetnog utjecaja okoliša na zdravlje i unaprjeđenje zdravlja stanovništva; praćenje i sudjelovanje u radu udruga; predlaganje programa za poboljšanje kvalitete življenja osoba s invaliditetom, osoba s posebnim potrebama, osoba starije životne dobi i drugih vulnerabilnih skupina stanovništva; praćenje i izradu prijedloga

mreža zdravstvenih ustanova i potrebnih zdravstvenih radnika, zdravstvenih suradnika i nezdravstvenih radnika zaposlenih u sustavu zdravstva; izrađuje i vodi nacionalnu listu čekanja te prati, planira i unaprjeđuje organizaciju i djelokrug rada jedinica za centralno naručivanje pacijenata u bolničkim zdravstvenim ustanovama; izradu prijedloga razvoja uloge civilnog društva u sustavu zdravstva; organizaciju i provedbu zdravstvenih programa i projekata; proizvodnju, odobravanje i ispitivanje lijekova i medicinskih proizvoda; nadzor nad opskrbom hrvatskog tržišta lijekovima; pružanje pomoći građanima; sudjelovanje u izradi zakona i provedbenih propisa u području zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; u djelokrugu svoga rada surađuje i koordinira rad s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, udrugama, stručnim udruženjima, komorama, sindikatima, međunarodnim institucijama; prati i sudjeluje u usklađivanju i implementaciji direktiva Europske unije; sudjeluje u pripremi i koordinaciji provedbe programa i projekata financiranih iz pretpristupnih i strukturnih fondova Europske unije i drugih programa stručno-tehničke pomoći Republici Hrvatskoj na području zdravstva; nadzor nad radom zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava za zdravstvenu djelatnost, zdravstvenih radnika i privatnih zdravstvenih radnika, te nadzor nad zakonitošću rada komora u obavljanju njihovih javnih ovlasti; prati i proučava stanja i poduzima mjere za kvalitetno obavljanje djelatnosti te obavlja inspekcijske, upravne i stručne poslove vezane uz nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata u području krvi, krvnih pripravaka, tkiva i stanica; planira kratkoročne i srednjoročne radne zadatke; sudjeluje u planiranju državnog proračuna; sudjeluje u izradi strateškog plana ministarstva, definira i predlaže strateške ciljeve iz svoga djelokruga, pokazatelje uspješnosti, nadzire provedu postavljenih strateških ciljeva, izvješćuje o realizaciji postavljenih ciljeva i utvrđuje rizike; izrađuje načine postupanja o pojedinim procesima rada; analizira funkcije iz djelokruga rada; vodi očevidnike ili registre u vezi s postupanjem u procesu rada; podnosi izvješća o učinjenom u kvantitativnom i kvalitativnom smislu; brine da svaki rashod bude opravdan stvarnom potrebom i potvrđen prethodnom kontrolom. Za obavljanje poslova Uprave za zdravstvenu zaštitu ustrojavaju se: Služba primarne zdravstvene zaštite, Služba bolničke zdravstvene zaštite, Služba javnog zdravstva i Služba za inspekcijske poslove.

REFORMA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Sukladno Nacionalnoj strategiji razvitka zdravstva 2006-2011. i s ciljem vraćanja funkcionalnosti sustava primarne zdravstvene zaštite, posebno u dijelu osiguranja kontinuiteta skrbi za pacijente, pružanja preventivne i aktivne skrbi za pacijente, ta skrbi u kući oboljelih, pristupilo se provedbi reforme zdravstvenog sustava. U Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi osnovana je Stručna radna skupina za koordinaciju, praćenje i usmjeravanje reforme zdravstva, sa Sekcijom za obiteljsku medicinu, Sekcijom za pedijatriju i Sekcijom za ginekologiju. Ista je usmjerena prema predlaganju organizacijskog i financijskog modela zdravstvenog sustava sukladno ciljevima reforme zdravstvenog sustava. Područja koja su razmatrana na sastancima Radne skupine za koordinaciju, praćenje i usmjeravanje reforme zdravstva su: sustav plaćanja, hladni pogon, dijagnostičko-terapijski postupci, indeksacija, normativi i standardi, preventivni programi, grupna praksa.

U ovoj reformi jedna od najznačajnijih promjena u obiteljskoj medicini odnosi se na sustav plaćanja. Dosadašnji način financiranja bio je putem glavarine, odnosno plaćanje po osiguranoj osobi opredijeljenoj za određenog liječnika. Pokazalo se da financiranje samo putem glavarine destimulativno djeluje na rad liječnika obiteljske medicine, pri čemu je naglasak na broju osiguranih osoba, opredijeljenih za određenog liječnika obiteljske medicine,

s posebnim naglaskom na mlade i zdrave osiguranike, odnosno na osiguranike koji manje koriste službu obiteljske medicine.

Novi model plaćanja uključuje fiksni i varijabilni dio i predstavlja značajan element unapređenja funkcioniranja obiteljske medicine. Ima za cilj osigurati financijskim i stručnim poticajima bolju kvalitetu rada, odnosno bolju zdravstvenu zaštitu populacije.

U varijabilnom dijelu predviđeno je izvođenje dijagnostičko terapijskih postupaka (DTP) te provedba nekih preventivnih aktivnosti. Osim ovih elemenata plaćanja ugovarat će se posebni preventivni programi. Ti bi programi trebali biti zasebno plaćeni, njihovo izvršenje sustavno praćeno, a rezultati objektivno vrednovani.

Od velike je važnosti i rješavanje pravnog statusa liječnika koji rade u zakupljenim prostorima domova zdravlja. Po uzoru na druge europske zemlje, u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine», broj 150/08) uvedena je koncesija, koja u većoj mjeri regulira prava i obveze liječnika koji uzima djelatnost u koncesiju i jedinice lokalne uprave koja preko doma zdravlja daje koncesiju pod strogo određenim uvjetima i pravilima po kojima je zdravstvena služba javna djelatnost i ne može biti posve privatna.

Slobodan izbor liječnika dodatno potiče motiviranost liječnika za bolju komunikaciju sa osobama u skrbi jer su bolesnici dobili mogućnost promjene izabranog liječnika, ako odnosom zdravstvenih djelatnika i kvalitetom skrbi nisu zadovoljni.

Specijalizacija iz obiteljske medicine također je preduvjet unapređenja primarne zaštite i nužan korak prema Europi. U Hrvatskoj je i tijeku projekt «Usklađivanje djelatnosti obiteljske medicine s europskim standardima uvođenjem obvezne specijalizacije» financiran iz Proračuna Republike Hrvatske prema kojem se osigurava specijalističko usavršavanje za liječnike koji rade u službi obiteljske medicine.

REORGANIZACIJA HITNE MEDICINSKE SLUŽBE

Projekt reorganizacije hitne medicine je dio reforme zdravstvenog sustava Republike Hrvatske, sukladno Nacionalnoj strategiji razvitka zdravstva 2006-2011. i ima za cilj postizanje jednake kvalitete i dostupnosti službe HMS u svim dijelovima Republike Hrvatske, kroz poboljšanje učinkovitosti i brzine reakcije izvanbolničke i bolničke HMS, što dovodi do smanjenja vremena potrebnog za dobivanje usluge HM te time unaprjeđenja zdravstvenog ishoda.

Projekt je pokrenula Vlada RH uz pomoć programskih zajmova Svjetske banke, a nositelj provedbe Projekta je MZSS. 30. rujna 2008. godine Republici Hrvatskoj odobren je zajam.

21. listopada 2008. godine u Zagrebu potpisan je Ugovor o zajmu broj 7598 HR za Projekt unaprjeđenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu.

Ukupan iznos Zajma iznosi 18,1 milijun EUR (Komponenta I: Razvoj hitne medicinske pomoći, vrijednost investicije: 16,1 milijun EUR i Komponenta II: Institucionalna potpora MZSS za strateško planiranje, vrijednost investicije: 1,72 milijuna EUR).

Reorganizacija obuhvaća osnivanje Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu (HZHM), osnivanje 21 županijskog zavoda za hitnu medicinu (ŽZHM), uspostavu prijemno-dojavnih jedinica (PDJ) prema županijskom modelu, objedinjavanje hitnog prijema u bolnicama, integraciju telemedicine u djelatnost hitne medicine, uvođenje specijalizacije iz HM za doktore medicine i dodatnog specijalističkog stručnog usavršavanja iz hitne medicinske pomoći za medicinske sestre-medicinske tehničare, odvajanje sanitetskog prijevoza od HMS, standardizaciju medicinske opreme i vozila i izradu smjernica/protokola/algoritama postupaka zbrinjavanja. Osnovan je Hrvatski zavod za hitnu medicinu, Uredbom Vlade RH («Narodne novine», 28/09). Hrvatski zavod za hitnu medicinu je javna zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti hitne medicine koja ima krovnu ulogu u provođenju reorganizacije hitne

medicinske službe na izvanbolničkoj i bolničkoj razini, kao značajnog dijela reforme zdravstva. 21 županija donijela je odluku o osnivanju županijskih zavoda za hitnu medicinu i podnijelo zahtjev za izdavanje rješenja o sukladnosti sa zakonom odluke o osnivanju zavoda za hitnu medicinu i izdano je 21 rješenje o sukladnosti sa zakonom. U 16 županija je temeljem izdanog rješenja o sukladnosti sa zakonom odluke o osnivanju zavoda za hitnu medicinu, izvršen očevid o ispunjavanju uvjeta za početak rada županijskog zavoda za hitnu medicinu i izdano rješenje kojim se odobrava početak rada županijskog zavoda za hitnu medicinu. U tijeku je izdavanje rješenja o početku rada za još 2 županije. Tri županije nisu podjele zahtjev za očevid.

Izrađeni su i objavljeni: Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje djelatnosti hitne medicine („Narodne novine“: broj 42/11), Pravilnik o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara/medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske, („Narodne novine“: broj: 28/11), Pravilnik o stjecanju statusa specijalista hitne medicine („Narodne novine“ broj: 116/10), Pravilnik o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja djelatnosti sanitetskog prijevoza („Narodne novine“ broj: 53/11). Donijeta je Mreža hitne medicine («Narodne novine», broj 31/11; 118/11; 139/11) kojom je utvrđen broj timova hitne medicine u Republici Hrvatskoj po županijama.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sukladno Mreži hitne medicine izdaje suglasnosti za zapošljavanje za rad županijskih zavoda za hitnu medicinu.

U 2011. godini potpisan je ugovor za nabavu 128 potpuno opremljenih vozila HMS. U tijeku je provođenje trajne izobrazbe za članove tima HMS, financirano iz Zajma Svjetske banke, a započele su i prve specijalizacije iz HM. Objavljeni su temeljni hitni medicinski postupci za medicinske sestre-medicinske tehničare u hitnoj medicinskoj službi. Objavljen je Hrvatski indeks prijema hitnog poziva za medicinsku prijavno-dojavnu jedinicu (MPDJ). U tijeku je održavanje treninga za voditelje i instruktore osoblja MPDJ.

AKTIVNOSTI U TURISTIČKOJ SEZONI

Radi povećanja sigurnosti na cestama, ugovoreni su uz redovne i dodatni timovi hitne medicinske pomoći na državnim cestama. Ugovoreno je ukupno 17 dodatnih timova raspoređenih na autocestama A1, A2, A3 i A6, te državnim cestama D1 i D8. U organizaciju dežurstava dodatnih timova sudjelovali su slijedeći domovi zdravlja i ustanove za hitnu medicinsku pomoć: Dom zdravlja Karlovac, Dom zdravlja Otočac, Dom zdravlja Gospić, Dom zdravlja Zadar, Dom zdravlja Knin, Dom zdravlja Kutina, Dom zdravlja Nova Gradiška, Dom zdravlja Županja, dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije, Dom zdravlja Šibenik, Ustanova za hitnu medicinsku pomoć Zagreb i Ustanova za hitnu medicinsku pomoć Splitsko-dalmatinske županije.

Koncesionari autocesta osiguravali su smještaj i prehranu dodatnim timovima hitne medicinske pomoći na državnim cestama.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje osigurala je besplatne uređaje i veze za dodatne timove hitne medicinske pomoći na državnim cestama. Ujedno je prikupljala podatke o intervencijama i obrađivala iste.

Utvrđena je potreba organiziranja hitnog zračnog medicinskog prijevoza ozlijeđenih i oboljelih osoba na području Republike Hrvatske za vrijeme turističke sezone, te su Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvo obrane RH, za razdoblje 15. lipnja do

15. rujna 2010. i 2011. godine, potpisali Sporazum o suradnji u provedbi hitnog zračnog medicinskog prijevoza u svrhu pružanja zdravstvene zaštite na području Republike Hrvatske.

GORSKA SLUŽBA SPAŠAVANJA

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Hrvatska gorska služba spašavanja ugovarali su na godišnjoj razini provedbu programa aktivnosti zaštite života i zdravlja, sprječavanja nesreća, te zbrinjavanja bolesnika i ozlijeđenih sa nepristupačnih prostora izvan gradova i javnih prometnica, temeljem Sporazuma o dugoročnoj suradnji na provedbi programa aktivnosti zaštite života i zdravlja, sprječavanja nesreća, te zbrinjavanja bolesnika i ozlijeđenih sa nepristupačnih prostora izvan gradova i javnih prometnica, koji je sklopljen 31. srpnja 2003. godine. Sredstva su, sukladno Programu aktivnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, koji je temelj ugovora, namijenjena za stručno usavršavanje pripadnika HGSS, nabavka i završavanje potrošnog sanitetskog materijala, zamjena medicinske opreme koja je oštećena u akcijama spašavanja i za akcije spašavanja troškovi goriva i prijevoza.

PROJEKT “NACIONALNA LISTA ČEKANJA”

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi pokrenulo je u sklopu nove reforme zdravstva projekt “**Nacionalna lista čekanja**” kako bi se riješio višegodišnji problem dugotrajnih listi čekanja za zdravstvene usluge u bolnicama i podigla kvaliteta zdravstvene zaštite.

Poradi potrebe za jednostavnijim sustavom naručivanja pacijenata u bolničkim ustanovama i objedinjavanja svih podataka o zdravstvenim uslugama koje bolnička ustanova pruža, u sklopu navedenog projekta inicirano je osnivanje posebnih bolničkih ustrojstvenih jedinica pod nazivom **Bolnička jedinica za centralno naručivanje pacijenata**, a sukladno *Odluci o ustrojavanju i načinu rada bolničke jedinice za centralno naručivanje pacijenata* koju je donio ministar zdravstva i socijalne skrbi dana 21. listopada 2008. godine.

Projektom «Nacionalna lista čekanja» obuhvaćene su sve bolničke zdravstvene ustanove bez obzira na stanje listi čekanja, kako bi se građanima Republike Hrvatske osigurala jednaka kvaliteta i dostupnost u korištenju zdravstvene zaštite.

Za potrebe projekta u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi ustrojen je i poseban **Odjel za nacionalne liste čekanja** koji ima zadatak promptno rješavati dugotrajne liste čekanja preusmjeravanjem pacijenata s dugotrajnih listi čekanja na one s manjim brojem pacijenata. Nakon pokretanja projekta u listopadu 2008. godine, tijekom 2009., 2010. i 2011. godine provodile su se brojne aktivnosti usmjerene transparentnijem vođenju listi čekanja i rješavanju dugotrajnih listi čekanja za pojedine zdravstvene usluge.

Odjel u suradnji sa svim bolničkim ustanovama svakodnevno obavlja preusmjeravanje pacijenata za različite vrste zdravstvenih usluga u ustanove u kojima je lista čekanja za uslugu kraća u cilju

- postizanje ravnomjernije raspodjele pružanja zdravstvenih usluga,
- smanjenje opterećenja onih ustanova u kojima su liste čekanja najdulje,
- povećanje iskoristivosti raspoloživih bolničkih kapaciteta,
- dostupnija zdravstvena zaštita za pacijente.

Poradi bolje informiranosti korisnika zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj, a vezano uz projekt «Nacionalna lista čekanja» Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je tiskalo

informativni letak s uputama o postupku naručivanja u *bolničkoj jedinici za centralno naručivanje pacijenata*. Navedeni promidžbeni materijal distribuiran je početkom siječnja 2009. godine svim bolničkim zdravstvenim ustanovama te svim domovima zdravlja kako bi se učinio dostupnim pacijentima koji se naručuju u *bolničkoj jedinici za centralno naručivanje pacijenata*, ali i pacijentima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Analiza stvaranja listi čekanja za pojedine usluge:

Stvaranje listi čekanja rezultat su kombinacije iznimno velikog broja pacijenata koji se svakodnevno naručuju za obavljanje zdravstvenih usluga te ograničenih prostornih i kadrovskih kapaciteta zdravstvenog sustava te ovisno o vrsti i specifičnosti bolničke ustanove te pojedinoj djelatnosti (velike ustanove tercijarne razine zdravstvene djelatnosti kojima gravitira veliki broj pacijenata – značajno duže liste čekanja u odnosu na manje ustanove). Na formiranje listi čekanja utječe niz faktora kao što su lokacija ustanove, ugovoreni kapaciteti (ugovoreni broj postelja, specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita, dijagnostike itd.), opseg rada pojedinih djelatnosti, broj zdravstvenih radnika, količina i vrsta medicinske opreme itd., a osobito broj bolesnika koji se u ustanovi zbrinjavaju, odnosno koji gravitiraju ustanovi.

Stanje listi čekanja (za postupke koji se prate kroz rad Odjela za nacionalne liste čekanja)

Od početka rada Odjela za nacionalne liste čekanja do listopada 2011. godine, telefonskim pozivima i dopisima 18.385 pacijenata obaviješteno je o mogućnosti obavljanja dijagnostičke pretrage ili operativnog zahvata u drugoj ustanovi te je ukupno preusmjereno 9.525 bolesnika.

Usporedba podataka – prosjek za RH, listopad 2008./ listopad 2011. godine (Tablica 1.):

- smanjile su se liste čekanja za kompjutoriziranu tomografiju – CT (↓ 46,67%), ultrazvuk srca (↓ 66,78%), ultrazvuk dojke (↓ 59,85%), ugradnju endoproteze kuka (↓ 58,50 %), ugradnju endoproteze koljena (↓ 55,33 %).

- produžene su liste čekanja za magnetsku rezonanciju – MR (↓16,38 %),

Tablica 1. Usporedba podataka – prosjek za RH, listopad 2008./ listopad 2011. godine

Dijagnostičko/terapijski postupak	Prosjek broja dana čekanja – RH, (listopad) 2008.	Prosjek broja dana čekanja – RH, (listopad) 2011.	Razlika listopad 2008.- 2011. (%)
MR	97	116	↑ 16,38
CT	75	40	↓ 46,67
UZV srca	286	95	↓ 66,78
UZV dojke	137	55	↓ 59,85
Ugradnja endoproteze kuka	547	227	↓58,50
Ugradnja endoproteze koljena	600	268	↓ 55,33

Neki od razloga povećanja listi čekanja

- pacijenti se za istu uslugu naručuju u više zdravstvenih ustanova i tako se predbilježe na više listi čekanja; nakon toga odabiru za njih najpovoljniji, a ne otkazuju ostale termine.

Primjer 1: Nedavno provedena analiza na uzorku od samo deset (od tridesetak) akutnih bolnica pokazala je kako je broj bolesnika koji se nisu pojavili u zakazanom terminu za

obavljanje dijagnostičke pretrage kompjutorizirane tomografije (CT) i magnetske rezonancije (MR) te nisu odjavili svoj termin iznosio više od 150, u promatranom razdoblju od samo tjedan dana. U samo 2 dana tijekom zadnje provjere s listi čekanja uklonjeno 108 prekomjernih narudžbi (82 MR, 26 CT).

- dio pacijenata na listi čekanja čeka svoj redoviti, kontrolni specijalistički pregled ili datumom unaprijed zadanu dijagnostičku pretragu ili operativni zahvat - registrirani su na listi, ali ne čekaju pregled u ovom smislu.
  - dio pacijenata zdravstvenu uslugu želi obaviti isključivo u određenoj ustanovi ili kod točno određenog liječnika specijalista.
  - povećanje broja traženih usluga - dostupnost novijih, visokospecijaliziranih dijagnostičkih metoda dovodi do toga da se sve više liječnika odlučuje na korištenje istih kako bi na što bolji i za bolesnika neškodljiviji način došli do točne dijagnoze.
- Primjer 2: Broj dijagnostičkih pregleda (slučajeva): MR ukupno (SKZZ+bolnice) u 2005. godini: 25.224, MR ukupno u 2009. godini: 59.148. Povećanje od 42,6%.

Poduzete aktivnosti:

U cilju smanjenja listi čekanja izrađen je paket mjera koji uključuje:

- reorganizaciju dosadašnjeg rada,
- doedukaciju zdravstvenih radnika: od 2006. godine odobreno više od 2.200 specijalizacija za doktore medicine te više od 800 užih specijalizacija,
- završavanje medicinske opreme: Planom završavanja medicinske opreme obuhvaćena je nabava 177 novih medicinskih uređaja podijeljenih u 10 kategorija ukupno predviđene vrijednosti od 827,5 milijuna kuna. Dosada je sklopljeno 15 ugovora za nabavu 84 uređaja u ukupnoj vrijednosti od 480 milijuna kuna.
- adaptaciju prostora.
- formiranje bolničkih jedinica za centralno naručivanje pacijenata u svakoj bolnici - središnje mjesto gdje se pacijenti naručuju za sve zdravstvene usluge koje bolnica pruža .
- novi načini naručivanja (telefaks, e-mail) s ciljem povećanja dostupnosti pri naručivanju.

ZAPOŠLJAVANJE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izradilo je u drugoj polovici 2009. godine snimku stanja svih zaposlenih u sustavu javnog zdravstva u Republici Hrvatskoj. Potom je 20. studenog 2009. godine Ministar zdravstva i socijalne skrbi donio Odluku o zabrani zapošljavanja u zdravstvenim ustanovama koja se odnosi na zabranu zapošljavanja na neodređeno vrijeme i zabranu zapošljavanja na određeno vrijeme za zdravstvene radnike, zdravstvene suradnike i nezdravstvene radnike, a koja je i danas na snazi. Navedena zabrana ne odnosi se na zamjene za privremeno odsutne radnike po bilo kojoj osnovi, kao ni na pripravnike VSS/VŠS i zdravstvene radnike na specijalističkom usavršavanju te zdravstvene ustanove nisu u obvezi za zapošljavanje navedenih radnika tražiti suglasnost ovog ministarstva.

Sve zdravstvene ustanove u Republici Hrvatskoj upoznate su sa činjenicom da Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi iznimno od Odluke o zabrani zapošljavanja u zdravstvenim ustanovama i dalje izdaje suglasnost za zasnivanje radnog odnosa u zdravstvenoj ustanovi, ako utvrdi osnovanost potrebe za zapošljavanjem u toj zdravstvenoj ustanovi na temelju obrazloženja i odluke Upravnog vijeća zdravstvene ustanove i pozitivnog mišljenja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

RACIONALIZACIJA BOLNIČKOG SUSTAVA

Nastavak zdravstvene reforme u dijelu racionalizacije poslovanja i mreže zdravstvenih ustanova u 2009. i 2010. godini provodio se s ciljem izmjene Mreže javne zdravstvene službe, s obzirom da se u Gradu Zagrebu (na 1,1 % ukupne površine države) od ukupnog broja bolnica u Republici Hrvatskoj nalazi čak 26 % samostalnih bolničkih ustanova u Republici Hrvatskoj, od kojih su neke smještene na maloj prostornoj udaljenosti i pružaju istovjetne zdravstvene usluge (dupli kapaciteti).

Stoga je 30.06.2010. godine donesena Izmjena Mreže javne zdravstvene službe (N.N. 81/10) po kojoj je broj bolničkih ustanova u Gradu Zagrebu smanjen sa 17 na 7, a sa ciljem racionalizacije bolničkog sustava.

Nakon izmjene Mreže i Odluke o pripajanju bolničkih zdravstvenih ustanova koje je donijela Vlada Republike Hrvatske (na 56. sjednici, dana 13. svibnja 2010. godine) pripojene su sljedeće bolničke ustanove: Klinika za plućne bolesti Jordanovac Zagreb Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Klinika za tumore Zagreb, Klinika za dječje bolesti Zagreb i Klinika za traumatologiju Zagreb Kliničkoj bolnici Sestre milosrdnice i Sveučilišna klinika za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac Kliničkoj bolnici Merkur.

Preostale aktivnosti na pripajanju zagrebačkih bolničkih ustanova nisu provedene s obzirom da Grad Zagreb kao osnivač Kliničke bolnice „Sveti Duh“ i specijalnih bolnica (Psihijatrijska bolnica Vrapče, Psihijatrijska bolnica „Sveti Ivan“, Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež, Dječja bolnica Srebrnjak, Specijalna bolnica za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama i Specijalna bolnica za plućne bolesti) nije donio odluku o statusnim promjenama bolničkih ustanova u svom vlasništvu odnosno nije proveo institucionalno pripajanje bolnica u Gradu Zagrebu sukladno novodonesenoj Mreži javne zdravstvene službe:

Na sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene djelatnosti prije postupka pripajanja bolničkih ustanova djelovalo je 66 bolničkih zdravstvenih ustanova, od čega 17 u Gradu Zagrebu. Nakon provedenog postupka pripajanja Klinike za plućne bolesti Jordanovac Zagreb Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Klinike za tumore Zagreb, Klinike za dječje bolesti Zagreb i Klinike za traumatologiju Zagreb Kliničkoj bolnici Sestre milosrdnice i Sveučilišne klinike za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma Vuk Vrhovac Kliničkoj bolnici Merkur, integrirane bolničke ustanove (Klinički bolnički centar Zagreb, Klinička bolnica Sestre milosrdnice i Klinička bolnica Merkur) pristupile su izmjeni statuta.

Donošenjem statuta u KBC Zagreb, KB Sestre milosrdnice i KB Merkur utvrđeno je novo ustrojstvo organizacijskih jedinica kao osnova za izradu *Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta* u navedenim bolničkim ustanovama čije donošenje/izmjena predstavlja završnu aktivnost u integraciji bolničkih ustanova.

Integracijom je omogućeno ustrojavanje većih organizacijskih jedinica te centara izvrsnosti (viša stručna razina), multidisciplinarni pristup pacijentu, veća dostupnost više zdravstvenih programa pacijentima unutar ustanove. Pozitivni učinci osim u organizacijskom očekuju se i u financijskom smislu: u godini pripajanja već su evidentirane uštede u materijalnim izdacima (objedinjena nabava) i troškovima zaposlenih (smanjenje broja položajnih mjesta). Dodatne uštede očekuju se u narednom razdoblju posebice na troškovima nezdravstvenih usluga.

Pripajanje zdravstvenih ustanova sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske ima za cilj poboljšanje likvidnosti, efikasnije upravljanje i smanjenje broja članova uprava, poboljšanje učinkovitosti i smanjenje administrativnog osoblja, racionalizaciju troškova tehničkog osoblja te racionalizaciju i podizanje učinkovitosti i dostupnosti zdravstvenih usluga.

Stoga je smanjen broj upravnih vijeća i članova upravnih vijeća, kao i visina naknade koja se ostvaruje temeljem sudjelovanja u radu upravnog vijeća bolnice. Osim navedenog, smanjen je i broj zaposlenika u ravnateljstvu.

Integracijom bolničkih zdravstvenih ustanova omogućeno je efikasnije upravljanje bolničkim ustanovama kako bi se racionalnije koristila medicinsko-tehnička oprema (dupli kapaciteti, nepotrebno zadržavanje opreme) te racionalizirala potrošnja medicinskog potrošnog materijala zajedničkim održavanjem opreme i objedinjenom nabavom (smanjenje izdataka).

Racionalizacija djelatnosti hitne medicine u integriranim bolničkim zdravstvenim ustanovama provedena je bez utjecaja na dostupnost i kvalitetu zdravstvene zaštite. Nakon provedene integracije bolničkih ustanova u Gradu Zagrebu ugovoreni broj hitnih ambulanti (24-satno radno vrijeme) i objedinjenih hitnih prijama u navedenim bolničkim ustanovama, u okviru ugovorenog broja specijalističko-konzilijarnih ordinacija i dijagnostičkih jedinica sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje za razdoblje 2010.-2012., iznosi 29 hitnih ambulanti te 1 objedinjeni hitni bolnički prijam (Klinički bolnički centar Zagreb).

Kako bi se građanima Republike Hrvatske osigurala jednaka kvaliteta i dostupnost u korištenju zdravstvene zaštite u Mrežu javne zdravstvene službe uvrštene su dvije bolničke zdravstvene ustanove, Psihijatrijska bolnica „Sveti Rafael“ Strmac i Lječilište Bizovačke Toplice, čiji su kapaciteti namijenjeni liječenju i rehabilitaciji pacijenata s područja Istočne Hrvatske (Izmjena i dopuna Mreže javne zdravstvene službe „N.N. 64/11.)

AKTIVNOSTI NA USPOSTAVI REGISTRA MEDICINSKE OPREME

Tijekom 2010. godine provodile su se aktivnosti na izradi snimke stanja medicinske opreme u cjelokupnom zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske, uključujući i privatni sektor. Navedena snimka stanja podloga je za izradu baze podataka za Registar medicinske opreme.

Snimka stanja postojeće medicinske opreme obuhvaća medicinsko-tehnološku opremu za provođenje dijagnostičkih i terapijskih postupaka (grupiranu u 23 skupine), a podaci su prikazani zbirno za cijelu RH i odvojeno, za izvanbolničke zdravstvene ustanove, za bolničke zdravstvene ustanove i privatni sektor.

Cilj je projekta formirati jedinstvenu bazu podataka o opremljenosti bolničkih ustanova, a koja bi se koristila u svrhu daljnjeg praćenja stanja medicinske opreme i zadržavanja dotrajale medicinske opreme te bi bila dostupna Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo.

PROJEKT UNAPREĐENJA HITNE MEDICINSKE POMOĆI I INVESTICIJSKOG PLANIRANJA U ZDRAVSTVU

U sklopu provedbe projekta unapređenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu tijekom 2009., 2010. i 2011. godine provodile su se aktivnosti vezane uz organizaciju objedinjenog hitnog bolničkog prijema u bolničkim ustanovama akutnog tipa, a sukladno Pravilniku o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje djelatnosti hitne medicine.

Utvrđene su bolničke zdravstvene ustanove u kojima se hitni bolesnici zbrinjavaju kroz organizirani objedinjeni hitni bolnički prijem (Klinički bolnički centar Zagreb, Klinička bolnica Sveti Duh Zagreb i Opća bolnica „dr. Tomislav Bardek“, Koprivnica) dok se u ostalim bolnicama hitni prijem provodi po pojedinim djelatnostima ili sukladno principu organizacije rada objedinjenih hitnih bolničkih prijema.

Cilj projekta je da bolničke ustanove u Republici Hrvatskoj koje zbrinjavaju akutne bolesnike (ukupno 30) imaju objedinjene hitne bolničke prijeme.

KATEGORIZACIJA BOLNIČKIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Donošenjem Pravilnika o uvjetima za razvrstavanje bolničkih zdravstvenih ustanova („Narodne novine” br. 95/10) započeo je u 2010. godini postupak kategorizacija bolničkih zdravstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj.

Kategorizacija bolnica osnovni je postupak standardizacije radi racionalnog korištenja postojećih kapaciteta kao i racionalnog planiranja razvoja djelatnosti. Kategorizacija se provodi radi osiguranja minimalnih standarda stručnog razvoja, racionalnog administrativnog upravljanja, racionalnog upravljanja prostorom, opremom i radnicima u svrhu postizanja minimalnih standarda kvalitete zdravstvene zaštite i ravnomjernog razvoja na svim područjima Republike Hrvatske te nije mjera kvalitete rada u bolnicama niti je prepreka razvoju.

Pravilnikom o uvjetima za razvrstavanje bolničkih zdravstvenih ustanova („Narodne novine” br. 95/10) određuju se kategorije bolničkih zdravstvenih ustanova kao i uvjeti za razvrstavanje bolnica u četiri kategorije: nacionalna, županijska od regionalnog značenja, županijska i lokalna. Kategorije bolnica određene su prema vrsti i broju zdravstvene djelatnosti, razini stručne osposobljenosti zdravstvenih radnika, uspješnosti liječenja, broju postelja, prema pokazateljima zdravstvenog stanja pučanstva, opsegu i razini pružene zdravstvene zaštite te ovisno o području pružanja zdravstvene usluge stanovništvu (gravitacija stanovništva), broju bolničkih ustanova po županijama, provođenja transplantacijskog programa-transplantacija područja dva i više sustava, multiorganske transplantacije, te provođenja programa kardiokirurgije, Sveučilišna nastavna baza, nastavna baza stručnog studija, Nacionalni referentni centar.

Postupak razvrstavanja bolničkih ustanova u Republici Hrvatskoj Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi provelo je na temelju dostavljenih podataka bolničkih zdravstvenih ustanova i podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, izračunima i određivanjem indeksa za svaki kriterij te potom razvrstavanjem bolničkih zdravstvenih ustanova u kategorije:

Rješenja o kategorizaciji bolnica na dan 09. veljače 2011. godine (Tablica 2.) :

TABLICA 2. KATEGORIZACIJA BOLNICA	
Bolnička ustanova	Kategorija
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR ZAGREB	I.A
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR RIJEKA	I.A
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	I.A
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK	I.A
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR "SESTRE MILOSRDNICE"	I.A
KLINIČKA BOLNICA DUBRAVA	I.A
KLINIČKA BOLNICA MERKUR	I.A
KLINIČKA BOLNICA "SVETI DUH"	II.A
OPĆA BOLNICA ZADAR	II.A

OPĆA BOLNICA VARAŽDIN	II.A
OPĆA BOLNICA DUBROVNIK	II.A
OPĆA BOLNICA "DR. J. BENČEVIĆ" SLAVONSKI BROD	II.A
OPĆA BOLNICA PULA	III.A
OPĆA BOLNICA BJELOVAR	III.A
OPĆA BOLNICA "DR IVO PEDIŠIĆ" SISAK	III.A
OPĆA BOLNICA "DR. T. BARDEK" KOPRIVNICA	III.A
OPĆA BOLNICA KARLOVAC	III.A
OPĆA BOLNICA ZABOK	III.A
ŽUPANIJSKA BOLNICA ČAKOVEC	III.A
OPĆA BOLNICA VIROVITICA	III.A
OPĆA BOLNICA GOSPIĆ	III.A
OPĆA BOLNICA VUKOVAR	III.A
OPĆA BOLNICA VINKOVCI	III.A
OPĆA BOLNICA ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE	III.A
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA POŽEGA	III.A
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA PAKRAC	IV.A
OPĆA BOLNICA NOVA GRADIŠKA	IV.A
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE	IV.A
OPĆA BOLNICA OGULIN	IV.A
OPĆA BOLNICA "HRVATSKI PONOS" KNIN	IV.A

U reviziji postupka kategorizacije Opće bolnice Pula, na temelju prikupljenih podataka dostavljenih od uprave zdravstvene ustanove sukladno pravilniku za 2009. godinu te na temelju podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za 2009. godinu i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2009. godinu, doneseno je novo Rješenje kojim se Općoj bolnici Pula određuje kategorija *Županijska bolnica regionalnog značenja (II.A)*.

PALIJATIVNA SKRB U BOLNIČKIM ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine», broj 84/11) djelatnost palijativne skrbi se može obavljati, osim na primarnoj i na sekundarnoj razini. Minimalni uvjeti u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje djelatnosti palijativne skrbi propisani su Pravilnikom o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti, od 03. lipnja 2011. godine («Narodne novine», broj 61/11).

Izmjenom Mreže javne zdravstvene službe (N.N. 103/11, 110/11) utvrđeni su posteljni kapaciteti za dugotrajno liječenje i palijativnu skrb u bolničkim ustanovama kao dio sveobuhvatnog sustava palijativne skrbi na nacionalnoj razini. Time se pacijentima kojima je potrebna intenzivna zdravstvena njega (npr. bolesnici u terminalnoj fazi maligne bolesti) osigurava interdisciplinarno zbrinjavanje kojemu je cilj poboljšanje kvalitete preostalog života i olakšanje bolnih simptoma kod umirućih pacijenata. Za dugotrajno liječenje predviđeno je 608 postelja od čega 120 u općim bolnicama i 488 postelja u specijalnim

bolnicama dok je za palijativna skrb na bolničkoj razini određeno 121 postelja (49 u općim bolnicama i 72 postelje u specijalnim bolnicama).

U cilju povećanja dostupnosti palijativne medicine, sukladno osiguravanju minimalnih uvjeta, planirano je širenje palijativne skrbi i na druge županijske opće bolnice, kao i poticanje osnivanje timova na primarnoj razini, posebno mobilnih timova. Također je planirana posebna edukacija za pristup umirućim bolesnicima, u suradnji s Centrom za palijativnu medicinu, medicinsku etiku i komunikacijske vještine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskim društvom za palijativnu medicinu.

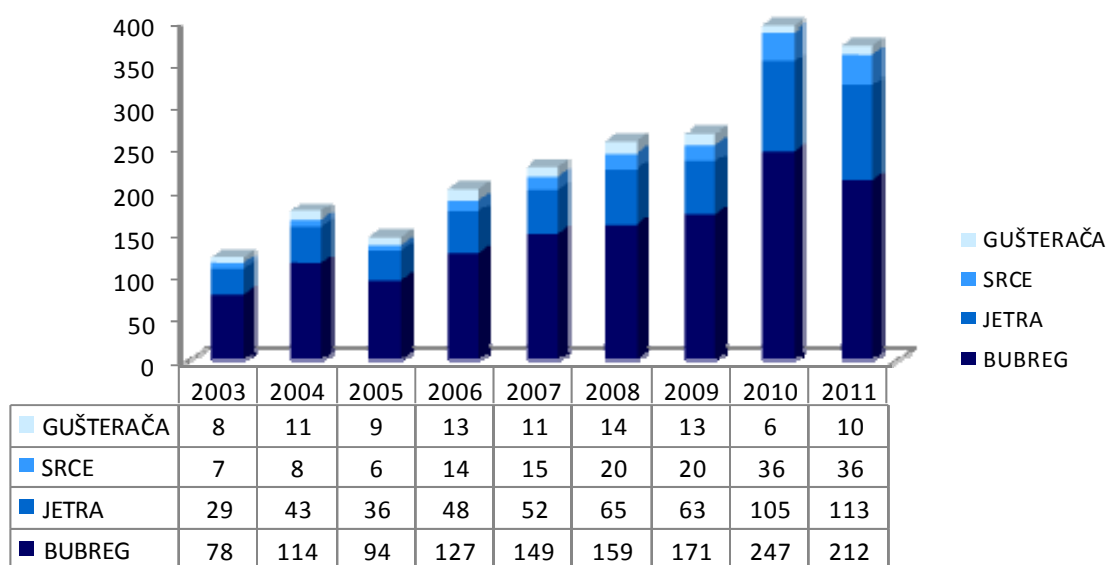
TRANSPLANTACIJSKI PROGRAM

Rezultati (broj realiziranih transplantacija)

U periodu od 2004-2011 godine ostvareno je višestruko povećanje ukupnog broja transplantacija organa, kao i pojedinačnog broja transplantacija bubrega, jetre i srca. Ukupan broj transplantiranih organa u periodu od 2004 do kraja 2011 godine povećan je za 204,1 % (Tablica 3.)

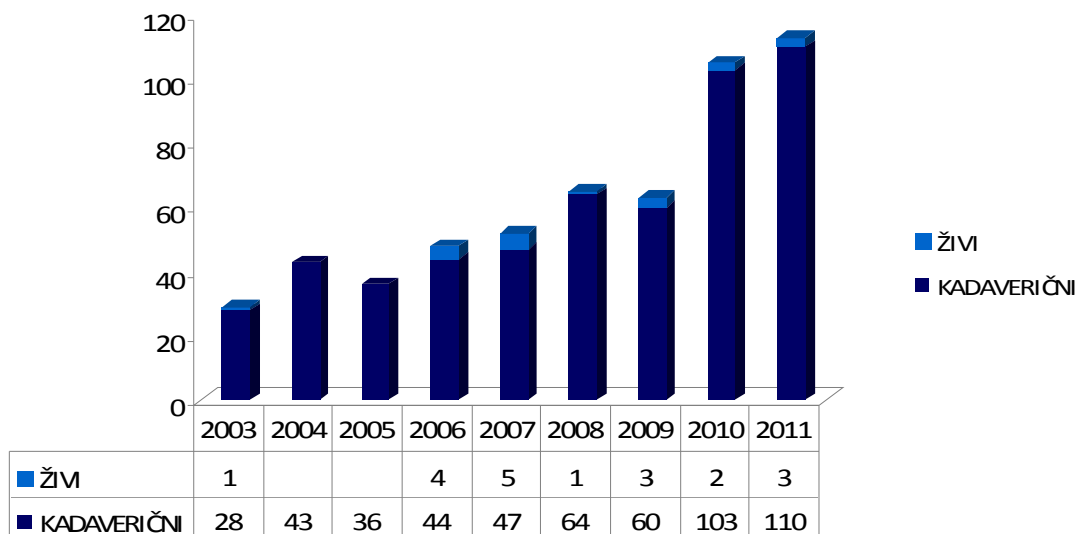
Tablica 3. Ukupan broj transplantiranih organa (2004 - 2011)

Organ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BUBREG	78	114	94	127	149	159	171	247	212
JETRA	29	43	36	48	52	65	63	105	113
SRCE	7	8	6	14	15	20	20	36	36
GUŠTERAČA	8	11	9	13	11	14	13	6	10
UKUPNO	122	176	145	202	227	258	367	394	371

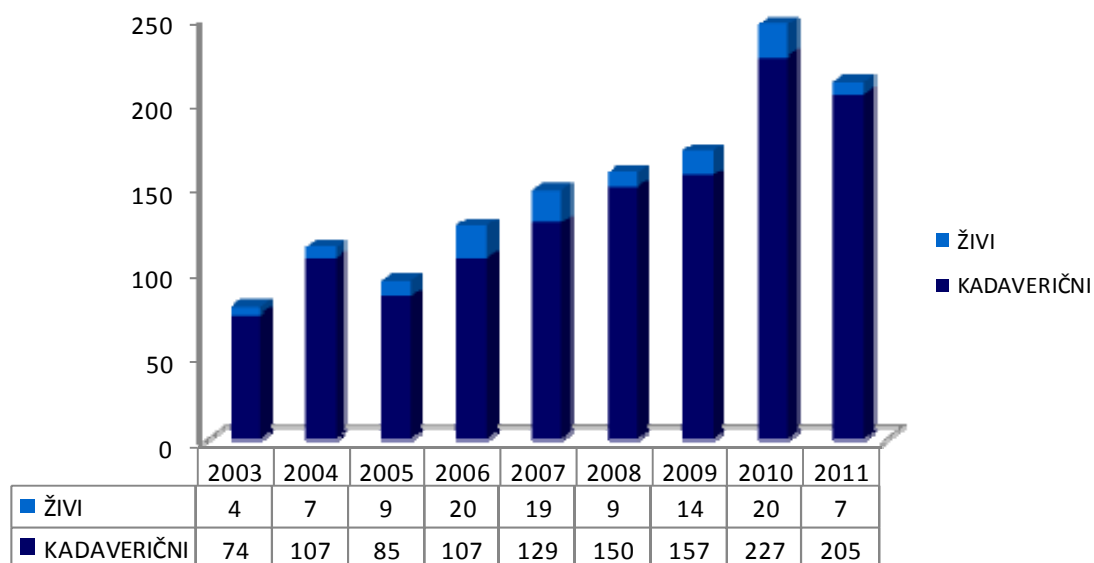
Grafikon 1. Broj transplantacija jetre (2004-2011)

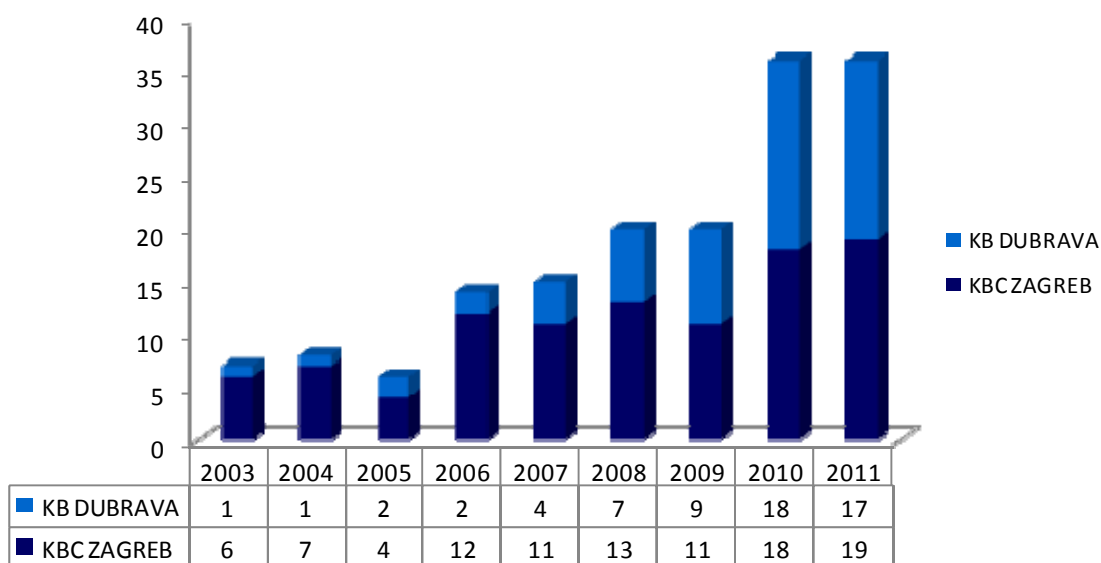
Broj transplantacija jetre u periodu od 2004. do 2011. godine povećan je za 289,66 %.

Grafikon 2. Broj transplantacija bubrega (2004-2011)

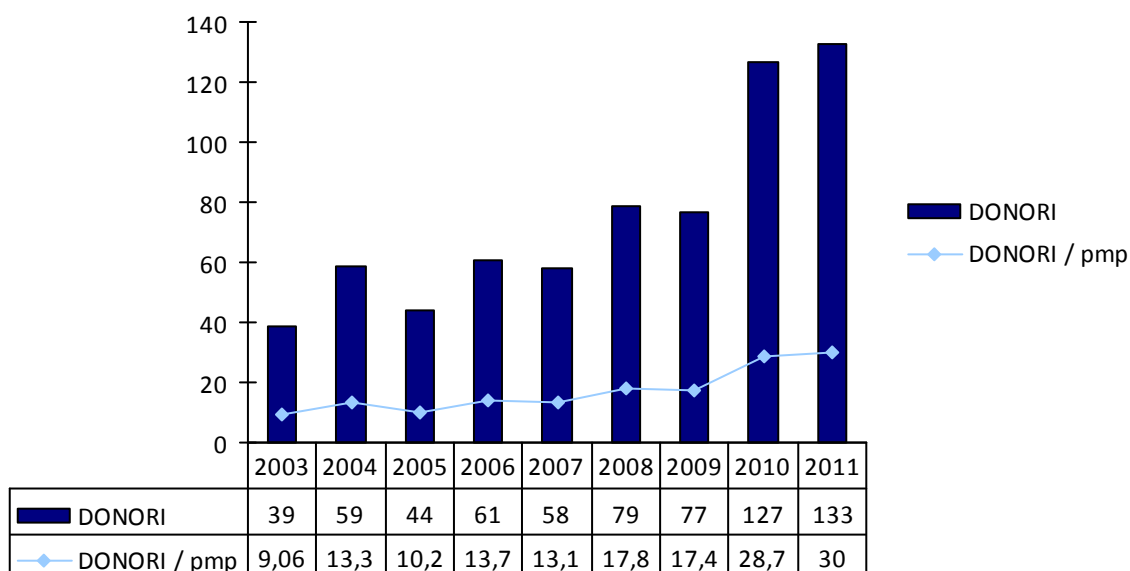
Broj transplantacija bubrega u periodu od 2004. do 2011. godine povećan je za 171,79 %.

Grafikon3. Broj transplantacija srca (2004-2011)

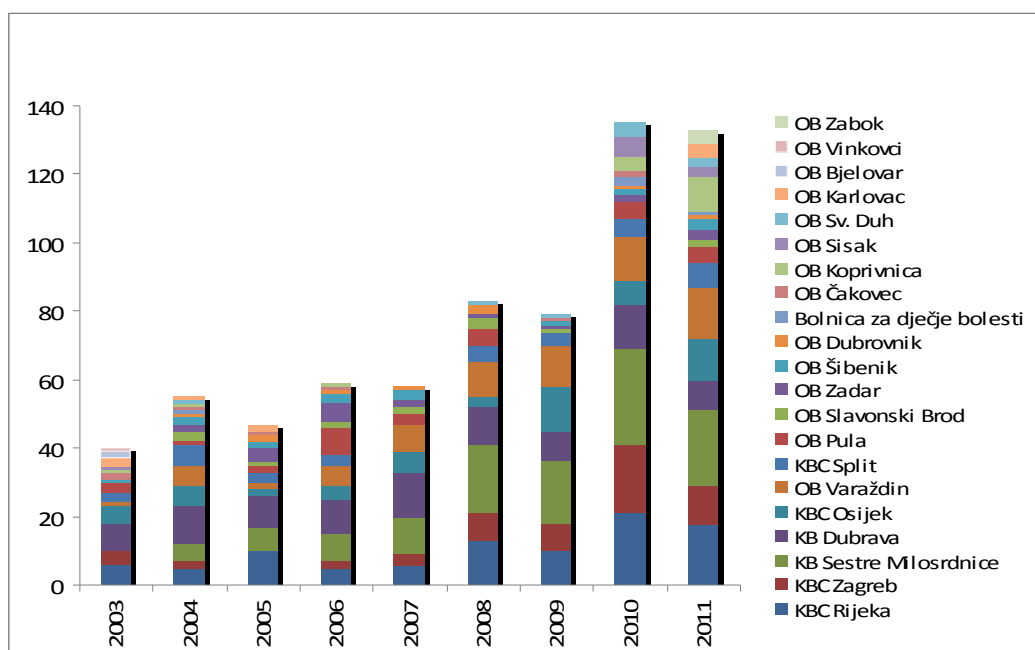

Broj transplantacija srca u periodu od 2004. do 2011. godine povećan je za 414,28 %.

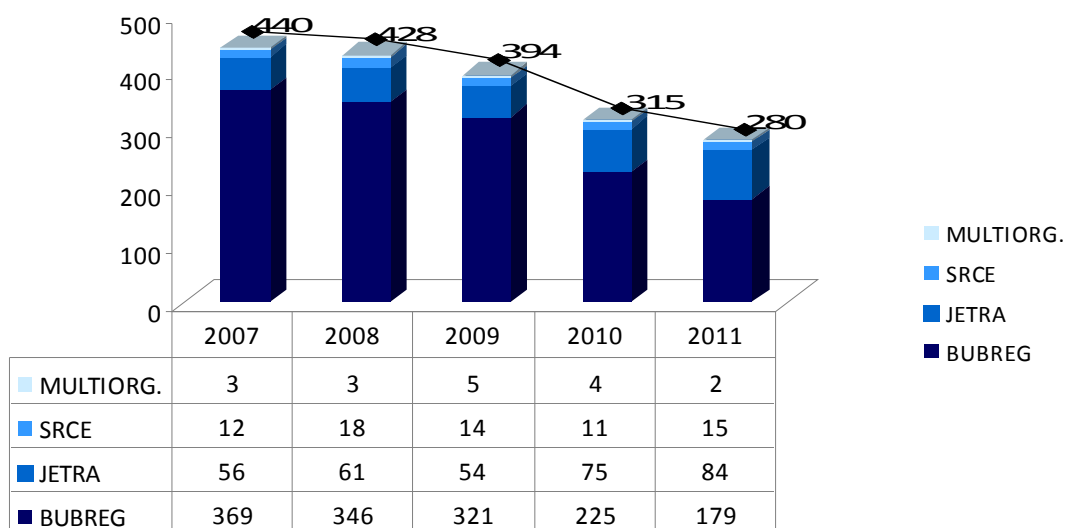
Grafikon 4. Broj kadaveričnih realiziranih donora (2004-2011)

Grafikon 5. Donori organa po donorskim bolnicama (2004-2011)

Grafikon 5. Nacionalne liste čekanja (2007-2011)

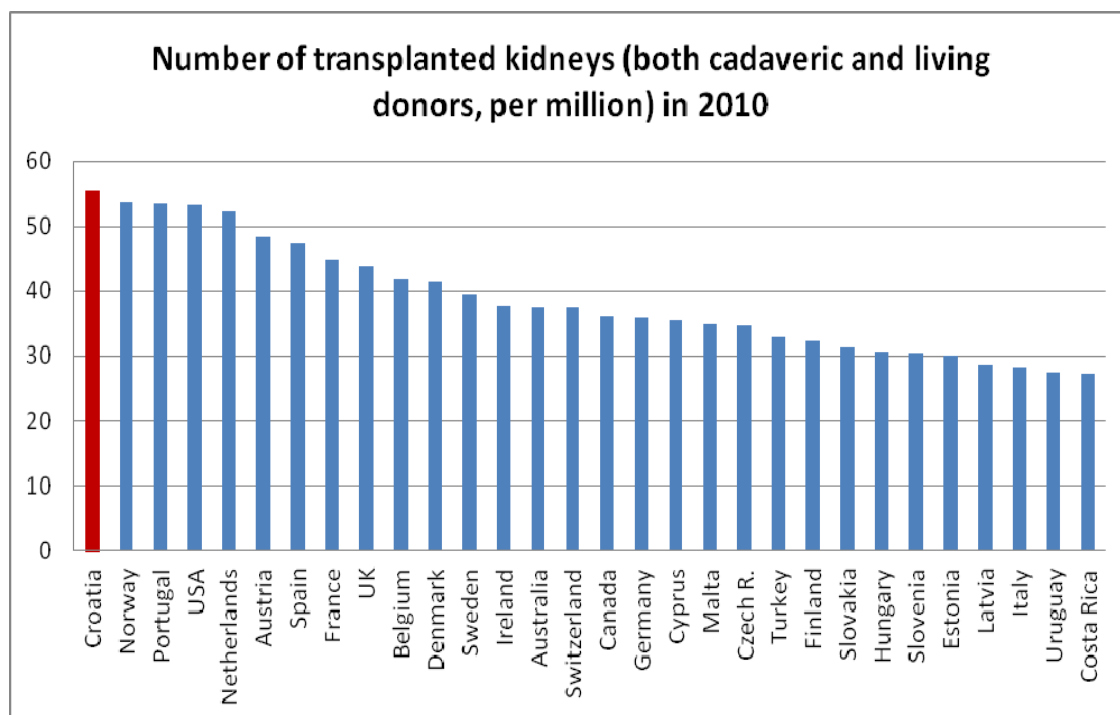

Lista čekanja na presađivanje organa u periodu od 2007-2011 godine smanjena je za 36 %.
 Prosječno vrijeme čekanja na presađivanje bubrega u 2004. godini iznosilo je 986 dana.
Hrvatska u odnosu na svijet

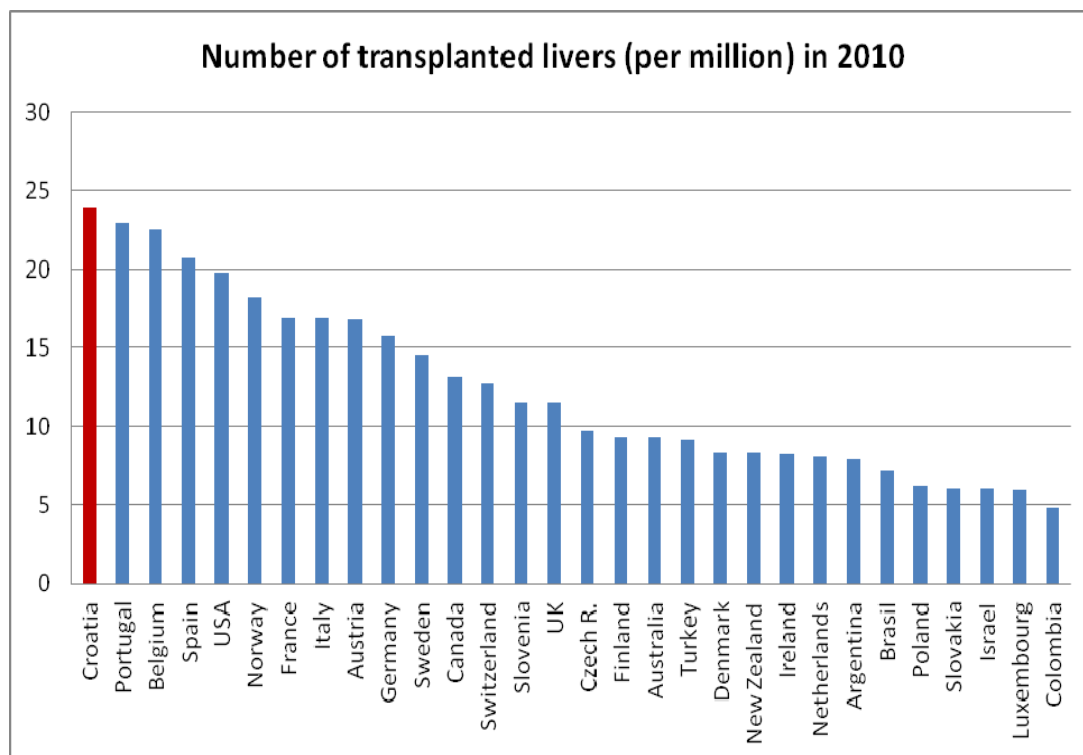
Hrvatska je danas prema broju transplantacija organa najuspješnija članica Eurotransplanta i **vodeća zemlja u svijetu**:

- **prva u svijetu** po broju transplantaciju **bubrega** na milijun stanovnika
- **prva u svijetu** po broju transplantacija **jetri** na milijun stanovnika
- **druga u svijetu** po broju **darivatelja organa** na milijun stanovnika
- **druga u svijetu** po broju transplantacija **srca** na milijun stanovnika
- **treća u svijetu** po broju **ukupno** transplantiranih organa na milijun stanovnika

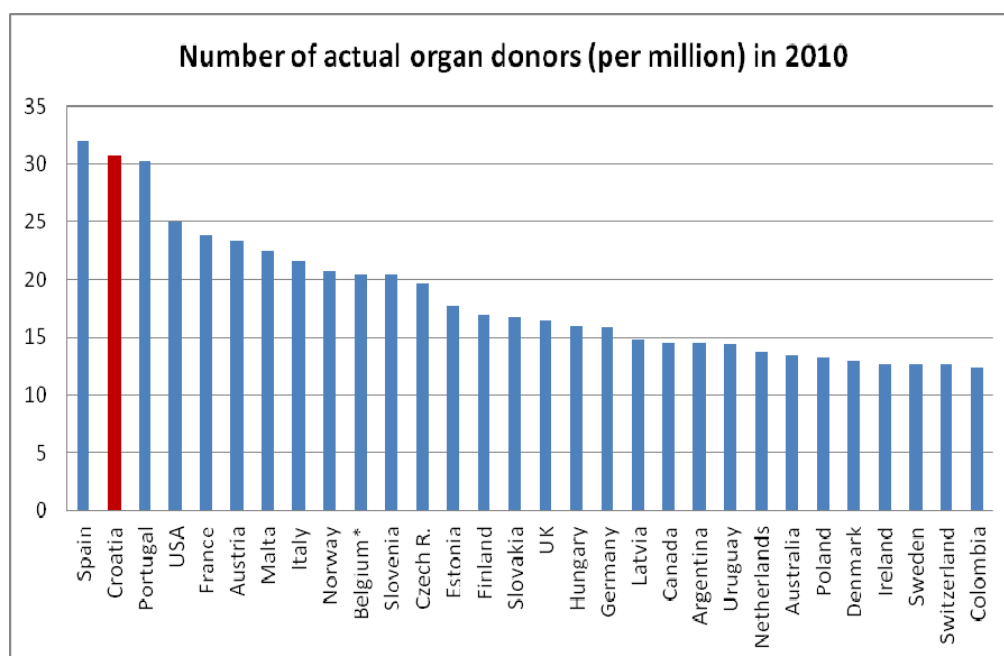
Grafikon 6. Broj transplantiranih bubrega (kadaverični i živi dobori, pmp) u 2010. godni

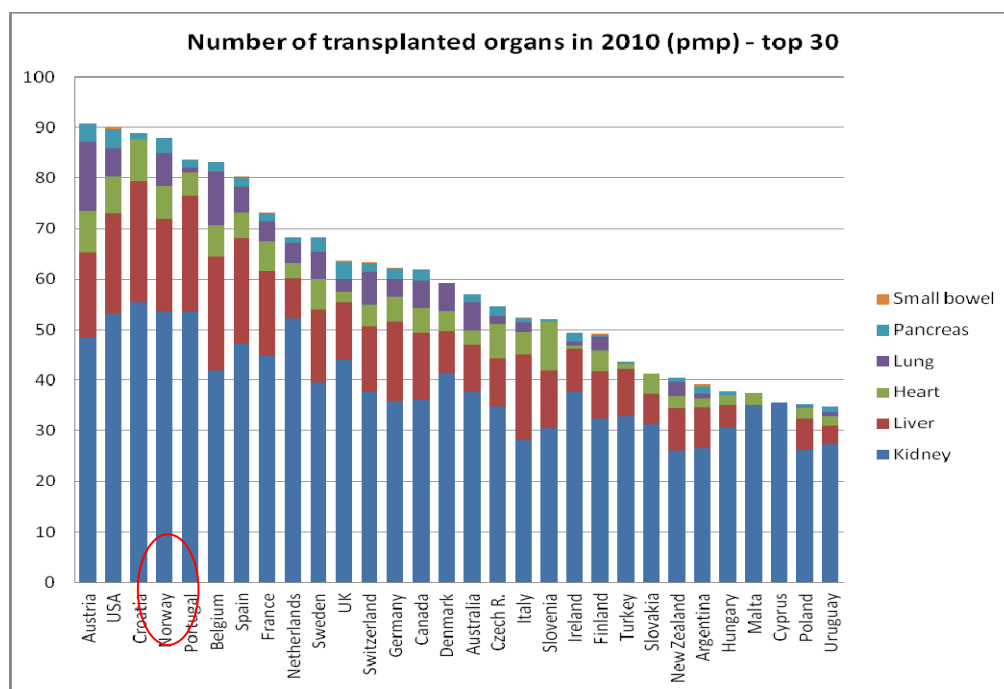
Grafikon 7. Broj transplantiranih jetri (pmp) u 2010. godini

Grafikon 8. Broj stvarnih darivatelja organa (pmp) u 2010. godini

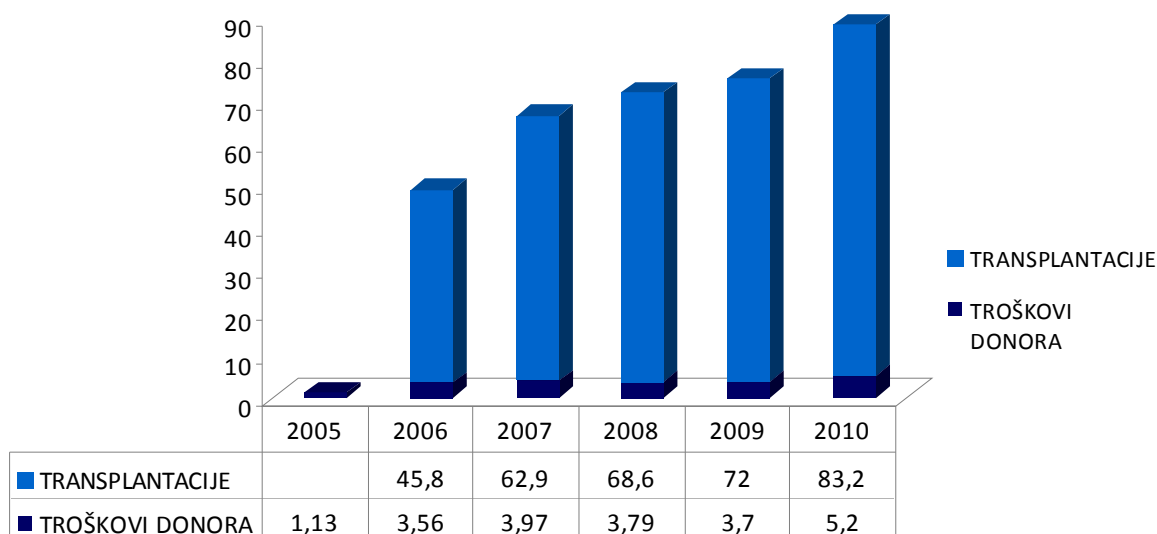
Grafikon 9. Broj transplantiranih organa u 2010. godini (pmp) – top 30

Izdvajanje pozicije zasebnog plaćanja

2005 godine po prvi puta su izdvojena posebna proračunska sredstva pri Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje te definirana cijena postupka pripreme i realizacije donora. Ministarstvo zdravstva je definiralo i način plaćanja rada bolničkih transplantacijskih kordinatora. Po prvi puta utvrđeno je da se donorskoj bolnici po realiziranom donoru sredstva u definiranom iznosu od 40-50 000 kuna refundiraju izvan limita bolničkog proračuna. 2006 godine izdvojeno je i plaćanje transplantacijskih usluga izvan bolničkog limita te definirane cijene transplantacijskih postupaka u okviru DTS sustava. Cijene transplantacijskih postupaka i pripreme donora definirani su cjenikom HZZO-a i DTS-sustavom, a kreću se od 70–350.000 kuna, ovisno o složenosti i vrsti transplantacijskoga postupka. Takav financijski model kojim se transplantacijski postupci i priprema donora ugovaraju i plaćaju s posebne stavke državnoga proračuna, neovisno o bolničkom limitu preduvjet je i garancija za dugoročno održanje postignutih rezultata- brze dostupnosti i visoke kvalitete transplantacijskih usluga u Hrvatskoj.

Grafikon 10. Naknada (u milijunima HRK) za donorske bolnice i transplantacijske centre u Hrvatskoj 2005-2010

Unapređenje organizacijskog modela i mreže bolničkih koordinatora

U svakoj bolničkoj ustanovi s akutnim posteljama imenovan je transplantacijski koordinador. Mrežu bolničkih koordinadora danas gotovo 100%, čine liječnici intenzivisti koje, na prijedlog ravnatelja, imenuje ministar.

Također su osnaženi administrativni kapaciteti nacionalnog koordinacijog tijela pri ministarstvu koje osigurava sutav 24 satnog dežurstva za koordinaciju svih aktivnosti tijekom donorskog procesa, te logističku i tehničku pomoć donorskim bolnicama i transplantacijskim timovima; od 2007/8. godine koordinacijski odjel pri Ministarstvu, uz nacionalnog transplantacijskog koordinadora, čini tim sastavljen od jednog psihologa, jednog liječnika te šest (parcijalno ugovorenih) koordinadora, uglavnom studenata 5. i 6. godine Medicinskog fakulteta.

Nabavom TCD i EEG uređaja poboljšana je opremljenost zdravstvenih ustanova za izvođenje potvrdnih testova pri utvrđivanju smrti mozga te povećan broj eksplantacijskih centara tj ustanova u kojima je moguće provesti kompletnu dijagnostiku smrti mozga i postupak eksplantacije organa. U 2011 godini izvršena je i nabava novog transportnog vozila koje tehničkom opremom zadovoljava suvremene standarde potrebne za brz i siguran prijevoz transplantacijskih timova i organa za presađivanje.

Razvoj tkivnog bankarstva

Podržan je razvoj tkivnog bankarstva Republike Hrvatske u skladu sa standardima i zahtjevima Europske unije. Osnovana je očna banka i banka krvi iz pupkovine, te usvojen Plan razvoja tkivnog bankarstva Republike Hrvatske.

Informatizacija transplantacijskog sustava

Ostvarena je izrada jedinstvene programske podrške za transplantacijski sustav, koja omogućava registar nedarivatelja, elektronsku dojavu podatka o darivatelju organa Eurotransplantu, vođenje nacionalnih listi čekanja te dodjelu rožnica sukladno utvrđenim kriterijima. Na taj je način osigurana stalna dostupnost liste nedarivatelja i potrebnih podataka potencijalnog darivatelja ovlaštenim osobama putem zaštićenog IT sustava pristupa

повjerljivim informacijama, omogućeno elektronsko vođenje evidencija i registra sukladno propisnim standardima zaštite i klasifikaciji podataka.

Članstvo u Eurotransplantu

2004. godine potpisan je Sporazum o suradnji sa Italijom (razmjena organa za visoko urgentne primatelje jetre), a 2005. godine potaknut pregovarački postupak o međunarodnoj suradnji i pridruženju Hrvatske uglednoj međunarodnoj organizaciji za koordinaciju dodjele organa – Eurotransplantu. 2006. godine Hrvatska je postala pridružena članica *Eurotransplata* (najuglednije međunarodne transplant organizacije, a već u svibnju 2007. godine i njena punopravna članica. Te godine međunarodnim je ugovorom sustav dodjele organa i listi čekanja prešao u nadležnost Eurotransplanta, Na taj je način minimalizirana mogućnost „subjektivnog“ odlučivanja i utjecaja na dodjelu organa te povećana transparentnost, dosljednost i objektivnost u primjeni dogovorno utvrđenih bodovnih (i drugih) kriterija pri postupku dodjele organa primateljima s liste čekanja.

Članstvo u Eurotransplantu osiguralo nam je pravovremenu i veću dostupnost organa za posebno ugrožene grupe pacijenta, bolju podudranost organa te pozitivno utjecalo na podizanje cjelokupne kvalitete transplantacijskih usluga na razinu visoko razvijenih zemalja EU.

Regionalna suradnja

U veljači 2011. godine Hrvatska je svečano inagurirana u Regionalni zdravstveni centar za razvoj programa darivanja i transplantacije organa u zemljama Jugoistočne Europe te pozicionirana kao regionalni lider na području transplantacijske medicine. Ideja osnivanja regionalnih centara za razvoj specifičnih zdravstvenih programa u zemljama jugoistočne Europe nastala je pod okriljem i uz podršku Svjetske zdravstvene organizacije, u okviru Zdravstvene mreže jugoistočne Europe (SEEHN). Pravni temelji za osnivanje Regionalnih zdravstvenih centara unutar SEEHN-a, postavljeni su u Memorandumu o razumijevanju potpisanom od ministara zdravstva zemalja jugoistočne Europe. SZO se obvezala da će omogućiti tehničku podršku radu regionalnih centra, a posebno u prvoj godini njegova djelovanja.

Kapitalna ulaganja

Realizirani su projekti kapitalnih ulaganja u razvoj transplantacijskih centara:

- za izgradnju transplantacijskog centra u KB Merkur
- obnova i proširenje kardijalne kirurgije u KB Dubrava (završeno u 2007)
- nabava opreme za dijagnostiku smrti mozga donorskim bolnicama

TABLICA 4. NABAVA MEDICINSKE OPREME			
godina	ustanova	med. uređaj	financije(+PDV)
2011.	KBC Zagreb, Split i KB Merkur	kutije za organe, ledomat, kombi vozilo za tx	426.370,10
2010.	Karlovac, Zabok Osijek, Rijeka	TCD, respirator, UZV aparat srce, fluoroanalizator, zamrzivač za tipizaciju	1.318.394,95

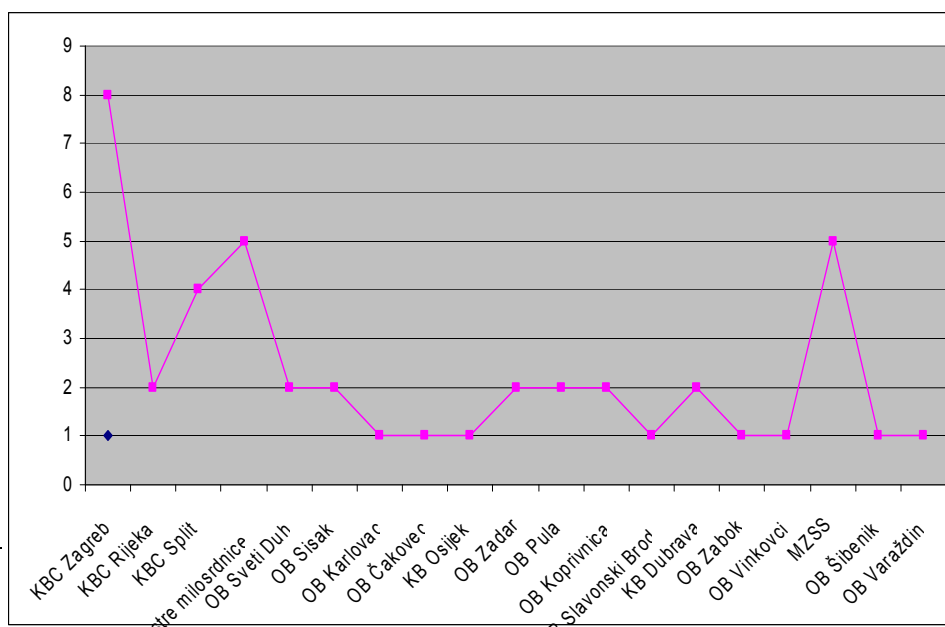

2009.	Osijek, Dubrava, Sveti Duh, Rijeka Traumatologija, Vinogradska	4 TCD-a i 2 EEG-a	948.780,90
2008.	svi tx centri Banka matični stanica i Registar	CO2 inkubator HERAccl 240i Regulator pritiska Uređaj za osiguranje nadtlaka, Diferenc. manomet. kutije za transplantaciju organa	697.896,20
2007.	KBC Zagreb, Traumatologija	instrumentarij za tx, oprema banke za uzgoj kože	365.000,00
2006.	Vinogradska, traumatologija, Dubrovnik	grijač krvi i otopina, ledomat	193.073,01
2005.	KBC Zagreb, Split	centrifuga za tipizaciju, TCD	401.518,20
2004.	19 bolnica u RH	3 TCD-a 8 grijača za bolesnike i grijač krvi i otopina, 12 računala i pisača, 1 monitor u JIL-u, neurologija, 6L centrifuga, zamrzivač MDF-32V	1.308.886,64

“Transplant Procurement Management” Barcelona edukacija

U svrhu unapređenja transplantacijskog programa svake godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi osigurava sredstva za stručno usavršavanje pet zdravstvenih djelatnika dodatnom edukacijom iz Transplant Procurement Management - TPM «Advanced International Training Course in Transplant Coordination» u Barceloni

Grafikon 11. Prikaz broja educiranih koordinatora na TPM tečaju po bolnicama 1994-2011

Stručno usavršavanje zdravstvenih radnika

Utvrđeni su dodatni programi edukacije u cilju osiguranja sustavnog i kontinuiranog stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika uključenih u program transplantacije, te osigurano sustavno sudjelovanje koordinatora iz Hrvatske na međunarodnim programima stručnog usavršavanja za program transplantacije;

„Primjena transkranijskog doplera u procjeni cerebralnog cirkulatornog aresta“

Tečaj prve kategorije u organizaciji Klinike za neurologiju, KBC Sestre milosrdnice Referentni centar za neurovaskularne poremećaja Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u suradnji sa Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

Od prosinca 2003 godine do kraja 2011. organizirano je 11 tečaja.

Promidžbene aktivnosti

2004 godine provedena je sustava kampanja podizanja transplantacijske svijesti građana pod nazivom *Novi život na dar* koja je bila usmjerena na upoznavanje građanstva o ulozi presađivanja organa i važnosti darivanja organa poslije smrti te razvijanje pozitivnog stava o darivanju organa. Svake godine ministarstvo provodi niz aktivnosti usmjerenih na podizanje transplantacijske svijesti građana kao.....

2006 godine proglašen je i *Nacionalni dan darivanja i presađivanja organa* u Republici Hrvatskoj (26. svibanj).koje se svake godine prigodno obilježava uz poratne edukativne aktivnosti usmjerene na edukaciju zdravstvenih djelatnika te javnosti i medija. Obilježavanje nacionalnog i Europskog dana darivanja organa obilježava se svake godine prigodnim nizom edukativnih i informativnih aktivnosti te se koristi kao prigoda da se istakne plemenitost geste darivanja organa te zahvalnost i poštovanja svima darivateljima i njihovim obiteljima koji su tim humanism činom spasili druge živote.

SURADNJA S UDRUGAMA

Udruge koje u svojim programskim aktivnostima imaju za cilj promicanje darivanja organa i transplantacijske medicine: Hrvatska donorska mreža HDM, Hrvatska Udruga Transplant HUT

EDD PROJEKT

Hrvatska je 2010. sudjelovala u obilježavanju **Europskog dana darivanja organa** istovremeno s još 5 europskih zemalja: Sloveniji, Austriji, Češkoj, Hrvatskoj i Slovačkoj, koje su se okupile u zajedničkom projektu »**Razvoj smjernica za organizaciju Europskog dana darivanja**«. Projekt EDD imao je za cilj donijeti smjernice za uniformni model obilježavanja Europskog dana darivanja organa, kroz definirane oblike suradnje između profesionalne i šire javnosti, kojima se iskazuje zahvalnost darivateljima i potiče solidarnost prema onima koji čekaju na presađivanje organa. Glavna proslava EDD organizirana je u Zagrebu sa popratnim aktivnostima u drugim hrvatskim gradovima (Vukovar, Čakovec, Split, Zadar, Pula), a model obilježavanja imao je zadanu strukturu; stručni skup iz područja transplantacijske medicine, sportsko društveno događanje namijenjeno široj javnosti, koncert namijenjen mlađoj populaciji, i vjerska svečanost namijenjena obiteljima darivatelja organa.

IPA PROJEKT

Za IPA projekt „**Jačanje institucionalnih kapacitete za krv, tkiva i stanice**“ aplicirano je 2008. godine izradom sektorske analize i sažetne projektne Sudjelovanje u izradi i programiranju projektne dokumentacija (Project Fiche) 2009 i 2010.

ODEQUS PROJEKT

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi jedan je od partnera u projektu **ODEQUS (Organ Donation European Quality System)**. Cilj projekta je utvrđivanje indikatora kvalitete za tri vrste donacija organa (donacija nakon smrti mozga, donacija nakon srčanog zastoja i donacija sa živih darivatelja) te njihova implementacija u bolničke sustave. Nositelj projekta je Fundació IL3 – Universitat de Barcelona, a vrijeme trajanja projekta jest od 01. listopada 2010. godine do 30. rujna 2013. godine. U listopadu 2010. godine sklopljen je ugovor između Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi sa Fundació IL3 – UB u sklopu projekta European Quality System Indicators and Methodology on Organ Donation (ODEQUS). Drugi partneri ovog projekta su: Austrija, Francuska, Njemačka, Italija, Latvija, Portugal, Rumunjska, Španjolska i Portugal.

Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi doznačena su financijska sredstva za razdoblje od 36 mjeseci trajanja projekta 22.561,16 eura (60% ukupnih troškova projekta) dok preostalih 40% (15.040,78 eura) treba snositi Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

JOIN ACTION ON ORGAN DONATION AND TRANSPLANTATION PROJEKT

Za „Joint Action“, projekt aplicirali smo u siječnju 2011.. Projekt je pod okriljem **Directive 2010/53/EU i Akcijskog Plana za donaciju i transplantaciju organa (2009-2015): Jačanje suradnje među zemljama članicama**

Namjera je da se pomogne zemljama članicama i pristupnicama EU da postignu svoj puni potencijal na području darivanja i transplantacije organa s posebnim fokusom na :

- jačanje suradnje između transpalntacijskih koordinatora i liječnika intezivista (paket pod vodstvom velike Britanije)
- transplantacije sa živih darivatelja (paket pod vodstvom Nizozemske)

Maksimalna sredstva koja osigurava EU je 1.150.000 EUR

LIJEKOVI I MEDICINSKI PROIZVODI

Klinička ispitivanja lijekova i medicinskih proizvoda

Postupak odobravanja kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih proizvoda odvija se u dvije faze: prva je donošenje mišljenja Središnjeg etičkog povjerenstva, nakon kojega, ukoliko je pozitivno u Odjelu za lijekove slijedi postupak ocjene dokumentacije u svrhu pripreme rješenja o provođenju kliničkog ispitivanja lijeka ili medicinskog proizvoda, koje potpisuje ministar osobno.

U razdoblju od 2007. do 2011. godine u cijelosti se ustalio i europskim standardima (po pitanju dokumentacije potrebne u procesu odobravanja) prilagodio i implementirao postupak odobravanja kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih proizvoda.. O odobrenim kliničkim ispitivanjima, kao i svim od strane regulatornog tijela (Ministarstva) odobrenim značajnim izmjenama i dopunama već odobrenom ispitivanju , u Ministarstvu se vodi evidencija, putem tabličnog prikaza, po podnositeljima zahtjeva i ispitivačkim centrima.u kojima se klinička ispitivanja provode.

Izvješće o odobrenim kliničkim ispitivanjima (inicijalnim), kao i odobrenim amandmanima (značajnim izmjenama i dopunama) dostavljeno je u tablici u prilogu, po godinama u kojima je ispitivanje odobreno. Najveći broj se odnosio na klinička ispitivanja faze III, zatim faze IIb. U navedenom razdoblju u prosjeku je bilo odobreno oko 5 kliničkih ispitivanja medicinskih i proizvoda. Najveći broj ispitivanja odnosio se na onkološke studije, zatim slijede psihijatrijske studije, studije u kojima se ispituju protuupalni lijekovi, lijekovi za upalne reumatske bolesti, sepsu, antibiotici i ostalo.

Suradnja sa ostalim državnim institucijama i međunarodna suradnja

Uspostavljena je intenzivna suradnja sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje lijekova, Agencijom za lijekove i medicinske proizvode i Europskom agencijom za lijekove (EMA-om), u sklopu koje su predstavnici Ministarstva (Odjela za lijekove i Odjela za farmaceutsku inspekciju) bili i još uvijek jesu uključeni u proces edukacije stručnjaka od strane EMEA-a, i redovno su pozivani na edukacijske tečajeve četiri puta godišnje na trošak EMA-e.

U navedenom razdoblju organizirani su brojni znanstveni i stručni skupovi na temu lijekova i medicinskih proizvoda, međunarodnog karaktera, uz sudjelovanje eminentnih stručnjaka na području lijekova iz brojnih Europskih zemalja .

Također je potrebno naglasiti i istaknuti intenzivnu suradnju sa Uredom za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH, kao i istaknuti međuresornu suradnju Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva unutarnjih poslova i Carinske uprave po pitanju suzbijanja zlouporabe droga .

U tom kontekstu važno je spomenuti sudjelovanje Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi kao jednog od partnera u „twinning-projektu“ MUP-a RH i MUP-a Republike Austrije, u sklopu kojega su održane i dvije radionice vezano uz borbu protiv dopinga i suzbijanje zlouporabe tvari iz kojih se mogu dobiti droge, tzv. „prekursora“.

Suradnja svih navedenih institucija i zajednički projekti vezani uz potrebu ranog otkrivanja novih sintetičkih droga rezultirali su donošenjem zajedničkog Protokola o suradnji , komunikaciji i jačanju institucionalnog modela kontrole prekursora u Republici Hrvatskoj., koji je potpisan od strane resornih ministara.

Propisi na području lijekova u razdoblju 2007-2011 godine

*** Zakon o lijekovima („Narodne novine“ br. 71/07; 45/09, 124/11)**

- Pravilnik o farmakovigilanciji („Narodne novine“ br. 125/09)
- Pravilnik o načinu oglašavanja o lijekovima i homeopatskim proizvodima („Narodne novine“ br. 118/08; 140/09)
- Pravilnik o uvjetima i postupku utvrđivanja zahtjeva dobre proizvođačke prakse te o postupku davanja proizvodne dozvole i potvrde o provođenju dobre proizvođačke prakse („Narodne novine“ br. 74/09)
- Pravilnik o načinu izvješćivanja te o načinu vođenja evidencije i rokovima izvješćivanja o ozbiljnim štetnim događajima i ozbiljnim štetnim reakcijama („Narodne novine“ br. 110/09)
- Pravilnik o kliničkim ispitivanjima lijekova i medicinskih proizvoda («Narodne novine br. 121/07, 14/10)
- Pravilnik o postupku i načinu davanja odobrenja za stavljanje gotovog lijeka u promet („Narodne novine“ br. 155/09)

- Pravilnik o mjerilima za stavljanje lijekova na osnovnu i dopunsku listu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje („Narodne novine“ br. 155/09)
- Pravilnik o posebnim uvjetima za stavljanje gotovog lijeka u promet u Republici Hrvatskoj koji ima odobrenje za stavljanje u promet u državama EU („Narodne novine“ br. 10/08)
- Pravilnik o uvjetima za davanje dozvole specijaliziranim prodavaonicama za promet na malo lijekovima („Narodne novine“ br. 134/08)
- Pravilnik o dobroj laboratorijskoj praksi („Narodne novine“ br. 38/08)
- Pravilnik o mjerilima za određivanje cijena lijekova na veliko i o načinu izvještavanja o cijenama na veliko („Narodne novine“ br. 60/08)

* Zakon o medicinskim proizvodima („Narodne novine“ br. 67/08, 124/11)

- Pravilnik o praćenju štetnih događaja vezano uz medicinske proizvode („Narodne novine“ br. 74/09)

Promet lijekova koji sadrže droge, psihotropne supstance i tvari iz kojih se mogu dobiti opojne droge, tzv. „prekursore“

Odjel za lijekove i medicinske proizvode nadležan je za izdavanje dozvola za promet (uvoz, izvoz i provoz) lijekova koji sadrže opojne droge, psihotropne supstance, kao i lijekova iz kojih se mogu dobiti droge, tzv. „prekursora“.

Sukladno navedenom, u Odjelu je izrađena baza podataka koja sadrži popis svih pravnih osoba registriranih za promet opojnim tvarima u RH, kako bi se spriječila zlouporaba opojnih droga i psihotropnih supstanci.

Ministarstvo zdravstva također tiska posebne dozvole za uvoz (plave) i izvoz (žute) opojnih droga na posebnim obrascima, a također izdaje dozvole za provoz opojnih droga kroz RH, pri čemu potražuje originalnu dokumentaciju izvoznika i uvoznika predmetne opojne supstance.

Republika Hrvatska je također potpisnica međunarodne konvencije o suzbijanju zlouporabe opojnih droga, i sukladno navedenom, intenzivno i tijesno surađuje sa Međunarodnim odborom za kontrolu narkotika (International Narcotic Control Board; u daljnjem tekstu: INCB) sa sjedištem u Beču, kojemu sukladno sporazumu, ostavlja periodička kvartalna, polugodišnja, i godišnja izvješća o prometu opojnim supstancama.

Od 01. siječnja 2007. godine Odjela za lijekove i medicinske proizvode Uprave za medicinske poslove je u cijelosti preuzeo izdavanje dozvola za uvoz/izvoz/provoz tvari iz kojih se mogu dobiti opojne droge, tzv. prekursora, koji su za sve tri kategorije objedinjeni unutar jednog odjela, tj. službe.

Ministarstvo također surađuje sa Uredom za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade RH, koje je koordinacijsko tijelo za problematiku opojnih droga u RH, s kojim održava sastanke, raspravlja o navedenoj problematici, i putem kojega surađuje s ostalim Nacionalnim jedinicama za suzbijanje ovisnosti o opojnim drogama iz zemalja EU (Poljskom, Austrijom i Njemačkom) s kojom je uspostavljena vrlo konstruktivna suradnja za koju se nadamo da će se nastaviti i u budućnosti.

Međuresorna suradnja na području suzbijanja zlouporabe droga

U razdoblju od 2007. do 2011. godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi putem Odjela za lijekove intenzivno surađuje sa Carinskom upravom, Ministarstvom unutarnjih poslova, Uredom za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske.

Ministarstvo je također nadležno za ažuriranje i stavljanje na listu opojnih droga nove tvari, tj. sintetske droge koja se pojavi na tržištu. U tom smislu su se u više navrata tijekom 2007. ,

2009. i 2010. godine kontinuirano dopunjavale liste droga, psihotropnih supstanci i prekursora, sukladno procjeni rizika od zlouporabe od strane radne grupe.

Interventni uvoz lijekova i medicinskih proizvoda

Odjel za lijekove unutar Uprave za medicinske poslove nadležan je za izdavanje pred suglasnosti za uvoz lijekova koji u trenutku uvoza nisu registrirani u Republici Hrvatskoj, a za njima se ukaže potreba u liječenju bolničkog, u pravilu teško oboljelog pacijenta, ili zbog nekog drugog razloga nastupi nestašica pojedinog lijeka. Statistički prikaz po godinama u tablici u privitku.

Donacije zdravstvenim ustanovama

Sve zdravstvene ustanove u RH imaju obvezu u slučaju ponuđene im donacije lijeka, medicinskog proizvoda ili opreme zatražiti suglasnost Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi. U slučaju donacije lijekova i/ili medicinskog proizvoda pregled, ocjena zaprimljene dokumentacije, kao i priprema suglasnosti radi se u Odjelu za lijekove. Sve navedeno uvedeno je s ciljem sprečavanja donacije starih lijekova, kojima je istekao rok trajanja, i koji predstavljaju opasan ekološki otpad. Potražujući od potencijalnog donatora dokumentaciju o serijskim brojevima, kao i o rokovima trajanja doniranog lijeka, smanjili smo na najmanju moguću mjeru ove neželjene pojave.

Izrada Standardnih operativnih postupaka (SOP-ova) u Odjelu za lijekove

U proteklom razdoblju u Odjelu za lijekove Uprave za medicinske poslove izrađeni su standardni operativni postupci za sljedeće poslove:

- Postupak odobravanja kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih proizvoda
- Postupak prekidanja, obustave kliničkog ispitivanja lijeka ili medicinskog proizvoda
- Rad Središnjeg etičkog povjerenstva (SEP)
- Povlačenje lijeka i medicinskog proizvoda u slučaju neispravnosti
- Uvoz, izvoz, provoz opojnih droga i prekursora
- Postupak izdavanja suglasnosti za prihvata donacija lijekova i medicinskih proizvoda

Godina	Poslovi	2008			2009			2010			2011 (do 7.12.2011.)		
		Zaprimljeno predmeta	Rješeno predmeta	U radu	Zaprimljeno predmeta	Rješeno predmeta	U radu	Zaprimljeno predmeta	Rješeno predmeta	U radu	Zaprimljeno predmeta	Rješeno predmeta	U radu
1.	Izdavanje inicijalnih rješenja za provođenje kliničkih istraživanja	83	83	0	89	89	0	54	54	0	76	76	0
2.	Izdavanje dopunskih rješenja (izmjene, dodaci i promjene ispitivača i ispravke rješenja) za provođenje kliničkih istraživanja	77	77	0	273	273	0	288	288	0	285	285	0
3.	Izdavanje odobrenja za izvanredni uvoz lijekova	700	700	0	695	695	0	572	572	0	671	671	0
4.	Izdavanje suglasnosti za prihvata	626	626	0	885	885	0	916	916	0	977	977	0

	donacija lijeikova za zdravstvene ustanove												
5.	Izdavanje dozvola za uvoz droga, psihotropnih tvari i prekursora	344	344	0	291	291	0	513	513	0	474	474	0
6.	Izdavanje dozvola za izvoz droga, psihotropnih tvari i prekursora	139	139	0	119	119	0	129	129	0	146	146	0
7.	Izdavanje dozvola za provoz droga, psihotropnih tvari i prekursora	39	39	0	30	30	0	62	62	0	69	69	0
8.	Izvješća o kvartanoj statistici uvoza i izvoza opojnih droga i psihotropnih	14	14	0	14	14	0	15	15	0	12	12	0

---

tvori za Međunarodni ured za kontrolu narkotika															
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ZDRAVSTVENA INSPEKCIJA

Odjel zdravstvene inspekcije prati i proučava stanja u zdravstvenoj zaštiti i poduzima mjere za kvalitetno obavljanje djelatnosti, te obavlja inspekcijske, upravne i stručne poslove nadzora provedbe zakona, drugih propisa i općih akata djelatnosti zdravstva; stručnog rada zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika te privatnih zdravstvenih djelatnika, primjene sredstava i metoda za prevenciju, dijagnostiku, terapiju i rehabilitaciju, načina vođenja i korištenja odgovarajuće medicinske dokumentacije i evidencije, poduzimanja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija, rada zdravstvenih djelatnika u obavljanju poslova zdravstvenog turizma; pruža pomoć građanima, zdravstvenim ustanovama i zdravstvenim djelatnicima u provođenju propisa i mjera iz zdravstvene djelatnosti; prati odnose zdravstvenih djelatnika i ostalog osoblja prema bolesniku i surađuje s komorama u provođenju poslova iz svog djelokruga; planira kratkoročne i srednjoročne radne zadatke; izrađuje upute o postupanju o različitim procesima rada; analizira funkcije iz djelokruga rada; vodi očevidnike i registre u vezi postupanja u procesu rada; podnosi izvješća o učinjenom u kvantitativnom i kvalitativnom smislu; sudjeluje u izradi zakonske regulative i drugih propisa iz djelokruga svog rada; brine da je svaki rashod opravdan stvarnom potrebom i potvrđen prethodnom kontrolom.

Sukladno članku 171. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (" Narodne novine" 150/08, 71/10. 139/10 i 22/11.) zdravstvena inspekcija provodi zdravstveno-inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost, zdravstvenih radnika te privatnih zdravstvenih radnika.

Zdravstvena inspekcija osobito prati i proučava obavljanje zdravstvene djelatnosti i poduzima mjere za njezino kvalitetno obavljanje, nadzire zakonitost rada zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava i zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti i razmatra podneske pravnih i fizičkih osoba koje se odnose na nadzor iz utvrđene nadležnosti i o poduzetim radnjama i mjerama pisano obavještava podnositelja.

Poslove zdravstveno- inspekcijskog nadzora obavlja 5 viših zdravstvenih inspektora.

U obavljanju inspekcijskih poslova inspektor osobito nadzire:

Način prijama, liječenja i otpuštanja bolesnika,
primjenu sredstava i metoda za prevenciju, dijagnostiku, terapiju, i rehabilitaciju,
način propisivanja lijekova i medicinskih proizvoda,
primjenu sredstava i metoda za obavljanje laboratorijskih analiza i drugih dijagnostičkih metoda, njihove usuglašenosti s odgovarajućim standardima,
način vođenja i korištenja odgovarajuće medicinske dokumentacije i evidencije,
organizaciju i obavljanje pripravničkog staža i specijalističkog staža zdravstvenih radnika,
druga pitanja značajna za utvrđivanje i ocjenjivanje kvalitete rada i načina ostvarivanja zdravstvene zaštite.

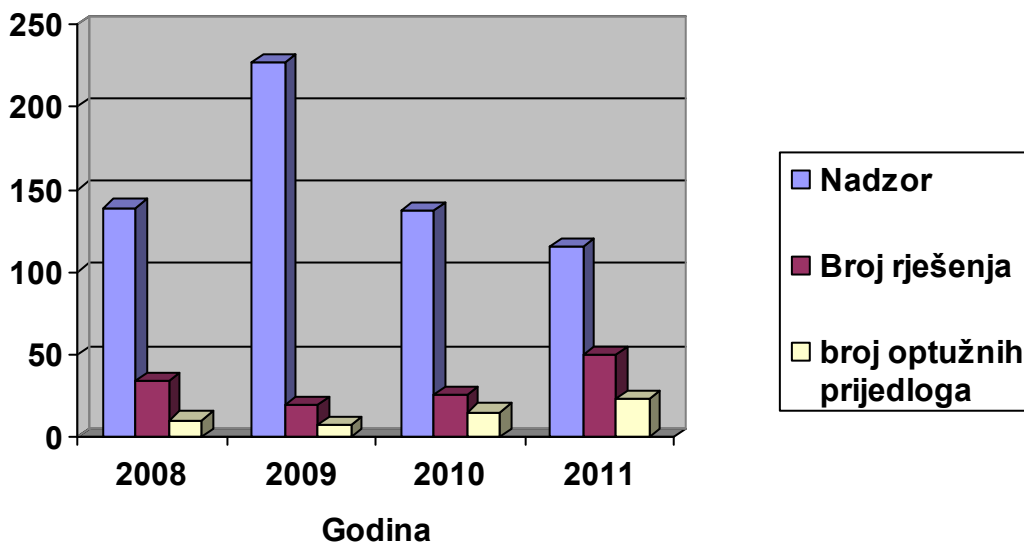
- **Tijekom 2009. godine:**

obavljeno je 227 zdravstveno–inspekcijskih nadzora, od kojih 97 po predstavkama, te 130 preventivnih.

Sukladno zakonskim propisima tijekom 2009. godine nakon provedenih zdravstveno – inspekcijskih nadzora donijeto je 19 rješenja, od kojih 12 o uklanjanju nedostataka te 7 rješenja o zabrani rada. Podneseno je 7 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupaka.

- **Tijekom 2010. godine:**
obavljeno je 137 zdravstveno-inspekcijskih te je sukladno zakonskim propisima nakon provedenih nadzora donijeto 25 rješenja, od kojih 17 o uklanjanju nedostataka te 8 rješenja o zabrani rada. Podneseno je 15 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupaka.
- **Tijekom 2011. godine:**
obavljeno je 115 zdravstveno-inspekcijska nadzora, od kojih 96 po prijavama odnosno predstavkama, te 19 preventivnih.
Sukladno zakonskim odredbama članka 180. i 185. Zakona o zdravstvenoj zaštiti tijekom 2011. godine nakon provedenih zdravstveno – inspekcijskih nadzora donijeto je 50 rješenja, od kojih 29 o uklanjanju nedostataka i 21 rješenje o zabrani rada te podneseno je 23 optužna prijedloga i 1 kaznena prijava.

Graf 12. Zdravstveno-inspekcijski nadzori

Zdravstveni inspektori Odjela zdravstvene inspekcije u navedenom razdoblju od 2008. do 2010. sudjelovali su kao članovi Povjerenstva za suzbijanje sive ekonomije Vlade Republike Hrvatske u donošenju plana aktivnosti i mjera, a u svrhu suzbijanje sive ekonomije, kao i u provođenju mjera Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije. Sudjelovali u provedbi Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu 2010.-2012., koji je sastavni dio revidiranog Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije. Sudjelovali u projektnim aktivnostima IPA 2007 projekt „Jačanje međuagencijske suradnje u borbi protiv korupcije“.

Odjel zdravstvene inspekcije uključen je u centralni informacijski sustav za zaštitu potrošača.

FARMACEUTSKA INSPEKCIJA

Odjel za farmaceutsku inspekciju obavlja inspekcijski nadzor nad ispitivanjem , proizvodnjom, izradom , provjerom kakvoće, stavljanjem u promet te prometom lijekova, medicinskih i homeopatskih proizvoda, kliničkim ispitivanjem lijekova i medicinskih

proizvoda, farmakovigilancijom, obavješćivanjem i oglašavanjem o lijekovima, medicinskim i homeopatskim proizvodima, provodi uzorkovanje lijekova, medicinskih i homeopatskih proizvoda, daje mišljenje o ispunjavanju uvjeta dobre proizvođačke prakse za proizvodnju lijekova, te podnosi zahtjev Agenciji za povlačenje lijekova iz prometa. Farmaceutsko inspekcijski nadzor obavlja se kao redovni nadzor prema godišnjem planu nadzora, prijavama pravnih i fizičkih osoba, te kao izvanredan nadzor u slučaju incidentnih situacija, pojave nuspojava i prijave ALMP, značajnih reklamacija, povlačenja proizvoda s tržišta, nađene neispravnosti lijeka od strane ALMP, sumnje u kakvoću ili znakova neuobičajenih pojava te ostalih situacija u cilju provjere kakvoće lijekova. Odjel za farmaceutsku inspekciju u razdoblju od 2008. do 2011. brojio je maksimalno do tri farmaceutska inspektora, a od srpnja 2011. broji samo dva farmaceutska inspektora.

Farmaceutsko inspekcijski nadzori usmjereni su na::
nadzor nad dobrom praksom u prometu lijekova na veliko i malo,
nadzor nad dobrom proizvođačkom praksom,
nadzor nad dobrom kliničkom praksom u provođenju kliničkih ispitivanja,
nadzor nad farmakovigilancijom,
nadzor nad ispitivanjem lijekova, homeopatskih i medicinskih proizvoda
provjerom kakvoće,
oglašavanje i obavješćivanje o lijeku,
uzorkovanje lijekova iz prometa.

- **Tijekom 2009. godine:**

Obavljeno je ukupno 78 nadzora, uzeto je 98 uzoraka lijekova u svrhu provjere kakvoće, izdano je 25 rješenja od kojih 20 rješenja o zabrani prometa i pojedinih radnji u prometu, 5 rješenja o otklanjanju nedostataka te je podneseno 12 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupaka

U nadzoru nad dobrom proizvođačkom praksom obavljeno je 8 nadzora te je izdano 8 mišljenja o ispunjavanju uvjeta dobre proizvođačke prakse u svrhu izdavanja proizvodne dozvole.

Obavljena su 62 nadzora nad dobrom praksom u prometu na veliko/malo lijekova i medicinskih proizvoda od čega 35 redovnih nadzora, 22 nadzora je provedeno sa Agencijom za lijekove i medicinske proizvode u svrhu utvrđivanja uvjeta dobre prakse za promet lijekova / medicinskih proizvoda Nakon obavljenih nadzora izdano je 20 rješenja o zabrani prometa i pojedinih radnji u prometu, 5 rješenja o otklanjanju nedostataka, podneseno je 12 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupaka te su izdana 22 pozitivna mišljenja o ispunjavanju uvjeta dobre prakse u prometu

Obavljena su 4. redovna nadzora nad dobrom kliničkom praksom u provođenju kliničkih ispitivanja, dva nadzora nad oglašavanjem o lijekovima, 2 nadzora nad sustavom farmakovigilancije te je uzeto 40 uzoraka u svrhu provjere kakvoće lijeka iz prometa

- **Tijekom 2010. godine:**

obavljeno je 109 farmaceutsko-inspekcijskih nadzora, izdano 26 rješenja i podneseno 17 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

U nadzoru nad dobrom proizvođačkom praksom obavljeno je 12 nadzora te je izdano 12 mišljenja o ispunjavanju uvjeta dobre proizvođačke prakse.

Obavljena su 82 nadzora nad dobrom praksom u prometu na veliko/malo, od čega 64 redovna nadzora, 20 nadzora je provedeno sa Agencijom za lijekove i medicinske proizvode u svrhu utvrđivanja uvjeta dobre prakse za promet lijekova / medicinskih proizvoda, izdano je 20 pozitivnih mišljenja o ispunjavanju uvjeta dobre prakse u prometu, 24 rješenja o zabrani prometa i otklanjanju nedostataka te je podneseno 17 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

Obavljena su 4 redovita nadzora nad dobrom kliničkom praksom u provođenju kliničkih ispitivanja, jedan nadzor nad oglašavanjem o lijekovima, 7 nadzora nad sustavom farmakovigilancije. Izdana su 2 rješenja o otklanjanju nedostataka.

Obavljeno je 158 uzorkovanja u svrhu provjere kakvoće iz prometa

Obavljen je upravni nadzor nad radom Agencije za lijekove i medicinske proizvode.

- **Tijekom 2011. godine:**

obavljeno je 102 farmaceutske-inspekcijske nadzora, izdano 28 rješenja i podneseno 18 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

Obavljeno je 12 nadzora nad dobrom proizvođačkom praksom, izdano je 12 mišljenja o ispunjavanju uvjeta dobre proizvođačke prakse-

Na području nadzora nad dobrom praksom u prometu na veliko/malo obavljeno je ukupno 82 nadzora nad prometom, od čega 71 redovni nadzor, 11 nadzora je provedeno je sa Agencijom za lijekove i medicinske proizvode u svrhu utvrđivanja uvjeta dobre prakse za promet lijekova / medicinskih proizvoda. Izdana su: 23 rješenja o zabrani prometa / otklanjanju nedostataka, podneseno je 15 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka te 11 pozitivnih mišljenja o ispunjavanju uvjeta dobre prakse u prometu

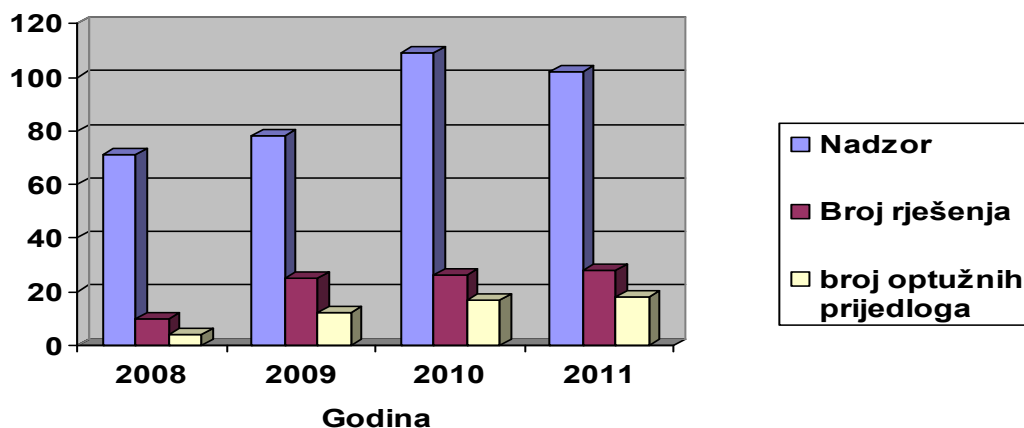
Obavljena su 4 redovna nadzora nad dobrom kliničkom praksom u provođenju kliničkih ispitivanja.

Obavljena su 3 nadzora nad oglašavanjem o lijekovima, izdana 3 rješenja o zabrani oglašavanja te su podnesena 3 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

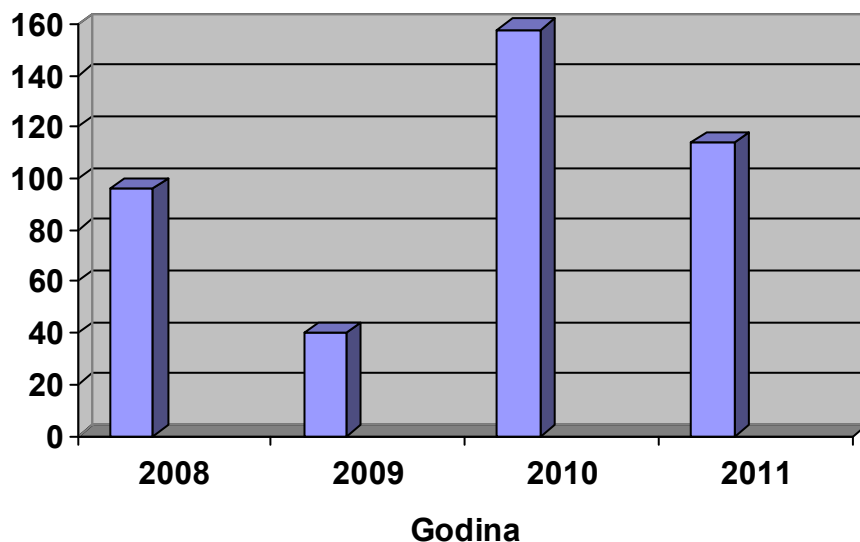
Obavljena su 2 nadzora nad sustavom farmakovigilancije, izdana 2 rješenja o otklanjanju nedostataka.

Uzeto je 114 uzoraka u svrhu provjere kakvoće iz prometa

Grafikon 13. Farmaceutsko-inspekcijski nadzori

Grafikon 14 . Uzorkovanje

Farmaceutska inspekcija u navedenom periodu redovito četiri puta godišnje sudjeluje na sastancima inspektorskih radnih grupa Evropske agencije za lijekove (GMPDP Inspectors Working Group, IPT-PhV Inspectors Working Group, GCP Inspectors Working Group).

U okviru TAIEEXa u navedenom razdoblju realizirane su dvije stručne posjete pod nazivom : Study visit on compliance monitoring procedure for GLP, GMP study visit .

Također farmaceutski inspektori su prisustvovali na radionicama iz područja farmakovigilancije, dobre proizvođačke prakse, dobre kliničke prakse, krivotvorenih lijekova i zaštite intelektualnog vlasništva.

Iskazan je interes za članstvo u PIC/S organizaciji farmaceutskih inspektora. Farmaceutska inspekcija sudjelovala je na radionicama i seminarima u organizaciji iste : PIC/S Expert Circle Meeting on API, PIC/S Expert Circle on Aseptic & Sterile manufacturing from API to finished dosage forms.

Farmaceutska inspekcija prisustvovala je inspekcijama provedenih od strane WHO-a u Imunološkom zavodu, od strane PIC/S inspektora u Belupu, od strane EMA inspektora i FDA inspektora u Plivi, te je također i sama provela nadzor nad ugovornim proizvođačem domaćeg proizvođača s mjestom proizvodnje u Italiji .

INSPEKCIJA I PRAĆENJE KRVI, TKIVA I STANICA

Odjel za inspekciju i praćenje krvi, tkiva i stanica ustrojen je u rujnu 2009. godine, u Službi za inspeksijske poslove. Odjel obavlja inspeksijske, upravne i stručne poslove nadzora provedbe zakona i drugih propisa i općih akata u području krvi, krvnih pripravaka, tkiva i stanica, vodi postupak pripreme i izrade nacrtu rješenja u postupku odobravanja za obavljanje djelatnosti uzimanja, pohrane i presađivanja tkiva i stanica, planiranje, prikupljanje i testiranje krvi te proizvodnju, čuvanje, raspodjelu i izdavanje krvnih pripravaka, organizira i provodi inspeksijski nadzor u području djelatnosti uzimanja, pohrane i presađivanja tkiva i stanica,

organizira i provodi inspekcijski nadzor u području djelatnosti planiranja, prikupljanja i testiranja krvi te proizvodnje, čuvanja, raspodjele i izdavanja krvnih pripravaka;

Inspekcijski pregledi obavljaju se u postupku davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti ili u postupku nadzora, usmjereno na ocjenu sukladnosti sa zahtjevima zakonodavstva obzirom na:

- prostor,
- radnike,
- medicinsko-tehničku opremljenost,
- sustav kvalitete,
- vođenje medicinske i druge dokumentacije i evidencije,
- sustav praćenja i dojavljivanja ozbiljnih štetnih događaja i reakcija,
- utvrđivanje određenog stanja ili događaja vezanog za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Praćenje stanja iz djelokruga nadležnosti odjela sastoji se od:

- pripreme stručnih podloga za usklađivanje zakonodavstva sa zakonodavstvom EU,
- sudjelovanja u radu skupova nadležnih tijela EU,
- sudjelovanja u programima i projektima EU,
- kontinuiranog osposobljavanje inspektora za krv, tkiva i stanice,
- unaprjeđivanja djelatnosti iz nadležnosti odjela korištenjem pretpristupnih fondova EU,
- unaprjeđivanja djelatnosti iz nadležnosti odjela kroz edukaciju radnika,
- izrada stručnih podloga za strateške dokumente za područja iz nadležnosti odjela
- pripreme rješenja za uvoz/izvoz tkiva i stanica sukladno zakonodavstvu,
- zaprimanja i obrade prijava ozbiljnih štetnih događaja i reakcija.

Tijekom 2009. godine:

- obavljena su 3 inspekcijska nadzora u postupcima davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti uzimanja tkiva,
- donesena su 3 rješenja za obavljanje djelatnosti uzimanja tkiva

Tijekom 2010. godine:

- obavljen je 21 inspekcijski nadzor
  - 2 u postupcima davanja odobrenja za provođenje postupaka medicinske oplodnje
  - 18 u postupcima davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti uzimanja tkiva
  - 1 u postupcima davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti presađivanja tkiva
- doneseno je 21 rješenje
  - 2 za provođenje postupaka medicinske oplodnje
  - 18 za obavljanje djelatnosti uzimanja tkiva
  - 1 za obavljanje djelatnosti presađivanje tkiva

Tijekom 2011. godine:

- obavljeno je 24 inspekcijskih nadzora

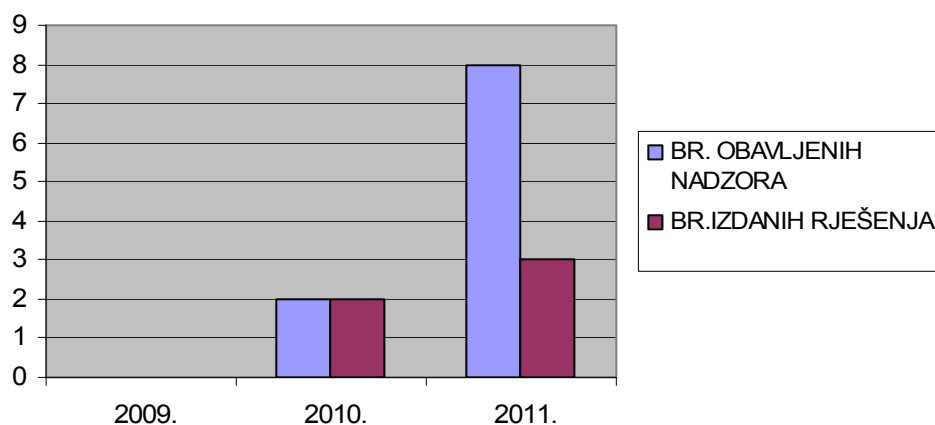
- 8 u postupcima davanja odobrenja za provođenje postupaka medicinske oplodnje
- 7 u postupcima davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti uzimanja tkiva
- 4 u postupcima davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti pohranjivanje tkiva
- 4 u postupcima davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti presađivanja tkiva
- 1 u postupcima davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti planiranja, prikupljanja i testiranja te proizvodnje, čuvanja, raspodjele, odnosno izdavanja krvnih pripravaka

- doneseno je 12 rješenja

- 3 za provođenje postupaka medicinske oplodnje
- 5 za obavljanje djelatnosti uzimanja tkiva
- 2 za obavljanje djelatnosti pohranjivanje tkiva
- 2 za obavljanje djelatnosti presađivanje tkiva

Grafikon 15. medicinska oplodnja – broj obavljenih nadzora i izdanih rješenja za provođenje postupaka medicinske

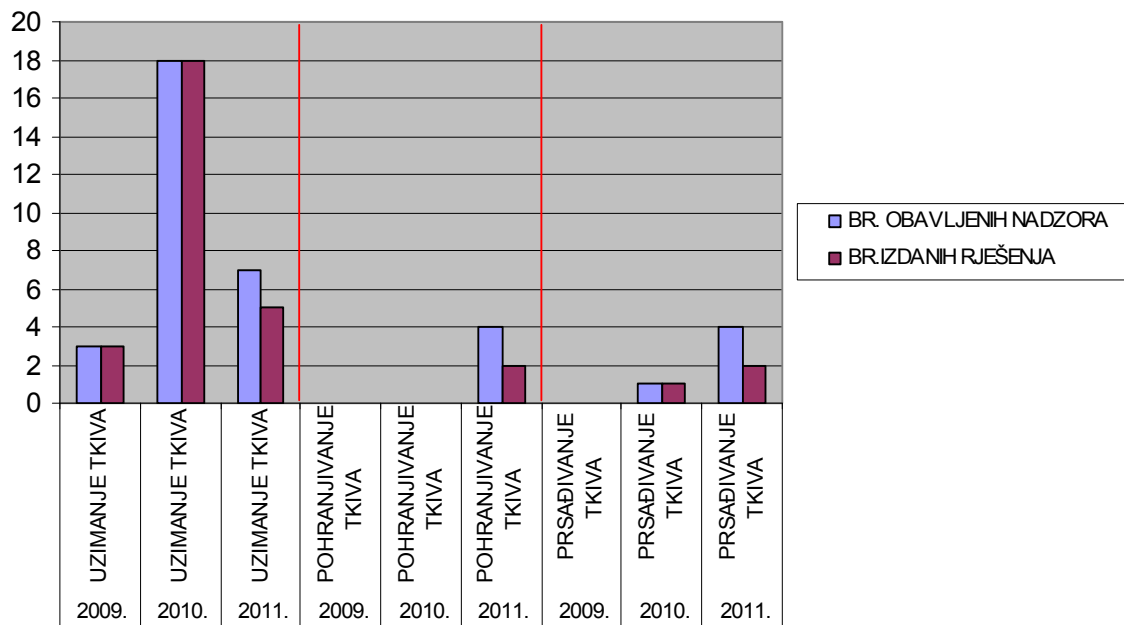
MEDICINSKA OPLODNJA

oplodnje

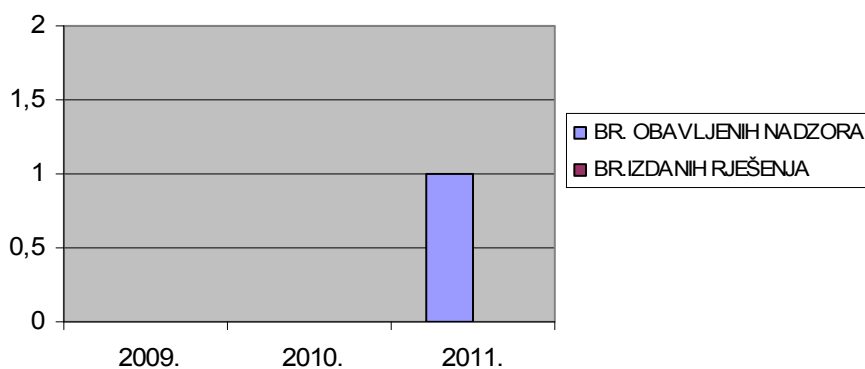
Grafikon 16. uzimanje, pohranjivanje i presađivanje tkiva - broj obavljenih nadzora i izdanih rješenja za obavljanje djelatnosti uzimanja, pohranjivanja i presađivanja tkiva i stanica

UZIMANJE, POHRANJIVANJE I PRESADIVANJE TKIVA

Grafikon 17. krv – broj obavljenih nadzora i izdanih rješenja za obavljanje djelatnosti planiranja, prikupljanja i testiranja te proizvodnje, čuvanja, raspodjele, odnosno izdavanja krvnih pripravaka

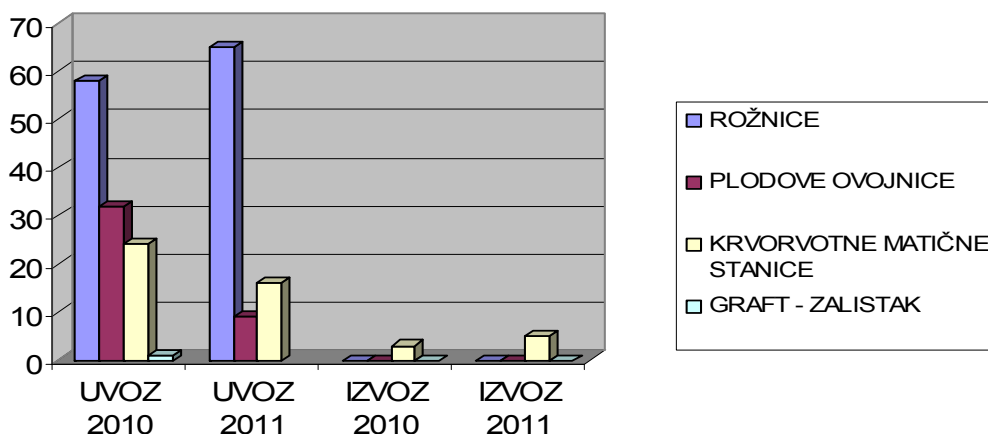
KRV

Tijekom 2010. dano je 115 odobrenja za uvoz tkiva i stanica i 3 odobrenja za izvoz tkiva i stanica.

Tijekom 2011. dano je 90 odobrenja za uvoz tkiva i stanica i 3 odobrenja za izvoz tkiva i stanica.

UVOZ / IZVOZ OD 2010 DO 2011

U 2010. izrađena je stručna podloga za Pravilnik o minimalnim uvjetima prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme, sustava kvalitete i drugih uvjeta za krv i krvne pripravke (nn 41/10) i Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti-poglavlje transfuzijska medicina.

Izrađena je stručna podloga za Plan za unaprjeđenje tkivnog bankarstva.

Realizirana su dva projekta tehničke pomoći EU-TAIEX.

Organizirana 3 seminara za edukaciju radnika u područjima iz nadležnosti Odjela.

Ishođeno je odobrenje EK za IPA 2009 Project FICHE „Strengthening the institutional capacity for blood, tissue and cell“

U 2011. realizirana su dva projekta tehničke pomoći EU-TAIEX, jedan je odobren i njegova realizacija bit će u 2012.

Organiziran je 1 seminar za edukaciju radnika u području iz nadležnosti Odjela.

ZAKONI KOJI REGULIRAJU ZDRAVSTVENA ZANIMANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sva zdravstvena zanimanja u Republici Hrvatskoj su regulirana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine» 150/08, 71/10, 139/10 i 22/11). Na temelju navedenog Zakona Hrvatski Sabor je donio i pojedinačne Zakone koji reguliraju pojedina zanimanja u sustavu zdravstva. Hrvatski Sabor je 2008. godine donio Zakon o promaljstvu («Narodne novine» 120/08) te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o primaljstvu («Narodne novine» 145/10). Također je donesen Zakon o fizioterapeutskoj djelatnosti («Narodne novine» 120/08). 2009. godine donesen je Zakon o djelatnostima u zdravstvu («Narodne novine» 87/09) koji regulira četiri djelatnosti u zdravstvu i to : sanitarnoj djelatnosti, radnu terapiju, radiološku i medicinsko-laboratorijsku djelatnost. Na temelju navedenih Zakona osnovane su i Komore i to: Hrvatska komora primalja, Hrvatska komora fizioterapeuta te Hrvatska komora zdravstvenih radnika. 2011. godine je donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sestriinstvu («Narodne novine» 57/11).

PLAN SPECIJALIZACIJA I UŽIH SPECIJALIZACIJA

U Republici Hrvatskoj grane specijalizacije, trajanje, program specijalizacija i užih specijalizacija, kriteriji koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove za obavljanje specijalizacije i uže specijalizacije, način provođenja specijalizacija i užih specijalizacija te način polaganja specijalističkog ispita za zdravstvene djelatnike, detaljno su definirani Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnikom o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara («Narodne novine» 139/09) i Pravilnikom o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske pomoći («Narodne novine» 28/11). Temeljem članka 140. Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine» 150/08, 71/10, 139/10, 22/11 i 84/11) specijalizacija se može odobriti zdravstvenom radniku kojem je izdano odobrenje za samostalan rad te koji je u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi ili trgovačkom društvu koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili ima privatnu praksu ili radi kod zdravstvenog radnika privatne prakse sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem. Zdravstvenom radniku iz stavka 1. ovoga članka koji nije u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi niti u trgovačkom društvu koje obavlja zdravstvenu djelatnost niti ima privatnu praksu, odnosno ne radi kod zdravstvenog radnika privatne prakse sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem, ministar može odobriti specijalizaciju za vlastite potrebe ministarstva, ministarstva nadležnog za obranu, ministarstva nadležnog za pravosuđe, ministarstva nadležnog za unutarne poslove, ministarstva nadležnog za obitelj i branitelje, ministarstva nadležnog za znanost i obrazovanje, ministarstva nadležnog za okoliš, Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost, Agencije za lijekove i medicinske proizvode, Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu, fakulteta zdravstvenog usmjerenja, znanstvenih pravnih osoba, pravnih osoba koje obavljaju proizvodnju i promet lijekova i medicinskih proizvoda, pravnih osoba koje obavljaju poslove zdravstvenog osiguranja te upravnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave nadležnih za zdravstvo. Prijedlog za odobrenje specijalizacije podnosi se sukladno članku 5. i članku 7. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara («Narodne novine» 139/09) i Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske pomoći («Narodne novine» 28/11).

Odobrenje za specijalizaciju ili užu specijalizaciju ministar daje na temelju godišnjeg plana potrebnih specijalizacija i užih specijalizacija koji donosi na prijedlog zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koje obavljaju zdravstvenu djelatnost, odnosno privatnih zdravstvenih radnika, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te Hrvatske komore medicinskih sestara. Temeljem članka 33. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara («Narodne novine» 139/09) i članka 34. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske pomoći («Narodne novine» 28/11) medicinskim sestrama koje rade odgovarajući vremenski period na radnim mjestima za koje je određena specijalizacija priznaje je status specijaliste odnosno užeg specijaliste. Temeljem navedenih Pravilnika zahtjev za priznavanjem specijalizacije odnosno uže specijalizacije podnijelo je oko 8000 medicinskih sestara i tehničara. Zbog specifičnosti radnih mjesta, potrebne dodatne edukacije i polaganja specijalističkog ispita, kao i uvjeta koje donosi reorganizacija hitne medicinske pomoći, prvotno se pristupilo priznavanju specijalizacija u djelatnosti hitne medicinske pomoći. Temeljem članka 12. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara («Narodne novine» 139/09) i članka 13. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske pomoći («Narodne novine» 28/11) Ministarstvo je obvezno provoditi tečajeve za mentore.

Edukacija mentora je započela 2011. i obavlja se u kontinuitetu, a prvotno se pristupilo edukaciji mentora u djelatnosti hitne medicinske pomoći, kao i onih mentora u stacionarnim zdravstvenim ustranovama na kojima su u skladu s Prilogom V. Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske pomoći dužni obaviti dodatnu praktičnu nastavu prije pristupanja specijalističkom ispitu. Plan specijalizacija i užih specijalizacija za sada nije izrađen, budući je prethodno potrebno učiniti analizu potreba, a koju će zdravstvene ustanove učiniti nakon što se završi cjelokupni postupak priznavanja specijalizacija i užih specijalizacija. Isti se posao planira zgotoviti do polovice 2012. godine.

FINANCIRANJE PRIPRAVNIČKOG STAŽA

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) tijekom 2008. godine do 2011. godine provodio je javne natječaje za financiranje pripravničkog staža zdravstvenih radnika sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem i sa završenim stručnim studijem. Rečeno financiranje provodi se na osnovi odluka Upravnog vijeća Zavoda, a financijska sredstva osiguravana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske (u 2008. godini-65.000.000,00 kuna, 2009.godini-90.000.000,00 kn, 2010. godini-90.000.000,00 kn, 2011. godini-90.000.000,00 kn). Sustavom financiranja pripravničkog staža obuhvaćeni su pripravnici zdravstveni radnici sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem (doktori medicine, doktori dentalne medicine, magistri medicinske biokemije i magistri farmacije) kao i pripravnici zdravstveni radnici sa završenim stručnim studijem (prvostupnici sestrinstva, prvostupnici fizioterapije, prvostupnici medicinsko-laboratorijske dijagnostike, prvostupnici medicinske radiologije i prvostupnici radne terapije).

Financiranje pripravničkog staža provodi se u ugovornim zdravstvenim ustanovama: bolničkim zdravstvenim ustanovama, poliklinikama i ljekarničkim zdravstvenim ustanovama, čiji su osnivači županije i Grad Zagreb, ustanovama hitne medicinske pomoći, domovima zdravlja i zavodima za javno zdravstvo, a od mjeseca srpnja 2008. godine i u poliklinikama i ljekarničkim zdravstvenim ustanovama, čiji su osnivači druge pravne i fizičke osobe te kod privatnih zdravstvenih radnika.

U vremenskom razdoblju od 2008. do 2011. godine u sustav financiranja pripravničkog staža zdravstvenih radnika uključeno je ukupno 4416 pripravnika sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem i sa završenim stručnim studijem i to:

- u 2008. godini 1157 pripravnika,
- u 2009. godini 1142 pripravnika,
- u 2010. godini 1221 pripravnika i
- u 2011. godini 896 pripravnika.

U tijeku je provođenje III. Javnog natječaja u 2011. godini i petog dijela Otvorenog javnog natječaja osnovom kojih će dodatno određen broj kandidata biti uključen u sustav financiranja pripravničkog staža zdravstvenih radnika.

Provođenjem natječaja za financiranje pripravničkog staža Zavod je omogućio provođenje toga staža osobama zdravstvene struke sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem i sa završenim stručnim studijem uz primjenu objektivnih i transparentnih kriterija za izbor kandidata za provođenje pripravničkog staža (osnovni kriteriji-datum diplomiranja te dodatni kriteriji dužina studija i prosjek ocjena).

U razdoblju od 2008. do 2011. godine Zavod je kontinuirano, na osnovi odluka Upravnog vijeća Zavoda o utvrđivanju sredstava za troškove specijalističkog usavršavanja, plaćao specijalizacije za potrebe zdravstvenih ustanova. Specijalizacije koje je plaćao Zavod bile su iz obiteljske medicine (191 specijalizacija) za zaposlenike zdravstvenih ustanova i za ugovorne doktore Zavoda u skladu s odredbama Projekta usklađivanja djelatnosti obiteljske medicine s europskim standardima prema izvedbenim programima A, B i C, te ostale specijalizacije (136 specijalizacija) prvenstveno potrebne za unapređenje primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite.

ZDRAVSTVENI RADNICI SREDNJE I VIŠE STRUČNE SPREME

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo zdravstvenih djelatnika više i srednje stručne spreme sa zaposlenjem u zdravstvu na dan 31. prosinca 2010. godine bilo je 35 223, što čini u odnosu na 2009. povećanje za 1263 djelatnika ili 3,6%, od čega medicinske sestre-medicinski tehničari čine 71% (25 008), što čini povećanje broja uposlenih medicinskih sestara i tehničara za 807 ili 3,22%, s napomenom da su u ukupni broj medicinskih sestara i tehničara uračunate i 1553 primalje (6,2%). Broj medicinskih sestara se kao poseban podatak također dostavlja za bazu podataka SZO „Zdravlje za sve“, a posebno se prati i broj primalja. Na jednog stalno zaposlenog liječnika u 2006. godini bile su zaposlene 2,0 medicinske sestre-medicinski tehničari.

Sukladno odredbama članka 127. Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine» 150/08, 71/10, 139/10 i 22/11) i članku 8. Pravilnika o pripravničkom stažu zdravstvenih djelatnika (Narodne novine br. 18/94, 20/94, 21/95, 47/95, 39/96, 62/96, 58/99, 130/99, 11/03, 2/11) nakon obavljenog pripravničkog staža zdravstveni radnici srednje i više stručne spreme polažu stručni ispit pred povjerenstvom ministarstva nadležnog za zdravstvo.

U vremenskom razdoblju od 2008. do 2011. godine u ovom Ministarstvu pristupilo je polaganju stručnog ispita ukupno 9664 kandidata. Stručni ispit za medicinske sestre-medicinske tehničare održavali su se svaki mjesec, te je istima pristupilo 5755 kandidata. Stručnim ispitima za fizioterapeute pristupilo je 1642 kandidata, za farmaceutske tehničare 669 kandidata, za laboratorijske tehničare 630 kandidata, za zubotehničare 444 kandidata, za primalje 300 kandidata i za radne terapeute 204 kandidata (Tablica 5.).

Sveukupno	2211	2340	2483	2598	9664
	2008	2009	2010	2011	Ukupno
Medicinske sestre	1317	1382	1482	1574	5775
Fizioterapeuti	368	378	441	455	1642
Farmaceutski tehničari.	140	165	175	189	669
Laboratorijski tehničari	168	188	141	131	630
Zubotehničari	83	92	113	156	444
Primalje	90	86	87	37	300
Radni terapeuti	45	69	34	56	204

Tablica 5. Stručni ispiti za srednju i višu stručnu spremu u vremenu 2008. do 2011.

EDUKACIJA I UNAPRJEĐENJE RADA MEDICINSKIH SESTARA/MEDICINSKIH TEHNIČARA

Kvaliteta pruženih usluga u cjelokupnom zdravstvenom sustavu uvelike ovisi o sadržaju, kontinuitetu i dostupnosti kako formalnog tako i cjeloživotnog obrazovanja zdravstvenih radnika. S tim ciljem su osnovana povjerenstva čiji zadatci su unapređenje sestrinske skrbi sa svih aspekata, a u skladu s razvojem sestrinstva u svijetu. Jednako tako surađivalo se prema potrebi s nevladinim sestrinskim i primaljskim udrugama, kao i komorama medicinskih sestara i primalja.

Povjerenstvo za područje sestrinstva koje je osnovano u lipnju 2006. godine s ciljem izrade kategorizacija bolesnika temeljem potreba za zdravstvenom njegom, utvrđivanja potrebnog broja medicinskih sestara po djelatnostima (standardi i normativi), utvrđivanja ukupnih potreba hrvatskog zdravstva za medicinskim sestrama u skladu s kategorizacijom bolnica, definiranja sestrinske dokumentacije, te definiranja potreba za edukacijom medicinskih sestara, svoje aktivnosti je u izrađivalo u suradnji s Hrvatskom komorom medicinskih sestara, te je u srpnju 2011. izašao Pravilnik o sestrinskoj dokumentaciji u bolničkim zdravstvenim ustanovama («Narodne novine» 79/11). Obzirom na složenu problematiku I izuzetno veliki obim poslova njihov rad se nastavlja u narednim godinama obzirom da većina aktivnosti podrazumijeva i donošenje određenih zakonskih ili podzakonskih akata od strane Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i provedbu reforme obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Obzirom na dostignuća u medicini, koje mora pratiti sestrinska skrb ukazala se nužnost za specijalističkim usavršavanjem medicinskih sestara-medicinskih tehničara na pojedinim radnim mjestima. Tako je u lipnju 2006. osnovano *Povjerenstvo za specijalizacije u sestrinstvu* čiji je zadatak bio izrada Pravilnika o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara. Temeljem izrađenih planova i programa za šest glavnih i pet užih specijalizacija medicinskih sestara-medicinskih tehničara od strane *Povjerenstva za specijalizacije u sestrinstvu* u studenom 2009. Objavljen je Pravilnik o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara («Narodne novine» 139/09), koji sadržava planove i programe za deset specijalizacija i užih specijalizacija, a potom je u ožujku objavljen Pravilnik o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara-medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske pomoći («Narodne novine» 28/11). Radna skupina Povjerenstva zadužena za hitnu medicinsku pomoć je u 2008. Izradila brošuru Protokoli zbrinjavanja u hitnoj medicinskoj pomoći za medicinske sestre-medicinske tehničare specijaliste hitne medicinske pomoći, koju je Ministarstvo tiskalo u obliku džepnog izdanja u prosincu 2008.

Povjerenstvo za standarde sestrinske djelatnosti koje je osnovano je u listopadu 2007. godine s ciljem izrade postupnika sestrinskih vještina, protokola i algoritama zbrinjavanja, je izradilo postupnike temeljnih sestrinskih vještina, koji su recenzirani i nakon pripreme za tisak očekuje se tiskanje prve brošure krajem 2011. i početkom 2012. Ova dokumentacija koristit će se kao standardni obrazac za učenje sestrinskih vještina tijekom formalnog sestrinskog obrazovanja, te će tako obrazovanje i posljedično poznavanje sestrinskih postupaka i vještina kao i njihovo izvođenje biti ujednačeno u svim obrazovnim ustanovama. Jednako tako utvrđeni obrasci, protokoli i algoritmi zbrinjavanja sestrama pružaju sigurnost kako u provođenju zdravstvene njege tako i u kontroli eventualnih pogrešaka pa u konačnici i zaštitu od neosnovanih sudskih tužbi, odnosno kao dokazni materijal prilikom sudskih postupaka tijekom dokazivanja eventualnih sestrinskih propusta koji su naštetili bolesniku. Povjerenstvo nastavlja s radom u smislu izrade postupnika za sestrinske vještine prema određenim specijalnostima.

Izmjena i dopuna *Pravilnika o pripravničkom stažu zdravstvenih djelatnika* je u tijeku. U siječnju 2011. Izdan je njegov opći dio, dok je dio koji se odnosi na pojedine djelatnosti usklađen s prijedlozima nadležnih komora, s napomenom da je plan i program za medicinske sestre i tehničare izrađen u skladu s dobivenim materijalima od strane eksperta iz Finske, a koji je isti izradio u sklopu IPA 2008 – I komponenta, Podizanje znanja i vještina medicinskih sestara i primalja i usklađivanje obrazovnog programa sa Direktivom 2005/36/EC – Twinning Light.

Kontinuirano se provodi pismena, usmena i telefonska komunikacija sa stručnim udrugama i sindikatima u području sestrinstva, primaljstva, fizioterapije, radne terapije, zubotehnike, farmaceutske i laboratorijske tehnike, kako bi se omogućilo da stručna društva sudjeluju u svim aktivnostima koje se provode.

Obzirom na aktivnosti koje se odnose na predpristupne aktivnosti s EU ostvarena je suradnja s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa, Agencijom za strukovno obrazovanje, Agencijom za visokoškolsko obrazovanje, ENIC/NARIC uredom u svezi obrazovanja medicinskih sestara i primalja u skladu s naputcima EU. Budući da Direktive EU uređuju sestrinstvo o primaljstvo kao uređene profesije, tijekom pregovora izrađen je sveobuhvatni radni materijal koji opisuje cjelokupni sustav sestrinstva i primaljstva u RH kroz sustav formalnog, neformalnog i trajnog cjeloživotnog obrazovanja u proteklih 30 godina. Na engleski jezik prevedeni su zakonski i podzakonski akti koji se odnose na te djelatnosti, a određuje ih ovo Ministarstvo te su isti prosljeđeni u daljnju proceduru. Isti su poslužiti pregovaračima da tijekom pregovora dobiju maksimum/automatsko priznavanje obrazovanja za hrvatske sestre i primalje, budući je sustav obrazovanja različit od onoga što EU određuje kao minimum, ali gledajući sveukupno nije sadržajno bitno različit, što se moralo dokumentirati tijekom pregovora.

Tijekom četverogodišnjeg perioda intenzivno se radilo u povjerenstvima koje rade na reformi obrazovanja zdravstvenih radnika, u radu Sektorskog vijeća za zdravstvo i socijalnu skrb pri Agenciji za strukovno obrazovanje, gdje su se izradili standardi zanimanja, standardi kvalifikacije te obrazovni kurikulum za temeljno obrazovanje medicinskih sestara, kao i dentalnih asistenata. U suradnji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa radi se na izmjenama kurikuluma preddiplomskih studija za medicinske sestre i primalje (za primalje su izrađena tri programa u sklopu navedenog IPA projekta koji se nalaze u EK na mišljenju), izjednačeni su preddiplomski stručni I sveučilišni studiji, uveden je sveučilišni diplomski studij sestrinstva čijim završetkom se stječe naziv magistra sestrinstva, a koji je započeo primarno na Sveučilištu u Osijeku I trenutno je upisana već druga generacija studenata, dok je Sveučilište u Zagrebu – Medicinski fakultet započeo s izvođenjem studija u akademskoj godini 2011/2012. Jednako kao i Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu. Ovo je veliki iskorak za obrazovanje medicinskih sestara i tehničara budući je omogućena sveučilišna obrazovna razina medicinskim sestarama te tako mogućnost upisivanja poslijediplomskih studijskih programa čime po prvi puta u povijesti sestrinstva na ovim područjima medicinske sestre će moći dobiti znanstvene titule kao posljedica sestrinskog obrazovanja. Temeljem izmjena i doluna Zakona o sestrinstvu uvedena je obveza Ministarstva i poglavito sveučilišta da izrade planove i programe za dodatnu edukaciju medicinskih sestara i tehničara koji su završili specijalističke diplomske stručne studije na Zagrebačkom veleučilištu, kako bi se izjednačili s akademskom titulom magistra sestrinstva, budući je procijenjeno da su navedeni stručni studiji neadekvatni za potrebe zdravstvenog sustava u RH. Na traženje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa sudjelujemo u radu Povjerenstva za izradu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira - dokumenta koji omogućava praćenje pojava na tržištu rada i usporedivost s Međunarodnom standardnom kvalifikacijom zanimanja ISCO-88, Ovaj

dokument je nužan instrument međunarodne usporedivosti plaća, profesionalnog osposobljavanja, poslovnih usluga, praćenje bolesti i smrtnosti prema pojedinom zanimanju.

PRIVATNE PRAKSE ZDRAVSTVENIH RADNIKA PRVOSTUPNIKA I ZDRAVSTVENIH RADNIKA SREDNJE STRUČNE SPREJE

Sukladno odredbama članka 147. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine", broj 150/08, 155/09, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11), zdravstveni radnik prvostupnik i zdravstveni radnik srednje stručne spreje mogu obavljati privatnu praksu iz svoje stručne spreje i to: medicinske sestre – medicinski tehničari, viši zubari, zubni tehničari i fizioterapeuti. Zdravstveni radnici moraju imati odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit te ispunjavati uvjete iz članka 145. stavka 1. točke 2.-9. citiranog Zakona. U razdoblju od 01. siječnja 2008. do 31. prosinca 2011. godine, provedeno je ukupno oko 250 postupaka u predmetima privatnih praksi zdravstvenih radnika prvostupnika i zdravstvenih radnika srednje stručne spreje – osnivanje, privremena obustava rada, prestanak odobrenja za obavljanje privatnih praksi i ostalo.

PRIZNAVANJE PRIPRAVNIČKOG STAŽA OBAVLJENOG U INOZEMSTVU ZDRAVSTVENIH RADNIKA PRVOSTUPNIKA I ZDRAVSTVENIH RADNIKA SREDNJE STRUČNE SPREME

Sukladno odredbi članka 143. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine", broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11) ministar može pripravnički staž obavljen u inozemstvu priznati u cijelosti ili djelomično, ako program pripravničkog staža proveden u inozemstvu bitno ne odstupa od programa koji su važeći na području Republike Hrvatske. U razdoblju od 01. siječnja 2008. do 31. prosinca 2011. godine riješeno je oko 300 zahtjeva za priznavanje pripravničkog staža obavljenog u inozemstvu zdravstvenih radnika prvostupnika i zdravstvenih radnika srednje stručne spreje.

Dio predmeta priznavanja pripravničkog staža obavljenog u inozemstvu nije riješen zbog problema inozemnih obrazovnih kvalifikacija priznatih temeljem Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija ("Narodne novine" br. 158/03, 198/03, 138/06).

IZDAVANJE DUPLIKATA UVJERENJA O POLOŽENIM STRUČNIM ISPITIMA ZDRAVSTVENIH RADNIKA PRVOSTUPNIKA I ZDRAVSTVENIH RADNIKA SREDNJE STRUČNE SPREME

U razdoblju od 01. siječnja 2008. do 31. prosinca 2011. godine izdano je oko 350 duplikata uvjerenja o položenim stručnim ispitima zdravstvenih radnika prvostupnika i zdravstvenih radnika srednje stručne spreje.

JAVNO-ZDRAVSTVENI POKAZATELJI I PROGRAMI DEMOGRAFSKE I DRUŠTVENE ZNAČAJKE HRVATSKE

Prema procjeni stanovništva Republike Hrvatske sredinom 2010. godine (Priopćenje od 15.09. 2011. godine) u Hrvatskoj je prebivao 4,417.781 stanovnik, dok je prema prvim

rezultatima popisa stanovništva (objavljeno 30. 06. 2011. godine) u Hrvatskoj bilo 4,456.096 popisanih osoba. Na ukupno kretanje broja stanovnika utjecalo je dugogodišnje smanjivanje broja rođenih, porast smrtnosti mlađih dobnih skupina tijekom rata i negativni migracijski trendovi u prošlom desetljeću. Od 1991. godine Hrvatska ulazi u depopulacijsku fazu prirodnog kretanja. U 2010. godini je rođeno 43.361 dijete, umrlo je 52.096 osoba te je bilo 8.735 umrlih više nego rođenih. Natalitetna stopa je iznosila 9,8/1.000, mortalitetna 11,8/1.000, stopa općeg fertiliteta 42,2, a negativna stopa prirodnog kretanja -2,0.

Očekivano trajanje života pri rođenju je, prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2010. godini, u Hrvatskoj bilo za oba spola 76,6 godina, samo za žene 79,6 godina, a za muškarce 73,5 godine.

U 2010. godini je umrlo 192 dojenčadi ili 4,4/1.000 živorođenih. Najučestaliji uzroci ukupnih dojenačkih smrti u Hrvatskoj su stanja iz perinatalnog razdoblja i kongenitalne anomalije.

Vodeći uzrok smrti u 2010. godini su cirkulacijske bolesti od kojih je umrlo 25.631 osoba (580,18/100.000). Od novotvorina, druge po redu skupine bolesti iz koje se izdvajaju vodeći uzroci smrti, umrlo je 13.698 osoba (310,07/100.000). Tri četvrtine svih uzroka smrti u Hrvatskoj je iz ove dvije skupine bolesti, a preostale smrti odnose se na ozljede i otrovanja (67,18/100.000), bolesti probavnog sustava (55,66/100.000), bolesti dišnog sustava (44,30/100.000) i druge manje zastupljene uzroke.

U 2010. godini umrlo je 2.968 osoba nasilnom smrću. Među nesretnim slučajevima čija stopa smrtnosti iznosi 48,01/100.000 vodeći uzrok su padovi sa stopom 23,95/100.000. Samoubojstava bilježe stopu smrtnosti 17,59/100.000 dok ubojstva 1,34/100.000. Nasilne smrti su znatno rjeđe kao uzrok smrti u žena (4%; stopa 49,48/100.000) nego u muškaraca (7%; stopa 86,17/100.000).

NACIONALNI PREVENTIVNI ZDRAVSTVENI PROGRAMI

Nacionalni preventivni zdravstveni programi usmjereni su na rano otkrivanje različitih bolesti i/ili rano otkrivanje komplikacija pojedinih bolesti s ciljem osiguranja veće kvalitete života pojedinca i produženja životne dobi

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA JAVNOG ZDRAVSTVA ZA RAZDOBLJE 2011. – 2015.

Na temelju članka 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 150/08, 71/10, 139/10 i 22/11), uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i nadležnih komora ministar zdravstva i socijalne skrbi donio je Plan razvoja javnog zdravstva za razdoblje 2011. – 2015. godine.

Javno zdravstvo je definirano kao znanost i umijeće sprečavanja bolesti, produženja života i promocije zdravlja kroz organizirane napore društva (Acheson 1988.). Javno zdravstvo je društveni i politički koncept čiji cilj je unapređenje zdravlja, produženje i unapređenje kvalitete života naroda kroz zdravstveno prosvjeđivanje, sprečavanje bolesti te druge oblike zdravstvenih i drugih intervencija.

Glavne funkcije javnog zdravstva prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije 2011.) i glavni instrumenti kojima se javno zdravstvo služi u ostvarivanju gore navedenoga su :

- praćenje i ocjena zdravstvenog stanja i kvalitete života stanovništva,

- identifikacija zdravstvenih problema i opasnosti za zdravlje stanovništva,
- planiranje i pripravnost za hitna stanja u javnom zdravstvu,
- intervencije zaštite zdravlja od štetnih čimbenika u okolišu i na radnom mjestu,
- sprečavanje bolesti,
- promocija zdravlja,
- evaluacija kvalitete i učinkovitosti zdravstvene zaštite,
- planiranje ljudskih resursa u zdravstvu,
- razvoj i izrada zdravstvene politike i strategije, te vodstvo i upravljanje provođenjem,
- istraživanja i znanost u javnom zdravstvu.

Plan razvoja javnog zdravstva za razdoblje 2011.-2015. godine bavi se navedenim važnim područjem zdravstva, odnosno glavnim problemima zdravlja stanovništva Republike Hrvatske i glavnim izazovima u sprečavanju bolesti i podizanju kvalitete života. Plan daje okvir za čitav niz intervencije usmjerenih na zdravlje pojedinca i zajednice na području vodećih javnozdravstvenih problema, životnih navika i zdravlja, nejednakosti u zdravlju, utjecaju okolišnih čimbenika na zdravlje, upravljanju u kriznim stanjima, a ujedno definira i potrebe za intervencijama za izgradnji kvalitetnog institucionalnog okvira u sustavu zdravstva stvaranjem integriranog informacijskog sustava za prikupljanje i obradu javnozdravstvenih podataka, razvoj, edukaciju ljudskih resursa u području javnog zdravstva kao i razvoj partnerstva u rješavanju javnozdravstvenih problema.

Opći ciljevi koji se žele postići su zaštita i unapređenje, stanovništva u cjelini, povećanje očekivanoga trajanja života i smanjenja smrtnosti, povećanje broja godina života bez bolesti i/ili invalidnosti, osiguravanje najviše moguće razine fizičkoga i psihičkoga zdravlja uz brigu za poboljšanje kvalitete života očuvanjem zdravlja i funkcionalne sposobnosti.

HRVATSKI NACIONALNI PROGRAM ZA PREVENCIJU HIV/AIDS-A 2011. – 2015.

U 2011. godni Vlada Republike Hrvatske donijela je novi Hrvatski nacionalni program za prevenciju HIV/AIDS-a 2011. – 2015. Programom prevencije HIV/AIDS-a obuhvaćena je edukaciju srednjoškolske populacije, rad centara za dobrovoljno, besplatno, savjetovanje i testiranje, rada sa rizičnim skupinama, psihosocijalna podršku HIV pozitivnim osobama i novi model praćenja podataka. U Hrvatskoj se posljednjih 10 godina prosječno registrira 15 oboljelih od AIDS-a, što Hrvatsku uvrštava u zemlje s niskom razinom učestalosti te bolesti (godišnji broj novooboljelih od AIDS-a kreće se u vrijednostima manjim od 4 na milijun stanovnika), zahvaljujući intenzivnim, kontinuiranim i sustavnim mjerama. Prevalencija zaraze HIV-om u Republici Hrvatskoj i dalje je prilično niska i stabilna. Prema podacima Registra za AIDS, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u proteklih 25 godina u Hrvatskoj je registrirano 921 osoba s HIV infekcijom, od koji je 345 razvilo AIDS bolest, a preminulo je 177 osoba. Kao dobre primjere naše prakse izdvajamo kvalitetan sustav liječenja, programe podijele igala i štrcaljki koji se provode još od 1996. godine, pokretanje 10 centara za anonimno, besplatno, dobrovoljno savjetovanje i testiranje na HIV kao i rad centra psihosocijalne podrške osobama koje žive s HIV-om. Uspješna suradnja nevladinog i javnozdravstvenog sustava očituje se prvenstveno u promoviranju testiranja na HIV, destigmatizacije te upućivanju korisnika u sustav liječenja. Prosijek izdvajanja za programe suzbijanja HIV infekcije kroz zadnje tri godine iz svih izvora financiranja iznose 47.900.000,00 kuna.

NACIONALNI PROGRAM ZA KONTROLU OTPORNOSTI BAKTERIJA NA ANTIBIOTIKE U RAZDOBLJU OD 2009-2014. GODINE

Sukladno odrednicama *Nacionalnog programa za kontrolu otpornosti bakterija na antibiotike za razdoblje od 2009.-2014. godine*, koji je donesen Zaključkom Vlade na sjednici 24. prosinca 2008. godine, tri su ključna elementa programa: nadzor, razumna uporaba antibiotika i kontrola infekcija. Cilj je reducirati nepotrebnu ekspoziciju mikroorganizama antimikrobnim sredstvima, sačuvati učinkovitost antimikrobnih lijekova u liječenju i prevenciji bakterijskih infekcija te minimizirati morbiditet i mortalitet od infekcija rezistentnih na antibiotike. Izrađene su smjernice o grlobolji, infekcijama mokraćnog sustava, MRSA infekciji i kirurškoj profilaksi. Zabilježen je trend smanjenja potrošnje antibiotika. Problem bakterijske rezistencije i borba protiv otpornosti bakterija na antibiotike zahtjeva dugoročni multidisciplinarni i multisektorski pristup te pozomost svih stručnjaka koji se bave primjenom antibiotika.

Zaduženi nositelji za provedbu mjera Nacionalnog programa (Referentni centar za praćenje antimikrobne rezistencije Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Odbor za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa) dostavljaju Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, kao koordinatoru provedbe ovoga Nacionalnog programa, izvješće o provedenim mjerama iz svoje nadležnosti, temeljem kojih se izrađuje Izvješće za Vladu RH.

Objedinjeno Izvješće daje prikaz provedenih aktivnosti i ostvarenja ciljeva Nacionalnog programa za kontrolu otpornosti bakterija na antibiotike, koji su usmjereni na zaštitu zdravlja i dobrobit hrvatskog stanovništva osiguravanjem racionalne uporabe antibiotika u humanoj i veterinarskoj medicini te kvalitetne zdravstvene skrbi na svim razinama zdravstvene zaštite. Programi kontrole širenja otpornosti bakterija na antibiotike u humanoj i veterinarskoj medicini tijekom 2009. i 2010. godine bili su usmjereni osnovnom cilju smanjenja ili stagniranja stopa otpornosti bakterija na antibiotike.

Kako bi se sačuvala učinkovitost postojećih antibiotika u liječenju bakterijskih infekcija i smanjio morbiditet i mortalitet nastao zbog infekcija uzrokovanih multiplorezistentnim mikroorganizmima, pratila se potrošnja antibiotika i tijekom 2009. i 2010. godine nastavio se trend smanjenja potrošnje antibiotika te je zabilježen pad potrošnje antibiotika.

Edukacija zdravstvenih radnika u racionalnom propisivanju antibiotika i aktivnom uključivanju u sprečavanje širenja multiplorezistentnih sojeva, provodila se putem jednodnevnih simpozija u Zagrebu, Opatiji, Koprivnici i Čakovcu u cilju unapređenja zdravstvene zaštite i senzibiliziranja zdravstvenih djelatnika o problemu otpornosti bakterija na antibiotike.

Javna kampanja i upoznavanje zdravstvenih radnika s posljedicama neobuzdane potrošnje antibiotika, s obzirom da se preko 90% antibiotika potroši izvan bolnica, najčešće bespotrebno, provodila se obilježavanjem *Europskog dana svjesnosti o antibioticima* 18. studenog 2010. godine, organiziranjem jednodnevnog simpozija i distribucijom edukativnih letaka i postera u ljekarne i zdravstvene ustanove, koje je ponudio Europski centar za kontrolu bolesti (*European Centre for Disease Prevention and Control -ECDC*).

Za provedbu navedenih aktivnosti u području humane i veterinarske medicine uključujući i znanstveno-istraživačke projekte sukladno Nacionalnom programu za kontrolu otpornosti bakterija na antibiotike tijekom 2009. godine utrošeno je iz svih izvora Državnog proračuna

ukupno 1.756.805,49 kuna, a tijekom 2010. godine 1.676.438,76 kuna, u 2011. godni za ovaj program Minsitarstvo zdravstva i socijalne skrbi izdvojilo je 328,200,00 kuna

NACIONALNI PROGRAM RANOG OTKRIVANJA RAKA DEBELOG CRIJEVA

Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva donesen Zaključkom Vlade Republike Hrvatske 4. listopada 2007. godine, započeo je u koncem listopada 2007. godine. Program je namijenjen osobama u dobi 50-74 godina bez simptoma bolesti s prosječnim rizikom nastanka raka debelog crijeva. Svi građani imaju jednaku mogućnost sudjelovanja u programu probira, uključujući i socijalno najugroženije. Provedba Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva između ostalog uključuje provedbu procedura nabave za testova na nevidljivo krvarenje u stolici, tiskanje brošure i ankete te adresiranje i kompletiranje materijala (tiskani materijal, testovi na nevidljivo krvarenje u stolici i kuverte za povrat testova i ankete), te isporuku predmetnih kompleta putem pošte na adrese korisnika po unaprijed utvrđenim godištima. Prvi pozivi za testiranje na nevidljivo krvarenje u stolici u sklopu Nacionalnog programa rane dijagnostike karcinoma debelog crijeva odaslani su početkom 2008. godine. Do sada je ukupno odaslano 1.056.694 poziva osobama rođenim u periodu od 1933-1945. i 1952-1957. godine. Do sada je vraćeno zavodima 209.763 koverata s ispunjenom anketom, a 180.553 osoba je poslalo i ispravno nanesen uzorak stolice na test. Od toga je 12.823 ili 7.1% pozitivnih testova i do sada kolonoskopirano 8.472 osoba. Rak debelog crijeva dijagnosticiran je kod 472 osoba kod je odmah započeto liječenje. Značajno je da je u čak 3303 (38%) osoba uklonjen je jedan ili više polipa čime je djelovano preventivno na sprječavanje nastanka karcinoma.

NACIONALNI PROGRAMA RANOG OTKRIVANJA RAKA VRATA MATERNICE

Usvajanjem Rezolucije o zloćudnim tumorima Republika Hrvatska se priključila brojnim aktivnostima i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije i Europske unije koje se poduzimaju u borbi protiv zloćudnih bolesti. Cilj Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka vrata maternice je upravo usmjeren ka održavanju zdravlja žena, smanjenju rizika, ranom otkrivanju raka vrata maternice i poboljšanju kvalitete života ciljne populaciju žena u dobnoj skupini 25-64 godina i to: obuhvatom 85% ciljne populacije žene tijekom tri godine od početka programa; smanjenje pojavnosti raka vrata maternice za 60%-70% osam godina od početka programa i smanjenjem mortaliteta od raka vrata maternice za 80% 13 godina od početka programa.

REVENCIJA I RANO OTKRIVANJE RAKA DOJKE

Sukladno preporukama Vijeća Europe od 2003. godine (20037878/EC) kako rano otkrivanje raka treba provoditi samo u okviru organiziranog probira, te da se za rano otkrivanje raka dojke preporuča mamografski probir u dobi od 50 do 69 godina, MZSS je predložilo, a Vlada RH usvojila na 173. sjednici 29. lipnja 2006. godine Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke. Program je započeo u listopadu 2006. godine i kontinuirano se provodi. Obuhvaćene su sve žene u dobi 50-69 godina, osigurane i neosigurane, a pozivaju se u ciklusima od dvije godine.

U svakom županijskom zavodu za javno zdravstvo imenovan je županijski koordinator, a za ukupnu koordinaciju nacionalni koordinator iz HZJZ.

Cilj mamografskog skrininga je smanjiti mortalitet od raka dojke za 25% pet godina nakon početka provođenja programa. Započeo je i treći krug pozivanja žena na mamografiju.

U prvom ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u RH koji je započeo krajem 2006. i završio sredinom 2009., uključena godišta od 1937. do 1958., ukupno su pozvane na mamografski pregled 720 098 žene, a mamografiju je obavilo 331 609 žena. Udio pozvanih od planiranih žena iznosi visokih 99%, a ukupni odaziv razlikuje se prema županijama te ukupno za Hrvatsku iznosi 64%. Broj sumnjivih mamografskih nalaza u prvom ciklusu je 3431, a potvrđeno je 1602 karcinoma dojke.

U drugom ciklusu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u RH koji je započeo krajem 2009. i završava krajem 2011., uključena godišta od 1940. do 1960., do sada su ukupno pozvane na mamografski pregled 655 610 žena, a mamografiju je obavilo 286 518 žena. Udio pozvanih od planiranih iznosi 98%, a ukupni odaziv za Hrvatsku iznosi 54%. Broj sumnjivih mamografskih nalaza u drugom ciklusu je 2177, a potvrđeno je do sada 631 novootkriveni karcinom. Rezultati drugog kruga nisu konačni, te se očekuje bolji konačni rezultat od trenutnog.

U prosincu 2011. godine započeo je treći krug pozivanja žena.

SUSTAV ZA PREVENCIJU I LIJEČENJE OVISNOSTI I MENTALNO ZDRAVLJE U ŽUPANIJSKIM ZAVODIMA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Mrežom javne zdravstvene službe (NN 98/09) utvrđena je mreža timova za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti u zavodima za javno zdravstvo županija/ grada Zagreba sa 45 timova.

U sastavu tima je predviđen psihijatar, psiholog, viša medicinska sestra, radni terapeut, socijalni radnik odnosno socijalni pedagog odnosno stručnjaci sličnih profila sa dodatnom edukacijom na području prevencije poremećaja u ponašanju, psihosocijalnih tretmana, rehabilitacije i resocijalizacije duševnih bolesnika.

U 2010. godini Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je osigurao sredstva za djelatnosti Službi u iznosu od 18.876.037,69 kuna i ugovorio 41 postojeći tim pri županijskim zavodima za javno zdravstvo, a Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je ugovorilo sa Županijskim zavodima sufinanciranje djelatnosti prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti iznosu od 8.393.000,00 kn (Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u potpunosti snosi dio troškova Službi u dijelu koji se odnosi na djelatnost zaštite mentalnog zdravlja).

U sredinama s većim kadrovskim i financijskim mogućnostima razvijaju se i dodatne usluge u praćenju rane interakcije roditelja i djece, zaštiti mentalnog zdravlja pri domovima zdravlja te zaštite mentalnog zdravlja djece žrtava nasilja (DZ Zagreb zapad, Specijalizirane Poliklinike u Zagrebu i Splitu)

U skladu sa suvremenim međunarodnim i nacionalnim stavovima, optimalna zaštita osoba s duševnim poremećajima postiže se uravnoteženim sustavom koji uključuje bolničke i izvanbolničke usluge. Daljnje izazove skrbi u zajednici predstavljaju i druge institucije kao što su domovi za starije osobe, domovi za nezbrinutu djecu, te kaznene institucije. Specijalizirane bolnice i klinike imaju veliko stručno iskustvo i predstavljaju mogući izvor stručnjaka koji nedostaju u zajednici, zavodi za javno zdravstvo imaju dugogodišnju tradiciju u promociji i prevenciji, dok domovi zdravlja imaju najbolju dostupnost i predstavljaju dobar izbor za ranu dijagnostiku, liječenje i rehabilitacijske programe.

U svrhu uspostave smjernica za zajedničko djelovanje na unaprjeđenju postojećih uspješnih mjera i razvoju novih načina zaštite mentalnog zdravlja, kako bi se smanjila pojava duševnih poremećaja, povećala ujednačena dostupnost kvalitetnog i pravovremenog liječenja, rehabilitacije i društvenog uključivanja osoba s duševnim poremećajima, jačajući i njihovu ulogu u odlučivanju u navedenim procesima, a s ciljem povećanja osobnog zadovoljstva i zdravlja građana, smanjenja troškova te poticanja ekonomskog i društvenog razvoja Vlada Republike Hrvatske je u rujnu 2010. godine donijela **Strategiju zaštite mentalnog zdravlja za razdoblje od 2011. – 2016. godine.**

Prioritetna područja djelovanja su: prevencija depresije i suicida, mentalno zdravlje djece i mladih, mentalno zdravlje na radnom mjestu, mentalno zdravlje starijih te suprotstavljanje stigmi i socijalnoj isključenosti duševno bolesnih osoba.

Na temelju Strategije predviđeno je donijeti Akcijske planove za trogodišnje razdoblje, kojim će se opisati pojedini ciljevi i načini ostvarivanja postavljenih ciljeva, kao i konkretne zadaće pojedinih izvršitelja, rokovi izvršenja i procjena potrebnih financijskih sredstava za određeno proračunsko razdoblje, praćenje provođenja i učinkovitosti aktivnosti te način izvješćivanja.

Od ostalih aktivnosti na području provedbe **Nacionalne strategije za suzbijanje zlouporabe droga Republike Hrvatske od 2006. do 2012. godine i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2009.-2012. godinu** treba istaknuti: primjenu Kliničkih smjernica za farmakoterapiju opijatskih ovisnika metadonom i buprenorfinom, provedba preventivnih programa, edukacija zdravstvenih i nezdravstvenih radnika koji sudjeluju u tretmanu ovisnika, projekt resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa odvikavanja od ovisnosti, Program smanjenja štete – « harm reduction » - zamjena šprica i igala, suradnja s udrugama građana i financiranje programa koje provode udruge građana, suradnja na razmjeni podataka u svezi utvrđivanja uzroka smrti povezanih s opojnim drogama, informiranje i suradnja s medijima, međuresorska i međunarodna suradnja te sudjelovanje u provedbi istraživanja na tom području za potrebe izvještavanja EMCDDA.

U cilju što boljih zdravstvenih i socijalnih ishoda za pojedince, obitelji i zajednicu uz značajno smanjeno obolijevanje i smrtnost uzrokovanu štetnim uzimanjem alkohola i drugih društvenih posljedica koje iz toga proizlaze Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2010. godine donijela **Nacionalnu strategiju za sprječavanje štetne uporabe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja, za razdoblje od 2011. do 2016. godine.**

Po uzoru na Globalnu strategiju o alkoholu Svjetske zdravstvene organizacije i prema preporukama Europske unije ovom Nacionalnom strategijom, želi se skrenuti pozornost hrvatskoj javnosti i svim drugim relevantnim činiteljima društva na sveukupne štetne posljedice prekomjernog pijenja alkohola i ponuditi moguće pravce djelovanja na svim razinama u cilju omogućavanja aktivnosti za sprječavanje štetne uporabe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja, uzimajući pri tom u obzir specifične kulturološke okolnosti kao i prioritete javnog zdravstva te raspoložive kapacitete i mogućnosti.

Na temelju Strategije predviđeno je donijeti Akcijske planove za trogodišnje razdoblje, kojim će se opisati pojedini ciljevi i načini ostvarivanja postavljenih ciljeva, kao i konkretne zadaće pojedinih izvršitelja, rokovi izvršenja i procjena potrebnih financijskih sredstava za određeno proračunsko razdoblje, praćenje provođenja i učinkovitosti aktivnosti te način izvješćivanja.

Kako bi provedba strategije bila uspješna potrebno je usklađeno djelovanje svih relevantnih sudionika na nacionalnoj i lokalnim razinama, učinkovito upravljanje i odgovarajući angažman svih sudionika. Ključna je aktivna suradnja sektora obrazovanja, zdravstva, socijalne skrbi te pravosuđa i unutarnjih poslova. Nužna je suradnja sa civilnim društvom i

organizacijama civilnog društva kao i gospodarskim subjektima koji sudjeluju u proizvodnji i prometu alkohola. Istraživačke institucije i stručne udruge igraju ključnu ulogu u pronalaženju novih dokaza kako bio se u tom smislu moglo djelovati i širiti spoznaje, ne samo prema zdravstvenim profesionalcima, već i široj zajednici. Mediji trebaju djelovati kao saveznici ne samo kao pokretači vijesti i informacija, već i kao kanali za tržišnu komunikaciju.

Važan preduvjet za postizanje širih javnozdravstvenih i razvojnih ciljeva je podržavanje i unaprjeđenje potrebne infrastrukture za prevenciju, liječenje i rehabilitaciju osoba koje pate od poremećaja vezanih uz zlouporabu alkohola te njihovih obitelji.

NACIONALNI PLAN PRIPREMLJENOSTI ZA PANDEMIJU GRIPE

U skladu sa preporukama SZO izrađen je *Nacionalni plan pripremljenosti za pandemiju gripe*, koji je usvojila Vlada RH u listopadu 2005. godine. Neki njegovi dijelovi kao npr. sustav ranog uočavanja pojave gripe, laboratoriji sposobni identificirati virus gripe, sustav kriznih stožera, već su u funkciji i usko surađuju s Centrom za kontrolu i prevenciju bolesti (ECDC) u Stockholmu. *Nacionalni laboratorij za influenzu* u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, suradna je ustanova SZO i dio europske mreže Nacionalnih laboratorija te niz godina postoji komunikacija na razini Europe i svijeta (*FluNet sustav informiranja*) i u direktnoj je komunikaciji sa Referentnim centrom za influencu u Londonu, koji komfirmira naše sojeve gripe i opskrbljuje Nacionalni laboratorij sa dijelom nužne dijagnostike (uključivo i za ptičju influencu). Pohrana lijekova i rezervacija cjepiva za pandemijsku gripu, osigurava se u suradnji s Vladom Republike Hrvatske.

PROGRAM OBVEZNOG CIJEPLJENJA U HRVATSKOJ

Program obveznog cijepljenja, koji Služba za epidemiologiju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo predlaže Ministru zdravstva i socijalne skrbi, a uključuje cijepljenje protiv difterije, tetanusa, hripavca, dječje paralize, ospica, zaušnjaka, rubeole, tuberkuloze, hepatitisa B i bolesti izazvanih s *Haemophilus influenzae* tip b, za sve je obveznike besplatna. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje snosi troškove za cjepiva i cijepljenja koja su propisana ovim Programom. Obvezni program cijepljenja potisnuo je bolesti protiv kojih se cijepi na sporadične slučajeve i izuzetno niske brojeve, a nekih bolesti, zahvaljujući masovnom cijepljenju više nema u Hrvatskoj (difterija i dječja paraliza, tetanus kod djece). Redukcija pobola od bolesti protiv kojih se cijepi iznosi 97-99,9%, za razliku od razdoblja prije uvođenja masovnog cijepljenja. Program obaveznog cijepljenja je podizanjem kolektivnog imuniteta u Hrvatskoj i eliminirao teške bolesti s visokim letalitetom, kao što su difterija i dječja paraliza (100% redukcija pobola). Prema ovim rezultatima Program obveznog cijepljenja u Hrvatskoj je najuspješniji medicinski zahvat u zemlji.

NACIONALNI PROGRAM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE OSOBA SA ŠEĆERNOM BOLEŠĆU

Šećerna bolest jedan je od najznačajnijih javnozdravstvenih problema suvremenog društva i procjenjuje se da u Hrvatskoj oko 300 000 osoba ima šećernu bolest; ona je jedan od 10 vodećih uzroka smeti i vrlo važan rizični čimbenik u razvoju kardiovaskularnih bolesti, te onesposobljavanja i invaliditeta kao posljedica njenih komplikacija. Radi unaprjeđenja zdravstvene zaštite te praćenja epidemioloških i kliničkih pokazatelja na nacionalnoj razini

osnovan je *CroDiab registar*, sustav razvijen na temelju svjetskih indikatora kvalitete, koji ubrzava svakodnevni rad liječnika u skrbi osoba sa šećernom bolesti, smanjuje broj nepotrebno ponavljanih pretraga i pregleda, poboljšava kvalitetu dokumentacije a istovremeno je sredstvo prikupljanja podataka za nacionalni registar. Ukupna sredstava koja su usmjerena u program od strane ovo ministarstva u protkelnom četverogodišnjem razdoblju iznose 1.737,000,99 kuna.

Rezoluciju o šećernoj bolesti usvojio je Hrvatski sabor na sjednici 17. lipnja 2011. godine uvažavajući sve europske i svjetske preporuke te aktualnu epidemiološku situaciju na zasadima „Hrvatskog modela“ nacionalnog programa za šećernu bolest i inicijativu članova povjerenstva za provedbu nacionalnog programa te djelatnika Sveučilišne klinike Vuk Vrhovac, KB Merkur. U rezoluciji se naglašava važnost šećerne bolesti i opterećenje koje ona predstavlja za društvo, a od svih nadležnih institucija, gospodarskih subjekata, medija i udruga zahtijeva se aktivnije uključivanje u prevenciju, rano otkrivanje liječenje i rehabilitaciju u okviru njihovih mogućnosti i dostupnih izvora na način koji im omogućava njihova primarna djelatnost. Rezolucija tako postaje kruna svih dosadašnjih aktivnosti ali i putokaz svih budućih javnozdravstvenih aktivnosti u području šećerne bolesti.

SUZBIJANJE TUBERKULOZE I TBC LABORATORIJ NA POTREBNOJ RAZINI BIOZAŠTITE

Pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo uređen je protor i nabavljena nova oprema za laboratorij za tuberkulozu na potrebnoj razini biozaštite sukladno preporuci Europskog centra za kontrolu bolesti. Ukupno je za ove potrebe izdvojeno 4.500.000,00 kuna tijekom 2010. i 2011. godine. Prema ocijeni Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo Republika Hrvatska se na području zaraznih bolesti posve izjednačila s razvijenim zemljama Europe i svijeta. U ovakvu se procjenu već može uključiti i tuberkuloza koja je u postupnom povlačenju sa najnižom do sada stopom od 19,3 na 100.000 stanovnika. Neophodno je i nadalje intenzivno raditi na provođenju javno zdravstvenog programa suzbijanju tuberkuloze

Naputak za suzbijanje i sprečavanje tuberkuloze, sa standardima koji se nalaze u temeljima ministarske Deklaracije o tuberkulozi, pripremljen je radi objave u «Narodnim novinama». Naputak je namijenjen svim liječnicima i medicinskim radnicima koji sudjeluju u provođenju mjera za suzbijanje i sprečavanje tuberkuloze i obvezuje ih da ga se pridržavaju.

PREVENTIVNE AKTIVNOSTI NA RAZINI PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) na primarnoj razini zdravstvene zaštite ugovara mnoge preventivne aktivnosti u sklopu redovnih djelatnosti, a u skladu s Planom i programom mjera zdravstvene zaštite. Za školsku djecu i studente Zavod ugovara djelatnost koja je utvrđena za provođenje isključivo preventivne zdravstvene zaštite (djelatnost preventivno odgojnih mjera zdravstvene zaštite školske djece i studenata).

Nadalje, uz uvođenje centara opće medicine, potiče se provođenje posebnih preventivnih programa u organizaciji domova zdravlja, a u kojima su obvezni sudjelovati svi doktori ugovoreni u djelatnosti opće/obiteljske medicine, za što ih Zavod dodatno potiče plaćanjem naknade u visini od 10% ugovornih sredstava tima.

Nadalje, u 2010. godini u sklopu primarne zdravstvene zaštite uvedena je djelatnost zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti kao

redovna djelatnost, te je prevencija ovisnosti koja se ugovarala kao posebni program sastavni dio djelokruga rada navedene djelatnosti.

Preventivne aktivnosti kao što su aktivnosti vezane uz prevenciju kardiovaskularnih bolesti, prevenciju raka dojke, prevenciju raka maternice, cijepljenje djece prema propisanom kalendaru cijepljenja, preventivne preglede osoba iznad 50 godina i druge, u djelokrugu su rada izabranih liječnika primarne zdravstvene zaštite u djelatnostima opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite žena i zdravstvene zaštite predškolske djece.

Tablica 6. Broj ugovorenih timova i pripadajuća sredstva za djelatnosti ugovorene sa županijskim zavodima za javno zdravstvo na primarnoj razini zdravstvene zaštite u 2011. godini (podaci HZZO-a)		
Djelatnost	Broj timova	Godišnji iznos sredstava
Higijensko-epidemiološka zdravstvena zaštita	112	52.290.798,87
Preventivno-odgojne mjere za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata	155	58.571.273,37
Javno zdravstvo	30	10.448.070,48
Zdravstvena zaštita mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti	41	18.860.979,44
UKUPNO		140.171.122,16

PROGRAM PSIHOSOCIJALNE POMOĆI NA DJEČJIM ONKOLOŠKIM ODJELIMA

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sudjelovalo je u pripremi Programa psihosocijalne pomoći na dječjim onkološkim odjelima koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila zaključkom 12. listopada 2007. godine. Ovaj program u skladu je sa odrednicama Nacionalne strategije razvitka zdravstva 2006.-2011. te s temeljnim ciljevima Nacionalnog plana aktivnosti za prava i interese djece od 2006.-2012. godine, a koji se odnose na osiguravanje primjene suvremenih načela i metoda humanizacije bolničkog liječenja djece te razvoja preventivnih programa s ciljem unapređenja zdravstvene kulture djece mladih i roditelja. Predložene programske aktivnosti namijenjene su prvenstveno djeci oboljeloj od malignih te njihovim obiteljima. Program psihosocijalne pomoći na dječjim onkološkim odjelima odvija se u četiri regionalna centra i pridonosi poboljšanju kvalitete življenja oboljele djece i njihovih obitelji.

PREVENCIJA PREKOMJERNE TJELESNE TEŽINE

Debljina predstavlja sve izraženi javnozdravstveni problem kako u svijetu, tako i u Republici Hrvatskoj, te bitno utječe na kvalitetu i dužinu trajanja života. Prekomjerna tjelesna težina predstavlja faktor rizika za razvoj cijelog niza kroničnih nezaraznih bolesti.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 29. srpnja 2010. godine Akcijski plan za prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine 2010-2012. Akcijski plan za prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine trebao bi dugoročno doprinijeti smanjenju pobola i prijevremene smrti vezane uz prekomjernu tjelesnu težinu i uzročno posljedičnih bolesti i stanja, kao i

troškova liječenja istih. Akcijski plan ima za cilj usvajanje pravilnih prehrambenih navika i navika tjelesne aktivnosti u cilju očuvanja i unaprjeđenja zdravlja.

U završnoj fazi je izrada prehrambenih smjernica, te standarda i normativa za prehranu školske djece. Provedena je edukacija o sprječavanju prekomjerne tjelesne težine namijenjene liječnicima i medicinskim sestrama zaposlenima u službama školske medicine županijskih zavoda za javno zdravstvo. Proveden je projekt Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije, podržan od strane MZSS, «Zajedno za bolje zdravlje djece i odraslih», koji je obuhvaćao edukaciju učitelja i drugih zaposlenika osnovnih škola, edukaciju roditelja i učenika, uz provođenje analize sastava tjelesne mase. MZSS je dalo podršku Sporazumu o suradnji između Gradskog društva Crvenog križa Osijek i Medicinskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, koji sadrži aktivnosti koje se odnose na osnivanje savjetovališta pri Gradskom društvu Crvenog križa Osijek za prevenciju pretilosti i smanjenje tjelesne težine i drugih zdravstvenih problema, informativno promidžbenu djelatnost, vezano uz prekomjernu tjelesnu težinu i organiziranje radionica, vezano uz edukaciju o vrsti preporučene hrane i tjelesne aktivnosti za osobe s prekomjernom tjelesnom težinom.

Sukladno Akcijskom planu za prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine i Strateškom planu razvoja javnog zdravstva za razdoblje 2011-2015 godine MZSS je potpisalo ugovor s Hrvatskim Crvenim križem o provedbi projekta Osnivanje savjetovališta za prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine, za razdoblje 2011/2012. godine.

2008. godine MZSS je za predstavnike županijskih zavoda za javno zdravstvo i voditelja stručnih županijskih vijeća aktiva biologije osnovnih škola organiziralo radionicu o pravilnoj prehrani u Osnovnoj školi Štrigova, a tiskana je i brošura «Smjernice za cjelovit pristup unaprjeđenju prehrane školske djece».

MZSS je podržalo obilježavanje Europskog dana debljine, kao i aktivnosti obilježavanja Mliječnog dana koju svake godine organizira Upravna i birotehnička škola, povodom prava djece na pravilnu prehranu. Na taj dan svakom učeniku škole se organizira mliječni oblik, organizira se okrugli stol, a učenici škole uvježbaju i predstavu na teme problema debljine.

MZSS odazvalo se pozivu HTV-a i suradnji u projektu „Kg- ; Godine+“, u kojem se kroz ciklus javnih istupa u emisiji Dobro jutro Hrvatska govori o važnosti pravilne prehrane za zdravlje.

PROGRAM PREVENCIJE SAMOUBOJSTAVA KOD DJECE I MLADIH

Samoubojstava djece i mladih predstavljaju značajan javnozdravstveni problem s obzirom na tragični ishod i posljedice koje ima na zdravlje i kvalitetu života svih članova obitelji te prevencija samoubojstava predstavlja javnozdravstveni prioritet.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, svjesno važnosti osiguranja unaprjeđenja tjelesnog i mentalnog zdravlja djece kao jednog od čimbenika koji čini preduvjet za smanjenje broja nasilnih smrti, podržalo 2008. godine realizaciju projekta Centra za krizne situacije, pod nazivom «Rano prepoznavanje simptoma i rizičnog ponašanja kod djece i mladeži». Svrha ovog projekta bila je definiranje podloge za izradu Nacionalnog programa prevencije samoubojstava. U 2010. godini proveden je Program ranog prepoznavanja depresije i rizika suicidalnog ponašanja kod djece i mladih, Centra za krizne situacije. Cilj programa je povećati osposobljenost u ranom prepoznavanju rizika suicidalnog ponašanja svih stručnjaka na području zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih, u cilju prevencije istih.

Nacionalni program prevencije samoubojstava usvojen je na sjednici Vlade RH 20. siječnja 2011. godine.

Područja djelovanja obuhvaćaju: rani razvoj djece i mladih; skupine visokog rizika; rano prepoznavanje i liječenje depresije i uočavanje rizika suicidalnog ponašanja; povećanje broja i dostupnosti profesionalaca i usluga na području zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih; smanjivanje dostupnosti sredstava za počinjenje; informiranje i suradnju.

PREVENCIJA OZLJEDA KOD DJECE

Temeljem Nacionalnog plana aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi osnovalo je Povjerenstvo koje je izradilo nacrt Nacionalnog programa prevencije ozljeda kod djece. 2010. godine tiskan je u suradnji s UNICEF-om edukativni materijal «Sprečavanje nesreća i povećanje sigurnosti djece predškolske dobi», koji je namijenjen zdravstvenim radnicima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: pedijatrima, ginekolozima i liječnicima obiteljske medicine. Isti sadrži edukativni materijal za roditelje tzv "metar", naljepnica koja s jedne strane ima vrijednosti visine za dob od rođenja do navršenih 6 godina ,a s druge strane su preporuke za smanjenje nesreća i priručnik.

2011. godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi potpisalo je s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Školom narodnog zdravlja «Andrija Štampar» ugovor o provođenju edukacije «Sprječavanje nesreća i povećanje sigurnosti predškolske djece». Edukacija se provodi u suradnji s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Splitu i Osijeku i Domom zdravlja Osijek.

S ciljem povećanja sigurnosti na cestama i smanjenja nesreća i posljedica nesreća, MZSS je sudjelovalo u provedbi Nacionalnog programa sigurnosti na cestama, kao i u izradi novog Nacionalnog programa za razdoblje 2011-2020, čiji je nositelj MUP. Temeljem rezolucije Generalne skupštine Ujedinjenih naroda kojom se proglašava *Desetljeće aktivnosti za sigurnost u cestovnom prometu* za razdoblje 2011-2020, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je u suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo organiziralo i sudjelovalo u obilježavanju početka Desetljeća aktivnosti za sigurnost u cestovnom prometu 2011-2020 godine i predstavilo aktivnosti iz nadležnosti područja zdravstva.

PROGRAM PROMICANJA DOJENJA U HRVATSKOJ

Sukladno Nacionalnom planu aktivnosti za prava i interese djece od 2006.-2012. godine, osnovano je Nacionalno povjerenstvo za promicanje dojenja. Isto je izradilo nacrt Nacionalnog programa za promicanje dojenja.

U tijeku je provedba projekta „Rodilišta-prijatelji djece“. Sva su rodilišta u Republici Hrvatskoj prihvatila poziv da se uključe u isti. Uvjet za sticanje naziva je ispunjavanje 10 koraka do uspješnog dojenja. Navedeni program je unaprijedio 3 značajna područja:dojenje, humanizaciju boravka majke i djeteta od početka života i stvaranje uvjeta za rooming-in, bolji higijensko-prostorni uvjeti u rodilištima.

Stanje u hrvatskim rodilištima u provođenju programa „Rodilišta-prijatelji djece“ na dan 01. prosinca 2011.g.:

Od 31 rodilišta 21 ima naziv «Rodilište-prijatelj djece»:Vukovar, Rijeka, Sv Duh –Zagreb, Dubrovnik, Sinj, Gospić, Koprivnica, Pula, Čakovec, , Zabok, Slavonski Brod, Zadar, Varaždin, Karlovac, Vinkovci, Osijek, Virovitica, Split , Pakrac, Ogulin i Metković.

U cilju standardizacije trudničkih tečajeva MZSS u suradnji s UNICEF-om pristupilo izradi priručnika za edukaciju voditelja trudničkih tečajeva. Održan je i trudnički tečaj za voditelje. Pokrenut je program "Savjetovališta za djecu-prijatelji dojenja", u sklopu kojeg se već treću godinu za redom održava edukacija za timove primarne zdravstvene zaštite i patronažnu službu, te je ove godine prvih 8 timova pristupilo ocjeni i dobilo naslov "Savjetovalište za djecu-prijatelj dojenja".

ZAŠTITA OD NASILJA U OBITELJI

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi kontinuirano sudjeluje u provođenju edukacije o prevenciji nasilja u obitelji za zdravstvene radnike.

2009. godine provedena je, kroz 6 dvodnevnih seminara, izobrazba pedijataru, liječnika školske medicine i liječnika opće/obiteljske medicine (155 liječnika), koji u svojoj skrbi imaju djecu u dobi od 0 do 7 godina pod nazivom Prevencija i intervencije u području zlostavljanja i zanemarivanja djece, u suradnji sa Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba: u razdoblju od veljače do studenog 2009. godine.

2010. godine organizirani su seminari pod nazivom Unaprjeđenje međusektorske suradnje u suzbijanju obiteljskog nasilja u suradnji sa Društvom za psihološku pomoć. Održano je 9 seminara u kojima je sudjelovalo 29 djelatnika iz sektora zdravstva. Održani su i međuresorni seminari s ciljem unaprjeđenja međuresorne suradnje u obiteljsko-pravnoj, prekršajnoj i kazneno-pravnoj zaštiti djece, mladeži i obitelji pod nazivom Možemo zajedno. Održano je 5 regionalnih seminara u kojima je sudjelovalo 23 djelatnika iz sektora zdravstva.

2011. godine imenovani su županijski koordinatori iz resora zdravstva koji su članovi županijskih međuresornih timova za suzbijanje obiteljskog nasilja. Održana su 3 regionalna seminara za županijske timove s ciljem unaprjeđenja međusektorske suradnje u suzbijanju obiteljskog nasilja u kojima je sudjelovalo 16 predstavnika zdravstva.

U cilju ispunjavanja obveza zdravstvenih ustanova u postupanju povodom saznanja o nasilju u obitelji i edukaciji stručnjaka koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je, u cilju prikupljanja relevantnih podataka vezanih za provedbu točke 4. Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, predložilo Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) izmjene i dopune Tiskanice Prijava ozljede/ bolesti, između ostalog, i da se u prijavi naznači ukoliko je ozljeda nastala od člana obitelji budući da u proteklom razdoblju nije bilo moguće sa preciznošću odrediti ukupan broj prijava koje su uputili zdravstveni radnici jer su do sada ugovorni subjekti Zavoda dostavljali Zavodu u papirnatom obliku Tiskanice o Prijavi bolesti ili povrede u kojima nije bilo decidirano naznačeno da li su iste nanese od strane člana obitelji ili drugog počinitelja. Slijedom predloženog, Zavod je uskladio izgled Tiskanice Prijava ozljede/ bolesti na način da je u prijavi naznačeno ukoliko je ozljeda nastala od člana obitelji i ista je objavljena u Izmjeni i dopuni općih uvjeta ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, broj: 88/10.). Upravno vijeće Zavoda je na 11. sjednici održanoj 15. travnja 2010. godine donijelo Opće uvjete ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u kojem je utvrđena obveza ustanove, odnosno privatnika da se sva izvješća dostavljaju Zavodu u elektroničkom obliku. Na prijedlog Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi izvršene su izmjene i dopune Obrasca izvještavanja o provedbi Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji za područje zdravstva.

ZDRAVSTVENA KNJIŽICA OD ROĐENJA DO PUNOLJETNOSTI

Sukladno Nacionalnom planu aktivnosti za prava i interese djece 2006-2012. godine, uvedena je Zdravstvena knjižica od rođenja do punoljetnosti, koja sadrži podatke o rastu i razvoju svakog djeteta od samog rođenja.

Počinje se popunjavati u rodilištu, a nastavlja u ordinaciji liječnika pedijatra ili obiteljskog liječnika, koji skrbi za dijete od 0 do 7 godina, odnosno u ordinaciji školskog liječnika za razdoblje školovanja od 7 do 18 godina.

Cilj je sustavno praćenje rasta i razvoja djece, kao i sustavno praćenje odstupanja u rastu i razvoju kako bi se moglo uvidjeti i djelovati u smislu poboljšanja zdravstvenog stanja pojedinca, kao i zajednice u cjelini.

Zdravstvene knjižice od rođenja do punoljetnosti sadrži Zdravstvenu knjižicu predškolskog djeteta, Zdravstvenu knjižicu školskog djeteta i Iskaznicu Imunizacije. 2010. godine potpisan je Ugovor o suradnji između Klinike za dječje bolesti Zagreb i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi radi provedbe Projekta «Praćenje rasta i razvoja djece primjenom Zdravstvene knjižice predškolskog djeteta».

Sukladno informatizaciji primarne zdravstvene zaštite, od 2011. godine umjesto tiskanog oblika uveden je elektronički oblik.

PROVEDBA NACIONALNOG PROGRAMA ZA ROME

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sudjeluje u izradi Nacionalnog programa za Rome kao predlagač ili nositelj mjera iz područja zdravstva, te kao predlagač ili nositelj mjera iz Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma.

Načelnica Službe za međunarodnu suradnju i informiranje dr. Tihomira Ivanda članica je Radne skupine za izradu Nacionalnog programa za Rome pri Uredu za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske i članica je Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog i Akcijskog programa za Rome, što znači da aktivno predlaže, prati provedbu, predlaže izmjene i nadopune aktivnosti u cilju unapređenja zdravlja romske populacije.

U razdoblju od 2008. do 2011. godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sudjelovalo je u radu na slijedećim aktivnostima vezano uz provedbu unapređenja zaštite zdravlja romske populacije:

1. Zdravstveno osiguranje Roma: U području zdravstva dostupnost zdravstvene zaštite ostvaruje se za sve osigurane osobe putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, pa tako i pripadnike romske populacije, na jednak način.

Prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju, sukladno kojem se prijavljuju hrvatski državljani i stranci sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, predviđeno je više osnova za prijavu na zdravstveno osiguranje: prijava temeljem radnog odnosa, zatim preko člana obitelji koji je nositelj osiguranja, prijava u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa, u roku od 90 dana od završetka redovnog školovanja i dr. Uočeno je da se pripadnici romske nacionalne manjine često ne mogu prijaviti na zdravstveno osiguranje prema jednoj od navedenih osnova. U tom slučaju prijavu eventualno mogu izvršiti sukladno propisima socijalne skrbi.

2. Poboljšanje cijeptog obuhvata do 2011. godine - vidljiv je pomak u cijeptnom obuhvatu predškolske djece koja žive u romskim naseljima. Timovi Djelatnosti za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo kontinuirano obilaze romska naselja i upoznaju roditelje s potrebama i načinom cijepljenja i pregleda potrebnih za zdravlje djece. U slučajevima

neodazivanja roditelja na pozive liječnika na cijepljenje, provode se povremene akcije dopunskih cijepljenja za djecu koja nisu redovito procijepljena, uz suradnju s izabranim liječnicima i patronažnom službom. Stanje na terenu prate županijski zavodi za javno zdravstvo.

Kontinuiranom suradnjom s patronažnom službom, prema izvješćima liječnika primarne zdravstvene zaštite procjenjujemo da je cjepni obuhvat predškolske i školske djece koja žive u romskim naseljima svake godine sve bolji, te da je u većini županija dostigao obvezni obuhvat (primjerice za grad Zagreb najbolji podaci od 90 – 99% cjepni obuhvat)

Na temelju Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (čl.6., 8. i 42.) i Pravilnika o načinu provođenja imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti provodi se cijepljenje romske djece školskih obveznika, prema obaveznom Programu cijepljenja.

Navedenu povoljnu sliku mogu poremetiti povremene migracije romske populacije, poglavito skupina koje mijenjaju zemlju prebivališta, u kojoj nisu bile cijepljenje.

3. Poboljšanje higijensko-sanitarnih uvjeta u romskim naseljima dosad se provodilo u okviru Akcijskog plana za Rome i uključivalo je DDD mjere na području Grada Zagreba u dvije sustavne akcije godišnje (proljetna i jesenska), a izvanredna deratizacija provodila se po prijavi građana, ili na dojavu djelatnika Službe za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo. Tijekom 2009. i 2010.g. u mjeri deratizacije korištena je parafinska meka pogodna za vlažne prostore i rasuta meka koja je izlagana u suhim prostorima, obrađene su stambene jedinice metodom prskanja površina.

4. Suzbijanje alkoholizma, pušenja duhana i drugih oblika ovisnosti

Povodom Međunarodnog dana i tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti u suradnji ministarstvima, tijelima državne uprave, županijama, nevladinim organizacijama, obiteljskim centrima, službama za prevenciju ovisnosti i slično organizirana su predavanja, edukacije, tribine i okrugli stolovi namijenjeni svim sudionicima uključenim u borbu protiv ovisnosti.

Također, temeljem javnog Natječaja za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske dodijeljena su financijska sredstva u iznosu od 25.000,00 kuna Udruzi Roma Zagreba i Zagrebačke županije za projekt Droga „Ne hvala“ koji je bio usmjeren prevenciji ovisnosti kod romske djece i mladeži.

5. Podizanje svijesti Romkinja vezano uz planiranje obitelji provodi se kontinuirano „na terenu“ – patronažne sestre Domova zdravlja redovito mjesečno odlaze u romska naselja, posjećuju žene, trudnice, babinjače, novorođenčad, dojenčad, malu i predškolsku djecu, školsku djecu i omladinu. Posjećuju kronično oboljele odrasle osobe, osobe s invaliditetom i alkoholičare.

Provodi se program besplatnih ginekoloških pregled uz pregled dojki, PAPA test za pripadnice romske nacionalne manjine tijekom 2010. i 2011.godine.

6. Zdravstveno prosvjeđivanje roditelja i preventivnih i kurativnih mjera zdravstvene zaštite

Provedeno istraživanje zdravlja romske dojenčadi i djece predškolske dobi na razini županije Sisačko moslavačke (gdje je romska populacija brojna) gdje su dobiveni slijedeći podaci:

- romska djeca više koriste kurativnu zdravstvenu zaštitu nego ostala djeca;

- broj dolazaka zbog bolesti po romskom djetetu 11,17 godišnje, a u ostale djece je prosječno 6,69 po djetetu godišnje.

- kod romske dojenčadi u visokom udjelu (40,9%) su kao uzroci smrti zastupljeni: sindrom iznenadne dojenačke smrti, nasilne smrti (poput ugušenja želučanim sadržajem, druge vrste aspiracija) i respiratorne bolesti (najčešće upale pluća), što ih značajno razlikuje od hrvatskog prosjeka (5%).

- Romska dojenčad u velikom udjelu (50%) nisu liječenja prije smrti te su umrli izvan zdravstvene ustanove, najčešće kod kuće (63%), za razliku od hrvatskog prosjeka prema kojem je liječeno i umrlo u bolnici 95% dojenčadi, pružena je liječnička pomoć prije smrti izvan bolnice za još 2% dojenčadi, a nije uopće liječeno 3% umrle dojenčadi

Vezano uz temu Prevencije ozljeđivanja male djece, održana su predavanja roditeljima na kojima su na jednostavan način prezentirane mjere koje svatko od njih može primijeniti u svom okruženju kako bi zaštitio zdravlje djeteta. Opisana je i demonstrirana prva pomoć djetetu kod ozljede, ovisno o njezinoj vrsti. Predavanje je obuhvaćalo sljedeće teme: prevencija ozljeđivanja u vodi, sigurnost u prometu, prevencija ozljeđivanja od vatre, prevencija oparina, prevencija ozljeđivanja eksplozivnim napravama, oružjem i strujom, prevencija otrovanja lijekovima i različitim kemijskim sredstvima, prevencija ugušenja sitnim predmetima i hranom, prevencija ozljeđivanja kod padova, sadržaj kućne ljekarne)

Osim predavanja, održana je demonstracija pružanja prve pomoći na lutki. Demonstriran je način izvođenja Heimlichovog hvata, umjetnog disanja i vanjske masaže srca na dojenčetu i starijem djetetu. Svi zainteresirani mogli su sami probati masažu srca na lutki. Objašnjen je način pružanja prve pomoći kod ozljeđenog djeteta, utapanja i udisanja stranog tijela, tj. način odstranjivanja stranog tijela iz dišnog sustava.

Korisnici programa pokazali su velik interes za predavanje, sudjelovali su u raspravi i postavljali pitanja, a svima je podijeljena knjižica „Prevencija ozljeđivanja male djece“, koje je izdavač NZZJZ.

7. Prevencija nasilja

U Odjelu socijalne medicine u 2008. godini oformljen je Odsjek za prevenciju nasilja, koji se bavi proučavanjem pojave i edukacijom stanovništva o tom problemu. U sklopu svojih aktivnosti priključio se Nacionalnom programu za Rome provodeći edukacije o problemima vezanim uz nasilje prilagođene romskoj populaciji, a s ciljem smanjivanja istog. Vrlo dobar učinak u prevenciji nasilja ima edukacija stanovništva o tom problemu te kako kod pojave nasilja postupiti i kome se obratiti. Upravo su i susreti s romskom populacijom bili koncipirani tako da im se pruže bitne informacije o institucijama kojima se mogu javiti za pomoć.

S romskom populacijom razgovaralo se o tome kako prepoznati da su djeca žrtve nasilja ili su možda oni sami ti koji nad nekim provode nasilje i da li postoje neki drugi načini osim nasilnog rješavanja problema.

8. Školovanje pripadnika romske zajednice za zdravstvena zanimanja

Uočen je porast djece romske nacionalne manjine koja se obrazuju za zdravstvena zanimanja: 12 učenika pohađa srednjoškolsko obrazovanje zdravstvenog usmjerenja i 2 polaznika na razini visokog obrazovanja. Od toga:

- 8 za medicinske sestre,
- 1 za zubotehničarku
- 1 za zvanje radiološki tehničar
- 1 za zvanje zdravstveno laboratorijski tehničar
- 1 student Medicinskog fakulteta u Rijeci
- 1 studentica Zdravstvenog veleučilišta

Četiri učenice dobile su stipendiju Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

SURADNJA S CIVILNIM DRUŠTVOM (NEVLADINE UDRUGE)

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi kontinuirano prati financiranje projekata i programa udruga koje se bave suzbijanjem ovisnosti i preventivnim programima u području zdravstva, te se za ove potrebe kontinuirano svake godine otvaraju. Pozivi za prijavu projekata udruga. Financijska sredstva za projekte iz područja suzbijanja ovisnosti izdvajaju se iz dijela prihoda od igara na sreću, a financijska sredstva za projekte i programe udruga iz područja zdravstva izdvajaju se sa pozicija Državnog proračuna. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi kontinuirano financira i prati rad osnovne djelatnosti i socijalno-humanitarnih programa Hrvatskog Crvenog križa. Pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi osnovano je Povjerenstvo za koordinaciju financiranja programa, projekata i potpora udrugama radi podizanja kvalitete suradnju između nevladinih udruga, tijela državne uprave i zdravstvenih institucija. Zadatak ovog Povjerenstva je jačanje civilnih inicijativa i međusektorske suradnje, povećanje razine samoodrživosti civilnog sektora, jačanje koordinacije rada između Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i udruga. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sudjelovalo je u pripremama za izradu Nacionalne strategije i Operativnog plana provedbe nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga, a predstavnik ministarstva od 2007. godine sudjeluje u radu Povjerenstva za volunatarizam. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi prati rad udruga i sudjeluje u financiranju projekata i programa udruga iz raspoloživih sredstava Državnog proračuna i prihoda od igara na sreću.

OSOBE S INVALIDITETOM

Temeljem Zakon o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN64/01) podaci se za Registar osoba s invaliditetom prikupljaju iz: Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti za branitelje s invaliditetom, Centara za socijalnu skrb, županijskih ureda za obrazovanje, županijskih ureda za rad, zdravstvo i socijalnu skrb za ratne vojne invalide II. Svjetskog rata, za osobe nastradale na služenju vojnog roka od 15. svibnja 1945. do 17. kolovoza 1990. godine, mirnodopske i civilne invalide iz Domovinskog rata, II. Svjetskog rata i poraća te sustava zdravstva. Pored navedenih izvora podataka u Registar pristižu i rješenja iz Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka o znaku pristupačnosti te oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine. U Hrvatskoj, stanje na dan 13.12.2010. živi 529 103 osoba s invaliditetom od čega su 316 557 muški (59,8%) i 212 546 žene (40,2%) (tablica 1.) te na taj način osobe s invaliditetom čine oko 11,9% ukupnog stanovništva RH (tablica 2.)*. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 286523 (54,2%), je u radno aktivnoj dobi, 19-64 godina. Moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama a u 7% udijelu prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Najveći broj osoba s invaliditetom ima prebivalište u Gradu Zagrebu i Splitsko dalmatinskoj županiji. U te dvije županije živi oko 29,7% od ukupnog broja osoba s invaliditetom, no ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije dolazimo do podatka da je najveći udio u Krapinsko zagorskoj s time da je najviša prevalencija u dječjoj dobi u Međimurskoj županiji, u radno aktivnoj dobi u Krapinsko zagorskoj dok u dobi iznad 65 godina najveća prevalencija je u Splitsko dalmatinskoj županiji.

AKTIVNOSTI NA PODRUČJU TRGOVANJA LJUDIMA

Vlada Republike Hrvatske osnovala je 9. svibnja 2002. godine Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima («Narodne novine», broj 54/02. i 41/04.) koji je izradio Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima. Unatoč značajnim pomacima u području trgovanja ljudima koji su postignuti od osnivanja Nacionalnog odbora i donošenja Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, bilo je nužno donošenje novog, programskog dokumenta - Nacionalnog programa za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine, te njegova operativnog dijela - operativnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za svaku pojedinu godinu pa tako i za 2008. godinu.

Vezano uz preuzete obveze iz operativnog plana za 2008. godinu u dijelu koje se odnose na zdravstvenu zaštitu žrtava trgovanja ljudima Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi aktivno je sudjelovalo u provođenju istih zajedno sa Ministarstvom unutarnjih poslova, Državnim odvjetništvom i Ministarstvom pravosuđa usvojen je Protokol za identifikaciju i pomoć žrtvama trgovanja ljudima. U 2008. godini nastavljeno je provođenje obveza iz projekta CARDS 2004. te su u sklopu tog programa o postupanju sa žrtvama trgovanja ljudima organizirana 4 regionalna trening seminara (Osijek, Rovinj, Varaždin i Split) koji je obuhvatio i zdravstvene radnike. Nadalje, ovo Ministarstvo je 18. lipnja 2008. donijelo i usvojilo dokument Standardne operativne procedure (SOP). Ovim dokumentom razrađena su prava i obveze te organizacija pojedinih nositelja u svrhu pružanja pomoći i zaštite žrtvama trgovanja.

Uz sve gore navedene aktivnosti, ovo Ministarstvo redovito je sudjelovalo u regionalnim i međunarodnim inicijativama za suzbijanje trgovanja ljudima, sudjelovanje na sjednicama Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, redovito informiranje nacionalnog koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima o aktivnostima vezanim uz suzbijanje trgovanja ljudima, izvješćivalo nacionalnog koordinatora o aktivnostima vezanim uz provedbu Operativnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, izvješćivalo nacionalnog koordinatora o novim slučajevima trgovanja ljudima te sačinjavalo Izvješća o provedbi Operativnog plana za suzbijanje trgovanju za svaku prethodnu godinu.

Temeljem usvojenog dokumenta Nacionalnog plana za suzbijanje trgovine ljudima za razdoblje 2009. do 2011. godine i preuzetim obvezama u 2009. godini nastavile su se aktivnosti na pružanju zdravstvene zaštite žrtvama trgovanja ljudima. Sukladno Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtvama trgovanja a ciljem kvalitetnog pružanja zdravstvene zaštite i pomoći žrtvama trgovanja ljudima imenovani su 21 zdravstveni županijski kordinator koji su zdravstveni radnici a zaposlenici su zdravstvenih ustanova i privatni zdravstveni radnici. Također imenovan je voditelj za koordinaciju županijskih koordinatotra koji koordinira rad županijskih koordinatora, organizira pružanje zdravstvene zaštite i pomoći identificiranim žrtvama trgovanja ovisno o individualnim potrebama svake žrtve sukladno planu pomoći. S navedenim ciljem doneseni su protokoli o radu mobilnih timova za pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima.

U 2010. godini uz sve redovite aktivnosti koje ovo Ministarstvo obavlja u dijelu pružanja zdravstvene zaštite žrtvama trgovanja ostvarena je suradnja sa drugim tijelima oko izrade dokumenata Protokola o postupanju pri dobrovoljnom povratku žrtava trgovanja ljudima i Izmjeni i dopuni Protokola za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima. I dalje

se provodila zdravstvena skrb o žrtvama trgovanja ovisno o zdravstvenim potrebama samih žrtava.

U 2011. godini u suradnji sa drugim državnim tijelima ovo Ministarstvo sudjelovalo je u izradi Protokola o integraciji i reintegraciji žrtava trgovanja ljudima i izrađen je dokument Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine. Sukladno ovom dokumentu Ministarstvo će u sklopu preuzetih obveza i dalje osiguravati pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima za što je osiguralo i potrebna sredstva.

«BIJELI TELEFON» Besplatni telefon Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je građanstvu Republike Hrvatske od ožujka 2004. godine omogućilo pristup besplatnom telefonu, tzv. «Bijeli telefon»- 0800 200 063, putem kojeg je pružena mogućnost iznošenja pritužbi, pohvala, primjedbi i prijedloga vezanih uz ostvarivanje prava iz područja zdravstvene zaštite. Pozive zaprimaju dežurni službenici Ministarstva svakim radnim danom od 8,00 sati do 16,00 sati a od 16,00 do 8,00 automatska sekretarica. Ovisno o vrsti poziva poduzimaju se odgovarajuće mjere u cilju rješavanja navedene problematike.

PREDPRISTUPNE AKTIVNOSTI

Poglavlje 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

U dijelu Poglavlja 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga koji se odnosi na međusobno priznavanje kvalifikacija za zdravstvene radnike čija zanimanja su regulirana Direktivom 2005/36/EZ sudjelovalo se u pregovorima i implementaciji potrebnih izmjena u dijelu koji se odnosi na medicinske sestre i primalje. Tijekom pregovora su izrađeni brojni dokumenti u svrhu priznavanja obrazovanja za medicinske sestre i primalje, koji su u dijelu sestrištva rezultirali automatskim priznavanjem obrazovanja nemedicinskih sestara s temeljnim obrazovanjem, pripravničkim stažom, položenim stručnim ispitom i najmanje trogodišnjim radnim iskustvom. Potom se sudjelovalo u radu povjerenstva pod ingerencijom Ministarstva nadležnog za obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje prilikom izrade standarda zanimanja, standarda kvalifikacije i novog obrazovnog kurikuluma za medicinske sestre i primalje koji su u potpunosti usklađeni s Direktivom. U 2008. je od strane EK provedena Peer misija koja je u svojem izvješću naglasila određene nedostatke, koji su se do kraja 2011. uglavnom otklonili. Da bi se to moglo realizirati bilo je potrebno sudjelovati u određenim aktivnostima i učiniti slijedeće: sudjelovalo se u kreiranju Zakona o strukovnom obrazovanju, izvršene su izmjene i dopune Zakona o primaljstvu, pristupilo se izradi standarda zanimanja, standarda kvalifikacije i izradi novog obrazovnog kurikuluma za medicinske sestre općeg smjera s implementacijom kojeg se započelo u školskoj godini 2009/2010., izvršene su izmjene i dopune Zakona o sestrištvu, sudjelovalo se u izradi Zakona o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija, proveden je IPA projekt pod nazivom „Izjednačavanje znanja i vještina i harmonizacija obrazovnih kurikuluma za medicinske sestre i primalje s Direktivom 2005/36/EC“.

Poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje

Za područje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu koji je usvojen i stupio na snagu u srpnju 2008. godine, izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu, koji je usvojen u lipnju 2008. godine, te Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji je usvojen u listopadu 2008. godine stvorene normativne pretpostavke za preustroj Hrvatskog zavoda za medicinu rada koji slijedom toga od 01. siječnja 2009. godine proširuje djelatnost i sada radi kao Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. U svibnju 2010. godine u Zavodu je bilo ukupno uposlenih 37 radnika medicinske i tehničke struke i administrativnog pratećeg osoblja. Ustrojstvene jedinice zavoda su popunjene prema planu zapošljavanja za 2009. godinu. Do rujna 2011. godine u Zavodu je zaposleno 48 osoba od kojih su dvije zaposlene putem ugovora s tvrtkom koja se brine za informatičku podršku. Za ostvarenje ciljeva iz Akcijskog plana Zavod treba zaposliti ukupno 55 osoba za što se realizacija očekuje u 2012. godini. Za potrebe ovo poglavlja provodi se projekt IPA (I) 2007 „Zdravlje i zaštita na radu“ – „Jačanje administrativnog kapaciteta institucija vezanih za rad i zaštitu na radu“ Cilj ovog projekta je razvijenije učinkovitog sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u Republici Hrvatskoj, u skladu sa EU standardima, kao i jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih institucija povezanih sa zaštitom zdravlja i sigurnosti radnika na radu, u skladu sa mjerilom predviđenim u poglavlju 19. pregovora – Socijalna politika i zapošljavanje. Nositelj projekta je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Očekuju se slijedeći rezultati projekta

- Uspostavljene sve strukture i postupci neophodni za funkcioniranje Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu te ojačani njegovi administrativni kapaciteti: poboljšano profesionalno znanje i vještine kadrova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje;
- Povećani administrativni kapaciteti Odjela zaštite na radu u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva – potrebno znanje i vještine preneseni na kadrove;
- Administrativni i izvršni kapaciteti u okviru Državnog inspektorata Republike Hrvatske – Inspektorat rada su povećani i specijalizirani za područje zaštite i sigurnosti na radu;
- Razvijen koncept informatičkog umrežavanja i statističkog softvera;
- Ojačano je umrežavanje između hrvatskih institucija u područja zdravlja i zaštite na radu (OSH).

Predviđeno je da će se projekt provoditi kroz ugovor o savjetodavnim uslugama (twinning) u iznosu od 1.254.000,00 EUR (100% financira EU) i ugovor o nabavi opreme u iznosu od 1.406.000,00 EUR (30% sufinancira RH, 70% EU). Ugovor o nabavi opreme se sastojao se od 4 LOT-a: IT oprema, medicinska oprema, vozila i tehnička oprema. Potpisivanje ugovora planirano je za travanj/svibanj 2010. a zbog ponavljanja natječaja Središnja agencija za financiranje i ugovaranja (SAFU) potpisala je ugovore tijekom studenog za Lot 1,2,3. Za Lot 4 (tehnička oprema) nije potpisan ugovor. Predviđeno trajanje projekta je 18 mjeseci od dana potpisivanja ugovora. Predstavljanje projekta održano je 25. siječnja 2011. godine, a isti dan održan je i prvi sastanak (kick of meeting) za Savjetodavne usluge.

MATRA projekt - Jačanje Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u području sigurnosti na radu

U siječnju 2011. godine, u Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, započela je provedba projekta u sklopu bilateralnog predpristupnog programa tehničke pomoći Kraljevine Nizozemske MATRA, pod nazivom "Jačanje Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u području sigurnosti na radu". Projekt je uspješno završen u listopadu 2011. godine.

Poglavlje 28.

Drugi program aktivnosti zajednice iz područja zdravstva 2008.-2013.

Program HEALTH za razdoblje 2008-2013 ima za cilj nadopuniti, podržati i pružiti dodanu vrijednost politikama javnog zdravlja zemalja članica i pridonijeti povećanju solidarnosti i prosperiteta Europske Unije kroz zaštitu i promicanje čovjekovog zdravlja i sigurnosti i poboljšanje javnog zdravlja i to na područjima poboljšanja zdravstvene sigurnosti građana, promocije zdravlja, uključujući smanjenje nejednakosti u zdravlju i zdravstvenoj zaštiti kao i na području prikupljanja i širenja informacija i znanja o zdravlju. Sredstva dostupna kroz program su u ukupnom iznosu od 321 500 000 EUR. Financiranje kroz program HEALTH je uvijek djelomično, odnosno SUFINANCIRA se samo određeni postotak ukupnog proračuna nekog projekta ili aktivnosti. Maksimalni iznos sufinanciranja od strane programa je do 60% ili u iznimnim slučajevima do 80%. U program se mogu uključiti istraživački instituti i sveučilišta, javne ustanove, zdravstvene ustanove i administracija, ne-vladine organizacije, udruge i privatne tvrtke. Republika Hrvatska potpisala je Memorandum o razumijevanju i donesen je Zakon o potvrđivanju memoranduma o razumijevanju između Europske zajednice i Republike Hrvatske o sudjelovanju Republike Hrvatske u Drugom programu aktivnosti zajednice u području zdravstva (2008. - 2013.). U 2009. godini. Stopa povlačenja sredstava u odnosu na iznos članarine u 2009 godini bila je 222,7 %, a u 2010. godini 288,969 %

IPA 2009 projekt komponenta I : „Jačanje institucionalnih kapaciteta za krv, tkiva i stanice“

Projekt je ukupne vrijednosti 2,4 mil. EUR i sastoji se od dvije komponente: tehničke pomoći-twinning-a vrijednosti 1 mil. EUR i nabavke opreme u vrijednosti od 1,4 mil. EUR. Za osiguranje projekta RH se obvezala izdvojiti 400.000.EUR.

Korisnici projekta su Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu i Zavod za transfuzijsku medicinu i staničnu terapiju Kliničkog bolničkog centra Zagreb.

2008. godine je izrađena sektorska analiza za projekt.

2009. EK je prihvatila sektorsku analizu i odobrila početak programiranja.

2010. EK je odobrila nacrt projekta. U prosincu 2010. ekspert EK-e revidira projekt u području tkiva i stanica, a u siječnju 2011. za područje krvi.

Eksperti su podnijeli konačna izvješća u travnju (krv), odnosno srpnju (tkiva i stanice) 2011.

U rujnu 2011. EK je odobrila twinning komponentu koja je u fazi odabira ponuda. Dokumentacija komponente nabavke opreme je proslijeđena SAFU te očekuje odobrenje.

Rezultati projekta bit će unaprjeđenje usklađivanja načina obavljanja djelatnosti sa zahtjevima direktiva EU za područja krvi te tkiva i stanica u korisničkim zdravstvenim ustanovama te jačanje kapaciteta Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za praćenje implementacije zakonodavstva EU u navedenim područjima.

Rok za potpisivanje ugovora je 6. svibnja 2012. godine.

Područje organa, tkiva i stanica

Novi Zakon o uzimanju i presađivanju dijelova ljudskoga tijela u svrhu liječenja (NN 177/2004.), usvojen 2004. godine, zajedno s nizom podzakonskih propisa, detaljno je definirao etičke, stručne i organizacijske standarde uzimanja i presađivanja organa, u skladu s najsvremenijim europskim smjernicama (*Guide to safety and quality assurance for organs, tissues and cells*, Konvencija o biomedicini)(10). Izmjenama i dopunama zakona u 2009. godini, uspješno je provedeno usklađivanje zakonodavstva s EU-direktivama za tkiva i stanice (*Directive 2004/23/EU, Directive 2006/86/EU, Directive 2006/17/EU*) te ispunjavanje mjerila iz dijela pregovaračkog poglavlja 28. Zaštita zdravlja i potrošača.

U srpnju 2010. godine Europska je Unija usvojila Direktivu 53/2010./EU o sigurnosti i kvaliteti organa za presađivanje (*Directive 2010/53/EU on standards of quality and safety of human organs intended for transplantation*), koja obvezuje sve zemlje članice na usklađivanje nacionalnih zakonodavstava do srpnja 2012. te će ista biti predmet usklađivanja u 2012. godini.

SURADNJA S DRŽAVNIM ZAVODIMA I AGENCIJAMA

Uprava za zdravstvenu zaštitu prati rad slijedećih državnih zavoda i agencija :

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Hrvatski zavod za telemedicinu
Hrvatski zavod zdravstvenu zaštitu i sigurnost na radu
Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping (HZTA) 2008-2011.
Hrvatski zavod za hitnu medicinu

Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu
Agencija za lijekove i medicinske proizvode

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Sukladno člancima 99. i 100. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Službe Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo su obavljale sve svoje redovne poslove i zadaće o kojima se redovno mjesečno, polugodišnje i godišnje izvještava Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Donosimo sažetak četverogodišnjeg rada Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo s naglaskom na dodatnim poslovima i zadacima.

Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti

Događaj koji je obilježio ovo razdoblje rada Službe za epidemiologiju zaraznih bolesti je uspješno zatvaranje poglavlja 28. Zaštita zdravlja i potrošača, u procesu pregovora s Europskom unijom, krajem 2009. godine. Najveći dio poglavlja 28. koji se odnosio na zdravstvo i zaštitu zdravlja bio je posvećen nadzoru nad zaraznim bolestima i epidemiološkoj službi. Ovo s toga što je EU proglasila zarazne bolesti najvećom prijetnjom zdravlju stanovnika i zahtijevala je potpunu usklađenost svih procedura praćenja zaraznih bolesti i protuepidemijskih intervencija, informacijskog sustava i ustroja službe za epidemiologiju s legislativom EU iz tog područja. U tim su pregovorima i predstavljanjima velik rad uložili

članovi Epidemiološke službe, HZJZ, te pokazali kako je Hrvatska u potpunosti usklađena s europskom legislativom i praksom na području nadzora nad zaraznim bolestima. Posljedično su epidemiolozi naše Službe uključeni u rad EU sustava nadzora nad zaraznih bolestima. S imenovanjem Službe HZJZ i voditeljice Službe za tzv „Competent body i Competent corresponding person“, za komunikaciju i suradnju s ECDC-om, Europskim CDC-em – koji nadzire zarazne bolesti u Europskoj uniji. S time je počelo zajednički rad s mrežom epidemiološke službe u EU. Krajem 2011. godine voditeljica službe je imenovana i članom Savjetodavnog Foruma ECDC,

Uz kontinuirani rad na praćenju i suzbijanju zaraznih bolesti sa godišnje više od 65 000 prijava zaraznih bolesti, kontinuiranu koordinaciju svih epidemioloških službi na području Hrvatske, protuepidemijske intervencije i 24satnu pripravnost svih 7 dana u tjednu, koja omogućuje najbržu intervenciju, vođenje intervencija kod svih važnijih epidemija, te pružanje stručne pomoći i uputa kod svih epidemija u Hrvatskoj, vođenje Savjetovaništa za, HIV i besplatno testiranje, te kontinuiranog rada ambulante za cijepljenje, u ovom se razdoblju mogu izdvojiti neke posebne intervencije, važne za sigurnost zemlje:

U 2008 godini

Epidemija morbilla u Zagrebu i okolici nastala importom iz susjednih zapadnoeuropskih zemlja, preko necijepljenih naših migrantnih stanovnika.

Provedene su opsežne protuepidemijske mjere. Epidemija je zaustavljena na 47 slučajeva.

U isto doba te 2008 godine u zapadnoeuropskim zemljama koje su zajedno organizirale Svjetsko prvenstvo u nogometu, bilo je više tisuća oboljelih od ospica zbog slabe procijepljenosti, što je znatno otežalo organizaciju prvenstva i predstavljalo rizik za sve međunarodne gledatelji i sudionike u organizaciji

Izravna uspješna intervencija pri epidemiji enterovirusnih seroznih meningitisa (Coxsackie) među novorođenčadi u jednom zagrebačkom rodilištu

U 2008. organizacija prvog i do sada jedinog u Hrvatskoj, zajedničkog (joint) znanstvenog sastanka ECDC-a i Hrvatskog epidemiološkog društva HLZ.

U 2009 godini

Na web stranicama Službe i drugačije donesene su

- obavijesti o pojavi nove pandemijske gripe, redoviti izvještaji o broju oboljelih i umrlih.

Upute građanima i liječnicima o zaštiti, liječenju, cijepljenju i dr

U 2009. i 2010. vezi pandemijske gripe obavljen je iznimno velik posao. Obavljena je i suradnja i sudjelovanje u radu Kriznog stožera za pandemijsku gripu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi

Rad na detekciji i zaštiti od mogućeg bioterorizma odvija se kontinuirano. U 2008. izvršen je napad nepoznatim prahom na ljude, te je obavljen izvid i primijenjene su zaštitne mjere, a uzorci praha pokazali da se ne radi o bioterorizmu.

U 2009 izvedena je izvedena složena i opsežna intervencija pri pojavi legionarske bolesti na svjetskom rukometnom prvenstvu, organiziranom u Hrvatskoj, u kojoj se zarazilo 12 gledatelja iz 4 europske zemlje u sportskoj dvorani u Poreču. Epidemija je suzbijena, dvorana je potrebnim tehničkim i medicinskim mjerama dovedena u posve sigurno stanje.

U 2010 godini

Služba je već više godine uključena u projekt EU, povezivanje nadzora nad zaraznim bolestima u zemljama južne Europe i Mediterana „EPISOUTH“. U 2010. Služba je pristupila i proširenom projektu tzv „EPISOUTH – plus“. U okviru ovog projekta služba širi svoje područje rada i na mediteranske zemlje izvan Europe

Od posebno složenih situacija koje su proučavane i za koje su izdane sve potrebne upute, Služba se u 2010. bavila i epidemijom anthraxa u Europi kod uživatelja i.v. droga i dala

procjene i potrebne upute u zaštitu zdravlja za javnost, odnosno za populaciju ovisnika, te posebno za stručne službe koje se bave pitanjima prometa droga

Izravno se interveniralo pri pojavi legionarske bolesti u jednoj zagrebačkoj bolnici i obolijevanje uspješno prekinuto složenim mjerama nadzora nad sigurnošću tople vode, i dr.

U toj je godini najveću pozornosti i najveći posao izazvala pojava prvog autohtonog slučaja dengue groznice u Hrvatskoj na području Dubrovačko neretvanske županije (u isto vrijeme takva se pojava dogodila i u Francuskoj tj radilo se o prvim slučajevima u Europi, nakon dugog zatišja od epidemije dengue u Grčkoj 1927.) Do te je pojave došlo zbog udomaćenja nehotice, međunarodnim prometom unesenog stranog komarca *Aedes albopictus* u našem priobalju, uz unos infekcije iz endemskih zemalja svijeta, također u intenzivnom međunarodnom prometu ljudi. Provedene su protuepidemijske mjere i izdala su sve potrebne upute za liječenje, prevenciju i suzbijanje, zatim za suzbijanje komaraca (DDD mjere), a uz nužnu obavijest međunarodnoj stručnoj zajednici u skladu s međunarodnim zdravstvenim propisima (IHR) preko IHR sustava Svjetske zdravstvene organizacije. Služba je koncipirala i započela, uz suradnju svih zavoda za javno zdravstvo, veliko epidemiološko-virološko-entomološko istraživanje stvarne proširenosti i intenziteta dengue infekcije u Hrvatskoj, koje još traje a radi usmjeravanja daljnjih mjera suzbijanja i prevencije. Mjere suzbijanja komaraca pojačane su u cijeloj zemlji. U 2011. do danas nije bilo niti jednog novog slučaja oboljenja

U 2010. izdan je nakon velikog angažmana stručnjaka Služba i detaljnih priprema novelirani Napatuk za sprečavanja i suzbijanje tuberkuloze u Hrvatskoj, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi

Sve ove godine pozorno se prati stanje ospica i poliomijelitisa u Europi i svijetu, gdje se stanje bitno pogoršalo zbog nedovoljnog cijepljenja, a uz aktivnost članova Službe da se kod nas cijepljenje nesmetano odvija prema Programu, pa je učestalost tih bolesti u Hrvatskoj svedena na samo nekoliko importiranih slučajeva ospica i bez ijednog slučaja poliomyelitisa.

U 2011. godini

Služba je ispred Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi sudjelovala u organizaciji i samoj provedbi međunarodne simulacijske intersektorske vježbe, detekcije i suzbijanja vektorskih antropozoonoza (Rift valley fever) u ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, uz sudjelovanje preko 50 stručnjaka svih razina zdravstva, veterinarstva drugih relevantnih struka.

Velik angažman Službe na praćenju i procjeni rizika te na izbjegavanju rizika od novo otkrivene *E. coli* O104 koja je u Europi prouzročila epidemiju s većim brojem smrtnih ishoda zbog hemolitičko uremičnog sindroma (HUS), s brojnim razgovorima s građanima, medijskim djelatnicima, liječnicima i dr. radi davanja uputa o postupanju, izboru hrane, putovanjima u inozemstvo, uvozu hrane iz inozemstva i dr. U Hrvatskoj nije bilo niti jednog takvog slučaja.

Služba je bila angažirana i na pripremama i procjeni situacije za dolazak sv oca Pape u Zagreb, te u vezi s tim posebnom nadzoru nad epidemiološkom situacijom u zemlji kao i koordinaciji preventivne aktivnosti u zemlji

Predstavnici Službe sudjelovali su u pripremi nacionalne kampanje cijepljenja lisica Uprave za veterinarstvo.

Započet je projekt ispitivanja djelotvornosti cijepljenja protiv gripe među osobama sa virološki potvrđenom gripom 2011. godine

Održan je prvi od sastanaka s predstavnicima ECDC-a, a koji je Služba i organizirala s angažiranjem sudionika i drugih razina i segmenata zdravstvene zaštite, radi evaluacije upitnika ECDC-a i EC o nadzoru nad zaraznim bolestima, za buduće zemlje pristupnice EU, a

na temelju pozitivnih iskustava EU s pristupanjem Hrvatske i iskustva i kvalitete na području nadzora nad zaraznih bolestima i završenim usklađenjem (poglavlje 28).

Služba provodi edukaciju iz epidemiologije u dodiplomskoj i poslijediplomskoj nastavi za epidemiologe, mikrobiologe, obiteljsku medicinu, dermatologiju, školsku medicinu i dr.

U službi se provodi najveći dio praktične specijalizacije za specijalizante iz epidemiologije u 2008 uspješno je položilo ispit 8 kandidata

u 2009 11 kandidata steklo je zvanje specijalista epidemiologije

u 2010 13 specijalizanata položilo ispit i steklo zvanje specijalista epidemiologija

Služba je redovito pozvana da izradi procjenu epidemiološke situacije pri dolasku stranih državnika ili važnih međunarodnih događaja

Između ostaloga:

u 2008. to je učinjeno za potrebe posjeta predsjednika SAD-a Hrvatskoj

a 2009. za posjet predsjednika Republike Kine Hrvatskoj

Služba intenzivno surađuje sa SZO i ECDC i focal point je za Hrvatsku svjetskog sustava ranog uzbunjivanja u slučaju događaja koji predstavljaju veliku prijetnju zdravlju stanovnika (IHR). Djelatnik službe je imenovan osobom focal point za IHR

Uz dnevno praćenje zaraznih bolesti u Hrvatskoj i preventivne i protuepidemijske intervencije, svake godine na vrijeme je izrađen kompletni godišnji izvještaj o zaraznim bolestima u Hrvatskoj za 113 epidemioloških područja, 21 županiju i Grad Zagreb te ukupno za Hrvatsko po 10 obilježja (13 ispisnih knjiga), te izdaje redoviti mjesečnik Službe „Epidemiološki vjesnik/Epidemiological news“ na engleskome. Kontinuirano provodi informiranje i zdravstveni odgoj građana.

Trajno se kroz sve godine vode vitalni registri: HIV, TBC, zarazne bolesti, trbušni tifus, legionarska bolest, nuspojave cijepljenja

Služba predlaže Ministru zaduženom za zdravstvo Program masovnog cijepljenja u zemlji, te evaluira i koordinira njegovo provođenje. Program je Reducirao bolesti protiv kojih se cijepi za 95-99% i potpuno eliminirao iz Hrvatske dječju paralizu, difteriju i tetanus kod djece, te je po rezultatima najuspješniji medicinski zahvat u zemlji.

Služba za epidemiologiju kroničnih masovnih bolesti

Služba je u okviru svoje djelatnosti u izvještajnom razdoblju od 2008.-2011. godine provodila slijedeće poslove i aktivnosti :

Svake godine u okviru praćenja i epidemiološke analize morbiditeta izrađuje se prikaz javno zdravstvenog značenja kroničnih masovnih bolesti u nas, na razini skupina bolesti i odabranih prioritetnih dijagnostičkih podskupina i to za kardiovaskularne bolesti, maligne bolesti, duševne bolesti i poremećaje, bolesti probavnog i dišnog sustava te ozljede i trovanja s usporednom analizom trendova i pokazatelja za Europu. U tu svrhu izrađuju se odgovarajući epidemiološki pokazatelji, te se posebno prate i analiziraju čimbenici rizika kao i determinanate zdravlja.

U okviru registra za rak radilo se na prevenciji malignih bolesti te na obradi podataka o incidenciji raka u Hrvatskoj i svijetu. Obradeni su i objavljeni podaci o incidenciji raka u Hrvatskoj za razdoblje 2006-2009. Bilteni “Incidencija raka u Hrvatskoj 2006-2009. godine” izašli su iz tiska i distribuirani su županijskim zavodima i bibliotekama zdravstvenih ustanova. Web-stranice Registra za rak nadopunjene su novim podacima.

U okviru Registra za psihoze i Registra izvršenih samoubojstava radilo se na prikupljanju i obradi podataka iz hospitalizacija novooboljelih/incidentnih i već registriranih osoba s dijagnozama shizofrenije i shizoafektivnog poremećaja za 2006., 2007., 2008. i 2009. godinu, a u tijeku je uspoređivanje podataka za 2010. godinu. Podaci Registra obrađuju se i analiziraju

na razini pojedinca i slučaja. Kontinuirano se radi na ažuriranju podataka Registra izvršenih samoubojstava uz usporedbu podataka oba Registra. Ažurirani su podatci za 2007., 2008., 2009., i 2010. godinu, a u tijeku je unos za 2011. Povezivanjem podataka obaju Registara prati se aspekt rizika izvršenja samoubojstva kod teških duševnih poremećaja.

U okviru Registra osoba s invaliditetom prikupljala su se i upisivala u bazu Registra rješenja o invaliditetu, u skladu sa Zakonom o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN64/01), te su objavljena i Izvješća o invaliditetu, za svaku godinu, na stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo www.hzjz.hr.

Od 2008. godine provodi se koordiniranje i praćenje provođenja nacionalnih programa ranog otkrivanja raka

- Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke „Mamma“

Tijekom 2008. voditeljica Odjela preuzela je položaj koordinatora HZJZ za Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke. Dovođen je prvi krug programa, a pri završetku je i drugi krug programa.

- Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva

Djelatnica službe nacionalni je koordinator za provedbu Nacionalnog programa rane dijagnostike karcinoma debelog crijeva. Prvi pozivi za testiranje na nevidljivo krvarenje u stolici odaslani su početkom 2008. U tijeku je prvi krug programa.

Od 2010. godine Služba ima nove poslove na području zaštite mentalnog zdravlja. Radilo se se na osmišljavanju aktivnosti zavoda. Pripremljen je prijedlog Programa mjera za djelatnost zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti koje provode županijski zavodi i Hrvatski zavod za javno zdravstvo. 2010. godine organiziran je jednodnevni tečaj trajne edukacije „Depresija – bolest svih generacija“. ***U sklopu posebnog programa „Unaprjeđenje i očuvanje mentalnog zdravlja za 2011. godinu“*** organizirana su četiri jednodnevna tečaja s temom „Edukacijom o mentalnom zdravlju protiv stigme mentalnog poremećaja“ koja su održana u Splitu, Osijeku, Rijeci i Zagrebu. Za Nacionalnu strategiju zaštite mentalnog zdravlja načinjena je epidemiološka analiza o veličini problema te analiza psihijatrijskih kapaciteta. Za Program prevencije samoubojstava kod djece i mladih novelirana je epidemiološka analiza izvršenih samoubojstava.

U okviru dodatnih preventivnih aktivnosti i promicanja zdravlja usmjerenih prevenciji kroničnih masovnih bolesti, svake se godine organizira i sudjeluje, u obilježavanju Hrvatskog dana nepušenja, Svjetskog dana nepušenja, Svjetskog dana srca, Svjetskog dana mentalnog zdravlja, Svjetskog dana prevencije samoubojstava, Europskog dana protiv depresije i Svjetskog dana šećerne bolesti. Pripremali su se stručni sadržaji za novinske članke, davali intervjui ili izjave kako za novine tako i za TV i radio emisije na temu unaprjeđenja zdravlja i prevencije kroničnih masovnih bolesti, posebice kardiovaskularnih bolesti, malignih bolesti i duševnih poremećaja, kao i čimbenika rizika za njihov nastanak. Pripremljeni su i edukacijski materijali: letci Anksiozni poremećaji, Depresija, Psihoze i brošura „Mentalno zdravlje-javnozdravstveni izazov“, letci «Kardiovaskularne bolesti i stres», «Prehranom do zdravog srca». Organiziraju se promotivna događanja za širu javnost i stručni skupovi za informiranje stručne javnosti. 2008. i ove godine organizirana je javnozdravstvena akcija «Prestani pušiti i pobijedi», intervencija iz područja promicanja zdravlja kojoj je cilj potaknuti pušače da donesu odluku o prestanku pušenja.

Stručnjaci Službe trajno održavaju sadržaje na WEB stranici Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i odgovaraju na upite građana iz svog područja. Za web stranice Zavoda www.zdravlje.hr posebno su pripremljeni prigodni materijali povodom obilježavanja značajnih datuma.

U svrhu informiranja stručne javnosti voditeljica službe bila je urednica dva tematska broja Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo: „Zdravlje i sol“, te „Kronične nezarazne bolesti“. Organiziran je stručni skup «Kronične nezarazne bolesti» na kojem su predstavljene najznačajnije kronične bolesti, epidemiološka situacija u svijetu i Hrvatskoj, programi i intervencije koje se provode. Pripremljena je edukacijska brošura «Kronične nezarazne bolesti» namjenjena upoznavanju stručne i šire javnosti s problemom kroničnih bolesti u svijetu i Hrvatskoj. Na skupu je održana i promocija tematskog broja Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo za koju je pripremljen CD s tim brojem HČJZ-a.

Sudjelovalo u aktivnostima u okviru „Desetljeća aktivnosti za sigurnost prometa na cestama 2011-2020“ koje je na poziv Svjetske zdravstvene organizacije obilježeno na globalnoj razini organizacijom stručnog skupa..

Podaci o raku za razdoblje 1998-2007 poslani su u Međunarodnu agenciju za istraživanje raka za bazu podataka incidencije i mortaliteta od raka u Europi "EUROCIM" te baze podataka incidencije, prevalencije i mortaliteta od raka u svijetu „Cancer Incidence in Five Continents” i „GLOBOCAN”. Ušlo se u projekt preživljenja od raka u europskim zemljama, EURO CARE. Sudjelovalo se u radu Odbora za zdravstvo i socijalnu skrb Sabora RH u izradi prijedloga Rezolucije o zloćudnim tumorima koja je usvojena 2.10.2009. Pokrenuta je inicijativa za registraciju raka u Jugoistočnoj Europi te prikupljeni i obrađeni najrecentniji podaci o trendovima incidencije i mortaliteta.

Sudjelovalo se u provedbi područja Istraživanje i razvoj Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007.-2015., prevedena je i tiskana Međunarodna klasifikacija funkcioniranja, onesposobljenosti i zdravlja SZO; organizirana je provedba pet istraživanja kojima je cilj unapređenje kvalitete života i izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom; uspostavljena je široka suradnja s udrugama osoba s invaliditetom s ciljem stvaranja djelatnog znanja o ovom posebice vulnerabilnom dijelu populacije; učinjeno je više od sedamdeset individualnih izvješća za potrebe tijela državne uprave, znanstvenih i stručnih organizacija, udruga osoba s invaliditetom te međunarodnih organizacija. U okviru aktivnosti za izradu jedinstvenih kriterija utvrđivanja invaliditeta propisanih, gore navedenom Strategijom, sudjelovalo se u izradi prijedloga načina vještačenja te edukaciji sudionika provedbe o navedenom prijedlogu. Sudjelovalo se u provedbi dva stručna projekta kojima su nositelji udruge osoba s invaliditetom.

Na traženje MZSS izrađena je analiza morbiditeta i smrtnosti od bolesti koje se može povezati s onečišćenjem zraka za Sisak, Sisačko-moslavačku županiju i Hrvatsku.

Na traženje Odbora za zaštitu okoliša Hrvatskog sabora o zdravstvenim posljedicama izloženosti azbestu, izrađena je posebna analiza incidencije mezotelioma na razini županija uz usporedbu s incidencijom na razini Hrvatske.

Na traženje Ministarstva i drugih zainteresiranih izrađuju se i posebne dodatne analize, elaborati i mišljenja.

Djelatnici Službe aktivni su članovi nekoliko povjerenstava i radnih skupina Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, drugih Ministarstava i međunarodnih institucija. Nekoliko djelatnika ima funkcije nacionalnih povjerenika i koordinatora za; za nadzor nad *kroničnim nezaraznim bolestima*, *Europa bez pušenja SZO*, *zdravstvenog koordinatora Zdravstvenu mrežu jugoistočne Europe*, *za prevenciju ozljeda i nasilja*.

Sudjelovalo se u izradi izvješća Svjetske zdravstvene organizacije o situacijskoj analizi nenamjernih i namjernih ozljeda u *Hrvatskoj* (Country Profile - „Progress in the prevention of injuries in the WHO European Region“).

Uspješno su provedena međunarodna (2008. i 2011.) istraživanja Svjetske zdravstvene organizacije o stanju sigurnosti u prometu (Global status report on road safety), a voditeljica

odjela je nominirana za nacionalnog koordinatora za prikupljanje podataka i provedbu projekta u Hrvatskoj. Sudjelovalo se u provedbi pojedinih aktivnosti u okviru međunarodnog projekta „TACTICS“ -Tools to Adress Childhood Trauma, Injury and Children`s Safety u kojem Hrvatski zavod za javno zdravstvo sudjeluje u svojstvu partnera.

Sudjelovalo se u pripremama za pridruživanje Hrvatske međunarodnom projektu: „Zajednička akcija za nadzor ozljeda u Europi - Joint Action on Monitoring Injuries in Europe- (JAMIE) čiji je cilj unaprijediti praćenje ozljeda na temelju podataka bolničkog pobola u svrhu izrade učinkovitih mjera prevencije. Sudjelovalo se u izradi *Europske strategije za prevenciju i nadzor nad kroničnim nezaraznim bolestima* SZO. Na traženje *Europske komisije* periodički se ispunjava obrazac Izvješća, za poglavlje pregovora 28. Zaštita potrošača i zdravlja, a u okviru praćenja ispunjavanja obveza koje proizlaze iz Pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske i Zajedničkih stajališta Europske unije, preuzetih u okviru Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Izrađeno je izvješće o aktivnostima Hrvatske za ispunjenje obveza koje je preuzela u okviru *Okvirne konvencije o nadzoru nad duhanom* SZO za zasjedanje Regionalnog ureda za Europu u Moskvi.

Izrađeno je izvješće o kroničnim nezaraznim bolestima i ozljedama za potrebe Izvješća o provedbi odredaba *Međunarodnog pakta o gospodarskim socijalnim i kulturnim pravima* *Gospodarskom i socijalnom vijeću UN-a*. Također su pripremljeni podaci za Izvješće o napretku i ostvarivanju *Milenijskih ciljeva* razvoja u Republici Hrvatskoj

Sudjelovalo se u izradi značajnih strateških dokumenata: Nacionalnog programa za prevenciju ozljeda djece, Nacionalne strategije za zaštitu mentalnog zdravlja, Strateški plan razvoja javnog zdravstva, Akcijski plan za prevenciju i smanjenje prekomjerne težine, Nacionalna strategija za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom.

Služba za javno zdravstvo

Kontinuirani rad na projektu web stranice www.zdravlje.hr, pripremljeni i objavljeni materijali povodom obilježavanja Svjetskog dana zdravlja. Provedba godišnjeg nagradnog foto natječaja „Zdravlje u slici“.

Sudjelovalo se u objavi stručnih sadržaja na web stranici Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo, te u tehničkoj pripremi, uredništvu i pisanju stručnih tekstova svih dosadašnjih brojeva Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo (4 godišnje).

Suradivalo se s medijima vezano uz upoznavanje javnosti s različitim zdravstveno-odgojnim sadržajima za određene populacijske skupine.

Provođenje zdravstveno-statističkih istraživanja od nacionalnog interesa: istraživanja zdravstvenog stanja stanovništva

U skladu sa Zakonom o službenoj statistici, Programom statističkih aktivnosti te Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti, provodila su se istraživanja iz primarne, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite:

Istraživanje o radu i utvrđenim bolestima, stanjima u ordinacijama bez obzira na vrstu vlasništva i bez obzira na ugovor sa HZZO – opća medicina, zdravstvena zaštita predškolske djece, žena, stomatološka zaštita, medicina rada, hitna medicinska pomoć, transfuzija, patronaža i kućna njega

Statistika o radu i o utvrđenim bolestima, stanjima u ordinacijama specijalističko-konzilijarne djelatnosti bez obzira na vrstu vlasništva i bez obzira na ugovor sa HZZO

Istraživanje zdravstvenih resursa temeljem podataka Registra zdravstvenih djelatnika i ustanova u zdravstvu

Praćenje i organizacija rada bolnica – stacionarna zdravstvena zaštita, dnevne bolnice i bolnička hemodijaliza, statistika o osobama koje su hospitalizirane zbog liječenja ili rehabilitacije u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, dnevnim bolnicama i na bolničkoj hemodijalizi, statistika prekida trudnoće, statistika poroda

Javnozdravstveno istraživanje o umrlima, istraživanja o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima, istraživanje o resursima ljekarni, istraživanje perinatalne smrti

Statistika o provođenju programa preventivnih mjera zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece, statistika o provođenju preventivnih pregleda osiguranih osoba starijih od 50 godina

Podaci navedenih istraživanja objavljeni su za svaku godinu u biltenima sredinom godine, na web stranici Zavoda te u Hrvatskom zdravstveno-statističkom ljetopisu.

Praćenje zaposlenika u sustavu zdravstva i održavanje baze podataka (Registar zdravstvenih djelatnika i ustanova u zdravstvu)

Kontinuirano se prikupljaju, analiziraju i obrađuju podaci o djelatnicima u zdravstvu.

Baza podataka sa identifikacijskim brojevima (šiframa) liječnika i ostalih zdravstvenih djelatnika redovito je ažurirana i informatički prilagođavana prema zahtjevu Odjela za informatiku HZZO te u tjednoj dinamici dostavljana Direkciji HZZO.

Intenzivno se surađivalo u izradi novog softverskog rješenja za uključivanje Registra u zajednički informacijski zdravstveni sustav

U suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi proveden je snimak stanja visoko sofisticirane medicinske opreme u svim zdravstvenim ustanovama, poliklinikama i ambulantom neovisno o tipu vlasništva.

Koordiniranje rada te suradnja sa županijskim zavodima za javno zdravstvo te pružanje stručno metodološke pomoći na području zdravstveno-statističke i socijalno medicinske djelatnosti. Organizacija stručnih sastanaka javnozdravstvene djelatnosti u zavodima. U 2010. godini objavljeno je četvrto izdanje Uputa za ispunjavanje individualnih zdravstveno - statističkih izvješća, a prema Pravilniku o provedbi Zakona o evidencijama u području zdravstva za područje stacionarne zdravstvene zaštite i praćenje

Od ostalih aktivnosti izdvajamo:

Izrađen je prijedlog zdravstveno-statističkih istraživanja za Godišnji plan statističkih aktivnosti za 2009., 2010., 2011. i 2012. godinu, te izvješća za provedene aktivnosti u protekloj godini a na traženje Državnog zavoda za statistiku.

Sudjelovanje u radu Stručne skupine za unaprjeđenje mortalitetne statistike i mrtvozorenja na području RH na usklađivanju i dopuni prijedloga novog Pravilnika o načinu pregleda umrlih te utvrđivanju vremena i uzroka smrti sukladno novom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti te nadopunama nacrtu novog Pravilnika o obrascu potvrde o smrti.

Sudjelovanje u povjerenstvima i tijelima koja daju stručna mišljenja temeljena na pokazateljima o zdravstvenom stanju i radu zdravstvenih službi (Povjerenstvo za medicinu rada, Povjerenstvo za perinatalnu medicinu) te sudjelovanje u radu Povjerenstva i priprema situacijske analize vezano uz problem zagađenja zraka u Sisku).

Sudjelovanje u izradi izvješće o smrtnosti i pobolu od zloćudnih novotvorina i bolesti dišnog sustava u razdoblju 2003.-2008. godine za Hrvatsku, Sisačko-moslavačku županiju i grad Sisak te za područje grada Slavenskog Broda i Brodsko-posavske županije za razdoblje 2005.-2009. godine. Također izrađeno izvješće o umrlim osobama za isto razdoblje i dijagnoze za gradove u RH u kojima je stopa umiranja bila najviša u promatranom razdoblju.

Izrađeno je Izvješće o bolnički liječenima, umrlima i profesionalno oboljelima od bolesti uzrokovanih azbestom u razdoblju od 2002-2009. godine i dostavljeno Odboru za zaštitu okoliša Sabora RH te sudjelovanje na tematskim sjednicama Odbora za zaštitu okoliša Sabora RH.

Za potrebe nekoliko međunarodnih organizacija redovito se dostavljaju statistički pokazatelji i podaci, prema različitim područjima: za EUROSTAT; za MONEE projekt UN-a; za HFA bazu podataka Svjetske zdravstvene organizacije, I2SARE projekt, Eurostat-a SMIS+ (baza o usklađenosti statistika), ILO iz područja zdravstvene zaštite, uzroka smrti i zaštite zdravlja na radu.

Projekti:

U okviru programa Europske unije PHARE 2006 čiji je nositelj u Hrvatskoj Državni zavod za statistiku u uspješno su provedena tri zdravstvena podprojekta: Europska zdravstvena anketa (pilot EHIS) - priprema za provođenje u Hrvatskoj, Unaprjeđenje statistike o zdravstvenoj zaštiti-nefinancijski pokazatelji te Unaprjeđenje kvalitete statistike uzroka smrti u Hrvatskoj.

Suradnja u Norveškom projektu «Automatski izračun zdravstvenih indikatora» u smislu davanja uputa, opisa sloga pojedinih baza podataka. Provedeno testiranje programskog rješenja uz ispravljanje i nadogradnju programa.

Sudjelovanje u radu na Projektima MZSS: Informatizacija sustava primarne zdravstvene zaštite, Reforma zdravstvenog sustava, sudjelovanje u izradi indikatora potrebnih za praćenje organizacije i usluga hitne medicinske pomoći u posebnim jedinicama te jedinicama hitnog prijema u bolnicama za potrebe Projekta unaprjeđenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu.

U sklopu projekta MZSS „Unaprjeđenje kvalitete podataka mortalitetne statistike“ i MB PHARE 2006 „Unaprjeđenje kvalitete statistika uzroka smrti“ održani su tečajevi edukacije doktora medicine koji obavljaju poslove mrtvozornika. Objavljen je „Priručnik o popunjavanju potvrde o smrti.

Izrađeno je izvješće o provedenim aktivnostima u Poglavlju 18. pregovora s EU u dijelu koji se odnosi na statistiku uzroka smrti i ozljeda na radu te dostavljeno Državnom zavodu za statistiku.

U svrhu usklađivanja prikupljanja javnozdravstvenih pokazatelja i praćenja podataka prema zahtjevima Europske Unije djelatnici Službe bili na više sastanaka i seminara u Hrvatskoj i izvan Hrvatske, a u organizaciji različitih državnih tijela (Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Državni zavod za statistiku):

Sudjelovanje u radu radnih skupina EUROSTAT-a: WG Health and Safety, WG Public Health, ozljede na radu (TG ESAW) i profesionalne bolesti (TG EODS), CG HIS (Health Interview Survey), tehničke skupine za mortalitet (TG COD), tehničke skupine CARE – financijski i nefinancijski pokazatelji.

Sudjelovanje u projektu EMCDDA vezano uz indikatore o smrti povezane s drogom (DRD).

Za potrebe donošenja Nacionalnog provedbenog plana za socijalno uključivanje 2011.-2012. godine sudjelovalo se u izradi prijedloga preventivnih aktivnosti i podneseno je izvješće o provedenim aktivnostima i/ili pokazateljima iz djelokruga poslova Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo.

Ostali poslovi u kojima smo sudjelovali, a vrijedno ih je istaknuti su: sudjelovanje u izradi anketnog upitnika o reproduktivnom zdravlju za potrebe provođenja aktivnosti predviđenih Akcijskim planom za Rome u 2010. godini, sudjelovanje i koordinacija drugih zavodskih službi za nadopunu podataka za Memorandum o socijalnom uključivanju (JIM) za 2009. i 2010. godinu, sudjelovanje u izradi izvješća o eliminaciji nasilja nad ženama i ravnopravnosti spolova, sudjelovanje u izradi izvješća o aktivnostima predviđenim Akcijskim planom za Rome u 2008. godini te planiranju aktivnosti za 2009. godinu.

Rad na noveliranju 10. revizije Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10 drugo izdanje), sudjelovanje u radu na upitniku Ad hoc modulu Ankete o radnoj snazi (ARS) Državnog zavoda za statistiku i u edukaciji edukatora, sudjelovanje u

izradi prijedloga mreže javnozdravstvene medicine u županijskim ZJZ-ima te prijedlog poslova službi za javnozdravstvenu djelatnost.

Sudjelovanje u izradi Plana razvoja javnog zdravstva za razdoblje 2011—2015. godine, sudjelovanje u izradi Master plana Hrvatskog zdravstva, sudjelovanje u izradi Plana i programa specijalizacije medicine rada i športa i javno zdravstvo u koordinaciji Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatske liječničke komore i Hrvatskog liječničkog zbora i sudjelovanje na stručnim sastancima HLZ te sudjelovanje u radu organizacijskih i znanstvenih odbora stručnih kongresa.

Provodio se mentorski rad sa stažistima i specijalizantima iz MZSS, županijskih zavoda za javno zdravstvo te drugih zdravstvenih ustanova i sudjelovanje u dodiplomskoj i poslijediplomskoj nastavi na Medicinskom fakultetu u Zagrebu te Visokoj zdravstvenoj školi u Zagrebu.

Služba za školsku i sveučilišnu medicinu i prevenciju ovisnosti

Osim redovitih aktivnosti koordinacije, praćenja i analize zdravstvenog stanja djece i mladih te aktivnosti prevencije ovisnosti, izvanbolničkog liječenja ovisnika i mentalnog zdravlja, Služba je u razdoblju 2008.-2011. godine obavila:

Međunarodna istraživanja

U 2010. godini Ponašanje u vezi sa zdravljem u djece školske dobi (HBSC), po treći put (2002., 2006). Istraživanje podupire Svjetska zdravstvena organizacija – Regionalni ured za Europu, provodi se u 36 zemalja Europe i Sjeverne Amerike. Rezultati istraživanja objavljeni su u međunarodnoj i nacionalnoj publikaciji.

U 2011. godini obavljeno je i peti put (od 1995. godine u četvorogodišnjim razmacima) istraživanje o pušenju, pijenju i uporabi droga te utjecajnim kontekstualnim čimbenicima (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs - ESPAD). Istraživanje se kontinuirano provodi u tridesetak europskih zemalja, a priznao ga je Europski centar za praćenje droga i ovisnosti (EMCDDA), kao jedini relevantni izvor podataka o epidemiologiji uporabe tvari koje mogu uzrokovati ovisnost u mladima.

U tijeku 2007-2010. godine proveden je znanstveni projekt Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa „Značajke, kretanje i odrednice ovisničkog ponašanja u mladima“, u kojem je provedeno istraživanje o navikama, stavovima i percepciji preventivnih aktivnosti i raspoložive zdravstvene zaštite studenata prve godine studija Sveučilišta u Zagrebu i Rijeci. Rezultati su objavljeni u publikaciji Projekta.

U 2011. godini Svjetsko istraživanje o uporabi duhana kod mladeži «Global Youth Tobacco Survey» (GYTS) (2002., 2006.) te Svjetsko istraživanje o uporabi duhana kod zdravstvenih radnika «Global Health Professionals Student Survey» (GHPSS) (2005.). Istraživanje podupire Svjetska zdravstvena organizacija i UNICEF uz pomoć Centara za kontrolu i prevenciju bolesti (CDC – Atlanta).

Čimbenici koji utječu na roditeljsko razumijevanje stanja uhranjenosti djece (2011.)

Samoprocjena zdravlja učenika i socioekonomsko okruženje (obranjena dizertacija) (2011.)

Organizirana je i provedena trajna edukacija sa slijedećim temama:

2008. godine: Reproductivno zdravlje mladih; Službe za prevenciju ovisnosti – tri godine poslije; Tretman ovisnika u zatvorskom sustavu

2009. godine: Primarna prevencija karcinoma vrata maternice; Međusektorska suradnja u zbrinjavanju ovisnika;

2010. godina: Depresija – bolest svih generacija, Mentalno zdravlje u zavodima za javno zdravstvo

2011. godine: Europski akcijski In o alkoholu i unaprjeđenje tretmana ovisnika u zatvorskom sustavu; Borba protiv stigme psihijatrijskih poremećaja; Prevencija prekomjerne tjelesne težine u školskoj dobi

U razdoblju 2009. 2011. održane su tri trodnevne edukacije Kratke motivacijska intervencija MOVE za zdravstvene radnike i suradnike.

Održavana nastava u Zdravstvenom veleučilištu u predmetu Javno zdravstvo u redovitom studiju te kolegij Sveobuhvatni pristup očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti na specijalističkom studiju za medicinske sestre..

Sudjelovanje u nastavi na specijalističkom studiju Promicanje zdravlja i prevencija ovisnoi u sklopu Tempus projekta Sveučilišta u Rijeci.

Školska i adolescentna medicina

U tijeku 2008-2009. sudjelovanje u tripartitnom projektu „Implementation of a methodology for the development of evidence-based guidelines in school health care”, rezultat kojega su smjernice za postupak s djecom prekomjerne tjelesne težine u školskoj medicini.

U 2011. godini započeo je proces informatizacije školske medicine, pri čemu je HZJZ koordinirao aktivnosti, suradnju s HZZO, izvođačima aplikacije te službama na terenu, kao i trajnu evaluaciju kvalitete i primjenjivosti aplikacije.

U tijeku 2010. i 2011. godine sudjelovanje u izradi dokumenata Centri za reproduktivno zdravlje i Primarna prevencija raka vrata maternice, uz predsjedavanje i sudioništvo u Radnim skupinama Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi zaduženim izradu navedenih dokumenata.

Prevencija ovisnosti i mentalno zdravlje

Sukladno zakonskim izmjenama i dopunama, u zavode za javno zdravstvo integrirana je djelatnost mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti, a funkcije Hrvatskog zavoda za mentalno zdravlje integrirane su u funkcije Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Kako je prevencija ovisnosti već od 2003. godine normirana i u potpunosti integrirana u zavode za javno zdravstvo, koordinirano je postupno proširivanje aktivnosti uz oblikovanje i dostavljanje MZSS i HZZO prijedloga dokumenata kao Plana i programa mjera zdravstvene zaštite. Organiziran je niz sastanaka i edukacijskih aktivnosti sa svrhom harmoniziranog uključivanja djelatnosti mentalnog zdravlja u javno zdravstvo.

Zanovljen je kompjutorski program za praćenje ovisnosti o drogama te distribuirna svim zavodima. Započeto prikupljanje podataka iz terapijskih zajednica. Potpisan sporazum o razmjeni podataka između Ministarstva pravosuđa, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u svrhu unaprjeđenja kvalitete podataka o uzrocima smrti.

U 2010. godini je uz potporu Svjetske zdravstvene organizacije i EMCDDA provedena prva kohortna studija među liječenim opijatnih ovisnicima s prebivalištem u Gradu Zagrebu, za razdoblje 2000-2006. godine. Korištenjem podataka iz mortalitetne statistike te Ministarstva unutarnjih poslova, obavljene dvije procjene problematične uporabe droga u Hrvatskoj metodom višekratnika i „capture-recapture“.

Djelatnici Službe odgovorne su osobe za indikatore „zahtjevi za liječenjem“ te „problematična uporaba droga“, a u suradnji s osobama zaduženim za mortalitetnu statistiku i za pokazatelj „smrti povezane s drogama“.

Strateški dokumenti

Hrvatska strategija o sprječavanju alkoholom uzrokovanih poremećaja

Hrvatska strategija o mentalnom zdravlju

Sukladno sporazumu između Svjetske zdravstvene organizacije i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo prevedene su izmjene i dopune Međunarodne klasifikacije bolesti, 10 revizija i u tijeku je postupak izdavanja knjige i elektronske verzije.

Sudjelovanje u izradi Nacionalnog okvirnog kurikula u izradi moduskog predmeta Zdravstveni odgoj u obrazovnom području Tjelesna i zdravstvena kultura, kao i međupredmetne teme „Zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša“.

Međunarodna suradnja

Predsjedavanje Europskom Unijom za školsku i sveučilišnu medicinu (EUSUHM).

Sudjelovanje u Zdravstvenoj mreži jugoistočne Europe – od 2008. godine u projektu razvoja javnozdravstvenih indikatora, od 2011. godine nacionalna koordinacija.

Suradnja sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom u svojstvu koordinatora za Alcohol Policy Development

Predstavljanje Hrvatske u Informacijskom odboru DG Sanco, Luxembourg.

Suradnja u Competencies in Public Health Projektu EU.

Suradnja u EuroHealthNet Projektu EU.

Sudjelovanje u School for Health in Europe projektu.

Organizacija Nutrition Friendly Schools Projekt, SZO u Hrvatskoj.

Koordinativna funkcija Programa u zajednici DG Sanco Komisije Europske Unije.

Služba za mikrobiologiju

Prikupljanje i analiza podataka o učinjenim mikrobiološkim pretragama iz svih županijskih zavoda za javno zdravstvo i bolnica u RH

Prikupljeni su izvještaji o radu mikrobioloških laboratorija zavoda za javno zdravstvo i bolnica uz podatke o broju pregledanih uzoraka i izvršenih analiza sukladno Godišnjem provedbenom planu statističkih aktivnosti Republike Hrvatske te obrađeni kao godišnji izvještaj i publikacije su tiskane i dostupne u elektronskom obliku na web str. HZJZ (Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2007. , 2008., 2009. godinu).

Koordinacija i stručno usmjeravanje mikrobioloških laboratorija u ZJZ i bolnicama

Voditeljica Službe 2008. godine održala je Godišnji sastanak voditelja mikrobiološke djelatnosti u ZJZ i bolnicama u HZJZ Tema sastanka: Reorganizacija mikrobiološke djelatnosti na državnoj razini. Na sastanku su predloženi novi modeli reorganizacije mikrobioloških službi.

2011. godine donesen je Sporazum o suradnji, na području mikrobiološke djelatnosti, između Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Zavoda za javno zdravstvo «Dr.Andrija Štampar» i Klinike za infektivne bolesti «Dr. Fran Mihaljević». U njemu se utvrđuje, za navedene ustanove tzv. Zelenog brijega, funkcionalna suradnja u mikrobiološkoj djelatnosti.

Svake godine se održava Godišnji sastanak s predstavnicima svih laboratorija koji rade dijagnostiku tuberkuloze u prostorijama HZJZ, koji vodi Voditeljica Odjela.

Voditelj Nacionalnog centra za influencu predstavio je javnozdravstveni portal HZJZ-a : www.gripa.hr

Vođenje nacionalnih centara SZO (Nacionalni centar za salmonele, kampilobakter i koleru, Nacionalni centar za polio, Nacionalni centar za influencu, Nacionalni centar za morbile i rubelu

Nacionalni centar za salmonele obavljao sve poslove potvrđivanja za mikrobiološke laboratoriju u RH.

Nacionalni centar za polio sudjeluje u supranacionalnoj mreži vanjske kontrole preko reg. Referalnog laboratorija u Helsinkiju.

Nacionalni centar za influencu surađuje s Referalnim centrom za influencu u Londonu.

U Nacionalnom centru za praćenje morbila i rubele surađuje s reg. Referalnim laboratorijem u Luxemburgu.

Supranacionalni TB laboratorij (SNRL) je od 2007 godine uključen u. Mrežu SNRL SZO.

Laboratoriji Odjel za dijagnostiku tuberkuloze su ponovo otvoreni 3. listopada 2011. godine nakon jednogodišnjih radova na njihovu preuređenju. U Odjelu se obavlja djelatnost NRL. Odjel je dio kontrolirane mreže tbc laboratorija SZO i ECDC. Vezano za preporuku ECDC-a za osiguranje minimalnih standarda biozaštite koje mora zadovoljiti ovaj laboratorij, u sklopu „Financijskog plana za razdoblje 2010. – 2012. godine“ HZJZ je dobio od MZSS sredstava iz državnog proračuna za tu namjenu. Tako je u godini obilježavanja šezdesete obljetnice svog rada NRL građevinski preuređen, uveden je negativni tlak, mogućnost autoklaviranja na mjestu rada te sve druge potrebne mjere biozaštite za rad s uzročnikom tuberkuloze. U Odjelu su uvedene tekuće podloge za sve uzorke još 1995. godine, molekularne metode se od 2005. koriste u otkrivanju uzročnika u kliničkim uzorcima, identifikaciji poraslih sojeva, genotipizaciji *M. tuberculosis* i u određivanju molekularne osnove rezistencije. Korak naprijed u poboljšanju osjetljivosti ovih metoda je nabavka GeneXpert aparata što je i SZO podržala dokumentom iz 12. mjeseca 2010. godine.

Dijagnostika teško kultivabilnih i opasnih uzročnika infektivnih bolesti za potrebe RH Laboratoriji Službe za mikrobiologiju rade identifikaciju i tipizaciju mikroorganizama od javnozdravstvenog interesa za potrebe RH. Ove aktivnosti se rade u sklopu AKCIJA –HZZO, te prema epidemiološkoj potrebi tj. poslovima koje Služba za mikrobiologiju radi za Službu za epidemiologiju zar. bolesti HZJZ.

Sudjelovanje u organizaciji i provođenju intervencija u kriznim situacijama:

Tijekom 3 godišnjeg perioda izvršene su mikrobiološke intervencije iz područja opasnih uzročnika. Najveći broj intervencija je bio vezan uz dijagnostiku H1N1SWL gripu.

Provođenje znanstvenih istraživanja iz područja mikrobiologije

Od 2008. god. U HZJZ je projekt MZOS: Virusne infekcije dišnog sustava.

Od 2009. god. U HZJZ su projekti s područja dg. Tuberkuloze:

Projekti i iz područja dijagnostike tuberkuloze:

1. *European Union - 7th Framework Programme* (Call Reference N°: FP7-HEALTH-2007-B) PROJECT TITLE: Pan-European network for the study and clinical management of drug resistant tuberculosis

2. *EUROPEAN REFERENCE LABORATORY NETWORK FOR TUBERCULOSIS* (ERLN-TB) - TO STRENGTHEN TB DIAGNOSIS, DRUG SUSCEPTIBILITY TESTING, AND INTERNATIONAL COORDINATION - GRANT/2009/004

3. *Molecular Surveillance of MDR-TB in Europe* (MDR-TB Project)

4. *HEALTH.2010.2.3.2-1: Target characterization and hit-to-lead progression in tuberculosis* (TB) Drug development.

Sudjelovanje u radu povjerenstava i stručnih tijela MZSS

U 2009. – MZSS je donijelo rješenje kojim Odjel za mikologiju HZJZ-a određuje "Referentnim centrom MZISS RH za mikološku dijagnostiku sustavnih i diseminiranih infekcija".

Referentni centar MZSS za virološku dijagnostiku infekcija dišnog i probavnog sustava.

Povjerenstvo za mikrobiologiju MZISS povjereno je voditeljici Službe.

Formirana je šira lista NRLs u RH, koja je korigirana od strane Competent body-ECDC i koju je Ministar odobrio 2008. god. Takva lista 23 NRLs za RH je prosljeđena u ECDC. NMFP-za ECDC je prof.dr.sc.G. Mlinarić-Galinović.

U 2010 godini NRLs su za ECDC i HPA (projekt EURLOP): učinjenili stručni i finacijski izvještaj. NMFP je učinila Skupni zakonski, stručni i finacijski izvještaj za RH.

2011. godine u terenskom posjetu NRLs u RH su bili: Prof. John Threlfall, HPA EURLOP Programme Manager, Mr. John Hays, finance and governance for the EURLOP project, Health Protection Agency–Colindale, 61 Colindale Avenue, London NW9 5EQ HPA (UK) je

od GD SANCO dobila zadatak da do sredine 2011 godine razvije mrežu EU iz područja referentnih laboratorija za humane patogene. Održan je sastanak s gostima u MZSS u prisutnosti državnog tajnika, direktora za medicinska pitanja i drugih djelatnika MZSS, te ravnatelja zdr. institucija na tzv. Zelenom brijegu.

Tijekom 2011. održano je nekoliko sastanaka u MZSS vezanih uz suradnju ustanova na tzv. Zelenom brijegu, a u području rada mikrobiološke dijagnostike.

Uputstvo vezano uz dijagnostiku entrohemoragične E. coli - Zagreb, 02.lipnja. 2011

Sudjelovanje u izradi programa Specijalizacija iz med. mikrobiologije s parazitologijom, te **sudjelovanje u izobrazbi kadrova za područje mikrobiologije.**

Sudjelovanje u teorijskoj i praktičnoj izobrazbi studenata Medicinskog fakulteta u Zagrebu i Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu

Zagreb, 19-21. 03. 2009. Održan je VI. poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja (I kategorija) SUVREMENI PRISTUP DIJAGNOSTICI I TERAPIJI SUSTAVNIH GLJIVIČNIH INFEKCIJA, Voditelji tečaja: prof.dr.sc. Emilija Mlinarić-Missoni, prof.dr.sc. Damir Nemet, prof.dr.sc. Bruno Baršić, dr.sc. T. Vilibić-Čavlek.

Zagreb, 22 i 23. 04. 2010. Održan je VII. poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja (I kategorija) Antropozoonoze: epidemiološka i klinička slika, dijagnostika, terapija i prevencija. Voditelji: prof. dr.sc. G. Mlinarić-Galinović, prim. mr.sc. B. Aleraj, dr.sc. T. Vilibić-Čavlek

Zagreb, 10-11. 03. 2011 Održan je VIII. poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja (I kategorija): Uzročnici bolesti koje se prenose hranom i vodom. Voditelji tečaja: prof.dr.sc. Gordana Mlinarić-Galinović, dr.med., prim. mr.sc. Krunoslav Capak, dr. med., doc. dr. sc. Sunčanica Ljubin Sternak, dr.med., dr.sc. Mario Sviben dr. med.

Služba za zdravstvenu ekologiju

U Službi za zdravstvenu ekologiju zaposleno je 65 djelatnika, od kojih 38 ima VSS, uključujući i 4 liječnika specijalista epidemiologa, od kojih su 3 subspecijalisti zdravstvene ekologije, te jedan liječnik specijalist i jedan specijalizant medicinske mikrobiologije i parazitologije. Služba se sastoji od laboratorijsko-analitičkog dijela, te odjela za fiziologiju, praćenje i unaprjeđenje prehrane, odjela za edukaciju o higijeni hrane i odjela za opću zdravstvenu ekologiju. Služba je od 2002 godine akreditirana sukladno Europskoj 17025 za analizu vode a od 2007 i za područje hrane i predmeta opće uporabe, a svake sljedeće godine se ista proširuju na nove metode.

Glavne djelatnosti Službe za zdravstvenu ekologiju su:

- praćenje, proučavanje i ocjenjivanje zdravstvene ispravnosti namirnica u proizvodnji i prometu u Republici Hrvatskoj, kao i onih iz uvoza,
- praćenje, proučavanje i ocjenjivanje zdravstvene ispravnosti pitke vode, kakvoće otpadnih, površinskih i voda za rekreaciju i stanja vodoopskrbe na čitavom teritoriju RH,
- praćenje stanja uhranjenosti pučanstva u smislu energetske opskrbljenosti i prisustva pojedinih prehrambenih deficita, posebno u ugroženim skupinama pučanstva (djeca, žene i trudnice, starije osobe),
- praćenje i određivanje koncentracija organoklornih pesticida, organofosfornih pesticida, PCB, herbicida, aromatskih ugljikovodika, halogeniranih organskih otapala, policikličkih aromatskih ugljikovodika, vitamina, prehrambenih aditiva, mikotoksina, biološki aktivnih tvari, alergena u hrani, ukupnih i mineralnih ulja, teških metala, nemetala, metaloida, oligoelemenata i drugih zagađivala u uzorcima iz okoliša te analiza i ocjena prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji i analiza parametara kvalitete hrane,

- obavljanje analiza i superanaliza namirnica, predmeta opće uporabe (kozmetička sredstva, sredstva za pranje i čišćenje, duhanski proizvodi, ambalaža koja dolazi u kontakt s namirnicama) i vode za piće kao ovlaštena ustanova od strane Ministarstva zdravstva,
- sudjelovanje u znanstveno-istraživačkim projektima nacionalnog i internacionalnog karaktera putem znanstvene jedinice Zavoda,
- koordiniranje i nadziranje rada Službi za zdravstvenu ekologiju u Županijskim zavodima, praćenje i primjena novih analitičkih metoda i provođenje edukacije i osposobljavanje analitičara za samostalan rad u laboratorijima kao metodološki centar,
- praćenje i ocjenjivanje utjecaja čimbenika okoliša na zdravlje,
- procjena rizika,
- predlaganje i donošenje mjera zaštite zdravlja,
- uređivanje Hrvatskog zdravstveno-statističkog ljetopisa,
- uređivanje nekolicine javnozdravstvenih web portala (www.hzjz.hr, www.zdravlje.hr, www.gripa.hr i www.hcjz.hr - kao jedini elektronički javnozdravstveni stručno-znanstveni časopis u Hrvatskoj).

Stručnjaci Sužbe aktivno surađuju sa nizom nacionalnih i međunarodnih institucija, od kojih treba istaknuti Svjetsku zdravstvenu organizaciju, i to posebno njezin Regionalni europski ured za okoliš i zdravlje u Bonnu, Zavod za zdravstveno varstvo Maribor iz Slovenije, te Istituto Superiore di Sanita iz Italije. Stručnjaci Službe su aktivno uključeni u paneuropski proces „Okoliš i zdravlje“, sudjelovali su u izradi Parnske deklaracije, a potom i u reviziji postojećih, kao i izradi novih pokazatelja međunarodnog informacijskog sustava za okoliš i zdravlje (Environment health information system) čiji je cilj praćenje implementacije obveza preuzetih Parnskom deklaracijom.

Značajniji projekti u kojima je Služba za zdravstvenu ekologiju sudjelovala u zadnjih 4 godina su:

- "HECTOR: Eating out: Habits, Determinants and Recommendations for Consumers and the European Catering sector", EC FP6 projekt, 2006-2009.
- „Further Development and Capacity Building in the area of Plant Protection Products“, CARDS 2004 Twinning Projekt,
- "Developing strategy for upgrading the environmental health laboratory services for official control and monitoring in Croatia according to the Acquis requirements“, FWC projekt 2010.
- „Kemijska sigurnost - jačanje pravnog i institucionalnog okvira za zaštitu od opasnih kemikalija“ IPA – twinning projekt, 2010.-2012.
- „Kemijska sigurnost -jačanje pravnog i institucionalnog okvira za zaštitu od opasnih kemikalija“ IPA – projekt tehničke pomoći, 2010.-2012.
- „Sectoral Assessment, EU Assistance in sector Free movement of goods (1.) Chemical product, cosmetic products, detergents, toys, and drug precursors“, IPA□□□projekt, 2010.
- „Technical assistance for the development of national environmental noise strategy for Republic of Croatia“, IPA□□□projekt, 2011 (u tijeku).
- „Monitoring of private water supply for primary school in two Croatian Counties (Varaždinska i Krapinsko-zagorska county)“, SZO projekt, 2006.-2008.
- „Arsen u podzemnim vodama Istočne Hrvatske“, projekt u okviru hrvatsko-francuskog programa integriranih akcija „Cogito“ za 2007./2008.
- „Croatian Concept of Reporting on Water“ (CROW projekt), 2008.
- „Jačanje kapaciteta za implementaciju HACCP principa u institucionalnim kuhinjama“, MATRA projekt 2007.

- „Surveillance of human food and waterborne disease and surveillance of food contamination in Croatia“, SZO, 2011.

Služba je redovito jednom godišnje organizirala znanstveno-stručni skup „Voda i javna vodoopskrba“, te Stručni tematski skup iz Zdravstvene ekologije. Također, Služba je 2011. organizirala, u suradnji sa Sekcijom za zdravstvenu ekologiju hrvatskog farmaceutskog društva i Hrvatskim društvom za zdravstvenu ekologiju Hrvatskog liječničkog zbora „Prvi kongres zdravstvene ekologije“ s međunarodnim sudjelovanjem. Stručnjaci Službe su zajedno s Hrvatskim mikrobiološkim društvom, sudjelovali u organizaciji i radu drugog hrvatskog znanstvenog simpozija s međunarodnim sudjelovanjem „Gljivice i mikotoksini – zdravstveni aspekti i prevencija“ (2008).

Nadalje, u proteklom četverogodišnjem razdoblju, Služba je u suradnji sa SZO organizirala niz raznovrsnih radionica: „How to assess the health impacts of heat waves (2008), "Promicanje pravilne prehrane kod djece školske dobi" (2008), "Workshop on food safety risk communication in outbreak situations/crises" (2008), "Nutrition Friendly Schools Initiative " (2008, 2011), „Integracija sustava osiguranja zdravstveno ispravne hrane u školama koje promiču zdravu hranu“ (2008), „Radionica u svrhu promidžbe zdravstvene ispravnosti hrane u sektoru turizma“ (2009).

Stručnjaci Službe kontinuirano, kao redovni članovi odgovarajućih Povjerenstava i Radnih skupina ministarstava, rade na izradi zakonske regulative (zakoni i niz pravilnika) na području zdravstvene ekologije. Između ostaloga, sudjelovali su u izradi Akcijskog plana za prevenciju i smanjenje prekomjerne tjelesne težine i pretilosti, te Prehrambenih smjernica, standarda i normativa za školsku prehranu. Nadalje, stručnjaci su kontinuirano uključeni u rad Znanstvenog vijeća Hrvatske agencije za hranu. Sudjelovali su i u izradi Nacionalne liste pokazatelja za područje „Okoliš i zdravlje“, čiju je glavni nositelj Agencija za zaštitu okoliša. Suradnja sa AZO-om ostvaruje se i pri izradi četverogodišnjeg Nacionalnog izvješća o stanju u okolišu (za područje „Okoliš i zdravlje“). Također, redovito se održavaju DDD i ZUPP seminari, kao i tečajevi Higijenskog minimuma za sve subjekte u poslovanju s hranom.

U razdoblju od 2008. do 2011. godine kontinuirano je obavljena redovita laboratorijska djelatnost kontrole, praćenja i ocjenjivanja zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe domaće proizvodnje i iz uvoza na mikrobiološke, kemijske i fizikalne parametre. Tako je od 1. siječnja 2008. do 30. studenog 2011. sveukupno pregledano 38 215 uzoraka, od čega 23 494 uzoraka namirnica, 8014 uzoraka predmeta opće uporabe i 6 707 briseva.

Služba za zdravstvenu ekologiju je obavljala i kontrolu, praćenje i ocjenjivanje zdravstvene ispravnosti vode za piće iz javnih i individualnih vodoopskrbnih objekata, kao i mineralnih, izvorskih i stolnih voda, te voda za rekreaciju i fizikalnu terapiju, i otpadnih voda. U razdoblju od 1. siječnja 2008. do 30. studenog 2011. sveukupno je pregledano 10 129 uzoraka vode, pri čemu je napravljeno 9 568 kemijskih i 7 791 mikrobioloških analiza.

Služba za medicinsku informatiku

Služba je osnovana u studenome 2010. godine, s tri odjela: Odjel za interoperabilnost i medicinsku statistiku, Odjel za medicinsku informatiku i baze podataka, Odjel za tehničke informatičke poslove

Izrada detaljne snimke stanja informatičke podrške u Zavodu, te trogodišnjeg plana razvoja.

Izrada tehničkih specifikacija, provedba nabave i evaluacije, te vođenje projekta Hrvatskog informacijskog sustava za upravljanje u zdravstvu CHBIS-GIS.

Sudjelovanje u izradi tehničkih specifikacija Medicinskog informacijskog sustava za potrebe izvanbolničke hitne medicinske službe.

Prijava Joint Action projekta iz II. Programa Zajednice inicijative usklađenja registara pacijenata u EU (PARENT), Hrvatska kao nositelj radnog paketa WP4, u suradnji sa Slovenijom (nositelj) i Finskom. Prijava je u prvom krugu osvojila ukupno 83/100 bodova što je najbolji rezultat dosad od svih JA projekata.

Izrada aplikativnog rješenja za Bazu umrlih osoba REGIMORTES kao web-tehnološko rješenje i stvaranje preduvjeta za informatizaciju mrtvozorničke službe na nacionalnoj razini i interoperabilnosti sa svim ostalim bazama podataka u Zavodu.

Pilot informatizacije mrtvozornika u suradnji s katedrom za sudsku medicinu MEF SUZ i tvrtkom Helix d.o.o. Cilj je testirati platformu REGIMORTES koja je financijski povoljna, stručno prihvatljiva kako centralno, tako i na terenu, te izrazito olakšava komunikaciju svih uključenih aktera i unapređuje pouzdanost podataka uzroka smrti. Po uspješno provedenom pilotu, platforma će se predložiti za implementaciju u centralnom IS zdravstva.

Pilot digitalizacije izvješća u suradnji s KBC Rebro, ZJZ dr Andrija Štampar, tvrtkom IN2 i tvrtkom Helix d.o.o. Zadatak je pokazati uspješan prelazak s papirnatih bolničkih JZ izvješća (n=15) na periodičnu automatiziranu razmjenu datoteka generiranih u bolničkom informacijskom sustavu. Cilj je smanjiti angažman zdravstvenih djelatnika i administratora u izradi izvješća i preporučiti mehanizme validacije i kontrole kvalitete podataka na samom izvoru.

Prelazak s dosadašnjeg T-com korisničkog modemskeg priključka koji je imao propusnost 4 MBit/sek i varijabilne IP adrese na CARNet stalni link brzine 50 MBit/s s mogućnošću 30 fiksnih IP adresa.

HZZJ je postao matična ustanova AAedu.hr koja svojim zaposlenicima omogućuje izdavanje elektroničkog identiteta u svrhu korištenja mnogih zajedničkih servisa u suradnji s CARNet-om, što je trenutno oko 150 različitih usluga, uključujući najvažnije nam znanstvene baze podataka.

Uspostava i održavanje preglednika registra osiguranika (Pepper) koji se tjedno zaprima od HZZO za potrebe unaprjeđenja kvalitete podataka svih registara u Zavodu.

Migracija podataka Registra psihoza, Registra suicida i Registra invalida na poslužitelj za baze podataka kao sigurnije i učinkovitije rješenje od prethodne raspoloživosti baza na osobnim računalima.

Interventna prilagodba aplikacije „PZZ izvješća“ za prikaz po spolu, kao privremeno rješenje po učestalim zahtjevima Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Prijem i analiza izvješća iz PZZ iz sustava poruka G1 (CEZIH-a) za prvu polovicu 2010. godine.

Uspostava prihvata individualnih prijava (prijava maligne bolesti – dovršeno, prijava zarazne bolesti, prijava liječenja ovisnosti, prijava nuspojave cijepljenja – u tijeku) u suradnji s HZZO, i izvršiteljem, te omogućene uvida u podatke i analizu kvalitete i obuhvata.

Uspostava interoperabilnosti fitosanitarnog informacijskog sustava između HZZJ (Služba za zdravstvenu ekologiju) i MPRRR.

Implementacija aplikativnog rješenja „Nutricionist“ za izradu jelovnika prilagođenih dobi, tjelesnoj aktivnosti i odgovarajućem zdravstvenom stanju pojedinca u cilju osiguranja i unaprjeđenja prehrane različitih ciljnih skupina za potrebe Odjela za fiziologiju, praćenje i unaprjeđenje prehrane.

Formiranje i edukacija radne skupine za upravljanje Sustavom zdravstvenih indikatora - HR HFA, 28. studenog 2011. godine. Po obavljenoj primopredaji izrada prijedloga šire uporabe ovog sustava na razini Zavoda, mreže zavoda, partnera i opće javnosti.

Prelazak Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo sa zastarjelog CMS sustava na Open Journal Systems profesionalno rješenje za stručne i znanstvene časopise otvorenog koda, a financirano kroz projekt Grada Zagreba .

Vođenje radne skupine za izradu poglavlja informatizacije bolnica Masterplana hrvatskih bolnica u suradnji s HZZO, KBC Rebro, OB Varaždin i OB Pula.

Sudjelovanje u radu Operativnog tima informatizacije PZZ, te sudjelovanje u komponentama projekta: e-Recept, e-Naručivanje, e-Karton, e-Uputnice.

Sudjelovanje u projektu HZZO-a za informatičku podršku nadzora nad nabavom i distribucijom cjepiva, rasapom cjepiva, planiranjem i procijepjenošću.

Uključivanje djelatnika HZZJ i županijskih zavoda u rad radnih skupina Operativnog tima informatizacije PZZ po djelatnostima (G2-G9) i funkcionalnostima. Vođenje radne skupine za obiteljsku medicinu i organizacija izvida G2 aplikativnih rješenja na terenu. Integracija primjedaba na funkcionalnosti iz perspektive krajnjeg korisnika, i uključenih strana – ljekarnici, javno zdravstvo, HZZO, G2 i G1.

Suorganizacija ljetne škole u Motovunu s temom Intelligence u zdravstvu. Osnivanje Koordinacije e-Javno zdravstvo u Motovunu, 6. srpnja 2011. godine s članovima predstavnicima za informatiku iz svih županijskih zavoda za javno zdravstvo.

Koordinacija e-Javno zdravstvo po formalnom odobrenju Ministra imat će ulogu u izradi detaljne snimke stanja informatizacije mreže zavoda, izradi stručnih preporuka za aplikativna rješenja po pojedinim djelatnostima (uključujući stručne preporuke za testiranje funkcionalnosti) i preporuka tehničke interoperabilnosti, izradi korisničkih specifikacija pojedinih djelatnosti i prijedloga modela NJIS, izradi prijedloga za definiranje djelatnosti javnozdravstvene informatike i pokretanja tečaja trajne edukacije e-Javno zdravstvo

Suorganizacija drugog ISHEP-a u Varaždinu, 21-22. listopada 2011. godine s drugim sastankom Koordinacije e-Javno zdravstvo.

Sudjelovanje na TAIEX seminaru o kvaliteti javnozdravstvenih podataka na razini EU, u Skopju 27-28. listopada 2011. godine.

Sudjelovanje u radu Upravnog odbora udruge HLZ Hrvatska, radu Povjerenstva za javnozdravstvenu medicinu Hrvatske liječničke komore i u Upravnom odboru Hrvatskog društva za javno zdravstvo.

Odjel za promociju zdravlja i uredništvo Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo

Odluka o pokretanju Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo donesena je na 1. Hrvatskom kongresu preventivne medicine i promicanja zdravlja. Hrvatski časopis je elektronski časopis koji se je slobodno dostupan na web adresi www.hczj.hr. Do sada je objavljeno ukupno 28 brojeva u kojima je pisalo više od 500 autora koji su obradili brojne teme iz područja javnog zdravstva. Na stranicama časopisa opisano je stanje zdravlja svih hrvatskih županija, o čemu su pisali stručnjaci svih županijskih Zavoda za javno zdravstvo. Tijekom 2011. godine pokrenuta je i suradnja sa stručnjacima iz okolnih zemalja, te je jedan od brojeva bio posvećen pitanjima zdravlja u Republici Mađarskoj, a u planu je izrada broja koji će okupiti stručnjake iz Hrvatske i Slovenije koji će razmotriti mogućnosti međugranične suradnje na području prevencije bolesti i promicanja zdravlja.

Nije realizirano

Na nivou Zavoda od planiranih programa i potreba nije realiziran do kraja program informatizacije kao ni opremanje zgrade Zavoda u Rockefellerovoj 7, radi usklađenosti s europskim i svjetskim standardima i za one djelatnosti koje nisu vezane za laboratorijsku djelatnost. Isto nije realizirano radi nemogućnosti osiguranja izvora sredstava za te namjene.

HRVATSKI ZAVOD ZA TELEMEDICINU

Sveukupni radni i programski učinak Hrvatskog zavoda za telemedicinu tijekom izvještajnog razdoblja, iskazan kroz ovo Izvješće, rezultat je i pokazatelj kako (svih) programskih, radnih, kadrovskih i organizacijskih kapaciteta, tako i ostalih (poglavito financijskih) mogućnosti samog zavoda te ukupnih uvjeta odnosno ograničenja u kojima je djelovao.

Svjesni smo da se može i više i bolje. Radimo na sporazumima o suradnji s novim partnerima, planiramo intenzivniju marketinšku promociju telemedicine, ustrajavamo na proširivanju i unapređivanju mreže telemedicinskih centara i opsega ponuđenih zdravstvenih usluga, a time i kvalitete zdravstvene njege.

Hrvatski zavod za telemedicinu osnovan je pod nazivom Zavod za telemedicinu 6. listopada 2005. godine Uredbom o osnivanju Zavoda za telemedicinu Vlade Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 120/2005.). Izmjenama i dopunama Uredbe o osnivanju Zavoda za telemedicinu (Narodne novine" broj 11/2010.) od 22. siječnja 2010. godine mijenja se naziv Zavoda za telemedicinu u sadašnji - Hrvatski zavod za telemedicinu. Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 71/2010.) telemedicinska djelatnost se sustavno uvodi u zdravstveni sustav Republike Hrvatske te se dešavaju nužne statusne promjene i promjene ovlasti Hrvatskog zavoda za telemedicinu. Hrvatski zavod za telemedicinu postaje Državni zdravstveni zavod koji na nacionalnoj razini regulira područje telemedicinske djelatnosti. Ustrojavanjem Hrvatskog zavoda za telemedicinu kao državnog zdravstvenog zavoda, integracijom telemedicinskih usluga u zdravstveni sustav i radom na primjeni novih ICT tehnologija u dijagnostici i liječenju na daljinu u Republici Hrvatskoj Hrvatski zavod za telemedicinu ispunjava svoju primarnu djelatnost.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti od 10. lipnja 2010. godine ("Narodne novine" broj 71/10) proširuju se ovlasti Hrvatskog zavoda za telemedicinu, definiraju se javne ovlasti čime se povećava i obim poslova. Danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 71/10) Hrvatski zavod za telemedicinu nastavlja s radom sukladno njegovim odredbama. Također, danom stupanja na snagu Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 71/10) prestaje važiti Uredba o osnivanju Zavoda za telemedicinu ("Narodne novine" broj 120/05 i 11/10).

Na temelju članka 58. stavka 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za telemedicinu 15. srpnja 2010. godine donosi novi Statut Hrvatskog zavoda za telemedicinu. Ovim Statutom usklađena je djelatnost Hrvatskog zavoda za telemedicinu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Radi obavljanja djelatnosti u Zavodu organiziraju se sljedeće ustrojstvene jedinice:

- Služba za informacijske tehnologije i integraciju,
- Služba za medicinske poslove, odnose s javnošću i koordinaciju
- Služba za inovacije, projekte i sigurnost podataka,
- Služba za ekonomske poslove,
- Služba za opće i pravne poslove.

i tijela Zavoda:

- Upravno vijeće,
- Ravnatelj,
- Stručno vijeće,
- Stručni kolegij,

- Etičko povjerenstvo,
- Povjerenstvo za lijekove,
- Povjerenstvo za kvalitetu.

Novim ustrojem ukinuto je radno mjesto zamjenika ravnatelja. Smatramo da poslove zamjenika ravnatelja može obavljati pomoćnik ravnatelja kojeg imenuje ravnatelj. U tijeku mandatnog razdoblja ovog izvješća zaposleno je 8 novih radnika pretežno tehničke struke te potreban broj administrativnih radnika povećavajući tako ukupan broj radnika zaposlenih u Hrvatskom zavodu za telemedicinu na 14 radnika.

Minimalni uvjeti organizacije telemedicinske djelatnosti, kvaliteta, odgovornost i odobrenja za obavljanje djelatnosti regulirani su Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 150/2008., 71/2010., 139/2010. i 22/2011.), a na prijedlog Hrvatskog zavoda za telemedicinu, i Pravilnikom o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja telemedicine ("Narodne novine", broj 89/2009. i 138/2011.) koji je na prijedlog Hrvatskog zavoda za telemedicinu donio ministar nadležan za zdravstvo.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Hrvatskom zavodu za telemedicinu određen je djelokrug rada i javne ovlasti. Javne ovlasti Zavoda uključuju organizaciju telemedicinske djelatnosti, postavljanje minimalnih uvjeta za zdravstvene ustanove i zdravstvene radnike, izdavanje odobrenja za rad zdravstvenih radnika i telemedicinskih centara te nadzor nad radom zdravstvenih radnika.

Telemedicinska djelatnost organizira se putem Mreže telemedicinskih centara koju je na prijedlog Hrvatskog zavoda za telemedicinu donio ministar nadležan za zdravstvo. ("Narodne novine" 108/2009, 152/2009 i 138/2011).

Dodatno na navedeno za sustavno uključivanje telemedicinske djelatnosti u zdravstveni sustav Republike Hrvatske Hrvatski zavod za telemedicinu donio je i prijedloge akreditacijskih standarda za telemedicinu (Pravilnik o akreditacijskim standardima za bolničke zdravstvene ustanove ("Narodne novine" 31/2011) i Pravilnika o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti u pogledu telemedicinske djelatnosti ("Narodne novine" 61/2011) te je izrađen i djelomično usvojen prijedlog modela naplate i cijena telemedicinskih usluga ("Narodne novine" 93/2011 Odluka o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja).

Hrvatski zavod za telemedicinu je tijekom ovog izvještajnog razdoblja započeo i organizirao svoje redovne djelatnosti, dovršio postojeće i započeo nekoliko samostalnih projekata na području telemedicine, pripremio i izradio prijedlog mreže telemedicinskih centara, proširio mrežu telemedicinskih centara, osigurao komunikacijsku infrastrukturu i opremu za osnovnu mrežu telemedicinskih centara, prilagodio poslovanje sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 71/2010.) uključujući izglasavanje novog Statuta Zavoda, proširio unutarnje ustrojstvo i poslovanje, unaprijedio, razvijao i ispitivao pravila, procedure i usluge, te se bavio razvojem tehnološke podloge u svrhu proširenja opsega zdravstvenih usluga koje bi se obavljale u okviru telemedicinske djelatnosti.

Ovo izvještajno razdoblje obilježilo je povećanje broja aktivnih telemedicinskih centara, povećanje broja telemedicinskih zdravstvenih usluga te osiguranje komunikacijske infrastrukture za potrebe osnovne mreže telemedicinskih centara. Osim toga, Hrvatski zavod za telemedicinu je započeo i dovršio nekoliko samostalnih projekata tijekom ovog

izvještajnog razdoblja. Svrha projekata bila je organizacija i uključivanje u telemedicinu onih usluga i medicinskih specijalnosti za kojima postoji velika potreba u ruralnim i teško dostupnim krajevima, te u onim zdravstvenim ustanovama s nedostatkom liječnika specijalista određenih područja medicinske struke. Organizacija i uključivanje dodatnih i novih usluga unutar osnovne mreže telemedicinskih centara te otvaranje novih telemedicinskih centara organiziralo se prema potrebama, broju dostupnih zdravstvenih radnika uključenih u osnovnu mrežu telemedicinskih centara te mreži telemedicinskih centara koju je donio ministar nadležan za zdravstvo.

Posljednjih tridesetak godina zdravstvo se suočava s velikim izazovima uslijed gotovo eksponencijalnog tehnološkog napredaka u gotovo svim medicinskim specijalnostima, pogotovo u dijagnostici, ali i zbog neminovnog napretka medicinske struke baziranog na znanstvenim otkrićima, što je dovelo do niza novih postupaka, posebice u laboratorijskoj i drugoj dijagnostici, te liječenju i praćenju učinaka liječenja. Posljedično su znatno narasli i troškovi zdravstvenog sustava. Ovi procesi znakoviti za razvijene zemlje nisu zaobišli ni Hrvatsku. Telemedicinska djelatnost u Republici Hrvatskoj, kao integralni dio zdravstvene djelatnosti, mora odgovoriti na ove izazove organizacijskom prilagodbom novim uvjetima, prihvaćanjem novih tehnologija te ekonomičnijim upravljanjem ovom složenom djelatnošću. Ovakve promjene zahtijevaju izradu Nacionalne strategije razvoja telemedicinske djelatnosti koja će definirati daljnje aktivnosti u području telemedicine, posebice u organizacijskom, financijskom i zakonskom djelokrugu, kako bi se osigurala dostupnost, jednakost i kvaliteta zdravstvene zaštite na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Osnovni cilj prijedloga Nacionalne strategije razvoja informacijskog sustava za razmjenu medicinskih slika i nalaza u radiologiji i nuklearnoj medicini 2011 – 2016 je stvaranje informacijskog sustava na nacionalnoj razini kojim će se omogućiti nesmetana i funkcionalna, radnom tijeku prilagođena i međunarodnim standardima, inicijativama i smjernicama sukladna razmjena slikovnog materijala i pisanih nalaza u radiologiji i nuklearnoj medicini, u okviru zdravstvenog sustava Republike Hrvatske.

Stupanjem u članstvo Europske Unije Republika Hrvatska imati će mogućnost korištenja Strukturnih i kohezijskog fonda namijenjenih postizanju ujednačenog razvoja svih država, odnosno, regija Europske unije te financiranju aktivnosti koje proizlaze iz zajedničkih europskih politika.

Kao sustavna potpora kratkoročnim planovima i programima rada Hrvatskog zavoda za telemedicinu donešeni su prijedlozi relevantnih dugoročnih strategija kojima se omogućava ostvarivanje navedenih ciljeva te neophodna strateška potpora za uključivanje u projekte fondova Europske Unije (Prijedlog Nacionalne strategije razvoja telemedicinske djelatnosti u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2017. te Prijedlog Nacionalne strategije razvoja informacijskog sustava za razmjenu medicinskih slika i nalaza u radiologiji i nuklearnoj medicini 2011 – 2016).

Korištenje sredstava iz Strukturnih i kohezijskog fonda provodi se na osnovu strateških ciljeva i prioriteta svake zemlje članice koji se definiraju putem operativnih programa za pojedine sektore te pojedinačnih projekata koji proizlaze iz svakog prioriteta. Operativni program za regionalnu konkurentnost čiji je cilj postizanje veće konkurentnosti i ravnomjernog regionalnog razvoja hrvatskih regija financirat će se sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) koji je upravo usmjeren na smanjivanje razlika između regija unutar EU kroz podršku razvoju i strukturnim prilagodbama regionalnih gospodarstava, kao i podršku prekograničnoj, transnacionalnoj i međuregionalnoj suradnji. Europskim

fondom za regionalni razvoj financiraju se proizvodne investicije u cilju otvaranja radnih mjesta, infrastrukturne investicije te lokalni razvoj i razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Izbor prioriteta svakog operativnog programa utemeljen je na relevantnim programskim dokumentima i ciljevima (nacionalnim i EU), no podjednako je važno osigurati odgovarajući broj adekvatno pripremljenih projekata koji će se financirati unutar svakog od tih prioriteta. Upravo zbog toga da bi se omogućilo podupiranje strateškog izbora prioriteta, nadležna tijela RH tijekom 2009. godine zatražila su od resornih institucija (tijela državne uprave) te regionalnih i lokalnih jedinica samouprave dostavu informacija o postojećim projektima kao potencijalnim kandidatima za Strukturne fondove zajedno s kratkim opisom projekta te statusom pripremljenosti.

Hrvatski zavod za telemedicinu aplicirao je s nekoliko projekata prema fondovima Europske Unije u sklopu ERDF (European Regional Development Fund) fondova. Ministarstvo gospodarstva zaduženo je ispred Republike Hrvatske za provođenje i koordinaciju fondova Europske Unije te za izradu NSRF (National Strategic Reference Framework) okvira. Telemedicina u Republici Hrvatskoj i Hrvatski zavod za telemedicinu uključeni su u ERDF i NSRF kao sastavni dio zdravstvene infrastrukture Republike Hrvatske. Intervencije u području zdravstvene infrastrukture bit će usmjerene na unaprjeđenje hitnih medicinskih usluga i telemedicine. Spajanje i integracija postojećih hitnih službi u jedinstveni javni sustav pružanja usluga hitne medicinske pomoći i upravljanja istima povećat će njihovu učinkovitost i rezultirati kraćim vremenom odaziva i boljom pripremljenošću za rješavanje hitnih slučajeva. Predloženi projekt nosi naziv: Unaprjeđenje sustava telemedicine i hitne medicine (engl: Improvement of Emergency Medical Services and Telemedicine), glavni projekt sastoji se od četiri pod projekta, a od toga za provedbu slijedeća dva je zadužen Hrvatski zavod za telemedicinu:

Projekt 1. Komunikacijska infrastruktura za sustav telemedicine i hitne medicine:

Idejni projekt za izradu projekta komunikacijske infrastrukture je pripremljen. Nakon pribavljene karte pokrivenosti, tj. frekvencijskog plana utvrditi će se mjesta gdje je potrebno osigurati dodatnu komunikacijsku infrastrukturu te potrebna proširenja postojeće komunikacijske infrastrukture. Idejni plan uključuje proširenje spektra postojećeg TETRA sustava s ciljem povećanja propusnosti za prijenos podataka te objedinjavanje više TETRA kanala. Pokrenuta je suradnja s MUP-om koji osigurava, održava i proširuje infrastrukturu TETRA sustava. Korištenje TETRA sustava za potrebe djelatnosti hitne medicine u Republici Hrvatskoj je u fazi pregovora, MZSS je dobio suglasnost MUP-a koji je predložio formiranje zajedničkog projektnog tima čija zadaća bi bila da pripremi Sporazum o suradnji i projektnu dokumentaciju. Sporazum tog tipa već postoji sa Ustanovom za hitnu medicinsku pomoć Grada Zagreba i MUP je zadovoljan sa suradnjom stoga ne bi trebalo biti problema sa suradnjom na nivou teritorija cijele RH.

Projekt 2. Telemedicinski brodovi za hitno zbrinjavanje unesrećenih osoba i brodovi za opskrbu medicinskim proizvodima:

Pripremljeno je idejno rješenje organizacije i upravljanja brodovima te su pokrenuti pregovori i koordinacija s županijama i županijskim ustanovama. U osmišljavanju idejnog rješenja tražena su mišljenja županijskih ustanova za hitnu medicinsku pomoć. Specificirana je potrebna medicinska i ostala oprema za brodove, te specifikacije samih brodova. Provedeno je istraživanje tržišta takvih brodova radi određivanja vrijednosti i trajanja implementacije projekta, tj. izrade takvih brodova. Izrađen je idejni plan alociranja potrebnih ljudskih kapaciteta u suradnji s drugim institucijama radi racionalnijeg upravljanja resursima te povećanjem efikasnosti postojećih resursa. Idejni plan uključuje suradnju s drugim službama za zaštitu i spašavanje za osiguravanje pripravnosti brodskih posada. Potrebno je izraditi plan

prikupljanja i prijevoza mikrobioloških i laboratorijskih uzoraka te distribucije nalaza. Potrebno je na svim otocima i u svim gradovima osigurati neovisne vezeve za brodove s nesmetanom prometnom komunikacijom do najbliže bolnice, tj. Doma zdravlja (na otocima).

Uključivanje Hrvatskog zavoda za telemedicinu u CIP ICT-PSP program Europske Unije uspostavljena je i nastavljena uspješna suradnja s članovima tematske mreže "Calliope" unutar ICT-PSP programa. Pristupanje Republike Hrvatske u FP7 (engl. Framework Programme 7) CIP programa (engl. Competitiveness and Innovation Framework Programme), u ICT-PSP (engl. ICT Policy Support Programme) komponenti u segmentu eHealth-a presudno je za plasman hrvatskih stručnjaka u ovaj i slične programe kojima bi se Republika Hrvatska mogla značajno etablirati na prostorima Europske Unije. Konkretna tematska mreža iz područja eHealth-a "Creating a European coordination network for of eHealth interoperability implementation" tematska je mreža koja okuplja nacionalne stručne centre iz područja e-zdravstva koji su nadležni za provođenje i implementaciju politike e-zdravstva u zemljama članicama Europske unije i/ili u pridruženim zemljama. Svrha tematske mreže je pružiti potrebnu pomoć pri koordinaciji tehničkih pitanja, olakšati implementaciju interoperabilnih rješenja za područje e-zdravstva u pogledu broja interoperabilnih aplikacija i usluga za e-zdravstvo koje će se pružati izvan granica pojedinih članica EU te povećati mobilnost građana Europske Unije, proizvoda i usluga. Naziv tematske mreže je "Calliope" (engl. Call for Interoperability).

Suradnja s Ministarstvom unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: MUP) odvija se nastavno podprojektu 1. Projekta Unapređenje sustava telemedicine i hitne medicine (engl: Improvement of Emergency Medical Services and Telemedicine).

Rješenjem ministra unutarnjih poslova broj 511-01-152-75267/3-2010 i potpredsjednika Vlade i ministra zdravstva i socijalne skrbi klasa: 023-03/11-01/34, urbroj: 534-05-1-1/1-11-4 od 15. veljače 2011. godine formiran je zajednički projektini tim Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu i Hrvatskog zavoda za telemedicinu radi izrade nacrtu tehničkog prijedloga uključivanja zdravstva u radiokomunikacijsku mrežu MUP-a "MUPNet TETRA". Nacrt tehničkog prijedloga uključuje uključivanje hitne medicine u radiokomunikacijsku mrežu MUP-a "MUPNet TETRA" te suradnju na proširenju i unaprjeđenju postojeće radiokomunikacijske mreže MUP-a "MUPNet TETRA" za ostvarivanje mogućnosti prijenosa podataka. Temeljem ulaznih parametara koje su pripremili članovi projektnog tima napravljen je nacrt tehničkog prijedloga uključivanja zdravstva u radiokomunikacijsku mrežu MUP-a "MUPNet TETRA". Nacrt prijedloga sadržava: prijedlog eventualnog proširenja prometnih kapaciteta postojećih baznih postaja, nadogradnju (upgrade) postojećeg TETRA sustava na novu verziju software-a, opremu i softver neophodne za proširenje središnje lokacije sustava "MUPNet-TETRA", sustave prema posebnim zahtjevima (konzole, AVL), potrebitu terminalnu opremu te financijsku procjenu ulaganja. Uz navedeno pripremljen je i prijedlog sporazuma o suradnji, proširenju i unaprjeđenju radio-komunikacijske mreže MUPNet-TETRA koji je prihvaćen i potpisan 01. prosinca 2011. MZSS Urbroj: 511-01-01-42/2011 i MUP Klasa: 406-09/11-24/25, Urbroj: 534-05-11-1.

Suradnja s MZSS ostvarena je i kroz projekt unapređenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu te se provodi po Ugovoru o zajmu br. 7598 HR sklopljenog dana 21. listopada 2008. godine između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, potvrđenog Zakonom o potvrđivanju Ugovora o zajmu broj 7598

HR za Projekt unapređenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj ("Narodne novine" broj 12/08).

Ciljevi projekta su poboljšati učinkovitost i ishode sustava hitne medicinske pomoći i ojačati kapacitete Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (MZSS) za razvijanje i provedbu strateških projekata. Projekt se sastoji od dvije komponente: "Razvoj hitne medicinske pomoći" i "Institucionalna podrška Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi za strateško planiranje u vezi s pristupom Europskoj Uniji". Organizacija pružanja hitnih telemedicinskih usluga sadržana je u četvrtoj potkomponenti komponente "Razvoj hitne medicinske pomoći" navedenoga projekta koja se bavi razvojem projekata telemedicine kao potpore reformi hitne medicinske pomoći za proširenje usluga telemedicine na otoke i ostala udaljena područja kako bi se unaprijedilo pružanje hitne medicinske pomoći u područjima s manje takvih usluga, na otocima i drugim lokacijama nabavom robe, konzultantskih usluga i obuke.

U okviru suradnje s MZSS i Nacionalnog programa prevencije raka debelog crijeva Hrvatski zavod za telemedicinu je zadužen za izradu programskog rješenja za Nacionalni program prevencije raka debelog crijeva. Hrvatski zavod za telemedicinu je programsko rješenje izradio vlastitim sredstvima te je ista autorsko djelo Zavoda. Osim izrade programskog rješenja obavljene su brojne edukacije za rad, usavršavanja i nadogradnje aplikacije. Implementirane su određene funkcionalnosti sukladno zahtjevima korisnika, statistički modul, redizajn korisničkog sučelja i programskog rješenja te ispravljani primjećeni nedostatci.

S obzirom na intenzivnu upotrebu Interneta, računala i druge elektroničke opreme postoji potreba za suradnjom MZSS, MZOŠ, CARNET-a i Hrvatskog zavoda za telemedicinu, sa ciljem poticanja primjene informacijske i komunikacijske tehnologije, a posebice potpora diseminaciji znanja i izmjeni informacija te razvoju sadržaja dostupnih korisnicima posredstvom mreže. Temeljem navedenih činjenica izrađen je prijedlog Sporazuma o zajedničkoj suradnji na izgradnji zdravstveno-edukacijske infrastrukture. Predmet ovog Sporazuma je izgradnja i unapređenje zdravstveno-edukacijske infrastrukture koja predstavlja okosnicu za unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite kroz razmjenu informacija i formiranje programa cjeloživotnog učenja. Uspostava zdravstveno-edukacijske infrastrukture predstavlja bitne uštede u zdravstvu, osigurava svim zdravstvenim ustanovama pristup Internetu, posebnu zaštićenu mrežnu infrastrukturu za prijenos podataka u zdravstvu, jedinstveno upravljanje mrežnom infrastrukturom, stručnu pomoć, organizacijsku i infrastrukturnu podršku te temelj za sustavnu informatizaciju zdravstvenog sustava Republike Hrvatske.

U okviru svoje djelatnosti Hrvatski zavod za telemedicinu provodi elektronsko usavršavanje (e-Usavršavanje) zdravstvenih radnika na udaljenim lokacijama, u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, HZZO-om i ostalim nadležnim institucijama u zdravstvu RH. Stručna usavršavanja sadrže izbor biranih tema s naglaskom na praktičnu stranu i primjenu stečenog znanja.

Cilj e-Usavršavanja je povećati kvalitetu znanja zdravstvenih radnika, kroz suradnju omogućiti im ciljane teme predavanja i znanja, probuditi u njima hrabrost za zbrinjavanje pacijenata u teškim situacijama i stvoriti im preduvjete za razvoj zdravstvenih usluga na njihovim područjima. Zavod usko surađuje s MZSS-om, HZZO-om i ostalim institucijama u zdravstvu i tu koristi priliku da nadležna tijela uvijek upozna sa stanjem na terenu i iskaže područja najvećih potreba.

Cilj e-Usavršavanja je povećati kvalitetu znanja zdravstvenih radnika, omogućiti im stručan i pristupačan izvor znanja, otkloniti nedoumice i sumnje te tako povećati njihovu sigurnost

tijekom zbrinjavanja pacijenata u hitnim i po život opasnim stanjima i stvoriti im preduvjete za razvoj zdravstvenih usluga na njihovim područjima. Stoga za ovakav tip stručnog usavršavanja nema naplate kotizacije, svi predavači uključeni u ovaj program nesebično i velikodušno sudjeluju dijeleći svoje znanje, iskustvo i vrijeme. Programu stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika (e-Usavršavanje) slobodni su prisustvovati svi zdravstveni radnici na lokacijama održavanja pojedinog predavanja. Stručne komore uključene u program e-Usavršavanja su: Hrvatska liječnička komora, Hrvatska komora medicinskih sestara i Hrvatska komora primalja čime je ovakav način stručnog usavršavanja bodovan za potrebe znanstvenih licenci zdravstvenih radnika. Planirano je restrukturiranje programa stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika na program za sekundarnu i tercijarnu razinu zdravstvene zaštite te posebno program za primarnu razinu zdravstvene zaštite – prijenos terapijskih i dijagnostičkih postupaka. Na programima stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika koji postoji 3 godine održano je 124 predavanja bodovanih od nadležnih komora na kojima je prisustvovalo preko 4000 zdravstvenih radnika.

Kroz navedeno mandatno razdoblje Hrvatski zavod za telemedicinu surađivao je i sa brojnim drugim međunarodnim i nacionalnim institucijama, udrugama i gospodarskim subjektima: e-Hrvatskom na međuresornim programima, Ministarstvom obrane Republike Hrvatske (krizna stanja i osiguravanje turističke sezone), Hrvatskim zavodom za hitnu medicinu (izrađen priručnik i protokol za hitne telemedicinske usluge na primarnoj razini zdravstvene zaštite), Agencijom za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu, Hrvatskim zavodom za transfuzijsku medicinu, Norveškim Institutom za javno zdravstvo (ostvorena donacija), EHTEL organizacijom, Vamstec d.o.o. (prihvat donacije i unapređenje telemedicinskih usluga), Infomedica d.o.o. (sporazum o suradnji na zajedničkoj izgradnji sustava za razmjenu digitalnih radioloških slika i nalaza), udrugom DEBRA i drugima.

Završeno je formiranje i uspostava jednog dijela telemedicinskih centara u okviru osnovne mreže telemedicinskih centara (40 telemedicinskih centara, sa preko 5000 pruženih telemedicinskih usluga). Kao potpora osnovnoj mreži telemedicinskih centara za osiguravanje osnovne dostupnosti zdravstvene zaštite osigurane su i uspostavljane telemedicinske usluge iz slijedećih područja medicinske struke: kardiologije, neurologije, dermatologije, zasebne usluge Holter EKG-a, hemodijalize, psihijatrije, neurokirurgije, radiologije, traumatologije te pripremljeno rješenje za uvođenje telemedicinskih usluga za potrebe imunohematoloških testiranja. Izrađeno je programsko rješenje i prototip medicinskog dijagnostičkog uređaja za imunohematološka testiranja u transfuzijskoj medicini.

Kao tijelo zaduženo za uvođenje i unapređivanje telemedicine započeli smo s postupcima prijenosa vlasništva medicinskih uređaja koji su predmet „Ugovora o uvođenju teleradiološkog povezivanja CT uređaja u hrvatskim bolnicama“ (Klasa: 404-03798-01/26, Urbroj: 338-01-06-98-9) koji je 1998. godine Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Margaretska 3, Zagreb sklopio s tvrtkom Vams d.o.o. o isporuci 33 radne stanice tipa 1 RS, 2 radne stanice tipa 2 RS (1 RS opremljena skenerom za rendgenske filmove).

Odlukom Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje o utvrđivanju konačne vrijednosti utrošenih sredstava za nabavu sustava teleradiološkog povezivanja CT uređaja u hrvatskim bolnicama i ovlaštenju za prijenos zdravstvenim ustanovama Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje 21. rujna 1999. godine izvršen je prijenos navedenog softvera u vlasništvo ustanova.

Prijenos vlasništva se traži u smislu Zakona o zdravstvenoj zaštiti temeljem članka 106. i 107. te prijenosa vlasništva na licencama softvera temeljem članka 12. Pravilnika o organizaciji, uvjetima i načinu obavljanja telemedicine („Narodne novine“ broj 89/2009) kako bi ga Hrvatski zavod za telemedicinu mogao uskladiti s trenutnim potrebama, preuzeti na sebe održavanje i unapređivanje sustava te na taj način ostvariti punu funkcionalnost i osigurati njihovu neprekidnu upotrebu.

Ostali bitniji projekti i aktivnosti uključuju:

- Preuzimanje i reorganizacija projekta MZSS i Svjetske banke "otočna telemedicina",
- Formiranje registra za odobrenja za rad telemedicinskih centara,
- Izrada Internet portala Hrvatskog zavoda za telemedicinu,
- Izrada promo materijala (telemedicinskih usluga),
- Izrada smjernica za radiologiju u telemedicini,
- Izrada priručnika, dokumentacije i protokola vezanih uz telemedicinske usluge,
- Uspostava videokomunikacijskih sustava između bolnica i domova zdravlja,
- Uspostava VoIP sustava između bolnica i domova zdravlja.

Bitniji projekti koji su još u tijeku:

- Izrada aplikacije za praćenje i izvršenje programa stručnog usavršavanja,
- Suradnja s zdravstvenim veleučilištem na formiranju prvog zajedničkog kolegija - "telemedicina",
- Regionalna mreža za interventno zbrinjavanje moždanog udara,
- Video-konferencijski sustav za komunikaciju između ravnatelja bolnica i ministra,
- Prihvatanje i provedba predloženih strategija,
- Organizacija redovnih i hitnih telemedicinskih usluga iz transfuzijske medicine,

Organizacija redovnih i hitnih telemedicinskih usluga za potrebe Ministarstva pravosuđa, Uprave za zatvorski sustav.

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu (dalje u tekstu HZZZSR) pravni je slijednik Hrvatskog zavoda za medicinu rada (dalje u tekstu HZMR). Akcijskim planom Vlade Republike Hrvatske predviđeno je osnivanje HZZZSR-a radi unapređivanja zaštite zdravlja i sigurnosti radnika na radu. Djelatnost HZMR-a proširena je sa zdravstvenog aspekta zaštite zdravlja i na aspekt sigurnosti na radu. HZZZSR-u je namijenjena uloga krovne institucije u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, koji u suradnji s drugim dionicima čini sustav zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Republike Hrvatske. HZZZSR započinje s radom 2. siječnja 2009. godine.

Tijekom 2008. godine HZMR završava s provođenjem MATRA projekta „Jačanje Hrvatskog zavoda za medicinu rada“ iz kojeg je kao rezultat i preporuka proizašla organizacijska struktura budućeg HZZZSR-a. U osmišljavanju institucije od veoma velikog značaja za radno aktivno stanovništvo sudjelovali su neizostavno predstavnici socijalnih partnera i drugih institucija dionika budućeg sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu – MZSS, MINGORP – Odjel zaštite na radu, DI – Inspekcija rada, Gospodarsko socijalno vijeće, predstavnici poslodavaca i sindikata. Jednoznačno je utvrđena potreba za osnivanjem takve vrste institucije u RH.

HZZZSR započinje s radom 2. siječnja 2009. godine.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi stvorilo je financijske preduvjete za početak rada HZZZSR-a. HZMR je zapošljavao 11 djelatnika. Zaposleni su novi djelatnici, uglavnom stručni kadar zdravstvene i tehničke struke, te nužna prateća administracija. U razdoblju od 2009. godine do kraja 2011. godine HZZZSR zapošljava do ukupno 47 djelatnika. U svibnju 2009. godine HZZZSR seli na novu lokaciju na kojoj je moguće organizirati rad institucije. Poslovni prostor je u zakupu.

HZZZSR je i nadalje aktivan u EU projektima s ciljem unapređenja kvalitete rada, ne samo u samom HZZZSR-u, već i u cijelom području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Od 2008. godine u pripremi je bio IPA 2007 projekt „Zdravlje o zaštita na radu” kojemu je nositelj MINGORP, a korisnici su HZZZSR i HZZO (inicijalno HZZOZZR), Državni inspektorat i Odjel za zaštitu na radu MINGORP-a. Priprema je bila dugotrajna i složena ali ugovori su napokon potpisani krajem 2010. godine i provodi se do srpnja 2012. godine. Projekt se sastoji od Twinning i Supply ugovora. HZZZSR je preko Supply ugovora dobio informatičku opremu u vrijednosti 38.520 €, medicinske opreme u vrijednosti 103.272 € i dva automobila u vrijednosti 21.708 €. Twinning aktivnosti intenzivno se provode tijekom 2011. godine uz uključivanje svih relevantnih partnera – dionika u sustavu zaštite na radu.

Opći cilj ovog projekta je uspostava učinkovitog sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u Republici Hrvatskoj sukladno kriterijima europske stečevine, kao i jačanje administrativnih kapaciteta institucija sudionica projekta. Svrha projekta je da tako uspostavljen sustav učinkovito i usklađeno djeluje u praćenju zdravlja radnika i njihova rada u sigurnom radnom okruženju, te slijedom dobivenih saznanja i analiza aktivno surađuje i radi na provođenju preventivnih mjera u zaštiti zdravlja radnika. Aktivnosti Twinning ugovora koje se odnose na HZZZSR osmišljene su na način da se njihovim provođenjem povećaju stručne i komunikacijske kompetencije zaposlenika kako bi u uspostavljenom sustavu mogli doprinositi temeljnoj ulozi: provođenje preventivnih aktivnosti radi smanjenja broja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti, poboljšanja i produženja radna sposobnost radnika, smanjenja dana bolovanja, što sve doprinosi profitabilnosti poslodavaca, radnika i sveukupnog gospodarstva Republike Hrvatske. Ovaj je cilj bio mjerilo u Poglavlju 19. predpristupnih pregovora.

Tijekom 2011. godine HZZZSR je proveo MATRA projekt u trajanju od godinu dana pod nazivom „Jačanje Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu u području sigurnosti na radu”. Ovaj bilateralni projekt financirala je vlada Kraljevine Nizozemske. Cilj ovog Projekta bio je podizanje stručnih znanja zaposlenika HZZZSRa u području sigurnosti na radu sa svrhom kompetentnijeg sudjelovanja u primjeni dobre prakse i iniciranja aktivnosti u uspostavi sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu u Republici Hrvatskoj. Po završetku Projekta u dvorani MINGORP-a održan je završni skup na kojem su zaposlenici HZZZSR-a i nizozemski konzultanti predstavili analizu postojećeg stanja u Republici Hrvatskoj te prikazali preporuke za daljnje poboljšanje stručnog rada zaposlenika HZZZSR-a i stručnjaka u zaštiti na radu, te za prilagodbu propisa i ciljano funkcioniranje sustava zaštite na radu. Skupu su nazočili predstavnici MINGORP-a i MZSS-a, Državnog inspektorata, HZZO-a, GSV-a, sindikata, stručnjaci u zaštiti na radu, predstavnici Visokih škola koje provode edukaciju stručnjaka zaštite na radu te predstavnici udruga stručnjaka zaštite na radu.

Tijekom cjelokupnog mandatnog razdoblja HZZZSR aktivno surađuje s MZSS i drugim relevantnim institucijama i tijelima Republike Hrvatske u provođenju svoje djelatnosti određene Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. U HZZZSR-u se redovito organiziraju stručni sastanci za zaposlenike, pri čemu se prorađuju i analiziraju aktualni problemi u struci te usuglašavaju stavovi i kriteriji. Stručnjaci HZZZSR-a permanentno sudjeluju u radu različitih povjerenstava, sudjeluju u izradi zakonodavstva iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, daju stručna mišljenja na traženje nadležnih ministarstava, provode trajnu edukaciju specijalista medicine rada i djelomično stručnjaka u zaštiti na radu, daju informacije, mišljenja i savjete općoj i stručnoj javnosti putem e-maila, e-novina i internetske stranice. HZZZSR je i nastavna baza Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i institucija u kojoj specijalizanti iz Medicine rada i sporta provode obvezan specijalistički staž u trajanju od 7 mjeseci. HZZZSR vodi Registar profesionalnih bolesti i baze podataka radnika izloženih štetnim utjecajima radnog mjesta, te evidenciju ozljeda na radu. Slijedom prikupljenih podataka HZZZSR provodi analize po različitim kategorijama radi predlaganja mjera specifične zdravstvene zaštite kao i mjera zaštite i sigurnosti na radu, oblikovanja doktrina i standarda, i metoda rada pri ocjenjivanju uvjeta rada.

Tijekom proteklog mandatnog razdoblja najvažnija postignuća su:

1. Osnivanje Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i time pokretanje cjelovitog pristupa zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu.
2. Zapošljavanje novih djelatnika radi izvršavanja zadaća HZZZSR-a, te formiranje i podizanje njihovih stručnih kompetencija.
3. Pokretanje uspostave sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu i uspostave zajedničke baze podataka (skladište) putem IPA 2007 Projekta.
4. Analiza postojećeg stanja u području sigurnosti i zaštite na radu te saznanja o potrebnim aktivnostima radi uvođenja kvalitete u sustav.

Potrebne daljnje aktivnosti

1. Slijedom nacionalne strategije i stavova Vlade u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu potrebno je jasno odrediti principe i pravila cjelovitog djelovanja sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu (uključujući nadležnosti ministarstava, strukturu nadležnosti u sustavu, usvojiti stav o potrebnim kompetencijama stručnjaka u zaštiti na radu i uspostaviti sustav licenciranja i znanstvenja licenci, redefinirati ulogu i zadatke specijalista medicine rada kako bi prvenstveno djelovali u prevenciji oštećenja zdravlja radnika)
2. U praksi primijeniti funkcioniranje sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu trajnom i učinkovitom suradnjom barem onih dionika koji sada sudjeluju u IPA 2007 Projektu „Zdravlje i zaštita na radu“, a poželjno bi bilo uključiti i HZMO
3. Osigurati održivost zajedničke baze podataka (skladišta) čiji koncept će biti razrađen kroz IPA Projekt koji će osigurati period testiranja
4. Osigurati i organizirati jednoznačno tumačenje i davanje informacija općoj i stručnoj javnosti iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, npr. osnivanjem tijela koje čine iskusni stručnjaci i koje daje zakonska i stručna tumačenja navedene problematike.
5. Zakonske prilagodbe u dijelu Zakona o zaštiti na radu, Zakona o zdravstvenom osiguranju, te u dijelu Pravilnika koji se odnose na utvrđivanje zdravstvene i tjelesne sposobnosti radnika izloženih povećanom riziku po zdravlje

HRVATSKI ZAVOD ZA TOKSIKOLOGIJU I ANTIDOPING (HZTA) 2008-2011.

Do početka 2011. godine postojale su dvije ustanove, tj. Hrvatski zavod za toksikologiju i Hrvatska agencija za antidoping (HADA pod Ministarstvom znanosti, športa i obrazovanja) koje od početka 2011. godine djeluju zajednu kao Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping. Praćenje područja toksikologije pod Upravom za sanitarnu inspekciju, a poručja antidopinga s četvrtim kvartalom 2011. godine pod Upravom za zdravstvenu zaštitu.

SLUŽBE ZA TOKSIKOLOGIJU

HZTA kroz navedeno razdoblje nije dobivao nikakva sredstva iz državnog proračuna osim za posebno ugovorene poslove izgradnje programske podrške za vođenje očevidnika o kemikalijama (uvoz, proizvodnja, promet i korištenje) u iznosu od 400.000 kuna te za tiskanje 50.000 primjeraka besplatno podijeljene brošure o kućnim kemikalijama u iznosu od 100.000 kuna. Obzirom na to da nije primao nikakva sredstva iz proračuna, morao je financirati poslove za MZSS predviđene proračunom ili zatražene od strane Ministarstva (npr. sudjelovanje u izradi propisa, rad na IPA projektu, sudjelovanje na međunarodnim sastancima, posebna mišljena itd.)

1. Stalni poslovi predviđeni hrvatskim propisima
  - a. Edukacija

Kao što se može vidjeti iz Tablice 1., HZTA je obavljao poslove edukacije radnika i odgovornih osoba u tvrtkama kontinuirano uz blagi porast broja sudionika. Bez obzira na probleme s naplatom usluga, ova djelatnost je donosila ustanovi najveći dio prihoda kroz cijelo promatrano razdoblje.

Tablica 1. Prikaz broja radnika i odgovornih osoba sa završenim ispitom

Godina	Radnici (broj)	Odgovorne osobe (broj)
2008.	3068	478
2009.	4071	306
2010.	4693	353
2011.	4907	346

Uz to su održavane radionice za izradu Sigurnosno-tehničkih listova (STL) i to od 2009. Godine. Ukupno je održano do kraja 2011. 15 radionica.

Posebno treba naglasiti da su djelatnici HZTA sudjelovali u različitim vidovima srednjoškolske (kemijske škole), dodiplomske (Farmaceutsko biokemijski fakultet u Zagrebu i Forenzički fakultet u Splitu, poslijediplomske (Farmacija, Veterina, Medicina i Tehnologija u Zagrebu) i doktorske nastave (Farmacija u Zagrebu) itd. (npr. edukacija u DDD).

- b. Pregled STL-ova i uvrštavanje u Registar

Ovi poslovi su također financirani naplatom od privrednika i drugi su po važnosti prihod HZTA-e. Treba naglasiti kako se broj STL-ova uvrštenih u Registar povećavao iz godine u godinu, kako se može vidjeti iz Tablice 2. Do danas je u Registar uvršteno oko 21.000 dokumenata (kroz promatrano razdoblje oko 19.500).

Tablica 2. Broj STL-ova uvrštenih u Registar kroz promatrano razdoblje

Godina	broj
2008.	4152
2009.	4219
2010.	5564
2011.	5600

c. Deklaracije i upute

Deklaracije i upute se moraju ovjeriti u HZTA prije stavljanje proizvoda u promet, a dio njih je i izrađivala ustanova. Kao što se može vidjeti iz Tablice 3., broj ovjerenih dokumenata je znatno manji (oko 7600) od broja zaprimljenih STL-ova. Razlog je vjerojatno u nedostatnom nadzoru takvih dokumenata u prometu. Vjerojatno o tom problemu treba ozbiljno porazgovarati u MZSS i pronaći rješenje.

Tablica 3. Broj ovjerenih deklaraciji i/ili uputa kroz motreno razdoblje

Godina	broj
2008.	2172
2009.	1575
2010.	2520
2011.	1283

d. Vođenje očevidnika (uvoz, proizvodnja, promet i korištenje)

Radi se o poslu koji je trebalo financirati MZSS prema Zakonu o kemikalijama, ali ga je HZTA održavao temeljem vlastitih sredstava s tržišta. Podaci su izrazito važni i obvezni za sve države EU, pa će se nastaviti u povećanom opsegu (sve kemikalije) kroz buduće razdoblje. Broj zapisa je rastao kroz promatrano razdoblje, a bit će značajno povećan proširenjem poslova na sve kemikalije, pa se mora razmišljati o zapošljavanju novih djelatnika. Treba naglasiti da ovaj čas rijetko kad netko od nadležnih zatraži analizu podataka iz baza HZTA.

Tablica 4. Broj zapisa o kemikalijama tijekom promatranog razdoblja

Godina	Broj zapisa
2008.	42030
2009.	42800
2010.	42000
2011.	43000 (predvidljivo)

e. Nesreće s kemikalijama

HZTA obavlja stalnu pripravnost za nesreće s kemikalijama od 1997. godine i nezaobilazna je ustanova u sprječavanju nesreća, djelovanju kod njihove pojave i uklanjanju posljedica. Pripravnost plaćena iz sredstava HZTA danas obuhvaća 7 suradnika ustanove, koji su vrlo aktivni na rečenom području predstavljajući ključne stručnjake. Posebno su važni poslovi sprječavanja nesreća (izrađeno više od 80 elaborata za različite tvrtke), a kod svake važnije nesreće suradnici HZTA su nezaobilazni (npr. slučaj smrti na dijalizama u Sisku zbog aluminija 1995., nesreća na Plitvičkim jezerima 1997., požar PUTO u Zagrebu 2002., katastrofa s Baxter filtrima za dijalizu 2001., nesreća u Karlovačkoj pivovari zbog otrovanja ugljikovim dioksidom 2007. itd.). Što se tiče sprječavanja nesreća treba spomenuti sve

dolaske sv. Oca u Hrvatsku, jer su suradnici HZTA obavili sve poslove procjene rizika, izradili detaljne simulacije mogućih katastrofalnih događaja i dežurali kroz cijelo vrijeme boravka sv. Oca. Suradnici ustanove su članovi svih ključnih stožera za nesreće (npr. Krizni stožer MZSS, Državni stožer DUZS, ukinuti Državni eko stožer, Stožer Grada Zagreba za nesreće itd.).

f. Nadzor nad prometom biocida

Od stupanja na snagu Zakona o biocidima 2008.g. HZTA obavlja i kontrolu dokumentacije biocidnih pripravaka. Najvažniji dio kontrole biocidnih pripravaka u svrhu dobivanja dozvole za stavljanje pripravaka na tržište jest provjera aktivne tvari i namjena biocidnog pripravka. Od 2000.g. u EU se provodi revizija svih aktivnih tvari u biocidnim pripravcima koje su do tada bile na tržištu EU. Svaku godinu Komisija EU donosi nekoliko Odluka u kojima objavljuje rezultate revizije aktivnih tvari, a kojima se aktivne tvari koje nisu zadovoljile postupak revizije (bilo zbog nepotpune dokumentacije, propuštenih rokova predaje dokumentacije ili nepovoljnih rezultata procjena rizika, nezainteresiranost proizvođača za daljnju proizvodnju) zabranjuju. Istovremeno donose se odluke o aktivnim tvarima koje su zadovoljile postavljene kriterije u obliku „pozitivnih lista“, tj Priloga 1, 1A i 1B. Važnost stalnog praćenja spomenutog procesa od strane naše Službe je u zaštiti hrvatskog tržišta odnosno ljudskog zdravlja kao i zaštita okoliša. Pokazalo se da neki od proizvođača čija aktivna tvar nije prošla proces revizije svoj pripravak pokušavaju izvesti u zemlje izvan EU što je razumljivo, budući su troškovi uništavanja preostalih zaliha vrlo veliki.

U protekle dvije godine u HZTA je izrađeno 299 stručnih mišljenja o aktivnim tvarima u biocidnim pripravcima.

2. Povremeni važni poslovi

Takvih poslova je izrazito mnogo, a posebno je važna suradnja sa sanitarnom inspekcijom, kojoj je HZTA servis u stručnom smislu. Međutim, zadnjih godina je rađeno izrazito mnogo na prilagođavanju hrvatskog zakonodavstva europskim direktivama i uredbama. Praktički su dvoje suradnika zadnjih godina najveći dio radnog vremena posvetili takvim poslovima.

U okviru IPA projekta "Kemijska sigurnost – Jačanje pravnog okvira institucijske infrastrukture za zaštitu od opasnih kemikalija" podijeljenog u Twinning podprojekt i podprojekt Tehničke pomoći odvijale su se i odvijaju se brojne aktivnosti u koje su uključeni djelatnici Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping (HZTA).

Jedna od ključnih aktivnosti je komponenta 1. "Nacionalni sustav kemijske sigurnosti" kojom se nastoji uspostaviti nadležno tijelo (Competent Authority) za upravljanje kemikalijama i koordinaciju nacionalnog sustava kemijske sigurnosti u skladu s REACH-uredbom i ostalim direktivama koje reguliraju rad s opasnim kemikalijama. U tu svrhu pristupilo se dubinskoj analizi postojeće situacije s obzirom na sustav kemijske sigurnosti i specifičnoj odgovornosti na polju kemikalija. Brojni razgovori predstavnika HZTA s Twinning timom kao i timom za tehničku pomoć ukazali su na brojne nedostatke i nedorečenosti po pitanju gospodarenja kemikalijama. Iz tog razloga, a uz suglasnost Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (MZSS), HZTA je predložen za obavljanje poslova Nadležnog tijela za kemikalije, odnosno sustav kemijske sigurnosti, a sukladno najboljoj praksi u zemljama Europske unije (EU).

Predstavnici HZTA sudjeluju i u aktivnostima predviđenim komponentom 2. "Sprječavanje i djelovanje pri pojavi nesreća s kemikalijama" kroz brojne, od prije započete aktivnosti kao što

je, npr. vođenje registra kemikalija. Također, kao ekspertna institucija, HZTA pruža informacije o procjeni rizika u slučaju nesreća, bez obzira radi li se o velikim nesrećama, propisanim Seveso direktivama, ili o nesrećama na lokalnoj razini koje se sada kod pripreme legislative za ulazak u EU pomalo zanemaruju. U tu svrhu predstavnik HZTA u svojstvu vanjskog eksperta komponente projekta za tehničku pomoć održao je predavanje o procjeni rizika u konkretnom slučaju nesreće s kemikalijama (Risk assessment – case report).

U okviru komponente 3. "Zakonodavstvo o kemikalijama i Seveso II direktiva" djelatnici HZTA već dulji niz godina aktivno sudjeluju u donošenju hrvatskog zakonodavstva vezanog uz kemikalije. U suradnji s MZSS Zavod je načinio prijedlog Zakona o kemikalijama te sve podzakonske akte koji iz njega proizlaze. HZTA je, također, sa stručne obradio sve prijevode europske legislative koji se tiču kemikalija, kao što su: direktive o opasnim tvarima (67/548/EEZ) i o opasnim pripravcima (1999/45/EZ), uredba REACH ((EZ) 1907/2006) i njene izmjene i nadopune, direktiva o biocidnim pripravcima (98/8/EZ), uredba CLP ((EZ) 1272/2008) i njene nadopune. Poseban trud uložen je na pripremi tablica za razvrstavanje tvari, odnosno prevođenju kemijskih naziva tvari s engleskog jezika na hrvatski konkretno CLP uredba sadrži dvije tablice od po 500-tinjak stranica, odnosno oko 4.500 kemijskih tvari po tablici, od kojih neke maju i po nekoliko sinonima.

Komponenta 4. "Institucijski kapaciteti, profesionalni profili i edukacija" nastavno na komponentu 1. podrazumijeva i formiranje nadležnog tijela koje se mora ekipirati sukladno obimu poslova koje takva institucija treba obavljati. U tu svrhu predložen je MZSS-u plan i program rada HZTA-e kao nadležnog tijela, a samim time popunjavanje kadrova, sistematizacija i financiranje daljnjeg rada Zavoda. Program edukacije, predviđen i europskom legislativom provodi se u okviru HZTA-e još od 1998. godine. Može se reći da je planom i programom rada Zavoda Republika Hrvatska bila čak korak ispred razvijenih zemalja Europske unije.

Još za vrijeme zbrinjavanja starih lijekova doniranih za vrijeme Domovinskog rata HZTA je uspostavio sustav monitoringa emisije plinova nastalih nakon spaljivanja medicinskog otpada. Sustav se može primijeniti i danas jer se uvjeti zagađenja i mjerenja zagađivala nisu bitno promijenili. Kako je to opisano u komponenti 5. "Kapaciteti za kemijski monitoring, praksa i integracija sektora", te u komponenti 6. "Kapacitet i monitoring u skladu s dobrom laboratorijskom praksom" potrebno je ostvariti suradnju različitih institucija, a HZTA u tome može pomoći. Važno je naglasiti da je Zavod sudjelovao i u donošenju Pravilnika o dobroj laboratorijskoj praksi koji je usklađen s europskim direktivama.

Sukladno prijedlogu po kojem bi HZTA postao nadležno tijelo za upravljanje kemikalijama, a prema komponenti 7. "Evaluacija rezultata, naučene lekcije, studijske posjete i preporuke za budućnost" HZTA već neko vrijeme zajedno s twinning timom i timom za tehničku pomoć, razvija sustav daljnje edukacije, kako svojih kadrova, tako i kadrova drugih institucija koje bi trebale biti uključene u poslove oko kemikalija. U tu svrhu HZTA je već u nekoliko navrata organizirao stručnu pomoć, najčešće putem edukacije stručnim službama kako bi se funkcioniranje kemijske sigurnosti odvijalo bez problema. Dakako da je daljnja edukacija potrebna i djelatnicima HZTA-e, a posebice kadrovima koji će tek biti zaposleni. Zato se organizacija studijskih posjeta etabliranim europskim institucijama mora postaviti kao jedan od prioritarnijih ciljeva sustava upravljanja kemikalijama.

SLUŽBA ZA ANTIDOPING

Služba je potekla iz Hrvatske agencije za antidoping (HADA) osnovane u okviru Ministarstva znanosti 2007. godine. Zapravo je započela s radom 2008. i nakon toga se razvijala izrazito snažno tijekom 2009. godine, kad se mogla prema aktivnostima izjednačiti sa starijim europskim agencijama razvijenih zemalja. Od časa kad je u kolovozu 2010. donijeta odluka o njezinom ukidanju i pripajanju HZT-u počeli su problemi s dramatičnim padom djelatnosti. Ključni razlog je bio u izostanku financiranja za 2011. godinu, jer za tu godinu nije dobila od MZSS niti jednu kunu. Međutim, oporavak je ipak započeo u lipnju 2011. godine snalaženjem nove ustanove HZTA u prebrođivanju teške krize. Ključna djelatnost službe je bila edukacija, jer bez toga nema prihvatljivog sprječavanja dopinga među športašima, a uzimanje uzoraka urina športaša radi kontrole je zapravo samo policijska mjera. Izrazito važan posao tijekom 2011. godine odnosio se na preustrojavanje službe i izradu propisa usklađenih sa svjetskom organizacijom (WADA). Poseban problem je bio u potrebi povećanog broja kontrola olimpijaca u vrijeme pred Olimpijadu, ali on je dijelom prebrođen reorganizacijom nove Službe, a dijelom suradnjom s HOO.

a. Edukacija

Bilo je nekoliko izrazito važnih aktivnosti na području edukacije. Ideje o antidopingu širile su se predavanjima športašima svih uzrasta, izdavanjem posebne publikacije AD Magazin, internetskom stranicom te predavanjima olimpijcima o ispunjavanju međunarodne baze podataka ADAMS. U pripravi je otvaranje posebne ambulante za antidoping.

AD magazin je izlazio redovito svaka dva mjeseca od 2008. godine do danas i pobudio je zamjetan interes ne samo među športašima. Jednako tako je bez oscilacija održavana web stranica na kojoj su se mogle naći uvijek nove vijesti iz svijeta antidopinga uključujući liste zabranjenih sredstava. Ovog časa se intenzivno radi na posebnoj bazi podataka o lijekovima koji se mogu naći na hrvatskom tržištu, a sadrže neko od zabranjenih sredstava. Opća edukacija športaša o dopingu jedno vrijeme je zastala nakon velikog uzleta iz 2009. godine, ali danas se osjeća oporavak i na tom području su planovi za 2011. godinu izrazito značajni. O kretanjima pogledati Tablicu 5. Valja snažno naglasiti kako su u jesen 2011. održana predavanja i vježbe za sve olimpijce o ispunjavanju nužnih osobnih podataka u bazi ADAMS, što znači da su svi spremni za Olimpijske igre u pogledu ove obveze.

Tablica 5. Broj predavanja za športaše tijekom promatranog razdoblja

Godina	broj
2008.	1
2009.	3
2010.	14
2011.	6

b. Uzorkovanje kod športaša

Kao što je vidljivo iz Tablice 6. broj uzetih uzoraka je rastao do polovice 2010., što se poklapa s vremenom ukidanja HADA-e. Tada je došlo do pada uzorkovanja tako da od listopada iste godine nije uzet niti jedan novi uzorak. Tijekom 2011. odlučeno je izrazito srezati Nacionalni program uzorkovanja zbog nedostatka sredstava i ograničiti se uglavnom na olimpijce. Razlog je bio u tome što se nije htjelo staviti naše najbolje športaše u kategoriju sumnjivih zbog izostanka antidoping kontrole. Naporima se pridružio također HOO odvajajući iz svojih sredstava određenu svotu za obavljanje važnog i zahtjevnog posla. Druge službe HZTA su također posudile sredstva državnom proračunu kako bi se svi poslovi

pripreme za Olimpijadu mogli uspješno obaviti. Ostaje problem vremena do Olimpijade 2012., jer još uvijek nisu osigurana financijska sredstva za program, ali će biti uloženi svi naponi od strane HZTA da naši športaši odu ravnopravno drugima na Olimpijadu. Međutim, ovakvim načinom rada uskraćeni su drugi športaši i mogli bi imati problema pri odlasku na druga međunarodna natjecanja. Nova vlada mora ispraviti tešku grešku izostanka financiranja ovako važne djelatnosti za državu u cjelini.

Tablica 6. Broj uzoraka mokraće uzet od športaša tijekom 4 godine.

Godina	broj
2008.	372
2009.	958
2010.	699
2011.	271

c. Poslovi preustrojavanja i udovoljavanja uvjetima WADA-e

Uz sve nedaće nastale zbog izostanka financiranja Službe pojavio se zahtjev WADA-e za potpunom reorganizacijom sustava antidoping kontrole. Trebalo je izraditi novi pravilnik o antidoping kontroli usklađen sa zahtjevima WADA-e te poslovničke za brojna povjerenstva. Prvi problem je bio u tome što je nedostajalo kadrova. Bivši ravnatelj bivše ustanove dao je neopozivi otkaz na zadnji dan 2010. godine, a zbog štednje je većina bivših djelatnika bivše HADA-e prebačena na poslove toksikoloških službi. Bilo je potpuno jasno da će u slučaju neispunjavanja strogih zahtjeva WADA-e cijeli zavod biti proglašen «noncompliant» ustanovom. To je značilo da više niti jedna njezina aktivnost neće biti međunarodno priznata. Posljedice su mogle biti strašne. Hrvatski športaši bi odlazili na međunarodna natjecanja kao sumnjivi («prljavi»), a više se ne bi moglo održati niti jedno međunarodno natjecanje na teritoriju hrvatske države. Napravljen je golem napor uz uključivanje u posao vrsnih pravnika, bez obzira na troškove. Mora se naglasiti kako je HOO na čelu s gospodinom Matešom i opet pružio snažnu podršku našim nastojanjima i praktički na kraju procesa je WADA poslala dokument kojim Zavod proglašava «compliant» ustanovom. Treba naglasiti da čak neke zemlje članice EU nisu dobile ovakvo priznanje. Time je uklonjena opasnost za hrvatski šport, a HZTA je dobio međunarodno priznanje za svoje napore.

AGENCIJA ZA KVALITETU I AKREDITACIJU U ZDRAVSTVU

Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu (u daljnjem tekstu: Agencija) osnovana je 2007. godine Zakonom o kvaliteti zdravstvene zaštite („Narodne novine“ broj 107/07). Od osnutka Agencije pa do travnja 2009. godine dužnost privremene ravnateljice Agencije obnašala je Mirjana Nasić, dr.med., te je uz nju u Agenciji ugovorom o djelu radila Marina Zmajević- Schowald, dr.med.

2009. godine, imenovanjem Renata Mittermayera, dr.med., na mjesto Ravnatelja, Agencija je započela sa formalnim radom, te je iste godine zaposleno 6-ero djelatnika.

2010. godine zaposlena je jedna djelatnica u Odjelu za akreditaciju, dok su 2011. godine zaposleni Pomoćnik ravnatelja za ekonomske poslove, te dvije pripravnice raspoređene u Ured ravnatelja i u Odjel za razvoj, istraživanje i zdravstvene tehnologije. Također zaposlena

je jedna djelatnica u Odjelu za kvalitetu i edukaciju i zaposlen je jedan djelatnik u Odjelu za akreditaciju. Raspisana su i provedena 2 natječaja za akreditacijski postupak bolničkih zdravstvenih ustanova („Narodne novine“ broj 79/11 i „Narodne novine“ broj 132/11) čije će troškove akreditacijskog postupka snositi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Na natječaju je prošla 21 bolnička zdravstvena ustanova.

U razdoblju od 2009. godine do danas:

- Temeljem Zakona o kvaliteti zdravstvene zaštite, a na prijedlog Agencije, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležnih komora, ministar nadležan za zdravstvo donio je Plan i program mjera za osiguranje, unapređenje, promicanje i praćenje kvalitete zdravstvene zaštite („Narodne novine“ broj 114/10).
- U suradnji sa Hrvatskom liječničkom komorom, te DNV Adriatica d.o.o. organizirani su seminari „Uvod u sustav akreditacije bolničkih zdravstvenih ustanova“, održani u Splitu, Rijeci, Zagrebu i Osijeku.
- Predloženi su ministru nadležnom za zdravstvo akreditacijski standardi za bolničke zdravstvene ustanove, koji su doneseni u obliku Pravilnika o akreditacijskim standardima za bolničke zdravstvene ustanove („Narodne novine“ 31/11).
- U tijeku je završna faza izrade Priručnika o akreditaciji bolničkih zdravstvenih ustanova, Priručnika za samoprocjenu nositelja zdravstvenih ustanova, te Pravilnika o akreditacijskom postupku nositelja zdravstvene djelatnosti.
- Uspostava obveznog sustava kvalitete i sigurnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se kroz obveznu primjenu jedinstvenog sustava standarda kvalitete zdravstvene zaštite koji je objavljen u Pravilniku o standardima kvalitete zdravstvene zaštite i načinu njihove primjene („Narodne novine“ broj 79/11).
- Završen je i objavljen Priručnik o standardima kvalitete zdravstvene zaštite i načinu njihove primjene u kojemu su objavljeni klinički pokazatelji kvalitete čija će primjena biti obvezna
- U lipnju 2011. provedena je edukacija edukatora o akreditacijskom postupku i akreditacijskim standardima. Trenutno imamo 17 certificiranih edukatora koji provode edukacije po bolničkim zdravstvenim ustanovama.
- Do sada je provedena edukacija o akreditacijskom postupku i akreditacijskim standardima u bolničkim zdravstvenim ustanovama provedena u 31 bolničkoj zdravstvenoj ustanovi, i do sada je educirano 700 zaposlenika.
- priprema dokumentacije za provedbu natječaja Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu za financiranje akreditacijskog postupka od strane HZZO-a (napravljen prijedlog kriterija koje bolnica mora ispunjavati ako se želi prijaviti na natječaj - prijedlog prihvaćen na jednom od sastanaka radnih skupina, te odobren od strane ravnatelja; izrađen obrazac za procjenu natječajne dokumentacije)
- Raspisana i provedena 2 natječaja za akreditacijski postupak bolničkih zdravstvenih ustanova; na natječaju je prošla 21 bolnica, te će njima troškove akreditacijskog postupka snositi HZZO.
- Svaka bolnička zdravstvena ustanova može podnijeti Agenciji za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu zahtjev za akreditacijom.
- Uspostava obveznog sustava kvalitete i sigurnosti za sve nositelje zdravstvene djelatnosti
Primjena standarda kvalitete zdravstvene zaštite i odabranih kliničkih pokazatelja kvalitete

- Započet je proces uspostave sustava za procjenu zdravstvenih tehnologija, te su izrađene hrvatske smjernice za procjenu zdravstvenih tehnologija, na engleskom jeziku, „Croatian Guideline for Health Technology Assessment Process and Report”.
- Provođena je kontrola kvalitete mamografskog skrininga u sklopu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke na način da mamografske jedinice, koje sudjeluju u tom programu dva puta godišnje, svakih 6 mjeseci, dostavljaju pet uzoraka mamografskih snimki iz skrining programa na adresu Agencije.
- Agencija je postala član Međunarodnog društva za kvalitetu u zdravstvu, ISQua, te član međunarodnog stručnog Društva za procjenu zdravstvenih tehnologija (HTAi).
- Sudjelovanje u projektima; program aktivnosti zajednice u području javnog zdravlja 2008-2013.

Imenovanjem od strane Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Agencija je postala partner u projektu EUnetHTA Joint Action čime aktivno sudjeluje u izabranom “Work Package 8 (WP8)- Strategy and business model development, u WP7B “Collaboration on new high tech interventions in hospitals“.

Isto tako, Agencija je postala partnerom u projektu EUnetHTA Joint Action2 (2012.-2014.), te je postala vodeći partner u projektu EUnetPatient safety Joint Action (2012.-2014.) u WP2 “Dissemination of the Joint Action”

- Organizacija TAIEX Radionice: “Health Technology Assessment; main principles, HTA process and report”, na kojoj je sudjelovalo 110 polaznika iz cijele Hrvatske te 8 stručnjaka predavača iz Europske unije. Cilj radionice bio je dati detaljan pregled glavnih principa i ciljeva procesa procjene, kao i završnog dokumenta procjene zdravstvenih tehnologija.
- Održana je od 20-21. rujna 2011.g.TAIEX Radionica “Good Practices in Patient Safety”, na kojoj je bio cilj osvijestiti prisutne o važnosti pružanja kvalitetne zdravstvene skrbi pacijentima. Na radionici su predavanje održali 8 stručnjaka iz Europske unije, a prisustvovalo je 105 polaznika iz cijele Hrvatske.
- Javljanje na natječaje za dobivanje sredstava iz pretprijetnih programa EU: IPA TAIB 2011 sa projektom „Improvement of Healthcare Quality in the Republic of Croatia“; MATRA 2010 sa tri projektna prijedloga (“Building Capacity for Quality and Safety of Healthcare in the Republic of Croatia“, „Development of Accreditation Program for Hospitals in the Republic of Croatia“, „Implementation of Patient Safety Standards Programme (Safety Management System)“), te MATRA 2011 sa dva projektna prijedloga (“Capacity building in Health Technology Assessment (HTA) process and reporting”.
- u suradnji sa Odjelom za kvalitetu i edukaciju pripremana dokumentacija za prijavu projekata za EU fondove (IPA 2011 TAIB) i Matra flex Patient Education Project for Hospitals in Croatia

06. UPRAVA ZA PRAVNE POSLOVE

1. NORMATIVNI PROJEKTI I PROGRAMI

Redni broj	ZAKONI – 2009. GODINA	NARODNE NOVINE broj/datum
1.	Zakon o zaštiti od buke - EU	30/09 09.03.2009.

2.	Zakon o potvrđivanju Memoranduma o razumijevanju između Republike Hrvatske i Europske zajednice o sudjelovanju Republike Hrvatske u Drugom programu aktivnosti zajednice u području zdravstva (2008. - 2013.)	(Međunarodni ugovori) 2/09
3.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uzimanju i presađivanju dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja- EU	45/09 10.04.2009.
4.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lijekovima- EU	45/09 10.04.2009.
5.	Ispravak Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda- EU	55/09 08.05.2009.
6.	Zakon o izmjenama Zakona o predmetima opće uporabe- EU	75/09 30.06.2009.
7.	Zakon o djelatnostima u zdravstvu- EU	87/09 21.07.2009.
8.	Zakon o medicinskoj oplodnji- EU	88/09 22.07.2009.
9.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju	94/09 01.08.2009.
10.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda- EU	119/09 01.10.2009
11.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stomatološkoj djelatnosti- EU	120/09 05.10.2009.
12.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o medicinskoj oplodnji- EU	137/09 13.11.2009.
13.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o genetski modificiranim organizmima- EU	137/09 13.11.2009.
14.	Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o suzbijanju zlouporabe opojnih droga- EU	149/09 15.12.2009.
15.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju	153/09 21.12.2009.
16.	Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti	155/09 28.12.2009.

Redni broj	ZAKONI – 2010. GODINA	Narodne novine broj i datum
1.	Zakon o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti	28/10 od 03.03.2010.
2.	Zakon o izmjenama Zakona o predmetima opće uporabe - EU	43/10. od 09.04.2010.
3.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim pripravcima - EU	56/10. od 07.05.2010.
4.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti	71/10. od 10.06.2010.

5.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju	71/10. od 10.06.2010.
6.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju	71/10. od 10.06.2010.
7.	Zakon o Hrvatskom Crvenom križu	71/10. od 10.06.2010.
8.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sanitarnoj inspekciji	88/10. od 14.07.2010.
9.	Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja - EU	91/10. od 23.07.2010.
10.	Zakon o humanitarnoj pomoći	128/10. od 17.11.2010.
11.	Zakon o provedbi (EZ) BR.689/2008 Europskog parlamenta i vijeća o izvozu i uvozu opasnih kemikalija - EU	139/10. od 10.12.2010.
12.	Zakon o prestanku važenja Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu	139/10. od 10.12.2010.
13.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti	139/10. od 10.12.2010.
14.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju	139/10. od 10.12.2010.
15.	Zakon o izmjenama Zakona o obeštećenju radnika profesionalno izloženih azbestu	139/10. od 10.12.2010.
16.	Zakon o izmjenama Zakona o obveznom zdravstvenom nadzoru radnika profesionalno izloženih azbestu	139/10. od 10.12.2010.
17.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o primaljstvu - EU	145/10 od 24.12.2010.

Redni broj	ZAKONI U 2011. GODINI	Narodne novine broj i datum
1.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti	22/11 18.02.2011.
2.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju	49/11 29.04.2011.
3.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kemikalijama - EU	49/11 29.04.2011.
4.	Zakon o socijalnoj skrbi	57/11 25.05.2011.
5.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sestrinstvu - EU	57/11 25.05.2011.
6.	Zakon o dopunama Zakona o suzbijanju zlorabe droge - EU	84/11 20.07.2011.
7.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o	84/11

	zdravstvenoj zaštiti	20.07.2011.
8.	Zakon o udomiteljstvu	90/11 02.08.2011.
9.	Zakon o kvaliteti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	124/11 04.11.2011.
10.	Zakon o djelatnosti socijalnog rada	124/11 04.11.2011.
11.	Zakon o edukacijsko-rehabilitacijskoj djelatnosti	124/11 04.11.2011.
12.	Zakon o dopuni Zakona o medicinskoj oplodnji	124/11 04.11.2011.
13.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krvi i krvnim pripravcima	124/11 04.11.2011.
14.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lijekovima	124/11 04.11.2011.
15.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o medicinskim proizvodima	124/11 04.11.2011.

UKUPNO ZAKONA: 48

EU ZAKONA: 20

2. PROVEDBENI PROPISI

Redni broj	PRAVILNICI – 2009. GODINA	NARODNE NOVINE broj/datum
1.	Pravilnik o uvjetima i načinu provođenja dopunskoga zdravstvenog osiguranja	2/09 03.01.2009.
2.	Pravilnik o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama – EU	17/09 06.02.2009.
3.	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o sustavu sljedivosti krvnih pripravaka i praćenju ozbiljnih štetnih događaja i ozbiljnih štetnih reakcija - EU	18/09 11.02.2009.
4.	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o osiguranju kvalitete krvi i krvnih pripravaka u zdravstvenim ustanovama - EU	18/09 11.02.2009.
5.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o popisu postojećih aktivnih tvari dopuštenih u biocidnim pripravcima - EU	28/09 04.03.2009.
6.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o popisu postojećih aktivnih tvari koje nisu dopuštene u biocidnim pripravcima - EU	28/09 04.03.2009.
7.	Plan zdravstvene zaštite Republike Hrvatske	28/09 04.03.2009.

8.	Uredba o dopuni Uredbe o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme - EU	36/09 23.03.2009.
9.	Podaci o minimalnim novčanim iznosima potrebnim za mjesečno uzdržavanje djeteta	37/09 25.03.2009.
10.	Pravilnik o sadržaju podataka o svim sastojcima i njihovim količinama po vrsti i tipu koji se koriste u proizvodnji duhanskih proizvoda te o načinu informiranja javnosti	39/09 31.03.2009.
11.	Pravilnik o ispunjavanju sigurnosno-tehničkog lista - EU	39/09 31.03.2009.
12.	Lista stručnjaka koji mogu provoditi stručni nadzor u djelatnosti socijalne skrbi	45/09 10.04.2009.
13.	Popis opojnih droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu opojnih droga- EU	50/09 22.04.2009.
14.	Pravilnik o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući	64/09 03.06.2009.
15.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija- EU	64/09 03.06.2009.
16.	Pravilnik o načinu izvješćivanja, načinu vođenja evidencije i rokovima izvješćivanja o ozbiljnim štetnim događajima i ozbiljnim štetnim reakcijama- EU	67/09 10.06.2009.
17.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za osiguranje sigurnosti i kvalitete dijelova ljudskog tijela za medicinsku upotrebu- EU	70/09 19.06.2009.
18.	Pravilnik o uvozu i izvozu opasnih kemikalija- EU	73/09 24.06.2009.
19.	Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju uslužne ili posredničke poslove pri kojima ne dolaze u neposredan doticaj s opasnim kemikalijama- EU	73/09 24.06.2009.
20.	Popis biocidnih pripravaka kojima je dano odobrenje za stavljanje na tržište- EU	73/09 24.06.2009.
21.	Pravilnik o praćenju štetnih događaja vezano uz medicinske proizvode- EU	74/09 29.06.2009.
22.	Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika i medicinsko-tehničke opreme, sustava	74/09

	kvalitete i drugih uvjeta za obavljanje djelatnosti uzimanja, pohranjivanja i presađivanja tkiva- EU	29.06.2009.
23.	Pravilnik o uvjetima i postupku utvrđivanja zahtjeva dobre proizvođačke prakse te o postupku davanja proizvodne dozvole i potvrde o provođenju dobre proizvođačke prakse- EU	74/09 29.06.2009.
24.	Pravilnik o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke- EU	75/09 30.06.2009.
25.	Pravilnik o sadržaju programa osposobljavanja predavača iz predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći, provođenju ispita za predavača, sastavu ispitnog povjerenstva i obrascu potvrde o položenom ispitu	78/09 06.07.2009.
26.	Pravilnik o prostoru, nastavnim sredstvima, opremi i drugim uvjetima koje moraju osigurati Hrvatski crveni križ i ovlaštene zdravstvene ustanove za provođenje nastave iz predmeta "Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći"	78/09 06.07.2009.
27.	Pravilnik o sadržaju ispita predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenima u prometnoj nesreći	78/09 06.07.2009.
28.	Program provedbe programa, uvjeti i način osposobljavanja kandidata za vozača i najmanji jedinstveni minimalni izračunski elementi vrijednosti nastavnog sata za nastavni predmet Pružanja prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći	78/09 06.07.2009.
29.	Program, oblik i način stručnog usavršavanja te provjere stručne osposobljenosti predavača i ovlaštenih ispitivača iz nastavnog predmeta Pružanja prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći	78/09 06.07.2009.
30.	Lista zaraznih bolesti čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku	79/09 08.07.2009.
31.	Pravilnik o visini naknada, vrstama i visini dodatnih troškova te načinu plaćanja za poslove koje obavlja Državni zavod za zaštitu od zračenja	89/09 24.07.2009.
32.	Pravilnik o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja telemedicine	89/09 24.07.2009.
33.	Mreža javne zdravstvene službe	98/09 12.08.2009.
34.	Odluka o najvišem iznosu naknade za koncesiju za obavljanje javne zdravstvene službe	98/09 12.08.2009.
35.	Mreža telemedicinskih centara za 2009. godinu	108/09

		11.09.2009.
36.	Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme, sustava kvalitete i drugih uvjeta za provođenje postupaka medicinske oplodnje- EU	110/09 16.09.2009.
37.	Pravilnik o načinu izvješćivanje te o načinu vođenja evidencije i rokovima izvješćivanja o ozbiljnim štetnim događajima i ozbiljnim štetnim reakcijama- EU	110/09 16.09.2009.
38.	Pravilnik o načinu davanja pristanka za uzimanje, čuvanje i pohranjivanje sjemenih stanica i jajnih stanica- EU	110/09 16.09.2009.
39.	Pravilnik o načinu davanja pristanka i identifikacije darivatelja spolnih stanica- EU	110/09 16.09.2009.
40.	Pravilnik o postupcima i kriterijima procjene darivatelja spolnih stanica i postupcima zaprivanja i pohranjivanja spolnih stanica- EU	110/09 16.09.2009.
41.	Pravilnik o načinu davanja pristanka bračnih, odnosno izvanbračnih drugova za provođenje postupaka medicinske oplodnje- EU	110/09 16.09.2009.
42.	Pravilnik o načinu davanja pristanka bračnog, odnosno izvanbračnog druga za darivanje spolnih stanica - EU	110/09 16.09.2009.
43.	Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine	111/09 17.09.2009.
44.	Pravilnik o načinu oglašavanja o lijekovima i homeopatskim proizvodima - EU	118/09 30.09.2009.
45.	Pravilnik o uvjetima i postupku izdavanja dopuštenja za stavljanje nove hrane prvi puta na tržište Republike Hrvatske i zahtjevima za posebno označavanje nove hrane - EU	118/09 30.09.2009.
46.	Pravilnik o sanitetskom prijevozu	123/09 14.10.2009.
47.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uvjetima i načinu provođenja dopunskoga zdravstvenog osiguranja	123/09 14.10.2009.
48.	Pravilnik o farmakovigilanciji - EU	125/09 19.10.2009.
49.	Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom - EU	125/09 19.10.2009.
50.	Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti predmeta široke potrošnje - EU	125/09 19.10.2009.
51.	Pravilnik o obrascu potvrde o uništenju spolnih stanica nakon povlačenja pristanka darivatelja - EU	127/09 22.10.2009.
52.	Pravilnik o učestalosti kontrole i normativima	137/09

	mikrobiološke čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom	13.11.2009.
53.	Pravilnik o mjerilima za određivanje cijena ortopedskih i drugih pomagala	138/09 18.11.2009.
54.	Pravilnik o mjerilima za stavljanje ortopedskih i drugih pomagala na popis pomagala Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje	138/09 18.11.2009.
55.	Pravilnik o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara - medicinskih tehničara	139/09 20.11.2009.
56.	Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu oglašavanja o lijekovima i homeopatskim proizvodima - EU	140/09 25.11.2009.
57.	Pravilnik o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja djelatnosti sanitetskog prijevoza	146/09 09.12.2009.
58.	Mreža telemedicinskih centara za 2010. godinu	152/09 18.12.2009.
59.	Pravilnik o rokovima najduljeg trajanja bolovanja ovisno o vrsti bolesti	153/09 21.12.2009.
60.	Pravilnik o mjerilima za određivanje cijena lijekova na veliko i o načinu izvješćivanja o cijenama na veliko - EU	155/09 28.12.2009.
61.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku i načinu davanja odobrenja za stavljanje gotovog lijeka u promet - EU	155/09 28.12.2009.
62.	Pravilnik o mjerilima za stavljanje lijekova na osnovnu i dopunsku listu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje	155/09 28.12.2009.
63.	Pravilnik o obrascu izjave o izvanbračnoj zajednici	156/09 29.12.2009.

Redni broj	PRAVILNICI – 2010. GODINA	Narodne novine broj i datum
1.	Dopuna popisa opojnih droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu opojnih droga	2/10 od 04.01.2010.
2.	Pravilnik o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi	14/10 od 29.01.2010.
3.	Pravilnik o uporabi i zaštiti podataka iz medicinske dokumentacije pacijenata u centralnom informacijskom sustavu zdravstva Republike Hrvatske	14/10 od 29.01.2010.
4.	Ispravak Mreže javne zdravstvene službe	14/10 od 29.01.2010.

5.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o mjerilima za određivanje cijena lijekova na veliko i o načinu izvješćivanja o cijenama na veliko - EU	22/10. od 17.02.2010.
6.	Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati laboratoriji za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a -EU	26/10. od 26.02.2010.
7.	Pravilnik o načinu rada Državnog registra o medicinskoj oplodnji i dodjeli jedinstvenog identifikacijskog broja	33/10. od 18.03.2010.
8.	Pravilnik o sadržaju i obliku obrasca izvješća o broju i vrsti obavljenih postupaka medicinske oplodnje, o njihovoj uspješnosti te o pohranjenim spolnim stanicama	33/10. od 18.03.2010.
9.	Uredba o dopuni Uredbe o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme -EU	33/10. od 18.03.2010.
10.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o popisu postojećih aktivnih tvari dopuštenih u biocidnim pripravcima - EU	36/10. od 24.03.2010.
11.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o popisu postojećih aktivnih tvari koje nisu dopuštene u biocidnim pripravcima - EU	36/10. od 24.03.2010.
12.	Ispravak Pravilnika o uvjetima u pogledu prostora, stručnih radnika, medicinsko-tehničke opreme, sustava kvalitete i drugih uvjeta za provođenje postupka medicinske oplodnje	38/10. od 31.03.2010.
13.	Pravilnik o dobroj praksi, uvjetima za davanje dozvole za promet na veliko te uvozu i izvozu medicinskih proizvoda - EU	38/10. od 31.03.2010.
14.	Lista opasnih kemikalija čiji je promet zabranjen, odnosno ograničen -EU	39/10. od 01.04.2010.
15.	Minimalni novčani iznosi potrebni za mjesečno uzdržavanje djeteta	40/10. od 02.04.2010.
16.	Pravilnik o prostoru, stručnim radnicima i medicinsko-tehničkoj opremi za obavljanje djelatnosti planiranja, prikupljanja i testiranja krvi te proizvodnje, čuvanja, raspodjele, odnosno izdavanja krvnih pripravaka -EU	41/10. od 07.04.2010.
17.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima monitoringa utjecaja genetski modificiranih organizama ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od genetski modificiranih organizama i njihove uporabe -EU	41/10. od 07.04.2010.

18.	Pravilnik o hrani za posebne prehrambene potrebe -EU	41/10. od 07.04.2010.
19.	Pravilnik o bitnim zahtjevima, razvrstavanju, sustavu kvalitete, upisu u očevidnik proizvođača i očevidnik medicinskih proizvoda te ocjenjivanju sukladnosti medicinskih proizvoda -EU	43/10. od 09.04.2010.
20.	Pravilnik o sadržaju upisnika ustanova socijalne skrbi	52/10. od 28.04.2010.
21.	Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija fizičkih osoba koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost	52/10. od 28.04.2010.
22.	Pravilnik o dodatnom specijalističkom stručnom usavršavanju medicinskih sestara – medicinskih tehničara iz hitne medicinske pomoći	52/10. od 28.04.2010.
23.	Pravilnik o načinu pružanja usluga obiteljskog doma te uvjetima prostora, opreme, stručnih i drugih radnika	52/10. od 28.04.2010.
24.	Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje djelatnosti hitne medicine	58/10 od 11.05.2010.
25.	Pravilnik o prehrambenim aditivima –EU	62/10 od 21.05.2010.
26.	Popis hrvatskih norma za medicinske proizvode 2010-05-24	79/10 od 24.06. 2010.
27.	Popis biocidnih pripravaka kojima je dano odobrenje za stavljanje na tržište -EU	80/10 od 28.06.2010.
28.	Izmjene Mreže javne zdravstvene službe	81/10. od 30.06.2010.
29.	Pravilnik o mjerilima za razvrstavanje lijekova te o propisivanju i izdavanju lijekova na recept	82/10. od 01.07.2010.
30.	Pravilnik o posebnim uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe -EU	82/10. od 01.07.2010.
31.	Pravilnik o načinu vođenja osobnog zdravstvenog kartona u elektroničkom obliku	82/10. od 01.07.2010.
32.	Pravilnik o načinu vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom pacijenata u Centralnom informacijskom sustavu zdravstva Republike Hrvatske	82/10. od 01.07.2010.
33.	Pravilnik o hrani bez glutena -EU	83/10. od 05.07.2010.
34.	Pravilnik o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama -EU	84/10. od 07.07.2010.
35.	Pravilnik o aromama -EU	86/10.

		od 12.07.2010.
36.	Pravilnik o prehrambenim enzimima -EU	86/10. od 12.07.2010.
37.	Pravilnik o stavljanju u promet te o označavanju i oglašavanju tradicionalnih biljnih lijekova -EU	89/2010. od 19.07.2010.
38.	Naredba o standardnim operativnim postupcima za dodjelu i presađivanje očnih tkivnih presađaka -EU	89/2010. od 19.07.2010.
39.	Pravilnik o uvjetima za razvrstavanje bolničkih zdravstvenih ustanova u kategorije	95/2010. od 04.08.2010.
40.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvozu i izvozu opasnih kemikalija -EU	104/10 od 01.09.2010.
41.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o hrani za dojenčad i malu djecu te prerađenoj hrani na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu -EU	106/10 od 08.09.2010.
42.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija -EU	113/10 od 04.10.2010.
43.	Plan i program mjera za osiguranje, unapređenje, promicanje i praćenje kvalitete zdravstvene zaštite	114/10 od 06.10.2010.
44.	Pravilnik o stjecanju statusa specijalista hitne medicine	116/10 od 13.10.2010.
45.	Pravilnik o dopuni Pravilnika o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja djelatnosti sanitetskog prijevoza	117/10 od 15.10.2010.
46.	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o uvjetima za davanje dozvole specijaliziranim prodavaonicama za promet na malo lijekovima -EU	119/10. od 22.10.2010.
47.	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi -EU	127/10. od 16.11.2010.
48.	Pravilnik o mjerilima za davanje odobrenja zdravstvenom radniku za sklapanje poslova iz djelatnosti poslodavca	144/10. od 22.12.2010.

Redni broj	PRAVILNICI – 2011. GODINA	Narodne novine broj i datum
1.	Pravilnik o zdravstvenim pregledima vozača i kandidata za vozače-EU	1/11 03.01.2011.

2.	Pravilnik o deterdžentima-EU	1/11 03.01.2011.
3.	Pravilnik o pripravničkom stažu zdravstvenih radnika-EU	2/11 04.01.2011.
4.	Pravilnik o sigurnosti igračaka-EU	2/11 04.01.2011.
5.	Pravilnik o načinu provedbe zaštitne mjere obveznog liječenja od ovisnosti	5/11 12.01.2011.
6.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o načinu utvrđivanja opće i posebne zdravstvene sposobnosti čuvara i zaštitara u privatnoj zaštiti	16/11 04.02.2011.
7.	Pravilnik o načinu i rokovima plaćanja sredstava iz prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za rad ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa	18/11 09.02.2011.
8.	Izmjene i dopune Popisa droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga	19/11 11.02.2011.
9.	Pravilnik o specijalističkom usavršavanju medicinskih sestara – medicinskih tehničara u djelatnosti hitne medicinske pomoći	28/11 08.03.2011.
10.	Pravilnik o iskaznici i znački sanitarnog inspektora	28/11 08.03.2011.
11.	Pravilnik o akreditacijskim standardima za bolničke zdravstvene ustanove	31/11 16.03.2011.
12.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o popisu postojećih aktivnih tvari dopuštenih u biocidnim pripravcima-EU	31/11 16.03.2011.
13.	Pravilnik o dopunama Pravilnika o popisu postojećih aktivnih tvari koje nisu dopuštene u biocidnim pripravcima-EU	31/11 16.03.2011.
14.	Mreža hitne medicine	31/11 16.03.2011.
15.	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom-EU	31/11 16.03.2011.
16.	Minimalni novčani iznosi potrebni za mjesečno uzdržavanje djeteta	36/11 28.03.2011.
17.	Lista o izmjeni i dopunama Liste opasnih kemikalija čiji je promet zabranjen, odnosno ograničen-EU	37/11 30.03.2011.
18.	Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke	42/11 13.04.2011.

	opreme za obavljanje djelatnosti hitne medicine	
19.	Pravilnik o dodacima prehrani-EU	46/11 22.04.2011.
20.	Pravilnik o načinu pregleda umrlih te utvrđivanja vremena i uzroka smrti	46/11 22.04.2011.
21.	Pravilnik o obrascu potvrde o smrti	46/11 22.04.2011.
22.	Plan razvoja javnog zdravstva za razdoblje 2011. – 2015. godine	49/11 29.04.2011.
23.	Pravilnik o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja djelatnosti sanitetskog prijevoza	53/11 11.05.2011.
24.	Mreža ugovornih subjekata medicine rada	55/11 18.05.2011.
25.	Plan razvoja tkivnog bankarstva	60/11 01.06.2011.
26.	Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti	61/11 03.06.2011.
27.	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o prehrambenim aditivima-EU	62/11 06.06.2011.
28.	Pravilnik o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija-EU	64/11 10.06.2011.
29.	Izmjene i dopune Mreže javne zdravstvene službe	64/11 10.06.2011.
30.	Popis biocidnih pripravaka kojima je dano odobrenje za stavljanje na tržište-EU	72/11 28.06.2011.
31.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o ispunjavanju Sigurnosno-tehničkog lista-EU	74/11 01.07.2011.
32.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani-EU	78/11 08.07.2011.
33.	Pravilnik o sestrinskoj dokumentaciji u bolničkim zdravstvenim ustanovama	79/11 11.07.2011.
34.	Pravilnik o standardima kvalitete zdravstvene zaštite i načinu njihove primjene	79/11 11.07.2011.
35.	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme-EU	88/11 27.07.2011.
36.	Pravilnik o zaštiti od elektromagnetskih polja-EU	98/11 29.08.2011.
37.	Pravilnik o specijalističkom usavršavanju	100/11

	doktora medicine	05.09.2011.
38.	Odluka o visini isplate na osnovi rada u dežurstvu i rada po pozivu te naknade za pripravnost	100/11 05.09.2011.
39.	Izmjene Mreže javne zdravstvene službe	103/11 12.09.2011.
40.	Izmjena Mreže javne zdravstvene službe	110/11 26.09.2011.
41.	Pravilnik o hrani obogaćenoj nutrijentima (dodavanje vitamina, minerala i drugih tvari hrani)-EU	112/11 30.09.2011.
42.	Pravilnik o dopuni Pravilnika o prehranbenim i zdravstvenim tvrdnjama-EU	113/11 05.10.2011.
43.	Mreža hitne medicine	118/11 19.10.2011.
44.	Pravilnik o načinu prikupljanja medicinske dokumentacije o promjeni spola	121/11 28.10.2011.
45.	Pravilnik o kontroli bolovanja	123/11 02.11.2011.
46.	Pravilnik o obrascu diplome o specijalističkom usavršavanju	123/11 02.11.2011.
47.	Pravilnik o obrascu zapisnika o polaganju specijalističkog ispita doktora medicine	123/11 02.11.2011.
48.	Pravilnik o obrascu knjižice o specijalističkom usavršavanju doktora medicine	123/11 02.11.2011.
49.	Pravilnik o obrascu dnevnika rada doktora medicine na specijalističkom usavršavanju	123/11 02.11.2011.
50.	Pravilnik o mjerilima za priznavanje naziva primarijus doktorima dentalne medicine	124/11 04.11.2011.
51.	Pravilnik o mjerilima za priznavanje naziva primarijus doktorima medicine	124/11 04.11.2011.
52.	Program mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za Republiku Hrvatsku	128/11 11.11.2011.
53.	Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine iz obiteljske medicine	129/11 14.11.2011.
54.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine	133/11 21.11.2011.
55.	Odluka o iznosu troškova specijalizacije	133/11 21.11.2011.
56.	Pravilnik o obrascima uputnice i načinu	134/11

	vođenja evidencije izdanih uputnica	23.11.2011.
57.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o prehrambenim aditivima-EU	135/11 25.11.2011.
58.	Odluka o iznosu naknade glavnom mentoru i mentoru	136/11 28.11.2011.
59.	Ispravak Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija	137/11 30.11.2011.
60.	Mreža telemedicinskih centara	138/11 01.12.2011
60.	Pravilnik o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja telemedicine	138/11 01.12.2011.
61.	Odluka o iznosu troškova specijalizacije iz obiteljske medicine	139/11 05.12.2011.
62.	Odluka o iznosu naknade glavnom mentoru i mentoru specijalizacije iz obiteljske medicine	139/11 05.12.2011.
63.	Mreža hitne medicine	139/11 05.12.2011.

UKUPNO PRAVILNIKA: 174

EU PRAVILNIKA: 78

3. NEPOSREDNA PROVEDBA ZAKONA I DRUGIH PROPISA

R.b.	Zadaća i okvirni broj	Nositelj
1.	Donošenje rješenja o odobrenju rada, promjenama i prestanku rada u zakupu i koncesiji u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	5974
2.	Donošenje rješenje o osnivanju, promjenama i prestanku rada ljekarni	541
3.	Donošenje rješenja o osnivanju, promjenama i prestanku rada trgovačkih društava, poliklinika i dr. ustanova	1009
4.	Donošenje rješenja o osnivanju, promjenama i prestanku privatne prakse	518
5.	Planovi specijalizacija	655
6.	Donošenje rješenja o odobrenju specijalizacija	1648
7.	Donošenje rješenja o priznavanju pripravničkog staža	160
8.	Donošenje rješenja o odobrenju polaganja	2230

	stručnih ispita	
9.	Donošenje rješenja o verifikaciji specijalističkog staža	145
10.	Donošenje rješenja o odobrenju polaganja specijalističkih ispita	1888
11.	Donošenje rješenja o užim specijalizacijama	253
12.	Postupci dodjele naziva primarius	160
13.	Suradnja s pravosudnim tijelima	726
14.	Brisanje zabilježbe potraživanja	1760
15.	Davanje mišljenja na zakonske i podzakonske prijedloge –	510
16.	Odgovori na predstavke -	1099
17.	Izrada izvjava o usklađenosti i usporednih prikaza podudaranja odredbi s pravnom stečevinom EU-	84
18.	Donošenje rješenja za dodjelu naziva «klinička ustanova» -	27
19.	Dodjela naziva referentnog centra	38
20.	Verifikacija naziva referentnog centra	81
21.	Izvješće i plan rada referentnog centra - riješeno	74
22.	Suglasnost na akte drugih tijela	254
23.	Suglasnost vezana uz primjenu ugovora iz socijalnog osiguranja-	284
24.	Drugostupanjske žalbe po zahtjevu za priznavanje prava na zdravstveno osiguranje-	48
25.	Stalni boravak/prijem u državljanstvo-	27

4. MEĐURESORSKA SURADNJA

R.b.	Naziv	Izvoditelj	Rok
1.	Procjena stanja usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom EU		kontinuirano
2.	Davanje mišljenja na ugovore/sporazume u području zdravstva i medicine -		19
3.	Izrada izvješća i dokumenata vezano uz pristupanje RH EU		kontinuirano

09. UPRAVA ZA SOCIJALNU SKRB

SUSTAV SOCIJALNE SKRBI

Stanje sustava socijalne skrbi

Sustav socijalne skrbi definiran je Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj 57/11), koji se primjenjuje od 2. lipnja 2011. godine, kao temeljnim zakonom kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi, planiranje i financiranje, prava i postupci za njihovo ostvarivanje, korisnici, sadržaj i organizacijski oblici obavljanja djelatnosti, uloga strukovnih komora, nadzor, te druga pitanja od značenja za ovu djelatnost.

Istodobno je u svrhu unapređivanja izvaninstitucijskih oblika skrbi i prevencije institucionalizacije, te usklađivanja sa Zakonom o socijalnoj skrbi donijet i Zakon o udomiteljstvu (Narodne novine, broj 90/11) koji je stupio na snagu 10. kolovoza 2011. godine. Osnovni cilj koji se želi postići novim zakonom jest povećanje broja udomiteljskih obitelji, kao i poboljšanje kvalitete usluge skrbi u udomiteljskim obiteljima.

Obiteljskoppravna i kaznenopravna zaštita djece i obitelji, za što postupke provode centri za socijalnu skrb, uređena je Obiteljskim zakonom (Narodne novine, broj 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07), Zakonom o sudovima za mladež (Narodne novine, broj 11/97, 27/98 i 12/02), Zakonom o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje (Narodne novine, broj 153/09), te Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 137/09).

Socijalna skrb je djelatnost kojom se osiguravaju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, što uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu i obitelji s ciljem unapređenja kvalitete života i aktivnog uključivanja korisnika u društvo.

Korisnici socijalne skrbi su samci i obitelji koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba; dijete i mlađa punoljetna osoba koja je bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi ili je žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, žrtva trgovanja ljudima, dijete s teškoćama u razvoju, dijete i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju (s rizikom za poremećaje ili s poremećajima u ponašanju i problemima socijalne integracije), dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu, te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu; trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života bez obiteljske potpore i odgovarajućih uvjeta za život; obitelj kojoj je zbog poremećenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga potpora, te osobe koje su bile u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici i imaju zajedničku djecu; odrasla osoba s invaliditetom ili osoba s drugim privremenim ili trajnim promjenama u zdravstvenom stanju zbog kojih nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama, žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima; osoba koja zbog starosti ili nemoći ne može samostalno skrbiti o svojim osnovnim životnim potrebama; osoba ovisna o alkoholu i opojnim drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, osoba društveno neprihvatljivog ponašanja, osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili je otpuštena s izdržavanja kazne i beskućnik, te druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom.

Sredstva za financiranje djelatnosti socijalne skrbi osiguravaju se pretežno iz državnog proračuna, i to oko 96%, dok se ostalih 4% osigurava iz prihoda za posebne namjene. Prihod za posebne namjene ostvaruje se od sredstava kojima korisnik i obveznik uzdržavanja sudjeluju u plaćanju cijene skrbi izvan vlastite obitelji.

U financiranju socijalne skrbi sudjeluju i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Proračunski izdaci u financiranju sustava socijalne skrbi kretali su se od 2.509.026.429 kuna ili 0,80% BDP-a u 2007. godini do 2.885.589.312 ili 0,86% BDP-a u 2010. godini.

DRŽAVNA SREDSTVA ZA SOCIJALNU SKRB U RAZDOBLJU 2007.-2010.

(Iz državnog proračuna i prihoda za posebne namjene državnih ustanova socijalne skrbi)

Namjena (vrsta izdataka)	2007.		2008.		2009.		2010.	
	iznos	%	iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
1. Pomoći i naknade u socijalnoj skrbi	1.597.123.847	63,7	1.683.439.747	62,0	1.913.645.082	64,5	1.858.873.668	64,4
2. Bruto plaće i druga primanja zaposlenika državnih ustanova socijalne skrbi (centara za socijalnu skrb i državnih domova socijalne skrbi)	595.680.993	23,7	655.818.872	24,2	679.845.044	22,9	675.935.078	23,4
3. Materijalni troškovi i drugi izdaci državnih domova socijalne skrbi	205.184.032	8,2	217.663.514	8,0	217.064.076	7,3	307.912.733	10,7
4. Izdaci za nabavu, izgradnju i investicijsko održavanje	111.037.557	4,4	156.730.579	5,8	155.835.297	5,3	42.867.833	1,5

kapitalnih sredstava								
UKUPNO	2.509.026.429	100	2.713.652.712	100	2.966.389.499	100	2.885.589.312	100

Sredstva za **financiranje centara za socijalnu skrb (zavoda za socijalnu skrb u županiji)** osiguravaju se u **državnom proračunu i proračunu jedinica područne (regionalne) samouprave**).

Državni domovi socijalne skrbi financiraju se iz **državnog proračuna** (ukupni proračun u 2010. iznosio je 668.313.012,00 kuna). U strukturi troškova državnih domova najveći je udio troškova za plaće i naknade za radnike, prosječno 67% ukupnih troškova.

S nedržavnim domovima i drugim pravnim osobama Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sklapa ugovore o međusobnim odnosima kojima se definira broj korisnika, vrsta usluge i cijena usluge po korisniku mjesečno, a ukupni izdatak u 2010. godini iznosio je 232.416.031,00 kuna.

Za **46 decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe** s kapacitetom 11 372 korisnika ukupni su planirani rashodi 576,7 milijuna kuna, prema Odluci o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe za 2010. godinu. Domovi za starije i nemoćne osobe od prihoda za posebne namjene ostvaruju 52,3% sredstava od ukupnih rashoda. Nedostatnih 47,7% sredstava subvencionira se iz proračuna županija i Grada Zagreba (29% ukupnih rashoda), te državnog proračuna putem pomoći izravnjanja (18,7% ukupnih rashoda).

Sustav nudi **širok spektar novčanih naknada i potpora** (pomoć za uzdržavanje, pomoć za stanovanje, jednokratna pomoć, potpore za obrazovanje, osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu, status roditelja njegovatelja), **te socijalnih usluga** koje se mogu podijeliti na **usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici** (prva socijalna usluga, savjetovanje i pomaganje, obiteljska medijacija, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji, rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, boravak, stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju) i **usluge skrbi izvan vlastite obitelji** (privremeni, tjedni i stalni smještaj).

Socijalna se skrb ostvaruje putem ustanova socijalne skrbi (zavodi za socijalnu skrb u županiji, obiteljski centri, domovi socijalne skrbi i centri za pomoć i njegu), vjerskih zajednica, udruga i drugih pravnih osoba, fizičkih osoba koje djelatnost socijalne skrbi obavljaju kao profesionalnu djelatnost, te udomiteljskih obitelji.

U **centrima za socijalnu skrb (zavodi za socijalnu skrb u županiji) i domovima socijalne skrbi** (državni i nedržavni domovi, uključujući decentralizirane domove za starije i nemoćne osobe) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2010. godine bilo je zaposleno ukupno 12.262 radnika. Od navedenog broja u centrima za socijalnu skrb (**zavodi za socijalnu skrb u županiji**) bilo je zaposleno 2.038,5 radnika (od toga 1.406,5 stručnih radnika), a u domovima socijalne skrbi ukupno 10.223,5 radnika, od toga 5.901,5 stručnih radnika.

U Republici Hrvatskoj na državnoj razini djeluje **20 zavoda za socijalnu skrb u županiji sa 71 područnim centrom za socijalnu skrb**, a do formiranja Zavoda za socijalnu skrb u Zagrebačkoj županiji djeluje osam centara za socijalnu skrb. Do 2011. godine u Hrvatskoj je djelovalo 80 centara za socijalnu skrb s 27 podružnica. Zavodi za socijalnu skrb u županiji obavljaju niz funkcija koje se mogu podijeliti na javne ovlasti u području socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kazneno-pravne zaštite, te stručno-analitičke, financijske i druge poslove.

Trenutačno u Hrvatskoj postoji **275 državnih i nedržavnih domova i drugih pravnih osoba** koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi za djecu i mladež bez odgovarajuće roditeljske skrbi,

djecu i mladež s poremećajima u ponašanju, djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom, djecu i odrasle osobe žrtve obiteljskog nasilja, djecu i odrasle osobe žrtve trgovanja, ovisnike o alkoholu, drogama i drugim opojnim sredstvima, starije i nemoćne osobe, te psihički bolesne odrasle osobe. U tim je pružateljima usluga svim oblicima skrbi zbrinuto ukupno 27 082 korisnika, od kojih je 23 311 na stalnom ili tjednom smještaju. Od tog su broja **73 državna doma** s ukupno 9 766 korisnika, te **154 nedržavna doma** s ukupno 17 316 korisnika. **Druge pravne osobe, njih 47**, zbrinjavaju ukupno 1 133 korisnika.

Kada je riječ o izvaninstitucijskim oblicima smještaja (udomiteljstvo i obiteljski domovi) ukupni **broj udomiteljskih obitelji za djecu i mladež** je **1439** u kojima je smješteno 2001 korisnika. Ukupni **broj udomiteljskih obitelji za odrasle osobe** je **1 382** u kojima je smješteno 3 263 korisnika. U Hrvatskoj djeluju **164 obiteljska doma** u kojima je smješteno ukupno 2048 korisnika.

Broj nadzora i predmeta u razdoblju od 2008. do 2011. godine

U razdoblju od 2008. do 2011. godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Uprava za socijalnu skrb, provela je 110 upravnih nadzora (centri za socijalnu skrb), te 680 inspekcijskih nadzora (domovi socijalne skrbi i drugi pružatelji usluga).

U istom je razdoblju zaprimljeno i riješeno 10 491 upravnih predmeta i 4000 neupravnih predmeta koji se odnose na rješavanje žalbi na rješenja centara za socijalnu skrb iz područja obiteljsko-pravne zaštite i priznavanje prava iz socijalne skrbi. Nepravni se predmeti odnose na prosljeđivanje žalbi, kontakte sa sudovima i drugim državnim tijelima, te davanje mišljenja o sukobu nadležnosti centara za socijalnu skrb..

U razdoblju od 10. ožujka do 31. prosinca 2009. godine u Upravi za socijalnu skrb zaprimljene su 894 predstavke i pritužbe građana. Tijekom 2010. godine zaprimljene su 1402 predstavke i pritužbe građana. U razdoblju od 1. siječnja 2011 do 23. studenoga 2011. zaprimljeno je 1699 predstavki i pritužbi. Navedeno ukazuje na konstantan rast novo zaprimljenih predstavki i pritužbi građana.

Predstavke su se najvećim dijelom odnosile na ostvarivanje prava i pomoći iz sustava socijalne skrbi (upiti građana o pravima iz sustava socijalne skrbi i uvjetima za ostvarivanje prava, te zamolbe za ostvarivanje pojedinog prava). Također je velik broj predstavki bio vezan uz zaštitu prava djeteta, posebice uz sadržaj roditeljske skrbi, te susrete i druženja djeteta s roditeljem s kojim ne živi.

1.11. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa nadležno je državno tijelo za sustav odgoja, obrazovanja, znanosti i športa te je mjerodavno strateško i provedbeno tijelo koje svojom ulogom, ustrojem, aktivnostima i kapacitetima osigurava temeljne pretpostavke za održivi razvoj ljudskih potencijala u Republici Hrvatskoj. Obavljanjem redovite djelatnosti Ministarstvo pruža svu potrebnu potporu dionicima i korisnicima sustava u stručnome, materijalnome i financijskome smislu.

Ministarstvo svoje ciljeve postiže usklađenim i odgovornim promišljanjem i djelovanjem svih ljudskih potencijala odgojno-obrazovne i znanstvene djelatnosti te svih partnerskih dionika na strateškome i operativnome planu.

Uspostava i osiguranje kvalitetnoga i održivoga, dostupnoga i prohodnoga, vrijednosno usmjerenoga i s potrebama tržišta rada usklađenoga sustava odgoja i obrazovanja temelj je razvitka svakog društva.

Brz napredak znanosti i tehnologije u uvjetima globalizacije čine stjecanje znanja i njegovu produktivnu primjenu temeljnim izazovom konkurentnoga gospodarstva i društva. Razvoj znanstvenoga i tehnologijskoga sustava omogućuje izgradnju društva okrenuta znanju i inovacijama, s konačnim ciljem povećanja konkurentnosti i produktivnosti te ostvarenja stabilnoga gospodarskog rasta.

Shema 1: Ustroj Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Unutar razine organizacijske klasifikacije Ministarstva djeluju agencije (AZOO, ASOO, AZVO i AMPEU) i ostale javne ustanove u obrazovanju, znanosti i športu, 22 sveučilišta i veleučilišta Republike Hrvatske, 25 javnih instituta te pet trgovačkih društava u većinskome državnome vlasništvu.

1. Predškolski odgoj i naobrazba

Dana 9. prosinca 2011. godine, u Republici Hrvatskoj, bilo je ukupno 700 dječjih vrtića s 843 područna objekta (ukupno 1.543 objekta) u koje je bilo uključeno ukupno 152.632 (64,67 %) djece u dobi od navršениh šest mjeseci do polaska u osnovnu školu (7godina), smještene u dječje vrtiće i druge programe. **Važno je istaknuti da se trenutačno u dječjim vrtićima provodi 2.857 različitih programa svih svjetski priznatih koncepcija.**

U dječje vrtiće uključena su i djeca u programe javnih potreba, čiji se programi sufinanciraju iz državnog proračuna, a u 2011./12. pedagoškoj godini u sustavu ima: 5.984 (5,58%) djece s teškoćama, 1.625 (1,43%) darovite djece, 1.625 (1,43%) djece pripadnika nacionalnih manjina, 15.763 (9,58%) djece u programu predškole, koja godinu dana prije polaska u osnovnu školu pohađaju program predškole, a nisu polaznici dječjeg vrtića.

Stručni suradnici u dječjem vrtiću: 721 stručnih suradnika (314 pedagoga/inja, 173 psiholog/inja, 234 stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta (134 defektologa/inja-rehabilitatora i 100 logopeda) i 216 viših medicinskih sestara – zdravstvenih voditelja.

Državni pedagoški standard - u sklopu praćenja provedbe *Državnoga pedagoškog standarda o predškolskom odgoju i naobrazbi* uočena su poboljšanja u većini dječjih vrtića u RH, osim dječjih vrtića u velikim gradovima (Zagreb, Osijek, Split) u kojima nedostaju smještajni kapaciteti pa je 2011. godine ostalo neupisano 5.000 djece rane i predškolske dobi.

Centri izvrsnosti - u 2011. godini MZOŠ je proglasio 14 dječjih vrtića centrima izvrsnosti za najrazličitija područja odgojno-obrazovanog rada s djecom rane i predškolske dobi.

Rano učenje stranih jezika - do sada je odobreno 695 programa ranoga učenja stranoga jezika s djecom predškolske dobi, a više od 75% djece u dobi od 4. do 6. godine života uči jedan strani jezik (engleski, njemački, francuski, talijanski i španjolski).

Športski programi - iako svaki vrtić ima obvezu provoditi svakodnevne športske aktivnosti (jutarnju tjelovježbu i tjelesne aktivnosti) s djecom predškolske dobi, ovo ministarstvo je do 2011. godine odobrilo 596 novih kraćih športskih programa ritmike, plesa, folklora, maloga nogometa, taekwonda, tenisa i sl.

Programi za bolesnu djecu - danas se u pet bolnica provode programi rada s bolesnom djecom predškolske dobi u gradu Zagrebu, Sisku i Zadru.

2. Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje

U školskoj godini 2011./2012. osnovnoškolski odgoj i obrazovanje ostvaruje se u 964 osnovne škole od toga je: 843 osnovne škole s općeobrazovnim programima, 1 osnovna škola s općeobrazovnim i međunarodnim programom, 1 osnovna škola za obrazovanje odraslih, 19 osnovnih škola programima za djecu s teškoćama, 90 osnovnih škola s umjetničkim programima (glazbenim i plesnim).

U osnovnoškolski odgoj i obrazovanje po općeobrazovnim, alternativnim i posebnim programima uključeno je 346.347 učenika i učenica. U glazbeni i plesni osnovnoškolski program uključeno je 17.000 učenika i učenica.

Nastava se ostvaruje u 18.911 razrednih odjela i odgojno obrazovnih skupina.

Rad u smjenama - u školskoj godini 2011./2012. U tri smjene radi 17 matičnih škola (2,06%) i tri područne škole. U trećoj smjeni nastavu pohađa 3.532 učenika i učenica osnovnih škola (1,02%).

Inkluzija učenika s teškoćama u sustav osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja - većina učenika s teškoćama integrirana je u redoviti sustav osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja (14.783 ili 4,27%). U osnovno obrazovanje u posebnim razrednim odjelima ili odgojno obrazovnim skupinama u redovitim školama i u školama s posebnim programima za djecu s teškoćama uključeno je 2.280 (0,76%) učenika i učenica.

Zaposleni u sustavu osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja - u šk. god. 2010./2011. u osnovnim je školama bilo zaposleno 38.955,83 osoba na osnovi punog radnog vremena ili 47.051 osobe. Zbog integracije učenika s teškoćama u redoviti sustav odgoja i obrazovanja te osiguravanje uvjeta propisanih Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog odgoja i

obrazovanja odobrava se zapošljavanje stručnih suradnika (pedagoga, psihologa, stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila i knjižničara) i učitelja edukatora-rehabilitatora. Zbog ispunjavanja propisanih mjerila u školama se od 2009. godine, zbog mjera gospodarskog oporavka odobrava znatno manje radnih mjesta. Za školsku godinu 2011./2012. do 6. prosinca 2011. godine odobreno je 263 radnih mjesta.

U osnovnim je školama koje su financirane iz državnoga proračuna zaposleno 32.427 učitelja i stručnih suradnika te je omjer broja zaposlenih učitelja i stručnih suradnika i broja učenika je 1: 10,66.

Državni pedagoški standard - 2008. godine donesen je Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine, broj 63/08. i 90/10), kojim su postavljeni temelji za daljnji razvoj te odgojno-obrazovni rad, te je u školskoj godini 2011./2012. prosječan broj učenika u razrednom odjelu 18,31. Veći je prosječni broj učenika u razrednim odjelima u matičnim školama (19,73), a manji u područnim školama/odjelima (11,12). Samo u nekoliko škola u sedmim i osmim razredima bilo je 30 ili više učenika. U produženi je boravak uključeno 16.733 učenika/ca u 806 razrednih odjela/skupina. Od toga je su najzastupljeniji učenici I. razreda osnovne škole (42,43%), a najmanje su uključeni učenici/ce četvrtoga razreda (4,1%). U cjelodnevnu je nastavu uključeno 2.066 učenika od čega je njih 856 u osnovnim školama Grada Rijeke, a 559 u osnovnim školama Grada Zagreba.

Projekt Mreža škola bez arhitektonskih barijera – u vrijeme kada je projekt pokrenut u Republici Hrvatskoj je bilo 27 u cijelosti prostorno prilagođenih škola. U 2006. godini Ministarstvo je dodijelilo milijun kuna za prostornu prilagodbu 8 osnovnih i srednjih škola koje pohađaju učenici s većim motoričkim oštećenjima. Pored toga, projektom škologradnje sredstvima državnoga proračuna, kreditom Svjetske banke, programima EIB II, CEB V, sredstvima proračuna županija i gradova te javno-privatnim partnerstvom uvažavaju se standardi koji osiguravaju arhitektonsku prilagodbu škola učenicima s motoričkim oštećenjima. Do kraja 2011. godine odobrena su sredstva za prilagodbu 72 osnovne škole i 1 dječjeg vrtića. Od toga je u 2011. odobreno 767.900,00 kuna za prilagodbu 9 osnovnih škola.

U 2011. godini u Republici Hrvatskoj 7% od 2.119 objekata je u potpunosti prilagođeno (ulaz, dizalo, sanitarni čvor, dvorana), 28% objekata je djelomično prilagođeno, a 65% neprilagođeno. Prilagođeni ulaz u školsku zgradu ima 40% osnovnoškolskih objekata od čega 22% ima rampu. Kako bi se učenicima omogućilo neometano kretanje između katova 10% objekata na kat ili s više katova ima dizalo ili platformu.

U osnovnoškolskim ustanovama prilagođene su i športske dvorane. Pristup bez prepreka ima 55% školskih športskih dvorana, dizalo 1%, a u 2% škola su podizne platforme.

Mreža osnovnih škola - u 2011. godini VRH donijela je Odluku o mreži osnovnih i srednjih škola i učeničkih domova, kojom se utvrđuju školske ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja, sa svim njihovim objektima u kojima se provodi odgoj i obrazovanje, te programi obrazovanja koje školske ustanove ostvaruju, uključujući i posebne programe za učenike s teškoćama. Mreža osnovnih škola ustrojava se na način da zadovoljava iskazane potrebe utvrđene sustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području županije, udovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalnog ustroja upisnih područja, te ispunjava uvjete i mjerila propisana *Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja*.

Socijalno partnerstvo - sukladno politici VRH o socijalnome partnerstvu, Ministarstvo ima trajnu i uspješnu suradnju sa sindikatima iz područja obrazovanja i znanosti, o čemu svjedoče ugovori i sporazumi. U lipnju 2011. godini sklopljen je *Kolektivnoga ugovora za zaposlenike u osnovnoškolskim ustanovama* (NN 66/11).

3. Srednjoškolski odgoj i obrazovanje

Mreža osnovnih i srednjih škola - Odlukom o donošenju Mreže osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i programa obrazovanja (NN/70.) donesena je Mreža osnovnih i srednjih škola i učeničkih domova čiji je cilj uspostava racionalne mreže osnovnih škola i programa odgoja i obrazovanja.

Državna matura - Od školske godine 2009./2010. u Republici je Hrvatskoj uvedena državna matura kojoj je cilj provjera i vrijednovanje postignutih znanja i sposobnosti učenika na kraju njihova četverogodišnjega srednjoškolskoga obrazovanja. Osim značajnoga utjecaja na srednje obrazovanje, državna matura predstavlja i značajan prinos kvaliteti visokoga obrazovanja. S tim u svezi, osnovan je **NISpVU - središnji informacijsko-administracijski servis** koji kandidatima zainteresiranima za polaganje ispita državne mature i nastavak školovanja na visokoškolskoj razini značajno olakšava prijavu i upis na visoka učilišta.

Razvoj strukovnoga obrazovanja - Sukladno strateškim ciljevima i načelima **Strategije razvoja sustava strukovnog obrazovanja 2008. – 2013.**, u veljači 2009. godine donesen je **Zakon o strukovnom obrazovanju**.

Razvoj umjetničkog obrazovanja - Zakon o umjetničkom obrazovanju donesen je 2011. godine (NN, 130/11). Svrha donošenja Zakona o umjetničkom obrazovanju bila je urediti djelatnost osnovnog i srednjeg umjetničkog obrazovanja kroz sustav povezanih stupnjeva obrazovanja od rane pripreme razine, osnovne školske, pripreme razine za srednju školu i srednjoškolske razine umjetničkog obrazovanja.

Hrvatski kvalifikacijski okvir - U 2010./2011. proveden je i IPA projekt **Daljnji razvoj Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira (HKO)** (ugovor o pružanju usluga u vrijednosti od 1.468.000 eura) s ciljem osiguranja neprekidnog poboljšanja obrazovnog sustava u Hrvatskoj vezanog uz prenosivost i priznanje kompetencija i kvalifikacija u skladu s potrebama tržišta rada na nacionalnoj/EU razini, a kako bi se podržao sustav transparentnosti i mobilnosti kao i zapošljivost hrvatskih građana.

Podrška razvoju sustava kroz EU fondove - razvoju sustava pridonosi i provedba projekata tehničke pomoći te darovnica kroz IPA Operativni program, u okviru kojega se provodi 7 projekata (ugovora o uslugama) u sektorskoj nadležnosti Ministarstva obrazovanja. Ukupna vrijednost potpisanih ugovora je oko 9,5 milijuna eura. U okviru programa darovnica potpisano je 45 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava s ustanovama u sustavu obrazovanja (područja razvoja strukovnoga obrazovanja, obrazovanja odraslih i podrške uključivanju učenika s teškoćama u sustav obrazovanja i tržište rada).

Agencija za odgoj i obrazovanje, pravni sljednik Zavoda za školstvo Republike Hrvatske, ustrojena je Zakonom o Agenciji za odgoj i obrazovanje (NN, 85/06) u svrhu osiguranja

podrške odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske. Na kraju 2004. godine tadašnji Zavod za školstvo RH brojao je sveukupno 77 zaposlenika.

U razdoblju od 2004. do danas Agencija za odgoj i obrazovanje u okviru obavljanja svojih temeljnih poslova značajno je povisila broj odgojno-obrazovnih radnika uključenih u stručno usavršavanje i broj odgojno obrazovnih radnika promoviranih u zvanje mentora i savjetnika.

Uz sve redovite poslove, tijekom 2005. i 2006. godine intenzivno su se odvijale aktivnosti stručnog usavršavanja odgojno obrazovnih radnika osnovnih škola u svrhu implementiranja Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda kao dijela Nacionalnog kurikulum (HNOS).

U navedenom razdoblju ustrojena je mreža voditelja županijskih stručnih vijeća sa ciljem provedbe stručnog usavršavanja i unapređivanja profesionalnih kompetencija odgojno-obrazovnih radnika na lokalnoj razini. Tijekom školske godine 2007./2008. i 2008./2009. Agencija je koordinirala sve aktivnosti vezane uz provedbu projekta besplatnih udžbenika što je rezultiralo distribucijom udžbenika za 450 000 učenika osnovnih škola te prvog i drugog razreda srednjih škola.

U 2010. godini, sukladno Zakonu o udžbenicima za osnovnu i srednju školu, Agencija je preuzela postupak odobravanja pomoćnih nastavnih sredstava tijekom kojeg je obradila 713 pristiglih zahtjeva za odobrenje pomoćnih nastavnih sredstava. Od 1. rujna 2011. sukladno Zakonu o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija Agencija je preuzela vođenje postupka priznavanja inozemnih školskih kvalifikacija o završenom osnovno školskom obrazovanju i završenom srednjoškolskom obrazovanju u općeobrazovnim programima.

Natjecanja i smotre (državna razina): 7 000 učenika osnovnih i srednjih škola te 2100 mentora na godišnjoj razini.

Zakonom o Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (NN24/10) osnovana je **Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih** (u daljnjem tekstu: Agencija).

Agencija danas ima 95 zaposlenih, nova zapošljavanja bila su isključivo vezana uz obavljanje poslova ugovaranja i financiranja te provedbe IPA projekata što je segment koji je rastao linearnom progresijom, a zapošljavanje je bilo i obveza iz pregovaračkog procesa o pristupanju EU, a glavne nadležnosti, područja rada i ostvareni rezultati:

Razvoj sustava (ostvarivan uz tehničku i financijsku potporu projekata iz pretpristupnih fondova CARDS i IPA IV):

Potpota radu sustava strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih te cjeloživotnog učenja i javne ovlasti Agencije, prosječno se na **godišnjoj razini** organizira i provede:

Ugovaranja i financiranje IPA projekata –za razdoblje 2007. – 2009. ugovoreno je i provodi se ili će se provoditi u ASOO 7 projekata (od toga 5 ugovora o uslugama ukupne vrijednosti 7.142.465,00 EUR te 2 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava) ukupne vrijednosti 7.800.000,00 EUR.

Međunarodni projekti, priprema i provedba u svrhu MODERNIZACIJE SUSTAVA strukovnog i obrazovanja odraslih: CARDS - iskorišteno je oko 7,000,000 EUR za projekte u području strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, od čega je 2,6 M EUR bilo izravno dodijeljeno strukovnim školama u RH.

Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće i srednjoškolsko obrazovanje donesen je 20. srpnja 2011. Pristupilo se izradi podkurikulumskih dokumenata okvira za kompetencije, predmetnih i međupredmetnih kurikuluma, priručnika za učitelje i nastavnike.

Za djecu koja nedovoljno poznaju hrvatski jezik izrađen je **Program hrvatskog jezika za učenike osnovne i srednje škole koji ne znaju ili nedovoljno poznaju hrvatski jezik**, te je provedeno istraživanje i objavljena studija *Ispitivanje i analiza djece i učenika s nedostatnim poznavanjem hrvatskog jezika – Međimurska županija*.

eMapa je elektronsko karta školskih ustanova. 2011. završena je *I. faza* projekta - dio za osnovne i srednje škole. Cilj je osigurati podlogu za vođenje odgojno-obrazovne politike, ali i omogućiti javnosti, posebice roditeljima i učenicima, uvid u programe i relevantne posebnosti ustanova. Kad bude dovršena prikazivat će, na interaktivnoj satelitskoj karti sve odgojno-obrazovne razine – od vrtića do visokoškolskih ustanova.

Kako bi se učenicima s većim motoričkim oštećenjima osiguralo školovanje u domicilnoj sredini i odrastanje u vlastitoj obitelji, Ministarstvo je 2005. godine, u suradnji s *Hrvatskim savezom udruga tjelesnih invalida* pokrenulo projekt **Mreža škola bez arhitektonskih barijera**. Time su, po prvi put, u Republici Hrvatskoj osigurani uvjeti za donošenje plana mreže škola po kriteriju pristupačnosti (rampa, sanitarni čvor, dizalo, pokretna traka). Otad se svake godine s milijun kuna financira arhitektonska prilagodba ustanova.

Izrađen je popis osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova s pregledom arhitektonskih prilagodaba koje pojedini objekt ustanove sadrži. Popis je objavljen na mrežnim stranicama MZOŠ-a. 200 odgojno-obrazovnih ustanova je dobilo oznaku Škola bez barijera, a distribuirani su im i prigodno izrađeni letci i bedževi.

U razdoblju od 2003. do kraja 2011. godine za Nagrade Faust Vrančić i Ivan Filipović izdvojeno je 5.697.873,74 kn, a za Državne nagrade za znanost izdvojeno je ukupno 12.210.590,18 kuna. Za provedbu izvannastavnih programa tehničke kulture za učenike osnovnih i srednjih škola u razdoblju od 2003. do 2011. godine izdvojeno je ukupno 1.739.392,00 kuna. U razdoblju od 2003. do prosinca 2011. godine za aktivnosti HZTK izdvojeno je ukupno 151.482.675,81 kuna. Od 2003. do 2011. godine za provedbu programa / projekata izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih izdvojeno je ukupno 68.218.453,13 kn.

U razdoblju od 2004. do 2011. godine sufinanciraju se ovi osnovni programi u ukupnim iznosima za navedeno razdoblje: izvannastavne aktivnosti u osnovnim školama - 47.020.200,00; izvannastavne aktivnosti u srednjim školama - 39.803.796,00; programi prevencije nasilja i ovisnosti - 9.064.235,00; poticanje programa rada s darovitim učenicima i studentima - 5.657.337,00; stručno usavršavanje u srednjim školama - 21.346.381,00 te sufinanciranje rada privatnih alternativnih osnovnih škola - ukupno 5.172.149,00 kuna.

MZOŠ provodi postupak odobravanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za osnovnu i srednju školu uključujući i udžbenike za učenike s posebnim potrebama, pripadnike nacionalnih manjina i slijepe učenike na Brailleovu pismu. U šk. god. 2007./2008. i 2008./2009. proveden je projekt besplatnih udžbenika za sve učenike osnovnih škola i prvih i drugih razreda srednjih škola. Novim Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu 2010. godine željelo se postići nekoliko ciljeva: kvaliteta udžbenika, niža cijena,

mogućnost nasljeđivanja i lakša učenička torba. Novi Zakon o udžbenicima omogućio je odredbom o odabiru udžbenika za četiri školske godine njihovo višegodišnje korištenje te reguliranje cijena udžbenika i onemogućavanje njihovog nekontroliranog rasta.

5. VISOKO OBRAZOVANJE

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje - novi saziv članova Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje Hrvatski sabor imenovao je u listopadu 2011. godine.

Savjet za financiranje - 2010. godine istekao mandat. Novi sastav jest imenovan, međutim, kako je paralelno započeta izrada prijedloga zakona koji su bili predviđali ukidanje Savjeta, dosad nije okupljen u novom sastavu i prva sjednica se predviđa tek 2012. godine.

Izgradnja mreže visokih učilišta i osnutak novih visokih učilišta - Hrvatski sabor je 28. listopada 2011. godine prihvatio izvješće Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje za 2010. godine te Mrežu visokih učilišta kao njegov sastavni dio.

Privatna sveučilišta: Medijsko sveučilište u Splitu, osnovano Odlukom Osnivača 2009. godine

Privatne visoke škole:

- Visoka škola međunarodnih odnosa i diplomacije, Zagreb, osnovano Odlukom osnivača 2009. godine
- Visoko učilište *Effectus* - Visoka škola za pravo i financije, Zagreb, osnovana Odlukom osnivača 2010. godine
- Visoka škola za inspekcijski i kadrovski menadžment, Split, osnovana Odlukom osnivača 2010. godine

Visoka škola Hrvatsko zagorje Krapina mijenja status u Veleučilište Hrvatsko zagorje Krapina 25. svibnja 2011. godine

Odlukom osnivača ustanova od 7. travnja 2011. godine izvršena je statusna promjena pripajanja Zagrebačke škole za menadžment s pravom javnosti Veleučilištu VERN.

Sveučilišni odjeli (osnovani Odlukom Senata sveučilišta):

- Sveučilište u Rijeci Odjel za biotehnologiju osnovan 10. lipnja 2009.
- Sveučilište u Splitu Sveučilišni studijski centar za forenzične znanosti osnovano 16. ožujka 2010.
- Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku Odjela za kulturologiju osnovana 27. srpanj 2010.
- Sveučilište u Splitu Sveučilišni centar zdravstvenih studija osnovan 9. rujna 2011. godine

U cilju provedbe antirecesijskih mjera, Vlada RH donijela je Zaključak, na sjednici 19. lipnja 2009. godine, o odgodi osnivanja ustanova i drugih pravnih osoba.

Na temelju preporuke Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje 2010. godine Društvenom veleučilištu u Zagrebu predložilo se restrukturiranje, pa Upravni i Porezni odjel Društvenog veleučilišta nastavljaju djelovati kao Studijski centar za javnu upravu i javne financije

Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a Odjel za izobrazbu trenera, kao Studijski centar za izobrazbu trenera Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Studijski programi:

2009. g. - 72 studija (5 stručnih, 13 specijalističkih diplomskih stručnih, 3 preddiplomska, 8 diplomskih, 1 integrirani, 30 poslijediplomskih specijalističkih i 12 poslijediplomskih doktorskih)

2010. g. - 52 studija (6 stručnih, 9 specijalističkih diplomskih stručnih, 1 integrirani, 2 preddiplomska, 7 diplomskih 20 poslijediplomskih specijalističkih, 7 poslijediplomskih doktorskih)

2011. g. - Sukladno odredbama Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju i Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti i visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditacije visokim učilišta, Ministarstvo je izdalo 30 potvrda o upisu u Upisnik studijskih programa čime je visoko učilište steklo uvjete za izvođenje istih.

Studenti

Ustanova	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Veleučilišta i visoke škole	34678	36578	44600
Sveučilište u Splitu	21109	22319	21879
Sveučilište u Zadru	7865	5395	5293
Sveučilište u Dubrovniku	2172	2207	1975
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	3222	2577	2993
Sveučilište u Zagrebu	76087	75657	76946
Sveučilište u Rijeci	19133	19663	20013
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku	21397	21063	20421
Međunarodno sveučilište u Dubrovniku	0	20	27
Hrvatsko katoličko sveučilište	0	0	40
Ukupno :	185663	185479	194187

Napomena: u tijeku je prikupljanje podataka o broju studenata u akademskoj godini 2011./2012.

Izvor: MZOŠ

Bolonjski proces i EU suradnje: Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u radu Bolonjskoga procesa, te uz predstavnika u Europskoj skupini za praćenje Bolonjskoga procesa, ima i predstavnike u radnim skupinama za mobilnost, socijalnu dimenziju, rangiranje visokih učilišta, promoviranje Europskoga prostora visokog obrazovanja i sustava studentskih potpora.

Studentski standard - Svi redoviti studenti u sustavu visokog obrazovanja u RH (oko 115.000 redovitih studenata) imaju pravo na subvencioniranu prehranu (sukladno dodijeljenoj razini prava, ovisno od mjesta prebivališta). Oko 10.000 redovitih studenata smješteno je u studentske domove ili slobodne kapacitete učeničkih domova, 6.000 do 10.000 redovitih studenata na godišnjoj razini, koji ne ostvare smještaj u studentski dom, primaju subvenciju za privatni smještaj. Svi redoviti studenti u gradovima Osijek, Split i Rijeka imaju pravo na subvencioniranje lokalnog prijevoza, oko 100 studenata s invaliditetom iz cijele RH ostvaruju pravo na subvenciju za prijevoz.

Godine 2009., 2010. i 2011. godine provedeni su natječaji na kojima je dodjeljeno novih 2200 do 2500 državnih stipendija, s time da je nastavljena isplata stipendija svim studentima koji su ranije ušli u sustav stipendiranja. Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu također je provela natječaj za dodjelu stipendija te dodijelila 1000 stipendija, a u 2010./2011. ukupno 800 stipendija u mjesečnom iznosu od 1000,00 kuna, posebno studentima deficitarnih zanimanja. Ministarstvo plaća doktorski studij za 25 studenata s invaliditetom.

6. ZNANOST

Zakon o znanstvenoj djelatnosti - dovršen je *Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti* kojim će se sustav znanosti Republike Hrvatske dodatno uskladiti sa dobrom praksom na razini Europske Unije i omogućiti brža i jednostavnija puna integracija hrvatskog znanstvenog sustava u Europski istraživački prostor.

Povratak hrvatskih znanstvenika iz inozemstva u domovinu - Ministarstvo je uspostavilo program povratka s ciljem olakšavanja povratka uspješnih hrvatskih znanstvenika na radu u inozemstvu u domovinu, te ih se do danas u Hrvatsku vratilo više od stotinu. Pokrenut je i *Fond »Jedinstvo uz pomoć znanja«* (UKF), kroz koji je od 2007. godine do danas – sredstvima u iznosu 57 milijuna kuna - financirano oko 80 projekata, te je dan aktivan poticaj bližoj suradnji gospodarstva i znanosti.

Znanstveni projekti - u sklopu dva ciklusa odobravanja znanstvenih projekata - 2006. i 2007. godine – odobreno je 2269 znanstvenih projekata, te su financirani i znanstveni projekti odobreni za financiranje 2002. godine do isteka ugovora. Za financiranje navedenih projekata Ministarstvo je isplatilo **969.266.423** kuna. Trenutno je u potpori Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 2.075 znanstvenih projekata u ukupnom godišnjem iznosu od 116.162.000 kuna.

Znanstveni novaci - u razdoblju od 2004. do 2011. odobreno je 2968 novih radnih mjesta za znanstvene novake, a njih je 1526 uspješno steklo titulu doktora znanosti. Od 2004. do 2010. godine ulaganja u sustav novaka povećana su za 60,7%.

Povećanje broja znanstvenika - 2004. godine donesen je *Pravilnik o Upisniku znanstvenika* (NN 72/04, NN 80/04), koji propisuje uvjete i postupak upisa u Upisnik. Od 2004. godine

upisano je 7.215 osoba, a trenutno je u Upisniku 20.915 osoba u aktivnom znanstvenom, znanstveno-nastavnom ili suradničkom zvanju: 11.118 doktora znanosti, 6.370 magistara znanosti, 3.328 osoba s završenim sveučilišnim studijem.

Ugošćavanje stranih znanstvenika i poticanje međunarodne mobilnosti - radi privlačenja stranih znanstvenika i punopravnog uključivanja Hrvatske u Europski istraživački prostor, 2008. godine pri Agenciji za mobilnost i programe EU ustrojen je **Hrvatski uslužni centar za mobilnost istraživača** (EURAXESS). 2008. godine pojednostavljen je postupak ugošćavanja stranih znanstvenika i njihovo uključivanje na znanstvene projekte u Republici Hrvatskoj. Do danas su ukupno ugošćena 54 znanstvenika.

Provedba pretpristupnih fondova EU i usmjeravanje sredstava u znanost i istraživanje - u razdoblju 2006.-2011. godine uspješno je restrukturiran i završen Hrvatski projekt tehnologijskog razvoja (STP) kroz zajam Svjetske banke u iznosu 35.172.320 eura, za poticanje razvoja hrvatskog inovacijskog sustava, te je pokrenuta priprema Drugog projekta tehnologijskog razvoja (STP 2).

Ministarstvo provodi sljedeće projekte u sklopu Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007. – 2009. (IPA program EU): *Fond za ulaganje u znanost i inovacije (Science and Innovation Investment Fund – SIIF, 10,6 milijuna eura)*, za pružanje podrške za komercijalizaciju rezultata istraživanja i razvoja u javnom sektoru i *Inkubacijski centar za bioznanosti i komercijalizaciju tehnologije (BioCentar – 16 milijuna eura)*.

Poticanje inovacija i razvoja tehnologije - poticanje inovacija i razvoja tehnologije odvija se kroz *Poslovno-inovacijski centar Hrvatske BICRO* te *Hrvatski institut za tehnologiju*. Kroz BICRO su kreirani programi RAZUM, TEHCRO, IRCRO, KONCRO i PoC u sklopu kojih je za financiranje prihvaćeno 178 projekata u ukupnom iznosu 217.016.247,88 kn. U sklopu programa TEST (predkomercijalni tehnologijski istraživačko-razvojni projekti) od 2004. do danas financirano je 145 projekata (31 od strane HIT-a od 2007.).

Državne potpore za istraživanje i razvoj u privatnom sektoru - od 2007. Ministarstvo provodi postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za ostvarivanje prava na dodatno umanjenje osnovice poreza za opravdane troškove projekata znanstvenih i razvojnih istraživanja, te izdaje potvrde za ostvarenje prava za državnu potporu za istraživanje i razvoj. Od 2007. do 2010. godine izdano je 880 potvrda. 2010. ukupni iznos državnih potpora za istraživačko-razvojne projekte iznosio je 523.664.318 kuna.

Uvođenje sustava osiguranja kvalitete u znanosti - nakon donošenja *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* (NN br. 45/09) i *Pravilnika o vrjednovanju znanstvenih organizacija* (83/10) Agencija za znanost i visoko obrazovanje započela je proces vanjskog vrjednovanja kvalitete i učinkovitosti rada znanstvenih organizacija upisanih u Upisnik znanstvenih organizacija.

Za razvoj domaćeg znanstvenog i stručnog izdavaštva kroz izdavanje znanstvenih publikacija, časopisa i održavanje znanstvenih skupova te stvaranje mreža profesionalnih suradnji kroz podupiranje djelatnosti znanstveno stručnih udruga od 2004. do 2011. ukupno je uloženo 369.777.922,00 kn.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) je kao agencija za osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju osnovana Uredbom Vlade Republike Hrvatske dana 15. srpnja 2004. godine, po uzoru na prakse zemalja u Europskoj uniji, prvenstveno u skladu s globalnim trendom decentralizacije i podjele odgovornosti javne uprave te radi potrebe za osiguravanjem kvalitete institucija visokog obrazovanja i znanosti.

U razdoblju od osnivanja 2005. do danas AZVO je obavila sljedeće glavne poslove:

- priznato je preko 9.000 inozemnih visokoškolskih kvalifikacija,
- vrednovano i akreditirano gotovo 1300 studijskih programa usklađenih s bolonjskim načelima (inicijalna akreditacija novih studijskih programa), 60 novih visokih učilišta na temelju čega je u RH osnovano 30 novih visokih učilišta (inicijalna akreditacija za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja), 70 postojećih visokih učilišta (reakreditacija), 12 visokih učilišta u postupku vanjske neovisne prosudbe sustava osiguravanja kvalitete visokih učilišta (*audit*), 35 znanstvenih institucija u cilju izdavanja dopusnica za obavljanje znanstvene djelatnosti (inicijalna akreditacija za obavljanje znanstvene djelatnosti), 25 postojećih znanstvenih organizacija (reakreditacija), 25 javnih znanstvenih instituta zbog utvrđivanja racionalnosti i efikasnosti (tematsko vrednovanje),
- verificirano ukupno 12.500 prijava kandidata za upis na visoka učilišta u RH,
- organiziran i stručno potpomognut rad nacionalnih strateških i stručnih tijela s preko 1500 održanih sjednica,
- u tijeku je priprema projekta koji će se financirati iz fonda IPA (NISVOZ – projekt izrade Nacionalnog informacijskog sustava visokog obrazovanja i znanosti),
- ispunjavanje zakonske obveze pridruživanja u puno članstvo krovnih europskih asocijacija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) te European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR),
- izgradnja i unaprjeđenje sustava kvalifikacija povezanog putem Hrvatskog kvalifikacijskog okvira s Europskim kvalifikacijskim okvirom i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (EHEA).

Sustav visokog obrazovanja RH posljednjih je nekoliko godina u procesu reforme. Kako bi na adekvatan način bile provedene do kraja (te se po potrebi revidirale) potrebna je detaljna analiza strukture i kulture sustava visokog obrazovanja i znanosti. Upravo je u tom procesu AZVO neizostavan faktor. Te aktivnosti trebale bi doprinijeti usklađivanju sustava visokog obrazovanja Republike Hrvatske s europskim te njegovoj integraciji u Europski prostor visokoga obrazovanja (EHEA), povećanju kvalitete studijskih programa i njihove izvedbe, povećanju mobilnosti, prepoznatljivosti i vjerodostojnosti hrvatskih visokoobrazovnih kvalifikacija, omogućavanju pristupa hrvatskom tržištu rada nosiocima inozemnih visokoškolskih kvalifikacija te osiguravanju jednakog pristupa sustavu visokog obrazovanja.

7. INFORMATIKA

Sustav za upravljanje dokumentima i zadacima Ministarstva - podržava uredbu o uredskom poslovanju te omogućava svim zaposlenicima rad s elektroničkim dokumentima i zadacima sukladno ovlastima. S pomoću modula pisarnice, tajnice, referenta, otpreme, arhive

te upravljačkoga modula omogućeno je učinkovito praćenje upravnih i neupravnih predmeta i pripadajućih akata te praćenje statusa izvršavanja zadataka. Svi predmeti i akti označavanju se bar kodom te se skeniraju na ulazu i izlazu, a sustav preko mrežnoga servisa komunicira s ostalim dijelovima informacijskoga sustava Ministarstva.

Informatizacija prosvjetne inspekcije - uključuje uvođenje ekspertnoga sustava e-Inspektor te nabavu prijenosnih računala za sve prosvjetne inspektore na području Republike Hrvatske. Projekt je realiziran krajem 2005. godine, a 2011. godine sustav je unaprijeđen i usklađen s novim Zakonom o prosvjetnoj inspekciji čime se stvaraju preduvjeti za poboljšanje učinkovitosti rada prosvjetne inspekcije.

Javni web servisi i eRegistri – i potpora poslovnim procesima kao što su mrežni servis za prijavu i odabir znanstvenih projekata i programa (zProjekti), projekata primjene informacijske tehnologije (iProjekti), razvoj aplikacijskoga sustava za vođenje upisnika i evidencija (eRegistri) i sustava za prikupljanje podataka putem strukturiranih web obrazaca (eObrasci), omogućavaju pružanje usluga krajnjim korisnicima elektroničkim putem.

Jedinstveni izvještajni sustav Ministarstva – njegovom izgradnjom koji koristi više od 50 izvora podataka omogućena je transparentnost i pravovremena dostupnost ključnim podacima radi donošenja poslovnih odluka.

Integrirani financijsko-informacijski sustav Ministarstva - (IFIS MZOŠ), temeljen na SAP tehnologiji, podupire upravljanje proračunskim sredstvima u Ministarstvu. Uvođen je postupno, u tri faze, a pomoću modula financijskoga i proračunskog računovodstva povezuje Ministarstvo sa sustavom *Središnje državne riznice*, upravlja ljudskim resursima, nabavom, osnovnim sredstvima i pripremom proračuna u Ministarstvu. U tijeku je prilagodba sustava zahtjevima Središnje državne riznice.

e-Matica - sustav za upravljanje standardiziranim skupovima podataka - eMatica predstavlja jedinstvenu bazu standardiziranih podataka o osnovnom i srednjem obrazovanju.

Informacijski sustav studentske prehrane – ISSP namijenjen je podršci u ostvarivanju prava studenata visokih učilišta na subvencioniranu prehranu ugovorenim restoranima studentske prehrane.

Informacijski sustav visokih učilišta – ISVU je namijenjen podršci poslovnim procesima visoku učilišta vezanim uz studente. Tako je npr. studentima omogućena prijava i odjava ispita putem Interneta, dobivanje obavijesti o ispitima e-poštom, dobivanje potvrda izvan radnog vremena studentske referade, upis godine bez čekanja u redovima.

Integrirani financijsko-informacijski sustav sveučilišta IFIS/HR-S7 - sustav kojim se podržava lump-sum načina financiranja sveučilišta, a integriran je sa sustavom IFIS MZOŠ.

U sustavu znanosti i obrazovanja dijelom je uspostavljena temeljna e-infrastruktura:

- mrežna infrastruktura – mreža CARNet
- računalna i spremišna infrastruktura i servis
- podatkovna infrastruktura
- autentikacijska i autorizacijska infrastruktura – AAI@EduHr.

Povezivanjem na Internet osigurava se međunarodna povezanost i prisutnost svih dionika sustava znanosti i obrazovanja u virtualnom prostoru ERA (European Research Area) i EHEA (European Higher Education Area) odnosno međunarodnom virtualnom prostoru, a veza

prema drugim davateljima mrežnih usluga u RH (npr. HITRONet) ostvarena je putem nacionalnog središta za razmjenu mrežnog prometa – CIX.

Mrežom CARNet upravlja ustanova Hrvatska akademska i istraživačka mreža CARNet, ustanova nadležna za upravljanje nacionalnom .hr Internet domenom te za dodjelu IP mrežnih adresa na nacionalnoj razini.

Nacionalna grid infrastruktura CRO NGI je cjelovita raspodijeljena računalna okolina koja se prvenstveno sastoji od računalnih (procesorskih) i spremišnih (diskovnih i tračnih) sredstava raspoređenih u 5 sjedišta u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu. CRO NGI je zajednički resurs znanstvenika i akademske zajednice i predstavlja temeljnu infrastrukturu za znanstvena istraživanja. Hrvatska je i punopravna članica EGEE projekta od 2006. godine i među prvim je zemljama u EU koja je i formalno uspostavila NGI model.

Računalni klaster Isabella zajednički je računalni resurs visoke učinkovitosti namijenjen izvođenju zahtjevnih računa za potrebe znanstveno-istraživačkih projekata koje financira Ministarstvo.

Uspostavljen je su cloud usluge pohranjivanja znanstvenih podataka – GSS, usluga razmjenjivanja velikih datoteka – Filesender i usluga javnih kolekcija podataka.

U tijeku je izgradnja cloud usluge uspostava virtualnih poslužitelja s razinom podrške standardnom u modernoj računalnoj sobi kojom će se akademskoj i istraživačkoj zajednici omogućiti stvaranje i uporabu virtualnih poslužitelja.

Uspostavljena je i autentikacijska i autorizacijska infrastruktura sustava znanosti i obrazovanja AAI@EduHr. AAI@EduHr omogućuje sigurno, pouzdano i učinkovito upravljanje elektroničkim identitetima osoba te njihov pristup e-infrastrukturi.

Ključni partneri Ministarstva u izgradnji e-infrastrukture su ustanova CARNet i Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu – Srce ali i ostale ustanove iz sustava znanosti i obrazovanja.

Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u RH postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kod tradicionalno dobro organiziranih nacionalnih manjina, a kod novonastalih nacionalnih manjina također se uspješno provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cijelosti izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A), dok se sve više učenika uključuje i u učenje jezika i kulture nacionalnih manjina (model C).

Učinjen je značajni pomak u poboljšavanju kvalitete nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina sufinanciranjem izrade autorskih udžbenika koji odgovaraju nastavnom planu i programu te sufinanciranjem prevođenja većeg broja udžbenika.

U dijelu koji se odnosi na odgoj i obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine zabilježen je značajni napredak u realizaciji strategijskih dokumenata Vlade RH- Nacionalnom programu za Rome iz 2003. i Akcijskom planu Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.

Prema općoj procjeni od donošenja ovih dokumenata postignut je znatan napredak u provođenju mjera osobito u području obrazovanja.

Došlo je do povećanja broja romske djece uključene u predškolski odgoj i obrazovanje uz osiguravanje roditeljskog udjela. Povećan je broj učenika uključenih u redovan osnovnoškolski sustav tako da je gotovo upeterostručen broj djece i to sa 1.013 na 4.915 učenika/ca romske nacionalne manjine. Odgovarajući porast pratio je broj učenika u srednjoj školi, od 71 u 2005./2006. školskoj godini do ukupno 425 učenika u 2011./2012. Svim redovitim učenicima u srednjoj školi i studentima osigurava se stipendija.

U okviru IPA projekata- komponenta IV. Razvoj ljudskih potencijala sredstva namijenjena Romima predviđena su u okviru mjere 2.2. odnosno projekta *Integracija skupina u nepovoljnom položaju u redoviti odgojno-obrazovni sustav*, za koji završen natječaj 14. studenoga 2011. i u tijeku je postupak odabira projektnih prijedloga.

8. ŠPORT

1. Akcijski plan za provedbu programa mjera edukacije u borbi protiv nasilja u športu, na športskim natjecanjima i izvan njih provodi se kroz stručna usavršavanja učitelja i nastavnika te edukaciju djece od najranije dobi. U suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, Ministarstvo je nositelj **Akcijskoga plana za provedbu programa mjera edukacije u borbi protiv nasilja u športu, na športskim natjecanjima i izvan njih.**

2. Kategorizirani sportaši u sustavu obrazovanja

U suradnji s Hrvatskim olimpijskim odborom izrađen je dokument **Preporuka o uvjetima studiranja kategoriziranih sportaša**, kojim se kategoriziranim sportašima zainteresiranim za upis na studij osiguravaju odgovarajući uvjeti upisa, pohađanja i završetka studija u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo svake godine donosi Odluku o kriterijima za raspodjelu mjesta u studentskim domovima studentskih centara i učeničkim domovima u Republici Hrvatskoj. Pravo na dodjelu mjesta u studentski dom imaju hrvatski sportaši I., II., III. i IV. kategorije koji su redoviti studenti sveučilišnih i stručnih studija, te su upisali višu godinu ili po prvi puta upisuju I. godinu. Godišnje pravo ostvaruje oko 80 studenata.

3. Strategija razvoja školskog športa u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2009.-2014. godine

Strategijom razvoja školskoga športa u Republici Hrvatskoj određeni su strateški ciljevi razvoja školskoga športa za razdoblje od 2009. do 2014. godine.

4. Poticaji međunarodne športske suradnje hrvatskih sportaša

Za sufinanciranje Poticaja međunarodne športske suradnje (odlazak na međunarodna natjecanja) od 2004. do 2011. godine utrošena su sredstva u iznosu 9.210.069 kuna. Osim toga MZOŠ sudjeluje u radu: Vijeća Europe, UNESCO-a i Radne zajednice Alpe-Jadran (RZAJ).

5. Športski programi tijekom ljetnih i zimskih praznika „Otvorena škola“

Za natječaj Športski programi tijekom ljetnih i zimskih praznika „Otvorena škola“ od 2004. do 2011. godine utrošena su sredstva u iznosu od 8.245.141 kuna.

6. Obuka neplivača u školama

U protekle tri godine kroz program obuke neplivača prošlo je 12.000,00 djece nižih razreda osnovne škole. Za športske programe Obuke neplivača u školama za razdoblje od 2004. do 2011. godine utrošena su sredstva u iznosu od 6.145.891 kuna.

7. Registar profesionalnih športskih klubova i preoblikovanje športskih klubova-udruga za natjecanje u športska dionička društva

Temeljem Zakona o športu, imenovano je Povjerenstvo za profesionalne športske klubove kao stručno tijelo koje prati obavljanje djelatnosti profesionalnih športskih klubova. U RH ima 17

nogometnih klubova i 5 košarkaških klubova upisanih u Registar profesionalnih športskih klubova. MZOŠ je do sada donijelo Rješenje o obveznom/dragovoljnom preoblikovanju za 9 nogometnih i 2 košarkaška kluba. Od toga 2 nogometna kluba su preoblikovana u športsko dioničko društvo.

8. Državne nagrade za vrhunska športska postignuća

Državne nagrade za vrhunska športska postignuća dodjeljuju se športašima, športskim ekipama, trenerima i djelatnim stručnim športskim osobama za vrhunska športska postignuća. Isplaćene nagrade športašima za vrhunske športske rezultate od 2004. – 2011. u iznosu od 41.882.100 kuna

10. Državna nagrada za šport „Franjo Bučar“

Prigodom godišnjice rođenja Franje Bučara dodjeljuje se do 15 nagrada za športska postignuća.

11. Nacionalno vijeće za šport

Temeljem Zakona o športu imenovano je Nacionalno vijeće za šport kao najviše stručno tijelo koje se brine za razvoj i kvalitetu športa u Republici Hrvatskoj, a ono je usvojilo Program izrade analitičkih i strateških dokumenata i studija za mandatno razdoblje od četiri godine (2010. – 2014.).

12. Izgrađenost školskih športskih objekata

U Republici Hrvatskoj je 810 športskih objekata, U razdoblju od 2004. do 2007. godine financirana je izgradnja 74 školske športske dvorane. Krajem 2009. godine realiziran je program koji je počeo 2006. godine, a kojim je izgrađeno novih 80 školskih športskih dvorana.

9. Prosvjetna inspekcija

Poslove prosvjetne inspekcije u prvom stupnju obavljaju prosvjetni inspektori i viši prosvjetni inspektori u ustrojstvenim jedinicama prosvjetne inspekcije, a u drugom stupnju za sada Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (ministar). Poslove u drugom stupnju trebalo bi, prema odredbama članka 5. *Zakona o prosvjetnoj inspekciji*, obavljati članovi povjerenstva koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, no isto za sada nije ustrojeno,

U sustavu kojeg je ovlaštena nadzirati prosvjetna inspekcija ima 2519 ustanova, ne računajući pravne osobe koje kao primarnu ili jednu od djelatnosti provode obrazovanje odraslih,

U razdoblju od 2004. do 2011. godine prosvjetnu je inspekciju napustio 21 prosvjetni inspektor (odlasci u mirovinu i promjene radnih mjesta), a u istom je razdoblju popunjeno samo 10 radnih mjesta prosvjetnih inspektora. Od postojeća 26 prosvjetna inspektora tri istekom 2011. godine odlaze u mirovinu te će stanje biti još teže no sada.

10. MEĐUNARODNA SURADNJA

Bilateralna obrazovna suradnja - sklopljeno je 36 međunarodnopravnih akata i dodijeljeno 1200 stipendija za sve razine studija (15.800.000,00 kuna), 1.400 stipendija za sudjelovanje znanstvenih novaka i predstavnika RH na međunarodnim znanstvenim (7.500.000,00 kuna), poslijediplomsko usavršavanje u inozemstvu - 441 stipendija (11.806.195,00 kuna).

Potpoma obrazovnim i znanstvenim programima i projektima Hrvatima u BiH - MZOŠ potpomaže projekte od interesa za hrvatski narod u BiH za što je izdvojeno 112.300 milijuna

kuna te program programu financiranja kapitalnih ulaganja u kampus Sveučilišta u Mostaru u iznosu od 177.901.073,19 kuna.

Promidžba hrvatskog jezika i kulture u svijetu: lektorati i hrvatska nastava u inozemstvu - u nadležnosti MZOŠ-a je 36 lektorata širom svijeta, a nastavu pohađa više od 2000 studenata. MZOŠ organizira i nastavu hrvatskog jezika i kulture za djecu hrvatskih građana u 21 državi koju pohađa oko 7.100 učenika na 328 nastavnih mjesta.

Bilateralna znanstvena suradnja - projektna bilateralna suradnja sa 18 zemalja, više od 700 znanstvenoistraživačkih projekata (27.500.103,00 kuna). Uspostavljena suradnja s Crnom Gorom, Japanom, Izraelom, Makedonijom, Srbijom i Rusijom. U okviru zajedničke hrvatsko-izraelske i hrvatsko japanske bilateralne suradnje odobreno je financiranje 9 projekata u ukupnom iznosu od 4.259.000 kuna.

Multilateralna obrazovna suradnja - Ministarstvo sudjeluje u radu - **Vijeća Europe, UNESCO- a**, nacionalni je koordinator Akademije srednjoeuropskih škola (ACES) mreže, podupire aktivnosti Interuniverzitetskog centra Dubrovnik te sudjeluje u programu razvojne pomoći dodjelom stipendija za preddiplomski i diplomski studij državljanima zemalja primateljicama.

Za CEEPUS program akademske mobilnosti izdvojeno je 1.300.000,00 kn.

Obrazovanje o holokaustu - MZOŠ sudjeluje s partnerskim organizacijama iz Izraela, Yad Vashemom, SAD-a Muzej holokausta u Washingtonu i Židovska zaklada za pravednike iz New Yorka, veleposlanstvom SAD-a u Zagrebu, OSCE/ODIRH, Muzejom kuće Ane Frank u organiziranju seminara o poučavanju o holokaustu za učitelje i nastavnike te dodjeli stipendija za stručno usavršavanje u inozemstvu s navedenim parterima.

Multilateralna znanstvena suradnja:

- Članstvo u Organizaciji sjevernoatlantskog ugovora (NATO)
- Članstvo u Organizaciji humanističke znanosti u europskom istraživačkom prostoru (HERA)
- Članstvo u Europskoj organizaciji za nuklearna istraživanja (CERN)
- Članstvo u Europskoj konferenciji za molekularnu biologiju i njezinim podorganizacijama EMBL/EMBO
- Članstva Državnog hidrometeorološkog zavoda
- Republika Hrvatska potpisala je Ugovor o suradnji s Europskim centrom za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF) i primljena je u punopravno članstvo te najvažnije europske organizacije. Kao i u prethodnom slučaju, članarina tereti izravno proračun Ministarstva financija.

Programi obrazovanja i znanosti EU

- **Jačanje mobilnosti u svrhu potpore cjeloživotnom učenju** - potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju između Republike Hrvatske i Europske unije o sudjelovanju Republike Hrvatske u programima Mladi na djelu i akcijskom programu u području cjeloživotnog učenja Republika Hrvatska punopravno sudjeluje u Programu za cjeloživotno učenje i programu Mladi na djelu. Pokrenut je portal *Study in Croatia* (www.studyincroatia.hr) kao i portal www.stipendije.info.hr.

- **Sudjelovanje u Okvirnim programima za istraživanje i tehnološki razvoj Europske unije** - od početka FP7 do kraja 2011. godine 203 hrvatskih partnera uključilo se u 165 projekata, a ukupan iznos dobivenih sredstava je 35,7 mil. €. U istom je razdoblju uplaćeno 25,7 mil. € nacionalnog doprinosa. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa ustrojilo je mrežu nacionalnih osoba za kontakt koja administrativno podupire program.
- **Sudjelovanje u ostalim europskim programima u području znanosti i tehnologije** Ministarstvo je ukupno od uključivanja u EUREKU ugovorilo i isplatilo 5.046.216 Kn potpore projektima. RH punopravna je članica COST-a te su u provedbi 73 COST projekta u devet znanstvenoistraživačkih područja.

Predstavnici Republike Hrvatske sudjeluju, punopravno ili u svojstvu promatrača, u sljedećim tijelima Europske unije: ERAC (*European Research Area Committee*), GPC (*High Level Group for Joint Programming*); SFIC (*Strategic Forum for International S&T Cooperation*), SGHRM (*Steering Group on Human Resources and Mobility*), KT (*Knowledge Transfer Group*), ESFRI (*European Strategy Forum on Research Infrastructures*), ERIC (*European Research Infrastructure Consortium*), SCAR (*Standing Committee on Agricultural Research*).

Zakonski temelj Agencije za mobilnost i programe EU – pretpristupni pregovori, poglavlje 26.

Svrha: provedbe najvećih obrazovnih programa Europske unije – Programa za cjeloživotno učenje (Erasmus, Comenius, Leonardo da Vinci i Grundtvig) i programa Mladi na djelu.

Agencija je akreditirana pri Europskoj komisiji: provedba i promicanje inicijativa Europass, Euroguidance i Eurodesk, programa Euraxess, CEEPUS, Tempus, te djeluje i kao nacionalna kontakt točka za FP program - People program te Energetiku i Okoliš.

Korisnici (nastavnici, profesori, studenti, mladi, osobe koje rade s mladima, djelatnici u tvrtkama) zadovoljni sudjelovanjem

Više od 4000 pojedinačnih korisnika u 2011.g. i više od 430 ugovorenih projekata.

Omjer prihvaćenih i odbijenih prijava u prosjeku 1:3, zbog ograničenih financijskih sredstava
Rad na uklanjanju prepreka mobilnosti – Akcijski plan

organizacija promotivnih i informativnih događanja – 14 događanja u zadnjem kvartalu.

1.12. Ministarstvo kulture

2.1. Kultura i mediji

• 2.1.1. Uprava za knjigu i knjižnice

Raspisani su svi natječaji i predložene odluke za financiranje za 2012. godinu u području knjige, nakladništva i za knjižnice, a konačnu odluku će se donijeti nakon imenovanja nove Vlade: Potpora za poticanje književnoga stvaralaštva, Potpora izdavanju časopisa i elektroničkih publikacija, Program književnih manifestacija. Potpora izdavanju knjiga: *Javni poziv za potporu izdavanju knjiga u 2012. godini* otvoren je 31. listopada, a prijave se primaju do 15. prosinca 2011. Otkup knjiga za narodne knjižnice i **natječaj za potpore prijevodima otvoreni su kontinuirano i rješavaju se tijekom cijele godine u kojoj su raspisani. Javni poziv za dodjelu potpora za poticanje književnih programa u okviru knjižarske djelatnosti u 2012. godini treba raspisati početkom siječnja 2012.**

- **2.1.2. Uprava za kulturni razvitak**

Provodi se Strateški plan s posebnim naglaskom na poticanja likovne umjetnosti, informatizaciju muzeja, inventarizaciju građe i verifikaciju stalnih muzejskih postava. Osnovom provedbe Akcijskog plana za suzbijanje korupcije Očevidnik muzeja, te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba objavljen je na web stranici Ministarstva kulture. Donesen je Zakon o Zakladi kultura nova čime se ispunja Strateški plan u dijelu poticanja djelovanja izvaninstitucionalne kulture. Raspisani su natječaji i razmotreni svi programi prijavljeni na natječaj za 2012. godinu za muzejsko-galerijsku djelatnost, likovnu umjetnost, likovne monografije, dizajn i arhitekturu i natječaj za nove medijske kulture.

- **2.1.3. Uprava za izvedbene umjetnosti i audiovizualnu djelatnost**

Strateški plan uključuje poticanje razvoja nacionalnih, javnih, privatnih i regionalnih kazališta te umjetničkih organizacija i ansambala; potporu nakladništvu i stvaranju novih glazbenih i dramskih djela; potporu manifestacijama, gostovanjima, natjecanjima i seminarima; potporu kulturno-umjetničkom amaterizmu i očuvanju tradicijske kulture. Podupiranje raznolikosti kulturne ponude i veće dostupnosti umjetnosti; podupiranje umjetničkog stvaralaštva, kreativnosti, proizvodnje te stalnog razvoja stručnih znanja i vještina – profesionalnih i amaterskih. Raspisani su natječaji i razmotreni svi programi prijavljeni na natječaj za 2012. godinu. za dramsku umjetnost (profesionalna kazališta i amaterizam), glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti i za kulturno-umjetnički amaterizam.

Audiovizualna djelatnost u nadležnosti je HAVC-a (Hrvatskog audiovizualnog centra) koji je usvojio Nacionalni program razvoja audiovizualne djelatnosti do 2014. godine. MK i HAVC zajednički su pokrenuli projekt digitalizacije neovisnih kina u RH koji se treba nastaviti u 2012. godini raspisivanjem objedinjene javne nabave za digitalnu kino opremu.

- **2.1.4. Uprava za međunarodnu kulturnu suradnju**

Provodi se Strateški plan u dijelu poticanja bilateralne i multilateralne suradnje (kroz financiranje programa razmjene, potpisivanje ugovora o suradnji, sudjelovanje u međunarodnim organizacijama, npr. UNESCO i Vijeće Europe, međunarodnim mrežama itd.) Hrvatska punopravno sudjeluje u programima Kultura i MEDIA Europske unije. U Ministarstvu kulture djeluje Hrvatskog povjerenstvo za UNESCO, Kulturna kontaktna točka (ured za promociju Programa Kultura), a ured za promociju programa MEDIA je u sastavu Audiovizualnog centra. Raspisan je natječaj i razmotreni programi pristigli na prvi rok za poticanje projekata razmjene. Priprema se Hrvatska kulturna sezona u Francuskoj koja će se održati u jesen 2012. godine.

- **2.1.5. Odjel za medije (Uprava za normativne i pravne poslova)**

Ministarstvo kulture nema ustrojenu posebnu upravu za medije. Osnovni poslovi uključuju predlaganje zakona u području medija, a kroz proračun Ministarstva financira se HINA i posebni programi HRT-a (Glas Hrvatske i Slika Hrvatske). Ministarstvo kulture surađuje s Vijećem za elektroničke medije u provedbi zakona kao i s uredom za E-Hrvatsku, i MMMPI. U prvom je godini provedbe novog Zakona o HRT-u kojim se predviđa donošenje posebnog

Ugovora između Vlade RH i HRT-a što je značajno proširilo obim posla Ministarstva kulture u području medija. Potpisan je privremeni Ugovor za razdoblje 2011-2012.

- **2.1.6. Ostala pitanja iz područja kulture (djelatnost različitih uprava)**

U suradnji s MINGORP provodi se projekt poticanja **Poduzetništva u kulturi**, u suradnji s MZOŠ-em u tijeku je pokretanje studija plesa i koreografije pri Akademiji dramske umjetnosti. Financira se rad strukovnih udruga u kulturi, osiguravaju se sredstva za plaćanje doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje samostalnih umjetnika (postoje određene poteškoće u primijeni Zakona zbog neusklađenosti s drugim propisima i odbijanju udruga da pristupe reviziji kriterija za ostvarivanje ovih prava). S Ministarstvom obrane i Ministarstvom regionalnog razvoja pokrenuta je inicijativa da se dvorana u sklopu kompleksa na Krešimirovom trgu pretvori u Dom hrvatske glazbe što su podržale sve glazbeničke udruge.

Ministarstvo iz svog razdjela osigurava sredstva za rad Matice iseljenika, Matice Hrvatske, Izdavačke kuće Edit.

2.2. Kulturna baština

- **2.2.1. Uprava za zaštitu kulturne baštine**

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: istraživanje, proučavanje, praćenje, evidentiranje, dokumentiranje i promicanje kulturne baštine; središnju informacijsko-dokumentacijsku službu; utvrđivanje svojstva zaštićenih kulturnih dobara; propisivanje mjerila za utvrđivanje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske; skrb, usklađivanje i vođenje nadzora nad financiranjem programa zaštite kulturne baštine; osnivanje i nadzor nad ustanovama za obavljanje poslova djelatnosti zaštite kulturne baštine; ocjenjivanje uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine; osiguranje uvjeta za obrazovanje i usavršavanje stručnih radnika u poslovima zaštite kulturne baštine; provedbu nadzora prometa, uvoza i izvoza zaštićenih kulturnih dobara; utvrđivanje uvjeta za korištenje i namjenu kulturnih dobara, te upravljanje kulturnim dobrima sukladno propisima; utvrđivanje posebnih uvjeta građenja za zaštitu dijelova kulturne baštine; obavljanje inspekcijskih poslova zaštite kulturne baštine.

Uprava koordinira rad 18 konzervatorskih odjela (od čega ih je u sklopu provedbe decentralizacije 9 otvoreno od 2004 godine do danas).

Raspisani su natječaji za financiranje obnove i očuvanja nepokretne, pokretne, arheološke i nematerijalne baštine. U tijeku je rad na revidiranju rješenja o upisanim kulturnim dobrima u Registar kulturnih dobara, provelo se nužno usuglašavanje sa važećim propisima: Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, NN 151/03; NN 157/03 Ispravak, NN 87/09) i Zakon o zemljišnim knjigama (NN 91/96). Podaci o kulturnim dobrima prikupljeni su i obrađivani tijekom duljeg razdoblja te je do prosinca 2010. godine provedena revizija Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske i uspostavljen novi informacijski sustav Registra dostupan svim sudionicima.

Ministarstvo financira rad i programe Hrvatskog restauratorskog zavoda, a sporazumom s UNESCO-m osnovan je i radi Međunarodni centar UNESCO-a za podvodnu arheologiju u Zadru.

- **2.2.2. Poslovi zaštite kulturne baštine u okviru Uprava za kulturni razvitak**

U okviru Uprave za kulturni razvitak koordinira se Nacionalni program digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe „HRVATSKA KULTURNA BAŠTINA“ www.kultura.hr Mrežno je dostupno 166 programa digitalizacije pokretne kulturne baštine i nacionalni je agregator prema projektu Europske komisije, Europeani (www.europeana.eu) što uključuje planiranje i provođenje nacionalnih inicijativa u digitalizaciji kulturne baštine, praćenje aktivnosti i rezultata projekata digitalizacije, prikupljanje metapodataka od ustanova uključenih u projekt te njihovo konvertiranje u formate Europeane i valorizaciju u europskom kontekstu.

Povrat kulturnih dobara: Iz Republike Srbije i manjim dijelom iz Republike Crne Gore od 2001. do 2011.g. U Hrvatsku je vraćeno 25. 252 pokretnih kulturnih dobara u muzeje, galerije i crkve. Međudržavno Povjerenstvo za povrat kulturnih dobara Republike Hrvatske i Republike Srbije imenovano je 2003.g. i kontinuirano radi na pripremi povrata preostalih 1.656 kulturnih dobara koja se nalaze u ustanovama kulture i institucijama u Republici Srbiji. Povrat treba biti realiziran do kraja 2013.g.

Napomena: Protokol o povratu kulturnih dobara raspravljen na sastanku međudržavnog Povjerenstva za povrat kulturnih dobara Republike Hrvatske i Republike Srbije na sastanku 25.studenoga 2011. g. ostalo otvoreno potpisivanje.

Projekt istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine „Ilok-Vukovar-Vučedol“. **2005.-2012.g. :** Projekt se realizira zajmom Vlade Republike Hrvatske i Razvojne banke Vijeća Europe i treba biti dovršen do kraja 2012.g. Projekt vodi Ministarstvo kulture i Uprava Projekta imenovana od ministra kulture, a programe Projekta osnovom Ugovora vode Hrvatski restauratorski zavod, Gradski muzej Vukovar, Muzej grada Iloka, i dr.

2.3. Zaštita prirode

2.3.1. Uprava za zaštitu prirode

U pripremi je prijedlog područja za prijedlog europske ekološke mreže NATURA 2000, rok za predaju Europskoj komisiji je datum pristupa Europskoj uniji 1 srpnja 2013. Do toga datuma potrebno je donijeti Uredbu o ekološki značajnim područjima Europske unije Natura 2000.

Proglašeni su regionalni parkovi Mura-Drava i Moslavačka gora Doneseni su **planovi upravljanja za 5 nacionalnih parkova, 7 parkova prirode** te pripremljen nacrt plana upravljanja za 5 zaštićenih dijelova prirode u području donjeg toka rijeke Neretve.

Izvršena je **izmjena granica posebnog ornitološkog rezervata Vransko jezero** te **prekategorizacija i izmjena granica posebnog ornitološkog rezervata Veliki Pažut** kako bi se smanjio broj odštetnih zahtjeva za štete koju počine divlje svojte koje su ujedno i lovna divljač.

Sustav zaštićenih područja razvijao se kroz podršku **nacionalnim parkovima, parkovima prirode te županijskim javnim ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima**. Kroz državni proračun i međunarodne projekte financirane bespovratnim sredstvima Vlade Kraljevine Norveške, Vlade Kraljevine Švedske, Fonda za globalni okoliš putem Svjetske banke te pred-pristupnim fondovima, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, javne pozive Ministarstva za dodjelu sredstva javnim ustanovama koje upravljaju zaštićenim područjima i dr, **osigurana su sredstva za provedbu i praćenje projekata, redovno poslovanje javnih ustanova nacionalnih parkova i parkova prirode, kao i ostale aktivnosti usmjerene na jačanje sustava zaštićenih područja**. Razvija se i izgrađuje **infrastruktura** za posjetitelje u zaštićenim područjima, uređuje i održava **protupožarna** infrastruktura, uspostavlja cjeloviti sustava elektronske naplate ulaznica u NP/P.

Razminiran je dio minsko sumnjivih površina u NP Krka, PP Lonjsko polje, PP Kopački rit i PP Velebit.

Utvrđuju se uvjeti i mjere zaštite prirode i ekološke mreže. Zbog protivljenja lokalnog stanovništva i nevladinih udruga nije okončan postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08, 57/1) i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 89/07, 118/09) za zahvat vađenja šljunčanog nanosa iz korita rijeke Mure – prokop kinete, na ušću Mure u Dravu, nositelja zahvata Hrvatske vode.

U pogledu **zaštite vrsta**, doneseni su revidirani **planovi upravljanja vukom i risom**: Plan upravljanja vukom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010.-2015. te Plan upravljanja risom za razdoblje 2010.-2015.

Nadoknade gospodarske i druge štete koju počine strogo zaštićene životinjske vrste. Procjenjuje se da će ukupno za nadoknadu štete od vuka (za zahtjeve iz 2011. godine) u 2012. biti potrebno osigurati 1.800.000,00 do 2.000.000,00 kn, odnosno, još toliko sredstava za zahtjeve iz 2012. godine. Pored šteta od vuka, u 2012. godinu prenosi se i isplata nadoknade za štete od liski u Ornitološkom rezervatu „Park prirode Vransko jezero“ u iznosu od 87.030,00 kn.

U tijeku je provedba te je u pripremi velik broj projekata u Ministarstvu i Državnom zavodu za zaštitu prirode su-financiranih iz sredstava IPA predpristupne pomoći i zajma Svjetske banke u svrhu razvoja sustava zaštićenim područjima, istraživanja i monitoringa biološke raznolikosti te dopune baze podataka radi kvalitetnog određivanja područja za prijedlog europske ekološke mreže NATURA 2000. Nadalje, provode se IPA projekti u svrhu izrade planova upravljanja za zaštićena područja i buduća područja NATURA 2000 te za jačanje kapaciteta službi zaštite prirode s naglaskom na jačanje inspekcije zaštite prirode, kao i za jačanje potpore civilnom društvu u području zaštite prirode. Pripremaju se projekti zaštite prirode za financiranje iz Strukturnih fondova EU za razdoblje 2014-2020.

2.3.2. Uprava za inspekcijske poslove zaštite prirode

Pojačana je razina aktivnosti inspekcije zaštite prirode na terenu (prosječan godišnji rast nadzora je bio 13%) te rad na kvalitativnom i jednoobraznom postupanju u nadzoru.

U svrhu povećanja otkrivanja slučajeva krijumčarenja zaštićenim vrstama pojačana je suradnja sa graničnim službama (porast zapljena 2011. u odnosu na 2008. godinu bio je preko 100%).

Iniciran je i izrađen „Protokol za zbrinjavanje životinja“ sa ciljem jasne koordinacije od strane DUZS-a u slučajevima pronalazaka svih vrsta životinja.

Organizirana je edukacija i polaganje stručnih ispita za nadzornike JU za zaštitu prirode (stručni ispit položilo je 186 nadzornika).

Pripremljeni su i provode se projekti „Razvoj Informacijskog sustava za nadzor zaštite prirode“ (vrijednosti cca. 1.875.000 kn) i „Nabave opreme za nadzor zaštite prirode“ (vrijednosti cca. 3.375.000 kn) koji se financiraju iz predpristupnog programa IPA 2009.

1.13. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Odjel za obitelj i Odjel za pravne poslove i inspekcijski nadzor

UVOD

Ravnopravnost spolova jedna je od najviših vrednota propisnih Ustavom Republike Hrvatske temeljem kojeg Republika Hrvatska pokazuje visoki stupanj osviještenosti o nužnosti ostvarivanja ljudskih prava u svim područjima života.

Dosadašnji razvoj mjera usmjerenih povećanju nataliteta i osnaživanju obitelji pokazuje značajne pomake u području sustava obiteljskih potpora koji za posljedicu imaju povećanje nataliteta i osnaživanje te promicanje prava svih članova obitelji. Stupanjem na snagu Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama, od 1. siječnja 2009. godine, došlo je do oporavka demografske slike Republike Hrvatske.

Zakon o roditeljskim i roditeljskim potporama, iz 2009. godine, omogućava roditeljima korištenje većeg raspona fleksibilnih oblika roditeljskih dopusta. Korištenjem navedenih prava, odnosno povećanjem udjela zaposlenih roditelja korisnika fleksibilnih oblika roditeljskih dopusta stvaraju se predispozicije za kvalitetniju skrb o djeci te podizanje kvalitete života djece u obitelji.

Kao posebno važna činjenica, koja pridonosi osnaživanju obitelji te bržem i lakšem povratku žene na tržište rada, čime se izravno utječe i na poštivanje ustavnih odredbi o ravnopravnosti spolova, ističe se porast broja očeva koji koriste roditeljski odnosno roditeljski dopust.

Oснаživanju obitelji svakako pridonosi i doplatak za djecu, kao oblik potpore obitelji koji ima značajnu ulogu u prevenciji siromaštva djece, održanju kvaliteti njihova života te, zajedno s roditeljskim i roditeljskim potporama, pridonosi zaustavljanju pada broja rođene djece, a potom i određenom trendu porasta broja novorođene djece. Bez obzira na ostvareni pojedinačni iznos doplatka za djecu, korisniku se ukupan iznos doplatka uvećava za 500,00 kuna ako je ostvario pravo na doplatku treće, odnosno 1.000,00 kuna za četvrto dijete. Ova davanja pokazuju smisao obiteljskih naknada, odnosno podizanje kvalitete života djece u obiteljima.

Razvojem mreže izvaninstitucijskih usluga, koje provode dosad osnovanih 19 obiteljskih centara, osigurava se potpora obitelji u situacijama koje zahtijevaju stručnu podršku i pomoć. Rad obiteljskih centara temelji se na dragovoljnosti korisnika, pri čemu se pruža stručna

pomoć i provodi niz usluga namijenjenih obitelji i njezinim članovima u spoznavanju, prihvaćanju i svladavanju izazova stvarne životne situacije ili rizičnih okolnosti uvjetovanih obiteljskom situacijom. Poseban naglasak ovdje je stavljen na pružanje podrške obitelji u usklađivanju obiteljskog i poslovnog života provođenjem programa koji su pomoć roditeljima u svladavanju izazova u odgoju djeteta, kao i pomoći u snalaženju u novim okolnostima.

Nadalje, dosadašnja provedba mjera usmjerenih razvoju izvaninstitucionalnih usluga namijenjenih promicanju prava žrtava nasilja u obitelji ukazuje na cjelovit pristup izgradnji sustava skrbi za žrtve nasilja u obitelji. U prethodnom vremenskom razdoblju ostvarivala se sustavna suradnja s organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u ovom području, a u suradnji s kojima je uspostavljena mreža savjetovaštva na području Republike Hrvatske.

Poradi osiguravanja nužnog smještaja te savjetovanja žrtava nasilja Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pruža financijsku potporu savjetovaštima i skloništim za žrtve nasilja u obitelji. Zakonodavstvom usmjerenom zaštiti od nasilja u obitelji osigurava se sustav suradnje državnih tijela u provedbi niza aktivnosti poradi unaprjeđenja rada tijela zaduženih za postupanje u slučajevima nasilja u obitelji te unaprjeđenja procesa pružanja usluga u zajednici kao prevencije pojave novih slučajeva nasilja u obitelji. Isto tako, suradnjom državnih tijela, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva osigurava se sustavnija provedba pravnih propisa, strategija, programa, međunarodnih ugovora i drugih propisa u području zaštite obitelji i njezinih članova, kao i pridonosi prepoznavanju nasilja u obitelji kao krajnje neprihvatljivog oblika društvenog ponašanja kojim se krše temeljna ljudska prava i slobode, dok se provedbom projekata i programa, namijenjenih žrtvama i potencijalnim žrtvama nasilja, osigurava njihova izobrazba o mogućnostima zaštite u slučaju potrebe. Ujedno, programima se i preventivno djeluje u cilju sprječavanja počinjenja novih oblika nasilja u obitelji.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Temeljem zadanosti završnih odrednica kontinuirano je provedena koordinacija i praćenje provedbe mjera *Nacionalne populacijske politike, Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2008. do 2010. godine* te *Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji*. Ujedno, u tijeku je bila izrada izvješća o provedbi mjera Nacionalne populacijske politike kao i Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji za 2007 i 2008. godinu.

U svrhu provedbe mjera Nacionalne populacijske politike u 2009. godini osnovana je *Zaklada „Hrvatska za djecu“* sa svrhom prikupljanja sredstava u cilju razvoja poželjnog pronatalitetnog trenda i osnaživanja obitelji s većim brojem djece.

Pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, temeljem Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama, osnovano je i radilo je *Povjerenstvo za praćenje provedbe Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama*.

Pokrenut je i postupak za izradu *Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama*, koji je za cilj imalo dodatno usklađivanje odredbi ovog Zakona s pravnom stečevinom Europske unije u području „Socijalna politika i zapošljavanje“ i hrvatskim propisima u području rada i zaštite na radu koji su usvojeni tijekom prošle godine. Pokrenut je i postupak *analize provedbe Zakona o doplatku za djecu* s ciljem usklađivanja

Zakona s pravnom stečevinom Europske unije u području „Sustava koordinacije socijalne sigurnosti“ te poboljšanja odgovarajućih odredbi u svrhu njegove djelotvornije primjene.

Poradi izrade učinkovitijeg pravnog sustava u području zaštite od nasilja u obitelji tijekom 2009. godine izrađivan je prijedlog *Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti obavlja sve stručne i administrativne poslove za rad *Savjeta za populacijsku politiku Vlade RH* i *Povjerenstva Vlade RH za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji* koji imaju zadaću predlaganja operativnih planova i drugih aktivnosti za provedbu mjera te trajnog praćenja ostvarivanja mjera Nacionalne populacijske politike i Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, te sudjelovanje u koordinaciji provedbe i evaluacije ovih nacionalnih dokumenata.

Tijekom 2009. godine u Republici Hrvatskoj aktivno je ukupno 17 obiteljskih centara osnovanih za područja županija sa sjedištima u Bjelovaru, Dubrovniku, Karlovcu, Koprivnici, Krapini, Senju, Sisku, Splitu, Šibeniku, Požegi, Puli, Rijeci, Varaždinu, Vinkovcima, Virovitici, Zadru i Zagrebu. Obiteljski centri imaju savjetodavnu i preventivnu svrhu, osnovani su s ciljem pružanja podrške obitelji koja sve teže usklađuje profesionalni i obiteljski život.

U tijeku je bilo i financiranje 9 projekata organizacija civilnog društva, ustanova i vjerskih institucija iz područja *obiteljske i populacijske politike* u ukupnom iznosu od 545.000,00 kuna te 9 projekata iz područja *ravnopravnosti spolova, promicanja ženskih prava i zaštite od nasilja u obitelji* u ukupnom iznosu od 1.933.886,18 kuna.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Područje: Podizanje kvalitete obiteljskog života

Tijekom mandatnog razdoblja od 2009. do 2011. godine osigurana je kontinuirana provedba, koordinacija i praćenje provedbe mjera *Nacionalne populacijske politike* o provedbi kojih je pravovremeno i kontinuirano izvještavana Vlada Republike Hrvatske.

Unaprjeđenje sustava obiteljskih naknada

Donošenjem i primjenom *Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama*, od 2009. godine, učinjen je dodatan iskorak u pravcu stvaranja čvršćih osnova za dodatno osnaživanje obitelji u Republici Hrvatskoj, poticanje nataliteta te kvalitetnijeg usklađivanja obiteljskih i poslovnih obveza obitelji. S ovim Zakonom stvorene su i izuzetno povoljne pravne osnove za ravnopravnost spolova i povećanje broja očeva koji sudjeluju u ranom podizanju djece. *Tako je broj zaposlenih/samozaposlenih očeva koji koriste pravo na roditeljske dopuste sa 617 u siječnju 2009. porastao na 1.263 u siječnju 2010. godine te na 1.376 u siječnju 2011. godine.*

U 2011. godini donesen je *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama* čime je, sukladno preporukama Europske komisije dodatno pojačana zaštite majčinstva (trudnica, dojilja i radnica koje su rodile).

U Državnom proračunu na razdjelu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti za pravo na *opremu za novorođeno dijete i pravo na dodatni roditeljski*

dopust u 2009. godini utrošeno ukupno 1.131.496.943,82 kune, u 2010. godini 1.248.018.863,70 kuna, a u 2011. godini osigurano je 1.221.800.000,00 kuna.

Temeljem Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama izrađeni su provedbeni propisi: *Pravilnik o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na stanku za dojenje djeteta, prava na dopust trudne radnice, prava na dopust radnice koja je rodila i prava na dopust radnice koja doji dijete; Pravilnik o uvjetima i postupku za stjecanje prava zaposlenog roditelja ili samozaposlenog roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju na dopust ili na rad u skraćenom radnom vremenu radi njege djeteta; Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja izvješća o ostvarivanju prava na roditeljne i roditeljske potpore te Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja elektroničkog očevidnika o korisnicima prava na roditeljne i roditeljske potpore.*

U 2011. godini donesen je i *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu*. U Državnom proračunu na razdjelu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti za pravo na *doplatak za djecu i pronatalitetni dodatak* u 2009. godini osigurano je ukupno 1.760.899.936,95 kuna, u 2010. godine 1.721.940.889,27 kuna, a u 2011. godini 1.735.089.800,00 kuna.

U prosincu 2010. godine donesen je *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Zakladi „Hrvatska za djecu“*.

Razvoj mreže izvaninstitucijskih oblika usluga u zajednici namijenjenih obitelji

U cilju jačanja svijesti i senzibilizacije javnosti o potrebama suvremene obitelji, obiteljski centri Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti provode projekte i programe usmjerene podizanju kvalitete obiteljskog života, afirmaciji uspješnog i odgovornog roditeljstva te izobrazbi trudnica, mladih roditelja i članova njihovih obitelji. Do 2011. godine aktivno je radilo 17 obiteljskih centara, a poradi daljnjeg širenja usluga obiteljima, u 2011. godini osnovani su obiteljski centri za područje Osječko-baranjske i Međimurske županije.

Sukladno *Zakonu o socijalnoj skrbi* obiteljski centri u okviru svoje djelatnosti obavljaju poslove savjetodavnog i preventivnog rada, a svrha je, kroz programe i usluge primjerene potrebama korisnika, pružiti stručnu potporu u spoznavanju, prihvaćanju i svladavanju nepoželjne stvarne ili moguće životne situacije, ohrabriti i osnažiti njegov osobni razvoj, podići kvalitetu korisnikova života, potaknuti odgovorno roditeljstvo.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti poduzima potrebne radnje u svrhu stručnog i inspeksijskog nadzora nad radom obiteljskih centara te nadzor utroška proračunskih sredstava, što uključuje neposredni nadzor nad obavljanjem stručnog rada, nadzor nad zakonitošću općih akata, daje se suglasnost na statute i druge opće akte obiteljskih centara te se kontinuirano daje suglasnost za sklapanje pravnih poslova obiteljskih centara. Isto se tako vrši neposredni nadzor poslovnih prostorija potrebitih za rad obiteljskog centra i utvrđuje se ispunjavanje propisanih uvjeta potrebnih za rad obiteljskog centra.

Osim putem obiteljskih centara, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti razvoj mreže savjetovališta namijenjenih obitelji potiče i putem organizacija civilnog društva, ustanova i vjerskih institucija koje djeluju u ovom području. U razdoblju od 2009. do 2011. godine u programskom području *obiteljske i populacijske politike* temeljem natječaja i van natječaja odnosno, temeljem odluke člnika tijela, financijski je potpomognuta provedba ukupno 59 projekata i programa u ukupnom iznosu od 1.811.211,47 kuna.

U cilju dodatnog unaprjeđenja transparentne dodjele financijskih sredstava provoditeljima projekata i programa usmjerenih obitelji, utvrđivanja mogućnosti odobravanja financijske potpore, veće kontrole nad provedbom planiranih aktivnosti programa/projekata, raspodjele i trošenja sredstava, početkom 2010. godine, ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti donio je *Kriterija i mjerila za suradnju između Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, ustanova, organizacija civilnog društva i vjerskih zajednica u svrhu provedbe projekata i programa od osobitog interesa za Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.*

Jačanje svijesti i senzibilizacija javnosti

Provođenje znanstveno-istraživačkih projekata na temu obitelji te učinaka provedbe mjera populacijske politike omogućava bolji uvid u potrebe suvremene obitelji, kvalitetniju primjenu postojećeg zakonodavstva. Poradi sagledavanja uzročno-posljedične veze između sektora zaposlenosti žena kao razloga odgode rađanja djece te stvaranja mogućih prepreka za rađanje željenog broja djece Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u suradnji s Katedrom za demografiju Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, provelo istraživanje „Povezanost fertiliteta i sektora zaposlenosti žena u Republici Hrvatskoj“.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti svake godine povodom 15. svibnja – Međunarodnog dana obitelji dodjeljuje *priznanja „Tvrтка prijatelj obitelji“* i *„Lokalna zajednica prijatelj obitelji“* s ciljem podizanja svijesti javnosti o važnosti dostojnog položaja obitelji u društvu, stvaranja pozitivnog ozračja za provedbu mjera i informiranje o ciljevima Nacionalne unapređivanje odnosa između obitelji i lokalne zajednice te usmjeravanja intervencija društva u pravcu stvaranja prijateljskog okružja za obitelj i djecu, stvaranja uvjeta usmjerenih ka osnaživanju položaja obitelji i stvaranju mehanizama koji će zaštititi i poduprijeti obitelj u lokalnoj zajednici.

Priznanja su 2009. godine dodijeljena tvrtkama In2 d.o.o i Algebra te općini Dubrovačko Primorje i gradu Solinu, 2010. godine općini Kalinovac i gradu Otočcu, a 2011. godine trgovačkom društvu Adax d.o.o. i Gradu Sinju.

Područje: Unaprjeđenje zaštite žrtava nasilja u obitelji

Posebno osjetljiva na potrebe osoba u nepovoljnijem položaju Vlada Republike Hrvatske u prethodnom razdoblju poduzela je niz mjera poradi promicanja ravnopravnosti spolova, ostvarivanja ženskih prava te zaštite žrtava nasilja u obitelji.

Tijekom mandatnog razdoblja od 2009. do 2011. godine osigurana je kontinuirana koordinacija i praćenje provedbe mjera *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji* i *Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji*, o provedbi kojih je pravovremeno i kontinuirano izvještavana Vlada Republike Hrvatske.

Razvoj izvaninstitucijskih oblika skrbi za žrtve nasilja u obitelji

Temeljem potpisanih Ugovora o sufinanciranju rada 5 savjetova i skloništa za žrtve nasilja u obitelji između Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, gradova, županija i organizacija civilnog društva koje štite žrtve nasilja u obitelji (iz 2008.

godine) pruža se financijska potpora skloništima za žrtve nasilja. Tijekom 2009. godine pružena je financijska potpora za 5 skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja za što je utrošeno ukupno 1.643.886,18 kuna, a tijekom 2010. godine za 10 za što je utrošeno ukupno 2.529.827,67 kuna. U 2011. godini Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je provelo postupak javnog poziva za potporu radu savjetovalištima i skloništima za žrtve nasilja u obitelji te su potpisani ugovori o financijskoj potpori 7 skloništa za žrtve nasilja za što je osigurano ukupno 2.027.602,00 kuna.

Poradi utvrđivanja mogućnosti odobravanja financijske potpore organizacijama koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji, veće kontrole nad provedbom aktivnosti zadanih programom/projektom, raspodjele i trošenja sredstava te onemogućavanja financijske potpore istom programu iz više izvora Državnog proračuna, krajem 2009. Godine, ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti donio je *Kriterije za dodjelu financijske potpore organizacijama civilnog društva u provedbi programa rada savjetovališta i skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji*.

Praćenje provedbe propisa i predlaganje novih zakonskih i podzakonskih rješenja

U listopadu 2009. godine donesen je novi *Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji* sa svrhom prevencije, sankcioniranja i suzbijanja svih vrsta nasilja u obitelji, primjene odgovarajućih mjera prema počinitelju, ublažavanja posljedica već počinjenog nasilja pružanjem zaštite i pomoći žrtvi nasilja.

Temeljem *Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji* pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 2010. godine, osnovano je *Stručno povjerenstvo za praćenje i unaprjeđenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršenja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji*.

Nadalje, 2011. godine sukladno odredbama *Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji* ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti donio je *Pravilnik o sadržaju obvezne evidencije i izvješća, načinu prikupljanja, obrade i pohrane statističkih podataka iz područja primjene Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*.

Vlada Republike Hrvatske je, u veljači 2011. godine, donijela novu *Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine* u kojoj je posebna pozornost poklonjena je područjima „Prevencija nasilja u obitelji“ i „Unaprjeđenje međuresorne suradnje“.

Izrađen je i *Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o suzbijanju diskriminacije* koji je usklađen s pravnom stečevinom EU, a osobito Direktivom Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. godine o primjeni načela ravnopravnosti osoba bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo i Direktivom Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenog 2000. godine o uspostavljanju općeg okvira za jednak tretman u području zapošljavanja.

Jačanje svijesti i senzibilizacija javnosti

Svake godine, s ciljem senzibilizacije javnosti za potrebe žrtava nasilja u obitelji, obilježavaju se Međunarodni dan žena – 8. ožujak, Nacionalni dan borbe protiv nasilja na ženama – 22. rujna i Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama – 25. studenoga,

polaganjem vijenca pred sudnicom Općinskog građanskog suda u Zagrebu u kojoj su smrtno stradale tri žene, održavanjem okruglih stolova i rasprava na temu ljudskih prava, prava žena i drugo.

Od 2010. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji s Društvom za psihološku pomoć, provodi istraživačke projekte usmjerene praćenju i evaluaciji pružanja usluga skloništa za žrtve nasilja u obitelji te preispitivanja učinkovitosti društvene reakcije na obiteljsko nasilje, koji imaju za cilj izgraditi stručne podloge za uspostavu pravnog, financijskog i institucionalnog sustava usmjerenog prevenciji i zaštiti žrtava nasilja u obitelji.

Odjel za djecu i mladež

UVOD

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti nositelj je niza mjera te je određeno za koordinaciju i praćenje provedbe strateških dokumenata vezanih uz afirmaciju prava i zaštite interesa djece te rješavanje potreba mladih: Nacionalnog plana aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine, Programa aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima, Programa aktivnosti za sprečavanje nasilja među mladima za 2009. godinu, Nacionalne strategije prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih od 2009. do 2012. godine te Nacionalnog programa za mlade od 2009. do 2013. godine.

Poradi osnaživanja osjetljivih skupina, posebice djece i mladih, posebna pozornost poklonjena je razvoju suradnje nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva koje djeluju za dobrobit djece i mladih izloženih rizičnim uvjetima odrastanja.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u svrhu jasnog i dugoročnog opredjeljenja u stvaranju socijalnih, obrazovnih, odgojnih, kulturnih, materijalnih i ostalih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici provodi niz mjera sukladno propisima i nacionalnim dokumentima.

Sukladno nacionalnim prioritetima i preporukama međunarodnih tijela i organizacija, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti promiče nacionalne, obiteljske i kulturne vrijednosti kod mladih i u tu svrhu provodi programe, konferencije, akcije i kampanje.

Republika Hrvatska je u Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 26. Obrazovanje i kultura, izrazila želju za punopravnim sudjelovanjem u programu Europske zajednice „Mladi na djelu“ prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju. Navedeni program predstavlja jednu od mjera poticanja aktivnog uključivanja mladih u društvo Nacionalnog programa za mlade od 2009. do 2013. godine.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

U srpnju 2009. godine Republika Hrvatska je bila stranka *Konvencije UN-a o pravima djece*, slijedom koje su provedene mjere, kao i praćena i koordinirana provedba *Nacionalnog plana aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine*. Od 2004. godine provodio se *Program aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima* čiju provedbu je pratilo

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, te je od 2004. godine u primjeni i *Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima*.

U nadležnosti Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti tijekom 2009. godine su bili *Obiteljski zakon, Zakon o savjetima mladih i Zakon o nagradi za promicanje prava djeteta*.

Provodile su se mjere te je praćena i koordinirana provedba *Nacionalnog programa za mlade od 2009. do 2013. godine*, usvojenog na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 2. srpnja 2009. godine, te su se provodile mjere *Programa aktivnosti za prevenciju nasilja među mladima za 2009. godinu*, usvojenog na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 8. lipnja 2009. godine.

Savjetodavna tijela Vlade Republike Hrvatske za koje Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti obavlja administrativno-tehničke poslove (Vijeće za djecu, Savjet za mlade i Povjerenstvo za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih). Sveukupno su u navedenoj godini održane 4 sjednice.

U svrhu senzibilizacije javnosti o štetnosti tjelesnog kažnjavanja djece započeta je provedba *Nacionalne kampanje protiv tjelesnog kažnjavanja djece*.

Odobrena je financijska potpora za 24 projekata udruga usmjerenih djeci, 85 projekata udruga usmjerenih prevenciji ovisnosti, a provedba natječaja za dodjelu financijskih potpora usmjerenih klubovima mladih bila je u tijeku. Također je bila u tijeku evaluacija izvješća odobrenih u prethodnim godinama.

Radna skupina osnovana pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izradila je Kriterije za rad regionalnih info-centara.

Projekt Autobus „Čudesna šuma“ nije se provodio u srpnju 2009. godine.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Afirmacija prava djece te socijalno osnaživanje i zaštita djece i mladih jedno je od osnovnih **ustavnih načela** čija se provedba osiguravala provedbom različitih propisa, nacionalnih dokumenata, kontinuiranim radom savjetodavnih tijela Vlade Republike Hrvatske i osiguravanjem financijske potpore organizacijama civilnog društva usmjerenih djeci i mladima.

Od propisa na ovom području ističemo da je Vlada Republike Hrvatske u cilju usklađivanja Obiteljskog zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku na sjednici održanoj 2. travnja 2011. godine usvojila Nacrt prijedloga Zakona o izmjeni Obiteljskog zakona, a koji je Hrvatski sabor donio 20. svibnja 2011. godine; na sjednici održanoj 14. svibnja 2009. godine usvojila je *Nacrt prijedloga Zakona o potvrđivanju Konvencije o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u odnosu na roditeljsku odgovornost i o mjerama za zaštitu djece, a koji je Hrvatski sabor donio 22. svibnja 2009. godine; Nacrt prijedloga Zakona o potvrđivanju Europske konvencije o ostvarivanju dječjih prava* je Vlada Republike usvojila

na sjednici održanoj dana 21. studenoga 2009. godine, a **koji je** Hrvatski sabor donio dana 29. siječnja 2010. godine. Europska konvencija je stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 1. kolovoza 2010. godine.

U svrhu poboljšanja Zakona o savjetima mladih, kao i poboljšanja savjetodavne uloge mladih i jačanja sudjelovanja u demokratskim procesima pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je osnovana Radna skupina za izradu prijedloga izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih, čiji je rad u 2011. godini rezultirao izradom *Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih* o kojem je održana javna rasprava 14. lipnja 2011. godine, koja se nastavlja putem web stranice Ministarstva.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj dana 30. prosinca 2010. godine usvojila Treće i Četvrto periodično izvješće prema Konvenciji UN-a o pravima djeteta, za razdoblje od 2004. do 2010. godine, koje se podnosi po članku 44. stavku 1. točki (b) Konvencije o pravima djeteta. U 2011. godini Izvješće je posredstvom Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija proslijeđeno Odboru za prava djeteta UN-a.

U svrhu kontinuiranog strateškog djelovanja na području socijalnog osnaživanja mladih Vlada Republike Hrvatske je u razdoblju od srpnja 2009. do prosinca 2011. godine donijela *Nacionalnu strategiju prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih od 2009. do 2012. godine*, usvojenu na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 3. kolovoza 2009. godine.

Prema izvješćima za 2009. i 2010. godinu za provedbu Nacionalnog plana aktivnosti za prava i interese djece utrošeno je 1.287.191.701,85 kuna, Nacionalnog programa za mlade 716.503.296,35 kuna te za provedbu Nacionalne strategije prevencije poremećaja u ponašanju 336.263.530,92 kuna.

Također, nastavljena je koordinacija i provedbe nacionalnog dokumenta na području djece i mladih, odnosno *Nacionalnog plana aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine*, *Nacionalnog programa za mlade od 2009. do 2013. godine*, usvojenog na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 2. srpnja 2009. godine, te *Programa aktivnosti za prevenciju nasilja među mladima za 2009. godinu*, usvojenog na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 8. lipnja 2009. godine.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u 2009. godini u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i školama, a od 2010. godine u suradnji s obiteljskim centrima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave provodilo provodi projekt *Autobus „Čudesna šuma“* s osnovnim ciljem približavanja programa kvalitetnog provođenja slobodnog vremena djeci iz ruralnih područja, područja od posebne državne skrbi te područjima s velikim brojem djece u dobi od 3. do 14. godine kao i područjima s manjim brojem odgojno-obrazovnih ustanova. Projekt se u 2009. godini provodio u 1 županiji, u 2010. godini na području 12 županija, a u 2011. godini 12 županija (22 grada i 80 općina), kao i u suradnji s 4 grada i 14 općina.

Sufinancirano je 78 projekata usmjerenih djeci u ukupnom iznosu od 1.909.950,00 kuna, 351 projekt usmjeren mladima (projekti usmjereni prevenciji ovisnosti, radu klubova za mlade i regionalnih info-centara za mlade) u iznosu od 19.050.797,90 kuna.

Nastavno na Kampanju Vijeća Europe za ukidanje tjelesnog kažnjavanja djece 2008. godine u okviru koje je organizirano Međunarodno predstavljanje Kampanje u Zagrebu 2008. godine, tijekom 2009. godine provedena je kampanja na nacionalnoj razini sa sloganom "*Trebam ljubav*".

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izradilo je *Akcijski plan provedbe Kampanje zaustavljanja seksualnog zlostavljanja pod nazivom „jedan od pet“* u Republici Hrvatskoj za razdoblje od veljače do prosinca 2011. godine temeljem Kampanje koju je pokrenulo Vijeće Europe u studenom 2010. godine.

Također, Republika Hrvatska je prihvatila domaćinstvo *Regionalnog seminara „Zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom – ratifikacija i provedba Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od spolnog iskorištavanja i spolnog nasilja“* koji se održao 27. i 28. listopada 2011. godine u organizaciji Vijeća Europe a u suradnji s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Ministarstvom pravosuđa.

Obilježen je ***Međunarodni dan mladih 12. kolovoza i Međunarodna godina mladih (12. kolovoza 2010. do 12. kolovoza 2011. godine) u suradnji s Mrežom mladih Hrvatske i Europskim parlamentom mladih Hrvatske.*** Od aktivnosti ističemo dodjelu Nagrade za mlade „Uključi se“ i provedbu projekta strukturiranog dijaloga o nezaposlenosti mladih.

Dan Konvencije prava djeteta obilježava se svečano sjednicom Vijeća za djecu Vlade Republike Hrvatske na kojoj se dodjeljuje Nagrada za promicanje prava djeteta. Nagradu za promicanje prava djeteta dodjeljuje Odbor za nagradu za promicanje prava djeteta temeljem Zakona o nagradi za promicanje djeteta. U razdoblju od 2009. do 2011. godine dodijeljeno je ukupno 7 nagrada – 2 nagrade za životno djelo i 5 godišnjih).

Obilježeni su *međunarodni dani vezanih uz ovisnosti* (Međunarodni dan borbe protiv ovisnosti 26. lipnja i Mjesec borbe protiv ovisnosti).

Kontinuirano se izdavao časopis „*Dijete i društvo*“ koji je namijenjen raznim znanstvenicima i stručnjacima, ali i ostalim subjektima uključenim u promicanje prava djece, u 2009. godini izdana je, vezano uz sigurno korištenje interneta, brošura *Sigurnost djece na internetu*, a 2010. godine Vijeće za djecu je usvojilo *Smjernice za planiranje, provedbu i evaluaciju preventivskih i tretmanskih programa zaštite djece od nasilja* kao načela dobre prakse namijenjena u prvom redu stručnjacima te donositeljima odluka na svim razinama djelovanja.

Ured UNICEF-a u Hrvatskoj je u 2011. godini u suradnji s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pristupio izradi *Analize stanja prava djece i žena u Republici Hrvatskoj.*

U svrhu provedbe mjere nacionalnih dokumenata usmjerenih djeci i mladima izražen je radni materijal i održana Javna rasprava „*Određenje odgovornog roditeljstva, analiza mjera rane pomoći u suočavanju s čimbenicima rizika i prijedlozi novih preventivno-savjetodavnih oblika pomoći obiteljima u riziku*“ koja se nastavlja putem web stranice Ministarstva, obiteljskih centara i regionalnih info-centara za mlade; izrađeni su i usvojeni od strane Povjerenstva za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih Vlade Republike Hrvatske *Standardi za terminologiju, definiciju, kriterije i način praćenja pojave poremećaja u ponašanju djece i*

---

mladih; izrađen je prijedlog *Plana razvoja standarda i kriterija izviđačkih centara u Republici Hrvatskoj*, o kojem je održana javna rasprava.

Također je provedena *edukacija stručnjaka koji na lokalnim razinama pripremaju i provode preventivne programe za partnerstvo s djecom i roditeljima*, a ista će obuhvatiti i supervizijski susret u narednom razdoblju.

Odjel za osobe s invaliditetom

UVOD

S ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom u zajednici, a uvažavajući obitelj kao najvišu društvenu vrijednost, Vlada Republike Hrvatske je, svojim programskim djelovanjem i osnivanjem ministarstva nadležnog za obitelj, učinila značajne pomake u ostvarivanju institucionalnih i drugih pretpostavki za uspješno suočavanje s obiteljskim i profesionalnim izazovima današnjih obitelji pa tako i obitelji osoba s invaliditetom i njihovom ravnopravnom sudjelovanju u životu zajednice.

Poticanjem punog sudjelovanja osoba s invaliditetom u obiteljskom i životu zajednice, promicanjem njihovih prava na osobni integritet i kontinuiranim poticanjem poboljšanja zakonodavstva, u proteklom razdoblju, svoje aktivnosti Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti usmjerilo je osiguravanju preduvjeta za poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom. Kako bi se osigurala veća uključenost osoba s invaliditetom u svim područjima života u zajednici te osigurala ravnoteža obiteljskih i profesionalnih obveza, kao i pravo svake osobe na život u obitelji, potreba za razvojem trajnih i povremenih izvaninstitucionalnih oblika skrbi, posebno u manjim gradovima i seoskim sredinama, zajedničkim učinkovitim partnerstvom državnih institucija, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva kontinuirano je potican razvoj usluga u zajednici. U tu svrhu Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kontinuirano je surađivalo s udrugama osoba s invaliditetom i udrugama koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom kako bi zajedno pratili potrebe osoba s invaliditetom i osigurali preduvjete za njihovu učinkovitiju i ravnopravniju integraciju te preuzimanja odgovornosti i obveza za vlastiti integritet.

Usklađivanjem propisa Republike Hrvatske s pravnom stečevinom EU i potpisivanjem Zajedničkog memoranduma o socijalnoj uključenosti u ožujku 2007. godine, definirani su prioriteti u borbi protiv socijalne isključenosti te je, među ostalim, naglašena potreba razvijanja različitih socijalnih usluga u svrhu prevencije daljnje institucionalizacije i potrebe intenzivnije deinstitutionalizacije djece s teškoćama u razvoju, mladih i odraslih osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje u život zajednice.

Vlada Republike Hrvatske je 5. lipnja 2007. godine usvojila Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, za koju je jedan od nositelja mjera i koordinator provedbe Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, a čiji je cilj djelovanje u smjeru unaprjeđivanja neovisnosti, slobode izbora i kvalitete života osoba s invaliditetom poštujući temeljna načela i strateške ciljeve međunarodnih dokumenata. Zadaća Nacionalne strategije je uskladiti sve programe djelovanja na području zaštite osoba s invaliditetom s dostignutim

standardima na globalnoj razini, ali i svim trendovima koji imaju za cilj nastojanje da sva područja života i djelovanja budu otvorena i pristupačna osobama s invaliditetom. Nacionalna se strategija naslanja na već uspostavljene okvire, ali uz traženje novih rješenja za osiguravanje sveobuhvatnog pristupa u svim područjima od interesa za osobe s invaliditetom, posebice na području poboljšanja kvalitete života u lokalnoj zajednici.

Koordinacija provedbom Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine predstavlja kompleksan zadatak jer je riječ o politici koja uključuje čitav niz nositelja provedbe kao i zainteresiranih dionika. U njezinoj provedbi, na nacionalnoj razini, kao iznimno važan faktor naglašava se uspješno povezivanje vertikalne i horizontalne koordinacije provedbe. U osiguranju uspješne vertikalne koordinacije posebno važnu ulogu ima Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje dijeli ulogu koordinatora provedbe s Povjerenstvom Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom te je odgovorno za praćenje, povezivanje ciljeva, struktura i resursa različitih nositelja kako bi se kreiranje i provedba njihovih aktivnosti dovela u vezu s osnovnim namjerama Nacionalne strategije i bila što učinkovitija. S obzirom da se provedba Nacionalne strategije odvija u kompleksnoj mreži zakonske regulative i strategija te uz njih vezanih formalnih i neformalnih aktera, horizontalna koordinacija predstavlja preduvjet za uspješnu provedbu predviđenih aktivnosti i ostvarenje zacrtanih ciljeva. Horizontalna koordinacija na nacionalnoj razini odnosi se na objedinjavanje djelovanja različitih resornih tijela, programa i projekata unutar tijela, nositelja mjera Nacionalne strategije, te pretpostavlja međuresornu suradnju i podršku u uklanjanju prepreka koje smanjuju učinak međusobne povezanosti tijela državne uprave. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u proteklom razdoblju dio svojih aktivnosti usmjeravalo je uklanjanju neujednačenih smjernica i dupliciranja u korištenju resursa, imenovanju koordinatora pri nadležnim tijelima državne uprave, uspostavi mehanizama za kvalitetnu i redovitu višesmjernu komunikaciju i usuglašavanju rada nositelja mjera uključenih u provedbu, te je uspostavilo učinkovit sustav konzultiranja s ostalim zainteresiranim formalnim i neformalnim akterima. Od vrlo velikog značaja je i donošenje lokalnih strategija u svrhu provedbe mjera Nacionalne strategije, a time i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a koja je bila temelj donošenja Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom. Budući da još uvijek nije donesen dovoljan broj lokalnih strategija, ovo Ministarstvo potiče njihovo donošenje i na godišnjoj osnovi osigurava smjernice i prikuplja izvješća od svih nositelja i sunositelja mjera Nacionalne strategije, kao i jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Koordinacija provedbom i unapređivanje provedbe mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine i Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom UN-a

Izrađeno izvješće o provedbi Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. do 2015. godine za 2008. godinu (zaključkom Vlade RH prihvaćeno 16. travnja 2009.).

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je 2009. godine u suradnji s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj u Hrvatskoj započelo s provedbom projekta „Podrška u primjeni mehanizama praćenja i evaluacije mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine“.

Razvoj usluga u zajednici kroz programe i projekte usmjerene osnaživanju osoba s invaliditetom u zajednici u razdoblju od 2009. do 2011. godine

U srpnju 2009. godine u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Odjelu za osobe s invaliditetom bila je u tijeku raspodjela dijela prihoda od igara na sreću sukladno Odluci o raspodjeli financijskih sredstava za projekte udruga koje se bave problemima i zadovoljavanjem potreba osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj iz raspoloživih financijskih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću za 2009. godinu, kojom je odobrena financijska potpora za 239 projekata u iznosu od 23.126.361,63 kuna.

Praćenje i provedba propisa i predlaganje novih zakonskih rješenja

Kako bi se trajno osigurala usluga osobne asistencije Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pokrenulo je u listopadu 2008. godine inicijativu donošenja Zakona o osobnom asistentu, u ožujku 2009. godine izrađen je Nacrt prijedloga Zakona o osobnom asistentu, ali zbog nepovoljne financijske situacije izazvane recesijom isti nije bilo moguće staviti u redovnu proceduru zbog nemogućnosti osiguravanja potrebnih financijskih sredstava u potrebnom opsegu za njegovu provedbu.

Također je započeto s izradom prijedloga Zakona o uporabi hrvatskog znakovnog jezika. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u suradnji sa Studijskim centrom socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu tijekom 2009. godine započelo istraživanje „Socijalni položaj osoba s invaliditetom“ čiji su ciljevi bili:

- utvrditi stanje i potrebe osoba s invaliditetom vezano uz što neovisnije planiranje života,
- utvrditi uključenost osoba s invaliditetom u život zajednice te
- utvrditi stanje i potrebe osoba s invaliditetom vezane uz borbu protiv svih oblika nasilja.

Također, tijekom 2009. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u suradnji s Fakultetom političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, započelo je i istraživanje pod nazivom „Istraživanje stavova članova predstavničkih tijela o političkim dimenzijama invaliditeta i uključivanju osoba s različitim vrstama oštećenja u politički život“ provodio se, sukladno mjeri iz područja 2.11. „Sudjelovanje u političkom i javnom životu” iz Nacionalne strategije, a cilj projekta bio je istražiti stavove zastupnika u Hrvatskom saboru, županijskim, gradskim i općinskim vijećima o političkoj dimenziji invaliditeta kako bi se procijenio utjecaj njihovih stavova na proces i rezultate politika prema osobama s invaliditetom.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Koordinacija provedbom i unapređivanje provedbe mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine i Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom UN-a

Republika Hrvatska je 30. ožujka 2007. godine potpisala Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativni protokol uz Konvenciju te je 1. lipnja 2007. godine donijela Zakon o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju. Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, kao i pripadajućoj joj Protokol, stupili su na snagu 3. svibnja 2008. godine. Za Republiku Hrvatsku, kao socijalnu državu, Konvencija i Fakultativni protokol su od posebnog interesa s ciljem stvaranja daljnjih uvjeta za uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom. Konvencija i Fakultativni protokol su dodatni mehanizmi za zaštitu temeljnih ljudskih prava i sloboda, ali i novi iskorak u unaprjeđenju međunarodnoga humanitarnog prava, koji će značajno pridonijeti poboljšanju položaja osoba s invaliditetom, te promicati njihovo sudjelovanje u građanskim, političkim, ekonomskim, društvenim i kulturnim područjima života, a to za Republiku Hrvatsku, kao stranku svih do sada usvojenih ključnih međunarodnih instrumenata na području ljudskih prava, predstavlja kontinuitet na međunarodnom planu, ali i trajno opredjeljenje za provedbu suvremenih standarda u nacionalnom zakonodavstvu. Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 5. lipnja 2007. godine najvećim dijelom objedinila je obveze preuzete Konvencijom. U Nacionalnoj strategiji je zadana 101 mjera, definirani su nositelji i sunositelji provedbe, razrađene su aktivnosti i rokovi provedbe mjera, postavljeni indikatori provedbe i planirana sredstva za provedbu svake mjere.

Zadaća Nacionalne strategije je uskladiti sve programe djelovanja na području zaštite osoba s invaliditetom s dostignutim standardima na globalnoj razini, ali i svim trendovima koji imaju za cilj nastojanje da sva područja života i djelovanja budu otvorena i pristupačna osobama s invaliditetom.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kao koordinator provedbe mjera Nacionalne strategije i nositelj dijela mjera navedenog dokumenta iste kontinuirano provodi, ali i prikuplja podatke o provedbi mjera na svim razinama te jednom godišnje izrađuje Izvješće o provedbi za prethodnu godinu koje upućuje Vladi Republike Hrvatske. Kako je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kao koordinator provedbe ovog najvažnijeg nacionalnog dokumenta za osobe s invaliditetom bilo suočeno s nizom nedostataka u provedbi i koordinacijom iste na različitim razinama, pokrenulo je proces unapređivanja provedbe i praćenja, te je 2009. godine u suradnji s Programom Ujedinjenih naroda za razvoj u Hrvatskoj započelo s provedbom projekta „Podrška u primjeni mehanizama praćenja i evaluacije mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine“. Fokus projekta je na tehničkoj podršci koordinatoru provedbe Nacionalne strategije (odnosno Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Povjerenstvu Vlade RH za osobe s invaliditetom), svim nositeljima mjera na nacionalnoj razini i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Slijedom navedenog, a u svrhu kvalitetne vertikalne i horizontalne koordinacije provedbom navedenog dokumenta organizirano je ukupno petnaest savjetodavno edukativnih radionica na nacionalnoj i regionalnoj razini (ukupno 380 sudionika, predstavnika direktnih provoditelja strategije) s ciljem pružanja podrške u definiranju prioriteta u provedbi Nacionalne strategije i Konvencije te izradi Operativnih planova provedbe istih. Provođena je edukacija o metodama i tehnikama praćenja, evaluacije i načinu izvještavanja o provedbi. Također su izrađeni instrumenti kao što je Okvir za praćenje provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. – 2015. u kojem su definirani pokazatelji učinkovitosti upravljanja provedbom Nacionalne strategije i pokazatelji učinkovitosti provedbe mjera sukladno

mjerama i aktivnostima zadanim Nacionalnom strategijom, ali i Obrasci za izvješćivanje sukladno navedenom Okviru za praćenje. Budući da je Konvencija o pravima osoba s invaliditetom najvećim dijelom implementirana u Nacionalnu strategiju, provedba Strategije je ujedno i provedba Konvencije te će praćenje na navedeni način biti unaprijeđeno, a provedba kontinuirano poticana kako na državnoj tako i na lokalnoj razini. Ciljevi projekta u 2011. godini su bili: jačanje kapaciteta na regionalnoj i lokalnoj razini u svrhu provedbe Nacionalne strategije; analiza jazova u provedbi Nacionalne strategije i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i priprema Operativnog plana provedbe Nacionalne strategije na nacionalnoj i lokalnoj razini za razdoblje 2012. - 2015. godine i određivanje prioriteta, što je u tijeku.

Sve navedeno ukazuje na niz predradnji koje su bile potrebne kako bi se UN-u dostavilo kvalitetno Inicijalno izvješće o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 21. srpnja 2011. godine, a koje je u listopadu 2011. dostavljeno UN-u. Izrada navedenog dokumenta trajala je osam mjeseci. U nacrtu prijedloga izvješća sudjelovala je Radna skupina Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom koju su činili predstavnici ministarstava, znanstvenih institucija i nacionalnih saveza osoba s invaliditetom, a koordinator izrade bilo je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje je temeljem dostavljenih izvješća izradilo navedeno Inicijalno izvješće. Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom na sjednici održanoj 4. srpnja ove godine suglasilo se s Prijedlogom izvješća. Izvješće je izrađeno sukladno Smjernicama o dokumentu koji podnose države stranke temeljem članka 35, stavka 1 Konvencije o pravima osoba s invaliditetom nadležnog Odbora UN-a. Izvješće sadrži pregled mjera koje je Republika Hrvatska poduzela u cilju usklađivanja nacionalnog prava s odredbama relevantnih međunarodnih ugovora o ljudskim pravima kojih je stranka, s naglaskom na zakonodavstvo vezano uz nediskriminiranje osoba s invaliditetom, ustroj i organizaciju na nacionalnoj ili lokalnoj razini za koordinaciju politike u odnosu na osobe s invaliditetom, međunarodnu suradnju, postojanje neovisne ustanove za ljudska prava te načine približavanja načela i odredbi Konvencije djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. Izvješće je, sukladno Smjernicama za izvještavanje, podijeljeno na četiri dijela, a čine ga i pripadajući prilozi:

- sažeti prikaz općeg okvira o promicanju i zaštiti ljudskih prava u Republici Hrvatskoj (činitelji tzv. Zajedničkog osnovnog dokumenta, engl. Common Core Document),
- statistički podaci,
- sažeci značajnih istraživanja i znanstvenih radova usmjerenih osobama s invaliditetom, te
- preslike relevantnih zakonskih propisa.

U cjelini to je sveobuhvatan dokument o položaju osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, s naglaskom na mjere Vlade Republike Hrvatske usmjerene promicanju, zaštiti i ispunjavanju punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom.

Iz Izvješća su vidljivi: dosezi u stvaranju uvjeta za aktivno uključivanje i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u društvu, poštivanje njihovog dostojanstva i uvažavanje posebnih interesa te sprečavanje diskriminacije i jačanje društvene solidarnosti; postignuća i najvažnije aktivnosti poduzete u svrhu poboljšanja kvalitete života i izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom; postignuća u senzibilizaciji šire javnosti za pitanja iz područja prava osoba s invaliditetom i unaprijeđenja sustava za zaštitu prava osoba s invaliditetom.

Izvešće sadrži i prikaz suradnje odgovornih dionika u društvu u primjeni propisa i dokumenata te u provedbi programa i projekata usmjerenih osobama s invaliditetom. Istaknuta je i suradnja s organizacijama civilnog društva i međunarodnim organizacijama na području zaštite i promicanja prava osoba s invaliditetom.

U organizaciji Programa Ujedinjenih naroda za razvoj u Hrvatskoj, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ureda za Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom UN-a Odjela za ekonomska i socijalna pitanja (UN DESA) te Ureda Visokog povjerenika za ljudska prava (OHCHR) u Zagrebu je, 28., 29. i 30. rujna 2011. godine održan Konzultativni forum i radionice na temu Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom: jačanje kapaciteta za provedbu i izvješćivanje. Sudionici Foruma bili su visoki dužnosnici UN-ovih ureda, predstavnici zemalja Jugoistočne Europe, predstavnici organizacija civilnog društva i znanstvenih institucija koji su informirani o potrebi promoviranja Konvencije, implementaciji u nacionalno zakonodavstvo i strateške planove, ali svakako i obvezi izvješćivanja i njegovom načinu. Također su izmijenjena iskustva budući da su zemlje sudionice u različitim fazama preuzimanja obveza i provedbe istih.

Tajništvo za Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom UN-a, u svrhu održavanja 67. sjednice Opće skupštine u 2012. godini u radnom materijalu „Kompilacija najbolje prakse za inkluziju osoba s invaliditetom u sve aspekte razvojnih nastojanja“, Republiku Hrvatsku istaknulo kao dobar primjer iz prakse na području implementacije Konvencije u Nacionalnu strategiju, kontinuiranog unapređivanja provedbe, praćenja i evaluacije Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, a time i Konvencije.

Daljnji koraci unapređivanja provedbe Nacionalne strategije i Konvencije uključuju intenzivniju međuresornu suradnju, izradu detaljnijih Izvješća sukladno Okviru za praćenje i njihovu evaluaciju, izradu Operativnog plana provedbe Nacionalne strategije i implementacije Konvencije u većoj mjeri od dosadašnje sukladno utvrđenim jazovima, periodične radionice na svim razinama, izradu smjernica za planiranje prioriteta i provedbu, podršku u izradi lokalnih strategija ili operativnih planova, tamo gdje do sada nisu izrađeni, odnosno unapređenje horizontalne i vertikalne koordinacije u provedbi mjera i kontinuirano unapređivanje instrumenata praćenja.

Unaprijeđen proces provedbe i izvješćivanja o provedbi Nacionalne strategije, u kojem će biti jasno vidljivi pokazatelji učinkovitosti sustava praćenja i procjene napretka u ostvarivanju ukupnih ciljeva Strategije, omogućit će reviziju mjera i prioriteta, te će također biti i podloga za izradu strategije za razvoj politike za osobe s invaliditetom u narednom razdoblju, sukladno obvezama po Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom s ciljem poštivanja ljudskih prava osoba s invaliditetom u najvećoj mogućoj mjeri.

Razvoj usluga u zajednici kroz programe i projekte usmjerene osnaživanju osoba s invaliditetom u zajednici u razdoblju od 2009. do 2011. godine:

S ciljem afirmacije prava i unapređenja politike te poboljšanja kvalitete života za osobe s invaliditetom u lokalnoj zajednici u razdoblju od 2009. do 2011. godine financijski je podupirano ukupno 497 projekata nevladinih organizacija kao partnera u provedbi za što je osigurano ukupno 47.595.180,53 kuna iz dijela prihoda od igara na sreću. Prioritetna područja natječaja odnosila su se na: afirmaciju prava osoba s invaliditetom; osiguravanje podrške u prevladavanju komunikacijskih barijera,

tumač/prevoditelj znakovnog jezika; poboljšanje položaja žena s invaliditetom; pružanje savjetodavne pomoći osobama s invaliditetom; podizanje javne svijesti o pravima osoba s invaliditetom; osnaživanje osoba s invaliditetom za borbu protiv svih oblika nasilja; pružanje podrške u izvaninstitucionalnim oblicima skrbi za djecu s teškoćama u razvoju - rane intervencije u djetinjstvu; pomoć u učenju - asistent u nastavi; provođenje rehabilitacijskih programa namijenjenih djeci oboljeloj od malignih bolesti; poticanje mobilnosti mladih s invaliditetom; kvalitetno organiziranje slobodnog vremena za djecu i mlade s invaliditetom; pripremu mladih osoba s invaliditetom za partnerske odnose, roditeljstvo i obiteljski život; razvijanje multikulturalnosti, tolerancije, poštivanje različitosti, uz aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom i stručnu podršku razvoju organizacijskih kapaciteta udruga osoba koje se bave problemima i zadovoljavanjem potreba osoba s invaliditetom.

Tablica u privitku.

Kao najvažniji projekt usmjeren osobama s invaliditetom izdvajamo projekt uvođenja instituta osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, u koji su od 2006. do 2009. godine bile uključene 64 udruge osoba s invaliditetom s ukupno 329 korisnika usluga za što je utrošeno 26.894.335,13 kuna.

U razdoblju od 2009. do 2011. godine uključeno je još 225 novih korisnika, a ukupno utrošena sredstva u tom razdoblju iznose 63.583.624,44 kuna za ukupno uključenog 551 korisnika usluge. Projekt se provodi u suradnji sa 78 udruga osoba s invaliditetom u 20 županija. *Tablica u privitku.*

Dostupnost usluge osobne asistencije olakšava realizaciju dnevnih aktivnosti i pridonosi socijalnom uključivanju, rasterećuje obitelj osobe s invaliditetom, pridonosi širenju socijalne mreže, pozitivnim promjenama raspoloženja, fizičkog izgleda i kondicije te doživljava vlastite invalidnosti, te pozitivno utječe na odnose s drugim ljudima, posebno u smislu povećanog povjerenja i spremnosti na komunikaciju. I korisnici i osobni asistenti smatraju da projekt osiguravanja usluge osobnog asistenta pridonosi njihovom stjecanju novih znanja i vještina, dok se u široj zajednici primjećuju pozitivne promjene socijalne percepcije i stavova prema osobama s invaliditetom. Analizom podataka udruga koje su u proteklom razdoblju osiguravale uslugu osobnih asistenata utvrđeno je da su osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, korisnici ove usluge u većem postotku zaposlene nakon osiguravanja usluge, povećan je postotak studenata među korisnicima odnosno 18 korisnika usluge je upisalo studij nakon osiguravanja usluge osobnog asistenta, a oko 70 % korisnika je aktivno u radu udruga. Navedeni podaci govore u prilog važnosti snage osobnog zastupanja, podizanja razine svijesti o invaliditetu s osobnim primjerima uključenosti i zastupanju prava direktnim djelovanjem i osiguravanjem tih prava u zajednici. S ciljem utvrđivanja postignutih rezultata i definiranja kriterija po kojima je potrebno ovu uslugu osiguravati u zajednici, ali i prijave na Europski socijalni fond kao prioritarnog nacionalnog programa u tijeku je unutarnja evaluacija.

Do donošenja zakonske regulative, usluga osobnog asistenta osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta osiguravat će se i dalje u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom putem javnog natječaja koristeći sredstva Državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću kroz trogodišnje programe.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti četvrtu godinu za redom, u suradnji s udrugama gluhih i nagluhih (uključeno 25 udruga), osigurava uslugu tumača/prevoditelja na znakovni jezik gluhih i gluhoslijepim osobama te će, u svrhu osiguravanja ravnopravnog položaja gluhih i gluhoslijepih osoba, i u narednom razdoblju

osiguravati navedenu uslugu. Do donošenja zakonske regulative, usluga tumača na znakovni jezik osiguravat će se i dalje u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom putem javnog natječaja s ciljem povećanja broja korisnika usluge i broja zaposlenih tumača.

Praćenje i provedba propisa i predlaganje novih zakonskih rješenja

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u suradnji sa Studijskim centrom socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu tijekom 2009. godine započelo istraživanje „Socijalni položaj osoba s invaliditetom“ čiji su ciljevi bili:

- utvrditi stanje i potrebe osoba s invaliditetom vezano uz što neovisnije planiranje života,
- utvrditi uključenost osoba s invaliditetom u život zajednice te
- utvrditi stanje i potrebe osoba s invaliditetom vezane uz borbu protiv svih oblika nasilja.

Analiza stanja i potreba osoba s invaliditetom vezanih uz borbu protiv svih oblika nasilja podrazumijevala je razinu uključenosti te modalitete suprotstavljanja nasilju nad osobama s invaliditetom uz postavljeno pitanje na koji su način osobe s invaliditetom uključene u borbu protiv nasilja kako bi se analiziralo postojeće stanje te predložile konkretne mjere za smanjenje svih oblika nasilja prema osobama s invaliditetom. Iz kvalitativne analize provedenih intervjua proizašle su određene preporuke za buduće djelovanje u smislu različitih oblika prevencije ove vrste kriznih situacija.

Također, tijekom 2009. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u suradnji s Fakultetom političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, provelo je i istraživanje o političkim dimenzijama invaliditeta. Projekt „Istraživanje stavova članova predstavničkih tijela o političkim dimenzijama invaliditeta i uključivanju osoba s različitim vrstama oštećenja u politički život“ provodio se, sukladno mjeri iz područja 2.11. „Sudjelovanje u političkom i javnom životu” iz Nacionalne strategije, a cilj projekta bio je istražiti stavove zastupnika u Hrvatskom saboru, županijskim, gradskim i općinskim vijećima o političkoj dimenziji invaliditeta kako bi se procijenio utjecaj njihovih stavova na proces i rezultate politika prema osobama s invaliditetom. U okviru projekta istraživani su načini i oblici predstavljanja interesa osoba s invaliditetom u političkom životu te položaj osoba s invaliditetom u politici zaštite ljudskih prava. Uz to, istraživanje se usmjerilo na analizu oblikovanja i provedbe politike prema osobama s invaliditetom s posebnim naglaskom na vertikalnu i horizontalnu koordinaciju. Rezultati istraživanja dali su bolju sliku o političkim dimenzijama invaliditeta u Republici Hrvatskoj i povećali interes za stvaranje poboljšanih mogućnosti aktivnog i ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u političkom životu.

Ministarstvo će, u suradnji sa znanstvenim institucijama, i dalje provoditi istraživanja zadana mjerama Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, a za koje je nositelj. Istraživanja koja su započeta u 2009. godini, a završena u 2010. i 2011. godini provedena su u svrhu procjene: stanja i potreba osoba s invaliditetom i njihovih obitelji, postojećeg stanja uključenosti osoba s invaliditetom u život zajednice, stanja i potreba osoba s invaliditetom vezano uz borbu protiv svih oblika nasilja te stavova članova svih predstavničkih tijela o političkim dimenzijama invaliditeta i uključivanju osoba s različitim vrstama oštećenja u politički život. Rezultati dobiveni u istraživanjima bit će temelj za kreiranje potrebnih programskih aktivnosti s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom u obiteljima i široj zajednici u narednom razdoblju. Ministarstvo će, nakon provedbe planiranih aktivnosti, provesti anketiranje ispitanika uključenih u prvotna istraživanja u svrhu procjene

postignutih rezultata. U narednom razdoblju planirana su istraživanja vezana uz poštivanje ljudskih prava osoba s invaliditetom u svim područjima života i medicinskom tretmanu osoba s invaliditetom.

Poboljšanom zakonskom regulativom u osiguravanju potrebnih usluga u zajednici, kao što su osobni asistent za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i tumač/prevoditelj na hrvatski znakovni jezik, osigurat će se kvalitetnija skrb o osobama s invaliditetom i izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom u različitim područjima života u zajednici.

U navedenu svrhu potrebno je zakonskom regulativom osigurati trajno rješavanje prava na uslugu osobne asistencije za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta a s ciljem njihovog neovisnijeg i kvalitetnijeg načina života. Donošenjem ovog propisa Republika Hrvatska još će se jednom staviti uz bok država koje svojim građanima osiguravaju jednake mogućnosti za sudjelovanje u svim područjima života u zajednici.

S ciljem uređivanja uvjeta uporabe hrvatskog znakovnog jezika i osiguravanja njegove ravnopravnosti s hrvatskim jezikom, definiranja korisnika usluge, definiranja postupka ostvarivanja prava na uslugu, utvrđivanja kriterija za ostvarivanje prava i utvrđivanja kriterija za obavljanje poslova tumača i/ili prevoditelja na znakovni jezik kako bi se osigurao jednak pristup informacijama (uključujući i korištenje tehnologija) kao što imaju osobe bez oštećenja sluha, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će, u suradnji s nadležnim tijelima, znanstvenim institucijama i predstavnicima gluhih i gluhoslijepih osoba, izraditi Nacrt prijedloga Zakona o uporabi hrvatskog znakovnog jezika.

Kako bi donošenje navedenih zakona bilo što učinkovitije, provest će se procjena učinka donesenih propisa, a u svrhu dugoročno kvalitetne provedbe ovih zakona, provest će se i vrednovanje istih.

U narednom razdoblju bit će potrebna primjena standarda kvalitete navedenih usluga, izrada opisa sustava praćenja i kontrole kvalitete usluge te osvrt na aktualnu razinu kvalitete pružatelja usluge.

Obveza Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je i provedba Zakona o javnim cestama („Narodne novine“, broj 180/04 i 138/06) u dijelu kojim je propisano pravo na oslobađanje od plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i pravo na oslobađanje od plaćanja cestarine. Člankom 63. c. propisuje se da se iz sredstava državnog proračuna Hrvatskim autocestama, koncesionarima, županijskim upravama za ceste i Gradu Zagrebu nadoknađuje godišnji iznos naknada za uporabu javnih cesta i iznos cestarine za iznos koji nisu ostvarili radi primjene članka 63.a Zakona. Prema Pravilniku o načinu, postupku i dinamici ostvarivanja prava na nadoknadu iznosa godišnje naknade i cestarine („Narodne novine“, broj 143/06), sredstva državnog proračuna za provedbu ove Zakonom propisane obveze osiguravaju se na poziciji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Počevši od 1. siječnja 2007. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti provodi ovu obvezu sukladno navedenom Pravilniku.

U razdoblju od 2009. do 2011. za navedenu svrhu Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti ukupno je utrošilo 84.124.982,64 kuna. *Tablica u privitku.*

Informiranje i osnaživanje osoba s invaliditetom, jačanje svijesti i senzibilizacija javnosti provodila se organiziranjem tematskih skupova, prevođenjem međunarodnih dokumenata, izradom publikacija, promidžbenih materijala i sl. Oni su dostupni u crnom tisku, na web stranicama Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

te je dio publikacija tiskan na Brailleovom pismu. Osiguravanjem dostupnosti informacija u obliku pristupačnom osobama s invaliditetom, ali i široj javnosti, pridonosi se osnaživanju osoba s invaliditetom i senzibilizaciji šire javnosti za njihove potrebe i mogućnosti.

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti zaduženo je za vođenje stručno administrativnih poslova **Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom**, koje je osnovano 24. travnja 1997. godine kao savjetodavno i stručno tijelo Vlade Republike Hrvatske, a čija je zadaća davanje prijedloga, mišljenja i stručnih obrazloženja iz područja položaja, zaštite i rehabilitacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji te provedba aktivnosti usmjerenih na njihovu dobrobit. Prijedlozi Povjerenstva i zaključci doneseni na sjednicama temelj su za planirane programskih aktivnosti s ciljem osnaživanja osoba s invaliditetom i poboljšavanja skrbi o osobama s invaliditetom na svim područjima njihovog života.

Međunarodna suradnja

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pridonosi praćenju ukupnog napretka RH u pristupanju EU, podnošenjem mjesečnih izvješća po političkim kriterijima te polugodišnjih izvješća o samoprocjeni o napretku RH (self-assessment) te izvještavanjem po Monitoring tablici za poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje s aktivnostima u nadležnosti.

Obveza Republike Hrvatske, sukladno Zakonu o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju, je provedba Konvencije i podnošenje sveobuhvatnog izvješća o mjerama poduzetim radi ostvarenja obveza preuzetih potpisivanjem Konvencije te o napretku ostvarenom u tom pogledu. Izvješće smo dužni dostaviti Ujedinjenim narodima dvije godine nakon stupanja na snagu Konvencije (tijekom 2010. godine), a daljnja izvješća najmanje svake četiri godine. Kako bismo kvalitetno izvijestili Vladu Republike Hrvatske i Ujedinjene narode o napretku postignutom na području skrbi o osobama s invaliditetom, kao koordinator provedbe Nacionalne strategije, pripremili smo Inicijalno izvješće o provedbi Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 21. srpnja 2011. godine, a koje je u listopadu 2011. dostavljeno UN-u. Izvješće sadrži relevantne podatke koje je moguće pratiti kroz određeno razdoblje.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti također sudjeluje u radu te dostavlja izvješća za potrebe ostalih UN-ovih odbora i komisija koji se bave osobama s invaliditetom.

Isto tako, sudjeluje u radu te priprema priloge za potrebe raznih tijela Vijeća Europe i drugih međunarodnih tijela i inicijativa. Predstavnica Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je članica Europskog koordinacijskog foruma za praćenje Akcijskog plana Vijeća Europe za osobe s invaliditetom od 2006. do 2015. godine (CAHPAH), te aktivno sudjeluje u radu istog. Izvješćivanjem o naprecima Republike Hrvatske i isticanjem dobrih primjera iz prakse pridonosi se radu spomenutog tijela, osigurava podrška inicijativama i pruža uvid u položaj osoba s invaliditetom u RH te pridonosi praćenju politika vezanih uz ovo područje.

Usmjeravanjem napora Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u odgovarajuće aktivnosti, omogućava se provedba međunarodnih inicijativa: programa,

projekata, kampanja, akcija, seminara, konferencija, sastanaka i posjeta. Slijedom navedenoga, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti organizirat će i na nacionalnoj razini provodi navedene programe, projekte, akcije i ostale spomenute aktivnosti usmjerene na dobrobit osoba s invaliditetom, sukladno preporukama međunarodnih tijela i organizacija te nacionalnim prioritetima.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti će također trajno ulagati napore za poboljšanje ostale bilateralne i multilateralne suradnje s drugim državama vezano uz unapređenje skrbi o osobama s invaliditetom.

Odjel za međunarodnu suradnju i publicistiku

UVOD

Odjel za međunarodnu suradnju i publicistiku, u okviru djelokruga Uprave za obitelj, obavlja stručne poslove vezane uz ispunjenje preuzetih obaveza Republike Hrvatske kao članice Ujedinjenih naroda, Vijeća Europe i drugih međunarodnih organizacija, te vezano uz pristupanje Europskoj uniji (odnosno članstvo u Europskoj uniji), vezano uz regionalne organizacije, međunarodne projekte, kao i poslove vezane uz primjenu pravne stečevine Europske unije u području koordinacije sustava socijalne sigurnosti (obiteljske naknade i zaštita majčinstva). Odjel prati međunarodne propise i usklađuje hrvatsko zakonodavstvo s preuzetim obvezama iz djelokruga rada Uprave, izrađuje nacрте prijedloga međunarodnih ugovora iz djelokruga Uprave; izravno i putem nadležnih tijela Republike Hrvatske obavlja poslove međunarodne suradnje iz djelokruga Uprave: predlaže, potiče i koordinira bilateralnu i multilateralnu suradnju s ministarstvima ili srodnim organizacijama; surađuje na pripremi međunarodnih projekata i obavlja poslove vezane uz međunarodne susrete iz djelatnosti Uprave; sudjeluje u radu, održava i unaprjeđuje odnose s međunarodnim institucijama i institucijama iz djelokruga obitelji i predlaže načine unaprjeđivanja međunarodne suradnje. Odjel koordinira aktivnosti u cilju usklađivanja pravnih propisa iz svih područja koja su u nadležnosti Uprave za obitelj, te sukladno tome inicira i predlaže izmjene i donošenje zakona i drugih propisa u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Odjel obavlja stručne poslove vezane uz predlaganje i provedbu tehničke i razvojne pomoći koju Europska unija daje Republici Hrvatskoj u dijelu koji se odnosi na nadležnost Uprave za obitelj, kao i aktivnosti vezane uz sudjelovanje u radu odgovarajućih međunarodnih tijela i inicijative u vezi sa suradnjom u regiji.

Odjel obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom ili drugim propisima.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Poslovi vezani uz pristupanje i pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, praćenje pripadajućih procesa te izrada izvješća o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja Europskoj uniji

Obzirom na značajno povećanje opsega poslova u području iz djelokruga Uprave za obitelj vezano uz pristupanje Republike Hrvatske EU i povećanja opsega drugih poslova s

međunarodnim obilježjem, od siječnja 2009. se u okviru Odjela za međunarodnu suradnju i publicistiku obavljaju i poslovi u odnosu na:

- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, Kontinuirano praćenje provedbe obveza preuzetih Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europske unije (SSP); sustavno praćenje procesa pregovora o članstvu; sudjelovanje u pripremi i izradi pregovaračkih stajališta; stručna tehnička i administrativna potpora u pripremi i izradi strateških dokumenata vezanih uz pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji – za sljedeća pregovaračka poglavlja: Poglavlje 2: Sloboda kretanja radnika i Poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje, Poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava te Poglavlje 26. Obrazovanje i kultura; Pripremne mjere za sudjelovanje u Programu Mladi na djelu kao i za Političke kriterije, Ljudska prava i zaštita manjina - Zaštita prava djeteta i Zaštita prava osoba s invaliditetom.
- Međuresornu radnu skupinu za provedbu Projekta „Modernizacija sustava socijalne sigurnosti u Republici Hrvatskoj“ (MATRA),
- Međuresornu radnu skupinu za pripremu Projekta „Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i ustanova za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti“ (IPA),
- RH-EU pod-odbor za inovacije, tehnološki razvitak i socijalnu politiku temeljem SSP koji obuhvaća sudjelovanje u Programu „Mladi na djelu“, anti-diskriminaciju u odnosu na harmonizaciju Zakona o suzbijanju diskriminacije i jednake mogućnosti u odnosu na harmonizaciju Zakona o roditeljskim potporama, a nositelj je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva,
- RH-EU pod-odbor za ekonomska i financijska pitanja te statistiku u odnosu na fiskalni utjecaj provedbe mjera Nacionalne populacijske politike, a nositelj je Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF),
- RH-EU pred-pristupni ekonomski program, u odnosu na zaštitu majčinstva i obiteljska davanja. Glavni nositelj je Ministarstvo financija, dok je nositelj poglavlja o sustavu socijalne sigurnosti Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.
- Međuresornu radnu skupinu za provedbu Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010., mjere 1. 4. 4. Unaprjeđivanje prikupljanja statističkih podataka o položaju Romkinja u lokalnim zajednicama i cjelokupnom društvu, u području obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite te njihovog sudjelovanja u javnom i političkom životu

Poglavlje Politički kriteriji - Ljudska prava i zaštita manjina - Zaštita prava djeteta i Zaštita osoba s invaliditetom te prava žena

Kontinuirano izvještavanje.

Pregovaračko poglavlje 26. Obrazovanje i kultura – Programi zajednice u području obrazovanja i politike za mlade

Akreditacija Agencije za mobilnost i programe Europske unije i priprema za punopravno sudjelovanje Republike Hrvatske u programu Europske zajednice: Mladi na djelu

Republika Hrvatska izrazila je želju za sudjelovanjem u programu Europske zajednice Mladi na djelu prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju. Većinu aktivnosti u sklopu ovog Programa vodi Agencija za mobilnost i programe Europske unije, kojoj Europska komisija povjerava opsežne provedbene zadatke, uključujući odabir, ugovaranje, plaćanje i nadzor projekata. Agencija za mobilnost i programe Europske unije osnovana je u listopadu 2007. godine Zakonom o Agenciji za mobilnost i programe Europske unije, a Zakonom, kao i

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 28. veljače 2007. godine, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, kao nacionalno tijelo, zaduženo je za nadzor i praćenje djelatnosti Agencije na području programa Mladi na djelu.

Zadaci i aktivnosti Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti su detaljno definirani u Odluci Komisije koja se odnosi na odnosne odgovornosti država članica, Europske komisije i nacionalnih agencija u provedbi programa Mladi na djelu (članak 2,6,7,8) Odluke 1719/2006/EC Europskog parlamenta i Vijeća o pokretanju programa Mladi na djelu, (članak 8.6).

Sudjelovanje Republike Hrvatske u Eurodesk mreži

Prije ulaska u punopravno članstvo programa Mladi na djelu Republika Hrvatska nije imala obvezu sudjelovati u Eurodesk mreži.

Partnerske aktivnosti Vijeća Europe i Europske komisije - Europski centar znanja

Europski centar znanja predstavlja partnersku aktivnost Vijeća Europe i Europske komisije. Od zemalja članica Vijeća Europe očekuje se sudjelovanje u aktivnostima koordiniranja izrade pripremnih mjera za popunjavanje baze; sakupljanje podataka na nacionalnoj razini, upisivanje podataka u bazu podataka, sudjelovanje izvjestitelja na godišnjim sastancima.

U ožujku 2007. godine Republika Hrvatska je imenovala izvjestiteljicu za Europski centar znanja za mladešku politiku na razini Republike Hrvatske.

Kontinuirano praćenje rada Europskog koordinacijskog foruma za praćenje Akcijskog plana Vijeća Europe za osobe s invaliditetom od 2006. do 2015. godine (CAHPAH), te praćenje rada različitih ostalih pododbora Vijeća Europe koji obuhvaćaju politiku osoba s invaliditetom

Od 2006. godine Republika Hrvatska kontinuirano sudjeluje na sastancima Europskog koordinacijskog foruma za praćenje Akcijskog plana Vijeća Europe za osobe s invaliditetom od 2006. do 2015. godine (CAHPAH) te praćenje međunarodnih dokumenata i rada odbora i pododbora Vijeća Europe vezanih uz osobe s invaliditetom:

Kontinuirano praćenje rada i sudjelovanje na sastancima Europskog upravnog odbora za mladež (CDEJ) i Odbora za usklađivanje Parcijalnog sporazuma o mladeškoj iskaznici

Od 2006. godine Republika Hrvatska kontinuirano sudjeluje na sastancima Europskog Upravnog odbora za mladež (CDEJ) i sastancima Upravnog odbora za koordiniranje Parcijalnog sporazuma o iskaznici za mlade te kontinuirano prati međunarodne dokumente i rad navedenog Odbora i ostalih radnih tijela Vijeća Europe vezanih uz mlade.

Memorandum o suglasnosti Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o mobilnosti mladih

U vrijeme preuzimanje poslova nije bio zaključen Memorandum o suglasnosti Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o mobilnosti mladih.

Unija za Mediteran

Sudjelovanje na međuresornim sastancima o suradnji u okviru Unije za Mediteran i Zaklade Anna Lindh iz djelokruga Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, osobito ravnopravnosti spolova.

Priprema za sudjelovanje i/ili sudjelovanje na skupovima i konferencijama međunarodne razine i bilateralni sastanci

Kontinuirano od 2004. godine.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Poslovi vezani uz pristupanje i pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, praćenje pripadajućih procesa te izrada izvješća o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja Europskoj uniji

Nastavak kontinuiranog praćenja provedbe obveza preuzetih Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europske unije (SSP); sustavno praćenje procesa pregovora o članstvu; stručna tehnička i administrativna potpora u pripremi i izradi strateških dokumenata vezanih uz pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji – Nacionalni program Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji, Program za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU; Izvješće o napretku; izrada periodičkih izvješća o procesu pristupanja Republike Hrvatske EU iz djelokruga Uprave za obitelj; kontinuirano praćenje i izrada izvješća o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja Europskoj uniji - *self assessment i follow up – self assessment* te izrada Monitoring tablica za sljedeća pregovaračka poglavlja: Poglavlje 2 Sloboda kretanja radnika, Poglavlje 19 Socijalna politika i zapošljavanje te Poglavlje 26 Obrazovanje i kultura.

RH-EU pregovaračko poglavlje 2 „Sloboda kretanja radnika“ privremeno je zatvoreno na Međuvladinoj konferenciji 2. listopada 2011. I nadalje se obavljaju poslovi praćenja, predlaganja i izvještavanja u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija.

RH-EU pregovaračko poglavlje 19 „Socijalna politika i zapošljavanje“ privremeno je zatvoreno na Međuvladinoj konferenciji 21. prosinca 2009. I nadalje se obavljaju poslovi praćenja, predlaganja i izvještavanja u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija.

Politički kriteriji – Ljudska prava i zaštita manjina – Zaštita prava djeteta i Zaštita osoba s invaliditetom te prava žena

Kontinuirano praćenje i izrada periodičnih (mjesečnih) izvješća o napretku Republike Hrvatske u procesu pristupanja Europskoj uniji vezano uz *Ljudska prava i zaštita manjina – Zaštita prava djeteta i Zaštita osoba s invaliditetom te prava žena*.

Odlukom Vlade RH od 4. veljače 2010. osnovana je Stalna međuresorna radna skupina za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti s dva predstavnika Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Zadaće Stalne radne skupine sadržane su u članku 2. Odluke Vlade RH. Rad Radne skupine vezan je uz ispunjenje uvjeta u pregovaračkom poglavlju 2 u odnosu na EU koordinaciju sustava socijalne sigurnosti. Odnosi se na osposobljavanje sustava RH za primjenu EU koordinacijskih uredbi, njihovu primjenu i provedbu te suradnju s drugim članicama putem elektroničke razmjene podataka u sustavu socijalne sigurnosti. Uključuje također razmatranje bilateralnih i drugih ugovora u području socijalne sigurnosti. U odnosu na obiteljska davanja, uključuje nadležno ministarstvo, nadležne ustanove HZZO i HZMO, kao i Hrvatski zavod za zapošljavanje u odnosu na ostvarivanje prava nezaposlenih. Sustav se proteže na sve područne urede nadležnih tijela u Hrvatskoj. U ovom trenutku je uspostavljena jedna pristupna točka za razmjenu podataka u okviru REGOS-a. Uključuje i sudjelovanje predstavnika nadležnih tijela RH na sastancima radnih tijela u EU. Tajništvo Radne skupine

nalazi se u okviru Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Vezano je i uz provedbu Projekta „Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i ustanova za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti“.

Projekt „Modernizacija sustava socijalne sigurnosti u Republici Hrvatskoj“ (MATRA) je uspješno okončan.

Projekt „Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i ustanova za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti“ (IPA) je započeo *Kick off meeting*-om u studenom 2011. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uključeno je od početka pripreme faze Projekta kao RH nadležno tijelo i nositelj u odnosu na koordinaciju sustava obiteljskih davanja naspram EU koordinacije sustava socijalne sigurnosti. U području obiteljskih davanja, u projekt su uključene nadležne ustanove: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u odnosu na ostvarivanje prava na roditeljne i roditeljske potpore i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje u odnosu na ostvarivanje prava na doplatak za djecu, uključujući područne urede čiji zaposlenici će putem projekta biti uključeni u edukaciju. Glavni nositelj je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva kao tijelo nadležno za EU koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u području mirovinskog osiguranja. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je nositelj nadležan za EU koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u području zdravstvenog osiguranja. Projekt će trajati 15 mjeseci. Memorandum o razumijevanju potpisan je od strane državnih tajnika u ministarstvima i ravnatelja nadležnih ustanova. Ugovor sklapa Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU). Aktivnosti projekta (24) usmjerene su putem četiri temeljne komponente. U Projektu je uspostavljen Nadzorni odbor u kojeg je uključena i predstavnica tijela nadležnog za obiteljska davanja i određena je kontakt osoba za područje obiteljskih davanja. Švedski twinning partneri započeli su s radom sa sjedištem u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva.

Međuresorna radna skupina za provedbu Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006.-2010 je uspješno okončala rad i dala preporuke Uredu za ravnopravnost spolova Vlade RH vezano uz unaprjeđivanje prikupljanja statističkih podataka o položaju Romkinja u lokalnim zajednicama i cjelokupnom društvu, u području obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite te njihovog sudjelovanja u javnom i političkom životu.

Središnji portal javne uprave Moja uprava, tema Obitelj, redovno se ažuriraju članci iz djelokruga Uprave za obitelj. Stranice se uređuju tromjesečno na zahtjev glavne urednice Portala.

Zakon o strancima Zadnjim aktom dano je mišljenje Uprave za obitelj na Nacrt prijedloga zakona o strancima s konačnim prijedlogom Zakona od 5. svibnja 2011. u odnosu na roditeljne i roditeljske potpore i doplatak za djecu.

Nacrt Schengenskog akcijskog plana, očitovanje na zahtjev Ministarstva pravosuđa od 21. travnja 2011. i prijedlog za uključivanje predstavnika Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u radnu skupinu pri Ministarstvu unutarnjih poslova u odnosu na potrebu trajnog praćenja Obiteljskog zakona.

Konferencija na vrhu o održivom razvoju „Rio+20“ koja će se održati 2012. u Brazilu. Davanje priloga iz djelokruga Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

obuhvaća Program razvoja usluga za starije osobe iz djelokruga Uprave za međugeneracijsku solidarnost i Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom iz djelokruga odjela za osobe s invaliditetom iz sastava Uprave za obitelj.

Haška konferencija o međunarodnom privatnom pravu, dano mišljenje.

Pregovaračko poglavlje 26 Obrazovanje i kultura – Programi zajednice u području obrazovanja i politike za mlade

Akreditacija Agencije za mobilnost i programe Europske unije, priprema za punopravno sudjelovanje te punopravno pristupanje Republike Hrvatske programu Europske zajednice: Mladi na djelu

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u svojstvu nacionalnog tijela nadležnog za program Mladi na djelu osigurava potrebna sredstva za podmirivanje članarine i provodi sekundarnu kontrolu nad provedbom Programa; sudjelovalo je u postupku sklapanja Memoranduma o pristupanju Republike Hrvatske Programu; nadležno je za određivanje nacionalnih prioriteta za Program; nadležno je za određivanje pokazatelja za praćenje i ocjenjivanje rezultata rada Agencije u provedbi Programa, a u svrhu ispunjenja nacionalnih ciljeva i prioriteta.

Sekundarna kontrola podrazumijeva kontrolu sustava te je temelj za davanje jamstva Europskoj komisiji o ispravnom upravljanju sredstvima Europske Zajednice i izradu Godišnje deklaracije o jamstvu.

Europskoj komisiji (lipanj 2010. godine) dostavljena je Ex – ante deklaracija o jamstvu za Program Mladi na djelu te je na taj način potvrđeno postojanje, relevantnost i valjani rad Agencije za mobilnost i programe EU u skladu s pravilima ispravnog financijskog upravljanja, procedurama koje će se primjenjivati, sustavima kontrole, računovodstvenim sustavom te procedurama javne nabave i dodjele sredstava.

Slijedom dostavljene Ex – ante deklaracije o jamstvu u kolovozu 2010. godine Europska komisija obavila je Revizijski posjet nacionalnim tijelima zaduženim za nadzor nad provedbom Programa za cjeloživotno učenje i Programa Mladi na djelu i Agenciji za mobilnost i programe EU.

U prosincu 2010. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju čime je završena pripremna faza te je od 2011. započelo punopravno sudjelovanje Republike Hrvatske u Programu za cjeloživotno učenje i programu Mladi na djelu

Nastavljena je koordinacija aktivnosti vezanih uz pripremne mjere – davanje mišljenja, vršenje nadzora i kontrole nad ispravnošću rada Agencije te njenih općih akata; izrađen je dokument kojim se formalizira odnos između nacionalnih tijela i nacionalne Agencije te uspostavlja sekundarna kontrola (Tripartitni sporazum); provedeni su nadzorni posjeti Agenciji za mobilnost i programe EU; nastavilo se s oslobađanjem od PDV-a za projekte programa Zajednice – Mladi na djelu

Sudjelovanje Republike Hrvatske u Eurodesk mreži

U 2010. godini Agencija za mobilnost i programe Europske unije imenovana je provedbenim tijelom Eurodesk mreže s ciljem sudjelovanja Republike Hrvatske u Eurodesk mreži. Sudjelovanje u Eurodesk mreži obvezno je za države koje punopravno sudjeluju u Programu Mladi na djelu (Republika Hrvatska od 2011. godine), a sredstva za njezin rad predviđena su u okviru proračuna za Program Mladi na djelu.

Agencija priprema godišnji Plan rada Eurodesk mreže, a Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti daje svoje mišljenje i komentare te kontinuirano prati rad.

Partnerska aktivnost Vijeća Europe i Europske komisije - Europski centar znanja

U veljači 2011. imenovana je nova izvjestiteljica Republike Hrvatske pri Europskom centru znanja za mladešku politiku Partnerstva Vijeća Europe i Europske komisije koja je prikupila podatke o mladeškoj politici sukladno predlošku te ga uputila Partnerstvu.

Kontinuirano praćenje rada Europskog koordinacijskog foruma za praćenje Akcijskog plana Vijeća Europe za osobe s invaliditetom od 2006. do 2015. godine (CAHPAH), te praćenje rada različitih ostalih pododбора Vijeća Europe koji obuhvaćaju politiku osoba s invaliditetom***Kontinuirano praćenje rada i sudjelovanje na sastancima Europskog upravnog odbora za mladež (CDEJ) i Odboru za usklađivanje Parcijalnog sporazuma o mladeškoj iskaznici******Memorandum o suglasnosti Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o mobilnosti mladih***

Obavljeni poslovi nositelja sklapanja Memoranduma o suglasnosti Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o mobilnosti mladih. Memorandum je potpisan 7. svibnja 2010. godine. Svrha ovog Memoranduma je pojednostaviti i olakšati administrativne postupke primjenjive kad državljani, koji ispunjavaju uvjete temeljem Memoranduma, namjeravajući ući i boraviti u drugoj državi sudionici s ciljem unaprjeđenja poznavanja jezika, kulture i društva druge države kroz putovanje, rad i stjecanje životnog iskustva.

Memorandum je u primjeni od 10. svibnja 2011. godine. Za 2011. godinu bila je utvrđena kvota od 200 osoba koje mogu koristiti pogodnosti Memoranduma te je za kategoriju „working holiday“ kvota za 2011. godinu povećana na 325 osoba.

Unija za Mediteran

Sudjelovanje ministra obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti na ministarskoj konferenciji Unije za Mediteran pod nazivom „Osnaživanje uloge žena u društvu“, 11. i 12. studenog 2009. godine u Marrakeshu, Maroko. Na navedenoj konferenciji doneseni su Zaključci s ministarske konferencije. Priprema i sudjelovanje predstavnika Ministarstva na međuresornim sastancima u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija te na međuresornim sastancima na temu Zaklade Anna Lindh vezano uz ravnopravnost spolova i djelokrug Uprave za obitelj.

Konvencija Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja

Suradnja s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija i Stalnom misijom Republike Hrvatske pri Vijeću Europe u Strasbourgu vezano uz doprinos Republike Hrvatske u postupku izrade i donošenja Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja. Izrađen je prijevod navedene Konvencije i popratnog Pojašnjavajućeg izvješća s engleskog jezika na hrvatski jezik s ciljem provedbe njezinog potpisivanja i ratificiranja.

Twinning projekt „Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i nadležnih ustanova za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti“

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uključeno je u Twinning projekt IPA 2009 „Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela i provedbenih ustanova na području koordinacije sustava socijalne sigurnosti“ kroz djelatnice koje su kontakt točka i članica Upravljačkog odbora projekta.

Projekt će trajati 15 mjeseci, a sastoji se od 4 komponente i 24 aktivnosti u kojima sudjeluje i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti vezano uz područje obiteljskih davanja i primjenu uredbi relevantnih za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u širem području slobode kretanja osoba odnosno radnika u Europskoj uniji.

Bilateralni ugovori o socijalnom osiguranju

Sudjelovanje predstavnika Ministarstva u pregovorima za sklapanje ugovora o socijalnom osiguranju s drugim državama budući da je Odlukama Vlade Republike Hrvatske od 6. listopada 2011. godine pokrenut postupak za sklapanje Ugovora o socijalnom osiguranju sa Crnom Gorom i s Republikom Srbijom.

Međunarodni ugovori kojima se uređuju pitanja majčinstva i obiteljskih davanja

U svrhu pripreme za ulazak u Europsku uniju i analize postojećeg stanja o pravima i obvezama Republike Hrvatske po pitanju majčinstva (rodilja) i obiteljskih naknada izrađen je preglednik međunarodnih ugovora kojima se uređuju ova pitanja.

Organizacija Regionalne konferencije „Zaustavljene seksualnog nasilja nad djecom – ratifikacija i provedba Konvencije o zaštiti djece od seksualnog nasilja“, u Zagrebu, 26. do 28. listopada 2011. godine.

U Zagrebu je 27. i 28. listopada 2011. godine održana Regionalna konferencija Vijeća Europe „Zaustavljene seksualnog nasilja nad djecom – ratifikacija i provedba Konvencije o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja“. Organizatori konferencije bili su Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Vijeće Europe i Ministarstvo pravosuđa. Uz predstavnike Republike Hrvatske, konferenciji su nazočili predstavnici Albanije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Grčke, Italije, Makedonije, Rumunjske, Slovenije, Srbije i Turske. Konferencija se prvoga dana održavala u Hotelu Westin, a drugog dana u Poliklinici za zaštitu djece Grada Zagreba.

Organizacija Informativnog dana o Programu Europske unije Daphne III – dijela okvirnog programa temeljnih prava i pravde u suradnji s Europskom komisijom (DG JUST – Glavna uprava za pravdu).

Informativnim danom željelo se javnosti RH približiti Program Daphne III koji je usmjeren sprečavanju nasilja nad djecom, mladima i ženama te sve sudionike kroz primjere dobre prakse upoznati s aktivnostima koje će ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju biti dostupne stručnjacima iz područja obrazovanja, socijalnog rada, policije, pravosuđa, zdravstva, sudstva, lokalne, regionalne, državne i vojne vlasti kao i nevladinim udrugama, sindikatima i vjerskim zajednicama. Sudjelovale su predstavnice Europske komisije i Sveučilišta u Padovi. Uz podršku Europske komisije, Programom Daphne III, nevladinim udrugama iz Republike Hrvatske kao i ostalim potencijalnim prijaviteljima omogućilo bi se sudjelovanje na natječajima koje raspisuje DG JUST – u okviru programa Daphne, u svojstvu „pridruženih partnera“ (*associate partners*) i prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Modifikacija Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007-2011. godine

Izrada obrasca za identifikaciju operacija u okviru modifikacije Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007-2011. godine odnosno priprema i podnošenje projektnog prijedloga:

Širenje usluga osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta kako bi se u okviru IPA sredstava za 2012. i 2013. godinu osigurala financijska sredstva za povećanje broja osobnih asistenata za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta

Priprema za sudjelovanje i/ili sudjelovanje na skupovima i konferencijama međunarodne razine

Priprema i/ili sudjelovanje na sljedećim događanjima:

- 29. konferencija Ministara nadležnih za obiteljska pitanja, 2009. godine u Beču;
- Konferencija „Europa – prijatelj djece“, Prag, 6. - 7. travanj 2009.;
- kongres „Organizacije civilnog društva nude izazov tijelima javne vlasti“, Ljubljana, Republika Slovenija, 16.-18. travnja 2009.;
- 29. zasjedanje Konferencije europskih ministara nadležnih za obiteljska pitanja, Beč, 16.-17. lipnja 2009.;
- Regionalna ministarska konferencija za zapadni Balkan o učincima globalne financijske krize na siromašne i o mjerama koje bi mogle olakšati položaj ranjivih slojeva stanovništva, Beograd, 14. travnja 2009.;
- konferencija „Državni proračuni: ključni čimbenik stvarne jednakosti među ženama i muškarcima“, Atena, Grčka, 5.-6. svibnja 2009.;
- studijska posjeta izaslanstva RH Europskom centru za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA), Lisabon, 20.-22. rujna 2009.;
- IX. CEI (Centralna europska inicijativa) za mlade, Bukurešt, listopad 2009. godine;
- Ministarska konferencija Unije za Mediteran pod nazivom „Osnaživanje uloge žena u društvu“, Marrakesh, Maroko, 11. i 12. studenog 2009.;
- Konferencija povodom obilježavanja 20. obljetnice Konvencije o pravima djeteta 20. studenog 2009. godine, Stockholm, Švedska;
- sudjelovanje na Sajmu zaštitnih radionica 12.3.2010., Nürnberg, Njemačka;
- suradnja na pripremi Memoranduma – doprinosa RH 7. ministarskoj konferenciji VE o ravnopravnosti spolova, Azerbajdžan, Baku, 24. – 25.5.2010.;
- priprema priloga Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti za potrebe 48. zasjedanja Komisije Ujedinjenih naroda o društvenom razvoju, 3. – 12. 2. 2010. godine, New York;
- 1. europski forum Centara za mlade, Budimpešta, 25. - 27. 2. 2010.;
- Prvi sastanak Odbora viših službenika zaduženih za pripremu 9. konferencije Vijeća Europe ministara odgovornih za mlade, Strasbourg, 21. lipnja 2010. godine
- Konferencija o socijalnoj mobilnosti mladih Strasbourg, Francuska, 31.6.-1.7.2010.;
- Prva europska konferencija o povijesti rada na području mladih i politike prema mladima 5. - 7. 7. 2010. i Prva europska konvencija o radu na području mladih, Ghent, Belgija 7. - 10. 7. 2010.;
- Europski seminar – Mladi i mobilnost, luksuz?, projekti o mobilnosti, pravo za sve mlade u okviru Belgijskog predsjedateljstva Vijećem Europske unije (za mlade) 12. 12. 2010.;
- sudjelovanje na Sajmu radionica za osobe s invaliditetom, 17. - 20. 3. 2011., Nürnberg, Njemačka;
- Međunarodna konferencija pod nazivom: Borba protiv nasilja nad djecom: od izoliranih akcija do integriranih strategija, 24. i 25.5.2011., Kijev, Ukrajina;
- sudjelovanje na 5. sastanku Odbora stručnjaka za obiteljsko pravo pri Vijeću Europe, 25. - 27. svibnja 2011. godine, Strasbourg, Francuska.

- Neformalni sastanak ministara nadležnih za demografska i obiteljska pitanja, Gödölö (Budimpešta), Mađarska, 31. 3. 2011. i 1. 4. 2011.
- Neformalni sastanak ministara zaduženih za obitelj i ravnopravnost spolova 21. listopada 2011. godine, u Krakovu, Poljska. Na Konferenciji je donesena Deklaracija Trojnog predsjedništva Poljske, Danske i Cipra.

Bilateralni sastanci

- organiziranje sastanka s predstavnikom Veleposlanstva Ruske Federacije u RH vezano uz održavanje Prve specijalizirane konferencije ministara socijalnog bloka država članica VE na temu ulaganja u socijalna prava (Moskva, 26.-27. veljače 2009.);
- koordinacija primanja izaslanstva NR Kine na sastanak na temu „Naknade obiteljima slabijeg imovinskog stanja“, 27. studenog 2009.;
- organizacija sastanka s predstavnicima Human Rights Watch-a 17. prosinac 2009.;
- priprema sastanka 19.5. s predstavnicima Nizozemske i HZMO-a vezano uz koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i doplatka za djecu;
- sudjelovanje i koordinacija pripreme sastanka s predstavnicima Kazahstana i UNDP-a 24.5.2010. (nasilje, skloništa, doplatka za djecu);
- priprema i sastanak s predstavnicima Human Rights Watch-a 21.9.2010. vezano uz Izvješće o deinstitucionalizaciji osoba s invaliditetom u RH;
- koordinacija priprema za dolazak izaslanstva NR Kine na temu „Razmjena zajedničkih iskustava o zakonodavstvu vezanom uz osobe s invaliditetom s posebnim naglaskom na pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti“, 26.11.2010.;
- pripremne aktivnosti vezane uz Studijski posjet Komisije za koordinaciju pitanja mladih Bosne i Hercegovine, 20. prosinca 2010. godine.

Publicistika 2009. – 2011.

1. Promidžbeni materijali za Nacionalnu kampanju protiv tjelesnog kažnjavanja djece;
2. Priznanja Tvrtka i lokalna zajednica prijatelji obitelji 2009. godine
3. Priznanja Tvrtka i lokalna zajednica prijatelji obitelji 2010. godine
4. Priznanja Tvrtka i lokalna zajednica prijatelji obitelji 2011. godine
5. Pamučne majice kratkih rukava s tiskom (Nacionalna kampanja protiv tjelesnog kažnjavanja djece);
6. Pamučne majice kratkih rukava s natpisom „Biram život – NE drogu!“;
7. Letak Ne drogi 2009. godine;
8. Letak Ne drogi 2011. godine;
9. Nacionalni program za mlade 2009. do 2013. godine;
10. Adresar ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji, 2009. godine;
11. Adresar ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji, 2010. godine;
12. Adresar ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji, 2011. godine;
13. Časopis Dijete i društvo, god. 11., broj 1/2 (tematski broj Nacionalna kampanja protiv tjelesnog kažnjavanja djece), 2009. godina
14. Časopis Dijete i društvo, god. 12., broj 1/2, 2010. godina;

15. Časopis Dijete i društvo, god. 13., broj 1/2 (tematski broj uz Kampanju Vijeća Europe za ukidanje seksualne zloporabe i zlostavljanja djece), 2011. godina;
  16. Konvencija o pravima djeteta;
  17. Unaprjeđivanje prava i inkluzije osoba s invaliditetom koje stare i starijih osoba s invaliditetom: europska perspektiva;
  18. Postizanje potpunog sudjelovanja kroz Univerzalni dizajn;
  19. Ekonomsko nasilje nad ženama: manifestacije, posljedice i putovi oporavka;
  20. Roditelji i djeca na pragu adolescencije: pogled iz tri kuta, izazovi i podrška;
  21. Smjernice za provedbu i evaluaciju preventivskih i tretmanskih programa zaštite djece od nasilja;
  22. Standardi za terminologiju, definiciju, kriterije i način praćenja pojave poremećaja u ponašanju djece i mladih;
  23. Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine
  24. (i na Braillevom pismu);
  25. Zaposlenost žena i fertilitet u Hrvatskoj;
  26. Kako izaći iz obiteljskog nasilja?;
  27. Socijalni položaj osoba s invaliditetom u Hrvatskoj (u tisku);
- Podrška osobama s intelektualnim i drugim razvojnim teškoćama u ostvarivanju partnerskih odnosa, roditeljstva i drugih prava na području spolnosti (u tisku)

UVOD

U razdoblju od 2004. do 2010. godine u Financijskim planovima Ministarstva osigurana su potrebna sredstva za poslovanje Ministarstva, te su sve preuzete obveze po ugovorima podmirene u cijelosti. Također su u Financijskom planu Ministarstva za 2011. godinu osigurana sredstva za sve preuzete obveze u 2011. godini.

Za navedeno razdoblje nisu utvrđene nepravilnosti u poslovanju Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, što je iskazano u Izvješćima Državnog ureda za reviziju koja su od 2004. godine do 2010. godine sadržavala bezuvjetno mišljenje revizora, o čemu je izvješten i Sabor Republike Hrvatske.

Izvješće o zatečenom stanju prigodom primopredaje vlasti 2004. godine, 9. prosinca 2011. godine, dostavili smo Vladi Republike Hrvatske.

HRVATSKI BRANITELJI IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVI NJIHOVIH OBITELJI

U djelokrugu Uprave za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji je provedba odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji kao i provedba programa i aktivnosti iz područja skrbi o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji:

- f. Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata
- g. Program medicinske odnosno fizikalne rehabilitacije hrvatskih ratnih vojnih invalida
- h. Program liječenja HRVI 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori
- i. Program za poboljšanje kvalitete življenja u obiteljima smrtno stradalih hrvatskih branitelja, hrvatskih ratnih vojnih invalida i hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a

- j. Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja
- k. Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom
- l. Projekt sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu
- m. Sufinanciranje troškova pripremnih tečajeva za upis na visoka učilišta
- n. Jedinstveni Registar hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- o. Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
- p. Fond za stipendiranje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece hrvatskih branitelja
- q. Suradnja s udrugama proisteklim iz Domovinskog rata
- r. Izmjena uvjeta kredita po kreditnom programu zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske

MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

Programi međugeneracijske solidarnosti:

Razvoj izvaninstitucionalnog oblika skrbi (usluge za starije) kroz programe međugeneracijske solidarnosti „Pomoć u kući starijim osobama“ i „Dnevni boravak i pomoć u kući“ (dalje: Programi) započeo je 2004. godine osnivanjem Ministarstva nadležnog za međugeneracijsku solidarnost. U početku su to bili pilot programi međugeneracijske solidarnosti, a od 2007. ti se Programi provode kao programi Vlade RH pod nazivom „Program razvoja usluga za starije u sustavu međugeneracijske solidarnosti 2008.-2011.“ (Narodne novine, broj: 90/07).

Usluge su izvaninstitucionalni oblik skrbi u lokalnim zajednicama koje za cilj imaju poboljšanje kvalitete življenja osoba starije životne dobi, povećanje njihove socijalne uključenosti u zajednicu i pomoć obiteljima u skrbi za starije članove. Uslugama se omogućava starijim osobama što dulji ostanak u vlastitim domovima i smanjuje njihov odlazak u institucije.

Uslugama se podiže društvena svijest o prijekoj potrebi veće suradnje i uzajamne solidarnosti različitih dobnih skupina u razmjeni dobara, znanja i vještina za opću dobrobit zajednice i starijih osoba.

Od 2004. godine od kada postoji ovo Ministarstvo nadležno za programe međugeneracijske solidarnosti, prvi puta ove godine djelatnost međugeneracijske solidarnosti je smještena u Zakon o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj: 57/11). Slijedom Zakona napravljena je *Uredba o nadležnosti, postupku i uvjetima za ostvarivanje prava za usluge međugeneracijske solidarnosti i usluge boravka međugeneracijske solidarnosti* (dalje: Uredba) koju je Vlada RH usvojila 6. listopada 2011. godine i objavljena u Narodnim novinama broj: 124/11. Slijedom Zakona i Uredbe, u tijeku je izrada podzakonskih akata (pravilnika).

Ovim normativnim uređenjem osigurava se kontinuitet i trajnost usluga međugeneracijske solidarnosti na području RH.

Volonterstvo :

Uprava za međugeneracijsku solidarnost Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti zadužena je za sveukupnu politiku volonterstva u Republici

Hrvatskoj. U tom području ostvaruje partnersku suradnju sa strateškim partnerima - regionalnim volonterskim centrima kao i drugim resornim ministarstvima, vladinim uredima, jedinicama lokalne i područne samouprave te međunarodnim organizacijama i institucijama.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

1. HRVATSKI BRANITELJI IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

- nije bio izrađen jedinstveni registar hrvatskih branitelja
- postojala je potreba izmjene zakonske regulative, postojeći zakon je trebalo mijenjati zbog diskriminirajućih odredbi prema oboljelima od PTSP-a (oboljele od PTSP-a podvrgavalo se testiranju primjenom upitnika MMPI 2)
- nije bilo programa pomoći najtežim skupinama invalida kao ni zakonski regulirane pomoći osobama koje žive u teškim socio-ekonomskim prilikama
- nije se vodila evidencija o izvršenim suicidima
- ostvarivanje prava nakon suicida branitelja bilo je ograničeno rokom od godinu dana
- nije postojao Protokol za upravljanje kriznim situacijama
- nije postojao institut najniže mirovine
- nije postojala mogućnost ostvarivanja prava na plaćanje troškova pokopa hrvatskih branitelja uz vojne počasti

2. ZATOČENI I NESTALI

Do ustrojavanja Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (siječanj, 2004.), rješavanje slučajeva osoba nestalih tijekom Domovinskoga rata u Republici Hrvatskoj bilo je u nadležnosti Ureda Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale.

Dana 1. siječnja 2004. godine, pri nadležnom Uredu Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale bilo je evidentirano **1.895** nestalih osoba, od kojih **1.235** osoba nestalih 1991./92. godine, te **660** osoba nestalih 1995. godine. Do tada (siječanj 2004. godine) bili su ekshumirani posmrtni ostaci **3.425** osoba, od kojih su konačno bili identificirani posmrtni ostaci **2.855** osoba, odnosno **83%**.

3. MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

Programi međugeneracijske solidarnosti

Razvoj izvaninstitucionalnog oblika skrbi za starije osobe (usluge za starije) Uprava za međugeneracijsku solidarnost u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (dalje: Ministarstvo) započela je 2004. godine na specifičnim područjima s visokim udjelom starijih u ukupnom stanovništvu, poput područja pogođenih ratnim stradanjima, brdsko-planinskim ili otočkim područjima.

Budući da usluge međugeneracijske solidarnosti za starije razvijaju kroz spomenute Programe već sedmu godinu, svake se godine proširivao broj lokalnih zajednica temeljem Javnog poziva koji je Ministarstvo raspisivalo jednom godišnje. Širenje mreže usluga međugeneracijske solidarnosti na nove lokalne/regionalne samouprave, a time i povećanje broja pružatelja usluga i sve veći obuhvat osoba starije životne dobi tj. korisnika usluga, svake godine ovisi o osiguranim sredstvima u državnom proračunu.

Volonterstvo

Volonterstvo postaje javna politika u Republici Hrvatskoj tek od 2007. godine donošenjem Zakona o volonterstvu i drugih pravnih akata kojima se uređuje ovo područje.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

1. HRVATSKI BRANITELJI IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVI NJIHOVIH OBITELJI

Sve obveze iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji su provedene, kao i programi i projekti te aktivnosti iz područja skrbi o hrvatskim braniteljima.

AUTOMOBILI ZA HRVI 100% I. skupine

U provođenju zakonske obveze, propisane člankom 60. stavkom 1. Zakona i temeljem Uredbe o uvjetima i postupku za ostvarivanje carinskih i poreznih olakšica hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji (Narodne novine, broj: 50/01, 12/05, 68/05, 19/10) u razdoblju od 2004. do 2011.g. dodijeljeno je 649 osobnih automobila za HRVI 100% I skupine od kojih su u 232 osobna automobila ugrađene prilagodbe, za što je sveukupno utrošeno 95.057.926,57 kn.

NJEGOVATELJI

Temeljem članka 85. Zakona – pravo na usluge osobe za pružanje njege i pomoći - riješen je status njegovateljima invalida 100% I skupine kojima je priznato pravo na naknadu plaće u visini osobne invalidnine invalida I. skupine, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, doplatak za djecu i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlenoj osoba prema posebnim propisima. Trenutno je 449 osoba u statusu njegovatelja.

ORTOPEDSKA I DRUGA MEDICINSKA POMAGALA

Temeljem članka 12. ZOPHBDR-a i Odluke o sufinanciranju ortopedskih i ostalih medicinskih pomagala za HRVI Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u razdoblju od 2004. do 2011. godine sufinanciralo nabavku 1081 ortopedskog pomagala za 796 HRVI iz Domovinskog rata u ukupnom iznosu od 19.082.472,36 kn.

TROŠKOVI POKOPA UZ VOJNE POČASTI

Člankom 104. ZPHBDR propisano je da Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti snosi troškove prijevoza posmrtnih ostataka i troškove pogreba poginulog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata nakon postupka ekshumacije i identifikacije kao i troškove prijevoza posmrtnih ostataka i troškove pogreba umrlog HRVI-a iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske uz odavanje vojne počasti, ako obitelj pravovremeno obavijesti Ministarstvo. Od 2004. do 2011. godine plaćeni su troškovi pokopa uz vojne počasti za

11.538 umrlih hrvatskih branitelja i HRVI iz Domovinskog rata u iznosu od 55.238.210,68 kn.

JEDNOKRATNA NOVČANA POMOĆ

Temeljeno na čl. 74. Zakona i Uredbi o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć članova obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u razdoblju od 2004. do 2011. godine pozitivno je riješeno 4.856 zahtjeva za jednokratnu novčanu pomoć za koje je isplaćen iznos od 19.248.305,09 kuna.

BESPLATNI UDŽBENICI

Člankom 57. ZPHBDR propisano je pravo na besplatne udžbenike za djecu smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i njihovu djecu i hrvatske branitelje iz Domovinskog rata za potrebe redovitog ili izvanrednog školovanja u osnovnim i srednjim školama, te na visokim učilištima, pod uvjetom da to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima i ako im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva ne prelaze dvostruki iznos cenzusa redovitih novčanih prihoda iz članka 88. stavka 1. točke 8. Zakona. Od 2004. do 2011. godine isplaćeno je ukupno 125.415.640,68 kn naknade za kupnju udžbenika za 113.747 učenika i studenata.

MEDICINSKA ODNOSNO FIZIKALNA REHABILITACIJA

Program medicinske odnosno fizikalne rehabilitacije hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata, prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji provodi se od 2005. godine, u ustanovama osposobljenim za provođenje bolničke rehabilitacije kojim je do sada bilo obuhvaćeno ukupno 810 HRVI-a za što je utrošeno ukupno 3.567.892,81 kn.

OTKRIVANJE SPOMEN-OBILJEŽJA MJESTA MASOVNIH GROBNICA

Mjesta masovnih grobnica obilježavaju se sukladno Zakonu o obilježavanju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata, u cilju očuvanja trajne uspomene na žrtve iz Domovinskog rata stradale tijekom agresije na Republiku Hrvatsku, a temeljem članka 103. ZPHBDR Ministarstvo donosi godišnji plan o obilježavanju. Sva mjesta masovnih grobnica obilježavaju se postavljanjem jednakog spomen-obilježja koje je rad akademskog kipara Slavomira Drinkovića. Do sada je postavljeno ukupno 59 spomen obilježja kojima je obilježeno 101 mjesto masovnih grobnica (u slučajevima neposredne blizine dviju ili više masovnih grobnica obilježavanje se vrši postavljanjem jednog spomen obilježja u spomen na sve žrtve). U razdoblju od 2004. do 2011. postavljena su 23 spomen-obilježja.

PROGRAM LIJEČENJA HRVI 100% I. SKUPINE U HIPERBARIČNOJ KOMORI

Ministarstvo obitelji branitelja i međugeneracijske solidarnosti sklopilo je 2005. godine s Ministarstvom obrane RH i Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje „Spoznam o suradnji u Programu liječenja HRVI 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori“.

Liječenje u hiperbaričnoj komori provodi se u Vojnom zdravstvenom središtu u Zavodu za pomorsku medicinu u Splitu. Liječenje prvih invalida u hiperbaričnoj komori otpočelo je u svibnju 2006. godine, a tretmanom je do sada bilo obuhvaćeno ukupno 29 HRVI sa 100% oštećenja organizma.

MEMORIJALNO GROBLJE ŽRTAVA IZ DOMOVINSKOG RATA

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske dijelu groblja „Dubrava” u Vukovaru utvrđen je status „Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata”. Ministarstvo provodi administrativnu i protokolarnu skrb o Memorijalnom groblju, nadzor nad izvođenjem radova i usluga održavanja čuvanja i zaštite Memorijalnog groblja. Zbog uočenih oštećenja na objektu, tijekom 2005. godine je sačinjen Projekt adaptacije, sanacije i dogradnje objekta. Radovi I. faze adaptacije, sanacije i dogradnje su završeni, dok će se s radovima II. faze adaptacije, sanacije i dogradnje objekta nastaviti po osiguravanju sredstava. Od 2004. do 2011. godine za održavanje, čuvanje i zaštitu te za adaptaciju, sanaciju i dogradnju Memorijalnog groblja je utrošeno ukupno 17.681.860,45 kn.

SUFINANCIRANJE PROJEKATA IZGRADNJE, POSTAVLJANJA ILI UREĐENJA SPOMEN OBILJEŽJA ŽRTVAMA STRADALIM U DOMOVINSKOM RATU

Kroz Projekt sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti podržava inicijative Udruga iz Domovinskog rata u izgradnji, postavljanju ili uređenju spomen-obilježja kao izraza zahvalnosti i u znak sjećanja na žrtve stradale u Domovinskom ratu, a u cilju očuvanja uspomene na sve hrvatske branitelje i događaje iz Domovinskog rata. Od 2008. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti sufinanciralo je 50 pojedinačnih projekata izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu udrugama iz Domovinskog rata u ukupnom iznosu od 5.570.000,00 kn.

NACIONALNI PROGRAM PSIHOSOCIJALNE I ZDRAVSTVENE POMOĆI SUDIONICIMA I STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA

Godine 2005. usvojen je i na snagu stupio novi Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata kojim se osigurava kvalitetnija psihosocijalna i zdravstvena pomoć sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata. Program se provodi na području cijele Republike Hrvatske putem organizirane, stupnjevite i kontinuirane psihosocijalne pomoći na tri razine: županijskoj, regionalnoj i nacionalnoj u 21 Centru za psihosocijalnu pomoć te Regionalnim centrima za psihotraumu i Centru za krizna stanja.

Uz stacionarna savjetovališta PSP Centri organiziraju i mobilne, timske posjete domu i obitelji branitelja. Posebno organizirani timovi odlaze u dom branitelja (uz suglasnost obitelji i korisnika) i na licu mjesta pružaju potporu ili potrebnu psihosocijalnu pomoć. Mobilni timovi formiraju se i upućuju na teren na zahtjev branitelja, njegove obitelji, neke od udruga proizašlih iz Domovinskog rata ili Ministarstva, a temeljem procjene krizne situacije. Na teren izlaze posebno educirani stručnjaci s dugogodišnjem iskustvu u radu sa stradalnicima i sudionicima Domovinskog rata.

U Centrima za psihosocijalnu pomoć angažirano je u statusu honorarnih stručnih suradnika 121 stručnjak različitih profila – psihologa, socijalnih radnika, pravnika, liječnika i psihijataru. Zbog mjera štednje smanjen je broj stručnih suradnika u 2011. godini. U periodu od 2004. do 2011. godine pruženo je ukupno 429.281 intervencija za 332.891 korisnika, a djelatnici Centra za psihosocijalnu pomoć izašli su na ukupno 27.182 mobilnih intervencija. Regionalni centri za psihotraumu i Centar za krizna stanja pružili su ukupno 1.348.176 intervencija za 384.805 korisnika. Do sada za provedbu Programa od 2004. do 2011. godine utrošeno je ukupno sredstava u iznosu 105.690.530,67 kn iz Državnog proračuna RH.

PROGRAM ZA POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVLJENJA U OBITELJIMA SMRTO STRADALIH HRVATSKIH BRANITELJA, HRVATSKIH RATNIH VOJNIH INVALIDA I HRVATSKIH BRANITELJA OBOLJELIH OD PTSP-A

Program za poboljšanje kvalitete življenja u obiteljima smrtno stradalih hrvatskih branitelja, hrvatskih ratnih vojnih invalida i hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a usvojen je Zaključkom Vlade Republike Hrvatske 02. studenoga 2007. godine, za četverogodišnje razdoblje od 2008. do 2011. godine. Provodi se organiziranjem sistematskih pregleda za supruge i djecu poginulih hrvatskih branitelja, supruge najtežih HRVI (100% I i II skupine) i supruge branitelja oboljelih od PTSP-a te analizom dobivenih rezultata istraživanja s ciljem prevencije i poboljšanja kvalitete zdravlja i življenja. Sistematskim pregledima obuhvaćene su 7.722 osobe za što je utrošeno ukupno 6.056.777,17 kn. Sistematski pregledi se nastavljaju provoditi do 15. prosinca 2011. godine.

PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA I ZAPOŠLJAVANJA HRVATSKIH BRANITELJA I DJECE SMRTO STRADALIH, ZATOČENIH ILI NESTALIH HRVATSKIH BRANITELJA

Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2008. do 2011. godine (NN 90/07) nastavak je provedbe Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece poginulih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2004. do 2007. godine koji je zaključkom Vlade Republike Hrvatske bio prihvaćen 04. kolovoza 2004. godine.

Osnovni ciljevi Programa su podizanje obrazovne razine nezaposlenih hrvatskih branitelja i članova djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, osposobljavanje za zanimanja za kojima postoji potreba na lokalnim tržištima rada, kao i proširivanje njihove formalne naobrazbe sukladno novim tehnološkim zahtjevima, davanje novčanih potpora hrvatskim braniteljima koji se odlučuju na razne oblike samozapošljavanja, bilo samostalno ili okupljeni u zadruge.

Svrha Programa je povećanje konkurentnosti hrvatskih branitelja na tržištu rada te uz ostale mjere aktivne politike zapošljavanja, smanjenje broja nezaposlenih u Republici Hrvatskoj, zapošljavanjem kod poslodavaca ili u poduzetništvu.

Ciljnu skupinu Programa čine nezaposleni hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i nezaposlena djeca smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, a provodi se kroz nekoliko mjera.

Na provedbu svih aktivnosti Programa od 2004. do 2011. godine utrošeno je ukupno 224.443.335,36 kuna.

Mjerom stručnog osposobljavanja za poznatog poslodavca sufinanciran je dio troškova osposobljavanja za ukupno 27 osoba iz ciljne skupine. Mjera se ne provodi od 2006. godine zbog nedovoljnog interesa poslodavaca i potencijalnih korisnika. Kroz mjeru stručnog osposobljavanja od 2004. godine osposobljeno je 2.302 hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Kroz mjeru samozapošljavanja od 2004. godine ukupno je potpomognuto zapošljavanje 3.854 osoba.

Mjerom kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva, Ministarstvo subvencionira kamatne stope od 2%, za kredite realizirane u poslovnim bankama za 508 korisnika subvencije, a omogućeno je zapošljavanje za 792 osobe iz ciljne skupine. Od 2007. godine ne zaprimaju se novi zahtjevi, već je Ministarstvo nastavilo otplaćivati obveze preuzete u prethodnom razdoblju, subvencioniranjem 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz Program „Lokalni projekti razvoja-poduzetnik-branitelj“. Otplaćeno je 107 obveza po kreditima, s 11 korisnika je raskinut ugovor o kreditu, a Ministarstvo nastavlja subvencionirati kamatnu stopu u iznosu od 2% za još 390 korisnika.

Kroz Mjeru poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja od 2004. godine do 2011. godine potpomognuto je osnivanje 407 zadruga hrvatskih branitelja. U provedbi mjere pomoć na terenu pružaju tri referalna centra za zadruge hrvatskih branitelja, odabrana po regijama (Dalmacija, Središnja Hrvatska, Slavonija), a temeljem prijave na javni poziv. Svaka četvrta zadruga u RH je braniteljska zadruga, a registrirano ih je više od 500. Osim novčane pomoći, Ministarstvo pomaže zadrugama u predstavljanju svojih proizvoda i usluga organizacijom sajmova zadruga hrvatskih branitelja u sklopu kojih se održavaju i okrugli stolovi o aktualnim temama iz područja zadružnog poduzetništva i djelovanja braniteljskih zadruga. Također, registriran je znak braniteljskih proizvoda pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske kao verbalni i figurativni žig. Naziv oznake BRAN'D nalazit će se na braniteljskim proizvodima koji svojom kvalitetom i načinom izrade ispune uvjete za dodjelu.

Rad 76 zadruga, koje su svojim dosadašnjim poslovanjem pokazale uspješnost i profitabilnost, potpomognut je i kroz Mjeru potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja koja se provodi od 2008. godine, a potpora je namijenjena za nabavku strojeva, opreme ili zemljišta kojim se proširuje postojeća djelatnost ili razvija novi projekt zadruge.

Mjera potpore za proširenje postojeće djelatnosti koja se provodi u razdoblju od 2008 do 2011. godine nastavak je Mjere potpore pojedinačnim projektima koja se provodila od 2004. do 2007. godine, a mjere su namijenjene poduzetnicima koji namjeravaju proširiti postojeću djelatnost zapošljavanjem do tri osobe iz ciljne skupine. U razdoblju od 2004. do 2011. godine korištenje mjere omogućeno je za 169 poslodavaca te je na taj način omogućeno zapošljavanje 294 hrvatska branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

PROJEKT RJEŠAVANJA PRISTUPAČNOSTI OBJEKTIMA OSOBA S INVALIDITETOM

U Republici Hrvatskoj osigurani su zakonski preduvjeti za promicanje i poštivanje prava osoba s invaliditetom, kao i njihovu uključenost i stvaranje jednakih mogućnosti života u zajednici. Tako je člankom 17. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, broj: 76/07, 38/09) propisana obveza projektiranja i izgradnje građevina javne i poslovne

namjene na način da je osobama smanjene pokretljivosti osiguran nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad, uz istodobno propisane kaznene odredbe za projektante, za one koji obavljaju nostrifikaciju i za izvođače ukoliko osobama s teškoćama u kretanju u propisanoj mjeri nije omogućen nesmetan pristup i kretanje u građevinama javne i poslovne namjene te poslovnim dijelovima građevina stambeno-poslovne namjene.

U suradnji s udrugama osoba s invaliditetom, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti od 2004. godine provodi Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, u cilju poboljšanja kvalitete života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i osiguranja neovisnost njihova življenja u zajednici. Sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osobama s invaliditetom sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske odobrava se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje djeluju na području Republike Hrvatske i provode djelatnosti usmjerene potrebama zajednice. Od 2004. do 2011. godine sufinancirano je ukupno 105 prilagodbi u 67 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a vrijednost potpisanih ugovora je 11.157.207,46 kn.

JEDINSTVENI REGISTAR HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA

Temeljem službenih evidencija i podataka dostavljenih od Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova, prvi put je sastavljen Jedinostveni Registar hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji je temelj za ostvarivanje prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te za dodjelu udjela u Fondu hrvatskih branitelja. Temeljem podataka iz Registra izrađene su iskaznice hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata koje su istima dostavljene na kućne adrese. Na dan 9.12.2011. godine u njemu je registrirano 501.712 hrvatskih branitelja.

FOND HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Osnovan je Fond hrvatskih branitelja u koji je Vlada Republike Hrvatske prenijela 7% dionica INE i 7% dionica HT-a. Fondom upravlja Upravni odbor od 7 članova (od toga su 4 člana predstavnici Udruga proisteklih iz Domovinskog rata) i direktor kojeg postavlja Vlada RH. Imovina Fonda je na dan 11. studenoga 2011. godine iznosila 1.482.800,00 kuna. Kroz uspješan rad i dobit Fonda osiguravano je dovoljno sredstva za rad Fonda za stipendiranje djece branitelja i za rad Zaklade hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

FOND ZA STIPENDIRANJE HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I DJECE HRVATSKIH BRANITELJA

Fond za stipendiranje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece hrvatskih branitelja osnovan je 2006. godine u svrhu ostvarivanja prava na stipendiju tijekom redovitog srednjoškolskog obrazovanja, redovitog sveučilišnog i stručnog studija i prava na naknadu dijela troškova školarine poslijediplomskih studija na visokim učilištima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja, djece zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i djece HRVI iz Domovinskog rata, dragovoljaca i djece dragovoljca iz Domovinskog rata. Sredstva za financiranje stipendija i naknada dijela troškova školarine poslijediplomskih studija

osiguravaju se iz dijela trećine dobiti od ulaganja koje ostvari Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Od školske godine 2006./2007. kada je raspisan prvi natječaj za dodjelu stipendija do 2010/2011. dodijeljena je ukupno 41.041 stipendija u iznosu od 240.464.200,00 kuna.

SUFINANCIRANJE TROŠKOVA PRIPREMNIH TEČAJEVA ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA

Sukladno Sporazumu o poticajnim mjerama za upis u ustanove visokog obrazovanja koji su 27. ožujka 2007. godine potpisali Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Rektorski zbor, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti obvezalo se osigurati sredstva i snositi troškove u visini do 2.000,00 kuna, za pripreme za polaganje razredbenog ispita za svakog zainteresiranog kandidata iz kategorije osoba navedenih u ukinutom članku 53. Zakona, u ustanovi po njihovom izboru, i to za djecu smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez obzira na prihode obitelji, a za sve ostale uz primjenu imovinskog cenzusa. Do sada je odobreno 569 zahtjeva za financiranje jednog pripremnog tečaja te je za tu svrhu isplaćen iznos od 993.256,22 kn.

SURADNJA S UDRUGAMA IZ DOMOVINSKOG RATA

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti surađuje s udrugama proisteklim iz Domovinskog rata te je u navedenom izvještajnom razdoblju financiralo 1159 projekata državne razine u iznosu od 133.602.184,00 kuna i 939 projekata udruga lokalnih razina u iznosu od 10.485.320,00 kuna. Financirani projekti pripadaju području očuvanja stečevina i zaštite digniteta Domovinskog rata, psihosocijalne i zdravstvene rehabilitacije i resocijalizacije hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata, edukativno savjetodavne i pravne pomoći hrvatskim braniteljima i stradalnicima Domovinskog rata i području međunarodne aktivnosti i suradnje. Za zajedničke aktivnosti Ministarstva i udruga, hodočašća hrvatskih branitelja i njihovih obitelji u Lourdes, Sinj, Trsat, Vatikan, Mariju Bistricu, Aljmaš i Solin, utrošeno je 4.129.894,76 kuna.

IZMJENE UVJETA PO KREDITNOM PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA RAZVOJAČENIH PRIPADNIKA HRVATSKE VOJSKE

Vlada Republike Hrvatske donijela je 18. svibnja 1996. godine Program zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske. Temeljem Programa Vlade RH, HBOR je utvrdio osnove za realizaciju istog, odnosno Kreditni program zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske. HBOR provodi spomenuti kreditni program temeljem Ugovora o obavljanju poslova u ime i za račun Republike Hrvatske zaključenog s Ministarstvom financija dana 14. lipnja 1996. godine.

Za provedbu navedenog programa sredstva su bila osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 1996. i 1997. godinu. Budući da je HBOR provjerio provedbu Kreditnog programa poslovnim bankama, sa njih 26 zaključeni su ugovori o obavljanju poslova u ime i za račun, te je odobreno 3655 kredita u ukupnom iznosu od 319.591.741,05 kuna. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o izmjenama uvjeta kredita po Kreditnom programu zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske (Klasa: 450-05/09-01/04,

Urbroj: 5030104-09-1, NN 155/09). Sukladno Odluci donesena su dva Naputka za provedbu Odluke o izmjenama uvjeta kredita po kreditnom programu zapošljavanja razvojačenih pripadnika hrvatske vojske. Temeljem navedene Odluke dana 3. kolovoza 2011. godine donesena je prva Odluka o otpisu kredita po kreditnom programu zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske za 536 korisnika u iznosu od 59.152.601,25 kuna.

STATUSNA PRAVA

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je od 2004. godine do danas izradilo nacrt prijedloga Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji kao i 6 izmjena i dopuna toga Zakona koje su bile odazive potrebama korisnika, odnosno, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te u skladu s osiguranim sredstvima u Državnom proračunu Republike Hrvatske. Nakon propisane zakonodavne procedure, navedeni Zakon i sve njegove izmjene usvojene su na Hrvatskom saboru i objavljene u Narodnim novinama, broj: 174/04, 92/05, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10 i 55/11.

Također su doneseni svi provedbeni propisi propisani člankom 108. gore navedenoga Zakona kao i Uredbe iz članka 47., 60. i 74. istoga Zakona.

STAMBENO ZBRINJAVANJE

Provodeći program stambenog zbrinjavanja Uprava za stambeno zbrinjavanje Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti osobama koje ostvaruju pravo, a nemaju riješeno stambeno pitanje ili je riješeno na neodgovarajući način osigurava kupnju stanova po pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate.

Radi poboljšanja kvalitete stanovanja dodjeljuje stambene kredite za dogradnju, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće te kredite za razliku u površini stana i kredite za poboljšanje uvjete stanovanja.

Prihodi prikupljeni od prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske omogućuju daljnje financiranje programa stambenog zbrinjavanja.

U Upravi za stambeno zbrinjavanje na dan 30. studenog 2011. godine na Listi prvenstva evidentirano je 12.206 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje, a za što su potrebna financijska sredstva u iznosu cca 1.800.000.000,00 kuna.

Vezano uz navedeni podatak može se zaključiti kako je program stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata uz sve dosadašnje postignute rezultate još uvijek jedan od ključnih, a neriješenih pitanja.

2. ZATOČENI I NESTALI

Aktualno (stanje evidencije na dan 8. prosinca 2011. godine) pri Upravi za zatočene i nestale Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, otvoren je zahtjev za traženje 1.777 osoba, od kojih 991 čine osobe većinom nestale i nasilno odvedene 1991. i 1992. godine u agresiji na Republiku Hrvatsku, dok je 786 osoba, za koje su podaci prikupljeni na inicijativu Uprave za zatočene i nestale, a u suradnji s Međunarodnim odborom Crvenoga križa, većinom nestalih 1995. godine. K tome otvoren je zahtjev za traženje posmrtnih ostataka 408 smrtno stradalih osoba.

3. MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

Ministarstvo zaključuje ugovore o suradnji na provedbi programa međugeneracijske solidarnosti s jedinicama lokalne i/ili područne (regionalne) samouprave. Ministarstvo za pružanje usluga po programima, potpisnicima Ugovora o suradnji, osigurava financijska sredstva iz državnog proračuna za zapošljavanje izvoditelja (pružatelja) usluga i za materijalne troškove.

Dobrobit (korist) ovih Programa je što se kroz ove Programe omogućava što duži ostanak starijim osobama u vlastitom domu kao i stvaranje specifičnog mjesta (Boravka) u kojem starije osobe mogu aktivno provoditi slobodno vrijeme. Usluge međugeneracijske solidarnosti pružaju se ranjivim, osobito ugroženim skupinama, uglavnom starijim osobama koje žive same - samačkim staračkim domaćinstvima, osobama koje nemaju dovoljnu skrb obitelji ili zajednice, osobama niskog socioekonomskog statusa, teže narušenog zdravstvenog stanja, a kojima je uz pomoć usluga međugeneracijske solidarnosti poboljšana kvaliteta života ili omogućeno da ostanu živjeti u vlastitim domovima i okruženju na koje su navikle. Kroz programe se osiguravaju različiti oblici pomoći i podrške, od usluga pomoći u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti neposredno u njihovim domovima (kućni poslovi, uređenje okućnice, osobna higijena i briga o zdravlju) do organiziranja različitih socijalizacijskih sadržaja i aktivnosti Boravku međugeneracijske solidarnosti. Usluge su prilagođene uočenim specifičnim potrebama starijih osoba. S obzirom da se usluge organiziraju u lokalnoj zajednici i da starijima omogućuju dulji ostanak u vlastitom domu, njihovom provedbom pridonosi se decentralizaciji socijalnih usluga i prevenciji institucionalizacije starijih osoba, sprečava se socijalna izoliranost starijih osoba te se pomaže u integriranju i aktivnom uključivanju starije osobe u život uže društvene zajednice.

Programi imaju i **svoju financijsku opravdanost** uzimajući u obzir činjenicu o značajno manjem utrošku financijskih sredstava u odnosu na smještaj starijih osoba u institucije (npr. prosječna cijena usluga po korisniku iznosi oko 3.000,00 kn godišnje).

U Hrvatskoj se u 2011. provodi ukupno **91** Program međugeneracijske solidarnosti, od toga **58** Programa „Pomoć u kući starijim osobama“ i **33** Programa „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“. Programima međugeneracijske solidarnosti obuhvaćeno je ukupno **15550** korisnika (starijih osoba) iz **160** lokalnih zajednica, a zaposleno ukupno **1045** osoba (pružatelja usluga). Radi se uglavnom o kategoriji socijalnog zapošljavanja teže zapošljivih skupina iz lokalne zajednice, u kojoj prevladavaju dugotrajno nezaposlene žene niže kvalifikacije, ali su zastupljene i druge ranjive skupine kao što su prognanici, povratnici, doseljenici ili bivše izbjeglice te dio manjinskih pripadnika. Ministarstvo aktivno promiče politiku lokalnog zapošljavanja u pružaju socijalnih usluga starijim osobama, posebice žena i preporuča što bliže stanovanje pružatelja usluga od samih korisnika. Na taj način se najbolje mogu iskoristiti radni potencijali u zajednici, omogućiti veći nadzor i brže reagiranje na potrebe korisnika te uskladiti posao pružanja usluga s obiteljskim životom i obvezama.

Programi međugeneracijske solidarnosti po godinama				
	<i>Broj Programa</i>	<i>Korisnika</i>	<i>Zaposlenih</i>	<i>Financijska sredstva MOBMS</i>
2004.	28	2861	261	16,8 milijuna kuna
2005.	35	5147	372	15,7 milijuna kuna

2006.	41	7300	479	20,7 milijuna kuna
2007.	44	8241	538	23,6 milijuna kuna
2008.	74	13275	887	35,9 milijuna kuna
2009.	75	14050	923	41,1 milijuna kuna
2010.	84	15200	1007	44 milijuna kuna
2011.	91	15550	1045	46,4 milijuna kuna
			<i>Ukupno</i>	cca 244 milijuna kuna

Volonterstvo

Donesen je **Zakon o volonterstvu** (Narodne novine, broj: 58/07) koji predstavlja prvi normativni akt koji volonterstvu prilazi na cjelovit i obuhvatan način u cilju osiguranja povoljnog društvenog okruženja za razvoj volonterstva, zaštite volontera i organizatora volontiranja, sprječavanja mogućih zlouporaba te uređenja položaja svih pravnih i fizičkih osoba koje su uključene u organizirano volontiranje.

Osnovan je **Nacionalni odbor za razvoj volonterstva** koji predstavlja savjetodavno tijelo Vlade RH sastavljeno od 19 predstavnika tijela državne uprave, organizacija civilnog društva, lokalne i područne samouprave i nezavisnih stručnjaka radi promicanja vrijednosti volontiranja u hrvatskom društvu. Trenutno je u tijeku izbor članova za 3. saziv Nacionalnog odbora. Ministarstvo pruža administrativnu, logističku, stručnu i financijsku podršku Nacionalnom odboru za razvoj volonterstva koji svake dvije godine obnavlja članstvo i donosi Akcijski plan djelovanja za dvogodišnje mandatno razdoblje.

Donesen je **Etički kodeks volontera** (NN 55/08) kojim su propisana pravila ponašanja volontera, organizatora volontiranja i korisnika volontiranja u cilju poticanja razumijevanja i primjene propisanih načela i standarda u svakodnevnoj organizaciji i pružanju volonterskih usluga. Etički kodeks predstavlja minimalni zajednički sustav vrijednosti koji organizatori volontiranja i volonteri prihvaćaju u svom području djelovanja.

Donesen je **Pravilnik o Državnoj nagradi za volontiranje** (NN 106/07) kojim je propisan postupak za dodjelu Državne nagrade za volontiranje, način objave javnog poziva, obvezan sadržaj prijedloga, kriteriji za odabir kandidata, izgled povelje te druga pitanja važna za dodjelu nagrade. Državna nagrada za volontiranje je najviše priznanje u Republici Hrvatskoj koja se dodjeljuje u kategoriji pojedinca – volonterke ili pravne osobe – organizatora volontiranja od 2007. godine.

Donesen je **Pravilnik o sadržaju izvješća o obavljenim uslugama ili aktivnostima volontiranja** (Narodne novine, broj: 101/08) propisuje obvezu dostave podataka o broju volonterskih sati, broju volontera i volonterskih aktivnosti Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Pravilnik se primjenjuje od 2010. godine, a Ministarstvo je izradilo i web aplikaciju za organizatore volontiranja koja se nalazi na web stranici Ministarstva www.mobms.hr. Temeljem prijave organizatora volontiranja obrađuju se podaci o volonterskim aktivnostima i volonterima u Republici Hrvatskoj, strukturi i broju volontera

u Republici Hrvatskoj, broju volonterskih sati i utrošenim sredstvima za organiziranje volontiranja.

Osigurano je **sufinanciranje regionalnih volonterskih centara** kao strateških partnera Ministarstva u razvoju politike volonterstva i izgradnje volonterske infrastrukture. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u 2009. godini potpisalo je trogodišnji partnerski sporazum s četiri regionalna volonterska centra u Republici Hrvatskoj: Volonterski centar Osijek, Volonterski centar Zagreb, Udruga za razvoj civilnog društva SMART – Volonterski centar Rijeka, Udruga MI – Volonterski centar Split. Dosadašnja suradnja očitovala se u provođenju izobrazbe o upravljanju volonterima, izobrazbe građana o volontiranju, razmjeni informacija o ponudi i potražnji volonterskog rada, organiziranju raznih promotivnih događanja, izradi promocijskih materijala te sudjelovanje u izradi, praćenju i zagovaranju javnih politika koje mogu imati utjecaj na razvoj volonterstva u Republici Hrvatskoj.

Organizirane su **kampanje promocije volontiranja i solidarnosti** u zajednici radi poticanja odaziva volontera i njihovog sudjelovanja u raznim socijalnim i drugim aktivnostima u zajednici. Promocija je organizirana kroz brojne okrugle stolove, nacionalne konferencije, razne promotivne materijale, medijske nastupe, nagrađivanjem volontera te obilježavanjem važnih datuma.

Izrađen je **Program volonterske pomoći** u uslugama međugeneracijske solidarnosti za starije osobe u suradnji s jedinicama lokalne i područne samouprave pod nazivom „Volonterska pomoć u dnevnim boravcima za starije osobe“. Do sada je Program provelo 38 lokalnih zajednica gdje je volontiralo više od 1200 volontera svih uzrasta u obogaćivanju sadržaja i kvalitete života starijih osoba.

Osnovano je **Povjerenstvo za obilježavanje Europske godine volontiranja**, čiji rad koordinira Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. Povjerenstvo je međuresorno, stručno i koordinativno tijelo Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom pripreme obilježavanja Europske godine volontiranja, te s ciljem senzibiliziranja i osvješćivanja hrvatskih građana o vrijednostima volonterskog rada i aktivnog, demokratskog građanstva.

Uspostavljena je suradnja s međunarodnim organizacijama i institucijama u razvoju politike volonterstva i primjeni standarda u upravljanju, izobrazbi i organiziranju volontera i volonterskih usluga.

1.14. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva ustrojeno je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“ broj 5/08). Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na planiranje i provođenje regionalne razvojne politike i uspostave cjelovitog sustava planiranja, programiranja, upravljanja i financiranja regionalnog razvoja; koordinaciju sudionika i aktivnosti vezanih uz planiranje, programiranje, provedbu, praćenje provedbe i vrednovanje godišnjih i višegodišnjih regionalnih razvojnih programa i projekata koji su namijenjeni razvoju županija i širih regija, poticanju razvoja područja koja zaostaju za nacionalnim razvojnim prosjekom, poticanju razvoja prekogranične, međuregionalne i transnacionalne suradnje kao i na

pripremu višegodišnjih i godišnjih strateških i operativnih dokumenata za korištenje sredstava predpristupnih fondova Europske unije i ostalih međunarodnih izvora financiranja namijenjenih regionalnom razvoju; predlaganje izmjena sustava upravljanja regionalnim razvojem; predlaganje i koordinaciju provedbe državnih poticajnih mjera i regionalnih razvojnih programa i projekata te praćenje njihove provedbe i vrednovanje njihovih učinaka; koordinaciju i vođenje svih međuresornih radnih skupina vezano uz regionalni razvoj; koordinaciju svih poslova vezanih za usklađivanje s Europskom unijom na području regionalne politike i upravljanja strukturnim instrumentima. Suraduje i koordinira potrebne aktivnosti s jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave, te s ostalim sudionicima i nositeljima u pripremi, organizaciji i provedbi razvojnih programa i projekata.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na zbrinjavanje i pomoć prognanicima, izbjeglicama i povratnicima za njihov povratak te poslove koji se odnose na obnovu stambenih jedinica, objekata infrastrukture i javne namjene te drugih objekata uništenih ratnim djelovanjima značajnim za razvitak područja stradalih u Domovinskom ratu.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na šumarstvo, zaštitu šuma, uređivanje pravnih odnosa na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države, osim imovinsko pravnih poslova; drvnu industriju i lovstvo; inspekcijske poslove koji se odnose na šumarstvo i lovstvo; uređenje odnosa i uvjeta proizvodnje, prometa i primjene sredstava za zaštitu bilja u šumarstvu; provodi Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i projekte CARDS programa i ostalih oblika međunarodne pomoći i sporazuma u dijelu koji se odnose na šumarstvo; uređenje odnosa i uvjeta proizvodnje, prometa i uporabe šumskog sjemena i šumskih sadnica, šumarske ekologije, zaštite šuma od elementarnih nepogoda i antropogenih utjecaja, požara, očuvanje šumskih genetskih izvora i šumskog reprodukcijanskog materijala.

Ministarstvo obavlja i upravne i druge poslove koji se odnose na: upravljanje vodama i vodno-gospodarskim sustavom; praćenje i prilagođavanje vodno-gospodarskog razvitka s potrebama gospodarskog razvitka; uređenje vodotoka i drugih voda i zaštitu od štetnog djelovanja voda i leda; zaštitu od erozije i bujica: hidromelioracijsku odvodnju i navodnjavanje zemljišta; upravljanje vodnim dobrom i njegovo korištenje; zaštitu voda i zaštitu mora od zagađivanja s kopna; osiguravanje zalihe voda u svrhu vodoopskrbe naselja s pitkom vodom i gospodarstva s industrijskom vodom; korištenje vodnih snaga: planiranje i usklađivanje razvoja i izgradnje javnih vodoopskrbnih sustava i javnih kanalizacijskih sustava od državnog interesa; inspekcijske poslove na zaštiti od voda, korištenju voda i zaštiti voda od zagađivanja.

Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva („Narodne novine“ broj 34/08 i 31/10) ustrojene su unutarnje ustrojstvene jedinice:

Upravne organizacije:

Uprava za proračun, financije i računovodstvo

Uprava za područja posebne državne skrbi

Uprava za regionalnu i lokalnu infrastrukturu

Uprava za obnovu

Uprava za integrirani regionalni razvoj

Uprava šumarstva

Uprava za lovstvo

Uprava za drvenu industriju

Uprava gospodarenja vodama

Uprava vodne politike i međunarodnih projekata.

Uprava za informacijske sustave i logistiku

Ostale ustrojstvene jedinice:

Kabinet ministra

Tajništvo ministarstva

Samostalni odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju

Samostalni odjel za kontrolu u sustavu provedbe EU programa

Samostalna služba za unutarnju reviziju

Na čelu Ministarstva od trenutka osnivanja pa do 9.srpnja 2009. godine, bio je g. Petar Čobanković, a od 9. srpnja 2009. godine, odlukom Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo preuzima potpredsjednik Vlade RH i ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva mr.sc.Božidar Pankrećić.

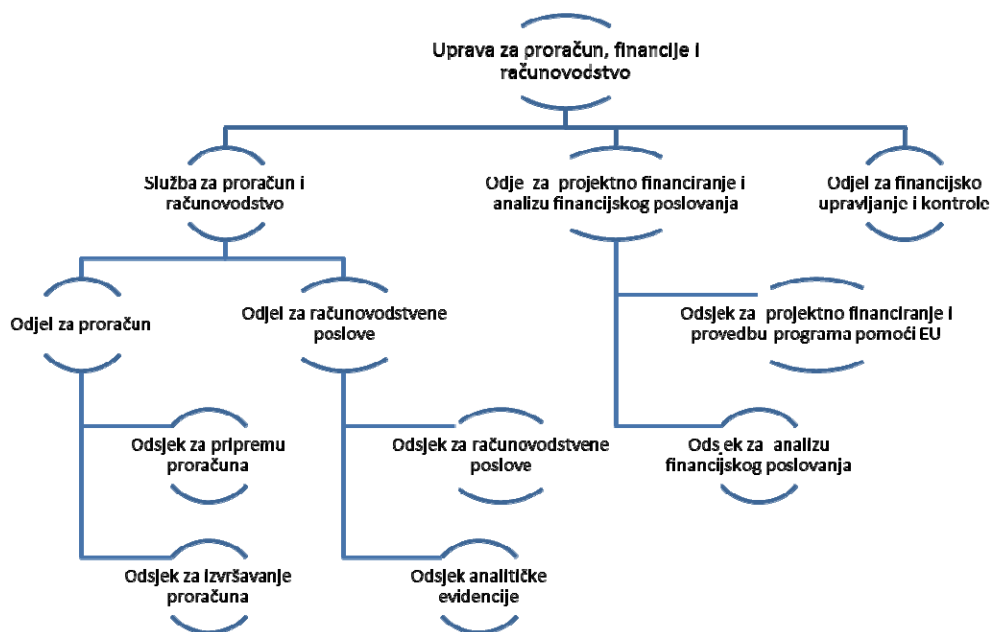
UPRAVA ZA PRORAČUN, FINACIJE I RAČUNOVODSTVO

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva („Narodne novine“ broj 34/08) u Upravi za proračun, financije i računovodstvo odvijaju se potporni procesi vezani uz aktivnosti ovog Ministarstva kroz obavljanje funkcija financijskog upravljanja te proračuna i računovodstva.

Uprava za proračun, financije i računovodstvo organizira, kontrolira i prati izvršenje svih financijskih i računovodstvenih poslova sukladno zakonu i brine o zakonitoj primjeni važećih materijalno-financijskih propisa, izrađuje planove potrebnih financijskih sredstava za rad svih uprava, priprema zahtjeve i obavlja plaćanje tekućih i kapitalnih izdataka i transfera putem sustava Državne riznice, izrađuje preglede i izvješća izvršenih izdataka u odnosu na plan, obavlja obračun plaća, naknade zaposlenima i vodi blagajničko poslovanje, kontira, knjiži i knjigovodstveno prati izvršenje svih primitaka i izdataka po pozicijama državnog proračuna,

priprema i izrađuje periodične obračune i završni račun i konsolidira financijska izvješća na razini Razdjela, organizira godišnji popis imovine, obveza i potraživanja, vodi knjigovodstvo osnovnih sredstava, sitnog inventara i kancelarijskog materijala, te obavlja druge poslove iz djelokruga Uprave.

Nastavno je prikazana važeća organizacijska struktura Uprave:

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

FINANCIJSKO UPRAVLJANJE

1. Uspostava sustava financijskog upravljanja i kontrola

Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru („Narodne novine“ broj 141/06) uređen je način uspostave sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Sukladno odredbama navedenog Zakona, Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva („Narodne novine“ broj 34/08), ustrojen je Samostalni odjel za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrole, imenovani voditelj za financijsko upravljanje i kontrole i osoba za nepravilnosti.

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske (KLASA: 470-03/09-02/02, URBROJ:5030120-09-1) od 18. ožujka 2009. godine, zaduženi su čelnici proračunskih korisnika da koordinaciju aktivnosti na uspostavi i razvoju financijskog upravljanja i kontrola prenesu u nadležnost postojećih ustrojstvenih jedinica za financije.

✓ 2010. godina

Prijenos nadležnosti zahtijevao je donošenje Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva („Narodne novine“ broj 31/10), u kojoj Samostalni odjel za financijsko upravljanje, unutarnji nadzor i kontrole, prelazi u nadležnost Uprave za proračun, financije i računovodstvo, unutar koje se ustrojjava Odjel za financijsko upravljanje i kontrole. Navedeno je također zahtijevalo i promjenu imenovanog voditelja za financijsko upravljanje i kontrole i osobe za nepravilnosti, što je Odlukama od 01. veljače 2010. godine učinjeno.

Stvaranjem svih organizacijskih pretpostavki, od 01. srpnja 2010. godine, popunjavanjem radnog mjesta načelnika Odjela za financijsko upravljanje i kontrolu, započelo je sustavno provođenje uspostave financijskog upravljanja i kontrola u Ministarstvu:

- sukladno Strategiji razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru za razdoblje 2009.-2011.(dalje u tekstu: Strategija) donesene su 15. srpnja 2010. godine Izmjene i dopune Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrole.
- Akcijskim planom za realizaciju ciljeva i mjera utvrđenih navedenom Strategijom donesene su mjere koje smo dužni obvezni izvršiti u predmetnom razdoblju, o čemu je informirana najviša upravljačka razina.
- do kraja 2010. godine obavljene su aktivnosti vezane uz daljnju uspostavu sustava koje obuhvaćaju samoprocjenu pet komponenti financijskog upravljanja i kontrola, Strateškim planom za razdoblje 2011.-2013. određeni su vizija, misija i ciljevi Ministarstva, izvršen je popis i opis ključnih i zajedničkih poslovnih procesa.
- Godišnje izvješće o sustavu unutarnjih financijskih kontrola za 2010. godinu pravovremeno je izrađeno i dostavljeno nadležnima u Ministarstvo financija.

✓ 2011. godina

- inicirano je donošenje Godišnjeg plana rada za 2011. godinu Ministarstva

-
- Godišnjim planom rada za 2011. godinu planirane su aktivnosti u cilju daljnjeg jačanja financijskog upravljanja i kontrola u skladu s mjerama iz Akcijskog plana za realizaciju ciljeva i mjera.
  - U 2011. godini obavljaju se aktivnosti vezane uz unos i ažuriranje evidentiranih poslovnih procesa u specijalizirani informacijski sustav, koji obuhvaća i omogućuje uvid u cjelokupni sustav poslovnih procesa, dokumentacije, odgovornih osoba, izravnih izvršitelja te rizika povezujući ih sa postavljenim ciljevima u Strateškom planu. Uz navedene aktivnosti također se iniciraju i aktivno uređuju provedbeni postupci na područjima u kojima su utvrđene slabosti sustava, detaljno razrađuju opisane procedure.
  - Provedbom dokumentiranja poslovnih procesa ostvarene su pretpostavke za uspostavu sustava upravljanja rizicima, koji predstavlja jednu od temeljnih komponenti financijskog upravljanja i kontrola.
  - Dana 07. veljače 2011. godine donesene su Odluka o ustrojavanju registra rizika, Odluka o imenovanju osoba zaduženih za prikupljanje podataka o utvrđenim rizicima i njihovo evidentiranje u registar rizika, te Odluka o imenovanju osobe odgovorne za koordinaciju uspostave procesa upravljanja rizicima. Imenovane osobe su završile edukaciju koju je provelo Ministarstvo financija – Uprava za harmonizaciju unutarnje revizije i kontrole.
  - Kako bi uspostava procesa upravljanja rizicima u Ministarstvu bila uređena na jednoobrazan način, izrađena je Uputa o načinu uspostave upravljanja rizicima u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i gospodarstva sa priloženim obrascima koja je pružila smjernice imenovanim koordinatorima za upravljanje rizicima.
  - Temeljem navedenog, dokumentirani su rizici u ustrojstvenim jedinicama u kojima su uspostavljeni. S tim u vezi je potrebno istaknuti da proces upravljanja rizicima od 2011. godine postaje i sastavni dio strateškog planiranja, što je sadržano u Strateškom planu Ministarstva za razdoblje 2012. do 2014. godine. Strateškim planom Ministarstva utvrđeni su i procijenjeni najznačajniji rizici koji se javljaju kod realizacije posebnih ciljeva i načina njihova ostvarenja. Navedenim smo također i u temeljnom strateškom dokumentu utvrdili ključne rizike što predstavlja neophodnu osnovu rukovoditeljima svih razina, pravovremeno predviđanje slabosti i poduzimanje odgovarajućih mjera, kako bi ciljevi bili ostvareni sa zadovoljavajućim rezultatima.
  - U lipnju 2011. godine provedena je monitoring misija DG Budget-a, vezano uz provedbu poglavlja 32 – Financijski nadzor, u kojoj smo bili izabrani kao ogledno linijsko ministarstvo. Nakon cjelokupne prezentacije uspostavljenog sustava financijskog upravljanja i kontrola i unutarnje revizije, dobili smo pismenu pohvalu u kojoj su nam čestitali i iskazali zadovoljstvo dosadašnjim provedenim aktivnostima. Kako smo kao Ministarstvo pohvaljeni provedbom cjelokupnog sustava unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru, ravnatelj Uprave je pozvan na sudjelovanje na Drugoj regionalnoj konferenciji o unutarnjoj financijskoj kontroli u javnom sektoru za države kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje koja je održana u Portorožu. Na konferenciji je sudjelovao u panel diskusiji na kojoj se razmatrao daljnji razvoj unutarnje financijske kontrole u linijskim ministarstvima.
  - Daljnje provođenje mjera iz Akcijskog plana rezultiralo je donošenjem Odluke o prijenosu ovlasti i odgovornosti za upravljanje proračunskim sredstvima osiguranih u Financijskom planu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva za 2011.

godinu i zaključivanjem Sporazuma između Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske.

- Također je prema planiranim aktivnostima za realizaciju ciljeva iz Strategije donesena Strategija upravljanja rizicima, kojom smo uredili načine i smjer daljnjeg razvoja i jačanja procesa upravljanja rizicima.
- Analizirajući slabosti sustava, a sukladno preporuci Samostalne službe za unutarnju reviziju izradili smo Uputu o načinu kolanja, rokovima, sadržaju i kontroli knjigovodstvenih isprava.
- Izvješća o provedbi Akcijskog plana za razvoj financijskog upravljanja i kontrola, dostavljena su pravodobno u lipnju i studenome, u prilogu kojih su dostavljeni doneseni akti, koji potvrđuju provedene mjere.
- Godišnje izvješće o sustavu unutarnjih financijskih kontrola za 2011. godinu obvezni smo dostaviti do 31. siječnja 2012. godine.

2. Kontrolne aktivnosti

Važno je istaknuti da se u razdoblju od 01. srpnja 2010. godine, provodi kontinuirana koordinacija, savjetovanje i obavljanje prethodnih kontrola dokumentacije prekograničnih projekata IPA -Hrvatska - Mađarska, IPA – Hrvatska - Slovenija, IPA - Jadranska prekogranična suradnja - Adriatic. Kako bi se sagledao cjelokupni obuhvat kontrola u nastavku se daje tabelarni prikaz ugovorenih projekata od početka provedbe projekata i njihove realizacije.

Usporedni prikaz vrijednosti ugovorenih projekata

i realizacije do 9.12.2011. godine:

Prekogranična suradnja	Ugovoreno (EUR)	Realizirano u RH (EUR)
IPA Adriatic	13.063.316,68	-
IPA Mađarska-Hrvatska	26.211.357,00	2.217.391,06
1. poziv	12.311.357,00	2.217.391,06
2. poziv	13.900.000,00	-
IPA Slovenija-Hrvatska	26.049.800,22	1.209.271,79
1. poziv	14.149.759,90	1.209.271,79
2. poziv	11.900.040,32	-
Ukupno	65.324.473,90	3.426.662,85

Osim provođenja kontrolnih aktivnosti, u okviru IPA strukture, četiri zaposlenika Uprave imenovani su kao financijski specijalisti za računovodstvo.

3. Projektno financiranje

Financiranje projekata se vrši iz sredstava planiranih u državnom proračunu kao općih prihoda i iz sredstava namjenskog zaduživanja kao višegodišnjih kapitalnih projekata. U svrhu prikazivanja obujma iz područja projektnih aktivnosti nastavno su dani podaci o broju potpisanih ugovora o građenju u 2009., 2010. i 2011. godini.

Tabelarni prikaz zaključenih ugovora u periodu od 2009. do 2011. godine

Kapitalni projekti regionalnog razvoja	Broj ugovora po godinama			Ukupno
	2009.	2010.	2011.	
Obnova	172	225	116	513
Regionalni razvojni projekti	251	428	270	949
Stambeno zbrinjavanje	122	174	190	486
Vodoopskrba, odvodnja i zaštita	130	195	100	425
Navodnjavanje	41	25	43	109
Ukupno	716	1.047	719	2.482

Obzirom da navedeni projekti imaju značajnu vrijednost, prije evidentiranja u informacijski sustav provode se detaljne formalne i suštinske kontrole. Suštinska provjera situacija i usklađenost sa zaključenim ugovorom, računске provjere, provjere ispravnosti izdanih garancija, ovjere odgovornih osoba u svim fazama rada (izvođača radova, naručitelja, nadzora i dr.), provjera redoslijeda privremenih situacija, provjera planiranih sredstava na proračunskim pozicijama i ispravnost terećenja proračunskih pozicija, utvrđivanje i provjera dospijeca plaćanja.

Značajnim promjenama u financiranju projekata u smislu doprinosa utjecaja na opću likvidnost pridonijela je odluka temeljem koje je dospijeca plaćanja prema izvođačima radova skraćeno sa prethodno ugovoreni 90 dana na 45 dana. Navedenim postupanjem smo u potpunosti osigurali preduvjete za ispunjenje zahtjeva prema novom Zakonu o rokovima ispunjenja novčanih obveza čija primjena započinje 01.01.2012. godine.

Kako bismo pomogli izvođačima radova u svrhu brže naplate potraživanja provodi se praksa ugovaranja ustupanja potraživanja ukoliko izvođač inicira postupak ugovaranja. U 2011. godini zaključeno je 1.232 ugovora o ustupanju potraživanja. Bitno je napomenuti kako se uoči svakog potpisivanja ugovora verificira bonitet cedenta.

PRORAČUN

1. Strateško planiranje – Financijski plan

Strateško planiranje u smislu procesa uvedeno je 2009. godine, odnosno prvi Strateški plan ovog Ministarstva donesen je za period 2009.-2011. godine. Dokumentom su definirane vizija, misija te opći i posebni ciljevi sukladno okviru koji je predstavljala Strategija Vlade Republike Hrvatske, točnije - peti opći cilj - Ravnomjeran regionalni razvoj.

Tijekom 2010. godine uočen je napredak u procesu u smislu praćenja ostvarenja pokazatelja rezultata i učinaka i to kroz povezivanje Strateškog plana s programima i aktivnostima iz Financijskog plana. Temeljem navedenog izrađen je Strateški plan za naredni period 2011.-2013. godina.

Daljnji napredni koraci su ostvareni kroz Strateški plan za period 2012.-2014. godine, pripremljen u tekućoj godini, koji je, pored verificiranja ranije određenih općih i posebnih ciljeva, obuhvatio i opis te procjenu rizika. Poseban naglasak je stavljen na aktivnosti povezivanja ciljeva iz Strateškog plana sa aktivnostima planiranim u Državnom proračunu te povezivanja ustrojstvenih jedinica ministarstva sa općim ciljevima Strateškog plana.

Nastavno su navedeni ciljevi iz strategije ovog Ministarstva za razdoblje 2011.-2014. godina:

Opći cilj 1. Razvoj županija i statističkih regija

Posebni cilj 1.1. Razvijena komunalna i socijalna infrastruktura

Posebni cilj 1.2. Razvijena poslovna infrastruktura

Posebni cilj 1.3. Osnaženi institucionalni i administrativni kapaciteti za upravljanje regionalnim razvojem

Posebni cilj 1.4. Razvijen sustav ocjenjivanja i razvrstavanja teritorijalnih jedinica prema stupnju razvijenosti

Posebni cilj 1.5. Uspostavljen sustav praćenja i izvještavanja o učincima politike regionalnog razvoja

Posebni cilj 1.6. Uspostavljen strateški okvir politike regionalnog razvoja za razdoblje 2014.-2020.

Opći cilj 2. Razvoj potpomognutih područja

Posebni cilj 2.1. Obnova ratom stradalih područja

Posebni cilj 2.2. Stambeno zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica

Posebni cilj 2.3. Razvoj komunalne i socijalne infrastrukture na potpomognutim područjima

Opći cilj 3. Razvoj pograničnih područja u Republici Hrvatskoj

Posebni cilj 3.1. Jačanje prekogranične suradnje u pograničnim područjima

Posebni cilj 3.2. Uključivanje hrvatskih partnera u programe transnacionalne suradnje

Opći cilj 4. Održivo gospodarenje šumskim resursima

Posebni cilj 4.1. Održivi razvoj na šumi i šumskom zemljištu u državnom i privatnom vlasništvu

Posebni cilj 4.2. Zaštita šuma i međunarodne suradnje

Posebni cilj 4.3. Razvoj gospodarenja lovištima i divljači

Posebni cilj 4.4. Razvoj drvne industrije

Opći cilj 5. Održivi razvoj vodnog gospodarstva

Posebni cilj 5.1. Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom

Posebni cilj 5.2. Zaštita voda i mora

Posebni cilj 5.3. Sustav navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda

Sama metodologija izrade strateškog dokumenta kao i podređenog Financijskog plana je prošla kroz sustavna poboljšanja u vidu kristalizacije broja programa kroz reduciranje dotada velikog broja aktivnosti.

Sukladno navedenom, Financijski plan za 2011. godinu obuhvaća sve aktivnosti unutar devet programa:

Programi regionalnog razvoja

- Poticanje regionalne infrastrukture i gospodarstva,
- Razvoj potpomognutih područja,
- Prekogranična i transnacionalna suradnja,
- Zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica

Šumarstvo

- Gospodarenje i zaštita šumskih resursa, lovišta i divljači,
- Poticanje razvoja industrijske prerade drva,

Vodno gospodarstvo

- Sustav navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda,

- Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora,
- Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom.

Nastavno su tabelarno iskazana planirana sredstva prema osnovnim grupama aktivnosti ovog Ministarstva u razdoblju 2009.-2011. godine te njihovo izvršenje:

Grupe aktivnosti	2009			2010			2011 (30.11.2011.)		
	Plan	Izvršenje	Udio	Plan	Izvršenje	Udio	Plan	Izvršenje	Udio
Regionalni razvoj	1.046.183.832	1.191.840.527	64	1.098.991.365	1.124.755.933	64	948.839.380	769.414.860	54
Šumarstvo	129.167.360	107.401.437	6	73.679.071	71.254.380	4	80.118.500	71.828.359	5
Vodno gospodarstvo	380.926.940	449.998.940	24	600.621.216	461.925.393	26	684.224.946	463.982.227	33
Administracija	119.577.363	118.491.921	6	108.038.543	107.063.097	6	122.445.080	110.084.890	8
Ukupno	1.675.855.495	1.867.732.825	100	1.881.330.195	1.764.998.803	100	1.835.627.906	1.415.310.336	100

Od ukupnog proračuna udio programa regionalnog razvoja predstavlja trećina svih aktivnosti, dok se na područje vodnoga gospodarstva odnosi četvrtina aktivnosti. U tekućoj 2011. godini odnos je promijenjen budući da su intenzivirane aktivnosti u području vodnoga gospodarstva na trećinu proračuna dok su aktivnosti iz programa regionalnog razvoja nešto iznad polovice cjelokupnog proračuna.

Djelatnost šumarstva zadržava trend manjeg financijskog udjela kroz promatrani period.

2. Izvršenje proračuna

U nastavku je prikaz prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za period 2009.-2011. godina:

		01.01.- 31.12.2009.	01.01.- 31.12.2010.	01.01.- 30.11.2011.
6	PRIHODI POSLOVANJA	1.828.962.142	1.771.044.806	1.282.736.904
63	Pomoći iz inozemstva	41.174.248	77.794.506	87.817.886
64	Prihodi od imovine	2.768.136	2.812.345	2.769.178
65	Prihodi od admin.pristojbi i po posebnim propisima	2.200.268	2.220.249	1.095.624
66	Ostali prihodi	1.782.819.490	1.688.217.706	75.217
67	Prohodi iz proračuna	0	-	1.190.029.113
68	Ostali prihodi	0	-	949.886
8	Primici od financijske imovine i zaduženja	0	171.130.	2.458.038
81	Primljene otplate glavnice danih zajmova -HBOR		171.130.	2.458.038
3	RASHODI POSLOVANJA	1.777.567.542	1.262.624.544.	1.001.967.671
31	Rashodi za zaposlene	57.025.927	58.642.599	60.799.855
32	Materijalni rashodi	102.791.482	88.723.030	73.664.211
34	Financijski rashodi	70.782	72.960	170.882
35	Subvencije	0	0	3.953.997
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	981.890.305	589.417.180	466.421.999

37	Naknade građanima i kućanstvima	20.810.738	19.616.929	15.488.342
38	Ostali rashodi	614.978308	506.151.846	381.468.405
4	RASHOD ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	187.820.379	124.238.299	167.552.337
41	Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	822.340	1.709.106	153.012
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	186.998.039	122.529.193	167.399.325
5	Izdaci za financijsku imovinu	79.211.581	81.516.158	127.783.064
51	Izdaci za dane zajmove drugim razinama vlasti	79.211.581	81.038.431	127.306.104
54	Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova -HBOR	0	477.727	476.960

Prvobitnim Financijskim planom za 2009. godinu za razdjel 062 planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 2.057.987.702 kn raspoređenih na 128 aktivnosti. Tijekom godine provedena su dva rebalansa Državnog proračuna te je konačni plan iznosio 1.675.855.495 kn. Veće izvršenje u odnosu na plan je posljedica uvrštenja programa Jadranski projekt i Unutarne vode iz zajmova. Nastavno, temeljem odobrenja Ministarstva financija izvršeni su rashodi iznad plana programa EIB II – namjensko zaduživanje. Prihodi su za 400 mil kn manji u odnosu na 2008. godinu kao posljedica tri rebalansa Državnog proračuna, a da su istovremeno već stvoreni rashodi temeljem realizacije ugovora o građenju na programima stambenog zbrinjavanja i obnove koji su predstavljali mjerilo za ostvarenje pregovaračkog poglavlja 23, što je rezultiralo stvaranjem dospjelih obveza od 145,6 mil kn koje su podmirene tijekom 2010. godine.

Financijskim planom za 2010. godinu za razdjel 062 je osigurano ukupno 1.881.330.195 kn planiranih na 118 aktivnosti. Izvršenje 2010. godine iznosilo je 1.764.998.804 kn, što je 93,82% plana te su podmirene sve dospjele obveze iz ranijih razdoblja.

Financijski plan za 2011. godinu proračuna za razdjel 062 iznosi ukupno 1.835.627.906 kn planiranih na 110 aktivnosti. Izvršenje na dan 30.11. 2011. iznosi 1.303.426.409 kn, što je svega 71,01% plana kao sporijeg izvršenja programa iz područja regionalnog razvoja i vodnoga gospodarstva. Na taj način stvorene su pretpostavke podmirenja svih dospjelih obveza Ministarstva.

U organizacijskom pogledu izvršene su bitna poboljšanja u tehnološkom smislu te je tijekom svibnja 2011. godine Ministarstvo financija, temeljem provedenih analiza i spremnosti korisnika kao i načina na koji je organiziran računovodstveni sustav, izabralo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva među prva tri ministarstva koja su pristupila Projektu FMIS Integracije u sustav Državne riznice. Od 30.11.2011. radi se na testnom sustavu programa Konto demo, a s 01.01.2012. godine planira se Glavnu knjigu ovog Ministarstva voditi unutar sustava Državne riznice.

RAČUNOVODSTVO

Računovodstvo se vodi u skladu sa sljedećim propisima: Zakon o proračunu, Zakon o izvršenju Državnog proračuna RH, Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu te Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. U Ministarstvu su ustrojene sljedeće poslovne knjige: Glavna knjiga, dnevnik te odgovarajuće analitičke i pomoćne evidencije.

Glavna knjiga je organizirana na način da se poslovne promjene evidentiraju po programima, aktivnostima sukladno Financijskom planu te mjestima nastanka troška, izvorima i nosiocima što je preduvjet za uspostavu upravljačkog računovodstva.

Poslovne promjene evidentirane su u knjigovodstvu temeljem vjerodostojnih knjigovodstvenih dokumenata kojih je u 2009. godini bilo 27.251, u 2010. godini ukupno 26.037 te do 30.11.2011. 22.040 dokumenata što je ukupno 75.328.

Financijska dokumentacija od 2008. do 2010. godine je skenirana i arhivirana sukladno Propisima o čuvanju poslovnih knjiga i nalazi se na serveru Ministarstva.

Od 01.01.2011. sva financijska dokumentacija je urudžbirana u e-GOP sustavu MRRŠVG.

Vrijednost imovine MRRŠVG na dan 30.11.2011. godine

01	Neproizvedena dugotrajna imovina	3.283.437
02	Proizvedena dugotrajna imovina	5.250.692.895
05	Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi – građevinski objekti	– 1.317.201.135

Za potrebe usklađivanja aktivnosti sa zakonskim obvezama i unapređenja poslovanja te praćenja i analitičkog evidentiranja navedenih troškova i prihoda na nivou pojedine stambene jedinice ili korisnika, u 2010. godini su organizirane i provedene aktivnosti na prikupljanju podataka u svrhu obrade kroz programska rješenja za evidenciju, praćenje, izvješćivanje i planiranje prihoda i rashoda nastalih s osnova upravljanja i gospodarenja nekretninama u vlasništvu RH i na koordiniranju izrade četiri informacijska podsustava (modula) za evidenciju i praćenje podataka o nekretninama za potrebe upravljanja državnom imovinom - kućama i stanovima stavljenim u funkciju stambenog zbrinjavanja, a koje se provodi u okviru nadležnosti Uprave za PPDS. Informacijski moduli su izrađeni, testirani i implementirani čime su osigurani podaci za dnevna i periodična izvješća za potrebe financijskih planova i analiza, a isti obuhvaćaju:

- ažuriranje podataka za evidenciju osnovnih sredstava – nekretnina kuća i stanova u vlasništvu RH,
- ažuriranje podataka za Očevidnik državne imovine –nekretnina –kuća i stanova koji se vodi pri Središnjem uredu za državnu imovinu,

- izrada i stavljanje u funkciju programa za analitičko praćenje prihoda i rashoda za trenutno 26. 235 stambenih jedinica:
  - sustav za praćenje evidencije Ugovora o najmu i analitičko praćenje naplate prihoda od najma,
  - sustav za praćenje analitičke evidencije troškova pričuve i režijskih troškova za nekretnine dane u najam sukladno Zakonu o PPDS za 16.000 stanova na i van PPDS.

Iz ovog dijela najbitnije je istaknuti aktivnosti ažuriranja podataka u evidenciji osnovnih sredstava –nekretnina kuća i stanova u vlasništvu RH pri čemu je u programu Osnovnih sredstava evidentirano ukupno 26.235 nekretnina sa područja 102 gradova i općina u RH s knjigovodstvenom vrijednošću u iznosu od 6.044.820.318,79 kuna. Nekretnine su evidentirane po tipu stambene jedinice i izvoru financiranja te su razvrstane u aktivna osnovna sredstva i osnovna sredstva u pripremi. Svakoj pojedinoj nekretnini je dodijeljen inventurni broj koji sadrži podatak broja predmeta izvorne baze podataka evidentirane u Upravi za PPDS. Nekretnine su evidentirane po sljedećim skupinama osnovnih sredstava

Naziv	Količina	Vrijednost
Stanovi HFP	7.771	1.180.972.145,69
Stanovi – APN - PPDS	144	36.559.829,91
Stanovi – izvan PPDS	1.036	553.871.660,06
Stambeni objekti – kuće APN	8.435	3.075.535.138,07
Stanovi HFP – u pripremi	7.280	924.931.090,34
zemljišta	1.103	92.652.000,00
Neuseljive kuće	20	3.133.267,52
Sporni predmeti	446	177.165.187,20
Sveukupno	26.235	6.044.820.381,79

U programu nekretnina dnevno se evidentiraju promjene kroz postupke uknjižbe u vlasništvo RH, postupak prodaje i darovanja te nove kupnje stambenih jedinica. Navedene promjene se ažuriraju i usklađuju s osnovnom bazom podataka Uprave za PPDS mjesečno ili kvartalno. Na nekretninama se provodi godišnji popis imovine sa stanjem na dan 31.12. Temeljem usklađenih stvarnih i knjigovodstvenih podataka vrši se priprema baze podataka za prijenos podataka u Očevidnik nekretnina državne imovine koji se vodi pri Središnjem uredu za državnu imovinu RH.

Pored navedenog, ističemo važnost sustava za praćenje analitičke evidencije troškova pričuve i režijskih troškova za nekretnine dane u najam sukladno Zakonu o PPDS za cca 16.000 stanova na i izvan PPDS. Izradom i aktiviranjem ovog modula omogućeno je analitičko

praćenje podataka po jedinici troška. Analitički podaci se dnevno ažuriraju i usklađuju s Glavnom knjigom. Izvještaji omogućavaju objedinjavanje podataka prihoda i rashoda po stambenoj jedinici što je glavni preduvjet za gospodarenje državnom imovinom ukupnog stambenog fonda, do nivoa stambene jedinice.

U okviru aktivnosti Uprave za proračun, financije i računovodstvo obavljaju se i poslovi financijskog praćenja obveza i potraživanja koja proizlaze iz odredbi Zakona o prognanicima i izbjeglicama, Zakona o PPDS-u, te Uredbi i Odluka Vlade RH koje uređuju prava i obveze u području zbrinjavanja prognanika i povratnika te stambenog zbrinjavanja, a koji se obavljaju u Upravi za područje posebne državne skrbi. Planiranje i realizacija potrebnih sredstava neposredno proizlaze iz aktivnosti spomenute Uprave u čijoj je nadležnosti odobravanje/uskraćivanje prava korisnicima čiji su zahtjevi evidentirani u bazama navedene Uprave.

Troškovi organiziranog smještaja i drugih usluga podmiruju se plaćanjem fakturiranih usluga, a sve vrste plaćanja prava privatnim osobama se vrše odobravanjem računa otvorenih u HPB.

U nastavku je iskazan broj korisnika prava prema Zakonu o prognanicima koji su realizirali prava na novčanu pomoć i organizirani smještaj u ukupnom iznosu:

- 2009. ukupno korisnika 2.631: privatno smještenih 1.785, organizirano 846;
- 2010. ukupno korisnika 2.342: privatno smještenih 1.632, organizirano 710;
- 2011 ukupno korisnika 1.790: privatno smještenih 1.171, organizirano 619.

Izvori financiranja

U strukturi izvora financiranja Ministarstva 6.571.177.467 odnosi se na vlastite izvore iz proračuna, dok preostali dio otpada na obveze.

Stanje nepodmirenih obveza na dan 30.11.2011. godine

Račun		Iznos
-	Međusobne obveze proračunskih korisnika	910.657
232	Obveze za materijalne rashode	8.434.484
234	Obveze za financijske rashode	649
236	Obveze temeljem sredstava pomoći EU	572.555
237	Obveze za naknade građanima i kućanstvima	1.666.362
238- 239	Obveze za kazne, naknade štete i kapitalne pomoći	166.646.984
24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	32.990.423
25-26	Obveze za financijsku imovinu	7.795.411
	UKUPNO	219.017.525

Od ukupno nepodmirenih obveza u iznosu od 219.017.525 kn dio obveza odnosi se na početna stanja u iznosu od 10.194.944 kn, a odnosi se na programe obnove, stambenog zbrinjavanja, EIB, CEB V i EIB I za razdoblje 2000.-2010. godine kao sredstva koja su zadržana po čl. 11 Ugovora o građenju, projektiranju i nadzoru kao jamstvo za dobro izvršenje posla budući da izvođač nije dostavio pravovaljanu bankarsku garanciju.

Dio nepodmirenih obveza u iznosu od 4.893.590 kn odnosi se na program skrbi o prognanicima i izbjeglicama budući da su predmetni ugovori predmetom istrage MUP-a.

Preostali dio nepodmirenih obveza koji imaju dospijeće u prosincu 2011. godine, u iznosu 204 mil kn, biti će podmiren do 31.12.2011., a ostatak u prvom tromjesečju 2012. godine zavisno o njihovom dospijeću.

Do kraja godine neće biti dospjelih, a nepodmirenih obveza.

Pored obveza evidentiranih u računovodstvenom sustavu Ministarstva proizašlih iz knjigovodstvene dokumentacije, važno je napomenuti činjenicu o postojanju ugovorenih, a još neizvršenih, radova – pa samim time još nestvorenih obveza, a odnose se na kapitalne projekte i to kako slijedi:

Programi	2012.	2013.	2014.	Ukupno
Obnova	146.900.000	0	0	146.900.000
Stambeno zbrinjavanje	236.700.000	0	0	236.700.000
EIB II	205.800.000	0	0	205.800.000
Vodno gospodarstvo	551.800.000	169.000.000	70.000.000	790.800.000
IPA	148.560.000	85.800.000	165.316.000	399.676.000
Šumarstvo	300.000	300.000	0	600.000
Ukupno	1.290.060.000	255.100.000	235.316.000	1.780.476.000

UPRAVA ZA PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

Uprava za područja posebne državne skrbi obavlja poslove u vezi definiranja nacionalne politike naseljavanja i ostanka stanovništva na područjima posebne državne skrbi te povratka prognanika i izbjeglica, operativno provodi i koordinira Vladine programe stambenog zbrinjavanja i povratka s drugim tijelima koja sudjeluju u provedbi programa, obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na: provođenje propisa o stambenom zbrinjavanju na i izvan područja posebne državne skrbi, o prognanicima, povratnicima i izbjeglicama, o povratku prognanika i izbjeglica; upravlja i raspolaže državnom imovinom osiguranoj za stambeno zbrinjavanje na i izvan područja posebne državne skrbi; zaključuje ugovore o najmu državne imovine, ugovore o kupoprodaji te o darovanju državnog građevinskog zemljišta, o darovanju osnovnog građevinskog materijala, o darovanju stanova i kuća u državnom vlasništvu; zaključuje nagodbe s vlasnicima i korisnicima o naknadi za pretrpljenu štetu; provodi međunarodne sporazume i ugovore o povratku izbjeglica; provodi program pomoći Vlade

Republike Hrvatske za povratak Hrvata u države nastale raspadom bivše SFRJ; surađuje s domaćim i inozemnim vladinim i nevladinim institucijama i organizacijama u svezi s povratkom, povratom imovine i osiguravanjem stambenog zbrinjavanja; provodi organiziranu skrb prognanika, povratnika i izbjeglica, zbrinjavanje starih i nemoćnih prognanika, povratnika i izbjeglica u posebnoj potrebi; formira i ažurira središnje baze podataka; gospodari i upravlja državnom imovinom za stambeno zbrinjavanje i drugom doniranom imovinom; predlaže propise iz nadležnosti Uprave; izvješćuje nadležna tijela i javnost o radu; organizira zbrinjavanje osoba koje su napustile mjesto prebivališta zbog prirodnih katastrofa.

Stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi

Stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi provodi se prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi ("Narodne novine" 86/08, 57/11); Zahtjev za stambeno zbrinjavanje mogu podnijeti fizičke osobe koje imaju prebivalište i borave na PPDS-u, naseljenici na ta područja, te bivši nositelji stanarskog prava na tim područjima.

Stambeno zbrinjavanje izvan područja posebne državne skrbi

Izvan PPDS-a stambeno se zbrinjavaju dodjelom u najam stana u državnom vlasništvu isključivo bivši nositelji stanarskog prava koji se žele vratiti i trajno živjeti u Republici Hrvatskoj.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

- Neriješeno pitanje provedbe mjerila vezano za povratak izbjeglica kao dio mjerila za zatvaranje pregovora u Poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava za pristupanje Republike Hrvatske u Europsku uniju. Bilo je zatvoreno samo mjerilo za 2007. godinu sa 1408 predmeta a mjerila za 2008. i 2009. godinu su bila neriješena - 3.498, što je predstavljalo veliki problem. U tom trenutku nije bilo dovoljno stambenoga fonda gdje bi se stambeno zbrinjavali bivši nositelji stanarskog prava. Tek je 2008. godine započela je obnova stambenoga fonda koja je ubrzana 2009. i 2010. Godine
- Početkom srpnja 2009. godine bilo je 57.941 zahtjev za stambeno zbrinjavanje, od čega neriješenih 23.400. Postupak upravnog rješavanja zahtjev za stambeno zbrinjavanje u počecima (1.000 izdanih rješenja na područjima posebne državne skrbi).
- Od ukupno 15.000 državnih stanova na područjima posebne državne skrbi bilo je uknjiženo 6.976 što je onemogućavalo daljnje raspolaganje državnom imovinom (prodaja i darovanje prema Zakonu) te je stvaralo velike troškove održavanja.
- U tom trenutku bilo je sklopljeno samo 568 ugovora o prodaji i 2950 Ugovora o darovanju nekretnina hrvatskim braniteljima i pripadnicima Hrvatskog vijeća obrane i izdanih 1100 Ugovora o najmu.
- Vezano za prvostupanjski postupak za stambeno zbrinjavanje postojali su prigovori Pučkog pravobranitelja o netransparentnosti rješavanja zahtjeva zbog čega se ukazala potreba za izmjenama Zakona o područjima posebne državne skrbi
- Što se tiče ostalih mjera iz zakona koje se odnose na različite potpore zbog recesije se u tom trenutku nije moglo ići u provedu navedenih mjera te su u primjeni ostale samo porezne olakšice i refundacija troškova za prijevoz učenika 3 i 4 razreda srednje škole.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

- **Stambeno zbrinjavanje na PPDS-u – svi zahtjevi**

	stanje na dan 9.07.2009	riješeni od 9.07.2009. do 7.12.2011	stanje na dan 7.12.2011 (kumulativno)
Ukupan broj zahtjeva	57.941	6.521	70.972
1. Ukupan broj suglasnosti (pozitivno riješeni)	34.541	7.549	39.663
APN kuće (A model)	7.902	211	6.837
Stanovi (C model)	12.321	2.866	15.142
Građevinski materijal (E, D i B model)	14.318	4.472	17.684
(tehnički pregledi za GRM):	7.858	3.213	11.155
u isporuci			2.782
u pripremi (projektiranje)			3.747
2. Broj negativnih prvostupajskih rješenja	0	4.035	6.952
3. Preostali neriješeni zahtjevi	23.400		24.357

UPPDS provodi upravni postupak donošenja suglasnosti (rješenja) te sklapa ugovore s korisnicima, a provedbu isporuke građevinskog materijala i obnove stanova radi Uprava za obnovu dok APN kupuje kuće.

Upravni postupak rješavanja zahtjeva za stambeno zbrinjavanje

Prema zadnjim izmjenama Zakona o područjima posebne državne skrbi, Ministarstvo je prvostupajsko tijelo koje rješava po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje, a drugostupajsko tijelo koje rješava po žalbama je Povjerenstvo za žalbe za upravno područje stambenog zbrinjavanja pri Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, koje je Vlada RH imenovala 29. rujna 2011. godine. Rješavanje upravnih stvari I. i II. stupnja od srpnja 2009.godine: Rješavajući po zahtjevima stranaka iz upravnih područja stambenog zbrinjavanja na područjima posebne državne skrbi i izvan područja posebne državne skrbi u prvostupajskom postupku, a u vremenskom razdoblju od 01.07.2009. godine do 2011. godine donijeto je 4.035 negativnih rješenja i zaključaka. Na navedena prvostupajška rješenja primljeno je 654 žalbi. Rješavajući po žalbama na prvostupajška rješenja regionalnih ureda u 554 predmeta donijeto je drugostupajsko rješenje dok je u rješavanju 101 žalbi.

Gospodarenje državnom imovinom koja se koristi za stambeno zbrinjavanje prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi

Od srpnja 2009. godine do prosinca 2011. godine uknjiženo je 3.469 stanova na PPDS. Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama je u ime Republike Hrvatske temeljem kupoprodajnih ugovora od srpnja 2009. godine do prosinca 2011. godine 30 kuća na području PPDS-a te ih prenijela na raspolaganje Ministarstvu. Od srpnja 2009. godine do prosinca 2011. godine kupljeno je 564 stanova izvan PPDS.

Darovanje kuća i stanova u državnom vlasništvu

U razdoblju od srpnja 2009. godine do prosinca 2011. godine za područje čitave Republike Hrvatske zaprimljeno 1.306 zahtjeva za darovanje kuća i stanova u državnom vlasništvu. Darovano 2.451 državnih stanova ili kuća: hrvatskim braniteljima (1.008), pripadnicima HVO-a (791), temeljem rješenja Ministarstva razvitka i obnove (469), temeljem Zakona o davanju u najam stanova na oslobođenom teritoriju (35), RUR darovanja (148).

Prodaja državne imovine na PPDS

Prodaja državne imovine provodi se po uvjetima propisanim Uredbom o uvjetima za kupnju obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu na PPDS-u ("Narodne novine", 19/11 i 56/11).

U razdoblju od 01.07. 2009. godine do danas evidentirana su 1274 nova zahtjeva za kupnju, a realizirano je 1016 ugovora o kupoprodaji, odustalo je od kupnje: 45 korisnika.

Sredstva od prodaje kuća i stanova u državnom vlasništvu prihod su jedinica lokalne samouprave i uplaćuju se na njihov račun. Prihod od prodaje stanova i kuća u državnom vlasništvu od 09.07.2009. do danas iznosi 78.211.590,00 kuna.

Najam državne imovine

Od 01. srpnja 2009. godine broj izdano je 8.389 ugovora o najmu.

Provedba mjerila u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava pregovora RH i EU te postupak monitoringa do ulaska u EU vezano za povratak izbjeglica

Proces povratka izbjeglica i to prvenstveno stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava (BNSP) na i izvan PPDS-a Europska komisija je postavila kao mjerilo za zatvaranje pregovora u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava pregovora RH i EU, a to pitanje također je predmet monitoringa do ulaska u EU. Mjerilo za 2009. godine izvršeno je u potpunosti do 30.06.2011. godine kako je bilo i planirano Revidiranim akcijskim planom iz lipnja 2010. godine – ukupno 2.070 osigurano stanova za bivše nositelje stanarskog prava, koji su također preuzeli ključeve dodijeljenih stanova i kuća. Iznad mjerila do prosinca 2011. godine osigurano je 198 stambenih jedinica čime je postignut napredak od 9,5 % iznad mjerila.

Otkup stanova u državnom vlasništvu izvan PPDS-a

Zahtjeve za kupnju prema Odluci o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 109/10) koja je stavljena van snage i Odluci o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske ("Narodnim novinama" br. 109/11) do sad je podnijelo 1.118

korisnika stambenog zbrinjavanja izvan PPDS-a. Do sada je pripremljeno šest (6) ugovora o kupoprodaji koja su prosljeđena u nadležna općinska državna odvjetništva na mišljenje.

Zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica i povratak

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava za područja posebne državne skrbi pravni je sljedbenik Ureda za izbjeglice, povratnike i prognanike. Ministarstvo vodi evidenciju povratnika koji su se vratili u Republiku Hrvatsku od 1995. godine kada je započeo proces povratka i registrirali su se kao takvi, kao i o prognanicima koji su bili u tom statusu. Trenutno je u statusu prognanika, povratnika i izbjeglica u Hrvatskoj ukupno 1.487 osoba - 427 prognanika, 347 izbjeglica i 713 povratnika. Broj osoba u statusu je smanjen za 450 osoba od srpnja 2009. godine.

Porezne olakšice poduzetnicima na PPDS-u, Gradu Vukovaru i brdsko-planinskim područjima

Uprava za područja posebne državne skrbi izdaje potvrde o odobrenju olakšice od 2009. godine prema Pravilnicima koje je donio ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva uz suglasnost ministra financija. Od srpnja 2009. godine do 07.12.2011. godine zaprimljeno je ukupno 2.532 zahtjeva za priznavanje porezne olakšice, od kojih je 2.251 riješeno pozitivno, a 171 negativno, a ukupan iznos odobrenih olakšica je oko 275 milijuna kuna.

Provedba Programa pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u BiH

Temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 29. ožujka 2001. godine klasa: 019-04/01-02/05, ur.broj: 5030107-01-1, i Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 7. rujna 2006. godine klasa: 019-04/01-02/05, ur.broj: 5030116-06-2, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva provodi Program pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu kroz isporuke osnovnog građevinskog materijala za obnovu i izgradnju oštećenih ili uništenih obiteljskih kuća te ostvarenju održivog povratka.

U sklopu Programa pomoći, Vlada Republike Hrvatske kroz darovanje osnovnog građevnog materijala pomaže Hrvatima u Bosni i Hercegovini u obnovi ili izgradnji obiteljskih kuća, te ostvarenju održivog povratka

U periodu od srpnja 2009. godine do danas fizički je izvedeno slijedeće:

- Isporuke osnovnog paketa građevinskog materijala za ukupno 886 korisnika
- Izrađeno 934 uputa o sanaciji oštećenih obiteljskih kuća (projekata) korisnika Programa pomoći;
- Izrađeno 557 zapisnika o izvršenom tehničkom pregledu na obiteljskim kućama.

U 2009. godini sufinancirano je slijedeće:

- Izgradnja lokalne ceste Vinica – Mijakovo Polje na području općine Tomislavgrad u iznosu od 1.317.272,66 KM (oko 5 milijuna kuna).

U 2010. godini sufinancirano je slijedeće:

- Ministarstvo i Banjalučka biskupija - Biskupski ordinarijat Banja Luka su 22. listopada 2010. godine potpisali Ugovor o financijskoj potpori programu udruga i drugim pravnim osobama u BiH u 2010. godini broj: 1/2010, klasa: 402-01/10-03/20, urbroj: 538-01-10-03 od 22. listopada 2010. godine na iznos od 700.000,00 kuna.

Od srpnja 2009. godine sufinancirano je 30 objekata javne namjene za koje su ugovori potpisani s nadležnim općinama, udrugama, ustanovama ili crkvama u BiH koje su investitori projekta u ukupnom iznosu od oko 14 milijuna HRK.

Iz sredstava državnog proračuna sa stavke Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, A Skrb o prognanicima u BiH za provedbu Programa pomoći Vlade RH za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu kroz dodjelu osnovnog građevinskog materijala za obnovu u ratu porušenih i oštećenih obiteljskih kuća i potpore za obnovu, nadogradnju, izgradnju objekata javne namjene utrošeno je ukupno **124.937.184,12** kuna.

POGRAM SOCIJALNOG I GOSPODARSKOG OPORAVKA

Vlada Republike Hrvatske i Svjetska banka sklopile su 02. svibnja 2005. godine Ugovor o zajmu broj 7283-HR u iznosu od 35 milijuna €, a za Program socijalnog i gospodarskog oporavka Republike Hrvatske koji se provodio kroz Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka i Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Ukupna vrijednost Programa iznosila je 60 milijuna €, od čega su 35 milijuna € sredstva zajma, a 25 milijuna € sredstva državnog proračuna. Program se provodio u 13 županija na području posebne državne skrbi (Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska, Bjelovarsko-bilogorska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-Kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska županija), kao potpora razvoju društvene zajednice i gospodarskih subjekata. Osnovni cilj Programa socijalnog i gospodarskog oporavka (PSGO) jest povećanje socijalne kohezije te gospodarski oporavak područja posebne državne skrbi i to kroz:

- s. financiranje aktivnosti kojima je cilj povećanje socijalne uključenosti marginaliziranih skupina na pojedinom području (predlagatelji i nositelji tih aktivnosti su udruge, javne institucije te jedinice lokalne i regionalne samouprave);
- t. financiranje gospodarskih projekata koje predlažu gospodarski subjekti na tim područjima (zadruge, mali i srednji poduzetnici), a čiji je cilj oživljavanje i konsolidiranje gospodarske aktivnosti i zapošljavanja;
- u. financiranje projekata male komunalne infrastrukture koji vode poboljšanju kvalitete života i suživota na područjima provedbe Programa;
- v. jačanje institucionalnih kapaciteta na središnjoj, regionalnoj i lokalnoj razini u svrhu poticanja aktivnog pristupa razvoju ovih područja;
- w. razminiranje područja od vitalnog interesa za implementaciju projekata raznih potkomponenti PSGO programa i od važnosti za povećanje osobne sigurnosti i suživota na PPDS-u.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Kroz Program socijalnog i gospodarskog oporavka Republike Hrvatske provedeno je 825 potprojekata kroz koje je na PPDS investirano više od 1 milijardu HRK (1.085.220.137 HRK) ili 147 milijuna EUR (147.648.998 EUR), stvoreno je 1359 novih radnih mjesta, ostvaren je dodatni promet od preko 11 milijuna EUR te investicije od preko 130 milijuna EUR. Izravno se kroz Program utjecalo na život oko 90.000 stanovnika iz svih kategorija, a što predstavlja izravnu pomoć za 13% stanovništva nastanjenog na PPDS-u (30.234 ratom zahvaćenih osoba, 69.147 posebno ranjivih skupina, 18.634 djece, 15.503 mladih, 22.696 starih, 8.801 nezaposlenih i 3.507 sa posebnim potrebama) Kroz 125 potprojekata socijalne uključenosti rađeni su programi u dječjim vrtićima (igraonice za djecu, strani jezici i sl.), programi namijenjeni djeci s posebnim potrebama, prevencija za mlade, dostupnost informacija korištenjem novih tehnologija (informatička edukacija-ECDL), obrazovanje i prekvalifikacija nezaposlenih žena, programi javnih kuhinja, medicinskih usluga za osobe s invaliditetom te pomoć u kući za stare, nemoćne i osobe s invaliditetom (kućna njega, socijalne/medicinske usluge). Izgrađeno je 69 objekata javne namjene (obnovljeno je 13 osnovnih škola, renovirana 1 muzička škola, renovirano 6 dječjih vrtića, 1 kanalizacijski sustav, 11 prilaznih cesta, 5 društvenih domova, 4 vodoopskrbna sustava, 2 tržnice i 9 domova zdravlja). Kroz 211 potprojekata u gospodarskom oživljavanju sinergijskim učinkom porasta prometa i povećanja investicije, a zbog poticaja iz ovoga Programa, mnogi su gospodarski subjekti prerasti svoje lokalne okvire te od malih postali srednja poduzeća, od poduzeća lokalnog značaja do poduzeća koja su izvoznici, odnosno značajni čimbenici na tržištu, budući da su kroz potprojekte ishodili i uveli standarde izvrsnosti ISO 9001 i 14001 i postigli regionalnu konkurentnost kao i potencijal da budu konkurentni na EU tržištu. Kroz Program je razminirano 12 km² (420 potprojekata).

Budući da se kroz Program socijalnog i gospodarskog oporavka mogu se provoditi i drugi programi i aktivnosti te je tako još prije dvije godine pokrenuta kampanja Ministarstva, Hrvatske gospodarske komore i Hrvatskih šuma pod nazivom „Drvo je prvo“.

UPRAVA ZA REGIONALNU I LOKALNU INFRASTRUKTURU

Uprava za regionalnu i lokalnu infrastrukturu nositelj je provedbenog dijela programa regionalnog razvoja Republike Hrvatske, napose na područjima posebne državne skrbi, brdsko-planinskim i pograničnim područjima prema Republici Sloveniji, odnosno na područjima čiji razvojni pokazatelji zaostaju za nacionalnim prosjekom, pri čemu obavlja upravno-pravne i stručne poslove koji se odnose na: planiranje, pripremu, organizaciju, provedbu i nadzor programa izgradnje, nadogradnje i sanacije objekata komunalne i socijalne infrastrukture kao i ostalih objekata, mjera i aktivnosti koje se stave u nadležnost provođenja u okviru planova i programa rada, a koji se financiraju sredstvima državnog proračuna, zajmova, EU fondova i iz ostalih izvora financiranja; surađuje i koordinira potrebne aktivnosti s jedinicama i tijelima lokalne i regionalne (područne) samouprave, te s ostalim sudionicima i nositeljima u pripremi, organizaciji i provedbi razvojnih programa i projekata, čiji djelokrug rada je usko povezan ili srodan djelokrugu rada ove Uprave; izrađuje i provodi godišnje i višegodišnje planove i programe rada te prati njihovo izvršenje; izrađuje smjernice i naputke za izradu i kontrolu sadržaja tehničke dokumentacije; priprema i kontrolira tendere i drugu dokumentaciju; usklađuje i koordinira rad svih sudionika u pripremi i realizaciji radova; prati dinamiku realizacije po sklopljenim ugovorima; vodi evidenciju projekata i programa u pripremi, u provođenju kao i evidenciju svih završenih aktivnosti, i to po objektima koji su predmet aktivnosti, po administrativno-teritorijalnom ustroju i po sudionicima u provedbi te o istom izrađuje potrebna izvješća; uočava eventualne nepravilnosti u provedbi programa i poduzima odgovarajuće mjere za njihovo otklanjanje; zaprima, kontrolira i ovjerava

obračunsku dokumentaciju; prati zakonske i druge propise iz djelokruga rada te obavlja i druge poslove i zadatke po nalogu ministra i resornog državnog tajnika.

Za obavljanje poslova u Upravi za regionalnu i lokalnu infrastrukturu ustrojavaju se slijedeće ustrojstvene jedinice:

Putem Uprave za regionalnu i lokalnu infrastrukturu, organizira se i provodi nekoliko višegodišnjih razvojnih projekata kao i godišnji programi regionalnog razvoja ciljem smanjivanja neuravnoteženosti u razvoju pojedinih područja i pripomoći stvaranju preduvjeta za održivi gospodarski i društveni razvoj.

Višegodišnji projekti – (realizacija kapitalne investicije u jedinicama lokalne samouprave)

U predmetnom razdoblju Uprave za regionalnu i lokalnu infrastrukturu provodila je tri višegodišnja projekta:

- **Obnova i izgradnja školskih objekata (CEB-V),**
- **Obnova komunalne infrastrukture na PPDS-u – (EIB 1)**
- **Integralni razvoj lokalne zajednice – (EIB II).**

Ovi projekti financirani su sredstvima državnog proračuna, sredstvima zajma Razvojne banke vijeća Europe i Europske investicijske banke, a ovisno o vrsti objekta i ekonomskoj snazi pojedine jedinice lokalne samouprave participirale su u izvođenju radova. Odabrani potprojekti su isključivo lokalnog karaktera, a realizirani su kroz dvije osnovne komponente: komunalnu i socijalnu.

Godišnji programi regionalnog razvoja

Uprava za regionalnu i lokalnu infrastrukturu kontinuirano provodi i godišnje programe regionalnog razvoja:

- **Razvoj područja posebne državne skrbi,**
- **Razvoj brdsko planinskih područja,**
- **Razvoj pograničnih područja prema Republici Sloveniji**
- **Regionalni razvojni projekti**
- **Obnova i izgradnja objekata društvene namjene.**

Kroz ove Programe sufinanciraju se manji infrastrukturni projekti u jedinicama lokalne i regionalne samouprave, koje sami provode, u skladu s raspoloživim sredstvima državnog proračuna za ovu namjenu i zahtjevima jedinica lokalne samouprave, regionalne samouprave kao i vjerskih zajednica.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Prilikom preuzimanja poslova u srpnja 2009. godine, unutar Uprave za regionalnu i lokalnu infrastrukturu provodila su se tri višegodišnja projekta regionalnog razvoja (projekt Obnove školskih objekata -CEB V, projekt Obnove komunalne infrastrukture na PPDS-u –EIB I i projekt Integralni razvoj lokalne zajednice – EIB II) te godišnji programi regionalnog razvoja (Razvoj brdsko planinskih područja, Razvoj pograničnih područja prema Republici Sloveniji, Regionalni razvojni projekti, Obnova i izgradnja objekata društvene namjene).

Projekt Obnove školskih objekata – CEB V

- cilj Projekta : izgradnja , obnova i opremanje školskih objekata u Republici Hrvatskoj
- izvor financiranja: zajam Razvojne banke Vijeća Europe i sredstva Državnog proračuna RH u iznosu 50 % : 50 %,
- iznos zajma :402,4 milijuna kuna
- projekt se provodi od 2003. godine
- ukupna predvidiva vrijednost Projekta: 1.040,00 mil. kn (s PDV-om)

- broj uključenih objekata: 137 objekata
- do srpnja 2009. godine realizirano 957 mil. kn ili 96% vrijednosti Projekta
- fizička realizacija: završeno 119 objekata, u radu 19 objekata

Projekt Obnove komunalne infrastrukture na PPDS-u –EIB I

- cilj Projekta : financiranje malih i srednjih projekata za obnovu i nadogradnju komunalne i socijalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na područjima posebne državne skrbi
- izvor financiranja: zajam Europske investicijske banke i sredstva Državnog proračuna RH u omjeru 50% : 50%
- iznos zajma : 50 mil EUR.
- projekt se provodi od 2004. godine
- područje obuhvata : 107 JLS u 14 županija s područja PPDS-a
- broj objekata uključen u program : 317 (175 komunalne i 142 socijalne infrastrukture)
- do srpnja 2009. realizirano 872,00 milijuna kuna bruto
- fizička realizacija : završeno je 292 objekta, u radu je još 25 objekta

Projekt Integralni razvoj lokalne zajednice – EIB II

- cilj Projekta: financiranje investicijskih potprojekata, uključujući popravak, obnovu i nadogradnju komunalne infrastrukture u općinama, gradovima i županijama (opskrba vodom, odvodnja otpadnih voda, odlaganje otpada, lokalne prometnice, obrazovanje, kulturno nasljeđe) s namjerom uklanjanje razlika u razvoju nerazvijenih krajeva i uspostavljanje preduvjeta za održivi gospodarski i društveni razvoj
- izvor financiranja: zajam Europske investicijske banke i sredstva Državnog proračuna RH u iznosu 50 % : 50 %, te ovisno o ekonomskoj snazi i vrsti potprojekta pojedine JLS participiraju u izvođenju radova
- broj potprojekata uključenih u Projekt: 565 potprojekata
- projekt se provodi od 2005. godine
- iznos zajma u ukupno nadležnosti MRRŠVG 124,79 mil. EUR
- procijenjena vrijednost Projekta : 3.094,00.milijuna kn bruto od čega EIB + MRRŠVG 2.263,00 milijuna kn
- broj potprojekata : 565 potprojekata - 388 komunalne i 177 socijalne Infrastrukture
- do srpnja 2009. realizirano 900,00 milijuna kuna bruto ili 39 %
- fizička realizacija : završeno je 155 objekta, u radu je 102 objekta

---

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA**Višegodišnji projekti**

U razdoblju srpanj 2009.- 2011.god. nastavljeno je s realizacijom započelih višegodišnjih Projekata prema dinamici koju su uvjetovala sredstva osigurana u državnom proračunu .

Projekt Obnove školskih objekata – CEB V

- u razdoblju 2009.-2011. god., rađeno je na 16 objekata i realizirano je cca 71,00 milijun kn.
- svi objekti su završeni.
- ukupna vrijednost Projekta (realizirano):cca 853,00 milijuna kuna neto, odnosno 1.040,00 milijuna kuna bruto (JLS sufinancirale cca 75,0 mil. kn).
- povučena sredstva zajma 399.786.783,41 kn – zajam je zatvoren .

Obnova komunalne infrastrukture na PPDS-u – (EIB 1)

- u razdoblju srpanj 2009.-2011. god. rađeno je na 14 objekata i realizirano je cca 53,2 milijuna kn .
- do sada je realizirano 759,7 milijuna kuna neto, odnosno 926, 4 milijuna kuna bruto
- u tijeku su još radovi na obnovi Tehničke škole u Vukovaru
- povučena sredstva zajma 49.082.012,00 mil. EUR- Zajam je zatvoren 2009.
- Projekt se završava sredstvima iz domaće komponente.

Integralni razvoj lokalne zajednice – (EIB II).

- u razdoblju srpanj 2009.- 2011. god. izvođeni su radovi na 215 objekata i realizirano je radova u iznosu cca 421.000.000,00 kn bruto.
- do sada realizirano: 1.106.325.050,00 kn neto (1.351.636.990,00 bruto) ili cca 60 % Projekta
- fizička realizacija: završeno je 330 objekata , u radu je 86 objekta, u javnoj nabavi 24 potprojekta, pripremljeno za javnu nabavu 54 potprojekata, ostali potprojekti (71) su na recenziji ili u projektiranju.
- povučena sredstva zajma 95,8 milijuna EUR od mogućih 124,79 mil. EUR.
- Europske investicijske banke produžila je rok za povlačenje sredstava zajma do 31. 12. 2012. god. do kada se planira povući cjelokupni iznos zajma
- Planirani rok završetka svih aktivnosti na Projektu je 31.12.2014. god..

Godišnji programi regionalnog razvoja

Uprava za regionalnu i lokalnu infrastrukturu kontinuirano je u predmetnom razdoblju, u skladu s raspoloživim sredstvima državnog proračuna za ovu namjenu i zahtjevima jedinica lokalne samouprave, regionalne samouprave kao i vjerskih zajednica. provodila i godišnje programe regionalnog razvoja:

- **Razvoj područja posebne državne skrbi,**
- **Razvoj brdsko planinskih područja,**

-Razvoj pograničnih područja prema Republici Sloveniji**-Regionalni razvojni projekti****-Obnova i izgradnja objekata društvene namjene.**

Kroz ove Programe sufinanciraju se manji infrastrukturni projekti u jedinicama lokalne i regionalne samouprave, koje sami provode. Tako je u predmetnom razdoblju Ministarstvo sa ovih pozicija sufinancirano 701 projekat u ukupnoj vrijednosti 176,5 milijuna kn.

UPRAVA ZA OBNOVU

Uprava za obnovu obavlja upravno-pravne i stručne poslove koji se odnose na: planiranje, pripremu, organizaciju, provedbu i nadzor provedbe programa obnove u ratu oštećenih ili uništenih stambenih jedinica i stambenog zbrinjavanja na području posebne državne skrbi, provedbu programa pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu, prikuplja programske i druge informacije od značaja za obnovu stambenih jedinica i stambenog zbrinjavanja, te provedbu propisa iz područja obnove stambenih jedinica i stambenog zbrinjavanja od značaja za obnovu stambenih jedinica i stambenog zbrinjavanja; usklađuje aktivnosti pojedinih službi unutar tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a osobito ureda državne uprave nadležnih za poslove obnove i aktivnosti koje u svezi s obnovom obiteljskih kuća i stanova provode odgovarajuća ministarstva, državne upravne organizacije i drugi sudionici obnove (međunarodne donatorske organizacije); rješava u drugostupanjskom upravnom postupku o pravu na obnovu obiteljskih kuća i stanova; surađuje i koordinira aktivnosti s državnim odvjetništvom i državnim uredima nadležnim za poslove obnove u svezi rješavanja o pravu na naknadu materijalne štete nastale na materijalnim dobrima sukladno Zakonu o obnovi a temeljem posebnog propisa; te predlaže financijske politike u svezi s obnovom.

ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Uprava za obnovu nastavila je s planiranjem, pripremom, organizacijom i provedbom nastavka programa obnove u ratu oštećenih ili uništenih obiteljskih kuća, provedbom programa stambenog zbrinjavanja, kao i provedbom programa pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu.

Poseban naglasak u radu Uprave za obnovu dan je ispunjenju i izvršenju kriterija, uvjeta i mjerila vezanih za zatvaranje Poglavlja 23-Pravosuđe i temeljna ljudska prava, koji se sastajao u značajno angažiranijem pristupu i radu na sanaciji/izgradnji što većeg broja stambenih jedinica vezanih za stambeno zbrinjavanje korisnika prava u statusu bivših nositelja stanarskog prava, kao i u angažiranijem pristupu provođenju programa obnove u ratu oštećenih ili uništenih stambenih jedinica, te eliminiranju zaostataka u rješavanju žalbi uloženi na prvostupanjska rješenja Ureda državne uprave nadležnih za poslove obnove.

OSTVARENI REZULTATI PROVOĐENJA PROGRAMA U RAZDOBLJU OD 2009.-2011.

Dolje pojašnjenim provedbenim programima Uprave za obnovu, u navedenom razdoblju obnovljena/izgrađena je 11.064 stambena jedinica, čime je omogućen povratak ili stambeno zbrinjavanje za oko 34.000 članova obitelji korisnika prava, a za što je utrošeno oko 1,6 milijardi kn sredstava državnog proračuna.

A. PROGRAMI OBNOVE I POPRAVKA U RATU OŠTEĆENIH ILI UNIŠTENIH STAMBENIH JEDINICA

A.1. Organizirana obnova obiteljskih kuća IV.-VI. stupnja oštećenja

Do kraja 2011. godine obnovljeno je 2.013 obiteljskih kuća, koje su njihovim vlasnicima predane na uporabu i korištenje. Sve obitelji korisnika prava dobivaju i pomoć u opremanju kuća najnužnijim predmetima kućanstva (namještaj) s aparatima bijele tehnike. U navedenom razdoblju ukupno je isporučeno 3.645 kompleta namještaja i 7.765 aparata bijele tehnike (peći za grijanje i hladnjaci). Za organiziranu obnovu obiteljskih kuća i njihovo opremanje utrošeno je 546.543.213,00 kn.

Trenutno je u tijeku izvođenje radova organizirane obnove na 550 obiteljskih kuća čiji su radovi obnove započeti u listopadu 2011. godine s planiranim rokom završetka radova sredinom 2012. godine.

A.2. Poticanje obnove ratom oštećenih stambenih jedinica I.-III. stupnja oštećenja i povrat vlastito uloženi sredstava

Popravak i obnova ratom oštećenih stambenih jedinica I.-III. stupnja oštećenja (manja oštećenja), potiče se isplatom jednokratnih novčanih potpora vlasnicima oštećenih objekata, koji u svojoj organizaciji provode potrebne popravke.

Do kraja 2011 ukupno su isplaćene 1.224 novčane potpore u iznosu od 20.603.467,78 kn od čega se 123 potpore odnose na povrat vlastito uloženi sredstava za u iznosu od 6.618.941,00 kn.

B. STAMBENO ZBRINAJVANJE NA PODRUČJIMA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

U djelokrugu Uprave za obnovu provodi se i program stambenog zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi, modelima isporuke (darovanje) građevinskog materijala za obnovu/gradnju obiteljskih kuća u organizaciji korisnika stambenog zbrinjavanja, organiziranom ugradnjom građevinskog materijala i kao i program organizirane sanacije/izgradnje višestambenih objekata. Kod dodjele građevinskog materijala za gradnju obiteljskih kuća na državnom zemljištu u novim naseljima provodi se i izgradnja objekata osnovne komunalne infrastrukture u svrhu komunalnih priključaka. Stvaranje uvjeta i priključenje na elektromrežu izvodi HEP. Troškove financiranja uvjeta za nove priključke i nove elektropriključke snosi Ministarstvo.

B.1. Isporuka građevinskog materijala

U razdoblju od 2008. godine do kraja 2011. godine, ukupno je isporučeno 5.524 kompleta građevinskog materijala. S isporučenim građevinskim materijalom 5.396 korisnika je obnovilo i izgradilo svoje obiteljske kuće na kojima je proveden tehnički pregled izvedenih radova. U tijeku su isporuka građevinskog materijala za 1.201 korisnika prava. Za isporuku materijala utrošeno uključujući i novčane potpore za samogradnju utrošeno je 570.578.483,00 kn. Korisnici prava koji ugrade građevinski materijal ostvaruju i novčanu potporu za samogradnju u iznosu 10.000,00 kn.za sanaciju objekta ili 15.000,00 kn.za izgradnju novog objekta. Korisnike ovog programa utvrđuje Uprava za područja posebne državne skrbi.

B.2. Organizirana ugradnja građevinskog materijala

Model organizirane ugradnje građevinskog materijala provodi se prvenstveno za korisnike u statusu bivših nositelja stanarskih prava. Provedba ovog modela započela je sredinom 2009. godine i ovim modelom organizirane ugradnje građevinskog materijala (E4) obnovljeno/izgrađeno je 389 obiteljskih kuća (pretežito bivših nositelja stanarskog prava), za što je utrošeno 72.138.700,00 Kn. U tijeku su radovi na još 11 obiteljskih kuća, a 12 obiteljskih kuća je u fazi projektiranja.

B.3. Izgradnja osnovne komunalne infrastrukture

Za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu izgrađena je komunalna infrastruktura u novom naselju Gvozd i Lovinac. U tijeku su radovi na izgradnji komunalne infrastrukture u tri nova naselja u Skradinu, Perušiću i Petrinji. Za realizaciju ovih programa utrošena su sredstva u iznosu od 17.522.086,00 kn.

B.4. Financiranje pojedinačnih elektropriključaka

U organizaciji HEP-a na elektromrežu priključeno je 2.377 novih priključaka za korisnike koji su ostvarili pravo na stambeno zbrinjavanje za što je realizirana iznos od 18.221.831,00 kn.

B.5. Sanacija/izgradnja stanova u višestambenim zgradama:

Do kraja 2011. godine, ukupno su obnovljena 2.042 stana. Od ukupnog broja obnovljenih stanova, 1.793 ih je u 98 obnovljenim višestambenim zgradama, a preostali broj se odnosi na pojedinačnu obnovu stanova. Ovaj model stambenog zbrinjavanja uglavnom se provodio prema akcijskom planu za ispunjavanje mjerila iz Poglavlja 23. Po završetku radova i ishodu uporabne dozvole, završeni objekti predaju se Upravi za područja posebne državne skrbi koja u istima stambeno zbrinjava korisnike prava.

Trenutno je u tijeku izvođenje radova na gradnji 25 višestambenih zgrada s ukupno 330 stanova kao i obnova 25 pojedinačnih stanova. Za realizaciju ovog programa realizirano je 349.488.680,00 kn.

C. SKRB O PROGNAICIMA U BIH:

Skrb o prognanicima u Bosni i Hercegovini iz nadležnosti Uprave za obnovu provodi se kroz isporuku građevinskog materijala za obnovu obiteljskih kuća u okviru provedbe programa pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu.

Do kraja 2011 godine, završena je isporuka građevinskog materijala za 715 obitelji korisnika prava. Realizacija programa u 2010. godini za započete isporuke za 285 korisnika bila je usporena zbog administrativnih problema oslobađanja plaćanja carinskih pristojbi i izdavanja potrebnih dozvola i potvrda od strane nadležnih institucija Bosne i Hercegovine. Krajem studenog ove godine ti su problemi riješeni tako da će nastavak započetih isporuka započeti početkom 2012. godine. Za realizaciju ovog programa realizirana su financijska sredstva u iznosu 89.754.591,00 kn.

D. OSTALE AKTIVNOSTI

U Upravi je evidentirano oko 14.500 neriješenih žalbi uložениh na prvostupanjska rješenja Ureda državne uprave nadležnih za poslove obnove. U tom razdoblju, na poslovima

rješavanja drugostupanjskih predmeta bila su angažirana samo četiri diplomirana pravnika. Angažiranjem dodatnog broja diplomiranih pravnika, ukupno 14 izvršitelja, eliminirani su navedeni zaostaci u rješavanju žalbi, pri čemu je potrebno istaknuti da je pri njihovu rješavanju pristup bio vrlo profesionalan, nepristran i zakonit, što potvrđuje činjenica da su presudama Upravnog suda skoro sva drugostupanjska rješenja potvrđena. Sve godišnje aktivnosti ove Uprave provedene su u skladu s raspoloživim sredstvima državnog proračuna i po njihovim namjenama.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Trenutno je u tijeku nastavak provedbe programa organizirane obnove 550 obiteljskih kuća IV.-VI. stupnja oštećenja, od čega se oko 2/3 objekata nalazi na području Šibensko-kninske i Zadarske županije. Planirani završetak radova na ovim objektima je sredinom 2012. godine, čime bi ukupan program organizirane obnove, osim pojedinačnih slučajeva prelokacija i zamjena prava bio završen. Također, nastavlja se i program isporuke građevinskog materijala na područjima posebne državne skrbi, a njegova dinamika od proljeća 2012. godine prvenstveno će ovisiti o raspoloživim sredstvima državnog proračuna za ovu namjenu. Nastavlja se i izvođenje radova na višestambenim objektima, a dinamika izvođenja radova u narednom razdoblju ovisit će i o klimatskim uvjetima. Po saznanjima o raspoloživim sredstvima na ovoj poziciji državnog proračuna izradit će se i plan postupaka javne nabave kao i uvođenje objekata u radove sanacije/izgradnje. Također, nastavak provedbe programa pomoći Vlade Republike Hrvatske povratku Hrvata u Bosnu i Hercegovinu, ovisit će o raspoloživim sredstvima kao i o otklanjanju administrativnim poteškoće koje se javljaju u provedbi programa.

UPRAVA ZA INTEGRIRANI REGIONALNI RAZVOJ

Uprava za integrirani regionalni razvoj obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na: predlaganje regionalne razvojne politike i uspostave cjelovitog sustava planiranja, programiranja, upravljanja i financiranja regionalnog razvoja; koordinaciju sudionika i aktivnosti vezanih uz planiranje, programiranje, provedbu, praćenje provedbe i vrednovanje godišnjih i višegodišnjih regionalnih razvojnih programa i projekata koji se financiraju iz državnog proračuna, iz sredstava donatora te drugih izvora financiranja, a koji su namijenjeni: razvoju županija i širih regija, poticanju razvoja prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje kao i na pripremu višegodišnjih i godišnjih strateških i operativnih dokumenata za korištenje sredstava predpristupnih fondova Europske unije i ostalih međunarodnih izvora financiranja namijenjenih regionalnom razvoju; koordinaciju sudionika i aktivnosti vezanih uz planiranje, programiranje, praćenje provedbe i vrednovanje godišnjih i višegodišnjih regionalnih razvojnih programa i projekata koji se financiraju iz državnog proračuna, iz sredstava donatora te drugih izvora financiranja koji su namijenjeni poticanju razvoja područja koja zaostaju za nacionalnim razvojnim prosjekom; suradnju i koordinaciju sa sudionicima procesa planiranja, programiranja, provedbe, praćenja provedbe i vrednovanja regionalne razvojne politike; obavljanje poslova u svezi s pripremom i izradom nacrtu prijedloga zakona i prijedloga drugih propisa iz područja regionalnog razvoja; davanje stručnih mišljenja u vezi s primjenom zakona i drugih propisa iz područja regionalnog razvoja; izradu analiza i stručnih podloga, odnosno sudjelovanje u izradi odgovarajućih dokumenata u svezi s planiranjem i predlaganjem državnih poticajnih mjera za regionalni razvoj, te osmišljavanje i predlaganje kriterija za praćenje provedbe i vrednovanje učinaka poticajnih mjera; suradnju s jedinicama lokalne i područne (regionalne)

samouprave; organizaciju izrade stručnih podloga, razvojne dokumentacije, znanstveno-stručnih studija i elaborata te razvojnih programa i projekata u svezi s regionalnim razvojem; koordinaciju izrade i pripremanja izvješća o procesu planiranja, programiranja, provedbe, praćenja provedbe i vrednovanja regionalne razvojne politike; organizaciju obuke sudionika uključenih u proces planiranja, provedbe, praćenja provedbe i vrednovanja politike regionalnog razvoja; pripremanje i provođenje komunikacijske strategije za informiranje sudionika u procesu planiranja, programiranja, provedbe, praćenja provedbe i vrednovanja regionalne razvojne politike; vođenje baze podataka vezano uz programe i projekte namijenjene regionalnom razvoju te druge poslove po nalogu ministra i državnog tajnika.

IZRAĐENI PLANSKI DOKUMENATI POLITIKE REGIONALNOG RAZVOJA

Zakonom o regionalnom razvoju RH utvrđeni su osnovni planski dokumenti politike regionalnog razvoja putem kojih se programira regionalni razvoj čime se stvara usuglašena i ujednačena osnova vođenja sveukupne razvojne politike Republike Hrvatske. To su na središnjoj razini **Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske** i na županijskoj razini: **županijske razvojne strategije, odnosno strategija razvoja Grada Zagreb**

Zakonom je također određeno da se planski dokumenti politike regionalnog razvoja donose sukladno razdoblju trajanja Strategije Vladinih programa. U mandatu Vlade na odlasku izrađena je prva generacija zakonom predviđenih planskih dokumenta politike regionalnog razvoja na središnjoj i županijskoj razini za trogodišnje razdoblje 2011. – 2013. godina.

Strategija regionalnog razvoja RH

Vlada RH je u lipnju 2010. godine donijela Strategiju regionalnog razvoja RH za razdoblje od 2011. do 2013. godine.

Strategija regionalnog razvoja je važan međusektorski i teritorijalno usmjeren sastavni dio planiranja nacionalnog razvojnog procesa kojim se detaljnije utvrđuju ciljevi i prioriteti regionalnog razvoja RH, način njihova postizanja, institucionalni i planski okvir politike regionalnog razvoja. Tri su osnovna strateška cilja za postizanje sveukupnog cilja politike regionalnog razvoja:

Strateški cilj 1. Razvoj županija i širih regija

Strateški cilj 2. Razvoj potpomognutih područja

Strateški cilj 3. Razvoj pograničnih područja

Županijske razvojne strategije

Županijske razvojne strategije predstavljaju planski dokument jedinice područne (regionalne) samouprave u kojem se određuju osnovni smjerovi razvoja - ciljevi i prioriteti jedinice područne (regionalne) samouprave pripremljeni u skladu s načelom partnerstva i suradnje. Ovi planski dokumenti se pripremaju sukladno **Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija** (dalje u tekstu: Pravilnik) i to također za trogodišnje razdoblje.

Ministarstvo regionalnog razvoja je krajem studenog 2011. godine sklopilo s Ekonomskim institutom, Zagreb ugovor za izradu studije „Ocjena sustava strateškog planiranja i mogućnosti financiranja razvoja županija i lokalnih jedinica u kontekstu provođenja politike

regionalnog razvoja Republike Hrvatske“. Vrijednost ugovora je 84.870,00 kn bruto, a rok za dovršetak studije 15. ožujka 2012. godine. Svrha studije je (i) unaprjeđenja metodologije izrade ŽRS-a i postupka njihovog prethodnog vrednovanja pri izradi nove generacije planskih dokumenata za programsko razdoblje 2014.-2020. godina, a temeljem iskustava i naučenih lekcija stečenih pri izradi prve generacije tih dokumenata; (ii) identifikacija novih mogućnosti financiranja regionalnih i lokalnih razvojnih projekata te unaprjeđenja sustava višegodišnjeg planiranja i financiranja razvojnih projekata u županijama.

USPOSTAVLJEN INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA REGIONALNIM RAZVOJEM

Zakonom o regionalnom razvoju jasno je određen institucionalni okvir upravljanja regionalnim razvojem. Ključne institucije za planiranje i upravljanje politikom regionalnog razvoja na središnjoj razini su ministarstvo nadležno za regionalni razvoj i Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Na razini jedinica područne (regionalne) samouprave, za učinkovitu koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja, županije ustrojavaju upravna tijela odnosno osnivaju agencije kao javne ustanove ili trgovačka društva.

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Radi učinkovitijeg planiranja i praćenja provedbe regionalnog razvoja u Ministarstvu je uspostavlja integrirani informacijski sustav regionalnog razvoja. Jedna od komponenti tog sustava je i uspostavljena Središnja elektronička baza razvojnih projekata koju je Ministarstvo u obvezi ustrojiti sukladno Zakonu o regionalnom razvoju. Strateškim planom Ministarstva u razdoblju 2011.-2013. utvrđena su tri opća cilja u području regionalnog razvoja. To su: Opći cilj 1. Razvoj županija i statističkih regija, Opći cilj 2. Razvoj potpomognutih područja i Opći cilj 3. Razvoj pograničnih područja u Republici Hrvatskoj.

Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske

Vlada Republike Hrvatske u prosincu 2008. godine osnovala Agenciju za regionalni razvoj Republike Hrvatske. Agencija je počela s radom početkom 2009. godine i jedna od njezinih prvih aktivnosti bio je proces akreditacije od strane Europske komisije kao provedbeno i ugovarateljno tijelo za komponentu Prekogranična suradnja (IIb) u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA), financijskog instrumenta za financiranje programa između zemalja članica EU i zemalja kandidatkinja ili potencijalnih kandidatkinja za članstvo, koja uključuje programe prekogranične suradnje: Hrvatska – Bosna i Hercegovina; Hrvatska – Crna Gora, Hrvatska – Srbija, te dva transnacionalna programa: Jugoistočni europski prostor i transnacionalni program Mediteran. Ministarstvo i Agencija sklopile su 29. rujna 2011. godine Sporazum radi zajedničke provedbe Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (NN 141/06), Zakona o proračunu (NN 87/08) te Zaključka Vlade RH (KLASA: 470-03/09-02/02, URBROJ: 5030120-10-1 od 30. prosinca 2010. godine), u dijelu koji se odnosi na procese izrade Strateškog plana Ministarstva, izvješća o provedbi Strateškog plana Ministarstva, planiranja i izvršavanja financijskog plana, financijskog izvješćivanja te zajedničke provedbe Zakona o regionalnom razvoju RH i na njemu utemeljenim podzakonskim aktima.

Partnerska vijeća statističkih regija

Republika Hrvatska je s ciljem vođenja regionalne statistike za potrebe kohezijske politike Europske unije još 2007. podijeljena na tri statističke regije (Sjeverozapadna, Panonska i Jadranska Hrvatska), a Zakon o regionalnom razvoju RH prati tu podjelu. Zakonom na razini statističkih regija kao temeljna institucionalna struktura za upravljanje regionalnim razvojem, ne ulazeći u administrativno-teritorijalnu podjelu zemlje, ustrojavaju partnerska vijeća statističkih regija koja se oslanjaju na županije s područja pojedine statističke regije, koje i dalje ostaju glavne poluge upravljanja regionalnim razvojem u RH.

Partnerska vijeća predstavljaju prvu institucionalnu strukturu koja imaju prvenstveno savjetodavnu ulogu, odnosno ustrojena su radi savjetovanja u odabiru, izradi i praćenju provedbe projekata statističke regije i zajedničkih razvojnih projekata te usuglašavanja različitih subjekata u planiranju razvoja na području statističke regije.

Regionalni koordinatori

Pravilnikom o upisniku upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja, koji je donesen na temelju Zakona o regionalnom razvoju, definirano je da upravna tijela, agencije i druge pravne osobe koje su županije osnovale s ciljem upravljanja regionalnim razvojem na svom području imaju zajednički naziv: regionalni koordinatori. Regionalni koordinatora na razini županije, odnosno Grada Zagreba može biti određeno samo jedno upravno tijelo, odnosno agencija, bilo da je ona osnovana kao javna ustanova ili trgovačko društvo, ukoliko naravno ispunjava uvjete iz Pravilnika.

OCJENJIVANJA I RAZVRSTAVANJA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE PREMA INDEKSU RAZVIJENOSTI

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske uveden je novi jedinstveni sustav ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti te postupak utvrđivanja potpomognutih područja. Postupak ocjenjivanja i razvrstavanja kao i utvrđivanje potpomognutih područja temelji se na indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti je Zakonom, a pokazatelje je propisala Vlada Republike Hrvatske **Uredbom o indeksu razvijenosti** („Narodne novine“ br. 63/10), u daljnjem tekstu: Uredba.

Novim se sustavom kategoriziraju sve teritorijalne jedinice (županije/gradovi/općine) prema stupnju razvijenosti. Zakonom se utvrđuju kriteriji za izdvajanje potpomognutih područja u koja se svrstavaju ne samo lokalne jedinice kao što je do sada bio slučaj sa Zakonom o područjima posebne državne skrbi i Zakonom o brdsko-planinskim područjima, već i županije. Na taj se način prepoznaje činjenica da je lokalna razina u nekim slučajevima preniska teritorijalna razina za vođenje učinkovite regionalne politike. Status **potpomognutih područja** sukladno Zakonu o regionalnom razvoju stječu županije u prvoj skupini, odnosno općine i gradovi koji su svrstani u prvu i drugu skupinu.

Prvi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih teritorijalnih jedinica prema indeksu razvijenosti Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, u suradnji s Institutom za međunarodne odnose iz Zagreba, provelo je pred ljetu 2010. godine. Temeljem provedenog postupka Vlada RH je u ljetu 2010. godine donijela **Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti** (Narodne novine br. 89/2010, u daljnjem tekstu: Odluka), koja je stupila na snagu 1. siječnja

2011. godine. Rezultati ocjenjivanja i razvrstavanja JLPS prema stupnju razvijenosti javno su dostupni na internetskoj stranici Ministarstva.

Prema rezultatima kategorizacije lokalnih jedinica proizlazi da ukupno 256 jedinica lokalne samouprave, odnosno 46% svih općina/gradova ispunjava uvjete za stjecanje statusa potpomognutog područja.

PRIPREMA I PROVEDBA EU PROGRAMA I PROJEKATA

1. ZAVRŠENI PROGRAMI

▪ **CARDS 2002 Održivi razvoj u područjima povratka - Vrijednost: 14 mil. EUR**

(Šibensko-kninska i Zadarska županija) Broj financiranih projekata: 27 (vodoopskrba, razminiranje, zone, tehnička pomoć)

▪ **CARDS 2003 Održivi razvoj u područjima od posebne državne skrbi - Vrijednost: 15 mil. EUR** (Sisačko-moslavačka i Vukovarsko-srijemska)

Broj financiranih projekata: 21 (vodoopskrba, nabava opreme, razminiranje, radovi (zone, škole), tehnička pomoć, darovnice)

▪ **CARDS 2004 Održivi razvoj u ratom oštećenim područjima- Vrijednost: 14 mil. EUR**

(Karlovačka, Ličko-senjska, Brodsko-posavska i Požeško-slavonska županija)

Broj financiranih projekata: 16 (vodoopskrba, razminiranje, tehnička pomoć, radovi, nabava opreme)

▪ **PHARE 2005 Darovnica za poslovnu infrastrukturu - Vrijednost: 5.280.197 EUR**

(Otočac, Benkovac, Slatina, Pakrac, Osijek, Delnice, Lepoglava)

Broj financiranih projekata: 7 (poslovna i turistička infrastruktura)

▪ **CARDS 2004 „Suradnja u pograničnim područjima“** suradnja HR s BIH, CG, SR, u okviru decentralizirane provedbe; Ukupna vrijednost: 1 mil€, Status: 8 projekata je završilo Trajanje: lipanj 2007. - srpanj 2009.

▪ **CARDS 2004 „Jačanje institucija i kapaciteta za prekograničnu suradnju u Hrvatskoj“** u provedbi od veljače 2006. do svibnja 2009. godine u vrijednosti od 2m €

▪ **PHARE 2005 CBC „INTERREG IIIA Program za susjedstvo Slovenija – Mađarska – Hrvatska“**, decentralizirana provedba Ukupna vrijednost: 3 mil€, Status: 22 projekta su službeno završila, trajanje veljača 2007. – kolovoz 2008. godine

▪ **PHARE 2005 CBC „INTERREG IIIA – Jadranska prekogranična suradnja – Novi Jadranski program za susjedstvo“**, decentralizirana provedba; Ukupna vrijednost: 3 mil€ Status: 34 projekta službeno završila, trajanje: rujan 2007. - studeni 2008.

▪ **PHARE 2006 CBC „INTERREG IIIA Program za susjedstvo Slovenija – Mađarska – Hrvatska“** decentralizirana provedba Ukupna vrijednost: 3 mil€, 21 projekt službeno završen; trajanje: rujan 2007. – studeni 2008. godine;

▪ **PHARE 2006 CBC „INTERREG IIIA – Jadranska prekogranična suradnja – Novi Jadranski program za susjedstvo“**, decentralizirana provedba, ukupna vrijednost: 3 mil€ Status: 17 projekata završila, trajanje: kolovoz 2008 - do studenoga 2009. Godine.

BILATERALNA POMOĆ – Suradnja s Kraljevinom Nizozemskom

U siječnju 2011. Započela je provedba projekta MATRA 2010 „Jačanje kapaciteta u strateškom planiranju i razvoju partnerstva na županijskoj razini i razini statističkih regija“ a koji je trenutno u finalnoj fazi (projekt traje do kraja prosinca). Vrijednost projekta iznosi 99.971,00 EUR.

2. PROGRAMI U PROVEDBI

IPA IIIC - Operativni program za regionalnu konkurentnost 2007.-2011.

Na čelu Operativne strukture nalazi se čelnik Operativne strukture - državni tajnik u MINGORP-u, a Operativna struktura sastavljena je od sljedećih tijela:

- MINGORP, **Uprava za Operativni program za regionalnu konkurentnost**, tijelo je nadležno za OP koje snosi ukupnu odgovornost za upravljanje Operativnim programom te obavlja poslove koordinacije izrade Operativnog programa i njegove izmjene/revizije, koordinacije nadzora nad provedbom programa kao i izrade svih izvješća, uspostave svih potrebnih procedura u upravljanju, te poslove informiranja i promidžbe.
- Tijelo nadležno za Prioritet 1 *Unapređenje razvojnog potencijala slabije razvijenih područja*, Mjeru 1.1. *Poslovna infrastruktura* je **MRRŠVG**
- Tijelo nadležno za Prioritet 2 *Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva*, Mjeru 2.1. *Poboljšanje poslovne klime* je **MINGORP**, Uprava za malo gospodarstvo i Uprava za gospodarsku diplomaciju, izvoz i investicije dok je Tijelo nadležno za Prioritet 2, Mjeru 2.2. *Transfer tehnologije i podrška uslugama za novonastale tvrtke utemeljene na znanju*, **MZOŠ**, Uprava za znanost.
- Prioritetom 3 *Tehnička pomoć* upravlja također **Uprava za Operativni program za regionalnu konkurentnost** u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva.
- **SAFU** vrši ulogu Tijela za ugovaranje, odnosno, zadužena je za organizaciju natječajnih postupaka, dodjelu ugovora/grantova, uključujući objavu poziva, zaprimanje dostavljenih projektnih prijedloga i ponuda, te organiziranje i predsjedanje odbora za odabir projekata/ponuda, provedbu ugovora i vršenje plaćanja krajnjim korisnicima, te ostale poslove određene pravnim okvirom.

MRRŠVG, Uprava za integrirani regionalni razvoj akreditirana je kao tijelo nadležno za provedbu i upravljanje Prioritetom 1. *Poboljšanje razvojnih mogućnosti područja s poteškoćama u razvoju*, Mjeru 1.1. *Poslovna infrastruktura* koji omogućuje izgradnju, opremanje i razvoj poslovne i turističke infrastrukture u deset županija koje najviše zaostaju u razvoju Ukupna sredstva namijenjena za ovaj prioritet iznose 23,32 milijuna eura (IPA - 19,82 milijuna eura).

Aktivnosti:

«**Schema dodjele bespovratnih sredstava za razvoj poslovne infrastrukture**» - trajanje projekata do 18 mj. – moguće dobiti **od 325.000 do 1.000.000 EUR** bespovratnih sredstava iz fonda IPA, uz minimalno 25% vlastitih sredstava od ukupne vrijednosti projekta: 1. Poziv - otvoren 21.05.-01.09.2009. U prosincu 2010. počela je provedba ugovorenih projekata u ukupnoj vrijednosti od 5,08 milijuna eura, od čega 3,74 milijuna sufinancira Europske unija kroz IPA bespovratna sredstva. 2. Poziv: Natječaj je bio otvoren 29.07.-29.10.2010.

Potpisivanje 20-tak ugovora vrijednih 15,21 mil. EUR se očekuje do kraja 2011. Konkretna provedba izabranih projekata će trajati do 18 mjeseci (01/2012. - 06/2013.)

«Tehnička pomoć za pripremu projekata koji će se moći prijaviti za sufinanciranje i koji će se provoditi kroz grant shemu za razvoj poslovne infrastrukture» - vrijednost 807.500 EUR (IPA sredstva 686.375 EUR + nacionalno sufinanciranje 15% 121.125 EUR) Kako bi se osigurala učinkovita provedba sheme dodjele bespovratnih sredstava, u tijeku je projekt koji pruža tehničku pomoć korisnicima bespovratnih sredstava. Projekt je započeo u siječnju 2010. i trajat će do srpnja 2012. godine.

3. PROGRAMI U PRIPREMI

Nastavak IPA IIIC - Operativni program za regionalnu konkurentnost 2012.-2013.

S obzirom da je 1. srpnja 2013. godine određen kao datum ulaska RH u EU, sa službama EK dogovoreno je da će RH koristiti IPA fond do sredine 2013., a sredstva strukturnih fondova od 1. srpnja 2013. godine. S obzirom na navedeno pripremljen je zahtjev za modifikaciju IPA IIIC Operativnog programa za regionalnu konkurentnost koji je 23. rujna 2011. godine dostavljen Europskoj komisiji. Modifikacija se sastoji od prijedloga projekata koji će se financirati iz financijskih alokacija za 2012. i prvu polovicu 2013. godine. Pod Prioritetom 1. *Poboljšanje razvojnih mogućnosti područja s poteškoćama u razvoju*, Mjerom 1.1. *Poslovna infrastruktura* pod nadležnošću MRRŠVG, odobren je 3. Poziv „**Shema dodjele bespovratnih sredstava za razvoj poslovne infrastrukture**“ za dodatnih 8 mil. EUR IPA sredstava.

Izrada i usvajanje Integriranog regionalnog operativnog programa (IROP)

U tijeku su pregovori sa službama EK o uvođenju novih operativnih programa namijenjenih statističkim regijama koji bi se programirali u razdoblju 2012.-2013. Planira se izrada jednog Integriranog regionalnog operativnog programa za sve tri statističke regije. MRRŠVGu je odobren iznos od 1 mil. EUR IPA sredstava iz financijske alokacije 2012.-2013. IPA IIIC programa za provedbu projekta tehničke pomoći za izradu analitičkih stručnih podloga koje će poslužiti kao temelj za odluku Vlade RH o budućem institucionalnom okviru za provedbu strukturnih instrumenata EU namijenjenih statističkim regijama te izradu samog IROP-a.

Strukturni fondovi: Operativni program za regionalnu konkurentnost 01.07.-31.12.2013.

U drugoj polovici 2013. godine, odnosno od 1.7.2013. godine kada Hrvatska postaje zemlja članica EU, planiran je početak provedbe Operativnog programa regionalna konkurentnost 2013. koji će se financirati iz sredstava strukturnih fondova EU uz nacionalno sufinanciranje. Sva akreditirana tijela IPA IIIC operativne strukture nastavljaju provedbu ovog SF programa. Očekuje se da će se za prioritet „Povećanje atraktivnosti hrvatskih regija“ osigurati ukupno 30 mil. EUR-a, od čega će 20 mil. EUR biti namijenjeno nastavku sheme bespovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu na koji će se moći prijaviti općine i gradovi na području svih županija RH, a ne kao do sada samo na prije navedenih 10 nerazvijenih županija.

IPA KOMPONENTA II PREKOGRANIČNA SURADNJA

Akreditacija IPA IIb Komponente Prekogranična suradnja

Ministarstvo kao nacionalni koordinator aktivnosti prekogranične suradnje sudjeluje u provedbi 6 IPA Prekograničnih programa suradnje, kako s državama članicama EU, odnosno

u programu sa Republikom Slovenijom, sa Republikom Mađarskom, Talijanskom Republikom - Jadranska prekogranična suradnja, te tako i sa državama potencijalnim kandidatkinjama za članstvo u EU, kao što su to BiH, Crna Gora i Republika Srbija. Također, ministarstvo sudjeluje i u 2 transnacionalna programa, a to su Jugoistočni europski prostor (South European Space - SEE) i Transnacionalni program Mediteran (MED).

17. 11. 2008. godine MRRŠVG-u je službeno dodijeljena dozvola za upravljanje, odnosno akreditacija Europske Komisije za upravljanje IPA Iib komponentom koja se tiče IPA programa prekogranične suradnje s državama ne-članicama EU Hrvatska – BiH, Hrvatska – Crna Gora, Hrvatska – Srbija, gdje Operativnu strukturu predstavlja MRRŠVG zajedno s provedbenim tijelom Središnjom jedinicom za financiranje i ugovaranje (SAFU). Akreditacija je kontinuirani proces nadgledan od strane Europske komisije i Nacionalnog fonda.

Po uspostavi Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske (ARR), koja je osnovana krajem 2008. godine, u daljnjem procesu održavanja akreditiranoga sustava, pristupilo se definiranju službene uloge ARR kao ugovarateljnoga tijela umjesto SAFU-a, što je potvrđeno od strane Europske komisije 18. kolovoza 2011. godine. Postupak akreditacije sustava u programima s državama članicama EU obavljena je na način odobravanja sustava kontrole po pojedinom programu koju čine zaposlenici – kontrolori kao i odobrene procedure za kontrolu u okviru detaljnoga opisa kontrolnoga sustava.

IPA Programi s državama članicama

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA 2007. – 2013.

Natječaji

1. poziv za dostavu projektnih prijedloga je zatvoren 16.10. 2009. godine (alokacije za 2007 i 2008 godinu) ukupna vrijednost je bila 1.800.000€ po državi (3.600.000 € ukupno). Na natječaju je zaprimljeno 104 prijave, a u fazu ugovaranja projekata ušlo je njih 13. Do sada je u okviru objavljenoga 1. poziva na dostavu projektnih prijedloga odobreno i ugovoreno 13 projekata. Preostali 14. projekt s rezervne liste čeka potpisivanje. Ukupan iznos financiranih projekata za hrvatske partnere iznosi 1.862.608,47EUR, od čega je 1.506.988,43EUR financiranje EU, a 355.620,04EUR sufinanciranje korisnika. **2. poziv za dostavu** projektnih prijedloga bio je otvoren od 5. rujna do 5. prosinca 2011. godine. Poziv je objedinjavao alokacije za 2009., 2010., i 2011. godinu. Za financiranje projekata pod ovim pozivom na raspolaganju su ukupna sredstva u iznosu od 5.4 milijuna eura odnosno iznos od 2.7 milijuna eura po državi. Objavljivanje **3 poziva** se očekuje tijekom 2012. godine.

Ugovorenost projekata: postojeće stanje

U razdoblju od 24. prosinca 2010 do 31. prosinca 2010 godine potpisano je sveukupno 6 ugovora za dodjelu bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 671.204,16 € iz alokacije za 2007 godinu. Iz iste alokacije potpisana su još 2 ugovora, i to u ožujku 2011 godine vrijednosti 225.436,21 €, što ukupno predstavlja 8 ugovora u vrijednosti od 896.640, 37 €, odnosno 99,63% od alokacije. Za navedene ugovore iz alokacije 2007 izvršena je isplata avansa u iznosu od 517.343,09 €. 6 ugovora financira se iz alokacije IPA 2008, ukupne vrijednosti EU financiranja 899.999,94 €, odnosno gotovo 100% od alokacije. Svi navedeni ugovori potpisani su u prvom kvartalu 2011 godine.

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – SRBIJA 2007. - 2013.**Natječaji**

Do sada su bila objavljena 2 natječaja za dostavu projektnih prijedloga. Prvi natječaj za dostavu projektnih prijedloga bio je otvoren od 17. srpnja do 16. listopada 2009. godine za IPA alokacije za 2007. i 2008. Trenutno je u provedbi 11 projekata sa prvog natječaja s projektnim partnerima iz Republike Hrvatske. Ukupan iznos financiranih projekata za hrvatske partnere iznosi 1.728.231,73 EUR, od čega je 1.439.930,01 EUR financiranje EU, a 288.301,72 EUR sufinanciranje korisnika.

Drugi poziv za dostavu projektnih prijedloga bio je otvoren od 18.08.2011. do 15.11.2011. Poziv je objedinjavao alokacije za 2009., 2010., i 2011. godinu. Za financiranje projekata pod ovim pozivom na raspolaganju su ukupna sredstva u iznosu od € 5,350,165. Treći poziv za dostavu projektnih prijedloga očekuje se tijekom 2012. godine.

Ugovorenost projekata: postojeće stanje

Trenutno je u provedbi 11 projekata sa prvog natječaja s projektnim partnerima iz Republike Hrvatske. Ukupan iznos financiranih projekata za hrvatske partnere iznosi 1.728.231,73 EUR, od čega je 1.439.930,01 EUR financiranje EU, a 288.301,72 EUR sufinanciranje korisnika. Nositelji projekata su u 6 projekata iz Osječko-baranjske županije, a nositelji projekata u preostalih 5 projekata su iz Vukovarsko-srijemske županije.

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE HRVATSKA – CRNA GORA 2007. – 2013.**Natječaji**

1. poziv za dostavu projektnih prijedloga otvoren je 21. kolovoza 2009. i zatvoren je 18. studenoga 2009. Natječaj je objedinio sredstva iz alokacija za 2007 i 2008 godinu. Raspoloživa sredstva unutar prvog natječaja iznosila su 720.000 EUR. Nakon završetka poziva, uslijedila je procedura evaluacije koja se sastojala od administrativne provjere, ocjene kvalitete te provjere prihvatljivosti. Pristigla su 24 projektna prijedloga. Zajednički odbor za praćenje se sastao 12. svibnja 2010. u Dubrovniku gdje je prihvaćena lista projekata nakon ocjene kvalitete. Odabrana su 4 projekta za financiranje, a nakon procesa čišćenja proračuna kojeg je na hrvatskoj strani provela Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske kao novo ugovarateljno tijelo, oslobodila su se sredstva i za 5. projekt. Ukupna vrijednost 5 projekata potpisanih od hrvatskih partnera iznosi 716.631,11 EUR.

2. poziv za dostavu projektnih prijedloga objavljen je 5. prosinca 2011. godine. Poziv je objedinio alokacije za 2009., 2010., i 2011. godinu. Za financiranje projekata pod ovim pozivom na raspolaganju su ukupna sredstva u iznosu od 2,43 milijuna eura odnosno iznos od 2.8 milijuna eura za Hrvatsku i 1,35 eura za Crnu Goru

Ugovorenost projekata: postojeće stanje

U posljednjem kvartalu 2010. godine potpisano je sveukupno 5 ugovora za dodjelu bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 716.631,11 €. Iz alokacije za 2007. godinu ugovorena su 3 projekta ukupne vrijednosti 356.641,50 €, što predstavlja 99,07% od alokacije. Za navedene ugovore izvršena je isplata avansa u iznosu od 231.364,98 €. Iz alokacije za 2008. godinu ugovorena su 2 projekta ukupne vrijednosti 359.989,61 €, što

predstavlja gotovo 100% od alokacije. Za navedene ugovore izvršena je isplata avansa u iznosu od 183.305,51 €.

IPA Programi s državama članicama

Jadranski prekogranični program (Adriatic)

Natječaji

Poziv za dostavu projektnih prijedloga bio je otvoren od 31. srpnja 2009. do 29. listopada 2009. Ukupni doprinos Programa dostupan u ovom pozivu za dostavu prijedloga bio je 75.000.000 eura (odnosno 25.000.000 eura je alocirano po prioritetu). Zajednički nadzorni odbor Programa odobrio je 32 redovna projekta s ukupnim financiranjem od 75 milijuna eura. S tim u vezi odobreno je 11 projekata u okviru prvoga prioriteta, 10 u okviru drugoga prioriteta, a 11 u trećem prioritetu. Hrvatski partneri sudjeluju u 27 projekata. **2. poziv za dostavu projektnih prijedloga** u okviru Programa bio je otvoren je od 3. kolovoza do 2. studenog 2011.g. te je zaprimljeno ukupno 240 projektnih prijedloga. Ukupni doprinos Programa dostupan u ovom pozivu za dostavu prijedloga bio je 69.684.615 eura.

Ugovorenost projekata

Na 1. pozivu koji je bio otvoren od 31. srpnja do 29. listopada 2009. g. za financiranje je odobreno je 27 projekata sa hrvatskim partnerima, a ugovoreni su u periodu travanj-lipanj 2011.g. U sklopu ugovorenih projekata iz 1. poziva hrvatski bi partneri trebali dobiti ukupno 13.160.000 eura, a od toga 11.186.000 eura bespovratnih sredstava iz fondova IPA. Projektima s 2. poziva tek slijedi evaluacija i odabir, a ugovaranje se očekuje u drugoj polovici 2012.g.

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE SLOVENIJA - HRVATSKA

Natječaji

Prvi javni poziv za prijavu projekata u sklopu Programa **objavljen je 20. lipnja 2008.** U okviru natječaja na raspolaganju bilo je 14.152.158,00 eura za sufinanciranje aktivnosti neprofitnih pravnih osoba u prekograničnom području i to u dvama programskim prioritetima. Nakon selekcijskog postupka za sufinanciranje izabrano ukupno 19 projekata od kojih 11 iz prvog i 8 iz drugog prioriteta. U okviru natječaja na **raspolaganju je bilo 14.152.158,00 eura** U konačnici su, po obavljenom čišćenju proračuna, odobrena i dva projekta s rezervne liste (po jedan iz svakog prioriteta) pa je ugovoren ukupno 21 projekt. **2. poziv na dostavu projektnih prijedloga:** na raspolaganju je novih **11.900.115,00 eura**, Unutar 2. natječaja, koji je bio otvoren **od 23. travnja do 30. lipnja 2010.**, pristiglo je 183 prijave, a odobrena su 24 projekta.

Ugovorenost projekata

Unutar 1. javnog poziva ukupno je odobren 21 projekt. Alocirana IPA sredstva iznose 14.149.759,90 eura, od čega ukupno ugovorena IPA sredstva za hrvatske partnere iznose 5.164.237,64 eura. Unutar 2. poziva ugovorena su 24 projekta čija implementacija je započela u svibnju 2011. Godine, a ugovorena sredstva za hrvatske partnere 5.334.174,24 eura.

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SURADNJE MAĐARSKA-HRVATSKA

Natječaji

Javni poziv za prijavu projekata: Mađarska Nacionalna razvojna agencija i Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske. objavili su u ožujku 2009. Unutar tromjesečnog roka za dostavu projektnih prijedloga pristiglo je 67 prijava, među kojima je Zajednički odbor za praćenje (eng. Joint Monitoring Committee) odabrao **42 projektna prijedloga** kojima su dodijeljena sredstva u iznosu od 12,3 milijuna eura (89,7 milijuna kuna). U okviru 42 odobrena projekta sudjeluju 74 hrvatska projektna partnera, ukupno ugovorena sredstva za hrvatske partnere iznosila su 6.035.355,99 eura, što je 50% od ukupne IPA alokacije (uključujući i tehničku pomoć). **2. javni poziv za prijavu projekata:** bio je otvoren od 10. lipnja do 15. rujna 2010. Vrijednost drugog natječaja bila je 11.070.000 eura. Dostavljena su 94 projektna prijedloga; u 75 projektna prijedloga vodeći partner dolazi iz Mađarske, a u 19 projektna prijedloga vodeći partner je iz Hrvatske i odobreno je **60 projekata** za financiranje, a od toga (**84 hrvatska projektna partnera**). Ukupno dodijeljena sredstva Europske unije iznose **13.9 mil eura, a hrvatski udio dodijeljenih sredstava u Programu iznosi 6.805.589,76 EUR. Provedba u tijeku. Treći Poziv** na dostavu projektnih prijedloga objavljen **22. studenog 2011.** Krajnji rok za dostavu Zajedničkom tehničkom tajništvu u Budimpešti je 12. ožujka 2012. godine u 17.00 sati.

Ugovorenost projekata

Na 1. pozivu koji je bio otvoren od 26. ožujka do 24. lipnja 2009. g. za financiranje je odobreno je 42 projekata sa hrvatskim partnerima. Ukupno alocirana IPA sredstva iznosila su **12.311.357,00 eura** (89,7 milijuna kuna), od čega su ukupno ugovorena sredstva za hrvatske partnere iznosila **6.035.355,99 eura**. Na 2. javnom pozivu za dostavu projektnih prijedloga od 10. lipnja do 15. rujna 2010.g. odobreno je 60 projekata za financiranje, a od toga 84 hrvatska projektna partnera. Ukupno alocirana IPA sredstva iznosila su **13.9 mil eur**, od čega su ukupno ugovorena sredstva za hrvatske partnere iznosila **6.805.589,76 eur**, što je 50% od ukupne IPA alokacije. (uključujući i tehničku pomoć).

ERDF Transnacionalni program Jugoistočna Europa (SEE)

Natječaji

Nnatječaj za dostavu projektnih prijedloga bio je otvoren 05.05. 2008. te je zatvoren 13.06.2008. Unutar 1. natječaja u okviru Programa odobrena su 42 projekta, a među njima hrvatski partneri se nalaze u njih 23.9 projekata je financirano iz hrvatskih IPA sredstava iz alokacija za 2007. i 2008. godinu u ukupnom iznosu 800.000€. Spomenutih 9 projekata potpisano je u zadnjem kvartalu 2009. i prvom kvartalu 2010. **2. natječaj** je bio otvoren 23. studenog 2009. i zatvoren je 21.12.2009. godine. Evaluacija sa drugog natječaja je završena. Hrvatska sredstva u natječaju iznose 360.000 eura iz alokacije za 2009. U okviru drugoga natječaja odobrena su 4 projekta sa hrvatskom partnerima. Potpisivanje ugovora očekuje se početkom 2012. godine. **3. natječaj** bio je otvoren od 03.10. 2011. do 18.11.2011. Prelaskom na *shared management*, alokacije za sve IPA države su objedinjene, te je ukupna alokacija za treći poziv iznosila 8 milijuna Eura. Potpisivanje 5 ugovora sa hrvatskim partnerima sa trećeg natječaja očekuje se u prvom kvartalu 2012. godine. **4. natječaj** bio je otvoren od 10.10.2011 do 28.11. 2011. Ovo je ujedno i posljednji natječaj u okviru SEE programa. Prelaskom na *shared management*, alokacije za sve IPA države su objedinjene, te je ukupna alokacija za četvrti poziv iznosila 8, 5 milijuna Eura. Evaluacija prijavljenih projekata je u tijeku.

Ugovorenost projekata

U sklopu prvog natječaja ugovoreno je 9 projekata sa hrvatskim partnerima. Ukupna vrijednost 9 potpisanih projekata iznosi 883.700,20 EUR, pri čemu nepovratna sredstva iz programa IPA iznose 743.473,57 EUR, a sufinanciranje hrvatskih partnera 140.226, 63 EUR. Potpisivanje 4 projekta sa drugog natječaja očekuje se početkom 2012. Ugovaranje 5 projekata sa trećeg natječaja očekuje se u prvom kvartalu 2012. Godine.

ERDF Transnacionalni program Mediteran (MED)

Natječaji

1. poziva na dostavu projektnih prijedloga spojene su alokacije za 2007. i 2008. I financiraju se 3 projekta. 04. – 05 veljače 2009. održan je sastanak Zajedničkog odbora za odabir, na kojem je bilo odabrano 50 projekata. U konačnici su programirana 3 projekta s hrvatskim partnerima.

2. poziv za dostavu projektnih prijedloga objavljen je od 16. veljače - 16. svibnja 2009. RH je imala alokaciju iz 2009. godine od 144.182 eura te su ugovorena daljnja tri projekta sa hrvatskim partnerima. Do sada su ugovorena 3 projekta unutar 1. poziva za obične projekte (ukupni iznos HR projekata 1. poziva je 178.780,97 eura – IPA sredstva 85% i nacionalno sufinanciranje 15%) te 3 projekta iz 2. poziva (ukupno 156.700,27 eura). Uvođenjem tzv. sustava „podijeljenog upravljanja“ prijaviteljima iz IPA zemalja, uklj. RH, stavljeno je na raspolaganje ukupno 5,4 milijuna eura za sudjelovanje u projektima, do okončanja Programa 2013. Do kraja programskog razdoblja 2013. godine očekuje se raspisivanje još najmanje 2 natječaja.

Ugovorenost projekata

U sklopu prvog natječaja ugovorena su 3 projekta sa hrvatskim partnerima. Ukupna vrijednost 3 potpisana projekta iznosi 178.780,97 eura, pri čemu nepovratna sredstva iz programa IPA iznose 151.963,82 eura. U sklopu drugog natječaja ugovorena su također 3 projekta sa hrvatskim partnerima. Ukupna vrijednost ovih projekata iznosi 178.780,97 eura, pri čemu nepovratna sredstva iz programa IPA iznose 133.195,23 eura.

UPRAVA ŠUMARSTVA

Uprava šumarstva brine o izvršavanju zakona, propisa i drugih općih akata u okviru nadležnosti; prati stanje u okviru nadležnosti i inicira rješavanje pojedinih pitanja, te je odgovorna za stanje u okviru nadležnosti; predlaže i izrađuje zakonske i podzakonske akte, kao i druge potrebne dokumente; daje stručna mišljenja, tumačenja i upute iz svog djelokruga rada; provodi međunarodnu suradnju, prati provedbu ugovora, konvencija i projekata; prati rad i djelovanje tijela državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu; prati poslovanje društva Hrvatske šume d.o.o.; vodi evidenciju šuma i ostale propisane upisnike; surađuje i sudjeluje u radu povjerenstva u sklopu Ministarstva, kao i drugih tijela državne uprave; prati stanje te pruža stručnu pomoć i savjete privatnim šumoposjednicima; obavlja inspekcijski nadzor; surađuje s drugim institucijama i ministarstvima; podnosi potrebna izvješća Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskome saboru, kao i drugim institucijama; obavlja upravne i stručne poslove iz svoje nadležnosti.

U Republici Hrvatskoj šume i šumska zemljišta pokrivaju 47 % kopnene površine (2.688.687 ha), a same šume 42% (2.402.782 ha), što iznosi 0,56 ha po stanovniku. Kao što je vidljivo Hrvatska spada u šumovitije zemlje u Europi. Za cijelo područje Republike Hrvatske izrađena je Šumskogospodarska osnova područja s važenjem od 2006. do 2015. godine u koju su

ugrađeni cilj i smjernice gospodarenja. Šume su podijeljene na gospodarske jedinice. Za sve gospodarske jedinice na temelju načela osiguranja održivosti ekosustava, a uvažavajući šume kao obnovljiv prirodni izvor uz naglašene općekorisne funkcije, izrađene su osnove gospodarenja (za jednodobne i raznodobne šume) te programi gospodarenja (šume na kršu, zaštitne, s posebnom namjenom, privatne), s ciljem da se obnova šuma ubrza, nadopuni i poboljša gdje je to potrebno. Od ukupne površine država je vlasnik 2.024.474 ha (81%) šuma i šumskih zemljišta, a u privatnom je vlasništvu 581.770 ha (22%). Državnim šumama pretežno gospodari poduzeće "Hrvatske šume", d.o.o. Zagreb (2.018.987 ha), dok manjim dijelom (87.930 ha) gospodare drugi pravni subjekti.

Važno je naglasiti da je u ovom trenutku još oko 10% površina državnih šuma zagađeno minama što predstavlja veliki problem u gospodarenju šumama, a posebice u dijelu zaštite šuma, jer zbog pristupačnosti nije moguće uz uobičajene uzgojne mjere provesti mjere sanacije i zaštite od štetnih biljnih organizama. Ovakva situacija mogla bi imati dugoročno negativne efekte na stanje šuma i njihov vitalnost.

UPRAVA ZA LOVSTVO

Uprava za lovstvo izrađuje nacрте podzakonskih akata iz djelokruga lovstva; prati provedbu međunarodnih konvencija i ugovora, te stanje u djelokrugu planiranja lovstva; nadzire upravne i stručne poslove u svezi s provedbom propisa lovnogospodarskih osnova, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači; brine o prirodnom odnosu između vrsta, zaštiti divljači i očuvanju njenih prirodnih staništa, te poduzima odgovarajuće mjere; prati stanje u djelokrugu lovstva koji se odnosi na lovišta i uzgajališta divljači, te inicira rješavanje pojedinih pitanja iz ovih područja; brine o provedbi zakona, propisa i drugih općih akata u dijelu koji se odnosi na koncesiju prava lova, zakup lovišta i izvršavanje prava lova; pomaže pri provođenju javnih natječaja; sastavlja ugovore o gospodarenju lovištima i prati njihovo provođenje; radi na pripremi i izradi dokumenata, smjernica i stručnih podloga vezanih uz razvoj lovstva; vodi Središnju lovnu evidenciju i sudjeluje u vođenju i izradi registra i baza podataka ustrojenih pri drugim državnim tijelima i institucijama, daje stručna mišljenja i objašnjenja o načinu provedbe zakona.

Uprava za lovstvo ocjenjuje da se neriješeni problemi u lovstvu moraju u cijelosti riješiti, i to prije ulaska Republike Hrvatske u EU, ukoliko želimo da naše posebnosti (prirodna staništa, raznolikost ponude i dr.) budu konkurentne na europskom tržištu i ako želimo da lovni turizam opet postane u većem broju županija važan dio cjelokupne turističke ponude i kao takav verificiran u njihovim razvojnim programima

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

U predmetnom razdoblju provedbe Zakona postignut je napredak u lovnom gospodarenju i oživljavanju i unapređivanju lovačkih običaja, tradicije i lovačke etike, a samo lovstvo je dobilo novu dimenziju, jer je prepoznato kao značajna privredna grana naše zemlje, koja je prije Domovinskog rata bila konkurentna na europskom tržištu i koja je ostvarivala značajne prihode. Uspostavljena je provedba upravnog i inspekcijskog nadzora. Lovstvo je još uvijek suočeno s dosta problema. Oni su većim dijelom rezultat subjektivnih slabosti ovlaštenika prava lova, ali ima i objektivnih poteškoća od kojih se ističu:

- miniranost

- depopulacija čitavih područja i slijedom toga izostanak obrade poljoprivrednih površina, njihovo zapuštanje i obrastanje šumom
  - veliki kompleksi poljoprivrednih površina su pod monokulturama
  - požari u obalnom i priobalnom području države
  - velik broj divljih i neuređenih odlagališta otpada
  - izgradnja objekata infrastrukture, pogotovo auto-cesta s ogradama, koje priječe migraciju divljači
  - prisutni gospodarski problemi i slabo ekonomsko stanje većine stanovništva
  - nedostatan broj lovnih inspektora u nekim županijama i dr.
- od srpnja 2009. godine sklopljeno je 3 ugovora o povjeravanju izvršavanja prava lova na uzgajalištima divljači – ribnjacima te jedan ugovor o zakupu prava lova. Sklopljen je jedan aneks zbog povećanja površine lovišta. Raskinuto je 5 ugovora zbog neplaćanja od kojih je tri osnaženo te jedan ugovor zbog neprovođenja Zakona o lovstvu i ugovora.
- u 2010. godini sklopljeno je 19 ugovora o produljenju zakupa, 7 ugovora o povjeravanju izvršavanja prava lova na državnim lovištima – uzgajalištima divljači (ribnjaci), 4 ugovora o zakupu prava lova na temelju provedena dva natječaja. Zbog izmijenjenih uvjeta i okolnosti sklopljena su dva aneksa ugovora. Zbog nepoštivanja ugovornih odnosa i neprovođenja Zakona o lovstvu raskinut je jedan ugovor, dok je jedan ugovor istekao s 31.03.10. a isti nije stekao pravo na produljenje ugovora.
- u 2011. godini sklopljeno je ukupno 11 ugovora o produljenju zakupu prava lova, 5 ugovora o zakupu prava lova na temelju provedena dva natječaja te jedan ugovor o povjeravanju izvršavanja prava lova na državnom lovištu – uzgajalištu divljači (ribnjak). Jedan aneks ovjeren od Državnog odvjetništva je na potpisu u kabinetu. Tri ugovora su raskinuta zbog nedostavljanja garancije banke, jedan zbog neplaćanja, jedan jer nad pravnom osobom proglašen stečaj dok je jedan ugovor istekao s 31.03.11. a isti nije stekao pravo na produljenje ugovora.
- u 2009. godini izdano je 58 prethodnih suglasnosti na podnesen zahtjev za produljenje ugovora o zakupu prava lova za zajednička lovišta., u 2010. tri a u 2011. godini šest dok je za jedan ovo Ministarstvo odbilo dati prethodnu suglasnost jer ne postoje zakonske pretpostavke odnosno za predmetno lovište nema sklopljenog ugovora.
- nastavljeno je praćenje naplate lovozakupa i naknada za koncesiju prava lova koje su u navedenom razdoblju naplaćene 100% kao i praćenje osiguranja financijskih sredstava i obliku garancije banke koja je također ispunjena 100%
- ukupno je pregledano i odobreno 197 lovnogospodarskih osnova za državna lovišta i 189 lovnogospodarskih osnova za zajednička.
- u suradnji s Hrvatskim lovačkim savezom ovo Ministarstvo je uspjelo riješiti problem odgovornosti u slučaju naleta divljači na vozilo i to s izmjenama i dopunama Zakona o cestama a isto je prihvaćeno s velikim zadovoljstvom.
- iz sredstava prikupljenih od lovozakupnina i naknada Ministarstvo je sufinanciralo provedbu zakona putem javnih ovlasti danih Hrvatskom lovačkom savezu u iznosu do 500.000,00 kn svake godine. O utrošenim sredstvima HLS je dostavljao izvješće u pisanom

obliku s dokumentacijom. U 2011. godini izvršen je nadzor nad provedbom javnih ovlasti od strane povjerenstva imenovanog od ministra.

- nastavljeno je sufinanciranje u skladu s odredbama Zakona o lovstvu i Kodeksa Vlade RH o za ostvarivanje financijske potpore. U 2009. godini sklopljeno je ukupno devet ugovora i dodijeljeno je 400.000,00 kn. U 2010. godini sklopljeno je ukupno šest ugovora i dodijeljeno je 213.400,00 kn. U 2011. godini sklopljeno je 21 ugovor i dodijeljeno 596.444,16 kn.

- u 2011. godini provedeni su Natječaji za sufinanciranje programa unosa jelena običnog i zeca običnog te uzgoja pasa krvosljednika. Za unos jelena običnog u lovišta do sada su sklopljena tri ugovora a sklapanje jednoga je još u tijeku i ukupno je dodijeljeno 669.000,00 kn. Za unos zeca običnog do sada je sklopljeno sedam ugovora dok je u tijeku sklapanje 19 ugovora i ukupno je dodijeljeno 173.000,00 kn. Za uzgoj pasa krvosljednika u tijeku je sklapanje jednoga ugovora i dodijeljeno je 5.000,00 kn.

- u 2011. godini ovo Ministarstvo je sufinanciralo i provedbu programa razminiranja u iznosu od 250.000,00 kn.

- u sklopu poslova na ustanovljenju lovišta, izvršene su korekcije granica kod određenih državnih lovišta, jedno državno lovište je podijeljeno na tri manja čime je povećan prihod državnog proračuna, te je izdavana suglasnost na ustanovljenje i promjene granica zajedničkih lovišta.

- pokrenuti su i financirani projekti "Istraživanje brojnosti populacije medvjeda genetskim analizama", "Divokoza u Hrvatskoj" i "Jarebica kamenjarka u Hrvatskoj", studije "Prisutnost uzročnika krpeljnog meningoencefalitisa na krpeljima koji obitavaju na lisicama" i "Utjecaj čaglja na divljač" od Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada".

- smeđim medvjedom se već šestu godinu upravlja na temelju Plana gospodarenja i godišnjih Akcijskih planova i to s iznimnim uspjehom. Brojno stanje populacije smeđeg medvjeda u Republici Hrvatskoj oko 1000 jedinki (isti je dobiven na temelju analiza i istraživanja te uključivanja lovoovlaštenika u prebrojavanje). Na temelju Akcijskih planova po pojedinim godinama daju se podaci kako slijedi:

- za 2009. godinu izdano je 60 rješenja o redovnom odstrjelu smeđeg medvjeda, 17 Rješenja za dodatni odstrjel smeđeg medvjeda, te 5 rješenja za interventni odstrjel. Također je i zaprimljeno 24 Obrazaca o stradalom medvjedu izvan lova.

- za 2010. godinu izdano je 69 rješenja o redovnom odstrjelu smeđeg medvjeda, 28 Rješenja za dodatni odstrjel smeđeg medvjeda, te 4 rješenja za interventni odstrjel. Izdano je i jedno rješenje za hvatanje i izuzimanje mladunčeta smeđeg medvjeda bez majke iz prirode, te smještanje u Sklonište za životinje Kuterevo. Također je i zaprimljeno 33 Obrazaca o stradalom medvjedu izvan lova.

- za 2011. godinu izdano je 70 rješenja o redovnom odstrjelu smeđeg medvjeda, 22 Rješenja za dodatni odstrjel smeđeg medvjeda te 9 rješenja za interventni odstrjel. Također je i zaprimljeno 10 Obrazaca o stradalom medvjedu izvan lova.

- temeljem Ugovora potpisanog 20. prosinca 2004. godine između Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva i IEA - Instituto di Ecologia Applicata; LIFE04NAT/IT/000144-COEX (Klasa: 323-04/04-01/104, Urbroj: 525-13-04-1) za provođenje projekta LIFE COEX – Unapređenje suživota velikih mesoždera i poljoprivrede u Južnoj Europi donirano je, uglavnom pčelarima u cilju zaštite od smeđeg medvjeda 2 velika i

4 mala specijalizirana kontejnera za smeće, 20 manjih električnih pastira te 3 velika el. pastira.

- vezano na djelatnost upravljanja vukom a koji je u nadležnosti kao strogo zaštićena vrsta Ministarstva kulture, Uprava za lovstvo je nastavila aktivno djelovati na tom području i tijekom cijelog razdoblja godini sudjelujući u izradi revidiranog Plana upravljanja vukom u Republici Hrvatskoj te na sjednicama povjerenstva i u okviru svoje nadležnosti, izdavanjem Rješenja kojim su propisani uvjeti i načini lova vukom temeljem odobrenih kvota odstrjela po pojedinim godinama te su izviješteni lovoovlaštenici 250 državnih i zajedničkih lovišta kojima je odobrena kvota odstrjela vuka (u 2009. godini odstrjela kvota je bila 32 jedinke, u 2010. godini 24 a u 2011. godini 22 jedinke vuka).

Mrežni sustav središnje lovne evidencije razvijen je u svrhu praćenja stanja lovstva sukladno zakonskim propisima Republike Hrvatske i isti je u funkciji i dostupan javnosti i korisnicima te se sustavno nadograđuje i unaprjeđuje. Na temelju podataka iz iste evidencije, markice za obilježavanje krupne divljači se izdaju početkom svake lovne godine.

LOVIŠTA:

<i>LOVIŠTA</i>	<i>Broj</i>	<i>Površina (ha)</i>	<i>Naknada za pravao lova (kn)</i>
<i>Državna</i>	<i>316</i>	<i>1.883.272</i>	<i>18.370.770,00</i>
<i>Zajednička</i>	<i>750</i>	<i>3.537.310</i>	<i>9.966.702,40</i>
<i>Ukupno</i>	<i>1.061</i>	<i>5.420.582</i>	<i>28.337.472,40</i>

- nastavljena je provedba Zakona o otocima na području Kvarnerskih i Dalmatinskih otoka kojim je propisano uklanjanje nepoželjnih vrsta divljači.

- Ova Uprava svake godine do 15. listopada Državnom zavodu za statistiku dostavlja podatke iz SLE radi objave u Priopćenju i statističkom izvješću za lov, stupačarenje i briga o divljači, a isti su objavljeni na njihovoj mrežnoj stranici.

Lovni inspektori u svom postupanju provode redovne i ciljane inspekcijske nadzore, inspekcijske nadzore po predstavkama, inspekcijske nadzore po napucima kao i inspekcijske nadzore po nalogu nadređenog te u skladu s utvrđenim poduzimaju mjere za koje su ovlašteni.

Sveukupno, pokazatelji rada i djelovanja Sektora lovne inspekcije u razdoblju od 1. srpnja 2009. do 1. prosinca 2011. godine su kako slijedi:

- obavljeno je ukupno 3154 nadzora od čega 646 nadzora u državnim, 2434 nadzora u zajedničkim lovištima te 74 nadzora nad fizičkim osobama koje nisu lovoovlaštenici.
- podnesena su ukupno 225 optužna prijedloga i provedeno je 9 obrada kaznenih prijave,

Donesene su ukupno 227 upravne mjere od čega 163 naredba i otklanjanje nepravilnosti, 66 privremene zabrane te 4 privremena oduzimanja.

- Prema evidenciji Pisarnice Ministarstva u 2009. godini Uprava za lovstvo zaprimila je ukupno 3219 predmeta (od kojih 524 upravnih, 1 drugostupanjski, 2694 nepravni predmet), dok je prema evidenciji predmeta ove Uprave zaprimljeno ukupno 3209 predmeta (504 upravnih i 2705 nepravni), koji su riješeni u 95% slučajeva. Do razlike u podacima došlo je zbog toga što su pojedini podnesci urudžbirani kao novi predmeti a trebalo ih je vezati uz već otvorene predmete

- Prema evidenciji Pisarnice Ministarstva u 2010. godini Uprava za lovstvo zaprimila je ukupno 5654 podnesaka, urudžbirano je 2830 nepravni predmeta, 422 upravnih od kojih jedan drugostupanjski a isti su riješeni u 90% slučajeva dok je prema evidenciji ove Uprave zaprimljeno ukupno 3403 predmeta (443 upravna, 1 drugostupanjski i 2959 nepravni).

- Prema evidenciji Pisarnice Ministarstva u 2011. godini do podnošenja ovoga izvještaja Uprava za lovstvo zaprimila je ukupno 3259 predmeta (od kojih 416 upravnih, niti jedan drugostupanjski, 2843 nepravni predmet) Lovni inspektori u svom postupanju provode redovne i ciljane inspekcijske nadzore, inspekcijske nadzore po predstavkama, inspekcijske nadzore po napucima kao i inspekcijske nadzore po nalogu nadređenog te u skladu s utvrđenim poduzimaju mjere za koje su ovlaštene. Rad i djelovanje inspektora koji su uključeni u provedbu nadzora iz područja ovlasti Sektora lovne inspekcije rezultirali su sljedećim pokazateljima za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2009. godine:

- obavljeno je ukupno 557 nadzora od čega 120 nadzora u državnim, 429 nadzora u zajedničkim lovištima te 8 nadzora kod fizičkih osoba koje nisu lovoovlaštenici.
- doneseno je ukupno 49 upravnih mjera od čega 28 rješenja za otklanjanje nepravilnosti i naredbi, 19 privremenih zabrana te 2 privremena oduzimanja;
- podneseno je ukupno 78 optužnih prijedloga.
- u suradnji s drugim nadležnim državnim tijelima ova inspekcija je surađivala i postupala, s ciljem sprječavanja kaznenih dijela, u 4 predmeta.

Pokazatelji rada i djelovanja inspektora koji su uključeni u provedbu nadzora iz područja ovlasti Sektora lovne inspekcije za razdoblje cijele 2010. godine su sljedeći:

- obavljeno je ukupno 1399 nadzora od čega 320 nadzor u državnim, 1036 nadzora u zajedničkim lovištima te 43 nadzora nad fizičkim osobama koje nisu lovoovlaštenici.
- podnesena su ukupno 105 optužna prijedloga i provedeno je 5 obrada kaznenih prijave,
- donesene su ukupno 73 upravne mjere od čega 55 rješenja za otklanjanje nepravilnosti i naredbi, 16 privremenih zabrana te 2 privremena oduzimanja.

I konačno, pokazatelji rada i djelovanja inspektora koji su uključeni u provedbu nadzora iz područja ovlasti Sektora lovne inspekcije za završno razdoblje odnosno zaključno s mjesecom studenom 2011. godine su sljedeći:

- obavljeno je ukupno 1198 nadzora od čega 206 nadzora u državnim, 969 nadzora u zajedničkim lovištima te 23 nadzora nad fizičkim osobama koje nisu lovoovlaštenici.
- podnesena su ukupno 42 optužna prijedloga,

- donesene su ukupno 101 upravne mjere od čega 78 naredbi i otklanjanja nepravilnosti te 29 privremenih zabrana.

Sveukupno, pokazatelji rada i djelovanja Sektora lovne inspekcije u razdoblju od 1. srpnja 2009. do 1. prosinca 2011. godine su kako slijedi:

- obavljeno je ukupno 3154 nadzora od čega 646 nadzora u državnim, 2434 nadzora u zajedničkim lovištima te 74 nadzora nad fizičkim osobama koje nisu lovoovlaštenici.
- podnesena su ukupno 225 optužna prijedloga i provedeno je 9 obrada kaznenih prijava, donesene su ukupno 227 upravne mjere od čega 163 naredba i otklanjanje nepravilnosti, 66 privremene zabrane te 4 privremena oduzimanja.
- Prema evidenciji Pisarnice Ministarstva u 2009. godini zaprimljeno je ukupno 3219 predmeta (od kojih 524 upravnih, 1 drugostupanjski, 2694 nepravni predmet), dok je prema evidenciji predmeta ove Uprave zaprimljeno ukupno 3209 predmeta (504 upravnih i 2705 neupravnih), koji su riješeni u 95% slučajeva. Do razlike u podacima došlo je zbog toga što su pojedini podnesci urudžbirani kao novi predmeti a trebalo ih je vezati uz već otvorene predmete
- Prema evidenciji Pisarnice Ministarstva u 2010. godini zaprimljeno je ukupno 5654 podnesaka, urudžbirano je 2830 neupravnih predmeta, 422 upravnih od kojih jedan drugostupanjski a isti su riješeni u 90% slučajeva dok je prema evidenciji ove Uprave zaprimljeno ukupno 3403 predmeta (443 upravna, 1 drugostupanjski i 2959 neupravnih).
- Prema evidenciji Pisarnice Ministarstva u 2011. godini do podnošenja ovoga izvještaja zaprimljeno je ukupno 3259 predmeta (od kojih 416 upravnih, niti jedan drugostupanjski, 2843 nepravni predmet).

UPRAVA ZA DRVNU INDUSTRIJU

Uprava za drvnu industriju prati izvršenje zakona, propisa i drugih općih akata u okviru svoje nadležnosti; prati stanje u okviru nadležnosti i inicira rješavanje pojedinih pitanja vezanih uz djelokrug rada te je odgovorna za stanje u svome djelokrugu; predlaže i izrađuje zakonske i podzakonske akte, kao i druge potrebne dokumente; izrađuje strateške dokumente za unaprjeđenje razvoja drvno-prerađivačke industrije; provodi međunarodnu suradnju; vodi evidenciju kapaciteta drvne industrije; surađuje s domaćim i međunarodnim institucijama u području drvne industrije; inicira i koordinira suradnju subjekata vezanih uz drvnu industriju; prati i analizira tržište drvne industrije u svijetu i Europskoj Uniji; prati i potiče uporabu obnovljivih izvora energije u obliku šumske biomase i biomase nastale preradom drva; inicira i potiče uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u preradu drva; inicira i potiče upotrebu industrijskog dizajna u preradi drva; tumači i osigurava mjere makroekonomske politike u sektoru; utvrđuje projektne zadatke i financiranje primijenjenih projekata za potrebe drvne industrije; daje stručna mišljenja, tumačenja i upute iz svog djelokruga; surađuje s drugim institucijama i ministarstvima; podnosi potrebna izvješća Vladi Republike Hrvatske, Saboru Republike Hrvatske kao i drugim nadležnim institucijama; obavlja druge stručne i upravne poslove iz svoje nadležnosti.

Na dan 09. prosinca 2011. godine, Uprava za drvnu industriju ima zaprimljena 626 predmeta. Svi zaprimljeni predmeti koji nemaju višegodišnji karakter, odnosno njihovo izvršenje se ne prolongira u sljedeću radnu godinu, uspješno su riješeni i zatvoreni. Područje aktivnosti

godišnja dodjela državne potpore je višegodišnjeg karaktera i sukladno njihovom izvršenju, slijedi zatvaranje.

Drvena industrija ima komparativne prednosti koje treba kvalitetno i usmjereno iskoristiti za stjecanje konkurentne sposobnosti nužne za održivost na tržištu, a kojega karakterizira rastuća konkurencija i visoki zahtjevi za ponuđača roba i usluga. Stvaranje nove strukture ovoga gospodarstva i njihovo prilagođavanje potrebama i kriterijima promjenjivog tržišta nije moguće bez dobro osmišljene razvojne politike. U kontekstu navedenoga, Uprava za drvnu industriju je izradila Strategiju razvoja industrijske prerade drva i papira, Strategiju razvoja dizajna namještaja 2010. - 2012. te je u budućem razdoblju neophodna operacionalizacija navedenih Strategija, odnosno, prve kroz Operativni program razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014., a druge kroz Akcijski plan provedbe Strategije. Dodatno, pokretanje strukturnih promjena u drvnoj industriji s ciljem uređenja poslovanja i proizvodnje te poticanja kvalitete proizvoda nije moguće bez postojanja odnosnog zakonskog okvira pa u kontekstu navedenog, neophodno je donošenje Zakona o preradi i uporabi drva i proizvoda od drva, a čiji je Konačni prijedlog povučen iz daljnje procedure donošenja, iz razloga uvažavanja mišljenja poslovnih subjekata zastupanih preko Udruženja drvoprerađivačke industrije pri HGK koji su donošenje istoga smatrali negativnim u trenutnim ekonomskim uvjetima. Na osnovi ovoga Zakona, trebali bi biti doneseni slijedeći podzakonski akti: Pravilnik o minimalnim uvjetima i kriterijima za izvođenje stručnih radova iz polja drvne tehnologije, Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima koje moraju zadovoljavati pogoni koji se bave djelatnostima prerada drva i proizvoda od drva, proizvodnjom papira i proizvoda od papira te proizvodnjom namještaja, Uredba o ustrojstvu Drvnotehnološke inspekcije, Uredba o isticanju javne ponude neobrađenog drva (trupaca), ogrjevnog drva metrice i višemetrice, drvne sječke, biomase, primarnih proizvoda od drva te prikupljenog i usitnjenog uporabljenog drva, način organiziranja i provedbe iste.

Prvu projekciju razvoja drvne industrije, a ujedno i aktiviranje uloge države u razvoju istih, predstavljao je Operativni program razvoja industrijske prerade drva Republike Hrvatske 2006. – 2010., čijim se usvajanjem prekida praksa kojom cjelokupan teret investiranja snose gospodarski subjekti. Sveukupna državna potpora za razdoblje od 2007.-2010. godine iznosi 222.375.000,00 kuna odnosno, 20.975.000,00 kuna više od iznosa predviđenog Programom. S obzirom na učinke navedenog Programa, koji su potvrdili opravdanost njegova donošenja, a zbog nužnosti nastavljanja aktivne uloge države u razvoju predmetnih djelatnosti, izrađen je Operativni program razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, sukladno Zajedničkom stajalištu Europske unije za zatvaranje Poglavlja 8. Tržišno natjecanje, imala je obvezu Europskoj komisiji prijaviti Listu postojećih potpora. Na Listu je uvršten Operativni program razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014. koji je Europska komisija ocijenila te zatražila izmjene i dopune. Sukladno prethodno navedenom, izrađene su Izmjene i dopune Operativnog programa razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja – Operativni program razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014. Stavljanjem ovoga programa na Listu postojećih potpora, Uprava za drvnu industriju je obvezi godišnjeg izvještavanja i dostavljanja evidencije državne potpore za prošlo sufinancirano i buduće razdoblje Ministarstvu financija, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, Vladi Republike Hrvatske, Hrvatskom Saboru i Europskoj komisiji. Dodjela državne potpore dodjeljuje se temeljem Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama (NN, broj 58/2008) i Odluke o karti regionalnih potpora (NN, broj 52/2008) i pripada regionalnoj državnoj potpori. S obzirom da Odluke Vlade RH koje uređuju pravila iz navedenih kategorija državnih potpora imaju primjenu do 31. prosinca 2013.

godine, mijenja se i razdoblje provedbe Operativnog programa, odnosno zaključno s 2013. godinom. Procijenjena sredstva državnog proračuna RH za provedbu Operativnog programa smanjuju se za 95 milijuna kuna, predviđenih za proračunsku 2014. godinu i sada sveukupno iznose 189,50 milijuna kuna za novo trogodišnje razdoblje, a za staro četverogodišnje razdoblje su iznosila 284,50 milijuna kuna. Dodjela državne potpore u potpunosti je usklađena sa Smjernicama Zajednice o državnim potporama, a ulaskom Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske Unije, Operativni program biti će dodatno revidiran od strane Europske Komisije. Trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o., kao jedini relevantan čimbenik u snabdijevanju drvne industrije sirovinom, svakako je njezin najvažniji poslovni partner pa kvalitetno uređivanje njihova međusobnog odnosa značajno doprinosi većoj sigurnosti ulaganja u drvenu industriju, što posljedično pozitivno utječe na održivo poslovanje HŠ d.o.o. U kontekstu navedenog, Uprava za drvenu industriju sustavno radi na unaprjeđenju poslovnih odnosa između HŠ d.o.o. i poslovnih subjekata drvne industrije, a poglavito aktivno sudjeluje na rješavanju ključnih pitanja važnih za opstanak ove industrije, a to je kupoprodaja drvne sirovine (kako bi se osiguralo višegodišnje snabdijevanje dovoljnim količinama drvne sirovine za proizvodnju, ali i ispunio jedan od glavnih preduvjeta za nova investicijska ulaganja u drvanoj industriji te stvorilo poticajno okruženje za strana ulaganja u RH, Vlada RH je donijela Odluku o sklapanju desetogodišnjih kupoprodajnih ugovora, s mogućnošću produženja, za isporuku drvne sirovine kojom gospodari društvo Hrvatske šume d.o.o., a temeljem Odluke izrađeni su Kriteriji, na prijedlog ove Uprave), kupoprodaja šumske biomase (Vlada RH je donijela Zaključak kojim se zadužuje Ministarstvo, u suradnji s HŠ d.o.o., za organiziranje prodaje šumske biomase putem postupka javnog nadmetanja, a temeljem utvrđenih kriterija, predloženih od strane ove Uprave), ostvarivanje rabata na kupljenu sirovinu (u cilju pomoći drvanoj industriji, a u suradnji s Upravom, Uprava HŠ d.o.o. donijela je odluku kojom se odobravaju rabati na kupovinu trupaca hrasta, bukve, jele/smreke, jasena i topole, u razdoblju od 2009. godine do danas) i drugih mjera pomoći. Uprava za drvenu industriju u cijelosti je izvršila sve aktivnosti predviđene za provedbu u 2011. godini.

UPRAVA GOSPODARENJA VODAMA

Uprava gospodarenja vodama obavlja poslove koji se odnose na: praćenje i analizu stanja i prilagođavanje vodno-gospodarskog s potrebama ukupnog gospodarskog razvitka, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na neposrednu primjenu zakona i podzakonskih propisa iz područja upravljanja vodama te sudjeluje u izradi planskih osnova za upravljanje vodama u dijelu koji se odnosi na : zaštitu od štetnog djelovanja voda i leda, zaštitu od erozija i bujica, hidromelioracijsku odvodnju i navodnjavanje zemljišta, koordinaciju provođenja Nacionalnog plana navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj (NAPNAV), upravljanje vodnim dobrom i njegovo korištenje, zaštitu voda, korištenje voda, djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda te posebne djelatnosti za potrebe upravljanja vodama i vezano uz to izrađuje stručne podloge, očitovanja, mišljenja, izvješća i odgovore Hrvatskom Saboru, Vladi Republike Hrvatske, drugim ministarstvima, drugim tijelima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te zainteresiranoj javnosti, daje mišljenja o usklađenosti drugih propisa sa propisima iz područja upravljanja vodama, sudjeluje u izradi planskih dokumenata upravljanja vodama, izrađuje višegodišnje programe i planove razvoja te prati ulaganja u razvoj vodnih građevina iz nacionalnih sredstava, daje mišljenja o sukladnosti dokumenata prostornog uređenja s Planom upravljanja vodnim područjima, daje koncesije za gospodarsko korištenje voda, obavlja stručne poslove za Vijeće za vodne usluge, provodi upravni i stručni nadzor nad radom Hrvatskih voda u obavljanju poslova osobito značajnih za upravljanje vodama kao i u tijelima državne uprave u županijama, tijelima jedinica lokalne/regionalne uprave zaduženim za

vodno gospodarstvo, provodi kontrolu naplate naknada sukladno Zakonu o vodama i Zakonu o financiranju vodnoga gospodarstva, ostvaruje suradnju s Ministarstvom financija i uredima za proračun jedinica lokalne/regionalne uprave, te sa Hrvatskim vodama i predlaže mjere za učinkovitiju naplatu naknada, rješava u drugostupanjskom postupku po žalbama, provodi kontrolu ulaganja u sustave vodoopskrbe, odvodnje, navodnjavanja i zaštitu od štetnog djelovanja voda, provodi inspekcijski nadzor nad obavljanjem djelatnosti iz djelokruga Zakona o vodama i Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva, te nad stanjem vodnogospodarskih objekata i sustava za korištenje voda, za zaštitu od štetnog djelovanja voda i zaštitu voda od onečišćenja, suradnju i provođenje koordiniranih inspekcijskih nadzora i drugih aktivnosti sa drugim tijelima državne uprave, te obavlja i druge poslove koji su stavljeni u nadležnost

U izvještajnom razdoblju u Upravi gospodarenja vodama broj predmeta je iznosio 24481 od toga 13473 upravna i 11008 nepravna predmeta.

U navedenom razdoblju riješeno je ukupno 15172 predmeta od toga 8525 upravnih predmeta i 6647 nepravni predmeta. U promatranom razdoblju državna vodopravna inspekcija provela je cca 5800 inspekcijskih nadzora, izdala cca 970 rješenja, te podnijela cca 170 optužnih prijedloga. Državni vodopravni inspektori provode inspekcijske nadzore u skladu s programom rada (redovni, kontrolni) cca 4350 ili 75%, koordinirane nadzore i nadzore u akcijama cca 330 ili 6%, nadzore prilikom iznenadnih onečišćenja voda (izvanredni) 120 ili 2%, te po prijavama stranaka cca 1000 ili 17%.

UPRAVA VODNE POLITIKE I MEĐUNARODNIH PROJEKATA

Uprava vodne politike i međunarodnih projekata obavlja poslove u svezi definiranja nacionalne politike u upravljanju vodama i koordiniranje ove politike s politikama drugih sektora, odnosno politikom gospodarskog razvoja Republike Hrvatske; koordinira izradu planskih osnova upravljanja vodama; odgovorna je za provedbu planskih osnova upravljanja vodama i sektorskih planskih dokumenata i za izvješćivanje o provedbi; organizira i provodi usklađivanje vodnog prava s pravnom stečevinom EU na području upravljanja; koordinira proces približavanja Europskoj uniji na području vodnoga gospodarstva; organizira i provodi stručno usavršavanje u upravljanju vodama i za proces približavanja Europskoj uniji; osigurava sklapanje i provedbu međudržavnih ugovora i sporazuma i drugih međunarodnih akata iz područja vodnoga gospodarstva; priprema strategije i programe investiranja, odnosno sektorske planove i programe koji služe kao podloga za korištenje međunarodnih financijskih izvora za projekte iz vodnoga gospodarstva; razmatra mogućnosti financiranja projekata iz međunarodnih izvora; priprema i koordinira provedbu projekata iz pretprijetnih programa i strukturnih instrumenata Europske unije; izrađuje izvješća o provedbi ovih programa u dijelu upravljanja vodama; potiče, priprema i koordinira provedbu ostalih projekata u području međunarodne suradnje s međunarodnim financijskim institucijama, drugim izvorima financiranja te međunarodnim donacijama i tehničkom pomoći; obavlja poslove vezane za pripremu i provedbu projekata financiranih/sufinanciranih iz međunarodnih izvora, odnosno pretprijetnih programa i strukturnih instrumenata Europske unije; obavlja programiranje i koordinira aktivnosti uz privlačenje sredstava iz Europske unije i međunarodnih financijskih institucija, odnosno organizira sudjelovanje u pripremi projekata kojih su nositelji druga ministarstva, odnosno institucije; obavlja nadzor nad poslovima Hrvatskih voda u aktivnostima na pripremi i provedbi međunarodno financiranih/sufinanciranih projekata;

obavlja poslove vezane uz pripremu i prijavu projekata; daje savjete vezano uz pripremu i provedbu projekata; provodi obrazovanje krajnjih korisnika o pripremi i provedbi projekata; organizira i kontrolira pripremu natječajne i ugovorne dokumentacije potrebne za ugovaranje poslova; nadležan je za sva pravna pitanja vezana uz proces ugovaranja i provedbe projekta; organizira, provodi i prati provedbu projekata; obavlja nadzor nad provedbom projekata; izrađuje izvješća o provedbi pojedinačnih projekata, programa i strategija; organizira čuvanje, arhiviranje dokumentacije vezano uz provedbu projekata; obavlja kontrolu i ovjeravanje/suovjeravanje računa pristiglih po provedbi projekata u ime Ministarstva; izrađuje godišnje planove rada, stručne naputke i izvješća te obavlja i druge poslove koji mu se stave u nadležnost.

Zakon o vodama i Zakon o financiranju vodnoga gospodarstva su doneseni radi usklađivanja s odrednicama Strategije upravljanja vodama (osobito: onemogućuje privatizaciju vodnih resursa, prelazak djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u nadležnost vodnoga gospodarstva), usklađivanja propisa vodnoga gospodarstva s Okvirnom direktivom o vodama i ostalim *vodnim* direktivama Europske unije te radi potrebe horizontalnog usklađivanja s nacionalnim zakonodavstvom.

Plan upravljanja vodnim područjima

Vlada Republike Hrvatske usvojila je Nacrt Plana upravljanja vodnim područjima (u nastavku: Nacrt plana) na sjednici održanoj 3. prosinca 2010. godine kao podlogu za izradu Plana upravljanja vodnim područjima, sukladno *Akcijском planu pripreme i donošenja Plana upravljanja vodnim područjima*, usvojenom na Vladi Republike Hrvatske na sjednici održanoj 9. rujna 2010.

Plan provedbe vodnokomunalnih direktiva

Plan provedbe vodnokomunalnih direktiva obuhvaća provedbu financijski vrlo zahtjevnih direktiva: Direktive vijeća o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEZ) i Direktive vijeća o kakvoći voda namijenjenih za ljudsku potrošnju (98/83/EZ). Plan provedbe je sastavni i ključni dio programa mjera u okviru Plana upravljanja vodnim područjima.

POTPORA PREGOVORIMA i EUROPSKA PITANJA

Uprava vodne politike i međunarodnih projekata je sudjelovala u izradi teksta nacrta Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, u dijelu Kakvoća voda unutar poglavlja Okoliš. Nakon pristupanja Europskoj uniji, Uprava vodne politike i međunarodnih projekata će biti obvezna sudjelovati u izvješćivanju o provedbi preuzetih direktiva, sudjelovati u radu brojnih radnih skupina Europske komisije radi donošenja pravnih akata EU s kojima će se biti potrebno uskladiti i razmjene informacija i iskustava vezano za provedbu propisa iz područja upravljanja vodama.

MULTILATERALNA SURADNJA

1. Međunarodna komisija za sliv rijeke Save (ISRBC):

Međunarodna komisija za sliv rijeke Save (ISRBC) osnovana je s ciljem primjene Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save (FASRB). Kako bi se potaknula suradnja i osigurala sinergija u ostvarenju ciljeva, osnovane su **stalne** i

ad-hoc stručne skupine, koje se sastoje od stručnjaka ovlaštenih od svake Stranke. Kontinuirano tijekom razdoblja od 2008-2011 održavali su se radni sastanci stručnih skupina.

- Za prilagodbu *Aquis-u* EU za područje okoliša u upravljanju vodama putem identifikacije prioritetnih ciljeva zajedničkih za sve zemlje u slivu rijeke Save, uključujući Crnu Goru aktivan je projekt:

Priprema i provedba Plana upravljanja slivom rijeke Save

2. Međunarodna komisija za zaštitu rijeke Dunav (ICPDR):

Republika Hrvatska je jedna od prvih potpisnica Konvencije o suradnji za zaštitu i održivo upravljanje rijekom Dunav, koja je stupila na snagu 1998. godine. U svrhu provođenja Konvencije tj. osiguravanja suradnje stranaka radi ostvarenja ciljeva Konvencije, uspostavljena je zajednička Međunarodna komisija za sliv rijeke Dunav (ICPDR). ICPDR služi kao platforma za raspravu i dogovor o prekograničnim aspektima upravljanja vodnim resursima.

Plan upravljanja slivom rijeke Dunav

Zemlje u slivu rijeke Dunav zajedno su izradile Plan upravljanja slivom rijeke Dunav, uključujući mjere koje bi se osiguralo da se do 2015 postigne barem dobro stanje. Plan upravljanja slivom rijeke Dunav je usvojen od strane ICPDR-a 10 prosinca 2009. godine, a formalno su ga usvojile sve države unutar ICPDR-a na sastanku ministara održanom 16. veljače 2010. godine u Beču. Hrvatski stručnjaci u okviru stručne radne skupine ICPDR-a trenutno intenzivno rade na izradi karata od rizika od poplava.

3. Hrvatsko-slovensko-talijanska komisija za zaštitu Jadranskog mora i obalnih područja od onečišćenja (Trilateralna komisija za zaštitu Jadrana)

U travnju 2008 je održan je pripremni sastanak Komisije. Cilj sastanka bio je razmotriti mogućnost uključivanja ostalih priobalnih država u rad Mješovite komisije radi što učinkovitije zaštite Jadranskog mora te prezentiranje nove Europske direktive o morskoj strategiji. U okviru Trilateralne hrvatsko-slovensko-talijanske komisije za zaštitu voda Jadranskog mora i obalnih područja osnovana je Potkomisija za ujednačavanje metoda procjene i izradu indikatora u svrhu procjene. Potkomisija je na sastanku održanom u lipnju 2009. godine dogovorila da se izradi pregled postojećih monitoring programa na Jadranu uključujući pregled ispitivanih indikatora i korištenih metodologija kako bi se izradila osnova za usklađivanje metodologija i indikatora u cilju osiguranja dosljednosti i usporedivosti procjena i rezultata monitoringa. Radi osiguranja provedbe zajedničkih mjera u cilju zaštite Jadrana, Hrvatska sudjeluje i s aktivnostima na proširenju i uključenju Bosne i Hercegovine, Crne Gore te Albanije.

4. Konvencija o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera

- Protokol o vodi i zdravlju

Ukupna međunarodna suradnja u sektoru voda regulirana je *Konvencijom o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (Helsinška konvencija, Helsinki 1992.)* Republika Hrvatska kao stranka *Protokola o vodi i zdravlju uz Konvenciju o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera* iz 1992. godine, usmjerava napore u ostvarenju dostupnosti vode za piće i primjeni sanitarnih mjera za cijelo pučanstvo u okviru

integriranog upravljanja vodama s ciljem zaštite zdravlja i vodnih ekosustava. Prikupljanje i kontrola rezultata praćenja kakvoće površinskih i podzemnih voda vrlo je važan segment u provedbi monitoringa, a prikupljeni podatci se sistematiziraju radi praćenja stanja, poduzimanja potrebnih mjera te osiguranja izvješćivanja na nacionalnoj razini i prema Europskoj uniji. Uz održavanje redovnih sastanaka o Odbora za praćenje poštivanja zakonitosti provedbe Protokola o vodi i zdravlju održavaju se i radionice kao primjerice Radionica o zaštiti podzemnih voda kao izvora vode za piće u krškom području, Radionici o postavljanju ciljeva i izvještavanja stranaka Protokola. Važno je i napomenuti sudjelovanje na sastancima sljedećih radnih skupina: Radne grupe za monitoring i ocjenjivanje ; Radne grupe o vodi i zdravlju te Radne grupe o integriranom upravljanju vodnim resursima.

5. Unija za Mediteran

Republika Hrvatska kao mediteranska zemlja, zajedno sa 42 države članice, aktivno sudjeluje u radu inicijative „Unija za Mediteran“ (prije poznata kao „Barcelonski proces“) te je kao jedna od 14 država sudjelovala u užoj grupi na izradi *Nacrta Strategije za vode Mediterana*.

6. LBS protokol Barcelonske konvencije

Sudjelovanje na redovnim sastancima te sudjelovanje u pripremi izvješća o provedbi LBS Protokola.

7. Jadransko – jonska inicijativa

- Sudjelovanje na sastancima vezano uz inicijativu Hrvatske i Italije o osnivanju Jadransko-jonske makroregije u kojoj bi sudjelovale Italija, Hrvatska i Slovenija te BiH, Crna Gora, Albanija i Grčka.

8. Hrvatsko vijeće za suradnju s IHP/OHP UNESCO

Održavanje redovnih sastanaka hidrologa podunavskih zemalja .

BILATERALNA SURADNJA

1. Sporazum o vodnogospodarskim odnosima između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske

-Vlada Republike Hrvatske i Vlada Republike Mađarske sklopile su navedeni sporazum u interesu rješavanja vodnogospodarskih odnosa od zajedničkog interesa kod uređenja slivnih područja i vodotoka koji čine ili su zajedničkom državnom granicom presječeni te vodnih sustava.

2. Ugovor o vodnogospodarskim odnosima između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije (NN-MU br. 10/97)

Vlada Republike Hrvatske i Vlada Republike Slovenije sklopile su Ugovor o vodnogospodarskim odnosima između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije (NN-MU br. 10/97) s namjerom uređenja vodnogospodarskih odnosa od zajedničkog interesa i interesa prema susjednim zemljama.

3. Ugovor o vodnogospodarskim odnosima između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine (NN-MU br. 12/96)

Vlada Republike Hrvatske i Vlada Bosne i Hercegovine u namjeri da urede vodnogospodarske odnose od zajedničkog interesa, a polazeći od Konvencije o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (Helsinška konvencija, Helsinki,

ožujak 1992. godine) odlučile su sklopiti ovaj Ugovor u zajedničkom interesu iniciranja potrebnih aktivnosti i mjera radi rješavanja vodnogospodarskih pitanja. U tom smislu nadležna državna tijela ugovornih stranaka poduzimat će sve potrebne korake kako bi se stvorili opći uvjeti za vodnogospodarsku suradnju. Nadležna državna tijela, ustanove i vodoprivredna poduzeća, odnosno društva koja se bave vodnogospodarskom djelatnosti ugovornih stranaka, ostvarit će izravne kontakte i sve druge oblike međusobne suradnje radi izvršenja potrebnih aktivnosti.

4. Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Crne Gore o međusobnim odnosima u području upravljanja vodama (NN-MU br. 01/08)

Vlada Republike Crne Gore i Vlada Republike Hrvatske, rukovodeći se namjerom razvoja neposredne i dugoročne suradnje u području upravljanja vodama od zajedničkog interesa, želeći doprinijeti poboljšanju svekolikih međusobnih odnosa, kao i odnosa u regiji, uzimajući u obzir nastojanje ugovornih stranaka, da u procesu pridruživanja Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU), usklade svoje propise s propisima EU u području voda i okoliša, posebno imajući u vidu odredbe direktive 2000/60 Europskog parlamenta i Vijeća EU od 23. listopada 2000. godine (Okvirna direktiva EU o vodama, u daljem tekstu: ODV), polazeći od obveze poštivanja i usklađenosti sa međunarodnim standardima i načelima vodnog prava i okoliša.

5. Suradnja Republike Hrvatske s Republikom Srbijom

U 2008. godini pripremljen je nacrt ugovora o vodnogospodarskoj suradnji, no suradnja za sada nije uspostavljena. U tijeku priprema odluke.

6. Memorandum o zajedničkoj izjavi između Slobodne države Bavarske i Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske

Sklopljen je nakon 20 godina uspješne suradnje Hrvatske i Bavarske. Bavarski ministar je posjetio Hrvatsku tijekom travnja 2008. godine. Državna parlamentarna tajnica SR Njemačke posjetila je Hrvatsku u lipnju 2008.g. kada je održan 20-ti vodnogospodarski Simpozij. Delegacija Republike Hrvatske je posjetila izložbu IFAT u svibnju 2008.g. Suradnja je nastavljena i tijekom 2009. i 2010. godine u vidu razmjene znanja i iskustava kroz međusobne posjete i radionice.

SEKTOR MEĐUNARODNIH PROJEKATA

1. ISPA

a) PROJEKT KARLOVAC - „Program za vode i otpadne vode grada Karlovca“

Ukupna vrijednost projekta: 36.000.000 EUR-a (22.500.000 EUR-a ISPA fond, 3.500.000 EUR-a sredstva državnog proračuna i 10.000.000 EUR-a zajam EBRD) Razdoblje provedbe: 2006. – 2011. U tijeku je procedura za novu dopunu Memoranduma o financiranju kojom bi se krajnji datum za dostizanje ciljeva i konačno plaćanje produžio na 18 mjeseci (umjesto dosadašnjih 6) od dana završetka projekta. Aktivnosti koje budu provedene u cilju završetka projekta u 2012. i 2013. godini će biti financirane isključivo iz nacionalnih sredstava (državni proračun i EBRD). Projekt se provodi kroz sedam ugovora. Obzirom da projekt po financijskom memorandumu traje do 31. prosinca 2011. godine, svi troškovi koji nastanu nakon tog datuma će biti plaćeni iz nacionalnih sredstava (državni proračun i Vodovod i kanalizacija Karlovac putem kredita EBRD). Procijenjeno je da će ukupan iznos po svim ugovorima za plaćanje u 2012. godini biti 9.552.974 EUR-a.

b) ISPA tehnička pomoć - Priprema liste projekata u sektoru zaštite okoliša koji se planiraju kandidirati za provedbu unutar IPA programa – sektor voda**Priprema projektne dokumentacije i IPA aplikacije za projekte vodoopskrbe (Regionalni vodoopskrbni sustav Bjelovarsko-bilogorske županije i regionalni vodoopskrbni sustav Koprivničko-križevačke županije)**

Ukupna vrijednost projekta: 428.745 EUR/394.725 EUR

Ugovor je potpisan u kolovozu 2008. sa njemačkom tvrtkom "Prof. Dr. Dr. Karl -Ulrich Rudolph". Kroz ovaj ugovor bilo je planirano pripremiti dvije aplikacije sa pripadajućim studijama; regionalni vodoopskrbni sustav Bjelovarsko-bilogorske županije i regionalni vodoopskrbni sustav Koprivničko-križevačke županije za financiranje iz EU fondova. Od samog početka bilo je značajnih problema sa konzultantima koji su rezultirali raskidanjem ugovora 26. kolovoza 2009. godine. Nakon raskidanja ugovora krenulo se u izradu natječajne dokumentacije za novo ugovaranje putem tzv. dva Okvirna ugovora:

Okvirni ugovor za izradu projektne dokumentacije i IPA aplikacije za Projekt vodoopskrbe u Bjelovarsko - bilogorskoj županiji

Ukupna vrijednost ugovora je 178.473 EURA

Ugovor je potpisan 29. lipnja 2011. godine sa tvrtkom Particip GmbH, HTSPE Ltd and Hydrophil iC. Trajanje ugovora je 7 mjeseci. Projekt je započeo kick off sastankom održanim 18. srpnja 2011. godine. Avansno je plaćeno 107.083,8 EURA, a ostatak od 71.389,2 EURA će biti plaćeno po dostavi završnog izvješća (u prvom kvartalu 2012. g.).

Okvirni ugovor za izradu projektne dokumentacije i IPA aplikacija za Projekt vodoopskrbe u Koprivničko - križevačkoj županiji

Ukupna vrijednost ugovora je 192.288 EURA

Ugovor je potpisan 4. kolovoza 2011. godine sa tvrtkom AGRECO Predviđeno trajanje ugovora je 7 mjeseci. Projekt je započeo kick off sastankom održanom 8. rujna 2011. godine. Avansno je plaćeno 115.372,8 EURA, a ostatak od 76.915,2 EURA će biti plaćeno po dostavi završnog izvješća (u prvom kvartalu 2012. g.).

2. IPA I komponenta – Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija**1.) Izrada karata opasnosti od poplava i rizika od poplava**

Priprema natječajne dokumentacije započela je 2009. godine, a odobrena je od strane DEU u srpnju 2011. godine. Trenutno je projekt u fazi odabira najpovoljnije ponude. Ukupna vrijednost ugovora je 1.100.000 EUR, a predviđeno vrijeme trajanja projekta je 15 mjeseci.

2.) Jačanje kapaciteta za implementaciju Direktive o onečišćenju uzrokovanom ispuštanjem opasnih tvari u vodni okoliš i Okvirne direktive o vodama

Projekt se provodi kroz 2 komponente:

- a) twinning komponenta ugovora – u tijeku je izrada ugovora koja je uslijedila nakon odabira najpovoljnije ponude.
- b) komponenta nabava opreme – natječajna dokumentacija je poslana DEU na ex ante odobrenje u listopadu 2011. godine te se očekuje raspisivanje natječaja u I kvartalu 2012. godine.

Ukupna vrijednost ugovora je 1.137.000 EUR, a predviđeno vrijeme trajanja projekta je 12 mjeseci.

3. IPA IIIb komponenta

a. Izrada programskog dokumenata za IPA IIIb u - Instrument for Pre-Accession (Instrument pretpristupne pomoći)

Slijedeći nacionalne i strateške dokumente EU i s njima povezane analize, OP zaštite okoliša je priređen kako bi pripremio hrvatske institucije za pristup EU i slijedeći načelo koncentracije, definirani su **sljedeći prioriteti**:

Prioritet 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj

Prioritet 2 – Zaštita vodnih resursa u RH kroz unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama

✓ Mjera 2.1. Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža

✓ Mjera 2.2. Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

Prioritet 3 - Tehnička pomoć

Mjera 3.1. Upravljanje Operativnim programom i jačanje institucionalne sposobnosti

Ulaganja u podkomponentu zaštite okoliša (IIIb komponenta) u periodu 2007.-2009. iznose 53,5 milijuna eura, od toga na vodno gospodarstvo tj. Prioritet 2, otpada 26, 4 milijuna Eura. S obzirom da je IPA Operativni program priređen za programsko razdoblje 2007. – 2009. godine uslijedila je novelacija istog u svrhu proširenja na razdoblje 2010. – 2011. godinu odnosno dodavanje financijskih alokacija za 2010. i 2011. godinu. Za vodni sektor je za razdoblje 2010. – 2011. ukupno alocirano 21,3 milijuna Eura. U ovom trenutku u tijeku su modifikacije IPA Operativnog programa sa ciljem dodavanja financijskih alokacija za 2012. i pola 2013. godine. Za vodni sektor u navedenom razdoblju je alocirano 41,3 **milijuna Eura**. S obzirom na završetak pregovora Republike Hrvatske sa EK i datum ulaska RH u EU 1. srpnja 2013. dogovoreno je da se IPA program nastavlja do polovine 2013. godine, te će RH za pola godine 2013. tekućeg programskog razdoblja imati na raspolaganju strukturne fondove. Za sektor voda u planu je koristiti ERDF fond za razliku od prijašnjih dogovora da se koristi Kohezijski fond. U tijeku je također priprema proširenog Operativnog programa Okoliš 2007. - 2013. u kojem će biti objedinjeno i razdoblje **1. srpanj 2013. – 31. prosinac 2013.**, odnosno biti će dodane financijske alokacije za razdoblje 1. srpanj 2013. – 31. prosinac 2013. Isto tako, trenutno se provode aktivnosti na pripremi za partnerske konzultacije za Operativni program Okoliš 2007. – 2013. Za sektor okoliša **alocirano je 140 milijuna Eura**, a točna alokacija za sektor voda još nije poznata.

b. Priprema organizacijske strukture za Strukturne instrumente

Osim sudjelovanja u okviru pregovaračkog poglavlja 27. Okoliš, Sektor međunarodnih projekata je sudjelovao i u pripremama za korištenje budućih Strukturnih fondova, tj. u okviru poglavlja 22. Regionalni razvoj. Priprema je uključivala izradu nekoliko temeljnih strateških programskih i razvojnih dokumenata vezanih za buduću provedbu EU fondova u dijelu sektorske nadležnosti vodnoga gospodarstva i to:

1. NSRO – Nacionalnog strateškog referentnog okvira

2. ODS – Organizacijske razvojne strategije

6. IPA III B - Projekti

Projekte provode Hrvatske vode kao provedbeno tijelo u ime i za račun krajnjeg korisnika.

Uloga Uprave vodne politike i međunarodnih projekata – Sektora međunarodnih projekata:

- kontrola aplikacija,
- provođenje procedure Vlade vezano za sklapanje Ugovora,
- sudjelovanje u natječajnom postupku,
- kontrola situacija,
- izrada izvješća za Sektorski nadzorni odbor.

- 1) Projekt Slavonski Brod - „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Slavenskog Broda“

Ukupna vrijednost projekta je 29.652.030 EURA

(EU- 17.382.020 EURA, nacionalna sredstva- 12.270.010 EURA)

Provedba se provodi kroz 4 ugovora. Projekt će završiti 2014. godine.

Od ukupne vrijednosti projekta 29.652.030 EURA do sada je isplaćeno u 2010. i 2011. godini ukupno **6.119.220,21EUR.**

- 2) Projekt Knin - „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Knina“

Ukupna vrijednost projekta je 15.676.937 EUR-a

(9.964.261 EUR-a IPA sredstva i 5.712.676 EUR-a nacionalna sredstva)

Projekt se provodi kroz 5 ugovora (do sada je potpisano 4 od 5 ugovora).

Projekt će završiti 2014. godine.

Od ukupne vrijednosti projekta 15.676.937 EUR-a do sada je po Projektu „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda Knin“ isplaćeno u 2011. godini ukupno 2.166.930,38 EUR.

- 3) Projekt Drniš - „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Drniša“

Ukupna vrijednost projekta je 6.450.000 EUR-a

(4.580.145 EUR-a IPA sredstva i 1.869.855 EUR-a nacionalna sredstva)

Projekt se provodi kroz 4 ugovora. Projekt će završiti 2014. godine.

Od ukupne vrijednosti projekta 6.450.000 EUR-a do sada je po Projektu „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda u gradu Drnišu“ u 2010. i 2011. godini isplaćeno ukupno **1.297.870,90 EUR.**

- 4) Projekt Sisak - „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Siska“

Procijenjena vrijednost projekta je 37.705.686 EUR-a.

(21.769.037 EUR-a IPA sredstva, 1.936.649 EUR-a grad Sisak i 9.000.000 EUR-a zajam EBRD)

Projekt Sisak planira se provesti kroz 5 ugovora:.

5) Projekt Poreč – „Izgradnja sustava odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda“

Procijenjena vrijednost projekta je 58.317.436 EUR-a

(45.077.428 EUR-a IPA sredstva i 3.240.008 EUR-a nacionalno sufinanciranje)

Projekt Poreč planira se provesti kroz 5 ugovora:.

7. ZAJAM SVJETSKE BANKE

a) PROJEKT ZAŠTITE VODA OD ONEČIŠĆENJA NA PRIOBALNOM PODRUČJU - Projekt Jadran

Prema utvrđenom opsegu i ciljevima, Program ima tri komponente.

1. Komponenta ulaganja u priobalnu infrastrukturu za zaštitu okoliša, a financira se izgradnja i nadzor nad građenjem;
2. Komponenta institucionalnog jačanja i upravljanja programom, kroz financiranje nabave opreme, tehničke pomoći, izobrazbe i studija, a uključuje:
3. Jačanje sustava za nadzor kakvoće priobalnih voda, kroz financiranje opreme, građevinskih radova i tehničke pomoći u cilju:

U financiranju Programa sudjeluju:

- Međunarodna banka za obnovu i razvoj – zajam 7226 HR - 50 %
- Republika Hrvatska - Državni proračun – prosječno 22 %
- Hrvatske vode – naknada za zaštitu voda - prosječno 9 %
- jedinice lokalne samouprave s komunalnim društvima –namjensko povećanje cijene odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda (proračun JLS) prosječno 19 %

Ukupno procijenjeni troškovi realizacije Projekta iznose oko 280 milijuna eura a vrijednost, od čega su 140 domaći izvori te 140 mil zajam Svjetske banke.

b) PROJEKT UNUTARNJE VODE (zajam broj 74530 HR)

Ugovor o zajmu i Ugovor o projektu Unutarnje vode potpisani su 12. lipnja 2007. godine u Davoru.

Sklapanjem Ugovora o zajmu osigurana su sredstva za financiranje projekata koji imaju za cilj poboljšanje uvjeta vodoopskrbe, odvodnje i zaštite od poplava u slivovima rijeka Save, Drave i Dunava.

Iznos zajma je **100 milijuna €** , a Hrvatske vode osiguravaju **5,3 milijuna €** iz izravnih prihoda. Ukupan iznos za financiranje projekta Unutarnje vode je **105,3 milijuna €**.

Projekt Unutarnje vode obuhvaća i programe unapređenja poslovanja komunalnih društava, podršku aktivnosti Hrvatskim vodama u pripremi dokumentacije u postupku efikasnijeg korištenja EU fondova i pristupanja EU, te financijsku potporu pripremi pojedinačnih projekata koji će se financirati iz Zajma. **Ukupan iznos predviđen za ove aktivnosti je 5 milijuna €.**

Preostali iznos od 100 milijuna € odnosi se na financiranje izgradnje:

- građevina obrane od poplava u Lonjskom polju čime će se nastaviti sa daljnjim razvitkom sustava obrane od poplava Srednjeg Posavlja i sustava obrane od poplava Drava - Dunav. Volumen retencije Lonjsko polje povećat će se sa 400 mil. m³ na 800 mil. m³.
- izgradnju ključnih građevina komunalne infrastrukture:
  - a) Kanalizacijskih sustava i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Ogulinu, Virovitici, Južnoj Baranji (Darda i Bilje), Našicama, Vukovaru, Iloku, Ivankovu, Cerni, Otoku, Dugom Selu i Krapinsko – zagorskoj županiji.
  - b) Uređenju vodoopcrpišta i izgradnji uređaja za pročišćavanje pitkih voda, te izgradnju vodoopskrbnih sustava na području Sjeverne Baranje, Srednje Posavine (regionalni sustav Davor-Nova Gradiška) i području Slavonske Podravine (Slatina-Orahovica-D.Miholjac).

STANJE PROVEDBE

- povučena sredstva zajma IBRD-a 49,0 mil. €
- postotak povučenih sredstava 49%
- ne povučena sredstva zajma IBRD-a 51,0 mil. €

U 2009. godini u vodoopskrbu na području Sjeverne Baranje, Davor-Nova Gradiška, odvodnju sa uređajima za pročišćavanje otpadnih voda na području Ogulina, Virovitice i obranu od poplava uloženo je ukupno **102,8 mil. kuna.**

U 2010. godini u vodoopskrbu na području Sjeverne Baranje, Davor-Nova Gradiška odvodnju sa uređajima za pročišćavanje otpadnih voda na području Ogulina, Virovitice, Našice, Južna Baranja, Vukovar, Ilok i obrana od poplava uloženo je ukupno **88,6 mil. kuna.**

U 2011. godini u vodoopskrbu na području Sjeverne Baranje, Davor-Nova Gradiška, Slavonske Podravine, odvodnju sa uređajima za pročišćavanje otpadnih voda na području Ogulina, Našice, Južna Baranja, Vukovar, Ilok, Ivankovo, Cerna, Vinkovci, Dugo Selo i obranu od poplava uloženo je ukupno **167,0 mil. kuna.**

Plan utroška sredstava u 2012. godini ukupno 312,0 mil. kuna.

Tehnička pomoć 10,1 mil kuna

Vodoopskrba 104,2 mil kuna

Odvodnja i uređaji za pročišćavanje otpadnih voda 151,2 mil. kuna

Obrana od poplava 46,5 mil kuna

Uloga uprave vodne politike i međunarodnih projekata odnosila se na:

- koordinacija pripreme ugovora o zajmu, pregovora i provođenje procedure Vlade RH

- nadzor nad provedbom programa
- sufinanciranje – kontrola situacija

c) Projekt upravljanja Neretvom i Trebišnjicom

Ukupna vrijednost projekta: 9,7454 mil.USD + dodatna vlastita sredstva Bosne i Hercegovine

(8 mil.USD Svjetska banka, 1,072 mil. USD i 675,540 USD za PDV Republika Hrvatska + sufinanciranje dodatnim vlastitim sredstvima Bosne i Hercegovine)

Razdoblje provedbe: 2009.-2013.

Projekt se sastoji od 4 komponente.

8. Priprema projekata za EU strukturne fondove

U pripremama za buduće strukturne fondove izrađena je indikativna lista od 39 projekata, također je izrađen akcijski plan njihove provedbe te je osnovano Koordinacijsko tijelo za praćenje pripreme projekata. Hrvatske vode su osigurale sredstva za izradu nedostajuće projektne i studijske dokumentacije u gotovo 100% iznosu s manjim učešćem sredstava MRRŠVG-a. Ukupna procijenjena vrijednost 39 projekata je 1.344.000.000 EUR.

9. Projekt „Financiranje vodno-komunalne infrastrukture“ zajmovima Europske investicijske banke (EIB) i Razvojne banke Vijeća Europe (CEB)

Projekt „Financiranje vodno-komunalne infrastrukture“ obuhvaća prioritetna ulaganja u razvoj i nadogradnju vodoopskrbnih sustava, prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda diljem Hrvatske s izuzetkom Grada Zagreba.

Projekt će se financirati zajmovima EIB-a i CEB-a ukupnog iznosa 150 milijuna eura, a svaka banka će sudjelovati sa jednakim iznosom sredstava od po 75 mil. eura. Sve aktivnosti Projekta će se financirati u jednakom omjeru EIB i CEB zajmovima, a prikladni su potprojekti u manjim jedinicama lokalne samouprave koji nemaju dovoljno vlastitih sredstava da zatvore financijsku konstrukciju te projekti vodno-komunalnog sektora nominirani za korištenje EU strukturnih instrumenata gdje se zajam koristi kao dio nacionalnih sredstava pri sufinanciranju. Planirano je da će se Projekt provoditi u razdoblju od 2012. do 2015. godine.

10. Bilateralna suradnje između Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke

Projekt osnivanja trening centra u Karlovcu

Ovaj projekt realizira se u okviru bilateralne suradnje između Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke.

Nositelji projekta su: tvrtka Vodovod i kanalizacija d.o.o Karlovac i Veleučilište u Karlovcu.

Partneri u projektu su: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Hrvatske vode, Hrvatska grupacija vodovoda i kanalizacija, Hrvatsko društvo za zaštitu voda i njemačke obrazovne ustanove specijalizirane za vodni sektor te tvrtke u sklopu GWP-a.

Cilj projekta je uspostava Centra za obrazovanje djelatnika cjelokupnog vodno – komunalnog gospodarstva, a prvenstveno djelatnika koji rade u djelatnostima javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, čime bi se unaprijedili standardi u zaštiti voda u Republici Hrvatskoj.

Vrijednost projekta procjenjuje se na 290.000,00 €.

Inicijalna sredstva u iznosu od 45.000,00 € osiguralo je Ministarstvo okoliša, zaštite prirode i nuklearne sigurnosti Savezne Republike Njemačke, a Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva obvezalo se donirati sredstva u istom iznosu (45.000,00 €).

Tvrtke u sklopu GWP-a obvezale su se donirati tehničku opremu i materijale te pružiti stručnu pomoć u edukaciji.

11. Europski fond solidarnosti – aplikacije za naknadu šteta uzrokovanih katastrofalnim poplavama u svibnju/lipnju i rujnu 2010. godine

Tijekom 2010. godine Republika Hrvatska je u dva navrata bila pogođena katastrofalnim poplavama čije su posljedice izazvale ogromnu štetu na njezinom cjelokupnom teritoriju. Oba puta Republika Hrvatska je iskoristila mogućnost podnošenja zahtjeva Europskom fondu solidarnosti (EUSF) za sanaciju dijela tih šteta sukladno za to predviđenoj proceduri Europske komisije, te su potpisana dva Sporazuma.

UPRAVA ZA INFORMACIJSKE SUSTAVE I LOGISTIKU

U djelokrugu Uprave su poslovi vezani za uredske prostore u Ministarstvu i područnim jedinicama u kojima se nalaze službenici Ministarstva, smještaj i opremanje uredskih prostora u Ministarstvu i područnim jedinicama, priprema i izrada ugovora o zakupu uredskih prostora i vođenje evidencije istih, provođenje zaštite na radu i zaštite od požara, te sudjelovanje u provođenju obrambenih priprema. Obavljaju se administrativni poslovi vezani za primitak, otpremu, dostavu pošte, raspoređivanje akata, arhiviranje i čuvanje registraturne građe koja nastaje radom Ministarstva, obavljanje stručnih i tehničkih poslova koji se odnose na održavanje voznog parka i servis službenih automobila, kao i ostale pomoćno-tehničke poslove. U Upravi se obavljaju i poslovi upravljanja informacijskim projektima /zadacima u razvoju, uspostavi i korištenju informacijskih sustava, upravljanja informacijskom i komunikacijskom tehnologijom, upravljanja informatičkim kadrom. Unutar Uprave je i Služba za nabavu čiji djelokrug je provođenje postupaka javne nabave i sklapanje ugovora o javnoj nabavi.

Uprava s navedenim službama ustrojena je i počela je s radom u travnju 2010. godine, temeljem odredaba Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, a do tada je djelokrug poslova pojedinih službi bio u nadležnosti Tajništva Ministarstva.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

U provedbi mjera racionalizacije troška, Odlukom Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva ustupljeni su poslovni prostori u uredskom kompleksu Trg kralja Petra Krešimira IV br. 1, Stančićeva i Bauerova u Zagrebu. U provedbi predmetne Odluke sklopljen je Okvirni Sporazum o korištenju dijela kompleksa, te Sporazum između Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i Ministarstva obrane o korištenju dijela predmetnog kompleksa. U odnosu na navedeno provedene su daljnje aktivnosti preuzimanja većeg dijela dodijeljenih poslovnih prostora na predmetnoj lokaciji, pregled predmetnih poslovnih prostorija, obavljen je pregled postrojenja (grijanje, telekomunikacije i drugo) koja su u funkciji predmetnog objekta, te parkirališnog prostora objekta. Također je izrađen je spisak nužnih radova koje je potrebno obaviti u predmetnim prostorijama prije i nakon preseljenja djelatnika ministarstva, izvršena je selekcija i preseljenje raspoloživog uredskog namještaja s lokacije Vlačka 106 – podrum za potrebe smještaja djelatnika ministarstva na novoj gore

spomenutoj lokaciji uz istovremeno vraćanje prostora u Vlačkoj 106 zakupodavcu, izvršena je privremena regulacija parkiranja u i oko predmetnog objekta na lokaciji Trg kralja Petra Krešimira IV br. 1, Stančićeva i Bauerova. Od strane MRRŠVG je u više navrata podnijet zahtjev za dodjelu dodatnih preostalih 20 parkirnih mjesta u unutarnjem dvorištu kompleksa koja parkirna mjesta je prije iseljenja koristio MORH za potrebe parkiranja službenih vozila. U gore navedene nove uredske prostorije ministarstva na lokaciji Trg kralja Petra Krešimira IV br. 1, Stančićeva i Bauerova u Zagrebu preseljeni su državni službenici iz Kabineta Ministra, Tajništva Ministarstva, Uprave za informacijske sustave i logistiku, Uprave za proračun, financije i računovodstvo, Uprave za lovstvo, Uprave šumarstva, Uprave za drvnu industriju i Uprava za integrirani regionalni razvoj.

U prostorije na predmetnoj lokaciji izvršeno je i preseljenje Agencije za regionalni razvoj u poslovne prostorije u Stančićevoj ulici.

Izvršeni su nužni minimalni radovi uređenja predmetnih poslovnih prostorija. Predstavnici ministarstva dovršili su pregovore sa predstavnicima MORH – a, te izvršili usaglašavanje teksta Sporazuma o raspodjeli troškova i održavanja predmetnog poslovnog kompleksa na lokaciji Trg kralja Petra Krešimira IV, broj 1, Stančićeva, Zvonimirova i Bauerova ulica, Zagreb. Sporazum su potpisala oba ministarstva. Dopisom od 1. prosinca 2011. godine upućen je zahtjev MORH –u za iseljenje preostalih prostorija koje su dodijeljene MRRŠVG temeljem odluke Povjerenstva.

Od strane ministarstva u provedbi gore navedenih aktivnosti izvršen je i povrat – primopredaja poslovnih prostora koje je ministarstvo koristilo temeljem ugovora o zakupu na lokacijama prikazanim u priloženoj tablici čime su ostvarena značajne uštede s osnova plaćanja zakupnina.

S obzirom na promijenjene okolnosti – MRRŠVG je Odlukom Povjerenstva za upravljanje državnom imovinom dobio na korištenje poslovni prostor na lokaciji Trg kralja Petra Krešimira IV, Stančićeva i Bauerova ulica pobliže opisan gore u točki 1. ovog izvješća, izvršeno je otkazivanje, ispražnjenje i primopredaja (predaja ključeva i elektronskih kartica putem javnog bilježnika) poslovnih prostorija na lokaciji Heinzlova ulica zakupodavcu Siemens. Zakupodavac ne prihvaća otkaz ugovora i primopredaju, te se obratio Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu sa zahtjevom za mirno rješenje spora. Iznos mjesečne zakupnine za predmetni poslovni prostor iznosi 20.743,54 eur.

Od daljnjih aktivnosti navodimo primopredaju - povrat poslovnih prostorija koje je koristilo MRRŠVG u Zadru. Nadalje osigurani su poslovni prostori za smještaj službenika u Metkoviću, Bjelovaru, Splitu

Regulirani su odnosi sa dobavljačima energenata i ostalim korisnicima poslovnog prostora u Puli.

Sa Uredom državne uprave u Varaždinskoj županiji potpisan je sporazum o dodjeli uredskog namještaja MRRŠVG bez naknade.

U tijeku je obnova ugovora o zakupu poslovnog prostora na određeno vrijeme u Gospiću, Pakracu, Splitu, Vinkovcima

Izvršeni su obilasci i pregled poslovnih prostorija koje državni službenici zaposleni u MRRŠVG koriste u Slavanskom brodu, Osijeku, Benkovcu, Belom Manastiru, Vukovaru, Našicama, Križevcima, Koprivnici, Bjelovaru, Gospiću, Metkoviću, Splitu, Zadru, Benkovcu, Jastrebarskom, Puli i Rovinju.

Izvršena je primopredaja – povrat Agenciji za upravljanje državnom imovinom uredskih prostora u zgradi „Zagrepčanke“, Savska 41 u površini 568,48 m², 25 prostorija.

Preuzet je i useljen dodijeljeni poslovni prostor u Rovinju.

Ministarstvo je od Agencije za upravljanje državnom imovinom zatražilo dodjelu uredskih prostora u vlasništvu Republike Hrvatske na više lokacija u Republici Hrvatskoj.

U tijeku su aktivnosti Službe usmjerene prema daljnjoj racionalizaciji i smanjenju broja ugovora o zakupu uredskog prostora u cijeloj Republici Hrvatskoj i objedinjavaju službi Ministarstva radi ostvarenja daljnjih ušteda proračunskih sredstava.

Unutar djelokruga pisarnice i pismohrane u prethodnom razdoblju izvršeni su poslovi računalnog i programskog povezivanja pisarnica; izvršena je edukacija djelatnika pisarnice za rad u novom programu urudžbiranja (eGop), izvršen je prijelaz na rad u novom sustavu eGop; Izvršena je nužna prerasporedba djelatnika po poslovima u pisarnici i pismohrani u uvjetima smanjenog broja zaposlenih; aktivnosti prikupljanja arhivske građe na prethodnim lokacijama preseljenih uprava ministarstva i pripreme za pohranu iste u arhivu, izrada novog Plana klasifikacijskih oznaka. U tijeku su aktivnosti izlučivanja i zbrinjavanja arhivske građe na lokacijama arhiva RU Split, Pakrac i Osijek, zatim redovne aktivnosti mikrofilmiranja arhivske građe. Isto tako održani su koordinacijski sastanci s predstavnicima Hrvatskog državnog arhiva. Od strane Hrvatskog državnog arhiva izvršen je redovni inspekcijski nadzor arhive. Izvršena je žurna intervencija i sanacija izljeva vode u pismohrani Borovje;

U provedbi poslova protupožarne zaštite izrađen je tekst Pravilnika o zaštiti od požara i Pravilnika o zaštiti na radu. U tijeku je izrada Planova evakuacije u slučaju požara ili elementarne nepogode. Izvršeno je servisiranje vatrogasnih aparata u svim objektima ministarstva i svim službenim vozilima Ministarstva. U tijeku su aktivnosti provedbe obuke zaposlenika MRRŠVG za rad na siguran način.

- U provedbi poslova obrambenih priprema izvršeni su obilasci pravnih osoba od značaja za obranu i sastanci s predstavnicima pravnih osoba od značaja za obranu Republike Hrvatske, sastanci s nositeljima obrambenih priprema Izrađena je procjena obrambenih potreba u ratnom stanju, te Prijedlog pravnih osoba nositelja obrambenih priprema i prijedlog objekata posebno značajnih za obranu, te prijedlog proizvoda i usluga od značaja za obranu iz nadležnosti MRRŠVG.

U vremenskom razdoblju od 9. srpnja 2009. godine do zaključno 8. prosinca 2011. godine provedeni su postupci javne nabave i sklopljeni ugovori kako slijedi:

Postupci nabave od 9. srpnja 2009. godine do kraja 2009. godine

Sveukupna javna nabava objavljena u Elektroničkom oglasniku javne nabave							
Vrsta nabave	Postupka Javne	ROBA		USLUGE		RADOVI	
		Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)	Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)	Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)
Otvoreni postupak		22	599.919.126,00	114	74.765.088,78	113	399.770.280,95
Pregovarački postupak	s			3	1.268.177,57	2	13.975.340,14

prethodnom objavom						
Pregovarački postupak bez prethodne objave	3	3.446.465,00	40	4.262.168,78	19	26.779.729,25
Ugovori o javnim uslugama iz dodatka II.B			7	2.830.130,00		
UKUPNO	25	603.365.591,00	164	83.125.565,13	134	440.525.350,34
SVEUKUPNO					323	1.127.016.506,47

Nabave čija je procijenjena vrijednost do 70.000,00 kn bez PDV-a, koje nisu objavljene u Elektroničkom oglasniku javne nabave

Predmet nabave	Ukupna vrijednost nabave (u kn bez PDV-a)
Roba	1.170.348,60
Radovi	137.380,63
Usluge	1.559.359,31

Postupci nabave u 2010. godine

Sveukupna javna nabava objavljena u Elektroničkom oglasniku javne nabave							
Vrsta nabave	Postupka Javne	ROBA		USLUGE		RADOVI	
		Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)	Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)	Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)
Otvoreni postupak		14	17.021.348,66	125	12.198.994,74	88	325.177.806,78
Pregovarački postupak bez prethodne objave				10	629.795,11	4	1.870.685,26
Ugovori o javnim	3		4.553.389,39	10	564.237,39	8	7.243.055,92

uslugama iz dodatka II.B						
UKUPNO	17	21.574.738,05	145	13.393.027,24	100	334.291.547,96
SVEUKUPNO					262	369.259.313,25

Nabave čija je procijenjena vrijednost do 70.000,00 kn bez PDV-a, koje nisu objavljene u Elektroničkom oglasniku javne nabave

Predmet nabave	Ukupna vrijednost nabave (u kn bez PDV-a)
Roba	1.875.529,70
Radovi	760.760,32
Usluge	3.868.763,90

Okvirni sporazumi		
Broj sporazuma	Predmet okvirnog sporazuma	Vrijednost ugovora sklopljenog temeljem okvirnog sporazuma (u kn bez PDV-a)
8	RAZNE USLUGE I NABAVA ROBA	137.583.751,50

Postupci nabave u 2011. godine

Sveukupna javna nabava objavljena u Elektroničkom oglasniku javne nabave								
Vrsta nabave	Postupka Javne	ROBA		USLUGE		RADOVI		
		Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)	Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)	Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora (bez PDV-a)	
Otvoreni postupak		17	14.698.891,40	93	9.681.413,48	97	266.775.764,35	
Pregovarački postupak bez	1		5.472,00	12	939.795,62	16	5.275.930,55	

prethodne objave						
Ugovori o javnim uslugama iz dodatka II.B			2	752.380,00		
UKUPNO	18	14.704.363,40	107	11.373.589,10	113	272.051.694,90
SVEUKUPNO					238	298.129.647,40

Nabave čija je procijenjena vrijednost do 70.000,00 kn bez PDV-a, koje nisu objavljene u Elektroničkom oglasniku javne nabave	
Predmet nabave	Ukupna vrijednost nabave (u kn bez PDV-a)
Roba	1.959.175,61
Radovi	753.148,10
Usluge	5.507.826,71

Ukupna vrijednost ugovora sklopljenih temeljem izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi		
Zakonska osnova	Broj sklopljenih ugovora	Vrijednost sklopljenih ugovora
Čl. 5.	2	183.192,00

KABINET MINISTRA

U Kabinetu ministra obavljaju se stručni i administrativni poslovi za ministra i državne tajnike, poslovi praćenja rada i komuniciranja s Vladom Republike Hrvatske, Hrvatskim saborom i njihovim radnim tijelima, te drugim ministarstvima, protokolarni poslovi, poslovi prevođenja, drugi poslovi u svezi s ostvarivanjem programa rada Ministarstva i aktivnostima ministra i državnih tajnika, poslovi odnosa s javnošću, medijskog i drugog prezentiranja rada Ministarstva, te poslovi publikacija i tiskovina Ministarstva.

U Kabinetu ministra obavljali su se stručni i administrativni poslovi za ministra i državne tajnike, poslovi praćenja rada i komuniciranja s Vladom Republike Hrvatske, Hrvatskim saborom i njihovim radnim tijelima, te drugim ministarstvima, protokolarni poslovi, poslovi prevođenja, drugi poslovi u svezi s ostvarivanjem programa rada Ministarstva i aktivnostima ministra i državnih tajnika, poslovi odnosa s javnošću, medijskog i drugog prezentiranja rada Ministarstva.

U okviru navedenih poslova, obavljani su poslovi pregleda i signiranja prispjele pošte, naslovljene na ministra i državne tajnike. Također, obavljan je i pregled svih akata, koji se upućuju na potpis ministru.

U Kabinetu ministra obavljani su poslovi informacijske sigurnosti sukladno Zakonu o informacijskoj sigurnosti.

U predmetnom razdoblju, održano je 19. sjednica Kolegija ministra, na kojima su se razmatrale teme od zajedničkog i važnog interesa na razini Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

Također, Kabinet ministra sudjelovao je u izradi informativnih podloga za potrebe Ureda predsjednice Vlade Republike Hrvatske, te je pratilo izvršenje programa Gospodarskog socijalnog vijeća za 2011. godinu na razini Ministarstva.

U obavljanju poslova odnosa s javnošću, medijskog i drugog prezentiranja rada Ministarstva, Kabinet ministra odgovarao je na upite zainteresirane javnosti i rješavao zahtjeve za pristup informacijama temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama

TAJNIŠTVO MINISTARSTVA

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva („Narodne novine“ broj 34/08) ustrojeno je Tajništvo Ministarstva unutar kojega su se do izmjene Uredbe u ožujku 2010. godine obavljali kadrovski poslovi, poslovi nabave i informatički poslovi.

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva („Narodne novine“ broj 31/2010) u Tajništvu Ministarstva ustrojena je Pravna služba i Služba za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima.

U Tajništvu Ministarstva obavljaju se poslovi usklađivanja rada upravnih organizacija u sastavu Ministarstva i unutarnjih ustrojstvenih jedinica, daju upute za rad u svezi s ostvarivanjem plana rada, koordiniraju poslovi na izradi i ostvarivanju plana rada i na temelju nacрта planova rada predlažu planovi stručnog usavršavanja i osposobljavanja državnih službenika, poduzimaju mjere za osiguranje učinkovitosti u radu, izrađuju se izvješća o ostvarivanju plana rada, te o drugim pitanjima u svezi s radom i ustrojstvom. U Tajništvu Ministarstva se usklađuje rad na izradi nacрта zakona i drugih propisa iz djelokruga Ministarstva i koordiniraju pravni poslovi. U Tajništvu se obavljaju kadrovski poslovi, poslovi stručnog usavršavanja.

Osim navedenoga u Tajništvu Ministarstva obavljaju se poslovi pregleda svih akata koji se donose u Ministarstvu, prijedlozi imenovanja u povjerenstva, radne skupine i druga slična tijela, priprema odgovora na zastupnička pitanja upućena od strane Hrvatskog sabora.

U nadležnosti Tajništva ministarstva je i priprema i vođenje sjednica Stručnog kolegija, na kojima se raspravljaju i prihvaćaju akti iz djelokruga Ministarstva. U razdoblju od srpnja 2009. do prosinca 2011. održano je 65 sjednica Stručnog kolegija .

Donošenjem Programa gospodarskog oporavka (travanj 2010. godine) na razini Vlade RH u Tajništvu Ministarstva ažurira se matrica za redovna polumjesečna i mjesečna izvješća prema

Ministarstvu financija, kao i odgovarajuća stručna podloga za potpredsjednika za sjednice Vlade RH.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Služba za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima:

Temeljem Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva (Narodne novine broj 34/08 i 31/10) u **Ministarstvu je sistematizirano 773, a popunjeno 489 radnih mjesta.**

USTROJSTVENA JEDINICA U SASTAVU MINISTARSTVA REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA Sistematizirano Popunjeno

1. UPRAVA ZA PRORAČUN, FINACIJE I RAČUNOVODSTVO	49	24
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	0
1.1. Služba za proračun i računovodstvo	1	1
1.1.1. Odjel za proračun	1	1
1.1.1.1. Odsjek za pripremu proračuna	3	1
1.1.1.2. Odsjek za izvršavanje proračuna	3	1
1.1.2. Odjel za računovodstvene poslove	1	0
1.1.2.1. Odsjek za računovodstvene poslove	1	0
1.1.2.1.1. Pododsjek knjigovodstva	1	1
1.1.2.1.1.1. Odjeljak financijskog knjigovodstva	3	1
1.1.2.1.1.2. Odjeljak za likvidaturu knjigovodstvene dokumentacije	3	1
1.1.2.1.2. Pododsjek za obračun dohotka i blagajničke poslove	1	1
1.1.2.1.2.1. Odjeljak za obračun dohotka	3	1
1.1.2.1.2.2. Odjeljak za blagajničke poslove	2	1
1.1.2.2. Odsjek analitičkih evidencija	1	1
1.1.2.2.1. Pododsjek za analitičko praćenje nefinancijske imovine	3	1
1.1.2.2.2. Pododsjek za evidenciju i gospodarenje nekretninama u državnom vlasništvu na i izvan područja posebne državne skrbi	3	1
1.1.2.2.3. Pododsjek za evidentiranje i provedbu poticajnih mjera na području posebne državne skrbi	3	3
1.2. Odjel za projektno financiranje i analizu financijskog poslovanja	1	1
1.2.1. Odsjek za projektno financiranje i provedbu programa pomoći EU	1	1
1.2.1.1. Pododsjek za projektno financiranje	3	1
1.2.1.1. Pododsjek za provedbu programa pomoći EU	3	1

1.2.2. Odsjek za analizu financijskog poslovanja	3	1
1.3. Odjel za financijsko upravljanje i kontrole	3	2
2. UPRAVA ZA PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI	184	150
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	1
2.1. Sektor za stambeno zbrinjavanje	1	1
2.1.1. Odjel za stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi	1	1
2.1.1.1. Odsjek za stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi	1	0
2.1.1.1.1. Pododsjek za stambeno zbrinjavanje u hrvatskom Podunavlju	3	3
2.1.1.1.2. Pododsjek za stambeno zbrinjavanje u središnjoj i južnoj Hrvatskoj	3	3
2.1.1.2. Odsjek za stambene objekte na područjima posebne državne skrbi	6	5
2.1.1.3. Odsjek za građevinski materijal	4	3
2.1.2. Odjel za stambeno zbrinjavanje izvan područja posebne državne skrbi i provedbu međunarodnih programa	1	0
2.1.2.1. Odsjek za stambeno zbrinjavanje izvan područja posebne državne skrbi	1	1
2.1.2.1.1. Pododsjek za izdavanje suglasnosti	3	3
2.1.2.1.2. Pododsjek za dodjelu stanova	3	3
2.1.2.2. Odsjek za međunarodne programe	1	0
2.1.2.2.1. Pododsjek za Bosnu i Hercegovinu	3	2
2.1.2.2.2. Pododsjek za provedbu međunarodnih programa	3	2
2.1.3. Odjel za praćenje i analizu	3	2
2.2. Sektor za gospodarenje državnom imovinom iz djelokruga ministarstva i imovinsko-pravne poslove	1	1
2.2.1. Odjel za statusna prava i imovinsko-pravne poslove	1	0
2.2.1.1. Odsjek za imovinsko-pravne poslove	1	1
2.2.1.1.1. Pododsjek za darovanje državnih kuća i stanova	3	2
2.2.1.1.2. Pododsjek za naknadu štete	3	3
2.2.1.1.3. Pododsjek za prodaju državnih kuća i stanova	3	3
2.2.1.2. Odsjek za drugostupanjski postupak i prigovore	1	0
2.2.1.2.1. Pododsjek za drugostupanjski upravni postupak	3	3
2.2.1.2.2. Pododsjek za prigovore stranaka	3	3
2.2.2. Odjel za gospodarenje državnom imovinom iz djelokruga ministarstva	3	3
2.3. Sektor za koordinaciju regionalnih ureda	1	1
2.3.1. Odjel za koordinaciju regionalnih ureda	1	1

2.3.1.1. Odsjek za pritužbe i dokumentaciju	1	0
2.3.1.1.1. Pododsjek za pritužbe	3	2
2.3.1.1.2. Pododsjek za dokumentaciju	3	2
2.3.1.2. Odsjek za tehničku potporu	3	3
2.3.2. Odjel za programe socijalnog i gospodarskog oporavka	30	18
2.4. Područne jedinice - Regionalni uredi	81	73
2.4.1. Regionalni ured Karlovac		8
2.4.2. Regionalni ured Gospić		3
2.4.3. Regionalni ured Osijek		8
2.4.4. Regionalni ured Pakrac		3
2.4.5. Regionalni ured Petrinja		10
2.4.6. Regionalni ured Slavonski Brod		7
2.4.7. Regionalni ured Knin		6
2.4.8. Regionalni ured Vukovar		10
2.4.9. Regionalni ured Zadar		7
2.4.10. Regionalni ured Zagreb		11
3. UPRAVA ZA REGIONALNU I LOKALNU INFRASTRUKTURU	40	16
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	0
3.1. Sektor za izgradnju infrastrukture	1	0
3.1.1. Odjel za izgradnju objekata komunalne infrastrukture	1	1
3.1.1.1. Odsjek za pripremu planova i projekata	5	3
3.1.1.2. Odsjek za koordinaciju i provedbu projekata	7	0
3.1.2. Odjel za izgradnju objekata javne namjene	1	1
3.1.2.1. Odsjek za izgradnju školskih objekata	3	0
3.1.2.2. Odsjek za izgradnju objekata javne namjene	4	1
3.2. Sektor za pripremu i praćenje programa	1	1
3.2.1. Odjel za pripremu i praćenje programa i projekata	1	0
3.2.1.1. Odsjek za pripremu	3	2
3.2.1.2. Odsjek za praćenje	4	1
3.2.2. Odjel za posebne programe regionalnog i lokalnog razvoja	1	1

3.2.2.1. Odsjek za pripremu	3	2
3.2.2.2. Odsjek za provedbu	3	2
4. UPRAVA ZA OBNOVU	50	27
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	0
4.1. Sektor za obnovu i provedbu stambenog zbrinjavanja	1	1
4.1.1. Odjel za obnovu	1	1
4.1.1.1. Odsjek za planiranje i pripremu	3	0
4.1.1.2. Odsjek za provođenje programa obnove obiteljskih kuća	1	1
4.1.1.2.1. Pododsjek za praćenje i analizu programa	3	2
4.1.1.2.2. Pododsjek za opremanje	3	2
4.1.1.3. Odsjek za obnovu višestambenih zgrada	5	3
4.1.2. Odjel za provedbu stambenog zbrinjavanja	1	1
4.1.2.1. Odsjek za provođenje programa stambenog zbrinjavanja	4	0
4.1.2.2. Odsjek za izgradnju naselja	3	1
4.2. Sektor za upravno-pravne poslove	1	1
4.2.1. Odjel za drugostupanjski postupak	1	1
4.2.1.1. Odsjek za drugostupanjski postupak korisnika obnove	8	4
4.2.1.2. Odsjek za upravni nadzor	3	0
4.2.2. Odjel za pravne poslove i dokumentaciju	1	1
4.2.2.1. Odsjek za pravnu pomoć i posebna prava korisnika	5	3
4.2.2.2. Odsjek za dokumentaciju i evidencije	4	4
5. UPRAVA ZA INTEGRIRANI REGIONALNI RAZVOJ	43	28
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	0
5.1. Sektor za regionalni razvoj i prekograničnu suradnju	1	1
5.1.1. Odjel za razvoj županija i širih regija	1	1
5.1.1.1. Odsjek za provedbu	8	5
5.1.1.2. Odsjek za kontrolu	4	2
5.1.2. Odjel za prekograničnu suradnju	1	1
5.1.2.1. Odsjek za prekogranične programe s državama članicama Europske unije	8	5
5.1.2.2. Odsjek za prekogranične programe s državama nečlanicama Europske unije	5	4
5.2. Odjel za regionalnu razvojnu politiku	1	1
5.1.1. Odsjek za programiranje	5	3
5.1.2. Odsjek za praćenje i vrednovanje	4	3
5.1.3. Odsjek pravnih poslova	3	1
6. UPRAVA ŠUMARSTVA	66	42

ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	1
6.1. Sektor za gospodarenje šumama	1	1
6.1.1. Odjel za uređivanje i inventarizaciju šuma	5	2
6.1.2. Odjel za održivi planski razvoj na šumi i šumskom zemljištu	1	1
6.1.2.1. Odsjek za planski razvoj na šumi i šumskom zemljištu	4	2
6.1.2.2. Odsjek za održivi razvoj na šumi i šumskom zemljištu	6	2
6.1.3. Odjel za privatne šume	4	2
6.1.4. Odjel za opće pravne poslove i posebne imovinsko-pravne poslove	2	1
6.2. Sektor za zaštitu šuma i međunarodnu suradnju	1	1
6.2.1. Odjel za zaštitu šuma i šumski reprodukcijски materijal	4	3
6.2.2. Odjel za praćenje i provedbu međunarodnih obveza u šumarstvu	3	2
6.3. Sektor šumarske inspekcije	1	1
6.3.1. Odjel državne šumarske inspekcije	1	1
6.3.1.1. Odsjek nadzora gospodarenja šumama	3	1
6.3.1.2. Odsjek nadzora zaštite šuma	3	1
6.3.1.3. Odsjek kontrolnog i instruktivnog nadzora	3	1
6.3.2. Odjel šumarske inspekcije	1	1
6.3.2.1. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Rijeci	2	2
6.3.2.2. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Splitu	3	1
6.3.2.3. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Osijeku	6	6
6.3.2.4. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Varaždinu	5	3
6.3.2.5. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Zagrebu	5	5
7. UPRAVA ZA LOVSTVO	44	32
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	1
7.1. Sektor lovstva	1	1
7.1.1. Odjel gospodarenja lovištima	1	1
7.1.1.1. Odsjek gospodarenja lovištima i divljači	4	3
7.1.1.2. Odsjek za pravne poslove, zakonodavstvo i međunarodnu suradnju	3	1
7.1.2. Odjel za praćenje i razvoj lovstva	1	0
7.1.2.1. Odsjek za financije u lovstvu	3	3
7.1.2.2. Odsjek Središnje lovne evidencije	4	3
7.2. Sektor lovne inspekcije	1	1
7.2.1. Odjel državne lovne inspekcije	1	1
7.2.1.1. Odsjek nadzora gospodarenja lovištima	3	1
7.2.1.2. Odsjek kontrolno-instruktivnog nadzora	3	1

7.2.2. Odjel lovne inspekcije	1	1
7.2.2.1. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Rijeci	3	2
7.2.2.2. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Splitu	4	4
7.2.2.3. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Osijeku	3	2
7.2.2.4. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Varaždinu	3	2
7.2.2.5. Odsjek-Područna jedinica sa sjedištem u Zagrebu	3	3
8. UPRAVA ZA DRVNU INDUSTRIJU	16	10
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	0
8.1. Sektor za primarnu preradu drva	1	1
8.1.1. Odjel za primarnu preradu drva	3	2
8.1.2. Odjel za celulozu, papir i proizvode od papira	3	2
8.2. Sektor za razvoj drvne industrije	1	1
8.2.1. Odjel za finalnu preradu drva	3	1
8.2.2. Odjel za dizajn i kvalitetu proizvoda od drva	3	2
9. UPRAVA GOSPODARENJA VODAMA	101	64
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	1
9.1. Sektor zaštite od štetnog djelovanja voda i navodnjavanja	1	1
9.1.1. Odjel vodnoga dobra i zaštite od štetnog djelovanja voda	1	1
9.1.1.1. Odsjek za vodno dobro i koncesije	6	5
9.1.1.2. Odsjek za zaštitu od štetnog djelovanja voda	3	1
9.1.2. Odjel navodnjavanja i detaljne melioracijske odvodnje	1	1
9.1.2.1. Odsjek navodnjavanja	3	0
9.1.2.2. Odsjek detaljne melioracijske odvodnje	3	2
9.2. Sektor zaštite i korištenja voda	1	1
9.2.1. Odjel zaštite voda	1	1
9.2.1.1. Odsjek za kemijska sredstva i ovlaštene laboratorije	3	1
9.2.1.2. Odsjek za stanje voda i sustav odvodnje	3	1
9.2.2. Odjel korištenja voda	1	1
9.2.2.1. Odsjek za korištenje voda i koncesije	4	2
9.2.2.2. Odsjek za planiranje i sustave vodoopskrbe	3	1
9.3. Sektor državne vodopravne inspekcije, upravnog nadzora i za žalbeni postupak	1	1
9.3.1. Odjel upravnog nadzora	1	0
9.3.1.1. Odsjek za kontrolu naknada za koncesije	4	2
9.3.1.2. Odsjek za kontrolu vodnih naknada	4	2
9.3.1.3. Odsjek za kontrolu ulaganja	4	0
9.3.2. Odjel za žalbeni postupak	1	1

9.3.2.1. Odsjek za žalbe na iznos naknada za koncesije i vodnih naknada	4	0
9.3.2.2. Odsjek za žalbe na rješenja državnih vodopravnih inspektora i prvostupajnskih tijela	4	1
9.3.3. Odjel državne vodopravne inspekcije	1	1
9.3.3.1. Odsjek za vodno područje sliva Save	15	11
9.3.3.2. Odsjek za vodno područje slivova Drave i Dunava	12	11
9.3.3.3. Odsjek za vodno područje primorsko-istarskih slivova	6	6
9.3.3.4. Odsjek za vodno područje dalmatinskih slivova	8	7
10. UPRAVA VODNE POLITIKE I MEĐUNARODNIH PROJEKATA	44	26
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	1
10.1. Sektor vodne politike	1	1
10.1.1. Odjel vodne politike	1	1
10.1.1.1. Odsjek za planske dokumente upravljanja vodama i usklađivanje zakonodavstva	7	3
10.1.1.2. Odsjek za potporu pregovorima i europska pitanja	5	1
10.1.2. Odjel međunarodne suradnje	1	1
10.1.2.1. Odsjek za bilateralu	3	1
10.1.2.2. Odsjek za multilateralu	3	2
10.2. Sektor međunarodnih projekata	1	1
10.2.1. Odjel za pripremu projekata	1	1
10.2.1.1. Odsjek za programiranje	5	3
10.2.1.2. Odsjek za odobravanje projekata i financiranje	5	2
10.2.2. Odjel za provedbu projekata	1	1
10.2.2.1. Odsjek za natječajni postupak	4	3
10.2.2.2. Odsjek za nadzor provedbe projekata i plaćanje	5	3
11. UPRAVA ZA INFORMACIJSKE SUSTAVE I LOGISTIKU	62	36
ravnatelj Uprave	1	1
administrativni tajnik	1	0
11.1. Služba za informacijske sustave	1	0
11.1.1. Odjel za razvoj IS	3	0
11.1.2. Odjel za sigurnost i tehničku potporu	1	1
11.1.2.1. Odsjek za sigurnost	2	1
11.1.2.2. Odsjek za tehničku potporu	2	1
11.2. Služba za logistiku	1	1
11.2.1. Odjel za upravljanje uredskim prostorima, sigurnosnim i pomoćno-tehničkim poslovima	1	1
11.2.1.1. Odsjek za upravljanje uredskim prostorima	3	0

11.2.1.2. Odsjek za sigurnosne i pomoćno - tehničke poslove	1	0
11.2.1.2.1. Pododsjek za obranu, civilnu zaštitu i zaštitu od požara	2	1
11.2.1.2.2. Pododsjek za vozni park i pomoćne poslove	14	11
11.2.2. Odjel pisarnice i pismohrane	1	1
11.2.2.1. Odsjek pisarnice	1	0
11.2.2.1.1. Pododsjek za vođenje pisarnice	3	0
11.2.2.1.2. Pododsjek za vođenje pisarnice u izdvojenim ustrojstvenim jedinicama	3	2
11.2.2.2. Odsjek pismohrane	1	0
11.2.2.2.1. Pododsjek za vođenje pismohrane	3	3
11.2.2.2.2. Pododsjek za vođenje pismohrane u izdvojenim ustrojstvenim jedinicama	2	1
11.3. Služba za nabavu	1	1
11.3.1. Odjel za pripremu nabave	4	2
11.3.2. Odjel za obradu ponuda	4	4
11.3.3. Odjel za izradu ugovora i kontrolu izvršenja	1	1
11.3.3.1. Odsjek za izradu ugovora	2	1
11.3.3.2. Odsjek za kontrolu izvršenja	3	2
12. KABINET MINISTRA	19	11
13. TAJNIŠTVO MINISTARSTVA	43	13
tajnik Ministarstva	1	1
administrativni tajnik	1	0
13.1. Pravna služba	1	1
13.1.1. Odjel za izradu propisa i opće pravne poslove	1	0
13.1.1.1. Odsjek za izradu propisa	3	0
13.1.1.2. Odsjek za opće pravne poslove	3	0
13.1.2. Odjel za zakonodavstvo EU i međunarodnu suradnju	1	0
13.1.2.1. Odsjek za zakonodavstvo EU	3	1
13.1.2.2. Odsjek za međunarodnu suradnju	3	0
13.2. Služba za razvoj i upravljanje kadrovima	1	1
13.2.1. Odjel za službeničke odnose	1	1
13.2.1.1. Odsjek za kadrovske poslove	1	0
13.2.1.1.1. Pododsjek za provođenje natječajnih postupaka	2	2
13.2.1.1.2. Pododsjek za izradu rješenja	2	2
13.2.1.1.3. Pododsjek za vođenje očevidnika	2	1
13.2.1.2. Odsjek za opće poslove	3	0
13.2.2. Odjel za radno-pravni postupak	3	2
13.2.3. Odjel za razvoj i upravljanje kadrovima	1	0
13.2.3.1. Odsjek za upravljanje kadrovima	2	0

13.2.3.2. Odsjek za stručnu edukaciju kadrova	2	1
14. SAMOSTALNI ODJEL ZA EUROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU	3	1
15. SAMOSTALNI ODJEL ZA KONTROLU U SUSTAVU PROVEDBE EU I PROGRAMA	3	3
16. SAMOSTALNA SLUŽBA ZA UNUTARNJU REVIZIJU	7	6
15.1. Odjel za unutarnju reviziju poslovnih sustava	3	3
15.2. Odjel za unutarnju reviziju fondova EU	3	2
UKUPNO	773	489

S danom **09. srpnja 2009. godine** u Ministarstvu bilo je zaposleno:

- na određeno vrijeme – 26 službenika/namještenika
- na neodređeno vrijeme – 426 službenika/namještenika

UKUPNO: 452 službenika/namještenika

S danom **09. prosinca 2011. godine** u Ministarstvu je zaposleno:

- na određeno vrijeme - 36 službenika/namještenika, od kojih je sukladno poglavlju 23. u Upravi za područja posebne državne skrbi zaposleno 29 službenika
- na neodređeno vrijeme - 453 službenika/namještenika

UKUPNO: 489 službenika/namještenika

Zaposlenje putem ugovora o djelu:

Na dan 09. srpnja 2009. bilo je zaključeno 99 ugovora o djelu

Na dan 09. prosinca 2011. godine zaključen je 31 ugovor o djelu

U razdoblju od 07. srpnja 2009. godine do 09. prosinca 2011. godine riješeno je 4000 upravnih predmeta (UP/I), te 2500 neupravnih predmeta (NP).

Od 09. srpnja 2009. do 09. prosinca 2011. godine službenici su upućeni na:

- polaganje državnog stručnog ispita (109 službenika)
- pohađanje programa prekvalifikacije (1 službenik)
- pohađanje dodiplomskih studija (17 službenika)
- pohađanje poslijediplomskih stručnih studija (8 službenika)
- radionice i treninzi pri Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika, pri Ministarstvu uprave (147 službenika)

Pravna služba:

U razdoblju od 09.srpnja 2009 do 09. prosinca 2011. godine iz područja djelokruga rada Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva doneseno je ukupno **8 zakona i 101 podzakonski akt.**

Iz područja **Uprave za područja posebne državne skrbi**, doneseni su sljedeći zakoni i podzakonski akti:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj, 57/11),
- Uredba o uvjetima za kupnju obiteljske kuće/stana u državnom vlasništvu na područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj, 19/11),
- Uredba o izmjeni Uredbe o uvjetima za kupnju obiteljske kuće/stana u državnom vlasništvu na područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj, 56/11),
- Odluka o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske na području Hrvatskog Podunavlja („Narodne novine“, broj 56/11),
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu ostvarivanja porezne olakšice obveznika poreza na dobit na područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj, 122/10),
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu ostvarivanja porezne olakšice obveznika poreza na dobit na području Grada Vukovara („Narodne novine“, broj, 122/10),
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu ostvarivanja porezne olakšice obveznika poreza na dobit na brdsko- planinskim područjima („Narodne novine“, broj, 122/10),
- Odluka o stambenom zbrinjavanju povratnika-bivših nositelja stanarskog prava na stanovima izvan područja posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj 29/11),
- Odluka o izmjeni Odluke o stambenom zbrinjavanju povratnika-bivših nositelja stanarskog prava izvan područja posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj 139/11),
- Odluka o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 109/10),
- Odluka o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 109/11),
- Pravilnik o načinu izgradnje i mjerilima za popravak, obnovu i izgradnju obiteljskih kuća dodjelom građevnog materijala i višestambenih objekata na područjima posebne državne skrbi klasa: 019-06/1101/1705 od 01.12. 2011. godine - čeka se objava u Narodnim Novinama,
- Pravilnik o načinu izgradnje i mjerilima za popravak, obnovu i izgradnju obiteljskih kuća dodjelom građevnog materijala i višestambenih objekata na područjima posebne državne skrbi klasa: 019-06/1101/1705 od 01.12. 2011. godine - čeka se objava u Narodnim Novinama,

- Revidirani Akcijski plan za ubrzanu provedbu Programa stambenog zbrinjavanja, usvojen od Vlade Republike Hrvatske u lipnju 2010. godine.

Iz područja **Uprave za integrirani regionalni razvoj**, doneseni su sljedeći zakoni i podzakonski akti:

- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine, broj 153/09),
- Uredba o osnivanju partnerskih vijeća statističkih regija („Narodne novine“, broj 38/2010),
- Pravilnik o upisniku upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja („Narodne novine“, broj 53/2010),
- Pravilnik o obaveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija („Narodne novine“, broj 53/2010),
- Uredba o indeksu razvijenosti („Narodne novine“, broj 63/2010),
- Pravilnik o ustrojavanju i vođenju Središnje elektroničke baze razvojnih projekata („Narodne novine“, broj 66/2010),
- Odluka o razvrstavanju jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, broj 89/2011),
- Strategija regionalnog razvoja RH za razdoblje od 2011. do 2013. godine, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela u lipnju 2010. godine.

Iz područja **Uprave šumarstva**, doneseni su sljedeći zakoni i podzakonski akti:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Narodne novine“, broj 80/10),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Narodne novine“, broj 124/10),
- Uredba o izmjenama i dopuna Uredbe o postupku i mjerilima za osnivanje prava služnosti na šumi i/ili šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina („Narodne novine“, broj 9/11),
- Pravilnik o utvrđivanju naknade za prenesena i ograničena prava na šumi i šumskom zemljištu, („Narodne novine“, broj 105/09),
- Pravilnik o uvjetima za priznavanje jednakovaljanosti šumskog reprodukcijuskog materijala i popis država iz kojih se može uvoziti, („Narodne novine“, broj 91/09)
- Pravilnik o izradi nacionalnog popisa šumskih sjemenskih objekata, („Narodne novine“, broj 91/09),
- Pravilnik o zabrani stavljanja na tržište određenog šumskog reprodukcijuskog materijala („Narodne novine“, broj 91/09),
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu korištenja informacijske isprave, („Narodne novine“, broj 91/09),

-
- Pravilnik o pregledu šumskog reprodukcijuskog materijala koji se uvozi, („Narodne novine“, broj 91/09),
  - Pravilnik o načinu motrenja oštećenosti šumskih ekosustava, („Narodne novine“, broj 67/10),
  - Pravilnik o izmjenama Pravilnika o čuvanju šuma, („Narodne novine“, broj 25/11),
  - Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o doznaci stabala, obilježavanju drvnih sortimenata, popratnici i šumskom redu, („Narodne novine“, broj 25/11),
  - Pravilnik o izmjeni Pravilnika o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno, („Narodne novine“, broj 4/11),
  - Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uvjetima i mjerilima za odobrenje opsega nužne doznake stabala u šumama šumoposjednika, („Narodne novine“, broj 25/11),
  - Pravilnik o izmjenama Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika, („Narodne novine“, broj 25/11),
  - Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju naknade za prenesena i ograničena prava na šumi i šumskom zemljištu, („Narodne novine“, broj 98/11),
  - Pravilnik o načinu izrade i sadržaju Programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektom u kategoriji "kvalificiran" ili "testiran", („Narodne novine“, broj 4/11),
  - Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u Upisnik dobavljača šumskog reprodukcijuskog materijala, („Narodne novine“, broj 4/11),
  - Pravilnik o načinu rada i zadaćama Povjerenstva za šumski reprodukcijuski materijal, („Narodne novine“, broj 4/11),
  - Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra šumskih sjemenskih objekata, („Narodne novine“, broj 4/11),
  - Pravilnik o provođenju ocjenjivanja potencijalnih šumskih sjemenskih objekata i stručnog nadzora, („Narodne novine“, broj 4/11),
  - Pravilnik o sadržaju, obliku i troškovima izdavanja glavne svjedodžbe, (Narodne novine broj: 4/11 od 10. siječnja 2011. godine);
  - Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sadržaju, obliku i troškovima izdavanja glavne svjedodžbe („Narodne novine“, broj 42/11),
  - Popis šumskih svojti, („Narodne novine“, broj 4/11),

Iz područja **Uprave za lovstvo**, doneseni su sljedeći zakoni i podzakonski akti:

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu („Narodne novine“, broj 75/09),
- Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja („Narodne novine“, broj 66/10),

- Pravilnik o lovostaju („Narodne novine“, broj 67/10),
- Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu („Narodne novine“, broj 70/10),
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja središnje lovne evidencije („Narodne novine“, broj 73/10),
- Pravilnik o potvrdi o podrijetlu divljači i njezinih dijelova i obilježavanju krupne divljači evidencijskim markicama („Narodne novine“, broj 95/10),
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove („Narodne novine“, broj 101/10),
- Pravilnik o načinu lova s pticama grabljivicama i programu o polaganju sokolarskog ispita („Narodne novine“, broj 110/10).

Iz područja **Uprave za drvnu industriju**, doneseni su sljedeći zakoni i podzakonski akti:

- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za drvene ploče („Narodne novine“, broj 24/11),
- Operativnog programa razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014. i Izmjena i dopuna Operativnog programa razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014. (Zaključak Vlade RH),
- Pravilnika o tehničkim zahtjevima za drvene ploče („Narodne novine“, broj 24/11)
- Strategije razvoja dizajna namještaja 2010. - 2012. (Zaključak Vlade RH).

Iz područja **Uprave gospodarenja vodama i Uprave vodne politike i međunarodnih projekata**, doneseni su sljedeći zakoni i podzakonski akti:

- Zakon o vodama („Narodne novine“, broj 153/09),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 130/11),
- Zakon o financiranju vodnoga gospodarstva („Narodne novine“, broj 153/09),
- Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda, („Narodne novine“, broj 5/11),
- Državni plan obrane od poplava, („Narodne novine“, broj 84/10),
- Odluka o granicama vodnih područja, („Narodne novine“, broj 79/10),
- Odluka o granici između kopnenih voda i voda mora, („Narodne novine“, broj 89/10),
- Odluka o visini naknade najma, zakupa, služnosti i građenja na javnom vodnom dobru, („Narodne novine“, broj 89/10 i 88/11),
- Odluka o određivanju osjetljivih područja, („Narodne novine“, broj 81/10),
- Odluka o Popisu voda 1. reda, („Narodne novine“, broj 79/10),

-
- Odluka o visini naknade najma, zakupa, služnosti i građenja na javnom vodnom dobru, („Narodne novine“, broj 89/10),
  - Uredba o kakvoći voda za kupanje, („Narodne novine“, broj 51/10),
  - Uredba o mjerilima ekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga, („Narodne novine“, broj 112/10),
  - Uredba o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, („Narodne novine“, broj 112/10),
  - Uredba o standardu kakvoće voda, („Narodne novine“, broj 89/10),
  - Uredba o uvjetima davanja koncesija za gospodarsko korištenje voda, („Narodne novine“, broj 89/10),
  - Odluka o određivanju područja voda pogodnih za život slatkovodnih riba, („Narodne novine“, broj 33/11),
  - Odluka o određivanju voda pogodnih za život i rast školjkaša, („Narodne novine“, broj 78/11),
  - Odluka o visini naknade štete za protupravno izvađen šljunak i pijesak, („Narodne novine“, broj 80/10),
  - Popis građevina za osnovnu melioracijsku odvodnju i mješovitih melioracijskih građevina od interesa za Republiku Hrvatsku, („Narodne novine“, broj 83/10),
  - Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora, („Narodne novine“, broj 97/10),
  - Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda, („Narodne novine“, broj 87/10),
  - Pravilnik o izdavanju vodopravnih akata, („Narodne novine“, broj 78/10),
  - Pravilnik o očevidniku deponiranog šljunka i pijeska, („Narodne novine“, broj 80/10),
  - Pravilnik o očevidniku vađenja šljunka i pijeska, („Narodne novine“, broj 80/10),
  - Pravilnik o očevidniku zahvaćenih i korištenih količina voda, („Narodne novine“, broj 81/10),
  - Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti ispitivanja vodonepropusnosti građevina za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, („Narodne novine“, broj 1/11),
  - Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe, („Narodne novine“, broj 28/11),
  - Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti sprečavanja širenja i otklanjanja posljedica izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda i vodnoga dobra, („Narodne novine“, broj 1/11),
  - Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda („Narodne novine“, broj 20/11),
  - Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti vodoistražnih radova i drugih hidrogeoloških radova, preventivne, redovne i izvanredne obrane od poplava, te

- upravljanja detaljnim građevinama za melioracijsku odvodnju i vodnim građevinama za navodnjavanje, („Narodne novine“, broj 83/10),
- Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje javne odvodnje, („Narodne novine“, broj 28/11),
  - Pravilnik o sadržaju Financijskog plana Hrvatskih voda, („Narodne novine“, broj 93/10),
  - Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika o obavljenim nadzorima državnog vodopravnog inspektora, („Narodne novine“, broj 73/10),
  - Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja vodne dokumentacije, („Narodne novine“, broj 120/10),
  - Pravilnik o sadržaju, postupku i metodologiji donošenja Strategije upravljanja vodama i Plana upravljanja vodnim područjima, načinu konzultiranja i informiranja javnosti i sastavu Savjeta vodnog područja, („Narodne novine“, broj 3/11),
  - Pravilnik o službenoj iskaznici i znački državnih vodopravnih inspektora, („Narodne novine“, broj 114/10),
  - Pravilnik o tehničkim zahtjevima za građevine odvodnje otpadnih voda, kao i rokovima obvezne kontrole ispravnosti građevina odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, („Narodne novine“, broj 3/11),
  - Pravilnik o upravljanju i uređenju sustava za navodnjavanje, („Narodne novine“, broj 83/10),
  - Pravilnik o uvjetima za obavljanje poslova vodočuvarske službe, („Narodne novine“, broj 114/10),
  - Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta, („Narodne novine“, broj 66/11),
  - Uredba o najvišem iznosu naknade za priključenje građevina i drugih nekretnina na komunalne vodne građevine, („Narodne novine“, broj 109/11),
  - Uredba o visini vodnoga doprinosa, („Narodne novine“, broj 78/10 i 76/11),
  - Uredba o visini naknade za korištenje voda, („Narodne novine“, broj 82/10),
  - Uredba o visini naknade za uređenje voda, („Narodne novine“, broj 82/10),
  - Uredba o visini naknade za zaštitu voda, („Narodne novine“, broj 82/10),
  - Pravilnik o obračunavanju i plaćanju naknade za zaštitu voda, („Narodne novine“, broj 83/10),
  - Pravilnik o obračunu i naplati naknade za korištenje voda, („Narodne novine“, broj 84/10),
  - Pravilnik o obračunu i naplati naknade za uređenje voda, („Narodne novine“, broj 83/10),
  - Pravilnik o obračunu i naplati vodnoga doprinosa, („Narodne novine“, broj 79/10),
  - Pravilnik o uvjetima i mjerilima za sufinanciranje gradnje građevina za navodnjavanje u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba, („Narodne novine“, broj 83/10),

Mišljenja i očitovanja na prijedloge zakona i podzakonskih akata drugih tijela

U 2010. godini riješeno je 143 predmeta.

U 2011. godini zaprimljeno je 210 predmeta, a riješeno 194, otvoreno 16 predmeta.

Mišljenja na prijedloge podzakonskih akata Ministarstva

Svi podzakonski akti koji su doneseni u Ministarstvu bili su na mišljenju u Pravnoj službi.

Zastupnička pitanja

U 2010. godini riješeno je 29 predmeta.

U 2011. godini riješeno je 16 predmeta.

Imenovanja

U 2010. godini riješeno je 45 predmeta.

U 2011. godini riješeno je 37 predmeta.

Ovlaštenja

U Pravnoj službi izrađuju se odluke o ovlaštenjima za potpisivanje akata unutar Ministarstva.

SAMOSTALNI ODJEL ZA EUROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU

Samostalni odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju obavlja koordinaciju poslova pripreme i objedinjavanja dokumenata u vezi s provedbom Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koordinaciju pripreme i objedinjavanja priloga na razini ministarstva za izradu Nacionalnog programa Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji, koordinaciju poslova vezanih za sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija i europskih integracija na području regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, koordinaciju sudjelovanja u postupku sklapanja višestranih međunarodnih ugovora na području regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, te obavlja druge poslove po nalogu ministra.

U prosincu 2011. godine Samostalni odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju aktivno radi na provedbi Regionalnog programa trajnih rješenja za zbrinjavanje izbjeglica i raseljenih osoba, te projektima financiranim putem programa IPA komponenta I „Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija“ čiji je nositelj Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Nastavlja se i s provedbom bilateralne suradnje s Ministarstvom regionalnog razvoja Republike Poljske, te veleposlanstvom Republike Francuske.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Samostalni odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju je tijekom razdoblja od 09. srpnja 2009. do kraja 2011. godine obavljao koordinaciju poslova pripreme i objedinjavanja dokumenata u vezi s provedbom Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koordinaciju

pripreme i objedinjavanja priloga na razini ministarstva za izradu Nacionalnog programa Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji, koordinaciju poslova vezanih za sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija i europskih integracija na području regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, koordinaciju sudjelovanja u postupku sklapanja višestranih međunarodnih ugovora na području regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

Samostalni odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju od listopada 2010. godine na tjednoj bazi priprema „Izvješće o korištenju sredstava iz pretpristupnih fondova Europske unije i statusu pripreme za korištenje fondova Europske unije“ za sjednice Koordinacije za regionalni razvoj Vlade RH u kojem je obuhvaćen pregled korištenja sredstava EU po pojedinoj komponente IPA programa, uključujući iznos dodijeljenih i ugovorenih sredstava, te broj potpisanih ugovora. Izvješće se priprema u suradnju s ostalim ministarstvima i institucijama uključenim u provedbu IPA programa.

17. veljače 2011. potpisan je Memorandum o suglasnosti između Ministarstva regionalnog razvoja Republike Poljske i Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva Republike Hrvatske o suradnji na području regionalnog razvoja čime se želi osigurati prijenos znanja i iskustava koja je stekla Republika Poljska u korištenju sredstava iz EU fondova. Tijekom 2011. godine suradnja se realizirala sudjelovanjem predstavnika Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva na konferencijama i seminarima u Republici Poljskoj vezanim uz dosadašnja iskustva u provedbi strukturnih fondova, te vezano uz pripremu za slijedeću financijsku perspektivu u korištenju strukturnih fondova u razdoblju od 2014. do 2020. godine.

Tijekom 2010. i 2011. godine ostvarena je suradnja s Veleposlanstvom Republike Francuske sudjelovanjem predstavnika Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva na studijskom putovanju u Republiku Francusku gdje su se sudionici upoznali sa sustavom upravljanja i dosadašnjim iskustvima u provedbi strukturnih fondova u Francuskoj, kao i sa institucijama na nacionalnom i regionalnom nivou uključenim u ovaj proces. U studenom 2011. godine je osigurano sudjelovanje predstavnika Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, te Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva na 7. forumu o klasterima koji je organiziran u Nici. U okviru suradnje je omogućeno i učenje francuskog jezika za djelatnike Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, s kojim se započelo u siječnju 2011. godine.

Samostalni odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju sudjelovao je u organizaciji Dana regionalnog razvoja koji su održani u Šibeniku između 23. i 25. svibnja 2011. Cilj manifestacije bio je promovirati važnost regionalnog razvoja u Republici Hrvatskoj, u širem kontekstu pristupanja Republike Hrvatske EU. Na Danima regionalnog razvoja sudjelovali su predstavnici Europske komisije, predstavnici hrvatskih nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje europskim fondovima, predstavnici državnih i lokalnih vlasti, sadašnjih i budućih potencijalnih korisnika iz europskih fondova u Hrvatskoj, kao i gosti iz inozemstva.

Od studenog 2011. godine Samostalni odjel za europske integracije i međunarodnu suradnju uključen je i u izradu Regionalnog programa trajnih rješenja za zbrinjavanje izbjeglica i raseljenih osoba koji se provodi na teritoriju Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije. Cilj programa je sveobuhvatno pridonijeti završetku procesa zbrinjavanja izbjeglica i raseljenih osoba u Republici Hrvatskoj, pružajući trajna i održiva stambena rješenja uz puno poštivanje prava izbjeglica i interno raseljenih osoba. Tijekom studenog 2011. godine održan je prvi sastanak radne grupe na kojem su sudjelovali predstavnici

zemalja uključenih u provedbu programa, kao i predstavnici UNHCR-a, Europske komisije i Banke za razvoj Vijeća Europe. Predviđeno je da bi putem ovoga programa za Republiku Hrvatsku bilo osigurano 120 milijuna eura (30 milijuna eura iz državnog proračuna RH i 90 milijuna eura putem stranih donacija) za projekte namijenjene stambenom zbrinjavanju izbjeglica i raseljenih osoba.

Djelatnici Samostalnog odjela za europske integracije i međunarodnu suradnju imenovani su članovima Jedinice za provedbu projekata vezano uz koordinaciju projekata čiji je nositelj Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, a koji su financirani putem programa IPA komponenta I „Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija“. Trenutno je ministarstvo nositelj 4 projekta, koji su u fazi izrade natječajne dokumentacije i ugovaranja:

- 1) Podrška pri izradi komunikacijske strategije za upravljanje i provedbu programa stambenog zbrinjavanja za izbjeglice i povratnike – okvirni ugovor, dodijeljeni iznos 189.000 eura
- 2) Izgradnja kapaciteta za provedbu Direktive o onečišćenju izazvanog određenim opasnim tvarima koje se ispuštaju u vodni okoliš i Direktive o vodama – twinning projekt i ugovor o nabavi roba, dodijeljeni iznos 1,1 milijun eura
- 3) Izrada karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava – twinning projekt, dodijeljeni iznos 1,1 milijun eura
- 4) Tehnička pomoć u upravljanju Ciljem 3 kohezijske politike - twinning projekt, dodijeljeni iznos 787.500 eura

SAMOSTALNI ODJEL ZA KONTROLU U SUSTAVU PROVEDBE EU PROGRAMA

Samostalni odjel za kontrolu u sustavu provedbe EU programa (u daljnjem tekstu: Samostalni odjel za kontrolu) osnovan je na temelju inicijative Europske komisije, Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva (Narodne novine broj: 31/2010) koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 4. ožujka 2010. godine.

Naime, krajem 2009. godine Europska komisija je, nakon provedene revizije nad radom Odjela za prekograničnu suradnju, sastavila revizorski nalaz u kojem je iskazala potrebu za većom kontrolom tijela Operativne strukture u izvršavanju njihovih zaduženja i to Uprave za integrirani regionalni razvoj - Odjela za prekograničnu suradnju, Agencije za regionalni razvoj kao i Zajedničkih tehničkih tajništva.

Tom prilikom ujedno je iskazana i potreba pružanja odgovarajuće podrške čelniku Operativne strukture, u skladu sa zahtjevima Operativnog sporazuma kao i Okvirnog sporazuma, u okviru komponente IIb Prekogranična suradnja programa IPA, a sve to kroz osnivanje zasebnog Samostalnog odjela čija bi zadaća bila upravo sveukupna kontrola u sustavu provedbe EU programa.

Samostalni odjel za kontrolu u sustavu provedbe EU programa obavlja sljedeće poslove: kontrolu provedbe EU programa, provjeru i ovjeravanje na temelju uzorka je li sve u suglasnosti s EU uredbama i pravilima; ukazivanje na postojanje nedostataka i pokretanje mjera potrebnih da bi se iste uklonile i ako je potrebno, predlaganje pokretanja postupka za otklanjanje nepravilnosti i povreda službene dužnosti; dostavljanje propisanih izvješća i tražene dokumentacije čelniku Operativne strukture te obavljanje drugih poslova po nalogu ministra.

Osnovna je zadaća Odjela pružati podršku čelniku Operativne strukture u zadržavanju potpune odgovornosti nad upravljanjem i pouzdanošću upravljanja te provedbom operativnih programa kao i provođenje nadzora ispravnosti aktivnosti i sustava Operativne strukture vezano uz njezine odgovornosti koje se odnose na nabavu (javno nadmetanje i ugovaranje), upravljanje ugovaranjem te pridružene sustave i kontrole na temelju uzorka (administrativne provjere i provjere na licu mjesta). Odjel će uspostaviti pisane norme unutar Priručnika za upravljanje programima kao i procedure za provođenje ovjeravanja te će voditi evidenciju za svaku ovjeru, uključujući obavljeni posao, datum i rezultate ovjere te mjere poduzete pri uočavanju nepravilnosti.

Odmah po osnivanju odjela, službenici Samostalnog odjel za kontrolu započeli su s izradom Priručnika procedura što je bio jedan od zaključaka nalaza revizora Europske komisije.

Izrada Priručnika procedura vrlo je složen, zahtjevan i dugotrajan posao. Naime, Priručnik procedura osnova je rada i postupanja službenika Samostalnog odjela za kontrolu te pored općenitih podataka o samom odjelu, treba sadržavati i institucionalni i pravni okvir odjela, odredbe o unutarnjem ustrojstvu i ljudskim resursima, odredbe o nepravilnostima i postupanju s iznimkama, odredbe koje se odnose na donošenje i izradu izjave o jamstvu, odredbe o reviziji i postupanju sa slabostima koje se mogu pojaviti unutar sustava kao i odredbe o postupanju pri inspekcijskom nadzoru nad Upravom za integrirani regionalni razvoj – Odjelom za prekograničnu suradnju (u daljnjem tekstu: OZPS), Agencijom za regionalni razvoj (u daljnjem tekstu: ARR) i Zajedničkim tehničkim tajništvima (u daljnjem tekstu: ZTT).

Kako je Samostalni odjel za kontrolu preuzeo dio funkcija kontrole od drugih odjela održani su brojni sastanci s predstavnicima OZPS-a, ARR-a te predstavnicima Ministarstva financija, a u cilju usklađenja Priručnika procedura s postojećim Priručnicima ostalih tijela Operativne strukture

Priručnik procedura je odobren od strane Nacionalne dužnosnice za ovjeravanje Ministarstva financija 29. ožujka 2011. godine.

Nakon odobrenja Priručnika procedura, službenici Samostalnog odjela za kontrolu izradili su godišnji plan rada, plan zapošljavanja, godišnji plan i opseg kontrolnih nadzora te plan pohađanja edukacija u cilju stručnog osposobljavanja i usavršavanja djelatnika Samostalnog odjela za kontrolu, a sve kao temelj budućeg postupanja i rada sukladno procedurama propisanim u Priručniku procedura.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Temeljem donesenog i odobrenog plana kontrolnih nadzora, službenici Samostalnog odjela za kontrolu, proveli su kontrole u ARR, ZTT i OZPS-a. U tom cilju, vršene su provjere na licu mjesta kod spomenutih tijela OS-a, a ujedno su radi provjere obavljanja zaduženja službenika navedenih tijela, službenici Samostalnog odjela za kontrolu pratili rad službenika na relevantnim sastancima i seminarima u svojstvu promatrača, a što je prema Priručniku procedura također jedna od funkcija službenika Samostalnog odjela za kontrolu.

Samostalni odjel za kontrolu provodi sljedeće redovne aktivnosti propisane Priručnikom procedura:

Provjera sustava i uspostavljenih kontrola:

- priprema i izrada Godišnjeg plana nadzora
- priprema programa kontrola
- priprema analize rizika potrebne za odabir uzoraka koji će se provjeravati
- kontrolni nadzor nad radom ARR radi osiguranja ispravnosti upravljanja i kontrole sustava
- kontrolni nadzor nad radom ZTT (CRO-MNE, CRO-B&H, CRO-SER) radi osiguranja ispravnosti upravljanja i kontrole sustava
- kontrolni nadzor nad radom OZPS-a radi osiguranja ispravnosti upravljanja i kontrole sustava
- priprema i izrada kontrolnih izvješća za čelnika Operativne strukture
- praćenje i osiguranje praćenja kontrolnih izvješća
- provjera usklađenosti aktivnosti Operativne strukture s Operativnim i Provedbenim sporazumom i upozorenje o potencijalnim potrebama za reviziju istih
- pomoć čelniku Operativne strukture u pripremanju Izjave o jamstvu za Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NDO)
- pomoć čelniku Operativne strukture u osiguravanju redovitog izvještavanja NDO o uočenim nepravilnostima
- pomoć čelniku Operativne strukture u provođenju preporuka iz izvješća revizije nad radom tijela Operativne strukture i izvješćivanje o istome NDO
- pomoć čelniku Operativne strukture pri suradnji s Nacionalnim fondom i NDO, a vezano za razmjenu informacija o financijskoj provedbi prekograničnih programa na razini prioriteta
- provjera postupka upravljanja nepravilnostima i rizicima povezanim s Operativnim programom, na bazi uzorka

Sve aktivnosti predviđene za 2011. su izvršene.

Provjera transakcija na temelju uzorka u Agenciji za regionalni razvoj i Zajedničkim tehničkim tajništvima te provjera aktivnosti programiranja u Odjelu za prekograničnu suradnju:

U **Agenciji za regionalni razvoj** Samostalni odjel za kontrolu vrši provjeru sljedećih postupaka:

- provjera natječajne dokumentacije vezane za nabavu usluga, roba i radova, koju kod korisnika bespovratnih sredstava provjerava ARR
- provjera ugovorne dokumentacije, koju provjeru kod korisnika bespovratnih sredstava prethodno provodi ARR
- provjera procesa čišćenja budžeta (tzv. „budget clearing“), koji postupak provodi ARR radi utvrđivanja koji su troškovi korisnika bespovratnih sredstava prihvatljivi, a koji neprihvatljivi
- provjera procesa provjere i odobrenja prijedloga za izmjenu projekata i dopune ugovora, uključujući sve dodatke ugovorima, koji postupak provjere provodi ARR prije podnošenja projektnih izmjena ili dodataka ugovoru Delegaciji Europske unije – EUD, a u skladu s okvirima postavljenim u Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ-a trećim zemljama – PRAG-u

- provjera procesa provjere zahtjeva za plaćanje (prethodnih, privremenih ukoliko je potrebno i završnih), koje zahtjeve ARR upućuje korisnicima bespovratnih sredstva na provjeru, prije njihova podnošenja EUD na prethodno odobrenje te prije podnošenja zahtjeva Nacionalnom fondu na izvršavanje
- provjera popratne dokumentacije iz zahtjeva za plaćanje (uključujući privremena i konačna izvješća) od korisnika bespovratnih sredstava
- provjera procesa provjera na licu mjesta tzv. on-the-spot-check koje ARR provodi kod korisnika bespovratnih sredstava

Sve navedene provjere odvijaju se na temelju uzorka sukladno procedurama opisanim u Priručniku procedura.

Provjere/kontrole predviđene Godišnjim planom nadzora za 2011. su provedene.

U Zajedničkim tehničkim tajništvima – ZTT CRO-MNE, CRO-SER i CRO-B&H, Samostalni odjel za kontrolu vrši provjeru sljedećih postupaka:

- provjera postupka i provođenja sekundarne javne nabave iznad 10.000,00 Eur, koji postupak provjerava ZTT kod korisnika bespovratnih sredstava na savjetodavnoj bazi
- provjera procesa provjere na licu mjesta tzv. 'monitoring visit' korisnika bespovratnih sredstava, koju provjeru vrši ZTT

Provjere/kontrole predviđene Godišnjim planom nadzora za 2011. su provedene.

U Odjelu za prekograničnu suradnju Uprave za integrirani regionalni razvoj Samostalni odjel za kontrolu vrši provjeru sljedećih postupaka:

- provjera nacрта Operativnih programa i provjera revidiranih Operativnih programa od strane OZPS
- provjera mjesečnih izvješća OZPS u vezi s izvršenjem planiranih aktivnosti povezanih s pojedinim Operativnim programom
- provjera svih aktivnosti OZPS u vezi s korištenjem proračunskih sredstava i tijekom novca u Operativnoj strukturi, vezano za provedbu programa prekogranične suradnje
- provjera procesa nadzora, upravljanja nepravilnostima i rizicima povezanim s pojedinim Operativnim programima
- provjera analitičkih podataka OZPS na projektima prošlih poziva za dostavu projektnih prijedloga

Provjere/kontrole predviđene Godišnjim planom nadzora za 2011. su provedene.

Horizontalne aktivnosti Samostalnog odjela za kontrolu obuhvaćaju:

- poduzimanje aktivnosti kojima se osigurava izvještavanje čelnika Operativne strukture o svim nepravilnostima i iznimkama od uobičajenih postupanja
- izrada procedura/poduzimanje aktivnosti kojima se osigurava čuvanje dokumentacije radi osiguranja adekvatnog revizijskog traga
- poduzimanje aktivnosti kojima se osigurava da čelnik Operativne strukture na vrijeme primi sve relevantne informacije

- sudjelovanje na sastancima i susretima relevantnim za IPA programe prekogranične suradnje
- sudjelovanje na sastancima OZPS-a tzv. “risk panelima“ u svojstvu promatrača, na kojima se utvrđuje postojanje rizika u pojedinom programu prekogranične suradnje te predlažu mjere za smanjenje istog
- sudjelovanje na sastancima Zajedničkih nadzornih odbora (Joint Monitoring Committee - JMC) te Zajedničkih tehničkih tajništava (Joint Technical Secretariat – JTS) u svojstvu promatrača
- službena korespondencija
- sastanci unutar Samostalnog odjela za kontrolu te sastanci unutar Operativne strukture
- priprema izvješća relevantnih za rad Samostalnog odjela za kontrolu
- kontrola i praćenje izvješća tzv. ‘follow up’ relevantnih za rad Samostalnog odjela za kontrolu, sukladno procedurama opisanim u Priručniku procedura

Konstantne kontrolne aktivnosti u sebi obuhvaćaju praćenje aktivnosti ARR, ZTT te OZPS-a putem pisane i usmene komunikacije te komunikacije elektroničkim putem s voditeljima (task managerima) pojedinih programa te ostalim službenicima zaduženim za pojedini program prekogranične suradnje.

Aktivnosti provjera na licu mjesta (tzv. „on the spot check“) koje provodi Samostalni odjel za kontrolu među ostalim obuhvaćaju:

- sastavljanje i praćenje Godišnjeg plana nadzora, moguće faktore utjecaja i rizika, opće opise pojedinih prekograničnih programa, njihov napredak te bilo kakve institucionalne promjene (gubitak akreditacije, restrukturiranje Operativne strukture itd.)
- odabir uzoraka za provjere transakcija i to prema sljedećim kategorijama:
  - grantovi i drugi ugovori (npr. robe, usluge i radovi) potpisani od strane čelnika Operativne strukture (nakon pripreme istih od strane ARR);
  - predujmovi koji su isplaćivani nakon potpisivanja ugovora;
  - međuplaćanja (plaćanja nakon npr. 6 (šest) mjeseci od početka provedbe ugovora);
  - završna plaćanja uz podatke o kontrolama na licu mjesta provedenih od strane ARR i ZTT – kod korisnika bespovratnih sredstava s hrvatske strane.
- određivanje ciljeva i načina provođenja provjera na licu mjesta, koje pak u sebi sadrže prošlogodišnje nalaze, relevantne i istaknute podatke ARR, ZTT i OZPS koji će imati učinka i u nadolazećoj godini
- plan i opseg provođenja provjera na licu mjesta poduzetih od strane ARR i ZTT, koji se provodi kvartalno
- provjere nepravilnosti i iznimaka od uobičajenih postupanja

U lipnju i srpnju 2011. godine Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (u daljnjem tekstu: ARPA) provela je reviziju nad radom Samostalnog odjela za kontrolu.

U listopadu 2011. godine Europska komisija provela je reviziju nad radom Samostalnog odjela za kontrolu.

Edukacija službenika

U cilju stručnog osposobljavanja, a sukladno zahtjevima Europske komisije i Uredbe o dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi (Narodne novine broj 22/2011), službenici Samostalnog odjela za kontrolu pohađali su brojne edukacijske seminare na temu upravljanja IPA operativnim programima, strukturnih i kohezijskih fondova, pravnog i institucionalnog upravljanja EU fondovima, javne nabave, strateškog planiranja i upravljanja i dr.

Dokumentacija

Sva dokumentacija vezano za djelokrug Samostalnog odjela te sva revizijska izvješća, nalaze se u Samostalnom odjelu za kontrolu, a iz iste je razvidan cjelokupan tijek poslovanja te rezultati rada Samostalnog odjela za kontrolu.

SAMOSTALNA SLUŽBA ZA UNUTARNJU REVIZIJU

Unutarnja revizija je neovisna djelatnost čiji je cilj pružanje objektivnog stručnog mišljenja i savjeta za unaprjeđivanje poslovanja organizacije. Pomaže organizaciji u ispunjavanju ciljeva uvođenjem sustavnog i discipliniranog pristupa procjenjivanju i unaprjeđivanju djelotvornosti procesa vezanih uz upravljanje rizicima, kontrolu i gospodarenje.

Uloga unutarnje revizije je provođenje procjene prikladnosti, primjene i djelotvornosti sustava unutarnje kontrole na temelju utvrđivanja potencijalnih rizika u procesima i aktivnostima korisnika proračuna.

Specifičnije, uloga unutarnje revizije je pregledavati, procjenjivati i izvješćivati o:

- djelotvornosti i prikladnosti sustava financijskog upravljanja i kontrola u svrhu kontroliranja rizika;
- pouzdanosti, točnosti i sveobuhvatnosti financijskih i drugih poslovnih podataka;
- učinkovitosti, djelotvornosti i ekonomičnosti poslovanja;
- prikladnosti, učinkovitosti i djelotvornosti informacijskog sustava korisnika proračuna;
- zaštiti imovine i drugih resursa, te poduzimanju mjera protiv mogućih gubitaka, zbog rasipništva, zlouporabe, lošeg upravljanja, grešaka, prijevара i nepravilnosti;
- obavljanju poslovanja i zadaća te ostvarivanju ciljeva;
- poduzetim mjerama čelnika korisnika proračuna po preporukama unutarnje revizije s ciljem otklanjanja utvrđenih slabosti i nepravilnosti, odnosno poboljšanja poslovanja.

Aktivnost unutarnje revizije sastoji se od objektivne procjene dokaza unutarnjeg revizora s ciljem davanja neovisnog mišljenja ili zaključka koji se odnosi na proces, sustav ili drugo područje obuhvaćeno revizijom.

U okviru Operativne strukture nadležne za upravljanje i provedbu pojedinog programa i fonda Europske unije unutarnja revizija glavnim rukovoditeljima dostavlja neovisnu ocjenu rada njihovih sustava na podređenim razinama. Ova ocjena može uključivati neke naknadne provjere transakcija, ali primarno treba biti usredotočena na učinkovitost i djelotvornost sustava i način organizacije.

Konkretnije, unutarnja revizija u tijelima zaduženim za provedbu programa EU-a ima za cilj dati neovisno stručno mišljenje o sustavu unutarnjih kontrola unutar svoje institucije vezano uz realizaciju projekata i programa, o efikasnom i svrsishodnom korištenju financijskih

		Broj	Obavljeno	U tijeku/prebačeno u iduću godinu
2009.	Planirano	11	11	-
	Neplanirano (ad hoc)	2	1	1
2010.	Planirano	14	11	3
	Neplanirano (ad hoc)	2	1	1

sredstava te dati preporuke za poboljšanje u dijelovima u kojima su uočene slabosti.

Poslove unutarnje revizije u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva (dalje u tekstu: Ministarstvo) do travnja 2010. godine obavljao je Samostalni odjel za unutarnju reviziju koji je ustrojen na temelju Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva u travnju 2008. godine.

Samostalni odjel za unutarnju reviziju započeo je s djelovanjem u listopadu 2008. godine imenovanjem načelnice Samostalnog odjela.

Dana 4. ožujka 2010. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva prema kojoj je Samostalni odjel za unutarnju reviziju preustrojen u Samostalnu službu za unutarnju reviziju (dalje u tekstu: Služba).

Za obavljanje poslova u Službi ustrojeni su Odjel za unutarnju reviziju poslovnih sustava te Odjel za unutarnju reviziju fondova Europske unije.

S obzirom da je osnovna djelatnost Službe provođenje unutarnjih revizija, najveći dio godišnjih aktivnosti odnosi se na provođenje revizija kojima treba obuhvatiti nacionalna proračunska sredstava te pretpristupne programe i fondove Europske unije.

Tablica 1.: Sumarni prikaz statusa provedbe revizija na dan 31. prosinca, 2009. - 2011.

2011.	Planirano	11	10	1
	Neplanirano (ad hoc)	2	2	-

Tablica 2.: Pregled statusa provedbe revizija u 2009. godini

Redni broj	Naziv revizije
1.	Praćenje provedbe preporuka - IPA komponenta II B
2.	Praćenje provedbe preporuka - IPA komponenta III B
3.	Praćenje provedbe preporuka - IPA komponenta III C
4.	Provjera ispravnosti Izjave o jamstvu - IPA komponenta II B
5.	Provjera ispravnosti Izjave o jamstvu - IPA komponenta III B
6.	Provjera ispravnosti Izjave o jamstvu - IPA komponenta III C
7.	Praćenje realizacije ugovora - ISPA
8.	Praćenje realizacije ugovora (CARDS, PHARE)
9.	Praćenje provedbe preporuka - IPA komponenta II B
10.	Organizacijske pretpostavke za funkcioniranje sustava IPA - komponenta III B
11.	Organizacijske pretpostavke za funkcioniranje sustava IPA - komponenta III C
12.	Revizija "Samo-procjena sustava za upravljanje pretpristupnim instrumentom pomoći (IPA) u okviru komponente II b - Agencija za regionalni razvoj"
13.	Revizija usklađenosti poslovanja sa zakonima i podzakonskim propisima

Tablica 3.: Pregled statusa provedbe revizija u 2010. godini

Redni broj	Naziv revizije
1.	Revizija usklađenosti procesa nabave sa zakonima i podzakonskim propisima
2.	Revizija usklađenosti poslovanja Ministarstva sa zakonima i drugim propisima
3.	Revizija usklađenosti procesa gospodarenja lovištima sa zakonima i podzakonskim propisima

4.	Revizija pripremljenosti sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola od strane delegacije EU (EDIS) - program IPA I
5.	Revizija pripremljenosti sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola od strane delegacije EU (EDIS) program IPA komponenta III C
6.	Revizija pripremljenosti sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola od strane delegacije EU (EDIS) - program IPA komponenta III B
7.	Revizija sustava upravljanja i unutarnjih kontrola u Agenciji za regionalni razvoj Republike Hrvatske – program IPA, komponenta III C
8.	Praćenje realizacije ugovora - ISPA
9.	Praćenje provedbe preporuka (CARDS, PHARE)
10.	Praćenje provedbe preporuka - IPA I
11.	Revizija pripremljenosti sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola od strane delegacije EU (EDIS) program IPA komponenta II
12.	Revizija procesa praćenja i izvješćivanja - IPA komponenta II
13.	Revizija procesa upravljanja projektima - IPA komponenta III B
14.	Revizija procesa realizacije ugovora - IPA komponenta III C
15.	Revizija usklađenosti procesa smještaja prognanika i izbjeglica sa zakonima i podzakonskim propisima
16.	Revizija usklađenosti procesa dodjele koncesija za eksploataciju pijeska i šljunka sa zakonima i podzakonskim propisima

Tablica 4.: Pregled statusa provedbe revizija u 2011. godini

Redn i broj	Naziv revizije
1.	Revizija procesa praćenja i izvješćivanja - IPA komponenta II
2.	Revizija procesa upravljanja projektima - IPA komponenta III B
3.	Revizija procesa realizacije ugovora - IPA komponenta III C
4.	Revizija usklađenosti procesa smještaja prognanika i izbjeglica sa zakonima i podzakonskim propisima
5.	Revizija održivosti završenih projekata iz programa PHARE i IPA I
6.	Praćenje provedbe preporuka iz Revizije pripremljenosti sustava za funkcioniranje bez prethodnih kontrola Delegacije EU-a - IPA I
7.	Revizija procesa verifikacije plaćanja i kontrola na-licu-mjesta u okviru programa IPA - komponenta II
8.	Revizija provedbe projekata u tijeku iz programa IPA I, II, III i IV - komponenta IPA III B
9.	Revizija procesa verifikacije plaćanja u okviru programa IPA - komponenta III C
10.	Revizija usklađenosti procesa razvoja komunalne i socijalne infrastrukture sa zakonima i podzakonskim propisima
11.	Revizija usklađenosti procesa gospodarenja lovištima sa zakonima i podzakonskim propisima
12.	Revizija usklađenosti procesa nabave sa zakonima i podzakonskim propisima - revizija provedbe preporuka
13.	Revizija usklađenosti poslovanja Ministarstva sa zakonima i podzakonskim propisima - revizija provedbe preporuka

Na temelju revizija provedenih u razdoblju od 2009. do 2011. godine, načelan stav revizora je da se revidirani procesi u pravilu provode u skladu sa zakonima i drugim propisima koji određuju revidirana područja poslovanja. Područja poslovanja normativno su uređena zakonskim i podzakonskim aktima. Ukupna ocjena funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola je da unutarnje kontrole koje su uspostavljene ne osiguravaju u dovoljnoj mjeri pravodobnost i sigurnost odvijanja određenih dijelova procesa.

OSTALE NAPOMENE

U okviru svoje djelatnosti Samostalna služba surađuje sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom Ministarstva financija, Agencijom za reviziju sustava provedbe programa Europske unije, Državnim uredom za reviziju i Europskom komisijom, te prati rad Instituta unutarnjih revizora (IIA) i Hrvatskog instituta internih revizora (HIIR).

Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija

Samostalna služba surađivala je sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom u okviru godišnjeg planiranja i izvješćivanja o radu Službe, u okviru horizontalnih revizija sudjelovanjem u radnoj skupini za pripremu obavljanja unutarnje revizije provedbe projekata u tijeku iz programa IPA I, II, III i IV, te na području izobrazbe i usavršavanja unutarnjih revizora i razvoja metodologije rada unutarnje revizije.

Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije

U siječnju 2011. godine između čelnika Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske unije (dalje u tekstu Agencija), Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva te Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske zaključen je Sporazum o suradnji Tijela za reviziju i unutarnje revizije u tijelima operativne strukture zaduženima za provedbu programa IPA u okviru komponente II - Prekogranična suradnja. Ovaj Sporazum zaključen je kako bi se definirala područja i načini međusobne suradnje radi smanjenja mogućnosti preklapanja poslova te kako bi se povećala učinkovitost u obavljanju revizije i davanju stručnog mišljenja. U skladu s navedenim sporazumom, međusobna suradnja uključuje održavanje zajedničkih tromjesečnih sastanaka predstavnika Agencije i unutarnje revizije. U 2011. godini održana su četiri takva sastanka.

U izvješćima Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske unije vezano za rad Samostalne službe za unutarnju reviziju kao jedina slabost ističe se potreba popunjavanja svih radnih mjesta u skladu s Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

Europska komisija

U razdoblju od 28. lipnja do 01. srpnja 2011. godine Opća uprava za proračun Europske komisije provela je promatračku misiju u Hrvatskoj za Poglavlje 32 - Financijski nadzor s ciljem praćenja napretka Republike Hrvatske na području razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola. U ovoj misiji sudjelovali su predstavnici Uprave za proračun, financije i računovodstvo te Samostalne službe za unutarnju reviziju Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva predstavivši svoja dostignuća u području razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola. O navedenoj misiji Europska komisija sastavila je izvješće u kojem je iskazano zadovoljstvo razvojem sustava unutarnjih financijskih kontrola u Ministarstvu te čestitke za ostvareni napredak.

Državni ured za reviziju

Suradnja između Samostalne službe i Državnog ureda za reviziju (dalje u tekstu DUR) sastojala se u razmjeni izvješća odnosno informacija o obavljenim revizijama.

Druge aktivnosti

Druge aktivnosti koje su se obavljale u razdoblju od 2009. do 2011. godine obuhvaćaju konzultantske usluge, kreiranje programa osiguranja kvalitete, suradnju s drugim subjektima te profesionalno usavršavanje.

Među ovim aktivnostima posebno ističemo poslove vezane uz provedbu Strategije suzbijanja korupcije. Naime, u skladu s odlukom potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva od 16. prosinca 2009. godine Samostalni odjel za unutarnju reviziju, odnosno Samostalna služba za unutarnju reviziju određena je ustrojstvenom jedinicom za obavljanje poslova vezanih uz provedbu Strategije suzbijanja korupcije i rad Ministarstva na provedbi Strategije.

U skladu sa Strategijom suzbijanja korupcije i Akcijskim planom uz Strategiju, Samostalna služba za unutarnju reviziju zadužena je za praćenje provođenja antikorupcijskih mjera u Ministarstvu i trgovačkim društvima Hrvatske šume d.o.o. i Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama, redovno tromjesečno izvješćivanje o njihovom provođenju te za predlaganje uvođenja novih mjera. Osim navedenih redovnih zadaća, uloga Samostalne službe za unutarnju reviziju je sastavljati izvanredna izvješća po zahtjevu Ministarstva pravosuđa, prisustvovati sastancima i seminarima vezanim za provedbu Strategije suzbijanja korupcije.

U svezi s navedenim, tijekom 2010. i 2011. godine aktivno se surađivalo s Ministarstvom financija, Ministarstvom pravosuđa i trgovačkim društvima: Hrvatske šume d.o.o i Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama kako bi se osiguralo pravovremeno i potpuno izvješćivanje o provođenju antikorupcijskih mjera.

1.15. Ministarstvo turizma

Ministarstvo turizma nastalo je 2008. godine razdvajanjem tadašnjeg Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka na Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture te **Ministarstva turizma**. Razlog tome je i to da turizam zadire gotovo u sve sfere društvenog i gospodarskog razvoja uopće, te istodobno međusobno djeluje kompleksno i komplementarno te je duboko inkorporiran u tijekove svakidašnjeg života.

Uz manje izdvojene jedinice oba Ministarstva nalaze se na lokaciji Prisavlje 14. Budući da je većim dijelom postojeće državne službenike i svu infrastrukturu preuzelo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo turizma moralo je uspostaviti organizaciju rada kao i uspostavu svoje infrastrukture od samog početka.

Stanje u području iz djelokruga ministarstva turizma je sljedeće:

1. UPRAVA ZA TURISTIČKU POLITIKU, TRŽIŠTE I MEĐUNARODNU SURADNJU

U Upravi su, uz redovne poslove provedene sljedeće aktivnosti:

I

Koordinirao i izrađivao Analizu turističke godine i Program pripremnih i provedbenih aktivnosti za sljedeću turističku godinu – na godišnjoj razini

II

Svake godine je izrađena brošura i letak TURIZAM U BROJKAMA.

III

Provodio se program subvencioniranja organiziranog domaćeg i stranog turističkog prometa (2004.-2006.)

IV

Uveo se paušalni obračun i naplata boravišne pristojbe za građane iznajmljivače u cilju smanjivanja sive ekonomije (2006.)

V

Financirane su studije:

1. TOMAS studije (Tranzit, Ljeto, Kulturni turizam, Nautika, Kružna putovanja)
2. Projekt izrade satelitske bilance turizma
3. Projekt podizanja razine konkurentnosti turističkih sadržaja uz glavne cestovne prometnice RH
4. Studija Hrvatski proizvod za hrvatski turizam

VI.

Iz sredstava državnog proračuna sufinancirani su sljedeći projekti i programi:

1. Sufinanciranje dodatnih timova hitne pomoći u turističkim odredištima
2. Sufinanciranje aktivnosti HGSS
3. Sufinanciranje aktivnosti MUP-a Međunarodna policija u odori
4. Sufinanciranje aktivnosti HAK-a – sigurnost na cestama
5. Sufinanciranje izletničkih vlakova HŽ-u u suradnji s turističkim zajednicama
6. Program obrazovanja i obuke kadrova u turizmu „Promocija zanimanja“
7. Program obrazovanja i obuke kadrova u turizmu "Stipendije"
8. Program obrazovanja i obuke kadrova u turizmu „Kabineti“
9. Program poticanja djelovanja strukovnih udruga i drugih neprofitnih organizacija u području turizma u 2011. godini
10. Program dodjele bespovratnih sredstava turističkim projektima i projektima koji imaju utjecaj na podizanje kvalitete turističke ponude kojima su prethodno odobrena sredstva iz predpristupnih fondova EU i drugih međunarodnih fondova
11. Program unapređenja kvalitete ugostiteljske industrije u 2011. godini

Služba za standarde

Najznačajniji odrađeni projekti i poslovi –

Izrađeni i doneseni Pravilnici:

- a) Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli
- b) Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata Kampova iz skupine "Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj"
- c) Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji drugih vrsta ugostiteljskih objekata za smještaj iz skupine „Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj“
- d) Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu
- e) Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu

- f) Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma
g) Pravilnik o vrstama i kategorijama plovnih objekata nautičkog turizma
h) Pravilnik za dodjelu oznake kvalitete ugostiteljskog objekta vrste „Hotel“ je spreman za potpis Ministra i objavu
Broj kategoriziranih objekata na području Republike Hrvatske u nadležnosti Ministarstva turizma:
Skupina Hoteli:
695
Skupina Kampovi:
60
Skupina Marine:
17

Odjel za međunarodnu suradnju

- 1) U razdoblju do 9.12.2011. sklopljeno **29** bilateralnih ugovora o suradnji na području turizma;
- 2) S nekima od navedenih država predviđeno je osnivanje **Radne skupine**. Troškovi za navedeno planirani su u proračunu i ne iziskuju dodatne troškove, **predviđamo da se od navedenih država samo s 3-4 održi sjednica radne skupine u narednom razdoblju.**
- 3) Što se tiče Ugovora potpisanih s drugim zemljama u prethodnom razdoblju, predviđamo **da bi se u 2012. godini održali sastanci Radnih grupa sa Kraljevinom Španjolskom, Republikom Austrijom i Republikom Mađarskom.** Postoji mogućnost održavanja 1-2 sjednice sa zemljama s kojima imamo potpisan sporazum o zajedničkoj suradnji, a koje iskažu interes za to;
- 4) Redovito održavani sastanci **stalne komisije Hrvatska-Bavarska**, naizmjenice u RH i Bavarskoj. Razmijenjene informacije iz područja kvalitete u turizmu, edukacije kadrova i investicije u turizmu. Koordinator MVPEI. Redovito održavani sastanci **komisije Hrvatska - Baden-Wurttemberg**, naizmjenice u RH i Baden-Wurttembergu. Koordinator MVPEI; sudjelovali u radu Međugaladine komisije o suradnji s **Francuskom**;
- 5) **Alpe – Jadran**
Ministarstvo turizma RH predsjedava PS za turizam Radne zajednice Alpe – Jadran. Godišnje su se održala po dva sastanka projektne skupine i ostvarene su sljedeće aktivnosti- izdan magazin na temu vjerskih običaja, izdana biciklistička karta, u **izradi je nova turistička karta i novi magazin na temu kulturnog turizma**, izdana poštanska marka povodom obilježavanja 30. obljetnice RZ, te je održano nekoliko konferencija i skupova kao i prvi turistički sajam Alpe-Jadran;
- 6) **JADRANSKO-JONSKA INICIJATIVA**, Drugo hrvatsko predsjedanje, najviše tema iz turizma (travanj 2008.)
  - o napisali smo nacрте dokumenta **Pravila o radu okruglih stolova + Program hrvatskog predsjedanja JJI**;
  - o Na Okruglom podstolu za turizam organizirali multidisciplinarne sjednice
  - o Izdali CD sa sjednice Okruglih stolovaIntenzivirana suradnja među zemljama članicama kroz aktivno učešće u formuliranju **Protokola o razvoju turizma u Jadransko-jonskom bazenu** u okviru rada Jadransko-jonske inicijative (Potpisan 2010. godine);

7) **do prosinca 2007 predsjedavajući RZ za turizam) SREDNJOEUROPSKA INICIJATIVA (SEI)**

- u prosincu 2007, Glavno tajništvo SEI-a nam dodijelilo **SEI odličje časti (CEI Medal of Honour)** za posebno zalaganje na mjestu predsjedavajućeg tijela SEI Radnoj skupini za turizam.
- **Izdali 2 CD-a o radionicama koje smo organizirali (Kategorizacija hotela + Upravljanje zaštićenim područjima);**

8) od prosinca 2005. predstavnici Ministarstva turizma aktivno sudjeluju u radu **Savjetodavnog odbora za turizam EK**, u kojem razdoblju su se **izborili da Hrvatska sudjeluje u natječaju EDEN** (Europska destinacija izvrsnosti), te u anketama o kretanju turizma ; Hrvatska redovno podnosi **izvješća o turizmu Europskoj komisiji;**

9) tijekom 2008. Ministarstvo turizma bilo je **korisnik tehničke pomoći Phare 2005** za izradu **Nacrta strategije socijalnog turizma** (projekt okončan konačnim plaćanjem sredstava stranim konzultantima u proljeće 2009.; rezultati će se koristiti u izradi Strategije hrvatskog turizma);

10) od **proljeća 2011. partner je u projektu FAST LAIN** (CIP program EU) kao jedan od 7 partnera, za što su joj odobrena i sredstva (**ukupni proračun projekta je 18.260, 25 eura**, od čega doprinos MT iznosi 9.500 eura ali kroz vlastiti rad); projekt završava sljedeće godine;

11) **krajem 2011. primljeni kao partner u Projekt Calypso Europske komisije** (promicanje socijalnog turizma), nositeljica projekta Malta, Hrvatska i Finska pridruženi partneri;

12) Hrvatska je u razdoblju **od 2004. godine unutar Svjetske turističke organizacije** bila članicom Izvrnog vijeća UNWTO-a, predsjedala od 2005.-2007. Komisijom za Europu UNWTO-a, od 2007.-2009 supredsjedala Radnom grupom za olakšavanje putovanja, bila članicom Odbora za održivi razvoj turizma, trenutno je članica Programskog odbora i Odbora za marketing i konkurentnost;

13) **U rujnu 2011. u Zagrebu održana 1. međunarodna konferencija UNWTO-a o medijima i turizmu** pod pokroviteljstvom Vlade RH (400 sudionika), potpisana Zagrebačka deklaracija;

14) Hrvatska je od **listopada 1993. članica Svjetske turističke organizacije** i ima od 1994. obavezu plaćanja godišnje članarine istoj;

15) Od rujna 2006. do 2009. godine sudjelovali u radu **Međunarodnog radnog tijela o održivoj proizvodnji i potrošnji Marrakeskog procesa**, vodila Frnacuska, aktivno sudjelovanje doprinos dokumentima;

16) Od **2010. članica Globalnog partnerstva za održivi turizam** (UN tp II partnerstva) kao nastavka gore aspoimenutog radnog tijela; **od 2012. godine članarina** za ovo Partnerstvo je **5.000 \$**; mogućnost dobivanja sredstava kroz kandidiranje projekata;

17) organizacija **međunariodnih skupova za vrijeme CroTOUR-a i Dana hrvastkog turizma;**

18) 2010 -2011 : SUDJELOVANJE U RS PRI MGRP ZA IZRADU OPRK za korištenje strukturnih fondova 2012-2013 (koncipiranje dviju grant shema za projekte s područja turizma- jedne za javni i jedne za privatni sektor)

19) SUDJELOVANJE U UPRAVLJANJU PROGRAMIMA U IPA-i 2007 -2013

Sudjelujemo u radu Zajedničkih odbora za praćenje programa prekogranične suradnje :

- Slovenija _Hrvatska
- Mađarska – Hrvatska
- Hrvatska – Bosna i Hercegovina

- Hrvatska - Crna Gora

20) KREIRALI I ODRŽAVAMO SADRŽAJE O IPA PROGRAMIMA NA MREŽNOJ STRANICI MT

21) DUNAVSKA STRATEGIJA

od siječnja 2010, naovamo : sudjelovali u kreiranju nacrtu Akcijskog plana Dunavske strategije. Sudjelujemo u radu Steering Committeea za područje suradnje (3) Promicanje turizma, kulture i kontakata među ljudima

22) PARTNERSTVO NA PROJEKTIMA

- **MT je pridruženi partner** na projektu „Krovni plan razvoja turizma u graničnom području Hrvatska – Mađarska“ u programu prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska;
- Podržalo nekoliko drugih projekata hrvatskih partnera u Programu Adriatic.

2. UPRAVA ZA POSEBNE OBLIKE TURIZMA I TURIZAM NA KONTINENTU

12.02.2009. godine Vlada RH se suglasila s prijedlogom da Ministarstvo turizma preuzme obveze po ugovorima za **PROGRAM KREDITIRANJA SEOSKOG TURIZMA – „Razvoj turizma na selu“**, a u razdoblju od idućih 16 godina te su obveze za subvencioniranje kamata za kredite iz tog programa planirane u iznosu od 155 milijuna kuna. Riječ je o kreditima za razvoj seoskog turizma koji mogu biti u iznosu od 10.000,00 do 300.000,00 EUR, a kamatu od 8 % godišnje sufinanciralo bi Ministarstvo turizma sa 6 %, pa bi ona za krajnje korisnike bila 2 %, s rokom otplate na 15 godina i počekom od 1 godine.

Cilj programa kreditiranja bio je poticanje razvoja seoskoga turizma na ruralnim područjima Republike Hrvatske kroz razvoj turističke ponude kao dopunske aktivnosti na poljoprivrednim gospodarstvima. U okviru navedenog poticalo se stvaranje smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta za seoski turizam te stvaranje uvjeta za dodatne sadržaje i atrakcije u seoskom turizmu. Korisnici navedene kreditne linije su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i registrirane za obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti odnosno koji imaju odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu.

Do prosinca ove godine zaprimljeno je 137 kreditnih zahtjeva od kojih je prethodnu suglasnost dobio 51 korisnik. Ukupno je realizirano 45 kredita u ukupnom iznosu od 5.555.813,00 kn.

Osim kreditne linije, kao poticajne mjere, javnim pozivima raspisivali su se programi dodjele bespovratnih sredstava turističkim projektima kako slijedi :

- kulturna, tradicijska i prirodna baština u funkciji turizma - **POTICANJE IZRADE IZVORNIH HRVATSKIH TURISTIČKIH SUVENIRA- „Izvorni suvenir“**. Cilj ovog Programa je smanjenje broja uvezenih te afirmacija i povećanje broja domaćih autohtonih suvenira.
- razvoj selektivnih oblika turizma - Program poticanja razvoja posebnih oblika turizma na kontinentu **"ZELENA BRAZDA"**. Cilj ovog Programa je proširenje turističke ponude na kontinentu, povećanje sigurnosti i doživljaja pri odvijanju posebnih oblika turizma i stvaranje osnovne i dodatne ponude u nerazvijenim kontinentalnim destinacijama i zaleđa Jadranske obale i unutrašnjosti otoka.

- potpora Programa poticanja, zaštite, obnove i uključivanja u turizam baštine u turistički nerazvijenim područjima – „**BAŠTINA U TURIZMU**“. Ciljevi programa su razvoj turističke ponude na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen, a posebno na ruralnim, brdsko-planinskim područjima, područjima od posebne državne skrbi i otocima koja imaju turističke potencijale u kulturnoj i prirodnoj baštini zaštita, obnova i vrednovanje kulturne baštine uključivanjem u turističku ponudu zaštita, obnova i vrednovanje prirodne baštine uključivanjem u turističku ponudu.
- potpora Programa **manifestacijama** i drugim promotivnim aktivnostima u funkciji razvoja turizma Ciljevi programa su dodjela bespovratnih sredstava manifestacijama i drugim promotivnim aktivnostima koji potiču obogaćivanje turističke ponude odredišta, a u konačnici ukupne hrvatske turističke ponude. Sredstva su namijenjena za sufinanciranje svih aktivnosti i radova na neposrednoj realizaciji turističkih manifestacija i drugih promotivnih aktivnosti koji doprinose bogatijoj turističkoj ponudi.
- Program poticanja plasmana certificiranih ekoloških proizvoda u turizmu „**EKO PROIZVOD**“ – raspisan 2011. godine. Ciljevi programa su bili povećanje plasmana certificiranih ekoloških proizvoda na turističko tržište, otvaranje novih turističkih tržišta i kanala distribucije, te diversifikacija turističke ponude. Sredstva državne potpore namijenjena su korisnicima za nabavku certificiranih ekoloških proizvoda direktno od proizvođača za plasman na turističko tržište.

3. UPRAVA ZA SUSTAV TURISTIČKIH ZAJEDNICA

Zakonodavna aktivnost:

- 15. prosinca 2008. godine Hrvatski sabor je donio 3 zakona kojima se regulira sustav turističkih zajednica: *Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma*, *Zakon o članarinama u turističkim zajednicama* i *Zakon o boravišnoj pristojbi*.
- za provedbu navedenih zakona doneseno je 13 pravilnika i 3 uredbe VRH kojima se određuje visina boravišne pristojbe

Reustroj sustava turističkih zajednica

- donošenjem novog Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma započeo je reustroj sustava turističkih zajednica; 318 turističkih zajednica dobilo je suglasnosti na statute; u *Upisnik turističkih zajednica* upisano je 88 zajednica.

Slijedom navedenog, potrebno je dovršiti postupak reustroja sustava turističkih zajednica.

4. UPRAVA ZA RAZVOJ TURIZMA

A) Pravno područje

Vezano uz obvezu usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s propisima Europske unije sukladno Planu usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije za 2006. godinu i prihvaćenom Planu provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za 2006. odnosno Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji za 2006. godinu, i to za Poglavlje 3. Sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, doneseni su propisi koji omogućuju, između ostalog, liberalizaciju pružanja usluga u području turizma i ugostiteljstva za državljane država Europskog ekonomskog prostora od dana prijama Republike Hrvatske u članstvo Europske unije:

1. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, koji je stupio na snagu 28. prosinca 2006.g. („Narodne novine“ 138/06), te njegove izmjene i dopune objavljene u „Narodnim novinama“ broj 158/08, 43/09 i 88/10, kao i podzakonski propisi doneseni na temelju toga Zakona:

- Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupina „Restorani“, „Barovi“, „Catering objekti“ i „Objekti jednostavnih usluga“ (NN 82/07 i 82/09)

- Pravilnik o upisnicima ugostiteljskih objekata i o upisnicima o pružanju ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i seljačkom domaćinstvu (NN 5/08)

- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju i popisa gostiju

(NN 5/08)

- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbe (NN 5/08)

(iz nadležnosti Uprave za turističku politiku, tržište i međunarodnu suradnju:

- Pravilnik o razvrstavanja, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti ugostiteljskih objekata iz skupine „Hoteli“ (NN 88/07, 58/08 i 62/09)

- Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji smještajnih

objekata kampova iz skupine “Kampovi i druge vrste objekata za smještaj”

(NN 75/08 i 45/09)

- Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji drugih vrsta smještajnih objekata iz skupine “Kampovi i druge vrste objekata za smještaj” (NN 49/08 i 45/09)

- Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji objekata kojima se pružaju ugostiteljske usluga u domaćinstvu (NN 88/07, 58/08 i 45/09)

- Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu

(NN 5/08, 46/08 isp., 44/11 i 118/11)

- Pravilnik o upisnicima ugostiteljskih objekata i o upisnicima o pružanju ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i seljačkom domaćinstvu (NN 5/08)

(iz nadležnosti Uprave za posebne oblike turizma i turizam na kontinentu:

- Pravilnik o utvrđivanju posebnog standarda – hrvatska autohtona kuhinja (NN 60/11)

2. Zakon o pružanju usluga u turizmu, koji je stupio na snagu 10. srpnja 2007. godine, te njegova izmjena i dopuna objavljenja u „Narodnim novinama“ broj 88/10, kao i podzakonski propisi doneseni na temelju toga Zakona:

- Pravilnik o stručnom ispitu za turističke vodiče i ispitnom programu za turističke pratitelje (NN 50/08 i 120/08)
- Pravilnik o stručnom ispitu za voditelja poslovnice (NN 50/08)
- Pravilnik o popisu turističkih cjelina (lokaliteta) po županijama (NN 76/08)
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbe (NN 5/08)
- Pravilnik o iskaznici turističkog vodiča (NN 50/08, 90/08, 112/09, 33/10 i 62/10)
- Pravilnik o Upisniku putničkih agencija (NN 30/08)
- Pravilnik o Upisniku turističkih vodiča (NN 50/08)
- Pravilnik o Upisniku ugovora o turističkom zastupanju turističkih agencija (NN 30/08)

(iz nadležnosti Uprave za turističku politiku, tržište i međunarodnu suradnju:

- Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma (NN 72/08)
- Pravilnik o vrstama i kategorijama plovnih objekata nautičkog turizma (NN 69/08 i 83/09)

B) Razvojno područje

Tijekom razmatranog razdoblja Ministarstvo je realiziralo dva programa subvencioniranja kamata na odobrene razvojne turističke projekte. Prvi program pod nazivom Poticaj za uspjeh bio je u primjeni od 2002. do 2009. godine, a u razdoblju nakon završetka programa Ministarstvo prati ostvarenje programom zacrtanih ciljeva i podmirenje stvorenih dugoročnih obveza isplate subvencije kamata. Drugi program pod nazivom Program razvoja turizma u malom gospodarstvu kojim su odobravani krediti u razdoblju od 2001. do 2003. godine, a u razmatranom kasnijem razdoblju, kao i kod prethodnog programa, nastavili smo pratiti ostvarenje utvrđenih ciljeva i isplatu subvencije kamata.

5. UPRAVA ZA TURISTIČKU INFRASTRUKTURU I ZAŠTITU TURISTIČKE RESURSNE OSNOVE

Nakon 2009 godine ukinuti su programi TEMATSKI PUTOVI i TURIZAM KROZ REGIJE zbog smanjenog proračuna kao i zbog višegodišnjeg ulaganja u takav oblik turističke ponude koji je sada trebalo valorizirati.

Pristupanjem u članstvo Europske unije otvorilo se niz mogućnosti za povlačenje sredstava iz Strukturnih fondova zato se otvorila potreba za novim programima koji će pripremati Javnu turističku infrastrukturu za nadolazeće razdoblje. Zato smo osmislili :

Program pripreme javne turističke infrastrukture za strukturne fondove EU koji će: Omogućiti kvalitetnim investicijskim projektima razvoja i unaprjeđenja javne turističke infrastrukture postizanje što većeg stupnja spremnosti za kandidiranje za korištenje sredstava Strukturnih fondova Europske unije, koji će moći doprinijeti razvoju turizma povećanjem ukupne turističke ponude neke destinacije ili regije.

Pored toga nastavljeno je sa programom poticanja ulaganja u javnu turističku infrastrukturu u 2011. godini "Turizam bez zapreka"

Ovaj program je od samog početka dobio prioritet u našim razmišljanjima jer ima dugoročni cilj da Hrvatski turizam bude prilagođen i primjeren invalidnim osobama kako bi se oni osjećali punopravnim sudionicima u korištenju osobitosti naše turističke ponude.

To je i naša poruka, kao socijalne države koja brine o svojim građanima, ali i o turistima koji mogu računati na visoke standarde pristupa javnoj turističkoj infrastrukturi čim se uključujemo u europska promišljanja i standarde EU jer sudjelujemo u razvoju tkz. socijalnog turizma koji govori o turizmu za sve.

6. TAJNIŠTVO MINISTARSTVA

Ustroj Ministarstva uređen je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu (Narodne novine, broj 34/08) te Pravilnikom o unutarnjem redu iz 2008. godine s jednom izmjenom i dopunom (2010. g.).

Trenutno je u Ministarstvu zaposleno ukupno 81 službenika na neodređeno vrijeme što je znatno manje od okvirnog broja izvršitelja iz navedene Uredbe o unutarnjem ustrojstvu kojom je predviđeno 251 izvršitelja.

Velik broj nepopunjenih radnih mjesta, osobito u Tajništvu Ministarstva znatno otežava obavljanje poslova iz djelokruga Tajništva, pa tako i Ministarstva u cjelini.

Ovakvo stanje ljudskih resursa u Tajništvu uzrokovano je činjenicom da se Ministarstvo turizma ustrojilo kao samostalno ministarstvo 2008. godine, kada se temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, broj 5/08), izdvojilo iz sastava tadašnjeg Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, a da je Vlada Republike Hrvatske ubrzo donijela Odluku o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske koja je i danas na snazi.

Tajništvo Ministarstva kao posebnu ustrojstvenu jedinicu koja obavlja pravne, kadrovske, opće poslove, poslove nabave, financija i informatičke poslove za cjelokupno Ministarstvo,

bilo je potrebno ustrojiti gotovo u cijelosti (iz Tajništva Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka preuzete su samo dvije službenice koje su obavljale poslove pismohrane i jedan namještenik koji je obavljao poslove vozača), a i za druge ustrojstvene jedinice Ministarstva zbog manjka kadrova bilo je neophodno raspisati natječaje.

Do stupanja na snagu zabrane zapošljavanja, za Tajništvo su raspisani i provedeni natječaji za prijam samo četiri službenika i jednog namještenika, a dvoje službenika zaposleno je temeljem premještaja, što je nedovoljno za obavljanje različitih poslova koji spadaju u djelokrug Tajništva.

Kako su od zabrane zapošljavanja izuzeta samo radna mjesta na kojima se obavljaju poslovi koji su neophodni radi izvršavanja obveza preuzetih prema Europskoj uniji, a Ministarstvo takvih radnih mjesta nema, nakon donošenja Odluke o zabrani zapošljavanja bilo nemoguće popuniti bilo koje radno mjesto, osim u slučaju prestanka službe državnih službenika (klauzula 2 za 1), kojih slučajeva gotovo i nije bilo.

Napominjemo da smo u više navrata tražili suglasnost Ministarstva uprave kako bi popunili samo ona najnužnija radna mjesta koja su neophodna za normalno funkcioniranje Tajništva, ali nam Ministarstvo uprave nije dalo suglasnost za raspisivanje natječaja.

Također se nisu uspjeli realizirati premještaji službenika drugih ministarstva upravo zbog gore navedenih razloga (nedostatak kadrova određene struke – dipl. pravnici, dipl. ekonomisti), a preraspodjela službenika unutar Ministarstva također nije bila moguća, jer su službenici unutar uprava zbog istog razloga također znatno opterećeni.

Trenutno je u tijeku postupak raspisivanja natječaja za popunu radnog mjesta načelnika Odjela pravnih i kadrovskih poslova, za čije raspisivanje su se stekli uvjeti jer je prestala državna služba dvjema službenicama.

- Odjel nabave

Odjel za nabavu ustrojen je u okviru Tajništva ministarstva. Trenutno je u odjelu rade dvije službenice na mjestu više stručne savjetnice i samostalne referentice za nabavu. Budući da je Ministarstvo turizma nastalo izdvajanjem iz Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka prilikom preuzimanja nije imalo primopredaju u ovom odjelu jer je bio novoosnovan. Nije bilo nikakvih postupaka koje je novo tijelo imalo za nastaviti. Nabava se vrši putem postupaka javne nabave i narudžbenica koje se izrađuju u aplikaciji materijalnog knjigovodstva koja je dio programa KONTO. Trenutno se u Odjelu za nabavu dovršava postupak nabave usluge čišćenja nastavno na sklopljeni okvirni sporazum s 3 odabrana ponuđača. Provodi se redovna godišnja inventura osnovnih sredstava. Redovno se provjeravaju i ovjeravaju ulazni računi za naručene ili ugovorene i sukladno tome isporučene robe, usluge i radove. Odjel za nabavu najuže surađuje s Uredom za središnju javnu nabavu Vlade RH, u poslovima prikupljanja podataka, sklapanju pojedinačnih ugovora o javnoj nabavi koji su nastavni na sklopljene okvirne sporazume i izvještavanju o izvršavanju ugovora.

- Odjel IT

U okviru sredstava kojima je Ministarstvo turizma raspolagalo krenulo je u sustavno rješavanje problema sa jednom cjelovitom snimkom stanja iz koje je odlučeno da se u fazama krene k sustavnom rješavanju.

U okviru realne situacije do sada je napravljeno:

- Snimka stanja postojećeg stanja u IT kompletnoj infrastrukturi,
- Prijedlog i plan za razvoj IT infrastrukture,
- Znavljanje korisničke IT opreme. Zanovljena je gotovo cijela IT korisnička oprema a plan budućeg znavljanja jest znavljanje opreme svake četiri godine. U nabavkama opreme Ministarstvo turizma izuzetno je racionalno i nabavlja opremu adekvatnu stvarnim potrebama korisnika,
- Odvajanje IT serverske infrastrukture od MMPI-a. Odvojena je kompletna IT infrastruktura od infrastrukturne do aplikacijske,
- Migracija aplikacije Računovodstva na IT sustav MINT-a. Uspostava edukacije za korisnike MINT-a za potrebe Računovodstvene aplikacije,
- Uspostava direktnog povezivanja računovodstvene aplikacije s Riznicom Ministarstva Financija,
- Migracija Sharepoint rješenja na IT sustav MINT-a,
- Migracija i instalacija nove verzije Pisarnice na IT sustav MINT-a. Edukacija postojećih korisnika za potrebe korištenja Pisarničkog sustava,
- Odvajanje od MMPI-a i uspostava mail sustava MINT-a,
- Uspostava održavanja kompletnog IT sustava MINT-a,
- Uspostava održavanje web stranice MINT-a,
- Uspostava helpdesk sustava za korisnike IT sustava MINT-a,
- Uspostava backup rješenja za potrebe IT sustava i pohranjivanja korisničkih podataka,
- Uspostava održavanja fiksnog telefonskog sustava,
- Uspostava nabave i održavanja mobilne telefonije,
- Uspostava održavanja i najma fotokopirnih uređaja,
- Uspostava održavanja aplikacijskih rješenja koje postoje u MINT-u,
- Dogovor koji je doveo do nacrta Sporazuma između MINT-a i MMPI-a a u svrhu zajedničkih korištenja IT servisa na lokaciji Prisavlje 14 (mreža, firewall, antispam, telefonija)

1.16. Ministarstvo uprave

UVOD

Ovo Izvješće izrađeno je u svrhu ispunjavanja obveze utvrđene člankom 2. stavak 2. Zakona o postupku primopredaje vlasti („Narodne novine“, broj 94/04, 17/07 i 91/10), kojim je propisano da je svaki član Vlade kojoj prestaje mandat dužan detaljno izvijestiti o stanju i problemima u područjima iz djelokruga tijela kojim su upravljali.

U cilju jačanja upravljačkih i administrativnih kapaciteta tijela državne uprave nadležnog za reformu državne uprave, Hrvatski sabor je u srpnju 2009. godine donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave

kojim je ustrojeno Ministarstvo uprave, a koje je preuzelo poslove dotadašnjeg Središnjeg državnog ureda za upravu.

Osnivanjem Ministarstva uprave, znatno su ojačani upravljački i administrativni kapaciteti tijela nadležnog za usmjeravanje reforme i procesa modernizacije u čitavoj upravi, čime je razvoju sustava javne uprave pridano osobit značaj. Ministarstvo uprave je, od osnivanja do prosinca 2011. godine, izrađivalo nacрте prijedloga zakona i drugih propisa te obavljalo i ostale poslove i zadaće iz svog djelokruga.

STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA

Ministarstvo uprave je u razdoblju od ustrojavanja u srpnju 2009. godine obavljalo poslove propisane **Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave** („Narodne novine“, broj 77/09) koji se odnose na:

- sustav i ustrojstvo državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- politički i izborni sustav;
- osobna stanja građana;
- registraciju političkih stranaka, zaklada, fundacija i drugih evidencija utvrđenih posebnim zakonima;
- planiranje i nadzor zapošljavanja u državnoj upravi;
- stručno osposobljavanje i usavršavanje te radnopravni položaj zaposlenih u državnoj upravi i lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi;
- poticanje znanstvenog i stručnog razvitka državne uprave;
- poslove upravnog i inspeksijskog nadzora u svim tijelima državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- upravljanje sredstvima za unapređenje upravne sposobnosti kroz razvoj uslužne kulture u upravi;
- usmjeravanje reforme i procesa modernizacije u čitavoj upravi;
- primjenu etičkih načela;
- praćenje načina korištenja sredstava rada te primjenu suvremenih metoda rada u državnoj upravi, posebno primjenu računalnih i komunikacijskih sustava u radu te uvođenje novih tehnologija u radu ureda državne uprave u županijama;
- obavljanje poslova za međunarodnu komisiju za građanska stanja (CIEC);
- ostvarivanje međunarodne suradnje u pitanjima upravnog prava, državne uprave i lokalne samouprave;
- obavlja i druge poslove opće uprave, kao i poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom;
- obavlja i poslove koji nisu stavljeni u nadležnost drugom središnjem tijelu državne uprave.

S obzirom na utvrđeni djelokrug, unutarnje ustrojstvo Ministarstva uprave, nazivi upravnih organizacija i drugih unutarnjih ustrojstvenih jedinica u njegovom sastavu te okvirni broj izvršitelja uređeni su **Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva uprave** („Narodne novine“, broj 118/09). Ministarstvo uprave tako je podijeljeno na 11 unutarnjih ustrojstvenih jedinica – Kabinet ministra, 6 upravnih organizacija u sastavu (4 uprave i 2 zavoda), Tajništvo Ministarstva, 2 samostalna sektora i 1 samostalni odjel, sa predviđenih 168

izvršitelja. Ministarstvo uprave na dan ustrojavanja 02. srpnja 2009. godine preuzelo je ukupno 114 državnih službenika i namještenika Središnjeg državnog ureda za upravu. Od ustrojavanja Ministarstva do 12. prosinca 2011. godine preuzeto je 7 državnih službenika ukinutog Ureda za koordinaciju sustava procjene učinka propisa te zaposleno 38 novih državnih službenika, dok je u istom razdoblju iz Ministarstva otišlo 36 državnih službenika. Provedena su dva javna natječaja, jedan u 2009. godini i jedan u 2011. godini.

Na dan 12. prosinca 2011. godine u Ministarstvu uprave bilo je zaposleno ukupno 127 osoba, od kojih tri državna dužnosnika, 123 državna službenika i namještenika na neodređeno vrijeme i jedan državni službenik na određeno vrijeme.

Sukladno odredbama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva uprave, radna mjesta za državne službenike i namještenike, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća, stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje, njihove ovlasti i odgovornosti te druga pitanja od značaja za rad Ministarstva uređena su **Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva uprave**.

Ministarstvo uprave je u izvještajnom razdoblju redovno obavljalo sve poslove propisane Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave, koje za potrebe ovog Izvješća dijelimo u tri temeljne skupine – strategijske aktivnosti, zakonodavne aktivnosti te ostale aktivnosti.

1. Strategijske aktivnosti

Ministarstvo uprave aktivno je djelovalo na provedbi Strategije reforme državne uprave za razdoblje 2008. – 2011. godine, koja je u najvećem dijelu uspješno provedena.

Strategijom razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi za razdoblje od 2010. do 2013. godine, donesenom u prosincu 2009. godine, utvrđeni su opći i specifični ciljevi razvoja ljudskih potencijala te način i pokazatelji provedbe tih ciljeva. Akcijski plan za provedbu Strategije razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi za razdoblje od 2010. do 2013. godine, iz travnja 2010. godine, sadrži opise pojedinih zadaća te svrhe, ciljeve, aktivnosti, planirane rezultate, pokazatelje (indikatore), nositelje aktivnosti, korisnike, rokove, financijska i druga sredstva te izvore sredstava potrebnih za njihovu provedbu.

2. Zakonodavne aktivnosti

Dužnosnici i službenici Ministarstva uprave pripremali su prijedloge tekstova brojnih propisa koji su upućivani u postupak donošenja od strane Hrvatskog sabora odnosno Vlade Republike Hrvatske.

Izrada nacrtu prijedloga zakona

Zakon o izmjenama Zakona o Vladi Republike Hrvatske, donesen u srpnju 2009. godine, uređuje pitanje obavljanja tehničkih poslova u slučaju ostavke Vlade.

Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, donesen u ožujku 2010. godine, propisuje mjerila za određivanje plaća i naknada župana, gradonačelnika i općinskih načelnika i njihovih zamjenika, kao i plaća službenika i namještenika u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i maksimalne iznose plaća za lokalne dužnosnike, maksimalni iznos sredstava za plaće u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te maksimalne iznose plaća za zaposlene u lokalnim jedinicama koje primaju pomoć iz državnog proračuna.

Zakon o izmjenama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, donesen u srpnju 2010. godine, propisuje da članovi nadzornih odbora trgovačkih društava u državnom ili pretežito državnom vlasništvu ne mogu biti imenovani iz redova državnih dužnosnika, već se biraju na temelju javnog natječaja kako bi se osigurao izbor odgovarajućih stručnjaka.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o postupku primopredaje vlasti, donesen u srpnju 2010. godine, utvrđuje da državni dužnosnici koji su članovi skupština trgovačkih društava, upravnih vijeća ustanova i nadzornih odbora izvanproračunskih fondova, za koja je Hrvatski sabor utvrdio da su od posebnog državnog interesa, stavljaju mandat na raspolaganje tijelu koje ih je imenovalo. Također, obzirom da je izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, propisano da članove nadzornih, odnosno upravnih odbora trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska ima većinski paket dionica, odnosno većinski udio, imenuje glavna skupština, odnosno skupština društva na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, po prethodno provedenom javnom natječaju, ovim se Zakon utvrđuje da navedeni članovi nadzornih odnosno upravnih odbora stavljaju članstvo na raspolaganje Vladi, a obzirom na činjenicu da Vlada predlaže njihovo imenovanje.

Zakon o izborima zastupnika iz Republike Hrvatske u Europski parlament, donesen u srpnju 2010. godine, uređuje izbor zastupnika iz Republike Hrvatske u Europski parlament.

Zakon o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, donesen u srpnju 2010. godine, uređuje ostvarivanje prava birača državljana drugih država članica Europske unije koji imaju prebivalište ili privremeni boravak u Republici Hrvatskoj prema Zakonu o strancima u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, donesen u prosincu 2010. godine, izvršeno usklađivanje odredaba o izborima zastupnika u Hrvatski sabor s odredbama Promjene Ustava Republike Hrvatske donesene u lipnju 2010. godine i Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, donesenog također u lipnju 2010. godine.

Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, donesen u veljači 2011. godine, regulativu u financiranju izborne promidžbe uređuje cjelovito i na jedinstven način za sve izbore te unaprjeđuje transparentnost sustava financiranja političkih aktivnosti i uspostavlja nezavisne mehanizme nadzora. Izmjenama i dopunama navedenog Zakona, donesenim u svibnju 2011. godine, utvrđeno je jačanje neovisnog nadzora nad financiranjem

političkih aktivnosti tijekom godine i proširene ovlasti Državnog izbornog povjerenstva u provedbi nadzora – propisano je da Državno izborno povjerenstvo nadzire godišnje financijsko poslovanje i godišnje financijske izvještaje političkih stranaka, nezavisnih zastupnika, zastupnika nacionalnih manjina i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakon o Registru zaposlenih u javnom sektoru, donesen u ožujku 2011. godine, utvrđena je pravna osnova za prikupljanje i obradu podataka o zaposlenima u javnom sektoru te ustroj i vođenje Registra.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima, donesen u travnju 2011. godine, poboljšava sustav ocjenjivanja, povećava mobilnost državnih službenika, usklađuje postupovne odredbe sa Zakonom o općem upravnom postupku, uvodi mogućnost stručnog osposobljavanja u državnim tijelima bez zasnivanja radnog odnosa. Po prvi puta je propisana mjera izvanrednog otkaza za osobito teške povrede službene dužnosti te stroži razlozi za prestanak državne službe po sili zakona na način da je jedna ocjena „ne zadovoljava“, umjesto dosadašnje dvije uzastopne, razlog za prestanak državne službe po sili zakona.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama, donesen u svibnju 2011. godine, omogućava osiguravanje prava na pristup informacijama svim fizičkim i pravnim osobama putem otvorenosti i javnosti djelovanja tijela javne vlasti, radi ostvarivanja kontrole njihovog rada. Specifičnost izmjena odnosi se na proširen krug tijela javne vlasti, kao i uvrštenje novog pojma koji se odnosi na test javnog interesa i proporcionalnosti u slučaju uskrate informacija. Isto tako, određeno je da će u drugostupanjskom postupku o svim žalbama korisnika odlučivati već postojeće neovisno tijelo - Agencija za zaštitu osobnih podataka koja će ujedno obavljati nadzor nad provedbom toga Zakona.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, donesen u lipnju 2011. godine, usklađuju se postupovne odredbe s odredbama Zakona o općem upravnom postupku te uređuju određena pitanja radi izbjegavanja nejasnoća i dvojbi koje se pojavljuju u praksi (npr. provjera znanja, vještina i sposobnosti namještenika kod zapošljavanja).

Zakon o dopuni Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u RH, donesen u lipnju 2011. godine, kojim se 23. kolovoza u Republici Hrvatskoj proglašava Europskim danom sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima.

Zakon o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, donesen u srpnju 2011. godine, uređuje na jedinstven i cjelovit način upis u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, promjenu podataka u upisu te uvjete za brisanje iz Registra, kao i način rada i financiranja koordinacija vijeća nacionalnih manjina osnovanih za područje Republike Hrvatske.

Zakon o dopuni Zakona o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u RH, donesen u listopadu 2011. godine, kojim se 15. ožujka, dan osnivanja Narodne zaštite, proglašava spomendanom Narodne zaštite, a 30. travnja - dan pogibije Petra Zrinskog i Frana

Krste Frankopana, proglašava spomendanom na Zrinske i Frankopane, kao simbola žrtve za slobodu i pravdu hrvatskog naroda i hrvatske domovine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osobnih podataka, donesen u listopadu 2011. godine, dodatno se usklađuje sa Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom prijenosu takvih podataka, čime se zakonodavstvo Republike Hrvatske na području zaštite osobnih podataka, u potpunosti usklađuje sa pravnom stečevinom Europske unije.

U travnju 2011. godine Vlada Republike Hrvatske utvrdila je **Prijedlog zakona o referendumu** i uputila ga Hrvatskom saboru na donošenje. Hrvatski sabor je 13. svibnja 2011. godine u redovnoj proceduri proveo raspravu i prihvatio Prijedlog zakona o referendumu, kojim je izvršeno usklađivanje s odredbama Promjene Ustava Republike Hrvatske. Pripremljen je i Nacrt konačnog prijedloga zakona, ali nije upućen u daljnju proceduru.

U rujnu 2011. godine Vladi Republike Hrvatske upućen je na daljnje postupanje **Nacrt prijedloga Zakona o izborima tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**. Ovim Nacrtom prijedloga zakona cjelovito bi se i na jedinstven način uredio izborni proces za sve lokalne izbore. Temeljem uočenih nedostataka u provedbi Zakona koji uređuju lokalne izbore, uvažavajući preporuke Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, uredio bi se izborni proces za sve lokalne izbore jedinstvenim zakonom te bi se uskladila, odnosno ujednačila zakonska regulativa u pitanjima koja su zajednička za lokalne izbore i na kvalitetniji i primjereniji način uredila pojedina pitanja koja su značajna za zakonitost i pravilnost provedbe izbora. Prijedlog zakona nije utvrđen niti upućen u proceduru.

U rujnu 2011. godine Vlada Republike Hrvatske utvrdila je i uputila Hrvatskom saboru na donošenje **Prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave**, kojim se Zakon u ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave usklađuje s posebnim zakonima, kojima su izvršene određene promjene u ustrojstvu i djelokrugu pojedinih središnjih tijela državne uprave.

Izrađen je **Nacrt prijedloga Zakona o sustavu državne uprave**, koji je sredinom listopada 2011. predstavljen predstavnicima ureda državne uprave u županijama, nakon čega su pribavljena njihova mišljenja. Navedeni Nacrt nije upućen u daljnju proceduru.

Predlaganje i donošenje provedbenih propisa

Uredba o raspisivanju i provedbi javnog natječaja i internog oglasa u državnoj službi, donesena u lipnju 2010. godine, povećana mobilnost državnih službenika i ubrzan postupak zapošljavanja u državnoj upravi.

Uredba o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave, donesena u prosincu 2010. godine, postavlja okvire za provedbu zaključaka Vlade koji se odnose na

potrebu racionalizacije unutarnjeg ustrojstva i smanjenje broja zaposlenih u tijelima državne uprave.

Donesen je **Plan izobrazbe zaposlenih u javnoj upravi o europskim institucijama, propisima i procedurama**.

U prosincu 2010. godine Hrvatski sabor donio je **Odluku o popisu pravnih osoba od posebnog državnog interesa**, kojom se utvrđuje popis trgovačkih društava, ustanova te izvanproračunskih fondova koji su od posebnog državnog interesa.

Uredba o dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi, donesena u veljači 2011. godine, utvrđeni posebni nazivi radnih mjesta državnih službenika koji rade u strukturi tijela koja su dobila dozvolu za rad od Europske komisije za upravljanje sredstvima Europske unije i koeficijenti složenosti poslova.

Etički kodeks državnih službenika, donesen u travnju 2011. godine, precizira prava, obveze i odgovornosti povjerenika za etiku, organizacijske jedinice za etiku pri Ministarstvu uprave te Etičkog povjerenstva, kao i način provedbe ispitnog postupka po pritužbama građana, državnih službenika i namještenika na ponašanje državnih službenika u službi, ali i izvan državne službe. Sukladno Revidiranom Akcijskom planu uz Strategiju suzbijanja korupcije, propisani su i instrumenti zaštite povjerenika za etiku.

Uredba o sadržaju, načinu prikupljanja i obrade te mjerama zaštite podataka u Registru zaposlenih u javnom sektoru, donesena 5. svibnja 2011. godine, propisan je sadržaj podataka u Registru i zbirke isprava o zaposlenima (osobni dosje), način njihovoga prikupljanja i obrade, pravo pristupa podacima, čuvanje podataka i mjere za zaštitu podataka.

Plan prijama pripadnika nacionalnih manjina u državnu službu u tijela državne uprave u razdoblju od 2011. do 2014. godine, donesen 9. svibnja 2011., a Vlada Republike Hrvatske dala je suglasnost na Plan 12. svibnja 2011. godine. Vodeći računa o ograničenim mogućnostima zapošljavanja novih službenika u tijela državne uprave, pa tako i nacionalnih manjina te potrebi smanjenja broja zaposlenih u navedenim tijelima, kao i raspoloživim financijskim sredstvima za nova zapošljavanja, u razdoblju od 2011. do 2014. godine planira se prijam ukupno 802 pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave, od čega 727 u središnja tijela državne uprave i 75 u urede državne uprave u županijama.

Uredba o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, donesena u lipnju 2011. godine, utvrđuje definicije i opise standardnih mjerila za klasifikaciju radnih mjesta, popis radnih mjesta prema kategorijama, potkategorijama, razinama potkategorija i klasifikacijskim rangovima, način utvrđivanja naziva i elemenata opisa radnih mjesta te način i rokove usklađivanja naziva i opisa radnih mjesta u pravilnicima o unutarnjem redu upravnih tijela.

Uredba o uvjetima i načinu izbora osoba na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, donesena u rujnu 2011. godine, propisuje uvjete i način izbora osoba bez radnog iskustva koje se mogu primiti u državna tijela na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, u trajanju vježbeničkog staža (12 mjeseci).

Uredba o postupku i kriterijima ocjenjivanja državnih službenika, donesena u listopadu 2011. godine, propisuje postupak i kriterije ocjenjivanja državnih službenika te sadržaj obrasca o ocjeni.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o načinima i uvjetima napredovanja državnih službenika, donesena 10. studenoga 2011. godine, izmijenjeni su uvjeti za izvanredno napredovanje rukovodećih, viših i nižih državnih službenika.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o raspisivanju i provedbi javnog natječaja i internog oglasa u državnoj službi, donesena 10. studenoga 2011. godine, dotadašnja Uredba usklađuje se s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima i načinu vođenja Evidencije vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj, ministar uprave donio u prosincu 2010. godine, usklađivanje sa Zakonom o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine“, broj 60/08) i Pravilnikom o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine“, broj 1/09).

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o upisu u Zakladni upisnik, ministar uprave donio u prosincu 2010. godine, usklađivanje sa Zakonom o osobnom identifikacijskom broju i Pravilnikom o osobnom identifikacijskom broju.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascima i načinu vođenja Registra političkih stranaka te obrascima i postupku prijave osnivanja i djelovanja ustrojstvenih oblika političkih stranaka, ministar uprave donio u prosincu 2010. godine, usklađivanje sa Zakonom o osobnom identifikacijskom broju i Pravilnikom o osobnom identifikacijskom broju.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj, ministar uprave donio u prosincu 2010. godine, usklađivanje sa Zakonom o osobnom identifikacijskom broju i Pravilnikom o osobnom identifikacijskom broju.

Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te obrascima za upis i izdavanje isprava, ministar uprave donio u kolovozu 2011. godine. Nakon što je izrađen sadržaj i format Registra te zaprimljeni i kompletirani zahtjevi subjekata upisa, započet je upis u Registar vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, koji je u tijeku.

3. Ostale aktivnosti

Ministarstvo uprave poduzimalo je brojne aktivnosti i pripremalo potrebne akte u procesu pregovora o pridruživanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Uglavnom, radilo se o području političkih kriterija, ali i ispunjavanju pojedinih mjerila iz pojedinih poglavlja, osobito poglavlja 22 i 23. U okviru pregovora u Poglavlju 23., provedeno je usklađivanje posebnih zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku i od ukupno 62 doneseno je 55 zakona. Izrađena je Studija o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u širem javnom

sektoru Republike Hrvatske te doneseni naprijed navedeni, Zakon o izboru zastupnika iz Republike Hrvatske u Europski parlament, Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama.

Smjernice i načela za funkcionalnu decentralizaciju i teritorijalni preustroj, donesene u srpnju 2010. godine, postavljaju ciljeve i definiraju aktivnosti u provedbi sveukupne reforme lokalne samouprave te rokove i odgovornosti za njenu provedbu.

Izrađena je baza podataka svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koja će služiti kao stručno-analička podloga za izradu prijedloga decentralizacije poslova i određivanje optimalne teritorijalne organizacije.

Prijedlog reorganizacije agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, prihvaćen u srpnju 2010. godine, racionaliziran broj agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima i smanjen za 16.

Kriteriji za smanjenje broja zaposlenih u tijelima državne uprave, prihvaćeni u listopadu 2010. godine.

Načela i kriteriji za prijenos dijela poslova sa središnje na niže razine vlasti, kao i na tijela izvan sustava državne uprave (prenošenje javnih ovlasti), donesena u studenom 2010. godine, postavila su temelj za otklanjanje preklapanja i nejasnoća u ovlastima institucija koje obavljaju javne poslove. Riješen je postupak upravljanja trgovačkim društvima u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Podignuta je razina stručnosti u državnoj / javnoj upravi kroz provedbu Strategije razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi i putem aktivnosti Centra za stručno usavršavanje i osposobljavanje službenika (državnih službenika) te Akademije lokalne demokracije (službenika zaposlenih u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave). U prosincu 2010. godine osnovana je Državna škola za javnu upravu radi daljnjeg jačanja sustava izobrazbe službenika, osobito onih koji rade na poslovima koji su vezani za Europsku uniju te službenika koji rade ili se pripremaju za rad na fondovima Europske unije.

U razdoblju od 2009. do 2011. godine, Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika je samostalno ili u suradnji s drugim javnopravnim tijelima proveo ukupno 1.278 aktivnosti izobrazbe u više od 160 programa izobrazbe koje je pohađalo 20.350 polaznika. Poseban naglasak dan je programima izobrazbe vezanim uz jačanje integriteta državnih službenika, kao što su Suzbijanje korupcije, Edukacija povjerenika za etiku, Javni pristup informacijama i Javna nabava. Tiskane su i brošure „Korupcija – ozbiljan problem“ (10.000 primjeraka) i „Suzbijanje korupcije“ (6.000) primjeraka koje su distribuirane svim polaznicima programa Centra i svim tijelima državne uprave.

Pored toga, Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje obavlja sve koordinacijske poslove za upućivanje službenika na programe izobrazbe koje organizira Regionalna škola za javnu upravu (ReSPA) sa sjedištem u Danilovgradu u Crnoj Gori. ReSPA djeluje kao međunarodna organizacija, a osnovana je uz financijsku pomoć Europske unije. Do prosinca 2011. godine programe ReSPA-e pohađalo je 307 hrvatskih službenika.

Provedena su ukupno 94 inspekcijska i upravna nadzora u tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uključivo i ciljani upravni nadzori vezani uz ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina.

Obavljeni su svi poslovi vezani za provedbu dopunskih izbora u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, niza dopunskih i prijevremenih izbora u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te izbora za zastupnike u Hrvatski sabor. Također su obavljene i svi poslovi vezani uz utvrđivanje statusa birača potpisnika zahtjeva za referendum te pripremu popisa birača radi provedbe izbora.

Zaključno, treba istaknuti da Državni ured za reviziju, obavljenom financijskom revizijom poslovanja Ministarstva uprave za 2009. i 2010. godinu, nije utvrdio bilo kakve nepravilnosti i propuste.

2. Državne upravne organizacije

2.1. Državna geodetska uprava

Državna geodetska uprava je središnje tijelo državne uprave nadležno za geodetsko-katastarski sustav i geodetsko-katastarske poslove u Republici Hrvatskoj, poimenice: poslove državne izmjere, označavanja i održavanja državne granice, službene kartografije, katastra zemljišta i katastra nekretnina, katastra vodova, registra prostornih jedinica, infrastrukture prostornih informacija, izdavanje suglasnosti pravnim i fizičkim osobama za obavljanje stručnih geodetskih poslova te inspekcijske poslove.

Državnoj geodetskoj upravi je resorno nadležno Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Djelokrug Državne geodetske uprave, pored općih propisa koji uređuju djelokrug središnjih tijela državne uprave, uređen je slijedećim posebnim propisima:

- Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 16/07 i 124/10)
- Zakonom o obavljanju geodetske djelatnosti (NN 152/08 i 61/11)

Pored navedenih propisa za rad Državne geodetske uprave također posebnu važnost imaju:

- Zakon o nadzoru državne granice,
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu,
- Zakon o prostornom uređenju i gradnji,
- Zakon o cestama,
- Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama te
- Zakoni koji uređuju državnu statistiku i popise stanovništva.

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Državne geodetske uprave, Državna geodetska uprava upravne i druge stručne poslove iz svog djelokruga obavlja u Središnjem

uredu u Zagrebu i područnim uredima (20 područnih ureda za katastar, izuzev Grada Zagreba) s 92 ispostave.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu sistematizirano je 1.310 radnih mjesta, dok se broj stvarno zaposlenih u proteklim godinama kreće oko 1.150.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Središnjeg ureda u Zagrebu ustrojene su sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice: (1) Kabinet ravnatelja (2) Sektor za nabavu, pravne i računovodstvene poslove (3) Sektor za topografsku izmjeru i državne karte (4) Sektor za katastarski sustav (5) Sektor za državnu izmjeru (6) Sektor za informacijski sustav (7) Sektor za nacionalnu infrastrukturu prostornih podataka (8) Samostalni odjel za unutarnju reviziju.

Ravnatelj Državne geodetske uprave od 2000. godine je prof. dr. sc. Željko Bačić.

Zamjenik ravnatelja i pomoćnici ravnatelja (rukovodeći državni službenici) izabrani su javnim natječajem.

Rad Državne geodetske uprave odvija se na dvije razine, kao registracijsko tijelo (katastar i registar prostornih jedinica) riječ je o službi koja dnevno servisira potrebe građana, gospodarstva i države, te kao institucija nadležna za uspostavu katastra i drugih registara odnosno službene karte i geodetske mreže kroz programske aktivnosti.

Najznačajniji programi koje je realizirala ili realizira Državna geodetska uprava su:

- Program državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2001.-2005. koji je donio Hrvatski sabor
- Uredba Vlade Republike Hrvatske o mjerama za sređivanje imovinskopravnog, geodetsko-katastarskog i gospodarskog stanja na području doline rijeke Neretve (NN 126/00)
- Državni program uređenja posjedovne i vlasničkopravne evidencije (katastra i zemljišnih knjiga) na otocima (07/00)

Posebni projekti programskog karaktera:

- Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra (sufinanciran zajmom Svjetske banke i sredstvima pomoći EU)
- Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije (sufinanciran zajmom Svjetske banke i sredstvima pomoći EU)

III/1. **Državna izmjera**

Odlukom Vlade Republike Hrvatske (NN 110/04 i 117/04) utvrđeni su novi službeni geodetski datumi i ravninske kartografske projekcije za Republiku Hrvatsku. U svrhu njihove implementacije temeljem Programa uvođenja službenih geodetskih datuma i kartografskih projekcija provedeno je niz aktivnosti koje su imale za cilj osigurati praktičnu primjenu novog geodetskog referentnog sustava na cijelom području RH, u sve službene evidencije i baze podataka DGU i ostalim tijelima državne uprave.

CROPOS – Hrvatski pozicijski sustav

Najvažnija polugu u implementaciji novog geodetskog referentnog sustava predstavlja uspostava nacionalne mreže permanentnih GNSS stanica – CROPOS (Hrvatski pozicijski sustav) koja korisnicima omogućuje određivanje položaja putem GNSS tehnologije u realnom vremenu s točnošću od 2 cm (položajno) i 4 cm (visinski) na cijelom području države. Uspostavom CROPOS-a uvedeni su novi standardi određivanja položaja i predstavlja značajan doprinos geodetskom i geoinformacijskom razvoju države. Izvođenje geodetskih radova je brže, jednostavnije i učinkovitije uz istovremeno povećanje pouzdanosti i točnosti određivanja koordinata. CROPOS je pušten u službenu uporabu 9. prosinca 2008. godine te je odmah naišao na veliki odaziv kod korisnika, a trenutno ga koristi 389 registriranih korisnika. Usluge CROPOS-a se naplaćuju, a ostvarena sredstva prihod su državnog proračuna (1.500.000 kn u 2009. i 1.800.000 kn u 2010.)

Uspostava CROPOS-a najvećim je dijelom financirana iz sredstava pretprikladne pomoći Europske unije u okviru nacionalnog PHARE2005 programa. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.700.000,00 € od čega je 75% sredstva osigurano iz fondova Europske unije, a 25% sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Pored toga iz državnog proračuna Republike Hrvatske financirani su pripremni radovi u ukupnom iznosu 120.000 €.

U svrhu povećanja kvalitete i pouzdanosti podataka u pograničnim područjima s Republikom Slovenijom, Republikom Mađarskom i Crnom Gorom potpisani su sporazumi i uspostavljena je razmjena podataka pograničnih stanica.

Od puštanja u rad sustava provedeno je niz tehničko-tehnoloških zahvata na sustavu u svrhu održavanja sustava na visokoj tehničkoj razini i pouzdanosti, te da se uvođenjem dodatnih novih usluga, koje omogućuju još bolju učinkovitost, krug korisnika proširi na sve subjekte geodetsko-katastarskog sustava.

Transformacijski program T7D

Jedan od najvažnijih i ključnih zadataka u implementaciji novog geodetskog referentnog sustava svakako predstavlja razvoj i definiranje jedinstvenog transformacijskog modela koji omogućuje jednostavan i jednoobrazan postupak transformacije podataka i katastarsko-kartografskih podloga iz starog u novi sustav i obrnuto. Jedinstveni transformacijski model, nazvan T7D razvijen je u suradnji s Geodetskim fakultetom. U obliku programske aplikacije od travnja 2011. besplatno je dostupan svim korisnicima, a također je izvršena njegova integracija u CROPOS i na taj način korisnicima omogućena on-line transformacija pilikom izvođenja terenskih geodetskih radova.

Revizija i sanacija stalnih točaka geodetske osnove

Uspostavljeno je redovno obavljanje revizije stanja stalnih točaka geodetske osnove od strane PUK-ova i njihovih Ispostava. Revizijom je do sada obuhvaćeno oko 70% točaka položajne mreže i preko 90% visinskih točaka. Rezultati revizije unose se u bazu podataka stalnih točaka geodetske osnove koja je putem web-aplikacije dostupna korisnicima. Većina postojećih trigonometrijskih točaka I. reda su ujedno i osnovne točke novog službenog hrvatskog terestričkog referentnog sustava – HTRS96 te su od izuzetnog značaja za naš

geodetsko-katastarski sustav zemlje ali zbog nikakvog održavanja u zadnjih pedeset godina, fizičko stanje i izgled kod većine točaka je loše. Iz razloga sprječavanja daljnjeg propadanja točaka, odnosno nepovratnog uništenja nekih od njih, 2005. godine pokrenut je projekt obnove svih 78 točaka osnovne položajne referentne mreže. Zaključno sa 2011. godinom do sada su obnovljene 43 točke.

Gravimetrijska mreža

U razdoblju od 2004. do 2011. izvršeno je proširenje osnovne gravimetrijske mreže I. reda na otoke te sada mreža I. reda ima ukupno 59 točaka. Sa uspostavom gravimetrijske mreže II. reda započeto je 2008. godine i do sada je uspostavljeno i izmjereno 135 točaka od ukupno planiranih cca 200 točaka, a završetak se planira za 2012. godinu.

Geomagnetska mreža

U razdoblju od 2004. do 2011. u okviru tzv. prvog ciklusa obnove geomagnetske informacije za Republiku Hrvatsku u suradnji s Ministarstvom obrane Republike Hrvatske uspostavljena je osnovna geomagnetska mreža Republike Hrvatske te provedena geomagnetska izmjera temeljem koje su kao krajnji rezultati izrađene digitalne karte geomagnetskih elemenata i godišnjih promjena, kao i modeli geomagnetske informacije GI2009.5 i GI2012 za računanje magnetske deklinacije u proizvoljnim točkama i za proizvoljan datum. Time je prvi ciklus u potpunosti završen

Aktivnosti vezane za državnu granicu

Temeljem Konvencije o obnavljanju, označavanju i održavanju granične crte i graničnih oznaka na mađarsko-jugoslavenskoj državnoj granici (1983.), koju je Republika Hrvatska preuzela sukcesijom, obavljani su poslovi obnove, označavanja i održavanja graničnih oznaka i granične prosjeke na državnoj granici između Republike Hrvatske i Republike Mađarske. U periodu 2004. – 2011. izvršen je 4. redovni nadzor (2004.-2009.) i započet 5. redovni nadzor (2010.- 2014.). Državna granica s Republikom Mađarskom proteže se u duljini od 355 km i sadrži 2200 graničnih oznaka koje su predmet održavanja.

Temeljem nadležnosti koje proizlaze iz Zakona o nadzoru državne granice (NN postavljene obavijesnih ploča „Državna granica“ duž granične crte, na prometnicama i drugim komunikacijama kojima se upozorava na približavanje granične crte. U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova u razdoblju od 2006. do 2011. pokrivena je cjelokupna kopnena granica i postavljeno je ukupno 695 obavijesnih ploča.

Tokom cijelog izvještajnog razdoblja u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija Državna geodetska uprava sudjelovala je u radu državnih komisija i povjerenstava vezanih za poslove pripreme Ugovora o državnoj granici i prateće granične dokumentacije s: Republikom Slovenijom, Republikom Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Crnom Gorom.

III/2. Topografska izmjera i službene karte

Aerofotogrametrijsko snimanje iz zraka

Aerofotogrametrijska snimka je fotografija dijela površine Zemlje načinjena iz zrakoplova.

Aerofotogrametrijski snimci služe za izradu svih službenih karata u Republici Hrvatskoj i to Digitalnog modela reljefa (DMR), Hrvatske osnovne karte (HOK), Digitalne ortofotokarte (DOF), temeljne topografske baze (TTB) i topografske karte u raznim mjerilima (TK25)

Zatečeno stanje: izvršeno je jedno aerofotogrametrijsko snimanje cijelog teritorija RH

Izvršenje od 2004 do 2011. godine: cjelokupni teritorij Republike Hrvatske (RH) je snimljen dva puta.

NAPOMENA:

- od 2004 – 2007. godine snimljeno je oko 38% područja RH.
- 2009. godine snimljeno je oko 62% područja RH.
- 2011. godine snimljeno je 100% područja RH.

Digitalni model reljefa (DMR)

Digitalni model reljefa je model terena predstavljen u 3D, tj. prikaz entiteta pomoći triju prostornih dimenzija.

Zatečeno stanje: izrađen DMR za oko 10% teritorija RH.

Izvršenje od 2004 do 2011. godine: izrađen je DMR za oko 90% teritorija RH

NAPOMENA:

Cijeli teritorij RH je prekriven DMR-om (površina 56.500 km²)

Hrvatska osnovna karta (HOK)

Hrvatska osnovna karta u mjerilu 1:5000 je karta na kojoj je u ravnini prikazan položaj stanja i ovisnosti različitih prirodnih i društvenih pojava na površini Zemlje.

Zatečeno stanje: karta se radila od 1948. godine i izrađeni su listovi HOK-a za oko 85% RH.

Izvršenje od 2004 do 2011. godine: izrađen je HOK za oko 15% teritorija RH.

NAPOMENA:

.Cijeli teritorij RH je prekriven kartama HOK-a (9802 listova HOK-a)

Digitalna ortofotokarta (DOF5)

Zračni snimak u digitalnom obliku transformiran u ortogonalnu projekciju koji daje kartu u mjerilu 1: 5000 koja je oslobođena od karakterističnih geometrijskih deformacija.

Zatečeno stanje: izrađeni su listovi DOF5 za oko 70% teritorija RH.

Izvršenje od 2004 do 2011. godine: izrađen je DOF za 100% teritorija RH (10945 listova HOK-a).

NAPOMENA:

Od 2004 do 2011. godine dva puta je izrađen DOF5 za cijeli teritorij RH (ukupno 21890 listova) i to:

- od 2004 – 2007. godine izrađen je DOF za oko 38% teritorija RH (4109 listova)
- 2009. godine izrađen je DOF za oko 62% teritorija RH(6854 listova)
- 2011. godine izrađen je DOF za 100% teritorija RH(10945 listova)

Temeljna topografska baza (TTB)

Temeljna topografska baza je skup geoprostornih podataka sistematski pohranjenih u bazu podataka.

Zatečeno stanje: izrađeni topografski podaci za oko 10% teritorija RH.

Izvršenje od 2004 do 2011. godine: izrađeni su podaci za oko 90% teritorija RH.

NAPOMENA:

Cijeli teritorij RH je prekriven topografskim podacima (površina 56.500 km²)

Topografska karta u mjerilu 1:25 000 (TK25)

Opća geografska karta u mjerilu 1:25000 s velikim brojem informacija o mjesnim prilikama prikazanog područja, koje se odnose na naselja, prometnice, vode, zemljišne oblike, vegetaciju i niz drugih pojava potrebnih za opću orijentaciju, sve dopunjeno opisom karte. Svi navedeni objekti prikazuju se s jednakom važnošću.

Zatečeno stanje: karta se radila od 1996. godine i izrađeni su listovi TK25 za oko 10% RH.

Izvršenje od 2004 do 2011. godine: izrađene su TK25 za oko 90% teritorija RH.

NAPOMENA: Cijeli teritorij RH je prekriven kartama TK25 (594 lista TK25)

III/3. Katastarski sustav

Katastarski sustav objedinjuje 9/10 ljudskih i financijskih kapaciteta Državne geodetske uprave i službu koja svakodnevno servisira građane, gospodarstvo i državu. Zadaće katastarskog sustava definirane su Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, ali su i proširene drugim propisima kao što je Zakon o prostornom uređenju i gradnji (utvrđivanje starosti građevine, provjera legalnosti građevine), Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (izrada geodetskih elaborata za legalizaciju) i više drugih propisa koji zadiru u sustav.

Ipak osnovna zadaća i fokus cjelokupne Državne geodetske uprave u proteklom razdoblju bilo je stvaranje novog provedbenog okvira (pravilnici) te sukladno njemu uspostava katastra nekretnina putem sustavne obnove (katastarskih izmjera) kritičnih lokacija – katastarskih općina, digitalizacija podataka, reinženjering poslovnih procesa i razrada modela, te suradnja s Ministarstvom pravosuđa u modernizaciji i unapređenju cjelokupnog sustava zemljišne administracije.

Učinjen je ogroman napor na standardizaciji postupanja, kako kroz upravni i stručni nadzor, edukaciju i trening službenika, uvođenje novih tehnologija i razvoj servisa. Jedan od najcjepjenijih servisa u Hrvatskoj je www.katastar.hr kojeg je od puštanja u rad 9.svibnja 2005. godine posjetilo 43,5 mil korisnika.

U razdoblju 2004.-2011. nastavljena je sustavna obnova katastra i zemljišnih knjiga kroz provedbu katastarskih izmjera te je njima do danas ukupno obuhvaćeno 350 katastarskih općina od čega je postupak za njih 120 u potpunosti dovršen, stavljene su u službenu uporabu, za 80 je izlaganje u tijeku, 50 dovršenih izmjera čeka na izlaganje, a 100 katastarskih općina je u fazi izmjere. Riječ je o ogromnom naporu, ali još uvijek nedostatnom, jer je više od 180

jedinica lokalne samouprave iskazalo potrebu za provedbom katastarskih izmjera na njihovom području jer prepoznaju katastarske izmjere kao jedinu metodu koja sređuje stanje nekretnina i vlasništva.

Kroz model javno-javnog partnerstva između Državne geodetske uprave i jedinica lokalne i regionalne samouprave razvijen je model financiranja tih radova u kojima država sudjeluje s 40%, a jedinice lokalne i regionalne samouprave sa 60%. Izuzetak su samo izmjere sukladno posebnim programima Vlade Republike Hrvatske (Program za Neretvu i Program za otoke) u kojima su omjeri financiranja drugačiji.

Za sustavno provođenje katastarskih izmjera na području Republike Hrvatske godišnja ulaganja su bila slijedeća:

Godina:	Vrijednost u kn.
2004.	42.500.000
2005.	20.000.000
2006.	9.000.000
2007.	57.500.000
2008.	63.000.000
2009.	26.000.000
2010.	2.500.000
2011.	15.500.000

Navedeni iznosi se odnose na sredstva državnog proračuna. Ukupni vrijednost navedenih sredstava potrebno je uvećati za 1,5 puta iz razloga što se projekti vode sukladno našem programu i u suranji s jedinicama lokalne (regionalne) samouprave koji sa svojim sredstvima sudjeluju u potpori izvršenju gore navedenog.

Još su dva područja bila posebno tretirana od strane Državne geodetske uprave. Razvijen je program izmjera za sređivanje državnog poljoprivrednog zemljišta kojim je obuhvaćeno skoro 100.000 ha, te program za izmjeru zgrada iz obnove, posebno u Vukovarsko-srijemskoj i Šibensko-kninskoj županiji (ali i drugdje) kojim je omogućena registracija obnovljenih kuća i njihova dodjela vlasnicima. Riječ je o oko 30.000 kuća i stanova koji su ovim programom, uz

sufinanciranje Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, obuhvaćeni i sređeni.

Sukladno brojnim zakonima koji su propisali različite režime na zemljištu, Državna geodetska uprava registrira i ine. Tako je s Ministarstvom kulture pokrenut projekt razvoja metodologije snimanja zaštićenih područja prirode svih kategorija (od nacionalnih parkova, preko parkova prirode, do nižih razina zaštite) koji se trenutno realizira.

Državna geodetska uprava je također nadležna za registar prostornih jedinica. U tom kontekstu skrbi i o evidenciji ulica, trgova i kućnih brojeva. U cilju sređivanja evidencije, u više navrata su provedene kampanje imenovanja ulica i dodjele kućnih brojeva. Pogotovo u razdoblju 2009.-2011. je učinjen poseban napor, te je kroz izvanrednu akciju na području Splitsko-dalmatinske županije (u kojoj je stanje bilo kritično u pogledu imenovanja ulica, odnosno oznaka kuća bb) sa svim jedinicama lokalne samouprave provedena akcija koja je rezultirala da skoro sve jedinice lokalne samouprave u toj županiji danas imaju sustav ulica i da su oznake bb izbrisane (dodijeljeno 80.000 kućnih brojeva). Nastavno na tu akciju provedena je generalna i sveobuhvatna inventarizacija za potrebe Popisa stanovništva 2011. godine i Državnom zavodu za statistiku je po prvi puta isporučen materijal u digitalnoj formi izrađen na ortofoto kartama što je u mnogome olakšalo provedbu popisa.

III/4. Međunarodna suradnja i predstavljanje RH u svijetu

Državna geodetska uprava predstavlja Republiku Hrvatsku u nizu međunarodnih službenih tijela, stručnih i profesionalnih organizacija. Do 2004. godine fokus Državne geodetske uprave bio je na slijedećim tijelima i organizacijama:

- EuroGeographics – ČLANICA -(udruženje kartografskih i katastarskih institucija Europe) – prof. dr. sc. postao je 2002. godine član Upravnog odbora
- UN Economic Council for Europe - Working Party on Land Administration – ČLANICA - (UN ECE WPLA)
- ISPRS (Međunarodno fotogrametrijsko udruženje)
- FIG (Međunarodno geodetsko udruženje)
- ICA (Međunarodna kartografska asocijacija)

U razdoblju 2004.-2011. međunarodna suradnja, sukladno politici Vlade Republike Hrvatske je intenzivirana te je:

- ravnatelj prof.dr.sc. Željko Bačić u razdoblju 2005.-2007. bio Predsjednik Upravnog odbora EuroGeographica, dok su Marjana Zelić, doc.dr.sc. Željko Hećimović i Igor Vilus članovi radnih skupina,

- pomoćnik ravnatelja g. Damir Pahić je 2007. godine postao predsjedavajući Biroa UN ECE WPLA,
- DGU je postala članica EuroSDR-a (Europske organizacije za istraživanje prostornih informacija), predstavnici su doc.dr.sc. Željko Hećimović i mr.sc. Ivan Landek,
- DGU je postala aktivna članica UNGEGN-a (tijela Ujedinjenih naroda za geografska imena) te je doc.dr.sc. Željko Hećimović postao predsjedavajući divizije Europa-Sjeverna Amerika,
- DGU je aktivna u aktivnostima Svjetske poljoprivredne organizacije (FAO) u diviziji zemljišne politike (predstavnicom Maja Pupačić)
- DGU je postala formalni pridruženi član FIG-e (te prezentirala više od 20 radova u proteklih 5 godina),
- DGU je postala članica udruženja GSDI (Global Spatial Data Infrastructure Association).
- DGU je potaknula Hrvatsku komoru ovlaštenih inženjera geodezije da postane članicom Europskog udruženja geodetskih stručnjaka (CLGE),
- Republika Hrvatska je kroz Državnu geodetsku upravu sudjelovala u uspostavi Komisije Ujedinjenih naroda za upravljanje globalnim geografskim informacijama (GGIM) (1. visoki forum UN o GGIM-u, Seul, listopad 2011.) i prof. dr.sc. Željko Bačić je član ekspertnog tima GGIM-a,
- Državna geodetska uprava je kao opažatelj (predstavnik zamjenik ravnatelja mr.sc. Damir Šantek) primljena u Permanent Committee on Cadastre zemalja EU (studeni 2011.) .

Pored navedenih aktivnosti, sukladno ulozi Državne geodetske uprave u uspostavi nacionalne infrastrukture prostornih informacija Državna geodetska uprava (pomoćnica ravnatelj mr.sc. Ljerka Rašić) je imenovana kontakt točkom za INSPIRE direktivu EU, dok je ravnatelja prof.dr.sc. Željko Bačić član INSPIRE komiteta EU.

Poseban napor učinjen je na polju bilateralne i multilateralne regionalne suradnje temeljem određenja Vlade Republike Hrvatske o liderskoj ulozi u regiji. Na bilateralnoj razini Državna geodetska uprava je potpisala (uz suglasnost MVPEI i uz upoznavanja Vlade Republike Hrvatske) sporazume o suradnji s:

- Geodetskom upravom Republike Slovenije (2001. godine)
- Upravom za nekretnine Crne Gore (2010. godine)
- Agencijom za katastar nekretnina Makedonije (2011. godine).

Također su potpisani i u funkciji sporazumi o razmjeni podataka GNSS mreža sa Slovenijom, Mađarskom i Crnom Gorom, te sporazumi o razmjeni kartografskog materijala uz državne granice za potrebe izrade topografskih karata sa Slovenijom i Mađarskom. Predmetna suradnja i sporazumi također imaju značajnu funkciju u promociji hrvatskog geodetskog i geoinformatičkog gospodarstva koje je izvozno orjentirano, a predmetni sporazumi i podrška Državne geodetske uprave jačaju njihovu poziciju u zemljama regije.

Nastavno, Državna geodetska uprava je pokrenula i uspjela organizirati regionalnu suradnju geodetskih uprava Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Kosova, Albanije i Hrvatske kroz uspostavu Regionalne konferencije o katastru (RKK). Prva regionalna konferencija održana je 2007. godine u Opatiji, druga 2008. u Bečićima, Crna Gora, treća na Ohridu, Makedonija i četvrta na Bledu u Sloveniji. U okviru RKK uspostavljeni su principi suradnje, dogovoreno zajedničko nastupanje u međunarodnim tijelima, uspostavljen Upravni (predsjedavajući prof.dr.sc. Željko Bačić) i Izvršni odbor te pokrenut višekorisnički projekt financiran iz IPA fondova EU pod nazivom „INSPIRATION – IPP rješenje za Zapadni Balkan“, vrijedan 1,5 mil €, čija realizacija počinje u veljači 2012.

III/5. Međunarodno financirani projekti

U zadnjih nekoliko godina Državna geodetska uprava ostvarila je nekoliko uspješnih projekata sa mnogim zemljama. U sljedećoj tablici je naveden popis naziva dokumenta sa imenom donataora/izvora.

Donator/Izvor	Naziv projekta
Kraljevina Nizozemska	Katastarski pilot projekt Babina Greda
SR Njemačka	Projekt tehničke suradnje između Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske u svezi poboljšanja katastarskog sustava u Republici Hrvatskoj
Velika Britanija	Pripremna faza projekta Svjetske banke u svezi vlasničkih prava i uknjižbe u Republici Hrvatskoj
Kraljevina Norveška	Project izgradnje kapaciteta za uspostavu katastarskih i topografskih baza podataka u Hrvatskoj – CRONO GIP I
Kraljevina Švedska	Project izgradnje kapaciteta za provedbu domaćih i međunarodnih projekata u okviru Programa državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje od 2001. do 2005. i Projekta sređivanja zemljišnih

Donator/Izvor	Naziv projekta
	knjiga i katastra (SB) - Faza I,II i III
Kraljevina Nizozemska	Izgradnja kapaciteta u MP-u i DGU potrebna za sustavni razvoj registara zemljišnih knjiga I katastra
Kraljevina Norveška	Projekt izgradnje kapaciteta za uspostavu katastarskih i topografskih baza podataka u Hrvatskoj - CRONO GIP II
SR Njemačka	Projekt tehničke suradnje između Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske u svezi poboljšanja katastarskog sustava u Republici Hrvatskoj - produžetak
Kraljevina Norveška	Pilot projekt registracije pomorskog dobra u Zadarskoj županiji
Kraljevina Norveška	CRONO GIP III
Kraljevina Norveška	CRONO GIP IV
SR Njemačka	Projekt tehničke suradnje između Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske u svezi poboljšanja katastarskog sustava u Republici Hrvatskoj - produžetak
Kraljevina Norveška	Projekt podrške LPIS-u (Sustav za identifikaciju zemljišnih čestica)
Kraljevina Nizozemska	Projekt poslovnog plana

III/6. Suradnja s jedinicama regionalne i lokalne samouprave

Državna geodetska uprava proodi niz programskih aktivnosti u zadnjih nekoliko godina koje proizlaze iz nadležnosti koje su određene Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 16/07)

Suradnja se ostvaruje Sporazumima o sufinanciranju izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za određeno razdoblje na način da se urede odnosi između jedinica regionalne samouprave i Državne geodetske uprave kojima bi se s jedne strane osigurala sredstva za sufinanciranje spomenutih radova, a sa druge strane službene prostorne podloge.

Konkretni ciljevi glede ažuriranja navedenih prostornih podloga koji su ostvareni su slijedeći:

- osigurano ažurno održavanje digitalnih katastarskih planova
- osigurano ažurno održavanje grafičkog prikaza SRPJ-a na godišnjoj razini
- osigurano obnavljanje službenih digitalnih ortofoto karata u mjerilu 1:5.000 u četverogodišnjem ciklusu
- osigurano obnavljanje sadržaja temeljne topografske baze i topografskih karata u mjerilu 1:25.000 u četverogodišnjem ciklusu za prve dvije skupine prioriteta klasa objekata i u osmogodišnjem ciklusu za treću skupinu klasa objekata.
- osigurano direktno korištenje prostornih podataka iz baza podataka DGU putem geoportala (koji je uspostavljen i u testnom pogonu).

III/7. Ljudski potencijali

Stanje zaposlenih na neodređeno vrijeme od 01.01.2004. do 31.12.2011.

1.1.2004	31.1.2004	1.1.2005	31.12.2005	1.1.2006	31.12.2006	1.1.2007	31.12.2007
950	1059	1061	1083	1085	1073	1073	1083
1.1.2008	31.12.2008	1.1.2009	31.12.2009	1.1.2010	31.12.2010	1.1.2011	31.12.2011
1080	1098	1094	1115	1112	1087	1085	1096

Stanje zaposlenih na određeno vrijeme od 01.01.2004. do 31.12.2011.

1.1.2004	31.12.2004	1.1.2005	31.12.2005	1.1.2006	31.12.2006	1.1.2007	31.12.2007
9	26	26	34	35	28	27	29
1.1.2008	31.12.2008	1.1.2009	31.12.2009	1.1.2010	31.12.2010	1.1.2011	31.12.2011

28	137	139	96	97	34	34	63
----	-----	-----	----	----	----	----	----

Trening i edukacija

EDUKACIJA (2004. – 2011.)

1. Formalna izobrazba službenika
  - u razdoblju 2004.-2011. godine Državna geodetska uprava sa svojim službenicima ukupno je sklopila 44 ugovora o stipendiranju
  - u istom razdoblju diplomiralo je ukupno 20 službenika
  - napravljeno je 26 raskida ugovora, te 20 Sporazuma o povratu duga
  - u tijeku je realizacija 47 Ugovora o stipendiranju (neki su napravljeni još prije 2004. godine)

2. Opći programi izobrazbe (provedeni u Ministarstvu uprave)
  - provode se od stupanja na snagu Uredbe o oblicima, načinima i uvjetima izobrazbe državnih službenika 2007. godine, i to sukladno Planu izobrazbe državnih službenika.
  - Do danas je ukupno 140 službenika završilo različite opće programe izobrazbe (napomena: neki službenici su prošli kroz više različitih programa, ukupno prisustvo cca 250 programa)

3. Posebni specijalistički programi izobrazbe
  - u organizaciji Državne geodetske uprave na godišnjoj razini provodi se po nekoliko savjetovanja o obavljanju poslova državne izmjere i katastar nekretnina koji su namijenjeni službenicima koji rade na tim poslovima
  - 2005. godina – 278 službenika / sudionika
  - 2006. godina – 915 službenika / sudionika
  - 2007. godina – 962 službenika / sudionika
  - 2008. godina – 770 službenika / sudionika

4. Programi za rukovodeće državne službenike (Inicijalne radionice, Pregled menadžerskih znanja i vještina i vodstvo, Upravljanje projektima, Timski rad, Motivacija i nagrađivanja i učinkovito delegiranje, Komunikacijske vještine, Upravljanje komunikacijom u organizaciji)
  - programe je prošlo cca 230 rukovodećih službenika Državne geodetske uprave

5. Upravljanje radnim učinkom – izobrazba za rukovodeće državne službenike na kojoj je sudjelovalo oko 230 rukovodećih službenika

6. Program obuke za interne trenere prošlo je 13 službenika DGU

7. IT edukacije: Održavanje IT sustava i AutoCad - završilo je oko 300 službenika

Korištenje Microsoft Office aplikacija – završilo je oko 200 službenika

III/8. Prostorna i informatička opremljenost

Prostorna opremljenost

U razdoblju od 2004. godine na dalje kupili smo poslovne prostore u Jastrebarskom Senju i SInju. Izgradili smo poslovne prostore u Požegi i Virovitici dok smo adaptirali poslovne prostore u Glini, Novoj Gradišci, Puli, i Metkoviću.

Informatičko komunikacijska tehnologija

U vremenskom razdoblju od 2004. do 2011. godine obavljene su slijedeće aktivnosti iz domene informatičko komunikacijskih tehnologija, navedene po kategorijama:

Uspostava i unapređenje informatičko komunikacijske infrastrukture DGU

- Uspostava mreže širokog dosega DGU (Wide Area Network – WAN)
  - u svrhu povezivanja računalnih sustava Središnjeg ureda DGU i Područnih ureda za katastar i njihovih ispostava (115 lokacija širom RH)
  - zasnovana na stalnim digitalnim vezama i VPN (Virtual Private Network) tehnologiji
  - omogućava razmjenu podataka, i uspostavu središnjih aplikacija i baza podataka
- Povezivanje DGU na Internet okosnicu i na HitroNet mrežu tijela državne uprave
  - omogućava svakom djelatniku dostup do sadržaja na Internetu i povezivanje s ostalim IT sustavima tijela državne uprave
- Sustav generičkog kabliranja Središnjeg ureda
  - 250 priključnih mjesta za računalnu i telefonsku opremu
- Povezivanje prostorno odvojenih lokacija Središnjeg ureda u Zagrebu (3) dediceranim optičkim vezama

- Uspostava antivirusnog rješenja koje štiti računalnu opremu od zlonamjernih programa, računalnih napada i krađe podataka (obuhvaća cca 1200 osobnih računala i poslužitelja)
- Godišnje nabave informatičko komunikacijske opreme potrebne za zamjenu tehnološki zastarjele opreme i ispunjavanje povećanih potreba
- Uspostava Podatkovnog Centra DGU
  - osigurava optimalne uvjete za smještaj i rad središnjih aplikativnih i komunikacijskih resursa potrebnih za rad cijele DGU (središnje baze podataka, aplikacije, komunikacije)
  - osigurava ključne sustave od požara i neovlaštenog pristupa
- Snimka stanja informatičko komunikacijske i energetske infrastrukture na svim lokacijama DGU (112) u svrhu izrade plana unapređenja, tehničkih specifikacija i troškovnika iste uz korištenje pretpristupnih fondova EU

Održavanje informatičko komunikacijskih sustava DGU

- Uspostava HelpDesk sustava DGU za prijavu i otklanjanje kvarova na informatičko komunikacijskoj opremi (dostupna svakom zaposleniku DGU)
- Redovno godišnje održavanje:
  - strojne opreme (serveri, osobna računala, pisači)
  - komunikacijske opreme (mrežna oprema, komunikacijske veze, telefonske centrale)
  - licenci standardne programske opreme
  - održavanje i razvoj općih i posebnih programskih rješenja za potporu poslovanja (npr. aplikacija za održavanje knjižnog dijela katastarskog operata koja se koristi na 115 lokacija DGU)

Uspostava informatičkih sustava koji podržavaju opće i stručne poslovne procese

- Središnji repozitorij katastarskih podataka
  - podaci lokalnih baza podataka knjižnog dijela katastarskog operata (112) objedinjeni na jednom mjestu
  - omogućava pretragu podataka katastra na nacionalnoj razini i objavu na javni internetski servis
- Sustav za upravljanje ljudskim resursima (HRM sustav)
  - aplikativni sustav koji obuhvaća podatke o svim zaposlenicima, te omogućava rukovoditeljima upravljanje (planiranje poslova, godišnjih odmora, ocjenjivanje)
- e-mail sustav DGU (trenutno 450 korisnika, potencijal za sve zaposlenike njih 1200)
- Web aplikacija i baza podataka Središnjeg registra prostornih jedinica
- Web aplikacija i baza podataka Područnih registara prostornih jedinica
- Web aplikacija i Središnja baza podataka stalnih geodetskih točaka
- Središnja baza topografskih podataka (CROTIS)
- Skan centri

- tehnologija digitalizacije operativno-tehničke dokumentacije koja je rezultat održavanja katastra
- Sustav digitalne arhive
  - omogućava pohranu i on-line pregled digitalizirane arhivske građe svim djelatnicima DGU

Uspostava javnih e-servisa za potrebe javne uprave, gospodarstva i građana

- Preglednik katastarskih podataka na Internetu (www.katastar.hr)
  - omogućava javan i besplatan uvid u ažurne podatke katastarskog operata za cjelokupno područje RH
  - prvi e-servis koji omogućava dostup do svih ažurnih podataka javnog registra
  - od stavljanja u primjenu 2005. godine do danas odgovorio na preko 43 milijuna upita korisnika
- Geoportal DGU (www.geo-portal.hr)
  - dostupan na Internetu od 2009. god. svim potencijalnim korisnicima bez registracije i naplate (osim za naručivanje podataka)
  - specijalizirani IT sustav koji omogućava pretraživanje, pregled i dobavu prostornih podataka iz nadležnosti DGU
  - obuhvaća podatke Digitalne ortofoto karte, Hrvatske osnovne karte, katastarskih planova, Središnjeg registra prostornih jedinica, Središnja baza podataka stalnih geodetskih točaka
  - u skladu sa INSPIRE direktivom EU
- Registar geografskih imena RH (<http://cgn.dgu.hr/>)
- Informacijski Gateway DGU
  - temeljen na Hrvatskom okviru za interoperabilnost (Odluka Vlade RH NN 84/10) i Odrednicama Hrvatskog okvira za interoperabilnost
  - omogućava standardiziranu razmjenu podataka sa informatičkim sustavima drugih tijela državne uprave, a time i realizaciju koncepta umrežene uprave

2.2. Državni hidrometeorološki zavod

UVOD

Status

Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ) je nacionalna meteorološka služba, hidrološka služba i od 2009. godine služba za kakvoću zraka. Prema Zakonu o sustavu državne uprave djeluje kao *državna upravna organizacija* kojom upravlja ravnatelj imenovan od strane Vlade RH te odgovoran Vladi RH. DHMZ je *dio svjetske mreže* nacionalnih službi pod okriljem *Svjetske meteorološke organizacije (WMO)*. Bavi se pitanjima vremena, klime, zraka, atmosfere i vode.

Misija - DHMZ

- podržava održivi i gospodarski razvoj države i zaštitu života i dobara te okoliša na temelju motrenja, analize i prognoze stanja atmosfere, voda i tla.
- daje upozorenja na opasne vremenske i hidrološke pojave u cilju ublažavanja njihovih posljedica.

- upravlja nacionalnim arhivom meteoroloških, hidroloških i njima srodnih podataka te meteorološkom i hidrološkom infrastrukturom Republike Hrvatske.
- je pouzdan i prepoznatljiv međunarodni partner, posebno na području jugoistočne i srednje Europe.

DHMZ je upisan u Upisnik *znanstvenoistraživačkih pravnih osoba* Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa kao «druga pravna osoba koja obavlja i znanstveno istraživačku djelatnost» u znanstvenom području prirodnih znanosti.

Djelatnosti

- **Izgradnja infrastrukture i mjernih sustava te planiranje i održavanje za sve vrste meteoroloških i hidroloških postaja te postaja za mjerenje kvalitete zraka**

Meteorološka motrenja (objekti, infrastruktura mjerni sustavi - mreže meteoroloških postaja, sondažna mjerenja, pilotbalonska postaja, plutače temperature mora i jezera, sodari, sustav radara, posebni mjerni sustavi npr. PROFILI i dr.); Motrenja na moru (brodovi); Hidrološka motrenja (infrastruktura – mreža hidroloških postaja, oprema za mjerenje protoka te razina podzemnih i površinskih voda); *Mjerenja kvalitete zraka* (infrastruktura : mreža postaja za mjerenje kvalitete zraka (državna mreža u gradskim i ruralnim sredinama te mreža postaja DHMZ-a za praćenje mokrog taloženja), Kemijski laboratorij, samostalni umjerni laboratorij)).

- **Prikupljanje podataka, proizvodnja informacija i njihovo publiciranje**

Svakodnevno (24 sata kroz 365 dana) obavljanje svih vrsta motrenja te prikupljanje i kontrola podataka i njihovo izdavanje za daljnje operativne i dr. potrebe za informiranje putem svih raspoloživih medija. Izdavanje meteoroloških, hidroloških i podataka o kvaliteti zraka; Izdavanje upozorenja na opasne meteorološke, hidrološke i njima srodne pojave; Izrada vremenskih, biometeoroloških, agrometeoroloških prognoza; Izrada klimatskih pregleda; Izrada analiza, studija, elaborata, stručnih ekspertiza, za potrebe državnih tijela i druge posebne korisnike; Izrada različitih izvješća i informacija za građane

Podaci i informacije DHMZ-a koriste se u *sljedećim područjima*: informiranje javnosti; civilna zaštita (sve aktivnosti na području izbjegavanja i ublažavanja prirodnih i tehnoloških katastrofa); zdravlje, zaštita okoliša; poljoprivreda, vodoprivreda; elektroprivreda; prostorno planiranje; urbanizam; građevinarstvo; arhitektura; promet; rekreacija, turizam, sport;

- **Umjeravanje i laboratorijska analiza**

Umjerni laboratorij; Kemijski laboratorij

- **Znanstveno istraživanje i razvoj**

Aktivnosti usmjerene na razvoj za potrebe ispunjavanja misije DHMZ-a i primjenu rezultata i metoda za upozorenja na opasne vremenske pojave i informiranja javnosti, te potrebe različitih društvenih subjekata. Posebna pažnja usmjerava se na modeliranje atmosferskih procesa od vrlo kratkoročnih prognoza pa sve do klimatoloških projekcija za idućih 50 do 100 godina. Težište je stavljeno na istraživanja specifičnosti lokalnih i regionalnih atmosferskih procesa u svrhu unapređenja metoda njihovog modeliranja i točnije prognoze. Radi se na poboljšanju prognostičkih informacija i informacija o kvaliteti zraka i oborine, klimatološkom istraživanju (na osnovi vremenskih i fenoloških podataka), te procjene utjecaja na čovjeka i eko sustav.

- **Izgradnja i održavanje baza podataka (meteorološka, hidrološka, kvaliteta zraka)**

Svi meteorološki, hidrološki i podaci kvalitete zraka i oborine pohranjuju se u arhivsku bazu podataka i predstavljaju nacionalno blago RH

○ **Obrana od tuče - operativna provedba Obrane od tuče**

Zavod provodi operativne poslove obrane od tuče temeljem Zakona o sustavu obrane od tuče (NN 53/01) a zakonom je za nadzor poslova zaduženo Ministarstvo poljoprivrede.

DHMZ je u razdoblju od 2004. godine napravio niz pozitivnih pomaka u svom poslovanju, kako u administrativnom dijelu tako i u stručnom dijelu osnovnih djelatnosti. Preuzeo je novu djelatnost mjerenja i analize kvalitete zraka kao i znanstvena istraživanja i izrade analiza i prognoza u tom dijelu te se dodatno uključio u niz programa drugih tijela državne uprave poglavito u cilju povećanja sigurnosti građana. Veliki pomak učinjen je i u međunarodnoj aktivnosti i povezivanju s relevantnim međunarodnim asocijacijama i nacionalnim službama u regiji što je rezultiralo povećanom kvalitetom prognoza i svih drugih produkata Zavoda.

STANJE/REZULTATI U PODRUČJU DJELATNOSTI od 2004. – 2011. godine

Financiranje DHMZ-a

OPIS	PRORAČUN - 11	VLASTITI PRIHOD-31	OBRANA OD TUČE -43	OBRANA OD TUČE Izdvojeni racun	OBRANA OD TUČE + PROJEKTI - 52	UKUPNO
Financijska sredstva 2004.	42.151.280,00	12.670.704,00	0,00	14.063.254,99	0,00	68.885.238,99
Financijska sredstva 2005.	44.919.335,00	9.405.000,00	0,00	22.977.379,49	0,00	77.301.714,49
Financijska sredstva 2006.	47.424.125,00	10.660.000,00	0,00	24.565.772,33	0,00	82.649.897,33
Financijska sredstva 2007.	57.439.000,00	17.749.843,00	15.960.000,00		0,00	91.148.843,00
Financijska sredstva 2008.	93.967.000,00	4.714.719,00	4.827.000,00		4.873.000,00	108.381.719,00
Financijska sredstva 2009.	92.983.076,00	0,00	0,00		9.841.000,00	102.824.076,00
Financijska sredstva 2010.	97.849.923,00	0,00	0,00		9.471.000,00	107.320.923,00
Financijska sredstva 2011.	95.578.893,00	0,00	0,00		9.046.000,00	104.624.893,00

Financijska sredstva za financiranje djelatnosti zavoda povišena su od 2004. godine sa 68.885.238,99 na 104.624.893,00 kuna koliko iznose za 2011. godinu, a od 2009.godine osnovna djelatnost DHMZ-a u potpunosti se financira iz državnog proračuna (ukinuti su posebni računi) i dijelom iz proračuna županija za aktivnosti obrane od tuče te od strane Ministarstva znanosti i međunarodnih izvora za financiranje znanstvenih projekata. Valja spomenuti da DHMZ prihoduje i dalje pružanjem usluga posebnim korisnicima no sav taj prihod je prihod državnog proračuna i uplaćuje se izravno u državni proračun.

Također, valja uzeti u obzir da je DHMZ od 2010. godine preuzeo obiman posao u području kvalitete zraka te se kontinuirano uključuje u programe drugih tijela državne uprave što zahtijeva dodatna sredstva i angažman ljudi, a unatoč tome 2011. godine proračun je smanjen. Istovremeno je došlo do porasta cijena te je rasla i potreba ulaganja u tehničko i tehnološku osnovu sustava koji prati prirodni razvoj meteorološke i hidrološke struke .

Zaposlenici

U strukturi zaposlenika DHMZ-a prevladavaju zaposlenici sa srednjom stručnom spremom, od 397 zaposlenih 108 ih je s VSS, 29 VS, 209 SSS, a 51 (VKV, KV, PKV i NSS, NKV), no s druge strane od 108 zaposlenika sa VSS-om 16 ih je doktora znanosti i 20 magistara od kojih su neki suradnici na fakultetima (Zagreb - Prirodoslovno-matematički fakultet, Fakultet prometnih znanosti, Agronomski fakultet, Šumarski fakultet te Pomorski fakultet u Rijeci). U ime RH zamjetan broj zaposlenika su vrlo aktivni članovi stručnih i upravljačkih a mnogi su članovi radnih tijela međunarodnih organizacija.

Za poslove motrenja – meteoroloških, hidroloških, za kvalitetu zraka i obrane od tuče DHMZ honorarno angažira 2.619 motritelja.

Broj zaposlenih na Državnom hidrometeorološkom zavodu od 31. 12. 2003. – 09. 12. 2011.

Datum	Broj zaposlenika
31. 12. 2004.	427
31. 12. 2005.	430
31. 12. 2006.	429
31. 12. 2007.	426
31. 12. 2008.	417
31. 12. 2009.	414
31. 12. 2010.	408
09. 12. 2011.	397*

* Broj zaposlenih na dan 09. 12. 2011. iznosi je 397, a **smanjen je u odnosu na 2004.godinu za 28** iako broj sistematiziranih radnih mjesta prema Uredbi iz 2009. (NN 146/2008) iznosi **476**. Radna mjesta nisu popunjavana i njihov broj je u padu zbog restrikcije zapošljavanja što ugrožava ispunjenje misije DHMZ-a. Tu valja istaknuti da je 2009. osnovana nova Služba za kakvoću zraka u kojoj su za sada novozaposlene tri osobe i postoji potreba za zapošljavanjem novih kadrova prema preporuci Europske Unije.

Istovremeno je **porastao broj doktora znanosti i magistara** sa 10 doktora znanosti (2004) i 19 magistara (2004) na 15 doktora znanosti i 20 magistara, unatoč smanjenju broja zaposlenika.

Administrativno upravljanje i obnova zgrada

- Ostvareni vidljivi rezultati u upravljanju kvalitetom DHMZ-a
  - Završen je postupak dobivanja akreditacije ISO 17025 za Meteorološki laboratorij (temperatura, ozon).

- Pred samim je završetkom proces certifikacije DHMZ-a ISO 9001:2008 (završena obuka cjelokupnog menadžmenta DHMZ-a i gotovo cjelokupna dokumentacija)
- Formulirana je misija i vizija DHMZ-a te učinjena SWOT analiza koja je trasirala buduće ciljeve poslovanja, definirani su i popisani radni procesi
- Informatizirano je računovodstvo i pojačan sustav financijskih kontrola
- Napravljena je nova suvremena Uredba (2008.) s promijenjenom strukturom DHMZ-a i novim službama od kojih se posebno ističe Služba za kvalitetu zraka s vrlo složenim opsegom posla, daljnja poboljšanja učinjena su u prijedlogu nove Uredbe (2011.)
- Napravljene su sve potrebne međunarodne aktivnosti za inauguriranje DHMZ-a kao Regionalnog centra za pomorsku meteorologiju
- Od 2009. godine izrađivani su strateški planovi DHMZ-a prema najsuvislijem metodologiji
- Napravljena je Analiza i prijedlog konačnog rješenja statusa obrane od tuče u Hrvatskoj (Vlada RH prihvatila Završno izvješće o obrani od tuče)
- Napravljen novi Plan zaštite na radu
- U cilju osuvremenjivanja službe upravljanja, DHMZ se aktivno uključio te potaknuo izradu sljedećih projekata koji su podloga za buduće aktivnosti:
  - Strateški razvojni plan DHMZ-a (VTT)
  - Studija izvodljivosti osuvremenjivanja meteorološke i hidrološke infrastrukture te osuvremenjivanje rada DHMZ-a (Oklahoma University)
  - Studija WMO-a: Jačanje nacionalnih meteoroloških i hidroloških službi u području jugoistočne Europe
  - Projekt ublažavanja i prilagodbe riziku katastrofa u RH (Svjetska banka)
  - Studija izvodljivosti uspostave Specijaliziranog pomorskog meteorološkog centra za istočni Jadran u Republici Hrvatskoj (Feasibility Study for the creation of a Specialised Marine Meteorological Centre for the Eastern Adriatic, in the Republic of Croatia), R.J. Shearman, 2008
- Obnovljenje zgrade i postaja (krov na zgradi, unutrašnje preinake prostora)
- Nadogradnja računalnih kapaciteta DHMZ-a i kupnja arhivskog računala
- Temeljem Zakona o zaštiti zraka 2010. godine DHMZ je preuzeo u nadležnost od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva operativno provođenje i održavanje Državne mreže za praćenje kakvoće zraka.
- Zakonom o zaštiti zraka koji je stupio na snagu dana 16.11.2011 (NN.130) te člankom 28, 1: Državni hidrometeorološki zavod upravlja radom državne mreže i osigurava izgradnju novih postaja u državnoj mreži.
- Započeto je s pripremom projekta za financiranje iz strukturnih fondova za razdoblje 2014. do 2020. "Modernizacija državne i lokalnih mreža za praćenje kakvoće zraka" - u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Proširenje i povišena kvaliteta usluga

- Napravljen je Plan obnove i dopune elektroničke mjerne i ostale opreme te infrastrukturnih zahvata za glavne meteorološke postaje
- Meteorološke postaje modernizirane su automatskim mjernim sustavima (njih 14)
- Uspostavljena je državna mreža postaja i cjelokupni sustav za praćenje kvalitete zraka
- Redovito se od 2005. godine izdaju sezonske prognoze (za tri mjeseca unaprijed)
- Produžen je izračun numeričke prognoze vremena modelom ALADIN s 48 na 72 sata na horizontalnoj domeni od 8 km, a od srpnja 2011. paralelno se izračunava i prognoza novom nehidrostatičkom verzijom modela za idućih 24 sata na domeni od 2 km što je unaprijedilo kratkoročnu prognozu vremena
- Dinamičkom adaptacijom na šest domena računa se prizemno polje vjetra Osijek, Karlovac, Senj, Maslenica, Split i Dubrovnik s prostranom rezolucijom od samo 2 km (do tada 8km)
- Unaprijeđene su metode za vremensku prognozu do tri sata unaprijed – nowcasting – koje služe i za najavu neposrednih vremenskih pojava
- Uvedeni su dodatni parametri za procjenu kvalitete vremenske prognoze
- U pripremi vremenskih prognoza za HTV radi se novom tehnologijom rada (sustav TRIVIS)
- Povećan je broj korisnika kojima se informacije šalju u elektroničkom obliku
- Tehnologija hidroloških mjerenja bitno je modernizirana uvođenjem u operativni rad suvremene mjeriteljske opreme. Broj spomenutih hidroloških postaja je neznatno reduciran, ali je kroz period od šest godina istovremeno instalirano 84 automatske, elektroničke, dojavne hidrološke postaje. Time je omogućeno prikupljanje podataka razina vode u realnom vremenu, što je posebno važno za sustav upravljanja i gospodarenja vodama. U segmentu mjerenja protoka nabavljena je suvremena hidroakustična mjerna oprema, a jednako tako je nabavljena i kvalitetnija mjerna oprema za snimanje poprečnih profila riječnih korita. Ukupna vrijednost investicija za navedenu mjernu opremu iznosi oko dva milijuna kuna.
- Operativno područje rada Službe za hidrologiju je u proteklom periodu prošireno i na područja koja su ranije bila „pokrivena“ od strane kooperanata (dijelovi Posavine te Dalmacije), a mjerenja se sustavno provode i na području rijeke Dunav (što ranije nije bio slučaj).
- Boljom međusobnom koordinacijom između Službe za hidrologiju i Hrvatskih voda, Služba trenutno ima na raspolaganju podatke vodostaja sa oko 150 automatskih postaja u realnom vremenu, s tendencijom daljnjeg rasta.
- U nastojanju proširenja spektra svojih usluga i produkata, u Službi za hidrologiju pokrenute su preliminarne aktivnosti za razvoj hidrološkog modeliranja i, u skladu s tim, izradu i publiciranje hidroloških prognoza.

Uključenost u nove programe s drugim tijelima državne uprave

- Program posebnih mjera zaštite od požara od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku

- Nacionalni program ublažavanja posljedica suša i suzbijanja oštećenja zemljišta – tematsko područje KLIMA (Nacionalni program djelovanja za provedbu konvencije UN-a u suzbijanju dezertifikacije (UNCCD) u RH)
- Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa
- "Meteorološki parametri značajni za gospodarenje energijom za grijanje i hlađenje za potrebe Informacijskog sustava za gospodarenje energijom - ISGE"
- "Meteorološka podloga za nacionalne dodatke u hrvatskim normama niza HRN EN 1991 – opterećenje snijegom", "Meteorološka podloga za nacionalne dodatke u hrvatskim normama niza HRN EN 1991- djelovanje vjetra" i "Meteorološka podloga za nacionalne dodatke u hrvatskim normama niza HRN EN 1991 - djelovanje temperature"
- Podloge za određivanje područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi sukladno kriterijima EU
- Procjene ugroženosti RH od prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća
- Uspostava monitoring sustava za praćenje i upravljanje kakvoćom zraka na području Hrvatske, (2006-2010)

Objavljene stručne publikacije

- Nacionalno izvješće o promjeni klime – tematsko područje: "Klima, klimatske promjene, osjetljivost i prilagodba na klimatske promjene"
- Praćenje i ocjena klime (redovito, godišnje)
- Hrvatski klimatski motriteljski sustav – pregled svih motriteljskih sustava prema Global Climate Observing System metodologiji
- Meteorološki pojmovnik i višejezični rječnik (hrvatski, engleski, njemački, francuski)
- Klimatski atlas Republike Hrvatske za razdoblje od 1961-1990 i 1971-2000.
- Meteorološke podloge za potrebe projektiranja i izgradnje sustava zaštite prometnica od vjetra
- Meteorološke podloge za hrvatske norme o djelovanju vjetra na konstrukcije – dinamičko opterećenje vjetrom
- Meteorološki i hidrološki bilten DHMZ-a (mjesečno)
- Jadranska meteorologija – časopis iz pomorske meteorologije i ekologije (dva puta godišnje)
- Internet stranica DHMZ-a <http://meteo.hr> znatno je dopunjena podacima i informacijama
- Elektronički "Agrometeorološki bilten" koji sadrži upozorenja, stanje te prognoze po regijama Hrvatske (tjedno)
- Bibliografija zaposlenika DHMZ-a u razdoblju od 1947-2006.

Znanstveni i stručni radovi na projektima DHMZ-a koje podupire MZOŠ, prema CROSBİ bazi

- Autorske knjige (1)
- Uredničke knjige (2)
- Poglavlja u knjizi (12)
- Izvorni znanstveni i pregledni radovi u CC časopisima (47)
- Radovi prihvaćeni za objavljivanje u CC časopisima (5)
- Znanstveni radovi u drugim časopisima (21)
- Ostali radovi u drugim časopisima (12)
- Kongresno priopćenje (sažeci) u CC časopisu (1)
- Kongresno priopćenje (sažeci) u ostalim časopisima (3)
- Radovi u postupku objavljivanja (9)
- Objavljena pozvana predavanja na skupovima (5)
- Znanstveni radovi u zbornicima skupova s međunar.rec. (32)
- Drugi radovi u zbornicima skupova s recenzijom (23)
- Radovi u zbornicima skupova bez recenzije (6)
- Sažeci u zbornicima skupova (78)
- Neobjavljena sudjelovanja na skupovima (15)
- Disertacije (7)
- Magistarski radovi (9)
- Diplomski radovi (7)
- Druge vrste radova (7)

Projekti domaći i međunarodni

U sklopu razvojnih istraživanja znanstvenici i stručnjaci DHMZ-a surađuju na nizu projekata i programa kao voditelji ili partneri:

1. Klimatske varijacije i promjene i odjek u područjima utjecaja - MZOŠ
2. Oluje i prirodne katastrofe u Hrvatskoj – MZOŠ
3. Metode motrenja i asimilacije meteoroloških podataka – MZOŠ
4. Kakvoća zraka nad kompleksnom topografijom – MZOŠ
5. Pouzdanost konstrukcija i procjena rizika uslijed ekstremnih djelovanja – MZOŠ
6. Integralno istraživanje prostornovremenskih značajki obnovljivih izvora energije MZOŠ
7. High Resolution Environmental Modelling and Evaluation Programme for Croatia (EMEP4HR)
8. Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long-range transmission of air pollutants in Europe (EMEP)
9. Uspostava monitoring sustava za praćenje i upravljanje kakvoćom zraka na području Hrvatske
10. The nitrogen cycle and its influence on the European greenhouse gas balance (NitroEurope, NEU)- FP6
11. ALADIN Projekt numeričke prognoze vremena
12. Regionalna suradnja u modeliranju atmosferskih procesa na ograničenom području u Srednjoj Europi – RC LACE

13. WWRP/MEDEX - Mediterranean Experiment on Cyclones that produce High Impact Weather in the Mediterranean
14. HyMeX - HYdrological cycle in the Mediterranean EXperiment
15. Short Range Numerical Weather Prediction Programme (SRNWP), EUMETNET
16. OPERA - Weather radars in Europe, EUMETNET
17. EUMeTrain, EUMETSAT
18. Showcase EUROGRID, EUMETNET
19. COST Action 734 Impacts of climate change and variability on European agriculture: (CLIVAGRI)
20. COST Action ES0601: Advances in Homogenisation Methods of Climate Series: An Integrated Approach (HOME)
21. Harmonization of homogenisation and interpolation methods
22. GLAMEPS - Grand Limited Area Model Ensemble Prediction System (Regional Cooperation for Limited Area modelling in Central Europe)
23. A high resolution temperature climatology in complex terrain (ECSN/HRT GAR)
24. Bioklimatska procjena i kartiranje popularnih turističkih regija u odnosu na sadašnje i moguće buduće klimatske uvjete
25. Gospodarenje u zaštićenom području prirode hrvatskog krškog područja. Potprojekt: Meteorološke prilike
26. Nacionalni program ublažavanja posljedica suša i suzbijanja oštećenja zemljišta (NAP) – Tematsko područje KLIMA
27. FP7 CLIM-RUN (Climate change in the Mediterranean country and influence on the energy and tourism)
28. IPA DMCSEE (Drought Management Centre for Southeastern Europe) - Centar za suše za SEE
29. Project PHARE 2006: "Establishment of Air Quality Monitoring and Management System", Supply and Twinning Components, Izrada projekta, stručne i tehničke dokumentacije potrebne za realizaciju projekta, Stručni voditelj projekta u razdoblju 2006-2009. (2.000.0000 EUR)
30. EU FP7 Prprojekt : Effects of climate change on air pollution impacts and response strategies for European ecosystems – ÉCLAIRE (100.000 EUR)
31. Global Atmosphere Watch, program Svjetske meteorološke organizacije, kontinuirani program mjerenja i modeliranja kao nacionalna obaveza, provodi se u suradnji s EMEP programom.
32. Air Quality (AQ) Simulation and Monitoring Data of Particulate Matter (PM) and Ozone in North America, Toyota i Desert research institute, Reno, USA
33. 2011-2014 COST project: Evaluation, improvement and guidance for the use of local-scale emergency prediction and response tools for airborne hazards in built environments

34. Projekt CONEX - nastavak projekta CEI Nowcasting System
35. Projekt EUMETRAIN I - izrada različitog materijala za učenje putem računala iz područja Satelitske i Sinoptičke meteorologije.
36. Projekt EUMETRAIN II - nastavak projekta EUMETRAIN I
37. Projekt EUMETNET SATREP
Projekt ima za cilj obuku meteorologa za izradu te samu izradu dnevnog SATREP biltena u obliku mozaika u kojem sudjeluje više meteo službi iz cijele Europe.

38. Projekt EMMA Meteo Alarm - Sudjelovanje u radu EMMA grupe, priprema za uključivanje hidroloških upozorenja, u suradnji sa Službom za hidrologiju, i priobalnih upozorenja, priprema za promjenu kriterija za upozorenja.

Međunarodna aktivnost

Kontinuirano

Rad DHMZ-a, za razliku od ostalih organa državne uprave, je iznimno ovisan o međunarodnoj suradnji budući da atmosfera i vode ne poznaju nacionalne granice. Za sve aktivnosti DHMZ-a iznimno je važna **međunarodna razmjena podataka** - i meteoroloških i hidroloških i podataka o kakvoći zraka. Meteorološka, i hidrološka mjerenja te mjerenja kakvoće zraka te međunarodna razmjena tih podataka rade se u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima, što propisuje i nadgleda Svjetska meteorološka organizacija (WMO) kao specijalizirana agencija UN-a.

S obzirom na potrebu usklađivanja rada nacionalnih službi i međunarodne suradnje, DHMZ sudjeluje u radu međunarodnih međuvladinih organizacija te meteoroloških i hidroloških asocijacija nacionalnih službi. Zamjetan broj zaposlenika aktivni su članovi stručnih i upravljačkih tijela.

Naglasci

- Punopravno članstvo u EUMETSAT-u (Europska međuvladina organizacija za eksploataciju meteoroloških satelita, 2006.)
- Zagreb postaje EUMETSAT-ov trening centar za jugoistočnu Europu (2006.)
- DHMZ je na međunarodnom natječaju američke agencije za trgovinu i razvoj USTDA-a uspio dobiti donaciju vrijednu pola milijuna dolara za izradu Studije izvodljivosti osuvremenjivanja cjelokupne meteorološke i hidrološke infrastrukture u Republici Hrvatskoj. Potpora DHMZ-u do sada je najveća pojedinačna donacija koju je USTDA odobrio za neki projekt u Republici Hrvatskoj (2007.)
- Punopravno članstvo u EUMETNET-u (Europska mreža nacionalnih meteoroloških službi) (2007.)
- Punopravno članstvo u ECOMET-u (Ekonomski interesna asocijacija nacionalnih meteoroloških službi) (2007.)
- Temeljem obavijesti Generalnog tajnika WMO-a (dokument od 14. listopada 2008. - OBS/WIS/T.5-WIS), 05. prosinca 2008. izvršena je prijava DHMZ-a kao potencijalnog kandidata za DCPC za pomorsku meteorologiju za istočni dio Jadrana. Ova prijava je prihvaćena od strane Tehničke komisije WMO CBS XIV tehničke konferencije koja se od 25.03. do 02.04.2009. održavala u Dubrovniku. Ista je prijava podržana i na sastanku WMO RAVI u Bruxellesu (16.-24.09.2009.) gdje je uspostava regionalnog pomorskog meteorološkog centra u Hrvatskoj ušla u strateški plan za WMO-a regionalne asocijacije za područje Europe zemalja Kavkaza i Bliskog istoka (RA VI)
- Punopravno članstvo u ECMWF-u (Europski centar za srednjoročne prognoze vremena) (2011.)

Međunarodne upravljačke funkcije

- Ivan Čačić, ravnatelj DHMZ-a, izabran je za novog predsjednika Regionalne asocijacije Svjetske meteorološke organizacije za područje Europe, za područje Europe, zemalja Kavkaza i Bliskog istoka (2009.)
Stalni predstavnik RH pri WMO-u organizaciji GEO i europskoj meteorološkoj strukturi (EUMETSAT, ECMWF, EUMETNET)
član Izvršnog vijeća (EC) i Biroa WMO-a
Predsjedavajući u Odboru za politiku EUMETSAT-a
Predsjedavajući je neformalnoj grupi direktora NMHSa srednje Europe
- Branka Ivančan-Picek, pomoćnica ravnatelja DHMZ-a, izabrana za voditeljicu radne skupine za Ublažavanje prirodnih nepogoda i regionalnu suradnju za područje Europe u okviru Svjetske meteorološke organizacije (2010.)
- Dijana Klarić izabrana je za voditeljicu projekta RC LACE (numerička prognoza vremena za ograničeno područje za srednju Europu)
- Sonja Vidič izabrana je za predsjednicu Upravnog odbora EMEP programa Konvencije o prekograničnom daljinskom prijenosu onečišćenja u Europi (Chairman of the UNECE/CLRTAP EMEP Steering Body) (2008.)

Značajni međunarodni skupovi u organizaciji DHMZ-a

- ICAM/MAP 2005 (The 28th International Conference for Alpine Meteorology), Zadar (2005.)
- EUMETSAT, Dubrovnik (2005.)
- CLRTAP-EMEP Task Force on measurements and modelling, Zagreb (2005.)
- EUMETSAT - Međunarodna radionica o upotrebi satelita u praćenju klime (2006.)
- ICEED - 6. neformalna konferencija direktora meteoroloških i hidroloških službi jugoistočne Europe (2006.)
- WMO radionica “ o ekonomskoj i društvenoj koristi državnih meteoroloških službi na području Europe «WMO Regional Workshop on Social and Economic benefits of Meteorological and Related Services to Society” (2007.)
- 29th EWGLAM (European working Group on Limited Atmospheric Modeling) and 14th SRNWP (Short-range numerical weather prediction) Meetings, Dubrovnik (2007.)
- Sastanak Implementacijskog komiteta CLRTAP, Dubrovnik (2008.)
- HARMO 12 - (12th International Conference on Harmonisation within Atmospheric Dispersion Modelling for Regulatory Purposes), Cavtat (2008.)
CBS WMO (14th Commission for Basic Systems) Komisija za osnovne sustave Svjetske meteorološke organizacije, Dubrovnik (2009.)
- Tehnička konferencija CBS-a WMO-a, Dubrovnik (2009.)
- Sastanak menadžment grupe RA VI WMO-a, Dubrovnik (2009.)
- Regionalna radionica za hidrološke prognoze i manipuliranje podacima u realnom vremenu, Dubrovnik (2009.)
- UNDP / WMO radionica i nacionalni dijalog / platforma za sprječavanje prirodnih katastrofa, Pula 2009, Zagreb (2010.)
- Sastanak pridruženih zemalja članica ECMWF-a, Zagreb (2010.)
- Glavna skupština organizacije EUMETNET, Dubrovnik (2011.)

Sastanak direktora nacionalnih meteoroloških službi srednje Europe, Zagreb (2011.)

2.3. Državni zavod za intelektualno vlasništvo

U razdoblju od 2004. do 2008. godine Državni zavod za intelektualno vlasništvo (DZIV) postigao je značajne rezultate u pogledu razvoja ukupnog nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj (dalje: NSIV), kao i u unaprjeđenju djelatnosti u području svoje izravne nadležnosti.

Na inicijativu DZIV-a pripremljen je prijedlog prve Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva, za razdoblje 2005-2010, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 2005. godine. Navedenom Strategijom po prvi puta sagledani su svi elementi NSIV-a kao funkcionalne cjeline, te su sagledane i isplanirane ukupne mjere potrebne za postizanje razine zaštite prava intelektualnog vlasništva slične razini koja postoji u Europskoj uniji. U provedbi Strategije DZIV je imao ulogu koordinacijskog tijela za provedbu zajedničkih aktivnosti s drugim tijelima državne uprave.

U procesu pregovora za pristup Republike Hrvatske Europskoj uniji započetog 2005. godine DZIV-u je dodijeljena uloga nadležnog tijela za provedbu pregovora za poglavlje 7 – Pravo intelektualnog vlasništva. U kontekstu pregovaračkog procesa provedene su intenzivne zakonodavne aktivnosti koje su obuhvaćale analizu cjelokupne relevantne pravne stečevine EU-a, pripremu prijedloga izmjena cjelokupnog relevantnog nacionalnog zakonodavstva, donošenje zakona i podzakonskih propisa, te njihovu punu implementaciju u redovne postupke koji se vode pred Zavodom. Kao sastavni dio priprema za pristupanje Europskoj uniji Republika Hrvatska je pristupanjem Europskoj patentnoj konvenciji 1. siječnja 2008. stupila u punopravno članstvo Europske patentne organizacije. Uspješna provedba ukupnog pretpripravnog procesa rezultirala je privremenim zatvaranjem poglavlja o pravu intelektualnog vlasništva u prosincu 2008. godine.

Usporedno s razvojem ukupnog NSIV-a provedene su intenzivne aktivnosti na unaprjeđenju organizacije rada i upravljačkih metoda u DZIV-u, kao i pribavljanju i razvoju resursa potrebnih za učinkovito obavljanje poslova u izravnoj nadležnosti, prvenstveno provedbe postupaka za zaštitu prava intelektualnog vlasništva. Razvoj ljudskih resursa, metoda i alata u cilju unaprjeđenja kvalitete i pravovremenosti provedbe postupaka i donošenja odluka o (ne)priznanju patenata, robnih i uslužnih žigova, industrijskog dizajna, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti, topografija poluvodičkih proizvoda, te postupaka vezenih uz zaštitu autorskog i srodnih prava rezultirao je ukupnim povećanjem institucijskih kapaciteta DZIV-a.

Navedenim procesima je značajno pridonijela i uspješna provedba dva projekta iz nacionalnog programa pretpripravnog pomoći CARDS u ukupnoj vrijednosti od 3.180.000. eura, te sudjelovanje u projektu iz regionalnog programa CARDS u ukupnoj vrijednosti (za sve zemlje regije) od 2.250.000 eura.

Posebno ističemo da je DZIV, usporedno s navedenim aktivnostima, redovito i kvalitetno obavljao sve postupke iz svoje temeljne nadležnosti koji se odnose na zaštitu prava intelektualnog vlasništva te je u promatranom razdoblju obradio 70.563 prijave za priznanje prava intelektualnog vlasništva (ukupno u nacionalnim i međunarodnim postupcima). Slijedom provedenih postupaka u nadležnosti Zavoda broj prava industrijskog vlasništva u

---

važnju na teritoriju Republike Hrvatske u promatranom periodu narastao je sa 106.807 na 129.109²³.

Tijekom 2008. godine propisane nadležnosti u pogledu rada DZIV-a prenesene su sa Ministarstva znanosti obrazovanja i športa na Ministarstvo gospodarstva rada i socijalne skrbi.

Izvješće za razdoblje 2009-2011

U razdoblju od 2009. do 2011. godine nastavljen je razvoj sustava intelektualnog vlasništva i djelatnosti DZIV-a. Uspješno je proveden prvi strateški ciklus razvoja, te je pripremljena i donesena Nacionalna strategija za novi strateški ciklus od 2010. do 2012. godine. Mjere iz tog ciklusa provedene su u skladu s planiranom dinamikom.

U DZIV-u je tijekom 2009. godine nastavljen proces daljnjeg organizacijskog razvoja i uvođenja strateškog upravljanja na načelima tzv., „Balanced Scorecard“. Navedeni proces međutim zaustavljen je naknadnim projektima strateškog planiranja i promjenama proračunske klasifikacije i evidencije kao rezultata projekata Ministarstva financija. Daljnji razvoj ljudskih potencijala također je ometen ograničenjima zapošljavanja u državnoj upravi, što je zbog fluktuacije zaposlenika dovelo do smanjenja broja zaposlenika DZIV-a za gotovo 10%, od čega dio na ključnim poslovima.

Ovo ističemo kao važnu napomenu u smislu otvorenih pitanja jer je navedenim procesima umjesto unapređenja strateškog upravljanja, došlo do praktične nemogućnosti konzistentnog planiranja, upravljanja i razvoja Zavoda. To je posljedica neusklađenosti nadležnosti koje proizlaze iz statusa DZIV-a kao središnjeg tijela državne uprave s nadležnostima koje proizlaze iz nove proračunske klasifikacije.

Usprkos navedenim ograničenjima DZIV je nastavio redovito i kvalitetno obavljanje svih postupaka iz djelokruga Zavoda te je u razdoblju od početka 2009. godine do kraja prvog polugodišta 2011. godine obradio 24.254 prijave za priznanje prava intelektualnog vlasništva (ukupno u nacionalnim i međunarodnim postupcima). Slijedom provedenih postupaka u nadležnosti Zavoda broj prava industrijskog vlasništva u važnju na teritoriju Republike Hrvatske na kraju 2010. godine dosegaio je 137.134.

Značajni rezultati ostvareni su u unaprjeđenju sustava provedbe prava intelektualnog vlasništva. Tome je značajno pridonijela ustopava formaliziranog modela koordinacije između nadležnih tijela i drugih sudionika u sustavu provedbe prava intelektualnog vlasništva, u kojem središnju koordinacijsku ulogu ima DZIV. Unaprjeđenju sustava provedbe prava intelektualnog vlasništva značajno je pridonijela i uspješna provedba projekta iz nacionalnog programa pretprijetne pomoći PHARE u ukupnoj vrijednosti od 1.266.848 eura, kojeg je koordinirao DZIV kao jedan od više korisnika, a daljnjem ukupnom unaprjeđenju ovog i drugih područja intelektualnog vlasništva pridonijelo je i sudjelovanje u projektu iz regionalnog programa IPA u ukupnoj vrijednosti (za sve zemlje regije) od 1.999.837. eura.

Istaknuti napredak zabilježen je i u razvoju bilateralne suradnje s nacionalnim uredima za intelektualno vlasništvo zemalja regije (Makedonije, Kosova i Crne Gore), kao i plurilateralne suradnje sa zemljama srednje Europe.

---

²³ Neto broj prava slijedom podnesenih prijava za priznanje, priznatih prava, odbijenih ili odbačenih prijava za priznanje prava te prestanka važenja prava u promatranom razdoblju.

Po zaključivanju pregovora o pristupu Europskoj uniji sklopljen je okvirni sporazum o suradnji DZIV-a s Europskim uredom za žigove i industrijski dizajn (Ured za harmonizaciju na unutarnjem tržištu – OHIM) s ciljem pripreme potpunog uključivanja Republike Hrvatske u sustav eurožiga i eurodizajna.

2.4. Državni zavod za mjeriteljstvo

Donošenjem *Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih organa državne uprave* (Narodne novine br. 55/92), 1992. godine ustrojen je Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM), čime se aktivnosti u području normizacije, akreditacije i mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj objedinjavaju i ulaze u njegovu nadležnost.

Na zahtjev Europske komisije 2005. godine okončano je razdvajanje Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo na tri zasebne institucije - Hrvatski zavod za norme (HZN), Hrvatsku akreditacijsku agenciju (HAA) i Državni zavod za mjeriteljstvo (DZM). Državni zavod za mjeriteljstvo (www.dzm.hr) državna je upravna organizacija koja je zadužena za obavljanje mjeriteljskih poslova u skladu s odredbama *Zakona o mjeriteljstvu* („Narodne novine“ br. 163/03, 194/03 i 111/07). Aktivnosti Državnog zavoda za mjeriteljstvo, u skladu s ključnom ulogom u nacionalnom mjeriteljskom sustavu, su sljedeće: donošenje mjeriteljskih propisa, provedba mjeriteljskog nadzora, obavljanje mjeriteljskih aktivnosti i predstavljanje Republike Hrvatske u međunarodnim mjeriteljskim organizacijama. Sukladno *Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Državnog zavoda za mjeriteljstvo* („Narodne novine“ br. 104/06 i 41/08) u Državnom zavodu za mjeriteljstvo ustrojene su službe, odjeli i odsjeci u kojima je zaposleno 102 državna službenika od predviđenog okvirnog broja od 152 državnih službenika.

DZM-a svoje zakonom propisane poslove obavlja na više lokacija u RH. Sjedište Zavoda je u Zagrebu u Ulici grada Vukovara 284/VI. Uz navedenu lokaciju, upravni i stručni poslovi iz djelokruga Zavoda obavljaju se na još dvije lokacije u Zagrebu i to u Ulici grada Vukovara 78 i u ulici Ibrišimovićeve bb. U okviru Državnog zavoda za mjeriteljstvo ustrojene su i četiri područne jedinice i to: Područna jedinica Zagreb, Područna jedinica Rijeka, Područna jedinica Split i Područna jedinica Osijek u kojima se obavljaju poslovi iz područja mjeriteljstva. Sa stajališta regionalne pokrivenosti u obavljanju poslova mjeriteljske djelatnosti, postojeća dislociranost može se promatrati s pozitivnog stajališta. Međutim s obzirom na činjenicu da je dislociranost često i uzrok poteškoćama u koordinaciji poslova, velikih organizacijskih razlika unutar samih područnih jedinica te da stvara ozbiljne zapreke u informatičkoj integriranosti, predstavlja ozbiljan svakodnevni izazov u normalnom funkcioniranju i upravljanju Državnim zavodom za mjeriteljstvo. U tijeku su pripremni radovi vezani uz proširenje prostora na lokaciji Ibrišimovićeve bb, čime bi se stvorili preduvjeti za objedinjavanje postojećih zagrebačkih lokacija na kojima DZM trenutačno obavlja svoje aktivnosti.

Državni zavod za mjeriteljstvo predstavlja Republiku Hrvatsku u međunarodnim, europskim i regionalnim mjeriteljskim organizacijama iz područja zakonskog mjeriteljstva, plemenitih kovina kao i u tijelima koja donose propise iz područja homologacije motornih vozila i dijelova te osigurava izvršenje obveza koje proizlaze iz članstva u tim organizacijama. Državni zavod za mjeriteljstvo je član Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML - *International Organisation of Legal Metrology*) i pridruženi

član Europske suradnje za zakonsko mjeriteljstvo (WELMEC - *European Cooperation in Legal Metrology*).

DZM je član Međunarodne udruge za ispitivanje i žigosanje (*International Association of Assay Offices*) te sudjeluje u radu europske Konvencije o nadzoru i označivanju predmeta od plemenitih kovina (*Convention on the Control and Marking of Articles of Precious Metals*).

Što se tiče područja homologacije motornih vozila Državni zavod za mjeriteljstvo predstavlja Republiku Hrvatsku u Svjetskom forumu za usklađivanje pravilnika o vozilima (*UNECE WP.29 – World Forum for Harmonization of Vehicle Regulations*) i tijelu EU-a nadležnom za homologaciju - *EC Type Approval Authority*.

Državni zavod za mjeriteljstvo se u potpunosti financira iz državnog proračuna.

Organizacija i ustrojstvo mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj temelje se na *Zakonu o mjeriteljstvu* („Narodne novine“ br. 163/03., 194/03. i 111/07). Zakon se temelji na međunarodnom dokumentu OIML D1 „*Elementi za zakon o mjeriteljstvu*“.

U skladu s međunarodnim dokumentom OIML D1, *Elementi za zakon o mjeriteljstvu - „Zakonsko mjeriteljstvo obuhvaća sve radnje za koje su zakonom propisani zahtjevi, a koje se odnose na mjerenje, mjerne jedinice, mjerila i mjerne metode te koje provodi vlada ili se provode u ime vlade radi osiguranja odgovarajuće razine vjerodostojnosti mjernih rezultata u zakonom uređenom području na nacionalnoj razini.“*

Zakonsko mjeriteljstvo doprinosi gospodarstvu i društvu u cjelini osiguravanjem vjerodostojnosti mjerenja koja se provode u svrhu poticanja slobodne trgovine i uklanjanja zapreka u trgovini, zaštite zdravlja ljudi i životinja, zaštite potrošača, zaštite okoliša, opće sigurnosti i zaštite prirodnih izvora.

Politički čimbenici

Mjeriteljstvo kao horizontalna aktivnost u području infrastrukture kvalitete igra važnu ulogu u ispunjavanju uvjeta za integraciju zemlje u europsko unutrašnje tržište i provedbi pravne stečevine EU-a (*acquis communautaire*). Proces usklađivanja s pravnom stečevinom i činjenica da je DZM središnje tijelo državne uprave s jasno određenim nadležnostima i ovlastima, predstavljaju neke od ključnih političkih čimbenika. Sukladno tome svi zakoni i propisi iz nadležnosti DZM-a moraju biti u potpunosti usklađeni s odgovarajućim odredbama pravne stečevine EU, što je i učinjeno kroz privremeno zatvaranje poglavlja 1. Predpristupnih pregovora.

Državni zavod za mjeriteljstvo predstavlja Republiku Hrvatsku u europskim i međunarodnim mjeriteljskim organizacijama. Punopravni je član OIML-a i pridruženi član WELMEC-a te se u sve većoj mjeri uključuje u rad tih organizacija s ciljem razmjene znanja, iskustava i informacija te praćenja razvoja mjeriteljstva u svim njegovim područjima.

Osnovna je zadaća nacionalne mjeriteljske infrastrukture da osiguranjem pouzdanih mjerenja promiče tehnološki razvoj, uvođenje i primjenu inovacija, osiguranje konkurentnosti gospodarstva, slobodu kretanja roba i usluga, zaštitu potrošača, života i zdravlja ljudi i

životinja, zaštitu okoliša te opću sigurnost i zaštitu prirodnih resursa, što se omogućuje ostvarenjem misije DZM-a.

Ekonomski čimbenici

Državni zavod za mjeriteljstvo kao središnje tijelo državne uprave financira se iz državnog proračuna u koji uplaćuje prihode ostvarene obavljanjem Zakonom o mjeriteljstvu propisanih poslova. Činjenica da postoji ograničena mogućnost izravnog planiranja proračunskih sredstava predstavlja ograničavajući čimbenik za daljnja ulaganja u području mjeriteljstva i praćenje novih trendova tehnološkog razvoja koji bi, između ostalog, pridonijeli i većoj konkurentnost hrvatskog gospodarstva.

Kriza koja je pogodila sve sektore gospodarske djelatnosti u Republici Hrvatskoj, snažno se odrazila i na državni i javni sektor. Smanjenje ukupnog javnog prihoda, koje dovodi do makroekonomske neuravnoteženosti ima za posljedicu dodatno ograničavanje proračunskih sredstava namijenjenih za normalno funkcioniranje tijela državne uprave. Neovisno o tome, obveza zadovoljavanja potreba korisnika mjerila ni u jednom trenutku ne smije biti dovedena u pitanje. Stoga je nužno ponuditi nove modele koji će slijediti strateške pravce upravljanja tijelima državne uprave utvrđene od strane Vlade RH u cilju povećanja učinkovitosti i djelatnosti javne uprave i njezinih tijela.

Sociološki čimbenici

Na dan 09. prosinca 2011. u Državnom zavodu za mjeriteljstvo popunjena su 102 radna mjesta od ukupno 152 radnih mjesta predviđenih *Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog zavoda za mjeriteljstvo* („Narodne novine“ 104/06 i 41/08). U odnosu na klasifikacijsku strukturu zaposlenih državnih službenika 40 državnih službenika imaju visoku stručnu spremu od kojih je jedan (1) magistar znanosti i jedan (1) doktor znanosti. Višu stručnu spremu ima 17 državnih službenika dok 3 državnih službenika ima srednju stručnu spremu. U Zavodu je zaposleno 6 namještenika od kojih je pet (5) sa srednjom stručnom spremom, a jedan (1) namještenik s nižom stručnom spremom. Od ukupnog broja zaposlenih službenika i namještenika 45 su žene a 57 muškarci. Većina zaposlenih službenika u Zavodu ima dugogodišnje radno iskustvo u području mjeriteljstva što se pozitivno odražava na obavljanje mjeriteljske djelatnosti. Jedan od ključnih problema je starosna struktura službenika tj. odlazak velikog broja službenika u starosnu mirovinu ili u mirovinu po sili zakona. S time u vezi, zbog nezainteresiranosti mladih visokoobrazovanih ljudi iz područja tehničkih i prirodnih znanosti problem je u nemogućnosti prijenosa znanja na mlađe službenike. Zbog navedenog problema kao i zbog restrikcija u pogledu zapošljavanja u državnu upravu (Odluka Vlade RH o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade RH, mjere iz Programa gospodarskog oporavka) nije za očekivati da će se za taj problem uskoro pronaći odgovarajuće rješenje. Ovu situaciju dodatno otežava i činjenica da niti jedna o postojećih obrazovnih ustanova u svom edukacijskom programu ne nudi izobrazbu za zvanje mjeritelja.

Tehnološki čimbenici

Mogućnost praćenja novih znanstvenih i tehnoloških dostignuća od izuzetne je važnosti za sva područja gospodarske djelatnosti, s obzirom na to da ona izravno utječu na nacionalnu konkurentnost neke države. Ta činjenica se može primijeniti i na područje mjeriteljstva.

Zastarjelošću i dotrajalošću opreme dovodi se u pitanje, ne samo pouzdanost i točnost rezultata mjerenja, čime se izravno utječe na sigurnost građana, zdravlje ljudi i okoliša, već i mogućnost proširenja djelatnosti mjerenja na nove smjerove u području mjeriteljstva (mjeriteljstvo u kemiji). Stoga je ulaganje u postojeću i nabava nove mjerne opreme od presudne važnosti. Zamjena zastarjele i dotrajale opreme predstavlja nužan preduvjet za osiguranje točnosti i pouzdanosti mjerenja te proširenje djelatnost mjerenja na nove trendove u mjeriteljstvu.

2.5. Državni zavod za statistiku

Državni zavod za statistiku kao središnje tijelo državne uprave, glavni nositelj, diseminator i koordinator sustava službene statistike Republike Hrvatske u razdoblju od 2004. do 2011. godine pokrenuo je i proveo niz značajnih projekata koje je bilo potrebno izvršiti s ciljem ispunjavanja obveza koje su proizašle iz Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske i Zajedničkog stajališta Europske unije za zatvaranje poglavlja 18. Statistika, a koje se, između ostalog, odnose na razvoj i poboljšanje organizacije sustava službene statistike.

U nadležnosti Državnog zavoda za statistiku su sljedeći poslovi iz područja statistike:

- izrada prijedloga Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske,
- razvoj sustava službene statistike,
- koordinacija, izrada i izvršenje Programa i Godišnjega provedbenog plana te Izvještaja o izvršenju,
- praćenje provedbe temeljnih načela službene statistike,
- određivanje, ažuriranje i održavanje metodoloških osnova, njihove međunarodne usklađenosti u suradnji s nositeljima službene statistike, praćenje njihove primjene i davanje uputa ostalim nositeljima službene statistike o primjeni metodologije,
- priprema i provedba statističkih aktivnosti, ispunjavanje međunarodnih obveza službene statistike,
- proizvodnja osnovnih pokazatelja i agregata službene statistike, korištenje svih dostupnih izvora podataka, korištenje administrativnih izvora podataka i podataka dobivenih metodom promatranja i praćenja koje su prikupili svi nositelji službene statistike,
- praćenje i provođenje kontrole kvalitete statističkih rezultata,
- analize i službena tumačenja statističkih rezultata iz djelokruga Državnog zavoda za statistiku,
- ustroj i vođenje statističkih registara i statističke baze podataka,
- organiziranje razmjene rezultata i metodoloških osnova službene statistike s drugim zemljama i međunarodnim organizacijama.

Kako bi pripremu i provedbu programskih dokumenata službene statistike Republike Hrvatske uskladili s programskim dokumentima Europske unije, donesena je Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2004.–2012. (NN, br. 28/05.) i Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2004.-2007. (NN, br. 28/05.). Također je donesen i Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2008.-2012. (NN, br. 65/08.) u kojemu je

programsko razdoblje prvi put usklađeno s razdobljima utvrđenima u Europskom statističkom programu Europske unije.

Za svaku godinu važenja Programa statističkih aktivnosti donosi se godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za narednu godinu i podnosi izvješće Hrvatskom saboru o izvršenju godišnjeg provedbenog plana za prethodnu godinu. Posljednje izvješće o izvršenju godišnjeg provedbenog plana statističkih aktivnosti podneseno je za 2010. godinu.

U 2009. godini provedeno je ukupno 286 statističkih istraživanja i 71 ostalih statističkih aktivnosti (to su projekti i stručno-metodološki radovi). Državni zavod za statistiku je pri tome proveo 172 statistička istraživanja i 42 ostale statističke aktivnosti, a ostalih 16 nositelja službene statistike 114 statističkih istraživanja i 29 ostalih statističkih aktivnosti.

U 2010. godini provedeno je ukupno 286 statističkih istraživanja i 72 ostale statističke aktivnosti. Državni zavod za statistiku je pri tome proveo 175 statističkih istraživanja i 56 ostalih statističkih aktivnosti, a ostali nositelji službene statistike 111 statističkih istraživanja i 16 ostalih statističkih aktivnosti.

U 2011. godini provodi se ukupno 278 statističkih istraživanja i 63 ostale statističke aktivnosti. Državni zavod za statistiku pri tome provodi 168 statistička istraživanja i 46 ostale statističke aktivnosti, a ostali nositelji službene statistike 109 statističkih istraživanja i 17 ostalih statističkih aktivnosti. Statističke aktivnosti koje su u tijeku provode se u skladu s Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti 2011. godine (NN, br. 71/11.).

Pripremljen je i Nacrt prijedloga godišnjega provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2012. godine, koji se može poslati u daljnju proceduru kada budu poznati ukupni financijski resursi za provođenje statističkih aktivnosti u 2012. godini.

U travnju 2011. uspješno je proveden Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj. Popis je najveće statističko istraživanje kojim su prikupljeni podaci o broju, teritorijalnom rasporedu i sastavu stanovništva prema njegovim demografskim, ekonomskim, obrazovnim i drugim obilježjima, podaci o kućanstvima te podaci o stanovima i njihovim obilježjima. Navedeni podaci nužni su za kreiranje i praćenje provedbe raznih gospodarskih i socijalnih razvojnih politika, a koristit će se i u znanstvenim istraživanjima te kao podloga brojnih statističkih istraživanja.

Popis 2011. potpuno je usklađen s međunarodnim standardima kojima se utvrđuju zajednička pravila u prikupljanju podataka o stanovništvu i stanovima te propisuju definicije koje su zemlje obvezne primijeniti u svojim popisima kako bi se osigurala međunarodna usporedivost podataka.

U Popisu 2011. u Republici Hrvatskoj sudjelovalo je preko 17 000 sudionika i prikupljeno oko 7 milijuna osnovnih popisnih obrazaca. Izrađeni su i objavljeni prvi rezultati Popisa u lipnju 2011., sukladno Zakonu o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine.

Pripremni poslovi za obradu podataka prikupljenih Popisom stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine su u tijeku. Međutim, zapošljavanje predviđenih 400 djelatnika za obradu na rok od deset mjeseci izostalo je u 2011. godini, iako su sredstva bila osigurana Financijskim planom Državnog zavoda za statistiku za 2011. godinu, sukladno

Zakonu o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine. U narednom periodu hitno je potrebno osigurati sredstva i zaposliti djelatnike neophodne za obradu.

Razvoj statističkog sustava Republike Hrvatske od 2004. godine u najvećoj mjeri određen je pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. U navedenom razdoblju ostvarena je visoka razina usklađenosti službene statistike Republike Hrvatske sa statistikom EU. Ostvareni napredak naročito je značajan u razdoblju od 2007. kada se otvaraju pregovori u poglavlju 18. Statistika.

U tijeku pregovora u poglavlju o statistici postavljena su dva mjerila za zatvaranje. Mjerila su se odnosila na unaprjeđenje statistike nacionalnih računa i statistike poljoprivrede. U okviru statistike nacionalnih računa od 2008. provodi se Velika statistička revizija izračuna bruto domaćeg proizvoda. Revizijom je poboljšana obuhvat i kvaliteta procjena i to prvenstveno kada se radi o sivoj ekonomiji, imputiranoj renti i uslugama financijskog poslovanja. Revidirani postupak izračuna bruto nacionalnog dohotka odnosno bruto domaćeg proizvoda detaljno je opisan u dokumentu „Izvori i metode obračuna bruto nacionalnog dohotka“. Revidirani podaci objavljeni su i zajedno s navedenim metodološkim dokumentom dostavljeni Eurostatu u 2009. U okviru statistike poljoprivrede ustrojen je statistički registar poljoprivrednih gospodarstava, uspostavljeni ekonomski računi poljoprivrede te su uvedena brojna nova istraživanja, čime se poboljšava kvaliteta te statistike. Prikupljeni su i Eurostatu dostavljene serije podataka od 2000. do 2007. o biljnoj proizvodnji, stoci, proizvodnji mesa, proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda te serije podataka ekonomskih računa poljoprivrede i statistike poljoprivrednih cijena i indeksa cijena od 2005. do 2007. godine. Uz navedene podatke dostavljen je i detaljan opis metodologije i organizacije statistike poljoprivrede „Opis metodologije i organizacijske strukture u statistici poljoprivrede“. Mjerila su izvršena u ožujku 2009., nakon čega je u listopadu iste godine uslijedilo i zatvaranje pregovora u poglavlju 18. Statistika.

Statistike nacionalnih računa i poljoprivrede nastavljaju se razvijati i nakon privremenog zatvaranja pregovaračkog poglavlja o statistici. U području statistike nacionalnih računa u 2010. je provedena manja metodološka revizija godišnjeg obračuna bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama i u volumnim terminima. Rezultati revizije godišnjeg obračuna koji se odnose na razdoblje od 1995. do 2007. objavljeni su u prosincu 2010. Temeljem godišnjih revidiranih podataka napravljena je revizija procjene tromjesečnog bruto domaćeg proizvoda za razdoblje od prvog tromjesečja 2000. do četvrtog tromjesečja 2010. Revidirani tromjesečni podaci su objavljeni u ožujku 2011. Prioritetna aktivnost unaprjeđenja nacionalnih računa u 2011. je primjena Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007. U području statistike poljoprivrede ostvaren je napredak u pristupu Državnog zavoda za statistiku administrativnim izvorima podataka. U 2009. je provedeno prvo Istraživanje o voćnjacima i vinogradima te Višenamjensko ekonomsko istraživanje u poljoprivredi. Statistika mlijeka i mliječnih proizvoda kao i statistika o aktivnosti valionica je poboljšana uvođenjem mjesečnih istraživanja. Nastavljeno je s unaprjeđenjem statistike biljne proizvodnje te je nastavljen rad na izradi opskrbnih bilanci za glavne poljoprivredne proizvode. U 2009. je nastavljen daljnji rad na poboljšanju ekonomskih računa poljoprivrede i statistike poljoprivrednih cijena te su objavljeni rezultati za 2008. U 2010. po prvi put je izrađena prva i druga prognoza realnog dohotka za 2010. kao i prognoza indeksa cijena u poljoprivredi u 2010. Razvoj statistike poljoprivrede se nastavlja i u 2011. U ožujku 2011. Eurostatu su dostavljeni podaci istraživanja o strukturi posjeda u 2007. godini kao i koeficijenti za standardni output 2004.,

temeljem čega je izrađena tipologija poljoprivrednih gospodarstava. Također je u tijeku rad na uvođenju statistike zemljišnih cijena i renta.

Uz unaprjeđenje statistike nacionalnih računa i poljoprivrede kontinuirano se unaprjeđuju i ostale sektorske statistike te statistička infrastruktura.

Razvijen je statistički poslovni registar te se kontinuirano radi na unaprjeđenju njegovog obuhvata i kvalitete. U primjeni su sve relevantne europske i međunarodne klasifikacije; Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. - NKD 2007 objavljena u NN, br. 58/07. i 72/07. je usklađena sa Statističkom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici - NACE Rev. 2. U 2010. objavljena je Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010. – NKZ 10. u NN, br. 147/10. i 14/11., i usklađena je s Međunarodnom klasifikacijom zanimanja 2008. - ISCO 08.

U okviru poslovnih statistika naročiti napredak je ostvaren razvojem kratkoročnih poslovnih statistika. U 2009. započelo se s obradom i publiciranjem podataka o prometa i narudžbama u industrijskim djelatnostima prema Eurostatovoj metodologiji. Od veljače 2010. publiciraju se sezonski i kalendarski prilagođeni indeksi industrijske proizvodnje. Započeto je s dostavom indeksa cijena outputa u građevinarstvu. Pokazatelj prometa ostalih usluga je proširen te pokriva djelatnosti svih usluga. U 2011. je izvršena prva kompilacija ukupnog indeksa cijena outputa industrije te indeksa outputa industrije na nedomaćem tržištu. Kontinuirano se radi na razvoju pod-indeksa cijena outputa uslužnih djelatnosti. U okviru poslovnih statistika razvijene su i strukturne poslovne statistike. Podaci Aneksa 1 – 4 Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća (EC) broj 295/2008 raspoloživi su po prvi put za 2008. godinu. U području statistike robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom provode se intenzivne pripreme za uspostavu Intrastat istraživanja (statistike robne razmjene između zemalja članica EU). Razvijene su Intrastat aplikacije u Državnom zavodu za statistiku te Ministarstvu financija – Carinskoj upravi. U listopadu 2011. Državni zavod za statistiku, u suradnji s Ministarstvom financija – Carinskom upravom, proveo je, u sklopu pilot-istraživanja, probno prikupljanje i obradu Intrastat podataka. U tijeku je testiranje aplikacija kroz unos, kontrolu, obradu, procjenu i diseminaciju Intrastat podataka prikupljenih pilot-istraživanjem.

U okviru društvenih statistika razvijena je statistika troška rada. Od 2010. raspoloživi su podaci novog Istraživanja o slobodnim radnim mjestima te je provedeno novo istraživanje o dohotku stanovništva. Podaci o proračunskim izdvajanjima za istraživanje i razvoj po prvi puta su dostavljeni Eurostatu u veljači 2011.

Osim navedenog napretka ostvarenog razvojem sektorskih statistika, od otvaranja pristupnih pregovora naročita pažnja je posvećena i jačanju administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za statistiku. Od 2008. u ustrojbenom se smislu Državni zavod za statistiku nalazi u izravnoj nadležnosti Vlade Republike Hrvatske, te u svom radu odgovara izravno predsjedniku Vlade. Ovime je osnažena i koordinacijska uloga Državnog zavoda za statistiku. Radi daljnjeg unapređenja statističkog sustava Vlada Republike Hrvatske donijela je 2009. Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Državnog zavoda za statistiku kojom se utvrđuje unutarnja organizacija Zavoda koja osigurava efikasnu proizvodnju službene statistike prema europskom statističkom modelu. S istim ciljem 2009. godine Hrvatski sabor je donio Izmjene i dopune Zakona o službenoj statistici kojima je stvorena pravna osnova za integraciju poslova službene statistike i statističara iz ureda državne uprave u županijama u ustrojstvenu strukturu Državnog zavoda za statistiku, što je omogućilo upravljanje njihovim sveukupnim

radom, te rezultiralo organizacijskim poboljšanjima u prikupljanju podataka za proizvodnju i diseminaciju službene statistike Republike Hrvatske. Potpuna integracija poslova službene statistike i djelatnika zatečenih na obavljanju preuzetih poslova službene statistike iz ureda državne uprave u županijama izvršena je 1. siječnja 2010. godine.

2011. godine izrađen je i upućen u proceduru prijedlog Uredbe o unutarnjem, ustrojstvu Državnog zavoda za statistiku usklađen sa novom Uredbom o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave.

Potrebno je daljnje jačanje administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za statistiku sukladno obvezi preuzetoj u Izvješću o ispunjavanju obveza iz poglavlja 18. „Statistika”, usvojenom od strane Vlade Republike Hrvatske 25. ožujka 2009. godine.

Zakonski okvir statističkog sustava u značajno je mjeri usklađen sa zakonodavstvom EU. Visoku razinu usklađenosti zakonskog okvira te primjene Kodeksa prakse europskih statističara u radu Državnog zavoda za statistiku potvrđuje i izvještaj Light Peer Reviewa koji je održan u 2010. Izvještajem se pozitivno ocjenjuje razvoj Državnog zavoda za statistiku s obzirom na institucionalne aspekte i većinu statističkih područja te se navodi da Državni zavod za statistiku proizvodi i diseminira službenu statistiku poštujući načela neovisnosti, nepristranosti i objektivnosti te statističke povjerljivosti.

Radi usklađivanja s novim europskim propisima, Europski parlament i Vijeće EU donijeli su novu Uredbu o europskoj statistici br. 322/2009., Državni zavod za statistiku izradio je 2011. godine nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službenoj statistici kojeg će, prema nacrtu Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine EU za 2012., uputiti u proceduru donošenja Vladi Republike Hrvatske u I. kvartalu 2012.

Državni zavod za statistiku izvršava sve obveze koje se odnose na usklađivanje pojedinih statističkih područja preuzetih u okviru pristupnih pregovora. Obveze se izvršavaju u rokovima navedenim u Izvješću o izvršavanju obveza iz poglavlja 18. Statistika te se rad Državnog zavoda za statistiku kao i usklađenost nacionalnog statističkog sustava s Europskim statističkim sustavom redovno pozitivno ocjenjuje u izvještajima o napretku Europske komisije te monitoring tablicama.

Državni zavod za statistiku je u svojim aktivnostima na postizanju pune usklađenosti s pravnom stečevinom do sada koristio pretpristupne fondove iz programa OBNOVA, CARDS, PHARE i IPA od 1999. godine. Pretpristupni fondovi su korišteni na nekoliko načina. Prvenstveno, Državni zavod za statistiku natjecao se i uspijeva koristiti financiranje razvojnih projekata na nacionalnoj razini, u centraliziranom obliku, kojim je upravljala Delegacija EU i u decentraliziranom obliku kojim upravljaju Nacionalni fond i Agencija za financiranje i ugovaranje. Pored toga redovito se koriste sredstva iz Višekorisničkih programa kojima upravlja Eurostat, a koriste se i sredstva iz izravnih Eurostatovih darovnica.

Sveukupno, Državni zavod za statistiku je do danas proveo 27, a u tijeku je provedba 2 razvojna projekta financiranih iz EU fondova, u vrijednosti od oko 16.000.000 EUR. Od toga su u razdoblju 2008.–2011. provedena 24 razvojna projekta u vrijednosti od oko 10.500.000 EUR.

Trenutno su tri projekta u fazi provođenja postupka javne nabave, u vrijednosti od 1.680.000 EUR.

Do sada su korišteni raznovrsni raspoloživi oblici projekata, od twinning i twinning light projekata, okvirnih ugovora, ugovora o tehničkoj pomoći i ugovora o nabavi, kao i određeni broj višekorisničkih programa. Zahvaljujući pretpristupnim fondovima Europske unije razvijeno je sedamdesetak statističkih područja. Cilj svake od tih razvojnih aktivnosti je ili osuvremeniti postojeća statistička istraživanja i aktivnosti u Hrvatskoj ili uspostaviti nova statistička istraživanja i aktivnosti, u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Razvojne aktivnosti u području službene statistike su koordinirane s Eurostatom – statističkim uredom Europske unije, a usmjerene su na postizanje usklađenosti s pravnom stečevinom EU u području statistike, koja je vrlo široka i razgranata na veliki broj statističkih domena.

Svi dosadašnji razvojni projekti provedeni su s uspjehom, a predmetna statistička istraživanja i aktivnosti uvedeni su u redovitu proizvodnju i njihovi rezultati se objavljuju kao službena statistika.

Korištenje EU fondova u području odgovornosti Državni zavod za statistiku ima, pored uspješnog uspostavljanja novih statističkih domena i/ili unapređivanja postojećih, i dodatni pozitivni efekt na djelovanje Državnog zavoda za statistiku. Veliki broj zaposlenika Državnog zavoda za statistiku dobio je mogućnost redovitog sudjelovanja u radu radnih tijela Europskog statističkog sustava. Godišnje se organizira oko 200 takvih stručnih sastanaka predstavnika svih zemalja članica EU, a Državni zavod za statistiku već od 2000. sudjeluje u njihovom radu. Značajno je naglasiti da se radi o sastancima iz tzv. sustava „Komitologije“, sustava EU za pripremanje novih akata pravne stečevine EU.

2.6. Državni inspektorat

I. UVOD

Državni inspektorat utemeljen je 1997. godine Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija („Narodne novine“, broj 131/97) kao središnje tijelo državne uprave sa zadaćom obavljanja inspeksijskih nadzora koji se odnose na nadzor provedbe propisa u određenim upravnim područjima. Inspeksijski nadzor, kojeg obavljanju inspektori Državnog inspektorata u okviru svojih ovlasti, obavljamo kod pravnih i fizičkih osoba i to nad primjenom zakonskih i podzakonskih akata kojima se regulira:

- djelatnost trgovine, usluga i samostalne djelatnosti,
- ugostiteljska djelatnost, pružanje usluga u turizmu, obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe,
- rad i zaštita na radu,
- elektroenergetika, rudarstvo, oprema pod tlakom kao i
- druga područja djelatnosti regulirana posebnim zakonima.

Zakonom o Državnom inspektoratu („Narodne novine“, broj 76/99), te Uredbom o unutaršnjem ustrojstvu Državnog inspektorata („Narodne novine“, broj 127/99) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, ustrojstveno smo podijeljeni na **središte i pet područnih jedinica** (u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Osijeku). Naše područne jedinice su radi

učinkovitog i neposrednog obavljanja poslova inspeksijskog nadzora rasprostranjene na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske i u svom sastavu imaju **39 ispostava** ranga odsjeka.

Svojom **vizijom i misijom** poslovanja pridonosimo stvaranju povoljnog gospodarskog okruženja koji se temelji na jednakim uvjetima tržišnog natjecanja gospodarskih subjekata, štitimo potrošača i radnika te radimo na povećanju kvalitete života i zaposlenosti u Republici Hrvatskoj. Naša **misija** je jasna, a kroz provođenje nepristrane, pravedne, brze i učinkovite kontrole primjene zakona i drugih propisa obavljanjem kontinuiranih inspeksijskih nadzora gospodarskih subjekata na području Republike Hrvatske i uz racionalnu potrošnju proračunskih sredstava postizemo i ekološku osviještenost i djelujemo na zadovoljstvo svih građana Republike Hrvatske.

Kako bismo osigurali svoje strateške ciljeve koordinaciju rada u stručnom smislu obavljamo iz sjedišta Državnog inspektorata. Tu se kreira jedinstvena metodologija za stručnu i pravodobnu provedbu inspeksijskog i upravnog postupka iz djelokruga rada Državnog inspektorata, koordiniraju se i izrađuju godišnji planovi rada i izvješća o ostvarenju plana i programa rada svih područnih jedinica, pruža se logistička potpora (pravni i opći poslovi), specijalistička pomoć kroz dodatna interna i eksterna školovanja (upravljanje ljudskim resursima), prate izmjene i dopune zakona i propisa te daju prijedlozi za njihovu izmjenu ili dopunu, obavljaju poslovi komunikacije s Hrvatskim saborom, Vladom RH i tijelima državne uprave, poslovi u svezi odnosa sa sredstvima javnog priopćavanja, poslovi unutarnje kontrole itd. **Radom Državnog inspektorata upravlja glavni inspektor koji za svoj rad odgovara direktno Vladi Republike Hrvatske.** U sjedištu je osnovano i šest službi čijim radom upravljaju pomoćnici glavnog inspektora. Osim službi, u Sjedištu su ustrojene posebne ustrojstvene jedinice – Kabinet glavnog inspektora, Odjel za unutarnju reviziju, Odjel unutarnjeg nadzora i Odjel za europske integracije.

U područnim jedinicama i ispostavama inspeksijski nadzor iz djelokruga rada Državnog inspektorata obavljaju u prvom stupnju inspektori rada, gospodarski inspektori, elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori opreme pod tlakom.

Za održavanje kvalitete rada u područnim jedinicama kroz brigu o materijalno-tehničkim uvjetima i upravljanje radom državnih službenika i namještenika te koordinaciju rada voditelja ispostava, načelnika odjela i voditelja odsjeka- zaduženi su pročelnici područnih jedinica, dok su za kvalitetu rada ispostave zaduženi voditelji ispostave.

Napominjemo da je 16. lipnja 2011. godine imenovan novi glavni inspektor.

II. ZATEČENO STANJE PRIGODOM PREUZIMANJA POSLOVA

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata uređeni su unutarnje ustrojstvo ovog tijela, nazivi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i njihov djelokrug, način upravljanja tim jedinicama, te okvirni broj državnih službenika i namještenika potreban za obavljanje poslova iz djelokruga Inspektorata.

Na dan 9. prosinca 2011. godine Državni inspektorat ima ukupno zaposlena 846 službenika i 2 dužnosnika. Od toga 117 službenika je administrativno osoblje, a 729 službenika obavlja inspekcijske poslove. Sjedište Državnog inspektorata je u Zagrebu s ukupno 87 zaposlenih.

Radi obavljanja poslova iz djelokruga Državnog inspektorata na cijelom području RH ustrojene su područne jedinice u kojima se obavljaju inspekcijski nadzori nad pravnim i fizičkim osobama, a prema teritorijalnoj podjeli kako slijedi:

- PJ Rijeka (Istarska, Ličko-senjska, Primorsko-goranska županija i dijelom otoka Paga koji pripada Zadarskoj županiji), broji ukupno 148 službenika od toga 133 inspektora i 15 administrativnog osoblja.
- PJ Split (Dubrovačko-neretvanska, Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska i Zadarska županija), broji ukupno 175 službenika, od toga 161 inspektor i 14 administrativnog osoblja.
- PJ Osijek (Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska i Vukovarsko-srijemska županija), broji ukupno 141 službenika, od toga 127 inspektora i 14 administrativnog osoblja.
- PJ Varaždin (Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka, Međimurska i Varaždinska županija), broji ukupno 95 službenika, od toga 85 inspektora i 10 administrativnog osoblja.
- PJ Zagreb (Bjelovarsko-bilogorska, Karlovačka, Sisačko-moslavačka, Zagrebačka županija i Grad Zagreb), broji ukupno 200 službenika, od toga 178 inspektora 22 administrativnog osoblja.

U financijskom segmentu, u okviru zadanih limita, za program Državnog inspektorata Inspekcijski nadzor, za **2009. godinu**, planirana su proračunska sredstva u iznosu od **165.097.396,00 kuna**, sredstva pomoći za EU projekte 2.656.718,00 i vlastiti prihodi u iznosu od 150.000,00 kuna, što ukupno iznosi 167.904.114,00 kuna. U financijskom planu za 2009. godinu rashodi za zaposlene planirani su u iznosu od 127.950.396,00 kuna, materijalni rashodi u iznosu od 34.824.500,00 kuna, financijski rashodi 83.000,00 kuna, te rashodi za nabavu nefinancijske imovine 2.422.500,00 kuna.

Odlukom o proglašenju izmjena i dopuna državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009. godinu iz travnja 2009. godine proračun Državnog inspektorata smanjen je za 11.939.594,00 kuna.

Preuzetih ugovornih obveza u 2009. godini Državni inspektorat nije imao.

Za program Državnog inspektorata Inspekcijski nadzor, za **2010. godinu**, planirana su proračunska sredstva u iznosu **151.155.000,00 kuna**, namjenska u iznosu 294.000,00 kuna i sredstva pomoći za EU projekte u iznosu 5.030.840,00 kuna, što ukupno iznosi 156.479.840,00 kuna.

U financijskom planu za 2010. godinu rashodi za zaposlene planirani su u iznosu od 112.408.590,00 kuna, materijalni rashodi u iznosu od 36.870.260,00 kuna, financijski rashodi 44.650,00 kuna, te rashodi za nabavu nefinancijske imovine 7.156.340,00 kuna.

Odlukom o proglašenju izmjena i dopuna državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu iz kolovoza 2010. godine proračun Državnog inspektorata smanjen je za 2.585.000,00 kuna.

Preuzetih ugovornih obveza u 2010. godini Državni inspektorat nije imao.

Rashode poslovanja u 2009. i 2010. godini Državni inspektorat sveo je u okvire raspoloživih financijskih sredstava. Krajnje racionalnim trošenjem sredstava, pridržavanjem usvojenih Mjera štednje u 2009. godini i u 2010. godini, te provedenim preraspodjelama sredstava osigurana su sredstva za podmirenje obveza po računima koji su pristigli do zadnjeg dana unosa u sustav plaćanja Državne riznice.

Ukupna sredstva planirana za **2011. godinu iznose 151.820.340,00 kuna**, od čega se 147.359.000,00 kuna odnosi na proračunska sredstva, 4.211.340,00 kuna na sredstva pomoći EU za projekt IPA 2007 – komponenta I 250.000,00 kuna na prihode za posebne namjene. Odobreni limit proračunskih sredstava za Državni inspektorat za 2011. godinu u iznosu od 147.359.000,00 kuna manji je za 5,55 % u odnosu na odobreni limit u projekciji za 2011. godinu - utvrđen u Uputama za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2010. - 2012. godine. U odnosu na utvrđena sredstva u Izmjenama i dopunama državnog proračuna Republike Hrvatske za 2010. godinu od 30. kolovoza 2010. godine manji je za 0,8%.

Kod izrade financijskog plana za 2011. godinu uklopili smo se u ukupno utvrđeni limit, međutim da bi pokrili planirane rashode korigirali smo pojedinačne limite. Odobreni limit rashoda za zaposlene za 2011. godinu smanjen je zbog činjenice da odobreni limit materijalnih rashoda nije bio dostatan za pokriće planiranih rashoda. Odobreni limit za ostale rashode (rashodi za nabavu nefinancijske imovine) također je smanjen. Kako je i dalje na snazi Zaključak Vlade Republike Hrvatske o zabrani nabave novih automobila za službene svrhe, sredstva koja su u projekciji za 2011. godinu planirana za obnovu voznog parka – nabava rabljenih vozila u iznosu 1.200.000,00 kuna prebačena su u materijalne rashode za obnovu voznog parka putem operativnog leasinga (stavka 3235 – Zakupnine i najamnine). Korekciju pojedinačnih limita morali smo napraviti i zbog činjenice da se do kraja 2010. godine nije realizirao projekt IPA 2007. – KOMPONENTA I, za koji smo u ovoj, 2011. godini, planirali na izvoru 12 (nacionalna komponenta za financiranje projekta) iznos od 1.805.000,00 kuna. To s obzirom da potpisivanje ugovora između Središnje agencije za financiranje i ugovaranje s odabranim dobavljačima iz provedenog natječaja javne nabave nije realizirano unutar planiranog roka, tj. do 17. studenog 2010. godine.

U skladu s donesenim Mjerama za smanjenje rashoda u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godine proračun Državnog inspektorata smanjen je za 760.000,00 kuna i iznosi 146.599.000,00 kuna od čega se 1.267.890,00 kuna odnosi na sredstva učešća u EU projektu IPA 2007 – Komponenta I. Od ukupno planiranih sredstva 110.551.200,00 kuna ili 76,07% odnosi se na rashode za zaposlene, 33.345.910,00 kuna ili 22,94% na materijalne rashode, 40.000,00 kuna ili 0,03% na financijske rashode i 1.394.000,00 kuna ili 0,96% na rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Državni inspektorat nema ugovornih obveza u 2011. godini.

Sukladno akcijskom planu koji je donijela Vlada Republike Hrvatske u sklopu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske EU s ciljem ispunjavanja mjerila za otvaranje pregovora o Poglavlju 1. Sloboda kretanja roba, aktivnosti Državnog inspektorata uključene u akcijski plan za usklađivanje zakonodavstva i stvaranje potrebnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine Europske unije u Poglavlju 19. – Socijalna politika i zapošljavanje, donesen

je novi Zakon o Državnom inspektoratu („Narodne novine“ broj 116/08. i 123/08.) koji je stupio je na snagu 19. listopada 2008. godine.

Donošenjem novog Zakona o Državnom inspektoratu bolje su uređena određena pitanja u vezi sa potrebnom stručnom spremom i dužinom radnog staža u struci koje moraju imati osobe koje se raspoređuju na radna mjesta inspektora (za radna mjesta inspektora dvanaest mjeseci, a za više inspektore četiri godine staža u struci), te je kao novost uvedena mogućnost sistematiziranja novih radnih mjesta pod nazivom **viši inspektor – specijalista**. Odredbama ovoga Zakona **uklonjene su administrativne prepreke gospodarskim subjektima koji uvoze određene proizvode, ali i domaćim subjektima koji su bili u obvezi prije stavljanja u promet određenih proizvoda pribaviti od gospodarskih inspektora uvjerenje o kakvoći proizvoda**, čime se postiže usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u pogledu sloboda kretanja roba.

Kao posebno učinkovita mjera na sprječavanju sive ekonomije i „rada na crno“ zakonom je zadržana dosadašnja ovlast inspektora – privremene zabrane obavljanja djelatnosti na određeno vrijeme dok ne otklone nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od 30 dana, ako se u provedbi inspeksijskog nadzora utvrde nezakonitosti iz područja prometa robe i usluga te rada i zapošljavanja.

Tijekom 2009. godine donesena su na temelju ovlasti iz novog Zakona o Državnom inspektoratu četiri podzakonska propisa - i to: **Pravilnik o obrascu službene iskaznice i izgledu znaka inspektora Državnog inspektorata** - „Narodne novine“ broj 41/09., **Naputak o podacima koje sadrži izvješće povodom događaja koji je prouzročio smrt ili skupnu ozljedu radnika** - „Narodne novine“ broj 62/09., **Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja očevidnika inspektora Državnog inspektorata** - „Narodne novine“ broj 134/09. i **Naputak o načinu pečaćenja kada se rješenje Državnog inspektorata izvršava pečaćenjem** - „Narodne novine“ 134/09.

U travnju 2011. godine radi usklađenja sa odredbama Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09.) donesen je Zakon o izmjenama Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne novine“ broj 49/11.).

Podaci o obavljenim inspeksijskim nadzorima i poduzetim mjerama analiziraju se u sjedištu tijela, uz pomoć aplikativnog rješenja eOčevidnik. Prema područjima nadležnosti i unutarnjem ustrojstvu (službe, odjeli) za izvještajno razdoblje, od 1. siječnja 2009. do 30. rujna 2011., dajemo pregled podataka o radu inspektora Državnog inspektorata koji slijede u nastavku teksta.

1. Služba nadzora u području prometa robe i usluga

Unutar ove službe ustrojeni su odjeli, za koje redom dajemo pregled rezultata važnijih pokazatelja o radu sa navedenim izvještajnim razdobljem, 1. siječanj 2009. godine - 30. rujna 2011. godine, u kojem su **gospodarski inspektori** obavili sveukupno **241.417 inspeksijskih nadzora sa više od 486.946 kontrola primjene propisa**.

1.1. U području ugostiteljstva i turizma obavio je ukupno **118.811 inspeksijskih nadzora**. Zbog utvrđenih nepravilnosti poduzete su sljedeće mjere: doneseno je

ukupno 16.074 upravnih rješenja, od čega je bilo 6.257 usmenih rješenja na zapisnik kojima je odmah bilo spriječeno obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti 2.105 slučaja usmeno rješenje je izvršeno pečaćenjem; podneseno je 19882 optužna prijedloga; izrečeno je 17.240 kaznih na mjestu počinjenja prekršaja u iznosu od 27.368.700,00 kn, podneseno je 2569 prekršajnih naloga u iznosu od 9.742.910,00 kn, uprihođeno u državni proračun 45.809.663,09 kn.

- 1.2. **U području nadzora hrane** obavio je ukupno **94.042 kontrole primjene propisa**. Zbog utvrđenih nepravilnosti poduzete su sljedeće mjere: doneseno je 386 pisanih rješenja, podneseno je 4312 optužna prijedloga, zabranjen je promet proizvoda u vrijednosti od 289.883,03 kn, predložene su zaštitne mjere oduzimanja proizvoda u vrijednosti od 49.602,10 kn; podneseno je 70 prekršajnih naloga u iznosu od 613.400,00 kn.
- 1.3. **U području zaštite potrošača** obavio je ukupno **102.802 kontrole primjene propisa**. Zbog utvrđenih nepravilnosti poduzete su sljedeće mjere: doneseno je 1199 pisanih rješenja, doneseno je 474 usmena rješenja o zabrani rada pekarnica, pečaćenjem je zatvoreno 148 pekarnica na rok od 30 dana, uplaćeno je u državni proračun 6.750.000,00 kn, podneseno je 9.854 optužna prijedloga, zabranjen je promet proizvoda u vrijednosti 7.808.535,00 kn, te naređeno vraćanje više naplaćenog iznosa u ukupnom iznosu od 977.876,11 kn, podneseno je 95 prekršajnih naloga u iznosu od 1.545.700,00 kn.
- 1.4. **U području tehničkog zakonodavstva** obavio je ukupno **22.502 kontrole primjene propisa**. Zbog utvrđenih nepravilnosti poduzete su sljedeće mjere: doneseno je 2.053 pisanih rješenja; podneseno je 1.556 optužna prijedloga, zabranjen je promet proizvoda u vrijednosti 45.276.692,05 kn, podneseno je 71 prekršajnih naloga u iznosu od 67.800,00 kn.
- 1.5. **U području intelektualnog vlasništva** obavio je ukupno **26.183 kontrole primjene propisa**. Zbog utvrđenih nepravilnosti poduzete su sljedeće mjere: podneseno je 2114 optužna prijedloga; podneseno je 330 prekršajnih naloga u iznosu od 2.271.700 kn, oduzeto je ukupno 83.790 komada proizvoda u vrijednosti od 3.390.747,18 kn.
- 1.6. **U području prometa robe i usluga** obavio je **122.606 inspeksijskih nadzora**. Zbog utvrđenih nepravilnosti poduzete su sljedeće mjere: doneseno je 8073 rješenja, podneseno je 13.159 optužnih prijedloga, podneseno je 846 prekršajnih naloga.

2. Služba nadzora u području rada i zaštite na radu

U vremenskom razdoblju od 1. siječnja 2009. do 30. rujna 2011. godine **inspektori rada za radne odnose i inspektori rada zaštite na radu u prvom stupnju obavili su ukupno 70.090 inspeksijskih nadzora**, i to 44.456 nadzora iz područja radnih odnosa i 25.634 u području zaštite na radu. Unutar ove službe ustrojani su Odjel radnih odnosa i Odjel zaštite na radu.

- 2.1. **U području radnih odnosa inspektori rada** su tijekom navedenog izvještajnog razdoblja **otkrili 5.498 nezakonito (ilegalno) zaposlenih osoba od tog broja 1.739 stranaca** koji su u Republici Hrvatskoj radili suprotno odredbama zakona o strancima, te donijeli su 3.960 rješenja – zaključaka zbog utvrđenih nezakonitosti te je otkriveno i procesuirano 42.649 prekršaja. Zbog osnovane sumnje u počinjenje ukupno 42.649 djela prekršaja protiv poslodavaca fizičkih i pravnih osoba inspektori rada za radne odnose su nadležni prekršajnim sudovima podnijeli 17.440 optužnih

prijedloga, donijeli 394 obvezna prekršajna naloga i 142 prekršajnih naloga, te izrekli 447 kazni na mjestu izvršenja prekršaja, te podnijeli 68 kaznenih prijava zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela povrede prava na rad i drugih prava na rad (odredbe čl. 114. Kaznenog zakona).

- 2.2. U **području zaštite na radu** inspektori rada su obavili **25.634 nadzora** kod poslodavaca na mjestima rada. Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim nadzorima su sukladno odredbama ZDI-a i ZZR-a poduzeli sljedeće inspeksijske mjere: donijeli 8.010 rješenja o otklanjanju 14.416 različitih nedostataka na mjestima rada, 6.741 rješenja o 9.383 zabrana na mjestima rada. Nadalje, podnijeli su 8.935 optužnih prijedloga zbog 17.551 počinjena prekršaja, 193 kaznene prijave protiv 397 osoba. U inspeksijskim nadzorima povodom smrtnih, teških i skupnih ozljeda na radu, utvrđeno je da je **112 osoba smrtno stradalo, od kojih su 4 osobe bile maloljetnici** na praktičnom dijelu naukovanja a **3.884 osoba je teško ozlijeđeno**.

3. Služba nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i oprema pod tlakom.

Unutar ove Službe ustrojena su tri odjela sukladno područjima nadzora. U izvještajnom razdoblju (od 1. siječnja 2009. – 30. rujna 2011. godine), daje se pregled najznačajnijih pokazatelja o radu elektroenergetskih inspektora, rudarskih inspektora i inspektora opreme pod tlakom, kako slijedi u nastavku teksta.

3.1. U **području elektroenergetike**, tijekom izvještajnog razdoblja elektroenergetski inspektori su obavili sveukupno **2.844 inspeksijskih nadzora** kod 2.200 pravnih i fizičkih osoba u elektroenergetskim i drugim djelatnostima i u vezi s njihovim elektroenergetskim sustavima, mrežama, postrojenjima, vodovima i građevinama, te pripadnim procesima, instalacijama i električnom opremom, te donijeli ukupno 370 rješenja kojim su naređene potrebne mjere za otklanjanje povreda propisa. Na temelju utvrđenih povreda propisa u obavljenim inspeksijskim nadzorima, elektroenergetski inspektori su podnijeli 245 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka zbog utvrđenih povreda materijalnih propisa.

3.2. U **području rudarstva**, tijekom izvještajnog razdoblja rudarski inspektori su sveukupno obavili **1.642 inspeksijska nadzora**, a nadzorima je obuhvaćeno više od 1.526 rudarskih objekata. Doneseno je 210 rješenja od čega je 116 rješenja o zabrani, provedena 12 pečačenja objekata i prostora. Rudarski inspektori proveli su 23 uviđaja povodom povreda na radu, a temeljem utvrđenog inspeksijskim nadzorima zbog povrede propisa podneseno je 206 optužnih prijedloga za 311 utvrđenih prekršaja, pri čemu je **zatraženo oduzimanje imovinske koristi** u prekršajnim postupcima u vrijednosti od **68.197.532 kuna**, te su podnesene 122 kaznene prijave, a istovremeno je putem Državnog odvjetništva **zbog nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina zatraženo pokretanje postupaka radi naknade štete Republici Hrvatskoj** u vrijednosti preko **255.231.067 kuna**.

3.3. U **području opreme pod tlakom**, tijekom izvještajnog razdoblja inspektori opreme pod tlakom su obavili **988 inspeksijska nadzora** kod pravnih i fizičkih osoba. Donijeli su i ukupno 190 rješenja kojim su naređene potrebne mjere za otklanjanje povreda propisa, a na temelju utvrđenih povreda propisa u obavljenim inspeksijskim

nadzorima inspektori opreme pod tlakom su podnijeli 181 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka zbog utvrđenih povreda materijalnih propisa.

Obavljanje kontrolno – instruktivnog nadzora i unaprjeđenje rada

Unutar Službe pravnih poslova ustrojen je Odjel kontrolno-instruktivnog nadzora i unaprjeđenja rada koji provodi kontrolno-instruktivne nadzore u suradnji s inspektorima onih odjela u sjedištu Državnog inspektorata koji su funkcionalno nadležni za rad pojedinog inspektora obuhvaćenog nadzorom, kao nositelji zadatka. Tijekom izvještajnog razdoblja obavljeno je **88 kontrolno-instruktivnih nadzora** inspektora u sjedištima područnih jedinica i u 29 ispostava svih pet područnih jedinica. Dinamika realizacije programa rada kontrolno – instruktivnog nadzora odvija se prema kadrovskim mogućnostima odjela i službi u sjedištu Državnog inspektorata.

U 11 slučajeva pokrenut je postupak pred Službeničkim sudom, od kojih je u 5 slučajeva okončan postupak na način da su izrečene kazne za inspektore i to kod jednog inspektora doneseno je rješenje o prestanku državne službe, a kod ostalih su izrečene novčane kazne odbitka od plaće u postocima od 10,15 ili 20 % odbitka unutar različitih vremenskih perioda.

Rad Povjerenstva za žalbe

O žalbama podnesenim protiv prvostupanjskih rješenja i zaključaka koje donose inspektori u područnim jedinicama odlučuje Povjerenstvo za žalbe, za koje nacрте rješenja izrađuju Službe u sjedištu Državnog inspektorata.

U razdoblju od 1. siječnja 2009. godine do 9. prosinca 2011. godine održane su **34 sjednice Povjerenstva za žalbe**.

U okviru navedenih sjednica, doneseno je **1.279 rješenja** povodom žalbi stranaka na rješenja gospodarskih inspektora, inspektora rada, inspektora rada za zaštitu na radu, rudarskih inspektora i elektroenergetskih inspektora.

Isto tako, od 2009. do 2010. godine pokrenut je i 191 upravni spor protiv rješenja Povjerenstva za žalbe.

Sudjelovanje Državnog inspektorata u projektima EU

Državni inspektorat je u sklopu priprema za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, te radi što djelotvornijeg sustava nadzora nad tržištem, kroz sudjelovanje u nekoliko projekata financiranih iz programa EU ojačao svoje administrativne i institucionalne kapacitete kako bi se što djelotvornije pripremio za provedbu nadzora nad budućim zajedničkim tržištem EU. Državni inspektorat bio je nositelj projekta **Phare 2005 „Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda“**, te korisnik projekta **CARDS 2002 „Jačanje kapaciteta na području zaštite potrošača“** i **CARDS 2004 „Daljnje jačanje kapaciteta na području zaštite potrošača“**, zatim projekta **Phare 2006 „Jačanje provedbe prava intelektualnog vlasništva“**, a trenutno je i aktivni korisnik projekta **IPA 2007 "Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu"**.

U projektu **CARDS 2004 „Daljnje jačanje kapaciteta u području zaštite potrošača“** bili smo jedan od korisnika, a projekt se nastavljao na već realiziran **CARDS 2002** za isto područje. Projekt je bio usredotočen na postizanje potpune usklađenosti prava potrošača u Hrvatskoj sa zakonodavstvom EU i njihovoj provedbi u skladu sa europskim standardima. Implementacijom projekta europsko zakonodavstvo na području zaštite potrošača preneseno je u hrvatsko zakonodavstvo, osigurana je osnova za provedbu Nacionalnog programa za zaštitu potrošača, **obavljene su pripreme za provedbu RAPEX-a, te je uspostavljen Centralni informacijski sustav za zaštitu potrošača.**

Twinning projekt **PHARE 2005 „Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda“**, kroz tehničku pomoć omogućio je Državnom inspektoratu daljnje **jačanje postojećeg sustava nadzora nad tržištem** u Republici Hrvatskoj **u području sigurnosti i provjere sukladnosti tehničkih proizvoda** u skladu s najboljom praksom Europske unije u području nadzora nad tržištem.

I u projektu **Phare 2006 „Jačanje provedbe prava intelektualnog vlasništva“** je Državni inspektorat bio jedan od korisnika. Cilj ovog projekta bio je osigurati nivo zaštite prava intelektualnog vlasništva u RH u skladu sa EU standardima i zahtjevima unutarnjeg tržišta kroz jačanje administrativnih sposobnosti nositelja i korisnika projekta.

Realizacija projekta **IPA 2007 "Zaštita zdravlja i sigurnosti na radu"** je u tijeku, a cilj je povećati učinkovitost sustava zdravlja i zaštite na radu u Republici Hrvatskoj kako bi zadovoljio standarde Europske unije, kao i ojačati administrativne kapacitete svih relevantnih institucija uključenih u područje zdravlja i zaštite na radu u skladu s mjerilom određenim za poglavlje 19. – Socijalna politika i zapošljavanje. Glavni očekivani rezultati projekta su usmjereni na poboljšanje profesionalnih, administrativnih i provedbenih kapaciteta državnih institucija u području zdravlja i zaštite na radu u Republici Hrvatskoj i jačanje njihovih struktura. Povrh toga, projekt će rezultirati razvojem koncepta IT mreže i koncepta statističkog softvera kako bi se osiguralo učinkovito umrežavanje institucija uključenih u projekt.

III. STANJE U PODRUČJU IZ DJELOKRUGA TIJELA

Državni inspektorat kao jedna od institucija infrastrukture nadzora ključno je tijelo za izvršavanje poslova inspeksijskog nadzora, odnosno nadzora nad primjenom propisa i poduzimanja zakonom propisanih upravnih, kaznenih i zaštitnih mjera u nizu upravnih područja, kako je rečeno u uvodnom dijelu.

Unutar propisima definiranog područja djelovanja **pred Državnim inspektoratom su zahtjevi i izazovi novih okolnosti članstva u Europskoj uniji**, osobito u segmentima slobode kretanja roba (nadzor nad tržištem roba i usluga, uključivo i nadzor sukladnosti i sigurnosti tehničkih proizvoda utemeljen na riziku, te poboljšana sposobnost zaštite prava intelektualnog vlasništva), učinkovitije zaštite i sigurnosti potrošača, te veće učinkovitosti sustava za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu. To zahtijeva čvrste organizacijske temelje unutarnjeg ustroja službi, strateško određenje, definirane kratkoročne i dugoročne ciljeve, operativne godišnje planove rada, razvijen unutarnji sustav prijenosa znanja te daljnji razvoj administrativnih kapaciteta za ispravnu primjenu i provedbu zakonodavstva u svim područjima nadležnosti.

Učinak prilagodbi u procesu pristupanja Europskoj uniji za Državni inspektorat vidljiv je i prije punopravnog članstva Hrvatske - **objektivno su procijenjene ovlasti Državnog inspektorata u provedbi propisa, jasno i precizno definirane su konkretne zadaće s ciljevima i rokovima, usklađeni propisi u određenim su područjima naših nadležnosti povećali su učinkovitost inspeksijskih nadzora, dobivena je pomoć stručnjaka, omogućeno je početno stručno osposobljavanje i usavršavanje naših inspektora, poboljšana opremljenost (IT opremom i vozilima).**

Kroz svoju misiju poslovanja i sljedivost ispravnosti postupanja kod obavljanja inspeksijskih nadzora temeljem Zakona o Državnom inspektoratu, **Državni inspektorat svojim godišnjim planiranjem rada osigurava ostvarenje svojih planiranih strateških ciljeva.** Planom rada su planirane i promjene iz poslovne okoline, na način da su formirani pravci budućih aktivnosti kako bi se problemi koji nastaju usred novih gospodarskih i ekonomskih situacija mogli uspješno rješavati, te isto tako kako se ne bi negativno odrazili na poslovanje tijela i, u konačnici, onemogućili ostvarenje planiranih pokazatelja učinka.

Stanje u području djelokruga rada ovoga tijela odredilo je **glavni strateški cilj Državnog inspektorata** - jačanje djelovanja u području sigurnosti proizvoda, postrojenja i rada radnika kod poslodavaca, zaštite potrošača, te suzbijanje svih oblika nezakonitog obavljanja djelatnosti, rada i zapošljavanja. Iz tog strateškog cilja derivirano je **šest posebnih ciljeva**:

1. **Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača;**
2. **Otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;**
3. **Otkrivanje i suzbijanje nezakonitog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti;**
4. **Sprječavanje nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina;**
5. **Otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje;**
6. **Održavanje sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije te postrojenja i opreme pod tlakom.**

Stupanjem na snagu Zakona o procjeni učinka propisa („Narodne novine“, br. 90/11) kao i težnji za obavljanjem što učinkovitijih nadzora, Državni inspektorat mora u 2012. godini sudjelovati u radnim skupinama kod izrade i promjene propisa iz svog segmenta nadležnosti, a također temeljem vlastitih procjena (sastavljen **Akcijски plan**) samostalno ćemo predlagati izmjene postojećih kao i donošenje novih propisa.

Međusobna **suradnja Državnog inspektorata i drugih središnjih tijela državne uprave**, posebice vezano za koordinaciju inspeksijskih nadzora, ojačana je u raznim područjima inspeksijskog nadzora iz djelokruga Državnog inspektorata sa ciljem što djelotvornije provedbe propisa koji su proteklih godina u nizu područja usklađivani s pravnom stečevinom EU-a. Osnažena suradnja posebno je značajna i potrebna u provedbi inspeksijskih nadzora

kako bi se zaštitili potrošači i drugi korisnici, te djelovanje gospodarskih subjekata uskladilo s važećim propisima.

Primjerice, radi koordinacije inspekcijskih nadzora tehničkih zahtjeva za proizvode (zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 16. srpnja 2009.) osnovano je **Povjerenstvo za koordinaciju i komunikaciju između inspekcija nadležnih za nadzor proizvoda stavljenih na tržište i/ili raspolaganje na tržištu Republike Hrvatske**. Radom toga Povjerenstva koordinira Državni inspektorat, a u rad Povjerenstva uključena su sva inspekcijska tijela nadležna za nadzor tehničkih proizvoda koji su predmet Strategije Vlade Republike Hrvatske za primjenu pravne **stečevine u području slobodnog kretanja roba**.

Državni inspektorat surađuje s drugim tijelima i kroz **Povjerenstvo za koordinaciju rada tijela nadležnih za provedbu nadzora u području zaštite ekonomskih prava potrošača i sigurnosti proizvoda** koje je osnovano radi koordiniranja, usklađivanja te unapređenja rada inspekcijskih i dr. nadležnih tijela u provedbi propisa koji uređuju sustav zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda na tržištu, radom kojeg koordinira Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Kroz **Sporazum o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša** sudjeluje 15 različitih inspekcijskih službi, a međusobna suradnja i koordinacija inspekcija svih sastavnica Sporazuma odnosi se na primjenu propisa iz područja zaštite okoliša, a sastavni dio suradnje su i koordinirani inspekcijski nadzori kod postrojenja za koje je propisana obveze procjene utjecaja na okoliš, postrojenja s opasnim tvarima koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera, te po potrebi i drugih pravnih i fizičkih osoba čija djelatnost utječe na okoliš i zdravlje ljudi.

Kroz **Sporazum o suradnji u integriranom upravljanju granicom** razvija se koncept koji je u skladu sa smjericama Europske unije čiji su prioritetni ciljevi učinkovito upravljanje granicom i djelotvoran sustav zaštite unutarnjih i vanjskih granica, što je moguće ostvariti ukoliko se ojača suradnja i koordinacija unutar i između središnjih tijela državne uprave s ovlastima na državnoj granici, kao i sa nadležnim tijelima susjednih država.

Državni inspektorat je uključen i u **Nacionalnu strategiju razvoja sustava intelektualnog vlasništva RH 2010. – 2012.** gdje je nastavljena suradnju sa Ministarstvom financija – carinskom upravom vezano na razmjenu podataka, sa Ministarstvom unutarnjih poslova vezano na provedbu nadzora, a sa udrugama za kolektivno ostvarivanje prava i samim nositeljima prava vezano na stručno usavršavanje gospodarskih inspektora u smislu prepoznavanja krivotvorene i piratske robe u prometu.

Uz navedeno, uključeni smo i u **Sporazum o suradnji između nadležnog tijela i tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola u području sigurnosti hrane**, kao i u suradnju s **Obalnom stražom Republike Hrvatske** temeljem kojih se obavljaju zajednički inspekcijski nadzori.

S obzirom na složenost upravnih područja u kojima je ovo tijelo nadležno i procijenjeno stanje, cilj je u svakom od upravnih područja provođenjem inspekcijskog nadzora osigurati prihvatljivu razinu usklađenosti djelovanja subjekata s propisima i osigurati zadovoljavanje zahtjeva koji osiguravaju visoku razinu zaštite javnih interesa kao što su: zaštita zdravlja i

sigurnosti općenito, zaštita zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, zaštita potrošača, zaštita okoliša i sigurnosti.

Naglašavamo da su, uz prioritete u radu inspektora Državnog inspektorata prema područjima nadzora, odnedavno jasno definirani prioriteti po opsegu prekršaja na način da su **svi raspoloživi resursi usredotočeni na suzbijanje i sankcioniranje teških oblika kršenja zakona dok je u suradnji sa HUP-om i HOK-om definirana suradnja u smanjenju nepravilnosti u poslovanju kroz bolju edukaciju i kroz veću dostupnost informacija poduzetnicima i obrtnicima.**

To je definirano i našim Godišnjim planom rada za 2012. godinu, a bitan je iskorak u tom smislu i planirana suradnja s drugim tijelima državne uprave kako bi se teški oblici kršenja zakona sveli na minimum.

Puna primjena modernih metoda i principa rada pri tom, među ostalim, znači i stvaranje **mobilnih inspektorskih timova**, rad s aplikativnim rješenjem **eOčevidnik** (koji je u obveznoj primjeni od 1. siječnja 2010. godine za sve vrste inspektora - sukladno donesenom Pravilniku o sadržaju, obliku i načinu vođenja očevidnika inspektora Državnog inspektorata), umreženost **baza podataka**, ustrojavanje **analitike** kao preduvjeta za **upravljanje rizicima**, ubrzanje rada, **minimalizacija vremena provedenog kod poslodavca**, maksimalno uključivanje svih raspoloživih resursa u **antikorupcijski program**, provođenje **stručnih nadzora i unutarnjeg nadzora** radi ujednačavanja postupanja inspektora, daljnje razvijanje **sustava interne edukacije** "inspektor inspektoru", te **transparentnost poslovanja**.

Ovdje naglašavamo i **otvorenost Državnog inspektorata zahtjevima javnosti** kroz sustavno izvješćivanje o aktivnostima tijela i uključivanje u aktivnosti drugih tijela u tom smislu (primjerice, Radna grupa za podizanje razine javne svijesti o provedbi prava intelektualnog vlasništva). Uz izvješćivanje, kontinuirano radimo na uključivanju šire javnosti i specifičnih javnosti (nevladine organizacije, strukovne i interesne udruge, mediji i drugi čimbenici koji utječu na oblikovanje javnog mnijenja o nekoj temi) u podizanje svjesnosti o nužnosti poštivanja postojećih propisa. Vanjska komunikacija odvija se putem svih raspoloživih komunikacijskih kanala, uključivo i **Internet stranicu Državnog inspektorata**, a unutarnja komunikacija putem **Intranet sustava**.

2.7. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je središnje tijelo državne uprave zaduženo za područje zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti. Osnovano je Zakonom o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/2010) 2010. godine i preuzelo je sve nadležnosti Državnog zavoda za zaštitu od zračenja koji je započeo s radom 2004. godine i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost koji je započeo s radom 2005. godine.

Državni zavod za zaštitu od zračenja bio je osnovan temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od ionizirajućeg zračenja (NN 173/03) kao tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite od zračenja. Državni zavod za zaštitu od zračenja preuzeo je poslove i radnike Hrvatskog zavoda za zaštitu od zračenja. Uz redovite poslove koji su mu člankom 10. stavkom 2. spomenutog zakona dani u nadležnost, Državni zavod za zaštitu od zračenja je vodio središnji registar izvora ionizirajućeg zračenja, korisnika istih, izloženih radnika i njihovih doza. Državni zavod za

zaštitu od zračenja je od Ministarstva zdravstva preuzeo poslove izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja. Hrvatski zavod za zaštitu od zračenja osnovan je Uredbom Vlade Republike Hrvatske 12. svibnja 1997. godine.

Državni zavod za nuklearnu sigurnost (DZNS) osnovan je temeljem Zakona o nuklearnoj sigurnosti (NN 173/2003). Zakon je odredio da DZNS preuzima poslove Ministarstva gospodarstva (MINGO) koji se odnose na nuklearnu sigurnost i suradnju s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA). Razmjerno preuzetim poslovima DZNS je preuzeo i opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, financijska sredstva i obveze MINGO-a, te službenike i namještenike MINGO.

DZNS je bio ustrojen kao središnje tijelo državne uprave i to kao neovisno tijelo državne uprave nadležno za sva pitanja sigurnog korištenja nuklearne energije i tehnologije, te za stručna pitanja pripravnosti za slučaj nuklearne nesreće, nedozvoljenog prometa nuklearnog materijala, neširenja nuklearnog oružja, kao i za međunarodnu suradnju u tim područjima. Ujedno je predstavljao i regulatorno tijelo za navedena područja kao i koordinatora za tehničku suradnju s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA) za sve sudionike iz Republike Hrvatske.

Novi Zavod, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost odobrava obavljanje nuklearne djelatnosti, odobrava obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, odobrava nabavu, uvoz, izvoz, prijevoz i provoz izvora ionizirajućeg zračenja, odobrava uporabu izvora ionizirajućeg zračenja, provodi nezavisne analize sigurnosti i izdaje rješenja i suglasnosti za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu te razgradnju objekta u kojem će se obavljati nuklearna djelatnost, sudjeluje u postupku izdavanja lokacijske dozvole, građevinske dozvole, dozvole za uklanjanje i postupku izdavanja uporabne dozvole za građevine u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavlja djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja u skladu s posebnim propisom, ovlašćuje i nadzire stručni rad ovlaštenih stručnih tehničkih servisa i ovlaštenih izvršitelja za nuklearnu sigurnost, organizira i nadzire, a po potrebi i provodi ispitivanja prisutnosti vrste i jakosti ionizirajućeg zračenja u okolišu, hrani i hrani za životinje, lijekovima i predmetima opće uporabe u redovitim uvjetima te u slučaju sumnje na izvanredni događaj, vodi očevidnike o dozvolama, suglasnostima, rješenjima i potvrdama, koje izdaje u okviru svojih ovlasti, te vodi i nadzire očevidnike o izvorima ionizirajućeg zračenja, nositeljima odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i nuklearne djelatnosti, korisnicima, izloženim radnicima, stupnju ozračenosti izloženih radnika te stupnju ozračenosti osoba izloženih medicinskom ozračenju i drugih osoba, obavlja inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona, izrađuje stručne podloge za nastavne programe i planove za redovito i dopunsko obrazovanje te obnovu znanja iz područja zaštite od ionizirajućeg zračenja, osigurava stručnu pomoć za provođenje državnog plana i programa postupaka u slučaju nuklearne nesreće i izvanrednog događaja vezanih uz izvore ionizirajućeg zračenja, obavješćuje sredstva javnog informiranja, nadležna tijela, organizacije, udruge i međunarodne institucije o izvanrednim događajima vezanim uz izvore ionizirajućeg zračenja, osigurava stručnu pomoć i suradnju u poslovima suzbijanja nedozvoljenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala tijelima državne uprave nadležnim za te poslove, prati stanje sigurnosti nuklearnih elektranu u regiji i provodi procjenu opasnosti od mogućih nuklearnih nesreća u njima, a osobito za Nuklearnu elektranu Krško u Sloveniji i Nuklearnu elektranu Paks u Mađarskoj, daje dozimetrijske procjene izlaganja ionizirajućem zračenju izloženih radnika, stanovništva od medicinskog ozračenja te od izlaganja ionizirajućem zračenju od radionuklida iz okoliša, provodi obveze koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama, ugovorima i

sporazumima, a odnose se na zaštitu od ionizirajućeg zračenja, nuklearnu sigurnost i primjenu mjera zaštite u svrhu neširenja nuklearnog oružja, surađuje s međunarodnim i domaćim organizacijama i društvima s područja zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti te imenuje svoje stručne predstavnike koji sudjeluju u radu tih organizacija i društava ili prate njihov rad, koordinira poslove tehničke suradnje s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju za sve sudionike iz Republike Hrvatske, potiče i podupire znanstveni i razvojno-istraživački rad, potiče stručna statistička i druga istraživanja u skladu sa zahtjevima i potrebama razvoja nuklearne sigurnosti i zaštite od ionizirajućeg zračenja u Republici Hrvatskoj, izdaje upute za provođenje međunarodnih preporuka i normi u području zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti te oblikuje standarde i metode u praćenju stanja zaštite od ionizirajućeg zračenja.

Osim svojih redovnih aktivnosti, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost provodi i nacionalne razvojne projekte iz područja radiološke i nuklearne sigurnosti. Također, u okviru aktivnosti koje RH ima kao članica NATO saveza Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je uključen u djelatnosti iz svog područja rada, što podrazumijeva sudjelovanje u radu civilne strukture NATO-a, a odnosi se na moguće terorističko djelovanje nuklearnim i radiološkim oružjem i civilnog planiranja za djelovanje u izvanrednim situacijama

Iz područja rada Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost u razmatranom razdoblju uspostavljen je i unapređivan regulatorni okvir što uključuje pripremu nekoliko zakona i uredbi, te izdavanje većeg broja pravilnika. Također, uspostavljen je inspekcijski nadzor nad cjelokupnim područjem koje pokriva Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost te ga u prvom stupnju, obavljaju inspektori Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Donošenje Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti u 2010. godini i osnivanja Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost rezultat je višegodišnje procesa usuglašavanja zakonodavstva s područja zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti i pravne stečevine EU. Također, glavni ciljevi rada novog Zavoda, Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost od uspostavljanja u studenom 2010. godine bili su dovršavanje regulatornog okvira kroz donošenje pravilnika predviđenih Zakonom o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10) te na administrativnom jačanju postojećih kapaciteta, kao što je navedeno u mjerilu br. 4 za zatvaranje poglavlja 15. Energetika: „Republika Hrvatska do trenutka pristupanja mora razviti odgovarajuće administrativne kapacitete za pravilnu primjenu i provedbu relevantnog zakonodavstva u svim područjima vezanim za nuklearnu sigurnost.“

U nastavu ovog izvješća pobrojani su podzakonski akti u čijoj izradi i donošenju, te provedbi je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost sudjelovao, nacionalni razvojni projekti iz područja radiološke i nuklearne sigurnosti koje je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost proveo i koordinirao, te obveze koje je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost u ime RH preuzeo što sukladno međunarodnim konvencijama i sporazumima, što u postupku usklađivanja s pravnom stečevinom EU.

1.1. IZRADA PODZAKONSKIH AKATA

Temeljem Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10), Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost donosi pravilnike iz područja zaštite od ionizirajućeg zračenja i nuklearne sigurnosti.

Tijekom 2011. godine do dana podnošenja ovog Izvješća Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je sljedeće pravilnike koji su stupili na snagu:

- Pravilnik o službenoj iskaznici i znački inspektora za radiološku i nuklearnu sigurnost (NN 28/11),
- Pravilnik o obrazovanju potrebnom za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i primjenu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (NN 63/11),
- Pravilnik o ovlašćivanju stručnih tehničkih servisa za obavljanje stručnih poslova zaštite od ionizirajućeg zračenja (NN 72/11).

Na dan podnošenja ovog Izvješća Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je u završnoj fazi izrade prijedloga pravilnika kojima se reguliraju sljedeća područja:

- fizička sigurnost izvora ionizirajućeg zračenja,
- odobrenja i dozvole potrebne za uporabu i promet izvora ionizirajućeg zračenja
- registri, način vođenja registara i postupci izvještavanja.

Prema Zakonu o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10), Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost obvezan je izraditi i podzakonske akte dane u Tablici A.

TEMELJ U ZAKONU	PODRUČJE KOJE ĆE PODZAKONSKI AKT POKRIVATI
članak 8. stavak 3.	Popis djelatnosti, uvjete za davanje i izmjene odobrenja i rokove važenja odobrenja
članak 9.	Popis radnih aktivnosti, kao i uvjete za obavljanje radnih aktivnosti
članak 10. stavak 3.	Uvjete za davanje dozvole i rokove važenja dozvole
članak 16.	Popis nuklearnih materijala i posebne opreme, nuklearnih djelatnosti, postupak i rok najave namjere za obavljanje nuklearne djelatnosti te oblik i sadržaj obrazaca najave namjere
članak 17. stavak 3.	Popis nuklearnih djelatnosti, uvjete za davanje i izmjene odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti te rokove važenja i uvjete za produženje rokova važenja odobrenja
članak 24.	Granice izlaganja za pojedinog stanovnika, izložene radnike, određene organe ili tkiva čovjekova tijela, osoba koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja, granice izlaganja u posebnim okolnostima zbog provedbe intervencija u izvanrednom događaju te granice između područja nadgledanja i posebnog nadgledanja
članak 27. stavak 2.	Uvjete, način i mjere zaštite osoba izloženih medicinskom ozračenju
članak 28. stavak 2.	Način, opseg i rokove mjerenja osobnog ozračenja
članak 29. stavak 6.	Potrebno obrazovanje, kao i uvjeti, rokovi i način stjecanja posebnog stručnog obrazovanja te obnove znanja o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja
članak 30. stavak 4.	Zdravstveni uvjeti kojima moraju udovoljavati izloženi radnici te učenici i studenti prije početka obrazovanja za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja
članak 33. stavak 2.	Uvjete na prostor uređaje i postrojenja, izvore, zaštitnuopremu i osobnu zaštitna oprema

članak 33. stavak 3.	Uvjeti za projektiranje, gradnju, uporabu te uklanjanje građevina u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja
članak 35.	Način, opseg i rokovi mjerenja osobnog ozračenja radnika izloženih medicinskom ozračenju, pregleda izvora ionizirajućeg zračenja i uvjeta rada, mjerenja propisanih elemenata i provjere kvalitete, provjere ispravnosti osobnih zaštitnih sredstava i opreme, provjere ispravnosti mjernih instrumenata, provjere radioaktivnog onečišćenja osoba, predmeta, okoliša, prostorija i zraka u prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja ili su smješteni radioaktivni izvori, kao i sadržaj programa osiguranja kvalitete te obvezan sadržaj izvješća o pregledima, provjerama i mjerenjima te učestalost, rokovi i postupak izvješćivanja
članak 39. stavak 2.	Granice radioaktivnog onečišćenja radnih i životnih prostorija
članak 39. stavak 3.	Granice radioaktivnog onečišćenja hrane i hrane za životinje i predmeta opće uporabe
članak 43. stavak 3.	Način, opseg i učestalost izvješćivanja o izvođenju programa skupljanja i analiziranja pogonskih iskustava nuklearnih objekata
članak 48. stavak 2.	Detaljan sadržaj i opseg analize sigurnosti područja za smještaj nuklearnog objekta
članak 72. stavak 5.	Popis posebne opreme
članak 59. stavak 4.	Uvjete te način razvrstavanja i zbrinjavanja radioaktivnog otpada, istrošenog nuklearnog goriva, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti, kao i obvezu vođenja evidencija o istima, njihov sadržaj, način vođenja i rokove čuvanja te opseg i način izvješćivanja
članak 73.	Uvjeti, način i mjesta te rokovi sustavnog provođenja ispitivanja i praćenja vrste i aktivnosti radioaktivnih tvari u zraku, tlu, moru, rijekama, jezerima, podzemnim vodama, krutim i tekućim oborinama, vodi za piće, hrani i predmetima opće uporabe, stambenim i radnim prostorijama, praćenje opterećenja okoliša i posljedica opterećenja okoliša zbog rada nuklearnog objekta
članak 77. stavak 3.	Obvezan sadržaj očevidnika, njihov sadržaj, način vođenja i rokove čuvanja te način i rokove izvješćivanja
članak 79.	Visine naknada, vrste i visinu dodatnih troškova te način plaćanja za poslove koje obavlja Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost

Tablica A: Podzakonski akti koje Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost prema Zakonu o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10), mora izraditi uz prethodno pomenute

Do donošenja pravilnika iz Tablice A, osim odredbi koje su protivne Zakonu o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10) ostaju na snazi:

- Pravilnik o zdravstvenim uvjetima kojima moraju udovoljavati izloženi radnici, učestalosti pregleda te sadržaja, načinu i rokovima čuvanja podataka o tim pregledima (»Narodne novine«, br. 117/07.),

- Pravilnik o načinu, opsegu i rokovima mjerenja osobnog ozračenja izloženih radnika i osoba izloženih medicinskom ozračenju, pregleda izvora ionizirajućeg zračenja i uvjeta rada te mjerenja propisanih elemenata i provjere kvalitete, provjeri ispravnosti osobnih zaštitnih sredstava i opreme, provjeri ispravnosti mjernih instrumenata, mjerama osiguranja kvalitete, provjeri radioaktivnog onečišćenja osoba, predmeta, okoliša, prostorija i zraka u prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti ili su smješteni radioaktivni izvori te sadržaju izvješća o nadzoru i mjerenjima, postupku izvješćivanja te obvezi vođenja evidencija, sadržaju, načinu vođenja i rokovima čuvanja (»Narodne novine«, br. 127/07.),
- Pravilnik o uvjetima za primjenu izvora ionizirajućeg zračenja u medicini i stomatologiji (»Narodne novine«, br. 125/06.),
- Pravilnik o granicama izlaganja ionizirajućem zračenju te o uvjetima izlaganja u posebnim okolnostima i za provedbe intervencija u izvanrednom događaju (»Narodne novine«, br. 125/06.),
- Pravilnik o mjerama radiološke i fizičke sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja (»Narodne novine«, br. 39/08.),
- Pravilnik o uvjetima, načinu, mjestima te rokovima sustavnog ispitivanja i praćenja vrste i aktivnosti radioaktivnih tvari u zraku, tlu, moru, rijekama, jezerima, podzemnim vodama, krutim i tekućim oborinama, vodi za piće, hrani i predmetima opće uporabe te stambenim i radnim prostorijama (»Narodne novine«, br. 60/08.),
- Pravilnik o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s rendgenskim uređajima, akceleratorima i drugim uređajima koji proizvode ionizirajuće zračenje (»Narodne novine«, br. 125/06.),
- Pravilnik o uvjetima za projektiranje, gradnju te uklanjanje građevina u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja (»Narodne novine«, br. 99/08.),
- Pravilnik o popisu djelatnosti, uvjetima i načinu izdavanja te rokovima važenja odobrenja za djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja i za korištenje izvora ionizirajućeg zračenja (»Narodne novine«, br. 125/06.),
- Pravilnik o načinu uklanjanja radioaktivnog onečišćenja, zbrinjavanja radioaktivnog izvora, odnosno poduzimanja svih drugih prijeko potrebnih mjera radi smanjenja štete za ljude i okoliš ili uklanjanja daljnjih rizika, opasnosti ili šteta (»Narodne novine«, br. 53/08.),
- Pravilnik o obavljanju nuklearne djelatnosti (»Narodne novine«, br. 74/06.),
- Pravilnik o kontroli nuklearnog materijala i posebne opreme (»Narodne novine«, br. 15/08.),
- Pravilnik o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati stručne organizacije za obavljanje određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti (»Narodne novine«, br. 74/06.),
- Pravilnik o uvjetima nuklearne sigurnosti i zaštite za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu i razgradnju objekta u kojem se obavlja nuklearna djelatnost (»Narodne novine«, br. 71/08.),
- Pravilnik o načinu i postupku nadzora prilikom uvoza ili izvoza materijala za koji postoji opravdana sumnja da je onečišćen radionuklidima ili sadrži radioaktivne izvore (»Narodne novine«, br. 114/07.),
- Pravilnik o tajnosti podataka Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost (»Narodne novine«, br. 15/09.),
- Pravilnik o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s radioaktivnim izvorima (»Narodne novine«, br. 125/06.),

- Pravilnik o visini naknada, vrstama i visini dodatnih troškova te načinu plaćanja za poslove koje obavlja Državni zavod za zaštitu od zračenja (»Narodne novine«, br. 89/09.).

1.3 UPRAVNI POSLOVI DRŽAVNOG ZAVODA ZA RADIOLOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST

Prema odredbama članka 6. stavka 2. točka 2., 3. i 4. Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10), Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost obavlja sljedeće upravne poslove:

- odobrava obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja,
- odobrava nabavku, uvoz, izvoz, prijevoz i provoz izvora ionizirajućeg zračenja,
- odobrava uporabu izvora ionizirajućeg zračenja.

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je u 2011. godini do dana podnošenja ovog Izvješća izdao:

- 92 odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja,
- 2078 dozvola za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja,
- 58 dozvola za nabavku radioaktivnih izvora,
- 220 dozvola za uvoz izvora ionizirajućeg zračenja,
- 38 dozvola za izvoz izvora ionizirajućeg zračenja i
- 363 dozvola za prijevoz, odnosno provoz radioaktivnih izvora.

Od ukupno zaprimljenih 3185 upravnih predmeta, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je u 2011. godini do dana podnošenja ovog Izvješća riješio 3185 predmeta, odnosno 89.46 %.

1.4 OVLAŠTENI STRUČNI TEHNIČKI SERVISI

Podaci o ovlaštenim stručnim tehničkim servisima i stručnim poslovima zaštite od ionizirajućeg zračenja za koje ih je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost u 2011. godini do dana podnošenja ovog Izvješća ovlastio dani su u tablici B.

ovlašteni stručni tehnički servis (abecednim redom)	stručni poslovi zaštite od ionizirajućeg zračenja za koji je stručni tehnički servis ovlašten
Ekoteh dzimetrija d.o.o. iz Zagreba, Vladimira Ruždjaka 21	<ul style="list-style-type: none"> • mjerenje osobnog vanjskog ozračenja izloženih radnika ili osoba koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja; • ispitivanje rendgenskih uređaja, akceleratora i drugih uređaja koji proizvode ionizirajuće zračenje, te davanje mišljenja s procjenom opasnosti na osnovi mjerenja i proračuna; • ispitivanje zatvorenih radioaktivnih izvora i uređaja sa zatvorenim radioaktivnim izvorima te davanje mišljenja s procjenom opasnosti na osnovi mjerenja i proračuna;

	<ul style="list-style-type: none"> • ispitivanje otvorenih radioaktivnih izvora te davanje mišljenja s procjenom opasnosti na osnovi mjerenja i proračuna; • ispitivanje prostorija u kojima se radi s izvorima ionizirajućeg zračenja te izrada dokumenata iz kojih je vidljivo udovoljava li prostorija propisanim uvjetima zaštite od ionizirajućeg zračenja.
Institut Ruđer Bošković iz Zagreba, Bijenička cesta 54	<ul style="list-style-type: none"> • ispitivanje i praćenje vrste i aktivnosti radioaktivnih tvari u zraku, tlu, moru, rijekama, jezerima, podzemnim vodama, oborinama, vodi za piće i hrani provedbom visokorazlučive gama spektrometrije u energijskom rasponu 60 - 2000 keV te provedbom visokorazlučive beta spektrometrije za radionuklide: ^3H, ^{55}Fe, ^{89}Sr i ^{90}Sr
Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada iz Zagreba, Ksaverska cesta 2	<ul style="list-style-type: none"> • mjerenje osobnog vanjskog ozračenja izloženih radnika ili osoba koje se obučavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja; • ispitivanje i praćenje vrste i aktivnosti radioaktivnih tvari u zraku, tlu, moru, rijekama, jezerima, podzemnim vodama, oborinama, vodi za piće i hrani provedbom visokorazlučive gama spektrometrije u energijskom rasponu 40-2000 keV; • ispitivanje koncentracije radona i radonovih potomaka u zraku.
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku iz Osijeka, Trg Sv. Trojstva 3	<ul style="list-style-type: none"> • ispitivanje koncentracije radona i radonovih potomaka u zraku.

Tablica B: Ovlašteni stručni tehnički servisi i stručni poslovi zaštite od ionizirajućeg zračenja za koje su ovlašteni

1.5 DOPUNSKO OBRAZOVANJE I OBNOVA ZNANJA O PRIMJENI MJERA ZAŠTITE OD IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA

Temeljem odredbi članka 29. stavka 5. Zakona o o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10), dopunsko obrazovanje i obnovu znanja o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja za izložene radnike organiziraju i provode pravne osobe koje udovoljavaju uvjetima koje Pravilnikom o obrazovanju potrebnom za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i primjenu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (NN 63/11) propisao ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

Temeljem mišljenja Povjerenstva za dopunsko obrazovanje, stručno obrazovanje i obnovu znanja, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je 23. rujna 2011. godine Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu, Mlinarska cesta 38 izdao Potvdu o udovoljavanju uvjetima propisanim Pravilnikom o obrazovanju potrebnom za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i primjenu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (NN 63/11) za organizaciju i provođenje dopunskog obrazovanja, posebnog obrazovanja i obnove znanja o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja, uključujući dopunsko obrazovanje, posebno obrazovanje i obnovu znanja o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja u području medicine, dentalne medicine i veterine.

1.6 MEĐUNARODNE KONVENCIJE I SPORAZUMI

Međunarodne konvencije i sporazumi za čije provođenje je nadležan Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost su:

- Konvencija o nuklearnoj sigurnosti (NN-Mu br. 13/95),
- Zajednička konvencija o sigurnosti zbrinjavanja istrošenog goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada (NN-MU br. 3/99),
- Konvencija o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala (NN-MU br. 12/93, 5/01 i 5/06),
- Konvencija o ranom izvješćivanju o nuklearnoj nesreći (NN-MU br. 12/93 i 1/06),
- Konvencija o pomoći u slučaju nuklearne nesreće ili radiološke opasnosti (NN-MU br. 12/93 i 1/06),
- Sporazum između Republike Hrvatske i Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) o primjeni garancija u svezi s Ugovorom o neširenju nuklearnog oružja (NN-MU br. 13/94),
- Dodatni protokol uz Sporazum između Republike Hrvatske i IAEA o primjeni garancija u svezi s Ugovorom o neširenju nuklearnog oružja (NN-MU br. 7/00),
- Revidirani dodatni sporazum o pružanju tehničke pomoći Vladi RH od strane IAEA (NN-MU br. 9/97),
- Sporazum između Republike Hrvatske i Republike Slovenije o pravodobnoj razmjeni informacija u slučaju radiološke opasnosti (NN-MU br. 9/98),
- Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske o pravodobnoj razmjeni informacija u slučaju radiološke opasnosti (NN-MU br. 11/99),
- Bečka konvencija o građanskoj odgovornosti za nuklearnu štetu («Narodne novine – Međunarodni ugovori» br. 12/93 i 1/06),
- Zajednički protokol o primjeni Bečke konvencije i Pariške konvencije (NN-MU br. 12/93),
- Konvencija o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (NN-MU br. 1/01).

1.7 SREDIŠNJI REGISTAR IZVORA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA I IZLOŽENIH RADNIKA

Prema odredbama članka 6. stavka 2. točka 9. Zakona o o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10), Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost vodi i nadzire očevidnike o izvorima ionizirajućeg zračenja, nositeljima odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i nuklearne djelatnosti, korisnicima, izloženim radnicima, stupnju ozračenosti izloženih radnika.

Baze podataka započele su se ustrojavati 1999. godine kad je osnovan Hrvatski zavod za zaštitu od zračenja. Na predviđeni način održavale su se i vodile baze podataka o:

- vlasnicima / korisnicima izvora ionizirajućeg zračenja,
- izvorima ionizirajućeg zračenja,
- dozama koje primaju radnici koji rade s izvorima ionizirajućeg zračenja,
- izvorima ionizirajućeg zračenja koji se ne koriste te
- provožu i prijevozu radioaktivnog materijala.

Osnivanjem Državnog zavoda za zaštitu od zračenja, baze podataka su preuzete i objedinjene u Središnji registar.

Kako bi se osigurala ažurnost evidencija, Zakonom o o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10) su definirane odgovornosti subjekata vezano uz pojedine grupe podataka. Sukladno odredbama Zakona o o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 28/10), izvori ionizirajućeg zračenja kao i radnici za dozimetrijski nadzor prijavljuju se Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost.

U Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost je razvijena programska podrška koja omogućuje razmjenu podataka između ovlaštenih stručnih tehničkih servisa, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost. Komunikacija i razmjena podataka odvija se putem Interneta. Gdje god je to bilo moguće, korišteno je web korisničko sučelje. Aplikacija je napravljena tako da u potpunosti podržava dijelove poslovanja korisnika vezane uz korištenje Središnjeg registra, uključivo generiranje potrebnih izlaznih dokumenata / rješenja.

Za potrebe dozimetrije, napravljen je i poseban program namijenjen za lokalno korištenje od strane ovlaštenih stručnih tehničkih servisa. Da bi podržale specifičnosti poslovanja ovlaštenih stručnih tehničkih servisa, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost održava tri zasebne verzije navedenog programa. Jednom mjesečno (propisano mjerno razdoblje dozimetrije) kreira se u Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost datoteka koja sadrži sve podatke potrebne za obradu dozimetrije za mjerno razdoblje na koje se odnosi. Ta se datoteka sažima, šifrira, elektronički potpisuje i šalje ovlaštenim stručnim tehničkim servisima koji šalju dozimetre krajnjim korisnicima, unose u nju izmjerene doze, ispisuju izvješća za krajnje korisnike i vraćaju je, sažetu, šifriranu i potpisanu elektroničkim potpisom u Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost. Podaci o primljenim dozama se programski upisuju u Središnji registar, a potpisane datoteke se arhiviraju kao podloge.

Središnji registar izvora ionizirajućeg zračenja koji se vodi u Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost uključuje tri grupe podataka.

- Prvu grupu čine podaci kojima je definiran sam uređaj ili izvor ionizirajućeg zračenja, kao što su proizvođač, model i godina proizvodnje. Ti podaci su sastavni dio prijave uređaja, a upisuju se u bazu podataka na osnovu obrazaca koje ispunjava korisnik nakon nabavke uređaja.
- Drugu grupu podataka čine tehnički podaci o izvoru/uređaju koji se mogu mijenjati tokom vijeka jednog uređaja. To su npr. tvornički broj cijevi, zračnika i uz njih vezani

tehnički podaci. Ove podatke, na osnovu neposrednog uvida, korištenjem za to namijenjene web aplikacije, upisuju ovlašteni stručni tehnički servisi zajedno s izvješćima o pregledu.

- Treću grupu podataka čine podaci o vezanim dokumentima. Bilježe se reference na te dokumente i osnovni podaci nužni za odvijanje procesa. Ove se reference upisuju u toku procesa na mjestima gdje se dokumenti kreiraju, a dokumenti se, kao podloga za podatke u bazi, čuvaju u papirnom obliku.

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost i dalje intenzivno radi na osuvremenjivanju programske podrške i uspostavi sustava kojim bi se eliminirala, uz korištenje naprednog elektroničkog potpisa (postojeći sustav je uspostavljen 1999. godine, prije Zakona o elektroničkom potpisu), potreba generiranja i čuvanja u papirnom obliku većeg dijela tih dokumenata. Da bi se navedeno moglo provesti, inicirane su i potrebne promjene, kako je navedeno u Pravilniku o načinu, opsegu i rokovima mjerenja osobnog ozračenja izloženih radnika i osoba izloženih medicinskom ozračenju, pregledu izvora ionizirajućeg zračenja i uvjeta rada te mjerenja propisanih elemenata i provjere kvalitete, provjeri ispravnosti osobnih zaštitnih sredstava i opreme, provjeri ispravnosti mjernih instrumenata, mjerama osiguranja kvalitete, provjeri radioaktivnog onečišćenja osoba, predmeta, okoliša, prostorija i zraka u prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti ili su smješteni radioaktivni izvori te sadržaju izvješća o nadzoru i mjerenjima, postupku izvješćivanja te obvezi vođenja evidencija, sadržaju, načinu vođenja i rokovima čuvanja (NN 127/07).

Prema navedenom, proces prijave novog izvora ionizirajućeg zračenja je sljedeći:

1. Nositelj odobrenja prijavljuje uređaj Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost na za to predviđenom obrascu.
2. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost izvoru ionizirajućeg zračenja dodjeljuje evidencijski broj i unosi podatke iz prve grupe u Središnji registar. Na taj način oni postaju na web stranicama, u okviru za njih namijenjene aplikacije, dostupni ovlaštenim stručnim tehničkim servisima.
3. Ovlašteni stručni tehnički servis pregledava izvor ionizirajućeg zračenja i upisuje predviđene podatke. Ti se podaci, zajedno s podacima koje je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost unio u Središnji registar, ispisuju na izvješću za korisnika izvora.
4. Po primitku zahtjeva, djelatnik Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost upisuje podatke o zahtjevu i na osnovu mišljenja ovlaštenog stručnog tehničkog servisa i ostalih podataka upisanih u Središnji registar, ispisuje rješenje.

Radnje opisane pod 3. i 4. ponavljaju se pri godišnjim pregledima.

Središnji registar izloženih radnika sadrži:

- osnovne podatke o osobama potrebne za identifikaciju osobe,
- podatke o prijavama za dozimetrijski nadzor,
- podatke o izdanim/vraćenim dozimetrima i primljenim dozama,
- podatke o osposobljenosti za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja te

- osnovne podatke o obavljenim zdravstvenim pregledima.

Svi podaci, osim statusa dozimetra (vraćen, uništen, nije poslan) i doze, unose se/kreiraju u Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost.

1.7.1 Pravne ili fizičke osobe, tijela državne uprave ili tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave koja koriste izvore ionizirajućeg zračenja koje koriste izvore ionizirajućeg zračenja

U središnjem registru pri Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost vodi se ukupno **983** pravnih ili fizičkih osoba, tijela državne uprave ili tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave koja koriste izvore ionizirajućeg zračenja (dalje u tekstu: korisnici). Broj korisnika razvrstanih po određenim kategorijama (zdravstvene ustanove, bolnice, korisnici u gospodarstvu) dan je u tablici 1.

ZDRAVSTVENE USTANOVE	KLINIČKI BOLNIČKI CENTRI	3
	KLINIČKE BOLNICE	4
	KLINIKE	2
	BOLNICE	23
	SPECIJALNE BOLNICE	22
	POLIKLINIKE	59
	DOMOVI ZDRAVLJA	40
	STOMATOLOŠKE	599
	ZDRAVSTVENE - OSTALO	22
KORISNICI U GOSPODARSTVU		109
KORISNICI U VETERINI		41
ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKE USTANOVE		18
OSTALI KORISNICI		41
ukupno:		983

Tablica 1: Broj korisnika po kategorijama

1.7.2. Izvori ionizirajućeg zračenja

Ukupno se u Središnjem registru vode podaci o 2538 izvora ionizirajućeg zračenja, od kojih je:

- rendgenskih uređaja: 2139
- zatvorenih radioaktivnih izvora: 399.

U medicinskim ustanovama koristi se 1810 rendgenskih uređaja, odnosno 94 zatvorena radioaktivna izvora, dok se u gospodarstvu koristi ukupno 539 izvora ionizirajućeg zračenja od kojih je rendgenskih uređaja 267 ili 49.5 %.

• RENDGENSKI UREĐAJI

Broj uređaja obzirom na namjenu u svim ustanovama dan je u tablici 2a dok je zastupljenost pojedinih uređaja s obzirom na namjenu u određenim kategorijama korisnika dana u tablici 2b.

Namjena	Broj uređaja
ANGIOGRAFIJA	27
DENZITOMETRIJA KOSTIJU	65
DENZITOMETRIJA KOSTIJU / MOBILNI	1
DENZITOMETRIJA KOSTIJU U SVRHU ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA I KALIBRACIJA	1
DIJAGNOSTIČKI I INTERVENCIJSKI POSTUPCI	2
DIJASKOPIJA	12
DIJASKOPIJA / MOBILNI	21
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE I ANGIOGRAFIJA	2
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE I SNIMANJE	73
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE, SNIMANJE I TOMOGRAFIJA	9
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE, SNIMANJE, TOMOGRAFIJA I ANGIOGRAFIJA	2
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE, SNIMANJE, TOMOGRAFIJA I PERIFERNA DSA	3
DIJASKOPIJA I CILJANO SNIMANJE	25
DIJASKOPIJA I CILJANO SNIMANJE / MOBILNI	17
DIJASKOPIJA I SNIMANJE	25
DIJASKOPIJA I SNIMANJE / MOBILNI	47
DIJASKOPIJA, SNIMANJE I ANGIOGRAFIJA	4
DIJASKOPIJA, SNIMANJE I TOMOGRAFIJA	7
FLUROGRAFIJA	1
INDUSTRIJSKA RADIOGRAFIJA	34
INDUSTRIJSKA RADIOGRAFIJA / MOBILNI	15
ISPITIVANJE GRAĐE TVARI	41
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA	79
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA - ZUBNI	8
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA I	1

Namjena	Broj uređaja
PANORAMSKO SNIMANJE ZUBI	
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA MALIH ŽIVOTINJA	1
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA, PLANIRANJE RADIOTERAPIJE I SIMULACIJA TERAPIJSKIH POLJA	1
KONTROLA GOTOVIH PROIZVODA	4
KONTROLA KAMIONA	3
KONTROLA OTPADNIH MATERIJALA	1
KONTROLA POŠILJKI	1
KONTROLA POŠTANSKIH POŠILJKI	4
KONTROLA PRTLJAGE	122
KONTROLA PRTLJAGE, POŠTE I OSTALIH PREDMETA	15
KONTROLA PRTLJAGE, POŠTE I OSTALIH PREDMETA, POKRETNI RDG UREĐAJ	19
KONTROLA PRTLJAGE VEĆIH GABARITA	1
KONTROLA ROBE I POŠILJKI	3
KONTROLA ZATVORENIH POŠILJKI	5
KORONAROGRAFIJA	3
LITOTRIPSIIJA	1
MAMOGRAFIJA	170
MAMOGRAFIJA / MOBILNI	3
MJERENJE GUSTOĆE KAMENE VUNE	1
ODREĐIVANJE DEBLJINE	5
ODREĐIVANJE RAZINE	6
PET/KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA	4
SIMULACIJA TERAPIJSKIH POLJA	7
SNIMANJE	209
SNIMANJE / MOBILNI	91
SNIMANJE I TOMOGRAFIJA	34
SNIMANJE PLUĆA	2
SNIMANJE ZUBNI	740
SNIMANJE ZUBNI PANORAMSKI	151
SNIMANJE ZUBNI PANORAMSKI 3D	1
SPECT/CT	4
SPEKTROMETRIJA	2
TERAPIJA	1
UMJERAVANJE	2

Tablica 2a: Broj rendgenskih uređaja obzirom na namjenu

Namjena	ZDRAVSTVO	VETERINARNA	ZNANOST	GOSPODARSTVO	Ukupno
ANGIOGRAFIJA	27				27
DENZITOMETRIJA KOSTIJU	64		1		65
DENZITOMETRIJA KOSTIJU / MOBILNI	1				1
DENZITOMETRIJA KOSTIJU U SVRHU ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA I KALIBRACIJA			1		1
DIJAGNOSTIČKI I INTERVENCIJSKI POSTUPCI	2				2
DIJASKOPIJA	11		1		12
DIJASKOPIJA / MOBILNI	20	1			21
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE I ANGIOGRAFIJA	2				2
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE I SNIMANJE	72	1			73
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE, SNIMANJE I TOMOGRAFIJA	9				9
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE, SNIMANJE, TOMOGRAFIJA I ANGIOGRAFIJA	2				2
DIJASKOPIJA, CILJANO SNIMANJE, SNIMANJE, TOMOGRAFIJA I PERIFERNA DSA	3				3
DIJASKOPIJA I CILJANO SNIMANJE	24	1			25
DIJASKOPIJA I CILJANO SNIMANJE / MOBILNI	17				17
DIJASKOPIJA I SNIMANJE	25				25
DIJASKOPIJA I SNIMANJE / MOBILNI	47				47
DIJASKOPIJA, SNIMANJE I ANGIOGRAFIJA	4				4
DIJASKOPIJA, SNIMANJE I TOMOGRAFIJA	7				7
FLUOROGRAFIJA	1				1
INDUSTRIJSKA RADIOGRAFIJA			1	33	34
INDUSTRIJSKA RADIOGRAFIJA / MOBILNI				15	15

ISPITIVANJE GRAĐE TVARI	1		13	26	41
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA	79				79
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA - ZUBNI	8				8
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA I PANORAMSKO SNIMANJE ZUBI	1				1
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA MALIH ŽIVOTINJA			1		1
KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA, PLANIRANJE RADIOTERAPIJE I SIMULACIJA TERAPIJSKIH POLJA	1				1
KONTROLA GOTOVIH PROIZVODA				4	4
KONTROLA KAMIONA				3	3
KONTROLA OTPADNIH MATERIJALA				1	1
KONTROLA POŠILJKI				1	1
KONTROLA POŠTANSKIH POŠILJKI				4	4
KONTROLA PRTLJAGE				122	122
KONTROLA PRTLJAGE, POŠTE I OSTALIH PREDMETA				15	15
KONTROLA PRTLJAGE, POŠTE I OSTALIH PREDMETA, POKRETNI RDG UREĐAJ				19	19
KONTROLA PRTLJAGE VEĆIH GABARITA				1	1
KONTROLA ROBE I POŠILJKI				3	3
KONTROLA ZATVORENIH POŠILJKI				5	5
KORONAROGRAFIJA	3				3
LITOTRIPSIJA	1				1
MAMOGRAFIJA	170				170
MAMOGRAFIJA / MOBILNI	3				3
MJERENJE GUSTOĆE KAMENE VUNE				1	1
ODREĐIVANJE DEBLJINE				5	5
ODREĐIVANJE RAZINE				6	6

PET/KOMPJUTERIZIRANA TOMOGRAFIJA	4				4
SIMULACIJA TERAPIJSKIH POLJA	7				7
SNIMANJE	178	29	1	1	209
SNIMANJE / MOBILNI	83	8			91
SNIMANJE I TOMOGRAFIJA	34				34
SNIMANJE PLUĆA	2				2
SNIMANJE ZUBNI	740				740
SNIMANJE ZUBNI PANORAMSKI	151				151
SNIMANJE ZUBNI PANORAMSKI 3D	1				1
SPECT/CT	4				4
SPEKTROMETRIJA				2	2
TERAPIJA	1				1
UMJERAVANJE			2		2
ukupno	1810	40	21	267	2139

Tablica 2b: Zastupljenost rendgenskih uređaja prema kategoriji korisnika, a obzirom na namjenu

Broj rendgenskih uređaja obzirom na proizvođača prikazan je u tablici 3.

Naziv proizvođača	Broj uređaja	Naziv proizvođača	Broj uređaja
SIEMENS	437	SIRONA	18
TROPHY	200	CASTELLINI	16
SHIMADZU	186	KODAK TROPHY	16
DE GOETZEN	102	GENDEX DENTAL	14
KODAK	85	SYSTEMS	
GENERAL ELECTRIC	83	PLANMED	14
MEDICAL SYSTEMS S.A.		ANTHOS	13
HEIMANN	79	RAPISCAN SYSTEMS	13
PLANMECA OY	72	KALTENBACH & VOIGT GmbH	12
PHILIPS	70	GOLDEN ENGINEERING	11
SMITHS HEIMANN	62	METALTRONICA s.r.l.	11
VILLA SISTEMI MEDICALI	62	OWANDY DENTAL	11
EI NIŠ	53	IMAGING SYSTEMS AND SOFTWARES	
GENDEX	48	INSTRUMENTARIUM DENTAL	10
SOREDEX	32	GE	9
HOLOGIC	28	LUNAR CORPORATION	9
GENDEX CO.	24		
RICH SEIFERT & CO.	20		

Naziv proizvođača	Broj uređaja	Naziv proizvođača	Broj uređaja
KAVO	9	MEDILINCK	3
INSTRUMENTARUM CORP.	9	LORAD	3
GEMS	9	KRONES	3
GIERTH	8	HEUFT SYSTEMTECHNIK GmbH	3
ANDREX	7	GENERAL MEDICAL MERATE S.P.A.	3
PANALYTICAL	7	GILARDONI	3
TROPHY KODAK	7	GEORG FISCHER GmbH&Co	3
APELEM	6	"MEDNIF" SHANGAI L.T:D	2
CSN Industrie srl.	6	ASAHI ROENTGEN	2
OXFORD	6	BENETT	2
SIRONA DENTAL SYSTEMS	6	ACEM s.r.l.	2
J.MORITA CORPORATION	6	LUNAR-GENERAL	2
ARDET	5	ELECTRIC MEDICAL SYSTEMS	2
BALTEAU	5	IMAGO RADIOLOGY	2
nije def,	5	HITACHI	2
VATECH	5	GENERAL ELECTRIC	2
STERN-WEBER	5	HUALUN MEDICAL SYSTEMS CO.	2
SEDECAL	5	GE MEDICAL SYSTEMS SCS	2
PROSTAYLE INTRA	5	GE HEALTHCARE FINLAND OY	2
HYUNDAI MEDISON	5	FONA	2
FISCAN	5	EICKEMEYER	2
CHIRANA	5	SATELEC	2
CEFLA DENTAL GROUP	4	RITTER	2
THERMO RADIOMETRIE LIMITED	4	PICKER	2
SIRONA-SIEMENS	4	PACIONI & C.S.N.C.	2
TOSHIBA	4	MULTI IMAGE	2
MORITA	4	MEDISON	2
PHILIPS HEALTHCARE	4	DYNA RAD CORP.	2
KAVO INEXAM X RAY	4	CSN INDUSTRIE SRL.	2
EURODENT	4	CEFLA SC	2
DMS	4	ALARA	1
FIAD	4	BARAZZETTI E.	1
E-WOO WATECH	3	BENNETT X-RAY CORP.	1
YXLON	3	BLUE X	1
THERMO ELECTRON CORPORATION	3	DABI ATLANTE	1
PLANMED OY	3	SMITHS DETECTION	1
OXFORD DIFFRACTION Ltd	3		
OEC MEDICAL SYSTEM	3		

Naziv proizvođača	Broj uređaja	Naziv proizvođača	Broj uređaja
SCANRAY	1	PENWALT	1
GMM	1	OSTEOCORE	1
GLEM	1	ODEL	1
GIERTH A PLUS	1	Norland	1
GE OEC MEDICAL SYSTEM	1	NEW LIFE RADIOLOGY s.r.l.	1
GE Inspection Technologies	1	MYRAY	1
GE HEALTHCARE USA	1	MICRO MEDICAL CORPORATION	1
GE HEALTHCARE JAPAN CORP.	1	METTLER TOLEDO	1
FUJI FILM CORPORATION	1	SAFELINE X-RAY	1
FAGUX-GRECON GRETEN & CO.KG	1	IRM Industrial and Research Measurement Systems	1
ENRAF-NONIUS	1	INTERNATIONAL MEDICAL DEVICES	1
MEDISON ECONET Co.	1	IMTEC IMAGING	1
L3 COMMUNICATION LTD	1	IMS	1
KOCH UND STERZEL	1	IMAGE X SYSTEM	1
KALTENBACH UND VOIGT GMBH	1	HELMUT FISCHER GmbH	1
JOP CORPORATION	1	HAMAMATSU PHOTONICS K.K.	1
JOB CORPORATION	1	GULMAN MEDICAL Ltd.	1
ITAL STRUCTURES SRL	1	DAGE PRECISION INDUSTRIES LTD	1
ISHIDA EUROPE LTD	1	CONTROL X MEDICAL Ltd.	1
ZIEHM IMAGING GmbH	1	CEI	1
RUNYES	1	BRUKER NONIUS	1
RT MARCOS-BERTOLINI	1	BIR Inc.	1
ROENTGENANALYTIK MESSTECHNIK GMBH	1	APELEM, DMS GROUP	1
RITTER CONCEPT	1	APELEM-CAMARQUE DMS	1
RADIEQ	1		
QUANTUM MEDICAL IMAGING	1		
PTB	1		
PHILIPS MEDICAL SYSTEMS	1		
VARIAN	1		
TÜR	1		
SWISSRAY	1		
STEPHANI RADIOLOGIC SOLUTIONS	1		
SPECTRO ANALYTICAL INSTRUMENTS	1		

Tablica 3: Zastupljenost pojedinih rendgenskih uređaja po proizvođačima

U Središnjem registru pri Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost vodi se 207 uređaja za koje nije upisana godina proizvodnje.

Rendgenski uređaji, obzirom na godinu proizvodnje, razvrstani su u starosne razrede po pet godina što je prikazano u tablici 4.

STAROST	Broj	%
0 do 5	566	26.46
5 do 10	721	33.71
10 do 15	389	18.19
stariji od 15 g.	256	11.97
nepoznata	207	9.68

Tablica 4: Rendgenski uređaji po starosti

U registru se vode podaci i o uređajima koji su u kvaru, koji su privremeno odjavljeni i slično. Ti podaci prikazani su u tablici 5.

STATUS	Broj
prijavljen	141
u kvaru	25
uskladišten	146
van upotrebe	178
zabrana rada	179

Tablica 5: Broj rendgen uređaja po statusu

Najveći broj pregleda rendgen uređaja tokom protekle godine obavila je ustanova EKOTEH DOZIMETRIJA d.o.o. Broj pregleda koje su obavile pojedine ovlaštene ustanove dan je u tablici 6.

Ovl.pr. osoba	Pregleda	Uredja ja	Aktivnih (sada) uređaja
EKOTEH	1065	1025	987
IMI	295	294	284
IRB	567	560	501
ukupno	1918	1879	1772

Tablica 6: Ukupan broj pregleda rendgen uređaja koji su obavile ovlaštene pravne osobe tijekom 2011. godine do dana podnošenja ovog Izvješća

Prema dostavljenim podacima, tokom protekle godine nije pregledano 111 rendgen uređaja. Broj uređaja koji nije pregledan, odnosno za koje nije upisan broj izvješća, s obzirom na ovlaštenu ustanovu prikazan je u tablici 7.

Ovl. pr. osoba	Nisu pregl. od 01.01.2010	Nije upisano nijedno izvješće
EKOTEH	217	3
IMI	91	3
IRB	68	1
ukupno	376	7

Tablica 7: Broj rendgenskih uređaja koji nisu pregledani tijekom 2011. godine do dana podnošenja ovog Izvješća

• ZATVORENI RADIOAKTIVNI IZVORI

U središnjem registru pri Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost evidentirano je 73 ustanove u kojima se koristi 399 izvora ionizirajućeg zračenja. Popis ustanova i broj izvora ionizirajućeg zračenja po pojedinim korisnicima dan je u tablici 8.

Korisnik	Broj izvora
A&CT	1
ADRIAINSPEKT D.O.O.	3
ANTIPIROS D.O.O.	1
ATLAS - ŽIČARA	1
BECHTEL INTERNATIONAL, INC. PODRUŽNICA U HRVATSKOJ	6
BELIŠĆE D.D.	16
BOUYGUES - PODRUŽNICA U HRVATSKOJ	1
CARLSBERG CROATIA D.O.O.	3
CEDEVITA D.O.O.	2
CEMEX HRVATSKA D.D.	13
CMC SISAK D.O.O.	4
"CROSCO" NAFTNI SERVISI D.O.O.	60
DINA-PETROKEMIJA D.D., PROIZVODNJA, TERMINALI I SERVISI	5
DIOKI D.D.	4
DIOXA D.O.O.	1
DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD	1
ĐURO ĐAKOVIĆ CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ D.D.	3
ĐURO ĐAKOVIĆ INDUSTRIJSKA POSTROJENJA D.O.O.	3
ĐURO ĐAKOVIĆ KOMPENZATORI D.O.O.	1

Korisnik	Broj izvora
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	3
ĐURO ĐAKOVIĆ PROIZVODNJA OPREME D.O.O.	1
ĐURO ĐAKOVIĆ TVORNICA BEŠAVNIH BOCA	1
EKOTEH DOZIMetriJA D.O.O.	2
GEEKON-ZAGREB D.D. ZA PROJEKTIRANJE, NADZOR I RAZVOJ U GRADITELJSTVU	2
HEP-PROIZVODNJA D.O.O.	2
HIDRO.LAB. D.O.O.	1
INA INŽENJERING	2
INA-INDUSTRIJA NAFTE D.D.	9
INA-OKI POGON PE-II	4
INSTITUT GRAĐEVINARSTVA HRVATSKE D.D.	1
INSTITUT IGH D.D.	4
INSTITUT "RUĐER BOŠKOVIĆ"	16
INSTITUT ZA MEDICINSKA ISTRAŽIVANJA I MEDICINU RADA	4
INŽENJERING-KOMERC D.O.O.	1
JADRANSKA PIVOVARA - SPLIT D.D.	1
JAMNICA D.D.	6
KAMEN SIRAIČ D.D. ZA PROIZVODNJU I PROMET GRAĐEVNIM MATERIJALOM	4
KLINIČKA BOLNICA "SESTRE MILOSRDNICE"	17
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK	14
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR "RIJEKA"	12
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	9
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR ZAGREB	37
LIČKA TVORNICA VAPNA D.O.O.	2
MB ŠOLA TEST D.O.O.	3
"MONTER-STROJARSKE MONTAŽE" D.D.	3
NAŠICECEMENT D.D.	6
OSJEČKA PIVOVARA D.D.	3
PAN-PAPIRNA INDUSTRIJA D.O.O.	3
PETROKEMIJA D.D.	1
PODRAVKA PREHRAMBENA INDUSTRIJA D.D.	3
POLIKLINIKA MEDIKOL ZA RADIOLOGIJU, INTERNU MEDICINU, DERMATOLOGIJU I VENEROLOGIJU, GINEKOLOGIJU I OPSTETRICIJU, ONKOLOGIJU, PSIHIJAT., FIZIKALNU MED. I REHABILIT., OFTALMOLOGIJU, NEUROLOG., ORTOPEDIJU, OTORINOLARING., UROLOGIJU, MED. RADA I NUKL. MEDICINU	3

Korisnik	Broj izvora
PONDT D.O.O.	1
ROCKWOOL ADRIATIC D.O.O.	2
SLADORANA D.D.	8
STSI-INTEGRIRANI TEHNIČKI SERVISI D.O.O.	11
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU - ODJEL ZA FIZIKU	7
SVEUČILIŠTE U RIJECI - TEHNIČKI FAKULTET	1
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU RUDARSKO-GEOLOŠKO-NAFTNI FAKULTET	1
TISAN D.O.O., TEHNIČKA ISPITIVANJA I ANALIZE	5
TLM-TVP D.O.O.	4
TPK ZAVOD ZA ENERGETSKU I PROCESNU OPREMU D.D.	8
TVORNICA OPLEMENJENIH FOLIJA D.D.	1
TVORNICA ŠEĆERA OSIJEK D.O.O.	12
ULJANIK BRODOGRADILIŠTE D.D.	2
VIRO TVORNICA ŠEĆERA D.D.	2
ZAGREBAČKA PIVOVARA D.D.	9
ZAVAR D.O.O. ZA TEHNOLOGIJU I KONTROLU ZAVARIVANJA	1
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO DR. ANDRIJA ŠTAMPAR	1
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKE ŽUPANIJE	1
ZAVOD ZA ZAVARIVANJE I TOPLINSKU TEHNOLOGIJU D.O.O.	3
ZIT D.O.O.	6
ZRAČNA LUKA PULA D.O.O.	2
ZRAČNA LUKA RIJEKA D.O.O.	2

Tablica 8: Popis korisnika i broj izvora po ustanovama

Broj zatvorenih radioaktivnih izvora koji se koriste u zdravstvenim i drugim ustanovama dan je, po kategoriji ustanova, u tablici 9.

Kategorija ustanove	Broj
GOSPODARSTVO	271
UGOST.-TURIZAM	1
ZDRAVSTVO	94
ZNANOST	33

Tablica 9: Broj zatvorenih radioaktivnih izvora po pojedinim djelatnostima

Najveći broj pregleda zatvorenih radioaktivnih izvora tijekom 2011. godine do dana podnošenja ovog Izvješća obavila je tvrtka Ekotech dozimetrija d.o.o.. Broj pregleda koje su obavili pojedini ovlaštene stručni tehnički servisi dan je u tablici 10.

Prema dostavljenim podacima, tijekom 2011. godine do dana podnošenja ovog Izvješća nije pregledan 201 zatvoreni radioaktivni izvor. Broj zatvorenih radioaktivnih izvora koji nisu pregledani, odnosno za koje nije upisao izvješće, s obzirom na ovlaštenu stručni tehnički servis prikazan je u tablici 11.

Ovl.str.teh.servis	Pregleda	Izvora	U upotrebi (sada)
EKOTEH	101	100	97
IMI	77	76	74
IRB	32	32	27
ukupno	210	208	198

Tablica 10: Ukupan broj pregleda zatvorenih izvora koje su obavili ovlaštenu stručni tehnički servisi tijekom 2011. godine do dana podnošenja ovog Izvješća

Ovl.str.teh.servis	Nisu pregl. od 01.01.2011.	Nije upisano nijedno izvješće
EKOTEH	91	12
IMI	16	1
IRB	94	0
ukupno	201	13

Tablica 11: Broj zatvorenih radioaktivnih izvora koji nisu pregledani tijekom 2011. godine do dana podnošenja ovog Izvješća

- **OSOBNA DOZIMETRIJA**
(podaci se odnose na 2010. godinu)

U Republici Hrvatskoj u 12. mjesecu 2010. godine za dozimetrijski nadzor bilo je prijavljeno 5588 osoba. Od toga je 775 izloženih radnika koji rade u nezdravstvenim ustanovama, 599 djelatnika u stomatologiji te 4214 izloženih radnika koji rade u zdravstvenim ustanovama (tablica 16).

kategorija	Broj osoba
Nezdravstvene	775
Stomatološke	599
Zdravstvene	4214
Ukupno	5588

Tablica 16: Broj izloženih radnika po djelatnostima

Broj osoba za koje dozimetrijski nadzor obavlja pojedini ovlaštenu stručni tehnički servis prikazan je u tablici 17 (stanje za 12. mjerno razdoblje).

Ovl. pr. osoba	Broj osoba
EKOTEH	3539
IMI	735
IRB	1328

Tablica 17: Broj djelatnika pod dozimetrijskim nadzorom prema ovlaštenim stručnim tehničkim servisima

Uz gore navedene podatke, u Središnjem registru se čuvaju podaci i o 4614 osobe koje trenutno ne rade u području izloženosti.

Najveće doze koje su primili izloženi radnici tijekom 12 mjernih razdoblja po pojedinim djelatnostima prikazane su u tablici 18.

Kategorija	Broj osoba	Max. doza
Gospodarstvo	430	2620
Ostale	284	220
Stomatološke	599	340
Veterina	63	130
Zdravstvene	4214	1710

Tablica 18: Primljena doza prema djelatnostima

(doza izražena u μSv)

Podaci o najvećim registriranim dozama za pojedine radnike po korisnicima prikazani su u tablici 19.

NAZIV	Doza	Broj izmj. doza (razl. od 0)
BOLNICA ZA ORTOPEDIJU I REHABILITACIJU PRIM.DR. MARTIN HORVAT	30669	1
KLINIČKA BOLNICA "MERKUR"	24140	12
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	23860	10
KLINIČKA BOLNICA "MERKUR"	21380	10
TPK ZAVOD ZA ENERGETSKU I PROCESNU OPREMU D.D.	20380	9

NAZIV	Doza	Broj izmj. doza (razl. od 0)
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA REPUBLIKE HRVATSKE	17638	1
ADRIAINSPEKT D.O.O.	17460	12
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	16840	11
KLINIČKA BOLNICA "SESTRE MILOSRDNICE"	16720	4
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR ZAGREB	14280	12
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	11910	8
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	11640	11
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	11100	8
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	11050	3
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR ZAGREB	10680	11
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	10110	10
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	10070	12
KLINIČKA BOLNICA "SESTRE MILOSRDNICE"	9780	7
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	9600	12
KLINIČKA BOLNICA "SESTRE MILOSRDNICE"	8200	1
MB ŠOLA TEST D.O.O.	7870	12
OPĆA BOLNICA PULA	7030	6
KLINIČKA BOLNICA SVETI DUH	6940	8
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	6800	11
KLINIČKA BOLNICA "MERKUR"	6760	2
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR "RIJEKA"	6760	12
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR ZAGREB	6680	12
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	6650	8
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	6500	1
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	6320	11
TPK ZAVOD ZA ENERGETSKU I PROCESNU OPREMU D.D.	6310	9
ADRIAINSPEKT D.O.O.	6220	6
TPK ZAVOD ZA ENERGETSKU I PROCESNU OPREMU D.D.	6120	10

NAZIV	Doza	Broj izmj. doza (razl. od 0)
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK	5980	3
OPĆA BOLNICA ZADAR	5830	12
KLINIČKA BOLNICA "MERKUR"	5800	11
ZIT D.O.O.	5740	10
KLINIČKA BOLNICA "SESTRE MILOSRDNICE"	5630	5
OPĆA BOLNICA VARAŽDIN	5508	10
TPK ZAVOD ZA ENERGETSKU I PROCESNU OPREMU D.D.	5120	9

Tablica 19: Najveće primljene doze po korisnicima (μSv)

Tablice 20 do 24 daju pregled kolektivnih doza za izložene radnike razvrstane u razrede prema primljenim dozama.

ZDRAVSTVO

Godišnja Doza (mSv)	Osoba	Kolektivna Doza
< 0.1	2535	25.844
0.1 - 0.99	2399	676.215
1.0 - 1.99	88	119.114
2.0 - 2.99	19	46.458
3.0 - 3.99	7	23.92
4.0 - 4.99	3	12.58
5.0 - 9.99	13	87.398
10.0 - 14.99	5	58.03
15.0 - 19.99	1	16.72
20.0 - 24.99	2	45.52
30.0 - 34.99	1	30.669
Ukupno:	5073	1142.468

Tablica 20: Pregled izloženih radnika u zdravstvu prema primljenoj dozi

VETERINA

Godišnja Doza (mSv)	Osoba	Kolektivna Doza
< 0.1	27	0
0.1 - 0.99	41	10.025
Ukupno:	68	10.025

Tablica 21: Pregled izloženih radnika u veterini prema primljenoj dozi

GOSPODARSTVO

Godišnja Doza (mSv)	Osoba	Kolektivna Doza
< 0.1	298	2.318
0.1 - 0.99	188	48.766
1.0 - 1.99	23	31.272
2.0 - 2.99	11	26.44
3.0 - 3.99	10	34.31
4.0 - 4.99	4	18.44
5.0 - 9.99	10	66.91
10.0 - 14.99	3	32.81
15.0 - 19.99	3	51.938
20.0 - 24.99	2	44.24
Ukupno:	552	357.444

Tablica 22: Pregled izloženih radnika u gospodarstvu prema primljenoj dozi

Znanost

Godišnja Doza (mSv)	Osoba	Kolektivna Doza
< 0.1	188	1.914
0.1 - 0.99	38	8.201
1.0 - 1.99	2	3.66
2.0 - 2.99	1	2.554
Ukupno:	229	16.329

Tablica 24: Pregled izloženih radnika u znanosti prema primljenoj dozi

Najveće prosječne doze za korisnike (ukupna doza/broj izloženih radnika/broj mjernih razdoblja) do 100 μ Sv dane su u tablici 25. Ovo je, iako se ne radi o visokim dozama, vrijedan podatak koji ukazuje na potrebu da se ispita uzrok.

Korisnik	Prosječna doza
ADRIAINSPEKT D.O.O.	950.3
ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA ODRŽAVANJE I USLUGE D.O.O.	432.4
TPK ZAVOD ZA ENERGETSKU I PROCESNU OPREMU D.D.	406.7
BOLNICA ZA ORTOPEDIJU I REHABILITACIJU PRIM.DR. MARTIN HORVAT	338.2
MB ŠOLA TEST D.O.O.	322.8
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA JELENA ČAKAR FABIĆ, DR.STOM.	309.2
POLIKLINIKA ZA ORALNU KIRURGIJU, INTERNU MEDICINU, OFTALMOLOGIJU, PLASTIČNU KIRURGIJU I RADIOLOGIJU-ORTOPAN "SUŠAK"	255.0
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA JOSIP ČEŠ, DR.STOM.	224.2
MEDIKOL LOGISTIKA D.O.O.	212.0
ZAVOD ZA ZAVARIVANJE I TOPLINSKU TEHNOLOGIJU D.O.O.	203.3
SPECIJALNA BOLNICA HIPOKRAT DR. IVANIŠEVIĆ	188.3
ZIT D.O.O.	182.2
SPECIJALISTIČKA ORTOPEDSKA ORDINACIJA MR.SC. ZLATKO IVANIŠEVIĆ, DR.MED., SPEC. ORTOPED	180.0
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. VIŠNJA TURJAK	174.6
SIMON ART D.O.O.	168.1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MR.SC. MIREN VOJNIĆ, DR.STOM.	160.0
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA PREDRAG PRŠO, DR.STOM.	158.0
TISAN D.O.O., TEHNIČKA ISPITIVANJA I ANALIZE	157.8
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ZLATKO ČATOVIĆ, DR.STOM.	144.6
DOM ZDRAVLJA KARLOVAC	144.2
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA IVA MAZAREKIĆ, DR.STOM.	126.4
AUTOPRIJEVOZNIČKI OBRT L-TRANS	123.7
DENTA-OPTIC D.O.O.	117.5
MEDIDENT ADRIA D.O.O.	115.6
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ANA PULJA, DR.DENT.MED.	115.0
POLIKLINIKA ZA RADIOLOGIJU - MAMOGRAFIJU RELJIĆ-ERCEGOVIĆ	110.0
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA IGOR IVANKOVIĆ, DR.STOM.	107.8
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA REPUBLIKE HRVATSKE	104.8

Tablica 25: Prosječna doza po ustanovama (doza izražena u μSv)

Podaci o ukupnom broju dozimetara koji su dostavljeni ustanovama te postotku dozimetara koji su vraćeni na vrijeme, odnosno nakon određenog perioda dani su i tablici 26.

Mjerno razdoblje	O.s.t. servis	Ukupno dozimetri	Nije poslano	Na vrijeme (%)	Kasne 1 mj. (%)	Kasne 2 mj. (%)	Kasne 3 mj. (%)	Uništenih	Nije vraćeno (%)
1	EKOTEH	3232	6	93.2	3.0	0.0	0.9	2	1.5
1	IMI	757	0	81.0	15.6	0.7	0.4	0	2.4
1	IRB	1619	73	93.3	3.5	1.2	0.3	3	1.4
2	EKOTEH	3230	6	0.0	92.8	3.8	0.7	4	1.2
2	IMI	758	0	83.5	9.8	1.7	0.4	0	4.6
2	IRB	1620	82	0.0	94.9	3.1	1.0	1	0.9
3	EKOTEH	3221	6	0.0	92.3	4.9	0.4	5	1.3
3	IMI	763	0	91.9	0.0	6.7	0.3	1	1.0
3	IRB	1620	84	94.2	0.0	4.0	0.2	2	1.5
4	EKOTEH	3225	6	0.0	97.0	0.0	0.7	4	1.1
4	IMI	774	0	0.0	97.4	0.0	1.3	0	1.3
4	IRB	1634	102	0.0	95.8	0.0	2.4	0	1.8
5	EKOTEH	3239	6	89.7	0.0	7.7	0.3	3	1.3
5	IMI	762	0	90.2	0.0	8.4	0.4	0	1.0
5	IRB	1629	91	93.4	0.0	4.2	0.3	0	2.1
6	EKOTEH	3256	6	0.0	95.6	0.0	1.3	2	1.7
6	IMI	760	0	0.0	95.0	0.0	3.4	3	1.1
6	IRB	1658	115	0.0	97.1	0.0	1.9	2	0.8
7	EKOTEH	3263	5	83.6	0.0	11.3	2.0	4	1.6
7	IMI	762	1	72.7	0.0	22.6	2.6	4	1.6
7	IRB	1658	105	90.0	0.0	7.7	1.4	0	1.0
8	EKOTEH	3267	5	0.0	89.0	6.5	0.8	5	1.5
8	IMI	758	1	0.0	84.7	12.7	1.1	1	1.5
8	IRB	1669	107	0.0	90.3	7.0	1.2	1	1.5
9	EKOTEH	3263	5	0.0	88.6	8.3	1.1	6	1.0

Mjerno razdoblje	O.s.t. servis	Ukupno dozimetri	Nije poslano	Na vrijeme (%)	Kasne 1 mj. (%)	Kasne 2 mj. (%)	Kasne 3 mj. (%)	Uništenih	Nije vraćeno (%)
	H								
9	IMI	759	1	0.0	89.3	8.4	0.7	1	1.3
9	IRB	1672	102	0.0	94.4	2.9	1.0	1	1.7
10	EKOTEH	3256	5	0.0	88.3	7.9	1.2	9	1.3
10	IMI	753	0	0.0	93.1	5.0	1.2	1	0.5
10	IRB	1671	99	0.0	94.1	3.9	1.0	1	0.9
11	EKOTEH	3577	5	0.0	90.4	6.4	1.0	1	1.5
11	IMI	746	0	0.0	86.5	11.0	1.7	0	0.8
11	IRB	1338	77	0.0	92.1	4.1	2.1	1	1.6
12	EKOTEH	3568	5	0.0	90.4	5.4	1.8	5	1.2
12	IMI	736	0	0.1	85.9	10.3	1.6	0	2.0
12	IRB	1334	96	0.0	92.9	4.0	1.9	0	1.2

Tablica 26: Ukupan broj dostavljenih dozimetara, broj dozimetara koji su vraćeni na vrijeme, odnosno nakon određenog perioda

U tablici 27 slijedi popis ustanova te broj izloženih radnika za koje u danom mjernom razdoblju nije bio osiguran dozimetrijski nadzor.

Korisnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Ukupno
BUROW D.O.O. ZA PRUŽANJE STOMATOLOŠKIH USLUGA	1												1
ČINS D.O.O.	1		1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	17
DENTAGRA-3D ORTOPAN D.O.O.						1							1
DENTEX D.O.O.												1	1
DENTORIUM D.O.O.									1				1
DIJAGNOSTIKA MIŠKIĆ D.O.O. ZA ZDRAVSTVENU DJELATNOST I USLUGE					1								1
DJEČJA BOLNICA SREBRNJAK										1			1
DOM ZDRAVLJA KNIN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
DOM ZDRAVLJA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE								1	1				2
DR. TOMISLAV MATIĆ, STOMATOLOŠKA ORDINACIJA	1			1	1				1		1		5
ELEKTRONIČKI SERVIS KRAUTKRAMER			1			1	1						3

Korisnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Uk.
IASON ZAGREB D.O.O.		1		1									2
INA INDUSTRIJA NAFTE D.D. S.D. RAFINERIJE I VELEPRODAJA SEKTOR ZA PRERADU NAFTE RAFINERIJA NAFTE SISAK		4	4		4	4	4						20
INA-INDUSTRIJA NAFTE D.D.				2									2
INSTITUT "RUĐER BOŠKOVIĆ"	1	1				1					1		4
KALMAR IMPLANT DENTISTRY D.O.O.	2						1	2	2	2		2	11
KEMOTEH D.O.O. ZA TEHNIČKE USLUGE I TRGOVINU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
KLINIČKA BOLNICA "DUBRAVA"	12	16	24	16	24	43	21	29	30	20	18	36	289
KLINIČKA BOLNICA "SESTRE MILOSRDNICE"								1					1
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR "RIJEKA"	7	18	10	12	9	14	13	19	13	12			127
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT	1	1	1	1		1	1	1	1		1		9
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR ZAGREB	13	10	11	27	15	9	13	16	14	21	16	14	179
KLINIKA ZA INFEKTIVNE BOLESTI "DR. FRAN MIHALJEVIĆ"	1												1
LABOR-DENT MATOŠ D.O.O. STOMATOLOŠKA ORDINACIJA I ZUBOTEHNIČKI LABORATORIJ			1	1			1			1	1		5
MEDICINSKI FAKULTET U RIJECI			1	1		1				1			4
MINI MAJOR D.O.O. ZA UNUTRANJU I VANJSKU TRGOVINU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24
NA UGLU D.O.O.			1	1								1	3
ORDINACIJA DENTALNE MEDICINE ĐURĐICA SALAŠKI, DR.MED.DENT.	1	1	1	1	1	1							6
ORDINACIJA DENTALNE MEDICINE JOŠKO PIVAC, DR.MED.DENT.	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	11
ORDINACIJA DENTALNE MEDICINE VEDRAN ŠTUBLIN, DR.MED.DENT.	1								1				2
ORTO-NOVA D.O.O.								1					1
POLIKLINIKA DENTIX D.O.O.												2	2
POLIKLINIKA DR. RELJIĆ-ERCEGOVIĆ D.O.O.						1	1	1		1	1	1	6
POLIKLINIKA ZA INTERNU MEDICINU, STOMATOLOŠKU PROTETIKU I ORALNU KIRURGIJU DR. KOJUNDŽIĆ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	11

Korisnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Uk .
POLIKLINIKA ZA ORALNU KIRURGIJU, INTERNU MEDICINU, OFTALMOLOGIJU, PLASTIČNU KIRURGIJU I RADIOLOGIJU-ORTOPAN "SUŠAK"	1		1										2
POLIKLINIKA ZA RADIOLOGIJU - MAMOGRAFIJU RELJIĆ-ERCEGOVIĆ	1				1	1	1	1	1	1	1	1	9
POLIKLINIKA ZA STOMATOLOŠKU PROTETIKU, ORTODONCIJU I ORALNU KIRURGIJU SA ZUBOTEHNIČKIM LABORATORIJEM DR. KALMAR	1							1	1	1		1	5
POLIKLINIKA ZA STOMATOLOŠKU PROTETIKU, ORTODONCIJU, ORALNU KIRURGIJU I PARODONTOLOGIJU "ŠILJEG"				2			2						4
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ALEKSANDAR BIRAČ, DR.STOM.							1					1	2
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ALENKA BARBALIĆ DR.STOM.	1			1		1	1	1		1		1	7
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ANTE MALEŠ, DR.STOM.									1				1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ANTE SLAVICA, DR.STOM.	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	11
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA BLAŽENKO CRNOJEVIĆ, DR.STOM.				1				1	1				3
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DAVOR ŽARKOVIĆ, DR.STOM.	1		1		1	1			1	1	1	1	8
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. DARKO ČAJIĆ							1						1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA, DR. KREŠIMIR FUCHS						1							1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. MARINA ČUK								1					1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA "DR. MARINO TORIĆ"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. MILJENKO KLANCIR				1		1	1	1		1		1	6
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. VESNA ALEKSOVSKA											1		1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. ZORAN MILIČIĆ									2				2

Korisnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Uk.
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DUBRAVKO JURIŠIĆ, DR.STOM.												1	1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA HRVOJE ŠAKIĆ, DR.STOM.									1				1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA IRMA ŠAVORIĆ, DR.STOM.				1	1						1	1	4
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA JURAJ PRPIĆ, DR.STOM.	1								1			1	3
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA KLAUDIO PAULETIĆ, DR.STOM.								1					1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MARIJA SOVIĆ, DR.STOM.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MARKO STAZIĆ, DR.STOM.		1											1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MARO PETRIĆ, DR.STOM.									1				1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MIRJANA DUJMOVIĆ, DR.STOM.											1		1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MIRTA KUČAN MORAAL, DR.DENT.MED.											1	1	2
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA NATAŠA ROSIĆ PERČINIĆ, DR. STOM.							1						1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA NEVEN ŠKUNCA, DR.DENT.MED.								1	1	1	1	1	5
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA SA ZUBOTEHNIČKIM LABORATORIJEM PETRA BLAŽEVIĆ, DR.STOM.				1	1	1	1	1	1		1		7
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA SVJETLANA PELAJIĆ, DR.STOM.						1							1
PRIVATNA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA VIŠESLAV ŠOŠIĆ, DR.STOM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
RADIOLOŠKA ORDINACIJA "DR. VLADIMIR TKALEC"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
SIEMENS D.D.			3	4	8		11	3					29
SPECIJALISTIČKA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ZA ORTODONCIJU EBTEHAJ NAVAEY, DR. STOM., SPEC. ORTODONT									1				1
SPECIJALISTIČKA STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ZA ORTODONCIJU STJEPAN JURAS, DR. STOM., SPEC. ORTODONT									1				1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA BILJANA	1												1

Korisnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Uk.
BRAJKOVIĆ, DR.STOM.													
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA BLAŽENKA BILANDŽIĆ, DR. STOM.	1	1			1	1			1		1		6
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA BLAŽENKA BUNČIĆ, DR.STOM.							1	1	1	1			4
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA BRANKO RADONOV, DR.STOM.									1	1		1	3
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DAMIR RADIĆ, DR. STOM.	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	10
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DORIANA PERUŠKO, DR.STOM.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. ERVIN TOMIĆ											1		1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA "DR. IVAN JOVANOVIĆ"	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	11
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. JASNA MAHMIĆ-KAČIĆ		1	1		1	1			1				5
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA "DR. PETAR RAJDA"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. TONI SMERDELJ		1				1			1				3
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA "DR. VELJKO GRČIĆ"		1			1	1	1			1			5
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. ŽELJKO HABIJANEC		1	1	1	1	1							5
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA GORAN MALER, DR.STOM.		1											1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA GORDA HAMARIĆ, DR.STOM.		1							1			1	3
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA HELEN RUŽIĆ, DR.STOM.										1			1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA IVAN AZINOVIĆ, DR.STOM.		1		1		1			1			1	5
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA IVAN ŠARUNIĆ, DR.STOM.							1						1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA KARMEN TROGRLIĆ, DR.STOM.								1					1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MAJA MIMICA-KOLAK, DR.STOM.		1		1			1	1	1		1		6
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MARTIN MATIĆ, DR.STOM.					1					1			2

Korisnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Uk.
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MILA LAZAREVIĆ HRSTIĆ, DR.STOM.									1				1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MR. SC. ANTE TRKOVNIK, DR. STOM.				1		1		1			1		4
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MR.SC. ANA PREBEG KLAKOČER, DR.STOM.	1			1	1						1	1	5
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA MR.SC. MARIS MIOČ, DR.STOM.	1					1	1			1	1	1	6
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA OZREN KUČAN, DR.STOM.	1	1	1										3
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA RENATA BIĆANIĆ, DR.STOM.	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	10
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA RENATA POROPAT PAVIČIĆ, DR.STOM.			1										1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA SANJA LOVRETIĆ, DR.STOM.	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	11
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA SMILJANA ČEMELJIĆ-ŠULJIĆ, DR.STOM.	1	1	1	1	1		1			1	1	1	9
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA SONJA JUKIĆ, DR. STOM.	1		1					1		1	1	1	6
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA STANKO KRNJIĆ, DR.STOM.										1			1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA TAMARA STRADIOT, DR.STOM.										1			1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA TATJANA ČUPIĆ, DR.STOM.			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA TIANA BARIĆ, DR.STOM.										1			1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA VESNA ĆURKO, DR.STOMATOLOGIJE									1				1
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA VILSON MIHAJLOVIĆ, DR.STOM.										1	1		2
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA ZVONIMIR MIHALJEVIĆ, DR.STOM.	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	11
STOMATOLOŠKA POLIKLINIKA APOLONIJA ZA STOMATOLOŠKU DIJAGNOSTIKU, PROTETIKU I ORTODONCIJU	1												1
STOMATOLOŠKA POLIKLINIKA DR. GRČIĆ		1			1	1	1			1			5
STOMATOLOŠKE ORDINACIJE ŽIVKO	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12

Korisnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Uk .
DIJAN DR.STOM. I DANICA RASPOVIĆ-DIJAN DR.STOM.													
SVEUČILIŠTE U RIJECI - TEHNIČKI FAKULTET						1							1
TRIDENS D.O.O.						1							1
TVORNICA OPLEMENJENIH FOLIJA D.D.											1		1
ZDRAVSTVENA USTANOVA OPĆA BOLNICA ŠIBENSKO KNINSKE ŽUPANIJE	1	1		4		4	4						14
ZUBNA ORDINACIJA SLAVKO KOZINA								1					1
ukupno	79	88	90	108	97	121	111	113	108	104	82	101	1202

Tablica 27: Popis ustanova i broj djelatnika za koje u danom mjernom razdoblju nije bio osiguran dozimetrijski nadzor

Broj prijavljenih radnika na dozimetrijski nadzor i broj odjavljenih prikazani su u tablici 28.

Ovl.str.teh.servis	Broj prijava	Broj odjava
EKOTEH	699	403
IMI	171	213
IRB	201	462
ukupno	1071	1078

Tablica 28: Broj prijava/odjava djelatnika na dozimetrijski nadzor po ovl. pravnim osobama

2.8. Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Državna uprava za zaštitu i spašavanje je samostalna, strukovna i upravna organizacija u Republici Hrvatskoj koja priprema, planira i rukovodi operativnim snagama te koordinira djelovanje svih sudionika zaštite i spašavanja.

Djeluje od 1. siječnja 2005. godine, a osnovana je temeljem ustroja sustava zaštite i spašavanja koji je propisan Zakonom o zaštiti i spašavanju (NN 174/04). Unutar DUZS-a djeluju sljedeće samostalne ustrojstvene jedinice i službe: Kabinet ravnatelja, Odjel za međunarodnu suradnju, Odjel za unutarnju reviziju, Državni centar 112, Služba za civilnu zaštitu, Služba za vatrogastvo, Služba za sustav 112, Učilište vatrogastva i zaštite i spašavanja i Služba zajedničkih poslova.

Od početka rada DUZS-a pristupilo se dogradnji normativnog okvira sustava, te je donesen niz podzakonskih akata (Uredbe Vlade RH, pravilnici, rješenja i standardni operativni postupci) čime je stvoren okvir za djelovanje suvremenog sustava ZIS.

Tijekom 2005. godine izrađen je, a u svibnju 2006. donesen, Program opremanja i tehničko-tehnološkog razvoja DUZS za srednjoročno razdoblje do 2009. godine. Program je bio usmjeren na izgradnju racionalnog i financijski prihvatljivog sustava ZIS-a na razini zadovoljavanja potreba stanovništva te za sudjelovanje u aktivnostima međunarodnih organizacija i drugih država na području ZIS-a. U segmentu civilne zaštite prioritet su dobila tri projekta:

1. razvoj operativnih snaga ZIS-a i pričuvnih kapaciteta kroz koji je pokrenuto ustrojavanje i opremanje interventnih specijalističkih postrojbi CZ Republike Hrvatske za spašavanje iz ruševina, RKB zaštitu i zaštitu od poplava. U okviru projekta nabavljana su sredstva za otkrivanje zatrpanih u ruševinama i njihovo spašavanje, zaštitna oprema i oprema za detekciju i dekontaminaciju u uvjetima RKB opasnosti te ronilačka oprema i čamci s motorima za spašavanje iz vode.

Temeljni cilj je uspostaviti te, kroz daljnje vrijeme, sukladno financijskim mogućnostima razviti i opremiti četiri zonska skladišta (Zagreb, Rijeka, Osijek i Split) za potrebe državnih postrojbi CZ i potrebe zbrinjavanja stanovništva, urediti izuzimanje sredstava iz skladišta i osigurati mobilnost.

2. razvoj preventivnih mjera zaštite i spašavanja je omogućio jačanje preventive kroz razvoj osobne i uzajamne zaštite, edukaciju građana i jačanje preventive koje se kontinuirano provode kroz različite aktivnosti. Dio projekta je bilo i tiskanje edukacijskih brošura (500.000 primjeraka) koje su distribuirane na cijelom području zemlje.

3. sredstva za djelovanje Civilne zaštite u katastrofama koristila su se za nabavu sredstava za zbrinjavanje stanovništva u katastrofama. Nabavljani su šatori, pokrivači vreće za spavanje i druga oprema za organiziranje kampova za zbrinjavanje ugroženih. Plan je bio opremiti svako zonsko skladište za zbrinjavanje pet tisuća ljudi, ali je zbog pomanjkanja sredstava realiziran samo manji dio.

U razdoblju do 2009. godine civilna zaštita aktivno je sudjelovala i u uključivanju u međunarodne asocijacije. U prvom redu to je bilo djelovanje u okviru NATO-PfP, te je 2007. godine RH (DUZS) bila domaćin najveće civilne vježbe NATO, IDASSA 2007, sa 1100 sudionika iz zemalja NATO i Partnerstva za mir. Ocjena uspješnosti organizacije vježbe je bitno doprinijela ukupnoj ocjeni spremnosti RH za članstvo u savezu. Paralelno je razvijana suradnja u okvirima EU te je od 2008. godine članica EU Financijskog instrumenta za suradnju u civilnoj zaštiti, a od 2009. i članica EU Mehanizma za civilnu zaštitu. U razdoblju 2005. – 2009. dorađivan je i normativni okvir zaštite i spašavanja te je 2007. godine u Zakon o ZIS-u ugrađena Seveso II direktiva EU (NN 79/07), zajedno sa donošenjem novog Zakona o zaštiti okoliša (MZOPUG), a 2009. zakon je usklađen s izmjenama u sustavu lokalne samouprave (NN 38/09). Razvijena je suradnja s udrugama građana koja omogućava uključivanje udruga koje se bave zaštitom i spašavanjem i njihovih članova u sustav ZIS na dobrovoljnoj osnovi. Najznačajnije postignuće u tome je Zakon o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (NN 79/06), koji je osigurao stabilno financiranje iz državnog proračuna ove izuzetno važne udruge. Služba za CZ ima sklopljene ugovore s nizom udruga iz različitih

dijelova zemlje, koje su osnova ustroja i djelovanja Interventnih specijalističkih postrojbi CZ RH za spašavanje iz ruševina (potražni psi) i spašavanje iz vode (ronilački klubovi).

U izgradnji sustava zaštite i spašavanja temeljno je i procjenjivanje opasnosti i rizika od katastrofa. DUZS je kao nositelj zajedno sa svim središnjim tijelima državne uprave izradilo, a Vlada RH 2009. godine donijela Procjenu ugroženosti RH od prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa kao temelj za planiranje i razvoj sustava ZIS u zemlji. U području smanjenja rizika od katastrofa DUZS provodi niz aktivnosti, a aktivan je i u međunarodnim okvirima te je razvijena suradnja RH sa UN ISDR i djelovanje u okvirima Globalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa. Provedba Hyogo okvira za djelovanje na smanjenju rizika od katastrofa dovela je i do uspostave Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa odlukom Vlade RH 2009. godine, u čiji rad su uključena sva središnja tijela državne uprave, HAZU, udruge građana, Sveučilišta, do Hrvatskog Caritasa i javnih poduzeća. Redovito se održavaju konferencije, na kojima se prezentiraju znanstveni i stručni radovi iz područja smanjenja rizika od katastrofa, te potiče djelovanje na smanjenju rizika od katastrofa na svim razinama i u svim subjektima.

Intenzivno se počelo raditi i na programu razvoja Sustava 112. Određena su četiri razvojna projekta čijom su se većinskom realizacijom do kraja srednjoročnog razdoblja poboljšale i modernizirale funkcije za kvalitetno i učinkovito koordiniranje žurnih službi u svrhu ostvarivanja zaštite i spašavanja stanovništva, dobara i okoliša:

PROJEKT 1. Izgradnja jedinstvenog državnog informacijsko komunikacijskog sustava 112

U razdoblju od 2005. – 2009. godine aktivno se pristupilo modernizaciji sustava 112 na način maksimalnog iskorištenja postojeće opreme, te postupnog ustrojavanja suvremenih centara 112. Provedene aktivnosti rezultirale su da je u Državnom centru 112 i u svih 20 županijskih centara 112 instalirana nova oprema koja podržava integraciju telefonije i računala. Na taj način ostvareni su preduvjeti da županijski centri 112 mogu u potpunosti preuzeti funkcije dotada ustrojenih gradskih centara 112 do čega je i došlo krajem 2007. godine.

U svrhu organiziranja jedinstvenog državnog informacijsko komunikacijskog sustava 112 izrađena je pravna regulativa koja u osnovi obuhvaća pravilnike (3) i standardne operativne postupke (10).

PROJEKT 2. Sustav javnog uzbunjivanja

Za ostvarenje zadaće opremanja i djelovanja sustava za javno uzbunjivanje djelovalo se u tri pravca: razvoj i uspostava novih sustava za uzbunjivanje, tekuće i investicijsko održavanje, koordinacija uspostave jedinstvenog sustava za uzbunjivanje u RH.

Za realizaciju projekta Sustava javnog uzbunjivanja prvo je napravljen koncept te je u svrhu početnog rada izabrana Zadarska županija u kojoj je sustav bio potpuno izvan funkcije. U županijama se velikim dijelom, kroz osigurana financijska sredstva tekućeg održavanja, izvršio popravak kvarova kako bi se zadržala njihova funkcionalnost. Postojeći sustavi su znatnije modernizirani i ponovo stavljeni u funkciju. Njima se upravlja iz županijskog centra

112. Ističemo pozitivan primjer suradnje sa regionalnom upravom - Gradom Zagrebom, gdje su određene pneumatske sirene zamijenjene novim modernim elektroničkim sirenama. Na poslovima koordinacije uspostave jedinstvenog sustava za uzbunjivanje u RH tijekom cijelog perioda davana je stručna pomoć inspektorima zaštite i spašavanja, pravnim osobama koje su dužne uspostaviti i održavati vlastite sustave za uzbunjivanje i projektnim poduzećima kod projektiranja novih sustava.

U svrhu organiziranja sustava javnog uzbunjivanja u Republici Hrvatskoj, kao i provođenje jedinstvenog plana uzbunjivanja o otkrivenim opasnostima izrađena je nova pravna regulativa (Uredba o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje »Narodne novine«, broj 13/2006 i Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva »Narodne novine«, broj 47/2006).

PROJEKT 3. Izgradnja poslovne informacijsko-komunikacijske mrežne osnove

Poslovni informacijski sustav Državne uprave za zaštitu i spašavanje je dio informacijsko-komunikacijskog sustava uprave uz ostale informacijske sustave kao što su sustav 112, sustav civilne zaštite i sustav vatrogastva.

U sjedištu uprave izgrađena je sklopovska i infrastrukturna podrška sa svom računalno-komunikacijskom opremom i vezama koja se zasniva na Microsoft tehnologiji koja je za sada zastupljena u tijelima državne uprave. Sukladno tome aplikacijsku razinu čine rješenja zasnovana na istoj tehnologiji uz standardnu uporabu MS Office paketa po uredima. Za poslovni sustav kadrova, financija, knjigovodstva i uredskog poslovanja (poslovni softver Centrix) je primijenjeno gotovo informatičko rješenje.

Stalnim pristupom riješen je internet i elektronička pošta za djelatnike Uprave u sjedištu dok su područni uredi zaštite i spašavanja riješeni preko ADSL konekcije. Elektronička pošta predstavlja osnovni način izmjene podataka uz dijeljene mape na pojedinim računalima.

Uprava ima riješen content management sustav kojim rješava pitanje objave svojih web stranica na www.duzs.hr (svojoj domeni) gdje se nalaze najnovije vijesti iz područja zaštite i spašavanja, zakoni, uredbe i pravilnici iz djelokruga rada i sl.

PROJEKT 4. Radio sustav

U suradnji s MUP-om za potrebe javnih vatrogasnih postrojbi, dobrovoljnih vatrogasnih društava i ostalih snaga zaštite i spašavanja, do sada je kompletirano, programirano, testirano i dodijeljeno približno 180 radio uređaja, od 300 radio uređaja koje je MUP u sklopu prelaska na digitalnu mrežu MUPNet TETRA rashodovao i predao Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje.

U svrhu postizanja rješenja da na istoj tehnološkoj platformi i otvorenom standardu sve žurne službe koriste jedinstvenu radiokomunikacijsku mrežu u ljetu 2008. godine izrađen je Nacrt tehničkog prijedloga proširenja radiokomunikacijske mreže "MUPNet – TETRA" i na sve ostale žurne službe kojima, u skladu s propisima, koordinira Državna uprava za zaštitu i spašavanje. Za djelovanje u protupožarnim sezonama organizirana je radio mreža putem

terminalnih uređaja unutar MUPNet TETRA mreže za potrebe rukovođenja vatrogasnim operativnim snagama. Isto tako je za zimsku sezonu 2008./09.

Postrojbe i društva udruženi su, putem 21 županijske vatrogasne zajednice u Hrvatsku vatrogasnu zajednicu. Županijski vatrogasni zapovjednici odgovorni su glavnom vatrogasnom zapovjedniku RH za organiziranost, osposobljenost i intervencijsku spremnost vatrogastva na svom području a glavni vatrogasni zapovjednik RH odgovoran je za organiziranost, osposobljenosti i intervencijsku spremnost vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske.

Glavne zadaće Službe za vatrogastvo su praćenje stanja organiziranosti i operativne spremnosti vatrogastva i poduzimanje mjera i radnji vezanim za poboljšanje ustroja i učinkovitosti vatrogastva, što ostvaruje putem Odjela operative i vatrogasnog dežurstva, Odjela tehnike, pripreme i nadzora vatrogastva te Državne intervencijske postrojbe. Inspekcija vatrogastva je od početka 2005. godine također integrirana unutar Državne uprave za zaštitu i spašavanje te iz sjedišta i područnih ureda od tada provodi upravni inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona o vatrogastvu i pripadajućih propisa.

U četiri Državne intervencijske postrojbe (u sastavu Državne uprave za zaštitu i spašavanje) zaposlen je ukupno 51 instruktor, a u skladištima je pohranjena vatrogasna oprema. Instruktori u ljetnim mjesecima prihvaćaju dislocirane vatrogasce i tehniku iz kontinentalnog dijela zemlje, te obavljaju stručno osposobljavanje, formiranje interventnih timova i sudjeluju u operativnim zadaćama (intervencijama).

Od početka 2005. godine pripadnici DIP se osposobljavaju i opremaju za spašavanje iz dubina i visina, djelovanje pri akcidentima s opasnim tvarima i gašenje šumskih požara.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske i nadalje se planiraju i sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije vatrogastva (pomoć jedinicama lokalne samouprave – osnivačima javnih vatrogasnih postrojbi). Tijekom 2005. godine nastavljen je Program nabave vatrogasnih vozila (do kraja 2005. godine Republika Hrvatska preuzela je ukupno 75 vatrogasnih vozila).

Uz potpisane sporazume o bilateralnoj suradnji, jedan od temeljnih dokumenata je Memorandum o razumijevanju između Europske zajednice i Republike Hrvatske o sudjelovanju Republike Hrvatske u "Financijskom instrumentu za civilnu zaštitu".

Temeljem tog Memoranduma, Državna uprava za zaštitu i spašavanje plaća članarinu koja je određena posebnom formulom (navedena je u Memorandumu) koja nije fiksna ali za 2010. godinu iznosila je 180.000,00 EUR. Plaćanjem članarine i potpisivanjem Memoranduma omogućeno je sudjelovanje u svim aktivnostima Mehanizma za civilnu zaštitu Europske unije. Elementi i aktivnosti Mehanizma za civilnu zaštitu Europske unije koji se koriste su tečajevi (ukupno ih je 12) s programom razmjene stručnjaka (exchange of experts program), sudjelovanje na vježbama civilne zaštite Europske unije, sudjelovanje u radnim tijelima odnosno na sastancima stručnjaka, mogućnost prijave na natječaje za projekte koji se financiraju u okviru Financijskog instrumenta za civilnu zaštitu te slanje i pružanje pomoći putem Centra za monitoring i informiranje (MIC) Mehanizma za civilnu zaštitu Europske unije. DUZS također sudjeluje i u nizu međunarodnih projekata, između ostalog Program obuke za zapovjednike modula i TAST, SERM projekt (Koncept za europsku podršku prilikom evakuacije, prihvata i premještanja), nositelji kojeg su Švedska agencija za upravljanje u katastrofama i Savezna agencija za tehničku pomoć Savezne Republike Njemačke. Nadalje DUZS je sudjelovao i u projektu SAFEQUAKE. Riječ je o projektu

podizanja svijesti djece o opasnosti od potresa . Nositelj projekta je Generalni inspektorat za izvanredna stanja Rumunjske a Državna uprava za zaštitu i spašavanje jedan od sudionika projekta i Stožerne vježbe civilne zaštite Europske unije Državna uprava za zaštitu i spašavanje u suradnji s Federalnom agencijom za tehničku potporu Savezne Republike Njemačke i Upravom za zaštitu i spašavanje Republike Slovenije, dobila je od strane Europske komisije projekt za organizaciju 5 stožernih vježbi, koje su se održale od listopada 2010. do svibnja 2011. godine u Republici Sloveniji i Republici Hrvatskoj. Osim sudjelovanja u projektima okviru Financijskog instrumenta za civilnu zaštitu Europske unije Državna uprava za zaštitu i spašavanje sudjeluje i u nekoliko IPA projekata.

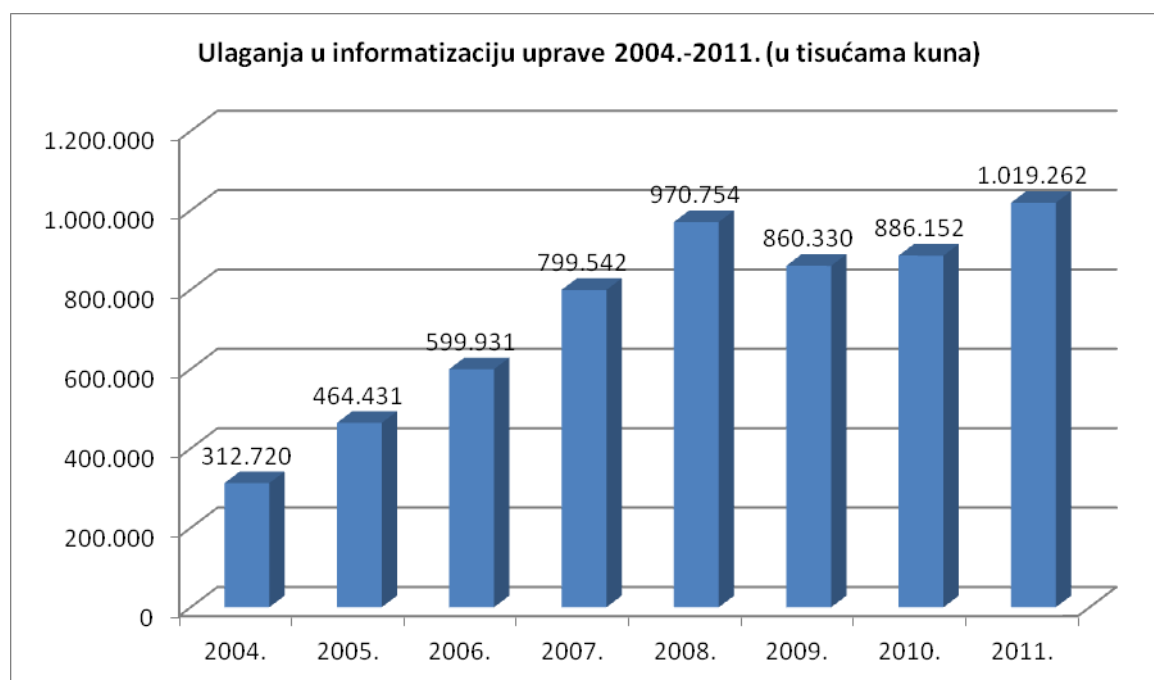
Učilište vatrogastva i zaštite i spašavanja DUZS-a odgovorno je, sukladno temeljnim zadaćama, za provođenje programa prekvalifikacije za zanimanje vatrogasac i vatrogasni tehničar, kao i raznih programa osposobljavanja te nacionalnih akcija edukacije djece u području zaštite i spašavanja.

3. Središnji državni uredi

3.1. Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Središnji državni ured za e-Hrvatsku je središnje tijelo uprave osnovano 2004. godine s ciljem izgradnje razvijenog informacijskog društva u kojemu aktivno sudjeluju svi građani. Misija je ovog Ureda poticanje i praćenje razvoja informacijskog društva te razvitak informacijskog sustava državne uprave (e-uprava), jedinstvene informacijsko komunikacijske mreže te usklađivanje nacionalne politike razvoja informacijskog društva i korištenja zajedničkih interoperabilnih rješenja na razini Europske unije.

Kao rezultat višegodišnjih ulaganja u informatizaciju, danas se u tijelima državne uprave provodi preko 300 različitih projektnih aktivnosti vezanih uz informatizaciju, za koje je u razdoblju od 2004. do 2011. godine izdvojeno 5,9 milijardi kuna iz državnog proračuna. Pritom su u razdoblju od 2004. do 2011. godine ulaganja u informatizaciju uprave povećana za 300%, odnosno s 312,7 milijuna na 1 milijardu kuna.

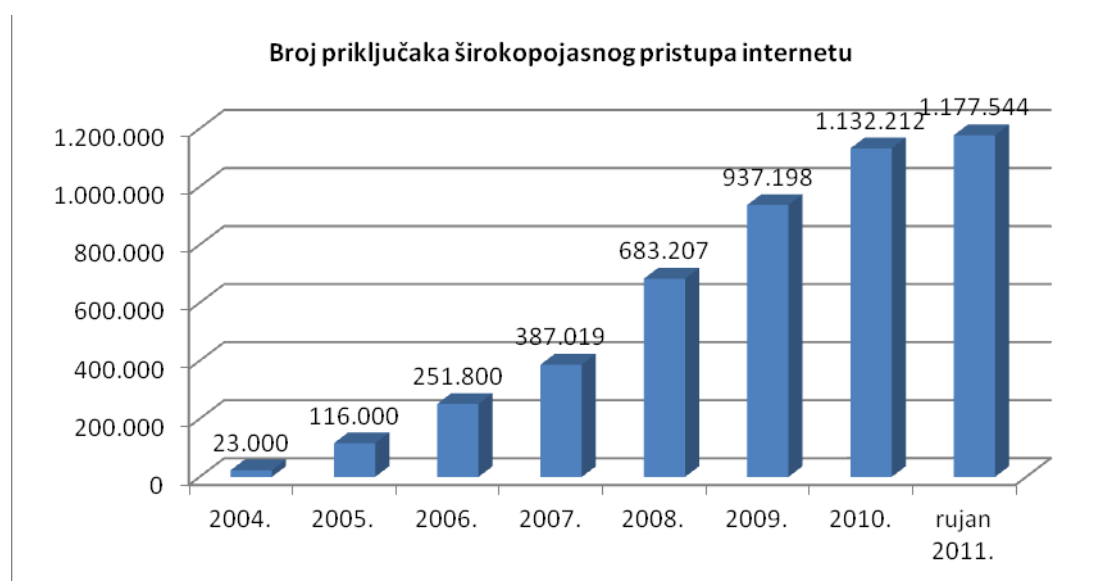
Rezultat tih ulaganja jesu visokoinformatizirani sektori uprave što je u pojedinim tijelima državne uprave omogućilo poboljšanje internih poslovnih procesa te pružanje elektroničkih javnih usluga koje nalazimo na internetskim stranicama nadležnih tijela, kao što su: elektroničke usluge Porezne uprave (ePKK, ePDV, ePDV-K, eID, eIDD, ePD, eSR, eTZ, Dostava IP obrazaca, Dostava ID-1 obrazaca, Dostava podataka o porezno priznatim premijama osiguranja, Dostava podataka o premijama dobrovoljnog mirovinskog osiguranja), elektroničke prijave na zdravstveno i mirovinsko osiguranje, e-REGOS, e-Katastar, upisi na visokoškolske ustanove, e-Carina, elektronički oglasnik javne nabave, e-CHARTER i tako dalje. Pored toga, oko 750 obrazaca je pripremljeno i dostupno u elektroničkom obliku na internetskim stranicama tijela državne uprave u Republici Hrvatskoj.

Unatoč tome, a uspoređujući podatke o razvijenosti elektroničke uprave u zemljama članicama i zemljama kandidatima (*Digitizing Public Services in Europe: Putting ambition into action - 9th Benchmark Measurement*), Republika Hrvatska se u istraživanju za 2010. godinu nalazila među slabije rangiranih zemljama u usporedbi sa zemljama članicama i zemljama kandidatima za ulazak u EU. S rezultatom od 65% potpune dostupnosti elektroničkih usluga putem interneta Hrvatska se našla značajno ispod prosjeka EU koji je bio 82%. Po razini sofisticiranosti elektroničkih usluga Hrvatska je s rezultatom 78% također ispod prosjeka EU koji iznosi 87%. Isto istraživanje godinu prije, analiziralo je i organizaciju središnjih portala uprave te je Hrvatska 2009. godine Hrvatska dobila priznanje za središnji portal uprave – Moja uprava u vidu maksimalne ocjene 100% za dizajn portala koji je u najvećoj mjeri orijentiran potrebama korisnika.

Od 2007. godine u Hrvatskoj su se počela provoditi službena statistička istraživanja o pokazateljima razvoja informacijskog društva prema Eurostat metodologiji. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku o korištenju informacijskih i komunikacijskih tehnologija,

tijekom 2010. godine je 60 posto hrvatskih kućanstava posjedovalo osobno računalo, 57 posto pristup internetu, dok je 49 posto kućanstava imalo pristup širokopojasnom internetu. Istovremeno, 97 posto tvrtki je u poslovanju koristilo osobno računalo, 95 posto njih imalo pristup internetu, a 76 posto pristup širokopojasnom internetu.

Prema pokazateljima razvoja tržišta elektroničkih komunikacija koji se prate zasebno i od strane Hrvatske agencije za telekomunikacije u ovom sektoru dogodio se drastičan porast broja priključaka širokopojasnom internetu, kao rezultat pozitivnih promjena na tržištu elektroničkih komunikacija, ali i provedbe Strategije razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj. Broj priključaka širokopojasnog pristupa internetu u razdoblju od 2004. do rujna 2011. godine povećan je s 23 tisuće na 1,13 milijuna priključaka.

Prema najnovijem izvješću Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU) "Mjerenje informacijskog društva", Hrvatska se sukladno kriteriju ICT razvojnog indeksa, pozicionirala kao 31. od ukupno 152 zemlje, dok se sukladno kriteriju košarice ICT troškova pozicionirala kao 45. od ukupno 165 gospodarstava svijeta obuhvaćenih ovim izvješćem. Od zemalja okruženja bolje rezultate od Republike Hrvatske ostvarile su samo Slovenija i Italija, dok su iza nas Mađarska, Slovačka, Češka, Srbija, Crna Gora te Bosna i Hercegovina. U odnosu na 2008. godinu, ostvaren je napredak, i to za 4 mjesta (s 49. na 45. mjesto svjetske ljestvice).

NAJZNAČAJNIJI ODRADENI PROJEKTI I POSLOVI

- **2004. godina:**
  - provedena revizija projekta računalno-komunikacijske mreže i započelo povezivanje tijela državne uprave u jedinstvenu komunikacijsku mrežu HITRONet.
- **2005. godina**

- osnovan HITRO.HR, servis Vlade Republike Hrvatske za ubrzanu komunikaciju građana i poslovnih subjekata s državnom upravom koji je dostupan na ukupno 61 lokaciji Financijske agencije.
- **2006. godina**
  - osnovana Posebna jedinica za HITROREZ sa zadaćom pregleda, ispitivanja i analize važećih propisa i predlaganja mjera za njihovo pojednostavljenje odnosno uklanjanje radi poticanja razvoja poduzetništva. Projekt je završen 2008. godine.
- **2007. godina**
  - pokrenut središnji portal državne uprave "Moja uprava" www.mojauprava.hr kao jedinstveno mjesto za pružanje punih, pouzdanih i mjerodavnih informacija iz uprave građanima, gospodarstvenicima i drugim korisnicima usluga javne uprave.
  - pokrenut projekt e-otoci u cilju poboljšanja i unapređenja obrazovnih procesa na otocima i omogućavanja dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu. Projekt je nastavljen i tijekom 2011. godine.
  - Republika Hrvatska je pristupila Programu podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP) ukupnog proračuna 730 milijuna eura od 2007. do 2013. godine, usmjeren na poticanje inovativnosti i konkurentnosti kroz širu i učestaliju uporabu ICT-a u društvu.
- **2008. godina**
  - Vlada Republike Hrvatske usvojila je Strategiju prelaska s analognog na digitalno emitiranje televizijskih programa u Republici Hrvatskoj.
  - Započela izrada Strategija razvoja elektroničke uprave za razdoblje 2009.-2012.
- **2009. godina**
  - Vlada Republike Hrvatske usvojila prvu sveobuhvatnu Strategiju razvoja elektroničke uprave koja definira viziju korisnički usmjerene uprave.
  - kroz televizijsku emisiju "e-Hrvatska" emitiranu na javnoj televiziji i većem broju regionalnih televizijskih kanala započela promocija korištenja informacijske komunikacijske tehnologije te promocija domaće IKT industrije. Tijekom 2010. i 2011. godine promocija se proširila na Internet i socijalne mreže.
  - Središnji državni ured za e-Hrvatsku uključio se u projekt Benchmarking e-uprave koje se mjeri stupanj razvoja elektroničke uprave u zemljama EU.
- **2010. godina**
  - pokrenuta standardizacija elektroničkog uredskog poslovanja u državnoj upravi kroz Standardni projekt elektroničkog uredskog poslovanja i Program e-Ured.
  - usvojen Hrvatski okvir za interoperabilnost kao okvir za poboljšanje komunikacije i međusobne suradnje poslovnih sustava tijela državne uprave
  - izrađen Prijedlog modela nacionalnog integriranog sustava za autentikaciju i autorizaciju korisnika e-Uprave (NIAAS).
  - započeo projekt razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture za potrebe HITRONeta kroz suradnju s gradovima Splitom, Rijekom i Dubrovnikom.

- ostvareno povezivanje HITRONET-a s računalno-komunikacijskom mrežom Europske komisije - sTESTA i započela uspostava prekograničnih servisa u tijelima državne uprave u Republici Hrvatskoj (TACHONET, CECIS, EESSI).
- ostvareno povezivanje HITRONET-a na hrvatsko nacionalno središte za razmjenu internetskog prometa (CIX) te besplatna razmjene prometa s operaterima;
- uspostavljen okvir i izrađena dokumentacija za uspostavu budućeg sustava za ocjenu kvalitete usluga i rješenja e-Uprave.
- izrađena je sveobuhvatna analiza domaće ICT industrije za razdoblje od 1999. do 2009. godine u suradnji s HUP-om i HGK.
- provedeno prvo istraživanje o ulozi žena u informacijskom društvu u Hrvatskoj.
- započet projekt besplatnog informatičkog obrazovanje starijih osoba i umirovljenika pod nazivom UKLJUČI SE!
- Republika Hrvatska je pristupila Programu Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu (ISA) od 2010. do 2015. godine, ukupne vrijednosti 164,1 mil eura koji ima za cilj unaprijediti suradnju i komunikaciju između europskih javnih uprava elektroničkim putem te omogućiti korištenje zajedničkih rješenja.
- obilježen Dan sigurnijeg interneta te organizirana multimedijaska izložba dječjih radova "Zajedno za sigurniji Internet".
- **2011. godina**
  - Republika Hrvatska postaje jedna od rijetkih svjetskih zemalja koje su u potpunosti prešle s analognog na digitalno emitiranje televizijskih programa;
  - predstavljen Koncept arhitekture umrežene uprave.
  - Vlada Republike Hrvatske je usvojila Odluku o utvrđivanju ciljeva razvoja elektroničke uprave u tijelima državne uprave za razdoblje od 2011. do 2015. g.
  - započela koordinacija provedbe Digitalne agende za Europu 2020 od strane Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku.
  - pokrenuta inicijativa Going Local Digitalne agende za Europu 2020, usmjerena na informiranje i podizanje razine svijesti o važnosti provedbe ove inicijative.
  - u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom pokrenut projekt jačanja spremnosti javnih tijela i službi u Republici Hrvatskoj za uvođenje europske specifikacije za elektroničke sustave za upravljanje dokumentacijom MoReq2010.
  - izrađena prva faza web-sustava ZIRP namijenjenog za središnju evidenciju svih ICT projekata i računalnih resursa u tijelima državne uprave.
  - izrađen informacijski sustav Evidencije ulaganja, prve jedinstvene baze podataka o svim ulaganjima u Republici Hrvatskoj.
  - pokrenut pilot projekt informacijskog servisa uprave "Moja uprava" putem kojeg su informacije s internetskog portala prenijete u televizijski format i putem daljinskog upravljača učinjene dostupnima u 99 posto hrvatskih kućanstava.

3.2. Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije

U cilju efikasnijeg upravljanja odnosno koordinacije programa pretpristupne pomoći te prilagođavanja decentraliziranom sustavu provedbe programa, nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija u dijelu Uprave za koordinaciju programa pomoći i suradnje s EU prenesene su na Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU temeljem čl. 6²⁴ Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave objavljenog u Narodnim novinama 21. travnja 2006. godine (NN 44/06). Temeljem navedenog izmijenjenog Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave Vlada RH donijela je 25. svibnja 2006. godine Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (NN 59/06) kojom je uređeno unutarnje ustrojstvo navedenog ureda. Unutarnje ustrojstvene jedinice ureda su Kabinet državnog tajnika i 3 Odjela:

- Odjel za programe Europske unije namijenjene jačanju institucionalne sposobnosti za pridruživanje,
- Odjel za programe Europske unije namijenjene promicanju gospodarske i socijalne kohezije i
- Odjel za pripremu i praćenje provedbe razvojne strategije.

Odlukom Vlade RH dana 9. lipnja 2006. godine čelnikom državnog ureda imenovana je Martina Dalić, državni tajnik, te je preuzela ovlasti Nacionalnog koordinatora za programe pretpristupne pomoći i suradnju s EU (National Aid Co-ordinator-NAC) i Nacionalnog ISPA koordinatora (NIC). Odlukom Vlade RH dana 21. veljače 2008. godine čelnikom Središnjeg državnog ureda imenovan je Hrvoje Dolenc, državni tajnik, te je preuzeo ovlasti Nacionalnog koordinatora za programe pretpristupne pomoći i suradnje s EU (National Aid Co-ordinator-NAC), Nacionalnog ISPA koordinatora (NIC) i Nacionalnog IPA koordinatora NIPAK.

Iz Uredbe o unutarnjem ustrojstvu.

Ured obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na:

- *pripremu strateških dokumenata koji uređuju nacionalne razvojne ciljeve i prioritete za korištenje sredstava iz fondova Europske Unije;*
- *praćenje provedbe mjera i aktivnosti utvrđenih navedenim strateškim dokumentima;*
- *koordiniranje poslova vezanih uz upravljanje programima Europske Unije i programima Zajednice otvorenih Republici Hrvatskoj;*
- *u okviru svojeg djelokruga suradnju s institucijama i tijelima Europske Unije i državama članicama Europske Unije;*

²⁴ Tekst članka 6 je sljedeći: Članak 17.d mijenja se i glasi-»Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na pripremu strateških dokumenata koji uređuju nacionalne razvojne ciljeve i prioritete za korištenje sredstava iz fondova Europske unije te prati provedbu mjera i aktivnosti utvrđenih takvim strateškim dokumentima; koordinira poslove vezane uz upravljanje programima Europske unije i programima Zajednice otvorenih Republici Hrvatskoj, te u okviru svojeg djelokruga surađuje s institucijama i tijelima Europske unije i državama članicama Europske unije. Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.«

-
- *obavljanje i drugih poslova koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom, a organizacijska struktura te ovlasti i odgovornosti u Uredu definirani su Uredbom o unutarnjem ustrojstvu.*

Sukladno tome, proširen je i mandat SDURF-a, čime se osigurala poveznica između procesa nacionalnog razvojnog planiranja i procesa korištenja fondova EU namijenjenih Republici Hrvatskoj u svrhu približavanja Europskoj Uniji te korištenja raspoloživih fondova u svrhu gospodarskog i socijalnog razvoja Republike Hrvatske. Time je postavljena institucionalna struktura za upravljanje Strukturnim fondovima EU nakon pristupanja Europskoj Uniji.

Načela Ureda

Ured posluje na sljedećim načelima:

- *zapošljavati stručne i ambiciozne djelatnike koji će imati mogućnosti i obveze stalno se razvijati i usavršavati;*
  - *održavati pozitivnu i realnu sliku u javnosti vezano na proces pristupanja EU;*
  - *održavati kvalitetnu komunikaciju između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske;*
  - *održavati kvalitetnu komunikaciju s institucijama i organizacijama korisnicama sredstava i programa EU;*
  - *osigurati da je dokumentacija korisnika pretpristupnih fondova vezana na programiranje i nadzor projekata prikladna i odgovarajuće kvalitete;*
  - *pružati podršku korisnicima pretpristupnih fondova EU s ciljem povećanja njihovih mogućnosti za iskorištavanje sredstava;*
  - *primjenjivati i stalno poboljšavati djelotvornost sustava upravljanja kvalitetom temeljenog na zahtjevima međunarodne norme ISO 9001:2008.*

Zatečeno stanje prigodom preuzimanja poslova

Obzirom na provedbu različitih instrumenata pretpristupne pomoći pregled stanja vezano dan je u nastavku teksta.

CARDS PROGRAM (2001-2004)

Hrvatska je bila korisnicom CARDS programa od 2001. do 2004. godine, s iznimkom regionalne komponente u sklopu koje je Hrvatska nastavila biti korisnicom i naredne 2005. i 2006. godine. U skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju CARDS program je bio usmjeren na institucionalno i administrativno jačanje kapaciteta vezanih uz harmonizaciju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU. Kroz četverogodišnji period ukupna sredstva namijenjena RH su iznosila 262 milijuna €, koja se na osnovu godišnjeg programiranja bila pripremljena za provedbu u 5 prioritetnih sektora: politički kriteriji,

ekonomski kriteriji, sposobnost preuzimanja obaveza koja proizlaze iz članstva, programi potpore te ekonomska i socijalna kohezija.

Ukupna namijenjena sredstva za regionalnu komponentu CARDS programa u šestogodišnjem periodu od 2001. do 2006. godine iznosila su 183,7 milijuna €.

Rok za ugovaranje CARDS programa za 2003. godinu istekao je 5. lipnja 2006. godine, a ukupna decentralizirana sredstva su iznosila 29,4 milijuna €, od kojih je do roka ugovoreno 28,7 milijuna € što znači da je postotak ugovaranja 97,7%. Krajnji rok za izvršenje ugovora potpisanih kroz provedbi projektanta financiranih kroz CARDS program za 2003 godinu je 31. prosinca 2008. godine, a rok za isplatu je 31. prosinca 2010. godine.

Ukupan iznos decentraliziranih sredstava koja su namijenjena za provedbu projekata kroz CARDS program za 2004. godinu iznose 46,6 milijuna €. Krajnji rok za sklapanje ugovora po odobrenim projektima za financiranje kroz CARDS program za 2004 godinu bio je 29. lipnja 2007. godine, te je sklopljeno ukupno 95 ugovora čiji je ukupni iznos 44,06 milijuna €. Navedeni podaci ukazuju na visok stupanj ugovaranja decentraliziranih sredstva u iznosu od 94,6%. Krajnji rok za provedbu projekata, odnosno za izvršenje ugovora u ovom slučaju je 31. prosinca 2009. godine, a za isplatu je 31. prosinca 2011.

U nastavku su prikazani projekti koji su odobreni za financiranje kroz nacionalnu komponentu CARDS programa po proračunskim godinama od 2001 do 2004.

Nacionalna komponenta CARDS programa za 2001. godinu

Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Iznos, €
1	TEMPUS	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	4.000.000
2	Strukovno obrazovanje	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	600.000
3	Integrirano upravljanje granicama - carinska uprava	Ministarstvo financija-carinska uprava	2.000.000
4	Integrirano upravljanje granicama - Bregana	Ministarstva financija	5.000.000
5	Integrirano upravljanje granicama - jačanje međuagencijske suradnje	Ministarstva financija	1.800.000
6	Integrirano upravljanje granicama - komponenta jačanja institucionalnih i administrativnih kapaciteta granične policije	Ministarstvo unutarnjih poslova	500.000

7	Integrirano upravljanje granicama-jačanje međuagencijske suradnje	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva	1.200.000
8	Reforma azila	Ministarstvo unutarnjih poslova	2.100.000
9	Potpورا Pravosudnoj akademiji RH	Ministarstvo pravosuđa	1.500.000
10	Reforma državne uprave	Središnji državni ured za upravu	1.500.000
11	Intelektualno vlasništvo	Zavod za intelektualno vlasništvo	1.800.000
12	Održivi povratak prognanika i izbjeglica	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	23.200.000
13	Projekt komunalnih kapaciteta i infrastrukture za gospodarenje otpadom	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	1.800.000
14	Politika tržišnog natjecanja	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	1.500.000
15	Industrijske norme EU	Državni zavod za mjeriteljstvo, Hrvatski zavod za norme, Hrvatska akreditacijska agencija	3.000.000
16	Podrška Državnom Zavodu za statistiku u prikupljanju podataka i prilagodbi pravnoj stečevini EU-a	Državni zavod za statistiku	1.500.000
17	Promocija demokracije i ljudskih prava kroz potporu nevladinim organizacijama	Područja od posebne državne skrbi	1.000.000
18	Operacije malih razmjera	Tijela državne uprave	1.000.000
19	Restrukturiranje tržišta rada	Hrvatski zavod za zapošljavanje	3.000.000
		UKUPNO	58.000.000

Nacionalna komponenta CARDS programa za 2002. godinu

Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Iznos, €
1	Instrument jačanja administrativnih kapaciteta	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	3.500.000
2	TEMPUS	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	3.000.000
3	Mobilnost u visokom obrazovanju: politika i zakonodavstvo u priznavanju diploma	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	600.000
4	Strukovno obrazovanje i osposobljavanje: Modernizacija i izgradnja institucija	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	1.500.000

5	Uspostava nacionalnog kompjuteriziranog sustava provoza	Ministarstva financija - Carinska uprava	1.000.000
6	Razvoj unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i unutarnje revizije	Ministarstva financija	1.500.000
7	Fiskalna decentralizacija-izjednačavanje i mjerenje sposobnosti	Ministarstva financija	1.500.000
8	Jačanje sposobnosti upravljanja javnim dugom	Ministarstva financija	1.500.000
9	Modernizacija pravosuđa-podrška učinkovitijem radu i funkcioniranju hrvatskih sudova	Ministarstvo pravosuđa	4.000.000
10	Jačanje sposobnosti na području poljoprivrede, živih životinja i prehrambenih proizvoda	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	1.750.000
11	Jačanje sustava fitosanitarne inspekcije	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	750.000
12	Informacijski sustav za vode- standardizacija i praćenje	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	800.000
13	Kriminalistički obavještajni sustav	Ministarstvo unutarnjih poslova	2.000.000
14	Razvoj nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnim granicama- faza 1.	Ministarstvo unutarnjih poslova	2.500.000
15	Potpora reformi katastra i zemljišnih knjiga	Državna geodetska uprava	5.000.000
16	Održivi razvoj u područjima povratka	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	14.000.000
17	Izrada strategije i jačanje sposobnosti u izgradnji regionalnog razvoja	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	2.000.000
18	Jačanje sposobnosti na području zaštite potrošača	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	1.250.000
19	Razvitak investicijske i poslovne klime	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	1.800.000
20	Strategija usklađivanja zakonodavstva sa zakonodavstvom EU na području zaštite okoliša	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	1.200.000
21	Ogledna (pilot) strategija gospodarenja otpadom u Dalmaciji	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	800.000
22	Jačanje sanitarne inspekcije	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	750.000

23	Pružanje socijalnih usluga od strane neprofitnog sektora	Ured Vlade RH za udruge	1.500.000
24	Jačanje sustava javne nabave	Ured Vlade RH za javnu nabavu	1.000.000
25	Podrška hrvatskom sustavu državnih potpora	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	1.200.000
26	Lokalna partnerstva za zapošljavanje	Hrvatski zavod za zapošljavanje	900.000
Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Iznos, €
27	Promicanje demokracije i ljudskih prava	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	500.000
28	Potpora nevladinim organizacijama na području zaštite okoliša		200.000
29	Jačanje sposobnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala	Državno odvjetništvo	1.000.000
		UKUPNO	59.000.000

Nacionalna komponenta CARDS programa za 2003. godinu

Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Iznos, €
1	Podrška NAC i NAO	Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije	500.000
2	Instrument jačanja administrativnih kapaciteta	Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (tijela državne uprave)	2.000.000
3	Jačanje sustava za provedbu prava intelektualnog vlasništva	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	1.000.000
4	Unapređenje škola za strukovno obrazovanje	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	4.000.000
5	TEMPUS	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	3.000.000
6	Daljnje unapređenje Agencije za osiguravanje kvalitete i pratećeg informacijskog sustava u visokom obrazovanju	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	1.000.000
7	Razvoj infrastrukture za intelektualno vlasništvo na području istraživanja i razvoja	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	600.000

8	Nastavak podrške učinkovitijem radu i funkcioniranju hrvatskog sudskog sustava	Ministarstvo pravosuđa	3.000.000
9	Nastavak potpore fitosanitarnoj inspekciji*	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	850.000
10	Jačanje sposobnosti na području zaštite bilja	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	600.000
11	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva o upravljanju vodama s pravnom stečevinom EU	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	800.000
12	Jačanje kapaciteta veterinarske inspekcije*	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	600.000
13	Daljnja podrška i jačanje sposobnosti Uprave granične policije	Ministarstvo unutarnjih poslova	500.000
14	Nacionalni informacijski sustav za upravljanje granicama - faza II*	Ministarstvo unutarnjih poslova	2.000.000
15	Izgradnja sposobnosti na polju ilegalnih migracija	Ministarstvo unutarnjih poslova	1.150.000
16	Obavještajni kriminalistički sustav - faza II	Ministarstvo unutarnjih poslova	2.000.000
17	Održivi razvoj u područjima povratka	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	15.000.000
Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Iznos, €
18	Suradnja u pograničnim područjima	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	1.000.000
19	Strateški plan za dugoročan razvoj postojećih slobodnih zona u RH	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	2.100.000
20	Procjena izvora sunčeve energije od vjetra i solarnih izvora energije u hrvatskoj pilot regiji	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	700.000
21	Provedba smjernica o procjeni učinka na okoliš i obuka	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	700.000
22	Promicanje pristupa informacijama i javnog sudjelovanja u pitanjima zaštite okoliša u skladu s Aarhuškom konvencijom*	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	300.000
23	Procjena učinka razvojnih strategija na okoliš	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	1.000.000

24	Nastavak podrške graničnoj sanitarnoj inspekciji*	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	500.000
25	Daljnja potpora reformi državne uprave	Središnji državni ured za upravu	2.000.000
26	Podrška decentralizaciji hrvatske državne uprave*	Središnji državni ured za upravu	1.500.000
27	Pružanje socijalnih usluga od strane neprofitnog sektora*	Ured Vlade RH za udruge	1.500.000
28	Obuka i obrazovanje državnih tužitelja	Državno odvjetništvo - Ministarstvo pravosuđa	1.000.000
29	Sprječavanje i borba protiv pranja novca	Državno odvjetništvo - Ministarstvo pravosuđa	1.000.000
30	Razvoj metodologija za izradu ključnih statističkih pokazatelja na polju javnih financija	Državni zavod za statistiku	800.000
31	Potpora nacionalnom planiranju	Državni zavod za statistiku	2.000.000
32	Unaprjeđenje statistike tržišta rada	Državni zavod za statistiku	350.000
33	Registriranje vlasništva u obalnom području	Državna geodetska uprava	2.000.000
34	Razvoj sustava akreditacije i podrška nacionalnim laboratorijima za standardizaciju i mjeriteljstvo	Državni zavod za mjeriteljstvo	1.300.000
35	Daljnje jačanje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i provođenja zakona i politike o zaštiti tržišnog natjecanja	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	450.000
36	Jačanje vanjskog nadzora nad korištenjem proračuna	Državni ured za reviziju	2.000.000
37	Decentralizacija i reorganizacija Hrvatskog zavoda za zapošljavanje	Hrvatski zavod za zapošljavanje	500.000
38	Promicanje demokracije i ljudskih prava	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	500.000
39	Podrška nevladinim organizacijama na području zaštite okoliša	Delegacija Europske komisije u Republici Hrvatskoj	200.000
UKUPNO			62.000.000

*Projekti koji su prošli kroz postupak djelomične odnosno potpune prenamjene financijskih sredstava za potrebe financiranja mjere obrane od poplava temeljem Odluke EK na program tehničke pomoći CARDS 2003 (Commission Decision PH/2006/127 of 01/02/2006).

Nacionalna komponenta CARDS programa za 2004. godinu

Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Iznos, €
1	Instrument za jačanje institucionalne sposobnosti i pripremu projekata	Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (tijela državne uprave)	6.600.000
2	Suradnja u graničnim regijama	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	4.000.000
3	Obrazovanje odraslih	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	1.500.000
4	TEMPUS	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	4.000.000
5	Jačanje unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru	Ministarstvo financija	1.500.000
6	Granični prijelaz - Bajakovo	Ministarstvo financija	5.000.000
7	Modernizacija Carinske uprave s obzirom na pripremu za korištenje ITMS sustava	Ministarstva financija - Carinska uprava	1.500.000
8	Jačanje poreznog sustava u RH	Ministarstva financija - Porezna uprava	1.500.000
9	Unaprjeđivanje sustava upravljanja sudovima i spisima na Visokom prekršajnom sudu i odabranim prekršajnim sudovima	Ministarstvo pravosuđa	2.500.000
10	Podrška pri pružanju pravne pomoći	Ministarstvo pravosuđa	1.000.000
11	Potpora učinkovitijem, djelotvornijem i modernijem djelovanju Upravnog suda RH	Ministarstvo pravosuđa	1.000.000
12	Potpora reformi zemljišnih knjiga i katastra - faza II	Državna geodetska uprava i Ministarstvo pravosuđa	4.500.000
13	Jačanje sposobnosti na području poljoprivrede, živih životinja i prehrambenih proizvoda	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	1.500.000
14	Jačanje sposobnosti veterinarske granične inspekcije	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	750.000
15	Reforma azila-II	Ministarstvo unutarnjih poslova	1.200.000
16	Sprječavanje krijumčarenja vatrenim oružjem, municijom i eksplozivnim sredstvima	Ministarstvo unutarnjih poslova	1.400.000
17	Modernizacija sustava nadzora nad granicama	Ministarstvo unutarnjih poslova	8.000.000
18	Održivi razvoj u području od posebne državne skrbi	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	14.000.000
19	Jačanje kapaciteta za upravljanje fondovima za regionalni razvoj	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	3.000.000
20	Unaprjeđivanje informiranja hrvatske poslovne zajednice	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	1.500.000
21	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u području obnovljivih izvora energije i označavanje energetske učinkovitosti	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	500.000
22	Nastavak jačanja sposobnosti na području zaštite potrošača	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	1.250.000
Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Iznos,

			€
23	Jačanje sposobnosti pri izradi smjernica za provedbu Okvirne direktive na području voda	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	1.200.000
24	Potporna daljnjem usklađivanju hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u području zaštite okoliša	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	2.100.000
25	Jačanje sposobnosti na području suzbijanja krijumčarenja i zloporabe droga	Ured Vlade RH za suzbijanje zloporabe opojnih droga	1.000.000
26	Razvoj civilnog društva	Ured Vlade RH za udruge	3.500.000
27	Suzbijanje trgovanja ljudima	Ured Vlade RH za ljudska prava	1.000.000
28	Jačanje administrativnih kapaciteta Hrvatske agencije za telekomunikaciju	Hrvatska agencija za telekomunikaciju	1.000.000
29	Razvoj nacionalnih sustava mjeriteljstva, standardizacije, ocjene sukladnosti i ovlašćivanja/akreditacije	Državni zavod za mjeriteljstvo	2.000.000
30	Lokalna partnerstva pri zapošljavanju-faza II	Hrvatski zavod za zapošljavanje	1.500.000
		UKUPNO	81.000.000

Phare projekti 2005-2006

Financijski sporazum za nacionalnu komponentu Phare programa za 2005. godinu potpisan je 17. svibnja 2006. godine, te je nakon postupka ratifikacije stupio na snagu 10. kolovoza iste godine. Nacionalna komponenta Phare programa za 2005. godinu sadržavala je 23 projekta vrijednosti 71,5 milijuna € nepovratnih sredstava. Rok za ugovaranje navedenih projekata bio je 30. studeni prošle godine, a stopa ugovorenih sredstava iznosila je 87,5% u odnosu na odobrena sredstva za financiranje. Do 21. prosinca prošle godine prema izvršenim obavezama ukupno je isplaćeno 23,09% sredstava u odnosu na iznos ugovorenih sredstava.

Rok za provedbu projekata financiranih iz Phare programa za 2005. godinu je sukladno Dodatku na Sporazum o financiranju produžen na 30. studeni 2009. godine.

Financijski sporazum za nacionalnu komponentu Phare programa za 2006. godinu potpisan je 31. siječnja 2007. godine, i stupio je na snagu nakon ratifikacije 3. svibnja iste godine. U sklopu navedenog programa za financiranje je odobreno 20 projekata u vrijednosti od 61,062 milijuna € bespovratnih sredstava. Rok za ugovaranje projekata financiranih kroz nacionalnu komponentu Phare programa za 2006. godinu je 30. studeni 2008. Do 21. prosinca prošle godine ugovoreno je 7,4% , a isplaćeno 4,3 % sredstava od vrijednosti koje su odobrene za financiranje.

Rok za provedbu projekata odobrenih za financiranje nacionalne komponente Phare programa za 2006. godinu određen je Sporazumom o financiranju i definiran je 30. studenim 2009. Procedura za produljenjem roka za ugovaranje zatražena je od EK i trenutno se očekuje

službeno pismo s Dodatkom Sporazumu o financiranju koje će potpisati Nacionalni koordinator programa pomoći i predstavnik EK u RH.

U nastavku se nalaze tablični prikazi projekata prema proračunskim godinama (2005. i 2006.) za nacionalnu komponentu Phare programa.

Nacionalna komponenta Phare programa za 2005. godinu

Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Phare, €	Sufinanciranje, €	Ukupno, €
1	Sudjelovanje Hrvatske u programima Zajednice	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	3.618.000	5.199.250	8.817.250
2	TEMPUS	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	5.000.000	0	5.000.000
3	Projekt podrške Romima	Ured za nacionalne manjine	1.300.000	167.000	1.467.000
4	Program jačanja sposobnosti i pripreme projekata	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	4.515.000	0	4.515.000
5	Jačanje mirenja kao alternativnog načina rješavanja sudskih sporova	Ministarstvo pravosuđa	1.112.000	32.000	1.144.000
6	NATURA 2000 u Hrvatskoj	Državni zavod za zaštitu prirode i Ministarstvo kulture	2.500.000	100.000	2.600.000
7	Shema dodjele bespovratne pomoći za poslovnu infrastrukturu	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	5.000.000	1.660.000	6.660.000
8	Modernizacija zemljišne uprave u RH i pilot projekt za 324 općine u Sjeverozapadnoj Hrvatskoj	Državna geodetska uprava i Ministarstvo pravosuđa	5.165.000	361.158	5.526.158
9	Potporna VRH u pripremi i implementaciji Strategije za razvoj sektora ribarstva u kontekstu usklađivanja i provedbe pravne stečevine EU uključujući i CFP	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	4.500.000	1.313.750	5.813.750
10	Jačanje sustava za upravljanje ljudskim potencijalima, obrazovanje i usavršavanje	Ministarstvo unutarnjih poslova i Policijska akademija	1.700.000	87.500	1.787.500
11	Sigurnost na moru: Jačanje upravne sposobnosti za upravljanje i nadzor nad plovilima	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	2.150.000	400.000	2.550.000
12	Uspostavljanje sustava upravljanja granicama sukladno Schengenskom sporazumu	Ministarstvo unutarnjih poslova	3.300.000	770.000	4.070.000
13	Institucionalno jačanje malog i srednjeg poduzetništva i razvoj politike za usklađivanje s Europskom poveljom o malom i srednjem poduzetništvu i poglavljem Acquis Communautaire-a za malo i srednje poduzetništvo	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	2.500.000	0	2.500.000

14	Aktivne mjere zapošljavanja za skupine kojima prijeti socijalno isključivanje	Hrvatski zavod za zapošljavanje	2.000.000	250.000	2.250.000
15	Institucionalno jačanje i podrška provođenju SAPARD/IPARD programa	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	4.045.000	15.000	4.060.000
16	Jačanje sposobnosti za primjenu politike EU na području tržišnog natjecanja i državnih potpora	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	1.800.000	100.000	1.900.000
Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Phare, €	Sufinanciranje, €	Ukupno, €
17	Jačanje inspekcije za zaštitu okoliša u svrhu primjene novog zakonodavstva na području zaštite okoliša	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	2.060.000	196.000	2.256.000
18	Međusobna operativnost IT sustava s EU carinskim sustavom	Carinska uprava Ministarstva financija	7.075.000	1.625.000	8.700.000
19	Podrška Poreznoj upravi RH u razvoju aktivnosti koje se temelje na dokumentu Fiscal Blueprint	Porezna uprava Ministarstva financija	3.000.000	0	3.000.000
20	Potpورا pravosudnoj akademiji: Razvoj sustava sudskog vježbeništva	Ministarstvo pravosuđa	1.200.000	0	1.200.000
21	Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda	Državni inspektorat	1.300.000	75.000	1.375.000
22	Tehnička pomoć Državnom zavodu za statistiku RH pri usvajanju <i>acquisa</i>	Državni zavod za statistiku	4.660.000	140.000	4.800.000
23	Komponenta institucijskog jačanja	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	2.000.000,00	0,00	2.000.000,00
UKUPNO			71.500.000	12.492.358	83.992.358

Nacionalna komponenta Phare programa za 2006. godinu

Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Phare, €	Sufinanciranje, €	Ukupno, €
1	TEMPUS	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	4.500.000		4.500.000
2	Programi Zajednice	Razna resorna ministarstva	4.500.000		4.500.000
3	Razvoj institucionalnih sposobnosti za upravljanje Strukturnim fondovima EU nakon pristupanja	Središnji državni ured za razvojnu strategiju	7.000.000		7.000.000

4	Priprema projekata za program IPA	Središnji državni ured za razvojnu strategiju (nositelj), Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Institucije RH korisnici EU sredstava pomoći na nacionalnoj i regionalnoj razini	2.628.750		2.628.750
5	Pomorska sigurnost: Unapređenje administrativnih kapaciteta u nadzoru i upravljanju brodovima - Faza II	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	4.725.000	1.375.000	6.100.000
6	Jačanje kapaciteta državne i javne uprave za pružanje usluga korisniku	Središnji državni ured za e-Hrvatsku (nositelj), Središnji državni ured za upravu, Ministarstvo pravosuđa, Financijska agencija i dr. uključena administrativna tijela	2.525.000	175.000	2.700.000
7	Jačanje kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva u Hrvatskoj	Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija – Carinska uprava, Državni inspektorat	1.472.500	157.500	1.630.000
8	Generalna revizija klasifikacija i unapređenje odabranih granskih statistika	Državni zavod za statistiku	2.000.000	38.000	2.038.000
9	Omogućavanje aktivnog doprinosa sektora civilnog društva u pretpristupnom procesu	Ured za udruge	2.400.000	600.000	3.000.000
10	Harmonizacija i objavljivanje sudske prakse	Vrhovni sud Republike Hrvatske	1.560.000	190.000	1.750.000
11	Potpota sudskoj administraciji i potpora upravljanja predmetima	Ministarstvo pravosuđa	3.000.000		3.000.000
12	Restrukturiranje i razvoj hrvatskog željezničkog sustava u okviru europskog zakonodavstva	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	2.800.000	200.000	3.000.000
13	Potpota podizanju konkurentnosti i izvoza hrvatskih malih i srednjih poduzeća	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	2.000.000	700.000	2.700.000
Br.	Naziv projekta	Institucija nositelj	Phare, €	Sufinanciranje, €	Ukupno, €

14	Jačanje i unaprijeđenje informacijskog sustava Porezne uprave RH u cilju postizanja standarda EU na području PDV-a	Ministarstvo financija, Porezna uprava	3.000.000		3.000.000
15	Projekt podrške Romima	Ured za nacionalne manjine	2.500.000	1.071.429	3.571.429
16	Nadzor plave granice	Ministarstvo unutarnjih poslova	1.292.500	97.500	1.390.000
17	Uspostava sustava za nadzor i upravljanje kvalitetom zraka	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	2.387.000	563.000	2.950.000
18	Razvoj sustava upravljanja opasnim otpadom uključujući identifikaciju i upravljanje lokacijama u okolišu visoko opterećenih opasnim otpadom	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	2.425.000	75.000	2.500.000
19	Integriranje informacijskih sustava Carinske uprave RH s carinskim informacijskim sustavima EU	Ministarstvo financija, Carinska uprava	5.275.000	1.175.000	6.450.000
20	Unaprijeđenje proračunskih procedura u cilju postizanja učinkovitog upravljanja financijama	Ministarstvo financija, Državna riznica	3.071.250	1.023.750	4.095.000
		UKUPNO	61.062.000	7.441.179	68.503.179

I. komponenta IPA programa za 2007. godinu

Formalni dovršetak programiranja za I komponentu Programa pretprijetne pomoći (IPA) za 2007. godinu dovršen je 20. prosinca prošle godine usvajanjem nacrtu Financijskog sporazuma na sastanku kolegija povjerenika Europske komisije. U nastavku je pregled odobrenih projekata za financiranje prema poglavljima pregovora. Obzirom da postoje određene sumnje u mogućnost potpisivanja Financijskog sporazuma prije uspješnog završetka postupka akreditacije, daljnje konzultacije su u tijeku između predstavnika Opće uprave za proširenje i relevantnih pravnih službi u EK.

Ukupna vrijednost financijskih sredstava koja je odobrena za financiranje projekata u 2007. godini kroz I. komponentu IPA programa je 45.411.775 €, dok će se projekti TEMPUS, Erasmus Mundus i Nuklearna sigurnost financirati sa dodatnih 4.2 milijuna €.

Poglavlje <i>acquis-a</i>	Institucija korisnik	Naziv projekta	IPA, €	Sufinanciranje, €	Ukupno, €
8. Tržišno natjecanje	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	Provedba politike zaštite tržišnog natjecanja i državnih potpora	2.000.000		2.000.000
10. Informacijsko društvo i mediji	Hrvatska agencija za telekomunikacije; Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja; Vijeće za telekomunikacije; Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	Jačanje Hrvatske agencije za telekomunikacije	3.325.000	875.000	4.200.000
11. Poljoprivreda i ruralni razvitak	Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi	Upravljanje i nadzor nad poljoprivrednim fondovima	6.125.000	375.000	6.500.000
15. Energetika	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Upravljanje administrativnim podacima u području energetike	1.071.000	24.000	1.095.000
19. Socijalna politika i zapošljavanje	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Zdravlje i sigurnost na radu	2.245.000	415.000	2.660.000
23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava	USKOK, Ministarstvo pravosuđa	Jačanje kapaciteta USKOK-a	1.252.500	17.500	1.270.000
Poglavlje <i>acquis-a</i>	Institucija korisnik	Naziv projekta	IPA, €	Sufinanciranje, €	Ukupno, €
23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava	Hrvatska agencija za zaštitu osobnih podataka	Jačanje kapaciteta Hrvatske agencije za zaštitu osobnih podataka	1.897.500	182.500	2.080.000

23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava	Ministarstvo pravosuđa; Državno odvjetništvo	Poboljšanje međuagencijske suradnje u cilju borbe protiv korupcije	2.488.000	62.000	2.550.000
24. Pravda, sloboda i sigurnost	Ministarstvo unutarnjih poslova	Informacijski sustav za nacionalno upravljanje granicama - Faza III	4.400.000	1.400.000	5.800.000
24. Pravda, sloboda i sigurnost	Ministarstvo unutarnjih poslova; Forenzički centar; Uprava kriminalističke policije	Suzbijanje krijumčarenja i zlouporabe opojnih droga	1.900.000	300.000	2.200.000
25. Znanost i istraživanje	Opća uprava za obrazovanje (DG EAC)	TEMPUS	3.000.000		3.000.000
25. Znanost i istraživanje	Opća uprava za obrazovanje (DG EAC)	Priprema za sudjelovanje u Programu cijelo životnog učenja	857.775		857.775
26. Obrazovanje i kultura	Opća uprava za obrazovanje (DG EAC)	ERASMUS MUNDUS	700.000		700.000
27. Okoliš	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi; Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	Kemijska sigurnost	1.750.000	150.000	1.900.000
29. Carinska unija	Ministarstvo financija - Carinska uprava	Razvoj sustava carinskih laboratorija	2.275.000	625.000	2.900.000
29. Carinska unija	Ministarstvo financija - Carinska uprava	Oprema za mobilne jedinice u svrhu borbe protiv krijumčarenja	3.450.000	1.250.000	4.700.000
35. Ostala pitanja	HITRORez; Središnji državni ured za e-Hrvatsku	Razvoj sustava RIA	1.775.000	225.000	2.000.000
Poglavlje <i>acquis-a</i>	Institucija korisnik	Naziv projekta	IPA, €	Sufinanciranje, €	Ukupno, €

	SDURF	Sudjelovanje RH u Programima i Agencijama Zajednice	4.600.000	1.229.839	5.829.839
	SDURF	Program tehničke pomoći	4.000.000		4.000.000
	Opća uprava za proširenje (DG ELARG)	Nuklearna sigurnost	500.000		500.000
		IPA 2007 I. KOMPONENTA - UKUPAN IZNOS PROJEKATA	49.611.775	7.130.839	56.742.614
		UKUPAN RASPOLOŽIVI IZNOS I. KOMPONENTE PROGRAMA IPA 2007	49.611.775		

I komponenta IPA programa za 2008. godinu

Priprema projekata za financiranje kroz komponentu jačanja institucija i tehničku pomoć za 2008. godinu je u tijeku. Obzirom na zaključak koji je bio iznesen na sastanku Zajedničkog nadzornog odbora za praćenje provedbe EU programa od strane predstavnika Europske komisije o smanjenju predviđenih sredstava sa 45,4 milijuna € na 40,4 milijuna € u provedbi su mjere za ispunjavanje mjerila koja su stavljena pred RH kako bi se dobivene suspenzije uklonile (trenutno je blokirana provedba natječaja za sve programe osim SAPARD programa).

Sastanak s institucijama koje su predložile projekte za financiranje održan je 14. siječnja 2008. godine, kako bi im bile proslijeđene informacije sa sastanaka koje je Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU imao s predstavnicima EK u prosincu prošle godine, ali i kako bi ih se obavijestilo o daljnjim koracima koji slijede u postupku programiranja.

Logičke matrice su proslijeđene na konzultacije u Europsku komisiju 15. siječnja ove godine i u tijeku je priprema projektnih sažetaka (*project fiche*) u resornim institucijama koja će trajati uz predviđene konzultacije do kraja travnja kada se isti šalju na daljnje konzultacije u EK.

U Europsku komisiju je proslijeđeno ukupno 42 logičke matrice kao podloge za pripremu istog broja projektnih sažetaka ukupne vrijednosti 147 milijuna €.

Programi zajednica

Programi Zajednice predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska zajednica ili Unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama Europske zajednice. Programi zajednice su, temeljem posebne stavke u Općem proračunu EU, u pravilu namijenjeni državama članicama Europske unije, ali neki od njih otvoreni su i državama koje se nalaze u procesu približavanja Uniji. Kao takvi smatraju se jednim od važnijih instrumenata prepristupne strategije, odnosno upoznavanja država kandidatkinja za članstvo u EU s metodama rada Europske unije, te njihovu integraciju u sektorske politike Unije u očekivanju pristupanja.

Države koje nisu članice Europske unije, i kao takve ne doprinose zajedničkom proračunu Unije, dužne su platiti članarinu za sudjelovanje u programima Zajednice, a iznos članarine razlikuje se od programa do programa.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj **28. veljače 2007. godine** usvojila Zaključak o određivanju prioriteta programa Europske zajednice za koje će RH pokrenuti postupak pristupanja tijekom 2007. te 2008. godine, kako bi se omogućilo sudjelovanje u navedenim programima tijekom razdoblja 2007.-2013.

Do 18. listopada 2007. godine potpisani su Memorandumima o razumijevanju (MoU) za 6 programa zajednice (ukupno je **potpisano 8 MoU** jer su potpisane dvije od tri komponente CIP-a): Kultura 2007, VII Okvirni program, PROGRESS, Europa za građane, EIP, ICT, Inteligentna energija Europe te Civil Protection Financial Instrument.

U Hrvatskom Saboru **ratificirano je 4 MoU**: Culture 2007, VII Okvirni program, Europa za građane te Inteligentna energija Europe.

Odustalo se od sudjelovanja u programu eContent Plus (MZOS) te će se u programu Pericles vjerojatno sudjelovati u statusu treće zemlje.

Bilateralna suradnja s Kraljevinom Nizozemskom

Republika Hrvatska i Kraljevina Nizozemska potpisali su Memorandum o razumijevanju o pred-pristupnom programu *Matra* 15. studenog 2004., a 7. lipnja 2005. i o pretpristupnom programu *PSO* (Programma Samenwerking Oost-Europa).

Program *Matra* je usmjeren na usvajanje, primjenu i provedbu pravne stečevine Zajednice kako bi se omogućilo Republici Hrvatskoj da zadovolji negospodarske prioritete izravno vezane za pristupanje Europskoj uniji te prioritete određene NPPEU-om. Program *Matra* financira nizozemsko Ministarstvo vanjskih poslova s prosječnim trajanjem svakog projekta od jedne do dvije godine i maksimalnom vrijednošću pojedinog projekta do 400.000 €.

Program *PSO* i program *G2G.NL*, koji je od 2007. godine zamijenio program *PSO*, usmjereni su na usvajanje, primjenu i provedbu pravne stečevine Zajednice te prioriteta određenih NPPEU-om RH, kako bi se omogućilo Republici Hrvatskoj da zadovolji gospodarske prioritete izravno vezane za pristupanje EU Suradnja se odnosi na tehničku pomoć u prenošenju stručnih znanja i iskustava u jačanju institucionalnog razvoja. Programi *G2G.NL* i *G2G.NL Environmental Facility* (vezan uz pitanja prilagodbe pravne stečevine EU u RH u području **okoliša**) programske su komponente programa *G2G.NL* i ostvaruju se kroz provedbu projekata u **gospodarskom sektoru** koje financira nizozemsko Ministarstvo ekonomije i, u slučaju *G2G.NL Environmental Facility* komponente, nizozemsko Ministarstvo stanovanja, prostornog planiranja i okoliša.

Putem *Matra* i *PSO* bilateralnih programa pomoći Kraljevine Nizozemske u 2005. godini Republici Hrvatskoj dodijeljena su sredstva za projekte u iznosu od 1,75 milijuna €, a u 2006. godini u iznosu od 1,95 milijuna €.

U 2007. godini je program *G2G.NL* zamijenio *PSO* program, a trenutno su privremeno odobrena tri MATRA projekta u ukupnom iznosu od 875.000 € i jedan srednjoročni *G2G.NL* projekt.

Očekuje se da programiranje za *Matra* i *G2G.NL* program za 2008. godinu započne krajem 2007. godine.

U nastavku je dan popis dugoročnih projekata financiranih pute bilateralne pomoći Kraljevine Nizozemske.

	Naziv projekta	Iznos, €	Korisnik
2005			
<i>MPAP</i>	Strengthening of the Croatian Institute of Occupational Health	275.000	Hrvatski zavod za javno zdravstvo
<i>MPAP</i>	Antimicrobial Resistance Surveillance in Human Medicine	325.000	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
<i>MPAP</i>	Conciliation in individual disputes	300.000	Ured VRH za socijalno partnerstvo
<i>MPAP</i>	Establishing of the Strategy Development Unit	300.000	Ministarstvo pravosuđa
<i>PPA</i>	Producing and Establishing a Business Plan for the purpose of the Land Register Book and Cadastre in the Republic of Croatia	250.000	Hrvatski geodetski zavod
	Naziv projekta	Iznos, €	Korisnik
<i>PPA-V</i>	Implementation of Environmental Acquis requirements in respect of access to environmental information and public participation in environmental approval procedures	300.000	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
2006			
<i>MPAP</i>	Strengthening the Role of Croatian ENIC/NARIC Office	275.000	Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Nacionalni ENIC/NARIC Ured
<i>MPAP</i>	Administrative and Management Reform of Croatian Archive Services	375.000	Ministarstvo kulture
<i>MPAP</i>	Development of the Mirna River Basin Management Plan	325.000	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva – Uprava vodnog gospodarstva
<i>MPAP</i>	Monitoring on Occurrence and Movement of Zoonosis in the Republic of Croatia	325.000	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva – Uprava za veterinarstvo
<i>PPA</i>	Transposition and Implementation of EU legislation relating to the protection of animals transported within the territory of Republic of Croatia	350.000	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva
<i>PPA-V</i>	Implementation of Environmental Acquis (related to the protection of wild fauna and flora by regulating trade therein)	300.000	Ministarstvo kulture
2007			
<i>MPAP</i>	Strengthening capacity for implementation of HACCP (<i>Hazard Analysis and Critical Control Points</i>) principals in institutional kitchens	350.000	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
<i>MPAP</i>	Construction of Assessment Instruments in National Examination	275.000	Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
<i>MPAP</i>	Program on Treatment of Violent Offenders in Croatian Prisons and Penitentiaries	250.000	Ministarstvo pravosuđa – Uprava za zatvorski sustav

G2G	Improving of the Public Procurement System in the Republic of Croatia	150.000	Ured za javnu nabavu

Uz navedene dugoročne programe, postoje i **kratkoročne** verzije svih navedenih programa. Proračun za kratkoročne projekte je od 100.000 do 135.000 €, a maksimalno trajanje je od 6 do 18 mjeseci.

U nastavku je dan tablični prikaz kratkoročnih projekata financiranih putem bilateralne pomoći Kraljevine Nizozemske.

	Naziv projekta	Korisnik
2005		
MATRA-flex	Reorganization of the criminal police	Ministarstvo pravosuđa
MATRA-flex	Programme on treatment of sexual offenders	Ministarstvo pravosuđa
MATRA-flex	Forming national office of Europol	Ministarstvo unutarnjih poslova
	Naziv projekta	Korisnik
2006		
PPA short	Risk analysis in order to select tax payers for audit	Porezna uprava
2007		
MATRA-flex	Possibility of Abolishment of the Workbook System	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
MATRA-flex	Capacity Building of the Centre for Mobility and EU programmes in the Agency for Adult Education	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Agencija za obrazovanje odraslih
G2G short	Environmental Emission Cadastre Upgrade	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Monitoring i evaluacija

Monitoring se odnosi na praćenje provedbe projekata koji se u RH financiraju kroz sredstva Europske Komisije a provode se po decentraliziranom modelu provedbe (*Decentralised implementation system*).

Slijedom Odluke Europske komisije od 7. veljače 2006. godine o akreditaciji za decentralizirani sustav provedbe došlo je do prijenosa ovlasti za upravljanje programima Phare i CARDS na tijela državne uprave Republike Hrvatske. Pri tome je Nacionalni fond koji je smješten u Ministarstvu financija preuzeo odgovornost za financijsko upravljanje EU sredstvima, a Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje (sada Središnja agencija za

ugovaranje i financiranje programa i projekata Europske unije) postala je nadležna za provođenje natječajnih postupaka u skladu s procedurama EU, zaključivanje ugovora i plaćanja. Nacionalni koordinator programa pomoći EU (SDURF) u tom procesu obavlja dužnosti programiranja, osiguranja povezanosti između općeg procesa pristupanja Europskoj Uniji i korištenja financijske pomoći EU, te nadzora nad provedbom i evaluacije provedbe projekata i programa financiranih od strane Europske unije.

Osnovan je Zajednički nadzorni odbor (Joint Monitoring Committee- JMC) koji se sastaje jednom godišnje te 6 Sektorskih nadzornih pododбора (Sectoral Monitoring Sub-Committee – SMSC) koji se sastaju dva puta godišnje.

Sektorski nadzorni pododbori osnovani su za sljedeća područja:

- reforma javne uprave, javne financije i statistika
- pravosuđe i unutarnji poslovi
- unutrašnje tržište, poljoprivreda i tržišno natjecanje
- ekonomska i socijalna kohezija
- energetika i zaštita okoliša
- socijalni sektor, civilno društvo i nacionalne manjine

Zadatak Zajedničkog odbora i Sektorskih nadzornih pododбора je pratiti provedbu CARDS i Phare projekata koji se u RH provode po decentraliziranom modelu. Praćenje se odvija temeljem izvješća o provedbi projekata koje SDURF-u dva puta godišnje dostavljaju tijela državne uprave za projekte koji se provode po decentraliziranom modelu provedbe. Tehničko tajništvo Zajedničkog nadzornog odbora (Odsjek za metodologiju nadzora nad provedbom i evaluaciju programa Europske unije u SDURF-u) zatim priprema tzv. *Synopsis report* (Zajedničko izvješće o nadzoru) koje se daje na razmatranje Zajedničkom nadzornom odboru. Zajednički nadzorni odbor čine visoki predstavnici EK, Ministarstva financija (Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje) te SDURF-a (Nacionalni koordinator pomoći EU).

Do sada su održana dva sastanka Zajedničkog odbora (19. prosinca 2006. i 10.prosinca 2007. godine) te po tri sastanka Sektorskih nadzornih pododбора (listopad 2006., svibanj 2007. i studeni 2007. godine).

U razdoblju od svibnja 2007. do prosinca 2007. održana je *ad hoc* evaluacija CARDS programa koja je pokrivala projekte u sektorima pravosuđa i unutarnjih poslova, reforme državne uprave, javnih financija i statistike, unutrašnjeg tržišta, tržišnog natjecanja i poljoprivrede, zaštite okoliša i energetike te socijalnog sektora. Evaluacijsko izvješće prezentirano je korisnicima na sastanku 19. prosinca 2007. godine.

U listopadu 2007. započela je *interim* evaluacija (evaluacija u tijeku provedbe) projekata iz programa Phare 2005 i Phare 2006 iz svih 6 sektora. Rezultati evaluacije biti će dani kroz 9 evaluacijskih izvješća.

Stanje u području iz djelokruga tijela

Stanje u području od djelokruga Ureda pripremljeno je prema ključnim aktivnostima, a to su Pregovori i nadzor nad provedbom Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Priprema strategija i njihovo praćenje, priprema programskih dokumenata kao temelja za povlačenje sredstava iz fondova EU, monitoring i evaluacije te informiranje i obrazovanje.

Pregovori i nadzor nad provedbom Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

- uspostavio i vršio koordinaciju poslova vezano uz poglavlje 22 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata te ostvario uvjete za otvaranje i zatvaranje poglavlja pregovora (poglavljje zatvoreno u travnju 2011.);
- redovito organizira, priprema i vodi "Pododbor za ekonomska i financijska pitanja te statistiku" između Republike Hrvatske i Europske komisije u okviru praćenja provedbe Sporazuma za stabilizaciju i pridruživanje; te nastavno na navedeno koordinira i izradu godišnjih izviješća o poglavlju Ekonomski kriteriji Odbora za stabilizaciju i pridruživanje

Priprema strategija i njihovo praćenje

- izradio nacionalnu razvojnu strategiju "Strateški okvir za razvoj 2006.-2013.", koja predstavlja temeljni strateški dokument koji uređuje prioritete i ciljeve razvoja Republike Hrvatske; spomenuti dokument je također i ažuriran
- izradio "Okvir za usklađenost strategija 2007.-2013.", koji u navedenom razdoblju služi kao krovni programski dokument za korištenje pomoći Europske Unije u Republici Hrvatskoj iz komponenti III. i IV. Instrumenta pretpriprustne pomoći IPA (eng. Instrument for Pre-Accession Assistance);
- sudjelovao u izradi dokumenata "Industrijska politika Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u EU", "Sporazum o socijalnom partnerstvu za novi razvojni ciklus" i "Prilagodba i nadogradnja strategije energetskog razvoja RH";
- izrađuje nacrt dokumenta Nacionalni strateški referentni okvir (NSRO) te organizira, priprema i provodi partnerske konzultacije za isti, koji predstavlja krovni strateški dokument kojim se utvrđuju prioritete za korištenje sredstava strukturnih i Kohezijskog fonda u tekućoj financijskoj perspektivi EU 2007.-2013.
  - Budući da je datum ulaska definiran za drugu polovicu 2013. godine, dokument NSRO koji predstavlja temelj za izradu niza sektorskih programa, obuhvatit će 6 mjeseci članstva kada imamo pravo koristiti 449 milijuna eura;
  - Nacrt NSRO-a je u svibnju 2010. upućen EK, a konačni nacrt bit će upućen EK po zaprimanju komentara na nacрте operativnih programa kako bi svi dokumenti bili međusobno usklađeni
- sudjeluje u izradi dokumenta "Pretpriprustni ekonomski program" na godišnjoj razini
- aktivno sudjeluje u inicijativi integriranja proračunskog i strateškog planiranja

- redovito praćenje i analiza gospodarskih kretanja u RH, EU i zemljama nečlanicama EU u svrhu kontinuiranog praćenja provedbe razvojne strategije RH, kao i izrade makroekonomskih i socio-ekonomskih analiza u strateškim dokumentima kojim se utvrđuju prioriteti za korištenje sredstava strukturnih i Kohezijskog fonda;
- ažuriranjem nacionalnog strateškog dokumenta „Strateški okvir za razvoj 2006 - 2013“ započeo pripremu izrade dokumenta „Nacionalni program reformi“, kojeg su obvezne izraditi države članice EU s namjerom postizanja ciljeva strategije „Europa 2020“.

Priprema programskih dokumenata kao temelja za povlačenje sredstva iz fondova EU

- provedena uspostava sustava sukladno provedbenoj regulativi za IPA program EC 718/2007
- Zakon o potvrđivanju Okvirnog sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Komisije europskih zajednica o pravilima za suradnju u svezi financijske pomoći Europske zajednice Republici Hrvatskoj u provedbi pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) potvrđen 3. listopada 2007. godine
- Temeljem preuzetih obaveza vezano uz provedbu IPA programa u Republici Hrvatskoj uspješno provedeni akreditacijski postupak i dobivena akreditacija za komponentu I programa IPA 30. listopada 2008.
- uspješno završeno programiranje za projekte financirane u okviru I. komponente IPA programa u razdoblju 2007. – 2011. (sudjeluje u pripremi i koordinira komentiranje Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta kao strateškog dokument koji definira područja koja su prihvatljiva za financiranje u sklopu IPA programa, koordinira i provodi postupak pripreme projekata u suradnji s tijelima državne uprave. Od početka provedbe programa IPA u RH završeno je ukupno pet godišnjih ciklusa programiranja Nacionalnih programa (2007, 2008, 2009, 2010 i 2011). U tijeku je programiranje Nacionalnih programa za 2012 i 2013. godinu što znači da su prijedlozi projekata na temelju sektorskih analiza i analize prioritetnosti proslijeđeni u EK u obliku paketa Projektnih identifikacijskih sažetaka. Programska misija s predstavnicima EK biti će održana 14. prosinca i trebala bi definirati projekte koji će nastaviti s daljnjim pripremanjima.
  - Nacionalni program za Republiku Hrvatsku za 2007 godinu sadrži 17 projekata ukupne vrijednosti 52,68 milijuna eura. Financijski sporazum je potpisan 17. studenog 2008., a postupak potvrđivanja završio je 20. veljače 2008. godine.
  - Nacionalni program za Republiku Hrvatsku za 2008. godinu sadrži 17 projekata ukupne vrijednosti 50,64 milijuna eura. Financijski sporazum je potpisan 5. lipnja 2009. godine, a postupak potvrđivanja završio je 10. srpnja 2009. godine.
  - Nacionalni program za Republiku Hrvatsku za 2009. godinu sadrži 20 projekata ukupne vrijednosti 53,80 milijuna eura. Financijski sporazum potpisan je 5. svibnja 2010. godine, a postupak potvrđivanja je završio 9. srpnja 2010. godine.
  - Financijski sporazum za sudjelovanje Hrvatske u Programu za cjeloživotno učenje i programu Mladi na djelu sastoji se od jednog projekt ukupne

- vrijednosti 3,35 milijuna eura. Financijski sporazum potpisan je 6. svibnja 2010. godine, a postupak potvrđivanja završio je 9. srpnja 2010. godine.
- Nacionalni program za Republiku Hrvatsku za 2010. godinu sadrži 13 projekata ukupne vrijednosti 56,68 milijuna eura. Financijski sporazum potpisan je 7. Travanja 2011. godine, a postupak potvrđivanja završio je 8. srpnja 2011. godine.
  - Nacionalni program za Hrvatsku u 2011. godini sastoji se od tri zasebna financijska sporazuma. U tom smislu Nacionalni program za Republiku Hrvatsku – prvi dio sastoji se od jednog projekta ukupne vrijednosti 0,33 milijuna eura. Financijski sporazum je potpisan 19. Svibnja 2011. godine, a Uredba o objavi Sporazuma donesena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske održane 16. lipnja 2011. godine. Nacionalni program za Republiku Hrvatsku – drugi dio sastoji se od jednog projekta ukupne vrijednosti 5,00 milijuna eura. Financijski sporazum potpisan je 6. listopada 2011. godine, a Uredba o objavi Sporazuma donesena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske održane 27. listopada 2011. godine. Financijski sporazum za treći dio Nacionalnog programa tek treba biti potpisan nakon što se provede formalna procedura na Vladi RH.
- potpisani Sporazumi o financiranju u okviru IPA komponente II za programe prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija, Hrvatska-Crna Gora, Hrvatska-BiH te transnacionalne programe Mediteran i Jugoistočna Europa za 2007. godinu (potpisani 17. studenog 2008.);
  - potpisani Sporazumi o financiranju u okviru IPA komponente II za programe prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska, Slovenija-Hrvatska i Jadranska prekogranična suradnja za razdoblje 2007-2009 (potpisani 01. prosinca 2008.);
  - potpisani Sporazumi o financiranju u okviru IPA komponente II za programe prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija, Hrvatska-Crna Gora, Hrvatska-BiH te transnacionalne programe Mediteran i Jugoistočna Europa za 2008. godinu (potpisani 06. srpnja 2009.);
  - potpisani Sporazumi o financiranju u okviru IPA komponente II za programe prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija, Hrvatska-Crna Gora, Hrvatska-BiH te transnacionalne programe Mediteran i Jugoistočna Europa za 2009. godinu (potpisani 27. prosinca 2010.);
  - potpisani Sporazumi o financiranju u okviru IPA komponente II za programe prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska, Slovenija-Hrvatska i Jadranska prekogranična suradnja za razdoblje 2010-2011 (potpisani 25. ožujka 2011.);
  - potpisani Sporazumi o financiranju u okviru IPA komponente II za programe prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija (04.11.2011.), Hrvatska-Crna Gora (28.10.2011.) i Hrvatska-BiH (28.10.2011.) za 2010. godinu;
  - sudjelovanje u pripremi Concept Papera za Cilj 3 Kohezijske politike;
  - koordinira tijela državne uprave u uključivanju u Programe unije;
  - finaliziran je rad na IPA operativnim programima za komponente III i IV te su temeljem navedenog na sjednici Vlade RH održanoj 30.08.2011. donijete Odluke o pokretanju postupaka sklapanja financijskih sporazuma za iste
  - proveden postupak akreditacije operativnih struktura za III i IV komponentu što je 1. prosinca 2008. godine rezultiralo donošenjem Odluke EK o Prijenosu ovlasti za upravljanje, temeljem koje su financijski sporazumi za sve navedene operativne programe potpisani

-
- koordinira tijela državne uprave u programiranju EU fondovima (programirana kompletna sredstava IPA programa za komponente IIIa, IIIb, IIIc i IV za 2007.-2011. godinu te izrađeni prijedlozi operativnih programa koji uključuju IPA alokacije do stupanja RH u članstvo EU). Sukladno navedenom potpisani su nizovi financijskih sporazuma za pojedine komponente:
    - potpisani financijski sporazumi za IPA komponentu IIIa za programsko razdoblje 2007-2009 (dana 10.11.2008.) od ukupne vrijednosti (IPA sredstva i nacionalna sredstva) 71,3 milijuna eura te za programsko razdoblje 2007-2011 (2.11.2010.) ukupne vrijednosti 113,76 milijuna eura
    - potpisani financijski sporazumi za IPA komponentu IIIb za programsko razdoblje 2007-2009 (10.11.2008) od ukupne vrijednosti 71,22 milijuna eura te za programsko razdoblje 2007-2011 (2.11.2010.) ukupne vrijednosti 128,93 milijuna eura.
    - potpisani financijski sporazumi za IPA komponentu IIIc za programsko razdoblje 2007-2009 (10.11.2008.) od ukupne vrijednosti 47,13 milijuna eura te za programsko razdoblje 2007-2011 (17.12.2010.) ukupne vrijednosti 75,24 milijuna eura.
    - potpisani financijski sporazumi za IPA komponentu IV za programsko razdoblje 2007-2009 (5.12.2008.) od ukupne vrijednosti 45,03 milijuna eura te za programsko razdoblje 2007-2011 (17.12.2010.) ukupne vrijednosti 82,32 milijuna eura
    - provodi postupak izrade prijedloga nove modifikacije operativnih programa za komponente III i IV, a time i pripremu novih Financijskih sporazuma kojima će se za razdoblje 2012. godine i prve polovice 2013. godine za Hrvatsku osloboditi nova dodatna sredstva 113,62 milijuna eura. Zahtjev za modifikaciju operativnih programa upućen je 9.12.o.g. Europskoj komisiji
  - koordinira pripremu strateških dokumenta za korištenje strukturnih fondova od 1. srpnja 2013. godine (Operativni program za promet, OP za okoliš i energetiku, OP za regionalnu konkurentnost, OP za razvoj ljudskih potencijala; Dodaci Operativnim programima), kao i osnivanje operativnih struktura potrebnih za provedbu operativnih programa te skrbi o početku izrade operativnih programa za slijedeće financijsko razdoblje EU 2014-2020;
    - trenutno je u izradi drugi nacrt operativnih programa s rokom dovršetka do kraja 2011. godine kako bi u siječnju 2012. započela ex-ante evaluacija planirana u sklopu IPA TAIB 2008 projekta
    - nacrti dodataka operativnim programima izrađeni su tijekom 2010. godine. Postojeće nacрте Dodataka operativnim programima potrebno je uskladiti s novim nacrtima operativnih programa
    - strukture za provedbu okvirno su opisane u nacrtima operativnih programa no u sklopu IPA 2008 twinning projekta ispituje se potreba izmjena struktura u cilju lakšeg upravljanja i učinkovitijeg trošenja sredstava. Odluka o strukturama za upravljanje ključna je i za završetak izrade operativnih programa jer ista u njima mora biti definirana
  - koordinira prijave projekata za financiranje iz WBIF (Western Balkans Investment Framework) programa u sklopu kojeg se osigurava priprema infrastrukturnih projekata od kojih neki očekuju djelomično financiranje iz strukturnih fondova;
    - sljedeći krug projektnih prijedloga planira se početkom 2012. godine
-

- Ured predstavlja RH u Upravljačkom odboru WBIF-a koji se održavaju 2 puta godišnje. Sljedeći sastanak Upravljačkog odbora planira se u lipnju 2012. godine
- sudjelovao u koordinaciji aktivnosti tijekom provedbe programa ISPA kao potpora Nacionalnom ISPA koordinatoru
- proveo postupke modifikacije financijskih sporazuma u sklopu programa ISPA u svrhu postizanja ciljeva programa
  - rok provedbe projekata ističe 31.12.2011. nakon čega teče period zatvaranja ISPA projekata tijekom kojeg je potrebno dokazati da su projekti ispunili predviđene ciljeve
- koordinira instrument pomoći JASPERS koji pruža podršku u pripremi i pregledu projektnih prijedloga za strukturne fondove i Kohezijski fond;
  - u suradnji s resornim ministarstvima, predstavnicima EK i Jaspers stručnjaka izrađen je nacrt akcijskog plana za 2012. godinu u kojem se navode projekti kojima će se stručnjaci baviti te horizontalne aktivnosti koje će se provoditi
- sudjelovanje u izradi Operativnog programa Jačanje upravnih kapaciteta i koordinacija buduće operativne strukture
  - zbog kratkog programskog razdoblja od 6 mjeseci, ovaj se OP planira za razdoblje 2014.-2020.
- provedeno programiranje za nacionalne projekte nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja financirane u sklopu Višekorisničke komponente programa IPA za programske godine 2008. i 2011 (koordinira i provodi postupak pripreme projekata u suradnji s tijelima državne uprave). Od početka provedbe programa IPA u RH završeni su sljedeći ciklusi programiranja Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja dok je Sporazum o financiranju za 2011. je u pripremi:
  - Sporazum o financiranju koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu (decentralizirano upravljanje) sadrži 2 projekata ukupne vrijednosti 1,15 milijuna eura. Financijski sporazum je potpisan 30. rujna 2009.
  - Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. godinu – (zajedničko upravljanje) sadrži 7 projekata ukupne vrijednosti 8,04 milijuna eura. No RH sudjeluje u jednom od navedenih projekata, čija je ukupna vrijednost 1,2 milijuna eura. Financijski sporazum je potpisan 30. rujna 2009.
  - Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2009. godinu sadrži 12 projekata ukupne vrijednosti 8,88 milijuna eura. No RH sudjeluje u jednom od navedenih projekata, čija je ukupna vrijednost 0,31 milijuna eura. Financijski sporazum je potpisan 6. svibnja 2010.
- Paket od 8 projekata u okviru Višekorisničkog IPA 2007 programa usuglašen s EK 19.03.2008.

- 8. rujna 2008. godine je potpisan financijski sporazum za Višekorisnički IPA program 2007 (Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica za 2007. godinu, koji se odnosi na Horizontalni program za Tempus, Erasmus Mundus i Mladi na djelu na zapadnom Balkanu; Regionalni program podrške ažuriranju, provedbi i nadzoru strategija integriranog upravljanja granicama i povezanih akcijskih planova, te razvoju regionalnih i prekograničnih inicijativa; i Regionalni program o razvoju trgovine na zapadnom Balkanu u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći). Ukupna vrijednost predmetnog programa je 33,05 milijuna eura.
- Paket od 12 projekata u okviru Višekorisničkog IPA 2008 programa usuglašen s EK 25.02.2009.
- 26. kolovoza 2009. godine potpisan je financijski sporazum za Višekorisnički IPA program 2008 u kojima sudjeluju institucije RH
- Od 2009.-2011. godine usuglašen paket projekata za VK IPA za pojedinu godinu te je postupak finaliziran razmjenom pisama između Ureda i EK
- paket projekata u okviru Višekorisničkog IPA 2012 programa je u pripremi odnosno očitovanja su prosljeđena u EK
- Provodi godišnje analize troškova sudjelovanja te osigurava sufinanciranje članarina za Programe i Agencije unije u sklopu godišnjeg programiranja pretprijetne pomoći (do 2006. godine iz programa Phare, a od 2007. godine iz programa IPA)
- Koordinira uključivanje tijela državne uprave u pojedine Programe unije
- Koordinira i priprema projekte za nizozemske pretprijetne bilateralne programe MATRA i G2G
- surađuje u pripremi Nacionalnog provedbenog plana aktivnosti 2007.- 2011. godine kojim se uređuje pomoć UNDP-a u Republici Hrvatskoj. U svibnju 2009. godine navedeni je Plan revidiran, a u rujnu iste godine prihvaćen od strane Vlade Republike Hrvatske.
- u toku provedbe EU projekta (Phare 2006), identificirao strateške projekte za potencijalno financiranje kroz strukturne fondove po ulasku RH u članstvo te izradio obrasce za prijavu projekata za financiranje kroz strukturne fondove;
- provedbom projekta IPA 2008 Potpora financijskom upravljanju, monitoring i evaluaciji strukturnih fondova u RH anticipirane su predstojeće aktivnosti te potreba za dodatnim osnaživanjem uspostavljenih sustava i procedura (koordinacija provedbe Kohezijske politike, financijsko upravljanje sredstvima te praćenje i vrednovanje strukturnih fondova i Kohezijskog fonda);
  - trenutno je u provedbi twinning ugovor kao potpora Uredu
  - ugovor za ex ante evaluaciju operativnih programa počinje početkom 2012. godine (preduvjet za uspješno provođenje ugovora su zreli nacrti operativnih programa za 6-mjesečno razdoblje
  - ugovor za pomoć u izradi MIS sustava za strukturne fondove (Management Informatin System) planiran je za sredinu 2012.godine

Monitoring i evaluacija

- uspostavio sustav praćenja provedbe (monitoringa) programa pomoći u RH. Sustav praćenja provedbe pomoći u RH uspješno i nesmetano funkcionira za decentralizirane

- CARDS projekte te za ostale programe koji se u cijelosti provode prema decentraliziranom sustavu provedbe (DIS) - ISPA, IPA;
- Od siječnja 2008. do prosinca 2011. godine održano 8 krugova (svakih šest mjeseci) nadzora nad praćenjem decentraliziranih projekata iz programa CARDS, Phare i I. komponente programa IPA; pripremljeno 36 sektorskih monitoring izvješća (šest za svaki krug praćenja); pripremljene bilješke sa sastanaka sektorskih nadzornih pododbora i osigurano redovito praćenje provedbe preporuka s predmetnih sastanaka
  - Koordinacija i održavanje IPA Nadzornog odbora, prikupljanje i suradnja sa tijelima državne uprave koji čine IPA strukturu dokumenata temeljem kojih se pripremi Godišnje izvješće o provedbi IPA programa za 2008, 2009 i 2010 (u godini n+1 priprema se izvješće za godinu n). Temeljem preporuka i zaključaka s IPA Nadzornog odbora pripremljeno je u 2008. i 2009. godini Izvješće za Vladu RH. Usvajanje Zaključka za 2010. godinu je pripremljeno za slanje u proceduru Vlade RH.
  - Pripremljena su Sinopsis izvješća (Joint Monitoring Committee Synopsis Report) za Zajednički nadzorni odbor koji prati provedbu decentraliziranih projekata iz programa CARDS i Phare za 2008. i 2009. godinu.
  - Temeljem preporuka iz evaluacijskog izvješća za 2009. godinu (*2009 Country Programme Interim Evaluation*) revidiran je monitoring sustava za praćenje provedbe I. komponente programa IPA (izmijenjeni su obrasci za praćenje provedbe i reorganizirana je struktura sektorskih nadzornih pododbora) te sustav uspješno i nesmetano funkcionira.
  - od 1. siječnja 2010. godine nadležnost za upravljanje evaluacijama I. komponente programa IPA je prešla u nadležnost SDURF-a. Od tada je uspješno provedena periodična evaluacija IPA programa u 2010. godinu, a evaluacija u 2011. godini je u tijeku.
  - Pripremljena Evaluacijska strategija za europske strukturne instrumente i pripadajući prijedlog Zaključka za prihvaćanje predmetne Strategije na Vladi RH-u te je pripremljen nacrt Priručnika za evaluaciju za strukturne instrumente
  - sudjelovao u uspostavi Sustava za praćenje provedbe (MIS) IPA komponenti III i IV, razvijao kvalitetne indikatore potrebnih za praćenje i vrednovanje IPA komponenti III i IV u MIS-u te koordinirao unos realizacije indikatora;
  - sudjeluje u nadzoru provedbe SAPARD/IPARD programa kroz polugodišnje odbore za praćenje napretka u provedbi.
  - provodio propisane postupke praćenja provedbe programa ISPA te provodio ulogu Tajništva ISPA Odbora za praćenje.

Informiranje i obrazovanje

- izradio i tiskao niz publikacija (Europski fondovi za hrvatske projekte, Priručnik o financijskoj suradnji i programima koje u RH podupire EU, Smjernice za upravljanje projektnim ciklusom, Priručnik za komponentu I. programa IPA, Priručnik za komunikacije i vidljivost za vanjske aktivnosti EU, Pojmovnik fondova EU (II. izdanja), Programi Unije, Strateški okvir za razvoj 2006.-2013., Smjernice za upravljanje projektnim ciklusom, Okvir za usklađenost strategija 2007.-2013., Instrument pretpristupne pomoći IPA, brošura o modulima u Informativno-obrazovnom centru);

-
- izradio novu internet stranicu sa sveobuhvatnim informacijama vezanim uz pretpristupne i postpristupne fondove EU www.strategija.hr
  - izradio Komunikacijsku strategiju za program IPA na osnovu čega je uspostavljena mreže osoba zaduženih za informiranje javnosti (iz I., II., III. i IV. komponente IPA programa) čijim radom koordinira Ured
  - uspostavio, nadzire i koordinira rad mreže imenovanih osoba za informiranje i promidžbu EU fondova u tijelima državne uprave
  - uspostavio Informativno obrazovni centar u kojem se održava 9 modula vezanih uz proces korištenja EU fondova namijenjen djelatnicima koji rade ili će raditi na Eu fondovima iz tijela državne uprave i lokalne samouprave (moduli pod nazivom Upravljanje projektnim ciklusom I. i II., Informiranje i promidžba u kontekstu fondova EU, Uvod u strukturne fondove i Kohezijski fond, Izrada Operativnih programa, Praćenje provedbe i *monitoring* projekata EU, Upravljanje IPA Operativnim programima, Priprema infrastrukturnih projekata u sektoru zaštite okoliša, Strateško planiranje u kontekstu europskih integracija,sl.). Od svibnja 2009. do studenog 2011. godine obuku je prošlo preko 2200 polaznika
  - pokrenuo TV emisiju Putem europskih fondova, u suradnji s Delegacijom Europske unije u RH, koja se prikazuje na prvom programu HRT-a i na 11 regionalnih televizija;
  - ispunio uvjete za dobivanje ISO certifikata;

U daljnjem tekstu dan je tablični pregled pripremljenih i završenih financijskih sporazuma koji su sklopljeni u svrhu provedbe projekata pripremljenih u sklop I, II, III i IV komponente IPA programa od 2008-2011.

Pregled sklopljenih Sporazuma o financiranju vezano uz I, II, III i IV komponentu IPA programa.

Br.	Naziv Sporazuma o financiranju	Datum potpisivanja	IPA iznos (milijuna EUR)	Ukupan procijenjeni iznos alokacije milijuna EUR (IPA + nacionalno sufinanciranje)
IPA komponenta I				
1	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Nacionalnim programom za Hrvatsku u okviru programa IPA – komponenta Pomoć u tranziciji i jačanje institucija za 2007. godinu ²⁵	17.11.2008.	45,41	52,68
2	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Nacionalnim programom za Hrvatsku u okviru programa IPA – komponenta Pomoć u tranziciji i jačanje institucija za 2008 ²⁶	05.06.2009.	41,37	50,64
3	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Nacionalnim programom za Hrvatsku u okviru programa IPA – komponenta Pomoć u tranziciji i jačanje			

²⁵ Dodatak Sporazumu potpisan 10. studenog 2009. (objavljena Uredba o objavi dodatka br. 1 Sporazumu u NN MU 13/2009)

²⁶ Dodatak Sporazumu potpisan 26. svibnja 2011. (objavljena Uredba o objavi dodatka br. 1 Sporazumu u NN MU 10/2011)

	institucija za 2009	05.05.2010.	42,10	53,80
4	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Pripremnim radnjama za sudjelovanje Hrvatske u Programu za cjeloživotno učenje i programu Mladi na djelu u okviru programa IPA- komponenta Pomoć u tranziciji i jačanje institucija za 2009. godinu	06.05.2010	2,50	0,85
5	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Nacionalnim programom za Hrvatsku u okviru programa IPA – komponenta Pomoć u tranziciji i jačanje institucija za 2010	07.04.2011.	38,62	56,68
6	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Nacionalnim programom za Hrvatsku u okviru IPA – komponenta Pomoć u tranziciji i jačanje institucija za 2011. godinu – prvi dio	19.05.2011.	0,33	0
7	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Nacionalnim programom za Hrvatsku u sklopu programa IPA – komponenta Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija za 2011. godinu – drugi dio	06.10.2011.	5,0	0
1-7	Ukupno		175,33	214,65
IPA komponenta II				
8	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine u okviru			

	komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2007. godinu ²⁷	17.11.2008.	1,0	1,17
9	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Crne Gore u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2007. godinu ²⁸	17.11.2008.	0,4	0,49
10	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Srbije u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2007. godinu ²⁹	17.11.2008.	0,8	0,96
11	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu financiranja sudjelovanja Republike Hrvatske u Transnacionalnim programima europske teritorijalne suradnje Europskog fonda za regionalni razvoj „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“ u okviru komponentne Prekogranične suradnje Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) za 2007. godinu ³⁰	17.11.2008.	SEE: 0,4 MED: 0,1	SEE: 0,47 MED: 0,12
12	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu prekogranične suradnje			

²⁷ Dodatak Sporazumu (produženje roka za ugovaranje) potpisan 02.07.2010.; Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.

²⁸ Dodatak Sporazumu (produženje roka za ugovaranje) potpisan 02.07.2010.; Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.

²⁹ Dodatak Sporazumu (produženje roka za ugovaranje) potpisan 02.07.2010.; Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.

³⁰ Dodatak Sporazumu (produženje roka za ugovaranje) potpisan 02.07.2010.; Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.

	između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2008. godinu ³¹	06.07.2009.	1,0	1,17
13	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Crne Gore u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2008. godinu ³²	06.07.2009.	0,4	0,49
14	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Srbije u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2008. godinu ³³	06.07.2009.	0,8	0,96
15	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europske zajednice o Programu financiranja sudjelovanja Republike Hrvatske u Transnacionalnim programima europske teritorijalne suradnje Europskog fonda za regionalni razvoj „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“ u okviru komponentne Prekogranične suradnje Instrumenta za pretpriступnu pomoć (IPA) za 2008. godinu ³⁴	06.07.2009.	SEE: 0,4 MED: 0,1	SEE: 0,47 MED: 0,12
16	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske Komisije o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine u okviru komponente			

³¹ Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.; Dodatak Sporazumu (produženje roka za ugovaranje) potpisan 21.07.2011.

³² Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.; Dodatak Sporazumu (produženje roka za ugovaranje) potpisan 21.07.2011.

³³ Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.; Dodatak Sporazumu (produženje roka za ugovaranje) potpisan 05.09.2011.

³⁴ Dodatak Sporazumu (izmjena provedbenog tijela) potpisan 10.09.2010.

	Prekogranična suradnja programa IPA za 2009. godinu	27.12.2010.	1,0	1,17
17	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske Komisije o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Crne Gore u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2009. godinu	27.12.2010.	0,4	0,49
18	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske Komisije o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Srbije u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2009. godinu	27.12.2010.	0,8	0,96
19	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske Komisije o Programu financiranja sudjelovanja Republike Hrvatske u Transnacionalnim programima europske teritorijalne suradnje Europskog fonda za regionalni razvoj „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“ u okviru komponentne Prekogranične suradnje Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) za 2009. godinu	27.12.2010.	SEE: 0,36 MED: 0,14	SEE: 0,42 MED: 0,16
20	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske Komisije o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2010. godinu	28.10.2011.	1,0	1,17
21	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske Komisije o Programu prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Crne Gore u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2010. godinu	04.11.2011.	0,4	0,48
22	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske Komisije o Programu prekogranične suradnje između			

	Republike Hrvatske i Srbije u okviru komponente Prekogranična suradnja programa IPA za 2010. godinu	28.11.2011.	0,8	0,96
23	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na IPA Prekogranični program Jadranska prekogranična suradnja, u okviru Instrumenta za pristupnu pomoć, 2007-2009	01.12.2008.	90,0	106,0
24	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na IPA Prekogranični program Mađarska-Hrvatska, u okviru Instrumenta za pristupnu pomoć, 2007-2009	01.12.2008.	19,3	24,3
25	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na IPA Prekogranični program Slovenija-Hrvatska, u okviru Instrumenta za pristupnu pomoć, 2007-2009	01.12.2008.	15,7	18,4
26	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na IPA Prekogranični program Jadranska prekogranična suradnja, u okviru Instrumenta za pristupnu pomoć, 2010-2011	25.03.2011.	76,0	89,0
27	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na IPA Prekogranični program Mađarska-Hrvatska, u okviru Instrumenta za pristupnu pomoć, 2010-2011	25.03.2011.	16,2	20,0
28	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na IPA Prekogranični program Slovenija-Hrvatska, u okviru Instrumenta	25.03.2011.	13,2	15,6

	za pristupnu pomoć, 2010-2011			
8-28	Ukupno		240,7	285,53
Nuclear Safety				
29	Sporazumu o financiranju koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. Godinu (decentralizirano upravljanje)	30.09.2009.	0,95	1,15
30	Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica koji se odnosi na dio Višekorisničkog programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2008. Godinu – (zajedničko upravljanje) ³⁵	30.09.2009.	0,70	0,80
31	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije koji se odnosi na dio Višekorisničkog			

³⁵ RH sudjeluje u jednom od ukupno 7 projekata koji se provode putem zajedničkog upravljanja. Radi se o projektu "Enhancement of the technical capacity of nuclear regulatory bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Kosovo, Montenegro and Serbia", čija je ukupna vrijednost 1.200.000 eura, te se u cijelosti financira iz IPA programa.

	programa za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći za 2009. Godinu ³⁶	6.05.2010	0,85	0,88
29-31	Ukupno		2,5	2,83
IPA komponenta III				
32	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica za višegodišnji Operativni program »Promet« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente »Regionalni razvoj« u Hrvatskoj (2007-2009)	10. 11. 2008.	53,5	71,3
33	Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica za višegodišnji Operativni program »Promet« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente »Regionalni razvoj« u Hrvatskoj (2007-2011)	2. 11. 2010.	96,7	113,76
34	Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program »Zaštita okoliša« za pomoć			

³⁶ RH sudjeluje u jednom od ukupno 12 projekata koji se provode putem zajedničkog upravljanja. Radi se o projektu "Tehnička podrška IPA višekorisničkom programu za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja", čija je ukupna vrijednost 314.000 eura, te se u cijelosti financira iz IPA programa.

	Zajednice iz Instrumenta pretpriprustupne pomoći u sklopu komponente »Regionalni razvoj« u Hrvatskoj (2007-2009)	10.11. 2008.	53,49	71,33
35	Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program »Zaštita okoliša« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpriprustupne pomoći u sklopu komponente »Regionalni razvoj« u Hrvatskoj (2007-2011)	2. 11. 2010.	96,69	128,93
36	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica za višegodišnji Operativni program »Regionalna konkurentnost« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpriprustupne pomoći u sklopu komponente »Regionalni razvoj« u Hrvatskoj (2007-2009)	10.11.2008.	35,35	47,13
37	Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program »Regionalna konkurentnost« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpriprustupne pomoći u sklopu komponente »Regionalni razvoj« u Hrvatskoj (2007-2011)	17.12.2010.	63,95	75,24
32-37	Ukupno		302,98	393,93
IPA komponente IV				

38	Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program »Razvoj ljudskih potencijala« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente »Razvoj ljudskih potencijala« u Hrvatskoj	05.12.2008.	38,28	45,03
39	Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program »Razvoj ljudskih potencijala« za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente »Razvoj ljudskih potencijala« u Hrvatskoj	17.12.2010.	69,98	82,32
38-39	Ukupno		108,26	127,35
1-39	UKUPNO		829,77	1.024,29
Sporazumi u pripremi koji još nisu potpisani				
40	U pripremi je nova modifikacije FS za Operativni program »Promet« koja će obuhvatiti dodatne alokacije za 2012. i 2013. godinu	Nije potpisan	predviđeni iznos: 126,7	predviđeni iznos: 149,06
41	U tijeku je izrada zahtjeva za modifikacijom FS za Operativni programa „Zaštita okoliša“ za razdoblje 2012. i 2013.	Nije potpisan	predviđeni iznos: 136,92	predviđeni iznos: 161,09

42	U pripremi je nova modifikacija SF za Operativni program "Regionalna konkurentnost" za 2012. i 2013. godinu	Nije potpisan	predviđeni iznos: 82,23	predviđeni iznos: 96,82
43	U pripremi je nova modifikacija OP "Razvoj ljudskih potencijala" za razdoblje 2012.-2013	Nije potpisan	predviđeni iznos:95,01	predviđeni iznos: 111,78
44	Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije u vezi s Nacionalnim programom za Hrvatsku u okviru programa IPA – komponenta Pomoć u tranziciji i jačanje institucija za 2011. godinu	Nije potpisan	predviđeni iznos 33,83	predviđeni iznos 55,95

III. POSLOVI U TIJEKU

Vlada Republike

Postoji nekolicina ključnih novih projekata koji su inicirani u uredu potpredsjednika Vlade za investicije u privatnom i javnom sektoru te nekolicina projekata čija je implementacija bila u tijeku, no imali su prepreku na putu ka realizaciji ulaganja.

U pogledu infrastrukturnih projekata posebno valja izdvojiti projekt Zračne luke Zagreb za koju je raspisan međunarodni natječaj za koncesiju na koji su pristigle dvije ponude od čega je jedna važeća. Pored toga, zaprimljeno je pismo namjere od međunarodne investicijske kuće Macquarie upućeno na HEP, a u pogledu iskazivanja interesa za ulaganje u projekt izgradnje LNG terminala na Krku.

Kada govorimo o projektima koji su u fazi implementacije poseban naglasak treba staviti na projekt izgradnje centra IKEA, koji može uz sebe vezati i eventualnu *greenfield* investiciju tvrtke kćeri Swedspan. Također bi bilo vrlo važno da se potpuna podrška pruži projektu PLIVA-e pri realizaciji nove *greenfield* investicije u Savskom Marofu. Američka kompanija Hospira također pokušava realizirati projekt proširenja postojeće proizvodnje na postojećoj lokaciji u Savskom Marofu. Ovo su projekti koji su u fazi realizacije u sektoru prerađivačke industrije koji su neophodno potrebni Hrvatskoj u ovom trenutku.

U sektoru turizma, investicija koja je u fazi realizacije je investicija hrvatskih poduzeća VMD PROMET d.o.o. u golf centar koji se nalazi pored Biograda na moru i KORDUN SLUNJ d.d. u športsko-rekreacijski centar Rastoke. Također, objavljen je međunarodni natječaj za projekt Brijuni Rivijera gdje se traži investitor po koncesijskom modelu. Sve je pripremljeno da se na sličan način pokrene i projekt Kupari.

U sektor obnovljivih izvora energije postoji nekoliko projekata na koje bi trebalo staviti naglasak, a radi se o projektima kogeneracijskih postrojenja na biomasu (RES BIOENERGIJA i CAPRICORNUS INVESTMENT GmbH).

Također u tijeku je realizacija velikih projekata velikih trgovačkih centara kao što su trgovački centar u Matuljima poduzeća UBM, *City Point* u Varaždinu i *Mallof Split* u Splitu.

Postoji nekoliko velikih investitora koji razmišljaju o ulaganju u Hrvatskoj, ali još uvijek nisu donijeli odluku da investiraju. Radi se o poduzećima SaintJean Industries i MAGNA International Europe. SaintJean Industries je odlučio investirati u proširenje postojeće proizvodnje na postojećoj lokaciji u Slavonskom Brodu, ali razmišlja o novoj *greenfield* investiciji u pogon koji bi proizvodio kućišta za turbo-punjače u okolici Slavanskog Broda. Problem je pronaći održivo financiranje za projekt pa im treba pomoć u Hrvatskoj (sastanak sa HBOR-om). MAGNA International Europe razmišlja o velikoj investiciji u Hrvatskoj u vrijednosti od 300 milijuna eura. U konkurenciji smo s Poljskom i Mađarskom. Glavna prepreka njihovoj odluci da ulože u Hrvatsku su naši investicijski poticaji koji se baziraju na oslobođenju od poreza dok u drugim državama investitor ima mogućnost dobiti poticaje u novcu.

Pokrenuto je oko 20 milijardi kuna javnih projekata na čijoj implementaciji bi trebalo ustrajati u sektorima infrastrukture, energetike, vodnog gospodarstva i turizma. Projekti se nalaze u različitim fazama implementacije stoga bi podrška njihovoj realizaciji trebala biti nastavljena.

Pregled najznačajnijih otvorenih pitanja po središnjim tijelima državne uprave

1. Ministarstva

1.1. Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Referendum o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

U okviru priprema za referendum u tijeku je kampanja informiranja građana o EU. Od svibnja do srpnja, emitirano je 50 radijskih i televizijskih spotova na TV i radiju (13 000 emitiranja na 80 radijskih postaja i oko 2 300 emitiranja na 3 nacionalne i 14 lokalnih televizija). Emitiranje je nastavljeno i u listopadu. Spotovi su također postavljeni na internetskoj stranici MVPEI-a, s poveznicom na You Tube. Na internetskim stranicama Vlade RH i MVPEI-a objavljeni su svi hrvatski dokumenti iz pregovaračkog procesa. Javnosti je također dostupan hrvatski prijevod Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji kao i svi temeljni ugovori EU. U proteklom razdoblju održano je preko 100 okruglih stolova/tribina/javnih predavanja o članstvu Hrvatske u EU na razini državnih tajnika i ravnatelja u svim županijama. Objavljene su tri publikacije o tome što donosi članstvo u EU, namijenjene su općoj javnosti i distribuirane su diljem Hrvatske. U lipnju o.g. na javnom natječaju odabran je znak i slogan referendumske kampanje za članstvo u EU – TU PRIPADAMO. (Napominje se da je u tijeku postupak protiv MVPEI-a radi navodne povrede autorskog prava vezano za izbor znaka referendumske kampanje - autorski rad Agencije INNOVO DDB - pokrenut od strane gospodina Borisa Ljubičića).

U predstojećem je razdoblju ključno **dodatno intenzivirati referendumsku kampanju**, te osigurati građanima Hrvatske jasne i točne informacije o pristupanju Hrvatske EU. U tijeku je izrada interaktivnih internetskih stranica o referendumu i članstvu Hrvatske u Europskoj uniji. Nastavljaju se i redovite aktivnosti: izdavanje publikacija, organizacija Europskog tjedna, održavanje postojeće mreže euro info točaka, suradnja s organizacijama civilnoga društva i županijskim savjetima za europske integracije.

Ratifikacija Ugovora o pristupanju

U predstojećem razdoblju posebna će pozornost biti usmjerena na praćenje postupka potvrđivanja (ratifikacije) Ugovora o pristupanju u parlamentima država članica EU-a radi eventualnog poduzimanja daljnjih diplomatskih aktivnosti.

Sustav nacionalne koordinacije europskih poslova

Potpisivanjem Ugovora o pristupanju Hrvatska je stekla status pristupajuće države Europskoj uniji, odnosno **status aktivnog promatrača** u velikoj većini radnih tijela institucija Europske unije. Hrvatski će predstavnici sudjelovati u radu Europskog vijeća, svih formacija Vijeća ministara, pripadajućih radnih skupina i različitih odbora. U razdoblju od potpisivanja

Ugovora o pristupanju do ulaska u punopravno članstvo Europske unije, hrvatski će predstavnici u svojstvu promatrača sudjelovati i u radu Europskog parlamenta (12), Odbora regija (9) i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (9).

Stoga će u 2012. godini biti potrebno jačati sustav nacionalne koordinacije europskih poslova. U tom smislu pripremljen je Nacrt novog zakona o vanjskim i europskim poslovima koji preciznije definira nadležnosti ministarstva u koordinaciji europskih poslova. Posljedično predložena je i izmjena naziva Ministarstva u Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. Ključno je **definirati i razviti mehanizme međuresorne koordinacije pri čemu je uloga Ministarstva važna za učinkovito usuglašavanje stajališta resora i arbitriranje kako bi Vlada mogla zauzimati konačna stajališta**. Dodatno, unutar Ministarstva također je potrebno osnažiti mehanizme pripreme i usklađivanja stajališta vezanih uz one teme koje su u direktnoj nadležnosti MVPEI. U tom je cilju potrebno prilagoditi organizacijsku strukturu Ministarstva i kadrovski ojačati organizacijske jedinice koje će obavljati europske poslove. Također je potrebno uvesti položaj političkog direktora i eurokorespondenta. Promjene su potrebne i u strukturi Misije RH pri EU kako bi se adekvatno pokrila aktivnost svih tijela EU.

MVPEI je u rujnu 2011. godine započeo s izradom programskog rješenja za nadogradnju postojećeg IKOS informatičkog sustava, kako bi se omogućilo učinkovito cirkuliranje europskih dokumenata te pravodobna očitovanja resornim ministarstava i dale odgovarajuće instrukcije Misiji pri EU u Bruxellesu. Puštanje u rad sustava predviđeno je do kraja ove godine.

U listopadu 2011. godine, s ciljem upoznavanja s radom Vijeća Europske unije, Hrvatska je započela putem elektroničke pošte zaprimati dokumente Vijeća Europske unije, te je do danas zaprimljeno i distribuirano preko tri tisuće dokumenata.

Razdoblje koje će uslijediti nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, a prije ulaska u punopravno članstvo, iznimno je važno jer omogućava upoznavanje s procedurama i složenim mehanizmima djelovanja i odlučivanja na razini Europske unije kao i relevantnim zakonodavstvom koje je u postupku usvajanja.

Stoga je tijekom 2012. potrebno definirati i na razini Vlade Republike Hrvatske usvojiti pravni akt koji će jasno **definirati pravila postupka i obveze u pripremi nacionalnih stajališta** i drugih dokumenata potrebnih za sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu radnih skupina Vijeća Europske unije, Odboru stalnih predstavnika, ministarskih Vijeća te Europskog vijeća. U tom smislu potrebno je usvojiti i pravni akt koji će **definirati odnose Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora u obavljanju europskih poslova**.

Osim toga početkom 2012. trebat će donijeti pravni akt kojim će se uspostaviti jasna **podjela nadležnosti tijela državne uprave za svaku od radnih skupina Vijeća Europske unije**, kao i odrediti nadležne osobe koje će na njima sudjelovati. U uskoj koordinaciji tijela državne uprave i Misije RH pri EU pozornost će stoga biti posvećena pravodobnoj informiranosti o temama sastanaka te pripremi stajališta i radnih dokumenata.

Također, tijekom 2012. intenzivno će se raditi na punoj operacionalizaciji i nadogradnji gore spomenutog **informacijskog sustava**, na povezivanju sustava prema krajnjim korisnicima-

nadležnim tijelima državne uprave te na njihovoj edukaciji koja će omogućiti učinkovito korištenje sustava.

Program za preuzimanje i provedbu pravne stečevine za 2012. godinu

Slijedom očitovanja nadležnih tijela državne uprave tijekom listopada i studenog 2011. pripremljen je nacrt Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine za 2012. godinu. Upućivanje Programa Vladi Republike Hrvatske na usvajanje očekuje se tijekom siječnja/veljače 2012. godine nakon čega se Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom EU-a upućuje na donošenje Hrvatskom saboru.

Program predviđa donošenje zakona kojima se preuzima nova pravna stečevina Europske unije, gdje Hrvatska, sukladno preporukama Europske komisije i slijedom aktivnog praćenja razvoja pravne stečevine od strane nadležnih tijela državne uprave, mijenja svoje zakonodavstvo paralelno s državama članicama Europske unije. Nadalje, u Programu su uzete u obzir i obveze iz pretpristupnog praćenja napretka u zatvorenim poglavljima pregovora (monitoring), te će biti predložene odgovarajuće zakonodavne mjere.

Pretpristupno praćenje obveza iz pregovora (monitoring)

U 2012. godini Hrvatska će u okviru mehanizma pretpristupnog monitoringa nastaviti izvještavati Europsku komisiju o napretku te ispunjavanju obveza u svim zatvorenim poglavljima pregovora s posebnim naglaskom na poglavlja 8. Tržišno natjecanje, 23. Pravosuđe i temeljna prava te 24. Pravda, sloboda i sigurnost.

Dosljedno ispunjavanje svih preuzetih obveza nakon zatvaranja pregovora i kredibilitet koji Hrvatska u tom smislu pokaže bit će od ključne važnosti za dinamiku procesa ratifikacije Ugovora o pristupanju. **Tijekom 2012. monitoringom će u dva kruga biti obuhvaćena 33 poglavlja. Sljedeći (peti) krug monitoringa odvijat će se prema slijedećem kalendaru:**

- kraj siječnja 2012: poziv za dostavu podataka za sva poglavlja,
- do kraja veljače 2012: rok za dostavu podataka Komisiji,
- do kraja ožujka 2012: ocjena Komisije o ispunjavanju obveza u svim poglavljima te posebna izvješća za poglavlja 8. Tržišno natjecanje, 23. Pravosuđe i temeljna prava te 24. Pravda, sloboda i sigurnost.

Šesti krug monitoringa započet će tijekom srpnja 2012. godine.

U 2012. godini MVPEI će nastaviti koordinirati izradu dokumenata o samoocjeni napretka u ispunjavanju preuzetih obveza iz pristupnih pregovora kao doprinos izradi Sveobuhvatnog izvješća Komisije o ispunjavanju obveza iz pristupnih pregovora u 2012. godini čija se objava očekuje na jesen 2012. godine.

Provedba Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

U 2011. godini, u okviru predviđenih mehanizama nastavljena je provedba Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (dalje u tekstu: SSP). Na sastancima tijela osnovanim SSP-om (Vijeća, Odbora te njihovih šest pododбора) razmijenjena su stajališta o postignućima Hrvatske u ispunjavanju svih obveza preuzetih SSP-om. U predstojećem će razdoblju mehanizmi SSP-a biti korišteni i u kontekstu monitoringa ispunjenja obveza.

Arbitražni postupak

Sporazum o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije potpisan je 4. studenoga u Stockholmu. Sporazum je stupio na snagu 29. studenoga 2010, a počinje se primjenjivati od datuma potpisivanja Ugovora o pristupanju Hrvatske EU, 9. prosinca 2011. (od tog datuma počinju teći rokovi). Sporazum predstavlja pravni okvir kojim se uspostavlja Arbitražni sud koji će utvrditi tijek granice na moru i kopnu (u skladu s međunarodnim pravom), vezu Slovenije prema otvorenom moru te režim za korištenje relevantnih morskih područja (u skladu s međunarodnim pravom, načelima pravičnosti i dobrosusjedskim odnosima).

Prvi koraci u provedbi Sporazuma odnose se na osnivanje Arbitražnog suda koji se sastoji od pet članova. U skladu s člankom 2, stavkom 1. Hrvatska i Slovenija zajednički bi trebale izabrati predsjednika i još dva arbitra s popisa koji sastavlja predsjednik EK i povjerenik za proširenje. Ako takav dogovor neće biti moguć, predsjednika i još dva arbitra s istog popisa imenuje predsjednik Međunarodnog suda u Haagu. Nakon imenovanja predsjednika i dva arbitra, svaka će strana prema Sporazumu samostalno imenovati još po jednog arbitra.

U tijeku su konzultacije između EK (povjerenika za proširenje Fuelea) i predsjednika Međunarodnog suda kako bi se privolilo predsjednika Međunarodnog suda prihvatiti dužnost *appointing authority* koja mu je namijenjena u Sporazumu, što je bitan element provedbe Sporazuma ako obje države ne postignu suglasnost o troje arbitara u roku od 15 dana.

U tijeku su konzultacije i o načinu sastavljanja popisa arbitara koji utvrđuje EK (predsjednik Barroso i povjerenik za proširenje Fuele). O navedenom pitanju raspravljalo se i tijekom postupka potvrđivanja Sporazuma u Hrvatskom saboru kada je predsjednik Barroso dao garancije da će se postupak sastavljanja liste odvijati transparentno i uz konzultacije s Hrvatskom i Slovenijom, te da će se izbor kandidata voditi po načelima stručnosti, neovisnosti i nepristranosti.

Hrvatska i Slovenija uspjele su u načelu dogovoriti na koji bi se način podijelila uloga između EK i Stalnog arbitražnog suda u Haagu vezano za obavljanje administrativnih i tajničkih poslova za potrebe arbitražnog suda i o tome će zajednički izvijestiti EK.

Usporedo s međusobnim konzultacijama, svaka država zasebno obavlja pripremne radnje vezano za arbitražni postupak. Za potrebe pripreme i zastupanja država pred Arbitražnim sudom obje su države imenovale svoje zastupnike. Vlada RH je imenovala prof. dr. sc. Maju Seršić, a Andreju Metelko-Zgombić su-zastupnicom. Slovenija je imenovala je prof. Mirjam Škrk zastupnicom, a Simonu Drenik zamjenicom zastupnice. Obje države su odlukama vlada odredile i arbitre koje će imenovati, u skladu sa člankom 2, stavkom 2 Arbitražnog sporazuma: Slovenija dr. Jerneja Sekoleca a Hrvatska prof. dr. Budislava Vukasa.

U tijeku je rad na pripremi Memorijala Republike Hrvatske i drugih podnesaka i stajališta Republike Hrvatske tijekom arbitražnog postupka.

Vlada RH će u proračunu za 2012. trebati predvidjeti posebnu proračunsku stavku (na razdjelu MVPEI) za troškove arbitražnog postupka. Ti troškovi, koji se odnose na troškove zastupanja RH pred arbitražnim sudom kao i za troškove rada samog Arbitražnog suda (koje Hrvatska i Slovenija dijele po pola), bit će potrebno osigurati svake godine za trajanja arbitražnog postupka.

Granice

Hrvatska nastoji riješiti postojeća otvorena pitanja o granici pridržavajući se pravila međunarodnog prava i mirnog rješavanja sporova.

Način rješavanja granice s **Republikom Slovenijom** uređen je Sporazumom o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije koji je stupio na snagu 29. studenoga 2010. i koji se počinje primjenjivati danom potpisa Pristupnog ugovora Republike Hrvatske s Europskom unijom.

U odnosu na pitanje granice s **Crnom Gorom** postoji dogovor između dvije države o podnošenju spora o razgraničenju (na moru) pred Međunarodni sud u Haagu. Na temelju tog dogovora vlade obje države osnovala su zajedničko povjerenstvo zaduženo za pregovore i izradu posebnog sporazuma ne temelju kojeg bi se obje države zajednički obratile Međunarodnom sudu. Hrvatska strana u ovom trenutku očekuje crnogorski odgovor, nakon čega bi trebalo nastaviti razgovore o posebnom sporazumu. Sljedeće godine trebali bi započeti i razgovori o budućem ugovornom uređenju pitanja graničnih prijelaza i pograničnog prometa, koji će morati biti usklađeni sa zakonodavstvom i standardima EU. Hrvatska strana predala je prijedloge tih ugovora usklađenih sa zakonodavstvom EU.

Republika Hrvatska i **Bosna i Hercegovina** potpisale su 1999. Ugovor o državnoj granici koji se od tada privremeno primjenjuje. To je jedini ugovor o granici koji je Hrvatska sklopila s nekom od susjednih država bivše SFRJ. Tim je ugovorom uređeno pitanje najdulje hrvatske vanjske granice (1001 km). Ugovor još uvijek nije ratificiran ni u jednoj državi (s hrvatske strane postavlja se pitanje da li je granica u potpunosti pravilno utvrđena u području vrha poluotoka Kleka i dva mala otoka na njegovoj južnoj strani) ali obje strane su suglasne da se tog ugovora trebaju pridržavati u dobroj vjeri te da treba nastaviti rad u cilju osiguranja uvjeta potrebnih za ratifikaciju. U tijeku su razgovori dvije strane o sklapanju novih ugovora o graničnim prijelazima i pograničnom prometu, te se očekuje se da bi se ti ugovori mogli potpisati u drugoj polovici sljedeće godine. Planirano je i potpisivanje zajedničke interpretativne izjave koja se odnosi na tumačenje i primjenu Sporazuma o slobodnom tranzitu u neumskom području iz 1998. godine, kako bi Hrvatska u tom području mogla provoditi kontrolu prometa preko granice sukladno zakonodavstvu EU.

Rješenje problema razgraničenja sa **Srbijom** traži se kroz neposredne pregovore, odnosno kroz djelovanje Međudržavne diplomatske komisije zadužene za identifikaciju-utvrđivanje granice i izradu ugovora o granici, čija je posljednja sjednica održana 16. rujna 2011. Problem i dalje ostaje oko 115 km² hrvatskog državnog područja na lijevoj obali plovnog puta Dunava koji nisu pod nadzorom hrvatskih vlasti, dok Srbiji, koja nadzire to područje, odgovara *status quo* i „zamrzavanje“ ovoga problema, odnosno prekid pregovora zbog čega bi Hrvatska trebala poduzeti određeni pritisak kako bi srbijansku stranu primorali ili na nastavak pregovora ili na rješavanje pitanja granice pred međunarodnim pravosudnim tijelom. Kao i u slučaju BiH i Crne Gore, bit će potrebno ugovorno urediti sustav graničnih prijelaza i pograničnog prometa.

U odnosu na granicu s **Talijanskom Republikom** s kojom graničimo na moru, potrebno je poštivati postojeće ugovore koje određuju granicu između teritorijalnih mora i epikontinentskog pojasa. Radi potpunosti, treba još dodati da između **Republike Mađarske** i Republike Hrvatske postoji uzorna suradnja koja se tiče nadzora granice i određenih poslova održavanja granične crte na kojoj nema otvorenih pitanja.

Prethodna je talijanska Vlada tijekom 2011. iskazala spremnost prihvatiti višeobročnu isplatu duga od strane Republike Hrvatske, u skladu s Osimskim i Rimskim sporazumom, kako bi se riješilo jedno od najsloženijih otvorenih pitanja. Ostala otvorena pitanja, koja se odnose na uređenje ratnih grobova i denacionalizaciju, su u procesu rješavanja.

Sukcesija diplomatsko-konzularne imovine bivše SFRJ – Ugovor o pitanjima sukcesije – Aneks B

Sukladno rezolucijama Zajedničkog odbora za sukcesiju diplomatsko-konzularne imovine bivše SFRJ od 21. prosinca 2006. godine (dogovorene raspodjela u naravi) i od 19. svibnja 2011. u Beogradu (dogovoreni rokovi za preuzimanje objekata) u tijeku je postupak preuzimanja diplomatsko-konzularnih predstavništava bivše SFRJ iz zemljopisne regije OECD (od 10 objekata koji su joj pripali Hrvatska je preuzela 6, zakazano je preuzimanje rezidencije u Madridu za 13. prosinca 2011. god., a preostala 3 objekta trebaju biti predana do 31. kolovoza 2012. godine). Također je preuzeto ukupno 144 umjetnina. Slijedeći sastanak Zajedničkog odbora za sukcesiju najavljen je za 21. i 22. prosinac 2011. godine u Zagrebu, kada se očekuje dogovor oko daljnje fizičke raspodjele nekretnina te pokretanje postupka zajedničke prodaje (od strane svih država slijednica) nekretnina bivše SFRJ za koje nijedna država slijednica nije iskazala interes.

Restitucija imovine

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (u nadležnosti Ministarstva pravosuđa) pripremljen je za drugo čitanje i usvajanje u Hrvatskom saboru. Zemlje kao što su SAD, Izrael, Italija, Austrija i Njemačka kontinuirano iskazuju interes za njegovo donošenje i davale su podršku u procesu pripreme zakonskih izmjena.

EXPO 2012 – Yeosu, Republika Koreja

Na poziv korejske Vlade, Vlada Republika Hrvatska donijela je odluku o sudjelovanju na EXPO 2012, osnovala Nacionalni Odbor (predstavnicima osam ministarstava), te odredila MVPEI za provedbu projekta. Nakon provedenog javnog natječaja izabrano je idejno rješenje nastupa RH. U tijeku je razrada projekta i pripreme za izvođenje. Planirana vrijednost projekta EXPO 2012 iznosi 7.149.900,00 kuna. U proračunu za 2011. godinu osigurano je 710.000,00 kuna, a prema ostvarenim aktivnostima ta će sredstva biti izvršena. Za ostatak priprema, realizaciju i završetak projekta u 2012. godini privremenim proračunom planirano je 1.500.000,00 kuna. Budući da se planiraju osigurati sredstva, pored proračunskih izvora, sredstva sponzorstva i donacija, od čega je do sada osigurano 1.749.620,99 kuna, u proračunu na godišnjoj razini za 2012. godinu potrebno je planirati 4.700.000,00 kuna.

Otvaranje novih diplomatsko-konzulatnih predstavništava

U tijeku je postupak otvaranja Veleposlanstva Republike Hrvatske u Dohi, Katar, slijedom Odluke Predsjednika Republike Hrvatske od 21. listopada 2011. godine.

Zaposlenici

Ukupan broj zaposlenika u službi vanjskih poslova (stanje na dan 8. 12. 2011.) jest **1232**. **Ovom broju treba pribrojiti i 48** resornih tzv. „posuđenih“ predstavnika u dm/ku, s ugovorenom refundacijom svih troškova MVPEI-ju. Od ukupnog broja zaposlenika 120 njih je na određeno vrijeme, od čega 8 u MVPEI, a 112 u dm/ku. **Na dan 15. 1. 2008. godine** ukupan broj zaposlenih u službi vanjskih poslova bio je **1534**.

U 2008./2009. godini provedena je **rotacija** za 26 veleposlanika i 7 generalnih konzula. U 2011. godini mandat je istekao za 16 veleposlanika i 2 generalna konzula. 6 veleposlaničkih mjesta je upražnjeno, odnosno na čelu 6 veleposlanstava jest otpravnik poslova. U 2012. godini mandat istječe za 12 veleposlanika i 4 generalna konzula.

Temeljem plana zapošljavanja u MVPEI za 2011. godini, odobrenog od Ministarstva uprave i Ministarstva financija, u 2011. godini raspisani su javni natječaji **isključivo za potrebe ispunjavanja obveza prema Europskoj uniji (27 radnih mjesta)**, i to za radna mjesta u Upravi za potporu procesu pristupanja RH EU, Upravi za koordinaciju prilagodba pravnom sustavu EU i praćenje provedbe SSP te Samostalnoj službi za prevođenje iz područja europskih integracija. **Javni natječaj za prijam stručnih suradnika – vježbenika** (16 izvršitelja na neodređeno vrijeme) raspisan je 11. srpnja 2011. godine (NN 79/11). Nakon provedenog natječajnog postupka (testiranje, razgovor s komisijom, psihologijsko testiranje, uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti i provjera nepostojanja zapreka za prijam u državnu službu) 10. listopada 2011. doneseno je rješenje o prijemu u državnu službu za 16 kandidata. **Javni natječaj za prijam stručnih suradnika i viših stručnih savjetnika** (11 izvršitelja na neodređeno vrijeme) raspisan je 14. rujna 2011. godine (NN 105/11), te je nakon provedenog natječajnog postupka (testiranje, razgovor s komisijom, psihologijsko testiranje, uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti i provjera nepostojanja zapreka za prijam u državnu službu) 6. prosinca napisano rješenje o prijemu u državnu službu za 10 kandidata.

1.2. Ministarstvo obrane

OBRAMBENA POLITIKA

Analizom postojećeg stanja izrađeni su prijedlozi sljedećih strateških, planskih i konceptualnih dokumenata koje je potrebno usvojiti u predstojećem razdoblju radi nesmetanog funkcioniranja obrambenog sustava te nastavka procesa transformacije i prilagodbe aktualnom strateškom okružju:

- Strateški pregled obrane (daljnji koraci: rasprava na Vijeću za obranu, prethodna suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske te donošenje na Vladi Republike Hrvatske)
- Strategija nacionalne sigurnosti (daljnji koraci: upućivanje u proceduru usvajanja)
- Godišnje smjernice obrambenog planiranja 2012. – 2013. (daljnji koraci: usvajanje od strane ministra obrane)
- Plan obrane Republike Hrvatske (daljnji koraci: dovršiti izradu Plana obrane u roku od šest mjeseci od donošenja Plana uporabe Oružanih snaga)
- Prijedlog implementacije Priručnika NATO sustava odgovora na krize (daljnji koraci: po prihvaćanju od strane ministra obrane s prijedlogom upoznati Savjet za NATO s inicijativom formiranja međuresorne skupine na razini Republike Hrvatske)
- Transformacija sustava obrambenog planiranja – integracija s NATO sustavom planiranja, regulacija obrambenog planiranja (daljnji koraci: da bi se postigla harmonizacija pojma i

sadržaja obrambenog planiranja s NATO-om potrebno je, kao prvi korak, redefinirati pojam obrambenog planiranja)

- Koncept transformacije civilne obrane u sustav upravljanja u krizama (daljnji koraci: Inicirati raspravu oko upravljanja u krizama i donošenje odluke s nositeljem izgradnje sustava upravljanja u krizama na državnoj razini.)

- Prilagođavanje zakonske regulative u području nacionalne sigurnosti i obrane radi omogućavanja učinkovitog djelovanja u sustavu kolektivne obrane (kompatibilnost i interoperabilnost s NATO-m) te u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU

LJUDSKI RESURSI

Čitav proces reforme sustava personalnog upravljanja, uključujući i sustav izobrazbe pokrenut je s ciljem dostizanja i održavanja sposobnosti sustava da odgovori na izazove u novom sigurnosnom okružju, kao i na misije i zadaće odnosno da osigura spremnost osoblja da odgovori na te izazove. Od 2009. – 2011. godine nastavljeno je ostvarivanje ciljeva zacrtanih DPR-om.

Manji dio ciljeva u preoblikovanju personalne strukture i upravljanju osobljem je ostvaren u potpunosti (ukidanje obveznog služenja vojnog roka), znatan dio je ostvaren velikim dijelom (dragovoljno služenje vojnog roka, uspostava jedinstvenog sustava upravljanja osobljem, dostizanje ciljane brojnosti i strukture osoblja), a dio nije uspostavljen (ugovorna pričuva, vojni specijalisti). Kroz pripremu novih strateških dokumenata trenutno smo u fazi određivanja srednjoročnih strateških ciljeva, koji uključuju i brojnost i strukturu Oružanih snaga. Uspješnost dostizanja novih ciljeva određena je dostignutošću prethodnih ciljeva kao i čimbenicima koji su bitno utjecali na njihovo dostizanje.

Trenutno imamo dva oblika djelatne vojne službe, ugovorne vojnike koji potpisuju ugovore na tri te zatim još moguće jedan ugovor na pet godina te vojnike primljene prije početka ugovorne službe i sve dočasnike i časnike, koji su u službi u načelu do mirovine. Ugovorna služba ima prednosti utoliko što je zadržavanje u službi razmjerno kratko te vojska ne stvara znatan broj mlađih umirovljenika, osoblje je razmjerno mlado te time i pogodnije za operacije, planiranje u vezi s osobljem je razmjerno lagano jer je prijam i otpust osoblja razmjerno brz i jednostavan, no istodobno fluktuacija osoblja je vrlo visoka, stečena iskustva su skromnija no kod trajnije službe, a vojni izobrazbeni sustav mora stvarati velik broj stručnjaka.

Kod trajne djelatne službe imamo suprotna obilježja, odnosno fluktuacija je razmjerno niska, osoblje je vrlo iskusno i zrelo, što je u suvremenim operacijama također posebna vrijednost, a vojni izobrazbeni sustav je manje opterećen jer treba stvarati manje stručnjaka, budući da oni postojeći duže ostaju u službi.

Konačnu odluku o naravi službe mogu dati samo strateški dugoročni dokumenti, kasnije pretočeni u zakone i druge propise.

Kao što je poznato, obrambeni proračun je ispod iznosa predviđenih DPR-om ili NATO-ovim preporukama. U skladu s time porastao je udjel troškova osoblja u proračunu. Sada se u tim okolnostima kao glavni, često i jedini način uravnoteženja troškova osoblja prema operativnim i modernizacijskim troškovima ističe smanjenje broja osoblja. Međutim, iskustvo prethodnih godina jasno pokazuje kako smanjenje brojnosti ne vodi nužno smanjenju troškova za osoblje.

Nakon raščlambe troškova jasno je kako je velik udjel rashoda za osoblje ponajprije posljedica smanjenja obrambenog proračuna odnosno trenutni obrambeni proračun je ispod onog predviđenog DPR-om ili preporuka NATO-a od 2% BDP-a.

Uštede u sredstvima za osoblje je moguće postići i preustrojem jer je određen broj osoba na ustrojbenim mjestima višim od osobnog čina.

U cilju poboljšanja kvalitete stambenog zbrinjavanja djelatnika te potpore u privlačenju i zadržavanju kvalitetnog deficitarnog osoblja kao i premještaja po potrebi službe, izrađeni su prijedlozi modela stambenog zbrinjavanja u skladu s financijskim mogućnostima.

Dakle, premda u troškovima za osoblje znatnog prostora za racionalizaciju ima, u konačnici ipak je nemoguće imati profesionalnu vojsku i postići u smanjenom proračunu dramatične uštede na plaćama i drugim troškovima osoblja.

MATERIJALNI RESURSI

PODRUČJE OPREMANJA I MODERNIZACIJE ORUŽANIH SNAGA

- Zatvaranje financijske konstrukcije za projekt borbenog oklopnog vozila
- Donošenje konačne odluke o budućem višenamjenskom zrakoplovu
- Ugovaranje gradnje obalnih ophodnih brodova za Obalnu stražu
- Nastavak i dovršenje opremanja Oružanih snaga jurišnom puškom u NATO kalibru

PODRUČJE OBJEKATA I INFRASTRUKTURE

Nepostojanje Uredbe o vojnom graditeljstvu kao dokumenta za funkcioniranje Oružanih snaga u dijelu zajedničke suradnje sa oružanim snagama drugih zemalja partnera u sklopu NATO saveza, kao i za funkcioniranje civilnog dijela MORH-a u segmentu praćenja dokumentacije potrebne za izvođenje graditeljskih radova.

PODRUČJE INFORMACIJSKO KOMUNIKACIJSKE POTPORE

Kako bi sudionici u procesu nabave i realizacije ugovora pravodobno raspolagali točnom informacijom o stvorenim financijskim obvezama i raspoloživim financijskim sredstvima te kako bi mogli pratiti provedene postupke javne nabave i zaključene ugovore, potrebna je izgradnja adekvatnog informacijskog sustava (IS), koji će biti u funkciji potpore navedenih poslovnih procesa.

1.3. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Problemi vezani uz djelokrug rada Uprave za veterinarske inspekcije:

1. Pristojbe propisane Pravilnikom o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje (NN 79/09) , a koje se naplaćuju subjektima za provedene službene kontrole u objektima, nisu dostatne da namire troškove osoba koje sudjeluju u provođenju službenih kontrola (ovlašteni veterinari ovlaštenih veterinarskih organizacija kontrolnih tijela (trgovačka društva).

Napominjem da je Pravilnikom preuzeta odredba o najnižoj pristojbi propisana Prilogom VI Odjeljkom B Poglavljem I Uredbe (EZ) br. 882/2004.

2. Uz nedostatne prihode, razvidna je i nemogućnost naplate od subjekata .

3. Na rashode vezano za službene kontrole veterinarske inspekcije utječe i nemogućnost da ovo Ministarstvo u računima koje izdaje subjektima na ime pristojbi za službene kontrole obračuna PDV, jer je člankom 6. stavkom 2. Zakona o porezu na dodanu vrijednost propisano da se tijela državne vlasti (i ministarstva) ne smatraju poduzetnicima u smislu članka 2. stavka 4. Zakona ako obavljaju poslove u okviru svog djelokruga ili ovlasti, a istovremeno ovlaštene veterinarske organizacije i kontrolna tijela za svoje usluge provođenja službenih kontrola Ministarstvu dostavljaju račune u kojima je obračunat PDV, u ukupnom iznosu od cca 12.000.000,00 kn godišnje, a taj iznos PDV-a se podmiruje iz aktivnosti Službene kontrole veterinarske inspekcije (A 401116) te se na toj stavci očituje kao rashod, iako kasnije, ovlaštene veterinarske organizacije i kontrolna tijela PDV uplaćuju na drugu stavku Državnog proračuna RH, gdje se iskazuje kao приход.

5. Na rashode vezano za službene kontrole veterinarske inspekcije utječe i podmirivanje troškova pretrage na trihinelu iz Državnog proračuna RH (A 401116 Službene kontrole veterinarske inspekcije), umjesto subjekata, propisano člankom 7. stavkom 3. i 4. Pravilnika, na što se godišnje izdvaja cca 12.000.000,00 kn s PDV. Pri propisivanju podmirivanja troškova pretrage na trihinelu iz Državnog proračuna RH ovo Ministarstvo je vodilo računa o minimalnom opterećenju subjekata odnosno rasterećenju gospodarstva, uzimajući u obzir Vladin paket antirecesijskih mjera.

6. Na nemogućnost povećanja prihoda vezano za službene kontrole veterinarske inspekcije utječe i uplaćivanje naknada za obvezne veterinarske preglede u međunarodnom prometu pošiljaka životinja i proizvoda životinjskog podrijetla propisanih Pravilnikom o visini naknada za obvezne veterinarske preglede u prometu preko granice Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 107/08 i 46/11), u iznosu od cca 29.000.000,00 kn godišnje, na ime državnih upravnih pristojbi, a ne na proračunsku stavku „Službene kontrole veterinarske inspekcije“,

7. Zbog nedostatnih prihoda ne primjenjuje se članak 72. stavci 5. i 6. Zakona o hrani,

8. Nisu popunjena određena radna mjesta propisana Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva (u Sektoru za planiranje i nadzor provedbe službenih kontrola i dr.) što predstavlja ozbiljan problem vezan za verifikaciju učinkovitosti provedenih službenih kontrola i rješavanje planiranih zadataka i dr.,

9. Veterinarska inspekcija nije u potpunosti tehnički opremljena za obavljanje predviđenih tehnika i metoda službenih kontrola (npr. mikročitač za očitavanje oznake životinja, oprema za uzorkovanje različitih matriksa, i sl),

10. Nemogućnost provedbe zakonskih odredbi u nekim područjima (npr. nepostojanje registriranih skloništa / odmorišta za životinje, skladišta za oduzete predmete i sl).

SEKTOR FITOSANITARNE INSPEKCIJE

Uslijed potrebe jačanja administrativnih kapaciteta a radi pravovremenog i kvalitetnog izvršavanje poslova iz područja nadležnosti Sektora fitosanitarne inspekcije

neophodno je zaposliti odmah troje, a do pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji preostalih sedam fitosanitarnih inspektora, čija su mjesta sistematizirana a nepopunjena.

Vežano uz izgradnju objekta za potrebe fitosanitarne, veterinarske i sanitarne inspekcije u luci Rijeka, ugovor sa izvođačem radova, koji je sklopljen u okviru IPA 2008 projekta, je raskinut jer koncesionar nije dozvolio pristup gradilištu. Da bi se objekt za potrebe fitosanitarne, veterinarske i sanitarne inspekcije izgradio i opremio na vrijeme (6 mjeseci prije pristupa RH EU) potrebno je prvo žurno odrediti novu lokaciju u luci Rijeka na kojoj će se navedeni objekt graditi, potom pripremiti potrebnu projektno tehničku i natječajnu dokumentaciju, ishoditi potrebne dozvole za građenje, raspisati natječaj, odabrati najboljeg ponuditelja za izvođenje radova i nadzor radova, potpisati ugovor i izgraditi objekt do 1.1. 2013. godine.

Također, otkazan je ugovor izvođaču radova na graničnim prijelazima Metković, Karasovići i Ploče koji je sklopljen u okviru IPA 2009 projekta, zbog nemogućnosti ispunjavanja uvjeta prema FIDIC-u (nemogućnost pribavljanja bankovne garancije). Potrebno je žurno raspisati novi natječaj za izvođenje radova, odabrati najpovoljnijeg ponuđača, sklopiti s njime ugovor i započeti gradnju objekta, kako bi isti bio dovršen 6 mjeseci prije pristupa RH EU.

Do pristupa RH EU potrebno je za fitosanitarne inspektore kojima je sjedište u ispostavama na graničnim prijelazima a koji ulaskom RH u EU više neće biti u funkciji, pronaći odgovarajući smještaj u uredima u unutrašnjosti zemlje, opremiti ga te ih ulaskom RH u EU premjestiti u te urede.

Jedan je od najvažnijih prioriteta početkom 2012. godine završiti implementaciju Fitosanitarnog informacijskog sustava, odnosno pustiti u produkcijsku fazu sva tri podsustava, od kojih je jedan podsustav za fitosanitarnu inspekciju. S tim u vezi potrebno je nadopuniti i osuvremeniti postojeću IT opremu kojom se sada koriste fitosanitarni inspektori.

1.4. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Samostalna služba za unutarnju reviziju

U tijeku je obavljanje dviju revizija koje će biti završene do kraja godine:

- IPA IIIB – Upravljanje rizicima i osjetljiva radna mjesta
- Upravljanje računovodstvenim dokumentima

Uprava za zakonodavstvo

Normativna pitanja

- Razmotriti potrebu izrade i donošenja novog:
  - Zakona o komunalnom gospodarstvu i
  - Zakona o grobljima.
- Razmotriti potrebu izrade i donošenja Zakona o stanovanju.
- Pristupiti analizi normativnih rješenja Zakona o zaštiti okoliša i drugih propisa kojim se uređuje zaštita okoliša te pravne i suštinske kvalitete njihova provođenja.

- Razmotriti mogućnost i negativne posljedice Zakona o upravnim sporovima na sva upravna područja Ministarstva nakon njegova stupanja na snagu 1. siječnja 2012. te moguće mjere za otklanjanje ili ublažavanje tih posljedica.
- Razmotriti i urediti način zastupanja Ministarstva u upravnim sporovima nakon stupanja na snagu Zakona o upravnim sporovima 1. siječnja 2012.

Uprava za inspekcijske poslove **Građevinska inspekcija**

Građevinska inspekcija Zakonom je dobila obvezu izdavanja potvrda o nevođenju inspekcijskog postupka a sve u cilju rješavanja nezakonite gradnje. Tih potvrda ja od 2007. godine izdano 83.049 a za priključenje postojećih građevina na komunalnu infrastrukturu još 133.455, što predstavlja dodati zadatak za građevinske inspektore koji utiče na broj obavljenih inspekcijskih nadzora i učinkovitost inspektora u obavljanju primarne zadače.

S obzirom da je prema podacima iz evidencije središnje službe za razdoblje od 2009. do 2011. godine ostalo neprovjereno 11.417 prijava bespravne odnosno sumnjive gradnje, planira se navedene prijave provjeriti tijekom 2012. godine, to će predstavljati veliki zadatak za građevinske inspektore raspoređene u Uredu Grada Zagreba i područnim jedinicama

Zakonom o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama propisano je da će građevinski inspektor prekinuti postupak izvršenja inspekcijskog rješenja do pravomoćnosti rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu stranke za ozakonjenjem nezakonite zgrade. kako taj zahtjev investitor može podnijeti do kraja 2012. godine građevinska inspekcija će u provođenju nadzora i dovršenja inspekcijskih postupaka morati posebnu pažnju obratiti tom postupku, jer se može očekivati da će u postupcima u kojima postoji poznati prijavitelj koji se protivi ozakonjenju nezakonite građevine tražiti njeno uklanjanje, iz čega se može očekivati nezadovoljstvo prijavitelja ako njegovom zahtjevu ne bude udovoljeno.

Nadalje kako je Zakonom o kaznenom postupku propisana obveza davanja traženih podataka u ispitnim postupcima koje provodi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske odnosno Policija očekuje se, s obzirom na nepopunjenost građevinske i urbanističke inspekcije da će se tim zahtjevima morati obratiti posebna pažnja, van planiranog rada inspektora, što će utjecati na realizaciju planiranih zadataka.

Urbanistička inspekcija

U svom radu ova inspekcija suočena je s nedostatkom računalne opreme i odgovarajućih programskih paketa za korištenje i obradu podataka iz digitalnih zapisa dokumentacije prostornih planova (koji su obvezni prilog te dokumentacije prema Zakonu).

Nadalje, neophodna je također, edukacija sudionika u izradi i donošenju prostornih planova (posebice nositelja izrade i izrađivača) u primjeni odredbi Zakona i odgovarajućih propisa, vezano na tijek tog postupka i propisani sadržaj planova. Uočeno je s tim u vezi, da u obavijestima koje se dostavljaju sudionicima javne rasprave o prijedlogu plana nisu jasno i nedvojbeno obrazloženi razlozi neprihvatanja podnesenih primjedbi (sa stručnog stajališta, za što je nadležan izrađivač plana, i u okviru odlučivanja lokalne samouprave o prostorno-planskim rješenjima u njihovom samoupravnom djelokrugu) zbog čega podnositelji traže postupanje urbanističke inspekcije za koje ona nije nadležna. Uočene su također i dvojbe oko ponavljanja javne rasprave nakon protjeka roka za donošenje prostornih planova propisanog Zakonom (članak 93. st. 4. i 95. st. 4.).

Inspekcija zaštite okoliša

Na temelju dosadašnjeg iskustva i rezultata rada ocjenjuje se potrebnim nastaviti i unaprijediti postupanje inspekcije zaštite okoliša po sljedećim pitanjima:

- dovršetak sanacije lokacija opterećenih industrijskim otpadom za koje su izrađeni Sanacijski programi: bivša tvornica Dalmacija - Dugi Rat, odlagalište šljake u blizini bivše tvornica Jugovinila, Grad Kaštela, TEF tvornica elektroda i ferolegura, d.d. Šibenik.
- uspostava suradnje u okviru primjene Zakona o kaznenom postupku u funkciji vođenja istražnih radnji u kaznenim djelima protiv okoliša, s obzirom da prethodno nisu izvršene potrebne pripreme za učinkovitu provedbu takvih postupaka.
- sukladno zahtjevima Europske Unije potreban je nastavak kontinuiranih aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta inspekcije zaštite okoliša, koje je potrebno razvijati i podržati na višoj institucionalnoj razini, a prioritetno smanjiti nedostatak inspektora u priobalnim PJ-a.
- unapređenje suradnje s drugim inspeksijskim službama i nadležnim tijelima uspostavom radne koordinacije sa srodnim inspeksijskim službama, poboljšanjem informatičke povezanosti
- zaključivanje Sporazuma o suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, te uspostava stalnog koordinacijskog tijela za provedbu koordiniranih inspeksijskih nadzora u području sektora okoliša.
- nastavak implementacije twinning projekta IPA I. Komponenta 2008 „Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog sa zakonodavstvom EU-a u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša“ čiji je cilj ojačati kapacitete inspekcije zaštite okoliša ali i ostalih dionika (carina, državno odvjetništvo, sudstvo, sudski vještaci i eksperti, policija) za provedbu odredbi novog Zakona o zaštiti okoliša u slučajevima prekršajnih i kaznenih djela protiv okoliša. Nakon provedenih treninga i programa obuke za glavnog korisnika projekta – inspekciju zaštite okoliša MZOPUG- a i predstavnike svih dionika na projektu, projektni tim je donio odluku da se u tijeku redovne provedbe projekta organiziraju i dodatne radionice za sve dionike kojima bi tema bila iskustvo u primjeni novog Zakona o kaznenom postupku (u cijelosti u primjeni od 01. rujna 2011.) i Kaznenog zakona RH (usvojenog u listopadu 2011.), te EU iskustva vezana na zloporabe uspostavljene trgovine stakleničkim plinovima.
- početak implementacije novog twinning projekta u okviru pretpristupnog programa pomoći IPA I. Komponenta 2009 „Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom“, No 2009-0303-1001, HR 2009 IB EN 01, koji će se u suradnji s Republikom Austrijom kao zemljom partnerom provoditi 21 mjesec u razdoblju 2012.-2014. godine. Vrijednost projekta je 1.160.000 eura. Uz glavnog korisnika projekta, inspekciju zaštite okoliša Uprave za inspeksijske poslove MZOPUG-a, u projektu će sudjelovati i predstavnici službi koje izdaju dozvole za prekogranični promet otpadom, te Ministarstva financija - Carinske uprave, Ministarstva unutarnjih poslova – Uprave za granicu, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture – Uprave za sigurnost plovidbe, zaštitu mora i unutarnjih voda, Ministarstva obrane - Obalne straže i Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost. Cilj projekta je poticati provedbu okolišnog acquisa putem učinkovite provedbe odredbi nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva koje se odnosi na prekogranični promet otpadom kao i jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i ostalih dionika za uspostavu učinkovitog nadzora na budućim Schengenskim granicama i nadzora koji se provodi između članica EU.

- Nastavak rada u okviru IMPEL mreže u okviru IMPEL Easy Tools Projekta u cilju uspostava modela prioritizacije inspekcijskih postupanja i nadzora, radi ujednačavanja rada svih inspekcijskih tijela EU nadležnih za poslove zaštite okoliša, sudjelovanje u radu IMPEL TFS Klasteru 2., projektima Waste Sites i Doing the Right Things i novom IMPEL TFS projektu Enforcement Actions III. Nastavak realizacije projekta IPA I. komponenta 2007 Kemijska sigurnost – jačanje pravnog i institucionalnog okvira za zaštitu od opasnih kemikalija.
- nastavak provedbe aktivnosti u okviru RENA mreže koja je započela s radom u 2010. godini, a inspektori zaštite okoliša uključeni su u rad Radne grupe 4 (Working group 4 - ECENA). Republika Hrvatska je u listopadu 2012. godine domaćin regionalnog trening programa za inspektore zaštite okoliša koji će uključiti i praktičan rad na terenu u cementnoj industriji. Sudjelovanje nacionalnih koordinatora u radu INECE mreže koja će u tijeku 2012. godine nastaviti aktivnosti radne grupe za borbu protiv onečišćenja mora i nadzor prometa u lukama.
- nastavak rada inspekcije zaštite okoliša u INTERPOLU u Radnoj grupi za borbu protiv kaznenih djela protiv okoliša.
- nastavak aktivnosti u okviru Radne skupine TWG 2 (Tehničke radne skupina 2 – Skupina za inspekciju visokorizičnih postrojenja) i TAIEXA (organiziranjem dolaska EU stručnjaka za područje prevencije, otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela protiv okoliša koji su uključeni u rad INTERPOLA i EUROPOLA.
- u suradnji s REC –om i ENVESEC (Environment and Security Initiative) nastavak primjene THEMIS projekta za borbu protiv kaznenih djela protiv okoliša u zemljama jugoistočne Europe, za koji se očekuje da predstavnici Republike Hrvatske budu uključeni kao stručnjaci u prenošenju praktičnih iskustava Republike Hrvatske na području otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela protiv okoliša i suradnje s tijelima pravosuđa.

Zavod za prostorno planiranje

Rad Savjeta prostornog uređenja Države

Za 2012. godinu planira se rad na pripremi polazišta za Strategiju prostornog razvoja Republike Hrvatske, rad na promicanju izrađenih stručnih kriterija sudjelovanjem u stručnim skupovima koje planira organizirati Hrvatska komora arhitekata te poslovima propisanim Zakonom o prostornom uređenju i gradnji.

Za sve navedene aktivnosti potrebno je osigurati sredstva za naknade za rad članova Savjeta, putne i druge troškove.

Djelovanje na unapređenju prostornog uređenja

U idućem razdoblju planira se manjim intenzitetom financijski pratiti ostvarenje realizacije prostornih planova lokalne razine jer je većina planova donesena.

Izrada dokumenata prostornog uređenja

Izvešće o stanju prostoru RH predvidivo će se dovršiti do konca 2012. godine uz uvjet dobivanja podataka resora osobito statistike.

U planu je izrada Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske temeljnog državnog dokumenta za usmjerenje razvoja u prostoru. Strategija i Program se planira izraditi u razdoblju od 6 godina.

Za izradu Strategije prostornog razvoja je potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu.

U 2012. uputit će se u proceduru donošenja Prostorni plan nacionalnog parka Sjeverni Velebit, Prostorni plan parka prirode Vransko jezero, Prostorni plan nacionalnog parka Plitvička jezera.

Na javnu raspravu uputi će se: Prostorni plan parka prirode Medvednica, Prostorni plan parka prirode Žumberak-Samoborsko gorje, Prostorni plan parka prirode Telašćica i Prostorni plan parka prirode Biokovo, a za što je potrebno osigurati sredstva.

Prostorno uređenje područja naseljenih Romima

U 2012. godini planira se za izradu detaljnih prostornih planova za lokacije naseljene Romima osigurati 130.000,00 kn.

Uspostava informacijskog sustava prostornog uređenja

GIS Prostornih planova treba kontinuirano razvijati obradom dokumenata prostornih uređenja državne, regionalne ili lokalne razine. Dinamika će biti usko vezana uz obujam proračunskih sredstava. Nužno je izraditi Program razvoja informacijskog sustava prostornog uređenja Države (treba ga donijeti Vlada RH. u 2012. god.) čime će se zaokružiti aktivnosti za srednjoročno razdoblje do 2013. Za navedene radove potrebno je osigurati znatna sredstva u Državnom proračunu.

Međunarodna suradnja za prostorno uređenje

Zavod i nadalje može obavljati poslove operativnog nositelja aktivnosti unutar Odbora dužnosnika CEMAT-a (Vijeće Europe) te će aktivno sudjelovati u radu komisija i tijela koja se bave prostornom problematikom.

Zaštita okoliša

U poglavlju 27. Okoliš, kao jedno od glavnih pitanja koje je ostalo otvoreno i nakon zatvaranja pregovora je pitanje **administrativnih kapaciteta**. S obzirom na veliki broj propisa pravne stečevine u dijelu koji se odnosi na Okoliš, Europska komisija od samog početka otvaranja pregovora ukazuje na potrebu jačanja i povećanja broja djelatnika, kako bi se omogućila i osigurala provedba usklađenog zakonodavstva. U tom smislu, povećanje broja djelatnika (u vidu izrade Akcijskog plana) bilo je postavljeno kao uvjet za otvaranje pregovora, te je isti izrađen i usvojen na Vladi RH u veljači 2008. godine. Planirani broj djelatnika još uvijek nije ispunjen, te je o tom pitanju RH odnosno MZOPUG kao nositelj poglavlja Okoliš dužan i dalje izvješćivati tijekom procesa monitoringa koji je uspostavljen za ovo poglavlje do ulaska u EU.

Međutim, ujedno se pokazuje da u određenim dijelovima poglavlja Okoliš-a, kao što je to na primjer područje klimatskih promjena, s obzirom da je na razini EU u međuvremenu (odnosno nakon usvajanja Akcijskog plana) došlo do znatnog povećanja propisa potrebno je dodatno povećati broj djelatnika, kako bi se uopće mogle izvršavati sve obveze koje proizlaze iz nove pravne stečevine za to područje. Kao jedan od pokazatelja novog opsega i važnosti tog područja je činjenica da je područje klimatskih promjena u 2011. godini izdvojeno iz Opće uprave za okoliš u zasebnu Opću upravu za klimatske promjene, budući da se te aktivnosti intenziviraju i na razini EU. Na potrebu povećanja broja djelatnika, kako na nacionalnoj ali i na regionalnoj/ razini, a napose u dijelu koji se odnosi na klimatske promjene, ukazuje EK i u Izvješću o napretku za 2011. godinu, kao i očitovanju na Monitoring tablice (gdje se u tom smislu, uz MZOPUG navodi i Agencija za zaštitu okoliša)

TABLICA IZ AKCIJSKOG PLANA (2008), KOJU JE RH/MZOPUG DUŽNA AŽURIRATI I O TOME REDOVITO IZVJEŠĆIVATI EK.
Zadnje izvješćivanje je od 2.11. 2011.

MINISTARSTV A (bez inspekcija)	Broj djelatnika prema AP (veljača 2008)			Broj djelatnika:				Stanje 2. 11. 2011
	200 7	200 8	200 9	31.12. 2008	31. 12. 2009	15. 11. 2010	1. 6. 2011	
MZOPUG	74	87	97	84	84	93	91 (+8 = 99)	90 (+8 = 98)
MRRŠVG – Vodni sektor	32	53	63	48	49	55	60	54 (+ 5 djelatnici na ugovoru - određeno) + 11 - natječaj za nove djelatnike u tijeku
MRRŠVG - Šumarstvo	12	23	23	17	18	18	17	17+1
MK	34	38	42	34	34	34	33	33+5 + 6
MZSS	11	16	16	11	15	15	15	15
MPRRR – Zaštita životinja	3	4	4	2	3	3	3	3
MPRRR – Nitratna direktiva				1	2	2	2	2
MZOŠ	1	1	2	1	1	1	1	1
UKUPNO	167	222	247	198	206	221	222 (+8)	220 (+25)
STRUČNE INSTITUCIJ E	Broj djelatnika prema AP (veljača 2008)			Broj djelatnika:				Stanje 2. 11. 2011
	200 7	20 08	2009	31. 12. 2008	31. 12. 2009	15. 11. 2010	1. 6. 2011	
AZO	39	42	75	44	42	51	51 (+ 4 djelatnici na ugovoru - određeno)	52 (+ 4 djelatnici na ugovoru - određeno) + 5
HV	781	802	*	814	816	816	779	780
DZZP	23	39	48	30	31	31	40	39+1 + 2

FZOEU	91	114	114	104	124	130	136	154 + 16
HTZA	10	19	25	11	11	11	16	17
DHMZ	10	30	30	20	25	25	26	25+1
DUZS	706	798	917	672	672	672	689	687

INSPEKCIJA	Broj djelatnika prema AP (veljača 2008)			Broj djelatnika:				Stanje 2. 11. 2011
	2007	2008	2009	31.12. 2008	31.12. 2009	15.11. 2010	1.6. 2011	
MZOPUG	75	80	84	80	80	82	81	84 + 1
MRRŠVG – Vodna inspekcija	16	48	55	42	36	37	36	36 + 6
MRRŠVG – Šumarska inspekcija	22	30	33	23	23	24	24	24
MK – Inspekcija zaštite prirode	11	14	18	11	12	11	12	12+2
MZSS - Sanitarna Inspekcija	268	277	279	271	272	267	269**	277
TOTAL	392	449	469	427	423	421	422	433+9
TOTAL	1660	1844	1209*	1695	1721	1736	1737(+4)	1754 (+4) +23

Potreba za promjenom Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (NN 79/2011) - zapošljavanje novih djelatnika

S obzirom na povećani opseg poslova a u cilju provođenja pravne stečevine eu, potrebno je dodatno povećanje broja djelatnika u zaštiti okoliša, za što je potrebna izmjena i dopuna postojeće uredbe o unutarnjem ustrojstvu, kako slijedi:

Klimatske promjene

S obzirom na povećani opseg poslova na području klimatskih promjena koji je rezultat intenziviranih aktivnosti na tom području na razini Europske unije, u 2012. godini potrebno je minimalno zapošljavanje dva nova djelatnika u MZOPUG.

Novi djelatnici radit će na poslovima vezanim uz izračun besplatnih kvota za industrijska postrojenja prema propisanim referentnim vrijednostima, uspostava pravnog i institucionalnog okvira za provedbu aukcija emisijskih jedinica stakleničkih plinova, razmatranje i usvajanje financijskih mjera u korist sektora koji su izloženi da izmjestu svoju proizvodnju, poslovima vezano za izradu i unaprjeđenje izrade inventara emisija stakleničkih plinova, organizacije seminara za operatere postrojenja, aviooperatere i verifikatore vezano na nove obveze u okviru sustava trgovanja, praćenje postrojenja i aviooperatera vezano za

izvršenje obveze godišnjeg izvješćivanja, praćenje ispunjenja obveza ograničenja emisija u sektorima van sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova

Kakvoća mora i morskog okoliša

Za provedbu novih poslova koji se zahtijevaju slijedom donošenja provedbenih propisa temeljem Direktive 2008/56/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike morskoga okoliša, uz postojeće aktivnosti na području zaštite mora i morskog okoliša, potrebno je jačanje Odjela za zaštitu mora u MZOPUG-u potrebno je zapošljavanje jednog novog djelatnika u 2012. Godini.

Industrijsko onečišćenje i upravljanje rizicima

U Odjelu za zaštitu atmosfere i tla MZOPUG-a u 2012. godini potrebno je zapošljavanje jednog novog djelatnika, radi novih poslova koji proizlaze iz Direktive 2010/75/EZ o emisijama iz industrije.

Kako bi se provele aktivnosti i ispunili rokovi i obveze koje proizlaze iz Plana provedbe za IPPC Direktivu, potrebno je zaposliti dva nova djelatnika, u Odjelu za industrijsko onečišćenje.

Sveukupno, za sljedeću godinu potrebno je 6 novih djelatnika za koje je potrebna izmjena postojeće uredbe

UPRAVA ZA ATMOSFERU I GOSPODARENJE OTPADOM

U pripremi je donošenje novog Zakona o otpadu koji će biti usklađen s Direktivom 2008/98/EZ, a u fazi izrade je i novi Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu.

U pogledu zahtjeva iz Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske koji se odnose na Direktivu Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlaganju otpada, Republika Hrvatska je izradila Plan provedbe predmetne Direktive te je definiran rok 31. prosinca 2018. godine za uspostavu integralnog sustava gospodarenja otpadom odnosno izgradnju potrebnih centara za gospodarenje otpadom.

Postupno smanjenje udjela biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima s ciljem postizanja tražene razine od 35% masenog udjela zatraženo je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. godine.

Temeljem novog Zakona o zaststi zraka iz listopada 2011. Godine u pripremljeni su nacrti ili osnovne koncepcije provedbenih propisa.

U 2012. godini donijeti će se sljedeći provedbeni propisi:

- Uredba o trgovanju emisijskim jedinicama stakleničkih plinova,
- Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj,
- Uredba o dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova,
- Uredba o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida (Nije pripremljen nacrt zbog potrebe izmjene i dopune Rudarskog zakona)
- Uredba o kvaliteti tekućih naftnih goriva,

- Pravilnik o praćenju emisija stakleničkih plinova,
- Pravilnik o načinu besplatne dodjele emisijskih jedinica stakleničkih plinova,
- Pravilnik o vođenju Registra Unije,
- Pravilnik o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja i zrakoplova.

Sukladno novoj direktivi 2008/50/EZ o kakvoći okolnog zraka i čistom zraku za Europu za područja u kojima dolazi do prekoračenja graničnih vrijednosti za pojedine onečišćujuće tvari potrebno je izraditi studije kakvoće zraka i plan djelovanja za njihovo smanjivanje. Stoga je na prijedlog Ministarstva, a sukladno pozivu od strane tvrtke ARCADIS ECOLAS, predložen projekt «PODRŠKA IZRADI NACIONALNOG AKCIJSKOG PLANA ZA SMANJENJE LEBDEĆIH ČESTICA (PM) I NOX U REPUBLICI HRVATSKOJ (DIREKTIVA 2008/50/EZ)».

Za odabrana naseljena područja (gradovi Kutina, Sisak, Split) u kojima dolazi do prekoračenja graničnih vrijednosti PM i NO_x, sukladno Direktivi 2008/50/EZ, do kraja veljače 2012. godine kada je planiran završetak projekta, izradit će se akcijski planovi.

1. izrađen je nacrt Studije procjene kakvoće zraka prema kriterijima nove Direktive o kakvoći zraka i čistom zraku za Europu 2008/50/EZ te će nakon usvajanja razmotriti potreba revizije podjele teritorija RH na zone i aglomeracije prema kategorijama kakvoće zraka.

2. uspostava praćenja lebdećih čestica PM_{2,5} radi određivanja indikatora prosječne izloženosti te ciljanog smanjenja izloženosti. Prema dodatku pregovaračkog stajališta odobrena je odgoda bazne godine za izračun indikatora, te se monitoring mora uspostaviti najkasnije 2013.

3. planira se prijava EU projekta "Modernizacija mreža za praćenje kakvoće zraka na državnoj i lokalnoj razini" za financiranje kroz strukturne fondove EU za programsko razdoblje 2014. - 2020. Projektom bi se uspostavila moderna i funkcionalna mreža za praćenje kvalitete zraka na području RH.

4. osposobljavanje AZO za izvješćivanje prema Direktivi o kakvoći okolnog zraka u sklopu projekta G2G projekta "Implementacija CAFE direktive u RH" (započelo 2011. i nastavlja će se tijekom 2012. godine). U okviru projekta će se izraditi procjena doprinosa prekoračenju graničnih vrijednosti PM₁₀ zbog utjecaja zimskog soljenja cesta iz prirodnih izvora. Na osnovu rezultata donijet će se odluka o potrebi donošenja popisa zona i aglomeracija u kojima dolazi do prekoračenja graničnih vrijednosti PM₁₀ zbog utjecaja zimskog soljenja cesta iz prirodnih izvora.

5. Donijet će se slijedeći dokumenti:

- na osnovi kratkoročnih akcijskih planova u 2012. godini izraditi Nacionalni akcijski plan za smanjenje koncentracija PM i NO_x u vanjskom zraku RH (planirana sredstva za izradu Nacionalnog akcijskog plana u 2012. su 250.000 kn),
- Izvješće o provedbi Plana zaštite i poboljšanja kakvoće zraka za razdoblje od 2008. do 2011. godine,
- Program praćenja kvalitete tekućih naftnih goriva za 2013. godinu,
- Program praćenja kvalitete zraka na mjernim postajama u državnoj mreži za praćenje kvalitete zraka,

- Nacrt Plana zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena za razdoblje od 2012. do 2017. godine u Republici Hrvatskoj (Planirana sredstva u 2012. iznose 500.000 kn),
- Plan djelovanja za smanjenje onečišćenja zraka prizemnim ozonom u područjima i naseljenim područjima Republike Hrvatske u kojima dolazi do prekoračenja ciljnih vrijednosti.

6. Provedbeni propisi:

- Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku,
- Uredba o određivanju lokacija postaja u državnoj mreži za praćenje kvalitete zraka,
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o sadržaju hlapivih organskih spojeva u bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila
- Pravilnik o praćenju kvalitete zraka,
- Pravilnik o razmjeni informacija o podacima iz mreža za praćenje kvalitete zrak, kojima će se Hrvatsko zakonodavstvo u potpunosti uskladiti s novom pravnom stečevinom iz područja zaštite zraka.
- Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora
- Pravilnik o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, kojima će se provesti potpuno usklađivanje s Direktivom o emisijama iz industrije 2010/75/EZ.
- Uredba o trgovanju emisijskim jedinicama stakleničkih plinova,
- Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj,
- Uredba o dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova,
- Uredba o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida,
- Uredba o kvaliteti tekućih naftnih goriva,
- Pravilnik o praćenju emisija stakleničkih plinova,
- Pravilnik o načinu besplatne dodjele emisijskih jedinica stakleničkih plinova,
- Pravilnik o vođenju Registra Unije,
  - Pravilnik o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja i zrakoplova,
  - Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima ,
  - Pravilnik o stručnom osposobljavanju osoba koje rukuju s tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima,

Ubrzano ukidanje potrošnje HCFC-a je jedna od najvažnijih aktivnosti u dijelu zaštite zonskog sloja kao i usklađivanje s propisima EU.

Strategija za ukidanje potrošnje HCFC-a do 31.12. 2015. Ili do ulaska RH u EU.

Rad centara za prikupljanje, obnavljanje i uporabu freona,

Prikupljanje instaliranih tvari koje oštećuju ozonski i uništavanje onih tvari koje se ne mogu oporabiti (otpadnih tvari) na ekološki prihvatljiv način.

U proračunu MZOPUG:

- osigurati sredstva za Usluge gravimetrijske i kemijskih analiza teških metala i PAU iz uzoraka lebdećih čestica PM10 sa postaja Zagreb-1, Sisak-1 i Rijeka 1. Analize se provode u kontinuitetu od 2003. za mjernu postaju Zagreb-1, od 2007. za Sisak-1 te od 2008. za Rijeka-1. S obzirom da u okviru Phare 2006 Projekta nije isporučena mjerna oprema za kemijski laboratorij DHMZ-a, koji je trebao obavljati analize za Državnu mrežu, analize se obavljaju u

drugim laboratorijima radi osiguravanja podataka kakvoće zraka za ispunjavanje zahtjeva EU Direktiva. Potrebna planirana sredstva u 2012., 2013. i 2014.: 1.800.000,00 kn.

- osigurati sredstva za provedbu programa rada referentnih laboratorija za kvalitetu zraka.
- osigurati sredstva za uspostavu monitoringa lebdećih čestica PM_{2,5}

Pružiti potporu DHMZ da su proračunu osiguraju dostatna sredstva za puni obuhvat rada državne mreže.

UPRAVA ZA PROCJENU OKOLIŠA I INDUSTRIJSKO ONEČIŠĆENJE

Izmjene i dopune Zakona o zaštiti okoliša

Uprava za procjenu okoliša i industrijsko onečišćenje pripremila je prijedlog Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti okoliša. Izmjenama i dopunama Zakona pristupilo se kako bi se pojednostavio postupak izdavanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (okolišne dozvole), uredio status ovlaštenika za izradu dokumentacije za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša i omogućilo donošenje nove Uredbe o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša te se omogućilo uvođenje nove uredbe EMAS Europske Unije. Izmjenama i dopunama Zakona provelo bi se također usklađivanje s novom Emisijskom direktivom Europske Unije, s kojom se nacionala zakonodavstva moraju uskladiti do 7. siječnja 2013.

S obzirom da je u Europskoj uniji u pripremi SEVESO III direktiva potrebno je usklađivanje s budućim novim obvezama proizašlih iz navedene direktive, a to se posebice odnosi na evaluaciju Izvješća o sigurnosti, sustav upravljanja sigurnošću, politiku sprječavanja velikih nesreća, te koordinirane inspekcijske nadzore postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari.

Također su predviđene izmjene sustava stručnog usavršavanja za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša na način da stručnu pripremu i obuku kandidata za polaganje stručnih ispita mogu obavljati pravne osobe ovlaštene sukladno posebnom zakonu.

Podzakonski akti Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja

Do kraja 2012. godine potrebno je donijeti :

Uredbu temeljem čl. 15 Zakona – standardi zaštite od svjetlosnog onečišćenja

Pravilnik temeljem čl. 16. Zakona – obvezni načini rasvjetljavanja

Pravilnik temeljem čl. 19. Zakona – obveze i način praćenja rasvjetljenosti

Pravilnik o stručnim ispitima za poslove iz područja zaštite okoliša

Nakon Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti okoliša potrebno je donijeti Pravilnik o stručnim ispitima za poslove iz područja zaštite okoliša kojim se propisuje program, uvjeti i način polaganja stručnih ispita za stručne poslove iz područja zaštite okoliša uključujući i područje zaštite prirode, ustroj i način rada povjerenstva koje provodi stručni ispit, način prijave i uvjeti, naknade troškova, uvjete koje moraju ispuniti pravne osobe koje pružaju usluge pripreme kandidata za polaganje stručnih ispita.

Problem administrativnih kapacitete

Prema implementacijskom planu za IPPC direktivu (direktivu o industrijskim emisijama) za ispunjenje obveza koje su zajamčene implementacijskim planom, potrebno je znatno više djelatnika u Odjelu. To ostaje otvoreno pitanje visokog prioriteta, koje je potrebno rješavati u relativno kratkom vremenskom roku. U području sprječavanja velikih nesreća koja uključuje opasne tvari potrebno je povećanje administrativnih kapaciteta ministarstva kao i koordinacija svih inspekcija za ocjenu i kontrolu Izvješća o sigurnosti.

UPRAVA ZA EUROPSKU UNIJU I KOORDINACIJU AKTIVNOSTI U ZAŠTITI OKOLIŠA

Provedba projekata sufinanciranih iz ISPA-e i IPA-e

U sektoru otpada trenutno su u provedbi tri velika infrastrukturna projekta (RCGO Bikarac, ŽCGO Marišćina, ŽCGO Kaštijun), te dva projekta tehničke pomoći za cjelokupnu Operativnu strukturu (tehnička pomoć za upravljanje OPZO-om i ugovor za donose s javnošću).

Uskoro se očekuje i početak provedbe dva projekta tehničke pomoći za sektor otpada (izrada dokumentacije za izgradnju tri nocva CGO-a i izrada dokumentacije za sanaciju odlagališta opsanog otpada Sovjak).

Osim ovih projekata, trenutno je u različitim fazama priprema 13 projekata izgradnje CGO-a u različitim županijama i postrojenje za termičku obradu otpada Grada Zagreba, te priprema projekta sanacije odlagališta Karepovac pokraj Splita.

Svi projekti izgradnje CGO-a kao i sanacije odlagališta nalaze se na indikativnoj listi projekta OP-a Zaštita okoliša.

ISPA – RCGO Bikarac

Provedba projekta izgradnje Regionalnog centra za gospodarenje otpadom (RCGO) Bikarac u Šibensko-kninskoj županiji trenutno je pri kraju. Ukupna vrijednost projekta je 8,82 milijuna €, od čega je 6 milijuna € osigurano kroz program ISPA, a ostala sredstva osiguravaju FZOEU i Grad Šibenik.

Projekt se provodi kroz 6 ugovora: građevinski radovi na Bikarcu i Pirovcu, nadzor radova, nabava opreme, tehnička pomoć i odnosi s javnošću. U sklopu najvećeg ugovora (građevinski radovi), koji je nedavno završio, na odlagalištu Bikarac sanirana je i zatvorena stara odlagališna ploha i postavljena plinsko-crpnja stanica, te izgrađena nova odlagališna ploha i uređaj za pročišćavanje procjednih voda.

Tijelo koje je zaduženo za neposredni nadzor provedbe i ugovaranje je Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU), dok MZOPUG sudjeluje u nadzoru provedbe projekta.

Za tri ugovora u sklopu ovog projekta, koji neće biti završeni do kraja 2011. godine (već u prvoj polovici 2012. godine) kad prestaje sufinanciranje kroz program ISPA, osigurano je nacionalno sufinanciranje (FZOEU i Grad Šibenik).

U II fazi projekta Bikarac predviđene su sljedeće aktivnosti: izgradnja 2 pretovarne stanice u županiji, nabava vozila za ekonomični prijevoz, izgradnju postrojenja za mehaničko-biološku obradu (MBO), zatvaranje i sanaciju legalnih odlagališta u županiji i uklanjanje divljih odlagališta u županiji. Završetkom II faze projekta u Šibensko-kninskoj županiji bit će uspostavljen integrirani sustav gospodarenja otpadom, u skladu s Planom gospodarenja otpadom RH.

IPA – ŽCGO Marišćina i ŽCGO Kaštijun

U sklopu pretpripravnog programa IPA financira se izgradnja dva velika infrastrukturna projekta: Županijski centar za gospodarenje otpadom (ŽCGO) Marišćina u Primorsko-goranskoj županiji i ŽCGO Kaštijun u Istarskoj županiji.

Europska komisija odobrila je revidirane projektne aplikacije za oba ŽCGO-a u ožujku 2011.

Ukupna vrijednost projekta Marišćina u ovoj fazi iznosi 49,3 milijuna €, od čega je 22,3 milijuna € osigurano kroz program IPA, a 27 milijuna € osiguravaju FZOEU, Županija, Grad Rijeka i Ekoplus d.o.o. (županijska komunalna tvrtka iz Rijeke koja je krajnji primatelj pomoći). Ukupna vrijednost projekta Kaštijun u ovoj fazi iznosi 39,3 milijuna €, od čega je 19 milijuna € osigurano kroz programa IPA, a 20,3 milijuna € osiguravaju FZOEU i Županija. Krajnji primatelj pomoći je županijska komunalna tvrtka Kaštijun d.o.o. iz Pule.

Tijelo koje je zaduženo za neposredni nadzor provedbe i ugovaranje je FZOEU, dok je MZOPUG tijelo nadležno za sektor gospodarenja otpadom u širem smislu.

Oba projekta provode se kroz 5 ugovora: građevinski radovi, nadzor radova, nabava opreme, tehnička pomoć i odnosi s javnošću. U sklopu ugovora za radove bit će na lokacijama Marišćina i Kaštijun izgrađene odlagališne plohe, postrojenje za MBO, uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, sustav za otplinjavanje te druga prateća infrastruktura.

Ugovor za građevinske radove za ŽCGO Marišćina, u iznosu od 29,9 milijuna €, potpisan je 8. prosinca 2011. je s grčko-hrvatskim konzorcijem Helector-GP Krk, te se uskoro očekuje početak provedbe. Ugovor za građevinske radove za ŽCGO Kaštijun trebao bi uskoro biti potpisan. Predviđeno je da će oba ugovora ugovor trajati do sredine 2014. godine.

Usporedno s provedbom projekta Marišćina i Kaštijun, bit će izgrađene pretovarne stanice i sanirana sva postojeća odlagališta otpada te će na taj način biti uspostavljen integrirani sustav gospodarenja otpadom u obje županije.

Pripreme za strukturne fondove

U okviru poglavlja pregovora 22-Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, donesena je Strategija organizacijskog razvoja za tijela za koja je planirano da upravljaju budućim OP „Okoliš“ za strukturne fondove. Strategija (eng. *Organisational Development Strategy – ODS*) usvojena je na Vladi RH 3. prosinca 2010, kao dio Strategije institucionalnog razvoja i kapaciteta za upravljanje EU fondovima.

Jedna od ključnih stavki je da tijelo koje upravlja OP-om ima dovoljan broj osposobljenih i zaposlenika. Navedenom Strategijom predviđeno je da u Upravi za EU na poslovima EU fondova (IPA i strukturni fondovi) radi 18 zaposlenika na temeljnim poslovima, te još tri zaposlenika na općim poslovima (računovodstvo i IT podrška). Broj od 18 zaposlenika u Upravi za EU bilo je planirano ispuniti do kraja 2011. godine.

Uprava za EU trenutno ima 9 zaposlenika na EU poslovima, a za dvoje novih zaposlenika krajem studenog 2011. izdano je rješenje o prijemu u državnu službu (te će nastupiti na posao protekom zakonskih rokova).

U 2012. potrebno je dodatno zaposliti 7 novih djelatnika, kako bi se moglo ispuniti osnovni preduvjet za dobivanje dozvole (akreditacije) za daljnje upravljanje EU fondovima odnosno za korištenje strukturnih fondova, a to je minimalno 18 djelatnika u Upravi za EU, kao Upravljačkom tijelu za OP Okoliš.

UPRAVA ZA MEĐUNARODNU SURADNJU I ODRŽIVI RAZVITAK

Bilateralna suradnja s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Srbijom treba se nastaviti s pregovorima o Sporazumima o suradnji u području zaštite okoliša s ciljem zaključivanja sporazuma.

Bilateralna suradnja s Italijom formalizirana je kroz osnivanje Koordinacijskog odbora ministara RH i TR.

Pododbor za zaštitu okoliša s Mađarskom. Domaćin sljedećeg sastanka Odbora za provedbu Sporazuma je Mađarska.

UNEP/MAP – Postoji mogućnost kandidature za organizaciju idućeg Sastanka ugovornih stranaka koju bi trebalo najaviti na sastanku u veljači 2012. U tijeku su pregovori i revizija ugovora o domaćinstvu regionalnih centara. RH mora djelovati proaktivno radi domaćinstva PAP/RAC-u.

Protokol o IUOP - Nacrt Zakona o potvrđivanju Protokola o IUOP proveden je kroz nacionalni postupak očitovanja središnjih tijela i pripremljen je za upućivanje Vladi radi potvrđivanja u Saboru. U studenom 2011. godine upućena je zamolba prema UNEP MAP-u, PAP RAC-u i MedPartnership projektu za pomoć i financiranje pri ispunjavanju uvjeta ICZM protokola i pri izradi nacionalne ICZM strategije, očekuje se odgovor.

Mješovita komisija za zaštitu voda Jadranskog mora je zadužila RH kao predsjedavajuću da službeno uputi pozive Albaniji i Bosni i Hercegovini da se priključe Komisiji, što je upućeno prema nadležnim ministrima putem MVPEI. RH treba u godini koja dolazi pripremiti niz ciljanih radionica Potkomisija kako bi se došlo do konkretnih zaključaka na sastanku Komisije, a imajući u vidu rokove zadane *Acquis communautaireom*.

Inicijativa Dinarski luk - predstoji 2. ministarska konferencija u Albaniji 2012. godine, Slovenija kao predsjedavajuća u 2011., sazvala je sastanak u listopadu s ciljem priprema za 2. konferenciju.

Protokol o IUOP - Nacrt Zakona o potvrđivanju Protokola o ICZM proveden je kroz nacionalni postupak očitovanja središnjih tijela i pripremljen je za upućivanje Vladi radi potvrđivanja u Saboru

Strategija održivog razvitka RH – akcijski planovi

Akcijski plan za održivu proizvodnju i potrošnju - po zaprimljenom mišljenju Ministarstva financija biti spreman za upućivanje na Vladu Republike Hrvatske radi usvajanja. Priprema se ugovaranje posla vezanog za dizajn i tisak Akcijskog plana.

Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske - ovlaštena institucija OIKON d.o.o. je angažirana po javnom natječaju kao vanjski konzultant da u suradnji sa članovima međuresornog Upravnog odbora i Radne skupine izradi nacrt prijedloga Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske, te je Izrađen drugi nacrt Plana koji može biti postavljen na internetsku stranicu Ministarstva radi ranog uključivanja javnosti u izradu Plana. Njegovo donošenje očekuje se do kraja II. kvartala 2012.

Akcijski plan za zaštitu Jadranskog mora, priobalja i otoka - angažiran je konzultant dr.sc. Ljubomir Jeftić (nezavisni stručnjak) radi izrade nacrta prijedloga ovog Akcijskog plana. U Upravnom odboru i Radnoj skupini koji rade na izradi Akcijskog plana nalaze se predstavnici nadležnih tijela državne uprave i organizacija civilnog društva. Izrađen je drugi nacrt prijedloga tog Akcijskog plana, koji je bio poslan na očitovanje Upravama MZOPUG-a te članovima Upravnog odbora i Radne skupine. Konzultant dovršava ugrađivanje zaprimljenih mišljenja, te će na temelju tog nacrta krenuti u konzultacije po pojedinim tijelima državne uprave, sa svim predstavnicima nadležnih uprava iz pojedinog ministarstva, radi dopunjavanja potrebnih dijelova Akcijskog plana. Predviđa se donošenje ovog Akcijskog plana do III. kvartala 2012.

Brošure o održivom razvitku

U pripremi je druga UNEP-ova brošura YouthXchange. Izrađene su hrvatske studije slučajeva koje su prevedene na engleski jezik te su poslone u studenom 2011. g. u UNEP/UNESCO na odobrenje. Po primitku odobrenja planira se tiskati brošura i slanje brošure po školama. Potrebno je organizirati radionice u suradnji s relevantnim tijelima radi edukacije trenera kako bi se teme iz brošure na pravi način predstavile učenicima.

Programi zaštite okoliša - Očekuje se drugi krug mišljenja resornih ministarstava na nacrt Programa zaštite okoliša grada Karlovca i prvo očitovanje ministarstava na nacrt Programa zaštite okoliša grada Dubrovnika

Znak zaštite okoliša - Danom pristupa Hrvatske u EU Uredba postaje obvezujuća za Hrvatsku. U svrhu jačanja kapaciteta i prijenosa dobrih praksi u dosadašnjem provođenju Uredbe planira se projekt u 2012. godini.

Uprava za stanovanje i komunalno gospodarstvo

Program stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata

U tijeku je provedba programa i vezano uz isto postoji niz zaključenih ugovora koji su u različitim fazama gotovosti, odnosno izvršenja.

Tablica [1]: Financijske obveze po postojećim aktivnim ugovorima koje se prenose u 2012. godinu i kasnije

	UKUPNO UGOVORENO	NENEPLAĆENO	NAPOMENA
SREDSTVA PO UGOVORIMA	216.523.003,18	55.320.634,86	NEPALČENI IZNOS OD 55.307.104,86 Kn SADRŽI I UGOVORE KOJI SU "OBUSTAVLJENI" (U SUDSKOM SPORU, RASKINUTI, ZADRŽANA SREDSTVA, ITD),
NENAPLAĆENA SREDSTVA PO "AKTIVNIM" UGOVORIMA		46.449.001,71	OČEKIVANA SREDSTVA KOJA ĆE SE PRENJETI U SLIJEDEĆE RAZDOBLJE (NENAPLAĆENO UMANJENO ZA 8.871.633,15 kn)
PLANIRANA REALIZACIJA U PROSINCU 2011.		-4.571.911,54	OČEKIVANA NAPLATA U PROSINCU 2011. GODINI
PLANIRANI PRIHOD PO SPORAZUMIMA U 2011. GODINI		4.505.837,78	PLANIRANA REALIZACIJA (PRIHOD SREDSTVA) PO SPORAZUMIMA U 2011. GODINI (U PROSINCU)
ZA PRIJENOSU 2012. GODINU		46.382.927,95	OČEKIVANE UGOVORENE FINACIJSKE OBVEZE KOJE SE PRENOSE U 2012. G. I KASNIJE
UMANJENJE ZA POVRAT PO SPORAZUMIMA O SUFINANCIRANJU U 2012.		-8.758.564,00	OČEKIVANI POVRAT SREDSTAVA PO SPORAZUM O SUFINANCIRANJU SA MORHOM ZA ZGRADU U SLUNJU
UMANJENJE ZA POVRAT PO SPORAZUMIMA O SUFINANCIRANJU U 2012.		-12.858.500,00	OČEKIVANI POVRAT SREDSTAVA PO SPORAZUM O SUFINANCIRANJU SA GRADOM ZAGREBOM ZA ZGRADU(STANOVE) NA LOKACIJI VRBANI - ZAGREB
PLANIRANO PRIJENOS U 2012. G. I KASNIJE		24.765.863,95	OČEKIVANE UGOVORENE FINACIJSKE OBVEZE KOJE SE PRENOSE U 2012. G. I KASNIJE, UMANJENE ZA SREDSTVA PO SPORAZUMIMA - SAMO PROGRAM STRADALNIKA
PLANIRANA DODATNA SREDSTVA		2.500.000,00	POTREBNA DODATNA PLANIRANA SREDSTVA ZA DOVRŠENJE PROGRAMA KOJI JE U REALIZACIJI
SVEUKUPNO POTREBNO ZA DOVRŠENJE PROGRAMA U REALIZACIJI:		27.265.863,95	

Tablica [2]: Potrebna dodatna sredstva za dovršenje Programa u realizaciji u 2012. Godini (očekivana dodatna sredstva koja će opteretiti proračun)

LOKACIJA	IZNOS	
DUBROVNIK ZGRADA A	1.006.051,37	PODNESEN JE ZAHTJEV ZA NAKNADNE RADOVE NA GRAĐEVINI "A" U DUBROVNIKU
GAREŠNICA	97.667,40	SANACIJE NA LOKACIJAMA GAREŠNICA (U UGOVARANJU)
CRIKVENICA	726.811,00	PLANIRNA SANACIJA ZGRADE U CRIKVENICA (U SUDSKOM POSTUPKU)
OSTALI PLANIRANI TROŠKOVI	669.470,23	OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA, UKNJIŽBE, GEODEZIJA, NEPREDVIĐENI RADOVI ..
SVEUKUPNO:	2.500.000,00	

Lokacije u izgradnji:

Dubrovnik - zgrada A, 28 stanova, izvedeno je oko 30 % radova. Izvoditelj radova Gradnja Osijek d.o.o. podnijela je zahtjev za priznavanje dodatnih radova u iznosu 1.000.000 kn, a koji su nastali uslijed sanacije klizišta na lokaciji kao i potrebe zamjene zemljanog materijala za temeljenje građevine na jugozapadnom dijelu građevine. Predvidivi rok dovršenja izgradnje je rujanj 2012. godine. Napominjemo da je od jedinice lokalne samouprave dodijeljena lokacija na kojoj se gradi građevina A, i na kojima se predviđaju graditi građevine B i C vrlo zahtjevna u pogledu geotehničkih radova (temeljenja i zaštita građevne jame), jer je na dodijeljenom zemljištu tijekom više godina deponiran zemljani materijal (cca 50.000 m³) koji je potrebno ukloniti sa lokacije.

Zadar 65 stanova, na zgradi je u studenom 2011. obavljen tehnički pregled građevine. Dan je rok za otklanjanje nedostataka od 90 dana i početkom godine u siječnju (veljači) se očekuje dobivanje Uporabne dozvole i useljenje zgrade.

Slunj 23 stana, Građevina je u visokom stupnju dovršenosti radova, sa izgradnjom se kasni 3 mjeseca, a tehnički pregled će najvjerojatnije biti u siječnju 2012. godine. Izdavanje Uporabne dozvole očekujemo u prvom tromjesečju 2012. godine

Zagreb, Vrbanj - 59 stanova, izvedenost radova 20%. Predvidivi rok dovršetka izgradnje je travanj 2013. godine. Napominjemo da se investicija radi u suinvesticiji s Gradom Zagrebom čijih je 49 stanova, poslovni prostori i garaže.

Lokacije u pripremi:

Dubrovnik – Mokošica, zgrada B, 25 stanova. Izrađena je projektna dokumentacija i dobivena je Potvrda glavnog projekta. U tijeku je izrada izmjene projektne dokumentacije i izmjene i dopune Potvrde glavnog projekta, a kojom će se značajno racionalizirati projekt u dijelu geotehničkih radova (temeljenje i zaštita građevne jame) i značajno pojeftiniti izgradnja građevine A (za cca 5.000.000 kn).

Dubrovnik – Mokošica zgrada C, 28 stanova, za građevinu je izrađena projektna dokumentacija i ishoda Potvrda glavnog projekta. Kao za građevine A i B i za zgradu C također je potrebno sprovesti racionalizaciju projektnih rješenja temeljenja i zaštite građevne jame sa kojom je moguća značajna racionalizacija (ušteda troškova) izgradnje.

Od grada Dubrovnika je zatraženo da ukloni naknadno nasuti zemljani materijal (cca 30000 m³) sa gornjeg dijela parcele na kojoj se planiraju izgraditi građevine B i C.

Biograd – 18 stanova u dvije zgrade. Dobivene su Potvrde glavnog projekta za obje građevine i izrađena je kompletna projektna dokumentacija.

Karlovac - 55 stanova. U tijeku je izrada idejnog projekta zgrade.

Planirane aktivnosti u 2012. godini:

Osim dovršenja radova na građevinama koje su u izgradnji (Zadar, Slunj i Dubrovnik) u 2012. godini planiramo obaviti sanacije građevina u Garešnici i Crikvenici.

Sanacija građevine u Garešnici planira se izvesti iz zadržanih sredstava po kupoprodajnom ugovoru. U tijeku je javno nadmetanje za izbor izvođača radova. Planirana vrijednost sanacije je do 100.000 kn.

Zgrada u Crikvenici je u sudskom sporu, sa bivšim izvoditeljem je raskinut ugovor o gradnji. Na zgradi postoje značajni nedostaci koje je potrebno otkloniti za normalnu uporabu zgrade. Dobiven je nalaz sudskog vještaka i u tijeku je definiranje potrebnog opsega radova sanacije, a nakon čega će se raspisati nadmetanje za izbor izvođača radova i izvesti radove. Očekivana vrijednost sanacijskih radova je 500-700.000 kn, a što se planira nadoknaditi u sudskom postupku koji je pokrenut.

U 2012. godini planiramo izvesti Prilagodbe prilaza i stanova po zaprimljenim zahtjevima invalida sa smanjenom sposobnošću kretanja. Godišnje se u programu izvede do 5 prilagodbi ukupne vrijednosti od 300.000 do 500.000 kn

Pokretanje aktivnosti izgradnje zgrada B i C u Dubrovniku i Biogradu, a za koje je pripremljena projektna dokumentacija i ishodne dozvole, kao i svih ostalih aktivnosti u Programu stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata prvenstveno ovisi o odobrenim financijskim sredstvima.

Slijedom rečenog razvidno je da u ovom trenutku projekcijom proračuna za 2012. i 2013. godinu sredstva u iznosu 15.971.100,00 kn i 8.055.600,00 kn, ukupno 24.026.600,00 kn osiguravaju nesmetani dovršetak do sada zaključenih ugovora (bez naknadnih radova) uz napomenu da nema mogućnosti otvaranja novih lokacija i daljnjeg vođenja rečenog programa, sve pod uvjetom da MORH, MRRŠVG i Grad Zagreb pravovremeno izvrše obveze uplate sredstava po zaključenim Sporazumima u korist ovog ministarstva

Uprava za graditeljstvo

Postupci po zahtjevima stranaka

Predmeti u tijeku

Osim dozvola za građevine, za koje su podaci iskazani u gornjim tablicama, u tijeku su i slijedeći predmeti:

UPRAVNI PREDMETI		
Klasa	Opis	U tijeku
360-01-08	Ovlaštenja za provedbu postupaka ocjenjivanja sukladnosti, izdavanje potvrda o sukladnosti i svjedodžbi o ispitivanju građevnih proizvoda	68
360-01-09	Ovlaštenja za donošenje tehničkih dopuštenja	0

360-02-04	Suglasnosti za započinjanje djelatnosti građenja i/ili izvođenja pojedinih radova na građevini	54
360-02-18	Ovlaštenje za obavljanje poslova certificiranja zgrada	22
360-02-21	Rješenje o produljenju razdoblja stručnog usavršavanja	9
360-02-25	Oduzimanje ovlaštenja za provedbu postupka ocjenjivanja sukladnosti, izdavanje potvrda sukladnosti i svjedodžbi o ispitivanju građevnih proizvoda	1
130-07-01	Upućivanje na stručno osposobljavanje i usavršavanje	2
360-02-03	Ovlaštenja za nostrifikaciju projekta	1
	UKUPNO:	157
NEUPRAVNI PREDMETI		
Klasa	Petogodišnji program stručnog usavršavanja	U tijeku
131-01-01	Stručno usavršavanje - općenito	5
360-02-20	Suglasnost za provođenje stručnog usavršavanja	3
	Ostalo	157
	UKUPNO:	165

Predstojeće obveze
Kratkoročne (2012)

r. br.	Naziv upravnih predmeta	Planirani broj predmeta
1.	Ovlaštenje za obavljanje poslova certificiranja zgrada	250
2.	Rješenje o produženju razdoblja stručnog usavršavanja	30
3.	Suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja	2300
4.	Oduzimanje suglasnosti izvođačima	100
5.	Ovlaštenja za obavljanje poslova ocjenjivanja sukladnosti građevnih proizvoda i/ili izdavanja potvrde o tvorničkoj kontroli proizvodnje građevnih proizvoda i/ili izdavanja potvrde o sukladnosti građevnih proizvoda	90
6.	Ovlaštenja za donošenje tehničkih dopuštenja	20

Izdavanje svih dozvola za građevine najmanje na razini dosadašnjeg prosjeka.

Dugoročne
Sve gornje i ove koje slijede:

r. br.	Naziv upravnih predmeta	Planirani broj predmeta
1.	Ovlaštenje za obavljanje poslova certificiranja zgrada	500
2.	Suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja	2900

3.	Oduzimanje suglasnosti izvođačima	200
----	-----------------------------------	-----

Izdavanje svih dozvola za građevine najmanje na razini dosadašnjeg prosjeka.

Stručni, analitički i normativni poslovi

Poslovi u tijeku

U tijeku je izrada Pravilnika o sadržaju projekata, Tehnički propis za betonske kolnike, Tehnički propis za asfaltne kolnike i priprema plana za rad na zakonskim i podzakonskim aktima u 2012. godini.

Predstojeće obveze

Kratkoročne (2012.)

Građevni proizvodi

- nova EU Uredba o građevnim proizvodima stupila je na snagu u travnju 2011.; puna primjena počinje 1.07.2013., a u međuvremenu zemlje članice moraju obaviti tranzicijske procedure
- RH ne može neposredno primjenjivati Uredbu o građevnim proizvodima (jer nije zemlja članica), stoga za tranzicijske procedure mora prilagoditi Zakon o građevnim proizvodima; potrebno je prijedlog izmjene Zakona poslati u saborsku proceduru prije 30.06.2012., kako bi tokom jeseni 2012. započela tranzicija koja se mora završiti tijekom prve polovice 2013.
- prema zahtjevima Uredbe o građevnim proizvodima, Ministarstvo graditeljstva kao nadležno tijelo mora biti osposobljeno (minimalan broj ljudi, edukacija, administrativni kapacitet) prema kriterijima za *notifying authority* te prema kriterijima za *focal point* za građevne proizvode; u ovom trenutku to nije ispunjeno;

Energetska učinkovitost zgrada

- u zakonodavnom dijelu potrebno je tijekom prve polovine 2012. prenijeti u Zakon o prostornom uređenju i gradnji dijelove 2. Direktive o energetske svojstvima zgrada, radi usklađivanja s EU;
- u istom vremenu (prva polovica 2012.) treba pokrenuti izradu nacionalnih dokumenata koji će uređivati način na koji će se do 2018. (za nove javne zgrade) odnosno do 2020. (za sve ostale nove zgrade) postići da se izgrade kao „skoro nul-energetske zgrade“;
- u istom razdoblju (prva polovica 2012.) pokreće se 2. Nacionalni program energetske učinkovitosti koji bi trebao postaviti program energetske obnove postojećih zgrada; ovaj program (i njegova provedba) su ključni za ostvarivanje nekoliko ciljeva - toga da RH do 2020. smanji ukupnu potrošnju energije za 20%, smanjenja emisija CO₂, pokretanje građevinske industrije i zapošljavanje u njoj (barem manjeg i srednjeg poduzetništva);
- sve ove aktivnosti podrazumijevaju povećanje administrativnog kapaciteta Uprave za graditeljstvo (minimalan broj ljudi, edukacija) za provedbu normativnih poslova i za sudjelovanje u projektu energetske obnove postojećih zgrada koja će se provoditi po posebnom programu.

Sloboda pružanja usluga i priznavanje kvalifikacija

- odmah krenuti u promjenu Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji da bi se provela usklađivanja sa zahtjevima EU (manji zahvati vezani za rad ovlaštenih arhitekata); druga promjena koju je nužno napraviti je ukidanje ili znatno olakšavanje uvjeta za „voditelja projekta“, tj. za tvrtku koja pruža investitoru uslugu vođenja građevinskog projekta;
- u okviru ove promjene zakona treba riješiti i pitanje *focal pointa* za pružanje usluga i priznavanje kvalifikacija u graditeljstvu; postojanje takve osobe uvjetovano je EU pravilima, Uprava za graditeljstvo trenutno nema kapacitete za taj posao;

Postupci izdavanja dozvola za gradnju

- bez odgode treba započeti transformaciju sustava izdavanja dozvola za gradnju s ciljem da postupci budu učinkoviti a rezultat postupaka da bude viši stupanj sigurnosti;
- težište treba biti na snažnoj i permanentnoj edukaciji sudionika u postupcima (s upravne strane – osobe koje izdaju dozvole i s gospodarske strane – projektanti i nadzorni inženjeri) te na posljedicama za neispravno odrađeni posao;
- svakako treba odmah uvesti sustav praćenja podataka o izdavanju dozvola kako bi se uopće moglo pratiti trendove i rezultate aktivnosti;

Osiguranje pristupačnosti građevina

- novi Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina pripremljen je za objavu, no potrebno je razriješiti nekoliko spornih pitanja:
  - a) razgovarati s Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom i Pravobraniteljicom za djecu oko pitanja korištenja širokih parkirnih mjesta
  - b) razgovarati s Hrvatskom obrtničkom komorom o pitanju prilagodbe manjih ugostiteljskih objekata

Dječja igrališta

- regulativa koja uređuje pitanje dječjih igrališta je praktički nepostojeća;
- treba odlučiti hoće li MZOPUG preuzeti nadležnost za dječja igrališta, barem u otvorenom prostoru.

Dugoročne

Održiva gradnja

- preokrenuti trend da se pod pojmom „održiva gradnja“ ili „zelena gradnja“ podrazumijeva samo energetska učinkovitost i osmisлити projekte za održivu gradnju

Otpad i građevni otpad

- treba pokrenuti pitanje svrsishodnosti uporabe otpadnih tvari iz neke industrije kao građevnog materijala u industriji građevnih proizvoda; trendovi u tom smislu su nepovoljni glede zdravlja osoba koje koriste građevine
- treba početi izrađivati nacionalni dokument vezan za pitanje zbrinjavanja i postupanja s građevnim otpadom

Sposobnost sudionika u graditeljstvu

- pristupiti ponovnom razmatranju izdavanja suglasnosti za izvođače, s naglaskom da bi sustav izdavanja suglasnosti trebao poticati promovirati podizanje kvalitete rada izvođačkih tvrtki i podizanja konkurentnosti

Rješavanje problema učinkovite stručne, analitičke i normativne usluge gospodarstvu i građanima

- dugoročno riješiti problem ažurnog praćenja stanja u graditeljstvu, pružanja usluga gospodarstvu i građanima i komunikacije između hrvatskih dionika u graditeljstvu s odgovarajućim dionicima na EU razini

Komunikacija s EU

- osigurati kapacitete i infrastrukturu za procesuiranje i obradu dokumenata EU u dijelu u kojem se odnose na graditeljstvo

Financijski izvještaj

Ugovori u tijeku

Planom proračuna za 2011. u djelokrugu Uprave za graditeljstvo predviđeni su slijedeći iznosi:

Aktivnost	Opis aktivnosti	Planirani iznos	Utroš. s 06.12.11	Napomena
A576056	Stručno-analitički i normativni poslovi graditeljstva	620.000	274.462	
A576115	Usklađivanje građevno-tehničkog zakonodavstva sa tehničkim zakonodavstvom EU	715.000	270.586	
A576187	Stručni ispiti i druge aktivnosti ovlašćivanja fizičkih i pravnih osoba	2,330.000	1,231.890	Aktivnost ovisna o broju zahtjeva
A576190	Tehnički pregledi	400.000	379.347	Aktivnost ovisna o broju zahtjeva
K576117	Održiva gradnja, energetska efikasnost i pristupačnost građevina	75.000	16.273	
K576118	Sanacija osječke Tvrđe	1,000.000	696.488	

Tijekom 2012. Sklopljeni su slijedeći ugovori:

Aktivnost	Predmet ugovora	Ugovoreni iznos	Status ugovora	Napomena
A576115	Ugovor o normizacijskim uslugama – Hrvatski zavod za norme	240.000	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu do konca 2011. još najviše 84.875 kuna
A576115	Ugovor o izradi proračuna potrebne energije za rasvjetu – Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb	28.000 (bez PDV)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu do konca 2011. 18.000 kuna (bez PDV); preostaje za isplatu u 2012. 10.000 kuna

				(bez PDV)
A576115	Ugovor o izradi proračuna potrebne energije za primjenu ventilacijskih i klimatizacijskih sustava – Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb	52.000 (bez PDV)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu do konca 2011. 21.000 kuna (bez PDV); preostaje za isplatu u 2012. 31.000 kuna (bez PDV)
A576115	Ugovor o izradi proračuna za određivanje energijskih zahtjeva i učinkovitosti termotehničkih sustava u zgradama – Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb	42.000 (bez PDV)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu do konca 2011. 16.000 kuna (bez PDV); preostaje za isplatu u 2012. 36.000 kuna (bez PDV)
A576115	Ugovor o izradi proračuna potrebne energije za grijanje i hlađenje – Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb	58.000 (bez PDV)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu do konca 2011. 24.000 kuna (bez PDV); preostaje za isplatu u 2012. 34.000 kuna (bez PDV)
A576115	Ugovor za izradu kataloga elemenata omotača grijanog dijela zgrade – Iris Vudrag	21.000 (neto)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu 4.000 (neto) isplatu u 2012.
A576115	Prijevod krovonog dokumenta CEN TR 15615 – Veljko Filipan	9.900 (neto)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu 1.500 (neto) isplatu u 2012.
A576056	Ugovor o djelu – Sonja Marić	63.000 (neto)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu u siječnju 2012. 6.300 kuna (neto)
A576190	Ugovor o djelu – Predrag Šimić	24.000 (neto)	ugovorne obveze su u tijeku	
A576190	Ugovor o djelu – Ivan Alić	15.000 (neto)	ugovorne obveze realizirane u potpunosti	
A576056	Ugovor o djelu – Ana Sokačić	19.584,84 (neto)	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu u 2012. 13.056,56 kuna

				(neto)
K576118	Ugovor o sufinanciranju kap. projekta sanacije osječke Tvrđe	1,000.000	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu do konca 2011. još najviše 303.512 kuna
A576056	Ugovor o održavanju računalne aplikacije REGis	60.902	ugovorne obveze su u tijeku	preostaje za isplatu u siječnju 2012. 3.717,06 kuna
A576190	Troškovi povjerenstava za tehničke preglede	Refundiraju se troškovi državnih tijela, pravnih osoba s javnim ovlastima i pojedinačnih stručnjaka		Preostaje za isplatu cca 15.000 kuna u siječnju 2012.

Predstojeće obveze

Predviđa se proračun na razini obveza iskazanih u proračunu za 2011. godinu.

Ustroj

Uprava za graditeljstvo je danas ustrojena kao upravna organizacija unutar MZOPUG-a, s ukupno zaposlenih 24 osobe od 31 koliko bi prema trenutačnom ustroju trebalo biti. Takvo nezadovoljavajuće stanje administrativnih kapaciteta je dugotrajan problem, a prema nekim projekcijama, niti puna zaposlenost prema današnjem ustroju ne bi zadovoljila potrebe.

Uprava za graditeljstvo je u dokumentima za preuzimanje pravne stečevine EU i za rad po usklađenom zakonodavstvu (dakle, rad po obvezama koje proizlaze iz članstva u EU) iskazala potrebu za popunjavanjem najmanje sedam trenutno nepopunjenih mjesta.

U Sektoru za dozvole se odlaskom službenika u mirovinu ili na druga zaposlenja, od 2003. godine do danas značajno smanjio broj zaposlenih. Tako je od 16 predviđenih radnih mjesta u Sektoru, stalno zaposlenih do 25. listopada 2011. godine bilo 13 službenika, uz koje su radili putem ugovora o djelu i 3 bivša djelatnika koji su u mirovini. Od 26. listopada 2011. godine u Sektoru je počela raditi vježbenica na poslovima stručnom suradnika, pa je tako sada zaposleno ukupno 14 službenika. Napominje se da je tijekom 2010. godine jedno službeničko mjesto iz Sektora smanjeno u sistematizaciji radnih mjesta, radi osnivanja Samostalne službe – Ureda za koordinaciju rada, ubrzanje i nadzor izdavanja odobrenja i dozvola za značajnije investicije.

U Sektoru za gradnju je trenutno sistematizirano 13 radnih mjesta od kojih je popunjeno samo 8. Nakon odlaska u mirovinu jednog službenika u 2010. Nije zaposlena niti jedna nova osoba. Tijekom 2012. očekuje se samo u dijelu suglasnosti za izvođače priljev oko 2300 predmeta, a takve predmete trenutno odrađuju dvije osobe.

Uprava za pravne poslove inspeksijskog nadzora

Od 388 predmeta koji nisu riješeni potrebno je istaknuti da oko 130 predmeta čeka na otpremu, dok su preostali u rješavanju bilo da se nalaze kod službenika Uprave koji izrađuju nacрте rješenja ili su pred Povjerenstvom za žalbe koje bi trebalo o izrađenim nacртima donijeti odluku.

U slijedeću godinu Uprava bi mogla kao stvarno neriješene prenijeti oko 150 - 200 predmeta, koji se odnose na predmete zaprimljene tijekom 12 mjeseca ove godine, ali za koje se može cijeliti vjerojatnom mogućnost da će biti riješeni tijekom mjeseca siječnja 2012. godine.

Posebni problem s kojim se susreće cjelokupna državna uprava je uvođenje novog upravnog sudovanja sa 1. siječnja 2012. godine sukladno Zakonu o upravnim sporovima. Prema opisu poslova Uprava zastupa cjelokupno Ministarstva odnosno sve uprave u Ministarstvu pred upravnim sudovima u RH. Procesi poslovanja kao i organizacija, isto tako i zaposlenost odgovarajućih službenika sa iskustvom zastupanja pred sudovima i položenim pravosudnim ispitima su već uspostavljeni u Upravi, međutim novi način sudovanja će dovesti do povećanog opsega poslovanja kao i načina poslovanja povodom upravnih tužbi, što može dovesti do stvaranja zaostataka u ostalim poslovima koje Uprava obavlja.

Time se postavlja i pitanje koordinacije rada s drugima upravama, odnosno uspostavljenje poslovnog procesa ove Uprave i ostalih uprava Ministarstva, kao i nužnost obavljanja primopredaje svih predmeta koji se vode pred Upravnim sudom RH od strane ostalih Uprava, Upravi za pravne poslove inspeksijskog nadzora, kao i promjene postupanja pisarnice Ministarstva za te predmete.

Novi način sudovanja utjecat će i na kretanje spisa unutar Uprave, a postojeći problemi kod opreme ukazuju da će Uprava morati imati svoje zasebne administrativne referente.

Žalbe protiv inspeksijskih rješenja građevinske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša rješava posebno Povjerenstvo za žalbe imenovano od strane Ministarstva, a službenici ove Uprave sukladno članku 25. Zakona o upravnom postupku izrađuje nacрте rješenja i daju prijedloge odluke o kojima Povjerenstvo donosi Odluku. Također je temeljem Zakona o izmjenama Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN, br. 55/11) propisano da će o žalbama odlučivati posebno Povjerenstvo koje imenuje Vlada Republike Hrvatske,. S obzirom da odredbe Zakona o zaštiti okoliša kojim se uređuju pojedina pitanja upravnog postupka nisu usklađene s postojećim Zakonom o općem upravnom postupku (NN, br. 47/09) to će o istoj stvari biti potrebno propisati da će o žalbama protiv inspeksijskih rješenja odlučivati Povjerenstvo koje imenuje Vlada Republika Hrvatska i imenovati od strane Vlade Republike Hrvatske istovremeno oba Povjerenstva.

Ujedno ističe se da Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva, a ni zakonom nije propisano tko obavlja administrativno – tehničke poslove za sva Povjerenstva za žalbe, tako da osim pravnih poslova za Povjerenstva za žalbe službenici ove Uprave obavljaju i administrativno – tehničke poslove za Povjerenstvo što utječe na rad i ostvarenje planiranih zadataka službenika.

U pitanjima pokretanja i zastupanja u prekršajnim postupcima Uprava zasad, zbog nedostatka službenika, sudjeluje u zastupanju i podnošenju prekršajnih prijedloga samo u najsloženijim predmetima, koji se u Upravi ne vode kao zasebni predmete, već se vode u predmetima Uprave za inspeksijske poslove, stoga se njihova količina ne može iskazati.

Cijeni se nužnim da se radi provedbe kao i mogućnosti praćenja i analize provedbe zakona uspostaviti poslovne procese na način da se svi prekršajni postupci obavljaju preko ove Uprave.

Očekuje se i da će na povećani opseg poslova utjecati i primjena članka 31. Zakona o postupanju sa nezakonito izgrađenim zgradama (NN, br. 90/11), kojim se predviđa prekid postupka izvršenja inspekcijskih rješenja i to u vidu žalbi prijavitelja, kao i stranaka ukoliko ne bude udovoljeno zahtjevu za prekidom postupka.

U neupravnim predmetima kao što je naplata štete mogu se istaknuti problemi u naplati potraživanja troškova izvršenja iz sljedećih razloga:

- nepoznata adresa prebivališta ovršenika,
- premalo podataka o ovršeniku osim imena i prezimena i adrese nema drugih podataka, o zaposlenju ovršenika, mirovini broju osobne iskaznice a iz kojih podataka bi se kasnije moglo utvrditi koju imovinu ovršenici posjeduju,
- kada se i utvrdi tko je ovršenik. isti nije u radnom odnosu, nije osiguranik u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, ne posjeduje nekretnine, niti pokretnine, nije vlasnik automobila niti ima račune otvorene kod poslovnih banaka, a ako i ima otvorene račune kod poslovnih banaka isti su blokirani,
- poseban problem su strani državljani koji ako nemaju nekretnine na području Republike Hrvatske nije moguće izvršiti naplatu potraživanja, osim ako sami ne plate dug,
- problem je naplata potraživanja prema osobama koje su napustile Republiku Hrvatsku, a na području Republike Hrvatske nemaju nikakvu imovinu, tako da naplata nije moguća.

Uprava za instruktivni i unutarnji nadzor

Sektor za unapređenje rada

Popunjavanje svih radnih mjesta posebice vodeći računa da su to državni službenici s višegodišnjim inspektorskim iskustvom, koji su dodatno motivirani za provedbu unutarnjeg nadzora nad radom inspektora u Upravi za inspekcijske poslove.

Okončanje postupaka koji se vode pred službeničkim sudom.

Sektor za izvještavanje i informiranje

Osim redovnih zadaća predviđenih Pravilnikom u unutarnjem redu, potrebno je postepeno usmjeravati službenike središnje službe triju uprava za inspekcijske poslove da samostalno unose podatke o predmetima u ICROSS. Također je potrebno razraditi potrebe građevinske inspekcije vezano za izvještavanje (analizirati sve postojeće evidencije, ukinuti one koje nisu nužne, utvrditi što nedostaje), te razraditi mogućnosti izrade aplikacije - nadogradnje na ICROSS koja bi u budućnosti olakšala unošenje podataka i izvještavanje.

Vezano za bazu podataka ISIZO, koju koristi inspekcija zaštite okoliša, potrebno je podmiriti dospjele obveze za korištenje Oracle licenci za 2010. i 2011., osigurati u proračunu Ministarstva sredstva za licence za 2012. i održavanje u 2012., dogovoriti ažuriranje postavki servera u okviru nove konfiguracije računalne mreže Ministarstva kako bi se otklonile smetnje u radu i eventualna prijetnja sigurnosti mreže, ugovoriti održavanje sustava za sljedećih nekoliko godina te ugovoriti razvoj sustava tijekom sljedećih nekoliko godina.

Potrebno je riješiti aktiviranje automatske sekretarice na centrali inspeksijskih uprava, kako bi se rasteretilo službenice u pisarnici barem dijela kontakata sa strankama (infrastruktura postoji).

Postojeće servere u Vinogradskoj potrebno je sukcesivno zamjenjivati naprednijima, te osigurati veći diskovni prostor.

1.5. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

02. SAMOSTALNA SLUŽBA ZA INFORMIRANJE I MEĐUNARODNU SURADNJU

A) Međunarodna suradnja

Postoji inicijativa za potpisivanje navedenih Sporazuma:

- Sporazum između Vlade RH i Vlade Republike Cipar o suradnji na području zdravstva i medicinske znanosti;
- Memorandum o razumijevanju i suradnji u području zdravstva između Federalnog ministarstva zdravstva Bosne i Hercegovine i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH;
- Ugovor o suradnji RH s Republikom Armenijom na području zdravstva i medicine;
- Ugovor s Ministarstvom zdravstva Republike Latvije o pružanju zdravstvene zaštite za privremene posjetitelje;
- Memorandum o razumijevanju o suradnji između Vlade RH i Države Katar;
- Ugovor o zdravstvenom osiguranju između Republike Hrvatske i Australije;
- Memorandum između Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH i Ministarstva zdravstva Crne Gore u području zdravstva i medicinskih znanosti;

B) Informiranje (Zakon o pravu na pristup informacijama)

U tijeku je rješavanje 14 zahtjeva sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama.

03. SAMOSTALNI ODJEL ZA UNUTARNJU REVIZIJU

S obzirom na obvezu i veliki angažman na revizijama IPA programa nedostaje prostora za „nacionalne revizije“ tako da se njihov broj u godišnjim planovima rada unutarnje revizije iz godine u godinu smanjuje.

Stoga ostaje otvoreno pitanje kapaciteta unutarnje revizije Ministarstva i njenog ustroja.

04. TAJNIŠTVO MINISTARSTVA – INFORMATIČKI POSLOVI

- nadogradnja centralnih inf. servisa MZSS – vrijednost ugovora 549.658,71 primopredaja 16.12.2011.

nadogradnja i proširenje lokalne računalne mreže Uprave za sanitarnu inspekciju – vrijednost ugovora 2.164.000,00 - ugovor je u Upravi za financijsko poslovanje i nije još potpisan od strane Ponuditelja.

05. UPRAVA ZA MEDICINSKE POSLOVE

1. CENTRI OPĆE MEDICINE – način organizacije i ugovaranja
2. CENTRI DENTALNE MEDICINE– način organizacije i ugovaranja

3. SPORAZUM O MEĐUSOBNOJ SURADNJI I OBVEZAMA NA PODRUČJU ZDRAVSTVA IZMEĐU MZSS I MORH – pitanje vojnog zdravstvenog sustava i ugovaranja s HZZO-om
4. SPORAZUM O SURADNJI U PROVEDBI HITNOG ZRAČNOG MEDICINSKOG PRIJEVOZA U SVRHU PRUŽANJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE NA PODRUČJU RH IZMEĐU MZSS I MORH ZA CIJELU GODINU- sporazum za sada samo za vrije turističke sezone
5. UGOVARANJE PRIPRAVNOSTI U BAROKOMORAMA – definiranje mogućnosti ugovaranja pasivne pripravnosti s privatnim zdravstvenim ustanovama koje raspolažu kadrovima i opremom za liječenje dekompresijske bolesti
6. UNICEF-POKRETANJE INFORMACIJSKOG CENTRA ZA PRUŽANJE USLUGA TELEFONSKOG SAVJETOVANJA RODITELJA NAJMLAĐE DJECE I INFORMIRANJA PUTEM INTERNETA –sudjelovanje u sufinanciranju
7. HAKOM-USKLAĐIVANJE TELEFONSKIH BROJEVA ZA MEDICINSKE USLUGE (UZ USLUGE ZA NESTALU DJECU, USLUGE ZA ŽRTVE ZLOČINA, USLUGE ZA DJECU, USLUGE ZA EMOCIONALNU POMOĆ)-PREMA REGULATIVI EUROPSKE KOMISIJE – utvrditi opravdanost predloženih brojeva

PREGLED GLAVNIH/ STRATEŠKIH AKTIVNOSTI, TJ. PROJEKATA KOJI SE PLANIRAJU U BUDUĆEM PERIODU (2012. DO 2015. GODINE)

Sukladno Planu i programu mjera za osiguranje, unapređenje, promicanje i praćenje kvalitete zdravstvene zaštite planiraju se sljedeće aktivnosti Agencije:

- Uspostava obveznog sustava kvalitete i sigurnosti zdravstvene zaštite kroz primjenu jedinstvenog sustava standarda kvalitete zdravstvene zaštite, te primjenu kliničkih pokazatelja kvalitete čiji će nositelji biti Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Agencija, te svi nositelji zdravstvenih djelatnosti.
- Akreditacija 10 bolničkih zdravstvenih ustanova u 2012. godini čije će troškove akreditacijskog postupka snositi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.
- Uvođenje akreditacijskog sustava na svim razinama zdravstvene djelatnosti.
- Izrada akreditacijskih standarda za sve nositelje zdravstvene djelatnosti te uvođenje akreditacijskog sustava na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti i u javnom zdravstvu.
- Promicanje kulture kvalitete i sigurnosti zdravstvene zaštite, te edukacija pacijenata o kvaliteti i sigurnosti zdravstvene zaštite.
- Donošenje programa edukacije i provedba edukacije o kvaliteti i sigurnosti za odabrane sudionike u zdravstvu, te za vanjske ocjenitelje.
- Uspostava sustava za procjenu zdravstvenih tehnologija; određivanje pokazatelja za procjenu i uvođenje novih zdravstvenih tehnologija.
- Započinjanje sa izradom Pilot HTA kojim će se znanstveno testirati valjanost i primijenjivost Hrvatskih smjernica za procjenu zdravstvenih tehnologija.
- Vođenje registra danih akreditacija; osiguranje baze podataka vezane uz akreditiranje, unapređenje kvalitete zdravstvene zaštite, edukaciju i procjenjivanje zdravstvenih tehnologija.
- Davanje mišljenja Agencije u postupku provođenja javne nabave već postojećih ili novih zdravstvenih tehnologija za nositelja zdravstvene djelatnosti.
- Davanje mišljenja Agencije HZZO-u o zdravstvenoj tehnologiji za sve izvorne lijekove,

medicinske proizvode i zdravstvene postupke za koje mišljenje Agencije zatraže povjerenstva i stručne službe HZZO-a.

- Nadzor nad standardima zdravstvenih osiguranja uz davanje mišljenja o standardima zdravstvenih standarda koje provode HZZO i drugi osiguravatelji.
- Ostvarivanje i održavanje međunarodne suradnje, te daljnje aktivno sudjelovanje u započetim projektima EUnetHTA JA, EUnetHTA JA2, te EUnetPaSQ.
- Prijavljivanje projektnih prijedloga na daljnje natječaje za dobivanje sredstava iz pretpripravnih, te kasnije strukturnih fondova.

06. UPRAVA ZA PRAVNE POSLOVE

1. POPIS PODZAKONSKIH PROPISA KOJE TREBA DONIJETI NA TEMELJU VAŽEĆIH ZAKONA NA PODRUČJU ZDRAVSTVA I ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

ZAKON O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI („Narodne novine“, br. 150/08, 71/10, 139/10, 22/11 i 84/11)

1. Plan i program mjera zdravstvene zaštite (članak 18.)
2. Pravilnik o sadržaju mjera specifične zdravstvene zaštite radnika i način njihovog provođenja (članak 20.)
3. Pravilnik o uvjetima pod kojima zdravstvenu djelatnost na području promicanja zdravlja, prevencije bolesti te zaštite mentalnoga zdravlja mogu obavljati i nezdravstveni radnici (članak 24.)
4. Pravilnik o uvjetima za dodjelu naziva suradne ustanove kliničkog bolničkog centra, kliničke bolnice, odnosno klinike (članak 95.)
5. Pravilnik o stručnom nadzoru ordinacija medicine rada koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika (članak 105.)
6. Pravilnik o uvjetima, organizaciji, načinu obavljanja djelatnosti zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja (članak 106.)
7. Pravilnik o sadržaju i načinu stručnog usavršavanja zdravstvenih suradnika (članak 129.)
8. Pravilnik o uvjetima pod kojima zdravstveni radnici sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem koji obavljaju privatnu praksu mogu u zdravstvenim ustanovama i trgovačkim društvima koja obavljaju zdravstvenu djelatnost obavljati poslove iz svoje struke na temelju posebnog ugovora sa zdravstvenom ustanovom, odnosno trgovačkim društvom (članak 154.)
9. Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama (članak 186.)
10. Pravilnik o sadržaj obrasca zaključnog mišljenja o smrti osobe (članak 196.)
11. Pravilnik o uvjetima i postupku za odobrenje nastavka rada zdravstvenog radnika u privatnoj praksi u slučaju prestanka koncesije (članak 43.b)
12. Pravilnik o programu pripravničkog staža za zdravstvene radnike

ZAKON O MEDICINSKIM PROIZVODIMA („Narodne novine“, br. 67/08 i 124/11)

1. Pravilnik o dokumentaciji, postupku i uvjetima za kliničko ispitivanje medicinskih proizvoda te postupak davanja mišljenja Središnjeg etičkog povjerenstva (članak 17.)
2. Pravilnik o mjerilima za davanje ovlaštenja tijelu za ocjenu sukladnosti koje će obavljati poslove ocjene sukladnosti medicinskih proizvoda na teritoriju Republike Hrvatske do dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju (članak 34.)

3. Pravilnik o postupku i načinu upisa podataka u EUDAMED (članak 5.a)
4. Pravilnik o uvjetima i načinu izrade i korištenja upute za uporabu u elektroničkom obliku (članak 6.a)

ZAKON O PRIMALJSTVU („Narodne novine“, br. 120/08)

1. Pravilnik o standardima primaljske djelatnosti (članak 4.)
2. Sadržaj i obrazac primaljske liste (članak 17.)

ZAKON O FIZIOTERAPEUTSKOJ DJELATNOSTI („Narodne novine“, br. 120/08)

1. Pravilnik o standardima fizioterapeutske djelatnosti (članak 4.)

ZAKON O DJELATNOSTIMA U ZDRAVSTVU („Narodne novine“, br. 87/09)

1. Pravilnik o standardima za djelatnost stručnih prvostupnika radne terapije u ustanovama socijalne skrbi (članak 39.)
2. Pravilnik o standardima za stručne prvostupnike medicinsko-laboratorijske dijagnostike koji svoju djelatnost provode u timu čiji je nositelj odgovarajući specijalist medicine ili medicinske biokemije, odnosno osobe sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem medicinske biokemije na svim razinama zdravstvene zaštite (članak 56.)

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STOMATOLOŠKOJ DJELATNOSTI („Narodne novine“, br. 120/09)

1. Pravilnik o načinu vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja dentalnom dokumentacijom (članak 4.)
2. Pravilnik o načinu vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja dokumentacijom dentalnih tehničara (članak 36.j)

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O SUZBIJANJU ZLOUPORABE DROGA („Narodne novine“, br. 84/11)

1. Pravilnik o sadržaju i izgledu obrasca kojeg izdaje ovlašteni liječnik osobama koje putuju u države Šengenskoga prostora (članak 24.a)

ZAKON O KVALITETI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI („Narodne novine“, br. 124/11)

1. Plan i program mjera za osiguranje, unapređenje, promicanje i praćenje kvalitete zdravstvene zaštite (članak 6.)
2. Pravilnik o standardima kvalitete zdravstvene zaštite (članak 7. stavak 1.)
3. Pravilnik o procjeni zdravstvenih tehnologija (članak 7. stavak 2.)
4. Pravilnik o sadržaju obrasca izvješća o provođenju aktivnosti utvrđenih planom i programom mjera (članak 13.)
5. Pravilnik o akreditacijskim standardima i akreditaciji (članak 14.)
6. Plan i program mjera za osiguranje, unapređenje, promicanje i praćenje kvalitete usluga socijalne skrbi (članak 22. stavak 1.)
7. Pravilnik o standardima kvalitete usluga socijalne skrbi i načinu njihove primjene (članak 22. stavak 6.)
8. Pravilnik o sadržaju obrasca izvješća o provođenju aktivnosti utvrđenih planom i programom mjera (članak 27.)
9. Pravilnik o optimalnim standardima u socijalnoj skrbi (članak 28.)

ZAKON O SANITARNOJ INSPEKCIJI („Narodne novine“, br. 113/08 i 88/10)

1. Pravilnik o službenoj odjeći viših graničnih sanitarnih inspektora i graničnih sanitarnih inspektora ministarstva nadležnog za zdravstvo (članka 39. stavak 4.)
2. Uredba o graničnim prijelazima i mjestima djelovanja granične sanitarne inspekcije (članka 46. stavka 1.)

ZAKON O ZAŠTITI OD NEIONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA („Narodne novine“, br. 91/10)

1. Pravilnik o zahtjevima za izvore optičkog zračenja te graničnim razinama optičkog zračenja, postupcima njihova provjeravanja i uvjetima za dobivanje ovlasti za obavljanje tih postupaka (članak 9. stavak 2.)
2. Pravilnik o zahtjevima kojima moraju udovoljiti uređaji koji proizvode ultrazvuk, postupcima njihova provjeravanja i uvjetima za dobivanje ovlasti za obavljanje tih postupaka (članak 10. stavak 3.)
3. Pravilnik o pravnim osobama koje provode posebno stručno obrazovanje i provjeru znanja osoba koje rade s izvorima neionizirajućeg zračenja (članak 12. stavak 2.)
4. Pravilnik o uvjetima, programu, rokovima, načinu i troškovima stjecanja posebnog stručnog obrazovanja te obnove znanja o primjeni mjera zaštite od neionizirajućeg zračenja (članak 12. stavak 3.)
5. Pravilnik o zdravstvenim uvjetima osoba kojima rade s izvorima neionizirajućeg zračenja (članak 13. stavak 3.)
6. Pravilnik o izvorima optičkog zračenja za koje je obvezna dozvola za uporabu i promet, uvjetima za izdavanje dozvole, rokovima važenja dozvole, uvjetima za produženje rokova važenja dozvole te troškovima izdavanja dozvole (članak 14. stavak 2.)
7. Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i stručnih radnika koje moraju ispunjavati pravne osobe za obavljanje stručnih poslova zaštite od neionizirajućeg zračenja, te načinu provođenja stručnog nadzora (članak 20. stavak 2. i 3.)
8. Pravilnik o vođenju očevidnika (članak 26.)

ZAKON O ZAŠTITI OD BUKE („Narodne novine“, br. 30/09)

1. Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka (članak 6. stavak 4.)
2. Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i radnika pravnih osoba, koje obavljaju stručne poslove zaštite od buke (članak 11. stavak 2.)
3. Pravilnik o programu, uvjetima i načinu polaganja stručnog ispita (članak 13. stavak 3.)

ZAKON O PREDMETIMA OPĆE UPORABE („Narodne novine“, br. 85/06, 75/09 i 43/10)

1. Pravilnik o uvjetima glede stručnih djelatnika, prostorija i opreme koje moraju ispunjavati zdravstvene i druge pravne osobe za ispitivanje predmeta opće uporabe (članak 18. stavak 4.)
2. Pravilnik o graničnim prijelazima i drugim mjestima određenim za preglede predmeta opće uporabe prilikom uvoza (članak 23.)

2. Specijalističko usavršavanje zdravstvenih radnika

Pitanje specijalističkog usavršavanja zdravstvenih djelatnika regulirano je odredbom članka 140. Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine», broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/11 i 84/11). S obzirom na promjene specijalističko usavršavanje je 2008. godine propisivao: Pravilnik o specijalističkom usavršavanju zdravstvenih djelatnika («Narodne novine», 33/94, 53/98, 64/98, 97/99, 84/01 i 43/03) koji je regulirao specijalističko usavršavanje za četiri zanimanja: za doktore medicine, doktore stomatologije, magistre farmacije i medicinske biokemičare.

Prema propisanim uvjetima zdravstveni radnici mogu se specijalizirati za potrebe privatnih ili državnih, odnosno županijskih zdravstvenih ustanova ili po prijedlogu osoba koje samostalnim radom obavljaju poslove zdravstvene zaštite (privatnici). Uz zdravstvene ustanove prijedlog za odobrenje specijalizacije može dati ministarstvo nadležno za zdravstvo ili ministarstvo nadležno za obranu, ministarstvo nadležno za pravosuđe, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, ministarstvo nadležno za obitelj i branitelje, ministarstvo nadležno za znanost i obrazovanje, ministarstvo nadležno za okoliš, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost, Agencija za lijekove i medicinske proizvode, Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu, Hrvatski zavod za telemedicinu, fakultet zdravstvenog usmjerenja. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine» broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/11 i 84/11) u članku 140. propisano je da se specijalizacija može odobriti i za potrebe trgovačkog društva koje obavlja zdravstvenu djelatnost te za potrebe pravnih osoba koje obavljaju proizvodnju i promet lijekova i medicinskih proizvoda, pravnih osoba koje obavljaju poslove zdravstvenog osiguranja te upravnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave nadležnih za zdravstvo.

Važno je napomenuti da u postupku odobravanja specijalizacija kada su u pitanju zdravstvene ustanove prethodi postupak utvrđivanja godišnjeg Plana specijalizacija, koji se utvrđuje u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi polazeći od zahtjeva zdravstvenih ustanova na temelju odluka Upravnih vijeća, Zavoda i nadležne komore.

Nadalje, Pravilnik o mjerilima za prijam specijalizanata («Narodne novine», broj 154/08) uređuje mjerila za prijem specijalizanata visoke stručne spreme u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Republika Hrvatska te način njihova izbora. Time su ujednačeni uvjeti prijema zdravstvenih radnika visoke stručne spreme na specijalizaciju a postupak prijema i bodovanja kandidata je propisan i time pristupnici mogu imati uvid u natječajnu dokumentaciju.

Doktori dentalne medicine

Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora stomatologije («Narodne novine», broj 115/07) stupio je na snagu dana 17. studenoga 2007. godine te uređuje grane specijalizacija za doktore stomatologije. U Zakonu o stomatološkoj djelatnosti u cijelom

tekstu zakona riječi: »stomatološkoj djelatnosti« zamijenjene su s riječima: »dentalnoj medicini«, riječi: »doktor stomatologije« zamijenjene su riječima: »doktor dentalne medicine« itd., a iz razloga da ne bi došlo do zabune s nazivom «Stomatology» koji je u državama članicama Europske unije specijalizacija za doktore medicine. Pripremljen je i novi Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora dentalne medicine, koji je upućen na mišljenje Hrvatskoj komori dentalne medicine te još nije objavljen u Narodnim novinama.

Magistri medicinske biokemije

Pravilnik o specijalističkom usavršavanju magistara medicinske biokemije («Narodne novine» broj 73/08) propisuje specijalizaciju iz analitičke toksikologije ili specijalizaciju iz medicinske biokemije i laboratorijske medicine. Specijalističko usavršavanje omogućeno je za magistre medicinske biokemije koji rade u medicinsko – biokemijskoj djelatnosti neovisno jesu li u zakupu ili su zaposleni u domovima zdravlja na primarnoj razini. Ukupno je u četverogodišnjem razdoblju specijalizaciju iz medicinske biokemije i laboratorijske medicine započelo 260 magistara medicinske biokemije i to: 5 u 2008. godine, 20 u 2009. godine, 78 u 2010. godine i 159 u 2011. godine.

Magistri farmacije

Pravilnik o specijalističkom usavršavanju magistara farmacije («Narodne novine», broj 73/08) uređuje četiri specijalizacije predviđene za magistre farmacije, a mogu se specijalizirati iz ispitivanja i kontrole lijekova, farmaceutske tehnologije, kliničke farmacije – bolničko ljekarništvo, kliničke farmacije – javno ljekarništvo. Sukladno prijedlogu Hrvatske ljekarničke komore ili zdravstvene ustanove donosi se godišnji Plan specijalizacija. Donesene su liste glavnih mentora za sve četiri specijalizacije a polazeći od prijedloga Komore.

Doktori medicine

Priznavanje statusa uže specijalnosti

Pravilnikom o stjecanju statusa specijalista iz uže specijalnosti («Narodne novine», broj 128/06 i 26/07) predviđena je mogućnost priznavanja statusa specijalista iz uže specijalnosti osobama koje su u znanstveno-nastavnom zvanju profesora ili docenta i kontinuirano publiciraju stručne i znanstvene radove iz uže specijalnosti kroz tih 10 godina, i može se na temelju pribavljenog pozitivnog mišljenja Hrvatske liječničke komore o njihovom radu na području uže specijalnosti priznati status specijalista iz uže specijalnosti. Status specijalista iz uže specijalnosti može se priznati i doktorima medicine specijalistima, na temelju pribavljenog pozitivnog mišljenja Hrvatske liječničke komore, koji imaju akademski stupanj doktora znanosti ili priznati naziv primarijus i koji se bave određenom propisanom užom specijalnošću 10 godina.

Tijekom protekle četiri godine proveden je postupak za priznavanje statusa uže specijalnosti za ukupno 68 doktora medicine i to: 20 u 2008. godini, 33 u 2009. godini, 7 u 2010. godini i 8 u 2011. godini

Hitna medicina

Hitna medicinska pomoć je neosporno jedan od najvažnijih segmenata medicinske struke, bitna sastavnica u uspješnom liječenju ozljeda i akutnih bolesti čovjeka. Zajedno s hitnom dijagnostikom, kirurškim ili konzervativnim liječenjem te rehabilitacijom, omogućuje uspješni čovjekov povratak domu te radnim i drugim obvezama. Služba hitne medicinske pomoći je dio zdravstvene službe kojoj je temeljna zadaća sustavno rješavanje hitnih slučajeva, tj. pružanje pomoći ozlijeđenima ili iznenada oboljelim osobama.

Radi definiranja usavršavanja liječnika iz hitne medicine uvedena je specijalizacija iz hitne medicine s programom specijalizacije u trajanju 5 godina (60 mjeseci), koji je zasnovan na kompetencijama, i objavljen je u Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine («Narodne novine», br. 111/09). Specijalizacija iz hitne medicine po prvi put je uvedena u sustav zdravstvene zaštite. Radi stvaranja uvjeta za provođenje specijalizacije počevši od preispitivanja uvjeta za glavne mentore, specijaliste iste specijalizacije s najmanje 10 godina staža i dobivanja ovlaštenja za zdravstvene ustanove za provođenje specijalizacije, da bi se stvorili preduvjeti za provođenje specijalizacije donesen je Pravilnik o stjecanju statusa specijalista hitne medicine («Narodne novine», br. 116/10). Tim Pravilnikom utvrđeni su uvjeti za stjecanje statusa specijalista hitne medicine, uz mogućnost podnošenja zamolbe u roku od godine dana od dana stupanja na snagu citiranog Pravilnika. Sukladno tome status specijalista hitne medicine do sada je steklo 169 liječnika, a do sada je 17 zahtjeva odbijeno zbog neispunjavanja uvjeta iz Pravilnika.

Specijalističko usavršavanje iz hitne medicine u trajanju od 60 mjeseci započela su 2 specijalizanta u 2011. godini.

Novi Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine

Važna promjena u sustavu zdravstvene zaštite jest stupanje na snagu novog Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine 13. rujna 2011. godine, koji uvodi 45 specijalizacija usklađenih sa specijalističkim usavršavanjem koje se obavlja u Europskoj uniji i Direktivom 2005/36/EC, a koja propisuje minimalno trajanje specijalizacija koje je koordinirano između država članica. Novim Pravilnikom u zdravstveni sustav Republike Hrvatske uvode se specijalizacije koje uz sadržaj i trajanje imaju definirane sve postupke i procedure koje specijalizant mora obaviti, detaljno praćenje napretka specijalizanta uz stjecanje samostalnosti i razvoja odgovornosti. Naglasak je stavljen na ishode učenja i stjecanje kompetencija, pri čemu se ističe odgovornost glavnog mentora, mentora i samog specijalizanta u usvajanju kompetencija. Godine 2005. stupila je na snagu Direktiva 2005/36/EC Europskog parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija od 7. rujna 2005. (s obvezom usklađivanja propisa država članica do 20. listopada 2007.), a odnosi se na regulirane profesije, među kojima je i liječništvo. Direktiva 2005/36/EC pojednostavljuje sustav uzajamnog priznavanja kvalifikacija između državljana država članica Europske unije. Cilj je Direktive poboljšanje pravila važećih sustava priznavanja kvalifikacija u svjetlu iskustava te istovremeno održanje načela i garancije slobode poslovnog nastana koja su ugrađena u te sustave. Direktiva propisuje minimum obrazovanja liječnika, obuhvaća kriterije i dokaze za priznavanje diplome doktora medicine, ujednačava i koordinira trajanje specijalističkog usavršavanja i odgovarajući stupanj obrazovanja. Direktiva poznaje 54 glavne specijalizacije, najzastupljenije u državama članicama Europske unije, navodi njihove nazive i minimum trajanja specijalističkog usavršavanja. Specijalističko usavršavanje doktora medicine sastoji se od teorijskog i praktičnog usavršavanja koje se odvija u ovlaštenim bolničkim ustanovama i sveučilištu. Države članice osiguravaju minimalno trajanje specijalizacija predviđeno Direktivom. Programe specijalističkog usavršavanja i s tim povezane standarde definirala je Europska udruga liječnika specijalista (UEMS), europsko tijelo koje predstavlja nacionalna udruženja medicinskih specijalista i tijelo koje na europskoj razini promiče europske specijaliste osiguravajući visoku kvalitetu zdravstvene zaštite....

Novi Pravilnik predviđa tri kategorije odgovornosti u nadzoru izvođenja programa specijalizacije odnosno mentorskom radu. Na čelu svakog specijalističkog programa na nacionalnoj razini je voditelj programa koji koordinira izvođenje programa specijalističkog usavršavanja određene specijalizacije u Hrvatskoj te nadzire rad svih glavnih mentora i mentora za određenu granu specijalizacije. Svaki specijalizant ima glavnog mentora koji je odgovoran za propisano provođenje cjelokupnog programa specijalističkog usavršavanja, koji mora pratiti napredovanje specijalizanta dok ne postigne tražene razine kompetencija. Glavni mentor u dogovoru s mentorima koji mogu biti iste specijalističke grane ili srodne grane nadzire napredak specijalizanta. Glavni mentor i mentor odgovorni su za propisano provođenje programa specijalističkog usavršavanja, za točnost podataka u knjižici o specijalističkom usavršavanju doktora medicine u koju bilježe napredak specijalizanta u stjecanju kompetencija, za točnost podataka u dnevniku rada doktora medicine na specijalističkom usavršavanju. Prate napredak specijalizanta te redovito provjeravaju stečena znanja i vještine prema predviđenom programu specijalizacije.

Teorijsko specijalističko znanje stječe se poslijediplomskim studijem koji za svaku specijalizaciju organiziraju medicinski fakulteti te organiziranim oblicima nastavnog rada sa specijalizantima u ustanovama gdje se obavlja specijalističko usavršavanje. Svaki poslijediplomski studij sadrži predmet posvećen općim kompetencijama i specijalističke predmete karakteristične za pojedinu struku. Studijski programi mogu sadržavati module koji se uklapaju u različite specijalističke studije. Ustanove u kojima se obavlja specijalističko usavršavanje moraju omogućiti specijalizantima da sudjeluju na redovitim stručnim sastancima te najmanje dva puta godišnje prikažu slučaj bolesnika, moraju im se osigurati uvjeti da tijekom ukupnog trajanja specijalizacije objave najmanje jedan stručni rad iz područja specijalizacije.

U izradi svakog programa specijalizacije sudjelovala su četiri predstavnika medicinskih fakulteta odgovarajućih katedri (Medicinski fakultet u Zagrebu, Medicinski fakultet u Rijeci, Medicinski fakultet u Splitu, Medicinski fakultet u Osijeku), četiri predstavnika Hrvatskoga liječničkog zbora, odnosno predsjednik stručnog društva, predstavnik stručnog društva u sekciji UEMS i dva predstavnika izabrana od upravnog vijeća stručnog društva te četiri predstavnika Hrvatske liječničke komore. Proces rada na novim programima specijalističkog usavršavanja s uspjehom je prikazan na međunarodnim konferencijama o obrazovanju liječnika i tijelima UEMS-a.

Obiteljska medicina

U srpnju 2003. potpisan je Projekt usklađivanja djelatnosti obiteljske medicine s europskim standardima između Ministarstva zdravstva, HZZO-a, Katedre za obiteljsku medicinu medicinskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu, Hrvatske liječničke komore, Hrvatske udružbe obiteljske medicine, Hrvatskog društva obiteljskih doktora hrvatskog liječničkog zbora. Projekt je omogućavao liječnicima obiteljske (opće) medicine da do 2015. godine specijaliziraju obiteljsku medicinu.

Specijalizacija je u četverogodišnjem razdoblju odobrena za 178 liječnika obiteljske (opće) medicine i to: 54 u 2008. godini, 20 u 2009. godini, 77 u 2010. godini i 27 u 2011. godini. Nastava je provedena u tri provedbena programa, ovisno o duljini radnog staža i godina starosti specijalizanta.

Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine iz obiteljske medicine

U «Narodnim novinama», broj 129/11, od 14. studenog 2011. godine objavljen je Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine iz obiteljske medicine. Novim programom specijalizacije iz obiteljske medicine u zdravstveni sustav Republike Hrvatske uvodi se specijalizacija koja uz sadržaj i trajanje ima definirane sve postupke i procedure koje specijalizant mora obaviti, detaljno praćenje napretka specijalizanta uz stjecanje samostalnosti i razvoja odgovornosti. Naglasak je stavljen na ishode učenja i stjecanje kompetencija, pri čemu se ističe odgovornost glavnog mentora, mentora i samog specijalizanta u usvajanju kompetencija. Program specijalističkog usavršavanja formuliran je u skladu s europskim tendencijama harmonizacije izobrazbe liječnika.

Novi sustav specijalističkog usavršavanja doktora medicine usklađen je s postavkama Direktive 2005/36/EC Europskog parlamenta i vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija od 7. rujna 2005., a u ovom dijelu i Europskim udruženjem obiteljske medicine («European Union of General Practitioners/Family Physicians» – UEMO). Direktiva 2005/36/EC poznaje posebno stručno usavršavanje u općoj medicini („*general medical training*“) minimalnog trajanja od tri godine, a izvodi se u punoj satnici, pod nadzorom nadležnih tijela država članica Europske unije, a sastoji se od teorijskog, bolničkog i dijela koji se odvija u ambulanti opće medicine.

U izradi novog programa specijalizacije iz obiteljske medicine sudjelovali su predstavnici Katedri za obiteljsku medicinu četiri medicinska fakulteta, Hrvatskoga liječničkog zbora, Hrvatske liječničke komore, u dijelu općeg dijela Pravilnika predstavnik Koordinacije hrvatske obiteljske medicine, a na tekst čitavog Pravilnika Hrvatska liječnička komora dala je pozitivno mišljenje.

Osnovno obilježje programa specijalističkog usavršavanja doktora medicine iz obiteljske medicine jest njegova usmjerenost prema stjecanju kompetencija te je određena i razina kompetencije koju specijalizant mora steći tijekom usavršavanja. Ovisno o stupnju napredovanja, razina usvojene kompetencije definirana je na tri razine (1, 2, 3). Novi Pravilnik predviđa tri kategorije odgovornosti u nadzoru izvođenja programa specijalizacije odnosno mentorskom radu. Na čelu specijalističkog programa na nacionalnoj razini je voditelj programa koji koordinira izvođenje programa specijalističkog usavršavanja iz obiteljske medicine u Hrvatskoj, nadzire rad svih glavnih mentora i mentora te je odgovoran za postupak ocjenjivanja glavnih mentora i mentora od strane specijalizanata. Svaki specijalizant ima glavnog mentora koji je odgovoran za propisano provođenje cjelokupnog programa specijalističkog usavršavanja, koji mora pratiti napredovanje specijalizanta dok ne postigne tražene razine kompetencija. Glavni mentor u dogovoru s mentorima nadzire napredak specijalizanta. Glavni mentor i mentor odgovorni su za propisano provođenje programa specijalističkog usavršavanja, za točnost podataka u knjižici o specijalističkom usavršavanju doktora medicine u koju bilježe napredak specijalizanta u stjecanju kompetencija, za točnost podataka u dnevniku rada doktora medicine na specijalističkom usavršavanju. Prate napredak specijalizanta te redovito provjeravaju stečena znanja i vještine prema predviđenom programu specijalizacije iz obiteljske medicine. Program specijalizacije iz obiteljske medicine traje četiri godine. Teorijsko specijalističko znanje stječe se poslijediplomskim studijem „Obiteljska medicina“ kojeg organiziraju medicinski fakulteti te organiziranim oblicima nastavnog rada sa specijalizantima.

Novost je da je liječnicima koji su zaposleni u općoj medicini bez specijalizacije priznato interno stečeno pravo kojim mogu zadržati sva prava iz radnog odnosa i dalje raditi u istom statusu. U svrhu obavljanja djelatnosti obiteljske (opće) medicine, priznaje se stečeno pravo doktoru medicine koji ima pravo rada liječnika u djelatnosti obiteljske (opće) medicine u primarnoj zdravstvenoj zaštiti s izdanim važećim odobrenjem za samostalan rad (licencom) od Hrvatske liječničke komore i koji ima poslovni nastan u obiteljskoj (općoj) medicini do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Poglavlje 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga - kvalifikacije u zdravstvu

Nadalje, vezano uz usklađivanje s Direktivom 2005/36/EC i s Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija («Narodne novine», broj 124/09 i 45/11) kako bi Hrvatska mogla zaključiti pregovore u Poglavlju 3-Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, Hrvatska je morala u svoje zakonske propise ugraditi minimalne uvjete osposobljavanja, propisane člancima 10. do 49. Direktive. To je dovelo do potrebe za izmjenom i dopunom sadržaja programa osposobljavanja (kurikuluma) i nadležnosti obrazovnih institucija koje provode osposobljavanje u pojedinim slučajevima. Novi programi, izmijenjeni sukladno prihvaćenim normama važećim na području EEA za zanimanja iz nadležnosti Ministarstva zdravstva u Hrvatskoj su: doktori medicine, medicinske sestre, doktori dentalne medicine, primalje i magistri farmacije.

Paralelno s time Hrvatska je za osobe koje su stekle predmetna zvanja, odnosno stručno nazivlje po programima osposobljavanja važećim prije navedenih datuma ispregovarala status jednake vrijednosti stručnog nazivlja na način da je uspoređivala kurikulume s minimalnim uvjetima propisanim Direktivom, argumentirala eventualne razlike te taksativno navela sve kategorije stručnog nazivlja stečenog u Hrvatskoj koje su jednakovrijedne u sustavu Hrvatske, te je kao takvo ono uneseno u Prilog Nacrta Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Time je Hrvatska preuzela obvezu jamčiti da osobe kojima se u Hrvatskoj dodjeljuje predmetno stručno nazivlje imaju ispunjene minimalne uvjete osposobljavanja propisane na području EEA.

Pravilnikom o pripravničkom stažu zdravstvenih radnika («Narodne novine», broj 2/11), regulirano je pitanje državljana trećih država, odnosno državljana izvan država EEP, koji su završili obrazovanje izvan EEP, a sada će ih se moći dozvoliti izlazak na stručni ispit u Republici Hrvatskoj, što Republika Hrvatska ima pravo kao dodatno zahtijevati od bilo osoba državljana države izvan područja EEP, bilo u slučaju stečenih kvalifikacija izvan EEP. Međutim za državljane država članica Europske unije ne postoji obveza polaganja stručnog ispita u Republici Hrvatskoj, a time nema više ograničenja u slobodi kretanja i nastana za državljane država članica EU koji su obrazovanje završili u državi članici EU. Također ni za hrvatske državljane koji studiraju integrirani studij više nema obveze polaganja stručnog ispita. Integrirani curriculum definiran je kao obrazovanje stečeno u Republici Hrvatskoj ili državi članici Europske unije prema strukovnom, stručnom, odnosno sveučilišnom programu usklađenom sa Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija («Narodne novine», broj 124/09 i 45/11),

Aktivnosti koje su u tijeku i koje se planiraju:

Budući mogući Joint Action Plan u planiranju zdravstvenih radnika

Republika Hrvatska uključila se u Joint Action Plan na europskoj razini, a koji će se provoditi do 2012. godine s osmišljenom zajedničkom akcijom do 2020. godine.

Pripremno za donošenje JA je:

- Green Paper on the European Workforce for Health u prosincu 2008
- savjetovanja tijekom 2009
- Policy dialogues 2009-2010
- Ministarska konferencija u Belgiji 2010

Na temelju toga započeta je zajednička akcija u JA kojom bi se okupili profesionalci određenih vještina i sposobnost s mogućnošću planiranja zdravstvenih radnika na europskoj razini. Europska Komisija u suradnji s državama članicama razvija plan kojim bi se popunio nedostatak zdravstvenih radnika do 2020. te će se u tom cilju izraditi studija izvedivosti za zdravstvene radnike i potrebe za njima na europskoj razini, a bavit će se planiranjem i praćenjem trendova za zdravstvene radnike. Ujedno započeta je izrada data na EU razini uz razmjena dobre prakse između država članica i razmijena metodologije rada. Hrvatska se formalno uključila u «Work package» 4. u izradu date i to kao *colaborative* partner. Uključen je i predstavnik Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Aktivnosti su tek započele i očekivan tijek akcijskog plana do 2020. godine.

3. Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja zaključen 2004. godine važio je do 31. prosinca 2010. godine.

Pregovori za obnovu Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja započeli su 26. studenoga 2009. godine, a 18. siječnja 2011. godine započeli su pregovori za sklapanje novog Kolektivnog ugovora. Pregovori su trajali do 19. listopada 2011. godine.

Kolektivnim ugovorom za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja uređuje se:

1. visina isplate na osnovi rada u dežurstvu i rada po pozivu te naknade za pripravnost usklađuje se sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o radu u dijelu koji se odnosi na pitanja radnog vremena. Time se ujedno pitanja dežurstva, pripravnosti i rada po pozivu usklađuju s Direktivom 2003/88/EZ iz 2003. godine o određenim vidovima organizacije radnog vremena, kao dijelom pravne stečevine u okviru poglavlja 19. – Socijalna politika i zapošljavanje.
2. izjednačavaju se dodaci na osnovne plaće radnika koji rade na istim mjestima s posebnim uvjetima rada (npr. liječnik specijalist kirurgije – zdravstveni radnik na instrumentiranju – dodatak 25%),
3. povećava se dodatak za posebne uvjete rada za izabrane liječnike u primarnoj zdravstvenoj zaštiti sa 6% na 10% kao i za zdravstvene radnike u ljekarnama s 5% na 10%

4. povećava se dodatak za posebne uvjete rada za 10 000 medicinskih sestara-medicinskih tehničara na bolničkim odjelima sa 10% na 16%
5. za ostala radna mjesta i poslove I., II., III. i IV. vrste povećava se dodatak sa 5% na 7%
6. položaj radnika u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja poboljšava se i u pogledu trajanja godišnjih odmora za slijepog radnika i donatora organa (najviše 35 radnih dana).
7. uvodi se i pomoć za djecu, odnosno skrbnike djece radnika koji je izgubio život u obavljanju rada (članak 79.).
8. povećava se visina otpremnine za radnika s 30 godina staža kod istog poslodavca
9. uvodi se jubilara nagrada za radnika s navršениh 45 godina staža.

Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja potpisan je dana 27. listopada 2011. godine.

Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske, zastupan po predsjednici Spomenki Avberšek, protiv Republike Hrvatske, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Zagreb, podnio je 18. listopada 2011. godine zahtjev za mirno rješenje spora u pogledu utvrđenja nepostojanja zakonom ustanovljenog pregovaračkog odbora Sindikata za kolektivno pregovaranje, kao i utvrđenja nezakonitog kolektivnog pregovaranja putem održavanja pojedinačnih konzultacija s predstavnicima pojedinih sindikata.

Prema obavijesti Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu od 27. listopada 2011. godine predmetni zahtjev dana 21. listopada 2011. prosljeđen je radi postupanja Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi zaprimilo je zahtjev za očitovanje Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu dana 2. studenoga 2011. godine. Prema zahtjevu očitovanje je trebalo poslati u roku od 60 dana od primitka zahtjeva. Očitovanje je poslano dana 18. studenoga 2011. godine.

U bitnom, u očitovanju se navodi da Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi ocjenjuje neistinitima sve tvrdnje podnositelja zahtjeva prema kojima nije proveden propisani postupak za sklapanje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja te upravo suprotno, tvrdi da su u cijelosti poštivane odredbe Zakona o radu o sastavu pregovaračkih odbora te načinu vođenja pregovora pri čemu je Pregovarački odbor Vlade Republike Hrvatske strogo poštivao obvezu kolektivnog pregovaranja u dobroj vjeri.

S obzirom na navedene razloge Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi ne prihvaća predmetni zahtjev Samostalnog sindikata zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske za mirnim rješenjem spora te utvrđenjem nezakonitim kolektivnog pregovaranja kao i zahtjev za formiranjem novog pregovaračkog odbora.

4. Status zakupaca u primarnoj zdravstvenoj zaštiti nakon

1. siječnja 2012. godine

Sukladno članku 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 22/2011) zdravstvenim radnicima kojima je do dana stupanja na snagu toga Zakona dano odobrenje ministra za rad u jedinicama zakupa domova zdravlja na temelju Pravilnika o uvjetima za davanje u zakup zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite i lječilišta (»Narodne novine«, br. 6/96., 29/97., 1/98., 45/99., 121/99., 112/00., 87/02., 150/02. i 7/03.) i Pravilnika o uvjetima i postupku za davanje u zakup dijelova domova zdravlja i ljekarničkih zdravstvenih ustanova (»Narodne novine«, br. 80/07.) prestaje rad u privatnoj praksi zakupom najkasnije 31. prosinca 2011. godine.

Do konca studenoga 2011. godine izdano je ukupno 4005 rješenja o odobrenju rada u privatnoj praksi na osnovi koncesije. Postupak davanja koncesije nije dovršen za djelatnost medicine rada sukladno Mreži ugovornih subjekata medicine rada, pa time nije riješen status sadašnjih privatnih zdravstvenih radnika u djelatnosti medicine rada–zakupaca jedinica zakupa domova zdravlja. Isto tako nije riješen status zakupaca jedinica zakupa domova zdravlja za djelatnosti za koje se sukladno važećem Zakonu o zdravstvenoj zaštiti ne daje koncesija (specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita).

Također nije riješen niti status magistara farmacije-zakupaca sukladno Pravilniku o uvjetima za davanje u zakup zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite i lječilišta (»Narodne novine«, br. 6/96., 29/97., 1/98., 45/99., 121/99., 112/00., 87/02., 150/02. i 7/03.).

Zbog rješavanja statusa navedenih privatnih zdravstvenih radnika kojima bi prema važećim zakonskim rješenjima prestao rad 31. prosinca 2011. godine, u cilju osiguranja kontinuiteta pružanja zdravstvene zaštite stanovništvu Republike Hrvatske, ocjenjuje se da postoje osobito opravdani razlozi u smislu odredbe članka 90. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/2010) za povratno djelovanje odredbi Zakona o izmjenama Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojeg se predlaže donijeti, a kojim bi se produljio rok važenja rješenja o odobrenju rada u privatnoj praksi na osnovi Pravilnika o uvjetima za davanje u zakup zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite i lječilišta (»Narodne novine«, br. 6/96., 29/97., 1/98., 45/99., 121/99., 112/00., 87/02., 150/02. i 7/03.) do konca 2012. godine.

Rješavanje statusa magistara farmacije-zakupaca sukladno Pravilniku o uvjetima za davanje u zakup zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite i lječilišta (»Narodne novine«, br. 6/96., 29/97., 1/98., 45/99., 121/99., 112/00., 87/02., 150/02. i 7/03.) predlaže se riješiti donošenjem novoga Zakona o ljekarništvu.

1.6. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

SREDNJE OBRAZOVANJE

U tijeku je ili predstoji donošenje sljedećih zakona i podzakonskih akata:

1. Temeljem Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

- a) Odluka o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole u školskoj godini 2012./2013.
- b) Odluka o upisu učenika u I. razred srednje škole u školskoj godini 2012./2013.
- c) Pravilnik o odgovarajućoj vrsti obrazovanja nastavnika u srednjoškolskoj ustanovi

2. Temeljem Zakona o strukovnom obrazovanju

- a) Pravilnik o sadržaju i obliku javne isprave kojom se dokazuje stečena kvalifikacija (članak 5., stavak 2.)
- b) Pravilnik o postupku i načinu provođenja ispita kojima se dokazuju neformalno i informalno stečene kompetencije (članak 5., stavak 6.)
- c) Pravilnik o načinu praćenja i pokazateljima kvalitete strukovnog obrazovanja te načinu korištenja rezultata vrednovanja školskih ustanova za strukovno obrazovanje (članak 9., stavak 4.)
- d) Odluka o donošenju mreže centara novih tehnologija i pripadajućih ustanova za strukovno obrazovanje (članak 33., stavak 2.)
- e) Program o stjecanju pedagoških kompetencija za strukovne učitelje, suradnike u nastavi i mentore (članak 37. stavak 6.)
- f) Pravilnik o sadržaju i obliku obrasca o evidenciji o obavljanju praktične nastave i vježbi kod poslodavca

3. Temeljem Zakona o umjetničkom obrazovanju

- a) Pravilnik o tjednim obvezama odgojno –obrazovnog rada u umjetničkoj školi
- b) Pravilnik o načinu, uvjetima i postupku osnivanja umjetničke škole i umjetničkih odjela, te načinu, uvjetima i postupku utvrđivanja uvjeta za početak rada
- c) Pravilnik o vrsti obrazovanja učitelja i nastavnika umjetničkih škola kao i okvirni program pedagoških kompetencija

NACIONALNI KURIKULUM

- Nužan je završetak svih kurikulumskih dokumenata.
- I. faza izrade eMape (Karte odgojno-obrazovnih ustanova u RH) je završena i testno se pretražuje na mrežnim stranicama. Potrebno je donijeti odluku o nastavku razvoja eMape kojom bi se obuhvatila cijela odgojno-obrazovna vertikala ustanova i programa u RH, od predškolske do visokoškolske.

ZAJEDNIČKI PROGRAMI

- U sljedećem razdoblju potrebno je žurno pristupiti izradi novoga Zakona o tehničkoj kulturi i svih pravilnika koji iz njega proizlaze.
- Donošenje udžbeničkoga standarda
- Donošenje Pravilnika o postupku odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava s malom nakladom, za učenike s teškoćama u razvoju i za škole koje provode nastavu svih nastavnih predmeta na stranom jeziku

Agencija za odgoj i obrazovanje

- Agencija trenutačno nema nekih bitnih otvorenih pitanja.

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

- Provedba projekata u programskom razdoblju IPA IV 2010-2011 i 2012-2013
- Priprema za provedbu projekata kroz strukturne i kohezijske fondove
- Aktivnije uključivanje u procese i tijela EU
- Ispunjavanje nacionalnih obveza iz Brugges Communiqua, završava 2014. godine te Education and Training 2020.

VISOKO OBRAZOVANJE

Problemi sustava visokoga obrazovanja

- Otvoreno je pitanje statusa tekstova zakona o sveučilištu i o visokome obrazovanju, koji su trenutno u saborskoj proceduri.
- Postojeća **struktura visokoga obrazovanja** zbog kritično visokog broja pravnih osoba u Hrvatskoj onemogućava provedbu bilo kakvih strategija. Bilo koja dogovorena strategija ili novi zakonski okvir u praksi se koordinira na 130 pravnih

osoba, što zahtijeva iznimno visoke administrativne kapacitete i značajno otežava dosljednu provedbu.

- Postojeći sustav **financiranja visokoga obrazovanja** onemogućava MZOŠ-u da financijski podupire strateške ciljeve: MZOŠ danas, u praksi, mora donosi ad hoc pojedinačne odluke ako bi htio financijski poduprijeti bilo koji strateški cilj. Ovo zahtijeva iznimno visoke administrativne kapacitete. EU fondovi predstavljaju mogućnost financijske potpore za strateške ciljeve, ali MZOŠ ne raspolaže dostatnim kompetencijama da ih iskoristi za tu svrhu.

ZNANOST

- Otvoreno je pitanje statusa prijedloga teksta Zakona o znanosti, koji je trenutno u saborskoj proceduri.
  - Započet je rad na Drugom hrvatskom projektu tehnološkog razvoja, za koji je upućen nacrt Sporazuma između RH i Svjetske banke o Drugom hrvatskom projektu tehnološkog razvoja, i za koji je Svjetska banka odobrila predujam od 1,5 milijuna USD, te predstoji potpisivanje navedenog Sporazuma.
  - Očekuje se mišljenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja kao preduvjet za potpisivanje bilateralnog sporazuma između RH i EK za provedbu projekta BioCentar.
  - Potrebno je pokrenuti novi ciklus financiranja znanstvenih projekata s ciljem poticanja izvrsnosti, okrupnjavanja

MEĐUNARODNA SURADNJU I EUROPSKE INTEGRACIJE

- daljnji razvoj Hrvatskog kvalifikacijskog okvira;
- izrada Akcijskog program u području cjeloživotnog učenja;

Agencije za mobilnost i programe EU

- Potrebno je osigurati novac za uplata članarine za sudjelovanje RH u programima EU u 2012.g. – 8 mil. EURa – sredstva nisu osigurana u proračunu za 2012.g. na pozicijama MZOŠ-a
- Fluktuacija kadra zbog relativno niskih plaća s obzirom na tempo poslovanja, financijsku odgovornost djelatnika koji upravljaju sredstvima EU te mladog kadra koji želi napredovanja koja nisu omogućena u javnoj službi.

Prosvjetna inspekcija

- potrebno je što prije provesti kadrovsku popunu kako se ne bi dovela u pitanje elementarna funkcionalnost prosvjetne inspekcije,
- potrebno je što skorije riješiti pitanje drugostupanjskog postupanja u skladu sa *Zakonom o prosvjetnoj inspekciji*.
- potrebno izraditi Nacrt prijedloga uredbe Vlade Republike Hrvatske kojom se, u skladu s odredbom članka 5., stavak 4. *Zakona o prosvjetnoj inspekciji*, uređuje način rada i trajanje mandata članova povjerenstva koji obavljaju poslove inspekcijskog nadzora u drugom stupnju,

ŠPORT

1. Sukladno Zakonu o športu potrebno je donijeti sljedeće zakone i podzakonske akte:

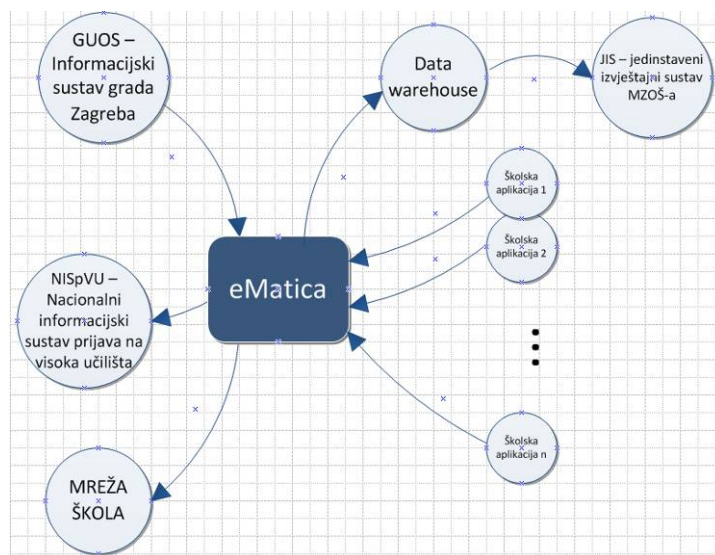
- Pravilnik o načinu osnivanja, zadaćama, djelokrugu i načinu rada školskih športskih društava
- Pravilnik o potrebnoj stručnoj spremi odnosno stručnoj osposobljenosti za obavljanje stručnih poslova u športu
- Pravilnik o osnivanju, ustroju i ovlastima informacijskog sustava u športu i vrste, sadržaj i oblik informacija koje se prikupljaju

- Pravilnik o provedbi odgode naplate dospjelih nenaplaćenih tražbina i dospjelih nenaplaćenih javnih davanja od športskih klubova-udruga za natjecanja za koje nije utvrđen profesionalni status (Pravilnik koji donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i šport uz suglasnost drugih)

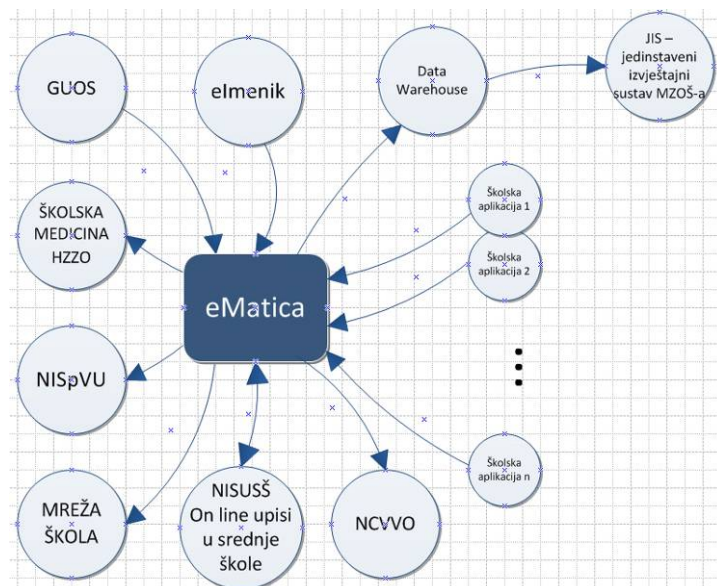
INFORMATIKA

e- UPRAVLJANJE

- e-Matica je velik i važan sustav, u prvom redu, zbog podrške poslovnim procesima u školama i zbog toga što o ovom sustavu ovise drugi važni sustavi (on line upisi na visoka učilišta), sustav za generiranje izvješća potrebnih MZOŠ-u i zbog sustava Mreža škola. Poteškoća je u tome što programsko rješenje za sustav eMatica nije u vlasništvu MZOŠ-a. Naime sa tvrtkom izvođačem nisu riješeni imovinski odnosi tako da je tvrtka izvođač pravi vlasnik sustava (izvođač je vlasnik strukture baze podataka i izvornog koda aplikacije), a MZOŠ je samo vlasnik podataka. Drugi problem je taj što sa tvrtkom izvođačem MZOŠ nema ugovorenu suradnju zadnje dvije godine tako da ne postoji nužno održavanje sustava. (Posljednji ugovor između izvođača i MZOŠ-a istekao je 31.12. 2009. godine.)
- Okruženje sustava – sadašnje stanje:

- Okruženje sustava – plan:

e-INFRASTRUKTURA SUSTAVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

- Potrebno je sustavno pristupiti uspostavi podatkovne infrastrukture.
- Iako je većina komponentni temeljne e-infrastrukture uspostavljena potrebno je osigurati značajna financijska sredstva za njeno održavanje i unaprjeđenje sukladno potrebama korisnika.
- Potrebno je uspostaviti upravljački i financijski model upravljanja e-infrastrukturom kojim će se omogućiti da financijeri, graditelji i korisnici e-infrastrukture imaju jasno definirane uloge, prava, obveze ali i komunikacijske kanale i mehanizme za izražavanje i ostvarivanje svojih ciljeva i potreba.
- U toku je postupka donošenja novog pravilnika o upravljanju hr domenama.

1.7. Ministarstvo kulture

3.1. Kultura i mediji

- 3.1.1. Uprava za knjigu i knjižnice

Sporazum o jedinstvenoj cijeni knjige potpisan je 1. travnja 2007. ali osim Ministarstva kulture ostali potpisnici ga u cijelosti ne poštuju.

Sukladno preuzimanju obveza iz Poglavlja 8. Intelektualno vlasništvo i ispunjavanja odredbi Zakona o autorskom i srodnim pravima potrebno je tijekom 2012. godine završiti punu operacionalizaciju **Prava na javnu posudbu** (i osigurati određena sredstva u proračunu). Priprema uvođenja traje već tri godine i sve su predradnje odrađene.

Potrebno je kontinuirano raditi na prilagodbi kriterija za financiranje knjige i nakladništva s posebnim naglaskom na pitanja e-knjige, pitanje časopisa, nastupa na sajmovima i problem nestajanja nezavisnih knjižara. Ministarstvo je dalo načelnu potporu inicijativi „Pravo na profesiju“, ali treba utvrditi točne kriterije za potporu autorima.

Problem neusklađenosti broja postojećih narodnih knjižnica s brojem predviđenim **Zakonom o knjižnicama**: od predviđenih 556 narodnih knjižnica u svakoj općini i gradu u RH do danas je osnovano samo njih dvjestotinjak. **Općine i gradovi kao osnivači narodnih knjižnica sve češće zanemaruju svoje obveze financiranja redovite djelatnosti** ovih ustanova, zapošljavanje odgovarajućeg, standardima preporučenog broja stručnog osoblja, kao i izgradnju knjižničnih fondova. Tako opada i obvezni udio u sredstvima Ministarstva kulture za nabavu knjižne i neknjižne građe ili uređenja i opremanja prostora. Takav odnos dovodi u pitanje dostupnost knjige i informacije svim građanima.

- **3.1.2. Uprava za kulturni razvitak**

U proračunu za 2012. potrebno je osigurati novu proračunsku stavku za rad i djelovanje Zaklade „Kultura nova“.

Osnovom Odluke Vlade RH o davanju suglasnosti Ministarstvu kulture od 25. ožujka 2011.g. preuzeta je obveza na teret sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012.g. za otkup djela iz zbirke pohrane, Ivan Meštrović „Žalosni i veseli anđeli, 1916.g.“ (Muzeji Ivana Meštrovića) u ukupnom iznosu od 1.000.000,00 kuna.

Otvoreno je pitanje osnivanja Muzeja Vučedolske kulture. Pripremljena je dokumentacija za donošenje Uredbe o osnivanju, pripremljena dokumentacija.

- **3.1.3. Uprava za izvedbene umjetnosti i audiovizualnu djelatnost**

Potrebno je **nužno usklađivanje** Zakona o kazalištima kako bi se riješio problem otežanog upisa u Očevidnik, problem korištenja beneficiranog radnog staža radi odlaska u mirovinu te pitanja ustroja kazališta unutar drugih pravnih osoba.

Potrebno je izvršiti sve preuzete obveze kako bi pokrenuo studij iz područja plesnih umjetnosti.

Nastaviti s pokrenutim postupkom javne nabave za digitalizaciju neovisnih kino dvorana i pristupiti rješavanju problema Kinoteke.

- **3.1.4. Uprava za međunarodnu kulturnu suradnju**

Republika Hrvatska je nominirala Sakralni kompleks na Forumu u Zadru za UNESCO-ov popis Svjetske baštine te se mogući upis kao i rad na promicanju istog očekuje tijekom 2012. U procesu nominiranja nalaze se i dvije prekogranične nominacije na Popis svjetske baštine - Stećaka zajedno s BiH, Crnom Gorom i Srbijom. Četiri države svoje su prijedloge upisale na Pristupnu listu UNESCO-a i time je završena prva faza u postupku upisa, dok je završna faza planirana za razdoblje od 2012. do 2013. godine. Druga nominacija za koju smo službeno izrazili interes je zajednička Nominacija dinarskog krša sa Slovenijom, BiH, Crnom Gorom te moguće Srbijom i Italijom. Klapsko pjevanje i Moreška nominirani su za upisna Reprezentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva u 2012.

Republika Hrvatska je predala kandidaturu za članstvo u Odboru za svjetsku baštinu za 2013. godinu te u tom smislu treba poduzeti ozbiljne korake koji zahtijevaju stručni i financijski angažman za pripremu platforme za moguće članstvo u istom prestižnom Odboru.

Ministarstvo kulture koordinator je provedbe i izvršenja svih aktivnosti vezanih za **Festival hrvatske kulture u Francuskoj Republici u 2012. godini**. Sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske za provedbu programa određeni su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo turizma, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva te Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija. S obzirom da nisu definirane financijske obveze resornih ministarstava u spomenutoj manifestaciji, a izvršavanje programa Kulturne sezone zahtijevat će značajna financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske, potrebno je voditi računa o raspodjeli troškova između zaduženih ministarstava.

- **3.1.5. Odjel za medije (Uprava za normativne i pravne poslova)**

Prihvaćena je inicijativa HND-a da se hitno pristupi Izmjenama i dopunama Zakona o medijima. Potrebno je izmijeniti i Zakon o HINA-i kako bi se uskladio s pravilima o državnim potporama. Tijekom 2012. godine treba ispregovarati prvi četverogodišnji Ugovor između Vlade RH i HRT-a temeljem novog Zakona o HRT-u.

- **3.1.6. Ostala pitanja iz područja kulture (djelatnost različitih uprava)**

Sustav potpore samostalnim umjetnicima nije usuglašen s izmijenjenim zakonodavstvom (posebno u dijelu upravnog postupka) te je potrebno pristupiti hitnim izmjenama ovog Zakona odnosno donošenju novog. Nacrt Zakona je pripremljen, ali nije bilo vremena provesti javnu raspravu pa se odustalo od donošenja Zakona.

3.2. Kulturna baština

- **3.2.1. Uprava za zaštitu kulturne baštine**

Usvojena je Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.–2015 te je potrebno donijeti Akcijski plan i početi provoditi Strategiju (posebna pitanja registra, ustroja službe, pitanja pozicije Hrvatskog restauratorskog zavoda itd.)

- **2.2.2. Poslovi zaštite kulturne baštine u okviru Uprava za kulturni razvitak**

Novom Uredbom Ministarstva, a sukladno Strategiji objedinjeni su odjeli INDOK-a (Uprava za kulturni razvitak) i Registra (Uprava za zaštitu kulturne baštine) te je potrebno imenovati osobu na čelo objedinjenog Odjela i ustrojiti jedinstvene baze.

3.3. Zaštita prirode

Potrebno je donijeti prostorne planove posebnih obilježja za 1 nacionalni park (Sjeverni Velebit) i 8 parkova prirode, potrebno je urediti pitanje naplate prekršaja prema pravilnicima o unutarnjem redu zaštićenih područja a u svezi odredbi Prekršajnog zakona (NN, br. 107/07). Nadalje, riješiti otvorena pitanja ribolova u zaštićenim područjima, urediti pitanje djelatnosti u zaštićenim područjima za koje se naplaćuju koncesijska odobrenja te urediti pitanje zabilježbe zaštićenih područja u katastarskom operatoru i zemljišnim knjigama. Potrebna je revizija važećeg Zakona o zaštiti prirode vezano za ukidanje Uredbe o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07) u svezi donošenja Uredbe o ekološki značajnim područjima Europske unije Natura 2000. Nadalje treba nastaviti jačati kapacitete institucija zaštite prirode za korištenje strukturnih fondova EU te daljnje preuzimanje nove pravne stečevine EU.

Zbog proširenja ovlasti i nadležnosti postupanja u ekološkoj mreži potrebno je daljnje jačanje administrativnih kapaciteta u inspekciji zaštite prirode i nadzornoj službi županijskih JU kao i poboljšanje njihove opremljenost i osposobljenost za navedene zadatke.

1.8. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Odjel za obitelj i Odjel za pravne poslove i inspekcijski nadzor

Otvorena pitanja na koja je potrebno posebnu pozornost obratiti u narednom mandatnom razdoblju uključuju:

- evaluaciju provedbe *Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji* s ciljem predlaganja mogućih izmjena Zakona, među ostalim i poradi uvođenja standarda razvoja i pružanja izvaninstitucijskih usluga i oblika skrbi za žrtve nasilja u obitelji;
- izradu izmjena *Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji* sukladno novom Zakonu o socijalnoj skrbi, Obiteljskom i Kaznenom zakonu;

- uspostavu *baze statističkih podataka o nasilju u obitelji*, koji uključuju podatke policije, zdravstvenih ustanova, ustanova socijalne skrbi, sudova i Državnog odvjetništva, temeljem Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji i *Pravilnika o sadržaju obvezne evidencije i izvješća, načinu prikupljanja, obrade i pohrane statističkih podataka iz područja primjene zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*;
- izradu prijedloga *Pravilnika o obiteljskom savjetovanju* temeljem odredaba Zakona o socijalnoj skrbi, a kojim bi se uredilo područje obiteljskog savjetovanja uključujući potrebne programe izobrazbe stručnjaka, načine provođenja savjetovanja, uvjete dobivanja i obnavljanja dopusnice za rad i drugo;
- izrada prijedloga *Nacionalne populacijske politike za razdoblje od 2013. do 2019. godine*;
- *koordinaciju, praćenje provedbe mjera i izvještavanje* o provedbi Nacionalne populacijske politike, Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji i Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji;
- nastavak provedbe istraživačkih projekata usmjerenih praćenju i evaluaciji pružanja usluga skloništa za žrtve nasilja u obitelji te preispitivanja učinkovitosti društvene reakcije na obiteljsko nasilje;
- nastavak provedbe *stručnog i inspeksijskog nadzora nad radom obiteljskih centara* sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi;
- obavljanje stručnih i administrativnih poslova za Savjet za populacijsku politiku Vlade RH, Povjerenstva Vlade RH za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji, Povjerenstva za praćenje provedbe Zakona o roditeljskim potporama i Stručnog povjerenstva za praćenje i unaprjeđenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupaka i izvršenja sankcija vezanih uz zaštitu od nasilja u obitelji.

Odjel za djecu i mladež

Koordinacija, provedba i praćenje te podnošenje izvješća prema međunarodnim ugovorima

Konvencija UN-a o pravima djeteta

Treće i Četvrto periodično izvješće prema Konvenciji UN-a o pravima djeteta, za razdoblje od 2004. do 2010. godine, koje se podnosi po članku 44. stavku 1. točki (b) Konvencije o pravima djeteta usvojeno od strane Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj dana 30. prosinca 2010. godine. U lipnju 2011. godine navedeno Izvješće je posredstvom Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija upućeno Odboru UN-a za prava djece.

Razmatranje navedenog Izvješća od strane Odbora za prava djece UN - a očekuje se tijekom 2012. godine. Nakon zaprimanja Preporuka od strane Odbora, iste je potrebno javno prezentirati te koordinirati i pratiti provedbu istih.

U tijeku je izrada Inicijalnog izvješća prema Fakultativnom protokolu uz Konvenciju o pravima djeteta UN-a o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji, koje je u 2012. godini potrebo uputiti Vladi Republike Hrvatske na usvajanje, prevesti na engleski jezik te

---

uputiti Odboru UN- a za prava djeteta. Nakon zaprimanja Preporuka od strane Odbora, iste je potrebno javno prezentirati te koordinirati i pratiti provedbu istih.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti dostavlja izvješća za potrebe ostalih UN-ovih odbora i komisija koji se bave djecom i mladima.

Plan programskih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i Ureda UNICEF-a za Hrvatsku za razdoblje od 2012. – 2016. godine

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti ostvarilo je suradnju sa Uredom UNICEF-a za Hrvatsku u provedbi aktivnosti iz djelokruga Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, a temeljem Plana programskih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i Ureda UNICEF-a za Hrvatsku za razdoblje 2007. – 2011. godine.

U tijeku je planiranje novog programskog ciklusa UNICEF-a u Republici Hrvatskoj koje će se odnositi na buduće aktivnosti u razdoblju od 2012. – 2016. godine, a u čiju će se provedbu uključiti i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Zakon o potvrđivanju Europske konvencije o ostvarivanju dječjih prava

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je uz druga središnja tijela državne uprave zaduženo za provedbu Zakona o potvrđivanju Europske konvencije o ostvarivanju dječjih prava (Narodne novine-Međunarodni ugovori, br. 1/2010).

Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je uz druga središnja tijela državne uprave zaduženo za provedbu Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Narodne novine-Međunarodni ugovori, br. 11/2011, ispravak 15/2011).

Praćenje učinaka i provedba propisa te predlaganje novih zakonskih rješenja

Obiteljski zakon (Narodne novine, 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11 i 61/11)

Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011.-2016., koju je usvojila Vlada Republike Hrvatske 2. travnja 2011. godine, predviđa reformu obiteljskog zakonodavstva, kroz provedbu mjera:

Unaprjeđenja rada sustava socijalne skrbi u području obiteljsko-pravne zaštite u okviru poboljšanja materijalnih i postupovnih odredbi Obiteljskog zakona, te preciznijeg određivanja pitanja nadležnosti, s rokom provedbe 2012. godine za koju je zaduženo Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Reforme obiteljskog zakonodavstva (analiza primjene Obiteljskog zakona u području zaštite prava djeteta i skrbništva, izrada nacrtu prijedloga izmjena i dopuna Obiteljskog zakona, izrada prijedloga propisa koje je potrebno uskladiti s predloženim nacrtom prijedloga zakona, izrada prijedloga ustroja sudova i drugih institucija koje sudjeluju u provedbi zakona te izrada prijedloga edukacije sudaca i drugih stručnjaka koji sudjeluju u provedbi zakona) s rokom provedbe 2011.-2016. za koje je zaduženo Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u suradnji s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvom pravosuđa i Ministarstvom uprave.

U skladu s navedenim potrebno je preispitati potrebu usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s obvezujućim međunarodnim dokumentima i međunarodno pravnim standardima (Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom, Zakonu o potvrđivanju Europske konvencije o ostvarivanju dječjih prava, presudama Europskog suda za ljudska prava te Preporukama Vijeća Europe).

U svrhu praćenja provedbe Obiteljskog zakona, kao i izrade prijedloga za njegovo unapređenje pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti osnovana je Radna skupina čiji su članovi predstavnici znanstvenih institucija, sudova, Ureda pravobraniteljice za djecu te resornih tijela. Radna skupina je tijekom 2011. godine prikupila podatke od nadležnih tijela koja primjenjuju Obiteljski zakon (sudova i centara za socijalnu skrb), te će temeljem navedene analize, analize važeće zakonske regulative kojima je uređena obiteljskoppravna zaštita kao i dosadašnje sudske prakse predložiti preporuke za unaprjeđenje pojedinih rješenja.

Zakon o savjetima mladih (Narodne novine, br. 23/07)

Nacionalni program za mlade od 2009. do 2013. godine u području 5. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu, mjeri 2. Poticanje mladih na aktivno sudjelovanje u društvu, provedbenoj aktivnosti 2.1. Poticanje provedbe zakona o savjetima mladih, sadrži provedbenu aktivnost 2.1.2. Izrada prijedloga potrebnih izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih.

U skladu s navedenom mjerom osnovana je Radna skupina za izradu prijedloga izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih čiji su članovi predstavnici tijela državne uprave, predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, savjeta mladih, organizacija civilnog društva i relevantni znanstvenik.

Radna skupina je tijekom 2010. godine izradila *Analizu podataka prikupljenih temeljem Obrasca o provedbi Zakona o savjetima mladih* koja je pokazala da je situacija sa savjetima mladih osrednja te da postoji značajan prostor za unaprjeđenje pravne regulacije, osnivanja i stvarnog funkcioniranja savjeta mladih. Tijekom 2011. godine je provela **konzultacije** sa gradovima Osijekom, Čabrom i Cresom, općinama Lekenik i Semeljci i Osječko-baranjskom županijom (svibanj/lipanj 2011. godine). U navedenim konzultacijama istaknuta je važnost sudjelovanja mladih u procesima odlučivanja u lokalnoj zajednici kao i potreba jačanja uloge savjeta te uređivanje postupka osnivanja, zamjene članova savjeta mladih i dr. Također je izradila **Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama zakona o savjetima mladih** o kojem je održana javna rasprava 14. lipnja 2011. godine, koja se nastavila putem web stranice Ministarstva.

U skladu s navedenim u 2012. godini je potrebno izraditi Konačan Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih te ga uputiti u proceduru usvajanja.

Zakon o nagradi za promicanje prava djeteta (Narodne novine, broj: 96/03 i 33/05)

Sukladno Zakonu jednom godišnje se provodi javni natječaj za dodjelu jedne životne i do tri godišnje nagrade za promicanje prava djeteta koje dodjeljuje Odbor za dodjelu Nagrade za promicanje prava djeteta kojeg imenuje Hrvatski sabor. Nagrada se dodjeljuje u prigodi Dana Konvencije UN- a pravima djeteta, 20. studenog.

U 2012. godini potrebno je provesti javni natječaj za dodjelu Nagrade za promicanje prava djeteta.

Međuresorna koordinacija, praćenje i provođenje mjera nacionalnih dokumenata, te koordinacija izrade novih nacionalnih dokumenata usmjerenih djeci i mladima

Međuresorna koordinacija i obavljanje administrativno-tehničkih poslova za savjetodavna tijela Vade Republike Hrvatske na području djece i mladih

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti obavlja stručne i administrativne poslove za rad Vijeća za djecu, Savjeta za mlade i Povjerenstva za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih.

U 2012. godini potrebno je osigurati nastavak rada navedenih tijela kroz osiguravanje administrativnih i stručnih kapaciteta te financijskih sredstava za rad navedenih tijela u svrhu učinkovite provedbe nacionalnih strateških dokumenata te unaprjeđenja prava i interesa djece kao i socijalnog osnaživanja mladih.

U skladu sa preporukama Vijeća Europe, te u skladu sa principom su-odlučivanja (co-managmenta) na području razvoja, koordinacije i praćenje politike prema mladima potrebno je jačati sudjelovanje mladih u radu Savjeta mladih kroz osiguravanje jednakog broja predstavnika mladih kao i predstavnika tijela državne uprave te znanstvenih i stručnih institucija. Također u svrhu osiguravanja koordinacije i praćenja Nacionalnog programa za mlade potrebno je osigurati sudjelovanje svih relevantnih tijela državne uprave u radu Savjeta mladih, predstavnika savjeta mladih općina, gradova i županija, predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te jačati suradnju Savjeta za mlade, koordinatora provedbe Nacionalnog programa za mlade i povjerenika za mlade.

U svrhu jačanja uloge organizacija civilnog društva u prevenciji poremećaja u ponašanju potrebno je uključiti relevantne predstavnike organizacija civilnog društva u rad Povjerenstva za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih.

Također je potrebno osigurati rad Nacionalnog etičkog povjerenstva za istraživanja s djecom kao savjetodavnog tijela Vijeća za djecu, te Radne skupine za izradu Smjernica za izvještavanje o djeci u medijima.

Praćenje i provođenje mjera nacionalnih dokumenata, te koordinacija izrade novih nacionalnih dokumenata usmjerenih djeci i mladima

Nacionalni plan aktivnosti za prava i interese djece od 2006. do 2012. godine

Sukladno Završnim odrednicama Nacionalnog plana Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uz Vijeće za djecu Vlade Republike Hrvatske koordinira i prati provedbu Nacionalnog plana te je u 2012. godini potrebno nastaviti s provedbom iste.

Temeljem preporuka Odbora UN- a za prava djece po Trećem i Četvrtom periodičnom izvješće prema Konvenciji UN-a o pravima djeteta, EU Agende za djecu, relevantnih međunarodnih i regionalnih dokumenata, istraživanja („Situacijska analiza stanja prava djece i žena u Republici Hrvatskoj“ koje provodi Ured UNICEF-a u Hrvatskoj u suradnji s Institutom „Ivo Pilar“ i Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti) u 2012. godini je potrebno izraditi novi strateški dokument za područje prava djece.

U skladu s obvezama zadanim u Nacionalnom planu u 2012. godini potrebno je nastaviti pružati financijsku potporu projektima udruga, implementirati *Smjernice za planiranje, provedbu i evaluaciju preventivskih i tretmanskih programa zaštite djece od nasilja*, te promicati odgovorno roditeljstvo u medijima.

Program aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima (2004.), te Protokol o postupanju u slučajevima nasilja među djecom i mladima (2004.);

Sukladno uvodnim odrednicama Programa aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti prati i koordinira provedbu mjera Programa aktivnosti te je u 2012. godini potrebno nastaviti s provedbom iste.

Nacionalni program za mlade od 2009. do 2013. godine

Sukladno Završnim odrednicama Nacionalnog programa Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uz Savjet za mlade Vlade Republike Hrvatske koordinira i prati provedbu Nacionalnog programa te je u 2012. godini potrebno nastaviti s provedbom iste, posebno jačajući ulogu Savjeta za mlade u praćenju i koordinaciji kroz jačanje uloge mladih u radu Savjeta za mlade, tijela državne uprave nadležnog za mlade, te koordinatora provedbe u tijelima državne uprave/nositeljima provedbe mjera.

Posebno je potrebno jačati sustav koordinacije i provedbe mjera i preporuka od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U skladu sa rokovima zadanim u Nacionalnom programu u 2012. godini potrebno je izvršiti sveobuhvatno istraživanje o mladima u Republici Hrvatskoj, sufinancirati projekte udruga mladih, klubove mladih, regionalne info-centre za mlade te donošenje Izmjena i dopuna Zakona o savjetima mladih.

Nacionalna strategija prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih od 2009. do 2012. godine

Sukladno Završnim odrednicama Nacionalne strategije Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uz Povjerenstvo za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih Vlade Republike Hrvatske koordinira i prati provedbu Nacionalne strategije te je u 2012. godini potrebno nastaviti s provedbom iste.

Temeljem analize stanja u Republici Hrvatskoj, izvješćima o provedbi mjera Nacionalne strategije, relevantnih međunarodnih i regionalnih dokumenata, te istraživanja u 2012. godini je potrebno izraditi novi strateški dokument za područje prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih.

U skladu sa rokovima zadanim u Nacionalnoj strategiji potrebno je definirati nove oblike mjera rane pomoći obitelji u riziku te započeti njihovu provedbu, nastaviti sa edukacijom o izradi i provedbi preventivnih programa u suradnji s djecom i roditeljima, te izraditi prijedlog načina sudjelovanja djece i njihovih roditelja u predlaganju, odlučivanju i provedbi preventivnih programa.

Pružanje usluga u zajednici u suradnji s organizacijama civilnog društva, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kroz sufinanciranje projekata

Nastavak ostvarivanja suradnje s organizacijama civilnog društva, koje su potpora djeci i mladima, te praćenje provedbe i evaluacija programa i projekata organizacija civilnog društva

koji ostvaruju financijsku potporu iz sredstva Državnog proračuna Republike Hrvatske putem javnog natječaja.

Podrška preventivnim projektima udruga prevenciji ovisnosti te projektima usmjerenim razvijanju tolerancije i nenasilnom rješavanju sukoba kod mladih.

Razvijanje programa organiziranja slobodnog vremena mladih u lokalnoj zajednici, odnosno podržavanje projekata udruga koji se odnose na rad klubova mladih u lokalnim zajednicama te poticanje rada regionalnih info-centara za mlade u 4 regionalna središta u svrhu informiranja mladih, a u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedba terenskih evaluacija kojima se omogućava neposredan uvid u kvalitetu pruženih usluga i zadovoljstvo korisnika, odnosno usklađenost pruženih usluga sa standardima kvalitete na njihovu području (Standardi preventivskih i intervencijskih programa zaštite djece od zlostavljanja i zanemarivanja, standardi rada klubova mladih, ERYCE i Europske povelje o informiranju mladih i EDDRA-e), odnosno kvalitetnije informiranje mladih, neformalno obrazovanje i organizirano provođenje slobodnog vremena.

Nastavak suradnje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i obiteljskim centrima u provedbi projekta Autobus „Čudesna šuma“ čiji je cilj širenje mreže sadržaja i programa usmjerenih djeci iz ruralnih područja, područja od posebne državne skrbi te područja s velikim brojem djece. U 2011. godini Projekt se provodi u suradnji s 12 županija (23 grada i 81 općina), kao i u suradnji s 4 grada i 15 općina, te su krajem 2011. godine obavljene pripremne radnje za provođenje projekta u 2012. godine (iskaz za suradnju na navedenom projektu u 2012. godini iskazalo je 14 županija, 3 grada i 6 općina).

Senzibilizacija javnosti o pravima djece i mladih

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izradilo je Akcijski plan provedbe Kampanje zaustavljanja seksualnog zlostavljanja pod nazivom „jedan od pet“ u Republici Hrvatskoj za razdoblje od veljače do prosinca 2011. godine temeljem Kampanje koju je pokrenulo Vijeće Europe u studenom 2010. godine. Skladno preporukama Vijeća Europe navedenu Kampanju je potrebno nastaviti i u naredne 3 godine.

Svrha Kampanje je unaprjeđenje sustava zaštite djece od seksualnog nasilja, a dva temeljna strateška cilja Kampanje su: promicanje potpisivanja, ratifikacije i provedbe Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja te pružanje znanja i praktičnih rješenja za sprječavanje i prijavljivanje seksualnog nasilja nad djecom i to djeci, njihovim obiteljima/skrbnicima i društvu, a time i podizanje razine svijesti o stvarnim razmjerima seksualnog nasilja nad djecom.

Sukladno Nacionalnom programu za mlade od 2009. do 2013. godine 12. kolovoza se obilježava Međunarodni dan mladih proglašen od strane UN-a, te se 2011. godine u suradnji s Mrežom mladih Hrvatske dodijelila Nagrada za mlade „Uključi se“ čiju je dodjelu u svrhu promicanja pozitivnih vrijednosti kod mladih potrebno dodjeljivati i u narednom razdoblju.

Europska agencija za informiranje i savjetovanje (ERYICA) i Vijeće Europe provode od 17. travnja do 15. prosinca 2012. kampanju o informiranju mladih koju će u Republici Hrvatskoj provoditi 4 regionalna info-centra za mlade u suradnji s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Također se obilježava Međunarodni dan borbe protiv ovisnosti 26. lipnja i Mjesec borbe protiv ovisnosti od 15. studenog do 15. prosinca sukladno Nacionalnom programu suzbijanja zlouporabe droga.

Izradom i distribucijom časopisa «Dijete i društvo» u posljednjih 13 godina osigurava se dostupnost informacija široj javnosti, stručnjacima, ustanovama i organizacijama civilnog društva o pravima djece, aktivnom uključivanju mladih u društvo.

Međunarodna suradnja i usklađivanje politika usmjerenih djeci i mladima

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti sudjeluje u radu te priprema i priloge za potrebe raznih tijela Vijeća Europe i drugih međunarodnih tijela i inicijativa.

Uključivanje Republike Hrvatske u *otvorenu metodu koordinacije na području politike prema mladima* obveza je Republike Hrvatske iz poglavlja 26. *Obrazovanje i kultura.*, te je Republika Hrvatska pozvana da se u 2012. godini (do 31. siječnja 2012. godine) volonterski uključi u popunjavanje upitnika o provedbi mjera Strategije za mlade EU.

Sukladno Rezoluciji Vijeća u obnovljenom okviru za europsku suradnju na području mladih (2010. - 2018.) usvojenju 27. studenog 2009. godine zemlje članice EU provode strukturirani dijalog s mladima. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u 2011. godini osiguralo je sredstva Mreži mladih Hrvatske za provedbu istog na temu nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj. Na nacionalnoj razini, provedba strukturiranog dijaloga je koordinirana od strane nacionalnih radnih grupa koje se sastoje od predstavnika relevantnih ministarstava i nacionalnih vijeća mladih, a u njih se također mogu uključiti drugi dionici. U svrhu implementacije navedene Rezolucije potrebno je u Republici Hrvatskoj osnovati Nacionalnu radnu grupu, te provoditi strukturirani dijalog sukladno općim tematskim prioritetima za strukturirani dijalog koji se usvajaju za svako razdoblje od 18 mjeseci od strane Vijeća ministara odgovornih za obrazovanje, kulturu, mlade i sport (prioritet u 2012. godini je kreativnost i inovacije).

Sudjelovanjem u radu i pravovremenim izvješćivanjem *Europskog upravnog odbora za mladež (CDEJ) Vijeća Europe i Zajedničkog vijeća (Joint Coincil) Vijeća Europe*, pridonosi se radu spomenutog tijela, osigurava se podrška inicijativama i pruža uvid u položaj mladih u Republici Hrvatskoj te pridonosi praćenju politika vezanih uz ova problemska područja. Sudjelovanjem na sastancima *Upravnog odbora za koordiniranje Parcijalnog sporazuma o iskaznici za mlade (Vijeće Europe)*, daje se podrška osiguravanju iskaznice Euro<26 u Republici Hrvatskoj. Ažuriranjem baze podataka Europskog centra znanja za mladešku politiku *Partnerstva Vijeća Europe i Europske komisije na području mladih* putem izvjestiteljice Republike Hrvatske, daje se uvid u trenutno stanje položaja mladih u Europi, kao i usklađuje praksa na mladima u Republici Hrvatskoj za zemljama članicama EU i članicama Vijeća Europe.

Ostvarivanje cilja Euro-mediteranskog partnerstva, odnosno jačanje suradnje, dijaloga i regionalne integracije na Mediteranu, osnaživanjem podrške inicijativama unutar Unije za Mediteran, koja je multilateralni okvir za suradnju Europske unije i zemalja Mediterana.

Pružanje stručne, administrativne i tehničke podrške relevantnim aktivnostima vezanim uz *Memorandum o suglasnosti između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o mobilnosti mladih*, u svrhu povećanja obrazovne, kulturne i radne mobilnost mladih obiju država.

Odjel za osobe s invaliditetom

Otvorena pitanja na koja je potrebno posebnu pozornost obratiti u narednom mandatnom razdoblju uključuju:

1. Jačanje kapaciteta za kvalitetniju i učinkovitiju koordinaciju provedbom Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine.
2. Zakonsku regulativu usluge osobne asistencije i tumača znakovnog jezika te osiguravanje trogodišnjeg programa radi očuvanja ovih usluga u zajednici kao prijelaznog rješenja do donošenja propisa.
3. Koordiniranje revizije postojećih propisa sukladno obvezama preuzetim po Konvenciji UN-a s posebnim naglaskom na žene s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju u nadležnosti (Izmjena i dopuna Obiteljskog zakona radi usklađivanja s Konvencijom posebice u dijelu skrbištva) intenzivnom međuresornom suradnjom te uspostavljanje nezavisnih tijela za procjenu i praćenje učinka propisa u nadležnosti.

Odjel za međunarodnu suradnju i publicistiku

RH-EU pregovaračko poglavlje 19 „Socijalna politika i zapošljavanje“:

1. Praćenje stanja, predlaganje i izvještavanje Europske komisije o napretku RH vezano uz provedbu projekta osobnog asistenta, harmonizaciju Zakona o roditeljskim potporama, donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju diskriminacije.
2. Jačanje administrativnih kapaciteta za obavljanje poslova navedenih u prethodnoj točki.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u okviru poglavlja 19. *Socijalna politika i zapošljavanje* preuzelo određene obveze koje je potrebno ispuniti do šest mjeseci prije punopravnog pristupanja RH EU. U tom smislu Zakon o roditeljskim potporama usklađivat će se s Direktivom Vijeća 2010/18/EU od 8. ožujka 2010 o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSSINESEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o opozivu Direktive 96/34/EZ u IV kvartalu 2012. godine, a s obzirom da Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o suzbijanju diskriminacije, iz ožujka 2012. godine nije upućen u proceduru Hrvatskom saboru radi donošenja, ponovit će se procedura za njegovo upućivanje novom sazivu Hrvatskog sabora s rokom donošenja u II. kvartalu 2012. godine.

Pripreme aktivnosti vezane uz sudjelovanje Republike Hrvatske u Programu Europske unije Daphne III – dijela okvirnog programa temeljnih prava i pravde u suradnji s Europskom komisijom (DG JUST- Glavna uprava za pravdu).

Izmjenama i dopunama Zaključka Vlade Republike Hrvatske o sudjelovanju Republike Hrvatske u pojedinim programima Europske zajednice od 10. studenoga 2011. godine

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti imenovano je nadležnim tijelom za Program Daphne III.

S obzirom da će Republika Hrvatska ulaskom u Europsku uniju morati sudjelovati u navedenom Programu i uplaćivati određeni iznos financijskih sredstava neovisno o broju prijavljenih projekata, radi eventualnog uspješnog sudjelovanja Republike Hrvatske u ovome Programu nakon ulaska u Europsku uniju, potrebno je uspostaviti određeni vid koordinacije aktivnosti, osobito radi podizanja svijesti nevladinih udruga i ostalih potencijalnih korisnika (lokalna samouprava, sveučilišta, znanstvene institucije, itd.) održavanjem informativnih aktivnosti.

Memorandum o suglasnosti Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o mobilnosti mladih

U tijeku je usuglašavanje kvote za 2012. godinu na temelju uzajamnosti te prikupljanje podataka o ukupnom broju osoba koje su koristile pogodnosti Memoranduma u 2011. godini.

HRVATSKI BRANITELJI IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

STATUSNA PRAVA

Pred redovnim sudovima vode se parnice povodom tužbi 145 bivših pripadnika Hrvatskog vijeća obrane koji nisu bili pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske, a koji su tužili Republiku Hrvatsku za isplatu osobne invalidnine, ortopedskog doplatka i doplatka za njegu i pomoć druge osobe.

Ukupna vrijednost spora je 40 milijuna kuna. Sudski postupci su u tijeku.

STAMBENO ZBRINJAVANJE

U Upravi za stambeno zbrinjavanje na dan 30. studenog 2011. godine na Listi prvenstva evidentirano je 12.206 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje, a za što su potrebna financijska sredstva u iznosu cca 1.800.000.000,00 kuna.

Vezano uz navedeni podatak može se zaključiti kako je program stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata uz sve dosadašnje postignute rezultate još uvijek jedan od ključnih, a neriješenih pitanja.

MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

Programi međugeneracijske solidarnosti

Kroz dugogodišnje iskustvo u razvoju usluga međugeneracijske solidarnosti nalazimo se pred mnogim otvorenim pitanjima koja bi trebalo urediti u predstojećem periodu, kao npr.:

- obveza osiguranja sredstava u državnom i lokalnom proračunu;
- osiguranje kontinuiteta pružanja usluga starijim osobama u lokalnim zajednicama, a time i rješavanje zapošljavanja osoba koje pružaju usluge u lokalnim zajednicama;
- izrada podzakonskih akata kojima će se urediti djelatnost međugeneracijske solidarnosti – pravilnik o vrstama, kriterijima i uvjetima za usluge međugeneracijske solidarnosti i usluge boravka međugeneracijske solidarnosti, pravilnik o standardima i normativima usluga međugeneracijske solidarnosti, pravilnik o inspeksijskom i stručnom nadzoru nad pružanjem usluga u lokalnim i regionalnim samoupravama;
- uvesti sufinanciranje usluga od strane samih korisnika i članova/djece njihovih obitelji prema različitim kriterijima;

- temeljem Uredbe, članka 21. (NN 124/11) potrebno je, sklopiti nove Ugovore o suradnji za 2012. godinu s jedinicama lokalne i/ili područne samouprave s kojima Ministarstvo već ima sklopljen ugovor na pružanju usluga međugeneracijske solidarnosti.

Volonterstvo

Otvorena pitanja iz područja razvoja na kojima je još uvijek potrebno raditi su:

- izrada Nacionalnog programa razvoja volonterstva
- osiguranje veće financijske potpore u jačanju volonterskih centara u Hrvatskoj, kako regionalnih tako i lokalnih
- razvijanje sustava vrijednosti za opće dobro kroz odgoj i obrazovanje te upoznavanje djece i mladih s vrijednostima volontiranja
- osiguranje modela institucionalnog priznavanja volonterskog rada kao preduvjeta za dugoročni razvoj kulture volontiranja i ostvarivanja prednosti u korištenju usluga ili kod zapošljavanja

uključenje ekonomske vrijednosti volonterskog rada u izračun BDP-a te unaprjeđivanje znanja o volonterstvu putem komparativnih istraživanja.

1.9. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

UPRAVA ZA PRORAČUN, FINACIJE I RAČUNOVODSTVO

AKTIVNOSTI ZA BUDUĆI PERIOD

1. Iz područja financijskog upravljanja i kontrola

Mjere koje smo obvezni izvršiti, a čije su aktivnosti u tijeku odnose se na donošenje izmjena i dopuna Uredbe o unutarnjem ustrojstvu u dijelu definiranja nadležnosti i odgovornosti ustrojstvenih jedinica u procesu strateškog planiranja, dopune opisa poslova i nadležnosti jedinica za financije vezanu uz njihovu ulogu u strateškom planiranju i koordinacijsku ulogu u razvoju financijskog upravljanja i kontrola.

Pokrenuta je također inicijativa za preispitivanjem potreba ustrojavanja radnih mjesta u upravama u kojima postoji potreba.

Sagledavajući daljnji razvoj standarda i metodologije rada Uprave za proračun, financije i računovodstvo, a u čemu najveći značaj ima integriranje informacijskog sustava Ministarstva u sustav Državne riznice i utvrđivanje ostalih slabosti, izradili smo također novi prijedlog izmjena i dopuna Uredbe o unutarnjem ustrojstvu u dijelu nadležnosti naše Uprave. U novom prijedlogu Uredbe osobita važnost dana je analizama i kontrolama provedenih mjera i utvrđivanjem njihovih učinaka te praćenje sustava upravljanja rizicima

Provođenjem detaljnih kontrola prije evidentiranja u informacijski sustav utvrđene su slabosti pojedinih odredbi ugovora sklopljenih sa izvođačima radova. Stoga je inicirana izmjena postojećih ugovornih odredbi te je, u suradnji s upravom nadležnom za provođenje postupaka nabave, izrađen prijedlog novog ugovora, a koji je potom usuglašen i sa drugim upravama nadležnim za praćenje realizacije samih radova. Predložena je izrada nalog koji će preciznije urediti cjelokupni postupak, od provedbe natječajnog postupka i ugovaranja do konačne realizacije ugovora.

2. Iz područja računovodstva

Unapređivanje sustava razmjene informacija i intenziviranje suradnje na poslovima Upravljanja i gospodarenja državnom imovinom između UPPDS i Uprave za financije u dijelu razmjene podataka za imovinu, kuće i stanove na dnevnom nivou, a za potrebe dnevnog praćenja naplate prihoda od najma i od prodaje kuća i stanova i promptnog evidentiranja knjigovodstvenog rashoda prodanih i darovanih nekretnina.

Osiguravanje sredstava za naplatu pravomoćnih sudskih presuda na teret proračunskih sredstava temeljem odredbi Zakona o Ovršnom postupku. Presude se u najvećem dijelu odnose na sudske sporove pokrenute za zbrinjavanje prognanika i izbjeglica.

Trenutno se vode sudski postupci za cca 400 predmeta pokrenutih u periodu od 1993. godine do danas s osnova kamata na zakašnjenje u plaćanju za organizirani smještaj prognanika i izbjeglica, s osnova naknade štete ili izgubljene dobiti, pokrenutih od novih vlasnika objekata korištenih za zbrinjavanje prognanika i izbjeglica. Utužena neto vrijednost iznosi cca 350 milijuna kuna.

Predmeti se vode u uredima Općinskih ili Županijskih državnih odvjetništva koji zastupaju Ministarstvo i u različitim su stupnjevima rješavanja, od prvostupanjskih presuda do odluka Vrhovnog i Ustavnog suda.

UPRAVA ZA PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

1. U postupku smo kreiranja prve liste prvenstva prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi koji je potrebno objaviti do 31. siječnja 2012. godine, od zahtjeva za stambeno zbrinjavanje koje su podnositelji bili u obvezi kompletirati do 30. studenoga 2011. godine
2. Rješavanja bivših nositelja stanarskog prava iznad mjerila a vezano za ispunjavanje obveza prema monitoringu EU
3. Rješavanje starih zahtjeva za stambeno zbrinjavanje prije stupanja na snagu Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (24.000 zahtjeva u trenutku stupanja na snagu izmjena Zakona u lipnju 2011. godine)
4. Nastavak regionalne suradnje kroz izradu regionalnog projekta
5. Rješavanje pitanja neovlaštenih ulaganja prema modelu iz Zakona o područjima posebne državne skrbi
6. Završetak prodaje i darovanja državne imovine na područjima posebne državne skrbi te prodaje stanova u državnom vlasništvu izvan područja posebne državne skrbi budući da održavanje istih predstavlja velike troškove za Ministarstvo
7. Provesti ostale mjere vezane za potpore razvitku područja posebne državne skrbi, osim mjera koje se odnose na stambeno zbrinjavanje

UPRAVA ZA REGIONALNU I LOKALNU INFRASTRUKTURU

Zajam za kopnenu infrastrukturu (Integralni razvoj lokalnog zajednice)

Do sada realiziranim projektima iz programa regionalnog razvoja zadovoljen je dio potreba jedinica lokalne i regionalne samouprave za izgradnjom, nadogradnjom i sanacijom objekata komunalne i socijalne infrastrukture. Budući na iskazanu potrebu za realizacijom kapitalnih infrastrukturnih projekata u općinama i gradovima koje nisu u mogućnosti sami realizirati, Ministarstvo je u svibnju 2011. god. krenulo u pripremu novog projekta izgradnje, nadogradnje i sanacije objekata komunalne i socijalne infrastrukture u jedinicama lokalne i regionalne samouprave O pokretanju ovog Projekta JLS/JRS su bile obaviještene dopisom iz lipnja 2011. i temeljem te obavijesti i postavljenih uvjeta izvršena je nominacija

potprojekata. Ukupno je nominirano 395 potprojekata koji zadovoljavaju uvjete, a ukupno procijenjena vrijednost im je 1,67 milijardi kuna. U srpnju 2011. obavljani su razgovori s Europskom investicijskom bankom, a u listopadu pokrenuta je procedura donošenja Odluke o sklapanju Ugovora o financiranju između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke za Projekt Zajam za kopnenu infrastrukturu (Integralni razvoj lokalne zajednice). Ugovor o financiranju potpisan je 18. listopada 2011., a Zakon o potvrđivanju Ugovora o financiranju donijet je na 24. sjednici Hrvatskog Sabora, 28.10.2011. god. Ukupni troškovi povezani sa Projektom Zajam za kopnenu infrastrukturu (Integralni razvoj lokalne zajednice), procijenjeni su na 67,8 milijuna EUR i to:

- 25 milijuna eura sredstva Zajma Europske investicijske banke (Prema uvjetima iz Ugovora o financiranju kredit je odobren na 20 godina uključujući početak od 5 god.)
- 42,8 milijuna eura uvećano za sva fiskalna davanja potrebna za realizaciju Projekta financirat će se sredstvima državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne / regionalne samouprave (25 mil EUR državni proračun, 17,8 milijuna EUR-a vlastita sredstva JLS/JRS).

Projekt će obuhvatiti više pojedinačnih investicijskih potprojekata koji će se razvrstati unutar jedne od četiri komponente Projekta: prometna infrastruktura, elektro infrastruktura, socijalna infrastruktura, zaštita okoliša. Planirano razdoblje provedbe Projekta je 2012. god. - 2014. god. Područja implementacije Projekta je područje JLS-a razvrstanih u I-IV skupine prema indeksu razvijenosti u trinaest kontinentalnih županija. Odabir potprojekata za realizaciju provodit će se sukcesivno sukladno raspoloživim sredstvima Projekta, komponentama provođenja, njihovom prostornom rasporedu.

UPRAVA ZA OBNOVU

Problemi u realizaciji programa mogu se svesti na najosnovnije:

- nepoštivanje dinamičkih planova i rokova završetka ugovorenih radova granje od strane izvoditelja uzrokovanim financijskih problema izvoditelja radova,
- dugotrajni postupci kod ishoda dozvola za gradnju prvenstveno zbog neriješenih i nesređenih imovinsko pravnih odnosa i dugotrajnost u njihovom rješavanju,
- sporost lokalnih komunalnih poduzeća i tijela s javnim ovlastima vezanih za priključak objekata na objekte osnovne komunalne infrastrukture izdavanja posebnih uvjeta za gradnju,
- neadekvatno korištenje i upravljanje sa obnovljenim stambenim zgradama (prazni stanovi), pri čemu u slučajevima ne korištenja i ne održavanja stanova dolazi do vlaženja zidova i šteta na podnim podlogama,
- neizvjesnost postupaka javne nabave obzirom na žalbe sudionika u postupku javne nabave i ugovaranje radova ispod ekonomski prihvatljivih cijena,
- u obnovi ratom oštećenih obiteljskih kuća problemi se pojavljuju kod potpisivanjem Ugovora o obnovi i uputa za sanaciju te preuzimanja obnovljenih kuća prvenstveno zbog dislociranosti korisnika prava izvan prostora Republike Hrvatske.

osnivanje radne skupine i donošenje protokola o provedbi potpisanog Sporazuma između Vlade RH i Vijeća ministara BiH o povratku izbjeglih osoba iz RH i BiH. Time bi se otklonile poteškoće u carinskoj proceduri i oslobađanja od poreznih davanja u BiH.

UPRAVA ZA INTEGRIRANI REGIONALNI RAZVOJ

- Izrada i donošenje Zakona o potpomognutim područjima i usklađivanje postojećih tzv. „područnih“ zakona s novim zakonom.
- Primjena Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti.
- Izrada novog modela fiskalnog poravnanja (jačanje suradnje i koordinacije s Ministarstvom financija)
- Redefiniranja prostornih jedinica za statistiku 2. razine (NUTS II)
- Izvještavanje o provedbi regionalne razvojne politike (članak 30. Zakona o regionalnom razvoju RH)
- Problematika financiranja županijskih razvojnih agencija osnovanih kao trgovačka društva
- Državne potpore u kontekstu regionalne politike
- Pravovremeno planiranje i početak izrade nove generacije strateških dokumenata politike regionalnog razvoja za razdoblje 2014.-2020. te njihova koordinirana izrada (Strategija regionalnog razvoja RH, županijske razvojne strategije te operativni programi za korištenje EU sredstava namijenjenih regionalnom razvoju i teritorijalnoj suradnji)
- Izrada i usvajanje Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.
- Potpora izradi ŽRS-a te ocjena njihove usklađenosti sa SRR RH 2014.-2020.
- Izrada i usvajanje Integriranog regionalnog operativnog programa (IROP)
- Programi prekogranične suradnje za novu financijsku perspektivu
- Jačanje kapaciteta na svim razinama za pripremu kvalitetnih razvojnih projekata regionalnog razvoja i stvaranje zalihe projekata (tzv. project pipeline)

Središnja elektronička baza regionalnih razvojnih projekata

UPRAVA GOSPODARENJA VODAMA

Stupanjem na snagu Zakona o vodama („Narodne novine“ broj 153/09, 130/11) i Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva („Narodne novine“ broj 153/09) u djelokrug rada ove Uprave preuzeti su slijedeći poslovi:

- djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda iz djelokruga rada Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
- davanje suglasnosti na prostorne planove svih razina
- rješavanje prava raspolaganja šljunkom i pijeskom iz vodotoka
- rješavanje prava najma, zakupa, služnosti i građenja na javnom vodnom dobru

Također je tijekom 2011. godine počela priprema projekata izgradnje infrastrukture za navodnjavanje kako bi bili spremni u trenutku provedbe mjere 125 IPARD programa (početak planiran 01.01.2014) kao i obrada zahtjeva za prethodno odobrenje projekata prijavljenih za dodjelu sredstava iz IPARD programa za Mjeru 101 - Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice sukladno Memorandumu o razumijevanju koje je ovo Ministarstvo sklopilo s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju .

UPRAVA ZA INFORMACIJSKE SUSTAVE I LOGISTIKU

Otvorena pitanja koja ograničavaju daljnji napredak izrade dokumentacije na svim ugovorenim projektima iz djelokruga Uprave vodne politike i međunarodnih projekata:

- načini rješavanja mulja s uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
- načini sufinanciranja projekata, nacionalno sufinanciranje i sudjelovanje krajnjih korisnika u sufinanciranju projekata
- organizaciono uređenje i okrupnjavanje komunalnog sektora (definiranje sposobnog krajnjeg korisnika)
- utvrđivanje načina definiranja konačnog opsega projekta (aglomeracije)
- analiza krajnje cijene vodnokomunalne usluge potrebne za pokrivanje troškova rada i održavanja sustava, te pokrivanje troškova amortizacije (ekonomska cijena vode) te ocjene prihvatljivosti
- definiranje standardnih aplikacijskih obrazaca
- definiranje prihvatljivih i neprihvatljivih troškova na projektima sukladno CF i nacionalnoj regulativi
- izrada nacionalne metodologije za analizu troškova i koristi
rješavanje aglomeracija sa većim učešćem industrije

Odluka o određivanju ranjivih područja

Prijedlog Odluke o ranjivim područjima je zbog neslaganja Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: MPRRR) s prijedlogom površine ranjivih područja u srpnju 2010. povučen iz procedure donošenja Vlade Republike Hrvatske uz zaključak da će MPRRR osigurati podloge za utvrđivanje ranjivih područja kao osnove za donošenje Odluke o ranjivim područjima.

S tim u vezi, MPRRR u okviru Projekta kontrole onečišćenja u poljoprivredi (APCP) provodi Projekt „Određivanje zona ranjivih na nitrate i ekonomski utjecaj implementacije Nitratne direktive u Republici Hrvatskoj“ putem darovnice Svjetske Banke. Završetak navedenog projekta i osiguranje potrebnih podloga za utvrđivanje ranjivih područja predviđeno je tijekom 2012. godine. Sukladno navedenom, donošenje Odluke o određivanju ranjivih područja je odgođeno za 2012. godinu.

Restrukturiranje vodnokomunalnog sektora

Stupanjem na snagu 1. siječnja 2010. Zakona o vodama («Narodne novine», br. 153/09), usluge javne vodoopskrbe i javne odvodnje su prenesene iz Zakona o komunalnom gospodarstvu u obuhvat Zakona o vodama. Hrvatski pravni okvir kojim je uređena opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda je u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom

Europske unije dok hrvatski institucionalni okvir za opskrbu pitkom vodom i odvodnju otpadnih voda još uvijek nije u potpunosti prilagođen za provedbu obveza koje proizlaze iz vodnog zakonodavstva Europske unije. Očekuje se restrukturiranje vodnokomunalnog sektora koje će se provesti kroz promjenu ustroja i jačanje administrativnih kapaciteta na nacionalnom, područnom/regionalnom te lokalnom nivou na temelju zakonskih i podzakonskih propisa. Prema Zakonu o vodama («Narodne novine», br. 153/09), Uredbom Vlade Republike Hrvatske predviđeno je osnivanje uslužnih područja u svrhu osiguranja tehničkog i tehnološkog jedinstva sustava javne vodoopskrbe i odvodnje a obuhvaćaju jedno ili više vodoopskrbnih područja ili aglomeracija.

SAMOSTALNI ODJEL ZA EUROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SURADNJU

Vezano uz Regionalni program trajnih rješenja za zbrinjavanje izbjeglica i raseljenih osoba koji se provodi na teritoriju Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije, u narednom razdoblju potrebno je definirati način provedbe programa u Republici Hrvatskoj, što će biti napravljeno početkom 2012. godine u suradnji sa stranim stručnjacima angažiranim od strane Banke za razvoj Vijeća Europe.

1.10. Ministarstvo turizma

- Služba za standarde u turizmu – **Pravilnik** za dodjelu oznake kvalitete ugostiteljskog objekta vrste „Hotel“ je spreman za potpis Ministra i objavu
  - Strategija razvoja turizma RH -Institutu za turizam je na temelju provedenog javnog natječaja Ministarstva turizma Republike Hrvatske povjerena izrada **Glavnoga plana i strategije razvoja turizma Republike Hrvatske**. U izradi ovog dokumenta sudjelovat će multidisciplinarni tim stručnjaka te, putem strateških radionica, fokus grupa i dubinskih intervjua, i svi relevantni dionici turističkog razvoja Hrvatske.
  - Odjel za nabavu nije kadrovski popunjen kako je planirano unutarnjim ustrojstvom tijela. Isto tako, potrebno je osigurati prikladan skladišni prostor za uredski materijal, opremu i neispravnu opremu.
  - Ministarstvo još nije dalo suglasnost na statut Hrvatske turističke zajednice. Po izdavanju iste, potrebno je da ministar turizma kao predsjednik HTZ sazove Sabor Hrvatske turističke zajednice, te izaberi članove Turističkog vijeća i Nadzornog odbora Hrvatske turističke zajednice, kao i donijeti Program rada i financijski plan HTZ za 2012. godinu.
  - Program poticanja stvaranja (osmišljavanja i promocije) novih turističkih proizvoda u 2010. i 2011. g. „Upoznaj Hrvatsku“- Prema navedenim programima za 2010. i 2011. godinu, odnosno zaključenim ugovorima, obveznici se obvezuju realizirati projekte za koje su dobili bespovratna sredstva i obvezuju se ostvariti približni fizički promet u naredne tri godine kako je naveo u obrascima zahtjeva za dodjelu potpore te o ostvarenom fizičkom prometu (turista i noćenja) na kraju svake godine izvijestiti Ministarstvo.
- Prema čl. 4 ugovora iz Programa poticanja stvaranja (osmišljavanje i promocije) novih turističkih proizvoda u 2011.g. „Upoznaj Hrvatsku“ korisnik je obavezan predati konačno izvješće o korištenju sredstva državne potpore i dokaza o utrošku sredstva za stvaranje, osmišljavanje i promociju projekta za koja su dobili bespovratna sredstva do 31. ožujka 2012.g.
- potrebno je nastaviti sa daljnjim aktivnostima za pripremu dokumenata za programsko razdoblje 2014-2020 kako bi turizam bio što zastupljeniji i što pripremljeniji sektor za

nadolazeće razdoblje u kojem će se povlačiti sredstva iz EU fondova što bi u konačnici rezultiralo sa novim ulaganjem u turističku infrastrukturu i razvojem Hrvatskog turizma. Za potrebe što kvalitetnije pripreme sektora turizma za Strukturne fondove kao i mogućeg ostvarivanja Operativnog programa samo za turizam potrebno je osposobiti i zaposliti određeni broj ljudi koji će se baviti samo tom problematikom kao i postići stjecanje akreditacije kod Europske komisije.

- **Uprava za turističku infrastrukturu i zaštitu turističke resursne osnove** je bila nadležna i za provođenje Zakona o turističkom zemljištu te nadležna za donošenje tri uredbe sukladno zakonu koje su definirale tko će i na koji način moći ostvariti koncesiju na turističko zemljište.

Nakon obrade zahtjeva naišlo se na nepremostive prepreke za dodjelu koncesija nakon čega je uslijedilo usuglašavanje stavova sa resornim ministarstvima te sa DORH-om. Naime došlo se do zaključka da se ispostave računi za naplatu koncesija a istovremeno da se ide u brzu izmjenu zakona koja će omogućiti legalnost većini podnositelja zahtjeva. Nakon toga bi se trebalo krenuti u rješavanje suvlasničke zajednice te pripremi prijedloga odluka za dodjelu koncesija koje će ići na Vladu, nakon čega se ide u potpisivanje ugovora.

Sukladno tome a i zakonu pripremljena je uredba za osnivanje fonda za turizam te je potrebno krenuti u osnivanje istog radi raspolaganja sa sredstvima koja će se uprihodovati od koncesija.

1.11. Ministarstvo uprave

1. HITRONet

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o uspostavi i pružanju usluga zajedničkih servisa sustava računalno-komunikacijske mreže tijela državne uprave od 28. ožujka 2002. godine, s izmjenama i dopunama od 25. svibnja 2007. godine, Središnji državni ured za upravu koristio je, sukladno napucima Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku, HITRONet mrežu za međusobno povezivanje matičnih ureda te njihovo povezivanje na OIB računalni sustav. Svi troškovi uspostave i održavanja HITRONet sustava osiguravani su u državnom proračunu Republike Hrvatske u razdjelu Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku. Odlukom Vlade Republike Hrvatske o izmjenama i dopunama Odluke o uspostavi i pružanju zajedničkih servisa sustava računalno-komunikacijske mreže javnopravnih tijela od 17. lipnja 2010. godine promijenjen je koncept financiranja HITRONet sustava prema kojem je predviđeno da dotadašnji korisnici usluga HITRONet sustava svoja prava i obveze urede posebnim ugovorima temeljenim na Okvirnom ugovoru, koji je trebao sklopiti Središnji državni ured za e-Hrvatsku. Ministarstvo uprave za 2010. godinu i 2011. godinu nije zaključilo ugovor o korištenju HITRONet sustava s Financijskom agencijom (FINA), isporučiteljem sustava, budući da u državnom proračunu za navedeno razdoblje nisu bila osigurana sredstva. Financijska agencija je, bez obzira na činjenicu nepostojanja ugovornih obveza Ministarstvu uprave neosnovano ispostavila račun dana 30. studenoga 2011. godine za razdoblje od 1. siječnja 2009. do 31. listopada 2011. godine na iznos od 7.516.384,45 kuna s PDV-om s rokom dospjeća 22. siječnja 2012. godine.

2. Licence za Microsoft aplikacije

Središnji državni ured za e-Hrvatsku sklopio je 2008. godine Okvirni sporazum za nabavu licenci za Microsoft aplikacije. Temeljem tog Okvirnog sporazuma Središnji državni ured za upravu sklopio je 2008. godine ugovor za nabavu licenci za Microsoft aplikacije za desktop računala svim matičnim uredima u Republici Hrvatskoj kako bi se ostvarile tehničke pretpostavke za uspostavu OIB sustava. Središnji državni ured za upravu ugovorne obveze za 2008. godinu je u cijelosti i podmirio. Da bi se osiguralo daljnje, trajno korištenje navedenih licenci trebalo bi sklopiti dodatni ugovor u iznosu od 1.583.983,00 kuna. Ministarstvo uprave do sada nije bilo u mogućnosti sklopiti takav ugovor budući da u državnom proračunu nisu bila osigurana sredstva.

2. Državne upravne organizacije

2.1. Državna geodetska uprava

(1) Trenutno najizraženije praktično otvoreno pitanje je svakako nemogućnost postizanja više razine efikasnosti u suradnji s pravosudnim sustavom (Ministarstvom pravosuđa i općinskim sudovima). Usprkos činjenici da je na pojedinim lokacijama suradnja katastarske i općinskih sudova u sustavnoj obnovi katastra i zemljišnih knjiga izvanredna, činjenici da se ona u proteklim godinama bitno popravila, i nadalje je pristuna činjenica da trenutno na izlaganje podataka katastarske izmjere čeka 50 dovršenih izmjera (od jedne do pet godina) što izaziva zastoje u provedbi reforme, programiranju aktivnosti i dodatne troškove.

(2) Na strateškoj razini različite vizije sustava zemljišne administracije i nadalje predstavljaju prepreku bržem ili konačnom rješavanju problema katastra i zemljišnih knjiga. Državna geodetska uprava je više puta iznosila prijedlog da se razmotri opravdanost (s aspekta učinkovitosti, pouzdanosti i racionalnosti) postojećeg dualnog sustava registracije, odnosno prelazak na objedinjeni sustav registracije nekretnina i vlasništva u jednom sustavu (čega sustav ZIS-a koji je u fazi implementacije) može biti izvrsna podloga i što je svjetski trend.

(3) Reorganizacija Državne geodetske uprave (implementacija nove Uredbe i primjena Pravilnika o unutarnjem redu) nije dovršena. Pristupilo se sveobuhvatnom zahvatu implementacije novog ZUP-a u sustav DGU, te zbog toga i drugih obveza povjerenstvo nije dovršilo posao.

(4) Implementacija novih propisa koji uređuju pitanja iz nadležnosti drugih tijela državne uprave a imaju bitne reperkusije na sustav registracije nekretnina (katastar) i vlasništva (zemljišne knjige).

(5) Financiranje sustavnog sređivanja katastra i zemljišnih knjiga i dovršenje započete reforme kroz Izvanredni program uspostave katastra nekretnina u funkciji racionalnog upravljanja zemljištem, sukladno članku 21. stavak 3. Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“ br. 90/2011). Program je izrađen i pripremljen za Vladu Republike Hrvatske.

2.2. Državni hidrometeorološki zavod

1. Zastupanje DHMZ-a u Vladi RH i komunikacija s državnom riznicom

Problem

- a) DHMZ zastupa u Vladi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ), no unatoč znanstvenoj djelatnosti koja se obavlja u DHMZ-u temeljna djelatnost DHMZ-a nije dio misije MZOŠ-a.
- b) DHMZ je od 2010. povezan s MZOŠ-om da bi se «tehnički olakšao protok informacija i novca iz državne riznice». Ipak dogodilo se da je protok informacija izostaje ili je otežan pa Strateški planovi DHMZ-a nakon što komunikacija ide preko MZOŠ-a ne dolaze do Ministarstva financija i Vlade. Razlog bi mogao biti u činjenici da DHMZ-ov strateški plan ne spada logično u objedinjeni strateški plan MZOŠ-a u koji bi prema novom protokolu trebao biti uvršten.

Prijedlog rješenja

- a) DHMZ u Vladi zastupa Ministarstvo zaštite okoliša prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) u sklopu svoje misije održavanja okoliša sigurnim, čistim i održivim.
- b) Uspostavljanje izravne veze Ministarstva financija i DHMZ-a (što se do sada pokazalo kao najbolje rješenje) ili komunikacija preko MZO-a.

2. Projekt ublažavanja i prilagodbe riziku katastrofa u RH

Problem

Uz podršku Svjetske meteorološke organizacije (WMO) napravljen, u sklopu Regionalnog plana Projekt ublažavanja i prilagodbe riziku od katastrofa u RH (DHMZ zajedno s DUZS-om). Cjelokupni projekt trebao se financirati zajmom Svjetske banke (WB) no kad je početkom 2011. projekt doveden do završetka, zaustavljen je u fazi financijskog pregovaranja s Ministarstvom financija.

U sklopu Projekta DHMZ je imao dva segmenta

- a) «Povećanje spremnosti prognoziranja opasnih vremenskih pojava» - «Integrirani sustav za vrlo kratkoročne prognoze» - omogućuje najavu (6 do 12 h unaprijed) olujnog nevremena na području RH što za sada ne postoji (oko 80% svih šteta od elementarnih katastrofa pripada meteorološkim i hidrološkim čimbenicima) Pravovremenim upozorenjima povećala bi se sigurnost (zaštita života i dobara) i uštedjela znatna financijska sredstva koja odlaze na sanaciju materijalnih šteta.
- b) «Nova zgrada DHMZ-a» - DHMZ već duži niz godina upozorava - zgrada DHMZ-a je veliki rizik po sigurnost ljudi, imovine (prema službenoj procjeni: slaba kvaliteta nosivih zidova konstrukcija, dotrajalost podruma, pregradni zidovi se ruše u slučaju potresa manje snage) ali i hidrometeorološke djelatnosti, jer, pored ostalog, postojeće električne instalacije priječe širenje računalnih kapaciteta te s time i praćenje stručnih i znanstvenih metoda te uvođenje novih prognostičkih modela u operativni rad. Vlada je 2007. dala suglasnost DHMZ-u za realizaciju izgradnje nove zgrade u sklopu kampusa Borongaj gdje je za DHMZ određeno mjesto. Nakon obustava pregovora s WB-om DHMZ je izradio projektni zadatak za zgradu iz vlastitog proračuna.

Prijedlog rješenja

- a) Učinjena je priprema projekta za financiranje iz strukturnih fondova za razdoblje 2014. do 2020. «Modernizacija državne i lokalnih mreža za praćenje kakvoće zraka» - u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

b) Osiguranje sredstava za projektnu dokumentaciju za novu zgradu DHMZ-a u sklopu kampusa Borongaj iz državnog proračuna te pronalaženje mogućnosti za financiranje izgradnje zgrade. Postoji mogućnost da cijeli projekt Borongaj, uz pomoć MZOŠ-a, dobije sredstva iz strukturnih fondova za izgradnju u što bi trebalo uvrstiti i DHMZ.

3. Zakonodavni okvir

Problem

Zakon o hidrometeorološkoj djelatnosti, odnosno DHMZ-u – postojeći Zakon datira iz 1978. godine i više ne udovoljava suvremenih zahtjevima

Prijedlog rješenja

Donošenje novog Zakona. Prijedlog novog Zakona izradio bi DHMZ.

4. Obrana od tuče

Problem

DHMZ je u zakonskoj obvezi provođenja operativnih poslova obrane od tuče (Zakon o sustavu obrane od tuče NN 53/01). Unutar djelatnosti europskih nacionalnih meteoroloških službi takvi operativni poslovi se ne provode (osim prostora bivše Jugoslavije). Nameće se pitanje rješavanja problematike postojećeg sustava obrane od tuče, s jedne strane kao djelatnosti bez jasnih pokazatelja učinkovitosti i isplativosti sustava (stavak 1. Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 31. ožujka 2005. godine) i s druge strane kao djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku koju nalaže Zakon o sustavu obrane od tuče iz 2001. godine.

Prijedlog rješenja

Uvažavajući stručne, organizacijske i tehničke rizike pri provedbi operativnih poslova s jedne strane, te političku, psihološku i socijalnu osjetljivost javnosti s druge strane potrebno je iznaći nove organizacijske modele obavljanja te djelatnosti uz odgovarajuću promjenu pratećeg zakonodavstva, jer takva operativna djelatnost nije prikladna za provedbu u okviru nacionalnih meteoroloških službi.

5. Zapošljavanje i status djelatnika unutar državne-administrativne strukture

Problem

Kao stručno-operativna i znanstvena ustanova DHMZ ima niz specifičnosti u odnosu na administrativni sustav tijela državne uprave. Zbog zahtjevnosti za specifičnim kadrovima, odljeva visokoobrazovanih zaposlenika, većinom u mirovinu i restrikcije zapošljavanja, DHMZ-u nedostaju visokostručni kadrovi. Analiza rizika upućuje na veliku mogućnost slabljenja kvalitete i mogućnosti usluživanja korisnika na dosadašnjoj razini te na moguć prekid određenih operativnih djelatnosti (nemogućnost ispunjavanja misije) ukoliko se tijekom 2012. na ostvari kadrovska popunjavanje službe prema sistematizaciji radnih mjesta.

Prijedlog rješenja

Zapošljavanje dodatnog broja djelatnika prema sistematizaciji radnih mjesta i daljnja promjena u obrazovnoj strukturi djelatnika. Za određeni broj djelatnika rješenje bi bilo prijevremena mirovina uz otpremninu, što bi dio djelatnika prihvatio.

6. Project PHARE 2006: "Establishment of Air Quality Monitoring and Management System", Supply and Twinning Components, Izrada projekta, stručne i tehničke dokumentacije potrebne za realizaciju projekta, Stručni voditelj projekta u razdoblju 2006-2009. (2.000.0000 EUR)

Problem

Nije isporučena cjelokupno dogovorena oprema (ICP-ms), GC-ms, mikrovalna peć i dr.) zbog bankrota isporučitelja.

Prijedlog rješenja

Nabavka instrumenata iz drugih izvora.

2.3. Državni zavod za intelektualno vlasništvo

U narednom razdoblju planiraju se aktivnosti na unaprjeđenju djelatnosti i rješavanju otvorenih pitanja u sljedećim područjima.

1. Promjena neprimjerenog statusa Zavoda.

- 1.1. Izrada studije izvedivosti statusnog preustroja, uključujući prelazak na samofinanciranje, do kraja I. tromjesečja 2012.
- 1.2. Priprema i donošenje potrebnih izmjena propisa do kraja III. tromjesečja 2012.
- 1.3. Implementacija preustroja, uključujući realokaciju resursa i komunikaciju novog stanja svim sudionicima sustava u zemlji i inozemstvu, do kraja 2012. godine.

2. Potpuna integracija nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva u europski i međunarodni sustav.

- 2.1. Priprema potrebnih resursa i procedura za nesmetano uključivanje i puno funkcioniranje u sustavu eurožiga i euro dizajna do polovine 2013.g.
- 2.2. Provedba potrebnih aktivnosti na planu razvoja ljudskih resursa za sustavno povećanje broja hrvatskih stručnjaka u međunarodnim/europskim organizacijama i institucijama u području intelektualnog vlasništva do kraja 2013.g.
- 2.3. Priprema potrebnih resursa i procedura za nesmetano uključivanje i puno funkcioniranje u očekivanom sustavu patenta europske unije ovisno o dinamici njegovog razvoja.

2.4. Državni zavod za statistiku

Sukladno navedenom u prethodnom poglavlju u narednom periodu potrebno je donijeti odluku kojom se Državnom zavodu za statistiku daje suglasnost za zapošljavanje djelatnika na obradi podataka prikupljenih Popisom stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine.

Od izuzetne važnosti je ojačati administrativni kapacitet Državnog zavoda za statistiku. Nedostatak zaposlenih u Državnom zavodu za statistiku prepoznat je i tijekom pregovaračkog procesa, tako da je Republika Hrvatska u Izvješću o ispunjavanju obveza iz poglavlja 18. „Statistika”, usvojenom od strane Vlade Republike Hrvatske 25. ožujka 2009. godine, preuzela obvezu povećanja broja zaposlenih u Državnom zavodu za statistiku za oko 90, otprilike 30 zaposlenika godišnje počevši od 2009. Međutim, ukupan broj statističara se u odnosu na tadašnje stanje smanjio.

Naime, trenutni broj zaposlenih u Državnom zavodu za statistiku manji je od prosječnog broja statističara novih zemalja članica prije njihovog ulaska u Europsku uniju. Prosječan broj statističara na 100 000 stanovnika u novim zemljama članicama iznosio je 17, dok je u Državnom zavodu za statistiku zaposlenih 14 djelatnika na 100 000 stanovnika.

2.5. Državni inspektorat

- Jedno od otvorenih pitanja svakako jest bolje vrednovanje poslova koje izvršavaju inspektori Državnog inspektorata. Naime, Vlada Republike Hrvatske Uredbom

propisuje koeficijente složenosti poslova u državnoj službi. Izmjenama i dopunama Uredbe („Narodne novine“ br. 112/01. od 18. prosinca 2001. godine), propisani su koeficijenti složenosti poslova u Državnom inspektoratu. Uočen je nerazmjernost u plaćama inspektora Državnog inspektorata u odnosu na inspektore drugih središnjih tijela državne uprave, a što je posljedica različitih koeficijenata za inspekcijske poslove. Primjerice, za radno mjesto I vrste –viši inspektor u Državnom inspektoratu propisan je koeficijent 1,62, a za viši inspektor I vrste u drugom tijelu koje u svom sastavu ima inspekcijske službe propisan je koeficijent 1,90. U stvarnom izvršavanju poslova, ovlastima i obvezama nije razvidna ta razlika koja je iskazana u propisanom koeficijentu. Elementi složenosti poslova inspektora Državnog inspektorata svakako bi trebali biti bolje vrednovani kroz propisivanje većih koeficijenata. Stoga smo izradili Nacrt prijedloga Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi, u dijelu koji se odnosi na inspektore Državnog inspektorata, a kojim bi se izjednačili propisani koeficijenti za sve inspektore.

- Sa stajališta nadležnosti Državnog inspektorata, ključno je poboljšati postojeće propise kako bismo provedbom inspekcijskih nadzora doista mogli mjerljivo pridonijeti stvaranju pravednijeg okoliša za tržišnu utakmicu i, posljedično, razvoj poduzetništva. Temeljem stvarnog iskustva naših inspektora u primjeni propisa izradili smo Akcijski plan za izmjenu propisa u cilju stvaranja pravednijeg poslovnog okruženja sa 207 prijedloga za izmjene zakona i propisa, od kojih je 111 prihvaćeno za izmjene 33 zakona te 14 iz podzakonske regulative.
- Državni inspektorat predlagatelj je dva nova projekta unutar komponente I. Pomoć u tranziciji i jačanje institucija programa IPA za 2012. i to: „Jačanje kapaciteta inspekcije rada Državnog inspektorata za učinkovitiji nadzor sive ekonomije vezane za „rad na crno“ i projekt „Jačanje društveno odgovornog poslovanja kroz inspekcijske nadzore sive ekonomije“.

Državni inspektorat kao glavni nositelj predloženog projekta „Jačanje kapaciteta inspekcije rada Državnog inspektorata za učinkovitiji nadzor sive ekonomije vezane za „rad na crno“ izradio je prvi nacrt Projektnog identifikacijskog sažetka, a sukladno dinamici programiranja, dana 10. studenog 2011. godine dostavili smo ga Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova europske unije. Indikativni budžet projekta: predviđen je u iznosu od 1.200.000,00 EUR (EU financiranje :1.085.000,00 EUR-a, nacionalno sufinanciranje: 115.000,00). Također je predloženo da se projekt sastoji od twinning ugovora (475.000,00 EUR-a), ugovora o tehničkoj pomoći (270.000 EUR-a) i ugovora o nabavi opreme (340.000,00 EUR-a).

Kao glavni nositelj drugog predloženog projekta pod nazivom „Jačanje društveno odgovornog poslovanja kroz inspekcijske nadzore sive ekonomije“, prvi nacrt sukladno dinamici programiranja, također smo dostavili dana 10. studenog 2011. godine Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova europske unije- SDURF-u. Indikativni budžet ovog projekta predviđen je u iznosu od 2.000.000,00 EUR-a (EU financiranje:1.795.000,00 EUR-a, nacionalno sufinanciranje: 205.000,00). I za ovaj je projekt predloženo da se sastoji od twinning ugovora (700.000 EUR-a), ugovora o tehničkoj pomoći (500.000,00 EUR-a) i ugovora o nabavi opreme (800.000,00 EUR-a).

- Uvođenje sustava kvalitete i racionalizacija troškova poslovanja uz pomoć uvođenja sustava financijskog upravljanja i kontrola. Državni inspektorat je u dokumentu Priručnik za upravljanje sustavom kvalitete razvio procedure koje opisuju procese, potprocese i aktivnosti u okviru nadzora nad tržištem neprehrambenih proizvoda. Tim dokumentom već osiguravamo zahtjeve administrativne, organizacijske i tehničke prirode, te politiku provođenja kvalitete u ovom tijelu, a u narednim godinama namjeravamo razvijati poslovanje u korak uvođenja Sustava kvalitete i zadovoljenja ISO standarda 9001 i u ostalim segmentima poslovanja.

Nastavno navedenom, radimo i na uvođenju sustava financijskog upravljanja i kontrola koji će kroz opise poslovnih procesa poslovanja tijela poboljšati način raspolaganja i racionalizaciju potrošnje proračunskih sredstava kroz ispravnu alokaciju resursa.

2.6. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost

2.1 USPOSTAVLJANJE SREDIŠNJEG SKLADIŠTA RADIOAKTIVNOG MATERIJALA - NACIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA RADIOAKTIVNIM OTPADOM PORIJEKLOM IZ MEDICINSKIH DJELATNOSTI, INDUSTRIJE I ISTRAŽIVAČKIH DJELATNOSTI

2.1.1 Stanje u području iz djelokruga

RH ima dugogodišnju tradiciju korištenja radioaktivnih materijala u svakodnevnom obavljanju djelatnosti iz područja medicine, industrije i znanstvenih istraživanja. Za potrebe skladištenja radioaktivnog otpada porijeklom iz prije spomenutih područja obavljanja djelatnosti s radioaktivnim materijalom, zadnjih trideset godina koristilo se skladište radioaktivnog materijala na Institutu Ruđer Bošković (IRB) i Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada (IMI).

Skladište radioaktivnog materijala na IMI nije u upotrebi od 2000. godine, a stanje u skladištu sanirano je u organizaciji Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost, a uz financijsku pomoć IAEA 2007. godine, tako da je jedino skladište radioaktivnog materijala u upotrebi na teritoriju RH na lokaciji IRB u Zagrebu.

Zadnje rješenje kojim se odobrava korištenje tog skladišta izdalo je ministarstvo nadležno za zdravstvo dana 30. rujna 1997. godine, KLASA: UP/I-542-04/97-02/0163, URBROJ: 534-04-11-97-2.

U cilju osiguranja dugoročnog upravljanja radioaktivnim otpadom i nezavisnog nadzora nad radom skladišta i radioaktivnog materijala koji se skladišti, 2005. godine Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost, tada Državni zavod za zaštitu od zračenja (DZZZ), pokrenuo je inicijativu uspostave Središnjeg skladišta radioaktivnog materijala (SSRM).

Dopisom od 22. veljače 2005. godine KLASA: 542-02/05-02/01, URBROJ: 5030115-05-02 Vlada RH zatražila je od DZZZ –a putem ministarstva nadležnog za zdravstvo da pripremi promemoriju za sjednicu Vlade. Ravnatelj DZZZ-a dopisom KLASA: 542-04/05-27/02, URBROJ: 542-01/1-05-6 od 11. ožujka 2005. godine predložio je sastanak na kojem bi upoznao ministra nadležnog za zdravstvo s detaljima prijedloga.

Početna inicijativa rezultirala je prijedlogom DZZZ-a Vladi da se unajmi dio postojećeg skladišta IRB-a. Tako formirani prijedlog podržalo je ministarstvo nadležno za zdravstvo te ga je Vlada preko ministarstva nadležnog za obrazovanje i šport dostavilo IRB-u na mišljenje.

IRB se očitovao na prijedlog dopisom broj: 01-1949/1-2006.DCP kojeg je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost zaprimio 17. ožujka 2006. godine, a u kojem odbija prijedlog po kojem bi skladištili radioaktivni materijal pod nadzorom DZZZ-a, ali da ga prihvaćaju pod uvjetom isključivog nadzora IRB-a nad unosom materijala u skladište. Ovim prijedlogom isključuju mogućnost efikasne regulatorne kontrole. Takav stav i uvjeti opisuju i danas postojeću praksu na IRB-u u pitanju skladištenja radioaktivnog materijala. Nadalje, treba napomenuti da se ovime IRB kao stručni tehnički servis postavlja u povlašteni položaj na tržištu pružanja usluga zaštite od ionizirajućeg zračenja u RH.

Obzirom da prvotna inicijativa DZZZ-a nije urodila željenim rezultatom, ministarstvo nadležno za zdravstvo ovlastilo je ravnatelja DZZZ-a za daljnje rješavanje problema uspostave SSRM-a preko kontakata s ministarstvom nadležnim za obranu (MORH). Kontakti s MORH-om doveli su do novog prijedloga rješavanja problema korištenjem objekta na lokaciji Donja Bistra. Aktivnosti vezane uz tu lokaciju su obustavljene zbog reakcije javnosti na preuranjene informacije koje su dospjele u javnost.

Obzirom na važnost problema, DZZZ je o svemu obavijesti ministarstvo nadležno za EU integracije i ministarstvo nadležno za zdravstvo dopisom KLASA: 542-04/05-27/2, URBROJ: 542-01/1-07-30 od 21. rujna 2007. godine u kojem je zatražio ponovni sastanak u cilju rješavanja problema uspostave SSRM-a s ciljem provedbe Uredbe o uvjetima te načinu zbrinjavanja radioaktivnog otpada, iskorištenih zatvorenih radioaktivnih izvora i izvora ionizirajućeg zračenja koji se ne namjeravaju dalje koristiti (NN 44/08).

Na potrebu uspostave SSRM-a prema najboljoj međunarodnoj praksi upozoreni smo i od Međunarodne agencija za atomsku energiju (IAEA) dopisom od 22. siječnja 2006. godine. Također je u prijedlogu Pregovaračkog stajališta RH za poglavlje Energetika podpoglavlje Zaštita od ionizirajućeg zračenja bilo predviđeno da će odluka o lokaciji skladišta biti donijeta u 2007. godini.

U toku 2008. godine DZZZ predložio je IAEA nacionalni projekt tehničke pomoći koji bi imao za cilj uspostavu SSRM i poboljšavanje stanja skladišta radioaktivnog materijala na IRB. Projekt je odobren od strane MAAE, IAEA TC CRO/3002 pod naslovom „Establishing a National Radioactive Waste Storage and Processing Facility“, a njegova provedba počela je u 2009. godini s predviđenim završetkom 31. prosinca 2011. godine. Korisnici projekta su sva tri stručna tehnička servisa Ekoteh dozimetrija d.o.o., Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada i Institut Ruđer Bošković. Do sada je projekt rezultirao s dvije studije kojima se predlažu neophodne mjere poboljšanja stanja i organizacije postojećeg skladišta IRB i studija kojom se ocjenjuje potreba procjene utjecaja na okoliš zbog opasnosti po ljude i okoliš koju predstavlja radioaktivni otpad koji se nalazi u skladišnom objektu IRB te koji se očekuje tokom budućeg rada skladišta. Obje studije pripremljene su od strane stručnjaka IAEA koji su odabrani po proceduri koju je vodila IAEA. Rezultati studije su jasni i nedvosmisleni, a upućuju na činjenicu da ne postoji značajna opasnost po ljude i okoliš od obavljanja djelatnosti skladištenja radioaktivnog materijala porijeklom iz medicine, industrije i istraživačkih djelatnosti koja bi zahtijevala dodatnu izradu studije utjecaja na okoliš.

U sklopu provedbe nacionalnog projekta CRO/3002 nastavljeni su razgovori s vodstvom IRB-a koji su rezultirali novim prijedlogom DZZZ-a u vezi proglašenja radioaktivnog skladišta IRB SSRM-om koji je bio prihvaćen od strane IRB-a, kao što se vidi iz priloženog dopisa IRB-a DZZZ-u broj: 01-665/2-2009 11. ožujka 2009. godine. Prihvaćanje novog prijedloga uvjetovano je provođenjem mjera iz studije IAEA u sklopu nacionalnog IAEA CRO/3002 projekta, a koje su imale za cilj poboljšanje stanja i organizacije postojećeg skladišta.

Kako bi se osigurala potrebna sredstva za provođenje mjera i zahvata za poboljšanje stanja i organizacije skladišta IRB-a, DZZZ je tokom 2009. godine inicirao pripremu projektnog prijedloga unutar fondova predpristupne pomoći IPA 2010 čija je predviđena financijska alokacija za projekt „Poboljšanje uvjeta skladišta radioaktivnog otpada na Institutu Ruđer Bošković“ iznosila 1.855.000 EUR. Izvršene pripreme IRB i DZZZ rezultirale su prihvaćanjem ponovnog prijedloga DZZZ-a da lokacija IRB u Zagrebu postane lokacija SSRM-a, što je i prihvaćeno od strane svih relevantnih tijela temeljem čega je Vlada RH 30. prosinca 2009. godine donijela i sukladnu odluku.

Kako bi se iznašlo najbolje rješenja za sve zainteresirane strane i kako bi se osigurala dugoročna sigurnost i samoodrživost nacionalnog okvira za upravljanjem radioaktivnog otpada u RH, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (SDURF) je uz DZRNS uložio značajne napore kako bi došlo do usaglašavanja oko IPA projektnog prijedloga, čime bi se osiguralo zadovoljavanje zahtjeva IRB-a iz dopisa od 11. ožujka 2009. godine i poštovanje Odluke Vlade RH od 30. prosinca 2009. godine. Na žalost, zbog neadekvatne suradnje IRB-a u procesu pripreme IPA projektnog sažetka koju je vodio SDURF, do potpisivanja financijskog sporazuma za provođenje IPA projekta nije došlo, kao što je i vidljivo iz dopisa SDURF-a KLASA: 910-04/09-01/20, URBROJ: 537-04/4-11-191 od 14. studenog 2011. godine, KLASA: 910-04/09-01/20, URBROJ: 537-04/4-11-195 od 06. prosinca 2011. godine te KLASA: 910-04/09-01/20, URBROJ: 537-04/4-11-189 od 06. prosinca 2011. godine.

Ovime je značajno kompromitiran status zaštite od ionizirajućeg zračenja ljudi i okoliša od utjecaja svakodnevnih djelatnosti koje uključuju korištenje radioaktivnog materijala u RH zbog čega je neophodno žurno donijeti odluku o lokaciji i operateru SSRM.

U cilju rješenja problema, DZRNS je ispitao mogućnosti korištenja postojećih objekata u vlasništvu RH te inicirao nabavku certificiranih skladišno-transportnih kontejnera radioaktivnog materijala u suradnji s IAEA u sklopu nacionalnog projekta CRO/3002.

2.1.2. Poslovi u tijeku

Uz prije spomenute razloge za žurno donošenje odluke o lokaciji i operateru središnjeg skladišta radioaktivnog materijala (SSRM) treba naglasiti i obaveze koje proističu iz odredbi sadržanih u:

- a) EC Direktivi iz 2011. godine. ovom direktivom se regulira upravljanje radioaktivnim otpadom i istrošenim nuklearnim gorivom
- b) Strategiji zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva iz 2009. kojom je predviđena uspostava SSRM za potrebe upravljanja radioaktivnim otpadom porijeklom iz medicine, industrije i istraživačkih djelatnosti.

2.1.3. Ostale napomene

U cilju zadovoljavanja odredaba EC Direktive o upravljanju radioaktivnim otpadom i istrošenim nuklearnim gorivom, potrebno je započeti s revizijom postojeće Strategije zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva u 2012. godini.

DZRNS je pokrenuo nacionalni projekt tehničke pomoći s IAEA koji ima za cilj unaprijediti postojeće kapacitete izdavanja dozvola u području praćenja izrade analize rizika od strane korisnika radioaktivnih materijala, uključujući i djelatnost skladištenja radioaktivnog otpada.

2.2 PROJEKTI U TRAJANJU

- **IPA 2008 Zaštita od zračenja prilikom medicinskog ozračivanja**

Cilj ovog projekta je zaštita od zračenja prilikom medicinskog ozračivanja, a povezan je sa smanjenjem izloženosti pacijenata i radnika ionizirajućem zračenju u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj. Projekt bi trebao biti zaključen sveobuhvatnom evaluacijom doza pacijenata te doprinosa tih doza kolektivnim dozama kao posljedica primjene različitih specifičnih radioloških tehnika. Međusobnom usporedbom bi projekt trebao pridonijeti optimizaciji doza kod radnika u zdravstvenim ustanovama. Korisnik ovog projekta je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost i javne zdravstvene ustanove.

S pripremanjem ovog projekta u smislu izrade natječajne dokumentacije započelo se krajem 2009. godine. Na dan podnošenja ovog Izvješća, projekt je u fazi pripreme za ponovljeni natječaj za obje komponente (nabavka opreme i tehnička pomoć).

- **IPA 2008 Jačanje administrativnog kapaciteta Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost (DZNS), upravljačkog tijela nadležnog za nuklearnu sigurnost i zaštitu**

Cilj ovog projekta je poboljšati tehnički kapacitet ovog regulatornog tijela u dva različita područja: mjere jamstva kontrole nuklearnih materijala, postupanje s radioaktivnim materijalom i dekomisija nuklearnih elektrana. Korisnik projekta je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost.

2.3 NOVI PROJEKTI

Odobreni su sljedeći EU projekti financirani iz fondova pretpristupne pomoći programa IPA2011:

- Upgrading the systems for the on- and off-line monitoring of radioactivity into environment in Croatia in regular and emergency situations
- Upgrading of emergency preparedness system in the Republic of Croatia

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je s danom predavanja ovog Izvješća u fazi pripreme prijedloga projekta koji bi bili financirani iz strukturin i kohezijskih fondova, a koji bi se odnosio na jačanje tehničkih kapaciteta bitnih za provođenje kontrole kvalitete u medicini, a vezano uz uporabu izvora ionizirajućeg zračenja u dijagnostici i terapiji u Republici Hrvatskoj.

2.3 OSTALE OBVEZE

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost je obvezan izraditi reviziju strategije zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva, kao i procjenu ugroženosti od nuklearne elektrane Krško i Pakš.

2.7. Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Nepovoljna financijska situacija bitno je usporila realizaciju programa razvoja i opremanja DUZS-a što je i usporilo proces ukupnog razvoja civilne zaštite. Istovremeno, bez obzira na zakonske obveze i nastojanja DUZS nije se uspjelo značajnije pokrenuti jedinice lokalne samouprave u smjeru izdvajanja financijskih sredstava za razvoj civilne zaštite, te je opremljenost CZ u JLPS na vrlo niskoj razini. Otvorena pitanja na području međunarodnih odnosa u predmetnom razdoblju odnosila su se na pokrenute postupke potpisivanja nekih bilateralnih sporazuma.

Zakonom o vatrogastvu, Zakonom o zaštiti i spašavanju te zakonima koji uređuju strukovno obrazovanje odraslih potrebno je urediti područje formalnog i neformalnog obrazovanja vatrogasaca i drugih snaga zaštite i spašavanja.

U okolini Zagreba nužno je iznaći mogućnost korištenja većeg vanjskog prostora i urediti vježbalište za obrazovanje svih snaga zaštite i spašavanja i ispitivanja tehnike, dok je u priobalju potrebno urediti jedan vanjski prostor za izobrazbu zračnih i zemaljskih snaga zaštite od požara. Na području vatrogastva i dalje je otvoreno pitanje izrade novog Zakona o vatrogastvu i pripadajućih akata kojima je potrebno regulirati radno pravne odnose, uspostavu kontinuiranog sustava opremanja, razine i sustav upravljanja i zapovijedanja, posebno pri složenijim događajima (od državne preko regionalne do lokalne), proširiti sustav stručnog usavršavanja kadra, način financiranja cjelokupnog sustava vatrogastva, elemente inspeksijskog nadzora vatrogasnog sustava, kaznene odredbe.

Za dobro funkcioniranje sustava obrazovanja u sustavu zaštite i spašavanja u Učilištu nedostaje nekoliko visoko obrazovanih osoba tehničke struke, a potrebno ga je i dodatno materijalno tehnički opremiti.

Otvoreno je pitanje proširenja mreže "MUPNet – TETRA" temeljeno na Nacrtu tehničkog prijedloga proširenja radiokomunikacijske mreže "MUPNet – TETRA" i na sve ostale žurne službe u svrhu učinkovite koordinacije istih, postizanja visoke razine raspoloživosti, programska nadogradnja, pokrivenost mreže i dr. Sustav za uzbunjivanja je tehnološki zastario i zahtjeva veliko održavanje.

3. Središnji državni uredi

3.1. Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Središnji državni ured za e-Hrvatsku u nadležnosti ima:

- poslove koordinacije i poticanja razvoja informacijskog društva, što je na razini Europske unije obuhvaćeno strategijom Digitalne agende za Europu, kao opće politike te
- poslove koordinacije razvoja elektroničke uprave i jedinstvenog informacijskog sustava za tijela državne uprave, kao poslove koji se unutar Digitalne agende za Europu nalaze u području "Interoperabilnost i standardi."

Središnji državni ured za e-Hrvatsku poslove iz svoje nadležnosti obavlja i na strateškoj i operativnoj razini za što nema dovoljno kapaciteta te se Središnji državni ured za e-Hrvatsku u svojim aktivnostima isključivo kroz ugovorne odnose oslanjao na operativnu podršku od strane Agencije za podršku informacijskim sustavima i informacijsku tehnologiju – APIS IT i Financijske agencije.

1. Ulaganja u informatizaciju u tijelima državne uprave trebaju biti praćena i analizirana i vrednovana

U tijelima državne uprave prema podacima iz Državnog proračuna proteklih je godina pokrenuto preko 300 projekata informatizacije. U 2011. godini za te je projekte bilo planirano 1.019 milijuna kuna. Ti se projekti provode sukladno planovima koje su izradila pojedina tijela državne uprave i rezultat njihove provedbe uglavnom je unapređenje vlastitih kapaciteta pojedinih tijela dok se jako malo pažnje poklanja međusobnom usklađivanju s drugim tijelima

državne uprave, kako bi se međusobno uskladili njihovi ciljevi i na taj način minimizirali troškovi i maksimizirale koristi od mogućnosti korištenja istih rješenja ili sustava od strane više tijela.

2. Uspostavljanje interoperabilnosti treba biti zadatak svih tijela državne uprave uz još jaču koordinaciju

Na prijedlog Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku Vlada Republike Hrvatske usvojila je Odluku o uspostavi Hrvatskog okvira za interoperabilnost (Narodne novine br. 84/2010.) kojom su usvojene Odrednice Hrvatskog okvira za interoperabilnost, kako bi se daljnje unapređivanje i modernizacija sustava državne uprave promatrao kao cjelina, unutar zadanih okvira.

3. Predstavljen je koncept arhitekture umrežene uprave za čiju je realizaciju potrebno donijeti odluke o nadležnom tijelu za upravljanje, financiranje...

Središnji državni ured za e-Hrvatsku je početkom 2011. godine predstavio koncept arhitekture umrežene uprave (*spina*, lat. kralježnica) koji sadrži opis svih komponenti koje tijela državne uprave trebaju zajedno izgraditi u cilju racionalizacije troškova državne uprave i poboljšanja efikasnosti tijela državne uprave.

Središnji državni ured za e-Hrvatsku je prikupio iskustva drugih zemalja oko mogućnosti upravljanja, financiranja i daljnjeg razvoja ovog sustava te je napravljena procjena mogućih ušteda u državnom proračunu.

4. Zakonodavni okvir za razvoj elektroničke uprave potrebno je preispitati

Razvoj elektroničke uprave u Republici Hrvatskoj nije reguliran posebnim zakonom kao što je to primjerice napravljeno u Austriji, Litvi, Bugarskoj, Nizozemskoj, Estoniji, nego se pravna osnova za razvoj elektroničke uprave crpila iz pravnih osnova kao što su: Zakon o sustavu državne uprave ("Narodne novine", broj 75/93., 48/99., 15/00., 59/01., 99/03. i 79/07.), Zakon o općem upravnom postupku ("Narodne novine", broj 47/09.), Zakon o osobnom identifikacijskom broju ("Narodne novine", broj 60/08).

Središnji državni ured za e-Hrvatsku pokrenuo je analizu zakonodavnog okvira u cilju identificiranja prepreka za daljnji razvoj elektroničke i umrežene uprave i izrade novih prijedloga propisa.

5. Pred Republiku Hrvatsku se približavanjem datuma ulaska u članstvo EU pojavljuje sve više obveza koje su izravno vezane uz uspostavu interoperabilnosti i razvoj elektroničke uprave

Vlada Republike Hrvatske je odlukom od 20. listopada 2011. godine usvojila ciljeve Akcijskog plana Europske komisije za elektroničku upravu 2011.-2015. u cilju adekvatne pripreme za članstvo u EU.

6. Korištenje EU fondova je prilika za financiranje razvoja elektroničke uprave koja do sada nije dovoljno iskorištena

Središnji državni ured za e-Hrvatsku mišljenja je kako Republika Hrvatska može i treba za financijsko razdoblje od 2014. do 2020. godine pripremiti operativni program za područje elektroničke uprave ili primjene Digitalne agende za Europu i projektne prijedloge za povlačenje značajnog iznosa sredstava iz strukturnih fondova.

7. Objedinjena javna nabava je pokazala da postoji mogućnost velikih ušteda i u području primjene informacijsko komunikacijske tehnologije u državnoj upravi i na taj način je došlo do boljeg iskorištenja računalno komunikacijske mreže tijela državne uprave HITRONet-a

Započeto je objedinjavanje glasovne i podatkovne komunikacije kroz mrežu HITRONet pri čemu je u tijeku postupak javne nabave za objedinjeni internetski link kroz HITRONet za sve obveznike središnje javne nabave (otvaranje ponuda je 28. prosinca 2011. godine) za što je Središnji državni ured za e-Hrvatsku u suradnji s Uredom za središnju javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske izradio tehničku specifikaciju.

Započeta je izgradnja okosnice HITRONet mreže na razini cijele RH te objedinjavanje na fizičkom sloju mreže sa CARNet mrežom kroz izgrađenu optičku infrastrukturu na javnom dobru u općoj uporabi (autoceste i željeznice).

3.2. Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije

Strateški plan Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU 2012-2014 definira četiri posebna cilja sukladno mandatu koji mu je stavljen na raspolaganje.

Temeljem navedenog bitno je osigurati provođenje sljedećih ciljeva:

1. Izgradnja efikasnog sustava za praćenje gospodarskih kretanja i koordinacije pripreme analitičko strateških dokumenata

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu u mandatu Odjela za pripremu i praćenje provedbe razvojne strategije je obavljanje stručnih i administrativnih poslova vezanih za praćenje i analizu gospodarskih kretanja u RH, EU i zemljama nečlanicama EU te obavljanje upravnih i stručnih poslova koji se odnose na pripremu strateških dokumenata koji uređuju nacionalne razvojne ciljeve i prioritete za korištenje sredstava iz fondova Europske Unije. Također, u mandatu Ureda je i praćenje provedbe mjera i aktivnosti utvrđenih strateškim dokumentima koji uređuju nacionalne razvojne ciljeve i prioritete za korištenje sredstava iz fondova Europske Unije. Stoga će cilj u sljedećem srednjoročnom razdoblju biti izgradnja efikasnog sustava za praćenje gospodarskih kretanja i koordinaciju pripreme analitičko-strateških dokumenata.

2. Uspješna koordinacija programiranja trenutnih i budućih programa financiranih sredstvima EU

Ured partnerski surađuje s tijelima EK s jedne strane te institucijama RH s druge strane kako bi se optimalno i učinkovito iskoristila sredstva za ispunjenje obveza RH. Sveobuhvatnost posla očituje se ne samo kroz koordinaciju institucija RH i EK u pripremi projekata već i u pripremi strateških dokumenata u kojima Ured predstavlja RH kao ravnopravnog partnera EK kao i njenih predstavnika u institucijama EU. Ured je buduće koordinacijsko tijelo za upravljanje strukturnim instrumentima nakon članstva u EU. Kao takvo, koordinira pripreme za korištenje strukturnih instrumenata EU.

3. Praćenje provedbe i evaluacija programa financiranih pretpriputnim sredstvima te Strukturnim fondovima EU

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu, u mandatu Ureda su i poslovi praćenja provedbe (monitoring) i vanjskog vrednovanja (evaluacije). Navedeni poslovi obuhvaćaju: ustrojavanje sustava praćenja provedbe i vanjskog vrednovanja projekata/programa EU; pružanje potrebne tehničke pomoći tzv. nadzornim tijelima u organizaciji sastanka i relevantnih nadzornih odbora i pododbora; pisanje polugodišnjih i godišnjih izvješća o provedbi programa pomoći te razvijanje metodologije za pružanje stručne pomoći korisničkim institucijama vezano uz praćenje provedbe projekata/programa EU; priprema natječajne dokumentacije za ugovaranje usluga vanjskog vrednovanja; kontrola kvalitete izvješća o vanjskom vrednovanju te praćenje ispunjavanja preporuka iz navedenih izvješća.

4. Izgradnja učinkovitog sustava informiranja i obuke javnosti o mogućnostima korištenja EU sredstava

Ured kontinuirano provodi proces informiranja tijela državne uprave, javnih institucija te svih potencijalnih korisnika kroz niže navedene aktivnosti. Dodatno, s ciljem da šira javnost bude što kvalitetnije upoznata sa procesom korištenja EU fondova te da se na taj način doprinese korištenju EU sredstava, Ured provodi kontinuiranu obuku tijela državne uprave u sustavu EU fondova te šire javnosti i potencijalnih korisnika

IV. NAJZNAČAJNIJI ODRADENI PROJEKTI I POSLOVI

Vlada Republike

Pregovori s Europskom unijom o pridruživanju

U petak 9. prosinca 2011. godine Jadranka Kosor, predsjednica Vlade Republike Hrvatske potpisala je u Briselu, zajedno s predsjednikom Republike Hrvatske Ivom Josipovićem, Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, čijom će članicom Republike Hrvatska postati 1. srpnja 2013. godine.

Potpisivanje Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji predstavlja vrhunac međunarodne afirmacije zemlje, a Hrvatska se vraća u obitelj europskih naroda kojoj je oduvijek i pripadala.

Pregovori Republike Hrvatske s Europskom unijom formalno su okončani na trinaestom sastanku Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, održanom u Briselu 30. lipnja 2011. godine. Tom prigodom, zatvoreni su pregovori u poglavljima 8 - Tržišno natjecanje, 23 - Pravosuđe i temeljna prava, 33 - Financijske i proračunske odredbe te 35 - Ostala pitanja. Time je zatvoreno svih 35 poglavlja te.

Sastanak Međuvladine konferencije o pristupanju održan je na ministarskoj razini. Izaslanstvo Republike Hrvatske predvodio je voditelj Državnog izaslanstva za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i europskih integracija Gordan Jandroković. Međuvladinom konferencijom predsjedao je János Martony, ministar vanjskih poslova Mađarske. Na strani EU sudjelovao je povjerenik Europske komisije za proširenje i europsku politiku susjedstva Štefan Füle te predstavnici država članica Europske unije iz stalnih predstavništava pri EU u Briselu uz predstavnike Glavnog tajništva Vijeća.

(...) početak i tijek pregovora (...)

Pregled najznačajnijih određenih poslova i projekata po središnjim tijelima državne uprave

1. Ministarstva

1.1. Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Ministarstvo je u razdoblju od 2009. godine do danas uspješno obavljalo sve svoje zadaće, a posebno se angažiralo u cilju **završetka pregovora o punopravnom članstvu u Europskoj uniji**. Nakon ulaska u NATO, **RH je bila u prilici sudjelovati u izradi novog Strateškog koncepta Saveza**. **Aktivno se djelovalo i u svim međunarodnim organizacijama** kojih je Hrvatska članica, a **osobita se pozornost posvećivala bilateralnim odnosima** sa svim europskim državama, te državama s kojima Hrvatsku vežu strateški, partnerski i prijateljski odnosi. Poseban prioritet imali su i odnosi s državama u regiji s kojima se surađivalo u okviru eurointegracijskog procesa i na temelju dobrosusjedstva. U proteklom razdoblju prioritet je

imala i **gospodarska diplomacija**. Osim organizacije niza gospodarskih foruma, pripremani su i prvi gospodarski atašei koji su tijekom ove godine upućeni u inozemstvo.

U nastavku je pregled najvažnijih postignuća po godinama.

2009.

U drugom dijelu godine, nakon gotovo jednogodišnje blokade, nastavljen je pregovarački proces o pristupanju RH Europskoj uniji te je **na kraju godine bilo otvoreno 28 poglavlja a 17 privremeno i zatvoreno**. Izravnom komunikacijom predsjednice Vlade **Jadranke Kosor** i slovenskog premijera **Boruta Pahora** riješena je blokada kojom je Slovenija od jeseni 2008. godine zaustavila Hrvatsku na putu u članstvo u Europskoj uniji. U Ljubljani je 11. rujna postignut dogovor o slovenskoj deblokadi pristupnih pregovora i načinu rješavanja graničnog prijepora. To je rezultiralo sklapanjem Sporazuma o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije kojeg su dvoje premijera potpisali 4. studenoga u Stockholmu, a Hrvatski sabor ratificirao 20. studenoga pa je time Hrvatska ispunila svoj dio dogovora i preuzete obveze.

Godine 2009. ostvaren je jedan od najvažnijih vanjskopolitičkih ciljeva RH – **primitak u članstvo NATO-a na summitu Saveza u Strasbourgu**.

Te je godine završeno i **dvogodišnje nestalno članstvo u Vijeću sigurnosti UN-a**, što je svakako vrhunac vanjskopolitičkog angažmana svake države. Tijekom tog razdoblja Hrvatska je izravno sudjelovala u pronalaženju rješenja za složene međunarodne situacije, poput niza oružanih sukoba i drugih prijetnji diljem Afrike i Azije, bliskoistočnog pitanja, situacije u Afganistanu, gruzijsko-ruskog sukoba te napetosti izazvanih razvijanjem nuklearnih programa u Iranu i Sjevernoj Koreji.

Tijekom 2009. godine zabilježen je **velik broj susreta s predstavnicima država iz svih dijelova svijeta**. Na najvišim razinama bilo ih je **gotovo 130**, a često su bili praćeni i gospodarskim forumima na kojima se Hrvatska predstavljala kao sigurno i perspektivno odredište za strana ulaganja. S gotovo svim europskim državama razmijenjeni su posjeti, a intenzivni su bili i kontakti s državama u regiji. Prijateljski i saveznički odnosi Hrvatske i **Sjedinjenih Američkih Država** nastavljani su i dolaskom na vlast administracije novoga američkog predsjednika u siječnju 2009. godine. Kao posebno izdvajamo: **treću zajedničku sjednicu vlada Hrvatske i Mađarske** koja je održana u rujnu u Barscu, odluku kanadske vlade o ukidanju viza za hrvatske državljane, te odluku Meksika o ukidanju viza za hrvatske državljane za turističke i poslovne posjete. Važni su bili i razgovori s ruskim dužnosnicima o energetske pitanjima, a tijekom kontakata s predstavnicima država Bliskog istoka i Arapskog poluotoka glavna tema bila je gospodarska suradnja. To je bila i jedna od važnih tema razgovora hrvatskih dužnosnika i **kineskog predsjednika Hu Jintaoa** tijekom njegova prvog službenog posjeta Hrvatskoj 19. i 20. lipnja.

Ministarstvo je prijedlogom o osnivanju Međuresorne radne skupine za razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć inozemstvu u svibnju pokrenulo sustavnu politiku razvojne i humanitarne pomoći i njezina usklađivanja s načelima razvojne politike EU, Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) te Milenijskih razvojnih ciljeva UN-a, a preuzelo je i funkciju koordinacije svih aktivnosti. Prije toga donesena je Nacionalna strategija razvojne suradnje

Republike Hrvatske za razdoblje od 2009. do 2014. godine. Službena razvojna pomoć iznosila je 128.416.984,99 kuna odnosno 0,04 posto bruto nacionalnog dohotka.

Zaštita i promicanje ljudskih prava, tolerancije i nediskriminacije bili su temelj hrvatske vanjskopolitičke aktivnosti u međunarodnim organizacijama kojih je RH članica – u UN-u, Vijeću Europe, OESS-u i u drugim međunarodnim organizacijama koje promiču ljudska prava. U tim organizacijama Hrvatska se posebno zalagala za ukidanje smrtne kazne, zabranu mučenja, zaštitu prava djeteta, uključujući i zabranu tjelesnog kažnjavanja djece, za ravnopravnost spolova i borbu protiv nasilja nad ženama, borbu protiv svih oblika diskriminacije, uključujući i diskriminaciju na temelju spolne orijentacije, te za zaštitu prava nacionalnih i etničkih manjina te promicanje međureligijskog dijaloga i tolerancije.

Četvrtu godinu za redom Vlada Republike Hrvatske je, u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija, 9. i 10. srpnja u Dubrovniku organizirala **Croatia Summit**, međunarodnu konferenciju šefova država ili vlada i visokih dužnosnika europskih i sjevernoameričkih zemalja te predstavnika međunarodnih organizacija o temi „Energija, investicije i razvoj“.

Ministarstvo je **sufinanciralo projekte hrvatskih manjina u inozemstvu** u iznosu od milijun i pol kuna. Programi i projekti važni za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini financirani su posebno i to ukupnom iznosu od 18 milijuna kuna (nakon provedenog javnog natječaja odabrano je 418 programa i projekata). Hrvatskim iseljenicima koji se školuju ili studiraju u Hrvatskoj u 2009. godini dodijeljene su 393 stipendije.

Ministarstvo se nastavilo i tehnološki razvijati. Od 1. srpnja počela je izrada diplomatskih i službenih e-putovnica, kao i redovitih elektroničkih putovnica druge generacije. U sustav za izradu e-putovnice umreženo je 30 DKP-a RH koja zaprimaju gotovo 80 posto svih zahtjeva za izradu putovnica.

Veliki dobitak za Ministarstvo u 2009. godini bio je **novi objekt Ministarstva Đorđićeva-Petrinjska** koji je omogućio da se na jednome mjestu nađu gotovo sve službe. Preseljenjem u novi objekt Ministarstvo je napustilo prostore na Savskoj cesti, u Petrićevoj, Medulićevoj i Mesničkoj ulici. Time su smanjeni troškovi i ubrzani organizacijski i radni procesi.

2010.

Tijekom cijele godine nastavljeno je intenzivno ispunjavanje preostalih obveza iz pristupnih pregovora, otvaranje i zatvaranje poglavlja, ispunjavanje političkih kriterija i ostalih obveza iz pristupnog procesa. **Na kraju godine bila su ukupno 34 otvorena i 28 privremeno zatvorenih pregovaračka poglavlja.** Vezano uz preuzimanje europske pravne stečevine i prilagodbe hrvatskog zakonodavstva, **prihvaćeno je 30 zakona, 181 podzakonski akt i 54 provedbene mjere.** Početkom godine počele su i intenzivne pripreme za izradu hrvatskoga pristupnog ugovora.

Vlada Republike Hrvatske u ožujku je na regionalnoj konferenciji u Brdu kod Kranja ustupila **neslužbeni prijevod na hrvatski jezik pravne stečevine Europske unije zainteresiranim državama jugoistočne Europe.**

Pojačano je informiranje javnosti te obrazovanje državnih službenika kao priprema za članstvo u Europskoj uniji. U tom je smislu Ministarstvo i u 2010. godini nastavilo s provedbom brojnih i raznovrsnih obrazovnih aktivnosti namijenjenih ponajprije državnim službenicima, ali i drugim ciljnim skupinama – regionalnoj i lokalnoj samoupravi, učenicima, studentima, nastavnicima te nevladinu sektoru. Održana je **ukupno 191 obrazovna aktivnost kojim je obuhvaćeno više od 5400 polaznika.**

U 2010. godini ostvareni su zapaženi **bilateralni susreti na najvišim razinama** s predstavnicima europskih država, regije i svijeta. **Na razini ministra, predsjednice Vlade i predsjednika države ostvareno je ukupno 158 susreta.** Izdvajamo prvi službeni posjet Hrvatskoj francuskog premijera **François Fillon-a** (srpanj), tijekom kojeg je potpisan dokument o Hrvatsko-francuskom strateškom partnerstvu. Predsjednica Vlade **Kosor** se dva puta sastala s ruskim kolegom **Vladimirom Putinom**, a odazvala se i pozivu američkog predsjednika **Baracka Obame** na susret u Pragu, dok se tijekom službenog posjeta SAD-u sastala s potpredsjednikom **Josephom Bidenom** i predsjednicom Zastupničkog doma Kongresa **Nancy Pelosi**. Ministar **Gordan Jandroković** službeno je posjetio Kinu.

Hrvatska se u prvoj godini članstva pokazala kao aktivna članica NATO-a. Ministar **Gordan Jandroković** sudjelovao je na više važnih sastanaka i konferencija u okviru NATO-a: **na konferenciji o Afganistanu u Londonu 28. siječnja, na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova zemalja članica NATO-a u Tallinnu 22. i 23. travnja, na konferenciji o Afganistanu u Kabulu 20. srpnja te na Sastanku na vrhu NATO-a u Lisabonu 19. i 20. studenoga** kada je hrvatsko izaslanstvo vodio predsjednik Republike **Ivo Josipović**. Glavni tajnik NATO-a **Anders Fogh Rasmussen** posjetio je Hrvatsku 29. travnja i sastao se s najvišim hrvatskim dužnosnicima. **RH je u prvoj polovici godine predsjedala Američko-jadranskom poveljom.** Sastanak u formatu ministara vanjskih poslova održan je u Dubrovniku u srpnju.

Hrvatska je bila aktivna i u svim drugim međunarodnim organizacijama a tijekom godine sudjelovala je i u **14 mirovnih operacija**: devet pod vodstvom UN-a, dvjema pod vodstvom NATO-a i trima pod vodstvom EU-a.

Ministarstvo je nastavilo koordinirati aktivnosti na području razvojne pomoći koja je u 2010. godini dosegla iznos od 474.988.102, 10 kuna odnosno 0,15 posto bruto nacionalnog dohotka. Tim novcem su financirana 793 razvojna projekta i programa u inozemstvu.

Ministarstvo je sudjelovalo u organizaciji **Godišnje skupštine Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD)** u Zagrebu, što je bilo veliko priznanje Hrvatskoj i njezinoj dobroj suradnji s EBRD-om. Na skupštini i pratećim zbivanjima sudjelovalo je oko 2.000 ljudi iz političkoga i poslovnog svijeta iz više od 60 država Europe i svijeta: premijera i ministara financija, bankara i ulagača, predstavnika međunarodnih financijskih institucija i akademske zajednice te predstavnika nevladinih udruga i organizacija.

Glavne teme petog **Croatia Summita** pod nazivom “*Jugoistočna Europa u suočavanju s globalnim izazovima*” bile su gospodarska kriza, globalna sigurnost, transatlantski odnosi i položaj država jugoistočne Europe. U Dubrovniku su se okupili visoki dužnosnici europskih država i Kanade te predstavnici Europske unije, NATO-a i OESS-a. Sudjelovalo je šest premijera, desetak ministara vanjskih poslova i niz dužnosnika EU-a.

Hrvatska je bila angažirana u aktivnostima Unije za Mediteran te je bila domaćin sastanka Odbora visokih dužnosnika.

Tijekom 2010. se u organizacijama i društvima Hrvata izvan domovine raspravljalo o **Nacrtu Strategije o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske**.

U Ministarstvu je nastavljen razvoj informacijsko-komunikacijskog sustava. Važnu financijsku uštedu polučio je projekt povezivanja diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske u jedinstvenu privatno poslovnu mrežu kojom se osiguravaju **besplatni telefonski pozivi između diplomatsko-konzularnih predstavništava i Ministarstva**.

2011.

Nastavljene su intenzivne pripreme za priključivanje Europskoj uniji: aktivnosti u prvoj polovici 2011. godine bile su usmjerene ka **okončanju pregovora**. To je ostvareno na **posljednjoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH Europskoj Uniji** 30. lipnja u Bruxellesu. Tom je cilju bila posvećena i intenzivna aktivnost dužnosnika: predsjednica Vlade **Jadranka Kosor** posjetila je u veljači Europski parlament. U travnju je Zagreb posjetio predsjednik Europske komisije **Jose Manuel Barroso**. Predsjednik **Ivo Josipović** se početkom lipnja sastao se s predsjednikom Vijeća EU-a **Hermanom van Rompuyem**, a sredinom tog mjeseca i s predsjednikom Europske komisije **Joseom Manuelom Barrosom** u Bruxellesu. Predsjednica Vlade u Bruxelles-u se 23. i 24. lipnja ponovo susrela s najvišim dužnosnicima EU, te je u toj prigodi na razini Europskog vijeća najavljen kraj pregovora o pristupanju. Ministar **Gordan Jandroković** u Bruxellesu je vodio hrvatsko izaslanstvo na dvije međuvladine konferencije RH – EU – u travnju, te na završnoj MVK 30. lipnja.

Poljski premijer **Donald Tusk** posjetio je Hrvatsku 17. rujna i predsjednici Vlade **Jadranki Kosor** uručio **Nacrt ugovora o pristupanju RH EU**. Potpisivanjem tog Ugovora, Hrvatska će steći status države pristupnice.

Dana 9. prosinca u Bruxelles-u je u nazočnosti šefova država ili vlada članica EU potpisan je Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. U ime Hrvatske, Ugovor su potpisali Predsjednik Republike, dr. Ivo Josipović, te predsjednica Vlade gospođa Jadranka Kosor.

Vezano uz preuzimanje europske pravne stečevine i prilagodbe hrvatskog zakonodavstva, **prihvaćeno je 38 zakona i 177 podzakonskih akata**. Tijekom cijele godine provodila se **predreferendumska komunikacijska kampanja** i pojačano upoznavanje široke javnosti s prednostima članstva u EU, korištenjem elektronskih i tiskanih medija, organiziranjem niza konferencija i predavanja, objavljivanjem publikacija i brošura te suradnjom sa županijama, strukovnim i nevladinim udrugama, poslovnom i akademskom zajednicom te medijima.

Papa Benedikt XVI. posjetio je Hrvatsku 4.-5. lipnja, a dvodnevni boravak u Zagrebu imao je osim pastoralnog i državni karakter. Nositelj pripreme posjeta, s državne strane, bilo je Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, a na čelu Državnog organizacijskog odbora, osnovanog odlukom Vlade, bio je ministar Gordan Jandroković. Prvog dana posjeta Sveti Otac se susreo s predsjednikom Ivom Josipovićem i predsjednicom Vlade Jadrankom Kosor. Također, u svjetovnom dijelu programa posjeta održan je i susret Pape s

predstavnicima civilnog društva, akademske zajednice, kulture, poduzetnika, diplomatskog zbora i s poglavarima vjerskih zajednica u Hrvatskom narodnom kazalištu.

Bilateralne aktivnosti su također bile brojne što pokazuje i brojka **od 90 bilateralnih susreta na najvišoj razini u prvih devet mjeseci ove godine**. Uz redovite kontakte s državama Europske unije, susjednim državama i državama iz šire regije, realizirani su i susreti s drugim važnim državicima. Početkom veljače ministar **Gordan Jandroković** posjetio je SAD i s državnom tajnicom **Hillary Clinton** potpisao Sporazum o zračnom prometu. Predsjednik **Ivo Josipović** također je posjetio SAD, ali u svibnju, sastavši se s potpredsjednikom **Josephom Bidenom** i državnom tajnicom **Hillary Clinton**. Predsjednica Vlade **Jadranka Kosor** radno se sastala s britanskim premijerom **Davidom Cameronom** u Londonu u lipnju. U kolovozu su Hrvatsku posjetili njemački ministar vanjskih poslova **Guido Westerwelle** i savezna kancelarka **Angela Merkel**.

U okviru intenzivne komunikacije sa susjedima, predsjednica Vlade Jadranka Kosor susrela se 1. travnja u Smederevu sa srbijanskim predsjednikom Borisom Tadićem i slovenskim premijerom Borutom Pahorom na trilateralnom sastanku. Tom prigodom susrela se i s predsjednikom Vlade Srbije Mirkom Cvetkovićem u Beogradu.

Uslijed pogoršanja sigurnosne situacije u **Libiji**, u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija osnovan je bio Krizni stožer za pomoć hrvatskim državljanima koji su se nalazili u toj zemlji. Krizni stožer, zajedno s predstavnicima tvrtki u kojima su hrvatski državljani bili zaposleni, proveo je do početka ožujka **evakuaciju svih hrvatskih državljana** koji su to zatražili. Radilo se o najvećem i najzahtjevnijem sigurnosnom zadatku u inozemstvu od samostalnosti Republike Hrvatske, u okviru kojeg je iz Libije evakuirano gotovo 500 hrvatskih državljana.

Eurointegracijski proces je, uz gospodarsku suradnju, temeljni okvir **za odnose s državama u regiji – bilateralne i multilateralne. Hrvatska u razdoblju 2011. – 2012. predsjedja Radnom zajednicom Alpe-Jadran (RZAJ)**. Ministarstvo je vodilo koordinaciju aktivnosti vezanih za **Dunavsku strategiju EU** i pripadajući Akcijski plan. Hrvatska je preuzela i sukoordinaciju na dva područja: na području bioraznolikosti s Bavarskom i malog gospodarstva s Baden-Wuerttembergom.

U okviru aktivnosti **u UN-u i drugim međunarodnim organizacijama**, nastavljene se lobističke kampanje za članstvo RH u **Komisiji UN-a za izgradnju mira** (2012. – 2013.) i **ECOSOC-u** (2013. – 2015.). Članstvo u Komisiji za izgradnju mira je gotovo dobiveno (RH je jedini kandidat, a izbori su formalno u prosincu), uključujući i predsjedanje tim UN-ovim tijekom 2012. godine. Ministar **Gordan Jandroković** sudjelovao je i na **UN-ovoj konferenciji o globalnom upravljanju** u Rimu na kojoj se raspravljalo o reformi Vijeća sigurnosti. Predsjednik RH **Ivo Josipović** govorio je na 65. zasjedanju Opće skupštine UN-a, a početkom godine je u New Yorku sudjelovao na konferenciji u organizaciji *Clinton Global Initiative* povodom 15. obljetnice Daytonskog sporazuma.

Kao članica **NATO-a**, Hrvatska je posebno angažirana na pitanjima europske sigurnosti i širenju NATO-a u jugoistočnoj Europi kroz okvir Američko-jadranske povelje i na druge načine. Realizirajući svoju inicijativu za stvaranje regionalnih obučnih timova, **Hrvatska** je u ožujku 2011. godine preuzela zapovjedništvo u Školi vojne policije u Kabulu. Trenutačno je

u okviru Škole angažirano 29 mentora za obuku afganistanske vojne policije, od kojih 21 iz OS RH, 2 iz **Crne Gore**, 2 iz **Slovenije**, 1 iz **Albanije**, 3 iz **Makedonije**. Hrvatska također sudjeluje u traženju adekvatne izlazne strategije NATO-a iz Afganistana te u provedbi novoga strateškog koncepta i reformama djelovanja Saveza. Ministar **Gordan Jandroković** sudjelovao je na **Međunarodnoj konferenciji o Libiji u Londonu u ožujku** zajedno s predstavnicima 36 drugih zemalja i pet međunarodnih organizacija. Hrvatska je aktivno sudjelovala na **Međunarodnoj konferenciji o Afganistanu u Bonnu** u prosincu koja je obilježila desetu godišnjicu povijesnog sastanka u 2001. i postavljanja temelja današnjeg partnerstva između međunarodne zajednice i Afganistana.

Važan događaj i priznanje Hrvatskoj bili su i **Jesenski sastanci Parlamentarne skupštine OESS-a** početkom listopada u Dubrovniku. Hrvatska je aktivno sudjelovala i na 18. ministarskom sastanku OESS-a održanom i 6-7. prosinca u Tallin-u. Imajući u vidu ocjenu o ispunjenosti aktualnog mandata Ureda OESS-a u Zagrebu očekuje se zatvaranje Ureda. RH je, u kontekstu *follow-up-a*, načelno prihvatila projekt jačanja kapaciteta nevladinih udruga za praćenje suđenja za ratne zločine na nacionalnoj razini, koji bi se realizirao pod okriljem Ureda za demokratske institucije i ljudska prava OESS (ODIHR).

Usvajanje Beogradske deklaracije u studenom na ministarskoj preglednoj konferenciji o izbjeglicama predstavlja **okončanje Sarajevskog procesa**, odnosno završetak „političke“ faze regionalnog procesa vezanog uz iznalaženje održivih rješenja za izbjeglice te početak svojevrsne „tehničke“ faze, primarno usmjerene na pripreme za donatorsku konferenciju (travanj 2012. u Sarajevu) i provedbu samog Regionalnog programa glede održivih rješenja za izbjeglice i raseljene osobe.

Šesti *Croatia Summit 2011* imao je naziv „**Novo desetljeće za jugoistočnu Europu - dovršetak tranzicije**“ a rasprava se odvijala u okviru sljedećih tema: uloga investicija u oblikovanju novog gospodarskog okvira, sigurnosni izazovi na promijenjenom Mediteranu te proširenje Europske unije. Konferencija je bila dobro posjećena: šest predsjednika vlada, desetak ministara vanjskih poslova, nekoliko članova parlamenata te predstavnici EU.

Nakon usvajanja **Strategije o odnosima RH s Hrvatima izvan RH** (svibanj), Ministarstvo je u proceduru usvajanja uputilo i **Zakon o odnosima RH s Hrvatima izvan RH**, kojeg je Hrvatski sabor usvojio u listopadu.

1.2. Ministarstvo obrane

OBRAMBENA POLITIKA

1.3.1. ULAZAK I DJELOVANJE U NATO-u

Ulaskom u NATO Republika Hrvatska dobila je jamstvo kolektivne obrane čime je razina njezine sigurnosti uvelike podignuta. Članstvo u NATO-u predstavlja političko priznanje Republici Hrvatskoj, u smislu usvajanja visokih demokratskih standarda i spremnosti za njihovu obranu. Obrambeni sektor nakon prijema u članstvo NATO-a provodi sveobuhvatne integracijske aktivnosti usmjerene na transformaciju obrambenog sustava, razvijanje mehanizama i procesa koji omogućuju aktivno i kompetentno sudjelovanje u donošenju zajedničkih odluka NATO-a, sudjelovanje u međunarodnim operacijama te implementaciju

Ciljeva snaga. Republika Hrvatska sudjelovala je u izradi novog Strateškog koncepta NATO-a, a aktivno je uključena i u sve ostale procese u NATO-u.

1.3.2. UKLJUČIVANJE U PROCES ZAJEDNIČKE SIGURNOSNE I OBRAMBENE POLITIKE EU-a

Prateći razvoj Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a, obrambeni sektor dao je značajni doprinos hrvatskom približavanju Europskoj uniji, prvenstveno sudjelovanjem Oružanih snaga u konceptu borbenih skupina EU te sudjelovanjem u misijama i operacijama EU-a. Pri tome se ističe sudjelovanje helikopterskih snaga Oružanih snaga u Nordijskoj borbenoj skupini EU pod vodstvom Švedske 2011. godine kao i sudjelovanjem i potporom operacijama EU-a u različitim modalitetima, od sudjelovanja pripadnika/ca Oružanih snaga u operaciji EUFOR Čad, pomorskoj operaciji ATALANA do logističke pomoći EULEX-u na Kosovu.

U drugoj polovici 2012. Oružane snage sudjelovat će u Borbenoj skupini EU-a s Njemačkom kao vodećom nacijom. U njoj će biti angažirana motorizirana satnija na borbenim oklopnim vozilima 8x8 Patria, proizvedenima u Republici Hrvatskoj. Sadašnje i buduće sudjelovanje u operacijama EU-a daje novu dimenziju sposobnostima obrambenog sustava.

1.3.3. IZRADA STRATEŠKIH DOKUMENATA NACIONALNE SIGURNOSTI I OBRANE

Težište u području reforme tijekom proteklog razdoblja bilo je na preispitivanju stanja obrambenih sposobnosti kako bi se utvrdile potrebe i daljnji pravci transformacije obrambenog sustava. Vlada Republike Hrvatske inicirala je proces strateškog pregleda obrane koji ima za cilj ocijeniti stanje obrambenih sposobnosti, razvijenost i uređenost obrambenog sustava te utvrditi potrebe za reformom ili prilagodbom obrambenog sustava. Nakon sveobuhvatnih priprema proces je započet 2010. godine, a u 2011. godine izrađen je Nacrt strateškog pregleda obrane.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 2010. godine Metodologiju za izradu planova obrane, kojom se Ministarstvo obrane određuje za nositelja i koordinatora izrade Prijedloga plana obrane Republike Hrvatske.

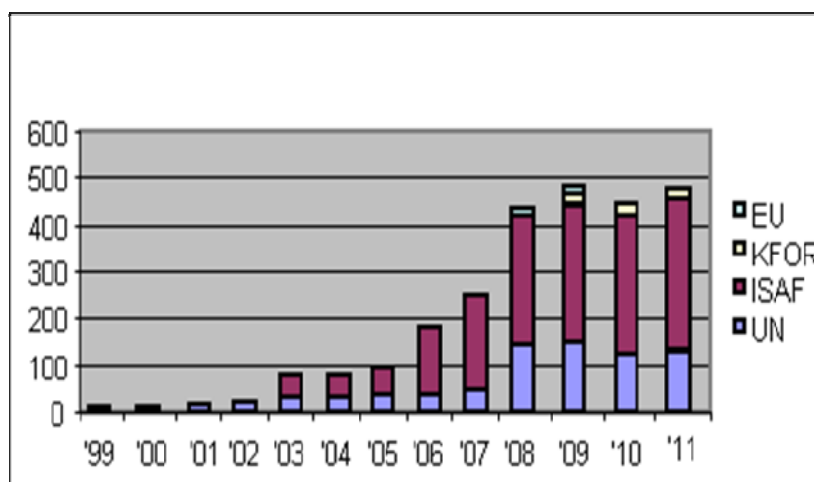
Strategija nacionalne sigurnosti temeljni je konceptualni dokument kojim se definira politika nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i načini njenog ostvarivanja. Proces izrade Nacrta strategije nacionalne sigurnosti vodilo je Ministarstvo obrane, a Vijeće za nacionalnu sigurnost prihvatilo je Nacrt krajem 2010. godine, nakon čega je Ministarstvo obrane provelo transparentnu i otvorenu javnu raspravu s predstavnicima nevladinih i braniteljskih udruga te znanstvenom i stručnom zajednicom.

1.3.4. SUDJELOVANJE U MEĐUNARODNIM MIROVNIM OPERACIJAMA

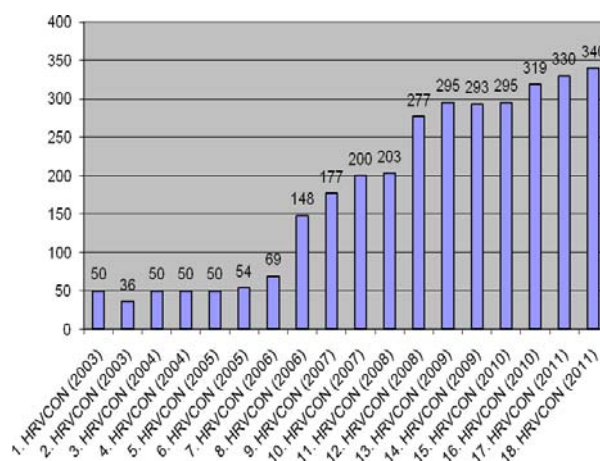
Sudjelovanjem u mirovnim operacijama i misijama NATO-a i EU-a i UN-a, Republika Hrvatska aktivno doprinosi međunarodnom miru, stabilnosti i sigurnosti. Proteklih godina Republika Hrvatska je, unatoč smanjenju obrambenog proračuna, proširila sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama. Trenutno više od 460 pripadnika/ca po rotaciji sudjeluje u operacijama UN-a, NATO-a i EU-a, pri čemu se osobito ističe hrvatski doprinos ISAF-u s do 350 pripadnika/ca po rotaciji i doprinos KFOR-u s 2 helikoptera i 22 pripadnika/ce. Pripadnici/ce Oružanih snaga uspješno provode zadaće u međunarodnom okružju u izuzetno zahtjevnim uvjetima što ukazuje na visoku razinu njihove pripremljenosti i

obučenosti. Republika Hrvatska je vodeća nacija u Školi vojne policije Afganistanske nacionalne armije (ANA).

Ukupno je do sada u mirovnim operacija/misijama sudjelovalo 5011 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske od čega 140 žena.

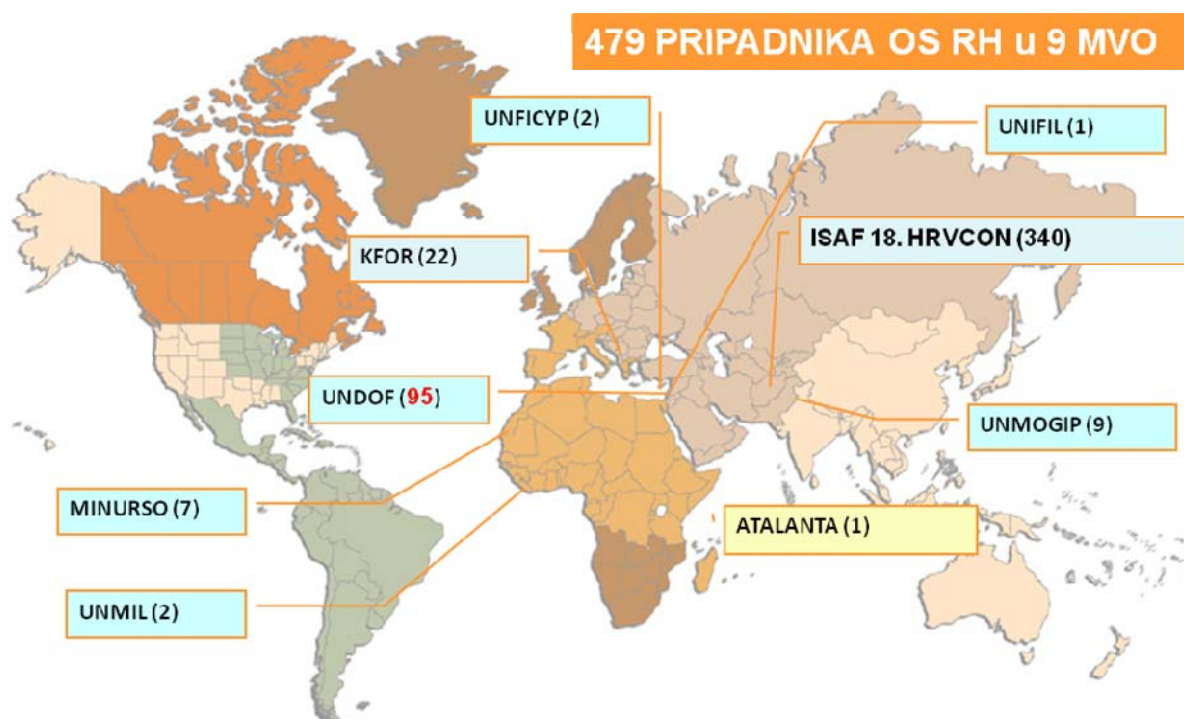

Slika 1. Pregled narastanja sudjelovanja pripadnika OS RH u mirovnim misijama/operacijama

Slika 2. Pregled narastanja sudjelovanja OS RH u mirovnoj operaciji ISAF

Slika 3. Pregled razmještaja pripadnika OS RH (stanje na dan 31. studenoga 2011.)

1.3.5. OBUKA I VJEŽBE

Od 2004. do 2009. Oružane snage sudjelovale su u 104 od ukupno planirane 126 međunarodnih vojnih vježbi. Od ukupnog broja provedenih međunarodnih vojnih vježbi 23% otpada na vojne vježbe bilateralnog karaktera dok 77% otpada na NATO/PfP vojne vježbe i vježbe u okviru raznih međunarodnih organizacija (Američko-jadranska povelja, Jadransko-jonska inicijativa, CENCOOP inicijativa).

Sudjelovanje Oružanih snaga u međunarodnim vojnim vježbama bilateralnog karaktera se stabiliziralo na svega dvije do tri aktivnosti godišnje dok sudjelovanje Oružanih snaga u NATO/PfP vježbama bilježi stalan porast od 2-3 aktivnosti godišnje.

U proteklom trogodišnjem razdoblju 2009.-2011. godine Oružane snage su sudjelovale u 46 većih međunarodnih vojnih vježbi i 15 domaćih vojnih vježbi. Za razliku od prijašnjih godina, kada je priličan broj vojnih vježbi bio bilateralnog karaktera, trenutna situacija pokazuje da se svega 2-3 vježbe godišnje održava u okviru bilateralne suradnje, dok se sve ostale međunarodne vojne vježbe održavaju u okviru NATO-a i ostalih međunarodnih organizacija i inicijativa kod kojih je Republika Hrvatska stalna članica, kao što su Američko-jadranska povelja, Jadransko-jonska inicijativa i slično.

1.3.6. MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA

Međunarodna obrambena suradnja odvijala se kroz bilateralne i multilateralne kontakte posebno intenzivno sa zemljama članicama NATO-a te sa zemljama jugoistočne Europe, uz aktivno sudjelovanje u regionalnim inicijativama, forumima i međunarodnim organizacijama u kojima je i do sada Republika Hrvatska davala svoj doprinos. Provedbom bilateralne obrambene suradnje, posebno s članicama NATO-a i zemljama u regiji te s drugim zemljama iz istočnoeuropskog, srednjoeuropskog i sredozemnog područja, Republika Hrvatska

ostvaruje razvojne potencijale u obrambenom sektoru i pridonosi međunarodnoj sigurnosti s posebnim naglaskom na regionalnu sigurnost. Ocjenama i izvješćima nakon provedenih inspekcija potvrđeno je da se Republika Hrvatska u potpunosti ispunila preuzete obveze iz međunarodnih sporazuma, ugovora i konvencija u području nadzora naoružanja. Obrambeni sektor kontinuirano provodi upravne i stručne poslove u pripremi pregovora o sukcesiji vojne imovine. RACVIAC – Centar za sigurnosnu suradnju, jedina međunarodna organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, organizira seminare iz područja sigurnosti za vojne i civilne predstavnike zemalja Jugoistočne Europe i šire.

1.3.7. POMOĆ CIVILNIM INSTITUCIJAMA U ZEMLJI

Oružane snage aktivno pružaju pomoć civilnim institucijama u zemlji sudjelovanjem u protupožarnoj sezoni, logističkoj potpori, zračnom prijevozu životno ugroženih osoba, hitnom prevoženju organa za transplantaciju, potragama i spašavanju u brdsko-planinskim nepristupačnim prostorima, spašavanju na moru te u ispomoći u izgradnji komunalne infrastrukture.

Sudjelovanjem u pomoći civilnim institucijama Oružane snage dale su izniman doprinos spašavanju ljudskih života, sprječavanju i ublažavanju posljedica elementarnih nepogoda i nesreća većih razmjera.

Svakako treba istaknuti da pri svakodnevnom izvršavanju ovih zadaća u svim pa i najzahtjevnijim okolnostima nije bilo težih posljedica po živote i zdravlje pripadnika/ca Oružanih snaga što ukazuje na njihovu visoku razinu profesionalnosti i uvježbanosti.

U razdoblju 2009. - 2011. Oružane snage pružale su potporu civilnim institucijama i bile angažirane na zadacima gašenja požara otvorenog prostora na kojima je na 608 požara provedeno 2992 sati leta protupožarnih (PP) zrakoplova, pri čemu je izbačeno 101607 tona vode i utrošeno 2067079 litara goriva.

Godina	Broj požara	Broj letova	Izbačeno vode u tonama	Utrošak litara goriva	Sati naleta
2009.	128	5.543	24.764	487.658	729:15
2010.	102	3.909	17.760	369.902	520:20
2011.	378	12.583	59.083	1.209.519	1.742:58
UKUPNO	608	22.035	101.607	2.067.079	2.992:33

Tablica 1. Pregled letova za potrebe gašenja požara iz zraka 2009. - 2011.

	CL-415	AT-802	Mi-8 MTV1 /171 Sh	PC-9	BELL-206	DBM	DJB	GČ	Ljudstvo OS RH
2009.	5	6	4	1	1	1	1	2	426
2010.	6	6	2	0	0	1	1	2	248
2011.	6	6	2	0	0	1	1	2	230

Tablica 2. Naturalni (fizički) pokazatelji angažiranja tehnike i ljudstva

U izvještajnom razdoblju Oružane snage su dva puta bile angažirane na zaštiti i obrani od poplava. Do oba angažiranja je došlo tijekom 2010. godine i to u lipnju 2010. na zahtjev Državne uprave za zaštitu i spašavanje s ciljem potpore Stožeru za obranu od poplave Osječko-baranjske županije radi prijetnje nadolazećeg vodenog vala Dunavom iz Mađarske. Ukupno je angažirano 1383 pripadnika Oružanih snaga s inženjerijskom tehnikom i čamcima, a ovisno o stupnju ugroženosti u spremnosti u matičnim vojarnama bio je od 199 do 771 pripadnika Oružanih snaga. U rujnu 2010. na zahtjev Državne uprave za zaštitu i spašavanje angažirane su snage s ciljem potpore stožerima za obranu od poplave Zagrebačke i Sisačko-moslavačke županije te Grada Zagreba. Ukupno je angažirano 1038 pripadnika Oružanih snaga s motornim vozilima i čamcima, a ovisno o stupnju ugroženosti u spremnosti u matičnim vojarnama bio je od 70 do 1091 pripadnik.

Zadaće hitnog zračnog medicinskog prijevoza ozlijeđenih i/ili oboljelih osoba, kao i zadaće hitnog zračnog prijevoza organa za transplantaciju Oružane snage izvršavaju tijekom godine, a najveći broj letova je na području Splitsko-dalmatinske županije, što je i za očekivati obzirom na broj otoka i njihovu slabu prometnu povezanost. Intenzitet prevoženja se povećava tijekom turističke sezone kada se vrši i prijevoz ozlijeđenih i/ili oboljelih turista.

Za potrebe ove zadaće u stalnoj je pripravnosti helikopter u zračnoj bazi Divulje. Uspoređujući pokazatelje (2009. – 2011.) vidljivo je da u svim elementima (broj zahtjeva, broj letova, prevezeno i ukupno sati leta) bilježimo kontinuirani rast.

Tako je tijekom 2011. godine prevezeno 478 pacijenata i 912 pratitelja, što je povećanje u odnosu na 2010. godinu za 19 pacijenata i 5 pratitelja. Za ovu zadaću provedeno je 1341 letova, a utrošeno je 562:27 sata naleta, što je u odnosu na 2010. godinu povećanje za 41 let i 67:27 sati naleta.

Godina	Broj zahtjeva	Broj letova	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe (pratnja+med. osoblje)	Ukupno sati leta
2009.	391	742	266	757	282:50
2010.	411	1300	473	1022	495:00
2011.	430	1341	478	912	562:27
UKUPNO	1232	3383	1217	2691	1343:17

Tablica 3. Pregled angažiranja OS RH od 2009. do 2011.

Zadaće potrage i spašavanja provode su u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, Hrvatskom gorskom službom spašavanja i Obalnom stražom Republike Hrvatske. Osim zadaća izviđanja terena, zrakoplovi HRZ-a i PZO-a sudjeluju i u izvlačenju osoba na nepristupačnom području odnosno području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima.

Za ove zadaće koriste se helikopteri Mi – 8 MTV i Bell-206B te zrakoplovi PC-9.

Godina	Broj zahtjeva	Broj letova	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe (HGSS)	Ukupno sati leta
2009.	39	172	13	338	82:40
2010.	17	58	8	109	34:20
2011.	22	84	16	119	49:50
UKUPNO	78	314	37	566	166:45

Tablica 4. Pregled angažiranja OS RH u potrazi i spašavanju od 2009. do 2011.

Tijekom 2011. godine zaprimljena i realizirana su 22 zahtjeva za angažiranje zrakoplova HRZ-a i PZO-a u akcijama potrage i spašavanja te provedena 84 leta u trajanju od 49 sati i 50 minuta. Prevezeno je 16 osoba za kojima se tragalo te 119 osoba koje su bile uključene u potragu i spašavanje.

Oružane snage pružaju potporu Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihove obitelji davanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima. U odavanju počasti preminulim hrvatskim braniteljima tijekom 2011. godine na 1306 sahrana branitelja bilo je angažirano 22083 pripadnika Oružanih snaga.

Godina	Broj sahrana	Angažirano pripadnika OS RH	Prosječno angažirano
2009.	1014	15210	15
2010.	1216	18240	15
2011.	1306	22083	17
UKUPNO	3536	55533	16

Tablica 5. Pregled angažiranja OS RH u odavanju počasti preminulim hrvatskim braniteljima

Oružane snage pružaju potporu jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u sprječavanju i uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda (poplava i suša).

1.3.8. UPORABA INŽENJERIJSKIH POSTROJBI OS RH

Inženjerijske postrojbe Oružanih snaga korištene su sukladno planovima rada – Plan inženjerijskih infrastrukturnih radova i Plan razminiranja. Na temelju odobrenih Planova prioritetno su odrađivane zadaće na uređenju vojnih objekata u vidu izgradnje i održavanja puteva unutar objekata i pristupnih puteva do objekata, održavanja PP pojaseva unutar

objekata, iskopa i održavanja odvodnih kanala, uređenja vježbališnih prostorija, izgradnje novih i sanacije postojećih ograda oko objekata, iskopa za izgradnju građevinskih objekata te iskopa za hidrantske mreže.

Pored uporabe po planovima rada, inženjerske su postrojbe korištene za potrebe civilnih struktura na područjima od posebne državne skrbi u izgradnji infrastrukture poput vodovoda (Kistanje cca 8km, Krnjak cca 5km, Barilović cca 1km), sanacije puteva (Barilović cca 3km) te uklanjanja ruševina nastalih tijekom Domovinskog rata (Vukovar 100 radnih dana, Bogdanovci 7 radnih dana). Posebno vrijedni inženjerski radovi provedeni su tijekom 2011. godine u sklopu međunarodnih vojnih vježbi i civilnih investicijskih projekata Oružanih snaga SAD-a (izgradnja i rekonstrukcija infrastrukturnih civilnih objekata - škola u Slunju, 10 km vodovoda u Udbini, dječji vrtić u Našicama).

Temeljem planova provodilo se razminiranje isključivo vojnih objekata u suradnji s Hrvatskim centrom za razminiranje. Tijekom 2009. i 2010. godine razminirano je cca 220.000 m², troškovi provedbe zadaća bili su cca 1.000.000,00 kuna, dok je vrijednost provedenih radova procijenjena na cca 5.300.000,00 kuna.

LJUDSKI RESURSI

2.3.1. PROJEKTI PROVEDBENOG PLANA UPRAVLJANJA OSOBLJEM

Na temelju DPR-a doneseno je šest provedbenih planova, od kojih je jedan Provedbeni plan upravljanja osobljem 2006. – 2015. Unutar plana je razrađen 31 projekt kojim se ostvaruju ciljevi zadani DPR-om.

Među najvažnijim od tih projekata bili su priprema Koncepta jedinstvenog sustava upravljanja osobljem i Koncepta izobrazbe za potrebe Oružanih snaga.

2.3.2. PROJEKTI IZOBRAZBE

Projekti izobrazbe su pokrili široko područje djelovanja, uz jasan stav autora Koncepta i projektnih zadaća da su promjene težišta ili proširenje aktivnosti dopustivi ukoliko to realne potrebe zahtijevaju.

Daljnja poboljšanja u izobrazbi za potrebe sustava postignuta su i još se uvijek provode kroz projekte: Poboljšanja u pribavljanju i izobrazbi kadeta / stipendista, Klasificiranje školovanja za vojne potrebe, Razvoj modela vojno - strukovne izobrazbe, Intenziviranje učenja engleskog jezika, Uvođenje novih načina usvajanja i održavanja znanja, Standardi i metode izobrazbe, Preustroj, modernizacija i kapaciteti sustava izobrazbe, Cjeloživotna izobrazba.

2.3.3. PROJEKTI TRANZICIJE OSOBLJA

Odjel za tranziciju pokrenuo je projekt specijaliziranih tranzicijskih radionica s temama iz gospodarskog područja (IPARD, pčelarstvo, uzgoj ljekovitog bilja, poslovno organiziranje, zadružno poslovanje) utemeljenih na aktivnostima Plana provedbenih aktivnosti Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske i Smjernicama za pomoć poduzetnicima u teškoćama, koje čine sastavni dio Programa gospodarskog oporavka. Uz 143 redovne tranzicijske radionice ukupno je održano 11 specijaliziranih tranzicijskih radionica.

MATERIJALNI RESURSI

3.2.1. OPREMANJE I MODERNIZACIJA ORUŽANIH SNAGA - HRVATSKA KOPNENA VOJSKA

Projekt borbenog oklopnog vozila je trenutno najznačajniji projekt opremanja Hrvatske kopnene vojske i Oružanih snaga koji se realizira uz suradnju Ministarstva obrane, tvrtke Đuro Đaković – Specijalna vozila Slavonski Brod i inozemnih partnera.

Do sada je Konzorcij Ministarstvu obrane isporučio 63 bazna oklopna vozila, a do kraja godine se planira da će ta brojka narasti na 67. U tijeku je ugradnja i verifikacijsko ispitivanje naoružanja i specijalne opreme za BOV.

Jurišna puška u NATO kalibru proizvod je domaćeg proizvođača HS Produkt d.o.o. iz Karlovca. Temeljem pozitivnih rezultata ispitivanja, a sukladno zahtjevu Oružanih snaga pokrenut je proces nabave domaće jurišne puške VHS u svibnju 2009.

S tvrtkom HS Produkt d.o.o. Karlovac sklopljen je ugovor o proizvodnji i isporuci jurišne puške kalibra 5,56x45 mm (NATO) te je do kraja svibnja 2010. isporučeno 1000 komada pušaka, a u 2011. godini još 990 komada.

Po pitanju dodataka za pošku u protekle dvije godine pokrenut je razvoj bacača granata kao i optičkog ciljnika u suradnji sa institutom „Ruđer Bošković“.Pet kompleta Sustava za kolektivnu NBK zaštitu uspješno je prošao verifikacijsko testiranja i zaprimljen je u Oružanim snagama.

Nabavljeno je 18 transportnih sustava za manipulaciju teretom te preostaje za nabavu 28 sredstava do 2012. godine. Nabavljena su vozila za opskrbu gorivom u terenskim uvjetima i motorna vozila za prijevoz borbene tehnike.

3.2.2. OPREMANJE I MODERNIZACIJA ORUŽANIH SNAGA - HRVATSKA RATNA

MORNARICA

Obalni ophodni brodovi (OOB) projekt su Obalne straže. U proteklom razdoblju ostvareni su preduvjeti za njegovu realizaciju. Izrađena je projektna dokumentacija (Taktička studija, Studija izvodljivosti, predprojektna dokumentacija i dokumentacija s modelskih ispitivanja). Izrađena je natječajna dokumentacija s tehničkim specifikacijama potrebnim u postupku nabave.

Brodovi klase Helsinki nabavljeni su 2008. godine u Finskoj. Od 2009.-2011. godine izvršeno je prilagođavanje istih na uvjete u Jadranskom moru te su uvedeni u operativnu uporabu.

Nabavljena je radiološko-biološko-kemijska zaštitna oprema, izvršena je obuka djelatnika/ca za rukovanje kriptouređajima i dokumentima.

U 2010. godini nastavljena je obuka, uvježbavanje i certificiranje protuminskih ronitelja u cilju dostizanja sposobnosti mornaričkih protuminskih mjera za čišćenje luka. Razvoj ove sposobnosti nastavljen je i u 2011. godini s opremanjem potrebnim sredstvima.

3.2.3. OPREMANJE I MODERNIZACIJA ORUŽANIH SNAGA - HRVATSKO RATNO

ZRAKOPLOVSTVO I PROTUZRAČNA OBRANA

Višenamjenskim borbenim avionom u Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu i protuzračnoj obrani, planirano je, sukladno DPR-u, opremanje jedne eskadrile od 12 višenamjenskih borbenih aviona.

Tijekom 2008. godine, prikupljene su službene informacije od sedam potencijalnih ponuđača aviona koje su korištene pri izradi Taktičko-tehničke studije.

Tijekom 2009. i 2010. održane su prezentacije i dostavljeni odgovori na dodatna pitanja.

Zbog nedostatka financijskih sredstava Ministarstvo obrane je na Vijeću za obranu dobilo zadaću da ispita mogućnosti i opravdanost produženja životnog vijeka postojećih zrakoplova MIG-21.

U tijeku je nastavak aktivnosti o izvodivosti i isplativosti remonta i produženja životnog vijeka aviona MiG-21bis i MiG-21UM.

Radarski sustav "NEBO" integrira pet američkih radara FPS-117 i dva operativna središta s komunikacijskim sustavom zemlja-zrak i građevinski uređenim radarskim položajima i operativnim središtima. U 2010./11. nastavilo se s uređenjem radarskih položaja.

Projekt NATINADS za Republiku Hrvatsku definira postupno dostizanje sposobnosti zračne obrane u provedbi zadaća zaštite zračnog prostora, proizvodnje i distribucije slike u zračnom prostoru.

U prvoj fazi od 2009. do 2011. realizirano je postizanje početnih operativnih sposobnosti što uključuje Air Policing i proizvodnju prepoznate slike stanja u zračnom prostoru, a u drugoj fazi od 2012. do 2013. planiraju se postići pune operativne sposobnosti što bi osiguralo punu integraciju zračnog C2 sustava Republike Hrvatske u sustav NATINADS.

Projekt "Simulator letenja za helikopter Mi-171Š" obuhvaća izradu modula simulatora letenja za helikopter Mi-171Š sukladno programu realizacije, kojima su obuhvaćene studije razvoja generatora slike i baze podataka te koncept sustava za unapređenje selekcije i obuke pilota kroz estimaciju njihovih kognitivnih i emocionalnih sposobnosti na simulatoru HeliSim Mi-171Sh.

Protupožarni zrakoplovi nabavljeni su da budu podrška protupožarnoj sezoni. Tijekom 2009. godine uveden je u sustav HRZ-a jedan, a u proljeće 2010. godine drugi PP zrakoplov Canadair CL-415.

3.2.4. ODJEĆA I OPREMA VOJNIKA

Dovršen je razvoj odore prikrivne u digitalnim tonovima boje pustinje za potrebe mirovnih misija, te je također izrađena i usvojena nova digitalna prikrivna odora za potrebe Hrvatske kopnene vojske i Hrvatske ratne moranrice.

Izrađeni su i usvojeni novi modeli vojničkih čizama (ljetna, zimska i boje pustinje). Pored navedenog nastavljen je rad na modernizaciji ostalih modela vojničke i časničke odjeće i obuće.

Treba naglasiti da domaća industrija proizvodi kompletan asortiman odjeće, obuće i ostale osobne opreme hrvatskog vojnika.

3.2.5. OBJEKTI I INFRASTRUKTURA

Najznačajniji projekti u razdoblju 2009. - 2011.:

izgradnja smještajnog objekta u Petrinji (vojarna 21. stoljeća)

izgradnja kuhinje na vježbalištu E. Kvaternik – II faza

izgradnja skladišta UBS u Trbounju (7 podzemnih građevina)

rekonstrukcija vojnih građevina

građevinski radovi u svezi preseljenja u novo Administrativno sjedište

završetak radova na RP Rota.

Pored navedenih projekata kontinuirano se radi na rješavanju bržeg raspolaganja neperspektivnim vojnim nekretninama u suradnji s nadležnom Agencijom za upravljanje državnom imovinom.

Od 2009. – 2011. izrađeno je cca 100 elaborata o neperspektivnim vojnim nekretninama sa imovinsko-pravnom i tehničkom dokumentacijom i dostavljeno Agenciji za upravljanje državnom imovinom kako bi se mogao odrediti novi vlasnik ili korisnik.

U tom razdoblju temeljem odluka bivšeg Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, bivšeg Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske i Agencije za upravljanje državnom imovinom izvršena je primopredaja 115 neperspektivnih nekretnina.

Uređivani su smještajni, učionički i sportski kapaciteti Hrvatskog vojnog učilišta „Petar Zrinski“ i to: 23 učionice u Zagrebu, Splitu i Đakovu, dva informatička kabineta, smještajni kapaciteti, sportske dvorane te knjižnica u vojarni „Ilica 256b“ te dva amfiteatra, smještajni kapaciteti i sportska dvorana u vojarni „Dračice“ u Đakovu.

3.2.6. PODRUČJE UGOVARANJA I NABAVE

Kao najznačajnije projekte u 2009. godini izdvajamo:

- okvirni sporazum s HZZO-om na razdoblje od 4 godine te temeljem okvirnog sporazuma sklopljen ugovor za svaku godinu
- okvirni sporazum sa Croatia osiguranjem d.d. na razdoblje od 4 godine te temeljem okvirnog sporazuma sklopljen ugovor za svaku godinu
- okvirni sporazum za izradu borbenih odora za mirovne misije i redovite potrebe s pripadajućom opremom sa Zajednicom proizvođača: Čateks d.d. Čakovec, Hemco d.o.o. Đakovo, Krojostil d.o.o. Jakovlje, Tekstil Uzor d.o.o. Split Des Split, Uriho Zagreb, Odjeća d.o.o. Zagreb, Pro Prom d.o.o. Zagreb, Prvi Maj d.d. Laslovo, Kroko International d.o.o. Zagreb, VIS K&G d.o.o. Varaždin, V&V d.o.o. Varaždin, Šešir d.o.o. Zagreb, Štefićar d.o.o. Lepoglava. Okvirni sporazum je zaključen na 4 godine i procijenjena vrijednost te godišnji ugovori

- okvirni sporazum za ugovaranje izrade borbenih kaciga za potrebe Oružanih snaga na 4 godine s proizvođačem kaciga tvrtkom Šestan Busch d.o.o. Prelog i ugovor o javnoj nabavi
- ugovor za izgradnju smještajnog objekta vojarne u Petrinji
- trogodišnji ugovor za izgradnju VSK «Potkop» Trbounje u
- ugovor s tvrtkom HS produkt za nabavu jurišne puške kalibra 5,56mm.

Kao najznačajnije projekte u 2010. godini izdvajamo:

- ugovor za nabavu DUOS 12,7 mm (opremanje BOV) s tvrtkom Konsberg

Kao najznačajnije projekte u 2011. godini izdvajamo:

- okvirni sporazum za nabavu individualnih borbenih obroka s tvrtkom Podravka d.d. iz Koprivnice na razdoblje od 4 godine
- okvirni sporazum za izradu svih vrsta obuće za potrebe opremanja Oružanih snaga sa Zajednicom proizvođača: INKOP Obuća d.o.o. Poznanovec, BOROVO Kožna obuća d.o.o. Vukovar, JELEN PROFESSIONAL d.o.o. Čakovec i OBUĆA VIKO d.o.o. Varaždin. Okvirni sporazumom je sklopljen na 4 godine. Osnovni predmet okvirnog sporazuma predstavljaju čizme vojničke, zimske, ljetne i boje pustinje, koje je po svim tehničkim značajkama prihvatio Vojno-tehnički savjet krajem 2010. godine a temeljem dvogodišnjeg razvoja sa Tehničko tehnološkim fakultetom iz Zagreba.
- okvirni sporazum za izradu borbene opreme koja se izrađuje po taktičko tehničkim zahtjevima sa Zajednicom proizvođača: Borovo d.o.o. Vukovar, URIHO Zagreb i Krokro Proizvodnja i razvoj d.o.o. Zagreb.
- ugovor sa ZTC d.d. za usluge godišnjeg održavanja zrakoplovno-tehničkih i ostalih tehničkih materijalnih sredstava.

Vezano uz najznačajnije projekte od 2004. do 2011. godine, treba navesti i nabavu dva amfibijska zrakoplova CL415 (s pripadajućom opremom, pričuvnim dijelovima i obukama) od tvrtke Bombardier u 2007. godini te nabavu pet zrakoplova Air Tractor (s pripadajućom opremom, pričuvnim dijelovima i obukama) od tvrtke Air Tractor Europe (tri u 2007. + dva u 2008.). Zrakoplovi su kupljeni u cilju realizacije programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

U 2006. godini Ministarstvo obrane sklopilo je ugovor s tvrtkom Agencija Alan d.o.o. o kupnji pet školskih zrakoplova ZLIN 242L (s pripadajućom opremom, pričuvnim dijelovima i obukama).

U 2007. godini Ministarstvo obrane sklopilo je višegodišnji ugovor s konzorcijem Đuro Đaković specijalna vozila – Patria za nabavu borbenih oklopnih vozila.

1.3. Ministarstvo unutarnjih poslova

Aktivnosti poduzete u vezi pripreme i provedbe međunarodnih projekata u razdoblju od 2004. do 2011. godine su:

Europska komisija je MUP-u do sada odobrila ukupno **44 CARDS, PHARE i IPA projekata**, od čega 8 Regionalnih.

Trenutno se u fazi provedbe i pripreme nalazi 10 IPA projekata:

- IPA 2007 „Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom - faza III“,
- IPA 2008 „Nadzor plave granice – faza II“,
- IPA 2009 „Jačanje kapaciteta na području borbe protiv seksualnog iskorištavanja maloljetnika i djece“,
- IPA 2009 „Nabava IT opreme za policijske postaje“,
- IPA 2009 „Modernizacija kontrole državne granice“,
- IPA 2010 „Integrirano upravljanje granicom“,
- IPA 2011 „Izgradnja i opremanje Centra za obuku vođača i dresuru službenih pasa“,
- IPA 2011 „Jačanje kapaciteta Ministarstva unutarnjih poslova u borbi protiv kompjuterskog kriminaliteta“,
- IPA 2011 „Uređenje i opremanje prostorija PNUSKOK-a Osijek i Rijeka“,
- IPA 2011 „Unapređenje kapaciteta za maloljetnike i druge ranjive skupine ilegalnih migranata u Prihvatnom centru za strance“,

U fazi provedbe su također 2 *twinning light* projekta:

- „Jačanje kapaciteta MUP-a u prevenciji kriminaliteta“ i
- „Potpora usklađivanju hrvatskog IBM koncepta sa EU IBM konceptom“,

kao i 4 regionalna projekta:

- Višekorisnički IPA 2007 „Regionalni program podrške ažuriranju, provedbi i nadzoru Strategija integriranog upravljanja granicama i povezanih Akcijskih planova, te razvoju regionalnih prekograničnih inicijativa“,
- Višekorisnički IPA 2008 „Policijska suradnja: Borba protiv organiziranog kriminaliteta posebice nezakonite trgovine opojnim drogama i prevencija terorizma“,
- Višekorisnički IPA 2009 „Zaštita svjedoka u borbi protiv teškog kriminala i terorizma“ i
- Višekorisnički IPA 2010 „Jačanje kapaciteta na području borbe protiv kompjuterskog kriminaliteta“.

Do sada je MUP RH uspješno završio 16 nacionalnih CARDS, PHARE i IPA projekata vrijednosti 50.124.299,75 Eura:

(CARDS 2001 „Reforma azila“, CARDS 2001 „Integrirano upravljanje granicama – međuagencijska suradnja“, CARDS 2001 „Integrirano upravljanje granicama – komponenta za graničnu policiju“, CARDS 2002 „Kriminalističko – obavještajni sustav – faza I“, CARDS 2002 „Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom – faza I“, CARDS 2003 „Nastavak podrške i izgradnje kapaciteta Uprave za granicu“, CARDS 2003 „Izgradnja sposobnosti na području ilegalnih migracija“, CARDS 2003 „Kriminalističko – obavještajni sustav – faza II“, CARDS 2003 „Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom – faza II“, CARDS 2004 „Modernizacija nadzora državne granice“, CARDS 2004 „Borba protiv nedozvoljene trgovine oružjem, streljivom i eksplozivnim sredstvima“, CARDS 2004 „Reforma azila II“, Phare 2005 „Priprema za provedbu Schengenske pravne stečevine“, Phare 2005 „Jačanje upravljanja ljudskim resursima, sustava obrazovanja i obuke Ministarstva unutarnjih poslova - Policijske akademije“, Phare 2006 „Nadzor plave granice“, IPA 2007 „Borba protiv krijumčarenja i zlouporabe droga“).

Također su završena i 4 Regionalna CARDS projekta vrijednosti 13.344.000,00 Eura:

CARDS 2002 „Utemeljenje kompatibilnog zakonskog, pravnog i institucionalnog okvira EU na području azila, migracija i viza“, CARDS 2002/2003 „Podrška strategijama integriranog upravljanja granicama“ i CARDS 2004 „Jačanje policijskih kapaciteta u borbi protiv organiziranog kriminala u jugoistočnoj Europi“, Regionalni CARDS 2005 „Jedinice za koordinaciju snaga reda“.

Završena su 4 *twinning light* projekta:

ACBF 2004 „Pomoć i nadgledanje projekta CARDS 2003 „Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom – faza II“, PPF 2005 „Osposobljavanje policijskih službenika MUP-a RH na području istrage incidenata izazvanih eksplozivnim napravama i tehnika i taktika postupanja s eksplozivnim sredstvima/improviziranim eksplozivnim napravama“, PPF 2005 „Unapređenje sustava MUP-a za borbu protiv korupcije“, PPF 2006 „Priprema za uspostavu SIRENE ureda“

Završena su 4 projekta tehničke pomoći:

PPF 2005 „Izrada studije izvodljivosti Tranzitnih centara za prihvat stranaca“, PPF 2006 „Potpora za uspostavu i razvoj hrvatskog Viznog informacijskog sustava i priprema za priključivanje u EU VIS“, PPF 2006 „Razvijanje spremnosti za održavanje NBMIS aplikacije u operativnim uvjetima“ i PPF 2006 „Razvoj spremnosti za provedbu SIS II“.

Ukupna vrijednost projekata u MUP-u financiranih od strane EU kroz pred pristupne fondove je 86.860.428,75 eura.

Aktivnosti poduzete u vezi pripreme i provedbe ostalih projekata u razdoblju od 2004. do 2011. godine su:

„ENFSI EMFA 2“ projekt (2011.–2013.) provodi Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja. Kroz projekt koji traje do 2013. godine CFIV provodi mentorstvo pri implementaciji sustava upravljanja kvalitetom za Nacionalni kriminalističko-tehnički centar u Beogradu, Republika Srbija.

„Manje oružja, manje tragedija“ je projekt koji MUP RH u suradnji sa Programom Ujedinjenih naroda za razvoj u Republici Hrvatskoj (UNDP) provodi od 2007. godine. Cilj projekta je prikupljanje ilegalnog oružja koje građani neovlašteno posjeduju. Projekt je do danas ostvarilo značajne rezultate te se nastavlja sa njegovom provedbom.

"Potpora SEESAC aktivnostima kontrole oružja na području zapadnog Balkana" je regionalni projekt kojeg od ožujka 2010. godine zajednički provode Ministarstvo unutarnjih poslova i Program Ujedinjenih naroda za razvoj u Republici Hrvatskoj (UNDP). Projekt traje 24 mjeseca i temelji se na Odluci europskog Vijeća o potpori provođenja aktivnosti na zapadnom Balkanu od strane UNDP-a i Centra za kontrolu malog i lakog naoružanja u istočnoj i jugoistočnoj Europi (SESSAC) a u okviru strategije EU o borbi protiv nezakonitog nagomilavanja oružja i trgovine lakim i malim oružjem i streljivom. Ukupni budžet za MUP RH iznosi 400.000 €, te se provodi kroz tri komponente:

- Unaprjeđenje menadžmenta i sigurnosti nesigurnih i nestabilnih skladišta u kojima se nalazi višak oružja – komponenta dovršena
- Smanjenje dostupnog viška oružja i streljiva- Uništavanje viška oružja u RH
- Jačanje kontrole malog i lakog oružja kroz postupke označavanja, traganja i registracije oružja – Prikupljanje i registracija oružja u RH

Projekt „Sigurna turistička sezona“ Ministarstvo unutarnjih poslova sa stranim partnerskim policijskim službama provodi od 2006. godine, u čiju su provedbu do sada bila uključena ukupno 232 policijska službenika iz 12 zemalja i policijskih organizacija, a sam projekt je od strane javnosti, lokalne zajednice, domaćih i stranih turista, te od strane policija država sudionica u projektu prepoznat kao kvalitetan doprinos policijskoj suradnji i podizanju stanja sigurnosti u turističkim središtima Republike Hrvatske te se planira njegov nastavak uz širenje suradnje na policije Kraljevine Španjolske, Crne Gore i Republike Makedonije već tijekom 2012. godine.

AENEAS 2005 „Razvoj komunikacijskih sustava i sustava razmjene informacija o nezakonitim migracijama na području Zapadnog Balkana“

Cilj projekta bio je izrada Kataloga, kao rješenja za komunikaciju i razmjenu informacija o nezakonitim migracijama, u kojem će se objediniti najbolje prakse i preporuke za sve zemlje u projektu. Partneri u provedbi bile su službe granične policije Hrvatske, Bosne i Hercegovine,

Makedonije, Crne Gore, Srbije i Albanije. Projekt je službeno završio u studenom 2008. godine potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju.

Projekt IOM/UK „Jačanje prekogranične policijske suradnje na državnoj granici između Republike Hrvatske i Republike Crne Gore“

Projekt se sastojao od niza tečajeva čiji polaznici su bili policijski službenici iz područja uz državnu granicu. Cilj obuke je učinkovitija borba protiv prekograničnog organiziranog kriminala i nezakonitih migracija, u kojoj hrvatski stručnjaci sudjeluju u ulozi predavača. Projekt je završio 2010. godine. Partneri u provedbi bili su IOM u Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske.

„Jačanje hrvatskog civilnog društva u području migracija i azila kao priprema za pristup Republike Hrvatske u Europsku uniju“

Glavni modul ovog projekta bio je „Praćenje postupanja policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske u području nezakonitih migracija i azila“. Nositelj projekta bilo je nizozemsko je Vijeće za izbjeglice, a partneri u Republici Hrvatskoj bili su MUP RH i Hrvatski pravni centar. Projekt je završio 06.12.2010. godine. Ovim projektom razvijen je nov oblik suradnje između javnog i civilnog sektora u Republici Hrvatskoj te je ostvaren neposredan uvid civilnog društva u postupanje policijskih službenika u području nezakonitih migracija i azila.

Nacionalni projekti – 2011. i 2012. godine

- **Uspostava sustava nadzora državne granice na moru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine na području Neumskog i Malostonskog zaljeva.** Tijekom 2011. godine izrađen je Izvedbeni projekt uspostave sustava nadzora te potpisan ugovor o nabavi i ugradnji opreme. Završetak projekta predviđa dvije faze i to I. faza do kraja mjeseca siječnja 2012. godine, a II. faza do kraja mjeseca lipnja 2012. godine.
- **Uspostava sustava nadzora državne granice na moru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine na području grada Metkovića.**

Tijekom 2011. godine izrađen je Izvedbeni projekt uspostave sustava nadzora te potpisan ugovor o nabavi i ugradnji opreme. Završetak projekta predviđa se do kraja 2011. godine.

- **Uspostava Nacionalnog pomorskog centra za prikupljanje podataka.**

U cilju uspostave Centra potpisani su sporazumi sa Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture te ostvaren web pristup sustavima praćenja ribarske flote (VMS) i praćenja pomorskog prometa (VTMIS) čime je realizirana prva faza uspostave Centra. Druga faza uspostave Centra podrazumijeva potpuno programsko uvezivanje u navedene sustave, uspostavu sustava praćenja policijske flote preko sustava TETRA.

1.4. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Uprava za zakonodavstvo

Izrada i donošenje:

- Zakona o izmjenama i dopunama Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, br. 38/09, 55/11 i 90/11),
- Pravilnika o načinu obračuna površine i obujma u projektima zgrada („Narodne novine“ br. 90/10 i 111/10),
- Pravilnika o suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja („Narodne novine“, br. 43/09),
- Zakona o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja („Narodne novine“, br. 69/09 i 128/11),
- Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, br. 90/11)
- Zakona o poticanju prodaje stanova („Narodne novine“, br. 90/11),
- Zakona o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita („Narodne novine“, br. 31/11),
- Pravilnika o utvrđivanju uvjeta za ostvarivanje prava na jamstvo Republike Hrvatske za otplatu kamata na stambene kredite („Narodne novine“, br. 38/11),
- Napatka o načinu rada Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama u provedbi zakona o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita („Narodne novine“, br. 38/11),
- **Značajni doprinos u izradi:**
  - Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09),
  - Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10),
  - Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama,
  - Zakona o cestama („Narodne novine“, br. 84/11),
  - Nacrta prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.
- **Značajni doprinos u**
  - usklađivanju posebnih zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku kao uvjetu za zatvaranje 23. poglavlja u pregovorima s EU,
  - povezivanju knjige položenih ugovora i zemljišnih knjiga,
  - koordinaciji i zakonitosti rada Državne geodetske uprave

Okoliš

Zakonodavstvo 2009 - 2011

- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske Narodne novine 30/09
- Pravilnik o priznanjima i nagradama za dostignuća na području zaštite okoliša Narodne novine 31/10
- Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša Narodne novine 57/10
- Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama Narodne novine 5/11
- Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja Narodne novine 114/11
- Uredba o uspostavi okvira za djelovanje Republike Hrvatske u zaštiti morskog okoliša Narodne novine 136/11

- Zakon o zaštiti zraka (178/04, 60/08) – zamijenjen novim Zakonom o zaštiti zraka (NN 130/11)
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida (Narodne novine, br. 48/09);
- Plan raspodjele emisijskih kvota stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, br. 76/09);
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o emisijskim kvotama stakleničkih plinova i načinu trgovanja emisijskim jedinicama (Narodne novine, br. 113/10).
- Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (NN 5/11)
- Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva (NN 33/11)
- Program postupnog smanjivanja emisija za određene onečišćujuće tvari u Republici Hrvatskoj za razdoblje do kraja 2010. godine, s projekcijama emisija za razdoblje od 2010. do 2020. godine (NN 152/09)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (NN 87/09)
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 39/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarenju otpadnim gumama (NN 31/09, 156/09, 111/11)
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN 39/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o gospodarenju otpadnim uljima (NN 31/09, 156/09, 91/11)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 31/09, 156/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 31/09, 156/09)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 31/09, 156/09)
- Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. Godine (NN 126/10, 31/11)
- Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 111/11)

Međunarodni ugovori (ratifikacija protokola i konvencija):

2006 - 2008

- Stockholmska Konvencija o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (Stockholm 2001.) (NN-MU 11/06)
- Protokol o postojanim organskim onečišćujućim tvarima uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine (Aarhus 1998.) (NN-MU 05/07);

- Protokol o teškim metalima uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine (Aarhus 1998.) (NN-MU 05/07)
- Protokol o nadzoru emisija dušikovih oksida ili njihovih prekograničnih strujanja uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine (Sofia 1988.) (NN-MU 10/07);
- Protokol o nadzoru emisija hlapljivih organskih spojeva ili njihovih prekograničnih strujanja uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979. godine (Geneva 1991.) (NN-MU 10/07)
- Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (NN – MU, broj 5/07)- Hrvatski sabor je donio Zakon 27. travnja 2007. godine, a Hrvatska je postala punopravna članica Protokola, 28. kolovoza 2007. godine.
- Protokol o suzbijanju zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona uz Konvenciju o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima iz 1979. (Goeteborg 1999.) (NN-MU 04/08)

PROJEKTI

Ozon

- Ratificirana je Bečku konvenciju o zaštiti ozonskog sloja i Montrealski protokol o tvarima koje oštećuju ozonski sloj te sve izmjene i dopune protokola.
- Ostvaren značajan napredak u smanjenju potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj, napose kao rezultat projekata koji su uspješno provedeni u suradnji s provedbenim agencijama Multilateralne fondacije, UNEP IE, UNIDO, te sa švedskom i njemačkom vladom.

Procjena utjecaja na okoliš I industrijsko onečišćenje

- Postupak procjene utjecaja na okoliš i strateške procjene u potpunosti je usklađen s zakonodavstvom Europske unije i međunarodnim ugovorima (Arhuška Konvencija i Espoo Konvencija) te se svi postupci provode sukladno standardima Europske unije.
- uspostava sustava izdavanja okolišnih dozvola (primjena IPPC direktive)
- uspostava sustava izdavanja suglasnosti na izvješća o sigurnosti (primjena Seveso II direktive)
- uvođenje Strateške procjene utjecaja na okoliš planova i programa
- uspostava novog sustava izdavanja suglasnosti za poslove zaštite okoliša
- uspostava pravnog okvira za razvoj sustava zaštite od svjetlosnog onečišćenja

IPARD program

IPARD je prepristupni program Europske unije za razdoblje 2007. – 2013. godine u kojem. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva sudjeluje postupkom utvrđivanja usklađenosti projekata i njihovih nositelja sa standardima zaštite okoliša. U razdoblju od srpnja 2009. godine do rujna 2011. godine Ministarstvo je izdalo 340 potvrda o usklađenosti. Proveden je i IPA projekt Jačanje institucionalnih kapaciteta za provedbu programa SAPARD (mjere 1 i 2) i IPARD (mjere 101 i 103).

Izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša

U 2010. godini uspostavljen je novi sustav izdavanja suglasnosti za poslove zaštite okoliša koji obuhvaća 30 vrsta stručnih poslova podijeljenih u 5 osnovnih grupa. U 2010. godini izdano je 174 suglasnosti, dok je u 2011. godini zaprimljeno 129 zahtjeva, a izdano 117 suglasnosti.

Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša

U tijeku 2011. u Odijelu za objedinjene uvjete zaštite okoliša riješeno je 11 upravnih i 81 neupravnih predmeta, pretežito objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za nova postrojenja koja se provode zajedno s procjenom utjecaja na okoliš, analiza stanja za postojeća postrojenja i mišljenja u vezi objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. U tijeku su 3 postupka za izdavanje uvjeta za postojeća postrojenja, 5 postupaka objedinjenih uvjeta za nova postrojenja, a pred završetkom su 70 postupaka analiza stanja. Započeo je i IPA projekt Uspostava regionalnih centara za provedbu IPPC direktive. Projekt treba pomoći u uspostavi centara te lakšoj provedbi na regionalnoj razini, a trajat će 16 mjeseci.

Izdavanje suglasnosti na Izvješće o sigurnosti

Projekt IPA-2007. Kemijska sigurnost sa komponentama koje se odnose na primjenu odredaba Seveso II Direktive dat će mogućnost izrade smjernica za ocjenu i kontrolu postrojenja koja imaju opasne tvari. U registru postrojenja opasnih tvari su dostavljeni podaci za 29 postrojenja s velikih količinama koja su obvezna izraditi Izvješće o sigurnosti. Do sada je tu obvezu realiziralo 16 postrojenja od kojih je jedno ocjenjeno a ostali su na web stranicama ministarstva kao obavijest javnosti i zainteresirane javnosti. Tijekom 2012. godine provest će se ocjenjivanje svih Izvješća o sigurnosti za velike količine opasnih tvari.

PROJEKTI

U okviru pretpripravnog programa ISPA završeni su građevinski radovi na Bikarcu. MZOPUG je sudjelovao u praćenju provedbe projekata iz programa ISPA kroz ISPA nadzorni odbor.

- ISPA RCGO Bikarac – građevinski radovi na Bikarcu
Trajanje ugovora: svibanj 2010. - prosinac 2011.
Ukupna vrijednost izvedenih radova: 5,3 milijuna € (od toga ISPA 3,6 milijuna €)
- ISPA RCGO Bikarac – tehnička pomoć
Trajanje ugovora: 2007. - 2009.
Ukupna vrijednost pruženih usluga: 142.000 € (od toga ISPA 97.000 €)

Izrađen je IPA Operativni program Zaštita okoliša (usvojen na Vladi RH 23. rujna 2007. godine) čija je provedba započeta potpisivanjem Financijskog sporazuma u studenom 2008. Dosada je u okviru procesa praćenja održano devet sastanaka Sektorskog nadzornog odbora, koji se održavaju dva puta godišnje.

U sklopu pretpripravnih programa IPA koji su u nadležnosti Uprave za EU dosad su završeni sljedeći projekti:

- ISPA tehnička pomoć za pripremu infrastrukturnih projekata iz sektora otpada
Trajanje ugovora: rujan 2009. – lipanj 2010.
Ukupna vrijednost pruženih usluga: 348.000 € (od toga ISPA 230.000 €)
- IPA ugovor za odnose s javnošću
Trajanje ugovora: travanj 2009. – travanj 2010.
Ukupna vrijednost pruženih usluga: 113.000 € (od toga IPA 88.000 €)

U okviru programa IPA 2009. odobrene su dvije aplikacije za velike projekte izgradnje centara za gospodarenje otpadom, Marišćina i Kaštijun, a revidirane projektne aplikacije kojima je povećano EU sufinanciranje (s obzirom da je uključen i MBO) odobrene su u ožujku 2010.

U razdoblju od prosinca 2010. Do svibnja 2011. s provedbom su započela 3 ugovora za usluge za Marišćinu i Kaštijun. Nakon što je u proljeće 2011. odobrena natječajna dokumentacije za radove za oba projekta, u ljeto 2011. Započeo je postupak ocjenjivanja pristiglih ponuda koji je uspješno završen u 2011. godine, te je ugovor za građevinske radove za ŽCGO Marišćina (u iznosu od 29,9 milijuna €) potpisan je 8. prosinca 2011. Do kraja godine očekuje i potpisivanje ugovora za građevinske radove za ŽCGO Kaštijun.

Klima, ozon, zrak

- Regionalni projekti UNDP/GEF «Jačanje kapaciteta za poboljšanje kakvoće inventara stakleničkih plinova (Europe/CIS region)», 2003. - 2006.
- UNDP/GEF projekt «Ubrzano financiranje za aktivnosti osposobljavanja za klimatske promjene - faza II» (Procjena potreba izgradnje kapaciteta za transfer tehnologija), 2003. - 2005.
- UNEP/GEF Capacity Development Initiative vlastita procjena nacionalne sposobnosti za cjelovitim upravljanjem zaštite okoliša, 2003. - 2005.
- Projekt LIFE04 TCY/CRO/029 "Institucionalno jačanje za provedbu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyoto protokola u Republici Hrvatskoj"
- G2G - projekt „Razvoj kapaciteta vezano za politiku klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj“ u okviru programa „Environmental Facility program G2G.NL (G2G/V)“
- Projekt „Organizacija regionalnih inicijativa za ublažavanje klimatskih promjena u Hrvatskoj“
- Projekt UNEP GEF-a „Implementiranje klimatskih varijacija i promjena u nacionalne strategije za provedbu Protokola za integrirano gospodarenje obalnim područjem u Sredozemlju“
- U razdoblju 2006.-2008. odvijao se projekt s Flamanskom vladom „POTPORA ZA PROVEDBU ZAHTJEVA IZ EU DIREKTIVE 2001/81/EZ O NACIONALNIM GORNJIM GRANICAMA EMISIJE ZA POJEDINE ATMOSFERSKE ONEČIŠĆUJUĆE TVARI“.

Do sada realizirani CARDS i Phare projekti:

Proračunska godina	Naziv projekta	Status projekta	Vrijednost u eurima
CARDS 2001	Okvirna strategija gospodarenja otpadom s naglaskom na komunalni otpad	Završen u travnju 2003.	200.000
CARDS 2001	Projekt komunalnih kapaciteta i infrastrukture za gospodarenje otpadom (MEMCI)	Završen u prosincu 2005	1,800.000

CARDS 2002	Strategija približavanja zakonodavstvu EU na području zaštite okoliša	Završen u listopadu 2006	1,200.000
CARDS 2002	Gospodarenje otpadom u dalmatinskim županijama	Završen u svibnju 2007	800.000
CARDS 2003	Procjena utjecaja razvojnih strategija na okoliš	Završen siječnju 2007	800.000
CARDS 2003	Provedba smjernica i obuka o procjeni utjecaja na okoliš	Završen u rujnu 2007	700.000
CARDS 2004	Potporna nastavku približavanja hrvatskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU na području zaštite okoliša	Završen u lipnju 2009. godine	2,100.000
Phare 2005	Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva na području zaštite okoliša	Završen u studenome 2009	1,470.000
Phare 2006	Uspostava sustava praćenja i upravljanja kakvoćom zraka	Završen u srpnju 2010. godine	2,950.000
Phare 2006	Razvoj sustava upravljanja opasnim otpadom uključujući identifikaciju i upravljanje lokacijama visoko onečišćenim opasnim otpadom (hot spot sites) u Hrvatskoj	Završen u prosincu 2010. godine	2,500.000

Financijska potpora projektima/programima nevladinih organizacija od 2004. – 2011. godine

godina	ukupan iznos financijske potpore	broj financiranih projekata	broj udruga korisnika
2004	1.980.000,00	39	39
2005	2.000.000,00	28	28
2006	2.000.000,00	53	53
2007	2.000.000,00	44	44
2008	2.923.500,00	43	43
2009	2.700.000,00	51	51
2010	nije raspisan natječaj		
2011	900.000,00	39	39

Koncesije iz područja gospodarenja otpadom

Broj izdanih koncesija po djelatnostima i godinama na području Republike Hrvatske

Djelatnost / Godina	2006	2008	2011
---------------------	------	------	------

Skupljanje ambalažnog otpada	10 koncesija		
Oporaba ambalažnog otpada	20 koncesija		
Skupljanje otpadnih guma	21 koncesija		
Oporaba otpadnih guma	4 koncesije		
Skupljanje otpadne primarne ambalaže	11 koncesija		
Skupljanje otpadnih baterija i akumulatora		12 koncesija	
Obrada i recikliranje otpadnih baterija i akumulatora		3 koncesije	
Skupljanje otpadnih ulja		28 koncesija	
Oporaba otpadnih ulja		13 koncesija	
Skupljanje otpadnih vozila		16 koncesija	
Obrada i uporaba otpadnih vozila		2 koncesije	
Skupljanje otpadnih električnih i elektroničkih uređaja i opreme		3 koncesije	
Obrada, uporaba i zbrinjavanje otpadnih električnih i elektroničkih uređaja i opreme		2 koncesije	
Skupljanje i obrada otpadne primarne i sekundarne ambalaže uključujući ambalažu onečišćenu opasnim tvarima		1 koncesija	
Termička obrada medicinskog otpada		KB Dubrava	
Skupljanje otpadne ambalaže			natječaj je u tijeku
Skupljanje otpadnih guma			natječaj je u tijeku

Kroz različite programe stambenog zbrinjavanja od 2009. do 2011. godine ukupno je stambeno zbrinuto u 2.891 stambenih jedinica na području čitave RH iz raznih socijalno osjetljivih grupa stanovnika kako slijedi:

Program stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata	146 stanova
Program društveno poticane stanogradnje	650 stanova
Program stambenog zbrinjavanja povratnika-bivših nositelja stanarskog prava	547 stanova
Zakon o poticanju prodaje stanova (NN 38/10)	86 stanova
Zakon o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita (NN 31/11)	1.462 stanova

Pokrenuta je izrada Strategije socijalnog stanovanja i dokumenta Arhitektonske politike, kao dijela pripreme sveobuhvatne Strategije kojom će se odrediti javni interes za kvalitetu sveukupnog izgrađenog prostora i stvaranje kulturnog okruženja te kao takva treba postati dio politike Države kao katalizator procesa održivog razvoja, brige o javnom prostoru i unaprjeđenja oblikovnih vrijednosti utemeljenih u graditeljskim posebnostima, zaštiti zdravlja, klime i sigurnosti.

1.5. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

02. TAJNIŠTVO MINISTARSTVA – INFORMATIČKI POSLOVI

2. Najznačajniji ostvareni projekti i poslovi

- Izrađeni pravilnici i procedure prema pravilima i zahtjevima IPA-e
- Izrađen plan oporavka u slučaju katastrofe
- Selidba Uprave za sanitarnu inspekciju na lokaciju Branimirova, opremanje lokacije, uspostava komunikacijskog linka do Ksavera, mrežna infrastruktura
- Podizanje razine sigurnosti
- Uspostava Županijskih zavoda za socijalnu skrb

03. SAMOSTALNA SLUŽBA ZA INFORMIRANJE I MEĐUNARODNU SURADNJU

-Rad na promidžbi i informiranju javnosti o eZdravstvu uz organizaciju press konferencija, tiskanje brošura i spotova.

- Informiranje javnosti o važnim zdravstvenim pitanjima (prevencija pandemijske gripe
- informiranje javnosti u predreferendumskom razdoblju o pristupanju EU
- obavljanje poslova informacijske sigurnosti Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi
- sudjelovanje u CMX11 NATO vježbi

09. UPRAVA ZA SOCIJALNU SKRB

Najznačajniji poslovi i projekti

Strateški dokumenti i propisi

Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011.-2016. donijeta je Zaključkom Vlade Republike Hrvatske u travnju 2011. godine. Strategija sadrži niz mjera uz nositelje i rokove, a predstavlja napore Vlade Republike Hrvatske u boljem ciljanju sustava socijalne skrbi kako bi se postiglo osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg

dijela stanovništva, te primjereno zadovoljavanje potreba socijalno osjetljivih skupina. U procesu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, u Strategiji se poseban naglasak stavlja na smjernice Europske unije u području socijalnog uključivanja. Mjere za provedbu ciljeva Strategije posebice se odnose na unapređenje djelatnosti primjenom novih zakonskih propisa, decentralizaciju sustava socijalne skrbi (administrativna i fiskalna decentralizacija), redefiniranje novčanih pomoći i poboljšanje položaja socijalno osjetljivih skupina (*uvođenje periodične promjene postotka proračunske osnovice utvrđene propisom o izvršavanju državnog proračuna* radi usklađivanja iznosa socijalnih pomoći s troškovima života; *uvođenje potpore za starije osobe i uvođenje nove novčane naknade namijenjene osobama s invaliditetom (inkluzivni dodatak koji bi se dodjeljivao u različitim iznosima, ovisno o stupnju procijenjene potrebe, a razina potpore utvrđivala bi se temeljem procjene funkcionalnih sposobnosti osobe (prema Međunarodnoj klasifikaciji funkcioniranja); širenje mreže usluga socijalne skrbi, što prvenstveno uključuje razvoj izvaninstitucijskih oblika skrbi u lokalnoj zajednici sa svrhom prevencije institucionalizacije, s posebnim naglaskom na razvoj udomiteljstva; unapređenje suradnje s organizacijama civilnog društva; poboljšanje materijalnih i postupovnih odredbi Obiteljskog zakona, te preciznije određivanje pitanja nadležnosti; informatizacija sustava socijalne skrbi; informiranje i edukacija građana; monitoring i evaluacija s naglaskom na educiranje pružatelja usluga socijalne skrbi o metodama monitoringa i evaluacije; priprema i provedba pretpristupnih i pristupnih aktivnosti na području socijalnog uključivanja s ciljem poticanja pružatelja socijalnih usluga na bolju iskoristivost pretpristupnih fondova Europske unije i snažniju ulogu u budućem korištenju strukturnih fondova, kao i programa Europske unije i dr.*

Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj 57/11) propisuje se bolja ciljanost novčanih naknada, uvjeti za razvoj socijalnih usluga, prvenstveno onih u zajednici, te potiče razvoj samopomoći, dobročinstva, oblika samostalnog života svih korisnika, kao i oblika dobrovoljnog rada na području socijalne skrbi, uzimajući u obzir regionalne razlike radi zadovoljavanja sve brojnijih i složenijih potreba stanovništva. Zakon sadrži nove kriterije za ostvarivanje socijalnih pomoći i socijalnih usluga, kao potpore za uključivanje u društvo i na tržište rada; određivanje iznosa novčanih naknada u odnosu na proračunsku osnovicu za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj, uz iznimku određivanja iznosa pomoći za uzdržavanje u odnosu na prag rizika od siromaštva za samačko kućanstvo; poboljšanje materijalnog položaja osoba koje žive u samačkim kućanstvima; uspostavljanje nove organizacije centara za socijalnu skrb i uvjeta za njihovo osnivanje (osnivanje zavoda za socijalnu skrb u svakoj županiji s područnim centrima za socijalnu skrb i njihovim dislociranim jedinicama kao područnim uredima); jasnu definiciju prihodovnog i imovinskog cenzusa; uspostavljanje minimalnih standarda kvalitete socijalnih usluga uz licenciranje pružatelja usluga; pretpostavke za provođenje deinstitutionalizacije i razvijanje novih izvaninstitucijskih usluga (primjerice, prva socijalna usluga, rana intervencija, usluga stručne potpore u zapošljavanju i dr.); jasno razgraničenje nadležnosti između pojedinih državnih tijela zaduženih za poslove socijalne skrbi, pravosuđa, obitelji i rada, te javnih ustanova u nadležnosti tih tijela, uz obvezu međuresorske suradnje; uvođenje jedinstvenog registra korisnika pomoći i usluga u cilju poboljšanja djelotvornosti sustava i dostupnosti uslugama, te podizanja razine obaviještenosti korisnika i društva o socijalnim pravima. Ujedno je propisano uvođenje inkluzivnog dodatka kao novčane naknade namijenjene osobama s invaliditetom s ciljem izjednačavanja njihovih mogućnosti pri socijalnom uključivanju. Naime, u svrhu zadovoljavanja sveobuhvatnih potreba osoba s invaliditetom, ovo bi pravo trebalo objediniti sva prava (naknade i usluge) koja osobe s invaliditetom sada ostvaruju u

različitim sustavima. To bi značilo i objedinjavanje financijskih sredstava koja se na različitim pozicijama u državnom proračunu osiguravaju za pojedina ministarstva i državna tijela.

Zakonom o udomiteljstvu (Narodne novine, broj 90/11) reguliraju se novi oblici udomiteljstva (tradicionalno, specijalizirano, hitno, povremeno i profesionalno udomiteljstvo), te se naglasak stavlja na edukaciju i osposobljavanje udomitelja.

Novi zakon o udomiteljstvu doprinos je daljnjoj deinstitucionalizaciji i unapređenju, te profesionalizaciji udomiteljske skrbi u Republici Hrvatskoj.

Zakonom se uvodi profesionalno udomiteljstvo, kao potpuno novi oblik skrbi, koje se može obavljati kao samostalna profesionalna djelatnost. Predviđeno je da profesionalni udomitelji udovoljavaju djecu i mlađe punoljetne osobe s dodatnim potrebama koje proizlaze iz njihove razine funkcioniranja, primjerice djeca s većim problemima u ponašanju i/ili djeca i mlađe punoljetne osobe u sukobu sa zakonom, djeca žrtve obiteljskog nasilja, te djeca s visokim rizikom od izdvajanja iz obitelji. Budući da se radi o socijalno najosjetljivijim skupinama korisnika, udomitelji moraju ispunjavati dodatne uvjete, imati posebna znanja i vještine i završene obvezne edukacije kako bi se mogli nositi s potrebama i teškoćama korisnika koje udovoljavaju.

Uvedeno je i specijalizirano udomiteljstvo za pojedine vrste korisnika: djeca i mladež s problemima u ponašanju i/ili u sukobu sa zakonom, zlostavljana i zanemarivana djeca, djeca s teškoćama u razvoju, HIV pozitivna djeca i mladež, maloljetne trudnice, osobe s invaliditetom, osobe s problemima ovisnosti, te žrtve obiteljskog nasilja.

Zakon o djelatnosti socijalnog rada (Narodne novine, broj 124/11) i **Zakon o edukacijsko-rehabilitacijskoj djelatnosti** (Narodne novine, broj 124/11) - Budući da stručni radnici u sustavu socijalne skrbi svoju profesionalnu afirmaciju uglavnom ostvaruju putem strukovnih udruga, cilj osnivanja komora jest reguliranje standarda profiliranih struka, te promicanje, zastupanje i usklađivanje interesa stručnih radnika, kako onih zaposlenih u djelatnosti socijalne skrbi, tako i onih koji su zaposleni u drugim sustavima kao što su zdravstvo, pravosuđe, gospodarstvo i civilni sektor. Jedan od ciljeva osnivanja komora jest i nadzor nad savjesnim, odgovornim i stručnim radom stručnih radnika pojedinih profesija. Ujedno se uvodi odobrenje za rad (licenca), koju stručni radnici imaju pravo i dužnost obnavljati svakih pet godina, a uvjete i postupak za dobivanje i obnavljanje licence propisuju strukovne komore.

Zakon o humanitarnoj pomoći (Narodne novine, broj 128/10) stupio je na snagu u srpnju 2011. godine. S obzirom na pojavnost novih oblika humanitarne pomoći i zainteresiranost šire zajednice za pružanje humanitarne pomoći, javila se potreba za uspostavljanjem novog zakonskog okvira s ciljem reguliranja novih oblika humanitarne pomoći, profiliranja neprofitnih pravnih osoba kojima je djelatnost prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći, širenja mreže pružatelja humanitarne pomoći, veće dostupnosti korisnicima, osiguravanja transparentnosti u prikupljanju i pružanju humanitarne pomoći, te cjelovite evidencije prikupljene i pružene humanitarne pomoći na području Republike Hrvatske.

Odredbama ovog zakona propisano je da postupke vezane uz prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći provode službe za društvene djelatnosti ureda državne uprave u županiji nadležne prema sjedištu pravne osobe, a ne ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi kao što je to bilo dotad. Uredi vode propisane evidencije, te provode inspeksijski nadzor, dok upravni nadzor nad provedbom ovoga zakona ostaje u nadležnosti Ministarstva.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i nadalje vodi evidenciju pravnih osoba na području Republike Hrvatske kojima je izdano rješenje za prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći, dok nadležni uredi vode evidencije izdanih rješenja na području svoje nadležnosti. Zakonom je uvedena Državna nagrada za humanitarni rad, koja se može dodijeliti kao

priznanje za iznimna postignuća i doprinos razvoju i unapređenju humanitarnog rada u Republici Hrvatskoj, te kaznene odredbe, što prethodnim zakonom nije bilo propisano.

Tijekom 2011. godine, sukladno odredbama Zakona, doneseni su i provedbeni propisi: Pravilnik o obrascima i načinu vođenja evidencije humanitarne pomoći i Pravilnik o državnoj nagradi za humanitarni rad.

Nacionalni plan deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011. – 2016. (2018.) (Narodne novine, broj 36/11) je strateški dokument Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi namijenjen intenziviranju reformskih procesa transformacije i deinstitucionalizacije, te predstavlja temelj za planiranje mreže domova i djelatnosti socijalne skrbi. Svrha je Nacionalnog plana smanjiti ulazak u institucije i povećati izlazak iz institucija u nove oblike skrbi, posebno stimulirajući obiteljsku reintegraciju.

Ciljevi deinstitucionalizacije i transformacije su sljedeći:

- Do 2016. godine promijeniti omjer institucijske i izvaninstitucijske skrbi na 20% korisnika u institucijskim oblicima skrbi i 80% korisnika u izvaninstitucijskim oblicima smještaja za djecu i mladež bez odgovarajuće roditeljske skrbi, u skladu s nacionalnim strateškim ciljevima skrbi o djeci i mladima
- Deinstitucionalizirati 40% djece i mladeži s poremećajima u ponašanju smještenih u domovima temeljem Zakona o socijalnoj skrbi u izvaninstitucijske oblike smještaja, uz odgovarajuću edukaciju i superviziju tih pružatelja usluga; procjenu dostupnosti potrebnih usluga u zajednici, te osiguranje odgovarajućih izvaninstitucijskih usluga.
- Smanjiti ukupni broj djece s teškoćama u razvoju na stalnom ili tjednom smještaju za 40% do 2016. godine, prvenstveno djece koja pohađaju osnovnu školu, u suradnji s ministarstvom nadležnim za obrazovanje.
- Smanjiti ukupni broj odraslih osoba s invaliditetom na stalnom ili tjednom smještaju u domovima i drugim pravnim osobama koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi za 30% do 2016. godine, iz skupina lakših oštećenja koji ne zahtijevaju intenzivnu skrb u instituciji.
- Smanjiti broj korisnika stalnog smještaja u domovima za psihički bolesne odrasle osobe za 20% do 2018. godine, prvenstveno onih koji ne zahtijevaju intenzivnu skrb u instituciji.
- Razviti izvaninstitucijske oblike smještaja i izvaninstitucijske usluge razmjerno smanjenju ukupnog broja korisnika na stalnom ili tjednom smještaju za sve korisničke skupine.

Prema smjernicama Nacionalnog plana, domovi su izradili pojedinačne planove deinstitucionalizacije i transformacije. Na temelju analize pojedinačnih planova, u tijeku je izrada Operativnog plana provedbe procesa deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi, kojim će se utvrditi opseg i dinamika provođenja ovih procesa u odnosu na korisnike, te broj i struktura radnika potrebnih za pružanje programa podrške korisnicima u instituciji i izvan nje.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi obavlja poslove središnjeg tijela za postupanje po sljedećim konvencijama:

- Konvencija o građansko pravnim aspektima međunarodne otmice djece (Hag, 1980); Konvencija o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu (New York, 1956);
- Konvencija o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u odnosu na roditeljsku odgovornost i mjerama za zaštitu djece (Hag, 1996), za Republiku Hrvatsku stupila na snagu 4. rujna 2009. godine;

- Europska konvencija o kontaktima s djecom stupila na snagu za Republiku Hrvatsku 1. lipnja 2009. godine;
- Konvencija o zaštiti djece i suradnji u svezi s međunarodnim posvojenjem (Hag, 1993) - pokrenut postupak za pristupanje ovoj konvenciji.

U sklopu **Programa gospodarskog oporavka** Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Uprava za socijalnu skrb, bila je nositelj dviju mjera: analiza sustava socijalnih naknada, ujednačavanje naknada koje se dodjeljuju po istoj osnovi i puna primjena OIB-a kao instrumenta usmjeravanja mjera socijalne politike, te izgradnja umreženog sustava socijalnih transfera na svim razinama vlasti.

U okviru mjere koja se odnosi na analizu sustava socijalnih naknada i ujednačavanje naknada koje se ostvaruju po istoj osnovi Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi koordiniralo je izradu prijedloga jedinstvene liste funkcionalnih sposobnosti, kao i izradu propisa kojim bi se reguliralo uspostavljanje jedinstvenog tijela vještačenja i načina utvrđivanja invaliditeta. U tu je svrhu provedena probna primjena navedene liste na određenom uzorku (obveznici provođenja: nadležna ministarstva i javne ustanove u sustavu zdravstva, socijalne skrbi, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, zaštite ratnih vojnih invalida i civilnih invalida rata, mirovinskog osiguranja, branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, djelatnih vojnih osoba), što je određeno Zaključkom Vlade Republike Hrvatske iz rujna 2010. godine.

Suradnja s Europskom unijom

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi koordinator je pretprijetnih aktivnosti suradnje Republike Hrvatske s Europskom unijom u području socijalnog uključivanja. Rezultat aktivnosti je izrada **Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju (Joint Inclusion Memorandum/JIM)**, koji su u ožujku 2007. godine potpisale Vlada Republike Hrvatske i Europska komisija. Ovaj dokument prikazuje glavne izazove koji se odnose na rješavanje siromaštva i socijalne isključenosti, predstavlja glavne političke mjere koje će Hrvatska poduzeti radi implementacije zajedničkih ciljeva Europske unije u nacionalne politike, te identificira ključna pitanja za buduće praćenje i preispitivanje politike. U izradi dokumenta sudjelovali su predstavnici državnih tijela, akademske zajednice, civilnog sektora, ustanova socijalne skrbi, socijalnih partnera, te lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nakon potpisivanja Memoranduma, Republika Hrvatska izradila je nacionalne provedbene planove o socijalnom uključivanju, o čijem izvršavanju svake godine izvješćuje Europsku komisiju koja prati i vrednuje napredak u provedbi mjera propisanih spomenutim planovima.

Nacionalni provedbeni plan za socijalno uključivanje 2011. – 2012. treći je provedbeni plan od početka procesa, koji je usvojila Vlada Republike Hrvatske u veljači 2011. godine (prvi NPP usvojen je u travnju 2008.). Plan sadrži mjere koje se kontinuirano provode od donošenja JIM-a 2007. godine, te mjere prilagođene novim okolnostima i praćenju Europske strategije za pametan, održiv i uključiv rast iz 2010. - Europa 2020, kao i strategija koje je Vlada Republike Hrvatske donijela u 2010. godini (Strategija razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010.-2013. i Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011.-2013.). Nadalje, plan sadrži nove mjere koje će se provoditi u sklopu projekata financiranih iz IPA fondova, za koje se očekuje da će dati dodatni poticaj u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

Nacionalni provedbeni plan za socijalno uključivanje 2011. – 2012. sadrži prvenstveno mjere koje se kontinuirano provode, a obuhvaćaju, između ostalog, i mjere usmjerene na širenje

mreže socijalnih usluga i jačanje izvaninstitucijskih oblika skrbi, te mjere koje prate proces decentralizacije i deinstitucionalizacije i dr. Dio mjera usklađen je s mjerama iz Nacionalnog provedbenog plana za zapošljavanje za 2011.–2012. (mjere koje su od značenja i sa stajališta socijalnog uključivanja i sa stajališta poticanja zapošljivosti i radne aktivacije).

Nositelji mjera su nadležna ministarstva, državni zavodi i agencije, te druga državna tijela zadužena za provedbu konkretnih aktivnosti zacrtanih provedbenim planom. Sunositelji mjera su predstavnici lokalnih vlasti, socijalni partneri, organizacije civilnog društva i pružatelji socijalnih usluga.

Izvješće o provedbi Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (JIM) u 2010. godini Vlada Republike Hrvatske prihvatila je u lipnju 2010. i uputila Europskoj komisiji. Prvo je izvješće upućeno Europskoj komisiji u srpnju 2008. godine.

U razdoblju o 2007. do 2011. godine održane su četiri konferencije u vezi s nastavkom aktivnosti provedbe mjera iz Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju (JIM), te dvije zajedničke JIM/JAP konferencije u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva koje je nadležno za provedbu aktivnosti iz Zajedničkog memoranduma o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske (JAP). Isto je tako u suradnji s Europskom komisijom u studenom 2010. godine održana konferencija s temom “Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti” s ciljem upoznavanja s rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti i poticanja diskusije u vezi s pravima i zaštitom interesa djece, kao i pronalaženjem novih metoda za poboljšanje skrbi o djeci.

Instrument pretpristupne pomoći **IPA** (eng. Instrument for Pre-Accession assistance) je instrument pretpristupne pomoći za razdoblje 2007. - 2013. godine čiji su osnovni ciljevi pomoć državama kandidatkinjama i državama potencijalnim kandidatkinjama u njihovom usklađivanju i provedbi pravne stečevine Europske unije, te priprema za korištenje strukturnih fondova.

Danom pristupanja Europskoj uniji, Republika Hrvatska će kao punopravna članica sudjelovati u kohezijskoj politici Europske unije. Ova je politika osmišljena u svrhu smanjenja gospodarskih i socijalnih razlika između država članica, odnosno regija Europske unije. Kohezijska se politika ostvaruje putem strukturnih fondova i Kohezijskog fonda čijim će se značajnim sredstvima namijenjenim razvoju tada moći koristiti i Republika Hrvatska, a predstavljat će iznimno veliku mogućnost za razvoj zemlje. Potpora koju će sustav socijalne skrbi ostvarivati putem strukturnih fondova (Europski socijalni fond - ESF i Europski fond za regionalni razvoj - ERDF) znatno je većeg financijskog opsega od trenutačno dostupnih instrumenata pretpristupne pomoći.

Uprava za socijalnu skrb uključena je u 1. komponentu IPA programa koja se odnosi na pomoć u tranziciji i izgradnji institucija, kao i u 4. komponentu IPA programa koja se odnosi na razvoj ljudskih potencijala.

Temeljem Uredbe o opsegu i sadržaju odgovornosti, te ovlastima tijela nadležnih za upravljanje Instrumentom pretpristupne pomoći (IPA) (Narodne novine, broj 34/2008, 69/2011), Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Uprava za socijalnu skrb, sudjeluje u pripremi i provedbi višegodišnjih operativnih programa Razvoj ljudskih potencijala u dijelu koji se odnosi na pristup zapošljavanju za teže zapošljive skupine i razvoj socijalnih usluga, u području socijalnog uključivanja.

Uprava za socijalnu skrb akreditirano je tijelo za 4. komponentu IPA programa Razvoj ljudskih potencijala, a u tijeku su pripreme za akreditaciju za Europski socijalni fond.

Temeljem Zakona o potvrđivanju Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program Razvoj ljudskih potencijala

za pomoć zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente Razvoj ljudskih potencijala u Hrvatskoj (Narodne novine, broj 3/11, Međunarodni ugovori) za programsko razdoblje 2007. - 2011. godine osigurano je 82.325,898 eura. Od toga je za mjere iz područja socijalnog uključivanja za koje je nadležna Uprava za socijalnu skrb osigurano ukupno 15.657.854 eura, od čega 7.705,300 eura za projekte čiji je korisnik Uprava za socijalnu skrb, a 7.952,554 eura za projekte čiji je korisnik Hrvatski zavod za zapošljavanje.

U Upravi za socijalnu skrb u tijeku je provedba projekta „Uspostava podrške u socijalnom uključivanju i zapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina“, a u pripremi je još šest projekata koji se odnose na širenje mreže i unapređenje kvalitete socijalnih usluga i pristup tržištu rada socijalno isključenih skupina u sklopu IPA-e i pet projekata za Europski socijalni fond.

U okviru 1. komponente IPA programa u tijeku je priprema dva projekta: Unapređenje kapaciteta stručnjaka zaposlenih u domovima za djecu s poremećajima u ponašanju i Unapređenje udomiteljstva za djecu i mlade u Republici Hrvatskoj.

Osim IPA-e, Republici Hrvatskoj dostupni su i programi koji predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama Europske unije. Iako su u pravilu namijenjeni državama članicama, neki od njih otvoreni su i državama koje se nalaze u procesu približavanja Europskoj uniji. Kao takvi smatraju se jednim od važnijih instrumenata pretpristupne strategije, odnosno upoznavanja država kandidatkinja s metodama rada Europske unije, te njihove integracije u sektorske politike Europske unije u očekivanju pristupanja. Republika Hrvatska sklopila je 2007. godine Memorandum o razumijevanju između Europske zajednice i Republike Hrvatske o sudjelovanju Republike Hrvatske u Programu Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost PROGRESS. Navedeni sporazum ratificirao je Hrvatski sabor 2008. godine. Potpisivanjem i ratifikacijom ovog memoranduma Hrvatska je postala punopravna članica programa PROGRESS. Komponenta Socijalna zaštita i uključivanje (Social protection and inclusion) podupire provedbu Modela otvorene koordinacije u području socijalne zaštite i uključenosti u društvo, a za nju je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi pojedinačni nositelj, dok je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva zaduženo za ukupnu koordinaciju Programa u Republici Hrvatskoj.

U okviru PROGRESS-a Uprava za socijalnu skrb sudjeluje u pripremi projekta „Mreža za ulazak u život odraslih – osnaživanje i aktiviranje mladih osoba u nepovoljnom položaju“.

U tijeku je i provedba projekta u suradnji s Vladom Kraljevine Nizozemske – MATRA pod nazivom „Unapređenje kvalitete provedbe alternativnih sankcija i odgojnih mjera za mlade s poremećajima u ponašanju“.

U okviru Projekta IPA 2007 „Razvoj sustava procjene učinka propisa u Republici Hrvatskoj“, koji provodi Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nositelj je Pilot projekta Procjene učinka propisa. U okviru Pilot projekta izrađen je Prijedlog procjene učinka propisa Zakona o udomiteljstvu.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi nadležno je za procjenu socijalnih učinaka, što je propisano odredbama Zakona o procjeni učinaka propisa (Narodne novine, broj: 90/2011).

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sudjelovalo je u pregovaračkom odboru u sklopu Poglavlja 19. Socijalna politika i zapošljavanje, u dijelu koji se odnosi na socijalno uključivanje i suzbijanje siromaštva.

Suradnja s organizacijama civilnog društva

Djelovanje civilnog sektora u području socijalne skrbi potvrđuje se postojanjem čitave mreže udruga, njih oko 1300, koje se bave pružanjem usluga u zajednici, bilo da su usmjerene na osobe s invaliditetom ili socijalno ugrožene skupine stanovništva.

Udrugama koje djeluju u području socijalne skrbi - udruge osoba s invaliditetom, odnosno udruge koje djeluju u korist osoba s invaliditetom i udruge koje se bave socijalnom i humanitarnom djelatnošću, u razdoblju od 1997. godine do danas, data je šira mogućnost djelovanja u okviru propisa iz socijalne skrbi, putem Zakona o socijalnoj skrbi i Zakona o humanitarnoj pomoći.

U sustavu socijalne skrbi djeluje oko 300 organizacija civilnog društva (udruge, vjerske zajednice, zaklade i sl.) kojima je sukladno Zakonu o humanitarnoj pomoći izdana suglasnost Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći, te se nalaze u posebnoj evidenciji Uprave za socijalnu skrb.

Organizacije civilnog društva često su vrlo blizu korisnicima javnih usluga i socijalnih davanja, te predstavljaju značajan resurs za pružatelje javnih usluga, a isto tako i za javnu politiku. One se, naime, same pojavljuju kao pružatelji usluga, zagovaraju prava određenih skupina utječući na javne politike, te uvode novine u područje pružanja socijalnih usluga; mobiliziraju dodatne ljudske i financijske resurse, pri čemu je posebno potrebno istaknuti potencijal koji predstavlja volonterski rad.

Stoga Uprava za socijalnu skrb razvija partnersku suradnju s udrugama koje djeluju u području socijalne skrbi na provedbi projekata i programa usmjerenih na pružanje socijalnih usluga u zajednici.

Sredstva za financiranje programa i projekata udruga osiguravaju se iz dijela prihoda od igara na sreću, a dodjeljuju se na javni i transparentni način putem javnih poziva ili natječaja, sukladno Kodeksu pozitivne prakse standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga (Narodne novine, broj 16/07).

Tijekom 2009. godine proveden je proces praćenja i vrednovanja rezultata projekata i programa organizacija civilnog društva koji su financirani ili sufinancirani iz dijela prihoda od igara na sreću. Rezultat navedenog procesa je uspostava standardiziranih postupaka praćenja i vrednovanja financiranih projekata i programa, temeljenih na postojećim dobrim praksama i međunarodnim profesionalnim standardima praćenja i vrednovanja natječaja, projekata i programa koje provode tijela državne uprave u suradnji s organizacijama civilnog društva (udrugama).

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Uprava za socijalnu skrb, u 2010. i 2011. godini uspostavilo je novi okvir za programsku i financijsku potporu razvoju socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva u području socijalne skrbi u okviru raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u razdoblju od 2010. do 2014. godine, u sklopu trogodišnjih programa Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva (2010. do 2013.) i (2011. do 2014.)

U razdoblju od 2008. do 2011. godine, na temelju utvrđenih prioriteta ili slučajnim odabirom, obavljeno je oko 150 neposrednih nadzora nad provedbom ugovornih obveza udruga koje pružaju socijalne usluge u zajednici.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Uprava za socijalnu skrb, u razdoblju od 2008. do 2011. godine, dodijelila je 1799 potpora udrugama koje djeluju u području socijalne skrbi za provedbu njihovih programskih i projektnih aktivnosti u ukupnom iznosu od 255.422.366,20 kuna.

Dodijeljene potpore udrugama koje djeluju u području socijalne skrbi u razdoblju od 2008. do 2011. godine

Godine	Udruge osoba s invaliditetom		Socijalno humanitarne udruge		Ukupno od 2008. do 2011. godine	
	Broj potpora	Iznos sredstava u kn	Broj potpora	Iznos sredstava u kn	Broj potpora	Iznos sredstava u kn
2008.	406	52.905.542,89	59	12.311.339,79	465	65.216.882,68
2009.	467	46.720.657,43	62	6.326.663,64	529	53.047.321,07
2010.	331	46.332.362,22	59	9.674.750,81	390	56.007.113,03
2011.	344	64.408.040,50	71	16.743.009,00	415	78.151.049,00
Svega:	1548	210.366.603,00	251	45.055.763,24	1799	255.422.366,20

Projekt razvoja sustava socijalne skrbi

Projekt razvoja sustava socijalne skrbi provodio se u razdoblju od 2006. do 2009. godine, s time da su aktivnosti u vezi s informatizacijom sustava socijalne skrbi (druga komponenta) završile u ožujku 2011. godine. Projekt je financiran sredstvima zajma Svjetske banke u ukupnom iznosu od 291.933.720,00 kuna (domaća i inozemna komponenta). Projekt je proveden s ciljem modernizacije sustava i njegova daljnjeg usklađivanja s kriterijima i standardima važećim u zemljama Europske unije, a uključivao je provedbu aktivnosti radi poboljšanja u pružanju socijalnih usluga putem razvoja socijalnih programa i nove organizacije rada u centrima za socijalnu skrb (I. komponenta), osnaživanja informacijskog i upravljačkog sustava socijalne skrbi (II. komponenta), te poboljšanja uvjeta u ustanovama socijalne skrbi u svrhu podizanja kvalitete življenja korisnika (III. komponenta).

Kao **rezultat provedbe prve komponente koja se odnosi na poboljšanje pružanja socijalnih usluga** izrađeni su standardi kvalitete socijalnih usluga i donijeta je Odluka o njihovoj primjeni. Standardi kvalitete usluga, koji se uvode u sustav socijalne skrbi i naglašavaju usmjerenost na potrebe korisnika, predstavljaju polaznu osnovu za mjerenje kvalitete socijalnih usluga, čime se omogućuje precizna, a ujedno i transparentna evaluacija svakog pojedinog pružatelja usluga. Provedena je edukacija timova za kvalitetu koji su formirani u svim ustanovama socijalne skrbi, a ustanove bi trebale ispunjavati zahtjeve standarda kvalitete u roku dvije godine od početka uvođenja standarda.

Isto je tako u siječnju 2011. godine u svim centrima za socijalnu skrb (zavodi za socijalnu skrb u županiji) uveden novi koncept rada po principu «ured sve na jednom mjestu». Novi koncept podrazumijeva strukturnu i kvalitativnu promjenu rada formiranjem prijemnog ureda, odjela za novčane naknade, odjela za djecu, mlade i obitelj, te odjela za odrasle osobe. Reorganizacijom rada korisnici dobivaju „svog“ socijalnog radnika zaduženog za izradu i praćenje individualnog plana promjene koji će obuhvaćati sve potrebe korisnika u okviru

socijalne skrbi (npr. novčana naknada, smještaj, rješavanje obiteljskih odnosa, odgoj djeteta i dr.),

U vezi s lokalnim socijalnim planiranjem, koje je od značenja za razvoj socijalnih usluga u zajednici i provedbu decentralizacije i transformacije domova socijalne skrbi, dosad su izrađeni socijalni planovi u deset županija (Zadarska, Splitsko-dalmatinska, Vukovarsko-srijemska, Virovitička, Koprivničko-križevačka Zagrebačka županija; Karlovačka, Sisačko-moslavačka, Šibensko-kninska i Ličko-senjska županija).

U okviru **druge komponente koja se odnosi na informatizaciju sustava socijalne skrbi** Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi osiguralo je informatičko umrežavanje sustava i stvaranje jedinstvene baze podataka, te su osigurane pretpostavke za razmjenu podataka s drugim sustavima, što pridonosi pojednostavljivanju sustava i njegovoj djelotvornosti.

Informatizacija podrazumijeva uvođenje programskog rješenja, te nabavu opreme u ustanovama socijalne skrbi i na centralnoj lokaciji. U 2009. godini izrađeno je informatičko rješenje (SocSkrb) koje će osigurati uspostavu umreženog sustava socijalne skrbi, te stvaranje baze podataka o korisnicima, pravima u sustavu socijalne skrbi i pružateljima usluga. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, do kraja 2011. godine, nakon testiranja u tri pilot županije, provelo je implementaciju informatičkog sustava socijalne skrbi u preostalim ustanovama socijalne skrbi. Isporučena je oprema i izvršena dogradnja programske podrške u 162 ustanove socijalne skrbi na 226 lokacija (1650 računala, 770 printera, te ostale opreme – serveri, mrežna i komunikacijska oprema). Izvedeno je i strukturno kabliranje u 96 ustanova kako bi se osigurali preduvjeti povezivanja sustava.

U sklopu aktivnosti osnivanja zavoda za socijalnu skrb u županiji, pokrenute su aktivnosti usklađivanja postojećih programa za financijsko – računovodstveno poslovanje i poslovanje s Državnom riznicom i obračuna novčanih pomoći, te prilagođavanje komunikacijske infrastrukture novim organizacijskim zahtjevima.

Razmjena podataka iz sustava socijalne skrbi s drugim sustavima, koji su i do sada sudjelovali u dostavljanju ili zaprimanju različitih informacija i dokumenata o korisnicima socijalne skrbi, osigurano je uvođenje programskog rješenja za razmjenu podataka e-Razmjena. U tu svrhu pokrenut je postupak javne nabave za nadogradnju programskog rješenja i njegovu implementaciju.

U sklopu **treće komponente koja se odnosi na poboljšanje uvjeta u sustavu socijalne skrbi** osigurani su odgovarajući uvjeti za rad u 15 centara za socijalnu skrb: izgrađeno je deset novih centara za socijalnu skrb (Osijek, Koprivnica, Vinkovci, Čakovec, Krk, Daruvar, Novska, Našice, Krapina i Petrinja); rekonstruirana su i dograđena četiri centra za socijalnu skrb (Velika Gorica, Dugo Selo, Đurđevac i Garešnica), te je obnovljen Centar za socijalnu skrb Rijeka. Isto su tako adaptirani i uređeni domovi socijalne skrbi na 45 lokacija širom Hrvatske.

1.6. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

1. Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji

Svi najznačajniji programi i projekti te aktivnosti iz područja skrbi o hrvatskim braniteljima koje provodi Uprava za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji su izvršeni.

PROGRAM LIJEČENJA HRVI 100% I. SKUPINE U HIPERBARIČNOJ KOMORI

Ministarstvo obitelji branitelja i međugeneracijske solidarnosti sklopilo je 2005. godine s Ministarstvom obrane Republike Hrvatske i Hrvatskim zavodom za zdravstveno

osiguranje Sporazum o suradnji u Programu liječenja HRVI 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori.

Kroz Program liječenja HRVI 100% I. skupine u hiperbaričnoj komori koji se provodi u Vojnom zdravstvenom središtu Zavoda za pomorsku medicinu u Splitu, u razdoblju od 2009. godine do prosinca 2011. godine tretmanom je bilo obuhvaćeno 20 HRVI-a.

MEMORIJALNO GROBLJE ŽRTAVA IZ DOMOVINSKOG RATA

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 564-02/00-01/03, Urbroj: 5030104-00-4 od 16. studenoga 2000. godine), dijelu groblja „Dubrava” u Vukovaru utvrđen je status „Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata”. Ministarstvo provodi administrativnu i protokolarnu skrb o Memorijalnom groblju, nadzor nad izvođenjem radova i usluga održavanja čuvanja i zaštite Memorijalnog groblja.

Od 2009. do 2011. godine za održavanje, čuvanje i zaštitu Memorijalnog groblja utrošeno je ukupno 5.617.590,06 kuna, od čega u 2009. godini 1.919.967,51 kuna, u 2010. godini 2.056.172,11 kuna, a u 2011. godini (do 8. prosinca) utrošeno je 1.641.450,44 kuna.

SUFINANCIRANJE PROJEKATA IZGRADNJE, POSTAVLJANJA ILI UREĐENJA SPOMEN OBILJEŽJA ŽRTVAMA STRADALIM U DOMOVINSKOM RATU

Kroz Projekt sufinanciranja izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti podržava inicijative Udruga iz Domovinskog rata u izgradnji, postavljanju ili uređenju spomen-obilježja kao izraza zahvalnosti i u znak sjećanja na žrtve stradale u Domovinskom ratu, a u cilju očuvanja uspomene na sve hrvatske branitelje i događaje iz Domovinskog rata. Program se provodi od 2008. godine.

U razdoblju od 2009. do 2011. godine sufinancirana je izgradnja 28 spomen-obilježja na što je utrošeno 1.770.000,00 kuna. Od toga 2009. godine sufinancirana je izgradnja 7 spomen-obilježja na što je utrošeno 770.000,00 kuna, 2010. godine za 8 spomen-obilježja utrošeno je 500.000,00 kuna, a u 2011. godini odobreno je sufinanciranje 13 spomen-obilježja u iznosu od 500.000,00 kuna.

NACIONALNI PROGRAM PSIHOSOCIJALNE I ZDRAVSTVENE POMOĆI SUDIONICIMA I STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA

Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata, usvojen je zaključkom Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 550-01/99-03/01, Urbroj: 5030108-05-1 od 3. veljače 2005. godine), a njegovom provedbom nastoji se smanjiti broj suicida, podići opća kvaliteta življenja te stvoriti uvjete za što uspješnije uključivanje sudionika i stradalnika Domovinskog rata u društvo.

U razdoblju od 2009. do prosinca 2011. godine izvršeno je ukupno 164.339 intervencija.

U 2009. godini izvršene su 59.794 intervencije, u 2010. godini 57.304 intervencije, a do prosinca 2011. izvršena je 47.241 intervencije.

U Centrima za psihosocijalnu pomoć stradalnicima iz Domovinskog rata trenutno je angažirano 16 stalnih te 121 honorarni stručni suradnik različitih profila; psiholozi, socijalni radnici, pravnici, liječnici i psihijatri.

PROGRAM ZA POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVLJENJA U OBITELJIMA SMRTNO STRADALIH HRVATSKIH BRANITELJA, HRVATSKIH RATNIH VOJNIH INVALIDA I HRVATSKIH BRANITELJA OBOLJELIH OD PTSP-A

Program za poboljšanje kvalitete življenja u obiteljima smrtno stradalih hrvatskih branitelja, hrvatskih ratnih vojnih invalida i hrvatskih branitelja oboljelih od PTSP-a prihvaćen je zaključkom Vlade Republike Hrvatske 2. studenog 2007. godine. Od 2009. do početka prosinca 2011. godine izvršeni su zdravstveni pregledi 4.682 osobe, od čega u 2009. godini za 1.165 osoba, u 2010. za 2.017 osoba. U 2011. godini planirano je provođenje sistematskih pregleda u 17 županija u kojima su sklopljeni ugovori sa zdravstvenim ustanovama koje su postupkom javne nabave odabrane kao najpovoljniji izvršitelji. Prvi pregledi supruga i djece poginulih hrvatskih branitelja, supruga najtežih HRVI-a (100% I i II skupine) i supruga branitelja oboljelih od PTSP-a započeli su u drugoj polovici lipnja 2011. Do početka prosinca 2011. godine pregledu je pristupilo 1.500 osoba. Pregledi se nastavljaju provoditi do 15. prosinca 2011. godine.

PROGRAM STRUČNOG OSPOSABLJAVANJA I ZAPOŠLJAVANJA HRVATSKIH BRANITELJA I DJECE SMRTO STRADALIH, ZATOČENIH ILI NESTALIH HRVATSKIH BRANITELJA

Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2008. do 2011. godine prihvaćen je 23. kolovoza 2007. godine zaključkom Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 131-01/07-02/05, Urbroj: 5030108-07-1, NN 90/07).

Svrha Programa je povećanje konkurentnosti hrvatskih branitelja na tržištu rada te uz ostale mjere aktivne politike zapošljavanja, smanjenje broja nezaposlenih u Republici Hrvatskoj, zapošljavanjem kod poslodavaca ili u poduzetništvu.

Ciljnu skupinu Programa čine nezaposleni hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i nezaposlena djeca smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, a provodi se kroz nekoliko mjera.

Kroz Mjeru stručnog osposobljavanja je u razdoblju od 2009. do prosinca 2011. odobreno sufinanciranje troškova osposobljavanja za 197 hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Kroz Mjeru samozapošljavanja omogućeno je zapošljavanje u vlastitoj djelatnosti za 402 osobe iz ciljne skupine Programa.

Kroz Mjeru poticanja osnivanja zadruga hrvatskih branitelja potpomognuto je osnivanje 202 zadruga hrvatskih branitelja.

Kroz Mjeru potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja odobrena je potpora za 57 projekata braniteljskih zadruga koje uspješno posluju duže vrijeme.

Osim novčane pomoći, Ministarstvo pomaže zadrugama u predstavljanju svojih proizvoda i usluga organizacijom sajmova zadruga hrvatskih branitelja u sklopu kojih se održavaju i okrugli stolovi o aktualnim temama iz područja zadružnog poduzetništva i djelovanja braniteljskih zadruga. U razdoblju od 2009. do 2011. godine održani su sajmovi u Koprivnici, Virovitici i Zagrebu. Također, registriran je znak braniteljskih proizvoda pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske kao verbalni i figurativni žig. Naziv oznake je BRAN'D nalaziti će se na braniteljskim proizvodima koji svojom kvalitetom i načinom izrade ispunjuju uvjete za dodjelu.

Jednokratnom potporom kroz Mjeru proširenja postojeće djelatnosti omogućeno je da 74 poslodavca koji proširuju postojeću djelatnost zapošljavanjem od jedne do tri osobe iz ciljne skupine Programa zaposle 86 hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

U razdoblju od 2009. do prosinca 2011. godine Ministarstvo je, kroz provedbu Mjere kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva, nastavilo otplaćivati obveze preuzete u prethodnom razdoblju, subvencioniranjem 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz Program „Lokalni projekti razvoja-poduzetnik-branitelj“ (novi zahtjevi ne zaprimaju se od 2007. godine) za 508 korisnika. Do sada je otplaćeno 107 obveza po kreditima, s 11 korisnika je raskinut ugovor o kreditu, a Ministarstvo nastavlja subvencionirati kamatnu stopu u iznosu od 2% za još 390 korisnika.

Za provedbu mjera Programa od 2009. do prosinca 2011. godine utrošeno je ukupno 65.032.577,07 kuna, a omogućeno je zapošljavanje 1.954 osobe iz ciljne skupine Programa.

PROJEKT RJEŠAVANJA PRISTUPAČNOSTI OBJEKTIMA OSOBA S INVALIDITETOM

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom od 2004. godine provodi Projekt rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, u cilju poboljšanja kvalitete života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i osiguranja neovisnost njihova življenja u zajednici, a sukladno članku 17. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11).

U razdoblju od 2009. godine do 2011. godine sufinanciran je 51 projekt na što je utrošeno 3.768.000,00 kuna, od čega u 2009. godini za 13 projekata 768.000,00 kuna, u 2010. za 15 projekata 1.500.000,00 kuna, a u 2011. sufinancirana su 23 projekta u ukupnom iznosu od 1.500.000,00 kuna.

FOND HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

U Fond hrvatskih branitelja sukladno Zakonu o Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 163/03, 82/04, 41/08) u 2005. godini preneseno je 7% dionica INE i 7% dionica HT-a. Fondom upravlja Upravni odbor od 7 članova (od toga su 4 člana predstavnici Udruga proisteklih iz Domovinskog rata) i direktor kojeg postavlja Vlada Republike Hrvatske.

Imovina Fonda hrvatskih branitelja je na dan 11. studenoga 2011. godine iznosila je 1.482.800,00 kuna. Kroz uspješan rad i dobit Fonda osiguravano je dovoljno sredstva za rad Fonda za stipendiranje djece branitelja i za rad Zaklade hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

FOND ZA STIPENDIRANJE HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I DJECE HRVATSKIH BRANITELJA

Fond za stipendiranje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece hrvatskih branitelja osnovan je 2006. godine u svrhu ostvarivanja prava na stipendiju tijekom redovitog srednjoškolskog obrazovanja, redovitog sveučilišnog i stručnog studija i prava na naknadu dijela troškova školarine poslijediplomskih studija na visokim učilištima za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata, djecu smrtno stradalih hrvatskih branitelja, djecu zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i djecu HRVI iz Domovinskog rata, dragovoljce i djecu dragovoljaca iz Domovinskog rata.

Sredstva za financiranje stipendija i naknada dijela troškova školarine poslijediplomskih studija osiguravaju se iz dijela trećine dobiti od ulaganja koje ostvari Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Od 2009. do 2011. godine stipendija je isplaćena za 20.802 učenika i studenta u ukupnom iznosu od 128.332.600,00 kuna. Za školsku godinu 2009./2010. stipendija je

isplaćena za 10.265 učenika i studenata u ukupnom iznosu od 63.721.400,00 kuna. Za školsku godinu 2010/2011. pravo na stipendiju je ostvarilo 10.537 učenika i studenata za što je tijekom 2011. godine isplaćeno ukupno 64.611.200,00 kuna.

SUFINANCIRANJE TROŠKOVA PRIPREMNIH TEČAJEVA ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA

Sukladno Sporazumu o poticajnim mjerama za upis u ustanove visokog obrazovanja koji su 27. ožujka 2007. godine potpisali Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Rektorski zbor, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti obvezalo se osigurati sredstva i snositi troškove u visini do 2.000,00 kuna, za pripreme za polaganje razredbenog ispita za svakog zainteresiranog kandidata iz kategorije osoba navedenih u ukinutom članku 53. Zakona, u ustanovi po njihovom izboru, i to za djecu poginulih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez obzira na prihode obitelji, a za sve ostale uz primjenu imovinskog cenzusa.

Od srpnja 2009. do 2011. godine sufinancirani su pripremni tečajevi za 213 kandidata u ukupnom iznosu od 357.818,50 kuna. U 2009. godini sufinancirani su pripremni tečajevi za 144 kandidata u ukupnom iznosu od 260.189,50 kuna, u 2010. godini za 26 kandidata na što je utrošeno 34.569,00 kuna, a u 2011. godini sufinancirani su pripremni tečajevi za 43 kandidata u ukupnom iznosu od 63.060,00 kuna.

SURADNJA S UDRUGAMA IZ DOMOVINSKOG RATA

Ministarstvo je u razdoblju od 2009. do 2011. godine financiralo 409 projekata 125 udruga iz Domovinskog državne razine u ukupnom iznosu od 45.874.000,00 kuna i 324 projekata 313 udruga iz Domovinskog rata lokalne razine u iznosu od 3.467.200,00 kuna.

Financirani projekti pripadaju području očuvanja stečevina i zaštite digniteta Domovinskog rata, psihosocijalne i zdravstvene rehabilitacije i resocijalizacije hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata, edukativno savjetodavne i pravne pomoći hrvatskim braniteljima i stradalnicima Domovinskog rata i području međunarodne aktivnosti i suradnje.

Za zajedničke aktivnosti Ministarstva i udruga – hodočašća hrvatskih branitelja i njihovih obitelji u Lourdes, Mariju Bistricu i Aljmaš, utrošeno je ukupno 1.147.537,16 kuna.

IZMJENE UVJETA PO KREDITNOM PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA RAZVOJAČENIH PRIPADNIKA HRVATSKE VOJSKE

Vlada Republike Hrvatske donijela je 18. svibnja 1996. godine Program zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske. Temeljem Programa Vlade Republike Hrvatske, Hrvatska banka za obnovu i razvitak utvrdila je osnove za realizaciju istog, odnosno Kreditni program zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske. Hrvatska banka za obnovu i razvitak provodi spomenuti kreditni program temeljem Ugovora o obavljanju poslova u ime i za račun Republike Hrvatske zaključenog s Ministarstvom financija dana 14. lipnja 1996. godine. Za provedbu navedenog programa sredstva su bila osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 1996. i 1997. godinu. Budući da je HBOR provjerio provedbu Kreditnog programa poslovnim bankama, sa njih 26 zaključeni su ugovori o obavljanju poslova u ime i za račun, te je odobreno 3655 kredita u ukupnom iznosu od 319.591.741,05 kuna.

S obzirom na poteškoće u otplati kredita Vlada RH je u više navrata, odnosno 25. ožujka 1999. godine, 22. kolovoza 2002. godine te 11. lipnja 2004. godine donijela Odluke o izmjeni uvjeta kredita. Kako su korisnici kredita i nadalje imali problema oko osiguranja

vraćanja kredita, bez obzira na donesene odluke o reprogramu kod poslovnih banaka, manji je broj kredita i stvarno reprogramiran. Stoga je Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku o izmjenama uvjeta kredita po Kreditnom programu zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske (Klasa: 450-05/09-01/04, Urbroj: 5030104-09-1, Narodne novine, broj: 155/09). Sukladno Odluci donesena su dva Naputka za provedbu Odluke o izmjenama uvjeta kredita po kreditnom programu zapošljavanja razvojačenih pripadnika hrvatske vojske. Temeljem navedene Odluke dana 3. kolovoza 2011. godine donesena je Odluka o otpisu kredita po Kreditnom programu zapošljavanja razvojačenih pripadnika Hrvatske vojske za 536 korisnika u iznosu od 59.152.601,25 kuna.

STATUSNA PRAVA

Upravni postupak priznavanja statusa i pripadajućih prava hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji provodi se u propisanim zakonskim rokovima, a isplata novčanih naknada isplaćuje se redovito mjesečno sukladno izvršnim rješenjima.

STAMBENO ZBRINJAVANJE

od 01. siječnja 2004.g. – do 30. studenog 2011.g.;

- DODJELOM STANA	2842
	(ukupna vrijednost 1.266.495.645,27 kn)
- DODJELOM STAMBENOG KREDITA	3590
	(ukupna vrijednost 526.361.762,43 kn)
- HRVI 100% - I grupe (izgradnja kuća)	36
	(ukupna vrijednost 32.701.664,96 kn)

- UKUPNA VRIJEDNOST	6468
	1.825.559.072,66 kn

2011. godina

- DODJELOM KREDITA	130
	(ukupna vrijednost 23.783.082,40 kn)
- DODJELOM STANA	89
	(ukupna vrijednost 26.338.785,59 kn)

- UKUPNA VRIJEDNOST	219
	56.774.290,07 kn

2009 - 2011. godina

- DODJELOM KREDITA	890
	(ukupna vrijednost 134.949.854,10 kn)
- DODJELOM STANA	534
	(ukupna vrijednost 213.883.005,90 kn)

- UKUPNA VRIJEDNOST	1424
---------------------	------

348.832.860,00 kn

- na dan 30. studenoga 2011. godine ostale su dospjele, a nepodmirene obveze po 21 ugovoru o stambenom kreditu u vrijednosti od 493.414 eura,

STANOVI U IZGRADNJI 175

Na slijedećim lokacijama: - Slunj – 23 stana,
- Zadar, Sokin Brig – 65 stanova,
- Dubrovnik, Mokošica I – 28.
- Zagreb, Vrbani - 59 stanova,

- STANOVI U FAZI PRIPREME IZGRADNJE 116

Na slijedećim lokacijama:

- Dubrovnik, Mokošica I (nastavak izgradnje) – 53 stana,
- Karlovac – 45 stanova,
- Biograd n/m – 18 stanova.

2. ZATOČENI I NESTALI

Od siječnja 2004. godine, od kada je pitanje zatočenih i nestalih u mandatu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, intenzivno su nastavljene aktivnosti usmjerene na rješavanje pitanja nestalih osoba i to:

- U potpunosti je evidencija nestalih osoba tijekom Domovinskoga rata prikupljanjem podataka o građanima Republike Hrvatske nestalim 1995. godine – prikupljen je **651** zahtjev za traženje nestalih osoba i posmrtnih ostataka
- Nastavljeni su pregovori s nadležnim tijelima Republike Srbije – dogovorena je i provedena ekshumacija **170** neidentificiranih osoba sahranjenih u Srbiji (Beograd, Obrenovac, Smederevo, Pančevo, Kovin, Niš, Ruma), te su iz Republike Srbije preuzeti posmrtni ostaci **39** osoba nestalih na području Republike Hrvatske
- Nastavljeni su pregovori s nadležnim tijelima BiH – dogovorena je i provedena ekshumacija **57** neidentificiranih posmrtnih ostataka (Banja Luka i Bosanska Posavina), te su preuzeti posmrtni ostaci **26** identificiranih osoba koje su pronađene u BiH; U tijeku je usuglašavanje Protokola o suradnji u traženju nestalih osoba između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH
- Korištenjem svih raspoloživih mehanizama i izvora informacija, prikupljena su saznanja o **617** mogućih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica, na području 11 županija, te je provedeno njihovo terensko istraživanje
- Pronađeno je **7** masovnih i veći broj pojedinačnih grobnica iz kojih su ekshumirani posmrtni ostaci **287** žrtava agresije na Republiku Hrvatsku iz 1991./92. godine, te još **393** osoba poginulih u vojno-redarstvenoj akciji „Bljesak“ i „Oluja“ koji su

sukladno Ženevskim konvencijama bili sahranjeni u zajedničkim grobnicama (Žitnik, Petrinja, Dvor, Vrbovljani, Okučani i Medari) – sveukupno ekshumirani su posmrtni ostaci **680** osoba

- Kako se nerijetko moguća mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica nalaze na minski sumnjivom prostoru, njihovo je razminiranje na inicijativu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti uvršteno kao prioritet u planu razminiranja hrvatskog državnog prostora. Kroz 30 projekata pretraživanja i razminiranja, do sada je u ovu svrhu razminirano **604.986,50** m².
- U organizaciji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, pozitivno su identificirani i predani njihovim obiteljima posmrtni ostaci **752** osobe, od kojih su 404 žrtve agresije na Republiku Hrvatsku iz 1991./92. godine, te 348 osoba poginulih u vojno-redarstvenim akcijama „Bljesak“ i „Oluja“.
- Sukladno željama obitelji, osigurana je pogrebna oprema te organiziran prijevoz i pokop **714** identificiranih osoba
- Nastavljena je suradnja s međunarodnim organizacijama, koja je osobito intenzivna s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju, Međunarodnim odborom Crvenoga križa te Međunarodnom komisijom za nestale osobe s kojom je sukladno Sporazumu potpisanom između Vlade Republike Hrvatske i Međunarodne komisije za nestale osobe (T. Picula – W. Kok, Zagreb, 2002.) zaključen Zajednički projekt identifikacija metodom analize DNA između Uprave za zatočene i nestale Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Međunarodne komisije za nestale osobe, utemeljen na ravnopravnim i partnerskim odnosima.

Pored navedenih aktivnosti izravno usmjerenih na rješavanje slučajeva nestalih osoba, izvještajno razdoblje su obilježili sljedeći osobno značajni događaji:

- Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske, 6. veljače 2007. godine u Parizu je potpisana Međunarodna konvencija o zaštiti svih osoba od prisilnih nestanaka, koju je usvojila Opća skupština Ujedinjenih naroda
- U suradnji s Međunarodnim odborom Crvenoga križa, u veljači 2007. godine objavljena je Knjiga nestalih osoba na području Republike Hrvatske (I. izdanje), te u siječnju 2010. godine (II. izdanje), koja predstavlja iznimno značajan instrument u procesu traženja, ali je i dodatni pokazatelj pouzdanosti, točnosti i nepristranosti prikupljanja podataka o nestalim osobama od strane Uprave za zatočene i nestale

S Međunarodnim odborom Crvenoga križa, koji je zbog dostignutih standarda 2007. godine zatvorio svoj ured u Republici Hrvatskoj, potpisan je Memorandum o suglasnosti temeljem koje je Međunarodni odbor Crvenoga križa, prvi put u svojoj povijesti, prenio podatke i odgovornosti na nadležna tijela jedne države, što je dodatni izraz priznanja i povjerenja u Vladu Republike Hrvatske i njene institucije

1.7. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

UPRAVA ŠUMARSTVA

Sukladno odredbama Zakona o šumama i Programima Vlade Republike Hrvatske izvršena su izdvajane šuma i/ili šumskog zemljišta sukladno u svrhu izgradnje građevina od interesa Republike Hrvatske (županijske i državne ceste, željeznice; pristupne ceste, komunalne

infrastrukture – vodne građevine, groblja i sl.) i izgradnje poduzetničkih zona – rješavanje po zahtjevima za izdvajanjem i prijenosom prava vlasništva u korist jedinica lokalne samouprave izdvojeno je i preneseno pravo vlasništva na 1300 ha. U provedbi Operativnog programa podizanja višegodišnjih nasada – osnivanje prava služnosti u svrhu podizanja višegodišnjih nasada – u razdoblju od 2009.-2011. objavljeno je 8 javnih poziva u kojima je ponuđena služnost na 4.681 ha, doneseno je 115 Odluka, sklopljeno je 183 Ugovora za 3.296 ha.. Ukupna vrijednost sklopljenih Ugovora iznosi 25.584.936,81 kuna, a do sada je uplaćeno 11.464.354,32 kune (plaćanje u više rata). U svrhu izgradnje vodovoda, kanalizacije, plinovoda, električnih vodova u razdoblju od 2009-2011. izvršeno je osnivanje služnosti u šumi ili na šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske te je sklopljeno 107 Ugovora o služnosti. U razdoblju od 2009-2011. godine obrađeno je 252 prijedloga za davanje u zakup šumskog zemljišta, objavljeno je 9 javnih poziva, a sklopljeno je 67 Ugovora o davanju u zakup šumskog zemljišta. U postupku sklapanja Ugovora je 24 predmeta. U postupku obrade nalazi se još 38 predmeta. U postupku izrade prostornih planova ova je Uprava izdavala smjernice za izradu istih te sudjelovanje u postupak donošenja (Nacrt konačnog prijedloga prostornih planova) u kojem je ova Uprava davala prethodno mišljenje sukladno članku 37. Zakona o šumama na Prostorne planove uređenja županija i Grada Zagreba, Prostorne planove uređenja Općine/Grada te Prostorne planove područja posebnih obilježja. Izrađena je prva Nacionalna inventura šuma u Republici Hrvatskoj. Prvu nacionalnu inventuru šuma izvršio je Šumarski fakultet sveučilišta u Zagrebu. Vrijednost projekta iznosila je 25.000.000 kuna. Navedeni Programi i provedene mjere imaju pozitivan učinak na razvoj gospodarstva Republike Hrvatske

Sukladno odredbama Zakona o šumskom reprodukcijском materijalu pokrenuti su projekti izgradnje Sjemenske štedionice na što je do sada utrošeno 2.150.000,00 kuna, Genske banke do sada je utrošeno 390.000 kuna, ustrojena je i vodi se Registar šumskih sjemenskih objekata u koji je upisano 370 šumskih sjemenskih objekata, ustrojen je i vodi se Upisnik dobavljača šumskog reprodukcijского materijala (40 dobavljača), ustrojen je i vodi se registar dobavljača božićnih drvaca. RH je uključena u projekte EUFORGEN (očuvanje genetskih resursa europskih šuma) i ISTA za što se plaća članarina u iznosu 5.500USD, odnosno 6.000 CHF.

U sklopu provedbe zaštite šuma vrši se motrenje oštećenosti šumskih ekosustava sukladno LRTAP konvenciji, te se svake godine izrađuje Nacionalni program motrenja oštećenosti šumskih ekosustava, troškovi se pokrivaju iz DP. U suradnji sa HŠI Jastrebarsko provode se izvještajno prognozni poslovi i motrenja. U okviru zaštite šuma od požara dovršen je Program uređenja postojećih zapuštenih šumskih i poljskih puteva na otocima i priobalju ukupne vrijednosti 16 mil. Kuna. (30% MRRŠVG), također je pokrenut Program mjera obnove opečarenih površina otoka Brača.

U provedbi međunarodnih ugovora i konvencija Uprava je surađivala sa Europskim šumarskim institutom, te je sljedom obaveza osnovan Regionalni ured EFI-a u Hrvatskoj. RH preuzela je predsjedanje Upravnim vijećem EFI-a u razdoblju 2011-2014. Putem ove Uprave MRRŠVG odnosno RH sudjelovala je u radu raznim tijelima UN vezanim za šumarstvo, te je na prijedlog RH 2011. godina proglašena Međunarodnom godinom šuma.

U provedbi Zakonskih propisa iz svoje nadležnosti državni službenici Sektora šumarske inspekcije u razdoblju od 2009 do 2011 godine obavili su 7.435 nadzora o čemu su sačinjeni zapisnici, izdano je 261 Rješenje, podignuto je 1.856 optužna prijedloga i 18 kaznenih prijava.

Temeljem ukazane potrebe državni šumarski inspektori provodili su i prvostupanjski nadzor u predmetima kako slijedi:

- nadzor mjera zaštita šuma od požara (obalni i priobalni dio RH, te otoci)
  - nadzor gospodarenja šumama šumoposjednika
  - nadzor izvršavanja smjernica Osnova i Programa gospodarenja šumama
  - nadzor neposrednog čuvanja i zaštite šuma od biljnih bolesti i štetnika.
- Sektor šumarske inspekcije sukcesivno je surađivao s policijskim, pravosudnim i drugim tijelima :
- Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, u području nadzora gospodarenja šumama u posebno zaštićenim područjima;
  - Ministarstvo obrane, u području nadzora gospodarenja šumama namijenjenim potrebama obrane RH;
  - Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, u području eksploatacije mineralnih sirovina u šumama i/ili na šumskim zemljištima u vlasništvu RH;
  - Državno odvjetništvo republike Hrvatske, u području neovlaštenog zauzimanja šuma i/ili šumskih zemljišta u vlasništvu RH.

UPRAVA ZA DRVNU INDUSTRIJU

Kao najznačajniji odrađeni projekti i poslovi, kao i oni koji imaju neophodan godišnji kontinuitet izdvajaju se:

- dodjela državne potpore (subvencija) poslovnim subjektima s područja drvne industrije (gospodarske grane Prerada drva, proizvodnja proizvoda od drva i pluta i Proizvodnja namještaja) u proteklom četverogodišnjem razdoblju, od 2006. – 2010. godine, uz paralelno ispunjavanje obveze praćenja, nadzora i kontrole provedbe sufinanciranih investicijskih ulaganja;
- dodjela državne potpore poslovnim subjektima s područja drvne industrije u budućem četverogodišnjem razdoblju, od 2011. – 2013. godine, uz paralelno ispunjavanje obveze praćenja, nadzora i kontrole provedbe sufinanciranih investicijskih ulaganja, a propisano Smjernicama Zajednice;
- prethodna aktivnost (dodjela državne potpore) zahtijeva sustavno godišnje izvještavanje i dostavljanje evidencije državne potpore za prošlo sufinancirano i buduće razdoblje Ministarstvu financija, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, Vladi Republike Hrvatske, Hrvatskom Saboru i Europskoj komisiji;
- dodjelom državne potpore i prijavljivanjem Europskoj komisiji Operativnog programa temeljem kojega se ista dodjeljuje, sudjelovalo se u privremenom zatvaranju poglavlja 8. – Tržišno natjecanje i stvorena je obveza prosljeđivanja Programa na odobrenje Europskoj komisiji;
- sudjelovanje u provedbi Smjernica Vlade RH za pomoć poduzetnicima u teškoćama (Model C) s naslova resorne uprave za pomoć poduzetnicima s područja drvne industrije, što se ostvaruje revizijom, ocjenjivanjem i (ne)odobravanjem Plana restrukturiranja poduzetnika;
- prethodna aktivnost (provedba Smjernica) zahtijeva sustavnu suradnju i koordinaciju s odnosnim poduzetnicima, Ministarstvom financija i Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja kao i obvezu praćenja provedbe pozitivno ocijenjenih Planova restrukturiranja

- kroz njihovo razdoblje provedbe u cijelosti (minimalno od 3 godine), što uključuje i izvještavanje MF-a i poduzimanje mjera sankcija u slučaju nepoštivanja provedbe Plana;
- aktivnostima dodjele državne potpore i planovima restrukturiranja poduzetnika aktivno se sudjeluje u realizaciji gospodarskog oporavka i stvaranju konkurentnog gospodarstva za ostvarenje visokog standarda i kvalitete življenja;
  - aktivno sudjelovanje i sustavno izvještavanje Vlade RH o aktivnostima na suzbijanju sive ekonomije na području drvne industrije, prema Planu kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje sive ekonomije;
  - aktivno sudjelovanje i sustavno izvještavanje Vlade RH o provedbi Akcijskog plana uz Strategiju suzbijanja korupcije;
  - aktivno sudjelovanje i sustavno izvještavanje o provedbi Strategije za primjenu pravne stečevine u području Poglavlja 1. - Slobode kretanja roba i Poglavlja 20. - Poduzetništvo i industrijska politika;
  - aktivno sudjelovanje i sustavno izvještavanje Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o trgovinskim barijerama na izvoznim tržištima;
  - sustavna suradnja s Hrvatskim šumama d.o.o. na području raspodjele drvne sirovine i sklapanja višegodišnjih ugovora za potrebe proizvodnje drvne industrije; na području raspodjele šumske i drvne biomase; prodaje drvne sirovine na međunarodnom javnom nadmetanju; reprograma duga i rabatne politike;
  - davanje/oduzimanje ovlaštenja za obavljanje poslova ispitivanja proizvoda prerade drva i proizvodnje namještaja u svrhu ocjene sukladnosti;

Sustavna suradnja s Hrvatskim šumama d.o.o. u cilju unaprjeđenja poslovnih odnosa između HŠ d.o.o. i poslovnih subjekata drvne industrije s naslova kupoprodaje drvne sirovine, kupoprodaje šumske biomase, ostvarivanja rabata na kupljenu sirovinu i drugih mjera pomoći drvnj industriji.

UPRAVA GOSPODARENJA VODAMA

U razdoblju 2009.-2011. godina Uprava gospodarenja vodama izvršavala je ulaganja, nadzirala i pratila ulaganja u projekte obnove i razvoja sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda te sustava za navodnjavanje direktnim ulaganjem u te projekte kao i ulaganjem preko Hrvatskih voda sukladno Planu upravljanja vodama.

KORIŠTENJE I ZAŠTITA VODA

Posebnu važnost imaju projekti koji se provode na temelju sklopljenih višegodišnjih sporazuma o sufinanciranju sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje. Sufinancijeri tih sporazuma su ovo Ministarstvo, Hrvatske vode, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, županije i jedinice lokalne samouprave i komunalna društva.

NACIONALNI PROJEKTI VODOOPSKRBE (VIŠEGODIŠNJI SPORAZUMI)	Uložena sredstva 2009.-2011. u 000 kn
	MRRŠVG
Regionalni vodoopskrbni sustav Hrvatsko zagorje	29.100
Regionalni vodoopskrbni sustav Koprivničko-križevačke županije	23.850

Regionalni vodoopskrbni sustav Istočna Slavonija	47.850
Regionalni vodoopskrbni sustav Dalmacije	29.100
Regionalni vodoopskrbni sustav Virovitičko-podravske županije	11.700
Regionalni vodoopskrbni sustav Osječko-baranjske županije	10.150
Regionalni vodoopskrbni sustav Neretva-Pelješac-Korčula-Lastovo-Mljet	12.000
Regionalni vodoopskrbni sustav Bjelovarsko-bilogorske županije	10.400
Vodoopskrbni sustav otoka Krka	12.500
Vodoopskrba- Bistra	4.500
Vodoopskrba –Sisačko moslavačka županija	3.500
Vodoopskrba-Zagrebačka županija	7.500
Ostali regionalni i lokalni projekti vodoopskrbe u RH	80.800
UKUPNO	282.950

NACIONALNI PROJEKTI ZAŠTITE VODA (VIŠEGODIŠNJI SPORAZUMI)	Uložena sredstva 2009.-2011. u 000 kn
	MRRŠVG
Izgradnja kanalizacijskog sustava Međimurja -kanalizacijski sustav grada Čakovca (naselja Nove Selo Rok, Krištanovec, Ivanovec)	16.400
Izgradnja kanalizacijskog sustava Međimurja -kanalizacijski sustav naselja općine Donji Kraljevec	
Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja Općine Bistra	6.000
Program izgradnje sustava sustava odvodnje otpadnih voda na području Osječko-baranjske županije	14.700
Projekt "Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Varaždin-Novi Marof"	12.600
Program zaštite voda Virovitičko-podravske županije	10.450
Sustavi odvodnje Sisačko-moslavačka županija	1.500
Sustavi odvodnje Zagrebačka županija	4.500

Ostali regionalni i lokalni projekti odvodnje u RH	97.900
UKUPNO:	164.050

U navedenom razdoblju u projekte vodoopskrbe i odvodnje ova Uprava je uložila ukupno 447 milijuna kuna.

NAVODNJAVANJE

Uprava gospodarenja vodama provodi i Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj - NAPNAV, strategiju sadašnjeg i budućeg razvoja navodnjavanja u RH s ciljem poboljšanja gospodarenja prirodnim resursima, organizacije poljoprivredne infrastrukture i tržišne ekonomije poljoprivrednim proizvodima.

Namjera i cilj NAPNAV-a je bolje gospodarenje poljoprivrednim zemljištem i vodama u svrhu navodnjavanja.

Do 2020. godine planirano je izgraditi sustave za navodnjavanje na ukupno 65.000 ha, a ukupna investicija prema NAPNAV-u procijenjena je na 591,5 mil. eura.

NAPNAV se provodi u suradnji sa županijama koje u skladu sa interesima krajnjih korisnika nominiraju projekte i u kojima su osnovane Radne grupe za koordinaciju provođenja projekata navodnjavanja u čijem radu sudjeluju predstavnici Županije, Hrvatskih voda i MRRŠVG-a. Realizacija NAPNAV-a provodi se kroz četiri faze:

- I. Planovi navodnjavanja županija,
- II. Nacionalni pilot projekti navodnjavanja,
- III. Projektna dokumentacija za sustave navodnjavanja,
- IV. Sanacija i rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih sustava za navodnjavanje.

Planovi navodnjavanja županija ključni su planski dokumenti kojima se definiraju prirodni resursi, postojeće stanje, prioritetna područja, ciljevi i potrebna sredstva za razvoj navodnjavanja, odnosno daju okvirne veličine obuhvata kao i moguće učinke izgradnje (sociološke, ekonomske i ekološke) novih sustava navodnjavanja na području određene županije.

Izrada Planova navodnjavanja županija financirana je, sukladno NAPNAV-u u omjeru 50% sredstva državnog proračuna (MRRŠVG), 50% županije.

Nacionalni pilot projekti navodnjavanja

Kada se radi o kapitalnim ulaganjima u gospodarsku infrastrukturu uobičajena je praksa da se provedu tzv. pilot projekti, pa je tako i NAPNAV-om predviđena uspostava Nacionalnih pilot projekata navodnjavanja na dvije lokacije u kontinentalnom i dvije lokacije u obalnom dijelu teritorija Republike Hrvatske. Ovim projektima obuhvaćeno je 10.150 ha poljoprivrednog zemljišta s ciljem određivanja uvjeta za uspješnu izgradnju sustava navodnjavanja (opravdanost ulaganja, podloga za zakonske propise, edukaciju krajnjih korisnika, ekološki učinci, tehnika i tehnologija u uvjetima navodnjavanja...). Nacionalni pilot projekti

navodnjavanja, sukladno NAPNAV-u, financiraju se u 100 % iznosu sredstvima državnog proračuna (MRRŠVG).

Projektna dokumentacija za sustave navodnjavanja

Za poznate lokacije intenzivne poljoprivredne proizvodnje i zainteresirane krajnje korisnike, a u skladu s Planovima navodnjavanja županija, pokrenuta je izrada projektne dokumentacije te postupci ishoda potrebnih dozvola za izgradnju pojedinih sustava. Izrađena je ili je u izradi projektna dokumentacija različite razine (tehnička i studijska dokumentacija) za 64 sustava javnog navodnjavanja koji ukupno obuhvaćaju cca 60.000 ha poljoprivrednih površina.

Sanacija i rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih sustava za navodnjavanje

Zajedno sa ostalim aktivnostima planiranim NAPNAV-om, započelo se i sa sanacijom postojećih objekata odnosno sustava navodnjavanja koji su zbog stagnacije ove djelatnosti u posljednjih dvadesetak godina uništeni ili zapušteni.

Ulaganje u razdoblju od 2009. – 2011. godine iznosi 281,33 mil kn.

Omjer financiranja:

Državni proračun (MRRŠVG)....86%

JLP (R) S.....8%

Hrvatske vode.....4%

Krajnji korisnici.....1%

U 2011. godini ukupno u projekte navodnjavanja, sukladno Planu upravljanja vodama, planirano je utrošiti 82,7 mil kn. Od toga iz Državnog proračuna (MRRŠVG) 79,45 mil. kn, dok su preostali dio sredstva osigurala županije.

Katalogom investicijskih projekata Vlade RH obuhvaćen je 21 projekt navodnjavanja kojim je predviđena izgradnja infrastrukture navodnjavanja poljoprivrednih površina na cca 30.600 ha na području 9 županija. Izgradnjom predloženih sustava do 2015. godine povećale bi se navodnjavane poljoprivredne površine sa sadašnjih 15.000 ha na preko 45.000 ha, a što je u skladu sa dugoročnim ciljem NAPNAV-a (65.000 ha do 2020. godine). Ukupna vrijednost projekata procjenjuje se na 1.301.000.000 kn odnosno 178.000.000 EUR-a. Za navedene aktivnosti trenutno raspoloživi financijski izvori su: državni proračun, proračun jedinica regionalne samouprave (županija) te sredstva krajnjih korisnika; a planirano je i financiranje projekata po modelu koncesije ili javnog privatnog partnerstva te sredstvima iz IPARD programa namijenjena za unapređivanje i razvoj infrastrukture vezane za razvoj i prilagodbu poljoprivrede - Mjera 125.

1.8. Ministarstvo uprave

U 2011. godini uspostavljen je elektronički Registar zaposlenih u javnom sektoru. U Registar su uneseni osnovni podaci za 226.589 zaposlenih u 2.228 institucija, odnosno 99% očekivanih podataka.

Tijekom 2010. i 2011. godine pripremljena su tri projekta koja se sufinanciraju iz predpristupnih sredstava pomoći u okviru I. komponente Programa IPA – Pomoć u tranziciji i izgradnji institucija, u kojoj Ministarstvo uprave ima funkciju korisnika.

IPA 2007 Twinning Light projekt „Tehnička pomoć Upravljačkom tijelu Operativnog programa za razvoj upravnih kapaciteta“ (UT OP RUK) kako bi se osigurala njegova priprema za ispunjavanje funkcija i odgovornosti vezanih za programiranje i upravljanje OP-om“ proveden je u suradnji s Ministarstvom regionalnog razvoja Republike Poljske u periodu siječanj – srpanj 2011. godine. Vrijednost projekta bila je 183.000 eura.

IPA 2008 „Pružanje potpore pri provedbi Zakona o općem upravnom postupku“ projekt je vrijedan je 1,6 milijuna eura, a namijenjen je stvaranju održivih institucionalnih i profesionalnih kapaciteta za učinkovitu provedbu novog Zakona o općem upravnom postupku (ZUP) na svim razinama javne uprave, kao i podizanju svijesti građana o pitanjima koje ZUP regulira. Dana 16. studenoga 2011. godine započela je njegova službena provedba.

IPA 2009 „Twinning za Upravljačko tijelo Operativnog programa za razvoj upravnih kapaciteta (UT OP RUK) kako bi se osigurale njegove funkcije i odgovornosti vezano uz sveobuhvatno upravljanje i provedbu OP-a“ projekt je u vrijednosti 1,5 milijuna eura te će se provoditi tijekom 21 mjeseca.

Nakon što Republika Hrvatska postane punopravna članica Europske unije, Samostalni sektor za provedbu projekata Ministarstva uprave obnašat će ulogu Upravljačkog tijela „Operativnog programa za razvoj upravnih kapaciteta“, putem kojeg će se iz strukturnih fondova (tj. iz Europskog socijalnog fonda) sufinancirati operacije za jačanje kapaciteta državne uprave i pravosuđa. Tijekom 2010. i 2011. godine Samostalni sektor za provedbu projekata pripremio je nacрте slijedećih dokumenata: „Operativni program za razvoj upravnih kapaciteta 2012. – 2013.“ (OP RUK) i „Programski dodatak 2012. – 2013.“. Navedeni programski dokumenti određuju prioritetne osi i ključna područja operacija za korištenje sredstava iz Europskog socijalnog fonda nakon što Republika Hrvatska postane punopravna članica Europske unije. U cilju što bolje pripreme za korištenje navedenih sredstava, ministarstvo uprave koordiniralo je pripremu prijedloga projekata („project pipeline“) za potencijalne korisničke institucije - Ministarstvo pravosuđa, Pravosudnu akademiju, Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Državni zavod za statistiku i Akademiju lokalne demokracije. Pored toga, Samostalni sektor za provedbu projekata priprema i druge dokumente za provedbu Operativnog programa za jačanje upravnih kapaciteta (Pravila o prihvatljivosti troškova te obrasci i upute za korisnike).

2. Državne upravne organizacije

2.1. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost

Nacionalni i razvojni projekti iz područja radiološke i nuklearne sigurnosti koje je ovaj Zavod proveo i koordinirao, a koje financira državni proračun, EU i IAEA su:

- **PHARE 2005**

Projekt *“Granična kontrola nuklearnog i radioaktivnog materijala mobilnim portalnim monitorima”* je imao za cilj ojačati kapacitete za sprječavanje neovlaštenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala preko državne granice. Projekt se provodio od 2006. do 2008. godine, a nabavljena je oprema za otkrivanje nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala na graničnim prijelazima Republike Hrvatske u vrijednosti od 54.177 eura. Oprema je ustupljena Carinskoj upravi, a carinski službenici su educirani za korištenje opreme i postupanje po zadanim procedurama.

Projekt *„Instalacija RODOS sustava u Republici Hrvatskoj“* proveden je u cilju jačanja nacionalne pripravnosti za djelovanje u slučaj nuklearne nesreće. RODOS (Real-time On-line DecisiOn Support) je sustav razvijen u cilju osiguravanja pravovremene potpore pri odlučivanju o mjerama zaštite u slučaju nuklearne nesreće. Sustav je povezo sve važne sudionike u postupku odlučivanja i osigurao kvalitetnu podlogu za pravovremeno djelovanje, osobito za moguću opasnost iz dviju najbližih elektrana, NP Krško i NP Pakš, u slučaju nesreće s mogućim posljedicama na području Republike Hrvatske. Projektna dokumentacija pripremala se od 2006. do 2007. godine a radovi instalacije i testiranja ukupne vrijednosti 514.447 eura provedeni su se tijekom 2008. godine.

- **PHARE 2006**

Projekt *„Granična kontrola nuklearnog i radioaktivnog materijala stacionarnim portalnim monitorima“* provodio se od 2007. do 2011. godine a imao je za cilj daljnje jačanje kapaciteta za sprječavanje neovlaštenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala preko državne granice. Kroz projekt je nabavljeno 17 stacionarnih uređaja za detekciju radioaktivnog i nuklearnog materijala koji su postavljeni na željezničkim graničnim prijelazima Slavonski Samac i Volinja, pomorskom graničnom prijelazu Luka Rijeka, cestovnom graničnom prijelazu Bajakovo i na aerodromu Zagreb Pleso. Kroz projekt su nabavljeni i ručni uređaji za identifikaciju radionuklida i vozila u koja su ugrađeni mobilni portalni monitori te izrađeno programsko rješenje kojim se omogućilo međusobno povezivanje stacionarnih portalnih monitora međusobno i s Državnim zavodom za radiološku i nuklearnu sigurnost. Oprema je predana Carinskoj upravi na trajno korištenje a carinski službenici su kroz projekt educirani za korištenje opreme, odnosno za detekciju i identifikaciju nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala u prometu preko državne granice. Ukupna vrijednost projekta je bila 1.059.649 eura.

Projektom *„Obnova i modernizacija Sustava pravodobnog upozoravanja na nuklearnu nesreću (SPUNN)“* obnovljen je i moderniziran sustav pravodobnog upozoravanja na nuklearnu nesreću. SPUNN je važna komponenta nacionalne pripravnosti za slučaj nuklearne nesreće jer omogućuje alarmiranje u slučaju povišenja razine radioaktivnosti u okolišu. Kroz projekt su obnovljene otprije postojeće mjerne stanice te su postavljene nove

diljem Republike Hrvatske. Projekt se provodio od 2007. do 2010. godine, a ukupna vrijednost nabavljene opreme i isporučenih usluga je bila 414.595 eura.

- **MEĐUNARODNA AGENCIJA ZA ATOMSKU ENERGIJU (IAEA)**

Nacionalni projekti koje financira IAEA, a provodili su se u projektnom ciklusu 2005.-2006. su:

- CRO/9/008 "Evaluation of Medical Exposure and Optimisation of Patient Protection in Diagnostic Applications of Radiation" (Procjena izlaganja zračenju u medicini i optimizacija zaštite pacijenata u dijagnostičkim primjenama zračenja)
- CRO/8/006 "Application of Isotope Techniques to Investigate Water Resources in a Karstic Area" (Primjena tehnike izotopa za istraživanje izvora vode u vapnenjačkim područjima)
- CRO/1/005 "Nuclear Techniques for the Analysis and Preservation of Cultural Heritage" (Nuklearne tehnike za analizu i zaštitu kulturne baštine)
- CRO/9/009 "Management and Safe Storage of Spent or Disused Sealed Sources" (Zbrinjavanje i sigurno skladištenje istrošenih ili iskorištenih zatvorenih izvora)
- CRO/0/008 "Upgrading the Training Laboratory for Nuclear Science, Phase II" (Unapređenje nastavnog laboratorija za nuklearne znanosti, II. faza).

Nacionalni projekti koji su se provodili u projektnom ciklusu 2007.-2008. su:

- CRO/4/005 «Setting Up a Demonstration Positron Emission Tomography Model for Teaching Purposes» (Uspostava demonstracijskog modela pozitronske emisijske tomografije u nastavne svrhe)
- CRO/5/002 «Feasibility Study for the Suppression of the Mediterranean Fly by Integrating Sterile Insect Technique on an Area-Wide Basis in the Neretva Valley» (Studija izvodljivosti obuzdavanja sredozemne voćne muhe primjenom tehnike sterilnih insekata u širem području doline Neretve)
- CRO/6/006 «Introduction of Positron Emission Tomography in Croatia» (Uvođenje pozitronske emisijske tomografije u Hrvatsku)
- CRO/8/007 «Using Isotope Tracers as a Tool for Groundwater Vulnerability Assessment in the County of Split, Dalmatia (Upotreba izotopnih indikatora kao alata za procjenu osjetljivosti podzemnih voda u splitskoj regiji, Dalmacija).

Nacionalni projekti koji su se provodili u projektnom ciklusu 2009.-2011. su:

- CRO/6/007 Introducing Interstitial Brachytherapy in Managing Gyneacological, Breast and Prostate Cancer
- CRO/6/008 Upgrading the Quality Assurance and Quality Control Programmes in Radiotherapy
- CRO/3/002 Establishing a National Radioactive Waste Storage and Processing Facility
- CRO/6/009 Upgrading a Secondary Standards Dosimetry Laboratory at the Ruder Boskovic Institute, Zagreb
- CRO/8/008 Upgrading Nuclear Analysis Techniques for Air Pollution Monitoring

Projekti koji su prihvaćeni za financiranje u projektnom ciklusu 2012.-2013. su:

- Renewal of Licence for the Central National Radioactive Waste Storage Facility
- Introduction of Nuclear Energy: Identification and Management of Financial, Economical and Energy Risks for Nuclear Power Plant Projects in Small Economy – Case study Croatia
- Reinforcement and Further Development of Quality Assurance/ Quality Control Programme in Radiotherapy in Croatia
- Establishing high dose rate interstitial brachytherapy procedures in cancer treatment

Financijska sredstva IAEA odobrena za nacionalne projekte u Hrvatskoj iznose oko 800.000 dolara po godini. Hrvatska sudjeluje u gotovo svim regionalnim projektima u Europskoj regiji, ali i nudi usluge domaćih institucija i individualnih stručnjaka.

V. OSTALE NAPOMENE

Vlada Republike

Trebalo bi napraviti dodatnu analizu poticaja za investiranje u okruženju za izvozno orijentirane investicije u sektor proizvodnje ili usluga te razmisliti o izmjeni zakonodavnog okvira koji se odnosi na poticaje za ulaganja.

Nastavno na Plan za uklanjanje prepreka za ulaganja, korisno bi bilo nastaviti sa identifikacijom i uklanjanjem novih prepreka za ulaganje kako bi se potencijalnim investitorima olakšala mogućnost ulaganja u Hrvatskoj te kako bi poboljšala međunarodna percepcija Hrvatske u investicijskim krugovima (kroz bolji poziciju na međunarodnim istraživanjima koja mjere poboljšanja koje je država učinila za poboljšanje investicijske klime).

Preporučamo pokretanje aktivnu promociju Republike Hrvatske u što kraćem roku u međunarodnom okruženju kroz veliku promotivnu ciljanu međunarodnu kampanju kako bi se podignula razina prepoznatljivosti Hrvatske kao ulagačke lokacije. Poseban fokus te promotivne kampanje bi trebao biti na brzorastuća gospodarstva.

Preporuča se nova faza pokretanja javnih projekata po modelu javno-privatnog partnerstva kako bi se postojeća imovina u državnom vlasništvu pretvorila u resurs koji donosi prihode za Republiku Hrvatsku te utječe na povećanje gospodarske aktivnosti Republike Hrvatske, a samim time i na smanjenje nezaposlenosti i povećanje BDP-a.

Također, preporučamo nastavak rada na sustavnom jačanju kapaciteta za privlačenje izravnih inozemnih ulaganja u tijelima državne uprave ali i lokalne samouprave.

Pregled ostalih napomena po središnjim tijelima državne uprave

1. Ministarstva

1.1. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Samostalna služba za unutarnju reviziju

U predstojećem razdoblju, najkasnije do kraja siječnja 2012. potrebno je izraditi Strateški plan obavljanja revizija za sljedeće 3 godine i Godišnji plan za 2012. godinu.

Također, u istom razdoblju potrebno je izraditi Izvješće o obavljanju unutarnjih revizija i aktivnostima unutarnje revizije u 2011. godini.

Strateški i Godišnji plan i Godišnje izvješće potpisuje ministar nakon čega se dostavljaju Ministarstvu financija, Upravi za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole.

Uprava za stanovanje i komunalno gospodarstvo

Uprava za stanovanje i komunalno gospodarstvo prati rad radnih skupina za stanovanje (housing) i urbani razvoj (urban development) zemalja članica EU, u čijem radu sudjeluju i zemlje kandidati. U tom smislu djelatnici prikupljaju, i analiziraju potrebne podatke,

objedinjuju prema zaprimljenim upitnicima koje predsjedavajuća država članica priprema i obrađuje za potrebe sastanka radne skupine te sudjeluju na njenim radnim sastancima. Osim toga sudjelujemo u aktivnostima vezanim uz Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske – JIM, kao i u pripremama za izradu Strategije socijalnog stanovanja i dokumenta Arhitektonska politika. Uključeni smo u Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava 2008. do 2011. Godine kao i provedbu međudržavnih ugovora iz područja komunalnog gospodarstva. Osim toga sudjelujemo u radu različitih povjerenstava i radnih skupina te kao stručna ispomoć drugim Upravama i Fondu za zaštitu okoliša.

1.2. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

	OKVIRNI BROJ DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA U MINISTARSTVU ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	BROJ
1.	KABINET MINISTRA	11
2.	SAMOSTALNA SLUŽBA ZA MEĐUNARODNU SURADNJU I INFORMIRANJE	11
2.1.	Odjel za međunarodnu suradnju i protokol	5
2.2.	Odjel za informiranje, pritužbe i predstavke	5
3.	SAMOSTALNA SLUŽBA ZA PRISTUPNE I STRUKTURNE FONDOVE	5
4.	SAMOSTALNA SLUŽBA ZA JAVNU NABAVU	12
4.1.	Odjel za javnu nabavu u zdravstvenom sustavu	6
4.2.	Odjel za javnu nabavu u sustavu socijalne skrbi	5
5.	SAMOSTALNI ODJEL ZA UNUTARNJU REVIZIJU	5
6.	SAMOSTALNI ODJEL ZA INFORMATIČKU PODRŠKU	6
7.	TAJNIŠTVO MINISTARSTVA	45
	– tajnik ministarstva	1
	– administrativni tajnik	1
7.1.	Služba za ljudske potencijale	9
7.2.	Služba za stručne, opće i tehničke poslove	1
7.2.1.	Odjel za stručne i opće poslove	19
7.2.2.	Odjel za tehničke i pomoćne poslove	12
8.	UPRAVA ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU	57
	– ravnatelj	1
	– administrativni tajnik	1
8.1.	Služba primarne zdravstvene zaštite	1

8.1.1.	Odjel za zdravstvene radnike u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	5
8.1.2.	Odjel za zdravstvene kapacitete u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	4
8.2	Služba bolničke zdravstvene zaštite	1
8.2.1.	Odjel za nacionalne liste čekanja	4
8.2.2.	Odjel za zdravstvene radnike u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti	5
8.2.3.	Odjel za bolničke zdravstvene ustanove	5
8.3.	Služba javnog zdravstva	1
8.3.1.	Odjel za lijekove i medicinske proizvode	5
8.3.2.	Odjel za projekte i programe	5
8.3.3.	Odjel za zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove u javnom zdravstvu	4
8.4.	Služba za inspekcijske poslove	1
8.4.1.	Odjel zdravstvene inspekcije	7
8.4.2.	Odjel farmaceutske inspekcije	4
8.4.3.	Odjel za inspekciju i praćenje krvi, tkiva i stanica	3
9.	ZAVOD ZA TRANSPLANTACIJU I BIOMEDICINU	20
	– ravnatelj	1
	– administrativni tajnik	1
9.1.	Odjel za transplantaciju	1
9.1.1.	Odsjek za koordinaciju i biovigilanciju	4
9.1.2.	Odsjek za programe i regionalnu suradnju	4
9.2.	Odjel za biomedicinu	1
9.2.1.	Odsjek za biostatistiku i registre	4
9.2.2.	Odsjek za licenciranje i kvalitetu	4
10.	UPRAVA ZA FINACIJE	58
	– ravnatelj	1
	– administrativni tajnik	1
10.1.	Služba za državni proračun	1
10.1.1.	Odjel za planiranje i pripremu državnog proračuna	10
10.1.2.	Odjel za izvršenje državnog proračuna	13
10.1.3.	Odjel za računovodstvo i knjigovodstvo	21
10.2.	Služba za investicije i decentralizirane funkcije	1
10.2.1.	Odjel za investicije	5

10.2.2.	Odjel za decentralizirane funkcije	5
11.	UPRAVA ZA PRAVNE POSLOVE	27
	– ravnatelj	1
	– administrativni tajnik	1
11.1.	Služba za normativne poslove	1
11.1.1.	Odjel za normativne poslove	8
11.1.2.	Odjel za praćenje propisa Europske unije	5
11.2.	Služba za zastupanje i suradnju s pravosudnim tijelima	1
11.2.1.	Odjel za zastupanje i suradnju s pravosudnim tijelima Republike Hrvatske	5
11.2.2.	Odjel za suradnju s pravosudnim tijelima Europske unije	5
12.	UPRAVA ZA SANITARNU INSPEKCIJU	334
	– ravnatelj – glavni sanitarni inspektor	1
	– zamjenik glavnog sanitarnog inspektora	1
	– administrativni tajnik	1
12.1.	Služba državne sanitarne inspekcije	1
12.1.1.	Odjel za predmete opće uporabe	5
12.1.2.	Odjel za zaštitu od zračenja	5
12.1.3.	Odjel za hranu	7
12.1.4.	Odjel za kemikalije	5
12.1.5.	Odjel za genetski modificirane organizme	4
12.1.6.	Odjel projekata i programa Europske unije i međunarodnih organizacija	5
12.1.7.	Odjel za stručnu reviziju u području sigurnosti hrane	5
12.2.	Služba granične sanitarne inspekcije	1
12.2.1.	Odjel za sjeverozapadnu Hrvatsku	11
12.2.1.1.	Ispostava Krapina (Granični prijelaz Macelj)	1
12.2.1.2.	Ispostava Karlovac	1
12.2.1.3.	Ispostava Varaždin	1
12.2.1.4.	Ispostava Koprivnica	1
12.2.1.5.	Ispostava Goričan	1
12.2.2.	Odjel za istočnu Hrvatsku	2
12.2.2.1.	Ispostava Vukovar (Granični prijelaz Bajakovo)	3

12.2.2.2.	Ispostava Donji Miholjac	1
12.2.2.3.	Ispostava Nova Gradiška	1
12.2.2.4.	Ispostava Županja	1
12.2.3.	Odjel za Istru i sjeverno Primorje	5
12.2.3.1.	Ispostava Umag (Buje)	1
12.2.3.2.	Ispostava Pula	2
12.2.4.	Odjel za Dalmaciju	4
12.2.4.1.	Ispostava Šibenik	1
12.2.4.2.	Ispostava Zadar	1
12.2.4.3.	Ispostava Ploče (Metković)	2
12.2.4.4.	Ispostava Dubrovnik	2
12.3.	Služba županijske sanitarne inspekcije	1
12.3.1.	Odjel za središnju Hrvatsku	1
12.3.1.1.	Odsjek za Zagrebačku županiju	5
12.3.1.1.1.	Ispostava Jastrebarsko	1
12.3.1.1.2.	Ispostava Vrbovec	1
12.3.1.1.3.	Ispostava Samobor	2
12.3.1.1.4.	Ispostava Ivanić Grad	1
12.3.1.1.5.	Ispostava Dugo Selo	1
12.3.1.1.6.	Ispostava Zaprešić	1
12.3.1.1.7.	Ispostava Sveti Ivan Zelina	1
12.3.1.2.	Odsjek za Krapinsko-zagorsku županiju	3
12.3.1.2.1.	Ispostava Donja Stubica	1
12.3.1.2.2.	Ispostava Pregrada	1
12.3.1.2.3.	Ispostava Zabok	3
12.3.1.2.4.	Ispostava Zlatar	1
12.3.1.3.	Odsjek za Sisačko-moslavačku županiju	5
12.3.1.3.1.	Ispostava Novska	2
12.3.1.3.2.	Ispostava Kutina	1
12.3.1.3.3.	Ispostava Petrinja	1
12.3.1.4.	Odsjek za Karlovačku županiju	5
12.3.1.4.1.	Ispostava Ozalj	1

12.3.1.4.2.	Ispostava Slunj	1
12.3.1.4.3.	Ispostava Duga Resa	1
12.3.1.4.4.	Ispostava Ogulin	1
12.3.2.	Odjel za sjeverozapadnu Hrvatsku	1
12.3.2.1.	Odsjek za Koprivničko-križevačku županiju	5
12.3.2.1.1.	Ispostava Križevci	1
12.3.2.1.2.	Ispostava Đurđevac	1
12.3.2.2.	Odsjek za Bjelovarsko-bilogorsku županiju	3
12.3.2.2.1.	Ispostava Daruvar	1
12.3.2.2.2.	Ispostava Garešnica	1
12.3.2.2.3.	Ispostava Čazma	1
12.3.2.3.	Odsjek za Međimursku županiju	5
12.3.2.4.	Odsjek za Varaždinsku županiju	4
12.3.2.4.1.	Ispostava Novi Marof	1
12.3.2.4.2.	Ispostava Ivanec	2
12.3.2.4.3.	Ispostava Ludbreg	1
12.3.2.5.	Odsjek za Virovitičko-podravsku županiju	4
12.3.2.5.1.	Ispostava Slatina	1
12.3.3.	Odjel za istočnu Hrvatsku	1
12.3.3.1.	Odsjek za Osječko-baranjsku županiju	9
12.3.3.1.1.	Ispostava Našice	2
12.3.3.1.2.	Ispostava Donji Miholjac	1
12.3.3.1.3.	Ispostava Valpovo	1
12.3.3.1.4.	Ispostava Đakovo	2
12.3.3.2.	Odsjek za Vukovarsko-srijemsku županiju	4
12.3.3.2.1.	Ispostava Vinkovci	3
12.3.3.2.2.	Ispostava Županja	2
12.3.3.3.	Odsjek za Brodsko-posavsku županiju	6
12.3.3.3.1.	Ispostava Nova Gradiška	1
12.3.3.4.	Odsjek za Požeško-slavonsku županiju	3
12.3.3.4.1.	Ispostava Pakrac	1
12.3.4.	Odjel za Istru i Primorje	1

12.3.4.1.	Odsjek za Istarsku županiju	6
12.3.4.1.1.	Ispostava Poreč	2
12.3.4.1.2.	Ispostava Rovinj	2
12.3.4.1.3.	Ispostava Buje	1
12.3.4.1.4.	Ispostava Buzet	1
12.3.4.1.5.	Ispostava Labin	1
12.3.4.1.6.	Ispostava Pazin	1
12.3.4.2.	Odsjek za Primorsko-goransku županiju	11
12.3.4.2.1.	Ispostava Opatija	2
12.3.4.2.2.	Ispostava Crikvenica	2
12.3.4.2.3.	Ispostava Krk	1
12.3.4.2.4.	Ispostava Rab	1
12.3.4.2.5.	Ispostava Mali Lošinj	1
12.3.4.2.6.	Ispostava Delnice	1
12.3.5.	Odjel za sjevernu Dalmaciju	1
12.3.5.1.	Odsjek za Ličko-senjsku županiju	3
12.3.5.1.1.	Ispostava Otočac	1
12.3.5.1.2.	Ispostava Senj	1
12.3.5.2.	Odsjek za Zadarsku županiju	8
12.3.5.2.1.	Ispostava Biograd na moru	1
12.3.5.2.2.	Ispostava Pag	1
12.3.5.3.	Odsjek za Šibensko-kninsku županiju	6
12.3.5.3.1.	Ispostava Knin	1
12.3.5.3.2.	Ispostava Drniš	1
12.3.6.	Odjel za južnu Dalmaciju	1
12.3.6.1.	Odsjek za Splitsko-dalmatinsku županiju	10
12.3.6.1.1.	Ispostava Makarska	2
12.3.6.1.2.	Ispostava Hvar	1
12.3.6.1.3.	Ispostava Imotski	1
12.3.6.1.4.	Ispostava Omiš	2
12.3.6.1.5.	Ispostava Solin	1
12.3.6.1.6.	Ispostava Sinj	2

12.3.6.1.7.	Ispostava Vis	1
12.3.6.1.8.	Ispostava Trogir	1
12.3.6.1.9.	Ispostava Kaštela	2
12.3.6.1.10	Ispostava Brač	1
12.3.6.1.11.	Ispostava Vrgorac	1
12.3.6.2.	Odsjek za Dubrovačko-neretvansku županiju	7
12.3.6.2.1.	Ispostava Ploče	1
12.3.6.2.2.	Ispostava Metković	2
12.3.6.2.3.	Ispostava Korčula	2
12.3.7.	Odjel za Grad Zagreb	1
12.3.7.1.	Odsjek za ugostiteljstvo i trgovinu	18
12.3.7.2.	Odsjek za javno zdravstvo	13
12.3.7.3.	Odsjek za ekologiju	13
13.	UPRAVA ZA SOCIJALNU SKRB	81
	– ravnatelj	1
	– administrativni tajnik	1
13.1.	Služba za socijalno uključivanje	1
13.1.1.	Odjel za usluge	8
13.1.2.	Odjel za udruge i humanitarnu pomoć	5
13.1.3.	Odjel za programe i projekte Europske unije	1
13.1.3.1.	Odsjek za programiranje i koordinaciju	4
13.1.3.2.	Odsjek za provedbu i financijsko upravljanje	4
13.1.3.3.	Odsjek za praćenje i kontrolu kvalitete	4
13.1.4.	Odjel za koordinaciju aktivnosti socijalnog uključivanja	5
13.2.	Služba za zaštitu socijalno osjetljivih skupina	1
13.2.1.	Odjel za djecu, mladež i obitelj	5
13.2.2.	Odjel za zaštitu socijalno osjetljivih skupina	5
13.2.3.	Odjel za zaštitu djece u međudržavnim postupcima	1
13.2.3.1.	Odsjek za međudržavnu suradnju u području posvojenja	4
13.2.3.2.	Odsjek za međudržavnu suradnju u području skrbi za djecu i zaštitu osoba pod skrbništvom	4
13.3.	Služba za pravne poslove i socijalnu inspekciju	1

13.3.1.	Odjel za drugostupanjski postupak	7
13.3.2.	Odjel za pravne poslove, predstavke i pritužbe iz djelokruga socijalne skrbi	7
13.3.3.	Odjel za socijalnu inspekciju	12
14.	ZAVOD ZA SOCIJALNO OSIGURANJE	20
	– ravnatelj	1
	– administrativni tajnik	1
14.1.	Odjel za ugovaranje i statistiku	1
14.1.1.	Odsjek za ugovaranje usluga i mrežu javne socijalne službe	4
14.1.2.	Odsjek za evidenciju, statistiku i analitičke poslove	4
14.2.	Odjel za plan, analizu i financijske kontrole novčanih naknada i socijalnih usluga	1
14.2.1.	Odsjek za financijski plan i analizu	4
14.2.2.	Odsjek za izvršavanje financijskih planova ustanova i financijske kontrole novčanih naknada i socijalnih usluga	4
15.	UPRAVA ZA ZAŠTITU ŽRTAVA I SUDIONIKA RATA	15
	– ravnatelj	1
	– administrativni tajnik	1
15.1.	Odjel za zaštitu žrtava i sudionika II. svjetskog rata i poraća	5
15.2.	Odjel za zaštitu civilnih žrtava iz Domovinskog rata	8
	UKUPNO	705

1.3. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

U cilju jačanja sustava znanosti i usklađivanja s Europskim istraživačkim prostorom prepoznata je nužnost provedbe sljedećih aktivnosti:

- nastaviti izgradnju znanstvenoga i inovacijskoga sustava usmjerenoga na potrebe društva u cjelini, s osobitim naglaskom na povećanje konkurentnosti RH.
- promijeniti sustav napredovanja znanstvenika kako bi se postigao ustroj radnih mjesta sveučilišta i instituta koji odgovara provedbi kompleksnih istraživačkih projekata
- poticati povratak hrvatskih znanstvenika u domovinu, te jačanje suradničkih veza hrvatskih znanstvenika u domovini i inozemstvu.
- jačati ulogu Hrvatske zaklade za znanost u financiranju projekata.
- provoditi strateško planiranje istraživanja na razini ustanove sukladno razvojnim ciljevima Republike Hrvatske.
- poticati značajnije financiranje znanstvenih istraživanja/projekata sredstvima privatnog sektora (i drugih izvora, uključujući one na razini Europske unije).
- nastaviti korištenje pretpristupnih programa, te planiranje Strukturnih fondova Europske unije po stjecanju punopravnog članstva u Uniji, kako bi se privukla dodatna

sredstva u sustav znanosti i stvorili snažniji kapaciteti za istraživačku djelatnost, razvoj i inovacije, te ojačali ljudski potencijali unutar sektora.

Nadalje, potrebno je preispitati i urediti poslove vezane uz praćenje FP 7 programa, ali i dodatno ojačati kapacitiranost sviju uprava Ministarstva kako bi se mogli u praksi provoditi svi poslovi vezani uz europske integracije.

U sljedećem razdoblju potrebno je:

- restrukturirati sveučilišta i reformirati sustav financiranja visokoga obrazovanja, uključujući i studentski standard, iskoristiti EU fondove u visokome obrazovanju, razviti kapacitete za praćenje resora visokoga obrazovanja;
- ojačati suradnju s ključnim dionicima u pitanju pristupa tržištu rada i nastaviti sudjelovanje u Međuresornom radnom tijelu za praćenje potreba tržišta rada i Povjerenstvu za međuresornu koordinaciju za regulirane profesije;
- zakonskom regulativom pojednostaviti sustav stručnih i akademskih naziva, te objava dopuna Popisa akademskih naziva i akademskih stupnjeva te njihovih kratica, Popisa stručnih naziva i njihovih kratica, i Popisa odgovarajućih stručnih naziva i njihovih kratica s kojima se izjednačava stručni naziv stečen završetkom stručnoga dodiplomskog studija u trajanju kraćem od tri godine.

Valja, također, naglasiti važnost postojanja neovisne stručne nacionalne agencije za osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, kao preduvjet nacionalne i međunarodne opstojnosti sustava visokog obrazovanja i znanosti, odnosno hrvatskih kvalifikacija i znanja.

1.4. Ministarstvo kulture

Unutar proračuna za 2012. godinu potrebno je osigurati dvije nove stavke (a temeljem donesenog Zakona o Zakladi Kultura nova i Izmjena i dopuna Zakona o audiovizualnim djelatnostima):

- Potpora ulaganju u kinematografsku djelatnost (procjenjuje se 20.000.000 kn)
- Sredstva iz izvora prihoda od igara na sreću rad i programe Zaklade *Kultura nova*

Dio Zakona o audiovizualnim djelatnostima koji se odnosi na potpore ulaganjima stupa na snagu 2.siječnja i da bi se mogao provoditi potrebno je žurno donijeti Pravilnik (koji je u cijelosti pripremljen i upućen na mišljenja AZTN-u, MFIN-u i Ministarstvu uprave).

Ministarstvo kulture na osnovu ranije donesenih odluka ima slijedeće financijske obveze za 2012. godinu:

- za završetak otkupa djela Ivana Meštrovića temeljem Odluke Vlade potrebno osigurati 1.000.000 kn
- za dovršenje projekta Ilok – Vukovar – Vučedol procjenjuje se obveza za 2012. godinu u iznosu od 60.000.000 kn
- za financiranje obnove ljetnikovca Bunić Kaboga u Dubrovniku koji se u cijelosti financira donacijom Zaklade, Ministarstvo kulture dužno je osigurati sredstva za plaćanje PDV-a što se procjenjuje na cc 800.000 kn.
- za financiranje Kulturnog centra Slovaka u Našicama potrebno osigurati sredstva za plaće još dvoje zaposlenika sukladno bilateralnom sporazumu dviju Vlada

- preuzeta obveza zajma Svjetske banke za financiranje integracije EU mreže Natura 2000 u Republici Hrvatskoj (procjena 13.500.000kn)
- u okviru programa zaštite kulturne baštine pravovremeno osigurati sredstva za sufinanciranje programa IPA obnova Maškovića hana, sredstva za izradu projektne dokumentacije i izvedbenog projekta za Palaču Moise na Cresu (prijava na IPA-u) i iz sredstava investicijskog održavanja sredstva za sufinanciranje IPA projekta Ivanina kuća bajke u Ogulinu.

Obveze vezane uz završetak usklađivanja s EU:

Pri razmatranju donošenja novog Zakona o PDV-u voditi računa o PDV-u na knjigu i posebno o zabrani uvođenja PDV-a za kino ulaznice (zbog bilateralnih obveza preuzetih prilikom pristupanja WTO-u)

1.5. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti**Odjel za obitelj i Odjel za pravne poslove i inspekcijski nadzor**

U razdoblju od 2009. do 2011. godine na području:

- *Podizanje kvalitete obiteljskog života* (obiteljska i populacijska politika) temeljem natječaja i izvan natječaja odlukom čelnika tijela financirano je ukupno 59 projekata za što je utrošeno ukupno 1.811.211,47 kuna. Raspodjela financijskih sredstava po županijama prikazana je u tablici 1.
- *Unaprjeđenje zaštite žrtava nasilja u obitelji* temeljem natječaja i izvan natječaja odlukom čelnika tijela financirano je ukupno 39 projekata/programa za što je utrošeno ukupno 7.235.315,82 kuna. Raspodjela financijskih sredstava po županijama prikazana je u tablici 2.

Tablica br. 1. Podizanje kvalitete obiteljskog života (Obiteljska i populacijska politika)

ŽUPANIJA	2009. GODINA		2010. GODINA		2011. GODINA		UKUPNO	
	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata
Bjelovarsko-bilogorska županija	-	-	-	-	15.000,00	1	15.000,00	1
Brodsko-posavska županija	-	-	-	-	20.000,00	1	20.000,00	1
Dubrovačko-neretvanske županije	-	-	-	-	-	-	-	-
Istarska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Karlovačka županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Koprivničko-križevačka županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Krapinsko-zagorska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Ličko-senjska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Međimurska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Osječko-baranjska županija	100.000,00	2	60.000,00	2	70.690,00	2	230.690,00	6
Požeško-slavonska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Primorsko-goranska županija	100.000,00	2	80.000,00	4	73.000,00	3	253.000,00	9
Sisačko-moslavačka županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Splitsko-dalmatinska županija	20.000,00	1	71.746,40	5	65.000,00	3	156.746,40	9
Šibensko-kninska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Varaždinska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Virovitičko-podravska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Vukovarsko-srijemska županija	-	-	18.000,00	1	-	-	18.000,00	1
Zadarska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Zagrebačka županija	125.000,00	1	80.000,00	1	110.000,00	3	315.000,00	5
Grad Zagreb	200.000,00	3	390.652,19	13	212.122,88	11	802.775,07	27
UKUPNO	545.000,00	9	700.398,59	26	565.812,88	24	1.811.211,47	59

Tablica br. 2. Unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji

ŽUPANIJA	2009. GODINA		2010. GODINA		2011. GODINA		UKUPNO	
	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata
Bjelovarsko-bilogorska županija	-	-	48.060,00	1	25.000,00	1	73.060,00	2
Brodsko-posavska županija	186.273,57	1	219.316,27	1	219.000,00	1	624.589,84	3
Dubrovačko-neretvanske županije	-	-	-	-	-	-	-	-
Istarska županija	302.580,00	1	272.322,00	1	272.322,00	1	847.224,00	3
Karlovačka županija	414.351,15	1	372.916,03	1	351.280,00	1	1.138.547,18	3
Koprivničko-križevačka županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Krapinsko-zagorska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Ličko-senjska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Međimurska županija	-	-	20.000,00	1	12.000,00	1	32.000,00	2
Osječko-baranjska županija	-	-	25.000,00	1	35.000,00	1	60.000,00	2
Požeško-slavonska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Primorsko-goranska županija	-	-	162.918,47	1	219.000,00	1	381.918,47	2
Sisačko-moslavačka županija	40.000,00	1	318.000,00	1	318.000,00	1	676.000,00	3
Splitsko-dalmatinska županija	-	-	212.761,00	1	-	-	212.761,00	1
Šibensko-kninska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Varaždinska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Virovitičko-podravska županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Vukovarsko-srijemska županija	-	-	256.920,55	1	80.000,00	1	336.920,55	2
Zadarska županija	80.000,00	1	27.000,00	1	40.000,00	1	147.000,00	3
Zagrebačka županija	-	-	-	-	-	-	-	-
Grad Zagreb	910.681,46	4	916.613,32	4	878.000,00	5	2.705.294,78	13
UKUPNO	1.933.886,18	9	2.851.827,64	15	2.449.602,00	15	7.235.315,82	39

Odjel za djecu i mladež

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti također provodi mjere drugih nacionalnih dokumenata koji se odnose na različita prava i interese djece i mladih kao što su Nacionalni program za savez civilizacija, Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe opojnih droga od 2006. do 2012., Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu, te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi za razdoblje od 2010. do 2014. godine; Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine; Nacionalni program za Rome (2003.), Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma od 2005. do 2015. godine; Program prevencije samoubojstava kod djece i mladih od 2011. do 2013. godine; Plan programskih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske (dalje: Vlade) i UNICEF-a od 2007. do 2011. godine.

Također predstavnici Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti sudjeluju u radu niza savjetodavnih tijela Vlade Republike Hrvatske, kao i niz radnih tijela pri drugim tijelima državne uprave.

U razdoblju od 2009. do 2011. godine Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je na području:

- *afirmacije prava i zaštite djece* financijski podupiralo ukupno 80 projekata organizacija civilnog društva usmjerenih djeci za što je osigurano ukupno 1.938.950,00 kuna. Raspodjela financijskih sredstava po županijama prikazana je u tablici 3. Također je pružena financijska potpora održavanju Međunarodnog dječjeg festivala Šibenik-Hrvatska u ukupnom iznosu od 29.000,00 kuna,
- *slobodnog vremena mladih*, financijski podupiralo ukupno 80 projekata koji se odnose na rad klubova za mlade u ukupnom iznosu od 2.200.000,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna. Raspodjela financijskih sredstava po županijama prikazana je u tablici 4.
- *prevencije ovisnosti*, financijski podupiralo ukupno 259 projekata udruga usmjerenih borbi protiv droga i svih drugih oblika ovisnosti kod mladih u ukupnom iznosu od 15.600.797,90 kuna, a od navedenog 28 projekata se odnosi na rad *klubova za mlade* koji su sufinancirani u iznosu od 2.311.064,00 kuna. Raspodjela financijskih sredstava po županijama prikazana je u tablici 5.
- *pružanja podrške radu regionalnih info-centara* u suradnji s lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom i udrugama mladih, financijski podupiralo ukupno 12 projekata info centara za što je osigurano ukupno 1.250.000,00 kuna iz sredstava Državnog proračuna. Raspodjela financijskih sredstava po županijama prikazana je u tablici 6.

Tablica 3. Afirmacije prava i zaštite djece

ŽUPANIJA	2009. godina		2010. godina		2011. godina	
	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata
Bjelovarsko-bilogorska županija	0	0	0,00	0	0	0
Brodsko-posavska županija	0	0	0,00	0	0	0
Dubrovačko-neretvanske županije	0	0	0,00	0	0	0
Istarska županija	0	0	0,00	0	0	0
Karlovačka županija	0	0	0,00	0	0	0
Koprivničko-križevačka županija	0	0	0,00	0	0	0
Krapinsko-zagorska županija	0	0	0,00	0	0	0
Ličko-senjska županija	0	0	0	0	0	0
Međimurska županija	0	0	20.000,00	1	13.000,00	1
Osječko-baranjska županija	25.000,00	1	90.000,00	4	63.000,00	3
Požeško-slavonska županija	0	0	0,00	0	0,00	0
Primorsko-goranska županija	25.000,00	1	20.000,00	1	58.000,00	3
Sisačko-moslavačka županija	0	0	15.000,00	1	35.000,00	2
Splitsko-dalmatinska županija	75.950,00	3	80.000,00	4	15.000,00	1
Šibensko-kninska županija	0	0	34.000,00	2	10.000,00	1
Varaždinska županija	0	0	0,00	0	0,00	0
Virovitičko-podravska županija	0	0	0,00	0	0,00	0
Vukovarsko-srijemska županija	20.000,00	1	30.000,00	2	32.500,00	2
Zadarska županija	0	0	0,00	0	0,00	0
Zagrebačka županija	0	0	30.000,00	1	15.000,00	1
Grad Zagreb	614.000,00	18	300.000,00	13	318.500,00	13
UKUPNO	759.950,00	24	619.000,00	29	560.000,00	27

Tablica 4. Organiziranje slobodnog vremena mladih kroz rad klubova za mlade

ŽUPANIJA	2009. GODINA		2010. GODINA		2011. godina	
	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata
Bjelovarsko-bilogorska županija	35.500,00	1	0,00	0		
Brodsko-posavska županija	0,00	0	40.000,00	1		
Dubrovačko-neretvanske županije	0,00	0	0,00	0		
Istarska županija	75.500,00	2	145.000,00	4	57.500,00	2
Karlovačka županija	96.200,00	2	0,00	0	24.000,00	2
Koprivničko-križevačka županija	20.075,00	1	0,00	0		
Krapinsko-zagorska županija	43.000,00	1	0,00	0		
Ličko-senjska županija	0,00	0	0,00	0		
Međimurska županija	15.000,00	1	50.000,00	2	20.000,00	1
Osječko-baranjska županija	119.600,00	5	192.480,00	6	109.000,00	6
Požeško-slavonska županija	0,00	0	0,00	0		
Primorsko-goranska županija	115.500,00	3	8.040,00	1	35.000,00	2
Sisačko-moslavačka županija	88.000,00	3	112.000,00	4	15.000,00	1
Splitsko-dalmatinska županija	47.500,00	1	70.000,00	2		
Šibensko-kninska županija	15.000,00	1	40.000,00	1	57.000,00	2
Varaždinska županija	0,00	0	0,00	0		
Virovitičko-podravska županija	0,00	0	40.000,00	1	30.000,00	2
Vukovarsko-srijemska županija	115.000,00	3	12.480,00	1	22.500,00	2
Zadarska županija	0,00	0	0,00	0		
Zagrebačka županija	0,00	0	0,00	0		
Grad Zagreb	214.125,00	7	90.000,00	3	30.000,00	3
UKUPNO	1.000.000,00	31	800.000,00	26	400.000,00	23
Primorsko-goranska županija	115.500,00	3	8.040,00	1	35.000,00	2

Sisačko-moslavačka županija	88.000,00	3	112.000,00	4	15.000,00	1
Splitsko-dalmatinska županija	47.500,00	1	70.000,00	2		
Šibensko-kninska županija	15.000,00	1	40.000,00	1	57.000,00	2
Varaždinska županija	0,00	0	0,00	0		
Virovitičko-podravsko županija	0,00	0	40.000,00	1	30.000,00	2
Vukovarsko-srijemska županija	115.000,00	3	12.480,00	1	22.500,00	2
Zadarska županija	0,00	0	0,00	0		
Zagrebačka županija	0,00	0	0,00	0		
Grad Zagreb	214.125,00	7	90.000,00	3	30.000,00	3
UKUPNO	1.000.000,00	31	800.000,00	26	400.000,00	23

Tablica 5. Prevencija ovisnosti

ŽUPANIJA	2009. godina		2010. godina		2011. godina	
	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata
Bjelovarsko-bilogorska županija	60.000,00	1	58.500,00	2	45.000,00	1
Brodsko-posavska županija	135.000,00	3	69.000,00	2	229.000,00	3
Dubrovačko-neretvanska županije	75.000,00	1	50.000,00	1	0	0
Istarska županija	0,00	0	99.500,00	3	230.000,00	3
Karlovačka županija	110.000,00	2	140.000,00	2	179.650,00	2

Koprivničko-križevačka županija	30.000,00	1	35.000,00	1	160.000,00	1
	2009. godina		2010. godina		2011. godina	
Krapinsko-zagorska županija	119.000,00	3	0,00	0	87.200,00	1
Ličko-senjska županija	0,00	0	0,00	0	0	0
Međimurska županija	90.500,00	2	64.500,00	1	121.200,00	3
Osječko-baranjska županija	1.003.990,00	13	547.000,00	13	425.000,00	7
Požeško-slavonska županija	0,00	0	0,00	0	0	0
Primorsko-goranska županija	491.407,27	7	392.500,00	8	130.000,00	2
Sisačko-moslavačka županija	241.650,00	2	502.107,00	7	250.000,00	4
Splitsko-dalmatinska županija	783.020,00	11	986.076,00	21	703.000,00	12
Šibensko-kninska županija	0,00	0	75.000,00	2	91.684,00	2
Varaždinska županija	0,00	0	35.000,00	1	40000	1
Virovitičko-podravska županija	122.000,00	3	45.000,00	1	95000	2
Vukovarsko-srijemska županija	95.000,00	1	158.760,00	3	196.330,00	3
Zadarska županija	135.000,00	2	0,00	0	0	0
Zagrebačka županija	0,00	0	65.000,00	2	0	0
Grad Zagreb	2.324.155,63	33	1.844.068,00	33	1.635.000,00	24
UKUPNO	5.815.722,90	85	5.167.011,00	103	4.618.064,00	71

Tablica 6. Rad info-centra za mlade i regionalnih info-centra za mlade

ŽUPANIJA	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata	UTROŠENO	broj projekata
Bjelovarsko-bilogorska županija	0	0	0,00	0	0	0
Brodsko-posavska županija	0	0	0,00	0	0	0
Dubrovačko-neretvanske županije	0	0	0,00	0	0	0
Istarska županija	0	0	0,00	0	0	0
Karlovačka županija	0	0	0,00	0	0	0
Koprivničko-križevačka županija	0	0	0,00	0	0	0
Krapinsko-zagorska županija	0	0	0,00	0	0	0
Ličko-senjska županija	0	0	0	0	0	0
Međimurska županija	0	0	0,00	0	0,00	0
Osječko-baranjska županija	110.000,00	1	110.000,00	1	0,00	0
Požeško-slavonska županija	0	0	0	0	0,00	0
Primorsko-goranska županija	110.000,00	1	110.000,00	1	100.000,00	1
Sisačko-moslavačka županija	0	0	0	0	0,00	0
Splitsko-dalmatinska županija	110.000,00	1	110.000,00	1	100.000,00	1
Šibensko-kninska županija	0	0	0	0	0,00	0
Varaždinska županija	0	0	0	0	0,00	0
Virovitičko-podravska županija	0	0	0	0	0,00	0
Vukovarsko-srijemska županija	0,00	0	0,00	0	100.000,00	1
Zadarska županija	0	0	0	0	0,00	0
Zagrebačka županija	0	0	0	0	0,00	0
Grad Zagreb	110.000,00	1	110.000,00	1	70.000,00	1
UKUPNO	440.000,00	4	440.000,00	4	370.000,00	4

Odjel za osobe s invaliditetom

Tablica 1: Pregled utrošenih sredstava za financiranje projekata usmjerenih osnaživanju osoba s invaliditetom u zajednici

ŽUPANIJA	2009. godina		2010. godina		2011. godina		ukupno	
	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekata	utrošeno	br. projekta
Bjelovarsko-bilogorska županija	559.311,40	9	186.125,00	2	257.875,00	3	1.003.311,40	14
Brodsko-posavska županija	935.971,56	9	157.699,00	2	197.772,00	3	1.291.442,56	14
Dubrovačko-neretvanske županije	915.213,37	8	676.728,00	8	458.080,00	6	2.050.021,37	22
Istarska županija	540.651,00	8	434.501,00	6	422.260,00	6	1.397.412,00	20
Karlovačka županija	305.243,00	5	415.750,00	6	564.547,50	5	1.285.540,50	16
Koprivničko-križevačka županija	642.086,90	10	546.833,00	7	167.681,00	2	1.356.600,90	19
Krapinsko-zagorska županija	307.432,50	6	87.125,00	2	0,00	0	394.557,50	8
Ličko-senjska županija	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Međimurska županija	473.401,37	7	402.817,00	4	347.431,00	3	1.223.649,37	14
Osječko-baranjska županija	1.551.021,07	17	741.753,00	9	416.176,00	5	2.708.950,07	31
Požeško-slavonska županija	499.606,00	10	186.190,00	4	206.830,00	2	892.626,00	16
Primorsko-goranska županija	1.380.818,82	14	979.083,00	12	535.742,00	6	2.895.643,82	32
Sisačko-moslavačka županija	446.583,00	7	130.230,00	2	303.686,00	2	880.499,00	11
Splitsko-dalmatinska županija	2.042.245,42	19	1.584.056,00	15	818.538,40	7	4.444.839,82	41
Šibensko-kninska županija	1.044.538,71	7	197.869,00	3	79.130,00	1	1.321.537,71	11
Varaždinska županija	581.085,00	6	230.130,00	3	74.200,00	1	885.415,00	10
Virovitičko-podravska županija	453.468,25	5	172.000,00	2	56.062,50	1	681.530,75	8
Vukovarsko-srijemska županija	871.521,60	10	504.950,00	6	525.227,00	5	1.901.698,60	21
Zadarska županija	247.392,00	4	460.130,00	4	486.376,00	5	1.193.898,00	13
Zagrebačka županija	476.400,00	5	753.186,00	7	901.738,00	10	2.131.324,00	22
Grad Zagreb	9.246.488,66	76	5.238.533,00	44	3.169.660,50	34	17.654.682,16	154
UKUPNO	23.520.479,63	242	14.085.688,00	148	9.989.012,90	107	47.595.180,53	497

Tablica 2: Pregled utrošenih sredstava za financiranje projekata osiguravanja usluge osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta

ŽUPANIJA	2009. GODINA			2010. GODINA			2011. GODINA			Ukupno utrošeno		
	utrošeno	br. projekta	br. korisnika	utrošeno	br. projekta	br. korisnika	utrošeno	br. projekta	br. korisnika	utrošeno	br. projekta	br. korisnika
Bjelovarsko-bilogorska županija	830.646,00	3	15	803.133,00	4	17	870.626,59	3	18	2.504.405,59	10	18
Brodsko-posavska županija	670.717,50	2	14	877.269,00	4	23	1.088.923,12	2	23	2.636.909,62	8	23
Dubrovačko-neretvanske županije	534.683,60	3	11	749.313,00	5	22	939.350,94	3	20	2.223.347,54	11	20
Istarska županija	1.908.919,50	7	28	1.786.260,00	10	47	4.075.017,53	13	86	7.770.197,03	30	86
Karlovačka županija	985.815,76	3	19	949.036,00	6	25	1.879.591,79	6	43	3.814.443,55	15	43
Koprivničko-križevačka županija	132.293,40	1	3	315.252,00	4	11	1.183.329,12	3	25	1.630.874,52	8	25
Krapinsko-zagorska županija	164.649,00	1	3	408.576,00	4	15	522.473,24	3	11	1.095.698,24	8	11
Ličko-senjska županija	172.150,00	1	3	155.801,00	1	3	703.930,59	2	15	1.031.881,59	4	15
Međimurska županija				208.811,00	2	9	112.769,07	1	3	321.580,07	3	3
Osječko-baranjska županija	1.147.551,40	5	22	1.117.571,00	7	28	370.822,95	2	8	2.635.945,35	14	8
Požeško-slavonska županija	234.119,60	1	4	222.537,00	2	6	1.211.145,98	5	27	1.667.802,58	8	27
Primorsko-goranska županija	1.775.427,20	5	34	2.028.152,00	10	52	225.968,16	2	6	4.029.547,36	17	6
Sisačko-moslavačka županija	525.911,60	2	8	582.244,00	3	11	2.457.695,97	6	55	3.565.851,57	11	55
Splitsko-dalmatinska županija	2.929.721,75	10	58	3.432.757,00	20	97	596.919,25	2	13	6.959.398,00	32	13
Šibensko-kninska županija				0,00	0					0,00	0	
Varaždinska županija	514.850,20	2	10	582.207,00	3	16	4.555.534,81	12	97	5.652.592,01	17	97
Virovitičko-podravska županija	591.830,60	2	11	633.520,00	3	16	718.788,63	2	16	1.944.139,23	7	16

Vukovarsko-srijemska županija	690.179,60	3	15	1.127.409,00	6	35	701.923,25	2	16	2.519.511,85	11	16
Zadarska županija	199.540,00	2	4	380.569,00	4	13	1.668.182,41	4	35	2.248.291,41	10	35
Zagrebačka županija	724.095,32	2	15	792.100,00	5	21	582.153,26	2	13	2.098.348,58	9	13
Grad Zagreb	2.831.685,20	9	61	3.555.467,00	16	87	845.707,55	3	21	7.232.859,75	28	21
UKUPNO	17.564.787,23	64	338	20.707.984,00	119	554	25.310.854,21	78	551	63.583.625,44	261	551

Tablica 3: Pregled utrošenih sredstava za osiguravanje prava na nadoknadu iznosa godišnje naknade i cestarine sukladno Zakonu o javnim cestama (NN 180/04, 138/06, 146/08, 38/09, 124/09, 153/09, 73/10) i Zakonu o cestama (NN 84/11)

ŽUPANIJA	2009. godina	2010. godina	2011. godina	ukupno
	utrošeno	utrošeno	utrošeno	utrošeno
Bjelovarsko-bilogorska županija	103.190,00			103.190,00
Brodsko-posavska županija	373.690,00	356.945,00	251.638,25	982.273,25
Dubrovačko-neretvanske županije	146.820,00	121.055,00	134.806,35	402.681,35
Istarska županija	703.804,00	1.020.594,00	424.918,60	2.149.316,60
Karlovačka županija	281.210,00	335.140,00	208.703,95	825.053,95
Koprivničko-križevačka županija	318.460,80	329.875,00	254.429,25	902.765,05
Krapinsko-zagorska županija	3.195.590,00	2.139.499,88	1338612,11	6.673.701,99
Ličko-senjska županija	58.305,00		74.049,65	132.354,65
Međimurska županija	290.140,00	322.455,00	225.373,40	837.968,40
Osječko-baranjska županija	519.396,00	647.735,00	325.225,60	1.492.356,60
Požeško-slavonska županija	199.785,00	204.710,00	122.423,40	526.918,40
Primorsko-goranska županija	294.560,00	489.972,19	133.979,00	918.511,19
Sisačko-moslavačka županija	427.589,60	520.242,15	285.078,81	1.232.910,56
Splitsko-dalmatinska županija	1.099.920,00	1.134.164,00	731.565,00	2.965.649,00
Šibensko-kninska županija	389.515,00	452.535,83	313.408,07	1.155.458,90
Varaždinska županija	617.340,00	686.750,00	475.494,15	1.779.584,15
Virovitičko-podravska županija	103.420,00	108.230,00	77.469,50	289.119,50
Vukovarsko-srijemska županija	186.925,00	511.310,00	250.352,05	948.587,05
Zadarska županija	270.892,00		763.285,00	1.034.177,00
Zagrebačka županija			163.759,00	163.759,00
Grad Zagreb	20.148.199,50	27.797.046,00	10.663.400,55	58.608.646,05
UKUPNO	29.728.751,90	37.178.259,05	17.217.971,69	84.124.982,64

Odjel za međunarodnu suradnju i publicistiku

Napomena: Odjel za međunarodnu suradnju i publicistiku Uprave za obitelj djeluje od 18. veljače 2008. sukladno odredbama Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti; do tada je djelovao kao Odjel dokumentacije i publicistike (Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, NN br. 67/06), odnosno Odjel dokumentacije, publicistike i bibliotekarskih poslova (Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, NN br. 38/04).

Obzirom na značajno povećanje opseg poslova u području iz djelokruga Uprave za obitelj vezano za pristupanje Republike Hrvatske EU i povećanja opsega drugih poslova s međunarodnim obilježjem, od siječnja 2009. se u okviru Odjela za međunarodnu suradnju i publicistiku obavljaju se poslovi koji nisu predviđeni Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

HRVATSKI BRANITELJI IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja nezaposlenih hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja donesen je Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, 23. kolovoza 2007. za razdoblje od 2008. do 2011. godine.

Budući da provedbeno razdoblje završava 2011. godine, izrađen je prijedlog novog programa za razdoblje 2012./2013. godine sukladno uputama Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja gdje se navedeni prijedlog trenutno i nalazi, a u cilju izdavanja suglasnosti za slanje programa u daljnju proceduru.

2. MEĐUGENERACIJSKA SOLIDARNOST

Usluge međugeneracijske solidarnosti (prema programu „Pomoć u kući starijim osobama“) bitno su različite od usluga pomoći i njege u kući prema socijalnoj skrbi

Osnovni kriterij po Zakonu o socijalnoj skrbi, za dobivanje bilo kakve pomoći (novčane ili materijalne) je imovinski i dohodovni cenzus dok je za programe međugeneracijske solidarnosti taj kriterij samo jedan od mogućih. Pored već u tekstu navedenih kriterija, polazni osnov za programe međugeneracijske solidarnosti je star čovjek 65 + (prema definiciji UN-a), a uključujući naravno i ostale kriterije – da je oslabljenih funkcionalnih sposobnosti, lošeg zdravstvenog stanja i pri tome sam, bez pomoći djece ili skrbnika u blizini - koji ima potrebu za nekom od usluga iz programa kojom će se utjecati na poboljšanje kvalitete življenja u vlastitom domu. Isto tako, usluge međugeneracijske solidarnosti određuju se prema stvarnom uvidu u stanje i potrebama korisnika direktnim obilaskom starijih osoba u njihovim kućanstvima i ispitivanjem njihovih potreba. Taj vid terenskog ispitivanja potreba na svom području dužna je organizirati lokalna ili regionalna zajednica i odgovorna je za istinitost podataka dobivenih ispitivanjem terena.

Usluge Boravka međugeneracijske solidarnosti (prema programu „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“) bitno su različite od Dnevnih boravaka prema socijalnoj skrbi

Dnevni boravci odnosno Boravci međugeneracijske solidarnosti, su namjenski uređene prostorije (klubovi) u lokalnim zajednicama u kojima se organiziraju različite socijalizacijske aktivnosti/ radionice kojima se smanjuje socijalna izoliranost i osamljenost starijih osoba, a povećava socijalna uključenost i aktivno starenje svih starijih u lokalnoj zajednici. U svakom Boravku međugeneracijske solidarnosti okupljaju se različite dobne i interesne skupine iz lokalne zajednice koje se bave organiziranjem slobodnog vremena korisnika kao npr. organiziranje raznih radnih i slobodnih aktivnosti; poticanje starijih na uključivanje i pohađanje različitih aktivnosti usmjerenih na stjecanje novih znanja i vještina u Boravku, ali i izvan njega u skladu s interesima i mogućnostima svakog pojedinog korisnika; savjetovanje starijih vezano uz uključivanje u pojedinu slobodnu aktivnost; organizacija odlaska na kulturno-umjetnička događanja izvan Boravka (kino, kazalište, bazeni, sportski tereni); organizacija izleta i usluge organiziranja prijevoza.

Pored usluga u Boravku ovim Programom obuhvaćeni su i oni korisnici kojima se usluge pružaju u kućanstvima.

1.6. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

UPRAVA ŠUMARSTVA

U cilju dostavljanja izvješća po međunarodnim ugovorima i konvencijama koje je Republika Hrvatska prihvatila potrebno je izvršiti dodatnu edukaciju državnih službenika i izraditi informacijski sustav kako bi potrebna izvješća bila kompatibilna sa međunarodnim standardima koji proizlaze iz prihvaćenih ugovora.

UPRAVA ZA LOVSTVO

Stupanjem na snagu Zakona o vodama („Narodne novine“ broj 153/09, 130/11) i Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva („Narodne novine“ broj 153/09) u djelokrug rada ove Uprave preuzeti su slijedeći poslovi:

- djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda iz djelokruga rada Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
- davanje suglasnosti na prostorne planove svih razina
- rješavanje prava raspolaganja šljunkom i pijeskom iz vodotoka
- rješavanje prava najma, zakupa, služnosti i građenja na javnom vodnom dobru

Također je tijekom 2011. godine počela priprema projekata izgradnje infrastrukture za navodnjavanje kako bi bili spremni u trenutku provedbe mjere 125 IPARD programa (početak planiran 01.01.2014) kao i obrada zahtjeva za prethodno odobrenje projekata prijavljenih za dodjelu sredstava iz IPARD programa za Mjeru 101 - Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice sukladno Memorandumu o razumijevanju koje je ovo Ministarstvo sklopilo s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju .

1.7. Ministarstvo turizma

Danas turizam izlazi iz okvira „industrije“ i postaje društveno-ekonomski fenomen. Njegov dalji razvoj, formiranje proizvoda i otvaranje novih destinacija rezultat su prethodnih iskustava i novih želja turističkih potrošača.

Ključni izazovi i pitanja su:

- Gdje su granice inovativnosti u hotelijerstvu i turizmu?

- Kako biti inovativan u sve većoj dinamici promjena?
- Koji su to konkretni sadržaji prilagođeni turistu XXI. stoljeća?
- Kako ostvariti inovacije s limitiranim i zadanim intelektualnim, financijskim i ostalim resursima?
- Kako stvoriti intelektualni kapital i sustav informacija?
- Kako povećati profitabilnost investicije u konkretan turistički i hotelski projekt?
- Kojim promotivnim aktivnostima privući potencijalne turiste?
- Kako se repositionirati i ostvariti vlastitu prepoznatljivost?

Nova turistička politika treba se zasnivati na usklađivanju, redefiniranju i provedbi zakonskih i drugih pravnih normi radi kvalitetnog održivog razvoja turizma na cjelokupnom prostoru Republike Hrvatske.

Turistička politika također treba iskoristiti prednosti ulaska Hrvatske u Europsku Uniju, kao što su: jedinstvena valuta, bolja povezanost s ostalim zemljama članicama EU, novi izvori kapitala za investiranje, uvođenje novih ekoloških standarda i standarda kvalitete i naravno izostanak graničnih i carinskih barijera.

Efikasnu turističku politiku nije moguće kreirati i provoditi kratkoročnim planovima razvoja na nacionalnoj i lokalnoj razini, već je nužno utvrditi i usvojiti dugoročnu strategiju razvoja hrvatskog turizma. Strategija se svakako treba temeljiti na istraživanju svih relevantnih čimbenika razvoja turizma na nacionalnoj, ali i na destinacijskoj razini.

1.8. Ministarstvo uprave

S obzirom na okolnost da krajem 2011. godine ističe razdoblje za koje je donesena Strategija reforme državne uprave 2008. godine, potrebno je usvojiti novu strategiju. S tim u vezi održane su i konzultacije sa stručnjacima SIGMA-e, čiji mogući angažman podržava Delegacija Europske unije u Republici Hrvatskoj, odnosno Europska komisija, budući da je provedba reforme odnosno modernizacije javne uprave jedan od bitnih uvjeta za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Vezano uz proces reforme odnosno modernizacije državne uprave, potrebno je nastaviti i provedbu Strategije razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi za razdoblje 2010. – 2013.

Uspostavom Registra zaposlenih u javnom sektoru, ispunjeni su preduvjeti za daljnje funkcionalnosti Registra – centralni obračun plaća i upravljanje ljudskim potencijalima.

U nacrtu Programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2012. godinu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, planirano je u II. kvartalu 2012. godine u zakonsku proceduru uputiti nacrt prijedloga Zakona u plaćama u javnom sektoru, a u III. kvartalu nacrte provedbenih propisa uz taj Zakon.

2. Državne upravne organizacije

2.1. Državni hidrometeorološki zavod

Djelatnost DHMZ-a zasniva se na slijedećim osnovnim načelima:

1. Načelo integralnosti, što znači da su atmosfera, hidrosfera i klimatski sustav Zemlje u cjelini kao planetarno – globalni sustav s procesima koji se u njima i između njih odvijaju nedjeljivi što uslovljava globalnu integriranost i tehničko tehnološku povezanost nacionalnih meteoroloških i hidroloških motriteljskih, telekomunikacijskih i analitičko prognostičkih sustava, radi operativne međunarodne razmjene meteoroloških i hidroloških podataka i informacija, podataka o kvaliteti zraka kao i podataka o meteorološkim i hidrološkim elementarnim nepogodama i katastrofama, tehnološkim i nuklearnim nesrećama s prekograničnim utjecajem.
2. Načelo kontinuiteta koje podrazumijeva da organizacija i način obavljanja poslova meteorološke i hidrološke djelatnosti moraju biti tako koncipirani da dugoročno osiguravaju sustavno, sveobuhvatno i neprekidno praćenje i prognoziranje stanja vremena, klime i voda kao i kvalitete zraka i ranu najavu meteoroloških i hidroloških elementarnih nepogoda i katastrofa.
3. Načelo prevencije što znači osiguranje uspostavljanja i funkcioniranja sustava rane najave meteoroloških i hidroloških elementarnih nepogoda i katastrofa kao i povećane zagađenosti zraka u slučaju tehnoloških i nuklearnih nesreća na način kojim se omogućava preventivna zaštita i ublažavanje posljedica njihovog štetnog djelovanja.
4. Načelo pravovremenosti informiranja javnosti što znači da vremenski rokovi između prikupljanja podataka, izrade meteoroloških i hidroloških informacija i upozorenja o stvarnom i budućem stanju vremena, klime i voda te kvaliteti zraka kao i o potencijalnim opasnostima od meteoroloških i hidroloških elementarnih nepogoda i katastrofa, klimatskih promjena i promjena vodnih resursa, i njihovog dostavljanja nadležnim tijelima državne uprave, sredstvima javnog informiranja, zainteresiranim institucijama i drugim korisnicima trebaju biti minimalni.
5. Načelo pouzdanosti koje podrazumijeva da su aktivnosti i metode u praćenju, analiziranju i prognoziranju stanja i promjena vremena, klime i voda u razmjeni podataka i informacija zasnovani na najsuvremenijim znanstvenim saznanjima, najboljim raspoloživim znanstvenim metodama, mjernim tehnikama i tehnologijama kako bi službeni meteorološki i hidrološki podaci i informacije što vjerodostojnije odražavali atmosferske i hidrološke pojave i procese.
6. Načelo standardizacije i međunarodne usporedivosti, što znači da su službeni meteorološki i hidrološki podaci i podaci o kvaliteti zraka rezultat mjerenja i motrenja po metodama usklađenim s međunarodnim standardima i metodama u području meteorološke i hidrološke djelatnosti te monitoringa kakvoće zraka te s međunarodnim klasifikacijama i definicijama u cilju postizanja njihove usporedivosti.
7. Načelo javnosti što znači da su svi službeni meteorološki i hidrološki podaci i informacije kao i podaci o kakvoći zraka javni i istovremeno dostupni svim korisnicima.

2.2. Državni zavod za intelektualno vlasništvo

Napominjemo da je Državni zavod za intelektualno vlasništvo redovito priređivao, publicirao i distribuirao relevantnoj javnosti godišnja izvješća o svom radu tijekom cijelog promatranog razdoblja. Sva godišnja izvješća o radu dostupna su u formi klasičnih i elektroničkih publikacija.

2.3. Državni zavod za mjeriteljstvo

Državni zavod za mjeriteljstvo nema nikakvih preuzetih financijskih i ugovornih obveza na dan primopredaje vlasti odnosno sa 31.12.2011. godine.

Misija DZM-a

Državni zavod za mjeriteljstvo je tijelo državne uprave RH koje:

- definira, kreira i koordinira nacionalni mjeriteljski sustav (NMS) u području interesa RH sukladno definiranoj misiji NMS-a,
- uspostavlja sustav zakonskog mjeriteljstva RH kroz zakonski okvir sukladan međunarodnim zahtjevima, osobito legislativi EU-a,
- definira i upravlja sustavom zakonskog mjeriteljstva s ciljem osiguravanja vjerodostojnosti mjerenja koja se provode u svrhu poticanja slobodne trgovine i uklanjanja zapreka u trgovini, zaštite zdravlja ljudi i životinja, zaštite potrošača, zaštite okoliša, opće sigurnosti i zaštite prirodnih izvora.

Vizija DZM-a

Državni zavod za mjeriteljstvo postat će moderno organizirano, učinkovito i djelotvorno tijelo državne uprave preuzimajući vodeću ulogu u području infrastrukture kvalitete.

Poslovne vrijednosti DZM-a

KOMPETENCIJA
INTEGRATIVNOST
SUSTAVNOST
KVALITETA
RAZVOJ
PARTNERSTVO
POSTOJANOST
OTVORENOST
MORAL
POŠTOVANJE

Poslovne politike DZM-a

KOMPETENCIJA

Da bi DZM mogao realizirati svoju misiju, osobito uzimajući u obzir vodeću ulogu unutar nacionalnog mjeriteljskog sustava, izuzetno je važno osigurati kompetentnost unutar svih područja rada i djelovanja.

Kompetentnost se odnosi na sve djelatnike i partnere (fizičke i pravne osobe) i osigurava se procesom cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja, kvalitetnim odabirom kadrova,

certificiranjem i licenciranjem te objektivnim ocjenjivanjem u cilju motiviranja kvalitete i kompetentnosti.

INTEGRATIVNOST

Integrativnost je ključna vrijednost u procesima integracije i pridruživanja međunarodnim tijekovima i asocijacijama. DZM je državno tijelo koje integrativnost definira kao vrijednost koja je imperativ u ostvarivanju strateških ciljeva RH prema integraciji u EU unutar kojih i misija DZM-a ima značajnu ulogu. S druge strane, osim integracije “prema van” ključna je i integracija i povezanost unutar RH, osobito s aspekta državne uprave, ali i društva u cjelini.

SUSTAVNOST

Sustavni pristup upravljanja DZM-a osigurava sagledavanje mjeriteljske struke i njezine uloge u kontekstu upravljanja cjelinom, u kojoj je važno da svi dijelovi realiziraju svoju misiju – od organizacijskih dijelova do pojedinaca – na način da daju svoj maksimum unutar zadanih zadataka i svoje uloge unutar sustava DZM-a. Interes pojedinca i dijela organizacije ne smije imati prednost u odnosu na interes DZM-a.

KVALITETA

Kvalitetno upravljanje sustavom DZM-a i osiguranje kontinuirane kvalitetne usluge osigurava se implementacijom i certifikacijom prema normi HRN EN ISO 9001:2009, kao i akreditacijom sukladno normama HRN EN ISO/IEC 17020:2005 i HRN EN ISO/IEC 17025:2007.

Temelj promišljanja i usmjeravanja u području kvalitete je osiguranje balansa između učinkovitosti i djelotvornosti sustava, koje se postiže stalnim poboljšanjem u svim segmentima i brigom o zadovoljstvu svih zainteresiranih strana u sustavu.

RAZVOJ

Stalan razvoj sustava imperativ je i ključan zadatak DZM-a i osigurava se razvojem:

- struke
- zaposlenika
- partnera i
- korisnika.

DZM u tom procesu ima ključnu ulogu s aspekta osiguranja razvojnih komponenta i transfera znanja unutar sustava nacionalnog mjeriteljskog sustava.

PARTNERSTVO

Partnerstvo je ključ uspješnog upravljanja nacionalnim mjeriteljskim sustavom u kojem DZM ima vodeću ulogu. Kako bi osigurao svoju viziju moderno organiziranog tijela državne uprave, DZM mora transferirati obavljanje dijelova stručnog posla prema drugim pravnim osobama i uspostaviti s njima kvalitetan partnerski odnos. Takav odnos nužno je proširiti i na sve druge zainteresirane strane unutar RH i izvan nje s ciljem uspostave međusobnog povjerenja i razumijevanja.

POSTOJANOST

Postojanost je važna vrijednost DZM-a u procesu uspostavljanja i upravljanja stabilnim nacionalnim mjeriteljskim sustavom, ostvarivanju definiranih strateških i

operativnih ciljeva i transponiranju zakonodavstva EU-a u nacionalni sustav štiteći nacionalno gospodarstvo i građane RH.

Samo se na takav način može i treba uspostaviti odnos u kojem će sve zainteresirane strane moći osigurati svoj interes temeljen na sigurnosti i postojanosti politika DZM-a.

OTVORENOST

Otvorenost DZM-a ogleda se kroz:

- otvorenost prema svim procesima integracije RH u međunarodne asocijacije
- otvorenost prema novim znanjima i promjenama unutar stručnog područja
- otvorenost prema svim partnerima i zainteresiranim stranama
- otvorenost prema svakoj inicijativi koja bi mogla pridonijeti poboljšanju ostvarenja misije DZM-a

MORAL

Poslovanje DZM-a i svakog pojedinca unutar sustava mora se odvijati unutar moralnih načela društvene zajednice.

POŠTOVANJE

DZM je institucija unutar koje je za uspješno obavljanje zadanih poslova i ostvarenje misije izuzetno važno uzajamno poštovanje i tolerancija svih sudionika na svim razinama. Poštivanje se odnosi na:

- odnos između različitih struka
- odnos između različitih stručnih sprema
- odnos između djelatnika unutar DZM-a
- odnos prema korisnicima usluga, partnerima i svim ostalim zainteresiranim stranama
- odnos prema hijerarhiji
- različitosti u svakom smislu

2.4. Državna uprava za zaštitu i spašavanje

U narednom razdoblju potrebno je nastaviti jačanje kapaciteta za odgovor na svim razinama te pojačati aktivnosti u svrhu podizanja svijesti cjelokupnog građanstva. Naime djelovanjem na smanjenju rizika od katastrofa kao elementa koji bitno doprinosi sigurnosti, smanjuju se potrebe za razvojem kapaciteta za odgovor na nove prijetnje i rizike koji nužno prate razvoj društva i zemlje u cjelini.

3. Središnji državni uredi

3.1. Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Odluka Vlade Republike Hrvatske o utvrđivanju ciljeva razvoja elektroničke uprave u tijelima državne uprave za razdoblje od 2011. do 2015. g. usvojena 20. listopada 2011. g.

- zbog približavanja datuma ulaska u članstvo EU daljnji razvoj elektroničke uprave usklađuje s ciljevima Europske unije, a u skladu s dokumentom Akcijski plan za elektroničku upravu za razdoblje od 2011. do 2015. godine (eGovernment Action Plan 2011-2015).

- potvrđen je Koncept arhitekture umrežene uprave za čiju je implementaciju tijekom 2012. godine potrebno provesti niz aktivnosti koje obuhvaćaju: provedbu analize postojećih propisa i izradu prijedloga novih propisa za daljnji razvoj elektroničke uprave, pripremu uspostave sustava podrške interoperabilnosti nacionalne administracije, uspostavu središnje evidencije informatičkih projekata i resursa tijela državne uprave, uspostavu središnjeg kataloga svih evidencija, očevidnika i drugih skupova podataka koji se vode u tijelima državne uprave kao i pripadajućih internetskih servisa te uspostavu sustava za praćenje kvalitete informatičkih rješenja u tijelima državne uprave.

Evidencija ulaganja

- Središnji državni ured za e-Hrvatsku temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o uspostavi i vođenju evidencije ulaganja od 3. kolovoza 2011. godine preuzeo je vođenje i upravljanje informacijskim sustavom Evidencije ulaganja u cilju davanja podrške Uredu potpredsjednika Vlade za investicije i Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva. Sustav je uspostavljen te je provedena edukacija s ministarstvima, javnim poduzećima, županijama i županijskim razvojnim agencijama. Za korištenje sustava i unos podataka od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zatražena je izrada poslovnih pravila s kojima bi se onda upoznala sva tijela obveznici unosa podataka u sustav Evidencije ulaganja.

Sudjelovanje u projektima drugih tijela državne uprave

- Sudjelovanje u izradi Strategije razvoja širokopojasnog pristupa internetu do 2015. godine i preuzimanje dijela provedbenih aktivnosti
- Sudjelovanje SDUeH u projektu elektroničke razmjene podataka s EU institucijama na području Zaštite na radu
- Sudjelovanje u projektu e-Radna knjižica
- Sudjelovanje u projektu e-Vozачka (priprema novog pravilnika)
- Sudjelovanje u projektu e-Račun
- Sudjelovanje u radu povjerenstva Ministarstva pravosuđa za izradu Pravilnika o uporabi elektroničke isprave u ZKP-u
- Sudjelovanje u koordinaciji HAA za akreditaciju davatelja usluga certifikacije za elektronički potpis
- Uspostavljena suradnja s Hrvatskom udrugom banaka vezana uz mogućnost korištenja e-banking vjerodajnica u procesima autentikacije korisnika e-Uprave

Sudjelovanja u radnim tijelima Europske komisije

- Sudjelovanje u EU-koordinaciji Digitalna agenda 2020
- Sudjelovanje u Vijeću i Koordinaciji za program ISA i tri radne skupine (WG- Exchange Trusted Information, WG-Interoperability Architecture i WG- Best practice)
- Sudjelovanje u mreži glavnih informatičara zemalja članica EU (CIO Network)
- Sudjelovanje u Vijeću programa CIP ICT
- Sudjelovanje u Upravljačkom odboru za e-Vještine (e-Skills Steering Committee)

Prekogranična suradnja

- Sudjelovanje u regionalnim inicijativama
  - Inicijativa za elektroničku Jugoistočnu Europu,
  - Inicijativa za širokopojasni pristup internetu u Jugoistočnoj Europi,

- Regionalni Centar za razvoj e-upravljanja,
  - Program elektroničkog vodstva
  - Regionalna škola javne uprave (ReSPA)
- Ostvareni izvrsni bilateralni kontakti i razmjena iskustava sa zemljama Austrijom, Estonijom, Nizozemskom, Litvom, Velikom Britanijom, Mađarskom, Slovenijom
  - Za suradnju s Austrijom pripremljen je Memorandum o suradnji na razvoju elektroničke uprave
  - Nizozemska Vlada podržava i financira projekt «Key Registers Croatia»
  - Za suradnju s Mađarskom tijekom mandata Vlade RH od 2008. do 2009. potpisan je sporazum o suradnji na području razvoja informacijskog društva